

פס"ו / — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
חשיעי

היכל
חמישי

אור התורה

מספר
שמות

והוא לקוטי אמרים. מאמרים יקרים. מעוררים הלכבות
לעבודת ה'. על סדרי פרשיות התורה. ועל חנוכה ופורים.
שלש רגלים ור"ה ויוהכ"פ.

מ א ת

כבוד קדושת אדונו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישדאל ותפארתו קדוש ה'

מרנא ורבנא **מנתם מענדל** נבג"מ זי"ע
— אדמו"ר ה"צמח צדק" —
מליובאוויטש

חלק ששי — כי תשא, ויקהל, פקודי

נעתק מכת"י זיוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת

" אוצר החסידים "

770 איסטערן פארקוויי ברוקלין (13) ג. י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות עשרים ושמונה לבריאה

מפתח כללי:

פתח דבר iii

אור התורה

א'תתכג	פרשת כי תשא
ב'פה	פרשת ויקהל
ב'רלג	פרשת פקודי
ב'רמג	מראה מקומות לפסוקי תנ"ך
ב'רמט	מראה מקומות למאמרי רו"ל

OR H A T O R A H

SHEMOS

Vol. VI

Published and Copyrighted 1968, by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway

Brooklyn, N. Y. 11213

Tel.: HYacinth 3-9250-1

נדפס בדפוס "עזרא"

ע"י מרכזי בן רחל ושלום זוכער בן אסתר הרטה

פתח דבר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובהמשך להנדפס מכבר¹, הננו מו"ל בזה בפעם הראשונה מכתבי יד את דרושי כ"ק אדמו"ר העצמח צדק² ורשימותיו על פרשת כי תשא - ויק"פ.

דרושים ורשימות אלו נעתקו מביבלאך³ כתבי יד מעתיקים שונים.

* * *

הדרושים שנדפסו בספר זה נכתבו בזמנים שונים, ולכן יש בהם ענינים שנרשמו בקיצור ולאחר זמן נתבארו באריכות יותר, ומשנה אינה זוה ממקומה, ובפרט שאי אפשר בלא חידוש.

לע"ע לא נמצא תח"י גוף כתבי יד קודש של הצ"צ מרובם של הדרושים ורשימות הנ"ל, כי אם העתקות⁴, ומכמה מהם רק העתקה אחת, ולכן אפשר אשר גם לאחר ההגהה שהשתדלנו בה, ימצאו טעויות, ובפרט בציוני העמודים ומ"מ שבפנים, חסרון התחלת או סיום החצ"ע"ג וכו'.

* * *

בסוף כרך זה הוספנו מראה מקומות לפסוקי תנ"ך, מאמרי רז"ל, זהר וכו' (נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק). מראה מקומות להכתבי יד מהם נעתקו הדרושים והרשימות של כרך זה — יבוא בסוף כרך של מגילת אסתר.

* * *

בפרטיות יותר ע"ד כתבי הצ"צ — ראה בהקדמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לספר אור התורה שמות (שמות - בא).

מערכת „אוצר החסידים"

כ"ף מנחם אב היתשכ"ח, ברוקלין, נ. י.

(1) הם: ע"ס בראשית, שמות - חצוה, ויקרא, במדבר, דברים, תהלים, חמש מגילות.
 (2) בעיקרם מהביבלאך הידועים בשם „בוך לאר"י, „בוך באברויסק".
 (3) מאמרים ורשימות אחדים נעתקו מגוף כתב יד קודש הצ"צ (מבוך שמות - ויקרא. בוך שמות ח"ג) — וכפי המצויין בהמראה מקום לספר שמות.

לוח המפתחות

כ י ת ש א

א'תתקמו	קח לך	א'תתכג	כי תשא את ראש בניי
א'תתקמט	ראה קראתי בשם	א'תתלג	כי תשא את ראש בניי
א'תתקנא	ראה קראתי בשם	א'תתלח	כי תשא את ראש בניי
א'תתקנב	מד"ר כי תשא ר"פ מ"ם	א'תתמט	ביאור
א'תתקנב	ואמלא אותו	א'תתנג	מד"ר ר"פ כי תשא
א'תתקנד	ובלב כל חכם לב	א'תתנד	כי תשא את ראש בניי
א'תתקסד	ושמרו בניי	א'תתסג	קיצור והמשך כללות הענין
א'תתקסו	ביני ובין בניי	א'תתסד	קיצור מהדרוש שמאלו שבת"א
א'תתקעו	ויתן אל משה	א'תתסו	הערות ע"ז
א'תתקפא	ויתן אל משה	א'תתסח	ביאור ע"פ שמאלו שבת"א
א'תתקפה	קיצור מהנ"ל	א'תתעד	בת"א פ' תשא
	איתא בפדר"א פמ"ה	א'תתעט	גמרא פ"ק דקדושין
	ברכות פ"ה ל"ב א' מאי	א'תתעט	כי תשא את ראש בניי
א'תתקפח	לך רד	א'תתצ	כי תשא
א'תתקצ	ויחל משה	א'תתצו	להבין ביאור הדברים
בי	פמ"ג מהו ויחל משה	א'תתקא	קיצור מהדרוש ע"פ כי תשא
ביד	ולבאר פ' ויחל משה	א'תתקב	ביאור א'
ביטו	פמ"ד זכור לאברהם	א'תתקג	ביאור ב'
ביכ	והלוחות מעשה	א'תתקד	ביאור ג'
ביכא	והלוחות מעשה אלקים המה	א'תתקד	כי תשא את ראש
ביכד	ועתה אם תשא חטאתם	א'תתקו	זה יתנו
ביכה	ודבר ה' עם משה פב"פ	א'תתקיב	זה יתנו
ביכו	ויאמר אליו אם אין פניך	א'תתקיט	זה יתנו
בינב	ויאמר אני אעביר	א'תתקכח	ביאור על הנ"ל
בינג	ויאמר ה' הנה מקום אתי	א'תתקכט	בחי' פ' תשא
בינו	ויאמר ה' אל משה פסל לך	א'תתקלא	ועשית כיוור גחשת
בינט	ויעבור ה' על פניו	א'תתקמב	ואתה בשמים ראש
ביסד	ויעבור ה' על פניו	א'תתקמג	ואתה קח לך בשמים ראש
ביעה	נצור חסד	א'תתקמד	ענין כהן משוח בשמן
ביעה	ויהי ברדת	א'תתקמה	ואל בני ישראל
ביעח	ויהי ברדת משה	א'תתקמה	שמן משחת קדש
ביפא	ויכל משה		

ויקהל

ביקטו	ויקהל משה	ביפה	ויקהל משה
ביקכט	לתו"א בד"ה ויקהל משה	ביפו	ויקהל משה
ביקל	ששת ימים	ביצ	ויקהל
ביקלג	להבין מארז"ל למה נסמכה	ביצא	ויקהל משה
ביקמא	ביאור הדברים	ביצה	להבין שרשי הדברים הנ"ל

לוח המפתחות

כ י ת ש א

<p>א'תתקמו א'תתקמט א'תתקנא א'תתקנא א'תתקנב א'תתקנב א'תתקנד א'תתקסד א'תתקסו א'תתקעו א'תתקפא א'תתקפה</p> <p>א'תתקפח א'תתקצ ב'י ב'יד ב'טז ב'כ ב'כא ב'כד ב'כה ב'כו ב'נב ב'נג ב'נו ב'נט ב'סד ב'עה ב'עה ב'עח ב'פא</p>	<p>קח לך ראה קראתי בשם ראה קראתי בשם מד"ר כי תשא ר"פ מ"ם ואמלא אותו ובלב כל חכם לב ושמרו בניי ביני ובין בניי ויתן אל משה ויתן אל משה קיצור מהנ"ל איתא בפדר"א פמ"ה ברכות פ"ה ל"ב א' מאי לך רד ויחל משה פמ"ג מהו ויחל משה ולבאר פ' ויחל משה פמ"ד זכור לאברהם והלוחות מעשה והלוחות מעשה אלקים המה ועתה אם תשא חטאתם ודבר ה' עם משה פב"פ ויאמר אליו אם אין פניך ויאמר אני אעביר ויאמר ה' הנה מקום אתי ויאמר ה' אל משה פסל לך ויעבור ה' על פניו ויעבור ה' על פניו נצור חסד ויהי ברדת ויהי ברדת משה ויכל משה</p>	<p>א'תתכג א'תתלג א'תתלח א'תתמט א'תתנג א'תתנד א'תתסג א'תתסד א'תתסו א'תתסח א'תתעד א'תתעט א'תתעט א'תתצ א'תתצו א'תתקא א'תתקב א'תתקג א'תתקד א'תתקו א'תתקיב א'תתקיט א'תתקכח א'תתקכט א'תתקלא א'תתקמב א'תתקמג א'תתקמד א'תתקמה א'תתקמה</p>	<p>כי תשא את ראש בניי כי תשא את ראש בניי כי תשא את ראש בניי ביאור מד"ר ר"פ כי תשא כי תשא את ראש בניי קיצור והמשך כללות הענין קיצור מהדרוש שמאלו שבת"א הערות ע"ז ביאור ע"פ שמאלו שבת"א בת"א פ' תשא גמרא פ"ק דקדושין כי תשא את ראש בניי כי תשא להבין ביאור הדברים קיצור מהדרוש ע"פ כי תשא ביאור א' ביאור ב' ביאור ג' כי תשא את ראש זה יתנו זה יתנו זה יתנו ביאור על הנ"ל בחיי פ' תשא ועשית כיוור נחשת ואתה בשמים ראש ואחה קח לך בשמים ראש ענין כהן משוח בשמן ואל בני ישראל שמן משחת קדש</p>
---	--	---	---

ו י ק ה ל

<p>ב'קטז ב'קכט ב'קל ב'קלג ב'קמא</p>	<p>ויקהל משה לתו"א בד"ה ויקהל משה ששת ימים להבין מארז"ל למה נסמכה ביאור הדברים</p>	<p>ב'פה ב'פו ב'צ ב'צא ב'צה</p>	<p>ויקהל משה ויקהל משה ויקהל ויקהל משה להבין שרשי הדברים הנ"ל</p>
---	--	--	---

ב'קצה
ב'רג
ב'רטו
ב'רטו
ב'ריו
ב'ריו
ב'רכה

להבין שורש הדברים הנ"ל
ראו קרא ה' בצלאל
והמלאכה היתה דים
מד"ר ר"פ ויקהל
ויעש בצלאל
ויעש בצלאל
ויעש את הכיור

ב'קמד
ב'קמו
ב'קנ
ב'קנב
ב'קנח
ב'קסו
ב'קפג

ששת ימים תעשה
לא תבערו אש
קחו מאתכם
קחו מאתכם
ביאור על קחו מאתכם
ביאור על המאמר שבת"א קחו
מאתכם
ראו קרא כו' בצלאל

פ קו ד י

ב'רלח
ב'רלח

ר"פ פקודי פנ"א אות א'
מד"ר פ' פקודי ר"פ נב

ב'רלג
ב'רלו

אלה פקודי
אלה פקודי

אור התורה

פרשת

כי תשא

פ' כי תשא

כי תשא את ראש בני וגו'. הנה ארו"ל ברבות בשה"ש ע"פ שררך אגן הסהר בענין בטנך ערימת חטים מה החטים הללו כשיוצאין לזרע אין יוצאין אלא במנין כו' בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה כו'. והענין י"ל כמ"ש גבי כוכבים שאו מרום עיניכם כו' המוציא במספר צבאם כו' בישעי' סי' מם כ"ו עמ"ש מזה ע"פ ואלה שמות בני ע"פ המדרש שם שקולין הן ישראל כצבא השמים נאמר כאן שמות ונאמר בכוכבים שמות כו' ע"ש סעיף י"א. במא"א אות מם סעיף מם מספר הדעת כו' וכל מספר במל' כו' להעיר מענין ספירות ומענין אם הרבוי למעלה יותר או למטה יותר שיש בזה הפרש בין רבוי האורות לרבוי הכלים כמ"ש במ"א ובפרדס ערך מספר כי המל' נקרא מספר והטעם כי הוא חשבון ומספר כו' והיא המגלה אותם כו' וזהו ג"כ מ"ש בס"י בשלשה ספרים ברא הקב"ה עולמו כו' ופי' הפרדס בשער י"ב הוא שער הגתיבות פ"א שהם חב"ד כו'. והנה בשורש ספר יש ד' שרשים דרך פרט הא' לשון מספר, וספרתם לכם ממחרת השבת כו' איה סופר כו' הב' לשון ספר, זה ספר תולדות אדם, הג' ענין ספור והגדה ולמען תספר באזני בנך, ואספר מעשי י"ה, ד' שם אבן טוב כמ"ש כמראה אבן ספיר כו' והנה זהו ענין עשר ספירות שנקראים כן ע"ש שיש בהם כל בחי' הג"ל הא' מלשון אבן ספיר שהוא לשון בהירות שאינן מסתיריט על האור המלוכש בהם כו' רק הם כלים שבהם ועל ידם מתגלה האור כו', גם לפמ"ש בפרדס שער מהות והנהגה פ"ב גק' ספירות ע"ש ענין ספור והגדה כענין השמים מספרים ור"ל כמו שהדבור מגלה העלם המחשבה כן ע"י ע"ס נמשך גלוי ההעלם של א"ס ב"ה ישת חשך סתרו כו' ויש להעיר לענין מצוה לספר ביציאת מצרים שע"י ספור זה ממשיכים אור א"ס בע"ס, ודבור העליון נעשה מחשבה לתחתון כמ"ש בפ"י כאשר דברת לאמר, ועמ"ש בענין שתי רוחות מספרות זע"ה, וזהו רבות עשית כו' עצמו מספר, שבעצמות אור א"ס דומיה תהלה גורא תהלות, ומה שע"ס מגלות זהו אין ערוך אליך כו', גם נק' ספירות לשון מספר כמ"ש בפרדס וכמ"ש בס"י עשר ספירות כו' במספר עשר אצבעות כו' ואף שנאמר ולתבונתו אין מספר, הנה אדרבה מאחר שכ' אין מספר מוכרח שהוא בגדר מספר אלא שמ"מ לא יספר מרוב כו' משא"כ עצמות אור א"ס הוא חד ולא בחושבן לפני אחד מה אתה סופר כמ"ש בביאור ע"פ מי מנה עפר יעקב, ועוי"ל שהם נקרא מספר שהם שורש הגבול כמ"ש בענין שעוד קומה רל"ו אלפים רבבות פריסאות עיין מזה בבה"ז פ' פנחס ובאג"ה ד"ה איהו וחיוהי, ומ"ש מזה בתוספת לק"ת ד"ה להבין מ"ש באוצ"ה, וזהו המוציא במספר צבאם כמ"ש לקמן אות ב', גם שייך עליהם לשון ספרים כנ"ל בענין בשלשה ספרים וכמו בספר צ"ל גויל מקיף כו' כמ"כ בע"ס כמ"ש בביאור ע"פ שימני כחותם.

א'תתכג

(קיצור. ענין ע"ס יש בהם ד' בחי' ספיר, ספור, מספר, ספר).

ב) וזהו המוציא במספר צבאם, דהיינו ע"י ע"ס נמשך שיהיו בבחי' מספר וגבול ותכלית, (בד"ה ויהיו חיי שרה מאה שנה) כי הנה אנת הוא חד ולא בחושבן אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן לון עשר ספיראן כו' כי הנה ע"ס הם ג"כ רק בחינת כלים אלא שהן בבחי' בהירות אבל אינן ערוך לא"ס ב"ה וזהו ענין נפלאותיך ומחשבתך אלינו אין ערוך אליך כמ"ש בד"ה וירא ישראל את היד כו' ומה שנמשכו ע"ס זהו מפני שכך עלה ברצונו אבל בעצמותו ית' לפני אחד מה אתה סופר כו' והכתר הוא הממוצע המחבר א"ס ב"ה לע"ס ויש בו שני בחי' היינו בחי' תחתונה שבמאציל ושרש הנאצלים ומצד פנימיותו שהוא הבחי' תחתונה שבמאציל אומר חד ולא בחושבן כו' פשוט בתכלית ולכן זה שיומשך רבוי הנבראים זהו לפי שנמשכו ע"י ע"ס וכמ"ש מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית כו' (בד"ה ביום השמע"צ תקע"ב) דהיינו כי מחכמה נמשך ע"י המדות חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא שהן בחי' מחולקות ושונות ות"ת מכריע בינתיים ולכן נקראות ספירות לשון מספר שהרי הן בחי' שונות שיפול עליהן המספר חסד בחינה אחת גבורה בחי' שנית כו' ומהתכללות הו"ק נעשה י"ב גבולי אלכסון כו' ולכן מזה נמשך רבוי והתחלקות הנבראים כמו מן החסד נמשך אור מים כו' ומבחי' גבורה נמשך יהי רקיע כו' וכן שרש ז' כוכבי לכת שרשן משבעה מדות כו' וכן שרש י"ב מזלות נמשכו מי"ב גבולי אלכסון כמ"ש בפרדס ש"ך פ"ד בענין י"ב גבולי אלכסון שכנגדן י"ב מזלות בעולם וי"ב חדשים בשנה וכן י"ב כחות בנפש והם עולם שנה נפש וסימנך עשן כמ"ש בס"י עכ"ל. וזהו כי אראה שמ"ך מעשה אצבעותיך כמו המחלק דבר או כותב אותיות שונים זה מזה שהוא ע"י האצבעות והן ע"ס שהן במספר עשר אצבעות כו', (המוציא במספר שסיבת התחלקות וריבוי הנבראים מא"ס ב"ה הפשוט זהו לפי שנמשכו ע"י ע"ס שהן בחינות שונות חו"ג והתכללות י"ב גבולי אלכסון מזה נמשך י"ב מזלות) ועמ"ש מזה בת"א פ' וארא בד"ה וידבר אלקים וארא כו' ובמ"א בביאור ע"פ ואלה שמות בני, והנה בוח"א בהקדמה דף ב' סע"א במספר ס"ר אינן דקיימין כחדא ואפיקו חיילין לזינייהו דלית לון חושבנא כו', ופי' בסה"מ סי' ס"ח דששים רבוא הם ו"ק דו"א והחיילים הם כל שאר הנמצאות שלמטה ממנו כו' והוא ע"ד מ"ש במ"א ע"פ גדול אדונינו ורב כח ולתבונתו אין מספר, אלף אלפים מספר גדוד א' ולגדודיו אין מספר, שכל גדוד יניקתו ממדה א' פרטית מו"ק דו"א מה שמתכללים וע"ז כמו חסד שבחסד שבגבורה כו' ומגדוד ומדה זו כשנמשכה ע"י הדבור שהיא מל' נעשה בבי"ע אלף אלפים מלאכים כו' ופי' ולגדודיו אין מספר היינו ע"ד ולתבונתו אין מספר שבאצי' יוכל להיות התכללות המדות לאין קץ כו' כי באצילות איהו וגרמוהי חד כו', א"נ אין מספר ע"ד ילכו מחיל אל חיל שיש עליות לאין קץ בבחי' המדות כו' וע' בשל"ה דשמ"ז ע"ב

אור תשא התורה א'תתכה

וזהו מונה מספר לכוכבים ופי' בוח"ב משפטים שבחי' מספר שהוא ז"א הוא המונה את הכוכבים כו' אשר ו"א נק' מספר מטעם הנ"ל שהם המדות שהם בבחי' התחלקות חו"ג כו' ומתכללים וע"ז וענשה מספר ס"ר, ואזי נמשך מזה ההשפעה למטה בכוכבים שהם צבא השמים, ומה שנוכר לכוכבים דוקא י"ל עפמ"ש ברבות במדבר פ"ב דף רי"ב ע"ב משלן לכוכבים כו' וחפרה הלבנה ובושה החמה כו' והכוכבים אינן בושים כו' והיינו לפי שהכוכבים נראים קטנים ביותר והוא ענין קטנתי מכל החסדים כו' כי כל הקרוב יותר קמיה הוא יותר כלא חשיב ולכן הכוכבים שהם ברקיע תמינאה שהוא בינה עלמא דאתכסייא הנה שם למעלה היש ולמטה אין ע"כ הם קטנים כו' משא"כ חמה ולבנה זו"נ המתלבשים ביצירה ועשי' נראים גדולים וה"ע רבוי הכלי ומוזה נמשך להיות נראה למטה היש ולמעלה אין כו' ויש יניקה לעשו בנה הגדול וע' זח"ב פקודי רל"ג ב' בענין כל המוסיף גורע כו' וע' בת"א פ' נח בענין אחות לנו קטנה כו' ולכן לע"ל אשר ונגלה כבוד ה' אזי החמה ולבנה בושים מה שמהם נשתלשל היש ודבר נפרד משא"כ הכוכבים כו' ולכן נזכר בכוכבים מונה מספר לכוכבים שהמספר הוא החשיבות כדלקמן בענין את שדרכו למנות כו' שהוא דבר החשוב מאד, שע"ז איש מהם לא נעדר כו' וכמ"כ זרע יעקב נמשל לכוכבים וזהו ומצדיקי הרבים ככוכבים כו' ועיין ברבות סדר בא ס"פ ט"ו אבל לע"ל מוסר להם את הכל שנאמר והמשכילים יזהירו כו' דקל"ג ג', ומ"ש במא"א מספר הוא הדעת כי הדעת הוא כולל ה"ח וה"ג וא"כ הוא שרש לחו"ג שמהם נמשך המספר וההתחלקות לכמה מדריגות ועיקר המספר במל' שהוא הדבור כו'.

(קיצור. ענין במספר ו"ק והדעת ומתחלקים לס"ר ומכל א' מס"ר הנ"ל נמשך ע"י הדבור גדוד א' אלף אלפים מספר גדוד א', וזהו מונה מספר שהוא ז"א הוא מונה לכוכבים, ומ"ש ולגדודיו אין מספר ולתבונתו אין מספר).

ג) וסיום הפסוק מרוב אונים ואמיץ כח איש לא נעדר, פי' הראב"ע והרד"ק ר"ל איש מהכוכבים לא נעדר שכולם קיימים ועומדים ברום עולם משי"ב ולא כמו הנבראים בארץ שהם מתים כו' ומה שהם נצחיים אין זה מפאת עצמם כ"א מפאת סבתם הוא הבורא ית' הבבע"ת שמכחו בראם נצחיים וזהו מרוב אונים ואמיץ כח השי"ת איש לא נעדר כו' ותכלית כוונת הפסוקים האלה להודיע כח ויכולת אלקי לקיים כל הבטחותיו ואע"פ שיפלא מהעם כו' כן פי' בכלי פז במקראות גדולות, והיינו מ"ש לע"ל והמשכילים יזהירו כוזה הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים כו' ר"ל כמו שהם איש לא נעדר כמ"כ המשכילים יזהירו כו' לנצח, ובת"ז תקון מ"ט פי' מרוב אונים דא כתר עילאה ואמיץ כח דא חכמה מאי כח דיליה אימא עילאה כו' כי כולם בחכמה עשית בבניה, והנה כתר בחי' סוכ"ע כותרת ומקיף וחו"ב שרש א"פ ממכ"ע כו', ולפי"ז ענין מרוב

אונים ע"ד כל אשר חפץ ה' עשה, ולפ"ז פי' המוציא במספר צבאם כו' מקושר עם מ"ש אח"כ איש לא נעדר, שלכן נקרא במספר שהדבר שהוא נספר ונמנה תמיד זהו מורה על חשיבותו וכמ"ש ברבות ע"פ שדרך אגן כו' הנ"ל שהחטים אין יוצאין אלא במנין משא"כ התבן והקש אין משגיח עליהן כו' ע"ש. וזהו ענין המוציא במספר צבאם שהוא לגודל חשיבותם עד שאיש מהם לא נעדר וע"כ מונה מספר לכוכבים כו', וזהו ע"ד מארו"ל רפ"ק דביצה דף ד' ע"ב את שדרכו למנות הוא דבר חשוב ואינו בטל כו', ואף שבאמת השגחתו ית' על כל פרטי האישים ממש עכ"ז ודאי יש כמה חילוקי מדרגות בענין ההשגחה וכמ"ש ברבות במשפטים פל"ב ע"פ הנה אנכי שולח מלאך אילו זכיתם אני בעצמי נעשיתי לכם שליח כדרך שעשיתי לכם במדבר שנאמר וה' הולך לפניהם יומם ועכשיו שלא זכיתם הריני מיסר אתכם לשליח שנאמר הנה אנכי שולח מלאך וגו'. ועו"ש ס"פ הנ"ל ד"א הנה אנכי שולח מלאך הה"ד חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם עשה אדם מצוה אחת הקב"ה נותן לו מלאך אחד לשמרו שנאמר חונה מלאך ה' עושה שתי מצות הקב"ה נותן לו שני מלאכים לשמרו שנאמר כי מלאכיו יצוה לך לשמרך כו' חצי מחנהו כו' ע"ש. הרי יש מדרגות רבות באופן השמירה וההשגחה, וגם כמ"ש בפ' שמות וישמע אלקים את נאקתם כו' וידע אלקים ופרש"י נתן עליהם לב ולא העלים עיניו זהבחיי פי' וירא אלקים הוא כענין יאר ה' פניו אליך וידע אלקים הוא מענין עץ הדעת כי נמשך שפע מן הרחמים אל הדעת לרחם על ישראל כו'. הרי מכ"ז מובן שלפעמים שיך כביכול לומר שמעלים עיניו ר"ל משום שמושלים עליהם מצרים כו' נק' זה תעלים לעתות בצרה ונק' שינה כו' אף שזה גופא הוא בהשגחה מ"מ אצלינו זה העלם שנראה עולם כמנהגו נוהג משא"כ וידע אלקים המשכה הפנימית לעשות עמהם נסים ונפלאות כו', וכ"כ הרמב"ן בפ' שמות שם כי מתחלה היה מסתיר פניו מהם והיה לאכול ועתה שמע אלקים את נאקתם וראה אותם ר"ל שלא הסתיר פניו מהם כו', נמצא מה שמסתיר פניו אף שוהו בהשגחה מ"מ לעין הרואה נראה כאלו אינן מושגחים והיה לאכול, משא"כ כשקרבים למאור פניו נק' וידע אלקים, ועד"ז יש לפרש המוציא במספר צבאם, שהוא ית' סופר ומונה אותם תמיד עד שלכן איש לא נעדר, וזהו ענין החשיבות של הדבר שבמנין שמחמת שהוא חשוב ויקר אצלו ית' עד שנקרא דבר שדרכו למנות ע"כ נותן לו קיום באיש שיהיה קיים לעד לעולם כמ"ש ויעמידם לעד לעולם, ובחי' זו בנשמות ג"כ שהנשמה עצמה היא נצחית, וזהו ומספר את רובע ישראל וכדפרש"י בחזמש, והיינו מ"ש המא"א שהמספר הוא הדעת שהרי בחי' מספר זה זהו כענין וידע אלקים.

(קיצור. ענין איש לא נעדר, שעומדים ברום עולם, משי"ב והיינו מרוב אונים, ועד"ז והמשכילים יזהירו לע"ל, וזהו המוציא במספר, שהם דבר שבמנין שמשגיח עליהם וסופר ומונה אותם, ע"ד וידע אלקים, הארת פנים הפך הסתר פנים, וכן מספר הוא הדעת).

ד) ועד"ז יש לכרש ענין כי תשא את ראש בניי כו' וכתוב שאו את ראש כו' תפקדם, שזהו העלאה ורוממות שיהיו ספורים ומנויים ככוכבים שנאמר בהם המוציא במספר צבאם, וכמ"ש לע"ל ומצדיקי הרבים ככוכבים כו', והיינו שיהיו מרכבה לבתי ו"ק דז"א דאצילות שהם בחי מספר ששים רבוא כיוצא מצרים כו' וזהו ומספר את רובע ישראל, והיה מספר בניי, (וכן נאמר עוד תעבורנה הצאן ע"י מונה ואפ"ל שזהו למעלה מו"ק דז"א כ"א ו"ק דא"א ואז יהי מספר בניי אשר לא יספר). ולבאר הדברים ע"ד החסידות והעבודה, היינו כי כבר מבואר למעלה שענין מספר נמשך מבחי עשר ספירות, אשר הם ג"כ מלשון מספר, וכמו שהדבר הנספר חשוב ביותר כך עד"ז מעלת העשר ספירות חשוב אין שיעור יותר על כל הנמצאים, שהרי עד"מ כל דבר שמציאותו מועט יותר הוא יקר ביותר, כמו יוקר הזהב על הכסף מפני שהוא מועט יותר, וכענין מ"ש ברבות ויקרא ר"פ ב' עשרה נקראו יקרים כו' הבן יקר לי אפרים כו' אדם אחד מאלף מצאתי כו' ע"ש. והנה סדר ההשתלשלות מלמעלה למטה כל מה שנמשך למטה מתרבה המספר וכמ"ש בתו"א ע"פ והנה אנחנו מאלמים אלומים כו' והוא ענין מספר של רבוי הכלים והאותיות והספירות שהן קרובים יותר לא"ס ב"ה הם רק עשר ספירות, עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר, והם ע"ס הכלליים ומה שו"ק דז"א מתחלקים לס"ר זהו בחי חיצוניות הכלים ולמטה הרבה ממדרגת עצמיות הע"ס שבהן מלובש אור א"ס ממש משא"כ בבחי הפרטים שלהם מה שמתחלקים לענפים רבים והן חיצוניות הכלים וכמ"ש במ"א בענין פי' כן רעייתי בין הבנות, לכן הע"ס שהן קרובים ממש אליו ית' הם רק במספר עשר כו'. והנה יש ע"ס ויש לבושים שהע"ס איהו וגרמוהי חד בהון משא"כ בלבושים כו' וכמ"ש בת"א פ' וירא בד"ה פתח אליהו, ובפ' יתרו בד"ה זכור ושמו בדבור א' ומבואר שם ששרש הנשמות אף שעלו במחשבה הוא רק מבחינת הלבושים, וע"י ירידתן והתלבשותן בגוף ונה"ב וקיום התומ"צ עי"ז מתעלים לאשתאבא בגופא דמלכא ממש, כי רמ"ח מ"ע הם רמ"ח איברין דמלכא ממש שנמשכו מט"ס דז"א טפ"ט הוא פ"א ובכ"א יש רת"ס הרי רמ"ג ועם ה"ח המגדילין הוא רמ"ח נמצא הם נק' כביכול גופא דמלכא וזהו ועשיתם אתם וארז"ל כאילו עשאוני, ולכן ע"י קיום התומ"צ נעשה בחינת לאשתאבא בגופא דמלכא, היינו ע"י הצדקה וחסד נכלל בבחי חסד דרועא ימינא ממש, וע"י סור מרע בבחינת איזהו גבור הכובש את יצרו נכלל בבחינת גבורה דרועא שמאלא כו' וזהו כי לא ידח ממנו נדח, ממנו ממש שנכללו באלקות ממש בבחי ע"ס שבהן מלובש אור א"ס ב"ה, ומ"מ היינו ג"כ ע"י התפלה שהוא במקום קרבן לברר נה"ב שע"י הוא ע"ד והחיות נושאות את הכסא כו' ומעלים בחי הכסא שמשם שורש נש"י שחקוקין תחת כסה"כ, וגם בחי אדם שעל הכסא לקשרו ולחברו לבחי אור א"ס ממש וע"י נעשה עלייתן לאשתאבא בגופא כו' וכמ"ש במ"א ע"פ מקושש עצים וע"פ וארא אל אברהם, וזהו ענין כי תשא את ראש כו' לפקודיהם שיהיו בבחי המוציא במספר

צבאם דהיינו ההתכללות בעשר ספירות המתחלקים לששים רבוא כו' ולי"ב גבולי אלכסון כו' וכן ארז"ל ע"פ מי ברא אלה המוציא במספר צבאם כו' בזכות מי נבראו אלה תולדות השמים כו' בזכות אלה שמות בניי כו', הרי הם בחי' פנימיות של תולדות השמים שנאמר בהם המוציא במספר צבאם איש לא נעדר, שכמ"כ וכ"ש בבחי' אלה שמות בניי כו' והיינו כי יש ע"ס דאבי"ע, ואלה תולדות השמים אף שנאמר בהם המוציא במספר, היינו המוציא מרה"י שהוא אצי' לרה"ר בבי"ע ובמספר היינו ע"ס דבי"ע, אבל המספר דנשיי הוא בע"ס דאצילות המיוחדים בא"ס ב"ה כו'.

(קיצור. ענין כי תשא, ומצדיקי הרבים ככוכבים שהם במספר צבאם והיינו כי יש ע"ס היקרים ביותר משאר מספר, ויש לבושים ושרש הנשמות מלבושים וע"י התומ"צ מתעלים לאשתאבא בגופא דמלכא וזהו ענין כי תשא את ראש והיינו לפקודיהם ע"י המספר מספר ישראל שנכללו בע"ס).

ה) אך צ"ל מה שהקשה השל"ה פ' במדבר דשמ"ז ע"א וז"ל וענין המספר שגורם להשרות שכינה אף שלכאורה הוא להיפך כי בדבר המדוד והמנוי אין הברכה שורה כמשרז"ל פ"ג דב"מ, דע כי יש שני עניני מספר המספר של עניני עוה"ז כו' אמנם ענין המספר של השגת עוה"ב כו' ודשמ"ח ע"ב פי' שזהו מארז"ל פ"ק דביצה בענין את שדרכו למנות שנינו או כל שדרכו למנות שנינו, דבחי' את שדרכו זהו ענין המספר של עוה"ב הנמשך מבחי' את היינו אותיות התורה מאלף עד תיו כו', אמנם אינו מובן איך כל שדרכו זהו המספר של עוה"ז הרי כי כל בשמים וארץ זהו בחי' צדיק דאחיד בשמיא וארעא, וע' במא"א את כף סמ"ב בענין כל, ונראה עפמ"ש בישעיה סי' מ"ה זיין, יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא רע, וארז"ל פ"ק דברכות די"א ע"ב כתיב רע וקרינן הכל היינו מה שאנו אומרים בתחלת ברכת יוצר המאורות עושה שלום ובורא את הכל, לישראל מעליא, הרי עכ"פ כינו את רע בשם כל, וכן משמע הפי' ברבות סדר אחרי ר"פ כ"ב ע"פ ויתרון ארץ בכל היא אפילו דברים שאתה רואה מיותרין בעולם כגון זבובים ופרעושים ויתושים אף הן בכלל ברייתו של עולם דכתיב ויכולו השמים וכן איתא בקהלת רבה דצ"ו ע"ד, הרי גם יתושים נקראים בכל, (וענין שהם בכלל ברייתו של עולם היינו ע"ד טוב מאד זה יצה"ר וע"ד אלמלא דינא כו' ועיין ברבות כי תשא פמ"ג בענין מים דמרה כו') ואפשר עד"ז ג"כ מאמר הנשים הארוכות שאמרו ומן אז חדלנו לקטר למלכת השמים חסרנו כל בירמיה סי' מ"ד י"ח, דהפי' כל היינו על השפעות הגשמיים הנמשכים מק"ב כו' ועיין מזה בעקרים מ"ג פי"ח ובעקידה שמ"ה, וע' בהרמב"ן פ' חיי שרה, וזהו ענין מ"ש יראו מה' כל הארץ, כל הארץ דוקא אף מבחי' כל שדרכו למנות שאפילו המזיקים הם יריאים מהשיי וכמ"ש בת"א פ' יתרו סד"ה וכל העם רואים אך יראה זו הוא מרחוק וזהו מה', אך צ"ל בבחינת יראו את ה' קדושינו בבחי' ביטול ממש שזהו פי' את ה' להיות בבחינת את הטפל ממש לשם הוי' שלא להיות לו שום רצון

בפ"ע וע"ז נאמר אל תיראו כו' ולמען תהי' יראתו על פניכם דר"ל שלא להיות בבחי' ויעמדו מרחוק וייראו מה', כ"א בבחי' ייראו את ה' כו' וזהו ענין את שדרכו למנות שנינו שהוא המספר העליון ע"ד ע"ס שהם בבחי' את הוי' איהו וגרמוהי חד כו' וחכמה הוא כח מה בחינת ביטול כו', ואפ"ל ב' בחי' מנין אלו שרשם מנין רבוי הכלים ומנין רבוי האורות, וזהו כי תשא את ראש בניי פי' את ראש שיהיו בבחי' ייראו את ה' ושוב מצאתי כן בעה"כ של סה"ד כו'.

(קיצור. שיש ב' בחי' מנין הא' כל שדרכו למנות, בחי' כל היינו כמו ובורא הכל אומרים עמ"ש ובורא רע, וזהו ייראו מה' כל הארץ, הב' את שדרכו למנות יראו את ה' קדושינו וזהו כי תשא את ראש בניי, את דוקא).

ו) ונתנו איש כו' כופר נפשו לה' ולא יהי' בהם נגף בפקוד אותם, הענין כי הנה ארז"ל פ"ק דתענית ד"ח סע"ב ובפ"ג דב"מ דמ"ב ע"א שאין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין ולא בדבר המדוד והמנוי, וכמ"ש בש"ע א"ח סי' ר"ל ס"ב, והיינו כי דבר הסמוי מן העין זהו ענין עלמא דאתכסיא אשר שם בחי' הברכה עליונה כי חו"ב תרין ריעין דלא מתפרשין איהו ברוך ואיהי ברכה כמ"ש בוח"ב תרומה קס"ב א' ובפ' ואתחנן דף רס"ד ע"ב, ועיין בסידור בדרוש ברכת הזימון בענין פי' נברך ובמא"א אות ב' סל"ה ברכה מצד אימא עילאה כו' ובוח"ג במדבר קי"ז ב' דברכתא לא שריא במניינא ופי' הרמ"ז ברכתא דלעילא הוא מצד או"א שבהם כח ונהר יוצא מעדן דלא פסיק לעלמין כו' ושעיקר המספר והמנין הוא בעה"ד טו"ר והיינו בעלמא דאתגליא ולכן שם אין הברכה מצויה כ"א בעלמא דאתכסיא ששם עה"ח ובבינה התגלות עתיק שהוא ראש ומקור כל ברכה וכמ"ש בוח"ב פ' בשלח דס"ג ע"ב ועיין בת"א פ' לך בד"ה לך מארצך ענין אברם אברהם ע"י ההא שהוא בינה בא לו הברכה כו' וענין הברכה שבבינה זהו ע"ד נהרא מכיפיה מבריק ונהר יוצא מעדן היא בינה כו' ועמ"ש בזה בביאור ע"פ ששים המה מלכות, ועל בינה נאמר ולתבונתו אין מספר, והיינו מאחר ששם שורה הברכה א"כ יוכל המספר להתרבות בבחי' אין מספר וכענין מאה שנה דחיי שרה שמצד א"א בא המספר ברבוי יותר בבחי' מאה משא"כ למטה כו' וזהו ענין הברכה להיות התכללות יוד מיוד ואותן היוד ג"כ מיו"ד כו', משא"כ בעלמא דאתגליא שם לא יוכל להשתנות דבר, וכמ"ש במ"א בד"ה צו את בניי ואמרת אליהם את קרבני לחמי, שמצד בחי' ממכ"ע אין יוכל להשתנות דבר אלא כמו שהוא כך נשאר כמו שמהרגל אי אפשר להעשות יד ולא מהיד רגל כו' כ"א דוקא בבחי' סוכ"ע יוכל להשתנות הדבר מן הקצה אל הקצה, וזהו ענין ההפרש בין עלמא דאתגליא שכבר הוברר כל דבר על מקומו בהתחלקות כל בחי' בפ"ע ע"כ לא יוכל להשתנות ולהתברך אבל בעלמא דאתכסיא שם השראת סוכ"ע יוכל להיות תוספת ברכה ורבוי, להציר מענין אסוך

שמן דאלישע ומענין נס דחנוכה שהדליקו בו שמונה ימים ואפ"ל שורש ברכה זו נמשך ממקור קו המדה ע' בלק"ת פ' נשא בביאור ע"פ כה תברכו. גבי ישא ה' פניו, ועמ"ש מענין עלמא דאתגליא ועלמא דאתכסיא בת"א פ' בראשית בד"ה להבין ענין הברכות. אמנם מבואר במ"א ענין קי"ס הפך ים ליבשה, הוא שעלמא דאתכסיא יומשך בגלוי ממש כמו עלמא דאתגליא והוא שיגוי סדר ההשתלשלות כדי להיות גילוי המשכת התורה במתן תורה. כי כל עיקר התומ"צ הוא להמשיך גלוי סוכ"ע בממכ"ע, והיינו שעלמא דאתכסיא יאיר בגלוי בעלמא דאתגליא וזהו ענין דירה בתחתונים, וכדי להיות גלוי זה הוצרך להיות ע"י המשכה מעצמות אור א"ס השוה ומשוה כו' כמ"ש כ"ז בת"א פ' בשלח בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה, והנה כיון שגם בעלמא דאתגליא מאיר ממש בחי' עלמא דאתכסיא א"כ אזי גם שם הברכה מצויה כיון גם שם מאיר ומתגלה בחי' סוכ"ע ועו"ג והיה מספר בני' כחול הים אשר לא יספר כו' שגם בחי' המספר שהוא עלמא דאתגליא יהי' בו ברכה עצומה כמו בבחי' אשר לא יספר בחי' ולתבונתו אין מספר, והיינו שיהיו בבחי' חול הים אשר ים הוא עלמא דאתכסיא, וזהו עצמו ההפרש בין מספר ומנין בבחי' את שדרכו למנות ובין מנין דבחי' כל שדרכו למנות כי הנה בקי"ס כתיב וייראו העם את הוי' שאזי דוקא באו העם לבחינת יראו את הוי' כל קדושיו כו' את דייקא שיהיו בבחי' ביטול ממש, וכמו הברואים שבים שאינן נראים ליש ודבר נפרד מהים ולא כמו ברואים דיבשה שהם נראים כאלו הם יש ודבר נפרד בפ"ע, כי הים מכסה עליהם וגם חיותם וקיומם הוא בתוך הים דוקא כו' וכך במשה נאמר מן המים משיתיהו שהי' בטל במציאות במקורו בחי' סוכ"ע דכולא קמיה כלא חשיב, וזהו ענין יראו את הוי', שזכו לזה נש"י בקי"ס דוקא, וא"כ המספר והמנין בבחי' זו נק' את שדרכן למנות, ולכן בבחי' מספר זה שורה בו הברכה ע"ד חול הים אשר לא יספר כו', כיון שעם היותן בבחינת מספר הם בבחי' ביטול לגמרי וביטול זה הוא ליחידו של עולם ועי"ז נק' בלשון יחיד כמו שבעים גפש דיעקב שעם היותן שבעים נקראו גפש לשון יחיד מצד הביטול ועד"ז נאמר ויחן שם ישראל ועמ"ש מזה ע"פ וקבל היהודים וקבל לשון יחיד כו' וזהו את שדרכו למנות שעם היותן דבר שבמנין הם בבחינת את הטפל ממש כביטול זיו השמש בשמש, וע"כ ממספר זה אין שום יניקה לחיצונים שהרי הוא אחדות גמור.

(קיצור). הברכה באסמך עלמא דאתכסיא איהי ברכה ונהר יוצא מעדן עה"ח והתגלות סוכ"ע ולכן ולתבונתו אין מספר כי מצד ממכ"ע לא יוכל להשתנות דבר אבל סוכ"ע כל יכול, ולכן בעלמא דאתגליא אין הברכה מצויה אך קי"ס גלוי עלמא דאתכסיא בעלמא דאתגליא ע"י כי גאה גאה ואזי כחול הים אשר לא יספר, ומספר זה נק' את שדרכו למנות כי בקי"ס וייראו העם את ה' וא"כ המספר דבוק בבחי' אין מספר ואינו נפרד בפ"ע וכמו מאה שנה, ושבע שנים שבבחי' כתר כל המאה שהם מספר רב

הם לשון יחיד שנה על ידי הביטול לבחינת חד ולא בחושבן כו'. גם זהו על דרך ההפרש בין רבוי האורות לרבוי הכלים שהאורות הם למעלה ברבוי יותר ולמטה מתמעטים ולכן רבבות קדש הם בכתר ואלפים בחו"ב אאלפך חכמה כו', ובכלים הוא להפך שכל שלמטה מתרבים יותר וזהו ענין רבוי צרופי האותיות במ' ונק' עיר אלקינו, והנה רבוי האורות אף שהם רבוי עצום הם כולם בבחי' ביטול כו' ואחדות א' וע' בהרמ"ז פ' במדבר דף קי"ח בפ"י והיה מספר בני כו' אשר לא יספר וע' זח"ב פקודי דף רל"ג ב' גבי עשתי עשר אוסיף אתון וגרע שמצד רבוי הכלים נמשך בחי' היש ודבר נפרד עד שבק"ג נמשך יש גמור וזהו כל המוסיף גורע, ולהיפך ברבוי האורות כו'.

ז) וזשארז"ל בירושלמי פ"ק דשקלים ה"ו ע"פ כל העובר על הפקדים מאן דעבר על ימא כו' כי בעברם בים זכו לבחי' יראו את כו' כנ"ל והנה בנשמה ג"כ ב' בחי' חלק המלוכש בגוף הוא מעלמא דאתגליא והמקיף מעלמא דאתכסיא וזהו כי תשא את ראש כו' להעלות לקשרם בבחי' מזליה כמ"ש בקי"ס עד יעבור עמך הוי' ואזי הם בבחי' התכללות כו' והמספר דבוק בבחי' חד ולא בחושבן כו', והנה כדי להעלות הנשמה שבגוף צריך לתת כופר גפשו, לפדות גפשו האלקית מתוך מאסר הגוף ונפשו הבהמית והפדיון הוא ע"י צדקה כרבי אלעזר דיהיב פרוטה לעני והדר מצלי כו' כמ"ש סד"ה וארשתיך לי כו' בצדק וכמ"ש באגרת הקדש בד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה עיין שם באריכות, ועוד זאת כמ"ש וצדקה תרומם גוי כמ"ש בתורה אור ריש פרשה בראשית בענין והארץ הדום רגלי, ועוד זאת דעיקר הטעם שבדבר המנוי אין שורה הברכה מחמת ששם יש יניקה לבחי' רע עין כו' שהוא הס"מ כמ"ש במא"א אות ע' ססעי' י"ד ועיין ברבות באסתר ע"פ וירא המן כו' ויראו בני האלקים את בנות האדם כו' וירא חם אבי כנען כו' ועו"ג תחשכנה עיניהם מראות לפי שמראית עיניהם מורידות אותם לגיהנם כו' ושרש בחי' ראייה זו זהו ענין רע עין הג"ל, וז"ס היוק ראייה, והרמ"ז ס"פ פקודי דף רכ"ה ע"ב פי' שב' סגולות הן אל העינים א' היא הראייה והכרה שהדבר הנראה מצטייר באישון בת עין של הרואה והמביט, ב' היא שהרואה שולח ניצוצי אורו שיש בהם עצמיות גמור כמ"ש הרב ממשל בת היענה כו', וע' מענין רע עין בוח"ג פ' אחרי דס"ג ע"ב, ובמד"ש פ"ה דאבות במשנה עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה מתלמידיו של אברהם אבינו פי' כי עין טובה הוא נמשך מבחי' ואהבת לרעך כמוך, ועין רעה בהפך זה והרי ואהבת לרעך כמוך זהו כלל התורה כולה כו' ואידך פירושה הוא, ולכן איתא פ"ב דאבות איזהו דרך

בשולי העמוד בגוכתי"ק: תפקדם אתה כי מן המים משיתיהו ואהרן שאו לגלגלתם וגם את ראש בחי' את שדרכו ומספר זה דבוק ושורה עליו בחי' אין מספר חד ולא בחושבן כו' מאה שנה.

ישרה שידבק בה האדם ר' אליעזר אומר עין טוב כו' וכן ר' יהושע אומר עין הרע ויצה"ר כו' מוציאים את האדם מן העולם, וז"ש בגמ' פ"ט דב"מ דק"ז ע"ב ע"פ ההסיר ה' ממך כל חולי אמר רב זו עין כו' צ"ט בעין הרע כו' דיש לפרש היינו קטרוג הס"מ שנק' עין הרע כג"ל, מה שבלעם נק' עין רעה י"ל עין זהו הנבואה כמ"ש במד"ר תצוה פליח ע"פ בדד עין יעקב זהנה כתיב ולא קם עוד בישראל נביא כמשה וארז"ל במד"ר נשא ס"פ י"ד בישראל לא קם אבל באומות קם ומנו זה בלעם, א"כ לכן נק' עין המורה על הנביא אבל עכ"ז כיון שהיה רשע זאע"פ שראה מה שראה לא נתבטל מהיש והתאוה שלו ע"כ נקרא עין הרע כו'. והנה איתא בזרעא דיוסף לא שלטא בהו עינא בישא שנמשלו לדגים שבים ופי' הטעם בוח"ג נשא דק"ל ע"א מפני שזכה לאשתגחא בעינא בעינא עילאה דע"ק עינא פקיחא דלא נאים כו' וזהו בן פרת עלי עין המאיר בעלמא דאתכטיא בחי' ים ובבחי' יוסף הי' מאיר בחי' זו גם בעלמא דאתגליא וזהו עיני ה' אל צדיקים כמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בפי' לעשות הישר בעיני ה', וכיון שמאיר עליו עיני ה' בב' סגולות שכ' הרמ"ז כו' ממילא לא יוכל כלל הראי' של עין הרע לנגוע בו כלל, כי האור ההוא מסמא עיניו, במכ"ש מאור השמש שמכהה הראות כו' והנה יוסף זכה לזה ע"י הצדקה וזהו ג"כ ענין ונתנו כופר נפשו כו' שע"י מחצית השקל ימשיך בחי' עיני ה' אל צדיקים וממילא לא ישלוט בהם עינא בישא ה"ו וזהו ענין והסיר ה' ממך כל חולי זו עין כו' והיינו ע"י השגחתו ית' בבחי' עיני ה' אל צדיקים ועמך כולם צדיקים ועמ"ש מזה ע"פ יונתי בחגוי הסלע כו' הראיני כו'.

קיצור. כל העובר, בים, וייראו את, עד יעבור עמך הוי', וצדקה תרומם גוי', ענין טוב עין וענין רע עין, הנבואה נק' ראייה ועין, וביוסף עלי עין ע"כ וידגו לרוב בקרב הארץ, ועמ"ש ע"פ עין בעין נראה אתה ה' ושזה יש בתפלה ב' בחי' עין המתחברים יחד ע' סידור בד"ה ששת ימים תאכל מצות, דרוש הראשון ובהביאורים.

עוד קיצור. (א) ע"ס יש בהם ד' בחי'. (ב) המוציא במספר ע"י ע"ס, מונה מספר לכוכבים. (ג) מרוב אונים כו' איש לא נעדר, את שדרכו למנות, ע"ד דברים הנקראים יקר. (ד) ועד"ז המספר בנשמות ג' אבות י"ב שבטים ע' גפש ס"ר ופי' כי תשא את ראש. (ה) ומספר זה גורם להשראת השכינה ע"ד השראת אוא"ס בע"ס וכן אין דבר שבקדושה פחות מיוד, והקושיא הרי לפעמים אין הברכה שורה בדבר המנוי, את, כל, ואולי מספר זה מעשר ספירות דק"נ. (ו) עלמא דאתכטיא ועלמא דאתגליא ויש חיבור ב' המדרגות ואז הברכה שורה ונמשך ע"י בחי' הגבוה משניהם ואפ"ל זהו כשהמספר ג"כ ע"ד ספיר ל' בהירות וגם לשון ספר ועי"ז נמשך מבחי' איה סופר, וע' סד"ה שובה ישראל עד דרוש השני בענין אהל בל יצען. (ז) וצדקה תרומם, ענין טוב עין ורע עין וענין עלי עין.

והנה ממש"ל אות ב"ג מובן שיש בבחי' מספר בחי' שהוא חסרון ובחי' שהוא שבח הבחי' שהוא חסרון כי המספר זהו הגבול ואינו ערוך לבחי' שלמעלה מגדר מספר, וגם ענין המספר עלמא דאתגליא, והבחי' לשבח ע"ד דבר היקר מאד שסופרים אותו תמיד, ובחי' הא' י"ל מצד רבוי האותיות וחלופי האותיות ע' באג"ה סד"ה ויעש דוד ובסי' ז', והבחי' הב' י"ל כשהדבר הנספר ונמנה הוא ג"כ ע"ד אבן ספיר ובהירות, או כשהוא בבחי' זה ספר, וספור כו'.

כי תשא את ראש בניי.

כתיב החכם עיניו בראשו קהלת ב' י"ד, ופרש"י בתחלת הדבר מסתכל מה יהא בסופה, וא"כ זהו כענין שארז"ל איזהו חכם הרואה את הנולד, ופי' במד"ש פ"ב דאבות לפי שהי' ירא חטא בחר בהרואה את הנולד ובזה יהי' לעולם ירא חטא ומעולם לא יחטא לפי שאע"פ שהחטא בתחלתו טעמו כצפיחית בדבש אחריתו כנחש ישוך וכמש"ה יש דרך ישר לפני איש ואחריתה דרכי מות והרואה את הנולד בודאי שלא יחטא כי הוא רואה את העונש הגדול שהוא כרוך בעקיבו של חטא וכו' יעו"ש שהאריך, והנה דברי רש"י הן דברי ת"י שפי' וז"ל חכימא מסתכל ברישא מה דעתיד למהוי בסוף ומצלי ומבטל גזירתא, וזהו כענין אוקיר לאטיא עד לא תצטרך ל"י, ואטיא הוא בחי' כי אני ה' רופאך ר"ת אריך, וע' מענין החכם עיניו בראשו כו' בפסחים יוד קו"א, עקידה ש"א עקרים מ"ב פכ"ט, עירובין א' ו"ב ר"ה א' י"ד ב' חולין גימל מ"ד א', מד"ר רגט"א בקהלת רבה פח"ד פט"א, זח"א ר"פ וישב דף קע"ט ע"ב, פ' בלק דקפ"ז א' ובפי' הרמ"ז שם ובסש"ב פל"ה וס"פ נ"ג.

קיצור. ענין החכם עיניו בראשו ת"י חכימא מסתכל ברישא כו' ומצלי ומבטל גזירתא.

(ב) ובזהר פ' בלק דקפ"ז א' פי' ענין החכם עיניו בראשו דשכינתא שריא על רישיה וכל חכים עינוי ומלוי בראשו אינון בהוא דשריא וקיימא על רישי', והרמ"ז פי' ע"ד בהלו גרו על ראשי וע' בת"א בד"ה כי אתה גרי הוי' ובסש"ב ס"פ נ"ג, וע' במד"ר ס"פ אמור ס"פ ל"ב בענין מנורת זהב וגולה על ראשה מפרש ג"כ ראשה זהו השכינה ושם חד אומר גולה ל' גלות השכינה וח"א גאולה גואלינו ד' צבאות כו' עד וה' בראשם ומאחר שלמדנו מהמד"ר והזהר דהשכינה נק' ראשו ופי' החכם עיניו בראשו היינו לעשות מעשים טובים כענין ושמן על ראשך אל יחסר עפ"ז י"ל

המשנה ר"פ אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש, דפי' הה"מ בספר אור תורה ברמזי אגדות חז"ל דל"ו ע"ב וז"ל פי' אל תתפלל בשביל דבר שחסר לך כי לא יקובל תפלתך, אלא כאשר תרצה להתפלל תתפלל על הכבידות שיש בראש, כי הדבר שחסר לך החסרון יש בשכינה כביכול כי האדם הוא חלק אלוה ממעל, והחסרון שיש בחלק יש בכל, והכל מרגיש החסרון של החלק א"כ תהי' גפלתך על החסרון של הכל עכ"ל, ויש לפרש שזהו ענין בחוסר כל כי הנה ידוע בפ"י כל הנק' בשמי ובפ"י כי כל בשמים ובארץ שבחי' כל שהוא צדיק יסוד עולם מושך השפע בהשכינה ועש"ז נקראת השכינה בכל שזהו ענין בת היתה לאברהם ובכל שמה, וגם נקראת כלה כל ה', ובחי' ונהר יחרב ויבש זהו ענין חוסר כל, וזהו הכובד שיש בראש, וע' בספר תורת חיים במסכת סנהדרין פרק נגמר הדין בענין שכינה מה הלשון אימרת קלני מראשי קלני מזרועי כנגד תש"ר ותש"י ולכן נאמר ושמן על ראשך אל יחסר וארוז"ל אלו תפילין כי עי"ז לא יהי' קלני מראשי יגדל נא יו"ד רבתי דהיינו תוספת האור בע"ס תש"י יוד זעירא ע"ש מיטוט האור בעשר ספירות ע"ד וכד אנת תסתלק מינייהו, נמצא התפלה להמשיך בהשכינה בחי' רוב כל, כל הנק' בשמי, והוא בחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, וזהו ג"כ פי' החכם עיניו בראשו והיינו להמשיך בחי' וגאולה על ראשה, והנה ההפרש בין גולה לגאולה זהו ענין אות האלף ועמ"ש לקמן דשקל הקדש זהו ב' יודין של האלף שע"י מחצית השקל יוד תחתונה דהאלף לחברה לעצם האלף ויו"ד עליונה גורם נשיאת ראש כי תשא את ראש כו' ועמ"ש במ"א בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה וזאת המצוה ענין א"ת מה אלא מאה ג"כ זהו תוספת אות האלף בבחי' מה שהוא מ' נעשה מאה וכענין המבואר בזהר פ' חיי דקכ"ג א' בענין ויהיו חיי שרה מאה שנה.

קיצור. פי' עיניו בראשו בהשכינה שהוא בחי' אור המאיר על ראשו וצריך למעשים טובים שהם בחי' שמן כמ"ש בסש"ב פל"ד וע' בת"א פ' מקץ בד"ה ת"ר מצות נר חנוכה ושם דג"ה ע"ד בענין נר ה' נשמת אדם וע' מזה ג"כ בד"ה רני ושמחי דרוש הראשון ובד"ה המגביהי לשבת והנה יש וגולה על ראשה גלות השכינה הנמשך מחמת מעשיו הרעים של האדם כמ"ש באגה"ת שממשיך ומוריד השפעת ה' תתאה בהיכלות היצה"ר וצריך להמשיך וגאולה על ראשה אם יגאלך טוב יגאל ולכן והטוב בעיניך עשיתי שסומך גאולה לתפלה ועיין זח"ב תרומה קכ"ח ע"ב וההפרש בין וגולה ובין וגאולה זהו אות אלף ועד"ז א"ת מה אלא מאה ג"כ ההפרש אות אלף היינו ונהר יחרב ויבש עיין הקדמת הזהר ד"ו ע"ב שזהו פי' ואני בתוך הגולה דבחי' ואני הוא בתוך הגולה על נהר כבר שזהו ענין ונהר יחרב ויבש רק שכבר היו בו מים, ונק' חוסר כל, בחי' כל הנק' בשמי וזהו ענין קלני מראשי קלני מזרועי תש"י משא"כ ע"י תש"י ותש"ר מתקנים ראשי וזרועי, וזהו ענין התפלה מתוך כבוד ראש וגם יש לפרש דבחי' נהר כבר זהו קצת סמך לבחי' ואני בתוך הגולה כדפי' בזהר פ' פנחס דרמ"ז א'.

ג) והנה בענין התפלה ארז"ל ולואי שיתפלל אדם כל היום כולו והרי ארז"ל ות"ת כנגד כולם, ובמדרש תלים סי' ס"ד שדניאל מס"ג על התפלה והיינו שהתפלה היא מלמטה למעלה והתורה היא מלמעלה למטה כמ"ש בד"ה וכל בניך למודי הוי' שזהו ענין בניך ובניך ותורה בלא תפלה נק' על שלא ברכו בתורה תחלה, וע' בד"ה יונתי בחגוי בפ' קומי לך ועי"ז תהי' רעייתי וע' בד"ה רני ושמחי הראשון בענין כל הנשמה תהלל י"ה וע' בד"ה קדש ישראל לד' פ"ב בענין אשר נשמה באפו, ואדמ"ו ז"ל פי' כובד ראש, כי הנה ישראל לי ראש, וזהו שמע ישראל הוי' אלקינו כי ישראל עלה במחשבה, ולכן יש בכ"א הביטול בעצם כי ברא כרעא דאבוהי כביטול הרגל לגבי הראש, וזהו ג"כ ענין כל הנשמה תהלל י"ה נר ה' נשמת אדם אך מחמת שהנשמה מלוכש בגוף ונה"ב זהו ענין עונותי עברו ראשי היפך החכם עיניו בראשו וצריך לעורר ר"ר ע"ז וזהו ענין כובד ראש דהיינו הכנעה ובאגה"ת ס"פ יו"ד פי' שזוהו תשובה תתאה, והתפלה עצמה היא תשובה עילאה ותשובה היינו תשוב ה' עליות כנס"י, וא"כ יש לקשר פי' הה"מ נ"ע ופי' אדמ"ו נ"ע יחד שע"י תשובה תתאה שהיא כובד ראש מבחי' עונותי עברו ראשי שזוהו הנשמה עי"ז ממשיך ג"כ האור בכנס"י הנק' ראש שיהי' וגאולה על ראשה, וזהו כי תשא את ראש בניי לפמש"ל י"ל ראש נק' השכינה שהיא ראש בניי א"כ העלאת השכינה היינו לחברה עם נהורא עילאה ז"א כמ"ש בת"א בד"ה כי אתה נרי בפ' ארוממך אלקי המלך או להעלותה לבינה שכינתא עילאה או י"ל ראש בניי י"ב שבטים דבריאה הנק' י"ב בקר מרכבה תתאה שהם המרכבה לבחי' מל' להעלותם לבחי' מרכבתא עילאה דאצי' שהם המרכבה לעצמות אוא"ס כו', ובממ"ח להב"י כ' כי תשא כי רמיזא בכנס"י דהא הכף רמיזא בה וי"ד אוף ה"ג (עמ"ש בלק"ת בשה"ש בהביאור דיונתי בענין ולכי לך לבחי' כף יו"ד ומ"ש ע"פ כי תצא) וקאמר כי תיבעי לסלקא לה לעילא דהא איהי אקרי ראש בניי דלגבי ישראל איהי ראש ולגבי ספירן עילאין איהי סופא לפקודיהם היינו ספירן עילאין גם כי בבדייתא אמרו אין עומדין להתפלל מתוך עצבות כו' אלא מתוך שמחה של מצוה ועמ"ש ע"פ תחת אשר לא עבדת בשמחה וממ"ש בתלים סי' ק"א ע"פ עבדו את ה' בשמחה ושמחה היא בינה א"כ זהו כי תשא את ראש בניי שהיא המ' לחברה עם בינה.

קיצור. ענין ולואי שיתפלל תפלה מלמטלמ"ע ותורה מלמעלמ"ט, ויש פי' כובד ראש כי ישראל לי ראש ויעקב יוד עקב ע' בד"ה שה"ש ממעמקים בלק"ת בדרושי עשי"ת אך עונותי עברו ראשי, וצריך לעורר ר"ר ע"ז וזהו הכובד ראש ויש לקשר שני הפירושים שע"י כובד מבחי' עונותי עברו ראשי ונמשך כי תשא את ראש, גורם ג"כ למעלה כי תשא את ראש, ופי' כי תשא את ראש בניי זהו ע"ד וירם קרן לעמו כי היות העולמות רק מבחי' מלכותו ית' אבל אקב"ו מבחי' מהותו ועצמותו כו'

ע' בד"ה לכן אמור לבנ"י וגם מצד שורשן כמ"ש בד"ה אם בחקתי מענין אותיות החקיקה. ובד"ה אלה מסעי דרוש השלישי בפ"י ואלה מסעיהם למוצאיהם לשורשם ומקורם ובד"ה האזינו השמים דרוש הראשון בענין עד יעבור עמך הוי' והנה עי"ז מעוררים ג"כ למעלה עליות זו"נ שיאיר בהם בחי' א"א וכמ"ש לקמן סעי' ה' וסעיף וא"ו ועמ"ש בלק"ת ר"פ במדבר בענין שאו את ראש כו' לגלגלתם.

ד) בילקוט ח"א פ' משפטים תחלת רמו שמ"א דפ"ט ע"ד ר' ישמעאל אומר בא וראה שרחמיו של הקב"ה על בשר ודם שאדם קונה א"ע בממון מידי שמים שנאמר כי תשא את ראש כו' כופר נפש, פ' תרומה דצ"ט ע"ד רמו שס"ה ובשעה שאמר ונתנו איש כופר נפשו אמר משה מי יוכל ליתן פדיון נפשו כו' זה יתנו כזה יתנו, י"ל כי וייצר בשני יודין נגד שני יצרים והחטא הוא מצד היצה"ר לכן די במחצית השקל שהוא יוד גרה נגד יוד אחד מן וייצר.

פ' תצוה דק"ב סעי' תחלת רמו שע"ו כי תשא את ראש בני מפני שהם דבוקים ב"י.

ה) ר"פ תשא ודף ק"ה ע"ד וישח אדם וישפל איש וכו' עד כי תשא, וע' בגמ' סוף סוטה דמ"ח סעי' שגורמים שפלות לשונאו של הקב"ה ואין איש אלא הקב"ה, ושפלות זו יובן ממ"ש בת"א בד"ה וארא אל אברהם בענין שהגלות נמשל לעיבור וכו' וא"כ ע"י כי תשא את ראש בני הפך וישח אדם גורמים ג"כ בחי' והתגדלתי והתקדשתי וזהו כי תשא את ראש מפני שהם דבוקים ב"י, וא"כ ישועתם הוא ישועתי.

ו) ח"ב רמו ק"כ די"ז סעי' א, עשרה פעמים נמנו ישראל י"ל נגד ע"ס להעלותם עד בחי' הכתר. בישעי' רמו ר"ס ע"פ וישח אדם וישפל איש ואל תשא להם ומסים ואל תשא כ"א למענך, ויש להוסיף עפ"מ"ש במ"א ע"פ לך ה' הגדולה והגבורה דאיתא במד"ר פ' במדבר פ"א דר"י ע"ד שכשם שיש לי תלוי ראש על כל באי העולם שנאמר לך ה' הגדולה כך לכם עשיתי להיות לכם תלוי ראש שנאמר שאו את ראש לקיים מ"ש וירם קרן לעמו, ופ"י לך ה' הגדולה היינו גילוי אוא"ס ב"ה במדותיו הפך בחי' העלם ועיבור שנק' שפלות, ע"ד שהעולם מתנהג באפילה ושם אלקים גימט' הטבע אלא כענין גילוי דעה עליונה דכולא קמי' כלא חשיב כמ"ש בסידור בד"ה מזמור לתודה, או כי לפעמים ז"א רק בסוד ו"ק ואז אינו יכול להאיר כ"כ בפ"ע אבל כשמאירים בו ג"ר כח"ב ז"ס ההגדלה היפך השפלות וע' בבה"ז ע"פ שחורה אני ונאווה בבה"ז פ' בלק על המאמר דקצ"א, וזהו שכשם שיש לי תלוי ראש כו', או י"ל זהו ע"י החיבור והמשכת ע"ק בוז"א, וכמ"כ ענין שאו את ראש וכו' וירם קרן לעמו, וע' בלק"ת בד"ה ראשי המטות פ"ב גבי אך עכ"ז אל ה' ויאר לנו הארה רבה ועצומה מקדושה העליונה הזאת הנפלאה והנעלמת ע"י המצות שנתן לנו כו' ע"ש,

שחיות כל העולמות רק מבחי' שם והארה אבל ע"י המצות נמשך כביכול מקדושה העליונה מעצמות אור א"ס וע' מזה בסדור ד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוש הראשון, ובת"א בד"ה לכן אמור לבנ"י וא"כ מכ"ז מובן ענין שגורמים שפלות לשונאו של הקב"ה זהו כשאין מאיר ג"ר כח"ב בוז"א, משא"כ בחי' לך ה' הגדולה כו', ולכן כשוישח אדם שישראל הם בשפלות ולא בבחי' וירם קרן גורמים וישפל איש, אבל ע"י כי תשא את ראש בניי בחי' וירם קרן לעמו אזי נמשך ג"כ לך ה' הגדולה, וזהו ואל תשא כ"א למענך, וזהו ועשיתם אתם כאלו עשאוני שעשיית המדות העליונות הוא כאלו עשאוני כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער פ"ב כי ע"י עשיית המדות נמשך רוממות וגילוי אור א"ס ובמק"מ פ' בחוקתי דקי"ג א' בענין ועשיתם אתם כאלו עשאוני פי' דהיינו שז"א בעל ו"ק בסוד שורש וע"י עבודת ישראל ממשיכים בו הג"ר נק' המשכה זו כאלו עשאוני, ביומא ס"ט ע"ב ירמ"י לא אמר נורא וכו' המכוון דקודב"ה סליק לעילא לעילא ואינו מאיר במדותיו חג"ת ע"ד שנת' בת"א בד"ה וארא אל אברהם ובד"ה כי עמך מקור חיים גבי השקיפה ממעון קדשך מן השמים, וזהו וישפל איש שבחי' איש שהוא ז"א דאצי' המדות חג"ת הם בבחי' השפלה מחמת שנסתלק אור א"ס, ואנשי כה"ג שאמרו הן הן גבורותיו ונוראותיו י"ל שהמכוון דאדרבה מאירים חג"ת דאריך שלמעלה מבחי' איש, אבל מ"מ כיון שמאיר שלא ע"י ז"א לכן בא ההארה בדרך הסתר והעלם ולא בבחי' גילוי כמ"ש בת"א בדרושי פורים בד"ה כי אתה אבינו כו' ומשארז"ל וישפל איש זה משה ע"ד לך רר כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל אך כי תשא למענך כג"ל.

קיצור. וישח אדם אלו ישראל, גורמים וישפל איש זה משה ע"ד לך רר כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל ועמ"ש מזה בת"א בתחלתו בד"ה השמים כסאי גבי וענין והארץ הדום רגלי, וכמ"כ יובן למעלה שבחי' ז"א דאצי' נק' איש כמ"ש ה' איש, וכתוב גדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו וארז"ל אימתי הוא גדול כשהוא בעיר אלקינו בזהר ויקרא דף ה' ע"א, די"ל שאז מאיר בו מבחי' שלמעלה משם הוי' וע"ד שנת' בד"ה ששה משמותם בענין בעטרה שעטרה לו אמו כו' ביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק שהעטרה היא המשכת הכתר לז"א ואזי נמשך לך ה' הגדולה והגבורה כו' כי כל כו' וכן עכשיו ע"י התפלה מט"ט קושר כתרים כו' משא"כ בבחי' וישח אדם גורמים שפלות לשונאו של הקב"ה, שאין נמשך אור הג"ר בוז"א ואזי המדות אינן מאירים, ירמ"י לא אמר הגבור דר"ל שאין המדות מאירין, ע"ד קוב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא כו', ואנשי כנה"ג החזירו עטרה ליושנה, אבל ע"י כי תשא את ראש בניי בבחי' וירם קרן אזי נמשך ג"כ למעלה בחי' ויגבה ה' צבאות כו' אז יאמרו בגוים הגדיל הוי' כו' גם המשכת הכתר שזהו ע"ד כי תשא את ראש, ונמשך מתפילותיהם של ישראל שהוא ענין הרעותא דלכא והרצון לה' שזהו כי תשא את ראש בניי.

כי תשא את ראש בני לפקודיהם ונתנו איש כופר גפשו לה' כו' זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל כו' הנה תיבת תשא יש בו שני פירושים ל' הגבהה וברבות (ר"פ כי תשא) מפרש ל' כי תשה ברעך א"ל הקדב"ה למשה ישראל חייבים לי אמור להם שיפרעו לי מה שלוו ממני כו'. ולהבין ענין ב' הפירושים צ"ל מקודם פי' הראשון דתשא ל' הגבהה כי הנה פסוק זה קאי על משה שלמשה נאמר זה כי תשא את ראש בני תשא לשון הגבהה כי אתה נושא ראש ומוחין של כללות נש"י ולכן נאמר לו כי תשא את ראש כשאתה מגביה ראש ומוחין של כללות נש"י זה יתנו כו' מחצית השקל בשקל הקודש והענין מה שמשה מגביה אותם הוא כי משה רבינו ע"ה נקרא רעיא מהימנא שמפרנס לכללות נש"י שהם בבחי' אמונה והיינו כענין שנאמר ורעה אמונה פי' כמו הרועה המנהיג צאנו וזנם ומפרנסם בשדות תמיד כמ"כ בחי' משה הוא רעיא מהימנא שהוא זן ומפרנס ומשפיע לכללות נש"י שהם בבחי' אמונה כי ישראל מאמינים בני מאמינים כמבואר, והענין ע"ד דכתיב רועה בשושנים וכתיב ה' רועי ואיתא ברבות (פ' וירא פנ"ט) ע"פ ה' נסי משה עושה ניסן של ישראל ומי הוא ניסו של משה הקב"ה כך ער"ו משה הוא רועה של ישראל והקב"ה הוא ה' רועי ושם הפי' רועה של דוד ועד"ו הוא ית' רועה של משה ואפ"ל לפעמים זוכין ישראל ג"כ לבחי' ה' רועי והנה משה רע"מ כי ענין כנס"י מאמינים הוא רעותא דלבא בלא דעת והוא למעלה מן הדעת ולכן ישראל גבוהים ממלאכים שבחי' מלאך הוא ההשגה והיינו בעלמא דאתגליא ממכ"ע שבוה שייך השגה אבל האמונה בסוכ"ע דלית מחשבה תפיסא בי' כלל והמחי' האמונה זהו התורה שהיא למעלה מבחי' אמונה כי אורייתא וקודב"ה כולא חד וי"ל התורה נק' אמת ואיהו אמת ואיהי אמונה וזהו"ע חטה שהם כ"ב אותיות התורה שזהו ג"כ אמת א' עד תיו וזהו המזון לאמונה כמארז"ל אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן ולכן כמו בהשכלת ענין עוה"ז נמשך מלחם גשמי כמ"כ להיות יודע לקרות אבא אבינו שבשמים הוא ע"י תורה כו' ועוד כי האמונה בסוכ"ע וממכ"ע וע"י התומ"צ מבחי' אתה ה' לבדך שלמעלה מסוכ"ע וממכ"ע לכן עי"ז מפרנסין האמונה והמשכה זו מקדש שלמעלה מקדוש סוכ"ע וזהו רעה אמונה כמ"ש באמונתו יחי' וזהו כי תשא את ראש הם המוחין להגביה וע"ד שאו את ראש לגולגלותם פי' לשאת בחי' הראש והמוחין לגולגלתם לבחי' גולגלתא רצה"ע ובנפש בחי' מאדך כו' וכל זה ע"י משה רע"מ שממשיך דעת בנש"י וגם התורה נק' ע"ש תורת משה וכמ"כ כתיב ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם גבי מ"ב מסעות לפי שהוא מבחי' חכמה וירא ראשית לו כתב חותמו של הקב"ה אמת שהוא גילוי אוא"ס שבחכמה והמשיך זה למטה להיות בהם כח לעלות אל ה' ממטה למעלה כי א"א הי' להם להתעלות תחלה בעצמן

כי אלמלא עוורו וזהו ויכתוב מוצאיהם למסעיהם מוצאיהם היינו מקור נש"י כענין שנאמר וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו והוא למעלה מבחי' מחשבה כי אעפ"י שאמרו דישראל עלו במחשבה היינו ששם עלו עצמות נש"י אבל מקורן ושרשן הוא למעלה יותר בבחי' בעל המחשבה בעל הרצון ומשם המשיך הארה כדי להיות להם כח לעלות ממטה למעלה וזהו למסעיהם ר"ל הנסיעה וההעלאה שממטה כו' ועד"ז הוא כי תשא את ראש בני' והיינו כמ"ש ורעה אמונה דכ' הרמ"ז (בהר ק"י) ורעה מלשון רעייתי פרנסתי פי' המשיך המזון באמונה וכן הוא בזהר (פנחס דרכ"ה ב') ולכן נק' משה רעיא מהימנא שהוא מפרנס האמונה כי משה הוא יסוד אבא דממשיך חסדים לנוק' הנק' אמונה כי המל' מקבלת מאבא בסוד אבא יסוד ברתא ובע"ח (שער תיקון הנוק' פ"ה) שעילוי הגבורה בקו האמצעי דנוק' עד הכתר שבה הוא ע"י יסוד אבא כו', וזהו כי תשא את ראש בני' שזהו הגבהת ועליית המוחין דכנס"י בתוקף האמונה, ולהבין הענין הנה ישראל נקראו מאמינים בני מאמינים כמבואר ברבות (שמות פ"ג דקכ"א) מאמינים שנאמר ויאמן העם בני מאמינים שנאמר והאמין בה' וצ"ל מה מחלקם על שני דברים מאמינים בני מאמינים הלא לכאורה הכל אחד מאמינים ובני מאמינים כי הכל הוא ענין אמונה בהשי"ת וא"כ מהו מאמינים ובני מאמינים, אך הענין כי איתא בתיקוני זוהר ובפרדס שאמונה היא בשני מקומות בבינה ובמל' ונקראו שכינתא עילאה ושכינתא תתאה. כי הנה בפרדס (ערך אמונה) אומר אמונה כינוי הזה בשני מקומות וכ"א לפי ענינו הא' הוא בבינה ויש אמונה במל' וכן פי' בתיקונים (בפסוק והי' אמונת עתך) וז"ל אמונה איהו אימא עילאה מסטרא דחסד דבה ק"ש דאיהי אמונה, שכינתא תתאה איהי אמונה מסטרא דצדיק דבי' כלולין תרין שמהן אמן דאינון הוי' אדני ולפרש דבריו כי ק"ש ר"ל ענין יחוד הספירות והוא מצד החסד והיינו אמונה שאנו מאמינים ביחודו זהו בבינה, ולפי"ז פי' מאמינים בני מאמינים היינו שישראל הם מאמינים מצד בחי' שהמל' נק' אמונה ובני מאמינים מצד הבינה הנק' אמונה, ולהבין זה צ"ל מקודם איך שייך אמונה בבחי' בינה הלא הבינה הוא ענין השגה והבנה באלקות וא"כ מאחר שמובן ומושג מה צריך אמונה ואמונה אינו שייך כ"א על דבר שאינו מושג אבל בבחי' המושג מה שייך בזה אמונה והנה כמו שאינו מובן איך שייך בבינה אמונה כמ"כ אינו מובן מה שנתבאר דבני מאמינים שקאי על אברהם הלא לאברהם הוסיפו אות ה' הוא כנגד ה' עילאה בינה וא"כ מה שייך אמונה, אך הענין כי הגם דבינה הוא הבנה והשגה אמנם מ"מ מה שהוא מושג בבינה אינו רק הארה לבד כי מה שאפשר להיות מושג באלקות הוא רק בחי' הארה מאלקות כי ביו"ד נברא עוה"ב שעוה"ב שהוא נמשך מבחי' בינה הנה מקורו הוא רק מבחי' יו"ד שהוא רק נקודה ולמעלה הוא בחי' ומדריגת חכמה עילאה שמבחי' חכמה ולמטה הוא שיוכל לבוא בהשגה אבל מה שלמעלה מבחי' חכמה א"א לבוא בהשגה כי עצמותו ית' אינו מושג וע"כ בבחי' זו שייך אמונה והנה אמונה דכנס"י שנקראו מאמינים היינו מצד המל' שנק'

אמונה כי שורש י"ב שבטים למעלה הם י"ב בקר דמרכבה דבריאה המקבלים מבחי' מל' ועד שם עלו השגתם ובהם נאמר והים עליהם מלמעלה שאינם משיגים עצם בחי' מל' ולכן לפי שהים עליהם מלמעלה לכן יתכן אמונה כי האמונה הוא בהקב"ה פי' הקב"ה הוא סובב ומלא כי ברוך הוא בחי' ממכ"ע וקדוש הוא בחי' סוכ"ע, ולכן אמונה הנמשך מהמל' היא בשם הוי' ז"א דאצילות שהוא סוכ"ע, ולכן מאמינים מצד שהם מרכבה לבחי' מל' ובני מאמינים מצד בחי' ומדריגת האכות הן הן המרכבה שהאבות היו מקבלים מבחי' הבינה שכינתא עילאה הנק' אמונה והיא האמונה באוא"ס ב"ה המאיר בכתר עליון בבחי' עתיק המתנשא מימות עולם שלמעלה מהאמונה של השבטים מצד אחיותם במל' שהוא רק שם והארה וזהו אמן ואמן בגימ' יעקוב מלא וי"ו וזהו שאמרו השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד כי לבך דיעקב הוא בינה כי יעקב עצמו הוא תפארת ולבך דיעקב הוא בינה כי בינה לבא ולכן כשם שאין בלבך אלא אחד היינו ע"ק כך אין בלבנו שהוא בחי' מל' אלא אחד הוא הארת אוא"ס המלוכש בז"א.

ב) והנה אמונה זו נקבע בישראל בנפשם מצד שורש חוצם כי ישראל עלה במחשבה כי הוא ית' המחדש בטובו מע"ב ובכל יום מהוה אותן מאין ליש וענין התחדשות זו דבכל יום הוא נמשך מבחי' מחשבה עילאה כי הגה כמו באדם ההפרש בין מחשבה לדבור היינו כי דבור הוא אינו תמיד כי עת לחשות ועת לדבר משא"כ מחשבה שנובעת בתמידות בלי הפסק לעולם ולכן כך נק' מחשבה לאה ע"ש שלעה תמיד וכמ"כ למעלה בבחינת מחשבה עילאה כי דבור נעשה רק בעת ברה"ע משא"כ מחשבה למעלה הוא תמידית ובבחי' אותיות המחשבה אלקית כתיב בה ונהר יוצא מעדן ואיתא בזוהר (יתרו פ"ג א') יוצא תמיד בלי הפסק נהר ועדן הם בחי' חו"ב שנקרא תרדל"מ כי עדן הוא חכמה ונהר הוא בינה והו"ע אין ויש כי חכמה נק' אין כמ"ש והחכמה מאין תמצא ובינה נק' יש כמ"ש להנחיל אוהבי יש והם תרדל"מ פי' שמחדש תמיד ההשפעה מאין ליש בלי הפסק וכיון שישראל נלקחו מבחי' זו כי ישראל עלו במחשבה ע"כ נקבע בנפשם מצד שרשם אמונה זו ע"כ הם מאמינים בני מאמינים אך צ"ל דא"כ מהו הענין שמהם מפרנס האמונה איזהו פרנסה צריך אמונה אך הענין כי מ"מ אמונה זו אינה אלא בבחי' מקיף בגפש ובספרים נק' אמונה עטרה ולכן יכול להיות ג"כ גנבא אפום מחתרתא רחמנא קרי' הרי יש לו אמונה ומ"מ עושה ההיפוך מרצון ה' והיינו לפי שהוא רק בבחי' מקיף והוא כי למעלה ג"כ המל' הנק' אמונה הוא בבחי' מקיף על הי"ב בקר שהם י"ב שבטים וכמ"ש והים עליהם מלמעלה וע"כ האמונה בגפש הוא בבחי' מקיף לכן צריך לפרנס את האמונה שיהי' האמונה נמשך בבחי' פנימית ולכן כדי להיות בחי' זו שהוא בחינת התפעלות בנפשם בבחי' פנימית הוא ע"י משה שהוא הזן ומפרנס את האמונה והיינו ע"י שממשיך

דעת באמונה עי"ו הוא מפרנס האמונה שתהא אמונה שלימה וחזקה ונגעה עד פנימית הנפש שיגיע האמונה בבחי' פנימית ולא רק בבחי' מקיף והנה ענין הדעת היינו ההתבוננות איך שבאמת כל העולמות עליונים ותחתונים הם ממש כלא חשיב קמי' ואין תופסים מקום כלל (וכמבואר ברבות (בראשית פי"ב) ע"פ בהבראם בה' בראם לא בעמל ולא ביגיעה ברא הקב"ה את עולמו כי ביי"ה הוי' צור עולמים בשתי אותיות ברא הקב"ה את עולמו העוה"ז גברא בה' והעוה"ב ביו"ד) וכמ"ש אתה ה' לבדך כו' ואתה הוא עד שלא גבה"ע כי התהוות כל העולמות אינם רק מבחי' מלכותו ית' בלבד כדכתיב מלכותך מכ"ע ושם עלו השגת הנבראים וכמאמר יתברך שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד פי' מה שהוא יתברך בפי כל חי שהם שרפים ואופנים וחיות הקדש והשגתם באלקות אינו אלא מבחי' שמך לבד שהוא בחי' מלכותו ית' אבל אנו בני' ומברכים אותך פי' שאנחנו מברכים וממשיכים אותך ממש המשכת אוא"ס ב"ה בעצמו ובכבודו והיינו עי' התורה שניתנה בחמשה קולות, וזהו ומברכים אותך יתברך שמך בפי כל חי שבפי כל חי מברכים רק שמך בלבד כי הנה כתיב דבר מלך שלטון שבחי' מל' הוא בחי' דבור וכמבואר בת"ז מלכות פה והנה כמו במשל מלך ב"ו שהנהגתו בכל מדינת מלכותו הוא עי' דבורו ופקודתו של מלך כך עד"מ כל הנהגות עליונים ותחתונים הוא מבחי' דיבורו של הקב"ה וזהו קיומם וחיותם והתהוותם מאין ליש כמ"ש כי הוא אמר ויהי שבדבור אחד נבראו וכשם שאין ערוך לדבור אחד של האדם נגד מהו"ע ית' כן ויותר מכן לאין קץ אין ערוך התהוות העולמות וחיותם וקיומם לגבי הקב"ה בכבודו ובעצמו ובטילים במציאות ממש והיו כלא היו שאינו בגדר עלמין כלל לא בבחי' ממלא ולא בבחי' סובב ושם למחתב"כ והנה משם נמשך שפע ועוז לרעות את האמונה שהיא בבחי' ממכ"ע וסוכ"ע וזהו כי תשא את ראש בני' כי מאחר שצריך להמשיך דעת באמונה הרי צריך להרים המוחין של נש"י כדי שיהיו כלי לקבל דעת זה ומשה הוא הנושא ומגביה ראש ומוחין של בני' שהם מאמינים בני מאמינים ועי' מה עי' מחצית השקל בשקל הקדש ולכן זה יתנו מחצית השקל כי הנה שקל הקדש היינו המשכה מבחי' קדש שלמעלה מבחי' קדוש כי הנה הקב"ה הוא קדוש וברוך שהוא סובב וממלא כי ברוך היינו ממכ"ע וקדוש סוכ"ע אבל קדש העליון ח"ע היא למעלה מסוכ"ע וממכ"ע וי"ל כי ממכ"ע זהו בחי' מל' דאצילות וסוכ"ע זהו ז"א דאצי' הנק' קדוש בוי"ו אבל ח"ע נק' קדש בלא וי"ו שלמעלה מסוכ"ע וממכ"ע וא"כ מחצית השקל בשקל הקדש שהוא נמשך מבחי' קדש העליון שלמעלה מבחי' קדוש זהו המשכה עי' משה יסוד דאבא לרעות את האמונה וזהו ורעה אמונה שהוא להמשיך פרנסה בהאמונה כי אמונה הוא בבחי' ממכ"ע וסוכ"ע אבל עי' המשכת בחי' שלמעלה מסובב וממלא עי"ו נמשך פרנסה באמונה.

ג) והנה ממחצית השקל היו מביאים קרבנות הצבור תמידים ומוספים כי הנה בזמן שבהמ"ק קיים היו מקריבין ממחצית השקל קרבנות

ע"ג המזבח וענין הקרבנות שהיו מקריבין בהמה ע"ג המזבח והי' יורד
 אש מלמעלה בצורת ארי' דאכיל קרבנין ועי"ז נתמעט התאווה דנה"ב
 באדם כי גם בחי' נה"ב של כאו"א מישראל הי' נכלל ונתמעט בקדושה
 ור"ל שהי' נתמעט מתאוויו דהיינו שהרע שבנה"ב הי' נתמעט ועי"ז היה
 נכלל בקדושה עד שכאו"א הי' מקשר דעתו ובינתו בגדולת ה' להבטל
 אליו ועכשיו משחרב בהמ"ק תקנו אנשי כה"ג תפלה במקום קרבנות כמבואר
 בגמ' (ברכות כ"ו ע"ב) דתפלה כנגד תמידין תקנום וארז"ל על שלשה
 דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח ואינו עבודה שבלב
 זו תפלה כי התפלה היא להעמיק דעתו ובינתו בגדולת א"ס ב"ה אתה ה'
 לבדך הוי' אלקינו הוי' אחד כו' (והפי' של אחד הוא שגם עתה) ובוה
 יובן מה שמבקשים ושם נעשה לפניך קרבנות חובותינו כמצות רצונך
 שעיקר המעשה היא עבודת הקרבנות שאין אנו יכולים לקיים בגלות אלא
 שבגלות נתקנה התפלה כנגד הקרבנות ועדיין אין זה כמצות רצונך ממש
 ואינו מובן למה יהי' או כמצות רצונך יותר מכמו עתה כי אז יהי' קרבנות
 ועכשיו תפלה כנגד תמידין שהוא בירור נה"ב והלא לכאורה התפלה במעלה
 עליונה יותר מהקרבנות כי בירור נה"ב שבאדם הוא מעלה יותר מקרבן
 שהוא רק הרקבת נפש הבהמה אך לפי הנז"ל אי"ש כי שם ע"י הקרבת
 הקרבן הי' ג"כ בירור נה"ב כי ע"י ארי' דאכיל קרבנין נתברר הנה"ב
 ונחסר מתאווה שלה הרי הי' שם שני הדברים קרבן וגם בירור נה"ב והנה
 מאחר דתפלה כנגד תמידין תקנום הנה כמו שבקרבן היו שני דברים אש
 שלמטה ואש שלמעלה אריה דאכיל קרבנין כמ"כ עתה בתפלה יש ג"כ
 ב' בחי' אלו אש שלמטה ואש שלמעלה והיינו ק"ש ושמר"ע כי בק"ש
 אומרים הוי' אחד והפי' של אחד שהוא אחד כמו שהי' קודם שנבה"ע כי
 אתה הוא עד שלא נבה"ע ואתה הוא משנבה"ע וזהו פי' אחד שגם עתה
 אחר שנבה"ע במקום זמן מזרח ומערב צפון ודרום ומעלה ומטה והם בבחי'
 זמן שית אלפי שני דהוי' עלמא הוא ג"כ אחד כי כמו קודם שנבה"ע הי'
 מקום זמן בטל כמ"כ גם אחר שנבה"ע הוא ג"כ בטל כי קמי' שוה אחר
 שנבה"ע כמו קודם שנבה"ע ולכן הוא ית' אחד ר"ל כאלו אין שום מציאות
 גברא כלל ואף שיש גבראים מ"מ אצלו הם בטילים ממש. וקרוב לזה
 איתא בשל"ה בפ"י אין עוד. ולהבין זה איך הוא בטל הנה יש לפרש ע"ז
 מ"ש האלשיך * (ר"פ בראשית בפ"י ואהי' אצלו אמון) דסיפור הדברים הנבראים
 בשי"ב וכמו סיפור בריאת שמים וארץ דכתיב בתורה אף שהוא ג"כ כפשוטו
 ממש הלא ירמוז גם כן על הדברים הנאצלים עליונים רוחנים לאין תכלית
 ועד שלא נבה"ע כי כל דבר שלמטה יש לו שורש למעלה כמו שמים הנה
 למטה השמים כפשוטו ולמעלה באצילות יש ג"כ שמים שהוא ז"א דאצילות
 אש ומים חו"ג כו' וכמ"כ יש בחי' שמי השמים וכן ארץ למעלה הוא בחי'
 מל' וכן שמש למטה מאור גשמי ונק' המאור הגדול ולמעלה זהו"ע שם

הוי' כמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלקים וכן ארז"ל שמשון על שמו של הקב"ה נקרא שנאמר כי שמש ומגן (סוטה י') ונק' המאור הגדול כי גדול ה' ומהולל מאד ולכן נמשל התורה ללוח ופנקס וכמ"ש ואהי' אצלו אמן אמן כו' שבו ראה הקב"ה וברא דוגמתו שמים וארץ גשמיים, ולפי"ז צ"ל דא"כ שכל דבר יש לו שורש למעלה א"כ הרי השמים ושמי השמים גשמיים נתהוו מן השמים ושמי השמים הרוחניים ואיך נקרא זה יש מאין הרי לא נתהווה זה מאין כ"א מהשמים ושמי השמים רוחניים אך הענין כי מ"מ נקרא זה יש מאין כי כדי שיתהווה הגשמי מהרוחני שאינו נתפס בגדר מקום ולא בגדר זמן הנה גשמיות מרוחניות א"א להיות ע"פ השתלשלות ואין לך יש מאין גדול מזה והנה א"כ לפי"ז שמים וארץ גשמיים הם בטילים לשמים וארץ רוחניים כי אם ה' מתגלה למטה בשמים וארץ גשמיים המקור שלהם היינו בחי' השמים ושמי השמים דאצילות שהם ז"א וכתר היו נכללים בביטול במקורם השמים ושמי השמים דאצי' כביטול זיו השמש בתוך גוף השמש וכל הקיום שלהם הוא רק לפי שאין המקור מתגלה בהם וזהו גוף השמש וזהו הוי' אחד ממש שאין עוד דבר זולתו כלל יש ודבר כי הרי השמים ושמי השמים הם בחי' מע"ס דאצילות והם מיוחדים בא"ס ב"ה ממש שהם הארה ממנו וכן הארץ עליונה הוא מל' דאצילות שמיוחדת בא"ס ב"ה ממש ואינה דבר נפרד ממנו כ"א זהו"ע הוא ושמו אחד רק שנראים למהות יש ודבר מחמת שאין נראה כלל השמים והארץ הרוחניים העליונים וא"כ זהו הוי' אחד ממש שהוא לבדו המציאות האמת וכל הבריאה כלא ממש חשובים וכמו שהי' יחיד ומיוחד קודם שנבה"ע כך הוא עתה ג"כ לאחר שנבה"ע ואין שום מציאות אמיתי זולתו כלל כמו קודם הבריאה דאעפ"י שיש להם מציאות זהו מצד המגן דשם אלקים המסתיר אבל כשלא יהי' ההסתר יהי' ענין מציאותם ע"ד זיו השמש כשהוא כלול תוך גוף כדור השמש שאז הוא בחי' אין ולא בחי' יש כלל והנה כ"ז הוא אש שלמטה בק"ש באמרו ה' אחד והנה על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח עבודה הן הקרבנות בזמן בהמ"ק שהי' אש שלמעלה יורד ע"ג המזבח בדמות ארי' והיינו ענין אחרי ה' ילכו כארי' ישאג שהארי' הוא פני ארי' אל הימין שכארי' ישאג לעורר כנס"י והוא אה"ר שהיא באה וגמשכת מלמעלה למטה לעורר את האהבה בכללות נש"י בבחי' מקיף כמ"ש וימינו תחבקני, אך שמקודם הי' אש שלמטה ואח"כ נמשך אש שלמעלה ארי' דאכיל קרבנין וכמ"כ עכשיו דתפלה כנגד תמידין הנה מקודם צ"ל קדימת ההתבוננות בפסוק ראשון דק"ש שמע ישראל ובשכמל"ו יחו"ע ויחו"ת ואזי אח"כ בשמו"ע התפילה במקום קרבן יורד האש שלמעלה אה"ר מבחי' ארי' הנ"ל ואוכל הקרבן שהוא הנה"ב דהיינו שיתהפך גם רצון הגוף ונה"ב לה' לבדו ואין בלבו אלא אחד.

(ז) ולהבין ענין אש שלמעלה שהי' יורד הנה יובן ממש (משלי כ"ז כ"א) מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו ובמשלי (י"ז ג')

נאמר מצרף לכסף זכור לזהב ובוחר לבות ה' פי' דהנה כתיב הגו סיגים מכסף (משלי כ"ה ד') דכמו במצרף מניחים כסף לצרפו הנה מקודם הכסף מעורב בסיגים בתכלית התערובות ולא הי' ניכר איזהו כסף ואיזהו סיגים ואח"כ כשנותנים אותו בכור המצרף בשלהבת מתבררים ומתפרדים כל החלקים שבו עד שחלק הטוב יוצא נקי בפ"ע וכל חלקי הסיגים מתפרדים ויוצאים מובדלים בפ"ע וכל שיתנו אותו בשלהבת הרבה פעמים יותר יובדל חלקי הסיגים הדקים כידוע וא"כ נמצא שהיו הסיגים בהעלם תחלה בערבובי וע"י השלהבת נתגלו ויצאו לידי גילוי וכל שנשתאה הכסף בשלהבת יותר יותר יוצא ההעלם עד שגם הדק שבדקות יצא להפרד בפ"ע ולא להיות מעורב בטוב כו' וכמ"כ עד"מ בנה"ב עם הנה"א שהן מעורבים בתכלית בטו"ר וע"י שלהבת העולה מאליה בתפלת שמו"ע מחמת שאגת ארי' דלעילא הנ"ל מתבררים כל החלקים המעורבים ויוצא מן ההעלם כל הסיגים הדק שבדקות וגם בירור נה"ב כל שמתבונן יותר בגדולת הבורא יהי' מתגלה הסיגים הדקים וזהו הטעם שאנו אומרים סלח לנו בשמו"ע דוקא ולכאורה אינו מובן הרי בק"ש מתקרב לאלקות באמרו אחד ואהבת וא"כ למה אחר ק"ש דוקא אומרים בשמו"ע סלח לנו כי חטאנו, אך הענין כי אז דייקא ירגיש שהוא חוטא כי זולת זה הרי כל דרכי איש ישר בעיניו אבל עי"ז שהוא מתבונן איך שהוי' אחד וצ"ל ביטול והוא רחוק מזה אזי הוא מרגיש שהוא נפרד ולכן מבקשים אח"כ סלח לנו וגם כי ע"י שהתבונן ביותר העמקות בק"ש וסדר הדברים בפסוד"ז בהתלהבות רשפי אש שלמטה צעק לבם יותר נתעורר למעלה אש שלמעלה אה"ר ואז גם שמים לא זכו בעיניו מאחר שלגבי עצמות המאציל כלא חשיבי המשפיע עם המקבל טוב וממלא ואז נעשה חוטא גדול גם בדקות הרע ואומר סלח לנו כי חטאנו מפני שגם חוט השערה נדמה כהר לגבי אמיתית בעל האמת וזהו שארז"ל (גיטין ג"ו) שדא ב"י מומא בדוקין שבעין דוכתא דלדידן הוה מומא לדידהו לא הוי מומא והענין כי דוקין היינו בחי' קרום שבעין כי פי' דוקין מלשון הנוטה כדוק שמים דהיינו שמכסה ומסתיר על בחי' הראי' שבעין החכמה שצריך להיות בחי' ראי' כמ"ש אתה הראת לדעת כי הוי' הוא האלקים וזה נקרא מום לדידן כי הנה איתא במא"א (אות מ' י"ז) מום גימט' אלקים וזה אינו מובן איך אלקים שהוא שם קדוש גימט' מום אך הפי' הוא כשמפרידים שם אלקים משם הוי' אזי נק' מום כי צריך לידע כי הוי' הוא האלקים וכמ"ש וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים ולכן איתא במשנה (זבחים) הכהנים ששמשו בבית חונו הרי הם כבעלי מומים חולקים ואוכלים אבל לא מקריבין ואינו מובן מה שייך זה לבעלי מומים אך הענין כי הנה מה הי' ענין מקדש דחונו הוא שעשה מזבח בארץ מצרים והנה המזבח עשה כמו שנצרך והקריב קרבנות הכל כראוי וע"ז התנבא ישעי' בימים ההם יהי' מזבח לה' בארץ מצרים רק החטא הי' שהעמידו לא במקום הראוי כי מזבח צ"ל עומד בירושלים והוא העמידו במצרים וזהו שמשלם לבעלי מום כי הנה ארז"ל ע"פ גדול הוי' בעיר אלקינו אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו הגם

שגדול הוא שם הוי' אבל אימתי דייקא כשהוא בעיר אלקינו שהוא ירושלים ועי' נעשה יחוד הוי' אלקים אבל כשחוננו העמידו לא בעיר אלקינו הרי הפריד יחוד הוי' ואלקים ולכן הם כבעלי מומין כי מום גימט' אלקים ואין הפי' דשם אלקים הוא מום כ"א היינו כשמפריד יחוד הוי' ואלקים וזהו שדא ב"י מום בדוקין שבעין היינו שמכסה ומסתיר על בחי' ראי' שבעין החכמה הגה לדידהו אינו מום כי הפרידן מאחדותו כמ"ש בהפרידו בני אדם והבריאה הוא משם אלקים כמ"ש בראשית ברא אלקים וכן פרעה אמר לא ידעתי את הוי' כי משם אלקים ידע שהרי יוסף אמר לו אלקים יענה את שלום פרעה א"כ אין זה מום להם ענין הפירוד דשם אלקים משם הוי' ולכן נאמר בהם עינים להם ולא יראו והיינו מפני הדוקין שבעין החכ' כו' משא"כ ישראל דכתיב כי חלק ה' עמו מאמינים בני מאמינים והאמין בה' כו' ע"כ אם אינו רואה בראי' חושיות איך שהוא בטל וכי הוי' הוא האלקים שההסתר אינו הסתר כלל כ"א שנראה העולם ליש ודבר כו' אבל באמת כי הוי' הוא האלקים הוי' זה מום ולכן בלעם היה סומא בעין א' כו' ובישראל נאמר וכל העם רואים וכ"ו שמתברר הרע הדק שבדקות אינו אלא דוקא אחרי שירד בק"ש לעמקות ההתבוננות ובהתלהבות התפלה שהוא כדוגמת הקרבן אש שלמטה ואש שלמעלה משא"כ מתחלה הי' מעורב טו"ר בתכלית כי כל דרכי איש זך בעיניו שנדמה לו ההר כחוט השערה והוא כשר וישר בעיניו ואינו מרגיש הרע כלל אבל כשיתלהב ביותר יותר מרגיש אפילו הקל שבקלות כהר גבוה והנה מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו ואמרו בילקוט (שמואל א' סי' ב' רמז פ"ט) כשם שהמצרף הזה מכניס את הכסף לאש ואת הזהב לכור כך הקב"ה צורף את הצדיקים כאו"א לפי כחו שרה צרפה הקב"ה כ"ה שנה משבאתה לא"י לפי כחה ורבה אף היא צרפה הקב"ה כ' שנה לפי כוחה ואף חנה צרפה הקב"ה לפי כחה י"ט שנה ואח"כ פקדה ע"ש. הרי המצרף הו"ע הבירור ועד"ז אי' בזהר גדול (בראשית קמ"ו) ע"פ מצרף לכסף וכור לזהב ובוחן לבות ה' מצרף לכסף דא אברהם וכור לזהב דא יצחק ובוחן לבות ה' דא יעקב והענין כי גאולה ראשונה בזכות אברהם גאולה שני' בזכות יצחק גאולה שלישית בזכות יעקב כו' והנה יעקב אמר ושבתי בשלום אל בית אבי שהוא יצחק ואזי יהי' הוי' לי לאלקים וזהו הצחוק והתענוג שיתגלה לעתיד לכן כור לזהב זהו לע"ל ולכן לא בכסף תגאלו ויאמרו ליצחק כי אתה אבינו כו'. והנה מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו כי אחר ההתבוננות בק"ש שאזי יבין עוצם הירידה שלו מבקש סלח לנו והנה לפממש"ל שלאחר ההתבוננות בק"ש שמע ישראל אח"כ בשמו"ע יורד האש שלמעלה א"כ לכאורה ק"ש זהו"ע (אעפ"י שהאש יורד מלמעלה) מצוה להביא מן ההדיוט לכן דוקא אחר ק"ש יורד האש מלמעלה בשמו"ע וצ"ע לומר על ק"ש שהו"ע מה שמביאים מן ההדיוט הרי אמרו תורתו אומנתו מפסיק לק"ש ואינו מפסיק לתפלה וגם אמרו כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה הרי גם ק"ש לבד נק' קרבן עולה וגם כי ק"ש הוא יחוד או"א ושמו"ע הוא יחוד זו"ג וגם כי ק"ש

הוא דאורייתא ויש לתרץ דמ"מ ק"ש הוא חו"ב בשביל להחיות העולמות בלי התחדשות אבל שמו"ע שהוא יחוד תו"מ הוא להוליד נשמות חדשות ויחוד זה נמשך ממקום עליון יותר.

ה) אך הנה כ"ז הוא קו אחד דעבודה אך על שלשה דברים העולם עומד תורה ועבודה וגמ"ח הנה כמ"כ הי' במשכן ג' דברים כלליים זהב וכסף ונחושת והם נגד הג' דברים שהעולם עומד עליהם תורה ועבודה וגמ"ח כי השלשה דברים כלליים שהיו במקדש נתנו כח שיוכלו ישראל לבוא לשלשה דברים תורה ועבודה וגמ"ח. כי זהב הוא כנגד עבודה כי עבודה קרבנות הוא בחי' הוזהב ורשפי אש התשוקה מלמטה למעלה כידוע וזהב הוא מתנוצץ בחי' אהבה ברשפי אש והכסף הוא חסד עליון הנמשך מלמעלה למטה בחי' אהבה רבה לעורר אתעדל"ת היינו לעורר האהבה בכנס"י בכסוף נכספתי והנחושת הוא ממוצע כלול משניהם והיא התורה ולכן ר"ת נחושת נובלות חשמ"ע תורה וכללותם ג' קוין ימין ושמאל ואמצע, וצ"ל איך שייך לומר שתורה הוא נחושת והלא נחושת נמוך במדריגה מזהב וכסף ובתורה כתיב טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף, אך הענין שתורה הוא נחושת היינו שהוא הבירור של נחושת ולכן אמרו ברבות (ויקהל ס"פ מ"ט) נחשת זה יעקב שנאמר נחשתי ויברכני ה' בגללך כו' והענין כי יעקב הוא מדריגה דתורה כמ"ש ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל ולכן נחשת זה יעקב כי ע"י תורה הוא בירור דנחושת כי כתיב אני חכמה שכנתי ערמה (משלי ח' י"ב) ואיתא הפי' בילקוט שם שכנתי ערמה סבבתי ערמה כי אין יצה"ר שולט במי שבלבו חכמה ולכן אמר לבן נחשתי ויברכני ה' בגללך כי לבן הארמי וע"י תורה דסבבתי ערמה מהפך זה כנ"ל.

ו) וזהו כי תשא את ראש בניי לפקודיהם פירוש לפקודיהם לשון חסרון כמו כי לא נפקד ממנו איש ויפקד מקום דוד פי' שמפרש למה תשא ותגביה את ראש ומוחין מכנס"י הוא כדי שיפקד ויחסר הרע הנדבק בשמותיהם בערבוביא בהעלם כי מעתה יתפרדו ונחסר הרע בהם ונתנו כופר נפשו כופר מלשון כפור כמו בעא לכפורי' ידי' בההוא גברא שהוא הסרת הלכלוך והמאוס וכמ"כ יכפרו נפשם דהיינו שיוסר ויובדל כל חלקי הרע מנפשם הוא ע"י זה יתנו מחצית השקל בשקל הקדש כי הנה יש קדש וקדוש שקדוש בוי"ו מורה ההמשכה מסובב לממלא לומר שהוא ית' קדוש ומובדל מזמן ומקום והוא מתנשא ומרומם מהם אבל קדש בלא וי"ו הוא עצמות אוא"ס קודם שיהי' סובב וממלא שאז הו"ע הקדושה וההבדלה בעצמותו ולא שהוא קדוש ומובדל מתחתון בלבד והנה שקל הקדש היינו שבחי' קדש זה נשקל בג' קוין דתורה ועבודה וגמ"ח כי הנה ג' פעמים קדוש כנגד שלשה דברים תורה ועבודה וגמ"ח ולכן ע"י ג' פעמים קדוש ממשפלים בחי' קדש שלמעלה מקדוש כי בג"פ קדוש יש ג' ויין ובכל וי"ו יש יו"ד בראשו והנה פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון ואמרו א"ת ידיך אלא יודיך כי ע"י פתיחו דיודין עי"ז ומשביע לכ"ח רצון בחי' רצה"ע להיות רצון יראיו יעשה

שיהי' בהם רצון לאלקות וגם שממשיך מקדש העליון העצמות של המאציל ב"ה להיות קדוש בחי' טובב לממלא והמשכת קדש העליון הוא בג' קוין ימין ושמאל ואמצע כנ"ל ע"י תו"ע וגמ"ח דייקא להיות כי ע"י המצות אנו מתקדשים בקדש העליון כמאמרינו אשר קדשנו במצותיו והיינו בחי' קדוש בוי"ו והו"ע שקל הקדש שנשקל במדה קדש העליון בג' קוין אך הנה כתיב זה יתנו מחצית השקל וצ"ל מהו מחצית השקל הענין הוא כי שקל יש בו ב' כפות ונקראו כפות המשקולת וכששוקלין אינה דבר לחצאין שוין כל שמחצית הא' יותר כבד במשא ויכבד ביותר בירידתו מטה מטה ע"פ המעט שמכריעו כן לפ"ע יתעלה מחצית השנית שבכף שכנגדו ויוגבה ויתרומם למעלה מעלה ופמ"כ עד"מ קדש העליון נשקל בכף מאזני החכמה עליונה ימין ושמאל פי' המחצית הא' יורד בדרך ירידה מלמעלה למטה בבחי' קוין הנ"ל וע"י שממשיך תורה ועבודה וגמ"ח שהוא כף אחת עי"ז מתעלה מחצית הקדש עליון בכף השמאלי שירידתו בשביל העלי' והסתלקות שיתעלה ויתרומם למעלה כשיכריענו הכף הימני והיינו מחצית השקל שיתנו תרומה לה' פי' תרומה ארמותא שהוא עליית כנס"י העלאה מלמטה למעלה ולכן כי תשא את ראש בני פי' כשתרצה לפרנסם באמונה מבחי' מחצית של הקדש העליון שיורד לעורר את האהבה בבחי' או"ח להגביה ראש ומוחין דכנס"י זה יתנו מחצית השקל ומאותו המחצית היו הקרבנות שהו"ע העלאת מ"ן מלמטה למעלה כו' ועי"ז תרומה לה' בחי' העלאה מלמטה למעלה ולכן כמו במשקולת שכמה משקל שמניחים על כף אחת לפ"ע זה יוגבה המשא וכמ"כ בעבודה להיות העלאת הכף דעבודה הוא לפי ערך הכף דמצות וכן ע"י קו האמצעי תורה כי גדול תלמוד שמביא לידי מעשה וכן גי"כ להיפוך ע"י כף דעבודה עי"ז הוא המשכה בתורה כי צ"ל ברכו בתורה.

ז) ועתה י"ל * מהו ענין מחצית השקל וגם הנה כתיב זה יתנו כל העובר על הפקודים ומבואר הפי' שאפילו מי שעובר על המצות שהם נקראים פקודים (כמו רמ"ח פקודין רמ"ח איברים דמלכא) יתן מחצית השקל * ולהבין זה הנה מחצית השקל הוא ע"ד דוגמא ענין כריתת ברית שהוא שעוברים בין ב' חצאין (כמשי"ת) והענין כי הנה מצינו בתורה שהקב"ה כרת ברית עם אברהם שנאמר ביום ההוא כרת ה' ברית את אברם כו' וכן אח"כ היה כריתת ברית עם משה שנאמר הנה אנכי כורת ברית כו' אשר אני עושה עמך ולכאורה אינו מובן מה צריך הקב"ה לעשות כריתת ברית הלא רק הבטחה מהקב"ה די ודי כ"א מבטיח יקיים כי אני ה' לא שניתי ומה צריך לכריתת ברית וגם מהו שני פעמים כריתת ברית עם אברהם ועם משה, אך הענין כי הנה ענין כריתת ברית הוא שכורתים דבר אחד לחצאין

ונתח י"ל : בכת"י ב' ג' בין השורות : ענין פי' הב' בחי' כי תשא שהוא מל' כי תשה כנ"ל והענין כי הנה כתיב.
מחצית השקל : בכת"י ב' ג' בין השורות : ועי"ז שייך פי' הב' בכי תשא כנ"ל.

כי איך עושים כריתת ברית הוא כמ"ש בפסוק (ירמ' ל"ד) אשר כרתו העגל
 ויעברו בין בתריו והנה כורתים דבר אחד על שני חצאין להורות שחצי
 אחד אינו ענין כמ"כ הוא כריתת ברית בין שני אנשים היינו שכשם שאינו
 שוכח על עצמו כך לא ישכח על חבירו, ולהבין זה על למעלה הנה כתיב
 כי חלק ה' עמו וכתוב פתחי לי אחותי כו' תמתי ואיתא במדרש תמתי
 תאומתי לא אני גדול ממנה ולא היא גדולה ממני כי כמו בהקב"ה כתיב
 צדיק ה' בכל דרכיו כמ"כ ועמך כולם צדיקים שממשיכים להיות גילוי אלקות
 למטה ולכן הקב"ה וישראל הם כשני חצאים וכמו חתן וכלה הנה אחד לבדו
 הוא פלג גופא וע"י חיבורם נעשה הולדה מוליד בדומה לו כמ"כ למעלה
 שיהי' נש"י מוליד בדומה לו שיוכלו להמשיך גילוי אלקות זהו תמתי תאומתי
 ועד"ו פי' הה"מ ג"ע ע"פ עשה לך שתי חצוצרות שתי חצאי צורות שהקב"ה
 וכנס"י הם כשתי חצאי צורות כי ועל הכסא כמראה אדם עליו מלמעלה
 וכן נש"י נקראים אדם כי אדם א' מחשבה ד' דבור מ"ם מעשה ועי"ז
 ממשיכים בג' עולמות בי"ע ואזי נק' למעלה אדם ועל הכסא כמראה אדם
 עליו מלמעלה כו' אך הנה ע"ז ה' כריתת ברית עם אברהם להיות חלק
 ה' עמו ר"ל שהם חלק משם הוי' ע"ד תרי פלגי גופא והם שני חצאים
 כו' אך ב"ז הוא הכל על תומ"צ אם יקיימו תורה ומצות ולכן בכריתת ברית
 דאברהם נזכר הכל ארץ כמ"ש וזכרתי בריתי כו' ואף את בריתי אברהם
 והארץ אזכור כו' והיינו אם ישראל יקיימו מעשה המצות אבל אם ח"ו שונאי
 ישראל לא יקיימו המצות ויהי' חטאים ח"ו ע"ז לא בא הכריתת ברית עם
 אברהם ולכן היה אח"כ עוד כריתת ברית עם משה כמ"ש הנה אנכי כורת
 ברית כו' אשר אני עושה עמך וזהו ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם
 דהיינו כשלא יקיימו מעשה המצות כי ארץ הוא מעשה המצות וכמ"ש ועמך
 כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ וכתוב וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות
 בארץ כו' אבל אם לא יקיימו מעשה המצות מ"מ לא מאסתים כו' וזכרתי
 להם ברית ראשונים כו' וזהו מה שהמשיך משה הנה אנכי כורת ברית ולכן
 נאמר אצל ברית ראשונים אשר הוצאתי אותם מאמ"צ דזה הי' ע"י משה
 זכריתת ברית זה הוא על תשובה שממשיכים יגמה"ר כו' וע"כ כמו שע"י
 תומ"צ הנה הם שתי חצאי צורות כנ"ל בפי' הה"מ ג"ע הנה כמ"כ בבחי'
 ומדריגת תשובה יש ג"כ מחצית זה וזהו זה יתנו כל העובר על הפקודים
 היינו המצות שרמ"ח מצות נקראים רמ"ח פקודין רמ"ח איברים דמלכא, ולכן
 גם העובר על הפקודים אעפ"כ חובה היא ליתן מחצית השקל היינו עשר
 בחי' הגפש ולכן זה יתנו זה עולה י"ב כי י"ב שבטים הם כנגד י"ב בקר
 וד' דגלים כנגד ד' מחנות שכינה ולכן זה יתנו שכל ישראל גם מי שעובר
 על הפקודים ח"ו מ"מ זה יתנו מחצית השקל כי כיון שהוא בחי' מחצית
 ממילא יהי' נמשך מלמעלה ג"כ המחצית שמלמעלה כי ע"ז הי' הכריתת
 ברית עם משה וכנ"ל. וזהו פי' הב' בתיבת כי תשא שמבואר ברבות שהוא
 מל' כי תשה ברעך כנ"ל כי ישראל חייבים לי אמור להם שיפרעו לי מה
 שלוו ממני, והענין כי פי' א' חייבים לו ית' עבור חסדי ה' על כל הטובות

וצריך לשלם ולפרוע החוב ע"י קבול עבודתו ית' ופי' הב' ע"ד חוב עבור העונות שפגמו וכמבואר ברבות (משפטים ר"פ ל"א) אין בריה שאינה חייבת לאלקים אלא שהוא חנון ורחום ומוחל כו' וא"כ לפ"ז פי' כי תשא את ראש בניי זהו ע"ד כי עונותי עברו ראשי אך החוטא ופוגם א"א לו לילך כסדר המדריגות אלא לדלג שור ע"ד ויצעקו אל הוי' כו' להיות בטל ונכלל באוא"ס שלמעלה מבחי' הוי' כמו ותתפלל חנה על הוי' כו' וצ"ל העצה לזה כי תשא ל' הגבהה ורוממות קרן והוא מפני כי תשא ל' כי תשה שהם חייבים לי שפגמו ע"כ העצה היעוצה לזה בחי' כי תשא את ראש בניי שישבו • ע"ד שובה ישראל עד הוי' אלקיך כו' וכמו שאו את ראש בניי לגולגלותם להעלות את הרצון מחב"ד לבחי' גולגלתא שהוא הרצון שלמעלה מהשכל כו' וזהו שמסיים המדרש שם ואשלמה להם והי' מספר בניי אשר לא יספר היינו כי ע"י התשובה שהוא הבינה כי תשובה תשוב ה' מתעלים בבחי' ולתבונתו אין מספר דהיינו למעלה מסדר ההשתלשלות כו' אך לבאר מה שמסיים ואשלמה להם כונתם הוא כי כיון שע"י פרעון ממשיכים תוספות אור למעלה וזהו הפרעון שמשלם מה שלוה א"כ למה אין בו משום ריבית כי הרי הם מוסיפין אור, אך הענין משום כיון שמהוספות האור למעלה נמשך מזה לנש"י דהיינו ואשלמה להם וכדמסיים והי' מספר כו' אשר לא יספר א"כ אין כאן ריבית כו' וזהו זה יתנו כל העובר על הפקודים שהם המצות כו' יתן מחצית השקל שהו"ע התשובה כנ"ל ולכן אמרו בירושלמי המצוה כו' ע"ש.

ולהבין זה ביותר על דרך העבודה הוא כי הנה ואהבת יש בו ב' פירושים לשון ציוי ולשון הבטחה שסוף כל סוף מוכרחים ישראל לבוא לאהבה והענין כי כתיב תחת אשר לא עבדת בשמחה וקאי על כל ישראל וצ"ל דלפעמים כתיב שמחו צדיקים בה' הרי השמחה שייך רק לצדיקים, אך הענין כי שניהם אמת כי כאן כתיב עבדת בשמחה שהשמחה גנוזה בעבודה וזה שייך לכלל ישראל משא"כ שמחה בה' שהשמחה הוא מד' לבדו זהו שייך רק לצדיקים כו' והענין כי עבדת בשמחה שצ"ל עבודה בשמחה תחת אשר לא עבדת בשמחה יותר מדוב כל שהוא חיי עוה"ב כי מעלת המצות גבוה יותר מג"ע כי ומברכים אותך יתברך שמך בפי כל חי שבג"ע יתברך שמך שהוא רק הארה אבל ישראל ומברכים אותך מהו"ע והיינו ע"י ברכת המצות אשר קדשנו במצותיו וע"כ צ"ל שמחה של מצוה יותר מדוב כל אבל מ"מ הוא רק שמחה מעבודה אבל בצדיקים כתיב שמחו צדיקים בה' כו' לבדו ולא שמחה ממצוה כ"א השמחה מה' בעצמו ע"י התבוננות איך כי בי"ה ה' צור עולמים ביו"ד נברא עוה"ב ובה' נברא עוה"ז ובאמת צ"ל כן כי הו' כעבדים המשמשים את הרב שלא ע"מ לקבל פרס אך למדריגה זו אין יכולים לבוא כ"א רק צדיקים מופלגים ולא כלל ישראל

כ"א אצל כולם צ"ל השמחה גנוזה בעבודה וע"כ כתיב עבדו את ה' בשמחה
 בואו לפניו ברננה הרי כתיב עבדו כי זה קאי על כלל ישראל וע"כ עבדו
 בשמחה שהשמחה צ"ל גנוזה בעבודה, וזהו זה יתנו מחצית השקל כי השקל
 עשרים גרה השקל כי יש ב' בחי' עשר כי יש עשר בחי' הנפש חב"ד
 ומדות ויש עשר בחי' שנותנים מלמעלה אשר אין יכול האדם לבוא בעצמו
 כ"א שנותנים זה מלמעלה בבחי' עבודת מתנה אתן את כהונתכם וזהו"ע
 ב' הפירושים בואהבת כי ואהבת ציוי הוא על עשר בחי' הנפש אך ע"ז
 נמשך מלמעלה ואהבת הבטחה כו' כי הם שני מחצית וע"ז בא הכריתת
 ברית כנ"ל. ולהבין זה ענין זה דמחצית השקל ע"ד הקבלה הוא כדאיתא
 בבחיי לפי שהרהרו במחשבתם לתת קציץ וחציצה בין האש והקול שהם
 ת"ת ומל' והענין מחצית השקל תיקון על חטא העגל שחטאו במחצית
 היום וכענין כי בשש משה שארז"ל שאמרו בא שש היינו מל' והיינו
 שהפרישו בין ו' ובין ז' שאמרו העטרת הוא תחלת כל וח"ו אין למעלה
 מהמל' משא"כ ישראל נקראו עם זו כמ"ש עם זו יצרתי לי כו' שמחברים
 הו' עם ו' ואדרבה הו' קודם לו"ו כי מעלים המל' לשרשה הוא הת"ת
 ולכן תהלתי יספרו שממשיכים למטה התהלה והאור כו' (וכמבואר בזהר
 בענין עד זומם תרין סהדי שקר דאינון ס"מ כו' לאסהדא על ישראל דטעו
 בין ו' לו' ע"ש, והיינו כי זומם ז' ו' מם שהעידו על ישראל שהפרידו
 בין שבעה לששה באותם ארבעים יום שהי' משה בהר אבל הם עדי שקר
 ולכן תקנו שריפת החמץ בין ו' לו' לכלות כחו שלא להפריד בין ו' לו'
 וכן בעדים דהרג את הנפש דבודקים בשבע חקירות כו' מבואר במשנה
 זה אומר בה' שעות וזה אומר בו' עדותן בטילה שודאי יש שקר בעדותם
 שהפרידו בין ו' לו'). וביאור ענין הפירוד בין ו' ובין ז' הוא ע"ד מאמר
 המין בגמרא (סנהדרין ל"ט א') מפלגך לעילא דהורמיו מפלגך לתתא
 דאתורמיו כו' כי הנה כמו באדם יש חצר הכבוד המבדיל כן יהי רקיע ויהי
 מבדיל כו' והוא הפרסא שבין אצילות לבריאה אשר באצילות איהו וגרמוהי
 חד ביטול לך ה' הגדולה והגבורה כו' משא"כ בבי"ע הסתר ומשם יפרד
 וחשב שבאמת הוא דבר נפרד ועזב ה' את הארץ בידי ע' שרים ושרש שרשם
 המל' מקור דבי"ע ושם הוי' על השמים כבודו באצילות ולא בבי"ע כי
 הרקיע מבדיל וכנס"י תמתי עושים היחוד למטה כי הכל בהשגחה פרטית
 משם הוי' רק שמתלבש בלבושים והיינו המגביהי לשבת א"א לכן המשפילי
 בשמים ובארץ זו"ג בהשוואה אחת וזהו עשרים גרה השקל שקל הקדש הם
 זו"ג שהז"א סוף עולמות הא"ס והמל' מקור בי"ע וכמ"ש כרוב אחד מקצה
 מזה שהוא קצה אוא"ס שבז"א דאצי' וכרוב אחד מקצה מזה הוא בחי' מל'
 אימא תתאה מקור דבי"ע וא"כ ב' בחי' אלו זהו יחוד א"ס בבי"ע והם ב'
 מחצית כי פרסא מפסיק ואפ"ל שהם ב' שמות הוי' הוי' ופסיק טעמא ושם
 הוי' עם המילוי הוא עשרה וזהו עשרים גרה ולכן העיקר להיות מחצית השקל
 תרומה לה' היינו להבין איך שגם המים אשר מתחת לרקיע הם בטלים
 וכולא קמי' כלא חשיב שגם מלמטה למעלה הוא כמו מלמעלה למטה כגודע

מענין כי אל דעות ועשׂו נק' תמתי והנה בירור מים תחתונים נק' העלאת מ״ג ועי״ז נמשך מ״ד וזהו״ע א' שהוא ב' יודין עם וי״ו המחרם.

ב) והנה בזהר (ויקרא י״א ב') ע״פ עשרה עשרה הכף בשקל הקדש הם עשרה מאמרות ועשה״ד ור״ל הכף של שקל הקדש כולל ב״ם עשרה הנ״ל. ואפ״ל כי הנה אמרו בע״מ נברא העולם והלא במאמר אחד יכול להבראות אלא להפרע מן הרשעים שמאבדים את העולם שנברא בעשרה מאמרות וליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימים את העולם כו' והקשו דא״כ דהעולם אין שוה כ״א מאמר אחד האם בשביל זה שבראוה בעשרה מאמרות יגיע העונש כ״כ מאחר שהי' אפשר לברוא אותה במאמר א' מדוע יגיע עונש כמו עבור עשרה מאמרות אך ההכרח לומר שמה שנברא בע״מ הטוב העולם מכמו אם הי' בורא אותה במאמר אחד והענין כי במאמר א' יכול להבראות היינו בבחי' מל' שיש בה ג״כ עשר ספירות חכמה שבמל' בינה שבמל' כו' ומ״מ נברא בעשרה מאמרות היינו ע״י כל העשר ספירות עצמם ולא רק ע״י ע״ס שבמל' כידוע שאין ערוך ע״ס שבמל' לעצמיות הע״ס ממש ואזי נעשה העולם במעלה עליונה יותר כי אעפ״י שעכשיו החושך יכסה ארץ זהו אחר חטא עה״ד אבל מקודם חטא עה״ד אלה תולדות מלא וי״ו שהי' העולם בתכלית העילוי והאיר אור שבעת הימים ז״ת דעתיק וא״כ עשרה מאמרות גבוהים מעשה״ד וכן פי' בס' מק״מ שם עשרה מאמרות מאבא ועשרת הדברות מבינה וכן פי' הה״מ נ״ע על פסוק וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר שחיבר וקשר בחי' עשרת הדברות לבחי' לאמר שהם עשרה מאמרות שהם גבוהים מהם ולכן גם על לע״ל נאמר ישכיל עבדי כו' וגבה מאד הנה מאד אותיות אדם דהיינו כמו שהי' אדה״ר קודם החטא שא״א להיות עלי' יותר מזה ולכן בדברי הימים אדם שת א' דאדם הוא אלף רבתי משא״כ ויקרא אל משה הא' א' זעירא כמבואר בזהר (ויחי דרל״ט א' ובפ' מצורע דנ״ג ב') ולכן שופרי' דיעקב מעין שופרי' דאדם והנה בכריאת האדם ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלקים ואיתא בזהר (במדבר קי״ט א') כיון דאמר בצלמו מאי בצלם אלקים אלא ודאי תרין דרגין אינון כו'. ואפ״ל שזוהי מה דכתיב באדה״ר אחר וקדם צרתני ותשת עלי כפך ופי' הה״מ כפך כפיכה היינו אות כף המורה על ב' בחי' מחצית השקל זהן בחי' בצלמו בצלם אלקים והנה ב' בחי' אלו זהו הנשמה ובחי' מזלי' וא״כ באדה״ר היו מאירים בו ב' בחי' אלו בבחי' או״פ וע״כ אמר מחצית השקל תרומה היינו קיום עשה״ד שיש בהם תרי״ג אותיות ועם ז' ימי בראשית בחי' תר״ך כתר שע״ז מאיר אור שבעת הימים שיהי' לע״ל תולדות מלא כמבואר ברבות (בראשית פי״ב) וי״ל להיפוך כי עשרה מאמרות במל' כי הבריאה יש מאין מהארה בעלמא אבל עשה״ד בחי' גבוה יותר שלכן מתחיל באלף שלמעלה מהבית דבראשית נמי נאמר הוא זהו המשכת אנכי והמשכה זו למעלה מאתעדל״ת כ״א מתנה ולכן צ״ל מחצית השקל תרומה עשרה

מאמרות ועי"ז בא אח"כ ההמשכה ממילא וזהו פי' ותשת עלי כפיכה עשה"ד וע"מ שעי"ז יוכל להעלות בחי' אחר וקדם צרתני שני יצרים שהם ג"כ כ"א כלול מיו"ד ואפ"ל ע"ד שנת' במ"א שהתפעלות נה"א הוא מהתבוננות בעצמות אוא"ס ב"ה וזהו"ע עשה"ד אנכי ה' אלקיך אבל התפעלות נה"ב הוא מבחי' בשכמל"ו וזהו ענין עשרה מאמרות בראשית ברא אלקים, והנה אחר וקדם שבאדם היינו ג"כ תרין יצרין וייצר בתרין יצרין ביצ"ט וביצה"ר כמבואר בגמרא (ברכות ס"א א') והנה וייצר בתרין יודין ומ"מ יו"ד אחד נרגש והשני אינו נרגש במבטא רמו הקב"ה שהיצה"ר יתבטל ליצ"ט לכן ע"י ותשת עלי כפיכה עשה"ד ועשרה מאמרות עי"ז יתהפכו לטוב ליכלל בביטול והנה אות כ' מורה על ב' בחי' מחצית השקל כי ע"י מחצית השקל שיתנו מלמטה ממילא יומשך אח"כ מלמעלה המחצית השני כנ"ל כי ע"ז הי' הכריתת ברית כנ"ל.

ג) והנה העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ופי' בת"ז העשיר לא ירבה מעשר והדל לא ימעט מעשר העשיר דא עמודא דאמצעיתא והדל דא צדיק וצ"ל דא"כ דזה לא ירבה מעשר וזה לא ימעט א"כ שניהם שוים ולמה זה גק' עשיר וזה גק' עני, אך הענין כי בעשר גופא יש כמה בחי' כי יש ע"ס דעשי' ויש ע"ס דיצירה ויש ע"ס דבריאה ויש ע"ס דאצילות וגם כי יש עשר פרטים ויש עשר שכל א' כלול מעשר ולכן איתא בזהר ע"פ כל הנפש הבאה לבית יעקב ששים ושש אתערותא דעמודא דאמצעיתא ששים ואתערותא דצדיק ושש כי בת"ת ו' כלול מעשר הם ששים ובבחי' צדיק יסוד רק ו' בלבד וע"כ שייך עשיר ודל כי ע"ס פרטים גק' דל אבל כשכ"א כלול מעשר גק' עשיר אבל מ"מ בעצם הנתינה הם שוים כי רק עשר ולא יותר כי עשר ולא אחד עשר ע"כ זה יתנו גם כל העובר על הפקודים רמ"ח פקודין יתן ג"כ עשר וזהו העשיר והעני כי אין עני אלא בדעת והנה העשיר לא ירבה מעשר ולהיפוך גם הדל לא ימעט מעשר וע"כ זה יתנו מחצית השקל חובה על כולם, וגם העשיר לא ירבה מעשר רק שמלמעלה נותנים עוד עשר כי ע"י עשר אלו יומשך אח"כ ממילא העשר הבאים מלמעלה כי ע"ז הי' הכריתת ברית כנ"ל וזהו שמקודם אומר תרומה לה' ואח"כ מזכיר בפסוק תרומת ה' כי תרומה לה' הוא העלאה מלמטה למעלה ותרומת ה' הוא המשכה מלמעלה למטה ולכן ע"י תרומה לה' שהוא העלאה מלמטה עי"ז יתן תרומת ה' שממשיך מלמעלה למטה כי ע"ז הי' הכריתת ברית ולכן זה יתנו מחצית השקל כו'.

מד"ר שמות פל"ט

מד"ר * ר"פ כי תשא פל"ט. דורש כי תשא כמ"ש כי תשה ברעך ל' הלוואה שהם לוויים מהקב"ה. והיינו כמ"ש בזהר ר"פ נח ד"ס ע"א ע"פ טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט. תלים ס"י קי"ב ה'. דהפירוש שהוא חונן על העניים ומלוה להם. ופי' בזהר שם טוב איש דא קודב"ה דאקרי טוב כמ"ש טוב ה' לכל ועיין מזה בת"א פ' בשלח ד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה. וכת"ב ה' איש מלחמה להאי כל שהוא יסוד חונן ומלוה לאתר דלית ליה מדיליה והוא אתר מיניה אתון. ופי' אתר דלית ליה מדיליה היינו סיהרא שהיא מ'. וכמ"ש בזהר ויחי דרמ"ט ע"ב ע"פ עניה ענתות בגין דאיהי אספקלריא דלא נהרא עניה ודאי לית לה נהורא לסיהרא מגרמה אלא מה דיהיב לה שמשא. וא"כ טוב איש חונן ומלטה לבחי' סיהרא וידוע דישאל מונין ללבנה ועמ"ש מזה בד"ה בחודש השלישי לצאת בניי מאמ"צ. וזהו חייבין לי ישראל כי הלוואה זו לסיהרא היא להם. ואפ"ל שבחי' טוב זה היינו ע"ד טוב ה' לקויו בסנהדרין ספ"ד דל"ט ע"ב. וענין שיפחעו לי, היינו כי ע"י קיום המצות ממשיכים תוספת אור למעלה וזהו הפרעון שמשלם מה שלוה. וכת"ב ונשלמה פרים שפתינו בהושע ס"י י"ד ג'. ועיין במד"ר בקהלת ע"פ מה יתרון העושה א"ר יצחק בר מריון כתיב וצדיק באמונתו יחיה אפילו צדיק חי העולמים נאמונתו הוא חיה. אמר הקב"ה בתחלה הרגתי בכורי מצרים שנאמר ויהי בחצי הלילה וה' הכה וגו'. אף כל בכור אשר יולד לך תהא מקדישו לי שנאמר קדש לי כל בכור תהא מקדש לי הבכורות באמונתי הוי וצדיק באמונתו יחיה עכ"ל. נמצא מה שמקדישים הבכורות זהו פרעון למה שהלוה הקב"ה לישראל נס דמכות בכורות כו' ועד"ז יובן בכל המצות שנאמר בהם זכר ליצימ כו'. ופי' יחיה היינו ע"ד שהבינה נק' חיי המלך שהוא ז"א הנק' מלכא ונק' הקב"ה קדוש בוא"ו וממשיכים לו האור מבחי' בינה שבה מלוכש ע"ק ונק' נשמתא לנשמתא בחז"ג שהעלותך קנ"ב א'. ועמ"ש בפירוש שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה.

ומ"ש המד"ר ואשלמה להם שנאמר והיה מספר בניי כחול הים ופי' המ"כ שהקב"ה מעלה עליהם פרעון זה שמשלמים לו כאלו הלוה, וזהו כי תשיא. והיינו כמ"ש מלוה ה' חונן דל משלי ס"י י"ט, וכמ"ש מזה לעיל במד"ר בפ' משפטים פל"א דקמ"ט ע"ב, וע"ש ר"פ הנ"ל מענין טוב איש חונן ומלוה. ובהו א"ש שהפרעון אין בו משום רבית שהרי הם מוסיפים אור. והיינו משום כיון מהוספת האור למעלה גמשך מזה לנש"י דהיינו ואשלמה להם כו'. וע' במשנה פ"ג דאבות מט"ו החנות פתוחה והחנוני מקיף וכל

הרצוה ללוות יבא וילוה כו'. וע' בירושלמי פרק שני דשקלים ה"ד ע"פ זה יתנו כל העובר, שמחצית השקל היו תשלומין ממש עבור חוב שעברו על המצוה כו' יעו"ש. ויש פי' כל העובר דעבר על ימא כו'. מענין כי תשה ברעך עיין במד"ר פ' בראשית ס"פ י"ט ע"פ הנחש השיאני ובאיכה דס"ג ב' ע"פ בכה תבכה, פי' מ"ש ותשא כל העדה כו' חוביה בישא אויפתון לדרא כד"א כי תשה בערך. וא"כ י"ל גם כאן ענין כי תשא שהוא ע"ד וחטאך בצדקה פרוק. והיוצא מזה דמ"ש המד"ר כאן דפי' כי תשא ע"ד כי תשה יש לפרשו בשני אופנים האחד מה שאנו חייבים לו ית' עבור חסדי ה' על כל הטובות אשר גמלנו וצריך לשלם ולפרוע החוב ע"י קבלת עבודתו ית' ועיין מזה בח"ה שער שלישי. הב' יש לפרשו ע"ד חוב עבור העוונות שפגמנו וכמ"ש במד"ר משפטים ר"פ ל"א אין בדיה שאינה חייבת לאלקים אלא שהוא חנון ורחום ומוחל כו'. וא"כ לפ"ז פי' כי תשא את ראש זהו ע"ד עוונותי עברו ראשי ויחבן זה ע"ד משנ"ת בד"ה אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש כו'. ועיין בד"ה שובה ישראל פ"ג ושם שהחוטא ופוגם א"א לו לילך כסדר המדרגות אלא לדג שור ע"ד ויצעקו אל הוי' כו' להיות בטל ונכלל באור א"ס ממש שלמעלה מבחי' הוי' כו' ותתפלל חנה על הוי' כו' ע"ש וזהו א"כ כי תשא את ראש בניי. כי תשא כפשוטו לשון הגבהה ורוממות קרן, והוא מפני כי תשא לשון כי תשה שהם חייבים לו שפגמו. ע"כ העצה היעוצה לזה בחי' כי תשא את ראש בניי שישובו ע"ד שובה ישראל עד הוי' אלקיך כו' יעו"ש. ועמ"ש ע"פ שאו את ראש כו' לגלגלתם להעלות את הרצון הנמשך מחב"ד לבחי' גלגלתא שהוא הרצון שלמעלה מהשכל כו' בלק"ת פ' במדבר בד"ה שאו את ראש כו'. וזהו ואשלמה להם והיה מספר בניי, היינו כי ע"י התשובה שהיא בינה תשוב הא מתעלים בבחינת ולתכונתו אין מספר דהיינו למעלה מסדר ההשתלשלות כמ"ש בלק"ת סד"ה והיה מספר בניי כו'.

כי תשא * את ראש בניי לפקודיהם ונתנו איש כפר נפשו כו'. הנה כתיב שנאלו תחת לראשי וימינו תחבקני. הענין דהנה בענין הנהגת העולמות כן דרך ה' לבני ישראל עם קרובו, כשמתעורר למעלה בחי' שמאל דוחה מחמת מעשה התחתונים, או ויהי להם למושיע וגורם שאדרבה עי"ז יהי להם אח"כ נשיאת ראש, וזהו כי תשא את ראש בניי לפקודיהם, פי' ע"י איזו פקידה שיפקוד עליהם לרעה ח"ו וכמארו"ל שאין לך כל פקידה שאין בה מעון העגל, הנה עי"ז אדרבה תשא את ראש בניי, כי בחי' השמאל

כי תשא : י בתריא פה, ג דיה שמאלו.

דוחה אינה דחי' לגמרי ח"ו אלא סדי להיות וימין מקרבת וזהו וימינו תחבקני אשר כי יפול לא יוטל ח"ו. ולהבין ענין זה בעבודת ה' כתיב הקל קול יעקב ב"פ קל א' בלא וי"ו וקול ב' בוי"ו, כי ב' קולות הם א' לתורה ואחד לתפלה. והנה פעם אמרו ות"ת כנגד כולם ופעם הפליגו מאד במעלת התפלה ושהיא כנגד הקרבנות, אך שתיהם אמת כי הם חלוקים בענינם שהתפלה היא בחי' ממטה למעלה והתורה היא בחי' מלמעלה למטה. וביאור ענין זה כי הנה תפלה הוא קיום מצות ק"ש וכו' כמ"ש במ"א ועד"ו תקנו ג"כ כל סדר התפלה קודם ק"ש כדי שיקבל עליו בק"ש ואהבת באמת וכמשי"ת לקמן. והנה הדרך המביא' את האדם לידי האהבה הוא כמ"ש ראה נתתי לפניך את החיים והמות וכו' ובחרת בחיים לאהבה את הוי' אלקיך וכו', כי בכל דבר בעוה"ז יש גשמיות ורוחניות. (הרוחניות הוא בחי' החיות אלקי המחי' ומהוה את גשם הנברא, וכמו בחי' ומדבר, הנה הנפש שבו הוא המחי' את הגוף הבע"ח או המדבר להיות בחי' חי או מדבר, והנפש היא רוחניות, ובהסתלק הנפש מן הגוף, יצא הגוף מגדר חי ונתבטל חיותו, וכעד"ו אפי' בצומח ודומם יש בחי' חיות אלקי רוחני המקיימו ומהוה אותו שלא יתבטל מישותו להיות אין ואפס לגמרי כמו קודם הבריאה כו'). והנה הרוחנית וחיות אלקי הוא חיים וטוב והגשמיות הוא מות ורע שהוא היפך הטוב שהוא כלה ונפסד (ע"י שמסתלק ממנו החיות רוחני המהוה אותו כמו הסתלקות הנפש מהגוף כו') ומה יראה כל האדם שכשם שגשמיות כל דבר בטל לגבי הרוחניות המחיהו, וכן באדם עצמו הגוף טפל ובטל לגבי הרוחניות והחיות שבו, ולכן הוא אוהב את חיי נפשו במאד מאד, כן ויותר מכן יש לו לאדם לאהוב את ה' כאשר יסתכל בשכלו בראיה חושיית כי הוא חייך ממש שהוא מקור וחיי החיים (כי ענין זה נרגש בבחי' ראייה הגם שאינו רואה בעיני בשר מכל מקום ה"ז כאלו רואה ועל זה נאמר ומבשרי אחזה אלוה, אחזה דוקא, והיינו מבשרי שכמו בבשרו בשביל שרואה חיות הגוף וקיומו יודע ומרגיש כי נפשו הוא ב' שהיא היא המחיה את הגוף ובלעדה אין קיום וחיות הגוף, כך אחזה אלוה, מאחר שרואין העולמות שהם כמו גוף גדול מן הארץ לרקיע ת"ק שנה וכו', וכן אפילו דברים רוחניים כמו מלאכים ונשמות כו' הן כגוף לגבי החיות שבתוכן מא"ס ב"ה המהוה והמחי' אותם ומקיימם וכמ"ש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה כו' וידיעה זו מורגשת כאילו רואה וכו' וזהו לשון אחזה, כי אחזה הוא תרגום של ראייה, כי ראייה היינו כשרואה המהות ממש כמו שרואה דבר הגשמי, אמנם ענין ידיעה והרגשה אינו ראיית המהות שהרי האדם אף שיודע ומרגיש שיש בו נפש חיוני' עכ"ז לא ראה מהותה איך ומה היא כו' רק שיודע ומרגיש מציאותה כאלו רואה המהות ממש, כך הוא ית' הנה מהותו ממש לית מחשבה תפיסא ביי כלל רק שידוע ונרגש מציאותו ע"י שרואים שהעולם וכל אשר בו שהוא גוף גדול הנה הוא חי ואור א"ס ב"ה הוא המחי' אותו, וכמו שמרגיש האדם שיש בו נפש מחמת שרואה א"ע חי, וזהו ענין שאמרו שאור א"ס ב"ה הוא הידוע מציאותו ולא מהותו, שמהותו ועצמותו למת"ב

כלל כי א"א לנברא ובעל גבול להשיג מהות הבורא הבלתי בעל גבול, אבל מ"מ מציאותו ידוע ונרגש לכל וזהו פי' אחזה אלוה תרגום של ראייה שאע"פ שאינו ראיית המהות ממש עכ"ז ה"ז ממש כאלו רואים מאחר שהוא ידוע ונרגש כו'). וזהו וכל צבא השמים לך משתחוים כאמרו"ל שהחמה שוקעת במערב ומשתחיה לקונה זכן כל המזלות בעבור שרואים ומשיגים חיותם וקיומם המהוה ומחי' אותם ומקיימם, וזהו ראה נתתי וכו' שאם יראה האדם לעיניו (חיותו וקיומו) בראיה חושיית, וכן רואה ההשתחואה של צבא השמים, עי"ז יבוא למדרגת ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך בשני יצריך שאפי' היצה"ר הוא נכנע ובטל נגד אהבת ה' וכמשארז"ל בטל רצונך מפני רצונו, לפי שאהבה זו הבאה מחמת ראייה חושיית כו' אין ערוך אלי' ולא נמצא דוגמתה כלל בעניני גשמיות וכמאמר מי ידמה לך כו', (שהרי כל עניני הגשמי' הם היום ונפסדים ונקראים מות ורע כנ"ל לגבי החיות המהוה אותן וגם בחי' החיות המלוכש בהן כלא חשיב לגבי מקורו וגבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם והוא ית' מקור חיים וחיי כל החיים וא"כ אהבה זו שיאהוב האדם את ה' להיות הוא ית' חיי החיים כמ"ש נפשי אויטיך וכו' א"א למצוא דוגמת בעניני' גשמי' וכמו שאין ערוך מות לגבי חיים כו').

ב) והנה בחי' יראה זו צ"ל נצחית ותמידית ומי שאינו מסתכל בזה תמיד עליו נאמר הכסיל בחשך הולך משא"כ החכם עיניו בראשו שיהא תמיד לנגד עיניו חיותו וקיומו מאור א"ס ב"ה, וככה תהי' אהבת ה' תקועה בלבו תמיד ותהא נפשו קשורה באלקים חיים קשר נפלא וחוק לעד ולעולמי עולמים. וזהו ענין חילא דתיובתא יתיר ותדיר הנו' בזהר לתקון פגם הברית, כי ברית הוא ענין התקשרות ובקדושה הוא התקשרות נפשו בשרשה וחיותה (דהיינו עוצם ההתקשרות באחדותו ית' להתכלל באחד להיות בטל במציאות נגדו ולכן נק' בזהר ר"ס שמות הברית בשם שמש, כי כמו זיו השמש הוא בטל במציאות במקורו, כך הו"ע התקשרות זו שצריך האדם להיות מקושר באחדותו ולהבטל נגדו בתמידי' ושלא יהי' כל העולמות והברואים מסתירים מאחר שהוא ית' באמת חיי החיים וזה נראה בראיה חושיית כנ"ל), ובהפך ולע"ז הוא ההתקשרות בתאוות עוה"ז ותענוגות בני אדם, (זה נק' פגם הברית כי בחי' הערלה החופפת על הברית ה"ע ההתקשרות בעוה"ז, אלא שכל איש מישראל הוא נימול להעביר ממנו התקשרות זו ושיבא בברית ה' להיות התקשרות נפשו בשרשה בה' שהוא חיי החיים, אבל כשמסיח דעתו מאלקותו ית' ומפסיק ממנו התקשרות זו, ומתקשר בהבלי העולם ותענוגיו, ה"ז נק' ברוחניות ענין משוך בערלתו ע"ש שממשיך ע"ע התקשרות עניני עוה"ז שזהו בחי' ערלה, והמשוך מדאורייתא הוא כמהול ומדרבנן הוא כערל והיינו כי מ"מ באמת אינו ערל ח"ו כי כל איש מישראל

יש בו בעולם התקשרות זו לה' ולמסור נפשו ממש על רצון ה' להבטל לגמרי, רק שלהיות התקשרות זו בבחי' העלם והיא האהבה מסותרת הרי נראה כערל, וזהו שארז"ל אדה"ר משוך בערלתו ה', כי מקודם החטא ויניחהו בג"ע כו' ה' דבוק וקשור בה' לבדו וע"י חטא עה"ד דאחשיך אנפי דברייתא כו' ה"ע ההתקשרו' בתענוגי' תחתונים דשה"כ גק' זה משוך כו' וה"ע פגם הברית לכן אח"כ עשה תשובה ק"ל שנה כו'. ולכן התקון הוא להפך לבו מהיפך להיפך ומן הקצה אל הקצה ממש. לדבק נפשו בשרשה וחיותה הנמשך ממנו ית' שהוא אל חיי וקיים ובחי' ברית המקשר וממשיך החיות מבחי' סכ"ע להיות ממכ"ע להחיות נפש כל חי ורוח כל בשר איש, (פי' כי בחי' התקשרות זו הוא מלמעלה למטה מה שהוא ית' חפץ להשפיע לנו החיות להחיות העולמות ונק' בחי' צדיק עליון כמ"ש צדיק ה' בכל דרכיו כי פי' צדיק היינו שהוא בעל צדקה להחיות רוח שפלים וכך הוא ית' נק' צדיק ע"ש השפעה זו שמחי' כל העולמות מאין ליש דלית לון מגיימהו כלום כו' ומדת צדיק נק' ברית ע"ש ההתקשרות להשפיע, וז"ש אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, דהיינו אם ה' מסתלק ח"ו כרגע בחי' בריתי שהוא בחי' ההשפעה עליונה מבחי' צדיק עליון מבחי' סכ"ע לבחי' ממכ"ע אוי ה' העולמות מתבטלים ממציאותם וזהו חוקות שמים וארץ לא שמתי היינו בחי' טובב ומלא שנק' שמים וארץ שהמחבר אותם הוא בחי' ברית והתקשרות וכמ"ש כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא וארעא היינו שמחבר אותם כו' ולכן נק' ג"כ ברית בשם שמש כי הנה עם היות גודע בפי' כי שמש ומגן ה' אלקים שההארה הנמשך ממנו ית' להחיות העולמות הוא רק הארה בעלמא שאינו נוגע לעצמותו וכמשל זיו השמש שאינו נוגע לעצם השמש כו' אמנם בזה אין המשל דומה לנמשל, שבמשל הזיו מהשמש גמשך ממילא, משא"כ למעלה שהוא ע"י שעלה ברצונו הפשוט להאיר ולהמשיך ממנו הזיו, ולכן ה' בריאת העולמות בזמן שנבראו ולא קודם לכן מפני שכך עלה ברצונו ולכן צ"ל בחי' ברית והתקשרות שירצה להאיר ולהמשיך הזיו כו' וזהו שנק' השמש ברית, והנה ע"י התקשרות נפש האדם באלקים חיים ממטה למעלה שתהי' אהבת ה' תקועה בלבו תמיד שזהו בחי' צדיק תחתן ובחי' אות הברית שבאדם, עי"ז גורם ג"כ ההתקשרות מלמעלמ"ט שזהו בחי' צדיק עליון צדיק ה' בכל דרכיו, להיות הוא ית' משפיע לנו וחיות בתורת פנים וחשק וחפץ עליון ורב טוב לבית ישראל, וזהו שאומרים בברכת המילה אל חי חלקנו כו' כי ע"י ברית שלמטה נתעורר למעלה בחי' ברית שהוא התקשרות המשכת החיות מסוכ"ע לבחי' ממכ"ע והיא בחי' שם אל חי המורה על בחי' זו שהוא התקשרות להחיות העולמות וכנודע, וההיפך ע"י פגם הברית שהוא ההתקשרות בתאוות עוה"ז ותענוגות בני אדם ואפי' תאוות היתר כי מאחר שהוא מקושר בדבר אחר הרי בשעה זו הוא גפרד מהש"י והרי פוגם במדת התקשרות הנ"ל, לכן התיקון הוא לזה לתקן בחי' ההתקשרות ביתר שאת ויתר עז וכנודע שתשובה צ"ל באותו מקום ובאותו בחי' שהי' החטא, והיינו מ"ש בזהר בהתשובה על פגם הברית הוא דוקא בחילא דתיובתא יתיר ותדיר והיינו

שתהי' דביקות אמיתית והתקשרות תמידית וזהו יתיר ותדיר (והוא ענין מצות לדבקה בו שנאמר ובו תדבק שהיא למעלה מבחי' האהבה סתם כמ"ש לאהבה כו' ולדבקה בו, וענינה היא בחי' האהבה הנאמנה והלב השלם כמ"ש ויש אוהב דבק מאח, וזהו פי' יתיר וממילא הוא ג"כ תדיר כי לא שייך כלל שכחה בבחי' זו וכדפי' הרמב"ן בענין ובו תדבק שתהא זוכר הש"י תמיד לא תפרד מחשבתך ממנו כו' ובאמת הא בהא תליא דלפי שההתקשרות הוא יתיר דהיינו עד מיצוי הנפש ממילא הוא ג"כ תדיר, ולכן זהו התיקון לפגם הברית הנ"ל), ולא די במה שמעורר את האהבה בתפלה ואח"כ חולפת ועוברת כמ"ש קרוב ה' וכו' אשר יקראוהו באמת ושפת אמת תכון לעד כתי' משא"כ עד ארגיעה וכו' ולכן צ"ל ג"כ ההתקשרות כל היום.

ג) והנה בחי' ראיה חושיית זו המביא לידי אהבה זו נמשך לישראל מלמעלה כמ"ש וה' עליהם יראה ויצא ככרך חיצו כו' זהו ההמשכה וההארה שמאיר ובא לישראל להיות עליהם יראה לראות באור ה' חיי החיים בראיה חושיית ולדבקה בו, (והענין דכמו עד"מ האדם היושב בחשך הלילה באפילה הנה כשמבריק הכרך הנה נעשה אור גדול לפי שעה להאדם ונפתחו עיניו לראות את האור כי טוב ויוצא מאפילה לאור גדול, כך עד"מ כשהאדם מקושר בעניני עה"ז ה"ז בבחי' יושבי חושך וצלמות, אבל כשמאיר עליו אור ה' לידע ולראות בבחי' ראיה חושיית ממש ביטול היש הנכרא לגבי הבורא ית' אשר אין עוד מלבדו, והכל כאין ואפס ממש, ה"ז כמי שיוצא מאפילה וחשכות הזמן לאור גדול וירא את האור כי טוב ה', ואזי מכיר ורואה שכל עסקיו והתקשרותו בעניני עה"ז הם תהו ובהו ואין חפץ בהם כלל, וזהו ענין ויצא ככרך וכו' שמבריק להאיר את החושך, ובחי' זו נמשך מלמעלה מבחי' צדיק עליון לעורר אתעדל"ת הנק' צדיק תחתון וזהו ענין ויצא ככרך חיצו, והטעם שהשפעה זו מבחי' צ"ע נק' חיצו יובן עפ"מ"ש יהונתן לדוד שלשת החיצים צדה אורה כי דוד הוא כללות ישראל וההשפעה באה לו מבחי' צ"ע הנק' יהו נתן שהוא המשכה יה"ו אותיות דשם הוי' לבחי' ה' תתאה היא בחי' דוד ונת' ענין זה במ"א), ועד"ז תקנו לפני ק"ש כל סדר התפלה וברכת השחר ברוך אתה כו' שאנו מבקשים שיאיר לנו אור ה' בהתגלות כדי שנקבל עלינו בק"ש מצות ואהבת באמת, וזהו הוי' אלקינו פי' שהוא אלוה שלנו, שנמשך ומאיר בנשמות ישראל בבחי' גילוי עד שהם בטילים אליו וכענין שאומרים אלהי אברהם שהוא לפי שהי' מרכבה בבחי' ביטול כו', והענין כי ארו"ל כי גדולים ישראל ממלאכים שהמלאכים ממתנינים לאמר קדוש עד שיאמרו ישראל למטה ולכאורה אינו מוכן שיהי' יתרון זה לאדם בהיותו בעה"ז מלובש בגוף גשמי ואין לך אדם שאין גופלים לו מחשבות זרות עכ"פ מחשבה שהיא זרה אצלו לפי ערכו הגדול לפי גודלו והקטן לפי קוטנו והמלאכים כולם עומדים ברום עולם מופשטים מחומר וגוף הגשמי וכולם עושים באימה ויראה רצון קונם משי"כ בלי שום ביטול והפסק רגע א', וא"כ למה המלאכים צריכים להמתין על קדוש שיאמרו הישראל למטה דוקא, אך

הנה המלאכים אין אומרים קדוש מצד עצמם רק מצד החיות הגמשך ומתפשט בהם רק שהם אינם תופסים מקום לפני חיות אלקות השורה בתוכם והמשכת והתפשטות החיות שבהם הוא הוא האומר והעושה בהם כרצונו באין מונע ולכן כתיב בהגר ותקרא שם ה' הדובר אליה והוא המלאך שדיבר עמה וכן במלאכים שבאו אצל אברהם כתיב ויאמר שוב אשוב אליך ובשליחותו של מקום אמר כן כאלו הקב"ה דיבר בעצמו ובכבודו והיינו לפי שאינן תופסים מקום נגד חיות אלקות המדבר בהם ואינן רק כמו מעבר שעל ידן יומשך הדבור והפעולה למטה (וכמבואר בפרדס שער כ"ד פרק י"ד י"א) והמשכה והשפעה זו היא דרך ההשתלשלות וכמ"ש וקרא זא"ו ואמר וכו' ותרגומו ומקבלין דין מן דין, אלא שבלשון מקרא נאמר על המשפיע שקורא וממשיך שפע מזה לזה, ובלשון תרגום נאמר על המקבל בחי' נוק', והנה מצד החיות לא שייך לומר על הקב"ה שהוא קדוש ומובדל דמשמע שיש עוד דבר נפרד זולתו אלא שהוא קדוש ומובדל, שהרי החיות הוא בחי' אלקות, אלא כשנמשך החיות למטה לישראל המלובשים בגוף גשמי שהוא יש ודבר נפרד בפ"ע ומכסה ומסתיר קדושת החיות, ואז ע"י אתעדל"ת בביטול גוף הגשמי לגבי הרוחניות ומקור החיות שבו ע"י התגלות אור ה' למטה כמ"ש ברוך אתה וכו' וכנ"ל בפ"י וה' עליהם יראה בבחי' ראי' חושית ממש אזי מצד הגוף שייך לומר עליו ית' שהוא קדוש ומובדל, היינו שנתהוה יש ודבר נפרד והוא ית' מחי' ומהוה היש, עכ"ז הוא ית' קדוש ומובדל ואני הוי' לא שנית, ולא כמשל הנשמה שמתפעלת ממקרי הגוף כנודע שזהו ענין ופי' קדוש, והלכך דוקא ישראל צריכים להתחיל לומר קדוש, שהגוף שלהם מסתיר אז שייך לומר קדוש כו', ולכן אחר כך גם המלאכים אומרים קדוש שהארה והמשכה זו שישראל ממשיכים למטה עוברת דרך המלאכים, וג"פ קדוש הם כנגד ג' צמצומים שיש דרך כלל עד שיומשך ויתפשט למטה הארה זו להיות נק' בשם ה' צבאות שבכל אלו הצמצומים הוא קדוש ומובדל.

ד) והנה הארה והמשכה זו שמתפשטת למטה בישראל ליבטל אליו ית' יש לה יתרון על אור וחיות המתפשט במלאכים כיתרון אור הבא מן החשך שיש לה תוספת אורה ושמחה, שכשהחשך נהפך לאור דהיינו ענין אתהפכא חשוכא לנהורא הוא עילוי יותר מהאור מצד עצמו כנודע כמ"כ הוא ענין הקדוש שאומרים ישראל שהגוף שלהם מסתיר והוא בחי' חשך רק דאתהפכא לנהורא להיות בטל לה' ע"י כי זה' עליהם יראה כנ"ל ולכן הוא יתרון מבמלאכים שאין הגוף שלהם מסתיר כלל, (והנה זהו טעם א' שהמלאכים ממתנינים באמירת קדוש על ישראל דוקא שהוא מצד הגוף דדוקא למטה שהגוף מסתיר שייך לומר כן, אך באמת יש עוד טעם ג"כ מצד שרש הנשמה שהיא גבוה יותר אפי' מהחיות המתלבש בתוך המלאך, שהחיות המתלבש בתוך המלאך הוא מבחי' דבר ה' ורוח פיו ית' כמ"ש רז"ל ועוף יעופף ועוף זה מיכאל כו' אבל ישראל עלו במחשבה, וזהו ג"כ ענין ג"פ קדוש היינו קדוש הא' הוא ההמשכה בשרש הנשמות כמו שהן למעלה ממלאכים, והב'

הוא ההמשכה במלאכים שהמשכה במלאכים נמשך קודם שנמשך לנש"י שלמטה המלוכשים בגוף שהן בבחי' עשיה שלמטה ממדרג' המלאכים כנודע לכך צריך ההמשכה להיות תחלה להמלאכים וזהו הקדוש הב' ואח"כ הקדוש הג' הוא ההמשכה לנש"י שבגופים, נמצא בנש"י יש ב' בחי' מצד שרשן למעלה הם למעלה מהמלאכים ובהתלבשותן בגופות הם למטה מהם וזהו ענין ב' בחי' שיש בכל נשמה בחי' ישראל ובחי' יעקב פי' ישראל לי רא"ש הוא בחי' העליונה של הנשמה הנק' ראש שאינה מתלבשת בגוף ובחי' יעקב יו"ד עקב היינו בחי' עקב ורגל של הנשמה שהיא מתלבשת בגוף, ועכ"פ מובן מזה דענין ג"פ קדוש הוא שיהי' נמשך הארת אור א"ס ב"ה גם בבחי' הנשמה המלוכשת בגוף להיות וה' עליהם יראה בראי' חושיית ממש וכמבואר בפע"ח שע"י אמירת קדוש נמשך בחי' הדעת לכנ"י וענין הדעת הוא בחי' זו דאחזה אלוה שהיא ההרגשה ממש כמו שמרגיש חיי נפשו וכמ"ש במ"א ע"פ וידעת כו' ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים כו' בענין ונתתי עשב כו' יעו"ש מזה) ולכן אומרים ה' אלקינו שלנו ממש כיון שנמשך ההמשכה בבחי' הנשמה המלוכשת בגוף כנ"ל, והנה כמו עד"מ שהאדם מתפאר א"ע בשלו אף בבחי' רגל שבו משא"כ בשל אחרים אינו מתפאר אפילו ביד שהיא חשובה יותר כיון שאינה שלה, כך הנה הארה והמשכה זו אף שהוא רק זיו והארה בעלמא שירדה מטה מטה והוא רק בחי' רגל לעיקר האור שלמעלה שאינו יכול להתלבש בתוך הגוף שאותו האור נק' בחי' ראש לגבי זה (וכמובן ממש"ל שהנשמה שבגוף נק' בחי' יו"ד עקב לגבי שרש הנשמה שנק' לי רא"ש וכך הוא ג"כ בענין הגלוי אלקות שנמשך להתלבש בבחי' הנשמה שבגוף הוא רק בחי' רגל לגבי הגלוי אלקות שבשרש הנשמה כו'), מ"מ יש יתרון מעלה בהמשכה למטה שע"ז נאמר הנה אלקינו זה, דהיינו ממש שלנו וכמ"ש בגים אתם לה' אלהיכם, והתולדה היוצא מזה הוא להיות ברא כרעא דאבהו שהוא חלק מהאב ממש, כך כיון שאור א"ס ב"ה נמשך ומתלבש בנשמת האדם שבגוף ממש להיות הוי' אלקינו שלנו ממש כנ"ל, אי לזאת נעשה האדם לגבי הש"י כמו בחי' רגל של האדם לגבי האדם שהוא עצמיות א', ולכן ארז"ל בטל רצונך מפני רצונו דהיינו להיות בחי' רגל לגבי הקב"ה ליבטל אצלו ולעשות רצונו כמו שהרגל בטל לגבי האדם שלכל אשר יחפוץ יעשה ואין לו רצון וחפץ אחר כלל, וזהו הנותן לשכוי בינה כו' כי התעוררות בחי' אהוי"ר שבא לאדם אינו מצד עצמותו אלא שבא לו מלמעלה ע"י בחי' שכוי רוחני שיש למעלה שהוא המבחין בין יום ובין לילה דהיינו בין חסד לגבורות שהם אהוי"ר ע"י המשכת בינה עילאה, וזהו ענין הכרוזים שיוצאים מלמעלה לעורר נש"י באהוי"ר וה"ע וה' עליהם יראה, אך כדי להמשיך האהבה מלמעלה צריך תחלה לבטש אף הגוף ולהכניעו ולהשפילו כמ"ש קרוב ה' לנשברי לב וכתוב בחי' אלקים רוח נשברה כי בכדי שיומשך בחי' הוי' לבחי' אלקים להיות אלקינו זה שלנו ממש כנ"ל צריך מתחלה לעשות זבחי אלקים שדרך ההוא יומשך בחי' הוי' (וכנודע שבכל הקרבנות כתיב קרבן להוי' ולא נזכר כלל שם אלקים כי לשם אלקים אין שייך שום קרבן רק זבחי אלקים הוא רוח נשברה להיות

לב נשבר ונדכה להסיר המסכים והצמצומים המסתירים המסתעפים מצד ש' אלקים שהוא גימ' הטבע שתכלית הצמצומים הוא כדי שהאדם יעשה בחי' ביטול היש והצמצומים, וזה צ"ל קודם התפלה לבטש א"ע או בתיקון חצות ע"י מארי דחושבנא ואח"כ התפלה עצמה היא בחי' עבדו את ה' בשמחה שהתפלה היא כנגד הקרבנות והקרבתן הוא להוי' דוקא שהוא להמשיך גלוי שם הוי' להיות הוי' אלקינו והיינו ע"י אור האהבה לאהבה את הוי' כנ"ל שה"ע וה' עליהם יראה). והנה כ"ו נק' אתעדל"ת ממטה למעלה והוא ענין התפלה אבל ענין התורה היא בחי' מלמעלה למטה והוא בחי' ובכל נפשך דהיינו שיומשך ויתפשט בכל כחות הנפש במודו"מ ונק' אתערותא דלעילא שע"ז מעורר למעלה בחי' חכמתו ורצונו חכים ולא בחכמה ידיעא שהתורה היא חכמתו ורצונו ית' אלא שמלובשת בענינים גשמיים והו' ענין קורא בתורה כו' והו' הקל קול יעקב קל הראשון בלא ו' הוא בחי' התפלה שהיא העלאה ממטה למעלה והב' בוי"ו הוא ההמשכה דהיינו ע"י התורה הוא בחי' בכל לבבך ובכל נפשך וכנ"ל.

ה) אך הנה יש עוד בחי' ג' והוא בחי' בכל מאדך שהיא ג"כ בחי' אתעדל"ת ממטה למעלה אמנם הוא למעלה ממדרגת בכל לבבך שבחי' בכל לבבך ה"ע לאהבה את ה' כי הוא חייך ובבחי' נפשי אויתיך דהיינו ע"י התבוננות כי הוא ית' צור חיינו וחי החיים כנ"ל ולכן כמו שהאדם אוהב חיי נפשו כך ויותר מכן יש לו לאהוב את ה' והו' נפשי אויתיך שהוא ית' הוא נפשי ולפיכך אויתיך, אמנם בחי' בכל מאדך הוא למעלה מעלה מבחי' זו, כי הנה בכל מאדך ה"ע התשובה וכמארז"ל טוב זה יצ"ט מאד זה יצה"ר ור"ל כשהיצה"ר נהפך לאהבה את ה' אזי הוא טוב מאד כי ע"י התשובה יגיע לבחי' ומדרגת בכל מאדך, וידוע דגדולה תשובה שמקרבת את הגאולה ומאד הוא לשון רבוי והרבה יותר מכדי מדתו, כי הנה אהבת בכל לבבך ונפשך הוא גמשך מהתפשטות גלוי אלקותו השוכן בתחתונים, מאחר שענין אהבה זו היינו משום כי הוא חייך, ובחי' זו שהוא ית' חיי החיים הוא ענין גלוי אלקותו השוכן ומתלבש בהעולמות שע"ז הוא מחי' אותם, והוא רק זיו והארה בלבד שאינה ערוך כלל למהו"ע ית' שבחי' זו ההארה היא מקור החיים לכל העולמות, והוא מ"ש ויצא כברק חצו, שאינה אלא מחשבה אחת בלבד כמ"ש היוצר יחד לבם כו' וארז"ל בסקירה אחת, ועד"מ כשם שמחשבה אחת אינה נחשבת לכלום לגבי מהותו ועצמותו של אדם, שהרי בטילה לגמרי אפילו רק לגבי כח המחשבה שבאדם שיכול לחשוב בו מחשבות הרבה עד אין קץ מ"ש לגבי מהות ועצמות הנפש, כך עאכ"ו שאין מחשבה זו נחשבת לכלום נגד מהו"ע ית' כי אתה הוא קודם שנה"ע כו' ואני הוי' לא שניתי וכל ימות עוה"ז ועוה"ב וג"ע התחתון ועליון וימות המשיח ותח"ה אין נחשבת אצלו אלא כרגע קטן וכמ"ש במ"א, והו' ענין אהבת בכל מאדך שהיא למעלה מבחי' בכל לבבך שהאהבה דבכל לבבך שהוא כי הוא חייך הוא בא ונמשך רק מצד היותו מחי' העולמות שהוא רק מחשבה א' בלבד, אבל בכל מאדך להיות ביטול הנפש במציאות ממש להשתפך אל חיק אביה

ממש מצד עצמותו ומהותו שהוא רם ונשא לאין קץ ולא שייך אצלו לומר סוכ"ע וממכ"ע שאינו בגדר עלמין כלל וכמ"ש במ"א, ומצד מהותו ועצמותו לא שייך כלל השבח מה שהעולמות בטיילי אצלו כי הוא ית' חיי החיים כי זה אינו שייך רק בבחי' הזיו וההארה הנמשך להיות חיות ומקור כל העולמות שכל העולמות בטיילי לגמרי לגבי הארה זו שהיא המחשבה אחת המחיי' העולמות וכמ"ש במ"א בפ"י נפלאותיך ומחשבותיני * אלינו אין ערוך אליך כו' שהעולמות אין ערוך ממש לגבי מחשבה זו המחיי' ומהוה אותן מאין המוחלט ליש שהם בו ובערך מחשבה זו שייך לשבח אותו ית' כי הוא חייך היינו ע"י מחשבה א' שלו ית' ולפיכך נפשי אויתיך כו' בכל לבבך ונפשך כנ"ל, אמנם מצד מהו"ע ית' שאין המחשבה האחת ערוך אליו כלל א"כ כלא וכאין ואפס הוא השבח זה דביטול העולמות, שהרי אינו בגדר עלמין כלל לא בכחי' סוכב ולא בבחי' ממלא, והלכך גם אהבה זו דכי הוא חייך היא כאין ואפס בבחי' זו רק מזה נמשך להיות האהבה בכל מאדך בביטול המציאות ממש להבטל מכל וכל וליכילל במהו"ע ית' ולא להיות בבחי' יש רק שיאהבו כמו שאוהב חיי נפשו כו'.

(ו) ובזה יובן ענין שמאלו תחת לראשי, כי הגה יש ב' בחי' בנשמה כמש"ל היינו האחת הוא בחי' ניצוץ הנשמה המתפשטת והמתלבשת בתוך הגוף כי לא כל הנשמה מתלבשת בתוך הגוף רק ניצוץ והארה ממנה בלבד ועיקרה ושרשה נשאר למעלה בבחי' מקיף והוא הבחי' תב' שבהנשמה, והניצוץ המתפשט למטה נק' בחי' רגל לגבי בחי' שלמעלה שנק' בחי' ראש כנ"ל, והנה ענין אהבה דבכל לבבך ונפשך זהו עבודת ניצוץ הנשמה המתלבשת בתוך הגוף משא"כ בכל מאדך הוא עבודת עיקר בחי' הנשמה בחי' ראש שבה, שע"י גילוי בחי' זו בהגוף יבא לבחי' מאדך לצאת מגדרי הגוף ממש, והנה הזוכה לבחי' אה"ר ועצומה כזו הוא הבעל תשובה כי להיות שהיה בהיפך והיתה נפשו בארץ ציה ועיף ועי"ז ויצעקו אל ה' בצר להם ואז יתגלה אה"ר ועצומה כזו להיות בכלות הנפש ממש (וזהו שנאמר שובה ישראל כי בחי' הראש בנשמה נק' ישראל כנ"ל ומתגלה ע"י התשובה) וזהו ופרעה הקריב וארז"ל שהקריב את בני לאביהם שבשמים ולכן נק' בחי' אהבה זו כמארז"ל מאד זה מה"מ וכו' יתרבה ויתגדל תשוקת האהבה ביתר שאת ויתר עז ויוסיף אומץ דביקותו, וזהו שמאלו תחת לראשי שע"י שמאל דוחה שהי' בתחלה ע"כ ירים ראש ויתנשא בבחי' עבודת הראש של הנשמה, שממנה נמשך בחי' בכל מאדך שלמעלה מבחי' לבבך, וזהו ענין מעלת הזהב על הכסף הנו' בלק"א פרק נ', ונמצא אם כן שהשמאל דוחה הוא גורם נשיאת והגבהת ראשי דכנ"י, והנה אחר בחי' אהבה זו שבכללות הנפש צ"ל ג"כ בחי' שוב להמשיך אלקות למטה כמאמר אם רץ לבך שוב לאחד והבחי' שוב שאח"ז הוא בחי' וימינו תחבקני שימינו הם תורה ומצות בחי' חסד ומים

שיורדים מגבוה לנמוך והם מחבקים את האדם כדרך שמחבק אדם את חברו מאחוריו ואינו מניחו ליפול, כך עדי"מ הנה התורה ומצות הם יורדים לבחינת אחוריים להתלבש בענינים גשמיים לאחוז את האדם כשפונה אחר התפלה לעסקיו ויהי' סומ"ר וע"ט והם יורדים ממקום גבה ציציית קבלת עומ"ש וד"פ של תפילין כנגד חר"ב חז"ג של הקב"ה פ' א' קדש לי כל בכור רומז לחכמה שהחכמה נק' ראשית חכמה לכך הוא בבחי' בכור ופ' ב' כי ישאלך בנך מה זאת הוא בחי' בינה כי מה זאת הוא ענין התבוננות דקיימא לשאלה ופ' שמע מפורש בה ואהבת שהיא בחי' חסד ופ' והא"ש מפורש בה השמרו לכם וכו', וירדו ונתלבשו בגשמיות בציציית ותפילין להיות וימינו תחבקני ולזה אומרים אשר קדשנו במצותיו כו' וכמ"ש במ"א, והיינו פי' וימינו תחבקני דהיינו שע"י המשכה זו שנמשכי' מלמעלה ע"י המצות בחי' אורות עליונים הנ"ל שירדו ונתלבשו במעשה המצות הם גורמים להיות תחבקני שלא יוכל האדם ליפול למטה ח"ה, וזהו והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה', כי פי' הר סיני ארו"ל שירדה שנאה לעוכומ"ז עליו שהם בחי' הרע שצ"ל מואס ברע וזה נמשך מפני כי ירד עליו ה' שהוא המשכה מלמעלה למטה וימינו תחבקני, וענין באש הוא כמ"ש מימינו אש דת למו והוא לחול על ראש רשעים שכהמס דונג מפני אש יאבדו, ועד"ז כל המצות הן בסומ"ר והן בוע"ט וצדקה כנגד כולם כי צדקה תרומם גוי להיות בבחי' חיבוק שלא יפרד ממנו ית' ולא ישוב ממנו אחור רק להיות עמו בבחי' פכ"פ כמ"ש יאר ה' פניו אליך כו' כמ"ש במ"א, ובכל זה מובן פירוש הפסוק דכי תשא את ראש וכו' ונתנו איש כפר כו', דהיינו ענין שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, וכמשנת"ל דלפקודיהם הוא ל' פקידה שהש"י פוקד על ישראל ח"ו שהיא בחי' שמאלו, שמאל דוחה, אך באמת אין זו דחיה לגמרי ח"ו רק אדרבה להיות עי"ז כי תשא את ראש בניי הוא בחי' גילוי הראש של הנשמה להיות בחי' ובכל מאדך כנ"ל והיינו ענין שמאלו תחת לראשי, ואח"כ ונתנו איש כפר נפשו הוא בחי' וימינו תחבקני שהוא בחי' השוב ע"י המצות וכללותם הוא בחי' צדקה שוהו בחי' כפר נפשו וכ"ו הוא בפקוד אותם, כלומר כאשר יפקד ויחסר האות שלהם דפי' אות הוא ענין הברית וההתקשרות של ישראל בה' כנ"ל באריכות (אות ב') וכאשר יפקד ויחסר בחי' התקשרות זו מל' כי יפקד מושבך נפקד מקום דוד שהוא לשון חסרון אזי התיקון הוא ע"י צדקה שע"י מקשר נפשו להוי'.

קיצור והמשך כללות הענין

ענין שמאלו תחת לראשי הוא כי ע"י שמתעורר למעלה לפעמים שמאל דוחה לישראל עם קרובו הנה ע"י דחיה זו יהי' אח"כ עלי' ונשיאת ראש דכנ"י, ולהבין זה יקדים ענין תפלה ותורה שהם בחי' בכל לבבך ובכל נפשך בחי' בכל לבבך הוא לאהבה את ה' כי הוא חייך וכמ"ש ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב כי הגשמיות נק' מות ורע יהוה ונפסד וחיות

אלהות שבו נק' חיים וטוב זה נראה בראי' חושיית וכמו שנראה ביטול הגוף לנפש שבו והחמה משתחוה למערב כי שכונה במערב. וראי' זו צ"ל תמיד ועי"ז תהי' אהבת ה' תקועה בלבו וזהו ענין חילא דתיובתא יתיר ותדיר הנו' בזהר לתיקון פגם הברית כי ברית הוא התקשרות לה' וכשנפגם התקשרות זו ע"י התקשרות בעניני עוה"ז התיקון לזה הוא להיות ההתקשרות ביתר שאת יתיר ותדיר. והנה ראי' חושיית זו באה לאדם מלמעלה כמ"ש וה' עליהם יראה ואותה אנו מבקשים באמרינו ברוך אתה כי ברוך הוא ל' גילוי והמשכה להיות הוי' אלקינו שלנו ממש וזהו ענין הקדושה שאנו אומרים ג"פ קדוש עד שיומשך ההמשכה לנשמות שבגופים והמלאכים ממתינים באמירת קדוש עד שיאמרו הישראל כי קדוש לא שייך לומר רק מצד הגוף המסתיר כו'. וההמשכה שנמשך למטה הגם כי רק הארה בעלמא ובחי' רגל לגבי עיקר האור שנשאר למעלה ולא יכול להתלבש בגוף מ"מ יש לזה יתרון במה שנמשך עכ"פ למטה להיות אלקינו זה שלנו ממש ועי"ז נעשי' הנשמה בחי' רגל לגבי הקב"ה ברא כרעא דאבוה זלכן בטל רצונך מפני רצונו כביטול הרגל לגבי הראש זהו ענין בכל לבבך שנמשך ע"י התבוננות הנ"ל כי הוא חייך והוא העלאה ממטה למעלה וזהו ענין התפלה ואח"כ בכל נפשך המשכה במודו"מ מלמעלה למטה ע"י התורה ובכל מאדך הי"ע התשובה כי בכל לבבך נמשך רק מצד גלוי אלקותו השוכן בתחתונים שהוא רק מחשבה וסקירה א' של הקב"ה שע"י מחשבה זו כי הוא חייך בבחי' סכ"ע וממכ"ע אבל מהו"ע אינו בגדר עלמין כלל והאהבה מזה היא בחי' מאדך להבטל במציאות ממש ליכלל במהו"ע ית'. וזהו שמאלו תחת לראשי, כי בחי' ניצוץ הנשמה המתלבש בגוף נק' רגל לגבי עיקר הנשמה שהיא בחי' מקיף על הגוף ונק' ראש, ובחי' בכל לבבך הוא עבודת הניצוץ שבגוף אבל עבודת עיקר הנשמה הנק' ראש הוא בחי' מאדך והזוכה לאה"ר זו הוא הבעל תשובה וזהו שמאלו תחת לראשי שע"י שמאל דוחה יהי' נשיאת ראש בחי' בכל מאדך, והשוב שאח"כ הוא בחי' וימינו תחבקני היינו עסק התורה ומצות כל היום כולו וזהו כי תשא את ראש בניי לפקודיהם שע"י הפקידה הבאה מבחי' שמאלו שמאל דוחה גורם נשיאת ראש דכנ"י ואח"כ ונתנו כופר נפשו מצות צדקה הוא בחי' וימינו תחבקני והיינו מחמת בפקוד אותם חסרון ההתקשרות התיקון לזה צדקה תרומם גוי אלו ישראל.

קיצור מהדרוש שמאלו תחת לראשי בת"א פ' תשא

יבאר זה ע"פ ענין ואהבת בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך בכל לבבך זהו מלמטלמ"ע בחי' ק"ש ותפלה בשני יצריך ואיך יתהפך היצה"ר לאהבה (ע"י בדי"ה המגביהי לשבת) ע"י ראה נתתי לפניך את החיים כו'

(עמ"ש בלק"ת ס"פ ואתחנן בד"ה שמע ישראל שזהו"ע יהי רקיע ויהי מבדיל כו' ונשב בגיא כו' ועמ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון ובאדה"ר כתיב ביום אכלך ממנו מות תמות וארז"ל שניתן לו יומו של הקב"ה שהוא אלף שנה ועכ"ז נק' זה מות כיון שיש לו קץ וגבול אלף שנה, וגם המל' נק' אילנא דמותא בזח"ג בחקתי קי"ג ב' ובמק"מ ובהרמ"ז שם וע' במא"א מ"ם ל"ג ובזח"א דיי"ב ב', ומשם יובן איך מאור התורה הוא מפריד המות וז"ש כי היא חייד) וזהו בבחי' ראי' ראה כו' (ועמ"ש בד"ה וידעת היום דרוש הראשון בפ"י ומבשרי אחזה ועמ"ש בד"ה יהודה אתה בענין ראובן ובד"ה חכלילי עינים) ומזה נמשך חילא דתיובתא יתיר ותדיר ע"ד אשר יקראוהו באמת (עמ"ש בהגהות ע"פ כי אתה נרי) ושפת אמת תיכון לעד (ובד"ה ושבתה הארץ).

ב) והנה ראי' חושית זו באה לאדם מלמעלה כמ"ש וה' עליהם יראה (עמ"ש ע"פ בהר ה' יראה ובענין שלש פעמים בשנה יראה ובד"ה ואני אראה בשונאי), והיינו ע"י הברכות שתקנו חכמים עיני העדה (ע' בת"א פ' בראשית בד"ה להבין ענין הברכות ובד"ה ואתחנן אל ה' כו' ואראה כו') וזהו"ע הקדושה (ע' בד"ה ואלה המשפטים שע"י הקדושה נמשך הדעת בכנ"י) והמלאכים ממתינים באמירת קדוש עד שיאמרו ישראל (וע' מזה בזח"ג פ' בלק דק"צ ע"ב דנטלו עשיי ועמ"ש בפ"י כי מנסה כו' לדעת כו' הבירור דעשיי זהו ע"י נש"י ועמ"ש בפ"י אף עשיתו אף ריבוי בחי' הגבוה מג' בחי' בראתו יצרתו כו', ועוד כי נש"י שרשן מהחכמה ומלאכים מהבינה (וע' בד"ה ויצר כו' עפר כו') ועיקר בחי' קדוש שייך דוקא מצד העוה"ז (וע' מענין המלאכים בפרדס שער כ"ד פ"ו פי"א וקדוש אומרי' השרפים שהם בעלי כנפים כו') ועמ"ש מזה בד"ה ונתתי לך מהלכים בין העומדים.

ג) והנה הארה והמשכה שמתפשט למטה בישראל לבטל הגוף אליו ית' כו' כיתרון האור מן החשך (ע' בד"ה המגביהי ובד"ה מי מנה בענין אף עשיתו ובד"ה כנשר יעיר בפ"י יצרנהו כאישון עינו) ה' אלקינו ברא כרעא בחי' רגל (עמ"ש בפ"י והארץ הרום רגלי) וזהו הנותן לשכוי בינה, וצ"ל תחלה זבחי אלקים רוח נשברה וכ"ז הו"ע התפלה שהוא בחי' בכל לבבך, ואח"כ עסק התורה זהו בכל נפשך (וע' בד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל אברהם בסוף הדבור מענין בכל לבבך ובכל נפשך, ועמ"ש בלק"ת ס"פ שלח בד"ה אני ה' אלקיכם דרוש השני פ"ג בפ"י אשר לא נשא לשוא נפשו תלים כ"ד והקרי נפשי כו' וע' במד"ר ס"פ ואתחנן בענין בכל נפשך ומש"ש בענין חלקי ה' אמרה נפשי ומענין ותגל נפשי באלקי, וע' מזה בלק"ת בד"ה שוש אשיש ואפ"ל ע"ד לנפש חי' לרוח ממללא נמצא ובכל נפשך להמשיך בהדבור וכן פ"י בזהר וארא דכ"ז ע"א בכל לבבך הם חו"ג ב' היצרים ובכל נפשך נפש דוד שהוא מל' ובכל מאדך בינה).

ד) ובכל מאדך תשובה שמקרבת את הגאולה יומא דפ"ו ע"ב, וע' פרדס ערך גאולה, מאד ל' ריבוי כי אהבה בכל לבבך ובכל נפשך נמשך מבחי'

זיו והארה אבל בכל מאדך נמשך מהתבוננות במהו"ע ע' בד"ה ויקח מן הבא בידו מנחה ובד"ה אתם נצבים ובד"ה וישב יעקב מענין רעו"ד ומ"ש אינו אלא כרגע קטן בד"ה מי אל כמוך ושם פי' תשובה קדמה לעולם הבינה שלמעלה מזו"נ הנק' עולם ימי עולם כי בה מאיר עתיק יומין, עבודת ניצוץ הנשמה, עבודת עיקר הנשמה בד"ה שיר המעלות ממעמקים פי' שוה"ע יעקב וישראל ולכן נא' שובה ישראל.

ה) והנה הזוכה לאה"ר זו הוא הבע"ת בד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ פ"א ע"ד שיתרון האור נמשך מן החשך (י"ל כמו אור שנברא ביום ראשון לגבי השמש כמ"כ צדיקים בחי' אור שבכלי ותשובה אור דתהו, א"נ צדיק ימור בחי' כלי, ותשובה בינה מרחב י"ה ממעמקים) בארץ ציה בד"ה ואני אראה בשונאי, וזהו"ע מאד ע' בד"ה אלה מסעי דרוש השלישי פ"ב, וזהו שמאלו תחת לראשי ע' בסידור שעה"ת בד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו ויש ב' פסוקים שמאלו תחת לראשי י"ל זהו בחי' צדיק תחת לראשי י"ל בע"ת למ"ד בינה כו' גם ראשי הנשמה שבראש לראשי ל' דצלם המקיף כו' על בחי' צדיק כמעלת הזהב ויש הנחמדים מזהב וזהו וימינו תחבקני, וזהו בע"ת ע' סד"ה מה טובו.

הערות ע"י. ענין הקדושה ע' בד"ה ואלה המשפטים מבואר שהוא המשכת הדעת וע' בד"ה שינייך כעדר הרחלים, ובד"ה ונקדשתי בתוך בניי בהביאור ובבה"ז בלק ק"צ ע"ב שע"י שנש"י נתלבשו בגופים דעשי' ומבררים העשי' ע"י יוכלו להמשיך בחי' קדוש ועוד ששרשם מהחכמה, ועמ"ש בפ"י שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' בד"ה צאינה וראינה הראשון, ועמ"ש בד"ה קדש ישראל לה' ומ"ש מזה בד"ה בשלח פרעה, ובד"ה יונתי בחגוי, ועמ"ש עוד מענין ג"פ קדוש בד"ה רני ושמחי הראשון, והנה בכל לבבך ובכל נפשך י"ל נר"נ שהם או"פ ובכל מאדך חי' ויחידה מקיפים, וענין תחת לראשי כי שם מ"ב הוא ברישא היינו בג"ר ושם מ"ב הוא בכל באדך, וביאור הדברים כי מבמ"א שצ"ל איך יהי' בחי' בכל מאדך בלי גבול למס"נ ממש איך יהי' בבחי' ואהבת שהיא דרך אהבה ממש דאעפ"י ששפיר יתכן המס"נ אמנם איך יהי' בבחי' אהבה דמשמע כמו שאדם אוהב איזה דבר, אך הוא עפמ"ש כי אל דיעות שיש ד"ע וד"ת, ד"ת הוא ע"ד התהוות יש מאין והו"ע החיות הנמשך בעולמות ועו"נ כי הוא חיך ומזה נמשך האהבה בכל לבבך ובחי' נפשי אויתך בסש"ב ר"פ מ"ד אמנם ד"ע הוא כמו שלמעלה היש ולמטה בחי' אין דכולא קמי' כלי"ה, וגם החיות המחי' העולמות הוא רק מחשבה א' וכלא חשיב, ועי"ז יבא תאהבה בכל מאדך בבחי' אהבה ממש ולכן אהבה זו נק' ראשי בחי' ד"ע שהוא הדעת שבראש ולמעלה מדעת המתפשט בחו"ג, ואפ"ל שבחי' זו נק' חיי החיים ר"ל חיים זהו חיות הנמשך בעולמות ושרשו מבחי' והחכמה תחי' והו"ע עה"ח, אמנם בחי' הכתר נק' חיי החיים ועו"נ ב"פ הבדלת הרקיע, הא' ההבדלה בין חיים ובין כו', והב' ע"ד והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש שהוא ז"א עץ החיים, ובין קדה"ק ע"ק כתר עליון

כו' וזהו האהבה בכל מאדך מבחי' חי' יחידה כו' ועמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן
 סד"ה שמע ישראל, והיינו כי פי' חיי החיים שכמו שהחיים הם נשמה לגוף
 שהרי הנשמה היא המחי' את הגוף כמו"כ חיי החיים זהו בחי' נשמה לנשמה,
 וע' בזהר בהעלותך דקנ"ב סע"א, מיהו בת"א בד"ה ויקח מן הבא בידו
 מנחה משמע שזה נמשך מבחי' שלמעלה מחיי החיים כו' ע"ש, אך מה
 שנמשך ע"י שמאלו דוקא זהו כמו ע"ד ביטוש הכלי מאיר בי' נהורא
 דגשמתא כמ"ש בזהר פ' שלח דקס"ח ע"א גופא דלא סליק בי' נהורא דגשמתא
 מבטשין לי' וסליק נהירו דגשמתא ויתאחדון דא בדא, וכמ"ש מזה בסש"ב
 פכ"ט, ועיין בלק"ת גבי דרושי עשיית סוף ד"ה מי אל כמוך בפ"י ואתם
 בית יעקב לא כליתם ובת"א פ' יתרו בד"ה בחדש השלישי ובד"ה כי אתה
 נרי בפ"י והוי' יגיה ובד"ה וארשתיך לי בפ"י כלה חגרת כו' ואפ"ל בחי'
 גוף כזה שרשו מכלים דתהו שלא יכלו להכיל האור ונשברו דהיינו מפני
 שהיו בבחי' יש, וכן פי' בסש"ב פכ"ט, שהסיבה דלא סליק בי' נהורא
 דגשמתא הוא מפני גסות הרוח שבו, והביטוש יועיל לזה לזכך הכלי וזהו
 סגולת התענית, ע' בד"ה וכל העם רואים את הקולות בענין כור הברזל,
 ובד"ה מגורת זהב כולה פ"ו וש"נ המקומות השייכים לזה, ובהביאור שם פ"ג
 ובכה"ז פ' קרח בדקע"ח ב' בד"ה תו הוא דא עתיקא, גם ע"ד הנותן לשכוי
 בינה ה"ג העושים אותה כלי ע' בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה, וזהו"ע
 הבארות שחפרו יצחק דוקא, ובילקוט פ' ואתחנן דף רס"ו ע"ד ואהבת כו'
 ובכל מאדך מבואר דדריש מובכל מאדך מדת ייסורין וכן כ' בילקוט פרשה
 בראשית ע"פ והנה טוב מאד מאד זה ייסורין והיינו שעייז יגיע לואהבת
 בכל מאדך שהיא בלי גבול ר"ל למעלה מגבול הכלי, ואיך יגיע לזה הרי
 הכלי מגביל ומזה נמשך היש כמ"ש בסידור שער הק"ש בד"ה להבין ההפרש
 בין ק"ש לתפלה, אלא שע"י תוכחת מוסר ביטוש הכלי או תתאחד עם האור
 וזהו בכל מאדך רבוי האור כמו אורות דתהו שלמעלה מאורות דתיקון
 ואעפ"כ יהי' הכלי מתאחד עם האור ולא כמו בתהו והיינו ע"י ביטוש הכלי
 ובענין השוב וימינו תחבקני עד"ה מים רבים שזהו למעלה גם מבחי' ובכל
 מאדך והו"ע כי ההרים ימחו וחסדי מאתך לא ימוש, וזהו ע"ד הנזכר סד"ה
 האזינו השמים דרוש הראשון בחי' אהי' כטל שלמעלה מבחי' ויבא כגשם,
 ופי' וימינו ר"ל בחי' ע"י דשם לית שמאלא כלל, וזהו"ע וארשתיך לי ממש
 בחי' אשר לא יעדה באלף, ומזה יומשך שיהי' הגלוי למטה ואין צריך
 למאדך והעלאה כי ימין העליון מוכך האחוריים, וענין נפשותם * ע"ד כלתה
 נפשי לבי ובשרי אשר לא נשא לשוא נפשי ס"פ שלח גם ע"ד וינפש, וא"כ
 זהו רו"ש שבאצילות, אך מאדך והשוב זהו ע"ד בינה אה"ר וחכמה יר"ע
 שוב וכמו יוהכ"פ וסוכות שהם גשם וטל כו' וענין ימין קץ הימין וימינך
 מקרב חיקך כלה אור דיום א' הושיעה ימינך, א"כ השוב שאחר בכל מאדך
 זהו המשכה מלמעלה מאצילות, ואפ"ל ע"ד מ"ש סד"ה מה טובו בענין

והתשובה הג' היינו תשוב ה' עליאה, ויש עוד בחי' גבוה מזו בעל תשובה המשכת היריד בה' עילאה, נמצא בחי' רוי"ש דבכל מאדך זהו ע"ד יחוד * י"ה ובכל לבכך ובכל נפשך יחוד ו"ה, או י"ל בכל לבכך ובכל נפשך זהו ע"ד הרוי"ש דמרכבתא תתאה ובכל מאדך תרצוא דמרכבתא עילאה, ויש שם ג"כ בחי' ושוב, ועמ"ש ע"פ ועשית ציץ זהב טהור האהבה כמעלת הזהב על הכסף, והיינו ובכל מאדך ואח"כ ופתחת עליו פתוחי חותם זהו השוב וכנ"ל, ועמ"ש עוד מזה בדף הראשון שבספר זה שבחי' שוב שלאחר בכל מאדך י"ל בבחי' זו גק' התורה כלה ומאורסה וישראל גק' חתן שממשיכים אור א"ס בתורה כענין דוד הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה עמ"ש מזה ע"פ ותג האסיף.

ביאור ע"פ שמאלו תחת לראשי שבת"א

שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, הנה ארז"ל סנהדרין פי"א ג' דברים תהא שמאל דוחה וימין מקרבת, הנה כוונת הדחי' של המשפיע למקבל אינו אמיתי מצד עצמו רק מפני גריעת המקבל צריך לדחיית שמאל בחי' מבטשים שיוכל לקבל השפע והיינו הדחי' שע"י יתקרב אליו יותר ויוגבה משפלותו וזהו תחת לראשי שיגביה את הראש של המקבל בחי' חב"ד שבו שיוכל לקבל השפע וכמ"ש כי תשא את ראש בניי לפקודיהם כל פקודה ופקודה כו' יותר מתנשא ראש של ישראל ע"י שמאל הדוחה אמנם ימין המקרבת אינה השפע אלפי עצמו שהרי הקירוב של הימין אינו כפנים של המקבל כ"א באחוריים בבחי' חיבוק שמחבקו בידיו מאחוריו ואינו מגיחו לזוז ממנו להתרחק להלאה וזה הקירוב אינו אלא שלא יתרחק ומה שלא הי' בכח השמאל לעשות זה אף שהי' בכחו להשפיע רב טוב בבחי' פני המקבל וחב"ד שלו אבל שיהי' בכל דרכיו אחוז ומקושר בחבלי עבותות שלא ינתק באהבות נכריות כו' זה אינו אלא ע"י העין שגורם סיבת העדר הנפילה לבד שלא יפול הנופל כל היום במ"ז ורצונות נכריות אשר לא לה' כו', ולהבין שורש הדברים הנה צריך להבין ענין כתר דרחל שעולה מבי"ע ועומדת בשמאל דז"א כו' להיות כי ידוע שהנשמה מבחי' המוחין שבה מתלבשת בגוף ולמעלה מבחי' חכמה שבה הוא בבחי' מקיף על הגוף ונק' ראשי והוא בחי' כתר ולשון כתר הוא הסובב ועוטר אך גם הגלגלת הוא סובב את המוח אבל הוא מעצם א' קרוב בערך עם המוח ולא יתכן לקרותו כ"כ מקיף וסובב כי לשון מקיף וסובב מורה על ההרחק

מנגד כמו הכתר שהוא העטרה שעל הגולגלת שעשוי מאבנים טובות הוא לבוש נפרד לגמרי ולא יתכן לקרותו שהוא טובב בעצם כ"א שיסבבנו למעלה מראשו להיות לו עטרת תפארת כי כל תפארת לא יהי' מן העצם הקרוב אליו כ"א מהרחוק או מהשפל הרבה הימנו או מהגבוה הרבה הימנו ותפארת העטרת הוא שיגביהנו למעלה מערכו עד שיתפאר ויתנשא בה וישים עטרה לראשו מפני חשיבותו בעיניו הגבה למעלה הימנו, והנמשל מובן שבחי' יחידה של הנפש שאינה מתלבש בגוף כלל הוא בחי' כתר ועטרה על המוחין וגלגלת והוא אחוז וקשור במקור חוצבו תמיד לא ישתנה כלל בשינוי כחות הנפש אם לטוב כו', אבל כתר דקטנות הוא הרצון שבנפש הסובב ג"כ כל כחות נפש הגלויים באברי הגוף הוא הנק' גלגלת והוא ראש מצד עצמיות כחות נפש הגלויים ורק כלי והארה בעלמא לכתר האמיתי ולכן ניקב עצם הקדירה אינו במשהו כמו המוח כ"א הי' בחי' יחידה מכל כחות הנפש הי' העצם ממוזג לפי ערך דקות חיות הרצון כמו המוח לשכל, אבל מאחר שאינו מכלל כחות הנפש שהוא למעלה מהגוף לגמרי לכך אין העצם בחי' אבר שלו רק הכנה להשראה שישרה בו הרצון והוא רעוא שבמצחא שאינו אלא התגלות רעוא דכל רעוין שהוא בעל הרצון בחי' יחידה, והנה צריך להקדים ענין הנפש שבין נשמת האדם בגופו למלאכים עליונים שאין אומרים קדוש עד שיאמרו ישראל למטה אזי יקראו זא"ו לאמור קדוש כו', הנה בזהר חדש איתא שאליהו אמר לר"ש מילך מתחקקים לעילא ומיליי מתחקקים לתתא, ולהבין זה איך נשמת ר"ש בגופו הי' יותר גבוה מאליהו שהוא מלאך בלא גוף להיות כי ידוע מאמר הזהר דא מוחא לדא ודא קליפה למוחא כו' דא לגו מן דא כו' ומה שלא אמר לבושא למוחא מפני שלשון קליפה למוחא אין ענינו כמו לבוש וגוף שהם נפרדים שהלבוש אינו ממהות הגוף אבל הקליפה הוא ממהות הפרי אלא שהיא גסותה ופסולת שלה שהרי תחלה יפרח הקליפה לבד כו' שהפסולת יוצא לגילוי קודם מדקות הפרי וכן בטפת המוליד יוצא הפסולת קודם ויעשה שלום כו' ומן הברור שבה שממנו יצוייר הולד יומשך זמן מ' יום כו' וכל מה שיוגמר דקות הפרי ביותר יותר יתגשם הקליפה עד שיהי' לו רק כמו לבוש לבד כו' משא"כ קודם שיוגמר הפרי לפי שלא נתברר ממנו עדיין הנקי והמובחר ומעורב בו עדיין מן הברור כו' וכל שיתפרד ויוצא ממנו הנקי להיות לבדו אז יתגשם הפסולת הגמור ויהי' לבוש נפרד לגמרי סביב לפרי לשומר כו' וכן בשהיית מ' יום יתברר הפסולת עד שיהי' הברור בלי תערובות או יצוייר הולד והפסולת הנשאר בלא ברור כלל ממנו יתהווה השליא שהוא כמו לבוש, נמצא ששרש הלבושים שמבמ"א שהקליפות רעים נתהוים ונשתלשלים מהם הוא מהשליא שנעשה מהתבררות הפסולת מהנקי והמובחר להיות שומר לפרי וא"כ מה שאמר קליפה למוחא ולא אמר לבושא הכוונה על שורש מהות הקליפה שהוא גסות ופסולת של הדקות וענינו הוא בנשמת האדם שהביטול בהשגתו לאלקות נק' מוחא כמו המוח גשמי שהוא כלי השכל או כמו הפרי גשמי לגבי טעם רוחני שבה כן ערך הביטול נק' מוחא לגבי ההשגה

והתשובה הג' היינו תשוב ה' עליאה, ויש עוד בחי' גבוה מזו בעל תשובה המשכת היר"ד בה' עילאה, נמצא בחי' ר"ש דבכל מאדך זהו ע"ד יחוד * י"ה ובכל לבבך ובכל נפשך יחוד ו"ה, או י"ל בכל לבבך ובכל נפשך זהו ע"ד הרו"ש דמרכבתא תתאה ובכל מאדך הרצוא דמרכבתא עילאה, ויש שם ג"כ בחי' ושוב, ועמ"ש ע"פ ועשית ציץ זהב טהור האהבה כמעלת הוהב על הכסף, והיינו ובכל מאדך ואח"כ ופתחת עליו פתוחי חותם זהו השוב וכנ"ל, ועמ"ש עוד מזה בדף הראשון שבספר זה שבחי' שוב שלאחר בכל מאדך י"ל בבחי' זו נק' התורה כלה ומאורסה וישראל נק' חתן שממשיכים אור א"ס בתורה כענין דוד ה' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה עמ"ש מזה ע"פ וחסד האסיף.

ביאור ע"פ שמאלו תחת לראשי שבת"א

שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, הנה ארו"ל סנהדרין פי"א ג' דברים תהא שמאל דוחה וימין מקרבת, הנה כוונת הדחי' של המשפיע למקבל אינו אמיתי מצד עצמו רק מפני גריעת המקבל צריך לדחיית שמאל בחי' מבטשים שיוכל לקבל השפע והיינו הדחיי' שע"י יתקרב אליו יותר ויוגבה משפלותו וזהו תחת לראשי שיגביה את הראש של המקבל בחי' חב"ד שבו שיוכל לקבל השפע וכמ"ש כי תשא את ראש בני' לפקודיהם כל פקודה ופקודה כו' יותר מתנשא ראש של ישראל ע"י שמאל הדוחה אמנם ימין המקרבת אינה השפע אלקי עצמו שהרי הקירוב של הימין אינו כפנים של המקבל כ"א באחוריים בבחי' חיבוק שמחבקו בידיו מאחוריו ואינו מניחו לזון ממנו להתרחק להלאה וזה הקירוב אינו אלא שלא יתרחק ומה שלא הי' בכח השמאל לעשות זה אף שהי' בכחו להשפיע רב טוב בבחי' פני המקבל וחב"ד שלו אבל שיהי' בכל דרכיו אחוז ומקושר בחבלי עבותות שלא ינתק באהבות נכריות כו' זה אינו אלא ע"י העין שגורם סיבת העדר הנפילה לבד שלא יפול הנופל כל היום במ"ז ורצונות נכריות אשר לא לה' כו', ולהבין שורש הדברים הנה צריך להבין ענין כתר דרחל שעולה מבי"ע ועומדת בשמאל דז"א כו' להיות כי ידוע שהנשמה מבחי' המוחין שבה מתלבשת בגוף ולמעלה מבחי' חכמה שבה הוא בבחי' מקיף על הגוף ונק' ראשי והוא בחי' כתר ולשון כתר הוא הסובב ועוטר אך גם הגלגלת הוא סובב את המוח אבל הוא מעצם א' קרוב בערך עם המוח ולא יתכן לקרותו כ"כ מקיף וסובב כי לשון מקיף וסובב מורה על ההרחק

מנגד כמו הכתר שהוא העטרה שעל הגולגלת שעשוי מאבנים טובות הוא לבוש נפרד לגמרי ולא יתכן לקרותו שהוא טובב בעצם כ"א שיסבבנו למעלה מראשו להיות לו עטרת תפארת כי כל תפארת לא יהי' מן העצם הקרוב אליו כ"א מהרחוק או מהשפל הרבה הימנו או מהגבוה הרבה הימנו ותפארת העטרת הוא שיגביהנו למעלה מערכו עד שיתפאר ויתנשא בה וישים עטרה לראשו מפני חשיבותו בעיניו הגבה למעלה הימנו, והנמשל מובן שבחי' יחידה של הנפש שאינה מתלבש בגוף כלל הוא בחי' כתר ועטרה על המוחין וגלגלת והוא אחוז וקשור במקור חוצבו תמיד לא ישתנה כלל בשינוי כחות הנפש אם לטוב כו', אבל כתר דקטנות הוא הרצון שבנפש הסובב ג"כ כל כחות נפש הגלויים באברי הגוף הוא הנק' גלגלת והוא ראש מצד עצמיות כחות נפש הגלויים ורק כלי והארה בעלמא לכתר האמיתי ולכן ניקב עצם הקדירה אינו במשהו כמו המוח כ"א הי' בחי' יחידה מכל כחות הנפש הי' העצם ממוזג לפי ערך דקות חיות הרצון כמו המוח לשכל, אבל מאחר שאינו מכלל כחות הנפש שהוא למעלה מהגוף לגמרי לכך אין העצם בחי' אבר שלו רק הכנה להשראה שישרה בו הרצון והוא רעוא שבמצחא שאינו אלא התגלות רעוא דכל רעוין שהוא בעל הרצון בחי' יחידה, והנה צריך להקדים ענין הנפש שבין נשמת האדם בגופו למלאכים עליונים שאין אומרים קדוש עד שיאמרו ישראל למטה אזי יקראו זא"ז לאמור קדוש כו', הנה בזהר חדש איתא שאליהו אמר לר"ש מילך מתחקקים לעילא ומיליי מתחקקים לתתא, ולהבין זה איך נשמת ר"ש בגופו הי' יותר גבוה מאליהו שהוא מלאך בלא גוף להיות כי ידוע מאמר הזהר דא מוחא לדא ודא קליפה למוחא כו' דא לגו מן דא כו' ומה שלא אמר לבושא למוחא מפני שלשון קליפה למוחא אין ענינו כמו לבוש וגוף שהם נפרדים שהלבוש אינו ממהות הגוף אבל הקליפה הוא ממהות הפרי אלא שהיא גסותה ופסולת שלה שהרי תחלה יפרח הקליפה לבד כו' שהפסולת יוצא לגילוי קודם מדקות הפרי וכן בטפת המוליד יוצא הפסולת קודם ויעשה שלום כו' וזמן הברור שבה שממנו יצוייר הולד יומשך זמן מ' יום כו' וכל מה שיוגמר דקות הפרי ביותר יותר יתגשם הקליפה עד שיהי' לו רק כמו לבוש לבד כו' משא"כ קודם שיוגמר הפרי לפי שלא נתברר ממנו עדיין הנקי והמובחר ומעורב בו עדיין מן הברור כו' וכל שיתפרד ויוצא ממנו הנקי להיות לבדו או יתגשם הפסולת הגמור ויהי' לבוש נפרד לגמרי סביב לפרי לשומר כו' וכן בשהיית מ' יום יתברר הפסולת עד שיהי' הברור בלי תערובות או יצוייר הולד והפסולת הנשאר בלא ברור כלל ממנו יתהווה השליא שהוא כמו לבוש, נמצא ששרש הלבושים שמבמ"א שהקליפות רעים נתהוים ונשתלשלים מהם הוא מהשליא שנעשה מהתבררות הפסולת מהנקי והמובחר להיות שומר לפרי וא"כ מה שאמר קליפה למוחא ולא אמר לבושא הכוונה על שורש מהות הקליפה שהוא גסות ופסולת של הדקות וענינו הוא בנשמת האדם שהביטול בהשגתו לאלקות נק' מוחא כמו המוח גשמי שהוא כלי השכל או כמו הפרי גשמי לגבי טעם רוחני שבה כן ערך הביטול נק' מוחא לגבי ההשגה

אלקות כי ההשגה עצמה באלקי' חיים בלא ביטול במציאות מחמת השגה נקי' אור בלא כלי, אמנם קליפת הפרי היא גסות הפרי ופסולת שלה היינו כשמשיג ולא יהי' במוחו שום ביטול להיות ניזון ממקומו אזי הוא כמו הפרי בקליפתה שהקליפה מסתיר את הפרי מפני גסותה ועביותה כן מחמת גסות המוח שאינו בטל יהי' קליפה גשמיות שיהי' יש ודבר לגמרי בעביות וגסות עד שיהי' כל השגותם להתגדל ממש הלא דבר הוא שהוא קליפה ממש ושרשה ודקותה הוא גסות ההשגה כו' וכן במדותיו הנולדים תארם המגושם להיות נראים ונתגלים ליש לכל רואה הוא סיבת גסות הרוח שבלב שהוא ההתנשאות ממש כו' וכמו הולד הנולד מן הברור כנ"ל יש בו בחי' רוחניות אעפ"י שהוא יש אבל מפסולת הטפה שלא יתהווה וולד מפני גסות שלה יתהווה השליא ממנה שהוא לבוש נפרד לגמרי כנ"ל ועד"ז יבין המשכיל בכל מציאות ומהות כמו גלגל הירח יש בו בחי' ביטול שהוא ההשתחוואה לשכינה שבמערב וביטול זה קטן מאד עכ"ז הוא בחי' המוחא שבו אבל מה שהוא יש ודבר בפ"ע הוא גסות שלו עד שיהיו קבועים בו כוכבים ומזלות שיהי' ע"ז לאומות כו' שהוא קליפה ממש והגלגל עצמו נקי' ק"נ ועד"ז מקבלין דין מן דין וקרא זא"ז ואמר קדוש, פי' שבחי' הביטול הוא הארת הקדש בחי' חכ' שבמ' דאצי' ונק' קדוש בו"ז ע"ש ההמשכה פרטי' לכל עולם לפי ערכו והביטול שבמלאכי' דעשי' שהוא מוחא שלהם הוא בחי' קליפה וגסות לגבי המוחא דמלאכים דיצי' כי הם דא לגו מן דא כגלדי הבצלים שהפנימים מוחי' לחיצון ואותו החיצון מוחא לחיצון הסובבו כו' ובהיפך החיצון קליפה לפנימי שבתוכו לפנימי קליפה לשבתוכו כו' עד שכל א' מהם יש בו ב' בחי' מוחא לגבי חיצון הסובבו וקליפה לגבי פנימי שבתוכו כו' ועד"מ משכליים של האנשים השוטים והקטנים אף חכמתם גסות ושטות לגבי החכמים כו' וכן בענין ביטול השמש והגלגל אינו אלא תנועתו לבד שהוא כמו הכנעת האדם הגשמי לפני חכם או שר גדול שאינו משיגו כלל שאין ביטולו אלא להרכין ראשו כו' וביטול קטנות כזה הוא מפני גסותו בעצם לכן גם הפרי שלו גסה כו' אבל עד"מ ביטול החכם לגבי חכם גדול ושר גדול המשיג את פנימי' השר ועוצם גדלו כו' כל ששיג ביותר בחי' פנימי' שבו בהשגה עמוקה יותר יותר יתבטל ממציאותו וענין ההשגה בפנימי' החכם הגדול הוא כמשל טעם הפרי הנ"ל והביטול יותר שבעצמותו הוא שהיש נעשה לאין הוא משל הפרי או המוח הגשמי כנ"ל ועד"ז מלאכים דבי"ע גבוהים על גבוהים קוראים וממשיכים קדוש זא"ז שהגלגלים מקבלים הביטול שלהם מאופנים והם כמו קליפה לגבי הביטול של האופנים וביטול האופנים דעשי' קליפה וגסות לגבי מלאכים דיצי' כו' והקליפה של כל א' יש בהם טו"ר הטוב הוא הישות וגסות שלה לבד אבל הרע הוא שיאמר לי יאורי וכנ"ל ונוגה של כל עולם לפי ערכו ודקותו כן הערכובי' דקה מאד עד שבעולם העשי' הקליפות גוברות פי' שגובר הרע על הטוב כמשל הנ"ל שכל מה שנתברר יותר השפע יותר יתגשם ויתפרד הקליפה עד שיהי' תכלית הגס ויהי' כמו לבוש נפרד לגמרי כו', וכמ"כ יובן למעלה שמיחוד

זו"ג נבראו כל העולמות הנשמות והמלאכים מן הברור שבטפת יסוד צדיק חי העולמים והיינו המוחא שלהם שכל ביטול הנברא הוא מוגבל שהוא יש ונעשה אין כו' וכמשל הפרי לגבי טעם הרוחני שבה כן ביטולם במציאותם לגבי השגתם האלקי שנתצמצם מקדש העליון חכ' שבמ' דאצי' בכל עולם לפי ערכו כנ"ל אבל הנוגה שלהם דהיינו כשאין אומרים שירה והם נתפסים ליש ודבר מה דהיינו כמו קליפת הפרי שהאלקו' מוסתר בהם כמ"ש אל מסתתר כו' אמנם מפסולת שפע העליון נתהווה בחי' שליא העליונה והוא הרע דנוגה שבכל עולם לפי ערכו יש בו בחי' קליפה גמורה שהוא כמו לבוש כו' אך לאחר שנשתלשל מעילה לעילה רבוי רבבות השתל' דבי"ע הרי כל מה שנגדל ונתגלה יותר הדקות יותר יתפרד הגסות לעצמו ולכן גסות הקליפה בעולם העשי' מופרדים הם לגמרי מהטוב כו' וזהו שכל הנשמות מעולם התיקון מ"ה וב"ן הם שנתברר השפע העליון עד שיתפרדו כל פועלי און כו', ולהבין ביותר התבררות הנקי מן הפסולת עד שישאר פסולת הגמור בלא ברור הוא מפני ריבוי השפע של המשפיע עד"מ השפעת שכל וסברא כשמסבירה לתלמיד בדבורים קצרים לא ינטה התלמיד ימין ושמאל מן הברור שבהשכלה ולא יפול בסברות זרות נכריות שאינו אמיתות כו' וכשהשפע של הסברא הוא באריכות לשון מאד והסבר גדול יותר אעפ"י שבהשפעה יותר לתלמיד בכפלי כפלים אבל יפול מחמת זה להשכיל דבר זר ומאד יטה מנקודת ההשכלה והטעם לפי שבכל שפע יש נקי ופסולת וכשהשפע מעט הפסולת מעט וכשהוא רב גם הפסולת רב וכשאומר לו הסברא בלשון קצר וקצת הסבר אף שיש בה פסולת לא ימצאנה התלמיד מפני מיעטה ונשאר בנקודת הסברא אבל כשהשפע של הסברא רבה גם בפסולת של הסברא רבה וימצאנה התלמיד וישכילנו בשכלו הקצר עד שיהי' דבר זר לגמרי כי מפסולת הרב יהי' בתלמיד דבר שקר לגמרי כנ"ל, וארז"ל שישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה וב"ש וב"ה שרבו הפלפול נחלקת לב' תורות וכמו"כ ישכיל האדם למעלה בשפע אורות האצי' בכלים שמפני ריבוי השפע נשברו הכלים פי' שגם הפסולת העליון רבה ומזה הי' סיבת שבירת הכלים והו"ע עולם התהו שקודם התיקון כידוע ונמצא מובן ששרש הפסולת שלא הוברר בעולם התיקון הוא למעלה מהמתבררים בתיקון שאף לאחר היותו פסולת הגס לגמרי הוא למטה מכולם אבל בשרשו למעלה בעולם התהו קודם שנשבר הכלי מפני ריבוי האור הרי ריבוי האור גרם לו הירידה כמשל הנ"ל בהתגברות השפע באריכות ועמקות יותר יכשל התלמיד לגמרי, ובאמת אף שנכשל בדבר זר אבל הסיבה הי' מפני העמקות כמו"כ שורש פסולת הגס מעולם התהו שלמעלה מהתיקון כידוע שב"ן המתברר הוא למעלה מהמברר שהוא שם מ"ה להיותו עולה לשרשו שקודם הברור דהיינו ס"ג דשבירה שהם המלכים שמלכו בארץ אדום לפני מלך השמיני שהוא התיקון, ועתה יובן המאמר דמילי דר"ש לפי שהי' נשמתו בגוף גשמי בשר ודם שהוא מפסולת נוגה התחתונה שלא נתבררה ונשמתו הוא מעולם התיקון שנתבררה כנ"ל ולכן הי' מילי דר"ש מתחקקים לעילא להוסיף אורות באצי'

אלקות כי ההשגה עצמה באלקי' חיים בלא ביטול במציאות מחמת השגה נקי' אור בלא כלי, אמנם קליפת הפרי היא גסות הפרי ופסולת שלה היינו כשמשיג ולא יהי' במוחו שום ביטול להיות גיזוז ממקומו אזי הוא כמו הפרי בקליפתה שהקליפה מסתיר את הפרי מפני גסותה ועביותה כן מחמת גסות המוח שאינו בטל יהי' קליפה גשמיות שיהי' יש ודבר לגמרי בעביות וגסות עד שיהי' כל השגותם להתגדל ממש הלא דבר הוא שהוא קליפה ממש וזרשה ודקותה הוא גסות ההשגה כו' וכן במדותיו הנולדים תארם המגושם להיות נראים ונתגלים ליש לכל רואה הוא סיבת גסות הרוח שבלב שהוא ההתגשאות ממש כו' וכמו הולד הנולד מן הברור כנ"ל יש בו בחי' רוחניות אעפ"י שהוא יש אבל מפסולת הטפה שלא יתהווה וולד מפני גסות שלה יתהווה השליא ממנה שהוא לבוש נפרד לגמרי כנ"ל ועד"ז יבין המשכיל בכל מציאות ומהות כמו גלגל הירח יש בו בחי' ביטול שהוא ההשתחוואה לשכינה שבמערב וביטול זה קטן מאד עכ"ז הוא בחי' המוחא שבו אבל מה שהוא יש ודבר בפ"ע הוא גסות שלו עד שיהיו קבועים בו כוכבים ומזלות שיהי' ע"ז לאומות כו' שהוא קליפה ממש וזהגלגל עצמו נקי' ק"ב ועד"ז מקבלין דין מן דין וקרא זא"ז ואמר קדוש, פי' שבחי' הביטול הוא הארת הקדש בחי' חכ' שבמ' דאצי' ונק' קדוש בויו' ע"ש ההמשכה פרטי' לכל עולם לפי ערכו והביטול שבמלאכי' דעשי' שהוא מוחא שלהם הוא בחי' קליפה וגסות לגבי המוחא דמלאכים דיצי' כי הם דא לגו מן דא כגלדי הבצלים שהפנימים מוחי' לחיצון ואותו החיצון מוחא לחיצון הסובבו כו' ובהיפך החיצון קליפה לפנימי שבתוכו ופנימי קליפה לשבתוכו כו' עד שכל א' מהם יש בו ב' בחי' מוחא לגבי חיצון הסובבו וקליפה לגבי פנימי שבתוכו כו' ועד"מ משכליים של האנשים השוטים והקטנים אף חכמתם גסות ושטות לגבי החכמים כו' וכן בענין ביטול השמש והגלגל אינו אלא תנועתו לבד שהוא כמו הכנעת האדם הגשמי לפני חכם או שר גדול שאינו משיגו כלל שאין ביטולו אלא להרכין ראשו כו' וביטול קטנות כזה הוא מפני גסותו בעצם לכן גם הפרי שלו גסה כו' אבל עד"מ ביטול החכם לגבי חכם גדול ושר גדול המשיג את פנימי' השר ועוצם גדלו כו' כל ששיג ביותר בחי' פנימי' שבו בהשגה עמוקה יותר יותר יתבטל ממציאיותו וענין ההשגה בפנימי' החכם הגדול הוא כמשל טעם הפרי הנ"ל והביטול יותר שבעצמותו הוא שהיש נעשה לאין הוא משל הפרי או המוח הגשמי כנ"ל ועד"ז מלאכים דבי"ע גבוהים על גבוהים קוראים וממשיכים קדוש זא"ז שהגלגלים מקבלים הביטול שלהם מאופנים והם כמו קליפה לגבי הביטול של האופנים וביטול האופנים דעשי' קליפה וגסות לגבי מלאכים דיצי' כו' והקליפה של כל א' יש בהם טו"ר הטוב הוא הישות וגסות שלה לבד אבל הרע הוא שיאמר לי יאורי וכנ"ל ונוגה של כל עולם לפי ערכו ודקותו כן הערבובי' דקה מאד עד שבעולם העשי' הקליפות גוברות פי' שגובר הרע על הטוב כמשל הנ"ל שכל מה שנתברר יותר השפע יותר יתגשם ויתפרד הקליפה עד שיהי' תכלית הגם ויהי' כמו לבוש נפרד לגמרי כו', וכמ"כ יובן למעלה שמיחוד

זו"ג נבראו כל העולמות הנשמות והמלאכים מן הברור שבטפת יסוד צדיק חי העולמים והיינו המוחא שלהם שכל ביטול הנברא הוא מוגבל שהוא יש ונעשה אין כו' וכמשל הפרי לגבי טעם הרוחני שבה כן ביטולם במציאותם לגבי השגתם האלקי שנתצמצם מקדש העליון חכ' שבמ' דאצי' בכל עולם לפי ערכו כנ"ל אבל הנוגה שלהם דהיינו כשאין אומרים שירה והם נתפסים ליש ודבר מה דהיינו כמו קליפת הפרי שהאלקו' מוסתר בהם כמ"ש אל מסתתר כו' אמנם מפסולת שפע העליון נתהווה בחי' שליא העליונה והוא הרע דנוגה שבכל עולם לפי ערכו יש בו בחי' קליפה גמורה שהוא כמו לבוש כו' אך לאחר שנשתלשל מעילה לעילה רבוי רבבות השתל' דבי"ע הרי כל מה שנגדל ונתגלה יותר הדקות יותר יתפרד הגסות לעצמו ולכן גסות הקליפה בעולם העשי' מופרדים הם לגמרי מהטוב כו' וזהו שכל הנשמות מעולם התיקון מ"ה וב"ן הם שנתברר השפע העליון עד שיתפרדו כל פועלי און כו', ולהבין ביותר התבררות הנקי מן הפסולת עד שישאר פסולת הגמור בלא ברור הוא מפני ריבוי השפע של המשפיע עד"מ השפעת שכל וסברא כשמסבירה לתלמיד בדבורים קצרים לא ינטה התלמיד ימין ושמאל מן הברור שבהשכלה ולא יפול בסברות זרות נכריות שאינו אמיתות כו' וכשהשפע של הסברא הוא באריכות לשון מאד והסבר גדול יותר אעפ"י שבהשפעה יותר לתלמיד בכפלי כפלים אבל יפול מחמת זה להשכיל דבר זר ומאד יטה מנקודת ההשכלה והטעם לפי שבכל שפע יש נקי ופסולת וכשהשפע מעט הפסולת מעט וכשהוא רב גם הפסולת רב וכשאומר לו הסברא בלשון קצר וקצת הסבר אף שיש בה פסולת לא ימצאנה התלמיד מפני מיעטה ונשאר בנקודת הסברא אבל כשהשפע של הסברא רבה גם בפסולת של הסברא רבה וימצאנה התלמיד וישכילנו בשכלו הקצר עד שיהי' דבר זר לגמרי כי מפסולת הרב יהי' בתלמיד דבר שקר לגמרי כנ"ל, וארז"ל שישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה וב"ש וב"ה שרבו הפלפול נחלקת לב' תורות וכמו"כ ישכיל האדם למעלה בשפע אורות האצי' בכלים שמפני ריבוי השפע נשברו הכלים פי' שגם הפסולת העליון רבה ומזה הי' סיבת שבירת הכלים והו"ע עולם התהו שקודם התיקון כידוע ונמצא מובן ששרש הפסולת שלא הוברר בעולם התיקון הוא למעלה מהמתבררים בתיקון שאף לאחר היותו פסולת הגס לגמרי הוא למטה מכולם אבל בשרשו למעלה בעולם התהו קודם שנשבר הכלי מפני ריבוי האור הרי ריבוי האור גרם לו הירידה כמשל הנ"ל בהתגברות השפע באריכות ועמקות יותר יכשל התלמיד לגמרי, ובאמת אף שנכשל בדבר זר אבל הסיבה הי' מפני העמקות כמו"כ שורש פסולת הגס מעולם התהו שלמעלה מהתיקון כידוע שב"ן המתברר הוא למעלה מהמברר שהוא שם מ"ה להיותו עולה לשרשו שקודם הבירור דהיינו ס"ג דשבירה שהם המלכים שמלכו בארץ אדום לפני מלך השמיני שהוא התיקון, ועתה יובן המאמר דמילי דר"ש לפי שהי' נשמתו בגוף גשמי בשר ודם שהוא מפסולת נוגה התחתונה שלא נתבררה ונשמתו הוא מעולם התיקון שנתבררה כנ"ל ולכן הי' מילי דר"ש מתחקקים לעילא להוסיף אורות באצי'

ומלוהי דאליהו שהוא נשמה בלא גוף שהם התיקון לא הי' מתחקקים לעילא להוסיף אורות כ"א שהי' נמשכים לתתא לחלק השפע לתחתונים הימנו כי אפומא דאליהו מתגזר כו' וזהו הענין של יתרון האור מתוך החשך. והנה עפי"ז יובן שאין המלאכים אומרים קדוש עד שישראל למטה יאמרו קדוש לא מפני שנשמתם הגבה למעלה מהמלאכים שהרי גם נשמתם מהתיקון הם רק מצד חלק נשמתם שבגוף והגוף שרשו למעלה מהנשמה לפי שהוא משויירי המלאכים שלא נתבררו עדיין לכן אעפ"י שהמלאכים יש בהם בחי' ביטול אפי' גלגל הגשמי והגוף לפי אופן גשמיותו אין בו בחי' ביטול כלל רק הוא יש גמור כשמשיג ואומר קדוש נעשה יתרון האור מתוך החשך ומגביה את המלאך שיאמר גם הוא קדוש פי' שגורם המשכות הקריאה זא"ז כנ"ל וכן דיקדוק לשון מילך מתחקקים כו' דוקא דיבורך בהבל פיו בגופו בשר ודם עם הבלים דאוי"ר העוה"ז הגשמי שהם מפסולת נוגה שלא הוברר כנ"ל אבל השגתו לבד מצד נשמתו שלמעלה מגופו לא היו מתחקקים כו'.

ועתה יובן ענין שמאלו תחת לראשי כו' ראשי הוא כתר דקטנות כו' כי ידוע שמחכ' דמל' ולמטה מסתתרת בבי"ע והכתר נשאר למעלה בחוה דז"א בשמאלו כו'. פי' כמו שבאדם חכ' שבנפשו במוחו ומדותיו בלב כו' כמו"כ חכ' שבמל' מחיה עולם הבריאה ומדותיה ביצי' כו' והרצון שהוא הארת הכתר כנ"ל נשאר בבחי' מקיף על ראשו ואמנם בחי' כתר עצמו שהוא בחי' יחידה לעולם דבוקה במקור חוצבה וכמ"ש לעולם דברך נצב בשמים שהוא חוה דז"א כמ"ש בעי"ח וכנ"ל ואינו נק' מקיף כלל ומבואר במ"א ענין הגבהת הראש לגלגלם לבחי' יחידה כי תשא את ראש כו' וזהו מחצות ואילך שעולה הראש מהסתירה בבי"ע וכמו שבנשמת האדם נז"ל שחלק נשמתו שלמעלה מגופו הוגבהה ע"י אומרו קדוש בבחי' יש דוקא דהיינו בחלק הארת נשמה שבגוף לפי ששרשו הגבה למעלה מהנשמה כנ"ל. כמו"כ יובן למעלה באדם תתאה בחי' מל' שע"י כללות המשכות קדש העליון שבמל' לכל הנבראים דבי"ע שיאמרו קדוש עי"ז מתעלה בחי' ראש שבמל' שהוא הרצון ועולה בחוה דז"א בבחי' יחידה כו'. וזהו תחת לראשי שמגביה ומתנשא את ראשי כו'. והטעם לפי שאלקים המסתתר בנבראים להיותם יש ודבר בבחי' נוגה שלהם כשאומרים קדוש בבחי' כללות כמ"ש ואני תפלה אלקים אל דמי לך כידוע אזי נעשה יתרון האור מתוך החשך בדרך כללות כנ"ל. אך עיקר הגבהת הראש נעשה ע"י ישראל דוקא שנשמתם בגופם כנ"ל ובהם ענין השמאל דוחה ביותר עד שיהי' תחת לראשי דוקא על ידם, ולהבין זה צריך להקדים ענין הפסוק אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, פי' ידי יד כהה כי כל המשכות צדיק חי עלמין בארץ העליונה בסוד שלה אינו אלא משמאלו כי כל בנין מל' מהגבורות דז"א כידוע, והטעם דהנה באדם התחתון יד השמאל הכח שבה חלש מאד וכשיגביה משא קטן יוכל תגבורת הכח שביד לסובלו אמנם כשיגביהו אבן גדול מאד לא יהי' בכח היד לסובלו שלא יפול מידו מפני שיגבור כבודת האבן על כח

היד המצומצם אמנם הכח יד ימין יוכל לסבול אכן גדול ולא ירגיש הכבדות כלל והטעם לפי שבשמאל הכח שבה נתפשט נמשך ונתצמצם מכח יד ימין וכל שהוא כח מתפשט יש כליון להתפשטותו לפי אופן המשכתו אם מעט או רב כנ"ל אבל כח הימין שאינו כח מתפשט אלא הוא כח העצמי לא ירגיש בכבדות האבן בין רב למעט כ"כ כמו שירגיש השמאל כו' וזהו בכח האדם שכחו מוגבל בעצם נפשו אמנם מזה יוכל המשכיל להתבונן במדותיו ית' דאיתו וגרמוהי תד בבחי' א"ס אין לו תחלה ואין לו תכלה ורק לשכך האוזן קרא בדוגמת יד ע"ש כח השפע אלקי בנבראים כידוע אבל באמת גם בבחי' יד שמאל כח שאין לו הפסק הוא להחיות עולמות עד אין קץ אלא שאמר לעולמו די כידוע, אבל מאחר שכבר אמר לעולמו די כי הוא כל יכול לצמצם כח השפע שיהי' רק מהלך ת"ק שנה וכדומה בכל המציאות שיהיו גבולים הרי הוא כדוגמת משל כח היד שמאל באדם התחתון שיקרא כח מתפשט ויכלה לפי ערך הכבידות, כמו"כ עד"מ ודוגמא ידי יסדה ארץ העליונה בבחי' כח מתפשט אור זרוע לצדיק חי העולמים בדרך המשכה והתפשטות ואז זלעז' עשה והמשיך כי מן הברור שבשפע נולדו מאין ליש מלאכים ונשמות ומן בחי' חיצוני' השפע נעשה שורש השליא שהוא ק"נ, זהו"ע דחיית השמאל שנדחה ונתרחק מן העצמיות כמ"ש נדחי ישראל יכנס יחשוב מחשבתו לבלתי ידח ממנו נדח כו', פי' לברר בירורי גוגה שמה שלא נקלט במעי הארץ ביסודה נדחה ויצא לחוץ בבחי' פסולת השפע וכמ"ש במ"א בענין הנפילים היו בארץ כו' וכל שאור הזרוע לצדיק מתפשט ומתצמצם ברבוי רבבות השתל' בבי"ע יותר מתברר והפסולת יתגשם יותר עד שיתפרדו כל פועלי און כנ"ל בעולם העשי' שנשתיירו מהמלכין קדמאין ולא נתבררו והם רע גמור כידוע וזהו כמו משל הנ"ל בכבידת האבן שכל שהוא גדול יותר יותר יוגבר ויוכבד על כח היד עד שיפול מהיד לארץ ויורחק לגמרי כמו"כ העוונות של הרשעים גמורים מחמת שהם פסולת ושמרים תכלית הגסות מאד מאד הם נרחקים מאור פני ה' וכמשא כבד יכבדו וכמ"ש עם כבד עון וכנו' בר"מ שהכבד הוא מל' דקליפה היפך כבוד דקדושה כו' ונוטל כל פסולת דמים העליונים כו' וכ"כ יכבדו עד שיפול הנופל ויתפרדו מהקדושה לגמרי אמנם אם היו נפרדים לגמרי הי' כלא הי' רק שפסולת הגס ביותר מן ההכרח שיהי' בו מעט מזעיר א' מרבויו רבבות מהנקי מאחר שבתחלה הי' בערבוביא כנ"ל ולע"ל שיבורר לגמרי אזי יחיו המתים של רפ"ח ניצוצות שנפלו ולא יהי' פסולת כלל כמ"ש בלע המות לנצח בנצחיות דא"ס ב"ה וכידוע, אך עתה זהו"ע שמאלו תחת לראשי שכל ששמאל העליון דוחה יותר לחוץ מאור פניו שהוא נוגה דעשי' כנ"ל אז כשעולה בשרשו ואומר קדוש בבחי' יש דוקא כנ"ל מפסולת הגס כנ"ל בזה נתעלה כח השמאל העליון כמו הגבהת האבן הכבד כשלא יכבד ויגבר על כח היד שאז בא הכח אל עצמותו כו' ויהי' יתרון בו מכמו שהודח והושפל כו' וזהו הסיבה ששמאל העליון יוכל להגביה ראש רחל מבי"ע וענין וימינו תחבקני יובן עד"מ הנ"ל בכח יד ימין שלפי שאינו כח מתפשט אלא כח עצמי

לא ירגיש בכבידות כ"כ בין רב למעט בו' כמו"כ למעלה חסד דאצי' דרועא ימינא דקוב"ה טפחה שמים פי' סוכ"ע ומתחת זרועות עולם שאינן כבידות שמרים ופסולת הגסה שמתחת לארץ תופסים מקום כלל מאחר שאינו מבחי' כח מתפשט אלא בחי' כח עצמי כנ"ל ולכן קמי' כחשיכא כאורה כו' ולזה ימינו תחבקני בכללות גש"י שלא יפול הנופל כל היום במ"ז ואהבת גבריות כנ"ל לא מצד עבודתו רק שממילא יושמר ולא תהי' ההארה אלקי' זו כל היום רק בבחי' אחוריים שבנפשו ולא בפנימיותו כמשל חיבוק באחוריים שלא יתרחק כנ"ל, והטעם שבפנימיות השפע מהשמאל כנ"ל דהיינו בתפלה כשואמרים קדוש יוגבה הראש ואז ימינו אלא הסובל משא כבד כל היום לבל ידח ממנו נדח, משא"כ בשמאל שלפי שאמר לעולמו די הרי זה כאלו אין בכחו לסבול ויהי' נדחים בקצה הארץ בעולם העשי' אך ימינו נאדרי בכח השמאל כי ימין ה' רוממה מכל הצמצומים כידוע ובוה יובן ענין לאכללא שמאלא בימינא הנו' בזהר תמיד.

בת"א פ' תשא פי' מה שהמלאך נק' בשם אלקים זהו מפני גדול ביטולו אליו יתברך ואינו תופס מקום נגד חיות אלקות המדבר בהם ואינם רק מעביר שעל ידיהם יומשך הדבור והפעולה למטה, ולכן כתיב בהגר ותקרא שם ה' הדובר אליה והוא המלאך שדיבר עמה כמ"ש במד"ר, ולכאורה קשה דהא דוקא באצי' איהו וגרמוהי חד דהיינו שגם הכלים הם אלקות ממש משא"כ עולמות בי"ע הם בבחי' פירוד טורי דפרודא, וצ"ל כאשר המלאך הוא שליח שאני כמ"ש באג"ה בסופו וז"ל שכל מלאך שהוא שליח מלמעלה אז נק' בשם ה' ממש השוכן בקרבו משא"כ כשאינו שליח יש לו שם אחר כפי עבודתו ואז קורא קדוש ק' ק' ה' כו' כלומר ששם ה' מובדל ממנו עכ"ל הרי דוקא כשאינו שליח אז שם ה' מובדל ממנו אבל כשהוא שליח נק' בשם ה' ממש.

ב) אמנם עדין אינו מתורץ בזה דהא משמע שהמלאך נק' אלקים אף כשאינו שליח כמ"ש מי כמוכה באלים הוי', שפי' הרמב"ן מי כמוכה במלאכי מעלה שהם נקראים אלים וגם נקראים אלקים, ועד"ז גאמר אין כמוך באלקים אד', ופי' השל"ה שעד"ז הוא מ"ש יתרו כי גדול הוי' מכל האלקים.

ג) קודם שנשלים סעיף ב' יש להקדים הקיצור מסעיף ג' כשאני דן את הבריות אני נקרא אלקים, דיינין מומחין נקראו אלקים לשון שררה ורבנות כמו ראה נתתיך אלקים לפרעה רבא לפרעה, בספר השרשים

איל לשון כח ואת אילי הארץ לקח ועדיו ואם זרוע כאל לך, מי כמוכה באלים הוי' היינו בחוקים, והמלאכים נק' ג"כ אלים או בני אלים ע"ש הכח והיכולת שנתן בהם ממנו יתברך, ושורש שני ענין אלהות, והוא ג"כ ענין כל יכול ארוממך אלקי המלך ע"ד ועתה יגדל נא כח אד', העונה אישר"מ בכל כחו, וע"כ המלאכים נק' אלקים ע"ש הכח שיש בהם כפי השרש הראשון לשון אילי הארץ ולא לשון אלהות אך כחם והשתוררותם הכל ע"פ רצון וציווי הבורא יתברך ולא מרצון עצמם וכמש"ל סעיף א' בשם פרש"י ויאמר הרבה ארבה הוא אין בידו להרבות וע"כ נק' הבורא יתברך אלקי האלקים, ולפמש"ל סעיף א' נק' המלאכים כשהם שלוחים אלקים גם מצד שורש השני שהוא אלקות דהיינו מצד אלקותו ית' השורה ומתלבש בהן, ומ"מ הכל מעשיהם רק ע"פ אלקים שליחותו יתברך לכן נק' אלקי האלקים, ומבלעדי אין אלקים, ואין אלקים עמדי, כיון שאין בידם להרע או להטיב רק בידו יתברך, עוד הטעם שנקראו המלאכים אלקים מפני שהן חיים ואינן מתים ע"ד אני אמרתי אלקים אתם, וזהו ואשר משרתיו כולם עומדים.

ד) וז"ש כי גדול כו' כי כל אלקי העמים אלילים תהלים סי' צ"ו ואיך יקראו המלאכים אלילים זהו מפני אין בידם להרע או להטיב, וז"ש ונורא הוא על כל אלקים, נורא בחי' תפארת, (ארון אותיות נורא, בחי' פ' תרומה, וכתוב הנה ארון הברית ארון כל הארץ לכן נורא הוא על כל אלקים) וזהו כי גדול הוי' ואדונינו (היינו ארון כל הארץ ארון הנפלאות) מכל האלקים, והנה המד"ר בקהלת ור"פ דברים שיבחו דברי יתרו, ומפרשים דבריו ע"ד שנאמר בתהלים סי' קל"ה כי גדול הוי' ואדונינו מכל אלקים כנ"ל ומסיים כל אשר חפץ ד' עשה כו' מבואר שפירש מכל אלקים שהמלאכים נק' אלקים ע"ש הכח שהם שרים כמו מיכאל שר של מים וכן מט"ט נק' שרו של עולם ועדיו נאמר כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם ואינם אלא שלוחי השפע, ולכן כל אשר חפץ ד' עשה בשמים ובארץ ועדיו פירשו דברי יתרו וז"ש בדבר אשר זדו.

ה) וזהו ענין אות הוא בצבא שלו, פי' כי גדול הוי' מכל אלקים פי' בת"א דהיינו מכל ק"כ צירופי אלקים שמהם נמשך להיות היש דבר נפרד, והשלי"ה פי' דאלקים כולל ק"כ צירופים אחרים והמבדיל ק"כ צירופים דקדושה, והמכילתא והמד"ר פ' ואתחנן נתנו דופי בדברי יתרו אע"פ שאמר כי בדבר אשר זדו לכן אין זה ח"ו מענין דקרו לוי' אלקא דאלקייא, אלא ע"ד מלך שיש לו דוכסין ואופרכין המסוייעין לו, ואפשר זהו ענין שיתוף שאין בני נח מצוים על השיתוף, וזהו מצות ליחדו.

ו) ונחזור לדברי המד"ר דקהלת והמד"ר פ' דברים שמפרשים דברי יתרו לשבת, וענין כי בדבר אשר זדו היינו כי מלבד ששולט עליהן ע"י לשנות הטבע לגמרי, אך זהו רק לעתים מזומנים ורחוקים, אך באמת

שולט עליהם בכל עת ובכל שעה כמאמר על נפלאותיך וטובותיך שבכל יום עמנו ובנדה ספ"ג ע"פ לעושה נפלאות גדולות לבדו שאין בעל הנס מכיר בניסו והיינו ע"ד אנת הוא סבת הסבות והוא מסבות מתהפך ולא יבצרו הסבות ממנו ומזה נמשך כי בדבר אשר זדו, ובחינה זו אף שהסבות מתלבשים בלבוש הטבע נמשכו ממקום עליון מהנס שחוץ לטבע כי להלביש למעלה מהטבע שיהי' מוסתר ומלובש תוך הטבע נמשך ממקום שלמעלה משני הבחי' משם נמשך חיבורן יחד עושה שלום במרומיו בין מים ואש, וגם זהו כמו חיבור שני הפכיים בנושא אחד כמו דמעיל בקופא דמחטא וע"ד שבור את החבית ושמוד את יינה, וא"כ הפי' עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלקים ר"ל שאף בבחי' אלקים גימט' הטבע שבזה ניתן הכח לשרו של עולם להיות ההנהגה כמנהגו של עולם וממנו מקבלים ע' שרים הנה גם בבחי' זו גדול הוי' מהם כי מאיר מבחינה דלמעלה מהטבע להלבישו ממש תוך הטבע וזהו ענין כי בדבר אשר זדו כי בקדרה שבשלו בה נתבשלו שהרי מושל גם בק"כ צרופים שלהם, ואפ"ל כידוע מענין כי אל דעות שיש ב' דעות שמלמעלה למטה למעלה הוא היש ולמטה כלא חשיב משא"כ מלמטה למעלה זהו יש מאין, והנה הנס שחוץ לטבע זהו גלוי דעה העליונה אכן להלביש למעלה מהטבע בלבוש הטבע נמשך ממקום עליון יותר היינו כי אל דעות בשם אל תיקון הראשון מי"ג ת"ד הוא כולל ב' הדיעות יחד, וכמו מקום ארון אינו מן המדה זהו חיבור ב' הפכיים יחד כו' כי ארון אותיות נורא, נורא הוא על כל אלקים.

קיצור דקיצור. יתרון החכמה מן הסכלות, שזהו ענין יתרו לשון יתרון האור הנמשך מן החושך, היינו שחזר על כל ע"ג ולא מצא מהם ממש, אע"פ שאמר מכל האלקים ע"ד בעלי כח גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם, שרו של עולם, עכ"ז כל אשר חפץ ד' עשה כי גדול הוי' מכל האלקים לשנות הסבע לגמרי, או להלביש הלמעלה מהטבע בהטבע, וזהו נמשך מבחי' עליונה יותר דהיינו מבחי' כי אל דעות שלמעלה מב' הדיעות, גאולה בכל יום ופרנסה בכל יום.

ז' קיצור. ובוה יתורץ מה שיש להבין דכיון ומבלעדי אין אלקים אין עוד ממש מהו מלחמה לה' בעמלק, ומהו ה' יחתו מריביו וגם מהו גדול אחד לה' כו' אך כי יש סוכ"ע וממכ"ע, והן ב' שמות הוי' ולגבי בחי' סוכ"ע כולא קמיה כל"ח, אבל בבחי' ממכ"ע יש זלעריז, ועמ"ש מזה ע"פ טוב להטות בה מבטוח באדם, והנה בבחי' ממכ"ע נאמר שמש ומגן ה' אלקים לשמש שם אהל בהם חמה בנרתיק ע"כ מצד ההסתר יש זלעריז כו' ועמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון בענין ומפלגך ולעילא כו' ושם נאמר מלחמה לה' בעמלק קומה ה' ויפוצו אויביו, וזהו ענין חוצפא כלפי שמיא ע"ד אם תגביהי כנשר ע' בד"ה ויאבק איש וסד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל אברהם כו' אלא שמ"מ באמת גם בבחי' ממכ"ע נאמר כי גדול הוי' ואדונינו כו' משום דבאמת סוכ"ע וממכ"ע כולא חד, אבל בגלוי סוכ"ע

כצאת השמש בגבורתו אזי נאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי שיתגלה בחי' זו בבחי' ראייה וזהו ראו עתה, ומ"מ גם עכשיו שנדמה שיש זלעז"ז עכ"ז כי גדול כו' כל אשר חפץ כו' כיון באמת גם עכשיו אין עוד כו' וענין אין כמוך באלקים אד' זהו ע"ד אות הוא בצבא שלו, ועפ"ז אפ"ל מ"ש בתורה כי הוי' הוא האלקים אין עוד היינו לגבי סוכ"ע הוי' סוכ"ע הוא האלקים ממכ"ע לכן אין עוד ומ"ש בתילים כי אני ידעתי כי גדול הוי' כו' זהו מצד בחי' ממכ"ע דאע"פ שבבחי' זו יש זלעז"ז ומלחמה לה' בעמלק מ"מ כל אשר חפץ ה' עשה משום דבאמת אני אני הוא סוכ"ע וממכ"ע כולא חד רק שלע"ל יאיר בחי' זו בגילוי ועז"נ ביום ההוא יהי' הוי' אחד אבל באמת אטו האידנא לאו אחד הוא כו' ונמצא שהמד"ר דפ' זאתחנן אינו מפרש דברי יתרו בענין א' עם מ"ש דוד כי אני ידעתי כי גדול כו', אבל המד"ר דקהלת שאינו נותן דופי בדברי יתרו מפרש דבריו שהם כמ"ש דהע"ה כי אני ידעתי כי גדול כו' כנ"ל.

(ח) והנה בפ"י כי בדבר אשר זדו ארז"ל פ"ק דסוטה די"א על בקדרה שבשלו בה נתבשלו מאי משמע דהאי זדו לישנא דקדירה הוא דכתיב ויזד יעקב נזיד, ובשרשים הם שני שרשים זדו לשון מזיד והוא בשרש זדו והשורש ישע כתב זהו שמתאוה להרבה, והרד"ק במכלול ערך זדו כתב כי הזידו עליהם ורבותינו ז"ל נשתמשו הרבה בה הלשון קראו מזיד למי שעושה הדבר ברצון, וענין נזיד כתב בשרש גזד מה שפירושו תבשיל היינו מה ויזד יעקב נזיד וכן במלכים ב' ס"י ד' ל"ח ובשל נזיד לבני הנביאים ות"י ובשל תבשילא והגמרא חיברו מזיד לבישול, והענין דאיתא במא"א אות קוף סעיף ל"ב קדרה נק' המל' כי הבישול נק' זווג תוד זאת הקדרה עכ"ל והיינו כמ"ש באות סמך סעיף וא"ו סיר נק' המל' והבשר המתבשל בה הוא היסוד הבשר החי עכ"ל, ובאות ב' סעי' י"ג כתב בשר הוא היסוד שכולו בשר ואין בו עצם וסימן כל בשר עכ"ל זהו ענין יבא כל בשר להשתחוות (ביכעל פערטיל תקס"ד של כבוד ד"ח ד"ה להבין תוספת ביאור שורש ענין כמים הפנים לפנים דף קמ"א ע"א) וז"ל וכדי להבין היטב איכות ענין יחוד מ"ן ומ"ד דו"ג יש להקדים תחלה ענין סמיכת גאולה לתפלה עד שארז"ל בענין סמיכת גאולה לתפלה בערבית דכגאולה אריכתא דמיא, כי הנה ידוע שהמל' נק' תפלה כמ"ש ואני תפלה כו' והוא באמרו אד' שפתי תפתח שזהו בהיכל קדה"ק דבריאה והגאולה הסמוכה לה הוא בבחי' יסוד ז"א שנק' גואל ישראל כמ"ש אם יגאלך טוב וכשמתייחדים מ"ג ומ"ד דו"ג בהיכל קדה"ק דבריאה בתכלית היחוד וההתכללות זה בזה אזי נק' גאולה אריכתא כלומר שאין המ"ן דנוק' יש ודבר בפ"ע כלל עד שבחי' גאולה דיסוד יחשב גואל לבדו אלא שגם המ"ן נחשב בבחי' גאולה מפני ביטולה והתכללותה במ"ד וכללות שניהם נק' גאולה אריכתא כי מפני התייחדות המקבל בהמשפיע ניתוסף הארה בודאי (ותוספת הארה זו היא מהבינה שממנה עיקר הגאולה כמו שכתוב בפרדס ערך גאולה) אך להיותם מתאחדים בתכלית גאולה אחת יחשב רק שהיא

שולט עליהם בכל עת ובכל שעה כמאמר על נפלאותיך וטובותיך שבכל יום עמנו ובנדה ספ"ג ע"פ לעושה נפלאות גדולות לבדו שאין בעל הנס מכיר בניסו והיינו ע"ד אנת הוא סבת הסבות והוא מסבות מתהפך ולא יבצרו הסבות ממנו ומזה נמשך כי בדבר אשר זדו, ובחינה זו אף שהסבות מתלבשים בלבוש הטבע נמשכו ממקום עליון מהנס שחוץ לטבע כי להלביש למעלה מהטבע שיהי' מוסתר ומלובש תוך הטבע נמשך ממקום שלמעלה משני הבחי' משם נמשך חיבורן יחד עושה שלום במרומו בין מים ואש, וגם זהו כמו חיבור שני הפכיים בנושא אחד כמו דמעיל בקופא דמחטא וע"ד שבור את החבית ושמור את יינה, וא"כ הפי' עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלקים ר"ל שאף בבחי' אלקים גימט' הטבע שבזה ניתן הכח לשרו של עולם להיות ההנהגה כמנהגו של עולם וממנו מקבלים ע' שרים הנה גם בבחי' זו גדול הוי' מהם כי מאיר מבחינה דלמעלה מהטבע להלבישו ממש תוך הטבע וזהו ענין כי בדבר אשר זדו כי בקדרה שבשלו בה נתבשלו שהרי מושל גם בק"כ צרופים שלהם, ואפ"ל כידוע מענין כי אל דעות שיש ב' דעות שמלמעלה למטה למעלה הוא היש ולמטה כלא חשיב משא"כ מלמטה למעלה זהו יש מאין, והנה הנס שחוץ לטבע זהו גלוי דעה העליונה אכן להלביש למעלה מהטבע בלבוש הטבע נמשך ממקום עליון יותר היינו כי אל דעות בשם אל תיקון הראשון מיי"ג ת"ד הוא כולל ב' הדיעות יחד, וכמו מקום ארון אינו מן המדה זהו חיבור ב' הפכיים יחד כו' כי ארון אותיות נורא, נורא הוא על כל אלקים.

קיצור דקיצור. יתרון החכמה מן הסכלות, שזהו ענין יתרו לשון יתרון האור הנמשך מן החושך, היינו שחזר על כל ע"ג ולא מצא מהם ממש, אע"פ שאמר מכל האלקים ע"ד בעלי כח גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם, שרו של עולם, עכ"ו כל אשר חפץ ד' עשה כי גדול הוי' מכל האלקים לשנות הטבע לגמרי, או להלביש הלמעלה מהטבע בהטבע, וזהו נמשך מבחי' עליונה יותר דהיינו מבחי' כי אל דעות שלמעלה מב' הדיעות, גאולה בכל יום ופרנסה בכל יום.

ז' קיצור. ובוזה יתורץ מה שיש להבין דכיון ומבלעדי אין אלקים אין עוד ממש מהו מלחמה לה' בעמלק, ומהו ה' יחתו מריביו וגם מהו גורל אחד לה' כו' אך כי יש סוכ"ע וממכ"ע, והן ב' שמות הוי' ולגבי בחי' סוכ"ע כולא קמיה כל"ח, אבל בבחי' ממכ"ע יש זלעריז, ועמ"ש מזה ע"פ טוב לחסות בה' מבטוח באדם, והנה בבחי' ממכ"ע נאמר שמש ומגן ה' אלקים לשמש שם אהל בהם חמה בנרתיק ע"כ מצד ההסתר יש זלעריז כו' ועמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון בענין ומפלגך ולעילא כו' ושם נאמר מלחמה לה' בעמלק קומה ה' ויפוצו אויביך, וזהו ענין חוצפא כלפי שמיא ע"ד אם תגביהי כנשר ע' בד"ה ויאבק איש וסד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל אברהם כו' אלא שמ"מ באמת גם בבחי' ממכ"ע נאמר כי גדול הוי' ואדונינו כו' משום דבאמת סוכ"ע וממכ"ע כולא חד, אבל בגלוי סוכ"ע

כצאת השמש בגבורתו אזי נאמר ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי שיתגלה בחי' זו בבחי' ראייה וזהו ראו עתה, ומ"מ גם עכשיו שנדמה שיש זלעז"ו עכ"ז כי גדול כו' כל אשר חפץ כו' כיון באמת גם עכשיו אין עוד כו' וענין אין כמוך באלקים אד' זהו ע"ד אות הוא בצבא שלו, ועפ"ז אפ"ל מ"ש בתורה כי הוי' הוא האלקים אין עוד היינו לגבי סוכ"ע הוי' סוכ"ע הוא האלקים ממכ"ע לכן אין עוד ומ"ש בתילים כי אני ידעתי כי גדול הוי' כו' זהו מצד בחי' ממכ"ע דאע"פ שבבחי' זו יש זלעז"ו ומלחמה לה' בעמלק מ"מ כל אשר חפץ ה' עשה משום דבאמת אני אני הוא סוכ"ע וממכ"ע כולא חד רק שלע"ל יאיר בחי' זו בגילוי ועי"ג ביום ההוא יהי' הוי' אחד אבל באמת אטו האידנא לאו אחד הוא כו' ונמצא שהמד"ר דפי' ואתחנן אינו מפרש דברי יתרו בענין א' עם מ"ש דוד כי אני ידעתי כי גדול כו', אבל המד"ר דקהלת שאינו נותן דופי בדברי יתרו מפרש דבריו שהם כמ"ש דהע"ה כי אני ידעתי כי גדול כו' כנ"ל.

ח) והנה בפ"י כי בדבר אשר זדו ארז"ל פ"ק דסוטה די"א על בקדרה שבשלו בה נתבשלו מאי משמע דהאי זדו לישנא דקדירה הוא דכתיב ויזד יעקב נזיד, ובשרשים הם שני שרשים זדו לשון מזיד והוא בשרש זוד והשורש ישע כתב והוא שמתאוו להדבר, והרד"ק במכלול ערך זוד כתב כי הזידו עליהם ורבותינו ז"ל נשתמשו הרבה בזה הלשון קראו מזיד למי שעושה הדבר ברצון, וענין נזיד כתב בשרש נזד מה שפירושו תבשיל היינו מה ויזד יעקב נזיד וכן במלכים ב' סי' ד' לי"ח ובשל נזיד לבני הנביאים ות"י ובשל תבשילא והגמרא חיברו מזיד לבישול, והענין דאיתא במא"א אות קוף סעיף ל"ב קדרה נק' המל' כי הבישול נק' זוג תוך זאת הקדרה עכ"ל והיינו כמ"ש באות סמך סעיף וא"ו סיר נק' המל' והבשר המתבשל בה הוא היסוד הבשר החי עכ"ל, ובאות ב' סעי' י"ג כתב בשר הוא היסוד שכולו בשר ואין בו עצם וסימן כל בשר עכ"ל וזהו ענין יבא כל בשר להשתחוות (ביכעל פערטיל תקס"ד של כבוד דו"ח ד"ה להבין תוספת ביאור שורש ענין כמים הפנים לפנים דף קמ"א ע"א) וז"ל וכדי להבין היטב איכות ענין יחוד מ"ן ומ"ד דזו"ג יש להקדים תחלה ענין סמיכת גאולה לתפלה עד שארז"ל בענין סמיכת גאולה לתפלה בערבית דכגאולה אריכתא דמיא, כי הנה ידוע שהמל' נק' תפלה כמ"ש ואני תפלה כו' והוא באמרו אד' שפתי תפתח וזהו בהיכל קדה"ק דבריאה והגאולה הסמוכה לה הוא בבחי' יסוד ז"א שנק' גואל ישראל כמ"ש אם יגאלך טוב וכשמתיחדים מ"ג ומ"ד דזו"ג בהיכל קדה"ק דבריאה בתכלית היחוד וההתכללות זה בזה אזי נק' גאולה אריכתא כלומר שאין המ"ן דנוק' יש ודבר בפ"ע כלל עד שבחי' גאולה דיסוד יחשב גואל לבדו אלא שגם המ"ן נחשב בבחי' גאולה מפני ביטולה והתכללותה במ"ד וכללות שניהם נק' גאולה אריכתא כי מפני התייחדות המקבל בהמשפיע ניתוסף הארה בודאי (ותוספת הארה זו היא מהבינה שממנה עיקר הגאולה כמו שכתוב בפרדס ערך גאולה) אך להיותם מתאחדים בתכלית גאולה אחת יחשב רק שהיא

נקראת גאולה אריכתא, וביאור הדברים הנה מבואר למעלה איך מן המין דנוק' שהיא כבר מצומצמת להגביל גבולין נעשה ממנה בחי' אצילות ממש כשמתייחד המ"ד עמה, והדוגמא לזו הקרבנות שע"ג המזבח שהי' אש שלמעלה אוכלת אותם ונכללת שריפת נה"ב באש שלמעלה והיו לאחדים, לכן קרבן לשון קירוב ויחוד, כמ"כ במזבח העליון דאצי' דמיכאל כהנא רבא מקריב נשמות עליו הענין הוא דנכללו הנשמות בבחי' העלאת מ"ן באש שלמעלה דכורא והיו לאחדים והיינו כמאמר לאשתאבא בגופא דמלכא, ובהתכללות זו נתהפך המין ממהות למהות עכ"ל. ומזה יובן ג"כ ענין בישול הבשר בקדרה שהיא המ' שיהי' בבחי' לבשר אחד וזהו ע"ד יבא כל בשר להשתחות שהבשר שהוא מבחי' יסוד האש יבא לבחי' השתחואה וביטול שהוא אצי' כמ"ש בלק"ת סד"ה והי' מדי חדש, וא"כ פי' בקדרה שבשלו היינו שיש זלעז"ז בישול בשר בשדה טרפה שזהו היפך הביטול הנ"ל דבחי' יבא כל בשר להשתחות ע"ד ובשר חמורים בשרם זיווג יסוד ונוק' דקליפה ומזה נמשך ושפחה כי תירש כו', ומזה יובן ענין המזיד שעושה ברצון הוא גורם יחוד יסוד ונוק' דקליפה ע"ד נזיר הבישול בקדרה כו', וא"כ בקדרה שבישלו בה נתבשל כי ענין קרי"ס זהו זיווג העליון דקדושה וזהו וישב הים לפנות בקר לאתנו לתנאו איתן הוא יסוד כמ"ש משכיל לאיתן ועי"ז נטבעו המצרים בזו"ב דקליפה.

ז"ד לשון מזיד כמו כי הזידו עליהם, ולשון נזיר הוא בישול, והגמ' פי' כי בדבר אשר זדו עשו מזה לשון בישול במזיד קדרה היא המל' והבישול תוך קדרה זו זהו ענין הזווג ע"ד יבוא כל בשר להשתחות סמיכת גאולה לתפלה יחוד מ"ן ומ"ד וכמו קרבן שעל גבי המזבח שנכלל שריפת נפש הבהמית באש שלמעלה קרבן לשון קירוב ויחוד, לאשתאבא בגופא דמלכא, וענין בקדרה שבשלו ובשר בשדה טרפה, יחוד זו"ב דקליפה, וקרי"ס זיווג זו"ב דקדושה ובעתיקא תליא כמו קרבן בגמ' גימ' ארך אפים, ועי"ז נטבעו ובזו"ב דקליפה הנק' מצולות ים וזהו בקדרה שבשלו בה נתבשלו. ח * כי הנה ענין מאמר רז"ל בענין בשכמל"ו משל לבת מלך שהריחה ציקי קדרה, כי הזווג נק' לחם מאשר שמנה לחמו, מעלמא דאתי זריח ציקי קדרה בא מהכתר כי בשכמל"ו זהו אתכפיא שיש בו ביטול יותר מבחי' אתהפכא בד"ה קחו מאתכם תרומה והם רצו להמשיך בחי' זו בבחי' ושפחה כי תירש זח"ג פ' אחרי דף ס"ט ע"א ולכן בקדרה שבשלו בה נתבשלו כי נוק' דקליפה ענינה לעשות כלייה בעלמא כמ"ש בזהר ובהרמ"ז ר"פ מקץ, וא"ת שהרי נטבעו בים סוף שהוא מל' דאצי' סופא דכל דרגין י"ל שהרי נאמר ירדו במצולות כמו אבן ומצולות ים פי' בע"ח שהם זו"ן דנוגה, גם מצולת ענינו צל מות, והנה שמע ישראל זהו יח"ע והוא כענין שילוב שם אדנות בשם הוי' ובשכמל"ו זהו יח"ת והוא כענין שילוב שם הוי' בשם

אור תשא התורה א'תתעט

אדנות (מלכיות זכרונות בשבת סעודתא דליליא וסעודתא דיומא). והנה ענין בת מלך י"ל כי המ' כשהיא באצ"י נק' ציון וכשירדת לבי"ע נק' בת ציון ואז נקראת בת מלך, והנה ק"ש נק' ריח ע"ד מ"ש זח"ג בלק דף קפ"ה בענין בריחא דלבושייכו ידעו שלא קרו ק"ש והריחו ביראת ד' ודוגמת קטרת אחד עשר סממנין ויש ריח בוגדיו בע"ת, אך בשכמל"ו ביטול היש נק' ציקי קדרה.

גמרא • פ"ק דקדושין דף ל"א ע"א מאי דכתיב ירוך ה' כל מלכי ארץ כי שמעו אמרי פיך בשעה שאמר הקב"ה אנכי ולא יהי לך אמרו עובדי כוכבים לכבוד עצמו הוא דורש, כיון שאמר כבוד את אביך ואת אמך חזרו והודו למאמרות הראשונות, והקשו ע"ז שהרי באמת ולכבודי בראתיו דהיינו כמ"ש וימלא כבוד ה' את כל הארץ, דהיינו כמאמר ברוך כבוד ה' ממקומו שיהי' גילוי כבוד עילאה איך דכולא קמיה כלא חשיב ולמעלה הוא היש וזהו ענין יהי כבוד ה' לעולם, אך הנה ארו"ל ע"פ ויבא מלך הכבוד שהוא חולק כבוד ליראיו וגם עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש, עין לא ראתה כו' יעשה למחכה לו, א"כ מה שלכבודו בראתיו, זהו שיהי' חולק הכבוד ליראיו, והנה עוכומ"ז אף שמודים בבריאת העולם אומרים שאין כבודו להשגיח בשפלים וקרו ליה אלקא דאלקיא ע"כ מכבדים לכומ"ז, ואף שהאזרה לא יהי' לך סותר זה ועוד שאמר ומבלעדי ואסר לחלוק להם כבוד אמרו לכבוד עצמו הוא דורש.

כי תשא • את ראש בניי לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו לה' וגו'. זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל. הנה משרע"ה נק' רעיא מהימנא (הג"ה, ע') בפרדס ערך רועה בשושנים, ובמא"א אות ריש סעי' י"ז, והיי"נ שם הביא מ"ש בוח"ב פ' תרומה דק"ע רע"א ע"פ ה' רועי רעיא דילי'. קיצור. להעיר מענין רועה בשושנים ומענין ה' רועי, עכ"ה), והיינו כענין שנאמר ורעה אמונה, פי' כמו הרועה המנהיג צאנו וזנם ומפרנסם בשדות תמיד, כמ"כ בחי' משה הוא רעיא מהימנא שהוא זן ומפרנס ומשפיע לכללות נש"י שהם בבחי' אמונה כי ישראל מאמינים בני מאמינים (הג"ה, כמ"ש במדרש פ' שמות פ"ג דקל"א טע"ד, מאמינים בני מאמינים מאמינים שנאמר ויאמן העם בני מאמינים שנאמר והאמין בה' עכ"ל).

גמרא : קטע זה גמצא ברף מיוחד אחר המאמר דלעיל.
כי תשא : המאמר בלי הגהות נ' בהוספות לתוי"א (קיא, א).

ובפרדס ערך אמונה כ' וז"ל אמונה כינוי הזה בשני מקומות וכ"א לפי ענינו הא' הוא בבינה והוא מענין האמונה, וכן הרשב"י ע"ה בתיקונים בפסוק והי' אמונת עתך חוסן ז"ל אמונה איהי אימא עילאה מסט' דחסד דבה ק"ש דאיהו אמונה עכ"ל והכוונה כי ק"ש ר"ל ענין יחוד הספי' והוא מצד החסד והיינו אמונה שאנו מאמינים ביחודו זהו בבינה עכ"ל הפרד"ס, וצ"ל הרי הבינה הו"ע השגה והבנה ואיך שייך אמונה שהוא על דבר שאינו מושג ואפ"ל כי מה שהוא מושג בבינה אינו רק הארה לבד אבל עצמותו ית' אינו מושג ע"כ צריך אמונה, עוד כ' הפרדס שם ויש אמונה במל' והיא נקראת כן מצד הצדיק בהתייחדה עם החתן, וז"ל הרשב"י ע"ה שם שכינתא תתאה איהי אמונה מסט' דצדיק דבי' כלילין תרין שמהן אמן דאינון הוי' אד' עכ"ל הפרדס והאריך עוד יעו"ש, ועמ"ש בישעי' סי' ל"ג ו' ע"פ והי' אמונת עתך חוסן, וע"פ דברי הפרדס יש לפרש פי' מאמינים בני מאמינים היינו שישראל הם מאמינים מצד הבחי' שהמל' נק' אמונה כי י"ב שבטים הוא י"ב בקר דבריאה המקבלים מבחי' מל' ועד שם עלו השגתם כמ"ש במ"א בד"ה ויקהל משה, והם בני מאמינים שהאבות היו מקבלים מבחי' הבינה שכינתא עילאה הנק' אמונה, והיא האמונה באו"מ ב"ה המאיר בכתר עליון שלמעלה מהאמונה של השבטים מצד אחיזתם במל' שהיא רק שם והארה, וע' במא"א אות א' סעי' צ"ב מענין אמונה שהיא במל'.

קיצור. הפרדס כ' שאמונה הוא ב' מקומות בבינה ובמל', ואפ"ל כי האמונה הנמשך מהמל' הוא בשם הוי' ז"א דאצי' שהיא סוכ"ע, והאמונה הנמשך מהבינה היא בעצמות או"מ שלמעלה מסוכ"ע, והו' פי' מאמינים בני מאמינים מאמינים מצד שהם מרכבה לבחי' מל', בני מאמינים שהאבות היו מרכבה עילאה לבחי' בינה עכ"ה). פי' שנקבע בנפשם מצד שורש חוצבם ישראל עבמ"ח כו' (ע' בלק"ת סד"ה אם בחוקתי הראשון ובהביאור שם, וע' עוד מענין ישראל עבמ"ח בד"ה ושמתי כדכד י"ל זהו ב' בחי' אמונה הנ"ל, וע' בד"ה יונתי בחגוי הסלע ובהביאור שם) כי הוא ית' המחדש בטובו מע"ב ובכל יום מהוה אותן מאין ליש (הג"ה, ע' בסידור בשער ל"ג בעומר ע"פ אתה הצבת גבולות ארץ ובהביאור שם, ולשם פי' עד"מ המח' באדם התחתון שנובעת בתמידות בלי הפסק לעולם, כך בחי' אותיות המח' אלקות כתיב בה ונהר יוצא מעדן יוצא תמיד בלי הפסק ע' זהר פ' יתרו דפ"ג סע"א שהם בחי' חו"ב שנק' תרדל"מ פי' שמחדש תמיד ההשפעה מאין ליש בלי הפסק עכ"ל, והיינו שהחכמה נק' אין והבינה נק' יש והם תרין ריעין דלא מתפרשין להוות תמיד מאין ליש וכיון שעלו במחשבה על כן נקבע בנפשם מצד שרשם אמונה זו כו'. קיצור. מצד שעלו במחשבה, המחשבה נובעת בתמידות, ונק' ונהר יוצא, והוא ענין ההמשכה מאין ליש, אם כן מאמינים בני מאמינים עד כאן הג"ה). אך אמונה זו אינה אלא בבחי' מקיף (הג"ה, אפ"ל כי המל' הנק' אמונה היא בבחי' מקיף על י"ב בקר שהם י"ב שבטים כמ"ש והים עליהם מלמעלה, או עפמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן בהביאור ע"פ וידעת היום דרוש הראשון ושם בהביאור

פ"ג שהאמונה נק' עטרה, ויש להעיר מענין צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם עכ"ה), אבל להיות התפעלות בנפשם בבחי' פנימיות הוא ע"י מרע"ה בחי' דעת שהוא הזן ומפרנס את האמונה שתהי' האמונה שלימה וחזקה ונגעה עד פנימיות הנפש (הג"ה, ע' בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה וידעת היום דרוש הראשון ספ"ב ורפ"ג עכ"ה) והיינו ע"י הדעת וההתבוננות איך שבאמת כל העולמות עליונים ותחתונים הם ממש כלא חשיבי קמי' ואין תופסים מקום כלל (הג"ה במד"ר פ' בראשית פי"ב קרוב לס"פ ע"פ בהבראם בה' בראם כו' לא בעמל ולא ביגיעה ברא הקב"ה את עולמו כו' כי בי"ה הוי' צור עולמים בשתי אותיות ברא הקב"ה את עולמו העוה"ז נברא בה' והעוה"ב בי' וע' ג"כ בהגמי"י רפ"ב מה' יסוה"ת אות א' עכ"ה) כמ"ש אתה הוא ה' לבדך וגו' ואתה הוא עד שלנבה"ע כו', כי התהוות כל העולמות אינם רק מבחי' מל' ית' לבד, כדכתיב מל' מלכות כ"ע ושם עלו השגת הנבראים (וע' מזה בת"א פ' מקץ בד"ה רני ושמחי דרוש השני) כמאמר יתברך שמך בפי כל חי תמיד לע"ו, פי' מה שהוא ית' בפי כל חי הם שרפים ואופני חיות הקדש והשגתם באלקות אינו אלא מבחי' שמך לבד שהוא בחי' מלכותו ית' (הג"ה, בתו"א ס"פ משפטים ס"פ ממש, סד"ה את ההר עשן כו' וז"ל וזהו ומברכים אותך יתברך שמך בפי כל חי פי' שאנחנו בני' מברכים וממשיכים אותך ממש דהיינו המשכת אוא"ס ב"ה בעצמו ובכבודו ית' והיינו ע"י התורה שנתנה בחמשה קולות יעו"ש ויתברך שמו בפי כל חי שהם מלאכים, וזהו כל חי מברכים רק שמך בלבד עכ"ל עכ"ה) והנה כתיב דבר מלך שלטון, שבחי' מל' הוא בחי' דבור, וכמ"ש בת"ז מלכות פה כו' (הג"ה, ע' בפרדס ערך פה שהאריך, ובמא"א אות פ' סעי' ב', וע' בזהר ויקהל דף ריש סע"א בענין פי' תושבע"פ, בפ' שמיני ד"מ סע"ב עכ"ה) וכמשל מלך בוי"ד שהנהגתו בכל מדינת מלכותו הוא ע"י דבורו ופקודתו של מלך, כך עד"מ כל הנהגות * העליונים ותחתונים הוא מבחי' דבורו של הקב"ה*, וזהו קיומם וחיותם והתהוותם מאין ליש כמ"ש כי הוא אמר ויהי שבדבור אחד נבראו וכשם שאין ערוך לדבור אחד של האדם נגד מהו"ע כן ויותר מכן לאין קץ אין ערוך התהוות העולמות וחיותם וקיומם לגבי הקב"ה בכבודו ובעצמו ובטלים במציאות ממש והיו כלא היו שאינו בגדר עלמין כלל לא בבחי' ממלא כו' ושם לית מח' תב"כ והנה משם נמשך שפע ועוז לרעות את האמונה שהוא בבחי' סוכ"ע וממכ"ע, (הג"ה היינו כמ"ש בהביאור וז"ל כ"י מו"ח זצ"ל, הנה שורש ענין ורעה אמונה הוא בחי' משה יסו"א דממשיך חסדים לנוק' הנק' אמונה עכ"ל, וא"כ י"ל כי ממכ"ע זהו בחי' מל' דאצי' וסוכ"ע זהו ז"א דאצי' הנק' קדוש בוי"ו, אבל ח"ע נק' קדש בלא וי"ו, שלמעלה מסוכ"ע וממכ"ע, וכמו שמבואר בענין קדש מלה ברגמי' הוא בסידור שער היו"ט, וע' מזה בקצרה בת"א סד"ה

ואלה שמות בניי בד"ה ושורש הדברים, וא"כ מחצית השקל בשקל הקדש שהוא נמשך מבחי' קדש העליון שלמעלה מבחי' קדוש זהו המשכה ע"י משה יסוד אבא לרעות את האמונה. קיצור. הקב"ה י"ל קדוש היינו סובב כל עלמין, וברוך היינו ממלא כל עלמין, כמבואר בלקוטי תורה פרשה תזריע בדרוש בהרת פרק א', אבל קדש העליון חכמה עילאה הוא למעלה מסוכ"ע וממכ"ע, וזהו"ע שקל הקדש שמשם נמשך לרעות את האמונה שהוא בממכ"ע וסוכ"ע בחי' קוב"ה עכ"ה) וזהו כי תשא את ראש בניי בחי' משה הוא הנושא ומגביה הראש ומוחין של בניי שהם מאמינים בני מאמינים כו'.

קיצור. מרע"ה נק' רעיא מהימנא. כענין שנאמר ורעה אמונה, ישראל מאמינים בני מאמינים, מצד שורש חוצבם ישראל עלו במח', נקבע האמונה בנפשם שהוא ית' המחדש בטובו בכ"י תמיד מע"ב, אך אמונה זו אינה אלא בחי' מקיף (ונק' עטרה) אבל כדי להיות התפעלות בנפשם בבחי' פנימיות הוא ע"י הדעת והוא בחי' משה שנק' רעיא מהימנא שהוא זן ומפרנס את האמונה ע"י משפיע דעת וע' מזה בת"א בד"ה ואלה המשפטים והדעת וההתבוננות הוא איך כל העולמות עליונים ותחתונים הם כלא חשיבי קמי', כי התהוות כל העולמות הוא רק מבחי' מלכותו ית', יתברך שמך בפי כל חי, וענין ומברכים אותך ממש, ע"י התורה שנתנה בחמשה קולות ובחי' מל' הוא בחי' דבור, וכמו שאין ערוך דבור אחד לגבי עצמות האדם כן ויותר מכן אין ערוך התהוות העולמות לגבי הקב"ה בכבודו ובעצמו ומשם נמשך מרעה לרעות את האמונה (הג"ה ואולי לכן נק' האמונה עטרה שמקבלת מרעה מהכתר, ע' בלק"ת בהביאור ע"פ וידעת היום פ"ג הנ"ל עכ"ה) וזהו כי תשא את ראש בניי בחי' משה הוא הנושא ומגביה הראש והמוחין של בניי (והוא בחי' ורעה אמונה) והיינו ע"י מחצית השקל כו'.

ועתה יש לכתוב הקיצור מההגהות. ענין הרועה בשושנים, ה' רועי, איתא במד"ר פ' וירא פנ"ט דס"ה ג' ע"פ ה' נסי משה עושה ניסין של ישראל ומי הוא ניסו של משה הקב"ה, כך עד"ז משה הוא רועה של ישראל, והקב"ה הוא ה' רועי ר"ל רועה של דוד, ועד"ז ג"כ הוא ית' רועה של משה ואפ"ל לפעמים זוכים ישראל ג"כ לבחי' ה' רועי, ענין מאמינים בני מאמינים דהנה הפרדס כ' אמונה הוא בשני מקומות בבינה ובמל', ואפ"ל כי אמונה הנמשך מהמל' היא בסוכ"ע שהיא בחי' שם הוי' ז"א דאצי' והאמונה הנמשך מהבינה היא בעצמות אוא"ס שאינו בגדר עלמין כלל ולמעלה גם מבחי' סוכ"ע, וזהו"ע מאמינים מבחי' אמונה הנמשך בהמל', בני מאמינים מבחי' אמונה הנמשך מהבינה, ואפ"ל שזהו"ע אמן ואמן, והוא בגימ' יעקוב מלא ו', וזהו ג"כ מאמר השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא א' ר"ל יעקב ת"ת בלבך היינו בינה, ופי' בלבך אלא אחד היינו ע"ק כך אין בלבנו מ' אלא אחד הוא הארת אוא"ס המלוכש בז"א וע' מזה ע"פ ששה משמותם, גם ע"ק וז"א זהו"ע יחיד וענין אחד שנת' בד"ה וארא אל אברהם, וענין שנקבע בנפשם מצד שורש חוצבם היינו מצד שעלו במחשבה,

ועד"מ המח' נובעת בתמידות מהשכל וזהו"ע ונהר יוצא, והו"ע ההמשכה מאין ליש תמיד, כי חו"ב נק' אין ויש וע"כ מאמינים בני מאמינים, וע' מזה בסידור שער ל"ג בעומר ע"פ אתה הצבת גבולות ארץ, וע' מענין ונהר יוצא מעדן בלק"ת ר"פ בחקתי סד"ה אם בחקתי תלכו פ"א, ועוד בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ יונתי בחגוי הסלע פ"א, וענין ורעה אמונה כי האמונה בהקב"ה שהוא סוכ"ע וממכ"ע דהיינו פי' הקב"ה קדוש שהוא סוכ"ע ברוך ממכ"ע אמנם באמת הוא למעלה מבחי' סוכ"ע כי אינו בגדר עלמין כלל וזהו הנק' קדש שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו ומשם נמשך לרעות את האמונה וזהו"ע כי תשא כו' ע"י מחצית השקל שהוא מבחי' קדש שנק' שקל הקודש כו'.

(ב) (וממחצית השקל היו מביאים קרבנות הצבור תמידים ומוספים), כי הנה בזמן שבהמ"ק היה קיים היו מקריבין ממחצית השקל קרבנות ע"ג המזבח, וענין הקרבנות שהיו מקריבין בהמה ע"ג המזבח והי' יורד אש מלמעלה בצורת אריה דאכיל קרבנין, ומחמת זה גם בחי' נה"ב שבכאור"א מישראל היה נכלל ונתמעט בקדושה, (ר"ל שהי' נתמעט מתאוותיו דהיינו שהרע שבנה"ב הי' מתמעט, ועי"ז הי' נכלל בקדושה) עד שכאור"א היה מקשר דעתו ובינתו בגדולת ה' להבטל אליו כנ"ל, ועכשיו משחרב בהמ"ק תקנו אנשי כנה"ג תפלה במקום קרבנות (הג"ה כמבואר בגמ' רפ"ד דברכות דכ"ו ע"ב, ריב"ל אמר תפלות כנגד תמידים תקנום, וכ"פ הרמב"ם פ"א מה' תפלה דין ה', וע"ש בכ"מ עכ"ה), כמארו"ל על שלשה דברים העולם עומד על התו' ועל עבודה ועל גמ"ח (הג"ה, ע' מענין על שלשה דברים העולם עומד בלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש הראשון, ובפ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הצאתיך מאמ"צ דרוש השני ובת"א ר"פ יתרו סד"ה בחודש השלישי לצאת בני' מאמ"צ עכ"ה), ואיזוהי עבודה שבלב זו תפלה כי התפלה הוא להעמיק דעתו ובינתו בגדולת א"ס ב"ה אתה הוא ה' לבדך כו' הוי' אלקינו הוי' אחד והפי' של אחד הוא שגם עתה אחר שנבה"ע במקום זמן מזרח ומערב צפון ודרום מעלה ומטה והן * בבחי' זמן שית אלפי שנין דהוי' עלמא הוא ג"כ אחד, (ע' בלק"ת בד"ה בהעלותך את הנרות פ"ב, ובת"א פ' מקץ בד"ה המגביהי לשבת ובד"ה וארא אל אברהם ובפ' חיי בד"ה להבין מה שארו"ל יפה שע"א בתשובה ומע"ט בעוה"ז כו') כי לגבי קוב"ה שוה ומשוה * כמו קודם שנבה"ע שאו לא היה בחי' מקום זמן כלל שהוא ית' הויה את בחי' מקום זמן מאין ליש, כמ"ש הנה מקום אתי כו', ועד"ז הוא כל התפלה שאינה אלא להאריך באחד כו', כמ"ש במ"א שע"י ההתבוננות בעומק וברוחב בתפלה יתלהב לבו בתשוקה גפלאה להכלל באחד ולמהוי אחד באחד, ע"כ הועתק מכ"י דודי הרי"ל זצ"ל ויותר לא נמצא מכת"י.

והנה כמו שהקרבנות היו מביאים ממחצית השקל שהתנדבו ישראל, כמו"כ עכשיו שהתפלה הוא במקום קרבנות דהיינו להקריב נה"ב שבאדם שתוכלל באש שלמעלה, דהיינו שיתלהב לבו בתשוקה נפלאה להכלל באחד כנ"ל הוא ג"כ ע"י בחי' מחצית השקל שיש בו עשרה גרה כנגד ע"ס ג' ראשונות חב"ד וז"ת אהוי"ר ורחמים כו'.

קיצור. ממחצית השקל היו מביאים הקרבנות שהיו מקריבין בהמה ע"ג המזבח והיה יורד אש שלמעלה בצורת ארי' דאכיל קרבנין, ומצד זה גם נה"ב שבכ"א נכלל בקדושה, (במא"א אות א' סעי' ק"א ארי' מצד החסד שם ע"ב יש בו רי"ו אותיות כו', ואפ"ל ע"ד שם מ"ב שהוא אור החסד בכלי הגבורה, עפמ"ש בסידור תחלת שער ק"ש, ולכן פני אריה אל הימין מצד החסד, ואעפ"כ ארי' גימ' גבורה, ולפמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ואהבת את שם מ"ב הוא אור הגבורה בכלי החסד. קיצור. ארי' דאכיל קרבנין י"ל אור החסד בכלי הגבורה או אור הגבורה בכלי החסד עכ"ה), ועכשיו תקנו אנשי כה"ג תפלה במקום תמידים כי על שלשה דברים העולם עומד ועבודה שבלב זהו תפלה להעמיק דעתו ובינתו בגדולת א"ס ב"ה הוי' אלקינו הוי' אחד, שגם עתה הוא ג"כ אחד שקמי' שזה אחר שנבה"ע כמו קודם שנבה"ע (הג"ה, ע' בסש"ב פ"כ וספכ"א, ומשם יובן דהפי' מש"כ שגם עתה הוא אחד ר"ל כאלו אין שם מציאות נברא כלל, ואף שיש נבראים מ"מ אצלו הם בטלים ממש, וקרוב לזה איתא בשלי"ה בפ"י אין עוד, ואפ"ל עוד מ"ש האלשיך ר"פ בראשית בפ"י ואהי' אצלו אמון אומן בהקדמה ב' וז"ל, כי הנה סיפור הדברים הנבראים בשימ"ב אף שהוא ג"כ כפשוטו ממש, הלא ירמוז ג"כ על הדברים הנאצלים עליונים רוחניים לאין תכלית ועד שלא נבה"ע כו', כי למטה השמים כפשוטו, ויש למעלה באצ"י שמים שהוא ז"א דאצ"י אש ומים חו"ג כו', וכמו"כ יש בחי' שמי השמים וכן השמש למטה מאור גשמי ונק' המאור הגדול, ולמעלה זהו"ע שם הוי' כמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלקים, וכן ארז"ל שמשון על שמו של הקב"ה נקרא שנאמר כי שמש ומגן בפ"ק דסוטה ד"י, ונק' המאור הגדול, כי גדול הוי' ומהולל מאד ולכן נמשל התורה ללוח ופנקס שבו ראה הקב"ה וברא דוגמתו שמים וארץ גשמיים כו' ודפח"ח. והנה א"כ השמים ושמי השמים גשמיים נתהוו מן השמים ושמי השמים הרוחניים, ואעפ"כ נק' זה יש מאין, כי כדי שיתהווה הגשמי מן הרוחני שאינו נתפס בגדר מקום ולא בגדר זמן אין לך יש מאין גדול מזה, כמ"ש בס' העקרים, וע' מזה ג"כ בלק"ת בדרושי ר"ה בד"ה תקעו בחודש שופר דרוש השני ספ"א נת' ג"כ כן בהסבר הדברים. והנה אי"כ לפי"ז אם היה מתגלה למטה בחי' השמים ושמי השמים דאצילות שהם ז"א וכתר היו בטלים השמים ושמי השמים גשמיים ולא היו בבחי' יש כלל כ"א היו נכללים בביטול. במקורם השמים ושמי השמים דאצ"י כביטול זיו השמש בתוך גוף השמש, כמ"ש בסש"ב ח"ב פ"ג, וזהו הוי' אחד

ממש שאין עוד דבר זולתו כלל יש ודבר כי הרי השמים ושמי השמים העליונים הם בחי' מע"ס דאצי' והם מיוחדים בא"ס ב"ה ממש שהם הארה ממנו, וכן הארץ העליונה הוא מלי' דאצי' שמיוחדת בא"ס ב"ה ממש ואינה דבר נפרד ממנו ית' כ"א זהו"ע הוא ושמו אחד, רק שנראים למהות יש ודבר מחמת שאין נראה כלל השמים והארץ הרוחנים העליונים כמ"ש בסש"ב ח"ב פ"ג ופ"ה, וא"כ זהו הוי' אחד ממש, שהוא לבדו המציאות האמת וכל הבריאה כלא ממש חשיבי וכמו שהי' יחיד ומיוחד קודם שנבה"ע כך הוא עתה ג"כ לאחר שנבה"ע ואין שום מציאות אמת זולתו, ובאמת הם כלא ממש חשובים כביטול זיו השמש כשהוא תוך גוף כדור השמש.

קיצור. ע' בסש"ב פ"כ, מובן הפי' ה' אחד שאין שום מציאות אמיתי זולתו כלל אף לאחר הבריאה, וכמש"ש ח"ב פ"ג שמציאותם האמת הוא כמו זיו השמש כשהוא כלול תוך גוף כדור השמש, וביאור הענין עפמ"ש האלשיך ר"פ בראשית כי סיפור הדברים שנבראו בשימ"ב ירמוז ג"כ לבחי' אלו באצילות, עד"מ למטה מאור השמש באצי' הו"ע שם הוי' וכן הארץ גשמי' ועניניה למעלה הוא מלי' דאצילות, וזהו שעוה"ב נק' ארץ והתהוות השמים והארץ הגשמיים וכל אשר בהם הוא מהשמים והארץ העליונים דרך יש מאין וא"כ אם יתגלה לנו השמים והארץ העליונים יתבטלו השמים והארץ גשמיים מבחי' יש כ"א יוכלו בבחי' אין כביטול זיו השמש תוך גוף השמש, וא"כ הוי' הוא גם עכשיו לאחר הבריאה אחד כמו קודם הבריאה ר"ל כאלו גם עכשיו אין שום מציאות זולתו כלל, כמו קודם הבריאה, דאעפ"י שיש להם מציאות זהו מצד המגן דשם אלקים המסתיר אבל כשלא יהי' ההסתור יהיה ענין מציאותם ע"ד זיו השמש כשהוא כלול תוך השמש ממש, שאז הוא בחי' אין ולא בחי' יש כלל עכ"ה) והנה כמו שהקרבן בהמה היו מביאים ממהצית השקל, כמו"כ הקרבת נה"ב בתפלה הוא ג"כ ע"י בחי' מחה"ש רוחני שיש בנה"א עשרה גרה ג' מוחין חב"ד וז' מדות שבנה"א.

ג) והנה על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל עבודה ועל גמ"ח (זהו הועתק מכ"י מו"ח ז"ל) עבודה הן הקרבנות בזמן בהמ"ק שהי' אש שלמעלה יורד ע"ג המזבח בדמות ארי', והיינו ענין אחרי ה' ילכו כארי' ישאג שהוא פ"א להימין כו' (ע' מזה בלק"ת בד"ה אתם נצבים פ"ג) וביאור הדבר (ר"ל ענין אש שלמעלה שהי' יורד זהו יובן מענין מצרף לכסף, וע' עוד מענין אש שלמעלה שהיה יורד בלק"ת בד"ה לבאר ענין יוה"כ פ"ג) יובן מענין מ"ש מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו במשלי סי' כ"ז כ"א (ובסי' י"ז ג' נאמר מצרף לכסף וכור לזהב ובוחן לבות ה') פי' כי הנה אה"ר שהיא באה ונמשכת מלמעלה למטה לעורר את האהבה בכללות נש"י הוא בבחי' מקיף כמ"ש וימינו תחבקני, (וע' מזה בלק"ת פ' ראה בהביאור ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו בענין כפה עליהם הר, מכאן מודעא רבה לאורייתא) והיינו כארי' ישאג לעורר

כנס"י כו', וזה אינו אלא לאחר ההתבוננות בק"ש בפסוק שמע ישראל ובשכמל"ו יחו"ע ותתאה, ואז אח"כ בשמו"ע התפלה במקום קרבן יורד האש שלמעלה אה"ר מבחי' אר"י הנ"ל ואוכל הקרבן שהוא הנה"ב דהיינו שמתהפך גם רצון הגוף ונה"ב לה' לבדו ואין בלבו אלא אחד ואין זר אתו כו' (הג"ה) מענין הקרבן שנתהפך נה"ב בתו"א בד"ה ורא אל אברהם, ושם גבי וענין הקרבן להקריב גם נה"ב, ובלק"ת בד"ה כי תצא למלחמה על אויביך דרוש הראשון פ"א ופ"ב, והנה לפמש"כ שלאחר ההתבוננות בק"ש בפסוק שמע ישראל כו' אח"כ בשמו"ע יורד האש שלמעלה א"ב לכאורה ק"ש זהו"ע אעפ"י שהאש יורד מלמעלה מצוה להביא מן ההדיוט לכן דוקא אחר ק"ש יורד האש מלמעלה בשמו"ע, וצ"ע לומר על ק"ש שהו"ע מה שמביאין מן ההדיוט שהרי ק"ש הוא יחוד או"א ושמו"ע יחוד זו"ג, וע' מענין ק"ש בלק"ת סוף הביאור ע"פ ואהי' אצלו אמון גבי וענין ממושבותיכם תביאו, ושם ענין מי שתורתו אומנתו מפסיק לק"ש, ואינו מפסיק לתפלה, ולפעמים ארז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה, הרי גם ק"ש עצמה לבד נק' קרבן עולה, וע' מזה בלק"ת פ' שלח בד"ה בפ' גסכים כתיב, ועל קושיא הנ"ל דהא ק"ש הוא יחוד או"א ושמו"ע הוא יחוד זו"ג, ולכאורה יש לתרץ עפמ"ש בבה"ז פ' וירא בד"ה וגם אמנה אחותי בת אבי היא דיחוד או"א הוא כדי להחיות העולמות בלבד בלי התחדשות וכ"כ בפרדס שער שמיני פי"ג בערך ויחוד זו"ג הוא לחדש העולמות ולהוליד נשמות חדשות כו' וע' מענין שמו"ע בת"א בתחלתו בד"ה השמים כסאי גבי איזו בית אשר תבנו לי, ובפ' ויחי בד"ה יהודה אתה יודוך אחיך פי' ג"כ דג' פרשיות דק"ש זהו"ע ראובן שמעון לוי אך שמו"ע זהו בחי' יהודה אתה כו', א"כ לפי"ז י"ל דק"ש הוא רק הכנה לבחינת שמונה עשרה שבו דוקא יורד האש מלמעלה כו', קיצור מהגה"ה, לכאורה מאחר ששמונה עשרה זהו במקום הקרבת נפש הבהמה א"כ קריאת שמע זהו ענין מצוה להביא מן ההדיוט, והרי ק"ש מדאורייתא וגם הוא יחוד חו"ב, ושמו"ע יחוד ת"ת ומל', ואפשר לתרץ דמ"מ ק"ש הוא יחוד חו"ב בשביל להחיות העולמות בלי התחדשות, וע"ד כולם בחכ' עשית בבינה, אבל יחוד תר"מ הוא להוליד נשמות חדשות, ויחוד זה נמשך ממקום עליון יותר ועיין בד"ה יהודה אתה ע"כ הגה"ה. וזהו מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו, פי' עד"מ הכסף המעורב בסיגים בתכלית התערובות כשנותנים אותו בכור המצרף בשלהבת מתברר ומתפרדים כל החלקים שבו עד שחלק הטוב יוצא נקי בפ"ע, וכל חלקי הסיגים מתפרדים ויוצאים מובדלים בפ"ע וכל שיתנו אותו בשלהבת הרבה פעמים יותר יובדל חלקי הסיגים הדקים כידוע, וא"כ נמצא שהיו הסיגים בהעלם תחלה בערבובי' וע"י השלהבת נתגלו ויצאו לגילוי וכל שנשתהא הכסף בשלהבת יותר יותר יוצא ההעלם עד שגם הדק שבדקות יצא להפרד בפ"ע ולא להיות מעורב בטוב כו' וכמו"כ עד"מ בנה"ב עם הנה"א שהם מעורבים בתכלית מטו"ר ע"י שלהבת העולה מאליה בתפלת שמו"ע מחמת שאגת

ארי' דלעילא הנ"ל מתבררים כל החלקים המעורבים ויוצא מן ההעלם כל הסיגים הדק שבדקות כו'. קיצור. מצרף לכסף כל שנשתהא הכסף בשלהבת יותר מתגלה יותר הסיגים כן בירור נה"ב כל שמתבונן יותר בגדולת ה' יתגלה הסיגים הדקים) וזהו הטעם שאנו אומרים סלח לנו בשמו"ע דוקא להיות כי כל מה שהתבונן ביותר העמקות בק"ש וסדר השבחים בפסוד"ז בהתלהבות רשפי אש שלמטה צעק לבם יותר נתעורר למעלה אש שלמעלה אה"ר (ואז גם שמים לא זכו בעיניו כו' הר"ד נ"ע כו') מאחר דלגבי עצמיות המאציל כלא חשיבי המשפיע עם המקבל טוב וממלא. וגם למטה נתגלה כל דק שבדקות שבתערובות טו"ר ואז נעשה חטא גדול גם בדקות הרע ואומר סלח לנו כי חטאנו (הר"ד נ"ע מפני שגם חוט השערה נדמה כהר לגבי אמיתית בעל האמת (הג"ה. ובילקוט ח"ב דף י"ד ע"ב בשמואל א' סי' ב' רמז פ"ט זה שאמר הכתוב מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו כשם שהמצרף הזה מכניס את הכסף לאש ואת הזהב לכור כך הקב"ה צורף את הצדיקים כל אחד ואחד כפי כחו, וכן אתה מוצא שרה צרפה הקב"ה כ"ה שנה משבאת לא"י ורבקה אף היא צרפה הקב"ה לפי כחה כ' שנה ואף חנה צרפה הקב"ה לפי כחה י"ט שנה כו' ואח"כ פקדה כו', הרי המצרף הוא ענין הבירור, ועיין מענין הבירור בלקו"ת פ' במדבר בד"ה במדבר סיני באהל מועד, והוא דרוש השני, ועיין בזהר גדול פ' בראשית עמוד קנ"ו ושם הביא הפסוק שבמשלי סי' י"ז ג', ופי' מצרף לכסף דא אברהם וכור לזהב דא יצחק ובוהן לבות ה' דא יעקב, וע' במ"ע רמז קנ"ד ובבחי פ"ב ב', ועיין מזה בת"ז דף ק"ה ב' בתיקון ס"ט, לכאורה אפ"ל עפ"מ"ש בלק"ת פ' מטות בד"ה ואשה כי תדור נדר גאולה ראשונה בזכות אברהם גאולה שנייה בזכות יצחק, גאולה שלישית בזכות יעקב, כי מדת יעקב הוא אמת וגם גבה מאד מסט' דיעקב בזהר וישב דף קפ"א ע"ש בבה"ה, ומ"מ צ"ע ממ"ש בתו"א פ' ויצא בד"ה ושבתי בשלום אל בית אבי שהוא יצחק ואז והי' הוי' לי לאלקים וזהו הצחוק והתענוג שיתגלה לעתיד, וע' בהרמ"ז ר"פ תולדות, אם כן לפי זה כור לזהב זהו לעתיד לבא ועיין מ"ש על פסוק כי לא בכסף תגאלו), כמשל מי שעומד לפני המלך שגם תנועה קלה בפריקת העול האימה כמרד יחשב, וגם כל יגיעותיו לא יזכו בעיני המלך לפי שלגבי רוממות המלך אין לך דבר שיספיק כו' ע"כ) וזהו שאמרו רז"ל בגיטין דנ"ו ע"א שדא ביה מומא בדוקין שבעין (ופי' רש"י דוקין טילא כמו הנוטה כדוק שמים בישעי' סי' מ"ם כ"ב והיינו קרום) דוכתא דלדידן הוי מומא ולדידהו לא הוה מומא פי' דוקין שבעין הוא ההסתרה שבתכמה והשגה אלקות מצד חומר מחשך הגוף והסתרה זו שלא נתפס במוח ולב טוב וממלא כאלו רואה חושיות (עי' בת"א בד"ה ואלה המשפטים בענין בחי' ראיה) הוא תכלית הדקות של הרע משבירת רפ"ח ניצוצים שבשעת חטא אדה"ר וכמ"ש בזהר דאחשיך אנפין (שזהו ענין שהפריד הפרי מן האילן היינו שהפריד בחי' מל' מבחי' ז"א הנק' שמש הוי' ששם הביטול כביטול זיו השמש, כמ"ש ע"פ ראו קרא ה' בשם בצלאל) ולכך לדידהו עכו"ם שיניקתם מאחוריים אין זה מום כי הפרידן מאחדותו כמ"ש בהגחיל

עליון גוים בהפרידו בני אדם, אך לדידן נש"י עבמ"ח מאמינים בני מאמינים הוי מומא (הג"ה, במא"א מם סעי' י"ז מום גימ' אלקים וזה יניקת החיצונים משם עכ"ל, והיינו שהמום זהו כשמפריד שם אלקים משם הוי' ע"ד חטא עה"ד היפך מבחי' שמש ומגן הוי' אלקים כו', וז"ש במד"ר פ' לך ר"פ מ"ו שהסתרה על הברית נק' ג"כ מום כו', וע' בדרוש חרבות צורים שבחי' זו נמשך משם אלקים כשמפרידן אותו משם הוי' עכ"ה).

קיצור סעי' ג'. והנה על שלשה דברים העולם עומד, (נראה שזהו הקדמה א' לבאר איך משה רועה ומפרנס את האמונה שתהי' האמונה ג"כ בבחי' דעת בסוכ"ע זהו ע"י תומ"צ וכללותן תורה ועבודה וגמ"ח) עבודה הן הקרבנות אריה דאכיל קרבנין ועכשיו תפלה במקום קרבנות יורד ונמשך בשמו"ע אה"ר מבחי' אריה ע"י אומרו בא"י כמ"ש בת"א בד"ה אז ישיר משה ובנ"י (ה', וא"כ קודם לשמו"ע הוא רק ע"ד מצוה להביא מן ההדיוט ע"ד מ"ש בד"ה יהודה אתה, אשר ק"ש ואוי"צ זהו"ע ראובן ושמעון לוי ושמו"ע זהו"ע ויהודה אתה ע') וזהו מצרף לכסף דכל שנשתהה הכסף בשלהבת יותר יגלו יותר הסיגים כן בירור גה"ב כל שמתבונן יותר בגדולת ה' יתגלה יותר גם הסיגים הדקים (וע' ילקוט ח"ב רמו פ"ט מענין מצרף לכסף, שהקב"ה צורף את הצדיקים ובוהר מצרף לכסף זה אברהם וכור לזהב זה יצחק, י"ל עפמ"ש הרמ"ז ר"פ תולדות) וזהו הטעם שאנו אומרים סלח לנו בשמו"ע דוקא שאו דוקא נתגלה הסיגים וע' מזה ג"כ בד"ה בהעלותך את הנרות פ"ג שזהו"ע אוילים מדרך פשעם, וזהו"ע דוקין שבעין דלמצרים לא הוי מומא ולדידן הוי מומא (מום גימ' אלקים שמפרידו משם הוי' בהפרידו בני אדם).

(ד) וזהו ונתנו איש כופר נפשו לה' מחצית השקל בשקל הקדש תרומה לה', פי' כי הנה במשכן הוי' ג' דברים כלליים זהב כסף ונחושת והוא נגד ג' דברים שהעולם עומד עליהם תורה ועבודה וגמ"ח, העבודה הן הקרבנות הוא בחי' הזהב ורשפי אש התשוקה מלמטה למעלה כידוע, והכסף הוא חסד עליון מלמעלה למטה אה"ר הנ"ל לעורר האהבה בכנס"י נכסף נכספתי (ה' כסף זהו כמ"ש בד"ה אז ישיר משה ובנ"י בענין כהן שזהו"ע בא"י שבשמו"ע וזהב זהו מש"ש אבל עבודת הלויים כו' ע') והנחשת הוא הממוצע בין שניהם והיא התורה (ה' וע"ד המבואר במד"ר ויקהל פמ"ט ונחשת זה יעקב שנאמר נחשתי ויברכני ה' בגלגלך, ואפ"ל שע"י התורה שהיא בחי' יעקב כמ"ש ויקם עדות ביעקב עי"ז מתברר גם ק"נ הנק' נחושת כמ"ש בלק"ת פ' חוקת סד"ה ויעש משה נחש נחושת וכה"ג נתבאר ע"פ ויברך יעקב את פרעה דהיינו שברכה זו שיוכל לפרעה להתברר ולהכלל כו' ע'). ועפ"י יש לבאר ענין שקל הקודש כי הנה ידוע ההפרש בין קדש לקדוש, שקדוש בוי"ו מורה ההמשכה מסובב לממלא לומר שהוא ית' קדוש ומובדל מזמן ומקום כו', והוא מתנשא ומרומם.

אבל קדש בלא ו' הוא עצמיות אוא"ס קודם שיהי' סובב וממלא שאז הו"ע הקדושה וההבדלה בעצמותו ולא שהוא קדוש ומובדל הימנו בלבד (ה' דהיינו מן העולמות כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוש הראשון פ"א והסבר הדברים י"ל עפמ"ש במ"א בענין קדש וענין קדה"ק בד"ה האוינו השמים דרוש הראשון, וכאן מפרש ענין זה על בחי' קדוש ובחי' קדש בלא ו' ע') וזהו"ע שקל הקודש דייקא להיות כי משה רע"מ הוא לזון ולפרנס את האמונה לכנס"י כנ"ל בענין כי תשא את ראש בני דהיינו להעלות הראש ומוחין של כנס"י (שיהי' האמונה כאלו רואה כמ"ש בלק"ת בד"ה וידעת היום) והיינו ע"י שהוא ממשיך מקדש העליון העצמיות של המאציל כאמרינו אק"ב והו"ע שקל הקודש שנשקל בקדש העליון בשלשה קוין כו' (ה' ור"ל ג' קוין תורה עבודה גמ"ח הם ג' ווין דג"פ קדוש הנמשך מקדש העליון כמ"ש בד"ה כי ההרים ימושו פ"ב ושם ענין פותח את ידיך כו', ועי"ז רצון יראיו יעשה שנמשך ג"כ הרצון בכנס"י שיהי' רעו"ד ליבטל באוא"ס גם סד"ה שינייך כעדר נת' מהזוח"ג האוינו דרצ"ו שע"י ג"פ קדוש מתעלים אח"כ בבחי' קדש ע') וענין מחצית השקל דוקא להיות כי קדש העליון הוה בא ונמשך בכלי כף מאזנים לשוקלו לחצאין שוין דוקא ומחציתו יתנו כו' ועד"מ כששוקלין איזה דבר לחצאין שוין.

קיצור. זהב כנגד עבודה רשפי אש כסף המשכה מלמעלה למטה לעורר האה' כנגד גמ"ח (גם בחי' לויים וכהנים) נחשת תורה, וצ"ע בתורה נאמר הנחמדים מזהב גם נת' ענין טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף שע"ז נעשית כבחי' כלה ומקבלת אור ח"ע וצ"ל שע"ז דוקא נמשכת לברר גם הנחשת כענין אני חכמה שכנתי ערמה במשלי סי' ח' י"ב ילקוט שם סוף רמו תתק"מ סבכתי ערמה ואין יצה"ר שולט במי שבלבו תורה) ענין שקל הקודש בחי' שלמעלה מקדוש בו"ו ומשם ממשיך משה לרעות את האמונה והיינו ע"י אק"ב, ופי' שקל הקדש שנשקל בג' קוין בג"פ קדוש, וענין מחצית שנשקל הקודש לב' חצאין כל שמחצית הא' יותר כבד במשא, כן לפי ערך יתעלה מחצה השני, כן ע"י המשכה מבחי' קדש ע"י רמ"ח ע"ע בחי' אשר קדשנו כו' ע"י ג' קוין דו"א ע"ז מחצית הב' תרומה לה' עליות כנס"י בתפלת שמו"ע העשיר לא ירבה מיו"ד, כי עשר ולא אחד עשר רק עשירותו בהתכללות יו"ד מיו"ד כו' לפקודיהם כמו נפקוד מקום דוד כו' שנחסר הרע סלח לנו כו' אך ערך עלי' זו והזיכור הוא לפי ערך המשכה בג' קוין דתומ"צ כו' מחצית הראשון.

כי תשא משה רע"מ, ורעה אמונה כנסיי מאמינים, רעו"ד, בלא דעת, והוא למעלה מן הדעת, ולכן ישראל גבוהים מן מלאכים, שבחי מלאך הוא ההשגה, והיינו בעלמא דאתגליא, ממכ"ע שבוה שייך השגה, אבל האמונה בסוכ"ע למתב"כ, (ע' בד"ה וספרתם לכם בענין חטה ושעורה), והמחי' האמונה זהו התורה, שהיא למעלה מבחי' אמונה, כי אורייתא וקוב"ה כולא חד, וי"ל התורה גק' אמת, ואיהו אמת ואיהי אמונה, וזהו"ע חטה שהם כ"ב אותיות התורה, שזהו ג"כ אמת א' עד תיו, וזהו המזון לאמונה כו', כמארז"ל שאין התינוק יודע כו', וע' באג"ה ד"ה חגרה בעזו כו', ועמ"ש בד"ה וידעת היום, ועוד כי האמונה בסוכ"ע וממכ"ע, וע"י התומצ' ממשיך מאתה ה' לבדך, שלמעלה מסוכ"ע וממכ"ע, לכן עי"ז מפרנסים האמונה כו', והמשכה זו מקדש שלמעלה מקדוש סוכ"ע, וזהו הקב"ה סובב וממלא כו', והנה פי' ורעה אמונה היינו כמ"ש באמונתו יחי', וזהו כי תשא את ראש הם המוחין להגביה, ועמ"ש ע"פ במדבר דרוש הראשון בפ"י שאו לגולגלותם, לבחי' גלגלתא רצה"ע מאדך כו' וכ"ז ע"י משה רע"מ שממשיך הדעת בנשיי כמ"ש ע"פ ואלה המשפטים כו' וגם התורה נק' ע"ש משה תורת משה והיינו משה אמת כו' ועמ"ש ע"פ ויכתוב משה כו'.

והנה על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח. והנה ענין ורעה אמונה היינו ע"י התורה שהיא המשכה בתחלה מלמעלה למטה, ועבודה הו"ע הקרבנות ועכשיו הוא תפלה במקום קרבנות, שכמו בקרבנות היה אש שלמעלה יורד ע"ג המזבח ארי' דאכיל קרבנין כו', כך הוא בתפלה ברוך אתה כו' היינו המשכת אה"ר מלמעלה מבחי' סוכ"ע כארי' ישאג ותוכלל בו נה"ב כו', וכמ"ש במ"א ע"פ או ישיר משה, והוא בחי' העלאה מלמטה למעלה כי הגם שהאש שלמעלה היה יורד מלמעלה למטה וכן בתפלה ברוך אתה המשכה כו', אך המשכה זו היינו להיות עי"ז עליית הנפש וביטולה במקורה בסוכ"ע וגם המשכה זו דאש שלמעלה אינה באה כ"א בהקדים תחלה רשפי אש הנפש אש שלמטה כו', והנה על בחי' זו נאמר ונתנו איש כפר נפשו לה' מחצית השקל תרומה לה', תרומה הוא ארמותא והעלאת הנפש וכמו שמחצית השקל היו מביאין הקרבנות, נמצא בחי' עבודה היינו ענין הקרבנות כללותן זהו"ע מחצית השקל תרומה כו', וענין בחי' זו בתפילה שכנגד הקרבנות היינו כמ"ש במשלי סי' כ"ז כ"א מצרף לכסף וכור לזהב ואיש לפי מהללו, כי הנה האהבה נקראת כסף מלשון נכסוף נכספתה לבית אביך נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות הוי', אם תבקשנה ככסף כו', וכן ענין ארבע מאות שקל כסף הוא ת' עלמין דכסופין דמתענגי ביה צדיקייא כו', וזהו ג"כ ענין וילקט יוסף את כל הכסף כו', וזהו ג"כ ענין גביע הכסף שהטמין יוסף צ"ע באמתחת בנימין צ"ת כו', אך מחמת התלבשות הנה"א בנה"ב המושכת לתאוות עוה"ז וכסופין בטלין דילה, ה"ז עדי"מ כסף המעורב בסיגים, והיינו שהאדם בטבעו מוערב טו"ר מחמת לבושי נוגה ואף שאינו עושה רע בפו"מ הוא מחמת שהרע ישן אצלו, אך

אעפ"כ בטבעו הוא בתולדתו וע' בע"ח שער ק"ש ספ"ד ולזאת צריך להסריד הרע ממנו ע"ד הגו סיגים מכסף והיינו ענין מצרף לכסף והוא כלי עשוי לצרוף הכסף והיינו ע"י האש והשלהבת שבמצרף והסיג ישרף וישאר הכסף נקי, וכך הוא בירור כוסף הנפש ותשוקתה בתפלה שהוא בחי' מצרף לכסף, כי בחכמה אתברירו ואש שלמעלה היינו אריה אור י"ה והוא המשכה מבחי' חכמה והיינו אהבה הטבעית אה"ר שבנה"א הכלולה בחכ' שבנפש אשר אינה מתלבשת כלל בלבושי הנפש החיונית והיא מתלהבת ומתלהטת במס"ג על קדה"ש וליפרד מן הפתילה הוא הגוף שנאחזת בו כשלהבת העולה מאליה ומצוה להביא מן ההדיוט אש שלמטה ע"י התבוננות בגדולת ה' כל חד לפום שעו"ד, ולהלהיב לכו ונפשו לעבודת ה' ע"י התבונה והדעת בגדולת ה', וזהו ענין המצרף שהוא כלי שבו הבירור והיינו כי אע"ג דבחכמה אתברירו אבל מ"מ מקום הבירור הוא בבינה וכמ"ש במ"א ע"פ אמר עם הספר ישוב מחשבתו כו' והיינו ההתבוננות בגדולת ה' איך שהוא מחדש בכ"י תמיד מע"ב מאין ליש ממש, שתמיד מתחדש החיות, ומוה נמשך האהבה כרשפי אש, וזהו ג"כ הכלי לגילוי אש שלמעלה מבחי' חכמה שבנפש והוא המתגלה בשמו"ע, ועי"ז גשרפים הסיגים, דהרע שמנוגה המעורב בכסף הקדשים שהוא האהבה שבנה"א ע' בתניא פ"ב, ונשאר הכסף נקי להיות נכספה וגם כלתה נפשי ממש לחצרות ה' וזהו שאומר בשמו"ע סלח לנו כי חטאנו אחר ק"ש שמקבל עליו עומ"ש ומצות ואהבת והיינו לפי שע"י רשפי אש השלהבת ניכר הסיג שהי' בו מקודם ע"כ מבקש ע"ז סלח לנו משא"כ קודם התפלה כל דרך איש ישר בעיניו והוא בחי' אוילים מדרך פשעם שאינו מכיר הפשע וכמ"ש ע"פ בהעלותך כו' ואומר חף אנכי מפשע, אלא ע"י שמגיע לואהבת אזי אומר סלח לנו כו', וזהו ענין הנזכר בגמ' פ"ה דגיטין בענין דוקין שבעין דלדידהו לא הוי מומא ולדידן הוה מומא, כי הנה כנס"י נקי יונתי עיניך יונים שהוא האהבה שמבחי' רא"י לאסתכלא ביקרא דמלכא וגם אהרן כה"ג שושדמ"ט, הנה אהרן אותיות נראה ע"ד אשר עין בעין נראה אתה ה', ובכ"א צ"ל בחי' זו וזהו ענין כדרך שבא לראות כו' ודוקין שבעין שהוא עד"מ קרום דק המסתיר על רא"י זו מלשון הנוטה כדוק שמים, והיינו שאין נתפס אלקות אצלו בבחי' רא"י מקרום ממש הוי מומא, כי צ"ל בבחי' וכל העם רואים כו', (עומ"ש בד"ה ואלה המשפטים) משא"כ לדידהו עכומ"ז לא הוה מומא כי גם בלעם היה סתום העין עינים להם ולא יראו כי שרשם מבחי' אחוריים והרא"י אינה אלא בפנים כו' (וע' בהרמ"ז פ' האזינו בדה"ר רפ"ו ע"ב בד"ה ר' יצחק פתח כו' ע"ש), וזהו"ע שגלשו מהר גלעד צדיקים נדמה להם כל איסור קל מד"ס כהר משא"כ הרשעים הוא להיפוך כו' וכ"ז הוא התפלה שנמשך ובא לבחי' רא"י ארי' אותיות רא"י ואז מכיר פחיתותו ואומר סלח לנו כו' על הסיגים שהי' בו תחלה וזהו וצרפתים כצרוף את הכסף שנאמר על כוסף הנפש מזוקק מכל סיג והו"ע ונתנו מחצית השקל תרומה לה', שהוא כסף צרוף ומזוקק עשרים גרה כדאי' במשנה פ"ח דבכורות והיינו בחי' עשר כחות הנפש

ג' שכליים זו' מדות שנצרפו במצרף לכסף הוא ההתבוננות שבתפלה עד שנשארו מזוקקים ומנוקים מכל סיג ועי"ז הוא תרומה לה' והיינו ע"י אש שלמעלה בחי' אה"ר שמבחי' ח"ע כנ"ל, וזהו ונתנו איש כפר נפשו מלשון בעי לכפורי' ידי' וכדפירש"י בפ' וישלח ע"פ אכפרה פניו במנחה שהוא קינוח הלכלוך כו' והיינו להסיר הסיגים שבכסף הקדשים להיות הגו סיגים מכסף, וזהו ואיש לפי מהללו מל' בהלו גרו שע"ז האור דוחה החושך המסתיר וכנודע מענין הללויה שבפסוד"ז וכמ"ש במ"א ע"פ יצמיה צדקה ותהלה נגד כל הגוים כו'.

אך גם כדי שיוכל להיות העלאת הנפש בתפלה צ"ל המשכה תחלה מלמעלה והיינו ענין ורעה אמונה דמשה רע"מ, וזהו ע"י תורה וגמ"ח שהתורה נקראת עוז שנותנת כח לנה"א שתוכל לצאת מגלות הנה"ב וכמ"ש בד"ה בחודש השלישי בפ' יתרו ע"ש, כן בצדקה וצדקה תרומם גוי וכמ"ש בד"ה המגביהי לשבת ובד"ה ושמתי כדכד, וזהו"ע שקל הקדש שיש בו שני שני מחצית השקל והוא עד"מ משקל וכף מאזנים שכדי להגביה הסחורה שבכף השמאלית עד"מ הוא ע"י המשקל והאבן שנותן בכף ימנית שמכביד ויורד למטה ועי"ז מכריע ומגביה הסחורה שבכף השמאלית שתגביה מהארץ למעלה באויר היפך טבעה כו', כך כדי להיות עליית גה"ב בתפלה שזהו היפך טבעה כי רוח הבהמה היורדת למטה ולכן עם היות שמתבונן, כי אני הוי' לא שניתי אעפ"כ ואתם בני יעקב לא כליתם שאין לכם כלות הנפש והיינו מחמת חומריות וגסות נה"ב אך ע"י עסק התורה וקיום המצות שע"ז ממשך האור מלמעלה למטה על נפשו באו"פ ואו"מ עי"ז נותן כח להיות עליית הנה"א ובירור נה"ב כו' וזהו"ע וצדקה תרומם וז"ש כי תשא את ראש בניי שמש רע"מ ע"י המשכה שממשך מלמעלה למטה גורם להיות גשיאת ראש כנסיי מלמטה למעלה כו', והנה כתיב אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף כו' מזוקק שבעתים כו', והו"ע מחצית השקל שמלמעלה למטה ע"י תורה וגמ"ח ומזה נמשך להיות ונתנו איש כו' בחי' מצרף לכסף דהיינו בכסף הנה"א שיתברר כנ"ל ועי"ז נמשך גילוי אש שלמעלה וזהו מחצית השקל תרומה (וכן למעלה זהו מ"ש בפע"ח גבי חג השבועות שהחסד המלוכש בת"ת דו"א מתחלק לב' חצאי' חציו לז"א וגורם המשכת הכתר דו"א והו"ע מחצית השקל שמלמעלה למטה הנמשך ע"י תו"מ כי רמ"ח מ"ע הם רמ"ח אברים דו"א והתורה הוא מוחין דאבא שבז"א וכללות התו"מ זהו הכתר הנמשך לז"א מא"א כו' וכ"ז נמשך ממחצית השקל הנ"ל חצי החסד שבת"ת כו' כי חסד הנ"ל והחסד שרשו * מחיוורתא דגלגלתא דא"א ושרש שרשן מחסד דעתיק וחצי השני דחסד הנ"ל נמשך לנוק' ונטהרת בו ע"ש, וזהו"ע עליית כנסיי שזהו בחי' מחצית השקל תרומה כו'), וזהו ג"כ ענין ושמתי כדכד שמשותף ב' בחי' שמש שלמעלה למטה ומלמטה למעלה וגק' שקל הקדש

שזהו המשכה מבחי' קדש העליון ונמשך בבחי' משקל בג' קוין דתורה ועבודה וגמ"ח כי הא בהא תליא, וזהו גם כן ענין ג' פעמים קדוש שהם ג' בחי' המשכת מקדש העליון להיות קדוש בוי"ו שהוי"ו הוא המשכה כו' וכנגד ג' קוין אלו היה ג"כ במשכן ג' דברים זהב וכסף ונחושת כו', והנה כמו שכדי לבוא לבחי' עבודה שבלב זו התפלה הוא ע"י התומ"צ כך ע"י עבודה * מוסיף אח"כ אור בהתו"מ וכנודע מענין פי' עוסק בתורה לשמה דהיינו לשם התורה עצמה כו', נמצא כמו ע"י מחצית השקל דתו"מ גורם עליית מחצית השקל תרומה דעבודה כך ע"י עליית מחצית השקל תרומה גורם ירידת המשכת מחצית השקל וכף הימני דתו"מ, ולכן עיקר הצווי הוא על מחצית השקל תרומה, והענין דהנה מבואר במ"א פי' ועשיתם אתם כאלו עשאוני, והנה עשי' כולל ב' פי' לשון עשיה כפשוטו, הב' ל' הכרח ועישוי כמו גט המעושה, ובאמת שניהם ענין אחד כי עד"מ אדם העושה איזה מעשה שמצייר איזו ציור או כותב איזו כתב וכדומה הנה מוריד שכלו להיות נשפל ומלובש במעשה זו, וזהו ע"י הכרח ועישוי לגבי השכל כי השכל בעצמו הוא למעלה מעשי' וכדי שיומשך בעשי' זהו הכרח שמכריחין אותו היפך רצונו כו', ועד"ז נאמר בשבת וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה, שהוא עליית החכ' מהעשי' וזהו בחי' שבת ומנוחה היפך העשי' וההכרח כו', והנה עד"ז יובן שאדם דאצי' נק' אדם דעשי' כי כדי שיומשך ויתלבש אזא"ס ב"ה בכלים דאצי' שאינן לפי ערכו כלל כמ"ש אין ערוך לך כו', זהו ירידה והשפלה ונק' עשי' והכרח היפך טבע האור עד"מ שטבעו ורצונו להסתלק למקורו ושרשו שיהי' נכלל במאור וזהו כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא כמו טבע האש לעלות כו' (וכמ"ש בד"ה אתם נצבים) ולכן כדי שיהי' נמשך ומתלבש בח"ע נק' ועשיתם אתם עשי' והכרח, והיינו ע"י ביטול היש לאין היפוך טבע האדם שזהו"ע עבודה מל' עורות עבודים לשנות טבעו כו', הנה עי"ז ממשיכים כמו"כ מלמעלה בחי' ועשיתם אתם, וזהו שעד"מ ע"י כף משקולת העולה בחי' מחצית השקל תרומה גורם ירידת כף השני, והגם שבלה"ג התורה ירדה ונמשכה למטה, וזהו"ע ירידת הכף הימני שיורד ונמשך ממילא ולכן צריך להתחיל בבחי' זו שע"ז מגביה הנפש כו' כנ"ל, וז"ש וירד ה' על ה"ס, אך הירידה שמעצמו זהו כמארו"ל גובלות חכ' שלמעלה תורה גובלות דוקא, ולכן נחושת שבמשכן רומז לתורה כי זהב קו השמאל בחי' עבודה וכסף קו הימין בחי' גמ"ח ותורה שהיא קו האמצעי הוא נחושת, וקשה דהא ת"ת כנגד כולם ומדוע רומז נחושת לתורה, אך כי פי' נחשת ר"ת גובלות חכמה שלמעלה תורה וגם כי ע"י התורה מכניע חכמה דקליפה והנחש היה ערום כו' לכן נרמז בנחשת וז"ש ביוסף כי נחש ינחש בו יוסף בן זקונים בר חכים ע"כ מכניע הנחש דקליפה כנ"ל, ועכ"פ התורה היא מבחי' גובלות חכמה וכמ"ש במשה וראית את אחורי לפני לא יראו, אכן שיהי' גילוי פנימי' ח"ע בהתורה זהו"ע עסק בתורה

לשמה לשם התורה עצמה והיינו ע"י עבודה בתחלה ביטול היש לאין, וז"ש על תפילתי שתהא סמוכה למטתי והיינו כדי שיהי' עסק התורה אחר התפלה כו' שעיי' ממשיכים בהתורה מבחי' פנימי' ח"ע, נמצא זהו ירידת הכף הימני מבחי' עליונה יותר מהבחי' היורד ונמשך מעצמו וירידה והמשכה עליונה זו היינו ע"י ההעלאה דבחי' כף השנית דבחי' עבודה שעלי' זו גורם ירידת הכף הימני מבחי' עליונה יותר ועמ"ש ע"פ ועתה יגדל כח אד' שהוא כח המקיף הנמשך ע"י המצות שעיי' נושא ומגביה גם את האבן באויר כו' ע"ש דמשם יובן ג"כ ענין הנזיל בפ"י מחצית השקל.

וזהו והשיבו לחמכם במשקל שעל ידי העבודה מעלים לחם התורה לבחינת מתקלא מקור המשקל ומשם נמשך המשקל בתוס' אור כענין והי' מספר בני אשר לא יספר כו' שהמצות הן בחינת מספר יהי' אשר לא יספר כו' ע' בד"ה שימני כחותם יש תורה ויש תורה, וזהו אורייתא מתקשראה בקוב"ה ולפעמים איתא אורייתא וקוב"ה כולא חד, והנה עיי' יהי' הגילוי לע"ל, כי הנה כתיב מצרף לכסף דא אברהם וכו' לזהב דא יצחק, ויצי"מ הי' מבחי' אברהם כמ"ש ברע"מ פ' תצא דרע"ז א' חמשים כסף * חמשים פעמים יצי"מ חמשים יום מיצי"מ עד מ"ת, וזהו מצרף לכסף שע"י שנאמר לאברהם זענו אותו ד' מאות שנה זכו לבחי' שקל הקדש כי שקל הקדש היינו מה שקדש העליון נשקל ונמשך בתורה ועבודה וגמ"ת, וזכו לזה ע"י צירוף בגלות מצרים (כמ"ש בד"ה וכל העם רואים ס"פ יתרו), והנה שקל הוא גילוי שם הוי' וכמ"ש בע"ח (שער א"א ס"פ ה') ד' יודין שבשם הוי' במילוי יודין זהו שק דשקל כו' (ע"ש ובלק"ת פ' תשא) והיינו כי היו"ד הוא צמצום שהאור נמשך ע"י משקל אבנא למשקל בה דא יו"ד כו', וזהו"ע ת' עלמין דכסופין הגז' ע"פ וישלח כו', וז"ש ושמי הוי' לא נודעתי להם ועכשיו גילוי שם הוי', וע' בענין ד' יודין ע"פ רובע ישראל כו' בי"ע ש' אף עשיתו מרבה בחי' יו"ד הרביעי נשמה לנשמה לכן ש' בפ"ע ק' שם הוי', אך לע"ל יהי' הגילוי מבחי' יותר עליונה היינו מבחי' שמו הגדול שלמעלה משם הוי' או כי יש ב' בחי' שמות הוי' ופסיק טעמא בגוייהו כו', ועמ"ש ע"פ והי' הוי' לי לאלקים ששם הוי' יהי' כאלקים נחשב ע"י הגילוי שלע"ל וכמ"ש במ"א ע"פ אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ להיות לכם לאלקים כו' ע"ש באריכות, וזהו בחי' יצחק שע"ז אמר יעקב ושבתי בשלום אל בית אבי דהיינו יצחק צחוק ותענוג העליון ואז והי' הוי' לי לאלקים וזהו למעלה מבחי' שקל כסף הג"ל שמבחי' שם הוי', וזהו"ע וכו' לזהב, וכמ"ש ולא בכסף תגאלו ופי' בלק"ת בישעי' שהגאולה לע"ל יהי' מבחי' זהב שהוא בחי' יצחק כו', וביאור הענין כי הנה מבואר בתניא פ"ג בענין כמעלת הזהב על הכסף כי האהבה שמבחי' כסף הוא מבחי' חסד הנמשך כמים לדבקה בו וטבע המים לדבק וזהו נכספה וגם כלתה נפשי

חמשים כסף : בבין שמות ח"ב נוסף כגליון : וכסף מדריגה ותסד ואברהם ובמסקנו דמצרים חמשין תרעין דחירו אפתח לון וז"ש חמשים.

לחצרות ה', חצרות ה' הן בתי גואי ובתי בראי ת' עלמין דכסופין ובגמ' גק' ש"י עולמות (וע' מענין להנחיל אוהבי יש בזהר ס' לך לך דפי"ח ע"א בס"ת ובפ' ויצא דקנ"ו סע"ב בס"ת ובפ"י הרמ"ז שם ובזהר שם דקנ"ח א' ויגש דר"ו א' ויחי דרמ"ב ב' ובפ' תרומה דקס"ו שמיני ד"מ ע"ב וברע"מ פ' פנחס דרל"ט א' ודרנ"ב סע"ב, וע"ש שהוא בחי' ח"ע יש מאין כו') ואפ"ל שהכל א' עם ת' עלמין דכסופין שבוהר אלא שבגמ' חשבו י' כמו שהוא בעצם ובזהר חשבו כללות י' מי' לכן עלה ת', ומבואר בד"ה וארשתיך לי איך חצרות ה' הן רק בחי' אותיות אבל לבי ובשרי ירננו אל אל כו' מהו"ע כו' ע"ש, וזהו מעלת הזהב על הכסף בחי' רשפי אש, וזהו וגבה מאד ליבטל ולכלול בעצמיות וע' בפ' בהר בד"ה כי תבואו מעלה אהבה זו על אהבה שמבחי' מים שהוא בחי' כסף כו' ועבד הלוי הוא להיות הוא נכלל בבחי' לבדן ע' ד"ה או ישיר, וכמו"כ הגילוי מלמעלה בחי' גבוה יותר כי הנה כסף הוא בחי' אברהם חסד דע"י חיוורתא כו' וזהב בחי' יצחק והוא בחי' אמת גבורה דע"י אך מבואר במ"א שהמשכה זו פנימי' יותר רק לפי שהוא בחי' פנימיות צ"ל ע"י גבורה ע' בדרוש שוש אשיש בהוי' ותגל נפשי כו' ועוד אמת יאר ה' פניו ולכן זהו גוון זהב תרין תפוחין כו' להצהיל פנים כו', ואמת גילוי עצמיות שלמעלה מחסד כמבואר בד"ה ויכתוב משה כו', גם אמת תיקון השביעי, וזהו ז' דזהב, גם הב דזהב גימ' ז' ע"ד שבעתים כאור שבעת ז' הימים, או שבעה ושבעה מוצקות גם אלף * השביעי כו' ויש שבת תתאה ושבת עילאה כמנורת זהב הטבת ה' גרות וב' גרות כו' כי עצמיות ה"ג וכללותן יסוד זמל' וכן בה"ח ולע"ל והכהו לשבעה נחלים ז"ת דע"י כו', וז"ש ואמת ה' לעולם אך גילוי זה לע"ל משא"כ עכשיו צ"ל חסד כי חסד אמר יברא ואמת אמר אל יברא לפי שכולו מלא שקרים אבל לע"ל ואת רוח הטומאה אעביר יוכל האמת להתגלות, וזהו עלמא דקשוט ישחק בשין, ולכן שלמה חטא במה שאין כסף נחשב בימיו כו' ע' בזהר ס"פ ויחי דרמ"ט סע"ב ודר"ן א' וזהו שלע"ל גאמר כי בחיפזון לא תצאו כו', וזהו לא תצא כצאת העבדים כו' אין כסף ע' בזהר משפטים דצ"ד ב' שזהו על גאולה דלע"ל ובזהר ואתחנן דרס"ח סע"א שזהו"ע ולא בכסף תגאלו כו' כי יהי' גילוי בחי' אמת, וא"צ חפזון ומנוסה לברוח מהרע כו' דאתכפיא סט"א כו', גם י"ל הפ"י כסף ע"ד וירד על ה"ס העליון יורד למטה וזהב התחתון עולה עד אין קץ כו', ע' סד"ה אלה תולדות יצחק כו', וזהו מצרף לכסף גלות מצרים וכור גלות אדום וכמ"ש בישע"י ס"י מ"ח צרפתיך ולא בכסף בחרתיך בכור עוני ועי"ז לזהב הגילוי שלע"ל, ולכן אריכת הגלות, כי במצרים ת"ל שנה נגד בחי' שקל הקודש, גילוי שם הוי' במ"ת, אבל לע"ל שיהי' הגילוי מבחי' גבוה יותר ע"כ מתחלה אריכות כו' עמ"ש בפ' וארא סד"ה וידבר כו' וארא כו', ועמ"ש במ"א ע"פ ושקל בפלס הרים פלס אריכות ועי"ז יוכל לשקול גם הרים הגבוהים גילוי טורי חשוכא כו' ישת חשך

סתרו כו', וזהו וכי ימכור את בתו כו' כי במצרים בעת הגלות הי' קודם מ"ת, וע"כ נק' עבדים משא"כ עכשיו אחר מ"ת שנק' בנים כו', ולכן לא תצא כצאת כו' כ"א בגילוי בחי' גבוה יותר.

להבין ביאור הדברים ע"פ כי תשא כו' מחצית השקל כו'. הנה שורש ענין תשא את ראש בניי, היינו כמ"ש ורעה אמונה דכ' הרמ"ז בפ' בהר דק"י ורעה מלשון רעייתי פרנסתי פי' המשך המזון באמונה וכ"ה בזהר פ' פנחס דרכ"ה ע"ב, ולכן נק' משה רעיא מהימנא שהוא מפרנס האמונה כי משה הוא יסוד אבא דממשיך חסדים לנוק' הנק' אמונה כי המל' מקבלת מאבא בסוד אבא יסד ברתא וע' בזהר שמות די"ב ע"פ ותתצב אחותו מרחוק כד"א מרחוק ה' נראה לי, ובמק"מ שם ובע"ח שער תיקון הנוק' פ"ה שעלי' הגבורות בקו האמצעי דנוק' עד הכתר שבה הוא ע"י יסוד אבא כו' וע"ש ובמ"ח מס' קטנות רחל פ"ו בתחלתו, וזהו כי תשא את ראש בניי שזהו הגבהת ועליית המוחין דכנס"י בתוקף האמונה כו', ועמ"ש במ"א ע"פ וידעת היום כו' מענין זה, וענין מחצית השקל יובן עפמ"ש בפע"ח שער חג השבועות ז"ל, והענין נ"ל שכך שמעתי ממורי ז"ל כי הנה ידעת איך הכתר של ז"א וכתר של נוק' געשי' ברגע אחד זהו כי החסד שבת"ת ז"א היינו חסד ג' נחלק לב', חציו עולה למעלה בכתר וחציו יורד אל האחוריים לצורך המל' וכאשר עולה החסד למעלה או יורד הכתר של ז"א מלמעלה ויורד עד ראש ז"א כו' נמצא כי בחי' החסד העולה הוא גורם ירידת הכתר כו' נמצא כי הכתר כל עיקרו אינו אלא מבחי' החסדים כו', ולכן באותו החסד הנחלק וגורם לז"א לירד הוא משפיע אל הנוק' עכ"ל והובא בהרמ"ז בפ' בראשית על דף ח', וז"ל המ"ח מסכת אייר סיון וכתר זה נעשה בכח החסד השלישי שבת"ת דז"א המתחלק חציו למעלה להוריד לו הכתר וחציו לאחוריו לצורך נוק' ושם במקומה מקבלת שפע טהרה מהחסד ההוא עכ"ל וזהו"ע מחצית השקל כי שקל כסף הוא בחי' חסד שבת"ת שכסף הוא בחי' חסד, ות"ת הוא קנה המאזנים שהחסד שבו נחלק לב' חציו וזהו"ע ב' מחצית השקל מחצית הא' נשאר בז"א שממנו נעשה הכתר דז"א והוא בחי' כתר תורה, כנודע דתרי"ג ארחין שבכתר דז"א הם תרי"ג מצות כו' והוא ער"מ כף הא' הנמשך מקנה המאזנים ויורד מלמעלה למטה ע"י אבן המשקולת שנותנין בו והיינו מה שממשיכים תוס' אורות עליונים ע"י קיום התומ"צ שנמשך גילוי אוא"ס ב"ה מלמעלה למטה, וזהו"ע המשכת וירידת הכתר לז"א כו' ומאיר בכל הג' קוין שלו חג"ת שהן תורה ועבודה וגמ"ח, ומחצית השקל הב', אשר נאמר בו מחצית השקל תרומה להוי' הוא חציו החסד הנ"ל הנמשך להיות הכתר דנוק', והיינו שבחי' חסד זה הוא המשכה מלמעלה כדי לעשות לה התעוררות העלאת מ"ן כי ענין כתר דנוק' זהו הרצון הפשוט ליכלל בא"ס ב"ה למעלה מהתכ' והשכל זהו בחי' בכל מאדך וכמ"ש במ"א ע"פ מקושש עצים ושיומשך רצון וכתר זה בכנס"י זהו ע"י המשכה מלמעלה לעורר ההעלאה, וזהו"ע מחצית השקל תרומה להוי'.

תרומה ל' ארמותא בחי' העלאה כי אף שחציו חסד הנ"ל נמשך מלמעלה למטה, אך עיקר המשכתו כדי לעשות ההעלאה שהוא בחי' כתר דנוק' כו' ע"ש נק' מחצית זה תרומה להוי' ארמותא כו' וכמו שפי' כאן בענין מחצית השקל כך מתבאר ממ"ש בזה הרקיע פ' תשא וז"ל וז"ש מחצית השקל כי הת"ת הוא קנה המאזנים כו' ומחצית השקל דהיינו קנה המשקל שהוא חצי הת"ת שם תרומה להוי' יציאת הנוק' כו' עכ"ל, והיינו ג"כ ענין חצי החסד שבת"ת שהוא המאיר לנוק' כו', וחציו העליון מאיר לז"א וכנ"ל.

וביאור הדברים * האלו יובן ע"פ הידוע בענין אתעדל"ע שהוא נמשך ע"י אתעדל"ת תחלה, ומבואר בע"ח שער מ"ג ומ"ד, אך כרי כדי שיהי' כח להמקבל להעלות מ"ן הוא ג"כ ע"י המשכה מלמעלה תחלה וכמ"ש בסידור ע"פ הקול קול יעקב, וההפרש בין ב' המשכות אלו שבחי' המשכה לעורר מ"ן אינו מאיר אלא בבחי' מקיף על המקבל ולא נמשך הגילוי עדין בבחי' פנימיות, וכענין וימינו תחבקני, אבל ההמשכת מ"ד שאחר אתעדל"ת נמשך בבחי' פנימי' וכמו המשכת הטפה שנמשך ונקלט ביסוד דנוק' ולא בבחי' חיבוק לבד כו', וזהו"ע ב' בחי' דמחצית השקל שהם ב' בחי' המשכת אלו דמ"ד כי שקל הקדש הוא המשכת החכ' מבחי' יסוד אבא שנק' קדש שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו וקדש זה נמשך בבחי' משקל בכף מאזנים, וזהו פי' שקל הקדש, דהיינו שנמשך חסדים דאז"א בב' בחי' או"י ואז"ח היינו החצי מן החסדים נמשך לנוק' כדי שתוכל להעלות מ"ן בבחי' או"ח, והו"ע המשכת מ"ד לעורר אתעדל"ת וימינו תחבקני כו', וזהו פי' מחצית השקל תרומה להוי' שעושה בחי' ארמותא שהוא העלאה והיינו שקנו במחצית השקל את הבהמות דקרבתות שהוא עלית שם ב"ן בחי' מל' שנק' בהמה שכדי להיות עלי' זו נמשך תחלה בחי' כסף וחסדים מחצית השקל הנמשך לנוק' כו' והחצי מן החסדים נמשך בבחי' או"י לז"א שמוזה נמשך הכתר דז"א, ז"א יש בו ג"כ ג' קוין כו' כנגד כללות התורה שהן תורה ועבודה וגמ"ח ומבחי' זו נמשך המ"ד שאחר המ"ן שמ"ד זה נמשך מבחי' ז"א לנוק' והוא נמשך ומאיר בבחי' פנימי' וזהו"ע ארי' דאכיל קרבנין שהוא אתעדל"ע שאחר אתעדל"ת כו', והיינו שע"י מעשה המצות ממשיכים תוס' אור בז"א וגם נמשך בחי' יחוד דזו"ג כו' והוא בחי' או"י כו', וזהו"ע ושמתי כדכד שמשותיך ב"פ כד בחי' כד א' שליש דשם ע"ב נמשך לז"א ובחי' כד א' לנוק' והם בחי' או"י ואז"ח כנודע מענין שהם וישפה וצ"ל ב' הבחי' כדין וכדין כו', (והשליש הג' שזהו בחי' קנה המשקולת בחי' תורה שממוצע בין גמ"ח לעבודה, ועמ"ש ע"פ גאון לחייך בתורים) ובאמת הא בהא תליא שלפ"ע עסק התומ"צ שהוא בחי' מחצית השקל הנמשך בבחי' או"י כך לפי ערך זה יהי' המשכת הכח לתפלה ועבודה שבלב ע"י מחצית השקל הב' כי החסד מתחלק לב' בחי' בהשוואה אחת כו' דהא בהא תליא כו', וזהו כמשל

ב' כפות מאזנים שלפ"ע ירידת הכף האחת כך הוא ערך עליית הכף השני, וע'
 מ"ש ע"פ אתם נצבים בפני וגבעות במאזנים כו' וע' בפני מאזני צדק ע"פ רני
 ושמחי כו' בת"א פ' מקץ וזהו זה יתנו כל העובר על הפקודים רמ"ח פקודין
 דמלכא מחצית השקל הוא בחי' ע"ס דאו"י הנמשך מלמעלה ע"י קיום רמ"ח
 מ"ע כו' ועי"ז נמשך ג"כ מחצית השקל לנוק' להגדיל הכתר דנוק' בחי'
 בכל מאדך כו', ואעפ"י שלפי פשוטו קאי רק על נתינת מחצית א' לקרבנות
 מ"מ הדרשה תדרוש על ב' בחי' מחצית בחי' כד כד כו' (והנה * לפמש"כ הם
 ב' בחי' מ"ד כנ"ל, ובמ"א ע"פ הרע"מ פ' תשא גת' בע"א שמחצית השקל
 הא' הוא המ"ד הנמשך לעורך המ"ג וגם לבררו בחכמה אתברירו ואח"כ
 מחצית השקל תרומה זהו המ"ג עצמו כי גם הוא נק' מחצית השקל בחי'
 ו"ד דמילוי יו"ד כמש"ש באריכות, ולפ"ז המשל כפשוטו דכף א' היורד
 מלמעלה למטה זהו המ"ד וכף א' העולה זהו"ע העלאת מ"ן וא"כ ודאי מוכח
 דלפ"ע ירידת הכף הא' כך עלי' כף הב' מאחר שירידת הכף הא' זהו"ע
 המ"ד המעורר ומברר המ"ן שזהו כף הב' א"כ ודאי לפ"ע המברר כו', אך
 לפמש"כ הרי בחי' עלי' הכף הב' זהו המשכה בפ"ע ע"י מחצית החסדים
 היורדים לז"א * כו', והו"ע בחי' עסק התפלה ועסק התומ"צ ואולם אעפ"כ אמת
 שלפ"ע ירידת הכף הא' כך הוא עליית הכף הב' אע"פ שהם ב' המשכות
 בפ"ע אלא משום דהא בהא תליא כנ"ל, וזהו"ע שהחסד נחלק לזו"ג בב"א
 כו'), וענין אין לך טפה יורדת מלמעלה כי המ"ד המעורר המ"ג הוא בחי'
 טפה א' לבד דהיינו התעוררות כללי לעורך את המקבל והמקבל נתעורר
 עי"ז בכמה אופנים, ודרך כלל היינו בב' דברים אהוי"ר וזהו שאין טפיים
 עולי' כנגדה מלמטה כו', וזהו כי תשא את ראש בניי שממשיך כתר דנוק'
 בחי' בכל מאדך כו' והיינו ע"י מחצית השקל חצי החסד הנמשך לנוק' כו'
 כנ"ל, לפקודיהם כמו ויפקד מקום דוד שהוא ל' חסרון והענין שע"י אריה
 דאכל קרבנין שנעשה הבירור בתכלית ועי"ז יתפרד הרע וילך לו ונמצא
 הוא הרע נחסר מגפשותם שהי' נדבק שם תחלה וכמו חנו סיגים מכסף
 ועד"ז אומרים בשמו"ע סלח לנו כו' וכן דרך כלל הוא כן בערב שבת שהוא
 עליי' המל' מק"נ ואז גם הנוגה רוצה לעלות ונמשך שלהבת מלמעלה לבטש
 בה ונפרד הרע דנוגה והטוב שבנוגה עולה למעלה והרע נדחה למטה, וזהו
 מצות רחיצת פניו ידיו ורגליו בחמין בע"ש, וכמ"ש בזהר ויקהל דף ר"ג
 ע"ב, ובפע"ח שער השבת פ"ג האריך בזה ע"ש, ועד"ז ג"כ בענין מחצית
 השקל שהוא ג"כ המשכה מלמעלה להיות עליי' המל' ואזי נפרדו ג"כ החיצונים
 וזהו"ע לפקודיהם, ונתנו איש כפר נפשו, פי' כופר הוא הפדיון שפודה נפשו
 משחת, וכל פודה הענין הוא שנותן חליפין במקום נפשו שהוא הממון ונפשו
 ישאר לו כו' (ובזהר הרקיע ר"פ בראשית גבי עאלת אות פ' וז"ל כי אין

והנה : בתו"א : ג"ל והנה.
 היורדים לז"א : כ"ה בב' כתי"י, ובתו"א נוסף : היורדים לנוק' ירידת הכף הא' והי
 ע"י מחצית החסדים היורדים לז"א.

פדיון אלא ע"י ד"א שיכנס במקומו לפייס ס"א כמד"א פדאהו מרדת שחת מצאתי כופר כו' וזהו כעין שעיר של עזאזל שמתפייס בו סט"א כו' כן הפדות כו' ע"ש) וכמו"כ הגה בקרבנות שהם בירור הטוב מן הרע מ"מ לפייס הס"א ניתן להם מקום ליניקת החיצונים מהקרבת ג"כ והיינו מעשן המערכה להחיותם וליתן להם טרף ומוזון כו' ומתפייסים בזה שניתן להם ברצון כו' ועי"ז לא יקטרגו על התגברות סט' דקדושה והקרבת עולה לריח ניחוח כו' עד רום המעלות עי"ז הבירור הטוב מן הרע רק שניתן להם ג"כ מעט יניקה כו', אבל הבירור הטוב מן הרע הוא כפלי כפליים לאין קץ וערך על מעט היניקה שניתן להם וזהו כעין פדות שהרי פודה את הטוב ומעלהו משבה"כ אלא שעכ"ז צריך ליתן דבר אחר שיכנס במקומו לפייס והו"ע יניקתם מעט מעשן המערכה רק שזהו מעט מזעיר וכלא חשיב לגבי הטוב שנתברר ונפדה מהרע כו' (וזהו ההפרש בין בחי' כי פדה את יעקב שהפדיון הוא שצריך ליתן תמורת זה איזו דבר כו' וכ"ז הוא עתה עד לע"ל שיהי' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וזהו בחי' וגאלו מיד כו' שגאולה הוא בכח חזק יותר מבחי' הפדות שהגאולה ופדות בנוק' וכמש"ש בז"ה) ועד"ז הו"ע שעיר המשתלח דכתיב ונשא השעיר כו', וגם חטא האדם מתכפר עי"ז וזהו כשאומר זה חליפתי עי"ז זה כפרתי כו' ונשאר נפשו נקי לעלות לה' ואין זר אתו כו' וכן עד"ז בהעלאת מ"ן דנוק' יניקתם מן הפסולת השליא ודם גדות כו', ואז המוכרח עולה ונעשה ממנו וילד כו' ועד"ז ממחצית השקל תרומה לה' עליות המ"ן למעלה כו'.

והנה מכ"ז יובן ג"כ משלים דר"מ ע"פ צדיק מצרה נחלץ כמ"ש בגמ' דסנהדרין דל"ט ע"א ובפירש"י שם שרימה השועל את הזאב ליכנס לחצר היהודים בע"ש כו', ויאכל עמהם בשבת כו' חברו עליו במקלות כו' אבל בא עמי כו', נכנס השועל בדלי העליון והכביד וירד למטה ודלי התחתון עלה כו' והראה לו דמות הלבנה במים כו' נכנס הזאב בדלי העליון והכביד וירד ודלי שהשועל עליו עלה כו' עד לא כך כתיב מאזני צדק כו', והענין כי ששת ימי המעשה הם הכל המשכת מבחי' ו"ק העליונים שיוורדים למטה להחיות העולמות ואח"כ בע"ש מתחילין לעלות למעלה, ומהשפע זו שלקחו שם עלייתם ואז לוקחים שם השפע והחיות למעלה, ומהשפע זו שלקחו שם משפיעים אח"כ בכל ו' ימי המעשה יום ביומו וכמ"ש בפע"ח שער השבת פ"ג וכמשנ"ת במ"א באריכות בפ' בשלח בביאור דאכלוהו היום כו' אך עלייתם זו בשבת הוא ע"י הבירור שביררו בו' ימי המעשה משבה"כ שנפלו שם רפ"ח ניצוצין, והוא מ"ש ששת ימים תעבוד כו' זה פונה לזיתו וזה פונה לכרמו כו', והמכוון ע"ד עובדות * להעלות הניצוצין ע"י שמתפלל בכח האכילה ונותן לצדקה כו' וכמ"ש בת"א פ' וישב ע"פ שיר המעלות כו', וכל מה שנברר בחול עולה אח"כ בשבת כי בשבת בורר אסור כו' שבשבת אין הם

בחי' ירדות כמו בחול שיורדים הו"ק לברר בירורים רק שבת הוא עליות העולמות למעלה מעלה שמה שנתברר בחול עולה למעלה מעלה כו' ולכן איתא דבקושי התירו לדבר דברי תורה בשבת כי הוא בחי' שתיקה שלמעלה מבחי' דיבור שהשתיקה הוא בחי' ביטול במציאות כמ"ש ויכולו השמים ל' כלות הנפש ולכן המצוה לשורר בשבת כמ"ש האריז"ל שהוא בחי' כלות הנפש וגם בבהמ"ק הי' בשבת השיר כפול (נ' שר"ל שהי' שיר במוסף ג"כ) וזהו שארז"ל יוצאים בשיר ונמשכים בשיר פי' שיוצאים בכלות נפשם עד מדריגה שיכולים לילך בעצמן ונמשכים בשיר שהוא למעלה ממדריגתם שלא היו יכולים לילך בעצמם הי' יורד המשכה מלמעלה לימשוך אותם למעלה, וזהו למעלה מבחי' תורה כי התורה היא ח"ע בחי' צירופי אותיות ששרשם מתחכ' כו' והניגון הוא בחי' הביטול בלי צירופי אותיות כ"א רק המשכה שנמשך להדבר בבחי' ביטול ושתיקה * כו' (וצ"ע דשיר שבמקדש הי' ג"כ בצירופי אותיות קפיט' תילים כו', ועמ"ש ע"פ וחסידיך ירננו הנו' בזהר ר"פ ויצא) שהוא גבוה משיר הלויים כו', אך אעפ"כ התירו לדבר ד"ת בשבת מפני שגם השיר והביטול א"א להתקיים בלי כלי, וזהו"ע נקודא בהיכלא ההיכל הוא התורה שנק' היכלא עילאה דקוב"ה ובה דוקא מתקיים הנקודא שהוא בחי' הביטול כו' ועמ"ש בענין נקודה בהיכלא ע"פ ראה אנכי נותן לפניכם כו'.

והנה הזאב הוא משל לקליפות ורשעים, וזהו שרימה השועל את הזאב ליכנס לחצר היהודים בע"ש כו', והוא ע"ד המבואר בע"ח פ' הנזכר שהקליפה עולה ג"כ בע"ש כדי לשאול פרנסתה כמו שהקדושה עולה כו' שאחר שגרמו ו"ק דקדושה לעלות שהם שרש ס"ר נשמות ששה משמותם כו' הנה היא באה אחריהם לקחת גם היא חלקה כהם ולזה הטעם היא עולה בכל ע"ש כו' ואז נמשך מלמעלה שלהובא דאשא ומוריד את הרע למטה מטה כו' וזהו מ"ש במשל דר"מ חברו עליו במקלות, אח"כ אמר לו השועל בא ואראך מקום אחר לאכול ולשתות כו', כי הנה כתיב לעשות את השבת ומי שטרח בע"ש כו' והיינו שמתחלה צריך לירד לברר בירורים כל ו' ימי המעשה וזהו"ע המשל מהבאר ועל שפתו מוטל עץ והחבל מושכב עליו ובשני ראשי החבל שני דליים קשורים נכנס השועל בדלי העליון והכביד וירד למטה ודלי התחתון עלה כו' דמות הלבנה במים כו' פי' דמות הלבנה שבמים היינו בחי' שם ב"ן שנפל למטה בשבה"כ בבחי' מים תחתונים וצריך לברר הבירורים ולהעלותם בבחי' מ"ן באר מ"ח כו', והעלאה זו הוא ע"י ירידת שם מ"ה לברר ב"ן כו' וזהו המשל משני דליים שע"י שירד השועל בדלי העליון והכביד וירד למטה הוא משל לירידת שם מ"ה למטה לברר ע"י עולה הדלי התחתון למעלה והיינו העלאת הניצוצים דב"ן שנתבררו ועולים למעלה, וכמ"ש בענין מחצית השקל כו', שע"י ירידת הכף האחת כו'.

ויובן זה ע"ד שנת' בביאור הרע"מ דמחצית השקל כו', אך הגה מבואר למעלה בענין זנתנו איש כפר נפשו שכשמבררים הטוב מן הרע ומעלים כו', פי' שבוה שהקליפות מכבידים על האדם כו' בזה נוטלים חלקם ועי"ז אח"כ הקליפה נופל לגמרי וכמשל העלוקה כו' וזהו ובאו כל הקללות האלה כו' בפ' בחוקתי וזהו שע"י שהכביד הזאב עי"ז עלה הדלי הא' וכענין על אויביך ועל שונאיך אשר רדפוך וכמ"ש במ"א באריכות ע"פ אלה המצות ופרעה הקריב כו'.

והנה בזמן שבהמ"ק קיים היה זה בלתי רמאות כלל כי זה היה ענין שעיר המשתלח והכביד עליו שנשא את כל עונות כו' אך בזמן הגלות צ"ל בחי' רמאות כי זהו בחי' גלות יעקב אצל לבן שאמר אחיו אנכי ברמאות כו' וזהו"ע משל הנ"ל דהשועל שהוא פקח שבחיות בחי' אני חכמה שכנתי ערמה כו' וזהו ג"כ בא אחיך במרמה ולקח ברכתיך כו' ובמ"א נת' ענין המרמה שנדמה שיעקב אוכל ושותה כמו עשו אכן באמת כוונתו רק לברר בירורים ולהעלותם כו' ועי"ז מברר הניצוצים מעשו וזהו צדיק אוכל לשובע נפשו ועי"ז ובטן רשעים תחסר כו', ואחר האכילה ניתן חלק אדם רשע במים אחרונים כנ"ל, שגם מהקרוב היה ניתן חלק כו' והוא כענין כפר, ובאמת הביורור מרובה מאד הרבה מהחלק הניתן כו', וז"ש לא כך כתיב מאזני צדק, פי' דמבואר לעיל במשל כף מאזנים שע"י ירידת כף דמ"ה עי"ז עולה ב"ן כו', וזהו"ע מאזני צדק, ואיתא בסבא דמשפטים דצ"ה ע"ב שיש לעו"ז בחי' מאזני מרמה והיינו כמו שמצוה גוררת מצוה וזהו"ע מאזני צדק שע"י המשכת אלקות מלמעלה למטה ע"י המצות כך לפ"ע זה עסק התפלה וההעלאה וכך לעו"ז עבירה גוררת עבירה ח"ו, והנה ענין ירידת השועל הוא ע"ד אותו צריך ליתן ג"כ מקום יניקה לחיצונים וע' בזהר ר"פ בא באריכות ובהרמ"ז שם מזה וזהו שאמר השועל להזאב שיכנס הוא בדלי השני ויכביד מאזני צדק כו' משא"כ הזאב הוא ע"ד מאזני מרמה כו' ולכן עי"ז שירד והכביד נפל לגמרי וכמ"ש תמותת רשע רעה כו' פודה ה' נפש עבדיו כו'.

קיצור מהדרוש ע"פ כי תשא

פ"א יבאר ענין ורעה אמונה כי פי' אמונה לשון אומן את היונק שהאבות נק' אומני' שהן הן שהמשיכו בכנס"י שיהי' מוטבע בהם אחדות ה' התחדשות הכריאה כאלו רואים בעין השכל ממש ואמונה זו היא בבחי' ממכ"ע וסוכ"ע, אמנם העצמות שהוא למעלה מסוכב וממלא משם נמשך המזון לראות * האמונה ע"י משה רע"מ.

פ"ב יבאר איכות ההמשכה מבחי' העצמות להעולמות שהוא ע"י תורה ועבודה וגמ"ח. עבודה היא קרבנות שהי' אש שלמעלה יורדת בדמות אריה לאכול הקרבן, ועכשיו הוא בתפלה יש בחי' אה"ר נמשכת מלמעלה כאריה ישאג לעורר כנ"י, ונתאכל נפש הבהמית שלהם ואומר סלח לנו והיינו כמשל מצרף לכסף כו' שע"י האש יוצאים הסיגים ונשאר כסף נקי והנה אה"ר זו הנמשכת מלמעלה הוא מבחי' קו הימין ונמשכ' ע"י רמ"ח מ"ע וזהו ג"ח והעלא' שממטה למעלה הוא בחי' עבודה, ותורה היא קו האמצעי הממוצע ביניהם זהו הדרך להמשכ' אור א"ס.

פ"ג יבאר ענין שקל הקדש ומחצית השקל כי בחי' עצמו' אא"ס שלמעלה מסובב וממלא כנ"ל פ' א"ב, הוא הנק' קדש בלא וי"ו והמשכתו להעולמות ע"י משה רע"מ כנ"ל פ"א והוא ע"י תורה ועבודה וג"ח כנ"ל פ"ב נק' שקל הקדש שהקדש נמשך בג' קוין הנ"ל המשקל שוה לכל קו, כי לפ"ע הירידה וההמשכה בקו הימני ע"י רמ"ח מ"ע להוסיף אורות באצ"י כך לפי ערך זה יהי' עליית הבידורים וזהו מחצית השקל תרומה לה' שהיו לוקחים ממנו הקרבנות שהם בחי' העלא' כנ"ל פ"ב.

פ"ד יבאר פי' הפסוקים כי ענינו כשתצטרך להעלות מוחי' דכנ"י שיאיר בהם עצמות אור א"ס, וזהו לגלגלותם והמכוון מזה הוא לפקודיהם לשון חסרון שיפקד ויחסר מהם הרע שנדבק בנפשותם ע"י העלי' בש"ע סלח לנו והיינו ונתנו כופר נפשו הסרת הלכלוך ע"י מחצית השקל שיתנו תרומה לה' בבחי' עליי' ואו"ח שע"י נפרד הרע כנ"ל פ"ב, וערך עליי' מחצית זו לפי ערך המחצית שבבחי' ירידה והמשכה ע"י מעשה המצות ולפי שכנ"י קומה שלימה לכך העשיר לא ירבה כו' ע' ביאור ב' ג'.

ביאור. פ"א יבאר ענין אתעדל"ע המעורר אתעדל"ת והוא בחי' ימינו תחבקני, וע"פ הקבלה הוא ענין חצי החסד שבת"ת הנמשך להיות כתר לנוק' וזהו מחצית השקל תרומה לה' להעלות המל' בבחי' א"ת, ומחצית הא' הנשאר בז"א תוס' אורות באצ"י ע"י מעשה המצות.

פ"ב יבאר הפסוק כי תשא את ראש בניי פי' כי משה שהוא יסוד אבא ימשיך תמיד מוחי' חדשי' לנוק' כי אבא יסד ברתא והוא בחי' מ"ד המעורר מ"ן כנ"ל דהיינו שיהי' בחי' הברורי' וכן בעבודת ה' בכל אחד מישראל שיהי' מתברר הרע שבנפש הבהמית וימצא חייב בעיניו ויאמר סלח לנו כו' בפנים פ"ב אחר ההתבוננות, וזהו ונתנו איש כופר נפשו להסיר הלכלוך וכן פי' לפקודיהם להחסיר יניקת החיצונים וכן למעלה כי ע"י עליי' המל' וחילי' דילה בבחי' מ"ן מתפרדי' החיצוני' כמ"ש בזהר ויקהל בענין ע"ש כו' והנה אחר עליי' זו דמ"ן נמשך מ"ד ב' שהוא בחי' הגילוי בפנימיות.

אור תשא התורה א'תתקנ

ביאור ב. ותוכן המאמר לבאר ענין מ"ד ב' שאחר המ"ן שלא נת' עדיין בביאור א', ובוה יובן היטב מעלת המ"ן שהוא בחי' אתעדלית בעבודת ה' שממנו כל עיקר הולדת נשמות ומלאכים ובחי' מוחי' חדשים והוא ענין המחצית השקל תרומה לה' כנ"ל.

פ"א יבאר איך שעיקר הולדת נשמות ומלאכים הוא מן המ"ן שהמל' מעלה בכל יום בתפלת השחר מהבירורים שביררה בלילה ובחי' המ"ד עם שהוא עיקר המעמיד והמברר את המ"ן להפריד בין פנימי' לחיצוני' שבו מ"מ מהו"ע הנולדים הוא מן המ"ן.

פ"א * יבאר ענין בירור המ"ן ע"י מ"ד ב' ויבאר איך ששרש המ"ן שהוא בחי' המתברר שרשו גבוה יותר מן המ"ד שהוא המברר כי שרש המ"ן הוא מבחי' ס"ג דא"ק שהוא הארה פנימי' משא"כ המ"ד שרשו ממזחא שהוא הארה חיצוני' אלא שהמ"ן צריך בירור מחמת השבירה אבל לאחר שמתברר הוא נעלה ביותר ולכן ממנו עיקר הולדה כנ"ל פ"א ח"ס אח"ע"ב.

פ"ג יאמר שבזה יובן מ"ש ברע"מ ר"פ תשא אבנא למשקל בה דא יו"ד שהוא בחי' מ"ד המברר כי בחכמה אתברירו ולפי שהמ"ן המתברר הוא העיקר כנ"ל ע"כ לא נק' המ"ד לגבי המ"ן רק כמו אבנא למשקל כמשל האבן ששוקלי' בו סחורה שהסחורה הוא העיקר אע"פ שמשקלה ע"י האבן וד"ל. ויבאר עוד מ"ש בר"מ עשרים גרה השקל דא יו"ד ר"ל עם מילוי יו"ד שעולה עוד יו"ד והם בחי' מ"ה וב"ן שהיו כלולים בי' דע"ב (וע' ביאור אבנא למשקל בביאורי הזהר שם נת' מאמר הרע"מ היטב).

פ"א * יחזור לביאור הפסוק עשרים גרה השקל הם שני חצאי שקל י"ס דאו"י וי"ס דאור חוזר ובחינת מחצית השקל הוא נמשך לעשות תרומה ארמותא לה' בחי' א"ח של המל' כנ"ל פא"ב ויבאר ענין כופר נפשו בע"א ממשנת"ל בביאור א' פ"ב ויבאר ענין אין לך טיפה כו' הנ"ל ביאור א' פ"א וענין זרעה אמונה הנ"ל בפנים.

ביאור ג. ענינו לבאר פי' העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ע"פ מ"ש בזה הר"מ שם, ויבאר איך שהעשיר שהוא ת"ת הי' יכול להרבות עד המשכ' י"א ספ' כשימשיך כתר ודעת ולכך לא ירבה מעשר כי כך צ"ל עשר ולא י"א כי כשהכתר נמנה אין הדעת נמנה והדל שהוא יסוד הי' באפשרי שימעט מע"ס להיות רק ט' כי יסוד אי' אינו מגיעתו עכ"ז לא ימעט מעשר כי יסוד אבא מאיר בו, והטעם שלא ירבה ולא ימעט הוא משום שעיקר המשכת י"ס אלו דמ"ה לברר ע"ס דב"ן כנ"ל בפ"י מחצית

פ"א : כ"ה בהכתי"י, וצ"ל : ט"ב.

פ"א : כ"ה בהכתי"י.

השקל תרומה, ולפי שספיי דבין שנפלו הם עשרה לכך גם המברר צ"ל עשריה ע"ס ולא יותר ולא פחות ובוה יובן ענין אכנא למשקל בה דא יו"ד, ועשרים גרה השקל דא יו"ד, וגם ית' בזה ענין השבירה למה היתה וז"ס ע"מ לבנות.

תשא למד י"ב

כי תשא את ראש. רבות במדבר פ"ב דרי"א ד' בעשרה מקומות נמנו ישראל אחד בירידתן למצרים בשבעים נפש ירדו אבותיך וגו', ואחד בעלייתן ויסעו בניי מרעמסס סוכתה כשש מאות אלף כו' ואחד אחר מעשה העגל שנאמר כי תשא את ראש בניי ושנים בחומש הפקודים כו' ושנים בימי שאול כו' ואחד בימי דוד כו' ואחד בימי עזרא כו' ואחד לע"ל, עוד תדע תעבורנה הצאן ע"י מונה בירמי' סי' ל"ג י"ג, נ' עשרה פעמים אלו הם כנגד ע"ס ועיין בשל"ה ר"פ במדבר דשמ"ז סע"א מענין מעלת המנין הוה שהוא ע"ד את שדרכו למנות כו', והעיר מענין ולתבונתו אין מספר כו', ואפ"ל פי' כי תשא את ראש שיהיו בבחי' את שדרכו למנות והיינו כי יש כל שדרכו למנות בחי' כל ע"ד מ"ש ייראו מה' כל הארץ שהיא יראה מרחוק ולכן היא בבחי' כל הארץ, ועז"ג ששים המה מלכות כו' דקאי על האומות, אבל את שדרכו בחי' ייראו את ה' קדושיו ע"י אקב"ו בזאת יבא אהרן כו' בחי' ביטול ולכן נאמר כי תשא את שיהיו בבחי' את שדרכו למנות יראו את ה'.

ושוב מצאתי קרוב לזה בעה"כ של הסה"ד גבי ערך את, ועל פי זה י"ל מ"ש בירושלמי פ"ק דשקלים הלכה ר' בפ"י זה יתנו כל העובר על הפקודים כו' ח"א כל דעבר על ימא יתן, והיינו כי בקריעת ים סוף נאמר וייראו העם את ה' ולכן כל שעבר הים נאמר עליו כי תשא את כו', והנה הנשמות נמשכו מבחי' לבושים כי ישראל עלו במחשבה ואותיות המו"ד הם לבושים ועלייתם ע"י התומ"צ לאשתאבא בגופא דמלכא שהם הע"ס, ועפ"ז י"ל מה שנמנו ביצ"מ היו רק בבחי' מנין ס"ר נשמות ס"ר אותיות התורה והמנין שאחר מתן תורה בבחי' לאשתאבא בגופא כו' ועמ"ש בפסוק עוד תעבורנה בירמי' סי' ל"ג.

נשא פ"י רל"ו ג' ע"פ זה דודי כמ"ד ואבדיל אתכם כו' להיות לי במנינים שישראל מונין ללבנה ועוכומ"ז מונין לחמה, כי תשא את ראש כו' להיות לי הוי זה דודי וזה רעי, וכ"ה בשה"ש רבה ס"פ חכו ממתקים כו'

זה דודי דל"א ג', ועפ"ז יש לפרש מ"ש כי תשא את ראש כו' זה יתנו זה דוקא, כלומר שהמנין הלז הוא להיות לי וא"כ היינו זה יתנו להיות בבחי' זה דודי וזה רעי, ושייכות מנין זה למה שמונין ללבנה היינו כי בקידוש החדש נאמר ג"כ החדש הזה לכם שבחי' זה יהיה לכם ע"י הביטול היש לאין כמו הלבנה שבסוף כל חדש בקרבתה אל השמש נחשך אורה דהיינו בחי' ביטול כמ"ש שחורה אני ונאווה כו' וזהו וקרא זה אל זה, וזהו שנתקשה משה בקידוש החדש ובשקלים כי שניהם מורה על התדבקות כנ"י בהקב"ה.

נשא פ"ב כיון שאמר לו ונתנו איש כופר נפשו אמר משה מי יוכל ליתן כופר נפשו כו' איני מבקש לפי כחי אלא לפי כחן זה יתנו כו'.

שה"ש רבה ס"פ שררך אגן הסהר בענין בטנך ערמת חטים מה חטים הללו כשיוצאין לזרע אין יוצאין אלא במנין וכשנכנסין מהגורן נכנסים במנין כך כשירדו ישראל למצרים ירדו במנין שנאמר בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה, דברים יו"ד כ"ב וכשעלו עלו במנין שנאמר כשש מאות אלף כו' ועל מי הוא משגיח על ישראל שנאמר כי תשא את ראש בניי, והנה ענין הזריעה יובן ממ"ש בתו"א בד"ה בשלח פרעה בענין זורעיה לי כו' ע"ש ובד"ה הבאים ישרש יעקב והצמיחה הוא יציץ ופרח ישראל וזהו כי תשא את ראש כו', ועפ"ז י"ל מאמר הרבות דבמדבר פ"ב הנ"ל בעשרה מקומות נמנו ישראל כו' עד ואחד לע"ל כו' כי לאחר הצמיחה דיצ"מ הרי חזרו וגלו לבבל וזהו ענין שנקרא זרובבל ע"ש זורעיה לי כו' ועיקר הצמיחה לע"ל כמ"ש אמת מארץ תצמח תלים פ"ה י"ב בחי' אמת היינו אני ראשון ואני אחרון כו' וגם כמ"ש כי כארץ תוציא צמחה כו' כן אד' הוי' יצמיח צדקה ותהלה כו' בישעי' ס"י ס"א י"א, ועז"נ עוד תעבורנה הצאן ע"י מונה בחי' כתר וארוכתך מהרה תצמח בישעי' ס"י נ"ח ח' התגלות אריך אנפין.

זח"ב פקודי דרכיה ע"ב ענין ונתנו איש כופר נפשו פי' כי ישראל נק' קדש חכמה, וכופר הוא ענין חכמה תתאה, וכענין הדבור לגבי החכמה ועמ"ש בענין אשר לא יעדה והפדה וסד"ה וארשתך לי גבי יצחק.

בשל"ה ר"פ כי תשא דשל"א סע"א אבל בעגל קלקלו בשש וירא העם כי בושש משה כו' ופגמו בשמו ית' ובכסאו כי שמטו אחד מטטרמולין שנאמר ופני שור מהשמאל שהוא א' מחיות הנושאות את הכסא ע"כ בעת התיקון אמר כי תשא את ראש כו' עכ"ל. ור"ל שהתיקון הוא שיהי' הם נושאות את הכסא דוגמת זהחיות נושאות, ועפ"ז י"ל הרבות סדר צו פ"ח בלשון זה הושפלו כי זה משה, ובלשון זה הוגבהו זה יתנו כל העובר, ור"ל זה מנין י"ב כמ"ש לקמן והיינו ד' חיות הנושאות שכל א' כלול משלשה והם י"ב בקר והים עליהם כו' וע"כ ע"י חטא העגל ששמטו פני שור כו' הרי פגמו בזה, ולכן בלשון זה דוקא הושפלו, ע"כ בעת התיקון

אמר ג"כ זה יתנו היינו ע"י כי תשא בבחי' והחיות נושאות כו' אי"כ זה יתנו.

של"ה של"ב א' פי' על הילקוט ע"פ כי תשא את ראש, ר"פ תצא שפ"ד א'.

גמרא פ"ט דברכות ס"ב ב' כי תשא את ראש כו' שדוד טעה בזה כו'.

א) זה יתנו. ירושלמי פ"ק דשקלים ה"ו זה יתנו שנים עשר שבטים יתנו כו'. הנה בס"י שלש אמות אמ"ש שבע כפולות בג"ד כפר"ת ושנים עשר פשוטות, אי"כ שנים עשר שבטים נמשכים מן שנים עשר פשוטות, והם יתנו מחצית השקל שהוא עשרה גרה נגד שלש אמות ושבע כפולות שהם מקבלים י"ב פשוטות וזהו ע"ד והחיות נושאות את הכסא ובחי' אדם שעל הכסא שהן ע"ס כך עד"ו י"ב שבטים הם כמו י"ב חיות הג"ל יתנו מחצית השקל העלאת בחי' ע"ס הנקרא אדם כו'.

זח"א בראשית ל"ג ב', בשקל הקדש דא רוח הקדש כו'.

זח"ב תרומה קנ"ח א' ב' ושם ענין ג' דברים שנתקשה בהן משה מנורה שקלים החדש, ר"פ כי תשא קפ"ו סע"ב ובמק"מ ובהרמ"ז שם שהאריכו ובסה"מ סי' קס"ב, פקודי רכ"ה ב', והרמ"ז פ' במדבר דף קי"ז ע"ב האריך בענין מחצית השקל כו' שבחי' ב' המחצית היינו בחי' עלמא דאתגליא ועלמא דאתכסיא והן עה"ד ועה"ח חסדים מגולים וחסדים מכוסים וע"י נתינת המחצית שבגלוי הי' נמשך ומאיר המחצית העליון כו'.

ב) ואדמ"ו ג"ע העיר בזה מפסוק ותשת עלי כפיד בחי' כף כו' וא"כ מחצית הוא חצי בחי' הנ"ל וי"ל כי אחר וקדם צרתני הם ב"פ יו"ד כו' וע' מזה בביאור ע"פ יונתי בחגוי פ"ד ושוב מצאתי בבחי' פ' בחקתי ע"פ וכל ערכך יהי' בשקל הקדש עשרים גרה יהי' השקל, דפי' תוספת הכף של בערכך ע"ד ותשת עלי כפכה והוא ענין הכסא שהיא בצורת ד' ומשם שרש הנשמות וא"כ י"ל לכן נאמר וכל ערכך כו' עשרים גרה יהי' השקל דמה ענין זל"ז אלא כי עשרים גרה של השקל מורה ג"כ לבחי' ד' הנ"ל וע' זח"א ד"ג ע"א כד נחתת ד' מעל כורסייא יקרי' אודעזעו מאתן אלף עלמין כו' ועמ"ש במ"א שההפרש בין אני שהוא מ' ובין אנכי שהוא בכתר זהו באות כ' שנוספה בתיבת אנכי כו' וע' פרדס שער האותיות ס"פ י"ד בענין כף שבתיקונים פירשו כף בכתר ע"ס מלמעלמ"ט וע"ס מלמטלמ"ע כו' ולפ"ז אפ"ל שע"י ע"ס שמלמעלמ"ט שהם נמשכים ע"י תומ"צ עי"ז ממילא יבוא לבחי' מלמטלמ"ע בחי' או"ח שהוא ענין התפלה ותשובה כו'.

ג) של"ה פ' משפטים בד"ה ואלה המשפטים דף שכ"א סע"ב, ואפ"ל כי וייצר בשני יודי"ן שני יצירות יצ"ט ויצה"ר וכ"א כלול מיוד, והנה צדיקים מהפכים גם יצה"ר לטוב ונעשה טוב מאד ורשעים הוא להיפך שמטמאים היצ"ט כו', אבל בינוני הוא שהיצה"ר לא נהפך רק אתכפיא וזהו מחצית השקל וכן פי' ברע"מ תרומה קנ"ח ב' מחצית השקל הוא בינוני כו' ועי"ז נמשך ממילא שקל שלם סוף סוף יתהפך לנהורא כו' וכנ"ל שע"י המשכת ע"ס מלמעלמ"ט ממילא יומשך אחר כך גם האו"ח מלמטלמ"ע וע' מענין זה בד"ה אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ובהביאור בענין מעיין גנים באר מים חיים כו'.

ד) עוד מענין מחצית השקל בהרמ"ז פקודי דרכ"ה ע"ב מה שנתקשה משה לפי שישראל שרשם מיסוד אבא שלמעלה מהמספר והחשבון איך יעלו למנין ומספר כו' והקב"ה הראה לו מטבע של אש כו' שבה טבועים ומצויירים כל האורות עליונים כו' (נ"ל שהוא ע"ד בחי' ציון הנו' בביאור רני ושמחי שהוא יסוד דנוק' שבו נחתמים האורות עליונים כו', ואפ"ל מענין שמני כחותם בחי' חותם שוקע שמלמטה או חותם בולט זהו ענין מטבע) וא"ל זה יתנו כו' חלק הנגלה שהוא נק' זה עכ"ל, וביאור דבריו היינו כי בהנשמה יש ב' בחי' הא' שרש ומקור הנשמה כמו שהיא למעלה בחי' מזליה כו' ונחלים מן לבנון כו' מאין באת כו', הב' בחי' הנשמה המלובשת בגוף וחלק המלובש בגוף נק' זה שהוא ענין גלוי ע"ד ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה כו' וזהו ג"כ ענין מי ברא אלה, כי אלה היינו כמו זה משא"כ מי בחי' העלם ועו"נ מי מנה עפר יעקב כו' שאין שם בחי' מנין כי בשרשם כולא חדא כנו' בת"א פ' בשלח בד"ה אז ישיר וגבי פורים סד"ה וקבל היהודים וקבל לשון יחיד כו' וזהו עצמו ב' בחי' השקל שכ"א עשרה גרה כי בכל בחי' יש ע"ס כו' וע"י מחצית השקל מעוררים ג"כ שרשם שלמעלה מהמנין והחשבון וע"כ עי"ז אין לחיצונים שליטה כי השרש עלמא דאתכסיא כו' וזהו כעין מ"ש התוספת פ"ק דתענית ד"ח ע"ב כשהדבר המדוד ומנוי וצייר וחתים לית להו רשותא כו' ועוד זאת דעיקר הטעם משום עין והנה זרעא דיוסף לא שלטא בהו עינא, ופי' הטעם בזח"ג דק"ל ע"א מפני שזכה לאשתגחא בעינא עילאה דע"ק עינא פקיחא דלא נאים כו' וזהו ענין דגים שבים, והנה המשכה זו ע"י הצדקה וכמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה' וזהו עיני ה' אל צדיקים וע' זח"ב רכ"ה ובהרמ"ז וצדיקים היינו צדיק וצדק וזהו ענין הצדקה כו' ולכן ע"י השקלים נמשך בחי' זו.

מחצית השקל פי' הבחיי ר"פ תשא ע"ד חלקהו חציו לה' וחציו לכם, ועמ"ש בהגהות לד"ה וישב יעקב בסופו בפי' מקול מחצצים דפי' בתד"א שהוא קול עוסקי התורה שאומרים על טמא טמא ועל טהור טהור כו', ובזח"א בראשית דל"ב ע"א שהוא ת"ת המחצה חו"ג כו' ער"ז י"ל בפי'

מחצית השקל גם עמ"ש בפ' בהעלותך בענין חצוצרות ב' חצי צורות כו', גם י"ל פי' חציו לכם כי הנה ארז"ל ע"פ בכל קראנו אליו ולא למדותיו ולפעמים אמרו הדבק במדותיו, והר"ע ק"ש נק' אליו והו' חציו לה' בחי' רצוא וצ"ל חציו לכם בחי' שוב הדבק במדותיו כי לא לתהו בראה כו' גם ע"ד יפה שעה בתומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב והיינו כי בעוה"ב רק ש"י עולמות מחצה התחתון מהכתר שהוא תר"ך כו' אבל פנימי' הכתר א"א להשיג כ"א בעבודה לכן יפה שעה א' כו' ועמ"ש בד"ה לסוסתי כמו שהסוס אינו כו' וזהו חלקהו חציו לה' שלא ע"מ לקבל שום פרס כי באמת ש"י העליונים אי אפשר להשיג כו' וחציו לכם להנחיל אוהבי יש ש"י עולמות כו', וזהו מחצית תרומה לה' חציו לה', להעיר ממ"ש באסתר עד חצי המ' ותעש, ובפרדס כל חצי מצד הלבנה, עוי"ל ע"ד מפלגא ולעילא כו' וצריך לתקן פלגא דלתתא וזהו מחצית השקל היינו בי"ע תרומה כו' ועמ"ש מזה סד"ה ששים המה מלכות גבי תמתי.

ה) עוי"ל ע"ד מ"ש בילקוט ע"פ אחת שאלתי ממך למדתי בתחלה אמרת כ"א ליראה ואח"כ פתחת עלינו מצות הרבה כו' והוא במדרש תלים ע"פ הנ"ל, ואמר הה"מ ז"ל הטעם שבאמת שאל דבר אחד לבד והדברים הנוספים מסתעפים מזה הדבר שמוכרחים להיות ממילא בהיות הדבר הזה מפני שהכל אחד ולא הוצרך לבקש רק דבר אחד וממילא באים עם זה שאר דברים עכ"ד. ופי' אדמ"ו נ"ע כי יראה עילאה ואהבה רבה הם תרין ריעין דלא מתפרשין וכשתבוא היראה ממילא יומשך אח"כ האהבה כי דרכו של איש לחזר כו' ולכן נאמר כ"א ליראה את ה', את דוקא בבחי' ייראו את ה' קדושו וממילא יבא האהבה כו' עכ"ד. ועפ"ז י"ל שזהו מחצית השקל היא בחי' מל' הנק' אשה יראת ה' וממילא יבוא אח"כ אור האהבה כו' וביראה יש ע"ס וכן באהבה כו'.

עוי"ל ב' מחצית השקל הם ביטול היש וביטול אמיתי בחי' כי אל דעות ב' דעות לכן עכ"פ מחצית השקל יתן ובחי' הב' יבוא ממילא כו'.

ו) במא"א אות מס סג"א מחצית השקל נק' הארחא שבאמצע הראש הדעת המכריע בין חו"ב ברישא דא"א כו' ע"ש ונוטה למש"ל בפ"י מקול מחצצים כו', ובזח"ג קכט"א שעל ארחא הנ"ל נאמר וארח צדיקים כו' עד נכון היום שהוא חצי היום כו' והיי"ג העיר מהלק"ת פ' תשא ובפע"ח בכוונת פורים.

ז) בפרד"ס ערך מחצית השקל נודע כי עשרים גרה השקל הם שיעור שני יודין ו' תפארת באמצעו לכן נקרא מחצית השקל להראות שהוא באמצע השני יודין וסימנך א' יו"ד בראש ויו"ד בסוף ו' באמצע כו' ופי' בשער עשר ולא תשע פ"ו באריכות שהם מים עליונים ומים תחתונים

ע"ס מלמעלה למטה וע"ס מלמטה למעלה והוא"ו מיוחדם ומחברם כו' וע"ש בערך מים, ועמ"ש מזה בד"ה שיר השירים ועמ"ש מזה בבוך בראשית ב' דף ג"ן ע"א ע"פ ויצר ה' אלקים שבראו בב' יודין הנ"ל, וא"כ בראו בשקל שלם וזהו א' דאדם ובד"ה הוא א' רבתי והיינו שיהי' יחוד מים עליונים עם מים תחתונים ע"י הו' כמ"ש בפרדס סוף ערך מים, ואחר שחטא דעה"ד ופגם, א"כ אח"כ נאמר זה יתנו מחצית השקל היינו לברר מים תחתונים כו' וע' במא"א אות א' ס"ד אשר ב' בחי' מים הנ"ל זהו ענין אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים, וע' מזה בדרוש כמים הפנים לפנים.

ח) עשרים גרה השקל כו' עשרים חשבון כתר, ויש בו ב"פ ע"ס, ע"ס דעתיק וע"ס דא"א, והנה ידוע מענין להנחיל אוהבי יש היינו מחצה מתר"ך בחי' א"א שמאיר בחו"ב קנה חכמה קנה בינה ב"פ קנה גימטריא יש, משא"כ על בחי' עתיק נאמר עין לא ראתה כו' ועמ"ש מזה בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב, וזהו מחצית השקל בחי' להנחיל אוהבי יש כו'.

ט) רבות במדבר פ"ב רי"א ד' נשא פ"י רל"ז ג' נשא פ"י"ב רמו"ג שה"ש רבה לא"ג לג"ד. בחיי נג"ג ק"ו ג' קי"ח ג'. זה יתנו, ברכות פ"ט סב"ב. מגילה פ"ד כ"ט ב' ל"א. בתרא פ"א י"ב. בכורות פ"ח ג"א ב'. רבות קעג"ד רמ"ו ג'. זח"א לג"ב, ח"ב קנ"ח א' ב' קפ"ז סע"ב רכ"ה ב'. שליה קנא"ב שכ"א ב' שכב"א שלא"א של"ב א'. מ"ע פ"ט. בחיי קט"ז ג' ק"ע ב'.

י) עמ"ש מענין מחצית השקל ע"פ פותח את ידיך דפי' במג"ד אות יו"ד א"ת ידיך אלא יודיך יו"ד דהוי' ויו"ד דאד', אשר יו"ד דהוי' זהו מקור המשכת האור והשפע לעולם האצ"י ויו"ד דאד' הוא מקור האור והשפע לעולמות בי"ע וזהו פותח את ידיך כו' וא"כ ב' יודין אלו י"ל זהו עשרים גרה השקל והנה יו"ד דהוי' זהו יראה עילאה ויו"ד דאד' זהו יראה תתאה וכת"ב ועתה ישראל מה הוי' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה כו' והיינו יראה תתאה זהו מחצית השקל יו"ד דאד', והשאר יבא ממילא כי דרכו של איש לחזר וזהו ולאהבה אותו כו' אך יר"ת זו ג"כ כלולה מיו"ד בחי' חב"ד ואהבה כו'. עוד העירותי ע"פ וילקט יוסף את כל הכסף שם סעיף ב' שזהו ענין אור זרוע לצדיק שגנוו לצדיקים, והשקל הוא כסף ויש בו ב' מחצית, כי נשמת כל חי דנמשכה מבחי' חי העולמים ע' סידור בד"ה נשמת כל חי זהו ענין הנשמה יתירה דשבת שנת' ענינה בת"א בד"ה ויקהל משה, והנשמה עצמה קודם הנשמה יתירה נק' מחצית השקל כו' וע' בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך ענין עשר בחי' שבנפש הנמשכים משם הוי' אך יש עוד בחי' כי אהבך הוי' אהבתי אתכם אמר ה' הגמשך משם הוי' דלעילא ע"ס הגנוזות ומשם שורש אור הגנוז, ומבואר בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין שורש טעם קישור ושם פ"א דענין אהבתי אתכם אמר ה'.

משם שורש אהבה רבה שבנפש כו' וזהו ענין אור זרוע לצדיק ע' בת"א פ' ויגש בד"ה וילקט יוסף כו'.

יא) עמש"ל ס"ב בענין ותשת עלי כפיך בחי' כף וכן ס"ג וייצר בשני יודין פי' בוח"ג נשא קמ"א א' שהם ע"ק וז"א, ובוהר ר"פ במדבר בצלמו בצלם אלקים ובלק"ת בד"ה כי תצא דרוש הראשון ענין בצלמו ובצלם אלקים הם ב' הבחי' שיש בנשמה והעבודה שמצד מזלי' היא בבחי' בכל מאדך בלי גבול, ובאדה"ר קודם היו מאירים בו ב' בחי' אלו בפנימי', אך עתה מחצית השקל היינו העבודה ע"פ כחות הנשמה המאירים בגוף שהם עשר בחי' וכו' ואזי מחצית השני יבא בתורת מתנה ועמ"ש מזה בכוך שמות פ' תשא דף ומ"ש בתלים ע"פ ותשת עלי כפיך, ועמ"ש ע"פ וייצר ה' אלקים.

יב) גם י"ל ע"ד נעשה אדם בצלמינו כדמותינו שהם ב' בחי' יחו"ע ויחור"ת וא"כ הם ב' יודין דוייצר כי כל מדריגה יש בה ע"ס וע"כ מחצית השקל יתנו זהו בחי' יחור"ת בחי' כדמותינו והבחי' הב' יבא ממילא ע"ד דרכו של איש לחזר כו'.

יג) אפ"ל ע"ד מ"ש ע"פ אשר כרת את אברהם וע"פ הנה אנכי כורת עמך ברית ע"ש סעיף ז' ד"ז סע"א דענין הכריתות ברית שיכרתו דבר לשנים וע' מזה בלק"ת בד"ה אתם נצבים פ"ב ובסידור שער האלול בהביאור ע"פ אתם נצבים בהתאחדות שני חצאין כן כל כורתי ברית כו' ושורש בחינה זו הוא ענין הכתר שיש ב' בחי' הא' הבחי' תחתונה שבמאציל ונק' עת"י הב' בחי' שורש הנאצלים ונק' א"א והם שני חצאים שהם דבר אחד ועד"ז קשר האציל עם הבריאה ע"י מ' דאציל שנעשי' כתר לבריאה ויש בזה ג"כ ב' בחי', וכתבתי בד"ה אשר כרת את אברהם שכמ"כ יחוד זו"ג שהרי הם נקראים יחד אדם וכ"א בפ"ע נק' פלג גופא, ולכן אע"פ שעלה במחשבה לברוא אדם וחוה שנים נבראו רק אחד להורות שהם שני חצאים ובהתחברם יחד נקראו אדם וכמ"ש זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שםם אדם בפ' בראשית ה' ב', הרי בהתחברם יחד נקראו אדם וכמארו"ל ביבמות פ' הבע"י דס"ג ע"א כל יהודי שאין לו אשה אינו אדם שנאמר זכר ונקבה כו' אדם, וכ"ה במד"ר פ' בראשית פי"ז אינו אדם שלם וכו'. שניהם יחד קרוים אדם, וכ"ה במד"ר בקהלת ס"פ ראה חיים עם אשה אשר אהבת, וא"כ למעלה בענין זו"ג דאציל בהתחברם יחד דוקא נק' אדם וכמ"ש בזהר פ' ויקרא דף ה' ע"א בפ"י אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו משא"כ מלכא בלא מטרוניתא לאו איהו גדול כו', כי ע"י עולם הדבור שהוא בחי' עיר אלקינו אזי דוקא מאיר שם הוי', וע"י נמשך תוספת אור בשם הוי', וגם ע"י דוקא נולדים נשמות חדשות ע"י יחוד דו"ג, ועמ"ש במ"א בדרוש כל המשמח את הזתן, ולכן מלכא בלא מטרוניתא לאו איהו גדול, וזהו ענין שנק'

ז"א פלג גופא ולע"ל נאמר ביום ההוא יהי הוי' אחד וכמ"ש בזהר ויקרא דף ו' ע"ב דהיינו ע"י יחודו בכנס"י יהי' אחד יעו"ש, וא"כ לפ"ז שקל הקדש מה שנשקל מבחי' קדש להאיר בעולמות ע"י קו המדה הם עשרים גרה ע"ס דז"א וע"ס דנוק', וזהו ג"כ ענין קדש עילאה וקדש תתאה הנוכר בזהר ר"פ קרח דקע"ו ע"ב כי המל' נקרא קדש תתאה, והז"א שנק' מלכא קדישא, היינו קדש עילאה כי נק' מלכא קדישא כשיש בו מוחין דאבא כמ"ש בבה"ז פ' אמור על המאמר דף קוף ע"ב אימתי זווגא דכנס"י במלכא קדישא, וזהו שקל הקדש שיש בו ב' חצאי' קדש עילאה וקדש תתאה והם עשרים גרה ע"ס דאו"י וע"ס דאו"ת, ועמ"ש בענין קדש מלה בגרמה הוא בסידור שער המועדים על מאמר הזהר אמור דף צ"ד לכן בחי' זו א"א להשיגה ע"י אתעדל"ת אך ע"י מחצית השקל בחי' קדש תתאה עי"ז נמשך מאליו גם בחי' קדש עילאה קדש מלה בגרמה הוא, וצ"ל האדם בבחי' מחצית השקל ע"ד כי עזה כמות אהבה כפרישותא דנפשא מן גופא שהם ג"כ ב' מחצית ובחיבורן יחד הם אדם וזהו גפשי אויתיך נמצא עי"ז מעלה ע"ס דמל' מבי"ע לאצי' שהיא מחצית השקל, ועד לשם מגיע האתעדל"ת ועי"ז ממילא נמשך אור א"ס ע"י ע"ס דז"א כי דרכו של איש לחזור כו' הגם שבחינה זו היא למעלה מאתעדל"ת כמ"ש השל"ה בהקדמה דף מס' מ"מ נמשך מאליו וממילא כמ"ש בת"א פ' מקץ בד"ה רגני ושמחי דרוש השני שע"י בואו לפניו ברננה בחי' בחי' וצדקתך שהוא מ' ירננו ממילא נמשך ורב טוב לבית ישראל, וקרוב לזה מצאתי בזהר הרקיע ר"פ תשא וז"ל דע כי הז"א נאצל מצד ה"ח דאו"א ונק' עשרה גרה כו' הנוק' נאצלה מצד ה"ג לבד וזהו מחצית השקל דהיינו עשרה לבד והיא תרומת ד' עכ"ל הרי מפרש ב' מחצית השקל בזו"נ והיינו כנ"ל שהם ב' חצאין, וצריך לחברם יחד וזהו זה יתנו זה היינו יסוד שעל ידו הוא היחוד ומ"מ א"צ ליתן רק עשרה גרה שע"ז ממילא יומשך הבחי' העליונה, כל העובר על הפקודים פ"י אפילו מאן דעבר על פיקודי"א כי הרי הנה אנכי כורת עמך ברית קאי אף להיות עובר על פשע כו' וכן מגיע ענין מחצית השקל גם בב' הבחי' שבכתר עיין בת"א פ' תשא ע"פ זה יתנו כל העובר כו', ועיין לעיל סעיף יו"ד י"ב י"א וסעיף ה' וסעיף ז', וכ"ז קרוב למש"כ סעיף י"ג ודו"ק, ועכ"פ מה שצריך ליתן מחצית השקל דוקא שיבין שאין בו שלימות בלתי ההמשכה מאור א"ס ב"ה, ובפני עצמו הוא כגוף בלא נשמה, וזהו רק מחצית לבד, ויהי' הכלות הנפש אל אורו ית' שהוא המחצית השני הנשמה המחיה את הגוף ולכן היה ועמד לא חפצתי.

א) זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל (בוך שמות ובמ"ד פ' תשא ע"פ זה יתנו סעי' ז') ז"ל הפרדס ערך מחצית השקל נודע כי עשרים גרה השקל שיעור שני יודי"ן (א"כ יש להעיר מענין וייצר ה' אלקים את האדם וייצר בשני יודי"ן) ו' תפארת באמצעיתו ולכן נק' מחצית השקל להראות שהוא באמצע השני יודי"ן שהוא שקל וסימנך א יו"ד בראשו ויו"ד בסוף ו' באמצע (הג"ה עיין מזה בת"א פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם בפירוש ונוצר חסד לאלפים שאור החסד בא בצורת האלף דוקא, כי אור חסד זה בא בשם מה שהוא מילוי אלפי' דוקא, וביאור ענין מילוי שם הוי' באלפין הוא ענין אות האלף דשם אהי' ופי' אהיה מבואר בזהר פ' ויקרא די"א ע"א קדמאה אהי' דא סתימא עילאה כמאן דאמר אנא מן דאנא היינו אנכי מי שאנכי וזהו אנכי מתחיל באלף, ולא אתיידע מן הוא לבתר אשר אהי' אנא זמין לאתגליי' וע' מזה בזהר פ' אחרי דס"ה ע"ב ובסידור בד"ה אד' שפתי תפתח והיינו כי כל אלף מורה על העתיד כמו אעשה ארצה אקפוד וכך שם אהי' ענינו דאנא זמין לאתגלאה ועדיין לא נתגלה וע' מזה ג"כ בסידור בדרוש כוונת המקוה וגם כי תמונת אוף האלף מורה כך דהנה ציור תמונת האלף הוא יוד בראשו ויוד בסוף ואות ואו באמצע וידוע שהיו"ד הוא בחי' הצמצום והוא"ו הוא בחי' ההמשכה וא"כ בצורת אלף הרי בחי' הצמצום בא תחלה ואח"כ נמשך אור ההשפעה וההמשכה שהוא הוא"ו אשר באמצעו להורות כי המשכה זאת הנה היא באה דוקא אחר בחי' הצמצום בראשונה מפני שבלעדו בחי' הצמצום לא הי' באפשר להיות בחי' המשכה זאת כו', כי הכל הי' נכלל בעצמות המשפיע אלא ע"י הצמצום דהיו"ד אז נמשך הוא"ו שבאמצע האלף ואח"כ חוזרת ומתצמצמת המשכה זו ונעשית כמו יו"ד הפוכה תחת הוא"ו והוא ענין הצמצום אשר אחר ההמשכה בשביל המשכה אחרת הבאה אחריהם וכך הוא סדר כל ההשתלשלות וזהו ונוצר חסד לאלפים הכל בבחי' אלפין עכ"ה) כן פי' הרשב"י ע"ה והעתקנו לשונו ופירושו בשער עשר ולא תשע הוא שער הראשון פי' (הג"ה ושם פי' כי ב' היודי"ן של האלף הם ע"ס מלמעלמ"ט וע"ס מלמטלמ"ע עד אור חוור ולכן היו"ד התחתונה דהאלף היא הפוכה כי זהו אור המתהפך אור חוור, וע' מענין אור חוור בסדור בסוף הביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה ובלק"ת בשה"ש סד"ה קול דודי גבי ומקפץ על הגבעות ושם פי' ג"כ שהב' יודי"ן הם מים עליונים ומים תחתונים וע' מענין זה בלק"ת פ' חקת בהביאור ע"פ עלי באר ושם בהביאור השני ע"פ יונתי בחגוי הסלע פ"ג בענין הראיני את מראיך עכ"ה) ובמ"א פי' ברע"מ כי גם המל' בעלותה אל התפארת בסוד וא"ו שורק נק' מחצית השקל (הג"ה וע' בת"א פ' ויחי בד"ה אוסרי לגפן גבי ולשרקה בני אתונו שהוא בחי' הודאה כו' וע' בפרדס שער הנקודות פ"ב וזהו באחד באדר משמיעים על השקלים כי אדר פירושו א' דר דהיינו האלף אלופו של עולם דר, זכיון שכן משמיעים על השקלים כאשר נת' שעשרים גרה השקל זהו ב' יודי"ן של האלף וגם י"ל באחד באדר שבחי' אחד מאיר באדר וכענין א' דר.

אור תשא התורה א'תתקינ

קיצור. עשרים גרה השקל ב' יודין של אות אלף והוא'ו שביניהם נק' מחצית השקל, וכתב הפרדס שלפ"ו צ"ל מחצית לא לשון מחצה אלא ע"ד מחיצה כמ"ש מזה בבה"ז ר"פ כי תשא בד"ה פקודא ליתן מחצית השקל, וביאור ענין אות אלף שזהו א' דאנכי א' דאהיה א' דאד' שמורה על לשון עתיד שיהי' הגילוי ותמונת האלף יו"י היינו צמצום והמשכה ואח"כ עוד צמצום בשביל שיהי' המשכה אחרת וזהו ונוצר חסד לאלפים גם ב' יודין של האלף הם ע"ס מלמעלמ"ט וע"ס מלמטלמ"ע וזהו שהיו"ד שלמטה הוא הפוכה והם ג"כ מים עליונים ומים תחתונים והרקיע ביניהם וגם מל' נק' מחצית השקל ונראה שזהו מחצית לשון חצי.

ב) והנה כדי להבין ענין פי' שבאות אלף מרמו מים עליונים ומים תחתונים והרקיע המבדיל ביניהם, יש להקדים בפרדס שם בערך מים שהביא מאמר הת"ז תיקון ס"ו דק"א ע"א והוא ג"כ בזהר בראשית דכ"ו ע"ב בענין כשתגיעו אצל אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים, שאין לעשות פירוד והבדל בין בחי' מים הנ"ל שהם חכ' עילאה וחכ' תתאה יו"ד דהוי' ויו"ד דאד' כי הם כולא חד והוא'ו שביניהם שזהו ענין הרקיע שביניהם הוא המיחדם ומחברם וע"כ אל תאמרו מים מים כאלו הם ב' בחי' מובדלי, ובת"א בד"ה וכל העם רואים את הקולות פי' מים העליונים הוא ים החכ' יו"ד עילאה כו' ומים תחתונים קיום המצות שהם בבחי' מל' מלכות כל עולמים אבל עכ"ז מלכותך כתיב ששרשם הוא מבחי' מים עליונים כו' ע"ש וא"כ לפ"ו יש לפרש גתינה מחצית השקל שהיא המל' היינו לחברה לבחי' מים עליונים ולא לומר ב"פ מים, שע"ז נאמר דובר שקרים לא יכון לנגד עיני, וזהו ע"ד שנת' בספר מגן דוד להרדב"ז אות א' וז"ל והיו"ד התחתונה רמוזו חכ' תתאה שכן היא עשירית לאצילות ודרך העוקץ הדק המחבר בינה לבין הוא"ו יורד אלי' השפע וגק' צינור היסוד ודרך העוקץ הדק אשר בתחתית היו"ד אחרונה שבאלף היא מריקה השפע להחיות את השפלים שנאמר ואתה מחי' את כולם (וע' בת"א בד"ה לך לך בענין קוץ התחתון של היו"ד ובלק"ת סד"ה מה טובו) וצריך לחבר זה העוקץ עם הוא"ו להיות האלף גוף אחד ואחדות אחד ובוה צריך להזהר כי טעו בה הטועים וקצצו בגטיעות כגון דור הפלגה שאמרו ונעשה לנו שם (זהו לפי הבחיי ס"פ נח), ואלישע אחר ורבי' לפי שראו בידה ממשלת התחתונים וכולם מתנהגים על פיה אמרו שתי רשויות יש והפרידה מבנינה וגמלו רעה לנפשם כי לא ידעו דרך השם כי אינה פועלת דוקא כפי מה שירד מלמעלה מן השמים ושמי השמים עכ"ל ור"ל השמים ז"א דאצי' ושמי השמים כח"ב וא"כ מובן מזה כי פי' שהאומר מים מים הוא דובר שקרים כי אמירתו מים מים כאומר ב' רשויות יש דהיינו שמים התחתונים שהוא מל' הוא רשות בפ"ע ח"ו ועזב הוי' את הארץ ע"ד רם כו' על השמים כבודו דהיינו שמפרידים שם אלקים מקוד דבי"ע משם הוי' ולכן אמר פרעה מי הוי' אשר אשמע בקולו אע"פ שידע משם אלקים כמו שאמר ליוסף אחרי הודיע אלקים

אותך כל זאת הרי ידע משם אלקים וכוונתו ששם אלקים הוא המכסה ומסתיר להיות העולם יש ודבר נפרד בפ"ע אבל שם הוי' שהוא הי' הוה ויהי בלי שינוי לא ידעתי כמ"ש בלק"ת פ' אמור בד"ה וספרתם לכם ובעין יעקב ספ"ב דחגיגה בד"ה לרבינו האריז"ל בענין אחר קיצץ בגטיעות חשב שיש שתי רשויות כאלו האמגושין שאומרי' הורמיו הורמין מקור הטוב ומקור רע כו' עכ"ל וע' מזה בעה"ק ח"ד ספ"ו ובת"ז תיקון ה' דט"ו ע"ב מג"ע אופן קס"ט וע' עוד בת"ז דע"ז א' ודפ"ג א' ובלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון בענין שאמר המין מפלגך ולעילא דהורמיו מפלגך ולתתא דאהורמין והיינו כי חצר הכבוד שבאדם המפסיק בין איברי הנשימה לאיברי המזון דוגמת יהי רקיע ויהי מבדיל כמ"ש בוח"א דל"ג ובלק"ת פ' ואתחנן בד"ה שמע ישראל אומר המין שזהו הבדלה גמורה עד כי מלמטה הפרסא הוא יש ודבר נפרד בפ"ע אכן נש"י ממשיכים גלוי אוא"ס גם בעלמא דפרודא שיהי' לו דירה בתחתונים וע"כ נקראת תמתי שעושה השלימות למטה ועיקר ענין זהו מצות היחוד וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים כו' שזהו ההסתר דשם אלקים שיהי' העולם נראה יש ודבר נפרד זהו רק בערכינו שוכני מטה אבל קמיי ית' כולא כלא חשיבי רק שהוא בבחי' שמש ומגן הוי' אלקים והגרתק המסתיר רק בערכינו ולכן לע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה כו' ולכן ע"ז בא הציווי שיתנו מחצית השקל דוקא שהיא היוד תתאה של האלף בחי' מים תחתונים תרומה לה' דהיינו שגם למטה אין שום יש ודבר נפרד כמו למעלה ממש והיינו ענין מלכותך מלכות כל עולמים שמבחינת מלכות כל עולמים הוא מלכותך ממש וזהו הכל מרומז באות אלף הרומז על האחדות והיינו מ"ש בת"ז סוף תיקון י"ט דמ"א ע"ב בענין אות האלף שהי"ד עילאה שבו מורה על אני ראשון וי"ד התחתונה זהו ואני אחרון והוא"ו שבאמצע הב' יודין זהו ענין ומבלעדי אין אלקים ופי' ומבלעדי אין אלקים היינו ששם אלקים המעלים ומסתיר זהו נמשך משם הוי' ולכן לפניו ית' אין שום העלם מסתיר כלל ועמ"ש ע"פ כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם ויש לפרש כמים הפנים לפנים זהו חיבור יוד תתאה של האלף עם יוד עילאה כן לב האדם בחי' ועל דמות הכסא כמראה לבחי' אדם תתאה בחי' ודמות פניהם פני אדם והיינו כי הבדלת הרקיע בין מים למים נאמר שני פעמים והיינו הא' ההבדלה בין ע"ק לז"א ושם אינו הבדל גמור הב' בין אצ"י לבי"ע והבדלה הראשונה י"ל זהו ענין עשרה עשרה הכף בשקל הקדש דקאי על עשרת הדברות ועשרה מאמרות כמ"ש בזהר ויקרא ד"ב ע"א וזהו כמים הפנים לפנים, והבדלה ב' בין אצ"י לבי"ע וזהו כן לב האדם לאדם ואפ"ל שע"י עסק התורה היא בחי' כמים הפנים לפנים ימשיך כמו"כ לב האדם לאדם וע' מזה לקמן סעי' בענין ותשת עלי כפכה, וענין שהם אבני שיש טהור כי יש ב' פעמים יש והיינו תרי"ג מצות דאורייתא זו מצות דרבנן שהם תר"ך עמודי אור והם בבחי' מל' שהיא סוף מעשה ושרשם מהכתר והיינו ב' בחי' מים הנ"ל שהוא כולא חד וא"כ ע"י קיום המצות מתחברים מים

תחתונים עם מים עליונים ומיוחדים אותם יחד עם הוא"ו שבין שני היודין, גם י"א תמונת א' יו"ד לפ"ו מחצית השקל הוא ו"ד והיינו כי מים תחתונים הם ד' לשון דל ועני והרקיע המפסיק הוא וא"ו וא"כ מחצית השקל הוא מים תחתונים עם הרקיע המבדיל וע' בה"ו מה"ש דתקס"ג פי' ו"ד הוא קול ודבור.

קיצור. אבני שיש טהור אל תאמרו מים מים ר"ל שלא לעשות פירוד והבדל ביניהם כי מים העליונים יו"ד דהוי' חכמה עילאה ומים התחתונים מעשה המצות ובחי' מל' יו"ד דאד' כולא חד ובפרדס ערך אבן שלימה פי' שזהו ענין אני ראשון ואני אחרון וע"ש שזהו עד דאתקרת אבן די לא בידין ומחת ובמג"ד דהענין שלא להפריד יו"ד תחתונה דאות אלף מהאלף כי הפרדתה זהו קיצוץ בנטיעות ע"ד שאמר המין מפלגך ולעילא כו' כי החצר הכבד מבדיל הבדל גמור וזה נק' דובר שקרים וזהו עצמו מצות וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים דהיינו כמרומז באות האלף בחי' אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים רק כי יש שמש ומגן הוי' אלקים ועל המפרידים נאמר מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש כדפי' בזהר פ' חוקת דקפ"ב ע"א ועמ"ש מזה בד"ה ראו קרא הוי' בשם בצלאל ובהגהות לד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוש השני שבסידור שער חג המצות וזהו הציווי זה יתנו מחצית השקל שהיא יו"ד תתאה כי אין כהוי' אלקינו בקרב הארץ אבני שיש תר"ך כמים הפנים לפנים מ"ש ב"פ הבדלה במאמר יהי רקיע.

ג) והנה במ"א נת' אשר אבני שיש טהור זהו ענין הפרסא המבדיל בין מים למים היינו בין ע"ק לו"א ולכן נק' אבני שיש לומר שאין זו הבדלה גמורה כלל דכולא חד ואין הפרסא הפסק אלא ע"ד אבני שיש שגם הם נראים כמו מים וכמו"כ עד"ו הוא ענין הוא"ו של האלף המפסיק בין שני היודין ע"כ נק' אבני שיש טהור כו' ושם פי' שזהו כמים הפנים לפנים ר"ל ע"ק וז"א הם כולא חד (וזהו האלף דאחד) כן לב האדם שעל הכסא אל בחי' מפני אדם לארבעתן שבמרכבה ואפ"ל שע"י בירור מים תחתונים ע"י בחי' מים תחתונים בוכים אנן בעינן למהוי קדם מלכא כמ"ש בד"ה וידבר וארא דתקע"ב עי"ז מעוררים ההמשכה גם למעלה מבחי' אבני שיש הנ"ל, דהיינו מבחי' ע"ק שלמעלה מהפרסא דאבני שיש כו' וזהו עליונים למטה ותחתונים למעלה ר"ל מים תחתונים שלמטה מהפרסא שבין אצי' לבריאה כשהם מתבררים ועולים ונעשי' מים חיים עי"ז מעוררי' גם המשכת מים עליונים דע"ק ולכן תחתונים למעלה וכן ביאור בדרוש כמים הפנים הנ"ל שזהו"ע והי' ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים אל הים הקדמוני ענין מצה ליל ראשון דפסח שהוא חובה ע"ד מים אחרונים חובה כו', היינו בירור מים תחתונים וע' במא"א ב' טעיף ס"ד שנה"י דא"א נק' מי בוכים כו' ועמ"ש בפ' ע"פ והתקדשתם והייתם קדושים מענין מים

ומתורץ בזה קושיית המגיד למה אחיזת יו"ד תחתונה בקו האמצעי של האלף הוא במקום גבוה יותר מאחיזת יו"ד העליונה ולפמ"ש א"ש דזהו ענין תחתונים למעלה, והיינו שלאחר בירור שם ב"ן הוא מתעלה בס"ג שלמעלה ממ"ה, ועו"ל הטעם שהפרסא שבין ע"ק לז"א שהיא בחי' והבדילה לכם הפרוכת בין הקודש ובין קדה"ק נק' אבני שיש טהור, כי הנה מבואר בת"א בד"ה ועשית ציץ בענין קדש למ"ד מלמטה והוי' מלמעלה דבחי' קדש למ"ד זהו בחי' אשר קדשנו במצותיו שע"י התומ"צ ממשיכים מבחי' קדש העליון, ועכ"ז נק' עדיין למטה לגבי בחי' הוי' למעלה היינו כי יש שני שמות הוי' ופסיק טעמא ביניהו, ובחי' הוי' הב' הוא למעלה מעלה מבחי' קדש ונק' קדה"ק והוא הבחי' שאין האתעדל"ת ממעשה המצות מגיע לשם ועמ"ש בד"ה שבת שבתון הוא לכם ובד"ה ואתחנן בענין חנם בלא מצות ולכן מזה יש להבין דבחי' אבני שיש טהור הן הפרסא שבין ב' בחי' מים הנ"ל כי אבני שיש זהו שי יש והיינו תר"ך עמודי אור דכתר שהם בחי' תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן הם אבני שיש הנ"ל, שזהו בחי' אשר קדשנו במצותיו אשר הוא עונג העליון בחי' כתר ועכ"ז הם למטה מבחי' מים עליונים שלמעלה מהם שזהו בחי' הוי' שלמעלה מבחי' קדש למ"ד שזהו בחי' קדה"ק וא"כ הוא למעלה ג"כ מבחי' האתעדל"ע שע"י מעשה המצות וע"ז אמרו"ל קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל כי קדוש אני קדושתו למעלה מקדושתכם וכמ"ש בלק"ת פ' נצבים בהביאור ע"פ כי כארץ תוציא צמחה ושם ספ"א וזהו דאבני שיש טהור שבבחי' זו יוכלו להגיע ע"י מעשה המצות ע"י קדושים תהיו משא"כ בבחי' המים שמעל לרקיע נאמר יכול כמוני כו', וזהו דדוקא מחצית השקל יתנו דהיינו בחי' קדש למ"ד שלמטה שע"ז נאמ' קדושים תהיו ויותר מזה א"א להגיע ע"י אתעדל"ת ומ"מ אל תאמרו מים מים כי כולא חד וזה הרקיע הוא המיוחד ומחברם יחד כו' וגם כי יהי' נמשך מלמעלה בבחי' מתנה כמ"ש ע"פ פתחו לי ואני אפתח לכם כפתחו של אולם בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ אני ישנה ובד"ה האוינו השמים דרוש הראשון בסופו בענין אהי' כטל לישראל ע' זח"ג סע"א מפרש א"ת מים מים כי אינן מים אלא אור נובע וע' בחי' פ' מקץ בענין כל אורה שנאמר קאי על גשמים ולכן נק' אור.

קיצור. אבני שיש טהור י"ל הפרסא המבדלת בין מים עליונים ובין מים תחתונים ואינה הבדל גמור לכן נראים כמים, גם אבני שיש תר"ך מצות זהו בחי' קדש למ"ד למטה לגבי הוי' מלמעלה וכענין פרסא המבדלת בין קדש לקה"ק וזהו קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל ולכן דוקא רק מחצית השקל יתנו, גם נת' ענין שי"ל בבחי' המים תחתונים למעלה ועליונים למטה ר"ל כי ההבדלה בין מ"ע לתחתונים נז' ב' פעמים וכמ"ש מזה בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה שמע ישראל, וא"כ ע"י בירור מים תחתונים בחי' העלאת מ"ן י"ל מעוררי' יותר ממים העליונים מהם, דהיינו בבחי' הראשונה שלמעלה ממ"ע ומ"ת דהבדלה הב', וגם לפמ"ש דמ"ע זהו חכ' עילאה ומ"ת זהו חכ'

אור תשא התורה א'תתקיו

תתאה וחכ' תתאה מבררת בי"ע הנה עי"ז ממשיך מלמעלה יותר מהחכ' עילאה וכמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור את יום השבת לקדשו בפ"י חכמות בחוץ אזי דוקא תרונה ולכן ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים כו' שהם הבירור של מים תחתונים וע' מזה בבה"ז פ' שלח על המאמר דקע"א א' ע"פ והי' ביום ההוא יצאו מ"ח.

ד) והנה כתיב וייצר הוי' אלקים את האדם וייצר בשני יודי"ן היינו פי' דו פרצופי' בראם כמ"ש אהור וקדם צרתני וצלחו ועשה מהאחור חוה כ"ה פ"ט דברכות סא"א ופ"ב דעירובין י"ח א' ובת"י פי' שבראו בשני יצרי' יצ"ט ויצה"ר וכ"ה דעת חד מ"ד בברכות שם וכ"ה בוח"ג מו"ב ופי' הרמ"ז שם לפי ששרש השני יצרי' הם מחו"ג וזהו הוי' אלקינו שהם חו"ג וע' ביומא דס"ט ע"ב זו היא גבורת גבורתו שכובש את יצרו דע"כ צ"ל דהיינו מדה"ד שהוא שם אלקים, ובוח"ג נשא קמ"א ע"ב דתרי"ן יודי"ן רוא דע"ק ורוא דז"א ובפ' בראשית דכ"ז ע"ב פירשו וייצר דשני יודי"ן והוא"ו דוייצר הם צורת אות אלף שתמונתו יו"ד למעלה ויו"ד למטה וא"ו בנתיים רק שהוא"ו הולך באלכסון משמאל לימין, וזהו"ע מים עליונים ומים תחתונים והרקייע שביניהם המייתדם והיינו חכמה עילאה וחכמה תתאה, ובפרדס ערך מחצית השקל פי' כי ב' יודי"ן הנ"ל זהו עשרים גרה השקל והוא"ו שבינתיים נק' מחצית השקל שהוא באמצע השני יודין שהם שקל ואפ"ל דכמו אדם וחוה דו פרצופים ואח"כ צלחו ועי"ז באו לבחי' פב"פ, כמו"כ יש בחי' זו ברוחניות בכל אדם, וכמ"ש בזהר ר"פ במדבר דקי"ז ע"א ואע"ג דנוק' אחידת בסטרוי הא הוא גמי כליל מתרי"ן סטרי"ן ובמק"מ פי' שאדם הוא מבחי' מה וכלול עמו ב"ן דמ"ה והרמ"ז פי' דהוה כליל מתרי"ן סטרי"ן היינו חו"ג להיות שלום בכל, וא"כ זהו וייצר תרי"ן יצרי"ן ששרשם מחו"ג כנ"ל וע' בת"א בד"ה כי אברהם לא ידענו ג"כ מענין דביקת הנה"ב עם הנה"א בבחי' אב"א דהיינו דו פרצופין שהנפש החיונית חפצה בעניני עוה"ז, וזהו שהפנים שלה לצד האחור, אבל בשכל הרצון אל הוי' וזהו בחי' הפנים של צד קדם וזהו אחור וקדם צרתני, וצ"ל בחי' נסירה כדי שעי"ז יבואו לבחי' פב"פ דהיינו שגם בנה"ב יהי' הפנים שהוא רצון אל ה', ובעניני עוה"ז צ"ל רק בבחי' אחוריים ואיך יבוא לבחי' נסירה זו הנה בלק"ת סד"ה שבת שבתון פי' שזהו ענין התענית בעשי"ת שאז הוא בחי' הנסירה ואפ"ל שזהו ענין פרישות מביאה לידי קדושה וכמ"ש בלק"ת בד"ה ראשי המטות ספ"ד שהפרישות הוא להפריד הרע שבנה"ב מק"ג וקדש א"ע במותר לך וע' מענין קדש א"ע בד"ה ולא אבה ספ"ב וזהו בחי' תשובה תתאה וע' בח"ה שער הפרישות פ"ה והוא שתתחיל בתחלה לאסור לשונך ולבלום שפתיך כו' והשתדל אח"כ לעצום עיניך וחוש ראותך ואח"כ חוש השמיעה וחוש הטעם כו' ע"ש ובהרמב"ן בחומש ר"פ קדושים תהיו ובהבחי' שם, אתא חסד ופריש גזעין כשעוסק בגשמיות הרי נה"ב ונה"א שכל א' להן אבל ע"י התורה שמשגיג רוב גדלו ואיך שתאוות עוה"ז כלא חשיב נעשה הבדל והפרש בין נה"א לנה"ב.

וההתבוננות דהנה כתיב ראה נתתי לפניך את החיים כו' כמ"ש בלק"ת בד"ה שמע ישראל, וע"ד שנת' אות ב'.

וזהו ותשת עלי כפכה דפי' בתורת חסד קאי על התורה שהיא מכרחת האדם להיות טוב וזה אתי כפרש"י דכפכה ל' כפייה ועוד דהנה ארו"ל סגהדרין דצ"ט ע"א בענין אדם לעמל יולד שהוא לעמל פה מדכתיב כי אכף עליו פיהו משלי סי' י"ו כ"ו והיינו לעמל תורה, ופי' כי אכף היינו לשון כפייה כדפרש"י במשלי שם ובאיוב סי' ל"ג וזהו ע"ד בין עובד אלקים לאשר לא עבדו שארו"ל בין שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד דהיינו משום שכופה טבעו ורגילותו כמ"ש בסש"ב פט"ו ועי"ז נק' עובד אלקים שמתקן את ההסתר הנמשך משם אלקים כו' ולכן נק' התורה כפכה לשון כפייה וע' בלק"ת בד"ה אם בחוקתי דרוש השני פ"ג בענין ועשיתם אתם שגש"י עושין ומכריחין כביכול המשכות אוא"ס ב"ה בהכלים והיינו ע"י המצות כמו"כ ע"י התורה ממשיכין את הוי' האמרת היום לשון מפעיל שהפעלת האמירה בו ית' ע"י עסק התורה כמ"ש בד"ה וארשתין לי רפ"ד וסד"ה היום הזה הוי' אלקיך מצוך ובשה"ש בד"ה לסוסתי ברכבי וע' בד"ה צאינה וראינה דרוש הראשון פ"ד גבי וכך עד"מ למעלה נק' בחי' כתר בחי' ביטול הרצון כביכול שיבטל רצה"ע ב"ה שהוא בלתי סוף ובלתי תכלית להיות לו רצון בתומ"צ כו' ע"ש וזהו כפייה שהרי הוא ביטול רצון כביכול ובחי' זו ותשת עלי כפכה נמשך ע"י עסק התורה בבחי' אכף עליו פיהו, גם כפכה הם עשרת הדברות ועשרה מאמרות כמ"ש בזהר ויקרא ד"ב ע"א ע"פ עשרה עשרה הכף בשקל הקדש ובמהרמ"א פ' יתרו ס"פ אנכי הוי' אלקיך והנה עשרה מאמרות מתחיל בבית בראשית גמי מאמר הוא, ועשרת הדברות מתחיל באלף אנכי הוי' אלקיך אשר אלף הוא אות ראשון והוא בבחי' כתר וא"כ עשרה מאמרות הם יו"ד תתאה של האלף וא"כ הם ג"כ בחי' מים עליונים ומים תחתונים והרקיע המחבר שנרמו באות אלף דאנכי ועמ"ש מזה לעיל סעי' ב' והם ב' בחי' כפכה בחי' כף שזהו שקל הקדש עשרים גרה זהו בחי' כמים הפנים לפנים וע"י ותשת עלי כפכה נמשך ג"כ באדם שיהי' כן לב האדם שבמרכבה לאדם שעל הכסא וכו' וכן באדם שלמטה חיבור נה"ב לנה"א פב"פ.

ובבוך שמות פ' תשא נת' עוד באופן אחר כי הגה מבואר בת"א בד"ה בכ"ה בכסליו גבי כי הגה העבודה בק"ש ותפלה למס"ג באחד כו' ותוכן הענין דמס"ג של הנה"א הוא באחד דהיינו שהיא בטילה באור א"ס ממש אנת הוא חד ולא בחושבן ומס"ג של הנה"ב ובכל נפשך נמשך ע"י בשכמל"ו שהוא הזיו המחיי' עולמות שנק' שם כו' וא"כ עד"ז הם עשרת הדברות ועשרה מאמרות שהעשרה מאמרות בראשית ברא אלקים כו' הנה היש נתהווה מאין דהיינו מבחי' מלכותך מלכות כל עולמים אבל עשרת הדברות אנכי מי שאנכי וע' מזה בסידור בד"ה ששת ימים תאכל מצות

אור תשא התורה א'תתקיט

דרוש הראשון ולכן מזה נמשך בחי' ביטול אחר וקדם צרתני, שהם בחי' נה"ב ששרשה משם ב"ן ונה"א ששרשה משם מ"ה אשר בירור נה"ב נמשך ע"י עשרה מאמרות בהתבונן בהבריאה מאין ליש וכמו דמהאי טעמא ברכות ק"ש לק"ש דהיינו הסיפור יוצר אור כו' המחדש בטובו בכל יום מע"ב והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול שמוה תתפעל נה"ב ע' מזה בלק"ת פ' כי תצא בד"ה כי תצא דרוש הראשון וביטול נה"א נמשך מבחי' אנכי הוי' אלקיך שהוא ראש עשרת הדברות.

זה יתנו * כל העובר על הפקודים מחצית השקל בשקל הקדש וגומר. להבין ענין גתינת מחצית דוקא, ושהעשיר והדל שוין בזה * והכתי ששקל אין מקבלין ממנו, משא"כ בשארי קרבנות שנודרין ונודבין כישראל, ובכתבים נחלקו חז"ל אם הם חייבים במחצית השקל או לא. הנה כתיב גודע בשערים בעלה, ופי' בזהר דא קוב"ה דאיהו גודע ואתדבק לכל חד לפושע"ד דמשער בליבי, הנה מפרש שערים לשון שיעורים, והפי' הפשוט דשערים לשון שער ושניהם אמת, כי לפום שעו"ד היינו לפי מה שנכנס בשערים, שהם ד' שערים אהוי"ר תורה ומצות כנודע וכמארז"ל לעולם יכנס אדם שיעור שני פתחים ויתפלל דקאי הפי' על אהוי"ר שנק' פתחים ושערים, וגם שיעור שני פתחים היינו לפום מה דמשער בליבי, ותומ"צ הן ג"כ שערים * כמ"ש במ"א בפ' ציצית ע"פ אני ה' אלקיכם, מענין שער בימין ושער בשמאל כו' * והנה מה שנק' הקב"ה בעלה דכנס"י היינו שהוא ית' בעלה של כל נשמה מישראל שמשפיע לכל א' וא', וכמו שהבעל חייב במזונות אשתו שארה כסותה כו' שארה הוא בחי' תורה שנק' מזון לנפש כמ"ש ותורתך בתוך מעי וכתוב לכו לחמו בלחמי, וכסותה הוא בחי' המצות שהן לבושים לנפש, ועונתה הוא כמארז"ל כל הנותן מטתו בין צפון לדרום שהוא בחי' אהוי"ר שהן בחי' צפון ודרום, וגם ק"ש נק' עונתה, כמארז"ל הקורא ק"ש בעונתה כו', וכך כל אהבה או יראה שיש לכל נשמה מישראל הכל הוא מאתו ית', ולכן נק' בעלה. אך להבין זה אם הכל הוא ממנו ית' א"כ מהו הבחירה לאדם ובודאי יש דבר התלוי בבחירתו של אדם, וגם ארז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים כו', ועוד דלכאורה הפסוק הנ"ל דנודע בשערים כו'

זה יתנו : ג' בת"א (פ, ג).

והדל שוין בזה : בכרך לאדי הגדול נוסף בין השורות : כי העשיר לא ירבה דאינו מובן מפני מה העשיר לא ירבה כי אם יכול להרבות מדוע לא ירבה ולא מצינו בזה במצות צדקה כלל כי אדרבה היעלה בהיפוך בריבוי צדקה כו', ומדוע יהי עוד איסור שהעשיר לא ירבה כו'.

ג"כ שערים : בכרך הג"ל נוסף : כידוע בענין.

ושער בשמאל כו' : בכרך הג"ל נוסף : דשער בשמאל הוא שער ריש' כעמר נקא שהוא הלכות התורה שנק' . . . שערות כמ"ש קחצתיו תלחלים תלי תלים של הלכות כי . . . המשכת התענוג [בהלכות ז] הוא ע"י צמצום כו' . . . המצות שהם יותר נעלה דהיינו שנמשכים מעצמיות התענוג שלמעלה מגילוי התענוג ע"י שערות ונמשך בחכ' . . . שער בימין כו'.

קשה רישא לסיפא דאם נק' בעלה של כל אחד מישראל להיותו משפיע לכל נשמה אוי"ר כו', א"כ איך אמר נודע בשערים דוקא לפום שעו"ד של האדם א"כ תלוי בעבודת האדם וכמאמר יכנס שיעור שני פתחים כו', וא"כ מהו ההשפעה הנמשך מלמעלה.

ויובן עפמ"ש (ע' בה"ז פ') * שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד כו' ופי' בזהר פ' פנחס דף רנ"ג ע"ב שערים אילין אינון תרעין עילאין כו' וכל חד וחד אית ליה רישא כו', פי' השערים הם המדות וההתבוננות והטעם של האהבה כמ"ש לאהבה את ה' כי הוא חייך כו', וכן ביראה כו', כי להיות התרחבות והתפשטות האהוי"ר הוא ע"י השכל המתבונן. הפכים הוא ע"י בחי' השכל והדעת המחברן. שהדעת כולל חו"ג שהן אהוי"ר * (ע' בבה"ז שם) וכמ"ש במ"א (פ' יתרו) בענין שלום בפמשמ"ט כו' ע"ש. וזהו שערים ראשיכם דוקא. להתבונן ולהעמיק דעת בגדולת ה' הממכ"ע וסוכ"ע, ואיך שהוא חיי החיים בכלל, וחיי נשמתו בפרט, ועי"ז יתעלו המדות, וכמאמר והנשאו פתחי עולם, וזהו שאו מרום עיניכם כו' שאו את ראש כל עדת בני כו' להגביה ולעלות השכל, (לאפוקי כשמשפיל שכלו במילי דעלמא הוא בחי' רישא שכיבת לעפרא כו'), והנה עי"ז ויבא מלך הכבוד הוא בחי' גילוי אלקות שנמשך מלמעלה בשערים ופתחים הנ"ל, וכמ"ש פתחי לי אחותי פתחו לי כחודא של מחט, שהוא בחי' אהוי"ר שהאדם מעורר בנפשו לפום שיעורא דבליבי בחי' שאו שערים ראשיכם, שיעור ב' פתחים ויתפלל, ואהוי"ר זו נק' רק כחודה של מחט לגבי בחי' אהוי"ר עילאין הנמשך מלמעלה, ואני אפתח כפתחו של אולם, וזהו ענין נודע בשערים בעלה, שהקב"ה נק' בעלה שמשפיע לכל א' אהוי"ר, ומ"מ נודע בשערים דוקא לפום מה דמשער בליבי הוא בחי' אהוי"ר שהאדם מעורר בנפשו, וז"ש ומספר את רובע ישראל, פי' רובע ישראל לשון ארבע והן ד' שערים הנ"ל שיש בכ"א מישראל כנגד ד' אותיות שם הוי', וזהו דרך כלל, ודרך פרט נחלקים לעשר בחי' הנפש, ג' שכליים וז' מדות, וכן שם הוי' במילואו הוא יו"ד אותיות, אך דרך כלל, עשר בחי' אלו הן ארבעה בחי' כנודע, ופי' מספר את רובע כו', הנה מספר לשון בהירות והארה והיינו שע"י המשכה מלמעלה נעשו מזוככים ובהירים ג"כ הארבעה בחי' שבכל א' מישראל כו' וכמ"ש ג"כ במ"א בפ"י את מספר ימיך אמלא וע"פ זספרתם לכם כו'.

(ע' בה"ז פ') : בבוך הגיל ג' במקומו : כי הנה כתיב. שהן אהוי"ר : בבוך הגיל גוסף : ויובן זה ער"מ באדם למטה שהמדות בלב כמו אהבה ושנאה המה חלוקים זמ"ז בתכלית מן הקצה לקצה אך בשכל וטעם שיוליד המדה יוכל להיות שיתאחדו ב' הפכים כאחד כי מן השכל וטעם עצמו שידין לזכות יש לדון לחוב וכמו בדור המבול שנאמר אמחה כו' כי יצר לב האדם כו' ואחיכ לא אמחה כי יצר לב האדם דע מנעוריו הרי שכל . . זה . . כולד הכעס הוא עצמו והפך לדון לזכות כו'. וזהו שאו.

(נת' נודע בשערים, ד' שערים, שיעור ב' פתחים, אהוי"ר ותומ"צ, ענין בעלה חייב בשארה, ואעפ"כ לפום שיעורא, ע"ד שאו שאו שערים ראשיכם, שאו מרום עיניכם, שאו את ראש כו', ועי"ז ויבא מלך הכבוד פתחו לי כחודא כו' ומספר את רובע ישראל).

ב) וביאור הדברים, לבאר ענין ב' בחי' האהבה הנ"ל היינו מה תלוי בבחירתו של אדם, ומה בא מלמעלה. הנה כתיב שמע ישראל כו' אחד ואהבת כו', והנה בשמע יש בו ב' פירושים, הא' לשון התבוננות, כמו דבר כי שומע עבדיך, דהפי' שמבין, וכן פי' לב שומע, וכן בגמ' קיי"ל דאפי' לא השמיע לאזניו יצא, ומפרש שמע לשון הבנה, ופי' ב' שמע לשון שמיעה כפשוטו שהוא שמיעת האזן, וכן י"א בגמ' דאם לא השמיע לאזניו לא יצא, כי שמע כולל ב' הפירושים, וכן ואהבת יש בו ג"כ שני פירושים, הא' לשון ציווי שתאהוב אותו, ואחד לשון עתיד שכך יהי' היינו שסופך לבוא לזה, שתאהוב אותו, והיינו שיבא האהבה ממילא, ושני הפירושים אמת, והיינו כי פי' ואהבת שהוא לשון ציווי נמשך ע"פ פי' ראשון דשמע הוא לשון התבוננות, שע"פ ההתבוננות יומשך האהבה וכמש"ל בפי' שאו שערים ראשיכם כו' וענין ההתבוננות הוא מ"ש ה' כו' אחד, היינו להבין בדעתו אחדות ה' בשבעה רקיעים והארץ, ובד' רוחות העולם, ואני ה' לא שניתי שאין בו שום שינוי, יחיד ומיוחד כמו קודם ברה"ע כן הוא ממש עתה כי כל העולמות בטלים בביטול גמור נגדו כי שמש ומגן כו' כמו ביטול זיו השמש בעודו בגוף השמש, ומה שגראה לנו העולמות ליש זהו מפני בחי' המגן ונרתק כו', אבל באמת הוא שקר גמור, כי הנה בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כו' ומבשרי אחזה, כמו באדם כשחושב איזה דבר ורצונו לדבר אח"כ לוולתו, הנה בתחלה כשחושב הדיבורים או הדיבורים כלולים במח', ומחשבתו באחדות גמור עמו ואין כאן דבר נפרד כלל ולא בחי' שום התחלקות דבר בפ"ע רק האדם לבדו עם מחשבתו שהן דבר אחד, עד אח"כ כשמוצא הדיבורים בפיו, או בחי' הבל הפה עם אותיות הדיבור נעשו דבר נפרד מאתו, כי נתפשטו חוץ לו, וכן ער"ז יובן למעלה שיש בחי' מח' הקדומה כשעלה במח' להיות בריאות העולמות ע"י דיבור ורוח פיו ית' הרי דיבורים האלו היו כלולים ובטלים במחשבה שהרי הדיבור בטל במחשבה, שברגע א' יכול לחשוב כמה דיבורים עד אין קץ, וא"כ כל העולמות הנמשכים מהדיבור הן בביטול גמור באחדותו ית' ואין כאן דבר נפרד בפ"ע, וזהו ג"כ כמשל זיו הנ"ל הכלול בשמש, וכן הוא הדיבור הכלול בהמח', רק אח"כ נמשך בחי' הדיבור להיות בגילוי בפ"ע, והנה ההמשכה זו מהמח' לדיבור הוא ע"י שם הוי', יו"ד צמצום ה' התפשטות, ו' המשכה, וזהו מ"ש ויצא כברק חצו הוא בחי' יו"ד כו' וזהו הוי' אחד ע"י שם הוי' נמשך להיות ז' רקיעים והארץ כו', ולכן נאמר ב"פ הוי', כי שם הוי' הראשון הוא בחי' מח' הקדומה, שעבמ"ח התהוות העולמות, ולחיות המשכה אח"כ מהעלם אל הגילוי מהמח' לבחי' הדיבור, הוא ע"י שם הוי'

הב', והנה באמת אין שייך לומר למעלה שהדיבור נעשה נפרד ע"י שיצא לחוץ, כי אין לך שחוץ ממנו, לכן הכל תמיד כמו שעבמ"ח רק מה שנק' דיבור הוא לגבי הנבראים, וזהו בחי' שמש ומגן כו', ועד"ז יובן ענין ריבוי ההשתלשלות העולמות מחמת ריבוי הצמצומים, כמו עד"מ למטה מח' ודיבור של הרב נעשה בחי' מח' אצל התלמיד, וכך יש ג"כ בעולמות, גבוה מעל גבוה שומר, ומה שבעולם העליון בחי' דיבור נק' למטה נגד עולם התחתון בחי' מח', משא"כ בחי' מח' שבעולם העליון אינו מושג בעולם התחתון, ולכן יובן ג"כ איך העולמות בטלים זב"ז, דכמו שבאדם הדיבור בטל לגבי המח' כך הוא כלול ובטל במציאות אצלו (וכמו ביטול מח' התלמיד לגבי דיבור א"כ הוא כלול ובטל במציאות אצלו) וע' מענין ביטול עילה ועלול בסידור הרב בשעה ששומע השכל מהרב, וע' מענין ביטול עילה ועלול בסידור ע"פ והגדת לבנך כו' בדרוש תקיעת שופר במשנה י"ט של ר"ה כו' ע"ש) וזהו לית מח' תב"כ, אף עולמות העליונים מאד שהם בבחי' מח' (לגבי כל העולמות) הם בטלים אצלו ית', ולא תפיסא ביה כלל כי הוא למעלה ממח', וזהו סתימא דכל סתימין, טמירא דכל טמירין, היינו שגם מעולמות הנק' סתימא וטמירא, הוא סתום וטמיר, ולית מח' תב"כ, וזהו"ע ההתבוננות באחד, איך שכל העולמות בטלים אצלו, שהרי גם העולמות בטלים זב"ז, כביטול הדיבור במח' וכולם בטלים לאור ה' המחיה אותן מבחי' דיבורו ורוח פיו והדיבור אצלו אינו נפרד כו', ולא כמו האדם, רק הדיבור בטל אצלו כביטול דיבור האדם בעודו במחשבתו כו', ולכן הוא בחי' אחד ביטול הו' רקיעים והארץ והד' רוחות העולם כו' ולא כמו שנראה אצלינו ליש כו', ועז"ג הציווי ואהבת את ה' אלקיך, שיתבונן כ"כ באחד ממש שיהי' ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, דהיינו מחדו"מ שלא יהי' לו מחדו"מ כלל רק בטלים באחד, שהוא למעלה מן המחשבה, ולית מח' תב"כ, כי האדם אינו יכול לחשוב רק דבר גשמי וזהו שקר גמור כו', וזהו בכל נפשך מסירת נפש, כי נפש של אדם זהו מח' דו"מ, והכל למסור ולהיות בטל באחד ממש, אבל להיות שזה בלתי אפשר להיות בלי מח' כלל, לכן צריך לקשר מחשבתו ודיבורו ומעשיו להיות מרכבה לרצון העליון ב"ה בתומ"צ דאורייתא מחכמה נפקת שהיא למעלה מן החכמה, וזהו כל העושה מצוה א' כהלכתה כו' (א"ה, הלשון שכ' שלא יהי' לו מחדו"מ כלל הוא בלתי מבואר כלל, אבל המכוון עדמ"ש בתניא פל"ד גבי האבות העולם לא הפסיקו אפילו ש"ה אחת מלקשר דעתם ונשמתם לרבון העולמים בביטול הג"ל כו', והוא למעלה מבחי' מחדו"מ כו' ע"ש מ"ש ולכן אחר שיעמיק האדם בביטול הג"ל כפי יכולתו זאת ישיב אל לבו כו' אעשה לו משכן ומכון כו' ע"ש, וזה המכוון במ"ש כאן) ואף שהתורה נתלבשה בדברים גשמיים איסור והיתר וכדומה וכ"ש מעשה המצות שהם בדברים גשמיים ממש צדקה בממון וכיוצא, הוא כמשל שערות הנמשכים מהמוח שאין במוח בחי' שערות כלל, כן הוא התורה והמצוה אף שהן דברים גשמיים, עכ"ז אורייתא מחכ' נפקת וז"ש אחר ואהבת כו' והיו הדברים האלה כו', שתכלית האהבה והיוצא

ממנה, הוא לקשר מחדו"מ שלו לרצונו וחכמתו ית', כיון דלית מח' תבי"כ רק ע"י תומ"צ, (וז"ש ולדבקה, וארו"ל וכי אפשר לדבקה בו, אלא הדבק במדותיו כו', דלכאורה אינו מובן, דא"כ איך יקויים ולדבקה בו ממש, אלא לפי שע"י הדבק במדותיו שהוא קיום התומ"צ, יהי' ממש לדבקה בו שאוא"ס ב"ה מלוכש ומיוחד בחכמתו ורצונו ושאר מדותיו כו', ואין דרך לדבקה בו ממש רק ע"י התורה ומצות). והנה כ"ז הוא פירוש ראשון של ואהבת לשון ציווי שדבר זה חובה על כל אדם להתבונן היטב כל הנ"ל בפ"י ה' אחד כו', וזהו ג"כ שמע לשון התבוננות שע"ז יגיע לבחי' ואהבת שתהי' הנפש אהבת ומתאוה לדבקה בה' לצרור בצרור החיים וקרבת אלקים יהי' טוב לה מאד ובו תחפוץ ויהי' רע לה מאד להתרחק ממנו ח"ו שאהבה זו תלויה בבחירתו של אדם ויכול להגיע ע"י התבוננות הנ"ל באחד שמזה יומשך בחי' ואהבת כו' וכמשי"ת לקמן אי"ה בפ"י והדל לא ימעיט מעשר.

(גת'). ענין ביאור ב' אהבות הנ"ל יש בשמע ובאהבת ב' פ"י התבוננות באחד לא שנית, שמש ומגן, דבור לגבי מח' וכן למעלה העומות דבור העליון נעשה מח' לתחתון, וזהו לית מח' תב"כ, ולכן ואהבת למעלה ממח', רק א"א להיות בלי מח' ולכן והיו הדברים כו' לדבקה בו כו', ואהבה זו תלויה בבחירתו וזהו ואהבת לשון ציווי ע"י שמע התבוננות זהו פ"י א').

ג) והפ"י השני של ואהבת את ה', לשון עתיד, הבא ממילא, ולא לשון ציווי, רק שהפ"י הוא שסופך לאהוב ולבוא לידי בחי' זו, הוא בחי' אה"ר הבאה מלמעלה מאתו ית', ובוה הוא ג"כ פ"י השני דשמע, לשון שמיעה, ולא לשון התבוננות שאינו יכול להיות בו שום התבוננות כלל שהוא למעלה מהתבוננות, (היינו שאהבה רבה זו אין דרך להשיגה על ידי יגיעה והתבוננות רק שנמשכת מלמעלה ממילא אחר קדימת היגיעה והתבוננות להגיע לאהבה ראשונה כו', וגם בחי' אה"ר זו נמשכת מבחי' שלמעלה מהשגה והתבוננות כו', וביאור וענין אהבה זו, הנה מובן ממה שנת' באגה"ק ע"פ מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים, וז"ל הנה ב' מיני אהבות הן אהבה בתענוגים דהיינו שמתענג על ה' עונג נפלא בשמחה רבה ועצומה שמחת הנפש וכלותה בטעמה כי טוב ה' ונעים נעימות עריבות עד להפליא מעין עוה"ב שנהנין כו' וע"ז כתיב שמחו צדיקים בה' ולא כל אדם זוכה לזה, וזה הוא * בחי' כהנא ברעו"ד שבוה"ק, ועו"ג עבודת מתנה וגומר, והור הקרב כו' * כי אין דרך להשיגה ע"י יגיעות בשר, כמו היראה ששואלין עלי' אם * יגעת ביראה ואוי לבשר שלא גתיגע ביראה כו', אבל אה"ר זו * בתענוגים נופלת לאדם מאליה מלמעלה בלי שיכין ויכוון לה, ונלע"ד שע"ז

זה הוא : כ"ה בב' כתי"י אבל בכתי"י ג' ובאגה"ק שם : וזו היא.
כו' : באגה"ק שם : וגו'.
אם : שם אין ת"י זו.
אה"ר זו : שם נוסף ת"י : אהבה.

נאמר כי יקרא קן צפור וארו"ל פרט למזומן, שבחי' אהבה זו נמשך מבחי' קן צפור, הוא בחי' שע"ה נהורין, שהם בחי' עולם התענוג, וזהו כי יקרא דוקא באתעדל"ת, פרט למזומן שזהו בלי שיכין ויכוון לה, וכמו משיח בא בהיסח הדעת להיותו בחי' שלמעלה מהדעת כו', אך ורק יומשך אהבה זו אחר שנתייגע ביראת הרוממות להגיע * לתכלית מה שיוכל להשיג ממנה לפי בחי' נשמתו, אזי ממילא בא אהבה בתענוגים מלמעלה לשכון ולהתייחד עם היראה, כי דרכו של איש לחזר כו' כמ"ש בלק"א, והאהבה * השנית הוא אהבה ותאוה, שהנפש מתאוה ואוהבת וחפצה לדבקה בה' ולצרור בצרור החיים וקרבת אלקים טוב לה מאד ובה * תחפוץ ורע לה מאד להתרחק ממנו * ח"ו, להיות מחיצה של ברזל מהחיצונים מפסקת ח"ו, זו האהבה * היא מסותרת בלב כלל ישראל אפילו הרשעים, וממנה באה להם החרטה, אך מפני שהיא מסותרת ונעלמת * בבחי' גלות בגוף הרי הקליפה יכולה לשלוט, וזהו רוח שטות המחטיא לאדם וע"כ עבודת האדם לקונו הוא * להתחזק ולהתגבר על הקליפה, בכל מכל כל דהיינו מתחלה לגרשה מהגוף לגמרי, ממדוי"מ שבמותח ולשון ורמ"ח אברים ואח"כ יוכל ג"כ להוציא ממסגר אסיר בחוזק יד, דהיינו להיות חזק ואמין לבו בגבורים, להיות והאהבה מסותרת נראה * בגילוי רב בכל כחות חלקי הנפש שבגוף, דהיינו העיקר בשכל ומח' שבמותח, שהשכל מחשב * ומתבונן תמיד כפי שכלו והשכלתו בבורא ית' איך שהוא חיי החיים בכלל וחיי נשמתו בפרט וע"כ יכסוף ויתאוה להיות דבוק בו, וקרוב אליו כוסף טבעי כבן הכוסף להיות תמיד אצל אביו וכמו אש העולה * בטבעה למקורה, וכל מה שיתמיד לחשוב בשכלו כוסף זה ככה יתגבר ויתפשט כוסף זה גם בפיו ובכל אבריו לעסוק בתו"מ לדבקה בהם בה' ממש, דאורייתא וקוב"ה כולא חד, ועל כוסף זה שבגילוי רב כתיב צמאה נפשי כו' * כאדם הצמא למים כו' * ואין לו תענוג עדין כלל כו' עכ"ל הזהב לענינינו, והמבואר מזה למשכיל החילוק בין שני אהבות הנ"ל הוא כי אה"ר הבאה מלמעלה דוקא הוא בחי' תענוג שנק' אהבה בתענוגים, ובחי' אהבה השנית שבכח האדם עצמו הוא תאוה שהנפש מתאוה כו' היינו בחי' הרצון לה' שהרצון הוא

להניע : שם : והגיע.
 והאהבה : שם אין תי' זו.
 ובה : שם : זבו.
 ממנו : שם נוסף תי' : ית'.
 וזו האהבה : שם : ואהבה זו.
 ונעלמת : שם : ונעלמה.
 הוא : שם : היא.
 מסותרת נראה : שם : המסותרת ותי' נראה אין שם.
 מחשב : שם : יחשב.
 העולה : שם נוסף : למעלה תמיד.
 כו' : שם : וגר'.
 כו' : שם ובכתי' א' אין תיבה זו.

בחי' חיצוני' התענוג והתענוג הוא פנימי' הרצון כמ"ש במ"א שעז"נ אחר וקדם צרתני, וכן בתורה כתיב מגילה כתובה פנים ואחר, הפנים הוא בחי' התענוג שבמצות, והאחר הוא בחי' הרצון, והנה להגיע לבחי' התענוג בה' באמת זהו בחי' עולמך תראה בחיך ואין כל אדם זוכה לזה כמ"ש בתניא ח"א פי"ד, משא"כ לבחי' הרצון יוכל כל אדם להגיע ע"י התבוננות הנ"ל וע"ש פט"ז י"ז, ולכן אמר שעל כוסף זה נאמר צמאה לך גפשי כו', שהצמאון הוא מרחוק ואדרבה מצד הריחוק תגדל הרשפי אש והצמאון כו' משא"כ התענוג אינו רק מקרוב כאשר יטעום ממש כי טוב ה' ונעים כו', שבחי' טעם זה היינו קירוב ממש, כמו ששותה מים ומרוה צמאונו כו' וזוהי מדריגת הצדיקים ובני עלי' כו', ולכן פי' ואהבת לי עתיד היינו שעתידים להגיע לבחי' זו והוא בחי' משיח שנאמר ע"ז הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד כו'.

(גת.) בחי' אהבה השנית הבאה מלמעלה, הוא אה"ר ואהבת לי עתיד, וביאור הענין עפמ"ש באג"ה שיש אהבה בתענוגים הבאה מלמעלה אחר קדימת היראה, כי יקרא קן צפור, ויש אהבה שהנפש מתאוה, וזה יש ביכולת כל אדם ע"י סו"מ לגרש אהבות זרות ממחדו"מ וע"י ועשה טוב כו', וב' אהבות אלו תענוג ורצון).

(ד) והנה תאה"ר הנ"ל הבאה מלמעלה נק' שקל הקדש כסף כי כסף הוא לי נכסוף נספתי שהוא בחי' אהבה ונק' שקל הקדש, לי משקל, להיות כי אה"ר זו באה מלמעלה במשקל כל חד וחד לפושע"ד, וכמש"ל ענין נודע בשערים בעלה, שנק' הקב"ה בעל של כל נשמה, ודרכו של איש לחזר כו', שזהו בחי' גילוי אהבה בתענוגים כנ"ל באגה"ק, אך דרכו של איש לחזר אחר אשה דוקא, ואשה היינו אש ה' בחי' רשפי אש הצמאון ובחי' כלה כלתה גפשי כו', וגם אשה היא בחי' אשה יראת ה' שאחר קדימת האהוי"ר שבכח האדם לעורר בנפשו, או נמשך מלמעלה גילוי אהבה בתענוגים ממילא וזהו נודע בשערים דוקא לכל חד לפושע"ד בבחי' עשה טוב וסוד מרע צריך להיות בתכלית וכמבואר לעיל בלשון אגה"ק שצריך לגרשה מהגוף לגמרי ואז יהי' גילוי האהבה שבכח הנפש כו', ולפי שנמשך האה"ר לכל חד לפושע"ד ע"כ נק' שקל מלשון משקל והוא ג"כ שקל הקדש שהגילוי מבחי' קדש העליון, שהוא ית' קדוש ומובדל אני הוי' לא שניתי כנ"ל, וזהו ענין ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר הנאמר גבי אברהם ובוהר איתא שהן ד' מאות עלמין דכסופין דירתו צדיקיא לעלמא דאתי עלמין דכסופין לשון כוסף ותענוג, ועובר לסוחר פי' סוחר לשון סוחר סוחר בחי' סוכ"ע.

וזהו עשרים גרה השקל, פי' כל א' משני אהבות הנ"ל כלולה מעשר שהם ג' שכליים וז' מדות כנודע, היינו הן בחי' האהבה ורצון שהאדם מעורר בנפשו הוא כלול מעשר בחי' הנ"ל, ובחי' האה"ר הבאה מלמעלה ג"כ כלולה מעשר, וזהו עשרים גרה השקל (כי גם האהבה שהאדם מעורר

בנפשו הוא מסט' דכסף הקדשים כמ"ש בתניא פ"ג והוא בחי' מחצית השקל להיות כלולה מעשר, ובגילוי האה"ר הבאה מלמעלה נעשה שקל שלם עשרים גרה), וזהו כי תשא את ראש בניי (דהיינו ע"ד מה שנת"ל (אות א') שאו שערים ראשיכם כו') דהיינו נשמות הנק' ראש לפקודיהם בחי' עלמין (צ"ל עלמין דכסופין) לשון זה' פקד את שרה כו' (וי"ל שהרי נת"ל ענין נודע בשערים בעלה שגילוי האה"ר הנ"ל נק' בחי' יחוד קוב"ה וזהו זה' פקד כו' וכמ"ש במ"א מלשון פקדת הארץ כו').

ונתנו איש כופר נפשו לה' כופר מלשון בעי לכפורי ידי' דהיינו הסרת כל הלכלוך ומיאוס של נה"ב כי ע"י האהבה של הנה"א יסור הלכלוך ומיאוס תאוות הנה"ב וכמש"ל בענין סו"מ וע"ט, אך שלא לכל אדם באה לו האה"ר הנ"ל ולהיות בבחי' עשרים גרה כו' אך בחי' האהבה שהאדם יכול לעורר בנפשו היא חובה על הכל כנ"ל שזוהו פי' זאהבת לשון ציווי ע"י שמע התבוננות כו' והיינו בחי' מחצית השקל למס"ג הכלולה מעשר, וזהו את זה יתנו כל הפקודים היינו על מי שעובר ח"ו על איזה מצוה אעפ"כ חובה הוא ליתן מחצית בחי' עשר שלו בבחי' אה"ר ראשונה הנ"ל ומחצית השקל הוא תרומה לה'.

העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט, הנה ארו"ל אין עני אלא בדעת כי הנה כתיב וזרעתי את בית ישראל זרע אדם זרע בהמה, זרע אדם היינו נשמות גבוהות שיש להן דעת חזק בעבודת ה' ויש שאין להן בחי' דעת חזק כ"כ כי דעת הוא בחי' התקשרות ממש כמ"ש במ"א, ולכן נשמות אלו נק' עשיר כמארו"ל דעת קנית מה חסרת כו', ולכאורה תמוה אמאי לא ירבה העשיר והרי ארו"ל משביעין אותו תהי צדיק שהוא בחי' אהבה בתענוגים כו', אך הענין מובן ע"פ הנ"ל שבחי' זו נמשך מלמעלה דוקא בדרך מתנה כמ"ש עבודת מתנה כו' כנ"ל, לכן אף שצריך לקיים השבועה כמ"ש בתניא פי"ד מ"מ עיקר בחי' זו באה מלמעלה ולא בכח האדם עצמו, לכן אמר לא ירבה מעשר שבחי' זו א"א רק ע"י המשכה עליונה, וענין הדל לא ימעיט, ופי' ברע"מ שהוא ע"ד מ"ש בס"י עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר, ולהבין ענין מיעוט זה דוקא ולא ט' ולא י"א יובן בהקדים ביאור ענין עשר בחי' שבמחצית השקל שהן עשר בחי' הכלולות במדת האהבה כנ"ל, ועשר בחי' אלו הן ג"ר וז"ת וביאורן בפרטות הוא כי הנה במדת אהבה וחסד בה נכלל ג"כ מדת הגבורה ויראה, יראת חטא שירא לנפשו שלא ליפרד מיחודו ואחדותו ית' ע"י שום חטא ועון אפילו איסור קל של דבריהם כי עונותיכם מבדילים כו', וע"י ההתבוננות בדברים המעוררים את האהבה מעורר ג"כ רחמים רבים על גיצוץ אלקות המחיה את נפשו איך שירדה מטה מטה מאגירא רמה כו', כי יעקב חבל נחלתו ישראל עלו במח', וירדה להתלבש בגוף ונפש החיונית לדאוג ולחשוב בכל עניני הגוף פרנסה ותאוות, וכנראה בחוש שכאשר ישן זואדם אין לו שום דאגה כו'

ובהתעורר משינתו יתעוררו כל הדאגות כו', ואי לזאת הרחמנות גדולה מאד על ניצוץ האלקות כו', וזהו שאנו מבקשים ברחמיך הרבים רחם עלינו ברחמיך דוקא כי אנו אין לנו השגה ותפיסא כי לית מח' תפיסא כו' לכן אין אנו משיגים גודל הרחמנות, אבל הוא ית' שהוא המדע והוא הידוע מהו"ע אשר כולא קמי' כלא לכן רחם עלינו, וכ"ז בתפלה וק"ש שמתבונן ביחו"ע בשכלו והשגתו, אך כל היום שאחר התפלה שאין לו עוד התבוננות הנ"ל וא"א להתפלל כל היום כמארז"ל הלואי שיתפלל אדם כל היום ולכן צ"ל בחי' נצחון שהוא בחי' אהבה מסותרת שבכל גפש מישראל בתולדתו כי יעקב חבל נחלתו חלק ה' עמו ולזאת יש להם אהבה בטבעם, ולכן נק' עם קשה עורף ולכן ארוז"ל שלשה עזין הן ישראל באומות כו' שהם בטבעם עזים וחזקים במדות הניצוח לאהבה את ה' אף בלי שום התבוננות, ובחי' ה' הוא בחי' הודאה שהו"ע שמודה על האמת שכן הוא אף אם אינו משיג בשכלו כמו שאנו אומרים מודים אנחנו לך שאתה ה' אלקינו כו' כלומר שאין אנו משיגים אעפ"כ מודים אנחנו לך שאתה ה' אלקינו כו', כי יש חילוק בין ברכה להודאה לשון ברכה הוא בחי' המשכה מהעלם אל הגילוי מלשון בריכה כו', והודאה שאינו בבחי' השגה וטעם, ובחי' ו' הוא יסוד הוא בחי' התקשרות שמקשר דעתו בחווק אומץ ועומק הדעת והוא בחי' כי כל בשמים ובארץ, ובחי' מל' הוא בחי' קבלת עומ"ש שמקבל עליו עומ"ש באהבה ורצון ולא יהי' העול למשא כו', הנה זהו בחי' ג' הכלולים במדת האהבה, ועוד ג' יש שלמעלה מהמדות והיינו בחי' השכל המתבונן בגדולת ה' בדברים המעוררים את האהבה שמוה נמשך ונולד האהבה וכמש"ל בפ"י שמע ישראל כו' ואהבת כו' והשכל נחלק לג' בחי' חב"ד כנודע ומבואר בתניא וזהו עשרים בחי' שבמחצית השקל, והנה החכמה נק' ראשית שהוא ראשית יו"ד בחי' אלו, והנה יש בחי' שהוא למעלה מן החכמה והוא הרצה"ע כי אית רצון ואית רצון אית רצון שהוא למטה מן החכמה והוא הרצון שבמדות שנקח מטעם ודעת כו' ויש רצון שהוא למעלה מהטעם ודעת כו', וכן באלקות הוא ע"ד מארז"ל שתוק כך עלה במחשבה כו', כי אין טעם ברצון אעפ"י שבודאי יש טעם לדבר אך הטעם ההוא נעלם מאד ולא ניתן להשגה כו', והנה בכל א' מישראל יש ג"כ מבחי' רצון זה לאלקות ונק' בחי' יחידה ומוה נמשך בחי' הכח למס"נ שהוא למעלה מהחכמה ולא נאמר בתורה טעם על מס"נ דבכל נפשך רק על אהבה נאמר טעם לאהבה ה' כי הוא חייך משא"כ על מס"נ לא נאמר טעם לפי שנקח מבחי' שלמעלה מהטעם והשכל כו', והנה לכאורה הם י"א בחי' היינו ז' מדות וג' שכליים ובחי' הרצון שלמעלה מהחכמה שישנו ג"כ בכל אחד כנ"ל לכן אמר לא ירבה מעשר בסוד עשר ולא אחד עשר (ד"ה ויקהל משה) כי בחי' הדעת עליון עם בחי' הרצון ענין הוא כי דעת הוא ג"כ לשון רצון כמ"ש כי ידעתיך רק אתכם ידעתי מכל משפחות כו', שהכוונה הוא שבחרתי ורציתי בכם כי דעת הו"ע הכרה והוא בחי' הרצון, וא"כ כיון ששניהם בחי' א' הוא הרי הם בחי' א' במנין, והדל לא ימעיט מעשר דהיינו כיון שהוא בחי' עני בדעת סד"א שלא יוכל להגיע

לכחי הרצה"ע הנ"ל, לכן אמר לא ימעט מעשר שהרי ידוע שכל אחד מישראל יש בכחו למס"ג על קדה"ש ובחי' מס"ג נלקח מהרצון שלמעלה מהחכמה והיינו מפני אור ה' המלוכש בנשמתו כמ"ש בתניא באריכות ע"פ כי קרוב אליך הדבר מאד כו' ע"ש*.

ביאור על הנ"ל

להבין שרש הדברים הנ"ל, הנה בביאור הזהר נת' ענין מחצית השקל בענין אחר והוא דמחצית השקל הוא בחי' יו"ד בחי' חכמה שנמשך לברר בירורים דב"ן כו', והבירורים דב"ן הם מחצית השני יעו"ש באריכות, וכאן נת' דמחצית השקל הוא בחי' האהבה שבכח האדם כו' ומחצית השני הוא מה שנמשך מלמעלה, לפ"ז המחצית השני הוא גבוה הרבה יותר לאין קץ, משא"כ לפמ"ש בבה"ז הרי המחצית השני קודם הבירור הוא למטה הרבה מבחי' מחצית הראשון ומתברר בו וע"י יעו"ש, ושני הפי' אמת ונמשכים ממאמר הרע"מ פ' תשא מאן מחצית השקל כו' * דלפי' הרמ"ז שם הוא ע"ד שנת' בבה"ז, אך לפמ"ש הרח"ו בספר זהר הרקיע ביאור הרע"מ יהי' הפי' כמ"ש כאן דפי' דמחצית השקל הוא בחי' מל' וידוע דמל' נק' אהבת עולם שהוא הנמשך מהתבוננות כמ"ש ע"פ חכלילי כו' ושקל שלם הוא בז"א שיש בו ה"ח עליונים הנמשכים מעתיק כו' יעו"ש. להבין ביאור הדברים בענין ב' בחי' אהבה, הנה יש להקדים תחלה מה שנחלקו המקובלים אם הכתר נמנה בי"ס אם לא כמבואר בפרדס שער ג' ע"ש, והאר"י"ל בע"ח שער מ"א סוף פ"ג הכריע כי הכתר הוא ממוצע בין המאציל לנאצלים ויש בו מבחי' תחתונה שבמאציל ונק' עתיק ואינו במנין י"ס, ויש בו מבחי' שורש הנאצלים ונק' א"א וזהו במנין ע"ס ע"ש, ופי' עתיק הוא בחי' מקור התענוגים וא"א הוא בחי' הרצה"ע שלמעלה מהחכמה כו', ובוה יובן ענין בחי' אהבה ראשונה שישנה בכל אדם כי כל נשמה כלולה מע"ס דעשי' או עכ"פ דברי' או דאצי' וא"כ יש בה ג"כ בחי' הרצון שלמעלה מהטעם שהוא בחי' כתר

כו' ע"ש : בבוך לאדי הגדול הנ"ל נוסף בין השורות : אך א"כ דשניהם יתנו רק עשר למה זה נק' עשיר וזה דל, אך הענין הוא כי יש בעשר אלו יש כמה מדריגות כי יש ע"ס ויש ע"ס דיצירה וע"ס דבריאה וידוע שכל הגבוה יותר יש בו התכללות יותר כמו עשר כלול ממאה . . וא"כ יובן דכמ"כ (*) וע"ס דאצילות וכמ"כ יש נשמה מבייע ויש נשמה מאצי' וא"א לדמות עשי' לאצילות הרי זה הנפש דעשי' או יצירה נק' דל ונפש דאצי' נק' עשיר אך מ"מ הגם שהוא עשיר אעפ"כ לא ירבה מעשר כי הרי גם באצי' הוא רק עשר ולא אחד עשר ולכן העשיר לא ירבה וכמ"כ הדל לא ימעט כי גם בעשי' יש ע"ס כו'.

תחצית השקל : בבוך הנ"ל נוסף בין השורות : דא אות ואו כו' דלפי' הרמ"ז שם שמחצית הוא ל' מחלוקת שמחלק לחצאין כו' והרי יש בו ב' חצאין דשקל, אחר שהוא מחלק את השקל לבי' חצאין והיינו . . [הכתיי מטושטש וא"א לפענח].

(*) ת"י זו אינה ברורה בכתיי.

ונק' יחידה שבנפש. משא"כ בחי' אהבה בתענוגים נמשך מבחי' עתיק שאינו במנין י"ס כלל. א"כ אינה בכח האדם רק היא בחי' עבודת מתנה כו' וגילוי בחי' זו הוא בחי' משיח כנודע שאו יתגלה פנימית ע"י, וזהו פי' ואהבת לשון עתיד שעתיד להיות גילוי בחי' זו ועפי"ז יש להבין מ"ש אחר וקדם צרתני ותשת עלי כפיכה, ונת"ל אחר וקדם הוא בחי' רצון ותענוג, והיינו שבריא את אדה"ר קודם החטא היה בו ג"כ מבחי' קדם ותענוג וכמ"ש ויניחחו בג"ע, והגן נמשך מבחי' עזן מקדם, וזהו ותשת עלי כפיכה לשון כף - כמ"ש בלקוטי אמרים מהה"מ נ"ע וכמ"ש ויצר בשני יודין היינו שני פעמים עשר כנ"ל בענין עשרים גרה כו' רק לאחר החטא נתמעט ממנו בחי' זו וכנודע שלאחר החטא ירדו העולמות כו' משא"כ קודם החטא כו' ולכן אמר מחצית השקל כו'.

בבחי' פ' תשא וע"ד הקבלה מחצית השקל לפי מי שהרהרו במחשבתם לתת קיצוץ וחציצה בין האש והקול כו' שהם ת"ת ומל' וכן לעיל מיניה אמר לפי שחטאו במחצית היום בענין כי בשש משה בא שש ובוהר ר"פ שופטים שהפרישו בין ו' ובין ז', ובבחי' פ' שלח בענין המקושש, מקו שש כי יצא מהקו האמצעי של ששה קצוות וכפר בשביעי שהוא היכל הקדש, ואפ"ל שזהו ע"ד מ"ש בענין דור הפלגה שאמרו ונעשה לנו שם היה חטאם חטא אביהם הראשון שקצץ בנטיעות כו' כפרו בשם המיוחד כו' כשם שהפרידו הם מה שהיה מחובר ומיוחד כן הש"י הפריד חבורם כו' ע"ש, ובסוף הספר, ס"פ נח נתנו ריווח בין הדבקים בין ת"ת ועטרת כו' וזה הי' הקיצוץ אמרו העטרת היא תחלת כל וחי' אין למעלה, והרקנטי פי' כי רצו להפריד השכינה מן הבנין ובהפרדה היה כחות הטומאה שופעין במזוהמת הנחש עכ"ל, וביאור הדבר יובן ע"ד מש"ר בלק"ת בש"ש בד"ה ששים המה כו' אחת היא יונתי בענין מאמר המין מפלגך ולעילא כו' ומפלגך ולתתא כו' כי הנה כמו באדם יש חצר הכבוד המבדיל כו' כן יהי רקיע ויהי מבדיל כו' והוא הפרסא שבין אצי' לברואה, אשר באצילות איהו וגרמוהי חד ביטול לך לה' הגדולה והגבורה כו' משא"כ בבי"ע הסתר ומשם יפרד כו' וחשב שבאמת הוא דבר גפרד ועוב הוי' את הארץ בידי ע' שרים ושרש שרשם המ' מקור דבי"ע, ושם הוי' על השמים כבודו באצילות ולא בבי"ע כי הרקיע מבדיל כו' וכנ"י תמתי עושים היחוד למטה כי הכל בהשגחה פרטית משם הוי' רק שמתלבש בלבושים כו' והיינו המגביהי לשבת א"א לכן המשפילי בשמים ובארץ זו"ג בהשוואה א' וזהו עשרים גרה

השקל, שקל הקדש הם ז'ו"ג שהו"א סוף עולמות הא"ס והמ' מקור בי"ע וא"כ ב' בחי' אלו זהו יחוד א"ס בבי"ע, והם ב' מחצית, כי פרטא מפסיק ואפ"ל שהם ב' שמות הוי' הוי' ופסיק טעמא, ושם הוי' עם המילוי הוא עשרה, וזהו עשרים גרה ולכן העיקר להיות מחצית השקל תרומה להוי' היינו להבין איך שגם המים אשר מתחת לרקיע הם בטלים וכולא קמי' כלא חשיב שגם מלמטה למעלה הוא כמו מלמעלה למטה כנודע מענין כי אל דיעות כו' ועש"ז נק' תמתי כו', והנה בירור מים תחתונים נק' העלאת מ"ג כו' ועי"ז נמשך מ"ד וזהו ענין א' שהוא ב' יודין ו' המחרם כו'.

זהר ויקרא די"א סע"ב עשרה עשרה הכף בשקל הקדש הם עשרה מאמרות ועשרת הדברות המכוונים כנגדם ועיין מזה באלשיך פ' יתרו ס"פ אנכי הוי' אלקיך כו' ור"ל הכף של שקל הקדש כולל ב"פ עשרה הנ"ל, ואפ"ל כי הנה במאמר א' יכול להבראות היינו מ' שיש בה ע"ס ונברא בע"מ שהם כל הע"ס ואזי העולם במעלה עליונה יותר, כי אע"פ שעכשיו החושך יכסה ארץ וזהו אחר חטא עה"ד אבל מקודם חטא עה"ד אלה תולדות מלא ו' שהי' העולם בתכלית העילוי והאיר אור שבעת הימים ז"ת דעתיק וכמ"ש מזה בהגהות ושבחה הארץ בהר דתקס"ב, וא"כ ע"מ גבוהי' מעשה"ד וכן פי' במק"מ ויקרא שם ע"מ מאבא, ועשה"ד מבינה, וכן מבואר בלק"ת בהביאור ע"פ זאת חוקת התורה פ"א בשם הה"מ נ"ע פי' וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר שחיבר וקישר בחי' עשרת הדברות לבחי' לאמר שהם עשרה מאמרות שהם גבוהים מהם, וכמדומה שכן יש בספר הגלגולים בפי' הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד היינו אותיות אדם דהיינו כמו שהי' אדה"ר קודם החטא שא"א להיות עלייה יותר מזה ולכן בד"ה אדם שת, א' דאדם הוא אלף רבתי משא"כ ויקרא אל משה א' זעירא כמ"ש מזה בזהר ויחי דרל"ט א' ובפ' מצורע דנ"ג ע"ב, ולכן שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם, ועיין בזה"ג ר"פ במדבר דקי"ז ע"א מענין אדה"ר ושם מענין בצלמו בצלם אלקים, ואפ"ל שזהו ותשת עלי כפיך כפיכה היינו אות כף המורה על ב' בחי' מחצית השקל והן בחי' בצלמו ובחי' בצלם אלקים ובד"ה כי תצא דב' בחי' אלו זהו הנשמה ובחי' מזליה וא"כ באדה"ר היו מאירים בו ב' בחי' אלו בבחי' או"פ, וע"כ אמר מחצית השקל תרומה היינו קיום עשה"ד שיש בהם תרי"ג אותיות ועם אשר לרעך נגד ז' ימי בראשית שע"ז יאיר אור שבעת הימים שיהי' לע"ל תולדות מלא כמ"ש ברבות בראשית פי"ב.

וי"ל להפך כי ע"מ במ' כי הבריאה יש מאין, מהארה בעלמא וכו', אבל עשה"ד בחי' גבוה יותר שלכן מתחיל באלף שלמעלה מהבית דבראשית גמי מאמר הוא, וזהו המשכת אנכי והמשכה זו למעלה מאתעדל"ת כ"א מתנה, ולכן צ"ל מחצית השקל תרומה עשרה מאמרות ע"ד שנתבאר בת"א פ' מקץ בד"ה רני ושמחי דרוש השני בענין רננא ושמחה וצדקתך ירננו ועי"ז אח"כ

ההמשכה ממילא כו' ע"ש. ועמ"ש שזהו פי' ותשת עלי כפיכה עשה"ד וע"מ שעיי"ז יוכל להעלות בחי' אחור וקדם צרתני שני יצרים שהם ג"כ כל א' כלול מיו"ד. ואפ"ל ע"ד שנתבאר בת"א ס"פ וישב בד"ה בכ"ה בכסלו שהתפעלות נה"א הוא מההתבוננות בעצמות אור א"ס ב"ה, וזהו ענין עשה"ד אנכי ה' אלקיך, אבל התפעלות נה"ב הוא מבחי' בשכמל"ו וזהו ענין ע"מ בראשית ברא אלקים כו', והנה אחור וקדם שבאדם היינו ג"כ תרין יצרין וייצר במס' ברכות דס"א א' וע"י ותשת עלי כפיכה עשה"ד וע"מ עיי"ז יתהפכו לטוב ליכלל בביטול.

ועשית כיוור נחשת.

א) בשרשים הביא כיוור שהוא הכלי לרחיצה, וענין ב' תגור וכירים בפ' שמיני י"א ל"ה, וכ' השורש ישע, ואולי לפי שהכיוור חללו כמו בור כרויה מלא מים, יהיה מלשון כירה.

ב) בילקוט תחלת רמו ת"ג, יכול כשם שמרחיצים מן הכיור, כך מרחיצים מן הכן, ת"ל נחשת, לנחושת (שזה הכן להכיוור) ולא שזה לרחיצה עכ"ל.

ג) וז"ל רש"י כיוור, כמין דוד גדולה ולה דדים המריקים בפיהם מים, וכנו כתרגומו בסיסיה מושב מתוקן לכיוור, לרחה מוסב על הכיור עכ"ל.

ד) אפ"ל מים שבכיוור תורה ותמלא כדה כ"ד ספרין דאורייתא, וכנו הוא גמ"ח והצדקה בצדקה תכונגי, והכיוור נחשת ר"ת נובלות חכמה שלמעלה תורה.

ה) במא"א אות כ' סעיף ל"ב כיוור זכנה כיוור יסוד מים קדושים שבו, וכנו היא המ' שהכיוור יושב עליו עכ"ל.

ו) שם סעיף מ"ז כירה גק' יסוד דנוק' כי תמן אור לו בציון וגחלים שבו הם ה"ג עכ"ל וא"ש מ"ש לעיל סעיף א' דכיוור מלשון כירה אלא דכשהיסוד דנוק' מקבל מהחסד שהוא מים גק' כיוור, וכשמקבל ה"ג גק' כירה.

ז) והנה מ"ש סעיף ה' בשם המא"א דכיוור היינו יסוד, יש להביא ראיה לדבריו דהנה איתא במ"ד פ' נשא פי"ב דרמ"ט ע"ג וכ"ה בילקוט

ר"פ בהעלותך את המשכן שהוא שקול כנגד העולם כר כתיב בשני יהי רקיע ויהי מבדיל במשכן כתיב והבדילה הפרוכת לכם (ועמ"ש ע"ז ע"פ והבדילה הפרוכת) בשלישי יקוו המים מתחת השמים, ובמשכן ועשית כיור נחשת וכנו נחשת לרחצה, והנה בפ"י יקוו המים מבואר בז"א פ' בראשית די"ח, המים הנמשכים מה' עילאה בינה שהיא בחי' ונהר יוצא מעדן, יקוו יומשכו דרך קוין ועיקר ע"י קו האמצעי, אל מקום אחד היינו יסוד, וזהו ענין פסוק ראשון דק"ש בחי' אחד, וע' לקמן סעיף י"ז בשם הרע"מ פ' תצא דר"פ ע"ב ויחודא דאח עם ד' כי את גק' ט"ס דז"א וד' הוא מ', ותראה היבשה בשכמל"ו, וכענין הטפה הנמשכת מהמוח ע"י חוט השדרה וע"י תרין ביעין אל היסוד כו' ועמ"ש בענין הוי' אחד בת"א בד"ה וארא אל אברהם המשכת יחודו, ובלק"ת בד"ה ששת ימים תאכל מצות, אי"כ הכיור שהוא ג"כ בחי' יקוו המים אל מקום אחד, היינו יסוד ועמ"ש בלק"ת פ' במדבר בד"ה והיה מספר בניי בענין ארץ לא שבעה מים, כיור הוא יסוד ולכן הוא נגד מאמר יקוו המים אל מקום אחד, וזהו תיבת אחד שבפסוק שמע ישראל, אי"ח ט"ס דז"א ד' הוא מ', ועמ"ש בבוך בראשית א' די"ח ע"ב ע"פ יקוו המים.

ח) אך כיון הכיור היה מבחוץ לפרוכת, שהרי הפרוכת מבדיל בין קדה"ק לאהל מועד, והכיור הי' בין המזבח ובין אהל מועד והפרוכת הוא מבדיל בין מים עליונים ובין מים תחתונים כנ"ל סעי' ז', אי"כ עכצ"ל דמי הכיור הם מבחי' מים תחתונים והם מים דמ"נ דנוק' שבהם רוחצים תחלה, אזי אח"כ יומשך מ"ד מים עליונים וכן פי' בפנ"י פ' תשא בענין הכיור, שהוא הכנה ואתעדלית שיהי' בחי' אשה מזרעת תחלה, ומ"מ יש לדחות דיש כמה הבדלות והפרוכת שמבדיל בין קדה"ק לקדש, זהו הפרסא שבין עתיקא לז"א כמ"ש בזהר תרומה בספד"צ פ"ה דקע"ח ע"ב, ולעולם מי הכיור הם מים הנמשכים ביסוד ז"א, כדברי המא"א, והנה הפרדס ערך כיור הקשה למה הם מנחשת יעו"ש ואם נאמר שהוא בחי' מ"נ דנוק' אתי שפיר.

מ"י הכיור לכאורה הם מ"נ שהרי הם מים תחתונים שלמטה מהרקיע המבדיל שהוא הפרוכת, ויש לדחוק דיש ג"כ פרסא בין עתיקא לז"א.

ט) לרחצה, עמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה שיניך כעדר, ושם פ"ד בענין הרחיצה, שגם ההעלאת מ"נ צריך רחיצה ע"י המ"ד, וכן הלבושי' הנעשים ממעשה המצות צריכי' כיבוס וזמ"ש בד"ה ואלה המשפטים, ובד"ה אוסרי לגפן, ועמ"ש עוד מענין רחיצה ע"פ ותרד בת פרעה לרחוץ על היאור וארוז"ל פ"ק דסוטה די"ב שירדה לרחוץ מגלולי בית אביה וכה"א אם רחץ ה' צואת כו' והיאור הוא בינה, וענין על היאור גלוי עתיק שבבינה וזהו ג"כ ענין אם רחץ תבא אם כו' ועמ"ש ע"פ אם רחץ ובשליה

אור תשא התורה א'תתקלג

דרכיג א' והעונות נק' צואה כו' זכפ' ויקהל דשליג סע"ב שזהו ענין הרחיצה בע"ש כו' דהיינו להסיר הרע דק"נ כו' ע' זהר ויקהל דריג ע"ב, ובאברהם יוקח גא מעט מים ורחצו רגליכם והיינו מענין האבק זפי' אבק מבואר בת"א פ' וישלח ע"פ ויאבק איש עמו שהיא מ' דק"נ, היינו נוק' דק"נ כו' לכן צ"ל ורחצו רגליכם שלא לימשך אחריה וע' בערובין פב"ת ד"ק ע"ב שלא להיות ואץ ברגלים חוטא כו' ושלא להיות רגליה יורדות כו', ובישעי' סי' א' ט"ז רחצו הזכו ת"י תוכו לאורייתא ואדכו מחוביכון, הרי הרחיצה ע"י התורה, ונלע"ד שזהו ע"ד ובה"א כלה גאה כו' דפי' בד"ה כיצד מרקדין שהאור דוחה החושך כמ"כ ע"י שנכנס בבחי' מים של התורה ממילא נופל הרהורים רעים הנקרא צואת בנות ציון כו'. והגה ענין רחיצת ידים, יש להבין ממ"ש בסידור בענין נטילת ידים, שהידים הם חסד וגבורה אשר מהצפרנים יש יניקה מחסד לישמעאל ומגבורה לעשו, וצריך רחיצה ע"י מימי החכמה, ועמ"ש בד"ה מחר חדש בפ"י ושלשת, לעשות סגול שמה שיש יניקה מב' בחי' הנ"ל דחויג יתבטל ע"י הנקודה התחתונה שהוא הביטול להיות משים עצמו כשיריים ומותר בעולם, ואז אין שייך תאוה דישמעאל שצריך לכולא, ולא כעס ורציחה דקו השמאל, ומזה יובן ענין הרחיצה במי החכמה כח מ"ה.

ענין שעלו מן הרחצה, כבס ביין לבושים הנעשים מהמצות, לרחוץ על היאור, אם רחץ, ורחצו רגליכם, רחצו הזכו במי התורה, נט"י, ושלשת.

(י) בתולע"י בכוונת שבת סעיף יוד לרחוץ ע"ש והטעם לפי שבימי החול שולטות סבה אחרת בעולם (היינו ק"נ שהיא הנק' חול, כמ"ש ע"פ ולהבדיל בין הקודש ובין החול) וצריכים עם הקדש, לצאת מתחת הרשות שהוא ולנקות עצמם ממנו (ע' בענין נקיות מביאה לידי טהרה) ליכנס בסוד האמונה הקדושה, ומזה הטעם צריכים לטבול בנהר כדי שתשרה עליהם אם הבנים (הנק' ונהר יוצא מעדן כו') ואז יתעטרו בנפש יתירה כמשי"ת עכ"ל.

רחיצה ע"ש לנקות א"ע מק"נ, וטבילה דוגמת לרחוץ על היאור, ואז יתעטר בנשמה יתירה.

(יא) בפנ"י פ' תשא בד"ה איתא בתד"א למדנו רחיצת ידים, וז"ל וזהו הענין קידוש ידים ורגלים בטרם כניסתו לאוהל מועד או לעבודת המזבח ויכינו א"ע לקבל הקדושה, ונט"י לתפלה כענין כניסתו לאהל מועד, ונט"י לאכילה כענין עבודת המזבח כי פתח במזבח וסיים בשולחן, ובחי' הרגלים הם דוגמת עולם העשייה (כמ"ש בדרוש מלך עומד אגוסטוס יושב כו') רגליה יורדות ולכן עכשיו מחמת פגם עולם העשייה לא תקנו אלא רחיצת ידים כו' (שהם בחי' עולם היצירה ששם מאיר חו"ג אבל בעשי"י

מאיר נה"י ועמ"ש בת"א פ' משפטים ע"פ ותחת רגליו כמעשה לבנת כו' ועמ"ש ע"פ רחצתי את רגלי כו', וראי' לדבריו דנט"י כנגד דבור, כי הנה ע"ס במספר עשר אצבעות וברית יחיד מכוון באמצע במלת לשון ובמלת מעור, נשמע דמלת לשון מכוון כנגד עשר אצבעות שבידים, ומלת מעור כנגד עשר אצבעות שבהרגלים כו', ומכ"ז מובן דע"י קידוש רגלים הי' מתקנים גם עולם העשייה, וע"י תיקון העשייה מעורר למעלה יותר כמ"ש בד"ה מי מנה בענין אף עשיתיו, ובביאור ע"פ מי יתנך, שזהו ענין בע"ת שמבררים גם העשייה ולכן אין צד"ג כו' וע' באג"ה סד"ה ויעש דוד שם, והנה בהמ"ק נק' הדום רגליו ומקום רגלי אכבה, לכן צ"ל קדוש רגלים להמשיך בחי' זו וע' בד"ה קול דודי כו' מדלג ומקפץ כו' ושם נת' שכל ההמשכות נק' ע"י בחי' רגליו כו', ולכן גם שלש רגלים נק' ע"ש רגל, עולי רגלים, וזהו ענין ונתתי לך מהלכים שבחי' ההילוך ע"י הרגל כו', ועמ"ש בד"ה השמים כסאי בענין והארץ הדום רגלי כו'.

רחיצת ידים ורגלים הכנה לקבל הקדושה, רגלים נגד עשייה שבהם מאיר נה"י, בהמ"ק נק' הדום רגליו, ע"ס במספר עשר אצבעות.

יב) לשון קידוש ידים ורגלים, יש להעיר מענין קידוש מי חטאת, שנו' ג"כ לשון קידוש, ושם פי' באג"ה סי' כ"ח שההמשכה באה מקדש העליון היינו מו"ס, שנק' טלא דבדולחא, והטל שורש בחי' מים, אך גבי קידוש מי חטאת הם מים חיים דוקא, הנובעי' מן המעיין להורות שההמשכה בא מבחי' והחכמה מאין תמצא, אחכמה והיא רחוקה ממני, וגבי מי כיור יש דיעות אם צריך מי מעיין או לא, כמבואר בגמ' פ"ב דזבחים דכ"ב ע"ב דר' ישמעאל אומר מי מעיין הן וחכ"א שאר מימות הן וקיי"ל כחכמים וע' לקמן סעיף י"ג מהמשנה פ"ד דסוכה מוכח שהיו רגליין שיהיו מי מעיין, עוד יש להעיר מענין שאו ידיכם קדש הנזכר בלק"ת בשם"ש בד"ה צאינה וראינה הראשון, וזהו ענין קידוש ידים, וכן קידוש רגלים שיהי' מהלכים בין העומדים, וכ"ז ע"י מים דחכמה כו' וע' בד"ה מנורת זהב בענין והחכמה תחיה בעליה.

ענין ל' קידוש מי ידים ורגלים, לפעמים קידוש המשכה ממחא סתימאה הנק' קדש העליון, שאו ידיכם קדש הוא חכמה דאצי', קידוש רגלים שיהי' מהלכים בין העומדים וע"ד בנהר יעברו ברגל כו' לבחי' עבר הנהר היוצא מעדן כו'.

יג) בפרדס ערך כיור פי' שהכיור וכנו הם נצח והוד, וזה לכאורה לא כמש"ל סעיף ה' בשם המא"א דהכיור הוא יסוד וכנו היא המ', גם י"ל תחלת העבודה בנו"ה, וע' בדרוש מחר חדש בענין האלכסון מנצח אל היראה ובענין יעלה ויבא כו' ויפקד כו') וע' בנעם אלימלך פ' תשא

אור ת ש א התורה א'תתקלה

מענין כיור נחשת, וז"ל הפרדס, כיור וכנו פי' הרשב"י ע"ה בתיקונים
 כי כיור וכנו הם נצח והוד, ולכן יוכרח שהכיור הוא הנצח וכנו הוא
 ההוד, שההוד ודאי כן ומושב לנצח כמ"ש במ"א ממראה מתניו ולמעלה
 נצח ומראה מתניו ולמטה הוד כו' עכ"ל, ומ"ש הפרדס שם דרך ספק
 שמא המים האלו היו מי גשמים במחכ"ת אשתמיטתי המשנה ספ"ד דסוכה
 גשפכה או נתגלתה היה ממלא מן הכיור, והיינו לניסוך המים, והם היו
 באים מן השילוח שהוא מעיין וכתוב ושאתם מים בששון ממעיני הישועה
 דקאי על ניסוך המים בפ"ד דסוכה שם דמ"ח ע"ב, וז"ל הת"ו תקון כ"ח
 דע"ב ע"ב כיור וכנו אינון תרין כוללין ובהון שריין תרין סמכי קשוט,
 וכת"י מי שת בטוחות חכמה הרי בכליות יש חכמה כליות יועצות והעצה
 מבחי' בינה חזו ענין חו"ב שבנה"י, וענין חכם לב זהו חו"ב שבחג"ת,
 והמוח שם עצם חב"ד וכן ראיתי בספר א' שהחכמה באדם בשלש מקומות
 במוח ובלב ובכליות, ופי' הכס"מ שם סק"ו, תרין סמכין קשוט נ"ה נרמוז
 בכיור וכנו שבו קבוץ המים כמש"ל תקון י"ח ל"ח א' אפיקי מים אינון
 נו"ה דאתקרון שקתות המים לכן נרמוז בכיור שהוא השוקת למים עכ"ל
 הכס"מ ושם תקון י"ח לח"א סק"ו בד"ה אפיקי מים פי' כי ב' ערבות
 הדומים לשפתים שהם נ"ה דע"ס דגלגלתא אשתקיין ע"י יסוד ולא אמר
 אשתקיין מצנורא כי אדרבה הם טוחנים מן לו, אלא על ידא דצנורא
 פי' על ידו ובסיבתו אשתקיין כי חג"ת מושכים השפע בנו"ה וכמ"ש בזהר
 פ' פנחס דרל"ו א' וז"ל ובג"ד נו"ה טוחנים מן לצדיקים כו' עיין באותו
 דף באורך ושם מתבשל וניתקן וניתן ליסוד ע"י ב' ביעים וכאלו היסוד
 משקה אותם שבשבילו או נקבצים בהם מימי החסדים ונעשו אפיקי מים
 עכ"ל וע' זח"ג ס"פ צו דף ל"ה ע"א ע"פ חתום תורה בלמודי, ועפ"ז א"ש
 לחבר ד' הפרדס דהכיור וכנו הם נו"ה עם המא"א דהכיור וכנו הם יסוד
 ומ' כי הכל כוונה א' כמוכן מדברי הכס"מ, ועוד כי איהו בנצח ואיהו
 בהוד ובאג"ה ט"ו שנו"ה הם כליות יועצות איך להשפיע וזהו ענין
 שמבשלים הזרע שנמשך אח"כ ע"י היסוד, ולכן נק' נו"ה אפיקי מים וז"ל
 המא"א אות א' סעיף קי"ג אפיקי מים הם נו"ה ב' ביעין שמשם המים
 לנוק' מי החסד עכ"ל והי"ג הביא ע"ז מהזהר ס"פ ויקהל דרי"ט ע"ב ובפ'
 אחרי דס"ח א' ע"פ כאיל תערוג על אפיקי מים כו', והנה הערבות שדומים
 לשפתים נק' אפיקי מים כי בהם ועל ידם נמשך הדבור ואשים דברי בפיך
 כו' שלכן נק' נו"ה למודי הוי'.

הפרדס פי' שהכיור וכנו הם נצח והוד, ב' כוללין, ב' ביעים שבהם
 מתבשל הזרע ונמשך ליסוד, שחקים שבו טוחנין מן, ולכן נק'
 אפיקי מים, וזהו כאיל מ' תערוג על אפיקי מים, ענין מי שת בטוחות
 חכמה חו"ב שבנו"ה.

יד) וז"ל הפרדס בערך אפיקי מים הם נצח והוד, והענין כי רוב הכינויים הם שניהם יחד (ע' בש"א שער ג"ד בענין צבאות) מש"א"כ בשאר הספירות, ואמר בזהר ר"מ כי הם תאומים שני חצאים שניהם יחד אחד, ולפי רוב כנויים הם משתוים ונקראים אפיקי מים בהיותם שואבים שניהם יחד מימי הנהר העליון מן הבינה ע"י התפארת כי הוא המשקה (הג"ה עמ"ש בענין שר המשקים ומ"ש בזהר בלק קפ"ו ע"פ ויבא לו יין דארמי מייא לגו יינא כו' עכ"ה) אותם יחד בשוה, וכשהם חונים על היסוד או נקראים אפיקי מים, כי השפעתם עליו, כמבואר בשער הצנורות וכ"ז גרמו בזהר עכ"ל, ואאזמ"ו נ"ע האריך לפרש המאמר דפ' אחרי הנ"ל בענין כאיל תערוג, שנק' צעקה זו לשון תערוג ע"ד ערוגת הברוש, שה"ע הצעקה על העדר השפעת ענג העליון, כי ענג הוא ענין הוא ענין ונהר יוצא מעדן, עדן הוא חכמה שבו מלובש התענוג שלכן נאמר בתורה ואהי' שעשועים יום יום חר"ב, ונמשך להשקות את הגן מ' וזהו ר"ת ענג עדן נהר גן, ובשבת נאמר אז תתענג על הוי' ששרש ענג זה נמשך מבחי' על ה', והנה לפעמי' נאמר ונהר יחרב ויבש ונק' הצדיק אבד ולכן בגלות נק' היסוד יתום מאמו בחי' יוסף כו' ואזי גם המ' אבדה השפע, ונק' שניהם אובדים כמ"ש בזהר ואתחנן דרס"ו ע"ב, וע"כ תערוג על אפיקי מים, שיומשך בחי' שפע עונג הנ"ל בחי' ונהר יוצא מעדן כו'.

ביאור ענין אפיקי מים שנצח והוד שואבים המים מן הבינה ומשפיעי' ליסוד ולפי שלפעמים ונהר יחרב, לכן כאיל תערוג.

טו) וזהו ענין מלך אסור ברהטים, שיש פי' ברהטים של אבינו יעקב, ובמא"א אות ריש סעיף י"ט רהטים נק' נה"י דאימא ובהם המוחין עכ"ל וע' בזהר ויצא קס"א סע"ב ובמק"מ שם, קס"ב סע"א, קס"ג סע"א, ורהטים לשון מרוצה שהמשיך בהם ריצת המים, וע' מ"ש בסידור יום ליום יביע שבשבת נמשך השפע במהירות, וע' בענין מוריד הגשם בלק"ת בד"ה תורה צוה ומ"ש ע"פ ונדעה נרדפה כו' ויבא כגשם לנו שכשעושי' רש"מ נמשך הגשם מבחי' המים שמעל לרקיע עמש"ל סעיף ח' בפ' וענין מים אלו, ועז"נ כאיל תערוג על אפיקי מים, שימשיכו המים מבחי' המים אשר מעל לרקיע כו', וזהו ענין ברהטים ריצת המים שיבואו במרוצה מבחי' מעל לרקיע, למטה לרוות את הארץ להיות פקדת ארץ ותשוקקה.

קיצור. וזהו ענין הרהטים, שבאים במרוצה.

טז) והנה בזהר ס"פ בלק דרי"ב סע"ב ושאתם מים בששון דא צדיק פי' יסוד נק' ששון, וכ"כ הפרדס בערך ששון שושנה של המ' תלוי בו, ונקרא ששון בהיותו יונק השפע מהבינה דהיינו שמחה כדפירשנו בערך שמחה והארכנו בערך מעייני הישועה עכ"ל, והמא"א אות שין סעיף

אור תשא התורה א'תתקלז

פ' כ' ששון נק' היסוד, ושפע היוצא ממנו שמן ששון עכ"ל אי"כ משמע זהו כשהיסוד מקבל מיסוד אבא, בחי' בעבר הנהר, וזהו ונהר יוצא מעדן כי עדן נק' חכמה, ושם בזהר ממעיני הישועה אלין אבא ואימא, ד"א אלין נו"ה, וכלא ממבועי נביעין עמיקין עכ"ל, ועמ"ש מזה בלק"ת סד"ה ושאתם מים בששון, דרוש השני פ"ג, ומ"ש מענין נצח בלק"ת פ' תזריע בד"ה למנצח על השמינית ומש"ע מענין נו"ה בד"ה לבאר ענין המסעות ובביאור ע"פ מחר חדש, ושרש ב' מעיינות אלו הם ב' עומקים שהם יסודות דאו"א ששרשם מקבלי' מע"י וא"א שהם הב' כתרי' שכנגד נעשה ונגד נשמע, ועיקר נו"ה הוא ענין המעשה, וזהו ענין כל שמעשיו מרובים מחכמתו, וזהו ובשתים יכסה רגליו, וזהו ענין קידוש רגלים.

קיצור. וזהו ושאתם מים בששון בחי' יסוד המשקה לשושנה, והוא מקבל ממעיני הישועה נו"ה המקבלים מב' עומקים, מים עמוקים עצה, והם ב' כתרים שכנגד נעשה וכנגד נשמע.

(יו) והנה בש"א ש"ג דכ"ח סע"ב וע"ג פי' אשר נו"ה (שהם כיוור וכנו כנ"ל) הם ג"כ ב' העמודים יכין ובוועו, וזהו ענין שוקיו עמודי שש, ובפרדס ערך יכין כ' שעל ידו מתכוננת המ' כו' ויכין ל' עתיד שעיקר הגלוי לע"ל, וע"ש בערך בוועו, בו עז כו', ובערך עמודי האש והענו, ובמא"א אות יוד סמ"ב מענין יכין נקרא הנצח עמוד הימני, וע' בזח"ג פ' אמור ד"צ ע"ב מענין יכין, ובפ' אחרי דנ"ח ע"א, וע' בע"ח שער עולם העשייה, ועמ"ש בד"ה והנצח זו ירושלים ובד"ה למנצח על השמינית ומ"ש ע"פ וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא כו' בת"א פ' יתרו בביאור זכור ושמור, ולשון יכין ע"ד בצדקה תכונני ובשלמה כתיב ותכון מלכותו מאד, ובענין בוועו כ' במא"א אות ב' סמ"ח בוועו נק' הוד אחד משני העמודים יכין ובוועו וצ"ע שבמדרש דרשו בוועו על השמש, גם בוועו נק' יסוד ע"ש שבו עז ותוקף, כד על בימא עכ"ל עמ"ש ע"פ ישיש כגבור, ובענין איתן שנק' היסוד שהוא ג"כ לשון חזוק ותוקף, והי"נ הביא מזח"ג אמור ד"צ הנ"ל ובפ' תצא דר"פ ע"ב ויחודא דאח עם ד' בצדיק ובוועו והאי איהו בוועו בו עז עכ"ל ויש להעיר ממ"ש מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב עיין זח"א פ' בראשית דל"ז ע"ב, ועמ"ש בלק"ת פ' גשא בד"ה ה' יחתו מריביו בענין ויתן עוז למלכו, וממ"ש במ"א בפסוק ואלה המשפטים בענין ועוז מלך משפט אהב, ומ"ש בת"א בד"ה בחדש השלישי בענין ה' עוז לעמו יתן דקאי על התורה, ומ"ש באג"ה בתחלתו ע"פ חגרה בעוז מתניה, דשם מתבאר דקאי על תשבע"פ שנק' עוז לפי ששרשה מהרצון עליון כתר והוא המאיר בנה"י כמ"ש ע"פ אל עליון כו' ומביא גואל לבני בניהם, בביאור דאלה מסעי וזהו שבחי' הוד נק' בוועו, וכן היסוד, וזהו ה' עוזי ומגיני בו בטח לבי, תלים כ"ח.

קיצור. יכין ובועז, יכין עיקרו לע"ל והיינו בצדקה תכונני ותכון מלכותו מאד, וגם נצח ישראל לא ישקר, והנצח זו ירושלים, למנצח על השמינית, בועז הוד, או יסוד, ישיש כגבור, איתן, מגדל עוז, ה' עוז לעמו יתן, חגרה בעת, ועמ"ש מענין הוד, בדרוש ל"ג בעומר ובד"ה מזמור לתודה.

יח) ועוד יוכן ענין נו"ה ע"פ מ"ש בוח"א פ' בראשית ד"ח ע"א ע"פ שכל טוב לכל עושיהם, שכל טוב, דא אילנא דחיי דאיהו שכל טוב בלא רע כלל, ובמא"א אות שין סעיף מם שכל טוב נק' הת"ת כי הוא טוב בלי רע ושכל מצד חו"ב כו' עכ"ל ויש לפרש כי מחו"ג יש יניקת החיצונים משא"כ יעקב ת"ת היה מטתו שלימה כי מקו האמצעי אין להם יניקה, ועמ"ש בהגהות לד"ה בחדש השלישי בענין שנק' נחלה בלי מצרים, ומ"ש ע"פ ונתתם לי אות אמת, גם יש לפרש שכל טוב זהו מהחזה דו"א ולמעלה ששם אין שורש יניקה לעה"ד טו"ד כו', והוא למעלה מהפרסא כו' ואפ"ל עוד שכל טוב היינו עצמיות ח"ע שלמעלה מבחי' שערות ונובלות עיין ביאור תורה צוה לנו משה, וזהו הנמשך לכל עושיהם דוקא, שהם נו"ה בחי' המעשה, וכמ"ש במ"א בענין כל שמעשיו מרובין מחכמתו חכמתו מתקיימת, ונק' שרשיו מרובין, בחי' שרש של אילנא דחיי הוא בחי' ועל יובל ישלח שרשיו יובל שער החמישים כתר, ועמ"ש ע"פ הבאים ישרש, ואזי יציץ ופרח ישראל לי ראש, בחי' חכמה שכל טוב, ועמ"ש מענין המעשה בד"ה יביאו לבוש מל' ור"פ בראשית בד"ה השמים כסאי גבי והארץ הרום רגלי, ובלק"ת פ' שלח בד"ה ועתה יגדל נא, והרמ"ז פ"י שכל טוב בחי' והחכמה תחיה, לכל עושיהם אל"ן תמכא אורייתא כו' אל"ן דתמכין לון, אית בהו עשייה, ע' בזהר פ' בהר בענין שמיעה לתתא במ' עשייה לעילא בבינה, ולכן הקדימו נעשה לגשמע, וע' בזהר וירא ע"פ ויעש ה' לשרה ועמ"ש מענין שני כוסות א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע, וע' באג"ה בד"ה ויעש דוד שם, ובלק"ת פ' חקת בד"ה עלי באר בענין במשענותם, ובזהר מצורע דנ"ג ע"פ ותומכיה מאושר א"ת מאושר אלא מראשו כו' ועמש"ל ססעי' י"ו, ולכן בחי' שכל טוב נמשך לכל עושיהם דוקא נו"ה הנק' מעייני הישועה, וה"ע המים שבכ"ור וכנו, הנמשך מבחי' אפיקי מים, ועמ"ש סד"ה מזוזה מימין איך ע"י המעשה נמשך אור התורה.

קיצור. ענין שכל טוב, ת"ת בריח התיכון, או והחכמה תחיה, נמשך לכל עושיהם דוקא ע"ד שמעשיו מרובין מחכמתו, בחי' ועל יובל ישלח שרשיו, ובענין הקדימו נעשה לנשמע וזהו מי הכיור, וע' סד"ה מזוזה מימין.

יט) והנה רשיי פ"י ס"פ ויקהל ע"פ ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראות הצובאות אשר צבאו פתח אהל מועד, וז"ל בנות

בשולי הגליון:

הכיור נחשת שצ"ל עז כנמר מצח"ך נחושה מצח ונצח ענין א'.

ישראל הי' בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות, ואף אותן לא עכבו מלהביא לנדבת המשכן והיה משה מואס בהן מפני שעשויים ליצר הרע, א"ל הקב"ה קבל מהן כי אלו חביבין עלי מן הכל שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים כו' כך דרש ר' תנחומא, וכן תרגם אונקלוס במחזיית נשיא, והוא תרגום של מראות, וכן מצינו בישעי' והגליונים מתרגמינן מחזייתא עכ"ל, והוא מהמדרש תנחומא ס"פ פקודי המראות האלו העמידו כל הצבאות הללו כו' ונזכר מזה ג"כ ברבות פ' נשא פ"ט דר"ל ע"א (שהוא כ"ג א') ע"פ ולקח הכהן מים קדושים, ויש להעיר לזה ממארו"ל ספ"ב דנדרים ד"כ סע"ב אר"ש ב"ג אמר ר' יונתן כל אדם שאשתו תובעתו הוויין לו בנים שאפילו בדורו של משה לא אשתכח כוותיה כו' יששכר חמור גרם וכתוב מבני יששכר יודעי בינה לעתים, ההוא דמרצא ארצויי שמפתה אותו בדברי רצוי ופיוס כו' עכ"ל ויש לבאר שזהו ע"ד אשה מזרעת תחלה יולדת זכר, משא"כ איש מזריע תחלה יולדת נקבה, וידוע הפי' שע"י שיש אתעדל"ת תחלה אוי נמשך האתעדל"ע ממקום גבוה יותר ועמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה, ובסד"ה שימני כחותם, וע' מגמ' הנ"ל ג"כ פב"ת דערובין ד"ק ע"ב, ואפ"ל עוד כי הנה הוכיחו זה מפסוק ותצא לאה לקראתו ומבואר בזהר ויצא דקנ"ו ע"א וע"ב אשר לאה היא עלמא דאתכסיא בינה, וזהו שם הגדולה לאה ה' גדולה, וא"כ היא בחי' כלה עילאה שכינתא עילאה שהיא בחי' כלה שארי ולבבי כו' כמבואר בד"ה שיר השירים בענין ב' בחי' כלה, ובשה"ש רבה ס"פ משכני אחריך בענין נגילה ונשמחה בך אין לי חפץ טוב בעולם יותר ממך כו' וכענין ועמך לא חפצתי אפילו בחי' כי עמך מקור חיים, אלא למהותו ועצמותו ית', וזהו ענין שאשתו תובעתו, אשר תכלית רצונה להיות גלוי יחדו ית' יח"ע אשר אין עוד מלבדו.

צובאות מראות ויחוד נק' צבאות.

קיצור. אלו חביבין עלי, ותצא לאה, אשה מזרעת תחלה, גם אין לי חפץ טוב ממך, ועמך לא חפצתי.

ב) ולהבין פי' במראות הצובאות, דפי' הצובאות היינו קיבוץ הנשים פתח אהל מועד וכן פי' הרמב"ן וז"ל ויתכן עוד שנאמר בדרך הפשט שעשה הכיור וכנו ממראות הנשים אשר באו מהן צבא דולג ונאספו אל פתח אהל מועד לתת מראותיהן בנדבות והיא נחשת המראות נחשת קלל ממורט ויפה מאד עכ"ל ועד"ו נאמר בש"א סי' ב' כ"ב הנשים הצובאות פתח אהל מועד, וביאור ענין מראות נתבאר בת"א פ' מקץ בד"ה ת"ר מצות נר חנוכה, וז"ל וזהו ענין מראות הצובאות כו' לשון רבים כי יש ב' מראות אסקפלריא המאירה כו' אסקפלריא שאינה מאירה כו' והיינו הא' הלבושי' הנעשים מהמצוה שעל ידי זה יוכל להשיג נועם האלקות נק'

אסה"מ וע' בת"א פ' חיי בד"ה יפה שעה א' בתומע"ט כו' והוא כענין המשל שעל ידו יושג השכל, וע' בד"ה אוסרי לגפן גבי ובים ענבים סוטה ועמ"ש ע"פ צאינה וראינה בנות ציון כו', והב' אסשא"מ זהו ענין בכל מאדך כו' ע"ש, ובסה"מ סי' קנ"ו הביא לשון הארז"ל שיש במל' ב' בחי' גופא ונשמתא, גופא היינו שכינתא ע' בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה דשכינה כשירודת בבריאה, והיא נק' אספשא"מ, שלכן נאמר על בחי' זו שחורה אני, ונשמתא היינו כנס"י והיא המ' שבאצי' ונק' אספה"מ ע"ש וע' מענין כנס"י בת"א פ' תצוה בד"ה זכור דעמלק, והן הן ב' בחי' כלה הנו' בד"ה שיר השירים הא' למס"ג באחד יחז"ע כלה שארי, הב' בשכמל"ו בכל גפשך ביטול היש, וע' מזה בד"ה בכ"ה בכסלו שזהו ג"כ ענין קטרת ודם התמיד כו' ע"ש בהגהות, ועמ"ש בד"ה וארשתך לי, ב' בחי' כלה, ובד"ה כי אתה גרי, בחי' גרי ובחי' יגיה חשכי, ובמא"א אות א' סעיף קנ"ט אסה"מ נק' ז"א מאירה מעצמה, ושאינה מאירה רחל דלית לה מגרמה כלום עכ"ל וע' בד"ה אלה מסעי בענין כרחל לפני גוזויה, וזהו ג"כ שרש ענין ב' בחי' נשמות זרע אדם זרע בהמה הנזכר בת"א בד"ה ואלה המשפטים, גם בלק"ת פ' אמור בביאור ע"פ וספרתם לכם נתבאר דשרש נה"א מו"א הנק' אדם ושרש דשרש נה"ב מבחי' ש' ב"ן גימט' בהמה מ', אי"כ לפ"ז ב' מראות הנ"ל י"ל הא' העלאת נה"א ע"ד אסה"מ הב' העלאת נה"ב שהיא ע"ד אסשא"מ ומ"מ דוקא ע"ז יש עלי' יתירה וכמשנ"ת בד"ה בכ"ה בכסלו בענין צפונה לפני הוי' ועמ"ש בת"א פ' בראשית ע"פ אעשה לו עזר הנמשך מבחי' כנגדו ומ"ש בלק"ת בשעה"ש בד"ה יונתי בחגוי בענין הראיני את מראיך אור חוזר בחי' תשובה שע"ז ארז"ל במקום שבע"ת עומדים כו', ושם בענין קומי לך רעייתי בחי' יצ"מ וה' הולך לפניהם זהו כענין עליות נה"א באסה"מ כו' כי הגה יצ"מ דורו של משה שנתנבא בזה הוא יחז"ע אסה"מ כו' ויחז"ת כדמותנו בשכמל"ו נק' אסשא"מ, ועמ"ש בד"ה שוש אשיש בענין ואמרתם כה לחי ומ"ש ע"פ ואני אראה בשונאי.

קיצור. ענין במראות, ב' מראות אסה"מ ואסשא"מ נר מצוה ובכל מאדך, גם בנשמה עצמה למס"ג באחד ובכל גפשך, גם ביטול נה"א וביטול נה"ב, עזר כנגדו, קומי לך, הראיני את מראיך.

כא) בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקו"ח, פי' ענין השקיפה ממעון קדשך מן השמים כו' וזהו גפתחו השמים ואראה מראות אלקים בחי' אסה"מ ז"א שע"י בחי' שמים הנה מתראה לפניו כביכול כו' הדבר שרואין בה לדבר גדול יותר ממה שרואין אותה כך בלי מראה כך ע"י הבטה והשקפה בבחי' התורה שם נראים לפניו ישראל שהם מקיימים התורה בבחי' שבח וגדולה ע"ד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, ולכן מבקשי הבט משמים וראה כו', ע"ש וכתבתי מזה ג"כ בהג"ה סד"ה שימני כחותם המתחלת עוי"ל כו' ועכ"פ למדנו מזה דבחי' מראות שייך ג"כ למעלה כביכול אצלו ית' והיינו מה שז"א נק' אסה"מ, וגם אסשא"מ שייך ג"כ

למעלה, ע"ד שיש ב' מיני השגחות הא' כמו שלמעלה היש ולמטה כלא חשיב הב' ע"ד שלמטה היש כו' כמ"ש סד"ה כי תשמע בקול בלק"ת פ' ראה, וזהו ענין ב' מיני אספקלריא הנ"ל המאירה היא השגחה שבבחי' יחו"ע ע"י ז"א, ושאינה מאירה זהו השגחה ע"י יחו"ת מ' ש' אלקים, וזהו מראות אלקים לשון רבים, וזהו שארז"ל כשישראל עושין רש"מ משגיח עליהם בשתי עיניו וכשאינן עושין רש"מ משגיח עליהם בעינו א', ועמ"ש מזה ע"פ ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, שזהו כדרך שבא לראות כך בא לראות כו', וזהו ענין במראות הצובאות, שע"י ב' מראות שבנפש מלמטה למעלה בבחי' יחו"ע ויחו"ת ממשיך כמ"כ למעלה בחי' מראות אלקים ע"ד הבט משמים וראה כו' ועיין בעה"ק ח"ד פי"ח מענין מראות אלקים.

קיצור. ענין מראות אלקים מלמעלמ"ט השגחה דיחו"ע ודיחו"ת במראה נראה הדבר גדול יותר כך ע"י התורה נראים ישראל לבחי' ומי גוי גדול. וענין כדרך שבא לראות כך בא לראות, כאשר ישראל עושים רש"מ מביט עליהם בשתי עיניו כו' לכן ע"י מראות הצובאות הנ"ל ממשיכים כמ"כ מלמעלה הבט משמים וראה כו'.

(כב) וענין הצובאות יש לבאר עפמ"ש בת"א פ' בא בד"ה יצאו כל צבאות ה', ע"ש ההפרש בין צבאות ה' ובין בחי' הוי' צבאות, גם מבואר בד"ה כי תצא למלחמה בפ"י על אויביך, שכדי להעלות נה"ב הוא ע"י ההתבוננות בשרשה בחי' והאופנים וחיות ברעש גדול כו' וזהו ענין שתיים לפניו שלפני ק"ש כו' ועמ"ש מזה בת"א ס"פ וישב בד"ה ונתתי לך מהלכים בין העומדים, ובד"ה כנשר יעיר בפ' האזינו, ועפ"ז יש לפרש פי' במראות הצובאות, שבחי' מראות דנש"י להיות הראיני את מראיך, נמשך מבחי' ההתבוננות בענין הוי' צבאות, איך כי כל צבאי צבאות עליונים נמשכי' רק מבחי' אות אחד לבד בהבראם בה' בראם, וזהו פי' צבאות אות הוא בצבא שלו כו' כמ"ש בד"ה רני ושמחי בת, דרוש הראשון ובד"ה זאת חנוכת המזבח, פ"ב, ולכן נקראו מראות הצובאות, שבחי' התפעלות הנ"ל דאסה"מ ושא"מ גמשכים מבחי' צבאות מה שאות הוא בצבא שלו, והנה מלחמה לה' בעמלק, כי תצא למלחמה, היא התפלה שעת צלותא שעת קרבא, כמ"ש בלק"ת בד"ה כי תצא, וכמו שבמלחמה גשמיות נאמר ביהושע ויאמר לו שר צבא ה', כן בתפלה שנק' שעת קרבא, יש בחי' שר צבא ה', וה"ע ההתפעלות הנמשך מבחי' צבאות כו' כנ"ל, ועמ"ש ע"פ באר חפרוה שרים, גם הרי ארז"ל מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלתיהם של ישראל, נמצא עליות התפעלות הנק' שעת קרבא, הוא ע"י מט"ט הנק' שר צבא ה', גם בבקר יאכל עד קאי על תמידין שנק' עד ושלל, ותפלה היא במקום תמידין, ועיין בד"ה כי תשמע בקול, שצ"ל תחלה מפתחות החיצוניות, והיינו ההתבוננות מבחי' צבאי צבאות העליונים איך שהם בטלים כו' ומכ"ז יש לפרש ענין במראות הצובאות.

קיצור. הצובאות, בחיי צבאות ה', העלאת הניצוצות והיינו עיי צבאות התבוננות איך אות הוא בצבא שלו, וענין שר צבא ה', שעת צלותא שעת קרבא וצ"ל שתיים לפניו, תחלה מפתחות החיצוניות, והאופנים וחיות כו שהם צבאות, גם מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלתיים של ישראל, לכן נק' שר צבא ה', בבקר יאכל עד, ותפילין נגד תמידים.

כג) אשר צבאו פתח אהל מועד, הנה מבואר בזהר פ' משפטים דצ"ז ע"ב בענין שארה כסותה ועונתה, וענתה מאן איהו דא משיכו דעלמא דאתי דביה כולא ה' צבאות איהו ודאי איהו דנהיר בכל נהורין סתימין עילאין דאילנא דחיי דביה עונה טמירא, דמתמן נפקת עכ"ל ובמק"מ שם והנה טפת הזווג נמשך מנה"י, והם נק' הוי' צבאות, שהוא כמנין ענתה, עכ"ל, וידוע ששרש הטפה נמשך ממוחזין עליונים מלמעלה מעלה, אך מה שנק' צבאות זהו ע"ש שמוזה נולדו נשמות ומלאכים עליונים, שיהיו בבחי' אלקות ממש ע"ד איהו וגרמוהי חד כמ"ש בת"א פ' בא בד"ה יצאו כל צבאות ה', וכדי שגם בבריאה יהי' איהו וגרמוהי חד כמו באצ"י ע"כ צ"ל עיי המשכה מלמעלה מעלה גם מאצ"י כמ"ש כה"ג בביאור ע"פ יונתי בחגוי ובד"ה משה ידבר, וזהו ענין במראות הצובאות אשר צבאו שעיי העלאת מין בבחי' צבאות ה' ממשיכים מ"ד שיהי' הוי' צבאות שהוא בחיי ענתה, וע"ז מרמזים המים קדושים שבכיור, שהוא המשכת מים עליוני הנקווים ונמשכי' אל מקום אחד שהוא יסוד וממנו גמשכים במ' וזהו ענין ושאתם מים בששון כנ"ל ולכן לפעמים נוטלי' מי הכיור לניסוך המים כנ"ל סעיף י"ג, וממנו מקדשים ידים ורגלים שיהי' גלוי זה בע"ס דבי"ע כו' וזהו ה' צבאות עמנו, צבאות דוקא וזהו קק"ק ה' צבאות וזהו קדושים תהיו שיאמר לפנייהם קדוש וזהו מים קדושים, אבן ישראל אבן אב ובן שניהם אחדות לא כמו שלמטה הבן נפרד.

תשא ל' כ"ג

ואתה, בשמים ראש, פ"ק דמגילה ד"י ע"ב, פכ"ת דחולין קל"ט ב', פ"ק דכריתות ד"ה סע"א, קנמן בשם פ"ק דגדרים ד"י ע"ב, ירושלמי פ"ח דסוטה ה"א, וקנה בשם ברבות בשה"ש כ"ח א' ע"פ נרד וכרכום, בשמים ראש, רבות סוף שה"ש ס"פ על הרי בשמים, מר דרור זח"ב ויקהל ד"א א', לך שם דרי"ט סע"א בשמים ראש ויקרא ד"ג סע"ב ברע"מ.

ואתה קח לך בשמים ראש, פ"ק דמגילה ד"י ע"ב זה מרדכי שנק' ראש לכל הבשמים, ועז"ג תחת הנעצוץ יעלה ברוש כו' בישעי' סס"י נ"ה, ובמהרש"א שם שמרדכי נק' ג"כ פתחיה אבל במגילה נכתב מרדכי ע"ש החשיבות כו', והיינו כמ"ש חולין קל"ט ב' מרדכי מן התורה מנין כו' ופרש"י שם ראש לבשמים לצדיקים ואנשי כנה"ג, ידוע כי הריח גבוה מאד והלבושים שמהמחות נק' ריח בגדיו ריחא דלבושייכו, וריח בוגדיו גבוה יותר מריח בגדיו, ובפורים שהי' להם מס"ג זהו ע"ד לאתבא צדיקייא בתיובתא א"כ גבוה ג"כ מריח בוגדיו כו' וע' סד"ה לבסומי ענין י"ה ל"ת והוא ודאי ריח, ומס"ג הנ"ל גבוה יותר לכן ראש לכל הבשמים, ובמא"א אות ב' סט"ז בשם גימט' ב"פ צלם והם סוד המקיפי' דאו"א וז"ס בשמים ראש עכ"ל, וענין ב"פ צלם מבואר בד"ה כי תצא שה"ע הנשמה המלוכשת בגוף והמקיף בחי' מזלייהו, והנה זה המקיף נק' ראש ישראל לי ראש אבל הנשמה המלוכשת בגוף נק' יעקב יוד עקב, וכשהעלאה בכל מאדך בחי' כי תשא את ראש כו' בתו"א פ' כי תשא, ובד"ה במדבר בענין שאו כו' לגולגלתם נק' בשמים ראש, עו"ש במא"א בשמים נק' המ"ן י"א סממני כו' לפ"ז אפ"ל כי בשמים סתם מ"ן דנוק' אכן בשמים ראש מ"ן דאימא, וע' ביי"ג שם הביא מפ' ויצא קנ"ח מענין הרי בשמים, וע' בשה"ש ע"פ לחיו כערוגת הבושם, ברבות ד"ל ע"א משמע הרבה מיני בשמים מקרא משנה תלמוד כו', לפ"ז ראש לכל הבשמים י"ל פנימיות התורה, בעמה"מ שער שלשה עשר פמ"ה דע"ח סע"ג שניצוץ מרדכי הוא ניצוץ משה כו' זהו מרדכי מן התורה מנין, מנין שמרדכי הוא ניצוץ יסוד אבא הנק' תורה כו' ומביא ראיה מן הפסוק מר דרור, שהוא בינה הנק' צפור דרור שהוא החירות של היובל בסוד חרות על הלוחות כו' מירא דכיא הוא היסוד אבא שלא היה בו שבירה כו', וע' ע"פ המאמר עד לא אשתקע אוירא דכיא כו', בד"ה ב' רס"י ט' וגמלים נושאים בשמים וזהב י"ל הם ע' שרים (כ"מ ברבות סוף שה"ש גבי הרי בשמים), ובמ"א ס"י י' ב' והיינו כמ"ש ברבות פ' יתרו פכ"ז קמ"ג ב' ע"י ויתן עוז למלכו זה שלמה עי"ז ומלכת שבא כו' וזהו נושאים בשמים העלאת הניצוצים, ברע"מ ויקרא ד"ג סע"ב משמע בשמים ראש הוא דרגא דאהרן נצח, וענין חמש מאות דמירא דכיא י"ל עה"ח גבוה ת"ק שנה, או כנגד אור שנברא ביום ראשון שהי' מביט בו מסוף העולם עד סופו שהוא ת"ק שנה, וכנגד זה הרגו היהודים בשושן חמש מאות איש כו'.

בעמה"מ שער או"א פמ"ה דע"ח סע"ג פי' מר דרור היינו יסוד אבא המלוכש בבינה, שבינה נק' דרור שהוא החירות של היובל וחירות על הלוחות והיסוד אבא המלוכש בה נק' מירא דכיא ר"ל שלא היתה בו שבירה ח"ו.

והבחיי כאן כ' מר דרור המוסק הוא דם נצרך בגרון חיה ידוע כו' ואמר דרור לומר שהוא נקי וחפשי מן התערובות והזיוף אבל

הרמב"ן כי מלת דרור אינה חוזרת למר אלא לאותה חיה כו' שיוקח ממנה המור בהיותה מהלכת חפשית כו', ויש מפרשי' מר אינו המוסק הנ"ל כ"א הוא הנק' מירא כו' שהוא מר כלענה, ומה שהזכיר זה ראשון לבשמים שהוא בהקטרה משובח מכולם, ומן הנראה כי מר שבכאן בשמן המשחה אפשר שיהיה מוסק כדעת הגאונים, וצורך המור שבמקדש יהיה אותו הנקרא מירא, אפשר ר"ל צורך המור שבמקדש היינו בקטורת.

במא"א אות מ"ם צ"ג מור נק' החסד אברהם הנק' מור כדרז"ל, מר עובר יסוד אבא כשבוקע ועובר לחוץ יסוד רחל בעת הדורמיטא והו מרדכי מירא דכיא, מור ולבונה נצח והוד עכ"ל. והי"נ כ' בת"ז תקון כ' דמ"ז ע"ב מקטרת מור ולבונה תרין ירכי קשוט. בספר פנים יפות פ' תשא ע"פ זה פי' יפה בענין זה.

בקהלת * א' סי' ט' מה שהיה הוא שיהיה, ואיתא ברבות בא פט"ו קל"א ד' וכי יש לע"ל חדשות והכתיב מה שהיה כו' עשרה דברים עתיד הקב"ה לחדש לע"ל, וע"ש בידי משה שהקשה, ואפ"ל כי פי' מה שהיה קודם חטא אדה"ר הוא שיהי' לע"ל.

אומן אמן פדגוג מזון אמן מכוסה כסותה אמן מוצנע פנימי' התורה וה"ס עונתה, הדסה ואסתר ב' בחי' שבמל' כשהיא באצי' וכשנעשית מקור לבי"ע, ונק' בת לחכמה, אבל א"ס ב"ה כחשכה כאורה, ובגלותא סליק לעילא לעילא ונמשך מבחי' ובמות אביה ואמה היינו חו"ב שבנפש, ואעפ"כ לקחה מרדכי ורב חסד לו לבת, כמו המגדל יתומה כך יסוד נק' יתום מאמו אכן מל' יתומה מאו"א, ומרחם עלי' אף שאינה בת כאלו היא בתו ממש כי שם לא שייך זווג זו"נ שתהי' בת כי אין אלקי' עמדי, וז"ס כי אתה אבינו ואמרו ברבות ס"פ תשא המגדל נק' אב לא המוליד כו', ע' מענין אומן ברע"מ תצא רע"ו ב' ובת"ז דף נ' ע"ב.

ענין כהן משוח בשמן המשחה ומרובה בגדים יובן מהל' דבגדי כה"ג הן ח"י תיקונים תחאין דא"א והם נעשי' פנימים לז"א ואז נק' ז"א כה"ג כמ"ש בזהר באד"ר קל"ב ע"ב, וזהו ענין כה"ג המרובה בגדים שהוא ז"א גדולתו נעשה ע"י ריבוי בגדים דא"א המאירים בו, אמנם השמן הוא הפנימית שבתוך ת"ד דא"א למעלה מהשערות עצמן ע"כ המשוח בשמן המשחה הוא במדריגת כה"ג דא"א, וע' לי' האריז"ל שי"ב פ"ח בסופו, ועיין ז"ה דל"ה ע"א שם הלשון מכוון יותר כה"ג וסגן כהן סתם וכהן

אור תשא התורה א'תתקמה

הדיוט והראה מקום לסבא דמשפטים ענין כהן משוח מלחמה י"ל בחי' הכח הנמשך לעורר אה"ע בצלותא הנק' קרבא. ומ"מ צ"ע שנמשח ג"כ, עוד בענין המרובה בגדים שע"ז נעשה כה"ג כי צ"ל הקדימו נעשה לנשמע שע"י הכלי נמשך אח"כ האור, ולכן ארו"ל ולא ע"ה חסיד, ומ"מ י"ל דהיינו מלמטה למעלה, אבל מלמעלה למטה תחלה גילוי האור ואח"כ התהוות הכלים וזה"ע כהן המשוח.

ל' ל"א

ואל בני, זה פ"ג דהוריות י"א ב', פ"י דמנחות פ"ט א', פ"ק דכריתות ה' ב', פ"ג דהוריות י"ב א', רבות בא ס"פ ט"ו קל"ג ב', ויקרא פ"ב קס"ו ד', ס"פ צו קע"ו ב' ג', בהעלותך פט"ו רס"ה א'.

שמן משחת קדש יהי' זה לי. ברבות בא ספט"ו שהוא אחד מהדברים שנתקשה משה ועייק מענין זה שנתקשה בזה בזח"ב תרומה קנ"ח ובאשל אברהם שם, וענין שמן המשחה בפ' אמור פ"ח סע"ב ובפי' הרמ"ז שם, ועמ"ש ע"פ כשמן הטוב בד"ה מנורת זהב ומ"ש סד"ה זאת חנוכת המזבח מענין ביום המשח אותו, ומ"ש בביאור ע"פ בהעלותך בפ"י משחת קדש שהוא מושח את הקדש, ויש להעיר ממ"ש בד"ה באתי לגני כו' גבי אריתי מורי, שכדי להמשיך מבחינת עמקו מחשבותיך חו"ב בהמדות, צריך להתחיל מלמעלה מהחכמה מבחי' ריח מקיפים, ועד"ז כאן בשמן המשחה, צריך לעשותו ע"י בשמים ראש מר דרור בחי' אריתי מורי, ואזי יומשך בחי' שמן משחת כו' ועד"ז נאמר וירח את ריח כו' ואזי ויתן לך מטל השמים ומשמני כו' עמ"ש סד"ה אלה מסעי בענין ירדן יריחו, ולכן גבי משיח נאמר והריחו ביראת, כי בחי' משיח ג"כ בחי' שמן המשחה, ולזה צ"ל והריחו בשמים ראש, והנה המצות נק' ג"כ ריח בגדיו, והנה ע"י קיום המצות גורם גלוי אור התורה הנק' שמן, וכמ"ש בד"ה מזוזה מימין

בשולי העמוד בגוכתי"ק: יען משח ה' אותי לבשר ישעי' ס"א א'. תהלים מ"ח ח', פ"ט כ"א, ש"א י"ו י"ב, דניאל ט' כ"ד, במדבר י"ח ח', תלים ק"ה ט"ו.

וגר חנוכה כו' ובר"ה השמים כסאי גבי והארץ הדום כו', וזהו לריח שמניך טובים, גם אפ"ל שזהו ע"ד דהע"ה הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה, וזהו ענין הריח, המשכה מאא"ס ממש שנק' ריח, להתלבש בשמן משחת היינו תורה שלמעלה חכמה עילאה כו', ועיין במא"א אות מ' ס"ק מקראי קדש נקראו היו"ט כו' ולא קדש עצמן כו' אשר קדש עצמו הוא מוחין דאבא.

גם י"ל שמן משחת ק' כתר תורה לכן מושחים בו כהנים ומלכים כתר כהונה וכתר מלי' ששניהם נמשחי' ע"י התורה כמ"ש בי מלכים ימלכו, אך כתר ש"ט עולה כו' זהו בשמים ראש, שבו ועל ידו נמשך ג"כ כתר תורה.

קח לך.

יומא פ"א ד"ג ע"ב קח לך משלך כו' דברי רבי יאשיה, ר' יונתן אומר בין קח לך כו' משל צבור, ומה ת"ל קח לך, כביכול משלך אני רוצה יותר משלהם כו', ועמ"ש בת"א בד"ה ואתה תצוה, בפ"י ויקחו אליך שמן זית כו', גם כי הקטרת הוא העלאת מ"ן וצ"ל הברור ע"י מ"ה וזהו משה כו'.

(ב) כריתות פ"א ד"ו ע"ב א"ר יוחנן י"א סממנין נאמרו לו למשה בסיני (ופרש"י ולעיל חשבנו י"א צרי צפורן חלבנה ולבונה, מור וקציעה שבולת גרד וכרכום, הרי ח' קושט קמון קלופא הרי י"א סממנים ולא נקבו בתורה אלא ד', וכל י"א דבעי נתיב ובלבד שיהא קוטר ועולה כדדרשינן לקמן מכלל ופרט) אמר רב הונא מאי קראה קח לך סמים תרי, נטף ושחלת וחלבנה, הא חמשה וסמים אחריני חמשה, הא עשרה, ולבונה זכה הא י"א עכ"ל דברי רבי ישמעאל תנא סמים כלל, נטף שחלת וחלבנה, פרט, סמים חזר וכלל, כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט, מה הפרט מפורש דבר שקוטר ועולה וריחו נודף אף כל דבר שקוטר ועולה (שמתמר ועולה כמקל ולא יפציל לכאן ולכאן) וריחו נודף כו'. אבל בהרמב"ם ר"פ שני מה' כלי המקדש, נ' דדוקא י"א סממנין אלו ולא זולתם, וז"ל ונתפרשו בתורה ארבעה מסממניה והן נטף ושחלת וחלבנה ולבונה, ושאר סממניה הלכה למשה מסיני עכ"ל, ואפ"ל מה שהארבעה הן העיקר כי הן הברור ניצוצים לקשר ד' אותיות ש' הוי' שהם הכוללים ע"ס גם הכתר מרומז בקוצו של יו"ד, ושאר הוי"ן הן מאי דבעי נתיב לפרש"י או שהן הלמ"מ להרמב"ם.

ג) ובבחי' פ' תשא ע"פ קח לך סמים קיז"א כי ומה שלא הזכיר מן הי"א כ"א ד' אלה לפי שאין הכתוב מקפיד אלא בד' אלו שתמרת עשנן עולה הרבה כו', והרמב"ן פי' כי מה שאמר קח לך סמים באורו סמים הנזכרים והוא חוזר לבשמים שבשמן המשחה כי סמים ובשמים הכל אחד כו' והנה היו במעשה הקטורת תשעה אלה המפורשים בכתוב ה' בשמן המשחה וד' בקטורת והוסיף לכתוב שנית סמים להוסיף על התשעה הנזכרים סמים אחרים והם שבולת נרד וכרכום וקרא הכתוב מעשה הקטורת טהור וקדוש עכ"ל, ולעיל מיניה כתב והקטורת לה"א אחרונה שבשם הוא שכתוב ישימו קטורה באפך, ומטעם זה היו בשמן המשחה ה' מינין כנגד חמש ראשונות ובקטורת ט' מינין כי היא בלולה מכולם ובאה פרשת הקטורת בלשון ויאמר והבן זה עכ"ל, ובספר פנים יפות הזכיר ג"כ ב' סברות אלו והסכים שהיותר נראה שכל הסמנים הם הלמ"מ.

ד) בממ"י דף י"ט ע"א ובתור הכי איבעי למימר קטורת דהיא חביב קמיה קודב"ה ועל ידיה מתקטרי אינך סטרי דלא יכלי לקטרגא, קח לך להנאתך כדאמר בווה"ק, סמים היינו ספיראן דאינהו סמא דחיי, נטף ושחלת וחלבונה אינון רמו לתלתא עילאי, נטף לבינה דמינה נטיף שפעא לעלמין (עמ"ש בפ"י מזל ונוזלים מן לבנון), שחלת לחכמה דאיהו משחלא מלבוניתא דכתר עליון כמשחל בניתא מחלבא, חלבנה לכתר דכמה דבני נשא ערקין מלאחרא בחלבנה הכא נמי לא יכלין לאדבקא בכתר עליון, סמים רמו לז"ט הבנין, ולבונה זכה איהו מלכות תתאה דאית בה מלובן עילאה (פי' וענין מל' תתאה ר"ל המל' כשירודת לבריאה להיות שוכנת בהיכל קדה"ק דבריאה כמ"ש בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה וצ"ע דשם נתבאר שעז"א שחורה אני ואיך נקראת לבונה וי"ל שע"י שחרות זה תגיע למדרגת לובן גדול יותר יעו"ש וזהו ענין לבונה זכה), בד בבד יהיה דתתיחד מל' תתאה בספירן כולהו עכ"ל.

ה) והרמ"ז פ' בהעלותך דקמ"ט פי' שלכן נק' המלאך סמאל ס"מ לרמוז לסמי הקטורת והם י"א יוד אלף גימטריא סמאל, ור"ל שע"י הקטרת סמי הקטורת מעלים הטוב שבק"ג, א"כ לפ"ז פי' סמים הוא הפך ממ"ש המ"מ דרמוז לע"ס דקדושה שהם סמא דחיי, אלא ר"ל שע"י מבררים הטוב שבסם המות, ובוהר ר"פ חקת דעדה"ד טו"ר זהו סמא דמותא, וע"י הקטורת מבררים אותו ומתהפך מסם המות לסם חיים, ואפ"ל שלכן נאמר ב"פ סמים.

ו) עוד כי הרמ"ז ס"פ בא דף מם וז"ל ק"ל מ"ש הרב שסוד הקטרת שאלמלא לא מסרו ס"מ למרע"ה לא היה בדין שהקב"ה יגלהו לו כיון שהוא נתן לו קיומו למה יבא בטרוניא עליו צ"ש ומעתה יקשה בכאן איך למד ה' לישראל סוד ביעור חמץ לבטל הקליפה ולבערה מן העולם לזה משיב דהא פקודא דא אתמסר כו' והענין ששני מיני חיות יש

לקליפה האחד מה שנקצב לה בגורת עליון, והשני מה שמוסיפין החוטאים חיו בהפלת הניצוצים של הקדושה, והנה קודם חטא אדה"ר כבר היה מציאות לקליפה אלא שהיתה בשפל המצבים מתקיימת בחיותה מצומצם וה"ס י"א אורות מכללות ד' אחוריים דאו"א ויש"ס וו' דזמ"ל והם י"א אלופי עשו והם י"א סממני הקטרת, והנה חיות זה המוכרח לו הוא שלא למד ה' למרע"ה אלא ס"מ מסרו לו אבל אחר שחטא אדם ונתחייב מיתה חור וניער מיתת המלכים ונפלו רפ"ח ניצוצים בקליפות, ובדין הוא שישראל שהם תיקונן של אדה"ר ימסר להם הכח לתקן המעוות עכ"ל, ועפ"ז י"ל מש"כ קח לך סמים, מתרי טעמי הא' כי עי"ז גוטלים החיות העצמי של ס"מ, ע"כ נאמר סמים, כלומר שע"ז מבררים ומהפכים עצמות סמא דמותא להיות בחינת בלע המות, וזהו ג"כ קח לך להנאתך כי זהו הנאה גדולה, הב' שהרי ס"מ עצמו מסר למרע"ה דבר זה ע"כ נאמר קח לך סמים כו'.

בשה"ש רבה בפסוק אשכול הכופר, דף י"ב ב', קח לך סמים הרי ב', גטף שחלת וחלבונה, הרי ה', סמים אי דתימר דאינון תרין והלא כבר נאמר סמים, בד בבד יהיה תן חמשה כנגד חמשה, הרי עשרה, ולבונה זכה הרי אחד עשר מיכן בדקו חכמים ומצאו שאין יפה לקטורת אלא י"א סממנים בלבד, וכ"ה בפסוק מי זאת עולה מן המדבר דף כ' ע"ג, והנה בענין חמשה כנגד חמשה יש להעיר ממ"ש בס"י ע"ס במספר עשר אצבעות חמש כנגד חמש וברית יחיד מכוון באמצע במלת לשון ובמלת מעור עכ"ל והנה חמש כנגד חמש הם ה"ח וה"ג וה"ע שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקי, ואח"כ עצם היחוד ע"י ברית יחיד כו' במלת לשון ע"י זווג נשיקין ובמלת מעור זווג היסודות, ולפי שהקטרת ה"ע היחוד לשון התקשרות ע"כ יש בה י"א סממנים להיות חמש כנגד חמש בחי' שמאלו כו' וימינו כו' והיחוד כו' גם חמש כנגד חמש י"ל ע"ד ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים היינו ממכ"ע נק' ארץ והוא נמשך מה' אצבעות שביד שמאל כי בנין המל' מהגבורות, וימיני טפחה שמים סוכ"ע, וארז"ל פ"ק דכתובות דף ה' סע"א גדולים מעשה צדיקים כו' שבמקדש נאמר כוננו ידיך, היינו התחברות ב' הידות יחד סוכ"ע וממכ"ע, והתחברות זו זהו ע"י בחי' ג' היינו כנודע שיש ג' ידות, והבחי' הג' זהו יד הרמה הגבוה משני הידות הנ"ל כמ"ש בת"א סד"ה עד דלא ידעי כו' בענין כי יד על כס כו' וזהו המרומז בברית יחיד המכוון באמצע ב' הידות, ולכן כ"ז נרמז בקטורת שצ"ל י"א סממנין דוקא, היינו חמש נגד חמש נגד ב' הידות והבחי' לבונה זכה מעורר וממשיך בחי' יד הרמה כו' עיין בת"א פ' תולדות בד"ה ראה ריח בני, וכה"ג נת' במ"א בענין ד' הידות כו' והחמישית לפרעה דלית שמאלא בהאי עתיקא ע"כ ב' הידים הן אחת, ע"כ נרמז זה בבחי' אחת היתירה על הי"ד כו' שהוא בחינה שאינו בחשבון עשר ספירות כו'.

ראה קראתי בשם. רבות ר"פ ויקהל טוב שם משמן הטוב כו' ע"ש. בוח"ב פקודי רכ"ג סע"א העיר לזה מפסוק אשר שם שמות בארץ, ונתבאר בת"א בד"ה ובבואה לפני, שמות הוא ענין חד חרוב דהיינו סוף ותכלית כל העליות ואעפ"כ הוא רק שמות כו', אך עכ"ז ודאי י"ל שהוא ע"ד עד שלא נה"ע היה הוא ושמו בלבד, ולכן נק' טוב שם, כתר שם טוב, שגבוה יותר גם מכתר תורה הנק' שמן הטוב, וה"ע מס"ג באחד וכמ"ש ברבות שם בפ"י טוב שהוא ענין חנניה מישאל ועזריה כו', וזהו פ"י קראתי בשם ות"א רביתי, היינו כמ"ש וקראתי אל הדגן והרביתי אותו, ביחזקאל ל"ו כ"ט, הרי הקריאה היא רבוי ההשפעה ורבוי זה בבחי' השם, היינו שיהי' טוב שם, טוב הוא יסוד שממשיך הטפה מהמוח כו' בבחינת השם, וכמ"ש ג"כ בענין ושמדו דרך הוי' להמשיך מאור א"ס ממש בשם הוי' אשר אני הוי' הוא שמי כו' עיין בת"א פ' בשלח ע"פ אשירה להוי', ובביאור ע"פ שובה ישראל, והיינו כמו שע"י קריאת השם נמשך בעל השם כו' שזהו ענין כל הקורא בתורה כאלו קורא בשמותיו של הקב"ה, ועיין בת"א בד"ה משה ידבר ובביאורים שם בפ"י לאתקנא רוא דשמיה, ועמ"ש בענין ויגוחו בו ישראל מקדשי שמך בת"א פ' יחי בד"ה אוסרי לגפן יעו"ש כי שם ביאר הדבר היטב ועיין בענין יתגדל ויתקדש שמיה רבא, בד"ה ראה אנכי, ובענין כל העונה איש"ר בכל כחו בד"ה ועתה יגדל נא, ובד"ה אני דפי' ציצית, והנה בר"ח שער הענוה פ"א הביא מדרש ע"פ כל אשר יקרא בשם ה' ימלט וכי האיך אפשר לו לאדם ליקרא בשם ה' אלא נק' המקום רחום וחנון כו' אף אתה הוי' חנון כו' הוי' רחום כו', ואומר כל הנקרא בשמי כו' עכ"ל נמצא בחי' נקרא בשמי זהו ע"י הדבק במדותיו שהן יג"מ הרחמים, אך צ"ל מתחלה בכל קראנו אליו כו' ממש בק"ש ועי"ז אח"כ ליקרא בשם בשמו"ע לכוין בשם כו', וזהו ושמואל בקוראי שמו, ובענין מ"ש ע"פ ממעמקים קראתי הוי', שמבחי' ממעמקים קורא וממשיך גלוי שם הוי' וכמ"ש ויקרא הוי' הוי' אל רחום כו', ועד"ז נאמר בענין בצלאל, קראתי בשם, כי בצלאל נק' בצל אל היית שהוא תיקון הראשון מ"ג מדה"ר אל רחום כו' והמשכה זו ע"י ויקרא כו' אל כו', גם כמ"ש אני אעביר כל טובי כו' וקראתי בשם ה' כו', הרי המשכת יג"מ נקרא וקראתי בשם, ועמ"ש בדרוש בהרת שיש נשמות יחידים שהם נמשכי' מבחי' המקיף שהם למעלה משאר הנשמות שנמשכו מהפנימי ולכן נק' יחיד בדורו שנמשך מבחי' יחיד ומ"מ היינו ממה שהמקיף זורח לתוך אור הפנימי ועד"ז י"ל פ"י קראתי בשם שקורא וממשיך מאור המקיף בחי' כל טובי שיאיר לתוך בחי' השם כו' ובענין מ"ש בפ"י ישראל מקדשי שמך שממשיכים מבחי' אתה

בצד העמוד בגוכתי"ק: עמ"ש באר"ת בענין נגד שמא אבד שמיה כו' כי נגד המשכה למטה זהו ע"י הסתר דשם אלקים א"כ אבד שמיה ע"ד הצדיק אבד כו' וצ"ל יהא שמיה רבא מברך כו' וזהו ואלה שמות בניי כו' הזריעה כדי שיהי' יתגדל ויתקדש כו' והיינו ראה קראתי בשם.

קדוש בבחי' שמך קדוש בת"א פ' ויחי בד"ה אוסרי לגפן, עמ"ש בד"ה כה תברכו פי' ויקרא האדם שמות ועמ"ש בד"ה ויקרא אל משה, והיינו ודאי ע"י שממטה למעלה היה בצלאל בצל אל היינו ע"ד המדרש הג"ל בענין אשר יקרא בשם כו' חנון ורחום כו' שזהו צל אל ממש, ועי"ז נמשך מלמעלה ג"כ בחי' ה' צלך כמ"ש בתו"א פ' מקץ בד"ה רני ושמחי בת, והנה בפ"י ראה קראתי ארז"ל ברבות שם שהראהו ספרו של אדה"ר כו' והוא מובן ע"פ מ"ש במ"א בענין קורא הדורות מראש היינו מבחי' א"ק אור כללי כו' וע' בעה"מ דע"ז בצלאל מכתר בחי' אל עליון לכן הוליד בן ח' שנים כו' משא"כ בז"א והמשכן ג"כ י"ס דא"א כמ"ש בלק"ת פ' תרומה לכן עשה בצלאל את המשכן, אל אלקי' חו"ג שמים וארץ ימין ושמאל ושמים קדמו בחי' אל כו' וב"ה ס"ל ארץ קדמה ע' בענין בזאת יתהלל תחתונים למעלה כו' והיינו במחשבה סוכ"ע אשר כי לא מחשבותי ונבראו עי"ז ממש, אך שמים וארץ קנין א' תיצוני דאו"א אכן בהמ"ק קנין א' יחוד פנימי דאו"א כו' ובצלאל אמר גם בזה יריעות קודמי' תחלה מקיפי' קדשנו במצותיך ואח"כ פנימי' ותן חלקנו כו' ומשה אמר כפי שבמחשבה המכוון שיהי' גלוי בפנימיות כו', והנה טוב לחסות מבטוח כו' וזהו בצל אל היית וידעת כי אל דיעות ה', שייך לזה ג"כ ענין תלמוד גדול או מעשה גדול, דמשה ס"ל גדול תלמוד שמביא כו' ע"כ הקדים עשיית הארון ובצלאל אמר דנהי שתלמוד גדול כו' מ"מ צריך להקדים המעשה להיות מעשיו מרובים מחכמתו כו' כל האומר אין לי אלא תורה כו', והנה כתיב ראה קראתי כו' וכתיב ראו קרא כו' ע' זח"ב תרומה קנ"ב סע"א לעילא לתתא, היינו בינה נק' שם ומל' נק' שם כו', א"ג אפ"ל המשכן תומ"צ, והכלים אהוי"ר כו', בן אורי ע"ד שנאמר ה' אורי וישעי ע' זח"ג במדבר קי"ט ב' והוא ע"ד כי אתה גרי הוי' כו' שע"י שממשיך המקיפים ממילא יומשך הגלוי גם בנפש ועמ"ש בענין ובה"א כלה נאה כו' ע"י בהלו נרו האור דוחה החשך כו' ע"כ אמר לעשות יריעות תחלה אף שעיקר המכוון להיות פנימי בקרבך קדוש כמ"ש משה, עכ"ז צריך להתחיל ע"י אתעדל"ע מקיפים כו', וזהו בן אורי, בן חור, הנה כתיב ואהרן וחור תמכו בידינו מזה אחד היינו יחו"ע פסקו שמע ישראל שזהו ענין אהרן בחי' נראה אור, ומזה אחד היינו יחו"ת ע"ד כשם שאין בלבך כו' כך אין בלבנו אלא אחד כגוונא דאיגון כו', ונק' חור, ע"ד דודי שלח ידו מן החור, וברבות בשה"ש ע"י כורש כו' המכוון י"ל כמ"ש ע"פ העמק שאולה או הגבה למעלה שיש שני מיני נסים הא' באתגליא כמו קי"ס ונמשכים מאות יוד דשם הוי' הב' נסים שבאים ע"י לבוש כמו נס דפורים וכן בנין בהמ"ק ע"י כורש שמתעלם דרך הטבע וזהו דודי שלח ידו מן החור פי' לא ע"י גלוי עצמותו ממש כ"א רק דרך חור אשר בחור נמצא ג"כ זוהמא ופסולת והוא שמתלבש בלבוש הטבע כו' ועמ"ש בד"ה ואני אראה בענין משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים, ובנפש חלון פתיחת הלב שמחו צדיקים בהוי', חרכים לב נשבר וזהו ענין חור, נקבה נקב שמקבלת רק ע"י נקב, וגם כלי המקבל

חותם שוקע ויקוב חור בדלתו במ"ב י"ב י', וזהו בן אורי בן חור התכללות יחוי"ע ויחוי"ת למהוי אחד באחד, מזה אחד וזוה אחד, אהרן וחור, בחי' בן אורי בן חור, וזהו כי אל דיעות התכללות ב' דיעות, גם להעיר מענין חור כרפס כו' גם חור מלשון בן חורין אימא עילאה עלמא דחירו כו' שע"י שגם למטה יהי' אחד יומשך גלוי עליון יותר, ולכן עשה הארון שהיה בו חרות על הלוחות כו', למטה יהודה, שכ"ז נמשך ע"י ההודאה, וזהו חורי יהודה, גם כמ"ש הודו לה' קראו בשמו וכך להיות קראתי בשם זהו ע"י יהודה הפעם אודה כו'.

ל"א ב'

ראה קראתי בשם, פ"ט דברכות ג"ה א', בצל אל היית וידעת, פ"ח דסנהדרין דף ס"ט סע"ב, רבות כי תשא פ"מ, ס"פ אמור ר"ג א', ועיין רבות ר"פ ויקהל, זח"א בראשית ב' סע"א תרומה קנ"ב סע"א, פקודי רכ"ב א' רכ"ג סע"א וע"ב.

מד"ך • כי תשא ר"פ מס. ע"פ ראה קראתי בשם. פתח מפסוק או ראה ויספרה כ' באיוב כ"ח כ"ז. ויש לפרש או ראה בתחלת בריאת העולם שיקבלו ישראל את התורה, ובשביל זה ברא העולם ויספרה בסיני כו', ועד"ז פי' ראה קראתי בשם היינו ג"כ ע"ד או ראה כו' כיון דהתורה שייכא לאהל מועד כמ"ש הכינה באהל מועד, א"כ כאשר או ראה שישאל מקבלין את התורה כך או ראה, שבצלאל יעשה את המשכן, שיכניסו את הלוחות בארון. וע' בלק"ת בד"ה במדבר סיני שאו את ראש דרוש הראשון בענין עד שהבאתיו אל בית אמי ואל חדר תורת. ד"א או ראה ויספרה כו' אמרה ד' פעמים בינו לבין עצמו עיין מזה בלק"ת בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון פ"א. וע' בסידור ע"פ זכר רב טובך יביעו שיש רבוי בחינות טוב. וע' מפסוק או ראה בנח"א דף ה' סע"א ובפ' מקץ דקצ"ט א' פ' ויקהל דר"ו ב' פ' בהר דקי"א ע"ב. והיינו בזהר פ' מקץ שם פי' דכ"ז על המ' שעליה נאמר עיני ה' אלקיך בה וזהו או ראה כו', ומש"כ דקאי על התורה י"ל כי המ' נק' חכמה תתאה דהיינו ענין ותמלא כדה כד ספרין דאורייתא וכמ"ש מזה בת"א בד"ה וכל העם רואים את הקולות (וי"ל ג"כ

שזהו ענין ה' קולות שניתנה בהם התורה. גם י"ל אז ראה ויספרה זהו מל"ת ששרשן מ"ה. הכינה וגם חקרה זהו מ"ע ששרשן מו"ה). ועל ענין מלאכת המשכן ודאי יש לפרשו שהוא בחי' מ' ועז"נ אז ראה כו'. והכוונה שע"י ד' אותיות שם הוי' נמשך האור במ' אז ראה בחכמה ויספרה ע"י הבינה כו' וע' עוד מפסוק אז ראה במד"ר פ' בראשית תוך פכ"ד. וכאשר נפרש בחי' זו על המ' י"ל שבבנין המ' יש ב' ענינים הא' בנין המ' וזהו מחוי"ב כמ"ש בזהר בראשית דמ"ט סע"א ע"פ ויבן ה' אלקים את הצלע דהא או"א אתקיננו לה עד לא אתת לבעלה וא"כ זהו אז ראה ויספרה דהיינו חו"ב להיות ויבן ה' אלקים כו', הב' להיות היחוד זו"נ שזהו תכלית המכוון מהבנין וזהו הכינה וגם חקרה. ומ"ש בזהר מקץ שם הכינה דאיהי יתבא בתקונא בתריסר תחומין היינו שעיי"ו יכולה להעלות מ"ן כמ"ש בת"א בד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה שזהו העלאת מ"ן מי"ב שבטים הגק' י"ב תחומין כו' ואח"כ וגם חקרה ז"ס המשכת מ"ד הנמשך אחר המ"ן היינו האתעדל"ע של אחר אתעדל"ת כו'. ואח"כ ויאמר לאדם הן כו' שע"י יחוד הנ"ל נמשך האור והגילויי בבי"ע כו'. וכמ"כ בענין ראה קראתי בשם ע"י בצלאל הוא בנין מלאכת המשכן. ואח"כ הכינה וגם חקרה בחי' וכבוד ה' מלא את המשכן. ומזה נמשך ויאמר לאדם הן כו' היינו מ"ש ויקרא אל משה וידבר אליו מאהל מועד לאמר.

ל"א ג'

ואמלא אותו פ"ט דברכות נ"ה סע"א. רבות שמות פ"א גבי וייטב אלקים למיילדות קי"ז ד', כי תשא פ"מ קנ"ד ד', זח"ב שמות י"ד סע"ב פקודי רכ"א תחלת ע"א בחכמה יסד.

תרומה קע"ה ב' וע' במד"ר גשא דרמ"ט ע"פ כי יש אדם שעמלו בחכמה ובדעת כו' זה בצלאל כו' ולאדם שלא עמל בו זה משה כו'.

ובלב כל חכם לב נתתי חכמה הפי' כי ידוע ענין רפ"ח נצוצו' דקדושה שבשבה"כ יש בהם ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן פי' מה שיש ביכולת הנבראים המצומצמים מאד ובפרט המוגבלים בבחי' נוגה שיהיה להם הצמאון

וההסתלקות לאלקים ולצאת מגדרי גבוליהם לגמרי כמאמר המים תחתונים שבבי"ע אנן בעינן למהוי קדם מלכא ולא אתורי המלך בבחי' גבול והסתר הנה הוא מצד ניצוצי קדושה דכלים דאצי' שנפלו בבי"ע כל מאן דנחית מדרגא כו' פי' הכלים דאצי' התגלות חיצוני' המדות כו' ונמשכו למטה מדרגיהו ביותר עד שיתהוו מאין ליש גמור אך מחמת שפנימיות החיות אלקות המחיה אותם בהם תמיד להחיותם ולקיימן מזה נמשך להם בחי' הביטול לאלקות כי כל הקרוב קרוב אל הקדושה הוא יותר בבחי' ביטול בתכלית כו' ולהיות כי במקור המחיה אותו שהם כלים דאצי' יש בהן בחי' ע"ב ס"ג כו' לכן גם בהנבראים המוגבלים בביטולן לאלקות יש בהן בחי' ע"ב ס"ג כו' והנה כללות ענין ביטול הנבראים לאלקות נק' בשם לב שמהות הלב הוא ענין דפיקת נשמת החיים בבחי' רו"ש שהוא בחי' תנועת החי היפוך המות והדומם שמהות החיים הוא ענין התנועה ממקום למקום ולא יגזח וזה היפוך הוא הדומם כאבן כו' ולהיות כי בחי' החיים של הנבראים עיקר מהות מקור מקורן הוא בחי' גבורות שהוא כח התנועה וההתפשטות מעצמיות כו' לכן קוראין תמיד לנהו"ע ולא שכיך בכלי הגבלתן כמיש אלקים אל דמי כו' והוא בחי' העלאת מ"ג אך יש בזה כמה מיני התלהבות הלב א' בחי' ב"ן הוא שעיקר תשוקתו ליפרד מכלי הגבלתו מאחר שמשגי עוצם פחיתותו לגבי שלמעלה הימנו שאינו מערכו כלל אז קץ בחייו המוגבלים כו' והוא בחי' מרירות מן ההיפוך מאלקות הנק' גבורות דקדושה למה יסתר כו' והב' בחי' מ"ה הוא לאסתכלא ביקרא דמלכא תפארת ה' והדר גאון עוזו שכשמתבונן איך דהוא עיקרא ושרשא וקמי' כלא ממש כו' א"כ יבטל השפע לעיקר וזהו ביטול יותר גבוה שמתבטל בהמקור כו', והג' הוא בחי' ס"ג הבאה התלהבות הלב מצד עצמות אלקות שהוא גדול וגבור כו' ואין גדולה וגבורה ערך אל עצמותה כו' ואין חשובות מדותיו אלא מצד חיותה וגרמותיה חד כו' ואינו מתפעל מן הגדולה אלא מן הביטול הגדולה כו' והוא ביטול יותר גבוה אך בינה נק' יש שהרי נק' אם הבנים ועובר ירך אמו הוא ששרשן מהות א' הוא משא"כ אבא שאינו מערך הבנים ואינו יש כלל שהוא תכלית הביטול שהתבוננות זו שאין הגדולה ערך כו' וכדומה הוא בבחי' הבינה בדעתו שיכריח שכלו שבודאי כן הוא כו' הרי הדבר עצמו דהיינו איכות הביטול עומד אצלו מרחוק מאחר שהוא עדין אצלו בגדר השגת שכלו כו' אבל בחי' חכ' הוא כח מה ההארה מאין הוא למעלה מגדר השגה והרחבה במוחו אלא תנועה א' לבד דהיינו שנתאמת ונתפס בסקירה א' בשכלו איכות הדבר בעצמו לאמיתתו כאלו הוא רואה בעיני בשר והוא הנק' ראית השכל שהשכל רואה כראית השכל החיות שבאברים שאינו בגדר השגה וישוב הדעת איך ומהות הרוחני' שבגשם בשרו כו' אלא כך נתאמת בשכלו בסקירה א' כו' ובחי' זו נק' חכם לב שהלב שהוא הגבורות והסתלקות לאלקות הוא בבחי' חכ' למהוי קדם מלכא ממש כמבואר במ"א שיסוד אבא מתגלה בלב הוא תגבורת רשפי אש הלב מפני ריבוי גילוי המוחין כו' וכל ד' מדריגות העלאות מ"ג אלו הם בחי' גדר מגבול של הנבראים שמאיר

בהם אלקות בבחי' צמצום גדול והמשכות מ"ד שלהם הוא כפ"ע ההעלאה אם בבחי' ע"ב או ס"ג כו' וההפרש שבין המ"ד להמ"ן הוא ההפרש שבין בחי' אלקות ונבראים שהביטול שיבא להם מצד ההמשכה למטה בחי' מ"ד הוא ביטול אמיתי בחי' אלקות שאין ביכולת נבראים להיות להם ביטול כזה מצד כלי הגבלתם שהוא הביטול הבא מלמטה למעלה וכמשל הכפרי שיוצא מדעתו כשרואה נימוסי מלוכה שאין ביטולו זה ערך להביטול כשישיג באמת הנימוסי מלוכה אם ישכח ממקומו לגמרי מכל וכל משא"כ ביטול זה הוא הזזה ממקומו לבד כמ"ש במ"א. והנה האשה נקנית בג' דרכים כמה מיני ההתפעלות הלב שבנפש אלקות בכא"א מישראל והעיקר הוא חכם לב מי שיש בו חכמה כבר משבה"כ דאצי' בנוגה חכ' שבנפש האלקית שביטולו בבחי' נברא מבי"ע כו' הקב"ה שהוא שם מ"ה החדש שהוא בחי' אורות ולא כלים שהוא מצחא למעלה מאח"פ כו' וכל המשכות מ"ד הוא ממנו שהוא עולם התיקון כו' הוא נתן לו חכמה בבחי' מלמעלמ"ט שהוא אמיתית הביטול בבחי' חכ' דאלקות ולא בבחי' נברא בע"ג ומדה וזהו חכמות בחוץ תרונה ב' חכמות ח"ת דג"ק העלאת מ"ג והמשכות מ"ד חכ"ע ושניהם בחוץ בבי"ע נמשכים וזהו יהב חכמתא לחכימין כבר וענין ואומרו ובלב כל חכם לב שהוא מורה שדוקא התלבשות חכמה דמ"ד בלב דחכם לב בבחי' גבורות דאבא כשאינו יכול לסבול ההיפוך השכלת הביטול כמ"ש במ"א.

תשא ל"א ט"ז

ושמרו בניי את השבת לעשות השבת לדורותם ברית עולם, פב"ת דיומא דפ"ה ע"ב פירושו לעשות את השבת שיוכל לעשות שבתות אחרים ועד"ז פי' אדמ"ו נ"ע בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ פ"ב כי הנה ענין לעשות את השבת זהו ע"ד מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת היינו ע"י עסק התפלה ותומ"צ של כל ששת ימי המעשה ע"י ביטול היש לאין עי"ז נמשך מלמעלה גילוי אור א"ס ב"ה בחי' רבון עלמין כו' חד ולא בחושבן כו' ועיין מזה בד"ה למנצח על השמינית בלק"ת פ' תזריע, ובד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת, לכם דוקא לפי ערך ההעלאה של ששת ימי המעשה כו', ובת"א פ' יתרו בד"ה זכור את יום השבת (דרוש הראשון) דק"ז, פי' כי שבת היא חכמה וע"י לעשות ממשיכים בה מבחי' כתר אשר קב"ו אשר אותיות ראש שהוא למעלה מבחי' ראשית חכמה ועמ"ש בפ"י ממחרת השבת, וע' זח"ג רצ"ד א' בענין ראשית וראשון ומשם יובן מ"ש בת"א שם, אך כדי שיוכלו בששת ימי החול לעשות, צריך לזה עזר וסיוע מלמעלה, כי אלמלא עוזרו כו' וזה העזר נמשך ג"כ משבת כמ"ש בת"א בד"ה ויקהל

משה, דקמ"ו ע"ד בד"ה והנה כשנמשך כו' אזי נמשך ממנו ג"כ הארה בכל ששת ימי המעשה כו' ע"ש, וזהו ושמרו בניי את השבת לקבל האור המאיר בו והיינו מבחי' זכור, והשמירה מגסות ושקר שהם המונעים להשראת האור, ואזי כשיקיים ושמרו כו' יוכל אח"כ לעשות את השבת הבא כו' והיינו ע"י העבודה בששת ימי החול שיהיו בבחי' חולין שנעשו על טהרת הקדש של השבת הקודם להן כו', כן י"ל ממ"ש אדמ"ו בד"ה מקושש דתקע"ב, וגם י"ל ושמרו בחי' שמור לנוק' שלא יהי' בחי' מחלליה החלל דילה כנו' בוח"א ד"ו ע"ב והיינו ע"י עסקי חול בשבת כו', וכשמקיים ושמרו להיות נקלט בו השפע נעשה אח"כ משפיע לששת ימי החול ע"ד ואמונה כל זאת נוק' וקיים עלינו ל' דבר כו' וזהו ושמרו לעשות כו' כי ענין יסוד דנוק' ויסוד דדכורא הכל בחי' א' הוא ההתקשרות לקבל ועי"ז יכול אח"כ להשפיע דהא בהא תליא כמבואר בדרוש הנותן לשכוי בינה, עוד פי' אדמ"ו שי' לדרתם שיהי' השבת דר עמהם ממ"ש.

קיצור. ושמרו בניי ההארה שמאיר בשבת צריכה שמירה מבחי' מחלליה ע"י עסקי חול בשבת, וכשישמור יפה עי"ז יוכל בששת ימי המעשה לעשות את השבת שאח"כ להמשיך בו תוספת אור ע"ד כנס"י יהיה בן זוגר.

(ב) זח"ב תרומה קלח"א ע"פ מומור שיר ליום השבת כו' עלמא תתאה פי' מ', קא משבח לגבי עלמא עילאה ז"א, ולכאורה עלמא עילאה היא בינה וכמ"ש מלכא דשלמא היא בינה שיס"א מלובש בה תמיד, מיהו גם ת"ת נק' מלך שהשלום שלו שמחבר חו"ג ע"י שממשיך מהכתר באג"ה סי' י"ב הוא ד"ה והיה מעשה הצדקה שלום, וי"ל משום בשבת מאירים מוחין דאור"א בז"א כמ"ש בוח"ג אמור צ"ד סע"א ירותא דקדש הוא ירית, ע"כ נק' אז ג"כ מלך שהשלום שלו, היינו יס"א המלובש ומאיר בו עם יסוד אימא, ושמרו בניי את השבת הא לילה רזא דנוק', זכר את יום השבת הא יום רזא דדכורא, וא"כ פי' ושמרו קאי על שבת דמעלי שבתא וידוע שמור הוא ל"ת וקיום מל"ת הוא ע"י יראה, ויראה חותם שוקע הוא הכלי לקבל גלוי בחי' זכור, ולפ"ז י"ל מ"ש ושמרו כו' לעשות כו' ור"ל כי ע"י נוק' נמשך תוספת האור בז"א מאימא עילאה ע"ד בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו דוקא כמ"ש בזהר ר"פ וארא דכ"ב ע"א, ע"ש בפ"י מן העולם ועד העולם, ע"ד אין גותנים לו לאדם פרנסה אלא בשביל אשתו ולכן בג' הצדיק אבד הברכאן מאימא עילאה ונהר יחרב כו' וגם כמ"ש משמח חתן עם הכלה ר"ל ע"י הכלה הוא משמח את החתן, ולפ"ז אי"ש מ"ש עלמא תתאה מ' קא משבח לגבי עלמא עילאה דהיינו בינה שהשבח

בשולי העמוד בגוכתי"ק: שמור ל"ת זכור מ"ע, אך שבת שבתון מכפר אפילו על ל"ת.

להמשיך מוחין עליונים בוי"א כו', גם נודע דהל"ת אפי' שהם במ' שרשם גבוהים מהמ"ע שהם בוי"א כו', וזהו ושמרו בני' שבתא דלילא שהוא בחי' שמור לנוק' וקיום מל"ת, ועי'ו יגרמו לעשות את השבת שבתא דיומא שימשיכו בו תוספת אור בחי' בעטרה שעטרה כו' וזהו ענין כתר יתנו לך כו', לדורתם שבחי' זו יהי' דר עמהם ממש ע"י יחוד זכור ושמור כו', והיינו מ"ש אח"כ ברית עולם, ברית המקשר ב' בחי' עולם הנ"ל להיות ההמשכה מן העולם עד העולם, עוי"ל פי' לעשות להמשיך בו מלמעלה מבחי' זכור שהוא ז"א אלא מבחינה אשר זכור ושמור בדבור אחד נאמרו שהוא סוכ"ע עיין בת"א פ' יתרו סד"ה ענין האבות הן הן המרכבה, וס"פ בשלח סד"ה ענין לחם משנה, ובלק"ת פ' עקב בד"ה ואכלת ושבעת ספ"ה, עוי"ל פי' ושמרו כו' לעשות כו' כי מ"ע הוא אורות בכלים וע"כ הן במעשה אבל ל"ת הם רק מגיעת דבר לפי שהאור עליון יותר ואינו מתלבש בכלי ממש והוא בחי' י"ה כמ"ש בד"ה אלה פקודי, אך במ"א נת' ענין בינה יתירה ניתנה באשה תשבע"פ שמצות דרבנן הם בקום עשה ע"ד ל"ת כו' ועד"ז י"ל ענין שבת שהרי זו"ג הנקראים ר"ה עולים ומלבישים אורות י"ה ממש, וזהו ושמרו בחי' יראה ול"ת, ועי"ו לעשות כו' לדורתם שבחי' י"ה יומשכו ג"כ בבחי' כלים בשבת כמו י"ה כו'.

קיצור. ושמרו בני' את השבת היינו ליל שבת שמור לנוק' חותם שוקע בחי' כלה וזהו הגורם לעשות את השבת ר"ל שבתא דיומא שיומשך בו אורות דבינה ע"ד בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו דוקא והמשכה זו היא ג"כ מהבחינה אשר זכור ושמור בדבור אחד נאמרו. עוד פי' לעשות שאורות דא"א שאינן מאירי' בכלים עכשיו יאירו בהכלים וכענין התפילין שהם מקיפים ואין נכנסים בהכלים ובשבת נכנסים בהכלים שלכן אין מניחין תפילין בשבת וזהו גמשך ע"י ושמרו שבתא דלילא.

ג) זהר יתרו ד"צ סע"א מאי דכתיב תתן אמת ליעקב כד"א ושמרו בני' את השבת כו', היינו כנ"ל ס"א שהשמירה היא מגסות ושקר ועי"ו תתן אמת ליעקב, תיקון השביעי מי"ג ת"ד הוא אמת לכן מאיר ביום השביעי וע' פ"ד דדמאי גם ע"ה ירא לשקר בשבת ועמ"ש בענין ח' פעמים אמת שיש באמת ויציב אשר ד"פ אמת עד עזרת הם הכנה לד"פ אמת שאחר עזרת וזהו דוגמת ד' פרשיות דתש"י שהם מוחין דמ' כנ"י בחי' יחו"ת ביטול היש לאין הם הכנה לד' פרשיות דתש"ר מוחין דז"א יחו"ע שלמעלה היש ומה שלמטה כלא חשיב ועד"ז ה"ע תתן אמת ליעקב כמ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי פרק א' שזהו ענין ואמת ה' לעולם וזהו ענין הגילוי דשבת והיינו ע"י ושמרו בני' השמירה משקר שהשקר מה שמחשיב העולם ליש ונגרן מפריד ונ"ל עכ"פ ביטול היש לאין כענין ד"פ אמת שקודם עזרת כו' גם כי שבת נק' חותם במד"ר פ' בראשית ספ"י למלך שעשו לו טבעת מה היה חסירה חותם כך מה הי' העולם חסר

שבת כו' וחותרו של הקב"ה אמת א"כ שבת הוא חותרו של הקב"ה שהוא אמת אני הוי' לא שניתני ולכן צ"ל ושמרו בניי מבחי' שקר כו' ועי"ז תתן אמת ליעקב. ומוה יובן ענין כי כתב אשר גחתם בטבעת המלך אין להשיב והיינו כי חותרו של הקב"ה אמת כנ"ל ומ"מ לטובה נתקן כו'. והנה ענין משל העולם לטבעת י"ל ע"ד שארז"ל במשנה ספ"ד דסנהדרין שאדם טובע כמה מטבעות כו' וממ"ה הקב"ה טבע כל אדם כו' גם מבחי' זו נמשך בחי' הטבע, ובפרדס ערך טבעת, שהיא מ' כפי ששרשה בחכמה כו' ואפ"ל לפי שהעולם עגול נמשל לטבעת, גם אפ"ל כי יש עגולים ויושר, והטבעת רומז לבחי' עגולים והחותם לבחי' יושר כו' וע' מענין עגולים ויושר בלק"ת ר"פ שלח, שמהעגולים נמשכו ההיכלות הנק' עלמין שהם בחי' העלם והסתר וע"י יושר נמשך הגלוי לכן קודם שבת הי' העולם דומה לטבעת שחסר החותם כו', וכפשוטו הטבעת מ' והחותם יסוד כו' כי אמת נק' שלום וכמ"ש כ"א שלום ואמת יהיה בימיו וזהו ענין החותם שהוא אמת ושלום, ואתם כתבו על היהודים כו' בעה"כ ואתם אותיות ואמת, היינו כי שבת הוא עדות אמת שמעידין עמ"ש כי ששת ימים עשה ה' וגו' ולכן מזה נמשך תתן אמת ליעקב, וז"ש ושמרו בניי כי יעקב נקרא ג"כ בני ישראל שמקבל מישראל סבא כמ"ש בת"א סד"ה ואלה שמות בניי ע"ש והנה מאחר שביאר הזוהר ששמירת שבת זהו ענין סהדותא דקשוט, בחי' עדות אמת יש להעיר ממ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן בפ"י משכן העדות ושם גזכר מענין ששם עלו כו' עדות לישראל, ועמ"ש בזה ע"פ מאמר הזוהר פ' משפטים ער"ה א' בענין ע"פ שנים עדים יקום דבר.

קיצור. ושמרו בניי את השבת זהו תתן אמת ליעקב כפשוטו כי שבת הוא עדות אמת שישראל מעידין כי ששת ימים עשה וכו', ועי"ל כי תתן אמת ליעקב זהו ע"ד כי אל דעות כמ"ש בד"ה ביום השמעי"צ שמאלו תחת לראשי פ"א ובביאור אלה מסעי פ"ד, ולכן אמת זה צריך שמירה, ע"ד אל תאמרו מים מים שלא לומר שמים תחתונים הם דבר נפרד שזה שנק' דובר שקרים, כמ"ש במ"א והיינו שלא לימשך אחר תאוות גשמיים, כ"א מים תחתונים בוכים אנן בעינן למהוי קדם מלכא, והנה בשבת הוא יחוד מ"ן ומ"ד שהם ב' גדפי האלף ע"י הוא"ו שביניהם המחברם, וזהו ג"כ תתן אמת אני ראשון יוד עילאה ואני אחרון יוד תתאה ומבלעדי אין אלקים ו' המחברם כמ"ש בת"ז סוף תקון י"ט דמ"א ע"ב ועיין מזה בפרדס ערך אבן שלימה, ואמת זה צריך שמירה וזהו ושמרו והיינו שלא יהי' דובר שקרים וכו' כנ"ל, ואפ"ל לחבר ב' הפירושים שע"י ושמרו בניי להעיד עדות אמת בשבת כי ששת ימים עשה ועדות אותיות דעות שיתקע דעתו בזה, הנה עי"ז נמשך מלמעלה תתן אמת ליעקב גלוי דעת עליון מבחי' אני ראשון ואני אחרון כו' וכענין ד"פ דתשי" וד"פ דתשי"ר.

א'תתקנח אור תשא התורה

ד) ב'פ' בחקתי קטו"ב וצדיק וצדק ברית אינון, שהיסוד הנק' צדיק ממתיק גבורות דצדק שהוא מדה"ד כמ"ש בזהר באדר"ו דרצ"א סע"ב, ובג"כ שבת דאיהו זכור ושמור אקרי ברית, דכתיב ושמרו בניי כו' לעשות כו' לדורתם ברית עולם כו' ונתתי שלום בארץ, והמכוון שיסודות דו"ג שניהם נק' ברית ע"ש ההתקשרות כו' ועמ"ש בזה בלק"ת פ' עקב וע' במא"א ב' מ'.

קיצור. ברית עולם פי' בהתחברות צדיק וצדק נק' ברית וע' במא"א אות ב' סעיף מ' פי' ברית זהו היסוד שכולל חו"ג ה"ח וה"ג שהם רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת, ובשבת חיבור זכור ושמור נק' ברית עולם, ועמ"ש בד"ה וארא אל אברהם דתקע"ב מענין וזכרתי את בריתי יעקוב, ואפ"ל כי מצוות שבת נאמר שני וזין בתיבת מצוות בנחמי' סי' ט' והיינו כי מצוה לשון צוותא וחיבור וכשנאמר מצות בואו א' י"ל ההמשכה מתפארת במל' אבל מצוות בשני וזין מורה שהצוותא וחיבור נמשך מהכתר עליון בז"א ומו"א לנוק' ולכן נק' ברית עולם כי אני הוי' לא שניתי.

ה) זח"ג פנחס רל"ח ב' ואית מארי משנה דאינון במתניתא דילהון דירה לשכינתא הה"ד ושמרו בניי את השבת וגו' לדורותם, לדרתם חסר לשון דירה, ולפי"ז י"ל ושמרו כמארו"ל שמור זו משנה והיינו כמ"ש בד"ה צו את בניי כו' את קרבני לחמי שם פ"ד שבה ועל ידה יהי נשמר בחי' מ"ה שנותנין לו כו' והיינו כי שמור לנוק' שבה נקלט הטפה כו' משא"כ הנפילים אשר היו כו' וכמ"ש במ"א ע"פ מ"ש בזהר בראשית די"ט ע"א אשר זרעו בו על הארץ, ועמ"ש מענין קליטה בד"ה ה' לי בעזורי וכ"ז נמשך ע"י המשנה מתניתן מלכתא כו' לכן עו"ג ושמרו בניי את האור הנמשך בשבת מבחי' מ"ד דמ"ה וכמ"ש בזהר ויקרא דף י"ב ע"א כתיב זכור כו' וכתוב תדשא כו' דהא כדין אתחברת כו', ולכן כ' בכתיבי הארו"ל בניי את השבת ר"ת ביאה, וכמ"ש באתי לגני אחותי כלה כו' וע' ברבות ר"פ ויצא ע"פ וילן שם כי בא השמש, ויש להעיר מפסוק ויביאה אל האדם, וכך ע"י ושמרו ותשבע"פ עי"ז ויביאה כו' וזהו הר"ת ביאה כו' בערב היא באה כו'.

קיצור. לדורתם לשון דירה ע"ד אין להקב"ה בעולמו אלא ד"א של הלכה א"כ ר"ל ושמרו שמור זו משנה שע"ז יעשה דירה לשכינתא הנק' שבת, גם כי ארו"ל פ"ב דסוכה מה דירה איש ואשתו והיינו כי כנס"י יהי' בן זוגך דשבת ע"כ שייך לדורתם לשון דירה, גם שמור זו משנה שיוקלט האור והאמת בכנס"י ולא תהי' פולטת.

ו) ב'פ' פנחס שם דרמ"ג סע"ב ושמרו בניי כו' לדרתם ברית עולם לנטרא לה בדירתם, דלא יפקון מרה"י לדה"ד כו' ובמא"א ש' סעיף כ"ב

אור ת ש א התורה א'תתקנמ

רה"י ז"א כו' והש"י יחיד ומיוחד, רה"ר סט"א כו' גם רה"י רתכו ד' וגבהו עשר כן שם הוי' ד' אותיות ומילואו עשרה ועולה עד לרקיע כו' לאו"ט הוי' בדד ינחנו כו', וע' בפרדס ערך רשות, אפ"ל כי רשות נק' המ', ומ' דאצי' נק' רה"י, ומ' דק"ג נק' רה"ר ולכן צ"ל ושמרו כו' שלא להוציא השפע כו' ועמ"ש בביאור בשעה שהקדימו בפ"י לא תנאף, ושמירה זו ג"כ ע"י משנה כהנ"ל.

ז) אאזמ"ו נ"ע בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ פי' ושמרו בניי כו' היינו ע"י התפלה של ימי החול וע"י המצות והענין י"ל ע"ד שפירש בד"ה שובה ישראל עד פ"ב כי בשבת החיות מבחי' מחשבה ולא מבחי' דבור ומעשה, וא"כ הכנה זו ע"י תפלה שעיקרה מחשבה כמ"ש בלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה, ומ"מ היינו ע"י המצות להיות עליית העשייה במחשבה כו'.

ז) * זח"ג פנחס דרנ"ז ע"א פקודא עשיראה ושמרו בניי את השבת שכינתא אתקריאת שבת מסטרא דתלת דרגין עילאין דאינון שין ג' כתרין כתר חכמה ובינה, ואיהי בת רביעאה לון, שית יומין מחסד עד יסוד בהון תעשה מלאכה, (ר"ל כאשר מקבלת המלכות מו"ק נק' ששת ימי המעשה כמ"ש בד"ה והיה מדי חודש, והמל' היא הדבור כו') בגין דבניינה מתחיל מחסד הה"ד עולם חסד יבנה, (וכמ"ש זכור רחמיך וחסדיך כי מעולם המה שהם שייכים לבחינת עולם אבל ג"ר כח"ב שייכים גם אילו לא הי' עולמות כמ"ש סד"ה ואלה שמות בניי ובענין קדש מלה בגרמיה ובביאור אלה מסעי בענין חותמו של הקב"ה אמת), אבל מבינה ולעילא איהי מנוחה ועונג ושביטא לכל עובדא, וזהו משארז"ל מה היה העולם חסר מנוחה בא שבת בא מנוחה, וי"ל כי מנוחה נמשך מג"ר, כי ז"ת שהם מקור לעולמות זהו ירידה, אבל המנוחה היא גלוי אוד א"ס שבג"ר שאין שייך לירידה כו', וזה הי' העולם חסר בשי"ב, רק שבת שאזי המל' מקור דבי"ע מקבלת מג"ר, בא מנוחה לעולם כו', ובאו"ת מהמגיד נ"ע פ' בראשית בד"ה כל האומר ויכולו כ' וז"ל והנה כשעלה ברצון המאציל א"ס ב"ה לברוא את העולמות נצטייר כל בנין העולם כו' ע' פרדס שער הצחצחות פ"ג, והבנין שבציור נק' מנוחה שלא היה במעשה מלאכה ונקרא עולם התענוג ובינה ציירא ציורין כנודע וזהו החיות של העולם וכשלא היה העולם בשלימות לא היה החיות שורה עליו והשלום לא שריא אלא באתר שלים, וזהו מה היה העולם חסר מנוחה עכ"ל, א"כ פי' ושמרו בניי את השבת שיהי' מקבלים ג"כ מבחי' ג"ר, וענין בחי' זו למטה זהו עסק התורה דמחז"ב נפקת, שעייז מקשר א"ע לחכמתו ובינתו ורצונו של הקב"ה.

ח) בהשמטות סי' ד' ענין לדורתם דגבי שבת לשון דירה להכניס בה בחי' הכלה שהיא שבת כו', ולכאורה הדירה היא היכל קה"ק שבו שורה המל', וענין בחי' זו הוא למטה התלמוד שנמשך מהיכל קדה"ק כמ"ש בסש"ב פנ"ב, וזהו ושמרו, שמור זו משנה היא הדירה ונק' ג"כ בית כמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה וזאת המצוה כו'. א"נ כמ"ש סדיה השמים כסאי בפ"י איזה בית אשר תבנו לי דקאי על תפלה כו' כמ"ש כי ביתי בית תפלה כו' וא"כ ושמרו כו' לדורתם היינו ע"י הכוונה בתפלה וע"י תשבע"פ.

של"ה קי"ז א' ק"ל ב' ק"ג ב' ק"ד א' ק"ט ב' של"ד ב'. ס"ח תקס"ח. מ"ע ר"ה. בחי' קכ"ו א' קנ"ב ד'.

ט) עוי"ל כי בשבת נאמר וקראת לשבת עונג ופי' בוח"ב בשלח דף מ"ז סע"א ובפ' אמור צ"ד ב' להמשיך בז"א הנק' שבת מענג העליון שהוא מבחינת על ה', בינה וע"ק, וענין ענג היינו עדן נהר גן וזהו ענין ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ועיקר בחינה זו הוא בשבת כמ"ש בזהר ריש פ' נח דף נ"ט ע"ב, והנה כתיב ויניחיהו בגן לעבדה ולשמרה וארו"ל לעבדה זו רמ"ח מ"ע לשמרה זו שס"ה ל"ת היינו שעייז ממשיכים בחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, וזהו ושמרו בניי כו' לעשות את השבת ושמרו ל"ת לעשות מ"ע שעייז ימשיכו ענג שבת שה"ע ונהר יסוד יוצא מעדן חו"ב להשקות את הגן מל'.

י) ב"פ' ויקהל דף ר"ד ע"ב האי רוחא איהו אתפשטותא דהאי נקודה, ופי' במק"מ שם שהרוח הזה שורשו מאריך כמ"ש בזהר שם דף ר"ה ע"א והוא רוחא נשיב מעתיקא קדישא דכל עתיקין ונחתא לגו נקודה תתאה שהיא מ', וא"כ זהו כענין רוח קדים הנז' גבי קי"ט כמ"ש בלק"ת בד"ה ששת ימים תאכל מצות פרק ה' שהוא המשכה מקדמונו של עולם שעייז דוקא הפך ים ליבשה וכן בשבת כתיב שער החצר הפנימית הפונה קדים סגור יהיה ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח בד"ה ויקהל משה, ועמ"ש מענין רוח בפ"י לא ידון רוחי באדם ובלק"ת בד"ה האזינו השמים הראשון, והנה הרוח הג"ל מאיר במ' ועייז מאיר המ' בכי"ע ובחי' רוח זה מאיר בכל א' וזהו ענין הנשמה יתירה, וע"ד כתיב ביה שמירה ושמרו בניי את השבת והא אוקמוה שבת לא כתיב אלא את השבת לאסגאה ההוא רוחא דשרי על כולא, ואצטריך לנטרא לי' הואיל וקיימא עמיה דבר נש, זהו ע"ד כל אדם שהוא במעלה עליונה יותר צריך יותר להזהר במעשיו וכמארו"ל פב"ת דיומא דפי"ו ע"א, הי"ד חילול ה', כגון אנא דמסגינא ד'. אמות בלא תורה ובלא תפילין וכמ"ש מנה בד"ה מה טובו פ"ב ופ"ג וכמארו"ל ע"פ וסביביו נשערה, ע"כ בשבת שכל אדם במעלה עליונה יותר שנמשך לו נשמה יתירה מבחי' רוחא הג"ל וע' בוח"א פ' ויחי דרמ"ה סע"א ונזכר בביאור הראשון דיונתי בחגוי.

אור תשא התורה א'תתקסא

ע"כ צריך ליוזר יותר, ולכן נאמר ע"ז ושמרו בג"י את השבת, גם כי לא יגורך רע כתיב דקאי על עולם האצ"י ועמ"ש מזה בלק"ת בביאור במדבר סיני באהל מועד לכן בשבת שהגשמה יתירה שרשה מאצילות ע"כ צריך שמירה ביותר, כי לא יגורך רע, ובשבת נאמר לדורותם ל' דירה שהגשמה יתירה הנ"ל תדור עמנו ממש וכיון שלא יגורך רע א"כ צ"ל ושמרו כו' ע"ד פן יראה בך ערות דבר ושב מאחריך כו'.

יא) בענין מתנה טובה כו' לך והודיעם פי' בפניי פי' תשא בד"ה איתא בתד"א כו' למדנו רחיצת ידים ממשה, וז"ל והענין הוא כדי שיכין את עצמו לקבל המתנה, ובוה המתנה מקובלת לו לרצון כמ"ש בזהר באתעדל"ת אתעדל"ע ומטעם זה ארז"ל כשהאשה מורעת תחלה יולדת זכר כו' עכ"ל. ויש לבאר דבריו דהנה אאומ"ר ג"ע פי' שהמתנה טובה דשבת זהו הנק' שבת שבתון שגם בשבת מאיר מבחי' זו וה"ע טלא דנטיף מעתיקא, והנה מבואר בלק"ת בד"ה שבת שבתון, שגם בבחי' שבת שבתון יש שני בחי' הא' נק' שבת שבתון הוא לשון זכר והב' נק' שבת שבתון היא לשון נקבה, ולזה אמר לך והודיעם כדי שיכין א"ע בחי' אשה מורעת תחלה, ואזי תהיה יולדת זכר דהיינו שיאיר המתנה טובה מבחי' שבת שבתון הוא לשון זכר, והנה הכנה הוא מענין כוונה כמארז"ל ומכוונות להן דרכים שנאמר תכין לך הדרך, וכענין הוא עזרא הכין לבו, וכן מצות צריכות כוונה, שע"ז דוקא יומשך בהן האור, ועמ"ש בלק"ת פי' בלק בד"ה לא הביט און ביעקב.

פתקא זו נמצא בין השני מאמרים בגוכתי"ק:

ושמרו ח"א נר"א (שבת וינסש קכ"ב ב') בחקתי קט"ו ב', לדרתם בהשמטות סי' ד'.

ביני, ח"א לטע"א כי ששת, סי' ל"ח, סי' מ', רמז"א, וארא לא"א פח"ב פט"א רד"ב, אמור צד"ב ק"ג סע"ב רצ"ח ב'.

ביני ובין בניי אות היא לעולם.

רבות קמביג קעגיד רפויג, ח"מ קכו"ג, זח"א ע' רמ"ז תקכ"א ח"ב ג"ד קנ"ז
 קנ"ח ק"ס שטי"ג שס"ו ח"ג קי"פ קצ"ח של"ב תע"ח שע"ח. ביצה
 ב' יו"א תענית ד' כו"ב. אדר"ג א' (של"ה) ה"ב ח"א קי"ז א"ב קיט"א קלה"ב
 קלו"ב קלז"א רמז"א שיג"ב שיט"ב שלג"ב שלד"ב שמג"ב. בחיי קיח"א
 רכא"ב. ממ"י יטי"ג לוי"ב לט"א.

בממ"י פ' תצא לוי"ב פי' וביום השביעי שבת וינפש. שבת מלאנהגא עלמן
 בצורכא גופא אלא מסתלקין לעילא למילקט נפשאן ולאחחא לון
 לתתא והיינו וינפש כלומר אתעסק בצורכי נפשאן כו' וז"ס עונה בלילי
 שבת כו' בוינפש כתיב וי לומר וא"ו משפיע ביו"ד דאיהו מלכות כו', ואפ"ל
 ו' ת"ת משפיע ביו"ד והוא משפיע בנפש שהוא מ', והיינו כמש"ל
 ב' זהר פנחס רנו"א שכשמקבלת מז"ת זהו ענין חיי הגופות בי"ע, אבל
 בשבת שמקבלת מג"ד זהו קבלת נשמות וכמ"ש ע"פ חצר הפנימית הפונה
 קדים כו' וביום השבת יפתח.

ב) רבות פ' בשלח ס"פ כ"ה ע"פ ראו כי ה' נתן לכם את השבת, לכם
 ניתנה ולא לעוכומ"ז וכה"א ביני ובין בניי משל למלך יושב
 ומטרונה יושבת כנגדו העובר ביניהם חייב מיתה, לכאורה י"ל כי בניי הם
 בחי' המטרונה ששרשם מ' דאצי' הנק' כלה, אך עוי"ל הכלה היא שבת
 ואז מקבלת מג"ד כו' ומ"מ ההמשכה ע"י ת"ת ויסוד כנ"ל ב' ממ"י, והנה
 נשיי ששרשם ג"כ מג"ד כי הנשמה מהבינה וגם הם מולים בחי' יסוד ע"כ
 הם שייכי' ג"כ לשבת שהיא הכלה, משא"כ הערלה מסתרת כו', וכ"מ בהדיא
 ברבות פ' דברים דף רפ"ז ג' עוכומ"ז ששמר את השבת עד שלא קיבל
 עליו את המילה כו' משל למלך ולמטרונה כו', ור"ל כי מי שנימול א"כ הוא
 מבחי' צדיק יסוד עולם ואינו חוצץ להשפעה מו"א לנוק', משא"כ כשהערלה
 חופפת כו', ואם נאמר כפי' הראשון דבנ"י הם המטרונה א"כ המילה ע"ד
 אתתא כמאן דמהילא דמיא ע"ד ואמונה כל זאת וקיים עלינו. רבות צו
 דפ"ח כי ששת ימים עשה כו' מזווג זווגים כו' זהנה נתבאר במ"א על
 מארז"ל במד"ר פי"א אמרה שבת כו' ולי אין בן זוג עד כנסיי יהיה בן זוגך
 כי הנה למנצח על השמינית על מילה שניתנה בשמיני א"כ נמשכה מבחי'
 שלמעלה מההקף דשבעת ימים, ואם שבעת ימים הם ז"ת וכמו כנור של
 שבעה נימין, המילה נמשך מהבינה הנק' שמינית זהו כנור של שמונה
 נימין, לכן כנסת ישראל ע"י המילה משפיעי' אור בשבת שהוא שביעי כו'
 והו' כנסיי יהי' בן זוגך בן דוקא, ושבת הוא כלה מלכתא כו', וכ"ה במד"ר
 ר"פ ויצא.

ג) זח"א ד"ל סע"ב כי ששת ימים כו' ענין שיתין משי"ב נבראו ספר הבהיר בהשמטות זח"א ססי' ל"ח. ענין שבת וינפש שם סי' מם. זח"ג פנחס דף רנ"ז ע"א פקודא תשיעאה שכינתא אתקריאת אות ברית. מסטרא דצדיק יסוד עולם (נ' ע"ד מ"ש בזהר פ' וישב דקפ"ב, צדיק וצדק כחדא אינון כמה דאיהי אתקריאת בשמא דדכורא, ופי' במק"מ שהיא נקראת בשם הוי' כנודע עכ"ל, והיינו כמ"ש בזהר בלק קפ"ז סע"א וכיון דשארין על דוכתיה על תרין כרובין הוי' שמיה, וע"ש במק"מ זהרמ"ז ובוהר תזריע מ"ב סע"ב מיומא דאתעברת כו' והיינו כי ע"י היחוד נמתקו גבורותיה ונעשו כמו חסדים כו', והוזרי תמה פ' וישב שם הביא מ"ש ברע"מ פ' פנחס דף ר"ל ע"א שכינתא דאיהי דיוקניה איהו ענו ואיהי ענוה איהו חסיד ואיהי חסידה, איהי אמת ואיהי אמונה כו' וזהו ענין תוכו כברו כו' ע"ש ועד"ז מסטרא דצדיק נקראת היא ג"כ אות ברית ממש, ויובן ההסבר ע"פ מ"ש בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין שרש טעם, פ"ג ובהקיצור שם סעיף ג' מ"ש זאת בריתי אשר תשמרו בפ' לך י"ז יוד, ועיין בזהר פ' לך דצ"ג סע"ב מזה זה וזאת כו' ובפ' בא דל"ז ע"ב ועיין בפ' בראשית דמ"ט ע"א ת"ח אתתא כד אתחברת בבעלה אתקריאת על שם בעלה איש אשה, צדיק צדק כו' ובלק"ת פ' שלח בד"ה מקושש עצים דמ"ב ע"ג פי' שזהו ענין אהבה בכל מאדך שנמשך מבחי' סוכ"ע כו' שהיא לא תשתנה וע"כ נק' אות ברית, דפי' אות ברית הוא בחי' אהבה זו מבחי' סוכ"ע שאינה מתלבשת בתוכם רק שעומדת עליכם בבחינת מקיף כו' עכ"ל והיינו כי אה"ר זו נמשך לכנ"י הנק' אשה מבחי' איש אש יוד עיין בלק"ת בשה"ש ע"פ לריח שמניך, ובד"ה עיני כל, לכן מסטרא דצדיק יסוד עולם אתקריאת אות ברית ובוהר ס"פ וירא דק"כ ע"ב ויזכור אלקים את בריתו דא שכינתא) זאת אות הברית, (הנה זהו פסוק בפ' נח ט' י"ב והוא ענין הקשת, ושם נז' ביני וביניכם ובין כל גפש חיה, ועיין מזה בזהר פ' נח דע"א ע"ב, ושם ג"כ הפי' דהקשת הוא מ' וזהו ותשב באיתן, יסוד, קשתו מ', ושם פי' קשתו דא ברית דקשת דאתכליל בצדיק וכ' המק"מ, פי' ברית היא מ' ונקראת ג"כ קשת וכאלו אמר ברית שהיא קשת דאתכליל בצדיק פי' שהמ' נכללה ביסוד שנקרא צדיק וברית כמו המ' שנקראת בשני שמות ברית וקשת, כך היסוד נק' בשני שמות ברית וקשת עכ"ל המק"מ, ומזה נלמוד ג"כ לכאן לענין אות ברית דשבת), ביני עמודא דאמצעיתא, ובין בני ישראל נצח והוה, (היינו כי ההשפעה למ' מעדא"צ תפארת העולה עד הדעת והכתר נמשך ע"י נוי"ה שהן כליות יועצות כו') אות דא צדיק, היא דא שכינתא, כי ששת ימים עשה ה' את השמים מכתר עד עמודא דאמצעיתא, (הם ששה בחי' כח"ב חג"ת וע' בזהר ויצא קמ"ט א' גבי כשית דרגין נחתא ובמק"מ שם, וע' במק"מ ובהרמ"ז אמור ק"ב ע"ב ע"פ ובחמשה עשר יום לחודש שפירשו ג"כ עשר הם י"ס דמל' המתחילים מתנה"י דז"א והחמשה מהם ה' ראשונות דז"א כח"ב חו"ג אך כאן צ"ע דאם כי ששת ימים הם מכתר עד ת"ת א"כ וביום השביעי שבת צ"ל שהמשכה שרשה באה מלמעלה מהכתר, וזהו

דחק כו', ואפ"ל כי ז"ת דע"י מתלבשים בא"א א"כ ששת ימים עשה הם ו"ק דע"י וביום השביעי מ' דע"י שבת וכן פי' במק"מ ס"פ מצורע דשבעת ימי בראשית הם ז"ת דע"י וא"כ אפ"ל כמש"כ כי ששת ימים עשה הם מכתר עד ת"ת דהיינו שבהם מלובש ו"ק דע"י כי חסד דע"י מלובש בגלגלתא דא"א כו' וכן ראיתי במקום א' דוא"ו זהו ת"ת מחמת שהוא השישי מהכתר, ואם כן וביום השביעי שבת עליית המלכות דעת"י בג"ר דעת"י כו', ואפ"ל כי ששת ימים אלו נמשכים מבחינת ו"ק דא"א, וביום השביעי מ' שרשה ממ' דרדל"א, שבת ואזי נמשך מג"ר דא"א, וע' כה"ג בסידור בדרוש ברכת הזימון) דלית שית בכל אתר אלא מסטרא דאות ו', ולית שביעי אלא מסט' דאות י' (היינו מ') עטרה על רישיה, (ע' זח"ב תרומה קג"ח) חכמה עילאה אות הוא חכמה תתאה אות היא, ומילה בשמיני מחכמה עד יסוד, לקבלא בהון יוד זעירא שהיא העטרה לסלקא לה עד כתר למהוי עטרה לראשיהן עכ"ד.

ד) זח"א ויחי דרמ"ו ע"א כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ, ולא כתיב בששת, אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, באברהם, ואברהם ו' ימים אקרי (פי' המק"מ לפי שחסד כולל ו"ק בתוכו ונק' יומא דכליל כולהו יומי כו' ושיעור הכתוב כי ששת ימים עשה פי' ע"י חסד דו"א שנק' אברהם נתקנו שמים וארץ שהם זו"ג) וביה אתבני עלמא, כי הו"ח דהכי גרסינן ולא גרסינן עלמא עילאה, וכ"ה בזהר וארא דל"א ע"א, ועיין בזהר ויחי דף ר"ל ע"ב ע"פ כי אמרתי עולם חסד יבנה ושם פי' המק"מ שהוא ה' חסדים דאימא שהם מגדלים ז"א, ובפ' וארא שם פי' ע"י חסד עשתה בינה זו"ג כו' וע' ברע"מ ר"פ עקב דף ער"א סע"א ע"פ אתה כהן לעולם.

ה) זהר יתרו פח"ב, בסעודתא תליתאה דשכתא כתיב והאכלתיך נחלת יעקב אביך כו' ובג"כ ביני ובין ישראל כו' ופי' אדמ"ו נ"ע כי ביו"ט לא כתיב ביני ובין בני מחמת כי ביו"ט היו מקריבין בסוכות שבעים פרים כנגד ע' שרים וכן בפסח יש בהקרבת חלק גם ליניקת החיצונים מהשעיר משא"כ בשבת שני כבשים ולא שעיר כלל, והטעם הוא כי יו"ט הוא התגלות מוחין דאימא שנקראת אם הבנים מקור להמדות, שהמדות הם גולדים מהשכל, והנה אח"כ כשנתתו המדות יש מהם יניקה לחיצונים ע"ד אברהם יצא ממנו כו' בחינת פסולת וכן מבחי' יצחק סוספיתא דדהבא כמו שאנו רואים שמגבורות ורשפי אש נולד אח"כ כעס, ובגשמיות ממש מן הידים נמשכים הצפרנים שהם מותרות וצריכים לקוץ אותם, והיינו מפני שבא לבחי' מדה ובחי' יש מי שאוהב בהרגשה, והוה ענין בינה דינין מתערין מינה, אף שבשם בבניה אין יניקה כלל, אעפ"כ כשנמשכים המדות מהבינה יש יניקה וכמ"ש בענין ונהר יוצא מעדן כו' ומשם יפרד כו' מחמת כי גם הגהר שיש בו אורך ורוחב נק' בחי' יש כו' בלק"ת בשה"ש ע"פ ששים המה מלכות כו'

ולכן ביו"ט שהוא התגלות מוחין דאימא ויש קצת יניקה לחיצונים הי' צריך לתת להם יניקה כדי שלא ינקו מעיקר השפע, ולכן תיקון אוכל גפש מותר שעדיין יש מה לברר ביו"ט כו' משא"כ שבת שהוא התגלות מוחין דאבא שהוא ביטול לגמרי, ואין משם שום יניקה לחיצונים, וכנודע מענין ימותו ולא בחכמה, לכן גם תיקון אוכל גפש אסור כי אין שייך שום בירור כו', ולכן נאמר ביני ובין בני ישראל כו', שאין משם שום יניקה לחיצונים, ועמ"ש ע"פ חוקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן, שכמ"כ מקו האמצעי אין להם יניקה כו', והנה חכמה כח מה ביטול אמיתי בחי' זו רק בישראל ע"כ בהגלות נגלות בחי' זו אין יניקה כו' ועיין בסש"ב פי"ח י"ט, ובמ"א נתבאר כי מבחי' שלמעלה מהחכמה יוכל להיות קצת יניקה ע"ד שממית בידים כו' כי קמיה כחשכה כאורה כו' אבל בחי' חכמה דוחה יניקת החיצוני ולכן דוקא מבחינת מוחין דאבא אין להם יניקה ולכן בשבת כתיב ביני הוא הקו וחוט המלוש בחכמה, ובין בניי אות היא לעולם, ועפ"ז אפ"ל מ"ש ברע"מ פנחס דרנ"ז חכמה עילאה אות היא ח"ת אות היא, הרי עיקר אות הוא נמשך מהחכמה והיינו מטעם הנ"ל שמהחכמה אין יניקה, ומזה יש להשכיל לענין סעודה קטנה דשמע"צ פר אחד איל אחד כו' שאז הוא ג"כ גלוי מוחין דאבא כו' ולכן נאמר עצרת תהיה לכם כדפי' בזהר פנחס רנט"ב לכם ולא לאחרא דוגמת מ"ש ברבות בשלח ס"פ כ"ה ע"פ ראו כי ה' נתן לכם את השבת, וברבות ס"פ פנחס ע"פ עצרת תהיה לכם משל למלך כו' וזש"ש הפסוק יספת לגוי כו' רחוקת כל כו' ע"ש, והיינו ע"ד ביני ובין כו' דגבי שבת.

קיצור סעיף ביני ובין בניי אות היא לעולם ע"ד כנס"י יהיה בן זוגך ע"י למנצח על השמינית, ופי' ביני, כי הנה שבת נק' קדש, ובחי' השמינית נק' קדה"ק שבבינה מאיר עתיק, א"כ ישראל ממשיכים מבחי' זו בשבת.

(ג) וברע"מ פנחס דרנ"ז א' פי' ביני זהו ת"ת ובין בניי הם נו"ה, אות יסוד היא מ', ואפ"ל ע"ד וכל בניך למודי הוי' שהם מקבלים משם הוי' שהוא תפארת שבו מאיר שם הוי' ובמ"א אות למ"ד סכ"ט הוסיף שגם בינה הנק' למוד עד גו"ה הנק' בניי מתפשטת, ובהם ועל ידם נמשך בחי' זו ביסוד ומ' וכמ"ש בזהר ס"פ צו דל"ה סע"א ע"פ צור תעודה חתום תורה בלמודי, וע' בלק"ת בד"ה וכל בניך למודי הוי' ושם מענין ורב שלום בניך אל תקרי בניך אלא בוניך, היינו שהם ממשיכים בחי' שלום במ' ואזי נק' ירושלים יראה שלם, ובטו"ב סי' פי' בניך ע"ד ובניהם שלשים ופרש"י בנאיהם, וכמ"ש מזה בישעי' ע"פ וכל בניך, ועיין בזהר תרומה דף קל"ד סע"ב בפ"י מכל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי ארחא דעלמא מאן דבעי למסביה אתתא דבר נש איהו קפיד ולא שביק לה אבל קודב"ה לאו הכי כו' מיניה נטלין לה לאשראה ביניהו, וזהו ביני ובין בניי אות היא כו' וזהו ג"כ ענין לדרתם לשון דירה דהיינו לאשראה ביניהו.

בחי' בספר כד הקמה אות מם מצות מילה כ' וז"ל ומתוך הלשון הזה שהזכיר לו השם ביני וביניך זכה כי יש במצוה הזאת ענין נסתר והוא סוד גדול כו' וכן נמצא בענין השבת שהזכיר בה השם יתברך הלשון הזה בעצמו הוא שאמר ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם מעיד כי יש במצות השבת ענין נסתר לכך דרשו רז"ל במסכת יו"ט פ"ב דף ט"ז אמר רשב"י כל המצות שנתן הקב"ה לישראל נתן להם בפרהסיא חוץ מן השבת שנתן להם בצנעא שנאמר ביני ובין בני אות היא לעולם עכ"ל. המכוון י"ל שזו בחי' הנקרא יחוד העליון דהיינו יחוד סוכ"ע וממ"ע ע"ד המשכת דעת העליון בדעת התחתון בחי' כי אל דיעות. ועיין לעיל סעיף ב' מהמד"ר פ' דברים, והיחוד הוא עד"מ דבר שבצנעא וזהו הנק' סוד הוי' הסוד הוא דעת העליון איך שלמעלה היש ולמטה כלא חשיב כן פי' בלקו"ת בשה"ש ד"ה לריח שמניך דרוש הראשון פ"א.

ויתן אל משה * ככלותו כו'. ברבות כי תשא פמ"א ג' דברים מתנה לעולם הגשמים והמאורות והתורה כו' התורה מנין שנאמר ויתן אל משה כו' וכ"ה ברבות בראשית פ"ו, (דרוש אדמו"ר נ"ע תקס"ב * מוצאי יוהכ"פ) כי הנה יש להבין מה שמצינו בדברי רז"ל שדורות הראשונים מאדה"ר עד מ"ת לא זכו לתורה אע"פ שהיו צדיקים גמורים כמו משותלת נח ואברהם כו' דמשמע שעבודתינו ע"י תומ"צ היא גבוה למעלה ממדרגת עבודתם, וכדמשמע ברבות בראשית פכ"ד ע"פ זה ספר תולדות אדם ראוי היה אדה"ר שתנתן תורה על ידו מ"ט זה ספר כו' ע"ש וכ"מ ג"כ ממ"ש ברבות בשה"ש ע"פ לריח שמניך כל המצות שעשו לפניך האבות ריחות היו כו' משמע רק כמו ריח שאינו עצם הדבר כ"א ריח והארה בעלמא ממנו, ובמ"א מצינו שקיים אברהם כל התורה כו' במשנה סוף קדושין והיינו שהשיגו ברוחניות כל המצות וא"כ מדרגתם גבוה כו'. אך הענין דשניהם אמת שיש יתרון גדול במ"ת יותר ממה שהיה קודם שלא זכו לתורה ומ"מ יש ג"כ יתרון בצד א' במה שקיים אברהם כו' יותר מאתנו, ועיקר ההפרש הוא שהם השיגו התורה ע"י עבודתם מלמטה למעלה ולנו ניתנה התורה במתנה מלמעלה למטה, דהיינו שהם המשיכו ע"ד שע"י אתעדל"ת גמשך אתעדל"ע, שהוא ע"ד אם ישים אליו לבו כו' רוח אמשיך רוח כו', וכמ"ש בד"ה וקבל היהודים בענין פי' קיים אברהם כו' דהיינו ע"י שהיה הלוח זנסוע שהוא בחי' רצוא

ויתן אל משה : חלק מאמר זה נמצא גם באוה"ת פ' ראה ע' תשנ"ג, ובתורת שמואל — תרכ"ז ע' קנ.
תקס"ב : ע' יא.

ושוב כו' וזהו ממש ענין רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת שהן הן בחי' רצוא ושוב
 כו' ע"ש, ולכן רצוא ושוב גימ' תורה, וכמ"כ נתבאר ענין זה בד"ה וכל
 העם רואים את הקולות, עוד נתבאר ענין זה בד"ה משה ידבר, דמ"ש
 באברהם וישמור משמתי מצותי, דהיינו שגרים ירדת והמשכות אור א"ס
 ב"ה והתלבשותו במדת החכמה וחסד, ע"י שהיה שפל רוח מאד שזוהו מדת
 חכמה כח מה וזהו אברהם אבר מה, וע"י שהרבה חסד בעולם ויטע אשל
 כו', גם ע"ד מ"ש בפ"י ויעל אברם ממצרים בד"ה בחדש השלישי, נמצא
 מה שהמשיך אברהם אור א"ס בחכמה זהו ע"י אעתדל"ת בביטול עצום
 בבחי' ואנכי עפר ואפר כו' ואם לא היה הביטול עמוק כ"כ לא היה יכול
 להגיע ולעורר המשכה זו, וזהו ענין שהם השיגו ע"י עבודתם מלמטה למעלה
 ע"י שהיו בבחי' מרכבה ממש, ועמ"ש בענין מארז"ל במד"ר פ' חיי פ"ס
 יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים כו', אבל לנו ניתנה
 התורה במתנה מלמעלה למטה כמו ע"י תפילין אנו ממשיכים המשכת אור
 א"ס בחכמה, שבפ' קדש שבתפילין מלובש בה חכמה ובפ' והיה כי יביאך
 בינה, וכשאדם מניח תפילין ממשיך המשכת אור א"ס בחכמה עילאה, אף
 אם אין לו חלק א' מאלפי אלפים מהביטול של אברהם, נמצא לא שייך
 לומר ע"ז שבאתעדל"ת ממש נמשך אתעדל"ע זו אלא זהו ע"ד מתנה ממש
 שאור א"ס ב"ה נמשך מעצמו מלמעלה למטה ע"י קיום מצוה זו, שהרי
 אין ההעלאת מ"נ שע"י המצוה מערך ההמשכה כלל, וכמ"ש ג"כ במ"א בת"א
 פ' בשלח סד"ה לסוסתי, בענין אך הגה יש עוד אתעדל"ע שהם אותיות
 זכרים שהם באים שלא ע"י אתעדל"ע כלל כו' והוא בחי' שמחה של מצוה
 מרוב כל כו' שהוא ההמשכה מבחי' תר"ך עמודי אור כו' ע"ש, וזהו ענין
 ותתן לנו הוי' אלקינו כמ"ש בד"ה האזינו השמים (השלישי), ומלבד שזה בא
 שלא ע"י אתעדל"ת, עוד זאת שההמשכה באה ממקום עליון יותר מלמעלה
 מהבחי' שאתעדל"ת מגעת שם, כנוכר בד"ה לסוסתי הנ"ל בענין קיי"ס
 שלהיות הפך ים לבישה זהו מבחי' ואתם תחרישון, כי כל האתעדל"ת מגעת
 רק עד חכמה, משא"כ בחי' כתר הוא למעלה מאתעדל"ת כו' (עד"מ מה
 שהרב משיב לתלמיד ע"פ שאלתו אף שזהו משכל הרב מ"מ התשובה לפי
 ערך השאלה, משא"כ מה שהרב משפיע מעצמו שכל וסברא עמוקה אף
 שילבישנה במשלים מ"מ היא מעצמות שכל הרב ממש, משל זה ג' שהוא
 של מרי"ח ז"ל) ועד"ז יובן כאן דהיינו שבתורה נמשך מעצמיות ומהות
 חכמתו ית' פ"י מן כח מהות חכמתו ית' נמשך ונתלבש באותיות התשב"כ,
 וכמו פ' קדש שבתפילין שמלובש בה חכמה עילאה מאחר שנמשך ונתלבש
 בה מרצונו וחכמתו ית' בבחי' מתנה בלי התעוררות הגבראים, היא היא
 עצמיות ומהות חכמתו ית' חכים ולא בחכמה ידיעא רק שהוא כמו שהרב
 מלביש שכלו העמוק במשל כמ"כ פ' קדש היא עד"מ כמו לבוש ומשל
 אבל עכ"ז בה מלובש עצמיות חכמה עילאה, וכמו בהטפה מלובש מעצמיות
 חב"ד עד שמוליד בדומה לו, וכמ"ש בפירוש אשר קדשנו במצותיו וצונו,
 שזה שבאתעדל"ת של קיום המצות גשמיות יהי' נמשך אתעדל"ע המשכות

רמ"ח אברים דמלכא ז"א זהו נמשך מבחי' אשר הוא תענוג העליון בחי' ע"י המאיר בחו"ב אהיה אשר אהיה, משם דוקא נמשך הכח שיהי' נמשך אתעדל"ע רמ"ח אברין דז"א ע"י קיום המצות גשמיות והיינו כי אשר אותיות ראש כמו עד"מ הראש מושל ושולט על הרמ"ח אברים להנהיגם כרצונו אף נגד טבעם, כך מבחי' אשר נמשך שיהי' קדשנו במצותיו וצונו וכמ"ש כ"ו בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי כו', ועמ"ש מזה בד"ה לסוסי ברכבי גבי והוא כחתן יוצא מחופתו, אמנם מה שהמשיך יעקב אבינו חכמה עילאה בעבודתו במקלות וברהטים שהמשיך המוחין בז"א כמ"ש בזהר יוצא דקס"א ע"ש במק"מ, והן הן דוגמת ד' בתי תפילין, מאחר שאינה מצוה ולא הורד ממנו ית' להתלבש ברהטים ובמקלות, רק שהוא אבינו הכין נפשו במס"ג ועשה יחודים עליונים באצ"י עד שגרם בהעלאת מ"ג שלו המשכת חכמה דאצ"י בנפשו ממש, וע"פ עובדא הנ"ל כמו אופן התפילין אבל מאחר שאין זה מצות המלך הקדוש ב"ה להיות הרהטים כמו תפילין, רק שאבינו יעקב להיותו מרכבה המשיך זה הרי אין המשכה זו רק לפי ערך ההעלאת מ"ג, לכן אין בזה המשכת והתלבשות עצמות ומהות חכמתו ית', כ"א רק הארה בעלמא כו' וכמו עד"מ הארת החכמה ע"י הדבור שאין בזה רק הארת החכמה ולא העצמות כו', וכמו שהמלאכים ביקשו התורה ולא ניתנה להם והרי הם אומרים קדוש בכלות הנפש עכ"ז אין ממשיכים רק הארת חו"ב ולא העצמיות כמ"ש בתו"א בביאור ע"פ זכור ושמור בדבור א' נאמרו, שם דף ק"כ ע"ד בד"ה אך ההפרש כו', וזהו מ"ש ברבות בשה"ש ע"פ לריח שמניך טובים כל המצות שעשו לפניך האבות ריחות היו אבל אנו שמן תורק שמך מאתים וארבעים ושמונה מ"ע כו' ר"ל ריחות היו כמו הריח מהפרי שאין בו עצמיות ומהות הפרי כלל רק ריח שאינו אלא כמו הארה ולא העצמיות, כמ"כ בהמשכתם לא האירה עצמיות ח"ע של אור א"ס ב"ה רק הארה כו' ועמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש ע"פ לריח שמניך, ועמ"ש במ"א בביאור מאמר הזהר ע"פ זה' פקד את שרה בעגין שמרבע"ה אמר הראני נא את כבדך כבוד ל"ב נתיבות חכמה דהיינו עגין ד' פרשיות דתפילין שהם מוחין דז"א, והשיב לו הקב"ה וראית את אחורי קשר של תפילין שהוא העור בחי' מ' דתבונה אותיות המחשבה אכן לפני המוחין עצמן לא יראו, והרי ע"י קיום מצות תפילין ממשיכים עצמיות הד' מוחין ממש, מה שמרבע"ה לא יוכל להשיג זה כלל, א"כ מזה מובן שהוא בחי' שלמעלה מאתעדל"ע רק באה מאליו מלמעלה למטה דרך מתנה, וכמ"ש מזה ג"כ בד"ה רני ושמחי בענין שמחה בצפרא, שזהו מ"ש והיו הדברי' האלה אשר אנכי מצוך, אנכי מי שאנכי, כי הגם שבאתעדל"ת ממטה למעלה א"א להיות מגיע כ"א בבחי' מלכותו ית' אבל מלמעלה למטה אור א"ס מאליו וממילא נמשך גם מבחי' אנכי מי שאנכי כי לפניו ית' כחשכה כאורה, המגביהי לשבת המשפילי כו' יעו"ש, וענין שמחה בצפרא י"ל זהו מ"ש במ"ת ויהי ביום השלישי בהיות הבקר, הבקר אור כו' בוקר דיוסף כמ"ש במ"א ועד"ז נת' במ"א ההפרש בין אהבה

דאברהם לבחי' אהבה דאהרן שהיא ע"י מ"ת כה"ג כו' שבחי' אה"ע דאברהם מלמטה למעלה אבל אהרן אותיות נראה אור, בחי' שיורד ע"פ מדותיו מלמעלה למטה כו', בד"ה בהעלותך את הנרות.

נמצא מובן לפ"ו ההפרש ששניהם אמת שבמקור התורה דהיינו בחכמתו ורצונו ית' ניתן לנו ממקום הגבוה יותר, ממה שהם השיגו ברוחניות ע"י העלאת מ"ג שלהם, דהיינו מה שקיימו כל התורה, והיינו שלא זכו לתורה פי' שלא הגיעו בעבודת נפשם למקור התורה באמיתת כנ"ל, אבל בזאת יתרון מעלתם עלינו שהרי אין אנחנו משיגים בנפשינו כלל מאור חכמה דאצי' הגנוזה ומלובשת בפי' קדש רק שחסד ה' עלינו שזיכנו להתקשר נפשנו בעצמותו ית' ע"ד סגולה ומעשה שנכתוב פי' קדש ונניח אותו על היד ועל הראש ועי"ז יתלבש בנפשנו חכמה דאצילות אבל אין הנפש מברת כלל מהות ההמשכה ואפילו יהי' בה העלאת מ"ג אין בכחה לעורר כלל המשכת מהות חכמה דאצילות להיות כי א"א לה להשיג כ"א ביטול עולם השפל הזה לאלקות, ועולם הגלגלים דעשייה הוא מלבושי נוגה לבד כידוע, ואיך יתפש בה אפילו הארה דהארה מחכמה דאצילות, מקור כל אורות דאצי', רק בדרך הלבשה מתלבשת בתפילין שגנוז בה בעולם, ועי"ז מתקשרת הנפש בג"ע העליון ביוז הארת החכמה דמל' דאצי' שבתוכה חכמה דאצילות, וזהו הקבלת שכר ממעשה המצות, אבל האבות השיגו בחייהם בחי' עולם הבריאה וגם אורות דמלכות דאצילות המלובש בבריאה ע"י עבודה ומס"ג שלהם, (וע' בהרמ"ז ר"פ וארא עמש"ש בזהר דכ"ג ואלין דמתחזיק לא זכו בהו בר נש עד דאתו אבהן וע"ד כתיב וארא, דחמי אינון גוונים דאתגליין כו' וז"ל בבריאה יש שני בחינות אחת הוא אור העצמי שלה כו' והשני אור אימא דאצי' המאיר בבריאה כו' וזהאבות זכו לאל שדי הוא אור הבריאה בעצמו כו' אך מרע"ה זכה לגלוי בחי' אור האצילות המאיר בבריאה עכ"ד ויש לכווננו עם מש"כ) וכמ"ש ויסע אברהם הלך ונסוע וכמ"ש בזהר פי' לך ד"פ ע"א ע"ש, וכן ביעקב ע"י עבודת המקלות השיג בנפשו ממש חכמה שבמל' כו', ומ"מ במקור התורה חכים ולא בחכמה ידיעא כמו שהיא בחכמה דאצי' לא השיגו כלום, חהו ושמי הוי' לא נודעתי להם כמ"ש במ"א ומצד זה עבודתינו במצות מעשיות גבוה הרבה מעבודתם שבמצות מלובש חכמתו ורצונו ממש כנ"ל וזהו שלא זכו לתורה, ע"כ מדברי קדשו מוצאי יוהכ"פ תקס"ב מה שמ"כ בדברי מו"ח ז"ל.

ועפ"ז יובן ענין מתנה דיש בזה מעלה כנ"ל וגם חסרון כמבואר פב"ת דברכות בענין ההפרש בין שחלק זבין שנתן כו' ומבואר במג"א סי' רכ"ד סק"ד ודבוקים בו משא"כ עוכומ"ז בהנחל כו' בהפרידו כו' כמ"ש הט"ז שם, והענין דכתב הרמ"ז פי' צו דכ"ח ע"א בשם הפע"ח בכוונת ברוך אלקינו שבראנו לכבודו שהתורה שלנו היא מן הבריאה ואמנם הוא ז"ל פי' שהיא מבחי' פנימית אצי' המושפע לבריאה כו' ועמ"ש בזה הרמ"ז פי'

וארא קג"ב, ועד"ו פי' בפ' בראשית דף ד' סע"ב ע"פ ואשים דברי בפיך בענין ד' בחי' פרד"ס אשר פר"ד מתקן בי"ע כו' והיינו להיותם מאצי' שבבי"ע כנ"ל, ועמ"ש בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין שרש טעם כו' ברית ותורה לבהמ"ז שם פ"ג בפ"י ועל תורתך שלמדתנו תורתך היא תורה דאצי' ושלמדתנו הוא בחי' התורה דבי"ע כו', והיינו שבחי' פר"ד שבתורה הוא המתקן בחי' ומשם יפרד כו' ע"ד ורב שלום בניך א"ת בניך אלא בוניך כו' וכמ"ש מכ"ז ע"פ ויאמר לו יהונתן מחר חדש, ולכן שייך ע"ז שנתן כי נמשכה לעולם הפירוד, וזהו מתנה יש לה הפסק ע"ד הוי' הוי' ופסיק טעמא בינייהו, הגם דבאד"ר נשא קלח"א משמע דהיינו בחי' ז"א ובחי' עתיק יומין, וה"ע ממכ"ע וסוכ"ע, אך כי הפסיק ה"ע והבדילה הפרוכת, ובחי' פרוכת הוא ג"כ המפסיק בין אצילות ובין בי"ע, וזשארז"ל והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך, ופי' במד"ש כי האומר לא יגעתי ומצאתי אל תאמין, והיינו כי ירושה אין לה הפסק אבל מתנה יש לה הפסק, וצ"ע דהכתיב מורשה קהלת יעקב וארז"ל סנהדרין דצ"א סע"ב מורשה היא לכל ישראל משי"ב, וכן פי' בזהר יתרו דפ"ג ע"ב לאמר למהוי ירותא לכולא דכתיב תורה צוה לנו משה מורשה, וזה לכאורה סותר המשנה שאינה ירושה לך, וי"ל כמ"ש בד"ה יונתי בענין ואנכי איש חלק ב' חלקים ע"כ מצד הנשמה שבאצי' שהוא ז"א דאצי' אזי התורה ירושה היא כי אלפים הם חו"ב וז"א אחסנתי דאוי"א ירית ושרשו מחו"ב דא"א אוירא דכי' ואשא דכיא מימינו אש, וע' אמור צ"ד שבת ירושא, אבל מצד הנשמה שבבי"ע אינה ירושה לך, ולכן צ"ל תפלה סולם לחבר ב' חלקי הנשמה ואזי התורה מורשה, וזהו שעליי' התומ"צ בשבת כי או עליות העולמות כו', ובספר זהרי חמה ויחי דרי"ו ע"א בפ"י לעולם ירשו ארץ ירותת עלמין כלומר ירושת עולם כדין הירושה שאין לה הפסק כלל משא"כ במתנה וז"ש לעולם יירשו ארץ כי מאחר שהיא בלשון ירושה היא לעולם עכ"ל, עוי"ל כי תורה יש בה ב' בחי' הא' מה שנתלבשה בז"א ש"ס משנה הב' ג"ר שבאי' בסוד תוס' והבחי' א' ירושה והב' מתנה ויש לה הפסק כי לפעמי' מחמת החטא מסתלקי' ג"ר, ולמטה זהו ע"ד פ"א שחרית ופ"א ערבית זהו ירוש' אכן ע"ד לא ימוש ספר התורה כו' שזוהו ברכה מנחות צ"ט סע"ב זהו מתנה כו' עוי"ל כי תורת ה' ובתורתו כו' עוי"ל גובלות ועצמיות כו' עוי"ל שזה שיהי' תורתו אומנתו זהו מתנה כו' גם ע"ד אדם א' מאלף מצאתי אלף נכנסי' למקרא כו' עד א' להוראה, עוי"ל דרך כלל לכל ישראל התורה היא ירושה ואין לה הפסק וז"ש מורשה קהלת יעקב, אבל לכל א' בפרט התורה אינה ירושה לך וכמו שאמרו רז"ל בנדרים דפ"א ע"א מפני מה אין מצוי שיהי' בני ת"ח ג"כ ת"ח כמותם שלא יאמרו התורה ירושה היא ולכן לזה צריך זכות כדאי"תא גבי רב יוסף פ"ז דב"מ דפ"ה סע"א שהתענה ק"כ תעניות עד דאקריוהו מ"ש בישע"י ססי' ג"ט לא ימוש מפ"ך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך מעתה ועד עולם ע"ש ובנדרים שם משמע אשר זהו ע"י שמברכין בתורה תחלה כו' ע"ש, עוי"ל דארז"ל כי ל' מתנה למי

שראוי ליורשו אין לה הפסק, וא"כ מה שזהו מתנה זהו עילוי יותר, וכיון שבישראל נאמר מורשה קהלת יעקב שהם ראויים לירש התורה והארץ והעוה"ב בבחי' ירושה ממש והיינו כי אורייתא מחו"ב נפקת, וישראל הם ז"א שנק' בן לאו"א כו' וכן איתא ע"פ כבר את אביך זה תשב"כ, וכארז"ל מוסר אביך זה תשב"כ ותורת אמך זה תשב"כ כו' וזהו ענין בן העוה"ב, שהוא בן ממש לעוה"ב וכן יש להם חלק לעוה"ב, חלק דוקא ע"ד שחלק מחכמתו כו', לכן גם מה שבא בבחי' מתנה אין לו הפסק, וענין ירושה זו זהו כמ"ש במדרש תלים סי' ה' ע"פ למנצח על הנחילות שנחלתם אותי, כמ"ש חלקי הוי' אמרה נפשי כו', וח"ו אין ירושה זו כמו למטה שהמוריש אינו בעולם ח"ו, כ"א למעלה ענין הירושה להיות בחי' ברא כרעא דאבוהו כו', וזהו יעקב חבל נחלתו, ולבא לבחינה זו זהו ע"י סולם מוצב וה"ע התפלה כו', וזהו להנחיל אוהבי יש, יש דוקא היינו קנה חכמה קנה בינה, משא"כ בריאת העולם מבחי' הארה חיו ולא מבחינת יש כו', וע' בפרדס ערך יש ובמא"א יוד ל"ה.

וזהו ויתן אל משה דוקא כי התורה נק' תורת משה ועמ"ש מזה בד"ה ועשית ציץ, לפי שהיה בבחי' ונחנו מה ביטול, ועמ"ש מענין והאיש משה ענו בביאור מאמר הזהר פ' וישב קפ"א ע"פ אך אל הפרוכת כו' כי משה מה הביטול בפנימי' ביטול דמ"ה שלמעלה מביטול היש דבין כו' ועמ"ש במ"ש ונתתי עשב כו' והנה משה משה לא פסיק טעמא עיין סד"ה ואלה המשפטים בענין כי תקנה כו' ולכן עי"ז נמשך שיהי' מתנה זו בבחי' שאין לה הפסק, וגם שבמשה נאמר ויקרא הוי' הוי' שלא יהי' פסיק טעמא כמ"ש בת"א בשלח סד"ה וירא ישראל.

ככלותו, הנה ככלותו הוא בשרש א' עם ויכולו השמים, ומבמ"א ע"פ ויכולו שפירשו בו ברבות בראשית פ"י כמה פירושים, ובכאן פירשו ככלותו לשון כלה, ולשון כליון, ולשון כללים, (בד"ה או ישיר, אגוסטוס יושב, בשלח תקס"ה) והענין דהנה ארו"ל א"ת מורשה אלא מאורשה שהתורה נק' כלה ונש"י הם חתן וע"ז אמרו מהרה ישמע כו' קול מצהלות חתנים כו' ופעמים משמע שהתורה היא למעלה מנש"י כי ישראל מתקשראן באורייתא כו' (בד"ה רב שמואל בר"י מרקד אתלת) והענין כי הנה עיקר התורה לשמה היינו לשם התורה בעצמה דאורייתא מחכמה נפקת וכולם בחכמה עשית כתיב שהחכמה נחשבת כעשייה גשמיות שאין ערוך לגבי מהו"ע וע"י לימוד התורה הוא המשכת אור א"ס ב"ה ממש בחכמה עילאה כמ"ש בד"ה שיר השירים בפ"י הקב"ה יושב ועוסק בתורה, וזהו ועשיתם אתם כתיב ויעש דוד שם, דהיינו ע"י דביקת הנפש בשרשו באלקים חיים רוח אייתי רוח ואמשיך רוח וכמ"ש בד"ה יונתי בפ"י קומי לך ועי"ז תהי' רעייתי כו', אך מי הוא הנותן כח בנפש שהיא בעלת גבול וכמו טפה נגד ים אוקיינוס כן ויותר מכן כו' ואיך תוכל לעורר למעלה להיות המשכת

וארא קג"ב, ועד"ו פי' בפ' בראשית דף ד' סע"ב ע"פ ואשים דברי בפ"ך בענין ד' בחי' פרד"ס אשר פר"ד מתקן בי"ע כו' והיינו להיותם מאצי' שבבי"ע כנ"ל, ועמ"ש בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין שרש טעם כו' ברית ותורה לבהמ"ז שם פ"ג בפ"י ועל תורתך שלמדתנו תורתך היא תורה דאצי' ושלמדתנו הוא בחי' התורה דבי"ע כו', והיינו שבחי' פר"ד שבתורה הוא המתקן בחי' ומשם יפרד כו' ע"ד ורב שלום בניך א"ת בניך אלא בוניך כו' וכמ"ש מכ"ז ע"פ ויאמר לו יהונתן מחר חדש, ולכן שייך ע"ז שנתן כי נמשכה לעולם הפירוד, וזהו מתנה יש לה הפסק ע"ד הוי' הוי' ופסיק טעמא בינייהו, הגם דבאד"ר נשא קלח"א משמע דהיינו בחי' ז"א ובחי' עתיק יומין, וה"ע ממכ"ע וסוכ"ע, אך כי הפסיק ה"ע והבדילה הפרוכת, ובהי' פרוכת הוא ג"כ המפסיק בין אצילות ובין בי"ע, וזשארז"ל והתקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך, ופי' במד"ש כי האומר לא יגעתי ומצאתי אל תאמין, והיינו כי ירושה אין לה הפסק אבל מתנה יש לה הפסק, וצ"ע דהכתיב מורשה קהלת יעקב וארז"ל סנהדרין דצ"א סע"ב מורשה היא לכל ישראל משי"ב, וכן פי' בזהר יתרו דפ"ג ע"ב לאמר למהוי ירותא לכולא דכתיב תורה צוה לנו משה מורשה, וזה לכאורה סותר המשנה שאינה ירושה לך, וי"ל כמ"ש בד"ה יונתי בענין ואנכי איש חלק ב' חלקים ע"כ מצד הנשמה שבאצי' שהוא ז"א דאצי' אוי התורה ירושה היא כי אלפים הם חו"ב וז"א אחסנתי דאו"א ירית ושרשו מחו"ב דא"א אוירא דכי' ואשא דכיא מימינו אש, וע' אמור צ"ד שבת ירושא, אבל מצד הנשמה שבבי"ע אינה ירושה לך, ולכן צ"ל תפלה סולם לחבר ב' חלקי הנשמה ואוי התורה מורשה, וזהו שעליי' התומ"צ בשבת כי אז עליות העולמות כו'. ובספר זהרי חמה ויחי דרי"ו ע"א בפ"י לעולם ירשו ארץ ירותת עלמין כלומר ירושת עולם כדין הירושה שאין לה הפסק כלל משא"כ במתנה וז"ש לעולם ירשו ארץ כי מאחר שהיא בלשון ירושה היא לעולם עכ"ל, עוי"ל כי תורה יש בה ב' בחי' הא' מה שנתלבשה בז"א ש"ס משנה הב' ג"ר שבאי' בסוד תוס' והבחי' א' ירושה והב' מתנה ויש לה הפסק כי לפעמי' מחמת החטא מסתלקי' ג"ר, ולמטה זהו ע"ד פ"א שחרית ופ"א ערבית זהו ירוש' אכן ע"ד לא ימוש ספר התורה כו' שזהו ברכה מנחות צ"ט סע"ב זהו מתנה כו' עוי"ל כי תורת ה' ובתורתו כו' עוי"ל נובלות ועצמיות כו' עוי"ל שזה שיהי' תורתו אומנתו זהו מתנה כו' גם ע"ד אדם א' מאלף מצאתי אלף נכנסי' למקרא כו' עד א' להוראה. עוי"ל דרך כלל לכל ישראל התורה היא ירושה ואין לה הפסק וז"ש מורשה קהלת יעקב, אבל לכל א' בפרט התורה אינה ירושה לך וכמו שאמרו רז"ל בנדריים דפ"א ע"א מפני מה אין מצוי שיהי' בני ת"ח ג"כ ת"ח כמותם שלא יאמרו התורה ירושה היא ולכן לזה צריך זכות כדאיתא גבי רב יוסף פ"ז דב"מ דפ"ה סע"א שהתענה ק"כ תעניות עד דאקריוהו מ"ש בישעי' ססי' ג"ט לא ימוש מפ"ך ומפי' זרעך ומפי' זרע זרעך מעתה ועד עולם ע"ש ובנדריים שם משמע אשר זהו ע"י שמברכין בתורה תחלה כו' ע"ש, עוי"ל דארז"ל כי ל' מתנה למי

אור תשא התורה א'תתקעא

שראוי לירשו אין לה הפסק, וא"כ מה שזהו מתנה זהו עילוי יותר, וכיון שבישראל נאמר מורשה קהלת יעקב שהם ראויים לירש התורה והארץ והעוה"ב בבחי' ירושה ממש והיינו כי אורייתא מחו"ב נפקת, וישראל הם ז"א שנק' בן לאו"א כו' וכן איחא ע"פ כבד את אביך זה תשב"כ, וכארז"ל מוסר אביך זה תשב"כ ותורת אמך זה תשבע"פ כו' וזהו ענין בן העוה"ב, שהוא בן ממש לעוה"ב וכן יש להם חלק לעוה"ב, חלק דוקא ע"ד שחלק מחכמתו כו', לכן גם מה שבא בבחי' מתנה אין לו הפסק, וענין ירושה זו זהו כמ"ש במדרש תלים סי' ה' ע"פ למנצח על הנחילות שנחלתם אותי, כמ"ש חלקי הוי' אמרה נפשי כו', וח"ו אין ירושה זו כמו למטה שהמוריש אינו בעולם ח"ו, כ"א למעלה ענין הירושה להיות בחי' ברא כרעא דאבוהו כו', וזהו יעקב חבל נחלתו, ולבא לבחינה זו זהו ע"י סולם מוצב וה"ע התפלה כו', וזהו להנחיל אוהבי יש, יש דוקא היינו קנה חכמה קנה בינה, משא"כ בריאת העולם מבחי' הארה ח"ו ולא מבחינת יש כו', וע' בפרדס ערך יש ובמא"א יוד ל"ה.

וזהו ויתן אל משה דוקא כי התורה נק' תורת משה ועמ"ש מזה בד"ה ועשית ציץ, לפי שהיה בבחי' ונחנו מה ביטול, ועמ"ש מענין והאיש משה ענו בביאור מאמר הזהר פ' וישב קפ"א ע"פ אך אל הפרוכת כו' כי משה מה הביטול בפנימי' ביטול דמ"ה שלמעלה מביטול היש דבין כו' ועמ"ש במ"ש ונתתי עשב כו' והנה משה משה לא פסיק טעמא עיין סד"ה ואלה המשפטים בענין כי תקנה כו' ולכן עי"ז נמשך שיהי' מתנה זו בבחי' שאין לה הפסק, וגם שבמשה נאמר ויקרא הוי' הוי' שלא יהי' פסיק טעמא כמ"ש בת"א בשלח סד"ה וירא ישראל.

ככלותו, הנה ככלותו הוא בשרש א' עם ויכולו השמים, ומבמ"א ע"פ ויכולו שפירשו בו ברבות בראשית פ"י כמה פירושים, ובכאן פירשו ככלותו לשון כלה, ולשון כליון, ולשון כללים, (בד"ה או ישיר, אגוסטוס יושב, בשלח תקס"ה) והענין דהנה ארז"ל א"ת מורשה אלא מאורשה שהתורה נק' כלה וגש"י הם חתן וע"ז אמרו מהרה ישמע כו' קול מצהלות חתנים כו' ופעמים משמע שהתורה היא למעלה מנש"י כי ישראל מתקשראן באורייתא כו' (בד"ה רב שמואל בר"י מרקד אתלת) והענין כי הנה עיקר התורה לשמה היינו לשם התורה בעצמה דאורייתא מחכמה נפקת וכולם בחכמה עשית כתיב שהחכמה נחשבת כעשייה גשמיות שאין ערוך לגבי מהו"ע וע"י לימוד התורה הוא המשכת אור א"ס ב"ה ממש בחכמה עילאה כמ"ש בד"ה שיר השירים בפ"י הקב"ה יושב ועוסק בתורה, וזהו ועשיתם אתם כתיב ויעש דוד שם, דהיינו ע"י דביקת הנפש בשרשו באלקים חיים רוח אייתי רוח ואמשיך רוח וכמ"ש בד"ה יונתי בפ"י קומי לך ועי"ז תהי' רעייתי כו', אך מי הוא הנותן כח בנפש שהיא בעלת גבול וכמו טפה נגד ים אוקיינוס כן ויותר מכך כו' ואיך תוכל לעורר למעלה להיות המשכת

אור א"ס, הנה זהו ע"י התורה שהיא הנותן כח ועוז לגפש שתהי' צרורה בצרור החיים את ה' ממש וכמ"ש בד"ה בחודש השלישי בפ"י שהתורה נק' עוז ותושי' ובד"ה במדבר סיני, שהתורה מחבר בחי' מזלי' ושורש הגשמה עם הגשמה שבגוף ובד"ה וידבר דעשה"ד ובד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו בפ"י והיו הדברים כו' על לבבך כו', ועמ"ש בד"ה ראשי המטות בפ"י לכו לחמו בלחמי, וזהו מעיקרא כי קא עביד אינש אדעתיה דנפשי' היינו שתהי' גפשו דבוקה ומקושרת במקורה ושרשה ואח"כ רוח אייתי רוח ואמשיך רוח והוא לימוד התורה לשם התורה עצמה, שיומשך בה הארת אור א"ס ב"ה ממש וזהו ענין על שלא ברכו בתורה, ולכן מצד אדעתיה דנפשיה התורה היא בחי' חתן המשפיע והנפש היא בחי' שמקבלת ההשפעה שיהי' לה כח ועוז, אבל מצד לימוד לשמה האמיתי דהיינו לשם התורה עצמה הנה ישראל הם בחי' חתן המשפיע וממשיך אור א"ס ב"ה להתורה והיא בחי' כלה המקבלת ההשפעה והמשכה זו, וזהו שארז"ל בתחלה בתורת ה' חפצו ואח"כ בתורתו כו' פי' בתחלה כשלומד אדעתא דנפשיה נק' תורת ה' שהיא הגבה למעלה מבחי' הנפש, ואח"כ כשתתייחד הנפש בשרשה להמשיך בתורה מאור א"ס ב"ה נק' תורתו שהוא המשפיע וממשיך בה להיות מאיר בה אור א"ס ואז נק' תורה כו', וזהו ויתן אל משה ככלותו, לשון כלה, ולא פי' מי היא הכלה, אלא שבתחלה נש"י הם הכלה שהם מקבלי' ההשפעה מהתורה שהיא חתן ביום חתונתו זה מתן תורה המשכת טפת חכמה עילאה, ואז נק' תורת ה', אמנם אח"כ נש"י ממשיכי' אור א"ס בחכמה עילאה שהיא התורה א"כ התורה היא כלה וזהו ככלותו דקאי על התורה ואז נק' תורתו וזהו ויתן שנתנה לו התורה במתנה להיות נק' ובתורתו כו', גם י"ל ככלותו לשון כוסף ותשוקה כמו נכספה וגם כלתה נפשי היינו שע"י עסק התורה יבואו לבחי' כלות הנפש לאלקות, ולשון כליון שיבא לבחי' כלה שארי ולבכי ואז עי"ז אח"כ ימשיך אור א"ס בחכמה עד שהתורה נק' כלה ונש"י נק' חתן כו'.

לדבר אתו, שיהי' כל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו כו' וכמ"ש במ"א בפ"י אני מדבר בצדקה כו' בביאור ע"פ ויקרא אל משה דתקס"ו, עוד ארז"ל ככלותו כללים מסר לו, וכן ארז"ל שיעשה אדם תורתו כללים, והנה בזח"ב תרומה קס"א ב' כי הוי' הוא האלקים דא הוא כללא כו' תשב"כ ותשב"ע"פ דא כלל ודא פרט, וי"ל הכלל זהו הכוונה להמשיך יחוד העליון גלוי ש' הוי' ואיך ומה יהי' המצוה שע"י ההמשכה הוא הפרטים כו' ועד"ז אמרו ואהבת לרעך כמוך זהו כללא דכל אורייתא כו', עוי"ל ענין כללים מסר לו, ע"ד מטבע קצר ומטבע ארוך הגו' בת"א פ' בראשית בד"ה להבין ענין הברכות שהוא ענין עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא, ובמדרש תלים ס"י ט' דיי"ב סע"ד פי' ככלותו ל', היינו ככלותו להשיב להמלאכים על טענתם אשר תנה הודך על השמים כו' והטעם שהי' צריך להמתין עד כלותו להשיבם הוא ע"פ משארז"ל פ"ט דשבת דפ"ט

ע"א שע"ז מיד כל א' וא' נעשה לו אוהב ומסר לו דבר שנאמר עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם כו' א"כ הוכרח להמתין ככלותו לדבר בכדי שיוכה להמתנות כו' וענין מתנות אלו לכאורה אינו מוכן והרי הש"י הי' יכול ליתן לו הכל מעצמו וכלום חסר בבית המלך שיצטרך שהמלאכים יתנו לו מתנות, והענין י"ל כמ"ש הרמ"ז פ' בא בדף מ"ב ע"ב בענין קטרת שאלמלא לא מסרו ס"מ למרע"ה לא הי' בדין שהקב"ה יגלהו לו כיון שהוא חיותו המוכרח לו כו' ע"ש, ועד"ז י"ל גם בענין המתנות שקבל משאר המלאכים, שהרי ישראל מקבלים גם מבחי' המלאכים וכענין שתיים לפניו דק"ש שמספרי' מענין המלאכים והאופנים וחיות כו' בכדי שע"ז תתהפך נה"ב ששרשה לוקחה מהם כו' ובוהר פ' בלק דקצ"ב ע"ב ודקצ"ג ע"א משמע המתנות לקח מע' שרים, והוא ע"ד שהיצה"ר יתהפך לטוב כמו מצות פרי' ורבי' שיש בזה תאוה ושיהי' מזה המשכת קדושה עליונה זהו המתנות שלקח כו' וממ"ש בשל"ה ס"פ יתרו שי"ח ב' הבנת שמתנות אלו זהו ע"ד מ"ש והייתם לי סגולה מכל העמים הפי' ממה שאתם תבררו מכל העמים הניצוצים שנפלו בשבה"כ מזה דוקא תהיו נעשים בחי' סגולה וזהו כענין ג' גווי הקשת שבאים ממה שמתברר כו' וכמ"ש מזה בביאור ע"פ מחר חדש בענין ושלשת תרד מאד וכיון שכל אלו לוקחים מהם ע"כ אינו בדין שיחן לו הקב"ה אלא שיתנו הם, ולכן ויתן לו ככלותו להשיב להם.

ובמהרמ"א פי' ככלותו לדבר אתו שע"י הדבור עמו ארבעים יום דוקא כנגד מ"ס יום של יצירת הולד שהוא נגד ד' יסודות ארמ"ע הכלולים מיוד, והדבור מ"ס יום זכנו עד שהיה יכול לקבל התורה אח"כ מידו של הקב"ה לידו, וזהו מנצפ"ך וארו"ל ברבות בראשית ס"פ א' מפה אל פה מכף אל כף, ולמה הקדים הפה לכף אלא לפי שע"י פה אל פה מ"ס יום זכה לקבל מכף אל כף, וי"ל זהו ע"ד תלמוד גדול שמביא לידי מעשה, שהדבור ממשיך הכח בבחי' מעשה עמ"ש בביאור דאני לדודי, גם כמ"ש במ"א ההפרש בין משה ובין אליהו שמשה גבוה בהביטול בפנימית אמנם בחיצונית בהגוף הי' לאליהו הביטול יותר שהרי גופו עלה בסערה השמים משא"כ במשה, אך באותן מ"ס יום שהיה משה בהר הי' גופו ע"ד אליהו כשעלה כו' ולא ע"ד אליהו ממש שאלהו נתעלה גופו מלמטלמ"ע ונהפך ללפידי אש ובמשה נזדכך גופו ע"ד אליהו בבחי' מלמעלמ"ט כענין שוהם וישפה ועיין מזה בחי' הרשב"א הובא בעין יעקב פ"ה דב"ב בענין התחיי' לע"ל אם יהי' הגוף ע"ד אליהו או ע"ד משה כשהיה בהר כו', וכיון שהוצרך גופו להזדכך כ"כ והיינו כדי שיוכל לקבל התורה מיד ליד בלי שום השתלשלות ממוצעים ע"כ הוא ע"י שדבר אתו מ' יום שע"ז נזדככו ד' יסודות שבגופו שכל א' כלול מיוד, וידוע ששרש ד' יסודות הוא ד' עולמות אבי"ע שהן ד' אותיות שם הוי", והנה ברבות פ' גשא גבי קרבן נשיא יששכר, אמרו כף אחת עשרה זהב זהו ענין הלוחות שנכתבו בכף של הקב"ה עשרה זהב

הן עשרת הדברות כו', ומבואר במ"א בביאור יונתי בפ"י קומי לך לבחי' כף יוד כו' כמו הכף עגולה ומחבק בו כמ"כ זהו ענין ומתחת זרועות עולם בחי' סוכ"ע, ושרש כף זו י"ל חסד דעתיק המלוּבש בגלגלתא דא"א, ונמשכה ע"י ז"א הנק' חסד כענין המבואר בד"ה ה' יחתו מריביו שחסד דא"א מתלבש בחסד דז"א ומשם ניתנה ליד משה, וזהו מתן אדם ז"א מה שנתן התורה למשה ירחיב לו שע"י נמשך בו מא"א ע"י בינה הנק' רחובות הנהר, ומה שניתנה לידי משה, לומר שהתורה היא לעשות כמ"ש שכל טוב לכל עושיהם, וזהו ג"כ מתן אדם ירחיב לו, שע"י הצדקה וגמ"ח יומשך התורה וזהו שהקדימו נעשה לנשמע, וזהו ועשית חג שבועות מסת גדבת ידך אשר תתן, וזהו ותורת חסד על לשונה, גם כי המדות שרשן למעלה מהחכמה, ולכן יכול להגביה היד למעלה מן הראש, ולכן ניתנה מיד אל יד, או יאמר כי משה הוא ז"א, ופי' ויתן אל משה היינו שניתנה מא"א לז"א כו', וע' מענין פי' יד בפרדס שכ"ז פ"א ע"ד ידים שאין מוכיחות הויין ידים כו', או יאמר ויתן, כי הנה כשאדם כותב השכל בידיו אף שהשכל נמשך דרך היד עכ"ז הוא רק דרך מעביר ולא דרך התלבושות כי היד עצמו אינו משיג השכל כו', כמ"כ התורה אף שנמשכה דרך המדות חו"ג, שרשה מתחכמה שלמעלה מבחי' מדות, וכמ"ש במ"א בענין תיקון ואמת שלמעלה מייג מדות חסד כו', לכן אף שנמשכה דרך המדות חו"ג הוא רק דרך מעביר כו', כי האור תורה הוא למעלה מעלה מבחי' המדות וכמ"ש עמקו מחשבותיך כו', וז"ש לדבר אתו בהר סיני, ע"ד מלמעלמ"ט משא"כ באליהו שהי' הויכוח ע"ד מלמלמ"ע וכנ"ל.

שני לוחות העדות. פי' בבחי' פ' תשא כיון שהם עדות ואין עדות פחות משנים ע"כ הם שני לוחות, ועמ"ש ע"פ מאמר הרע"מ פ' שופטים ער"ה ע"פ על פי שנים עדים יקום דבר, ובהרמ"ז ר"פ קרח ששרש ומקור התורה הוא דעת דעתיק המתגלה בפומא דא"א ודעת כולל חו"ג שהן מ"ע ומל"ת ע"ש וע"כ משם שני לוחות העדות שבאחד מ"ע אנכי כו' שבת כו' כבוד או"א, ובשני ה' ל"ת כו', ועדות אותיות דעות, וזהו אנכי ולא יהי' חו"ג מפי הגבורה שמענום פום ממלל רברבן הוא פה דא"א כמ"ש בלק"ת מהאריז"ל בתלים בדרוש הפסוק הכל סר יחדיו גאלחו הביאו בי"ג במא"א אות פ' סעיף ב' ופי' רברבן ע"ד אתון רברבן גם כענין ההפרש בין דבר גדול מעשה מרכבה ובין דבר קטן הויות דאב"י ורבא כו', וזהו כמו עדות הוא ע"י הגדה בפה כך דעת דעתיק נמשך ע"י פה דא"א, ומעיד על הנסתרות רדל"א כו', ובפרדס ערך עדות, עדות הוא ענין היחוד ואל תקרי עדות אלא דעות, מלשון חיבור כמו והאדם ידע, ואין עדות פחות משנים, דעת ויסוד דעת מחבר חו"ב, יסוד מחבר זוי"ג עכ"ל אף שאין זה לשונו, וכ"כ בי"ג אות ע' ס"ט בשם הת"ז ריש תקון ס"ט וז"ל וכמו דעמודא דאמצעייתא יחודא דאוי"א הכי איהו צדיק יחוד דעמודא דאמצעייתא ושכינתא דלתתא כו' עליהו אתמר כי אל דעות ה' ותרוייהו עדות דלית עדות פחות

מתרין כו', ועמ"ש מענין זה בביאור ע"פ החלצו פי' כי אל דעות ומ"ש בד"ה שה"ש אשר לשלמה פי' ב' בחי' חתן וב' בחי' כלה וזהו ענין ב' יחודים הנ"ל, וא"כ למדנו שזהו בחי' עדות, שהוא להיות נמשך גלוי אור א"ס ב"ה למטה בבי"ע והיינו ע"י ב' בחי' יחוד הנ"ל שהן כנגד ד' אותיות הוי' ע"ד אז ראה ויספרה כו' בד"ה האזינו השמים, והיינו כי יחוד י"ה שהוא ההמשכה משכל הנעלם אל בחי' המחשבה ותבינה, ואח"כ כדי שיומשך למטה אל הדבור והו' ע"י ו"ה מדות ודבור או קול ודבור כו' ועמ"ש בד"ה שובה ישראל הראשון פ"א בענין שכל ומחשבה, ודבור ומעשה אשר שכל ומחשבה נק' שמים ודבור ומעשה נק' ארץ והנה ישמחו השמים ר"ת י"ה ותגל הארץ ר"ת ו"ה, א"כ עד"ז ג"כ י"ל ב' בחי' יחוד הנ"ל, ולפי"ז זהו ענין שני לוחות העדות, שאין עדות פחות משנים שבהן ועל ידן יומשך גלוי בחי' כי אל דעות ה', להיות ומלאה הארץ דעה את ה', וזהו ע"ד שנתבאר בלק"ת פ' פקודי ע"פ אלה פקודי המשכן משכן העדות שהם ב' יחודים הנ"ל ועדות שייך על הנסתרות, וכך הנסתרות לה' אלקינו הם או"א כמ"ש במא"א אות נח סמ"ו ולהיות דעות וגלוי בחי' זו זהו ע"י ב' יחודים הנ"ל, וזהו שבטי י"ה עדות לישראל י"ה הם חו"ב, להודות לשם הוי' היינו א"א כמ"ש במק"מ ר"פ וארא ע"פ כי בי"ה חו"ב הוי' א"א צור עולמים, ושרש הנסתרות בחי' רדל"א כנ"ל, ולפמ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן הנ"ל אשר ע"י מ"ע נמשך יחוד ו"ה וע"י ל"ת נמשך י"ה, א"כ שני לוחות העדות שבאחד כתוב מ"ע ובהשני ל"ת הם מורים על בחי' יחודים הנ"ל ולפי"ז צ"ע הרי בלוח השני נאמר ה' ל"ת, א"כ איך יתכן שיהי' זה מורה על בחי' יותר גבוה והרי בו אותיות ותיבות מועט יותר מבלוח הראשון כמ"ש הבחיי ויש לתרץ דהא באמת במ"א מבואר דל"ת במל' ומ"ע בוי"א ולכן נשים חייבות בכל הל"ת ובמ"ע שהזמ"ג הן פטורות, וזהו שמי מ' עם י"ה שס"ה זכרי ז"א עם ו"ה רמ"ח מ"ע, וכן פי' במק"מ מקץ קצ"ט בענין לעבדה ולשמרה אלא צ"ל ע"ד ויבן ה' אלקים את הצלע בינה יתירה ניתנה באשה שהיא תשבע"פ שהיא כעין ל"ת סייגי' וגדרי' ועל תשבע"פ רומז הלוח השני ועד"ז הל"ת שהם במ' שרשם גבוה ממ"ע וכענין בזאת יבא אהרן וכמ"ש בד"ה שימני כחותם בענין חותם שוקע ובחכמה יסד ארץ וכונן שמים בתבונה ע"ש.

קיצור. עדות שנים דעת המתחלק לחו"ג, עדות בפה דעת דעתיק בפה דא"א אנכי ולא יהי' מפי הגבורה, פום ממלל רברבין גם עדות יחוד דעות, ואין עדות פחות משנים שע"י דעת נעשה יחוד חו"ב וע"י יסוד יחוד זו"נ, שהמשכת אור א"ס למטה צ"ל ע"י ב' יחודים אלו כנגד ד' אותיות שם הוי', אז ראה ויספרה כו', שכל ומחשבה, מדות ודבור, או שכל ומחשבה, ודבור ומעשה, שע"י בחי' אלו ממשיכים ב' יחודים הנ"ל, והן ב' בחי' חתן וכלה שנתבאר בד"ה שה"ש, ובענין אלה פקודי המשכן, משכן העדות, וזהו ענין שני לוחות העדות, ולפמ"ש שהן מ"ע ומל"ת, כך שני לוחות בהשני ה' מל"ת, וא"כ זהו ע"ד בינה יתירה ניתנה.

ויש לבאר, ע"ד מ"ש וארא כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם, ופרש"י לא הודעתי אין כתיב כאן אלא לא נודעתי לא נכרתי במדת אמתות שלי, שעליה נקרא שמי ה' נאמן לאמת דברי שהרי הבטחתי ולא קיימתי עכ"ל, ויש לבאר ע"ד מ"ש בת"א סד"ה וידבר כו' וארא דצ"ד ע"א שע"י האתעדל"ת באהוי"ר שזהו ענין האבות הן המרכבה ממשיכים מלמעלה מחג"ת דאצ"י גלוי אהבה עליונה וזהו ענין המשכת שם הוי' המלוכש בשם אלקים כו' אכן ושמי הוי' בחי' חכמה עילאה לא נודעתי להם שאינו בא בגלוי ע"י אתעדל"ת אלא ע"י המצות, וזהו כענין מ"ש גבי מן אשר לא ידעת ולא ידעון אבותיך וכן בענין זהטיבך והרבך מאבותיך ארז"ל שהן ג' ארצות קני קנזי קדמוני והן ג"ר והיינו שלהאבות לא נתגלה כ"א מז"ת אברהם חסד כו' אלא משה ונחנו מ"ה המשיך מחכמה כו' ועמ"ש מענין אשר לא ידעון אבותיך בלקו"ת ר"פ עקב בד"ה ואכלת ושבעת פ"א, גם ע"פ מ"ש בת"א ס"פ בשלח בד"ה להבין ענין לחם משנה, אשר מן הוא אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת וזהו ענין טל ולכן ירד מן בזכות משה א"כ היינו הך הגו' בת"א דצ"ד ע"א הנ"ל, וז"ש רש"י לא נכרתי להם במדות אמתות שלי, כענין מ"ש בפ"י תקון ואמת שביג"מ מדוע תקון זה דוקא נק' ואמת אלא לפי שהוא בחי' הארת פנים מה שפנוי משערות וצמצומים אלא כמו דכולא קמי' בלא חשיב, ומשם נמשך הקיום כי ההוא אמר ולא יעשה שייך בז"א שלפעמים מדה"ד מעכבת משא"כ בא"א אני הוי' לא שניתי כו', ותקון ואמת שרשו מדעת דעתיק בהרמ"ז ר"פ ויקרא, וזהו לא נודעתי, לא נתגלה דעת זה, ושרשו מרדל"א, גם אמת אני ראשון ואני אחרון כו', אך ע"י קבלת התורה משך שני לוחות העדות, אותיות דעות להיות גלוי שמי הוי' ע"י מ"ע ול"ת ל"ת י"ה מ"ע ו"ה והיינו ענין ב' יחודים הנ"ל.

בשולי העמוד בגוכתי"ק: ע"א אבות אורות בכלי' אבל חכמה איהו וחייהי אורות וזהו דרוש וארא תקס"ח וכ"ז לפי הפרדס בעדות וז"ש במדרש שני שושבינין אבל לפמ"ש במדרש חתן וכלה א"כ שני לוחות זו"נ נז"ה גם כל הקודא ושונה הקב"ה קודא ושונה כנגדו וזהו שני לוחות ב' בחי' לחיים גאו לחייד, ולחייד בערוגות.

חשא ל"א י"ח

ויתן אל משה.

פ"ד דגדרים דל"ח ע"א שאין השכינה שורה אלא על גבור ועשיר וכו' וכולן ממשה, ומסיק גבור מהלוחות שקבל.

ב) פ"ה דערובין דנ"ד ע"א מפרש ענין לוחות אבן אם אדם משים עצמו את לחייו כאבן זו שאינה נמחית (מפני דריסת רגלי בני אדם כך לחייו אינן גלאין מלחור אחר למודו וללמד לאחרים) תלמודו מתקיים בידו, ואם לאו אין תלמודו מתקיים בידו, וכ' מהרש"א דדייק מדכתיב אבן דלא ה"ל להזכיר כלל שהיו אבן ועוד דספירינגן היו ולא ה"ל למכתב בהו אבן סתם עכ"ל אלא לומר שישים לחייו כאבן זו כו', ועמ"ש בלק"ת בשה"ש ע"פ גאון לחיך בתורים, לחיך מקום מוצא ההבל כו', אבן הם אותיות ועמ"ש מענין אבן בד"ה ותחת רגליו כו' ועמ"ש בפירוש אשר אבניה ברזל שארז"ל א"ת אבניה אלא בונה פ"ק דתענית גם אבן ישראל תרגום אבן אב ובנין כו' א"כ י"ל פי' לוחות אבן שממשיך החכמה הנק' אב בבחי' בן כו' שיהי' ע"ד וכל בניך למודי הוי' כי הוי' בחכמה כו'.

ג) רבות בראשית פ"ו א"ר יוחנן שלשה דברים ניתנו מתנה לעולם התורה והמאורות והגשמים, התורה מנין שנאמר ויתן אל משה כו', בלק"ת מהארז"ל פ' פנחס דמתנה הוא הג"ר שבאין בסוד תוספת ובשעת החטא מסתלקים כו' וארז"ל תוספתו של הקב"ה מרובה מהעיקר והתורה מחכמה אורייתא מחכמה נפקת והמאורות י"ל מבינה כי בינה נק' חמה ונק' המאור הגדול והגשמים מדעת כי מטרא בעלא דארעא והוא בחי' והאדם ידע גם י"ל פי' הגשמים מתנה שנאמר ונתתי גשמיכם ונתתי ולא ע"י שליח ומ"ש ושולח מים ע"פ חוצות זהו מים כשהארץ שותה מימי אוקיינוס משא"כ גשם נק' כשהיא שותה ממים עליונים שממעל לרקיע כמ"ש כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ועז"נ ונתתי גשמיכם היינו אם בחקתי תלכו ופי' מעל לרקיע מלמעלה מהפרסא כמ"ש מזה ע"פ ונתתי גשמיכם בעתם יעו"ש וזהו הבא בבחי' מתנה ולולי מתנה זו היתה שותה מימי אוקיינוס כו' ועד"ז י"ל המאורות כי השמש היא בחי' שמש ומגן הוי' אלקים שמש צדקה ומרפא, גם היחוד עליון זהו בא בסוד תוספת והבחי' דלהחיות העולמות בא בסוד שרש ושרשו מז"ת עולם חסד יבנה, וזהו שהתורה היא מתנה ועז"נ וממדבר מתנה ואם הגיס דעתו כו' ערובין נ"ד סע"א כי מתנה יש לה הפסק מטעם הנ"ל ובג' בחי' אלו תורה ומאורות וגשמים יש דו"נ תשב"כ ותשב"ע"פ מאורות שמש וירח, והגשמים אין טפה יורדת מלמעלה כו', ועוד כי התורה קדמה אלפים שנה לעולם א"כ היא למעלה מבחי' עולם שהוא ו"ק דז"א ע"כ אינו בא אלא במתנה כו' ועמ"ש בד"ה השמים כסאי בענין ותן בלבנו בינה כו' וכנ"ל דעולם שרשו מו"ק וע' בד"ה באתי לגני, עו"ש אף השלום שנאמר ונתתי שלום בארץ כי השלום זהו ג"כ יחוד העליון שיהי' הגלוי למטה כמו למעלה, בד"ה והי' מדי חדש, שזהו בחי' שלמעלה מאתעדל"ת שלכך תפלת ערבית רשות כי אז עיקר היחוד שיעקב בחיר שבאבות קו האמצעי המבריח מן הקצה כו' תיקן תפלת ערבית וא"א לעוררו באעתדל"ת כ"א בא במתנה לכן הוא רשות ולא חובה כו', עו"ש הפרשת הים הגדול הנותן בים דרך כי ע"ד בקרי"ס ואתם תחרישון כו'.

ד) פ' תשא פמ"א ויתן ע"ד לך ה' הצדקה כו' עוד ע"ד מתן אדם ירחיב לו. וכמ"כ בחי' זו למעלה מתן אדם התורה נק' אדם רמ"ח פקודין רמ"ח איברין ונמשכה מבחי' כמראה אדם כו' וזהו מתן אדם ירחיב לו כמ"ש בזהר זכור את יום השבת בענין חכמות בחוץ תרונה, שע"ז ממשיכים ומקשרים בחי' אדם לבחי' כי לא אדם הוא כו'. ירחיב רחבה מצותך מאד רחובות ועמ"ש לקמן סעיף ו' בשם הבחיי בפ"י ותן ומש"ש בענין מתן אדם ירחיב לו. עו"ש ע"ד כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה, ועמ"ש בד"ה ואתחנן שהתורה היא המשכה מבחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם רק אתה החלות כו', ולכן ניתנה ביום החמשים וסופרים רק מ"ט יום כי שער החמשים א"א להשיגו ע"י אתעדל"ת ועמ"ש בביאור ע"פ ואני ישנה בענין ואני אפתח לך וז"ש גבי טל ויתן לך מטל השמים כי טל הוא ג"כ בחי' שבא שלא ע"י אתעדל"ת ע"כ נאמר ויתן לך וזהו תזל כטל אמרתי טל תורה. עו"ש ויתן שנתנה לו מתנה סוף ארבעים יום זהו ע"ד ראייה כו' ע"ד שמתחלה נק' תורת ה' ואח"כ נק' ובתורתו וכמ"ש משל ענין ההפרש בין היכל קדה"ק לשאר היכלות שנעשה השכל שלו ממש לא ע"ד ששומע שכל ושכלו מלביש השכל ההוא אלא שנעשה שכלו ממש וזהו לא קאים אינש אדעתי דרביה עד מ' שנין לכן סוף מם יום דוקא ניתנה לו מתנה, וי"ל כי כאשר האדם מתעלה להיות לאשתאבא בגופא דמלכא שיהי' נכלל בחכמה עילאה ממש משא"כ קודם לבושי' מינייהו נשמתין ואינן מתאחדין, וכשמתאחד ע"ד היחוד דאיהו וחיהי חד ממש אזי נק' ובתורתו, ועמ"ש בד"ה בעצם וכו' צבאות הוי' בת"א פ' בא, וזהו קדוש הוי' צבאות שבצבאות שהם נשמות יאיר קדוש ממש עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש וזהו ע"י התורה קדוש שורה בתוך מעיו ע' בלק"ת פ' קדושים ע"פ והדרת פני זקן ענין זקן שקנה חכמה, גם י"ל ויתן אל משה כי יש מהחכמה הארה חיצוני' ע"י הדבור אכן כי ה' יתן חכמה היינו עצמיות חכמה ולא הארה לבד כמו בדבור, וז"ש ויתן שאע"פ שהתורה דבור עכ"ז נמשך בו מעצמיות. עו"ש ככלותו ענין כלה, כי נש"י נק' חתן שממשיכים אור א"ס בחכמה ע' בת"א סד"ה ועשית בגדי קדש לאהרן, ע"כ בערך המשכה זו נק' התורה כלה. לדבר אתו שניהם מדברים היינו שיהי' ואשים דברי בפ"ך. שני לוחות נגד חתן וכלה היינו תשב"כ ותורה שבעל פה, אבן שנמשכו מחכמה יוד נק' אבנא למשקל כו'. נשא פי"ב רמח"ד ביום חתונתו זה הר סיני וקדשתם היום וביום שמחת לבו זה מתן תורה דכתיב ויתן אל משה ככלותו, ככלתו כתיב דעיילת כלה לגנתא, גם שם כלות שכלו מזיקין מן העולם כו' עמ"ש ע"פ מזמור שיר ליום השבת שמשבית מזיקין, נשא פ"ט דרל"ה ב"ד גבי והביא האיש את אשתו כו'. שה"ש בפסוק ישקני דף ה' ע"א כתובים באצבע אלקים.

בהיפוך העמוד בגוכתי"ק: ותן חלקנו בתורתך שהתורה היא מתנה יהי בה ג"כ מעלת שחלק מהכמתו.

ה) בחקתי פליה רוי"ד תורה קרוי' אבן לוחות אבן ויצה"ר קרוי אבן והסירותי את לב האבן תבא אבן ותשמור את האבן כו' (נ"ל דצ"ל ותשבור את האבן) וע' בשה"ש רבה ע"פ אל גנת אגוז מה אגוז זה האבן שוברו כו' וע' פרדס ערך אבן שיש אבן דקדושה ולעומת זה כו' ע"ש וע' באדר"ן פי"ו יצה"ר אין לו תקנה אלא בד"ת. בחיי מג"ג צה"א קיח"ב קכב"ב קפז"א.

ו) בחיי ויצא מ"ג ג' ע"פ ויקח לו יעקב מקל לבנה ענין לוחות ראשונות ששלטה בהם עין הרע כו' וע' בלק"ת בד"ה האוינו השמים דרוש הראשון לפי שהיו ברעש וקולות בחי' עלמא דאתגליא ולוחות שניות ניתנו בחשאי בעלמא דאתכטיא.

בחיי פרשה יתרו על פסוק לא יהיה לך אלקים אחרים, דצ"ה סוף ע"א שהשכינה בישראל לא צורך הדיוט בלבד אלא צורך גבוה כי כיון שהשם המיוחד מתפרסם ע"י הכבוד הנה הכבוד מקבל תוספת רוח הקדש (עיין זח"א דמ"א ובלק"ת בד"ה וספרתם לכם פ"א דרוח הקדש היינו מה שהמל' מקבלת מחכמה עילאה ועמ"ש בפ"י שאו ידיכם קדש כו') וזהו יהי כבוד כו' וכתוב ויתן אל משה, באורו ויתן אלקים שבסוף הכתוב כו' ע"ש. ומזה יובן ענין מתן אדם ירחיב לו הנז"ל ס"ד, כי המל' נקי ג"כ אדם כמ"ש כתפארת אדם לשבת בית דקאי על הנוק', ומתן אדם זהו ויתן אל משה לפי הבחי' דקאי על המל' הנקי כבוד הוי', ירחיב לו שעי"ז גמשך בהכבוד תוספת רוח הקדש וכמ"ש במ"א בפ"י ברוך כבוד הוי' ממקומו.

בפ' תשא במקומו ע"פ ויתן אל משה, ע"ד הנ"ל, ככלותו כלה שנתנה לו התורה במתנה ככלה לחתן, וכמו כלה כ"ד קשוטין כמנין ויביאה אל האדם, כמ"כ ת"ח צ"ל בקי בכ"ד ספרים, וכן במס' שבת שנק' כלה כ"ד פרקים, ויש להעיר מענין ושמתי כד כד ומענין כ"ד אותיות דבשכמל"ו וע' פרדס ערך כד יסוד נקי כד ומל' נקי כדה, נמצא מה שהת"ח צ"ל בקי בכ"ד ספרים היינו נגד בחי' יסוד שמקבל מהחכמה כ"ד ספרי דאורייתא וזהו תלמיד חכם כי בינה רק עד הוד אתפשטת אבל חכמה מאיר ביסוד, והת"ח משפיע בחי' זו בתשבע"פ ע"ד והאיתנים מוסדי ארץ איתן אותיות תניא והיא הנקי כדה וזהו ענין כ"ד קישוטי כלה, והנה ע"י ב' פעמים כ"ד הנ"ל נקראת אשת חיל, גימ' מ"ח ולכן התורה נקנית במ"ח דברים. שני לוחות כיון שהם עדות ואין עדות פחות משנים, א"כ יש להעיר ממ"ש בבה"ז שופטים בענין ע"פ שנים עדים יקום דבר, עדות אותיות דעת והדעת מתחלק לב' מוחין הוי"ג ויש בכ"א ה' בחי' ה"ח ה"ג וזהו שני לוחות ובכ"א חמשה דברות. במדרש תלים ס"י ט' די"ב סע"ד פי' ככלותו לדבר עם המלאכים להשיבם על טענתם אשר תנה הודך על השמים כו'.

בפ' תשא ע"פ פסל לך קב"ב בענין לחות שניות שיהיו ג"כ כתובים באצבע אלקים, וע' לקמן ע"פ הנ"ל והלוחות מעשה אלקים המה, בפ' חקת ע"פ ומדבר מתנה ויתן אל משה.

של"ה י"ב טז"ב קסב"ב קצב"ב קצו"ב שכח"ב שלג"א שפז"א, ש"ך.

ז) הנה אדמ"ו ג"ע בד"ה ראה אנכי נותן פי' ע"ד יום יום יעמוס לנו הקב"ה נותן לו מלא עומסו, כי היד כלול מג' פרקין ופרק העליון שבו ה' אצבעות הוא חב"ד שבחסד, והנה כדי להיות ההמשכה מבחי' יום יום אלפים שנה שקדמה התורה לעולם חו"ב שיומשך האור משם לנשמות הוא ע"י התלבשות החו"ב במדות שע"י התלבשות החכמה בחסד יוכל להיות נמשך ומתגלה לנשמות משא"כ החכמה כמו שהיא בעצמותה עו"ג ופני לא יראו, וזהו ענין יעמוס לנו, וענין אנכי נותן, ועד"ז יש לפרש מש"כ ויתן אל משה כו' ויתן דוקא ע"י שגתלבש החו"ב בחסד דרועא ימינא כו'.

ח) של"ה יוד ע"ב גז' ענין כתובים באצבע אלקים. דט"ז ע"ב ויתן אל משה ככלתו כללים מסר לו, והוא מהרבות כי תשא פמ"א דקנ"ו ע"א דריש ככלותו לשון כללים, וז"ל הרבות וכי כל התורה למד משה כת"ב בתורה ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים ולארבעים יום למדה משה אלא כללים לימדהו הקב"ה למשה הוי ככלותו לדבר אתו עכ"ל הרבות. והנה ענין כלל שרשו מענין כל, או מענין כלילת יופי, איכה ב' ט"ו, מציון מכלל יופי תלים סי' גון פסוק ב', וכ' במ"צ מכלל מלשון כל ור"ל כלול בכל היופי, והוא ג"כ קרוב ללשון כלה, שמקבלת מבחי' כל, ובערוך הביא כלל בערך כל, אך ע"פ פשוטו ככלותו הוא לשון תכלית וסוף כמו כי תכלה לעשר, עד כלות קציר השעורים, וגם יש לפרש ככלותו לשון כוסף ותשוקה כמו נכספה וגם כלתה גפשי, והנה במא"א כף סמ"ז וז"ל כלל ופרט, הם זויג ז"א כלל ו"ק והמל' בה גפרטים גם כלל בדעת ופרט בוק וכלל שנית ביסוד וזהו בבחי' החו"ג עכ"ל וע' זח"ב ר"פ שמות ד"ג ע"א דקול איהו כלל דבור איהו פרט, וברע"מ וארא דכ"ה ע"א, תרומה קס"א סע"ב קס"ב ע"א ובפ' ואתחנן דף רס"ד ע"א, ובבה"ז ע"פ נפתלי אילה שלוחה ויחי דרמ"ו ע"ב פי' שאצילות נק' כלל זבי"ע נק' פרט וע"כ הכלל צריך לפרט כי תכלית האצי' הוא בשביל התהוות בי"ע, והפרט צריך לכלל שבי"ע מקבלים מהאצילות והנה מרבע"ה קבל התורה כמו שהיא באצי' ואח"כ הנביאים המשיכו התורה לבריאה כמ"ש בת"א פ' בא בד"ה בעצם היום הזה וזהו כללים מסר לו ר"ל התורה כמו שהיא באצי', ועמ"ש בד"ה כנשר יעיר שלכן במ"ת רואין את הנשמע כו' בחי' התכללות שראייה ושמיעה כלולים יחד וזהו ענין כלל וע' בד"ה מי אל כמוך וע' בד"ה והי' ביום ההוא יתקע בענין ר"ה כולל חיות כל השנה. והנה שרש הכלל הראשון הכולל כל העולמות הוא א"ק כמ"ש במ"א בענין זאהי' אצלו אמון בוח"ב תרומה

אור תשא התורה א'תתקפא

קס"א א'. וענין כללים יובן עדי"מ שאמר הינוקא דר"ל פ"ק דתענית ד"י ע"א מי איכא מידי בכתובי דלא רמיזא באורייתא וכן אמר אילפא מי איכא מידי בכרייתא דלא פשיטנא ממתניתין ועמ"ש מזה בד"ה ואלה שמות בניי בענין ששים המה מלכות ושמונים פלגשים, ומ"ש בד"ה כנשר יעיר מענין כלל כו' ומ"ש בת"א ס"פ חיי בד"ה ויצא יצחק לשוח בשדה.

של"ה במסכת פסחים קס"ב ב' וכשנתן לו הקב"ה תשב"כ הבין מעצמו תשבע"פ, ככלותו כללים מסר לו, עמ"ש מענין תשב"כ ותשבע"פ בת"א פ' וארא בביאור ע"פ לכן אמור לבניי, ובד"ה ביום השמע"צ בענין מוסר אביך ותורת אמך כמשל האב שמוריע טפה ובה כלול כל פרטי רמ"ח איברי הולד כו', ויובן זה עוד ע"ד מ"ש בת"א פ' בראשית בד"ה ענין הברכות בפירוש מטבע קצר ומטבע ארוך כו' וע' בה"ז ס"פ אחרי בפ"י לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה, אי"כ לפ"ז ככלותו ל' כלל מסר לו, וצ"ל משה בבחי' ככלותו ל' כלה שבה נעשה הולד ברמ"ח איברים כך אצל מרע"ה נעשו מהכללים כל הפרטים, ולא שמשה עצמו בחי' כלה אלא שהוא שושבין המחבר החתן עם הכלה ע"ד והאיתנים מוסדי ארץ שהיא תשבע"פ, וכמ"ש בפרדס ערך איתן כי משה הוא איתן ולכן נאמר בבני יתרו איתן מושבך כו'.

דקצ"ב רע"ב שלא מסר לו הש"י רק כללים ואח"כ הבין הפרטים מעצמו כו', ודקצ"ז סע"ב ככלותו ל' כללים ול' כלה הכל א' כי משה קבל הכללים ומוזה השפיע בתשבע"פ שהיא כלת משה שהיא הפרטים והאריך מזה ר"פ וזאת הברכה דשפ"ז ע"א.

ט) בש"ך פ' כי תשא ויתן נותן בעין יפה נותן, ככלותו שמסר האב את הכלה לשלוחי הבעל, היינו כמ"ש א"ת מורשה אלא מאורסה שהתורה היא כלה וישראל הם החתן כמ"ש בד"ה קול מצהלות חתנים שנשיי נק' חתנים והיינו עוסק בתורה לשמה לשם התורה כי היא מחכמה נפקת והחכמה נק' ראשית לשון נקבה, ונשיי ממשיכים אור א"ס בחכמה א"פ הם המשפיעים בהתורה, ולכן נק' חתן, וא"כ זהו ויתן אל משה ככלותו שמסר לו התורה בבחי' כלה שהם ימשיכו בה אור א"ס ב"ה, וזהו נותן בעין יפה נותן.

קיצור מהנ"ל

ויתן ל' מתנה לעולם, כי עולם ו"ק והתורה קדמה אלפים וע"כ באה רק בבחי' מתנה, גם כי היא באה בבחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם כמ"ש בד"ה ואתחנן, ועד"ז תפלת ערבית רשות, כי היחוד בחי' שאינו ע"י אתעדל"ת וכן הג"ר באין בסוד תוספת, ולכן שער החמישים אין נספר בסה"ע עמ"ש בד"ה אני ישנה בענין ואני אפתח לך, ולכן גבי טל נאמר

ג"כ ויתן לך שאינו בא ע"י אתעדלית וכן התורה נק' טל תול כטל אמרתי טל תורה. גם פי' ויתן שנתנה לו מתנה ע"ד שמתחלה נק' תורת ה' ואח"כ נק' ובתורתו. (סעיף ז') גם פי' ויתן שהמשכת חכמה עילאה נמשך ע"י חסד וכמ"ש פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה. וזהו ימינך ה' נאדרי בכח ימינך הוא חסד שהתורה ניתנה בימין נאדרי בכח כתר חכמה כו' לכן כשהקול קול יעקב כו' ועמ"ש בפ"י הללויה להמשיך בחי' י"ה בוי"ת, וה"ע מי ברא אלה. גם פי' ויתן ע"ד כי ה' יתן חכמה במשלי סי' ב' ו', ופי' הבחיי פ' תרומה ע"פ ויקחו לי תרומה דק"ז רע"ד, נתן לא כתיב אלא יתן שלע"ל יתן חכמה לישראל ותבונה ודעת וה"ע משכיל לאיתן אותיות איתן משמשות לע"ל, גלוי פנימי התורה, גם ויתן ע"ד יהיב חכמתא לחכימין, היינו ע"י שהאדם יש לו ח"ת עי"ז כי ה' יתן חכמה עילאה, וזהו ויתן אל משה, כי משה מ"ה חכמה עי"ז כי ה' יתן חכמה, וכמו ובלב כל חכם לב נתתי חכמה, כי הגם שבחי' התורה היא מתנה למעלה מאתעדלית עכ"ז צ"ל הכנה לזה כמו פתחי לי ואני אפתח לך וההכנה והכלי לזה הוא חכמה תתאה, וכמו זה' נתן חכמה לשלמה, ועמ"ש בד"ה תורה צוה. גם ויתן ע"ד מתן אדם ירחיב לו כמ"ש ס"ד וס"ו. גם ויתן ע"ד מתנה יש לה הפסק וכמשארז"ל ערובין נ"ד סע"א ע"פ וממדבר מתנה כו' ע"ש ולכן צריך לעורר רחמים שלא יהי' הפסק וע"כ מברכים בכל יום גותן התורה ועמ"ש בד"ה ויאמר לו יהונתן יהו נתן ל' מתנה כשנמשך בבריאה מתנה יש לה הפסק כו', משא"כ באצ"י נק' יוסף כו' וע' במא"א יוד סכ"ט בענין ירושה אין לה הפסק והתורה נק' ג"כ מורשה. עוי"ל דבגמ' פ"ח דב"ב קלג"א למי שראוי ליורשו גם מתנה אין לה הפסק וכ"פ בש"ע סי' רמ"ה. א"כ ישראל נק' ראויים לירש היינו כי ישראל ז"א ויורשי' את חו"ב או"א שהיא התורה בזהר אמור צ"ד גם יורשי' את הזמ"ל דתהו שהם אחיהם שנפלו בשב"כ כו' וכדי שיבוא לבחי' זו דישראל שיהי' ראוי לירש חו"ב זהו ע"י ק"ש ותפלה שמע ישראל הוי' אלקינו כמ"ש בד"ה וכל בניך פי' בינה בן י"ה ואזי יבוא לבחי' בוניך כו'.

ככלותו לשון כללים ולשון כלה, ולשון כליון, פי' לשון כללים שתשב"כ היא בחי' כלל לגבי תשבע"פ שנק' פרט כענין מוסר אביך ותורת אמך ומשה ממשיך מתשב"כ בתשבע"פ וזהו ככלותו ל' כלה שתשבע"פ נק' בלת משה, כמ"ש ס"ח וססעי' ו', גם מסר לו הכח שימשיכו אור א"ס בחכמה עד שהתורה נק' כלה לגבי נש"י שנק' חתן וזהו גותן בעין יפה גותן וכמ"ש ס"ט. לדבר אתו י"ל ע"ד ודברי אשר שמתי בפ"ך כמ"ש תוך ס"ד.

בהר סיני שבחי' לדבר אתו הוא ע"י שיהי' בבחי' הר סיני שה"ע הר קטן שצ"ל שמינית שבשמינית כו' והעיקר הביטול גם סיני גימ' סולם בחי' תפלה כו' כי צ"ל מהלכים ב' בחי' הילוך כו'.

שני לוחות העדות לעיל ס"ד נגד חתן וכלה תשב"כ ותשב"פ, וססעי' ו'
 ואין עדות פחות משנים הרעת מתחלק לה"ח וה"ג שהם עשה ול"ת וע'
 בהרמ"ז ר"פ קרח ועמ"ש בד"ה ויקהל משה שלא גדפס ומ"ש בענין משכן
 העדות, עדות לישראל, גם מה שושמי ה' לא גודעתי להם כ"א באל שדי
 אכן לוחות העדות בחי' ונועדתי אותיות ונודעתי, ע' בד"ה ויצוום אל בניי
 וארא תקס"ז ובלקוטי תורה במדבר סיני באהל מועד, גם עדות לשון
 קישוט בעדי עדיים בחינת כתר תורה, ועיין במאורי אור את עיין סעיף
 ט' ואות נון סמ"ו, ובאות למד סי"ג בענין לוחות שהם נצח והוד, ובפרדס
 ערך לוחות כנ"ל וגם שי"ל שהם ו"ה של שם איהו בנצח ואיהי כהוד,
 והם עדות ע"ד עדות לישראל, ובערך עדות כ' עדות הוא ענין היחוד
 וא"ת עדות אלא דעות, היינו דעת המיוחד חכמה ובינה ויסוד המחבר
 זוי"ג כו' כמ"ש בד"ה החלצו בענין ע"י התורה שלום בפמליא של מעלה ושלום
 בפשמ"ט, גם י"ל יסוד נק' עד תאוות, ומל' נק' עדה וחיבור שניהם זהו
 עדות, עכ"פ לוחות העדות יחוד עליון שאור א"ס ב"ה מאיר ומתייחד במקור
 נש"י כו' לכן הם שני לוחות כו'. ויש להעיר מענין כתבם על לוח לבך
 משלי ג' ג', אם דלת היא נצור עליה לוח ארו שיר ח' ט', וארז"ל פ"ק
 דיומא שארו שולט בה רקבון וה"ע בית שני כו' אבל הלוחות הם לוחות
 אבן ולכן חרות על הלוחות, את כל לחתים יחזקאל כ"ז ה', על לוח אתם
 ישעי' ל' ח', ובאר על הלוחות חבקוק ב' ב', וענין לחי הוא שרש אחר
 ומזה לחייו כערוגת הבושם, ובגמ' ערובין גר"א דרשו לוחות ל' לחייו כנ"ל
 ס"ב וע' רבות ר"פ בראשית בענין אמון, לוחות יש לו, כענין פנקסאות
 וה"ע כענין מפה שנרשם בה צורת העולם בקצרה כו' א"כ מטבע קצר ע"ד
 עלמא דאתכסיא כו' כללים כנ"ל ובמ"א נת' בהפך מטבע ארוך א"א מטבע
 קצר ז"א.

בענין ג' דברים מתנה לעולם שברבות בראשית פ"ו י"ל שהוא ע"ד
 בנ"ר וחסרונן מה דלא סגי בלא"ה, להחיות בהן כו' לפקוח ותענוג
 כמו בצדקה די מחסורו אבל חסד וויתור ולכן גמ"ח אף לעשירים, כמ"כ ג'
 ענינים הנ"ל הם לפקוח ותענוג דאלו לחסרונן הי' אפשר גם בלא"ה כמו
 המאורות שהרי גם בלילה מתקיים עניני העולם ע"י אור הנר וכן הגשמים
 אפשר כמו שמשקין בית השלחין ועד"ז תורה, כי גם קודם מ"ת הי' שכר
 לגפש עובדי ה' אלא שהי' צריך יגיעה רבה ע"י אהוי"ר, וגם עכ"ז ההמשכה
 מעולמות ב"ע, אבל זה שיומשך אור א"ס הסוכ"ע ממש ושלא ע"י יגיעה
 כ"א ע"י קיום מצוה מעשיות זהו מתנה, ויש להעיר מענין ג' מתנות טובות
 בפ"ק דברכות א"י ותורה ועוה"ב וע' בעין יעקב שם נרשם ע"ז הרבה,
 ועמ"ש ע"פ הגני ממטיר לכם לחם בענין ג' מתנות באר ענני כבוד מן
 ובשל"ה דקנ"ו סע"ב דימה אותם לג' מתנות הנ"ל והעיר עליהם מענין ג'
 כתרים הן, ויש לפרש כי א"י ארץ החיים משא"כ חו"ל וכענין אי לך ארץ
 שמלכך נער שנמשך ע"י מט"ט אבל אשריך ארץ שמלכך בן חורין זה הקב"ה

שנמשך שלא ע"י ממוצעים רבים כו', ולכן גם בענין קיום המצות אין דומה קיום המצות בחו"ל לקיום המצות בארץ וכמ"ש מזה ע"פ ואתחנן אל ה' וע"פ אשריך ארץ כו', וכן עוה"ב די הי' שיהי' השכר ברוחני' לנפש ומבחי' ממכ"ע אבל זה שיהי' תח"ה וגלוי סוכ"ע זהו מתנה, ועד"ז כ' בספרי' שיש ב' מיני שכר א' המגיע חלף עבודה ב' מתנה כו' ושרשן חסד עולם לאיש כמעשהו ויש רב חסד, והיינו כי המתנות ממקום הוויתור שאין שום דין וקמיטו והוא א"א וגדל חסד כו' וכמ"ש בענין במה הארכת ימים וותרן בממוני הייתי כו' וכנ"ל שג' המתנות תורה ומאורות וגשמים הם חכ"ד א"כ הנותן הוא א"א וזהו בעין יפה נותן עינא פקיחא דא"א.

בר"ח שער התשובה פ"ג דף קי"א ע"ב פי' כי ג' מתנות טובות הנ"ל א"י תורה עוה"ב הם גר"נ ונק' מתנות כי הם גר"נ דאצי', והם ג' מדרגות דבתי אחותי אמי, ובחי' אצי' א"א להגיע באתעדל"ת כ"א גר"נ דבי"ע, ועיקר התורה לעשות בארץ כי א"י מ' ותורה ז"א, וכולם לא ניתנו אלא ע"י יסודין ג' שמות אלקים יעו"ש, והראי' דאפילו נפש דאצי' א"א שיבוא כ"א בבחי' מתנה ממ"ש בענין יהבין ליה ברתא דמלכא בלק"ת בד"ה כי תצא השני, ומי הוא הנותן ג' בחי' הנ"ל היינו הכתר מ' דא"ס, כי בכתר ג"כ גר"נ תלת רישין ג"פ קדוש גם כתר ג"פ אור, וע' בד"ה רני ושמחי רננא ושמחה שם משמע ע"י אתעדל"ת רק גילוי מ' בבי"ע אבל גילוי שבאצי' ממש אינו נמשך רק ע"י אקב"ו וזהו מתנות כו', ע"ש דס"ב ע"ב * שטה בבחי' צדקתך, גם משם יובן מה שהמאורות הם ג"כ מתנה כי זהו מדת יום האור כי טוב אצי' שמחה בצפרא כו', וזהו ג"כ וארא כו' באל שדי אבל ושמי הוי' זה אינו נמשך רק ע"י תומ"צ כו' וע"ש דס"ג ע"ב בשטה בחי' מל' בלבד משא"כ נש"י, והמשכה זו ג"כ שרשה מחו"ב עצמן אבל המשכה הפנימי' נמשכה מבחינת חד ולא בחושבן כו', א"כ לפ"ז ג' מתנות א"י ה' תתאה דשם הוי' תורה ו' עוה"ב ה' עילאה, א"כ המתנה גילוי שם הוי' בחי' לא נודעתי להם, וכ"כ דצ"ד ע"א שטה להם שאינו בא בגילוי מחמת אתעדל"ת כו' ע"ש והיינו כי חכמה נק' אמת משא"כ ז' מדות כמ"ש בביאור אלה מסעי ועז"נ ושמי הוי' בחי' אמת וכן פריש"י שם ר"פ וארא לא נכרתי להם במדת אמתות שלי כו'.

דרושי מ"ת לבד הגו' בלק"ת גבי שבועות ובת"א פ' יתרו ובד"ה לך לך עוד זאת ענין וידבר וכו' ושמי הוי' לא נודעתי להם בת"א פ' וארא דרוש השני, וכן בד"ה לכן אמור לבנ"י, ומ"ש בד"ה בחודש השלישי, ומשה נגש אל הערפל, וסד"ה ראה ריח בני, וענין שקשרו להם שני כתרים, ובד"ה וקבל היהודים, ובד"ה יביאו לבוש מ', בד"ה וקבל היהודים דתק"ע ענין שני כתרים, בבה"ז וה' פקד, ענין קשר של תפילין ראה משה ותפילין גבוה יותר, בסידור אחר עלינו ענין ת"ת כסה"כ כו'.

בשה"ש בד"ה צאינה וראינה בענין בעטרה שעטרה, ומדבר מתנה בד"ה צאינה השני ענין שהתורה נק' לחם יין ושמן כו' ובדרוש בהמ"ז ענין לחם מן השמים ולחם מן הארץ נגלה ונסתר, בבה"ז פ' בהר ק"ח ב' אקדימו עשייה לשמיעה, בדרוש שלשה כתרים הם.

איתא בפדר"א פמ"ה הובא ברש"י במס' מגילה (דכ"ב ע"ב) שמעו הנשים ולא רצו ליתן בזמיהן לבעליהן כו' ונתן הקב"ה שכרן שיהי' משמרות ראשי חדשים יותר מן האנשים כו' ע"ש. ויובן בהקדים, כי הגה עיקר טעות פרעה שאמר מי הו' אשר אשמע בקולו לא ידעתי את הו' וכן שאר עכו"מ, אין הענין שמכחישים בבורא עולם כי כולם יודעים אותו כמ"ש ממזרח שמש עד מבואו גדול שמי בגוים, אלא דקרו ליה אלקא דאלקא כמ"ש בגמרא סוף מנחות, דהיינו שאומרים עוב ה' את הארץ ביד השרים והכוכבים והמזלות, ונתן להם שיהי' הם המושלים ומנהיגים את הארץ והדרים עליה כרצונם וידיו מסולקות הימנה, כי הבורא הוא מרומם ונעלה מערך זה המציאות זה הגשמי, עד שלכן לדעתם אינו משגיח עליו כלל. רק חלק הארץ להשרים ההם, והכוכבים והמזלות מושלים בעולם, ולכן עובדים לכוכבים ומזלות וקורים להם אלהות מפני שלדעתם הנכובה הם המריעים והמטיבים כרצונם, והבורא קורים לו אלקא דאלקא כלומר מקור להם אבל עוב את הארץ כו' ולכן אמר פרעה לא ידעתי את הו' ר"ל שאינו שייך לו כלל ועו"ג אשר יומרוך למזמה כי זה שחשבו שמרוממותו לא ישגיח בשפלים זהו אדרבה השפלה וחסרון כי אדרבה להיותו מגביהי לשבת ע"כ המשפילי לראות בשמים ובארץ בשניהם בשוה וכמשי"ת ולכן אמר משה לפרעה למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ להראותו ההיפוך מסברתו הנכובה כי אדרבה הכל בהשגחתו ורצונו גם בקרב הארץ אין עוד מלבדו והשמש וכל הכוכבים הפועלים בארץ אינם רק ע"ד גרון ביד החוצב בו, וזהו כי הו' הוא האלקים וע"ז היה כל האותות ומופתים לשדד המערכת להראותו כ"ז כי לה' הארץ, והענין כי יש השתלשלות עו"ע ובהתלבשות העילה בהעלול נעשה שינוי בהעילה שהרי יורד ממדריגת עצמיותו או למדריגה שלמטה ממנו, והם טעו וחשבו שהתהוות העולמות מהבורא הוא ג"כ ע"ד השתלשלות עו"ע, והרי בהשתלשלות עו"ע כשהעילה ישפיל א"ע אל העלול גורם זה שינוי לו לכן אמרו איך יתכן שיתלבש הבורא כ"כ למטה בארץ הגשמי שהוא העלול היותר תחתון שא"כ יהי' לו זה שינוי גדול וירידה כו', ע"כ אמרו על השמים כבודו שהם עלולים רוחניים ואין זה גורם שינוי כ"כ והארץ עוב ביד הכוכבים ומזלות כו'. אך באמת ענין השתלשלות עו"ע זהו רק למטה בהמשכת נפש הבהמה מפ"ש שבמרכבה וכן ענין אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל

כו' אבל התהוות העולמות מהבורא ית' אינו ח"ו ע"ד עו"ע וכנודע שלכן
 נק' הקב"ה שהוא קדוש ומובדל מכל העולמות כי רק מלכותך מכ"ע שהוא
 רק הארה וזיו וכמו שזיו השמש אינו פועל שום שינוי בשמש כך זיו והארה
 ממנו ית' מחיה כל העולמות מאין ליש לכן אין זה פועל שום שינוי
 בעצמותו אתה הוא עד שלא גבה"ע ומשנברא בשוה ממש, ולא כמו עו"ע
 ח"ו, וזהו אני הוי' לא שניתני, וגם לא מהערך שבין עילה להעלול שהעלול
 יש לו ערך לעילתו משא"כ אליו ית' אין ערוך לו כלל שרוחניות וגשמיות
 שגיהם שוין לפניו והחכ' עם עשי' גשמי' שניהם שוים, דכמו שאין הגשמיות
 ערוך לו כך ג"כ ח"ע אין ערוך לו, רק אחר שנתהוו העולמות יש מאין אז
 שייך השתלשלות העולמות זמ"ז כו' והכל ע"י ית' כגרון ביד החוצב בו
 כנ"ל ולפיכך אין שום דבר קטן וגדול שיהי' נעשה בשמים ובארץ חוץ
 ממנו וכמארו"ל אין אדם נוקף אצבעו מלמטה כו' שאול ואבדון נגד ה'
 כו' ודע מה בחשוכא כו' טפה זו מה תהא עליה כו', ואין זה גורם שום
 שינוי ח"ו, וזהו המגביהי לשבת המשפילי כו', מפני שהוא קדוש ומובדל
 למעלה מעלה מגדר השתלשלות עו"ע א"כ מהאי טעמא הוא משפילי לראות
 בשמים ובארץ ואין זה גורם שום שינוי ח"ו, וזה הודיעם ע"י האותות
 והמפותים ביצי"מ, ובראות כל העולם גודל האותות והמופתים והמפלות שהי'
 לפרעה ולמצרים האמינו כולם לזה, וזהו ויאמרו אצבע אלקים הוא וראו
 כי מזל מצרים לא יכול לעשות מאומה בעצמו ולהצילם כו' רק מלכותו
 ית' בכל משלה, וזהו ותעש לך שם כהיום הזה כו', פי' כי ידעו הכל שהוא
 ית' הוי' בקרב הארץ דוקא אין עוד מלבדו והכוכבים והמזלות הם רק כגרון
 ביד החוצב בו כנ"ל ומסדרם כרצונו, וכשראו הערב רב כי בשש משה
 אני חזרו ורצו לכפור בזה וטעו עם ישראל שהענין הוא כאשר דימו בתחלה
 שהכוכבים ומזלות הם המנהיגים ומושלים בעולם כי עזב ה' את הארץ,
 ומה שלקו מצרים כ"כ ושלא הי' ביכולת המזל שלהם לעזורם ולהצילם אינו
 כמו שאמר משה בשם הקב"ה כי אני הוי' בקרב הארץ כו' אלא מסיבה
 אחרת והוא יען כי י"ב מזלות הם דרך כלל טלה שור כו', ומזל מצרים הוא
 טלה כמ"ש הן נזבח את תועבת מצרים, וכמ"ש ג"כ גבי יוסף כי לא יוכלו
 המצרים לאכול את העברים כו', ופי' בת"א ארי בעירא דמצראי דחלין לי'
 עבראי אכלין וכנודע ג"כ שזהו"ע מצות קרבן פסח לשחוט שה דוקא להראות
 איך שאין ממש באלקי מצרים שעובדים למזל טלה וע"כ נאמר ראשו על
 כרעיו ועל קרבו כו', וע' בזהר פי' פנחס דף רנ"א ע"א שמבואר כן, ודימו
 הערב רב לומר כי מזל שור שהוא אחר מזל טלה וסמוך לו נלחם עם מזל
 טלה וגבר עליו כי הרי מצינו שהמזלות נלחמים זע"ז כמ"ש בדניאל, אבל
 מ"מ המזלות הם המושלים בארץ, וחזרו לטעותם, ולכן נתייעצו לעשות עגל
 לעבוד למזל שור אשר כחו גדול לפני טעותם ונצח למזל טלה, וע"ז אמרו
 לישראל אלה אלקיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים ולא יד ה' עשתה
 זאת רק כח מזל שור שנצח למזל טלה שהוא מזל של מצרים, וזהו שקובל
 הנביא עליהם בתילים סי' ק"ו וימירו את כבודם בתבנית שור, וז"ש

במדרש כי תשא (סי' מ"ב) שהם מתכוננים בו ושומטין אחד מהם ומכעיסין אותו בו שנאמר ופני שור מהשמאל מארבעתן והם מכעיסים אותי בו שנאמר וימירו את כבודם בתבנית שור כו' ועמ"ש בד"ה בכ"ה בכסליו בענין כתבו לכם על קרן השור כו' והיינו כי המזלות שרשן משמרי האופנים ושרש שרשן מחיות המרכבה אשר משם ואילך שייך השתלשלות עו"ע כנ"ל ושרש נפש הבהמה נמשך מפ"ש שבמרכבה וכן משם שורש מזל שור כו', וזהו וימירו את כבודם אשר באמת הוא ית' לבדו עשה להם כל הנוראות והנפלאות והם הערב רב תלו זה בזה כח מזל שור כו' ששרשו מפ"ש כו'. והנה הנשים של ישראל לא נתפתו בזה כלל יותר מן האנשים, והיינו כי שורש נשמת הנשים הוא מעלמא דנוקבא שהוא בחי' מדת מלכותו ית' (וכנודע מענין מ"ע שהו"ג נשים פטורות שהזמן שייך רק בבחי' מל' מלך מלך וימלוך אשר שם שרש הנשים וע' בלק"ת פ' בראשית מזה) אשר מלכותו בכל משלה שהוא ית' מושל על כל הע"ש, לכן נשמתיהן ומזליהן חזי יותר איך שאין שום ממשלה להשרים והמזלות זולת מדת מלכותו ית' כי הם רק כגרון ביד החוצב בו נגד מדת מלכותו ית', ולפי ששרשם ממדת מלכותו לכך הרגישו זה יותר מהאנשים ששרש נשמתן מבחי' ז"א דאצי' כמ"ש ששה משמותם כו' ואת שמות הששה הנותרים ששרשן מו"ק דז"א שהן כפולים בסוד י"ב ג"א, וז"א דאצי' הוא עדין מסוף עולמות הא"ס ומדת מל' דאצי' שהוא מקור דבי"ע ושרשם ומתלבשת בבי"ע ומלכותו בכל משלה ממש לכן הרגישו הנשים יותר מביטול הכוכבים ומזלות לבחי' מלכותו ית' ולכן ג"כ דרך כלל ישראל מונין ללבנה אף שהשמש הוא למעלה במדרגה יותר אלא כי הלבנה הוא בחי' מל' המחיה בי"ע והוא להורות כי הוא ית' הוי' בקרב הארץ דוקא, (וגם מדת מל' נק' ארץ, ועמ"ש ע"פ בחכמה יסד ארץ, משא"כ כונן שמים בתבונה, כי להיות ההמשכה למטה גם בעשי' הגשמיות נמשך ממקום עליון יותר כנ"ל בפ"י המגביהי לשבת ע"כ המשפילי כו' וכנודע שהמלכות נק' כתר מלכות וזהו נתב"ס) והנה ר"ח הוא חידוש הלבנה ועליית המלכות (עמ"ש בד"ה והי' מדי חודש בחדשו) לכן הוא י"ט של נשים יותר משל אנשים מטעם הנ"ל שלא רצו ליתן גומיהם כו' (וע' בד"מ באו"ח סי' תי"ז בשם האר"ז עוד טעם לפי שבכל חדש וחדש האשה מתחדשת וטובלת לבעלה כו' כשם שהלבנה מתחדשת בכל חודש כו', וכמ"ש בזהר נח סדיא וכ"כ בס"ח סי' תתשמ"ח בקצרה ע"ש, ובפע"ח שער ר"ח פ"ג בארוכה ע"ש), ובכ"ז יובן ג"כ מ"ש בזהר ע"פ כי בשש משה כו' שעתן עבדו ית' עגלא בין ו' לז' אפרישו כו' פי' כי ו' וזינו ז"א שהוא בחי' ו"ק ששם שרש הנשי' כנ"ל, וז' הוא בחי' מל' שהוא המדה השביעית ומדת מל' מתלבשת בבי"ע להיות מלכותו בכל משלה והיינו מלכותו דוקא שהיא מתייחדת עם המדות עליונות וכמ"ש לך ה' הגדולה כו' עד הממלכה כו', כי התנהגות המלוכה הוא ע"י הששה מדות חו"ג ליתן שכר לצדיקים ולהפרע מן הרשעים (ומש"ל דז"א הוא מרומם מבי"ע יותר המל' הכוונה שהמל' יורדת יותר לבי"ע אבל ודאי גם הוי"א נמשך בבי"ע רק שי"ל שהוי"א

מתלבש במל', וצ"ע בע"ח גבי ענין ל' כלים דו"ג שמתלבשים בבי"ע הרי
 דכלים דו"א מתלבשים ממש בבי"ע כו', וי"ל עדמ"ש בתניא סוף ח"ב
 המדות מתלבשים בדיבור וכן כלים דו"א מלובשים בז"א דבי"ע ושיהי'
 התהוות העוה"ז הוא ע"י יחוד זו"ג דיצירה עמ"ש גבי משנה ביצירה כו'
 סוף ספר הר"פ משה עכ"פ הדיבור דמל' בגילוי יותר אלא שבתוכו כו',
 והם הפרישו בין ו' לז' לומר כי על השמים כבודו בבחי' ו"ק דו"א ועזב
 את הארץ ביד הכוכבים ומזלות ואין ששה מדותיו ית' מאירים בה כלל,
 ר"ל אף שודאי נמשך ממנו חיות בהעולמות מ"מ אינו משגיח עליה כלל
 והיינו שמדותיו ית' שהן הן בחי' ההשגחה אינם מאירים כלל בבחי' מל'
 המתלבשת בבי"ע משום דלא איכפת ליה כלל להשגיח עליהם ע"כ אין
 מדותיו ית' מאירים כלל בהן וזהו"ע שמפרידים בין ו' לז', ולכן בישראל
 נאמר עם זו וע' בהרמ"ז ס"פ שופטים שהאריך לבאר ענין עם זו יצרת
 כו' זו היינו יחוד וחיבור הז' עם הו' לומר שהנהגת המלוכה ע"י מדותיו
 ית' ליתן שכר וחסד לעושי רצונו ולהפרע במדה"ד מעוברי רצונו וכן
 שאר כל המדות, ולכן איסור חמץ מדאורייתא בסוף שעה שישית ותחלת שביעית
 לבער הקליפות והיצה"ר הנמשל לחמץ ושאר שמפרידים בין שש לשבע
 כנ"ל, ולהיות נודע כי ה' בקרב הארץ דוקא שהוא עיקר מצות חג המצות
 ויצאת מצרים כנ"ל לכן ההתחלה דוקא משעה ז' שהוא בח' מל' אשר מל'
 בכל משלה וחז"ל אסרו החמץ שני שעות קודם חצות כי איהי בהוד שהוא
 שעה החמישית כו' וזהו שבעה אלה עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ
 כו' שהוא בחי' ז' מדות הנ"ל וכמ"ש במ"א.

ברכות פ"ה לב"א מאי לך רד א"ר אלעזר א"ל הקב"ה למשה, לך רד
 מגדולתך, כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, עכשיו
 ישראל חטאו אתה למה לי כו', ועמ"ש ע"ז בח"א ר"פ בראשית גבי והארץ
 הדום רגלי שהוא מפני כי נעוץ תחלתן בסופן כו' והיינו ע"י שהיו ישראל
 בבחי' הרגל שלו וכמ"ש שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבם והם
 היו לו בחי' מקיף ובחי' ראש אף שהם היו לו בבחי' רגל ודאי עכ"ל
 ועמ"ש מענין רגל בד"ה קול דודי בשה"ש גבי ומקפץ על הגבעות כו',
 ועוד יובן זה ע"ד מ"ש במא"א אות א' סעיף ג' אבד נק' היסוד בזמן
 הגלות כי אז אבד לנוקביה ואבד מלקבל ברכאן עלאין עכ"ל כי אין נותנים
 פרנסה לאדם אלא בשביל אשתו כמ"ש במ"א ע"פ בעטרה שעטרה לו אמו
 ביום חתונתו דוקא, ועד"ז ארו"ל ברבות משפטים ספ"ל ע"פ כי קרובה
 ישועתי לבוא, ישועתי דוקא יעו"ש, ומוזה יובן הרבות כי תשא פמ"ב שהשוו
 ענין ארדה נא ואראה לענין לך רד, דהיינו לך רד מגדולתך, ולכאורה איך

שייך כן למעלה, אלא שע"י שעושין רצונו של מקום מוסיפים כח בגבורה של מעלה כמ"ש ועתה יגדל נא כח אד', תנו עוז לאלקים, הבו גודל לאלקיננו, שממשיכים מוחין דגדלות לז"א, היינו ההמשכה משמו הגדול ע"ק, משא"כ מחמת זעקת סדום ועמורה כי רבה שקלקלו מעשיהם, נאמר ארדה נא כו'.

(ב) רבות במקומו כי תשא פמ"ב כי שחת ע"ד שחת לו לא כו' שהפגם הוא רק להם ולא לו, והיינו שמגיע בז"א וזהו ל"ו הוא ויק דז"א, אבל בא"א אינו מגיע וזהו לא כו' ע' זהר ס"פ וירא דק"כ ע"ב ע"פ בכל צרתם לו צר, עו"ש אתמול אמרת לי ועלית אתה ואהרן כו' וכאן אתה אומר לך רד כו' והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו כו' שלוחיהם מתעלים עמהם כו', מפרש מלאכי אלקים שלוחיהם שעלייתם או ירידתם תלוי בישראל כו' ובמא"א פ"י מלאכי אלקים או"א שמלבישים נו"ה דעתיק, באות מם סע"י ס"א והיינו כי נו"ה נק' שלוחים הת"ת כי הרגלים שלוחי האדם, היינו שהם כלי ההשפעה, וזהו נפתלי אילה שלוחה כו', ועמ"ש מענין שליחות בד"ה ויקרא אל משה ובד"ה בשלח פרעה, ובענין מט"ט שנק' שליח לקבל התפלות בזהר כי תצא דרע"ח ע"א ועמ"ש בענין רוכב על כרוב קל שלו ושאת בח"י אלף עלמין בד"ה יביאו לבוש מלכות, עו"ש ע"ד וירד יהודה מאת אחיו, ועמ"ש מזה בת"א פ' בראשית סד"ה הן האדם היה כאחד ממנו, עו"ש לך רד מרדות הם צריכים כו', עו"ש ע"ד ארדה נא ואראה כו' דיו לעבד להיות שוה לקונו כו', שומטין א' מטטרומולין פני שור כו' שאמרו עזב ה' את הארץ ביד המזלות ומזל שור כחו גדול ממזל טלה שהוא של מצרים כו'.

(ג) עו"ש ר"פ מ"ו ויגד לך תעלומות חכמה כו' לך רד כו' אי"כ הירידה צורך עלייה כי ע"י המרדות נמשך להם בלוחות שניות כפליים לתושיה כו' והיינו כמ"ש במ"א שבלוחות ראשונות שניתנו בשבועות היו כל ישראל צדיקים, ובלוחות שניות היו בעלי תשובה ולכן הלוחות שניות ניתנו ביוהכ"פ שבת שבתון ולוחות ראשונות ניתנו בשבת, ושבת שבתון הוא למעלה מבחי' שבת והיינו משארז"ל במקום שבעלי תשובה עומדין כו' ועל לוחות שניות עושין שמח"ת וזהו נמשך ע"י לך רד כו' עיין בתו"א פ' תשא בד"ה שמאלו תחת לראשי שהשמאל דוחה גורם גשיאת ראש כו' וכמ"ש בזהר קרח דקע"ח ע"ב ע"פ ועבד הלוי הוא, תו הוא דא עתיקא, אלמלא דינא כו' הרי הדין גורם גלוי עתיקא שזהו ענין תעלומות חכמה כו', וכמ"כ בין שבועות ליוהכ"פ הוא י"ז בתמוז וט"ב כו' שזהו ע"ד לך רד כו' ועי"ז אח"כ אלול ועשיית ימי רצון כו' וע' לקמן סעיף ה', שם ס"פ הנ"ל כי שחת עמך כו' אמר משה עמך הם כו' כי אע"פ שחטא ישראל הוא כמ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה דרוש הראשון ספ"ד בענין בני אמי נחרו בי, פ' במדבר פ"ב דרי"ב ע"ג ענין כי שחת עמך כו' למה ה' יחרה אפך בעמך זהו ענין והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל

חי, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' במדבר סד"ה והיה מספר בניי. נשא פ"ט דר"ה ע"ב ע"פ איש זה הקב"ה כי תשטה אשתו אלו ישראל כו', וקנא את אשתו כמ"ד לך רד כי שחת עמך כו'. בקהלת רבה בפסוק מה שהיה כבר נקרא שמו דצ"ט ע"ג לך רד וגו' אמר לפניו רבש"ע כו' בין טבין בין בישין דידך אינון כו'.

(ד) זח"א בראשית כ"ה ע"א כד"א לך רד כו' ואות ו' נחתת עמיה כו'. בשלח דמ"ו ע"א לך רד כי שחת עמך דקאי על הערב רב וכמ"ש ברבות כי תשא פמ"ב. בשלח דנ"ח סע"א. משפטים דף קי"ד סע"א וע"ב דפ"י לך רד בגלות אדום כו' וענין לך רד ע"ד גפלה ולא תוסף קום, ועיין מזה בזהר ויקרא ד"ו סע"ב ובלק"ת סד"ה כי ההרים ימושו, והנה ברבות נשא פ"ט דר"ה ע"ב ע"פ איש איש כי תשטה אשתו אמר ג"כ כיון שעברו ע"פ לא יהי לך שבו מרומי ד' מלכיות, ואפשר היינו מ"ש על שלשים ועל רבעים רומי לגלות הרביעי. כי תשא ק"צ ע"ב וע"ש דקצ"א א' ענין בתבנית שור ובהרמ"ז שם. ר"פ כי תצא דף ע"ו.

(ה) ת"ז תקון י"ג דף כ"ד סע"ב, שהענין שהפרידו בין שש לשבע היינו בין ז"א לנוק' ולכן נאמר למשה לך רד כי שחת עמך, ושהוא יתקן ויחד להן, ובספרי פ' האזינו הקשו איך מותרת לו אחר שזינתה, והרי נאמר כי יקח איש אשה כו' והיתה לאיש אחר כו' לא יוכל בעלה הראשון כו' ותירצו כי אל אנכי ולא איש, איש היינו ז"א, וע"י התשובה ממשיכים היחוד מבחי' וארשתיך לי היינו א"א שהוא בחי' ולא איש כי לא אדם הוא, א"כ לך רד היינו הירידה צורך עליה כו'. בתי"ח תקון ה' דק"מ ע"א.

(ו) בחיי ר"פ נח די"ח ע"ב ע"פ ותשחת הארץ, כי נטיית הדעת אחר עכומ"ו נק' השחתה כענין שכי' כי שחת עמך כו', ועיין מענין והנה נשחתה בזהר פ' נח דס"א סע"א, והוא ע"ד כן דרך אשה מנאפת, ובבחי' פ' כי תשא במקומו וענין השחתה הריסת בנין והוא מה שקורין לו רז"ל קצץ בנטיעות, ואין ספק שהיה זה כמעשה האב הראשון שחטא בעץ הדעת במעשה ובמחשבה כו' ועמ"ש בלק"ת פ' שלח בד"ה מקושש עצים.

ויחל משה * את פני ה' אלקיו. להבין פי' ויחל משה ולמה כתיב פני ה' כו' (ולא כתיב כמו בכל המקומות דכתיב ויצעק משה אל ה' וכאן כתיב ויחל משה פני ה' כו') הנה איתא ברבות (פמ"ג) מהו ויחל משה

ויחל משה : חלקים מהמאמר נ' באוה"ת סי' מסעי ע' אישעז ואלך.

שביקש עשה את המר מתוק כי כיון שבאו ישראל למרה מה כתיב שם ויבאו מרתה התחיל משה מהרהר בלבבו ואמר המים הללו למה נבראו מה הנאה יש לעולם בהן כו', א"ל הקב"ה לא תאמר כן יש דבר בעולם שלא נברא לצורך כו', אלא אני מלמדך האיך תהא אומר, אמור כך עשה את המר מתוק ומניין שלמדו הקב"ה כך שנאמר ויורהו ה' עץ כו' ויראהו לא כתיב אלא ויורהו כו' וכשבאו ישראל למדבר ביקש האלהים לכלותן אמר לו משה לא כך אמרת לי במרה הוי מתפלל ואמור עשה את המר מתוק כו' ואף עכשיו חלי מרירותן של ישראל זרפא אותן כו' ע"ש והענין כי המדרש מפרש ויחל לשון מתיקות כדמתרגם ע"פ מה מתוק מדבש מה חלי מדובשא כו', וצ"ל ענין חלי מרירותן של ישראל, הנה איתא בזוהר (בראשית דף ד' ע"א) קלא גפיק מאן מנכון דלא מהפך חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא עד לא ייתון להכא כו' וי"ל ההפרש בין אתהפכא חשוכא לנהורא לבחי' אתהפכא ממרירו למיתקא, והנה מתחילה יש להקדים ענין אתהפכא חשוכא לנהורא, דהנה כתיב ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה ולכאורה אינו מובן זה דמשמע שאור ויום הוא ב' דברים וכן בחושך ולילה רק שקרא לאור יום ולחושך קרא לילה דהלא יום ואור הוא ענין אחד, וכן חושך ולילה אחת הוא, וא"כ מהו ויקרא אלקים לאור יום כו' ולחושך קרא לילה כו', אך הענין הוא כי הגה יום ולילה קאי על בחי' מדת החסד ומדת הגבורה שלמעלה שבחי' מדת החסד נק' בשם יום כמ"ש יומם יצוה ה' חסדו כו' כי מפני שטבע החסד להיות נמשך השפעתו מלמעלה למטה בגילוי לכן נק' מדת החסד בשם יום שהוא בחי' הגילוי מלמעלה כמ"ש יומם יצוה ה' חסדו כו' ומבואר במ"א שבחי' יומם קאי על יום ראשון שבו נברא האור כמארז"ל אור שנברא ביום ראשון כו' וזהו ויקרא אלקים לאור יום שבחי' האור והגילוי הנמשך מלמעלה למטה שרשו הוא מבחי' מדת החסד שלמעלה שנק' בשם יום משא"כ מדת הגבורה שהוא ההיפוך ממש מבחי' מדת החסד כי מדת הגבורה הוא בחי' צמצום והסתלקות שפע האור מלמטה למעלה עד שלמטה נעשה בחי' חושך שהוא בחי' ההעלם והעדר הגילוי כי מדת הגבורה והצמצום גורם ההסתלקות העדר ההתפשטות כידוע וזהו ולחושך קרא לילה ששורש החשך וההעלם אלקות בעולמות הוא מבחי' מדת הגבורה שלמעלה שנק' בשם לילה, והנה בדרך כלל בחי' יום ולילה הוא בחי' עוה"ב ועוה"ז, כמ"ש אמר שומר אתא בוקר וגם לילה כו' שבחי' אתא בוקר הוא בחי' עוה"ב וגם לילה קאי על עוה"ז ובדרך פרט בעוה"ז גופא יש בחי' יום ולילה, שהוא בחי' הגלות והגאולה כי זמן הגאולה נק' יום מפני שאז מאיר מדת החסד והשפעת אוא"ס מלמעלה למטה הוא בגילוי גמור, משא"כ זמן הגלות נמשל ללילה, כי בזמן הגלות החיות אלקי מוסתר ונעלם ואינו מאיר בגילוי גמור כידוע, וזהו מצד מדת הגבורה שלמעלה, אך הנה ידוע שתכלית המכוון של בריאת והמהוות החושך הוא לאהפכא מחשוכא לנהורא דוקא כי להיות יתרון האור זהו ע"י אתהפכא החושך דוקא לאור כי אור כשאינו מהפך חושך הוא אור בלא יתרון כו' וזהו ג"כ תכלית ירידת הנשמות

לעוה"ז להתלבש בגופים גשמיים שע"י עבודתן יהפכו החושך לאור, אך זה י"ל איך יש בכח הנשמות שבגופים להפוך החושך לאור שזהו היפוך הבריאה כידוע, הנה עז"ג נר ה' נשמת אדם כו' שנש"י נק' בשם נר הוי' כמו עד"מ אור הנר הגשמי מאיר את החושך כן בנש"י ע"י עבודתם יכולים להאיר את חשכת עוה"ז שזהו ע"י המשכת שם הוי' למטה ששם הוי' הוא בחי' אור וגילוי שמאיר את חשכת עוה"ז, כי ביום מאיר י"ב צירופי הוי' ולכן ע"י המשכת שם הוי' שהוא בחי' יום ואור עי"ז נעשה אתהפכא מחשוכא לנהורא, אך י"ל מהו ענין שם הוי' שעל ידו דוקא יהי' אתהפכא מחשוכא לנהורא, גם י"ל מה שמבואר בספרים ששם הוי' אין לו פירוש למה נק' שם הוי' דוקא משא"כ בכל השמות שיש להם פירוש כידוע, גם שם הוי' נק' שם המיוחד, אך הענין הוא כי הנה איתא בפרדר"א עד שלא נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד כו', וי"ל איך שייך בחי' שמו קודם שנבה"ע דהלא השם של האדם אינו שייך אלא לזולתו שיקרא אותו בשמו, אבל לעצמו א"צ לשם כלל וא"כ איך שייך למעלה קודם שנברא העולם בחי' שמו, אך הענין הוא כי הנה עיקר הפי' של שם הוי' הוא ע"ש מהוה דהיינו שהכח של אוא"ס המהוה העולמות מאין ליש הוא הגק' שם הוי' כי הנה בבחי' אור אלקי המחיה ומהוה העולמות יש ב' בחי' הא' הגק' בשם השתל' עילה ועלול, והב' התהוות מאין ליש, כי הנה ענין ההשתל' עילה ועלול יובן בנפש האדם עד"מ שיש בו ג"כ בחי' השתלשלות כמו משכל למחשבה שידוע שהתהוות אותיות המחשבה הוא מהשכל, אך ענין התהוותם הוא בדרך השתל' עילה ועלול, דהיינו שבחי' העלול המתהוה מן העילה אינו דבר חידוש מעיקרו כי אותיות המחשבה היו גם מתחילה כלולים בעצם כח השכל רק שמתחלה היו האותיות בבחי' ההעלם בהשכל ואח"כ נולדו ונתגלו התהוותם בגילוי גמור נמצא שאין זה דבר חדש מעיקרו מאחר שגם קודם התהוותם בגילוי היו האותיות כלולים בעצם השכל כנ"ל, עוד זאת שאותיות המחשבה יש להם ערך ויחוס לעצם השכל כי מאחר שנתפס כח השכל להקרא בשם שכל מוכרח שהשכל מלוכב בבחי' אותיות רק שהמה נקראים אותיות השכל שהמה דקים ורוחניים הרבה יותר מבחי' אותיות המחשבה שהמה מבקשים יותר למהות ומציאות מבחי' אותיות השכל, אבל מ"מ יש להם ערך ויחוס זה לזה, כי בהשתלשלות עילה ועלול יש להם ערך להעלול אל העילה שלו כידוע וכמו שהוא בהתהוות אותיות המחשבה מן השכל עדי"ז הוא בהתהוות המדות מן השכל שנק' ג"כ השתלשלות עילה ועלול שאין זה דבר חדש מעיקרו רק היציאה מההעלם אל הגילוי, ויש ערך ויחוס לבחי' המדות אל השכל המולידן וזה נק' בחי' השתלשלות עילה ועלול שהוא ענין התהוות יש מיש, ועד"ז יובן ענין השתלשלות הכחות למעלה, כי הנה ידוע שבחי' פני ארי' לפני שור שבמרכבה שלמעלה הוא שורש ומקור נפשות הארי' והשור הגשמי שלמטה שע"י ריבוי השתלשלות מעילה לעילה נמשך חיות רוחני מבחי' פני ארי' לפני שור שלמעלה בירידת הדרגת ההשתלשלות עד שיוכל להחיות ארי' ושור הגשמי אך כ"ז הוא

בחי' השתל' יש מיש שהוא בחי' התהוות הכחות רוחני' זה מזה שיש ערך ויחוס להעלול אל העילה כי ענין התבוותם זה מזה הוא רק יציאתם מהעלם אל הגילוי כנ"ל, אבל עצם התהוות העולמות מאוא"ס הוא הנק' בשם התהוות יש מאין וכמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב שהתחדשות של מע"ב בכל עת ורגע הוא בבחי' התהוות יש מאין שהיש הנפרד המתהווה מאין ואפס המוחלט הוא שלא בדרך השתל' כי הוא בבחי' ריחוק הערך זה מזה שלכן נק' זה בשם יש מאין כי הנה בעצמות א"ס ב"ה אין שייך לומר כן שהבריאה היתה כלולה מקודם בהעלם ואח"כ בא בגילוי וכמו לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו אין שייך לומר שהעולם העשי' הגשמי' הי' עומד מקודם בהעלם בעצמות ית' כי איך אפשר לומר כן שהעולם הגשמי כמו שהוא עם דומם צומח גשמיים היו עומדים למעלה במהו"ע ית' ב"ה והנה כמו שאין שייך לומר זה על עולם הגשמי כמו"כ אין שייך לומר גם אפי' על ח"ע שהיתה כלולה מקודם בעצמות אוא"ס ב"ה כי קמי' שוה ח"ע ועשי' גשמיות וכמ"ש כולם בחכמה עשית שגם ח"ע כעשי' גשמיות נחשבת וא"כ א"א לומר שהיתה מקודם עומדת בכח בעצמות אוא"ס ב"ה כי אין ערוך לך ועוד שאם היתה עומדת מקודם בכח ואח"כ הוא שנמשך מהעלם אל הגילוי הנה הפי' מהעלם אל הגילוי איך נעשה מהעלם אל הגילוי הנה הוא שמה שהי' מקודם בכח אח"כ הוא שנמשך הכח בגילוי ועי"ז נעשה מהעלם אל הגילוי וא"כ אם היו אומרים כן גם בעצמות אוא"ס ב"ה הרי צריך לומר כן גם בעצמות אוא"ס שמה שהי' עומד בו ית' בכח נמשך אח"כ בגילוי וא"כ הרי הי' גילוי כח אין סוף והי' נעשה הנבראים ג"כ בבחי' אין סוף ואיך נעשה מזה מהות נבראים ואפי' ח"ע איך נתהווה מזה כי ע"י גילוי א"ס הי' נעשה הכל אין סוף כי בשלמא בהשתלשלות העולמות יתכן זה שמה שהי' מקודם בכח הנה נמשך הפח מהעלם אל הגילוי, אבל בעצמות א"ס ב"ה הרי אם הי' נמשך גילוי כח דא"ס ב"ה הי' נעשה הכל בבחי' אין סוף אלא צריכים לומר שבחי' ח"ע לא הי' עומד מקודם כלל רק שנתהווה מחדש ולכן כתיב וזחכמה מאין תמצא היינו שמאין ממש תמצא. אך צ"ל דא"כ ע"י מה נתהווה אם לא הי' עומד מקודם בכח כלל, אך הענין שהתהוות הוא ע"י שם הוי' שיו"ד שהוא בחי' צמצום ומקום פנוי פרסא כו' כי עיקר בשם הוי' הוא אות היו"ד כי האות יו"ד מורה על התמדת הפעולה וכמו ככה יעשה איוב כו' כי היו"ד הוא נקודה והיינו שהוא בחי' התעלמות שנתעלם עצמות אוא"ס לגמרי ועי"ז הוא שנתהווה והוא היסוף איך שהוא בהשתלשלות כי שם נעשה ע"י גילוי הכח, משא"כ בעצמות ית' שאין שייך לומר כן כי לא הי' עומד כלל בכח, ואם הי' גילוי הכח הרי הי' נעשה אין סוף כ"א הוא לחיסוף שהתהוות נעשה ע"י ההעלם שנתעלם עצמותו ית' לגמרי ע"י הצמצום ואזי הוא שיכול להיות התהוות עולמות, וזהו פי' שם הוי' שמהווה כי תיבת מהווה היינו שמהווה יש מאין ממש ולא מהעלם אל הגילוי, והנה זהו שאומרים עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, כי גם קודם שנבה"ע הרי מ"מ בחי' שמו הי' כלול בעצמותו

גם קודם כי שמו הוא מקור להתהוות כמ"ש יהללו שם הוי' כי הוא צוה ונבראו כי העולם עצמו הוא שלא הי' עומד בעצמותו כי עצמותו ית' אינו מקור עדיין לעולמות, אבל מ"מ שם הוי' הי' עומד גם בעצמותו ית' והיינו שגם קודם הצמצום הי' עומד כח בעצמותו ית' שיהי' יוכל להתעלם עצמות אוא"ס ב"ה ואח"כ כשנעשה גילוי שם הוי' בפועל דהיינו שנעשה ההתעלמות דאוא"ס ב"ה בבחי' צמצום דיו"ד אזי נתהווה העולם ג"כ ע"י שם הוי' ולפי זה יתכן יותר ענין הי' הוא ושמו בלבד כי לפי המבואר בלקו"ת כאן בכמה מקומות אשר שמו הוא האור והגילוי שהוא ג"כ א"ס ונק' אוא"ס שהי' כלול בעצמותו דהיינו מה שיש ביכולת במהו"ע שיומשך ממנו גילוי אוא"ס ויכולת זה נק' שמו ע"ש הנה עדיין אינו מובן מהו שאומרים שהי' הוא ושמו בלבד כי מסתמא יש לו ית' כח ויכולת על גילוי, אך לפי הנ"ל יובן דהפי' הוא כך דשמו הוא כח הצמצום דגם עד שלא נבה"ע מ"מ שמו שהוא בחי' התעלמות אוא"ס ב"ה בבחי' הצמצום זה הי' עומד גם קודם שנבה"ע היינו קודם שהי' הצמצום שהי' כח בעצמותו ית' שיהי' יוכל להתעלם עצמות אוא"ס ב"ה ואח"כ הוא שנעשה זה בגילוי שם הוי' כנ"ל ואזי הוא שנבה"ע ולכן הוא רבותא כי מאחר שהוא ית' אין סוף א"כ איך יצמצם א"ע כ"כ עד שיהי' מקור דמקור להתהוות בע"ג כו' ובוזה יתורץ הכל דההכרח לומר שהי' עומד בכח מקודם כנ"ל ומ"מ נק' זה מחדש כי הרי העולמות לא היו עומדים כלל גם בבחי' כח, וכן אפי' גם ח"ע כנ"ל אלא שהי' עומד בו ית' כח הצמצום ואח"כ כשנתהווה הצמצום נתהווה ח"ע וכן עולם הגשמי א"כ זהו התחדשות גמור ואין הפי' שנתחדש רק אז בעת ברה"ע כ"א גם עכשיו מתחדש זה בכל יום כי אם לא כן הי' נעשה הכל אפס ואין כו', וזהו המחדש בכל יום מע"ב, הנה כשמתבונן האדם במוח תבונתו בהעמקת הדעת בבחי' הוי' איך שהתהוות הוא מאין ליש לא בעת בריאת העולם בלבד הי' התהוות זו מאין ליש רק בכל עת ובכל רגע ממש כמ"ש המחדש בתמידות כו' שזהו ע"י שם הוי' כנ"ל הנה עי"ז יהי' אתהפכא מחשוכא לנהורא לדחות חשכת נה"ב ולהאיר שם הוי' בנפשו, ועי"ז אמרו בזהר תכלית הבריאה בגין דישתמודעון לי' כו' שהפי' של דישתמודעון לי' הוא בחי' דעת שהוא להעמיק דעתו דוקא בבחי' ההתקשרות באלקות, ועי"ז נאמר וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים שהוא בחי' הדעת דוקא ולא די במחשבה והתבוננות בלבד שזהו נק' רק בחי' חיצוני ועי"ז אמרו גנבא אפום מחתרתא רחמנא קרי' שמפני שהקריאה שלו הוא רק בבחי' חיצוני בלבד ואינו נוגע אליו כלל לפנימיותו, ולכן בשעת הקריאה שלו גופא יוכל להיות מעוברי רצונו ית' אבל להיות הענין נוגע למוח ולב שיוקלט במוחו ולבו אמיתית אלקות להיות בבחי' הביטול אליו ית' צ"ל לזה העמקת הדעת דוקא בבחי' ההתבוננות שלו בענין ההתהוות מאין ליש שע"ז נעשה אתהפכא מחשוכא לנהורא גם בכללות העולמות כי אף שמלכותך מלכות כל עולמים כתיב שמבחי' מל' נתהוו העולמות בבחי' ההעלם וההסתר שהתיות אלקי מוסתר ונעלם שלכן נק' העוה"ז בשם לילה ובפרט זמן הגלות שגמשל

דלילה כנ"ל, אך מפני שע"י העמקת הדעת בענין ההתהוות מאין ליש עי"ז נדחה חשכת הגוף ונה"ב להיות אתהפכא מחשוכא לנהורא שבחי' הוי' מאיר את החושך שלו להיות בבחי' הביטול אליו ית', הנה עי"ז אתהפכא חשוכא לנהורא גם בכללות העולמות כמ"ש וגם את העולם נתן בלבם כו', וז"ש נר הוי' גשמת אדם שנש"י המה בחי' כלים לקבל גילוי אור הוי' בנפשם להאיר את החושך שזהו ע"י העמקת הדעת בענין התהוות מאין ליש שע"יז יאיר שם הוי' בנפשם בבחי' גילוי בפנימיות וזהו שאנו אומרים שמע ישראל הוי' אלקינו כו' שהפי' אלקינו שלנו שהוא בחי' גילוי שם הוי' בפנימיות בנש"י ועש"ז נק' נר הוי' כו' כנ"ל, אך י"ל דהלא כתיב כי נר מצוה ותורה אור כו' שהמצוה נק' בשם נר, אך הענין הוא כי כדי שיוכל האדם להפוך חשכת נה"ב שלו לאור ע"י גילוי אור הוי' בנפשו צ"ל לזה עוד וסיוע מלמעלה כמ"ש כי אתה נרי הוי' כו' דהיינו שמה שנש"י נק' נר הוי' מצד גילוי אור הוי' בנפשם הנה הכח לזה נמשך להם מלמעלה דוקא וזוהו כי אתה נרי הוי' כו' והכח לזה מלמעלה הוא ע"י המצות כי המצות נק' בזהר בשם לבושים כידוע שזהו כמו עד"מ אדם המתלבש בלבוש שע"י אחיות הלבוש שלו נמשך האדם עצמו המלוּבש בהלבוש כן עד"ז נק' המצות בשם לבושים דהיינו שבהם ניתן הכח והעוז שע"י קיום המצות יהי' עי"ז המשכת אא"ס מלמעלה למטה להיות אתהפכא מחשוכא לנהורא כי מצוה הוא ג"כ שם הוי' כי במצוה יש אותיות ו"ה ומ"צ הוא באתב"ש ו"ה כידוע, וזהו ענין ברכת המצות ברוך אתה הוי' כו' כי ברוך הוא המשכת בפנימיות להיות הוי' בבחי' גילוי בנש"י שהכח הזה הוא ע"י המצות ולכן נק' נש"י זרע ברוך הוי' מפני שממשיכים בחי' הוי' בבחי' גילוי כנ"ל, ומ"ש ותורה אור הענין הוא כי עצם האור המאיר את החושך הוא התורה כי קיום המצוה הוא גתנית הכח לנש"י שיוכלו להיות בחי' כלים לגילוי אור הוי' כנ"ל, אך עיקר האור הוא התורה, ולכן ארז"ל אין רינה של תורה אלא בלילה כו', כי אור התורה הוא המאיר את החושך להיות אתהפכא מחשוכא לנהורא, וזהו ובלילה שירה עמי שהוא בחי' שיר ותענוג מבחי' גילוי אור התורה המאיר את החושך ולכן נק' התורה אור, אך כ"ז הוא ענין עבודת האדם באתהפכא חשוכא לנהורא שזהו שאנו אומרים הוי' אלקינו כנ"ל אך יש עוד אופן בעבודת האדם להיות אתהפכא מרירו למיתקא, והוא מה שאנו אומרים הוי' אחד, והנה תחלה י"ל ענין הוי' אחד כי הנה ע"פ הוי' אחד פירש"י מה שלע"ל יהי' הוי' אחד כמ"ש והי' ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו' עכשיו הוא רק הוי' אלקינו כו' ובגמרא פריך אטו האידינא לאו אחד הוא אלא לא כעוה"ז העוה"ב שבעוה"ז על שמועות טובות אנו מברכים הטוב והמטיב ועל שמועות רעות מברכים דיין האמת, אבל לעוה"ב יהי' כולו שמועות טובות כו' וי"ל זה מדוע עכשיו בעוה"ז יש שמועות טובות ושמועות רעות ולע"ל יהי' כולו שמועות טובות, ויובן זה ממה שארז"ל מתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין ואח"כ שיתף עמו מדה"ד כו', והענין הוא שכך עלה ברצונו הפשוט שהתנהגות העולמות יהי'

ע"י שני מדות דוקא שהוא מדת הדין ומדת הרחמים אשר מב' בחי' מדות אלו מתהווה למטה שמועות טובות ושמועות רעות כי הנה בחי' מדת הדין אף שבשרשה ומקורה למעלה הוא טוב וחסד ממש כמ"ש מאתי לא תצא הרעות כו' מ"מ למטה מתהווה מבחי' מדת הדין שלמעלה הדין הגמור להוות למטה שמועות רעות ולכן גמשלו ישראל לגפן כמ"ש גפן ממצרים תסיע כו' שכמו שבגפן יש יין וחומץ כן בנש"י יש שמועות טובות ושמועות רעות. אך אע"פ שלמטה הוא דין גמור מ"מ תכליתו הוא טוב וחסד ממש כמו השמועות טובות כי מדה"ד בשרשה ומקורה למעלה הוא טוב וחסד ממש גם תכלית המכוון של ירידת מדה"ד למטה הוא טוב ממש רק שנדמה לעיני בשר שהוא דין גמור, אבל באמת מה שבירידתה למטה געשה דין גמור כמו שמועות רעות ויסורים וכדומה ר"ל זהו כדי שנש"י יבוררו ויזדככו להיות הם בחי' כלים לגילוי אוא"ס, ויובן זה מבחי' גלות מצרים שנאמר ויעבידו מצרים את ישראל בפרך בחומר זבלבנים כו' שהי' למטה דין גמור שזהו מצד מדת הדין שלמעלה, אך תכלית המכוון של הגלות הי' רק טוב וחסד ממש שזהו כדי שיוכלו אח"כ לקבל את התורה כידוע שגלות מצרים הי' הכנה למ"ת שלא הי' באפשרם לקבל אור התורה בלי קדימת גלות מצרים מתחלה כי הנה כתיב מצרף לכסף וכו' לזהב כו' וכתיב הגו סיגים מכסף ויוצא לצורף כלי כו' דהיינו שא"א לעשות כלי מכסף המעורב בו סיגים ופסולת יחד, ולכן צריכים לזכך ולברר הכסף בתוך הכור להפריד הפסולת והסיגים וישאר כסף נקי ואז יכולים לעשות כלי לאחר הביורר והזיכוך וז"ש הגו סיגים מכסף דוקא אז ויוצא לצורף כלי כו' וכמו"כ יובן בנש"י שבגלות מצרים הי' בהם תערובות טוב ורע ולכן הי' צריך להיות גלות מצרים כדי לבררם ולצרפם ולזככם שיופרד מהם הרע המוטבע בהם בכדי שיוכלו להיות כלים לקבלת התורה ולכן נק' גלות מצרים בשם כור, כמ"ש הוציאך מכור הברזל ממצרים כו', וכמ"ש צרפתוך כצורף את הכסף בחנתוך כבחון את הזהב כו' שהצירוף והזיכוך הוא כדי שיוכלו לקבל את התורה כו' נמצא מובן מזה שאף שגלות מצרים הי' למטה דין גמור בעבודה קשה כו' אך תכלית המכוון הי' רק טוב גמור כי מדת הדין אף שלמטה הוא דין, אך בשרשה ומקורה למעלה הוא טוב וחסד ממש כמו מדת החסד ממש כו' כנ"ל, ועד"ז יובן במה שעלה במחשבתו ורצונו הפשוט להיות הנהגת העולמות ע"פ מדת הדין ג"כ כי באמת אף שלמטה מתהווה מזה שמועות רעות וכדומה אך זהו רק לטובתו בכדי שנש"י יבוררו ויזדככו בירור אחר בירור זיכוך אחר זיכוך להיות כלים לגילוי אוא"ס כי האדם צריך לדעת שכל בחי' דין ועונש הבא מלמעלה תכליתו הוא טוב גמור מאחר שבשרשה למעלה הוא טוב גמור כנ"ל וזהו שאמרו רז"ל גבי נחש וכי נחש ממית ומחי' אלא בזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה כו' שהענין הוא שצריך האדם להסתכל כלפי מעלה לראות הדין שלמטה איך שהוא בשרשה למעלה ששם הוא תכלית הטוב והחסד שאף שלמטה נדמה לעיני בשר שזהו בחי' דין גמור אך צריכים להעלות את הדינים לשרשן

ומקורן אשר שם הוא טוב וחסד ממש כי ירידת הדין למטה הוא רק לטובת המקבלים כדי שיבורר ויזוכך הנפש לקבל גילוי אוא"ס כנ"ל, ובוה יובן מארו"ל הנעלבים ואינן עולבים שמחים ביסורים עליו נאמר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו כו' דלכאורה איך יכולים לשמוח ביסורים שהוא בחי' דין אך זהו ע"י שמסתכלים כלפי מעלה להעלות הדינים לשרשן ומקורן למעלה שע"י יוכל לשמוח ביסורים כמו מן שמועות טובות ממש ולכן מברכים על שמועות רעות כמו על שמועות טובות מפני שבשרשן הוא הכל טוב וחסד ממש אך מ"מ מפני שבירידת מדה"ד למטה מתהווה מזה דין גמור כמו שמועות רעות וכדומה לכן יש ברכה מיוחדת לשמועות רעות כו', אך כ"ז הוא עכשיו בעוה"ז שהעולמות לא נזדככו עדיין לכן עלה במח' לברוא את העולם במדה"ד בשביל הזיכוך והבידור כנ"ל אבל לע"ל שיוזכך העולם לגמרי כמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ולכן יהי' לע"ל רק שמועות טובות שהנהגת העולמות יהיו אז ע"פ מדה"ר בלבד וכמאמר לית שמאלא בהאי עתיקא, וזהו דאיתא בגמרא לא כהעוה"ז העוה"ב כו' כנ"ל.

והנה עכשיו אנו רק אומרים הוי' אחד דמשמע מזה שאף שאנו אומרים עכשיו הוי' אחד מ"מ אינו דומה לכמו שיהי' לע"ל שאז יהי' הוי' אחד בפו"מ בגילוי גמור, אבל עכשיו הוא באמירה בלבד שאנו אומרים הוי' אחד, והענין הוא כי הנה הוי' ואלקים הוא שורש מדת הרחמים ומדת הדין כידוע ששורש מדה"ר נמשך משם הוי' ושורש מדה"ד מבחי' אלקים, וזהו שלע"ל יהי' הוי' אחד שלא יהי' מדה"ד כלל מאחר שאז לא יהי' נצרך למדה"ד כלל הנמשך משם אלקים, ולכן יהי' רק הוי' אחד רחמים פשוטים בלבד כי לית שמאלא בהאי עתיקא כנ"ל, משא"כ עכשיו בעוה"ז שעדיין לא נזדכך העולם לגמרי שלכן עלה במחשבה להיות הנהגת העולמות ע"פ מדה"ד ג"כ ששרשו הוא שם אלקים אשר מזה מתהווה למטה שמועות רעות ואף שתכליתן טוב וחסד ממש, אך מפני שלמטה הוא דין גמור לכן הוא באמירה בלבד שאנו אומרים הוי' אחד שזהו מצד שורש ומקור הדין שלמעלה הוא הוי' אחד מאחר שפנימיות המכוון של הדין הוא טוב וחסד ממש, אבל למטה אינו בהתגלות הוי' אחד מאחר שהנהגה ע"פ מדה"ד ג"כ כנ"ל שמה מתהווה שמועות רעות והעבודה עכשיו הוא רק להסתכל כלפי מעלה להגביה את הדין שלמטה למעלה לראות איך שבשרשן הוא טוב וחסד, אבל למטה הוא בחי' דין ולכן הוא באמירה בלבד, אבל אינו מאיר בגילוי למטה איך שהוי' הוא אחד, אבל לע"ל יהי' הוי' אחד בפו"מ בגילוי למטה כמו למעלה, ולכן יהי' כולו שמועות טובות כו' כנ"ל, וזהו דאיתא בגמרא ע"פ ושמו אחד דעכשיו לא כמו שאני נכתב אני נקרא שהכתיב הוא הוי' והקרי הוא אדנ"י דהיינו שהקריאה וההתגלות ההנהגה בעולמות הוא על ידי שם אדנ"י שמה מתהווה שמועות רעות, אבל לע"ל יהי' ושמו אחד שהקרי יהי' ג"כ בשם הוי' שיהי' למטה כמו למעלה ממש כנ"ל.

והנה עדין הוא בקשת משה חלי מרירותן של ישראל וזהו שא"ל משה להקב"ה לא כך אמרת לי במרה הוי מתפלל ואמור עשה את המר מתוק, ואף עכשיו חלי מרירותן של ישראל ורפא אותן הוי ויחל משה, והענין דהנה ענין התשובה עי"ז הזדונות נעשו כוכיות ומבואר במ"א שזהו"ע מור שהוא מדם חי' ידועה שנקרש בחטוטרת שבצוארה ונעשה בושם הנק' מור דהיינו שהמור נהפך לבושם ע"י בחי' כי עם קשה עורף הוא דלשבח קאמר כמבואר ברבות (תשא ס"פ מ"ב) סבור שהוא לגנאי ואינו אלא לשבח היינו אתכפי"א אף למס"ג כו', הרי כח קשה עורף הנ"ל להפך המרירות למיתקא ולבושם ממש, שהזדונות נעשו כוכיות ממש דוגמת שם חי' שנהפך בעורף שלה למר ולבושם הנ"ל ועו"ג ויחל משה להפך מרירו למיתקא ונק' בחי' זו רפואה כמ"ש ארפא משובתם, כי התורה נק' לחמו בלחמי אך הלחם מהני לבריא, אבל למי שחלה חולי הנפש צ"ל תשובה שהיא מהפכת את הזדונות ונק' רפואה וזהו חלי מרירותן ורפא אותן וכמאמר סלח לנו אבינו כי חטאנו דלפי שחטאנו ע"כ בהכרח שתרפא אותנו ולא די בהמשכת רצה"ע שע"י תומ"צ הנק' לחמו בלחמי אלא צ"ל המשכת רעדכ"ר והו"ע הסליחה סלח לנו כו' ועל המשכה זו נאמר ויחל משה, ולכן כתיב ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וארו"ל ויסע שהסיען משם בע"כ אע"פ שלא רצו, והענין כי ים סוף הוא עלמא דאתכסיא ומדבר שור הוא עלמא דאתגליא כי פי' שור הוא מלשון בחי' ראי' והבטה כמו בנות צעדה עלי שור (בפ' ויחי) ופרש"י עלי שור על ראייתו כמו אשורנו ולא קרוב, והנה כאשר הלכו בים שהוא עלמא דאתכסיא אשר שם השיגו שם הוי' דלעילא שלמעלה מהשתלשלות וכמ"ש בקי"ס ויראו העם את הוי' ויאמינו בהוי' כי ויראו את הוי' היינו הוי' דלתתא עלמא דאתגליא שהוא בבחי' השגה ושייך בו לשון יראה יראה בושת כמשל הרואה את המלך ויאמינו בהוי' הוא הוי' דלעילא עלמא דאתכסיא שאינו נראה ומושג ולא שייך בו בחי' יראה כ"א אמונה ולכן בשעת קי"ס כתיב אשירה לה' כי גאה גאה בחי' עלמא דאתכסיא, והנה אחר שנתעלו בני לבחי' זו לא רצו ליסע משם כי לא רצו ליסע ולינתק א"ע מבחי' זו שהוא ההתדבקות בבחי' עצמות אוא"ס שהוא הסוכ"ע כנ"ל ובאמת צריך שיהי' גילוי אוא"ס בעלמא דאתגליא ע"י תורה ומעש"ט להיות דירה בתחתונים דוקא, וזהו ויסע משה שהסיען בע"כ אע"פ שלא רצו ויצאו אל מדבר שור שהו"ע הירידה דטורי חשובא לגילוי דטורי נהורא, ועד"ז הו"ע אנשי יריחו היו כורכין את שמע ולא היו מפסיקים בבשכמל"ו שהוא ג"כ שלא רצו בבחי' עלמא דאתגליא שרגליה יורדות וע"ד ענין מדבר שור שממנו נמשך ויבאו מרתה ואעפ"כ אין הלכה כאנשי יריחו.

והנה ברבות (שה"ש) ע"פ משכני אחריו כו' פי' שענין ויסע משה היינו ענין משכני אחריו נרוצה שכל מקום שהי' משה מסייען הן נמשכין אחריו שנאמר משכני אחריו נרוצה, והיינו כיון שמשנה המשך להם קי"ס

גילוי שם הוי' דלעילא שוה"ע משכני לכך אחר"ך נרוצה גם בבחי' אחר"ך
היינו מדבר שור עלמא דאתגליא הנקרא אחרי הוי' וברבות (בשלח כ"ד)
ע"פ ויצאו אל מדבר שור שנתאוו ישראל לעשות בו שורות שורות דגלים
דגלים וכן איתא ברבות (שה"ש ע"פ כתפוח בעצי היער) ויצאו אל מדבר
שור מלמד שנתנבאו ע"ע שעתידין להעשות מחנות מחנות דגלים דגלים
שורות שורות והיינו פי' שור לשון שורות והיינו ענין ד' מחנות שכינה
שהם הד' דגלים שכ"ז נמשך להם ע"י ירידתם בעלמא דאתגליא להיות
דירה בתחתונים להמשיך הגילוי למטה כמו למעלה וזהו שנקראו ישורון
שפי' בע"ח שהוא לשון שורות וכן בפסוק ישור על אנשים (איוב לג כ"ז)
פרש"י יעשה שורה של אנשים, ובוהר (וישלח קע"ז ב') ישורון כד"א
ישור על אנשים בגין דנטיל שורה להאי סטרא ולהאי סטרא ובגין אינון
תרתין שורין איקרוון ישורון ופי' בוהרי חמה תרין שורין הם חו"ג והתפארת
מיישר ביניהם ומחבר חו"ג והיינו ענין ג' קוין חת"נ קו ימין זהו שורה
אחד בג"ה משמאל זהו שורה משמאל, וקו האמצעי מיישר ביניהם ומחברם
ע"י שממשיך מבחי' אין מבחי' כתר כענין עושה שלום במרומיו וזהו ענין
שורות שורות ג' קוין הנ"ל או הב"ד חג"ת נה"י וכ"ז נמשך לו ע"י הירידה
במדבר שור כנודע מענין מי זאת עולה מן המדבר עילוי' מן המדבר כי
יתרון אור נמשך מן החושך וכמבואר בוהר (תצוה קפ"ז א') וברבות (בשלח
פכ"ד) בענין ויצאו אל מדבר שור אין אנו מוצאין שיש מדבר ששמו שור
ומהו מדבר שור בזכות אברהם שכתוב בו וישב בין קדש ובין שור וי"ל
הפי' ג"כ כי ישב בין קדש ובין שור כי אברהם הוא חסד לכן ישב בין
קדש ח"ע לשור ח"ת וגם המשיך מבחי' קדש שהוא ח"ע שבו מלובש א"ס
ב"ה הסוכ"ע לבחי' שור הוא עלמא דאתגליא, והנה עוד שם ברבות מדבר
שור עד שלא ניתנה התורה הי' העולם מדבר כיון שמשנתינה התורה געשה
שור ולע"ל אני אהי' לה שור שנאמר ואני אהי' לה גאום ה' חומת אש
סביב והיינו שלע"ל יהי' גילוי סוכ"ע ממש למטה וזהו"ע מדבר שור, ובוהר
(בשלח ס' א') מאי מדבר מדברא דהוּו בעאן לאסתכלא בי' זיו יקרי' דמלכא
קדישא ולע"ל זהו"ע כי עין בעין יראו, והיינו שבחי' סוכ"ע שנק' שור
לשון חומה יומשך להיות בעלמא דאתגליא.

והנה ממדבר שור שהוא בחי' עלמא דאתגליא מזה ויבאו מרתה, ואיתא
ברע"מ (נשא קכ"ד ב') בגין דהיו ישראל עם ערב רב כולהו הם
אילנא דטו"ר וע"ד חצי מתוק מסט' דימינא וחציו מר מסט' דשמאלא ובזמנא
דערב רב תוו מחטיאין לון לישראל הוּו כאלו הוּו כולהו מסטרא דרע ומיא
אתהדרן כולהו מרירן כההוא עץ מר במיא, הה"ד ויבאו מרתה עכ"ל.
מלשון זה משמע דק"ג הנק' אילנא דטו"ר עדיין רק חציו מר, ושיהי' מים
המרים זהו כשק"נ מתחברת לג"ק הטמאות, ואפשר לדחות דאילנא דטו"ר
הוא המל' ולא ק"ג ובוהר (שמות ט"ו ב') בענין שקדים ת"ח שקדים מנהון
קרי' מנהון מתיקין ורמיזא אית לון אית מארי דינא קשיא כו' מקל

שקד כו', וישקוד ה' על הרעה כו'. והנה לא יכלו לשתות מים ממרה והטעם כי מריב הם בעצמם הדור המר שהוא והיינו כדאיתא בזהר (ח"א ד' א') מאן מנכון די חשוכא מהפכין לנהורא וטעמין מרירו למיתקא עד לא ייתון הכא וכ' תרמ"ז שם זה כלל גדול בעבודת ה' ירמוז ב"פ סו"מ ועש"ט וירצה הרע תעשה אותו טוב והוא המתקת ק"ג להחזירה אל הקדושה וזה בעשיית המצות ולימוד התורה וקבלת היסורין שהוא אחת ממי"ח מעלות שהתורה נקנית בהם שבוה מזדכך החומר וחוזר רוחני ואמר וטעמין מרירו למיתקא שמחמת היסורין טועמין בהם טעם מתוק והענין כי הנה כתיב כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחת מוסר הרי שדרך חיים שהוא העוה"ב או פנימית התורה שלמעלה מנר מצוה ותורה אור שהוא חיצוניות התורה, הנה הוא נמשך ע"י תוכחת מוסר דוקא, כי ע"י היסורין נזדכך הכלי עד שיוכל לקבל גילוי הפנימית, וע"ד שגלות מצרים נק' כור הברזל וזהו"ע לשתות מים ממרה דוקא שמבחי" מרירות היסורין ה"י יומשך לו לשתות מים עליונים ואפשר ג"כ מהפכין חשוכא לנהורא ע"י קיום מ"ע ולימוד התורה וטעמין מרירו למיתקא ע"י קיום מל"ת וד"ס שזהו בחי' עליונה יותר ועו"ג שחורות כעורב וז"ש ושם נסהו היינו אם יוכלו לשתות מים ממרה ע"ד הנ"ל שזהו"ע הנסיונות וזהו ונפש רעבה כל מר מתוק, פי' ונפש רעבה היינו ע"ד למען ספות הרוה את הצמאה שכנס"י נק' צמאה ליוצרה, וזהו רעבים גם צמאים ולכן כל מר מתוק דטעמין מרירו למיתקא, והנה הה"מ נ"ע פי' באו"ת בענין ויסעו ממרה ויבאו אלימה וז"ל ויבאו מרתה שנפלו לדבר רע ולא יכלו לשתות שהאהבה שבגבורה לא נתגלה להם והטעם כי מרים הם פי' העם לא ה"י טובים כי אם היו טובים ה"י אדרבה משם בא להם טובה יתירה שבכל דין יש בתוכו חסד ואם היו שוברין הדין היו באין להטוב, וזהו ויסעו ממרה ויבאו אלימה הוא אותיות אלקים רק הצירוף הוא כך אלי מה מה נק' דבר שאינו מושג והחסד שבו אינו מושג, וזהו אלי הוא חסד ומה לשון אינו מושג ואלי אל יו"ד החסד הנמשך מהחכמה עכ"ל.

ולבאר דבריו נבואה על הסדר ויבאו מרתה שנפלו לדבר רע י"ל היינו ק"ג עה"ד טו"ר א"נ כוונתו לדבר רע ממש והכל א', כי ממי נמשך הרע משלוחי הדין שמגבורות קשות דנוגה ולא יכלו לשתות שהאהבה שבגבורה לא נתגלה להם ר"ל דהרע הוא ע"ד כי מנסה ה' אתכם לדעת כו' וכמו כי ה' אמר לו קלל וכשעומד בנסיון ומקבל באהבה אוי שובר את הקליפה והדין הקשה ונמשך ומתגלה הניצוץ אלקות שבו וזהו"ע האהבה שבגבורה כי חושך שבטו שונא בנו כו' והקב"ה רמו לאברהם שיבחר שעבוד מל' אכן כשכועט ולא יכול לקבל ח"ו נק' ולא יכלו לשתות והטעם כי מרים הם שהעם לא היו טובים, וכן איתא ברבות ויקהל פ' ג' כי מרים הם א"ר לוי הדור ה"י מר והנה ויסעו ממרה ויבאו אלימה הוא אותיות אלהים רק הצירוף הוא כך אלי מה ר"ל שנתהפך מהמרירות והדין

הנמשך משם אלקים לבחי' חסד הנק' אלי ופי' אלי חסד הנמשך מהחכמה שהוא מה שלמעלה מההשגה היינו למעלה מהחסד הנמשך מהבינה והו"ע האהבה שלמעלה מהשכל המושג ובאו לבחי' זו ע"י ויסעו ממרה שהוא בירור האהבה שבגבורה כו'.

ולהבין בתוס' ביאור ענין פירושו של הה"מ ג"ע שהאהבה שבגבורה לא נתגלה להם, ויובן זה עפמ"ש במ"א בענין והפכתי אבלם לששון וניחמתים ושמחתים מיגונם (ירמי' ל"א י"ג) ובגמרא (ברכות ג"ה ב') לאומרו בהטבת חלום, כי גם הגלות בבל נק' היינו כחולמים, וזהו"ע שלש הפוכות להפך המר למתוק והאבל לששון, וי"ל גם אם יבנה בהמ"ק בב"א ולא יהי' אבל בט"ב מדוע יהי' יו"ט ושמחה הלא אין כאן אלא היציאה ויהי' א"כ כאלו לא נחרב שלא הי' ט"ב יום מר ואיך יהי' יו"ט. אך הענין יובן ע"פ הקדמה הידוע דכל עיקר ההשתל' הוא במדת החסד, כמ"ש חסד אל כל היום שהרי כל השפעה גם של הגבורות הוא חסד כשיורד ומתצמצם בשביל המקבל שיוכלו לקבל ומכש"כ ההתלבשות שמתלבשים זב"ז מעילה לעלול בירידת המדריגות בודאי חסד גדול הוא כגון שמתלבש השכל במדה שזהו חסדים מגולים מצד שחפץ ורצון הטוב להטיב הוא מתלבש בכמה לבושים כדי שיוכל המקבל לקבל השפע וכל שהחסד יותר אוי יותר נמשך ומתלבש בכמה לבושים (ע"ד וידבר שלשת אלפים משל וכן התורה נק' תורת חסד לפי שהיא בחי' ירידה שירדה ח"ע ונתלבשה למטה ונק' משל הקדמוני) ונמצא כל עיקר התלבשות הפרצופים הוא מחמת חסד עליון וכמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה (וזהו ג"כ ענין יומם יומא דאזיל עם כולהו יומין שהוא החסד שנותן כח בכל הספירות שיהי' נמשכים ומתפשטים כמבואר ברמ"ז (אמור ק"ג ב') והיינו כנ"ל שלהיות המשכה והתפשטות מכל בחי' זהו מחמת החסד) והנה עכ"ז חסד זה אינו פנימית החסד לבד אלא בחי' חיצונית (כי בכל השפעה א"א להתגלות הפנימית ממש) אבל הפנימית אינו מתגלה אלא בהיפוך דהיינו כשמתלבש בדין וצמצום גמור, זהו נמשך דוקא מפנימית החסד ויובן זה עד"מ אב האוהב את בנו מצד הטבע הנה אהבה זו ישנה בלבבו אליו בתמידות אך הוא בהעלם כטבע האב לבן, והנה כשהבן נופל לארץ או מתטנף בצואה וכדומה אוי ירגז ויכעס עליו האב מאד על אשר הושפל ונמאס כ"כ והרי כעס זה בא לידי דין גמור שהכהו ומייסרו ע"ז אבל עכ"ז אע"פ שהכהו ועשה בו הדין הנה האהבה הוא שהכריחו לכך כי אם לא הי' אוהב לא הי' איכפת לי' כלל אם הושפל או נמאס כמו שלא יכעוס בנפול לארץ בן חבירו ואדרבה בכעס זה באה האהבה הטבעית בהתגלות גדולה ובהתלהבות רשפי אש תשוקת עוז האהבה ביתר שאת הרבה מכמו שהי' האהבה תחלה בהעלם בלבבו שהרי מחמת עוז אהבתו אליו נגע ללבבו מה שטנוף בצואה וכל שהבן יקר בעיניו יותר אוי יותר יגע ללבו כו' נמצא האהבה נתגברה יותר בשעה שכעס ורגז עליו והוא בחי' פנימית עוז האהבה (שנגע ללבו מאד עד שנתלבש גם בהדין שהוא היפוך מחיצוניות

האהבה וחסד ואין זה אלא מחמת פנימית האהבה שגובר על החיצונית האהבה והחסד ומבטלה ומתלבש בהיפוכה) ומתחלה הי' בלבו רק חיצונית האהבה אך התלבשות גבורות ודין שהפנימית אהבה מתלבשת בכעס של רוגז להכותו דהיינו בהפכה ממש נמצא בכעס זה יש שני הפכים דהיינו הפנימית של כעס זה הוא רק בחי' חמימות רשפי אש תשוקת האהבה וחיצונית הכעס בא לידי דין גמור להכותו ולייסרו היפוך האהבה והיא הלבשה בדבר המנגד ממש, אבל אין ההלבשה אמת, שהרי אנו רואים אחר שיוסר ההלבשה של ההכאה נשאר פנימית הכעס לבד דהיינו עוז אהבתו שהביאתו לידי כעס זה ואז יבכה האב עליו בעין חמלה יתירה למה הוכאו כי היתה ההכאה דין ממש, והרי אנו רואים מזה שלאחר ההכאה נשאר פנימית האהבה שבאה ברשפי אש הכעס בהתלהבות יתירה בשביל הדין להכותו אבל אחר ההכאה נשארה במעלתה מצד עוז האהבה שהיא כעת בהתלהבות רשפי אש ביתר שאת הרבה מכמו שהיתה תחלה בהעלם ומכ"ז יובן הנמשל בת"ב שנחרב בהמ"ק מפני עוונות בניי שהיו בבחי' כעס ורוגז גדול ששפך כאש חמתו הרי כעס זה יש בו פנימית וחיצונית כנ"ל במשל ופנימיותו הוא האהבה ברשפי אש שבאה בגילוי גדול מן ההעלם מפני שבני בכורי ישראל הבן יקיר לי אפרים יצר לה' מאד לכלותם בעוונם ועון ביטול תורה והצער הזה הוא מחמת פנימית האהבה דוקא כנ"ל והוא בא ברשפי אש הכעס עד להתריב ולהשחית בלע ה' ולא חמל כו', וזהו כעין הנזכר בפרד"ס (שער ה' פ"ג) בשם ספר הבהיר המים הרו וילדו אפילה מורה כי עלת וסבת הגבורה שהוא האפילה היתה החסד שהוא המים וכן נדרש בזהר מיא אעדו חשוכא וראי' אברהם הוליד את יצחק, וזהו הנדרש ברבות (ר"פ שמות) ע"פ חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר, ומבואר שם דהמוסר זהו"ע הגלות שגלו למצרים ה"ז בא ונמשך מפני האהבה דוקא, אך בחי' כעס זה שבא לידי דין גמור לאחר שעשה הדין וכלה הרוגז דהיינו לע"ל שיובררו הגבורות קשות ששפך כאש חמתו תשאר פנימית האהבה שהיתה מסותרת בהכעס ואז יש ריבוי תוס' אור כאור חסד עליון מכמו שהי' תחלה גילוי החסד ואהבה שהוא רק מבחי' חיצונית וזהו שלע"ל יתגלה פנימית האהבה ויהי' ת"ב מועד ושמחה דוקא מה שעכשיו חג הפסח יו"ט וגילוי החסד והאהבה (היינו חיצונית חסד עליון לבד שהוא ירידת השפע מעילה לעלול בהתלבשות רבות שכ"ז בחי' פנימי האהבה הוא בהעלם כמו מה שמטבע הטוב להטיב הוא רק חיצוני הגילוי, אבל לא בריבוי ותוס' אור בהתלהבות פנימי האהבה שהוא הנמשך ע"י הכעס אך כ"ז שהכעס מלוכש בחיצונית הלבוש שהוא הדין הגמור בזמן הגלות ה"ז היפוך האהבה ממש, לאחר שינחם ה' על עמו וישים ללבו עוז האהבה כו' הרי מחמת הכעס הקדום בא לידי גילוי פנימי האהבה והיינו הטעם שלע"ל יהופכו הקללות לברכות כי הקללות הוא מצד הכעס ולאחר שקבלו השעבוד גליות יהי' הקללות עצמן ברכות יתירות מפני פנימי האהבה שיש בהן היינו בחי' חסד שבגבורה שהוא פנימי יותר מעצם החסד, וזהו שלע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו.

כי אברהם הוליד את יצחק היינו חסד שבגבורה זהו גבוה מבחי' החסד לאברהם עצמו ובוה יובן הפסוק והפכתי אבלם לששון דוקא אבלם ויגונם יהופך לששון וליו"ט. אך איך יהופך מן הקצה אל הקצה. הענין הוא שגם בתחלה הי' התלבשות בכעס בבחי' שני הפכים וכשיסירו הלבוש יתראה בגילוי מבחי' הפנימי' וזהו והפכתי שנהפך המר ממש למחוק ואזי הוא מתיקות גבוה יותר מדבר המתוק בעצם כי הוא פנימי' האהבה, וי"ש ומתוקים מדבש ונופת צופים וזהו"ע המדרש (באיכה ע"פ השביעני במרורים הרוני לענה באיכה סי' ג' ט"ו) השבעני במרורים זה יו"ט הראשון של פסח דכתיב בו על מצות ומרורים יאכלוהו הרוני לענה מה שהשביעני בליל יו"ט הראשון של פסח הוא ליל ט"ב עכ"ל המדרש שט"ב ופסח ענין א' הוא כנודע מהסימן א"ת ב"ש כו' שט"ב יחול ביום שחל א' דפסח וזהו א"ת כו', והיינו לפי שט"ב שהוא הכעס והדין נמשך דוקא מצד פנימיות האהבה אשר חיצוניותה הוא בחי' ההתגלות חסד עליון בכל הפרצופים ועכ"ז הפנימי' הוא בהעלם כי אית חסד ואית חסד היינו חסד מלגאו שהוא הפנימי' וחסד דלבר שהוא החיצוני' שהחיצוני' הוא חסד דאצי' והפנימי' הוא חסד דעתיק וביו"ט של פסח הגילוי מבחי' אצי' אך ע"י הדין שבט"ב נמשך ונתגלה חסד דלגאו ופנימי' האהבה וכמ"ש ויהפוך ה' לך את הקללה לברכה כי אהבך כו'.

ועתה מתורץ הקושי הנ"ל בענין והפכתי אבלם לששון וניחמתים מיגונם
הנחה מן היגון בלבד הוא אלא גילוי פנימי' אור האהבה וחסד שיתגלה לאחר כלות היגון שהוא אהבה עליונה יותר מגילוי האהבה שמקודם כו', ע"כ תוכן הדרוש ע"פ והפכתי אבלם לששון. נמצא עולה מזה שהחסד שבגבורה מה שהמים הרו וילדו אפילה זהו גבוה יותר מעצם החסד, ועמ"ש כה"ג ע"פ שחורה אני ונאווה שע"י בחי' שחורות כעורב נמשך גילוי עליון יותר מע"י בחי' ושער רישי' כעמר נקי, והיינו שע"י החושך של הלילה והגלות יהי' גילוי בחי' שבעתיים כאור שבעת הימים שלמעלה ממדות יום כו', וזה שאמר המגיד נ"ע בפי' ולא יכלו לשתות מים ממרה שהאהבה שבגבורה לא נתגלה להם, ור"ל כי מרה זהו הדין הגמור וגבורות הקשות וכמו ט"ב שנק' יום מר, אך באמת יש בחי' מים במרה שהרי המים הרו וילדו אפילה דהיינו שסיבת הגבורות נמשך ונתלבש בדבר ההיפוך מהאהבה הוא בחי' מרה כו', ומי שמבין זה לאשורו ומקבל באהבה כמ"ש באגה"ק סי' כ"ב וז"ל וכמו אב רחמן חכם וצדיק המכה בנו שאין לבן חכם להפוך עורף לגוס למצוא לו עזרה או אפילו רק מליץ יושר לפני אביו הרחמן והצדיק וחסיד רק להיות ישר יתוה פנימו עם אביו פב"פ לקבל * הכאותיו באהבה לטוב לו כל הימים כו' ויראה לעין גדול אהבתו של אביו * אליו

לקבל : כ"ה גם באוה"ת פי' מסעי ע' אישפו. אבל באגה"ק : לסכול.
של אביו : כ"ה גם באוה"ת שס. אבל באגה"ק אין תיבות אלו.

המקלקלת השורה כמשל מלך גדול ונורא הרוחץ בכבודו ובעצמו צואת בנו יחידו מרוב אהבתו כמ"ש אם רחץ ה' צואת בנות ציון כו', ברוח משפט כו' וכמים הפנים אל פנים תתעורר האהבה בלב כל משכיל ומבין יקר מהות אהבת ה' אל התחתונים אשר היא יקרה וטובה מכל חיי העולמים כולם. כמ"ש מה יקר חסדך אלקים (פי' החסד שבגבורה שנק' חסדך אלקים) כי טוב חסדך מחיים כו' כי החסד שהוא בחי' אהבה מגולה אשר הי' תחלה מלובשת ומוסתרת בתוכחת מגולה וימתקו * הגבורות בשרשן ויתבטלו הדינין נס"ו עכ"ל. ועל מעלה זו שקבל הדין באהבה נשתבח שאול המלך ע"ה כמ"ש ברבות סדר (אמור פכ"ו) באו וראו ברי' שבראתי בעולמי כו' ישמח על מדה"ד שפוגעת בו עכ"ל. ונק' לכך שאול בחיר כו' בש"ב סי' כ"א ו' ופרש"י ב"ק יצאה ואמרה בחיר ה', וע"ז נשתבחו ישראל בפסוק גפן ממצרים תסיע כמ"ש ברבות סדר בחקתי פל"ו מה גפן זה יש בה יין ויש בה חומץ זה טעון ברכה וזה טעון ברכה, כך ישראל חייבין לברך על הטובה ועל הרעה כו' ע"ש. ובמשנה פ"ט דברכות. וזהו ענין לשחות מים ממרה שמבינים החסד שבגבורה בחי' מה יקר חסדך אלקים כנ"ל. ועי"ז ממתיקים הדינין ממש ומתבטל הלבוש המר ונתגלה פנימי' האהבה ומשם ויבאו אלימה כבר נת"ל אות א' הפי' בשם הה"מ כי אלימה פי' אלי מ"ה היינו החסד הנעלם וזכו לזה ע"י ויסעו ממרה שהוא ג"כ חסד שבגבורה שהוא מה שהחסד נעלם תוך הדין ולכן עי"ז זכו לגילוי חסד דמ"ה היינו מה הוא בחי' חכמה כח מ"ה וכמ"ש משה ונחננו מה שהוא מה שלמעלה מבחי' בינה והשגה כו' ובת"ז דקמ"ד ע"ב בתיקון ששי שאחר השבעים תיקונים וז"ל צדיק כתמר יפרח ועלה אחמר דמתה לתמר דאתמר בה ויבאו אלימה כו' מבואר דמפרש אלימה הוא המל' וא"ש דשם י"ב עינות מים שהם י"ב שבטים ששרשם מהמל' וע' תמרים היינו מה שמשתלשל מהם ע' גפן דיעקב וא"כ פי' ויסעו ממרה הוא ק"ג שדוקא ע"י בירור דמרה נמשך להיות ויבאו אלימה הוא מל' דאצי' והיא ודאי עלי' עצומה מההיפוך אל ההיפוך. ומה שנק' המל' אלימה י"ל מפני שהיא מקבלת מבחי' מי כמוך באלים הוי' ובזח"ג בתחלת האידרא דקכ"ח ע"א משמע דמפרשו על ע"ק וכ"ג ממ"ש ע"ז בגמ' פ"ה דגיטין דנ"ו ע"ב מי כמוך באלמים כו' ושותק אשר השתיקה הוא מבחי' מו"ס דא"ק כנודע מענין שתוק כך עלה במחשבה שהוא למעלה מהשכל המושג. ובכלי יקר ע"פ מי כמוך כ' שאין כוונתם ז"ל להוסיף מם אלא באלים הוא בחזקים כמו שפרש"י וכך פירוש כי כל השומע עלבזו ומתאפק להיות כמחריש וכובש את יצרו הרי הוא חזק ותקיף כי איזהו גבור הכובש את יצרו כך כבי' בזמן שהקב"ה שותק כו' ע"ש. ועי"ז ארו"ל רפ"ד דאבות פסוק טוב ארך אפיים מגבור כו' וא"כ הכל הוא בא"א ומו"ס והמל' כנס"י כשמקבלת מבחי' זו שיהי' בה ג"כ בחי' חזוק הנ"ל ע"י שמקבלת מבחי' משכיל לאיתן נק' אלימה והוא ג"כ מלשון ובריא אולם

וימתקו : כ"ה גם באוה"ת שם אישפת. ובכתי"ב ב' שם : וימתקו. ובאגה"ק : וימתקו.

שהוא היפוך ענין מחלה ומרה המחלשת גילוי כח הנשמה בגוף ע"ד כשל בעוני כחי כ"א תכלית בריאת הנפש מבלי שום חולה כו' גם אולם ענינו אמת כמ"ש ואולם חי אני והמל' נק' אלימה שהיא מקבלת מבחי' אמת והוא בחי' אמונה וכמ"ש תתן אמת ליעקב, גם כענין ואני אפתח לך כפתחו של אולם, וזהו ענין ויבאו אלימה, גם ענין מי כמוך באלים הוי' י"ל ע"ד והי' הוי' לי לאלקים שבחי' שם הוי' יהי' בבחי' שם אלקים לגבי עצמות אוא"ס וכמו שעכשיו שם אלקים לגבי שם הוי' ועז"נ מי כמוכה באלים הוי' שאין ערוך בחי' שמות דאל ואלקים לגבי בחי' שם אלקים דשם הוי' כשהוא בבחי' אלקים ולכן נאמר הפסוק זה בקי"ס לפי ששם נאמר עד יעבור עמך הוי' היינו למעלה משם הוי' היינו התגלות עצמות אוא"ס בחי' כי גאה גאה כו' אדון הנפלאות כו' כמ"ש בת"א ע"פ אשירה להוי' ואזי שם הוי' יהי' בבחי' אלקים לגבי עצמות אוא"ס, ועז"נ מי כמוך באלים הוי' כו' נאדר בקודש עצמות אור א"ס וכמ"ש שאו ידיכם קדש וברכו את הוי', והנה כאשר שם הוי' יהי' בבחי' אלקים אזי והאבן הזאת שהוא כנסי' תהי' בית אלקים, וכמ"ש בת"א פ' ויצא ווהי"ע ויבאו אלימה אותיות אלקים בבחי' מל' כשמקבלת מבחי' מי כמוך באלים הוי' מי אל כמוך כו' ושם שתיים עשרה עינות מים ע"ד ששם עלו שבטים שבטי י"ה שי"ב שבטים דנוק' מקבלים מאו"א ומכתר וזהו עדות לישראל כו', וזהו ויחל משה אבל בימי דניאל כתיב לא חלינו כמבואר ברבות (כי תשא פמ"ג) והיינו כי משה הוא בחי' דעת וזהו משה מלגאו ויעקב מלבר כי יעקב תפארת ומשה דעת פנימי' התפארת וע"כ משה דוקא יוכל להמתיק הגבורות כי הדעת ממשיך מהכתר וע"י הדעת נעשה חיבור ויחוד פנימי' דחוב' כו'.

וז"ל ויחל משה את פני הוי' אלקיו דהנה ארז"ל ספ"ג דפסחים בפירוש ביום ההוא יהי' הוי' אחד שכולו הטוב והמטיב, והיינו התגלות ע"ק משום דלית שמאלא בהאי ע"ק משא"כ בז"א יש חו"ג, ולכן על שמועות הטובות הנמשכים מחסד אומר ברוך הטוב והמטיב ועל שמועות הרעות הנמשכים ממדה"ד אומר ברוך דין האמת, וכ"ז הוא עכשיו שמאיר הוי' דז"א, אבל לע"ל שמאיר שם הוי' דע"ק יהי' כולו הטוב והמטיב וזהו הוי' אחד, אך הרי בק"ש אנו אומרים גם עכשיו שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד המכוון ע"ד דטעמין מרירין למיתקא, שגם מדה"ד כולו טוב, וכמ"ש בסש"ב ר"פ כ"ו בפ"י אשר תייסרנו י"ה שנמשך מעלמא דאתכסיא וכמשארז"ל ע"פ והנה טוב מאד טוב זה מלאך החיים מאד זה מה"מ (ועיין ביאור שחורה אני ונאווה) שלכן הל"ת שהם מגבורות שחורות בעורב שרשן גבוה יותר מהמ"ע ששרשן מבחי' כעמר נקא כו', ולכן אנו אומרים גם עתה הוי' אחד וזה אמר משה במשנה תורה ששם בכל הפסוקים נאמר הוי' אלקיך, ובפסוק זה אמר הוי' אלקינו הוי' אחד אלא שלע"ל שיהיה ע"ק בגילוי ממש לא יהיה שמועות הרעות כלל, ועכשיו שנמשך ע"י ז"א עכ"ז זהו בחי' דין האמת, וחותמו של הקב"ה אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון כו' וא"כ כולו

טוב ולכן צריך לקבולי בשמחה, אך משה שהיה יכול לטעום מרירו למיתקא באמת. לכן המשיך ממש האור מע"ק בז"א בגילוי מעין מה שיהיה לע"ל ביום ההוא יהיה הוי' אחד ולכן המתיק את המר בפועל שלא יהיה שמועות רעות ויהיה רק טוב בגילוי, וזהו ויחל משה את פני הוי' אלקיו והוא שהמשיך אור פנים דע"ק בז"א דהיינו הבחינה מה שלע"ל יהי' הוי' אחד המשיך עתה ג"כ בחי' זו, וכמ"ש בוח"ג דקל"ח א' שמשה המשיך יגמדה"ר מע"ק לו"א.

וזהו דקדוק לשון ויחל משה את פני ה' אלקיו ובימי דניאל ולא חלינו את פני הוי' אלקינו בטי' ט' י"ג, י"ל כי יש בחי' פני ה' בעושי דע להכרית מארץ זכרם וכתוב ואני אתן את פני באיש ההוא והכרתי אותו בפ' קדושים כ' פסוק ג' וע"ש בפרש"י פנאי שלי פונה אני מכל עסקי ועוסק בו, ואי"כ ויחל משה את פני ה' היינו שהעביר פנים של זעם שיהי' ע"ד בקשת דוד פני אלי וחנני דהיינו שהיפוך מדה"ד למדה"ה, והיינו ע"י שהמשיך פנים דע"ק להאיר בפנים דז"א ע"ד כי צדיק ה' צדקות אהב ישר יחזו פנימו ע' בזהר ויקרא דט"ו סע"א ובלק"ת פ' ראה בביאור ע"פ כי תשמע בקול בענין לעשות הישר, גם י"ל כי להמתיק המר ששרשו ב"פ ק"ך צירופי אלקים כנ"ל זהו ע"י הדרך מ"ש גבי אליהו ויאמרו הוי' הוא האלקים הוי' הוא האלקים שע"י ענין זה דב"פ הוי' הוא האלקים (כמ"ש בלק"ת בד"ה שובה ישראל) ע"ז ממתיקים הגבורות הנמשך מבחי' ב"פ ק"כ צירופי כו' גימט' מר כו'.

והנה משה טען זכור לאברהם וליצחק ולישראל עבדיך כו' ואיתא ברבות (תשא פמ"ד) משל למלך שהפקיד לו אוהבו אצלו עשרה מרגליות מת אוהבו והניח בת אחת עמד המלך ונטלה לאשה ועשאה מטרונא ונתן לה שלשלת של יו"ד מרגליות לאחר ימים אבדה השלשלת כו' התחיל המלך מבקש להוציאה אמר מגרשה אני מביתי התחיל שושבינה מפייסו ואמר לו אי אין אתה יודע שאני יודע שהפקיד אביה אצלך עשרה מרגליות יוצאות יו"ד ביו"ד, כך אמר משה בשביל שביטלו עשרת הדברות אתה כועס עליהם הזכר שנסית אברהם ביו"ד נסיונות ויצאו עשר בעשר הוי' זכור לאברהם כו' והענין מבואר לעיל ברבות (פמ"ב) ע"פ י"א ימים מחורב במיוחד שבעשרה חטאתם בשמי אנכי כו', כי בקדושה ע"ס ובק"ג י"א לפי ששם מאיר רק בבחי' מקיף כי אין קדש מתערב בחול והם בעגל רצו ג"כ שיהי' ע"ד בק"ג י"א והיינו דרך הר שעיר כדי שילכו בשרירות לבם ואעפ"כ יקבלו חיות ע"ד שעשו מקבל מבחינת המקיף וחשבו לקבל מהמקיף כו' בפנימי' מבחי' פני שור ולכן כמו מצרים ממזל טלה כו' צאן בהמה דקה ושור בהמה גסה כו', רבוי החיות אך אברהם נתנסה יו"ד נסיונות ור"ל כי הנסיון הסתר פנים המורה ע"ד עזב ה' את הארץ כדעת המכחישים הנ"ל ובאמת המכוון בהסתר בשביל שיעמוד בנסיון ע"ד גבורי כח ואוי

ואוהביו כצאת השמש בגבורתו וא"כ עמד ביו"ד נסיונות להמשיך הגילוי עשר ולא אחד עשר כו' שזהו גילוי היפך י"א המורה על ההעלם וזהו העשיר לא ירבה מעשר כו', שזהו מורה על ההעלם, אבל עשר מורה על גילוי וע"י יו"ד נסיונות עלי עשור ועלי נבל כינור של יו"ד נימין המשיך גילוי גדול בע"ס ע"כ עמד לישראל זכות זה נגד הפגם בבחי' י"א ימים מחורב כו'.

והנה ע"ז השיבו הנה אנכי כורת ברית נגד כל הגוים אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים כו', ופרש"י כורת ברית על זאת משמע לכאורה על י"ג מדה"ר וכמארז"ל (ר"ה י"ז) ברית כרותה ליגמדה"ר שאין חוזרות ריקם, וצ"ל מהו הבטחת אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ שהרי פסוק זה מדבר אחר מ"ת ולא הי' אחר מ"ת נסים ונפלאות יותר מכמו קודם מ"ת שהי' יצי"מ וקי"ס והמן ומ"ת עצמה, ואיך יבטיח עתה בגדולים מהם, וגם מהו אשר לא נבראו בארץ מה שיך נסים לארץ שאומר לא נבראו בכל הארץ, ואיך שיך לומר כלל על נסים נבראו, והנה בתי מפרש שקאי על גלות בבל כמ"ש על נהרות בבל וגם זה צ"ל דאיך הנפלאות קאי על גלות והכריתות ברית הי' עם משה, והענין דאעשה נפלאות קאי על בקשת משה ונפלינו אני ועמך שביקש משה שלא תשרה שכינה על עו"ג כ"א השראת השכינה יהי' רק על ישראל לבדו והוא דבר נעלם ונסתר ואינו ניכר אלא למשיגים בחכמת אלקות כדכתיב מה רב טובך אשר צפנת ליראיך והיינו דכתיב נגד כל עמך שהם בעצמם יכירו גדולתם בהשגת רוה"ק עליהם, וזהו שאמר אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים וא"כ ענינו דאין הפי' אעשה נפלאות נסים גשמיים אלא הכוונה נפלאות בהשגות גילוי אלקות ורוה"ק מעין מה שלע"ל ויקריים מי יתן והי' כל עם ה' נביאים, ולכן זהו בחי' אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים, ולכן הוא ג"כ רק נגד כל עמך שאין זה דבר הניכר אלא למשיגים כנ"ל ולשון נבראו ע"ד חמשים שע"ב נבראו בעולם, אך קשה ענין אשר לא נבראו בכל הארץ דהרי ארז"ל מתחלת הבריאה עיקר שכינה בתחתונים היתה כמ"ש ויתהלך ה' אלקים בגן עדן היום כו', אך הענין כי צ"ל מהו הכריתות ברית עם משה הלא הי' מקודם כריתות ברית עם אברהם וכמ"ש בפ' לך ביום ההוא כרת ה' ברית עם אברהם לאמר לזרעך אתן כל הארצות כו' ולא קאי הכריתות ברית על אברהם לבדו כ"א על ישראל ולכן אומר אשר כרת את אברהם ושבועתו ליצחק ויעמידה ליעקב לחוק לישראל ברית עולם, וא"כ מהו צריך עוד כריתות ברית עם משה דכתיב אח"כ כתב לך את הדברים כו' כי ע"פ כו' כרתי אתך ברית ואת ישראל כו', גם צ"ל עוד מה נצרך כלל כריתות ברית ואינו די הבטחה כי אם מבטיחים מקיימים, כש"כ למעלה, וא"כ מה נצרך הכריתות ברית, אך הענין כי הנה ענין כריתות ברית בגשמיות הוא כמ"ש (ירמי' ל"ד י"ח) העגל אשר כרתו לשנים ויעברו בין בתריו שכורתים דבר אחד על שני חצאים שמחצה אחד אינו ענין

כלל כמו"כ הוא כריתת ברית בין שני אנשים שכשם שאינו שוכח ע"ע כן לא ישכח על חברו, ולהבין זה על למעלה הוא כי הנה חלק ה' עמו כי הנה הקב"ה נק' חתן ביום חתונתו זו מ"ת וכנס"י נק' כלה כמ"ש לבבתני אחותי כלה כו' כי כתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו כל הנקרא בשמי הוא עולם האצ"י דשם איהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד, אבל בראתיו יצרתיו אף עשיתיו הוא בי"ע דמשם יפרד והנה צדיקיא דמתקריין בשמי הם ממשיכים להיות גילוי למטה כמו למעלה כמ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר כו' ולכן נקראו תמתי ואמרו ברבות תמתי תאומתי לא אני גדול ממנה ולא היא גדולה ממני, כי כמו צדיק ה' בכל דרכיו כמו"כ ועמך ישראל כולם צדיקים שממשיכים להיות גילוי אלקות למטה וזהו"ע שני הצאים כי הנה הקב"ה נק' חתן ביום חתונתו זו מ"ת וכנס"י כלה לבבתני אחותי כלה, והנה אחד לבדו הוא פלג גופא וע"י חיבורם געשה הולדה מוליד בדומה לו כמו"כ למעלה שיהי' נש"י מוליד בדומה לו שיוכלו להמשיך גילוי אלקות למטה זהו תמתי תאומתי ועד"ו פי' הה"מ נ"ע ע"פ עשה לך שתי חצוצרות שתי חצאי צורות כי ועל הכסא כמראה אדם עליו מלמעלה וכן נש"י נק' אדם כי אדם א' מחשבה ד' דיבור מ"ם מעשה ועי"ו ממשיכים בג' עולמות בי"ע ואזי נק' למעלה אדם על הכסא כמראה אדם עליו מלמעלה, והנה ע"ז ה' כריתת ברית עם אברהם להיות חלק ה' עמו ר"ל שהם חלק משם הו"י ע"ד תרי פלגי גופא כמש"ל וזהו לזרעך נתתי את הארץ הזאת שיהי' בבחי' ארץ כמ"ש כי תהיו אתם לי ארץ חפץ כי זרע צדקות ומצמיח ישועות כי מצות נקראים בשם זריעה כי כמו גרעין אין בו טעם וריח ועי"ו נצמח פרי עם טעם וריח וכמו"כ מצות תפילין למעלה הנה ד' פרשיות שבתפילין הם ד' מוחין ציצית ל"ב חוטין ל"ב ג"ה, אך הנה מ"ם צריך לזה ארץ כי גרעין בלא ארץ לא יצמח וכמו"כ נש"י נקראים ארץ כמ"ש כי תהיו אתם לי ארץ חפץ שעל ידם יצמח החפץ ורצון עליון וכמ"ש ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה כו' לכן בכדי שיהי' ישראל בבחי' ומדריגה זו דארץ ה' ע"ז כריתת ברית שיהי' בבחי' ומדריגת ארץ, והנה איתא ברבות (שה"ש די"ב סד"ה אשכול הכופר) ע"פ ביום ההוא כרת ה' את אברם ברית אברהם הרהר כרת ברית עם נח כו' ודחת בריתי לכריתו שמא יצמוד אדם אחר ויסגל מצות ומעש"ט יותר ממני וידחה בריתו לבריתי א"ל הקב"ה אל תירא אנכי מגן לך כו', וי"ל כי הברית עם נח זהו על השפעת חיות העולמות שלא יופסק ולא יתבטל לעולם כמ"ש וירח ה' את ריח הניחוח ויאמר לא אוסיף כו' ולא אוסיף להכות עוד כל חי כו' עוד כל ימי הארץ זרע וקציר כו' ועי"ו בא ברית הקשת וכדפרש"י בחומש ע"פ ואני הנני מקים את בריתי אתכם כו' ושורש בחי' זו נמשך מיחוד או"א שהם אין ויש והיינו מבחי' יחוד חיצוני או"א אבל מה שכרת ברית עם אברהם שהוא על יחוד זו"נ להוליד נשמות שזיווג זה נמשך מיחוד פנימי דאו"א ששורשו נמשך מעתיק וא"א ולכן דחת בריתו של אאע"ה לבריתו

של נח, וע"ד התורה שהיא חיי עולם גבהה מתתפלה שהיא חיי שעה כי בכלל מאתיים מנה, אבל בריתו של אאע"ה כיון שהוא על המשכה הפנימי להוליד נשמות אין שייך שיפסיקנו עוד אדם אחר אף אם יסגל מצות ומעש"ט ביותר, וכענין שנת' בענין מלוכת דוד דכתיב רמה קרני שנמשך מבחי' כי לא אדם הוא להנחם, ולכן כריתת ברית של אברהם הוא ע"י המילה ששורש המשכה זו באה מפנימי' יסוד דא"ק וז"ש המד"ר שם מנח לא העמדתי מגינים וצדיקים ממך אני מעמיד מגינים וצדיקים ור"ל כי הכריתת ברית עם נח לא הי' רק על שפע חיות העולמות ולא על הזיווג ז"נ להוליד נשמות גבוהות והיינו כיון שזה הי' קודם המילה וק"ג שהיא הערלה היתה דבוקה ביסוד לכן לא הי' אפשר שיומשך הזיווג ז"נ רק מאברהם ואילך התחיל הזיווג למעלה בז"נ להוליד נשמות והיינו אחר המילה, וזהו ממך דוקא אני מעמיד מגינים וצדיקים, וכיון שכן הרי שורש המשכה זו נמשך מעצמות ח"ע שבה שורה אוא"ס וגם החכמה מקבל מלמעלה מבחי' עת"י וא"א והוא בחי' אני ה' לא שניתי ועד"ו כתיב נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם דקאי על אברהם.

ועתה י"ל ענין הכריתת ברית עם משה מהו, והענין כי בכריתת ברית דאברהם כתיב הכל ארץ כמ"ש וזכרתי בריתי יעקב כו' והארץ אזכור והיינו אם ישראל יקיימו מעשה המצות ובאופן שישראל יהיו זכאים דעכ"ז צריך לכריתת ברית שיהי' ממש כמו שני חצאין שזהו הפלא וגם אם יעמוד אדם אחר ויסגל כו' לא ידחה בריתו אבל אם ח"ו שונאי ישראל לא יהיו זכאים ע"ז לא בא הכריתת ברית, אבל הגה אנכי כורת ברית דמשה היינו שאף אם ח"ו שונאי ישראל יהיו חטאים עכ"ו לא יחליפם ח"ו בעם אחרון וזה נמשך ממקום עליון יותר דהיינו מבחי' יגמה"ר שהם מע"ק כי הגה אמרו כתוב אחד אומר כי לא יטוש ה' את עמו בעבוד שמו הגדול ולא מזכיר ונחלתו, וארז"ל במדרש רות כאן בארץ כאן בחו"ל וצ"ל מה שייך זה לארץ ולחו"ל, אך הענין כי ארץ הוא מעשה המצות כי כתיב ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ, ואזי נקראים נחלה עד"מ שאדם מפרנס א"ע מנחלה שלו, במו"כ ישראל נקראים נחלתו כי ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים, אבל בחו"ל היינו כשאין מקיימים מצות ואזי אין נקראים נחלה, אך עכ"ו כי לא יטוש ה' עמו והוא ע"י תשובה שממשיכים יגמה"ר, וע"ז היה ג"כ כריתת ברית, כי ברית כרותה ליגמה"ר שאינן חוזרות ריקם, וזהו וזכרתי בריתי יעקב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור ארץ הוא מעשה המצות, וכמ"ש וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ כו', וכתיב אח"כ ק"ש וק"ש היא חובת הגוף ונוהג בין בארץ ובין בחו"ל, מ"מ גקי הכל בארץ כו', אבל אח"כ אומר ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם שאין בחי' זו דארץ מעשה המצות כנ"ל מ"מ לא מאסתים ולא געלתים לכלותם כו' וזכרתי להם ברית ראשונים והיכן מצינו ברית ראשונים, אך הענין כי הבחי' פ"י ברית ראשונים הם

ג' ראשונות כח"ב וא"כ זהו למעלה מבחי' ברית האבות שהם חג"ת והיינו מה שהמשיך משה הנה אנכי כורת ברית וכן פי' הבחיי שם דמ"ש בפ' כי תשא כי ע"פ הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל קאי על ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא להפר בריתי אתם והו"ע הנה אנכי כורת ברית והנה לפרש"י דזכרתי להם ברית ראשונים הם הי"ב שבטים וכ"ה ברבות (תשא ס"פ מ"ד) דברית ראשונים הם י"ב שבטים והם אשר הוצאתי אותם מאמ"צ עכ"פ זהו ע"י משה וא"כ זהו ג"כ ענין כרתי אתך ברית ואת ישראל וזהו אשר לא נבראו בכל הארץ ר"ל כיון שזהו על אף כשגלו מן הארץ א"כ נמשכו הנפלאות מבחי' אשר לא נבראו בכל הארץ והוא ע"ד דכתיב כי כארץ תוציא צמחה וכגנה זרועיה תצמיח כן אדני הוי' יצמיח כו' והוא כי הנה יש ארץ ויש גינה כי ארץ נצמח בה מעצמה ג"כ גם בלי זריעה אבל גינה טוב יותר שהצמיחה ע"י זריעה דוקא וכמו"כ מלמעלה יש בחי' כי כארץ תוציא צמחה ויש בחי' כגנה זרועיה תצמיח הנה גנה היינו ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה ע"י רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת, והנה ארץ הוא מעשה המצות בלי כוונה וגנה הוא מצות עם כוונה, אך כ"ז הוא מעשה המצות, אבל יש בחי' כן אדני הוי' יצמיח צדקה ותהלה שהוא גילוי עליון יותר היינו מבחי' אתעדל"ע דקדושתו שלמעלה מקדושתכם כו', וזהו אשר לא נבראו בכל הארץ פי' ע"י מעשה המצות כו', וזהו כי נורא הוא כי נורא קאי על זמן הגלות כי אתא דניאל לא אמר והנורא איה הן נוראותיו כו' אתו אנשי כנה"ג והחזירו עטרה ליושנה הן הן נוראותיו אלמלי כו' איך יכולה אומה אחת להתקיים בין שבעים כו', והנה בחי' זו דנורא זהו אני עושה עמך עמך דוקא כי עם האבות הי' הכריתת ברית על מצות אבל אם פגמו הרי עונותיכם מבדילים לכן בכדי שמ"מ לא יהי' עונותיכם מבדילים הנה הוא ע"י כריתת ברית דמשה וזהו הנה אנכי כורת ברית כו'.

פמ"ג • ורבנן אמרי מהו ויחל משה שעשה את המר מתוק כו' יש דבר בעולם שנברא שלא לצורך כו' היינו כמ"ש בהביאור ע"פ ואהיה אצלו אמון פ"א בענין מיתוק הגבורות כמו עד"מ שממתיקים מאכל חמוץ כו' ואז נעשה מרקחת ומשיב את הגפש כו' ואז הם מעולים ומשובחים יותר ר"ל יותר ממאכל המתוק מצד עצמו, וע' זח"א דף ד' ע"א מאן מנכון די חשוכא מהפכין לנהורא וטעמין מרירו למיתקו כו' וע"ש בהרמ"ז ומ"ש מזה בת"א בד"ה מזוזה מימין, והזח"מ פי' טעים מרירו למיתקו ע"ד קבלת היסורין וא"כ עמ"ש בענין ודרך חיים תוכחת מוטר שזהו בחי' שלמעלה מבחינת כי

נר מצוה ותורה אור כו', וא"כ ריש' דקרא כי נר מצוה ותורה אור היינו שעיינו מהפך חשוכא לנהורא כי האור והנר מאיר את החשך וסיפיה דקרא ודרי' תוכחת מוסר זהו ענין וטעמין מרירו למיתקא. וע' בתרגום בשה"ש ע"פ מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים מפרש התענוג ע"ד דטעמין מרירו למיתקא. וע' במד"ר ויקהל פ"ג ע"פ ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם א"ר לוי הדור היה מר במעשיו, ור"ל שלכן לא יכלו לטעום מרירו למיתקא ומשה לפי שטעם מרירו למיתקא ממש ע"כ עיינו המתיק הדין ממש עד שנתהפך ממש עד שנמתקו הגבורות בחסדים וזהו וימתקו המים. וכמ"ש באג"ה ססי' י"א סד"ה להשכילך בינה וז"ל ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגילוי כו' ונתעלה באמת הרע המדומה בטוב העליון הגנוז כו' וע' בלק"ת פ' חקת סד"ה ויעש משה נחש נחשת בענין נחום איש גם זו איך שורש ומקור הרע הוא טוב ונחום היה יכול לשתות ההמשכה מלמעלה למטה שיהא נראה גם למטה שהוא טוב כו' ע"ש. והיכולת הזו מפני שטעים מרירו למיתקא ע"ד אהבה בתענוגים הפך הדור ולא יכלו לשתות מים ממרה דהיינו מפני כי מרים הם משא"כ נחום איש גם זו. וזהו ענין ויחל משה אשר משה עשה את המר שיהיה מתוק גם למטה מפני גדולת מעלתו בבחי' טעים מרירו למיתקו. וז"ש המד"ר כאן בימי משה היה לנו מי שיחלה המרירות שלנו הוי ויחל משה אבל בימי דניאל לא היה מי שיחלה המרירות כו'. ואפ"ל הפירוש דכח משה היה גדול כ"כ שימתיק המרירות של כל ישראל כי היה שקול כמו ס"ר ישראל כו'. והנה התהפכות מרירו למיתקו יובן ג"כ ע"ד מ"ש בד"ה ויושט המלך לאסתר דקנ"ו ע"ג בענין אז אהפך אל עמים כו' שנתהפך לב אחשורוש לטוב אותו הפה עצמו שאמר כו' ועמ"ש בלק"ת פ' תצא סד"ה ולא אבה בענין ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כו'. ואפ"ל בחי' ויחל משה עכשיו זהו ע"י עסק התורה. עמ"ש סד"ה ועשית ציץ בענין והנה כל התורה על שמו נקרא תורת משה. תורה צוה לנו משה וגו' והיינו שיהיה כל דרכי התורה והעבודה ע"פ בחי' משה כו' בבחי' ביטול באא"ס ב"ה לגמרי כו' ועל ידי כן הוא כובש מלחמת עמלק שהוא היש כו' ע"ש והנה עמלק בגימטריא מר זהו גימ' ב"פ ק"כ צירופי אלקים דהיינו אחיות ק"כ צירופים של החיצונים בק"כ דקדושה כמ"ש במא"א אות עיין סעיף י"ט ואות מם סצ"ב וכיון ע"י בחי' עסק התורה כשהיא בבחי' משה כובש בחי' עמלק א"כ מהפך מרירו הג"ל למיתקו כו'. וא"כ היינו ע"י שממשיך בחי' הוי' הוא האלקים עיינו נמתקין הדינים.

ב) אך דקדוק לשון ויחל משה את פני ה' אלקיו ובימי דניאל ולא חלינו את פני ה' אלקינו בסי' ט' י"ג. י"ל כי יש בחי' פני ה' בעושי רע להכרית מארץ זכרם וכתיב ואני אתן את פני באיש ההוא והכרתי אותו בפ' קדושים כ' פסוק ג' וע"ש בפרש"י פנאי שלי פונה אני מכל עסקי ועוסק בו, וא"כ ויחל משה את פני היינו שהעביד פנים של זעם שיהיה ע"ד בקשת דוד פנה אלי ותנני דהיינו שהיפך מדת הדין למדת הרחמים והיינו ע"י

שהמשיך פנים דע"ק להאיר בפנים דז"א, ע"ד כי צדיק ה' צדקות אהב ישר יחזו פנימו עיין בזהר ויקרא דט"ו ע"א ובלק"ת פ' ראה בביאור ע"פ כי תשמע בקול בענין לעשות הישר. גם י"ל כי להמתיק המר ששרשו ב"פ ק"כ צירופי אלקים כנ"ל זהו ע"י הדרך מ"ש גבי אליהו ויאמרו הוי' הוא האלקים הוי' הוא האלקים שע"י ענין זה דב"פ הוי' הוא האלקים כמשנ"ת בלק"ת בד"ה שובה ישראל עי"ז ממתיקים המרירות הנמשך מבחי' ב"פ ק"כ צירופי כו'. ועז"ב דט"ו בענין שקדים מרירן ומתקין והנה שורש המרירות והמתיקות מחו"ג כמ"ש בת"א פ' וירא בד"ה פתח אליהו בענין אין לך כל עשב שאין לו מזל. ולכך להמתיק המרירות היינו מבחי' שלמעלה מהמדות חו"ג דהיינו כמו שהם כלולים בשרשם בבינה שמשם גמשך מי שאמר לשמן וידליק כו' דוגמת מ"ש בלק"ת פ' פנחס בד"ה צו את בני דרוש הראשון בטעם שהתשובה אינה אלא בעוה"ז דוקא כי עוה"ב מבחי' ממכ"ע שם א"א להפך הרע לטוב כמו שא"א לעשות מהרגל ראש אבל בעוה"ז שמאיר סוכ"ע משם יכול להפך כו'. או מי בחי' בינה כמו היולי לגבי ד"י ארמ"ע כמ"ש בע"ח שמ"א פ"ג בענין הכתר כו' ע"כ משם יוכל להפך כו' וע' עוד באג"ה ד"ה והיה מעשה הצדקה שלום ע"י ת"ת בריח התיכון ממתיק הדין לחברו עם החסד, ובריח התיכון זהו משה כו'. ועו"ל פי' ויחל משה את פני ה' אלקיו דהנה ארז"ל ספ"ג דפסחים בפירוש ביום ההוא יהיה הוי' אחד שכולו הטוב והמטיב והיינו התגלות ע"ק משום דלית שמאלא בהאי ע"ק משא"כ בז"א יש חו"ג ולכן על שמועות הטובות הנמשכים מהחסד אומר ברוך הטוב והמטיב ועל שמועות הרעות הנמשכי' ממדה"ד אומר ברוך דיין האמת וכ"ז הוא עכשיו שמאיר הוי' דז"א אבל לע"ל שיאיר שם הוי' דע"ק יהיה כולו הטוב והמטיב וזהו הוי' אחד. אך הרי בק"ש אנו אומרים גם עכשיו שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד. המכוון ע"ד דטעמין מרירן למיתקא שגם מדה"ד כולו טוב וכמ"ש בס"ב ר"פ כ"ו בפ"י אשר תייסרנו י"ה שנמשך מעלמא דאתכסיא וכמשארז"ל ע"פ והנה טוב מאד טוב זה מלאך החיים מאד זה מ"ה, וע' ביאור שחורה אני ונאווה שלכן הל"ת שהן מגבורות שחורות כעורב שרשן גבוה יותר מהמ"ע ששרשן מבחי' כעמר נקא כו' ולכן אנו אומרים גם עתה הוי' אחד. וזה אמר משה במשנה תורה ששם בכל הפסוקים נאמר הוי' אלקיך ובפסוק זה אמר הוי' אלקינו הוי' אחד. אלא שלע"ל שיהי' ע"ק בגלוי ממש לא יהיה שמועות הרעות כלל, ועכשיו שנמשך ע"י ז"א עכ"ז זהו בחי' דיין האמת וחותמו של הקב"ה אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון כו' וא"כ כולו טוב. ולכן צריך לקבולי בשמחה, אך משה שהיה יכול לטעום מרירן למיתקא באמת לכן המשיך ממש האור מע"ק בז"א בגלוי מעין מה שיהי' לע"ל ביום ההוא יהי' הוי' אחד, ולכן המתיק את המר בפועל שלא יהי' שמועות הרעות ויהיה רק טוב בגילוי, וזהו ויחל משה את פני ה' אלקיו, והוא שהמשיך אור פנים דע"ק בז"א דהיינו הבחינה מה שלע"ל יהי' הוי' אחד המשיך עתה ג"כ בחי' זו וכמ"ש בוח"ג דקל"ח א' שמשה המשיך יג"מ הרחמים מע"ק לז"א וכמ"ש בת"א פ' בשלח סד"ה וירא ישראל בפ"י ויקרא ה' ה' כו'.

ג) וע' עוד מענין ויחל משה בחז"א פ' וירא דק"ו ע"פ ויגש אברהם ובפ' ויקרא דף י"ד ע"ב ודט"ו ע"א ושם בענין צדיק מושל כו' ובפ' שלח דף קע"ד א' ע"פ ראשית עריסותיכם חלה, שכינתא, ובה ויחל משה, אתה החלות, מפרש ויחל ל' התחלה כמו אתה החלות וכמו אז החל לקרוא בשם ה', ומפרש חלה ג"כ ל' התחלה כי היא כמו תרומה שהיא ראשית, וע' עוד זח"ג פ' תצא דרע"ו ב', מד"ר וירא פמ"ט נה"ג, כי תשא ס"פ מ"ו עמך הם, במדבר פ"ב דרי"ב ג', פ"ט דרל"ה ג' ויחל, פ' קרח דף ר"ע א', ר"פ דברים רפ"ה ד' למה יחרה, מוכיח אדם שיתנהג במדות דבחי' כי לא אדם הוא, כי אדם אדמה לעליון, שלח ס"פ י"ו, פ' עקב דרצ"ג הוי חל אתה רחמים והמ"כ והרי בניך מרים חלה אותן, ופ"י חלה המתק אותם, ועד"ו י"ל ענין מצות חלה כמש"ל בשם הזהר, פ' הברכה ש"א ב', במדרש רות רבה דמ"ב ג' תוך ד"ה ר' סימון בשם ריב"ל, ויוקים ע"ש קומה ה' ויפצו אויביך, ואנשי כוזבא ע"ש שעשה דבר של הקב"ה כמו כוזבים שנאמר למה ה' יחרה אפך, בקהלת רבה דק"ט ב' בפסוק ומצא בה איש מסכן וחכם זה משה שאמר למה ה' יחרה אפך בעמך, ועיין במדרש אסתר דקכ"ו ע"ב סד"ה ויבז בעיניו כך אמ"ל הקב"ה להמן הרשע אי שוטה שבעולם אני אמרתי להשמידם כביכול ולא יכולתי שנאמר ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו תלים ק"ו, ואתה אמרת להשמיד להרוג ולאבד חיך רישך מתורם חלף רישיהון, ואפ"ל אני אמרתי היינו ע"פ מדות דאצילות הנק' ז"א ששם יש מדה"ד שמחמת זה נתחייבו, ולא יכולתי היינו ע"י שמושה בחירו עמד בפרץ ע"ד ת"ת עולה עד הכתר ומשם המשיך להמתיק הדין ונק' עמד בפרץ ע"ד עלה הפורץ וע"ד משארז"ל פ"ו דשבת דק"ח ע"ב אלא כי עקב שנאמר בו ופרצת ימה וקדמה כו' ובגמ' גבי דוד ואם מפרץ קאתי כו' ובמא"א אות פ' סנ"א פרץ מצד כתר כו' ובי"נ שם פרץ גימטריא ש"ע נהורין, וזהו ג"כ דקדוק לשון הפסוק עמד בפרץ לפניו, לפניו דוקא ע"ד ויחל משה את פני ד' אלקיו כביכול שהמתיק הדין שלמעלה הנק' פני ה' בעושי רע, וזהו ג"כ עמד בפרץ לפניו והיינו ע"י שהמשיך מפנים דע"ק כו' והנה המן יניקתו מסיגי הדין ולכן זהו ק"ו אם מדה"ד עצמה לא יכלה כו' כ"ש וק"ו להבדיל בחי' המן שיניקתו מסיגי הדין כו', ובמא"א סוף אות אלף הביא אגדה ויאמר המן זה מדה"ד למלך אחשורוש זה הקב"ה שאחרית וראשית שלו כו', ועיין מפסוק לולי משה בחירו במד"ר כאן ר"פ מ"ג, ובענין לולי עיין במד"ר ויצא פע"ד ע"פ לולי אלקי אבי כ"מ שנאמר לולי בא בזכות אבות וגם כאן הרי אמר משה זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך וער"ש ר' יוחנן אמר בזכות קדושת השם וע' במדרש תלים ע"פ לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל כו', וע' זח"א ס"פ וירא דק"כ ע"ב ע"פ בכל צרתם לא צר, הכתיב באלף והקרי בואו, דבחי' לו לא זהו כענין לולא, וכ"ה ענין לולי והמכוון שהמשיך מבחי' עתיקא כו', כי הוא עשנו ולו אנחנו, ג"כ בענין ולו קרי וכתוב.

ולבאר פ' ויחל משה ע"ד הדרוש

ויחל משה • את פני ה' אלקיו שעשה את המר מתוק, ענין מהפך חשוכא לנהורא. הנה כתיב ולחושך קרא לילה ופי' בזח"א דל"א ולחושך הם הגבורות קרא לילה מ' כי מלכותך מל' כל עולמים עולם ל' העלם כו' והיינו מבחי' גבורות וחד קציר, משא"כ לאור הוא חסד קרא יום יומם יצוה ה' חסדו. וכמו שהוא בעולם כן בנפש כי ב' היצרים הם חו"ג היצ"ט חסד אור והיצה"ר חושך וכן נה"א ונה"ב. וע' בזהר תולדות דף קמ"א סע"ב. וא"כ להפך חשוכא לנהורא זהו ע"י נפשי איתריך בלילה ע"ד שנתבאר בד"ה רני ושמחי דרוש השני בענין רננא ברמשא. וגם כמ"ש סד"ה להבין ענין הברכות בענין ולילה ללילה יחזה דעת דהיינו ע"י תשבוע"פ שנק' דעת כמ"ש במד"ר ס"פ תשא ע"פ מפיו דעת. וע' בד"ה ויהי מקץ דרוש השני בענין ובלילה שירה עמי. וע' בד"ה בכ"ה בכסלו ז' גרות המנורה להאיר את חשך הלילה דהיינו ע"י שמן ואור המשכת החכמה בהמדות כו' ובד"ה ואתחנן בענין גר הוי' נשמת אדם שמאיר את החשך ושם ביאר ג"כ שתכלית ירידת הנשמה בגוף כדי לאהפכא חשוכא לנהורא דהיינו ע"י ק"ש ותפלה כו', וגם י"ל ע"י גר מצוה ותורה אור ע"י מאיר את החשך כו' וע' מזה בד"ה המגביהי לשבת, ולפ"ז וטעמין מרירו למיתקו זהו ודרך חיים תוכחת מוסר, דהיינו כדלקמן שע"י גר מצוה ותורה אור ממשיך מבחי' ר"ה וע"י תוכחת מוסר ממשיך גלוי בחי' י"ה ולכן נקרא ודרך חיים דהיינו העוה"ב אשר ביד נברא העוה"ב והעוה"ב עצמו הוא הה"א בינה כמ"ש בד"ה רני ושמחי דרוש הראשון. גם במ"א נתבאר לילה ויום בעבודה זהו ענין ענוה ושפלות זהו בחי' לילה וע"ד כובד ראש ויום זהו בחי' שמחה כו', וע' סד"ה וידעת היום דרוש השני ובד"ה שובה ישראל דרוש הראשון פ"א ובד"ה תחת אשר לא עבדת ובד"ה לכן אמור לבנ"י בענין מזכירין יצי"מ בלילות והנה ע"י מהפך חשוכא לנהורא עיין סד"ה והיה מספר בנ"י בענין כי גדול יום וזהו ענין והיה אור הלבנה כאור החמה כו', וכמו ביום השבת לא נאמר ויהי ערב ויהי בקר כו' וע' עוד סד"ה כי תהיין לאיש שתי נשים בענין מגלה עמוקות מני חושך וכיתרון האור מן החושך דוקא וע' בד"ה כיצד מרקדין רפ"ג בענין מעט אור דוחה הרבה מן החושך, והוח"מ פ' בראשית דף ד' ע"א פי' די חשוכא מהפכין לנהורא שהם במעשיהם מהפכים מדת הדין למדת הרחמים או שמאירים ההלכה בפלפולם עכ"ל וזהו ע"ד משארז"ל פ"ג דסנהדרין דף כ"ד א' ע"פ במחשכים הושיבני כמתי עולם איכה סי' ג' זו למודה של בבל ופרש"י שאינן נחזין זע"ז ותלמודם ספק בידם ולכן כשמאיר ההלכה בפלפולו מהפך חשוכא לנהורא, ובאג"ה סי' כ"ו ד"ה והמשכילים יזהירו שע"י מעלה הלכה זו מן הקליפות. וע' מענין במחשכים בשל"ה דף י"ו ע"ב ודל"ה סע"ב ובמסכת פסחים שלו דקס"ב א' ב', וענין

שמהפכים מדה"ד למדה"ר זהו ע"י גילוי ע"ק כמובן ממ"ש בזח"ג דקל"ז סע"ב ודקכ"ט סע"א ודרפ"ח סע"ב והיינו ענין ויחל משה שהמתיק את המר כו'.

וענין וטעמין מרירו למיתקא פי' בזח"מ שם שמחים ביסורים ומתוקים בעיניהם עכ"ל. וא"כ הוא ענין משארז"ל פ"ט דשבת דפ"ח ע"ב ת"ר עלובין ואינן עולבין שומעין חרפתן ואין משיבים עושים מאהבה ושמחים ביסורים עליהם הכתוב אומר ואוהביו כצאת השמש בגבורתו וכ"ה פ"ב דיומא דכ"ג ע"א ופ"ד דגיטין דל"ו סע"ב. ועיין מזה בסע"ב פכ"ו דפי' כצאת השמש בגבורתו שלא יהיה הנרתק דשם אלקים מסתיר על שם הוי' וזהו ע"ד שלע"ל יהיה השם הוי' נקרא כמו שנכתב וזוכה לזה ע"י שמתגבר על החומר שיהיו יסורי הגוף בטלים לגבי רצון הקב"ה ושמח מזה כו' ע"כ זוכה לבחי' צאת השמש בגבורתו. וע' פ"ק דב"ב ד"ח ע"ב ורבנן מאי ואוהביו כו' ובתוס' שם סד"ה ומצדיקי. לית י"ה גבוה ממ"ע ו"ה אך משם א"א לבא כ"א דרך שלילה ולא בכלי וע"י מס"נ ממשיכים יחד י"ה בגילוי כמו ע"י מ"ע ו"ה וא"כ כמ"כ היסורי' דמ"ל קטלא כולא. וע' ד"ה ויעש משה נחש שורש הרע טוב ובכיאר צו את בניי לש"ש נתכוין. וזהו וטעמין מרירו למיתקו כי ויגמול שקדים א"כ גם מרירן נמשך מבחי' כי שוקד כו' ע"ד שקוד אמרה כתובות מ"ג ב'. י"ל לשקוד על דלתותי. ובזה גורם להפך מדה"ד למדה"ר והיינו ויחל משה את פני. ע"ל ס"ב. ואפ"ל זהו ע"י בחי' שלמעלה גם מבחי' י"ה שמשם נמשך אשר תייסרנו והיינו שורש הגבורות גבוה מהחסדים ו"ה אלא ע"ד עד יעבור עמך הוי' סד"ה עד דלא ידעי. ומזה נמשך והי' אשר ו"ה קודמין לי"ה לכן והיה שמחה כי זהו מיתוק הדין. משה י"ל פעל שגם הדור יטעמו מרירו למיתקו ולכן ויחל משה כו'.

(א) הצעת התחלת הדבור מד"ה כי תהיין לאיש. דל"ח א' ירידת נה"א בגוף בשביל נה"ב להפכא חשוכא לנהורא. (ב) וענין הכירור הוא בשעת התפלה פסוד"ו ע"י רוממות מפריד הרע מנה"ב. ובק"ש מבטל הרע לגמרי ע"י התבוננות ה' א' למעלה מבחי' אחד כו'. ומזה יבא לבחי' מאדך ע' ד"ה ונתתי לך מהלכים וד"ה ועתה יגזל נא. עוי"ל התחלת הדבור ממ"ש בד"ה ואתחנן שירידת הנשמה בגוף היא לאהפכא חשוכא לנהורא והיינו נר הוי' נשמת אדם כו' ועי"ז מהפך החשוכא לנהורא. ומ"מ צ"ל תחלה כי אתה נרי כמ"ש בד"ה רני ושמתי וזהו ע"י כי נר מצוה ותורה אור. והנה ע"י שמהפך חשוכא לנהורא בבחי' נר הוי' כמש"ש בד"ה ואתחנן מעורר בן למעלה וכמ"ש וידעת היום שכמו שהיום כלול מערב ובקר וכן לבבך וכן כי הוי' הוא האלקים וז"ס שיאיר אצ"י ממש בבי"ע כו' וע"י ודר"ח תוכחת מוסר טעמין מרירו למיתקא ממשך גילוי אא"ס באצ"י כו' ועמ"ש ע"פ אתהלך לפני ה' בארצות החיים.

פמ"ד • זכור לאברהם כו' ג' אבות בעה"נ ישבו בד"ה אם בחקתי דרוש הראשון ועיין מזה בזח"ג אמור צ"ט א' בענין השופר ושם דקדוק לשון ישבו אבותיכם מעולם אלא ההוא נהר בינה עולם אקרי. היינו עוה"ב. ולכן שלשה הטעימן מעין עוה"ב יפה שיחתן מתורתן כו' ע"ד דבר גדול מעשה מרכבה והרי האבות הן הן, ועדיף מתורתן דבר קטן, ובגפן ג' שריגים, על שלשה דברים העולם עומד עמ"ש ע"פ ולקחתם אגודת אזור ובבה"ז קומה ויפוצו, מענין ג' בחי' כהנים לויים וישראלים עי"ז ממשיכים, ובד"ה ואלה המשפטים בענין ושלשת תרד מאד, הנך יפה כשכלול מג' גוונים בלק"ת בשה"ש בד"ה הנך יפה וע' בסידור בד"ה ועשו להם ציצית, לכן הזכיר ג' אבות, ע"ל בענין לולי. ע' דרוש סנדל קושר כתרים לקונה, כי בעצם הרצון כולו חסד וסד"ה ולא אבה ויהפוך כו' כי אהבך כו', בד"ה ביום השמע"צ וימינו, ענין הכריתת ברית שאפילו יהיה דבר הגורם כו'. בשה"ש סד"ה קול דודי בענין מדלג על ההרים, שלשה הטעימן. י"ל יוד הדברות שרשן ע"ס אך יג"מ יש ג' שלמעלה מהע"ס כמ"ש בפרדס שער הראשון פרק ז' בשם רב האי גאון שלשה גנוזות ראשי ראשים שלמעלה מע"ס, ובשער הצחצחות פ"ג וספ"ד כתב שהם מציאות ג' ראשונות כח"ב שהם כלולים במאצילן והם שורש הע"ס דאצילות, וזהו הגימל שע"ג יוד. א"כ י"ל ששם שורש הג' אבות, כבכורה בתאנה, והבכורים קודמים לתרומה ותרומה היינו שניתנה תורה למס יום, ברכות י' ב' זכור כו' לולי משה כו' ע' ד"ה וארא כו' ושמי כו' ובדרוש בהמ"ז מן ירד בוכות משה. פ"ה דברכות לב"א, בך כו' י"ל בע"ק המלוכש בוי"א. ת"ז קל"א א נשבע ה' בנפשו. פ"ב דשבת ל"א ולא יפה אמר שלמה ושבח אני ואפ"ל כי הג' אבות הם המשיכו שיהי' בחי' אצ"י ג' קוין ע' ד"ה לך לך, ואזי אח"כ נמשך מזה מ"ת. והנה הפגם גוגע באצ"י ע"כ אמר משה זכור לאברהם כו' שהם המשיכו הני קוין א"כ אין ראוי לכעוס על הפגם כו' שהרי מקודם האבות הי' גרוע יותר מבחי' הפגם מחמת חטא דור המבול ודור הפלגה סילקו השראת השכינה. והנה הגפן נשען על ג' אבות. כי הגפן יין המשמח שם אלקים ע"י המשכת סוד הוי' נכנס יין יצא סוד והיינו שבמע"ב גו' רק שם אלקים צמצומים יש כו' והיין המשכת ההעלם לידי גילוי היינו שיהי' ע"ד גדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו עי"ז משמח אלקים שהרי ממשיך גילוי שם הוי' בשם אלקים וגם כי שם אלקים בחינת אותיות ומבחי' ק"כ צירופי אלקים נמשך יניקת החיצונים מן האותיות ע"ד כרחל לפני גוזיה וכענין שבה"כ שהם האותיות כמ"ש בהגהות לד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים ועיין בד"ה מזוה מימין מענין ק"כ צירופי אלקים ובענין כי גדול הוי' מכל הק"כ צירופי אלקים ולכן ע"י שממשיכים בחי' גדול הוי' בעיר אלקינו אזי אין שום יניקה יתירה מהאותיות כי יניקת החיצונים רק ממעוט האור ורבויה הכלי וכמו ממיעוט הלבנה וע' בד"ה ויקחו אליך פרה איתא במשניות, וזהו ענין משמח

אלקים ועי בענין חותם בברוך כו' וזהו ועבד הלוי הוא. אך השמחה צ"ל גנוז בעבודה כמ"ש בדיה ה' לי בעוורי פ"ג רק בגי' רגלים שהם מועדים לשמחה כו' ע"ש. והעבודה והו על ג' דברים העולם עומד תורה ועבודה וגמ"ח שהן עצמן בחי' ג' אבות וזהו שהגפן שהיא השמחה נשענת על ג' אבות והן עצמן ג' רגלים לכן הם דוקא מועדים לשמחה. ולפי' הס' גפן בינה נשענת על חג"ת שהן מרכבה אליה. או י"ל גפן מ' כשהיא במדרגת הבינה ומקבלת מחג"ת.

(ב) ויש להעיר עוד לענין זכור לאברהם כו' מפסוק זכור רחמיך חסדיך ה' כי מעולם המה. ועיין מזה בזהר פ' שמיני דליח א' שהם יעקב ואברהם. וזהו ע"ד תתן אמת ליעקב וחסד לאברהם. ושם מה שלא נז' יצחק לפי שהוא דין ועי' כה"ג במד"ר פ' תולדות פס"ז גבי הה"ד כי אתה אבינו כו'. ופי' מעולם י"ל ע"ד מ"ש בזח"ג אמור צ"ט בענין בעה"ג ישבו אבותיכם מעולם וכמש"ל סעיף א'. גם ע"ד מ"ש במד"ר ר"פ קדושים ע"פ ואתה מרום לעולם שבחי' לעולם נמשך מבחי' רוממות. אני ה' לא שנית. ועד"ז נבי אלקי אברהם כו' זה שמי לעולם. ובזח"א פ' בראשית דל"ז ע"א זכור רחמיך ה' חסדיך כי מעולם המה מעולם ודאי מעולם דלתתא נטיל לון קודב"ה ואינון אבהן קדמאי למהוי רתיכא קדישא לעילא. ובמד"ר פ' בראשית ר"פ כ"ב ע"פ והאדם ידע, זכור רחמיך כו' כי מעולם המה לא מן דכדון (חסדיך אינן מתחילים מעתה ומעכשיו) אלא כי מעולם המה ע"ש מה שבמקום כי ביום אכלך ממנו נתן לו יום מיומין שלו ית' שהם אלף שנה. וכ"ה במד"ר פ' מטעי דף רפ"ד ע"פ הקריתם לכם שלשה ערים. וזהו ע"ד חסדי ה' עולם אשירה כו' כי אמרתי עולם חסד יבנה. וכענין וחסד ה' מעולם ועד עולם. אהבת עולם אהבתנו ע' בתד"א פ"ו שכתב שאהבת עולם מעולה מאהבה רבה ועיין בבחי' ע"פ ויקרא שם בשם ה' אל עולם. וא"כ כמ"כ בענין זכור לאברהם ליצחק כו' היינו ג"כ כי מעולם המה כי בעה"ג ישבו אבותיכם מעולם. ובמד"ר ר"פ בראשית ששה דברים קדמו לבריאת העולם ואחד מהן האבות.

(ג) עוד יש להעיר לזה ממ"ש אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב שלחני אליכם זה שמי לעולם. והקשו הלא יותר היה לומר אל עולם בורא השמים והארץ. והתירוץ כי מצד בריאת שמים וארץ עולם כמנהגו נהג ה"ס שם אלקים שנאמר במע"ב. אבל האבות המשיכו שיהי' גילוי אלקות בעולם זהו מבחי' גבוה יותר ולכן במ"ת נאמר אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מאמ"צ ולא נאמר בורא שמים וארץ כי זהו בחינה גבוה יותר. שהמשכה זו היא מבחי' אנכי מי שאנכי ובריאת שמים וארץ ע"י שם אלקים כו' וא"כ א"ש זכור לאברהם ליצחק כו' שהרי זהו עיקר ויסוד גלוי אלקותו כו' ועמ"ש במ"א שחיות העולמות מחיצוניות חו"ב אבל ענין אלקי אברהם כו' זהו יחוד פנימי דחו"ב שנמשך אור חדש מא"ס ממש.

ושבח אני לכאורה הרי גם במיתתם קרויים חיים. [אלא י"ל ע"ד במי שממית עצמו עליה מס"נ דק"ש מקור לתורה]. והם כל ימיהם היו במס"נ זו וכענין כל ימי הייתי מצטער ולכן הם המשיכו מקור התורה [וע"כ עדיפי מן החיים בחי' האהבה דכי הוא חי"ך כו' וגם מן החיים עסק התורה]. כי היא חי"ך שהרי יפה שיחתן כו' מתורתן כו' [ועוי"ל ע"ד טוב שם משמן הטוב ויום המות כו' במד"ר בקהלת ובפ' ויקהל. וכ"מ בבחי קייט ג' משום שגדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם] וא"כ הם זכו במיתתן שיהי' נק' עליהם הקב"ה ממש אלקי אברהם כו' עד הם דוקא עדיפי מן החיים כו' [וענין כי לכלב החי היינו אפילו רשע ועמ"ש בענין המד"ר פ' וארא פ"ט ע"פ קח את מטך כשם שדרכו של כלב ללקות במקל כו' ומ"מ הכלבים אומרים שירה בואו וגשתחוה ונכרעה כו' ע' ילקוט פ' בא ע"פ לא יחרץ כלב, ולכן כי לכלב החי כו']. זח"א וישב קפ"ז סע"ב קפ"ח סע"ב. ח"ב יתרו ע"ה א' משפטים קה"ב פקודי רנד"ב. זח"ג אחרי ד"ע ב'. ושם פ"י שכבר מתו בפולחנא דהאי עלמא. ודע"א א' ובפ' חקת. שבת ל"א. מד"ר קנ"ח ד רצ"ג ד קכ"ה ד. ח"מ צ"ד ב. בחיי יז"ג מג"ב קייט ג. של"ה כא"ב שפ"ב א.

עו"ש במד"ר פמ"ד ד"א זכור לאברהם הה"ד ושבח אני את המתים שכבר מתו ר' יהושע אומר לא אמרו אלא כנגד דוד אביו כו' מן החיים אשר הם חיים עדנה על עצמו אמרו. עיין מזה ג"כ במד"ר פ' וארא רפ"ח. וכ"ה בגמרא בשבת פרק במ"מ ד"ל ע"א ושם ג"כ ע"פ כי טוב יום בחצרך מאלף תלים סי' פ"ד טוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתידי שלמה בנג' להקריב לפני ע"ג המזבח. וא"כ זהו מצד שעצמות נשמת דוד נעלה יותר במדרגה מבחי' שלמה. וכמ"ש במ"א אשר דוד הוא מרכבה לכללות בחי' מ' דאצילות משא"כ שלמה הוא בחי' פרטית ולכן נאמר ועבדי דוד נשיא עליהם. ובקשו את אלהיהם ואת דוד מלכם. ועל כוס של ברכה דלע"ל אומר דוד דוקא לי נאה לברך. וא"כ לפ"ז מה שמשבח את המתים מן החיים. אינו מצד כי גדולים צדיקים צמיתתם דוקא. כי יש בחינה שהחיים עדיפי דבמתים חפשי כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות וכמה נתחבט משה שלא ימות. וגם פרק במ"מ שם הביאו פסוק כי לכלב חי הוא טוב כו', ויש לפרש דקאי על אדם רשע שנק' כלב כמ"ש במד"ר פ' וארא פ"ט ע"פ קח את מטך מה דרכו של כלב ללקות במקל כו' והטעם שנק' כלב כי הרשעים הם ברשות לבם ואין לבם ברשותם כמ"ש במד"ר פ' נח ופ' תולדות ע"פ ויאמר עשו בלבנו. ולכן נק' כלב דהיינו שכולו לב. ואעפ"כ כי לכלב חי הוא טוב כו' שיכול לעשות תשובה. וגם כי הכלבים אומרים שירה בואו נשתחוה נכרעה נברכה כמ"ש בילקוט פ' בא ע"פ לא יחרץ כלב לשונו. אלא מש"כ ושבח אני את המתים כו' מן החיים זהו לפי שבעצם מהותו גדול ממנו הרבה ונפטר בשם טוב לכן עז"ג ושבח אני כו'. ועפ"ז יש לפרש הגמרא דשבת שם ששלח שלמה לבהמ"ד שתי שאלות אבא מת וכלבים של בית אבא רעבים ומה ענין זל"ז ולפמ"ש דכלבים קאי על הרשעים א"ש. והבחי כאן פ' תשא דקייט ג' פ"י ושבח אני את המתים

שכבר מתו אפילו מצדיקים חיים שגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהן ועין מזה בפ"ק דחולין דף ז' ע"ב. וכמ"ש במ"א בענין משה שנאמר בו ותחסרהו מעט מאלקים שנמסרו לו מ"ט שע"ב ושער החמשים לא השיג והיינו בחייו אבל במיתתו שגדולים צדיקים כו' השיג גם שער החמשים כמ"ש מזה בלק"ת גבי דרושי חג השבועות בהביאור מעט ע"פ וספרתם לכם. וע' עוד במד"ר ר"פ ויקהל ע"פ טוב שם משמן הטוב ויום המות מיום הולדו כו' עד מת מוגין לו לחיים. ובוהר פ' אחרי דף ע' ע"ב כ' כיון דכתיב ושבח אני את המתים מאי שכבר מתו. אלא שכבר מתו בהאי עלמא בפולחנא דמאריהון ובמק"מ שם דהיינו שממיתים א"ע על עבודת קונם. וזה ע"ד משארז"ל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. ועין במא"א אות מם סל"ג. ויש לפרש פי' מי שממית א"ע זהו ענין המס"ג בק"ש למס"ג באחד שמשם מקור התורה וכמ"ש בת"א פ' מקץ סד"ה רג"י ושמחי דרוש הראשון. והיינו כי תומ"צ ממשיכים בחי' ו"ה והנגלות לנו כו' שהוא יחוד ז"נ. אבל יחוד אר"א בחי' י"ה א"א להמשיך כ"א ע"י מס"ג כמ"ש בלקו"ת פ' אמור בהביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בניי. ולכן הם עדיפי מן החיים אפילו מצדיקים. אשר האהבה שלהם על דרך כי הוא חי"ך. שממשיכים רק מבחי' ר"ה. ולא מבחי' י"ה שזה א"א להמשיך כ"א ע"י מס"ג. ועין בלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה אחת היא יונתי דרוש השני.

עו"ש במד"ר ור' שמואל בר נחמן אמר על משה אמר כו' עד מן החיים זה משה. צ"ל ממ"ש במד"ר פ' אמור סוף פכ"ט גבי כל השביעין חביבין באבות שביעי חביב אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה וכתיב ומשה עלה אל האלקים כו' בימים שביעי חביב שנאמר ויברך אלקים את יום השביעי. א"כ כמעלת השבת על ו' ימי המעשה כך מעלת משה. והיינו כי ו' ימי המעשה הם ו"ק חג"ת נה"י ושביעאה היינו בינה, שבה התגלות ע"ק. וכך אברהם יצחק ויעקב הם חג"ת ומשה זכה לבינה כו' והוא ומשה עלה אל האלקים. וא"כ איך אמר ושבח אני כו' מן החיים זה משה. וצ"ל דשניהם אמת. דהא פרש"י ר"פ וארא שאמ"ל הקב"ה למשה חבל על דאבדין ולא משתכחין וכ"ה במד"ר שם ספ"ו ובמד"ר פ' וירא פנ"ו אמר ריב"ל בשני מקומות דימה משה עצמו לאברהם אמ"ל הקב"ה אל תתהדר לפני מלך ובמקום גדולים אל תעמוד כו'. ואפ"ל שבבחי' ההשגה והנבואה ודאי היה משה גבוה יותר מן האבות כמ"ש וארא אל אברהם כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם והיינו כי משה הי' בחי' חכמה ונחנו מה ובחכמה שורה אור א"ס. והאבות היו בחי' חג"ת ולכן גם גבי מן שירד בזכות משה כתיב ולא ידעון אבותיך. כי האבות הם בחי' חג"ת. ואעפ"כ יש בחי' בחג"ת מה שהוא למעלה מהחכמה ע"ד ז"א בעתיקא אחיד ותליא ואר"א במזלאת אתכלילן שהמדות שרשם למעלה מהשכל כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה ובלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ שימני כחותם ועמ"ש כה"ג בת"א פ' מקץ סד"ה ת"ר מצות נ"ח בענין שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם דלא

ראי זה כר. ועמ"ש ע"פ המדר"ר פ' חיי בענין יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים. לפי שהם כל ימיהם לא פסקו מבחי' השתחוואה וביטול וזהו גבוה מתורתן של בנים וכנ"ל שע"י התורה נמשך בחי' ר"ה כו' וגם כמ"ש בענין בעה"ב ישבו אבותיכם ששרשם מחגיגת דא"א שזהו למעלה מהח"ב כו' וע"כ אמר ושבת אני כר. ולכן אמר זכור לעבדיך לאברהם כו' כי הפגם שפגמו בתורה הרי יפה שיחתן של כר מתורתן של בנים כר.

ד"א זכור כו' עשרה מרגליות כו' עד ויצאו אלו באלו כו' עיין לעיל פמ"ב ע"פ י"א ימים מחורב במיוחד שבעשרה חטאתם בשמי אנכי כו'. ע' בת"א ד"ה ראה ריח בני בקדושה ע"ס ובק"ג י"א לפי ששם מאיר רק בבחי' מקיף כי אין קדש מתערב בחול וע' מזה ביאור שחורה אני בסופו גבי כאהלי קדר. והם בעגל רצו ג"כ שיהי' ע"ד בק"ג י"א והיינו דרך הר שעיר, כדי שילכו בשרירות לבם ואעפ"כ יקבלו חיות ע"ד שעשו מקבל מבחי' המקיף. ע' ד"ה וכל בניך בענין ע' תלויה בתיבת מיצר, וחשבו לקבל בפנימי' מבחי' פני שור, ולא כמו מצרים ממול טלה כו' צאן בהמה דקה ושור בהמה גסה רבוי החיות כו'. אך אברהם נתנסה יוד נסיונות ור"ל כי הנסיון הסתר פנים המורה ע"ד עוב ד' את הארץ כדעת המכחישים הג"ל. ובאמת המכוון בהסתר בשביל שיעמוד בנסיון ע"ד גבורי כת. ואזי ואזהביו כצאת השמש בגבורתו ע' לק"ת פ' ראה ד"ה אזרי בענין כי מגסה ובד"ה יביאו לבוש בענין אסתר מן התורה, וא"כ עמד ביד נסיונות להמשיך הגילוי עשר ולא אחד עשר כו' שזהו גילוי הפך י"א המורה על ההעלם. וזהו העשיר לא ירבה מעשר כו' שזה מורה על העלם אבל עשר מורה על גילוי וע"י יוד נסיונות עלי עשור ועלי נבל כנור של יוד נימין המשיך גילוי גדול בע"ס. ע"כ עמד לישראל זכות זה נגד הפגם בבחי' י"א ימים מחורב כר.

כי תשא ל"ב ט"ז

והלוחות מעשה. מגלה א' ט"ו א'. פרק שנו חכמים. ערובין ה' נ"ד סע"א חרות על הלוחות אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל, א"ת חרות אלא חירות. עמה"מ שער או"א פמ"ה דע"ח סע"ג דרור שהוא החירות של היובל בסוד חירות על הלוחות, ושם ס"פ מ"ח ד"פ ע"ג, שער קרית ארבע ר"פ ס"ד דצ"ו ע"ד ענין והמכתב מכתב אלקים.

חרות על רבות סדר משפטים ריש פ' ל"ב, כי תשא פמ"א קנו"ב ס"פ מ"ז קס"א ג' ד', פקודי פנ"א קס"ג ד', סדר מצורע פי"ח קפ"ה

ב', נשא פ"י ר"מ א' גבי שמלכך בן חורין, פ"ג רנ"ד א' בקרבן יששכר, שלח לך פט"ז רס"ז ד', שה"ש רבה כו"ד בפסוק גן נעול והלוחות מעשה אלקים, לה"ב לז"ג בפסוק שימני כחותם, והלוחות מעשה בקהלת רבה פ"ח ב' גבי הגדלתי מעשי.

זח"ב דף פ"ד קיג"ב, קי"ד א', קפ"ג א', מ"ה ב', ח"א דל"ז סע"ב קליא ב' ח"ג ד"ו ע"ב.

והלוחות מעשה אלקים המה.

א) ע' ת"י דתרגם חרות, חקיק ומפרש, ואונקלס תרגם חרות מפרש, זח"ב יתרו דפ"ד ע"א וע"ב פי' המק"מ דריה"ו שם ס"ל בפ"י מעשה אלקים המה אבן טובה שבראה הקב"ה מחדש וממנה עשה הלוחות וז"ש מעשה אלקים המה, ודאי משמע מחדש, רבי יצחק אמר של סנפירון הו"ו ס"ל של ספיר היו ונפח בהם ברוח ונעשו שני לוחות, ולא שבראם מחדש, ור"ש אמר שנראה יותר כדברי ריה"ו, ושנמשכו מטל דאריך.

ב) באבות פ"ה משנה * עשרה דברים נבראו בע"ש ביהש"מ וכו' והכתב והמכתב והלוחות, ופרש"י הלוחות הראשונות מאז נבראו ומוצנעות היו אצלו עד אותה שעה, אבל לוחות שניות פסלן משה עצמו עכ"ל וכן בבחי' פ' תשא ע"פ פסל לך דקכ"ב סע"ב הבא אתה הנייר משלך.

ג) זח"ב פ' משפטים דקי"ג סע"ב, פי' והלוחות מעשה אלקים לפי שבכל שי"ב נזכר הכל רק שם אלקים, ולפי שנבראו בע"ש ביהש"מ שעדיין האיר רק שם אלקים ע"כ נו' מעשה אלקים המה, ואילו נבראו אח"כ בזמן מ"ת ה"י ראוי שיכתוב מעשה הוי' המה, עו"ש פי' מכתב אלקים הוא כמ"ד ועבד הלוי הוא, ור"ל הוא דא עתיקא שהיא בינה הנקרא הוא, משם נמשכו הלוחות, ועמ"ש בת"א ר"פ לך לך בפ"י הוא עשנו, ובסה"מ סי' ל"ח בשם הע"ח שהלוחות הם גו"ה וגם הם זו"נ כי איהו בנצח ואיהו בהוד.

ד) זהר תצוה דקפ"ג ע"א וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ מהכא נפקא חירו לכולא, ובגין דנפקא מיניה חירו אורייתא דנפקת מיניה אקרי חירו וע"ד כתיב חרות על הלוחות א"ת חרות אלא

חירות וכו' ע"ש, ועמ"ש מזה ע"פ תורת ה' תמימה משיבת נפש שנאמר שם ו' ענינים תורת עדות פקודי מצות יראת משפטי ובכל א' ה' תיבות לקשר שיתא סדרי משנה לחמשה חומשי תורה והוא התקשרות וא"ו של שם בה' עילאה דשם שמשם מקור החירות מטעם כי התגלות עתיק הוא בכינה, ולכן גם לוחות אחרונות ניתנו ביוהכ"פ שהיא ג"כ ה' עילאה שלכן יש חמשה תפלות וחמשה עינויים וכו'.

ה) בערובין פרק כיצד מעברין דף נ"ד סע"א ואמר ד' אלעזר מאי דכתיב מכתב אלקים חרות וגו' אלמלא לא נשתברו לוחות הראשונים לא נשתכחה תורה מישראל, ופרש"י חרות משמע חקוק ואינו נמחה לעולם ע"י הלוחות היתה התורה חקוקה לישראל מהשתכח מהן עולמית עכ"ל ועמ"ש מענין מעלת החקיקה על הכתיבה שהיא עצם א' ממש עם הדבר שנכתב עליו בלק"ת פ' בחקתי בד"ה אם בחקתי תלכו, ובד"ה זאת חקת התורה, ועמ"ש בד"ה והדרת פני זקן גם לזכרון נאמר בפ' קדש שהוא חכמה לפי שבחכמה שורה אור א"ס וחז"ב הם תרין ריעין, עו"ש בגמרא רב אחא בר יעקב אומר אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהם שנאמר חרות על הלוחות, א"ת חרות אלא חירות עכ"ל וכ' שם בפ"י המכונה רי"ף ואע"פ שניתנו לישראל לוחות שניות מ"מ לא ה' חירות לישראל אלא על הלוחות הראשונות שהיו מעשה אלקים אבל הלוחות השניות היו מעשה אדם כדכתיב פסל לך שני לוחות וכו' ואע"פ שהמכתב היה בהם ג"כ מכתב אלקים מ"מ החירות לא היה בשביל המכתב שהיה מעשה אלקים אלא על הלוחות שהיו מעשה אלקים וכיון שנשתברו הלוחות ההם שהיו מעשה אלקים אע"ג שמכתב הלוחות שניות היה מכתב אלקים לא היה חירות משעבוד כו' עכ"ל, ובוה יובן מ"ש רז"ל באבות בפרק שנו חכמים ע"פ חרות על הלוחות שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה, ופ"י במדרש שמואל שהכוונה הוא שהעוסק בתורה הוא בן חורין מהמאורעות הרעות ומקרי הזמן להיותו מושגה מאתו יתברך כפי מדרגת דבקותו עכ"ל ולכאורה זה סותר למארו"ל פ"ה דערובין דדוקא בלוחות הראשונות נאמר חירות, ולפמ"ש א"ש דבלוחות ראשונות שהיו הלוחות ג"כ מעשה אלקים אז לא שלטה אומה ולשון בכל ישראל, משא"כ בלוחות שניות, אבל מ"מ לפי שהן ג"כ מכתב אלקים חרות, וגם נמשכו ממקום החירות שלכן ניתנו ביוהכ"פ יום התגלות ה' עילאה, לכך מהג"י עכ"פ לכל מי שעוסק בתורה שיהיה נקרא בן חורין כו' וכיוצא בזה נמצא בשבת מט"ו דק"י"ח ע"ב אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהם אומה כו' ע"ש והיינו כי השבת ג"כ יומא שביעאה בינה שבו התגלות עתיק ונק' אז תתענג על הוי", ואעפ"כ ארו"ל שם לעיל מיניה שהמשמר את השבת כהלכתו ניצול משעבוד כו' והיינו כנ"ל, ודוגמא לחילוק זה תמצא בלק"ת סד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת שבבית ראשון האירה הבינה אפי' בכל הגבולין היינו כל א"י ובבית שני שנסתלקה ה' עילאה היינו מלהאיר בכל הגבולין אבל מ"מ במקדש עצמו מאיר ה' עילאה

וכו' יעו"ש והנה התורה נק' ג"כ מקדש כמארו"ל משחרב בהמ"ק אין להקב"ה אלא ד"א של הלכה וכמ"ש ג"כ בלק"ת סד"ה את שבתותי תשמרו בפירוש ומקדשי תיראו, ולכן ע"י לוחות ראשונות שהם לגבי לוחות שניות דוגמת בית ראשון לגבי בית שני לכן היתה מתפשטת החירות בכללות האומה כולה כמו בבית ראשון ע"י בהמ"ק האירה הבינה בכל הגבולין, אכן בלוחות שניות אין כח החירות להתפשט בכל האומה בכלל, אבל מ"מ למי שעוסק בתורה מאיר לו החירות להיות בן חורין שמקבל מהבינה כו', ומכ"ז מובן שעיקר החירות משעבוד ע"י התגלות עתיק שבבינה ועמ"ש בלק"ת סד"ה והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים כו'.

ו) זח"ב ר"פ בשלח מ"ה ב', וח"א פ' בראשית דל"ז סע"ב בפ"י לא ידון רוחי, שמקודם ה' נמשכים הנשמות מעץ החיים, והיינו שהיו נמשכים מהבינה הנקרא אלקים חיים ונק' כי עמך מקור חיים והוא מה שמקבלת מעתיק יומין וא"א כנ"ל, וז"ס רוחי, ומשם היו נמשכים בוז"ג וזהו באדם לעולם, ע"כ היו מאריכים ימים הרבה ואחר שחטאו נאמר לא ידון רוחי וכו' שלא יומשך האור הבינה בוז"א, והוא כענין על כס י"ה שאין י"ה מאיר בוז"ה וכו', וכמ"כ לוחות ראשונות היו חירות ממלאך המות, שבהם ועל ידם ה' נמשך עץ החיים, שנאמר בו ועל יובל ישלח שרשיו שהוא בינה ועיין מזה בזהר שם דנ"ח ע"א ועמ"ש ע"פ אלה מסעי בפ"י מי ברא אלה המשכות מי בינה בוי"ק דז"א הנק' אלה, והיינו המשכות נש"ב הנמשכי מה' עילאה בוז"א כנ"ל ססעי ד'.

ז) זח"א פ' חיי דקל"א ע"ב ע"פ גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, בנין דאורייתא כל חיקן וכל חירו וכל טוב וכו' ופ"י במק"מ כל חיי כנגד מוח חכמה וכל חירו כנגד מוח בינה ששם מקום החירות וכל טוב נגד הדעת ששם החסדים שנקראים טוב וכו', עד ובג"כ קוב"ה כד יהיב אורייתא מה כתיב בה חרות על הלוחות.

ח) זהר ויקרא ד"ו ע"ב בפ"י חירות על הלוחות לפי שניתנו ע"י קול השופר הנמשך מהבינה מקום החירות עיין לעיל סעיף ה' ור"פ קרח דקע"ו א' א"ת חרות אלא חירות וחירות דא באורייתא אשתכח, והרמ"ז שם האריך בענין שורש התורה ודעת דעתיק וכו' ע"ש והמק"מ בשם הרח"ו כ' ז"א נק' בן חורין בן מאימא עילאה ששם מקום החירות כו'.

ט) מגילה פ"ק דט"ו ע"א גבי מה זה ועל מה זה, ענין מזה ומזה הם כתובים ועיין מזה בזח"א פ' עקב דרע"א סע"ב זה תריסר אנפין היינו ג' הויות שבפסוקי יברכך יאר ישא, וכמ"כ זה הם הם י"ב בחי' שבמרכבה פני אר"י פני שור וכו' והיינו י"ב שבטים וזהו וקרא זה אל זה, א"כ ע"י הלוחות מזה ומזה היינו חיבור הוי' ואד' וע' באג"ה בסופו בד"ה דוד זמירות קרית להו.

כי תשא ל'ב ל'ב

ועתה אם תשא חטאתם ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת. ספ"ק דר"ה די"ו ע"ב ג' ספרים נפתחים בר"ה כו', מחני נא זה ספרן של רשעים, מספרך זה ספרן של צדיקים, אשר כתבת זה ספרן של בינונים וכן דרשו שם ע"פ ימחו מספר חיים בתלים סי' ס"ט, ובירושלמי הגירסא ימחו מספר אלו רשעים.

ספ"ק דסוטה דף י"ד ע"א ע"פ תחת אשר הערה למות נפשו שמסר עצמו עצמו למיתה שאמר ואם אין מחני נא כו'.

רבות כי תשא ר"פ מ"ו וס"פ כי תשא ס"פ מ"ז אמר לפני הקב"ה כל התורה שנתת לי היא וידבר ה' אל משה דבר אל בני כו' אם הם כלים מה אני עושה בתורתך לכך אמר אם אין מחני נא מספרך עכ"ל. וע' מענין ג' ספרים בזח"א בראשית דל"ז ע"ב ובפ' יתרו ד"ע עמוד א' ובפ' תרומה קל"ו ב', ע"פ השמים מספרים ובפ' ויקהל דף ר' ע"א, ועיין בפ' בשלח דנ"ה סע"ב ודג"ו ע"א ע"פ בספר מלחמות ה', שיש בחי' הנק' ספר שכל הגבורות שעושה הקב"ה הם תלויים בספר הנ"ל ובו נלחם ברשעים ועז"ג ה' איש מלחמה, והיא בחי' מל' שבנינה מן הגבורות וע"כ נק' ספר מלחמות כו', וזהו פי' ארז"ל מחני נא זה ספרן של רשעים ר"ל ע"י ספר מלחמות הנ"ל נמחו הרשעים מן העולם, והיינו כמ"ש דף נ"ד ע"א ע"פ או ישיר שהמל' נק' זיין חרב לה' מלאה דם וכשנמשך בה האלף שהוא נהירו דעתיקא נק' או ועושה גסים גפלאים לישראל וגבורות לעכומ"ז כו' ע"ש בפ"י הרמ"ז, וזהו ויחלוש יהושע את עמלק כו' לפי חרב ר"ל ע"י חרב הנ"ל שהיא זיין כו', וזהו כי מחה אמהה ע"ד ימחו מספר שע"י ספר הנ"ל נעשה המחיה בהם שימחו כו'.

עו"ל בפ"י ואם אין מחני נא מספרך ע"ד שנתבאר ע"פ מאמר הזח"ב תרומה קס"א קב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא שהתורה שרשה מא"ק שהוא אור כללי הכולל כל העולמות, וזהו קורא הדורות מראש כו' והוא ספר הכולל כל העולמות והברואים כו' ועז"ג ואם אין מחני נא מספרך כו'.

ברכות פ"ה לב"ב. זח"ג ע' רע"ט, ח"ב ע"ד, ח"ג כ"ג קס"א תנ"ה, ילקוט ח"א רסב"ד שי"ד שיב"ב ח"ב כו"ד נג"ד פ"ג קא"א קיב"א קלד"ד קלוי"ג קמג"ג קס"ג, של"ה שנד"א (מ"ע) ק' קס"ו ק"צ קצ"ו, בחיי קע"ו ד' רט"ו ג', ועמ"ש בתלים ס"ט כ"ט ע"פ ימחו מספר, ומה בזהר פ' נח דס"ב ב' לא אכתבו בספרי דכרניא אתמחון מסטרא דחיי, ובזח"מ ספר דוכרניא היא המל' ספר דההיא זכרון יסוד כנו' בפ' יתרו דף ע' ע"ב ולהיות שהשכינה

אינה שורה עליהם אין נרשמים ונכתבים בה, אתמחון מספרא דחיי היא הבינה ששם בני חיי ומזוני כו' הם לא המשיכו עליהם הנשמה מכינה ימחו מספר חיים שהיא בינה זלעז' ומדה כנגד מדה עכ"ל. ובמד"ר פ' בראשית פכ"ד ימחו מספר חיים מספר תולדות שלמטה ועם צדיקים אל יכתבו מספר תולדות שלמעלה י"ל תולדות שלמטה ממ', ותולדות שלמעלה מכינה כו', בספר חזה ציון על תלים ימחו מספר חיים ר"ת ימת, רומז למ"ש כי מחה אמחה עמ"ש מזה ע"פ תמחה את זכר עמלק.

ל"ג י"א

ודבר ה' עם משה פנים אל פנים. זח"א פ' בראשית דנ"ג כעגין ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האוהל, וכ"ה בזהר ס"פ תשא קצד"ב, ובזח"ב ס"ה סע"ב, אהל בל יצען ובל ימוט יסודותיו כו' נער ודאי לא ימיש מתוך האוהל כו', ועיקר זח"ב דפ"ג סע"ט מ"ט לא ימיש משום דעל יובל ישלח שרשיו כו' יוצא מעדן יוצא ואינו פוסק, וזהו באו"א תרין ריעין, ואיך שייך בחי' זו למטה בנער מט"ט כו', ויש להעיר מפסוק לא ימיש עמוד הענן יומם כו'.

(ב) זח"ב פ' תרומה דקס"ד ע"א, משכנא דעבד משה יהושע הוה קאים תדיר ונטיר לי' דהא לית נטירו דילי' בר ביה דאיקרי נער דכתיב ויהושע בן נון נער לא ימיש כו' (ועמ"ש מעגין יהושע שנק' נער בלקו"ת פ' צו) אבל מקדשא לאו הכי דלא נטירו דילי' אלא בקודב"ה דכתיב אם ה' לא ישמר עיר כו'.

(ג) ס"פ בחוקותי דף קי"ד סע"א לא ימיש מתוך האוהל בגין דאיהו כסיהרא לגבי שמשא ואיהו אתחזי לנטרא משכנא, וע"ד לא ימיש כו', הנה שמור לנוק', כמ"ש ע"פ תשמרו להקריב לי, וכן שמור זו משנה, ולכן יהושע שהוא בחי' סיהרא לי' אתחזי לנטרא משכנא, ומ"ש לא ימיש, זהו זהו ע"ד שיהי' יחוד שמשא וסיהרא כמו יחוד או"א תרין ריעין, וכמ"ש ביהושע לא ימיש ספר התורה מפין כו', מד"ר קכ"ד קנט"ב ג' קפח"א רמח"ד רמט"א רס"ב רצג"ג, ת"מ ס"ב ד', זח"ג ס"פ ואתחנן דרסט"א, עיין בסידור ח"ב דע"ז ג', אך כשבאין לפני המלך, ועמ"ש בבה"ז בלק קפ"ז א' בעגין כד איהו שליח מאו"א איקרי מלאך כו', וכד שרי על דוכתי', וע"ד הוי זנב לאריות ואל תהי כו', שועלים בי"ע לכן תעלא בעידיני' סגיד לי', כמ"ש במ"א, ופי' בעידיני' חיי שעה, ועמ"ש בפי' ונערים ממשחה נגינתם

דקאי אלע"ל שיאיר אור האצי' בבי"ע, נמצא אז בחי' הא' דנער כשהוא זנב לאריות יאיר בגילוי בבחי' הב' דראש לשועלים, וזהו ממשותה נגינתם כו' ודוגמת בנשמות שיתחבר המקיף הנק' מזלי' להאיר בהפנימי.

שמות ל"ג פסוק ט"ו

ויאמר אליו אם אין פניך כו'. והקשה הרמב"ן שהרי כבר אמר לו תולה פני ילכו וא"כ למה הוצרך מרע"ה לומר אם אין וכו'. וביותר קשה מהו שנאמר אח"כ גם את הדבר הזה אעשה כו' משמע שזהו דבר חדש. אך ז"ל הוזה"ק פ' וילך דף רפ"ג ע"ב כתיב אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה ובמה יודע איפה וגו' הכי אוליפנא כיון דאמר קוב"ה למשה הנה מלאכי ילך לפניך (פי' מלכות, כ"כ המק"מ) אמר משה ומה קסטיפא דשמשא דיתכניש וידבר סיהרא, גופא דסיהרא לא בעינא, אם אין פניך הולכים גופא דשמשא בעינא, ולאו דסיהרא, כדין גופא דשמשא אתנהיר ואתעביד משה כגונא דגופא דשמשא קמיהו דישראל, כיון דאתכניש משה אתכניש שמשא ואתנהיר סיהרא והוה יהושע משתמש לנהורא דסיהרא עכ"ל. לפ"ז יובן התירוץ דמ"ש הקב"ה תחלה פני ילכו הכוונה על מדת מלכות שנק' ג"כ פני, שהרי היא א' מע"ס דאיהו וגרמוהי חד, וע"ז ביקש מרע"ה אם אין פניך הולכים שיהי' ההנהגה דוקא מבחי' ז"א הנק' שמש ולכן הוצרך להבטיחו גם את הדבר הזה אעשה כו'. והרמ"ז שם כ' דשמש הוא אור אבא שבתוך הז"א וכ"כ עוד בפ' בהעלותך ד' קמ"ח ע"פ לשמש שם כו' כחתן כו'. עוד אית' בזהר סוף פ' האונינו דף רצ"ח ע"ב מה כתיב ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר הוא בלחודוי דכתיב וה' הולך לפניהם וגו' ואין עמו אל נכר דלא דבר להו לישראל לא מלאכא ולא ממונא אחרא דאינון איקרין אל נכר ודא הוא דאמר משה אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה הה"ד ה' בדד ינחנו הוא בלחודוי ואין עמו אל נכר, זכאה חולקהון דישראל דקב"ה דבר עמהון הכי, עלייהו כתיב כי יעקב בחר לו י"ה ישראל לסגולתו עכ"ל. ובפי' הפסוק זה' הולך לפניהם עיין בפ' בשלח דמ"ו ע"א דכ' קוב"ה ובית דיני' משמע שהי' ג"כ עם המל' והרי כאן אמר גופא דסיהרא לא בעינא וצ"ל גופא דסיהרא לבד לא בעינא משא"כ כשהז"א מאיר ג"כ הרי עיקר ההנהגה ממנו כי והוא ימשל בך כתיב. וע' עוד בפ' בלק דקצ"א ב' הולך לפניהם יומם יומם הולך דר"ל חסד דז"א כו'. ואמנם בזהר ס"פ משפטים דקכ"ד ע"ב ורקכ"ה א' לפי' המק"מ שם מבואר דבקשת משה אם אין פניך הולכים הוא רק שלא יהי' ההנהגה ע"י מלאכים ממש, אבל לא לאפוקי שאינו רוצה כ"א בהנהגה שע"י ז"א דאצי' דוקא, דז"ל הזוטר שם ע"פ הנה

אנכי שלח מלאך לפניך וגו', עד אר"ש כללא דכולא משה לא בעא מלאכא דהכתי' ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אד' ילך נא אד' בקרבנו, וע"ש במק"מ. גם מצאתי באוה"ח פ' תשא על פסוק הנ"ל ילך נא אד' בקרבנו כ' וז"ל למה אמר משה כאן שם אדנות ותגדל הקושיא למה שפי' למעלה כי לא חפץ משה אלא בבחי' הרחמים עכ"ל. וכוונתו דמדת הרחמים היינו ז"א וא"כ איך אמר ילך נא אד' השוא בחי' מלכות. ואפשר לתרץ עם מ"ש ע"פ וארא כו' דזהו תשובה עמ"ש משה אד' למה הרעות כו', ופי' הזהר פ' וארא דכ"ב ע"ב חמי תוקפי' דמשה בשירותא דנביאותא לא נח רוחי בהאי אתר כו' והיינו שסבר שזהו מדת הדין וע"ז השיבו הקב"ה וידבר אלקים כו' אני הוי' דכולא חד עם מדה"ר אלא שהדין הי' כדי שיזכו למתן תורה כו' מה שלא זכו לזה האבות וא"כ כיון שכבר השיב לו הקב"ה דכולא חד שם הוי' עם שם אד' מעתה א"ש מ"ש ילך נא אד' בקרבנו, אלא דא"כ לא יתיישב מ"ש הזהר וילך דרפ"ג גופא דסיהרא לא בעינא כו'. ועמ"ש רבינו ז"ל בפ' ראה ע"פ לעשות הישר בעיני כו' ובביאור שובה ישראל מענין שילוב אד' בהוי' ושילוב הוי' באדני.

פסוק י"ז כי מצאת חן בעיני. ע' רע"מ פ' משפטים דף קי"ט א' וז"ל
 כברא דמלכא דאבא ואימא רחמין ליה ונשקין ליה, ובחביבו דיליה לא הימנין ליה במשריאי דילהון אלא אינון גופיהו נטרין ליה עכ"ל. וא"כ עפ"ז מובן מש"כ גם את הדבר הזה והוא שיהי' בחי' ז"א ממש נמשך והולך עמהם כי מצאת חן דהיינו מ"ש כברא דמלכא דא"א רחמין לי' ונשקין לי' כו'. וא"כ מצאת חן היינו לפי שנמשך בו גר"ן דאצי' ממש כמש"ש בגין דהוא רוחא דילך כו'. וגם בזה משפטים קכ"ד ב' מבואר דזה שהקב"ה הולך עם ישראל נק' ישקני מנשיקות פיהו וא"כ זהו ממש ונשקין ליה. וענין ואדעך בשם מבואר ברע"מ שם דק"כ ע"א וז"ל וכל הזוקף זוקף בשם דרגא דמשה רבינו לעילא, ובמשה לתתא ביה יקומון כל ישראל כאברין דגופא, דביה כולוהו זקופין בעמידה ובהאי איהו כל הזוקף זוקף בשם בגין דעלי' אתמר ואדעך בשם עכ"ל.

פסוק י"ח ויאמר הראני נא את כבודך. פי' ברע"מ פ' פנחס דרנ"ה ע"ב
 וז"ל ובג"ד שיעורא דסוכה לא פחות מעשר דאיהו מלכות עשיראה דכל דרגין ולא למעלה מעשרין דאיהי כ' כתר עליון דלא שלטא ביה עינא, כבוד עילאה עליה אמר משה הראני נא את כבודך ואתיב לי' קוב"ה לא תוכל לראות את פני ולית כבוד בלא כ'. (ור"ל כמ"ש כתר עליון דלא שלטא בי' עיני הרי שבכחך אין שום השגה לכן מביא ראי' ע"ז שהרי כן השיב הקב"ה למשה כשביקש הראני נא את כבודך, לא תוכל לראות את פני, והיינו משום דלית כבוד בלא כ' שהוא בחי' כתר אשר לא שלטא בי' עינא חוהו לא תוכל לראות. אך קשה שהרי בגמ' אמרו דלמעלה מעשרים אמה לא שלטא בי' עינא משא"כ עד עשרים שלטא בי' עינא וא"כ כ' שהוא בחי'

כתר הרי הוא עד עשרים. ויש ליישב כי בכתר יש ב' בחי' הבחי' הא' היא בחי' תחתונה שבמאציל ונק' עת"י והבחי' הב' הוא שרש הנאצלים ונק' א"א וכן בכל כתר יש ב' בחי' אלו כי הוא ממוצע בין העליון לתחתון וא"כ מצד בחי' העליונה שבו הרי הוא למעלה מעשרים. וצ"ע בפע"ח בשער הסוכות) עכ"ל.

והנה שייכות ענין סוכה לבחי' כבוד הוא כמ"ש שהסוכה הוא ענין ענני כבוד ועוד דכתיב כי על כל כבוד חופה וחופה כעין בחי' סוכה שהוא בחי' מקיף ועכ"פ מזה מובן דבקשת משה הראני נא את כבוד זהו לכאורה ענין שני נוסף על בקשתו הראשונה אם אין פניך הולכים כו' שכבר הובטח ע"ז, או י"ל דה"פ שכאשר הובטח שיהי' ההגהגה ממש ע"י ז"א דאצי' שיהי' בחי' פניך ממש הולכים עמנו גופא דשמשא. מעתה ביקש משה שיהי' רואה ומשיג ממש בחי' אלו, והו' בחי' כבוד עילאה כ' כתר ב' חכמה כו'. ואפ"ל דכוונתו על גלוי כתר חכ' דז"א שיהי' ממש בבחי' הראני כו'. וע' עוד בזהר ח"א בהשמטות שבסוף הזהר סי' מ"ו מענין כבוד.

פסוק י"ט אני אעביר בזהר פ' לך דע"ט ע"ב מה כתיב ויעבר אברם בארץ, ויעבור וילך מבעי ליה, אלא הכי הוא רמו שמא קדישא דאתחכים ב' עלמא בע"ב אתון גלופין דכלהו בשמא דא כתיב הכא ויעבור וכתיב התם ויעבור ה' על פניו ויקרא בספרא דרב ייסא סבא כתי' הכא ויעבור אברם בארץ וכת' התם אני אעביר כל טובי (פי' הם החסדים שנקראים טוב שבאים מאימא למ' וזהו מאתר עילאה שהיא אימא. מק"מ) והוא רמו לקדושה דארעא דאתי מאתר עילאה כדקא חזי עכ"ל. והרמ"ז שם פי' ענין ויעבור אברם בארץ שהוא המשכות י"ג מכילין דרחמי למל' וע' גבי כוונות ברכות גר חנוכה וא"כ לפ"ז גם אעביר כל טובי זהו ענין המשכות י"ג מדה"ר וכמ"ש אח"כ ויעבור ה' על פניו כו'. ועמ"ש במ"א בביאור דכי תצא בענין י"ג מדה"ר דהם יגת"ד דא"א וא"כ קשה איך הם מכפרין על העונות ששרש התומ"צ ממו"ס וגלגלתא דא"א והם למעלה מי"ג ת"ד ותירץ שם ד"ג ת"ד שהם בחי' שערות וחיצוני' אבל שרשן נלקח ממקום עליון יותר אפילו ממו"ס וגלגלתא וכמו חיצוני' עליון ששרשו גבוה מפנימי' תחתון וכמו משלי שלמה לגבי חכמת שאר אדם כו' וזהו ענין אליהו מלאך הברית כו' וזהו ויעבור על פניו שעבר על בחי' פניו והיינו מבחי' שלמעלה יותר מבחי' הנק' פניו ומשם עבר ונמשך למטה לבחי' י"ג ת"ד ובוה א"ש שנא' בזה אעביר כל טובי, שהוא בודאי בחי' היותר גבוה, וזהו הטוב כי לא כלו רחמיק, שבחי' רחמיק זהו גלוי י"ג מדה"ר, ושרשן מבחי' הנעלם מאד וזהו בחי' טוב כו'.

וחנותי כו'. בזהר (דפוס וינעציא) ח"א ד"ב ע"א אשתכחו לאות יוד נקודה עילאה תשעה סמכין כו' בגין דאינון תשע דאקרין אין סוף

קיימין ולא קיימין ולא אתיידעו כו' ורזא לפניך יחנותי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם לית מאן דיקום בהון ובשמהון דילהון כו' וע"ד לא קאים משה עליהו בגין דהוּוּ מקדמת דרגא דיליה דההוא נציצו קדמאה כתי' לפניך וכן כולו קיימין אקדימו לדרגא דילי' עכ"ל וע' בזה תצוה מענין יו"ד קיימא על ט' סמכין כו'.

ולבאר קצת ענין זה על הסדר. הנה בספר עבודת הקדש ח"ג פליה כ' ז"ל ויאמר משה כו' ראה אתה כו', אמר זה לפי שבתחלה אמר לו הנה אנכי שלח מלאך לפניך ואין מלאך זה מן הנפרדים אבל הוא מלאך הגואל מלאך פניו כו' ועתה אמר ושלחתי לפניך מלאך וזה מן הנפרדים כו' או אמר משה ראה אתה כו' ע"ש. ולהבין זה יש להקדים מ"ש רבינו ז"ל ע"פ הוהר בפ' בלק דקפ"ו א' פתח ואמר המלאך הגואל כו' קרי ליה מלאך וקרי ליה שמהן אחרנין, הכא אמאי אקרי מלאך אלא כד אייהי שליחא מלעילא וקבילת זהרא מגו אספקלריא דלעילא. דכד מברכין אבא ואימא להאי אמרי לה ברתי זילי גטירי ביתך פקידי לביתך הכי עבידי לביתך זילי וזוני לון, זילי דההוא עלמא דלתתא מחכא לך, בני ביתא מחכאן מזונא מינך, הא לך כל מה דתצטרכי למיהב לין, כדין אייהי מלאך. ופי' שמפרש דהמלאך קאי על מלכות דאצי' כשהיא למעלה באצי' ומקבלת השפע מאריא והם מברכי' לה אז נק' מלאך ל' שליח, וכאשר היא נשפלת להחיות רוח שפלים או נק' אדני, ונק' מלכות. והענין כי בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם שהתהוות כל עולמות ביי"ע הוא מדבר ה' שהוא בחי' מלכות, ואז כשהדבור נמשך ביי"ע נק' מלכות ע"ש דבר מלך שלטון ונק' ג"כ אדני לשון אדנות ושררה וממשלה על העם, אבל כאשר המל' היא באצי' ומקבלת השפע מחו"ב נק' אז מלאך ולא מלך מפני שאז בחי' הדבור בטל לגבי מקורו החו"ב והוא רק כמו שליח כשהוא אצל המשלח ובטל אצלו לכן נק' מלאך לשון שליח, ולא מלך שהוא כשהדבור נמשך למטה שהוא בחי' יש. ויובן זה ע"מ באדם כשהדבור עדין בכח חכמתו דהיינו שמסדר את דבוריו איך לדבר הנה או בטל הדבור לפני השכל לגמרי אבל כשהדבור יוצא לחוץ שמדבר ומצוה או הדבור נראה בחי' יש ודבר נפרד שהרי הוא מורגש משא"כ החו"ב הם בחי' אין שהרי אינו מורגש כמו הדבור והוא ג"כ כמשל המלך והשרים כשהשר עומד לפני המלך או הוא בטל לפניו לגמרי כעבד ממש ואינו תופס מקום בפ"ע כלל אבל כשיצא מהמלך ונתרחק ממנו ובא למשול במדינה זו שהוא שר שם נראה הוא ליש ודבר בפ"ע למשול בממשלה והתנשאות ואף שבאמת בטל הוא לגבי המלך ושררותו באה מהמלך מ"מ זה אינו נראה כ"כ בחיצוניות והרי נראה הוא ליש ודבר כו' ולא כמו בעמדו לפני המלך שאז אינו תופס מקום כלל, כן למעלה במלי' דאצילות כשהיא געשית ראש לשועלים להחיות ביי"ע נק' אז מלך מלכותך מלי' כל עולמים ובשם אדנות וממשלה יען שהדבור נראה ע"מ יש שהוא המחי' אבל בחי' החו"ב אין נגלה ביי"ע כו', אבל כשהיא מקבלת

השפע באצ"י מאו"א או נק' מלאך שהיא או בבחי' ביטול כנ"ל כמשל הדבור בעודו בכח חכמתו וכמו השר כשהוא אצל המלך, ולכן נק' או מלאך לשון שליח שאינו רק שליח שמוליך השפע ולא שהוא עצמו שררה כו', והגם שבאמת למעלה הרי בחי' המל' גם כשירדת בכי"ע היא בבחי' ביטול דאיהו וגרמוהי חד רק מ"מ נראה הדבור בחי' יש לגבי כי"ע כו', וזהו מ"ש הוהר כד איהי שליחא מלעילא וקבילת זהרא מגו אספקלריא דלעילא שהוא בינה, נטירי ביתך פקידי לביתך זהו"ע הפנימי ומקיפי של עולמות כי"ע כנודע בפ"י ענין פרס ומדי כו', זילי וזוני לון להשפיע להן חיות, הא לך כו' שנותנין לה השפע כו', וגם י"ל הא לך כי חיות ג' עולמות כי"ע זהו ע"י אות ה' בה"א בראם ולכן הה' יש לה ג' קוין המורה על ג' בחי' כי"ע כמ"ש במ"א ולכן אמרו הא לך שנותנין לה כח זה דבחי' הא כו', כדן איהי מלאך שעתה נק' מלאך מטעם הנ"ל. וז"ש הוהר ואיתימא והא בכמה דוכתי אקרי מלאך ולא אתי למיון עלמין, ועוד דבשמא דא לא ון עלמין אלא בשמא דהוי', הכי הוא ודאי כד שליח מגו אבא ואימא אקרי מלאך מטעם הנ"ל שאו הדבור בבחי' ביטול, וכד שריא על דוכתי על תרין כרובין שהם מט"ס וסנדל שמט"ס הוא יצי' וסנדל הוא בעשי' או מלך שמו שאו הוא בחי' אדנות וממשלה מלכות כל עולמים ואינו ניכר זה שמקבלת מלמעלה כי זהו מוסתר וגנוז בה ועיקר הגלוי הוא בחי' מל' כו', ע"כ דברי רבינו ז"ל. ונמצא בחי' המל' כשנקראת המלאך הגואל הוא גבוה יותר מבחי' מלך שהרי היותה נק' המלאך זהו כשמקבלת מאו"א כו' ובחי' מלך זהו ע"י צמצום לירד בכי"ע כו'. אלא לכאורה אינו מובן דלפי הנ"ל משמע שאינו נק' המלאך אלא בעת שמקבלת השפע אבל כשירדת להשפיע נק' מלך א"כ איך אמר יעקב המלאך הגואל אותי דזהו על כרחך כשמשפעת לכי"ע ששם הי' יעקב וא"כ איך קראה או המלך. וכן קשה עמ"ש ומלאך פניו הושיעם דזהו ג"כ בחי' המל' והרי כשמשפעת למטה שזהו ענין הושיעם ראוי שתקרא מלך ולא מלאך כמובן לפי הנ"ל. אך מדברי הרמ"ז בפ' בלק שם יש ללמוד הבנה ע"ז דשייך לומר המלאך הגואל ממש דז"ל כד איהי שליחא מלעילא, שאינה נק' כך כשהיא משפעת משלה, פ"י המגיע לה לחלקה דהיינו חלק השפע הניתן לה בהתחלקות השפע בכל המדות שלכל א' מגיע הראוי לה בהדרגה ע"פ השתלשלות, והחלק של הנוק' הוא הנק' נקבה, אבל בבאן כשהיא משפעת מאור עליון שאינו מתעבה אזי הוא זכר, ח"ש שליחא איהי ששלוחו של אדם כמותו עכ"ל. הרי מבואר מדבריו שאף גם כשמשפעת למטה נק' המלאך רק היינו כשמשפעת מאור שקיבלה מאו"א ולא נתעבה בה האור והוא כנודע שיש ב' בחי' בהשפעה א' הנק' דרך מעביר שעובר ההשפעה ע"י המל' אבל לא נתעצם בה ממש, הב' דרך התלבשות שמתלבש ומתעצם בה עד שנק' ההשפעה על שמה ממש, ובבחי' זו הב' נק' מלך משא"כ בבחי' הא' נק' מלאך שאינו רק שליח ושלוחו של אדם כמותו ונמצא נק' עיקר ההשפעה ע"ש המשלה שהוא בחי' חו"ב, וזהו ענין השולח אמרתו כו' ירוץ דברו כו' שהן ב' בחי' הנ"ל. ונמצא

שייך השפעה למטה ממש גם מהבחי' שנק' המלאך אף שבחי' זו הוא שהדבור בטל לגמרי לגבי חו"ב מימ שייך מזה הבחי' ג"כ השפעה רק שהוא עד"ז שהדבור בבחי' ביטול שאינו רק שליח. וענין בחי' זו שהדבור בבחי' ביטול ומ"מ יש השפעה ממנו מכואר בביאור שע"פ והי' מחר חודש כו'. עוד יובן מעלת בחי' זו כשנק' המלאך יותר מבחי' שנק' אד' או מלך ממ"ש רבינו ז"ל בסוף האגה"ק בסוף ד"ה מ"ש בפע"ח וז"ל הרי נודע שכל מלאך הוא שליח מלמעלה ואזי נק' בשם ה' ממש השוכן בקרבו משא"כ כשאינו שליח יש לו שם אחר כפי עבודתו ואזי קורא קדוש ק' ק' ה' כו' כלומר ששם הוי' מובדל ממנו עכ"ל. הרי מבחי' מלאכים ממש הנפרדים שיש הבדל עצום בהן בין היותו שליח מלמעלה שאזי נק' בשם ה' ממש הגם שהמלאך בעצם מהותו הוא נברא* ונפרד ואין לו ערך כלל עם האלקות אעפ"כ בעת שהוא שליח נק' בשם הוי' ממש. משא"כ בעת שאינו שליח אומר קדוש כו' ששם הוי' מובדל ממנו. א"כ מזה נשכיל גם בבחי' המל' דאצי' שיש חילוק עצום בין היותה נק' שליח מלמעלה. ובין היותה בחי' בפ"ע. דעם היות שגם כשנק' אד' או מלך הרי הוא בחי' אלקות ממש כי איהו וגרמוהי חד ממש ולא כמו המלאכים שהם נפרדים כו'. מ"מ האור המלוכש בה הוא בצמצום כפי סדר ההשתלשלות. ואינו בערך התלבשות אוא"ס ב"ה בחו"ב. וא"כ בעת היות ההמשכה מבחי' זו דעצמיות הנ"ל אינו ערוך כלל לגבי חו"ב משא"כ כשהיא בחי' מלאך ושליח מאו"א אזי נקראת ההשפעה על שמה ממש במכ"ש מהמלאך הנפרד דכשהוא שליח נק' בשם ה' אע"פ שכשאינו שליח הוא נפרד לגמרי וא"כ כש"כ בבחי' המל' כו' ולכן מזה יובן איך שבבחי' שהמל' נק' המלאך הגואל אזי הוא מעלה עצומה יותר מכשהיא כפי מדרגתה העצמיות. וע"ש באגה"ק שעד"ו חילק רבינו ז"ל בין מעלת התלמוד שהוא בחי' רוח דברי' ויצי' רק שהן שלוחי ה' מיסוד אבא המקבל ממו"ס כו' ובין דו"ר של המלאכים שאינן בחי' שלוחי כו' ע"ש. וידוע שהמשנה והתלמוד גבוה לאין קץ ממש מבחי' המלאכים. ועוד שם בזהר פ' בלק למשה כד אתחזי ליה בקדמיתא אקרי מלאך. ליעקב לא אתחזי הכי אלא בדוגמא דכתי' ורחל באה דא דיוקנא דרחל אחרא דכתי' כה אמר ה' קול ברמה נשמע וגו' ורחל באה סתם עם הצאן דרגין דילה אשר לאביה ודאי וכולהון אתמנון ואתפקדון בידהא כי רועה היא איהי מנהגת לון ואתפקדא עלייהו. והכי במשה כתיב וירא מלאך ה' אליו בלבת אש עכ"ל. פי' כי הנה ידוע עליות המדרגות דמשה דמתחלה נתגלה אליו רק בחי' המל' ואח"כ זכה לת"ת ובינה. אמנם גם בראשית מדרגתו עם שהי' שוה למדרגת האבות לבד במה שהגילוי הי' לו רק מבחי' המל' עכ"ז הי' הפרש בינו לבינם שהוא ראה מדת מל' כשהיא באצי' בבחי' מלאך שמקבלת מאו"א שאז היא בתכלית הביטול משא"כ האבות דאו בחי' מל' כשהיא נעשית בחי' יש ודבר ונק' מטרוניתא ל' שררא שהוא למטה

הרבה מבחינתה כשנק' מלאך כנ"ל וז"ש ליעקב לא אתחזי אלא בדוגמא כשהיא נעשית יש ודבר בחי' מל' על הנבראים וכמ"ש ודחל באה עם הצאן דרגין דילה הם בי"ע, אשר לאביה ודאי כי אבא יסד ברתא ואי תימא יתיר הוא שברא דאברהם דלא כתיב בי' מלאך אלא וירא אליו ה' באלוני ממרא וגו' התם באברהם אתחזי לי' אד' באל"ף דל"ת, בגין דבההיא זמנא קביל ברית, ומה דהוה אתכסי עד כען מיניה, אתחזי ליה רבון ושליט, והכי אתחזי דהא כדין בההוא דרגא אתקשר ולא יתיר, ובג"כ בשמא דאדון רבון עליה, אבל משה דלא הוה בי' פרודא, דכתי' משה משה דלא פסיק טעמא כמה דכתי' אברהם אברהם דפסיק טעמא בגין דהשתא שלים מה דלא הוה מקדמת דנא, פרישו אית בין אברהם דהשתא לאברהם דקדמיתא, אבל משה מיד דאתיליד אספקלריא דנהרא הוות עמיה דכתיב ותרא אותו כי טוב הוא, וכתי' וירא אלקי' את האור כי טוב, משה מיד אתקשר בדרגא דיליה ובגין כך משה משה ולא אפסיק טעמא, וע"ד לגבי דמשה אזעיר גרמיה דכתי' מלאך ה', פי' דבא לומר שלא תטעה לומר דלאברהם נתגלה יותר מלמשה בתחלתו שהרי נא' וירא אליו הוי' והוא ת"ת שהוא למעלה מבחי' מל' וע"ז תירץ דהתם באברהם אתחזי לי' אד' באל"ף דלת שהיא בחי' המל', בגין דבההוא זמנא קבל ברית שהיא בחי' המל' בחי' יראה, ומה דהוה אתכסי ע"כ מיניה שהי' מתלבש ש' אד' בבחי' לבוש ולא בהתגלות מפני שלא נימול, אתחזי לי' עתה בבחי' גילוי, ולא יתיר שגם בחי' המל' לא השיג רק כשהיא בבחי' אד' ולא כשנק' מלאך כנ"ל, אברהם אברהם כו' פרישו אית בין אברהם דהשתא פי' כי זה אמר לו מלאך ה' בעת העקדה אברהם אברהם ואז נתעלה שראה את בחי' הוי' שהוא ת"ת (ופי' מ"ש ושמי הוי' לא נודעתי להם לפ"ז צ"ל דקאי על שם הוי' דא"א כנודע מענין ב' שמות הוי' שלפני יג"מ) ואמר לו בי נשבעתי פי' במה שמלוכב בי דהיינו באור עתיק המלוכב בז"א, ונתעלה אז למעלה משהי' קודם שלא ראה רק ש' אד' והיינו ע"י העקדה, ולכן יש פרישו בין אברהם דהשתא שאחר העקדה לאברהם דקדמיתא אבל משה תיכף הי' עליו הארה מאספה"מ שהוא מעלמא דדכורא בלי השגת הביטול (ועילוי מדרגותיו הוא ע"ד עליות ז"א עצמו באצ"י ע' מק"מ) לכך ראה גם בתחלת נבואתו בחי' מל' כמו שהיא למעלה בבחי' מלאך שמקבלת מאו"א, וע"ד לגבי משה שהי' שרשו מבחי' הביטול האמיתי דז"א לכך אזעירת גרמיה בבחי' מלאך כו', ועמ"ש במ"א ע"פ ואלה המשפטים באריכות מענין משה משה לא פסיק טעמיה, יעקב הוה קרי ליה בשעתא דהוה סליק מעלמא מלאך, מ"ט בגין דבההיא שעתא הוה ירית ליה לשלטאה, משה בחייה, יעקב לבתר דסליק מעלמא, משה בגופא יעקב ברוחא זכאה חולקא דמשה, פי' כי הגה מבואר בע"ח בשער מ"ן ומ"ד שלהיות יחוד או"א הוא ע"י מס"נ בפ"מ דוקא ויחוד זו"ג הוא ע"י תומ"צ והיינו שע"י מס"נ עולה הנשמה בבחי' מ"ן למקור חוצבה ישראל עלה במחשבה בבחי' או"א, ולכן יעקב בשעת הסתלקותו בבחי' מס"נ גורם יחוד או"א ולכך אז דוקא זכה לבחי' זו שיהי' המל' נק' אצלו בשם

המלאך שזהו כשמקבלת מאו"א, אבל משה זכה לבחי' זו בגופא (ועיין בספר הדרת מלך דפ"ו ע"ב אשר לכאורה מובן דבחי' זו שזכה משה זהו פרצוף פנימי' המל' הנק' כנ"י שהוא נשמת המלכות וא"כ משמע דבחי' זו דמל' כשנק' מלאך זהו ג"כ בחי' זו ממש, וצ"ע דשם י"ל דבחי' זו דפנימי' המל' זהו"ע משה זכה לבינה וכ"מ בז"ה ר"פ בראשית, וא"כ זהו אח"כ שהרי תחלה וירא אליו מלאך כו' ואח"כ גלוי ת"ת ואח"כ זכה לבינה), הגואל אותי מכל רע, דלא אתקריב לעלמין לגבי סטרא דרע, ולא יכיל רע לשלטאה ביה, פי' כי בחי' המל' כשנק' המלאך היינו כשמקבלת מחו"ב וע"ז מורה האלף הנוסף בתיבת מלאך על אותיות מלך שהוא מבחי' חכמה אאלסך חכמה, שהיא בבחי' ביטול לבחי' חכמה הנק' אלף רק שהוא בחי' שליח משם משא"כ מלך שנסתלק האלף כו' והנה כתיב ימותו ולא בחכמה שבחכ' לא הי' שבה"כ שהוא למעלה מבחי' השבירה וע"כ גם בחי' המל' כשמקבלת מחכ' נק' דלא אתקריב לעלמין לגבי סט' דרע שאור אבא דוחה יניקת החיצונים.

ועפ"ז נשובה לענין הפרשה, דכ' העה"ק לפי שבתחלה אמר לו הנה אנכי שלח מלאך לפניך ואין מלאך זה מן הנפרדים אבל הוא מלאך הגואל כו' ועתה אמר ושלחתי לפניך מלאך וזה מן הנפרדים, וא"כ גבה טורא בין בחי' זו לבחי' זו בריחוק הערך מאד, שבחי' מלאך הגואל, הרי המלאך והשליח הזה הוא ממש בחי' מל' דאצי' שהוא אלקות ממש וגם הוא שליח מבחי' עליונה מאד היינו מבחי' חו"ב כו' ונק' על שמם ממש כנ"ל, וא"כ בין מצד השליח בין מצד המשלח הכל בחי' עליונות מאד, משא"כ עתה שאמר לו שהשליח יהי' מלאך מן הנפרדים זה ירידה גדולה, וגם כיון שהשליח מן הנפרדים ודאי אינו נשלח ממקום גבוה, רק יהי' שליח מכלים דו"ב המלוכשים בבי"ע, ואין ערוך כלל לבחי' ראשונה דהמל' היא שליחא מאו"א דאצי' ממש, אשר שם מלוכש או"א"ס ב"ה בגלוי ממש כנודע, ועמ"ש במ"א ע"פ מאמ' הזוהר פ' ויחי דרמ"ו ע"ב ע"פ נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר כו' וההיא קול אשתלח מאתר עמיקא דלעילא ושליח מקמי' לאנהגא לדבור, נמצא דגם הו"א נק' לפעמים שליח והוא בחי' הקול שנשלח מאתר עמיקא ר"ל הכתר עליון לאנהגא לבחי' הדבור דמל' המתלבש בבי"ע כו', ואז הוא נותן אמרי שפר שבחי' האותיות מתלבש בהן התענוג עליון כיון שמקור השליחו' מבחי' כתר ושלוחו של אדם כמותו, לכן אין נק' ע"ש השליח כ"א ע"ש המשלח כנ"ל בענין המלאך הגואל, ועד"ז י"ל מה שביקש משה אח"כ אם אין פניך הולכים שהוא גלוי בחי' ז"א, והוסיף לבקש הראני נא את כבודך שהוא בחי' כתר והיינו עד"ז שיהי' מקור ההמשכה מהכתר ע"י ז"א, וזה י"ל שפעל כמ"ש אני אעביר כל טובי כו' שהן יגמה"ר הנמשכי' מהכתר לו"א, רק שבבחי' הראני ממש בחי' זו דכתר לא יכול להיות רק וראית את אחורי ע' באגה"ק ד"ה עוטה אור.

ועתה נבא בס"ד על סדר הפסוקים ונתחיל מפסוק י"ד. והנה פ"י פני ילכו היינו מדת מלכות דאצי' ור"ל שלא יהי' על ידי מלאך מן הנפרדים כ"א בחי' מלכות דאצי', ונק' בחי' זו פני, מצד כמה טעמים הא' כמ"ש (ד"ה ויהי מקץ) במ"א פ"י וזאת לפנים בישראל דר"ל וזאת היא בחי' מלכות שהיא בחי' לפנים בישראל היינו בפנימי' של כ"א מישראל יש בו ניצוץ אלקי מבחי' מלכות דאצי' ולכן נק' אימא תתאה, וזהו פני ילכו כמו בחי' לפנים בישראל, הב' דכתי' לך אמר לבני בקשו פני את פניך הוי' אבקש ונת' פסוק זה בזהר פ' אמור דצ"ג ושם כ' הרמ"ז וז"ל וגם ידוע שד' מדרגות פנים ימין שמאל אחר הם בסוד אבי"ע וידוע שאור חכ' הוא סוד אצי' וזהו בקשו פני עכ"ל. וא"כ כיון דאצי' הוא נק' פנים כי החכ' מאיר בכל עולם האצי' ע"כ אמר פני ילכו, כלומר שלא יהי' ע"י מלאך מן הנפרדים דהיינו מבי"ע כ"א מבחי' אצי' ממש שנק' פנים, וגם הבחי' אחרונה דאצי' שהיא בחי' מל' נק' פני כי בחכ' יסד ארץ אבא יסד ברתא, וענין מעלת בחי' זו דפני ילכו יובן ממ"ש במ"א (ד"ה זכור את יום השבת כו' זכור ושמור בדבור אחד נאמרו) וז"ל ולא יהי' לך אלקים אחרים על פני הוא ציווי וגם הבטחה שלא יהי' בחי' צמצום והעלם המעלים ומסתיר פניו ית' הוא אור ה' וקדושתו מפנימיות החיות מאוא"ס ב"ה עצמו שלמעלה מהשתלשלות גם חושך לא יחשיך כו' משא"כ בסדר ההשתלשלות בבחי' אדם נעשה ירידת המדרגות וההתלבשות בע' שרים וזהו אשר חלק ה' לכל העמים משא"כ ואתכם לקח ה' ויוציא אתכם מכור הברזל ממצרים מבחי' שלמטה בהשתלשלות לבחי' שלמעלה מהשתלשלות וזהו מבית עבדים כי במצרים בחי' סדר ההשתלשלות יכול להיות בית עבדים וכמו אברהם שיצא ממנו ישמעאל כו' משא"כ למעלה אין שם העלם והסתר כלל ויאר פניו אתנו סלה עכ"ל. נמצא פ"י פני ילכו היינו כמו שנפרש בפסוק לא יהי' לך כו' על פני כשהוא הבטחה שלא יהי' בחי' צמצום כו' כ"א יהי' גילוי בחי' פנימי' החיות דהיינו גילוי בחי' אצי' אשר הוא נק' למעלה מסדר ההשתל' לגבי בי"ע וכמ"ש במ"א גבי מצות שביעית בענין כלה לחיה כו' וגם שם אין שום אחיות החיצונים כמ"ש לא יגורך רע רק בבי"ע יש יניקה כו' אבל כשיהי' גילוי האצי' ממש פני ילכו אין שום ממשלה לסט"א. עוד יובן מעלה זו ממ"ש במ"א בפ"י מארז"ל אסתר מן התורה מנין דכתיב ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא והמכוון הוא שהשכינה שהיא מלכות דאצי' מסתרת בגלות בבחי' ביום ההוא שהוא ענין עלמין סתימין דלא אתגליין ולכן נא' ביום ההוא לשון גסתר שלא נתגלה שכינת כבודו בגילוי אור כמו שהי' בזמן בהמ"ק ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם גילוי זיו אורה. והנה בחי' ביום ההוא הוא בחי' בינה אימא עילאה המקננת בבריאה בכורסייא אכן מל' דאצי' נעשה עתיק לבריאה שנעתק וגבוה מבריאה ואינה באה בהתגלות בעולם הבריאה שאפילו מבחי' יום ההוא הוא בבחי' העלם והסתר. ומה שנא' אסתיר פני שכן נק' מל' דאצי' לפי שמקבלת מכל הי"ס ממל' דכתר דאצי' נעשה כתר מל' וממל' שבחכ' נעשה חכ' שבמל' כו'

(ור"ל פני שמקבלת מכל הע"ס וזהו פני ל' רבים או כמ"ש בזהר אמור צ"ג פני אילין עטרי מלכא שהם הע"ס כו' וא"כ המל' שמקבלת מכולם נק' ג"כ פני) עכ"ל. ונמצא ענין אסתיר פני ביום ההוא כולל ב' ענינים הא' שהמל' דאצי' מסתרת בבריאה שאפילו בבריאה אינה מתגלה בחי' פנים המל' רק נעשי' עתיק ומקיף לבריאה ומכוון הפי' לפמש"ל ב' הרמ"ז דפנים הוא בחי' אצי' ובחי' חכמה, וא"כ הבריאה ובינה המקנת בה הם למטה מבחי' זו, וכשאצי' אינו מתגלה ממש בבריאה זהו"ע אסתיר פני ביום ההוא שאפילו מבחי' יום ההוא שהוא עלמין סתימין ר"ל הבריאה ובינה מוסתר בחי' פני שה"ס האצי' וחכמה. הענין הב' בפ"י אסתיר פני ביום ההוא דר"ל שגם בחי' זו לא יהי' רק בבריאה שהוא נק' יום ההוא עלדאתכ"ס ואינו מאיר ומתגלה כלל למטה וכמאמ' ובורא חושך שעולם הבריאה הוא עלמא דאתכסי' ואינו מאיר בגילוי כלל למטה, וא"כ נשאר למטה תכלית ההסתר פנים שהוא אור האצי' שהי' מוסתר מאד, ולכן הי' אז שליטת החיצוני' ולגזירת המן, וגם הנסים שנעשו אז באו דרך הסתר בדרך ולבוש הטבע ע"י אסתיר ואחשורוש כו', ולכן גדולה ההבטחה דפני ילכו שבא לומר שבחי' אצי' ממש יתגלה ממש למטה להיות ההנהגה ממש ממש ולא יהי' מוסתר בעולם הבריאה כ"א יתגלה שם וע"י דרך מעביר הבריא' יתגלה ממש למטה ולא יהי' כפי סדר ההשתל' שאפילו עולם הבריאה נק' עלדאתכ"ס ואצי' מוסתר גם מבריאה, אבל ההנהגה עם משה וישראל יהי' למעלה מסדר ההשתלשלות עד שבחי' אצי' יתגלה ממש למטה בלי שום הסתר וזהו פני ילכו, ההפך מבחי' אסתיר פני כו' ויהי' אם כן נסים ונפלאות היוצאים מן הטבע, וזהו פי' והניחתי לך, וכענין מ"ש בהניח ה' אלקיך לך מכל אויביך כו' שהוא בחי' מנוחה מאויבים ויניקת החיצוני' שיניקתם רק מבחי' אחוריים וכנ"ל שנק' אלקים אחרים כו' אבל ע"י גילוי בחי' פנים לא יהי' להם יניקה וכן בעבודת ה' כשעבודתו רק בבחי' אחוריים ואתכפיא יש מונעים רבים ממחשבות זרות ותאות כו' אבל ע"י גילוי בחי' פנים שהוא תשוקת הנפש באלקות בחשיקה חפיצה כו' ממילא יתבטלו כל התאוות ומח"ז. והנה ע"י גילוי בחי' פנים מלמעלה מתעורר ג"כ למטה באדם בחי' הפנימי' להי' זה הי' מצות ראי' בג' רגלים יראה את פני כו' וכמ"ש כמים הפנים לפנים כן לב כו' וזהו שע"י פני ילכו יתעורר למטה ג"כ בחי' פנים, וזהו והנחתי לך בחי' מנוחה מכל יניקת החיצוני' ממדת הנפש כו', או י"ל והנחתי לך לי' ניחוח חות דרגא בחי' המשכה וירידה ור"ל שימשיך לו בחי' פני הנ"ל שהוא אור האצי' שלא יתלבש בלבוש גמור דהבריאה כמו בשבת וי"ט עכשיו אור האצי' מתלבש בבריאה כו' ואינו נמשך למטה כ"א ע"י התלבשות והסתר הבריאה ממש, אבל למטה הי' גילוי אור האצי' ממש ולא הי' הבריאה מסתיר עליו כי עבר רק דרך מעבר לבד בעולם הבריאה ולא דרך התלבשות כמ"ש במ"א וע' בשע"ק להרח"ו גבי נבואת משה וזהו והנחתי לך בחי' פני הנ"ל להיות נמשך ויורד ממש למטה.

והנה מרבע"ה לא נתפייס בזה שיהי' ההנהגה מבחי' אחרונה שבאצי'
 שהוא בחי' מלכות הגק' פני ע"ש שמקבלת מכל הע"ס, כ"א שיהי'
 מבחי' עצמיות האצי' דהיינו מבחי' ז"א דאצי' ולזה אמר אם אין פניך
 הולכים עמנו, פניך דוקא וזהו את פניך הוי' אבקש שהוא גבוה יותר מבחי'
 בקשו פני, וכמש"ל ב' הזהר ר"פ וילך שאמר גופא דסיהרא לא בעינא גופא
 דשמשא בעינא כו'. ויש להעיר בזה ממ"ש רבינו ז"ל (בד"ה כי תשמע
 בקול כו' לעשות הישר בעיני כו' פ' ראה) וז"ל וזהו לעשות הישר בעיני
 ה' אלקיך, כי הנה כתי' אל דעות הוי' פי' ב' דעות היינו יחו"ע ויחו"ת
 יחו"ע מלמעלה למטה דכולא קמי' כלא כו' ויחו"ת הוא ממטה למעלה
 בחי' יש מאין כו' ושתייהן הן כחות אלקות יחו"ת בשם אלקי' המצמצם
 ומפריד להיות עלמא דפרודא בחי' יש כו' שיהי' ביטול היש דוקא ויחו"ע
 הוא בשם הוי' וזהו משמים הביט הוי' כו' השקיפה ממעון קדשך מן
 השמים כו' משמים השקיף כו' פי' שנתלבש במדה זו להשגיח משמים
 מלמעלה למטה דהיינו בבחי' יחו"ע שלפעמים מתלבש במדה זו ולפעמים
 מתלבש ומשגיח במדה שממטה למעלה בחי' יחו"ת עכ"ל ובהביאור שם
 וז"ל הנה גודע ענין יחו"ע ויחו"ת שיחו"ת הוא בשם אלקים שהוא המפריד
 להיות בחי' יש דוקא ושיהי' היש בטל כי יש ב' מיני ביטול הא' ביטול
 יחו"ע אתה הוא ה' לבדך כו' דכולא קמי' כלא כו' וביטול יחו"ת אתה
 עשית את השמים שמי השמים כו' וצבא השמים לך משתחווים ביטול
 היש כו' והוא ענין מודים אנחנו לך ומאן דלא כרע במודים כו' שהוא
 בחי' ביטול היש כו' והנה ב' בחי' אלו יש ע"ז ב' השגחות שמשגיחים
 כך מלמעלה וזהו"ע משמים הביט ה' שהוא משגיח באופן כמו שהוא מלמעלה
 למטה דכולא קמי' כלא, וזהו כשמשגיח במדת החסד, כי מדה הוא לשון
 לבוש מלשון ומדו בד ומדת החסד הוא לבוש מבחי' חסד שיהי' בחי'
 הגילוי כמו שהוא למעלה, ולפעמים משגיח כמו שהוא בבי"ע שלמטה היש
 ולמעלה אין וזהו כשמשגיח במדת הגבורה שהוא מעלים ונראה למטה
 היש אע"פ שהוא בטל לגבי האין המהוה אותו ואינו יש גמור ח"ו רק
 בטל ממש מ"מ אין ערוך כלל ביטול זה לגבי ביטול הנאצלים שבנאצלים
 איהו וחויהי חד כו' והביטול יותר עליון בחי' אתה הוא ה' לבדך כו'
 ודרך כלל ב' השגחות אלו הוא ב' בחי' ז"א ונוק' כי המל' היא מקור
 בי"ע וגם בנינה מן הגבורות והז"א נק' סוף עולמות הא"ס ורובו חסדים
 וזהו משמים הביט ה' מבחי' חו"ג דז"א והיא השגחה כמו שהוא למעלה
 כו' ויש חו"ג דמל' כו' וזהו אל דעות ב' השגחות כו'. וזהו עיני ה' אל
 צדיקים להיות התחברות ויחוד בין ב' בחי' השגחות כי אל דעות ה' ב'
 דעות כלולים עין בעין יראו כו' והיינו אל צדיקים ב' צדיקים יוסף ובנימין
 יוסף שושבינא דמלכא מלמעלה למטה ובנימין שודמ"ט מלמטה למעלה
 וכענין עליות שבת ואתתקנת למשרי עלה מלכא קדישא עילאה למשרי
 עלה רזא דאחד יחו"ע ר"ל שיהי' בחי' יחו"ע נמשך ומתגלה ממש בבחי'
 יחו"ת שגם בבחי' מל' שהיא יחו"ת בחי' שלמטה היש ולמעלה אין רק

שהיש בטל, יהי' בה הגילוי ממש כמו יחוי'ע למשרי עלה רזא דאחד, אך קוב"ה לא שריא עד דאיהי אתעבידת ברזא דאחד יחוי'ת למהוי אחד באחד דהיינו כשיש יחוי'ת אוי שורה ומתגלה יחוי'ע שיהא למטה כמו למעלה, והנה בשבת הוא בפנימי' העולמות לבד ר"ל עם היות שבשבת הוא ממש התחברות ב' בחי' הנ"ל שההשגחה דיחוי'ע נמשך ומתגלה ביחוי'ת אך אין התגלות זו רק בפנימי' העולמות לבד שהרי בחיצוני' העולמות אין שום שינוי, ולע"ל יום שכולו שבת בומן שכולו שבת יהי' גם הגופים מרכבה אין בו לא אכילה כו' והמחבר הוא עמוד א' וצדיק שמו כי כל בשמים ובארץ, אבל אל יראיו מפתחות החיצוניות עין ה' אל יראיו עין אחת או יחוי'ע או יחוי'ת אבל לא בהתכללות עכ"ל. וזהו שביקש משה אם אין פניך הולכים כו' כי פני ילכו עם היות הוא מבחי' אצ"י אך הוא בחי' מל' עש"י שבאצ"י דהיינו בחי' אין המהוה היש, ולגבי בחי' זו נק' הבריאה יש מאין שלמטה היש ולמעלה אין והיש בטל לאין ביטול היש, וההשגחה עדי' ומבחי' זו ג"כ יכול להיות נסים גדולים וכמו התהוות יש מאין, אבל עכ"ז זהו בחי' ומדת הגבורה שנראה למטה היש כו' ובאמת הוא אין ובלא חשיב ולמעלה היש כו' וביקש משה שיהי' ההשגחה וההמשכה למטה מבחי' זו ממש שהוא נק' דיעה עליונה דעת עליון וזהו שנק' שמשא כי שמשא וסיהרא יחוי'ע ויחוי'ת ולע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה כו' וזהו גופא דשמשא בעינא כו'.

והנה במה שאמר אם אין כו' אל תעלינו כו' גופא דשמש דוקא בעינא יש להעיר משני דרושים. הא' ממ"ש רבינו ז"ל בענין מוחי' דגדלות הב' ממ"ש ע"פ ויהי קול מעל כו'. דהנה כתי' רם על כל גוים ה' שאצל עכו"ם רחוק ה' מהם אבל מי כה' אלקינו בכל קראינו כו' והטעם כי יש ב' בחי' סוכ"ע וממכ"ע והן ב' דעות הנ"ל ואוה"ע אין יכולים רק מבחי' ממכ"ע ואחר כמה השתלשלות יען כי הם יש ודבר נפרד ממש רק דקרו ל' אלקא דאלקיא א"כ מש"ה מבחי' ההשגחה הב' איך שלמטה היש ולמעלה אין מבחי' זו דוקא הוא שיכולים לקבל אע"פ שהם יש ודבר נפרד כו' משא"כ מבחי' סכ"ע שלמעלה היש ולמטה אין כאשר יהי' האופן בתוך האופן מבחי' זו אין יכולים לקבל רק מי שהוא כלי לבחי' ביטול זה שהוא נש"י כדכתיב כי אתם המעט כו' שממעטי' א"ע דהיינו בחי' ביטול ולכן כה' אלקינו בכל קראינו כו' דסוכ"ע הוא למעלה ומטה בשוה, משא"כ החיצוני' שהם יש ודבר נפרד אין יכולים לקבל מבחי' זו וכמש"ל גבי שבת קוב"ה לא שריא עד דאתעבידת איהי ברזא דאחד כו' שהכלי לגליי יחוי'ע הוא בחי' יחוי'ת וא"כ כיון שהם רחוקים מביטול דיחוי'ת אין יכולים לינק כלל מיחוי'ע משא"כ מבחי' מל' עצמה יש להם יניקה כי רגלי' יורדות כו', ולכן ביקש משה אם אין פניך הולכים כו' שיהי' ההשגחה מבחי' יחוי'ע דוקא ועי'ז לא יוכלו כלל החיצוני' לינק משא"כ מבחי' יחוי'ת, ועפ"ז יש לבאר הפסוק ט"ז ובמה יודע איפוא כו' ונפלינו אני ועמך.

דלכאורה אינו מובן דהמעט מה שהבטיח לו תחלה פני ילכו שהוא גילוי אור האצ"י ממש, להיות ההנהגה למטה מבחי' זו ממש שהוא למעלה מסדר והדרגת ההשתלשלות דבי"ע וכמש"ל מענין אסתיר פני כו' שזהו ההנהגה כפי לבוש הטבע אבל פני ילכו הוא ההפך ממש מזה ויוכל להיות מזה נסים ונפלאות היוצאים מהטבע, וא"כ ע"י ההנהגה זו ג"כ ודאי יהי' ונפלינו מכל העם אשר ע"פ האדמה, ואיך משמע כאן בפסוק זה שאם אין פניך ממש הולכים דהיינו גופא דשמשא אין זה כלל ונפלינו מכל העם כו' אף אם הי' בחי' פני ילכו, ולפמ"ש הוא מובן כי מבחי' השגחה ד'יחוי'ת שלמעלה אין ולמטה היש מבחי' זו מקבלים כל הנבראים דבי"ע ואפילו הקליפות ועם היות שיש הבדל עצום ביניהם שבעולמות דבי"ע נמשך ע"י רבוי צמצומים וע"י התלבשות בהמלאכים שהם שלוחי השפע כו' עד שלמטה נעשה הסתר לגמרי בלבוש הטבע משא"כ גלוי בחי' זו שלא ע"י לבושים היא גילוי האצ"י ממש בחי' אין המהוה היש, מ"מ כיון שבכללות השגחה זו הוא ע"ד שלמטה היש ולמעלה אין א"כ בבחי' זו משתוים עם כל העם ואין זה בחי' ונפלינו ממש אף אם הי' נעשה להם נסים עצומים, דמ"מ יהי' כולם מושגחים ממקור א' דהיינו עד"מ בחי' עין א' היינו בחי' מל' כי יחוי"ע ויחוי"ת גא' ע"ז עין בעין וכתוב בעיני ה' ב' בחי' עינים והשגחות הנ"ל אלא שיש ג"כ מלאכים הנק' מארי דעיינין וע"ז נא' שבעה עיני ה' משוטטי' כו' כמבואר במ"א ע"פ ארדה נא ואראה כו', וא"כ אם הי' רק בחי' פני ילכו שהוא בחי' מל' אין זה ממש ונפלינו מטעם הנ"ל אף שיש מרחק עצום לאין קץ בזה ג"כ, בין אם ההשגחה שלא ע"י שום לבושים שהוא בחי' קירוב ובין ע"י לבושים שהוא ריחוק עצום כו' כנ"ל, אמנם בלכתך עמנו שהוא גלוי בחי' יחוי"ע שלמעלה היש ולמטה האין ומבחי' זו ממש יהי' ההשגחה וההנהגה עמהם בכל הפרטים זהו ונפלינו לגמרי מכל העם אשר ע"פ האדמה שאינן יכולים לקבל כלל וכלל מבחי' זו לגמרי וא"כ זהו הפרש מכל וכל מכל העם כו' כי ונפלינו משמע שבחי' מקור זה מופלא מהם לגמרי, וכמ"ש במ"א ע"פ לא נפלאת היא ממך ולא רחוקה היא, דנפלא משמע דבר המובדל ומופרש לגמרי יותר מבחי' וענין רחוקה כו' דריחוק וקירוב יש להן ערך זל"ז משא"כ בחי' נפלא הוא כענין אין ערוך כו' וכך הוא כאן בענין ונפלינו אין ערוך כלל לכל העם המושגחים מבחי' שלמטה היש כו' אל בחי' השגחה זו דאני ועמך שהוא איך שלמעלה היש ולמטה אין כנ"ל, וזהו ובמה יודע איפה כי מצאתי חן בעיניך, בעיניך דוקא דהיינו גם בבחי' יחוי"ע כדלעיל בפ"י הישר בעיני ה' כו' וגם מצאתי מורה על גלוי זה מלמעלה מסדר השתלשלות כמ"ש במ"א בפ"י והחכ' מאין תמצא, וגם חן הוא בחי' אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת עמ"ש במ"א בפ"י ואתחנן כו' וגם כמ"ש יאר ה' פניו אליך ויחונך, הרי חן שייך להארת פנים, וגם באדם שיש בו חן הוא ענין קלסתר פנים ומבואר במ"א ענין יפת תואר ויפת מראה כו' מהו בעבודה כו', ובחי' יפת מראה הוא בחי' גבוה מאד, גם חן י"ל

מענין מ"ש גבי שמו"ע שהוא גלוי מבחי' שלמעלה מאתעדלית וע"ז נא' ואל זה אביט אל עני ונכה רוח כו' בחי' ביטול כו', נמצא זהו כעין חן וחגיגה לא מצד עצם האתעדלית שהרי אינו תופס מקום שם כו' רק ע"ד מצאתי חן כו' וכמו ביוהכ"פ מחילת עונות צ"ל מבחי' שאין אתעדלית תופס מקום כלל ע"ד אם צדקת כו' וזהו ענין הגורל לפני ה' ואעפ"כ משם נמשך החותם להיות ונפלינו כו' יבחר לנו את נחלתינו כו' הלא אח כו' ואוהב את יעקב וזהו ע"ד חן. ועמ"ש עוד בענין מתנה טובה יש לי בבית גנוי ושבת שמה כו' וחן וחגיגה ומתנה טובה ענין א' הוא.

עוד יש לבאר ענין בקשה זו אם אין פניך כדפי' במ"א הפסוק השקיפה ממעון קדשך מן השמים דלכאורה אינו מובן דמשמע שהוא בבחי' מקום ח"ו שהוא מביט מן השמים. אך הענין שאין הכוונה על בחי' מקום השמים כ"א על בחי' מדה הנק' שמים והוא בחי' ת"ת שבז"א דאצי' שהוא כלול אש ומים חו"ג, ופי' שהוא בקשה שיביט מן מדת ת"ת דז"א שהיא שמים מפני שבמדה זו הוא התגלות החסד יותר שהז"א רובו חסדים והגבורות הם בהעלם ולכך בתיבה דשמים מים מפורש בה ואש אינו מפורש כ"א השי"ן להראות ששם החסדים יותר בהתגלות והגבורות בהעלם. כי הנה בכל בחי' הנהגת העולמות צ"ל ב' הבחי' חו"ג כי מלך במשפט יעמיד ארץ וכמ"ש בזהר פ' קרח דקע"ח אלמלא דינא אשתכח בעלמא כו' ולכן גם בז"א שרובו חסדים מ"מ יש בו בחי' גבורות וכמ"ש בזהר מלכא שלים הוא כו' פני מלכא חייכאן חדאן טפשי אמרי כו' שאינם מבינים ונדמה להם שהוא הכל חסדים בלא גבורות כלל ומזה נמשך להם לעשות מה שלבם חפץ בו אבל החכמים מבינים דמלכא ודאי שלים הוא וכלול מחו"ג שעם היות באור פני מלך חיים מ"מ יש בהארת פנים ג"כ בחי' אדמומית רק דהגבורות הם בבחי' העלם אבל הגלוי הוא בחי' חסדים והו"ע שרובו חסדים שרוב ההנהגה הוא התגלות החסדים, משא"כ בבחי' מל' הוא להפך שבנינה מן הגבורות והחסדים הם בהעלם. ויובן עד"מ מענין אברהם ויצחק דאברהם נק' אברהם אוהבי ויצחק הוא בחי' פחד יצחק ובודאי דאברהם הי' בו ג"כ בחי' יראה וכן ביצחק בחי' אהבה אעפ"כ נק' אברהם אוהבי כי בחי' האהבה הי' בו בגילוי ובחי' היראה הי' בהעלם ובפנימי' וביצחק הי' בהיפך. והנה אהוי"ר הם ג"כ בחי' חו"ג כנודע, ולכן מבקשים שישקיף מבחי' המדה הנק' שמים כלומר שממדה זו יהי' ההשפעה וההנהגה שהוא בחי' חסדים יותר, והיינו חג"ת דז"א ומעון קדשך הם המוחי' והאורות שבתוך חג"ת דז"א שכפי רבוי האורות והמוחין דגדלות כך יהי' החסדים יותר גוברים על הגבורות וכנודע בפ"י אב הרחמן כו' כי כל דינים וגבורות גמשכים ממוחין דקטנות וכמשל הקטן מתקצף בקל משא"כ הגדול סובל ואינו תופס מקום כ"כ החטא להתפעל בגבורות וכעס כו', ולהיות המוחין דז"א גדולים וגבוהי' יותר ממוחי' דנוק' לכן נמשך מזה יותר בחי' החסדים וזהו הבקשה השקיפה ממעון קדשך מן השמים. והנה אף שהמדה הנק' שמים היא למעלה תמיד אעפ"כ נצרך הבקשה שיושפע אלינו מן המדה

הזאת כי יכול להיות שתתלבש במדה אחרת ויוסתר המדה הזאת וכדכתיב אלביש שמים קדרות שהענן מסתיר ומחשיך עלינו שלא יתראה לנו בהירות השמים ואף שאין שינוי והתפעלות בעצם השמים שהוא בחי' שמש בין אם הענן מסתירו או לא. אבל אלינו הוא השינוי כמ"ש סכותי בענן לך מעבור תפלה ולזה אנו מבקשים השקיפה כו' מן השמים שתדד השפע אלינו מן השמים בלי הסתר ומסך עננים והתלבשות במדה אחרת כ"א דוקא במדה זו שהוא רובו התגלות חסדים כנ"ל.

וזהו שביקש משה אם אין פניך הולכים שהוא בחי' ז"א הנק' גופא דשמשא, שממדה זו יהי' ההנהגה וההמשכה, משא"כ מ"ש תחלה פני ילכו זהו התלבשות ע"ס דז"א בע"ס דמל', וכמו המשכת אור השמש באור הלבנה והלבנה מאירה על הארץ כו'. ויובן עוד ענין שהנהגה ע"י החסד כמו השקיפה מן השמים כו' שהוא ע"ד מ"ש בפ"י המלות בסידור במזמור השמים מספרים כו' יום ליום יביע אומר כו' שכשהשפעה צ"ל נמשכת דרך ההיכלות דבי"ע כדי שתגיע בעשי' גשמיות ובכל היכל מעיינים אם ראוי זה שתדד לו השפעה זו ואם לאו מתעכבת שם, ולכן ארו"ל אדם נדון בכל יום כו', אבל בשבת נשפעת ההשפעה זו במהירות בלי עיכוב ועיון בכל היכל והיכל וזהו יביע אומר כו' ע"ש. והיינו מפני שבשבת ההנהגה ע"י חסד יותר וכמבואר למעלה בפ"י ואתתקנת למשרי עלה מלכא קדישא עילאה שהוא מבחי' ז"א כענין השקיפה כו' מן השמים כו' ועי"ז הולך השפע בלי עיכוב משא"כ בחול כו'. ועפ"ז יתורץ ג"כ הקושיא העצומה שהקשו המפרשים שהרי כבר נא' לו בפ' משפטים הנה אנכי שלח מלאך לפניך, וסבר וקביל למה נתרעם עכשיו באמרו אם אין פניך כו' וכי עלה על דעתו שיהי' חוטאים נשכרים, ואע"פ שתירצו זה דמש"ש מלאך אין ר"ל מלאך מן הנפרדים אלא הוא מלאך הגואל שהוא בחי' מל' דאצי', מ"מ גם זה לא א"ש דעכ"פ סביר וקביל ע"ז שיהי' ההשפעה ע"י המל' דאצי' שהיא הנק' אור הלבנה, וא"כ איך כאן כשאמר לו הקב"ה פני ילכו שהוא בחי' מלכות דאצי' כנ"ל השיב משה גופא דסיהרא לא בעינא גופא דשמשא בעינא וישאר התימה הנ"ל וכי עלה על דעתו שיהי' כו', אך בס' עה"ק ח"ג פל"ה תירץ וז"ל כי לא יספיק מה שאמרת פני ילכו שתהי' כלולה כי קודם החטא הי' מספיק זה, ולזה לא ביקש לו על זה כשאמר לו הנה אנכי שלח מלאך לפניך וגו' אבל אחר שחטאו בעגל והפרידו אלופו של עולם לא יספיק להם כ"א היותר פנים בפנים בעצמך וכבודך הולך עמנו, או אולי המתין לו עד שעת העלייה כי בדעתו ע"ה היה לבקש מלפניו על זה כו' עכ"ל. ונמצא דלתירוצו הראשון הי' באמת כן דמחמת שחטאו הוצרך לבקש שיהי' ההנהגה ע"י ע"ס דז"א דוקא משא"כ קודם החטא וכח"ג מבואר בזהר גבי דוד דקודם שחטא אמר אני בצדק אחזה פניך ופי' באדרא זוטא שכוונתו הי' דהא אנא לא מסתפינא מכל אינון דינין אפילו מהאי צדק שהיא בחי' המל' קודם מיתוק גבורתו ע"י חסדי' דז"א שלאחר

המיתוק נקרא צדקה כו' ובתר דחב אפילו ממשפט מסתפי שהוא בחי ז"א משפט דאיהו רחמי כו' דכתיב ואל תבא במשפט את עבדיך כו' אלא נצרך לרחמי רבים דע"ק כו', וכך עדי"ז י"ל כאן דקודם חטא העגל לא נתיירא משה אף שיהי' ההנהגה ע"י ע"ס דמל' דאצי' עם היות בנין המל' מהגבורות וכמ"ש דוד אני בצדק כו' אבל אחר חטא העגל גתיירא כשיהי' ההנהגה זו ע"י בחי' הגבורות וע"כ אמר אם אין פניך הולכים דוקא ולא די לו בהבטחת פני ילכו הגם שקודם החטא הי' סביר וקביל ע"ז. וא"ת הרי בדוד בתר דחב אפילו ממשפט אסתפי, ומשה ביקש הנהגה זו דע"ס דז"א, י"ל דשאני משה דרב חולי'. רעוי"ל כי גם כוונת משה הוא שיומשכו י"ג מדה"ר דא"א בז"א שזהו ענין הודיעני נא את דרכיך כו'. וכ"ז לפי הדרך שתירץ העה"ק דס"ל דענין פני ילכו וענין הנה אנכי שלח מלאך הכל מדרגה א' ממש. אבל לפמש"ל באריכות בשם הזהר פ' בלק, דבחי' המל' כשנקראת מלאך זהו כד איהי שליחא מאבא ואימא כו' ומבואר שם שאז ההשפעה מתייחסת לאו"א ממש כי שלוחו של אדם כו', משא"כ ענין פני ילכו זהו כשהשפעה מתייחסת להמל' ממש שע"ס דמל' נק' פני ע"ש שמקבלת מע"ס דז"א, וא"כ בודאי כשהשפעה וההנהגה מתייחסת לאו"א ממש רק שהמל' הוא השליח, הוא הנהגת החד ביותר ממה כשהשפעה מתייחסת להמל' עצמה, וא"כ מעיקרא לק"מ דמה דסביר וקביל משה כשאמר לו הנה אנכי שלח מלאך לפניך, זהו כנ"ל שעצם ההשפעה יומשך ויתיחס לע"ס דאצי' שלמעלה מהמל' רק שהמל' היא בחי' השליח, אבל כשאמר לו עתה פני ילכו יש במשמע שהשפעה מתייחסת להמל' עצמה והע"ס דאצי' נסתוים בה וכמו שהלבנה מקבלת האור מהשמש ומתעצם האור בה ואורה הוא המאיר על הארץ לא אור השמש עצמה, וגם לא אפילו ע"ד שליח כו', וע"כ לא נתפייס על זה ואמר אם אין פניך הולכים כו' וכיון שהוצרך לבקש ביקש שיהי' פניך ממש הולכים ולא בחי' המלאך הגואל לבד, או זה יהי' כטעם העה"ק כו'.

והנה מעתה נבוא בס"ד לפסוק י"ח מה שביקש משה עוד לאחר שהובטח על בקשת אם אין פניך הולכים כו' שימולא בקשתו, הוסיף עוד לבקש הראני נא את כבודך וכבר העתקתי לעיל ל' הרע"מ פ' סנחם בפ"י וענין בקשה זו. אך הנה מצאתי ג"כ קצת ביאור ענין פסוק זה בדברי רבינו ז"ל בד"ה והתהלכתי בתוכם בפ' בחקתי. וז"ל מכ"י הר"פ ז"ל. לבאר כ"ז אשר משה לא יכול לראות רק בחי' אחוריים כמ"ש וראית את אחורי ופני לא יראו, ובאברהם כתי' התהלך לפני, הלא גם משה הי' לו בודאי הילוך של בחי' פנים ע"י תורה. אך באמת משה אמר הראני נא את כבודך היינו ראוי' ממש וכמו שידוע ההפרש בין חכם לנביא, דתעלומות חכמה שהחכם משיג זהו רק ענין ידיעת המציאות ולא השגת המהות ממש, וזהו דאיתא בזהר מי דלא קיימא לשאלא, היינו שבחי' בינה אינו מושג כלל ואעפ"כ מצינו שהאריו"ל דרש דרושים בא"ק אך כל הדרושים שלו

הוא רק השגת המציאות בלבד אבל לא מהותו כי לא יראני כו', וכמבואר באגה"ק ד"ה עוטה אור, ולכן יחזקאל ראה המרכבה רק ביצי' ישעי' ראה בבריאה אבל באצי' כתי' לא יראני האדם וחי, ואפילו בנשמות שבג"ע אית' שמיכאל מקריב נשמותיהן של צדיקים ע"ג המזבח שהוא בכדי שיהי' להם עלייה באצי' כי נשמה הוא מבריאה ולכן אפילו כשהם בג"ע מופשטי' מחומר גופני אין יכולי' שיהי' להם עלי' באצי' רק זוכין לזה ע"י מעשים טובים לאחר מיתתן ע"י שמיכאל מקריב נשמותיהן ע"ג המזבח ואח"כ יש להם עלי' באצי'. והנה במשה נאמר ותחסרהו מעט מאלקים היינו שהשיג מ"ט שערי בינה אכן שער החמשים אשר בו מלוכש יסוד אבא לא הי' יכול לראות כי חו"ב תרין ריעין דלא מתפרשין ולכן בתפילין דמארי עלמא אשר בהם מלוכש עצם החכ' כ"ש שלא הי' יכול להשיג המהות ממש ולכן אמרו שהראהו קשר של תפילין אשר בהקשר מלוכש מל' דתבונה כו'. והנה מה שנאמר באברהם התהלך לפני שהי' ההילוך בפנימיות לא הי' בבחי' ראי' ממש, ועוד דהנה מבואר למעלה מזרח נק' פנים והנה מזרח של אברהם הי' קו ימין חסד דרועא ימינא ר"ל כי חכ' נק' מזרח שהוא מקור זריחת השמש, ובאברהם שמדרגתו הי' חסד דרועא ימינא א"כ גם בחי' התהלך לפני הנאמר לו, דר"ל בחי' חכמה ומזרח, זהו רק בחי' החכ' המלוכשת בחסד, ולא עצם החכ' עילאה ממש, ומבשרי אחזה שחכ' מתלבשת ביד כי יוכל לכתוב בידו דבר חכמה אך אעפ"כ אין זה ערך לעצם החכ' איך שהיא במוחו לכן איתא חז"ן קו ימין היינו שחכ' מתלבשת בבחי' חסד דרועא ימינא, אכן כל בחי' חכמה המתלבשת בחסד נק' הכל בחי' אחוריים לגבי עצם מהות החכ' ולכן ההילוך שבחסד אף בבחי' פנימי' נק' אחוריים לגבי מהות אבא וע' בד"ה באתי לגני כו' שכי' שם מזה מענין ההפרש בין הארת החכ' המלוכשת במדות לגבי עצם הח"ע שע"ז נאמר עמקו מחשבותיך כו' ומה שנאמר התהלך לפני היינו בבחי' פנימי' של חסד דרועא ימינא מדת אאע"ה עכ"ל שם. נמצא שבקשת משה כאן באמרו הראני נא הוא ראיית והשגת המהות ממש דבחי' כבודך, ואין זה כמו שאלת הודיעני נא את דרכיך, כי הידיעה אינה בחי' ראייה, דראי' הוא השגת המהות משא"כ ידיעה שייך גם על השגת המציאות וכמו שהוא ית' נק' הידוע מציאותו ולא מהותו, הרי נק' הידוע אע"פ שאין מושג מהותו רק מפני שידוע מציאותו, ובמ"א ע"פ וידעת היום מבואר ענין ג' בחי' אלו אמונה ודעת וראייה, כי דעת הוא כשהדבר מורגש כמו שהאדם יודע שיש בו נפש המחיי' אותו אע"פ שלא ראה מהות הנפש מ"מ א"צ ע"ז אמונה, אך האמונה שייך על דבר שאין בו ידיעה והרגשה כלל, אבל עכ"ז גם הדעת הוא רק שידוע ומרגיש שהדבר נמצא אבל אינו משיג ורואה מהותו כלל, אבל הראייה זו כשמשיג מהות הדבר ממש, ונמצא שאלת ובקשת הראני נא כו' גדולה יותר מבקשת הודיעני נא כו' כי הידיעה היא רק שידע מציאות הדרכים אע"פ שלא ישיג מהותן ממש בבחי' ראי' רק שידע ענינם, אבל הראני נא הפי' בבחי' ראי' והשגת המהות ממש

והנה פי' כבודך טובא לעיל בשם הרע"מ פ' פנחס דרנ"ה שהוא הכוונה על כבוד עילאה, והענין כי כבוד תתאה זהו בחי' מלכות (ד"ה האזינו) כי כבוד הוא לשון לבוש כמו ר' יוחנן קארי למאנא מכבדותא ובחי' מלכות נק' לבוש מלכות וכת"י ה' מלך גאות לבש, והענין כי הלבוש הוא המעלים אל הגוף וכך בחי' מלכות הוא מעלים כדי שיהי' התהוות היש דבי"ע ולכן נק' לבוש מלכות והנה כבוד הוא ג"כ ל"ב נתיבות חכמה שישנם ג"כ במל' שנק' חכמה תתאה והן בחי' הלבוש המעלים וכמו שאנו רואים בחוש למטה שהבהמה לפי שאין לה חכמה ושכל היא בבחי' ביטול יותר עד שאפילו התינוק יכול למשול עליה משא"כ האדם שאפילו תינוק יש בו טבע ההתנשאות להיות רודה ומושל לפי שהוא בעל שכל כי השכל הוא העושה אותו לבחי' יש ודבר כו' ועד"ו יובן ענין חכמה תתאה נק' כבוד ולבוש עד שמה נמשך התהוות בי"ע אבל כבוד עילאה הוא בחי' חכ"ע שהוא ג"כ בחי' לבוש לאוא"ס ב"ה שבה ועל ידה הוא מתלבש בעולמות וכמ"ש בחכמה יסד ארץ אבא יסד ברתא אבל אינה בחי' לבוש מסתיר ח"ו אלא אדרבה או"ס ב"ה מאיר בתוכה ממש וכמ"ש עוטה אור כשלמה שהלבוש זה הוא מאיר כאור וכמ"ש והחכמה מאין תמציא שהיא בבחי' ביטול תמיד לבחי' האין שמשם תמצא וזה"ע שמבקשים ברוך כבוד הוי' ממקומו שיהי' נמשך ומתגלה ביטול זה דח"ע גם למטה כו' (ועמ"ש עוד בסידור גבי כי על כל כבוד חופה ומ"ש ע"פ ואולם חי אני וימלא כבוד כו') ועד"ו יובן בקשת משה הראני נא את כבודיך שביקש שיהי' לו השגת המהות בחכ"ע. ובה יסולק תמיהת המפרשים איך הקשה לשאול כ"כ, אם השאלה היא נמנעת למה ביקשה משה, אך משה לא ביקש ראי' והשגת מהו"ע ממש כמו שהוא למעלה מהתלבשותו בחכ"ע שזה ודאי נמנע, אך בקשתו הי' להשיג בחי' חכ"ע שנק' כבודיך שהוא בחי' לבוש ולא מהותו ועצמותו ממש אך בחי' לבוש זה אינו מסתיר על או"ס כי ע"ז אמרו בזהר איהו וחיוהי חד, ולכן באמת בא התשובה ע"ז אח"כ כי לא יראני האדם דכיון שלבוש זה אינו מסתיר כלל וכמ"ש בתניא פליה בהג"ה בשם המגיד ג"ע, א"כ הרי ראיית והשגת פנימית ח"ע היא ממש ראי' והשגת מהות או"ס ב"ה אשר זהו נמנע וכמ"ש בע"ח דפנימי' אבא הוא פנימי' עת"י כו' ועפ"ז א"ש ג"כ מה דמשמע ברע"מ דבחי' כבוד זהו כתר דלא שלטא בי' עינא כו' והיינו כנ"ל ב' הע"ח דפנימי' אבא כו', והנה התורה נק' ג"כ כבוד אין כבוד אלא תורה, והתורה היא מבחי' ח"ע ובאמת שרשה ממו"ס תדע דהא לפעמים משמע שהתורה גבה מהמצות דשרשן מגלגלתא כו' והיינו כי בתורה יש ג"כ פנימי' וחיצוני' והוא ענין עוטה אור כשלמה כו' וכאן נאמר כבודך חסר ו' י"ל כי כבוד בוי"ו הוא ל"ב נתיבות החכ', שהנתיבות הן המשכות, אבל ח"ס אין נמשכת בנתיבות כלל כמ"ש באדר"ר דקכ"ח ע"כ י"ל דמשי"ה נאמר כאן כבודך חסר ו' כו' שהוי"ו הוא ההמשכה וכת"ב כו' וכמשמעות הרע"מ הג"ל.

והנה אח"כ נאמר ויאמר אני אעביר כו' ויאמר לא תוכל כו' פי' המפרשים שכל פסוק משני פסוקים אלו כל א' מהן תשובה על שאלה א' מהבקשות של משה, ולכן נא' בכל א' ויאמר להיותו על דבר בפני עצמו. ופסוק ויאמר אני אעביר הוא על מה שביקש משה הודיעני נא את דרכיך ועי' ויאמר לו זאת אעשה לך כי אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם ה' כו' שהוא הי"ג מדות כמ"ש וירד ה' בענן כו' ויקרא בשם ה' כו' ויעבור, וא"כ כדי להבין זה קצת צריך להבין תחלה ענין בקשת משה הודיעני נא את דרכיך ואדעך למען אמצא חן בעיניך. והנה הקדוש מהר"ם אלש"ך כ' לפרש פסוק זה בשם הר"ן וז"ל ותוכן ענינו שהקדים תחלה ענין א' וז"ל והנה מאשר יורו הכתובים יראה בפירוש כי בהיות הוא ית' המנהיג את ישראל בלי אמצעות זולתו יומשך תועלת גדול לעמו, על דברי עונות וחטאים אשר יחטאו להקב"ה והוא כי ימשך להם כפרה בהתפייסו מהם בשובם אליו, אך לעומת זה יש נגדיות, כי העון הנעשה אז לפניו גדול מנשוא, ושמא יגרום החטא ולא יתפייס הקב"ה על עונם ויהיו ח"ו קרובים ליאבד, וזהו מאמר הקב"ה לא אעלה בקרבך כי עם קשה עורף אתה פן אכלך כו' וכן הוא אומר רגע א' אעלה בקרבך וכליתך, אמנם שתי אלה הן בהפך בהמסרם אל מלאך להנהיגם, כי העון הנעשה כאשר יעברו את פיו אינו גדול מנשוא, כאשר בעוברם פי ה' בלכתו עמם לבדו, אך הוא נעדר המחילה והכפרה כמאמ' הכתוב כי לא ישא לפשעכם כי שליח הוא ולא יוכל למחול על כבודו ית', ולכן התחכם משה לשאול הודיעני נא כו' להרים מכשול הצרה הנמשכ' לישראל אם הי' הקב"ה הולך עמם, שהוא פן יקרה שיחטאו לה' כי אז בהיות שלא ע"י מלאך יהי' העון חמור וגדול ואולי לא יתפייס הוא ית' ויסתכנו, ע"כ טרם ישאל משה שילך ה' אתם כו' הקדים ושאל הודיעני נא את דרכיך לידע היאך תתפייס להשיב חמתך וזהו אומרו למען אמצא חן, כלומר במה אמצא חן בעיניך כשתהי' כועס על ישראל, וא"כ יוכל לשאול בטח שיהי' הוא ית' המנהיג את ישראל בלי אמצעות מלאך, כי אז יומשך מזה תועלת גדול, וגם לא יהי' חשש הנגדיות כיון שיודיעהו הדרך האיך יתפייס כו' זהו תוכן דבריו וד' הר"ן. ודפח"ח ושפתים ישק כו'. ועפ"ז נמשך הענין ע"פ דברי רבינו ז"ל. והנה במ"ש כי אז ימשך תועלת גדול לעמו ע"ד עונות וחטאים כו' הנה גם מלבד זה אין דומה כלל אם ההשגחה נמשכת ע"י התלבשות בכלים דבי"ע שהן המלאכים או שנמשך ע"י אצ"י עצמו בלי לבוש המסתיר דבי"ע ועמש"ל. וגם מ"ש אך לעומת זה יש נגדיות כי העון הנעשה אז לפניו גדול מנשוא הוא ע"ד וסביביו נשערה מאד כו' וע' בהרמב"ן ס"פ אחרי גבי ולא תקיא הארץ אתכם כו'. ובמ"ש הודיעני נא את דרכיך לידע היאך תתפייס. הנה יובן ע"פ מ"ש רבינו ז"ל בד"ה אשירה לה' כי גאה גאה וז"ל מכ"י הרי"ל, דכתיב ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט כו' דרך הוי' פי' דרך זמבוא להיות שם הוי' דהיינו שיהי' בחי' הוי"ה המורה על התהוות העולמות מאין ליש ע"י אותיות שם הוי' יו"ד

חכמה כו' כי הרי הוא ית' למעלה מן החכמה ואנת הוא חכים כו' פי' ע"ד
 במקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותותו כי כולם בחכמה
 עשית עשיה גשמיות וכת' אני הוי' הוא שמי שמי בלבד כמשל השם
 שאינו מערך ומהות העצמיות כו' ועד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד
 פי' בלבד בבחי' העלם וכדי להיות הוי"ה בבחי' גילוי נמשכה מדת טובו
 ורחמנותו טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו המחדש בטובו כו' הסוב
 כי לא כלו רחמין כו' היא בחי' רחמים רבים שלפני האצי' שהיא למעלה
 מעלה מסדר ההשתלשלות כי מדת הרחמים שבסדר ההשתלשלות יש כנגדה
 מדת הדין המצמצמת ימינא ושמאלא כו' והיא בחי' מדה וגבול אבל
 רחמים רבים שלמעלה מהשתלשלות היא רחמנות שאין לה שיעור ולא
 ערך אפילו בערך אדם שמחיה את הזכוב שרחוקה היא ממהות ומדרגת
 האדם עכ"ז יש לה איזה ערך שהיא בריה כמוהו משא"כ לא"ס ב"ה אין
 ערוך אליו כלל ואפילו עולמות עליונים בחי' נפלאות ולכן גם עליהם
 נופל שם הרחמים הגדולה הזאת כי הוא א"ס ב"ה הסוכ"ע כו' והוא השוה
 ומשוה כו' וע"ז נא' חנון ורחום הוי' שהקדים בחי' חנון ורחום להיות
 הוי' שהן הן י"ג מדות הרחמים מקור האצי' כו' כמ"ש במ"א. וזהו דרך
 והמשכה להיות בחי' הוי"ה והוא ע"י אתעדל"ת בצדקה ובמשפט שהן דרך
 כלל כל מצות התורה כמשי"ת ובפרטות הוא מצות הצדקה שהיא התעוררות
 מדת הרחמנות להשפיע במדת טובו וחסדו להחיות רוח שפלים, ועל ידי
 זה אתעדל"ע להיות דרך הוי' לעשות צדקה כו' שיהא התלבשות או"א"ס
 ב"ה בבחי' תורה ומצות ולהיות אנת חכים כו' שהוא מדת טובו ורחמנותו
 להיות התלבשות זה והמשכה זו כמאמ' אב הרחמן המהולל כו' עכ"ל. ועפ"ז
 יובן מש"כ הודיעני נא את דרכך, דהיינו בחי' י"ג מדות הרחמים שלפני
 האצי' שהן דרך ומבוא שבהן ועל ידן נאצל בחי' שם הוי' שהוא מה
 שגתלבש או"א"ס ב"ה בע"ס דאצי' יוד חכמה כו' שאז נק' בשם הוי' ע"ש
 שמהוה מאין ליש ב"ע ע"י הע"ס דאצי' כו', וע' בסידור בפני אשרי יושבי
 כו' גבי חנון ורחום הוי' וכמ"ש עוד מזה בד"ה ואתחנן אל הוי' כו', ונודע
 ד"ג מדה"ר הן מקור הסליחה ומחילה כי הרי ע"י העון נעשה פגם למעלה
 בפלי' דאצי' וכמ"ש הפושעים בי בגופא דמלכא, והיג"מ הן ממלאי' כל
 הפגמים כיון שהם הדרכי' ומקורות לאצי' ש' הוי' וכמו נהר שנחרב ויבש
 וע"י שחופרין בעומק מהמקור שמשם יצא עי"ז ממלאים אותו, כך ע"י
 י"ג מדות ממלאים הפגמים וזהו הודיעני נא את דרכך שיהי' ביכולתו
 להמשיך בחי' דרך הוי' ועי"ז יוכל להמשיך הפיוס ומחילה וסליחה כו'.
 ובוה יובן ג"כ מה שהקשו עוד המפרשים בפסוק זה, באומרו הודיעני נא
 את דרכך ואדעך למען אמצא חן בעיניך שיראה שצריך שיודיעהו דרכיו
 לשימצא חן בעיניו, והרי הוא האומר תחלה בלעדי זה כי אמר אליו וגם
 מצאת חן בעיני ושאדרבה זהו הסיבה שמלאו לבו לבקש שיודיעהו דרכיו
 וכמ"ש ועתה אם מצאתי חן בעיניך הודיעני נא את דרכיך, וא"כ הרי הפסוק
 סותר א"ע מרישיה לסיפה, ועוד דמרישיה נראה שמציאת החן הוא סיבה

לידיעת הדרכים ומסיפה נראה בהפך שמציאת החן הוא נמשך מחמת ידיעת הדרכים. ונראה לתרץ ע"פ מ"ש רבינו נ"ע בד"ה ואתחנן אל הוי' כי הנה בשלמה כשבנה בהמ"ק כתי' אשר התחננתי לפני הוי' וכאן כתי' אל הוי'. והענין כי הנה כתיב ה' אל רחום וחנון שמבחי' הוי' מקור כל התהוות (ר"ל ש' הוי' שלמעלה מהשתלשלות כמ"ש הוי' הוי' ופסיק טעמא בינייהו וכמ"ש במ"א בד"ה וירא ישראל כו' וייראו העם את הוי' ויאמינו בהוי' ע"ש) נמשכו המדות להיות חנון ורחום אבל חנון ורחום הוי' פי' שכדי להיות בחי' הוי' (ר"ל שם הוי' דז"א שהוא מקור ההשתלשלות) שהוא בחי' צמצום והתפשטות כו' כל זה הוא מחמת שהוא חנון ורחום כו' וכמ"ש במ"א. וזהו ואתחנן אל הוי' שהמשכתי מבחי' חנון כדי להיות בחי' הוי' וזהו שאמרו אין ואתחנן אלא מתנת חנם פי' חנם בלא מצות דהיינו שהמשיך מבחי' גבוה וגעלה מאד למעלה מעלה מבחי' המצות שאין המצות מגיעות שם שהוא בחי' ומדרגת מעלת מקור אור התורה ושרשה לעילא שהוא בחי' ומדרגות משה שנא' עליו אנכי עומד בין ה' וביניכם להגיד לכם את דבר ה' כו' שהי' שרש נשמתו מבחי' אנכי מי שאנכי ולכן הי' בו כח להמשיך בחי' הוי' שהוא בחי' אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת עכ"ל. והנה בשלמה שהי' למטה ממדרגת משה נאמר בו אשר התחננתי לפני הוי' ולא אל הוי' מפני שבחי' החנינה זו שבשלמה הוא למטה משם הוי' דהיינו מדת הרחמים והחנינה המושפעת משם הוי' דאצי' (וכנו' בכהאריו"ל דבדיקנא דז"א לפעמי' יש לו ט' תיקונים ולפעמים י"ג דהיינו כשמאירי' כל הי"ג ת"ד דא"א בז"א ולפעמים כ"ב כו', וא"כ כשיש לו י"ג תיקונים נק' ג"כ רחום וחנון כו' ועד"ז נא' בשלמה אשר התחננתי לפני הוי', כלומר עם היות החנינה זהו היות הגדול לפני ולפנים משהי"ד אך מ"מ לא יכול להמשיך רק מבחי' תיקונים דז"א וזהו לפני הוי' דהיינו התיקונים הנמשכים משם הוי' דאצי') אבל משה נא' בו ואתחנן אל הוי' שהמשיך מי"ג מדה"ר דא"א אל הוי' שהוא בחי' ז"א כו', ובודאי עם היות שגם במדות דז"א שייך בחי' חנון מ"מ אין זה ערוך ליי"ג ת"ד דא"א ממש. ועפ"ז יש לומר פי' פסוק זה שמשה דיבר לשם הוי' כשמתלבש באצי' באזמרו אם אין פניך הולכים כו' ולכן אמר לו ועתה אם נא מצאתי חן בעיניך, חן וחנון ענין א' הוא, ופי' מצאתי חן בעיניך היינו החן והחנינה הנמשכים משם הוי' דז"א דאצי', שבחי' זו כבר מצא והוא מה שביקש שלמה להגיע באמרו אשר התחננתי לפני הוי' ומשה כבר השיג ומצא בחי' זו, וע"כ ביקש הודיעני נא את דרכך פי' הדרך ומבוא הנמשך מלמעלה מהאצי' שיהי' המשכת שם הוי' דאצי' שזהו הנק' דרך הוי'. ואדעך פי' שימשיך בדרכי' אלו ויחבר מלמעלה מהאצי' ולמעלה מההשתלשלות אל בחי' ההשתלשלות האצי' ע"ד והאדם ידע כו' שהוא פי' התקשרות וחיבור, למען אמצא חן בעיניך פי' שעפ"ז אמשיך בחי' החן וחנון מי"ג מדה"ר אל בחי' הוי' ממש, וא"כ אמצא החן בעיניך ע"ד והחכ' מאין תמצא וכמ"ש באמת אח"כ ואתחנן אל הוי' שהמשיך מבחי' חנון כדי להיות בחי' הוי' וזהו למען אמצא חן בעיניך כו'.

ונ"ל דוגמא עוד לדבר ממ"ש האריו"ל בכוונת ק"ש וז"ל דע שיש ב' זיווגים באו"א א' זיווג פנימי דאו"א והוא לתת מוחין גדולים לזו"ג כו' וזווג ב' הוא זווג דחיצוני דאו"א כו' כוונתנו בק"ש להוריד הארה מזווג זה דחיצוני לזו"ג כו' שיהי' להם כח להעלות למ"ן לאו"א ולזווגם זיווג פנימי שיולידו מוחין דגדלות נשמות לזו"ג ולהמשיכם למטה לזו"ג עכ"ל. עוד נת' גבי ברכת המצות שהן המשכות אתעדל"ע הנותן כח שיוכל לעורר אתעדל"ת שיעשה המצוה כדבעי להעלות מ"ן מנוגה כו' והמשכת מ"ד זה המעורר מ"ן הוא מבחי' חיצוניות אך עיקר פנימיות מ"ד נמשך אחר העלאת מ"ן של קיום המצוה, וכמו שהוא בקיום המצות, כך יובן ג"כ בענין החן שהוא ממקום שלמעלה מהמצות כנ"ל מ"מ יש בזה ג"כ ב' בחי' הא' נק' חיצוניות לגבי הב' שהוא בחי' פנימי' דהיינו ענין י"ג מדה"ר דז"א וי"ג מדה"ר דא"א כו' וכן נק' חסד דז"א נק' חסד דלבר שהוא להחיות העולמות וחי הגופות וחסד דא"א נק' חסד דלגאו חיי הנשמות כו', וזהו ועתה אם מצאהי חן הנמשך ממדת דז"א הודיעני נא את דרכך ואדעך למען שעי"ז אמצא חן מבחי' פנימי' המדות דהיינו ממדות דא"א כו', וע' עוד בהרמ"ז פ' אמור דפ"ח בפ"י יורד על הזקן זקן אהרן כו', ועוד זאת שגם אפילו ביגת"ד דא"א יש פנימי' וחיצוני' שהשערות עצמן הם בחי' חיצוניות ובתוכם מושפע הפנימי' וזהו כשמן הטוב היורד על הזקן כו' ע"ש וברע"מ פ' עקב.

והנה להבין מעט מועיר ל' הודיעני כו' ואדעך כו' דאינו ע"ד מ"ש אח"כ דראני נא כו'. אפשר ע"פ מ"ש רבינו ז"ל נ"ע ע"פ אביטה אורחותיך ב' הת"ז דתרי"ג מצות נק' תרי"ג עיטין, וגם שם ביאר ענין אורחות הוי', בענין אחר ממש"ל. דהנה כתיב ארחות הוי' חסד ואמת והענין שהתורה ומצות הם ארחות הוי' היינו תרי"ג ארחין דגלגלתא (ע' באד"ר בתחלתו והוא אורחא אתפרש לתרי"ג אורחין דפליג בז"א ועמ"ש בביאורי הזהר פ' וישלח ע"פ כי ישרים דרכי כו' ויובן משם ענין חד אורחא כשמתפרש אח"כ לתרי"ג וכענין הקו חוט שהוא האורח הגדול ונמשך אח"כ בכמה קוין חח"ן קו הימין כו' וע' בפרדס בשער הצינורות, וגם ענין מלגאו איהו שם מ"ה דאיהו אורח אצי' כו', ע' בפרדס שע"ד פ"ו שהוא ענין אור העצמות המתפשט בתוך הספי' וזהו מלגאו דוקא, וע' בפלת הרמון להרמ"ע שחיבר על הפרדס סוף שע"ד כו' ח"ל נקוט האי כללא בידך כי בכל מקום שנזכיר עצמות וכלים יהי' העצמות הוא הנשמה הפרטיות דהיינו אור הפנימי המחי' את הכלי ההוא הפרטי כל היכי דאיתיה, לא שנרצה בו עצמות האלוקי' ח"ו אלא עצמותו של אותו הכלי כגון נשמת אדם שהיא האדם באמת והגוף בשר אדם אמת כי העצם הנעלם מחי' את הכל והוא נשמת הנשמות עכ"ל. וא"כ מ"ש הפרדס בפ"י מלגאו איהי כו' שהוא העצמות שבתוך הספי', א"כ ר"ל האור הפנימי המחי' את הכלי, אבל דוחק לפרש כן דא"כ מהו ענין מלגאו איהי כו' דאיהי אורח אצי',

הלא בכל כלי ודאי יש א"פ המחי' אותו, ומדוע יתייחס זה לשם מ"ה דוקא, דשם מ"ה ממשיך להיות התכללות הע"ס וע"י התכללות זו נמשך עליהם אור עליון יותר לאין קץ מהא"פ שהי' בכל כלי כו', וא"כ את"ל דהמשכה זו הוא רק הא"פ המחי' את הכלי הרי בחי' נשמה זו יש בכל כלי שלא מצד התכללותו עם שאר הע"ס א"ו משמע שהוא המשכת דבר מחודש. וא"כ י"ל שהוא ממשיך מבחי' נשמות לנשמות, שאף גם העצמות שבתוך הכלי שהוא בחי' נשמה להכלי, הנה הוא בערך בחי' כלי לגבי אותו אור ולכן נק' נשמה לנשמה והוא המשכה מבחי' עתיק, כמ"ש בזהר ח"ג דקנ"ב, ולכן נא' ע"ז מלגאו איהו שם מ"ה, והוא בחי' אורח אצי', שהאורח ודבר זה הוא לחבר העצמות והכלי' דאצי' עם בחי' הא"ס שלמעלה מהאצי' שהוא נשמתא לנשמתא כנ"ל וזהו"ע חד אורחא דמתפלג לתרי"ג אורחין וענין התחלקות זו מבואר באגה"ק ד"ה אשרנו מה טוב חלקנו), והוא כמשל האורח ודרך גשמי שהולך ממקום למקום כן למשל התורה ומצות הם נק' ארחות הוי' שהם הדרך שנמשך מן הוי' שהוא מעתיק, עד למטה בעשי', הרי זה דרך ההולך מרום המעלות עד למטה, והו' נובלות חכמה שלמעלה תורה שנובל ויורד בהשתלשלות עילה ועלול ומתלבש בכל עולם לפי ערכו וכמ"ש וידבר ג' אלפים משל שהם הכל התלבשות והגשמות, וכמו בנפש האדם השכל הוא רוחני ואח"כ כשמתלבש השכל במחשבה הוא גשמי יותר וכשמתלבש בדבור או נתגשם יותר (וזהו ג"כ בחי' דרך והמשכה מהשכל למחשבה וממחי' לדבור כו') כן למעלה התרי"ג ארחין שנמשכים מן הוי' דהיינו מעת"י הם בחי' דרך ואורח שנמשכי' מבחי' השתלשלות עילה ועלול ונתגשמים למטה מטה בהתלבשות בכל עולם ועולם כו', והו' ארחות הוי' חסד שזה שהתרי"ג מצות נמשכים מן הוי' ויורדים ונמשכים עד למטה זהו חסד גדול בכדי שע"ז יתקשרו העולמות לא"ס ב"ה כי אף שהעולם הזה הוא חומרי וגשמי אעפ"כ ע"י התורה ומצות מקשרים אותו לעולמות עליונים ולא"ס ב"ה ממש ע"י עסק המצות שממשיכים בהן אורות עליונים כמו במצות ציצית ממשיכי' הארת מוחין ללב ובמצות סוכה מקיפים ובמצה מוחין דאבא וזהו חסדו הגדול בהמשכת תרי"ג ארחין אלינו (וע' אגה"ק ד"ה מה טוב חלקינו הנ"ל שלכך נתחלק לתרי"ג ארחין כדי שתוכל הגשמה לקבל שהיא כלולה מתרי"ג בחי' רמ"ח אברי' ושס"ה גידים, זעמ"ש ע"פ צדיק ה' בכל דרכיו, ע"ד כי ישרים דרכי ה' צדיקים ילכו בס', חסיד בכל מעשיו שהיא ההמשכה גם בעשי' ובחיצוני', ודרך הוא ג"כ המשכה כבי"ע אך בפנימי' כו', וע' בזהר פ' מקץ ע"פ דרכי' דרכי נועם ובמ"ש מהר"ם גלאנטי ע"פ לוא עליכם כל עוברי דרך כו' צדיקים העולים מגעה"ת לגעה"ע ע"י העמוד כו' ומ"ש ע"פ מלאכי שלו' כו' עובר אורח כו' שהם העולים לאשתאבא בגופא דמלכא, וע' בד"ה לסוסתי ענין כחתן כו' ישיש כגבור לרוץ אורח כו'), וזהו ויעבור ה' על פניו ויקרא כו' היג"מ שהם מדות דעתיק והם נעלמות וגנוזות ומשה הי' בוי"א דאצי' לכך כשרצה א"ס ב"ה לגלותן למשה שבז"א כתיב ויעבור

הוי' על פניו ויקרא כו' פי' שעבר על פניו שהוא פנימיותן שהם הי"ג ארחין דעתיק שהם נעלמים ונסתרים והוא עבר על הפנימי' וגילה אותן למשה שבז"א כמשל אדם היושב בבית בהעלם ורוצה להתגלות הוא עובר על האסקופה כו'. והנה נו' בתיקונים שהתרי"ג ארחין הם תרי"ג עיטין פי' שכל מצוה היא הכל עצה איך לידבק בא"ס ב"ה שכל מצוה היא המשכת אורות עליונים, אך צריכים להיות כל התרי"ג מצות בנפש האדם פי' כי מצות ציצית הוא המשכת מוחין לליב (ליב חוטין) צריך להיות כן שימשיך בנפשו אהבה מפנימי' הלב כו' (וכמ"ש במ"א בד"ה זהו לכם לציצית שהתכלת זהו בחי' פחד ה' בלבו והלבן בחי' אהבה וע"ז רימוז' חוטי הציצית והבגד עצמו שבו עושין הציצית זהו הלבושים הנעשים ממעשה המצות שא"א להיות אהוי"ר בלי קיום המצות תחלה כו' ע"ש) וכזה קיים אע"ה כל התורה כולה עד שלא ניתנה דהיינו העובדות שברוחניות מעין כל מצוה וע"ז המשיך גם למעלה כל תרי"ג המשכות, וזהו שאמר דוד אביטה אורחותיך שאנכי אביט את האורחין איך הם נמשכים מלמעלה קודם התלבשותן במעשה ממש לכך בפקודיך שעשעתי כו'. עכ"מ. ועפ"ז יש לפרש בקשת משה הודיעני נא את דרכיך, שיודיעו העצות שימשיך עי"ז יג"מ דעתיק, ואין זה בקשת הראני נא כו' שהיא השגת המהות ממש אבל הידיעה שייך אף שאינו משיג המהות וכנודע מענין חכם עדיף מנביא ולהיות בקשה זו הוא גילוי יג"מ דעתיק לכך לא ביקש רק הודיעני כו'. והנה בקשה זו פעל וזהו שנאמר אני אעביר כל טובי כו' ועמש"ל בפ"י הטוב כי לא כלו רחמיך שהיא בחי' רחמים רבים שלפני האצי', ובחי' הטוב זהו מקור הרחמים וכענין אב הרחמים דהפי' שמהוה וממשיך מדת רחמנות כנו' בד"ה כי ביום הזה יכפר דלקמן, וזהו החילוק בין אב הרחמים לאב הרחמן וזהו הטוב כי לא כלו רחמיך, וע' זהר ס"פ תרומה מענין טוב ובמ"ש בד"ה ואתחנן ג"כ מענין המחדש בטובו.

וענין כל טובי על פניך. י"ל דמבואר במ"א ענין כמים הפנים אל הפנים כן כו' דר"ל ע"ס הגנוזות אל ע"ס דאצי' כן לב האדם שעל הכסא אל האדם דבי"ע, וא"כ גם כאן פי' כל טובי י"ל ע"ס הגנוזות וזהו שנק' טוב ע"ש שהם בבחי' העלם כמו מה רב טובך אשר צפנת, וענין פי' על פניך שיומשכו בע"ס דז"א שגם השגת משה שזהו פי' כמים הפנים אל הפנים וזהו על פניך ר"ל לבחי' פניך שביקש משה אם אין פניך הולכים עמנו, דכבר הבטיחו זה וכאן הבטיחו גדולה מזו שיהי' גלוי ע"ס הגנוזות יג"מ בבחי' פניך דז"א, ועיין מ"ש הרמ"ז בפ' ואתחנן אדף רמ"א החילוק בין פנים בפנים דבר ובין מ"ש גבי משה פנים אל פנים כו' לפ"ז יובן פי' על פניך ממש דקאי ג"כ על משה כו'. והנה כבר נת' לעיל שיש ג' מדרגות זו למעלה מזו הא' כשהנהגה ע"י מלאך וכמ"ש ביהושע אני שר צבא ה' כו' כי יהושע נק' ג"כ נער מטיט כו' הבי' פני ילכו בחי' מל' דאצי' ולא ע"י מלאך גברא הג' אם אין פניך הולכים ע"ס דז"א יח"ע, וכאן זהו בחי' עליונה יותר התגלות יג"מ דעתיק בז"א ועמש"ל בפ"י נפתלי

אילה שלוחה והוא קול אשתלח מאתר עמיקא כו' ודו"ק. וע' בזהר פ' שלח דקנ"ח ע"ב ע"פ היש בה עץ אם אין תנדעון דהא מע"ק קא נגיד כו', וע' במ"ש הרמ"ז שם ועוד נודע שב' מיני שפע הם כו' עד והמין השני הוא העובר דרך מעבר כו', וזהו אני אעביר כל טובי כו' אעביר דוקא. ועד"ז י"ל ג"כ פי' ויעבור ה' על פניו וכמש"ל כאדם העובר על האסקופה דהיינו שהוא בעצמו עובר ומתגלה למטה וזהו הנק' דרך מעביר ולא דרך התלבשות כו' ועי"ז וחנותי את אשר ארחם כו' שעיי יג"מ הוא מקור הסליחה וזהו כי עמך הסליחה פי' עמך מה שכלול בך שהוא בחי' ההעלם מה שאינו מושג וכענין בחי' כל טובי כנ"ל שעיי גילוי מבחי' ההעלם שהוא נמשך הסליחה ולכן עי"ז יוכל להיות שיהי' פניך הולכים כו' וכמש"ל ב' הר"ן והאלשיך נ"ע.

ויאמר לא תוכל לראות פני נת"ל בפ"י הראני נא כבודך פי' פנימי' חכמה כו' ובמ"א פי' רבינו ז"ל שמשה השיג מ"ט שע"ב אכן שער החמשים אשר בו מלובש יסוד אבא לא הי' יכול לראות כי חו"ב תרין ריעין דלא מתפרשין עכ"ל א"כ גם עי"ז יתפרש לא תוכל כו' וא"ש ג"כ עם מש"ל ב' הרע"מ פ' פנחס דרנ"ה ב' כתר עליון דלא שלטא ב' עינא. דלכאורה קשה דהא אפי' יסוד אבא ושער הנ' דבינה לא יכול להשיג א"כ מהו דוקא כתר עליון כו', אלא דר"ל כתר דז"א שהוא נעשה משער הנ' דבינה והוא נעשה כתר ומקיף וסוכה לזו"ג כו' ולכן נק' למעלה מעשרים שהם ע"ס דזו"ג, וע' בפע"ח שער הסוכה.

האדם וחי ארז"ל בחייהן אין רואין כו' ע' הטעם בד"ה אם בחוקתי כי ימי חיי האדם נאמר עי"ז ימים יצרו כדי לברר ק"ג וכשנשלם הברור אז עי"ז בירור והעלא' ק"ג שהוא מעולם התהו שלמעלה מעולם התיקון לכך עי"ז רואין כו', וזה דברי רבינו נ"ע שם, הנה מבואר בע"ח ענין בחי' צלם שהוא בחי' נפש השכלית המחבר הצורה והחומר שהוא נפש אלקית עם נפש הבהמית לברר בירורין כי נה"ב הוא בחי' בהמה פשוט, ונפש השכלית הוא בחי' נוגה מעורב טו"ר כמ"ש חכמים המה להרע וזהו ימי שנותינו בהם שבעים שנה דקאי אלמעלה עלומנו לאור פניך כו' היינו שיתחפכו בחי' עונותינו שיהי' לנגדך ועלומנו יבא למאור פניך כו' הוא עי"ז הצלם ולזה ניתן לאדם ע' שנה כו' לכאו"א לפי ערך ושיעורו בכדי לברר כו' גם אי' בע"ח שעתה מ"ה מברר ב"ן ולע"ל כשיתברר בחי' ב"ן אזי א"ח עט"ב כי השבירה היא בחי' ס"ג כולו ס"ג יחדיו כו' והיינו בבחי' ב"ן שבס"ג ולע"ל כשיתברר שם ס"ג יתהווה ס"ג שבס"ג כו', וביאור הענין הוא כי בחי' מ"ה המברר הוא בחי' האור הנמשך בבחי' כלי וכמו משה ונחנו מה בחי' ביטול בתכלית ואעפ"כ הי' בגוף ואף שהי' מבחי' אבא הי' רק מבחי' אחוריים קפ"ד קס"א גי' משה וכן נובלות חכמה שלמעלה תורה פי' הנמשך מבחי' מוחין דאבא למדותיו שיהי' תורה

כשר או פסול כו' וכמ"כ משה הי' לו אהוי"ר ומדות רק שהי' נמשכין מבחי' מוחין פי' שהי' האהוי"ר שלו בבחי' ביטול בתכלית בבחי' אבא מבחי' אחוריים כי פנימי' אבא הוא פנימי' עתיק, ופי' אהוי"ר שבבחי' ביטול שלא מבחי' התלהבות שמבחי' אימא וכמו ההפרש שבין שבת ליו"ט שיו"ט הוא בחי' שמחה כו' ושבת בחי' עונג נאדר בקדש כו' מלה בגמרה וכן הי' אהוי"ר של משה וביקש הראני נא את כבודך פי' שיראה א"ס שלא בבחי' כלי, (להעיר ממ"ש בד"ה זכור את יום השבת כי איהו וגרמוהי זהו התלבשות אוא"ס בו"א ואיהו וחיוהי התלבשות א"ס בחכמה, וא"כ פי' שלא בבחי' כלי ר"ל שלא ע"י התלבשותו בו"א כ"א בח"ע ע' בתניא פליה בהג"ה) והשיב כי לא יראני האדם וחי בחייהן אין רואין כו' וכדאי' במדרש טוב זה מלאך החיים מאד זה מ"ה היינו שלאחר מיתה יכול להשיג בחי' מאד בלי גבול כו' היינו שכשהוא חי בבחי' גוף וכלי לא יראני כו' רק במיתתו אחר שנתברר הכלי לגמרי בבחי' אתכפי' ואתהפכא או רואין ולע"ל שיזדכך שלא יהי' הגוף מדכר ונוק' רק כדכתי' ועצמותיך יחלין מבחי' טלא דבדולחא טל אורות טליך או גם הגוף יכול לראות ולהשיג בחי' אור א"ס (כמו שהוא שלא ע"י כלי וזהו טל אורות דוקא) וזהו כאור שבעת הימים פי' אור ז' הימים כמו שהי' קודם הבריאה בעולם התהו רק שהי' בבחי' ז' אורות להיות האורות גדולים מהכלי אך הי' בהן שבירה ואח"כ עולם התיקון נעשה הכלי גדול והאור קטן ולע"ל כשיזדכך הכלי יהי' ג"כ האור גדול כאור ז' הימים בחי' תהו ואו יהי' א"ח עט"ב כו'.

הנה מקום אתי ע"ד הוא מקומו של עולם העיגול הגדול כו' ובוהר ח"ב ר"ז פי' בע"א וזהו בכה"מ ע"ש וא"כ א"ש שזהו תשובה להראני נא את כבודך שזהו ע"י מקום אתי כי בכה"מ דוקא ונצבת על הצור מבואר בדברי רבינו ג"ע בד"ה כי ביום הזה יכפר כו' ע"ש ונקרת הצור י"ל ע"ד שפי' בביאור חקת התורה ענין גליף גליפו כו' חקיקה וזהו נקרת הצור כו' ושכתי את כפי ע"ד על כפיים כסה אור, ר"ל שלא ישיג מהותו ע"ד הנביא דזה א"א כי לא יראני כו' רק מ"מ יהי' הודיעני נא בחי' יג"מ והיא ע"ד חכם עדיף אף שאינו משיג המהות רק המציאות וא"כ נק' ושכתי כו' ואח"כ והסרותי שיהי' משיג המהות וזהו רק בבחי' וראית את אחורי קשר של תפילין ומבואר בד' רבינו ג"ע בד"ה והתהלכתי בתוככם כו' בפ' בחקתי תלכו.

ועיין בד"ה כנשר יעיר מענין שיחזקאל שהי' בזמן הגלות ראה המרכבה פני אריה פני שור שבהם ועל ידם נשפע נשפע אלקות לנשמות למטה שיהי' להם אהוי"ר כו' משא"כ בזמן בהמ"ק הי' גילוי שכינה במדריגה יותר עליונה וכמו בזמן מ"ת פב"פ כו' ע"ש באדיקות ועפ"ז יש לפרש ג"כ כל ענין מכון הפרשה דכאן אם אין פניך הולכים כו' דאין הנפ"מ בענין השפעות חיי הגוף לבד וההנהגה בפ"מ כ"א ר"ל על השפעות רוחניות

דעת ואהוי"ר שלא רצה משה שיומשך ע"י אמצעות המלאכים ע"י פני ארי' פני שור וכו' אלא דייקא גילוי בחי' פניך כו' ממש ועמ"ש עוד בד"ה וארי' כבקר יאכל תבן שגם בענין הקרבנות במשכן של משה לא הי' האש של מעלה בדמות ארי' כי משה לא רצה במלאך אלא ותצא אש מלפני ה' כו'.

כי תשא ל"ג י"ט

ויאמר אני אעביר.

(א) עיין רש"י קסבר אתה כו' וקראתי ללמדך כו' מעוטף וקורא י"ג מדות כו'. מבואר דפי' וקראתי בשם ה' הוא המשכת יג"מ הרחמים מא"א לז"א.

(ב) ברכות א' ד"ז סע"א וחנותי את אשר אחון (את אשר יכמרו רחמי עליו לשעה ואע"פ שאינו כדאי) אע"פ שאינו הגון. ורחמתי את אשר ארחם אע"פ שאינו הגון עכ"ל. וע"ש במהרש"א דת"ק ס"ל וחנותי את אשר אחון קאי על צדיק גמור.

(ג) רבות שמות ר"פ ב' קיט"ד ע"פ ומשה היה הה"ד יודיע דרכיו למשה לבני עלילותיו תלים ק"ג. ב"ו מדותיו ועלילותיו מעוותות הן שנאמר ושם לה עלילות דברים בפ' תצא כ"ב, אבל מדותיו ועלילותיו של הקב"ה רחמניות הן שנאמר רחום וחנון ה', תלים ס"י ק', ואותן מדות הודיע למשה בשעה שאמר הודיעני נא את דרכיך, אמר לו הקב"ה וחנותי את אשר אחון. הוי רחום וחנון ה' עכ"ל. נראה דר"ל אף מה שנראה לכאורה שהוא עלילה, כענין המדרש שהביא במ"כ פ' וישב פ' פ"ד נורא עלילה על בני אדם בעלילה באת עלי אפשר שבשביל לשון של ארגמן ירדו אבותינו למצרים כו', הרי שזהו בחינת עלילה ע"ד עלילת דברים, וז"ש אשר עולל לי איכה א' י"ב, אעפ"כ עלילה זו היא רחמנות כי תכלית ירידת אבותינו למצרים הוא שעיי"ז יזכו למתן תורה ולעוה"ב, אי"כ גם עלילותיו רחמניות הם והם נמשכו מבחי' עלת כל העלות וסבת כל הסבות וז"ש ורב העלילה ירמיה ל"ב י"ט.

(ד) כי תשא ס"פ מ"ה כל טובי על פניך מדת הטוב ומדת הפורענות כו' האוצרות של מתן שכר כו' ומי שאין לו אני עושה לו חנם ונותן

לו מזה שנאמר וחנותי את אשר אחון. וכ"ה עוד ברבות ר"פ ואתחנן כך אמר הקב"ה למשה מי שיש לו בידי כו' מי שיש לו בידי ורחמתי במדת רחמים אני עושה עמו, ומי שאין לו בידי וחנותי מתנת חנם אני עושה עמו, הנה מזה מובן דפי' ורחמתי את אשר ארחם היינו שכר המצות שגם זה הוא ע"י מדת הרחמים, והיא מדת תפארת דאצילות, ולכן נתנה תורה בחדש השלישי, אבל וחנותי את אשר אחון זהו מתנת חנם הנמשך מהכתר שלמעלה מבחי' המצות, וכמ"ש בלק"ת בד"ה ואתחנן אל ה', ובמ"א גת' כי מתנת חנם זהו מבחי' פנימית הכתר מבחי' עתיק וע"ש ביפ"ת מה שפי' בלשון ומי שאין לו, ואפ"ל פי' שאין לו ע"ד אין מזל לישראל היינו בחי' אין שלמעלה מהחכמה כמ"ש והחכמה מאין תמצא, וכך י"ל פי' מי שאין לו, שאין לו תומ"צ אלא שהוא בעל תשובה שהוא הביטול וההכנעה להיות כאין ואפס ע"ד לשארית נחלתו למי שמשים עצמו כשיריים, וז"ש והיה שארית יעקב כו' בטל מאת ה' כו'.

(ה) באיכה סג"א ס"פ בכה תבכה, האפס לנצח חסדו הגמר כו', נגמר אותו דבר שאמר הקב"ה למשה וחנותי את אשר אחון כו'.

(ו) זח"א עמוד מ"ה בגין דאינון תשע דאקרון אין סוף קיימין ולא קיימין ולא אתידיעו כו' וחנותי את אשר אחון כו'. הנה הם ט"ס דא"א כנוכר בזח"א פ' גח ס"ה א' ובמק"מ שם, ומשם נמשך וחנותי כו'.

זח"א פ' לך דע"ט סע"ב כתיב הבא זיעבור אברם בארץ וכתיב התם אני אעביר כל טובי כו'.

שלי"ה נט"ב קסטי"א רג"א רעה"א שה"ב שמא"ב שמח"ב שעב"א.

השא ליג כ"ה

ויאמר ה' הנה מקום אתי. אדר"ן פי"ב. רבות נ"ג א' ע"ו ג' קס"א. זח"א ע' שע"ח ח"ב ש"ע ח"ג תי"ג תי"ד. שלי"ה רצ"ב א'. בחיי קפ"ה ג'.

רבות ר"פ וירא פמ"ח כשישראל נכנסין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וקורין ק"ש והם יושבים לכבודי ואני נצב על גבן שנאמר אלקים נצב בעדת אל, תלים פ"ב, א"ר יצחק עומד אין כתיב כאן אלא נצב אטימוס (כ' המ"כ פי' הערוך מוכן ומזומן שם טרם בואם וכן פרש"י) כמה דתימא ונצבת על הצור עכ"ל.

ויצא פס"ח דע"ו ג' מן מה דכתיב הנה מקום אתי הוי הקב"ה מקומו של עולם ואין העולם מקומו עכ"ל. וכ"ה ברבות כי תשא דף ק"ס ע"א ס"פ מ"ה, ויאמר ה' הנה מקום אתי ונצבת על הצור, א"ר יוסי בר חנינא הנה אנכי במקום הזה אין כתיב כאן, אלא הנה מקום אתי אתרי טפלה לי ואין אני טפלה לאתרי עכ"ל, הנה כ' אאזמו"ר נ"ע בד"ה ואתחנן אל ה' בעת ההיא וז"ל ואהבת את הוי' אלקיך ואהבת אהבה מלשון אבה כו' שיהי' בחי' הוי' עצמו שורה בך כו', וזהו את הוי' אלקיך פי' את כמו עת לאהוב בעין לפי שהוא בחי' הגילוי להיות סדר זמנים שהזמן הוא בחי' נברא שהזמן לא שייך אלא במדת מלכותו ית' מלך מלך וימלוך משא"כ למעלה אלא שבחי' גילוי זה במקורו קודם שבא לידי גילוי הזמן נקרא את באלף כמו את בשרו את הטפל לבשרו, כך בחי' גילוי במקורו הוא טפל להעולם כי הוא גילוי כח ההעלם עכ"ל לענינינו. והנה כמו שהזמן נתהווה מבחי' מלכותו ית' כמ"כ המקום כמ"ש בסש"ב ח"ב פ"ו, ובחי' מל' שהיא שרש חיות המקום והזמן נק' את, בחי' את הטפל שהוא טפל ובטל לגבי בחי' הוי' עצמו ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה וידעת היום, וזהו אתרי טפלה לי פי' אתרי היא בחי' שהיא שרש בחי' מקום היא טפלה לי כענין את הטפל כו'.

זח"ב ויקהל דף ר"ז ע"א וז"ל כתיב אל יצא איש ממקומו ביום השביעי מהו ממקומו, תנינן ממקומו והוא אתר דאתחזי למהך (כ' במק"מ פי' אלפים אמה, ר"ל שהמ' מקבלת מבי' מוחין חו"ב בסוד אאלפך חכמה אאלפך בינה, ולכן נקראת י"ה וע' בפע"ח בכוונת אכילה ושתייה בערב יוה"כ"פ) ורזא דילה דכתיב ברוך כבוד ה' ממקומו ודא איהו מקום פי' מל', ודא איהו רזא דכתיב כי המקום אשר אתה עומד עליו, אתר ידיעא איהו לעילא וקרינן ליה מקום דאשתמודע ביה יקרא עילאה פי' שע"י המ' נכרת ונודעת מעלת הזעיר ושיעור הכתוב ברוך כבוד ה' ע"י מי נודע כבוד ה' שהוא מקור הברכות ע"י מקומו שהוא מל' עכ"ל המק"מ, ויש לבאר עפמ"ש בד"ה כי תשמע בקול שהמל' נק' מפתחות החיצוניות וז"א נק' מפתחות הפנימיות, והיינו כי מה שאתה עשית את השמים כו' זמן ומקום כו' זה נתהווה רק מבחי' מל' ולכן נק' הבריאה יש מאין, פי' מאין שנתהווה רק מבחי' שם והארה בעלמא כמ"ש בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו, ובבחי' זו שייך התבוננות זו משא"כ למעלה מבחי' מל' לית מחשבה ת"ב, וע"כ המל' נק' פתחי זה השער לה', א"כ ע"י המל' שהיא מקור המהוה היש מאין נכרת ונודעת מעלת שם הוי' שהוא למעלה מעלה מבחי' ההארה והשם וכמו מזיו השמש נדע מעלת השמש עצמו כו', ועוד יובן זה ממ"ש בת"א פ' וארא בד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל אברהם כו' בענין אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו, עיר אלקינו שהיא מל' עולם הדבור והוא הנק' מקום כי צירופי אותיות הדבור נק' בתים כו', הנה מבחי' זו נמשך האהבה והתשוקה והיראה מפני שם הוי' עצמו כו' ע"ש.

וזהו שמבחי' מקומו היינו עיר אלקינו כנ"ל או כמ"ש והוי' בהיכל קדשו היכל גימ' אד' שהוא היכל וכלי לגלוי שם הוי' כמו שהאותיות הם נק' בתים לגלוי השכל ועמ"ש ע"פ וכל בניך למודי הוי' א"ת בניך אלא בוניך בנין עיר אלקינו, הנה עי"ו נודע וניכר גדולת שם הוי'.

ובגין כך אוהרותא לבר גש דהא מתעטרא בעטרא קדישא דלעילא, י"ל שזהו ענין הנשמה יתירה שנמשכת בשבת כמ"ש מזה בת"א בד"ה ויקהל משה ובסדור ע"פ נשמת כל חי תברך ועמ"ש בלק"ת בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ, ועיין עוד בזה"ג ר"פ קרח דקע"ו ע"ב גבי ה"ג קדש תתאה כו'. דלא יפוק מיני' דאי יפוק מפומי' מלולא דחול קא מחלל שבתא, עמ"ש בד"ה שובה ישראל עד בענין ודבר דבר ועמ"ש ד"ס ע"א ע"פ ולא תחללו, בידוי בעבידתא כמה דאוקימנא, ברגלוי דלא למהך לבר מתרי אלפי' אמין, ועמ"ש בביאור ע"פ השמים כסאי בענין אם תשיב משבת רגלך, ואפ"ל כי אלפים אמה רמו לתורה שקדמה אלפים לעולם והיא תחום שבת כי התורה היא היכל קדוה"ק דבריאה שבו מלובשת השכינה כמ"ש בסש"ב פנ"ב, אל יצא איש ממקומו דא הוא אתר יקרא דקדושה דא, היינו בחי' מ' דאצי' שהיא המאירה בשבת משא"כ בחול שנמשך החיות ע"י יצירה ועשיה המתלבשים בק"ג, אבל בשבת נפתח שער החצר הפנימי' שהוא עולם האצי' ופתח זה היא המל' שנק' פתח האוהל וכמ"ש בפ"י ופסח ה' על הפתח בד"ה קול דודי כו' מדלג כו' ע"ש, ותמצא שהמדרגות עליונות שלמעלה מעלה מהמל' הם באים ומאירים בבחי' מל' וזהו ענין מדלג כו' ופסח ה' על הפתח, ועד"ו יובן בענין שבת שהוא אור המ' הנק' מקומו היינו ג"כ שמאיר בה שם הוי' ממש, ועמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה למען תירא, ברוך כבוד הוי' ממקומו כבוד הוי' דלעילא היינו ז"א שמאיר בו או"א הנק' כבוד עילאה ל"ב נתיבות החכמה והוא הגילוי איך שלמעלה היש ולמטה הכל אין וכלא חשיב וזהו ענין הכתר והכבוד לחי עולמים כי הוא היש האמיתי ממקומו דא כבוד דלתתא פי' מ' שהוא ענין הבריאה יש מאין שלמטה נראה העולם ליש ומה שהוא למעלה נקרא אין ע"ש ההעלם שאינו מושג, ומ"מ מבחי' מקומו הנ"ל יומשך ויתגלה אח"כ כבוד הוי' כבוד דלעילא, ודא איהו רזא דעטרא דשבתא בג"כ אל יצא איש ממקומו בריך הוא לעלם ולעלמי עלמין, ור"ל כי בשבת נמשכים ומתגלים ב' בחי' אלו וזהו ענין ב' שבתות כהלכתן, מעלי שבתא ושבתא דיומא, שמור וזכור ועמ"ש מזה בד"ה את שבתותי תשמרו בלק"ת פ' בהר, כתיב הנה מקום אתי דא איהו מקום טמיר וגניז דלא אתידע כלל פי' בינה משמע דכתיב אתי, והיינו כמ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן משכן העדות, שיש ב' בחי' משכן, הא' פקודי המשכן יחוד ו"ה הנמשך ע"י קיום רמ"ח מ"ע זכרי עם ו"ה רמ"ח, ובחי' ה' תתאה היא מקומו דז"א הנק' ו' שבה ועל ידה נמשך גלוי זה, אך משכן העדות בחי' י"ה עלמא דאתכסיא הנסתרות להוי' אלקינו זהו שהבינה נק' מקום אתי שבה מאיר ומתגלה הארת עתיק

והיינו ע"י יסוד אבא כו', וזהו ענין עולת שבת ז"א בשבתו ע"ק היינו ע"י הנה מקום אתי. היכלא עילאה טמיר וגניז היינו בינה שנק' היכל לאור אבא כמו מות ההשגה הוא כלי לאור השכל ועוזב ר"פ תרומה קכ"ז ובזח"א פ' בראשית דף כ' ע"א ועמ"ש בפ"י נקודה בהיכלא בד"ה ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה בלק"ת ר"פ ראה וזהו שעז"ג ונצבת על הצור ונת' בלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר שה"ע שרש ומקור לגלוי שם הוי' שנאמר בו כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא, כמו שהצור הוא מקור מחצב לניצוצי אש כו' ע"ש. ויש לפרש כי ב' בחי' מקום הג"ל הן סוכ"ע וממכ"ע כי המל' בחי' דבר ה' הוא מקום והיכל לגילוי שם ה' דו"א והוא ג"כ מקומו של עולם ע"ד ממכ"ע והבינה היא מקום והיכל לגלוי ע"ק והיא בחי' מחשבה והיא ג"כ מקומו של עולם בחי' סוכ"ע, וב' בחי' מקום אלו הן טפל ובטל לאור א"ס ב"ה שאינו בגדר עלמין כלל לא בבחי' טובב ולא בבחי' ממלא.

זח"ג רכ"ה ב' רכ"ז א' פ"י הנה מקום אתי ע"ד אתי מלבנון כלה כו'. באדר"ן פ"ב פ"י הנה מקום אתי על כסה"כ ששם נגנו נשמת משה ולא משה לבד אלא כל נשמות הצדיקים ויש לפרש כי ב' בחי' מקום הג"ל בינה ומ' הם שרש ג"ע העליון וג"ע התחתון מענין הנה מקום אתי ת"ז ס"ו א' תיקון כ"ב ושכינתא בה אתמר הגה מקום אתי, בהוא זמנא אתקיים בה קרא גדלו לה' אתי וגו'. בעה"כ דהסה"ד בשם הבחיי הנה מקום אתי קאי על חכמה, ואפ"ל משום שבחכמה שורה אור א"ס לפי שהוא בחי' ביטול כח מה ע"כ נק' מקום, ומקום זה הוא אתי ממש טפל ובטל לגמרי לאור א"ס, עו"ש ב"ד הגדול נק' מקום כו'. עה"ק ח"ג פרק מם מענין מקום ופ"ו מענין צור. בחיי פ' חקת גבי ענין הסלע, והנה לפי אדר"ג הג"ל א"ש דשייך פסוק זה ליג"מ כי ארז"ל גדולה תשובה שמגעת עד כסה"כ, והיינו כי כסה"כ נק' היכל קדה"ק כמ"ש בע"ח שער כסה"כ וקדש הקדשים כענין שבת שבתון יום התשובה, וע"כ כשצריך להמשיך יג"מ שהם מקור הסליחה זהו ע"י הנה מקום אתי היכל קדה"ק המכוון נגד כסה"כ.

ויאמר ה' אל משה פסל לך.

א) רבות כי תשא ר"פ מ"ו הה"ד ויגד לך תעלומות חכמה כי כפליים לתושיה, איוב י"א, אמר לו הקב"ה אל תצטער בלוחות הראשונות

שלא היו אלא עשרת הדברות לבד ובלוחות השניים אני נותן לך שיהיה בהם הלכות מדרש ואגדות כו' עכ"ל. לכאורה זהו נגד המבואר בדברי רז"ל דלוחות הראשונות היו במעלה עליונה כמ"ש פ"ה דערובין דף ג"ד ע"א שמהם דוקא הי' נמשך שלא ישכחו ישראל את התורה ושלא הי' שולטת בהם אומה ולשון כו' וכמ"ש"ל ע"ס והלוחות מעשה אלקים המה והמכתב מכתב אלקים הוא כו', ובלק"ט מהארז"ל ס"פ תשא פ"י כי אחר שחטאו ישראל בעגל נתמעטה השגת משה ולא נשאר אלא חלק א' מאלף וז"ס א' זעירא של ויקרא כו' וע' מזה בזח"א ויחי דרל"ט א' ועמ"ש בת"א ר"פ בראשית בדיה השמים כסאי, וע' בפרדס ערך לוחות פ"י שהם נו"ה ובמא"א אות למד סי"ג, ועכ"פ מאחר שהלוחות השניות הם מעשה ידי משה ודאי אינן בערך הלוחות הראשונות שהמה מעשה אלקים, אף שהמכתב בשניים ג"כ מכתב אלקים הוא, אך הענין י"ל ע"ד משארז"ל פ"ג דגדרים דכ"ב ע"ב אלמלי לא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא חמשה חומשי תורה וספר יהושע בלבד כו' שנאמר כי ברוב חכמה רוב כעס, קהלת א' ופרש"י לפי שבעטו וחטאו נוסף להן רוב חכמה להטריחן יותר עכ"ל ועמ"ש בת"א בדיה בחודש השלישי כו' שהתורה נק' עוז ותושיה, וי"ל בלוחות הראשונות ע"ד כללי התורה ע' ביאור בשעה שהקדימו דהפרטים נמשכו ממו"ס קו המדה שיהי' הסוכה דוקא ז"ט כו' וזהו תעלומות חכמה כו' וע"ד ד"ס שרשם מבחי' סופר שלמעלה מספר, בלק"ט בשה"ש ד"ה שחורה אני ורוש השני, ולכן נק' רוב חכמה ותעלומות חכמה, וזה לברר עה"ד טו"ר ע"י רבוי הגדרים ע' לק"ט פ' מטות בד"ה ושמע אביה את נדרה, וזהו חכם עדיף מנביא ומ"מ הנבואה השגת המהות משא"כ החכם עדי"ו לוחות שניות לגבי לוחות ראשונות, וכן באדה"ר אחר החטא וישלחהו לעבוד את האדמה בד"ה הן האדם היה, כמ"כ לוחות שניות לאחר החטא, וזהו פסל לך מגשמיות כדי שיתלבש התורה לברר עה"ד טו"ר, ע' אג"ה סי' כ"ז ובה"ז פ' בראשית ע"פ אעשה לו עזר כנגדו דכ"ז, ובד"ה בשעה שהקדימו, וע' בד"ה שחורה אני שבת"א פ' שמות, ולכן אלמלי לא חטאו לא היו צריכים לכ"ז כמו שלא נצטוו אברהם על הפריעה שאצלו אין זה מסתיר כו' בדרוש חרבות צורים ואעפ"כ עי"ז יהי' עלי' יתירה כמ"ש והי' ביום ההוא יצאו מ"ח מירושלים שם ב"ן חצים אל הים הקדמוני בינה ע"י בירור כח"ב דתהו וכן כח הראי' מתלבש דוקא בשחור שבעין, וכן במחשכים הושיבני זו תלמוד בבלי, האשה הכושית ועי"ז יהי' גלוי מבחי' ישת חשך סתרו כו' ושאל נק' כושי הלא כבני כושיים, וכן רני ושמחי בת עלי' יתירה מבחי' אמי, ישכיל עבדי כו' דוקא בירור ב"ן אחעט"ב דוד אני אברך, כ"א בזאת יתג"ל כו' וע"ז עושי' שמחה בשמע"צ שהיא מ' בחי' דוד שמחה ע' לוחות אחרונות שמ"מ הם תעלומות חכמה בכפלים לתושי' כענין עוז ותושיה, ועדי"ו לאחר החטא הרי במקום שבע"ת עומדים כו' וכמו עה"ד אחר הבירור טוב מאד זה יצה"ר כשנהפך לטוב כו', לכן בלוחות שניות נאמר למען ייטב לך.

ב) פ"ד דנדרים דלי"ח ע"א לא העשיר משה אלא מפסולתן של לוחות שנאמר פסל לך פסולתן יהא שלך ופירש"י ושל סנפירין היו, וע"ש במהרש"א, וע' במהרמ"א פ' תשא ופ' עקב.

ג) אשר שברת יישר כחך ששברת פ"ט דשבת דפ"ו ע"א ופ"ו דיבמות דס"ב א' פ"ק דב"ב דף י"ד ע"ב, אדר"ן פרק שני.

ירושלמי פ"ו דשקלים ה"ב האריך בענין הלוחות.

רבות תשא פ' מ"ו ד"א פסל לך הה"ד ועתה ה' אבינו אתה כו' עד והראה למשה שנתרצה להם שנאמר פסל לך עכ"ל. רבות פ' אמור פל"ב דר"ב ע"ג ד"א ובחדרי משכבך אל תקלל עשיר זה משה, ומהיכן העשיר משה א"ר חנין מחצב של סנפירון ברא לו הקב"ה בתוך אהלו ומשם העשיר הה"ד פסל לך הפסולת שלך באותה שעה אמר משה ברכת ה' היא תעשיר עכ"ל. ענין עשירות זו י"ל ע"ד המבואר ברע"מ ר"פ כי תשא דקפ"ו ע"ב העשיר לא ירבה דא עמודא דאמצעיתא, לא ירבה על יוד כו' והדל לא ימעיט דא צדיק, ופ"י הרמ"ז שהת"ת גק' עשיר מכמה אורות שמתגלים בו משא"כ ביסוד כי בינה רק עד הוד אתפשטת, ועמודא דאמצעיתא זהו בריח התיכון וזהו עצמו בחי' משה כמ"ש במד"ר פ' קרח ע"פ כבריח ארמון וע"ז שאלו מהיכן העשיר משה ואמרו שזהו עדיין מפסולתן של לוחות, כי הלוחות בהם היו חקוקים עשה"ד ובהם תר"ך אותיות כמנין כתר, ולכן מפסולתן העשיר משה כו', וי"ל שזהו הדעת כמארז"ל אין עני אלא מן הדעת, דעה קנית מה חסרת, והדעת גמשך מחיצוניות הכתר ולכן נק' פסולתן של לוחות.

ד) רבות פ' עקב ע"פ בעת ההיא אמר ה' אלי פסל לך כו' ושם משמע דקירון עור פניו זכה ג"כ מן הלוחות הראשונות, ובפסוק פ' תשא משמע לכאורה דמן לוחות שניים זכה כן, עו"ש שעז"נ עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים.

ה) רבות ס"פ שופטים ותגזר אומר ויקם כל מה שגזר משה הסכים הקב"ה על ידו כו', אשר שברת יישר כחך ששברת כו'.

ו) מדרש רות רבה דמ"ב ג' על פסוק והדברים עתיקים, אפילו דברים שנעתקו מהם החזירים שנאמר פסל לך, הדברים הללו נאמרו מעתיקו של עולם, זה הקב"ה שנק' עתיק יומין, אי"כ י"ל מפרש אע"פ שנעתקו מעשה"ד וחטאו עכ"ז החזירים להם והם גמשכים ג"כ מעתיק יומין.

בקהלת רבה ע"פ אל תקלל עשיר כג"ל ס"ג בשם הרבות פ' אמור פל"ב.

ז) עמ"ש בת"א פ' מקץ ע"פ כי אתה נרי הוי' היינו שם הוי' דו"א, אך והוי' דא"א יגיה חשכי של דורות האחרונים שאני צ"ל ההארה מלמעלה מהשתלשלות דוקא וכענין אבוקה שמאירה גם מרחוק ואבוקה נק' בינה שבה התגלות עתיק כו', ועד"ז יובן מש"ל אות א' בענין הלוחות שניות שיש בהם תעלומות חכמה יותר מבלוחות הראשונות ותעלומות חכמה זהו מו"ס והיינו בשביל להאיר לכנ"י גם אחר שחטאו ונפלו כו' אם כן לוחות ראשונות זהו ע"ד כי אתה נרי הוי' ולוחות שניות ע"ד והוי' יגיה חשכי, וכן להיות סומך גופלים צ"ל ממקום גבוה יותר ע"ד ועתה יגדל נא כח אדני כו' שכדי שיהיה נושא עון כו' צ"ל הגדלת הכח אד' מבחי' אם עונות תשמור י"ה אד' מי יעמוד כו' כמ"ש בלק"ת פ' שלח שע"י כח הגדול ער"מ יוכל להגביה גם האבן והדומם כו' ועד"ז להיות תשובה תשוב ה' תתאה מנפילתה זהו ע"י הכתר געוץ תחלתן בסופן וזהו השיבנו אליך ונשובה, וזהו ג"כ ענין אפר ומים חיים דפרה לטהר הטמא כו'.

תשא ל"ד ז'

ויעבור הוי' על פניו ויקרא. פ"ק דר"ה די"ז ע"ב אמר ר' יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו מלמד שנתעטף הקב"ה כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפלה אמר לו כ"ז שישראל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם ה' ה' אני הוא קודם שיחטא האדם (מדת רחמים אני מרחם קודם שיחטא ואני מרחם לאחר שיחטא אם ישוב) ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה, אל רחום וחנון אמר רב יהודה ברית כרותה לשלש עשרה מדות (הללו שאם יזכירום ישראל בתפלת תענייתם אינן חוזרות ריקם) שאינן חוזרות ריקם שנאמר הנה אנכי כורת ברית עכ"ל. ובפ"י נתעטף כש"צ כ' מהצד שהוא ענין לבושיה כתלג חיור, ויש להעיר ממש בגמ' פ"ק דברכות דף * הקב"ה מצלי כו' ומבואר במ"א דקאי על ז"א שמצלי להמשיך היג"מ דא"א כו' כמ"ש בד"ה שוש תשיש ותגל העקרה, ומהרש"א בח"א כ' זז"ל ובספר ישן מחכמת המקובלים מצאתי זז"ל נתעטף הקב"ה באותו טלית לבנה שנתעטף בכרייתו של עולם שעליו נאמר עוטה אור כשלמה שמבהיק מסוף העולם ועד סופו כו' עכ"ל, ואפשר לבוש זה הוא החשמל העליון המפסיק בין א"ס לאצ"י כמ"ש בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר בענין לבושי כתלג חיור, א"נ ע"ד מ"ש בת"א בביאור ע"פ יביאו לבוש מלי זז"ל והנה על הכתר ומו"ס מלביש בחי' לבוש ה'

מלך גיאות לבש כו' כמו עד"מ טלית שמשמין על הראש ועטרה שבראש שהטלית מקיפתו מראשו ועד רגליו וגם בחי' העטרה בכלל והוא אוא"ס בחי' אחרונה הוא מל' דא"ס עצמו כו' בחי' סוכ"ע כו' יעו"ש וכדי להמשיך גלוי יג"מ הוצרך כביכול הקב"ה ז"א דאצי' מקור ממכ"ע להתעטף בלבוש שמבחי' סוכ"ע להמשיך היג"מ שהם מפנימי' א"ס ב"ה הסוכ"ע כו' א"נ ענין הלבוש ע"ד ויבא משה בתוך הענן כו' כך להיות עליות ז"א לגבי ע"ק צ"ל ע"י לבוש וה"ע החשמל העליון הנ"ל שע"י זה הלבוש דוקא יוכל לקבל גלוי ע"ק כו' וברבות וארא פ"ח ומתו לבושו של הקב"ה עוז כו' שהיא התורה, דאורייתא סתים וגליא, וזהו ענין עוטה אור כשלמה דפנימיות הונורה פנימי' אבא הוא פנימי' עתיק וע"כ צריכים ישראל ג"כ לעשות ג"כ כסדר הזה שיהיו מעוטפים ומלובשים בעוז היא התורה עוז לעמו יתן כו' ופי' כשליח צבור הנה צבור הם עשרה והם ע"ס והש"צ הוא תפארת העולה עד הכתר להמשיך יג"מ כו'.

אני ה' קודם שיחטא, כ' מהרש"א דגם קודם שיחטא צריך רחמים שלא נברא העולם אלא ע"י ששיתף הקב"ה הרחמים כמ"ש ביום ברוא ה' אלקים, ואני הוא שיועיל התשובה לאדם גם אחר שיחטא לרחם עליו עכ"ל. והנה הרחמים שיועילו גם לאחר שיחטא הם רחמים רבים יותר מהראשונים, א"כ לפ"ז שם הוי' הראשון בת"ת מדת רחמים שבאצי' ושם השני בא"א כו', וכן יש פירוש במקובלים ענין ברית כרותה עמ"ש כביאור ע"פ אתם נצבים בפני לעברך בברית כו', ועמ"ש בד"ה כי אתה נרי הוי' והוי' יגיה חשכי, וזהו ותאמר ציון עזבני הוי' והוי' שכחני והיינו ב' שמות הנ"ל כמ"ש בתוס' ר"ה שם.

פ"ב דעירובין דכ"ב א' מאי דכתיב ארך אפים ארך אף מיבעי' לי' אלא ארך אפים לצדיקים ארך אפים לרשעים ופרש"י אפים משמע בין שחוקות בין זעומות, אפים שחוקות מאריך ומאחר לצדיקים לע"ל, ואפים זעומות מאריך לרשעים ומאחר פורענותם לעוה"ב וע"ש בתוס' דשניהם לטובה, והיינו כי שמאריך ומאחר לצדיקים ע"ז נמשך מבחי' עליונה יותר כמשל הוריעה כל שנקלט ונשרש יותר הצמיחה בטוב יותר ועמ"ש מזה באריכות ע"פ והיה עקב תשמעון ססעי' א'. פ"ה דב"ק ד"ג סע"א ג"כ כנ"ל. סנהדרין קי"א סע"א ארך אפים לצדיקים א"ל אף לרשעים כו' ועמשל"ק בד"ה האוינו דרצ"ב שיל"ב בחי' אפים אלו הם פנים דא"א ופנים דז"א.

רבות נח פליג ל"ו ג' בכ"מ שנאמר ה' מדת רחמים ה' ה' אל רחום וחנון כו' יעו"ש, וכ"ה בפ' ויצא ר"פ ע"ג דפ"ב א'.

שמות פרשה ג' דקכ"א ב' וכשאני מרחם על עולמי אני נק' הוי' שאין ה' אלא מדת רחמים שנאמר ה' ה' אל רחום וחנון.

אור תשא התורה ב'סא

נשא פ"ט דר"ל ע"ד ע"פ יתן ה' אותך לאלה אוי להם לרשעים שעושים
מדת רחמים אכזריות בכ"מ שנאמר ה' מדת רחמים שנאמר ה' ה'
אל רחום וחנון וכאן מדת אכזריות.

שם ר"פ י"ב דרמ"ז ע"ב ע"פ אשמעה מה ידבר האל ה' כו' ואין ה'
אלא מדת רחמים שנאמר כו' מיד פייסו הקב"ה שאין בלבו על
ישראל כלום כמ"ד ויעבור ה' על פניו שהעביר זעמו מהם ועבר על
פשעיהם. א"ר סימון למה כתיב שני פעמים ה' אלא שפייסו הקב"ה ואמר
לו למשה מה לשעבר הייתי נוהג עמהם במדת רחמים עד שלא עשו
המעשה. כך עכשיו במדת רחמים אנהיג עמהם כו'.

שלח לך פט"ז דרס"ז העברת ממני ויעבור ה' על פניו כו' אותה המדה
שאמרת לי קיים ה' ה' אל רחום כו' עד סלחתי כדברך.

פנחס דרבי"א ע"ד א"ר סימון י"ג מדות הרחמים כתוב בו שנאמר ויעבור
ה' על פניו ויקרא ה' וגו'. ויש רחמן מוסר מזונותיו לאכזרי הוי
אם ארעב לא אומר לך.

באיכה בפסוק אזכרה נגינתי ע"פ אם קפץ באף רחמיו. אע"ג דהוא כעוס
רחמיו קרובין וציון אומר עזבני ה' כו' ע"ש דס"ג א'. בקהלת
צ"ג ב' בפסוק מה שהיה כבר הוא. וסוף אסתר דק"ל ע"ב.

זח"א לך לך דע"ט ע"ב ע"פ ויעבור אברם בארץ. כתיב הכא ויעבור
וכתיב התם ויעבור ה' על פניו ויקרא. ופי' ויעבור ע"ב רי"ו.
רי"ו הם ג' ע"ב דויסע ויבא ויט בהיותם אותיות הם רי"ו ואחר שנעשו
במל' ונעשו שמות כל שם ג' אותיות הם ע"ב שמות וזהו ויעבור אברם
בארץ שהמשיך הרי"ו והע"ב הנזכרים בארץ שהיא מל' עכ"ל המק"מ. ושם
נזכר שזהו ענין אני אעביר כל טובי ע"ד הטוב כי לא כלו רחמך וזהו
ויעבור ה' על פניו כו' שהמשיך ע"ב רי"ו על פניו ועי"ז העביר זעמו
מהם כנ"ל בשם הרבות נשא ר"פ י"ב. ואפ"ל כי ע"ב חסד רי"ו כחשבון
גבורה. ושמתכללים שניהם יחד זהו ויעבור והיינו חו"ג דעתיק המלוכשים
בגלגלתא ומו"ס שמהם שרש יג"מ הרחמים בשגם כי היג"מ כלולים ג"כ
מב' הבחי' כי הרחמים כלול ג"כ מגבורה ע"ד נכמרו רחמיו מלשון מכמר
בשרא שהיא חמימות כמ"ש בבה"ז פ' במדבר. גם שערות דדיקנא תקיפין
אינון כמ"ש בזח"ג נשא דף קל"א. ועמ"ש בסדור ע"פ הנותן שלג כצמר.
עו"ל ויעבור כחשבון רפ"ח שע"ז נתקנים הרפ"ח ניצוצים כו'. ובז"ח שם
פי' רי"ו ג' שמות ע"ב הם חג"ת ג' אבות המתחברים במל' וכמ"כ בשרש
היג"מ הם חג"ת דעתיק המתחברים בא"א כו'.

זח"ב ס"פ תרומה דקע"ה ב' דאינון תמניא אתון דרחמי דכתיב ה' ה' אל רחום כו' משמע ב' שמות ה' שבהן ח' אותיות עז"א תמניא אתון דרחמי, דנפקי מע"ק לועירא. וס"פ פקודי דרס"ב ע"א מצפ"ץ ה' ה' אל רחום כו' וכ"ה בוח"א בראשית דף כ' ע"א ע"פ ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים מצפ"ץ מצפ"ץ אלן שמהן עילאין דתליסר מכילין דרחמי כו' והיינו כי שם הוי' בא"ת ב"ש הוא מצפ"ץ, ופי' במק"מ שהם ב' פאות דא"א הנמשך מחו"ג דעתיק שבגלגלתא ומוחא והם משפיעים ביי"ג ת"ד שהתחלתם מאל רחום וחנון כו', וב' שמות הנ"ל הם שרש זז"ג כשהן שניהם המאורות הגדולים ושון בקומתן דהיינו ע"ד לעשות הישר והי' אור הלבנה כאור החמה כו' וכ"ז ע"י גלוי רחמים גדולים, ועמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו.

זח"ג פ' אחרי דס"ט סע"ב ע"פ כי ביום הזה יכפר וכי למגנא אתקרינא אל רחום וחנון ארך אפים כו'.

נשא קל"ח א' והיינו רזא דתנינן ה' ה' פסיק טעמא בגווייהו כו' בכולהו אתר דשמא אדכר תרי זימני פסיק טעמא בגווייהו כגון אברהם אברהם, מ"ט בתראה שלים קדמאה לא שלים דהשתא אשלים בעשר נסיוני ובגין כך פסיק טעמא בגווייהו דהשתא לא הוה איהו כקדמייתא כו', אבל משה משה לא אפסיק טעמא בגווייהו דמיומא דאתייליד שלים הוה, (ועמ"ש ע"ז בת"א בביאור ע"פ ואלה המשפטים שהוא בחי' קו וחוט האור א"ס שבכל העולמות שוה) דכתיב ותרא אותו כי טוב הוא אוף הכי ה' ה' קדמאה שלים בתראה שלים בכולהו עכ"ל, משמע דר"ל שהשם השני שלים בשלימות היותר עליון ולכן פסיק טעמא בגווייהו ע"ד והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים, שבחי' הוי' הראשון נק' קדש כמ"ש מי כמוכה באלים הוי' מי כמוכה נאדר בקדש, ועיין מזה בוח"ג אמור דף צ"ד, אך יש בחי' קדש הקדשים דהיינו כמו מעלת הקדש על החול שבחי' קדש הוא לשון הבדלה שמובדל מבחי' חול, כמ"כ בחי' קדש הקדשים היינו שמובדל ומרומם גם מבחי' קדש ע"ד כי גאה גאה ועיין מענין והבדילה הפרוכת בוח"ב תרומה דקע"ח סע"ב, וזהו ענין שם הוי' השני שהוא בחי' קדש הקדשים, ולפ"ז ד' הוהר אלו מסכימים עם מ"ש בגמרא פ"ק דר"ה די"ז ע"ב הנ"ל דב' שמות הוי' היינו שם הראשון זהו מה ששיתף מדה"ר קודם שיחטא האדם כו' ושם השני זהו הרחמים לאחר שיחטא וישוב שאזי צ"ל ההמשכה מבחי' עליונה יותר מבחי' קדש"ק וכמו ביוהכ"פ שנכנס כה"ג לפנים מהפרוכת לבית קדש הקדשים עי"ז ממשיך הכפרה, והנה כן משמע בביאור האדרא מהאריז"ל בספר קול ברמה שם דקל"ח ע"א דהשם הוי' הוא השני הוא שלמעלה יותר מהשם הראשון והוא מהפע"ח שער הסליחות פ"ב, ובספר רוח דוד על האדרא פי' דהשם הראשון הוא גבוה יותר, וכן פי' המק"מ בסוף ספר הדרת פני מלך, וע' בפע"ח שער הנ"ל רפ"ח ובע"ח שער א"א.

נשא דק"מ סע"א ענין שבפ' שלח לך אמר משה ארך אפים ורב חסד ואלו ואמת לא קאמר כו', וע"ש ע"ב דחסד דע"י נק' ורב חסד וחסד דז"א נק' חסד עולם.

פ' קרח קע"ח סע"א וכי למגנא אתקרינא ארך אפים כו'.

פ' פנחס רנ"ח א' קודם דברא עלמא אמאי הוה איהו צריך לאתקרא בשמהן אלין כו' כגון רחום וחנון כו' וז"ל האוצ"ח בתחלתו וכאשר עלה ברצונו להאציל הנאצלים לסיבות הנודעות והוא להקרא רחום וחנון ארך אפים וכיוצא כי אם אין בעולם מי שיקבל רחמים ממנו איך יקרא רחום כו' עכ"ל. ועמ"ש במ"א בענין ההפרש בין אב הרחמים ובין אב הרחמן, שבחי' אב הרחמן היינו כשיש מדת רחמים ממש אבל אב הרחמים היינו שורש ומקור למדת הרחמים ועד"ז הם יג"מ הרחמים כו'. והנה מאחר שאין שייך מדות אלו אא"כ יש מי שיקבל ממנו א"כ להיות מדות אלו צ"ל ע"י צמצום וכמ"ש באוצ"ח ואז צמצם עצמו כו', וזהו ענין שם הוי' שלפני יג"מ יוד צמצום להיות אל רחום כו', ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי בענין תיקון ואמת שזהו הארה מבחי' שלמעלה מהצמצום וע"כ נק' אמת כו'.

ברע"מ תצא דף דע"ז ב' ואיהו דגדיל לה בתליסר מכילין דרחמי כו' ע"ש ובפי' הרמ"ז.

האזינו דרצ"ב סע"ב וכד אסתכלון אנפוי באנפוי דע"ק כולא ארך אפים אקרי, ארוך אפים מיבעי ליה אבל ארך אפים אסותא דאנפין כו', פי' ארך לשון והעלה ארוכה ורפואה וכמ"ש כי אעלה ארוכה לך וממכותיך ארפאך בירמי' סי' למ"ד י"ז ות"י ארי אייתי אסיא לך, וכן פרש"י שם ארוכה רפואה וכן בספרי השרשים בארך יש ב' שרשים הא' לשון אריכות, הב' רפואה ומזור, ומ"מ שניהם ענין א' דהמכה הוא ענין קיצור לקצר ימיו של אדם, וע"כ לשון רפואה שפיר שייך לקרות ארוכה, וכן שרש הדינין מועיר והרפואה מאריך עכ"פ לפ"ז ארך אפים לשון אף ודינין הנמשכים מז"א שהם נרפאים ומתמתקים ע"י גילוי פנים דע"ק בפנים דז"א, וע' בפ' ויקרא דט"ו סע"א ע"פ ישר יחזו פנימו, ואפ"ל לפ"ז אפים לשון רבים ע"ש ההסתכלות פנים דע"ק בפנים דז"א וזהו ענין פנים אל פנים הנאמר במשה כמ"ש הרמ"ז פ' ואתחנן.

כי תשא ל'ד

ויעבור ה' על פניו. זהו חלק א' פ' לך לך דף ע"ט ב' ע"פ ויעבור
 אברם בארץ. ויעבור וילך מבעי ליה, אלא הכי הוא רמו שמא קדישא
 דאתחתים ביה עלמא בע"ב אתון גליפן (ר"ל בע"ב אותיות החקוקים בצירופי
 אותיות ויסע ויבא זיט שהם רי"ו אותיות וכללם ע"ב והיינו ויעבור ע"ב
 רי"ו וע' בוח"ב פ' בשלח ופ' בהעלותך דק"נ ע"ב מענין זה, והזח"מ פ'
 ויעבור אברם בארץ חסד שהוא שם ע"ב נתגלה בארץ מ', ועד"ז פ'
 במק"מ שם) כתיב הכא ויעבור וכתוב התם ויעבור ד' על פניו ויקרא
 (והרמ"ז פ' רומז למ"ש ברע"מ פ' תצא דף רע"ו ב' ואיהו גדיל לה
 בייג מכילין דרחמי פ' גדיל לה למ' הנקראת בתו של אברהם בייג
 מכילין דרחמי כו', וגם ע"ד ד' פעמים ובכ"ן ע"ש והזח"מ העיר ממ"ש
 בוח"ב תרומה קל"ב דשם ע"ב זהו מל' שמתעטרת בג' אבות) בספרא דרב
 ייבא סבא כתיב הכא ויעבור אברם בארץ וכתוב התם אני אעביר כל
 טובי והוא רמו לקדושא דארעא, דאתי מאתר עילאה כדקא חזי. והמק"מ
 כתב הם החסדים שנקראים טוב שבאים מאימא למ' וזהו מאתר עילאה
 שהיא אימא עכ"ל. והיינו מפני שבאימא הוא התגלות הברכה מע"ק, כמבואר
 בזהר בשלח דס"ג ע"ב. ואפ"ל כי אמרו צדיק כי טוב זהו ביסוד, אבל
 כל טובי זהו בחי' עליונה יותר, ובענין מה רב טובך אשר צפנת, ועמ"ש
 במ"א בפ"י ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב. עכ"פ מזה למדנו פ' ויעבור
 שהוא ענין ע"ב רי"ו וכמו ויעבור אברם בארץ, להמשיך ע"י תחסד במ'
 מבחי' כל טוב, כמו"כ וכש"כ ענין ויעבור ד'.

(ב) במד"ר פ' נשא ר"פ י"ב ויעבור ה' על פניו שהעביר זעמו מהם
 ועבר על פשעיהם כו' עכ"ל והמ"כ כ' שהעביר זעמו פ"י כעס
 כד"א ונתתי את פני, והיינו שהעביר הפנים של זעם. ובמד"ר פ' פנחס
 דרפ"א ד' גבי את קרבני לחמי א"ר סימון י"ג מדות רחמים כתוב בי
 שנאמר ויעבור ה' על פניו ויקרא ה' וגומר ויש רחמן מוסר מזונותיו
 לאכזרי הוי אם ארעב לא אומר לך עכ"ל. ואפ"ל שענין העברת פנים של
 זעם זהו ע"י ויעבור שהוא ע"ב חסד רי"ו גבורה, והנה רי"ו גימט' ג"פ
 חסד ונמצא גבורה זו אינה מדה"ד כ"א ע"ד מארז"ל יומא פרק בא לו
 ס"ט ב' זהו גבורת גבורתו שכובש את יצרו שנותן ארך אפים לרשעים
 ור"ל שכובש מדה"ד הנק' יצרו, וכ"ש שמאיר מדה זו לישראל וזהו יעבור
 ע"ב רי"ו בחי' גבורה שהיא חסד כו', ובמד"ר נשא פ"א ע"פ ישא ד'
 פניו אליך יעביר כעסו ממך ואין ישא אלא לשון הסרה כו' פניו אלי
 פנים של זעם כמ"ד ונתתי את פני בנפש ההיא, א"כ עד"ז י"ל פירוש
 ויעבור ה' על פניו שהעביר מהם פנים של זעם כמו ישא הוי' פניו
 אליך כו'.

קיצור. ויעבור שהעביר פנים של זעם מהם ע"י ע"ב חסד רי"ו גבורה בחי' גבורת גבורתו שכובש מדה"ד. וכמ"ש המד"ר נשא פי"א בפירוש ישא ד' פניו אליך כו'.

ג) בלק"ת בדיה והי' ביום ההוא יתקע בשופ"ג ספ"ד כ' ויעבור הי' על פניו פי' שגילוי זה הוא שעבר על פניו דהיינו שלא כפי הראוי להיות מבחי' פניו כי בחי' פניו שהוא פנימי' כו' וזהו ויעבור הי' על פניו שעבר דרך פניו מלמעלה יותר עכ"ד. וא"כ מפרשו על פנים העליונים דחוי"ב, ואעפ"כ ויעבור מבחי' עליונה יותר, וזהו ההמשכה מהכתר, ע"ד מ"ש בילקוט בתלים רמז צ"ט ע"פ טוב וישר ד' על כן יורה חטאים בדרך כי שאלו לחכמה נפש החוטאת במה תתכפר כו' שאלו לתורה כו' שאלו להקב"ה אמר יעשה תשובה ויתכפר לו, א"כ זה נמשך מלמעלה מהחכמה וגם למעלה מהתורה כו' והיינו ויעבור הי' על פניו.

ובהביאור ע"פ כי כארץ תוציא צמחה פ"ב כתב וזהו ויעבור ד' על פניו פירוש שעובר מלמעלה מבחי' פניו דהיינו מבחי' עתי' שלמעלה מא"א ומשם נמשך י"ג מדה"ר כו', גם ויעבור ע"ד עובר לעשייתן עובר לסוחר כו', עכ"ד.

ד) יש להעיר לענין ויעבור ממ"ש בוח"א פ' ויגש דר"ו ע"ב ע"פ כי הגה המלכים נועדו עברו יחדיו, שע"י היחוד דתרין עלמין כחדא כדין עברו יחדיו, היינו עברו אינון חובין ואתכפרו, וכל מארי דדינא אתכפיין. וזהו מ"ש במד"ר דלעיל סעי' ב' בענין ויעבור שעבר על פשיהם כו'. והרמ"ז שם פי' שכאשר יש עונות בעולם או יש ביאת גחש על חוה שיש דינין קשים ביסודה המונעים העיבור העליון כו' וע' בלק"ת בדיה הי' לי בעוזרי שאז נק' כנס"י עקרה שפולטת השפע וההפך מזה הוא עצרת קליטה כו', אבל כשיש זווג שלם אז עברו יחדיו ונותנים של זה בזה בלי עיכוב, והיינו ע"ד שמע"צ קליטה. וא"כ לדבריו יש לפרש מבחי' ויעבור שמעביר הדינים מזה נמשך ג"כ עיבור כי עיבור ג"כ אותיות ויעבר, כמ"ש במא"א עיין סעיף י"ח עיבור הוא מח"ג ע"ב רי"ו ע"ב גימט' חסד רי"ו גימט' גבורה עכ"ל וע' מ"ש לקמן סעי' ס' וסוף סעי' ח' והי"ג כ' ע' בע"ח שער כ"ח פ"ב ובפע"ח בכוונות ויעבור. עו"ש במא"א סעיף כ"ז עירוב נק' ת"ת המערב חסד שהוא ע"ב עם גבורה רי"ו וזהו עירוב ובת"ו תיקון כ"ד עירוב איהו צמודא דאמצעיתא והיינו שהת"ת עולה עד הכתר ועי"ז מחבר חו"ב כמ"ש באג"ה סי' י"ב ד"ה והי' מעשה הצדקה שלום וא"כ עד"ו ענין ויעבר חיבור ע"ב רי"ו נמשך ע"י הת"ת מדת הרחמים ואולי הוא ת"ת שבכתר וזהו ותפארתו עביר על פשע, וזהו עטרת תפארת שיבה בדרך צדקה תמצא, תפארת שיבה ר"ל שורש י"ג מדה"ר כו'.

קיצור. ע"ב ורי"ז זהו ענין עירוב חו"ג והיינו ע"י ת"ת המחבר חו"ג יחד ע"י שממשיך מהכתר וזהו ג"כ ענין ויעבור כו', ועד"ז ענין כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו, גם בחי' ויעבור אותיות עיבור כו' ובר"ה היום הרת עולם הרת בחי' עיבור, הבחיי במקומו האריך מענין ויעבור ה' על פניו ועמ"ש עוד בהביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר דתקס"ב בענין והי' בעבור כבודי.

ר"ה א' יז"ב. עירובין ב' כ"ב א'. ב"ק ה' נ"ב. בחלק קי"א א'. יומא ג' לו"ב. שבעות ו' לט"א. יומא ח' פ"ו א"ב.

ה) ר"ה פ"ק י"ז ב' ויעבור ה' על פניו א"ר יוחנן אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו מלמד שנתעטף הקב"ה כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפלה אמר לו כל זמן שישראל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם. ופי' מהרש"א בח"א והיינו ויעבור וגו' כש"צ המעביר טליתו על פניו וקורא כסדר הזה עשה הקב"ה להורות שכן יעשו כל זמן כו' ובספר ישן מחכמת המקובלים מצאתי וז"ל נתעטף הקב"ה באותו טלית לבנה שנתעטף בברייתו של עולם שעליו נאמר עוטה אור כשלמה שמבהיק מסוף העולם ועד סופו עכ"ל. וע' בר"ח פ"א משער הענוה. באלשיך פ' שלח. בשל"ה פרק בעשרה מאמרות מאמר א' נד"ב. בחי' פ' שלח. והנה בת"א בהביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות כתב וז"ל והנה על הכתר ומו"ס מלביש בחי' לבוש ה' מלך גאות לבש כו' כמו עד"מ טלית שמשימין על הראש ועטרה שבראש שהטלית מקיפתו מראשו ועד רגליו וגם בחי' העטרה בכלל והוא אוא"ס בחי' אחרונה הוא מל' דא"ס עצמו שמאיר לכל העולמות בהשוואה אחת ואינו בגדר בחי' השתלשלות כלל כי הנה ההשתלשלות הוא אחר הצמצום ומקום פנוי, שנמשך קו וחוט ומשם נמשך גם בחי' כתר ועטרה להיות כתר ומו"ס כו' משא"כ אור א"ס בעצמו הוא המקיף את כל החלל כמו שהיו קודם הצמצום עכ"ל. וע"ש בהדרוש יביאו לבוש מל'. וא"כ ויעבור ה' על פניו שנתעטף הקב"ה וכביכול העביר טליתו על פניו, היינו פניו נק' בחי' כמראה אדם שעל הכסא ע"ס וגם הכתר נק' אדם הגדול כו' והמשיך הלבוש מ' דאוא"ס שלמעלה מהצמצום להיות מקיף על בחי' ע"ס שעייזו יומשכו יג"מ הרחמים. וע' בסידור בהביאור ע"פ אני לדודי ודודי לי מבואר בענין והחזירנו בתשובה שלימה לפניך, לפניך דוקא, שיבא המשכות האור יג"מ הרחמים ממקור הראשון שלפני בחי' הצמצום ומקום פנוי כו', והיינו שיהי' נמשך אור חדש בהקו וחוט כו' ממקורא דכולא שהוא בחי' עצמות אוא"ס שלפני הצמצום כו' ע"ש ולכן צ"ל שנתעטף כש"צ דהיינו המשכות לבוש מ' שלמעלה מהצמצום כו'. ואגב למדנו כי עטיפת הטלית עם הציצית מעורר כביכול בחי' ויעבור ד' על פניו כו'.

קיצור. פי' ויעבור ד' על פניו שנתעטף כשיצ' ר"ל המשכת לבוש מ' המקיף כו' כמ"ש בת"א בהביאור ע"פ יביאו לבוש מ', ומהרש"א שהוא בחי' עוטה אור כשלמה.

קודם שיחטא מאיר שם הוי' דז"א ואחר שיחטא ועשה תשובה מאיר שם הוי' דע"ק כמ"ש בד"ה שובה ישראל דרוש הראשון, והיינו כמ"ש בפע"ה שער הסליחות פ"ב ועמ"ש מזה בד"ה והי' ביום ההוא יתקע פ"ד, ובד"ה תקעו הראשון פ"ב בענין סלח לנו כי חטאנו.

ו) ויקרא הוי' הוי'. כתב בריקאנטי פ' תשא דקכ"ב ע"ג וז"ל ויקרא י"א כי השכינה קרא אלו המדות (ע' וז"א וירא דק"ב סע"ב) וי"א כי מדת רחמים אמרן וי"א כי משה רבינו ע"ה אמרן כי משם נבואת משה עכ"ל. ובת"א פ' בשלח סד"ה וירא ישראל היד הגדולה פי' ענין ב' שמות הוי' האחד הוא הוי' דלתתא המהוה את כל העולמות מאין ליש (וענין שם הוי' זה י"ל יו"ד אצי' ה' בריאה ו"ה יצירה ועשייה כמ"ש הרמ"ז פ' תרומה קל"ד ע"פ ויקחו לי תרומה) הב' שם הוי' דלעילא בחי' רצון עלה במחשבה להיות הוי' דלתתא כו' (וע' בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה ובהביאור ג"כ מענין ב' שמות הוי') וזה נמשך ע"י סומוע"ט, וזהו ויקרא הוי' הוי' ויקרא קאי על משה שמשה קורא וממשיך מהוי' דלעילא להוי' דלתתא שהי' פסיק טעמיה כו' (הפסיק טעמא ע"ד והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ז"א ובין קדה"ק ע"ק המאיר בכינה, וא"כ ביגמה"ד היינו שלא יהי' פסיק טעמיה. וצ"ע דהא כאן ביג"מ פסיק טעמי'. עכ"פ מפרש ויקרא קאי על משה הוי' דלעילא יאיר ויומשך בהוי' דלתתא). ובד"ה שובה ישראל דרוש הראשון פ"ד כ' וזהו שנא' ביג"מ הרחמים ויקרא הוי' הוי' כלומר שהוי' קורא וממשיך בחי' הוי' דהיינו ע"י בחי' הוי' אלקיך שהוי' הוא בבחי' אלקים לגבי עצמותו ומהותו ית' ור"ל שזהו ז"א בעלותו לעתיקא שאז נחשב רק כשם אלקים, א"כ הוי' הראשון הוא ז"א בעלותו לעצמות אוא"ס הנק' ועתיק יומין יתיב, ור"ל שאז מאיר בו ע"ק ממש וזהו כענין שם הוי' דלעילא, הנה הוא קורא וממשיך להיות הוי' נמשך בבחי' אלקים שהוא מ' מקור דבי"ע ביחו"ע ויחו"ת. ובהביאור בסופו כ' ויקרא הוי' הוי' שהוי' הא' קורא וממשיך הוי' הב' כי הוי' הא' הוא בא"א שם חנון ורחום הוי' שכדי להיות הוי' הקדים חנון ורחום והוי' הב' בז"א להיות הוי' אל רחום וחנון כו' והיינו להיות תיקון האצי' כולו אחר שפגם כו' עכ"ל. ובת"א פ' תצוה בהביאור ע"פ ועשית ציץ פי' וזהו ויקרא הוי' הוי' פי' ויקרא שם הוי' דאצילות את בחי' הוי' שלפני האצילות, יעו"ש דק"מ ע"ב. והיינו ע"ד מארז"ל פ"ק דברכות ד"ז ע"א קוב"ה מצלי יהי רצון מלפני שיכבשו רחמי את כעסי כו' וכמ"ש מזה לקמן סעיף ז', ואח"כ

בסוף הדבור דק"מ ע"ג ונשא אהרן את עון הקדשים כו' בחי' נושא עון שהם מי"ג מכילין דרחמי דהיינו הארת הוי' הב' להיות אל רחום וחנין כו' י"ג מדה"ר י"ג ת"ד והוי' הב' הם פאות הראש (עמ"ש מענין פאות הראש בסידור ע"ס הנותן שלג כצמר) והוי' הא' הם תקוני הראש כו' כנודע והיינו להיות הוי' והוי' ולהיות אצי' ע"ס מי"ג מכילין אבא יונק ממזל כו' עכ"ל. א"כ מפרש אשר ב' שמות הוי' שניהם הם למעלה מי"ג ת"ד, והם המשכות להיות י"ג ת"ד, והוי' הא' הוא בגלגלתא רעדכ"ר והוי' הב' בהפאות שהם מקור ליי"ג ת"ד, כדפי' בסידור ע"פ הנותן שלג כצמר דשלג זהו בחי' לבושיה כתלג חיור והיינו י"ג ת"ד, וצמר זהו ענין ושער ראשה כעמר נקא שהוא בחי' עליונה יותר, כי שערות י"ג ת"ד שרשם מגבורה דע"י ושער רישי' שרשו מחסד דע"י ואעפ"כ הנותן שלג י"ג ת"ד שיהיו בבחי' כצמר שער רישי' כעמר נקא והיינו ע"י ב' הפאות שהם המחברים בחי' שער רישי' עם י"ג ת"ד כו', וא"כ זהו ויקרא הוי' שבבחי' חסד דע"י המלוכש בגלגלתא כתר שבכתר, בבחי' הוי' הב' שבפאות הראש, שיומשך מזה י"ג ת"ד להיות הנותן שלג כצמר כו', והנה ההפרש בין ב' שמות הוי' לפי' זה דפסיק טעמא בגווייהו י"ל ע"ד כנס"י שאלה שלא כהוגן ויבא כגשם לנו, שהוא שיומשך אתעדל"ע ע"י אתעדל"ת ואד יעלה כו' והקב"ה השיבה כהוגן אהי' כטל לישראל בחי' אתעדל"ע שלמע' מאתעדל"ת כמ"ש בלק"ת סד"ה האוינו השמים דרוש הראשון, וכך י"ל דענין י"ג מדה"ר באין ע"י התשובה כמ"ש אני לדודי ועי"ז ודודי לי שיר ו' ג', וענין אני לדודי זהו בחי' תשובה ופי' תשובה ע"ד והרוח תשוב כו' כמ"ש בד"ה האוינו הנ"ל, אבל אהי' כטל ועי"ז יפרח זהו ע"ד השיבנו אליך וגשובה שיהי' ההתחלה מלמעלה וכמ"ש השיבנו אבינו לתורתך כו' והחזירנו בתשובה שלימה לפניך, וזהו דודי לי ואני לו הרועה בשושנים שיר ב' ט"ז. והנה במד"ר ע"פ דודי לי משמע דקאי על מ"ת ויצ"מ, ובתרגום מפרשו על מלחמת עמלק, ופסוק אני לדודי מפרש התרגום על בית שני, ואפ"ל לכן ר"ת אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול כי שמות החודשים עלו עמהם מבבל משא"כ מיצי"מ הי' המנין חודש הראשון חודש השני חודש השלישי חודש השביעי כו' חה שנק' אלול נמשך מבבל, וא"כ ע"כ פסוק אני לדודי ר"ת אלול מורה על אחר שעלו מבבל כו', וזהו בבית שני, וענין בית היינו ה' תחאה זחר ח"ב פ' שמות דף ט' ע"ב. ויציאת מצרים זהו ופסח ד' אתערותא דלעילא שבלא אתערותא דלתתא היינו אהי' כטל, אמנם תשרי זהו תשר"ק היינו מלמטה למעלה להיות אתעדל"ת תחלה, ועד"ז ר"ח אלול אני לדודי, וא"כ ניסן זהו מבחי' ושער רישי' כעמר נקא בחי' חסד כו' ותשרי בחי' ויבא כגשם כו' כי כן בר"ה נברא אדה"ר ואז ירדו גשמים, וגם כי ר"ה הוא יום הדין בחי' גבורה וע' זח"א ד"ו ע"ב ע"פ ביום השלג כו' לא תירא לביתה משלג כו', וחנן יש פי' בגבורה ע' פלח הרמון ש"א פ"ח כי חנון מתנת חנם, והנה ע"פ מדה"ד גם שמים לא זכו בעיניו, וזהו ואם אין אני כאן מי כאן, לכן שם חנון מתנת חנם

כו' כיון ע"י מדה"ר נמתק הדין וא"כ אז דרך מדה"ד דוקא שאין לו כלום נמשך חנון כו', אך הענין הנותן שלג כצמר זהו ע"ד השיבנו אליך וזהו ויקרא הוי' הוי' כו'.

קיצור. ויקרא בריקאנטי ג' פירושים. השכינה ת"ת. משה בת"א סד"ה וירא ישראל פי' ויקרא קאי על משה שמחבר ב' השמות מה שהיו פסיק טעמיה. בד"ה שובה פי' כי הוי' דא"א קורא וממשיך הוי' הב' שבאצילות שיהי' הוי' הוא האלקים ע"ד שובה ישראל עד הוי' יהי' בכחי' אלקים ואח"כ קחו עמכם דברים ושובו אל הוי'. ובהביאור ע"פ ועשית ציץ פי' ויקרא שם הוי' דאצי' את בחי' הוי' שלפני האצילות. עו"ש פי' כי ב' שמות הוי' הם למעלה מהאצילות ולפני יג"מ הרחמים. הוי' הא' בגלגלתא דא"א בחי' ושער רישי' כעמר נקא חסד דע"י. והוי' הב' ב' פאות שהם שורש לייג ת"ד שהם אל רחום וחנון כו', וא"כ זהו"ע הנותן שלג כצמר. ע"ד ההפרש בין מעלת אהי' כטל שזהו חג הפסח לבחי' ויבא כגשם. והיינו ר"ה יום הדין. וזהו ענין דחי לי וענין אני לדודי. אך אנו מבקשים השיבנו אליך ונשובה. זהו אהי' כטל יפרח כשושנה. והיינו הנותן שלג ייג ת"ד כצמר ושער רישי' כעמר נקי זהו ויקרא הוי' הוי' כו'.

ז) פ"ק דר"ה די"ז ע"ב ה' ה' אני הוא קודם שיחטא האדם ואני הוא לאחר שיחטא האדם ויעשה תשובה. וכ' התוספת אומר ר"ת דשני שמות הראשונים הם שני שמות כדאמרינן הכא אני ה' קודם שיחטא לרחם עליו ואני מרחם לאחר שיחטא אם ישוב. ה' מדת רחמים הוא ולא כאלקים שהוא מדה"ד עכ"ל. ואפשר להעיר לענין ב' בחי' רחמים אלו ממ"ש בלק"ת בדושים לר"ה בד"ה שיר המעלות ממעמקים רפ"ב וז"ל דהנה יש ב' מיני רחמנות אב הרחמן ואב הרחמים כו' גם בד"ה כי ההרים ימוש פ"ג נת' ענין שיש רחמנות שבסדר ההשתלשלות יש רחמים גדולים כו' ועמ"ש מזה ג"כ סד"ה כנשר יעיר. דהפי' כנשר שהוא הרחמים שבסדר ההשתלשלות כן ד' בדד ינחנו בבחי' הרחמים שלמעלה מסדר ההשתלשלות. ובסידור האריו"ל בתפילת ר"ה ז"א נק' אב הרחמן. ובמוסף ובנעילה ובמנחה דשבת אומרים אב הרחמים שז"א עולה עד אבא עכ"ל. וע' בלק"ת בשה"ש בד"ה באתי לגני פ"א ההפרש בין גילוי אוא"ס שבמדות שהוא ז"א ובין גילוי אוא"ס שבחכמה שהחכמה תחי' ונק' בחי' בשם אב שהוא שורש ומקור ההשתלשלות וע"ז אנו מתפללים סלח לנו אבינו שהוא אב הרחמים והסליחות לפי ששם אינו מגיע פגם החטא ועץ וכמ"ש אם צדקת כו'. ועיקר מזה ג"כ בת"א בד"ה כי אברהם לא ידענו כו' כי אתה ה' אבינו כו' דהיינו הארת יסוד אבא במ' שלא ע"י ז"א הנק' אברהם וישראל כו' ושם דקנ"ה סע"ד • שהדבור העליון מקבל מעצם החכ' עילאה סוכ"ע בלתי ההתלבשות תחלה

במדות הנקרא ז"א כו' וזהו ענין כי אברהם לא ידענו כו' כי אתה ה' אבינו
 כו' ובבחי' סוכ"ע אין עוונות מפסיקין ומבדילין בין ישראל ובין אביהם כו',
 וא"כ זהו ג"כ ההפך בין אב הרחמן שהוא ד"א ובין אב הרחמים אבא
 עילאה כו', וע' זח"ג בלק קצ"א ב' מה שמו חכ' עילאה ומה שם בנו ת"ת
 וע' במא"א א' סעיף ל"ב אדה"ר נק' אבא עילאה כו' ועמ"ש מענין חכ'
 עילאה בהביאור ע"פ ויצונו שנק' אצילות שבאצילות כו', ועיין בפרדס
 ערך אב הרחמים וערך אב הרחמן, משמע אב הרחמים בכתר ואב הרחמן
 בתפארת, ועמ"ש בענין מארז"ל קוב"ה מצלי יהי רצון מלפני שיכבשו רחמי
 את כעסי ויגולו רחמי כו' פ"ק דברכות ד"ז ע"א י"ל ת"ת שהוא אב הרחמן
 מצלי להמשיך מבחי' כתר אב הרחמים כו', אב א' כתר ב' חכמה כדי
 שיהי' ונפלינו ע' ד"ה מצה זו, ועמ"ש שמבחי' א' יש יניקה לארור וצ"ל
 סי' ברכה ב' ברוך וזהו אב הרחמים כתר וחכ' כ"מ בפרדס ועמ"ש מזה
 ע"פ ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה אנכי מתחיל באלף ושיומשך
 הברכה מבחי' אנכי זהו חיבור א' ב' אב וזהו ג"כ ענין חדש האביב אב יב
 ר"ל הקב"ה נק' אב לישראל שהם י"ב שבטים כו' (וא"כ ויקרא הוי' ת"ת
 את הוי' דכתר זהו כענין קוב"ה מצלי כו') ועמ"ש מזה בהביאור ע"פ
 ונקדשתי בתוך בניי פ"א שלכן ההמשכה אור חדש מא"א ועת"י עד א"ס
 נק' ע"ש יחוד דא"א כו' ועמ"ש ע"פ יש אחד ואין שני לו גם בן ואח
 לו כו' שארז"ל במדרש קהלת יש אחד זה הקב"ה כו' אלא שחביבין ישראל
 שקראן בנים כו' והיינו ע"י חיבור הכתר בחכמה.

קיצור. ב' שמות הם ב' בחי' רחמים, אב הרחמן ואב הרחמים, הפרד"ס
 פי' ת"ת כתר, ובסידור האריז"ל ת"ת וכשעולה עד החכמה, כי
 בחכ' אין מגיע הפגם ע' מ"ש על מאמר הרע"מ שופטים ער"ה בענין חקוקים
 על עצמותיו, ועמ"ש בענין כי אברהם לא ידענו כי אתה ה' אבינו, ויש
 לחבר ב' הבחי' דכתר וחכ' באב הרחמים א' דאנכי ב' ברוך, כדי שיומשך
 מהכתר במקום הביטול, וזהו ענין ויקרא ה' ה' ע"ד קוב"ה מצלי יהי רצון
 שיכבשו רחמי כו' ע"י ההמשכה מבחי' אב הרחמים כו', אבא מפנימי'
 שבתוך הת"ד כשמן הטוב כו' זח"ג י"ג והרמ"ז אמור צ"ד. הג"ה ועיין
 במערכת ש פרק יוד והוא שער האדם בסופו דף ע' ע"ד פי' כי הקב"ה
 מתפלל זהו כענין הקב"ה מניח תפילין שד' פרשיות של תפילין הם חו"ב
 חו"ג הנמשכים על התפארת וכך הוא ענין מצלי, ועמ"ש מזה בענין מ"ש
 מי יתן והי' לבכם זה כו' כמ"ש מזה בהביאור ע"פ בשעה שהקדימו ישראל
 געשה פ"ג.

(ז) * והנה התוספת שם כתבו חז"ל והבי איתא בפסיקתא ותאמר ציון עובני
 ה' ואד' שכחני אותן שני מדות עובוני ומ"מ קשיא כיון דשניהם

של רחמים א"כ אין כאן שני מדות עכ"ל. ולפמ"ש לקי"מ דאף ששניהם של רחמים הם ב' בחי' רחמים. א"כ שפיר י"ל שהם שני מדות. ועיי' מענין ותאמר ציון בברכות פרק אין עומדין דל"ב ע"ב ובחי' הרשב"א שבעין יעקב שם כי מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר וא"א שיפול בזה השכחה. כאמרו ולא ישכח את ברית אבותיך והיינו ואנכי לא אשכחך. וע' במד"ר באיכה בר"ה אזכרה נגינתי דס"ג א' בענין מ"ש בתילים סי' ע"ז יוד השכח חנות אל אם קפץ באפיו רחמיו סלה. וציון אמרה עובני ה' כו' דפירשו ג"כ על אל רחום וחנון. וע"ז אומר ואומר חליתי היא ופירשי' אין זאת אלא להחלתי וליראני להשיב אליו כו'. א"כ למדנו מזה שכדי להמשיך היג"מ הרחמים הנמשכים מבי' שמות הוי' זהו על ידי התשובה והיראה כו'. ועד"ז פי' בר"ח שער הענוה פ"א בענין מארז"ל בר"ה כל זמן שישראל עושים לפני כסדר הזה דהיינו שינהגו ג"כ בייג מדות אלו. וכמ"ש בילקוט חלק ב' ביואל רמז תקל"ז על פסוק והי' אשר יקרא בשם ה' כו'. נק' המקום רחום, אף אתה עשה מתנת חנם כו'. וכן במערכת שער יו"ד שם בסופו פי' שכדי להמשיך בחי' קוב"ה מצלי' יהי רצון כו' זהו ע"י תפלת ישראל. ובזה יש לפרש מ"ש ברקנטי פי' בראשית דכ"ז א' בענין מנין שקב"ה מתפלל והקב"ה חפץ לשמוע קול ה' תתאה כד"א השמיעני את קולך, ור"ל שע"י קול התפלה של נש"י שהם מעוררים קול ה' תתאה כמ"ש בזהר ויגש דף ר"י ע"א ע"פ והקול נשמע, קל בלא וא"ו דא היא צלותא דלתתא דהיא אזלא לאסתלקא בואו ולא תחברא ביה כו'. והנה זה הקל נשמע ולכן מזה מתעורר למעלה ג"כ ענין קוב"ה ת"ת מצלי'. וכמ"ש בזהר וישלח דקס"ז ע"ב שיש ב' בחי' תפלה הא' תפלה לעני כי יעטוף והב' תפלה למשה איש האלקים, והם תש"י ותש"ר, והיינו כמש"ל בשם המערכת פרק יו"ד דתפילין ותפלה ענין א' הוא א"כ תפלה דכנס"י זהו ענין תש"י, וכמו שמקדימים תש"י ואח"כ מניחי' תש"ר, כך ע"י תפלת כנס"י שמבקשת להתחבר עם הוא"ו. ע"ז ג"כ הוא"ו מתפלל להמשיך האור ממעמקים שהם ג"ר כח"ב וזהו ענין יהי רצון, וענין ויקרא הוי' הוי' כו'. ועפ"ז י"ל הטעם שאומרים יג"מ הרחמים אחר י"ח כרכאן דצלזתא שדוקא ע"י צלותא בבחי' תפלה לעני גורמים וממשיכים בחי' ויקרא הוי' הוי' כו'.

קיצור. ותאמר ציון עובני ב' שמות אלו, השכח חנות, ואומר חליתי היא. ע"ד והי' אשר יקרא בשם ה' ימלט מה הוא רחום אף אתה והיינו כי ע"י השמיעני את קולך, הקל נשמע, ע"ז ויקרא הוי' קוב"ה מצלי'. כמו ע"י הנחת תש"י מניחים תש"ר, ותפילין ותפלה ענין א', תפלה לעני כי יעטוף זהו תש"י ותפלה למשה תש"ר.

מד"ר לויג פב"א קכ"ב רל"ד רמ"ב רס"ג רפ"ד באיכה סג"א קהלת צג"ב אסתר קל"ב.

ח) במד"ר פ' נח פליג דליו ג' ע"פ ויזכור אלקים את נח, א"ר שמואל בר נחמני אוי להם לרשעים שהם הופכים מדת רחמים למדת הדין בכל מקום שנאמר ה' מדת רחמים, ה' ה' אל רחום וחנון, וכת' וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ וינחם ה' כי עשה את האדם ויאמר ה' אמחה, אשריהם הצדיקים שהם הופכים מדת הדין למדת הרחמים, בכל מקום שנאמר אלקים הוא מדת הדין אלקים לא תקלל עד האלקים יבא דבר שניהם, וכת' וישמע אלקים את נעקתם ויזכור אלקים את בריתו וגו' ויזכור אלקים את רחל וגו', ויזכור אלקים את נח, מה זכירה נזכר לו שזן ופירנס אותם כל י"ב חדש כו' עכ"ל. י"ל עפמ"ש בלק"ת ד"ה איתא באוצ"ח שכל השמות אינן להמדות עצמן רק אליו ולא למדותיו אלא כשמתלבש במדה"ר נק' ה' וכשמתלבש במדה"ד נק' אלקים, והרי באמת בהאור אין השינוי קנוי באמיתות רק כמים שמשתנים לפי גוון הכלי ואין השינוי קנוי בהם באמת כמ"ש בפרדס שער עצמות וכלים, ע"כ אף שאלקים מדה"ד מ"מ האור המלוּבש במדה"ד הוא לאו מאלין מדות כלל ע"כ ע"י מעשה הצדיקים יכולים להפכו, כי המדות כלולות זו מזו, וכ"ש לדברי חכמי המחקר שאומרי' שאין שייך מדות כלל, ואף שאינו כן, מ"מ הוא עצמו לאו מאלין מדות כלל, וגם זה שמהפכים מדה"ד י"ל ע"י שממשיכים מע"ק ששם לית שמאלא כלל ועמ"ש ע"פ השקיפה ממעון שבכ"מ השקפה לרעה וגדול כח עושי מצוה שמהפכים כו' והיינו ע"י שממשיכים מע"ק כג"ל ועמ"ש ע"פ ויהפוך ד' לך את הקללה וברכה, אמנם מה שהרשעים מהפכים מדה"ר למדה"ד, עיין בזח"ג נשא קל"ז ב' שכ' והאיך מהפכי והכתי' אני ה' לא שניתי אלא בכל זמנא דעתיקא דעתיקין כו' אתגליא רחמין רברבין אשתכחו בכולא וכו' וע"י שהרשעים מגברים היצה"ר על יצ"ט, מעוררים הדינים והסתלקות הרחמים והטוב, וזהו כי דור תהפוכות המה כי א"א שיאיר ע"ק בחי' סוכ"ע בגלוי כשיש רע למטה ורק מבחי' ממכ"ע נמשך ע"י העלם כמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן סד"ה וידעת היום דרוש הראשון פ"ד וז"ל אך להיות בחי' סוכ"ע בבחי' גילוי בבחי' דעה והרגשה צ"ל ובערת הרע כו' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וע' מזה ג"כ בהביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה ובמד"ר פ' בא פט"ו ע"פ לא יגורך רע שאין דבר רע נוגע בכסאו של הקב"ה ועמ"ש ע"פ ואני הנני מביא מבול ואני בשמחה שע"י שימחו הרשעים יוכל להיות גילוי האור כו' ומ"ש במ"א דבבחי' סוכ"ע נאמר אם צדקת מה תתן לו כו' וכחשכה כאורה, צ"ל שזה לענין השפעת עניני' גשמיים וטוב. העוה"ז אבל להיות גילוי סוכ"ע א"א במקום שיש רע כו', אך קשה מה שביקש משה ונפלינו אני ועמך שלא תשרה שכינה על עובדי גילולים הרי זה וגילוי ממש וא"כ למה צריך לבקשה, וצ"ל גילוי זה אינו כלל מסוכ"ע כ"א ממכ"ע ומבחי' תחתונה כמ"ש במד"ר ע"פ ויקר אלקים אל בלעם ויקר ל' טומאה כו' ע"ש ועל בחי' זו הוצרך משה לבקש, וע"י הצדיקים שמגבירים יצ"ט על היצה"ר גורמים ג"כ בחי' שיכבשו רחמי את כעסי כו' ועמ"ש במ"א על מארז"ל

ספ"ג דפסחים ע"פ ביום ההוא יהי הוי' אחד שיהי' הכל הטוב והמטיב והיינו ע"י שיאיר ע"ק בז"א בלי פסיק טעמא ולית שמאלא בהאי ע"ק כי וייצר בשני יודין שרומזי' על שני היצרים יצ"ט ויצה"ר ששרשם חו"ג ושרש שרשם של חו"ג שהם מדת החסד ומדה"ד גבוה מאד ולכן נאמר וייצר ה' אלקים שם מלא כדפי' בזח"ג נשא קמ"א ולכן הצדיקים שמהפכים היצה"ר לטוב גורמים ומהפכים מדה"ד למדה"ר. ואפ"ל זהו ענין צדיק וטוב לו צדיק גמור משא"כ צדיק שאינו גמור שאין הרע נהפך לטוב כמ"כ למעלה אינו מהפך מדה"ד למדה"ר רק דאתכפי' מדה"ד כו' ועמ"ש מענין צדיק וטוב לו על הסש"ב. ואפ"ל זהו משארז"ל ע"פ מי עלה שמים זה הקב"ה שנאמר עלה אלקים בתרועה, ובוהר ויקהל קצ"ז ע"ב פי' שמים שהוא ז"א עולה בבחי' מי שהוא בינה. והענין כי נאמר מי ימלל גבורות ה', וע' מזה בזח"א ר"פ תולדות קל"ה א' פי' דא יצחק ובפ' ויחי דרמ"ט א' פי' מי ימלל לשון וקטפת מלילות וכן פי' בזהר ס' יתרו דפ"ג ע"א וכ' במכלול ערך מלל ענין המלילות ידוע בדברי רז"ל המולל מלילות מערב שבת למחר מנפח על יד על יד ואוכל, ובש"ע אדמו"ר ז"ל סי' שי"ט ס"ט אין מוללין מלילות כדרך בחול דהיינו לשפשף שבלים בכפות ידיו כדי שיפול הזרע מהן, וא"כ עד"ז מי ימלל גבורות ד' מי שהוא בינה הכולל גון שערים כחשבון מי ימלל הגבורות של מדה"ד שיתרככו ויפול החיצוניות ויתגלה הפנימי' כו' כי פנימי' מדת הגבורה תכליתה הטוב כמו תושך שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר, נמצא החיצוניות זהו דין והפנימי' אהבה גדולה כו', וכמ"ש ע"פ הפסתי אבלם לששון כו' אשר ט"ב יהי' מועד, כן ענין מי ימלל גבורות שיועבר חיצוניות הדינים ויתגלה פנימיותן שבאים מתוקף האהבה ולכן גבורה גימטריא ג' פעמים חסד, וזהו עלה אלקים בתרועה, היינו עליית שם אלקים גבורה מדה"ד דיצחק בבחי' אלקים חיים שהוא הבינה הנק' מי וזהו ג"כ מי עלה שמים, וכ"ז ע"י התרועה, שהוא ל' פירור כמו הריעו לאלקים בקול רנה, דהיינו לשבר ולפרד היצה"ר גנחי גניח ילולי יליל.

קיצור. מהפכין מדה"ד למדה"ר, כי האור לאו מכל אינון מדות, השקיפה ע"י המשכה מע"ק, ועד"ז לע"ל כולו הטוב והמטיב, וברשעים להפך מחמת הסתלקות ע"ק שא"א שיאיר במקום הרע כמ"ש סד"ה וידעת היום הראשון, והיינו ע"י שמגבירים יצה"ר והרי לא יגורך רע, והצדיקים שמגבירים יצ"ט וייצר גורמים גלוי שם מלא, צדיק וטוב לו צד"ג כשנהפך הרע לטוב נהפך מדה"ד למדה"ר, מי עלה שמים עלה אלקים בתרועה, העליי' מדה"ד באלקים חיים, ומזה נמשך מי ימלל גבורות כמו וקטפת מלילות, שמשפשף השרביטים שהם חיצוניות הדינים, ונשאר הפנימי', שהוא אור החסד בכלי הגבורה, או הפנימי' לאו מכל אינון מדות כנ"ל וזה נמשך ע"י התרועה, שהוא שבירת הציה"ר. הג"ה עוי"ל הטעם שצדיקים מהפכים מדת הדין שהוא שם אלקים למדה"ר שהוא שם הוי' כי ענין צדיק יסוד

עולם היינו שממשיך יחוד הוי' באלקים, כמ"ש כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא וארעא, וע"י יחוד זה נהפך שם אלקים להיות כמו שם הוי', ועיין בזה"ל פ' בהר דק"י ע"ב ע"פ בטח בה' ועשה טוב שה"ס יחוד הנ"ל כנודע מענין והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה זהר תרומה קכ"ח ב' ובלק"ת סד"ה ואתחנן אל ה' בהקיצור, ואוי שכן ארץ, אשתשע בהדה, משא"כ הרשעים מונעים יחוד זה, כמ"ש הרמ"ז פ' נח דס"א ע"ב, כי הם מגבירי הרע וא"א שיומשך בה בחי' הטוב הנ"ל דבחי' אמרו צדיק כי טוב, כי דוקא גבורות הקדושות תשוקתם להתבסס מהחסדים ע"ד ואל אישך תשוקתך, משא"כ הגבורות קשות ע"ד אשר אתם זונים אחריהם שהם אש זר כו' וממשיכי ח"ו בחי' כן דרך אשה מנאפת כו' בא נחש על חוה או ושפחה כי כו' זה"ל ס"ט א' וכיון שהם מונעים לגמרי יחוד הוי' באלקים, א"כ לא די ששם אלקים מדה"ד הוא בגבורות, אלא גם שם הוי' נהפך לדין עליהם על שטמאו מקדשו, והפרידו בין שם הוי' לשם אלקים, כמו עון דור הפלגה כו', וכמו שמקנא האיש על הפוגם באשתו ומאנס אותה כו', מלבד שע"ז מחסרין האור הנמשך מע"ק בשם הוי' כו' ולכן נאמר ויאמר ה' אמחה את האדם, וכן בדור הפלגה ויפץ ה' אותם כו', וזהו ואני הנני מביא מבול בשמחה שע"י שימחו הרשעים יוכל להיות יחוד שם הוי' באלקים כו'.

קיצור. צדיקים מחברים שם הוי' באלקים שמש ומגן הוי' אלקים ולכן מהפכי מדה"ד למדה"ר והרשעים מונעים היחוד וממשיכים התגברתו אלקים אחרים בא נחש כו' ולכן מהפכי מדה"ר כו'. ולעיל נתבאר שצדיקים ממשיכים גילוי ע"ק והרשעים מונעים הגלוי ושני הענינים אחד. כי יחוד הוי' באלקים שרשו נמשך מע"ק שמשם נמשך תוספת האור בשם הוי' להיות מאיר בשם אלקים כו' בעטרה שעטרה כו' וע' זה"ל קרח קע"ח ב' ע"פ ועבד הלוי הוא, הוא דא עתיקא, וגם הוא להיות הוי' הוא האלקים.

(ט) במד"ר פ' ויצא ר"פ ע"ג ע"פ ויזכור אלקים את רחל א"ר שמואל בר נחמן אוי להם לרשעים כו' ואשריהם הצדיקים שהם תופכים מדה"ד למדה"ר כו' וכנ"ל סעיף ח' ממ"ש במד"ר פ' נח פל"ג, ויזכור אלקים את רחל מה זכירה זכר לה שתיקתה לאחותה בשעה שהי' נותנין לה את לאה היתה יודעת ושותקת, ויזכור אלקים את רחל, והדין נותן שהכניסה צרתה לביתה עכ"ל. הנה אעפ"כ שהצדיקים מהפכים מדה"ד למדה"ר ע"י חיבור הוי' באלקים, עכ"ז הקשו מה זכירה זכר לה כו', וכן גבי נח נזכר לו שזן ופירנס כו'. ואפ"ל משום פקידת עקרות נמשך מלמעלה מעלה, וכמש"ש במד"ר שלש מפתחות ביד הקב"ה, ועמ"ש ע"פ רני עקרה לא ילדה, דמהו רני אלא ע"ד מ"ש במד"ר כ"מ שנאמר אין לה, הוה לה, ותהי שרי עקרה אין לה ולד והוה לה, והיינו שלידה זו של עקרה נמשך מבחי' אין שהוא כתר, ולא כשאר עיבור ולידה שבנוהג העולם וזהו לא ילדה שהלידה נמשך מבחי' לא, וע"ד ולא נתכנו עלילות, ומזה יובן ענין

ויעבור אותיות עיבור, כמש"ל סעיף ד' והיינו ענין וה' פקד את שרה כו', וכן ברחל, כי צ"ל נמשך יחוד וחיבור הוי' באלקים שיהי' נקלט האור בכנס"י וזהו מר"ה עד שמע"צ כו', ועכ"פ לכן אף שצדיקים מהפכים מדה"ד למדה"ר צ"ל מה זכירה זכר לה כו'. אך מ"ש אח"כ והדין נותן זהו דרש אחר שאף ע"פ מדה"ד היתה ראויה להפקד וע"ד אומרם ז"ל בגמרא בברכות ס"פ הי' קורא די"ז ע"ב בענין אבירי לב הרחוקים מצדקה שהם הצדיקים המופלגים שניזונים בזרוע כך הוא ענין שתיקתה של רחל גורם שאפילו ע"פ מדה"ד ראויה להפקד ולהזכר כו'. והיינו משארז"ל במד"ד בטתיחתא דאיכה סד"ה ר' יוחנן פתח משא גיא חזיון, בשבילך רחל אני מחזיר ישראל למקומן כו' הה"ד כה אמר ה' קול ברמה נשמע רחל מבכה וכו', וכתוב כה אמר ה' מנעי קולך מבכי כו' ושבו בנים לגבולם.

והנה במד"ר ויצא ר"פ ע"ג ע"פ ויזכור אלקים את רחל אמרו בר"ה נפקדה שרה רחל וחנה, שנאמר ויזכור אלקים ופי' המ"כ ר"ה נק' יום הזכרון. והנה שרה רחל וחנה הכל בחינות כנס"י, וא"כ בר"ה נמשך יום הזכרון לכנס"י והיינו ויזכור אלקים, כי עלה אלקים בתרועה שמהפכים מדה"ד כנ"ל בענין רחל וכנ"ל סעיף ח', זכר חסדו ואמונתו, ארחות ד' חסד ואמת, ע"ל סעיף ז' בענין אב הרחמים, לבית ישראל זהו כנסת ישראל שכוונסת ואוספת השפע מישראל דלעילא בת"א פ' תצוה ד"ה זכור.

נוצר חסד, נשא עין, רבות ר"פ בהר ר"ג ג', ונקה לא ינקה, נשא פי"א קרוב לס"פ רמ"ה ג' גבי ד"א ישא ה' פניו.

ס"פ כי תשא, ל"ד כ"ט

ויהי ברדת כו' ומשה לא ידע כי קרן כו', פ"ק דשבת ד"י ע"ב שהנותן מתנה לחבירו א"צ להודיעו כשהוא מילתא דעבידא לאגלווי שנאמר ומשה לא ידע כו' וע' מזה בשל"ה קל"ז ב'. בעמה"מ שט"ז פל"ו קמ"ו סע"ד אימתי אסתליק ביקרא דא כד חבו ישראל ואוליף עלייהו זכו והוא מהזהר שה"ש, והיינו כי לוחות שניות היו ישראל בעלי תשובה ובמקום שבע"ת עומדים כו' וע"כ זכה או דוקא משה לבחי' כי קרן עור, שמבחי' עור נעשה אור דוגמת כתנת עור ובתורתו של ר"מ כתנת אור ע"י שמאיר פניו בהלכה, וכן מסוה שייך לתשובה כמ"ש בד"ה אוסרי לגפן.

ב'עו אור תשא התורה

רבות פ' שמות רפיג דף ק"כ ע"ד ע"י ויסתר פניו מהביט ע"ז ואתה עתיד ליהנות מזיו השכינה כו' כי קרן כו'.

ר"פ תרומה ר"פ ל"ג דקנ"א ע"א הסרסור נתוודע מה לקח כו' ומשה לא ידע כי קרן כו'.

כי תשא פמ"ז דקס"א ע"ב כי קרן כו' ומהיכן נטל משה קרני ההוד כו' והיה בעבור כבודי כו' גשתייר קימעא כו' עמ"ש ע"פ לשארית נחלתו משים א"ע כשיריים, ובאור המאיר בענין ואת וכניך תחיי בנותר וע' ברבות פ' עקב.

פקודי פנ"ב דקס"ד ע"ג ד"א הוד והדר לבושה זה משה כו' כי קרן עור פניו, במא"א אות מם סעיף ק"א מלבוש גימטריא חשמל, וגימטריא אור פני אל כו' ופי' אור הנמשך מפני אל עכ"ל. ועפ"ז י"ל ענין כי קרן עור פניו בדברו אתו, שהוא אור הנמשך מפני אל.

פ' אחרי ספ"כ דקפ"ח ע"א משה לא זן עיניו מן השכינה שנאמר ויסתר משה פניו ונהגה מן השכינה כו' שנאמר כי קרן כו', וכ"ה עוד בפ' במדבר ספ"ב דרי"ג ע"ג.

פ' עקב דרצ"ג ג' ומי כתב השטר קדושין כו' משה כו' ומה שכר כו' כי קרן כו' בשעה שכתב את התורה נטל משה זיו הפנים כו' וכתובה באש שחורה כו' קינת את הקולמוס בשערו ומשם נטל זיו הפנים ויש לפרש זה ע"פ מ"ש בלק"ת פ' מסעי בענין ויכתוב משה שה"ס חותמו של הקב"ה אמת, ותיקון ואמת ה"ס יאר ה' פניו אליך הפנוי משערות וצמצומים ולכן משם קינח בשערו שיהי' מאיר בהם מבחי' פנים ע"ד ומראה לו פנים, ואש שחורה פי' הרמ"ז כמדומה בפ' עקב שהוא ח"ס כו'.

פ' חאת הברכה קרוב לר"פ דש"א ע"ג ביצחק ותכהין עיניו כו' אבל אני הייתי מדבר עם השכינה פב"פ ולא כהו עיני שנאמר ומשה לא ידע כי קרן כו'.

בשה"ש ס"פ הנה מטתו שלשלמה דכ"א ע"ג וכיון שחטאו אפילו פני הסרסור לא היו יכולין לראות, כי קרן כו' וייראו מגשת אליו.

באיכה ע"ב ג' ע"פ גדע כו' כל קרן, עשר קרנות הן, קרנו של משה כי קרן עור פניו כו' אימתי הוא מחזירם למקומם לכשירומם הקב"ה קרן משיחו כו'.

אור תשא התורה ב'עו

זח"ב ס"פ תרומה קע"ט סע"א והוא ספד"צ ספ"ה כי קרן עור פניו היינו דכתיב כתנות עור כו' בקרן היובל כו', קרן דנטיל קרן וריות.

נשא באד"ר קל"ב ב' וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה כו' כי קרן עור פניו כו', וע' מענין קרן וחומש בזהר ויקרא כ"ד ב' ומענין קרן שם דף ב' סע"ב ובפ' במדבר דק"כ ע"א ובפ' במדבר דף קנ"ד ע"א ע"פ קרנו תרום בכבוד.

בפרדס ערך קרן כו' כי התפארת הוא קרן כו' ואפשר שקרן זה הוא מלשון אור כי קרן עור פניו כו' במא"א ק' סעיף ל"ה קרנים נק' נו"ה דאימא כו' קרן נק' המל' גם קרן נק' התפארת, ושם סעיף מ"ב קרנות המזבח ד' מוחין דעשיה.

של"ה קס"ה ב' כי קרן עור והיה כתנות אור. ודקע"א רע"ב וכמו אדה"ר תכלית בריאותו היה להיות כתנות אור באלף כן מרע"ה כי קרן עור פניו עכ"ל. ויש לחברו עם מש"ל ב' עמה"מ דזהו ע"י תשובה וא"כ זהו כי קרן עור בעיני שאדרבה גם בחי' כתנות עור קרן והוא יתרון האור מבחי' כתנות אור, ועיין עוד בשל"ה ס"פ שמות בדר"ח ד"ה של נעלך, ובפ' ויקהל שלי"ג ב' ור"פ בלק שסב"א.

של"ה ט"ז ב' התורה כולה כתנות אור וכשנתגשם האדם נעשה כתנות עור כו' ומרע"ה הבין תורה שבכתב כולה כמו שהיא אור כי קרן עור כו' והבין מתוכה כל תשבע"פ משא"כ לדידן במחשכים הושיבני כו', וכתבתי מזה ע"פ ויעש ה' כו' כתנת עור ע"ש סעיף ט'. דל"ז ע"ב פי' מסוה מם וסמך שבלוחות עם ו"ה.

בבחי' פ' תצוה קי"ג ד' גבי ברקת כו' וכן משה כי קרן עור פניו חכמת אדם תאיר פניו.

כי תשא קכ"ב סע"א גבי אני אעביר כל טובי על פניך וממנו תתעלה שיחול האור על פניך והוא מעלת קירון פנים שזכה אליה מנקרת הצור וכמו שדרשו רז"ל ברבות כי תשא פמ"ז דקס"א ע"ב.

שם קכ"ג ד' ע"פ אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים אמר זה על עמידת השמש ליהושע ועל קרון פנים של משה עכ"ל.

קכ"ד ע"ב ע"פ והנה קרן עור פניו. מיני האור חלוקים יש אור חכמה כו' והאור הזה זכה בו משה כו' ומעלת הקרון שזכה בו בלוחות שניות כו' לפי שהי' גלוי וידוע לפניו יתעלה שעתידין הראשונות להשתבר

כו' וזהו ע"ד שארז"ל ספ"ה דב"ק מפני מה בדברות הראשונות לא נאמר בהם כי טוב כו' מפני שסופן להשתבר אבל בדברות האחרונות נאמר כי טוב גבי כבוד אב למען ייטב לך, וטוב הוא אור כמ"ש את האור כי טוב לכן דוקא בלוחות שניות קרן עור כו'. ועוי"ל ע"פ מ"ש ברבות כי תשא פמ"ז על לוחות שניות נאמר תעלומות חכמה כפליים לתושי' מדרש הלכות וז"ס קרן עור, גם כי תעלומות חכמה זהו ח"ס שעז"נ חכמת אדם תאיר פניו כמ"ש במ"א.

עו"ש בבחי' שמנקרת הצור זכה לקירון עור ועמ"ש בענין צור בלק"ת בד"ה כי ביום הזה יכפר, עו"ש קירון זהו פירות גובלות אור שלמעלה והקרן לעוה"ב עיקר האור הגנוז כו'.

תשא ל"ד כ"ט

ויהי ברדת משה * כו', ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו. פ"ק דשבת ד"י ע"ב הנותן מתנה לחבירו א"צ להודיעו שנאמר ומשה לא ידע כו' ומסיק דהיינו במילתא דעבידא לגלויי, במכלול פי' קרן ענין זוהר וקרוב הוא לענין קרן כי בהסתכל אדם בשמש היטב או בכל אורה ידמה לו שיעשה קרנים עכ"ל, ועד"ז נאמר בחבקוק סי' ג' ג"ד כסה שמים הודו כו' ונוגה כאור תהיה קרנים מידו לו, ופירש"י קרנים לשון מאור כשהוא נוקש וזורח דרך הנקב נראה כמין קרנים בולטין וכן כי קרן עור פניו עכ"ל. והרד"ק בפירושו בחבקוק שם כ' קרנים מידו לו זהו כי קרן עור פני משה, כלומר הזיו ההוא היה מיד האל למשה, ואמר קרנים בלשון שנים כי הפנים שני צדדין, וי"מ קרנים על הלוחות שנתן למשה שהיו שנים והיו מזהירות בנראה ובנסתר עכ"ל ובחומש ס"פ תשא שם פרש"י ויהי ברדת משה כשהביא לוחות אחרונות ביוהכ"פ כי קרן לשון קרנים שהאור מבהיק ובולט כמין קרן ומהיכן זכה משה לקרני ההוד רבותינו אמרו מן המערה שנתן הקב"ה ידו על פניו שנאמר ושכתי כפי עכ"ל. ויש להעיר מענין חכמת אדם תאיר פניו בביאור דאלה מסעי, ובספר פנים יפות הביא המדרש מאין היו לו אור פניו משירי דיו שבקולמוס, והיינו משער החמשים שעז"נ וכבוד והדר תעטרהו דאף שלא קיבל משער החמשים מ"מ קיבל הוד קרן פניו עכ"ד. ויש להעיר לענין שיורי דיו היינו האור מקיף ע"ד מ"ש ע"פ לשארית נחלתו כו' והרא"ם בביאורו לרש"י שם

ויהי ברדת משה : נוסחא שני מהמאמר דלעיל.

אור תשא התורה ב'עם

כ' עמ"ש רש"י ומהכין זכה משה לקרני ההוד עכשיו ברדתו מן ההר ביוהכ"פ מה שלא זכה בפעם ראשונה ברדתו מן ההר בשבעה עשר בתמוז והלא כבר נהנה מזיו השכינה בארבעים יום הראשונים כמו בארבעים יום השלישיים עכ"ל וע"ז פרש"י ע"י ושכותי לפי, רבות קכ"ד קנא"א קסא"ב קסד"ג קפח"א ריג"ג רצג"א שא"ג, ח"מ כא"ג עב"ג.

רבות שמות ר"פ ג' ור' הושעיה רבה אמר יפה עשה שהסתיר כו' חייב כר' ומשה לא ידע כי קרן עור פניו.

ר"פ תרומה קנ"א א' משכר הסרסור נתורדע מה לקח, כך התורה אין אדם יודע מה היא אלא משכר שלקח משה שנאמר ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו עכ"ל. יש לפרש כי התורה עצמה היא מו"ס דע"ק שהיא חכמה דרדל"א ע"כ אין אדם יודע מה היא רק מה שחכמת אדם תאיר פניו הוא תיקון ואמת זה אפשר לידע וזהו ענין כי קרן עור פני משה.

כ' תשא פמ"ז קס"א ב' ומהיכן נטל משה קרני ההוד רבנן אמרי מן המערה שנאמר והיה בעבור כבודי (והוא מ"ש רש"י לעיל) רבי ברכיה הכהן בשם רבי שמואל אמר הלוחות כו' והיה משה אחוז בטפחיים והשכינה בטפחיים כו' ומשם נטל משה קרני ההוד רבי יהודה בר גחמן בשם רשב"ל אומר עד שהיה כותב בקולמוס שנתייר קימעא והעבירו על ראשו וממנו נעשה לו קרני ההוד עכ"ל. ועמש"ל ע"ז בשם הפנ"י והוא ע"ד מ"ש באור המאיר ס"פ חיי בשם המגיד נ"ע דאיתא בחז"ל שנטל הקב"ה מלא חפניו אור וברא בו את העולם והשאר נשאר שיריים כו' שהשיריים המה אשר לא באו עדיין לכלל בריאה כו' והם למעלה מהזמנים עכ"ל וכך הוא ענין מה שנשתייר קימעא מכתב התורה היינו כי התורה נק' נובלות חכמה שלמעלה ועמ"ש ע"פ השמים כסאי שהוא ענין מה שנתלבש מהחכמה בו"ק כשר ופסול כו' ומה שנשתייר זהו עצם החכמה ובינה מה שלא נתלבש בהמדות כו'.

פקודי פנ"ב קס"ד ג' ד"א הוד והדר לבושה זה משה שנאמר ומשה לא ידע כי קרן עור פניו.

פ' אחרי ס"פ כ', קפח"א משה לא זן עיניו מהשכינה שנאמר ויסתר משה פניו ונהנה מן השכינה מנין שנאמר ומשה לא ידע כי קרן וגו' וכ"ה בפ' במדבר ס"פ ב' דרי"ג ג'.

בפ' עקב דרצ"ג ג' אדם מישראל שקידש אשה מי צריך ליתן שכר כתב קידושין כו' והחתן נותן שכר וממי למדנו מהקב"ה בשעה שקידש לישראל בסיני כו' ומי כתב השטר הזה משה כו' ומה שכר נתן לו הקב"ה

ז"ו הפנים דכתיב ומשה לא ידע כי קרן עור פניו, אימתי בדברו אתו, אנ"ר ר"ל כו' התורה שנתנה למשה עורה של אש לבנה וכתובה באש שחורה כו' ועם שכותב קינח את הקולמוס בשעריו ומשם נטל משה זיו הפנים כו' עכ"ל. ועיין מענין אש שחורה ואש לבנה בד"ה שחורה אני ונאווה, והרמ"ז פי' אש שחורה הוא מו"ס והוא מענין ישת חשך סתרו כו'.

בפ' הברכה ש"א ג' א"ל משה (ליצחק) אני נתעליתי יותר ממך שאתה ראית פני השכינה וכהו עיניך כו' ותכהין עיניו מראות, מהו מראות, מראות בשכינה, אבל אני הייתי מדבר עם השכינה פנים בפנים ולא כהו עיני מנין שנאמר ומשה לא ידע כי קרן עור פניו בדברו אתו.

בשה"ש ס"פ הנה מטתו שלשלמה עד שלא חטאו ישראל רואין טוכסות זו את זו (דגלי מעלה ומטה שנאמר זה אלי ואנוהו שהיו מראין עליו באצבע ונאמר ומראה כבוד ה' כאש אוכלת בראש ההר) כו' וכיון שחטאו אפילו פני הסרסור לא היו יכולין להסתכל הה"ד כי קרן עור פני משה וכתוב וייראו מגשת אליו.

באיכה בפסוק גדע כו' כל קרן דע"ב ג' קרנו של משה דכתיב כי קרן עור פניו קרנה של תורה דכתי' קרנים מידו לו.

זח"ב ס"פ תרומה קע"ט א' ומשה לא ידע כי קרן עור פניו, היינו דכתיב כתנות עור, קרן דכתיב ויקח שמואל את קרן השמן לית משיחא אלא בקרן, ובשמך תרום קרננו שם אצמיח קרן לדוד היינו עשיראה דמלכא ואתיא מן יובלא דהיינו אימא דכתיב והיה במשוך בקרן היובל, קרן ביובלא אתעטר (יובל הוא שער החמשים וזה כמ"ש הפנ"י דלעיל דקרני ההוד דמשה נמשך משער החמשים, אך כוונת הזהר כאן קרן ר"ל מלכות וע"ש בפ' במדבר דק"כ בענין ובא לו לקרן כו' קרן זויות בחי' אין וי"ל שרשו מכתר הנק' אין וכמ"ש בת"א פ' יתרו בביאור דזכור ושמור בענין רמה קרני) עשיראה באימא, קרן דנטיל קרן וריוח כו' (וזהו ענין והקרן קיימת לו לעוה"ב, וע' בפ' ויקרא כ"ד ב' קנ"ו א') וע' בפ' בהעלותך דקנ"ד א' ע"פ וקרנו תרום בכבוד.

ח"ג נשא קל"ב ב' דאנא חמינא אנפאי נהירין כנהירו דשמשא כו' שמש צדקה כו' הה"ד ומשה לא ידע כי קרן כו' ע"ש.

בפרדס ערך קרן, קרן היובל פי' קרן היוצא מבינה שהיא היובל ואפשר שקרן זה מלשון אור כמו כי קרן עור פני משה ולכן הוא בתפארת (והיינו כי תפארת ענין נוי והידור בחי' גוונין המאירים מש"ע נהורין)

אור תשא התורה ב'פא

כו' ובתקונים פי' שתי קרנים הם נצח והוד כו' עכ"ל וי"ל כי גם קרן עור פני משה הרי נקראו קרני ההוד כנ"ל ועמ"ש בענין ונתן ההוד למשה, במא"א אות קוף סל"ח קרנים נק' נו"ה דאימא והאחת גבוה מן השנית ר"ל קצרה כי הוד ארוך מנצח והם קרני ראמים (לפ"ז א"ש כי הקרנים הם נו"ה וגם הם מבחי' יובל שהיא בינה דהיינו שהם נו"ה דאימא) קרני פרה הם נו"ה כו' קרן נק' המל' גם קרן נקרא התפארת עכ"ל.

של"ה קלז"ב, קסה"ב קעא"ב קצו"א קצט"א רו"ב ש"א שב"ב שח"ב שלג"ב שסב"א. בחיי קיג"ד ככב"א קכג"ד קכ"ד ב"ג, ע"ד מובח אדמה ממקום כפרתו ע"כ קרן כו' גם אור הגנוז.

פסוק ל"ג

ויכל משה כו' ויתן על פניו מסוה. עיין מענין מסוה בזהר חלק ג' פ' שלח קס"ג א' ופירושו בעמה"מ ד"פ ע"ג דמשה הוא נצח דאבא ואהרן הוד דאימא. ועם היות או"א תרין ריעין מ"מ אבא למעלה מהבינה כי אבא נק' אצי' שבאצי' ובינה בריאה שבאצי' וכמו שבין בריאה לאצי' יש מסך ופרוכת כך באצי' בין משה לאהרן צ"ל מסוה כו'. ובמא"א אות מם סעיף קי"ג מסוה נק' יסוד דאימא מכסה על יסוד אבא משה (ויש להעיר מענין התחברות שמיעה וראי' ע"ד הבן בחכמה) וכן מסוה גימטריא אלף, אלף בינה, גם מסוה בינה מ"ס שבה לבוש לו"ה זו"נ עכ"ל. א"כ היינו כענין חשמל דבינה שהוא מלביש לזו"נ והוא גבוה מהם כמ"ש בת"א פ' לך בד"ה והבדילה הפרוכת, ובכתובות פ' אע"פ דף סמך ע"א מסוי לאפה פרש"י הביט, ע"כ גם בענין מסוה דמשה י"ל כן שאין זה העלם גמור רק שהאור מתגלה דרך המסוה כענין הנשמל מתגלה ע"י המשל כו'. וז"ס חשמל בגימ' אור פני אל.

במ"ע ג"א מסוה שם מ"ה עם גלגל שהוא חשבון ס"ו וענין גלגל היינו מלאך המנהיג את החמה כו'. ובמ"א פי' מ"ה עם חשבון כל הנפש כו' ששים ושש כו'.

אור התורה

פרשת

ויקהל

פ' ויקהל

ויקהל ל'ה א'

ויקהל משה. פ'ז דשבת ד'ע ע"א דברים הדברים אלה הדברים אלו שלשים ותשע מלאכות שנאמרו למשה בסיני, ופרש"י דברים משמע תרי ה' לרבות חד הרי שלשה אלה בגימט' ל"ו הרי ל"ט. וכפירושו מבואר ברבות פ' קרח דרע"ב ב' שהוא ס"ה ב' וז"ל אלה שלשים ושש דברים ב' הדברים ג' הרי ארבעים חסר אחת עכ"ל. פי"א דשבת דצ"ז ע"ב. פ"ד דמגילה דף ל' ע"א. בלקו"ת ר"פ ויקהל, לפי שמשה הוא מבחי' יסוד אבא וכן דור המדבר היו אותה בחינה עצמה ולפי שעשו העגל הוצרך משה להקהילם ולאספם אליו לחזור לשרשו עכ"ל. ועמ"ש תורה צוה כו' קהלת יעקב. וע' במא"א אות ק' ס"א בענין קהל. וז"ב ויקהל קצ"ה סע"א קצ"ז א' ב', ולפיה"ג שם דקצ"ז ע"ב ענין ויקהל משה הוא המשכת אתעדל"ע מלמעלה הבא ונמשך לעורר אתעדל"ת וכענין מ"ש במ"א ע"פ ויכתוב משה את מוצאיהם כו', או כענין מ"ש ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות לבנ"י לאמר זה הדבר כו', ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים בענין כי תקנה עבד עברי. בבחי' פ' קדושים קנ"ב ד' וז"ל והזכיר באזהרת הקדושה הזאת כל עדת בני כד' לכלול בזה גם הנשים לפי שהאזהרה הזאת לכל האנשים והנשים וכענין שכ' משה ויקהל משה את כל עדת בני כי הנדבה היתה לכל ישראל אנשים ונשים עכ"ל א"כ עדת בני לפירושו הם זכרים ונקבות וא"ש ג"כ כי עדת אותיות דעת והדעת מתחלק לב' מוחין חו"ג אשר החסד זהו זכר כמ"ש זכר חסדו והנקבות הם בחי' גבורה כו'.

של"ה קל"ד סע"ב בשם התנחומא ענין ויקהל להקהיל קהלות בכל שבת כו' ואתם עדי נאום ה' אתם מעידים עלי שאני אלה בעולם עכ"ל. הנה עדי ג"כ מענין דעת וזהו ויקהל כו' עדת כו' גם בשבת שער הפונה קדים כו' וביום השבת יפתח וכן התורה היא משל הקדמוני כו' והתורה היא הדעת כמ"ש ברבות כי תשא פמ"א ע"פ מפיו דעת שזהו ענין תשבע"פ. וכ"ה עוד בשל"ה במסכת שבועות שלו ס"פ גר מצוה קפ"ה ב' בשם הילקוט ריש ויקהל.

בפ' תרומה דשכ"ה סע"ב ויקהל משה כו' רומז על כנס"י כו' שהוא היכל הוי' זהו ויקהל כו' ז"ס הוקם המשכן כו'.

ויקהל משה כו'. בזח"ב ויקהל קצ"ו ב' ת"ח כד קיימא שעתא דרעותא כו' הה"ד ויקהל משה כו' אינון תריסר משרין עילאין כו' וה"ע אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת. ועיין בה"ז שם. והנה שלמה נק' קהלת ע"ש אז יקהיל שלמה כנוכר ברבות תחלת קהלת ועיין מהו בזח"ב פ' בא דל"ט ע"א ובפ' אחרי דס"ד ע"א ובמא"א אות ק' ס"א כי שם נקהלו האורות עליונים כו'. ויש לבאר ענין יקהיל שלמה כי שלמה ח"ת מל' דאצילות המברר ב"ע ופי' אז יקהיל שלמה ע"ד ששם עלו שבטים כו' היינו שעלייתם מבחי' ב"ע באצילות וכמ"ש מזה בד"ה ואני נתתי לך שכם אחד. וע' מ"ש ע"פ משכני אחריך נרוצה ובוהר ויחי דרכ"ט. ועמ"ש ע"פ והנה אנחנו מאלמים אלומים שעלי' זו זהו כענין אלומה קבוץ מטורי דפרודא לבחי' רה"י. ועמ"ש בד"ה כי תצא בפ' משם יקבצך כו', ועליי' זו זהו כענין שבת תתאה שהעליי' מבי"ע לאצילות. אך ענין ויקהל משה זהו כענין שבת עילאה. וזהו ע"ד ששם עלו כו' שבטי י"ה שהן י"ב ג"א דאצילות שעלייתם והתכללותם בבחי' לך ה' הגדולה והגבורה כו' למעלה מבחינת מדות ונק' עליי' זו עליית חג"ת באימא עילאה. וזהו את כל עדת כמ"ש ששם עלו כו' עדות לישראל. והקהיל עדת בבחי' עדות כו' וזהו כגוונא דאינון מתייחדין לעילא כו' וביאור עליי' זו ע"ד שנת' סד"ה חמשה קנינים. כמו הגם שאצילות ביטול עכ"ז יש עשר כלים משא"כ עקודים בכלי אחד ביטול גדול יותר כו'. ועמ"ש בענין ומשה נגש אל הערפל בחי' חשך שלא יחפוץ בשום דבר רק רצון העליון. ועז"נ ויקהל משה את כל עדת כו'. וכמ"ש בביאור דמים רבים פ' תולדות דעת עליון ממשיך המדות דא"א וזהו ויקהל משה כו'. וז"ש אח"כ שבת שבתון שבת עילאה ועמ"ש בענין משכן העדות אשר פוקד ע"פ משה כו' ועמ"ש ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות כו'.

ב) לענין ויקהל משה. יש להעיר ממ"ש בת"א סד"ה ואתה תצוה בענין ההפרש בין מ"ש באהרן מחוץ לפרוכת יערוך כו' מערב עד בקר אכן במשה נאמר להעלות נר תמיד, וממ"ש במ"א ע"פ ואתה הקרב אליך את אהרן. וממ"ש בענין ומעין יצא משא"כ בנהר נאמר ומשם יפרד, וממ"ש ע"פ ושאתם מים. ובענין שמע"צ שאז מאיר אור אבא כמו אור אימא. וממ"ש בבה"ז ע"פ אלה תולדות נח בענין עה"ח ועה"ד וממ"ש סד"ה וארא אל אברהם גבי ושמי הוי' לא נודעתי להאבות אלא ע"י ביטול דמשה ונחנו מה. וממ"ש בענין ונחנו מה דמשה בענין מן לחם מן השמים בת"א ס"פ בשלח ובלק"ת פ' עקב. גם להעיר מענין עלי באר. מים חיים בבחי' העלאה זהו ענין משה. וע' מענין ויקהל משה באוה"מ פ' ויקהל ובמאור עיניים בליקוטים ד"מ ע"ב פי' שהקהיל העטרין עילאין כו' וממ"ש בענין ישמח משה במתנת חלקו וממ"ש בד"ה זכור דעמלק מענין כשם שאין בלבך אלא אחד כך כו' שזהו יחו"ע ויחו"ת ועד"ז ויקהל משה שיהי' אין בלבם אלא אחד וממ"ש במ"ר פ' במדבר פ"ג ע"פ צדיק כתמר יפרח מה תמרה זו לבה מכוון למעלה כך ישראל לבן מכוון לאביהם שבשמים שנאמר עיני תמיד אל ה' כו'.

ג) במ"א פי' עד"מ הנוסע על יריד שיוכל לישכח המכוון ולימשך אחר תענוג הגוף הנמצא שם, וצריך לזכור המכוון שהוא להרוויח כו', כך האדם ירד בעוה"ז בשביל להמשיך דירה בתחתונים וצ"ל כוונה זו תמיד במוחו ואיך שא"ד הם טפל לכוונה זו כמו אפילו מדומ"ע של התומ"צ הם רק לבושים לכוונה זו שהרי התורה נקרא תרעא לדרתא לגבי יראה כמו שא"א להרוויח בלתי שיעסוק במו"מ, כמ"כ א"א לדבקה בו באמת בלתי ע"י תומ"צ, ולכן ארז"ל על שלא ברכו בתורה תחלה ששכחו המכוון מעסק התורה ועמ"ש ע"פ ואתה הרם את מטך. וזהו ויקהל משה שהקהיל עדת בני אל המכוון ע"ד בא חבוקק והעמידן על אחת, וזהו ועתה ישראל כו' כ"א ליראה כו' לגבי משה מילתא זוטרתא היא והקשה בסש"ב פמ"ב דהא שואל מעמך כתיב ותירץ, וזהו ויקהל משה כו' שבחי' משה מאיר בכל אחד.

ד) להעיר ממ"ש ע"פ ואגודתו על ארץ שע"יז הבונה בשמים מעליותיו, ואגודה זו זהו ענין ויקהל, וממ"ש עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים שילה גימט' משה, וממ"ש ע"פ החלצו בענין נדגול שההתכללות הוא ע"י שם מ"ה דאיהו אורח אצי', וזהו ויקהל משה. אך ענין ואגודתו י"ל העלאה וקיבוץ של המצות הנק' ג"כ עדות שיתעלו לשרשן ע' סד"ה כי ההרים ימוש.

ה) ע' בד"ה לא הביט און מענין התפלה שהיא המכוון של כל המצות ולכן אינה במנין המצות כו'.

ו) פ"ז דשבת ד"ע א', ויקהל משה כו' אלה הדברים, דברים הדברים אלה הדברים אלו שלשים ותשע מלאכות שנאמרו למשה מסיני, ופרש"י דברים משמע תרי ה' לרבות חד הרי שלשה, אלה בגימטריא ל"ו הרי ל"ט עכ"ל. הנה ענין טלא דנטיף מעתיקא בחי' מטל השמים שנמשך בשבת י"ל שע"י השמירה מן ל"ט מלאכות הנ"ל נמשך טל הנ"ל, ועיקר במא"א ט' י"ד טל ג' מיני טל הם כו' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן האותיות גימ' טל ועמ"ש מענין אהיה כטל לישראל בלק"ת בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון.

ובפרדס ערך טל הוא כללות יוד הא ואו שעולים טל והוא שפע הבא מכתר עליון דרך הספירות ואותיות אלה עד המלכות שהיא ה"א (ור"ל זהו שם הוי' כי יה"ו הוא טל הנמשך לבחי' ה' תתאה), והטל הוא לראש התפארת כענין שראשי נמלא טל פי' משפע העליון ואו תחיית המתים (ועמ"ש מענין שראשי נמלא טל בד"ה אני ישנה בלק"ת בשה"ש) ויש כנגד של טל מלכות, ל"ט רצועות הבאים מרצועה בישא הקליפה כמו שנבאר בערך ל"ט עכ"ל, וז"ל בערך ל"ט היא קליפה רעה בישא רצועה שבו מלקין והם מ' חסר אחת בסוד החסרון ומשם לוט יצה"ר והם מצד ארור כנען שיצאו עמו קללות שזהו פי' לט לטותא וזהו העובר על מ' חסר א', ויש בהם הפך בקדושה והם טל אורות טללי ברכה ובארנו בערך

טל עכ"ל. זהו ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה בחי' טל עמ"ש ע"פ תזל כטל אמרתי, ואת הקללה ל"ט, הפך טל כי יניקתו ג"כ ממקום גבוה כמ"ש ע"פ הזהר ויגש בענין ארור שמתחיל באלף כי משם יניקתו כו' וע"י השמירה שמור את יום השבת מן ל"ט מלאכות דחיים יניקתו ונמשך טלא דעתיקא. ובמא"א ל' כ"ז לו"ט גימט' מ"ה והם אחוריים דז"א דקדושה ליטא ארור כנען ז"א דקליפה כו' עכ"ל. ובמא"א א' ל"א אגלי טל הם הטפות היורדות מהמוחין יוד הא ואו חב"ד גימ' ט"ל עכ"ל. והנה בחי' אלה ישנו ג"כ בקליפה כמ"ש בהר ויחי דרכו ובפ' פקודי דרל"ו ע"ב, ובמא"א א' פ"א אלה נק' הו"ק ופ"ו גימ' אלה (ועמ"ש מזה ע"פ אלה פקודי המשכן) וכן לפעמים נק' הקליפות אלה ר"ל מוכנת ומזומנת לסמא"ל לא כמו הקדושה שצריך טרחא אחריה עכ"ל והוא מהמבואר בהר פקודי והובא בפרדס ערך אלה, ועיין בפרדס ערך דברים כי המל' נק' ג"כ דברים ואפשר שנק' כן בהצטרפות אליה ז' נערותיה כי כל א' מהם נק' דבר ויחודם דברים, נראים משם, כי קרא לקליפה אחר הדברים שהיא אחר לדברים והיינו ודאי אחור לכל הנערות עכ"ל. והנה כאן שנאמר אלה הדברים יש לפרש שהוא לברר הבירורים מבחי' מה שנפלו בבחי' אחר הדברים והיינו אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות, וא"כ או הפי' דהאי אלה היינו מסט' דקליפה שצריך לתקן ע"י השביתה מל"ט מלאכות הנ"ל הנק' אלה הדברים, או שנאמר כי אלה היינו ו"ק הדברים הוא מ' שמתייחדי' ע"י השבת, ואפ"ל כי אלה הדברים ל"ט מלאכות הם ממוצע בין ט"ל שהוא תכלית העילוי ולהפך ל"ט מלקות הם בג"ק הטמאות שהם רצועה לאלקאה, ובחי' ל"ט מלאכות הם לתקן קליפת נוגה ולבררה זהו אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות לתקן ותיקון ובירור זה היינו בששת ימי המעשה, אבל בשבת העושה מלאכה זו חייב מיתה וביר"ט מלקות מן ל"ט דג"ק הנ"ל.

ז) ולבוא אל הענין נציג קצת מפסוק ארבעים יכנו לא יוסיף פ' כי תצא כ"ה ג' ונזכר מזה ברבות מצורע ס"פ י"ח דקפ"ה ע"ג. וז"ל הרבות ס"פ במדבר דף ר"כ ע"ג, אם יחטא אדם כו' ילקה ארבעים ויצאו ידי כריתתן כו' ולמה חייבתו תורה ליתן לו מלקות ארבעים לפי שעבר על התורה שנתנה למם יום (עמ"ש בלק"ת בביאור ע"פ כי תצא) ומ"ש וגרם מיתה לעצמו שנוצר במם יום ילקה ממ ויצא ידי ענשו, כשם שנעשה לאדה"ר שחטא ונתחייב מיתה ונלקה ארבעים שנתקלל העולם בחטאו ממ קללות י' לאדם וי' לחוה וי' לנחש וי' על הארץ והאריך לו הקב"ה היום שנאמר כי ביום אכלך כו' עכ"ל. ויש להעיר מענין מ' יום דמבול שהי' ג"כ לטהר הארץ כמ"ש בת"א פ' נח בד"ה מים רבים ומענין ובניכם יהיו רועים במדבר ארבעים שנה כו' במספר הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום יום לשנה כו', ומענין הנזכר ברבות כי תשא פמ"ב ע"פ אחד עשר יום מחורב י"א ימים היו עם הקב"ה וכ"ט יום היו מחשבים כו'. רבות נשא פ"ו דרכ"ג ע"ב כנו' ברבות מצורע ס"פ י"ח הנ"ל. רבות קרח דרע"ב ב' ארבעים יכנו לא יוסיף כנגד ארבעים קללות שנתקללו

נחש וחה ואדם ואדמה, ופחתו חכמים אתת משום לא יוסיף עכ"ל. ואפ"ל כי ארבעים קללות הם ע"ס דקליפה והם ד' בחי' אבי"ע, או ד' בחי' או"א זו"ג דקליפה ושרשן דמל' והן רצועה לאלקאה, וזהו ענין גלות מצרים בבל עוכומ"ו. עו"ש במדרש מנין למקוה שצריך ארבעים סאה מי השלוח ההולכים לא"ט, בגימט' ארבעים.

זח"א מח"ד סז"א פא"ד, ח"ג קלו"ג.

ח) זח"א פ' נח דס"א סע"ב ע"פ כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום, ארבעים יום לאלקאה חייבי עלמא וכתיב ארבעים יכנו לא יוסיף לקבל ארבע סטרי עלמא לכל חד עשרה, בגין דבר גש מארבע סטרי עלמא אתברי עכ"ל. והרמ"ז שם כתב ריה"ו לטעמי דס"ל פ"ג דמכות ארבעים שלימות הוא לוקה ורבנן ס"ל ט"ל נגד ד' מילויי הוי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, וג' אלקים שהם ג' דיינים יש במילואם ג"פ י"ג אותיות הם ט"ל וסוד ההכאות לגלוי החסדים כמ"ש הרב ז"ל ור' יהודה סבר שבעת רצון יש א' בתוך וא"ו של שם ב"ן והו"ל מס אותיות עכ"ל.

ט) זח"א וירא דף ק"ד סע"ב בענין לא אעשה בעבור הארבעים, שהם רמו לארבעים מלקות.

י) במא"א מס ק"ו מלקות גימ' ב"פ מנצפך ועשרה אותיות וכללות הה"ג והכולל כמנין תקע"ו (הג"ה אפ"ל כמ"כ כמנין שערה כמ"ש במא"א שין סעיף שעורה מ' וה"ג שבה ב"פ מנצפך ע"ה גימ' שערה עכ"ל והיינו כי שעורה שעור ה' ה"ג ומהם שורש המלקות לנקות החוטא כמ"ש הבחיי ס"פ תצא שע"י ל"ט מלקות יזכה לטל טל תחיה, וא"כ תקעו הוא תקיעת שופר קול חרדה לעורר העם שלא יצטרכו ח"ו למלקות כו' עכ"ה) ובגימ' יצר הרע וא' יותר להכניעו עכ"ל.

יא) ביר"ק בערך מלקות העיר מענין ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה ומענין ויהי עשו בן ארבעים שנה, אשר אלו בקדושה כמו ויהי שם עם ה' ארבעים יום, ואלו בקליפה ארבעים יכנו, וע' מענין ויהי יצחק בן ארבעים בוח"א תולדות קל"ו ב'. והנה ארבעים יום ימי רצון מר"ח אלול עד יוהכ"פ ע"ד תקעו שלא יצטרכו למלקות מ', כי נפתחו ד' יודין דשם ע"ב כו', עמ"ש עוד מענין זה במ"א, ועיין בשבת פ"ד דמ"ט ע"ב של"ט מלאכות דשבת נלמוד ממ"ש בתורה מלאכה מלאכתו מ' פעמים אלא שאחת אינו מהמנין אם ויבא הביתה לעשות מלאכתו משום דאיכא למ"ד לעשות צרכיו נכנס ואינו שייך לל"ט מלאכות הנ"ל, אם והמלאכה היחה דים אינו ממנינא, והענין דאיתא במד"ר פ' בראשית ס"פ י"א ע"פ כי בו שבת מכל מלאכתי ממלאכת עולמו שבת ולא שבת ממלאכת הצדיקים, וזהו ע"ד שנתבאר בזהר ס"פ נח שבשבת המלאכה שנמשך בחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, ועד"ו ארז"ל ע"פ אשר פרו יתן בעתו

בלילי שבת שאז זמן העונה לתיח משום שאז דוקא נפתח גם למעלה בחי' שער החצר הפנימית הפונה קדים שהוא סגור ששת ימי המעשה, וא"כ מלאכה זו זהו כעין לעשות מלאכתו, וכמ"ש במא"א אות מם ס"ל שהווג ז"נ דאצי' נק' מלאכה כמו לעשות מלאכתו, והיינו שהטפה היא בחי' עשייה ולכן נק' זווג גופני עיין בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ ששים המה דרוש הראשון, אך מלאכה זו בשבת זהו דוקא לאחר קיום ל"ט מלאכות בימי המעשה שזהו ע"ד והנה אנחנו מאלמים אלומים בשדה, ואז אח"כ ותשתחווין לאלומתי זהו היחוד דשבת, והיינו לעשות מלאכתו כנ"ל, אך זהו בקדושה האלקית הפך לעשות מלאכתו למ"ד לעשות צרכיו נכנס שהוא בחי' ושפחה כי תירש גבירתה, והמשכת זו דיוסף בשבת זהו אחר ל"ט מלאכות שבחול ולכן יש ארבעים פעמים מלאכה רק אחת אינה בחשבון כי ל"ט מלאכות הם רק הכנה אליה ועמ"ש מזה ע"פ המד"ר ויקהל פמ"ט ע"פ ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה וכי מה מלאכה היו עושים אלא ראה מה כתיב וזאת התרומה, דהמדרש תמוה כמ"ש הידי משה, אך הפי' שהם המשיכו המלאכה הפנימי' לאחר שעשו עושי המלאכה ל"ט מלאכות שכולם היו במשכן ולכן אין מלאכת המשכן דוחה שבת יען כי ל"ט מלאכות אלו זהו ע"ד ל"ט מלאכות לברר ק"נ זהו העבודה בימי המעשה משא"כ בשבת בורר אסור זהו שהם עדיין חסר אחת היינו אחת היא יונתי אחת שאלתי מאת ה' וכך הי' מונה אחת כו' עד אחת ושבע, רק אח"כ בשבת נמשך בחי' אחת הנ"ל והיא מקבלת מבחי' יחיד חי העולמים מלך כו' ועז"נ ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה כו' ומלאכה זו היא וזאת התרומה עליי' המלי' לקבל מז"א בענין ויביאו את המשכן אל משה במד"ר פקודי ר"פ נ"ב ובזח"ב דרל"ה א' ורל"ח א' קצ"ז ב', וזהו ענין והמלאכה היתה דים, ע"ד אני אל שדי, שדי באלהותי לכל בריות, במד"ר פ' לך פמ"ו דיו לעולמי שאני אלוהו, או מלשון דיו לעבד שיהי' כרבו, והותר ע"ד ויותר יעקב לבדו במד"ר וישלח או ע"ד לשארית נחלתו למי שמשים א"ע כשיריים בלק"ת גבי דרושי עשי"ת סד"ה פ"י וענין יג"מ, בענין הזווג שנק' מלאכה ע' זח"א וירא קט"ו א' ע"פ ויעש ד' לשרה, ובפ' ויחי דרל"ח א' בענין עץ עושה פרי שעשי' זו נמשך ע"י ונהר יוצא מעדן כו' יסוד ושרשו יסוד אבא כו' המקבל ממו"ס, וע' מד"ר ר"פ ויצא מהו עושה מאותה שעה ועד עכשיו מזווג זיווגים כו' תרי שזה נקרא עשייה, וע"ש שזהו כקריעת ים סוף שהוא ג"כ בחי' זווג התקשרות האצי' בבריאה עלמא דאתכסיא נמשך להיות אתגלייא כו'.

ויקהל. שבת י"א צו"ב. מגילה ד' ל"א. ע"ה קלב"ב. רבות רעב"ב. שליה קלד"ב קפה"ב שכה"ב שלג"א שלי"ד א"ב שליה ב', בחי' קנב"ד.

בחי ר"פ ויקהל, שזההקהל הי' למחרת יוהכ"פ אחר מם יום שעמד משה בהר מר"ח אלול עד יוהכ"פ, שנצטוה על המשכן, ועמש"ל בענין ט"ל.

במא"א קוף סי"א קהל נק' חג"ת ג"פ מ"ה, גימטריא קהל, וקהלת נק' הבינה, והוא האומר ז' הבלים דנפקין מפומה, וקהל גימ' ע"ב ס"ג, כי שם נקהלו האורות עליונים כח"ב ובהצטרף ז"א עמהם הם ג' הוויות דמ"ה גימ' קהל עכ"ל. והנה זה שיתכללו חג"ת יחד הוא ע"י המשכה מהכתר כמ"ש באג"ה סי' י"ב ע"פ והי' מעשה הצדקה, והיינו ע"י משה דעת עליון הממשיך מכתר או כי משה חכמה יסוד אבא ממשיך ג"כ התכללות זו. והיי"נ הביא ממ"ש בזח"ב פ' בא דל"ט ע"א קהלת כנופיא קדישא דבי עשרה בג"כ קהל אין פחות מעשרה כו'. וענין קהלת חג"ת בבינה זהו ע"ד מ"ש כגוונא דאינון מתיחדין לעילא באחד כו', ומבואר שם שהמדות כשהם בז"א הם באים לבחי' פירוד והתחלקות אבל בהיותם כלולי' בבחי' המוחין אזי הם מתכללים וע"ז להיות מתאחדים כולם בבחי' אור הפשוט שמאיר עליהם כו' ובזח"ג פ' אחרי ס"ד א' קהלת תבונה כו'. ועמ"ש מענין תבונה בביאור ע"פ אלה מסעי בענין שם מ"ב שהוא בחי' תבונה ועז"נ לא יחפון כסיל בתבונה כו'. ומכ"ז יובן ענין ויקהל משה והיינו כשהמדות כלולי' בחו"ב ועמ"ש ע"פ מאמר הוהר ע"פ כי מראש צורים אראנו מענין מחין דאבא שמאירים בהמדות ובביאור ע"פ כי תצא כו'.

ויקהל משה. במא"א אות קוף סעי' י"א קהל נק' חג"ת ג"פ מ"ה כו' יקהל גימטרי' ע"ב ס"ג כי שם נקהלו האורות עליונים כח"ב ובהצטרף ז"א עמהם הם ג' הוויות דמ"ה גימט' קהל עכ"ל. ובאות מ"ם סעי' צ"ה כ' מצה בסוד חב"ד אבא, וכן מצה גימטרי' ע"ב ס"ג וגימטרי' קל"ה כו' עכ"ל. א"כ לפמ"ש דבחי' קהל זהו ע"ב ס"ג ומצה הוא ג"כ ע"ב ס"ג, א"כ מצה שייך ג"כ לבחי' קהל, וכן לפמ"ש ג' הוויות גימט' קהל, הנה לחם הוא ג"כ גימטרי' ג' הוויות כמ"ש במא"א אות למ"ד סכ"א וז"ל לחם גימטרי' ג' הוויות בסוד התפארת עכ"ל. ומצה היא לחם, ואנו אומרים מצה זו שאנו אוכלים על שום מ"ה ופי' רבינו ז"ל דהיינו המשכות הביטול שהוא בחי' שם מ"ה וביטול זה נמשך בהם ע"י ובמורא גדול זה גילוי שכינה, דהיינו ענין שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה שלמעלה מעלה מכל ההשתלשלות דאבי"ע. ועיין מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי הנה זה בא וכשנתגלה בחי' עצמות אלקות נתבטלו מציאותן בבחי' ביטול דשם מ"ה כידוע דכולא קמי' כלא חשיב. וכמ"ש מזה באג"ה בד"ה קטונתי מכל החסדים ובד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני פ"ב ביאר דהיינו קמי' דוקא שלמעלה מבחי' מלכות שממנה נמשך להיות הנברא יש ודבר כו', ועמ"ש

מזה בד"ה זכור דעמלק דתקס"ג בענין מארז"ל ספ"ה דברכות המלך כיון שכרע שוב אינו זוקף והיינו לפי שהוא קרוב יותר אליו יתברך. ולכן ע"י שנגלה עליהם ממ"ה הקב"ה נמשך בהם שם מ"ה בבחי' ביטול, וזהו ג"כ ענין מצה שאנו אוכלים על שום מ"ה כלומר שא"א לבוא לבחי' יש וגסות שזהו"ע החמץ מהמת שנגלה עליהם כו'. גם בשורש ענין החמץ הרגשת היש והמצה הוא היפך זה. עכ"פ למדנו מזה דמצה הוא בחי' מ"ה, וזהו שהלחם שהוא ג' הוויות, במצה הוא ענין ג' הוויות דמ"ה, ר"ל המשכת שם מ"ה בג' המדות חג"ת, שהן כללות כל הששה מדות שתהיינה המדות בבחי' מ"ה, וע"י ביטול זה יוכלו להיות בבחי' קהל שהו"ע כנופיא ואחדות, שזה נמשך ע"י הביטול דוקא, וכן להיות התכללות חג"ת יחד שזהו"ע קהל נמשך ע"י עושה שלום במרומיו בין מים ואש כמ"ש באג"ה סי' י"ב בד"ה והי' מעשה הצדקה שלום, ולכן מצה גימ' קהל. וזהו ויקהל משה כי משה שם מ"ה עם שי"ן המשכות מ"ה בחג"ת וכמ"ש ונחנו מה כו'. גם ריבה ריבי תילים סי' קי"ט תרגום נצי מצותי, ונאמר ראה נא בענינו וריבה ריבינו, ואפ"ל משום הפסוקים סמוכים זל"ו תלים סי' קי"ט ראה עניי וחלצני כו' ריבה ריבי וגאלני. והנה במצה נק' לחם עוני זהו ראה עניי ועי"ו נצור מצותי, ועיין משלי סי' י"ג י' רק בזדון יתן מצה וסי' י"ז י"ט אוהב פשע אוהב מצה פי' להתקוטט ולריב, גם בשורש מצה שפירושו מיץ או מצץ וכתיב וימץ טל מן הגזה שופטים ו' ל"ה, ובפסח נפתחים שערי טל שלכן מתחילים לומר מוריד הטל, וא"כ המצה להיות וימץ טל כו', ועי"ו ג"כ יומשך שלא יהי' בחי' כוס התרעלה שתית מצית ישעי' סי' נ"א י"ה, אלא למען תמוצו והתענגתם ישעי' ס"ו, וג"כ נמשך אך שמריה ימצו ישתו כל רשעי ארץ תילים סי' ע"ה, גם מילוי ה' דמצה אלף, עי"ו נמצאתי ללא בקשוני ישעי' ס"ה א' אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת וענין רבת את ריבם פי' כשאנו מואס ברע אע"פ שהוא סר מרע מ"מ כיון שאין מואס בו יש להרע יניקה מהטוב מבחי' אחוריים, וזהו"ע צדיק ורע לו, ולכן העצה לזה ריבה רבינו כו', והיינו ע"י ראה נא בענינו כו', וזהו המצה לחם עוני כו'.

קיצור. קהל ג"פ מ"ה וגם ע"ב ס"ג, מצה ג"כ ג' בחי' אלו, מצה זו שאנו אוכלים על שום מ"ה הביטול הנמשך ע"י גילוי השכינה, ועי"ו לא הספיק להחמיץ לחם גימט' ג' פעמים הוי' כמ"ש בסידור בד"ה להבין ענין המוציא לחם מן הארץ, וזהו ע"ד מזונא במזלא תליא, מולא ג"כ גימט' ג"פ הוי', עיין במא"א מ"ם ז', ועיין זח"ג נשא קל"ד א' מענין מולא ובלחם דמצה נמשך מבחי' מולא ג' הוויות דשם מ"ה, וע"י ביטול זה יוכל להיות חג"ת בבחי' התכללות יחד, וזהו ויקהל משה מ"ה שין.

(ב) זח"ב ר"פ ויקהל דקצ"ה ע"א ויקהל משה ר' אבא פתח הקהל את העם, וכ' הרמ"ז הוקשה לו ייתור ויקהל כו', ומתרץ שבא להורות על שורש ישראל כו' כמו שהם במקורם כו', וא"כ יש להעיר מ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמיני עצרת כנישין יהא לכון וכן תרגום ויקהל וכנש משה.

ושם פ"ג פי' שתהי' המשכת בחי' אין מושרשת ונקלטת בתוך כנסיו להיות דבוקות באוא"ס ב"ה והיינו ע"י כנישין יהא לכון שיוכללו באו"א כו', ובהקיצור שם אות ד', והו' עצרת תהי' לכם התאספות והתקבצות יחד לשרשם שהוא ח"ע ובינה כו'. ואפ"ל עוד כי הרי תמיד אבא מאיר מרחוק, ואף בינה הרי פרסא מפסקת בין בינה לז"א בחי' מי ברא אלה כי בבינה התגלות עתיק בחי' אין משא"כ בז"א ולכן עליות חג"ת לבינה זהו עליה גדולה. ועמ"ש מזה ע"פ הרע"מ פ' עקב בענין הברכות, וכ"ש עליותם לקבל מאור אבא, והו"ע ויקהל משה.

עוד פי' הרמ"ז שמחמת החטא גרמו הסתלקות או"א מזו"ג, ואז"כ כשנמחל להם עוונם ביוהכ"פ וחזרו או"א לתוך זו"ג, ואז ויקהל משה שהוא מיסודות או"א שהם ע"ב ס"ג העולים קהל שחזרו ליכנס לתוך זו"ג, וז"ש ויקהל משה כלומר ישראל שהם בני זו"ג הי' נפוצים ופרוהים משרשם או"א, ועתה הקהילים אלו יחד לשורשו העליון שהוא או"א דלא אתפרשין לעלמא עכ"ל.

וענין זה יש לבאר בעבודת ה' ע"ד שנת' בד"ה ראה אנכי נתן בענין שאין השם שלם ע"ש פ"ג, דהיינו שאותיות ו"ה מפורדים מאותיות י"ה, והענין בעבודת ה' שאע"פ שמתבונן ומעמיק בגדולת ה' ומקשר דעתו בבחי' ביטול אליו ית' בבחי' שלמעלה מהדעת, עכ"ז אין פועלים להיות נמשך בלב להפך המדות אהוי"ר כו', גם ע"ד מ"ש בלק"ת פ' במדבר דף א' סע"ב אם הי' נמצא ברפואות לחבר גופו אל ראשו, כך הוא ענין נשיאת ראש כו', וזהו ויקהל משה, והנה עי"ז גורם למעלה חיבור י"ה עם ו"ה וחיבור א"א עם ז"א, וכמ"ש ע"פ ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו'.

ג) זח"ב ויקהל דקצ"ו ע"ב, ת"ח כד קיימא שעתא דרעותא קמי' קובה לייחדא רתיכא עילאה ברתיכא תתאה (נ' להעיר ממ"ש בזהר ויגש דר"ו ע"ב כי הגה המלכים נועדו כו') למיהוי כולא חד (עיין ע"פ אחד באחד יגשו במד"ר ר"פ ויגש ובדרוש כגוונא כו', ובת"א בד"ה ואלה שמות בני ישראל) כדין קלא נפיק כו', וכניש כו'. הה"ד ויקהל משה כו' אתתקנו כולכון, ובמק"מ שם פי' בינה רומות לז"א כו' והוא משה כו'. ויקהל י"ב נושאי הכסא כו' ע"ש, והמכוון שגמשך הכח מבחי' משה ביטול לבחי' י"ב נושאי הכסא שיוכלו לרומם ולהעלות המ'. והיינו דוקא ע"י ויקהל דוגמת ד' דגלים, ועיין בת"א פ' תולדות בהביאור ע"פ מים רבים כו' וכמ"ש ע"פ ולקחתם אגודת אזור בענין הבונה בשמים מעליותיו ואגודתו על ארץ יסדה, בעמוס סי' ט', וארז"ל במד"ר אמור פ"ל דף ר"א א', ואימתי הוא מתעלה כשהן עשויין אגודה א' כו'. ועיין מזה בילקוט פ' הברכה ע"פ בהתאסף ראשי עם ובמד"ר פ' בהעלותך ע"פ אספה לי שבעים איש כו' ועיין בזהר ס"פ צו דל"ה א' ובלק"ת פ' תצא סד"ה כי ההרים ימושו, ופי' מעליותיו י"ל זהו ענין מי עלה שמים דפי' בזהר כאן דבחי' שמים שהן ז"א דאצי' עולה לבחי' מי, גם ע"ד כי גדול מעל שמים חסדיך וע"ד אז תתענג על הוי', או ע"ד השמים כסאי, וע"ד

לנטוע שמים, כונן שמים בתבונה. כ"ז נמשך ע"י ואגודתו על ארץ, שע"י ההתכללות יש בכחם להעלות הכסא ועל הכסא דמות כמראה אדם לבחי' כי לא אדם הוא. וכעין מ"ש ע"פ הנך יפה רעייתי, היופי דוקא כשכלול מג' גוונים. וכענין שלא מנו יובלות רק בזמן שכל יושביה עליה ועמ"ש בדרוש ברכת הזימון ובד"ה ואלה המשפטים. ועמ"ש ע"פ הזהר ר"פ תולדות קל"ד שהעולם הוא שייפין שייפין בחי' אדם. ועמ"ש בענין זה ספר תולדות אדם הוא כלל גדול בתורה, וכן ואהבת לדעך כמוך כללא דכל אורייתא. ומ"ש בלק"ת פ' מטות בד"ה החלצו מאתכם בענין לתת נקמת הוי' במדין ומ"ש בוח"ג פ' ואתחנן דרס"ז ע"ב בענין אהבה. והנה בענין שם מ"ה מלגאו דאיהו אורח אצי' מבואר במ"א פי' אורח אצי' היינו שיהי' התכללות כל האצי' יחד, וזהו נמשך ע"י מ"ה ביטול, ולכן שם מ"ה גימ' אדם, כי אדם זהו התכללות כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות הן הן המרכבה. ועפי"ז י"ל ג"כ ענין ויקהל משה, כי משה שרשו משם מ"ה דאיהו אורח אצי', וכמ"ש בהביאורי' ע"פ משה ידבר כו'. וז"ש אח"כ ששת ימים כו' דמבואר בלק"ת פ' בהר בד"ה את שבתותי תשמרו דגם עליות התומ"צ הוא ע"י השבת וע' בד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת בענין שבשבת אומרי' קדשנו במצותיך וגם כמ"ש בפנ"י כאן ויקהל משה להקהל באחדות האמיתי וזהו"ע שבת כמ"ש בזהר תרומה רזא דשבת איהו שבת דאתאחדת ברזא דאחד כו' וכן מ"ש אח"כ קחו מאתכם תרומה כמ"ש בזהר ויקהל דקצ"ז ע"ב לסלקא להיא תרומה רזא דכורסיא קדישא לאתחברא באבהן ובבעלה כו' ור"ל שבחי' שכינה נק' תרומה ל' הפרשת הארה ול' רוממות ומ"מ נק' רק שם והארה ולהעלותה לבחי' סוכ"ע קדוש ומובדל ונק' יחוד קוב"ה ע"ד ישראל מקדשי שמך בד"ה אוסרי לגפן וזהו"ע קחו מאתכם תרומה והיינו להיות ימין ה' רוממה ואתה מרום לעולם ה' וארז"ל במד"ר ר"פ קדושים רוממות אתה נוהג בעולמך גם ע"ד אשר הלכו אלקים כו' ולשום לו שם כו' וכ"ז נמשך ע"י ויקהל משה. וע' בסידור ע"פ תהילתו בקהל חסידים.

עדת בני ישראל. ג"כ לשון עדות בישעי' מ"ג יו"ד י"ב נו' ב"פ אתם עדי וע"ש במקראות גדולות בכלי פז הביא ע"ז בש' המכילתא מי שמשמר את השבת מעיד שהקב"ה ברא את העולם לששת ימים ונח ביום השבת ובשם הספרי כשאתם עדי אזי ואני אל וכשאין אתם עדי אין אני אל כו' יעו"ש. ותמוה. אלא י"ל ע"ד מ"ש בת"א בד"ה וארא אל אברהם בענין סליק לעילא לעילא למהו"ע יחיד כו', ואין מתגלה אלהותו. וגילוי אלהותו זהו פי' ואני אל. וזהו ע"ד אחד א' בז' רקיעים והארץ. גם כי אל לשון כח בד"ה כי אתה גרי, וזהו ע"י ואתם עדי ולא סגי באמונה לבדה, אלא ע"ד צדיק באמונתו יחיה, וזהו ע"י המשכת הדעת בהאמונה. ופי' הדעת ע"ד דע את אלקי אביך לא ע"י חקירה שכלית דא"כ מהו אלקי אביך. אלא ר"ל שיתקע דעתו בחווק בהאמונה ועיין בסידור בדרוש הלולב המשכת הדעת בכנס"י גו' כן, ואז שייך ואתם עדי כי דעת אותיות עדות, ועי"ז נמשך מלמעלה ואני אל ע"ד כי אל דעות ה' שמחבר וממשיך מדעת עליון סוכ"ע בבחי' ממכ"ע, וזהו ע"י שם

אל כו'. גם אתם עדי ע"ד מ"ש בוח"ג האזינו דרצ"א א', דהאי בן נטיל סימנוי דאו"א איקרי דעת כו' ועיין מ"ש מזה בד"ה וכל בניך לימודי הוי' תרין עטרין. גם עדי ע"ד כהוי' אלקינו בכל קראינו אליו. ע"י התפלה ממשיכים, עקרים מ"ד ספ"ח מ"ט כו', אך בכל קראינו אליו זהו בצבור והיינו כשהם עדת בניי. וכ"ז ע"י ויקהל משה כי הדיבור שנמשך ע"י המדות נעשה הפירוד והתחלקות, וע"י משה חכמה תורה נמשך הביטול. וזהו ויקהל כו'.

להבין שרשי הדברים הנ"ל ע"פ ויקהל משה כו'. הגה מבואר בזהר בפ' ויקהל דקצ"ז ע"ב בענין ד' משיריין כו', שהמה נכללים כאחד בהגיעם למעלה ואע"פ שלמטה הם י"ב כו' וכמ"ש אליו אינון תריסר משיריין עילאין דכלילין כולהו כחדא בכללא דארבע כו'. כי הגה כל הגבות גבוה ביותר הוא בבחי' האחדות והתכללות וכל שלמטה יותר הוא בא יותר בבחי' ההתחלקות והראי' מבחי' עקודים נקודים שהעקודים כלולים ע"ס בכלי אחד (עיין בלק"ת פ' אמור בד"ה ביאור ע"פ והגוף הכהן אותם ושם רפ"ג, ובת"א ס"פ נח ובד"ה או ישיר משה) ובנקודים שלמטה ממנו מתחלקים ליו"ד כלים כו' וכיוצא בזה בכל עולם לפי ערכו כך בחי' ההתחלקות שלו כו'. ועד"ז ענין י"ב משיריין שהם י"ב בקר דבריאה כשמתעלים למעלה יותר נכללים בארבע, גם עד"מ מה שבדיבור חצי שעה לומר חצי שעה עד"מ הגה במחשבה יחשבנו במעט זמן, לכן נק' אותיות המחשבה אחון רברבן לגבי אותיות הדיבור כי במחשבה נכללו במיעוט אותיות מה שבדיבור צ"ל הרבה אותיות ותיבות, א"כ עד"מ אות א' שבמחשבה כולל כמה וכמה אותיות מהדיבור, וזהו"ע אלף בית דאל אדון כו' עיין זח"ב תרומה דקל"ב, ויובן זה עפ"מ"ש בד"ה מי מנה עפר יעקב בענין והים עליהם מלמעלה שאזי דוקא מתחלקים ומתפרדים ליי"ב בחינות ונק' חול הים כו' משא"כ באצי' ששם מאיר הקו הם בהתכללות, וכמ"ש ג"כ בד"ה כנשר יעיר כו' בענין שבמ"ת היו רואים את הנשמע ושומעים את הנראה כו', ועמ"ש לקמן סעי' ב' במ"ש במד"ר ר"פ ויצא אם מתאחות הן י"ב אבנים כו', ועמ"ש בענין ופניהם וכנפיהם פרודות, ועמ"ש בד"ה וספרתם לכם, ומ"ש בד"ה מים רבים בת"א פ' תולדות ובד"ה ענין האבות הן הן המרכבה בפ' יתרו ובת"א פ' אחרי במאמר הביאו עלי כפרה.

קיצור א'. י"ב בקר דבריאה כשעולים למעלה נכללים בארבע, כי כל מה שלמעלה יותר הוא באחדות והתכללות, וז"ש במד"ר ר"פ ויצא אם מתאחות הן י"ב אבנים כו' כדלקמן. והנה גם בבחי' המוחין חב"ד דז"א דאצי' הנה בחו"ב עדיין אין בחי' ההתחלקות כ"כ (וכמ"ש בזהר פ' חזי דקכ"ג ע"א, שלכן חו"ב נקראו עשרים שנה, שנה לשון יחיד יעו"ש) רק במוח הדעת ע"י הכאת קוצי דשערי שמכה מאחוריו (עיין בת"א פ' תצוה בדרוש זכור דעמלק ובהביאור) מתחלק להרבה מדריגות ומתחילה נחלק רק לחו"ג ואח"כ בא התחלקות בו"ק לרבות מדריגות, וכידוע בזהר שהו"ק

לנטוע שמים, כונן שמים בתבונה. כ"ו נמשך ע"י ואגודתו על ארץ, שע"י ההתכללות יש בכחם להעלות הכסא ועל הכסא דמות כמראה אדם לבחי' כי לא אדם הוא. וכעין מ"ש ע"פ הנך יפה רעייתי, היופי דוקא כשכלול מג' גוונים. וכענין שלא מנו יובלות רק בזמן שכל יושביה עליה ועמ"ש בדרוש ברכת הזימון ובד"ה ואלה המשפטים. ועמ"ש ע"פ הזהר ר"פ תולדות קל"ד שהעולם הוא שייפין שייפין בחי' אדם. ועמ"ש בענין זה ספר תולדות אדם הוא כלל גדול בתורה, וכן ואהבת לרעך כמוך כללא דכל אורייתא. ומ"ש בלק"ת פ' מטות בד"ה החלצו מאתכם בענין לתת נקמת הוי' במדין ומ"ש בזח"ג פ' ואתחנן דרס"ז ע"ב בענין אהבה. והנה בענין שם מ"ה מלגאו דאיהו אורח אצי' מבואר במ"א פי' אורח אצי' היינו שיהי' התכללות כל האצי' יחד, וזהו נמשך ע"י מ"ה ביטול, ולכן שם מ"ה גימ' אדם, כי אדם זהו התכללות כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות הן הן המרכבה. ועפי"ז י"ל ג"כ ענין ויקהל משה, כי משה שרשו משם מ"ה דאיהו אורח אצי', וכמ"ש בהביאורי' ע"פ משה ידבר כו'. וז"ש אח"כ ששת ימים כו' דמבואר בלק"ת פ' בהר בד"ה את שבתותי תשמרו דגם עליות התומ"צ הוא ע"י השבת וע' בד"ה ראוכי ה' נתן לכם את השבת בענין שבשבת אומרי' קדשנו במצותיך וגם כמ"ש בפנ"י כאן ויקהל משה להקהל באחדות האמיתי וזהו"ע שבת כמ"ש בזהר תרומה רזא דשבת איהו שבת דאתאחדת ברזא דאחד כו' וכן מ"ש אח"כ קחו מאתכם תרומה כמ"ש בזהר ויקהל דקצ"ז ע"ב לסלקא להתיא תרומה רזא דכורסייא קדישא לאתחברא באבהן ובבעלה כו' ור"ל שבחי' שכינה נק' תרומה ל' הפרשת הארה ול' רוממות ומ"מ נק' רק שם והארה ולהעלותה לבחי' סוכ"ע קדוש ומובדל ונק' יחוד קוב"ה ע"ד ישראל מקדשי שמך בד"ה אוסרי לגפן וזהו"ע קחו מאתכם תרומה והיינו להיות ימין ה' רוממה ואתה מרום לעולם ה' וארו"ל במד"ר ר"פ קדושים רוממות אתה נוהג בעולמך גם ע"ד אשר הלכו אלקים כו' ולשום לו שם כו' וכ"ז נמשך ע"י ויקהל משה. וע' בסידור ע"פ תהילתו בקהל חסידים.

עדת בני ישראל, ג"כ לשון עדות בישעי' מ"ג יו"ד י"ב נו' ב"פ אתם עדי וע"ש במקראות גדולות בכלי פז הביא ע"ז בש' המכילתא מי שמשמר את השבת מעיד שהקב"ה ברא את העולם לששת ימים ונח ביום השבת ובשם הספרי כשאתם עדי אזי ואני אל וכשאין אתם עדי אין אני אל כו' יעו"ש. ותמוה. אלא י"ל ע"ד מ"ש בת"א בד"ה וארא אל אברהם בענין סליק לעילא לעילא למהו"ע יחיד כו', ואין מתגלה אלהותו. וגילוי אלהותו זהו פי' ואני אל. וזהו ע"ד אחד א' ב'ו' רקיעים והארץ. גם כי אל לשון כח בד"ה כי אתה נרי, וזהו ע"י ואתם עדי ולא סגי באמונה לבדה, אלא ע"ד צדיק באמונתו יחיה, וזהו ע"י המשכת הדעת בהאמונה. ופי' הדעת ע"ד דע את אלקי אביך לא ע"י חקירה שכלית דא"כ מהו אלקי אביך. אלא ר"ל שיתקע דעתו בחווק בהאמונה ועיין בסידור בדרוש הלולב המשכת הדעת בכנס"י נו' כן, ואז שייך ואתם עדי כי דעת אותיות עדות, ועי"ז נמשך מלמעלה ואני אל ע"ד כי אל דעות ה' שמחבר וממשיך מדעת עליון סוכ"ע בבחי' ממכ"ע, וזהו ע"י שם

אל כו'. גם אתם עדי ע"ד מ"ש בוח"ג האזינו דרצ"א א', דהאי בן גטיל סימנוי דאז"א איקרי דעת כו' ועיין מ"ש מזה בד"ה וכל בניך לימודי הוי' תרין עטרין. גם עדי ע"ד כהוי' אלקינו בכל קראינו אליו, ע"י התפלה ממשיכים, עקרים מ"ד ספ"ח מ"ט כו', אך בכל קראינו אליו והו בצבור והיינו כשהם עדת בנ"י. וכ"ז ע"י ויקהל משה כי הדיבור שנמשך ע"י המדות נעשה הפירוד והתחלקות, וע"י משה חכמה תורה נמשך הביטול. והו ויקהל כו'.

להבין שרשי הדברים הנ"ל ע"פ ויקהל משה כו'. הנה מבואר בזהר בפ' ויקהל דקצ"ז ע"ב בענין ד' משיריין כו', שהמה נכללים כאחד בהגיעם למעלה ואע"פ שלמטה הם י"ב כו' וכמ"ש אלן אינון תריסר משיריין עילאין דכלילן כולהו כחדא בכללא דארבע כו'. כי הנה כל הגבוה גבוה ביותר יותר הוא בבחי' האחדות והתכללות וכל שלמטה יותר הוא בא יותר בבחי' ההתחלקות והראי' מבחי' עקודים נקודים שהעקודים כלולים ע"ס בכלי אחד (עיין בלק"ת פ' אמור בד"ה ביאור ע"פ והגיף הכהן אותם ושם רפ"ג, ובת"א ס"פ נח ובד"ה או ישיר משה) ובנקודים שלמטה ממנו מתחלקים ליו"ד כלים כו' וכיוצא בזה בכל עולם לפי ערכו כך בחי' ההתחלקות שלו כו'. ועד"ז ענין י"ב משיריין שהם י"ב בקר דבריאה כשמתעלים למעלה יותר נכללים בארבע, גם עד"מ מה שבדיבור חצי שעה לומר חצי שעה עד"מ הנה במחשבה יחשבנו במעט זמן, לכן נק' אותיות המחשבה אתון רברבן לגבי אותיות הדיבור כי במחשבה נכללו במיעוט אותיות מה שבדיבור צ"ל הרבה אותיות ותיבות, א"כ עד"מ אות א' שבמחשבה כולל כמה וכמה אותיות מהדיבור, וזהו"ע אלף בית דאל ארון כו' עיין זח"ב תרומה דקל"ב. ויובן זה עפ"מ"ש בד"ה מי מנה עפר יעקב בענין והים עליהם מלמעלה שאזי דוקא מתחלקים ומתפרדים לי"ב בחינות ונק' חול הים כו' משא"כ באצי' ששם מאיר הקו הם בהתכללות, וכמ"ש ג"כ בד"ה כנשר יעיר כו' בענין שבמ"ת היו רואים את הנשמע ושומעים את הנראה כו', ועמ"ש לקמן סעי' ב' במ"ש במד"ר ר"פ ויצא אם מתאחות הן י"ב אבנים כו', ועמ"ש בענין ופניהם וכנפיהם פרודות, ועמ"ש בד"ה וספרתם לכם, ומ"ש בד"ה מים רבים בת"א פ' תולדות ובד"ה ענין האבות הן הן המרכבה בפ' יתרו ובכה"ז פ' אחרי במאמר הביאו עלי כפרה.

קיצור א'. י"ב בקר דבריאה כשעולים למעלה נכללים בארבע, כי כל מה שלמעלה יותר יותר הוא באחדות והתכללות, וז"ש במד"ר ר"פ ויצא אם מתאחות הן י"ב אבנים כו' כדלקמן. והנה גם בבחי' המוחין חב"ד דז"א דאצי' הנה בחו"ב עדיין אין בחי' ההתחלקות כ"כ (וכמ"ש בזהר פ' חיי דקכ"ג ע"א, שלכן חו"ב נקראו עשרים שנה, שנה לשון יחיד יעו"ש) רק במוח הדעת ע"י הכאת קוצי דשערי שמכה מאחוריו (עיין בת"א פ' תצוה בדרוש זכור דעמלק ובהביאור) מתחלק להרבה מדריגות ומתחילה נחלק רק לחו"ג ואח"כ בא התחלקות בו"ק לרבות מדריגות, וכידוע בזהר שהו"ק

מתחלקים לששים רבוא וגם מתחלקים ליותר וכמו לאלף וריבוא רבון והבל בבחי' האצילות. (הג"ה). ועיין מזה בזה"ג נשא דקליו ע"א בענין תלת חללין דגלגלתא דז"א שהם ג' מוחין חב"ד שבמוח החכמה מתחלק לל"ב נתיבות ושבילין ומוח הבינה מתחלק לחמשים שערים אך ממוח הדעת נפקין אלף אלפין אדרין ואכסדראין וכמ"ש ובחדרים ימלאו, והטעם כי הדעת הוא מקור הו"ק שהם המדות ומהמדות נמשך ריבוי ההתחלקות, משא"כ למעלה מהמדות אין ההתחלקות ב"כ, שהרי חו"ב נק' תרין ריעין, וכמ"ש בזה"ש פ' חיי דקכ"ג א' בענין חיי שרה שבשבע נאמר שנים לשון רבים מפני שהם ענפין מתפרדין, וכשמתכללי' המדות נעשים י"ב גבולי אלכסון כמ"ש בד"ה מחר חודש, ועד"ז יש עוד ריבוא בחי' בהמדות וכמ"ש במ"א ע"פ ולגודונו אין מספר וכ"ז ע"י המשכות הדעת בהמדות, עמ"ש בביאור ע"פ החלצו מאתכם, וזהו ובדעת חדרים ימלאו ר"ת חד"ר חסד דין רחמים. ומ"מ עיין בזה"ש ואתחנן דרס"ב ע"א גבי וממשיכותא דמו"ס בז"א אשתכחו ד' מוחין שכח זה ההתחלקות הנמשך מהדעת לחו"ג נמשך דוקא ממו"ס שלמעלה מהחו"ב ונת' בסידור שער התפילין, עד"מ כדי להוריד השכל להסבירו לקטן צריך לחלקו לחלקים וזה יכול דוקא חכם גדול, ועיין בענין שחקים שטוחנין מן לצדיקים ונתבאר באג"ה סי' ט"ו והובא בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה.

קיצור ב' מהג"ה. הטעם שהדעת מתחלק יותר כי הוא מקור הו"ק, ומ"מ כח זה לחלק לריבוי חלקים נמשך ממקום עליון, והיינו ממו"ס דוגמת שחקי' שטוחני' מן לצדיקים עכ"ה), אך יש בהם בחי' ההתכללות לפעמים כידוע (הג"ה) ועיין בסידור שער השבת בענין כגוונא דאינון מתייחדין לעילא באחד דהיינו עליות המדות בבינה, ועיין בזה"ש פ' אמור דצ"ב ע"א בענין והי' שבעת ימים תחת אמו, תחת אמו אתעטרו שבעת ימים, דכתיב לך ה' הגדולה והגבורה וגו', ועיין בת"א גבי פורים בביאור וקבל היהודים מענין והאם רובצת כו'. גם ע"ד הגזכר בזה"ש אמור דצ"ד סע"א תלתא אינון זמינין מקדש שהם ג' מועדים יעוד וחיבור המדות חג"ת בג"ר חו"ב, ונתבאר בסידור שער היו"ט, ועיין בלק"ת פ' פנחס בפ"י להקריב לי במועדי, ועיין בבה"ז ר"פ ויצא בענין ויצא יעקב מבאר שבע ובבה"ז פ' קרח ע"פ המאמ' שם דקע"ו ע"ב כולו זמינין מאתר דאיקרי קדש הה"ד מקראי קודש ואימתי בשעתא דמועד זמין בעלמא, ועמ"ש ע"פ הללויה מענין חיבור המדות עם י"ה חו"ב ועד"ז י"ל מאמרו"ל כל המועדים בטלים לע"ל עיין מזה בת"א בד"ה ויושט המלך לאסתר ובד"ה יביאו לבוש מלכות והיינו כי לע"ל יהי' גילוי נימא השמינית בינה וגם כל עשרה א"כ המועדים שהם הארת ג"ר המאיר בז"ת הם בטלים כנר בפני האבוקה כשיהי' גילוי ג"ר עצמן ולכן לע"ל ינתן גם ארץ קני וקניזי קדמוני לישראל וכמארו"ל ע"פ והטיבך והרבך מאבותיך והיינו כמ"ש במא"א ק' סעי' מ"א קני וקניזי קדמוני הם הג' קליפות שכנגד ג"ר כו' עכ"ל, ועיין בסידור בפ"י מזמור שיר ליום השבת בענין עלי עשור ועלי גבל, אבל יוהכ"פ לא יתבטל כי הוא גילוי עתיק שבבינה וכן ימי הפורים כי אסתר ע"ד מלכות דאצי' שמסתרת בבריאה ונעשית עתיק לבריאה כמ"ש בת"א

בד"ה יביאו לבוש מלכות והוא ענין מלך יחיד חי העולמים אשר שורש בחי' זו מעתיק דאצ"י כו', עיין בת"א ביאור כי אתה נרי.

קיצור ג'. ענין ג' מועדים הוא חיבור ויחוד חג"ת עם או"א, ועד"ז נאמר והי' שבעת ימים תחת אמו, וענין והאם רובצת, וענין מקראי קודש וענין הללויה עכ"ה, אבל שורש ההתחלקות הוא רק מב' מדריגות חו"ג, ולהיות אשר ה"ח וה"ג עולים יו"ד במספר עשר אצבעות ע"כ מספר עדה אין פחות מעשרה (הג"ה ועמ"ש במ"א ע"פ ראו קרא ה' בשם בצלאל בענין עת לכל חפץ תחת השמים, דוקא תחת השמים שם עת לכל חפץ בבחי' התחלקות והוא בהמדות, משא"כ למעלה מהמדות, ועמ"ש בלק"ת פ' במדבר בהביאור ע"פ והי' מספר בני כו' אשר לא יספר כו', ושם בענין ולתבונתו אין מספר כו', וענין יו"ד אצבעות שיש בשני ידים שהם הסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא וכמו פעולת האצבעות שבהם ועל ידם יוכל לחלק ההשפעה לחלקים, וכמו מלאכת הכתיבה ע"י האצבעות לחלק לאותיות רבים כו', כך עד"ז מעשה אצבעותיך כו', ועיין מזה בבה"ז פ' בראשית בד"ה כשושנה ובסידור בענין נטילת ידים. והנה ע"כ אין עדה פחותה מעשרה, וז"ל המא"א אות ע' סעי' ה' עדה נק' המל' אין עדה פחות מעשרה, ויש עדה רעה נוק' דס"מ עכ"ל. והיינו כי בנין המל' מחו"ג כמ"ש ע"פ הרע"מ שופטים דער"ה א' בענין ע"פ שנים עדים יקום דבר, ועיין בסידור שער ר"ה ע"פ אדני שפתי תפתח והן ה"ח וה"ג, ע"כ בחי' עדה שהוא במ' אין פחות מעשרה וכנ"ל. וז"ל הפרדס ערך עדה פי' בזהר פ' ויצא דקנ"ה ע"ב ע"פ בסוד ישרים ועדה כי עדה היא במ', והטעם כי מתקבצים ומתייעדים דרום וצפון ומזרח שהם חג"ת בסוד היחוד וכן פי' ועדותי זו אלמדם כי מלת עדותי מלשון עדה עכ"ל, ובערך ועד פי' כי הבינה נק' ועד לפי ששם הוא קיבוץ ו"ק כולם לקבל שפע ומלת ועד מלשון בית הועד, והטעם ששם מתקבצים מפני ששם קיומם ושלימותם עכ"ל. ועיין בזהר יתרו דפ"ח ע"א מענין דההוא יומא שביעאה שהוא בינה מתברכין מיני' כל שית יומין כו' ע"ש ובפ' בשלח דס"ג ע"ב, וזהו ההתוועדות והקיבוץ מלמטה למעלה לקבל שפע. אמנם מלמעלה למטה להוריד השפע פי' במא"א אות א' סעי' ק"ו אסיפה במל' כי שם מקור הוועד וההתאספות עכ"ל. וכ"כ באות ו' סעי' ב' ועד נק' מל' תמן ויעודא דכולא עכ"ל. ועיין מענין אחד ועד בזה"א פ' בראשית די"ח ע"ב ע"פ יקוו המים אל מקום אחד, ומ"מ אף דעדה הוא מספר עשרה, עכ"ז המכוון כאשר העשרה מתכללים יחד שיהי' עדה אחת, וע"כ אין אומרים דבר שבקדושה פחות מעשרה, וא"כ עדה זו ע"ד שבעים נפש לשון יחיד הפך נפשות עשו לשון רבים. ומזה יובן מ"ש לקמן בענין עד הגל ועדה המצבה.

קיצור ד'. ענין שהמ' נק' עדה ואין עדה פחותה מעשרה שמקבלת מחו"ג שהם ה"ח וה"ג במספר עשר אצבעות שבב' ידים. ונק' עדה לשון קיבוץ ואסיפה, ועד"ז נק' ועד ולהפרדם בינה נק' ועד מה"ט. עכ"ה.

וזהו ויקהל משה את כל עדת בניי שאין עדה פחותה מיו"ד עכ"פ הגם שכללותה הוא ששים רבוא כנ"ל. ופי' עדה הוא הבא מבחי' הדעת עכ"ל. אך במל' דאצי' נק' עדה בה"א, כי המל' שהיא סיהרא לית לה מגרמא כלום רק מה שמקבלת משמשא, וכידוע דכל בנין המ' הוא רק מע"ס דז"א (עיין בת"א פ' ויחי בהביאור ע"פ יהודא אתה ובהביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות) כי מבחי' מל' שבכתר נעשה כתר שבמל' ומבחי' המ' שבחכ' נעשה חכ' שבמל' וכשנגמר כל בנין המ' בי"ס נק' עדה שהרי נתקבצו בה עשרה היינו עשרה מלכיות דע"ס העליונים ממנה, (ובמ"א נת' שוהו ענין כל הנחלים הולכים אל הים כו', ושרשם רק ה"ח וה"ג שבאין מן הדעת שמתחלק כנ"ל, ופי' ויקהל משה את כל עדת כו', היינו מפני שקיבוץ ה"ח וה"ג לכולם יחד בבחי' האחדות והתכללות הוא בבחי' משה (עיין בת"א בד"ה או ישיר משה ובני ישראל שמשה הוא מעלמא דאתכסי' ששם הכל בהתכללות כו') שהוא בחי' יסוד אבא שעדיין למעלה מבחי' התחלקות שמסתעף ע"י הדעת כמשי"ת, וזהו כללות ענין ויקהל משה את כל עדת כו'.

(הג"ה. דהיינו שהעלה אותם ממה שנמשכו בבחי' ענפין מתפרדין להיות בבחי' היחוד וההתכללות שיחוד זה הוא ע"י הביטול דוקא שבמקום היש הוא הפירוד, וכמ"ש ומשם יפרד, ובמקום הביטול נעשה יחוד והתכללות וכמו עושה שלום במרומיו בין מים ואש שאין מכבין זה את זה מפני הביטול לאור א"ס ב"ה, ולכן גבי נפשות עשו כתיב נפשות לשון רבים וביעקב כתיב ע' נפש לשון יחיד לפי שהם יוצאי ירך יעקב י' עקב כו', וכמ"ש מזה ג"כ בסידור שער הלולב בענין ד' מינים שבלולב שהם כנגד ד' אותיות הוי' אשר כולם מורים על האחדות וההתכללות הפך הפירוד כו', כמו הלולב עליו כפותין יחד, ע"כ נק' כפות תמרים לשון כפות כמ"ש בגמרא ולא כמו שאר האילנות שענפיהן מתפרדין, ושם מבואר שזה ההתכללות נמשך בהם ע"י הדעת שהוא ממשיך בחי' אין, ולכן הקליפות אין בהם בחי' הדעת אף שיש להם חו"ב. והגם שנת' לעיל שמהדעת נמשך ריבוי ההתחלקות צ"ל שממנו נמשך ב' הבחינות ההתחלקות ע"י ה"ג שבו שמטבע הגבורות לפרד וההתכללות ע"י ה"ח דהיינו שממשיך הביטול גם במקום הפירוד, ע"ד עושה שלום בין מים ואש כנ"ל, ואדרבה שזה שגם במקום ההתחלקות והפירוד יומשך הביטול, צ"ל ההמשכה ממקום גבוה וכנודע מענין ומעין יצא כו' והשקה אפי' את נחל השטים, משא"כ בנהר כתיב ומשם יפרד כו', ודוגמת מ"ש בד"ה וארשתוך לי בענין לבי ובשרי ירננו אל אל חי כו' ע"ש ובמ"ש סד"ה שובה ישראל עד דרוש השני, ועוד י"ל כי הנה ידוע מענין כי אל דיעות שיש ב' בחי' דעת בז"א דעת תחתון זהו המתחלק לחו"ג ודעת עליון דז"א הוא נמשך מיסוד דאבא וההתחלקות לחו"ג ואח"כ לאלף אלפין וריבוא רבבין זהו נמשך מדעת תחתון ועז"נ ולו נתכנו עלילות ולו בוא"ו, אבל דעת העליון אינו יורד ומתחלק בחו"ג כ"א מחבר ומזווג חו"ב ועז"נ ולא נתכנו עלילות ולא באלף כמ"ש בלק"ת מהאריו"ל פ' שמות ע"פ וירא ה' כי סר לראות, ועמ"ש בלק"ת בשיר השירים בד"ה ביאור ע"פ לבכתני ושם פ"ב שבחי' דעת עליון זהו בחי' סוכ"ע

ובחי' דעת תחתון זהו ממכ"ע, ולכן בחי' התחלקות המדריגות נמשך דוקא מבחי' דעת תחתון שהתחלקות נמשך מבחי' ממכ"ע כו' משא"כ בבחי' סוכ"ע ועמ"ש עוד מענין דעת עליון ודעת תחתון בהביאור ע"פ את שבתותי תשמרו ושם ספ"ג, ועיין עוד מענין דעת תחתון וד"ע באג"ה ססי' ט"ו היינו סד"ה להבין משל ומליצה, ולכן ע"י המשכות ד"ע דוקא נמשך ההתכללות יחד, וכן נתבאר בתו"א פ' תולדות בהביאור ע"פ מים רבים דל"ג ע"א כי בהמדות שהעיקר התהוותן הוא מן השכל שייך התחלקות כו' ענפין מתפרדין זה מזה משא"כ בלמעלה מן השכל אין שייך התחלקות כלל והוא ע"ד ההפרש בין עולם העקודים לעולם הנקודים כו' (עמ"ש"ל בתחילת זה הדרוש) כי נקודים הוא מבחי' חכמה ושם שייך ההתחלקות אבל העקודים הוא מבחי' כתר ושם הוא בחי' שלמעלה מהתחלקות (ועמ"ש בלק"ת ע"פ תורי זהב נעשה לך עם נקודת הכסף ומכאן יובן מש"ש). והנה דעת עליון הוא הממשיך מהכתר יעו"ש, ולכן מזה יובן מש"כ בענין ויקהל משה דוקא כי משה שהוא יסוד אבא דעת העליון של ז"א, וע"כ הוא דוקא העושה ההתכללות ע"י שממשיך מהעקודים כו'. והוה ויקהל משה דוקא שהוא דעת עליון רעיא מהימנא שממשיך הדעת אפי' בבחי' זרע בהמה כמ"ש בד"ה ואלה המשפטים בענין כי תקנה עבד עברי כו' ע"ש, ועמ"ש בד"ה וירא ישראל בת"א פ' בשלח בפ"י ויאמינו בהוי' ובמשה עבדו כו'. והנה יש כמה מדריגות בבחי' הביטול וההתכללות שהביטול דבריאה וצבא השמים לך משתחווים נק' יש לגבי ביטול דאצי', וכן ער"ז באצי' עצמו, ועמ"ש בלק"ת פ' פנחס בביאור ע"פ את קרבני לחמי. וזהו ויקהל משה כי משה מבחי' ונחנו מה ח"ע כח מ"ה, לכן המשיך הביטול וההתכללות בבחי' עדת בני ישראל שהם מבחי' מל' יחו"ת, וכענין ועד שהוא אחד בחילופי אתוון להעלותן למעלת הביטול דיחוי"ע וכענין מקראי קודש כו', ועמ"ש בתו"א בביאור ע"פ ואלה המשפטים בענין אברהם אברהם פסיק טעמא בינייהו משה משה לא פסיק טעמא, כי אברהם שבבריאה ושבאצי' אינן מסוג א' שבבריאה התחדשות ואנכי עפר ואפר כו', אבל משה שבאצי' ושבבריאה שוין כי הוא בחי' פנימי' והוא בחי' קו וחוט האור א"ס שבכל העולמות שוה כו', גם מ"ש בתו"א פ' בשלח סד"ה וירא ישראל בענין ויקרא הוי' הוי' שע"י משה נעשה קישור וחיבור ב' שמות הוי' מה שהי' פסיק טעמא כו', דהיינו שעלמא דאתכסי' יאיר בגילוי בעלמא דאתגליא, א"כ מזה נמשך ג"כ בחי' ויקהל משה כו'. גם ע"ד משארז"ל והלא במאמר אחד יכול להבראות אלא שא"כ הי' בבחי' התכללות וביטול לגמרי לפמ"ש הרמ"ז פ' תולדות דקל"ה ע"א ד"ה בעוד דעשרה מאמרות הם עשר ספירות נפרדות נברא העולם דהיינו ז"א למטה והלא במאמר א' הוא מקום אריך הנק' אחד יכול להבראות וכמו שיהי' לעתיד כו' ע"ש, והנה א"כ לא הי' נברא ג"כ בששה ימים כ"א ביום א' ובשעה א', וידוע כי ששת ימים הם ו"ק שמשם שורש ההתחלקות, משא"כ אם הי' נברא במא' א' ויום א', ולכן ער"ז י"ל פי' ויקהל משה ע"י שממשיך מבחי' חכמה המלביש לאריך הנק' מאמר אחד, ועיין בענין לך אמר לבי בקשו פני, והיינו ע"י את פניך ה' אבקש דהיינו

ע"י עסק התורה שהוא בחי' פני הוי' עי"ז יבא לבחי' פנימי' הלב והוא הקיבוץ והאסיפה וההעלאה מטורי דפרודא להיות ועמך לא חפצתי, וזה שמע ישראל לשון אסיפה וקיבוץ וכן ואספת דגנך היינו לבחי' א' ואהבת כו' וכמאמר וכל מעשיך יהיו לשם שמים כו', ועמ"ש בת"א בד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים ובהגהות שם נתבאר שעד"ז הו"ע ויקהל משה, ועמ"ש מענין דעת עליון ודעת תחתון בד"ה משה ידבר ובד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה רפ"ג ובד"ה לבבתי אחותי כלה.

קיצור. ענין ויקהל לשון אסיפה, כי הנה י"ב בקר דבריאה כשעולים למעלה להעלות המלכות הם נכללים בארבע חיות כי כל מה שלמעלה יותר הוא בבחי' אחדות והתכללות יותר. והנה כמו"כ במוחין ומדות שמבחי' המדות נמשך יותר ההתחלקות ולכן מוח הדעת שהוא מקור חו"ג מתחלק יותר מחו"ב, ולפעמים נמצא בהם ההתכללות, וכענין ג' מועדים מקראי קודש עליות חג"ת לבינה, וכן בשבת שית יומין עולים להתברך מיומא שביעאה, גם ענין והי' שבעת ימים תחת אמו, וענין והאם רובצת וענין הללויה, והנה המלכות מקבלת מחו"ג והם ה"ח וה"ג במספר עשר אצבעות שהם המחלקים, ולכן עדה הוא במלכות אין עדה פחות מעשרה, גם במלכות מתאספי' כל האורות, וזהו ענין ועד לשון ויעוד, ועד"ז נק' הבינה ועד מה"ט, גם נק' המ' עדה שהוא עשרה, כי בנין המלכות הוא מעשרה מלכיות דע"ס, וזהו ענין עדת בני' כשנמשך בבי"ע התחלקות ריבוי המדריגות מבחי' י"ב בקר דבריאה, ופי' ויקהל משה שהעלה אותם מבחי' הפירוד ומשם יפרד להיות בבחי' יחוד והתכללות, ויובן ע"ד ע' נפש משא"כ נפשות עשו, והתכללות זו ע"י הדעת הנמשך בו"ק כמ"ש בדרוש הלולב שהו"ע המשכת הדעת לנוק' וד' מינים כולם יש בהם האחדות והקליפות אין להם מוח הדעת, וכדי להמשיך הביטול וההתכללות גם במקום היש והפירוד צ"ל ההמשכה ממקום עליון, וזהו ויקהל משה דוקא, וכמ"ש בענין כי תקנה עבד עברי ובענין ויאמינו בהוי' ובמשה עבדו, ועמ"ש ע"פ לך אמר לבי בקשו פני שהוא ע"י את פניך הוי' אבקשו, והיינו ע"י עסק התורה שהיא בחי' משה, וענין אסיפה זו ע"ד שמע ישראל ואספת דגנך בכל דרכיך דעהו וכל מעשיך יהיו לשם שמים, ולעיל פי' שמהדעת נמשך ההתחלקות צ"ל שיש בו ב' הבחינות כמ"ש כה"ג בסידור בד"ה אד' שפתי תפתח גבי בקול דברי אלקים חיים ע"י ה"ג נמשך עולם הדיבור שהוא התחלקות ריבוא רבבות מדריגות ואח"כ נמשך המיתוק שיומשך הביטול בהיש כו', וכך י"ל זהו"ע הדעת המתחלק לה"ח ולה"ג שיהי' התחלקות וגם ביטול והתכללות, וזהו ע"פ שנים עדים יקום דבר, השנים עדים הם חו"ג הנמשכים מהדעת כמ"ש הרמ"ז פ' שופטים דער"ה ע"א וע"ש בבה"ז מזה, והיינו יקום דבר עולם הדיבור, אך עוי"ל כי יש ב' דיעות בו"א ומבחי' דעת תחתון נמשך ההתחלקות שמתחלק לחו"ג והם ב' עדים הנ"ל, אבל עיקר ההתכללות נמשך ע"י דעת עליון שממשיך מהכתר מבחי' עקודים כו', ועמ"ש ע"פ שלש רגלים תחוג לי בענין וחג האסיף ושם מענין כי אבי ואמי עזבני

וה' יאספני, ועיין מזה בלק"ת בד"ה שובה ישראל עד דרוש השני ספ"ג, ועמ"ש בענין בהתאסף ראשי עם ומענין ואגודתו על ארץ יסדה ומ"ש ע"פ אתם נצבים היום כולכם.

ב) וביאור ענין זה. איך בחי' ויקהל משה הו"ע עסק התורה שע"ז נמשך ההעלאה מבחי' הפירוד וההתחלקות לבחי' הביטול וההתכללות יש להקדים כי מה שנק' כנס"י עדת הוא ג"כ מלשון עדות כמ"ש ואתם עדי (ועיין במד"ד ס"פ ויקרא ע"פ והוא עד אלו ישראל ואתם עדי נאום ה' כו'), או ראה אתה הראת לדעת או ידע וידעת היום, ועיין מזה בזהר קדושים דפ"ו ע"א) וכן התורה נק' עדות כמ"ש אלה העדות והחוקים, בדרך עדותיך ששתי, והיינו לפי שנובלות חכמה שלמעלה תורה, ולכן התורה היא עדות לבחי' חכמה שלמעלה תורה בת"א ר"פ לך ונש"י נק' עדי ע"ד גובלות בינה שלמעלה שכינה. והנה כתיב מחוץ לפרוכת אשר על העדות יערוך אותו אהרן כו', ועמ"ש מזה בת"א בד"ה ואתה תצוה את בני אשר מבואר שהלוחות שבארון הם הנקראים עדות וצ"ל פרוכת מפסיק ומבדיל בין ארון העדות שהוא בחי' קודש הקדשים ובין ההיכל אשר שם המנורה והשולחן והמזבח וכמ"ש בפ' תרומה כ"ו ל"א ועשית פרוכת כו' והבאת שמה מבית לפרוכת את ארון העדות והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים (ועיין מענין פרוכת בפרדס ערך פרוכת ובמא"א פ' סכ"ג ובזח"א ט"ו גבי בקע ולא בקע ובהפירוש שם ובת"א ס"פ לך בד"ה והבדילה ובפ' וירא בד"ה פתח אליהו ובד"ה ואתה תצוה גבי מחוץ לפרוכת ובלק"ת פ' אחרי בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר ובפ' פנחס בד"ה את קרבני לחמי דרוש השני פ"ד ובביאור ע"פ ואתחנן אל ה', ועיין ברבות ס"פ במדבר דרכ"א א' ע"פ ולא יבואו לראות כבלע ובפ' נשא פי"ב דף רמ"ז ד' ע"פ מרכבו ארגמן ועשית פרוכת תכלת וארגמן). והענין דהנה ידוע שיש בחי' פרסא בין כל עולם ועולם (עיין בת"א פ' וירא בד"ה פתח אליהו) עד רום המעלות כמו בין אצי' לבריאה שיש פרסא המפסקת וכן באצי' עצמו מן המוחין למדות (כמ"ש בסידור ע"פ הנותן שלג כצמר בענין ועל ראשי החיות רקיע כעין הקרח כו', כי אין ערך מהות שכל למהות נולד ממנו מדה (עמ"ש בענין קדש מלה בגרמה כו') והרי מהות המדות אהוי"ר ישנם גם בבהמה כמו באדם, וא"כ מה שתלויים התפעלות המדה במהות השכל דוקא שהתינוק מתפעל לדברים קטנים משא"כ בבר דעת שלפי שכלו נמשכו המדות בגדלות היינו מפני שנמשך הארה מהשכל למדות, ומ"מ אין כל השכל נמשך בהמדה רק מעט מזער, כמ"ש בתו"א פ' יתרו בד"ה ולתוספת ביאור ענין אשר הוצאתיך מארץ מצרים, הרי מוכרח שיש בחי' פרסא מפסיק ביניהם, והוא מיצר הגרון (ועמ"ש מזה בתו"א בד"ה לכן אמור לבנ"י כו' והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים כו') שהשכל בוקע דרך הפרסא ומוליד אהבה כו', וכך יש עוד פרסא בין הבחי' שלמעלה מהשכל להשכל אחר שאין ערוך ביניהם כלל, והוא בחי' קרומא דאירא, ועמ"ש מזה בבה"ז פ' נשא בד"ה בחללא דגלגלחא קרומא

דאורא (הג"ה, וז"ל המא"א פ' כ"ג פרוכת נק' הפרסא המבדיל בין חצי פרצוף עליון לתחתון ולכן גם קרומא דאורא נק' פרוכת וסתם פרסא הוא שבין אצי' לבריאה עכ"ל, ובעה"מ כ' שיש ג"כ פרוכת ופרסא בין א"ק הנק' אדם דבריאה ובין הבחי' שלמעלה מא"ק הנק' א"ק סתימאה והוא לגבי א"ק כמו אצי' לגבי בריאה כו', עכ"ה) ודרך כלל ג' פרסות הן מן האצי' לבריאה ומן המוחין למדות ומן בחי' הכתר למוחין (וזהו ג"פ קדוש כמ"ש בהביאור אלה מסעי דתקס"ג, ועיין בדרוש ביום ההוא יגלח ד' בתער השכירה ג"כ מענין ג"פ קדוש) ויובן ערך ג' פרסות הללו כמו ער"מ באדם שיש חצר הכבוד ונק' פרסא להבדיל בין איברי הנשימה לאיברי המזון, וכך הוא ערך בחי' הפרסא עד רום המעלות (ואפ"ל שגם בגוף האדם יש ג' פרסות חצר הכבוד ומיצר הגרון וקרום של מוח אשר הן דוגמת ג' פרסות היינו קרומא דע"ג מוחא זהו כענין הפרסא שבין גלגלתא שהוא בחי' כתר לבחי' המוחין חב"ד, הב' מיצר הגרון זהו הפרסא שבין המוחין ג"ר שבמוח ובין ז"ת שהם המדות הג' חצר הכבוד זהו כענין הפרסא המפסקת בין אצי' לבריאה כו') כי גם בא"ק עצמו יש בחי' פרסא כזאת, ועיין בזהר בראשית דל"ב ע"ב בענין יהי רקיע כו' קרומא במציעות מעוי דבר נש דאיהי פסיק כו' (ועיין מזה בזהר הרקיע בפירושו על הזהר בראשית דט"ו גבי בקע ולא בקע כו'), והנה כל בחי' ההתחלקות הוא למטה מהפרסא וכמו בעולם הבריאה הנפרד יש מאין שלמטה מן הפרסא הנה יש שם בחי' התחלקות רבות בד' מחנות דרך כלל דהיינו ענין ומשם יפרד והי' לד' ראשים וכל מחנה כלולה מכמה אלפים ורבבות מדריגות כי כל מדה מנגדת שם עם היפכה להיות שבבריאה כל אחד ואחד בבחי' יש גמור נבדל בפ"ע (ועמ"ש בלק"ת פ' חוקת בד"ה ויקחו להם פרה איתא במשניות) ואמנם בהגיעם לבחי' אור האצי' כמו בבקיעת המסך והפרסא אז מתכללים כאחד וכמ"ש בזהר ויקהל דקצ"ו ע"ב הג"ל, (ועמ"ש בבה"ז פ' אחרי דע"ט ב' במאמר הביאו עלי כפרה ובלק"ת גבי שבועות בד"ה וספרתם לכם בענין ופניהם וכנפיהם פרודות) והיינו משום דבאצי' אמרו איהו וחיהי חד ואיהו וגרמוהי חד (ועיין בסידור בד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם) פ"י חיהי הם האורות שמיחדים במאצילן וגרמוהי הן הכלים שמיחדים ג"כ במאציל כמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלקים אשר ב' שמות אלו הוי' ואלקים הוא בחי' אור וכלי (עיין בסידור ע"פ אהללה את ה' בחיי אומרה לאלקי בעודי) וכמו המגן ונרתק לשמש שמתאחדים כאחד, וכך כתיב במדות דאצילות לך הוי' הגדולה והגבורה כו' משום דבאצילות נמשך אוא"ס עדין בלי העלמת מסך כזה (עיין בלק"ת בשה"ש סד"ה ששים המה דרוש הראשון) ובעצמות אוא"ס אמרו ולא מכל אינון מדות איהו כלל (עיין באג"ה סי' י"ב ד"ה והי' מעשה הצדקה שלום) משא"כ בבריאה לאו איהו וגרמוהי חד דהיינו מפני שהאורות מובדלים ורוחקים מן המשפיע מצד העלמת המסך כו' (ומש"כ שגם האורות דבריאה הם בבחי' הפירוד צ"ע ממ"ש בת"א ואלה המשפטים בהביאור בענין משה משה לא פסיק טעמא), ועמ"ש בביאור ע"פ מי מנה עפר יעקב, ואמנם בעלות הבריאה בבחי' האצי' למעלה מן הפרסא מתאחדי

ומתכללים בהיות שבאצ"י יש שם האחדות וההתכללות מטעם דאיהו תחיהו
 חד כו' (עיין בלק"ת בהביאור ע"פ מי מנה עפר יעקב ושם פ"א), וכנ"ל
 שכל הגבוה גבוה יש בו התכללות ביותר, (הג"ה, ומזה יובן המדרש רבה ר"פ
 ויצא פס"ח ע"פ ויקח מאבני המקום שאמר יעקב אבינו אם מתאחות הן שנים
 עשר אבנים זו לזו יודע אני שאני מעמיד י"ב שבטים כיון שנתאחו י"ב
 אבנים זו לזו ידע שהוא מעמיד י"ב שבטים. דלכאורה מה ענין העמדת י"ב
 שבטים לאיחוי האבנים דוקא. אלא לפי שענין הי"ב שבטים שהן המרכבה
 שענינם לחבר הבריאה עם האצ"י ולהעלות המלכות מבריאה לאצ"י והיינו
 האיחוי וההתכללות יחד דוקא. עכ"ה). ועד"ז הרי יובן שגם באצ"י מן המדות
 למוחין יש בחי' עלי' זאת בבחי' ההתכללות כי גם שם יש בחי' פרסא
 מפסקת (ועיין זהר פ' חיי דקכ"ג א' בענין עשרים שנה ושבע שנים) ועד"ז
 הוא עד רום המעלות. וז"ש מחוץ לפרוכת העדות דהיינו מחוץ לפרסא יתעלה
 בחי' הנפרד לבוא בבחי' האחדות למעלה מן הפרוכת בכל מקום שהוא עד רום
 המעלות לפי שכל בחי' התחלקות הוא דוקא למטה מן הפרסא כנ"ל. וזהו
 עד הגל הזה ועדה המצבה. הנה בגל אמר עד ובמצבה אמר עדה. דהנה
 הגל אבנים הוא בחי' הפרסא המפסיק בין אצ"י לבריאה כי האבנים הם
 האותיות כמ"ש בס"י, והגל הוא בחי' המסך המבדיל בין אצילות לבריאה
 וכמ"ש בסידור בד"ה עד הגל הזה ונזכר מזה ג"כ בפע"ח שער ספירת העומר
 פ"ז ובלק"ת פ' אמור בד"ה ונקדשתי בתוך בני"י ספ"ד בענין שערך כעוד
 העוים שגלשו מהר הגלעד, גלעד ע"ד עד הגל, ובלק"ת בשה"ש סד"ה הסיבי
 עיניך מנגדי והמצבה הוא בנין אכן ונק' עדה בה' כי להיות הבריאה נבדלת
 בבחי' נפרד וכשרוצין כל העולמות הנפרדים לעלות ולהתכלל בבחי' אצ"י אזי
 נק' מצבה. (הג"ה. וז"ל הפרד"ס בערך מצבה, פי' בזהר פ' נח דע"ב ב' כי
 המלכות בהיותה מיוחדת עם הת"ת נק' מצבה וז"ל והאבן הזאת אשר שמתי
 מצבה, מאי מצבה דהות נפילה ואוקים לה עכ"ל, וע"ש בזהר שזהו ע"י
 שתיקן תפילת ערבית עי"ז הגביה אותה ונעשית מצבה, ועמ"ש מענין תפילת
 ערבית רשות בזהר פ' חיי דקל"ג א' ושם מבואר דע"י תפילת שחרית ומנחה
 מתקשרת המ' בחו"ג. בחי' תרין דרועין אברהם ויצחק וע"י תפילת ערבית
 מתייחדת עם הת"ת, והמשכה זו נק' רשות לפי ששרשה באה מבחי' שלמעלה
 מאתעדל"ת ולכן הוא רשות ולא חובה, וגם רשות הוא עלמא דחירו. ועיין
 עוד מענין אשר שמתי מצבה בזהר ס"פ תולדות קמו"ב ובפ' ויצא קנא"א ויחי
 דרלא"א ובפ' פקודי זר"ל ע"א ובפ' פנחס דרמ"ג סע"ב, ובמא"א אות מס
 פ"ב ב' גם מצבה הקמת מלכות מבחי' נקודה לעשותה פרצוף. ועיין עוד
 בתר"א ר"פ ויצא מענין וישם אותה מצבה עכ"ה) וז"ש וישם אותה מצבה
 שהוא בחי' מלכות הכוללת כל הנבראי' כו' שעולה ממטה למעלה בבקיעת
 המסך (וכענין מ"ש בזהר וארא דכ"ח סע"ב ע"פ ארוממך אלקי המלך ועיין
 בתו"א פ' מקץ בד"ה כי אתה גרי) ומ"ש ויצוק שמן על ראשה היינו בחי'
 חכמה וביטול (עיין מזה בת"א פ' ויצא בד"ה ותאבן הזאת אשר שמתי מצבה
 דל"ז ע"ג גבי אך אין זה תכלית המכוון רק שאח"כ ויצוק שמן על ראשה כו',

ור"ל שאין תכלית המכוון להיות העלאה שזהו"ע וישם אותה מצבה כ"א להיות המשכה, וזהו ויצוק שמן כו', עמ"ש בענין שבעה ושבעה מוצקות כו', ועמ"ש בלק"ת פ' שלח בד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם בענין כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מקריב עולה בלא מנחה, אשר המנחה היא סולת בלול בשמן כו', ועמ"ש שם בד"ה בהעלותך את הנרות בענין כשמן הטוב כו' שמן משחת קדש, ומ"ש ע"פ כי אתה נרי בהביאור, והיינו לפי ששורש האותיות הנקראו אבנים הם מאור החכמה כמאמר בחכמה יסד ארץ, אבא יסד ברתא כמ"ש באג"ה ע"פ ויעש דוד שם שהדבור נלקח מקדמות השכל וזה שנק' עדה בה"א ה' מוצאות הדיבור ואין עדה פחותה מיו"ד ששרשם מאבא, שנמשך מאבא ע"י המדות חו"ג ה"ח וה"ג דאל"כ ה"י הכל בחי' ביטול כמ"ש במ"א ע"פ מאמר הזח"ג פ' קדושים דפ"ו ע"א ע"פ אתם עדי, וכיון שהאבן שרשו מחכמה לכן ויצוק שמן כו', ועמ"ש בתו"א פ' מקץ בד"ה מזווה מימין ונר חנוכה משמאל שע"י העלאת האותיות ע"י קיום המצות נמשך המשכת אור החכמה שהוא התורה, כך עד"ז ע"י וישם אותה מצבה ע"ז ויצוק שמן כו', והנה ענין העלאה זו והמשכת הביטול יובן ג"כ גם למטה בכללות הנשמות שכל הנשמות בני מלכים הם, דהיינו שנמשכו מבחי' מלכות דאצי' (לשון בני מלכים יובן עדמ"ש בזהר ויגש דר"ו ע"ב ע"פ כי הנה המלכים נועדו) וכמ"ש מזה בד"ה והי' מספר בני, ומודעת זאת שמהתבוננות בחי' יחיות דבשכמל"ו נמשך התפעלות האהבה באמרו ואהבת (עיין מזה בתו"א פ' וישב בד"ה בכ"ה בכסליו ובלק"ת בד"ה שיר השירים דרוש הראשון פ"א ובד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו בפ' ראה ובד"ה אדם כי יקריב מכם, מפני שיש מי שמתפעל באהבה ושייך לומר ואהבת כו', אבל בבחי' יח"ע דהיינו בבחי' האצי' לא שייך לומר ואהבת מאחר שהוא בבחי' ביטול ואין שייך יש מי שאוהב כו' (עיין בתו"א פ' וארא סד"ה וארא אל אברהם שזהו"ע ושמי הוי' לא נודעתי להם וסד"ה והי' מדי חודש בחודשו בענין יבא כל בשר להשתחות לפני) להיות כי באצי' איהו וחיותי וגרמוהי חד, ועד"ז יובן גם למעלה בעליות כל העולמות דנקרא העלאת מ"ן דהיינו מים תחתונים בוכים (עיין בלק"ת בד"ה במדבר סיני באוהל מועד דרוש השני פ"ד דפי' מים תחתונים היינו למטה מבחי' יהי רקיע ויהי מבדיל שהו"ע הפרסא הנ"ל שבין אצי' לבי"ע) אנן בעינן למהוי קדם מלכא בבחי' אצי' למעלה מן הפרסא כו' אבל בבחי' אצילות עצמו לא שייך אנן בעינן למהוי כו' שהרי שם הם בבחי' מים עליונים שלמעלה מהפרסא, עמ"ש ע"פ שעלו מן הרחצה כו' בלק"ת בשה"ש בד"ה שניך כעדר, ונמצא מובן מכל זה בענין ההעלאה שהוא מחוץ לפרוכת הנק' פרסא דוקא שבחי' ההתחלקות אשר למטה מהפרסא נק' עדה ואין עדה פחותה מיו"ד, כי שורש ההתחלקות הוא מבחי' חו"ג שבדעת אלא שבמלכות נק' עדה ובאצילות נק' עדת והוא אותיות דעת כידוע בפ"י ויקם עדות ביעקב (הג"ה) ולפע"ד דבחי' עדות הוא למעלה מהפרוכת כדמוכח מקרא, והבאת שמה מבית לפרוכת את ארון העדות, וע"כ למעלה מהפרסא אין שם בחי' ההתחלקות כי בהדעת מיוחדים ה"ח וה"ג בתכלית היחוד.

והנה מזה יש להבין ענין ויקהל משה כי התורה נק' עדות כמ"ש בדרך עדותיך ששתי, אלה העדות, והוא מבית לפרוכת כענין הלוחות שבארון, זהו בחי' משה כמ"ש בפ' תרומה כ"ה כ"ב, ונועדתי לך שמה ודברתי אתך מעל הכפורת כו' אשר על ארון העדות, הרי שבחי' משה הוא מבחי' שלמעלה מהפרוכת והפרסא רק באהרן דוקא נאמר מחוץ לפרוכת כו' יערוך כו', ועיין מזה בתו"א סד"ה ואתה תצוה גבי אבל בחי' משה שהוא בחי' שוב לאחזר וגילוי יח"ע כו', והיינו שע"י עסק התורה ממשיך הגילוי שמבית לפרוכת גם למטה מהפרוכת כמש"ש לעיל מיני' שע"י עסק התורה הוא גילוי יחודו יתברך למטה כמו למעלה, ונלע"ד שלכן ארז"ל יקרה היא מפנינים מכה"ג שנכנס לפני ולפנים היינו היכל קה"ק כו', ועמ"ש במ"א ע"פ ויהי קול מעל לרקיע שעסק התורה נק' קול והמשכה מבחי' שלמעלה מהרקיע והפרסא כו', ועמ"ש ע"פ כי תשמע בקול, וזהו ודברי אשר שמתי בפוך ופי' הרמ"ז בפ' בראשית בדף ד' סע"ב שממשיך תוס' אור ובחי' מל' דא"ק באצי' ומאצילות בבי"ע, והיינו שבוקעים הפרסות כו', ועמ"ש מזה בד"ה וידבר אלקים את כל הדברים האלה בפירוש עמל תורה ועמל שיחה, ומ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה בחודש השלישי בפירוש וידבר אלקים כו' לאמר כו', ולכן עי"ז נעשה בחי' ויקהל שהוא היחוד וההתכללות כי עיקר ההתחלקות נעשה בבי"ע שהוא אחר המסך והפרסא כנ"ל, וכיון שבחי' משה זהו המשכת שע"י התורה שבאה מלמעלה מהפרסא, לכן עי"ז ויקהל להיות היחוד והתכללות כמו שהוא באצי' למעלה מהפרסא, גם עדות לשון בעדי עדיים כמ"ש בענין פי' משכן העדות בד"ה אלה פקודי המשכן, וזה שארז"ל במד"ר פ' ויקהל פמ"ח בזכות מי נבראו אלה תולדות השמים והארץ ובזכות מי הם עומדים בזכות אלה שמות בניי ואלה בזכות מי הם עומדים בזכות אלה העדות והחוקים ור"ל כי אלה תולדות השמים והארץ הם באים בבחי' הפירוד הגמור ע"ד מי ברא אלה המוציא במספר צבאם כו', עיין בלק"ת גבי שבועות בד"ה וידבר אלקים ספ"ב, והם עומדים בזכות אלה שמות בניי, שאע"פ שהן ג"כ בבחי' התחלקות י"ב שבטים עכ"ז הן בבחי' התכללות וביטול היש כנ"ל בענין ע' נפש דיעקב, ועכ"ז אלה בזכות מי הם עומדים אלה העדות שהם המשכה מבחי' שלמעלה לגמרי מהפרסות כי הם עדות לבחי' התורה והמצות כמו שהן בשרשן בבחי' כתר והכ' תר"ך עמודי אור ונק' ג"כ עדות מלשון בעדי עדיים כו' גם עדות אותיות דעות כו' בחי' כי אל דעות הוי' ולא נתכנו עלילות ולו בוא"ו הן רמ"ח מ"ע והכתיב ולא בא' הם שס"ה ל"ת כמ"ש בת"א בד"ה משה ידבר יעו"ש, או אפ"ל בדרך אחר כי גם בהתורה שייך פרוכת שהרי עוטה אור כשלמה קאי על התורה, וגם כי אורייתא סתים וגליא, אלא שמסך ופרוכת זה היינו בחי' חכמה, שהרי אורייתא מחכמה נפקת וגובלות חכמה שלמעלה תורה וא"כ היינו המסך המפסיק בין כתר לחכמה או בין א"ק לאצי' אשר מסך זה אינו מסתיר כלל, משא"כ המסך שבין אצי' לבריאה נמשך מהבינה דאצי' שהוא מסתיר יותר, וכמ"ש כ"ז בע"ח שער סדר אבי"ע פ"ג המתחיל ואמנם בענין ד' בחי' הנ"ל, ונת'

מזה בלק"ת סד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון ושם ספ"ג. והנה ענין נובלות בינה שלמעלה שכינה היינו שהנשמות שנמשכו מבחי' שכינה מל' דאצי' השורה בבי"ע, ושרשן מבינה שכינתא עילאה, א"כ באו ע"י המסך שמבחי' בינה המבדיל בין אצי' לבי"ע. לכן נמשכו בבחי' הפירוד וההתחלקות, אכן ע"י עסק התורה שבאה ע"י הפרוכת והמסך שבבחי' חכמה שאין זה חשוב הסתר, לכן עי"ז נמשך היחוד וההתכללות. וזהו ויקהל משה דוקא, וזהו אל תאמרו מים מים שאין זה הבדל יען כי מים הוא חכמה והמסך שמתחכמה אין זה הבדל כנ"ל. וזהו ענין תמונת אלף ב' יודין וא"ו שהוא הרקיע המבדיל בין ב' בחי' מים, ואינו הבדל כלל, כמ"ש בפרדס בעה"כ סוף ערך מים.

קיצור. וביאר הענין של בחי' ויקהל משה שהוא ע"י עסק התורה, יש להקדים דפי' עדת ג"כ מלשון עדות וכן התורה נק' עדות, והעדות שהם הלוחות שבארון הוא מבית לפרוכת, והפרוכת הוא הפרסא, ועיקר ההתחלקות הוא למטה מהפרסא בבי"ע, וזהו ענין עד הגל ועדה המצבה, משא"כ למעלה מן הפרסא הוא אחדות ע"י הביטול והתורה היא מבחי' עדות אשר מבית לפרוכת כמאמר יקרה היא מפנינים בחי' כי אל דעות הוי', וזהו ויהי קול מעל לרקיע, ודברי ממש אשר שמתי בפוך, לכן עי"ז נמשך ויקהל בחי' ההתכללות, ועמ"ש בד"ה בחודש השלישי בפיו שהתורה נק' עוז ותושיה. או י"ל כי יש כמה פרסות והפרסא שבין אצי' לבריאה נמשכת מהבינה, והיא מסתרת על האור כי עיקר גילוי אוא"ס הוא בחכמה דוקא, אבל הפרסא שבין א"ק לאצילות הוא מהחכמה והחכמה אינו מסתיר וזהו ע"י התורה, לכן עי"ז ויקהל משה כו', וזהו אל תאמרו מים מים ב"פ כי אין זה הבדל. עיין זח"ב תרומה קע"ח סע"ב רק למטה מהפרסא שבין אצילות לבריאה שייך לומר מים תחתונים בוכים כו', ומהם משתלשל למטה גם בבחי' גחל השטים כי מבחי' ונהר יוצא ומשם יפרד, אבל בהמשכת ומעין מבית ה' יצא אוי והשקה גם את גחל השטים ולכן ה' הארון מעצי שטים.

ג) והנה מעתה יש להבין מהו שאמרו דנובלות חכמה שלמעלה תורה כנ"ל. דהנה על התורה אמר בדרך עדותיך ששתי כעל כל הון כנ"ל. כי גם התורה נק' עדות כנ"ל. דהנה התורה נתנה למטה בבחי' אותיות דוקא (עמ"ש מענין אותיות תושב"כ בהביאור ע"פ לכן אמור לבנ"י דצ"ח ע"א איך שהן ע"ד לחכימא ברמיזא שם דצ"ח א' ובד"ה אני ישנה ולבי ער בענין האותיות שאלוני, ועוד בת"א פ' בשלח בד"ה לסוסי ברכבי בענין כי תרכב על סוסיך ובד"ה ותחת רגליו כמעשה דקכ"ט ע"א ובד"ה יביאו לבוש מלכות דקנ"ב א' בענין וסוס אשר רכב עליו המלך ובד"ה וקבל היהודים דקס"א ע"ד ועיין בד"ה שחורה אני ונאווה דרוש הראשון ועיין בד"ה אם בחקותי תלכו מענין אותיות החקיקה ובד"ה זאת חוקת התורה) כמו אותיות דתושב"כ ותושבע"פ כו' (עיי' בד"ה ותחת רגליו הנ"ל). והנה בחי' האותיות נקראו בשם עדות דוקא כי שורש ענין העדות בלה"ק היינו להשים אות סימן לזכרון על דבר שנשכח ונעלם כמו העד של הגל והמצבה בכריתת הברית שיהי'

לאות וסימן בלתי ישכח כו' וכשישכח יהי' הוא לאות ונק' עדי, ולכן עדות אדם בחבירו שהוא על דבר הנעלם דוקא (עמ"ש מזה בד"ה אלה פקודי בענין משכן העדות ושם מענין ששם עלו שבטים כו' עדות לישראל כו') וכיוצא בכל אלה יובן גם בבחי' אותיות שנק' ג"כ עדות לפי שהאותיות הם בחי' אות וסימן על דבר הנעלם, והוא כמו השכל שהי' צפון וגעלם במוח והדיבור מגלהו וכמו"כ אותיות הכתובים המה בחי' עדות לזכרון להיות השכל הצפון באותיות הללו מובנים לכל, והרי האותיות מצד עצמם המה רק בחי' דומם בלבד כמ"ש בס"י שהאותיות נקראו אבנים אלא שהמה לעדות על הדבר הנעלם שמתגלה בהן, והוא כמו השכל והמדות שמתגלים באותיות הדיבור ובאותיות הכתב והיינו הטעם שנקראו בשם אותיות דוקא מלשון אות וסימן כמ"ש כי אות היא כו'. (ויותר גראה שהאותיות הם עדות לשרשן ומקורן כמ"ש בד"ה לכן אמור לבנ"י, וגם כמ"ש בד"ה ויעש דוד שם ובד"ה מזוזה מימין ששורש האותיות מקדמות השכל ומבחי' כתר ע"כ האותיות הדיבור שבמלכות הם עדות וסימן לשרש האותיות שבכתר, ולכן מט"ט קושר כתרים לקונו מתפילותיהן של ישראל, והכח הזה זהו לפי שהאותיות הם רמיזות ואות לבחי' שבכתר שמשם שרשן כו'.

מ"ש שהאותיות הם לשון אות וסימן שהו"ע עדות י"ל כמו אותיות הדיבור הן אות ועדות שיש כ"ב אותיות קבועים כנפש כמ"ש באג"ה ד"ה ויעש דוד ובת"א בד"ה מזוזה מימין שאין המוצאות כלי המבטא דומין לכנור כו' שהקול בא מנימי הכנור כו' משא"כ האותיות אינן באות מחמת תנועת כלי המבטא כו', אלא אדרבה האותיות מניעות את הכלי המבטא כו' והאותיות מצד עצמן הם מושרשים בנפש עצמה יעו"ש ובלק"ת בד"ה אם בחקתי בהביאור, א"כ האותיות הם אות וראי' על שרשן דהיינו שהם מודים לנו שיש כ"ב אותיות קבועים בנפש עצמה והן למעלה משכל המושג ומובן ע"כ נקראו אותיות לשון אות. ועד"ו אותיות התורה הן אות ועדות לשרשן ומקורן. ועמ"ש עוד מענין אותיות בד"ה ועשית ציץ זהב גבי ופתחת עליו פתוחי חותם. אמנם כמו שהאותיות תושב"כ הן בחי' עדות לשרש האותיות, כמו"כ י"ל החכמה המלובשת בהאותיות הנק' גובלות חכ' שלמעלה תורה הוא בחי' עדות לעצם חכ' עילאה. והנה כי מציון תצא תורה, וציון הוא ג"כ לשון סימן ע"ד בצלמנו כדמותנו כמ"ש בת"א פ' מקץ בד"ה רני ושמחי בת ציון דרוש השני ובהביאור, ולכן מציון תצא תורה. ועיין מענין אותיות בזח"א פ' ויצא דקנ"ו סע"ב ע"פ לכן ישכב עמך הלילה הוא ישכב יש כ"ב, יש דא איהו עלמא עילאה להנחיל אוהבי יש, כ"ב נקודה עילאה דעאל כל כ"ב אתון רזא דכל אורייתא ודא הוא ישכב כו' ע"ש. ובמק"מ שם ודקנ"ו סע"ב. ועמ"ש מזה ע"פ הזהר ר"פ נח ע"פ אלה תולדות נח דנ"ט ע"ב גבי דעלמא אתקיים עליה, ובמד"ר בשה"ש ע"פ נגילה ונשמחה בך בכ"ב אותיות התורה. והנה כ"ב אותיות, ג' אותיות אמ"ש הם ג"ר כח"ב ז' כפולות הם ז"ת י"ב פשוטות הם י"ב ג"א או י"ב בקר דבריאה, נמצא כ"ב אותיות הם כלל ההמשכות

מהמאציל א"ס ב"ה. ועיין מענין אות במא"א א' נ"ב וז"ל אות נק' היסוד כו',
 ואותיות רברבין ביסוד בינה ואותיות בינונים ביסוד ז"א ואותיות קט'
 ביסוד דמ' עכ"ל וע' בפרד"ס. וגם כי תמונת האותיות הם רמיזות לענינים
 עליונים שבע"ס וכמ"ש הפרד"ס שער האותיות, ע"כ הם נקראי' אות ועדות.
 גם כמ"ש במ"א בענין הרשימו שנשאר אחר הצמצום שהוא בחי' אותיות
 רל"א שערים והוא בחי' רמיזא לבחי' אוא"ס שהי' מלובש במקום החלל
 וחזר ונתעלם במקומו ונשאר רק רשימו מהאור, שעכ"ז בחי' רשימו זו הוא
 כמו רמיזא עד"מ להאור שנתעלם מאחר שהוא עכ"פ רשימו מהאור, ואפ"ל
 ג"כ שרשימו זו הוא בחי' התורה שנק' עוטה אור כשלמה, עכ"ה) והנה אותיות
 הדיבור הם נמשכים מהבל הלב, (עיין בה"ז פ' חיי שרה) וה"ג המחלקות
 ההבל, וז"ש והאלקים יענגו בקול והוא קול דתורה שנתנה בבחי' התחלקות
 אותיות, וכמ"ש והאלקים יענגו בקול, פי' בקול הן ה' קולות דה"ג המחלקות
 ההבל והיינו מה שארז"ל שהתורה נתנה בה' קולות כו' (כן פי' מהרש"א
 בח"א פ"ק דברכות כו') וגם יש בה מבחי' ה"ח, ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה
 ביאור בחקתי בענין ונתתי גשמכם) וזהו הטעם שנק' האותיות דהתורה
 בשם עדות וכמ"ש בעדותיך ששתי כו', לפי שהם עדות על בחי' אור
 החכמה עצמה הצפונה שלמעלה מבחי' התגלות, והיינו בחי' ה"ח ששרשם
 מיסוד אבא שלמעלה מבחי' ההתחלקות עדיין, אך בחי' ה"ג דמנצפ"ך שמבחי'
 אור אימא הן המחלקות כנ"ל. וזהו פי' עדות ואין עדות פחותה משנים שהן
 עדות ממש, וכשארין לריבוי ההתחלקות מתחלקים לס' ריבוא ויותר כנ"ל,
 והן ס' מסכתות כמ"ש ששים המה מלכות ועלמות אין מספר ונק' גימין
 ושערות, ושורש ההתחלקות בא מן הדעת כנ"ל ועיין בהרמ"ז ר"פ קרח
 ע"פ הנחמדים מזהב, וזהו פי' בדרך עדותיך ששתי כעל כל הון, כי הנה
 ענין הון מבואר בתו"א פ' נח ע"פ מים רבים בענין אם יתן איש את כל
 הון ביתו שהוא בחי' געה"ע והת' שנק' הון יקר ונעים הנמשך מבחי' ונהר
 היוצא מעדן מבחי' הדעת וכמ"ש ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים,
 והנה יקר גימטרי' ש"י שהוא בחי' קנה חכמה קנה בינה, ב"פ קנה גימטריא
 ש"י וכמ"ש מזה בביאור ע"פ מנורת זהב, והון הוא ג"כ לשון ריבוי עצום
 שיש ריבוי מדרגות אין קץ בבחי' הון יקר הנ"ל, והנה בחי' הריבוי הנ"ל
 נמשך מבחי' הדעת, פי' כי מחמת שבחי' קוצי דשערי מכה באחורי הדעת
 כנ"ל מתחלק הוא לב' מוחין חו"ג, והם ה"ח וה"ג ומהם מתחלק עוד לריבוי
 רבבות מדרגות כנ"ל, וזהו ובדעת חדרים ימלאו שהם ל"ב חדרים שבמוח
 ונק' ל"ב שבילין דמתפתחין כו' כידוע, ומהם מסתעפים עוד ריבוי רבבות
 מדרגות עד שנק' הון יקר ונעים כו', ונמצא בחי' הריבוי העצום הנק' הון
 תלוי בבחי' ההתחלקות של דעת לה"ח וה"ג, אבל קודם התחלקותו הנה
 הדעת כולל ה"ח וה"ג הללו, והיינו בבחי' אור אבא עדיין שלמעלה מבחי'
 העדות שמסתעף מן הדעת בהתחלקות, והיינו בחי' משה שנאמר בו ויקהל
 כל עדת שמקבץ כל העדות המסתעפים ונכללים בו כולם כאחד להיותו בחי'
 כח מה בחי' עצמות החכמה, וכמ"ש בו מן המים משיתיהו כידוע, וזהו פי'

בדרך עדותיך, דרך היינו בחי' הארת אור אבא שנק' דרך שהוא מתחבר בדעת כו', ודוד המלך ע"ה אמר כאשר בדרך הזה דאור החכמה השיג והביט, הרי השיג והביט במקור הראשון הכולל כל ההסתעפות הפרטי' המתחלקים מן הדעת הנק' הון כנ"ל. ולזה אמר בדרך עדותיך כלומר בדרך הכולל כל עדותיך שמסתעף מן הדעת ששתי כעל כל הון, פי' כעל כל הון יקר ונעים הנ"ל המסתעף מן הדעת וכמ"ש ובדעת חדרים כו' וכנ"ל לפי שכולל הכל, וכאלו השיג בכל פרטי הריבוי העצום, ועמ"ש בד"ה מים רבים הנ"ל בפי' אם יתן איש את כל הון ביתו הנ"ל באהבה כוז יבוזו לו לפי שהמצות מגיעות למעלה מבחי' הון יקר הנ"ל, כי המצות הן תר"ך עמודי אור תר"ך הוא ב"פ ש"י כו', ועיקר זח"ג פ' מצורע דנ"ד סע"ב, ולכן בדרך עדותיך ששתי כעל כל הון, ועמ"ש בד"ה מנורת זהב כו' בפי' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל. והנה בענין שהחכמה כולל כא' כל ההתחלקות הנמשך מהדעת יובן ממ"ש בלק"ת פ' ואתחנן בביאור ע"פ ואתחנן ספ"א בענין בחי' ראייה, וה' עליהם יראה שבחי' זו כולל ברגע א' מה שבהשגה יצטרך לזה זמן רב יעו"ש, ובפ' צו בד"ה והניף ידו על הנהר ספ"ב בפי' אראנו גפלאות ושוהו"ע עדן שלמעלה מבחי' ונהר יוצא, וזהו שהתורה נק' עדותיך בב' אופני' הא' בבחי' אותיות התורה כנ"ל, והב' מצד בחי' הדעת, אלא שהאותיות הוא הנק' עדה כנ"ל בפי' עדה המצבה כו', והדעת הוא בחי' ז"א שהוא אורייתא דנפקת מחכמה כו' כידוע, וז"ש ויקם עדות ביעקב כו', וע"י לימוד התורה מעורר בקול ודיבור בחי' מקור הראשון דאבא יסד ברתא כנ"ל, וה"ז כמו עד"מ השלהבת הקשורה בגחלת שהיא שם בהעלם, וע"י הנפוח מוציאין אותה מן ההעלם שבהיותה עדיין בהעלם לא הי' בה גוונין כלל. אלא בהיותה באה בגילוי גראית בגוונין ירוק וחיזור כו', וכך נאמר הלא דברי כאש כו', אבל בבחי' מקור החכמה שבהעלם אין שם גוונין שהם בחי' המדות כשר פסול כו'. וזהו שאמרו רז"ל דנובלות חכמה שלמעלה תורה, פי' לגבי בחי' מקור הראשון דחכמה שבהעלם נק' אותיות התורה הבא בבחי' התחלקות הדעת גקול ודיבור כנ"ל, רק בשם נובלות וחיצוניות בלבד כנ"ל בפי' דרך עדותיך כו'.

קיצור. ענין שהתורה נק' דרך עדותיך עד"מ האותיות הם בחי' עדות לגבי עצם השכל, וגם נמשכים מה"ח וה"ג המפרידות ההבל, והחכ' עצמה היא למעלה מהאותיות, וזהו בדרך עדותיך ששתי כעל כל הון בחי' ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים, וזהו נובלות חכ' שלמעלה בחי' האותיות שהן בחי' אותיות ונקראי' שערות כמ"ש בד"ה תורה צוה, וע"י הלמוד בתורה, בקול ודיבור מעורר מקור הראשון שבתורה, וכענין כשלהבת הקשורה בגחלת שע"י הנפוח ממשיך השלהבת ממקורה והיא החכמה הכוללת כל התחלקות האותיות.

(ד) **והנה** עד"ו יתפרש ג"כ מה שאמרו רז"ל דנובלות בינה שלמעלה שכינה דהנה כל ישראל בני מלכים הם (עמ"ש מזה בד"ה והי' מספר

בני פ"א ומ"ש בד"ה קול דודי בשה"ש בפי מלך מלכי המלכים ומ"ש מזה ג"כ בד"ה מצה זו, ומשם י"ל כי מלכים הם זו"ג דאצי, וזהו כל ישראל בני מלכים הם שנמשכו מיחוד זו"ג דאצי) שנמשכו מבחי' מל' דאצי הנק' שכינה (עיין מזה בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה השני) והוא מקור לכללות נשמות ישראל (ועמ"ש בפי' כנסת ישראל בתו"א פ' תצוה בד"ה זכור דעמלק) וע"כ אין המלאכים אומרים שירה עד שיאמרו ישראל תחילה (עיין בת"א פ' תשא בד"ה שמאלו תחת לדאשי, פי' שמלאכים ממתנינים לומר קדוש עד שיאמרו ישראל למטה, ועמ"ש מזה בד"ה ואלה המשפטים ובד"ה שניך בעדר) והיינו לפי שהמלאכים מקבלים רק מבחי' ו"ק דבריאה ונק' מרכבה דבריאה פני אר"י פני שור כו', או י"ב בקר והים עליהם מלמעלה שהוא בחי' מלכות כמ"ש כל הנחלים הולכים אל הים (ועמ"ש מזה בד"ה מי מנה עפר יעקב) אבל האבות שהן המרכבה כידוע הרי הן בחי' מרכבה דו"א דאצילות (עיין בת"א פ' יתרו בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה, ומ"ש בד"ה ועשו להם ציצית בהביאור, ועיין בזהר פ' אמור דצ"ט בענין התקיעות תר"ת שהם כנגד האבות) ונק' אבהן עילאין כמ"ש בזהר אברהם הי' מרכבה לבחי' חסד דו"א, ונק' שם בחי' אברהם סבא ויצחק הי' מרכבה לבחי' גבורה דו"א כו', וגם כנס"י בני בניהם אבות ס"י לבנים שכאשר מעורר כל אחד ואחד מישראל באהבה הרי באתעדל"ת זאת מעורר אתעדל"ע דאברהם סבא בבחי' חסד דו"א כו', וכן ער"ו במדות היראה כו' (ועמ"ש בד"ה וארא אל אברהם בענין אין קורין אבות אלא לשלשה שבכ"א מישראל יש מבחי' האבות, ועיין בד"ה חמשה קנינים קנה הקב"ה איך ע"י התעוררות הגשמה למטה מעורר בשרשה בכל העולמות עשי' יצירה בריאה אצילות כו', והיינו עד שרשם במרכבתא עילאה ששם בחי' האבות, והנה אמרו דישראל עלו במחשבה פי' בבחי' בינה שנק' חשב מה דחכמה נק' כח מ"ה ובינה נק' חשב מ"ה והיינו מחשבה, (עיין בת"א בד"ה ובבואה לפני המלך בענין אמר עם הספר) והיא נק' אם הבנים דו"ק דו"א (וזהו ענין לאה שילדה ששה בנים, ועיין מזה בזהר פ' ויצא דקנ"ח ע"א ודקנ"ג ע"ב ודקנ"ד סע"א וע"ב ובת"א פ' ויצא בד"ה וללבן שתי בנות) והיינו מחשבה והיא נקראת אם הבנים דו"ק דו"א כידוע, והיינו מה שכתוב באבות ואקח את אביכם מעבר הנהר כו' דהיינו מבחינת בינה דאצילות שנקרא גהר, וכמו שכתוב ונהר יוצא מעדן, וכמ"ש בזהר פ' אמור דצ"ט ע"פ בעבר הנהר ישבו אבותיכם (ועמ"ש מזה בד"ה אם בחקתי תלכו, ומש"ע מענין פי' עלו במחשבה בביאור השני ע"פ יונתי בחגוי הסלע, ועמ"ש הרמ"ז ס"פ קרח דבינה עילאה היא נכללת ביו"ד של שם דהיינו שהוא ו"ד דמילוי יו"ד, ונודע דיו"ד של שם זהו אצי' שבאצילות כמ"ש מזה בביאור ע"פ ויצוום אל בני) נמצא גובלות בינה של מעלה זאת הנק' מחשבה הוא שכינה שהוא מקור לכללות נש"י, כי מה שהשכינה מאירה בעולמות ובמלאכים הוא רק בחי' נובלות דבינה דאצי' בלבד (כי השכינה היא בחי' דבר ה' בחי' דיבור ועלמא דאתגליא, וזהו"ע ה' קטנה רחל הנק' עלמא דאתגליא ונק' שמיטה שנאמר וזה דבר השמיטה, ובהדיבור אין מאיר

עצם המחשבה עילאה הנק' בינה עילאה הקשורה בעצם השכל בבחי' תרין ריעין כו' נקוד' בהיכלא כו' אשר עצמיות המחשבה הוא יובלא שלמעלה מבחי' שמיטה ונקראת עלמא דאתכסי' רק נובלות של המחשבה ה' עילאה הוא מאיר בהדיבור, וזהו נובלות בינה שלמעלה היא ה' עילאה שכינה הנק' ה' תתאה כו'. ועד"ז מ"ש בע"ח ענין עקבי לאה שנכנסים תוך ראש רחל, והיינו כי ה' גדולה לאה כו', ועיין מזה בביאור ע"פ וישב יעקב בענין ב"פ הארץ). והנה ע"י אעתדל"ת שמעורר אתעדל"ע בבינה דאצי' נמשך האור בהמדות דז"א שנק' אבהן עילאין כנ"ל, ומשם מאיר האור בבחי' מל' שנק' שכינה ומבחי' מלכות מאיר בעולמות ומלאכים הנק' מרכבה דבריאה כנ"ל, והרי המלאכים מקבלים רק בחי' האחוריים והחיצוניות של האור הנמשך ע"י ישראל באתעדל"ת מטעם שעלו במחשבה דבינה ונובלות בינה שלמעלה שכינה כו', ולכן אין אומרים שירה עד שיאמרו ישראל תחלה וימשיכו להם ג"כ האור כנ"ל. וזהו הטעם שנאמר באברהם והוא עומד עליהם להיותו למעלה מהם כי ה' מרכבה לבחי' חסד דז"א הנק' אברהם סבא כנ"ל (ועמ"ש בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה שהם ע"י העלאתם ממשיכים בחו"ב מבחי' הכתר שלמעלה מחו"ב כו' ועיין בד"ה האוינו השמים דרוש השני בענין לך אמר לבי בקשו פני, והיינו כי ז"א בעתיקא אחיד ותליא, ועיין מזה בביאור ע"פ שימני כחותם בענין רצועות דתליין על ליבא. ונמצא מובן שע"י שירה של ישראל ממשיכים מבחי' כתר שהיא מל' דא"ס כו', והארה זו נמשך במלכות מקור דבי"ע, וזהו כעיר שחבורה לה יחדיו כנזכר בד"ה אלה פקודי בענין פקודי המשכן משכן העדות, ועיין מענין שכ"ת ושכ"ע שהם ב' בחי' כלה בד"ה שיר השירים ושע"ז נמשך ב' המשכות ב' בחי' חתן כו', ולכן המלאכים ממתנינים לומר שירה עד שיאמרו ישראל, ועיין עוד מענין בינה בד"ה לך לך, ובד"ה בשופר גדול, ובזח"ב ר"פ יתרו דס"ט ע"ב אית מלך לעילא כו'). והנה ב' בחי' הנ"ל דבינה ושכינה נק' ג"כ ודר וסוחרת כמ"ש בספר הבהיר הובא בהשמטות בזח"א סי' ל"ג, והאריך מזה בפרדס שער הכיגונים פ"ד, ובעה"כ ערך דר וערך סוחרת, וזהו לדור ודור המליכו.

קיצור. ענין פי' נובלות בינה שלמעלה שכינה. שכינה בחי' מלכות ודיבור ומשם הנשמה שבגוף, בני מלכים הם זו"ג והמלאכים מרכבת השכינה ו"ק דבריאה, שני עשר בקר והים עליהם מלמעלה, אך האבות מרכבתא עילאה חג"ת דז"א, והיינו לבחי' שכינתא עילאה בינה מחשבה ויובלא, ה' גדולה בעבר הנהר ישבו אבותיכם, ובכל א' מושרש שורש האבות, ע"כ אין המלאכים אומרים שירה עד שיאמרו ישראל שעלו במחשבה, וע"י שירה שלהם ממשיכים מבחי' ע"ק בחו"ב, ומאיר ג"כ בשכינתא תתאה הנק' נובלות בינה שלמעלה, כעיר שחבורה לה יחדיו, עיין זהר וישב דקפ"ג סע"ב, ועיין בת"א פ' כי תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי גבי ובכל מאדך.

ה) וזהו ויקהל משה כל עדת בני ישראל כו'. דהנה כל הנ"ל בפירוש עדות ושאינן עדה פחותה מיו"ד כו'. הכל הוא מלמטה למעלה בבחי' עליות העולמות מחוץ לפרוכת כו'. אבל הנה הלוחות שהי' עומדים בקדש הקדשים מבית לפרוכת וכמ"ש והבדילה הפרוכת כו' וכנ"ל הוא בחי' משה כו'. ולהבין ביאור הדברים הנה יש להקדים שורש ענין ההפרש בין ק"ש לשמו"ע דהנה גם מי שתורתו אומנתו חייב בק"ש וברכותיה ואינו פטור אלא מן התפלה (ועיין מזה בסידור שער הק"ש להבין ההפרש בין ק"ש לתפלה ושם פי' משום שק"ש הוא יחוד או"א, ועמ"ש מענין יחוד או"א שם סד"ה איתא בספרי כו' ובכל קראנו אליו כו' ובלק"ת פי' אמור בהביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני"י) והטעם הוא לפי שמבואר בפע"ח דמק"ש עד תהלות לאל עליון גואלם הוא בחי' עליות המלכות ומהילות לאל עליון ואילך הוא בחי' ירידת ז"א לקראתה, וכמ"ש בזהר דמלכא אתי לקבלה כו'. וביאור הענין הוא הוא כידוע בכוננות הברכות דשמו"ע באמרו ברוך אתה דפי' ברוך היינו בחי' המשכת אור אבא לאתה את ה' שהוא בחי' המלכות כנודע, ואח"כ זוקף בשם שהוא עלית המלכות (עיין ההפרש בין כורע בברוך לזוקף בשם בסידור שער ר"ה סד"ה אד' שפתי תפתח), וא"כ נמצא שבתפלה דש"ע הוא בחי' המשכת אור אבא אבל קודם שמו"ע הוא רק בחי' עליית המלכות מחוץ לפרוכת הנק' פרסא כנ"ל (ועיין בלק"ת בהביאור ע"פ ואהי' אצלו אמון בענין ממושבותיכם תביאו ע"ש ספ"ג וש"נ) והו"ע ק"ש וברכותיה עד תהלות לאל עליון, שהכל חייבים אפי' מי שתורתו אומנתו, כי פי' תורתו אומנתו שהוא כדמיון כלי אומנות כידוע היינו בחי' המשכת אור ושפע מחכמה שבתו' למלכות, ולכך הוא פטור מן התפלה שגם ברכות שמ"ע הוא ג"כ רק בחי' המשכות מאור אבא כנ"ל, אבל בק"ש שהוא בחי' עליות המלכות גם מי שתורתו אומנתו צריך להעלות מ"ן במס"נ בואהבת כו', אך בבחי' המשכת אור אבא פטור כי הוא ממשיך בתורתו כו', והו' שעד תהלות לאל עליון כו' הוא בחי' העלאת ומתהלות ואילך מלכא שהוא בחי' אור אבא אתי לקבלה בבחי' המשכה שהוא שורש ענין התפלה וגם זהו שורש ענין התורה כי התורה וברכות שמו"ע שורש אחד להם אלא שהתפלה נמשך רק בחיצוניות ולכך נק' חיי שעה כמ"ש במ"א וד"ל.

וזהו ויקהל משה עדת. משה הוא בחי' יסוד אבא שהוא בחי' החכ' שבתורה כנ"ל, והוא כולל כל ה"ג וה"ח שמחלק מן הדעת כנ"ל בפ"י בדרך עדותיך כו' והיינו ענין לימוד התורה מתניתין מלכתא כענין שאמר להרבי"י אני המשנה המדברת כו' וכידוע ועמ"ש לעיל סעי' ב' בפ"י ויקהל משה כו'. ועוד י"ל דהנה אע"פ שישראל עלו במחשבה היינו מצד שורש נשמתן והו"ע מזלי' כו', ונוזלים מן לבנון שהם חו"ב, אבל מצד ירידת נשמתן בגוף הרי ירדו למטה מן המלאכים, וכמ"ש בד"ה ואלה המשפטים ובד"ה חנוכת הבית דרוש הראשון ובד"ה שניך כעדר, וכדי להמשיך בהן משרשן שעלו במחשבה זהו ע"י התורה שעם היות כי גובלות חש"מ תורה כמו שגובלות בינה

שלמעלה שכינה עכ"ז הרי התורה קשורה ומיוחדת במקורה ושורשה ולא כמו הנשמה שהגוף מסתיר ומכסה כו' ולכן ע"י עסק התורה שהוא החכמה המיוחדת עם בינה שלמעלה מאיר בהנשמה ג"כ משרשה ומקורה שעלה במחשבה וכמ"ש מזה ע"פ יונתי בחגוי הסלע, וזהו ויקהל משה את כל עדת בני ישראל.

וזהו אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אותם ששת ימים תעשה מלאכה כו' דהנה כמו שנת' בפ"י ויקהל משה שהוא כח מ"ה שכולל כל פרטי ההתחלקות של הדעת כו', ואמנם זהו הכלל בבחי' הפנימי דז"א, וכמו"כ הו"ע ימות החול לגבי יום השבת אלא שהוא בבחי' חיצונית דז"א בלבד כנ"ל. ויובן דבר זה בהקדים תחילה מ"ש לעשות אותם דלעשות זה היינו לתקן כו' כמו ועשתה את צפרניה כו' וכמ"ש במדרש ע"פ אשר ברא אלקים לעשות לתקן כמשל בישול התורמסין שצריכים תיקון כו'. כי הנה אלה גימ' ל"ט שהן ל"ט מלאכות כדרשת רז"ל בפ"י אלה הדברים כנודע, והו"ע הבירורים כל וי"מ המעשה בל"ט מלאכות חורש וזרע כו' שהוא כדמיון הבישול של התורמסין שמהפכין המר שבו למתוק, כך הבירורים דימות החול מהפכין מרירו למיתקא מרפ"ח ניצוצי' כו' וכידוע וזהו פ"י לעשות אותם לתקן כו', וכן פ"י אשר ברא אלקים לעשות כו'. והנה כתיב ששת ימים תעשה מלאכה דהיינו לברר ולהפך מרירו למיתקא בל"ט מלאכות ואח"כ ביום השביעי תשבות כו', פ"י ביום השביעי תשבות היינו עד"מ העושה מלאכה שמתפשט כמו בה וכשנח מן המלאכה חוזר רוחו אליו, והרי אותו הכח שנתפשט הוא החוזר כשנח מבחי' התפשטותו. והנה עד"מ כשהאדם כותב אותיות ומתפשט בה כח הפעולה מאצבעותיו, הרי ודאי שבנוחו מן הכתיבה שחוזר האור והחיות אל עצמותו. ואמנם הנה אנו רואים שבכתיבה זאת מלובשת בה אור השכל ג"כ וטרוד באותה הכתיבה מאד ודאי שבנוחו ממלאכת הכתיבה ינוח גם דעתו ושכלו אשר הי' מלובש באותיות כתיבתו בשעה שהי' כותב. ועד"ז יובן גם באותיות הדיבור שגם שהאותיות המה בחי' דומם אבל השכל הנאמר ומתגלה באותיות הדיבור הרי הוא כח רחני ממהות שכל כו' וכשנח מדיבורו ודאי נח גם אור השכל שמלובש הי' בדיבור כו' כנ"ל באותיות הכתב, וכיוצא בכל זה יובן למשכיל למעלה שזהו בחי' שבת דמעלי שבתא שהוא עליות בחי' מל' דאצי' שנק' דיבור העליון, וגם אשר הי' מלובש בה מבחי' אור החכמה ונק' חכמה שבדיבור כו', והיינו עליות כל היו"ד המאמרות הי' אור הי' רקיע כו' ששבות מדיבורו עד"מ וחוזרים למקורם וחוזר גם בחי' החכ' המלובש ב' המאמרות כו' כמשל הנ"ל באותיות הכתב ואותיות הדיבור וד"ל.

אך הנה ביום השבת אומרים מזמור שיר ליום השבת. שיום השבת עצמו הוא שעולה והיינו שגם בחי' חכמה שהי' מלובש ונתעלה גם הוא עולה עוד הפעם, והוא שעולה בעצמות המאציל שממנו נחשב מקור החכמה וכמ"ש והחכ' מאין תמצא והוא בחי' הכתר שנק' אין וזהו הנק' סעודתא דעתיקא כו' וכמ"ש במ"א, משא"כ במעלי שבתא שאין ההעלאה דחכ' רק מבחי' הדיבור

בלבד וד"ל. וזהו הטעם שאומרים בליל שבת ויכולו כו' ואתה קדשת כו'.
 וביום השבת אומרים ישמח משה במתנת חלקו כו'. דהנה ביום השבת שהוא
 בחי' עליית החכ' בכתר כנ"ל אזי אומרים ישמח משה שהוא בחי' יסוד אבא
 במתנת חלקו דהיינו במה שניתן לו הארת הכתר שנק' מתנת חלקו. או
 יתפרש באופן אחר דמתנת חלקו הוא השבת שנתנה לו במתנה מלמטה
 למעלה והוא שבת דמעלי שבתא הנק' שבת תתאה שהוא עליות החכמה
 שמלובש בדיבור כנ"ל, והכל ענין א' משום דנעוץ סופן בתחילתן המלי'
 בכתר, ושניהם נקראי' מתנת חלקו כו' וד"ל. אבל בליל שבת שהוא עליית
 המלי' בלבד כנ"ל אומרים ויכולו כו' שהוא כליון של התפשטות אור הנמשך
 בדיבור שיוכלל למעלה בעצמותו שהוא בבחי' אור חוזר אל העצמות כמשל
 הנ"ל. וזהו הטעם שאומרים בליל שבת ב' פעמים ויכולו א' בתפלה וא'
 בקידוש כדי שיהי' ב' עדים א' בעמידה בתפלה וא' בקידוש, כי המלכות
 בעלייתה נק' עד כמ"ש עדה המצבה וכנ"ל באריכות וצריך ב' עדים בכל
 עדות שאין עדות פחותה משנים כידוע וד"ל. ועם כל הנ"ל יובן שכמו
 שבחי' משה הוא הכולל בהמשכ' כל בחי' התחלקות הפרטיות כו', כך בחי'
 יום השבת שהוא בחי' הארת הכתר דחכ' כנ"ל כולל כל מה שנתעלה מששת
 ימי המעשה כנ"ל, והיינו מה שא' ויקהל משה כל עדת כו' אלה הדברים
 כו' שהן ל"ט מלאכות אשר צוה ה' לעשות אותם לתקן כנ"ל ששת ימים
 תעשה מלאכה וביום השביעי תשבית כו', שזהו ממש כענין ויקהל משה כל
 עדת כו'. וגם בכל זה יובן דהגם שאלה הדברים אשר צוה משמע מצות עשה,
 ושבת הוא רק מניעת המעשה, מ"מ שייך לומר בה אשר צוה ה' לעשות
 כו', דלעשות זה הוא בחי' התיקון ועיקר התיקון הוא בשבת כשהחכ' עולה
 עד הכתר כנ"ל וכמ"ש במ"א באריכות. וגם בזה יתורץ דלמה לא אמר רק
 מצות שבת ומתחלה אמר אלה הדברים לשון רבים כי כולם נכללו במצות
 השבת כי כל המצות הן באים בבחי' הבירורים כמ"ש לעבדה כו' ושבת כוללת
 כולם מטעם הנ"ל וד"ל.

ובכל זה יובן מה שארו"ל הקורא בתורה דאפילו אדם אחד שקורא שכינה
 שורה עמו ובתפלה בעינין עשרה דוקא משום דהתפלה הוא בא
 אחרי בחי' ההעלאה שאין עדה פחותה מיו"ד מטעם הנ"ל בפ"י עדה המצבה,
 אבל בתורה ששרשה מאור אבא שלמעלה מבחי' התחלקות הדעת בה"ח וה"ג
 כנ"ל ע"כ די גם באחד שיושב וקורא דאורייתא מחכ' עילאה נפקת כידוע
 וע"כ גם באחד שיושב ושונה שכינה שורה עמו מיד ובתפלה בעינין עדה
 שאינה פחותה מיו"ד כו' וד"ל.

וגם בכל זה מובן מה שבישראל נאמר ואתם עדי עד יו"ד ובמצבה נאמר
 עדה עד ה', כי בעלות בחי' הדיבור בחכמה עצמה נק' עד יו"ד, וכמו
 ביום השבת או בתורה שאו נק' ישראל עדי, אבל בהיותם מעלים מ"ן מלמטה
 כמו בתפלה וכיוצא נק' עדה בה' מטעם המבואר למעלה בעינין מחוץ לפרוכת

העדות שהוא ההעלאה מלמטה למעלה דוקא שאז נק' עדה מצד התחלקות ה"ג וה"ח כו' וד"ל.

אפ"ל המכוון מכללות הדרוש ויקהל משה את כל עדת בני ישראל שיגיעו לבחי' אתם עדי נאום ה' בישעי' מ"ג יו"ד, וכן זאתם עדי ואני אל שם פסוק י"ב וכן בסי' מ"ד ח', ובמד"ר ס"פ ויקרא פרשה * ע"פ והוא עד או ראה אתה הראת לדעת, והמכוון כי משה ממשיך הדעת בכנס"י שלכן נק' רעי' מהימנא שמפרנס את האמונה, ועיין מענין זה בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה וידעת היום דרוש הראשון וע"י המשכת הדעת שיהי' בבחי' וידעת היום כו' נעשה עד ממש ע"ד אתם עדי, ואיך הוא המשכת הדעת י"ל כמ"ש הרמב"ן בס' המצות הביאו הרא"ה בס' החינוך מצוה תל"ד בפ"י ולדבקה בו למוד דברי אגדה שמתוך כך אתה מכיר את מי שאמר והי' העולם כ"כ בספרי וזהו והוא עד או ראה או ידע אם לא יגיד כלומר אם לא ילמוד דברי אגדה וכמ"ש ופי' יגיד תהליך, וכמשארו"ל ע"פ והמן כורע גד הוא שהוא דברי אגדה, ואפ"ל שע"ז יבוא לבחי' ויקהל שזהו"ע ואגודתו על ארץ יסדה, ואגדה שייך לבחי' ואגודתו כו', ולכן ויקהל משה י"ל ג"כ ע"י דברי אגדה ע"ז ואגודתו כו', שזהו בחי' ויקהל כו', וזהו"ע התפלה שמעידי' על מע"ב בפסוד"ז ועל קי"ס בשירת הים, ואח"כ מספרים מענין המלאכים איך שמקדישים וממליכים כו' וק"ש שמע ישראל, ע' רבתי דשמע ד' דאחד ר"ת עד, ולכן ארו"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מעיד עדות שקר בעצמו, והטעם כי אתם עדי כי שרשם ממוח הדעת, משא"כ גפ"ש בלא דעת לא טוב, עמ"ש בד"ה ויקחו אליך פרה אי' במשניות.

והנה ע"ז יוכלו לעשות את השבת כי שבת הוא גובלות העוה"ב שהעוה"ב הוא תענוג עליון שאין בו לא אכילה ולא שתיה, עיין מזה בת"א פ' יתרו סד"ה ענין האבות הן הן המרכבה בפ"י זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו, ושבת נק' גובלות מבחי' זו, ועיין סד"ה והי' מדי חודש בחדשו בפ"י ומדי שבת בשבתו, לכן נש"י ע"י שהם אתם עדי ממשיכים תוספת אור בקדושת השבת.

ואחר מצות שבת אמר להם ענין המשכן היריעות והארון שהם בחי' מצות ותורה כמ"ש בת"א בד"ה ויקהל משה, היינו שע"ז יוכלו להמשיך האור בתומ"צ כי הנה כתיב ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל, ויש פ"י כי עדות רק הארה ותורה זהו עצמיות כמ"ש בלק"ת בד"ה תורה צוה לנו משה, ומבואר לעיל הפ"י שהתורה נק' עדות כי גובלות חכמה שלמעלה תורה, אמנם נש"י ע"י התפלה וע"י שבת ממשיכים תוספת אור בהתורה עד שנק' תורה, כמ"ש לעשות את דברי התורה וע' מזה ג"כ בתו"א בתחילתו בד"ה השמים כסאי כו', ועמ"ש בד"ה וכל בניך לימודי ה' בענין על שלא

ברכו בתורה וסד"ה ביום השמיני עצרת כנישין תהא בפירוש שמחת תורה שהתורה עצמה היא שמחה ע"י התלבשות אוא"ס ב"ה ע"ד עוטה אור כשלמה כו' וכמ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש השני בפ"י כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו כל הנקרא בשמי קאי על נש"י שע"י רעו"ד ממשיכים תוספת אור ומתלבש בהתורה הנק' כבוד, וזהו ולכבודי בראתיו כו' וכן בהמצות עיין בד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת בענין אקב"ו קדשנו במצותיך כו'.

ויקהל משה את כל עדת בני וגו'. הקשה האלשיך וז"ל למה היתה הקהילה הזאת פה מבשאר מצות ה' אשר דיבר משה אל בני. והנה ארו"ל במדרש אבכיר הובא בילקוט שהוא ע"ד אזהרת שבת ללמד את בני להקהיל קהילות בכל שבת וליכנס בבהמ"ד ללמד ולהורות לישראל ד"ת כו' אך עדיין יקשה למה עשה כן במה שמצות שבת נאמרה באגב ולא במקום שכל עיקר הפרשה עליה, ועוד דאמרו אלה הדברים כו' משמע שבא להזכיר כל הדברים שבמעשה מלאכת המשכן ומפסיק בענין שבת וחוזר אל מלאכת המשכן כו' ועוד אמרו ששת ימים תעשה * מלאכה דמשמע ממילא והו"ל תעשה מלאכה ובמכילתא תירצו ע"ז וז"ל ששת ימים תעשה מלאכה וכתוב א' אומר ששת ימים תעבוד בזמן שישראל עושין רש"מ מלאכתן נעשית ע"י אחרים ור"ל שזהו תעשה ממילא וכשאינן עושי רש"מ מלאכתן נעשית ע"י עצמן, וצ"ל איך משמע שכאן מיירי שעושין רש"מ. עוד צ"ל אמרו וביום השביעי יהי לכם קדש שבת שבתון לה' מה הזכיר כאן שבת שבתון ומ"מ לא נו' לכם כ"א לה'. והנה בלק"ת איתא וז"ל ויקהל משה לפי שמשה היה מבחי' יסו"א ולכן דור המדבר הי' אותו בחי' עצמו ולפי שעשו העגל הוצרך משה לקהילם ולאספן אליו לחזור לשרשן כו', וז"ש את כל עדת שהיה מסוד הדעת עכ"ל. וע' מענין ויקהל משה בוח"ב קצ"ה א' קצ"ז ב' ר"ג א' רל"ז ב'. והנה בדף קצ"ה א' איתא ר"א פתח הקהל את העם האנשים והנשים והטף מה להלן כללא דכולהו ישראל אופי הכא כללא דכולהו ישראל ומאן אינון שיתין ריבוא וכ' הרמ"ז וז"ל הוקשה לו יתור ויקהל משא"כ בכל התורה כו' ומתרג' שבא להורות על שרש ישראל כללא דכולהו שהוא בהיותם כולם מיוחדים כמו שהם במקורם שהוא בדעת זעיר בסוד ו"ק שבו כדבסמוך וכן הקהל את העם שיכוין להמשיך עליהם כח יחודם שבדעת וז"ש כללא דכולהו כי שם הם נכללים ומיוחדים בסוד ו' קצוות שבדעת זעיר ומ"ש ומאן אינון שיתין ריבוא לרמוז שבדעת זעיר נקבצים אורות כל הדיעות עליונים עד דעת אריך שבו הרבבות כנודע ובו הוא המקום

הא' עכ"ל. ולפי"ז זהו דוגמת מ"ש בפע"ח שער הלולב פ"ג כי כוונת הנענועים הוא להמשיך הארה מן הדעת דו"א על החסדים המתפשטים בו"א כו' כדי להאיר אח"כ לכנס"י וע"ש בד' הר"ר יוסף מערבי שהארה זו מבחי' יח"ג של ז"א כו' ע"ש ובסידור בד"ה להבין ענין הלולב ומיני' נת' מהו פי' המשכת הדעת וע' בת"א בד"ה ואה"מ ובביאור דמ"ר והכלל שהדעת הוא המשכת פנימי' והקליפה אין להם מוח הדעת רק ב' בחי' חו"ב כי הדעת הוא בחי' הכרה וביטול היש לאין כו' ולכן הדעת עולה עד כתר ובחי' זו אינה בקליפות שהם יש כו' ע"ש. אך שהלולב זהו המשכת הדעת מלמעלמ"ט, אבל כאן בפ' ויקהל משה היינו להעלות המדות לשרשן שהוא הדעת מלמטה למעלה והוא כענין קידוש מי חטאת או כמשנ"ת בד"ה אלה מסעי בענין מ"ב מסעות שהם ג"כ בחי' העלאה ע"י שם מ"ב ולכן הם מ"ב ובספה"ע שהוא המשכה הם מ"ט וענין ההעלאה היינו כמו שהמדות הם כלולים בהשכל והדעת בחי' תבונה אותיות בן זבת א"נ בינה בן י"ה ואז הם בלתי מורגשים ליש ודבר ועד"ז יתפרש ענין ויקהל משה. אמנם עוד פי' הרמ"ז שם בד"ה ר"א פתח וז"ל ואח"כ כשנמחל להם עונם ביוהכ"פ וחזרו או"א לתוך זו"ג ואז ויקהל משה שהוא מיסודות או"א שחזרו ליכנס בתוך זו"ג וז"ש ויקהל משה כלומר ישראל שהם בני זו"ג היו נפוצים ופרודים משרשם או"א ועתה הקהילם אליו יחד לשרשו העליון שהוא או"א דלא מתפרשין לעלמין עכ"ל. לפי"ז י"ל ענין ויקהל משה הוא ג"כ המשכה מלמעלמ"ט וכמו המשכת הדעת שע"י הלולב כו'. ונראה דב' הבחי' אמת והם ענין תורה ותפלה כי הגה התורה היא המשכה מלמעלמ"ט ובה ועל ידה נמשך הדעת לכנס"י וכמ"ש בת"א סד"ה ואה"מ וכמ"ש ג"כ בד"ה וידעת היום שכדי להמשיך בחי' דעת באדם שיהי' לו בחי' דעת בסוכ"ע זהו ע"י תומ"צ כו' וזהו"ע ורעה אמונה לפרנס האמונה ע"י הדעת ע"ש. ובד"ה ואהי' אצלו אמון שז"ע שתי הלחם בחי' לכו לחמו בלחמי שע"י נמשך הדעת שאין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן ושתה"ל תורה שבכתב ותשב"ע"פ וכמ"ש ג"כ בד"ה משה ידבר בענין כי אל דיעות שמשה ממשיך יחו"ע ד"ע ע"י עסק התורה כו' כי התורה היא מיסו"א שהוא ד"ע דו"א וזהו בדרך עדותיך ששתי כעל כל הון וכמשי"ת לקמן. אמנם תפלה הוא ע"ד העלאה ממטה למעלה וזהו ג"כ עליות המדות בהדעת שלכן צלוחת בחשאי שהמדות בלתי מורגשים כנ"ל מפני שחו"ג שהם אהוי"ר מכוסים ביסוד אימא שהוא הדעת דו"א והוא בחי' עה"ח כו' ועוד כמ"ש בד"ה לא הביט און שהתפלה אינה ממנין תרי"ג דאורייתא שהוא לפי שהיא המשכת הדעת וח"י ברכאן דשמו"ע נגד ח"י חוליות שבהם נמשך חוט השדרה שהוא היורד ונמשך ממוח הדעת ולכן הדעת אינו ממנין ע"ס כו' ע"ש. עכ"פ מובן מזה שהתפלה הוא ג"כ המשכת הדעת והוא בחי' העלאה ליבטל לה' בבחי' ביטול והוא מעין שבת ולא כמו התורה שהיא המשכה וע' מענין ההפרש בין העלאה והמשכה בד"ה את שבתותי תשמרו והנה מבואר בזה"ב ויקהל ד"ר ע"ב ע"פ קחו מאתכם תרומה לה' בגין דכד ב"ג מטו לאמת ויציב וכלה אתתקן עולימתהא נטלי לה ואיהי נטולת

גרמי לגבי מלכא עילאה כיון דמטו לגאל ישראל כדין מלכא קדישא עילאה נטול בדרגוי ונפיק לקבלה לה ואנן מקמי מלכא עילאה בעינן לקיימא על קיומנא באימתא וברעדה עכ"ל וע"ש במק"מ וז"ל הרמ"ז מלכא קדישא עילאה פי' יסו"א שאז מתחיל לירד במסעיו תוך זעיר ובגאל ישראל כבר התחיל ליכנס בתוך רישא דזעיר ונמשך הארתו עד יסוד זעיר ומשם מאיר למל' שבבריאה וע' בסה"כ בסוד תהלות לאל עליון גואלם וז"ש ונפיק לקבלה אורו היוצא לבריאה עכ"ל, וזהו"ע סמיכת גאולה לתפלה היינו שסומכים היסוד הנק' גואל והארתו יס"א בתוכו כדי להעלות התפלה שהיא המל' מבריאה לאצי' כ"כ במק"מ בשם הפע"ח שער הק"ש פכ"ט ועמ"ש מזה בד"ה הוי' לי בעזורי וזהו"ע ויקהל משה מלמטלמ"ע להעלות כנס"י מהבריאה לאצילות והיינו ע"י דנפיק לקבלה כו', ובאמת הבה"ת שע"י עסק התורה שהיא ההמשכה עי"ז יהיה אח"כ ההעלאה וכמ"ש במ"א בענין וגבעות במאזנים בד"ה אתם נצבים ובר"ה אלה מסעי בענין ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם.

קיצור. בלק"ת פי' ויקהל משה יסו"א העלה שרש נש"י ס"ר הנמשכים מששה מדות להעלותם לשרשם בבחי' הדעת ויש פי' המשכת הדעת בוי"ק וזהו כענין כוונת לולב והעלאה כמו מ"ב מסעות וזהו ב' הבחי' דתורה ותפלה ומקבלין דין מן דין.

ב) ולהבין ענין קהילה ואסיפה זו, ילה"ק מ"ש באד"ר דקל"ו א' בענין תלת חללין דגלגלתא דז"א שהם ג' מוחין חב"ד שמוח החכמה מתחלק לל"ב נתיבות ומוח הבינה מתחלק לנ' שערים אך מוח הדעת נפקין אלף אלפין אדרין ואכסדראין וכמ"ש ובדעת חדרים ימלאו נמצא שמבחי' הדעת נמשך ריבוי ההתחלקות ביותר מהח"ב שאינן מתחלקים רק לל"ב ונ' שערים והדעת מתחלק לאלף אלפים חדרים כו' וכ"ה באד"ר דרפ"ט סע"ב ודרצ"א א'. והענין כי ידוע שריבוי ההתחלקות נמשך מבחי' המדות חו"ג שהן הפכיים זמ"ז בפעולתם וכמו אש ומים בנין בהמ"ק וחורבן בהמ"ק ומתחלקים לכמה בחי' חסד שבגבורה וגבורה שבחסד כו', אך מה שלמעלה יותר מהמדות אין שם התחלקות כ"כ שהרי חו"ב נק' ת"ר וכנודע מענין שני חיי שרה עשרים שנה ושבע שנים כמבואר במ"א. ולכן לפי שהדעת ענינו שהוא מקור המדות שהוא מחבר השכל עם המדות ע"כ נמשך ממנו ההתחלקות יותר מזה שנמשך מחו"ב והיינו לפי שהוא הנמשך ומתפשט בהמדות וכיון שהמדות בעצם הם הפכיים זמ"ז והדעת הנמשך בתוכן עושה שיתכללו זמ"ז ולהיותם התכללות הפכיים בהכרח געשה ריבוי בחי' והרכבות שונות חסד שבגבורה או גבורה שבחסד כנ"ל, וזהו"ע ריבוי החדרים וחדר ר"ת חסד דין רחמים, משא"כ למעלה מהמדות שאין שם התחלקות כלל א"צ לריבוי בחינות וכנודע מענין עקודים נקודים ברודים שבעולם התיקון נעשים ריבוי כלים כדי לעשות התכללות בין הפכיים המחולקים שהם ע"ס דתהו משא"כ בעולם העקודים לא היה שום התחלקות מתחלה שהי' צ"ל אח"כ התכללות

וריבוי בחי' רק שהיו עקודים בכלי א', ועד"ז הוא ההפרש בין מוח הדעת שממנו נמשך אלף אלפים אדרין משא"כ ממוחין חו"ב והיינו לפי שהדעת הוא מקור המדות שהן ההפכיים ע"כ כדי לחברם ולכללם צ"ל ע"י ריבוי בחי' וכמו שהאש ומים כמו שהן לא יתחברו כ"א בסממני הרפואות יורכבו סם שיש בו כח האש עם סם שיש בו כח המים ולפי שאז אינן אש ומים ע"כ יוכלו להתחבר כנ"ל, ויובן עוד זה עם מ"ש ברבות בראשית וכל יצר מחשבות לבו רק רע כו' ומחמת זה נמשך מדות הגבורה והחיוב להיות אמחה כו' ואח"כ בפ' נח כתיב לא אוסיף עוד להכות כו' כי יצר לב האדם כו' הרי מחמת זה השכל עצמו שיצר לב האדם רע נמשך אח"כ מדת החסד וההצלה הרי מהשכלה אחת נמשכו ב' מדות הפכים וזהו ע"י הדעת שמתחלה היה נוטה את השכל דחכ' לחיוב ואח"כ היה נוטה את השכל לזכות הרי מובן ע"ההשכלה מצ"ע שהוא בחי' חו"ב הוא למעלה מההתחלקות שזכות וחוב שוין שיוכל להיות ממנה טעם לזכות כמו לחוב וההמשכה בפ"מ איך תהי' לזכות או לחוב זהו ע"י הדעת נוטה ואז נעשה התחלקות ממש שהזכות והחובה הם ב' הפכים ומהחוב נמשך המבול ומהזכות נמשך קיום העולם אח"כ משא"כ בחו"ב עצמן קודם שנמשך למדות לא היה שום התחלקות כלל ולא היה מהם לא המבול ולא מה שאח"כ רק כ"ז נמשך ע"י הדעת שהוא עשה ההתחלקות חכמה זו לב' בחי' הפכיים מתחלה לגבורה וחוב ואח"כ לזכות חסד (ומ"מ בהיות המדות כלולים עדיין במוח הדעת היו כלולים יחד שהרי כששוקל הענין בדעתו עדיין הדבר שקול ויוכל להיות נטיה לחסד כמו לדין רק אח"כ כשכבר נמשך שיקול הדעת לחסד או לגבורה נעשה ההתחלקות וע' בלק"ת בישעי' גבי מי מדד בשעלו שהדעת נק' משקל כו'), ומזה יובן איך דוקא ממוח הדעת נמשך ריבוי החדרים מיני חסד דין ורחמים כי הדעת הוא הנוטה וממשיך ומחבר השכל למדות ששם מקום התחלקות וריבוי החדרים כנ"ל, והנה סדר התחלקות וריבוי החדרים ממוח הדעת הוא שמתחלה מתחלק לב' מוחין חו"ג ואח"כ החסד מתחלק לה"ח ומתפשטים בגופא דז"א מחסד עד הוד וכן הגבורה מתחלק לה"ג וע' בפע"ח בכוונת העומר מזה באריכות, ומזה יובן ענין עדות ועדת שהכל נמשך מבחי' דעת שהדעת נק' עדות כמ"ש באדר"ז דרצ"א א' וזהו בהתחלקותו לב' מוחין חו"ג שאז נק' עדות כי אין עדות פחות מב' ומבואר ענין זה ברע"מ פ' שופטים ע"פ לא יקום עד אחד כו' ע"פ שנים עדים יקום דבר כי דבר הוא מדת מל' הנק' דבר ה' וקיום ובנין המל' צ"ל דוקא ע"פ שני הבחי' צמצום והתפשטות כו' (והענין כי הנה עיקר התחלקות וריבוי הגבראים אלף אלפים גדוד א' כו' נמשך מבחי' דיבור העליון ע"י ריבוי שינויי הצירופים וכמ"ש באג"ה ד"ה ויעש דוד שם ובת"א ד"ה וארא ובסידור בד"ה אד' שפתי תפתח ולכן המשכה זו במל' שהוא הדיבור היינו ע"י שמקבלת מחו"ג המתחלקים ממוח הדעת ולכן הדעת נק' ג"כ מספר, ועז"נ המוציא במספר צבאם וכמ"ש בלק"ת תילים קל"ה ע"פ ולתבונתו אין מספר וע' בזח"ג דר"כ ב' גבי חשבון חכ' ודעת ובבה"ז שם) ונק' בחי' חו"ג אלו

עדים כמו שהעדות הוא על דבר המוסתר ונעלם כך שרש חו"ג אלו נמשכים מחו"ב ע"י הדעת כי חכמה הוא מקור החסדים ובינה מקור הגבורות רק שהן בבחי' העלם וכשנמשך ע"י הדעת גילוי חו"ג שהן אהוי"ר הנק' דו"ר שכליים זהו עדות על החוב וגם הם עדות על המדות שברצון הנק' טורי חשוכא ויבואר לקמן אי"ה גבי ענין נובלות בינה שלמעלה שכינה וזהו מי מעיד על האדם קירות לבו שבב' חללי הלב הוא גילוי אהוי"ר שהן הנק' עדות ואין עדות פחות ב' ואעפ"כ נקראים בתורה ג"כ בלשון יחיד וכמ"ש ועד אין בה כו' כי הם נמשכים ממוח הדעת שהוא א' קודם שנתחלק לחו"ג וכמ"ש"ל שבהיות החו"ג כלולים בהדעת הם כלולים יחד כו' (וע' בסידור שעה"ת על המאמר פ' ואתחנן דרס"ב גבי וממשירות וממשיכותא דמוחא עילאה סתימאה דע"ק דאתמשך בההוא ז"א אשתכחו ד' מוחין מבואר שכה ההתחלקות זו שמתחלק הדעת לב' מוחין חו"ג ושאח"כ נמשך מזה התחלקות הרבה בחי' שונות זמ"ז כ"ז נמשך אדרבה ע"י בחי' כח עליון מלמעלה מהחכ' כ"א ממו"ס דעתיקא כו' ע"ש, וכן כ' עוד בבה"ז פ' פנחס על המאמר דשם דרנ"ד בד"ה רב המנונא סבא א' וגבי ענין סופר וספר וסיפור שכה המחלק את האותיות ומצרפן כו' הוא בחי' קדמות השכל שלמעלה משכל המושג ונק' סופר שלמעלה מבחי' ספר כו' וע' בד"ה מזוזה מימין גבי מה רבו מעשיך כו' וע' עוד בסידור בד"ה ענין ברהמ"ז גבי וידוע מארז"ל ואין רבים פחותים משלשה מבואר איך שריבוי המדריגות נמשך ע"י ת"ת קו האמצעי המחבר חו"ג ועושה התכללות ביניהם ומזה נמשך הריבוי ואו עי"ז מקבלים ממקור עליון יותר וכמו בבהמ"ז כשהם ג' אומרים נברך כו' ע"ש וע' ג"כ בח"ה שער הבחינה ספ"א מבואר ג"כ עפ"י חכמי המחקר שלהיות התחלקות ריבוי בחי' שונות נמשך דוקא מכח עליון יותר וע' בפרדס שער המכריעין פ"ג ופ"ו), וענין עדות הנה אין עדה פחותה מעשרה והיינו כי עדה הוא במל' כמ"ש בפרדס בעה"כ בשם זהר ויצא קמ"ט ב' ובמל' כבר נתחלקו לה"ח וה"ג שהן עשרה בחי' ועוד כי בנין המל' מעשר מלכות דו"א ממל' שבחכ' נעשה חכ' שבמל' כו' וזהו אודה בכל לבב בסוד ישרים ועדה כי ברוב עם הדרת מלך וכנ"ל בענין ברהמ"ז שכשהם רבים ממשיכים ממקור עליון יותר וכמ"ש באג"ה סי' כ"ג בענין עשרה שעוסקים בתורה שכינה שרויה ביניהם, והנה פי' בכל לבב ל' רבים זהו"ע מי מעידין על האדם קירות לבו שהן ב' בחי' חו"ג הנמשכים מהדעת בסוד ישרים ועדה היינו כשנתפשטו האהוי"ר בכל בחי' הנפש במחדומ"ע שהן מבחי' מל' הנק' עדה והוא כמ"ש בכל דרכיך דעהו להכניס הדעת בכל פרטי בחי' מחדומ"ע.

קיצור. ולבאר ענין ויקהל משה יש להקדים שבחי' התחלקות המדריגות נמשך ע"י הדעת שהוא המחבר המדות חו"ג שיתכללו יחד ומזה נתהווה ריבוי צירופים שונים בדיבור ולכן נאמר ובדעת חדרים ימלאו ונק' הדעת מספר ונק' משקל וראשית ההתחלקות מהדעת הוא לשני בחי' חו"ג ונק' עדות ואח"כ מתחלקים לה"ח וה"ג ונק' עדה.

ג) והנה בזה יובן מ"ש עד הגל הזה ועדה המצבה, שהגל נק' עד והמצבה
 עדה. ומתחילה נקדים ענין הפרוכת שנק' פרוכת העדות ומבואר
 ע"פ ואתה תצוה דבאהרן כתיב מחוץ לפרוכת העדות יערוך כו' כי אהרן
 הוא שושבינא דמטרוניתא מעלה נש"י שהן הנרות מחוץ לפרוכת פי' פרוכת
 הוא פרסא המפסקת בין אצ"י לבריאה והוא עדמ"ש שמש ומגן הוי' אלקים
 דשם אלקים נק' מגן כמו גרתק שמכסה ומסתיר על בחי' שם הוי' להיות
 נראה ליש וזהו והבדילה הפרוכת לכם בין הקודש כו' והנה שם אלקים הוא
 נק' בלשון רבים כמ"ש אלקים קדושים הוא והיינו משום כי עיקר בחי'
 ההתחלקות הוא למטה בין הפרסא והיינו כמ"ש ונהר יוצא כו' ומשם יפרד
 כו' וכמ"ש במ"א ע"פ ומספר את רובע כו' שזהו"ע י"ב בקר והים עליהם
 מלמעלה כי יש מגן ומסך ע"כ נתחלקו לי"ב בקר וכמשל חול הים שנעשה
 פרורים רבים ע"י שהים שואב אליו הלחלוחית מהם כך הקו"ח מאוא"ס
 מסתיים באצילות ואינו נמשך בבי"ע לכן ומשם יפרד כו' משא"כ באצ"י כתיב
 לך הוי' הגדולה והגבורה שהמדות בטלים לאוא"ס ב"ה המלוכש בהם עד
 דאיהו וגרמוהי חד וא"כ אף שנעשה ריבוי בחי' ע"י הדעת מ"מ כולא
 חד ונק' רה"י משא"כ בבריאה דלאו איהו וגרמוהי חד ע"כ זה ההתחלקות
 הוא התחלקות ממש וזהו ומשם יפרד כו', וז"ש גבי מלאכים וכנפיהם פרודות
 כו' (משא"כ ופניהם כמבואר ע"פ וספרתם כו' שזהו"ע שעורה שיעור ה'
 ועמ"ש בד"ה מאלמים אלומים איך כל שיעורד ומשתלשל למטה יותר נמשך
 ריבוי והתחלקות יותר כו') וזהו שהפרוכת נק' פרוכת העדות כי העדות
 הוא יחוד יותר מבחי' עדה ועדת כמבואר ממש"ל והיינו שנק' עד הגל
 כי הגל הוא הפרסא הוא עדיין בחי' עד כי שם הוא גילוי בחי' יחודא עילאה
 שהקו מאיר ומסתיים שם והוא בנפש בחי' גילוי יחו"ע אך המצבה שהיא
 למטה מן הפרסא נק' עדה לשון ריבוי ההתחלקות והוא בחי' יחו"ת וזהו
 שאומרים בשכמל"ו בין אחד ולואהבת כו' וז"ש ביעקב וירימה מצבה ויצוק
 עליה שמן היינו שהציג והמשיך בחי' שמן משחת קדש דח"ע לבחי' מצבה
 זו והיינו כמ"ש ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל שהמשיך בחי' עדות
 ויחוד עליון לבחי' עדה המצבה וכמו שיבא לקמן אי"ה בענין ויקהל משה
 מלמעלה למטה שזהו בחי' עסק התורה שהמשיך לבחי' עדת בני ועד"ז
 המשיך יעקב בחי' שמן לבחי' עדה המצבה וזהו ועדותי זו אלמדס, והנה
 גם באצ"י עצמו יש בחי' פרסא המפסיק בין חו"ב להמדות חג"ת כנודע
 מענין מיצר הגרון לכן שם ג"כ למעלה מן הפרסא היחוד יותר כמ"ש
 בזהר גבי שני חיי שרה וכמ"ש במ"א שעל יחוד אוא"ס ב"ה בחכ' אמרו
 איהו ויחוהי חד ועל יחודו במדות אמרו איהו וגרמוהי חד ואין זה יחוד
 אמיתי כמו איהו וחייה ע"ש, והנה גם בין החכמה לכתר יש פרסא ושם
 ג"כ היחוד יותר אפילו מבחכמה וכענין עקודים בכלי אחד או כענין ע"ס
 הגנוזות שמיוחדים בתכלית במקורן ולכן בחי' הפרוכת והפרסות הנ"ל
 נק' פרוכת העדות כו'. נמצא נת' ג' בחי' דעת עדות ועדה או עדת, וזהו"ע
 ויקהל משה את כל עדת בני פי' שהקהילם מלמטה למעלה לחזור ולהתכלל

בשרשן בבחי' הדעת איך שהם מיוחדים שם קודם שנמשכו בבחי' ההתחלקות בבחי' עדות כי עדת הוא בחי' התחלקות משא"כ בהיותן בבחי' הדעת עצמו הם מיוחדים בתכלית כנ"ל (ואמנם עדה נק' ג"כ התחלקות לגבי הדעת ומ"מ נק' התכללות לגבי בחי' הפירוד ממש דבחי' ומשם יפרד כו' משא"כ כשהם עדה א'. וזהו שאהרן מעלה אותם מחוץ לפרוכת שיתעלה למעלה להיות בחי' עדת בחי' יחוט' כמו ועד ואהבת כו' ואח"כ ויקהל משה כו' בסוד סמיכת גאולה לתפלה. וביאור ענין זה דהנה כתיב אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך נצבים למ"ד ד', ומבואר במ"א הקושיא למה נאמר נדחך לשון יחיד כי איך יתכן ביחיד שיתפור במקומות רבים ושיהי' בו שייך קיבוץ, אך הענין הוא דהוא פיזור אותיות מו"ד של האדם ברבות מחשבות שבלב איש וצרכי עמך מרובים לפי שדעתם קצרה ולכן לתאווה יבקש נפרד והוא יש ודבר בעיניו ורודף אחר המותרות וע"כ מחשבתו מפוזר בהרבה רצונות זרות וזהו ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים וצריך לבטל כל הרצונות ולהיות רק לב א' ורצון א' ליבטל אליו ית' וזהו משם יקבצך כו' וכמ"ש וה' יאספני ועמ"ש בד"ה כי תצא ובד"ה שובה וזהו ג"כ ענין שמע לשון אסיפה כמו וישמע שאול כו' וזהו ג"כ ענין גוי אחד בארץ מאלמים אלומים כו' וע' בפ"ה מח' פרכים להרמב"ם ובש"ע או"ח סי' רל"א ועמ"ש בד"ה נצבים בפ"י בהתאסף ראשי עם אך באמת אסיפה זו אינה מרצונות זרות לבד כ"א כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ שמים געה"ע וארץ געה"ת והכל רק זיו והארה לבד, ולכן אין לו חפץ כ"א במהו"ע ית' לבד כו', וזהו"ע בחי' יחידה פי' יחידה שאין לה רק רצון אחד לה' ליחידו של עולם ממש וזהו אחת היא יונתי כמ"ש במ"א. והנה ענין שבחי' זו ע"י משה דוקא היינו כי הדעת ממשיך הפנימי' בהמדות ועוד כי אל דיעות ה' ב' דיעות כו' ומשה ממשיך ד"ע איך שלמעלה היש ולמטה אין וזהו פני משה כפני חמה וע"כ ממשיך בהמדות מבחי' רצון שלמעלה מהחכמה כמ"ש בביאור ע"פ מים רבים בת"א פ' תולדות והמדות שלמעלה מהשכל הם בתכלית כו' ע"ש בענין רבקה של שלש בקר או של ארבע ועמ"ש במ"א ע"פ שמח תשמח וע' בד"ה ויקהל שבת"א מבואר איך שבחי' ד"ע זהו ההמשכה מרצה"ע ועמ"ש בפ' במדבר בענין שאו את ראש כל עדת כו' לגולגלותם דפי' גלגלתם גלגלתא דחפיא על מוחא שהוא הרצון עליון הנ"ל שכדי שיהי' העלאת נש"י בבחי' אה"ר זו זהו ע"י משה ואהרן ועמ"ש בד"ה וידבר משה אל ראשי המטות בפ"י ראשי המטות רעו"ד ומשה יסו"א המקבל ממזל ונוצר אותיות רצון הוא הממשיך בהם בחי' זו כו' וכנודע מענין מזליה חזי מזל בחי' שלמעלה מהשכל כו' וזהו הלולב עליו מחוברים כפות תמרים ל' כפות ע"י המשכת הדעת אין המדות בחי' ענפין מתפרדין זהו"ע ויקהל כו' וע' בד"ה האבות הן המרכבה שהתכללות זו הוא ע"י המשכה מלמעלה וביאור ע"פ החלצו ועמ"ש בד"ה כי ההרים ימושו בענין ואגודתו על ארץ יסדה ואגודתו התכללות כו' ועוד יובן ענין ההתכללות ביתר שאת ממ"ש בענין נאוו לחייך בתורים כו' ועוד

דהנה מבואר במ"א בד"ה חכלילי שהאהבה הנק' אה"ע יש לה הפסק כו' משא"כ האה"ר אין בה לעו"ז כו' בל תמוט ע"ו ולכן ע"י משה שממשיך בחי' אה"ר הנ"ל נמשך להיות ויקהל שלא להיות נפרד לעולם וע' בד"ה מי מנה ועוד כמ"ש בת"א בביאור ע"פ וקבל היהודים דכתיב וקבל לשון יחיד כי ע"י המס"ג שהי' להם שהוא בחי' שלמעלה מהשכל הנה בבחי' זו כולם משתוים בו יחד כי בלמעלה מן החכמה אין שום התחלקות כלל ולכן נאמר וקבל לשון יחיד וזהו"ע ויקהל כו' ועמ"ש בד"ה שובה גבי אמרו אליו בל תשא עון כו', ועוד יובן ענין ויקהל ממ"ש בד"ה שניך כעדר כו' דפי' הרחצה הוא המשכה מן הדעת כו' ע"י משה שנאמר בו מן המים משיתיהו וע"ז נעשה כולם בבחי' התכללות וזהו שכולם מתאימות כו' ע"ש באריכות.

קיצור. ומוזה יובן ענין עד הגל ועדה המצבה וענין פרוכת העדות כי הפרוכת בחי' הפרסא ומסך שבין אצי' לבריאה ומשם ואילך יפרד ומ"מ עדה נק' ביטול היש וגם באצי' עצמו יש פרוכת ופרסא מבטן מי יצא הקרח וזהו ויקהל משה בחי' משם יקבצך וה' יאספני בהתאסף ראשי עם שמע לשון אסיפה והיינו ע"י משה ד"ת וד"ע ממשיך אה"ר התכללות לגוגלותם לולב עליו כפות, ואגודתו, בתורים, ואין לה לעו"ז, וקבל ל' יחיד כעדר הרחלים.

ד) והנה כל זה הוא בענין מבחי' ומשם יפרד דהיינו ביי"ע לבחי' התכללות שבאצילות, אך הנה מל' הלק"ת מבואר שעלי' והתכללות זו שייך אפי' באצי' עצמו לחזור בשרשם בדעת דז"א והענין דמבואר במ"א באריכות (ע"פ אלה תולדות נח) בעה"ח ועה"ד דמוח הדעת דז"א נק' עה"ד טו"ר והיינו משום שלמטה מהחזה כשמתגלים החו"ג הנמשכים מהדעת המלוּבש ביסוד אימא שמסתיים בחזה או יש יניקה לחיצונים הם כלים דאצילות וע"כ נק' עה"ד טו"ר משא"כ מחו"ב דז"א ומחו"ג הסתומים והמכוסים ביסוד אימא בהדעת אין מהם יניקה לחיצונים ונק' עה"ח, ויש להקשות ע"ז דבמקומות רבים בלק"ת פ' וישב ובע"ח שער כ"ה דרוש ו' ושל"ב פ"ב ושל"ג פ"א משמע דיש מעלה טפי בגילוי החו"ג מבהיותן מכוסים וגם עיקר מצות מילה הוא להמשיך החו"ג במקום המגולה כמ"ש בלקו"ת וטעמי מצות פ' לך וכן מבואר בתניא דאהוי"ר כשהן בהתגלות לבו שזהו"ע חו"ג המגולים הם גבוהים יותר והוא מעלה יתירה להאדם מכשהם רק במוחו שזהו חו"ג המכוסים כמ"ש פט"ז ופ"ט, ואיך הוא אם חו"ג המגולים הם בחי' עה"ד טו"ר וחוי"ג המכוסים הם בחי' עה"ח, אך הענין דזה שחו"ג המגולים נק' עה"ד טו"ר אינן כפשוטו ממש דעה"ד טו"ר שאכלו ממנו אדם וחיה דהוא ק"ג הכלולה מטו"ר ממש שאין כן חו"ג המגולים דז"א אלא שנק' כן לפי שמשם יוכל להיות יניקה לעה"ד טו"ר ממש דהיינו ק"ג וצריך שמירה יתירה משא"כ בחו"ג המכוסים שאין משם שום יניקה וע"ד מצה שמורה שצריכה שימור ומצה עשירה שא"צ שמירה כלל משום שלא תבא לידי חימוץ ומ"מ לא יצא י"ח אכילת מצה רק במצה שצריכה שמירה כו' והוא ע"ד מה שארו"ל

באג"ה ד"ה והמשכילים יזהירו לתרץ מאמר הרע"מ פ' נשא באמרו ואילנא דטו"ר דאיהו או"ה כו' כשהמל' דאצילות מתלבשת בק"ג כדי לברר כו' אזי גם המל' דאצי' נק' בשם עה"ד טו"ר לגבי ז"א דאצילות שאינו יורד שם ונק' ע"ח עכ"ל ומ"מ עיקר העבודה לברר בירורים כו' וכך בענין חו"ג המגולים שזהו עיקר העבודה ואף שנק' עה"ד בדרך השאלה מפני שיכול להיות משם יניקת החיצונים מ"מ לזה יש עצה שלא יהי' יניקת החיצונים שהן עה"ד טו"ר ממש והוא ע"ד כללות ירידת הנשמה מג"ע להתלבש בגוף שהוא בשביל שע"י בירור נה"ב דק"ג יהי' עלי' גדולה ולא נביט אל מה שבגוף עלולה לחטוא משא"כ בג"ע כי מאחר שא"א להיות העלי' בע"א א"כ ירידה זו הוא תיקונה ולמה שעלולה לחטוא יש תיקון וכמאמר בראתי יצה"ר בראתי תבלין כו'. והנה התיקון ליניקת החיצונים מחו"ג המגולים הו"ע ויקהל משה פי' גילוי יסו"א שהוא בחי' ביטול ועי"ז דוחה החיצונים וכמ"ש בלק"ת פ' בראשית ד"ט ע"ב שע"י גילוי יסו"א אין החיצונים יונקים אפילו ממקום המגולה כו' וזהו"ע שמו"ע וסמיכת גאולה לתפלה כי שמו"ע הוא בחי' ביטול דממהדקה והיינו ע"י גילוי יסו"א מלכא עילאה גפיק לקבלה כו' והוא בחי' עה"ת והו"ע ויקהל קיבץ החו"ג לשרשם בדעת דו"א היינו ביסו"א שהוא ג"כ דעת דו"א א"נ אפילו ביסוד אימא במקום הסתום והוא ע"ד רו"ש שמתחלה גילוי החו"ג אהוי"ר בהתגלות לבו זהו בחי' רצוא ואח"כ בחי' שוב הוא תגבורת המוח על האהוי"ר כי המוח הוא קר ולח יסוד המים והלב הוא חם רשפי אש וכשהחו"ג מגולים בלב זהו בחי' רצוא ויסוד האש ואח"כ צ"ל בחי' שוב בחי' יסוד המים והיינו כשחוזרים ונכללים בשרשן במוח ואין זה שהמים מכבין האש כ"א שהמוח מכסה על האהוי"ר וכמו הבנים כשהם בחיק אימותם וה"ז כעין בחי' עיבור ויניקה מוחין שמתחלה קודם לידת האהוי"ר בהתגלות לבו נק' יניקה ואז השכל מועט מצד תגבורת המדות וכשחוזרין להיות בביטול לגבי השכל ושיהי' השכל בתגבורת נק' מוחין ואין זה דומה כלל לעיבור שאז המדות בהעלם לגמרי משא"כ בחי' מוחין המדות בתגבורת ג"כ כמו ביניקה רק שבטלים לגבי השכל שהשכל מאיר בתגבורת רב וזהו"ע ויקהל משה כו' שנכלים החו"ג בהדעת וזהו בחי' שוב שאחר הרצוא ואין זה דומה לחו"ג כשהם מכוסים קודם שנתגלו שהרי החו"ג מגולים יש להם מעלה יתירה כנ"ל אבל כאן שחזרו להיות נכללים במקום הסתום אחר שנתגלו אין זה העלם והסתר ממש כבתחלה כ"א שהדעת חופף על הגילוי ובענין הצנע לכת כו'.

(ה) והנה כל הנ"ל בפ"י ויקהל משה זהו בבחי' התפלה כנ"ל בענין סמיכת גאולה לתפלה. אך כמו"כ יש בחי' זו בעסק התורה ולכן ארז"ל מי שתורתו אומנתו פטור מן התפלה הרי דע"י עסק התורה נשלם בחי' מדריגת התפלה שהוא בחי' הביטול שע"י גילוי יסו"א כו' שזהו"ע ויקהל משה וכן התורה נק' ע"ש תורת משה. והענין דכמו שנת' ג' בחי' דעת עדות ועדת שיש ג' בחי' אלו בנש"י כך יש ג' בחי' אלו ג"כ בהתורה. דהנה

כתיב ויקם עדות בעקב ותורה שם בישראל ומבואר הפי' ע"ז בלק"ת (בתילים סי' ע"ח) שיש ב' מדריגות עדות ותורה והם בבחי' יעקב וישראל כו' ע"ש. ולהבין מה שנק' התורה עדות כמ"ש לוחות העדות עדות ה' נאמנה היינו במאמר נובלות חש"מ תורה כי הנה המצות שלמטה הם דוגמא ורמיזות למצות העליונות מה שהקב"ה מניח תפילין ומתעטף בציצית ורופא חולים כמו מצות ציצית למטה מצמר הכבשים ולמעלה הוא בחי' לבושים כתלג חיור ושער רישי' כעמר נקא וכן יריעות המשכן למעלה הוא בחי' סוכ"ע נוטה שמים כיריעה ולכן נק' עדות שהרי הם עדות ורמיזות וסתרי דסתרין וטמירא דטמירין דברים נפלאים וזהו שאמר דוד בדרך עדותיך ששתי בעל כל הון כי יש דרך והמשכה ממצות עליונות שנמשכי' ממש במצות שלמטה וזהו"ע אורחות ד' אביטה אורחותיך ונק' דרך עדותיך שע"י קיום מצות שלמטה מעוררים גילוי אורחות ה' הוא כענין שלהבת קשורה בגחלת שע"י המפוח גורמים גילוי השלהבת ומתחלה ה' השלהבת בהעלם כך להיות גילוי אורות עליונים בחי' שער רישי' כו' הוא קיום המצות למטה שע"ז מעוררים להיות גילוי האור שיצא מההעלם לגילוי ולכן נק' אורחות ה' ודרך עדותיך. והנה לפי שהמצות שלמטה הם רמיזות ממש למצות עליונות רק שמ"מ נשפלו בעשי' גשמי' וכמו שהרמו והמשל אין ערוך מהותם למהות הנמשל לכך נק' בחי' חכמת התורה המלובשת בהמצות שלמטה בשם נובלות לגבי בחי' חכ' שלמעלה שהיא החכמה המלובשת במצות ה' ממש מה שהוא ית' מתעטף כו' ומקור בחי' זו למעלה הוא כמ"ש באגה"ק ד"ה עוטה אור שבחי' נובלות הוא אחוריים דאבא המתלבשים בנהי"ם דו"א משם נמשך החכמה המלובשת בתורה שלפנינו כו' ע"ש ומה יובן מ"ש בלק"ת (בתילים סי' ע"ח) וז"ל והנה יסו"א המוציא פרוץ יעקב אינו ממשות היסוד אלא עדות בלבד בחי' נובלות כו' אך תורה שהיא עצמיות יסו"א הנק' תורה כו' עכ"ל כי יעקב מלשון או יבקע כשחר אורך היינו מה שבוקע ונמשך להתלבש בתומ"צ מעשיות ואין זה רק בחי' נובלות לגבי בחי' עצמיות הח"ע ולכן נק' עדות שעם היותו אינו העצמיות הח"ע מ"מ ה"ז עדות ורמיזא על העצמיות כנ"ל וגם יעקב יוד עקב מה שנמשך היו"ד דח"ע להתלבש בעקביים במצות מעשיות נמצא זהו"ע דעת וענין עדות פי' עצמיות יסו"א זהו בחי' ד"ע דו"א ומה שנמשך ממנו בחי' נובלות להתלבש בתורה שלפנינו בחי' יו"ד עקב נק' עדות ועוד יובן ענין עדות כי האותיות דתשב"כ הם רמיזות לאורות עליונים כמו היו"ד רומז לח"ע ה' לבינה א' ב' יו"ד ו' הכל רמיזות להמשכות עליונות ולכן אם רגל הא' אינו נוגע פסול הס"ת והתפילין כו'. והנה האותיות נמשכים מהקול והקול מתחלק ע"י ה"ג מנצפ"ך וכלול ג"כ מה"ח ולכן ניתנה התורה ע"י ה' קולות שהן ה"ח וה"ג זהו"ע עדה אין עדה פחותה מעשרה ואין עדות פחות מב' היינו ב' לוחות שנק' לוחות העדות (וגם כתיב אחת דיבר אלקים שמים זו שמעתי אנכי ולא יהי' לך זהו כללות ב' עדות גם זכור ושמור בדבור אחד נאמרו) אך עיקר פי' עדה לשון נוק' זהו"ע תשבע"פ ששם הלכות אין מספר כו'

זהו עדה גדולה כו' וזהו ובדעת חדרים ימלאון כל הון כו' חדרים היינו חסד דין ורחמים שמזה נמשך תשבע"פ כשר ופסול כו' כ"ז נמשך מהדעת שממנו נמשך בחי' עדות ועדה כנ"ל. והנה ע"י לימוד התורה בקול ודיבור (שהם בחי' עדה) ובדו"ר (שהם בחי' חו"ג עדות) ובדעת והשכל (שזהו בחי' דעת) ממשיכים מבחי' מקור הראשון דתורה הוא בחי' עצמיות יסו"א להיות נמשך למטה בבחי' עדה אבא יסד ברתא והו"ע כמו גילוי השלהבת הקשורה בגחלת שע"י הרוח הנופח יוצא מההעלם אל הגילוי כו' כך קול ודיבור של העסק בתורה ממשיך גילוי ההעלם והוא גילוי יס"א הנק' אור הגנוז בחי' שלהבת הקשורה בגחלת. והנה בגילוי השלהבת מן הגחלת נעשה בה גוונין ירוק וחיוור כו' משא"כ בעודה בהעלם כך בחי' ח"ע הוא למעלה מהגוונין שהגוונין שייך רק במדות חדרים חסד ודין כשר ופסול כו' משא"כ ח"ע הוא למעלה מבחי' גוונין וכמו ר"מ יכול לומר על טמא טהור ומראה לו פנים וזהו פי' עדות שע"י עסק התורה נעשה עדות שנמשך ח"ע בגוונין להיות חסד לישראל ודין לאוה"ע וכמ"ש במ"א ע"פ האזינו בפיי' העדותי בכם את השמים ואת הארץ שהן תשב"כ ותשבע"פ שנק' עדות כו'. וזהו ויקהל משה את כל עדת והוא מלמעלה למטה שהמשיך בחי' ד"ע דו"א שבתוכו ג"כ דעת דאבא עד דעת דעתיק כו' להיות נמשך ומתגלה מלמעלה למטה בבחי' עדות ועדה ושיהי' גילוי זה בנש"י שהן הן ג"כ ג' בחי' הנ"ל וכ"ז הוא ע"י עסק התורה בבחי' ביטול שאז נק' ע"ש תורת משה. גם י"ל בבחי' תורה שייך ג"כ ויקהל מלמטה למעלה כדפי' במ"א ע"פ והי' עקב תשמעון לשון אסיפה כי עכשיו התורה מפוזר שאין הלכה ברורה במקום א' והיינו דכמו ע"י שבה"כ נמשך פיזור הניצוצים ובירור הניצוצים זהו מאלמים אלומים מריבוי שבלים עושה אלומה אחת גוי אחד בארץ כך ע"י שבירת לוחות ראשונות נמשך פיזור דיני התורה והיינו לפי שנתלבשה התורה בעניני גשמיים כמבואר ע"פ בשברי לכם כו' לכן אח"כ ויקהל משה כמו שמצינו האריז"ל השיג ברגע א' מה שצ"ל בדיבור ס' או ע' שנה והיינו לפי שהשגתו הי' בבחי' ראי' שהוא עצם החכמה ועד"ו ויקהל משה מבחי' עדת שהוא בחי' אותיות שנק' עדה כנ"ל שיבאו לבחי' דעת ע"ד השגת האריז"ל.

(ו) והנה להבין בתוס' ביאור מה שנקראי' נש"י עדים כמ"ש ואתם עדי וכתוב משכן העדות ושכנתי בתוכם כתיב הוא ע"ד שאמרו ג' גוונות הן גוונות חש"מ תורה גוונות בינה שלמעלה שכינה וכבר נת' ענין גוונות חש"מ תורה וענין גוונות בינה שלמעלה שכינה דהנה שכינה הוא מל' דאצילות שהיא מקור נש"י וכל ניצוץ הוא ניצוץ מהשכינה שנמשך ומתלבש בגוף ומקור כל הנשמות שהוא בחי' מל' נק' שכינה ואימא תתאה כו' וע"כ אין המלאכים אומרים שירה עד שיאמרו כנס"י לפי שהמלאכים מקבלים רק מבחי' ו"ק דבריאה שמשם שרש פני אריה פני שור כו' משא"כ הנשמות נמשכים מבחי' מל' דאצי' שנק' שכינה ולכן האבות נק' מרכבתא עילאה שבבחי' אצי' ולכן האהוי"ר של נש"י גבוה מאהוי"ר של המלאכים

שהרי הוא מבחי' אצי' ולכן אין המלאכים אומרים שירה כו' עד כו' והנה מבואר בזהר אמור ע"פ בעבר הנהר ישבו אבותיכם כו' ששרשם מבחי' בינה עליונה ומשם נמשכו וזהו"ע ישראל עבמ"ח ובינה שלמעלה י"ל דהיינו ג"כ בחי' כתר כי הוא דא עתיקא ועמ"ש ע"פ הזוהר שמות ד"ג ע"פ תשורי מראש אמנה) ולכן השכינה שהוא מקור נש"י המלובשים בגופים נק' גובלות מבינה שלמעלה שהוא המקור הנשמות כמו שעלו במח' (ונק' ג"כ שכ"ע שבחי' שכ"ת נק' גובלות ממנה ועמ"ש בביאור ע"פ יונתי) ולכן נק' עדות שהאחוי"ר שלהן עם היותם מבחי' שכ"ת הרי הוא עדות על שרשן בחי' בינה שלמעלה, וזהו ששם עלו שבטים כו' עדות לישראל כו' וזהו משכן העדות כו' (והיינו ששרש חג"ת הגלויים מחג"ת דא"א הנק' טורי חשוכא) אך כשנתחלקו לס"ר נשמות נק' עדות בני' ומה גם בירידתן בבי"ע, וירידה זו צורך עלי' ע"י בירור נה"ב ועלייתן אח"כ זהו"ע ויקהל משה את כל עדת בני' והוא ע"י ק"ש ותפלה, והנה עד תפלה הוא מבי"ע וזהו בחי' מחוץ לפרוכת העדות יערוך אהרן כו' שושדמ"ט ואו אח"כ סמיכת גאולה הוא המשכת יסו"א ע"י בחי' משה שושדמ"ט וזהו ויקהל משה כו' אך עיקר משה הוא בחי' התורה שנמשכה מיס"א לכן מי שתורתו אומנתו אעפ"י שחייב בק"ש פטור מן התפלה כי הק"ש הוא העלי' מלמטה בבי"ע מחוץ לפרוכת כו' אלא שלאח"כ נמשך יס"א בתפלה והמשכה זו הוא ע"י התורה שהוא בחי' הלוחות שלפנים מן הפרוכת אבל מ"מ לא סגי בלא העלאה שמחוץ לפרוכת ע"י ק"ש (כי התורה הוא להוסיף אור באצי' דוגמת המשכת יסו"א ע"י התפלה). נמצא מובן בענין ויקהל משה איך הירידה צורך עליה כי שרש נש"י הוא מעה"ג מבחי' גובלות בינה שלמעלה אבל אח"כ ע"י ירידתן בגוף לקבל התורה שהוא גובלות חש"מ שהוא למעלה מבחי' בינה של מעלה כו' וגם לא בבחי' גובלות חכמה לבד יהי' העלי' כ"א בעצמיות ח"ע שלמעלה שהוא בחי' אור הגנוז שלמעלה מעלה מבחי' עדות כו' ואעפ"י שאמרנו שהתורה נק' עדת ועדות וכן בנש"י יש בחי' אלו אך ידוע שיש ב' בחי' דעת ב"א הא' מיסוד אימא וזהו שרש נש"י גובלות בש"מ אבל הב' מיס"א וזהו בחי' תורה וגם כי בדעת זה מלובש גם הדעת שלמעלה מעלה עד דעת דעתיק כי פנימי' אבא הוא פנימי' עתיק כו'. וזהו"ע ויקהל משה דוקא וזהו תהלתו בקהל חסידים והיינו כשנקהלו ונאספו בשרשן לאחר ירידתן תחלה לברר הניצוצות אז יהי' בהן מעלה יתירה מכמו שהיו תחלה קודם ירידתן וזהו צדקת פרונו בישראל צדקה עשה הקב"ה שפורן כו' והיינו משום כשיקהלו אח"כ יתעלו יותר, וזהו ויאמר אליהם אלה הדברים כו' פ"י אמירה הוא בחשאי וזהו כשהמל' מקבלת מחכ' בסוד אחותי בת אבי היא וזהו דברי חכמים בנחת נשמעים וזהו אמור אל הכהנים ודיבור הוא בקול רם שיש בו תגבורת יסוד האש מבחי' בינה וזהו עפ"י שנים עדים יקום דבר דבר דוקא מקבל מבחי' חו"ג המגולים שנק' שנים עדים כמש"ל ובחי' אלה הדברים הוא אשר צוה ה' לעשות אותם פ"י לעשות לתקן ועיקר התיקון הוא ע"י המשכת יסו"א בתפלה וזהו בחי' ויאמר אליהם כו'.

ז) אלה הדברים כו' לעשות כו' וביום השביעי כו' דהנה כמו שנתבאר בפ' ויקהל משה שהוא כח מ"ה שכולל כל פרטי ההתחלקות כמו"כ הו"ע יום השבת לגבי ימות החול וגם כנודע שהתומ"צ של כל ימות השבת (ג' שצ"ל החול) עולים לה' ביום השבת והענין דהנה פי' לעשות היינו לתקן וכמ"ש במד"ר ע"פ אשר ברא אלקים לעשות לתקן כמו תורמסין צריכים תיקון והו"ע הבירורים שוהו עיקר פי' ששת ימים תעשה מלאכה לברר רפ"ח ניצוצין ולהעלותם מטורי דפרודא מרה"ר לרה"י וכמ"ש במ"א ע"פ מאלמים אלומים ובענין ורב להושיע שמבחי' ורב וריבוי עושים א' גוי אחד בארץ וזהו ואספת דגנך שבק"ש פי' לאסוף הכל לבחי' אחד ואהבת וכענין ויקהל כו' (ע' בפ"ה משמונה פרקים להרמב"ם ובש"ע או"ח סי' רל"א וזהו צרכי עמך מרובים לפי שדעתם קצרה אז הם מרובים בחי' ריבוי ופיזור הנפש אבל צ"ל ואספת והיינו ע"י משה דעת נעשה ויקהל) ועיקר עלי' הבירורים באצי' הוא בלילא דשבתא וזהו ויכולו השמים כו' ויכל אלקים כו' וכמשל השבת ממלאכת עבודה שמתעלים שכלו ומדותיו לעצמותו כן הוא עליות המל' מבי"ע לאצי' ובעלייתה עולים עמה כל הניצוצים שנתבררו כו' ואח"כ ביה"ש נמשך מלמעלה למטה התגלות עתיק תענוג העליון בחכמה וזהו ממש כענין ויקהל משה שיש בזה ב' בחי' הא' העלי' מלמטה למעלה ע"י ק"ש מחוץ לפרוכת ואח"כ תפלה והב' המשכה מלמעלה למטה ע"י התורה וכך הוא ב' בחי' דשבת מעלי שבתא הוא בחי' העלאה וזהו"ע ויכולו ולכן נק' זה עדות כמ"ש בטוא"ח סי' רס"ח ואומרים ב"פ ויכולו א' בתפלה וא' בקידוש שאין עדות פחות מב' וגם כי עפ"י ב' עדים יקום דבר הו"ע עלי' המל' בליל שבתא שנק' סעודתא דחקת וזהו ותקם את דבריך ואח"כ שבתא דיומא הוא המשכה מלמעלה מעלה, וז"ש ישמח משה במתנת חלקו והיינו בחי' משה יסו"א המלוכש בז"א נמשכים לו אורות מלמעלה מעלה מעת"י וא"א והוא כענין ויקהל משה ע"י התורה שנמשך בז"א מדעת דע"י וא"א כנ"ל, ובמ"א (בביאור דהשמים כסאי) פי' ענין ישמח משה כו' במתנת חלקו הוא האלף אורות שנסתלקו ממנו ע"י חטא העגל של ישראל ע"ד כלום נתתי לך גדולה כו' ובשבת נותנים אותם לו וא"ש שזהו ג"כ ענין ויקהל משה שהוא התיקון אחר החטא ואז נקהל ונמשך בו האלף אורות הנ"ל והוא ממשיך אותם לנש"י כו', נמצא בחי' ששת ימים תעשה מלאכה כו' לברר בירורים ואח"כ וביום השביעי יהי' לכם קדש זהו ממש כללות ותוכן ענין ויקהל משה כו', ועפ"י יתורץ קושיות שהקשו המפרשים למה נאמר כאן גבי מצות שבת הל' ויקהל וגם מהו ענין לעשות אותם דלעשות אינו שייך אלא בקום ועשה והרי בכאן אין ציוי על קום ועשה וששת ימים תעשה מלאכה הוא רשות, ולפמ"ש מובן הכל כי לעשות פי' לתקן והוא לברר הרפ"ח ניצוצים ותיקון ועשי' זו נגמרה בשבת ע"י השביתה שאז הוא עליית הניצוצים שמתעלים לאצי' ולמעלה מעלה כו' שע"י קיום מצות שבת הוא העלי' וזהו עיקר התיקון שלהם והבירור שבו' ימי המעשה הוא ע"י תעשה מלאכה וגמר עיקר תיקון שלהם בשבת ע"י השביתה ולכן

נאמר ע"ז ויקהל דוקא שעלי' זו הוא העלאה מבי"ע ששם נק' רה"ר טורי דפרודא לבחי' אצי' רה"י ואחדות, והוא פי' ויקהל וגם עי"ז נקהלים ונאספים לתוכם אורות עליונים מלמעלה מעלה וכענין ישמח משה במתנת חלקו כו' וזהו עד כי יבוא שילה ולו יקחת עמים יקחת ל' אסיפה שילה בגימ' משה, וזהו אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף רוחו בחי' סוכ"ע ונשמתו מה שלמעלה מסוכ"ע יאסוף ימשך בחי' זו בנש"י ע' סד"ה השמים כסאי ובד"ה מה טובו כו'.

לתו"א בד"ה ויקהל משה, מלמטה למעלה תחילה שבת ואח"כ מצות ותורה. י"ל כמ"ש בהביאור ע"פ ונקדשתי פ' אמור, כי ע"י תומ"צ ממשיכים יחוד זו"נ אבל להמשיך יחוד או"א שהוא אור חדש מאור א"ס זהו דוקא ע"י ק"ש למסור נפשו באחד וע"ש שזהו ענין ג"פ קדוש משל למלך שעשו לו ג' עטרות הקדוש הראשון מלמטה למעלה וזהו העטרה שהניח בראשו, וכך הוא ענין שבת, כי מצות שבת נאמר בשני ווי"ן בירושלמי דנדרים ספ"ג ע"ד תולדות מלא בשני ווי"ן אשר הוא"ו הראשון מורה יחוד או"א. את כל עדת בני"י, עדת אותיות דעת כי מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה לך והודיעם, והודיעם בחי' דעת, עיין תו"א ד"ה ויקהל משה בענין כי אל דעות ועמ"ש ע"פ פתחי לי כחודה של מחט ואני אפתח לך כו' שזהו בחי' מתנה ובחי' פתחי לי זהו הכנה לזה והיינו ע"י לך והודיעם. ואפ"ל עדין ברכות ק"ש ופסוד"ז זהו הכנה לק"ש וכענין המאריך באחד מאריכין לו ימיו המשכת אה"ר ועיין בד"ה כי תצא השני מאן דקטיל לחויא כו', וכ"ז כעין מ"ש בלקו"ת בשה"ש בד"ה יונתי בחגוי שמתחילה צ"ל קומי לך ואח"כ תהי' רעיתי יפתי, ואפ"ל כמו ב' ווי"ן דשבת כן בק"ש שית תיבין דשמע ישראל ושית תיבין דבשכמל"ו, ועיין מענין ק"ש בסידור סד"ה להבין ההפרש בין ק"ש לתפלה ובד"ה איתא בספרי דה' אלקינו בכל קראנו אילו, אליו ולא למדותיו זהו ק"ש ואח"כ צ"ל הדבק במדותיו, ועיין בלקו"ת סוף הביאור ע"פ ואהי' אצלו אמון בענין ממושבותיכם ק"ש מיושב תביאו לחם תנופה שתים תושב"כ ותושבע"פ, ואפ"ל ק"ש מיושב להמשיך בחי' אגוסטוס יושב וישב ה' מלך לעולם.

ששת ימים תעשה מלאכה, פי' דקאי על מעשה המשכן ולכן נאמר תעשה ע"ד והבית בהבנותו ועכשיו הוא תומ"צ כו' כי הבא לטהר מסייעין אותו כו'. מ"ש התומ"צ הם במקום משכן צ"ע בפסוק ועשו לי מקדש ובפסוק עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה ופסוק והלך כו' כבוד כו', כי ההשראה במשכן הוא בחי' כבוד, דקמ"ה ע"א ד"ה ולהבין זה, עיין בלקו"ת פ' ראה בד"ה אחרי ובפ' אמור בד"ה ונקדשתי, ובת"א פ' וארא בד"ה לכן אמור. שם ד"ה והנה מבחי' מדת מל' ית' נמשך האור ג"כ בב' בחי', עיין בהביאור ע"פ קחו מאתכם תרומה ועיין ביאור דשחודה אני ונאזה שם נזכר ג"כ שיש במל' ב' בחי' וכן בכתר, ועיין בד"ה את שבתותי תשמרו בענין שמו הגדול ושמו סתם, ויש להעיר מענין בחי' כל הנקרא ונמשך בשמי שהוא תוספת האור בבחי' השם בהביאור האזינו דרוש השני ומענין אשר הלכו אלקים כו' ולעשות לו שם, ועמ"ש בפ' ישתבח שמך לעד בד"ה כי תצא דרוש הראשון.

ד"ה וזהו ארוממך כו' ואברכה כו'. עיין בת"א פ' מקץ בד"ה ביאור ע"פ כי אתה נרי, משמע המשכת הכתר במל', וע"ד מ"ש בד"ה ועתה יגדל נא כח אד', ועיין זהר וארא כח"ב בפ' ארוממך ושם בהביאור כי אתה נרי דארוממך מלמטה למעלה ע"י בירור נה"ב דוגמת והחיות נושאות והמשכת הרוממות מלמעלה למטה הוא ע"י תומ"צ. והנה הקרבנות שבמשכן זהו גורם והחיות נושאות כמ"ש בד"ה לבבתי ע"כ זהו בחי' ארוממך, ועכשיו תפלה במקום קרבנות רמ"ח אברים דמלכא מלכא ממש שלמעלה מהמל' שהוא שם, גם רוממות המל' ע"ד נכון כסאך מאז אגוסטוס יושב, גם ע"ד והי' הוי' למלך כו', ועיין לק"ת בד"ה אתם נצבים רפ"ה פנימית מלכותו מעצמותו ומהותו, ובמ"א פי' ותמלוך אתה הוא ה' לבדך שבחי' אלו דבחי' אתה הוא ה' לבדך יאירו בבחי' המל' כו'. ועיין בלקו"ת בשה"ש בד"ה קול דודי בפ' עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים כו'. ועיין זהר ויגש ר"ו ע"ב ע"פ כי הנה המלכים נועדו, וזהו ויקהל משה את כל עדת בניי הם י"ב בקר דבריאה המרוממים המל', וח"ב ויקהל קצ"ו ע"ב ובבה"ו שם.

ד"ה והנה כמו שבכללות, י"ל כמו ע"י יריעות המשכן והכלים המשכת מקיפים ופנימי' למעלה, אז דוקא יוכל להיות הקרבנות שה"ס והחיות נושאות להיות קירוב ויחוד כי הנה המלכים נועדו, חיבור כי אל דיעות, וזהו נועדו על"ק ד"ה וזהו ענין שבת שבתון, כמו"כ ע"י מצות ותורה יוכל להיות אח"כ השבת וכן תפלה שהיא במקום תמידין, ועמ"ש מזה בהביאור ע"פ אדם כי יקריב מכם, מצות לבושים מלכות אליו ית' בד"ה תורה צוה, חצבה עמודיה שבעה במד"ר ר"פ שמיני ונתבאר במ"א.

ד"ה והנה מקודם שיתבאר ענין הנשמה יתירה, עיין בסידור ע"פ נשמת כל חי תברך את שמך, וכאן פי' ענין הנשמה יתירה ע"ד אית רצון הנמשך מהשכל ואית רצון שלמעלה מהשכל, עיין בת"א פ' שמות בד"ה

כי טובים דודיך ובד"ה במדבר סיני דרוש הראשון ובד"ה צאינה וראינה דרוש השני בענין עשה רצונו כרצונך כו', הגם כי נשמת כל חי י"ל היסוד מושך השפע מלמטה למעלה, שער החצר הפנימית הפונה קדים למעלה מבחי' בראשית נמי מאמר הוא, ע' בד"ה האוינו השמים דרוש הראשון, עמ"ש בענין רוח קדים דקי"ס ע"פ ששת ימים תאכל מצות בלקו"ת פ' צו, בענין חצר הפנימי' בד"ה וארשתיך לי, עיין מ"ש מזה ג"כ בד"ה והי' מדי חודש בחדשו, עיין חז"ג עט"ב דא"ק אתגלי כו'.

ד"ה וזהו ע' שבת שבתון כו כי אל דיעות כו'. י"ל זהו פי' גשמה יתירה ע"ד בינה יתירה, כי גשמה מבינה ונשמת שדי תבינם ונשמה יתירה בינה יתירה ע"ד מבין דבר מתוך דבר להבין איך שלמעלה היש וכל מה שלמטה כל"ה, וזהו דעת עליון מבחי' סוכ"ע מא"א, והגשמה יתירה זהו שבת שמלמעלמ"ט אך צ"ל תחילה מלמטה למעלה, וזהו שבת שבתון, שבת רצון הנמשך מהשכל ונק' דעת תחתון שבתון רצה"ע דעת עליון, וזהו ויקהל משה את כל עדת בני"י, עדת אותיות דעת, והיינו דעת תחתון שהוא כלי לדעת עליון הנמשך בשבת וע"ל סד"ה וזהו ארוממך.

ד"ה והנה כשנמשך הרצה"ע להתלבש ברצה"ת, נ"ב כתר א"א המאיר בכתר דז"א, ועמ"ש ע"פ ואני תפלתי לך הוי' עת רצון, מאיר בששת ימי החול ע"י התפלה ולכן נק' סולם, ועיין מענין מט"ט קושר כתרים לקונו מתפילותיהן של ישראל בד"ה מזוזה מימין המשכת הרצה"ע שלמעלה מהשכל ע"י העלאת אותיות התפלה לשרשן, והאותיות נק' אבנים טובות, אך זהו שיהיו טובות זהו ע"י רעו"ד, עיין בת"א פ' ויצא בד"ה והי' הוי' לי לאלקים בענין ויקח מאבני המקום כו' ובד"ה גאו לחייך בתורים רפ"ג וד"ה מה יפו פעמיך פ"ב גבי צריך בתחילה לסמוך גאולה לתפלה, ועיין ת"א בתחילתו סד"ה השמים כסאי בענין איזה בית אשר תבנו לי בענין בית תפלה, ועיין ד"ה שוש תשיש בענין קודב"ה מצלי, ועיין סד"ה ע"כ יאמרו המושלים בענין תבנה ותכונן עיר סיחון מצלי לשון הטיי' כו' נמצא כמו והנה סולם זה הכבש כמו"כ התפלה.

ד"ה והנה ע"י התורה ממשיכים ג"כ רצה"ע כי והנה סולם זה סיני, וע' אגה"ק טי' כ"ט ד"ה א"ח עט"ב דקאי על תושבע"פ, ועיין ד"ה לכן אמור לבני"י בענין ונתתי צבי בארץ החיים, עיין ד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו בלקו"ת פ' ראה גבי ובקולו תשמעו בענין אין עבירה מכבה תורה ובהביאור בשעה שהקדימו.

בילקוט ז' קני מנורה נגד שבעת ימי בראשית, והיינו להמשיך אור שבעת הימים במנורה מ"ט כלים נגד מ"ט שע"ב, כפתורים אלו התלמידים, כי יסוד מקשר המשפיע עם המקבל מכל מלמדי השכלתי ולפי כי ומתלמידי יותר מכולם זהו כפתור ופרח שמוזה נמשך צדיק כתמר יפרח כו', ואפ"ל כמריכ למעלה כי הנה כתיב וכל בניך לימודי הוי' שהם לומדים משם הוי'

כמ"ש בלקו"ת פ' ראה בד"ה וכל בניך לימודי, וכיון שכן הרי ומתלמידי יותר מכולם היינו שעי"ז נמשך בשם הוי' תוס' אור מבחי' על הוי' שנת' לקמן גבי עולת שבת בשבתו כו'. וזהו מעין מ"ש בס' או"ת מהמגיד נ"ע בלקוטים דפי' לימודי הוי' שהם כביכול מלמדים את שם הוי' לומר עשה כך עשה כך דהיינו ענין הבקשות שבתפלה רפאינו ה' ונרפא שיתרפא החולה כו', והיינו ע"י המשכת יהי רצון כו' כענין מ"ש בזח"ג דע"ט ב' בפ"י ותתפלל חנה על הוי'. מקשה תעשה כי שער החמישים ע"ד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, מי זהו שער החמישים.

קיצור. מבחי' מ' נמשך האור לבי"ע בב' בחי', וכן ממ' דא"ס באצ"י ועמ"ש יראו את ה' קדושו כי אין מחסור כו', וענין ארוממך ע"ד והחיות נושאות קרבנות, כי הנה המלכים נועדו, וכן בעבודה ע"י תומ"צ דוגמת המשכן וע"י תפלה דוגמת הקרבנות, וענין הנשמה יתירה דאית רצון ואית רצון, שבת שבתון ע"ד כי אל דיעות, ומהארה זו מאיר רצה"ע ג"כ בהתפלה דחול קושר כתרים לקונו, וכן ע"י עסק התורה, ז' קני המנורה תושב"כ וש"ס משנה, גם ז' ימי בראשית, וזהו כמ"ש עולת שבת בשבתו על עולת התמיד ופי' בזח"ג ס"פ אחרי עט"ב שזהו כענין על הוי' ור"ל כי עולת התמיד הוא עליית המל' לשם הוי' שהוא ז"א ע"י והחיות נושאות כו', אבל עולת שבת בשבתו הוא העלי' לא"ק, וכן בר"ח נאמר הביאו עלי כפרה עלי דוקא, וזהו"ע שער החצר הפנימי הפונה קדים כו' וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח כו'. וזהו שסמך שבת לעשיית המשכן כי ענין המשכן היריעות והכלים הם ב' בחי' שבמל' א"מ וא"פ ואזי ע"י הקרבנות שהם במשכן דוקא מרוממים והחיות נושאות ע"י הקרבן את המל' לשם הוי' וזהו עולת תמיד ואח"כ בשבת הוא עלי' עוד למעלה מעולת התמיד, וגם פי' על עולת התמיד שמעולת שבת נמשך הארה לעולת התמיד כמ"ש בענין התפלה שבחול שמאיר בו הארה מבחי' הרצון דנשמה יתירה כו' עיין בת"א, וכמו כן באדם ששת ימים תעשה מלאכה כו' בילקוט דקאי על עשיית המשכן ועכשיו הוא היריעות הם המצות והתורה הוא הכלים כמ"ש בת"א, ועי"ז התפלה הוא בחי' עולת תמיד ואח"כ שבת הנשמה יתירה נמשך שער החצר הפנימי הפונה קדים כו' שהוא בחי' עולת שבת בשבתו על עולת התמיד, וגם פי' על עולת התמיד שמוזה נמשך הארה לעולת התמיד שבכל ימי השבת ועיין בלקו"ת פ' תצא בד"ה כי תצא דרוש השני בענין פנימי' הלב ובחי' הארת פנימי' הלב כו'. ובכ"ז יש לתרץ הקושי' המבואר בתו"א מה שמשה שינה הסדר והקדים מצות שבת כו', ולפמ"ש דפי' ששת ימים תעשה מלאכה קאי על מלאכת המשכן, ולכן נאמר תעשה ולא תעשה כי המלאכה דמשכן היתה כאלו נעשית מאליה כמ"ש והבית בהבנותו כו' נבנה, וכן בענין תעשה המנורה כו' וגם עכשיו בתומ"צ הוא כן כמ"ש רז"ל הבא לטהר מסייעין אותו כו', וכיון דפי' ששת ימים תעשה מלאכה קאי על מלאכת המשכן א"כ הרי הקדים מעשה המשכן לשבת כמ"ש בפ' תרומה ובפ' כי תשא, אך אחר ציווי מצות שבת

פי' מעשה המשכן באריכות והיינו שע"י מצות שבת שהוא עולת שבת בשבתו ממשיכים תוספת אור בבחי' המשכן ובעולת תמיד, וכן בתורה ומצות ממשיכים ע"י שבת תוספת אור כו'.

ברכת חתנים. עיין זח"א ט' על פסוק ואין נסתר מחמתה גם י"ל ברכת הדיוט מלמטה למעלה אבל הברכה שמלמעלה למטה כענין נשמת כל חי תברך את שמך נקרא ברכת חתנים. ושרש ברכה זו מע"ק זח"ב ס"ג ב' פנים חדשות ע"ד בשיר הפרות שיר חדש, זח"ב קל"ח ע"י יחוד שמשא וסיהרא מתחדשת סיהרא, זח"א קכ"ג ע"י כי נפלאות עשה נמשך גם תחת השמש חדש, זח"ג קכ"ג ב' תחת השמש לבד שהוא סיהרא אין חדש אבל בחיבור שמשא וסיהרא יש חדשות, לכן נק' פנים דדכורא שפועלים חדשות בסיהרא, ז' ברכות י"ל מתברכת שתוכל להעלות מ"ן כמו אברהם נתברך בשבעה ברכות, גם עיקר הברכה נצרכת שלא יהי' רגליה יורדות זח"ג קפ"ז כ"ד או"א מברכין להאי זאת הברכה, גם שיהי' ע"ד תרין ריעין דלא מתפרשין, עיין סד"ה ועשית בגדי קדש מענין ברכת חתנים שבמקום שיש משפיע ומקבל כו', ותכלית וסוף הברכה הוא להיות גילוי מלכותו יתברך וא"כ עיקר הברכה להכלה שהיא מל'.

להבין * מארו"ל למה נסמכה פי' שבת למלאכת המשכן ר"פ ויקהל שכל מלאכה שבמשכן חשיבא מלאכה עיין בפרק במה טומנין דמ"ט ע"ב שאבות מלאכות ארבעים חסר אחת השנויין בפרק כלל גדול הם היו בעבודת מלאכת המשכן כו' גם ארו"ל שבת דף ע' דברים הדברים אלד הדברים אלו שלשים ותשע מלאכות שנאמרו למשה בסיני * (והנה אלה הוא ג"כ אותיות אהל שהוא המשכן כמ"ש מה טובו אוהליך יעקב וארו"ל במדבר רבה פי' גשא פרשה י"ב דקאי על המשכן כו' וכמ"ש בלקוטי תורה בד"ה מה טובו פרק ה' ועיין מ"ש על פסוק אלה פקודי המשכן), והענין הוא

להבין: כן הוא ההתחלה בדי' כתיב, וביניהם בכון לאדי — הגדול גוכתי"ק הצ"צ (?), אבל בכון לאדי — הקטן התחלת המאמר גוסף בכתי"י ממעתיק אחר, בין השורות:

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהי' לכם קדש כו' וצ"ל מה תעשה מלאכה הלא בתורה לא נאמר אלא מה שהוא איסור או חובה וכי מחיוב לעשות מלאכה ומה תעשה בצירי ומה שע"י ששת ימים תעשה מלאכה ע"י וביום השביעי יהי' לכם קודש כו' ולהבין זה צ"ל.

בסיני: בכון לאדי — הקטן גוסף בגיליון בכתי"י אחר: ופירשי' דברים משמע חרתי ה' לרבות חד הרי שלשה אלה בגימט' ל"ו הרי ל"ט, וכפירושו מכואר ברבות (פי' קרח) וז"ל אלה ל"ו דברים ב' הזברים ג' הרי ארבעים חסר אחת.

כמ"ש בלקו"ת פ' ראה בד"ה וכל בניך לימודי, וכיון שכן הרי ומתלמידי יותר מכולם היינו שעיינו נמשך בשם הוי' תוס' אור מבחי' על הוי' שנת' לקמן גבי עולת שבת בשבתו כו'. וזהו מעין מ"ש בס' או"ת מהמגיד נ"ע בלקוטים דפי' לימודי הוי' שהם כביכול מלמדים את שם הוי' לומר עשה כך עשה כך דהיינו ענין הבקשות שבתפלה רפאינו ה' ונרפא שיתרפא החולה כו', והיינו ע"י המשכת יהי רצון כו' כענין מ"ש בזח"ג דע"ט ב' בפי' ותתפלל חנה על הוי'. מקשה תעשה כי שער החמישים ע"ד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, מי זהו שער החמישים.

קיצור. מבחי' מ' נמשך האור לבי"ע בב' בחי', וכן ממ' דא"ס באצי' ועמ"ש יראו את ה' קדושו כי אין מחסור כו', וענין ארוממך ע"ד והחיות נושאות קרבנות, כי הנה המלכים נועדו, וכן בעבודה ע"י תומ"צ דוגמת המשכן וע"י תפלה דוגמת הקרבנות, וענין הנשמה יתירה דאית רצון ואית רצון, שבת שבתון ע"ד כי אל דיעות, ומהארה זו מאיר רצה"ע ג"כ בהתפלה דחול קושר כחרים לקונו, וכן ע"י עסק התורה, ז' קני המנורה תושב"כ וש"ס משנה, גם ז' ימי בראשית, וזהו כמ"ש עולת שבת בשבתו על עולת התמיד ופי' בזח"ג ס"פ אחרי ע"ט"ב שזהו כענין על הוי' ור"ל כי עולת התמיד הוא עליית המל' לשם הוי' שהוא ז"א ע"י והחיות נושאות כו', אבל עולת שבת בשבתו הוא העלי' לא"ק, וכן בר"ח נאמר הביאו עלי כפרה עלי דוקא, וזהו"ע שער החצר הפנימי הפונה קדים כו' וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח כו'. וזהו שסמך שבת לעשיית המשכן כי ענין המשכן היריעות והכלים הם ב' בחי' שבמל' א"מ וא"פ ואזי ע"י הקרבנות שהם במשכן דוקא מרוממים והחיות נושאות ע"י הקרבן את המל' לשם הוי' וזהו עולת תמיד ואח"כ בשבת הוא עלי' עוד למעלה מעולת התמיד, וגם פי' על עולת התמיד שמעולת שבת נמשך הארה לעולת התמיד כמ"ש בענין התפלה שבחול שמאיר בו הארה מבחי' הרצון דנשמה יתירה כו' עיין בת"א, וכמו כן באדם ששת ימים תעשה מלאכה כו' בילקוט דקאי על עשיית המשכן ועכשיו הוא היריעות הם המצות והתורה הוא הכלים כמ"ש בת"א, ועיי' התפלה הוא בחי' עולת תמיד ואח"כ שבת הנשמה יתירה נמשך שער החצר הפנימי הפונה קדים כו' שהוא בחי' עולת שבת בשבתו על עולת התמיד, וגם פי' על עולת התמיד שמזה נמשך הארה לעולת התמיד שבכל ימי השבת ועיין בלקו"ת פ' תצא בד"ה כי תצא דרוש השני בענין פנימי' הלב ובחי' הארת פנימי' הלב כו'. ובכ"ז יש לתרץ הקושי' המבואר בתו"א מה שמשה שינה הסדר והקדים מצות שבת כו', ולפמ"ש דפי' ששת ימים תעשה מלאכה קאי על מלאכת המשכן, ולכן נאמר תעשה ולא תעשה כי המלאכה דמשכן היתה כאלו נעשית מאליה כמ"ש והבית בהבנותו כו' נבנה, וכן בענין תעשה המנורה כו' וגם עכשיו בתומ"צ הוא כן כמ"ש רז"ל הבא לטהר מסייעין אותו כו', וכיון דפי' ששת ימים תעשה מלאכה קאי על מלאכת המשכן א"כ הרי הקדים מעשה המשכן לשבת כמ"ש בפי' תרומה ובפי' כי תשא, אך אחר ציווי מצות שבת

פ' מעשה המשכן באריכות והיינו שע"י מצות שבת שהוא עולת שבת בשבתו ממשיכים תוספת אור בבחי' המשכן ובעולת תמיד, וכן בתורה ומצות ממשיכים ע"י שבת תוספת אור כו'.

ברכת חתנים. עיין זח"א ט' על פסוק ואין נסתר מחמתו, גם י"ל ברכת הדיוט מלמטה למעלה אבל הברכה שמלמעלה למטה כענין נשמת כל חי תברך את שמך נקרא ברכת חתנים. ושרש ברכה זו מע"ק זח"ב ס"ג ב' פנים חדשות ע"ד בשיר הפרות שיר חדש, זח"ב קל"ח ע"י יחוד שמשא וסיהרא מתחדשת סיהרא, זח"א קכ"ג ע"י כי נפלאות עשה נמשך גם תחת השמש חדש, וזח"ג קכ"ג ב' תחת השמש לבד שהוא סיהרא אין חדש אבל בחיבור שמשא וסיהרא יש חדשות, לכן נק' פנים דדכורא שפועלים חדשות בסיהרא. ז' ברכות י"ל מתברכת שתוכל להעלות מ"ן כמו אברהם נתברך בשבעה ברכות, גם עיקר הברכה נצרכת שלא יהי' רגליה יורדות זח"ג קפ"ז כ"ד או"א מברכין להאי זואת הברכה, גם שיהי' ע"ד תרין ריעין דלא מתפרשין, עיין סד"ה ועשית בגדי קדש מענין ברכת חתנים שבמקום שיש משפיע ומקבל כו', ותכלית וסוף הברכה הוא להיות גילוי מלכותו יתברך וא"כ עיקר הברכה להכלה שהיא מל'.

להבין * מארו"ל למה נסמכה פ' שבת למלאכת המשכן ר"פ ויקהל שכל מלאכה שבמשכן חשיבא מלאכה עיין בפרק במה טומנין דמ"ט ע"ב שאבות מלאכות ארבעים חסר אחת השנויין בפרק כלל גדול הם היו בעבודת מלאכת המשכן כו' גם ארו"ל שבת דף ע' דברים הדברים אלך הדברים אלו שלשים ותשע מלאכות שנאמרו למשה בסיני * (והנה אלה הוא ג"כ אותיות אהל שהוא המשכן כמ"ש מה טובו אוהליך יעקב וארו"ל במדבר רבה פ' גשא פרשה י"ב דקאי על המשכן כו' וכמ"ש בלקוטי תורה בד"ה מה טובו פרק ה' ועיין מ"ש על פסוק אלה פקודי המשכן), והענין הוא

להבין: כן הוא ההתחלה בדי כתיי, וביניהם בבוך לאדי — הגדול גוכתי"ק הצ"צ (ז), אבל בבוך לאדי — הקטן התחלת המאמר גוסף בכתיי ממעתיק אחר, בין השורות:

ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהי' לכם קדש כו' וצ"ל מה תעשה מלאכה הלא בתורה לא נאמר אלא מה שהוא איסור או הובה וכי מחיוב לעשות מלאכה ומה תעשה בצירי ומה שע"י ששת ימים תעשה מלאכה ע"י וביום השביעי יהי' לכם קודש כו' ולהבין זה צ"ל.

בסיני: בבוך לאדי — הקטן גוסף בגיליון בכתיי אחר: ופירשיי דברים משמע תרתי ה' לרבות חד הרי שלשה אלה בגימט' ל"ו הרי ל"ט, וכפירושו מבואר ברכות (פ' קרח) וז"ל אלה ל"ו דברים ב' הדברים ג' הרי ארבעים חסר אחת.

כי הנה הל"ט מלאכות נחלקו לשלשה חלקים היינו במזון ולבוש ובתים, כדתנן בשבת דף ע"ג הזורע והחורש כו' עד האופה סידורא דפת נקט ואחר כך הגוזז את הצמר כו' ושייך בלבושים ואחר כך הבונה שהוא ענין דירה, ושרשם הם למעלה שיש שם ג"כ הג' בחי' הנ"ל הא' הם אורות וכלים וזהו ענין מזונות שכמו שהמזון פעולתו לחבר הנשמה עם הגוף כך הוא למעלה ענין התחברות * האור פנימי עם הכלי ועמ"ש בד"ה ראשי המטות בענין לכו לחמו בלחמי, הב' הם לבושים, הג' הם היכלות (ע' בע"ח שמ"א פרק ג"ד, והנה בפרק ה' כתב וז"ל למה צריך שגודעך ענין הלבושים וההיכלות מה ענינם, דע כי הלבושים הם בחי' הכלים אל אור מקיף כו' ואלו הם בחי' המקיפים דיושר כו' ואותן הכלים דמקיפים הן הלבושים וכן ההיכלות הן עגולים הנוכח בכל מקום וע"ש שמ"ג גם בשער עיגולים ויושר ענף ד' ובמ"ח סוף מס' כללות העולמות ועמ"ש בלק"ת בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית דרוה"ב בענין ג' בחי' אלו מזון לבוש בית, והנה במשכן הי' ג"כ ג' בחי' אלו המשכן עצמו הוא בחי' אהל ובית בגדי כמ"ש את בגדי השרד לשרת בקדש את בגדי הקדש לאהרן ופרש"י בגדי השרד לכסות הארון והשולחן והמנורה והמזבחות בשעת סילוק מסעות, וכמ"ש בתורה ס"פ במדבר סיני, ובגדי אהרן ידועים הם, ועמ"ש בת"א פ' תצוה בד"ה ועשית בגדי קדש לאהרן כו', מזון היינו הקרבנות שנק' לחמי, גם מה שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים * והנה ג' בחי' אלו הם ג"כ ענין ג' בחי' שארה כסותה ועונתה ושייכות עונתה לבחי' בית כי מצינו מארז"ל מימי לא קריתי לאשתי אשתי אלא לאשתי ביתי גם כמ"ש והתקין לו ממנו בנין עדי עד, ומקרא מלא הוא אולי יבנה ממנה, והענין דכמו שהבנין הוא מדומם או מצומח גשמי יותר מן הלבוש והמזון אכן מתקיים יותר הרבה מהמזון ולבוש, והיינו שלפי ששרשו ממקום גבוה יותר לכך נשפל ושורה דוקא בדבר גשמי יותר, כך הוא ענין הזיווג גופני שהטפה גשמיות נמשך דייקא ממהות ועצמות הנפש שלמעלה מבחי' הארת השכל בדבור כו' וע"כ יולד מזה בן שיהי' בו כח החכמה ולכן נק' בנין שלם, וגם הוא בנין עדי עד שיש בזה בחי' א"ס להיות המשך התולדות עד סוף כל הדורות, וגם ידוע שהטפה דזיווג זו"נ שרשה נמשך מלמעלה עיין בלק"ת ר"פ וירא ועיין בע"ח שער סדר אבי"ע ספ"ה ולכן נק' בית קרה"ק חדר המטות במלכים ב' סי' י"א פסוק ב' ופרש"י שעל זה נאמר בסתר אהלו וקורא אותו חדר המטות על שם בין שדי ילין שה"ש א' י"ג, ועוד במד"ר נשא פי"א הנה מטתו שלשלמה זה בהמ"ק כשם שהמטה אינו אלא לפריה ורביה כך כל מה שהי' בבהמ"ק הי' פרה ורבה כו' ועיין בוח"ב בשלח מ"ד סע"א אמאי אדקדימת מטה כו', וע"ש בפ"י הרמ"ז) והנה כשאדם דלמטה הוא בטל בתכלית שהוא בחי' מרכבה למעלה בבחי'

ענין התחברות: כ"ה בגוכתי"ק (ז). אבל נוסף בהכ"י (מעתיק) שם בין השורות:
 ענין המזון היינו בבחי' הכלים שיהי' מתחבר ומאיר.
 מתכפרים: בבב"ב לאדי הקטן נוסף כניל: וע' בוח"א פ' לך דצ"ד ע"ב בענין
 קדוש היכליך עכ"ה.

יחודא עילאה ויחודא תתאה שעל זה כתיב נעשה אדם בצלמנו כדמותינו, פי' בצלמנו הוא יחודא עילאה כדמותינו הוא יחודא תתאה וכמ"ש מזה במ"א ובד"ה אלה מסעי, או מתבררים ומתעלים הג' חלקים הנ"ל לשרשן, פי' שמה שאוכל האדם למטה מתעלים המזונות לשרשן לבחי' מזון שלמעלה והיינו ע"י שמתפלל תחלה בבחי' ביטול יחוי"ע ויתו"ת כו' (עמ"ש בד"ה כה תברכו ובביאור ע"פ והניף הכהן אותם על לחם הביכורים בענין משחרב ביהמ"ק שולחנו של אדם מכפר עליו כו' ועמ"ש בדרוש בהמ"ז), וכן הלבושים מתעלים לשרשם בחי' לבושים העליונים והדירה מתעלה לבחי' היכלות וזהו העבודה בששת ימי המעשה לברר בירורים להעלות לשרשן כמ"ש ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך שכל הל"ט מלאכות הן תיקון ג' בחי' הנ"ל מזון ולבוש ודירה שמתבררים הדברים שמק"נ להיות מהם ג' בחי' הנ"ל.

(קיצור. ענין ל"ט מלאכות הם בג' בחי' מזון לבוש דירה, א"פ וא"מ ועגולים, וע"י שהאדם בטל לה' בצלמנו כדמותינו אזי ג' בחי' הנ"ל הם עולים לג' בחי' הנ"ל שלמעלה, הג"ה והם ג"כ ג' בחי' שארה כסותה ועונתה, אך בחי' בית הוא מקיף וכשנמשך מקיף זה בא"פ נק' עונתה חדר המטות, מטתו שלשלמה).

ב) אבל בשבת כתיב וביום השביעי שבת לה' אלקיך לא תעשה כל מלאכה שאסורים כל הל"ט מלאכות והוא מפני שבשבת בורר אסור כ"א או מתעלים כל מה שנברר בששת ימי המעשה לשרשם, ע"כ אסור כל מלאכת הנ"ל שכולם ענין בירור לברר הדבר עד שהוא שיהא ראוי להיות בחי' מזון או לבוש כו' ותיקון וברור זה אסור בשבת (ולכן בשבת נמשך טלא דנטיף מעתיקא כו' כי אחר מה שנברר בחול ע"י ל"ט מלאכות הנ"ל אזי ע"י עליותם לשרשם ממשיך גילוי בחי' טל השמים כו' שהוא טלא דבדולחא היינו גבורה דעתיק המלושב במו"ס שמשם מקור ושורש המשכת מ"ד ע"י המ"ן מהבירורים עיין באגה"ק ד"ה למה נסמכה פ' פרה ועיין בסידור ע"פ ברוך אומר ועושה ברוך גזור ומקיים, ובמ"א נתבאר דטל הוא בחי' שלמעלה מאתעדל"ת אלא שאעפי"כ אינו נמשך ומתגלה אלא אחר שיש שלימות באתעדל"ת ואתעדל"ע שעל ידה וכמ"כ יש בחי' זו בשבת כמארז"ל מתנה טובה יש לי בבית גנוזי ושבת שמה מתנה דייקא ואעפ"כ אין נותנין מתנה זו אלא למי שטרח בערב שבת כו' ועמ"ש מענין טל בהגות לד"ה ראה ריח בני ולד"ה מים רבים בפ' נח גם בחי' יוד ה"א וא"ו בגימט' טל והיינו שמהם נמשך השפע לה' תתאה והוא בחי' עונתה ששרש הטפה נמשך ממו"ס ומרדל"א, ועמ"ש על הזח"א קל"ג א' בענין תפלת ערבית רשות) אך צ"ל לפ"ז איך מותר לאכול בשבת הלא בשבת אסור לברר כו' (עם היות דלכאורה יש לחלק טובא בין ענין הבירורים שבתיקון האוכל עד שיהא חשוב מאכל ובין בירורים שע"י האכילה עצמן עיין בטעמי המצות פ' בהר ובפע"ח שער מקראי קדש פ"ו גם בענין ההפרש

בין מלאכת אוכל גפש שהוא ביצירה ובין שאר מלאכות שהם בעשיה וע"ש פ"ה מזה גם פ"א ועמ"ש בת"א פ' שלח סד"ה מקושש עצים ולפמ"ש במ"א בסידור שער בהמ"ז גבי פתח במזבח וסיים בשולחן שיש בירורים ע"י הבינה ויש ע"י החכמה אפשר לומר דוהו ההפרש שבין שבת ליו"ט וחול כי הנה ששת ימי המעשה הן מספיי הבנין ו"ק שבהן ועל ידן כל הבירורים והמלאכות היינו גם אותן הבירורים שלמטה במדרגה שהן כל הל"ט מלאכות, וביו"ט מאיר בינה ע"כ לא הותרו המלאכות הנ"ל שהן רק ע"י ו"ק כ"א מלאכת אוכל גפש שהוא בירור דק יותר י"ל שבירור זה הוא ע"י הבינה, אבל בשבת מאיר חכמה עילאה הנה הבירור שע"י החכמה שהוא כח מ"ה הוא בחי עליונה ואינו שייך לשום מלאכה שהיא בחי עשיה רק הבירור דמוזן עצמו מה שאוכל ומתברר באצטומכא כו' זה הותר גם בשבת כי גם למעלה נאמר אכלו רעים, אך עדיין גם זה אינו מיושב דמ"מ מאחר שבשבת בורר אסור איך הותר גם בירור זה וע' בסידור שער חג המצות סד"ה ששת ימים תאכל מצות (הראשון) ושם סד"ה ולהבין בתוס' ביאור בשרש הדברים גבי ושרש ענין לא תעשה מלאכה כו' וגם צ"ל ענין הקרבנות שאף בשבת מקריבים אף שהם ג"כ ענין בירורים ואף לאחר תחה"מ שעליו אמרו העוה"ב אין בו אכילה ושתייה ואעפ"כ יהי מעשה הקרבנות, וחכמי הקבלה תירצו שבשבת הוא בורר אוכל מתוך הפסולת ובחול פסולת מתוך האוכל אך אינו מספיק שהרי בשבת שניהן אסורים, אך הענין הוא דהנה יש שני מיני בירורים הא' הוא הבירורים שמלמעלה למטה והשני הוא הבירורים שמלמטה למעלה והנה כל המלאכות שבמשכן הם מבחי הבירור שמלמעלה למטה כי הנה כל המשכן וכליו הם דוגמא דלעילא שהוא הכל בחי המשכת מלמעלה למטה שנמשכים ושורים ביריעות המשכן וכליו הארון והשולחן והמנורה כו' (ולכן נק' צמצם שכינתו בין שני בדי ארון שלהיות נמשך הגילוי מלמעלה למטה בבחי פנימי בא ע"י צמצום) שהיריעות הם המשכות אורות מקיפים מלמעלה למטה שבחי יריעות הוא כמ"ש נוטה שמים כיריעה שמים הוא בחי מקיף*, עיין מזה בוח"ב תרומה קס"ד ב' קס"ה א' ב' ובמק"מ והרמ"ז שם ובזו"ה שם, והכלים הם בחי המשכות א"פ וכלים וע"ד מטה ושולכן כו' כי היכל קדה"ק שבו הארון נק' חדר המטות כו' ויתידות המשכן הם המלאכים שנושאים הכסא עליהם וזעות מחיל כסא כו' והקרשים עצי שטים עומדים בחי שרפים עומדים כו' כמש"ש בוח"ב קס"ט א' ק"ע ע"א. והענין שהמשכה זו דא"מ וא"פ שבמשכן הוא בכדי לעורר העלאת מ"ן שיוכל לעלות מלמטה למעלה שא"א להיות העלאת מ"ן מלמטה למעלה בלתי שיומשך תחלה מלמעלה למטה לעורר ההעלאה

בת"א: הכוונה ללקו"ת. ראה מכתב מכ"ק אדמו"ר מהרי"צ גרפס במפתחות לתו"א וללקו"ת.
 בחי מקיף: בבון לאדי — הקטן גוסף כג"ל: וע' מזה במדרש פ' ראה פי"ב ע"פ להקים את המשכן.

וההמשכה זו שמלמטה למעלה הוא כדכתיב וימינו תחבקני וכתוב ומתחת זרועות עולם בפי' וזאת הברכה דברים ל"ג כ"ז וכתוב כאשר ישא איש את בנו דברים א' ל"א, שהוא ענין המשכה מלמעלה למטה בכדי להגביה עי"ז נשמות ישראל שיוכלו לעלות מלמטה למעלה ולכך כשצריכים לומר אשר קדשנו במצותיו שהוא ההעלאה מלמטה למעלה לבחי' קדש ע"ד שאו ידיכם קדש כו' צריכים לומר תחלה בא"י פי' שיומשך תחלה הארה מלמעלה למטה להיות עי"ז כח ועוז שיוכלו לעלות מלמטה למעלה (ועמ"ש מזה באריכות בביאור ע"פ אלה מסעי ובביאור ע"פ צאינה וראינה ושוש תשיש וסוף הביאור ע"פ והיה לכם לציצית ובשאר דוכתי) וזהו כל ענין המשכן וכליו שהם הכל מיני המשכות מלמעלה למטה בכדי שיוכלו אח"כ להקריב בו הקרבנות שהם הכל העלאת מ"נ מלמטה למעלה (שהרי נק' ריח גיחוח ריח הוא העלאה ועמ"ש בד"ה ראה ריח בני גבי כריח שדה אשר ברכו הוי') ולכך אסור להקריב הקרבנות בחוץ וחיבים כרת ע"ז כי צריכים וא"א להקריב הקרבנות כ"א במשכן דוקא מפני שהמשכן הוא ההמשכה מלמעלה למטה שתחלה צ"ל המשכה מלמעלה למטה ואז דוקא הוא שיכול להיות העלאת מ"ן מלמטה למעלה שזהו ענין מעשה הקרבנות משא"כ בלתי המשכה זו א"א להיות ההעלאה כלל (ועיין מזה בסידור שער התפלה בד"ה אשר לקחתי מיד האמורי כו' ועמ"ש כה"ג סד"ה ויקהל משה בענין כל הקורא ק"ש בלא תפילין כו' ובביאור ע"פ רני ושמתי בענין לבישת טלית ותפילין קודם התפלה, אך נודע שיש בחי' לבוש ובית * מקיף, ומקיף עליון יותר וההמשכה שע"י טלית זהו בחי' מקיף אבל המשכת מקיף עליון יותר לא נמשך כ"א ע"י בהמ"ק ולכן עי"ז היה ג"כ ההעלאה בבחי' גבוה יותר שהי' האש שלמטה נכלל באש שלמעלה ממש ועמ"ש סד"ה את קרבני לחמי מענין זה וסד"ה אוסרי לגפן גבי כמצות רצונך כו'), והנה לאתר ההמשכה שמלמעלה למטה שזהו ענין המשכן וכליו, אזי אח"כ עי"ז היא העליה של הקרבנות עד אין קץ ותכלית למעלה מעלה כדכתיב במעשה הקרבנות לריח גיחוח אשה להוי' וכנזכר בזהר ח"ג פ' צו דכ"ו ב' עד היכן איהו סלקא א"ל הא אוקימנא עד אין סוף וכ"כ בוח"א דס"ה א' וברזא דקרבנא כד סליק כולא כו' ומחשבה אתעטר באין סוף כו' וכ"כ בוח"ב דרס"ט ע"א, וזהו ענין ב' בחינות הבירורים הא' מלמעלה למטה זהו ענין מלאכת המשכן וכליו שמתבררים ומתקנים הקרשים שמק"נ להיות נעשים כלים שיומשך בהם ההמשכה מלמעלה למטה שהוא ענין השראת השכינה שביהמ"ק שהוא היכל ה', אמנם ענין הקרבנות הוא הבירור שמלמטה למעלה שהוא בחי' עליות שמתעלה גפש הבהמה ונכלל במקורו ושרשו מפני שור שבמרכבה ועי"ז גם הם מתעלים ומתרוממים מלמטה למעלה להיות והחיות נושאות את הכסא ועד"ז נעשה עילוי אחר עילוי עד רום המעלות עד אין סוף ממש וכמ"ש בד"ה לבבתי אחותי כו'. (הגה"ה ועיין בת"א בד"ה אלה תולדות יצחק שעד"ז הוא ענין אברהם ויצחק

שאברהם היה עבודתו להמשיך גלוי אלקות מלמעלה למטה ואח"כ יצחק היה חופר בארות שהוא ההעלאה מלמטה למעלה ועלייה זו הוא בבחינת אין קץ ותכלית כו' ע"ש. עכ"ה).

קיצור. בשבת אסורים הל"ט מלאכות והבירורים (ומתגלה בחי' טל דגטיף כו') ואיך מותר לאכול שהוא ג"כ בירור וכן קרבנות אך יש ב' בירורים הא' מלמעלה למטה וזהו מלאכת המשכן והמשכה זו שיהא כח אתעדל"ת הוא בחי' הבירור והעלאה שמלמטה למעלה.

ג) **והנה** הבירור האחד שהוא מלמעלה למטה הוא בחי' ל"ט מלאכות שבמשכן שהוא הכל מיני המשכות שמלמעלה למטה ע"י הבירור שבמלאכת המשכן אותו הבירור אסור בשבת מפני שהוא בחי' בירור אוכל מפסולת או פסולת מאוכל ששניהם שוים אסורים כנ"ל (כי זהו בחי' מלאכה שהוא עשיה ועבודה לברר מן הפסולת בין שמברר הפסולת ומשליכו וגשאר האוכל בין שמברר האוכל מתוך הפסולת עכ"פ הכל בחי' בירור מן הפסולת שהוא להפריד הרע או ק"ג א"כ כיון שזהו בענין בירור מהקליפות נק' מלאכה ועבודה ועמל וביורור זה אסור בשבת שהוא בחי' שביתה ועונג כו') אבל הבירור השני היינו שמלמטה למעלה מותר אף בשבת שזהו מעשה הקרבנות העלאה עד אין קץ ותכלית ולכן יהי' הקרבנות אף לע"ל מפני שהעליות הם עד אין קץ ותכלית כו' לכך הבירורים שמלמטה למעלה הם עד אין קץ ותכלית שאף שהם טוב שנתברר לגמרי ואין בו שום פסולת כלל, אעפ"כ לפי שצריכים לעלות בעילוי עוד יותר צריך עוד להתברר (ועיין מ"ש כה"ג בת"א פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם כשעולה מג"ע התחתון לעליון צ"ל ג"כ נהר דינור כו' וכך יש אלפים מדריגות מדריגה אחר מדריגה עילוי אחר עילוי ועמש"ש בפ' ויצא סד"ה והאבן הזאת בענין וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך) אך שם אין הבירור אוכל מתוך הפסולת כי אין שם פסולת כלל לפי כי גם ממה שמבררים הוא ג"כ אוכל בלי תערובות פסולת כלל רק מחמת שצריכים לעלות בעילוי יותר אף שבשבת כבר יש עליה אעפ"כ הרי אין קץ להעליות שבחי' השבת צריך להתעלות לבחי' שבת שבתון שנעלה הימנו ולע"ל יהי' יום שכולו שבת ויהי' עוד עליה נעלה כו' כי אין להעליות קץ ותכלית כלל, לכך צריכים להתברר עוד אף שהם בחינת אוכל בלי פסולת כלל, אעפ"כ מחמת שצריכים לעלות בבחי' עלייה נעלית יותר לכך צריכים להתברר עוד שלפי ערך העליות כמו כן ממש הם הבירורים בירור אחר בירור כו' (וזהו על דרך מ"ש בזהר חלק א' בראשית ד"כ ע"א דא מוחא לגו מוחא ודא קליפה כו' עד דאשתכח דהאי קליפה להאי כו' ע"ש ובמק"מ שם שהיצוניות פרצוף העליון נעשה פנימיות לפרצוף שתחתיו, ועמ"ש באריכות מענין זה בדרוש גדולה מילה* שזהו ענין מ"ש לע"ל ומל ה' את לבבך כו' שיהי' גילוי פנימיות

היותר עליון מה שלא נתגלה עדין בהשתלשלות היינו פנימיות ע"י ולזה צ"ל בחי' מילה * עדי"מ העברת הקליפה המכסה ומסתיר כי דא קליפה לדא. אע"פ שבאמת הוא מוחא ממש וכמו חו"ב דאצילות אעפ"כ לגבי גילוי פנימיות עליון נק' זה בשם קליפה שהוא מלביש ומכסה כמו אותיות המהשבה מלבישים את השכל ואין נגלה עדיין פנימיות השכל ממש כו' * . וזהו ג"כ ענין שבת תתאה ושבת עילאה כי שבת תתאה עליית בי"ע באצילות שהוא בחי' ביטול כי בכלל נק' אצילות חכמה כח מה אך זהו ביטול היש, אכן שבת עילאה ביטול אמיתי כי הנה באצילות ג"כ יש אבי"ע והנה החכמה מאין תמצא פי' בריאה יש מאין היינו מבחי' ח"ס שבכתר שנקרא אין ועליית החכמה בלמעלה מהחכמה בבחי' אין נק' שבת עילאה כו' ועמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו ועמ"ש בסידור ע"פ הללויה שירו לה' שיר חדש בענין העלייה שלא ע"י בירורי' דרפ"ח וזהו כענין שבת עילאה ואעפ"כ היינו שאינו בבחינת בירור אוכל מהפסולת אלא בירור אחר בירור כמ"ש כאן) אבל אין נקרא אותם הבירורים בורר אוכל מתוך הפסולת כי אין שם פסולת כלל כ"א אותם הבירורים הם בורר אוכל מתוך האוכל, דהיינו שגם ממה שמבררים הוא אוכל ממש ואינו פסולת כלל וכלל, רק לגבי העלייה הנעלה צריך זה בירור עוד א"כ הבירור הוא רק ע"ד בורר אוכל מתוך האוכל וזהו מ"ש ואכלתם אוכל פי' שתכררו את האוכל מן האוכל וזהו כענין אוכלא דאפרת שנוכר בגמרא פ"ק דביצה ואלו הבירורים הם עד אין קץ ותכלית כפי העליות כמ"כ הם הבירורים, וזהו שאומר אח"כ והללתם את ה' אלקיכם אשר עשה עמכם להפליא (כי והללתם היינו ע"ד וקדושים בכל יום יהללוך סלה שהוא בחי' עליות אין קץ) ופי' כי מה שמתבררי' מלמטה למעלה בירור האוכל מתוך האוכל בעליות ובירורים עד אין קץ זהו נק' פלא שהוא הדבר הפלא שגם מה שכבר הוא נתברר בירור גמור ונק' אוכל יהי' בו עוד שייך בירור וגם שיש בירורים ועליות אלו זה למעלה מזה עד אין קץ ותכלית זהו פלא עצום, אך הוא בחי' אשר עשה עמכם שע"י ישראל למטה נעשה הפלא הזה ע"י הבירורים שמלמטה למעלה בחי' בירור אוכל מתוך האוכל שע"י מעוררים כן מלמעלה להיות עליות עד רום המעלות עד אין קץ ועמ"ש במ"א עוד * ע"פ ואכלתם אכל כו', ולכך מעשה הקרבנות הם אפילו בשבת מפני שהקרבנות הם העלאת מ"ן והבירורים

בחי' מילה : בכת"י בין השורות גוסף : חיצונית הלב.
 ממש כו' : בגליון הכת"י גוסף : ועמ"ש ע"ס והניף ידו על הגהר.
 במ"א עוד : בהכת"י בין השורות : בלק"ת ס' צו.

בשולי העמוד בגוכתי"ק (?) : ת"א כ"ט ג' משא"כ יצחק אין כסף
 נחשב מ"מ יש בזה ג"כ מטולמ"ט מ"ה וב"ן הרצוא נעלה שבת גם מרע
 לטוב ממטלמ"ע א"כ עליי ועוד שמעורר עליו' א"ס.

שמלמטה למעלה שזה מעורר עליות עד רום המעלות עד אין קץ כמש"ל וכפי העליות כך הם הבירור שבכל עלייה הוא בחי' בירור אוכל מתוך האוכל, ולכך זה מותר אף בשבת כי אין שם בורר אוכל מפסולת או פסולת מאוכל רק הבירור הוא אוכל מתוך האוכל וזה אפילו בשבת מותר וכמ"כ עד"ז הוא ג"כ ענין האכילה דשבת דשרי אף שהוא בירור אלא שהוא בירור מלמטה למעלה דוגמת הקרבנות בורר אוכל מאוכל וזהו ענין ואכלתם אוכל כו' כנ"ל (הג"ה) אך צ"ל איך שייך לומר שהקרבתו הוא אינו כלל בירור אוכל מתוך הפסולת כ"א בורר אוכל מאוכל שהרי הבהמה נלקחה מק"ג שיש בה טו"ר ואדרבה ק"ג דעשיה הוא רובה רע ומיעוטה טוב א"כ בהכרח הוא בירור הטוב מן הרע שהוא אוכל מתוך הפסולת, ואפשר לומר דהנה כמ"כ צ"ל באכילת שבת איך שייך לומר שהוא רק בירור אוכל מאוכל הלא הבהמה היא מק"ג כנ"ל ונתבאר התירוץ הוה במ"א מפני שבשבת ק"ג עצמה נפרדת מן הקליפות הטמאות וגם הטוב שבה נפרד מן הרע שבה ועולה ונכלל בקדושה וכמ"ש במק"מ פ' ויקהל בדף ר"ג, וא"כ ממילא המאכלים שנלקחו ג"כ מהטוב שבק"ג הרי בשבת נפרדים מהרע ולכן נק' אוכל בלי פסולת עד שנק' הבירור בירור אוכל מאוכל, וא"כ כמ"כ י"ל עד"ז גם בכל הקרבנות כי הרי בהמ"ק נקרא שער השמים ששם השפע מושפע מעולם הבריאה ולא כמו בכל א"י שמושפע מעולם היצירה וההשפעה מבריאה זהו כמו יום השבת ועיין בהרמ"ז פ' ויקרא בדף ג', וגם ע"י שמקדיש הבהמה ממשיך עליה אור מקיף י"ל שע"י כל זה נפרדת מן הרע דק"ג ע"ד המאכל דשבת וה"ל בירור אוכל מאוכל, וכל זה לפי הנידרש כאן, אמנם לקמן בהביאור משמע דעיקר הטעם שהקרבנות ישנם בשבת מפני שהבירור הוא מלמטה למעלה ודוקא בירור שמלמעלה למטה אסור בשבת שזהו מלאכה ירידה והשפלה משא"כ הבירור שמלמטה למעלה אינו מלאכה כ"א אדרבה עליה ושביתה כו').

קיצור. והנה הבירור שמלמעלה למטה הוא בירור מן הפסולת אסור בשבת אבל בירור שמלמטה למעלה הוא עד אין קץ בירור אוכל מאוכל ואכלתם אוכל וזהו ענין הקרבנות הנוהגים בשבת. הג"ה עיין זח"א בענין דא מוחא כו' דהאי קליפה להאי, וענין איך הקרבן ואכילת שבת נק' בירור אוכל מאוכל עכ"ה).

(ד) וזהו למה נסמכה פ' שבת למלאכת המשכן כו' שדוקא הל"ט מלאכות שהיו במעשה המשכן אסורים בשבת שכל מלאכת המשכן הוא ענין הבירור שמלמעלה למטה, דהיינו כלי המשכן והקרשים והיריעות הן המשכות מלמעלה למטה לברר, זהו דוקא אסור בשבת, אבל הבירורים שמלמטה למעלה לברר אוכל מאוכל מותר אף בשבת וזהו ענין הקרבנות (ומ"מ דוקא קרבנות שקבוע להם זמן בשבת שהם קרבנות הציבור) אך אעפ"כ אסור להקריב קרבן כ"א במשכן דוקא והיינו כנ"ל מפני שתחלה צ"ל המשכה מלמעלה למטה ואז עי"ז אח"כ יוכל להיות ההעלאה כו'.

(הג"ה ועמ"ש במ"א ע"פ אדם כי יקריב שענין המשכן הוא המשכות ע"ס דמ"ה ועל ידי זה יש כח להעלות שם ב"ן שזהו ענין הקרבנות. והנה משחרב בית המקדש תפלה במקום קרבנות היינו בירור נפש הבהמית. אך צריך לעשות תחלה בחי' משכן והיינו כמארו"ל משחרב ביהמ"ק אין להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה כי התורה נק' בית אורייתא היכלא עילאה דקוב"ה וכמ"ש במ"א ע"פ מה טובו אוהליך כו' ועי"ז נמשך כח להעלות נה"ב מלמטה למעלה. ובזה יובן מארו"ל פ"ק דברכות ד"ח ע"א ר' אמי ור' אסי אע"ג דהוה להו תליסר בי כנישתא בי טבריא לא הוה מצלי אלא ביני עמודי היכא דהוה גרסי. וע"ש בתר"י ע"פ אוהב ה' שערי ציון מכל משכנות יעקב שכמו שאוהב ביהמ"ק יותר מבתי כנסיות ובתי מדרשות כך אוהב השערים המצויינים בהלכה כלומר ששם קביעות התורה וההוראה כו' הרי שעסק התורה הוא כמו ודוגמת ענין ביהמ"ק. וכמו שהקרבנות היו בביהמ"ק דוקא כמ"כ לא הוה מצלי אלא היכא דהוה גרסי כו' והיינו מטעם הנ"ל שלהיות הבירור מלמטה למעלה והעלאת נה"ב הוא ע"י ההמשכה שבתחלה משם מ"ה במלאכת המשכן ומ"מ גם בתי כנסיות נק' ואהיה להם למקדש מעט כו' ואפשר ההפרש כמו מעלת דירת קבע על דירת עראי שעד"ז הוא מעלת בהמ"ק שנקרא בית על המשכן שנק' אהל כמ"ש במ"א ועיין במדרש תלים סס"י פ"ז בענין אוהב ה' שערי ציון כו') ועד"ז גם בענין ההעלאה שבת הנה כתי' ששת ימים תעבוד כו' שמתחלה צ"ל הבירור שמלמעלה למטה שהוא ע"י ו"ק דו"א שיורדים לברר וזהו ע"י ששת ימי המעשה * ועי"ז יכול אח"כ להיות ההעלאה בשבת בבחי' מלמטה למעלה ואכלתם אכול כו'.

קיצור. וזהו למה גסמכה כו' ומ"מ דוקא על ידי ההמשכה והבירור שמלמעלה למטה הוא שיוכל להיות אח"כ ההעלאה וזהו איסור שחוטי חוץ (ועד"ז משחרב ביהמ"ק צ"ל התפלה במקום שלומד או בבהכ"נ כו').

ביאור הדברים בענין שנסמכה פ' שבת למלאכת המשכן ובמכילתא ר"פ ויקהל למה נאמר פ' זו לפי שנאמר ועשו לי מקדש שומע אני בין בחול בין בשבת כו' ת"ל ויקהל משה בחול ולא בשבת. וכן למדו בגמרא רפ"ק דיבמות ד"ה ע"א מפסוק את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו והטעם הוא כמ"ש לעיל שכל הל"ט מלאכות שהיו במשכן הם הכל המשכות וירידות מלמעלה למטה לברר בירורים פי' שענין עשיית המשכן ממש הוא המשכה וירידה מלמעלה למטה לברר שענין הבירור הוא להפריד הטוב מן הרע כי תחלה היו הקרשים מקליפת גוגה ועכשיו כשעשו אותם להיות קרשים למשכן אזי מתבררים ונעשים טוב גמור ומתעלים בבחי' קדושה

המעשה : בבון לאדי — הקטן נוסף בין השורות : והבא לטהר מסייעין אותו ולכן נאמר תעשה מלאכה כצירי שהמלאכה תעשה מעצמה.

ממש (שהם כמו בחי' שרפים עומדים דכך הוא ענין קרשי המשכן עצי שטים עומדים וזהו ראה קראתי בשם בצלאל כו' ואמלא אותו רוח אלקים בחכמה ובחבונה ובדעת ובכל מלאכה לחשוב מחשבות ולעשות כו' פי' שהוא יכול לברר הבירורים דבחכמה אתברירו (ועיין בוח"ב ר"פ פקודי דף רכ"א ע"א ועיין בספר אה"מ פ' תשא ע"פ הנ"ל) וזהו ענין הבירורים שהי' במשכן שמהפכים מה שהי' מתחלה בק"ג לטוב וקדושה ממש והוא ע"י עשיית מלאכת המשכן, אך הבירורים שבמשכן הם בחי' המשכה וירידה מלמעלה למטה כדי לברר היינו שעל ידי העשיה של המשכן מבררים את הטוב מק"ג, וזהו הירידה שמלמעלה למטה, כמשל אדם שכותב איזה ענין בכדי שירויח אח"כ ע"י אותה הכתיבה כגון ענין מו"מ וכה"ג הנה הכתיבה הוא ירידה אל האדם שמצמצם א"ע לישפל במלאכת הכתיבה גשמי ורק הירידה הוא צורך עליה בכדי שירויח אח"כ ע"י אותה הכתיבה ויתעלה אח"כ לקדושה שיאכלו ויתפללו וילמדו כו' כמ"כ במלאכת המשכן הבירורים המה על ידי בחי' המשכה וירידה מלמעלה למטה שנמשך המשכות חב"ד במלאכת המשכן בעשיית ותיקון הקרשים גשמיים שהיא השפלה וירידה אך ירידה זו היא צורך עליה בכדי שאח"כ יתעלו הקרשים מנוגה לקדושה שיהי' כלים להמשכן ויהי' בהם השראת אלקותו ית' כמ"ש ושכנתי בתוכם שזהו בחי' המשכה מלמעלה למטה וכמ"כ למעלה הוא ענין הירידה שירדת מל' דאצילות ומתלבשת בבי"ע בכדי לברר בירורים וכמ"ש ותתן טרף לביתה ופי' שהם העשרה מאמרות שמלובשים הע"ס בדבר ה' שמחיה את כולם כמו המאמר יהי אור הוא המשכת מדות חסד דעשיה בהדיבור דעשיה ובתוכו מלובש חסד דיצירה ובתוכו חסד דבריאה כו' עד חסד וח"ע דאצילות כי כולם בחכמה עשית ובמאמר יהי דקיע מלובש מדות גבורה דעשי' ובתוכו גבורה דיצירה ובתוכו כו' ע"ד הנ"ל וזהו הכל בחי' ירידה שירדת מדת מל' בוא"ו ימי המעשה.

קיצור. ענין מלאכת המשכן ירידת ההמשכה מלמעלה למטה לברר עדי"מ הכותב איזה ענין שע"ז ירויח כמו מו"מ והיינו שיתברר ק"ג ויהי' שורה בזה השראת השכינה ועד"ו למעלה שהמל' יורדת לברר ותתן טרף כו' עשרה מאמרות כו'.

ב) אבל בשבת הירידה אסור כדכתיב כי בו שבת מכל מלאכתו כו' וכדאיתא במדרש מה היה העולם חסר מנוחה בא שבת בא מנוחה ולכך גם הדיבור במילי דהדיוטא אסור בשבת מפני שהדיבור הוא בחי' ירידה והשפלה כמו שבאדם הוא השפלה וירידה שמדבר כו' שהוא ירידה לגבי עצמותו וכ"ש למעלה הוא בחי' ירידה שיתלבש בבחי' דבור ולכך בשבת שהוא בחי' כי בו שבת לכך הדבור אסור. והנה לגבי האדם אין הירידה כ"א הדבור כנ"ל שהדיבור הוא ירידה וצמצום אליו שמשפיל א"ע לדבר אבל השכל אינו נק' ירידה אליו, אכן למעלה נק' אף החכמה בחי' ירידה והשפלה גדולה אליו ב"ה שהוא ב"ה נעלה מהחכמה, ועמ"ש בדי"ה

כי עמך מק"ח בפ"י המשפילי לראות בשמים שם מים כו' כמ"ש כולם בחכמה עשית שהחכמה היא המקור להעשיה, והיינו שבכללות העולמות נקרא אצילות חכמה ובריאה בינה כו' שהם כנגד ד' אותיות דשם הוי' ב"ה והיו"ד דשם הוי' ב"ה הוא אצילות ולגבי למעלה מעלה נק' אצילות אדם דעשיה ונקודים יצירה ועקודים בריאה וא"ק נק' אדם דאצילות כו' (במ"א נת' באופן אחר שא"ק נק' אדם דבריאה ועקודים נקודים עד ע"י וא"א נק' אדם דיצירה ואצילות נק' אדם דעשיה) ופ"י שלכך נק' אצילות אדם דעשיה מפני שאצילות הוא המקור לעשיה שממנו מתהווים ב"ע נמצא חכמה שהיא אצילות נק' עשיה (היינו כי באצילות יש אורות וכלים ממש אשר הכלים הם מקור לבי"ע ובפרט לפמ"ש במ"א שע"ס דאצילות הן ממוצעים בין המאציל ואו"ס ב"ה לבי"ע ועיקר הממוצע היינו החכמה ויש בזה ב' בחי' ח"ע וח"ת וזהו שאצילות שהוא חכמה נק' עשיה כי הוא המקור לעשיה ועיין מזה בד"ה כי אברהם לא ידענו) וזהו כולם בחכמה עשית שחכמה היא המקור לעשיה והיינו כי כולם בחכמה עשית בבינה נק' בחי' עשיה והחכמה הוא המקור לעשיה זו (יש לומר כי בינה מקננא בבריאה ממש וז"א ביצירה ומל' בעשיה וזהו ענין ג' בחי' נר"ג המתלבשים בבי"ע כמ"ש בע"ח שמ"א פ"ז ע"כ בינה נק' עשיה שהרי מתלבשת בבי"ע ממש משא"כ החכמה אינה מתלבשת רק באצ"י אלא כי כולם בחכמה עשית בבינה) כי בראשית שהוא חכמה נמי מאמר הוא וכמ"ש במ"א בד"ה בשעה שהקדימו נעשה כו' ולכך בחכמה דוקא אתברירו שהבירורים שהם עשיה (וכמ"ש בסידור גבי ברוך אומר ועושה כי עשיה לשון תיקון וגם כי הבירור הוא ע"י ירידה לברר ונק' מלאכה) הם שנתבררים ע"י החכמה שהיא מקור לעשיה (ועמ"ש בביאור ע"פ ובבואה לפני המלך אמר עם הסופר שהבירור הוא ע"י חו"ב שמקום הבירור הוא בבינה אך בחכמה אתברירו וזהו ענין כולם בחכמה עשית בבינה) ולכך בשבת שהוא הפך מבחי' הירידה כ"א בחי' מנוחה ועלייה בעצמותו שבת אף מחכמה שחכמה הוא בחי' ירידה אצלו ב"ה שהוא מקור לעשיה כי בחכמה אתברירו כו' (ועמ"ש מזה בד"ה שובה ישראל דכתיב חכם באחור ישבחנה שחכמה נק' בחי' אחוריים לגבי למעלה מהחכמה שהוא בחי' כתר שנק' פנים ואור פניך כי רציתם, ובשבת הוא העלי' מבחי' אחוריים לבחי' פנימיות האור והחיות כו') לכן שבת גם מבחי' הירידה בבחינת חכמה כו' (עיין בתניא ח"ב פ"ט כ"א בשבת עולה החכמה ג"כ בלמעלה מהחכמה כו').

קיצור. אבל בשבת הירידה אטור ולכן שבת מבחי' הדבור ולמעלה גם החכמה הוא ירידה, אצילות שהוא חכמה נק' אדם דעשיה, לכן ע"י חכמה העשיה והבירור ושבת עליה גם מחכמה ולמעלה מירידה לברר.

ג) הג"ה העיקר נראה כי המשכן דוגמת שמים וארץ שכל מה שיש בבריאת שמים וארץ יש במשכן כמ"ש ברבות פ' נשא ור"פ תרומה, והנה עשית שמים וארץ נק' הבריאה יש מאין מהארה בעלמא

והוא חיצוניות אבל שבת גילוי הפנימית וכמ"ש מענין חצר הפנימית כו' וביום השבת יפתח בד"ה ויקהל משה בת"א ובבה"ז ע"פ אלה תולדות נח שזה ענין שהיחוד להוליד נשמות הוא בשב תשהנשמות נמשכות מפנימיות ע"י יסוד הנק' נח דעביד גיחא לה, וא"כ בחול זהו ענין ל"ט מלאכות מזון ולבוש דירה שנכללו בשארה כסותה דדירה בכלל כסותה כמ"ש בטוש"ע אה"ע סי' ע"ג ובשבת בחי' עונתה המשכה פנימית להוליד בדומה לו, אך זהו ע"י קדימת שארה כסותה וכמ"כ חול מכין לשבת מי שטרח בע"ש כו' וכן בעבודה שארה כסותה היינו תומ"צ שנק' לחם לאכול ובגד ללבוש, והיחוד ענין התפלה ודרך כלל זהו בחי' שבת והיינו כי לחם מבחי' כלים ולבוש א"מ והיחוד גילוי האור בפנימיות, וגם תומ"צ רמ"ח אברים והיחוד נמשך מלמעלה כו' או י"ל זהו פנימיות התורה ששרשה ממו"ס עיין בד"ה תורה צוה ובביאור ע"פ ראו כי ה' נתן לכם את השבת, א"כ שבת למעלה מבריאת שמים וארץ ושענין ששת ימי המעשה שהן שי"ב הן הכנה לבחי' שבת, כמ"כ הוא למעלה ממלאכת המשכן שמלאכת המשכן הם כענין העשיה בשי"ב שהרי כל מה שיש בעשרה מאמרות יש במשכן שמים הוא ענין יריעות המשכן נוטה שנים כיריעה יהי רקיע ויהי מבדיל והבדילה הפרוכת יקוו המים ענין הכיור, א"כ מעשה המשכן הכנה לעסק הקרבנות כי במשכן היו יריעות וכלים שהם דוגמת שארה כסותה שהיריעות הם מקיפים דוגמת כסות ודירה והכלים הם דוגמת שארה שנמשך מהכלים והקרבנות הם להמשיך יחוד העליון בחי' עונתה ולכן נק' היכל קדק"ד חדר המטות כו', אמנם הקרבנות הם להמשיך יחוד פנימי או"א אור חדש ע"כ דוחים שבת, אבל מאין ליש נמשך מחיצוניות יחוד או"א, וזהו ענין המשכן שלכן הקרבנות במשכן דוקא כי הכח ליחוד הפנימיות נמשך ע"י אתעדל"ע דיחוד החיצוני כמ"ש הרמ"ז ר"פ עקב.

ויקהל ל"ב ב

(א) ששת ימים תעשה, בשל"ה די"ז ע"א וז"ל וקשה תעשה מלאכה למה לי וכי מחויב לעשות מלאכה, וע"ק וביום השביעי ויום השביעי הל"ל, ור"ל דהבי"ת מיותר, אלא רמו גדול הוא על מלאכת מעשה המצות היום לעשותם, וביום השביעי קאי על אלו המלאכות שהזכיר שהם היום לעשותם ואמר וביום השביעי שהוא עה"ב יהי המלאכה קדש כלומר רוחניות, וזוהי המלאכה הנעשית ביום ה' כו' עכ"ל, ובמ"א בענין שמעי' אומר אהוב את המלאכה נת' שהמלאכה ממשיך בחי' המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב.

(ב) דק"א א' ריש מסכת הולין וז"ל כתיב בעשרת הדברות ששת ימים תעבוד ועשית וגו' ובפ' ויקהל כתיב ששת ימים תעשה כו' קשה שינוי לשונות כו'. עבודה היא עבודת הקדש כו' לעבדה ולשמרה כו' העשיה היא מלאכת המעשה שגם היא מצוה לישא וליתן באמונה כו' תעשה בצירי ולא בפתח כי מוטב שתעשה מאליה כענין שמצינו בחסידים הראשונים שתורתן היה קבוע ומלאכתן נעשית מאליהן כו' עכ"ל ומ"ש בעשה"ד ועשית ע"ש התירוק.

ובדף ק"כ ע"א כ' וז"ל ר"ח בשער הקדושה פ' ובמכילתא אמרו ז"ל ששת ימים תעשה מלאכה ופסוק אחד אומר ששת ימים תעבוד ועשית מלאכתך כיצד יתקיימו שני כתובים הללו אלא בזמן שישראל עושים רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י אחרים שנאמר תעשה מלאכה וכה"א ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכרמיכם, וכשאינן עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י עצמן שנאמר ועשית כל מלאכתך עכ"ל. וא"כ זהו כענין ב' הפרשיות דשמע והי' אם שמוע שבפ' והא"ש שנאמר ואספת דגנך נק' עדיין אין עושין רצונו ש"מ כמ"ש בגמרא רפ"ו דברכות דל"ו ע"ב ובתוספת שם, והנה בפ' והא"ש כתיב ולעבדו ואעפ"כ לא בקרא עושים רצ"מ מפני שלא נאמר ובכל מאדך לכן אין קושיא דעם היות שבעשה"ד נאמר תעבוד דפי' השל"ה לעיל דק"א שוהו עבודת הקדש מ"מ לא נק' ערש"מ, ע"כ נאמר ועשית, והיינו מפני שבמ"ת הי' הכל רק ע"י אתעדל"ע שכפה עליהם הר כו' מכאן מודעא רבה כו' וז"ש כאן ויקהל משה כו' ששת ימים תעשה פי' משה הוא דעת עליון הממשיך בחי' כתר רעו"ד להיות ובכל מאדך ועי"ז תעשה מלאכה כו' ועמ"ש בת"א פ' תולדות בביאור ע"פ מים רבים בענין זה דדעת עליון שממשיך המדות שבכתר ועמ"ש בד"ה וידבר משה אל ראשי המטות כו'. עוי"ל כי לפי שפ' ויקהל זה הי' אחר החטא ומשה המשיך בהם תשובה וזהו ענין לוחות האחרונות שניתנו ביוהכ"פ ובמקום שבעלי תשובה עומדים כו' בחילא יתיר בכל מאדך כו'.

(ד) במסכת פסחים שלו דקס"ה ע"א פי' ששת ימים תעשה מלאכה שית אלפי שני, ו' דגהון שבאמצע ס"ר אותיות התורה כו' לברר ו' הנ"ל ע"י התורה כו', בפ' ויקהל של"ד א' של"ה א'.

(ה) זח"ב ויקהל דר"ג ע"א והרמ"ז שם פי' דתעשה מלאכה שהמלאכה נעשית מאליה זהו מלאכת המשכן כמ"ש והבית בהבנותו אעפ"כ אינה דוחה שבת וזהו וביום השביעי כו', וע' זח"א פ' נח דע"ד א' מענין והבית בהבנותו.

(ו) גמרא פ"ב דשבת דכ"ד סע"ב שבת שבתך עשה, פ"ז דשבת ד"ע ריש עמוד א' כל העושה בו מלאכה כו' במזיד יומת ממש בשוגג יומת בממון כו' ע"ש.

ו) בעמה"מ ש"ו פנ"ה דל"ג ע"א ח"ל בעת רצון בשעת קבלת שבת שמוסיפים מחול סוד קליפת נוגה אל הקדושה בכח שלהוביתא דאשא המפריד בין נוגה ובין הקליפות כו' וז"ס שבת שבתון כי וא"ו ונו"ן דשבתון הוא הוספה בלשון יון כו' עכ"ל. ולשון הנ"ל הוא ק"ב ע"ד יפת אלקים ליפת וישכן כו'. ולענ"ד יש להעיר לענין וא"ו ונו"ן מענין אונאה הנזכר בזח"ג ר"פ חקת דק"פ ע"ב, והאונאה היא ק"ב כמ"ש בזח"ב ויקהל דר"ג ע"ב בהאי נוגה מפתה לאתתא כו' ע"ש, וכ"כ בעמה"מ שי"ד פצ"ב דק"ב ג' ומזאת הנון לוקח לפעמים צד הקליפה כשהאדם חוטא וכשחוזר בתשובה או יתגבר אור נוגה והיא הנון כו' עד כאן לשונו וכ"כ בשער אור"א פל"ז ועיין בשל"ה דף ר"ז בענין נוגין הפוכות שבפ' ויהי בנסוע הארון ובספנ"י שם, והנה שבת אותיות תשב ע"כ נק' שבתון שחוזר הנון מקליפת נוגה ונתהפך לקדושה וזשארז"ל שבתון עשה כו'.

בשער ט"ז פ"י דקכ"ח ג' ו"ק דו"א מקננים במט"ט ו"ק דיצירה ועליהם נאמר ששת ימים תעשה מלאכה כי הוא עולם החול כו' וע' חז"ג אמור צ"ד ב' שאפ"ל מצד ו"ק דיצירה עצמן נאמר ועשית מלאכתך ומצד כלים דו"ק דאצ"י המלובשים בהן נאמר תעשה מלאכתך ע"י אחרים היינו ו"ק דיצירה ועשיה כו'.

ח) בלק"ת ר"פ ויקהל וז"ל והנה התחיל ואמר ששת ימים תעשה מלאכה שיעשו המשכן ששה ימים ואמר תעשה ולא תעשה שהוא יעשה מעצמו כמו והבית בהבנותו, ובוה וביום השביעי יהיה לכם קדש כיון דאתם מקדישים גם בימי החול במעשה המשכן בשבת ודאי יהיה לכם תוספת קדושה ונשמה יתירה עכ"ל. והנה עכשיו ענין מעשה המשכן זהו עסק התורה והמצות כמ"ש בתו"א בד"ה ויקהל משה, שיריעות המשכן זהו ענין מעשה המצות שהם בחי' מקיפים והארון והכלים זהו ענין התורה שהיא א"פ ולכן נאמר תעשה מלאכה בצירי שהמלאכה הנ"ל תעשה מעצמה כי הבא לטהר מסייעין אותו. והנה עי"ז אוי וביום השביעי יהי' לכם קדש היא בחי' מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, שהוא בחי' שלמעלה מאתעדל"ת טלא דנטיף מעתיקא כו', וה"ע עבודת מתנה אתן כו', וע' בת"א פ' תשא בד"ה זה יתנו כו' ועמש"ל אות א' ואות ה'.

ויקהל ל"ה ג'

א) לא תבערו אש. מדרש רות רבה מ"ד א' עד דאת בחיים בטלה גזירתך ומשה רבינו ע"ה משעה שגזר עלינו לא תבערו אש כו' לא מדליק יהודאי כו'. וכ"ה במדרש קהלת ע"פ אל כל החיים יש בטחון דק"ו ע"ג והיינו

כי גזירת משה זהו גזירתו של יחיד חי העולמים. ועוד כי גם משה עצמו הרי ארו"ל גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם שאזי נתגלה לו השער החמשים מנש"ב.

ב) זח"ב יתרו פ"ט סע"ב תו אר"ש כתיב לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת. מ"ט בגין דלא אתחזי דינא בהאי יומא (כנודע שהגהינם נח בשבת) ואי תימא הא לגבוה סלקא בכל מושבותיכם קאמר ולא לגבוה וההוא דסלקא לגבוה לאכפיא לדינא אחרא סלקא דתנינן אית אשא אכלא אשא, ואשא דמדבחא אכלא אשא אחרא (וכמ"ש בפע"ח בדרוש תקיעת שופר לאכפיא דינין הוה ע"י גבורות עליונות דקדושה שאין הדינין נמתקין אלא בשורשן כו', ועמ"ש בסידור שער ר"ה ע"פ אד' שפתי תפתח גם כמ"ש בד"ה כי תצא בפ"י על אויביך שלהפך אש התאוה דנה"ב הוא ע"י שרשה בחיות המרכבה ששם האש רשפי אש שלהבת ליכלל ולהבטל באור ה') ובג"כ אתגליא ע"ק בהאי יומא מכל שאר יומין, ובזמנא דאתגליא עתיקא לא אתחזי דינא כלל עכ"ל וכנודע דלית שמאלא בהאי עתיקא, ובוה א"ש דדוקא בכל מושבותיכם לא תבערו משא"כ לגבוה כי למעלה האש כלול עם המים כנודע מענין עושה שלום במרומיו מים ואש אין מכבין זא"ז ולכן האש העליונה היא כלולה מבחי' חסד ממש, וכמ"ש בזח"ג פ' צו ל"ג ע"פ ותצא אש מלפני ה' דא אוריאל, והוא כחשבון אברהם בחי' חסד, ולכן אין זה מניעה להתגלות ע"ק משא"כ למטה שהאש הוא דין ע"כ ביום השבת שיש גלוי ע"ק אין ראוי להיות דין כו'.

ג) ויקהל דר"ג סע"ב ת"ח כיון דעאל שבתא ואתסמר ההוא מדורא (שהוא הטו"ר דק"ג ע"ש במק"מ) ואתכפיין ואפילו אשא דגהינם כו' כתיב לא תבערו אש כו' אשא דמדבחא אמאי וכתב המק"מ דמסקנא דתירוצא הוא לקמן דף ר"ח ריש ע"א דאומר וז"ל בגין דכל אשין אחרנין אתסמרו ואתגניזו ביומא דשבתא בר אש חד דקדושה עילאה, ור"ל שאש המזבח שהם גבורות המל' אדרבה הם דוחים החיצונים, והנה שם מסיים והאי אשא איהי דעקדה דיצחק דאתלהטא ע"ג מדבחא, והענין כי ביצחק נאמר ממעל לעצים דהיינו ממעל לעה"ח ועה"ד שם הגיע המס"ג שלו כו' ומשם נמשך לעקוד הדינין ולבטלן כו' ועמ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה בענין אש שחורה ע"ג אש"ל ומ"ש בד"ה בשברי לכם בענין ואפו כו' חהו ענין סמכוני באשיות ופי' בת"ז תיקון י"ט בשני אשות, ובמא"א אות א' סעיף ק"ל אשיות ב' אשות נק' חו"ג אש לבנה ואש שחורה.

ד) זח"ג פנחס דף רנ"ד סע"ב ע"פ והקרבתם אשה עולה דכל אש דקרבנין איהו קדש, ושבת קדש אחידין דא בדא, אבל אש דחול אסיר לאחדא ליה בקדש ובג"ד כו' לא תבערו אש כו' וע' עוד מזה בפ' עקב דרע"ג ע"א סד"ה תנינא למבצע על שני ככרות, וענין אש דאיהו קדש עמ"ש ע"פ כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא בד"ה אתם נצבים, ועמ"ש בת"א פ' מקץ ע"פ כי אתה נרי, ועמ"ש בביאור ע"פ קול דודי בענין שעיקר

החיות הוא מהגבורות עליונות דקדושה וכמו כי הדם הוא הנפש כו' וכן זהו בחי' המעורר יחוד העליון כו'.

ה) בת"ז תקון מ"ט וכעס דמרה דאיהו נורא דגיהנם דעלה אתמר לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת כו' ובכס"מ שם כ"א יהי' לבו מלא עונג ושמחה בשבת כו'. בעמה"מ שער ט"ז ר"פ נו"ן החטא של אדה"ר היה שאכל אותם ה"ג כו' ועבר על לאו לא תבערו אש כו' כי אש גימט' אלקים דיודין כו'.

שם פנ"א ואם העין של אריך משניח למטה בעיני ז"א ללבנם ולהמתיקם אז השתי גווני אדום ושחור שניהם אין נראין וסימנך לא תבערו אש כו' שהוא אדום ושחור לכן יש לזוהר שלא ללבוש שני הגוונים על גופו ביום השבת כו'.

של"ה שער האותיות אות רי"ש דק"ז ע"א הביא מאמר הת"ז תקון מ"ט הנ"ל ובמסכת שבת שלו דקל"ג ע"א כ' ויהי' נוהר בזה בזהירות גדול מחצות יום ערב שבת עד תוספת שעה דמוש"ק שהוא ל"א שעות וזהו לא תבערו אש וגו'.

ו) עו"ש במסכת שבת ר"פ תורה אור דקל"ז סע"ב ענין לא תבערו אש בכל מושבותיכם למה פרט האש יותר כו' דע כי מאמר הראשון של הבריאה והוא יהי אור נכללו בו כל שאר המאמרים כו' וע"ז כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא בסוד השלהבת הקשורה בגחלת כו' ע"כ אמרה לא תבערו אש כו' והוא כאלו הוה אמר לא תעשו מלאכה כו' והאריך. וכ"כ בפ' שמיני דש"מ ע"ב. ואפשר להעיר ממ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר ע"פ הלא דברי כאש עד"מ טבע האש להיות מסתלק לשרשו לולי הפתילה והעצים שנאחו בהן כמ"כ הדבור עליון כי לאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא כו' והפתילה והעצים הן מודומ"ע של התפלה והתומ"צ כו' וזהו ענין על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח. והנה זלעו"ז עשה האלקים אש זרה כנגד אש אוכלה כו' וג"כ נתלבשה במודומ"ע אשר לא לה' המה כו'. ועיין מענין אש זרה בזח"נ פ' שמיני דל"ז ע"ב גבי וקשירו מלה אחרא כו' ובפ' אחרי דניו ע"ב ודניו סע"א. ובמא"א אות א' סעיף קכ"ה אש האלקים נק' המל' כו' וכשנאחו סט"א נאמר אש זרה עכ"ל. והנה בימי החול המל' מתלבשת בק"ג לברר ק"ג משא"כ בשבת ע"כ נאמר ע"ז לא תבערו אש כו' שלא תתחבר אש זרה לבחי' אש ה'. וזהו דוקא בכל מושבותיכם משא"כ בבהמ"ק אש תמיד תוקד על המזבח הוא בחי' תורה ועבודה וגמ"ח שהם כלים לבחי' הלא דברי כאש כו' וזהו פענין שנאמר ודבר דבר שלא יהי' דבורך של שבת כדבורך של חול שהדבור גמשך מיסוד האש שבהלב, כי להב הבל הלב אותיות שוין. ובדבור של חול מתערב אש זרה כו' ואז אין בזה איסור אם הוא ע"ד לברר עובדין דחול משא"כ בשבת בורר אסור כו' כ"א אז ההעלאה ממה שכבר נתברר

בימי החול, והעלאה זו רק ע"י אש העליונה דקדושה כו' וע' בת"א פ' ויצא סד"ה והיה הוי' לי לאלקים בפני' וילך חרנה בחי' גרון היינו כשהקול יוצא כדרכו כו' אבל חרן כו' נחר גרוני והיינו כשגובר בו יסוד האש ביותר הוא המפסיק את הקול כו' שיש גם לקליפות וסט"א יניקה ואחיזה כו' מחמת תגבורת האש והחמימות שמצד גופו ונה"ב כו' וירידה זו כדי להיות עלייה אח"כ אל בית אבי שמחרן נעשה רגה כו' ע"ש והירידה היא בחול והעלייה הוא בשבת ולכן או לא תבערו אש כו', ועמש"ל אות ג' בענין דעקדה דיצחק כו' וזהו שבת שבתון להוי' ע"ד והי' הוי' לי לאלקים ז"א כשעולה לגבי עתיקא כו'.

זו דקל"ט ע"ב בד"ה סוד הבדלה ז"ל תולעי דע כי האש אשר בצפון נגנו ונטמן בערב שבת ומפני שאין לעוררו בשבת כלל כתיב לא תבערו אש וגו' וכשישראל מברכין עליו במוצאי שבת יוצא לעמוד על משמרתו כבתחלה וארבע מחנות מאירים מהנהר ההוא ונקראים מאורי אש ואנו כופין ארבע אצבעות של יד ימין נגד הנהר והם רמז למחנות ההם סוד המרכבות התחתונות שמאירים מהנהר סוד הכלה כנס"י השולטת עליהם עכ"ל ועיין מזה בזח"א בראשית דף י"ד ע"ב בגין דכד עאל שבתא ואתקדש יומא קדש אתער ושליט בעלמא כו' וחול אתעדי ושלטנותא דיליה כו' ופי' בז"ח שם וז"ל והיינו שרגא מלכות דכל אינון מחנות הממונים בימי החול הם עולם מט"ט ובשבת כל היכלותיו נכללים זה בזה עד שנעשו נקודה חדא ונבעים בתוך המל' ובמוצאי שבת המל' מוציאתם שיהגו הנהגתם והם ארבע מחנות שכינה שהם ארגמ"ן ומשתחיים לה ומשפעים ממנה ונותנת להם כח וחיות להגהיג העולמות כולם בימי החול, וזהו שאנו כופפין אצבעותינו לפני הנהר בברכת בורא מאורי האש שהשכינה הנקראת אש בורא אותם המאורות עתה מאותו הנהר שהיא המל' והם משתחיים לפנייה לקבל שפע כנזכר ועיין בפ' ויקהל דר"ח עכ"ל. וצ"ל איך האש שהיא המל' נגנות בשבת ואפ"ל כי לפי שבשבת נאמר ודבר דבר שגם דבור העליון מסתלק בשבת והחיות בהעולמות נמשך מבחינה שלמעלה מהדיבור היינו בחי' מחשבה והוא בחי' עולם הבריאה שלמעלה מהיצירה שהיצירה אל הדיבור הוא כענין הדיבור לנבי המחשבה כנודע מענין יוצר אור ובורא חשך כו', וזהו ענין שער החצר הפנימית הפונה קדים סגור יהי' ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח כו' והנה יצירה הוא בחי' מט"ט וזהו ענין נער הייתי בימי החול וגם זקנתי ביום השבת כו' ובדבור דוקא כתיב הלא דברי כאש, וכן מט"ט בחי' נער גבורות כאש, אבל בחי' מחשבה מוחין דגדלות בחי' זקנה דעתוהי סתים ואינו מתפעל כו'.

דרמ"ז א' ב' עקדה שכ"ה המחרחרים ריב ומדון כו' והם בכלל לא תבערו אש כו' עכ"ל.

בפ' ויקהל דשל"ג א' ב' הירושלמי בכל מושבותיכם ר' אילא בשם ר' ינאי מכאן לבתי דינים שלא יהיו דנים בשבת הרי שלמדו שלא ידונו

כו' מבכל מושבותיכם עכ"ל. והטעם כי שרש הדין נמשך מז"א שיש בו חז"ג אבל בשבת שהוא התגלות ע"ק אין שייך דין כי הוא ארך אפים ורב חסד כו' כן מובן ממ"ש בוח"ג נשא דקכ"ט סע"א, וכן פי' בהדיא בוח"ג פי' האזינו דרפ"ח ע"ב והיינו לפי שאז גילוי עונג העליון המלוכש ברצון העליון שהוא מרצה וכענין מ"ש בציץ ועשית ציץ כו' לרצון להם כו' ע"ש וע' בת"א פי' תצוה מזה.

דף של"ד ע"א לא תבערו אש כדאיתא בגמרא במקום שחילול שבת מצוי דליקה מצויה ובזכות שבת זוכין לגאולה ובאש עתיד לבנות כמ"ש אהיה לה חומת אש עכ"ל. ועמ"ש סד"ה והי' מספר בניי שעכשיו רוח שהוא חכמה הוא למעלה מבחי' אש שהוא בינה ולעתיד ע"י התשובה שהיא יסוד האש יתעלה בחי' אש להיות למעלה מבחי' רוח וע' מזה בתניא פרק חמשים בענין שלע"ל יהיו הלויים כהנים, ולכן לעתיד באש אתה עתיד לבנותה.

דשל"ה סע"ב לא תבערו אש רמו לאש המחלוקת ואש הכעס שצריך האדם ליזהר לבער אותו עולמית ומכ"ש ביום השבת קדש שאין בוער בו אש של גהינם עכ"ל.

בבחי' פי' ויקהל קכ"ו א' והזהיר לדורות לא תבערו אש כו' כאלו אמר לא תעשו כל מלאכה כו' שרוב המלאכות כו' אינם אלא ע"י האש כו' ולכן תקנו רז"ל במצות הבדלה שהוא תחלת היתר המלאכות לברך על האש לפי שהאש תחלת המלאכות במע"ב וכענין שכתוב ביום ראשון ויהי אור עכ"ל. ודבריו כעין מ"ש השל"ה דלעיל אות ו', ונראה שהשל"ה הוציא דברים הנ"ל ממנו והרחיבם בביאור נכון.

ויקהל ל"ה ה'

קחו מאתכם.

א) ירושלמי פ"ד דסנהדרין. רבות נשא פי"ב דרמ"ט ע"ד. ילקוט ח"א פי' פקודי רמו תי"ז בתחלתו, פי' נשא דף רי"ד ע"ב תחלת רמו תשי"ג, פי' מטות דף רנ"ב א' רמו תשפ"ה בד"ה לאסור איסר, בענין היתר נדרים פורחין באויר רי"צ אומר יש להן על מה שיסמכו שנאמר נדיב לבו, והיינו כדפרש"י ספ"ק דחגיגה ד"י ע"א כל נדיב לבו, אם עודנו לבו נודבו עליו יביאו ואם מתחרט יתירו לו, ועיין בגמרא פ"ג דשבועות דכ"ו סע"ב ובתוספת שם. יביאה אפ"ל ע"ד ויבן כו' ויביאה אל האדם כו'.

ב) זח"ב ר"פ ויקהל קצ"ה סע"א קחו מאתכם ולא מערב רב. קצ"ו ע"ב קחו מאתכם תרומה שיהיו ד' חיות המרכבה וכן י"ב בקר מעלים

המ' ליחודה עם ז"א והוא ע"ד ארוממך אלקי המלך בזהר וארא דכ"ח סע"ב. ושם עוד ענין כל נדיב לב אלין ארבע משריין עלאין. קצ"ח ע"א עוד בענין קחו מאתכם תרומה, מאתכם ולא מגול ולא מעושק. שם ע"ב ענין יביאה, ימשיכה מלמעלה לדור עמו למטה. דף ריש ע"ב ענין קחו מאתכם תרומה כו' יביאה מפרש זה על ק"ש ושמר"ע. ויקרא כ"ג א' למה לא הביאו הנשיאים. פנחס דרל"ז ע"ב מ"ש בויהל קצ"ח סע"א כנ"ל. של"ה קע"א ב' של"ג ב'. בחיי ק"ח א' קכ"ז ד' קכ"ח א' רכ"ב ד'.

ג) והנה מהרמ"א העיר על לשון קחו דהל"ל תנו ואפ"ל דקאמר אל הנשיאים והראשים שהם יקחו הנדבה מישראל. וכ"מ בילקוט נשא רמו תשי"ג הנ"ל. ע"כ אתי שפיר לשון קחו. והנה המעשה זהו ענין גבאי צדקה בחי' יסוד וכן בעבודה הם המשפיעים הכח לעבודה כי הם י"ב ראשי דבריאה נשמות כלליים המשפיעים לנשמות פרטיים דוגמת ראובן ממשיך בחי' ראייה להיות וראו מי ברא אלה וכשמתפעלים עי"ז נש"י הם מעלים את הראשים כנודע מענין שש מאות אלף רגלי כו' שהרגל מגביה את הראש וזהו קחו שיקחו להם ממש כח ועוז ע"י העלאה זו.

ד) הבחיי פ' תרומה דק"ח ע"א קחו מאתכם תרומה העליונה. יביאה את תרומת ה' זו תרומת המשכן וע"כ אמר זהב וכסף ונחשת. וזה מבואר כי כשיביאו תרומת המשכן מיד יביאו עמה התרומה העליונה וישכינו שכינה ביניהם עכ"ל. לדבריו דקחו מאתכם תרומה קאי על המשכת השכינה אתי שפיר בפשטות לשון קחו.

בפ' פקודי דקכ"ז סע"ד בשם המדרש בבריאת העולם כתיב כי בו שבת. ובמשכן כתיב ששת ימים תעשה מלאכה ואח"כ קחו מאתכם תרומה. היינו כי השבת הוא גלוי תענוג העליון חצר הפנימית הפונה קדים בחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן שהוא מ' הנק' תרומה וכמ"כ זהו ענין קחו מאתכם תרומה. ועמ"ש ע"פ זכור את ים השבת לקדשו שארז"ל מה הזאב טורף כו' וכענין בנימין זאב יטרף בארעא תשרי שכינתא שנק' טרף ע"ד מרחק תביא לחמה במ"ש ה' אלקי אתה ארוממך כי עשית פלא עצות מרחוק. שהמשכה זו באה מלמעלה מעלה. וכך להיות קחו מאתכם תרומה להמשיך גילוי השכינה למטה בא ההמשכה מלמעלה מעלה כו' ע"כ זהו כענין כי בו שבת כו'.

ה) בס"ס הבחיי פ' תרומה סעיף ב' תרומה היא עשירית דהיינו עטרת. ועמ"ש בענין העשירי יהי קדש נקודה עילאה כו'. ובפרדס ערך תרומה יש פי' תרומה היינו ת"ת ומל' תרי ממאה כמ"ש בזהר ויקהל דף ריש סע"א. ור"ל כי השראת השכינה שבמשכן ומקדש בחי' ושכנתי בתוכם אינו המשכת המ' לבד בחי' ממכ"ע אלא גם בחי' סוכ"ע שנעשה יחוד סובב וממלא. זא"כ קחו מאתכם תרומה. היינו המשכת הרוממות מלמעלה למטה כמ"ש בת"א בד"ה כי אתה גרי בפ"י ארוממך כו'. בענין יביאה הנה

במק"מ פ' בראשית דמ"ט ע"ב פי' ויביאה אל האדם כי ז"א יושב בהיכלות אבא ואימא וכשז"נ אב"א הכוונה שעולים להיכל או"א להתייחד. שם פב"פ זהו ויביאה להיכל או"א ששם ז"א כו' עד"ז יובן כאן ענין יביאה. כי במשכן היו ז"נ אב"א כמ"ש במא"א מס ג"ז, א"כ יחודם פב"פ הי' ע"י עלייתם להיכל או"א זהו ענין יביאה, והיינו ענין העלאת המדות בשכל, בחי' קלא דלא אשתמע כו' ועמ"ש מזה בד"ה ברוך שעשה נסים לאבותינו.

קחו מאתכם תרומה * וגו'. להבין ענין ב' תרומות אלו אחת להוי' והבי' תרומת הוי' גם צריך להבין דהל"ל יביא את תרומת מהו יביאה. הנה תרומה לשון רוממות ארוממך אלקי המלך כו' וגם תרומה לשון הפרשה להפריש תרומה. ולהבין ענין הרוממות הוא כי הנה נודע שיש ב' בחי' ממכ"ע וסוכ"ע, שבחי' ממכ"ע הוא כמשל הנשמה שמחי' את הגוף שמתלבשת בו להחיות בבחי' התחלקות מחשבה דיבור ומעשה והתלבשות המוחי' בראש כו' וכן בכל אבר חיות פרטי כו' וכך כתיב אתה עשית את השמים ושה"ש הימים וכל אשר בהם ואתה מחיה את כולם שהחיות ההוא מבחי' ואתה מחי' את כולם מתלבש תוך עלמין וממלא הוא בכל עולם לפי ערכו בשמי השמים גילוי בחי' עליונה יותר מבשמים וכן בשמים יש גילוי בחי' עליונה יותר מבארץ כמו שנראה בחוש (וע' בזה"ב קע"ט ע"ב בפ' ואתה מחיה ודקל"ח ב' ודק"מ ע"א בענין אתה ודף קמ"ט א' ע"פ וה' נתן כו' שמשם יובן שאתה הוא בחי' מלכות והיינו האותיות מאלף ועד תי"ו עם ה' מוצאות הפה, אך ואתה היינו כשמתחברת עם ז"א שהם המדות דאצילות שבהם ועל ידם נמשך ההמשכה מסוכ"ע בממכ"ע וכמ"ש בתו"א ע"פ כי אתה אבינו כו' ואעפ"כ המשכה זו הוא הנמשך ומתלבש בבחי' פנימי) ובחי' סוכ"ע הוא בחי' אור וחיות אלקי שאינו מתלבש תוך עלמין ממש וכמ"ש בתניא פמ"ח שאין הפי' טובב ומקיף מלמעלה בבחי' מקום ח"ו ועוד דהא כתי' את השמים ואת הארץ אני מלא נאום ה' אני דוקא שמהו"ע ית' הוא ג"כ תוך עלמין ממש אלא שאינו מלובש בהן להיות בבחי' גילוי ההשפעה כ"א בהסתר והעלם ולכן נקרא סוכ"ע מקיף וסובב שאינו בבחי' גילוי וגם לפי שאין בחיות ההוא בחי' התחלקות כלל אני ראשון ואני אחרון קדמון לכל הקדומים כו', משא"כ ממכ"ע הוא בבחי' גבול מהלך ת"ק שנה כו' רגלי החיות כו', וזהו ארוממך שעצמותו ומהותו מרומם ומתנשא עד אין קץ ותכלית אלקי' שבחי' האור וחיות שנמשך מבחי' סוכ"ע הוא ע"י המלך שמלך שמו נקרא עליהם כמשל המלך שרק שמו והתפשטותו על מדינות ממשלתו, והמשכה זו

קחו מאתכם תרומה : ז' בתו"א פה, ד בשינוים.

שמבחי' סוכ"ע להיות בחי' מלכותך מלכות כ"ע הוא ע"י ישראל אין מלך בלא עם כו' (ועמ"ש מזה בד"ה אתם נצבים כו' בפ"י למען הקים אותך לו לעם) ודוד אמר המקרא הזה בעד כל ישראל ארוממך אלקי הוא ע"י המלך כו' (וכאן אין מבואר המכוון אם ארוממך היינו סוכ"ע א"כ הוא רם בעצם ומהו ארוממך וקושי' זו מבואר בוח"ב דנ"ה ע"ב ע"פ וארוממנהו ופ"י שם במק"מ כיון דאלקי אבי כד"א אלקי אברהם והיינו אבא שהוא אלוה של חסד וא"כ בלא"ה לעילא הוא וא"צ לארוממך, ור"ל כי חכמה הוא לעולם באצילות ונק' סוכ"ע, משא"כ בינה מקננא בכורסייא היינו בבריאה ותירץ שם שאעפ"כ צריך הימנה להעלותו לאריך וזהו ג"כ ענין המדרש בוח"ג דקצ"ג ע"ב ע"פ ה' אלקי אתה ארוממך בישעי' סי' כ"ה א' דפי' שם ה' אלקי היינו או"א אתה הוא חסד וארוממך כולא כחדא צ"ל לא"א וע"י ויובן זה עפ"י מ"ש בתו"א פ' יתרו בד"ה להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה גבי והנה כשמתעלות המדות נעשה יפה כח הבן ומעלה גם בחי' חכמה כו' ע"ש שמשם יובן ענין כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' נדיב לבו הן המדות כו'.

(ב) אך לבאר פסוק ארוממך אלקי המלך עפמ"ש בזהר חלק ב' דף כ"ב סע"ב שדוד המלך עליו השלום אמר זה להעלות מדת מלכותו יתברך ועיין מזה בתורה אור פרשה מקץ בד"ה כי אתה נרי, גבי כי הנה פעם אומרי' יחיד חי העולמים מלך ופעם אומרים מלך יחיד חי העולמים כו', ובחינת מלך זה הגם שהוא בחי' אחרונה לגבי א"ס ב"ה בעצמו כו' מ"מ הוא בבחי' יחיד ומיוחד קדוש ומובדל לגבי התהוות עלמין, ובביאור שם דהיינו מה שמל' דאצילות נעשה עתיק לבריאה בבחי' יחיד כדי להיות חי העולמים וצריך לרומם המל' בבחי' יחיד ע"ד מל' דא"ס מלמטה למעלה, עכ"ד הנאמרים שם. ועפ"י יובן שהמל' דאצילות נקרא מצד עצמה ג"כ תרומה לשון רוממות שהרי עם היותה בחי' אחרונה דאצילות הרי לגבי בי"ע הוא בחי' יחיד עתיק שהוא בחי' רוממות. ע"ד המעתיק הרים ממקומם שמרום וקדוש ומובדל כו' וו"ש בוח"ב דף רי"ש ע"א, ובגין דקיימו עליהו אקרי תרומה ע"ש דפי' עליהו היינו מלמעלה ע"ד בחי' חד ולא בחושבן וכמשל המלך שעיקר ענין מדת המלכות היא רוממות והתנשאות שמרוחק ומובדל מלהיות כן מתערב עם העם כו', וביאור הדברים אלו יובן עפ"י מ"ש בד"ה מי'מנה עפר יעקב גבי פי' והים עליהם מלמעלה, אך עכ"ז בחי' זו נק' רק הארת סוכ"ע לבד, וזהו ענין ג"פ קדוש היינו ג' מקיפים של ג' עולמות בי"ע, ועמ"ש מזה בד"ה ועתה יגדל נא גבי פי' אדון עחינו צור משגבינו מגן ישענו משגב בעדינו וכמו"כ יש עד"ז בי"ע דאצילות או"א בריאה חג"ת יצירה נהי"ם עשיה ויש עליהם ג' פעמים קדוש ממל' דא"ס וכמ"ש בוח"ב דס"ז ע"ב אית מלך לעילא דהיינו מל' דא"ס שנעשה עתיק לאצילות ואית מלך לתתא דהיינו מל' דאצילות עתיק לבריאה ובחי' מל' דא"ס היינו ענין סוכ"ע בהשוואה אחת וכמבואר בד"ה יביאו לבוש מלכות, וזהו ענין המלך המרום לבדו שבחי' מל' דא"ס היינו כמו שהוא לבדו הוא ע"ד עד שלא

במק"מ פי בראשית דמ"ט ע"ב פי ויביאה אל האדם כי ז"א יושב בהיכלות
 אבא ואימא וכשו"ג אב"א הכוונה שעולים להיכל או"א להתייחד. שם פב"פ
 זהו ויביאה להיכל או"א ששם ז"א כו' עד"ז יובן כאן ענין יביאה כי במשכן
 היו ז"ג אב"א כמ"ש במא"א מס נ"ז, א"כ יחודם פב"פ הי' ע"י עלייתם
 להיכל או"א זהו ענין יביאה, והיינו ענין העלאת המדות בשכל, בחי' קלא
 דלא אשתמע כו' ועמ"ש מזה בד"ה ברוך שעשה נסים לאבותינו.

קחו מאתכם תרומה * וגו'. להבין ענין ב' תרומות אלו אחת להוי' והב'
 תרומת הוי' גם צריך להבין דהל"ל יביא את תרומת מהו יביאה.
 הנה תרומה לשון רוממות ארוממך אלקי המלך כו' וגם תרומה לשון הפרשה
 להפריש תרומה. ולהבין ענין הרוממות הוא כי הנה נודע שיש ב' בחי' ממכ"ע
 וסוכ"ע, שבחי' ממכ"ע הוא כמשל הנשמה שמחי' את הגוף שמתלבשת בו
 להחיות בבחי' התחלקות מחשבה דיבור ומעשה והתלבשות המוחי' בראש
 כו' וכן בכל אבר חיות פרטי כו' וכך כתיב אתה עשית את השמים ושה"ש
 הימים וכל אשר בהם ואתה מתיה את כולם שהחיות ההוא מבחי' ואתה
 מחי' את כולם מתלבש תוך עלמין וממלא הוא בכל עולם לפי ערכו בשמי
 השמים גילוי בחי' עליונה יותר מבשמים וכן בשמים יש גילוי בחי' עליונה
 יותר מבארץ כמו שנראה בחוש (וע' בחז"ב קע"ט ע"ב בפ"י ואתה מחיה
 ודקל"ח ב' ודק"מ ע"א בענין אתה ודף קמ"ט א' ע"פ זה' נתן כו' שמשם
 יובן שאתה הוא בחי' מלכות והיינו האותיות מאלף ועד ת"ו עם ה' מוצאות
 הפה, אך ואתה היינו כשמתחברת עם ז"א שהם המדות דאצילות שבהם ועל
 ידם נמשך ההמשכה מסוכ"ע בממכ"ע וכמ"ש בתו"א ע"פ כי אתה אבינו
 כו' ואעפ"כ המשכה זו הוא הנמשך ומתלבש בבחי' פנימי) ובחי' סוכ"ע
 הוא בחי' אור וחיות אלקי שאינו מתלבש תוך עלמין ממש וכמ"ש בתניא
 פמ"ח שאין הפי' טובב ומקיף מלמעלה בבחי' מקום ח"ו ועוד דהא כתי'
 את השמים ואת הארץ אני מלא נאום ה' אני דוקא שמהו"ע ית' הוא ג"כ תוך
 עלמין ממש אלא שאינו מלובש בהן להיות בבחי' גילוי ההשפעה כ"א בהסתר
 והעלם ולכן נקרא סוכ"ע מקיף וסובב שאינו בבחי' גילוי וגם לפי שאין
 בחיות ההוא בחי' התחלקות כלל אני ראשון ואני אחרון קדמון לכל הקדומים
 כו', משא"כ ממכ"ע הוא בבחי' גבול מהלך ת"ק שנה כו' רגלי החיות כו',
 וזהו ארוממך שעצמותו ומהותו מרומם ומתנשא עד אין קץ ותכלית אלקי'
 שבחי' האור וחיות שנמשך בבחי' סוכ"ע הוא ע"י המלך שמלך שמו נקרא
 עליהם כמשל המלך שרק שמו והתפשטותו על מדינות ממשלתו, והמשכה זו

קחו מאתכם תרומה : ז' בתו"א פה, ד בשינוים.

שמבחי' סוכ"ע להיות בחי' מלכותך מלכות כ"ע הוא ע"י ישראל אין מלך בלא עם כו' (ועמ"ש מזה בד"ה אתם נצבים כו' בפ"י למען הקים אותך לו לעם) ודוד אמר המקרא הזה בעד כל ישראל ארוממך אלקי הוא ע"י המלך כו' (וכאן אין מבואר המכוון אם ארוממך היינו סוכ"ע א"כ הוא רם בעצם ומהו ארוממך וקושי' זו מבואר בזח"ב דנ"ה ע"ב ע"פ וארוממנהו ופ"י שם במק"מ כיון דאלקי אבי כד"א אלקי אברהם והיינו אבא שהוא אלוה של החסד וא"כ בלא"ה לעילא הוא וא"צ לארוממך, ור"ל כי חכמה הוא לעולם באצילות ונק' סוכ"ע, משא"כ בינה מקננא בכורסייא היינו בבריאה ותירץ שם שאעפ"כ צריך הירמה להעלותו לאריך וזהו ג"כ ענין המדרש בזח"ג דקצ"ג ע"ב ע"פ ה' אלקי אתה ארוממך בישעי' סי' כ"ה א' דפ"י שם ה' אלקי היינו או"א אתה הוא חסד וארוממך כולא כחדא צ"ל לא"א וע"י ויובן זה עפ"י מ"ש בתו"א פ' יתרו בד"ה להבין ביאור ענין האבות הן הן המרכבה גבי והנה כשמתעלות המדות נעשה יפה כח הבן ומעלה גם בחי' חכמה כו' ע"ש שמשם יובן ענין כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' נדיב לבו הן המדות כו'.

(ב) אך לבאר פסוק ארוממך אלקי המלך עפמ"ש בזהר חלק ב' דף כ"ב סע"ב שדוד המלך עליו השלום אמר זה להעלות מדת מלכותו יתברך ועיין מזה בתורה אור פרשה מקץ בד"ה כי אתה נרי, גבי כי הנה פעם אומרי' יחיד חי העולמים מלך ופעם אומרים מלך יחיד חי העולמים כו', ובחינת מלך זה הגם שהוא בחי' אחרונה לגבי א"ס ב"ה בעצמו כו' מ"מ הוא בבחי' יחיד ומיוחד קדוש ומובדל לגבי התהוות עלמין, ובביאור שם דהיינו מה שמל' דאצילות נעשה עתיק לבריאה בבחי' יחיד כדי להיות חי העולמים וצריך לרומם המל' בבחי' יחיד ע"ד מל' דא"ס מלמטה למעלה, עכ"ד הגאמרים שם. ועפ"י יובן שהמל' דאצילות נקרא מצד עצמה ג"כ תרומה לשון רוממות שהרי עם היותה בחי' אחרונה דאצילות הרי לגבי בי"ע הוא בחי' יחיד עתיק שהוא בחי' רוממות' ע"ד המעתיק הרים ממקומם שמרום וקדוש ומובדל כו' וז"ש בזח"ב דף ר"ש ע"א, ובגין דקימו, עליהו אקרי תרומה ע"ש דפ"י עליהו היינו מלמעלה ע"ד בחי' חד ולא בחושבן וכמשל המלך שעיקר ענין מדת המלכות היא רוממות והתנשאות שמרוחק ומובדל מלהיות כן מתערב עם העם כו'. וביאור הדברים אלו יובן עפ"י מ"ש בד"ה מי'מנה עפר יעקב גבי פי' והים עליהם מלמעלה, אך עכ"ז בחי' זו נק' רק הארת סוכ"ע לבד, וזהו ענין ג"פ קדוש היינו ג' מקיפים של ג' עולמות בי"ע, ועמ"ש מזה בד"ה ועתה יגדל נא גבי פי' אדון עחינו צור משגבינו מגן ישענו משגב בעדינו וכמו"כ יש עד"ז בי"ע דאצילות או"א בריאה חג"ת יצירה נהי"ם עשיה ויש עליהם ג' פעמים קדוש ממל' דא"ס וכמ"ש בזח"ב דס"ז ע"ב אית מלך לעילא דהיינו מל' דא"ס שנעשה עתיק לאצילות ואית מלך לתתא דהיינו מל' דאצילות עתיק לבריאה ובחי' מל' דא"ס היינו ענין סוכ"ע בהשוואה אחת וכמבואר בד"ה יביאו לבוש מלכות, וזהו ענין המלך המרום לבדו שבחי' מל' דא"ס היינו כמו שהוא לבדו הוא ע"ד עד שלא

נברא העולם הי' הוא ושמו בלבד (כמ"ש בד"ה קול דודי בפי' מלכותך כמו שהאור זיו' השמש כשהוא כלול עדיין בתוך המאור דשמש עצמו וזהו פי' ארוממך אלקי המלך שעם היות בחי' המל' דאצילות נקרא תרומה ל' רוממות כנ"ל בענין מלך יחיד אך עכ"ז צריך להעלותה למעלה מעלה לבחי' המלך המרומם לבדו שהוא מל' דא"ס. וזהו ענין ויקחו לי תרומה לי ע"ד וארשתיך לי וועמ"ש ע"פ זה דפי' לי היינו עצמות אוא"ס ממש ועמ"ש הרמ"ז בזה פי' תרומה קל"ד ע"ב. וכיצד הוא הרמה זו הוא כמ"ש וצדקה תרומם גוי וכללות המצות נק' בשם צדקה והיינו כמבואר בד"ה ועתה יגדל נא בענין פירוש עול מצות שהוא מצות המלך שאין לבקש שום טעם כלל רק קבלת עול. והיינו כי מאחר שעצמיות אוא"ס הוא מרומם לבדו ועיקר צד חיבורו לנבראים הוא בבחי' היותו מלך המלך המרומם א"כ ממילא מובן שא"א להמשיכו כ"א ע"י קבלת עול מלכותו ית' שענין קבלה זו' זהו ע"י עבודה בבחי' עבד דוקא שע"ז מעוררי' בחי' רוממותו מל' דא"ס כו'. וע"י שמתחלה יקבל עליו עול מ"ש בפי' שמע ישראל. וזהו ענין שבפי' שמע ישראל הוא שם מ"ב שבו ועל ידו ההעלאה והוא ע"י ג' ידות שבהן ועל ידן ההעלאה. וזהו ענין יד הרמה ועמ"ש ע"פ והנה מנורת' זהב כולה וגולה על ראשה. והנה ע"י המצות גמשך ג"כ מקיפים להגשמה להעלותה שתוכל להיות בבחי' בכל מאדך כמ"ש בס"ד המתחיל ועתה יגדל' והיינו לפי שמעורר בחי' המלך המרומם מקור המקיפים וזהו ענין וצדקה תרומם גוי. והיינו שע"ז יומשך באדם שיהי' בבחי' מהלך כמ"ש ונתתי לך' מהלכים בין העומדים. והילוך זה הוא בשעת התפלה כמ"ש ע"פ אם בחקתי תלכו וזהו שנק' התפלה סולם מוצב כו'. וזהו רוממות אל בגרונו. כי' הנה כתיב והחיות נושאות כו' והיינו לפי ששרשם מעולם התהו וכמשנ"ת בד"ה יונתי בחגוי הסלע וכמו"כ באדם ע"י בירור נה"ב יבא לבחי' מאדך וכ"כ הרמ"ז פי' ויקהל דף ריש ע"ב דהרמה זו זהו ענין העלאת בירור הניצוצי' כו' וע' בביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון בענין יד הרמה שזהו העלאת הניצוצים וז"ש בזח"ב דקצ"ז ע"ב קחו מאתכם תרומה אינון רברבין עילאין לסלקא להווא תרומה שזהו ענין והחיות נושאות את הכסא והכח הזה בהם הוא מטעם הנ"ל ששרשם מתהו' ועוד כמ"ש בביאורי הזוהר לפי שתשוקתם לעצמות אוא"ס כו' ע"ש. ועמ"ש ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל' בפי' שרפים עומדים ממעל לו ממעל לוי"ז עד שע"י מס"נ זה באחד מעורר יחוד או"א כו' וע"ש בענין כדין סליק וי"ו כו'. ואפ"ל שזהו ענין תרי ממאה כי' זר"ג שניהם עולים למעלה כמו בעלי' דשבת ועמ"ש בזח"ב ד"ר סע"א אלא לה ולבעלה ואינון תרין מאינון מאה כו' וזהו ארוממך אלקי המלך וכתיב ארוממך הוי' וכן במאה ברכות בכל יום כל ברכה שאין בה שם ומלכות אינה ברכה כו' והיינו תרי ממאה כו'. גם בענין והחיות נושאות היינו את הכסא שהוא בחי' מל' וגם בחי' אדם שעל הכסא כנ"ל, וזהו ענין רוממות שדי כו' וזהו ענין רוממות אל בגרונו והיינו ע"י התפלה וזהו חרב פיפיות ע"ד בחרבי ובקשתי' בצלותי ובבעותי. וזהו ענין מ"ש בזח"ב דרל"ת א' שזהו ענין וישאו את התיבה ותרם מעל הארץ תיבה הוא מלכות וגם תיבות התורה

והתפלה ודוקא ע"י המים רבים דבירור¹ נה"ב עי"ו ותרם דהוא בחי' ויקחו מאתכם תרומה. אך כדי לבא לבחי' הילוך זה הוא תחלה ע"י היראה וקבלת עול וכמ"ש בוח"ג דק"כ בענין ובא לו לקרן דרומית כו' ובא לו לקרן קאמינא קרן בחי' ביטול שאינו תופס מקום וביטול זה הוא כענין העבודה בבחי' עבד הנ"ל, והו' כמ"ש רמה קרני בה' ומתיב וירם קרן לעמו ועמ"ש מענין וירם קרן בד"ה בשלח פרעה דק"ב ע"א שהתרוממות זו הוא להיות עם קרובו של עצמותו ומהותו כביכול כו', ומענין רמה קרני בביאור דזכור ושמור דק"כ * ע"ב, וזהו פיזור נתן לאביונים צדקתו כו', ועי"ו דוקא קרנו תרום בכבוד וכמ"ש בוח"ג דקנ"ד ע"ב וכן"ל בענין וזהו צדקתך כהררי אל ופי' בוח"ג דקצ"א כאיגון טורין עילאין דאפרסמנא דכי'א ופי' במק"מ שם נה"י דאימא וביגה נק' רמה עלמא עילאה כמ"ש ע"פ קול ברמה, גם י"ל טורא דאפרסמונא הרי בשמים חג"ת דא"א וצדקתך היינו מלכות כו' וזהו"ע ארוממך להיות מלך יחיד כו', וגם בענין¹ המלך הקדוש שאומרים בעשי"ת, וזהו הנה ישכיל עבדי ירום כו' דקאי על עליית המלכות לע"ל כמ"ש בוח"א דקפ"א אך' עלי' ורוממות זהו ע"י בחי' עבדי דייקא וכדלעיל, וכל זה ענין הרוממות שמלמטה למעלה להיות מלך יחיד כנ"ל, וזהו וצדקה תרום גוי קרנו תרום כו' ישכיל עבדי ירום רוממות אל בגרום כו' סולם מוצב כו' והחיות נושאות כו'.

ג) ולהעיר עוד מענין רוממות ממ"ש בדרוש ואתה הרם את מטך שרוממות זו היינו כי מטה זהו סדר ההשתלשלות וההרמה הוא למעלה מהשתלשלות וכמ"ש בזהר חלק ב' פרשה יתרו דף ס"ז עמוד א' בענין הרמותי ידי, רמה ירך בד"ה ואתה תצוה, והנה גבי ארבעה שצריכים להודות כתיב וירוממוהו בקהל כו' ענין הרוממות כי הנה נודע מענין כי אל דעות כו' וקמי' דוקא כולא בלא חשיב שלמעלה היש ולמטה האין ממש וזהו ה' אחד לא שניתי כו' אבל בבחי' מלכותו ית' אף שהוא בבחי' רוממות הוא להיותו התהוות יש מאין שלמטה היש וההודאה על ידי היש הוא שלמעלה היש ונקרא רוממות אל כו' כי אל דעות כו' וזהו שגם בבחי' מל' יהי' ע"ד יחו"ע וזהו עליית המל', ועמ"ש בהגהות ע"פ יהודה אתה, וזהו ועתה מודים אנחנו לך ומרום על כל ברכה כו' שרוממות זו הוא בחי' עצמות דא"ס שלמעלה מברכה והמשכה כ"א ע"י הודאה וביטול כו', עמ"ש בהגהות בד"ה מים רבים שבפ' נח בענין שבת תחאה ושבת עילאה. ועד"ו יש להבין ענין תרומה תרי ממאה היינו ב' עליות תא' עליית המלכות לגבי ז"א וזהו תרומה להוי' ובענין והחיות נושאות את הכסא, והבי' בחי' עליית זו"נ לגבי עתיקא ארוממך הוי' וכמ"ש ה' אלקי אתה ארוממך כי אתה י"ל ג"כ על המל', וזהו ענין והחיות נושאות גם בחי' אדם שעל הכסא, עמ"ש בד"ה שובה ישראל בענין ב"פ הוי' הוא האלקים ומ"ש סד"ה אני דפרשה ציצית בענין פי' להיות לכם לאלקים, ועמ"ש בביאור ע"פ כי תשמע בקול כו' לעשות הישר כו', ופי' קחו מאתכם תרומה היינו ע"י הביטול כי רם ה'

ושפל יראה תלוי קל"ח וכתוב ישעי' ג"ז ט"ו כי כה אמר דם ונשא כו' מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח וכנודע ג"כ מענין חותם שוקע שמלמטה שעיי"ז דוקא מעוררים גילוי חותם בולט שמלמעלה כו' וזהו ואיש תרומות יהרסנה במשלי כ"ט ד', ופי' בוח"א פ' מקץ קצ"ג ע"ב שהוא לשון הרוממות ורם לבבך כו' דאין אני והוא יכולים לדור כו' ועוד זאת כי נודע בפי' במקום גדולתו שם כו' לפי שהגדולה עצמה ענוה היא והשפלה אצלו ית' ע"כ גם להיות בבחי' רוממות וסוכ"ע זהו השפלה גדולה אצלו ית' כי מל' דא"ס נעשית כתר לע"י דאצילות שזהו בחי' התרוממות המל' והוא בחי' היותר תחתונה וע' בע"ח שמ"א פ"ג ולכן ההמשכה הוא דוקא ע"י הביטול ועמ"ש בד"ה ע"כ יאמרו המושלים בפי' עיר סיחון כו'. ועוד זאת בפי' קחו מאתכם דוקא תרומה כי הנה בעכו"ם כתי' רם על כל גוי' ה' על השמים כבודו שאומרים שמחמת רוממותו אין משגיח על הארץ, וזהו לפי טעותם שההמשכה הוא דרך השתלשלות עו"ע אבל באמת אין ערוך לך כלל ושמים וארץ רוחני' וגשמיות שניהן שוין אצלו ית' דהכל אין ערוך בהשוואה אחת ולכן הוא כול יכול להשפיל עצמו גם בארץ כמו בשמים וזהו מי כה' אלקינו דלפי שהוא המגביהי יותר ויותר לאין קץ מבחי' השתלשלות עו"ע שאפילו ריבוי רבבות השתלשלות עו"ע לא היו מועילי' להיות התהוות בע"ג מאוא"ס אלא ע"י צמצום עצום שלא כדרך השתלשלות כלל כי הוא כול יכול ואי לזאת המשפילי לראות בשמים ובארץ בהשוואה אחת ממש ואין דבר נעלם ממנו ועל דבר זה נסמית עינו של בלעם כו', וזהו ג"כ פי' במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו שלפי שלגדולתו אין קץ ותכלית בבחי' המגביהי לשבת למעלה מעלה מבחי' רם על כל כו' על השמים כבודו כו' ע"כ ענותנותו ית' להיות המשפילי לראות בארץ, כי גם לראות בשמים הוא השפלה עצומה כמו בארץ, אלא שהוא כל יכול, וזהו קחו מאתכם תרומה להוי' דוקא ע"ד המגביהי לשבת המשפילי כו' משא"כ הסוררים אל ירמו שמה שהם מרוממים ואומרים על השמים כבודו אין זה רוממות כלל, וע"ז ג"כ נאמר ואיש תרומות יהרסנה.

ד) והנה אח"כ כתיב כל נדיב לבו יביאה והוא המשכה מלמעלה למטה תרומה ל' אפרשותא וזהו ענין התורה ותמלא כדה כד ספרין דאורייתא כד מן הים כו', אך באמת זהו גם כן ענין רוממות ממש, כי הנה להיות התלבשות החכמה עילאה בענינים גשמיים זהו על ידי המשכה עליונה מלמעלה מן החכמה וכמ"ש בד"ה לך לך וסוף ד"ה ראה ריח בני ובד"ה יביאו לבוש מלכות בענין ההלכות שאינן בטילי' לע"ל אף שהנביאים יהיו בטלים מפני ששרשן מאד נעלה כמשל החבית כשהיא מלאה ביותר אזי נשפך ממנה לחוץ כו'. וזהו שמבחי' תרומה ואפרשותא הנ"ל מה שנתלבשה הח"ע בתורה שלפנינו נמשך דוקא ע"י המצות המשכת רוממות הכתר עליון בח"ע וכמ"ש במ"א ע"פ ארוממך הוי' כי דליתני ועמ"ש בביאור צאנה וראינה בענין שתי הלחם ובענין נה"י חדשים שנמשכים מהכתר דוקא כו' ע"ד המגביהי לשבת המשפילי לראות כו', גם פי' וענין גילוי הרוממות

למטה היפך הרוממות דבחי' רם על כל גוים על השמים כבודו כו'. והנה בעסק התורה כתי' סלסלה ותרוממך ונתבאר בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר שהרוממו' הוא בחי' שער רישי' כעמר נקא והשערות הן המשכות להיות המשכה מלמעלה למטה וכמשנ"ת בפ"י ודברת במ דקאי על ד"ת ועכ"ז קאי על הדברים האלה היינו אחד ואהבת. ומה ענין עסק התורה לאחד ואהבת. אלא לפי שע"י עסק התורה נמשך גילוי יחו"ע כמו דכולא קמי' כלא חשיב ממש וזהו ענין גילוי הרוממות וכנ"ל בענין וירוממוהו כו'. ומ"מ כל נדיב לבו יביאה ע"ד שתהא תפלתי סמוכה למטתי כי אורייתא מחכמה נפקת אכן ע"י שמתחלה מתפלל ברעו"ד ממשיך אור הכתר בחכמה ע"י עסק התורה וכמ"ש בביאור ע"פ הראיני את מראיך ואח"כ השמיעני את קולך. וזהו כל נדיב לבו בבחי' רעו"ד יביאה גילוי הרוממות למטה בעסק התורה ע"ד ודברי אשר שמתי בפ"ך. וזהו ענין יחיד חי העולמים מלך. וכמ"ש סד"ה וארא אל אברהם שע"י עסק התורה נמשך גילוי בחי' יחיד ממש. ועמ"ש בד"ה בחודש השלישי בענין ודברי אשר שמתי ובמדרש תילים ע"פ ארוממך אלקי המלך על הפלאים כי גאה גאה. וא"כ רוממות זו זה ע"ד עשינוך אגוסטוס בשמות רבה ר"פ כ"ג ונתבאר במ"א וזהו ענין המשכת הרוממות בבחי' מל' מלמעלה למטה וכענין שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים כו'. וע' זח"ב קצ"ה ע"א קצ"ז ע"ב קצ"ח ע"ב הובא בר"ח פ"ד משער האהבה ריש ע"א וע"ב ר"א אמר ח"ג כ"ג א' רבות נשא פי"ב סס"י רמ"ט. והנה בתורה ג"כ יש בחי' תרומה תרי ממאה תושב"כ ותושבע"פ ושרשם מבחי' מאה שהוא בא"א כמ"ש בפע"ח גבי חג השבועות וענין ב' בחי' תרומה הנ"ל מלמטה למעלה ומלמעלה למטה זהו כענין הנוכר סד"ה והתהלכתי בתוכם ב' מיני הילוך עליית ממלא בסובב והמשכת סובב בממלא כו' ועמ"ש בד"ה מזוה מימין כו' וענין המצות שהם העלאה והתורה שהוא המשכה כו'.

והנה עדי"ו יש לבאר ענין פסח ושבועות. דהנה מבואר במ"א בענין מדלג ומקפץ דילוג ברגל אחד זהו ענין פסח שהי' בחי' דילוג ופסח ה' על הפתח וכמ"ש ועברתי באמ"צ כו' אני כו'. אך עיקר הגילוי להיות ובכל אלקי מצרים אעשה שפטים ע"ד רמה ירך בל יחזיון וברוב גאונך תהרוס קמיך. כי גאה גאה סוס ורוכבו כמ"ש מזה בהג"ה בביאור חוקת התורה. כי עבדים היינו לפרעה האוחז בעורף דא"א. משא"כ ע"י גילוי בחי' פנים ויוצאים ביד חזקה כו' והגם שלישראל הי' ג"כ גילוי שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים זהו ע"ד הגנה ושמירה כמו בבחי' מקיף ה' צלך וזהו דילוג ברגל אחד מבחי' שמאלו תחת לראשי לדחות החיצוני' כנ"ל וזהו ובני' יוצאים ביד רמה בחי' רמה ירך וזהו ענין תרומה להוי' ע"ד מלך יחיד כו' שנגלה עליהם מ"ה שגילוי זה בבחי' סובב ומקיף. והנה להיות בחי' זו זהו ע"י אכילת מצה לחם עוני בחי' אתכפיי' שזהו בחי' עבד ועי"ז מעורר רוממות עליון כו' וכמ"ש בתו"א בד"ה קחו מאתכם דקמ"ט ע"ב. ואח"כ ע"י ספיה"ע הוא בחי' כל נדיב לבו יביאה בשבועות מ"ת בחי' תרומת ה' שהיא התורה

כו' כמש"ש, וזהו ענין קיפוף בשתי רגלים שנמשך הגילוי גם בפנימיות ממש ולא בבחי' מקיף בלבד כו', וזהו ועשית חג שבועות כו' מסת נדבת ידך שבשבועות נקראו ישראל בחי' נדיבות ע"י דאתהפכא תשוכא לנהורא בספירת העומר כו' וע' בבה"ז פ' תשא גבי פקודא בתר דא לקדש את החודש שמצות קידוש החודש ומחצית השקל שניהם ענין התחברות המל' בקודש העליון אלא שבמחצית השקל הוא המשכה מלמעלה למטה מאור אבא במל', וזה המשכה זו כדי שיהי' אח"כ העלאה משם ב"ן ע"י הקרבנות בירור נה"ב כו' ובמצות קידוש החודש הוא העלאת המל' באור אבא בשרשה כאשר ראש ב"ד אומר מקודש מקודש, ואח"כ היא המשכה ע"י שמברכים על הלבנה כשיאותו לאורו כו' ע"ש והרי זהו כענין ב' בחי' תרומה הנ"ל שבחי' ארוממך מלמטלמ"ע זהו כענין העילוי שבקידוש החודש ובחי' המשכת הרוממות מלמעלה למטה זהו כענין מחצית השקל כו' אך לפי"ז יש בכ"א בחי' העלאה והמשכה רק שבבחי' זו קדמה ההעלאה להמשכה ובבחי' זו קדמה המשכה להעלאה וכאן לא נתבאר רק שהתרומה הא' היא העלאה והתרומה הב' היא המשכה וא"כ ב' התרומות יחד זהו כענין קידוש החודש וברכת הלבנה, אלא שמ"מ אעפ"י שלא נתבאר זה בהדיא יש לומר גם כאן כי המצות אעפ"י שהן העלאות ודאי יש אח"כ המשכה כי ההעלאה זהו בירור ק"ג ממוין דבר שנעשה בו המצוה כמו צמר הציצית ואכילת המצה עה"ד חטה היתה כו' ועי"ז שנעשה בו המצוה מתברר ועולה בבחי' המ"ג ואח"כ נמשך מ"ד מלמעלה למטה, א"כ ע"י ההעלאה ע"י אור מקיף כמ"ש בד"ה המגביהי לשבת, אבל אח"כ נמשך ג"כ בחי' או"פ כמ"ש בביאור על פסוק קול דודי גבי מקפץ כו', וכן בתורה אעפ"י שהיא המשכה אבל אח"כ ודאי מתעלה הנפש עי"ז וכענין מחצית השקל כנ"ל וא"ש לפי"ז ענין סלסלה ותרוממך דפי' ותרוממך כפשוטו העלאת הנפש והיינו ע"י המשכה שבתחילה סלסלה כו'.

ביאור על קחו מאתכם תרומה

להבין ביאור הדברים * הנ"ל. הגה כתיב ארוממך אלקי המלך, פי' כי החיות נמשך מבחי' מלכות הוא בבחי' רוממות, וזהו ההפרש בין בחי' מלכות לשאר הספירות, כי הגה ההשפעה מכל מדה הוא דרך עילה ועלול היינו שהמשפיע והמקבל המה לא רחוקים כ"כ זה מזה ויש עכ"פ ערך מהמקבל להמשפיע וההשפעה היינו ירידת המשפיע למקבל כמו החסד להשפיע לזולתו הוא לפי ערך המקבל, אבל בחי' מלכות עיקר השפעתה לנבראי הוא

להבין ביאור הדברים : ג' בחו"א קיג, א בשינוים.

בחי' התנשאות עליהם כמו למשל מלך בשר ודם עיקר ענין מלכותו על אנשי מדינתו הוא רק ענין התנשאותו עליהם שנק' שמו מלך עליהם והרי זהו רק ענין רוממות שהוא מרומם ומתנשא ומובדל מהם בערך (וכענין המלך אין רואים אותו כשהוא ערום כו' כדי שתהא אימתו עליך, והאימה הוא מצד רוממותו שזהו היפך ענין הקירוב שהקירוב הוא התחברות כמו ערע חה מביא לידי אהבה, משא"כ היראה הוא מצד ריחוק וזהו שום תשים עליך מלך עליך דוקא שהוא בחי' מקיף) וכמו"כ ההמשכה מבחי' מלכות הוא בחי' הרוממות והתנשאות רק מ"מ בבחי' מלכות יש ג"כ בחי' השפעה שהוא לפ"ע כלי המקבל דהיינו שמתלבשת בתוך כלי המקבל בבחי' פנימיות והיינו בחי' דיבור כמ"ש כאשר דבר מלך שלטון שבחי' מלכות נק' בחי' דיבור, והדיבור הוא השפעה המתלבשת בתוך שכל המקבל כמו עד"מ הרב המשפיע איזה שכל להתלמיד שאין התלמיד משיג השכל כמו שהוא אצל הרב רק ע"י הדיבור שמסביר לו הרב יכול לקבלו השכל ובהדיבור אין מלוכש עצמיות השכל כמו שהוא אצל הרב שלכך אמרו דלא קאים אינש אדעתיה דרבי עד ארבעי' שנין ולכן אותיות הדיבור נמשלו לשערות בלשון הקבלה כמ"ש במ"א, נמצא עצם השכל של הרב הוא בחי' מקיף על התלמיד רק מה שמלוכש בדיבור נמשך לו בבחי' או"פ, וכן יובן מענין מלך בשר ודם עם היות עיקר מהות מלכותו בחי' רוממות והתנשאות שזהו בחי' מקיף כנ"ל מ"מ דבר מלך הוא גזירת המלך שבא פקודתו וזה מקבלים עבדיו בפנימיותם ומושג להם לעשות כרצונו, ועד"ז יובן בבחי' מלכות דאצי' שהוא בחי' מקיף וסובב לבי"ע הוא בחי' רוממות א"ס ב"ה על הנבראים וכמ"ש המלך המרומם כו' והמתנשא מימות עולם, ומ"מ זהו בחי' עצמיות המלכות, אבל יש ג"כ מה שנמשך מבחי' מלכות דאצי' בתוך כל הנבראים וכידוע שמלכות דאצי' נעשית עתיק לבריאה עתיק הוא מקור התענוג ונמשך מזה אח"כ חיות ותענוג לכל נברא בפנימיותו, וזהו בחי' ממכ"ע שיורד החיות לכל עולם להיות בבחי' פנימיות חיותו להוות התחלקות בכל אופנים פרטים, וזהו כמו המן שנק' לחם אבירים שבא מלמעלה מבחי' טלא דבדולחא כמ"ש טל אורות שהוא למעלה בחי' אור אלקי וירד ממדריגה למדריגה עד שבעוה"ז נעשה לחם ומזון גשמי ובעודו למעלה נק' לחם אבירים שמלאכים גזונים ממנו ואז דאי אינו גשמי עדיין כ"א רוחגי כי מזון המלאכים הוא רק מה שנמשך להם מלמעלה להיות להם השגה באלקות ושיהי' השגה זו נתפס להם בפנימיותם ע"ד ותורתך בתוך מעי, ובהשגה זו מלוכש תענוג העליון מבחי' עתיק המלוכש בבינה ונמשך לכל אחד לפום שיעו"ד זהו המזון שלהם, משא"כ עד"ז הי' המן כשהוא למעלה שנק' לחם אבירים, וזהו הענין שנאמר במשה כשהי' במרום לחם לא אכל וכו' וכתוב לחם אבירים אכל איש והרי סתרי אהדדי אלא דר"ל לחם לא אכל היינו אפי' המן שנק' לחם מן השמים לא אכל כמו שהוא נשתלשל למטה להיות גשמי כ"א אכל לחם אבירים היינו בחי' המן כמו שהוא למעלה שאז הוא רוחני, נמצא כמו שבבחי' המן יש השתלשלות מדרגות רבות שלמעלה במקורו הוא בחי' טל אורות ואח"כ נמשך בכל עולם לפי ערכו להיות מזון

לכל חד לפום שיעו"ד, ומזה נמשך בחי' שארז"ל כל בעלי השיר יוצאין בשיר היינו התפעלות המלאכים ממטה למעלה לפי מדרגתם והשגתם הנמשך להם מלמעלה היינו כמו בחי' אהבה כו' לפי שמקבל ההשפעה מבחי' הסד שבמל' כו'. והנה כמו שנתבאר בבחי' וענין ירדת המן כך יובן שזהו ענין בחי' ממכ"ע ההשפעה בבחי' פנימיות לכל א' לפ"ע, והוא מבחי' דיבור עליון שיורד ונמשך לכל גברא לפי ערכו וכלי השגתו וכ"ז נקרא בחי' ממכ"ע, אבל עצם מדת המלכות הוא בחי' רוממות והתנשאות (וזהו כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ, ומבואר הפי' בדוכתא טובא דאפי' בחי' שמו הוא מדת מלכות הוא בחי' נשגב דהיינו מובדל ומרומם בחי' טובב ומקיף רק הודו וזיוו של בחי' שמו נמשך על ארץ ושמים בבחי' פנימיות והוא בחי' דבר מלך ולא עצמיות המל'. ובלשון הקבלה אפשר שזהו מ"ש דבחי' כתר שבמל' אינו יורד לבי"ע רק ט"ס דמל' יורדים לבי"ע, וזהו ג"כ דבמל' נאצל בסוד שרש רק בחי' הכתר שבה כו'. או אפשר שזהו ענין פרוץ הפנימי דמל' ופרצוף החיצון כמ"ש במ"א. ואיך שיהי' מובן דבבחי' מלכות דאצי' יש ב' בחי' א' עצמות המלכות שהוא טובב לבי"ע וזהו רוממות והתנשאות, והב' בחינה הנמשך ממלכות להיות ממכ"ע לבי"ע וזהו בחי' דבר מלך וכנ"ל.

ב) וכמו"כ יובן למעלה בבחי' מל' דא"ס שמאיר לי"ס דאצי' ג"כ ע"ד ב' בחי' הנ"ל ממכ"ע וסוכ"ע כי בחי' ע"ס דאצי' נמשך מבחי' הקו הנמשך ממלכות דא"ס בתוך החלל כו' (וענין מלכות דא"ס לא שבא"ס ח"ו יצויר ע"ס שזה אינו אבל רק בחי' מל' לבד שייך לומר דהיינו בחי' מחשבה שעלה ברצונו אנא אמלך זה נק' מל' דא"ס וכמשי"ת לקמן בסי' ד' בפ' מלך שהשלום שלו) וזהו נק' ממכ"ע שמאיר לכל ספירה לפי ערך כו', ובחי' סוכ"ע הוא מה שלמעלה מהקו שבחי' זו אינו מתלבש בתוך העלמין ולא בתוך הע"ס רק טובב ומקיף עליהם מעלה ומטה בהשוואה אחת ואינו בא בהתחלקות כמו בחי' ממכ"ע וכידוע שזהו הענין שפעם נאמר את השמים ואת הארץ אני מלא ופעם אמר מכה"כ כבודו דייקא ותרגומו זיו יקרי' דזיו היינו ממכ"ע שמאיר בכל עולם לפי ערכו אבל אני מלא הוא בחי' סוכ"ע שהוא בהשוואה א' לארץ ושמים, ופי' טובב אין ר"ל שאין לו שייכות כלל לבחי' העליון, דהנה מבואר בע"ח שהאור פנימי והאור"מ שניהם מצחצחים הכלי הרי מהמקיף שהוא טובב נמשך ג"כ הארה להכלי דהיינו שמבחי' סוכ"ע בא ג"כ הארה, ופי' הארה הוא בחי' חיות שמחי' ממש העלמין רק לא בדרך התלבשות כ"א בחי' התנשאות עליהם וזה בא בהשוואה אחת כמו רוממות המלך על כל מדינתו בהשוואה אחת משא"כ דיבורו יש התחלקות כו', וכן למעלה בבחי' האצי' מל' דא"ס המקיף את כל החלל זהו בחי' רוממות והתנשאות ועי"ז מחי' ומהווה והוא סוכ"ע ממש ובחי' הארה הנמשך מזה בבחי' פנימיות זהו ענין הקו ונק' ממכ"ע. (וביאור ענין הלשון מל' דא"ס הלא א"ס ב"ה לאו מכל אינון מדות איהו כלל ותכמה ראשית ע"ס נחשב אצלו ית' כעשייה גופנית וא"כ מהו הל' מלכות דא"ס, והגם שפי' א"ס ר"ל

האור והזיו ולא מהו"ע ממש מ"מ הרי האור הוא מעין המאור ולא יתכן בהאור ג"כ שום ספירה כלל. אך הענין נלפע"ד שיובן ממ"ש ע"פ צאינה וראינה כו' במלך שלמה וארו"ל במלך שהשלום שלו, והפי' כי שלום הוא ענין התחברות שני הפכים והיינו שכדי להיות התחברות מאוא"ס ב"ה הבורא לנבראים שזהו המשכה מההיפוך אל ההיפוך שהנברא הוא בע"ג ואוא"ס ב"ה כשמו כן הוא שאין לו תחלה ותכלה, ואין לך שני הפכים גדול מזה, לכן מי הוא המחבר שני הפכים דהיינו שיהי' המשכה מהבורא להיות התהוות הנברא, הנה המחבר הוא בחי' מלך, וזהו מלך שהשלום שלו שבחי' מלך הוא העושה שלום בין שני הפכים ומחברם יחד, ופי' מלך היינו מה שעלה ברצונו מחשבת אנה אמלוך שיהי' נק' מלך על עם הנה מחשבה זו הוא הגורם ההמשכה מהבורא לנבראים שאין מלך בלא עם וזהו מלכותך מלכות כ"ע שלהיות התהוות כל עולמים הוא ע"י מלכותך כו', וכמאמר יחיד חי העולמים מלך כו'. נמצא מזה יובן ענין הלשון מל' דא"ס דאין ר"ל שבהאור יש ע"ס ח"ו כי האור מעין המאור ופשוט בתכלית הפשיטות רק דמה שעלה ברצונו מחשבת אנה אמלוך זהו הנק' מל' דא"ס שהוא מה שהוא ית' מרומם ומתנשא על העלמין ונק' סוכ"ע וזה שייך בבחי' האור הנמשך ממנו ית' להיות בבחי' רוממות, משא"כ מהותו ועצמותו ית' אין שייך לקרותו אפי' סוכ"ע. והנה ההמשכה מאור א"ס ב"ה להיות בבחי' רוממות והתנשאות הי' מעצמו בחסד חנם ועכשיו באתעדל"ת תליא מלתא, וזהו ארוממך אלקי המלך, שע"י אתעדל"ת נעשה המשכת הרוממות מעצמותו ית' שלמעלה מגדר ובחי' זו. והנה ההפרש בין בחי' רוממות דמל' דאצי' על בי"ע ובין ענין רוממות מל' דא"ס, דלכאורה אינו מובן מהו הנפ"מ כיון שהכל רק ענין מהות רוממות. אך הענין יובן עפמ"ש במ"א בענין ההפרש בין דוד המלך למלך המשיח, שהרי בשמואל משמע שהי' חטא מה שבקשו מלך וא"כ מהו מעלת מלך המשיח שיהי' מלך. אך כי המלך צ"ל רוממות והתנשאות ודהע"ה הי' מרכבה למל' דאצי' שהתנשאות על נבראים בע"ג שהן יש ודבר נפרד ונק' מפתחות החיצוניות שהביטול ויראה שלהם מחיצוניות כמ"ש בהערה לתיקון חצות, אבל יראה פנימיות זהו כמו מאדם צדיק שהיראה מפנימיותו, ונק' מפתחות הפנימי', ומ"מ היראה דוקא מבחי' רוממותו היינו מה שאינו מושג להם, ועד"ז נק' מלך משיח שילמוד תורה לישראל ויהי' מושג להם מחכמתו, אבל עיקר חכמתו לא יוכלו להשיג, ויהי' מקיף עליהם ונק' מלך כמו המלוכה שהוא רוממות והתנשאות לפי שהוא למעלה לגמרי מהשגתם, וה"ז מלוכה על בחי' חכמה ע"ד שסתם מלוכה הוא על ההמון רק שזה הוא הביטול ויראה היצוניות וזה הוא ביטול ויראה פנימיות, והיינו כי משיח יהי' מרכבה לבחי' מל' דא"ס שמלוכה זו הוא רוממות שעל הח"ע כו'. וזהו ג"כ ענין מצה שקודם חצות שהוא בחי' יראה תתאה ואתכפיא ועי"ז נמשך רוממות והתנשאות סוכ"ע מבחי' מל' דאצי' על בי"ע ואח"כ נגלה עליהם ממה"מ בבחי' מלכות דא"ס כנודע, אזי לא הספיק להחמיץ כו' מחמת שהיראה פנימיות שהוא כמו ביטול הח"ע לא"ס ב"ה המרומם ומתנשא מבחי' ח"ע כו' והיא

ג"כ בחי' שוב וכמו בחי' אתכפיא רק שהו בפנימיות וכ"ז הוא התעוררות בחי' רוממות והתנשאות דסוכ"ע ומל' דאצי' ומל' דא"ס. אבל להיות אח"כ ההמשכה מסוכ"ע בממכ"ע זהו ע"י בחי' אתהפכא והוא בחי' ספה"ע וכמו שיתבאר בס"ד.

ג) והנה בבחי' העלאת מ"ן יש שני בחי'. הא' להמשיך אור בחי' ממכ"ע, והיינו בחי' עולם התיקון, והב' לבחי' סוכ"ע שהוא בחי' תהו (ועיין מ"ש מענין ב' מיני מ"ן אלו ע"פ ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו כו' וגם ע"פ ראה ריח בני כריח שדה וגם ע"פ לרוקע הארץ וגם בדרוש המתחיל להבין ענין ק"ש הנדפס בסידור שער הק"ש ועיין ג"כ ע"פ כי עמך מקור חיים ב' פירושים בפסוק המשפילי לראות בשמים כו' דהוא ג"כ ב' בחי' מ"ן אלו המ"ן). כי הנה ידוע שהעיקר הוא לברר בירורים רפ"ח ניצוצים ופעמים נק' ש"ך ניצוצים והיינו מה שנפלו בשבה"כ להעלותם למעלה להתכלל באחד והיינו ע"י תומ"צ שנתלבשו בדברים גשמיים שמבחי' נוגה שע"י שעושים בהם המצוה נעשים כלים להמשכת אור א"ס ב"ה ונק' בחי' זו העלאת מ"ן לבחי' ממכ"ע (דכמו שבבחי' אור וחיות המהווה עולמות יש בחי' ממכ"ע וסוכ"ע כנ"ל, כמו"כ גם בבחי' המשכת האור הנמשך ע"י עבודה יש ב' בחי' אלו, וכמבואר בדרוש מזון לבוש בית ע"פ מזמור שיר חנוכת כו', ופי' ממכ"ע בבחי' זו היינו האור הנמשך ומתלבש בכלי, והיינו ע"י התומ"צ מעשיות וההעלאת מ"ן לבחי' זו הן מה שמבררים בירורי נוגה בקיום התומ"צ ועושים מהן כלים להאור) וכמו"כ בחי' אתהפכא מחשוכא לנהורא להפך המדות שיהי' בחי' ואהבת הוא העלאת מ"ן לבחי' זו שיומשך אורות בכלים והיינו כמ"ש אהבתי אתכם אמר ה' שהוא המשכת אהבה עליונה ששורה ונמשך באהבה התחתונה שנעשה ע"י אתהפכא והיינו פ' שנייה דק"ש לאהבה את הוי' דלאהבה הוא פועל יוצא להמשיך בחי' אהבה עליונה שהוא מש"כ אהבתי אתכם כו' שפ' שני' הוא המשכות אור בכלים ולכן יש בה שם ע"ב שהוא בחי' ע"ב גשרים שכמו בגשר יש חדרים שמתצמצם בהם המים כדי לירד ולימשך כו', וכ"ז הוא בחי' המשכת אור בממכ"ע הנמשך ע"י העלאת מ"ן השייך לבחי' המשכה זו דהיינו ע"י אתהפכא מחשוכא לנהורא וע"י כלים דתומ"צ, וזהו בחי' ספה"ע שהעומר הוא משעורים מאכל בהמה והיינו להיות התהפכות מדות הנה"ב שיהי' בבחי' אתהפכא מחשוכא לנהורא שזהו פי' וספרתם לכם לשון אבן ספיר שהוא אבן בהיר ועי"ז ממשיכים האור בכלי, והוא מה שאומרים היום יום כו' הוא בגימט' אל הוי' כמ"ש בפע"ח להמשיך לבחי' עומר שעורים כדי שיוכל להתגלות אח"כ בשבועות מ"ת בחי' כתר תר"ך עמודי אור.

ד) אך ורק מקודם שיבא לבחי' אתהפכא (שהוא בחי' ספה"ע שהוא העלאת מ"ן לבחי' תיקון) צ"ל תחלה בחי' אתכפיא בחי' ביטול (והיינו שא"א לבא למדריגת אתהפכא חשוכא לנהורא בלי שיקדים בחי' אתכפיא וכמבואר לקמן, וגם מבואר זה במ"א ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק,

וכענין אפוד וחושן, ובחי' אתכפייא הוא העלאת מ"ן לבחי' תהו דאעפ"י דהעלאת מ"ן לבחי' סוכ"ע שהוא אורות דתהו צ"ל ודאי בחי' גדולה יותר מהעלאת מ"ן לבחי' עולם התיקון והרי בחי' אתכפייא הוא לכאורה ודאי למטה ממדריגת אתהפכא וכמבואר בתניא ח"א פ"ט ואילך שזה ההפרש בין מדריגת הבינוני לבחי' ומדריגת צדיק מ"מ מצד בחי' הביטול שיש באתכפייא יותר הוא מעורר ההמשכה דסוכ"ע, אלא שכדי להמשיך האור בכלי הוא ע"י אתהפכא כו', ולכן גם הצדיק שכבר הגיע לבחי' אתהפכא חשוכא לנהורא עד שהרע שנאוץ אצלו ומאוס ממש מ"מ צריך לעורר בנפשו בחי' אתכפייא, כמארז"ל אל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר אלא אפשי ומה אעשה ואבי שבשמים גזר עלי, אך היינו דוקא בבשר חזיר וכיוצא בה שאין גפשו של אדם מחמדתן בזה צ"ל אפשי ומה אעשה כו' ולא כן בגזל ועריות שנפשו של אדם מחמדתן בזה משובח יותר כשהדבר מאוס אצלו בתכלית, וכמו שהאריך בזה הרמב"ם בשמונה פרקים והסכים עמו רבינו ז"ל בדרוש עבד עברי וע"כ כו' בפ' משפטים ע"ש) וזהו בחי' מצה שהוא קודם ספה"ע שהמצה אין לה טעם שהיא תפל בלי מלח וגם אין לה התנשאות ולא כמו לחם חמץ שתפח ומגביה א"ע ועולה למעלה, משא"כ המצה שאין העיסה מתנפחת כלל, והיינו כי המצה הוא בחי' מוחין דאבא (שחכמה הוא בחי' ביטול ע"ד שוב לאחד ולא בבחי' אהבה לעלות למעלה כ"א יראה וביטול, ולכן נמשך ממנה בחי' הכח לדעת לקרות לאבינו שבשמים רק שהוא בחי' מוחין דקטנות כמו שהתינוק אינו יודע עדיין איך ומה הוא אביו והוא בחי' דעת הנעלם שנתלבש בקטנות, וכמבואר בכמה דרושים באריכות עיין ע"פ וספרתם לכם כו', וענין שאין לה התנשאות ונק' לחם עני שהוא בחי' אתכפייא והיינו לשון עני שהוא עני בדעת ואין לו דעת כ"כ בגילוי שיוכל להפוך מדותיו ממש מחשוכא לנהורא שזהו ע"י הדעת שהדעת הוא פנימי' המדות על פיו יצאו ועל פיו יבואו כי הדעת הוא הרגשה כמארז"ל באברהם הכיר את בוראו שהכרה שייך אעפ"י דלמחת"ב היינו בהשגת מהותו, אבל מ"מ ידוע ומורגש מציאותו כמו שמרגיש האדם שיש לו נפש המחי' הגוף אעפ"י שלא ראה מה היא הנפש, וכך הוא ענין הדעת וההכרה באלקות אצל הצדיקים הנק' זרע אדם ואזי ממילא נהפכו מדותיו ממש מהקצה אל הקצה כמו שמתפעל האדם מאד לאהוב דבר הנוגע לחיי נפשו ולשנוא דבר המזיק לחיי נפשו והיינו מפני שחיי נפשו אצלו בבחי' ידיעה והרגשה עכ"פ אבל אם הי' אצלו רק ע"ד אמונה לא הי' מתפעל כ"כ ולכך בחי' נשמות הצדיקים הנק' זרע אדם ע"ש שיש להם דעת גדול באלקות איך דכולא קמי' כ"ח ממש ואין עוד מלבדו שזה מורגש ממש אצלו ודאי ממילא נתהפכו כל המדות לאהבה את ה' אהבה גדולה ועצומה עד שלא יוכל להסיח דעתו מאהבה זו וכו' וכן לשנוא כל המרחיק מזה, משא"כ בחי' נשמות הנק' זרע בהמה כמ"ש זורעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה היינו שאין להם דעת כ"כ באלקות ולא ר"ל בהמה ממש אלא אעפ"י שיש לו שכל גדול ושמע מפי סופרים ומפי ספרים גדולת ה' ומאמין בה' אמונה אמיתית דאיהו סוכ"ע

וממכ"ע למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית ולית אתר פנוי מיני' ממש, ואעפ"כ בשם זרע בהמה נקראו לפי שלא נתקרב כ"כ גילוי אלקות בנפשו שיהי' בבחי' הרגשה ממש והיינו מצד שרש הנשמה וכו', או מצד הגוף המסתיר עד שלא יוכל למצוא בנפשו גילוי אלהות ממש בבחי' הרגשה רק מרחוק ה' נראה לי בבחי' הודאה ואמונה שזה יש בכל נפש מישראל יהי' מה שיהי' וכמאמר כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני כו' דהיינו כל נפש יהי' מי שיהי' שעכ"פ יש נשמה אלקות בקרבו לכן מודה אני כו' ובחי' זו הוא הנק' עני דהיינו עני מן הדעת וממילא לא יש בנפשו עדיין בחי' התהפכות המדות ממש שזהו דוקא ע"י הדעת כנ"ל, ובחי' זו הי' בפסח בצאת ישראל ממצרים שהי' בבחי' גלות במ"ט שע"ט ולא הי' יכולים כלל לצאת מזה עד שנגלה עליהם מלך כו' מלכי המלכים והוא בחי' סוכ"ע בחי' ורוממות והתנשאות כנ"ל, והיינו בחי' דילוג בחי' פסח שפסח כו' דהיינו המוחין שלא כסדר כידוע בפע"ח והיינו בחי' ביטול, וזהו ענין המצה לחם עני מיכלא דמהימנותא שעם היות עני מן הדעת נותן בו כח שיהי' בבחי' אתכפייא לבטל כל מדותיו והיינו לחם מבחי' מוחין דאבא שנמשך גם לבחי' עני מן הדעת שהרי הוא מוחין דקטנות כידיעת התינוק שאעפ"כ יוכל לקרוא עי"ז אבא כו', ויהי' בבחי' אתכפייא וביטול וזהו ג"כ עני לשון עינוי כמו עד מתי מאנת לענות מפני ותרגומו לאתכנעה ההכנעה הוא בחי' אתכפייא והוא ג"כ שרש ענין ענוה כמ"ש בר"ח שער הענוה שהענוה הוא בחי' שפלות משים עצמו כשיריים והיינו שהמצה אין לה התנשאות וגובה כלל והוא בחי' ענוה ואתכפייא לעכב התפשטות רצונותיו כו', וענוה גדולה מכולם שזהו העלאת מ"ן לבחי' סוכ"ע, והיינו לפי שיש באעתדל"ת זו דבחי' אתכפייא בחי' ביטול שבטל מכל וכל, והרי מסלק ומניח א"ע על הצד מפני רצון ה', וכמו"כ מדה כנגד מדה גרום ג"כ מלמעלה המשכת אור הסוכ"ע דהיינו שמהו"ע ית' למעלה מבחי' סוכ"ע כי סוכ"ע נק' מלכות דא"ס דהיינו מה שהוא ית' מרומם ומתנשא על העלמין, ורוממות זו השפלה היא אצלו שהרי הנבראים כלא חשיבי מצד עצמן ואין שייך כלל להיות הוא ית' מרומם ומלך עליהם כמו שלא יתכן באדם שיתרומם ויתנשא על הזבובים לפי שאינן בערכו כלל רק על בני אדם שהם בערכו שייך רוממות והתנשאות, וא"כ הרי לגבי א"ס ב"ה כל העולמות כאין ואפס חשיבי וא"כ אין שייך רוממות עליהן אלא שהוא ית' המשפילי להיות בחי' סוכ"ע להוות הנבראים אצלו תופסים מקום כו' ושיהי' המלך המרומם עליהם, וא"כ בהמשכת בחי' מלכות זהו שמניח כביכול עצמותו ומהותו על הצד וממשיך א"ע על הצד בבחי' אתכפייא וביטול מהותו ורצונותיו חה דוקא בבחי' אתכפייא שייך לומר כן שמבטל מהותו ונק' עניו וענוה, משא"כ בבחי' אתהפכא שכבר נהפכו מדותיו וכו' אעפ"י שזהו מעלה יתירה מ"מ אין שייך בזה לשון ביטול כ"א אדרבה זהו עיקר התענוגות שלו ולכן ההמשכה עי"ז מבחי' ממכ"ע, ולכן הוצרכו רז"ל גם לצדיק גמור לעורר בחי' אתכפייא דוקא בקצת דברים שאין הטבע מחמדתן, כי בדברים שנפשו של אדם מחמדתן צריך לבא לבחי'

אתהפכא להיות זה אצלו מאוס כדי שיתרחק מן הרע יותר כו', ועוד שהעיקר אח"כ להמשיך אור בכלי והיינו שאחר בחי' אתכפייא יבא לבחי' אתהפכא. עוד יובן דוגמא למ"ש דהעלאת מ"ן דאתכפייא ממשיך מבחי' סוכ"ע כו' ממ"ש ע"פ שימני כחותם כו' משקיעה דלמטה נמשך מלמעלה בחי' חותם בולט.

וזהו פי' הפסוק בשכמל"ו ועד בחילופי אתון אחד, הנה ידוע בחי' יח"ע ובחי' יח"ת כי שמש ומגן הוי' כו', כי בחי' אלקים מגן ונרתק לבחי' הוי', ובחי' יח"ע כמו שהביטול הוא באמת למעלה כמשל זיו השמש במקורו, ובחי' יח"ת היינו אף כמו שהוא בחי' אלקים נרתק כו' היינו בחי' הסתר שיראה הדבר לבחי' יש וד"ל גם שם יאיר בחי' ביטול יחודא כו' והיינו שיאיר בחי' אור א"ס גם למטה כו', ואיך אפשר להיות גילוי אור א"ס למטה בבחי' בע"ג הוא ע"י בחי' ועד שאין לה הפסק כו' והיינו בחי' ביטול בטל רצונך כו', שיהי' הכל שוה כי מה שהוא ע"י בחי' התבוננות כמו בחי' ואהבת שהוא ע"י התבוננות אם לעוברי רצונו כו' לא כל העתים שוות פעם כך ופעם כך כמו בשעת תפלה ולאחר תפלה ואין זה גילוי בחי' אור א"ס אבל בחי' ביטול הוא שאין לה הפסק ותמיד בהשוואה א' וד"ל. וזהו ארוממך אלקי המלך שיהי' בחי' רוממות בחי' סוכ"ע ע"י העלאת מ"ן של ישראל בחי' ביטול בחי' אתכפייא וד"ל. וזה ענין הב' תרומות קחו מאתכם תרומה כו', היינו העלאת מ"ן מלמטה שיהי' בחי' תרומה רוממות כו' בחי' ממכ"ע כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' היינו שיהי' התגלות בחי' סוכ"ע למטה בבחי' ממכ"ע שהם זהב וכסף ונחשת היינו בחי' תורה כו' בחי' מצה עשירה כו' והוא ע"י בחי' נדיב לבו היינו כמשל הלב שהוא סוגר ופותח בחי' רצוא ושוב כו' שמתקבץ הדם ללב מלמטה למעלה ואח"כ מתפשט הדם מהלב לכל האיברים כמו"כ למעלה הוא הכל ע"י בחי' מ"ן ולפי ערך המ"ן הוא מ"ד כו', וזהו בחי' אלקי אברהם כו' שבחי' המ"ן שלו הי' ע"י בחי' הלוך ונסוע כו' בחי' האהבה וכמו"כ ממשיך גילוי אור א"ס מבחי' סוכ"ע בבחי' הנ"ל, ויצחק ע"י העלאת מ"ן שלו בחי' פחד כו' ואלקי יעקב בוי"ו שבחי' יעקב נחלה בלי מצרים כו', וזהו נדיב לבו של כל א' כנ"ל, והמה ממשיכים מההעלם לגילוי, וזהו בחי' הבארות שחפרו היינו מהעלם לגילוי כידוע כמו שבחי' גילוי הנפש הוא בבחי' התפשטות כמו שכל במוח כו' ובחי' העלם הנפש כמו שהוא בנפש עצמו כמו שרואים בחי' גלגול שהוא בבחי' העלם, כמו"כ למעלה יש בחי' גילוי והעלם והאבות כל עבודתם הי' להמשיך מההעלם אל הגילוי היינו מבחי' סוכ"ע. וזהו דרך כלל ודרך פרט הוא מקיפים ופנימים שיאיר אור המקיף בבחי' פנימי כי מה שהוא למעלה בחי' פנימי נעשה למטה בחי' מקיף והעליות הוא שנעשה המקיף פנימי ונעשה מקיף גדול מזה וזה הי' כל עבודת האבות להמשיך המקיף להוות בחי' פנימי וזהו תרומת הוי' להמשיך למטה בחי' סוכ"ע שיתגלה בבחי' ממכ"ע.

וזהו בחי' תורה מצה עשירה שנילושה בין ושמן כו'. ותוא בחי' מוחין דאבא שיהי' בהתגלות בשבוע הראשונה רק ששם הי' בבחי' קטנות וצריך שימור מצה שמורה שלא יהי' יניקה לבחי' שאור וחמץ שיונקים מבחי' קטנות וד"ל. כי מים יורדים ממקום גבוה כו' אברהם יצא ממנו ישמעאל כו'. וגם בתורה יש בחי' מים כו'. אבל בשארי משקין היינו בחי' יין בחי' פנימיות התורה בחי' מתיקות שם הוא בחי' עשירות ושם אין חימוץ כלל וד"ל.

ביאור על המאמר שבת"א * פ' ויקהל בד"ה קחו מאתכם תרומה

להבין שרשי הדברים הנ"ל ע"פ קחו מאתכם תרומה לה'. הנה פי' ארוממך אלקי המלך הנ"ל יובן בהקדים להבין ההפרש בין בחי' מלכות לשאר המדות דאצי'. דהנה כל המדות והספירות הנה בחי' אור ושפע הנשפע מהם הוא בא בבחי' עילה ועלול דהיינו שיש למקבל הנק' עלול ערך אל המשפיע כמו עדי"מ מדת החסד שטבע מדה זאת להשפיע למקבל הנה המקבל זה וחסד מקבל ממהות מדת חסד של המשפיע והחסד נשפע לפי ערך המקבל וא"כ יש להם ערך זא"ז וכיוצא בזה בכל המדות. אבל בבחי' מדת המל' הנה עיקר השפע הנמשך ממדה זאת למקבלים אינה באה דרך עילה ועלול אלא ההשפעה ממדה זו באה בבחי' ההתנשאות והרוממות בערך נבדל מהמקבל ובחי' הרוממות וההתנשאות הזאת הוא עיקר שפע וחיות המקבלים ובזאת ההתנשאות עיקר קיום מעמדם כי אלמלא מוראה של מלכות כו'. וכיוצא בזה למעלה הנה בחי' מל' דאצי' הוא נבדל בדבר זה משאר הספירות דאצי' שמכולם נשפע בדרך עו"ע והיינו באצי' עצמו כדפי' באג"ה בד"ה איהו וחיותו אבל בחי' מדת מל' המחי' כל העולמות ביי"ע מאין ליש הנה השפעת אורו באה בבחי' הרוממות וההתנשאות וכמ"ש המלך המרומם והמתנשא כו' ובזאת עיקר חיות וקיום כל העולמות (ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה מוזה מימין שבחי' מל' הוא בחי' ההתנשאו' והסתלקות שלא יאיר ויתגלה אלא בחי' שם בלבד ובלק"ת פ' בלק בהביאור ע"פ מי מנה עפר יעקב ושם פ"א בענין והים עומד עליהם מלמעלה) וזהו פי' ארוממך בחי' הרוממות וההתנשאות דבחי' מל' להיות נק' אלקי להחיות מאין ליש היינו בחי' המלך כו'. אך הנה זהו בחי' פנימית מדת המל' אבל בחי' חיצוני' מדה זו יורד להאיר למטה בבי"ע בבחי' עו"ע דוקא ונק' בחי' ממכ"ע לכאו"א לפום שעו"ד כנ"ל (ועיין בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ שחורה אני ונאווה בד"ה הנה בין המאציל

לנאצלים ושם פ"ב נתבאר שיש בבחי' מל' דאצי' ב' בחי' כו') והענין הוא כידוע דבחי' מל' דאצי' נעשה עתיק לבריאה כו' וכן מבחי' מל' דבריאה נעשה בחי' עתיק ליצירה עד סוף העשי' כו' ונמצא יורד האור ונשתלשל בבחי' עו"ע בכל עולם לפי ערכו עד סוף העשי' כו' ויובן זה עדי"מ הדיבור שהוא בחי' ממוצע בין הרב לתלמיד שע"י הדבור של הרב יוכל התלמיד להבין ולהשכיל כל השכל של הרב הגם שאין ערוך לתלמיד עם הרב בעצם החכ' אך בשכל זה הנשפע מרב לתלמיד יש ערך לתלמיד עמו בהיותו מבין ע"י הדבור כמו שמבין הרב * אך שמתחלקות השפע בדבור לכל מקבל לפי ערכו לזה במיעוט ולזה בהתרחבות לכ"ח לפשוט"ד כו' וכן עדי"מ גזירת מלכות ב"ו לאנשי מדינתו הנה פקודתו מוכן לכאו"א לפי שיעור השגתו הגם שרוממות המלך נבדל בערך מכולם אבל דברי פקודתו מובנים ומושגים בערך ויחוס למקבלים כו' וז"ש דבר מלך שלטון מפני שהוא בחי' חיצוני מדת המל' לגזור אומר על המדינה ונק' דבר מלך משא"כ בחי' עצם רוממותו שהוא נבדל בערך כנ"ל, ובכ"ז יובן למעלה בבחי' מל' דאצי' שנעשה בחי' עתיק לבריאה כו' ועדי"ו הולך ומשתלשל עד סוף העשי' שוהו בחי' דבור העליון כמ"ש דבר מלך שלטון וז"ש מלכותך מלכ"ע עד סוף העשי' להחיות בבחי' דיבור זה לכל חד לפושע"ד והוא הנק' בחי' ממכ"ע שיורד האור והחיות לכל גברא בפרט באופן פרטי לפום שעו"ד מרכ"ד עד סוף כ"ד וכנ"ל (וע' בלק"ת פ' שלח בד"ה ועתה יגדל נא ושם פ"ג בענין כאשר דברת לאמר שמ' דאצי' נעשית כתב"ד לבריאה ועמ"ש בפ' בראשית בד"ה השמים כסאי בפ"י מבין דבר מתוך דבר תוך דבר היינו ממכ"ע דבר היינו עצם בחי' המל' שהוא בחי' סוכ"ע כמש"כ) וזהו ג"כ שרש ענין לחם אבירים אכל איש לחם שמלאכי השרת אוכלים שהוא המן כדאי' ביומא דע"ה ע"ב, דהנה בחי' מל' דאצי' שנעשה בחי' עתיק לבריאה כנ"ל הנה בחי' עתיק הזה היינו בחי' עונג האלקי הנמשך מבחי' טל העליון ויורד למטה עד שהנשמות ומלאכים מתענגים ג"כ ממנו בהשגות אלקי שמשיגים והשגה זו בעונג זה נמשל למזון ומאכל כמו שהמזון ישיב את הנפש ויחי' אותה בתוס' אור חיות ונבלע ונכלל בנפש כו' כך בחי' עונג העליון שנהנין בהשגות אלקות נבלע עונג זה בנשמות ונעשה להם כמזון וחיות ממש וע"ד שאנו אומרים ישבעו ויתענגו כו' וה"ז כמו בחי' המן שהי' נבלע באברים הגשמיים כך כתיב כי טל אורות טליך מבחי' טל דבדולחא דנטיף מעתיקא ויורד לנשמות ומלאכים להיות להם למזון כו' וזה האור נבלע בהם בבחי' פנימי' דהיינו בהשגה דוקא ואח"כ נולד להם בחי' התפעלות מהשגה זו לכ"ח לפום שעו"ד כמו מיכאל מתפעל באהבה ותחתיו כמה רבבות אלפים מדרגות כי הרי נחלק בחי' החסד ליורד ומיורד ליורד כו' וכן במדת הפחד בגבריא"ל כו' וכאו"א לפי השגתו כך מתפעל וזהו הנק' שיר שהמלאכים אומרים בכ"י וכמארז"ל כל בעלי השיר יוצאין בשיר פ"י יוצאין מהכלי שלהם מגודל ההתפעלות ע"י השגתם בעונג נפלא

כו' והשיר הוא מלמטלמ"ע בבחי' העלאה ודוקא בכאו"א לפי מדרגת השגתו כך אומרים שירה כו' (עמ"ש מזה ע"פ ושם אחיו יובל ובפ' פנחס ע"פ את קרבני לחמי דרוש השני) וכ"ז מבחי' ממכ"ע דהיינו בחי' מ' דאצי' שנעשה עתיק לבריאה כו' וכמ"כ יובן גם בעולם האצי' שיש שם ג"כ בחי' ממלא עד"ז אך שהוא יותר עליון דהיינו בחי' הארת הקו"ח שמאיר מאוא"ס אחר הצמצום בכל הע"ס דאצי' בכאו"א לפי עדכו דוקא כנ"ל מבחי' מל' דאצי' בבי"ע וגם שם נמשך מבחי' טל העליון הנק' טלא דבדולחא המלוּבש במו"ס כו' והיינו מבחי' מל' דא"ס כשיורד להיות בחי' עתיק באצי' ובחי' עתיק דאצי' מאיר בכל האצי' בבחי' ממלא כדמיון המן שנבלע באברים כך בכל פרטי באורות וכלים דאצי' נמשך הטל מבחי' עונג העליון שנק' עתיק דאצי' כו' (ועמ"ש מזה בפרשה בשלח ע"פ ויאמר משה אכלוהו היום) ומשה שאמר לחם לא אכלתי כו' היינו שלא אכל לחם גשמי אלא מבחי' מן זה שנבלע באברים וכמ"ש לחם אבירים כו' וע' מזה בספר ציוני פ' בשלח ע"פ הנני ממטיר לכם לחם מן השמים מה שפי' בפלוגתא דרע"ק ור' ישמעאל ביומא שם.

קיצור. כדי להבין פי' ארוממך יש להקדים ההפרש בין בחי' מ' לשאר המדות דאצי' שמכל המדות להיכן שנמשך השפע מהם הוא נמשך דרך קירוב עילה ועלול אבל מדת המל' הוא בחי' רוממות והתנשאות ונמשך ממנה השפע לא ע"ד עילה ועלול ולכן הבריאה יש מאין נמשך ממדת מל' ית' אך זהו עצמיות מדת המל' אבל חיצוני' והארה ממדה זו יורד להאיר בבחי' פנימית ע"ד עו"ע ונק' כח הפועל בנפעל, וזהו עד"מ ענין דבר מלך שלטון וזהו מבחי' מ' דאצי' מה שנעשית עתיק לבריאה ויובן זה ע"ד ענין המן שהי' נמשך ברדת הטל בחי' טלא דנטיף מעתיקא והוא נמשך בבחי' פנימי' ונק' לחם שמלאכי השרת אוכלין אותו כי הטל הוא בחי' טל אורות טליך כו'.

ב) וכ"ז בחי' ממכ"ע באצי' ובבי"ע אך בחי' סוכ"ע באצי' ובבי"ע היינו בחי' הארת אור מקיף שאינו מתלבש תוך כל עלמין כידוע ואין הפי' שאינו מתלבש כלל אלא שהוא מתלבש בבחי' העלם כנ"ל. והענין הוא כמ"ש בע"ח דגם בחי' אור מקיף הוא בא לידי חיות להחיות בבחי' גילוי אור כמו האו"פ וכמ"ש בענין צחצוח * הכלים דאו"פ מצחצח מבפנים והאו"מ מצחצחו מבחוץ כו' וכמ"ש מזה בהביאור ע"פ יביאו לבוש מל' וגם בכמה מקומות בע"ח מבואר שהאו"מ מחי' ג"כ אך ורק שבחי' מקיף מחי' בהעלם וענין החיות בהעלם ידוע בפי' הפסוק את השמים ואת הארץ אני מלא מבחי' * עצמיות אלקות ולפעמים נאמר מכה"כ שאינו אלא בחי' זיו בלבד אך הנה בחי' סוכ"ע מחי' כל העולמות בהשוואה אחת בלתי חילוק מדרגות כלל והיינו

צחצוח: בתו"א קיג ד: צמצום.
מבחי': בתו"א: אני מבחי'.

בבחי' הרוממות וההתנשאות כנ"ל שהוא בחי' פנימי' מ' דאצי' שאינו נעשה עדיין בחי' מקור לבי"ע בבחי' ממכ"ע וכמ"ש המלך המרומם כו' ובבחי' הרוממות הכל שוין כקטן כגדול וז"ש אני מלא בשמים ובארץ בהשוואה אחת וברוממות זו מחי' אותם להכל בהשוואה אחת (ע' מזה בסידור ח"ב סד"ה להבין המאמר כד אנת תסתלק מנייהו אשתארו כו' וע' בת"א בד"ה תוס' ביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות) אך שאין חיות זה בא בהתלבשות בתוך כל נברא בפרט כמו בחי' ממלא וכמ"כ יובן בחי' סובב כזה גם בעולם האצי' והיינו בחי' מל' דא"ס עצמו קודם שנתצמצם להיות בחי' עתיק לאצי' שהוא ע"י בחי' הארת הקו"ח שאחר הצמצום כו' והרי בחי' מל' דא"ס הוא מאיר בהשוואה לכל ההשתל' דאבי"ע וכמ"ש בע"ח דהאוא"ס הי' ממלא כל החלל כו' וגם לאחר הצמצום הנק' מקום פנוי באמצעיתן הנה בחי' אוא"ס שלפני הצמצום נק' בחי' סובב להקיף כל החלל בהשוואה אחת כנודע. ובכ"ז מובן יותר פי' ארוממך אלקי המלך דפי' ארוממך קאי על בחי' הרוממות דסוכ"ע בין באצי' בין בבי"ע ובאצי' היינו בחי' מ' דא"ס עצמו ובבי"ע היינו בחי' מ' דאצי' עצמה קודם שיורד האור להתצמצם בבחי' ממלא כנ"ל שמאיר לכל ההשתל' בהשוואה אחת כנ"ל וזהו ארוממך אלקי המלך פי' מה שארוממך אלקי בבחי' הרוממות וההתנשאות להיות בחי' סובב היינו בבחי' המלך שהוא בחי' פנימית מדת המל' ולא בחי' חיצוני' שבה כי בחי' חיצוני' שבה יורד להאיר למטה בבי"ע בבחי' ממלא כנ"ל * (ועיין מענין ארוממך אלקי המלך בזח"ב פ' וארא דכ"ח סע"ב מפרשו על עלית ורוממות המל' להתחבר בז"א וכן בסידור ע"פ ארוממך אלקי המלך מפרש ג"כ רוממות כללות המלכות להמשיך בה הארת הכתר שהוא מ' דא"ס ואינו בחשבון ע"ס כו' וזהו ע"ד שנת' בלק"ת פ' שלח בד"ה ועתה יגדל נא כח אד' דלשם נתבאר כי אד' זהו בחי' מל' וכח אד' זהו ההמשכה מבחי' כתר א"א ויובן זה עוד עפ"מ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי הנה זה בא ושם ספ"א בענין מלכותך מלכ"ע ועד"ז פי' בת"א פ' יתרו בענין רמה קרני בהביאור ע"פ זכור את יום השבת לקדשו דרוש השני וע' בפרדס ערך רם וערך ירום ובזח"א וישב קפ"א ע"ב ע"פ ירום ונשא כו' ובמק"מ שם ואין זה סותר למ"ש בזהר וארא כי המשכת הכתר במ' בא ע"י ז"א כמ"ש בזח"ב פ' תרומה דקמ"ו סע"ב ובמק"מ שם ועמ"ש מזה ג"כ בד"ה כי אתה נרי ולכאורה כאן מפרש בענין אחר דפי' ארוממך אלקי המלך רוממות זו היינו מצד עצמות המל' שהיא בחי' סוכ"ע דבי"ע זהו ענין הרוממות ויש גילוי לפי' זה ממ"ש בירושלמי רפ"ט דברכות כל ברכה שאין בה מלכות אינה ברכה א"ר תנחומא אנא אמרית טעמא ארוממך אלקי המלך ופי' וסמך לי' ואברכה שמך לעולם ועד וא"כ פי' ארוממך זהו ענין הזכרת מלכות בהברכה והיינו רוממות המ' מצד עצם אך עכ"ז יש לחבר ב' הפירושי' דעם היות שהמ' מצד עצם היא בחי' רוממות

חמלא כנ"ל : בתו"א גוסף : וכמ"כ באצילות היינו בחי' הארת הקו שאחר הצמצום שמאיר בכל האצילות בבחי' ממלא כנ"ל.

זנק' סוכ"ע לגבי בי"ע עכ"ז שייך ארוממך להעלותה ולחברה בעצמות האור א"ס המלוכש באצ"י שהוא למעלה גם מבחי' טובב לבי"ע וע' בחר ויגש דף ר"ו ע"ב ע"פ כי הנה המלכים נועדו והנה ע"י ארוממך אלקי המלך נמשך אח"כ ואברכה שמך לע"ו וזהו כענין ב' בחי' תרומה שיתבאר כאן.

קיצור. וכ"ז בחי' ממכ"ע אבל בחי' סוכ"ע היינו עצם מדת מל' שמחי' בבחי' מקיף שמוזה שהוא ית' מרומם ומתנשא עליהן מזה גופא נמשך להיות להם ההתהוות והיינו בחי' או"מ שהמקיף ג"כ מחי' וזהו ענין ארוממך ועל בחי' ממכ"ע נא' ואברכה שמך ובוזר פי' ארוממך לרומם כללות המ' ע"ד ועתה יגדל גא כח אד' וע"ד עד שנגלה עליהם מלך מה"מ ועמ"ש ע"פ מי כה' אלקינו המגביהי לשבת כו' וע' במד"ר פ' בשלח ר"פ כ"ג ע"פ נכון כסאך מאו.

ג) **והנה כל בחי' העלאת מ"ן לעורר למעלה להיות בחי' גילוי טובב בממלא בין באצ"י בין בבי"ע הכל תלוי בישראל שהן מעלין מ"ן להיות ארוממך אלקי המלך ע"ד הנ"ל (ועיין במד"ר תחלת רות ע"פ שמעה עמי ואדברה ישראל ואעידה בך אלקים אלקיך אנכי). והנה יש ב' מיני העלאת העלאת מ"ן הא' לבחי' ממכ"ע שהוא בחי' התיקון והב' לבחי' התהו שהוא בחי' סוכ"ע כו' והעלאת מ"ן לבחי' התיקון משונה מבחי' העלאת המ"ן לבחי' התהו דהנה כל עיקר בחי' התיקון היינו ענין רבוי הכלים לאורות היינו ממש בחי' ממלא שכל א' מקבל לפי מדרגתו ובוה יש רבוא רבבות מדרגות חלוקות ונמצא יש רבוי כלים מכלים שונים לבחי' גלוי האור כו' ובחי' העלאת מ"ן לבחי' התיקון לעשות רבוי הכלים הנה הוא בא מצד בחי' הבירורים דרפ"ח ניצוצים דתהו שנפלו בשבה"כ בעולם הבריאה כו' וענין העלאות הניצוצות מבי"ע הוא להעלותם למעלה להיות מהם בחי' כלי ומכון לשכון בהם גלוי אוא"ס והיינו כל ענין תומ"צ שנתלבשו בדברים גשמי"י דנוגה דעשי' והוא הנק' בחי' העלאות מ"ן לבחי' התיקון להיות ידוע דרמ"ח פקודין נק' רמ"ח אברים דמלכא ופי' אבר היינו בחי' כלי לאור כנודע ונמצא נעשה מבירורים דרפ"ח בחי' רבוי כלים לאורות עליונים שזהו הנק' בחי' התיקון כנ"ל והוא בחי' ממלא כנ"ל (ופי' שע"י עשיות הכלים ממילא נמשך האור לתוך הכלי וכמ"ש מזה בלקו"ת פ' ראה בד"ה כי תשמע בקול ושם פ"ג כי הנה במצות יש ב' בחי' כי המצות הם רמ"ח אברים הממשיכים החיות של הנפש הב' שהם כלים לאור הנאחו ודולק שם כו' הרי מבואר שע"י היותם בחי' אברים הם ממשיכות חיות של הנפש כו' וזהו עד"מ כשמתגדל כח הראש ע"י שהתינוק הולך וגדל אז לפי ערך גדלות המוח מאיר בו אור השכל, וכן כח הראי' נמשך ומאיר בעין כו' נמצא הגדלת הכלים גורם המשכת רבוי האור וכן נת' בת"א בהביאור ע"פ וקבל היהודים בענין שהקדימו נעשה לנשמע שנת' ג"כ שהמצות שהן הכלים הם הגורמים שיבאו האורות ויתפשטו בהכלים כו' ע"ש וע' מזה ג"כ בכה"ז פ' בלק ע"פ המאמר דקצ"א ע"א ע"פ שחורה אני ונאווה) וע"ד דוגמא הנה גם בבחי'**

העלאת מ"ן באהבה מלמטה למעלה כמו בפסוק ואהבת כו' מתעורר מלמעלה למטה בחי' אור אהבה העליונה שהוא בחי' אור חסד עליון שיומשך ברבוי כלים כו' וז"ש אהבתי אתכם אמר הוי' (ע' מזה בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה בהביאור פ"ב) וכיוצא בזה במדות אחרות הכל נמשך האור ברבוי הכלים מחמת העלאת מ"ן מלמטה והוא ג"כ שרש ענין ספה"ע באמרו היום יום א' כו' פי' היום יום בחי' גילוי המשכות אור מלמעלה למטה כי יום בגימ' אל הוי' כו' כמ"ש בפע"ח בכוננת הספי' והענין הוא כי העומר מן השעורים בחי' מאכל בהמה היינו בחי' רפ"ח ניצוצים שנפלו בנוגה ומתבררים ומתהפכים מחושך לאור הוא בחי' שם ב"ן המתברר כנודע ואחר שנתהפך חושך לאור אזי נעשה בחי' כלי לאור ושוכן בו גילוי אוא"ס כו' והיינו בחי' אתהפכא הנ"ל שהוא בימי הספירה להפוך המדות הרעות מן הקצה כו' שזה הנק' בחי' העלאות מ"ן מבירורים דרפ"ח כו' כדי להיות מזה בחי' התיקון ברבוי הכלים כו' ואחר תשלום כל הכלים לאורות אזי דוקא מתגלה אור הכתר והיינו בשבועות שאז זמן מ"ת שהוא בבחי' הכתר (ע' בהביאור ע"פ אני ישנה ולבי ער ושם פ"ב בענין פתחי לי) וכידוע דתר"ך מצות הן תר"ך עמודי אור שבכתר כו' וד"ל. וענין בחי' העלאות מ"ן לבחי' התהו (הנה מש"כ תהו הוא בחי' סוכ"ע אפ"ל דקאי על ספי' הכתר כי הנה בפרדס בעה"כ ערך תהו וז"ל הבינה נקראת תהו כו' כמ"ש בספר הבהיר דבר המתהא את בני האדם כו' כהיולי שהוא דבר שאין לו צורה והוא קודם אל המציאות הצורה כו' והוא הבינה הקודמות אל מציאות הגלוי כו' וכ"כ בע"ח שער מ"א פ"ג בשם הרמב"ן ע"פ והארץ היתה תהו ובשם ספר הבהיר בפ"י הפסוק מאפס ותהו נחשבו בישע"י סי' מ' י"ז וז"ל והענין כי א"ס נק' אפס כי אין בו שום תפיסא כו' ואחריו יצא התהו והוא הכתר כו' כי הנה כתר הוא דוגמת החומר הנק' היולי שיש בו שרש כל הד' יסודות בכח ולא בפועל ולכן נק' תהו כי מתהו מחשבת בני אדם כו' ע"ש וזהו ע"ד ענין שתוק כך עלה במחשבה עיין ביאור כי על כל כבוד חופה פ"ב עכ"פ מדבריהם מובן שיש תהו דקדושה והוא בחי' אין מה שאינו מושג והיינו הכתר כי החכמה מאין תמצא יש מאין וע"פ דברי הע"ח י"ל כי אפס ותהו הם ב' הבחי' שבכתר הבחי' תחתונה שבמאציל שהוא בחי' עתיק נק' אפס ובחי' א"א שרש הנאצלים נק' תהו ועמ"ש בענין ואין זולתך מלכנו לחיי העוה"ב דהיינו ג"ע אפס בלתיך גואלנו לימוהמ"ש שבימוהמ"ש יהי' הארה מבחי' אפס שלמעלה מבחי' אין כו' וזהו כאין וכאפס ישע"י מ"א י"ב ובמא"א אות א' סעי' ס"ד אין נק' א"א כו' וסעיף קי"א אפס נק' הא"ס וגם לפמ"ש בפרדס דהבינה נק' תהו היינו כי בינה הוא כתר לז"א ונקראת ג"כ הוא דא עתיקא ועמ"ש מזה בסוף הביאור דמוחה מימין ונ"ח משמאל) היינו במצות אכילת מצה בשבוע הא' דימי הספירה דצריך להיות קודם העלאת מ"ן דתיקון והענין הוא כי בחי' מצה שאין לה טעם ואין בה בחי' הגבהה והתנשאות כשאר כנ"ל הוא בחי' מוחין דאבא רק שהוא מלובש בבחי' הקטנות כמ"ש בפע"ח וביאור הדבר ידוע ע"ד שארז"ל אין התינוק יודע

לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן פי' יודע לקרות אבא בלא הבנת שכל
וטעם אך מ"מ יודע לקרות כאלו מבין כו' והיינו מפני שבחי' מוחין דאבא
נכנסו בו בהיותו טועם טעם דגן מפני שהחטה בבחי' חכ' כידוע וכמארו"ל
עה"ד חטה היתה כו' רק שהלבשת מוחין דאבא אצלו רק בבחי' הקטנות
עדיין וכך בבחי' מצה שנק' לחם עני יש בה מבחי' מוחין דאבא אלא שמלוּבש
בבחי' הקטנות ולכך נק' לחם עני כו' ועמ"ש בלק"ת בד"ה להבין מ"ש בהגדה
מצה זו ושם ספ"ב ובד"ה ששת ימים תאכל מצות ספ"ג והיינו כי בגלות
מצרים היו ישראל בתכלית הקטנות וכמ"ש ואעבור עליך ואראך כו' כי היו
בכור הברזל במ"ט שערי טומאה דמצרים בבחי' אחוריים דאלקים אחרים
כו' עד שנגלה עליהם מלך כו' דהיינו בבחי' דילוג גדול שלא בהדרגה כלל
ולכך נק' בשם פסח ע"ש בחי' הדילוג מפני שפסח ה' על הפתח כו' דהיינו
שגמשכו בחי' המוחין שלא כסדר בהדרגה אלא בבחי' דילוג גדול כמ"ש
בפע"ח והיינו ענין בחי' הלבשת מוחין דאבא בבחי' הקטנות שהוא ענין המצה
כנ"ל לכך אין בה טעם מורגש ולא בחי' התנשאות כו' והיינו בחי' אתכפייא
כנ"ל שהוא בחי' ביטול רצון בלבד בבחי' הקטנות ועי"ז מתלבש ושורה
מבחי' סוכ"ע דוקא רק שבא בבחי' דילוג גדול כנ"ל והיינו ענין ובחי' העלאת
מ"ן לבחי' התהו שהוא בחי' טובב כנ"ל שהוא ע"י אתכפייא דוקא בבחי'
הביטול כי א"א להמשיך לבחי' טובב כ"א רק בבחי' הביטול בלבד ולא
בבחי' אתהפכא והטעם כי בבחי' הביטול הרי בא הדבר לבחי' אין ממש
ועי"ז מעורר ג"כ מבחי' אין האמיתי שהוא בחי' טובב שבהעלם כו' משא"כ
בחי' אתהפכא שהוא בחי' יש כמו בהתפעלות אהבה וכיוצא בה בכל בחי'
כלי שנעשה ע"י בירורים והעלאת דרפ"ח כנ"ל אין מעוררים בזה לבחי'
התהו שהוא בחי' אין בלתי נגלה לבחי' יש כלל אלא מעוררים בזה לבחי'
התיקון דוקא להיותו בא ומאיר בבחי' כלי דוקא והוא בחי' ממלא כנ"ל
(ועיין כה"ג בבה"ז פ' אמור ע"פ וגם אמנה אחותי בת אבי היא דלשם גת'
אין שיש בחינה ביראה אפילו ביראה תתאה למעלה מבחי' אהבה שהאהבה
הוא בבחי' יש מי שאוהב ונמשך מבחי' בינה אבל היראה הוא בחי' ביטול
ואפילו יראה תתאה היא חכמה תתאה מ"מ שרשה מחכ' עילאה שהוא בחי'
אין ולמעלה מהבינה שנק' יש כי חו"ב הם אין ויש כו' ע"ש ועד"ז מבואר
שהמצה שהיא לחם עוני בחי' אתכפיא מגעת למעלה יותר מבחי' אתהפכא
ועוד נתבאר כן ע"פ שימני כחותם שבחי' חותם שוקע שמלמטה שהוא
היראה ממשיך חותם בולט שמלמעלה שהיא ההמשכה מבחי' סוכ"ע משא"כ
בחי' האהבה כו' וזה כמש"כ שדוקא ע"י המצה שענינה כמו החותם שוקע
שמלמטה עי"ז דוקא ממשיך בחי' סוכ"ע בבחי' גלוי ע"ד חותם בולט ההפך
מבחי' אותותינו לא ראינו כו' וזה הי' ענין יצ"מ ועד"ז נת' בסש"ב פט"ו
בענין מארו"ל ע"פ בין עובד אלקים לאשר לא עבדו שהוא בחי' אתכפייא
יותר מן הרגילות ולכן עי"ז נק' עובד אלקים, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ראה
בהביאור ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו סעיף וא"ו אשר רמזו בזה כי 'מאה
פעמים וא' גימ' מאין ע"ד והחכ' מאין תמצא וע' וח"ג פ' שלח קנ"ח ב'

ע"פ היש בה עץ אם אין והמשכת בחי' אין שממנו תמצא החכ' הנק' עץ חיים זהו ע"י אתכפייא דוקא דהיינו ענין שונה פרקו מאה פעמים ואחד) וזהו שרש ענין בחי' אתכפייא שבאכילת מצה בבחי' ביטול שצריך להיות קודם לבחי' אתהפכא שבספה"ע כנ"ל לפי שבחי' העלאת מ"ן לבחי' התהו בהכרח צ"ל קודם לבחי' העלאת מ"ן לבחי' התיקון וכמבואר למעלה בענין משל הגרעין שלא יתלבש בו כח הצומח בלתי אם לא שיוקב תחלה ויהי בחי' אין כו' והענין הוא כי הנה שרש בחי' כח הצומח שבארץ נמשך ממאמר תדשא הארץ דשא כו' שהוא בחי' כח האלקי ממש בבחי' מלכות שבמל' דעשי' שממנה נמשך כל התהוות הארץ וכל אשר בה כו' וידוע דגם בספי' היותר אחרונה כו' כמו בבחי' מל' שבמל' דעשי' שורה מבחי' העצמיות אוא"ס כי גם בחי' מל' שבמל' דעשי' שרשה בבחי' כלים החיצוני' דז"א כי מי' כלים הפנימיים נעשה בחי' נשמה בבריאה ומיוד כלים התיכוניים נעשו נשמה ל"ס דיצירה ומיוד כלים החיצוני' נעשים נשמה בעשי' ועי' מזה בלק"ת בשפה"ש בד"ה הנה ענין מדלג על ההרים ושם פ"א ובסידור בד"ה להבין ההפרש בין ק"ש לתפלה ועי' רמזו רז"ל שהמלכות נקנית בשלשים מעלות היינו שלשים כלים דאצי' שנעשים נשמה לבי"ע. והנה בכלים דאצי' אמרו דאיהו וחיוהי גם וגרמוהי שהוא בחי' הכלים כולא חד כו' ונמצא גם בבחי' מל' דמל' דעשיה שורה אוא"ס שמאיר גם בראשית האצי' ועיין מזה באג"ה סי' כ"ה סד"ה להבין אמרי בינה ולהיות כן גם בבחי' כח הצומח המלוכש בארץ הגשמי יש בה בחי' כח האלקי לגדל ולהצמיח בלי שיעור וגבול שהוא כח מבחי' כח דא"ס אחר שהוא כח נצחי ואין לו הפסק וגבול וכן בכל בחי' תולדה יש בה מכת הא"ס כו' וכמ"ש במ"א ומפני טעם זה הנה א"א שיתלבש הכח הצומח שהוא בחי' כח האלקי בלתי אם לא שיוקב ויוכלל הזרע הנזרע בה תחלה בבחי' אין קודם כי בהיותו בבחי' יש הוא בבחי' כח מוגבל וא"א שיתלבש בו כח הבלתי מוגבל כנ"ל אם לא שיופשט מבחי' הגבלתו ויבא לבחי' אין אזי ישכון בו כח הבלתי מוגבל שהוא כח הצומח ועד"ו ממש הנה יובן למשכיל למעלה שבהכרח צ"ל בחי' העלאת מ"ן לבחי' התהו תחלה ובלתי זה לא הי' אפשר להיות בחי' המשכת האורות בכלים ע"י בחי' אתהפכא בימי הספירה כנ"ל כי הרי בחי' אתהפכא הנ"ל היינו כמו שיתהפך אהבה הגשמיות להיות אהבה אלקית מן הקצה כו' ובאתעדל"ת זאת יומשך ג"כ מלמעלה מאור חסד עליון בכלי דוקא וכמ"ש אהבתי אתכם ואמנם בבחי' גילוי אוא"ס בכלי שהוא בחי' יש מוגבל א"א שיתלבש בבחי' בע"ג כנ"ל במשל הגרעין שאין בו כח הצומח מתלבש בו בהיותו בהגבלתו בלתי אם לא שיבא לבחי' אין כו' כך למעלה בלתי אפשר שיתלבש אוא"ס בכלים ע"י אתהפכא כנ"ל בלתי אם לא שיוקדם תחלה בחי' הביטול בהן דהיינו שיבאו לבחי' אין ע"י בחי' אתכפייא שהוא ענין אכילת מצה בבחי' הביטול בלא טעם כו' וכנ"ל שהוא הנק' בחי' העלאת מ"ן לבחי' התהו כו' ואזי יכול להיות אח"כ בחי' התיקון שהוא בחי' המשכות האורות בכלים ע"י אתהפכא בימי הספירה.

קיצור. שיש ב' מיני העלאת מ"ן הא' לבחי' ממכ"ע שהוא בחי' התיקון והב' לבחי' סוכ"ע שהוא הנק' תהו לשון דבר המתהא בני האדם והעלאת מ"ן לבחי' התיקון זהו ענין רמ"ח פקודין שהם רמ"ח אברים דמלכא כמו ע"י האבר נמשך החיות מהנפש והיינו מהנפש המלובשת בגוף שהוא דוגמת ממכ"ע. וזהו ענין מצות ספה"ע שבעה שבועות לתקן שבעה מדות שיהיו בחי' כלים לשכון בהם בהירות האור והעלאת מ"ן לבחי' סוכ"ע זהו מצות אכילת מצה לחם עני בחי' אתכפיא שהוא בחי' ביטול היש ועי"ז נמשך בחי' סוכ"ע שזהו ענין הפסח בחי' דילוג למעלה מסדר ההשתל' (וכמו ע"י חותם שוקע שמלמטה נמשך בחי' חותם בולט שמלמעלה דהיינו ההמשכה מבחי' חשף ה' את זרוע קדשו כמ"ש בלק"ת ובסידור ע"פ שימני כחותם וא"כ לפ"ז י"ל שזהו ג"כ ענין קיום מצות ל"ת שענינם ג"כ בחי' אתכפיא וחותם שוקע הן העלאת מ"ן לבחי' סוכ"ע וכמ"ש ע"פ שימני כחותם) כי אתכפיא וביטול היש להיות בבחי' אין זהו ממשיך מבחי' סוכ"ע שעו"ג והחכמה מאין תמצא וזהו כמשל שא"א להיות התלבשות כח הצומח בהזריעה עד שירקב וישוב לבחי' אין כו' (ואפ"ל שב' מיני העלאות מ"ן אלו זהו ענין קבלת עומ"ש שבפ' שמע זהו העלאת מ"ן לבחי' סוכ"ע וקבלת עומ"ש שבפ' והי' א"ש זהו העלאת מ"ן לבחי' התיקון שהוא ממכ"ע וכן נת' בסידור בד"ה להבין ההפרש בין ק"ש לתפלה גבי דהנה ארו"ל במשנה למה קדמה פ' שמע לוהי' א"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו עומ"ש כו' הרי עיקר ענין פ' והי' הוא לקבל עול מצות והנה ידוע בענין המצות שהם רמ"ח אברים דמלכא דהיינו בחי' כלים מכלים שונים להשראת אוא"ס שהוא בחי' התיקון כו' ובפ' ראשונה דק"ש מקבל עליו עומ"ש ופי' מלכות שמים היינו מל' דא"ס שממנו נמשך הקו"ח כו' וזהו ענין ההעלאות מ"ן לבחי' התהו דבר המתהא כו' והיינו ע"י הביטול ביחו"ע בפסוק שמע וכן הביטול דיחו"ת בבשכמל"ו גם זה הוא העלאת מ"ן לבחי' אין ע"ד אתכפיא כו' וכמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן סד"ה שמע ישראל וכמו שית'.

ד) וזהו פי' הפסוק בשכמל"ו וכל בחי' ועד אין לו הפסק כמבואר בגמ' פ"ה דעירובין דנ"ד והיינו כי ועד בחילופי אתון אחד כנ"ל, דהנה ידוע בפ' יחו"ע ויחו"ת ע"פ כי שמש ומגן הוי' אלקים פי' עד"מ המגן לשמש הנה הוא כמו גרתק בלבד לעצם השמש כך בחי' שם אלקים הוא בחי' מגן וגרתק לשם הוי' שנק' שמש דהיינו שהוא בחי' המסתיר לאור, שם הוי' וכמארז"ל ע"פ הקב"ה יוציא חמה מנרתקה לעתיד דכתיב ונגלה כבוד הוי' דוקא כו' והענין הוא שאז יוסר בחי' ההסתר דשם אלקים המסתיר על אור דשם הוי' כדי שיוכלו לקבל הגלוי כענין המבואר ע"פ אנכי מגן לך (ואין זה הסתר והעלם גמור שהרי אמרו אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו כמ"ש בד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל אברהם אלא שזהו כענין והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדה"ק בד"ה ואתה תצוה) ולע"ל שיזדכך העולם אזי הקב"ה מוציא חמה מנרתקה (ואזי ושם העיר מיום הוי')

שמה ביחזקאל בפסוק האחרון וארו"ל במד"ר פ' תולדות פס"ד דע"א ג' שזהו שם חדש שעתידי הקב"ה לקרוא לירושלים דהיינו כשיוציא חמה מנרתקה וע' מזה ג"כ במד"ר באיכה ס"פ על אלה אני בוכי' והיינו מ"ש ונגלה כבוד הוי' וראו כ"ב כו' והיינו ע"י ולא יכנף עוד מוריך כו' וביאור הדברים ידוע שבחי' הביטול בעצם כמו שהוא למעלה באצי' דאיהו וחיוהי חד כו' היינו בחי' שם הוי' הכולל כל האצי' יו"ד בחכמה כו' וזהו כמשל ביטול זיו השמש בגופה של שמש שהוא בחי' ביטול אמיתי משא"כ בחי' יחוי"ת היינו בחי' ביטול היש בלבד ולא בחי' ביטול אמיתי, והענין הוא כי בחי' מדת מל' דאצי' בבי"ע הוא בחי' התגלות והתפשטות להיות התהוות בחי' בע"ג בבחי' יש דוקא ע"י שהמל' הוא בחי' רוממות והסתלקות האור ואינו מאיר רק בבחי' שם והארה בלבד וכמש"ל ונק' מקור כל הגבראים כידוע והיינו ע"י בחי' הצמצום וההסתר דשם אלקים דוקא מפני שע"י הצמצום נראה הדבר לבחי' יש כמ"ש במ"א וה"ו כמשל נרתק השמש לפי שמסתיר ע"כ נראה זיו השמש על הארץ בבחי' יש בפ"ע כו' ועמ"ש מזה בד"ה תקעו בחודש שופר דרוש השני, ואמנם גם בבחי' שם אלקים המסתיר להיות מציאות יש ודבר כו' הרי גם שם מאיר אוא"ס וכידוע דגם שם אלקים זה נמשך מעצמות המאציל כמו שם הוי' כי כל יכול הוא וגם בחי' הצמצום נמצא מאתו כמו בחי' ההתפשטות כו' (ועיין מזה בהביאור ע"פ מי מנה עפר יעקב פ"א) ומזה נמשך בחי' הביטול גם בנבראים בע"ג ונק' יחוי"ת שהוא בחי' ביטול היש בלבד אבל לא בחי' ביטול עצמי כמו בבחי' האצי' כו' וזהו פי' ועד בחילופי אתון אחד ע"ש שמש ומגן כו' וע' מזה בלק"ת בד"ה שה"ש פ"א ובד"ה בחודש השלישי לצאת בניי מאמ"צ, ועיין מזה ג"כ בפ' תצוה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בענין שאמרו השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד דהיינו הביטול דיחוי"ע כך אין בלבנו דהיינו כללות הנשמות עד סוף כל הדורות אעפ"כ אין בלבנו אלא א' והיינו בחי' אתכפיא בחי' יחוי"ת וביטול היש ואיתא בגמ' ספ"ד דפסחים דנ"ו ע"א באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר בשכמל"ו והיינו מפני שביטול שאמרו השבטים על כללות ישראל כך אין בלבנו אלא אחד זהו ענין בשכמל"ו כמבואר בזהר תרומה דף קל"ד סע"ב וזהו ענין דכ"מ שנאמר ועד אין לו הפסק דהיינו בחי' ביטול היש בבי"ע אין לו הפסק ג"כ בבחי' אור א"ס כמו למעלה באצי' בבחי' ביטול העצמי כו' כי כל בחי' ביטול גם ביטול היש יש לו בחי' נצחיות שלא יש בו שינוי משא"כ ההתפעלות שע"י ההתבוננות לפעמים בקטנות ולפעמים בגדלות כמ"ש כי האדם עץ השדה כמו הצומח כו' אבל בחי' השפלות בבחי' ביטול אין לו הפסק ושינוי כלל ור"ל זהו מעלת הביטול אף בחי' ביטול היש שנק' ועד יותר מבבחי' אהבה וע"ד שנת"ל סעי' ג' ובוה דוקא מאיר אוא"ס שבאצי' למהוי א' בא' דהיינו וע"ד בחילופי אתון אחד להיות בחי' סובב בגילוי כו' וכנ"ל בבחי' אתכפיא דמצה כו' ועמ"ש בלק"ת סד"ה שובה ישראל עד דרוש השני.

קיצור. ועד"ז דענין מעלת אתכפייא כך הוא ג"כ ענין בשכמל"ו ולכן ארז"ל ועד אין לו הפסק כי הנה ענין יחו"ע ויחו"ת זהו ע"ד כי שמש ומגן הוי' אלקים ע"ד והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדה"ק ולכן ארז"ל אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו דהיינו ענין יחוד הוי' באלקים עיין בד"ה שובה ישראל דרוש הראשון ולע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה ואזי ושם העיר מיום ה' שמה. והנה ענין שם אלקים להיות פרוכת המבדיל גם הוא הרי נמשך מאור א"ס כמו שם הוי' כי הוא כל יכול ועמ"ש בפ' עקב סד"ה ואכלת ושבעת וברכת ושם ספ"ו וע' בספר פנים יפות ר"פ וארא גבי כי השם הוי' הוא מורה על א"ס בלי תכלית הגבול כלל כו' אבל הקב"ה הציב גבולות עמים להיות להם גבול ותכלית ע"י שאמר לעולמו די עכ"ל והיינו ע"י שם שדי וזהו ג"כ שם אלקים ומוזה נמשך בחי' ביטול היש דהיינו שיהי' יש ואעפ"כ יהי' בטל ועז"נ צחוק ותענוג עשה לי שם אלקים דוקא וביטול זה הוא בבחי' בשכמל"ו ולהיותו בבחי' ביטול ע"כ יש בו בחי' זו שאין לו הפסק יותר מבבחי' אהבה וזהו ענין שאמרו השבטים מרכבתא תתאה ליעקב מרכבה עילאה כשם שאין בלבך אלא אחד ע"ד הביטול האמיתי דיחו"ע כך אין בלבנו אלא אחד עד סוף כל הדורות בבחי' הביטול דיחו"ת ועמ"ש בד"ה וישכם לבן בבקר בענין שוב למען עבדיך שבטי נחלתך כו' ועמ"ש עוד מענין בשכמל"ו ע"פ ושמתי כדכד שמשותיך שהם ב"פ כ"ד אתון דבשכמל"ו שבק"ש שחרית וערבית ושם שזהו ענין א"ח עט"ב חיל ב"פ כ"ד ועמ"ש מענין א"ח עט"ב סד"ה רני ושמחי בת דרוש הראשון.

ה) וזהו קחו מאתכם תרומה להוי' ואח"כ כל גדיב לבו יביאה את תרומת הוי' כו' הנה שרש ב' תרומות הללו יובן ע"פ כל הנ"ל בפירוש ארוממך אלקי המלך שבחי' הרוממות נק' תרומה כמ"ש בזהר תרומה ארמותא כו' וכן משמע במד"ר פ' לך לך ס"פ מ"ג ע"פ הרימותי ידי אל ה' עשאן תרומה הרי מפרש תרומה לשון הרמה והגבהה וכן בוח"ב פ' ויקהל דקצ"ז ע"ב ע"פ קחו מאתכם תרומה אתתקנו כולכון לסלקא עלייכו ולמיטל עלייכו יקרא דכורסייא קדישא לסלקא לעילא וכ"כ שם דקצ"ח ע"א ובגין דארימו לה לעילא וסלקין לה לעילא אקרי תרומת ה', ופי' במק"מ כורסייא קדישא היינו בחי' מ' וכמ"ש ג"כ סד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק גבי וענין הכסא שלם הוא בחי' כסא מלכותו כו' וכמ"ש מושיב מלכים לכסא ופתיב וישב ה' מלך לעולם ופי' לסלקא לעילא זהו ע"ד ארוממך אלקי המלך וכנ"ל סעיף ב', ורוממות והעלאה זו היינו ע"י העלאת מ"ן מלמטה כדי שיהי' למעלה בחי' הרוממות שהוא בחי' טובב דאבי"ע כנ"ל ולזה אמר קחו מאתכם תרומה זו מאתכם דוקא דהיינו כל הנשמות ע"ד כך אין בלבבינו כו' בבחי' ביטול רצון דאתכפי' שהוא בחי' העלאת מ"ן לבחי' תהו כנ"ל ועיין מענין העלאה זו דארוממך מלמטה למעלה בהביאור ע"פ כי אתה גרי שזהו ע"י הבירורים והבירור הוא לאהפכא מיש לאין והיינו ע"י שם מ"ה בחי' ביטול כו' ולמטה בחי' זו היא בנה"ב כד אתכפייא כו' וזהו תרומה להוי' דהיינו העלאה מלמטה

למעלה ואח"כ צ"ל המשכה מלמעלה למטה וזהו ענין כל נדיב לבו יביאה את תרומת ה' והיינו המשכת בחי' גילוי טובה למטה בממלא בבחי' רבוי הכלים דתיקון שזה בא ע"י בחי' אתהפכא להיות המשכות אורות בכלים כמו בימי הספירה וכנ"ל באריכות והיינו שאמר בתרומת הוי' זו זהב וכסף ונחושת שהם ג' גוונים דחג"ת שהוא בחי' התלבשות אורות בכלים דוקא ועיין בזח"ב תרומה דקל"ה ע"א והיינו בחי' תורה שנק' מצה עשירה שהוא מיין ושמן ודבש שלא בא לידי חימוץ כמשי"ת בסמוך בעו"ה ומפני זה אמר כל נדיב לבו דוקא יביאה פי' כי הנה הלב יש בו בחי' רו"ש כידוע שהדם מתקבץ מכל האברים ונכנס בלב ומן הלב יוצא חיות הדם לכל האברים והוא ב' דפיקות שבלב בסגירה ופתיחה מכניסת הדם ויציאתו כמ"ש ע"פ אני ישנה ולבי ער והיינו דפיקא דלבא בכללות בבחי' רו"ש והנה מקור בחי' השוב הוא בחי' המשכות חיות מן המוח אל הלב וזה תלוי לפי ערך בחי' הרצוא מקבלת הלב מכל האברים כו' וכדוגמא זאת יובן למעלה בבחי' לב העליון שהוא בחי' חג"ת דז"א שיש שם ג"כ בחי' רו"ש ועמ"ש ע"פ לבתני אחותי כלה ולפי ערך העלאות מ"ן אל בחי' לב זה מלמטה כך ערך בחי' המשכת השוב שהוא בחי' המ"ד מבחי' המוחין העליוני דאז"א ללב כו' וזהו הנק' למעלה נדיב לבו כלומר בחי' העלאות מ"ן שבלב נק' נדיב לב ולפי ערך זה ממשיך בחי' מ"ד בלב (הג"ה ועמ"ש מענין לב בלק"ת פ' שלח בד"ה ענין הנסכים ומ"ש בענין וביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק בסידור בהביאור ע"פ בי על כל כבוד חופה ולפי הדרוש כאן דבחי' קחו מאתכם תרומה היינו ע"י אתכפייא נראה דפי' כל נדיב לבו היינו בבחי' אתהפכא מחשוכא לנהורא שאז נק' נדיב לב ע"ד ורוח נדיבה תסמכני תלים סי' נ"א כענין בחי' ישראל כי שרית שלמעלה מבחי' יעקב סד"ה תקעו בחדש שופר דרוש הראשון ובד"ה לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל וכמבואר במד"ר ר"פ תולדות שהאבות כולם נקראו ישראל ובחי' אתהפכא מחשוכא לנהורא זהו העלאת מ"ן לעולם התיקון להמשיך האורות בכלים וזהו כל נדיב לבו יביאה דהיינו מלמעלה למטה כמו באתי לגני כו' ועיקר שהאבות נקראו נדיבים לפי שעז"ג כשם שאין בלבך אלא אחד כך כו' ומ"מ בלבך זהו הביטול דיחו"ע דפי' בלבך היינו בינה עלמא עילאה כמ"ש בזהר תרומה דקל"ה ע"ב והוא בחי' כלה עילאה שנת' בלק"ת בד"ה שה"ש ע"כ נק' נדיב לב כמ"ש כרוה נדיבי לב, וזהו ג"כ ענין פנימית הלב שלמעלה מבחי' חיצוני' הלב עיין בלק"ת בד"ה ושאתם מים בששון דרוש הראשון פ"א, גם נדיב לב זהו ע"ד בחי' חסיד שלמעלה מבחי' צדיק, ובפרדס ערך נדיבים כו' שנותנים בעין יפה לעני ולענייה והיינו שהיסוד נק' עני, כי הצדיק אבד ואז המ' נק' ענייה סיהרא לית לה מגרמה וכמ"ש בזהר ס"פ ויחי דרמ"ט ע"ב ע"פ עניה ענתות, והנה הצדקה לעניים זהו ע"ד די מחסורו דהיינו למלאות בחי' יהי מארת חסר פגימו דסיהרו כו' וזהו ענין שמש בשבת צדקה לעניים כמ"ש בסידור בהביאור ע"פ והי' מדי חדש בחדשו כי שמש היינו הארת יסוד אבא כמ"ש בבה"ז ר"פ ויצא בענין זרח השמש

ובשבת הוא מאיר וזהו הצדקה לעניים הנ"ל אך החסד גדול מהצדקה די מחסורו כמ"ש בגמ' ספ"ד דסוכה מהפסוק זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד וע"ד שמבואר בת"ז בענין ואלין ע"ס אזלין כסדרן חד אריך וחד קציר וחד בינוני שהחסד נק' אריך שממנו גמשך השפע בויתור כו' והצדקה נמשך מבחי' חד בינוני כו' וזהו ע"ד החילוק בין עין טוב ובין מדה בינונית ויובן זה ע"ד שנת' בזח"ג נשא דק"ל ע"א ח"ש הפרדס נדיבים נק' האבות שנותנים בעין יפה כנ"ל וע' מזה קצת בת"א פ' וירא בד"ה ארדא נא ואראה ובלק"ת פ' ראה סד"ה קיצור מד"ה כי תשמע בקול ועמ"ש בהביאור ע"פ השמים כסאי בענין לא הביט און ביעקב וע' בזח"ג פ' ויקרא ד"ז ע"ב בענין ואיש דא קודב"ה כי יקח את אחותו דא כנ"י וכ"כ למה חסד הוא חסד הוא ודאי והיינו שמבחי' חסד נמשך ההשפעה בתוס' אור בכנ"י לא למלאות די מחסורו לבד אלא ע"ד ימין ושמאל תפרוצי כו' וזהו ענין הבקשה מי יתנדך כאח לי שיאיר בחי' חסד כו' וע' בסידור ע"פ אל תבטחו בנדיבים ע"ד זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם כמ"ש מזה בהביאור ע"פ ועשית בגדי קדש וכמ"כ יש בחינה זו בקדושה העליונה אוצר מתנת חנם וזהו ענין חנון וע' בלק"ת בד"ה ואתחנן את ה' ושם פ"ג וזהו ענין גשם נדבות תניף ועד"ז ענין האבות שנק' נדיבי לב שהתנדבו בגופם ובמאדם בבחי' ביטול להקב"ה. וזהו ג"כ ענין החסיד שלמעלה ממדרגת צדיק וע' בזח"ג בפ' פנחס דרכ"ב ע"ב וז"ש באהרן תומיך ואוריך לאיש חסידך וידוע דאהרן הוא בחי' אהבה רבה כמ"ש מזה בד"ה בהעלותך את הגרות ובד"ה ועשית בגדי קדש לאהרן וע' עוד בבה"ז פ' ויקהל בענין כל נדיב לב יביאה ובלק"ת בשה"ש בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים ושם ספ"ג בענין בת נדיב. אך הנוגע לדרוש דכאן היינו דנדיב לבו היינו ע"ד דאתהפכא מחשוכא לנהורא שע"ז ממשך האורות בכלים וזהו ענין יביאה ועמ"ש בלק"ת פ' במדבר סד"ה להבין שרש המצות ושם ססעי' ג' גבי וזהו ועשית חג שבועות מסת נדבת ידך אשר תתן ולא כתי' נדבת לבך כו' וע' עוד סד"ה טוב לחסות בה' דרוש השני בענין מבטוח בנדיבים משמע ענין אדם ונדיבים זהו עדיין ההמשכה בבחי' ממכ"ע אבל טוב לחסות בה' זהו בחי' סוכ"ע וא"כ זהו ע"ד המכוון דכאן שע"י הביטול דאתכפיא מעורר למעלה בבחי' סוכ"ע דהיינו העלאת מ"ן לבחי' תהו זע"י נדיב לבו ממשך בחי' התיקון כו', ואף שהנדיבים הם האבות הרי נאמר כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו זכמ"ש ע"פ זה בת"א גבי דרושי פורים דר"ל אף שאין לו עדיין האהבה וזהו כי אברהם לא ידענו אעפ"כ כי אתה אבינו ע"י האמונה האמיתית וזהו ענין מצה מיכלא דמהימנותא ובחי' אתכפיא וגם ע"ד מ"ש ע"פ וראא אל אברהם ואל יצחק כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם כ"א זה נמשך ע"י עסק התורה דוקא וזהו ג"כ פי' טוב לחסות בה' מבטוח בנדיבים.

קיצור מההג"ה. פי' וענין נדיב לב י"ל עדמ"ש בשע"ק להרח"ו שבחי' חסיד גבוה מבחי' צדיק וכ"כ תומיך ואוריך לאיש חסידך ובחי' זו

למעלה כי צדיק נקרא ע"ש שהוא בעל צדקה וכמ"ש ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה מי יתנך כאח לי, והצדקה לעניים הוא די מחסורו שלא יהי' חוסר כל אלא להמשיך מבחי' כי כל בשמים ובארץ אבל החסד גדול מהצדקה כמ"ש במד"ר פ' עקב שהקב"ה זקף לאברהם חסד כנגד מ"ש כי ידעתיו למען אשר יצוה כו' לעשות צדקה כי החסד נק' חד אריך שמזה נמשך ההשפעה בויתור בלא צמצום ודקדוק וכענין כ"ו כי לעולם חסדו נגד כ"ו דורות שהיו ניוזנין בחסדו של הקב"ה שביקש דוד להמשיך בחינה זו לישראל וזהו ג"כ הבקשה מי יתנך כאח לי כמו יוסף לאחיו וע' זח"ג דק"ל ע"א ולכן האבות נקראו נדיבים שהם המשיכו בחי' זו ע"י שהיו בבחי' מרכבה עילאה שאין בלבך אלא א' זהו ענין לבי לחוקקי ישראל המתנדבים בעם בזהר ס"פ ויקרא דכ"ו ע"א שהם האבות וזהו ענין גשם נדבות תניף וז"ש בקיום המצות בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ר"ל יותר מבחי' כי כל בשמים ובארץ כו' אך לענין הדרוש דכאן פי' נדיב לבו זהו דאתהפכא חשוכא לנהורא ועמ"ש ע"פ טוב לחסות בה' מבטוח בנדיבים כו' וזהו כמ"ש כ דיש בחי' בענין אתכפיא שהוא ביטול היש שמעורר בחי' סוכ"ע זהו טוב לחסות כו' וזהו כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו ועמ"ש בלק"ת פ' במדבר בד"ה וארשתוך לי ושם פ"ג בענין לבי ובשרי ירננו אל אל חי). וע"ד פרט הנה ידוע שהאבות הן המרכבה והיינו שהיו בחי' מרכבה לחג"ת דו"א כנדע ולכך נקראו בשם נדיבים וכמ"ש מאשפות ירים אביון להושיבי עם נדיבים נדיבי עמו כו' פי' שכל ניצוצי ישראל הנקראים אביוני אדם מתעלים ביו"ט ובמא"א אות א' סכ"ה אביון נק' היסוד בזמן שאין בהמ"ק קיים כו' ועלייתו להושיבו עם נדיבים והן חג"ת שהן האבות וכמו אברהם שהי' מרכבה לבחי' חסד דו"א באהבה כו' העלה מ"ן להמשיך מבחי' מ"ד בחסד דוקא כמ"כ יצחק העלה מ"ן בבחי' הפחד כמ"ש ופחד יצחק להמשיך מ"ד בבחי' הגבורה ויעקב במדת הרחמים המשיך בבחי' ת"ת וזהו פי' אלקי אברהם כו' וביעקב אמר ואלקי יעקב בתוס' וא"ו לפי שבחי' יעקב נק' בריח התיכון המברית מן הקצה כו' ובו יש גילוי אוא"ס בלי מדה וגבול ונק' נחלה בלי מצרים כמ"ש בזהר ע"פ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כו' וזהו הוי"ו דואלקי יעקב, וזהו פי' ג"כ דנדיב לבו שאמר כאן כי לבו בוא"ו מורה שכל א' ממשיך לפי לבו דוקא דהיינו לפי העלאת מ"ן שלו ונק' נדיב לבו לשון יחיד כמו אברהם באהבה ויצחק ביראה כו' אך כללות כולם נק' נדיבים להיותם ממשיכים מבחי' ההעלם דאוא"ס לגלוי כו' וזהו ג"כ ענין חפירת הכארות של האבות כמ"ש ביצחק ויחפור באר אחרת כו' כי הנה עד"מ המים שבארץ עצמה הם נעלמים בה בתחתיתה דוקא אבל בעלין שבה כמו ע"פ הארץ מלמעלה יש מים בגלוי ושעור ומדה כמו שידוע שמיד שיחפרו בארץ ימצאו מים אך שזה נק' מים עליוני' שבה ואינן מים חיים, אבל כדי למצוא מים חיים צריך לחפור בעומק ושם יוכל למצוא מים חיים, ונמצא מובן עכ"פ שהתפירות בארות הוא ענין ובחי' גלוי ההלעם בלבד וכך יובן למעלה שע"י בחי' העלאת מ"ן של האבות הוציאו

והמשיכו מבחי' ההעלם דמים עליונים שלפני ההשתל' דאצי' כו' וכמ"ש באר חפרוה שרים כרוה נדיבי עם שהם האבות שהיו בחי' מרכבה כנ"ל. ויובן זה בתוס' ביאור עד"מ מבחי' גילוי ההעלם שיש בנפש האדם כמו כח השכל שכלול בנפש בבחי' העלם ואח"כ יוצא לידי גילוי במוח האדם והיינו ע"י היגיעה יגעתי ומצאתי תאמין כו' וכמ"כ יובן למעלה בחי' גילוי ההעלם מבחי' שרש ומקור החכמה הנק' מים עליונים הנמשכים ממקור מים חיים להיות נמשך בגילוי במחין דו"א כו' וזה הי' ע"י החפירות בארות דיצחק ויעקב המשיך מבחי' ההעלם בגלוי בעובדא דמקלות אשר פצל ברהטים בשקתות המים כו' כי כאו"א לפי מדרגתו המשיך כנ"ל. וזהו פי' כל נדיב לבו בכאו"א לפי לבו ימשיך תרומת הוי' שהוא בחי' גילוי בחי' סובב דאצי' להיות שורה ומתגלה בכלים מכלים שונים חה בא דוקא ע"י בחי' היפוך המדות כמו אברהם באהבה ויצחק ביראה כו' וכנ"ל שהוא בחי' אתהפכא כו' ע"כ הזכיר כאן דוקא ג' אלה זהב וכסף ונחושת שהן בחי' חג"ת דאבות לפי שכאו"א ממשיך אור לפי בחי' כלי שלו דוקא משא"כ בחי' תרומה הא' שאמר קחו מאתכם אמר סתם תרומה ולא הזכיר פרטי הדברים כמו זהב כו' לפי שהוא בחי' העלאת מ"ן לבחי' התהו לבא לבחי' אין בבחי' ביטול דאתכפיא כמו בחי' מצה כנ"ל שאין בה חילוק מדרגות כלל להיות מעוררת למעלה בחי' סובב כמו שהיא למעלה שאין בו חילוק מדרגות כלל, אחר שאינו מתלבש בכלי עדיין אבל בחי' תרומה הב' שהוא בחי' גילוי בחי' סובב בכלים דוקא כנ"ל ע"כ הזכיר פרטי הכלים שהן ג' גוונים בכלל זהב וכסף ונחושת, ומהם מסתעפים רבוי רבבות מדרגות כידוע בזהר. והנה כל הנ"ל בבחי' סובב וממלא היינו דרך כלל אבל דרך פרט הנה ידוע שבחי' המקיפים נק' סובב ובחי' א"פ נק' ממלא ויש בחי' א"מ וא"פ בכל עולם ועולם מראשית ההשתלשלות עד סופה כידוע ובחי' א"פ שבעליון געשה א"מ לתחתון כו' והנה כאשר יש עליות העולמות היינו שבחי' המקיף געשה רק בחי' א"פ ובהכרח לומר שיבא בחי' אור מקיף לא"פ זה מהיותו עליון וגדול היינו מבחי' א"מ העליון (וע' מזה בהביאור ע"פ הבאים ישרש ובד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשו"ג פ"ה) ועד"ז ג"כ בעליון כשנתעלה ונעשה א"מ שלו בבחי' א"פ בלבד מההרכח שיבא לו א"מ מהעליון הימנו ועד"ז עד רום המעלות ועד"ז הי' עבודת האדם * כנ"ל שהמשיכו מבחי' סובב לממלא היינו שהמשכות א"מ הנק' סובב געשה בבחי' גילוי בבחי' א"פ שנק' ממלא והי' עליי' זאת כסדר ההשתל' עד רום המעלות כנ"ל והיינו ג"כ ענין תרומת הוי' הב' שהוא בחי' הארת סובב להיות בבחי' ממלא יש בזה ג"כ פרטים הרבה בכל עולם עד רום המעלות דהיינו שבחי' א"מ געשה בחי' א"פ עד רום המעלות כנ"ל. ומעתה עדיין יש להבין מה שאמר יביאה לשון יחיד שהוא בחי' מצה עשירה כמבואר למעלה דהנה כל בחי' אתכפיא דמצה לחם עוני ובחי' אתהפכא דימי הספירה כנ"ל הכל הי' רק

הכנה למ"ת שהי' בבחי' פב"פ כנ"ל והנה ידוע בע"ח דעיקר בחי' מ"ת הוא בחי' גדלות דאור אבא ושם אין אחיזה לדינים קשים כלל ולכך נק' התורה חרות חירות ממ"ה תהו בחי' מצה עשירה כמו המצה שנילושה ביין ושמן ודבש שאינו מתחמץ וא"צ שימור כלל כך בחי' פנימי' התורה וסודותיה שנק' יין ושמן ודבש אין מסתעף מזה יניקה לדינים קשים כלל וא"צ שימור מן החצונים כמו ענין יין המשומר ממגע עריג כידוע ונק' מצה עשירה וע' מענין מצה עשירה במא"א אות מם סעי' צ"ה זהו כל נדיב לבו יביאה כו' דקאי בזמן מ"ת שלאחר ימי הספירה שאז נמשך מבחי' גדלות דאבא והוא בחי' פנימי' התורה שנק' יין ושמן ודבש שאין שם אחיזה לחצוני' כלל ואמנם א"א שיבא לבחי' זו כ"א בהקדם תחלה בחי' אתכפייא שהוא מצה דלחם עוני בבחי' ביטול לבחי' אין בשבוע הא' מימי הספירה ואח"כ בחי' אתהפכא בימי הספירה להמשיך בחי' סובב בממלא אורות בכלים כנ"ל ואז ממילא ישרה בחי' אור הכתר בשבועות כמ"ש בפע"ח והיינו בחי' פנימי' טעמי תורה שנמשל ליין ושמן כו' הנק' מצה עשירה כו' והיינו מה שהחמץ מותר בשתי הלחם בשבועות דוקא כמ"ש חמץ תאפינה כו' כי אין שם יניקה כלל לחיצוני' ואדרבה גם החמץ עולה ונכשר בשתי הלחם משום דשתי הלחם הוא כמו בחי' מצה עשירה הנ"ל בחי' גדלות דאבא היפך בחי' מצה שהוא בחי' קטנות דאבא ועמ"ש בסידור בד"ה מזמור לתורה.

קיצור. וזהו קחו מאתכם תרומה לה' מאתכם היינו ע"י אתכפייא מעלה מ"ן לרומם המ' לבחי' סוכ"ע ואח"כ כל נדיב לבו ע"י אתהפכא חשוכא לנהורא יביאה ההמשכה בבחי' ממכ"ע וענין שהאבות נק' נדיבים וענין חפירות הבראות להמשיך מההעלם אל הגילוי וההמשכה מבחי' סוכ"ע בממכ"ע זהו ע"ד שבעליות העולמות הנה המקיף נמשך בבחי' א"פ ואזי מאיר מקיף עליון יותר וענין מצה עשירה שנילושה ביין ושמן ודבש.

(הג"ה.) ואפ"ל ג"כ אשר ב' תרומות הנ"ל זהו ג"כ ענין תרומה גדולה ותרומת מעשר דהנה גבי תרומה גדולה מבואר במשנה פ"ק דתרומות אין תורמין לא במדה ולא במשקל ולא במנין וכ' הר"ש שם הסעם בשם הירושלמי משום שנאמר ונחשב לכם תרומתכם במחשבה את תורם ואי את תורם במדה במשקל ובמנין והביאו ג"כ בכ"מ פ"ג מה' תרומות ה"ד משא"כ גבי תרומת מעשר ניטלת דוקא במדה ובמשקל כמבואר במשנה פ"ד דתרומות מ"ו וכמ"ש בהרמב"ם פ"ג מה' תרומות הלכה יוד ובש"ע יו"ד סו' של"א סכ"ד וביאר זה בשל"ה ר"פ תולדות דתרומה גדולה שרשה בחי' קוצו של יו"ד של שם הוי' והוא בחי' מאד עמקו מחשבותיך ועיין בפרדס ערך מחשבה ועמ"ש בהביאור ע"פ אם בחוקותי תלכו פ"ד מענין ישראל עלו במחשבה ומ"ש מענין קוצו של יו"ד בהביאור ע"פ ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם ולכן אין תורמין במדה כי שם הוא למעלה מבחי' מדה וע"כ מדאורייתא אפילו חטה אחת פוטרת את כל הכרי כי כמו קוצי של יו"ד הוא בחי' רמז בלבד וע"כ אין שייך שם שיעור ומדה וגם להיפך

שיכול לעשות כל הכרי תרומה רק שישיר שם חולין פ"ד דתרומות מ"ה ובש"ע שם סעי' כ"א והיינו מטעם הנ"ל כי התרומה גדולה שרשה מגיע בבחי' שלמעלה מהמדות עליונות ולא מכל אינון מדות איהו כלל וכנו' למעלה בפ"י ארוממך אלקי המלך לרומם את המל' בבחי' סוכ"ע ונק' תהו שאין בו השגה ותפיסא, אבל תרומת מעשר הוא בבחי' יו"ד שהוא חכמה והחכ' נק' ראשית שהיא ראשית הע"ס ומצד שנק' עשר ספירות שייך מדה ומנין כו'. זהו כענין התרומה הב' שהוא העלאת מ"ן לעולם התיקון להמשיך מאוא"ס הסוכ"ע בבחי' ממכ"ע כו' בבחי' כלים ע"כ שייך מדה ומנין וכמו במחצית השקל העשיר לא ירבה מעשר והדל לא ימעט כו'. וב' בחי' אלו בעבודה שבלב יובן עדמ"ש בטידור סוף שער הק"ש בד"ה איתא בספרי בענין מ"ש בכל קראנו אליו ופי' בפרדס בסופו שער ל"ב פ"ב בשם הספרי אליו ולא למדותיו ולפעמים אמרו הדבק במדותיו ואיתא בילקוט ביזאל רמו תקל"ז בשם הספרי ע"פ והיה כל אשר יקרא בשם ה' ימלט וכי אפשר לו לאדם לקרוא בשמו של הקב"ה אלא נקרא המקום רחום שנאמר חנון ורחום ה' אף אתה עשה מתנת חנם נק' המקום צדיק שנאמר כי צדיק ה' צדקות אהב תלים סי' י"א אף אתה הוי צדיק נק' המקום חסיד כי חסיד אני נאום ה' ירמי' סי' ג' י"ב אף אתה הוי חסיד לכך נאמר כל אשר יקרא בשם ה' ימלט ואומר כל הנק' בשמי כו' עכ"ל הרי מבואר דגם בחי' הדבק במדותיו נק' ג"כ אשר יקרא בשם ה' וצ"ל הענין כמ"ש בפרדס שם דהיינו מפני שאוא"ס ב"ה מאיר ומתלבש במדותיו שהם ע"ס ומהם נמשך י"ג מדה"ר ע' בפרדס שער הראשון פ"ז בשם ברייתא דר' שמעון הצדיק זהו ענין כי חסיד אני נאום ה' ע"י התלבשותו במדת החסד ונק' צדיק ע"י התלבשותו במדת וצדיק יסוד עולם וכמ"ש ברע"מ ס"פ בא דמ"ב סע"ב ולכן ע"י הדבק במדותיו נק' אשר יקרא בשם ה' וכמו שנת' למעלה שע"י תיקון הכלים ממילא נמשכים האורות להאיר ולהתלבש בכלים וכיון שכן יקשה מהו שאמר בכל קראנו אליו ולא למדותיו הלא גם ע"י הדבק במדותיו נק' אשר יקרא בשם ה', והפרדס שם פי' דמ"ש אליו ולא למדותיו היינו לאוא"ס ב"ה המלוכש במדותיו ולא להמדות עצמן אע"פ שהן מדותיו ממש דאיהו חויהי וגרמוהי חד ומ"מ חלילה לקרוא למדותיו כ"א אליו ממש דהיינו לאוא"ס ב"ה המאיר במדותיו ועמ"ש מזה קצת בלק"ת בד"ה להבין מ"ש באוצ"ח, אך באמת פי' אליו ולא למדותיו היינו לאוא"ס ב"ה ממש כמו שהוא למעלה מההתלבשות במדותיו זהו ענין קבלת עומ"ש בק"ש שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד ע"ד אנת הוא חד ולא בחושבן ועי"ז אח"כ בח"י ברכאן דצלזתא מאיר אור א"ס ב"ה ע"י מדותיו ושם הוא ע"ד שכתב הפרדס לכוון לאוא"ס ב"ה המלוכש במדותיו דהיינו ענין שם הוי' יו"ד בחכמה כו' לפי שהמשכה מאוא"ס הוא ע"י אצילות וזה שארז"ל במדרש תלים ססי' צ"א הובא בילקוט בתלים שם רמו תתמ"ג ע"פ אשגבהו כי ידע שמי אמר ריב"ל בשם ר' פנחס בן יאיר מפני מה מתפללין ישראל בעה"ז ואינן נענין ע"י שאינם יודעים בשם המפורש אבל לע"ל הקב"ה מודיען

כמ"ש לכן ידע עמי שמי בישעי' סי' ג"ב ו' באותה שעה הן מתפללין ונענין שנאמר יקראני ואענהו הרי מבואר דמעלת התפלה זהו שיכוון בשם והשמות הם בבחי' המשכות אוא"ס ב"ה באצי' וע' במד"ר פ' חקת ע"פ אני הוי' הוא שמי שקרא לי אדה"ר הוא שמי שהתניתי ביני לבין עצמי הוא שמי שהתניתי ביני לבין בריותי וע' מזה במד"ר פ' בראשית פי"ז וע' בעה"ק ח"א ס"פ ט"ו משמע דמפרש הוא שמי שקרא לי אדה"ר קאי על שם אד' וצ"ע בגמ' פ"ק דברכות ד"ז ע"ב גבי עד שבא אברהם וקראו אדן כו', עכ"פ מובן דיש ב' בחי' הא' הקריאה אליו ממש ולא למדותיו דהיינו גם למעלה מהתלבשותו בע"ס הנק' מדותיו וזהו בחי' מל' דא"ס שבכתר שאינו בחשבון ע"ס וזהו ענין קבלת עול מלכות שמים שבפ' שמע ישראל הב' המשכות אוא"ס ב"ה במדותיו וגם בחי' הדבק במדותיו וזהו ענין ב' התרומות הנ"ל דתרומה גדולה אי אתה תורם במדה כו' לפי שזהו ענין ארוממך אלקי המלך בבחי' אליו ולא למדותיו דלאו מכל אינון מדות איהו כלל, ותרומת מעשר שהוא בחי' יו"ד זהו המשכת הרוממות ביו"ד ספירות וניטלת במדה המשכות אוא"ס במדותיו וביאר בשל"ה מ"ש ונחשב לכם גבי תרומת מעשר לפי שהחכמה שהיא היו"ד נק' ג"כ מחשבה ולפמ"ש אתי שפיר טפי כי ההמשכה היא ג"כ המשכות אוא"ס ממש רק שמאיר ומתלבש במדותיו ע"כ נאמר ונחשב לכם ולכן לדעת אבא אלעזר בן גמלא בגמ' שם גם תרומת מעשר אע"פ ששיעורה קצוב מעשר מן המעשר עכ"ז ניטלת באומד מהאי טעמא.

קיצור. י"ל תרומה גדולה ותרומת מעשר הן ע"ד ב' בחי' תרומה שנת' כאן כי תרומה גדולה אינה ניטלת במדה ומדאורייתא חטה א' פוטרת כל הכרי ופי' בשל"ה לפי שהיא מגעת בבחי' קוצו של יו"ד שהוא משהו לפי דלית מחשבה תפיסא ביה ותרומת מעשר היא בעצם היו"ד ע"כ ניטלת במדה וזהו ע"ד מעיין מטהר בכל שהוא ומקוה צריך ארבעים סאה לפי שהמעיק נמשך מן המקור עי' זח"ב פ' בא דמ"ב ע"ב וע' מזה במגיד מישרים ישן פ' ויקהל ד"י ע"א ובעבודה י"ל ב' בחי' אלו הא' ע"ד בכל קראנו אליו אליו ולא למדותיו וזהו ענין קבלת עול מלכות שמים בק"ש הב' ע"ד לכוין בשם וע"ד הדבק במדותיו וע' בפרדס שער הכוונה פ"ב ובסדור ד"ה איתא בספרי עכ"ה.

פ' ויקהל. ראו קרא כו' בצלאל כו' ע' בע"ה ע"ז א'. ולעיל פ' תשא ל"א ב' ראה קראתי כו'. זח"א ב' סע"א אדרכנא שמי ופי' במק"מ פי' אל שבשם בצלאל הוא המסייע לבצלאל. ח"ב קנ"ב סע"א ראה כו' ראו כו' בצל אל ההוא דאקרי אל עליון. היינו בינה דלא כמק"מ שפי' חסד וכמ"ש ח"א

פ"ז א' והוא כהן דא ימינא לאל עליון עלמא עילאה כו' והוא כו' נטיל שית סטרין היינו בינה מקור לו"ק וכך צדיק יסוד כללותן וזה ע"ד מ"ש זח"ב קל"ז סע"א ולמקצה השמים דא עלמא עילאה כו' ופי' שם במק"מ השמים הוא ז"א וקצה העליון בינה וקצה התחתון הוא יסוד ז"א כו' וכ"ה ח"א קס"ב ת"ח תרין רקיעין אינון כו' בינה ויסוד ולכן שניהם נק' נהר ע"ש. ואיהו תמינא' מלמעלה למטה, וזהו ענין ח' דאחד וענין מילה בשמיני, וע"ז ארז"ל בצלאל הולידו אבותיו לבן ח' וע' זח"א קט"ו א' מההוא נהר כו' ואיהו מזלא כו' כי ביסוד אי' מלובש יסוד אבא והם מלובשי' ביסוד ז"א והנה או"א מקבלי' מב' מזלות דא"א וזהו ואיהו מזלא, ובמ"א נת' מזלא למעלה מהדעת וזהו כתר שנק' מזלא והתגלותו בבינה זח"ב פ' בשלח ס"ג ב' ולכן נק' אל עליון כתר וזהו ענין בצל אל כי היסוד השפעת בני זיווג דפנימי' נמשך מהכתר ע"י הבינה וע' זח"א ל"ז ב', גם כמ"ש בביאור דחגרה בעוז מתניה בענין שנה"י חדשי' נמשכי' מהכתר כו' כי המגביהי המשפילי וזהו אל עליון ואזי דוקא גומל חסדים טובים כו' שהם נה"י חדשים הנמשכים מהכתר כי להיות השפעה מאצי' א"ס לבי"ע בע"ג צ"ל המקור מהכתר שלמעלה מאבי"ע כתר כתרו מקיף וע' בת"א ר"פ לך לך שכדי שיומשך מאב רם שכל הנעלם למטה במקור דבי"ע צ"ל ע"י המשכה מהכתר ע"י ה' עילאה ועמ"ש בד"ה משה ידבר, וזהו שעשיי' המשכן ושכנתי בתוכם שיומשך אצי' בעשי' זהו ע"י בצלאל צל אל דוקא בחי' מקיף הג"ל, וז"ש במד"ר כי תשא פמ"א שמבראשית התקנתיו שהוא יעשה המשכן, ועד"ז אמר בצלאל לעשות היריעות תחלה המקיף ואז ע"ז יומשך אח"כ בפנימית כו' וע' זח"ב פקודי רכ"ב א' ב' רכ"ב סע"א, בצלו כו' ופריו כו' סוכות תשמע"צ, ועמ"ש מזה בד"ה האזינו השמים דרוש השלישי, וע"ז במדרש רבה נשא פי"א הנה מטתו זה בהמ"ק מה המטה אינה עשויה אלא לפריה ורביה כו' ומה שמשא הקדים הארון והכלים י"ל ע"ד מ"ש ח"ב מ"ד סע"א אמאי אקדימת מטה כו' ע"ש וי"ל היריעו' מקיף כמו חופה והארון והכלים עצם היחוד כו'. ויש להעיר מענין בן פורת יוסף כו' והוא בחי' ברוך ה' המבורך אפיקו דברכאן והיינו לעולם ועד במ' שהוא ג"כ יסוד עלי עין כי שרש המשכה זו למעלה מהחכמה והיינו מיסוד דא"ק כמ"ש במ"א. ויש להעיר מחותם המתהפך מה שבמשפיע ראשון בא אחרון בדיבור ע"כ הגם שבדבור הקב"ה למשה אמ"ל משכן תחלה ואח"כ ארון כו' אבל במחשבה הארון קדם כנ"ל לפי כלל הנ"ל ע"כ תפס משה כפי המחשבה כו' ומ"מ בצלאל א' שהמעשה צ"ל כמו שבא בדבור כו', ועמ"ש כמ"כ בענין שמים וארץ שאע"פ שבדבור שמים קדמו מ"מ במחשבה ארץ קדמה שזהו תכלית הבריאה וכמו שאף שבדבור המשל קודם לנמשל עכ"ז המכוון הוא הנמשל.

פסוק ב' ואמלא כו' בחכמה כו' ח"ב י"ד סע"ב וי"ל משום כי בחכמה יבנה בית כו', רכ"א רע"א בתלת סטרין כו' בחכמה יסוד כו', קע"ה ב'.

והנה כתי' ושכנתי בתוכם, ועמ"ש בד"ה ונקדשתי בחוך, דפי' תוך היינו הפנימי' הלב כו' וכדכתי' ותורתך בתוך מעי וכדכתי' בקרבך קדוש כו', והיינו כמ"ש וידעת כו' והשבות אל לבבך כו' וענין ידיעה זו היינו כי שמש ומגן כו' ועמ"ש מזה בד"ה שובה ישראל אך ההעלם רק אצלינו כדמותנו שנדמה העולם ליש ודבר כו' ויחד זה הוא בשמים יחוד או"א שנק' ג"כ הוי' אלקים ובארץ יחוד זר"נ כו' סכ"ע וממכ"ע, כי ישמחו השמים ר"ת י"ה ותגל הארץ ר"ת ו"ה, וכן בנפש שמים שכל ומחשבה וארץ דבור ומעשה שכל ד' בחי' אלו יהיו ממולאים מבחי' דעת הנ"ל כו' זהו כענין המשכן והכלים שהם ג"כ דוגמת בריאת שמים וארץ מקיפי' ופנימיים כו' נוטה שמים כיריעה ועין בזהר פקודי דרכ"א ע"א, וכן באדם עיקר הפנימי' הוא הלב ונק' בתוכם כי עיקר ז"א ו"ק ולכן כנגדם ס"ר נש"י והשכל בחי' מקיף כו' זהו ג"כ ענין בשמים כו' ועל הארץ מקיפים ופנימיים שבנפש שכל ומדות, והנה והשבות אל לבבך ב' לבבות חיצונית הלב ופנימית הלב, וע' ילקוט ריש משלי יש ב' דיעות אם החכמה היא בראש או בלב ע"כ אפ"ל דבלב מאירה החו"ב בבחי' אור פנימי ובראש הוא עדיין בחי' מקיף כמ"ש"כ. וזהו ענין ב' המזבחות חיצון ופנימי וכמ"ש מזה באריכות בד"ה ושאתם מים כו' במזבח החיצון היו קרבנות פרים אלים וכבשים ע"י שיערכו בני אהרן עצים ואש שלמטה ועי"ז נמשך אר"י דאכיל קרבנין וכדוגמת זה בתפלה אחרי ה' ילכו כאר"י ישאג כו' הגמשך מהתבוננות אחרי ה' היא בחי' מלכותו ית' מל' כל עולמים כו' ועי"ז נשרף הנה"ב ותאוותיה להיות ביטול היש בד"ה בכ"ה בכסלו בת"א פ' וישב ועמ"ש במ"א מענין זה שהתפעלות נה"ב נמשך דוקא מהתבוננות ביטול העולמות יש מאין זהו מבחי' שם כבוד מלכותו הנק' אחרי ה', וכמ"ש לבי ובשרי ירננו, בשרי היינו גשמיות נה"ב כו' ומזה נמשך ריח ניחוח להוי' שלא יסתירנו בחי' שם אלקים כו'. אך מזבח הפנימי אין מקריבי' עליו בהמות כ"א קטרת, כי ענין מזבח הפנימי הוא פנימית הלב שלמעלה מבחי' התלהבות לבי ובשרי כ"א קלא פנימאה בזהר פ' צו ד"ל ע"ב והוא בחי' כלתה נפשי וכלה שארי ביטול ממש ולא ביטול היש לבד שהוא יש ובטל כו' וזהו ענין קטרת קשורא דכולא, ולכן הקטרת באהל מועד כי מועד מלשון דעת אשר דעת בחי' התקשרות כמ"ש והאדם ידע והתקשרות ודעת זה הוא לאא"ס ב"ה ממש שלמעלה מבחי' שם והארה כו' שביטול זה נמשך דוקא להנה"א שהיא מפנימי' העולמות וזהו ענין מזבח הפנימי עמ"ש בד"ה בכ"ה בכסלו הנ"ל, ועמ"ש בענין התקשרות גבי מצה גבי אין התינוק יודע לקרות אבא כו' ההתקשרות למעלה מן הדעת גם מזה"ח בירור נה"ב לאהפכא חשוכא ואחר בירור זה נמשך בירור והעלא' נה"א בעצמה בעילוי אחר עילוי לאשתאבא כו' מיכאל מקריב נשמותיהן כו' ועמ"ש מזה בד"ה והקרבתם עולה אשה אשה היינו בירור נה"ב ועולה היינו עלי' נה"א רוח האדם העולה ולכי לך כו', והם ג"כ ב' בחי' כלה אולי אבנה ממנה כו' זהו ויחד לבבנו כו', אך ויחד י"ל חידוד כמו ברזל ברזל יחד וי"ל שע"י חיצוני' הלב מתחדד פנימי' הלב

וכן להפך, ולכן במזבח הפנימי לא הי' יורד אש שלמעלה שהוא בדמות אריה כארי' ישאג שאין זה רק בחי' אחרי הוי' כו' אבל פנימי' הלב הוא כמ"ש לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי' אבקש כו' וכמ"ש במ"א בד"ה כי תשמע בקול בענין מפתחות החיצוניות ומפתחות הפנימיות ולכן נק' מזבח הפנימי וע' בזהר בהעלותך דקנ"א ע"ב ובפרדס בעה"כ ערך מזבח ודל המ"א א אות מס סג"ד מזבח הפנימי אימא עילאה מזבח החיצון אימא תתאה רחל כו' עכ"ל והי"נ שם הביא ממ"ש בפ' תרומה קל"ח סע"ב וז"ל המאור הגדול דא מזבח הפנימי דאיהו מזבח הזהב כו' וממ"ש בפ' גח דף ע' ע"ב והוא בהשמטות שם סי' י"ג, והמאור הגדול הוא השמש שהוא ענין ביטול כזיו השמש בשמש ביטול אמיתי דיחו"ע. ולכן מזבח החיצון הי' בחצר אהל מועד ומזבח הפנימי הי' באהל מועד כי אהל מועד היינו אצילות וחצר אה"מ זהו בי"ע כו' ועין מ"ש ע"פ במדבר סיני באהל מועד שהם יוצר אור ואה"ע כו' מדבר סיני בחי' רשפי אש וצמאון ועיי' שירדה שנאה להרע זהו כענין מזה"ח בחצר אה"מ, ואה"ע ואהל מועד שמחת הנפש אהבה בתענוגי' זהו ענין מזבח הפנימי שמן וקטרת ישמח לב וע"ש דמדבר סיני היינו כשהמל' יורדת לברר בבי"ע ואה"מ זהו כשהיא באצילות וצ"ל כסדר מלמטה למעלה תחלה וערכו בני אהרן הכהני' ע' ד"ה לבאר ענין יוהכ"פ כי אהרן שודמ"ט ומעלה המל' ואני תפלה כו' תחלה מזה"ח אש מן ההדיוט ואש שלמעלה בדמות ארי' ואח"כ קטרת ולקחו גחלי אש ממה"ח כו' להיות ויחד לבבנו. וענין הארון שעליו מקריבין קטורת ביוהכ"פ זהו ענין במקום שבע"ת עומדים כו' כי צדיק יסוד ז"א ותשובה בינה. וכ"ז הוא בחי' והשבות אל לבבך אך מתחלה צ"ל וידעת היום כו' והוא בחי' יריעות המשכן כי הדעת בחי' מקיף על הלב ולא כל השכל וההתבוננות מאיר בלב כ"א רק הארה ולכן נק' ז"א זעיר אנפין ובא"א אתון רברבין ע' רבתי הם המדות שבשכל וכמ"ש במ"א בענין יחידות עצירות כו' ולכן נק' אהל מועד אהל בחי' מקיף ובצל ידי כו' ואח"כ מועד מלשון ונועדתי שמאיר בבחי' פנימית אותיות ונודעתי (במ"א נת' מדבר סיני העלא' ואה"מ שם היחוד כו' היכל אהבה כו' וישק יעקב מועד לשון והאדם ידע כו' זהו משה שושבינא דמלכא כו' והארון בהיכל קה"ק שלמעלה מהיכל האהבה כו', וי"ל דלא סתרי עם מש"ל כי זהו ענין שמן וקטרת כו' וענין אהל מועד י"ל ע"ד חופה כו').

ב) והנה יריעות המשכן היו עשויים מד' דברים שש משור תכלת וארגמן ותולעת שני וכנגד זה היה ג"כ במשכן ד' כלים ארון ומנורה ומזבח ושולחן. והנה תכלת דומה לים וים לרקיע כו' (ע' בזהר ר"פ חיי שרה קכ"א א' ובפי' הרמ"ז שם שזהו ענין והים עליהם מלמעלה ונתבאר

בצד העמוד בגוכתי"ק: אפ"ל וידעת ואח"כ והשבות דקודם יחוד ז"נ צ"ל יחוד חו"ב וזהו וידעת נוטה שמים כיריעה ישמחו השמים ר"ת י"ה.

בד"ה מי מנה שהוא בחי' מלכות רוממות והתנשאות וענין דומה לרקיע
 י"ל שהים הוא על י"ב בקר דבריאה והוא דומה לרקיע שע"ג חיוון עילאין
 דאצילות, וענין רקיע לכסה"כ עמ"ש ע"פ נכון כסאך מאז) בחי' מקיף רוממות
 מדת מלכותו ית' שמוה גמשך בחי' היראה זהו ענין התכלת וכמ"ש בפ'
 ציצית הכנף פתיל תכלת כו' ולא תתורו כו' וגם תכלת דאכיל ושצי שהוא
 ביטול היש בד"ה כי אתה גרי ובר"ה והיה לכם לציצית ותולעת שני שהוא
 גוון אדום היינו בחי' גבורות דקדושה והוא רשפי אש התשוקה בבחי'
 החיות רצוא כו' (וכמ"ש בדוד והוא אדמוני עם יפה עינים ע' זהר ח"ג
 נ"א א' נ"ו א' מזה וע"ש נ"ג ב' ושני תולעת סטר סומקא דגבורה, אבל
 הרמ"ו שם פי' דתולעת שני הוא תפארת, דקדק כן ממ"ש בזהר תרומה
 קל"ט א' תולעת שני תרין גוונים כחדא כו' ותמוה דדילג תיבה א' מהזהר
 דאמר תולעת שני ושש תרין גוונים כחדא, אבל תולעת שני בעצמו גוון
 אחד הוא סומק. אך עכ"ז משמע שם דפי' שני היינו ג"כ מלשון שנים גם
 משמע שם שכלול מחסד וכ"מ בפ' ויחי דרל"ח ע"ב, הענין כי בתהו מלכי
 אדום הי' בחי' גבורה לבד אכן בתיקון הוא התכללות אור הגבורה בכלי
 החסד וכנודע מענין פ' שמע שהוא שם מ"ב בחי' גבורה והכלי הוא חסד
 וכמ"ש במ"א שזהו ענין בכל מאדך כו', ועד"ז נאמר בדוד אדמוני עם יפה
 כו', גם מבואר שם בזהר דתולעת דחיליה בפומיה ונתבאר בד"ה חקת
 התורה) וארגמן הוא תפארת שהוא מדת הרחמים הכוללת כל המדות אהוי"ר
 וכמ"ש בזהר תרומה וארגמן דא כנופיא דכלילא כל גוונים כחדא, ופי'
 במק"מ בשם הרח"ו דהיינו ת"ת (וע' בפרדס בעה"כ ערך ארגמן שהוא
 ג"כ ר"ת ד' מלאכים המקבלים מחגת"מ והם ד' בחי' שגא"ן ועמ"ש בד"ה
 ועשו להם ציצית שהם ג' בחי' אהוי"ר ורחמים ובחי' הד' זהו קבלת עול
 מלכות שמים להיות מקשר כל ג' לבושי' מודומ"ע אל מודומ"ע שלמעלה,
 ועד"ז י"ל גם כאן כי שש וארגמן ותולעת שני זהו חג"ת אהוי"ר ורחמים
 והבחי' ד' תכלת זהו מל' מקור דבי"ע אשר בי"ע הם לבושי' מודומ"ע
 וקבלת עול מלכות שמים לקשר ג' בחי' מודומ"ע אליו ית' זהו ענין תכלת
 כו'). וענין שש הוא הבד שהוא פשתן, שהוא עולה יחידי היינו קנה יחידי
 מכל גרעין כדפרש"י פ"ב דזבחים דיי"ח סע"ב ובתוספת שם, והיא האהבה
 המסותרת שבכ"א מישראל שהיא מבחי' יחידה דהיינו שהיא פשוטה בתכלי'
 ואינה מורכבת בשכל וטעם כי היא למעלה מהשכל רק נלקחה מצד שרשה
 ישראל עלה במחשבה וקדמו לעולם דהיינו שנמשכו מבחי' אחדות פשוט
 כו' (ועמ"ש בד"ה יבל הוא אבי כו' ושם אחיו יובל בענין שיר פשוט ושיר
 כפול, וי"ל דשיר פשוט זהו כענין בחי' יחידה רצון פשוט וכשהאהבה
 והרצון נמשך ע"י חר"ב נק' שיר כפול) ולכן הבד הוא לבן שזהו גוון עצמי
 ואינו מורכב ולכן הכה"ג ביוהכ"פ שנכנס לקדה"ק נכנס בבגדי לבן דוקא,
 וגילוי אהבה זו היא בחי' חסד שהוא ג"כ גוון לבן וכענין נכסף נכספת
 לבית אביך ולכן נק' שש שהוא ראשית הששה מדות וגם כללותן כי הוא
 יומם דאזיל עם כולהו יומין וכמ"ש סד"ה וישכם לבן בבקר שבחי' לובן

העליון דע"ק מתגלה בבקר דאברהם שהוא חסד וע' בד"ה הוי' יחתו מריביו
 ובד"ה אני הוי' אלקיכם דפ' ציצית דרוש השני בהביאור גבי וענין חסדי
 ד'. והנה כתי' שש משזר כו' ופרש"י ד' מינין בכל חוט אחד של פשתן
 וג' דתכלת וארגמן ותולעת שני והיינו שיהיו כל ד' בחי' ומדרגות הנ"ל
 בבחי' התכללות זה בזה והיו לאחדים. ומה שנו' משזר אצל שש י"ל מטעם
 הנ"ל שהוא יומם דאזיל עם כולהו כו' ועיין בזהר פ' אמור דק"ג ע"ב.

והנה כנגד אלו הד' בחינות שביריעות היה ג"כ בכלים שבתוך אהל מועד
 ד' כלים הארון בקדה"ק והמנורה והמזבח והשולחן בהיכל. השולחן
 שהוא בצפון כנגד בחי' תכלת שהיא בחי' מל' שבנינה מן הגבורות, ועיין
 בזהר תרומה דקנ"ג ע"א בענין על שולחן המלך כו' וגם כי כמו תכלת
 הוא ענין דאכיל ושצי שזהו ענין הבירורים כך המל' דאצי' שנק' שולחנו
 של אדם העליון שיורדת בבי"ע לברר בירורים ומתעלים הבירורים בבחי'
 מ"ן לז"א דאצי' בחי' אדם כו' וגם השולחן מקור ההשפעה לבי"ע ולכן הוא
 על צלע צפון כי הדם הוא הנפש כו'. והמנורה שבדרום בקו הימין אבל
 היו מדליקין בה רשפי אש שלהבת העולה אלא שהדלקה זו הוא בשמן
 זית כו' שלמעלה מרשפי אש דקרבתות שמבחי' בשר כמ"ש במ"א. והוא
 כענין בחי' תולעת שני שביריעות שהוא בחי' רשפי אש כמ"ש לעיל. (כי
 הגם שהמנורה בדרום מ"מ הוא התכללות חו"ג כי היא זהב טהור וע' בלק"ת
 פ' בהעלותך שהיא בחי' גבורות והיינו כנ"ל בענין תולעת שני כו'). ומזבח
 הפנימי כנגד בחי' ארגמן ת"ת כי הוא בקו האמצעי בין מנורה לשולחן
 כו' והוא מכוון נגד הארון שבקדה"ק כי כן קו האמצעי עולה למעלה בחי'
 רחמים כו', והארון שבו הלוחות עשרת הדברות שהם חרות אותיות החקיקה
 שאין שם דבר נוסף על עצם הדבר כמו באותיות הכתב זהו בחי' בד
 שביריעות עצם פשוט שאין בו הרכבה, ולכן הכה"ג כשנכנס לבית קדה"ק
 אשר בו הארון היה צ"ל בבגדי בד דוקא, ועמ"ש במ"א ע"פ אם בחקתי
 שכמ"כ בנש"י הנמשכי' מאותיות התורה יש בחי' זו דאותיות החקיקה
 וזהו ענין ישראל עלה במחשבה בעבר הנהר ישבו כו' אבותיכם ומשם שרש
 האהבה המסותרת כו', ואפ"ל ע"ד ז"א בעתיקא אחיד ותליא כך החסד והאהבה
 דז"א שרשה מעתיקא וכמ"ש בביאור שימני כחותם בענין כחותם' על לבך
 שהם רצועות דתש"ר.

ג) והנה כתיב ועת לכל חפץ תחת השמים, פי' עת הוא בחי' כלי וכדפי'
 בזהר פ' מקץ דקצ"ד א' מאי עת כדכתיב עת לעשות כו' ובגין
 כך עת איהו ממונא לכל חפץ, ויש להבין מהו תחת השמים דוקא. הנה
 התורה נדרשת בכלל ופרט וכמ"כ באדם יש כלל ופרט שהמוחין שבראשו
 הם בחי' כלל כי שם הוא גילוי כללות חיות הנפש וכמ"ש בתניא פניא
 ומשם מתפשטת ההארה לשאר כל האיברים ומקבל כל א' כח וחיות הראוי
 לו בבחינת פרט, והמדות שבלב הם בחי' פרט ואז בא בבחינת גילוי גמור
 כשנגע הדבר ללבו וכמו שהפרט הוא גילוי ההעלם של הכלל, (ועד"ו נתבאר

במ"א שראש השנה הוא כללות החיות של כל השנה כולה ואח"כ נמשך לכל חדש בפרט ואח"כ לכל יום כו' ולכן נק' ראש דוקא, וגם ענין במאמר אחד יכול להבראות היינו מאמר דבראשית שהוא בחי' כלל שעל ידו נבראו כל העולמות בדרך כלל ונפרטו אח"כ בט' מאמרות כו' וע' בע"ח שמ"א פ"ג שהכתר נק' אור כללי ועד"ו נת' במ"א בענין א"ק שהוא אור כללי לפי שהוא כתר דכללות העולמות, ועד"ו פי' בפרדס בעה"כ בערך פרט בשם הת"ו דכתר נק' כלל ות"ת נק' פרט והמל' היא כלל האחרון, וי"ל דכמו שכתר כולל ב' הפכיים חו"ג יחד כך במל' נכללי' ב' הבחי' וכמ"ש במ"א בענין אתרוג כו', ועוד יובן ענין כלל ע"ד ע"ס הגנוזות ששם נכללי' הכל יחד וכענין עקודים לגבי נקודים וברודים כמ"ש בפ' נח בענין דור הפלגה, ובזהר ויחי דרמ"ו ב' משמע דאצי' נק' כלל ובי"ע פרט וע' פ' שמות דף ג' ע"א קול ודבור נק' כלל ופרט והם ת"ת ומל' וכן פי' בסידור האריו"ל בברייתא דר' ישמעאל, ובמ"א נת' ד' דגלים נק' כל א' כלל לגבי הפרטים שלו כו' וכן יש נשמות כלליות, עכ"פ באדם המוחין הם בחי' כלל ומה שלמטה מהם זהו בחי' פרט, והנה ענין הכלל ופרט היינו שבהכלל נכללו כל הבחי' יחד אף שיש בהן כמה בחי' שהן הפכיים זה לזה כשנמשכו בפרט ואז הן כל בחי' בכלי בפני עצמו דייקא אבל בעודן בבחי' הכלל הם כלולים יחד, וכמו בכחות הנפש בלב הוא בחי' רשפי אש ובריאה לתות ומים כו' ובעוד הכחות בראש כולם כלולים יחד, ועד"ו הוא למעלה שבהמקיף אין בו התחלקות גמור ושם חו"ג כלולי' יחד משא"כ באו"פ, והנה כמ"כ בבחי' כלל ופרט שבאדם דהנה המדות יש בהן הפכיים אהבה ויראה, אך בהיות המדות וההתפעלות עדיין כלולים במוח בתוך ההתבוננות שם הם כלולים יחד בבת א' וכשבא ללב בבחי' גילוי אזי יש לכל בחי' כלי מיוחד אהבה בפ"ע ויראה בפ"ע כו', ועמ"ש בביאור דמים רבים בפ' תולדות בענין ב' בחי' שבמדות הא' המדות שלמטה מהשכל שהם בבחי' פירוד והתחלקות והב' המדות שלמעלה מהשכל שהם בבחי' התכללות ע"ש בענין רבקה כו' ובאמת שגם המדות שבשכל נק' כלל והתכללות לגבי המדות שבלב כי חו"ב נק' תרין רעין כו' וכנודע מענין חיי שרה דגבי עשרים גאמר שנה לשון יחיד וגבי שבע גאמר שנים לשון רבים, וזהו עת לכל חפץ תחת השמים דוקא כי שמים הם בחי' מקיפים ושם אין עת וכלי לכל חפץ מיוחד בפ"ע כ"א אדרבה כולם כלולים יחד וע"ד עקודים בכלי אחד, כ"א תחת השמים כשנמשך בבחי' א"פ בחי' פרט שם יש עת וכלי מיוחד לכל חפץ, ועד"ו נת' במ"א בענין מארז"ל גבי תורה לא בשמים היא והיינו לפי שהתורה נמשכה בבחינת מדות דוקא התחלקות חסד וגבורה כשר ופסול כו', מה שאין כן רבי מאיר יכול לומר על טמא טהור ומראה לו פנים כו' לפי שהאיר בו מבחינת שמים מקיף וזהו ענין מי יעלה לנו השמימה ולכן גם בעמלק גאמר מזה תמחה כו' מתחת השמים כו', וזהו ענין היריעות והכלים שבמשכן כי היריעות הם בחינת מקיף נוטה שמים כיריעה לכן שם כל הד' בחינות שש וארגמן ותולעת שני ותכלת הם שזורים

יחד כי עם היותן ד' בחי' ומדרגות מ"מ שם הם כלולים יחד ממש, וכשבאו מהכלל אל הפרט בבחי' כלים שבמשכן אוי ד' בחי' אלו יש לכל א' כלי בפ"ע השולחן בצפון המנורה בדרום כו' והיינו בחי' עת לכל חפץ תחת השמים דוקא. וכמ"כ בעבודה באדם ב' בחי' אלו דיריעות וכלים הם בחי' המחין והמדות שבלב והיינו מ"ש וידעת היום ואח"כ והשבות אל לבבך, שהם בחי' כלל ופרט כנ"ל, וכ"כ במא"א אות כ' סעיף מ"ז כלל ופרט, כלל בדעת ופרט בו"ק כנ"ל. והנה במוח והתבוננות שזהו בחינת וידעת שם כל ההתפעלות כלול' יחד כי דעת הוא כולל חסדי' וגבורות שהם אהוי"ר, ואח"כ כשנמשכו בלב הם כל א' בכלי בפ"ע. והנה הכלל צריך לפרט והפרט צריך לכלל כי בהיות ההתפעלות עדיין רק במוח אין זה גילוי גמור עדיין באדם שעיקרו הוא הלב וכשלא נגע עדיין ההתפעלות בקרב לבו ממש הוא בחי' העלם עדיין ולכן הכלל צריך לפרט אשר זהו עיקר המכוון וכמ"ש ונקדשתי בתוך בני' שיהא נתפס ההתפעלות מקדושתו ית' בתוך ובפנימי' כל א' מישראל וכמ"ש בקרבך קדוש כו', וכן גם למעלה בחי' אצי' שנק' כלל הוא צריך לפרט דהיינו בי"ע אשר זהו תכלית הבריאה וכמ"ש בד"ה כי אברהם כו' והפרט צריך לכלל כי ע"י המקיף נמשך אח"כ בפנימי גם לאחר שנמשך בפנימי' הנה המקיף הוא השומר כו'.

והנה * ענין ויחד לבבנו ב' לבבות מזה"ח ומזה"פ, ובסדר התפלה היינו מברך שאמר עד אמת ויציב הוא בחי' מזבח החיצון שעליו מקריבים בהמות כך הוא ענין בירור נפש הבהמית, ומאמת ויציב ואילך הוא לצורך העלאת נה"א עצמה והוא כענין הבאת גחלי אש ממזה"ח למזה"פ, דהיינו שע"י עבודה ובירור נה"ב והעלאתה יומשך מזה עלי' נה"א, ושמו"ע זהו כענין הקטרת כמ"ש תכון תפלתי קטרת לפניך שהיא העלאת נה"א כמו מיכאל מקריב נשמותיהן של צדיקים ע"ג המזבח לאשתאבא בגופא דמלכא (אפשר דהכוונה כי היכל ק"ק דבריאה הוא המחבר בריאה לאצילות וזהו ענין סמיכת גאולה לתפלה שבסוף אמת ויציב, וזהו כענין הבאת גחלי אש ממזה"ח למזה"פ, א"נ ע"ד מ"ש במ"א בענין ד"פ אמת עד עזרת הם הכנה לבחי' ד"פ אמת שאחר עזרת וזהו כענין הבאת גחלי אש כו').

ואח"כ יובן מה שבצלאל אמר לעשות המשכן תחלה, דהיינו שצ"ל וידעת תחלה ואח"כ והשבות, זהו בצל אל היית, צל היינו אור מקיף שצריך להיות נמשך תחלה ואח"כ יומשך בפנימית וכמ"ש במ"א בד"ה האזינו השמים בענין חג הסוכות שהוא בחי' וסוכה תהי' לצל יומם כדי שאח"כ יומשך בפנימיות כו' וזהו בצל אל היית וידעת פי' תחלה וידעת ואח"כ והשבות. ואמנם מה שאמר משה לעשות הארון והכלים תחלה, היינו כי כשכבר נמשך האור אוי נמשכים המקיפי' תחלה, וזהו כשכבר בא

(*) בצד העמוד בגוכתי"ק: כאן שייך ממש"ל אות א' בשם המא"א ושאר עניני דשם.

האתעדל"ע. זהו בצל אל היית פי' כשנמשך ההמשכה מלמעלה אבל באמת כדי לעורר ההמשכה והאתעדל"ת צ"ל אתעדל"ת תחלה ע"י העלאת מ"ן של הבירורים שזהו ענין הכלים שבמשכן כנ"ל בענין מזה"ח ומזה"פ כו' וכמו שקודם חג הסוכות צ"ל עשי"ת שזהו אתעדל"ת ואזי עי"ז כשבא אח"כ ההמשכה מלמעלה בחג הסוכות אזי הוא שנמשכי' המקיפים בתחלה. וזהו שבציווי המעשה בפ' תרומה נאמר לשון ועשית. שהוא בחי' העלאת מ"ן ואתעדל"ת לכן שם נאמר הכלים תחלה. וע"י העלאה זו כשיבוא האתעדל"ע יומשכו המקיפי' תחלה ואח"כ הא"פ. (וי"ל בזה ע"ד מ"ש לעיל בענין שמים וארץ שהם כמו היריעות והכלים שאע"פ שבדבר שמים קדמו לארץ מ"מ במחשבה ארץ קדמה. לכן כדי לעורר ההמשכה מהמחשבה עילאה ששם קדמו הארון והכלים ליריעות. צ"ל האתעדל"ת ע"ד שהוא במחשבה ששם הארון והכלים קדמו כו' ועמ"ש ע"פ הרועה בשושנים א"ת שושנים אלא ששושנים היינו תורה שע"י ממשיכים יג"מ הרחמים שראשיתן אל רחום וה"ע בצל אל כו'). וזהו מ"ש ותקם בעוד לילה ותתן טרף כו' ואח"כ נאמר שש וארגמן לבושה פי' כי ותתן טרף היינו בירורי רפ"ח ניצוצים שבק"נ וע"י בירור והעלאת מ"ן זה נמשך אח"כ מלמעלה בחי' המקיפי' עליונים וזהו ענין שש וארגמן לבושה. ואח"כ יומשך האור בבחי' פנימי' והיינו מ"ש אח"כ נודע בשערים בעלה ופי' בזהר ח"א דק"ג לכל חד וחד לפום מה דמשער בליביה שהוא בחי' והשבות אל לבבך כו'. ועד"ז מה שממעשה המצות נמשכי' מקיפי' להנשמה היינו ע"י העלאה מבירור רפ"ח שנתברר ממעשה המצוה ואזי עי"ז יומשך גילוי האור מקיף ועמ"ש ע"פ יביאו לבוש כו'.

שרש הדברים. אהל מועד הוא עולם האצילות. וחצר אהל מועד ששם מוזח החיצון הוא בי"ע. והמוזח החיצון אשר שם הוא לברר הרפ"ח שנפלו בנוגה. בהמה ב"ן, ומתבררים ע"י האש שע"ג מוזח החיצון בחי' אריה דאכיל קרבנין וע' זהר ח"ג דל"ג. ומהגחלים הללו מצוה להביא למזבח הפנימי להקטיר הקטרת כי מוזח הפנימי הוא באצילות שהוא התיקון עצמו והוא למעלה מבחי' גחלי אש אלא כמ"ש ואחר האש קול דממה דקה. אלא שמ"מ אחר הבירור דרפ"ח שבבי"ע יעלה הטוב הנברר בבחי' מ"ן ויתברר בירור אחר בירור ע"ד והי' מדי חדש כו' יבוא כל בשר שהן מבחי' יסוד האש להשתחוות בבחי' ביטול כו' וזהו ענין מיכאל מקריב גשמותיהן כו' לאזור שכבר נתבררו ונהנו מזיו כו'. וזהו ענין הבאת גחלי אש ממוזח החיצון למזבח הפנימי, וענין גחלי אש יש להעיר ממ"ש בד"ה וכל העם בענין ואת הפידיים. (ויש להעיר ממ"ש בד"ה וכי ימכור בענין אולי אבנה ממנה דהיינו ענין היעוד והוא ענין העלייה מהאבה דבחי' בכל נפשך לבחי' בכל מאדך ובחזרמ"ז פ' תשא דקפ"ט ע"ב ד"ה כשושנה שכל הבירורי' המתעלים מלמטה ע"י מלכות התחתונה עולים עד מל' דאצילות והיא מעלה מ"ן כו' וזהו ענין ויחד לבבנו) ועל מוזח הפנימי היו מקריבים רק קטרת שהוא בחינת רית, תנה עד"מ ע"י הריח מתחזקים המחין ומקור הריח הוא המשכה מבחי'

חוטמא דא"א (עמ"ש ע"פ באתי לגני כו' אריתי מורי שהריח הוא העלאת מ"ן לעורר המשכת המקיפים שלמעלה מאצילות שיומשכו באצילות אבל הקרבנות לחמי זהו לעורר המשכת א"פ ועמ"ש מענין קטרת בד"ה זאת חנוכת המזבח שבחי' ריח הוא שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף ופי' בחי' גוף היינו כלים דאצי' חסד דרועא ימינא כו' שע"י הקרבנות לחמי נמשך הא"פ להתלבש בכלים, אבל הריח הוא להיות המשכת א"מ שלמעלה מהכלי' וגוף ועמ"ש בד"ה ראה ריח בני כו' ובחי' זו הוא מדרגת הפתלה וכמארז"ל לבעל החוטם אני מתפלל וכמ"ש סד"ה השמים כסאי שהתפלה היא המשכת המקיפי' דחיה יחידה שלמעלה מנר"ג שהם א"פ ואפשר לומר כי ע"י הקרבנות שבמזבח החיצון שהוא בחצר אה"מ דהיינו העלאת מ"ן מבי"ע עי"ז נמשך מ"ד להיות גלוי האצי' בבי"ע מבחי' אהל מועד וזהו ענין שכינה תתאה וע"י הקטרת שהוא באהל מועד עצמו מזה"פ אצילות נמשך התחברות ג"ר שהם בחי' קדה"ק להיות מתחברים בז"ת שהם בחי' אהל מועד ג' קוין מגורה מזבח שולחן והתחברות זו נק' שכינה עילאה כמ"ש בפרדס בעה"כ ערך שכינה, ואמנם הקטרת שבקדה"ק ביוהכ"פ זהו התקשרות כח"ב הנק' קדה"ק בעצמות המאציל א"ס ב"ה בחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם אפילו מבחי' קדה"ק כמ"ש במ"א בביאור דשבת שבתון כו' ועיין בהרמ"ז ר"פ יתרו דס"ז ע"ב גבי אית מלך לעילא דאיהו רזא דקדה"ק וזהו ע"י ריח בוגדיו וכדלקמן).

וענין הארון * ושולחן ומגורה. הנה בלק"ת במשלי פי' מ"ש טובה תוכחת מגולה מאהבה מסותרת, שהחסדי' המכוסים דו"א נק' אהבה מסותרת הם צריכים אל החסדים המגולים שיגדילום וזהו טובה תוכחת מגולה כו' כי החסדי' שנתגלו ע"י שנבקע יסוד אימא הוא בחי' צמצומים ולכן נק' תוכחת ואעפ"כ טובה תוכחת כו' ועמ"ש ע"פ דר"ח תוכחת מוסר, והנה אהבה מסותרת זהו ענין האהבה שלמעלה מהשכל, וכמש"ל בענין שש, ובד קדש, וזהו ענין הארון שהוא יסוד דאבא והכפורת הוא יסוד דאימא וכמ"ש בעי"ח של"א (דפוס שקלאב) ספ"ה נמצא כי כלי יסוד עצמו של אבא הוא הארון והאורות שבתוכו הם לחות התורה והלבוש שלוקח מיסוד אימא כנ"ל הוא הכפורת עכ"ל. וענין האורות שביסוד אבא היינו מה שנמשך בו מהכתר כי הלחות הם אותיות החקיקה בחי' גליף גליפו בטהירו עילאה, וזהו ג"כ שרש ענין האהבה המסותרת כו' שמבחי' טהורה היא שבנשמה כמ"ש בד"ה אם בחקתי, ומבחי' הכפורת נמשך ג"כ הפרוכת המבדיל בין קדש לקדה"ק באוהל מועד עצמו, ושם בבחי' הקדש הם המגורה והשולחן והמזבח ג' קוין הנמשכי' מכתר בז"א דאצי' חז"ן מימין זהו המגורה ובג"ה משמאל זהו השולחן ומזבח הפנימי קו האמצעי והם נק' תוכחת מגולה היינו חו"ג המגולים שבז"א שלאחר הפרוכת דיסוד אימא כו'. והנה המגורה היא עצמה ענין גילוי אהבה המסותרת הנ"ל כשנמשכה להיות בבחי' חסדי'

וענין הארון : בכת"י ב' (מעתיק) גרשם : מן וענין הארון הוא הוספה על הביאור הבא לקמן.

מגולים וכמ"ש בלק"ת פ' בהעלותך ענין הדלקת המנורה שאהרן יסוד אבא מדליק המנורה רחל בחכמה יסד ארץ כו'. והוה ענין טובה תוכחת מגולה שע"ז בא לבחי' אהבה מסותרת כי שרש כ"ז התוכחת נמשך מגבורה דעתיק שבמו"ס. ובלק"ת מבואר שהדלקת המנורה בחי' ה"ג דנוק' וי"ל שבחי' כתיבת דוטים זהו ענין תוכחת. ועם היות שאין ערוך ג' קוין הנ"ל לבחי' הכתר עצמו שהוא בחי' קדש הקדשים ולכן יש פרוכת המפסיק ע"ד עד הגל שבין לבן לובן העליון בחי' בד קדש ובין יעקב אצ"י מ"מ ע"י הג' קוין הנ"ל נמשך הגילוי מההעלם דבחי' כתר כו' עד שיהיה נעוץ סופן בתחלתן דהיינו ע"י וערכו בני אהרן כו' במזבח החיצון לברר נוגה בבי"ע ואח"כ יתעלו מלמטה למעלה למזבח הפנימי בחי' גחלי אש ממל' עולים לתפארת שהוא מזבח הפנימי (ולעיל פי' בע"א ומ"מ הכל א' כי פרצוף הפנימי דמל' שוה לת"ת) ות"ת עולה עד הכתר ועי"ז נמצא מתחבר הכתר במל' אשר הכתר הוא הממשיך מאור א"ס ומל' הוא מקור דבי"ע, (ועיין מ"ש לעיל בהג"ה גבי ואפשר לומר כי ע"י כו' ע"ש, ועיין מ"ש בד"ה בכ"ה בכסלו בענין סדר המערכה דהטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד ודם התמיד קודמת להטבת שני נרות והטבת שתי נרות קודמת לקטורת כו', ושם נתבאר דקטרת הוא בחינת מעשה המצות בז"י בכל מאדך בכל ממונך ויש לומר שזהו ע"ד שנתבאר בד"ה אלה מסעי בענין יריחו בחי' ריח בגדיו כי מהמצות נעשו לבושי' היינו בחי' מקיפים ונק' ריח בגדיו כו' ולפ"ז מ"ש וקטרת ישמח לב היינו שמחה של מצוה והיא היא הריח בגדיו כי השמחה ממשיך המקיף. ולפ"ז י"ל דזהו ענין קטרת שבהיכל כי הוא נק' קדש בחי' אשר קדשנו במצותיו אך יש עוד קטרת שבקדש הקדשים ביוהכ"פ והוא בחי' תשובה שנק' ריח בוגדיו שהוא למעלה מבחי' ריח בגדיו שהם מקיפי' דמעשה המצות כי במקום שבע"ת עומדי' כו' שמגיע להמשיך מבחי' קדה"ק שלמעלה מבחי' קדש כמ"ש בד"ה שבת שבתון ואפשר לומר דקטרת שבקדה"ק הוא בבחי' חוטמא דעתיקא ממש וקטרת שבהיכל הוא בבחי' חוטמא דז"א ועיין באד"ר דקל"ח א' בג"כ כתי' וירח כו' ריח הניחוח כו' ובוהר פ' נח ד"ע ע"א גבי וע"ד כתיב ישימו קטורה באפך מבואר כן בהדיא דריח הקטורת עולה בחוטמא דז"א וממתיק הדינים וכמ"ש במק"מ בשם הפע"ח אך היינו קטרת שבהיכל אבל קטרת שבקדה"ק ביוהכ"פ משמע ודאי דעולה בחוטמא דעתיקא ממש).

וענין שש הוא החסד כי הוא יומם דאזיל עם כולהו יומין שהוא מלביש לכל הששה מדות וכמ"ש בפע"ח שער יוהכ"פ הובא בהרמ"ז ר"פ יתרו דס"ז שכל מיני שפע צריכים להתלבש בו לירד למטה כו' ובפ' אמור דק"ג ע"ב ועמ"ש מזה בד"ה והגדת לבנג' ובד"ה אד' שפתי תפתח, וע"פ עבודה היינו בחי' תאהבה הטבעית המסותרת שכל המדות צריכים לה כו'. ויש פי' דשש היינו יסוד כמ"ש בוהר תרומה דקמ"ח ע"א ושש דא נהר דנגיד ונפיק דאיהו נטיל כל שית סטרין כו' שהוא כללות כל הה"ח וע' בוהר פ'

בלק דף ר"ד ע"ב שבחי' יסוד נק' בקר דיוסף שנמשך בו מבחי' נהורא קדמאה כו' והיינו בחי' ורב חסד אה"ר כו' ואיתא במק"מ פ' תרומה שם בשם הרח"ו וז"ל וסימן לדבר מ"ש ביוסף וילבש אותו בגדי שש.

וענין משור היינו בחי' התכללות כי במדות הוא התחלקות חסד בפ"ע גבורה בפ"ע משא"כ כשהם כלולים עדין בהשכל וההתבוננות שם המדות חו"ג עם היותם הפכיים הם כלולים יחד וזהו ענין שער החמשים שכולל כל המ"ט שערים יחד. וזהו עת וכלי מיוחד לכל חפץ תחת השמים דוקא כשנמשך בא"פ משא"כ בבחי' מקיף הגק' שמים שם אין התחלקות וכמו שמים אש ומים כלולים יחד, והשכל וההתבוננות הוא בחי' מקיף לגבי המדות כנודע דהבינה לגבי ז"א היא בחי' כתר לגבי חכמה כו' ות"ת דאימא שהוא כתר לז"א נק' שמים כמ"ש במ"א בביאור דהשמים כסאי, ועמ"ש בד"ה יבל הוא היה אבי יושב אוהל כו'. וזהו ענין וידעת ואח"כ והשבות כו' וזהו ענין שבצלאל אמר לעשות המשכן תחלה ואח"כ הכלים וכן בסדר ההשתלשלות נמשך תחלה המקיף ואח"כ נמשך ממנו הארה להיות או"פ, וזהו בצל אל היית צל היינו אור מקיף ולכן וידעת תחלה כו', ומה שאמר משה לעשות הארון והכלים תחלה היינו כי באתעדל"ת אתעדל"ע זבבחי' זו צ"ל הכלים תחלה כי איך ימשיך האדם האור מקיף שמאד נעלה אלא ע"י הכלים והיינו לפי ששרש הכלים הוא מהאור מקיף שהוא מצחצח חצי הכלי מבחוץ וכמ"ש בביאור דיבאו לבוש מל', ששרש הכלי נמשך מסוכ"ע דוקא שלמעלה מהאור פנימי כו' ע"כ ע"י הכלים ימשיך האדם או"מ וכמו ע"י מצות מעשיות ממשיכים האור מקיף לבוש מלכות וכתר מלכות כו' ע"ש.

וזוהו ענין שש וארגמן לבושה, כי הנה ביריעות המשכן היו שש וארגמן כו' ואח"כ מלמעלה יריעות עזים, עורות אילים, ותחשים, והם נגד לבושי' דד' עולמות אבי"ע, ובבי"ע יש בהלבושים טו"ר בריאה רובו טוב ומיעוטו רע, וזהו ענין יריעות עזים השערות שנתבררו מלבושי' דבריאה מחשבה כו'. והנה על הלבוש שורה המקיף כנודע מהאריו"ל בענין הלבוש שני לבושי' כא' שקשה לשכחה מפני הסתלקות המקיף, ולכן ע"י בירור הלבושי' הג"ל דבי"ע יתגלו הלבושי' דאצי' והמקיפים כו' ופי' בירור לבושי' דבי"ע היינו מודומ"ע ומה נמשך שיהי' שש וארגמן לבושה בחי' אצילות. וכמ"כ בנפש בקיום המצות מעשיות שהם בג' בחי' מודומ"ע ועי"ז מתבררי' הלבושים של הנשמה שנפלו בק"ג וכמ"ש בע"ח שמ"ט פ"ה, ועי"ז שורים עליהם המקיפי' העליוני' ששורים על הלבושים. והנה הבירור ע"י חכמה דבחכמה אתברירו וזהו ענין גדול תלמוד שמביא לידי מעשה כמ"ש במ"א לכן אמר משה שבבחי' אתעדל"ת צריך להקדים הארון והכלים כי בחכמה אתברירו ויתבררו הלבושי' להיות שש וארגמן לבושה ועי"ז יומשכו עליהם המקיפי' ואח"כ יומשך הא"פ ע"ד נודע בשערים כו' אלא שהמשכן נעשה באתעדל"ע לכן אמר לו בצל כו' ואזי נמשכו המקיפים תחלה מעצמן.

להבין שורש הדברים הנ"ל. הנה שורש ענין מזבח החיצון ומזבח הפנימי כו' ושורש ענין הקטורת כו' יש להקדים תחלה דאזהל מועד הוא בחי' עולם האצי' וחצר אהל מועד ששם מזבח החיצון כו' הוא בחי' בי"ע (הג"ה). ועמ"ש בד"ה במדבר סיני באהל מועד בלק"ת פ' במדבר לפ"ז י"ל חצר אהל מועד זהו כעין בחי' מדבר סיני שירדה שנה על הרע וכך הוא ענין מזבח החיצון לברר נפש הבהמית להפריד הטוב מן הרע כו' ובחי' באהל מועד נתבאר שם ג"כ, ועמ"ש מענין חצר בד"ה וארשתך לי. ואפ"ל דבבהמ"ק היו ג' דיורים זה לפניו מזה, האחד חצר אהל מועד הוא כנגד בי"ע, הב' אהל מועד והוא ההיכל והוא כנגד עולם האצי', הג' קדש הקדשים והוא כנגד עולמות הא"ס שלמעלה מהאצילות, וכענין הנזכר בזח"ג פ' שלח דקנ"ט תלת עלמין אית ליה לקב"ה ופי' הרמ"ז שם שהם ג' בחי' הכוללים כל המציאות שבתוך החלל ומקום פנוי והם עולם הא"ס ועולם האצי' ועולם הנפרדים היינו בי"ע וכנגד זה אומרים ג"פ קדוש, ועמ"ש מענין ג' בחי' הנ"ל בביאור ע"פ אכלוהו היום ע' בת"א פ' בשלה. ויש לפרש ע"ד ג' בחי' מחשבה ודבור ומעשה ובעשייה אף עשיתיו עולם הנפרדים, ולכן כמ"כ באהל מועד ובבהמ"ק שהם דירת עראי של הקב"ה הי' ג"כ ג' דיורים הנ"ל ותכלית הכוונה לחבר ג' מדרגות הנ"ל עד שגם בעולם הנפרדים יהיה גלוי אור א"ס ב"ה, ואיתא בזהר והרמ"ז שם אשר ג' עלמין הנ"ל נכללים בשני אותיות י"ה שע"ז אמרו כי בי"ה הוי' צור עולמים ביו"ד נברא העוה"ב היינו עולם האצי' ועולם הא"ס שמרומזים ביו"ד וקוצו של יו"ד עמ"ש בלק"ת פ' תצא בביאור ע"פ ולא אבה ובה"א נברא העוה"ז היינו עולם הנפרדים, ועפ"ז אפ"ל שזהו משארז"ל במשנה ספ"ד דמדות וההיכל צר מאחוריו ורחב מלפניו צר מלאחוריו היינו בחי' יו"ד ורחב מלפניו בחי' ה"א שהיא רחובות הנהר וא"כ אפ"ל דעכשיו בחי' ועשו לי מקדש זהו ע"י קיום מצות ל"ת שהן נמשכים מבחי' י"ה שמי עם י"ה שס"ה, ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה אלה פקודי המשכן אשר משכן העדות זהו קיום מל"ת כו' והיינו כי המשכן והמקדש הם בחי' י"ה, והוא איה מקום כבודו פי' איה א' י"ה הוא מקום כבודו כמ"ש בת"א פ' שמות בד"ה זה שמי ובד"ה ולבך יהגה אימה, ושם פי' איה סופר כענין דברי סופרים בחי' סופר שלמעלה מבחי' ספר, ובמשכן כתי' וכבוד ה' מלא את המשכן, והרי הכבוד שרשו מבחי' אי"ה, א"כ עכשיו ברוחניות הוא נמשך ע"י איה סופר, היינו קיום דברי סופרים ומצות ל"ת כו' עכ"ה) והמזבח החיצון שבחצר אהל מועד היינו בשביל הברורים דרפ"ח כו' שנפלו בנוגה דבי"ע שמתבררים מן הרע לטוב על מזבח החיצון (הג"ה) ועמ"ש בפ"י וגם תשמור את חצרי דחצרי הוא נה"ב, עכ"ה) על ידי האש שעל גבי המזבח ששרף את הבהמה ונעשה מהם גחלים לוחשות כו' (הג"ה) והוא ע"ד כלתה נפשי לחצרות הוי', והוא ענין גחלים לוחשות לאפוקי עוממות היינו כשהתאבה מסותרת ע"ד אין מלך בלא עם מלשון עוממות כו' אבל גחלים לוחשות זהו ענין רצוא ושוב כמראה הבזק כו'. והנה אף דבמא"א מם נ"ד איתא מזבח החיצון אימא תתאה רחל, מ"מ

הרי אח"כ כתב מזבח ביצירה, והנה מל' דיצירה בראש העשיה ושם הקרבנות אלא צ"ל שזהו ע"י התלבשות שמל' דאצי' מתלבשת במל' דיצירה וזהו מזבח החיצון, ועד"ז ג"כ פי' משנה ביצירה היינו לבוש מל' דיצירה שמתלבשת בה מל' דאצילות דהיינו בשביל לברר בירורי נוגה ע"י כשר ופסול טמא וטהור כו' כמ"ש בבה"ז פ' בראשית דכ"ז גבי משנה אתתא דהוא נער כו' ע"ש וכמ"כ עד"ז י"ל בענין מזבח שהוא ביצירה ששם עה"ד טו"ר, והמזבח הוא לברר בחי' זו והוא מל' דאצי' כשמתלבשת במלכות דבריאה יצירה כו', ועיין בזה"א פ' נח ד"ע עמוד א' ע"פ ויבן נח מזבח ובבה"ז שם מזבח החיצון ע"ד דוגמת פתח האהל כו' המחבר ומקשר את הנברא שיוכל להתעלות כו' עכ"ה) והענין הוא דהרי שורש הבהמה דנוגה הוא מז' מלכין קדמאין דלפני מלך מלך כו' שהי' מבחי' גבורות דבין שלפני האצילות כידוע ומשורר המלכים שלא נתבררו באצילות נפלו למטה בבי"ע ונתבררו ע"י האש שע"ג המזבח החיצון שבבי"ע ע"י שנהפך מרירו למיתקא כו' דהיינו מגבורות קשות דנוגה להיות מבחי' גבורות דקדושה האלקי דהיינו אש שלמעלה אריה דאכיל קרבנין כו' (הג"ה, ועיין זח"ג פ' צו דל"ג והנה ענין גחלי אש במא"א ג' ח' גחלת קרוי הגבורה כו' וזהו גחלי אש מצד הגבורה דנוקבא עכ"ל. ויש להעיר לענין גחלת ממ"ש בס"י ע"ס בלי מה כשלהבת קשורה בגחלת, היינו כמו מתחלה השלהבת קשורה וכלולה בהעלם תוך הגחלת כך הוא התכללות העשר ספירות במקורן ושרשן ואח"כ יוצאין מההעלם לגילוי, וא"כ כשנפרש עד"ז ענין גחלי אש היינו הרשפי אש כשהוא כלול במקורו תוך ההתבוננות, וא"כ היינו המדות כשהם קשורים עם מקורם נק' גחלי אש, ויש להעיר ג"כ מענין ואת הפידיים ועיין בזה"ב פ' יתרו דפ"א ע"ב ובמא"א למ"ד כ"ד לפידיים מצד המלכות הם הגבורות הבווערות כאש ולפידי עכ"ל. ועמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה וכל העם רואים, והנה בהרמ"ז ס"פ פנחס דרנ"ט ע"פ כי גחלים אתה חותה על ראשו פי' גחלים הם אורות דאימא בלתי סיגים אלא מבוררים, וכענין שלהבת י"ה שה"ס שם י"ה שהוא כח גבורה בפנימיותה הנשפע מן הבינה כנזכר בע"ח שער השמות עכ"ה. עכ"ה).

ב) והגחלים הללו דקדושה שנעשו מסיבת הבירורים מהם מצוה להביא ע"ג המזבח שלפני אהל מועד פנימי בהיות שמזבח הפנימי עצמו להיותו בבחי' התיקון דאצי' עצמו לא הי' עליו גחלי אש כלל (תג"ה דהנה כתיב ואחר הרעש אש לא באש הוי' וכמ"ש מזה בד"ה אני הוי' אלקיכם דפ' ציצית, כי רשפי אש זהו לשם הוי' אבל אין בזה עדיין גילוי שם הוי' אלא שהוא הרצוא ליכלל בשם הוי' אלא ואחרי האש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא, אך במ"א נתבאר דאיתא בת"ז אית רעש ואית רעש היינו אית רעש אשר לא ברעש ה' כנ"ל, ואית רעש שהוא ברעש ה', היינו כי ג' בחי' רוח ורעש ואש הם נר"נ עשי' יצירה בריאה, ועז"נ לא באש הוי' כנ"ל שהם בחי' יש נגד אצילות, אבל עכ"ז יש מקור בי"ע גם באצי' ויש ג' בחי' הנ"ל שבבי"ע גם באצילות גופא והם הג' כלים דאצילות פנימי

אמצעי חיצון שיש בשם מ"ה שהוא קול דממה דקה דאצילות גופא כל השלשה בחי' רעש ורוח ואש. ולכן נקרא קול דממה דקה וכן נקרא קלא פנימאה. ואילו לא היה שם רעש לא היה נקרא קול כלל. אך באמת יש בחי' רעש וקול והוא מ"ש קול גדול ולא יסף, ועיין בוח"ג פ' ואתחנן דרס"א ע"א פי' שהוא קלא פנימאה בחי' צעק לבם שצועק בפנימית הלב ובתוך הקול יש ג"כ בחי' אש, אך כולם הם בבחי' פנימית הלב גופא וזהו בחי' שמו"ע של יוהכ"פ שהוא הכל בחי' קול דממה דקה שצועק בפנימית הלב, וזהו ברעש ה' שהוא הרעש דאצי' מקור של הרעש חיצוני שבבי"ע וזהו ממעמקים קראתיך ב' עומקים פי' עומק א' הוא רוח ורעש ואש דבי"ע ועומק הב' הוא בתוך עומק הנ"ל שהוא הקול דממה דקה קלא פנימאה רוח ורעש ואש דפנימית וכשהם מתחברים יחד החיצונית והפנימית כתיב ממעמקים ב' עומקי' והוא ע"י בירור החיצונית ונעשה בחי' אין ואז מתקרבים ומתייחדים ע"כ נת' במ"א. ועד"ז יובן ענין הבאת גחלי אש ממוזבח החיצון שנאמר ולקח מלא המחטה גחלי אש מעל המזבח מלפני הוי', ויש לפרש ע"ד מ"ש במ"א למד כ"ה לפני ה' מל' לפני הת"ת הנק' הוי' וזה מלמטה למעלה או היא לפניו וקודמת אליו עכ"ל והגם דבוח"ב קנג"ב ק"ע ע"ב חילק בין לפני ובין מלפני עכ"ז יש לפרש דגם מלפני היינו כן שהאש הוא עדיין גילוי שם הוי' ממש והוא ע"ד אש דבריאה שלמטה מאצילות וכשמביא אותו להיכל היינו שמתעלה ומתחבר להיות באש הוי' בחי' אש שיש באצילות כנ"ל ועיין במ"א א' ככ"ה כמה בחי' אש, ושם אש נקרא חכמה בסוד ד' יסודות ארמ"ע כו' אש הוי' כי אש יוצא מהוי' כו', ובחי' אש זו יש לפרש ע"ד שע"ס נקרא כשלהבת קשורה בגחלת כנ"ל. עו"ש סעיף ק"ל אשיות ב' אשות נקרא חסד וגבורה אש לבנה ואש שחורה עכ"ל. ועמ"ש מזה בביאור ע"פ כי אתה נרי בענין נהורא אוקמא ונהורא חיוורא שבחי' נהורא חיוורא גבוה יותר כנ"ל. ועד"ז י"ל ענין גחלי אש והבאתם לפניו על מזבח הפנימי. רק במ"א פי' אש לבנה ע"ד יוצר אור וזהו ענין חיות ואופנים, ואש שחורה ע"ד ובורא חושך העלם והסתלקות למעלה בחי' שרפים ולפ"ז אש שחורה גבוה יותר ובהרמ"ז פי' עקב פי' אש שחורה במו"ס. עכ"פ גם לפ"ז י"ל כן בענין ב' בחי' אש הנ"ל כי עדיין הוא למעלה מבחי' נפילה ושבירה להיות בבחי' אש אוכלת עכ"ה) לפי שהוא מפנימיות מלכים שלא נפלו מהם בשבירה כו' אבל בחצר אהל מועד ששם נפל מהם החיצונית שלא נתבררו ונעשה מהם גחלי אש לאכול הקרבנות ולהפוך מדירו למיתקא כו'. (הג"ה, קיצור אהל מועד הוא אצילות, וחצר אהל מועד הוא בי"ע, ולפ"ז היכל קדה"ק בחי' שלמעלה מאצילות ע"ד תלת עלמין, ומזבח שבחצר לברר רפ"ח, כלתה נפשי לחצרות ה', ונעשו גחלי אש, לוחשות היינו רצוא ושוב כמראה הבזק ולא עוממות. אף דמזבח מל' היינו מל' דאצילות המתלבשת במל' דבי" לברר וגחלי אש גבורות דנוק', לפידיים, גם ע"ד כשלהבת קשורה בגחלת, אבל מזבח הפנימי בחי' שלמעלה משבירה אין שייך אש אוכלה, כי אין שם דבר נפרד שתצטרך לאוכלו, אבל אעפ"כ שייך הבאת גחלים ממוזבח החיצון למזבח

הפנימי. והענין כי הנה כתיב לא באש הוי' אלא קול דממה דוקא שלמעלה מאש ותמן קאתי מלכא אך עכ"ז גם בקול דממה דקה יש אש והוא הנק' אש הוי', וכענין איש אש ירד, וזהו ממעמקים ב' עומקים, והיינו הבאת גחלי אש ממזבח החיצון למזבח הפנימי, ואש זו זהו ע"ד ע"ס בלי מה כשלהבת קשורה בגחלת, וזהו סמכוני באשיות ב' אשות, עכ"ה).

ג) והנה ידוע דכל העלאות מ"ן באה מסיבות הבירורים בתחלה דהיינו שאחר שיהי' הבירור בתחלה מרע לטוב או יעלה הטוב ההוא הנברר בבחי' העלאות מ"ן ואין העלאה זו נק' בירור מאחר שכבר נברר כו' אלא הוא בבחי' עלי' והתכללות המקבל במהות המשפיע והיו לאחדים ממש (הג"ה) הנה מתחלה יש בירור עד שנכלל להיות בבחי' מ"ן ואח"כ המ"ד דמ"ה מברר את המ"ן בירור שני דהיינו ענין שמ"ה מברר ב"ן וענין ב' בירורים אלו הא' להיות ביטול היש הב' להיות ביטול אמיתי ודבר זה מבואר בת"א פ' בראשית בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים ובפ' וישב סד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים ובד"ה ואלה שמות בניי גבי ההפרש בין המשנה שנקראת מלכתא ובין ההלכות שנקראו עלמות ושם נתבאר שבירור השני זהו ענין מיכאל מקריב נשמות כו', ועוד נתבאר זה בביאור ע"פ כמים הפנים בענין סמיכות גאולה לתפלה וכן נתבאר מזה בביאור מאמר הזח"א וישב קפ"א ע"פ אך אל הפרוכת לא יבוא שבירור דב"ן היינו מה שהמל' מבררת רפ"ח כמ"ש ותתן טרף לביתה זהו שיוכללו בה בבחי' מ"ן ואח"כ בירור דמ"ד להעלותו בביטול עליון יותר ושם נתבאר שבירור דמ"ן זהו ע"ד ביטול דאליהו ובירור מ"ה ע"ד משה ונחנו מה כו' ועמ"ש בדרוש הנותן לשכוי בינה מענין פי' יסוד דנוק' ובד"ה והנה רבקה יוצאת, אך מהמבואר כאן משמע שגם כדי שיהיה בבחי' מ"ן יש שני דברים הא' בירור להפריד הטוב מן הרע כי בבי"ע בהלבושים היינו לבד הע"ס יש תערובות טו"ר ובפרט ביצירה הטו"ר מעורבים וכ"ש בעשי' וע"כ מתחלה צריך להפריד הטוב מן הרע וכנזכר בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים הג"ל ולאחר שנפרד הטוב מהרע אזי אח"כ יש עבודה להעלותו ומה גם ההעלאה שיהי' נכלל במל' דאצילות אף קודם בירור המ"ד זהו עליה עצומה כו', וכן נזכר בלק"ת פ' במדבר בענין במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מאמ"צ כי ביצ"מ יש ב' בחי' הא' סור מרע היינו להפריד הרע מהטוב ע"ד מצרף לכסף כו' הב' צאת הנפש מלבושי נוגה תאוות היתר כו' ואח"כ במדבר סיני שירדה שנה ממש על הרע וזהו ענין העלאות מ"ן ואזי אח"כ באהל מועד יחוד מ"ד ומ"ן כו' ע"ש. ובאגה"ק סי' כ"ח כ' וז"ל אמנם נודע מזה"ק והאריז"ל סוד הקרבנות שע"ג המזבח הן בחי' העלאות מ"ן מנפש הבהמית אל שרשן ומקורן הן בחי' ד' חיות שבמרכבה הנושאות את הכסא פני שור ופני נשר כו' ועי"ז נמשכים ויורדים מ"ד מבחי' אדם שעל הכסא הנקרא בשם מלכא וז"א עכ"ל, ונמצא העלאות מ"ן מנפש הבהמית מגיע רק עד חיות המרכבה והעלאות מ"ן זה היינו בירור והפרדת הטוב מן הרע ועי"ז גופא עולה הטוב לשרשו חיות המרכבה, ועמ"ש מזה

בלק"ת ע"פ כי תצא למלחמה על אויביך כו', ואח"כ להיות העלאת מ"ן מהמל' לז"א זהו ע"י שחיות המרכבה ע"י העלאות מ"ן הנ"ל דנה"ב שמנוגה אזי הם מעלים את המל' וכמ"ש בזהר ר"פ ויקהל דקצ"ו ע"פ קחו מאתכם תרומה וזהו ענין ארוממך אלקי המלך ועמ"ש מזה בת"א פ' מקץ ע"פ כי אתה נרי, וא"כ זהו מש"כ שמתחלה צ"ל הבירור ואח"כ הוא העלאת מ"ן היינו הבירור זהו ג"כ העלאת מ"ן לחיות המרכבה ואזי אח"כ הוא עיקר ענין העלאת מ"ן שעולה המ"ן וגבלל ביסוד דנוק' ועולה להתייחד עם מ"ד דז"א ובירור המ"ד זהו בחי' שלישית לבד ב' בחי' הנ"ל שבמ"ן הבירור וההעלאה כו' והיינו כדמסיק אח"כ שהבירור הוא במזבח החיצון ובאמת הוא ג"כ העלאת מ"ן לחיות המרכבה כנ"ל וההעלאה הוא במזבח הפנימי ר"ל זהו העלאת מ"ן ליכלל באצילות ממש, עכ"ה) וזהו ענין הקטרת שע"ג מזבח הפנימי שנקרא קטורת ע"ש ההתקשרות כי תרגום ותקשור ותקטר (וכנודע שיסוד הוא ההתקשרות ויסוד דנוקבא המעלה מ"ן זהו ענין התקשרות המקבל אל המשפיע בקשר אמיץ וחזק וזהו ענין והיה הקשורים ליעקב כמ"ש במ"א עכ"ה) קשורא דכולא כמ"ש בזהר והיינו בחינת העלאת מ"ן דנשמות כשעולים וגבללים כמו שהוא במקור חוצבו ישראל עלה במחשבה כו' (כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי הסלע בפ"י קומי לכי רעיתי ובד"ה אלה מסעי בענין ואלה מסעיהם למוצאיהם) וזהו ג"כ ענין מיכאל מקריב נשמותיהם של צדיקים ע"ג המזבח (הג"ה כ"ה בתוספת במנחות דק"י ע"א בשם המדרש ושיש מדרש דכבשים של אש הוא מקריב ובפ"ב דחגיגה די"ב ע"ב זכור שבו ירושלים של מעלה ובהמ"ק בנוי ומיכאל השר הגדול מקריב עליו קרבן וכי מהרש"א וכי יש פרים וכבשים אלא נשמותיהם של צדיקים הוא מקריב וכן איתא ברבות נשא דרמ"ט ע"פ הוקם המשכן וז"ל ובעת שהוקם למטן הוקם למעלן והוא משכן הנער ששמו מט"ט שבו מקריב נפשותיהם של צדיקים לכפר על ישראל בימי גלותם ולכך כתיב את המשכן שמשכן אחר הוקם עמו עכ"ל, ולדברי הרבות הנ"ל שהם ב' בחינות משכן יש להעיר לזה מענין פקודי המשכן העדות שנתבאר במ"א שהם יחוד ו"ה הנמשך ע"י מ"ע ויחוד י"ה הנמשך ע"י קיום מל"ת, וכ"ש שזהו הנמשך ע"י מס"ג שעיקר בחי' זו להיות יחוד י"ה כמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי, א"כ לפ"ז יצא לנו שענין מזבח החיצון ומזבח הפנימי זהו כענין פקודי המשכן ומשכן העדות וכ"מ במ"א מס ג"ד שמוה"ח מל' ומוה"פ בינה שהם ב' בחי' משכן הנ"ל וכן פי' הרמ"ז פ' בהעלותך דקמ"ט והמק"מ שם דקנ"א דהקטרת זהו תיקון הבינה כו' ע"ש, עכ"ה) שהוא ע"ד מזבח הפנימי דוקא להיות בבחי' העלאת מ"ן אחר שכבר נהנה מזיו כו'.

(ד) ויובן זה עפ"מ"ש והיה מדי חדש בחדשו כו' יבא כל בשר להשתחות לפני ומבואר הפ"י במ"א בענין מדי חדש בחדשו דר"ל למעלה מבחי' ראש חדש שהוא ענין חידוש הלכנה כ"א במקור ושרש חידושו של חדש שהוא מקור ההתחדשות כו' היינו כי חידוש של חודש הוא מה שהמל' שהוא הדבור מקבל אור חדש מהחכמה שבמדות היינו מחב"ד דז"א כו' אבל

חדש בחדשו היינו מקור ההתחדשות הוא החכמה עילאה עצמה שהיא למעלה מעלה מבחי' חכמה המתלבשת במדות כו' ואזי יבוא כל בשר שהוא יסוד האש דפני אריה פני שור יגיע לבחי' השתחוואה שהוא הביטול שלמעלה מההתלהבות וכענין קול דממה דקה שלמעלה מבחי' רעש ואש כו' ע"ש והיינו כי בר"ח ושבט דעכשיו הוא עליות העולמות בבחי' בירור בלבד וכענין אפשיטת מלבושהא אבל מ"ש יבא כל בשר להשתחוות היינו ההתכללות שלהם שיוכללו באור א"ס ממש כענין לאשתאבא בגופא דמלכא שהוא ענין ההעלאת מ"ן של הנשמות ע"י מיכאל כהנא רבא (הג"ה כי מיכאל נמשך מבחינת מי כאל והיינו כמ"ש כי אל דעות ששם אל כולל ב' דיעות היינו להיות הביטול גם מלמטה למעלה כמו שהוא מלמעלה למטה דכולא קמי' כלא חשיב ועמ"ש בענין מיכאל אמר שוהם כו' בכיאר ע"פ ושמתי כדכד עכ"ה) ע"ג מזבח הפנימי דאצי' וזהו ענין העליה ע"ד ישראל עלה במחשבה (הג"ה ועיין מ"ש ע"פ בן פורת עלי עין הפי' כי שמע ישראל שמע שם עיין היינו שם הוא ב"ן עם רפ"ח ניצוצים גימטריא שם שע"י הברורים הם מתעלים לשרשם ז"ת דאימא שמשם נפלו וז"ת דאימא זהו עין רבתי, וזהו העלאת נה"ב שהיא מבחי' ב"ן ורפ"ח וע"כ עלייתה לשרשה לבחינת ע' רבתי ואח"כ ישראל הוא העלאת נה"א שהיא בבחי' העלאת מ"ן למעלה יותר גם מבחי' עיין רבתי, דהיינו לבחי' ישראל עלה במחשבה וזהו בן פורת עלי עין למעלה מבחי' עין רבתי דשמע כ"א לבחי' ישראל דלעילא כו', ועד"ז הוא ענין ההעלאה אשר מיכאל כה"ג מעלה הנשמה קמי קוב"ה שזהו למעלה מבחי' העלאות שבתחלה וכענין בן פורת עלי עין עכ"ה). וזהו ענין ההפרש בין מזבח החיצון למזבח הפנימי דמזבח החיצון הוא המברר ואחר שמברר יבוא במזבח הפנימי להיות בבחי' העלאות מ"ן ולכך נק' קטורת וכמ"ש שמן וקטורת ישמח לב במשלי סי' כ"ז ט' פי' שמן הוא ההמשכה מלמעלה למטה דהיינו בחי' מוחין דאבא ששרשם גבוה מאד כמ"ש בד"ה מצה זו ועמ"ש בד"ה מגורת זהב כולה בפי' כשמן הטוב על הראש והוא נמשך ע"י הקטורת שהיא ההעלא' מלמטה למעלה, וכמ"ז מזה בוח"א ויחי דר"ל ע"א ובפ' ויקרא תחלת דף ח' ובפ' אחרי דנ"ח סע"ב ודג"ט ע"א ובפ' בהעלותך דק"ן ע"א ודקנ"א ע"ב, והיינו כי ענין ענין הקטורת בא מסיבת הבאת גחלי האש דמזבח החיצון ועליהם נותן הקטורת ומוזה יעלה ריח ערב מאד שהוא ניחוח להוי' פי' שיתקשר ויתאחד עם הנשמה העולה בא"ס ע"י הריח הערב והיו לאחדים וכו'. וביאר דבר זה יובן יותר עפ"י המשל מריח הערב שיערב לנפש האדם התחתון עד שאנו רואים שיהי' סיבה לחיזוק השכל שבמות דהיינו שיחזקנו יותר מבראשונה (הנק' בל"א עש קוויקט דעם מוח כו') וכמ"ש במ"א באריכות, וכן עד"ז יובן למשכיל למעלה שהוא בחי' חוטמא דא"א כו' (הג"ה וזהו ענין לבעל החוטם אני מתפלל באד"ר דק"ל סע"ב והריח הוא העלאת מ"ן להמשיך מבחי' אור המקיף כמ"ש בד"ה ראה ריח בני ובביאר ע"פ באתי לגני בענין אריתי מורי עם בשמי לכן ע"י ריח הקטורת נמשך שמן למאור שהוא בחי' שלמעלה מהשתלשלות כי שמן שצף

ע"ג היין אינו חיבור אף שהיין הוא ג"כ בחי' ההעלם כי יין גימט' סוד. ולכן כשנכנס יין יצא סוד מ"מ השמן גבוה יותר ונק' רזא דרזין וכענין קדש הקדשים שהוא למעלה מבחי' קדש וכמ"ש במ"א בפי' שמן משחת קדש שהשמן מושח את הקדש, והנה שמן הוא הלכות התורה וזהו כשמן הטוב כו' יורד על הזקן כו' בחי' שערות הן הלכות התורה שבפנימיותן מלוכש בחי' שמן הטוב והוא נמשך ע"י הקטרת שהוא העלאת מ"ן שבתפלה כי אע"ג דתפלות כנגד תמידים תקנום שהם על מזבח החיצון מ"מ כ' התוספת רפ"ד דברכות דכ"ו סע"ב דרבי יהודה ס"ל דכנגד קטורת תקנום שנאמר תיכון תפילתי קטורת לפניך תלים קמ"א ועיין מזה בוח"א ויחי דר"ל ע"א דפי' דקאי על תפלת המנחה והיינו מלשון מנחת ערב ובגמרא פ"ק דברכות ד"ו ע"ב פירשו דקאי על תפלת ערבית וכ"ה ברבות נשא פי"ג דף רנ"ב א' ע"פ מוקטר לשמי אכן שם דף רנ"ד ד' דקרבן דראובן גבי מלאה קטרת איתא והתפלה משולה לקטורת כמ"ש תיכון תפילתי קטורת כו' הרי סתם תפלה נק' קטורת, ועכצ"ל כי יש תפלה שנמשלה לתמידין שהן על מזבח החיצון היינו כשהאהוי"ר הן הבאים ונמשכים מהשכל שנק' עדיין חיצוניות הלב אבל כשהתפלה היא ממעמקים ותעלומות לב ע"ד חסידים הראשונים היו שוהים כו' כמ"ש הענין בביאור ע"פ אחת היא יונתי או נק' קטורת וע"ז אמרו לבעל החוטם אני מתפלל. ובוה יש לתרץ דהנה כתי' כי חסד חפצתי ולא זבח בהושע סי' ו' הרי החסד גדול מהקרבנות וכ"כ בילקוט בהושע שם, והרי רש"י פי' פי"ח דשבת דקכ"ז דעיון תפלה זהו מכלל גמילות חסדים יעו"ש והרי תפלה כנגד תמידים תקנום, אכן לפמ"ש דתפלה היא ג"כ בחי' קטורת לק"מ דהקטורת הי' במזבח הפנימי ולמעלה מהקרבנות שהם במזבח החיצון כנ"ל. וענין החסד בתפלה שע"ז ממשיך בחי' היחוד עליון שנק' ואיש כי יקח אחותו כו' חסד הוא ונק' שמן וקטורת ישמח לב וכתוב ושמן ימינו יקרא שהוא חסד ע' סד"ה בהעלותך דרוש הראשון. והבחי' ס"פ תצוה ע"פ בין הערבים יקטירנה כ' ידוע כי ריח הקטורת נודף באחרית היום יותר מקטורת של בוקר ועו"ג תיכון תפילתי קטורת לפניך כו' קטורת שאינה באה על החטא כלל כ"א על השמחה כו' משאת כפי מנחת ערב ובקש ממנו שתהא תפלתו רצויה יותר מקטורת של שחר כו' או מנחת ערב מלשון ערבות כמו וערבה לה' מנחת יהודה עכ"ד. ואפ"ל ע"ד תפלת ערבית רשות שהוא בחי' גבוה יותר מן החובה כו'. עוד כ' הבחי' שם שלכן נאמר בתחלת המזמור ה' קראתיך חושה לי כו' שאין בכל הקרבנות ממהר לרצות יותר מן הקטורת שהוא מעלה עשן מיד כו'. ועיין מענין מהירות ההמשכה ע"פ ויגמול שקדים שהוא לפי שנמשך ממקום גבוה. עוי"ל כי הנה כל מה שלמעלה יותר אזי הרצוא ושוב שהן החו"ג הם מיוחדים יותר משא"כ כל מה שיורד למטה מתפרדים יותר ולכן זו"ג נק' דודים שמתפרשים לפעמים אבל חו"ב נקראים חרין ריעין ע"כ ע"י העלאת מ"ן דקטורת נמשך תיכף השמן הטוב שהוא המ"ד כי חו"ב נק' חרין ריעין ממש ולכן נאמר בהטיבו את הנרות יקטירנה כו' שצ"ל תכופים זל"ז, וזהו ה' קראתיך חושה לי שיומשך

האתעדל"ע תיכף וסמוך להעלאת מ"ן בלי הפסק והיינו ע"י כי תיכון תפלת קטורת לפניך קטורת דוקא שע"ז נמשך השפע במהירות, ולכן שמן וקטורת ישמח לב כי תוחלת ממושכה מחלת לב אבל כאשר יעננו ביום קראנו ע"ז ישמח לב, עכ"ה) שיריח ריח ניחות להוי' להתקשר ולהתאחד עם העלאת מ"ן דנשמות באש זה שע"ג המזבח הבשמים כו' ע"י הריח הערב שהוא מחזק וגורם תוספת המשכות מוחין לאו"א כו' (הג"ה במא"א אות קוף סעיף י"ד קטורת נק' המלכות קשורא בבעלה ונוקבא דסמאל נקראת קטורת זרה י"ל ע"ד קשורה בו ככלב עיין זח"ג ס"פ פנחס דרנ"ט סע"ב ובמא"א כ' סעי' ה' בענין כלב נוקבא דקליפה לקבל נוקבא דקדושה ב"ן) גם מוחין דאימא נקרא קטורת וכל בחי' מ"ן הם בחי' קטרת סממנים הנבררים מהחיצונים כו' בד בבד יהיה כי כולו בבחי' שם יהיה עכ"ד אפ"ל ע"ד ביום ההוא יהיה שיהיה ו"ה כמו י"ה זהו נמשך ע"י הקטורת, ובאות סמך סעיף ט' כתב סממני קטורת נק' י"א ניצוצים זמ"ל דמתו וארבעה אחוריים דאו"א שנפלו בקליפת נוגה לכן כשמקטירם אותם שורפים הסיגים והרוח תשוב אל האלקים ומתים הקליפות ולכן עוצרת המגפה עכ"ל. ואדמ"ו נ"ע בד"ה ויושט המלך לאסתר בפ"י מי זאת עולה מן המדבר מקוטרת מור ולבונה כתב זז"ל וגם היא מקוטרת קיטור היא עשן דק כמו עשן המוגמר והקטורת ולרוב דקותו לא נקרא בתורה בשם עשן כ"א בשם ענן כמ"ש וכסה ענן הקטורת, והיינו מפני שאין שורף ומכלה דבר ההפוך ממש לפי שאין בדבר הנאחו בהם האור מדבר ההפך כ"א מעט מזעיר ואעפ"כ צריכה להיות בבחי' זו בבחי' מקוטרת לשרוף ולכלות כל אחד לפי מדרגתו ולפי מעלת נשמתו בעילוי אחר עילוי כו' שעולה מן המדבר ומפרר ומפריד הרע להיות כלה ונשרף בעשן וקיטור כו' עכ"ל. והנה ענין שמכלה דבר ההפך ממש זהו כענין נהורא תכלא שנמשך מכליון הפתילה שמכלה היש דנפש הבהמית כו' כמ"ש בביאור ע"פ והיה לכם לציצית, ועד"ז ה"ע הקרבנות לברר נה"ב אך בחינה שאין בה מדבר ההפך כ"א מעט מזעיר צ"ל היינו מה שכבר נתברר בירור הראשון אלא שצ"ל בו עוד בירור שני כמשנ"ת לעיל אות ג' ודוגמת בירור אוכל מאוכל כענין עליות דשבת כו' וזה אתי שפיר עם מ"ש המא"א שהקטורת נקראת המל' היינו שם ב"ן דקדושה מה שצ"ל בו בירור דמ"ה ועד"ז ה"ע מיכאל מקריב נשמותיהן של צדיקים כנ"ל. אך מ"ש שקטורת הוא י"א ניצוצי' שנפלו בק"נ א"כ ה"ז בירור יש גמור בירור הראשון ואיך מתאחד זה עם ענין מקריב נשמותיהן כו', וצ"ל דתיתי יש בזה שע"י בירור נה"ב ע"ז נעשה עליית נה"א להיות מקריב נשמותיהן כו' דוגמת והחיות נושאות כו', ועמ"ש עוד אדמ"ו נ"ע בד"ה בכ"ה בכסלו דקטורת הוא העלאת האותיות שהן במחודומ"ע לבושי המדות כו' ע"ש.

קיצור סעיף ג'. ואחר הבירור עולה מה שנתברר בבחי' העלאת מ"ן וזה ענין הקטרת שע"ג מזבח הפנימי, מיכאל מקריב נשמותיהן של צדיקים (הג"ה חדשה א"כ י"ל מזבח החיצון העלאת מ"ן דנה"ב והקטורת

שבמזה"פ העלאת מ"ן דנה"א כמשנ"ת ב' בחי' אלו בד"ה בכ"ה בכסלו ובד"ה ויקחו לי תרומה ודוגמת העלאת דשרפים והעלאה דחיות ואופנים, רק שם בד"ה בכ"ה בכסלו פי' דקטרת זהו מעשה המצות אבל בהגהות לשם כתבתי שי"ל שזהו התקשרות ומס"ג של נה"א, ועיין בלק"ת בד"ה ושאתם מים בששון דרוש הראשון מענין ב' מזבחות הנ"ל ומ"ש מזה בהגהות לתו"א ר"פ לך בענין מ"ש באברהם ויבן מזבח לד' הנראה אליו ואח"כ נאמר עוד ויבן מזבח לה' ושם לא כתיב הנראה אליו, עכ"ה חדשה אחר זמן רב) ובהג"ה שיש בירור דמ"ן ובירור דמ"ה אך ממש"כ מבואר שגם בבחי' המ"ן יש ב' בחי' הא' הבירור ואח"כ ההעלאה, גם אפ"ל ב' בחי' אלו שבהמ"ן הא' ההעלאה לבחי' והחיות נושאות הב' בחי' והחיות נושאות.

סעיף ד', גם ע"ד והיה מדי חדש בחדשו יבא כל בשר להשתחוות והיינו ענין מזבח החיצון שם הבירור ומזבח הפנימי ההעלאה, ובהג"ה ענין לבעל החוטם אני מתפלל, שהתפלה נק' ג"כ קטורת, וענין שמן וקטורת ישמח לב, שמן שצף ע"ג יין, ענין כי חסד חפצתי ולא זבח ותפלה בכלל גמ"ח, מ"ש הבחי' שריח הקטורת נודף באחרית היום יותר, וענין מ"ש חושה לי גבי תכון תפילתי קטורת, ועמ"ש בענין החשן, ענין קטורת וענין קטורת זרה, ענין שהקטורת בירור הדקות הרע דנה"ב.

קיצור. (א) אה"מ אצילות, וחצר בי"ע, ומזה"ח לברר ק"ג ונעשו גחלים לוחשות. (ב) והגחלים מביאים למזה"פ שבאה"מ שהוא מבחי' התיקון. (ג) וזהו ההעלאת מ"ן שבא מהבירור שבמזה"ח.

ראו קרא ה' בשם בצלאל וגו'. ובפ' תשא כתי' ראה קראתי בשם בצלאל וגו'. והנה ארו"ל פ"ט דברכות דנ"ה ע"א, בצלאל ע"ש חכמתו נקרא בשעה שאמר לו הקב"ה למשה לך אמור לו לבצלאל עשה לי משכן ארון וכלים הלך משה והפך ואמר לו ארון וכלים ומשכן א"ל משה רבינו מנהגו של עולם אדם בונה בית ואח"כ מכניס לתוכה כלים ואתה אומר עשה לי ארון וכלים ומשכן כלים שאני עושה להיכן אכניסם שמא כך א"ל הקב"ה עשה לי משכן ארון וכלים א"ל בצל אל היית וידעת עכ"ל. (ועד"ז מבואר ג"כ במד"ר בקהלת ע"פ טובה חכ' עם נחלה דקכ"ב וז"ל א"ל רבינו משה מביאין את הכלה ומעמידין אותה באויר בתחלה יעשו המשכן ואח"כ יעשו הארון עכ"ל. וצ"ע הא' דבמ"ר ויקהל ע"פ תן לחכם משמע שעשה בצלאל את הארון תחילה משום כבודה של תורה ואח"כ עשה המשכן). והנה כתי' ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר אלא בתוכם. והענין דכתיב ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך פי' ואהבת את הוי' שיהי' בבחי' אלקיך שיהי' אלה

שלך שתהא בטל בכל לבבך פי' שיהי' המשכות גילוי אלקות בתוך לבבך כי בי"ת השימוש של בכל לבבך פי' בתוכה. (ועמ"ש מזה בד"ה הוי' לי בעוזרי ועמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך פי' תוך היינו בתוכיות ועומקא דליבא ועדמ"ש ותורתך בתוך מעי וכתיב בקרבך קדוש וע' בפרדס בעה"כ ערך תוך זח"א דס"ב, וזהו"ע ושכנתי בתוכם בלב כאו"א מישראל). וביאור הדברים הנה כתיב וידעת היום והשכות אל לבבך כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל כו', הרי נאמר כאן ב' דברים הא' הידיעה בתחלה ואח"כ ההשבה אל הלב וכענין שנא' תחלה פי' שמע ישראל ואח"כ פי' ואהבת וענין הידיעה הוא מצות היחוד ליחדו ית' כמ"ש הרמב"ם ריש ה' יסוה"ת (הג"ה ולפי המקובלים דפי' יחוד זיווגי השמות הוי' ואלקים הנה היחוד והזיווג נק' דעת ע"ד והאדם ידע את חוה, וזהו ומלאה הארץ דעה את ה' כמ"ש סד"ה וידעת היום ע"ש). וזה הפסוק מדבר במצות היחוד ועיקר היחוד הוא מה שמפרש ואומר כי הוי' הוא האלקים. ויש להבין איזה יחוד יש בידיעה זו שהוי' הוא האלקים. אך כי פי' הוי' הוא האלקים היינו דכתי' שמש ומגן הוי' אלקים כי שם אלקים הוא הצמצום המסתיר ומעלים אוא"ס ב"ה להיות העולם נראה ליש ודבר נפרד ולכן נק' מגן היינו בחי' גרתק של השמש שהוא שם הוי' המהווה את הכל מאין ליש, והמגן שהוא שם אלקים הוא שע"י יורד החיות בהסתר פנים שהחיות מסתתר בגוף הנברא כו' וכמ"ש בתניא ח"ב פ"ג. ויובן ע"ד כי אל דעות ע' בה"ז בשלח על המאמר דמ"ח ד"ה ועו"ל שזהו"ע ים וארץ כו', אכן הסתר זה הוא רק אצלינו אבל לפניו ית' אין שום הסתר והעלם כלל כי כולא קמי' כל"ח וזהו ומבלעדי אין אלקים כמ"ש בתניא שם פ"י ועו"ל וידעת כו' והשבות כו' יחוד זה. (הג"ה יש להוסיף כאן מה שמבואר במ"א בהגהות לד"ה ששת ימים השני שבסידור. ונלע"ד דמצות לייחדו כפשוטו זהו ההיפך מענין הקיצוץ בנטיעות המבואר במערכת שער ההריסה, וכמו דור הפלגה שעשו פירוד בין שם הוי' לשם אלקים ונק' בני האדם שזהו ג"כ חטא עה"ד דאדם כמ"ש בזה"ג קפ"ב א' בענין מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש שזהו חובא קדמאה דעלמא זר"ל דכתי' שמש ומגן הוי' ואלקים וזהו היחוד דשם הוי' ואלקים כמ"ש כ, משא"כ בחי' שיעמול תחת השמש זהו כשאנו מיוחד בבחי' שמש ומגן הוי' ואלקים רק בחי' שם אלקים לבד שהוא הנק' תחת השמש שהוא שם הוי' והיינו ע"ד שנת' בד"ה וספרתם לכם בפ' אמור בענין פרעה שאמר לא ידעתי את הוי' אע"פ שידע שם אלקים כמ"ש אלקים יענה את שלום פרעה דהיינו ששם הוי' שהוא הי' הוה ויהי' בלי שינוי לא ידעתי רק שם אלקים המכסה להיות דבר בפ"ע דוקא וזהו לא ידעתי שהדעת הי' בגלות, ולכן על יצי"מ נאמר וידעתם כי אני ה' אלקיכם וזהו וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים כו' ולכן זהו מצות לייחדו כי הוי' הוא האלקים וזהו שארז"ל פ"ה דברכות דל"ג א' גדול מקדש שניתן בין שני אותיות שנאמר פעלת הוי' מקדש אד' דהיינו שע"י המקדש נמשך בחי' שמש ומגן הוי' אלקים, ולכן נאמר ומקדשי תיראו וזהו ג"כ כמ"ש גדולה

דעה שניתנה בין שתי אותיות שנאמר כי אל דעות הוי' ור"ל כמש"ל בענין ושכנתי בתוכם בחוכו לא נאמר אלא בתוכם וכמו שמבואר לקמן, והיינו ע"י וידעת כו' כי הוי' הוא האלקים שע"י ידיעה זו ממשיך בחי' שמש ומגן הוי' אלקים והיינו גדולה דעה, ולכן איתא מו"ם גימט' אלקים והיינו מחמת דעבדי פגימותא לעילא דשמאלא לא אתכליל בימינא כשמפרידים שם אלקים משם הוי' כמ"ש בזח"ב דכ"ו ב' ובפי' הרמ"ז שם, ע"כ. ופי' בשמים ממעל ועל הארץ מתחת היינו שכמו שיש בעולם שמים וארץ שהשמים הם מקיפים על הארץ והארץ מוקפת מן השמים, כמו"כ יש ב' בחי' אלו בנפש כי הנפש כלולה משכל ומח' ומדות ודבור ומעשה אשר השכל והמח' נק' בחי' שמים ומקיף על המדות ודבור ומעשה שנק' בשם ארץ וצ"ל כל בחי' הנ"ל דשמים וארץ מיוחדים לה' לבדו וכמ"ש מזה בד"ה שובה הא', והנה ישמחו השמים ר"ת י"ה וזהו יחוד חו"ב ותגל הארץ ר"ת ו"ה וע' מענין בחי' אלו בנפש כת"א בד"ה ועשית ציץ ובד"ה לבסומי הא' ובד"ה ויאבק ובלקו"ת בד"ה ראה י"ה נקודה בהיכלא כו' וי"ו נחל איתן כו' ע"ש, וזהו"ע ושכנתי בתוכם בענין המשכן והכלים שהם דוגמת השמים והארץ מקיפי' ופנימי' וכמ"ש ברבות נשא פי"ב דרמ"ט ג' ע"פ להקים את המשכן ובפי' תרומה קנ"א ב' למעלן נוטה שמים כיריעה ולמטן עשר יריעות (וע' זח"ב רכ"א א') וכך הם ב' בחי' אלו בנפש והוא ענין בחי' וידעת היום ובחי' והשבות אל לבבך שהוא ג"כ בחי' מקיף ובחי' פנימי, וע' ילקוט ריש משלי יש ב' דעות אם החכ' בראש או בלב וי"ל שניהם אמת שבראש ומוח הוא עדין בחי' מקיף ובלב בא בבחי' פנימי' וזהו וידעת והשבות כו'. והנה פי' והשבות אל לבבך ב' לבבות היינו חיצוני' הלב ופנימי' הלב (עמ"ש מזה בד"ה נצבים ובאגה"ק סי' ז' ובת"א סד"ה להבין ענין הברכות) וזהו"ע מזבח החיצון ומזה"פ כמ"ש בד"ה ושאתם הראשון, והיינו שבמזבח החיצון היו מקריבים קרבנות פרים אלים וכבשים ע"י שיערכו בני אהרן עצים (ע' לק"ת בד"ה לבאר ענין יוכ"פ באש הבא מן ההדיוט עמ"ש פי' מן ההדיוט בת"א בד"ה ענין חנוכה וע' מענין הדיוט ברמ"ז נשא קכ"ט א' ועמ"ש בד"ה מסעי הג' בפי' אל תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך, והנה עי"ז הי' יורד אח"כ אש שלמעלה מבחי' ארי' דאכיל קרבנין ועמ"ש מזה בד"ה ואכלתם אכול) וכדוגמא זה בתפלה הו"ע מ"ש אחרי הוי' ילכו כארי' ישאג דהיינו ההתבוננות הנמשך מבחי' מלכותך מכ"ע שהעולמות כולם מתהוים יש מאין מבחי' שם כבוד מלכותו שהוא רק הארה בעלמא ונק' אחרי הוי' כמ"ש בד"ה אחרי ה' פ' ראה ועי"ז נשרפו תאוות נה"ב להיות ביטול היש שהתפעלות נה"ב גמשך דוקא מהתבוננות ביטול העולמות והתהוותם יש מאין שמשם לוקחה ומשם שורשה ומקורה וכמ"ש בד"ה בכ"ה בכסלו ובד"ה אדם כי יקריב כו' מן הבהמה כו' וע"י העלאה זו נמשך בחי' המשכה והוא מ"ש ריח ניחוח לה' היינו המשכת וגילוי שם הוי' שלא יהי' שם אלקים מסתיר, וזהו והשבות אל לבבך כי הוי' הוא האלקים, אך מזבח הפנימי שהוא פנימי' הלב אין מקריבין עליו כ"א קטורת

שהם רק ריח דבר שהנשמה נהנה ממנו ולא הגוף שאינו נכנס בגוף כלל בבחי' פנימי' רק בבחי' מקיף מלמעלה והוא בחי' בכל מאדך בל"ג למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת שאין לו בחי' כלי להכיל והיינו מפני שמתבונן בגדולת א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו אני הוי' לא שניתי כתי' רק הודו על ארץ ושמים כמ"ש בד"ה ראה ריח בני ובד"ה זאת חנוכת המזבח ובוזח"ג ל"ב פי' שזהו"ע קול דממה דקה שהוא בחי' ביטול במציאות שלמעלה מבחי' רעש ואש הוא בחי' תעלומות כנוצר בד"ה ביום השמיני שילח בפי' רצוא והוא בחי' הביטול בבחי' י"ה שבנפש שהם בחי' תרין רעין כי בכ"א יש שם י"ה וכמ"ש מזה בד"ה ועשית ציץ ועמ"ש מזה בד"ה ראה וכמ"ש עוד מענין קול דממה דקה בוזח"ג קצ"ג ב' יעו"ש, והיינו כי י"ה הוא יראה עילאה ואה"ר שלמעלה ממדריגת אהבה זוטא ויראה תתאה כמ"ש בד"ה כי אתה גרי, ופי' אה"ר היינו בכל מאדך וזהו"ע קטורת שפי' קשורא דמהימנותא קשורא הוא זכולא כי תרגום ותקשור ע"י שני וקטורת על ידי' וכן בדניאל סי' ה' וקטרי חרצה משתרין קשרי פרקי עצמות גם חצרות קטורות ביחזקאל מ"ו כ"ב פי' הרד"ק קשורות, והיינו עדמ"ש ונפשו קשורה בנפשו וכן ביהונתן ודוד נאמר ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד בש"א י"ח א', והוא כענין החשק שהוא דביקות המח' באהבה גדולה ועזה שאין מחשבת החושק נפרד מן החשוק כלל כו', כי אין החושק מחשב בדבר אחר כ"א בחשוק לבד ואף כשיאכל וישתה לא יחשוב כ"א בו, ועד"ו נאמר כי בו חשק כמ"ש בס' כה"ק סוף אות אהבה, וזהו"ע התקשרות דנפשו קשורה בנפשו וכענין האהבה הנזכר בגמ' במעשה שהעלה לבו סינא כו', וזהו"ע והי' העטופים ללבן והקשורים ליעקב ע"ד צאן אדם אתם והקשורים היינו שנקלט ונשרש בתוך קדושת אוא"ס ב"ה (וע' מזה בוזח"א קס"ב ב').

קיצור. ושכנתי בתוכם ונקדשתי בתוך ע"י ותורתך בתוך מעי בוטה שמים כיריעה ובנפש וידעת היום כו' כי הוי' כו' בשמים כו' ישמחו השמים ר"ת י"ה ובנפש נקודה בהיכלי' חו"ב והדעת מחברם והשבות אל לבבך פנימי' כמו כלי המשכן מזבחות מגורה ז' גרות ז' מדות ותגל הארץ ר"ת ו"ה, וענין ידיעה זו היינו כי הוי' הוא האלקים ע"ד שמש ומגן הוי' אלקים לאפוקי כשיפריד שם אלקים משם הוי' ע"ד רם על כל כו' בחי' ריממות והנהגות העולמות רק ע"י שם אלקים גימט' הטבע ונק' שיעמול תחת השמש למטה מבחי' שמש ומגן ואז גורמים בחי' שם אלקים גימט', פי' מו"ם פגימו וזהו מודים אנחנו לך ששם אלקים מיוחד ממש עם שם הוי' ובטל אליו כמ"ש בד"ה מזמור לתודה וגם פעולת המגן הוא כדי שעי"ז יומשך השפע רק במקום שנצרך היינו בקדושה כמ"ש בת"א פי' לך בפי' מגן אברהם, ולכן אומרים על שם אלקים דוקא אלקינו ולא נזכר כן בשם משמות הקדושים, משא"כ אם נמשך משם הוי' שלא ע"י המגן דשם אלקים יוכל ג"כ להיות יניקת החיצונים ע"י אותיות דק"ג כמ"ש במ"א שלכן הכהנים ששימשו בבית חונוי' שלא בעיר הקדושה הרי הם כבעלי מומין כו' כי גדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו כו', והנה ב'

לבבות חיצוני' ופנימי' הלב ב' מזבחות מזבה"ח בחצר אוה"מ כי מקריבין נה"ב ונכללת במקורה ע"י ארי' דאכיל קורבנין אחרי הוי' ילכו כארי' ישאג, ועמ"ש ע"פ תשמור את חצרי, וזה נמשך ריח ניחוח לה' שלא יהי' שם אלקים מסתיר, מזבה"פ פנימי' הלב הנמשך מהתבוננות אני הוי' לא שניתי התקשרות נה"א בעצמיות או"ס ב"ה מה שלמעלה מבחי' מל' כו' שמן וקטורת ישמח לב, וע' בד"ה והקרבתם עולה אשה ובענין מפתחות החיצוני' ומפתחות הפנימי' תדון את בתי ובענין במדבר סיני באוה"מ.

ב) וענין מזה"פ הי' רק להקטיר עליו קטורת בלבד ולא שריפת קרבנות כי האש שלמעלה לא הי' יורד במזה"פ כלל רק שמצוה להביא גחלי אש ממזבה"ח למזה"פ בשביל הקטורת, והטעם הוא לפי שענין מזה"פ הוא בחי' פנימי' הלב שלמעלה מהתלהבות רק בחי' קלא פנימאה והוא בחי' העלאת מ"ן בבחי' התקשרות גדולה, ולכך נק' קטורת כמ"ש בזהר קטורא דכולא וענין ענן הקטורת הי' מעלה בעילוי אחר עילוי עד רום המעלות ובזאת נתעלתה הנשמה ונתדבקה בקשר אחר קשר בעצמות או"ס ב"ה לפי שע"י הריח הערב אנו רואים שיערוב לנפש עד שיחזיק את השכל בתוס' חיזוק מכמו שהי', כמו"כ עד"מ בהעלאת מ"ן דקטורת כתי' שמן וקטורת ישמח לב פי' שיפקח את לב העליון עד שיתחזק בו המוחין מפני הריח הערב של הבשמים דקטורת דכנ"י והו"ע מיכאל מקריב נשמות ע"ג המזבח שהוא על מזה"פ שלמעלה דוקא ולא על מזבה"ח שלמעלה כי מזבה"ח שעמד בחצר אוה"מ עיקר ענינו הוא לברר בירורים לבד דהיינו להפך טבעו הרעים דנה"ב בבחי' ביטול רצון מרע לטוב כו' וגם בועשה טוב יהי' בבחי' ביטול הרצון לעשות נגד רצונו דוקא כידוע, אבל מזה"פ לא הי' צריך לאש שלמעלה כדי לברר כנס"י מאחר שכבר הובררה, אך להעלות את הנשמה שתתקשר בעצמותו ית' לאשתאבא בגופא דמלכא הי' מצוה להביא מעט מבחי' גחלי אש ממזבה"ח ולהניח עליהם בשמים כדי שיתעלה ריח ערב כו' והענן מוליכה עד רום המעלות כו' כמו שהנשמה היתה במקור חוצכה כידוע שישראל עבמ"ח וד"ל, וזהו ויחד לבבינו ב' הלבבות דמזבה"ח ומזה"פ ויתייחדו ע"י הבאת גחלי אש ממזבה"ח לפנימי בשביל מצות הקטורת וכמו"כ במזבח העליון, וענין וערכו בני אהרן עצים ונתנו אש כו' דמצוה להביא מן ההדיוט לפי שידוע שאהרן הוא שושדמ"ט להוליך את הכלה לגבי החתן וכמ"ש במ"א, וגם כאן בני אהרן הם המסעדים ועוזרים לכנס"י שתוכל לעלות בבחי' מזה"פ ע"י הרשפי אש שממשיכים במזבה"ח כו', וזהו מ"ש ואני תפלה כלומר מה שיש יכולת לכנס"י להתעורר בתפלה ברשפי אש ההתלהבות הוא מבחי' אני דהיינו מדת מל' ית' שנק' אני כמ"ש ואני בתוך הגולה דגם כשגלו לאדום שכינה עמהם כבי' שוכן אתם בתוך טומאתם כו' וד"ל.

קיצור. אל לבבך ב' לבבות (זח"א קנ"ח ב') פנימי' הלב וחיצוני' הלב (עמ"ש סד"ה ענין הברכות ובד"ה נצבים ובתלים ע"פ לך אמר

לבי בקשו פני) וזהו מזה"פ ומזה"ח (בד"ה ושאתם מים) הא' מזה"ח בו קרבנות מבהמה כמו"כ בתפלה שריפת נה"ב (ע' בד"ה וארא) ועי"ז ריח ניתוח לה' שלא יעלים השם אלקים כ"א שמש ומגן כו' וזהו והשבות אל לבבך כי הוי' הוא האלקים (עד"ה וידעת השני) ארי' דאכיל קורבנין אחרי הוי' ילכו כארי' ישאג, מזה"פ קטורת קשורא דכולא קשר הנה"א באוא"ס מיכאל מקריב נשמותיהן ע"ד לאשתאבא בגופא דמלכא ולא הברור מהרע לבד (ע' כה"ג בד"ה שירו לה' שיר חדש ובד"ה והקרבתם עולה ובד"ה ויקחו לי תרומה) למס"נ באחד זהו מס"נ של הנה"א ובכל גפשך מס"נ של נה"ב וצריך ליקח גחלי אש ממוזה"ח למזה"פ (ע' בענין ואת הלפידים) והיינו ויחד לבבינו (ע' לקמן ס"ו) וערכו בני אהרן ואני תפלה שמן וקטורת ישמח לב.

ג) והנה יריעות המשכן שהם עשר (כנגד ע"ס כמ"ש בזח"ב קס"ד סע"ב וקס"ה א' ודרל"ז ובמק"מ שם ט"ס דז"א והמלכות משלימותו לעשר, ע' זח"ג קפ"ב בענין אנכי שלומי אמונת ישראל) הי' מד' מינים שש משור ותכלת וארגמן ותולעת שני (בפ' תרומה כ"ו א'), וי"ל כנגד ד' אותיות הוי' ומלואן עשרה כמו רה"י גבוה יו"ד ורוחב ד' וכן פי' הרח"ו הובא במק"מ דרל"ג הג"ל בענין שיריעות המשכן רחבן ד' באמה דהיינו ש' הוי' כמ"כ י"ל בענין ד' מינים הג"ל. ואפ"ל לפ"ז שש חסד כדלקמן שהוא כולל כל הו"ק יומא דאזיל עם כולהו יומין ע"כ נק' שש, תכלת י"ל גבורה ארגמן תפארת תולעת שני מל' גימט' שקוצי"ת כ"כ במא"א תי"ז י"ב, וכאן פי' דתכלת מל' ותולעת שני גבורה ועכ"פ הם ד' אותיות הוי', וי"ל כיון שענין המשכן הוא בחי' וידעת היום והשבות כו' כי הוי' הוא האלקים וכג"ל ע"כ יש בו ד' מינים כנגד ד' אותיות הוי' וע' בזהר תרומה קל"ט ב' וקל"ה א' ובפרדס ערך תולעת). והנה מבואר בזהר דתכלת הוא כנגד מדת מל', כי הנה ידוע דתכלת דומה לים וים דומה לרקיע כו' (וע' מזה במד"ר נשא פי"ד דת"ז ב' ובמנחות דמ"ג ב' ובזח"א קכ"א א' ובפי' הרמ"ז שם) שהו"ע היראה שמבחי' מקיפים כרקיע שהרי אנו רואים התפעלות האדם ביראה הוא מפני עוצם הרוממות וההתנשאות של מדת מל' ית' דכולא קמי' כלי"ח לא יכול כלי מוחו ולבבו להשיג ויתפעל במדת היראה מרחוק כמ"ש ע"פ שום תשים עליך מלך בבחי' מקיף כו' הי"ז שנתפעל ביראה אינו אלא בבחי' מקיפים דמדת מל' דהיינו בבחי' סוכ"ע וזהו כמראה תכלת שדומה לרקיע המקיף דוקא וגם המראה נרא הוא בעצם והיינו מ"ש בזהר אשא תכלא כו', וכמו"כ למעלה נק' מדת מל' ית' בשם יראה והוא כמו רקיע לפי שהוא ית' מתנשא במדת המל' וכמ"ש מלכותך מכ"ע, וזהו היריעה של תכלת לאהל בבחי' מקיף עליו כמו שלמעלה מדת מל' דאצי' הוא בבחי' מקיף על הנבראים פי' שאינם יכולים לקבל האור מפני ההתנשאות והרוממות (ועמ"ש בד"ה מי מנה בענין והים עליהם מלמעלה מענין דומה לרקיע וי"ל שהים הוא על י"ב בקר דבריאה והוא דומה לרקיע שעל חיון עילאין שנת' בסידור ע"פ הנותן שלג כצמר ונק' ג"כ רקיע כענין הקרח

הנורא וענין רקיע דומה לכסה"כ עמ"ש ע"פ נכון כסאך מאז). וענין תולעת שני הוא מבחי' הגבורות דמראה אודם כו' והוא בחי' רשפי אש התשוקה כמ"ש והחיות רצוא כו' וענין הארגמן הוא בחי' ת"ת שהוא מדה"ר הכוללת כל המדות אהוי"ר כו' והיינו מראה הארגמן שכולל כל הגוונים כו' (ע' זח"ג ג"ב ע"ב שני תולעת סטרא סומקא דגבורה וע' דכ"א א' ודכ"ו א' בענין דוד שהי' אדמוני עם יפה עינים. משא"כ בעשו והוא אדמוני. אי"ב סט' סומקא דשני תולעת י"ל ע"ד מ"ש בדוד. ובענין ארגמן עיין בפרדס בעה"כ ערך ארגמן שהוא ג"כ ר"ת ד' מלאכים המקבלים מחגת"ם והם ד' בחי' שנאן ועמ"ש בד"ה ועשו להם ציצית שהם ג' בחי' אהוי"ר ורחמים ובחי' הד' זהו קעומ"ש להיות מקשר כל ג' לבושים מחדו"מ אל מחדו"מ שלמעלה ועד"ו י"ל גם כאן כי שש וארגמן ותולעת שני זהו חג"ת אהוי"ר ורחמים והבחי' הד' תכלת וזהו מל' מקור דבי"ע אשר בי"ע הם לבושים מחדו"מ וקבועמ"ש לקשר ג' בחי' מחדו"מ אליו ית' זהו"ע תכלת כו' וע' במד"ר ויקהל פמ"ט). וענין שש משור הנה פי' שש הוא הפשתן כידוע. וידוע שנק' ג"כ בד כמ"ש וכתונת בד כו', ולפי שהפשתן עולה בקנה א' לכך נק' בד כמו בד בבד. והנמשל מזה הוא האה' הטבעית המושרשת בלב כאו"א מישראל בבחי' עצמי' מצד שרש נשמתם שישראל עבמ"ח כו' שהיא פשוטה בתה"פ מבלי הרכבה בשכל וטעם אלא למעלה מהשכל והטעם כידוע. וע"כ נק' בד שעולה בבחי' יחידות והרי ידוע ששרש הגשמות הי' ביחידו ש"ע בבחי' אח"פ בתכלית כו' שהוא בחי' עצמיות או"א"ס ב"ה (עמ"ש בד"ה האזינו הא' פ"א בפ"י ונוזלים מן לבנון ומ"ש בד"ה יונתי בפ"י קומי לך רעיתי) ע"כ עליית הנשמה מצד טבעה להתמשך ולהתכלל ביחידו ש"ע והי' צמיחת הפשתן שעולה בד בבד וזהו כתונת בד קדש ילבש להיות כי בגדי לבן דכה"ג ביוהכ"פ ידוע הטעם שהי' מראה של לבן דוקא לפי שמראה הלבן משונה משאר המראות במה שהוא מראה עצמיות מבילתי מורכבת כלל שהרי כל המראות הן ע"י צביעה דוקא ומראה הלבן איננה צבועה כלל אלא הוא בעצם בדבר הלבן כמו בפשתן וכדומה כמ"ש במ"א. וזהו הוראה על שהוא נעלה במדריגה על כל הגוונים אדום וירוק כו' ולכך נתלבש כה"ג בכגדי לבן ביוהכ"פ להורות על בחי' עצמי' האה' הטבעי' שבנש"י ויהי' עולה יחיד ביחידו ש"ע והיינו כתונת בד דוקא דפשתן שעולה יחידי כג"ל (וע' מזה בביאור השני ע"פ כי ביום הזה יכפר השני. וע' מענין האה' הטבעית שלמעלה מהשכל בסידור בד"ה להבין ענין איסור אכילה ביוכ"פ) וזהו"ע שש דפשתן שהי' מבחי' החסד (ע' סד"ה וישכם לבן בבקר שבבקר דאברהם שהוא החסד מאיר מבחי' לובן העליון בחי' עתיק כו') וענין משור היינו שיהי' כל הד' בחי' שזורים יחד בבחי' התכללות זב"ו והיו לאחדים ולא יפרדו זמ"ז וכמשי"ת. ועמ"ש בענין שליש גדיל ושני שלישי פתיל אשר הגדיל הוא ג"כ כענין שיהיו כלולים יחד כל הד' חיון. קיצור. ענין ביריעות המשכן היו"ד מינים כנגד ד' אותיות הוי' תכלת מל' יראה תולעת שני רשפי אש ארגמן תפארת רחמים שש האה' מסותרת שמבחי' עצמיות הנפש בחי' יחידה כו'.

ד) וכנגד כל אלה הד' בחי' הנ"ל שביריעות הי' במשכן ד' כלים ארון שולחן ומנורה ומזבח השולחן בצפון שהוא מבחי' קו השמאל כי מצפון זהב יאתה כו' כנגד התכלת שביריעות שהוא מדת מל' דעיקר בנינה מן הגבורות וע"כ נתפרש בכלי השולחן קערותיו וכפותיו כו' הכל של זהב דוקא. ושרש הדברים לפי שעיקר ההשפעה באה מבחי' הגבורות דוקא (וכמו כי הדם הוא הנפש הרי עיקר החיות בא מן הדם שהוא בחי' גבו' וכן גבו' גשמים שיורדים בגבורה ואולי זהו ע"ד אור החסד בכלי הגבורה). והו"ע על שולחן המלך תמיד הוא אוכל כו' ומבואר בזהר שהוא שולחן עליון שלפני מלך עליון שנותן בו כל השפעות כי מצפון דוקא יהי' השפע (וכן מעלת רוח צפונית שהוא בחצות לילה) וע"כ כל כלי השולחן הי' של זהב דוקא וביריעות היינו תכלת אשא תכלא כו' בחי' המל' שבנינה מהגבורה דוקא כמ"ש כי הדם הוא הנפש כמ"ש במ"א (ובתכלת זה אע"ג דאכיל ושצי מ"מ אדרבה עז"ג ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם כו' וכמ"ש בנח"א נ"א א' ובלקו"ת בד"ה ענין התכלת ושם פ"א דלא אכיל ושצי רק לבער הרע ושיתהפך הרע לטוב יעו"ש) אלא שביריעות הוא בבחי' מקיף כמו רקיע פרושה כו' ובכלי השולחן הוא בבחי' או"פ ממש להחיות מאין ליש כו'. והמנורה שבדרום בחי' קו הימין כו' אבל הי' מדליקין ברשפי אש שלהבת ע"י שמן זית ופתילה כו' והו"ע נר מצוה ותו"א כו' כמו שהפתילה הוא כלי לאור וכן המצות הם כלים מכלים שונים והאור דתורה מאיר בהם (ע' בד"ה מזוזה מימין ובד"ה מנורת זהב בלק"ת ומ"ש מזה ע"פ ויקחו לי תרומה לעיל) והוא ע"י השמן כשידליקוהו אהרן כה"ג כמ"ש בהעלותך את הנרות והיינו החכ' הגנוזה בתורה שנמשלה לשמן וע"י האה' בהתלהבות דאהרן איש החסד תאיר גילוי אור בפתילה דכלי המצות וכמאמר הינוקא זח"ג קפ"ז ע"פ ושמן על ראשך אל יחסר כמ"ש בסש"ב פל"ד ופנ"ג. ומה שהי' ענין תולעת שני בבחי' המקיפים הי' זה בבחי' גילוי אור התלהבות במנורה ע"י בחי' האה' כרשפי אש כו'. והארון הוא כנגד בד שביריעות כי בארון היו הלוחות שכתוב בהם עשה"ד אנכי מי שאנכי דהיינו בחי' עצמות אא"ס שהוא בבחי' בד שהוא ושמו בלבד פשוט בתה"פ ועד"מ שעולה הבד יחידי כו' וכנ"ל וע"כ בבא כה"ג לשם וזי' לבוש בגדי לבן דוקא כנ"ל. והפרוכת המסתירו כי לית מח' תפיסא בי' כו'. ומזה"פ כנגד ארגמן כי הוא ממוצע בבחי' קו האמצעי דת"י שעולה עד הכתר כו' והוא בחי' ארגמן שבמקיפים דיריעות שהי' מכל הגוונים כו' והי' המזבח מכון כנגד הארון דוקא מטעם זה.

קיצור. וכנגד הד' בחי' שביריעות הי' ג"כ ד' בחי' כלים השולחן שבצפון כנגד התכלת והמנורה כנגד תולעת שני והארון נגד בחי' בד והמזה"פ כנגד ארגמן.

(הג"ה) ואולי י"ל ד' כנגד ד' הוא להיות חיבור הוי' בשם אד'. וע' זח"א ל"ג סע"ב בענין פי' ארון הברית ארון כל הארץ. ועמ"ש ע"פ

והאר פניך כו' למען אדני בהגהות לד"ה את שבתותי שבלקו"ת, וכן נאמר מכון לשבתך פעלת הוי' מקדש אד' וארו"ל פ"ה דברכות ל"ז א' גדול מקדש שניתן בין שתי אותיות ופרש"י בין שתי אזכרות, והכוונה י"ל שע"י המקדש מתחברים ב' השמות שהו"ע יחוד הוי' ואד' וכמ"ש בפרדס ערך אמן יעו"ש ולכן ארו"ל שם גדולה דעה שניתנה בין שתי אותיות כו' וכל אדם שיש בו דעה כאלו נבנה בהמ"ק בימיו והיינו כי הדעת באלקות בחי' וידעת היום הוא הגורם המשכת בחי' שמש ומגן הוי' ואלקים וכמ"ש"ל, וע' בוח"א ע"פ וידע האדם עוד כו' שזהו ע"ד ענין ומלאה הארץ דעה וכמ"ש מזה בביאור ע"פ וידעת הא' פ"ד, או אפ"ל דהד' מינים כשהם בבחי' יריעות הם מבחי' שם אהי' שהוא בבחי' מקיף כנודע מענין פי' שם אהי' אנא זמין לאתגלי' ואימתי הוא הגילוי זהו כשנק' הוי' כמ"ש בוח"ג דמ"א ע"א, וכשנמשך בבחי' ד' כלים ארון מזבח שולחן ומנורה זהו שם הוי' ואדני המשכן מאה אדנים הם משם אד' כמ"ש בפרד"ס ערך אדני ובמ"א א' י"א.

קיצור. אפ"ל הד' מינים שביריעות הם כנגד ד' אותיות הוי' והד' מינים שבכלים כאשר ד' אותיות הוי' נמשכים ומאירים בשם אד', או ד' מינים שביריעות שהם מקיפים הם ד' אותיות אהי' וד' מינים שבכלים הם ד' אותיות הוי' ואד' המשכן הם מש' אד'.

ה) והנה כת' ועת לכל חפץ תחת השמים, וי"ל מה שאומר שתחת השמים דוקא יש עת לכל חפץ כו' הנה אנו רואים שהתורה נדרשת בכלל ופרט כו', כמו"כ באדם יש כלל ופרט פי' מה שאינו מעיקר האדם יחשב בו כלל והוא המוחין שבראשו שאינן באים באדם כ"א בשביל המדות שבלב בלבד כו' והתפעלות המדות שבלב שהוא עיקר מהות האדם הוא בחי' הפרט שבו והרי אנו רואים בחוש שכאשר יתפעל בשכלו בלבד ולא יגיע ללבו עדיין וכנ"ל להיות התכללות כמה מיני התפעלות היפוכים יחדיו בתנועה וסקירה אף מבלתי ניכר התחלקות ביניהם, אך כאשר נגע הדבר בלבבו יתפרדו ההתפעלות שכאשר יתפעל באה' אין באותה רגע התפעלות יראה בלבבו וכדומה אם נתפעל בבחי' רצוא בלב לא יהי' באותו רגע בחי' שוב לפי שבמוחין שבראש כל מיני התפעלות הם בבחי' מקיפים וידוע דבמקיף אין התחלקות גמור מפני שאין בו כלים מכלים שונים כו' משא"כ בא"פ שבלב שיש לו כלים מכלים שונים לכך יתפרדו ההתפעלות להיות יש לכ"א מדור בפ"ע, (ועמ"ש בדרוש מילדות העבריות ושם ההפרש בין עיגולים ליושר ועמ"ש במ"א בענין ר"מ שהי' אומר על טמא טהור ומראה לו פנים כו' וע' מענין כלל ופרט בוח"א רמ"ו ב' שם משמע דאצי' נק' כלל ובי"ע נק' פרט ובוח"ב ג' א' ובמ"א א' כ' מ"ז כלל ופרט כלל בדעת ופרט בנוק' וע' פרדס ערך פרט, וזהו עת לכל חפץ תחת השמים המקיפים דהיינו בלב או יש עת מיוחד לכל חפץ אלא כלולים ביחד זה בזה גם שיהיו הפכים כו', ועד"ז יובן דוגמת זה במשכן שהי' ביריעות המשכן הד' בחי' תכלת וארגמן שזורים בבחי' ההתכללות זב"ז היו בכלים שבמשכן

שולחן ומנורה בבחי' התחלקות ניכר זה בצפון וזה בדרום מפני שהם בבחי' או"פ בכלים (ולפמ"ש בהג"ה דהיריעות שהם בבחי' מקיף רומזים לד' אותיות הוי' שהוא הי' הוה ויהי' שעבר הוה ועתיד הם שוים ביחד ובבחי' מל' שייך מלך מלך ומלוך שהוא עבר הוה ועתיד כמ"ש בס"ב ח"ב פ"ז ובחי' מל' זהו שם אד' וה"ו כענין כלל ופרט שבבחי' הכלל נכללו עבר הוה ועתיד יחד ממש בלי שום התחלקות ביניהם ובבחי' הפרט הם כ"א בפ"ע ועמ"ש בד"ה מי אל כמוך בענין תשובה קדמה לעולם), ועד"ו יובן שרש הדברים הנ"ל דבאדם דוקא שהוא בחי' לב כתיב הוי' הוא האלקים עד שנאמר והשבות אל לבבך שעי"ו נמשך שם הוי' בשם אלקים משא"כ כשהוא עדין רק בידיעה לבד אין נמשך עי"ו גילוי שם הוי' ממש בשם אלקים וע' מזה בד"ה וידעת השני לפי שעי"י בכל לבבך בשני יצריך ששורשם מהב' שמות הוי' ואלקים כמ"ש ויצר ה' אלקים לכן עי"ו נמשך למעל' יחוד הוי' ואלקים יעו"ש דהנה באמת כתי' וידעת היום ואח"כ והשבות אל לבבך כו' היינו שצריך להקדים הידיעה שבבחי' מקיפים בבחי' התכללות והתפעלות כדוגמת היריעות כו' ואח"כ והשבות אל לבבך בד"ה להיות עת לכל חפץ כדוגמת הכלים שבמשכן כו', ואמנם עיקר הגילוי דהוי' באלקים הוא בלב דוקא להיות כי הרי נגלה בכלי מיוחד משא"כ במקיפים אין שם הוי' בבחי' גילוי אור אלא בהעלם והסתר מפני העדר הכלים כו' וד"ל.

קיצור. ענין עת לכל חפץ תחת השמים כי השמים הם בחי' מקיף והמקיף כולל כל הבחי' יחד ואין שם עת וכלי מיוחד לכל חפץ בפ"ע רק תחת השמים בבחי' או"פ שם יש עת וכלי לכל חפץ בפ"ע לכן ביריעות הי' הד' מינים שזורים יחד והד' בחי' שבכלים הם כ"א במקום בפ"ע, ועד"ו בענין וידעת והשבות ולכן יחוד הוי' הוא האלקים נזכר אחר והשבות. (הג"ה ואפשר עד"ו יש לפרש המד"ר בשלח ר"פ כ"ה ע"פ הנני ממטיר לכם כו' מן השמים הה"ד כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ והמבואר שם דמהשמים ירדו כמה הפכים, על הסדומים המטיר אש וגפירת מן השמים והטל מן השמים והמן מן השמים כו' משל למולייר כו' ע"ש, והיינו כמ"ש שבבחי' אין שייך לומר עת לכל חפץ בפ"ע שם כלולים יחד ההפכי' לפי שהוא בבחי' מקיף וזהו כל אשר חפץ עשה בשמים היפך עת לכל חפץ כ"א שם החפיצה ההפכי' כלולים שם הכל בשמים וע"ו אמר משל למולייר שיש בו ב' הפכי' כו' ע"ש, ומ"ש בשמים ובארץ והרי הארץ הוא תחת השמים אשר שם יש עת לכל חפץ היינו הפי' שבהשמים כלולים החפצים ומשם נמשך לארץ ע"ד עת לכל חפץ, וע' במד"ר במדבר פ"ב ע"פ לעולם ה' דברך נצב בשמים שהבטיח הקב"ה ובאתה אותה הבטחה בשעה שיצאו ישראל ממצרים, ומבואר יותר במד"ר תצוה פל"ח וז"ל וכי אין דבריו של הקב"ה נצב בארץ אלא בשמים אר"ח מפני שהבטיח הקב"ה דבר בשמים ואחר רד"ו שנה באת ההבטחה כו' ע"ש ור"ל ע"כ נאמר נצב בשמים כי בארץ לא בא קיום ההבטחה של הדבור אלא אחר רד"ו שנה והרי בנתיים הי' קושי השעבוד, אבל בשמים עומד הדבור תומ"י שיצא מפי הקב"ה הוי

לעולם ה' דברך נצב בשמים, וע' מה ג"כ במד"ר פ"ג ע"פ וה' פקד את שרה ובס' אמור פכ"ט, הרי מובן דבהשמים יש ב' הפכים יחד שהדבור הטוב שהבטיח הקב"ה לאברהם נצב ועומד שם אעפ"י שעדיין התחיל גלות מצרים בבחי' וימררו את חייהם כו' והיינו שבהשמים יוכל לשכון ב' הפכים יחד.

ו) והנה אנו אומרים ויחד לבכנו כו', שיש ב' לבבות חיצוני' הלב ופנימי' הלב כנ"ל, והיינו מזבה"ח ומזה"פ כנ"ל, ויובן זה בעבודת ה' בסדר התפלה להיות ידוע בכתבי האר"ז ג' מדריגות הכלולים בסדר התפלה מב"ש עד אמוי"צ ומאמוי"צ עד שמ"ע ושמ"ע עצמה כו', וביאר הדברים הוא דעד אמוי"צ צריך להיות בקיל רם בבחי' רשפי אש התלהבות הנרגשות דוקא כמ"ש לבי ובשרי ירגנו כו' כדי לברר בירורי נוגה דנפש המתאיה לפי שבאמת הנשמה שירדה לגוף ירידה גדולה היא כידוע דישאל עבמ"ח כו' והיא עצמה א"צ בירור כי חלק ה' עמו כו' ולא ירדה כ"א לתקן ולברר הגוף דנוגה וזה כדוגמת אש שלמעלה שירדה במזבה"ח לברר ולהפך חשוכא לנהורא והוא בחי' חיצוני' הלב הנק' עבודה שבלב כי הוא ענין עבודה וטרחא כמו החורש והזורע כו', ועז"ג כי לי בניי עבדים כו' פי' שנה"א ירדה בשביל עבודת הבירורים להפך חשול"ג כו', ולאחר שירדה צריכה להיות באופן מדרגת המברר דוקא והוא בחי' הרעש דרשפי אש ההתלהבות כי אין מיתוק הגבורות קשות דנוגה אלא בשורשם בבחי' גבר דקדושה כו', אבל מאמוי"צ הוא לצורך עצמה לא לצורך הגוף בלבד בהיות שירידה זו צורך עלי' שיהי' עילוי עצמה ואין העילוי שלה אלא לפ"ע מעשה עבודתו כו' כעבד המקבל שכר כו' הוא מצות הבאת גחלי אש ממזבה"ח למזה"פ והיינו מבחי' עבודתה שעבדה ותקנה את הגוף ועי"ז יהי' לה עלי' במזה"פ, וזהו"ע ט"ו ווי"ן דאמוי"צ שהם ט"ז המשכות מבחי' צדיק ח"י עלמין להעלות את הנשמות והמדריגה הג' שבשמ"ע בח"י ברכאן הוא ענין עלי' של הנשמה בבריאה להכליל ממש בעצמות אוא"ס ב"ה באמרו בא"י (ע' בד"ה יהודה אתה מענין ק"ש אמוי"צ ושמ"ע) והיינו בענין מיכאל מקריב נשמות ע"ג המזבח לאשתאבא בגופא דמלכא (וע' מזה בד"ה ואלה שמות) והו"ע הקטורת שעלה הריח הנערב וחזק את המזחין וזהו עיקר הירידה של הנשמה להעלות א"ע בתוס' עילוי ע"י הקטורת במזה"פ בשכר עבודתה בעוה"ז השפל כי שכר מצוה מצוה (ועמ"ש ג"כ מענין ירידה צורך עלי' בד"ה את שבתותי תשמרו), וזהו ויחד לבכנו פי' שנתייחד חיצוני' הלב בחי' העבודה דנה"א עם שכר עבודתה בפנימי' הלב דמזה"פ להעלות עד הכתר בקו האמצעי כנ"ל, (ועמ"ש מענין ויחד לבכנו בד"ה מי מנה, וע' במד"ר ויצא פס"ט ע"פ ברזל בברזל יחד ואיש פני רעהו מפרש ג"כ יחד לשון חידוד ובפרדס ערך ברזל פי' ברזל בברזל מל' ות"ת, ועד"ז י"ל ג"כ פי' ויחד לבכנו ב' הלבבות חיצוני' הלב ופנימי' הלב ויתאחדו יחד ועי"ז ג"כ יחדו זא"ז, וע' זחי"ב קל"ה ב' בענין כשם שאין בלבך אלא אחד, וע' במא"א מ"ם נ"ד מזה"פ אימא עילאה מזבה"ח אימא תתאה רחל כו' עכ"ל,

והי"נ שם הביא ממ"ש בפ' תרומה קל"ח סעי"ב וז"ל המאור הגדול דא מזה"פ דאיהו מזבח הזהב וממ"ש בפ' נח ד"ע ע"ב זהו בהשמטות שם סי' י"ג והמאור הגדול הוא השמש שהוא ענין ביטול כזו השמש בשמש ביטול אמיתי דיתו"ע ולכן מזבה"ח הי' בחצר אוה"מ ומזה"פ הי' באוה"מ כי אוה"מ היינו אצי' וחצר אוה"מ היינו בי"ע ועמ"ש ע"פ במדב"ס באוה"מ גם אוה"מ היינו אצי' וחצר אוה"מ היינו בי"ע, ועמ"ש ע"פ במדבר סיני באוה"מ גם אוה"מ גימט' יוסף) וזהו סדר הקרבנות בתחלה לברר הרע ע"ג המזבח החיצון ואח"כ מעלה הפנימי' במזה"פ ויוקטר כריח הניתוח להעלות עד הכתר כנ"ל.

קיצור. ענין ויחד לבבנו יחוד וחיבור חיצוני' הלב עם פנימי' הלב והו"ע חיבור מזה"ח שבו בירור נה"ב עם מזה"פ שבו העלאת הנה"א ע"י הקטורת והיינו אמו"צ ושמו"ע.

ז) ואחכ"ז יובן שרש ענין מחלוקת משה ובצלאל ג"כ ואיך ששניהם אמת כו' בהיות ידוע דלפי סדר ההשתל' דאבי"ע באורות וכלים כו' היינו אורות המקיפים קדמו ואח"כ נשתלשלו האורות בכלים וזהו כענין וידעת היום תחלה ואח"כ והשבות כו', וזה הי' דעת בצלאל בסדר המעשה כמ"ש בפ' ויקהל, ולכך אמר למשה אדם בונה בית תחלה ואח"כ מכניס לתוכה כלים כו', אמנם דעת משה אמת לצוות לעשות הכלים תחלה כמ"ש בפ' תרומה לפי שע"י העלאת מ"ן של הבירורים ממטה למעלה ממה"ח לפנימי כנ"ל יהי' סיבת המשכת אורות המקיפים אח"כ מלמעלה למטה כענין סדר התפלה כנ"ל, וזהו שאמר לו משה בצל אל היית פי' בבחי' המקיפים העליונים הנקראים צל כמ"ש ה' צלך כו' כמו שהם בתחילה בבחי' חפץ חסד בלתי התעוררות למטה ולכך וידעת תחילה אבל כדי לעורר המקיפים צריך לצוות לעשות הכלים תחילה וזהו שבציווי המעשה בפ' תרומה נאמר לשון ועשית פי' שבשביל העשי' דבחי' כלים שהם העלאת מ"ן יהי' נעשה אח"כ ע"י בצלאל מלמטה למעלה שהוא לשון ויעש הנאמר בפ' ויקהל, (וזהו כמאמר המד"ר ר"פ תרומה עד מתי אהי' מתהלך בלא בית שראשי נמלא טל אלא עשו לי בית ד"ל ענין הטל זהו אתעדל"ע מלמעלה לכן עד מתי אהי' מתהלך ע"י אתעדל"ע לכן עשו לי בית דהיינו ג"כ אתעדל"ת לעורר אתעדל"ע ע"כ אמר משה ועשית כו', ועו"ל ע"ד מ"ש לעיל בענין שמים וארץ שהם כמו היריעות והכלים שאע"פ שבדבור שמים קדמו לארץ מ"מ במחשבה ארץ קדמה ולכן כדי לעורר ההמשכה מהמח' עילאה ששם קדמו הארון והכלים ליריעות צ"ל האתעדל"ת ע"ד שבמח' ששם הארון והכלים קדמו כו' ועמ"ש ע"פ הרועה בשושנים א"ת שושנים אלא ששונים היינו תורה שע"ז ממשיכים אה"ר ממשיכים יגמדה"ר שראשיתן אל רחום והוא ענין בצלאל כו'), ועכ"ז יובן מ"ש ותקם בעוד לילה ותתן טרף היינו בירורי רפ"ח ניצוצים שמק"ב וע"י בירור והעלאת מ"ן זה נמשך אח"כ מלמעלה בחי' מקיפים עליונים וזהו ע"ש וארגמן לבושה ואח"כ יומשך

האור בבחי' פנימי' והיינו מ"ש אח"כ נודע בשערים בעלה ופי' בוח"א ק"ג כל חד וחד לפום מה דמשער בליבוי' שהוא בחי' והשבות אל לבכך כו' ועד"ז יובן שממעשה המצות נמשכים מקיפים להנשמה היינו ע"י העלאת ובירור רפ"ח שנתברר מעשה המצות ואו עי"ז יומשך גילוי האו"מ ועמ"ש יביאו לבוש כו'.

(הג"ה, וענין ראו קרא ה' בשם, ובוהר ר"פ בראשית דף ב' ע"א אדכרנא שמי י"ל ע"ד אשר אזכיר את שמי ועמ"ש בד"ה אוסרי לגפן בפיו מקדשי שמך והיינו כנ"ל בענין גדול מקדש שניתן בין שתי אותיות דהיינו שממשיך יחוד ה' אד', וזהו קרא ה' בשם שיהי' ההמשכה משם ה' בשם אד' והיינו ע"י בצלאל שהוא בחי' יסוד הנק' אמן המיוחד ומחבר הוי' אד' כמ"ש בפרדס בערך אמן כמ"ש"ל וכ"כ במא"א אות א' סעי' צ"ד וז"ל אמן נק' היסוד המיוחד אמת ואמונה ביחד לכן אמן גימט' הוי' אד', והיי"ג כ' ע' ויצא דף ק"ס ע"א ובפ' וילך דף רפ"ה ע"א מענין אמן דמאמן ממשיך ברכאן ממבוע למלכא וממלכא למטרוניתא כו', וזהו עצמו ענין בצלאל כמ"ש בוח"ב פ' תרומה דף קנ"ג סע"ב ומאן איהו דא צדיק דאיהו יתיב בצל אל הוא דאקרי אל עליון כו' יעו"ש, ועמ"ש ע"פ אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל בביאור ע"פ אלה מסעי דרוש השני דהיינו שהיסוד מושך השפע מהבינה ומבחי' כתר והיינו ממבועא למלכא וממלכא למטרוניתא, וזהו שלהיות קרא ה' בשם הוא ע"י בצלאל דוקא והוא בן אורי בן חור כו' ואתו אהליאב כו' למטה דן שהוא בחי' שם אד' כו', ועמ"ש בהגהות לד"ה את שבתותי תשמרו שבלק"ת פ' בהר בענין בורא קדושים ישתבח שמך וע"י הירידה בגוף ממשיכים תוס' אור בבחי' השם.

ויקהל ל"ו ז'

והמלאכה • היתה דים, בבחי' פ' ויקהל דף קכ"ו ד' שיעור הכתוב והמלאכה של מעלה היתה דים והותר כו' כנגד כל המלאכה שלמטה, ופי' מלאכה של מעלה, היינו שם אדנות כמ"ש מקדש ה' כוננו ידיך ונק' בחי' זו מלאכה כמ"ש בזהר וישלח דף קע"ב א' דבה אתעביד עבידתא דעלמא, וכמ"ש בפרדס ערך אדריכל, וז"ל בערך מלאכה, פי' בזהר וישלח כי המל' נק' מלאכה מפני שבה ועל ידה נעשה כל מלאכת העוה"ז ונקראת כן בבחיגתה הפועלת בעולם וכן פי' בתקונים בפסוק ואמלא אותו כו' ובכל מלאכה דא הא עכ"ל. עוד כתב הבחי' פ' פקודי דף קכ"ח א' וכשם שמצינו

בבריאת העולם שנקרא הקב"ה שדי על שם שאמר לעולמו די, כנגדו תמצא במשכן והמלאכה היתה דים זו מלאכה של מעלה הנקראת ע"ד הקבלה מלאכת שמים וארץ עכ"ל. והנה בזהר ויקרא דף י"א ע"ב מבואר דשם שדי הוא ביסוד וז"ל תשיעאה שדי דאמר לעולמו די, דהא די ספוקא הוא וספוקא לא אתי אלא מן צדיק דאיהו יסוד עולם דאמר לעולמו די, עשיראה אד' דינא דמלכותא דינא עכ"ל. וא"כ פירש שאמר לעולמו די אינו ענין צמצום לבד שלא יהא מרחיב והולך בלי די, אלא ג"כ ענין ספוק שלא יחסר כל בה, משא"כ אח"כ נעשה מאורת חסר, בחוסר כל, וכן במצות צדקה נאמר בפ' ראה כי פתוח תפתח את ירך כו' די מחסורו אשר יחסר לו, והצדקה באה ממדת צדיק יסוד עולם, וכבר נת' זה במ"א ע"פ אני אל שדי התהלך לפני, שנאמר זה בקיום מצות מילה התגלות היסוד, וא"כ למדנו פי' והמלאכה שהיא מל' שם אדני היתה דים היינו שהאיר יסוד עולם בחי' שם במדת אד' ולכן היתה דים די ספוקא כו' אך מ"ש והותר דהיינו יותר מדאי, אפ"ל ע"י שהאיר ג"כ שם ה' זעמ"ש מזה ע"פ וארא אל אברהם כו' באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם, ועיין במד"ר וישלח פ' ע"ז ע"פ ויותר יעקב לבדו, זמ"ש ע"פ ואת ובניך תחיי בנותר ומ"ש ע"פ לשארית נחלתו.

מד"ר * ר"פ ויקהל טוב שם י"ל זהו מעשה כתר שם טוב משמן הטוב זהו תורה וזהו ע"ד שלע"ל יהי מעשה גדול בד"ה ושנתם לבניך או ע"ד כל האומר אין לי אלא תורה כו' וכל שמעשיו מרובין מחכמתו זהו טוב שם והנה שמן צף ע"ג יין והוא בחי' חכמה שלמעלה מהבינה והכהנים שנמשחו בשמן גבוהים מהלויים שאומרים שירה על היין ואעפ"כ טוב שם ולכאורה י"ל ע"ד יקרה היא מפנינים מכה"ג שנכנס לפני ולפנים וא"כ טוב שם היינו עסק התורה משמן הטוב בחי' כהנים אך לפמש"ל דשמן הטוב היינו עסק התורה דמחכמה נפקת צ"ל טוב שם זהו מגיע בכתר שלמעלה מן החכמה ואולי זה ע"ד רחב"ד שאמר ריב"ז שר התורה אלמלא הטיח ריב"ז את ראשו בין ברכיו כו' לא היו משגיחין בו והיינו לפי כי רחב"ד כעבד לפני המלך וארז"ל במשגה סוף סוטה משמת רחב"ד בטלו אנשי מעשה ופרש"י בטוח בחישובותו ועושה מעשה מופלאים כדאמר במס' תענית דכ"ה נמטי כשורך כו' ע"ש וע' בלקו"ת בד"ה ששים המה בענין אחת היא יונתי שגבוהים ממששים המה מלכות ששים מסכתות וזהו טוב שם כו' גם כמ"ש ע"פ מד"ר ויקהל ר"פ מ"ט בענין ואת התרומה

זו כנסיי שנק' ראשית תבואתה ובלקוית בד"ה שבת שבתון ספ"ג תבואתה
 זו התורה דגנך תירושך ויצהרך וישראל עלייתם למעלה מהתורה א"כ
 הם למעלה מבחי' ויצהרך שהוא שמן הטוב וזהו טוב שם משמן הטוב.
 עוי"ל טוב שם ע"ד אל יתהלל החכם בחכמתו שזהו"ע שמן הטוב כ"א
 בזאת יתהלל המשכת התורה למטה ע' בד"ה לך לך ובד"ה זכור את יום
 השבת דרוש הראשון וזהו בחי' טוב שם ושמי הוי' לא כו' שמו קדם לו
 כו' או טוב שם זהו ע"ד למסינ באחד או ע"ד העומד בנסיון ועמ"ש
 מזה בד"ה ואלה שמות בניי ויום המות כי במיתתן דוקא רואים במד"ר
 נשא ס"פ י"ד וע' מזה בד"ה אם בחוקתי השני ועמ"ש"ל ע"פ ושבח אני
 את המתים שכבר מתו. במד"ר כי תשא פמ"ד והמשל לשתי ספינות עמ"ש
 ע"פ רפאינו בענין הים שמימיו אינן ראויין לשתייה משא"כ אחר שעוברים
 בארץ או דוקא נעשו מים חיים והם מוציאים אבנים טובות העלאת האותיות
 שנפלו מעולם התהו וענין יורדי הים באניות האניות הם הלבושים הנעשים
 מעשה המצות והם המגינים שלא יטבע האדם בים וע' מזה בבה"ז פ'
 בשלח על המאמר דמ"ח וא"כ לפ"ז ארץ הוא עוה"ב ולשם בא הספינה
 בחזירתה מהעוה"ז שנק' ים וזהו כענין ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו
 ארץ כו' ועמ"ש מענין טוב שם משמן הטוב ע"פ ואלה שמות בניי.

ויקהל ל"ז א'

ויעש בצלאל את הארון עצי שטים. ע' רבות ויקהל פ"ג ע"פ כי אעלה
 ארוכה לך וממכותיך ארפאך. שחטאו בבחי' שטים והארון נעשה מעצי
 שטים והיינו בירור ק"ג כמ"ש מזה בפ' בשלח גבי ויבואו מרתה וע"פ
 רפאני ה' וארפא בירמי' סי' י"ז. והנה בשערי אורה שער א' קרוב לסופו
 כ' ותורה שבעל פה היא כמו אהל וארון לתשב"כ כו' וע' מזה ג"כ בוח"א
 ר"פ נח דנ"ט ע"ב. ומבואר במ"א דתשב"ע"פ נק' אילנא דטוב ורע ע"ש
 שנשפלת ומתלבשת בק"ג לברר הטוב מהרע כו' וזהו שנעשה הארון שהוא
 תשב"ע"פ מעצי שטים ותשב"כ נק' ותורה אור וכתוב עוטה אור כשלמה
 הוא בחי' הארון שהוא ג"כ מלשון אור כמ"ש ברבות שם.

ויעש בצלאל את הארון. הנה בזה ויקהל דרי"ד א'. ארון דא איהו רזא
 למעיל תשב"כ פי' ז"א ואתגניזו ביה בשית לוחין. פי' ו"ק דזעיר
 הנכנסים במל', ועיקר בסידור בהביאור ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו בפני' ובו

בבריאת העולם שנקרא הקב"ה שדי על שם שאמר לעולמו די, כנגדו תמצא במשכן והמלאכה היתה דים זו מלאכה של מעלה הנקראת ע"ד הקבלה מלאכת שמים וארץ עכ"ל. והנה בזהר ויקרא דף י"א ע"ב מבואר דשם שדי הוא ביסוד וז"ל תשיעאה שדי דאמר לעולמו די, דהא די ספוקא הוא וספוקא לא אתי אלא מן צדיק דאיהו יסוד עולם דאמר לעולמו די, עשיראה אד' דינא דמלכותא דינא עכ"ל. וא"כ פירש שאמר לעולמו די אינו ענין צמצום לבד שלא יהא מרחיב והולך בלי די, אלא ג"כ ענין ספוק שלא יחסר כל בה, משא"כ אח"כ געשה מאורת חסר, בחוסר כל, וכן במצות צדקה נאמר בפ' ראה כי פתוח תפתח את ידך כו' די מחסורו אשר יחסר לו, והצדקה באה ממדת צדיק יסוד עולם, וכבר נת' זה במ"א ע"פ אני אל שדי התהלך לפני, שנאמר זה בקיום מצות מילה התגלות היסוד, וא"כ למדנו פי' והמלאכה שהיא מל' שם אדני היתה דים היינו שהאיר יסוד עולם בחי' שם במדת אד' ולכן היתה דים די ספוקא כו' אך מ"ש והותר דהיינו יותר מדאי, אפ"ל ע"י שהאיר ג"כ שם ה' ועמ"ש מזה ע"פ וארא אל אברהם כו' באל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם, ועיין במד"ר וישלח פ' ע"ז ע"פ ויותר יעקב לבדו, ומ"ש ע"פ זאת ובניך תחיי בנותר ומ"ש ע"פ לשארית נחלתו.

מד"ר * ר"פ ויקהל טוב שם י"ל זהו מעשה כתר שם טוב משמן הטוב זהו תורה וזהו ע"ד שלע"ל יהי מעשה גדול בד"ה ושנתם לבניך או ע"ד כל האומר אין לי אלא תורה כו' וכל שמעשיו מרובין מחכמתו זהו טוב שם והנה שמן צף ע"ג יין והוא בחי' חכמה שלמעלה מהבינה והכהנים שנמשחו בשמן גבוהים מהלויים שאומרים שירה על היין ואעפ"כ טוב שם ולכאורה י"ל ע"ד יקרה היא מפנינים מכה"ג שנכנס לפני ולפנים וא"כ טוב שם היינו עסק התורה משמן הטוב בחי' כהנים אך לפמש"ל דשמן הטוב היינו עסק התורה דמחכמה נפקת צ"ל טוב שם זהו מגיע בכתר שלמעלה מן החכמה ואולי זה ע"ד רחב"ד שאמר ריב"ז שר התורה אלמלא הטיח ריב"ז את ראשו בין ברכיו כו' לא היו משגיחין בו והיינו לפי כי רחב"ד כעבד לפני המלך וארז"ל במשנה סוף סוטה משמת רחב"ד בטלו אנשי מעשה ופרש"י בטוח בחישובותו ועושה מעשה מופלאים כדאמר במס' תענית דכ"ה נמטי כשורך כו' ע"ש וע' בלקו"ת בד"ה ששים המה בענין אחת היא יונתי שגבוהים ממששים המה מלכות ששים מסכתות וזהו טוב שם כו' גם כמ"ש ע"פ מד"ר ויקהל ר"פ מ"ט בענין וזאת התרומה

זו כנסיי שנק' ראשית תבואתה ובלקוית בד"ה שבת שבתון ספיג תבואתה
 זו התורה דגנך תירושך ויצהרך וישראל עלייתם למעלה מהתורה א"כ
 הם למעלה מבחי' ויצהרך שהוא שמן הטוב וזהו טוב שם משמן הטוב.
 עוי"ל טוב שם ע"ד אל יתהלל החכם בחכמתו שזהו"ע שמן הטוב כ"א
 בזאת יתהלל המשכת התורה למטה ע' בד"ה לך וכו' את יום
 השבת דרוש הראשון וזהו בחי' טוב שם ושמי הוי' לא כו' שמו קדם לו
 כו' או טוב שם זהו ע"ד למס"ג באחד או ע"ד העומד בנסיון ועמ"ש
 מזה בד"ה ואלה שמות בניי ויום המות כי במיתתן דוקא רואים במד"ר
 גשא ס"פ י"ד וע' מזה בד"ה אם בחוקתי השני ועמ"ש"ל ע"פ ושבת אני
 את המתים שכבר מתו. במד"ר כי תשא פמ"ד והמשל לשתי ספינות עמ"ש
 ע"פ רפאינו בענין הים שמימיו אינן ראויין לשתייה משא"כ אחר שעוברים
 בארץ אז דוקא נעשו מים חיים והם מוציאים אבנים טובות העלאת האותיות
 שנפלו מעולם התהו וענין יורדי הים באניות האניות הם הלבושים הנעשים
 מעשה המצות והם המגינים שלא יטבע האדם בים וע' מזה בבה"ז פ'
 בשלח על המאמר דמ"ח וא"כ לפ"ז ארץ הוא עוה"ב ולשם בא הספינה
 בחזירתה מהעוה"ז שנק' ים וזהו כענין ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו
 ארץ כו' ועמ"ש מענין טוב שם משמן הטוב ע"פ ואלה שמות בניי.

ויקהל ל"ז א'

ויעש בצלאל את הארון עצי שטים. ע' רבות ויקהל פ"ג ע"פ כי אעלה
 ארוכה לך וממכותיך ארפאך, שחטאו בבחי' שטים והארון נעשה מעצי
 שטים והיינו בירור ק"ג כמ"ש מזה בפ' בשלח גבי ויבואו מרתה וע"פ
 רפאני ה' וארפא בירמי' סי' י"ז, והנה בשערי אורה שער א' קרוב לסופו
 כ' ותורה שבעל פה היא כמו אהל וארון לתשב"כ כו' וע' מזה ג"כ בנח"א
 ר"פ נח דנ"ט ע"ב, ומבואר במ"א דתשב"ע"פ נק' אילגא דטוב ורע ע"ש
 שנשפלת ומתלבשת בק"ג לברר הטוב מהרע כו' וזהו שנעשה הארון שהוא
 תשב"ע"פ מעצי שטים ותשב"כ נק' ותורה אור וכתוב עוטה אור כשלמה
 הוא בחי' הארון שהוא ג"כ מלשון אור כמ"ש ברבות שם.

ויעש בצלאל את הארון. הנה בזה ויקהל דרי"ד א', ארון דא איהו רזא
 למעיל תשב"כ פי' ז"א ואתגניזו ביה בשית לוחין, פי' ו"ק דזעיר
 הנכנסים במל', ועיקר בסידור בהביאור ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו בפני' וכו'

תדבקו, ואפ"ל ארון הוא תשבע"פ עיין בלק"ת פ' הברכה בריה תורה צוה מענין יחוד תשב"כ ותשבע"פ בשמיני עצרת, וזהו ענין שמחת תורה. ומ"ש בענין ארונה ארון דקליפה, אפ"ל לכן הארון אמתיים ואמרו ע"ד כל המוסיף גורע, ר"ל שעיי"ז גורע מארון דקליפה כי אמלאה תחרבה, ומ"ש בזהר ע"ב בענין ויישם בארון תרין יודי"ן דאתחבר ברית בברית פי' במק"מ פי' יוסף התחתון נתחבר עם יסוד דאצילות ושניהם נקראים ברית, אפ"ל ג"כ כי ב' יודי"ן הם יסוד אבא ויסוד ז"א וזהו פותח את ידיך יודיך פתיחו דיודין והיינו שיהי' מאיר יס"א ביסוד ז"א, ועמ"ש בלק"ת פ' תצא סד"ה כי ההרים ימושו בפ"י וברית שלומי לא תמוט, ועמ"ש ע"פ הזהר ר"פ נח דניט ע"ב בענין כל מאן דנטיר ברית אית לי' חולקא לעלמא דאתי, אשר עלמא דאתי הוא בינה המקבל מיסוד אבא כו', ועיין עוד מענין ויישם בארון בזהר ס"פ ויקהל דר"כ ע"א וס"פ ויחי דרנ"א א' ארון דלעילא מאן איהו אלא כמד"א הנה ארון הברית אדון כל הארץ, וג"כ זהו ענין ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ, ועיין מזה בזהר ר"פ נח הנ"ל, ולהעיר ג"כ ממ"ש ע"פ מגדל עוז שם ה' שהוא מל' בו ירוץ צדיק, ובזהר תרומה דקנ"ט א' פתח ואמר ועשו ארון עצי שטים ס"ת עמודא דאמצעיתא אדון דילי' שכינתא ועיין מענין תשב"כ ותשבע"פ בזהר ויקהל ד"ר ע"א, ובזח"א פ' בראשית דל"ג סע"ב כתיב הנה ארון הברית אדון כל הארץ, הנה ארון דא אספקלרי' דל"ג, אפ"ל כמ"ש הבחיי פ' תרומה דק"ח ע"ב ומה שנק' הארון בשם ארון ע"ש האורה וכ"מ במד"ר פ' ויקהל ר"פ נו"ן ע"פ ויעש בצלאל את הארון הה"ד פתח דבריך יאיר כו' עוטה אור כשלמה כו' פתח בארון כו' ע"ש אלא שתוספת נון לגריעותא שהוא אספקלרי' דלא נהרא, ואפ"ל שזהו ענין עוטה אור כשלמה שהשלמה הוא לבוש להאור והלבוש זהו אספקלריא דל"ג, ועמ"ש בענין עוטה אור כשלמה ע"פ ועשו להם ציצית.

הברית דא אספקלריא דנהרא כו' שמשא דנהיר לה כו' ובגין דהאי ארון איהו אדון בגין שמשא דנהיר לה ונהיר לכל עלמא הכי אתקרי ומיני' נקטא שמא ואתקרי האי אדון אדון ברזא דאל"ף דל"ת נו"ן יו"ד כמה דאמרינן צדיק וצדק הכי נמי אדון ואדני' עכ"ל, והנה בזהר בתחילתו ד"ב ע"א ואימא אוזיפת מאנהא לברתא כו' אל פני אדון ה' כו' ודא איקרי אדון כמד"א הנה ארון הברית אדון כל הארץ כו' וכתב במק"מ פי' תחלה נק' אדני לשון נקבה ועתה שקיבלה קישוטי אימא הנקראת עלמא דדכורא נק' גם המל' לשון זכר עכ"ל, וא"כ זהו כענין ועתה יגדל נא כח אד', הנה בלק"ת פ' שלח ההמשכה ממל' דא"ס בשם אד', ואזי נק' אדון לשון דכר וכמ"ש ע"פ זכור את יום השבת לעשות את השבת שיהי' בבחי' זכר כו' בת"א יתרו סד"ה זכור את יום השבת דרוש הראשון, ועמ"ש כה"ג סד"ה שבת שבתון הוא ולפעמים נאמר שבת שבתון היא לשון נקבה כו' שיש גם בבחי' שבת שבתון ב' בחי' ועד"ז יובן הנה ארון הברית אדון מלשון דכר, ועוד כי הארון הי' בבית קדה"ק וזהו ענין שבת שבתון כי שבת נק' קדש ושבת שבתון זהו קדה"ק ולכן ביוהכ"פ הי' נכנס כה"ג לבית

קדוה"ק כמ"ש מזה בלק"ת סד"ה שבת שבתון הוא ובד"ה האזינו השמים דרוש הראשון, וא"כ ענין ארון הנה ארון הברית ארון לשון דכר יש להבין מענין שבת שבתון הוא לשון דכר ודו"ק. ויש להעיר עוד ממ"ש בזח"א ויחי דרמ"ו ע"ב נפתלי אילה שלוחה הנותן אמרי שפר דאילה שלוחה לשון נקבה וא"כ איך שייך הנותן והל"ל הנותנת אלא משום דנמשך הקול שהוא ת"ת מאתר עומקא דלעילא כח"ב לאנהרא לדיבור שהוא מל' לכן נק' גם המל' בלשון דכר וכמ"ש במ"א ע"פ מאמר הנ"ל ועמ"ש בענין מלכויות וזכרונות עוד בזהר ר"פ נח דג"ט ע"ב גבי דכתיב והקימותי את בריתי אתך ובאת אל התיבה וכדין הוה תיבה ארון הברית תיבה ונח כולא כגוונא דלעילא, וא"כ משם יובן לבאר זה קצת והוא כי נת' שם בענין אלה תולדות נח אלה פסל את הראשונים כי ההמשכה שבששת ימי בראשית לברוא יש מאין נק' רק בחי' חיצונית לכד עין מ"ש בת"א בד"ה ויקהל משה בענין שער החצר הפנימית הפונה קדים סגור יהי' ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח כו' ומ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון בענין בראשית נמי מאמר הוא כו' ומ"ש בד"ה וירא ישראל את היד הגדולה כו' בענין ב' שמות הוי' ובחי' הפונה קדים וביום השבת זהו ההמשכה הפנימי ונק' ג"כ ונהר יוצא מעדן כו' שבחי' עדן הוא ג"כ מקדם, וזהו"ע אלה תולדות נח בחי' נייחא ושבת, אך שפע זו דנח בחי' והקימותי בריתי אתך צ"ל בהתיבה דוקא דוגמת ארון הברית עד"מ שטפת מ"ד צ"ל נקלט תחילה ביסוד דגוק' ובה דוקא יש הכח שיתהווה ממנו הולד וזהו"ע ג' בחי' אור מים רקיע והיינו משום כי נעוץ תחב"ס דוקא וע"ד שיש ג"כ בבינה בחי' יתירה מבחכמה כמ"ש בת"א ר"פ לך ועיין בד"ה הבאים ישרש בענין ארץ חפץ שבארץ דוקא יש הכח להצמיח הפירות מזריעת הגרעין כו' וכך הוא ענין הלוחות וס"ת שבארון המשכות כ"ב אותיות התורה ע"י צדיק יסוד ויש כ"ב כו' הנה הצמיחה הוא ע"י ארון הברית תשבע"פ שמור זו משנה שמור לנוק' כו', והנה בזח"ג פ' אחרי דס"ט ב' ע"פ לכו ונלכה באור ה' מאי באור ה' דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן, הרי מפרש נהר בחי' אור וגם הוא אור הוי' דהיינו אור המאיר בשם הוי', והמק"מ שם פי' שהוא המוחין הנמשכים מאו"א לז"א הנק' הוי', ובמא"א אות א' סעיף כ"ח כו' אור הוי' נק' עתיקא דמתמן נהורא לז"א הנק' הוי' ולפעמים גם הבינה נקרא כן עכ"ל, ועיין מזה באד"ר גשא דק"ל א' ע"פ זה בית יעקב לכו ונלכה באור ה' ובבחי' ר"פ מקץ ע"פ והנה עומד על היאור כתב ג"כ דיאור ונהר הכל מלשון אורה כמ"ש הטעם, וא"כ מובן לענין הארון שהוא מלשון אורה כדלעיל וכאן אמרנו שהו"ע ונהר יוצא מעדן המשכה הפנימית, אך כי הכל אחד כי נהר ג"כ מלשון אור והוא בחי' אור הוי' כנ"ל.

קיצור. ארון הברית ו"ק דז"א הנכנסים במל' הנק' שכינתא להיות ובו תדבקו וזהו ע"ד שמש ומגן זח"צ ד"ב ב' ודרכ"ד ע"ב לעו"ז בחי' ארונה, ומעין זה ויישם בארון.

ענין ארון הברית אדון כל הארץ, ארון לשון אור והוא אספקלרי' דלא נהרא וכשמתחבר עם הלוחות וס"ת שנק' ותורה אור נק' אדון לשון דכר ע"ד ועתה יגדל נא כח אד' וע"ד שבת שבתון הוא, ועמ"ש ע"פ כן אד' הוי' יצמיח צדקה ותהלה, ענין נפתלי אילה שלחה הנותן אמרי שפר נח והתיבה ארון הברית וכענין יוסף, אלה תולדות נח פסל את הראשונים, כי זהו ההמשכה מבחי' שהוא סגור ששת ימי המעשה שער החצר הפנימי' הפונה קדים שלמעלה מבחי' ראשית בראשית נמי מאמר הוא, וכן גן בעדן מקדם, ומבחי' בעדן מקדם נמשך ונהר יוצא, ועליו נא' לכו ונלכה באור הוי', והתיבה בה נמשך הארה והמשכה זו וכן אור התורה הנק' ג"כ משל הקדמוני והיא בארון שמקבל אור ה' והו"ע תשב"כ ותשב"ע"פ שמור זו משנה.

ובזה יש לפרש מארז"ל ע"פ הים ראה וינוס מפני ארונו של יוסף כמ"ש בילקוט בתילים במקומו דקכ"ה ג' ובמד"ר מקץ ס"פ פ"ז ע"י וינס ויצא החוצה. והענין דארז"ל פ"ק דסוטה ד"ג סע"א וכל אותם שנים שהיו ישראל במדבר היו שני ארונות הללו אחד של מת וא' של שכינה מהלכין זה עם זה כו' עד קיים זה כל מה שכתוב בזה, והיינו כמש"ל שענין ארון הברית זהו המשכת אור ה' הסוכ"ע בממכ"ע והמשכה זו נק' זה אלי ואנוהו וכמארז"ל ע"פ יבא זה ויקבל זאת מזה לעם זו כו' ויוסף ע"י וינס ויצא החוצה המשיך בחי' זו וע"כ ויישם בארון כו' וכנ"ל, ולכן היו שני הארונות מהלכין זע"ז, ומבואר לעיל שבחי' ארון הברית נק' אדון כל הארץ והוא למעלה משם אד' כנ"ל, וגבי קי"ס נאמר מה לך הים כי תנוס כו' מלפני אדון חולי ארץ מלפני אדון דוקא שהוא למעלה משם אד' ובת"א פ' בשלח בד"ה אשירה לה' כי גאה גאה פי' שוהו"ע נורא תהלות אדון הנפלאות, וזהו"ע ארון הברית אדון כל הארץ, וכיון שיוסף המשיך בחי' זו ע"כ ויישם בארץ כנ"ל לכן הים ראה וינוס כו' מלפני אדון כו', גם נורא תהלות נורא אותיות ארון כמ"ש הבחיי פ' תרומה דק"ח ב' בפסוק ועשו ארון, ויש להעיר ג"כ מפסוק מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב דפי' בזח"ג שלח דקס"ד דקאי על התיבה שבו הס"ת בו ירוץ צדיק ובזח"א בראשית דל"ז ב' פי' שם ה' היא המל' שהיא שם של הוי' והוא הנק' מגדל עוז והוא יסוד דנוק' אשר בו ירוץ צדיק היינו ההמשכה מבחי' צדיק הוי' בכל דרכיו בבחי' צדק כמ"ש כי צדיק ה' צדקות אהב ועי"ז ונשגב המגדל הנ"ל ע"ד ועתה יגדל נא כח אד' וכמש"ל שנק' אדון, במא"א אות א' סעי' קכ"א ארון נק' יסוד אבא והתורה שבו אורותיו, והנה בארון היו הלוחות שהם אותיות החקיקה חרות על הלוחות כמ"ש בלק"ת בד"ה אם בחקתי תלכו דרוש הראשון ובהם תר"ך אותיות בחי' כתר וכן * מבואר בת"א פ' וישב בד"ה וישב יעקב שמבחי' קה"ק ה' נמשך בכנס"י בחי' רעו"ד כי זהו מבחי' אותיות החקיקה שבגפש כמ"ש בד"ה אם בחקתי, וע' בלקו"ת ר"פ במדבר בד"ה שאו את ראש דרוש הראשון. עו"ש במא"א ארון נק' יסוד דנוקבא והתורה שבו יסוד

דז"א, וזה נת"ל סעי' א'. והנה בתיבת נח יש ג"כ ב' פירושים אם התיבה ונח יס"א, אם התיבה מל' ונח יסוד ז"א, וכמו"כ הוא בענין הארון והתורה כו'. עו"ש במא"א ארון נק' גלגלתא דנוק' געשית מת"ת ז"א הנק' גורא וזר שבה ומוחין שבה הוא התורה עכ"ל, והנה הגלגלתא דנוק' זהו בחי' בכל מאדך כמ"ש בלק"ת פ' שלח בד"ה מקושש עצים בהביאור בענין פי' עושין רצונו של מקום ובד"ה תקעו בחדש שופר דרוש הראשון פ"ג שזהו ענין ר"ה בחי' גלגלתא הרצון שלמעלה מהשכל כו' ומה שגמשך מת"ת דז"א הנק' גורא כי ת"ת עולה עד הכתר כו' וע' בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה וידעת היום דרוש השני מענין והנורא אל עליון כו'.

קיצור. ענין הים ראה וינוס, ארונו של יוסף ראה מלפני אדון חולי ארץ, גורא תהלות אדון הנפלאות, מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק ונשגב, ב' פירושים בענין הארון אם הוא באו"א אם יסוד ז"א המאיר במל', ובתיבת נח ג"כ ב' בחי' אלו אם שהוא גלגלתא דנוק' בכל מאדך הנמשך מת"ת דז"א בחי' גורא כו'.

ג) והבחי' תרומה ע"פ ועשו ארון דק"ו ע"ד בשם המדרש כ' ועשו ארון חביב מעשה הארון ככסא כבוד שלמעלה שנא' מכון לשבתך פעלת ה', למדך שהמקדש כנגד כסה"כ כו', ובקונ' שבסוף ספר הבחי' פ' תרומה סעי' ז' ע"פ כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו, פי' כסא בינה כבוד חכ' מרום כתר מראשון א"ס מקום מקדשינו עטרת עכ"ל, אי"כ הארון שהוא מכון כנגד כסה"כ הרי נמשך בו מבחי' מרום מראשון שהוא כתר ואוא"ס ב"ה וכנ"ל בפ"י הנה ארון הברית אדון כל הארץ שהוא מבחי' גורא תהלות אדון הנפלאות, ועמ"ש בענין מארו"ל גדולה תשובה שמגעת עד כסה"כ כו'.

ה"ו נושאים אותו הרבה חיות כו', כן הארון היו נושאי' אותו ארבע בני דם. הנה בענין החיות הנושאות את הכסא מבואר בת"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור בדבור אחד נאמרו להעלות ולקשר בחי' על הכסא כמראה אדם הוא לעצמת אוא"ס בחי' כי לא אדם הוא וע' אג"ה סי' ל"ז, וע' זח"א קכ"ג וח"ב קל"ח.

במד"ר נשא פי"ב ע"פ אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון ושם דרמ"ז ד' ד"א אפריון זה הארון כו' מעצי הלבנון ועשו את הארון עצי שטים, ושייכות שטים לעצי הלבנון י"ל דארו"ל פ"ב דר"ה דכ"ג א' ע"פ את במדבר ארו שיטה והדס בישעי' סי' מ"א י"ט, עשרה מיני ארזים הן ארו ארוזא שיטה תורניתא ובתוס' שם שהוא מין ארו וכ"ה בפ"ג דסוכה דל"ז א', ובארו נא' צדיק כתמר יפרח כארו בלבנון ישגא, נמצא ארו הוא מעצי הלבנון וכמו"כ שיטה שהוא מין ארו ולכן עצי שטים נק' עצי הלבנון, ועמ"ש בלק"ת פ' חוקת בד"ה ויקחו אליך פרה אי' במשניות ושם פ"ג בענין ולקח הכהן עץ ארו שהוא בחי' המדות שבחכ' או ואו רברבא, וע'

מענין כארו בלבנון בוח"א פ' לך דפ"ב סע"א מה ארו בלבנון עילאה על כולא ופ"י בוח"מ ארו ת"ת בלבנון בינה או כתר, וא"כ אם הוא מדות שבחכ' היינו דו"ר שכליים שצ"ל בעסק התורה, והנה במד"ר תרומה ר"פ ל"ה ע"פ ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים הה"ד ישבעו עצי ה' ארוי לבנון אשר נטע כו' ואין לבנון אלא בהמ"ק שנאמר ההר הטוב הזה והלבנון א"ר שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן כ"ד מיני ארזים הם ואין לך משובח בכולן אלא שבעה שנאמר (ישעי' מ"א י"ט) אתן במדבר ארו שיטה והדס כו', וע' מענין ישבעו עצי ה' במד"ר פ' שמות ר"פ ט"ו ובוח"א קכ"ה א' ובהרמ"ז שם, ואפ"ל ע"ד שנו"ה נק' עצות בוח"ג בלק קצ"ג ב', וע' באג"ה סי' ט"ו בד"ה להבין משל ומליצה גבי ובחי' עצה זו נק' נו"ה ובכה"ז פ' בשלח גבי וכד יקום יומא דא מגו שבכין דעזרה ולכן נק' לימודי הוי' ע' פרדס ערך למודי ה', עד"ז נק' עצי הוי' גם מלשון עצה וגם לשון עץ ע"ד כי האדם עץ השדה במד"ר פ' וירא ר"פ נ"ג, והנה בפרדס ערך עצי שטים פ"י ג"כ נו"ה ולכן נא' ועשו את הארון עצי שיטים ע"ד כל שמעשיו מרובים מחכמתו חכמתו מתקיימת, ובחי' המעשה זהו נו"ה שמתנצח על עבודת ה' ע"ד אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה פעמים ואחד, ונצח לשון נצחיות, וזהו פ"י חכמתו מתקיימת כמ"ש מזה בד"ה אלה מסעי דתקס"ג בענין ובשטים יכסה רגליו.

והנה במא"א אות ע' סעי' י"ז פ"י עצי שטים נו"ה מעמידים המל' הנק' שטה עכ"ל. וע' בת"ז סוף תיקון כ"א דס"א ע"ב שטה אתקריאת כד לא יהא קושיא ומחלוקת הה"ד כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והי' העקוב למישור מפרש שטה ענין מישור, ובפ' אין מעמידין דכ"ד סע"ב רוני רוני השיטה פרש"י ארון העשוי מעצי שטים, ובפ"ב דכתובות ד"ז ע"א אהני לי' שיטתי' לסבא פרש"י שיטתו ומנהגו, ובשה"ש בפסוק לחייו כערוגת הבושם שיר ה' פסוק י"ג תרגם תרין לוחי אבנין דיהיב לעמי' כתיבין בעשר שיטין דמיק לשוטי גינת בוסמא, ובישעי' סי' ל' פסוק ח' ועל ספר חקה ת"י ועל שיטין דספר רשים, שיט בסין גטוה והסרה, משא"כ שיטי הספר הם יושר, ועד"ז נק' המל' שטה, וענין מנהגו ושיטתו שיטה אינה הלכה רק ע"ד שביל היחיד, ואחרי רבים להטות, כמו הרבה עשו כרי"ש ועלתה בידם ודברי רשב"י הם שיטה, וכן המל' יש בה ירידות ועליות שלא כדרך השתל' כו', גם היא שיטה א' מעשרה שיטים ע"ס, ועמידתה בנו"ה עצי שטים, ואולי ג"כ ל' נטייה ע"ד עד יעבור עמך כו' שטה באורחא נטלא ובאורחא אתער זח"ג קב"ב, והנה בשרשים שער שוט מנה בזה ד' ענינים א' מה שפירשו שבט אם שוט ימית פתאום איוב ט' כ"ג שוט לסוס משלי כ"ו ג', ב' מה שפירשו חתירה וחפוש שטו העם ולקטו בהעלותך י"א ח' משוט בארץ איוב א' ז', עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ, ג' כל לשון שיט ומשוט, בל תלך בו אני שיט ישעי' ל"ג כ"א, ד' כל שטים ושטה, ועורות תחשים ועצי שטים, ולפמש"ל יש עוד ב' ענינים לשון שטה ומנהג, ולשון

שיטות שבספר, וכן שיטי הגן היינו ערוגות הגן. וז"ל השורש ישע שוט יפרד לארבעה ראשים (א) מה שפירושו שבט (ב) מה שפירושו חתירה וחפוש (ג) כל לשון שיט ומארו"ל קדושין כ"ט א' ויש אומרים אף להשיטו במים (ד) כל שטים ושטה היינו עצי שטים, שוט לשון משלי כ"ו ג' דהיינו שבט ומקל לייסר בו השטה ודרך הישר ע"ד כי שטית תחת אישך, לשון נטייה והסרה, ע' בשרשים ערך שטה, והמקל מיישרו להביאו אל דרך הישר, עצי שטים הן מין ארז גדולי קומה זקופה בל ישנו מדרך הישר ויהי' הפך לשון שטה הנזכר עכ"ד. וא"כ עשיית הארון מעצי שטים שיהי' הולך בדרך הישר ולא ינטה ולא יסור, היפך כי תשטה אשתו, וזהו פקודי ה' ישרים, וגם לשון שוט לסוס וגם לשון חתירה וחפוש כי התורה צריך לחפש בה, מטמונים תחפשנה, גם ע"ד לשוט במים כי במשה מן המים משיתיהו ותמלא כדה כ"ד ספרי דאורייתא מים החכ' ומארו"ל ע"פ יעלו אבר כנשרים ושטים ע"פ המים כו' ועמ"ש מענין נטייה והסרה ע"פ מארו"ל גזירה שמא יטה ע"ד ויט יהודה כו' בד"ה כי אתה נרי כו'. והנה בתשבי ערך שוט, ב"ש אומרים שתי שורות ע"פ כל המרתף כו' ובמשנה סוף דמאי מי שהיו לו עשר שורות של עשר כדי יין ואמר שורה החיצונה אחת מעשר וכן שורות הספר והם מה שקוראים רז"ל שטה במנחות פ"ג ד"ל ע"א ובין שטה לשטה כמלא שטה ופ"ב דגיטין ד"כ ע"ב בעי רב פפא בין שיטה לשיטה ויש מפרשים בין שורותם יצהירו איוב כ"ד י"א פירוש בין שורות הזתים וכן פרש"י שם בין שורותם כמדומה לי שעושים הזתים שורות שורות בבית הבד ויצהר זב ביניהם עכ"ל, וע' במשנה רפ"ג דפאה ומודים שאם היו ראשי שורות מעורבים והמ"צ באיוב שם כ' שורותם מלשון שורה וידוע הוא בדרז"ל, וכן עלו בשרותיה ירמי' ס"י ה' יו"ד, ומוה משארו"ל לפנים משה"ד פ"ב דכ"מ דכ"ד ע"ב וד"ל ע"ב פ"ט דב"ק ד"ק ע"א וע"ש בתוס' והוא כשיעשה האדם איזו טובה או חסד לחבירו שאינו מחויב בו, זהו ההפרש בין צדיק וחסיד, ומוה אמרו ג"כ השנאה מקלקלת השורה, פי' שלפעמים יקלקל אדם שורת הנהגתו ויצא חוץ לשורה מפני השנאה כמו שפרש"י בחומש פ' בלק כ"ב כ"א ע"פ ויחבוש את אתונו, מכאן שהשנאה מקלקלת השורה שחבוש הוא בעצמו, אמר הקב"ה רשע כבר קדמך אברהם אביהם שנאמר וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו עכ"ל רש"י, וכן האהבה מקלקלת השורה כמו שפרש"י בחומש פ' וירא כ"ב ג' ע"פ זה ויחבוש הוא בעצמו ולא ציחה לאחד מעבדיו שהאהבה מקלקלת השורה עכ"ל, וכן הוא באריכות במד"ד פ' וירא ס"פ נ"ה, והנראה כי השורה זהו דרך מדה האמצעית שהיא דרך ישרה שיבור לו האדם וכמ"ש הרמב"ם בה' דיעות וארו"ל פ"ב דאבות איזהו דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם, דהיינו מדת ת"ת הממוצע בין חו"ג שהחסד הוא האהבה ומדה"ד ממנה נמשך השנאה, ומדה הממוצע זהו ת"ת ונק' שורה, ואולי גם מלשון מישור כמו שפרש"י בירמי' ס"י ה' יו"ד ע"ד כי ישרים דרכי ה' הושע י"ד יו"ד, והי' העקוב למישור ישעי' ס"י ד', וכן השורות והשיטות שבספר הולכים

במישור, ולכן ס"ת צריכה שרטוט דהיינו כדי לישר השורות כמבואר בב"י
ה' ס"ת סי' רע"א, ולכן פי' הת"ז סוף תיקון כ"א השיטה היינו בחי' והי'
העקוב למישור כנ"ל דהיינו כמו שהשיטה והשורה הולך במישור, וכ"ז נמשך
מקו האמצעי ת"ת, והו"ע ישורון בוח"א ס"פ וישלח דקע"ז ב' וע' בזה ס"פ
שמיני דל"ט ע"ב ע"פ אתה כוננת מישרים, אך אהבה מקלקלת השורה
שגובר החסד והאהבה ביותר לטוב יותר וכן להיפך, ועפ"ז יובן ענין שהמל'
נקראת שיטה כמו שאמרו רוני רוני השיטה שהו"ע שורה, והוא הנהגת
העולם כשורה ע"י שמקבלת מת"ת קו האמצעי המחבר חו"ג, והו"ע שיתף
מדה"ר במדה"ד שעו"ג ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים במד"ר פ' בראשית
ס"פ י"ב, וע' בבה"ז שופטים דער"ה א' בענין ע"פ שנים עדים יקום חבר
שהמל' בנינה מהתכללות חו"ג יחד ע"י העת ות"ת כדי להיות מלך במשפט
יעמיד ארץ כו', וא"כ לפ"ז עשיית הארון מעצי שטים דוקא שע"ז מעמידים
המל' הנקראת שטה לפי הפי' דשטה הוא מלשון ההנהגה כשורה, היינו
שכמו"כ יהי' האדם מתנהג בכל עניניו כשורה ע"ד אינהו דרך ישרה שיבור
לו האדם כל שהיא תפארת לעושי' כו' וליכנס לפנים משה"ד וכמשארו"ל
פ"ב דב"מ ד"ל ע"ב שלא חרבה ירושלים אלא על שהעמידו דיניהם על דין
תורה ולא עשו לפנים משה"ד והיינו כי ישורת הדין אינה קו האמצעי
מדה"ר כ"א קו הדין ולכן נקראים הדיינים אלקים וידוע דאלקים הוא מדה"ד
אבל קו האמצעי זהו חיבור שם הוי' עם שם אלקים כמ"ש ביום עשות הוי'
אלקים, והו"ע לפנים משה"ד ועו"ג אתה כוננת משרים ועד"ז הו"ע דרך
ישרה שיבור לו האדם כו', וע"ז ממשיכים במל' הנק' ארון מקו האמצעי
בחי' נורא והנורא אל עליון שע"ז דוקא עושה שלום במרומיו בין מים ואש
כו', עו"ש בתשבי שטה שיטת התלמוד, פי' הלכתא ומנהגא כו' סגיא הילוך
ומרוצת כו', י"ל כשהמל' מתנהגת שלא כמנהגו של עולם כ"א בנסים שחוז'
לטבע, ואפשר זהו ע"ד אהבה מקלקלת השורה דגבי אברהם היוצא חוץ
לשורה לטוב, והו' תיקון לבחי' וישב בשטים ל' הסרה לזנות כו' בסודות
ד"ה ע"ב.

קיצור. מעצי הלבנון עצי שטים, ארו שטה סארו בלבנון וא"ו רברבא ת"ת
כשמקבל מהבינה ונק' ישמעו עצי הוי' שהם נו"ה הנקראים עצות
מרחוק, עצי הלבנון שעצות אלו נמשכים מלבנון ל"ב נ"ח וחמשים שע"ב,
גם נו"ה לשון ניצוח, מעשיו מרובים מחכמתו וע"ז חכמתו מתקיימת והו'
נצחיות.

ד) עצי שטים נו"ה מעמידים המל' הנק' שטה, פי' בת"ז שטה בחי' והי'
העקוב למישור, והיינו שטה לשון שורה שהוא ישר, ואולי ע"ד
לעשות הישר בעיני ה' בלק"ת פ' ראה סד"ה כי תשמע בקול וע"ד ומלאה
הארץ דעה את ה' בלק"ת פ' ואתחנן סד"ה וידעת היום דרוש הראשון,
והארון נק' השיטה והי' מיישר הדרך לפני ישראל, שטה בלוחות עשר
שיטין כערוגות הבושם, שיטין דספר, הפך שטות נטייה שיטתו ומנהגו ע"ד

דרך היחיד רשב"י תורתו אומנתו, בשורש שוט ד' ענינים א' שבט ע"ד וגם אתה תדין את ביתי. ב' חתירה והפוש ע' שש"ב פמ"ב ע"פ וכמטמונים תחפשנה. ג' להשיטו במים ים החכ'. ד' עצי שטים בל ישוטו מדרך הישר. ויש עוד ב' ענינים לשון שטה ושורות הספר כנ"ל ולשון שטה ומנהג. וענין שורה ע"ד לפני משוה"ד זהו הדרך ישרה. כי מדה"ד נק' אלקים וכת' ביום עשות ה' אלקים שצ"ל שיתוף מדה"ר וא"א לעולם לעמוד כשיתנהג במדה"ה, לכן קו האמצעי ת"ת זהו שכולל חו"ג. ויש בחי' אהבה שמקלקלת השורה ע"ד וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו ומזה נמשך הנהגה שלמעלה מת"ת דאצי' אלא ע"ד בכסא ליום חגיגו על כל פשעים תכסה אהבה ויש להיפך שנאה מקלקלת השורה שנאה תעורר מדגים דיני דינים, והמל' שמקבלת מקו האמצעי דת"י נקראת שיטה ושורה שזהו הדרך הישרה בהנהגת העולם אתה כוננת משרים, ומזה יומשך והיה העקוב למישור ולכן צ"ל הארון מעצי שיטים שיהי' האדם נוהג בדרך ישרה הנ"ל בבחי' אתה כוננת משרים משפט וצדקה ביעקב אתה עשית ע' בת"א פ' בשלח בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה, וזהו"ע עצי שטים לשון שיטה ושורה, שיהי' נוהג כשורה וזהו ג"כ ענין ישורון בזה"א וישלח קע"ז ב'.

ויעש את הכיור וגו' במראות הצובאות וגו'. הנה רש"י פי' והוא מהמדרש תנחומא ס"פ פקודי המראות האלו הן העמידו כל הצבאות הללו כו' ונזכר מזה ג"כ ברבות נשא פ"ט דר"ל ע"א שהוא כ"ג א' ע"פ ולקח הכהן מים קדושים. והענין דמבואר בתו"א פ' מקץ בד"ה ת"ר מצות נר חנוכה וז"ל וזהו ענין מראות הצובאות כי ענין מראה הוא זכוכית שרואין בה, אכן נאמר מראות לשון רבים כי יש ב' מראות אספקלריא המאירה כו' אספקלריא שאינה מאירה כו' ושני בחי' אלו ה"ע ב' נרות נר מצוה ונר ה' גשמת אדם כו', עכ"ד הנאמרים שם. ועז"ל ב' מראות אלו ע"ד מ"ש במ"א בד"ה יונתי בחגוי הסלע, בענין ההפרש בכנס"י בין יצ"מ שנאמר קומי לכי רעייתי כו' ע"י סולם מוצב כו' וראשו מגיע השמימה היינו בחי' תפלה כו' ועז"נ לכתך אחרי במדבר כו' וכת' וה' הולך לפניהם יומם כו' ולילה כו', ובין זמן הגלות שעז"נ יונתי בחגוי הסלע כו' זאת העצה הראיני את מראיך כו' בחי' תשובה ואור חוזר שעז"ל ארז"ל במקום שבע"ת עומדים כו'. ולכן זהו ענין ב' מראות הנ"ל שהבחינה ראשונה נקראת אספקלריא המאירה, והבחי' הב' נק' אספקלריא שאינה מאירה. כי ב' בחי' אספקלריא הנ"ל זהו ב' בחי' יחודא עילאה נק' אספה"מ וזהו ענין משה שנתנבא בזה, ויחז"ת נק' אספשא"מ בחי' כל הנביאים שנתנבאו בכה שהוא בחי' כדמותינו כו'. וע' במ"א אות א' סעיף קנ"ט אספה"מ נק' ז"א מאירה מעצמו ושאינה

מאירה רחל דלית לה מגרמה כלום עכ"ל וגם בחי' רחל נק' כרחל לפני גוזזיה כו' ובסה"מ סי' קנ"ו הובא לשון האריו"ל בזה, שיש במל' ב' בחינות גופא ונשמתא, גופא היינו שכינתא והיא נק' אספשא"מ, ונשמתא נק' כנס"י ונקראת אספה"מ ע"ש והן ב' בחי' כלה הנז' בד"ה שיר השירים, הא' למס"נ באחד יחו"ע כלה שאירי כו', הב' בשכמל"ו בכל נפשך ביטול היש כו', והיינו ב' בחי' הנ"ל דיתו"ע ויחו"ת, והוא ג"כ ההפרש בין ענין יצ"מ שנאמר וה' הולך לפניהם כו' קומי לכי רעייתי כו' ע"י למס"נ באחד, שהרי משה לא אמר בשכמל"ו, ועד"ו אנשי יריחו היו כורכין את שמע, וזהו ענין כלת משה, שמבחי' משה דעת עליון יחו"ע נמשך להיות כלה שאירי כו', ובין יונתי בחגוי כו', רק מ"מ הראיני את מראיך ע"ד ועד הוא אחד בחלופי אתוון, ונק' אספשא"מ, ומ"מ יש מעלה באספשא"מ שבה רואה באור חוזר לראות את עצמו כו' והיינו שע"י יבוא לבחי' תשובה בכל מאדך כו' ועמ"ש בד"ה שוש אשיש בענין ואמרתם כה לחי, ועמ"ש בת"א פ' בראשית ע"פ אעשה לו עזר כנגדו ובד"ה ואני אראה בשונאי כו'.

(קיצור המראות העמידו הצבאות, אספה"מ נר מצוה ואספשא"מ נר ה' נשמת, א"ג ענין קומי לכי, ויונתי בחגוי הראיני את מראיך, ב' בחי' בצלמנו כדמותנו, זה וכה, והם ג"כ למס"נ באחד ובכל נפשך, יחו"ע וה' הולך לפניהם, ויחו"ת יש ובטל כו', ומ"מ ע"י בחי' תשובה כו').

ב) והנה בחי' הראיני את מראיך דאו"ח נקרא מראות הצובאות, והעלאות צבאות הנ"ל נמשכו ע"י מראות הנ"ל שהן גרמו היחוד מ"ה מברר ב"ן, נחשת גוונין תתאין דבשכמל"ו משא"כ כסף וזהב גוונין עילאין דיתו"ע, כי הנה כתיב בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מאמ"צ, והענין דהנה מבואר בת"א ע"פ בשלח פרעה שע"י גלותם במצרים והשתעבדותם בהם גרמו שנתעלו בחינת הניצוצים שנפלו שם בשבה"כ וע"י ניצוצים אלו מתעלים נש"י מאד נעלה בחי' וירם קרן כו' לפי ששרשן למעלה מהצמצום כו' ע"ש שזהו ענין זרעתי לי בארץ כלום אדם זרע קב כו' ועמ"ש ג"כ מענין זריעה וצמיחה זו בד"ה האזינו השמים, והנה בחי' ניצוצים הנ"ל נקראים צבאות הוי' כמ"ש בת"א פ' בא סד"ה בעצם היום כו', וכשנמשך בהן המ"ד נקראו צבאות עיין זח"א כ"א ב' שיסוד נק' צבאות והיינו שבו ועל ידו נמשך שיהיו איהו וגרמוהי חד ועמ"ש בזה סד"ה מהלכים בין העומדים שלכן אומרים קדוש כו' צבאות כו' וע"י מכה"כ, וזהו ענין מראות הצובאות שפירש בשערי אורה ש"ג דכ"ט סע"ב שהוא שם צבאות נר"ה, ושם פי' שהוא ענין אספשא"מ.

ועתה י"ל ענין הכיור, הנה כתיב כאיל תערוג על אפיקי מים עיין מזה זח"ג פ' אחרי דס"ח א', והוא בחי' צמאה לך נפשי, שכנס"י נק' צמאה כמ"ש למען ספות כו' את הצמאה, שצמאה ליוצרה, והנה לרוות הצמאון הוא ע"י מים היינו בחי' ונהר יוצא מעדן כו' הג"ן סד"ה דאורייתא שהוא בחי' שעשועים יום יום התגלות התענוג ע"י יחוד חו"ב אין ויש כו' (ולכן

נאמר ארץ לא שבעה מים עמ"ש בד"ה והיה מספר). והנה אפיקי מים היינו מקום מוצא המים הוא בחי' נה"י שבהן ועל ידן נמשך ההשפעה כו' וכמ"ש בת"ז תקון י"ט דל"ח ע"א אפיקי מים ומאן גינהו נו"ה דאתקרון שקתות המים כו' וזהו כאיל תערוג על אפיקי מים, וכענין כלתה נפשי לחצרות הוי' בד"ה וארשתין לי, כי כנס"י נק' אילת השחר מה אילה זו רחמה צר, פי' לגבי ההמשכה מסוכ"ע אשר לגדולתו אין חקר ולמת"ב כלל ע"כ נק' רחמה צר שאינה יכולה לקבל גלוי סוכ"ע בהשגה ממש, ולכן כאיל תערוג כו' אלא קול ה' יחולל אילות, הוא התורה עמ"ש בזה רבינו ז"ל חורף תקס"ד. (וזהו ענין הכיור דאיתא במדרש נשא דרמ"ט א' שהכיור הוא דוגמת מ"ש יקוו המים אל מקום אחד, ופי' יקוו כו' היינו שנמשכו ע"י נו"ה ליסוד כמ"ש בזח"א בראשית די"ח. ועמ"ש מענין יקוו המים כו' בד"ה ששת ימים תאכל מצות, ופי' אחד היינו מ"ש בק"ש הוי' אחד גלוי יחו"ע כו' וכן פי' במא"א אות כ' סל"ב הכיור הוא יסוד). (ובת"ז תקון כ"ח דע"ב ב' כיור וכנו אינון תרין כולין ובהון שריין תרין סמכי קשוט, וכ' הכס"מ שם ז"ל תרין סמכי קשוט נו"ה נרמוזו בכיור וכנו שבו קבוץ המים כמ"ש הת"ז אפיקי מים הם נו"ה שנק' שקתות המים לכן נרמוזו בכיור שהוא השוקת למים עכ"ל וע' מענין שקתות המים בזח"א ויצא קס"א סע"ב ובמק"מ שם קס"ב סע"א קס"ג סע"א, וביאור הענין זהו ע"ד שנתבאר באגה"ק סי' ט"ו בענין כליות יועצות איך להשפיע וזהו ענין שמבשלים הזרע שנמשך אח"כ ע"י היסוד כו' ע"ש ולכן נק' אפיקי מים. וז"ל המא"א אות א' סק"ג אפיקי מים הם נו"ה ב' ביעין שמשם המים לנוק' מי החסד עכ"ל והיי"נ הביא מ"ש ע"ז בפ' ויקהל דרי"ט ע"ב, גם ששני השפתים נק' אפיקי מים כי בהם ועל ידם נמשך הדבור ואשים דברי בפ"ך כו').

ג) והנה בש"א ש"ג דכ"ח סע"ב וע"ג פי' שהכיור וכנו שהם נו"ה הוא ג"כ כענין שני עמודים יכין ובוועז, והיינו ע"ד מ"ש בזח"א בראשית די"ח ע"א ע"פ שכל טוב לכל עושיהם, שכל טוב דא אילנא דחי דאיהו שכל טוב בלא רע כלל, ופי' הרמ"ז שהוא ענין והחכמה תחיה, לכל עושיהם אלין תמכי אורייתא כו' אלין דתמכין לו אית בהון עשייה ועמ"ש באגה"ק ע"פ ויעש דוד שם, ובד"ה או ישיר ישראל עלי באר בענין במחוקק במשענותם, ועיקר בפ' מצורע דנ"ג ע"פ ותומכיה מאושר א"ת מאושר אלא מראשו כו'. והמכוון י"ל ע"ד שנתבאר בד"ה השמים כסאי בענין והארץ הדום רגלי שע"י המעשה וקיום המצות נעשו מוחו ולבו זכים אלף פעמים כו' ועד"ז נאמר במשה שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבן שעל ידם דוקא נמשך בו אלף אורות כו' ע"ש. גם ע"ד שנתבאר בסד"ה מזוזה מימין כו' שהתורה אור וקיום האור ע"י אויר הוא ההעלאה שע"י המצות כו' ע"ש וזהו שכל טוב לכל עושיהם, כי התורה נק' נובלות חכמה שלמעלה, אכן שכל טוב זהו עצמיות חכמה שלמעלה בחי' מו"ס וזהו הנמשך לכל עושיהם דוקא כי כח המעשה יפה שע"י דוקא נמשך מסוכ"ע וכמ"ש בד"ה יביאו לבוש מלכות, וזהו ענין שני העמודים יכין ובוועז, כי צדקה הוא נק'

יכין בצדקה תכונני, וז"ל המא"א אות יוד סמ"ב יכין נק' הנצח עמוד הימני עכ"ל, ועמ"ש בד"ה והנצח זו ירושלים ובד"ה למנצח על השמינית והיי"ג הביא מהזח"ג אמור דף צ' ע"ב ובפ' אחרי דכ"ח ע"א ועיין בע"ח בדרוש עולם העשייה עכ"ד. ובענין בועז כ' במא"א אות ב' סמ"ח בועז נק' הוד אחד משני העמודים יכין ובוועז וצ"ע שבמדרש דרשו בועז על השמש גם בועז נק' יסוד, ע"ש שבו עז ותוקף, כד עאל בימא עכ"ל והיי"ג הביא מזח"ג אמור ד"צ הנ"ל ובפ' תצא דר"פ ע"ב ויחודא דאח עם ד' בצדיק ובוועז והאי איזהו בועז בו עז עכ"ל ויש להעיר ממ"ש ע"פ ועוז מלך כו' ויתן עוז למלכו, וזהו ה' עוזי ומגיני בו בטח לבי כו' תלים כ"ח, ובמדרש תלים שם אמר רבי סימון משל למלך כו' כיון שהטריחו נתנה להם שנאמר ה' עוז לעמו יתן ע"ש והובא בילקוט, דהיינו שכדי להיות המשכת ח"ע למטה זהו ע"י אתעדלית כענין שכל טוב לכל עושיהם דוקא וזהו ענין כיון שהטריחו נתנה להם כו'.

ד) וזהו ג"כ ענין הכיור וכנו שהם נו"ה בחי' לכל עושיהם, שבהם ועל ידם דוקא נמשך התגלות מים קדושים בחינת שכל טוב, והוא כענין בצדקה תכונני כנ"ל. (וע' מענין כיור וכנו בפרדס בעה"כ פי' ג"כ שהם נו"ה) והוקשה לו למה הם מנחשת, ויש לתרץ זה ע"פ מ"ש ע"פ המאמר פ' פקודי דרל"ג בענין והנה איש מראהו כמראה הנחשת, כי להיות בירור ק"ג זהו ענין נחשת, ולכן הי' הכיור נחשת ע' נועם אלימלך היינו העלאת הבירורים דק"ג שנכללו למעלה כו', ועיקר מעשה המצות הוא בירור ק"ג, ועמ"ש ע"פ חמוקי יריכיך כו' בד"ה מה יפו פעמיך, גם בענין שנחשת יש בו תוקף ולכן נאמר ומצחך נחשה, וכן בקדושה ענין והנצח קשה עורף ונצח ומצח ענין אחד הוא כו', והנה מהכיור היו מביאים ג"כ ניסוך המים לפעמים כדאיתא במשנה ספ"ד דסוכה, ועל ניסוך המים נאמר ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה, וזהו ענין שכל טוב כו' ועמ"ש מענין ניסוך המים בד"ה ושאתם מים, והנה עיקר בחי' נו"ה נמשכים מהכתר כמבואר בביאור דאלה מסעי וע"פ חגרה בעז מתניה, והעיקר לעורר בחי' הכתר זהו ע"י קבלת עול מלכות שמים בכל מאדך, ולכן ארז"ל שמתחלה יקבל עליו עול מלכות שמים ואח"כ יקבל עליו עול מצות, וכנו' באריכות בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב, וזהו שהכיור נעשה דוקא ממראות הצובאות, והיינו כמ"ש הראיני את מראיך שהוא בחי' בכל מאדך ועי"ז דוקא כי קולך ערב הוא התורה ומראך גאווה הם המצות, וזהו פי' תשובה ומעשים טובים, שכדי להיות המעשים טובים ומאירים זהו ע"י תשובה כו' יעו"ש באריכות בביאור ע"פ יונתי, ולכן הכיור נעשה ממראות הצובאות דהיינו בכל מאדך שנק' מראיך אור חזור כו' מזה נמשך אח"כ הכיור וכנו בחי' מעשים טובים שבהן התגלות מים קדושים שכל טוב לכל עושיהם כו', שע"י בכל מאדך מעוררים אור א"ס ונמשכים מים קדושים מיסוד דא"א כו' והתגלותם בנו"ה בחי' אפיקי מים כו' ועמ"ש ע"פ הזח"ב בשלח ס"ג ב' בענין ממעמקים כו' ובענין גהר פלגיו ישמחו עיר אלקים, וזהו כענין והאופנים ברעש גדול כי

החיות הם בחי' חג"ת והאופנים הן בחי' גה"י ולכן הם החיות נסמכים עליהם כי נו"ה נק' תמכין כ"כ בעה"ק ח"ד פי"ט וא"כ הם ענין א' עם כיור וכנו וכמו שהכיור וכנו נעשו ממראות הצובאות כן והאופנים ברעש גדול כו'. וזהו ג"כ כענין אשה מזרעת תחלה יולדות זכר, שע"י בחי' מראות הצובאות אתעדל"ת בחי' כאיל תערוג כו' כלתה נפשי כו' נמשך מלמעלה ג"כ ונתתי מטר כו', וזהו אשר צבאו פתח אהל מועד, פתחי לי אחותי כו', אהל סוכ"ע נוטה שמים כיריעה כו'. וזהו שהכיור נעשה ממראות נשים כשרות ששמרו א"ע מהונות, היינו בחי' ולא תתורו כו' זונים כו' כ"א ואל אישך תשוקתך כו' אש ה' לבחי' אש יוד כו'. גם י"ל הכיור וכנו רומזים לתשב"כ ותשב"ע"פ כי איהו בנצח ואיהי בהוד, ועיין עוד מענין ויעש את הכיור בזח"ב שמות דף ד' ע"א. והנה מן הכיור הוא ג"כ קידוש ידים ורגלים ועיין מזה בזח"ג בלק קפ"ו ובהרמ"ז שם ויש להעיר ממ"ש בד"ה שינייך כעדר בפ"י שעלו מן הרחצה, והיינו שע"י התורה שנק' מים קדושים נרחץ הידים שהם המדות שלא יהי' מהם יניקה כו' אלא שיהיה שאו ידיכם קדש כו' וכן ברגלים ע"ד אשריכם זורעי על כל מים משלחי רגל השור כו' עמ"ש בד"ה מהלכים בין העומדים, ועמ"ש באריכות בדרוש נט"י.

לאות א' ענין צבאות יש להעיר מדרוש שארה כסותה ועונתה שפי' בזח"ב משפטים דף דעונתה הוא שם הוי' צבאות, ובפנ"י פי' דניקוד שם הוי' בשבת הוא צבאות.

לאות ב' ממ"ש בשה"ש רבה ע"פ מלך אסור ברהטים היינו ברהטי' של יעקב בשקתות המים, וממ"ש בענין ג' עדרי צאן הרובצים על הבאר שהם גה"י הממלאי' הבאר ממקור מים חיים.

מענין מ"ש יוקח נא מעט מים ורחצו רגליכם, ועמ"ש ע"פ והארץ הדום רגלי, וע"פ ועמדו רגליו, ומענין רגליה יורדות, ומענין רחצתי את רגלי, ובפב"ת דעירובין דף ק' ע"ב ע"פ ואץ ברגלים חוטא זה הבועל ושונה ופרש"י רגלים הוא תשמיש כמ"ש בין רגליה כרע נפל, וא"כ רחוק רגלים שיקדש עצמו בשעת תשמיש, להעיר לענין רגלים מענין שלש רגלים, וממ"ש בזה בדרוש מהלכים בין העומדים, שההילוך הוא ברגל, וממ"ש בענין בנהר יעברו ברגל, וממ"ש ע"פ מה יפו פעמיך בנעלים, עוד להעיר לענין קידוש רגלים ממ"ש ע"פ חגרה בעוז מתניה וזהו ענין עמוד בועז מענין גה"י חדשי' נמשכי' מהבחר, ממ"ש בענין מים ע"פ המדרש רבה פ' בראשית פי' והושיב מה דיורים אלמים כו' עד לכך נאמר יקוו המים ע"ש כי הם מבחי' עגולים ובמשה מן המים משיתיהו והי' כבוד פה, והנה הכיור כנגד יקוו המים.

אור התורה

פרשת

פקודי

פ' פקודי

אלה פקודי המשכן משכן העדות. עמה"מ קע"ד ג'. רבות קס"ג אב"ג. שלי"ה
סט"ב שסד"ב שמ"א. מ"ע ד'. ע"ה פ"א קס"ט קפ"ד. זח"ב.

ז"ל עמה"מ שער עולם הבריאה פרק י"ז משכן ר"ת מטה שולחן כסא מנורה
לפי שכל הדברים הללו רומזין למלכות עכ"ל ועיין מזה בהרמ"ז
ר"פ בשלח. וסוהר שם פ' בשלח דף מ"ד ואקדימת מטה. רבות פקודי פנ"א
אשר פקד משה אין כתיב סאן אלא אשר פקד על פי משה ביד איתמר כו',
פירושו ביד איתמר שקבל החשבון ממנו.

המשכן משכן העדות מהו משכן שני פעמים א"ר שמואל ב"ג שנתמשכן ב'
פעמים על ידיהם זהו שאנשי כנה"ג אומרים חבול חבלנו לך בנחמיה
סי' א'. ובמא"א אות מס סק"ד משכון נק' המל' שנתמשכנה בעוונותיהם של
ישראל בגלות עכ"ל והי"ג העיר ממ"ש בזח"ג בחקתי קי"ד א' ע"פ נתתי
משכני בתוכם ונתתי משכני דא שכינתא משכונא דיילי דהיא דאתמשכנא
בחובביהו דיישראל כו' עו"ש נטל כל כסופא חביתיה ואייתי לגביה אמר
הא משכונא גבך דלא אתפרש מינך לעלמין כו' ואע"ג דקוב"ה אתרחיק
מינך משכונא שבק בידן כו' וע"ש בהרמ"ז ועו"ש דף קי"ד ע"ב פתח ר'
יצחק דומה דודי לצבי, זכאין ישראל דוכו דמשכונא דא למהוי גביהו מן
מלכא עילאה כו', וי"ל מ"ש ציון במשפט תפדה את המשכון. הענין
שנתמשכן ב"פ י"ל ה' ומלוי ה' גם ע"ד מ"ש בת"א בד"ה ואלה שמות ענין
ירד ירדנו ירידה אחר ירידה כו' ועיין מענין משכון ברבות משפטים
פל"א.

מהו העדות עדות הוא לכל באי עולם שיש סליחה לישראל ד"א עדות
הוא שנתונה מפי הקב"ה כו', מהו העדות זו תורה כו' ד"א אלה
פקודי המשכן יבוא זהב המשכן וכפר על זהב העגל כו' הכעסתם אותי
באלה אלקיך עכשיו שעשיתם את המשכן באלה אני מתרצה לכם אלה פקודי
המשכון. לפי"ז י"ל משכן העדות שעיי"ז נמשך להם את עדים מהר חורב
שאבדו ע"י אלה אלקיך כו' וכשנתרצה להם באלה פקודי המשכון נמשכו
עדיים הנ"ל וע"כ נקרא משכן העדות כו' והיינו כי יש בחי' אלה מסטרא
דקליפה ח"ש ויאמר מי אלה שאינם ראויים לברכה זח"א ויחי רכ"ז ובפ'
פקודי דרל"ו ע"ב, ובמא"א אות א' ספ"א פי' אלה ר"ל מוכנת ומזומנת
לסמא"ל לא כמו הקדושה שצריך טרחא אחריה, אכן בחי' אלה בקדושה גק'
ויק ופי' גימ' אלה, ובפנ"י פי' אלה כמו זה היינו משה נתנבא בזה שהוא
גלוי אסה"מ כך הוא אלה הדברים אשר דבר משה אלא שזה בלשון יחיד

ב'רלג

כ'רלד אור פקודי התורה

ואלה בלשון רבים. ויש להעיר לענין רב מבבל ורבי מא"י ועד"ז אלה לשון רבים סענין רבי מא"י, וזהו מי ברא אלה להמשיך מבחי' מי עלמא דאתכסיא סוכ"ע בבחי' אלה עלמא דאתגליא ממכ"ע וזהו אלה פקודי המשכן וע"כ בבחי' אלה נתרציתי לכם וזהו אלה המצות, אלה מועדי הוי', אלה שני בני היצור כו' וע' וחיב פקודי דף רב"א סע"א ושם הביא ג"כ פסוק גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך.

עוי"ל פי' אלה פקודי שאפילו בשעה שנתמשכן יש לכם לפוקדו ולהמשיך יחוד העליון דקיי"ל נכרי מישראל לא קנה משכון, והיינו עד"מ על יז"ט מחזירין המשכון וזהו אלה פקודי המשכן ע"ד אלה מועדי הוי' כו' וכן ע"י אלה המצות שבכל יום יש עליי' בג' תפלות כו' וע"י העדות זו תורה כו'.

גם מלאכות דשבת למדו מאלה הדברים בפ' ויקהל כי ע"י שבת מתבררים הניצוצים בבחי' אלה דסט"א ונבללים בקדושה כו'. במ"ע כ' אלה אותיות לאה, שם ע"ה משכן העדות ר"ת מה היינו ע"ד מה שמו זה הקב"ה ומה שם בנו זה משה, שם קס"ט אלה פקודי כגימט' דל"ו כי שיעור קומה דל"ו אלפים פריסאות כמנין זרב כח, שם קפ"ד העדת אותיות הדעת והיינו ע"ד ונחציתי לך שמה עמ"ש בד"ה במחבר סיני כו' שאו. כו' גלולגלותם.

ז) זח"ב ר"פ פקודי דף ר"כ סע"א פי' אלה פקודי המשכן היינו ד' מחנות שכינה שהם חיות המרמבה שהמל' הנק' משכן היא מוציאה אותם במנין וכ"כ במק"מ שם וא"כ זהו ע"ד שאו מרום עיניכם וראו מי בראה אלה (היינו בחי' אלה פקודי) המוציא במספר צבאם כו' שהם בבחי' חשבון כו', והרמ"ז נראה דכאן מפרש פקודי המשכן לשון פקודים וממונים וד"ל כשהמל' הנק' משכן מקבל השפע מז"א אזי מחלקת מזון לכולם לבי"ע לאיש איש לפי מדרגתו וכולהו אתמנון על מלאכתם שאו מקבלים כח לפעול פעולתם והיינו ענין הקראים בשם שהוא קבלת כל אחד השפע לפי בחינתו ושרשו עכ"ל בשינוי קצת.

ח) שם ע"כ פי' אלה פקודי המשכן ע"ד אלה תולדות השמים והארץ ובהבראם דהיינו באברהם שהוא חסד אור שנברא ביום ראשון שבו ועל ידו דוקא נעשה יחוד זוי"ג שזהו פי' תולדות השמים והארץ ונק' אלה כי באור שנברא ביום ראשון נאמר אשר צפנת בחי' העלם שגנוז ואעפ"כ כתיב פעלת לחוסים כך שקצת נמשך ממנו בבחי' גילוי וכנז' בפ' תרומה קמ"ט א' וע"י גילוי זה נק' אלה תולדות וכמ"כ כאן זהו אלה פקודי המשכן פי' יחוד זוי"ג שהוציאו תולדות בבי"ע וזהו אלה, והוא נמשך ע"י ובצלאל יסד בן אורי פי' שהוא מקבל מבחי' אור וחסד הנ"ל, בן חור הוא בינה עלמא דחירו שמשם מקבל החסד וכמ"ש כי עמך היא בינה מקור חיים ולכן באורך נראה אור כו' ועמ"ש לקמן סעיף י"ד בענין מכון לשבתך פעלת הוי'.

אור פקודי התורה ב'דלה

ט) דף רכ"א א' פי' כמו שהעולם נברא ע"י חב"ד כך במשכן אלה פקודי המשכן זהו מה שמקבל מבחי' חכמה כי פקד אחוריים דשם ע"ב. משכן העדות מבחי' בינה. ע"פ משה דעת.

י) דרכ"א ע"ב פי' פקודי המשכן זהו המל' המקבל מו"א בחי' ו"ה. משכן העדות י"ה. ובחי' משכן העדות י"ה הוא פקד ע"פ משה. וזהו עבודת הלויים כי ועבד הלוי הוא שהיא בינה ע' בפ' קרח קע"ח ב'.

יא) עוד פי' כי לע"ל שנאמר והיה אור הלבנה כאור החמה יהי' פקודי המשכן בבחי' שלמעלה מהחשבון וצ"ל ע"ד מ"ש והי' מספר בני' כו' אשר לא יספר ואמנם עכשיו שהוא בבחי' חשבון עכ"ז צריך לקשרו ולחברו לבחי' שלמעלה מהחשבון דהיינו לבחי' משכן העדות כו' זהו ע"י משה שהוא מקשרו ולכן יוכל להמשיך הברכה גם בבחי' שתחת החשבון כו'. וזהו אשר פוקד ע"פ משה דוקא.

יב) דרכ"ב ע"א פי' פקודי המשכן ע"ד וה' פקד את שרה פקד פקדתי להעלות המל' מבי"ע לאצ"ל. ועכשיו ג"כ פוקד ע"פ משה להמשיך למל' תוס' אור.

יג) דרכ"ג ע"א פי' אלה פקודי אלה פסל את הראשונים כי בכל חשבון אין הברכה שורה בדבר המנוי אבל בחשבון זה שורה הברכה וע"כ נאמר אלה כו'.

יד) בכלי יקר כ' ח"ל המשכן משכן העדות ארז"ל שלכן נאמר משכן משכן שני פעמים לפי שבהמ"ק שלמטה מכון כנגד בהמ"ק שלמעלה שנאמר מכון לשבתך פעלת ה' מכון היינו מכון כו' עכ"ל. והנה בענין ירושלים שלמטה וירושמ"ע פי' בפרדס ש"ח פי"ג דהיינו מל' ובינה א"כ כמ"כ י"ל בהמ"ק שלמטה שהוא יחוד ו"ה הוא מכון כנגד בהמ"ק שלמעלה שהוא י"ה. ומ"ש ע"ז לשון פעלת הוא א"ש ע"ד מ"ש לעיל סעיף ח' בענין צפנת כו' פעלת כו' ע"ש.

טו) בעיר גבורים אלה פקודי המשכן כו' העדות ע"ד מ"ש אלה העדות והחוקים כו' פקודי כענין פקודי ה' ישרים כו' גם פי' שכנגד שנתמשכן המשכן לקח יעקב מאליהו המשכון דוי"ו כו' שיבוא אליהו ויבשר שיהי' גפדה המשכון של המשכן כו' וי"ל דהיינו מ"ש הנגי שולח כו' והשיב לב אבות דהיינו י"ה על בנים ו"ה שהם ב' בחי' משכן כו'.

עבודת הלויים ביד איתמר. במא"א אות א' סעיף ק"מ כתב אלעזר מנצח דאבא לכן נעשה כ"ג במקום אביו כי כ"ג באב (וכמ"ש באות כ' סעיף ט' כה"ג נקרא אבא עילאה וע"ש) איתמר בהוד דאבא לכן עבודת הלויים על ידו כי הוד קו השמאל עכ"ל ובסעיף קל"ט כתב אהרן נשמתו מיסוד אבא פנים ואחור גימטריא ע"ב קפ"ד עכ"ל ובלק"ט סד"ה נשא את ראש בני

גרשון דרוש השני כתב ח"ל והנה כ"ז ביד איתמר בן אהרן הכהן ופי' איתמר הוא בחי' צירופי אותיות התורה שאיתמר הוא מלשון איתמר שבגמרא כו' והוא בחי' החברי אשר שמתי בפיו כו'.

אלה פקודי המשכן כו' בילקוט רמז תתק"ב במשלי כ"ח ע"פ איש אמונות רב ברכות, איש אמונות זה משה שנאמר בכל ביתי נאמן הוא על כל הדברים שנעשה גזבר עליהם במלאכת המשכן היו מתברכות על ידו כו' י"ל שבו ועל ידו נמשך הברכה אף בדבר שמנוי ומדוד.

בשל"ה שער האותיות אות נון נאמן רוח, כשגמר מלאכת המשכן אמר להן לישראל בואו ונעשה תשובון לפניכם כו' אלה פקודי המשכן כו'.

בפ' תרומה שכד"ב בשם תנחומא ולמה המשכן שקול כנגד שמים וארץ אלא מה שמים וארץ הם עדים על ישראל דכתי' העדותי בכם היום את השמים ואת הארץ (ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה האזינו השמים דרוש השני) אף משכן עדות לישראל שנאמר אלה פקודי המשכן משכן העדות, (ועמ"ש בפ' עדות לישראל בלק"ת בד"ה אלה פקודי המשכן).

ר"פ שמיני, ביום הקים המשכן הוקם המשכן שלמעלה כי זה לעומ"ו וע"ב כתיב המשכן משכן העדות וחפץ הנסתר בגולה וכמ"ש במדרש אמר רשב"ג בשעה שברא הקב"ה את העולם נתאוה שיהי' לו דירה בתחתונים כמו בעליונים כו' עכ"ל.

במ"ע אלה פקודי מנין רל"ו שיעור קומה, יש להעיר ממ"ש ע"פ הזהר ויצא דקמ"ח ע"ב חייך אפילו במאנין דילי לא אשתמש אלא במאנין דילך, מאנין דילי הם כלים דאצי' ומאנין דילך הם כלים דבי"ע ופי' כלים דאצי' הם עצמן בלי גבול אלא הם הכח שיומשך הגבול, כי משלימות כח הא"ס שיומשך ממנו גם הגבול וא"כ הכח להאיר בגבול זהו כלים דאצי', א"כ לפ"ז י"ל הכלים דאצי' עצמן הם בלי גבול רק שהם מקור שיאיר בבי"ע בחי' גבול, וזהו שיעור קומה רל"ו הם הכלים דאצי' שהם מקור להאיר בבחי' גבול רל"ו אלפים כו' או רל"ו הם הגבול הנמשך מהן בכלים דבי"ע, ובאג"ה ד"ה איהו וחיהי משמע הכלים דאצי' הם ג"כ בבחי' גבול היינו מה שאור א"ס מאיר בבחי' גבול כו', ובמא"א אות רי"ש סכ"ט פי' רל"ו הם ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ה' כוללים וע' בפ' ד' שמות אלו בדרוש המלויים, שהמילוי הוא הגילוי כמו ווא"ו כשבאה לידי גילוי נוסף עוד ו' כו', ועמ"ש מזה בביאור ע"פ ושבתה הארץ דתקס"ב, והנה בחי' רל"ו זהו ביצי' כמאמר שיעור קומה של יוצר בראשית הוא ז"א דיצי'

העיי המשכן שלמטה הוקם המשכן דמט"ט שהוא ביצי' ולכן אלה פקודי גימ' רל"ו, שזהו קומה של יוצר בראשית.

במ"ע שם אופן קס"ט, כיור גימ' רל"ו, וכן הוי' קנני גימט' רל"ו וכן המלוי של אותיות משכן עולה רל"ו, קדם מפעליו מאה, מפעליו גיב רל"ו, כי עצום עושי דברו, כי עצום גיב רל"ו וכן בר לבב, ועו"ש שיש רל"ו בשם הוי' וכן בשם אלקים וכן בשם אהי', וכן בהלחות, אפ"ל בענין רל"ו כי ע"ד קוממיות מאתים הם עשר ספי' דו"ג הכלולים מיו"ד, אי"ג יו"ד במילואו עשרים וכל בחי' כלול מיו"ד, אי"ג בכתר ב' בחי' וכל א' כלול מיו"ד וע' בפע"ח שער הסוכות בענין למעלה מעשרים, פי' גיב שהם עשרים ספי' דו"ג ועמ"ש ע"פ עשרים גרה השקל, וענין ל"ו היינו ב"פ ח"י כמ"ש חי חי הוא יודוך ישעיה ל"ח י"ט, ופי' בעמה"מ שער ארי"א פמ"ב הע"ח א' חי חי הם ב' יסודות דאו"א כו' וע"ש שער רישא דו"א פי"ג דקלי"ב ד' ולע"ד י"ל חי חי ע"ד ב"פ בן פורת יוסף שהוא יסוד דו"א ניסוד דאבא וא"כ חי חי ב"פ יחוד, היינו יחוד י"ה ויחוד ו"ה כו' אי"ג ע"ד יחיד חי העולמים מלך ואח"כ מלך יחיד חי העולמים היינו המשכות הנחיות באצ"י ואח"כ בבי"ע כו' וע' מענין חי במא"א ח' כ"ד ועמ"ש ע"פ אשר יעשה אותם האדם וחי בהם דר"ל שיעשה המצות בחיות ושמחה כי לא המתים יהללו י"ה, והנה המצות הם רמ"ח פקודין רמ"ח אברים שזהו שיעור קומה כמ"ש במ"ע סי' ק"ע, וא"כ פי' כל מי שיוחזע שיעור קומה היינו עדי"מ בנין שיעור קומה ע"י המשכת ע"ס מלמטה למעלה ע"י התפלה ומלמעלה למטה ע"י התורה וזהו י' פעמים י' ב"פ עולה ריש ובכל בחי' צ"ל וחי בהם זהו ב"פ חי עולה רל"ו, וזהו ח"י ברכאן דצלולתא ח"י חוליות דתורה"ש, וכן בקיש ח"י אזכרות, ויש ח"י ע"י התורה ג' ווין דקדוש הם ח"י והם המשכות כו', כבוד דלע"ל של יוד גימין היינו לע"ל יתגלו ע"ס ח"ס ואולך אתכם קוממיות מאה אמה היינו ע"ס יוד כלול מיו"ד, וע' בסה"מ הע"ט א' פי' מאתים הם חו"ב כ"א כלול מיו"ד, ושם פי' שהם אותיות י"ה נמצא לפ"ו אפ"ל שיעור קומה רל"ו היינו ריש בחי' י"ה, ל"ו מבחי' התא"ו שהוא וא"ו פעמים וא"ו, וא"כ הם ג' אותיות יה"ו, הוא בחי' ז"א וה' אחרונה היא המלכות, ואפשר לומר שהיא כלולה בתוא"ו בסוד אושיט פסיעה לבר כו', ואפשר לומר גם כן תוא"ו זהו הדעת וכמ"ש כי אל דעות ולו נתכנו, שהוא מקור הששה מדות, וא"כ לפ"ו רל"ו הם ג' מוחין חב"ד, והנה כתיב וישח אדם וישפל איש כביכול לפעמים גורמים שפלות לשונאו של הקב"ה, אכן ע"י אלה פקודי המשכן ממשיכים שיעור קומה ואו נשפל הסט"א כו'.

ר"פ פקודי * (פנ"א אות א') איש אמונות משלי כ"ח כ' וע"ש בפרש"י דמפרש על מעשרות ועמ"ש ע"פ והיה אמונת עתך ישע"י ל"ג וע' במד"ר וישלח ר"פ פ"ב מענין איש אמונות זח"א מקץ קצ"ט ב', ילקוט ח"א קי"ב א', מ"ע פ"א קפ"ה קפ"ט ע"ה בחיי קכ"ח ג' ירק מלאך קכ"ז של"ה רו"א ר"ח הברכה שורה בדבר הסמוי מן העין ע"כ הוא ע"י איש אמונות שהאמונה במה שסמוי מן העין עמ"ש ע"פ ועבדתם כו' וברך את לחמך גם גדול העונה אמן יותר מן המברך ממילא איש אמונות ע"ד העונה אמן ע' בכד הקמח מענין ויבא שומר אמונים ותקעתיו יתד במקום נאמן עמ"ש ע"פ עיני בנאמני ארץ תלים ק"א ו', משלי כ' ז' ואיש אמונים מי ימצא, רבה אמונתך איכה ג' כ"א וצדיק באמונתו יחיה כי שם צוה ה' את הברכה בציון ברכות לראש צדיק משלי י' ו' והרי צדיק באמונתו יחיה לכן איש אמונות רב ברכות, וגם כמ"ש את הברכה אשר תשמעו אל מצות כו' וגם כמארז"ל יבמות ס"ב סע"ב להניח ברכה אל ביתך יחזקאל סס"י מ"ד ל', גם ז"נ בראם ויברך אותם סד"ה ועשית בגדי קדש בפרדס ערך נאמן שהוא ביסוד ואפשר שנקרא כן בהיותו משפיע שפע האמת ת"ת אל המלכות אמונה והוא נאמן בינו ובינה כו' עכ"ל וא"כ מש"כ דאיש אמונות קאי על משה שנאמר ובכל ביתי נאמן הוא היינו ג"כ כי משה חכ' בחי' יסוד שהוא משפיע והוא יסוד אבא או יסוד דאצ"י כמ"ש ותרא אותו כי טוב הוא וע"כ א"ש דאיש אמונות יסוד רב ברכות כי ממנו נמשך הברכה במל' וכמו שמציון נמשך הברכה וכתוב ויברך ה' את המצרי בגלל יוסף שהוא יסוד כו' ונק' המבורך, במד"ר חבל חבלנו כנגד לא יחבול רחיים ורכב, כי רחיים ורכב ת"י חו"כ וזה ה"י ענין המשכן שכנ"י נקראו כלה והקב"ה נקרא חתן כו'.

מד"ר * פ' פקודי ר"פ נ"ב ע"פ ויביאו את המשכן אל משה, ר' תנחומא בר' אבא פתח לרקמות תובל למלך כו' תלים ס"י מ"ה, לרקמות זה המשכן כו', עיין בזהר פקודי דרל"ה ע"א ודרל"ח ע"א ובפרשה ויקהל דקצ"ז ע"ב ע"פ קחו מאתכם תרומה כד"א בתולות אחריה רעותיה כו', ושם כל נדיב לבו יביאה לסלקא לה לגבי בעלה כו' וזהו עצמו ענין ויביאו את המשכן שהוא מ' אל משה שהוא ז"א והיינו ע"י בתולות אחריה ריעותיה שהם מעלים את המ' ושם פי' המק"מ שהם י"ב בקר דבריאה י"ב שבטים וכן פי' בדרף רל"ה, וע' בזהר ויחי דרמ"ז ע"ב דרמ"ז ע"א ע"פ בנות צעדה ובגין דכל תיקוני שכינתא אינון נוקבין אסתלק יוסף מתמן ואתמני תחותיה אפרים כו' והיינו בנות צעדה ולא בניים כו' ע"ש. וז"ש המד"ר בתולות

ר"פ פקודי : נדפס בפיה"מ לכ"ק אדמו"ר הצי"צ רעט, א.
מד"ר : נדפס בפיה"מ להצי"צ רעט, ב.

אחריה אלו ישראל, שהם י"ב שבטים שהם י"ב בקר שהם הנקראי בתולות אחריה כנ"ל, ומ"ש שהן ריעותיה ע"ש למען אחי ורעי יש לפרש. לפי ששורש הי"ב שבטים דבריאה הן י"ב גבולי אלכסון דז"א דאצילות לכן נקראי אחי ורעי להקב"ה, ועיין עוד מענין בתולות אחריה בזח"ב משפטים דק"ה סע"ב ובפ' תשא דקפ"ט סע"ב גבי כוס של ברכה שהוא ונשא מגבעות. מגבעות מאי הוא אלא בינה ובין בתולות אחריה ריעותיה שיעורא. דורת איהו, ופי' במק"מ תנהי"מ דז"א הם ה' אצבעות שבין המ' ובין י"ב בקר דבריאה וכעין זה פי' הרמ"ז שבעליות המ' כוס של ברכה אז הוא ונשא מגבעות שיעור דרת ה"ג כו', ואפשר להעיר לענין לרקמות תובל ממ"ש בתלים סי' קל"ט ט"ו רוקמתי בתחתיות ארץ ות"י אצטיירת בכריסא דאימא ובמ"צ שם רוקמתי דימה יצירת הולד בבשר וגידים למעשה הרקמה שגעשה על פנים רבים ומהלכים מסתכבים עכ"ל ובהלע"ז רוקמתי איך בין גיווארין גיוועבט כו', מעשה רוקם בפ' תרומה כ"ו ל"ו תרגום עובד צייר, וא"כ פי' רוקמתי י"ל ע"ד וייצר ה' אלקים את האדם, אין צור כאלקינו אין צייר כאלקינו כמ"ש מזה בהגהות לד"ה מזוזה מימין וניח משמאל, וא"כ פי' לרקמות תובל, שתכלית עליות כנס"י להקב"ה הנק' מלך הוא כדי שמחיבור זה יהי' לידת הנשמות בחי' וייצר כו', אך עיקר פי' לרקמות תובל שתתעלה בבגדי ציורין דוגמת ותלבש אסתר מלכות, והתרגום פירש על בגדי כהונה וזהו בלבושין ציורין יקרבו קורבניהן קדם מלכא דעלמא, ועי' בלק"ת בשה"ש בד"ה יונתי בחגוי בפי' יפתי שעושה לבושים יפים ונאים להקב"ה וכמ"כ געשו לבושים להנשמה והיינו ע"י מעשה המצות, ומכואר במ"א שע"י לבושים אלו דוקא הוא עליות הנשמה למעלה, ע' בד"ה המגביהי לשבת, ובד"ה יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בת"א פ' חיי ובאג"ה סי' כ"ט ד"ה א"ח ע"ב, וכמ"כ יובן בענין המ' למעלה מעלה זהו ע"י לבושים הנ"ל וזהו לרקמות תובל למלך כו'.

במד"ר שם עזו והדר לבושה ותשחק ליום אחרון ע"ד באחרית הימים וע' זח"ב תשא קפ"ט א"ב ק"צ ע"א מענין אחרית הימים, וענין עזו והדר לבושה ע' מד"ר וארא פ"ח ומהו לבושו של הקב"ה עזו כו' וכתוב עזו לעמו יתן יעו"ש, וע' מענין עזו והדר לבושה במד"ר פ' חיי ר"פ נ"ט ור"פ ס"ב ותוך פ' הנ"ל ובמד"ר באיכה ס"ה א' ר"פ ויצא מן בת ציון כל הדרה ד"א כל הדרה זו סנהדרין שנאמר עזו והדר לבושה ופי' המ"כ והסנהדרין הי' עוזם ותוקפם של ישראל, זהר משפטים דק"ג ע"ב ותשחק ליום אחרון, של"ה בהקדמה דכ"ג ע"א הביא דברי העה"ק פמ"ב מחלק העבודה ותשחק ליום אחרון ואין עולם הבא לאדם אחר המות ראוי לקרוא יום אחרון שהרי בא אחריו עזה"ב שאחר התחיה כו', ובמד"ר פ' חיי תוך פ' נ"ט משמע קצת דאף בג"ע נקרא יום אחרון, שהרי הוא יום אחרון של ימי האדם ע"ש וכ"מ בהדיא במד"ר כאן יום סילוקן, ולכאורה יש להעיר לענין יום אחרון מענין אני ראשון ואני אחרון ומפסוק ויש תקוה לאחרייתם ירמיה ל"א י"ו, להטיבך באחרייתך פ' עקב ח' י"ו, טוב אחרית דבר מראשיתו

ר"פ פקודי * (פנ"א אות א') איש אמונות משלי כ"ח ב' וע"ש בפרש"י דמפרש על מעשרות ועמ"ש ע"פ והיה אמונת עתך ישעי' ל"ג וע' במד"ר וישלח ר"פ פ"ב מענין איש אמונות זח"א מקץ קצ"ט ב', ילקוט ח"א קי"ב א', מ"ע פ"א קפ"ה קפ"ט ע"ה בחיי קכ"ח ג' ירק מלאך קכ"ז שלי"ה רז"א ר"ח הברכה שורה בדבר הסמוי מן העין ע"כ הוא ע"י איש אמונות שהאמונה במה שסמוי מן העין עמ"ש ע"פ ועבדתם כו' וברך את לחמך גם גדול העונה אמן יותר מן המברך ממילא איש אמונות ע"ד העונה אמן ע' בכד הקמח מענין ויבא שומר אמונים ותקעתיו יתד במקום נאמן עמ"ש ע"פ עיני בנאמני ארץ תלים ק"א ו', משלי כ' ו' ואיש אמונים מי ימצא, רבה אמונתך איכה ג' כ"א וצדיק באמונתו יחיה כי שם צוה ה' את הברכה בציון ברכות לראש צדיק משלי י' ו' והרי צדיק באמונתו יחיה לכן איש אמונות רב ברכות, וגם כמ"ש את הברכה אשר תשמעו אל מצות כו' וגם כמארז"ל יבמות ס"ב סע"ב להניח ברכה אל ביתך יחזקאל סס"י מ"ד ל', גם זו"ג בראם ויברך אותם סד"ה ועשית בגדי קדש בפרדס ערך נאמן שהוא ביסוד ואפשר שנקרא כן בהיותו משפיע שפע האמת ת"ת אל המלכות אמונה והוא נאמן בינו ובינה כו' עכ"ל וא"כ מש"כ דאיש אמונות קאי על משה שנאמר ובכל ביתי נאמן הוא היינו ג"כ כי משה חכ' בחי' יסוד שהוא משפיע והוא יסוד אבא או יסוד דאצי' כמ"ש ותרא אותו כי טוב הוא וע"כ א"ש דאיש אמונות יסוד רב ברכות כי ממנו נמשך הברכה במל' וכמו שמציון נמשך הברכה וכתוב ויברך ה' את המצרי בגלל יוסף שהוא יסוד כו' ונק' המבורך, במד"ר חבל חבלנו כנגד לא יחבול רחיים ורכב, כי רחיים ורכב ת"י חו"כ וזה ה"י ענין המשכן שכנ"י גקראו כלה והקב"ה נקרא חתן כו'.

מד"ר פ' פקודי ר"פ נ"ב ע"פ ויביאו את המשכן אל משה, ר' תנחומא בר' אבא פתח לרקמות תובל למלך כו' תלים ס"י מ"ה, לרקמות זה המשכן כו', עיין בזהר פקודי דרל"ה ע"א ודרל"ח ע"א ובפרשה ויקהל דקצ"ז ע"ב ע"פ קחו מאתכם חרומה כד"א בתולות אחריה רעותיה כו', ושם כל נדיב לבו יביאה לסלקא לה לגבי בעלה כו' וזהו עצמו ענין ויביאו את המשכן שהוא מ' אל משה שהוא ז"א והיינו ע"י בתולות אחריה ריעותיה שהם מעלים את המ' ושם פי' המק"מ שהם י"ב בקר דבריאה י"ב שבטים וכן פי' בדף רל"ה, וע' בזהר ויחי דרמ"ז ע"ב דרמ"ז ע"א ע"פ בנות צעדה ובגין דכל תיקוני שכינתא אינון נוקבין אסתלק יוסף מתמן ואתמני תחותיה אפרים כו' והיינו בנות צעדה ולא בנים כו' ע"ש. וז"ש המד"ר בתולות

ר"פ פקודי : נדפס בפיה"מ לכ"ק אדמו"ר הצ"צ רעס, א.
מד"ר : נדפס בפיה"מ להצ"צ רעס, ב.

אחריה אלו ישראל, שהם י"ב שבטים שהם י"ב בקר שהם הנקראי בתולות אחריה כנ"ל, ומ"ש שהן ריעותיה ע"ש למען אחי ורעי יש לפרש לפי ששורש הי"ב שבטים דבריהם הן י"ב גבולי אלכסון דז"א דאצילות לכן נקראי אחי ורעי להקב"ה, ועיין עוד מענין בתולות אחריה בזה"ב משפטים דק"ה סע"ב ובפ' תשא דקפ"ט סע"ב גבי כוס של ברכה שהוא ונשא מגבעות, מגבעות מאי הוא אלא בינה ובין בתולות אחריה ריעותיה שיעורא דזרת איהו, ופי' במק"מ תנהי"מ דז"א הם ה' אצבעות שבין המ' ובין י"ב בקר דבריהם וכעין זה פי' הרמ"ז שבעליות המ' כוס של ברכה או הוא ונשא מגבעות שיעור זרת ה"ג כו', ואפשר להעיר לענין לרקמות תובל ממ"ש בתלים סי' קל"ט ט"ו רוקמתי בתחתיות ארץ ות"י אצטיירת בכריסא דאימא ובמ"צ שם רוקמתי דימה יצירת הולד בבשר וגידים למעשה הרקמה שנעשה על פנים רבים ומהלכים מסתבכים עכ"ל ובהלע"ז רוקמתי איך בין גיווארין גיוועבט כו', מעשה רוקם בפ' תרומה כ"ו ל"ו תרגום עובד צייר, וא"כ פי' רוקמתי י"ל ע"ד וייצר ה' אלקים את האדם, אין צור כאלקיניו אין צייר כאלקיניו כמ"ש מזה בהגהות לד"ה מזוזה מימין ונ"ח משמאל, וא"כ פי' לרקמות תובל, שתכלית עליות כנס"י להקב"ה הנק' מלך הוא כדי שמחיבור זה יהי' לידת הנשמות בחי' וייצר כו', אך עיקר פי' לרקמות תובל שתתעלה בבגדי ציורין דוגמת ותלבש אסתר מלכות, והתרגום פירש על בגדי כהונה וזהו בלבושין ציורין יקרבו קורבניהן קדם מלכא דעלמא, ועי' בלק"ת בשה"ש בד"ה יונתי בחגוי בפ' יפתי שעושה לבושים יפים ונאים להקב"ה וכמ"כ נעשו לבושים להנשמה והיינו ע"י מעשה המצות, ומבואר במ"א שע"י לבושים אלו דוקא הוא עליות הנשמה למעלה, ע' בד"ה המגביהי לשבת, ובד"ה יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בה"א פ' חיי ובאג"ה סי' כ"ט ד"ה אי"ח ע"ט"ב, וכמ"כ יובן בענין המ' למעלה מעלה זהו ע"י לבושים הנ"ל וזהו לרקמות תובל למלך כו'.

במד"ר שם עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון ע"ד באחרית הימים ועי' זח"ב תשא קפ"ט א"ב ק"צ ע"א מענין אחרית הימים, וענין עוז והדר לבושה ע' מד"ר וארא פ"ח ומהו לבושו של הקב"ה עוז כו' וכתוב עוז לעמו יתן יעו"ש, ועי' מענין עוז והדר לבושה במד"ר פ' חיי ר"פ ג"ט ור"פ ס"ב ותוך פ' הנ"ל ובמד"ר באיכה ס"ה א' ר"פ ויצא מן בת ציון כל הדרה ד"א כל הדרה זו סנהדרין שנאמר עוז והדר לבושה ופי' המ"כ והסנהדרין הי' עוזם ותוקפם של ישראל, זהר משפטים דק"ג ע"ב ותשחק ליום אחרון, של"ה בהקדמה דכ"ג ע"א הביא דברי העה"ק פמ"ב מחלק העבודה ותשחק ליום אחרון ואין עולם הבא לאדם אחר המות ראוי לקרוא יום אחרון שהרי בא אחריו עוה"ב שאחר התחיה כו', ובמד"ר פ' חיי תוך פ' ג"ט משמע קצת דאף בג"ע נקרא יום אחרון, שהרי הוא יום אחרון של ימי האדם ע"ש וכ"מ בהדיא במד"ר כאן יום סילוקו, ולכאורה יש להעיר לענין יום אחרון מענין אני ראשון ואני אחרון ומפסוק ויש תקוה לאחרייתם ירמיה ל"א י"ו, להטיבך באחרייתך פ' עקב ח' י"ו, טוב אחרית דבר מראשיתו

ואחריתך ישגא, ובמד"ר ע"פ והנה איל אחר גאחו בסבך כו', ותהי ליום אחרון בישעי' ל' ח' תרגם ליום הדין וא"כ זהו עדמ"ש סוף מלאכי לפני כוא יום ה' הגדול והנורא ומפסוק גדול יהי' כבוד הבית האחרון מן הראשון, עוד שם במד"ר למה שאין מתן שכרה של תורה אלא בעוה"ב הוי ותשחק ליום אחרון, הטעם בזה באג"ה סי' ג' בד"ה וילבש צדקה כשריון כי ע"י המצות ממשיכים אור מקיף לע"ס דאבי"ע הנקראות בשם ממכ"ע, ובעוה"ז א"א להתלבש שום הארה מאור א"ס ב"ה כ"א ע"י ע"ס הנ"ל, ור"ל דלכן ההמשכה שע"י המצות כיון שהיא בחי' מקיף ונקרא סוכ"ע א"א שיומשך מזה בעוה"ז, ובמ"א פי' העוה"ז שרשו ממ' והיא מקבלת מו"א, ועוה"ב היא בינה שבה התגלות עת"י וזהו שכר מצות, לכן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא כי בעוה"ז שרשו ממ' א"א שיאיר בחי' עת"י שהוא שכר מצוה כ"א מבחי' ז"א, ובעוה"ב יאיר אור עת"י כמ"ש ע"פ מארז"ל סוף פ"ג דפסחים ע"פ ביום ההוא יהיה הוי' אחד כו', וזהו ותשחק לשון שתוק ותענוג הוא ליום אחרון דוקא, ועיין כיוצא בזה במד"ר פ' אחרי פ"כ בענין ישמח ישראל בעושו, ישמח ה' במעשיו שמח אינו אומר אלא ישמח לעתיד לבוא והיינו ג"כ פי' ותשחק ליום אחרון.

עו"ש במד"ר לעיל מיניה ע"פ הדוברות על צדיק עתק, ויעתק משם ההרה, ע"ש בידי משה שהכריח דפי' ויעתק הוא לשון תפלה, וזהו עדמ"ש בלק"ת סי"פ חקת בהביאור ע"פ באו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון דהתפלה שנקרא צלותא הוא לשון הטייה, וזהו ג"כ פי' וענין עתיק כו' ע"ש, עו"ש במד"ר ד"א ויביאו את המשכן אל משה הה"ד בעטרה שעטרה לו אמו, פי' במלך שלמה הוא ת"ת שהשלום שלו שמחבר חו"ג והעטרה היא הכתר הנמשך לו מבינה הנקרא אימא עלאה וע' מזה בלק"ת בשה"ש סד"ה צאינה וראינה, וכאן במד"ר מפרש שהעטרה זהו המשכן, והענין כמ"ש בלק"ת בד"ה אלה פקודי המשכן הוא יחוד זו"ג משכן העדות הוא יחוד אבא ואמא, ומפרש העדות לשון בעדי עדיים שהוא עטרה וכתר כי ביחוד אבא ואמא נמשך האור מהכתר, וכמ"ש ג"כ בהביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני ישראל, וזהו מ"ש המד"ר כאן דבעטרה שעטרה לו אמו זהו המשכן היינו בחי' משכן העדות, ולפי"ז פירש ויביאו את המשכן אל משה היינו הבאה והמשכה מלמעלה למטה בחי' בעטרה שעטרה לו אמו שנש"י ממשיכים הכתר לז"א שהוא משה מבחי' אימא עילאה ומלמעלה מעלה, והיינו כי משכן זה הוא משכן העדות, לכן המשכה זו ויביאו היינו מלמעלה למטה, משא"כ לפי' הראשון דפי' ויביאו את המשכן זהו ענין לרקמות תובל למלך, היינו מלמטה למעלה שמעלים את המ' הנק' משכן לחברו לז"א דאצילות וכו', ביום חתונתו י"ל קדושין מ"ש ביום חתונתו על הים היינו ע"י ביות הים זה היה כסף הקדושין ועיין רש"י בשה"ש ע"פ תורי זהב נעשה לך שגדולה היה ביות הים מביזת מצרים, והוא מבואר בשה"ש רבה, וע' בספר המקנה בהפיתחא למס' קדושין הביא מדרש שהקדושין היה ביות מצרים וביזת הים וביום שמחת לבו זהו שמחת נשואין.

מראה מקומות

מראה מקומות

— לפסוקי תנ"ך —

נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' היטריק

א.

אדם אחד מאלף מצאתי : קהלת ז, כח.
אדמוני עם יפה עינים : שמואל א טו, יב.
אהל בל יצען : ישעיה לג, כ.
אולי אבנה מטונה : בראשית טו, ב.
אז יבקע כשחר אורך : ישעיה נח, ח.
אז יקהיל שלמה : מלכים א ח, א; דברי
הימים ב ה, ב.

אז תתענג על ה' : ישעיה נח, יד.
אחור וקדם צרתני : תהלים קלט, ה.
אחרי הודיע אלקים אותך כל זאת :
בראשית מא, לט.

אחרי ה' ילכו כאר"י ישאג : הושע יא, י.
אחת דיבר אלקים : תהלים סב, יב.
איה סופר : ישעיה לג, יח.
אי לך ארץ שמלכך נער : קהלת י, טו.
אין כחוך באלקים : תהלים טו, ח.
איתן מושבך : במדבר כד, כא.
אלה העדות והחוקים : דברים ד, מה.
אלה פקודי המשכון : שמות לח, כא.
אם יגאלך טוב : רות ג, יג.

אם יהי נדחך בקצה השמים : דברים ל, ד.
אם יהי נדחכם בקצה השמים : נחמי א, ט.
אם ה' לא ישמר עיר : תהלים קכז, א.
אם לא בריתי יומם ולילה : ירמי לג, כה.
אמרות ה' אמרות : תהלים יב, ז.
אם רחץ ה' צואת בנות ציון : ישעי ד, ה.
אמר שומר אתא בוקר : ישעיה כא, יב.
אני בצדק : תהלים יז, טו.

אני חכמה שכנתי ערמה : משלי ח, יב.
אני ראשון ואני אחרון : ישעיה מד, ו.
אני שר צבא ה' : יהושע ה, יד.
ארבעים יכנו לא יוסיף : דברים כה, ג.

ארבע מאות שקל כסף : בראשית כג, טו.
ארוכה מארץ מדה : איוב יא, ט.
ארפא משובתם : ירמי ג, כב.
אשירה לה' כי גאה גאה : שמות טו, א.
אשריכם זורעי על כל מים : ישעיה לב, כ.
אתה הראת לדעת : דברים ה, לה.
אתה ה' לבדך : ישעיה לו, כ.

ב.

בא אחיך במרמה : בראשית כז, לה.
באמונתו יחי' : תבוק ב, ד.
בדרך עדותיך ששתי : תהלים קיט, יד.
בהטיבו את הנרות יקסירנה : שמות לו, ז.
בהפריד, בני אדם : דברים לב, ח.
בחרבי ובקשתי : בראשית מח, כב.
ביום ההוא כרת ה' ברית עם אברהם :
בראשית טו, יח.

ביום עשות הוי' אלקים : בראשית ב, ד.
בימים ההם יהי מזבח לה' בארץ מצרים :
ישעיה יט, יט.

בי מלכים ימלכו : משלי ח, טו.
בכל דרכיך דעהו : משלי ג, ו.
בלע המות לנצח : ישעיה כה, ח.
בנות צעדה עלי שור : בראשית מט, כב.
בני בכורי ישראל : שמות ד, כב.
בנים אתם לה' אלוקיכם : דברים יד, א.
בצדקה תכונני : ישעיה נה, יד.
ברזל בברזל יחד : משלי כז, יז.
ברכת ה' היא תעשיר : משלי י, כב.

ג.

גדול ה' : תהלים קמה, ג.
גפן ממצרים תסיע : תהלים ס, ט.

ב'רמג

ד.

דברי חכמים בנחת נשמעים : קהלת ט, יז.
דבר כי שומע עבדך : שמואל א ג, ט.
דבר מלך שלטון : קהלת ח, ז.

ה.

הבן יקיר לי אפויים : ירמיה לא, יט.
הגו סיגים מכסף : משלי כה, ד.
הוציאך מכור הברזל ממצרים : דברים ה, כ.

החכמה תחיה בעליה : קהלת ז, יב.
הלא כבני כושיים : עמוס ט, ז.
המוציא במספר צבאם : ישעיה מ, כו.
הנה אנכי כורת ברית : שמות לד, י.
הנה אנכי שולח מלאך : שמות כג, כ.
הנה ישכיל עבדי : ישעיה נב, יג.
הן נזבח את תועבת מצרים : שמות ח, כב.
הקל קול יעקב : בראשית כז, כב.
הראיני את מראיך : שיהי'ש ב, יד.
השמים כסאי : ישעיה סו, א.

ו.

ואוהביו כצאת השמש בגבורתו : שופטים ה, לא.

ואחר האש קול דממה דקה : מלכים א יט, יב.

ואהי' אצלו אמון : משלי ה, ל.
ואיש כי יקח אחותו : ויקרא כ, יז.
ואיש תרומות ירסנה : משלי כט, ד.
ואל אישך תשוקתך : בראשית ג, טז.
ואל זה אביס אל עני : ישעיה סו, ב.
ואם זרוע כאל לך : איוב מ, ט.
ואמת ה' לעולם : תהלים קיו, ב.
ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש : זכרי' ב, ט.

ואני בתוך הגולה : יחזקאל א, א.
ואני תפלה : תהלים קט, ד.
ואנכי הסתר אסתיר פני : דברים לא, יח.
ואעבור עליך ואראך : יחזקאל טז, ו.
וארא אל אברהם : שמות ו, ג.
ואת אילי הארץ לקח : יחזקאל יז, יג.
ואת רוח הטומאה אעביר : זכריה יג, ב.
ובגפן שלשה שריגים : בראשית מ, י.
ובדעת חדרים ימלאו : משלי כד, ד.
ובלב כל חכם לב נתתי חכמה : שמות לא, ו.

וברוב גאונך תהרוס קמין : שמות טו, ז.

וגם את העולם נתן בלבם : קהלת ג, יא.
ודברי אשר שמתי בפיו : ישעיה נט, כא.
והאדם ידע את חוה : בראשית ה, א.
והאלקים יעננו בקול : שמות יט, יט.
והבית בהבנותו : מלכים א ו, ז.
והחכמה מאין תמצא : איוב כח, יב.
והי' העטופים ללבן : בראשית ל, מב.
והי' ביום החוא יצאו מיח מירושלים : זכריה יד, ח.

והי' מספר בני ישראל כחול היס : הושע ב, א.

והי' שארית יעקב : מיכה ה, ו.
והי' שבעת ימים תחת אמו : ויקרא כב, כז.

והכהו לשבעה נחלים : ישעיה יא, טו.
והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע : דניאל יב, ג.

והנה אנחנו מאלמים אלומים : בראשית לז, ז.

והסיר ה' ממך כל חולי : דברים ו, טו.
והפכתי אבלס לששון : ירמיה לא, יב.
והשיבו לחמכם במשקל : ויקרא כו, כו.
וזאת המצוה כו' לעשות בארץ : דברים ו, א.

וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה : ירמיה לא, כו.

וחסאך בצדקה פרוק : דניאל ה, כו.
ויאמר ה' אל משה פסל לך : שמות לה, א.

ויאמר ה' אמחה את האדם : בראשית ו, ז.
ויאמר לו שר צבא ה' : יהושע ה, טו.
ויאמר שוב אשוב אליך : בראשית יח, י.
ויברך אלקים את יום השביעי : בראשית ב, ג.

וידבר שלשת אלפים משל : מלכים א ה, יב.

ויהי בחצי הלילה והי' הכה : שמות יב, כט.
ויהפוך ה' לך את הקלה לברכה : דברים כג, ו.

ויורהו ה' עץ : שמות טו, כה.
ויותר יעקב לבדו : בראשית לב, כה.
ויזד יעקב נזיד : בראשית כה, כט.

ויזכור אלקים את נח : בראשית ח, א.
ויזכור אלקים את רחל : בראשית ל, כב.
ויחלוש יהושע את עמלק : שמות יז, יג.
ויחל משה את פני ה' אלקיו : שמות לב, יא.

מראה מקומות

ב'רמה

וכמוצא מים אשר לא יזכו מימיו : ישעיה
 נח, יא.
 ולא בכסף תנאלו : ישעיה נב, ג.
 ולא יכלו לשתות מים ממרה : שמות טו,
 כג.
 ולא נתכנו עלילות : שמואל א ב, ג.
 וזו יקחת עמים : בראשית מט, ה.
 ולא קם עוד בישראל נביא כמושה : דברים
 לד, י.
 ולחושף קרא לילה : בראשית א, ה.
 ולמען תספר באזני בנך : שמות י, ב.
 ולתבונתו אין מספר : תהלים קמו, ה.
 ומבשרי אחזה אלוה : איוב יט, כו.
 ומל ה' את לבבך : דברים ל, ו.
 ומצדיקי הרבים ככוכבים : דניאל יב, ג.
 ומראה כבוד ה' כאשר אוכלת בראש ההר :
 שמות כה, יז.
 ומשה עלה אל האלקים : שמות יט, ג.
 ומשרתו יהושע בן נון : שמות לג, יא.
 ומתוקים מדבש וגופת צופים : תהלים יט,
 יא.
 ונהר יוצא מעדן : בראשית ב, י.
 ונפשו קסורה בנפשו : בראשית מד, ל.
 ונפש יהונתן : שמואל א יח, א.
 ונפש רעבה כל מר מתוק : משלי כו, ז.
 ונצבת על הצור : שמות לג, כא.
 ונתתי לך מהלכים בין העומדים : זכריה
 ג, ז.
 וספרתם לכם ממחרת השבת : ויקרא כג,
 טו.
 ועל יובל ישלח שרשיו : ירמיה יז, ח.
 ועמך כולם צדיקים : ישעיה ס, כא.
 וערבה לה' מנחת יהודה : מלאכי ג, ד.
 ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך :
 דברים י, יב.
 ופי יגיד תהלתך : תהלים נא, יז.
 ופרצת ימה וקדמה : בראשית כח, יד.
 וצדיק באמונתו יחיה : חבקוק ב, ד.
 וצדקה תרומם גוי : משלי יד, לד.
 וקרא זה אל זה ואמר : ישעיה ו, ג.
 וראית את אחורי לפני לא יראו : שמות לג,
 כג.
 ורחל באה עם הצאן : בראשית כט, ט.
 ורעה אמונה : תהלים לו, ג.
 ושבתי בשלום : בראשית כח, כא.
 ושולח מים על פני תוצות : איוב ה, י.

ויחן שם ישראל : שמות יט, ב.
 והי הולך לפניו : שמות יג, כא.
 והי יאספני : תהלים כו, י.
 והי נתן חכמה לשלמה : מלכים א ה, כו.
 והי עליהם יראה : זכריה ט, יד.
 וייצר ה' את האדם : בראשית ב, ז.
 וייראו העם את ה' : שמות יד, לא.
 וייראו מגשת אליו : שמות לד, ל.
 ויכתוב משה את מוצאיהם : במדבר לג, ב.
 וימינו תחבקני : שיהיש ב, ו.
 וימירו את כבודם בתבנית שור : תהלים
 קו, כ.
 ויניחוו בגן עדן : בראשית ב, טו.
 ויסע אברם הולך ונסוע : בראשית יב, ט.
 ויסעו ממרה ויבאו אלימה : במדבר לג, ט.
 ויסע משה את ישראל מים סוף : שמות
 טו, כב.
 ויעבור ה' על פניו ויקרא : שמות לד, ו.
 ויעבידו מצרים את ישראל בפרך : שמות
 א, יג.
 ויעש את הכיור כו' במראות הצובאות :
 שמות לת, ח.
 ויפץ ה' אותם : בראשית יא, ח.
 ויפקד מקום דוד : שמואל א כ, כה.
 ויצא כברק חצו : זכריה ט, יד.
 ויצוק שמן על ראשה : בראשית כח, יח.
 ויצעק משה אל ה' : במדבר יב, יג.
 ויקהל משה : שמות לה, א.
 ויקח שמואל את קרן השמן : שמואל א
 טז, יב.
 ויקם עדות ביעקב : תהלים עח, ה.
 ויקרא אלקים לאור יום : בראשית א, ז.
 וירא אליו ה' באלוני ממרא : בראשית
 יח, א.
 וירא ה' כי רבה רעת האדם : בראשית
 ה, ה.
 וירם קרן לעמו : תהלים קמת, יד.
 ויש אוהב זבג מאח : משלי יח, כד.
 וישאו את התיבה : בראשית ז, יז.
 וישב בין קדש ובין שור : בראשית כ, א.
 וישח אדם וישפיל איש : ישעיה ב, ט ;
 ה, טו.
 וישכם אברחם בבוקר : בראשית יט, כו.
 וישמע אלקים את נאקתם : שמות ב, כד.
 ויתן אל משה ככלותו : שמות לא, יח.
 וכל העם רואים : שמות כ, יח.

ימותו ולא בחכמה : איוב ד, כא.
 ימינך ה' נאדרי בכח : שמות טו, ז.
 יפת אלקים ליפת : בראשית ט, כג.
 יקרה היא מפנינים : משלי ג, טו.
 יראו מהי כל הארץ : תהלים לג, ח.
 יש דרך ישר לפני איש : משלי יד, יב ;
 טז, כה.
 ישור על אנשים : איוב לג, כג.
 יששכר חמור גרם : בראשית מט, יד.

ב.

כאיל תערוג על אפיקי מים : תהלים מב, ב.
 כה אסר ה' מנעי קולך מבכי : ירמיה
 לא, טו.

כה אסר ה' קול ברמה נשמע : ירמיה
 לא, יד.

כי אמרתי עולם חסד יבנה : תהלים פט, ג.
 כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך : תהלים
 ח, ד.

כי אתה נרי ה' : שמואל ב כב, כט.
 כי בי חשק : תהלים צא, יד.

כי גדול ה' מכל האלקים : שמות יח,
 יא.

כי גדול מעל השמים חסדיך : תהלים נז,
 יא.

כי הדם הוא הנפש : דברים יב, כג.
 כי הנח המלכים נועדו : תהלים מח, ה.
 כי חושך שבטו שונא בנו : משלי יג, כד.
 כי חלק ה' עמו : דברים לב, ט.

כי חסד חפצתי ולא זבח : הושע ז, ו.
 כי ה' אמר לו קלל : שמואל ב טז, י.
 כי ה' יתן חכמה מפיו זעת ותבונה :
 משלי ב, ו.

כי יעקב בחר לו יי' : תהלים קלה, ד.
 כי יקרא קן צפור : דברים כב, ו.
 כי כארץ תוציא צמחה : ישעיה סא, יא.
 כי כאשר ירד הגשם והשלג : ישעיה נה, י.
 כי כל בשמים ובארץ : דברי הימים א
 כט, יא.

כי לא בחפזון תצאו : ישעיה נב, יב.
 כי לא יכלו המצרים לאכול את העברים :
 בראשית מג, לב.

כי לא יטוש ה' את עמו : תהלים צד, יד.
 כי מלאכיו יצוה לך לשמרך : תהלים צא,
 יא.

כי מנסה ה' אתכם לדעת : דברים יג, ד.
 כי נחש ינחש בו : בראשית מד, ה. (והוא).

ושמי ה' לא נודעתי להם : שמות ו, ג.
 ושמן ימינו יקרא : משלי כז, טז.
 ושמן על ראשך אל יחסר : קהלת ט, ח.
 ושם נסהו : שמות טו, כה.
 ושפחה כי תירש גבירתה : משלי ל, כג.
 ותאמר ציון עזבני ה' : ישעיה מט, יד.
 ותורתך בתוך מעי : תהלים מ, ט.
 ותחסרהו מעט מאלקים : תהלים ח, ו.
 ותכון מלכותו מאד : מלכים א ב, יב.
 ותקרא שם ה' הדובר אליה : בראשית
 טז, יג.

ותתן טרף לביתה : משלי לא, טו.
 ותתפלל על ה' : שמואל א א, י.

ז.

זבחי אלקים רוח נשברה : תהלים נא, יט.
 זה אלי ואנוהו : שמות טו, ב.
 זה ספר תולדות אדם : בראשית ה, א.
 זכר חסדו : תהלים צח, ג.

ח.

חגרה בעוז מתניה : משלי לא, יז.
 חונה מלאך ה' סביב : תהלים לד, ח.
 חושך שבטו שונא בנו : משלי יג, כד.
 חכם באחור ישבחנה : משלי כט, יא.
 חכמים המה להרע : ירמיה ד, כב.
 חסד אל כל היום : תהלים נב, ג.
 חסדי ה' עולם אשירה : תהלים פט, ב.
 חרות על הלוחות : שמות לב, טז.

ט.

טוב אחרית דבר מראשיתו : קהלת ז, ח.
 טוב איש חונן ומלוה : תהלים קיב, ה.
 טובה תוכחת מגולה : משלי כז, ה.
 טוב ה' לכל : תהלים קמה, ט.
 טוב לי תוות פיך : תהלים קיט, עב.
 טל אורות : ישעיה כט, יט.

י.

יאר ה' פניו אליך : במדבר ז, כה.
 יואלו שם ה' : תהלים קמח, ה.
 יומם יצוה ה' חסדו : תהלים מב, ט.
 ה' איש מלחמה : שמות טו, ג.
 ה' בדד ינחנו : דברים לב, יב.
 ה' חפץ למען צדקו : ישעיה מב, כא.
 ה' קראתיך חושה לי : תהלים קמא, א.
 ילכו מחיל אל חיל : תהלים סד, ח.

מראה מקומות

ב'רמז

מי ה' אשר אשמע בקולו: שמות ה', ב.
מי יתן והי' כל עם ה' נביאים: במדבר
יא, כט.

מי כמוכה באלים ה': שמות טו, יא.
מימינו אש דת: דברים לג, ב.
מי מנה עפר יעקב: במדבר כג, י.

מכל מלמדי השכלתי: תהלים קיט, צט.
מכתב אלקים חרות: שמות לב, טו.
מלך אסור ברהסים: שה"ש ז, ו.

ממזרח שמש עד מבואו: תהלים קיג, ג.
ממעל לעצים: בראשית כב, ט.
ממרחק תביא לחמה: משלי לא, יד.

מן המים משיתיהו: שמות ב, י.
מנורת זהב וגולה על ראשה: זכריה ד, ב.
מצרף לכסף: משלי כו, כא.

מקדש ה' כוננו ידיך: שמות טו, יז.
משכיל לאיתן: תהלים פט, א.

מתן אדם ירחיב לו: משלי יח, טו.

ג

נודע בשערים בעלה: משלי לא, כג.
נחשתי ויברכני ה' בגלגלך: בראשית ל, כז.
נכסף נכספתי לבית אביך: בראשית לא,
ל.

נעשה אדם בצלמנו: בראשית א, כו.
נפשי אויתך: ישעיה כו, ט.

נר ה' נשמת אדם: משלי כ, כו.
נשבע ה' ולא ינחם: תהלים קי, ד.

ס

סולם מוצב ארצה: בראשית כח, יב.
סלטלה ותרוממן: משלי ד, ח.
סכתה בענן לך: איכה ג, מד.

ע

עבדו את ה' בשמחה: תהלים ק, ב.
עד הגל הזה ועדה המצבה: בראשית לא,
נב.

עדות ה' נאמנה: תהלים יט, ח.
עד חצי המלכות ותעש: אסתר ה, ג.
עד יעבור עמך ה': שמות טו, טז.

עד כי יבוא שילה: בראשית מט, י.
עוד תעבורנה הצאן על ידי מונה: ירמיה
לג, יג.

עולת שבת בשבתו: במדבר כח, י.
עטרת תפארת שיבה: משלי טו, לא.

כי עונותי עברו ראשי: תהלים לת, ה.
כי על כל כבוד חופה: ישעיה ד, ה.

כי ווהיו אתם לי ארץ חפץ: מלאכי ג, יב.
כי תשא את ראש בני ישראל: שמות ל,
יב.

ככה יעשה איוב: איוב א, ה.

כל אשר חפץ ה' עשה: תהלים קלה, ו.
כל הנחלים הולכים אל הים: קהלת א, ז.
כלתה נפשי לחצרות ה': תהלים פד, ג.

כמראה אבן ספיר: יחזקאל א, כו.
כרוב אחד מקצה נזה: שמות כה, יט;
לו, ת.

כשל בעוני כחי: תהלים לא, יא.
כתונת בד קדש ילבש: ויקרא טו, ד.

ל

לא בכסף תגאלו: ישעיה נב, ג.
לא יגורך רע: תהלים ה, ה.

לא ידעתי את ה': שמות ד, ב.
לא יחפוץ כסיל בתבונה: משלי יח, ב.
לא ימוש ספר התורה מפיו: יהושע א, ח.

לא יראני האדם וחי: שמות לג, כ.
לא תצא כצאת העבדים: שמות כא, ז.
לבבתי אחותי כלה: שיה"ש ד, ט.

לבי ובשרי ירננו: תהלים סד, ג.
להנחיל אוהבי יש: משלי ח, כא.
לוחות העדות: שמות לד, כט.

לחם אבירים אכל איש: תהלים עח, כה.
למה ה' יחרה אפך: שמות לב, יא.
למען ייטב לך: דברים ו, יח; כב, ז.

למען ספות הרוה את הצמאה: דברים
כט, יח.
לעולם ה' זברך נצב בשמים: תהלים קיט,
סט.

לשקוד על דלתותי: משלי ח, לה.

מ

מבני יששכר יודעי בינה לעתים: דברי
הימים א יב, לג.

מגדל עוז שם ה': משלי יח, י.
מגילה כתובה פנים ואחור: יחזקאל ב, י.
מה יקר חסדך אלקים: תהלים לו, ח.

מה רבו מעשיך ה': תהלים קד, כה.
מה רב טובך אשר צפנת ליראיך: תהלים
לא, כ.

מי זאת עולה מן המדבר: שיה"ש ג, ו.

מראה מקומות

ב'רמח

קטנתי מכל החסדים : בראשית לב, יא.
קרנים מידו לו : תבוק ג, ד.

ר.

ראה קראתי בשם : שמות לא, ב.
ראו קרא ה' בשם בצלאל : שמות לה, ל.
ראשו על כרעיו ועל קרבו : שמות יב, ט.
רמה ידך בל יחזיון : ישעיה כו, יא.
רמה קרני : שמואל א ב, א.

ש.

שאו מרום עיניכם : ישעיה מ, כו.
שום תשים עליך מלך : דברים יז, טו.
שחורות כעורב : שה"ש ה, יא.
שלישת החצים צדה : שמואל א כ, כ.
שמאלו תחת לראשי : שה"ש ב, ו.
שמחו צדיקים בה' : תהלים צז, יב.
שש מאות אלף רגלי העם : במדבר יא, כא.
ששם עלו שבטים : תהלים קכב, ד.
ששת ימים תעשה מלאכה : שמות לה, ב.
ששת ימים תעבוד : דברים ה, יג.

ת.

תזל כטל אמרתי : דברים לב, ג.
תחת אשר לא עבדת בשמחה : דברים כח, מז.
תחת הנעצוץ יעלה ברוש : ישעיה נה, יג.
תכון תפלתי קסרת לפניך : תהלים קמא, ב.
תכין לך הדרך : דברים יט, ג.
תמותת רשע רעה : תהלים לה, כב.
תתן אמת ליעקב : מיכה ז, כ.

עינים להם ולא יראו : תהלים קטו, ה.
עיני תמיד אל ה' : תהלים כה, טו.
עלי עשור ועלי נבל : תהלים צב, ד.
על מצות ומרורים יאכלוהו : שמות יב, ת.

על נהרות בבל : תהלים קלו, א.
על פי שנים עדים יקום דבר : דברים יט, טו.

עם זו יצרתי לי : ישעיה מג, כא.
עם כבוד עון : ישעיה א, ד.
עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים : קהלת ג, ה.

פ.

פותח את ידך : תהלים קמה, טו.
פיה פתחה בחכמה : משלי לא, כו.
פנה אלי וחנוני : תהלים כה, טו.
פסל לך שני לוחות : שמות לד, א.
פקודי ה' ישרים : תהלים יט, ט.
פתחי לי אחותי : שה"ש ה, ב.

צ.

צדיק אוכל לשובע נפשו : משלי יג, כה.
צדיק באמונתו יחיה : תבוק ב, ד.
צדיק ה' בכל זרכיו : תהלים קמה, יו.
צדקת פרזונו בישראל : שופטים ה, יא.
צרפתיך כצרוף את הכסף : זכריה יג, ט.
(וצרפתים).

ק.

קדש לי כל בכור : שמות יג, ב.
קול ה' יחולל אילות : תהלים כט, ט.

מראה מקומות

— למאמרי רז"ל —

נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' היטריק

עמוד א'תתכנ

ברבות בשה"ש: ז, ג.
ע"פ ואלה שמות בניי: אוה"ת פי' שמות
עמוד לג.

עמוד א'תתכד

וזו המוציא במספר צבאם: לכללות אות
זה ואילך ראה בספר החקירה ד"ה אלה
העדות דף גה, א.
אנת הוא חד ולא בחושבן: ת"ז בהקדמה
(סתח אליהו).

עמוד א'תתכו

ועשיתם אתם וארז"ל כאילו עשאוני:
ויקרא כו, ג. זחיג קיג, ב. וראה ויק"ר
לה, ז.
איזהו גבור הכובש את יצרו: אבות ה, א.

עמוד א'תתכח

טוב מאד זה יצה"ר: ב"ר ט, ט ועוד.
זח"א יד, א ועוד.

עמוד א'תתכט

נהרא מכיפיה מברין: שבת סה, ב. גדרים
מ, א.

עמוד א'תתל

מבואר במ"א ענין קיי"ט: ראה אוה"ת פי'
בשלת ע'חסו.

עמוד א'תתלא

כרבי אלעזר דיהיב פרוסה: ביב י, א.

עמוד א'תתלג

איזהו חכם הרואה את הנולד: תמיד לב,
א.

עמוד א'תתלד

וארז"ל אלו הפילין: שבת קנג, א.

עמוד א'תתלה

ולואי שיתפלל אדם כל היום כולו: ברכות
כא, א.
ות"ת כנגד כולם: טאה ס"א מ"א. שבת
קכו, א.

ברא כרעא דאבוהי: יונת אלם רפי"ב וראה
תוסי' יבמות ג, א בדי"ה מקמי.
אין עומדין להתפלל מתוך עצבות: ברכות
ל, ב.

עמוד א'תתלו

אלקים גימטי הטבע: פרדס שייב פי"ב.
בשלי"ה שער האותיות (פט, א) משמע
קצת שכן הוא בזהר.

עמוד א'תתלז

ועשיתם אתם כאלו עשאוני: גסמן לעיל
בעי' א'תתכו.
וישפל איש זה משה: ילקוט שמעוני ח"א
רמו שמו.

כלום נחתי לך גדולה: ברכות לב, א.

עמוד א'תתלח

ישראל מאמינים בני מאמינים: שמו"ר פי'
כב.

ב'רמט

עמוד א'תתמח

פ"י הה"מ ג"ע ע"פ עשה לך שתי חצרות:
אור תורה פ' בהעלותך. וראה באוה"ת
פ' בהעלותך ע' שסט. וראה ביהל אור
להצ"צ צח, ו.

עמוד א'תתמט

תשובה תשוב ה': רע"מ זח"ג קכב, א.
ולכן אמרו בירושלמי המצוה כו': שקלים
פרק ב ה"ד.

עמוד א'תתנא

בע"מ נברא העולם: אבות ה, א.

עמוד א'תתנב

אין עני אלא בדעת: נדרים מא. א. זח"ג
רעג, ב.

עמוד א'תתנג

דישראל מונין ללבנה: סוכה כט, א.

עמוד א'תתנה

ות"ת כנגד כולם: פאה פ"א מ"א.

עמוד א'תתנו

בטל רצונך מפני רצונו: אבות ב, ד.

עמוד א'תתנו

אזה"ר משוך בערלתו ה"י: סנהדרין לה, ב.

עמוד א'תתנח

גדולים ישראל ממלאכים: ראה סנהדרין
צג, א גדולים צדיקים.

עמוד א'תתנט

ועוף זה מיכאל: זח"א מו, ב.

עמוד א'תתס

ע"פ ואלה המשפטים: אוה"ת פ' משפטים.
ברא כרעא דאבוה: נסמן לעיל ע' א'תתלה.
בטל רצונך מפני רצונו: אבות ב, ד.

עמוד א'תתסא

טוב זה יצ"ט: נסמן לעיל ע' א'תתכח.

עמוד א'תתסב

אם רץ לבך שוב לאחור: ת"ז בהקדמה.

חסה שהם כ"ב אותיות התורה: ראה חגיגה
יד, א. ב"ר מג, ז.

אין התינוק יודע לקרות אבא: ברכות
מ, א.

חותמו של הקב"ה אמת: שבת נה, א.

עמוד א'תתלט

דישראל עלו במחשבה: ב"ר בתחלתה.
משה הוא יסוד אבא: מאו"א מ, נה.
ב"ד נברא עוה"ב: מנחות כט, ב.

עמוד א'תתמ

כשם שאין בלבך אלא אחד: פסחים נו, א.
גנבא אפוס מחתרתא: ברכות סג, ב (ע"פ
גירסת עין יעקב).

עמוד א'תתמא

התורה שניתנה בחמשה קולות: ברכות
ו, א.

בתיז מלכות פה: בהקדמה (פתח אליהו).

עמוד א'תתמב

ארי' דאכיל קרבנין: זח"א ו, ב. זח"ב
רעה, א. זח"ג יו, א.

על שלשה דברים העולט עומד: אבות
א, ב.

עמוד א'תתמד

אימתי גדול ה': זח"ב רלה, א. ראה זח"ג
ה, א. זהר חדש תשא (מד, א). חקת
(גא, ד).

עמוד א'תתמה

מום גימטי אלפים: מאו"א מ, יו.

בלעם היה סומא בעין א': סנהדרין קה, א.
זח"ג רל, ב.

תורתו אומנתו מפסיק לק"ש: שבת יא, א.
כל הקורא ק"ש בלא תפילין: ברכות יד,
ב.

עמוד א'תתמו

בילקוט שם: משלי רמו תתקמ.

בעא לכפורי ידי בההוא נברא: גיטין נו,
א.

א"ת ידך אלא יודיך: הקדמת ת"ז (ת, ב).

עמוד א'תתמוז

גדול תלמוד שמביא לידי מעשה: קידושין
מ, ב.

מראה מקומות

ב'רנא

ע"פ ואלה המשפטים : תו"א. וראה באוה"ת שם.
על שלשה דברים העולם עומד : אבות א, ב.
תפלה במקום קרבנות : ברכות כו, א. זח"ג ב, ב.
ארי' דאכיל קרבנין : נסמן לעיל עמוד א'תתמב.
ע"פ אז ישיר משה : תו"א סב, ב. ובאוה"ת ע"ס זה.

עמוד א'תתנא

בחכמה אתברירו : הובא באמ"ק סי' כ"ח בשם זוה"ק. וראה ע"ת שי"ח פ"ה ושל"ט ד"א. סהמ"צ להצ"צ מצות מחצית השקל. שם איסור אכילת בע"מ. (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים תשי"א ע' 19).
אהרן כה"ג שושדמ"ס : רע"מ זח"ג כ, א. קעו, ב. קס, ב. ערה, ב.
אהרן אותיות נראה : זח"ג קג, א.
בלעם היה סתום העין : סגהדרין קה, א. זח"ג רו, ב.

עמוד א'תתנב

נובלות חכי שלמעלה תורה : ב"ר יו, נ.

עמוד א'תתנז

על תפילתי שתהא סמוכה למטתי : ברכות ה, ב.

אורייתא מתקשראה בקוב"ה : זח"ג עג, א.

עמוד א'תתנו

משה הוא יסוד אבא : מא"א מ, נה.
אבא יסוד ברתא : זח"ג רמח, א. רנו, ב.
רנה, א. ת"ז ת"י כא.

עמוד א'תתקח

אליו ולא למדותיו : פירס שער לב ס"ב בשם הספרי.

יפה שעה אחת : אבות ד, יז.

ועמ"ש בד"ה לסוסתי : תו"א בשלח סג, ג. בילקוט ע"פ אחת שאלתי : תהלים כה רמז חשב.

ואמר הה"מ ז"ל : ראה אוה"ת עקב עמוד תקעת.

עמוד א'תתפג

שירדה שנאה לעוכמ"ז : שבת פט, ב.

עמוד א'תתפח

ע"פ ועשית ציץ : אוה"ת פ' תצוה.

עמוד א'תתעא

שישנה אדם לחלמ"זו בדרך קצרה : פסחים ג, ב.

עמוד א'תתעט

עתידין צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש : ב"ב עה, ב.

עמוד א'תתפכ

כשם שאין בלבן אלא אחד : פסחים נו, א. בביהמ"ק. . . אש מלמעלה בצורת אריה : יומא כא, ב. זח"ג ריא, א. — זהו בביהמ"ק אבל במשכן לא הי' בדמות ארי', ראה לקו"ת במדבר יא, א ובהערות וציונים לכ"ק אדמו"ר שליט"א שם.
על שלשה דברים העולם עומד : אבות א, ב.

עמוד א'תתפח

הועתק מכ"י מ"ח ז"ל : תו"א קיא, ג.

עמוד א'תתסו

כל הקורא ק"ש בלא תפילין : ברכות יד, ב.

עמוד א'תתפז

הר"ד ג"ע : — קטע זה נמצא בתו"א שם קיא, ד בלי מוסגר ובלי ציון "הר"ד ג"ע". וכנראה הכוונה לכ"ק אדמו"ר האמצעי ג"ע.

ע"פ ראו קרא ה' בשם בצלאל : ראה לקמן בפ' ויקהל.

עמוד א'תתפח

בדרוש זרבות צורים : אוה"ת דרושים לחג השבועות.

עמוד א'תתצ

חטה שהם כ"ב אותיות התורה : נסמן לעיל ע' א'תתלח.

שאין התינוק יודע : ברכות מ, א. ע"פ במדבר : לקו"ת שם.

מראה מקומות

ב'רנב

עמוד א'תתקמ

בדיה ראיתי והנה מנורת זהב: לקוית בהעלותך לג, ד.

עמוד א'תתקכח

עולמך תראה בחיך: ברכת יז, א.

עמוד א'תתקכו

אין עני אלא בדעת: גורים מא, א. זחיג רעג, ב.

זרע אדם... כמיש במיא: ראה תויא סי משפטים בתחלתו ובאהיית שם.

משביעין אותו תהי צדיק: גיה ל, ב. תניא פרק א.

עמוד א'תתקכז

שלשה עזין הן: ביצה כה, ב. שתוק כך עלה במחשבה: מנחות כט, ב.

זחיג כה, ב. דיה ויקהל משה: בתויא בתחלתו.

עמוד א'תתקל

בהגהות ושבתה הארץ בהר זתקטיב: גרמס בדרך מצותיך.

דבראשית נמי מאמר הוא: ריה לב, א.

עמוד א'תתקלא

נחשת רית: ראה תויא קיא, ד.

עמוד א'תתקלג

בדרוש מלך עומד אגוסטוס יושב: אוהיית פי בשלה.

עמוד א'תתקלמ

אשה מזרעת תחלה: ברכות ס, א. בתיא פי מקץ בדיה תיר נר חנוכה: לג, א.

עמוד א'תתקמא

בהבראם בהי בראם: בראשית ב, ד. ביר יב, ב.

מטיט קושר כתרים לקונו: ראה זחיא קסז, ב. זחיב נח, א. זחיג רנב, א.

זעייניכ תודיה וקושר חגיגה יג, ב. וראה הערת כיק אדיש לשהימ היתשיח עמוד 202.

תפלה הוא במקום תמידין: ברכות כו, ב.

עמוד א'תתקמב

לאתבא צדיקיא בתויבתא: לקוית דברים צב, ב. ראה זחיג קנג, ב.

עמוד א'תתקי

מלכא בלא מסרוניתא לאו איהו גדול: זחיא רנו, א.

עמוד א'תתקיז

לעיל הקביה מוציא חמה מנרתקה: גורים ת, ב. זחיב יז, א.

עמוד א'תתקמו

ובהגהות לדיה ששת ימים... שבסידור: אוהיית פי ראה ע' תשכח.

עמוד א'תתקמז

קדושים תהיו יכול כמוני: ויקיר כה, ט.

עמוד א'תתקיוח

בין שונה פרקו מאה פעמים: חגיגה ט, ב.

עמוד א'תתקיט

והכותי ששקל אין מקבלין ממנו: שקלים פי"א ה"ג.

ובכהנים נחלקו חז"ל: בשקלים שם. לעולם יכנס אדם שיעור שני פתחים ויתפלל: ברכות ת, א. זחיג ת, ב.

כל הנותן מסתו בין צפון ודרום: ברכות ה, ב. זחיג וקיה, ב.

הקורא קיש בעונתה: ברכות י, ב. הכל בידי שמים: כתובות ל, א.

עמוד א'תתקכ

פתחו לי כחודה של מחס: הובא בכ"מ בדא"ת. ולע"ע צ"ע מקומי. ויעויין לקוית קרח (נה, א). וראה שהשיר ע"פ אני ישנה. ליש שם. זחיג צה, א. פסיקתא רבתי פט"ו. פסיקתא דריכ פרשת החודש. (ספר המאמרים תשי"ג ע' 198).

עמוד א'תתקכג

וכי אפשר לדבקה בו: סוטה יד, א.

עמוד א'תתקכד

משיח בא בהיסח הדעת: סנהדרין צז, א.

עמוד א'תתקעח

לא קאים אינש אדעתי דרביה : ע"ז ה, ב.
 עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש :
 ב"ב עה, ב.

עמוד א'תתקעט

בינה רק עד הוד אתפשטת : ע"ח שער כט
 פ"ח. טעמי המצות להרת"ו ס"פ שמיני
 ועוד. — נתבאר ע"פ דא"ח בביאורי
 הזהר פ' כי תשא ע"פ והדל לא ימעיס.
 איתן אותיות תניא : ת"ז ת"י כא (דף
 נג, ב). וכ"מ גם בזח"ב ק"י, ב.
 התורה נקנית במ"ח דברים : אבות ה, ה.

עמוד א'תתקפא

תפלת ערבית רשות : ראה ברכות כז, ב.
 זח"ב קל, א.

עמוד א'תתקפב

בנמרא סוף מנחות : ק"י, א.
 אין לך עשב מלמטה : זח"א רנא, א. מו"ג
 ח"ב פ"י.

עמוד א'תתקפו

אין אדם נוקף אצבעו מלמטה : חולין ז,
 ב. זח"ג רעד, ב.

עמוד א'תתקפז

ישראל מונין ללבנה : סוכה כט, א.

עמוד א'תתקפט

במקום שבעלי תשובה עומדין : ברכות
 לה, ב.

עמוד א'תתקצב

בפרד"א : פ"ג.

עמוד א'תתקצד

גנבא אפוס מחתרתא : ברכות סג, ב ע"פ
 גירסת העין יעקב.

עמוד א'תתקצה

אין רינה של תורה אלא בלילה : ויק"ר
 יט, א. זח"ג כג, ב.
 אטו האידינא לאו אחד הוא : פסחים ג, א.
 מתחילה עלה במחשבה : רש"י בראשית
 בתחלתו. ס' הליקוטיום להאר"ל בתחלתו
 ובכ"מ.

עמוד א'תתקמח

ולא ע"ה חסיד : אבות ב, ה.

עמוד א'תתקנד

אדמוניע בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ : לקו"ת
 דרושים ליוהכ"פ.

עמוד א'תתקנח

שמור זו משנה : ראה קידושין לו, א. ספרי
 ראה נא. — ולקו"ת פנחס עו, ב. ואתחנן
 ס, ד.

עמוד א'תתקנפ

מה היה העולט חסר מנוחה : רש"י בראשית
 ב, ב. ראה ב"ר י, ט.

עמוד א'תתקס

לעבדה זו רמ"ח מ"ע : ראה תרגום יונתן
 בן עוזיאל בראשית ב, טו. זח"א כו
 א. זח"ב קסה, ב. ת"ז סוף ת"י גד.
 ל"ר בשם מדרש.

עמוד א'תתקפא

ומכוונות להם זרכים : מכות י, א.

עמוד א'תתקע

והתקן עצמך ללמוד תורה : אבות ב, יב.

עמוד א'תתקעא

מוסר אביך זה תשב"כ : אבה"ק סי' כט
 ע"פ זח"ב רעו, ב.
 א"ת מורשה אלא מאורשה : ברכות נז, א
 וש"י
 ישראל מתקשראן באורייתא : זח"ג עג, א.

עמוד א'תתקעה

בינה יתירה ניתנה באשה : גדה מה, ב.

עמוד א'תתקעז

פ"ק דתענית : ד, א.
 תוספתו של הקב"ה מרובה מהעיקר : ב"ר
 סא, ד ועוד.
 התורה קדמה אלפים שנה : מדרש תהלים
 ז, ד. — ועייג"כ ב"ר פ"ח, ב. תנחומא
 רישב ד. זח"ב מט, א. — ראה ד"ה
 איתא במדרש תהלים (קונטרס נט).

ב'רנד

מראה מקומות

עמוד א'תתקצו

וכי נחש ממית ומחיי: ר"ה כט, א.

בד"ה ויושט המלך לאסתר - דקניו ע"ג;
ת"רא צד, ב.
סד"ה ועשית ציץ: ת"רא סד, ב.

עמוד א'תתקצז

הנעלבים ואינן עולבים: שבת סח, ב.
לית שמאלא בהאי עתיקא: זח"ג קכט,
א. (וראה שם רפט, א).
לא כהעוה"ז העוה"ב: פסחים ג, א.

עמוד ב'יב
דלית שמאלא בהאי ע"ק: זח"ג קכט, א.
(וראה שם רפט, א).
על שמועות הטובות...: ברכות גה, א.
טוב זה מלאך החיים: גסמן לעיל עמוד
א'תתכח.

עמוד א'תתקצח

אנשי יריחו היו כורכין את שמע: פסחים
גה, ב.

וחותמו של הקב"ה אחת: שבת גה, א.

עמוד ב'א

יומא דאזיל עם כולהו יומין: ע"ח שכ"ה
דרוש ב. פע"ח שער חה"ט פ"א. שערי
מאמרי רשב"י פ' יתרו תרומה ואמור.
וראה זח"ג קג, א. קצא, ב.

עמוד ב'יג
אדס אדמה לעליון: עשרה מאמרות מאמר
אכ"ח ח"ב סל"ג. של"ה כ, ב. רסת,
ב. שא, ב.

עמוד ב'ג

אית חסד ואית חסד: זח"א ר"ט, א. זח"ג
קלג, ב.

עמוד ב'טז
יפה שיחתן מתורתן: ב"ר ס, יא.
דבר גדול מעשה מרכבה: סוכה כח, א.
בהגהות לד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים:
אוה"ת פ' וישב ערב, ב.
בד"ה ויקחו אליך פרה איתא במשניות:
לקו"ת חקת ס, א.

עמוד ב'ד

איזהו גבור הכובש את יצרו: אבות ז, א.

עמוד ב'יח

לי נאה לברך: פסחים ק"ט, ב.

עמוד ב'ה

משה מלגאו ויעקב מלבר: ת"ז ת"י יג.
וחותמו של הקב"ה אמת: שבת גה, א.

עמוד ב'יט

שנמסרו לו מ"ט שע"ב: ראה ר"ה כא, ב.
אין התורה מתקיימת: ברכות סג, ב. שבת
סג, ב. זח"ב קנח, ב. ועוד.
ז"א בעתיקא אחיד ותליא: זח"ג רצב, א.

עמוד ב'ז

חמשים שע"ב נבראו בעולם: ר"ה כא, ב.
עיקר שכינה בתחתונים: ראה ד"ה באתי
לגני תש"י.

עמוד ב'כא

הוא דא עתיקא: זח"ג קעת, ב.

עמוד ב'ח

ביום חתונתו זו מ"ת: העניית כה, ב.
פ"ה הה"ס נ"ע ע"פ עשה לך שתי חצוצרות:
ראה לעיל ע' א'תתמח.

עמוד ב'כב

ע"פ תורת ה' תמימה: אוה"ת דרושים לחג
השבועות.

עמוד ב'ט

התורה שהיא חיי עולם: שבת י, א.
ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים: שהש"ר
א ע"פ לסוסת"י זח"ג ז, ב. וראה ילקוט
שמעוני פקודי רמז תיח.

עמוד ב'כג

משחבר ביהמ"ק: ברכות ת, א. זח"ג רב,
א.

עמוד ב'יא

משה... הי' שקול כמו ס"ר ישראל: ראה
מכילתא בשלח טו, א.

עמוד ב'כד

שמור זו משנה: גסמן לעיל ע' א'תתקנת.

ב'רנה

מראה מקומות

עמוד ב'מח

מלגאו איתו שם מ"ה : ת"ו בהקומה (פתח אליהו).

נובלות חכמה שלמעלה תורה : ב"ר יו, ז.

עמוד ב'נ

וזה דברי רבינו נייע שם : לקו"ת בחקתי מה, ג.

מבואר בע"ח : בלקו"ת שם : (שער כ"ה פ"א המתחיל ענין הצלם באמיתית גלע"ד כו').

בהמה פשוט : ט"ס וצ"ל : פשוטה, וכ"ה בלקו"ת שם.

עלומנו לאוד : ט"ס וצ"ל : למאור.

עמוד ב'נא

טוב זה מלאך החיים : נסמן לעיל עמוד איתתכה.

בד"ה כנשר יעיר : לקו"ת האזינו עז, ג.

עמוד ב'נד

בד"ה ואתחנן : לקו"ת שם ב, ג.

בד"ה כי תשמע בקול : לקו"ת ראה כג, א.

עמוד ב'נו

גדולה תשובה שמנעת עד כסה"כ : יומא סו, ב.

עמוד ב'נז

שהמכתב בשניים ג"כ מכתב אלקים הוא : תנחומא תשא ל, רש"י תשא לה, א. וראה שמו"ר פרשה מז, ב. ובארוכה בתו"ש כב במילואים לפי תשא עמוד קכה.

חכם עדיף מנביא : ב"ב יב, א. בדרוש חרבות צורים : אזה"ת דרושים לחג השבועות ע' קט.

במחשכים הושיבני זו תלמוד בבלי : סנהדרין כד, א.

טוב מאד זה יצה"ר : נסמן לעיל עמוד איתתסא.

עמוד ב'נה

בינח רק עד הוד אתגשסת : נסמן לעיל ע' איתתקעט.

אין עני אלא מן הדעת : נדרים מא, א. וחי' רעג, ב.

תעלא בעידיני סניד ל" : מגילה סו, ב. וחי' קעא, ב.

עמוד ב'כט

מ"ש רבינו ז"ל ע"פ הזהר : ראה ביאורי הזהר דף קמו, ב.

עמוד ב'לד

ד"ה ויהי מקץ : תו"א לא, ג.

ד"ה זכור את יום השבת : תו"א יתרו עא, ג.

ממ"ש במ"א בפ"י טארו"ל : ג' במאמרי אדמו"ר הזקן — הנחת הרי"ט ו"ל ע' קכה. וראה תו"א ע, ד.

אסתר מן התורה מנין : חולין קלט, ב.

עמוד ב'לו

ממ"ש רבינו ז"ל (בד"ה כי תשמע... פ' ראה : לקו"ת כג, ד.

וביטול יחוי"ת : בלקו"ת שם כד, א : והבי' ביטול יחוי"ת.

עמוד ב'לז

ולעיל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה : נדרים ת, ב. וחי' יו, א.

עמוד ב'לח

ע"פ ארדה נא ואראה : תו"א יד, ד.

עמוד ב'מו

אדם נדון בכל יום : ר"ה סו, א.

עמוד ב'מד

בד"ה אשירה לה' : בתו"א סג, ב.

עמוד ב'מה

במקום שאתה מוצא גדולתו : מגילה לא, א. וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים תש"ד ע' 210.

עמוד ב'מו

בד"ה ואתחנן : לקו"ת ג, א.

רחום וחנון : בלקו"ת שם נוסף : כו' וכתוב חנון ורחום ה', אך הגה ס"י הוי' אל רחום וחנון.

אין ואתחנן אלא מתנת חנם : ספרי ר"ם ואתחנן.

מראה מקומות

ב'רנו

עמוד ב'נמ

סלי דא"ס : ראה אוה"ת ס' בהעלתך עמוד תד.

עמוד ב'קג

בתיא פ' ויצא... דל"ז ע"ג : בהוצאת ברוקלין ג. י. כב, ב.

עמוד ב'פ

דאורייתא סתים וגליא : זח"ג עג, א. א. צח, ב. קנט, א.

עמוד ב'קה

מכה"ג שנכנס לפני ולפנים : הוריות יג, א. דאורייתא סתים וגליא : נסמן עליל ע' ביס.

עמוד ב'פח

ואם אין אני כאן מי כאן : סוכה נג, א.

עמוד ב'קז

מטי"ט קושר כתרים : נסמן לעיל עמוד א'תתקמא.

עמוד ב'ער

כ"מ שנאמר אין לה הוה לה : ב"ר ספלי"ח.

עמוד ב'קח

שהתורה ניתנה בה' קולות : ברכות ה, א.

עמוד ב'עה

ובתורתו של ר"ם כתנות אור : ב"ר כ, כט.

עמוד ב'קיא

ז"א בעתיקא אחיד ותליא : זח"ג רצב, א.

עמוד ב'פז

בא חבוקק והעמידן על אחת : מכות כה, א.

עמוד ב'קיב

אני המסנה המדברת : מגיד משרים להביי בכ"מ.

עמוד ב'פט

ארז"ל ע"פ אשר פריו יתן בעתו : כתובות סב, ב. זח"ג סג, ב.

עמוד ב'קיג

במדרש... לעשות לתקן : ראה בראשית רבה יא, ז וברשיי שם.

עמוד ב'צ

למיד לעשות צרכיו נכנס : סוטה לו, ב.

עמוד ב'קטו

כל הקורא ש"ש בלא תפילין : ברכות יז, ב.

עמוד ב'צו

כל המועדים בסלים לע"ל : ירושלמי תענית ב, ב.

עמוד ב'קיו

תבונה בן ובת : זח"ג רצ, ב. ראה תניא סרק סז בהגיה.

עמוד ב'צט

בתו"א... דל"ג ע"א : בדפוס ברוקלין תשט"ו יט, ד.

עמוד ב'קכא

אהרן הוא שושבינא דמטרוניתא : זח"ג כ, א. קעז, ב. קט, ב. ערה, ב. שעורה שעור ה' : זח"ג קסת, ב.

עמוד ב'ק

ובהגהות שם : ראה אוה"ת ס' וישב.

עמוד ב'קכב

פני משה כפני חמה : ב"ב עה, א. זח"א כח, א. זח"ב רסה, א.

עמוד ב'קב

בדרוש ביוס ההוא יגלח ה' בתער השכירה : ג' בסירוש המילות לכ"ק הצ"צ.

עמוד ב'קכד

בראתי יצה"ר בראתי תבלין : קידושין ל, ב.

מי שתורתו אומנתו פטור מן התפלה :
 שבת יא, א. אריח סי קו. ובשוי"ע
 אדמוה"ז שם סי"ק ד.

עמוד ב'קמז

משה שושדמ"ט : זח"ג כ, א. קעז, ב.
 קפ, ב. ערה, ב.

פנימי' אבא הוא פנימי' עתיק : ראה הערת
 כ"ק אדמו"ר שליט"א בקונטרס לימוד
 החסידות עמוד 6. ובס' המאמרים ה'ת"ש
 ע' 49.

צדקה עשה הקב"ה שפזרן : מסחים פז, ב.

עמוד ב'קכח

במד"ד... לעשות לתקן : ראה בראשית רבה
 יא, ו וברש"י שם.

כלום נתתי לך גדולה : ברכות לב, א.

עמוד ב'קכט

מתנה טובה יש לי בבית גנזי : שבת י,
 א. זח"ג קכב, ב.

המאריך באחד מאריכין לו ימיו : ברכות
 יג, ב. זח"א קכב, א.

עמוד ב'קל

הבא לסהר מסייעין אותו : שבת קד, א.
 ועוד.

דקמ"ה ע"א ד"ה ולהבין זה : תו"א ברוקלין
 ג, י. סו, א.

שם ד"ה והנה : בתו"א שם.

ד"ה וזהו ארומחן : בתו"א סו, ב.

תפלה במקום קרבנות : ברכות כו, א. זח"ב
 כ, ב.

נכון כסאן מאז אנוסטוס יושב : שמו"ר
 כג.

ד"ה והנה כמו שבכללות : תו"א פז, ב.

תפלה שהיא במקום תמידין : ברכות כו,
 ב. זח"ג כת, ב.

ד"ה והנה מקודם : תו"א פז, ג.

עמוד ב'קלא

ד"ה וזהו ענין שבת : תו"א פז, ד.

ד"ה והנה כשנמשך : תו"א פח, א.

התפלה... סולם : זח"א רסו, כ. זח"ג שו,
 ב. ת"ז ת"י מה.

סולם זה הכבש : ב"ר סח, יב. וראה בעל
 הסורים בראשית כת, יב.

ד"ה והנה ע"י התורה : תו"א פח, ב.
 סולם זה סיני : ב"ר סח, יב.
 כפתורים אלו התלמידים : מסיקתא רבתי
 תרומה.

ומתלמידי יותר מכולם : תענית ז, א. מכות
 י, א.

עמוד ב'קלב

אין התורה מתקיימת : ברכות סג, ב. שבת
 פג, ב. זח"ב קנח, ב.

הקושיא המבואר בתו"א : סו, א.

עמוד ב'קלג

למה נסמכה פ' שבת למלאכה המשכנ :
 מכילתא ורש"י שמות לה, ב.

עמוד ב'קלד

ימימי לא קראתי לאשתי אשתי : שבת קיח,
 ב.

עמוד ב'קמא

משחרב ביהמ"ק : ברכות ח, א. זח"ג
 רב, א.

עמוד ב'קמב

במדורש מה היה העולם חסר : ב"ר י, ט.
 רש"י בראשית ב, ב.

עמוד ב'קמו

שבת אותיות תשב : אגה"ת פ"י. וע"י ביפה
 תואר ב"ר ס' כב בסופו.

כי הבא לסהר מסייעין אותו : שבת קד,
 א ועוד.

מתנה טובה יש לי בבית גנזי : שבת י, א.
 זח"ג קכב, ב.

עמוד ב'קמז

גדולים צדיקים במיתתן : חולין ז, ב.
 שהניהנס נח בשבת : זח"א מח, א ועוד.
 דלית שמאלא בהאי עתיקא : זח"ג קכט,
 א. (וראה שם רפס, א).

עמוד ב'קמח

שלא יהי' זבורן של שבת : שבת קיג, ב.

עמוד ב'קנג

אין מלך בלא עס : בח"י וישב לח, ל.
 ועוד.

בינה מקנא בכורטי"א : ת"ז ת"י ז.

מראה מקומות

ב'רנח

עמוד ב'קנר

שנקי התפלה סולם מוצב: גסמן לעיל
צ' ב'קלא.

שתוק כך עלה במחשבה: מנחות כט, ב.
זח"ג כז, ב.
אין התינוק יודע: ברכות מ, א.

עמוד ב'קעב

ע"ד חסה היתה: ב"ר טו, ח.

עמוד ב'קער

ועד בחילופי אתון אחד: גסמן לעיל עמוד
ב'צט.

וכמארז"ל ע"פ הקב"ה יוציא חמה: גורים
ה, ב. ב"ר ה, י. זח"ג יז, א.
ע"פ אנכי מגן לך: תו"א יב, א.
אימתי גדול: גסמן לעיל עמוד איתתמד.

עמוד ב'קפה

ארי זאכ"ל קרבנין: גסמן לעיל צ' איתתמב.

עמוד ב'קפו

במקום שבע"ת עומדים: ברכות לה, ב.
וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר
המאמרים ה'תשט"ז ע' 183.

תכלת דומה לים: מנחות מג, ב. חולין
פס, א. זח"א קכא, א. זח"ג קעה, א.
שא, א.

עמוד ב'קפח

ז"א בעתיקא אחיד ותליא: זח"ג רצב, א.

עמוד ב'קפט

במאמר אחד יכול להבראות: אבות ה, א.

עמוד ב'קצ

מיכאל מקריב נשמותיהן: זח"א פ, א.
וראה מנחות קי, א בתוס'.
לאשתאבא בגופא דמלכא: זח"א ר"ז, ב.

עמוד ב'קצב

לבעל החוסט אני מתפלל: זח"ג קל, ב.

עמוד ב'קצה

שמי עם י"ה שס"ה: ת"ז בהקדמה דף
ה, ב. ה, א. וראה לקו"ת סקודי ג, ב.
אין מלך בלא עם: בחיי וישב לת, ל ועוד.

עמוד ב'רא

כשנכנס יין יצא סוד: עירובין סה, א.
סנהדרין לת, א.

תפלה כנגד תמידים: ברכות כז, ב. זח"ג
כת, ב.
חסידי הראשונים היו שוהים: ברכות ל, ב.

עמוד ב'קנו

שתהא תפלתי טמוכה למסתי: ברכות ה, ב.
אורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.
לפרעה האוחז בעורף דא"א: פע"ח משנת
חסידיים וסידור האריו"ל בפירוש עבדים
היינו. וראה הערת כ"ק אד"ש בספר
המאמרים ה'ת"ש ע' 57.

עמוד ב'קנט

זלא קאים אינש אדעתיה דרבי: ע"ז ה, ב.
לחס אבירים היינו בחיי המן: ראה
יומא עה, ב. תו"א עה, א. קיג, ג.
ובלקו"ת במדבר ז, ב איתא שגם לחם
אבירים שמה"ש אוכלין אותו לא אכל
איש זה משה. ע' בלקוטי שיחות ח"ד
עמוד 1037 בהערה ממכתב כ"ק אד"ש.

עמוד ב'קם

כל בעלי השיר יוצאין בשיר: שבת נא, ב.

עמוד ב'קסא

שאין מלך בלא עם: בחיי וישב לת, ל ועוד.

עמוד ב'קסג

אל יאמר אדם א"א: ספרא קדושים כ,
כו ורש"י שם.
בדרוש עבד עברי וע"כ: אה"ת משפטים
בד"ה כי תקנה עבד.
הכיר את בוראו: גורים לב, א.

עמוד ב'קסה

ועד בחילופי אתון אחד: גסמן לעיל צ'
ב'צט.

עמוד ב'קסז

לחס שמלאכי השרת: ראה לעיל עמוד
ב'קנט.

סלא דבדולחא: זח"ג קכה, ב. קלה, ב.
כל בעלי השיר: שבת נא, ב.

עמוד ב'קעא

כי איט נקי אפט: ראה ספר המאמרים
תשי"ב ע' רכב.

עמוד ב'רכג

ב"ש אומרים שתי שורות: פסחים ב, א.
השנאה מקלקלת השורה: ב"ר נה, יא.

עמוד ב'רכד

איוהו דרך ישרה: אבות ב, ט.

עמוד ב'רכה

במקום שבע"ת עומדים: ברכות לה, ב.
וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר
המאמרים ה'תשי"ט ע' 183.

עמוד ב'רכו

אנשי יריחו היו כורכין את שמע: פסחים
נה, ב.
ועד הוא אחד בזלופי אתון: נסמן לעיל
ע' ב'צט.

עמוד ב'רכז

מה אילת זו רחמה צר: יומא כט, א.

עמוד ב'רכח

ערבים עלי ד"ט: ע"ז לה, א.

עמוד ב'רכט

אשה מזרעת תחלה: ברכות ס, א. נדה
לא, א.

עמוד ב'רלד

רב מבבל ורבי מא"י: סדר תנאים ואמוראים
בסופו. אגרת רב שרירא באון. הקדמת
ס' התיקונין כתי"י הובא ונתבאר בתחלת
שער מאמר רשב"י. ע"ח ש"ט פ"ב.
—נתבאר ע"פ דא"ח בהוספות לתוי"א
אסתר ד"ה להבין למה לעתיד פ"ג.
(הערת כ"ק אד"ש בשה"מ ה'תשי"ח ע'
121).

עמוד ב'רמ

שכר מצוה בהאי עלמא ליכא: קידושין
לט, ב.

תפלת ערבית רשות: ראה ברכות כו, ב.
זח"ב קל, א.

עמוד ב'רב

בד"ה וישט המלך: תוי"א צה, א.

עמוד ב'רג

בתוכו לא נאמר אלא בתוכס: ר"ח שער
האהבה ס"ו. ובשלי"ה שער האותות אות
ל ועוד.

עמוד ב'רה

מוס גימ' אלפים: מארי"א מ, יז.

עמוד ב'ריא

גדולה דעה שניתנה בין שתי אותיות:
ברכות לג, א.
בדרוש מילדות העבריות: בהוספות לאוה"ח
פ' שמות.

עמוד ב'ריג

מיכאל מקריב נשמות: זח"א פה, א. וראה
מנחות קי, א בתוס'.
שכר מצוה מצוה: אבות ז, ב.

עמוד ב'ריז

כל האומר אין לי אלא תורה: יבמות קט,
ב.

עמוד ב'ריח

פל המוסף גורע: סנהדרין כט, א. זח"ב
רלג, ב.

עמוד ב'ריט

שמור זו משנה: נסמן לעיל ע' איתתקנח.

עמוד ב'ריכ

בראשית נמי מאמר הוא: ר"ה לב, א.
מגילה כא, א.

עמוד ב'ריכא

גדולה תשובה שמנעת עד כסה"כ: יומא
פו, ב.

מפתח כללי:

iii פתח דבר מהמו"ל
v לוח המפתחות

אור התורה

א'שמה פרשת תרומה
א'תקמה פרשת תצוה
א'תשם פרשת זכור
א'תתא מראה מקומות לפסוקי תנ"ך
א'תתח מראה מקומות למאמרי רו"ל

OR HATORAH

SHEMOS

Vol. V

Published and Copyrighted 1968, by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway

Brooklyn, N. Y. 11213

Tel.: HYacinth 3-9250-1

נדפס בדפוס "עזרא"

ע"י מרדכי בן רחל ושלום דובער בן אסתר הדסה

פתח דבר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, ובהמשך להנדפס מכבר¹, הגנו מו"ל בזה בפעם הראשונה מכתבי יד את דרושי כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" ורשימותיו על פרשת תרומה-תצוה ופרשת זכור.

דרושים ורשימות אלו נעתקו מביבלאך² כתבי יד מעתיקים שונים.

• • •

הדרושים שגדפסו בספר זה נכתבו בזמנים שונים, ולכן יש בהם ענינים שגרשמו בקיצור ולאחר זמן נתבארו באריכות יותר, ומשנה אינה זוה ממקומה, ובפרט שאי אפשר בלא חידוש.

לע"ע לא נמצא תח"י גוף כתבי יד קודש של הצי"צ מרובם של הדרושים ורשימות הנ"ל, כי אם העתקות³, ומכמה מהם רק העתקה אחת, ולכן אפשר אשר גם לאחר ההגהה שהשתדלנו בה, ימצאו טעויות, ובפרט בציוני העמודים ומ"מ שבפנים, חסרון התחלת או סיום החצע"ג וכ"י.

• • •

בסוף כרך זה הוספנו מראה מקומות לפסוקי תנ"ך, מאמרי רו"ל, זהר וכו' (נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק).

מראה מקום להכתבי יד מהם נעתקו הדרושים והרשימות של כרך זה, וכן שאר הכרכים על ספר שמות — יבוא בסוף כרך האחרון של ספר שמות.

• • •

בפרטיות יותר ע"ד כתבי הצי"צ — ראה בהקדמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לספר אור התורה שמות (שמות - בא).

מערכת „אוצר החפידים"

י"א ניסן ה'תשכ"ז, ברוקלין, נ. י.

(1) והם: ע"ס בראשית, שמות-משפטים, ויקרא, במדבר, דברים, תהלים, חמש מגילות.

(2) בעיקרם מהביבלאך הידועים בשם „בוך לאוי", „בוך באברויסקי".

(3) מאמרים ורשימות אחדים נעתקו מגוף כתב יד קודש הצי"צ (מבוך שמוה"ויקרא, בוך שמות ח"ג) — וכפי שמצויין בהמראה מקום לספר שמות.

לוח המפתחות

תרומה

א'תסג	ועשית לו מסגרת	א'שמה	וידבר ה' אל משה
א'תסד	לעומת המסגרת	א'שמו	וידבר ה'
א'תסד	לעומת המסגרת	א'שמת	דבר אל בני ויקחו
	ביאור על הנ"ל — להבין ענין	א'שמט	ויקחו לי תרומה
א'תסט	עגולים ויושר	א'שנב	ר"פ תרומה ויקחו לי
א'תעו	ונתת על השולחן	א'שנב	ויקחו לי תרומה
א'תעז	ונתת על השולחן	א'שנה	ויקחו לי תרומה
א'תעט	ועשית מגורת זהב	א'שנט	ויקחו לי תרומה
א'תפט	ועשית מגורת	א'שסה	ויקחו לי תרומה
א'תצ	ועשית מגורת	א'שפו	קיצור ענין ב' מיני תרומה ..
א'תצב	וששה קנים יוצאים מצדיה ..	א'שצא	קיצור זהגהות ויקחו לי תרומה
א'תצג	שלשה גביעים	א'ת	ביאור הדברים לענין ויקחו ..
א'תצד	שלשה גביעים		בהרמב"ן ר"פ תרומה בד"ה ויקחו
א'תצו	ואת המשכן	א'תב	לי תרומה
א'תצז	ואת המשכן	א'תט	וואת התרומה
א'תקו	ענין במשכן י"א יריעות	א'תיג	וואת התרומה
א'תקה	ועשית את הקרשים	א'תיד	וואת התרומה
א'תקיג	שתי ידות לקרש	א'תטז	וואת התרומה
א'תקיו	והברית התיכון	א'תכד	ועשו לי מקדש
א'תקיא	והברית התיכון	א'תלד	ועשו לי מקדש
[א'תקכז	בזהר ויצא קס"ח א'	א'תמ	ועשו לי מקדש
א'תקלב	והברית התיכון	א'תמג	ועשו ארון
א'תקלד	ועשית פרוכת	א'תמו	ועשית שנים כרובים
א'תקלה	ונתת את הפרוכת	א'תנג	ועשו כרוב אחד
א'תקלו	ונתת את הפרוכת	א'תנה	הגהות ע"פ מי יתנך

תצוה

א'תקעו	ואתה הקרב	א'תקמא	ואתה תצוה
א'תקעז	ואתה הקרב	א'תקנו	ביאור על ואתה תצוה
א'תקפז	ועשית בגדי קדש	א'תקסג	הערות על ד"ה ואתה תצוה ..
א'תקפז	קיצור מהביאור	א'תקסט	קיצור מן ואתה תצוה
	להבין בתוס' ביאור ענין	א'תקעב	קיצור מ"ש ע"פ ואתה תצוה
א'תקפח	בגדי אהרן	א'תקעג	קיצור מהביאור
	קיצור מהדרוש ועשית בגדי	א'תקעג	קיצור ואתה תצוה
א'תקצח	קדש שבתו"א	א'תקעד	ואתה תצוה

לדיה ששה משמותם	א'תרעד	להבין שרשי הדברים הנ"ל ..	א'תרד
ששה משמותם	א'תרפב	ביאור על התורה ועשית	
ונשא אהרן את שמותם	א'תרפג	בגדי קדש	א'תריח
ונשא אהרן את משפט	א'תרפד	לתורה ועשית בגדי קדש ...	א'תרכו
פעמון זהב	א'תרפה	להדרוש שבת"א ע"פ ועשית	
ועשית ציץ	א'תרפז	בגדי קדש	א'תרכז
ועשית ציץ	א'תרצ	ביאור וקיצור מהדרוש ועשית	
ועשית ציץ שבת"א	א'תשיז	שבת"א	א'תרלג
שייך לדיה ועשית ציץ בת"א	א'תשלב	ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך	א'תרלו
ושמת אותו	א'תשנד	ועשית בגדי	א'תרמא
והיה על מצח אהרן	א'תשנה	ועשו את האפור	א'תרמב
ולבני אהרן	א'תשנו	ששה משמותם	א'תרנג
ועשית מובח	א'תשנט	ששה משמותם	א'תרנו
והקטיר עליו אהרן	א'תשסב	באפור היו שתי אבני השוהם	א'תרסט

פרשת זכור

זכור את אשר עשה לך עמלק א'תשסט זכור את אשר עשה לך עמלק א'תשפה

אור התורה

פרשת

תרומה

פ' תרומה

וידבר ה' אל משה לאמר זח"א ויחי דרל"ט א' וידבר ה' לעילא פי' במק"מ בינה אל משה באמצעיתא פי' ז"א לאמר בתרייתא אתר דאית רשו גלאה פי' מל'.
דאית רשו גלאה פי' מל'.

ויקחו לי תרומה. ח"ב תרומה קכ"ז א' לי תרומה תרין דרגין דאינון מתחברין כחדא כ' במק"מ ב' הרח"ו יסוד ומל'. ועיין מזה דף קל"ד ב' ויקחו לי תרומה הכא איהו יחודא כו' ופי' שם ת"ת ומל' ובפרדס ערך לי פי' לי היינו בינה והיוד דלי הוא החכמה וכן פי' רבינו ז"ל ע"פ פתחי לי ובמא"א אות למד סט"ו לי נק' הבינה וכן לי גימטריא מס דמו על יסוד דבינה גק' מס סתומה עכ"ל. וצ"ל לפי שהיסוד ממשך מהבינה וכמ"ש בזהר דקל"ה א' עלמא עילאה דיוריה דהאי צדיק והוא ג"כ פי' ונהר יסוד ז"א יוצא מעדן בינה ע"כ נק' גם היסוד לי. ועמ"ש מזה בלק"ת פ' במדבר סד"ה ביאור מעט ע"פ וארשתין לי. מאת כל איש היינו יסוד כי אף ששרש ההמשכה באה מהמוחין מחכמה עילאה שזהו ענין לי עכ"ז ההמשכה באה ע"י יסוד, וע"ש קמ"ז א' פי' בע"א, וע"ש דקמ"ו א'. וזאת התרומה קכ"ט ע"ב משמע מפרש זהב כסף נחשת על ג' תפלות ערבית שחרית מנחה, וע"ש קל"ה א' קמ"ז א' ב' קמ"ח א', ויקהל ד"ר ע"א מהו תרומה כמה דאוקימנא תרי ממאה כו' ליחודה לה ולבעלה, לפ"ז ענין עין יפה אחד מארבעים שהוא ב' וחצי ממאה היינו שמגביר כח הדכורא שהוא החסד כו' שם ע"ב.

ח"ג שמיני ד"מ ע"ב, קרח קע"ט א' תרי ממאה כו' אינון שכ"ע ושכ"ת פנחס רלו"ב, בפרדס ערך תרומה אמר הרשב"י ע"ה שהמל' נקרא תרומה גדולה מצד החסד ונק' תרומת מעשר מצד הגבורה והיינו שהיה מפריש אותה הלוי והיה גותנה לכהן להיות השמאל וכלל בימין (הג"ה וע' בת"א בד"ה כי אתה נרי בענין ארוממך מלמעלמ"ט ומלמטלמ"ע זהו ב' תרומות הנ"ל שמצד החסד הוא המשכת הרוממות מלמעלמ"ט, ומצד הגבורה הוא ארוממך מלמטלמ"ע עכ"ה) ובתיקונים פי' שהיא נק' תרומה תרי ממאה שהם ת"ת ומ' (הג"ה והם ב' ממוצעים בין המאציל לבי"ע כמ"ש בדרוש המגיד מראשית אחרית בענין ועונתה עכ"ה) תרי למאה שעולים הספיי שהם י"פ י' עולה ק' ועוד פי' שהוא רמו לשני לוחות התורה שנתנה למם יום והיינו תרומה מ' תורה עכ"ל, וע' במא"א אות ת' סנ"ב מענין תרומה והיי"ג שם הביא מ"ש ברע"מ פי' עקב דף רע"ב סע"א ובת"ז תיקון י"ז מענין תרומה וברע"מ שם משמע דפי' תרומה הרמת ההא אצל המם ופי' הרמ"ז הא הוא מ' והמם היינו תנה"י דז"א כל א' כלול

א'שמה

מיוד ומאירים בכחב"ד דידה ושם כ"ז שהחטה במוץ ותבן הם בית האסורים
 דילה וא"א להעלותה ולחברה לגבי המם עד שיסירו ממנה המוץ והתבן,
 והנה בזהר קרח דקע"ט ע"א פי' וז"ל פקודא בתר דא להפריש תרומה
 גדולה (עמ"ש מענין תרומה גדולה בהביאור ע"פ קחו מאתכם תרומה,
 ועמ"ש'ל בשם הפרדס) ואוקמה תרי ממאה כו' ליחדא ליה תרין זמנין
 ביומא דהיינו תרי ממאה במ"ט אתון דשמע ובשכמל"ו דערבית (ע' גמ'
 דפ"ק דברכות דפתח בק"ש דערבית) ובמ"ט דשחרית (דודי צ"ח) חסרין
 תרי ממאה אינון שכינתא עילאה ושכינתא תתאה (ע' בלק"ת בד"ה שה"ש)
 בתרווייהו צריך ליחדא לקודב"ה עכ"ל, ועיין בלק"ת בד"ה שובה ישראל
 דרוש הראשון פ"א וז"ל ולכך קורין ק"ש פעמים בכל יום ערב ובקר לפי
 שצ"ל יחוד זה של הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ כו' וכנגד
 ב' בחי' שהם שמים וארץ קורין ק"ש ערב ובקר וע"ש שזהו ע"ד יחו"ת
 ויחו"ע שהם בחי' יעקב יוד עקב ובחי' ישראל כי שרית כו' וענין יחו"ע
 ויחו"ת זהו ע"ד שנת' בלק"ת בשה"ש ד"ה צאינה וראינה דרוש הראשון
 פ"ב בפ"י שאו ידיכם קדש והנה ג' שמות הוי' אלקינו הוי' שבפסוק ראשון
 דק"ש הם בחי' יד שיש בהם י"ד אותיות, וא"כ ידיכם ב"פ יד הגז' שם
 זהו ק"ש דערבית וק"ש דשחרית לפ"ז ויקחו לי תרומה היינו ע"ד כי אל
 דעות ה' שזהו פי' היחוד להיות ומלאה הארץ דעה את ה' רק שיש ב'
 בחי' דעות יחו"ת ויחו"ע, וע"י יחוד זה דהוי' הוא האלקים נמשך תוספת
 אור מא"ס גם בשם הוי', וכמ"ש בת"א סד"ה ועשית בגדי קדש וכענין
 שפי' בזהר ויקרא דף ה' ע"א בענין אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו
 שע"י עיר אלקינו שהוא כנס"י נק' גדול כביכול, ועכצ"ל שע"י דוקא
 נמשך בו הברכה מאור א"ס, וכענין מ"ש במדרש בקהלת בפסוק מה יתרון
 העושה דף צ"א בפ"י וצדיק באמונתו יחיה אפילו צדיקו של עולם באמונתו
 יחיה, וכענין תפילין דמארי' עלמא מה כתיב בהו ומי כעמך ישראל וזהו
 ויקחו לי להמשיך תוס' אור בז"א ע"י תרומה שהיא כנס"י והנה ארו"ל
 בענין תרומה עין יפה אחד מארבעים י"ל זה מרומז בתיבת לי למ"ד
 שלשים יו"ד עשרה הרי ארבעים וזהו עין יפה אחד מארבעים, ואולי כנגד
 התורה שניתנה בארבעים יום, ויש לפרש הלמד זהו גר"ג דאצי' שהם
 כלולים כל א' מיוד הם למ"ד והיוד זהו חכמה דאצילות עיין בהרמ"ז תרומה
 קל"ה שפירש קרוב לזה, גם בשם ע"ב יש ד' יודין שהם מם גם המילוי
 ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הם ל"ט אותיות ויחוד השכינה בשם הוי' זהו אחד
 מארבעים, וזהו שראשי נמלא טל גם משה בהר הוי' מ' יום, ועמ"ש ע"פ
 ויהי שם עם ה' ארבעים יום, ואפ"ל אהי' כטל א"כ אהי' היינו אור א"ס
 הנמשך בבחי' טל הנ"ל, וזהו אחד מארבעים גם ארבעים יום שהי' משה
 בהר מר"ח אלול עד יוהכ"פ א"כ יוהכ"פ הוא אחד מארבעים ועליו נאמר
 ימים יצרו ולו אחד בהם זהו יוהכ"פ ואז הוא יום התשובה כמ"ש בד"ה
 האוינו השמים דרוש הראשון פ"א שהוא ע"ד עד יעבור עמך הוי' למעלה
 משם הוי' ותתפלל חנה על הוי' ושם הוי' הוא ל"ט אותיות כנ"ל ובחי'
 הארבעים הוא עד יעבור עמך הוי' וגם הוא בחי' שבת שבתון לכן תרומד

בבחי' זו נק' עין יפה. גם י"ל מי שתורתו אומנתו כמו רשב"י וחבריו זהו אחד מארבעים היינו התורה שניתנה בארבעים יום ופי' אחד מארבעים זהו הקב"ה ורשב"י אמר בחד קטירא אתקטרנא וזהו גבוה מבחי' תרי ממאה שהרי בירושלמי אמרו דרשב"י לא הי' מפסיק לק"ש, ואף שבש"ס דילן מבואר שמפסיקין לק"ש מ"מ י"ל שזהו גבוה מיחוי'ת דבשכמליו כו' עיין בת"א פ' יתרו בד"ה בחדש השלישי, ובוהר תרומה קל"ה א' פי' וזאת התרומה אשר תקחו מאתם מאות מם דאיהו עלמא עילאה דיוריה דהאי צדיק לפי"ז מוכן ענין עין יפה אחד מארבעים והבינוגים אחד מחמשים זהו המשכה מבחי' נש"ב ועיין בסש"ב מ"ז מענין ויקחו לי תרומה דפי' לי כלומר אותי והל"ל ותרומה אלא משום דכולא חד.

וענין א' מששים י"ל ששים היינו ו"ק וכל א' כלול מיווד זהו ששים, ואפ"ל לפי"ז ענין מם סמך שבלוחות בנס היו עומדים המם רומן לכחב"ד והסמך לו"ק וע' בבה"ז פ' תצוה אש מ"ם שגבוה מסמך ושם פי' דהיינו מם דצלם כו' וע' בפרדס שער האותיות ס"פ י"ח כ' כי הסמך זהו ו"ק שכלולים מיווד (חסר)

תרומה כ"ה א'

וידבר ה', זח"א ויחי דרל"ט ע"א וידבר ה' בינה אל משה ז"א לאמר מל'.

ב) דבר אל בניי, פרק אין מעמידין דכ"ג ע"ב ה"נ דבנ"י ויקחו ואין העוכמ"ז ויקחו כו' וכ"ה בירושלמי רפ"ק דתרומות, כי הנה וישמחו בך ישראל מקדשי שמך, פי' כי האיש מקדש בו ובשלוחו, ע"כ ישראל הקרואים אדם הם השלוחים לקדש שמו ית' אליו היינו כמ"ש בד"ה אוסרי לגפן שממשיכים מבחי' אתה קדוש לבחי' ושמך קדוש כו' וזהו ויקחו לי תרומה וע' ברבות בשה"ש ע"פ דודי לי וכמ"ש לקמן ס"ד.

ג) פ"ד דסנהדרין דל"ט ע"ב אלקיכם כהן הוא שנאמר ויקחו לי תרומה, וע' זח"ב ר"פ יתרו דס"ז ע"ב ובפ' עקב דף רע"א א' ובפי' הרמ"ז שם ושם ובמא"א אות כ' ס"ז וע' זח"ב וארא דכ"ח סע"ב בפ' ארוממך אלקי המלך חהו ויקחו לי תרומה.

ד) רבות בשה"ש י"ח ד' בד"ה דודי לי וכשהיה לו דבר לא תבע אלא ממני שנאמר ויקחו לי תרומה, הנה לויתן זה יצרת לשחק בו שהצחוק ותענוג העליון נמשך מבחי' ביטול היש לאין כמשל הקניגני כו' כמ"ש בד"ה צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי, וביטול זה זהו בנש"י כמ"ש ומי כעמך ישראל גוי א' בארץ.

ה) אמור ספ"ל דר"א א' ע"פ שמע בני זקח אמרי, הרבה קיחות צויתי אתכם כו' ויקחו לי תרומה אותי אתם לוקחים עיין בתניא פלי"ה כי הנה נשמת האדם כו' משא"כ המצות כו', ובפרק מ"ז ויקחו לי תרומה דלי כלומר אותי כו' ע"ש, ועמ"ש ע"פ אחת שאלתי וע' מענין קיחה בגמרא רפ"ק דקדושין, עוי"ל כי תרומה היא מל' ואשתו כגופו דמיא וזהו אותי אתם לוקחים, ובוהר פ' ויקהל דף ריש סע"א תרומה תרי ממאה היינו יסוד ז"א ויסוד דנוק' א"כ זהו ממש אותי אתם לוקחים ועמ"ש בלק"ת פ' ראה ע"פ אחרי הוי' בפ"י ואותו תיראו.

ו) ויקרא פ"ב קס"ו ד' כל מקום שנאמר לי אינו זו לא בעוה"ז ולא בעוה"ב במא"א אות ל' סט"ו דפי' לי היינו בינה ובינה היא העוה"ב, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' במדבר בביאור ע"פ וארשתוך לי.

ז) רבות במקומו פל"ג קנ"א ד' אפילו אחד יכול לעשותו שנאמר מאת כל איש כו' ויש להעיר ממ"ש ביתוקאל סי' ל"ג אחד היה אברהם, ובעה"ק ח"ב ספ"א בשם ספר הבהיר עמוד אחד מן הארץ לרקיע וצדיק שמו כו' וצדיק יסוד עולם כו' הלכך אפילו אין בעולם כ"א צדיק אחד מעמיד העולם עכ"ל, וצדיק זה הוא יסוד כי כל בשמים ובארץ שמחבר ז"נ ולכן אפילו אין בעולם כ"א צדיק אחד הוא מעמיד מעלה שהרי היא דוגמא צדיק שלמעלה, וצדיק שלמעלה מקיים וסובל העולם בעזר צדיק שלמטה עכ"ל, וצדיק עליון זהו יוסף וצדיק תחתון זהו בנימין ולכן בחלקו של בנימין נבנה המזבח וע' בוהר ויצא דקנ"ה סע"א וע"ב מענין צדיק.

ח) זח"ב תרומה קכ"ז א' דלי תרומה הם יסוד ומל' ועיין מזה דקל"ד ב' ויקחו לי הכא איהו יחודא כו' ופי' שם ת"ת ומל', ולכן כתיב ויקחו ע"ד כי יקח איש אשה והאיש מקדש בו ובשלוחו, מאת כל איש היינו יסוד וע"ש קמ"ז א' פי' בע"א.

ויקהל דף ר' ע"א תרומה תרי ממאה, יסוד ומל' ועמ"ש"ל ס"ה, ח"ג פ' שמיני דף מ' ע"ב קרח קע"ט א' תרי ממאה אינון שכינתא עילאה ושכינתא תתאה ועמ"ש פי' זה בד"ה שיר השירים, פנחס דף רל"ז ב'.

דבר אל בניי ויקחו, פרק אין מעמידין כ"ג סע"ב, ירושלמי רפ"ק דתרומות, בניי ויקחו לי, פרט לעובד כוכבים, מאת כל איש פרט לקטן, אשר ידבנו לבו פרט לחרש שוטה, הזאת התרומה אשר תקחו מאתם פרט לתורם את שאינו שלו, ירושלמי פ"ק דשקלים רבי חגי בשם ר' שמואל בר נחמן, שלש תרומות נאמרו בפרשה הזאת, תרומת אדנים, ותרומת שקלים ותרומת

המשכן, דבר אל בני ויקחו לי תרומה זו תרומת אדנים, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים, האת התרומה אשר תקחו מאתם זו תרומת המשכן.

ויקחו לי תרומה. פי' דסנהדרין דל"ט ע"א אלקיכם כהן הוא שנאמר ויקחו לי תרומה, י"ל כנודע בענין הקדב"ה מניח תפילין כו' שהוא ית' עצמו מקיים המצות וכמ"ש ברבות משפטים פ"ל ע"פ מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לשמור ולעשות כו' ע"ש ולכן נק' כהן פי' כהן היינו עובד ומאחר שהוא עצמו מקיים המצות א"כ כביכול נק' כהן כו' ודרך פרט מקיים ג"כ מצות כהונה והוא ע"ד מ"ש בוח"ב ר"פ יתרו ס"ז ב' אית מלך לעילא כו' היינו כמו שבנבראים בחי' כהן הוא חסד דבריאה מלאך מיכאל כה"ג ונכנס לק"ק בחי' מל' דאצילות שנעשה עתיק לבריאה המלוכב בהיכל ק"ק דבריאה כמו"כ חסד דאצילות הוא כהן המשמש להמשיך ממל' דא"ס שנעשית עתיק לאצילות ומלוכב בקד"ק דאצי' בינה כו' וזהו אתה כהן לעולם, אתה הוא חסד וכמ"ש בוח"ג בלק קצ"ג ב' ועמ"ש ע"פ ברוך שאמר והי' העולם ברוך הוא, והמגיד ג"ע פי' בענין אלקיכם כהן הוא כי כל העבודה שבאדם למטה נשפע הכל מלמעלה כו' וע' באגה"ק סי' י"ח בענין עבודת מתנה אתן את כהונתכם כו', ולפי' ענין התרומה שנותנין לכהן דוקא י"ל תרומה הוא ע"ד ארומך אלקי המלך שפי' בוח"ב וארא דכ"ח סע"ב לאעלאה לי' לנהורא עילאה כו' והיינו עלי' המל' להיות פב"פ עם ז"א כי הו"א שהוא כהן וממשיך גילוי אור א"ס בבחי' עתיק המתגלה בבינה הנק' קדה"ק משפיע בחי' זו למל' שהוא מקור דבי"ע וכמ"ש בזהר ר"פ וארא בעטרה שעטרה לו אמו כו' ע"ש וז"ל הרמ"ז פי' עקב דרע"א ע"א בדיבור אתה שירותא לאתגלאה כו' ואיהו כהן לגבי ההוא אתר שכן הוא משמש אל האור שביסוד ז"א להגלות, ודייקא כהן משמש כי החשמיש הוא ביסוד כו' ע"ש וע' בוח"ב בא דל"ו ע"א והוא יושב פתח האהל כו' דהוה אשרי בגלוי' דא חסד בצדק כו' ובפי' הרמ"ז שם, ובוח"ג נשא קמ"ב א' והאי אמה חסד הוא כו' ע"ש גם כמ"ש בפ' אחרי דע"ז ע"ב חסד הוא ודאי דחבר לון כחדא כו' וזהו ענין ויקחו לי תרומה וע' מענין כהן במא"א אות כ' ס"ט ובי"ג שם שהביא מהסבא דמשפטים דצ"ד ע"ב.

בענין כי קברי למשה יש להעיר ממ"ש בפ' בראשית כ"ז קבורתא דיילי איהי משנה ואין לתמוה ע"ז דהא אמרו על הים ראה וינוס מה ראה ארונו של יוסף ראה הרי שארונו של יוסף גבוה כ"כ עד שעל ידו

הי' קייס כמ"כ אין לתמוה. ובמ"א נת' בענין ולא ידע איש את קבורתו שהוא שער החמשים בבה"ז דבראשית כ"ז הנ"ל כי משה הוא יסוד אבא השפעה הפנימי דח"ע המתגלה בבחי' פנימי' התורה והמשנה הוא במל' דיצירה שנק' עה"ד טו"ר שמבררת ק"נ וו"ס קבורת משה כו' ובאמת שרש זה נעלה מאד היינו משער החמשים ע"ד ערבים עלי ד"ס כו' אך עכ"ז מאחר שמתלבשת לברר ק"נ כענין בגדים שבישל בהם קדירה כו' וע' בזהר ח"ג אמור פ"ט א' ע"פ לה יטמא ובפי' הרמ"ז שם ולכן בעלייתו לאצי' צריך טבילה דוגמת מה שטובלין הנשמות בעלייתן מגעה"ת לגעה"ע והוא דוגמת טבילת דמעלות ממעשר לתרומה ומתרומה לקודש כדאיתא במשנה ספ"ב דחגיגה ובפ"ב ביצה מטבילין מגב לגב כו'. וע' בפ' אמור דצ"ז ע"ב גבי לאתדכאה במיין דהתוא נהר דנגיד ונפיק ואקרי מים חיים כו' ודצ"ח ע"ב הא אתקינת בית טבילה כו' אך טבילה זו במים דהתוא נהר הוא לכנס"י אבל הטבילה לז"א היא בבחי' אש כי הנה כתיב כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא אש הוא בחי' הסתלקות מה שלמעלה מגדר ההשפעה שהוא בחי' מים וכמ"ש בפ' נצבים וכמ"ש ועתיק יומין יתיב נהר דינור נגיד ונפיק כו'. ואפשר טבילה זו ע"ד עיבור שני דז"א בבטן אימא כדי לקבל מוחי' דגדלות שני כו' עמ"ש בביאור ע"פ שימני כחותם, גם כמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בענין כת אחת אומרת קדוש פ"א שהוא ענין שרפים עומדים ממעל לו להבטל וליכלל בעצמות אור א"ס וה"ע עליית הוי"ו דקדוש בקדש העליון. והנה מבואר בתו"א פ' שמות בד"ה קול דודי גבי ובלבנים דא ליבון הילכתא כי הנה כתיב שחורה אני כו' וזהו ליבון הילכתא שההלכות הנראות כשחורות צריך ללבנם בלובן העליון כו' ע"ש וליבון זה י"ל ע"ד תעבירו באש דק"ש למס"נ באחד, וכמ"ש בד"ה כי תבואו כו' ושבתה הארץ בענין בא לכאן ותלמודו בידו, היינו ע"י בא לכאן בבחי' אש המפרר כוחות הגפש כ"ז למעלה מבחי' טבע המים לדבק כו'. ועמ"ש ג"כ בת"א פ' משפטים בד"ה ותחת רגליו בענין לבנת הספיר שהלבינים שהם האותיות דב"ן המתבררים ע"י תושבע"פ צריך לשורפן בכבשן האש דק"ש כו' ועמ"ש בענין ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד, ומכ"ז יובן ג"כ ענין כי קבריה למשה שהוא הורדת הח"ע ביצי' לברר ק"נ ולהעלות משם בחי' לבנת הספיר, טביל בנורא להיות ליבון הילכתא כו' גם כמ"ש ע"פ שחורה אני שהתורה ניתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה ולכן ליבון הילכתא דתושבע"פ זהו ע"י ב' אשות הנ"ל וזהו מקוה ישראל הוי' ישראל היינו ז"א ובחי' המקוה שלו שטובל בו הוא שם הוי' כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא כו' ובמ"ע אופן רמ"ז הלוחות היו משקלם מ"ם סאה שיעור מקוה והתורה ניתנה אש שחורה ע"ג אש לבנה ועמ"ש מענין טבילה במקוה בד"ה אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים.

פרק אין מעמידין דכ"ג ע"ב ע"פ דבר אל בני יקחו לי תרומה ה"ג
 דבני יקחו ולא העוכמ"ז יקחו כו' עד התם ע"י תגרי ישראל
 זבין, וכ"ה בירושלמי רפ"ק דתרומות כי התרומה נק' ראשית וכן ישראל

נק' ראשית ותרומה מבואר במדרש דקאי על תורה ודריש ויקחו כמ"ש לקח טוב וא"ש מ"ש ויקחו ולא כתיב ויתנו כי התורה היא המשכה מלמעלה וזהו לקח טוב יבא טוב ויקבל טוב כו', וע"כ דוקא בני ישראל שנש"י הם מפנימיות העולמות ועמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור, גם יש פי' תרומה היינו ארוממך אלקי המלך ולהיות העלאה זו זהו ע"י נש"י עמ"ש בת"א ע"פ כי אתה נרי ובבה"ז פ' ויקהל על המאמר שם דקצ"ז ע"ב ע"פ קחו מאתכם תרומה, ועמ"ש בד"ה עולת תמיד מענין ישראל לי ראש, מוחי דו"א וישראל מתקשראן באורייתא מוחי דאו"א כו' והנה תרומה מל' וזהו ויקחו לי תרומה ולכן דוקא ע"י ישראל שהם מקדשי שמך שממשיכים הקדושה מבחי' אתה קדוש לבחי' שמך קדוש כו' והיינו ויקחו לי תרומה תרומה היא התורה כמ"ש ברע"מ פ' קרח דקע"ט א' תורה שניתנה לארבעים יום וכ"כ בבעל הטורים לי היינו ברכו בתורה.

ולפי"ז יש להבין ג' תרומות שזכר כאן הא' ויקחו לי תרומה הוא אפרשותא בחי' אור התורה ע"ד השמים כסאי וכת"י רומה על השמים אלקים תלים נ"ז שמים לרם, הב' מכל איש אשר ידבנו כו' וצדקה תרומם הוא המצות וזהו ענין בכל לבבך ובכל נפשך, הג' וזאת התרומה בכל מאדך וכן תרומה זו הג' באה לעשיית המשכן כמ"ש בירושלמי פ"ק דשקלים וה"ע בית א' עשו לו כו'.

ברבות כאן ס"פ ל"ג קנ"א ד', אפילו אחד יכול לעשותו שנאמר מאת כל איש כו', יש להעיר ממ"ש ע"פ אם ישים אליו לבו, ישים עשי' גשמי' אך כחן אליו ולא למדותיו וקמי' כחשיכא כאורה ע"כ אם ישים אליו כו' ועמ"ש ע"פ כה תברכו בענין ישא ה' פניו כו' אפילו עד כזית כו'. רבות ויקרא פ"ב קס"ו ד' כ"מ שנאמר לי אינו זו כו' ויקחו לי תרומה הובא בילקוט ס"פ יתרו רמו ד"ש ורמו שס"ד, וע' במא"א אות למד סט"ו ועמ"ש מזה ע"פ וארשתין לי. אמור ספ"ל דר"א א' ע"פ שמע בני וקח אמרי הרבה קיחות ציותי אתכם ויקחו לי תרומה אותי אתם לוקחים כו' ויש להעיר מענין אחת שאלתי שבתי בבית ה' אותיות התורה וממילא יומשכו כל הבחי' העליונות וגדול מה שנאמר בתרומה ממ"ש בשארי קיחות כמו ויקחו אליך פרה ויקחו אליך שמן זית אבל כאן נאמר ויקחו לי, וע' מזה בילקוט פ' תרומה דצ"ט ע"ג רמו שס"ד, קחו אותי עמכם הה"ד ויקחו לי ויקחו תרומה אין כתיב כאן אלא ויקחו אותי. בשה"ש רבה י"ח ד' ע"פ דודי לי ואני לו, וכשהי' לו דבר לא תבע אלא ממני שנאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה ויש להעיר ממ"ש ע"פ אני לדודי ודודי לי שלפעמים נמשך אתעדל"ע תחלה וזהו דודי לי ואח"כ ואני לו ולפעמים תחלה אני לדודי כו' וזהו כענין מ"ש בד"ה ואתחנן שזהו ענין ההפרש בין תורה לתפלה כו', ואפ"ל גם כאן שזהו ענין ג' תרומות הא' ע"י תורה נמשך מלמעלה למטה דודי לי כו' אח"כ וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהו מלמטה למעלה כו'. ילקוט פ' פקודי רמו תכ"ד ויקחו

לי תרומה י"א דבר נדבות המשכן סימן לדבר אחד עשר יום מחורב, עמ"ש מענין י"א יום מחורב שהם כנגד עשה"ד ודיבור אנכי, בפ' דברים ע"פ אחד עשר יום מחורב. ילקוט פ' אמור תחלת רמו תרנ"ב קחו אותי לכם ואדור בניכם וא"כ לי היינו ע"י שממנו שרש הבית והדירה כו'. בש"א רמו קב"ד ענין לי. במשלי סוף רמו תתקל"ו.

ר"פ תרומה ויקחו לי הה"ד כי לקח טוב עמ"ש בד"ה האוינו בפ"י כמטר לקחי שלוקחים אותי כביכול ע"ש, אבל המקח הזה יש בו כו' י"ל דהיינו ע"ד מ"ש ע"פ הוהר פ' תרומה דקס"א בענין קב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא שהתורה שרשה מא"ק שהוא אור כללי כו'. כביכול נמכרתי עמה כי אור א"ס מלובש בח"ע שהוא איהו וחיהוהי חד.

בת יחידה כו' לפי שהיא אשתך כו' הבת היא מלי' תשבע"פ קריגן לה ושרשה מח"ע אבא יסד ברתא וגם שרשה מכתר הנקי יחיד ע"כ נקי יחידה כו' והנה ח"ע היא מה שלמעלה מכל ההשתלשלות וכל ההשתלשלות רק מנה"י דאבא ישראל סבא כו' כמ"ש סד"ה ואלה שמות וגם כי פנימיות אבא פנימית ע"י, וח"ת שהיא הלי' שרשה מח"ע ממש ועמ"ש ע"פ בזאת יתהלל כו'. והבת הנ"ל נקי ארוסה לנש"י כמ"ש מורשה כו' שהם בחי' חתן, שהם ממשיכים בה האור מתשב"כ כמ"ש בד"ה תורה צוה, וענין בית אחד עשו לי כו' היינו ברכת התורה להמשיך בה גילוי אור א"ס וזהו ענין עוסק בתורה לשמה כו' וכמ"ש במ"א בענין כי תשמע בקול כו' ועמ"ש בד"ה וכל בניך למודי כו'.

א) ויקחו לי תרומה ג"פ נו' תרומה, ותרומה יש ב' פירושים הרמה ואפרשותא, גם תרומה תרי מאה, דהיינו במ"ט אתון דשמע ובשכמל"ו והשכינה היא המשלים לחמישים שחרית וערבית שכינתא עילאה ותתאה, ולמטה הוא המס"נ באחד זהו בתרומה ממ"ט אתון ר"ל תכלית המכוון בענין מדותי תרומותי כו', ולהבין ג"כ ענין תרומתי, (תרומ' לכהן ימין מקרבת). צ"ל תחלה ענין ב' פרשיות דק"ש שמע והי' שהן מ"ב וע"ב והלא שמע חסד ואהבת כו' וגם למה אומרים בק"ש ואספת דגנך היתר העסק. הנה למה קדמה פ' שמע כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה כו'.

(ב) הנה מבואר בזהר דצריך למסור נפשו באחד וצ"ל דהא זהו בכל נפשך אפי' נוטל כו'. אך הענין דעיקר מס"ג באחד הוא מסירת הרצון דהיינו להיות ועמך לא הפצתי שכל ישעו וחפצו לה' ולא להיות שום רצון במילי דעלמא רק בע"כ אתה חי וכאילו כפאו כו' וזהו אתהפכא חשוכא ממש. וזה שכינתא עילאה כלה לשון כליון שמכלה כל התאות לגרמי' כו' כיון שאין עוד ממש יחו"ע.

(ג) והנה כתיב החיות רצוא ושוב ר"ל החיות אלקי המחי' את כולם, כמו שמלמטלמ"ע רו"ש וכמו דפיקו דליבא, וביאור זה הנה אור א"ס ר"ל הגילוי כמו אור וזיו השמש וכן חיות הנפש המתפשט בגוף ולכן לא שניתי וזהו שהשרפים אומרים קדוש שהוא מובדל ומרומם רק באורך נראה אור כו' אות הוא בצבא שלו כו'.

(ד) והנה האופנים ברעש גדול משא"כ השרפים שכבר נשרף גם החומר שלהם כי כלה עילאה מלובשת בבריאה ע"כ ההתפעלות בביטול אבל האופנים שהם בחי' יש לכך ברעש כמו בן כרך ובן כפר כו' ועד"ז ג"כ באדם יש ב' בחי' נה"א ונה"ב הנמשכת משמרי האופנים. וזהו ענין פסוד"ז זמר עריצים בחי' נה"ב אח"כ בק"ש התפעלות נה"א למס"ג באחד (וב' שזהו ענין תרומה ארמותא תרי ממאה ב' בחי' התפעלות הנ"ל כלתה נפשי וכליון לגמרי כמו השרפים).

אך איך אפשר להגיע לבחי' ביטול זה הוא ע"י התורה שהיא ח"ע שבה מלובש אור א"ס (ומשמע מדבריו דגם עסק התורה הוא בכלל מלמטה למעלה וזה צע"ג דהן אמת דעיון שבתורה י"ל כן אבל לא בודברת במ רק אפ"ל שעסק התורה נותן כח ועוז לנה"א ותושי' לנה"ב כדפי' ע"פ בחדש השלישי לפ"ז י"ל ויקחו לי תרי ממאה תשב"כ ותשב"ע"פ ממעלמ"ט ועי"ז ידבנו לבו תרומת תרי ממאה נה"א ונה"ב ממטלמ"ע ב' כליות וב' תרומות ממעלמ"ט ב' חתני' ואח"כ זאת התרומה מצות מעשיות ממעלמ"ט. ויותר נ"ל דתורה תרי ממאה זהו תרומתי שהשי"ת נתן תרומ' זו תורה מ' יום וא' ממ' עין יפה).

(ה) והנה כ"ז ה"ע פ' ראשונה בחי' רצוא ואח"כ פ' שני' בחי' שוב רמ"ח מ"ע רמ"ח איברין דאף שהמצות גשמיו' מ"מ מתלבש בהן אור א"ס כמו הנפש באיברים כו' וזהו ואספת דגנך הניצוצו' שנפלו מתעלות כו' וזהו פ' ראשונה מ"ב רצוא למס"ג באחד ופ' שני' ע"ב המשכה כו'. וזהו לכל תכלה כו' רחבה מצותך לקבל בחי' מאד כו' וזהו כי נר מצוה שע"י מצוה נמשך תוספת אור דתורה (ע' בזה ע"פ מזוזה מימין

בשולי העמוד :

תרומה. אחד אחוז כו' שער החמשים כי מ"ט שע"ב פנימי' ושער הנ' עומקא דליבא וכן מלמעלמ"ט.

דמשם נראה דמצוה הוי העלאה ותורה המשכה וזה הפך ממש"כ) והיינו כמו שמרחיבין את מקור של המעיין כו' כי המצות שרשן למעלה מהחכמה נמצא עי"ז נמשך תוס' אור בחכמה כו'.

וזהו אשר יעשה אותם האדם העליון ועי"ז וחי בהם ותורה שם בישראל שע"י מעשה המצות דישראל נמשך התורה וזהו שנק' המצות צדקה. והנה וצדקה תרומם שגורם רוממו' ותוס' אור מעצמות אור א"ס ועי"ז נמשך בח"ע (ועמ"ש במ"א ע"פ ארוממך המשכה מכתר בחכמה ועי"ז כי דליתני כו') וזהו בצדקה תכונני כמו הרגל שמעמיד הראש כו'.

וזהו ענין תרומה דכתי' ארוממך כו' המלך פי' לרומם (המל') לבחי' עצמות א"ס שלפני הקו כו' וזהו תרומה ל' רוממות ועי"ז נמשך תוס' אור בחכמה תורה לשון הפרשה וזהו ואברכה שמך ברכה והמשכה תרי ממאה תשב"כ ושבע"פ, מאת כל איש כו' ידבנו לבו קעמ"ש דפ' ראשונה שממטלמ"ע תקחו את תרומתי המשכה למטה בפ' הב', וזאת התרומה ע"י צדקה נמשך י"ג מדה"ר שהן י"ג דברים שמנה כו'.

הנה העתקתי כ"ז מכ"י א' מהכותבי' וקצרתיו, וכל דבריו אינן מסודרים דמתחלה אמר שהמצות הן העלא' ממטה למעלה תרומה א' רוממות וחזר וא' שזהו המשכה דפ' ב' כו' וכן תחלה אמר תורה העלא' ואח"כ אומרו ע"י המצות נמשך תוס' אור בתורה נ' דתורה המשכה.

ועי"ן בתורה דחנוכה תקס"ז מי כה' כו' המגביהי נת' מצות העלאה ותורה המשכה וכן נת' בתורה השמים כסאי והארץ הדום.

נא' (א) ענין ב' פרשיות דק"ש וענין עול מלכות שמים תחלה וצ"ל ענין למסור נפשו באחד.

(ב) הנה והחיות רו"ש מלמטלמ"ע וכן בהמשכת החיות מטולמ"ט דפק. אור א"ס זיו בעלמא וכן ממשל חיות הנפש המתפשט בגוף (ע' מ"ש

בצד העמוד :

בעל"י המל' עולים אחרי' הנשמו' ע' דרוש מקול מחצצים הנ"ל א"כ אפשר דכמ"כ י"ל בעל"י מל' דא"ס בעצמות המלך המרומם לבדו וז"ש בכמה תורו' והחיות נושאות את הכסא היינו תרומה רוממי שדי עול מלכות שמים נק' תרומה שמים לרומם, דלע"ל ג"כ גילוי המאור ע' סד"ה את שבתותי תקע"א.

הדמיון לקבלת תענית היינו מס"נ באחד ליכלל בעצמות א"ס הנק' מלכות שמים מל' דא"ס הרי עדיין הוא בגוף רק שמתכלל בתורה המלוכב בעניני עה"ז ומ"מ ה"ז כמקבל תענית שאומר ביום צום תעניתינו אע"פ שאוכל בלילה.

אור תרומה התורה א'שנה

קייץ תקס"ג) ולכן לא שניתי (ובזה ל"ד לנפש ע' רני ושמחי) ונק' שם ומלכותך וזהו קדוש ואח"כ הוי' היינו שמו נמשך להיות מחי' צבאות והיינו הארה דהארה וע"י צמצום והתפשטות יוד הא זהו ענין מטולמ"ט (וע' ד"ה רני ושמחי).

(ג) מזה נמשך רעש דאופנים בן כפר ואח"כ שרפים שנשרפו מהיש וכן באדם נה"ב ונה"א בן כפר פסוד"ו וק"ש רעו"ד להכלל באחד וזהו הרצוא אך איך יוכלל עתה באחד היינו ע"י עסק התורה ואף שהתורה שוב מ"מ ביטול והעלאה (צ"ע) ונק' כ"ז רצוא וקעמ"ש (וע' ג"ח אות ד' בהג"ה).

(ד) אח"כ פ' שני' עול מצות המשכה ברמ"ח איברים בחי' חיצוני' ונק' שוב ואספת דגנך וזהו מ"ב וע"ב.

(ה) והנה רחבה מצותך מאד שכדי שיומשך א"ס למטה ע"י המצות היינו מפני ששרשן גבוה מאד (פ"י רחבה שער בימין ותורה שער בשמאל) תוספת אור מן העצם והיינו ע"י קעמ"ש ובחי' רצוא הנ"ל אך כדי להגיע לרצוא הוא ע"י וצדקה תרומם גוי. וצדקה תרומם (ע' והארץ הדום רגלי שמגביה נש"י שיהי' להם רצוא הנ"ל אות ב'). וכן י"ל ע"י נר מצוה נמשך אור התורה.

(ו) וזהו ויקחו לי תרומה ארוממך רוממו' ע"י (הרצוא מ"ב וגם ע"י) המצות (עם שהן שוב כלולי' ג"כ מרצוא כנ"ל) ועי"ו הפרשה תרי ממאה תשב"כ ותשבע"פ, ע' ב' פירושים בהמשפילי כו' בשמים כו'. והיינו ד' צלך ע"י רו"ש ממתלמ"ע נמשך מטולמ"ט נמצא בתרומ' למטה יש ארמותא והפרשה רו"ש וכן מלמעלה למטה וגם בכל... תרי ממאה. והצדקה תרומם הנה"ב שתוכל לבא לרעש דאופנים ע' צדקת פרונו מקול מחצצים.

גוי פי' נה"ב נק' גוי.

בצד הגליון: ביאור ע"ו ע' ביאור כי עמך מקיח חנוכה תקס"ג.

ויקחו לי תרומה כו' תקחו את תרומתי. וזאת התרומה כו'. להבין ג' מיני תרומה שנוכר כאן, וגם ההפרש בין בחי' תרומה לבחי' תרומתי. הנה תרומה יש בה שני פירושים הא' לשון הרמה ר"ל כענין להרים ולהגביה כדפי' בזהר (פ' בלק דקפ"ח ע"ב). ע"פ תרימו תרומה ודאי אצטרך לאגבהא

ליה והיינו תרומה הרי מפרש תרומה מלשון רוממות והגבהה, והפ"י השני הוא פי' התרגום דמפרש תרומה אפרשותא י"ל הפרשה שמפריש מן התבואה דבר מה, ועוד פי' ברע"מ (ס"פ קרח דקע"ט ע"א) ויקחו לי תרומה תרי ממאה לייחדא לי' תרין זימנין ביומא דהיינו תרי ממאה במ"ט אתון דשמע ובשכמל"ו דערבית ובמ"ט אתון דשחרית, חסרין תרי ממאה אינון שכינתא עילאה ותתאה בתרווייהו צריך לייחדא בקוב"ה כו', עוד פי' שם וכמה תרומות אינון דהתורה ג"כ נקראת תרומה כי תרומה אותיות תורה מ' דהיינו תורה שניתנה למ' יום, ע"כ.

ולהבין כ"ו, וגם להבין איך שייכים כל בחי' תרומה הנ"ל באדם ג"כ בכל זמן כו' כי התורה היא נצחיות, ויובן בהקדים תחלה ענין ב' פרשיות דק"ש שמע והא"ש (כי הנה בפ' שמע יש בה מ"ב תיבות מואהבת עד ובשעריך ומבואר בכהאריו"ל שהוא כנגד שם מ"ב דאנא בכח, והיינו מפני שכל בחי' העלאה מלמטה למעלה הוא ע"י שם זה כי הוא נמשך מבחי' ז' מדות העליונות כשכל א' כלול משה ושהה אלו הוא מ"ש גבי שרפים בשתים יכסה פניו כו' ובשתים יעופף, ויעופף הוא בחי' העלאה והסתלקות מלמטה למעלה, וע"כ אומרים אנא בכח קודם השינה בק"ש שעהמ"ט מפני שאז זמן העלאת הנה"א בעלותה למעלה בשעת השינה כדפי' בענין בידך אפקיד רחי כו' ר"ת באר שעולים הנפשות בבחי' מ"ן כו', וכמו"כ לפני קבלת שבת אומרים אנא בכח מפני שאז הוא העלאה הכללית מכל ימות החול שעולה ונכלל בקדושת שבת וכן ידוע למעלה ג"כ שהו"ע עליית המל' כו', לכן אומרים אנא בכח כו', וכמו"כ ענין פ' שניה דק"ש הוא בחי' שם ע"ב שזהו בחי' המשכה מלמעלה למטה דהיינו חסד גימ' ע"ב שנמשכים מימי חסד ע"י ע"ב גשרים כו', ולכאורה יש סתירה לזה ממ"ש בזהר וע"ח דפ' שמע הוא בחסד ולכן נו' בו ואהבת דאהבה הוא חסד ופ' והא"ש הוא בחי' גבורה ולכן נו' בה השמרו כו' וזרה כו'), וגם להבין למה נאמר בפ' שני' ואספת דגנך שזהו היתר לעסוק בצרכי מו"מ לקיום הגוף וכמארז"ל (בברכות) ממשמע שנאמר והגית בו יומם ולילה יכול דברים ככתבן ת"ל ואספת דגנך הנהג בהם מנהג דרך ארץ כו', וא"כ לכאורה תמוה איך שייך לזכור היתר זה בק"ש שהרי ק"ש הו"ע למס"ג באהבת ה', ולהבטל נפשו וכל אשר לו באחד וא"כ לכאורה אין כאן מקומו דהזכרת היתר זה כו', אך הנה ארז"ל במשנה רפ"ד דברכות למה קדמה פ' שמע לפ' והא"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות, וצ"ל ההפרש בין ענין קבלת עומ"ש לער"מ.

(ב) והנה מתחלה צ"ל מ"ש בזהר ובכהאריו"ל דצריך למס"ג באחד, ולכאורה צ"ל דהרי רז"ל דרשו זה מבכל נפשך אפי' נוטל את נפשך וא"כ הל"ל למס"ג בבכל נפשך, ומהו שאמרו שצ"ל המס"ג באמרו אחד, אך הענין הוא דבאמת כפי פי' העולם שמפרשים מס"ג כפשוטו שיעשה מוסכם בעצמו

בל ימוט להפרד ח"ו מה' אפי' נוטל את נפשו כו' קבלה זו היא בבכל
 נפשך כנ"ל מדרשת חז"ל, אך פי' למס"ג באחד אינו ענין ההסכם על מסירת
 הגוף למיתה כנ"ל אלא הוא מסירת הרצון לה' שהרצון נק' ג"כ נפש כמ"ש
 אין נפשי אל העם כו', והיינו להגביר רצונו ותשוקתו לה' אחד, עד שיופשט
 רצונו מכל דבר זולתו ית' דהיינו שלא יחפוץ לשום דבר מעניני העולם
 מפני ריבוי התשוקה שבלבו למעלה לדבקה בו ית' וכל התשוקות זולתו
 כלא הם בעיניו לחשוק בהם וזהו ועמך לא חפצתי שלא יהי' לו שום
 רצון כלל בשום דבר ממילי דעלמא רק בבחי' בע"כ אתה חי כו', בע"כ
 ממש, וע"ד מארז"ל כאלו כפאו כו' מפני שאין רצונו מתיישבת ומתקבלת
 בשום דבר מעניני העולם רק תשוקת לכו תלהב להיות נפשו יוצאה מגופה
 להדבק באור החיים האמיתיים ומס"ג זה הוא באחד דוקא כי בחי' זו
 נמשך מהתבוננות באחד איך דכולא קמי' כל"ח זאני ה' לא שניתי כו'
 אתה הוא עד שלא נבה"ע כו' אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים
 פי' אלקים המעלים ומסתיר כו' כי לפניו ית' אין שום העלם והסתר
 מעלים ומסתיר דכולא קמי' כלא חשיבי, ויומשך מזה מס"ג הנ"ל שממילא
 בטלים כל הרצונות זרות והתאות והישות ולגמרי' כו' כיון שאין עוד
 זולתו ית' באמת וא"כ אין שייך באמת להיות רצון זר כו' רק להיות הרצון
 לה' להפרד מן הפתילה להכלל באחד וזהו גבוה יותר מבחי' ובכל נפשך
 אפי' נוטל כו' דהתם הוא אפי' נוטל כו' משא"כ מסירת הרצון הנ"ל
 שרוצה בעצמו להפרד מן הפתילה מצד שכל עניני העולם ואפי' החיים
 הגופנים הם אצלו רק ע"ד כאלו כפאו כו', ותשוקתו ליכלל במקור החיים
 הנצחיים, אבל בחי' אפי' נוטל כו' שייך אפי' לא הגיע לבחי' הנ"ל דאעפ"י
 שיש לו אחיזה בעניני העולם מ"מ אין רוצה להפרד מה' ח"ו אפי' נוטל
 כו', ולכן מפסיקים בין אחד לואהבת בבשכמל"ו שהוא בחי' מדת מלכותו
 ית' ואין מלך בלא עם, והתהוות בחי' עם עוממות שיהי' גראים בחי'
 יש ודבר נפרד הוא ע"י הסתר והעלם הנמשך ממדת מל' ית' לכן מבחי'
 זו הוא דשייך ואהבת יש מי שאוהב כו' ובחי' בכל נפשך כו' אבל המס"ג
 נמשך מבחי' יחוי"ע והוא ע"ד שאמר ר"ע כל ימי הייתי מצטער מתי יבא
 לידי ואקימנו שנפשו היתה חושקת שתבא המצוה לידה באופן שיהי' צריך
 לקיימה שבחי' זו גבוה ונפלאה מבחי' אפי' נוטל כו', והיינו משום שהי'
 בבחי' ועמך לא חפצתי ומואס בחיי עוה"ז ולכן יצתה נשמתו בא' ולא
 בבכל נפשך כי באחד היינו בבחי' יחוי"ע כמו דכולא קמי' כלא חשיב כו'
 (וב' בחי' מס"ג אלו הן בחי' שכינתא עילאה ושכינתא תתאה וכן מבואר
 בפע"ח בענין רע"ק שהעלה מ"ן לאימא שהוא בחי' שכינתא עילאה).

ג) והנה להבין ביאור ענין ההתבוננות בפסוק שמע ישראל שממנו נמשך
 בחי' המס"ג באחד וגם להבין ענין העבודה בבחי' רוי"ש כי
 כל הנ"ל הוא בחי' רצוא והרי צ"ל ג"כ שוב כו', דהנה כתיב והחיות רוי"ש,
 ויש בזה ב' פירושים ושניהם אמת הא' דוהחיות היינו חיות המרכבה

פני אריה כו', וענין ר"ש שלהם היינו כמ"ש בס"י. אם רץ לבך שוב לאחד הרצוא הוא בחי' רץ לבך בתשוקה נפלאה ליכלל במקור חוצבו כענין ועמך לא חפצתי הנ"ל ואח"כ השוב להמשיך אלקות למטה כו', וזהו כמראה הבוק שהוא שלהבת האש היוצא מן הגחלת לחוץ ואח"כ ואתה מחיה את כולם שהוא בא ונמשך בעולמות להחיותם הנה הוא גמשך מבחי' ר"ש דהיינו ג"כ בחי' הסתלקות והתפשטות שהחיות הנמשך חוזר ליכלל במקורו וחוזר ונמשך חיות מחדש להחיות העולמות. ועד"מ מהילוך והתפשטות החיות באדם שהלב שולח חיות לכל האברים והוא ג"כ בבחי' התפשטות והסתלקות וזהו הדפיקו דליבא שסיבת הדפיקו הוא מפני שמיד שנמשך החיות הנה חוזר ומסתלק וחוזר ונמשך חיות מחדש וכך חוזר חלילה ונק' בחי' זו מטי ולא מטי (אך מלמעלה למטה ההתפשטות תחלה דהיינו בחי' מטי ואח"כ הוא בחינת ההסתלקות הנק' לא מטי דאין שייך הסתלקות קודם שיהי' המשכה ועמ"ש מזה סד"ה כי כאשר השמים החדשים בת"א פ' בראשית אבל מלמטה למעלה תחלה ההסתלקות שהוא בחי' רצוא ואח"כ הוא בחי' השוב.

(הג"ה, ובאמת יש לומר דבחי' התהוות הרו"ש בחיות דמרכבה פני ארי' כו' הוא מחמת בחי' המטי ולא מטי שהוא מה שהחיות אלקי נמשך מלמעלה למטה בבחי' התפשטות והסתלקות לכן מסתעף מזה ג"כ בנבראים המקבלים את החיות ג"כ בבחי' ר"ש וע' בת"א וקבל היהודים בענין הלוך ונסוע דאברהם עכ"ה).

ולהבין ביאור זה (דהיינו מפני מה נמשך החיות מלמעלה בבחי' התפשטות והסתלקות הנק' מטי ולא מטי), יש להקדים תחילה ביאור ענין מה שכינו המקובלים שפע האלקי שמחיה לכל העולמות בשם אוא"ס ב"ה כידוע, דהנה מבואר בכמה דוכתי בענין אור שענינו הוא רק בחי' התגלות העצם ואינו נוגע ומתייחס כלל בערך אל מהות העצם של המאור שממנו נמשך ונתפשט האור כמו שאין דמיון למהות אור וזיו של השמש למהות עצם כדור השמש ולכן אין התפשטות הזיו גורם שום התפעלות בעצם המאור שהוא גוף כדור השמש כו' והיינו משום שאין הזיו חלק ממהותו ממש, ואינה אפי' כטיפה מים אוקיינוס שמהות הטיפה הוא ממש כמהות המים שבאוקיינוס רק דכלא חשיבא לגבי הים מצד מיעוטה כו', משא"כ הזיו לגבי המאור הוא הארה בעלמא שאין שום גרעון כלל בהמאור מהתפשטות האור לא כטפה מים דמ"מ חסירה הטיפה כו', וזהו שנק' הבריאה מאין ליש כי בחי' החיות המהווה את העולם מהאפס המוחלט להיות יש ודבר כמו שהוא הנה זה החיות הוא בחי' אין וכלא חשיבי לגבי מהו"ע של הקב"ה שהרי נק' זה החיות בשם אור (כנ"ל בפ' אוא"ס שהוא בחי' סוכ"ע וממכ"ע) לומר שהוא רק ממש כדוגמת האור לגבי המאור שהאור הוא רק בחי' זיו הנמשך ממנו ואין ערוך כלל לגבי מהו"ע ית' ולכן נאמר אני הוי' לא שניתי שאין בו שום שינוי והתפעלות ח"ו מהבריאה כיון שהחיות

שהוא ית' מחיה העולמות וסוכ"ע וממכ"ע נק' רק הארה חיו כו', ולכן נק' זה החיות בשם אין לגבי מהו"ע ית' (ולא אפי' כמו טיפה מים שהוא בחי' יש מיש אבל האור לגבי המאור אינו בחי' יש רק אין ממש כיון דלא נערך אליו במהותו ואין שייך לומר שהוא חלק ממנו כמו ששיך לומר על טיפה לגבי הים כנ"ל). ולכן צ"ל נמשך החיות תמיד מהקב"ה להעולמות כמאמר מחדש בכ"י מע"ב ולא די להם בהחיות הנמשך בוי"מ"ב והיינו מפני שהחיות הוא רק הארה והרי המשכת האור הוא בכל רגע מחדש מהמאור שהרי בהסתלק מאור השמש בלילה תחת הארץ אזי לא נשאר הזיו בארץ ג"כ ואינו כמו הטיפה מים שיכולה להתקיים בפ"ע כיון שהוא בחי' יש וחלק מהים כו' משא"כ האור אין לו שום קיום כרגע בהסתלק המאור לפי שהוא בחי' שאין עצמותו נמשך רק מהמאור כו', וזהו מחדש בכ"י מע"ב ומ"מ יש בחי' מטי ולא מטי בחי' התפשטות והסתלקות שאם הי' ההתפשטות יותר מדאי לא הי' יכולים לקבל ריבוי ההארה וגם כדי שלא יהי' יניקת החיצונים לכן מתפשט ומסתלק וחוזר ונמשך אך אין ההסתלקות לגמרי רק שנשאר רשימו שבזה מתקיימים העולמות.

ע' בד"ה מי כו' המגביהי כו', המשפילי שי"ל המגביהי היינו תרומה לשון הגבהה ומש"ש המגביהי את היוד שבה כמו"כ י"ל שזהו תרומתי תרומה להגביהי היו"ד ובביאור שם דהכוונה לעלות המל' למל' דא"ס ואחר כך המשפילי זהו תרומה לשון הפרשה וע' ביאור ע"פ כי אתה תאיר גדי חנוכה תקס"ח איך בארוממך יש ב' פי' (ע' ביכעל על פערטיל שהעתיק חיים בן המגיד) הסורדים אל ירמו.

ויקחו לי תרומה וגו', י"ל מ"ש ג' תרומות תרומה תרומתי ואת התרומה, גם מ"ש ויקחו דהל"ל ויתנו, הנה ארז"ל ברבות ר"פ תרומה בענין ויקחו לי תרומה הה"ד אני ישנה ולבי ער כו' פתחי לי כו' עד מתי אהי' מתהלך בלא בית שראשי נמלא טל אלא עשו לי מקדש, הרי שפי' פסוק זה דאני ישנה פתחי לי על זמן יצ"מ וה"ע שיקחו לי תרומה כי פתחי לי זהו כענין ויקחו לי, גם שראשי נמלא טל י"ל זהו שיעזר תרומה עין יפה א' מארבעים זהו גימט' טל עם בחי' שראשי נמלא טל והוא בחי' ראש צדיק כמ"ש במא"א אות ר' סעיף ג', וזהו שייכות פסוק פתחי לי לפסוק ויקחו לי תרומה, ובמדרש אסתר קמ"ז א' פי' פסוק זה על ד' גליות בבל מדי כו' ואמרו אחותי זו בבל רעייתי זו מדי כו' וכן פי' בזהר אני ישנה בגלותא, והנה ענין השינה נת' במ"א ע"פ אני ישנה הנ"ל שהוא כשאין אתעדל"ת מלמטה וכמ"ש ג"כ בת"א פ' וישב ע"פ היינו כחולמים, ועכ"ז קול

דודי דופק היינו אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת וזהו פתחי לי, ואתעדל"ע זו הוא ע"י התורה שנק' קול דודי וכמ"ש בביאור ע"פ ששים המה מלכות דרוה"ב בענין פי' קול דודי הנה זה בא כו' ועמ"ש מזה בד"ה אלה מסעי בענין ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ומ"ש בד"ה בחדש השלישי בענין שהתורה נק' עוז ותושי', ופי' פתחי לי נת' כי ביר"ד נברא העוה"ב והאהבה צ"ל אליו ית' וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, שמים וארץ הם געה"ע וגעה"ת ובכולם אין לי חפץ רק למהו"ע, וזהו פתחי לי לבחי' היר"ד שבו נברא העוה"ב שהוא למעלה מהעוה"ב כו', והנה על אתעדל"ע זו לעורר אתעדל"ת נאמר דודי לי ואני לו שבתחלה נמשך מלמעלה בחי' דודי לי ועי"ז אח"כ ואני לו וז"ע ויקחו לי תרומה וכמ"ש ברבות שה"ש די"ח ד' ע"פ דודי לי הנ"ל.

קיצור. פתחי לי ז"ע ויקחו לי וענין אני ישנה קול דודי דופק היינו ע"י התורה שהיא אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת, לי לבחי' היר"ד שבו נברא העוה"ב.

ב) והענין כי הנה ברבות ר"פ תרומה איתא פי' ויקחו לי תרומה קאי על התורה (והיינו כי התרומה היא ראשית וכן בתורה נאמר ה' קנני ראשית דרכו וכמ"ש ברבות בראשית פ"א) הה"ד כי לקח טוב נתתי לכם כו' משל למלך שהי' לו בת יחידה כו' לפרוש ממנה איני יכול עשה לי קיתון א' כו' ע"ש, וצ"ל הרי תרומה תרגומו אפרשותא וא"כ המשל שאומר לפרוש ממנה איני יכול אינו דומה להנמשל דתרומה שהוא אפרשותא, ולהבין זה ילה"ק מ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא וכתוב מכה"כ והיינו זיו יקרי' רק זיו והארה, והענין כי הנה ב' בחי' הנ"ל ז"ע סוכ"ע וממכ"ע וכמ"ש בסידור בד"ה אני לדודי ובד"ה וזאת המצוה ועמ"ש מענין סוכ"ע וממכ"ע בד"ה וידבר דעשה"ד ושם נת' כי הנה אורי' מחכ' נפקת והחכ' היא ראשית ומקור דבחי' ממכ"ע ולכן בה שורה ומלוכש בחי' ההמשכה מסוכ"ע וכענין שהנפש אף שהיא בעצם למעלה מהשכל מ"מ עיקר הארתה בהשכל ולכן נק' נפש המשכלת * כו', ובבה"ז ע"פ ויצא יעקב נת' שהחכ' היא הממוצע בין א"ס ב"ה להנאצלים כי להיות המשכות אא"ס דלאו מכל אינון מדות איהו כלל שיומשך במדות להיות עולם חסד יבנה כו' זהו ע"י החכ' שבה דוקא מלוכש אוא"ס ב"ה וע' הטעם בתניא פל"ה בהג"ה ושמעתי ממורי, וזהו בראשית ברא ות"י בחוכמתא כו' ועמ"ש ע"פ המאמר אמור צ"ד קדש מלה בגרמה הוא כו' ולכן נק' החכ' אין והחכ' מאין תמצא ובינה נק' יש וע"י חו"ב נמשך אוא"ס במדות כו', וז"ע התרומה שנק' ראשית בראשית ברא כו' והן תרי ממאה ח"ע וח"ת בראשית ב' ראשית ע' בד"ה כי אברהם לא ידענו והיינו תשב"כ ותשב"ע"פ וז"ע אלפיים שנה שקדמה התורה לעולם היינו ב' אלפין דכתיב ואאלפך חכמה איוב ל"ג וב'

אלפין היינו ח"ע וח"ת ח"ע את השמים ואת הארץ אני מלא אני ממש סוכ"ע אך שהוא בבחי' העלם וכדי שיומשך מההעלם אל הגילוי זהו ע"י מכה"כ ואין כבוד אלא תורה ל"ב נתיבות החכמה בד"ה לסוסתי בת"א, ח"ע תרומה אפרשותא היינו מה שנמשך בבחי' גילוי זהו רק הארה מעצמות אוא"ס ישת חשך סתרו ומה שנמשך להאיר בבחי' גילוי בממכ"ע זהו רק הארה שנפרש מכללות האור הנעלם וגנוז להאיר בבחי' גילוי כו', ומ"מ אומר לפרוש ממנה איני יכול כי אוא"ס הסוכ"ע מלוּבש בחכ' ושורה בה ח"ע איהו וחיהוי חד שלמעלה מבחינת איהו וגרמוהי חד וכמו שכתוב בתורה אור פ' יתרו בד"ה זכור את יום השבת זכור ושמור, ח"ע אלף אותיות פלא כי הנה פי' כי יפליא תרגומו גם כן לשון הפרשה ארי יפרש וגם פשוטו לשון הפלאה, והיינו כי החכמה אף שהיא ראשית הגילוי לשון הפרשה אעפ"כ היא גם כן בחי' במופלא ממך שהיא למעלה מהשגה בחי' אין ובה שורה אוא"ס הסוכ"ע, ועמ"ש מזה בד"ה ואכלתם אכול גבי אשר עשה עמכם להפליא, ובד"ה כי קרוב אליך בענין לא נפלאה, והנה מה שקראה בת יחידה זהו בחינת חכמה תתאה שמשם נמשך התורה שלפנינו כמו שכתוב בתורה אור פ' יתרו בד"ה וכל העם רואים ונמשכה ומקבלת מחכמה עילאה אבא יסד ברתא ונקראת יחידה שמקבלת מבחי' יחיד וכמאמר מלך יחיד ועיין במאורי אור אות ב' סעיף מ"א וסעיף מ"ז וזהו גם כן ענין שבת שין בת כו', ופי' בבקשה ממך עשה לי קיטון א' כו' ח"ע ויקחו לי ע"ד מש"ל בפי' פתחי לי לפתוח בחי' היו"ד פותח את ידך יודיך כו' והיו"ד הוא אות קטן ונק' קיטון א', כי הנה הטעם שהתלבשות אא"ס הוא בחכ' דוקא זהו לפי שהחכ' היא כח מה בחי' ביטול לכן גם למטה בעסק התורה צ"ל בחי' ביטול ולא תחללו כו' ח"ע שנק' יעקב הקטן ודוד הוא הקטן קטנתי מכל החסדים כמ"ש באג"ה סי' ב' וע' בת"א פ' נח בד"ה מים רבים בענין אחות לנו קטנה כו' וכנודע ג"כ במשל שכל שהאור גדול יותר אזי הכלי קטנה יותר וכמו הראש שבו החיות בריבוי והרגלים בהם החיות מועט ובענין גודל הגוף והכלי הרגלים הם ארוכים הרבה מהראש, ועד"ז יובן למעלה עד שבעקודים ששם ריבוי האורות הם בכלי א', וכמ"ש במ"א ע"פ המאמר פ' פקודי רל"ג ב' בענין כל המוסיף גורע, ח"ע ואת צנועים חכ' דהיינו הפך בחי' יש, והנה ענין קיטון א' שהוא היו"ד נק' ג"כ בית כמו שסיים במדרש בית א' שנא' ועשו לי מקדש כו' כי צ"ל נקודה בהיכלי' אשר ההיכל לקיום בחי' נקודה וביטול הנ"ל זהו הבינה להרחיב דעתו בגדולת ה' כמ"ש בד"ה ראה אנכי נותן ח"ע בית דבראשית שנק' נקודה בהיכלי' שהוא היכל לבחי' ראשית הנ"ל וזהו ג"כ בחי' חרי ממאה חו"ב, ח"ע ועשו לי מקדש כי היכל זה נק' היכל קדה"ק קדשים הם חו"ב וקדש שעליהן בחי' סוכ"ע השורה בחכ' בחי' פלא עליון כו' וכמ"ש בסש"ב פנ"ב שהתלמוד נמשך מהיכל קדה"ק, וזהו וכל בניך למודי הוי' היינו י"ה ח"ע עשה לי קיטון א' נקודה בהיכלי' ועסק התורה בקול ודבור נק' ר"ה, ועמ"ש במ"א ע"פ זה שז"ע על שלא ברכו בתורה

תחלה ובד"ה השמים כסאי נת' דבית הוא בחי' בכל מאדך בחי' השתחוואות דשמו"ע ובו מכניסי' הכסא שהיא התורה המתלבשת במדות בחי' השמים כסאי ו"ק כו' וזהו בראשית ברא אלקי' את השמים ע"י בחי' בראשית בחוכמתא, ובתנחומא אמרו בבקשה קחו אותי עמה היינו המשכת אא"ס בחכ' ועמ"ש ע"פ יערוף כמטר לקחי, וזהו פי' כי לקח טוב שמי שמכרו נמכר עמה כי החכ' תחי' ואיהו זחיהי חד ממש הוא היודע והוא המדע כו', וזהו ויקחו לי תרומה וארוז"ל ברבות ויקרא פ"ב כ"מ שנאמר לי אינו זו כו' היינו עצמות אא"ס ממש בחי' כי לא אדם הוא כי אף שהתו' היא מבחי' אדם ג' קוין מ"מ אורי' מתקשרא בקוב"ה ממש, וכמ"ש מזה בד"ה זכור ושמור הג"ל וע' מענין לי בפרד"ס בערכי הכינויים ובמא"א אות לי סט"ו ועמ"ש ע"פ וארשתין לי.

קיצור. במד"ר פי' ויקחו לי הה"ד כי לקח טוב נתתי לכם, התורה בת יחידה אא"ס הסוכ"ע מאיר בחכ', ונובלות תש"מ תורה היא ח"ת כמ"ש בת"א בד"ה וכל העם רואים את הקולות, וזהו בת יחידה אחת היא ומקבלת מיחידו של עולם, ונק' אפרשותא ע"ד אצילות לשון הפרשת הארה ומ"מ לפרוש הימנה איני יכול עשו לי קיטון א' ע"ד חתום תורה והביטול שע"י הביטול בעסק התורה ממשיך אא"ס בתורה, וקיטון זה י"ל זהו בית תפלה ואפ"ל ויקחו לי זהו ע"י עסק התורה והיינו ע"י תרומה ארמותא זהו תפלה ארוממך אלקי המלך.

ג) והנה כ"ו ה"ע באתעדל"ע אתעדל"ת בחי' דודי לי קול דודי דופק ע"י התורה להיות פתחי לי ויקחו לי תרומה ואח"כ צ"ל באתעדל"ת אתעדל"ע כי האתעדל"ע שמלמעלה עיקרה לנה"א (כמ"ש בענין יום א' דפסח יצ"מ לנה"א ואח"כ צ"ל וספרתם לכם בירור נה"ב בלק"ת פ' אמור בד"ה וספרתם לכם), ואח"כ צ"ל עבודת האדם לאהפכא חשוכא דנה"ב לנהורא ממש, וידוע דהנה"ב שרשה מעולם התהו רק שנפלה למטה ולכן ע"י בירור נה"ב נמשך עליי' יתירה כו' כענין והחיות נושאות ומעלים בחי' כמראה אדם לבחי' אא"ס ממש, ועז"נ מאת כל איש אשר ידבנו לבו כענין באר חפרוה שרים כרוה גדיבי העם, ורוח גדיבה תסמכני והיינו ע"י דאתהפכא חשוכא ממש לנהורא ע"כ התשוקה היא בחפץ וחשק ממש ולא בבחי' הכרח ואתכפיי' וכמו גדיב לב שנותן בתשוקה וחפץ כו', ולבא לבחי' זו הוא מאת כל איש, ופירש בזהר חלק ב' קמ"ז א' שהם ד' מחנות שכינה פני ארי' פני שור כו' ודמות פניהם פני אדם והיינו שכדי להיות בירור נפש הבהמית זהו דוקא על ידי ההמשכה ממקורה ושורשה שהן ד' מחנות הנ"ל וכמו שכתוב בד"ה ונתתי לך מהלכים בתורה פ' וישב, וגם פי' כל איש ע"ד משארז"ל פרק לפני אידיהן די"ט ע"א ע"פ אשרי איש ירא ה' אשרי מי שמתגבר על יצרו כאיש ע"ד מארוז"ל השתדל להיות איש וכמ"ש וחזקת והיית לאיש כו' למוסר ולהוכיח, ופי' במקום שאין אנשים השתדל כו' היינו אפי' בחדרי חדרים תהי' מתגבר על יצרך כ"פ במד"ש על אבות

פ"ב. וזהו פי' כל איש שכולו איש כן פי' בארית מהמגיד נ"ע, ויש לפרש דבריו כי באדם יש שתי נפשות הא' נה"א והב' נה"ב, וע"י שמתגבר על נה"ב ומהפך אותה מחשוכא לנהורא שתייהי נכללת בקדושת נה"א נק' כל איש שכולו איש היינו שגם נה"ב נכלל בבחי' אדם, או י"ל כל איש שכולו איש כי יש הפרש בין השכל למדות דהנה ארז"ל ברבות פ' וזאת הברכה על משה שנק' איש האלקי מחציו ולמטה איש ופי' במ"כ מתחת לבו ולמטה, מחציו ולמעלה אלקי מלבו ולמעלה כו' והיינו כי יש פרסא מפסקת בין אברי הנשימה לאברי המזון לכן מה שנק' משה איש אפי' בחי' הנ"ל אשרי איש ירא כו' זהו רק מבחי' הפרסא שבו ולמטה, משא"כ מן הלב ולמעלה אינו בגדר איש כלל, וכן למעלה ב"א יש הפרש מן הפרסא שמתחזה ולמטה הוא שרש עה"ד טו"ר, משא"כ מהפרסא ולמעלה נק' עה"ח ושם נק' אלקי ר"ל שער שם מלובש יסוד אימא הנק' אלקי שבה התגלות עתיק כו' וה"ע ממכ"ע וסוכ"ע, ולפ"ע זה בכל אדם יש הפרש בין אברי הנשימה כו' שבשעת תפלה הוא בחי' איש אבל אח"כ ע"י אברי המזון נמשך אחר נה"ב ואינו נק' איש כ"א אשה נשים דעתן קלות ונמשכה אחר עה"ד וכמ"ש אדה"ר האשה אשר נתת עמדי כו' עמדי ממש שמהפרסא ולמטה שרש הנוק', ועו"א מאת כל איש שכולו איש היינו שאפי' באברי המזון כולו איש, ועוד פירש באור תורה שם בענין כל איש שזהו ענין אשכול כמאמר רז"ל פרק ט' בסוטה משמת יוסי בן יועזר ויוסי בן יוחנן בטלו האשכולות, ובירושלמי איתא עד שבא רבי עקיבא שהוא הי' אשכול, ונראה כי רבי עקיבא על ידי המסירת גפש העלה מיג לאי' כמו שכתוב בפע"ח שער נפ"א פ"ד, ורש"י פירש אשכול שלא הי' שום מחלוקת בד"ת והיינו כי ל' כללות בלי פירוד כו' וזהו ג"כ כענין אר"א תרין ריעין כו', וזהו כל איש כולו איש כי בינה היא ג"כ דכר יובל זכרא הוא ונק' מלך שהשלום שלו כו', וע' מענין אשכול בזח"ב כו"ב ובמא"א א' קס"ב וגם ע"ד כי כל בשמים ובארץ כו', והיינו ע"י שמתחלה לך ה' הגדולה והיינו ע"י התפלה סולם מוצב כו' ולכי לך מבחי' לך נעשה כי כל כו' כי היסוד מקבל מהבינה כו' הנק' אשכול כו', וברבות בשה"ש ע"פ אשכול הכופר די"ב ע"ג בן גזירה אמר זה הקב"ה איש שהכל בו והוא עדי"מ מענין איש האלקי דמשה כך ב"א מלובש יסוד אי' שנק' הכל שכולל נש"ב ועמ"ש ע"פ שובה בענין אמרו אליו כל תשא עון דפי' כל שכולל הכל למעלה מבחי' התחלקות קוין שהוא מחפ' ולמטה כו' והיינו בחי' סוכ"ע וזהו איש שהכל בו שבו מלובש ומאיר בחי' סוכ"ע, וזהו פי' הקב"ה ברוך היינו ממכ"ע קדוש סוכ"ע כמ"ש במ"א, וגם פי' הקב"ה שמברכים בחי' קדוש בו"י ע"י שאו ידיכם קדש העליון וממשיכי' משם בבחי' קדוש כנו' בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוה"א, וז"ע איש שהכל בו שבו"א מלובש בחי' ע"ק כמ"ש בזח"ג ס"ו ב' ע"פ בי נשבעתי ודק"ל ע"א, וזהו פי' איש יהודי הי' בשושן הבירה כי פי' אשכול הכופר ארז"ל בשה"ש רבה שם שכפר בעמלקים והודה בישראל, וזהו ע"ד ונפלינו אני ועמך ע' בלק"ת

ד"ה להבין מ"ש בהגדה מצה זו, והיינו איש יהודי, ואפ"ל ג"כ פי' והודה שנמשך מלמעלה מהשכל כמ"ש בלק"ת בד"ה אתם נצבים בענין הנה אנכי כורת עמך ברית ובד"ה ביום השמע"צ, שמאלו בפ"י אשר נשבעת, וזהו וההוד זה בהמ"ק גם י"ל פי' והודה בישראל שהמשיך בהם בחי' הודאה ועמ"ש בילקוט בישע"י רמז ש"ז ע"פ נחמו כבי' שהודה הקב"ה שהעביר עליהם כמ"ש לא תשנא את אחיך כו' לא תעבוד בבכור שורך כו' ע"כ עלי לנחמה כו' ועמ"ש * ע"פ איש יהודי.

קיצור. וכ"ז הי"ע באתעדל"ע אתעדל"ת וכמו יום א' דפסח יצ"מ אמנם אח"כ צ"ל באתעדל"ת בירור נה"ב והחיות נושאות וה"ע אשר ידבנו לבו זהו נמשך ע"י מאת כל איש ד' מתנות שכינה, גם כל איש שכולו איש ואף מתחת הפרסא רפאות תהי לשריך, ששם צריך הרפואה, וענין מחציו ולמטה איש, והנה זה שיהי' כולו איש היינו בירור נה"ב, גם כל איש ע"ד אשכול איש שהכל בו הקב"ה נק' אשכול שהכל בו כל יכול ולפי שנאמר געשה אדם בצלמנו יש צדיקים גדולים בני עליי שנק' אשכול *.

ד) והנה לפ"ז אשר ידבנו לבו זהו אתעדל"ת והו"ע ק"ש אמת ויציב כו' בחי' חפץ כנוכר בד"ה אני ישנה, ופי' תקחו את תרומתי יש לפרש כמ"ש ברבות בראשית ר"פ יו"ד שאדה"ר נק' איש תרומות שהוא חלתו ש"ע ונקראת חלה תרומה והחיות נושאות כו' בחי' אדם שעל הכסא וכמו"כ ע"י בירור נה"ב תהי' עליי' נה"א הנק' אדם חלה להתקשר בעצמות א"ס ב"ה ולאשתאבא בגופא דמלכא, וכמ"ש בד"ה אני ישינה הנ"ל בפ"י רעייתי לשון פרנסתי אכלתי יערי עם דבשי יוצר אור וק"ש כמו המאכל שמתעכל ונעשה דם הוא המתאחד עם דם הנפש ומתבר ומקשר השראת הנפש בגוף לתת לו חיים כך ע"י אתעדל"ת בבחי' ביטול והתכללות באלקים ממש להיות ועמך לא חפצתי כו' כלה שארי ולבבי כו', עד שתהפך לבחי' אלקות ממש, ונק' לאשתאבא, ע"ז נמשך חיות ואור א"ס ב"ה כביכול להתקשר בבחי' גופא הן הן מדותיו ית' כו', ואפי' בח"ע כו' ע"ש, וזהו ענין תרומתי, כי הנה ארז"ל סנהדרין פ"ד דל"ט אלקיכם כהן הוא ז"א דאצי' רובו מן החסדים וע"כ נק' כהן, ומאכל כהן הוא תרומה היינו בחי' הנשמות שנק' חלה ותרומה שע"י שהם ובללים בבחי' ביטול לאשתאבא בגופא, וע"ז נמשך חיות מאור א"ס ב"ה בחד דרועא ימינא כו', זהו מאת כו' אשר ידבנו כו'

ועמ"ש : בכת"י ב' : ועמ"ש לקמן אחר פי' פקודי דף ר"ג ע"פ איש יהודי היה.

שנק' אשכול : בב' כת"י נוסף קטע זה :

ג' תרומות ח"ת ח"ע ח"ס וזהו ע"י חאת התרומה גילוי ח"ס מגלה עמוקות מיני חושך כו' ולכן נאמר זהב גבורה דעתיק שבמ"ס ולכן הוא אינו מדי דאכילה כי למעלה אין אכילה שאבא יונק ממזלא כ"א שמן למאור שלמעלה מאור ח"ס בשמים ר"ת.

תקחו את תרומתי תרומתי דוקא, היינו מה שזאריש הוא ית' חלתו שיע
הנק' תרומה שעיי חטא עה"ד גפלה התרומה עתה עיי אשר ידבנו לבו
תקחו את תרומתי ותרומתי תרי ממאה הם ב"פ ק"ש שחרית וערבית ובכל
פעם יש מ"ט אתון בשמע ישראל ובשכמל"ו כנגד מ"ט שערי בינה, וצ"ל
מס"ג באחד בכל פעם כנגד שער החמשים, וזהו"ע תרי ממאה, ואם קאי על
חלה והוא אחד מן מ"ח היינו ע"ד ושמתי כדכד שמשותך ב"פ כ"ד אתון
דבשכמל"ו שחרית וערבית כו', ופי' אחד מן מ"ח להעלות בחי' מל' הנק'
ועד לקשרה בבחי' אחד שהוא יחדא עילאה כו', עוי"ל תרומתי קאי ג"כ
על התורה כי הגם דפסוק ויקחו לי תרומה קאי ג"כ על תורה, אך גודע
מענין על תפילתי שתהא סמוכה למטתי שאין דומה התורה שקודם התפלה
לתורה שאחר התפלה ורע"ד, ולכן עיי שידבנו לבו בתפלה אח"כ תקחו
את תרומתי ממש להיות ודבר ה' אשר שמתי בפ"ך תען לשוני אמרת"ך,
וכמ"ש בפ"י בכל המקום אשר אזכיר את שמי, דהול"ל תזכיר אלא משום
שזהו דברי ממש אשר שמתי בפ"ך, וכן קרוב לזה פי' הרמ"ז פ' במדבר
דקיי"ח ע"א בפ"י אשר אזכיר, ח"ל דהול"ל אשר תזכיר, אבל מובן במה
שקדם שכיון שהוא צדיק וראוי לתורה או כתי' בו ואשים דברי בפ"ך שקדושת
התורה חלה בתוך פיו והיא היא המדברת בו עכ"ל.

קיצור. ועיי אתעדל"ת זו תקחו את תרומתי כענין אדה"ר הי' תרומה והי'
לו נשמה גבוה מאד כך יומשך בעשי' נשמות גבוהות, הנה ישכיל
עבדי, או תרומתי קאי ג"כ על התורה, אך זהו פנימי' התורה שהנגלות
שבתורה נק' אירוסין ופנימי' התורה נק' נשואין, ע' בלק"ת פ' הברכה בד"ה
תורה צוה ובהביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה בסופו, זהו עד מתי אתהלך
בלא בית שראשי נמלא טל, ור"ל טל זהו אתעדל"ע לבד וצ"ל אתעדל"ת
ג"כ, זהו עיי בית בהמ"ק קרבנות, ועכשיו בהכנ"ס תפלה במקום קרבנות,
משא"כ בלא בית או שראשי נמלא טל אשר ההנהגה רק עיי אתעדל"ע לבד
בלא אתעדל"ת.

ויקחו לי תרומה, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי כו'
זהב וכסף ונחושת כו', להבין ענין ב' מיני תרומות האמור כאן א' מ"ש
ויקחו לי תרומה זהב' מאת כל איש כו' תקחו את תרומתי כו' (ה' ע' מענין
ויקחו לי תרומה במד"ר אמור ספ"ל ויקחו לי תרומה בשביל שאדור בנייהם
אותי אתם לוקחים, ובילקוט פ' תרומה דצ"ט ע"ג רמז שס"ד ויקחו לי ויקחו
תרומה אין כתיב כאן אלא ויקחו אותי, ובסש"ב פמ"ז פי' כן בשם הזהר דלי
ר"ל אותי, מד"ר ויקרא פ"ב כ"מ שנאמר לי אינו זו ויקחו לי תרומה.

בשה"ש רבה ע"פ דודי לי ואני לו. מד"ר במקומו ר"פ תרומה. זח"ב פ' תרומה קכ"ז א' קלד"ב קמ"ו א' קמז"א ויקהל ר' סע"א. זח"ג פ' שמיני דף מ' ב' קרח קע"ט א' פנחס רל"ז ב' עקב רע"ב א' עכ"ה). והנה תחלה יש להקדים ענין ב' פרשיות דק"ש שמע והיה אם שמוע (הג"ה גראה דשייכות זה לענין תרומה הוא משום דמפרש לקמן דענין ב' תרומות האמור כאן היינו בחי' רצוא מלמטלמ"ע ובחי' שוב מלמעלה למטה. וזהו עצמו ענין ב"פ דק"ש כמב' לקמן ס"ד, או י"ל ג"כ עפמ"ש בזח"ג קע"ט א' דקב"ה אמר ויקחו לי תרומה תרי ממאה ליחודא לי' תרין זמנין ביומא תרין ממאה. במ"ט אתון דשמע ובשכמל"ו דערבית ומ"ט אתון דשחרית חסרין תרי ממאה אינון שכ"ע ושכ"ת כו' עכ"ל, ועמ"ש פי' שכ"ע ושכ"ת בלקו"ת בשה"ש בד"ה שה"ש שו"ע כלה שארי ולבבי וענין כלתה נפשי לחצרות ה', וע"ש בד"ה שה"ש איך שע"י ב' העלאות אלו ממשיכים ב' המשכות היינו ע"י בחי' כלה שארי ולבבי משיכים מבחי' שלמעלה מאצי' להיות מאיר בחו"ב דאצי' וע"י בחי' כלתה נפשי ממשיכים שיומשך הארה זו מחר"ב בכי"ע ע"ש פ"ב ורפ"ד וזהו ויקחו לי כבי' אותי אתם לוקחים, וכיון שמבואר דענין ויקחו לי תרומה ז"ע ק"ש מעתה יש לפרש דענין ויקחו לי תרומה ותקחו את תרומתי ז"ע ב' פרשיות דק"ש שמע והא"ש ע') להיות כי בפ' שמע יש בה מ"ב תיבות מן ואהבת עד ובשעריך כידוע ומבואר בכהאריו"ל שהוא לנגד שם מ"ב שהוא מבחי' הגבורות דוקא וכידוע בענין שם מ"ב דאב"ג שהוא מבחי' הגבורות ג"כ והיינו שהוא בחי' העלאה למעלה כי כל בחי' העלאה ממטלמ"ע הוא ע"י שם מ"ב דוקא וע"כ אומרים אב"ג קודם השינה מפני שאז זמן העלאה הנה"א בעלותה במקור חוצבה באלק"י חיים כמ"ש רוח האדם היא העולה כו' והרוח תשוב אל האלקים כו' ולכך אומרים קודם השינה בידך אפקיד רוחי אותיות באר כמ"ש עלי באר כו' וכידוע, וכמו"כ בבחי' העלאה כללית מכל ימי החול בעליות המל' בעש"ק כידוע אומרים ג"כ בקבלת שבת א"ב כו', להיותו בחי' שם מ"ב שהוא בחי' הגבורות, וכמ"ש שש כנפים לאחד כו' וזו פעמי' ששה הוא מספר מ"ב תיבות דא"ב כמ"ש בסה"ק, אבל שרש בחי' פ' שני' דק"ש והא"ש הוא בבחי' שם ע"ב שיש בה ע"ב תיבות עד ושמתם את כו', ובחי' שם ע"ב הוא בבחי' החסדים כי חסד בגימט' ע"ב כידוע בענין ע"ב גשרים של חסד (ה', וע' מענין שם מ"ב ושם ע"ב בזח"ב קלב"ב וע' בלק"ת בד"ה אלה מסעי השני ובהביאור בענין מ"ב מסעות שהם מבחי' שם מ"ב, והנה כמו בתרומה נאמר כאן י"ג דברים כמ"כ אחד גימט' י"ג היינו אחד בז' רקיעים וארץ וד"ר, ועל"ק ס"ז מענין י"ג דברים שבתרומה שהם ג"כ ענין י"ג שבחים שבישתבח שיר ושבחה כו' ע"ש, גם בק"ש מפריש רצונו לה' וזהו מס"ג והוא כענין תרומה אפרושתא, גם ע"פ שמע ארז"ל את ה' האמרת היום והוא ל' שבח ורוממות הרי דק"ש זהו תרומה רוממות, תרומה אכילת כהן כמ"כ אכלתי יערי יוצר אור עם דבשי ק"ש, והרי כהן הוא שנאמר ויקחו לי תרומה, ע'). והנה לכאורה יש סתירה לזה ממה שמשמע בזהר להפך (בזהר פ' ואתחנן

בענין ד"פ דתפילין כמ"ש במ"א) שפ' שמע היא בבחי' אור החסד שהרי נאמר בה ואהבת ופ' שנייה היא בבחי' אור הגבורה שהרי נאמר בה וחרה אף (ה' ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ואהבת את ובסידור תחילת שער הק"ש בד"ה להבין ענין ההפרש בין ק"ש לתפילה ושם פי' דבקלת עול מלכות שמים זהו ע"ד בכל מאדך, ומגיע בעצמות אוא"ס וכדלקמן בפ"י ויקחו לי ועי"ז נמשך אר"ח מעצמות אוא"ס ולפי שאין אוא"ס שורה אלא בחכ' ע"כ נק' המשכה זו יחוד דאוא"ס שיחוד זה אינו נמשך אלא ע"י מס"ג דק"ש, ומזה יובן ג"כ מ"ש לקמן שעסק התורה שייך ג"כ לקבועמ"ש שבפ' ראשונה דק"ש שהרי אורי' מחויב נפקת וכיון שע"י קבלת עומ"ש נמשך האור מעצמות אוא"ס ב"ה ומאיר בחו"ב דוקא עד שלכן נק' המשכה זו יחוד דאוא"ס דוקא, ע"כ הרי אוא"ס זהו בחי' התשב"כ והתשבע"פ ולכן עסק התורה זהו ענין א' עם קבלת עומ"ש, ע'י), ולהבין כ"ז הנה עוד י"ל למה נאמר בפ' שניה ואספת דגנך כו' שזהו היתר לעסוק בצרכי הגוף וכמארז"ל והגית בו יומם ולילה יכול דברים ככתבן ת"ל ואספת דגנך כו', והלא כל עיקר הק"ש הוא רק קבלת עומ"ש במס"ג להכלל באחד ומה שייכות יש בה להזכיר היתר זה לעסוק בצרכי גופו כו', אך הנה ארו"ל במשנה אריב"ק למה קדמה שמע לוהא"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו עומ"צ, וי"ל מהו עומ"ש ולמה עשה הפרש בין עומ"ש לעול מצות דלכאורה גם במעשה המצות העיקר הוא קבלת מ"ש שאמר ונעשה רצונו כידוע (ה', ובמ"א נת' שזהו כענין נעשה ונשמע שהביטול דנעשה הוא ביטול יותר מן הביטול דנשמע כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה הא' פ"ד שהביטול דנשמע הוא ביטול לרצה"ע והביטול דנעשה זהו הביטול לבעל הרצון וכך ע"ז קבלת עומ"ש זהו הביטול לבעל הרצון וקבלת עול מצות זהו הביטול להרצון וכעין מ"ש הרמב"ן בס' המצות מ"ע סי' א' בענין קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזרותי, וקבלת מלכותו זהו דבור אנכי כו' ע"ש, ועמ"ש מענין דבור אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים בסידור שער חג המצות בד"ה ששת ימים הראשון, אם כן קבלת עול מלכות שמים שבפ' שמע ז"ע קבלו מלכותי וקבלת עומ"צ זהו ענין קבלו גזרותי, וכאן ית' דקעומ"ש זהו בחי' רצוא וקבלת עומ"צ זהו בחי' שוב, והיינו כי מהו פי' קבלו מלכותי אם אין עדיין גזירות וציוויים ממנו כלל עכצ"ל דקבלו מלכותי זהו המס"ג והביטול והיינו בחי' אם רק לבך, ע'י), והנה ידוע דעיקר מצות ק"ש בפ' ראשונה הוא למס"ג באחד (וכדמשמע בעובדא דרע"ק שהי' מאריך באחד עד שיצאה נשמתו באחד, וגם מהא דעיקר הכוונה בפסוק ראשון כמו ר"י הנשיא כו' משמע דעיקר מס"ג הוא באמרו אחד ומצות בכל נפשך מלתא באפי' נפשי' היא), ולכאוי' י"ל דהא מצות מס"ג הוא באמרו בכל נפשך אפי' נוטל את נפשך וא"כ למה אמר למס"ג באחד דמשמע בשעה שאומר אחד שעדיין לא אמר בכל נפשך, והל"ל למס"ג באמרו בכל נפשך, אך הענין הוא דבאמת כפי פי' העולם שמפרשי' מס"ג הוא דוקא באמרו בכל נפשך, אך פי' למס"ג באחד אין זה כמו מס"ג

שפרשי העולם אלא ר"ל להכלל ולהבטל ממש באחדות הפשוטה, (ה) ע' מזה בת"א בד"ה רני ושמחי הא' פי' שמס"ג הוא מסירת הרצון כי גפש פירושו ג"כ רצון כמו אין נפשי אל העם הזה והיינו להגביר רצונו ותשוקתו לה' אחד עד שיתפשט רצונו מכל דבר זולתו ית' דהיינו שלא יחפוץ לשום דבר מענייני העולם מפני ריבוי התשוקה שבלבבו למעלה לדבקה בו ית' וכל התשוקות זולתו כלא הם בעיניו לחשוק בהם, וזהו ועמך לא חפצתי שלא יהי' לו שום רצון כלל בשום דבר ממילי דעלמא רק בבחי' בע"כ אתה חי בע"כ ממש, וע"ד מארז"ל כאלו כפאו כו', מפני שאין רצונו מתיישבת ומתקבלת בשום דבר מענייני העולם רק תשוקת לבו אליו ית' ע"ד שנא' צמאה נפשי לאלקי' לאל חי מתי אבא ואראה כו' (ה), וע' במד"ר בקהלת ע"פ וגם הנפש לא תמלא וע' מזה ג"כ במד"ר ויקרא פ"ד וכמ"ש מזה בד"ה ראשי המטות דתקס"ז וע' מזה ג"כ בלק"ת בד"ה ושמתי כדכר פ"ב במש"ש ואין הכוונה על ציור קד"ה בפו"מ בלבד אלא גם ברוחני' והוא ביטול הגפש להתכלל באור ה' אחד והוא בחי' יחידה כו' ע"ש, וע' מענין יחידה בד"ה ענין ק"ש אחד ואהבת ושם ספ"ב וסד"ה ששים המה מלכות דרוש השני מענין אחת היא יונתי, ומס"ג והרצון בבחי' זו הוא באחד דוקא כי בחי' זו נמשך מההתבוננו' באחד איך דכולא קמי' כל"ח וכמ"ש בלקוטי תורה בד"ה שיר השירים פרק א' עכ"ה), והנה להבין קצת ההתבוננות בשמע ישראל שממנו נמשך למס"ג ורצונו באחד, יש להקדים ענין והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק פי' והחיות קאי על כל בחי' חיי כל החיים העליוני' ותחתונים שהוא בחי' חיות אלקות שמחי' לכל העולמות מאין ליש כידוע וכמ"ש ואתה מחיה את כולם, שזהו נמשך ובא בעולמות להחיותם הנה הוא נשפע ונמשך בבחי' רו"ש כמראה הבזק וענין רו"ש זה היינו כמו בחי' רו"ש שבאדם כלפי מעלה כמ"ש בס"י אם רץ לבך שוב כו' שזהו ממטלמ"ע מתחלה רץ לבו בבחי' הסתלקות רוח התשוקה כו' ואח"כ יכול להיות בחי' שוב כמשי"ת, כך מלמעלמ"ט בחיות אלקי הנמשך ויורד בעולמות הוא נמשך ג"כ בבחי' רו"ש כזה דהיינו בחי' התפשטות והסתלקות ועד"מ דפיקא דלבא באדם שהלב שולח חיות לכל האברים הנה הוא דופק ב' דפיקות א' בבחי' המשכת והתפשטות החיות ותומ"י הוא דפיקא ב' בהסתלקות החיות וחרר חלילה כן תמיד בבחי' התפשטות והסתלקות וכמ"ש ג"כ מזה בת"א סד"ה כי כאשר השמים החדשים, וב' דפיקות הללו באין בב"א ומהן יבא סיבת המשכת החיות לכל האברים, כך למעלה נאמר והחיות רו"ש ונק' מטולמ"ט ומן המאציל עצמו לנאצלי' בחי' שוב קודם לרצוא ח"ש תחלה מטי ואח"כ לא מטי בחי' הסתלקות, ובבחי' חיות המרכבה רו"ש הרצוא קודם לשוב, ולהבין ביאור זה יש להקדים תחלה ביאור ענין מה שכינו המקובלים שפע האלקי' שמחי' לכל העולמות בשם אור א"ס ב"ה כידוע, דהנה מבואר בכמה דוכתי בפ"י אור שענינו הוא רק בחי' התגלות העצם ואינו נוגע ומתייחס כלל בערך אל העצם עד"מ אור הנר הגשמי שאינו מתייחס לגבי עצם האש רק גילוי שלו הוא הנק' אור המאיר ממנו

ועצם האש ועצם השמש נק' מאור ולא אור (כמו כח הראי' שבעין שנק' מאור עינים והתגלות הראי' ממש נק' אור הראי'). וממילא מובן שאין שינוי המתהווה באור עושה שינוי בעצם המאור כלל כמו אם לא יתפשט אור השמש בכלי המונע מלקבל כמו מסך מבדיל וכה"ג אין זה שינוי כלל בעצם השמש (וגם לא באור מצ"ע רק השינוי מצד הכלי כמ"ש במ"א, ועיין בפרד"ס שער עצמות וכלים פ"ד) כי בכח המאור להאיר לכל רק שהאור אינו מתפשט לפי מניעת הכלים או ישתנה לפי אופן קבלתם וכ"ז אינו שייך לעשות שינוי בעצם אלא ה"ה כבתחלה ממש (וגם האור לא נשתנה כלל רק שהכלים עושים שינוי מצד עצמם בלבד כנ"ל). ויובן זה בתוס' ביאור ממשל חיות הנפש באברי הגוף שנק' ג"כ בשם אור ע"ד הנ"ל דהנה ידוע ומבואר במ"א שחיות הנפש המחיה את הגוף אין זה מעצם ומהות הנפש רק בחי' גילוי אורה בלבד וכמבואר באריכות בסידור שער השבת בד"ה להבין מאמר וכד' אנת תסתלק כו' עיין שם היטב, רק שעכ"ז גם עצם הגשמה מלובשת בהגוף משא"כ למעלה שהוא ית' קדוש ומובדל וכמ"ש מזה בלקוטי תורה בד"ה ונדשתי בתוך בני ישראל ובד"ה ה' לי בעוזרי (ה', והנה המשכת האור והחיות בעולמות הוא ע"י צמצומים רבים ועמ"ש בלק"ת בד"ה את קרבני לחמי דרוש השני בענין והוא ירידה גדולה לגבי האור והיו שמתחלה ה' כלול בהמאור כו', ולכן אור זה אינו נמשך כ"א בבחי' מטי ולא מטי דהיינו תומ"י כשנמשך בבחי' מטי חוזר להיות לא מטי דהיינו בחי' הסתלקות למקורו וז"ע והחיות רו"ש, וע' בת"א בד"ה וכל העם רואים בענין היא מהלכת בין החיות ובלק"ת בדרושי שבועות בד"ה וספרתם ובלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש הא' בענין הלא כה דברי כאש ובספר יצירה ודברו בהם ברצוא ושוב, וע' בע"ח שער מטולמ"ט, וע' באדר"ז דרפ"ח ב' מענין והחיות רו"ש ועמ"ש בלק"ת בד"ה אתם נצבים בענין כי ה' אלקיך אש אוכלה ומ"ש מזה בד"ה הודו לה' כי טוב כל"ח דרוש שבת חנוכה תקס"ד, ע').

קיצור. תרומה יש בה ב' פיי' ל' הרמה ול' הפרשה, גם תרומה תרי ממאה דהיינו מ"ט אתון דשמע ובשכמל"ו ערבית ושחרית שהם צ"ח אותיות חסרין תרי והיינו תרי ממאה שכ"ע ושכ"ת ולמטה זהו למס"ג באחד דהיינו בחי' כלה שארי ולבבי ובחי' כלתה נפשי לחצרות שהוא בחי' ואהבת בכל נפשך ותרומה זו ע"ד שמדותי תרומות מתרומות מדותיו של רע"ק בגיטין מ"ז א', וצ"ל תחלה ענין ב"פ דק"ש שמע והא"ש מ"ב וע"ב וה"ה חו"ג ואהבת וחרה, למה קדמה פ' שמע, קבלת עומ"ש זהו כענין הרצוא וקבלת עומ"צ זהו כענין ושוב, והמטילתא קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזרותי, ואגב נת' דק"ש נק' יחוד דאו"א אף שהוא או"ח הנמשך מאא"ס ע"י מס"ג הנ"ל מ"מ התלבשותו הוא באו"א דוקא ולכן עסק התורה דמחוי"ב נפקת נאמר בפ' שמע דוקא כי זהו ענין א', וז"ע למס"ג באחד והרי במשנה דרשו זה על ובכל נפשך, אך כי מס"ג באחד ענינו מסירת הרצון דהיינו להיות ועמך לא חפצתי ע' בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה וע' בספר

שמפרשי העולם אלא ר"ל להכלל ולהבטל ממש באחדות הפשוטה. (ה' ע' מזה בת"א בד"ה רני ושמחי הא' פי' שמס"ג הוא מסירת הרצון כי נפש פירושו ג"כ רצון כמו אין נפשי אל העם הזה והיינו להגביר רצונו ותשוקתו לה' אחד עד שיתפשט רצונו מכל דבר זולתו ית' דהיינו שלא יחפוץ לשום דבר מענייני העולם מפני ריבוי התשוקה שבלבבו למעלה לדבקה בו ית' וכל התשוקות זולתו כלא הם בעיניו לחשוק בהם, חתו ועמך לא חפצתי שלא יהי' לו שום רצון כלל בשום דבר ממילי דעלמא רק בבחי' בע"כ אתה חי בע"כ ממש, וע"ד מארו"ל כאלו כפאו כו', מפני שאין רצונו מתיישבת ומתקבלת בשום דבר מענייני העולם רק תשוקת לבו אליו ית' ע"ד שגא' צמאה נפשי לאלקי' לאל חי מתי אבא ואראה כו' (ה', וע' במד"ר בקהלת ע"פ וגם הנפש לא תמלא וע' מזה ג"כ במד"ר ויקרא פ"ד וכמ"ש מזה בד"ה ראשי המטות דתקס"ז וע' מזה ג"כ בלק"ת בד"ה ושמתי כדכד פ"ב במש"ש ואין הכוונה על ציור קד"ה בפו"מ בלבד אלא גם ברוחני' והוא ביטול הנפש להתכלל באור ה' אחד והוא בחי' יחידה כו' ע"ש, וע' מענין יחידה בד"ה ענין ק"ש אחד ואהבת ושם ספ"ב וסד"ה ששים המה מלכות דרוש השני מענין אחת היא יונתי, ומס"ג והרצון בבחי' זו הוא באחד דוקא כי בחי' זו נמשך מההתבוננו' באחד איך דכולא קמי' כל"ח וכמ"ש בלקוטי תורה בד"ה שיר השירים פרק א' עכ"ה). והנה להבין קצת ההתבוננות בשמע ישראל שממנו נמשך למס"ג ורצונו באחד, יש להקדים ענין והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק פי' והחיות קאי על כל בחי' חיי כל החיים העליוני' ותחתונים שהוא בחי' חיות אלקות שמחי' לכל העולמות מאין ליש כידוע וכמ"ש ואתה מחיה את כולם, שזהו נמשך וזבא בעולמות להחיותם הנה הוא נשפע ונמשך בבחי' רו"ש כמראה הבזק וענין רו"ש זה היינו כמו בחי' רו"ש שבאדם כלפי מעלה כמ"ש בס"י אם רץ לבך שוב כו' שזהו ממטלמ"ע מתחלה רץ לבו בבחי' הסתלקות רוח התשוקה כו' ואח"כ יכול להיות בחי' שוב כמשי"ת, כך מלמעלמ"ט בחיות אלקי הנמשך ויורד בעולמות הוא נמשך ג"כ בבחי' רו"ש כזה דהיינו בחי' התפשטות והסתלקות ועד"מ דפיקא דלבא באדם שהלב שולח חיות לכל האברים הנה הוא דופק ב' דפיקות א' בבחי' המשכת והתפשטות החיות ותומ"י הוא דפיקא ב' בהסתלקות החיות וחרר חלילה כן תמיד בבחי' התפשטות והסתלקות וכמ"ש ג"כ מזה בת"א סד"ה כי כאשר השמים החדשים, וב' דפיקות הללו באין בבי"א ומהן יבא סיבת המשכת החיות לכל האברים, כך למעלה נאמר והחיות רו"ש זנק' מטולמ"ט זמן המאציל עצמו לנאצלי' בחי' שוב קודם לרצוא רו"ש תחלה מטי ואח"כ לא מטי בחי' הסתלקות, ובבחי' חיות המרכבה רו"ש הרצוא קודם לשוב, ולהבין ביאור זה יש להקדים תחלה ביאור ענין מה שכינו המקובלים שפע האלקי' שמחי' לכל העולמות בשם אור א"ס ב"ה כידוע, דהנה מבואר בכמה דוכתי בפ"י אור שענינו הוא רק בחי' התגלות העצם ואינו נוגע ומתייחס כלל בערך אל העצם עדי"מ אור הנר הגשמי שאינו מתייחס לגבי עצם האש רק גילוי שלו הוא הנק' אור המאיר ממנו

ועצם האש ועצם השמש נק' מאור ולא אור (כמו כח הראי' שבעין שנק' מאור עינים והתגלות הראי' ממש נק' אור הראי'). וממילא מוכן שאין שינוי המתהווה באור עושה שינוי בעצם המאור כלל כמו אם לא יתפשט אור השמש בכלי המונע מלקבל כמו מסך מבדיל וכה"ג אין זה שינוי כלל בעצם השמש (וגם לא באור מצ"ע רק השינוי מצד הכלי כמ"ש במ"א, ועיין בפרד"ס שער עצמות וכלים פ"ד) כי בכח המאור להאיר לכל רק שהאור אינו מתפשט לפי מניעת הכלים או ישתנה לפי אופן קבלתם וכ"ז אינו שייך לעשות שינוי בעצם אלא ה"ה כבתחלה ממש (וגם האור לא נשתנה כלל רק שהכלים עושים שינוי מצד עצמם בלבד כנ"ל). ויובן זה בתוס' ביאור ממשל חיות הנפש באברי הגוף שנק' ג"כ בשם אור ע"ד הנ"ל דהנה ידוע ומבואר במ"א שחיות הנפש המחיה את הגוף אין זה מעצם ומהות הנפש רק בחי' גילוי אורה בלבד וכמבואר באריכות בסידור שער השבת בד"ה להבין מאמר וכד אנת תסתלק כו' עיין שם היטב, רק שעכ"ז גם עצם הנשמה מלובשת בהגוף משא"כ למעלה שהוא ית' קדוש ומובדל וכמ"ש מזה בלקוטי תורה בד"ה ונדשתי בתוך בני ישראל ובד"ה ה' לי בעוזרי (ה', והנה המשכת האור והחיות בעולמות הוא ע"י צמצומים רבים ועמ"ש בלק"ת בד"ה את קרבני לחמי דרוש השני בענין והוא ירידה גדולה לגבי האור והזיו שמתחלה ה' כלול בהמאור כו', ולכן אור זה אינו נמשך כ"א בבחי' מטי ולא מטי דהיינו תומ"י כשנמשך בבחי' מטי חוזר להיות לא מטי דהיינו בחי' הסתלקות למקורו וז"ע והחיות רו"ש, וע' בת"א בד"ה וכל העם רואים בענין היא מהלכת בין החיות ובלק"ת בדרושי שבועות בד"ה וספרתם ובלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש הא' בענין הלא כה דברי כאש ובספר יצירה ודברו בהם ברצוא ושוב, וע' בע"ח שער מטולמ"ט, וע' באדר"ז דרפ"ח ב' מענין והחיות רו"ש ועמ"ש בלק"ת בד"ה אתם נצבים בענין כי ה' אלקיך אש אוכלה ומ"ש מזה בד"ה הודו לה' כי טוב כל"ח דרוש שבת חנוכה תקס"ד, ע').

קיצור. תרומה יש בה ב' פיי' ל' הרמה ול' הפרשה, גם תרומה תרי ממאה דהיינו מ"ט אתון דשמע ובשכמל"ז ערבית ושחרית שהם צ"ח אותיות חסרין תרי והיינו תרי ממאה שכ"ע ושכ"ת ולמטה זהו למס"ג באחד דהיינו בחי' כלה שארי ולבבי ובחי' כלתה נפשי לחצרות שהוא בחי' ואהבת בכל גפושך ותרומה זו ע"ד שמדותי תרומות מתרומות מדותיו של רע"ק בגיטין מ"ז א', וצ"ל תחלה ענין ב"פ דק"ש שמע והא"ש מ"ב וע"ב וה"ה חו"ג ואהבת וחרה, למה קדמה פ' שמע, קבלת עומ"ש זהו כענין הרצוא וקבלת עומ"צ זהו כענין ושוב, והמכילתא קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזרותי, ואגב נת' דק"ש נק' יחוד דאו"א אף שהוא או"ח הנמשך מאא"ס ע"י מס"ג הנ"ל מ"מ התלבשותו הוא באו"א דוקא ולכן עסק התורה דמחוב"ב נפקת נאמר בפ' שמע דוקא כי זהו ענין א', וז"ע למס"ג באחד והרי במשנה דרשו זה על ובכל גפושך, אך כי מס"ג באחד ענינו מסירת הרצון דהיינו להיות ועמך לא חפצתי ע' בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה וע' בספר

של בינונים פרק מ"ט בענין בעל כרחך אתה חי וזהו ענין שכינתא עילאה ע"ד כלה שארי שמכלה כל התאוות דוגמת שבקרבות עולה שכולה כליל והיינו על ידי התבוננות והחיות רצוא ושוב כמו שמלמטה למעלה יש ר"ש, כך החיות אלקי הנמשך מלמעלה אינו נמשך אלא בבחי' ר"ש ע"ד הלא כה דברי כאש, כמו שהאש טבעו להסתלק למקורו רק ע"י שנאחו בפתילה וכמו עד"מ דפיקא דליבא הבל הלב אותיות להב, וביאור זה הגה אוא"ס ר"ל הגילוי כמו אור וזיו השמש וכן חיות הנפש המתפשט בגוף ולכן אני ה' ל"ש ומתחלה ה' האור כלול בהמאור וכמ"ש ג"כ מזה בת"א בד"ה פתח אליהו ושם מבואר שצ"ל ג"כ צמצום עצום תחלה בהאור עד שיומשך רק בבחי' קו כדי שיוכלו העולמות לקבל וע' מזה ג"כ בהביאור השני ע"כ יביאו לבוש מל' ובד"ה להבין מ"ש באוצ"ת, ע"כ גם אחר ירידתו להחיות העולמות הוא בבחי' ר"ש ומהתבוננות זו יומשך ג"כ באדם הרצוא כו'.

ב) וזהו שרפים עומדים ממעל לו ואומרים קדוש כו', פי' קדוש הוא בחי' עצמות אוא"ס שהוא קדוש ומובדל ומרומם מכל העולמות מטעם הנ"ל בפ"י אור כו', אך מה שהעולמות מקבלים שפע וחיות אינו רק מבחי' הארה דהארה מאא"ס עצמו וז"ש כי עמך מק"ח באורך נראה אור שהוא אור הנראה מתוך האור שנק' הארה דהארה כידוע וכמ"ש הודו על ארץ ושמים הודו דשם הוי' וכמ"ש יהללו את שם הוי' ובחי' שם הוי' הוא רק הארה בעלמא כי אינו רק שמו בלבד והוא בא בבחי' צמצום ואח"כ התפשטות ואח"כ המשכה ואח"כ התפשטות והן ד' אותיות הוי' יו"ד צמצום ה' התפשטות ו"ה המשכה והתפשטות כמ"ש במ"א ורק הארה א' משם הוי' מחי' כל העולמות, וז"ש הודו על ארץ הודו וזיו דשם הוי' מחי' ארץ ושמים מאין ליש וז"ש באורך נראה אור (הג"ה וע' מזה בת"א בד"ה לכן אמור ובלקרות בד"ה ונקדשתי ובד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו עכ"ה), וזהו מ"ש קדוש כו' ה' צבאות פי' צבאות הן ריבוי הנבראים נשמות ומלאכים שבכל עולם מג' עולמות בי"ע וריבוי ההיכלות ע"כ אמר צבאות ל' רבים וכולם מתהוים מבחי' שם הוי' מבחי' אור וזיו הנמשך ממנו כמ"ש כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ כו' כנ"ל, וזהו ה' צבאות שמהוה ריבוי צבאות (ומה שצבאות נחשב מו' שמות היינו בשרש כללות הנבראים מהבחי' שהם מתהוים כמ"ש בזח"א כ"א ב' וצדיק צבאות אקרי בגין דכל צבאות ומשריין עילאין מיני' נפקין וע' בפרד"ס ערך צבא ובמ"א א' אות צ' סעי' ב' דנה"י נק' צבאות והיינו כמ"ש באג"ה סי' י"ט ד"ה עוטה אור שנה"י הן הם כלי ההשפעה והורדת החיות מעליון לתחתון וע' ברע"מ אמור צ"ג א' משמע המל' נק' צבאות וע"כ פסיק בין ה' צבאות ובין מכה"כ כי ה' צבאות הם בחי' זו"נ ומכה"כ הוא בחי' הארה דהארה הנ"ל המתלבש בעולמות בי"ע כנ"ל), והנה על השרפים הוא אומר שעומדים ממעל לו ואומרים קדוש כו' אבל האופנים וחיות ברעש גדול כו' ואומרים ברוך, וי"ל מהו שמתנשאים האופנים לעומת השרפים, אך

הנה פי' שרפים היינו מפני שכלתה נפשם וצורתם ומתבטלים גם מבחי' החומר שלהן לעוצם בחי' הביטול במציאות שלהם וע"כ היו נחשב כמו שנשרף לגמרי הישות שלהם ולכך נק' שרפים וכמ"ש בע"ח דשרפים בבריאה והוא בבחי' ביטול דחכ' וגם כי אי' מאירה בבריאה והיא שכ"ע כלה שארי כו', וחיות ביצי' וישעי' שראה והשיג בבריאה נמשל לבן כרך שראה את המלך ויחזקאל שלא השיג רק בחיות שביצי' נמשל לבן כפר שראה את המלך כמ"ש במ"א בד"ה והי' מדי חדש בחדשו, וזהו שרפים עומדים בבחי' ביטול ממעל לו בבחי' המוחי' ואומרים ק' אך האופנים וחיות להיותם יותר רחוקים בהשתל' מאור האלקי (כי השרפים בבריאה וחיות ביצירה או גם בעולם א' שרפים בבחי' חב"ד וחיות ואופנים בבחי' חג"ת נה"י) ע"כ ממילא המה בבחי' ישות יותר מהשרפים ואין להם בחי' הביטול כ"כ כשמשגיגים לבחי' קדוש הנ"ל כמו השרפים ע"כ האופנים מתנשאים לעומת השרפים בבחי' רעש גדול דהיינו שניכר ומורגש גודל ההתפעלות בהם ברעש גדול והוא מפני בחי' ריחוקם יותר משא"כ השרפים להיותן קרובים יותר ויש בהם בחי' הביטול יותר לא ניכר ומורגש בהם ההתפעלות ברעש גדול להיותם בבחי' ביטול תמיד, ועד"מ הבן כרך שראה את המלך להיותו רואה תמיד את המלך ותמיד הוא בבחי' ביטול אליו לא יתפעל במורגש כ"כ כשרואהו כי אין זה דבר חדש אצלו, אבל בן כפר להיותו רחוק מהמלך והוא יש ודבר תמיד וכשבא אל המלך ורואהו מפני שהוא דבר חדש יתפעל במורגש יותר, וכך יובן הטעם באופנים שהם ברעש גדול להיותם רחוקים יותר ע"כ ביטול ישות שלהם באה ברעש גדול, אבל השרפים שקרובים יותר בבחי' ביטול שלהם ע"כ אינם ברעש אלא אדרבה בבחי' ביטול הפנימי בהעדר הרגשת עצמותם לגמרי ולכך א' לעומת השרפים כי הרעש הוא לעומת ולנגד בחי' הביטול דשרפים, ועמ"ש מזה בד"ה האזינו הג' ובד"ה שחורה אני הא' והב' ובד"ה אני דפ' ציצית ספ"א, והנה עד"ז יובן ג"כ בנה"א ונה"ב שבאדם דהנה שרש הנה"א מבחי' חכ' דמל' דאצי' וע"כ היא תמיד בבחי' ביטול לאלקות ועד"מ בן כרך כנ"ל וכמו בחי' השרפים הנ"ל, אבל הנה הנה"א מתלבש' בנה"ב ושרש נה"ב מבחי' שמרי האופני' כידוע שהוא בחי' יש דנוגה שמעורב טו"ר כו', אך ע"י התבוננות דניצוץ אלקי בגדילת הכורא איך שהוא קדוש ואין בי שינוי כו' ומתפעל הנה"א אוי תמשיך ותגיע התפעלות זו גם בחומר הנה"ב דהיינו להתפעל גם במדות שבלב בשר גשמי כמו התפעלות הלב הגשמיות וכמ"ש לבי ובשרי ירננו כו' כמה לך בשרי כו' ואז מפני ששרש הנה"ב רחוקה מאור ה' להיות שורשה בבחי' יש גמור דנוגה ע"כ התפעלות שלה באה ברעש גדול מטעם הנ"ל באופנים למעלה ואז ע"י בחי' רעש ההתפעלות מתברר הטוב מן הרע שבנפש זו המעורבת טו"ר כנ"ל ונדחה חלק הרע ונפל לחוץ מבחי' הטוב עולה ונדבק בה', והוא שרש ענין פסוד"ז כמו שנאמר רוממות אל בגרונום וחרב כו' לעשות נקמה בגוים פי' ע"י רוממות אל בשבחו ש"מ בהתבוננות אוי עי"ז גדחה חלק הרע ששרשו מע"ש דנוגה הנק' גוים דהיינו

של בינונים פרק מ"ט בענין בעל כרחך אתה חי וזהו ענין שכינתא עילאה ע"ד כלה שארי שמכלה כל התאוות דוגמת שבקרבות עולה שכולה כליל והיינו על ידי התבוננות והחיות רצוא ושוב כמו שמלמטה למעלה יש ר"ש, כך החיות אלקי הנמשך מלמעלה אינו נמשך אלא בבחי' ר"ש ע"ד הלא כה דברי כאש, כמו שהאש טבעו להסתלק למקורו רק ע"י שנאחו בפתילה וכמו עד"מ דפיקא דליבא הבל הלב אותיות להב, וביאור זה הנה אוא"ס ר"ל הגילוי כמו אור וזיו השמש וכן חיות הנפש המתפשט בגוף ולכן אני ה' ל"ש ומתחלה ה' האור כלול בהמאור וכמ"ש ג"כ מזה בת"א בד"ה פתח אליהו ושם מבואר שצ"ל ג"כ צמצום עצום תחלה בהאור עד שיומשך רק בבחי' קו כדי שיוכלו העולמות לקבל וע' מזה ג"כ בהביאור השני ע"כ יביאו לבוש מל' ובד"ה להבין מ"ש באוצ"ח, ע"כ גם אחר ירידתו להחיות העולמות הוא בבחי' ר"ש ומהתבוננות זו יומשך ג"כ באדם הרצוא כו'.

ב) וזהו שרפים עומדים ממעל לו ואומרים קדוש כו', פי' קדוש הוא בחי' עצמות אוא"ס שהוא קדוש ומובדל ומרומם מכל העולמות מטעם הנ"ל בפ"י אור כו', אך מה שהעולמות מקבלים שפע וחיות אינו רק בבחי' הארה דהארה מאא"ס עצמו וז"ש כי עמך מק"ח באורך נראה אור שהוא אור הנראה מתוך האור שנק' הארה דהארה כידוע וכמ"ש הודו על ארץ ושמים הודו דשם הוי' וכמ"ש יהללו את שם הוי' ובחי' שם הוי' הוא רק הארה בעלמא כי אינו רק שמו בלבד והוא בא בבחי' צמצום ואח"כ התפשטות ואח"כ המשכה ואח"כ התפשטות והן ד' אותיות הוי' יו"ד צמצום ה' התפשטות ו"ה המשכה והתפשטות כמ"ש במ"א ורק הארה א' משם הוי' מחי' כל העולמות, וז"ש הודו על ארץ הודו וזיו דשם הוי' מחי' ארץ ושמים מאין ליש וז"ש באורך נראה אור (הג"ה וע' מזה בת"א בד"ה לכן אמור ובלקו"ת בד"ה ונקדשתי ובד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו עכ"ה), וזהו מ"ש קדוש כו' ה' צבאות פי' צבאות הן ריבוי הנבראים נשמות ומלאכים שבכל עולם מג' עולמות בי"ע וריבוי ההיכלות ע"כ אמר צבאות ל' רבים וכולם מתהוים בבחי' שם הוי' מבחי' אור וזיו הנמשך ממנו כמ"ש כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ כו' כנ"ל, וזהו ה' צבאות שמהוה ריבוי צבאות (ומה שצבאות נחשב מז' שמות היינו בשרש כללות הנבראים מהבחי' שהם מתהוים כמ"ש בוח"א כ"א ב' וצדיק צבאות אקרי בגין דכל צבאות ומשריין עילאין מיני' נפקין וע' בפרד"ס ערך צבא ובמ"א אות צ' סעי' ב' דנה"י נק' צבאות והיינו כמ"ש באג"ה סי' י"ט ד"ה עוטה אור שנה"י הן הם כלי ההשפעה והורדת החיות מעליון לתחתון וע' ברע"מ אמור צ"ג א' משמע המל' נק' צבאות וע"כ פסיק בין ה' צבאות ובין מכה"כ כי ה' צבאות הם בחי' זו"ג ומכה"כ הוא בחי' הארה דהארה הנ"ל המתלבש בעולמות בי"ע כנ"ל), והנה על השרפים הוא אומר שעומדים ממעל לו ואומרים קדוש כו' אבל האופנים וחיות ברעש גדול כו' ואומרים ברוך, וי"ל מהו שמתנשאים האופנים לעומת השרפים, אך

הנה פי' שרפים היינו מפני שכלתה נפשם וצורתם ומתבטלים גם מבחי' החומר שלהן לעוצם בחי' הביטול במציאות שלהם וע"כ ה"ז נחשב כמו שנשרף לגמרי הישות שלהם ולכך נק' שרפים וכמ"ש בע"ח דשרפים בבריאה והוא בבחי' ביטול דחכ' וגם כי אי' מאירה בבריאה והיא שכ"ע כלה שארי כו', וחיות ביצי' וישעי' שראה והשיג בבריאה נמשל לבן כרך שראה את המלך ויחזקאל שלא השיג רק בחיות שביצי' נמשל לבן כפר שראה את המלך כמ"ש במ"א בד"ה והי' מדי חדש בחדשו, וזהו שרפים עומדים בבחי' ביטול ממעל לו בבחי' המוחי' ואומרים ק' אך האופנים וחיות להיותם יותר רחוקים בהשתל' מאור האלקי (כי השרפים בבריאה וחיות ביצירה או גם בעולם א' שרפים בבחי' חב"ד וחיות ואופנים בבחי' חג"ת נה"י) ע"כ ממילא המה בבחי' ישות יותר מהשרפים ואין להם בחי' הביטול כ"כ כשמשיגים לבחי' קדוש הנ"ל כמו השרפים ע"כ האופנים מתנשאים לעומת השרפים בבחי' רעש גדול דהיינו שניכר ומורגש גודל ההתפעלות בהם ברעש גדול והוא מפני בחי' ריחוקם יותר משא"כ השרפים להיותן קרובים יותר ויש בהם בחי' הביטול יותר לא ניכר ומורגש בהם ההתפעלות ברעש גדול להיותם בבחי' ביטול תמיד, ועד"מ הבן כרך שראה את המלך להיותו רואה תמיד את המלך ותמיד הוא בבחי' ביטול אליו לא יתפעל במורגש כ"כ כשרואהו כי אין זה דבר חדש אצלו, אבל בן כפר להיותו רחוק מהמלך והוא יש ודבר תמיד וכשבא אל המלך ורואהו מפני שהוא דבר חדש יתפעל במורגש יותר, וכך יובן הטעם באופנים שהם ברעש גדול להיותם רחוקים יותר ע"כ ביטול ישות שלהם באה ברעש גדול, אבל השרפים שקרובים יותר בבחי' ביטול שלהם ע"כ אינם ברעש אלא אדרבה בבחי' ביטול הפנימי בהעדר הרגשת עצמותם לגמרי ולכך א' לעומת השרפים כי הרעש הוא לעומת ולנגד בחי' הביטול דשרפים, ועמ"ש מזה בד"ה האוינו הג' ובד"ה שחורה אני הא' והב' ובד"ה אני דפ' ציצית ספ"א, והנה עד"ז יובן ג"כ בנה"א ונה"ב שבאדם דהנה שרש הנה"א מבחי' חכ' דמל' דאצי' וע"כ היא תמיד בבחי' ביטול לאלקות ועד"מ בן כרך כנ"ל וכמו בחי' השרפים הנ"ל, אבל הנה הנה"א מתלבש' בנה"ב ושרש נה"ב מבחי' שמרי האופני' כידוע שהוא בחי' יש דנוגה שמעורב טו"ר כו', אך ע"י התבוננות דניצוץ אלקי בגדילת הבורא איך שהוא קדוש ואין בי שינוי כו' ומתפעל הנה"א אוי תמשיך ותגיע התפעלות זו גם בחומר הנה"ב דהיינו להתפעל גם במדות שבלב בשר גשמי כמו התפעלות הלב הגשמיות וכמ"ש לבי ובשרי ירננו כו' כמה לך בשרי כו' ואז מפני ששרש הנה"ב רחוקה מאור ה' להיות שורשה בבחי' יש גמור דנוגה ע"כ התפעלות שלה באה ברעש גדול מטעם הנ"ל באופנים למעלה ואז ע"י בחי' רעש ההתפעלות מתברר הטוב מן הרע שבנפש זו המעורבת טו"ר כנ"ל ונדחה חלק הרע ונפל לחוץ מבחי' הטוב עולה ונדבק בה', והוא שרש ענין פסוד"ז כמו שנאמר רוממות אל בגרונו וחרב כו' לעשות נקמה בגוים פי' ע"י רוממות אל בשבחו ש"מ בהתבוננות אוי עי"ז נדחה חלק הרע ששרשו מע"ש דנוגה הנק' גוים דהיינו

בחי' גיאות שבנה"ב ונעשה להן חרב פפיות למעלה להכרית שרש יניקתם מן הקדושה ולכך נק' פסוד"ז מלשון זמיר עריצים כרמך לא תזמור שה"ע כריתה כידוע וכמ"ש בפע"ח דבפסוד"ז נכרתו יניקת החיצונים וזהו זמיר עריצים, והנה כל פסוד"ז אינו אלא הכנה לק"ש כי בפסוד"ז ע"י התפעלות נה"ב ששורשה משמרי האופנים עי"ז נעשה הכנה להארת האהבה שבק"ש שהיא בניצוץ האלקי עצמו למס"ג זאת באחד ממש, והענין הוא שבחי' מס"ג באחד דק"ש היינו במהו"ע אוא"ס דוקא ולהבטל ולהכלל באח"פ ממש וכמ"ש מי לי בשמים כו' ולא בבחי' האור והזיו לבד אלא במהו"ע דוקא וכמ"ש מזה בת"א ס"פ וישב בד"ה בכ"ה בכסלו יעו"ש, וזהו למעלה מבחי' ההתכוננות שבפסוד"ז בשבחו ש"מ שאינם רק בבחי' זיו והוד דשם הוי' שהוא רק הארה דהארה כנ"ל (וז"ש בפע"ח דפסוד"ז ביצי' וק"ש בבריאה כו') וזהו בפסוד"ז עד הק"ש אומר השבחים של המלאכים שרש הנה"ב כו' ובק"ש אומר שמע ישראל דוקא כמ"ש במ"א.

קיצור. וזהו שהשרפים אומרים קדוש שהוא מובדל ומרומם רק בחי' הארה בעלמא נמשך להחיות העולמות. הוי' יו"ד צמצום כו' צבאות מקור צבאי צבאות הוא יסוד ומל' ופסיק טעמא, שרפים שכבר נשרף היש כי שרפים בבריאה ושם מלובשת בינה כלה עילאה ע"ד עולה שכולה כליל כנ"ל ס"ב, וחז"ב תרין ריעין ע"כ ההתפעלות בביטול ע"ד בן כרך שראה את המלך, אבל האופנים שהם בבחי' יש ע"כ הם ברעש גדול וכמו בן ככפר, ועד"ז ג"כ באדם יש ב' הבחי' נה"א ונה"ב הנמשכת משמרי האופנים, ובמ"א נת' שזהו כענין קטרת שעל מזה"פ וקרבן הבהמה שעל מזה"ת, וז"ע פסוד"ז רוממות אל ועי"ז וחרב פפיות זמיר עריצים נה"ב, ואח"כ בק"ש מסירת נה"א שנכללת באחד ממש מה שלמעלה מבחי' שם והארה, ונראה שז"ע תרומה תרי ממאה התפעלות נה"א ונה"ב דוגמ' שרפים ואופנים ושורשן שכ"ע ושכ"ת.

ג) אך הנה יש להפלא האיך אפשר שיוכל להיות בחי' ביטול כזה בניצוץ האלקי להבטל ולהכלל באחד ממש מאחר שהניצוץ האלקי מלובש בחומר הגוף הגשמי, אמנם הענין הוא שע"י עסק התורה דוקא תוכל להגיע לבחי' ביטול באחד ממש כמו בקדה"ש שאינו אלא ע"י אור ה' המאיר בבחי' חכ' שבנה"א כידוע (וע' מזה בלק"ת פ' בהעלותך בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב פ"ד בענין והחכ' תחי' בעליה, פי' איך שע"י החכ' דוקא שהיא התורה יוכל לבוא לקבלת עומ"ש דפי' שמע שה"ע למס"ג באחד ובחי' בכל מאדך, ולכן החכ' תחי' בעליה שהם המצות וכה"ג ביאר בד"ה אני לדודי השני בענין הרועה בשושנים א"ת שושנים אלא ששונים דהיינו שלבא לבחי' והחזירנו בתשובה שלימה לפניך זהו ע"י ששונים בהלכות כו', וכמו שתלמוד גדול שמביא לידי מעשה כך הוא מביא לבחי' תשובה ורעו"ד, וע' בד"ה כי תצא השני בענין לך אמר לבי בקשו פני והיינו ע"י את פניך ה' אבקש וע' בלק"ת ר"פ במדבר בד"ה מבן עשרים ועוד ית' לקמן אי"ה), והטעם הוא כי

הנה ידוע דאורייתא מח"ע נפקת כי היא חכמתו העצמי חכים ולא בחכמה ידיעא בחי' חכמה דא"ס עצמו ואין התלבשות עצמות אא"ס רק בחכמה דוקא כמ"ש ה' בחכמה כו' לפי שהחכמה היא כח מה בחי' ביטול בלתי נראה ליש כלל וע"כ יוכל לשכון בה בחי' אין האמיתי שהוא עצמות אוא"ס כמו שהוא ממש דהיינו כמו דקמי' ממש כ"ח כו' וכמ"ש אני ה' לא שניתי כו' כנ"ל. (הג"ה וע' בסש"ב פל"ה בהג"ה ובלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ואהבת את עכ"ה). אך הנה אנו רואים שהתור' ירדה למטה בסתר המדריגה מאד עד שנתלבשה בענינים גשמיים דעשי' כמו בצמר דציצית וסכך דסוכה וכל חלקי דצ"ח דעשיי' הגשמיות, ואיך אפ"ל שבחכמה המתלבשת בדברים גשמיי' דעשיי' ישכון עצמות אוא"ס ממש, אך הענין הוא כידוע שהתורה ירדה ג"כ בבחי' השתל' מעצמות א"ס ב"ה בבחי' קו כו', ובכלל היינו בד' עולמות אבי"ע ויש תורה דאצי' ותורה דבריאה עד תורה הנגלית לנו בעוה"ז כי חכמה שבתורה באה בהתלבשות בכל עולם ועולם לפ"ע כידוע, וע' מזה בת"א בד"ה מזוזה מימין בענין וידבר ג' אלפים משל, וראי' לזה ממה שמצינו בדרז"ל דאאע"ה קיים כל התורה אפי' ע"ת, וזה פלאי איך קיים מצות התלויות ביצי"מ ובבהמ"ק וכה"ג, אך הענין ידוע שקיים כל התורה כמו שהיא בבחי' הרוחני' דהיינו כמו שהתורה היא בבחי' האצי' קודם שבאה למטה בהשתל' בי"ע עד עוה"ז הגשמי כו' (ע' מזה בביאור ע"פ אני דפ' ציצית השני פ"ד) ואמנם הנה אנו רואים שגם בבחי' חכמה שבתורה הנגלית לנו בדברים גשמיי' הוא למעלה משכל אנושי כמו כל דיני ההלכות כשר ופסול טמא וטהור שהן למעלה מן השכל האנושי לגמרי רק שאור בחי' ח"ע יש בהן וכמו דיני כרמלית ורה"ר ורה"י או דיני הקרבנות שאין השכל אנושי משיג למה יחייב אופן רה"ר וכרמלית בכך ורה"ר אינו תופס מקום אלא עד י"ט בלבד ורה"י עולה עד לרקיע וכמו הקרבנות שמקריבין בהמות גשמיות שיעלו לריח ניחוח להוי' שלמעלה מכל העולמות מפני החלב והדם הגשמיי' שמקריבין שאין זה מובן בשכל כלל וכן איסור אכילת בב"ח ושעטנו אלא היא בחי' ח"ע ומאחר שכל בחי' חכ' היא בחי' ביטול כח מה אין הפרש בין בחי' ח"ע דתורה דאצי' לבחי' חכ' שבתורה שבעשיי' בעוה"ז כי מאחר שהחכ' היא בחי' ביטול בכ"מ שהוא הרי גם למטה מטה בחכמה שבתורה הנגלית לנו יש בחי' גילוי אוא"ס בתורה כמו שיש בחי' גילוי אוא"ס בח"ע דתורה דאצי' ממש כי אין בבחי' הביטול דחכ' חילוק מדרגות כלל ולכן מכריון בג"ע אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, וזהו שע"י עסק התירה דוקא יוכל להיות בחי' ביטול והתכללות דניצוץ האלקי באחד ממש כנ"ל, דהנה התלבשות אא"ס הוא בבחי' החכמה שבתורה בכל עולם לפי מה שהוא וא"כ בעסקו בתורה נכלל נפשו ממש באוא"ס שבחכ' (כי בכל עולם אין התלבשות אוא"ס רק בבחי' חכ' שבאותו עולם כידוע כמ"ש כולם בחכ' עשית), וז"ע למס"נ באחד, פי' למס"נ ממש שלא יהי' בחי' יש ודבר נפרד מאלקות כלל רק ליכלל נפשו באחד ממש (ועד"ז הי' לימוד התנאים והאמוראים כמ"ש ר"ש לך קראי כו'), אך מתחלה צ"ל ואהבת בכל

לבבך ובכל נפשך כו' ואח"כ ודברת בם כו' שהוא בחי' רעויד בתחלה קודם שיבא לבחי' ביטול בחכ' שבתורה שנק' למס"נ באחד כנ"ל כי פי' ואהבת ל' אבה והוא הרצון, וזהו הנק' קבלת עומ"ש בהסכם הרצון לבד כמו פי' קבלת הענית שהוא רק הסכם ברצון גמור שיתענה למחר ועדיין לא התחיל להתענות רק שמקבל עליו להתענות למחר כידוע, וכמ"כ כאן פי' קבלת עומ"ש הוא ההסכם ברצון גמור מלב ונפש ומאד להיות כלול באחד ע"י עסק התורה כנ"ל, וז"ע ואהבת כו' שקודם ודברת בם (הג"ה, וע' בלקו"ת פ' ויקרא בביאור ע"פ ולא תשבית ובפ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני דלשם נת' איך עסק התור' ודברת בם כו' זהו והיו הדברים האלה כו' דקאי על אחד ואהבת לפי שעסק התור' הוא בחי' ביטול כמו דכולא קמי' כלא חשיב דהיינו ענין אחד ואהבת וגו' יעו"ש, וע' בת"א סד"ה וארא בענין ושמי ה' לא נודעתי להם כ"א זה נמשך ע"י עסק התורה דוקא, עוי"ל בענין שהתורה ג"כ בכלל אם רץ לבך דפ' שמע, י"ל כי בתורה מאיר בחי' והחיות אלקות רוי"ש כי התלבשות החיות מאוא"ס בעולמות הוא ע"י התורה כמ"ש סד"ה ביום השמע"צ כנישין בענין עוטה אור, והמשכה זו באחד ברו"ש וזהו י"ה דשם הוי' כמ"ש בד"ה רני ושמחי הראשון וז"ע מטולמ"ט ולכן ע"י עסק שבתורה יש בחי' זו לכן מזה נמשך ג"כ הכח באדם שיהי' בבחי' רצוא כו' ועמ"ש בענין הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה והיא בבחי' הריעו כעין תרועה דהיינו מול"מ ועמ"ש בדרוש חמשה קנינים בענין תורה קנין א', גם והחיות והחכ' תחיה, והנה בתורה יש ג"כ תרי ממאה תשב"כ ותשב"ע"פ כדלקמן י"ל עיי' יש הכח להיות רצוא בנה"א ובנה"ב, ע' בת"א פ' בראשית בד"ה להבין ענין הברכות מענין תשב"כ ותשב"ע"פ שז"ע יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחוו דעת, וע' באגרת הקדש סי' כ"ו ד"ה והמשכילים יזהירו שנק' גם כן עץ החיים ועץ הדעת ר"ל תורה שבע"פ גורם בירור עץ הדעת טוב ורע, וע' מזה בלק"ת בדרושי שבועות סד"ה בשעה שהקדימו עכ"ה) והנה כ"ז בבחי' רצוא שלפני בחי' שוב, ואע"פ שמבואר במ"א שהתורה היא בבחי' שוב (כי פי' קורא בתורה לשון המשכה מלמעל' למטה כידוע) בכאן מ"ש ודברת בם ר"ל בחי' ביטול והתכללות באחד ממש עיי' כנ"ל שהוא בחי' ההעלאה למעלה שהוא בחי' רצוא דהיינו להיות כמו שהתורה למעלה בבחי' פנימי' ולא נמשך וירד אורה עדיין בהלבשה חיצוני' למטה ממש (וכמ"ש במ"א בענין דוד הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה) וד"ל.

קיצור. אך איך יכול האדם הגשמי להגיע לבחי' מס"נ וביטול זהו ע"י עסק התורה דמחכמה נפקת שהוא בחי' הביטול שלמעלה מאהוי"ר וכמ"ש בת"א סד"ה וארא גבי ושמי ה' לא נודעתי, ואף שהתור' נתלבשה בעניני' גשמי' מ"מ מלובש בזה ח"ע ממש חכים ולא בחכמה ידיעא ובחכמה שורה אוא"ס ממש ע"כ ע"י עסק התורה מתקשר בבחי' אין אשר והחכמה מאין תמצא ומבחי' זו נמשך הביטול ומ"מ צ"ל ואהבת בכל לבבך ואח"כ ודברת

בם וזהו הנק' קבלת עומ"ש, וזהו והחכמה תחיה בעליה וכמו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה כך מביא לבחי' ועמך לא חפצתי וכמארו"ל המאור שבה מחזירו למוטב וגם בחי' והחיות רוי"ש הנמשך מלמעלה מאיר בחכמה, והחכמה תחיה כו', כי יחוד או"א זהו אור חדש הנמשך מאוא"ס ב"ה ממש.

ד) וזהו שארו"ל למה קדמה פ' שמע לזה"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות, דהנה כל ענין פ' ראשונה דק"ש בואהבת ודברת בם כו' הכל בחי' ביטול והתכללות באחד ע"י קבלת מ"ש תחלה שנק' בחי' רצוא וא"כ כל ענין פ' זו גם במצות ת"ת ודברת בם היא בחי' רצוא וכנ"ל בענין והחיות רוי"ש כמראה הבוק שהוא כמשל הדפיקא דלבא בתחלה בחי' הסתלקות ואח"כ בחי' התפשטות כו' כך בקבלת מלכות שמים בפ' הא' הוא בחי' הסתלקות והתכללות הנפש בתשוקה למעלה כמ"ש אם רץ לבך, ואח"כ יקבל עליו עול מצות בפ' שניה שהוא והא"ש בחי' השוב בחי' התפשטות מלמעלה למטה, וזהו שרש ענין המצות שהוא בחי' המשכות אלקות להיות גילוי או"א"ס בא בהתלבשות בענינים גשמיים כמו בל"ב החוטין דציצית דצמר וקלף גשמי דתפילין וסכך דסוכה כידוע, ושרש הענין הוא כידוע בזהר דרמ"ח פקודין אינון רמ"ח אברים דמלכא (ע' מזה בד"ה משה ידבר ובהביאורים לשם ובלק"ת פ' במדבר בד"ה להבין ענין המצות ובד"ה וידעת היום הא' ובד"ה כי תשמע בקול) ועד"מ אברי האדם למטה הנה בחי' פנימי' חיות הנפש מאיר במוח ובלב (ע' מזה בבה"ז תולדות ד"ה פתח ר' חייא מי ימלל גבורות ה' יעו"ש), ורק בחי' חיצוני' החיות נמשך מהמוח והלב אל כל האברים דרך גידים ועורקים דקים הנק' מותר' ועצבי' כידוע, ועל ידי אמצעות הגידים הללו יש חיבור וקשר לאברים עם עצם פנימי' החיות הנפש שבמוח לפעול כל רצונה ופעולתה על ידי האברים ונמצא גם שהאברים אינם מקבלים רק בחי' חיצוני' אור וחיות מן הנפש מכל מקום פועלת הנפש כל בחי' פנימי' רצונה ע"י פעולת האברים, וככה יובן למעלה בבחי' רמ"ח מ"ע שנק' רמ"ח אברים דמלכא כבי' והיינו שהם בחי' כלים חיצונים מלובשים בענינים גשמי', אבל בחי' פנימי' או"א"ס מתלבש בהן ע"י החכ' שבראש לפעול בגילוי כל בחי' רצה"ע של המאציל והיינו בכל מצוה שמלובש בה רצה"ע בבחי' הלבשה חיצוני' ויש לה חיבור וקשר עם בחי' פנימי' או"א"ס כמובן ממשל אברי האדם למטה וזהו שעיקר המצות הוא בחי' המשכות רצה"ע בחיצוני' דוקא מלמעלה"ט והוא הנק' בחי' שוב וזהו כל עיקר ענין פ"ב דוהא"ש כו', וזה הטעם ג"כ מה שנאמר ואספת דגנך בפ' זו דוקא והגם שכל עיקר הוא להדבק באחד ולא להתיר העסק בצורכי הגוף, אך הענין הוא דפי' אסיפה זו אינו בגשמיות אלא ר"ל לאסוף ולקבץ בחי' הניצוצות דתהו שנפלו בשבה"כ שמזה נמשך כל התהוות דצח"מ דנוגה כי כל הדברים הגשמי' דנוגה שורשם מפני ארי' ופג"ש כו' ששורשם מבחי' ניצוצות דתהו שנפלו למטה כידוע ובחי' ההעלאה הזאת ממטלמ"ע להביאם לבחי' יחוד

העליון נק' אסיפה מרה"ר לרה"י כי הע"ש דנוגה נק' טורי דפרודא ענפין מתפרדין וכמ"ש ומשם יפרד כו' בבחי' הפירוד והיש מעורב טור' כו' וכאשר נעשה איזה מצוה בדברים גשמיים דנוגה כמו בציצית של צמר כבשים וכה"ג הרי מתברר ומתעלה אותו החיות שבדבר הגשמי דדצח"מ דנוגה ועולה ונכלל באחד ע"י בחי' רצה"ע המלוּבש במצוה זו וזהו הנק' רה"י ביחידו ש"ע כו', ונמצא הרי זה אסיפה וקיבוץ מרה"ר טורי דפרודא לרה"י, וזהו ואספת דגנך פי' אסיפת והעלאת שרש דצח"מ שנק' דגנך לרה"י העליון ע"י המצות שנעשה בהם שכללותם הוא רק לאהפכא חשוכא לנהורא בסו"מ וע"ט שהן רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת כידוע, ע"כ בפ' זו שמקבל עליו עול מצות בבחי' שוב שהוא המשכת אלקות בדברים גשמיים כנ"ל אמר ואספת דגנך שהוא בחי' בירורים דדצח"מ דנוגה שנעשה עי"ו (וע' בלק"ת סד"ה במד"ס הא' בענין קהת לשון ולו יקתה עמים ובמא"א א' ק"ו אסיפה במל' כי שם מקום ההתאספות ועמ"ש בת"א פ' וישב בד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים, והנה חג הסוכות נק' חג האסיף ונתבאר במ"א על פסוק שלש רגלים תחוג לי מענין וה' יאספני וכמ"ש ומאסיפכם אלקי ישראל בישעי' נ"ב י"ב, וע' במדרש רבה תולדות פס"ו מענין דגן ותירוש ועיין בגמ' פ"ו דברכות ובילקוט פ' עקב סוף רמז תתס"ג ורמז תתס"ד) משא"כ בפ' הא' שאינו מדבר מענין המצות רק מקבלת עומ"ש בבחי' רצוא שלפני השוב כנ"ל.

קיצור. דענין פי' שמע ות"ת זהו רצוא ופ' והא"ש זהו ושוב מצות רמ"ח אברים, ואף שהחיות שבהאברים הוא חיצוני' לגבי עיקר החיות שבמוח ולב וע' בסש"ב פנ"א, מ"מ גידי המוח נמשכי' בכל רמ"ח אברים כן המצות יש להם קשר וחיבור עם עצמות אוא"ס ולכך נאמר ג"כ בפ' והא"ש ענין ואספת דגנך דהיינו אסיפת העלאת הניצוצי' שנפלו בשבה"כ והעלאה זו זהו ע"י קיום רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת ומזה יומשך ואכלת ושבעת ועמ"ש ע"פ וברך את לחמך כו'.

ובכל זה יובן ג"כ שרש ענין הנ"ל בהפרש שבין ב' פרשיות דק"ש שפ' הא' היא בבחי' שם מ"ב מבחי' הגבורות כי כל העלאות בבחי' רצוא הוא בבחי' שם מ"ב כמ"ש שש כנפים כו' ובשתיים יעופף בבחי' רצוא ותשוקה וזפ"ו זהו מ"ב וה"ע מ"ב תיבות דפ' הא' מן ואהבת עד ובשעריך שעיקר ענינה בבחי' רצוא בקבלת עומ"ש למס"ג באחד ממש כנ"ל ופ' הב' והא"ש היא בבחי' שם ע"ב שהוא בבחי' החסד כמו טבע המים שיורד מגבוה לנמוך דוקא כך בחי' מי החסדים העליונים היינו שיורדים מגבוה לנמוך והוא בחי' ירידת והמשכת גילוי אא"ס למטה בדברים גשמיים דנוגה ע"י המצות שזהו מגבוה לנמוך והיינו בחי' ע"ב גשרים עד"מ שבגשר עוברין המים כו' כמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן סד"ה ואהבת את, וע' זהר חלק ב' תרומה קל"ב ב', והנה כתיב לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד, כי הנה כדי שיומשך אור אין סוף למטה מטה כל כך להתלבש

בדברים גשמיים הוא על ידי מצות מעשיות שעושה בית קיבול רחב מאד לקבל בחי' אור א"ס ממש שהוא בהתפשטות בלי גבול וצריך בחי' בית קיבול לקבלו שיהי' בבחי' מרחב בל"ג והיינו ענין כלי מעשה המצות שהן רחבים מאד בבחי' מאד בל"ג וז"ש רחבה מצותך מאד ועד"מ דבר שאינו רחב הגם שהוא ארוך מאד אינו בחי' בית קיבול כלל לקבל ריבוי השפע רק כשהוא רחב הרבה אזי הוא בחי' בית קיבול לקבל הרבה מאד, כך המצות הן בחי' רוחב מאד לקבל גם בחי' הריבוי דמאד העליון שהוא בבחי' א"ס ממש שלמעלה גם משרש חכ' שבתורה (וע' מזה באג"ה סימן י"ז ד"ה נודע דבאתערותא דלתתא ובתורה אור פ' שמות בד"ה הבאים ישרש ובהביאור וע' בלק"ת ר"פ שלח ע"פ טובה הארץ מאד מאד והטעם הוא מפני שנעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן כי סוף מעשה דוקא עלה במח"ת כידוע, וא"כ אין בחי' בית קיבול רחב לקבל תחלת המח' רק בחי' סו"מ דוקא, וז"ע מעשה המצות בגשמי' שהוא בחי' סומ"ע שעלה במח"ת שהוא הרצון הפשוט הקדום שרש הראשון של המצות ע"כ המצות דוקא נעשי' בחי' כלי רחבה במאד לקבל בחי' המשכת עצמות אוא"ס שנק' תחלתן כי נתב"ס דוקא (ועמ"ש מזה ע"פ הזהר וירא דף קט"ו ע"פ ויעש ה' לשרה עשי' לעילא וע' בלק"ת בד"ה מי מנה בענין אף עשיתיו עשי' דוקא מרבה המשכ' מבחי' שלמעלה מבחי' ולכבודי בראתיו ע"ש ובהביאור ועמ"ש בד"ה ושונתם בענין תלמוד גדול ומעשה גדול ומ"ש מזה בד"ה יביאו לבוש מל') וזהו לכל תכלה ראיתי קץ, פי' תכלה כמו כלתה נפשי כו' שהוא בחי' עונג העליון שיש קץ ושיעור גם לעונג המתלבש בחכמה שבתורה, אך רחבה מצותך מאד שמלובש בהם מבחי' עצמות התענוג הפשוט שבלי קץ וגבול כלל בבחי' מאד כי סוף מעשה דוקא עלה בתחלת המח' הנ"ל (וע' מזה בד"ה אני דפ' ציצית הא' שזהו ע"ד ההפרש בין ג"ע ובין העוה"ב שהוא תחה"מ וי"ל שז"ע תחת אשר כו' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל כי רוב כל שזהו ג"ע נאמר בו לכל תכלה ראיתי קץ, אבל המשכה שע"י המצות הוא בבחי' רחבה מצותך מאד.

קיצור. ולכן בפ' שמע הוא שם מ"ב ובפ' והא"ש שם ע"ב דהיינו ענין רו"ש וכתוב לכל תכלה ראיתי קץ תכלה כמו כלתה נפשי ההשגות שבג"ע שנמשך מהחכ' ע"י עסק התורה הוא בבחי' גבול, אבל רחבה מצותך בבחי' מאד ועמ"ש ע"פ טובה הארץ מאד, עוי"ל בפ' רחבה מצותך מאד, כי הנה המצות הם המשכת רמ"ח אברים דמלכא שהוא בחי' אדם אבל מאד זהו בל"ג ועו"א כי הם ממשיכים בחי' מאד שהוא בל"ג בבחי' אדם כי בפנימי' ז"א מלובש ע"ק ממש כמ"ש בזח"ג בהעלותך קנ"ב א' וע' מענין אדם אותיות מאד בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ לבבתני אחותי כלה ובת"א פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות הן הן המרכבה, וזהו גם כן ענין כי נר מצוה רמ"ח אברים ותרין דרועין אקרי נר, והיינו ג"כ ע"ד רחבה מצותך מאד, וזהו שנק' ארץ הצבי שאין עורו מחזיק את בשרו

שהכלי מתרבה ובהביאור ע"פ לכן אמור לבנ"י בת"א פ' וארא, וגם צבי גילוי הרצ"ע, והטעם לפי שנתב"ס, אף עשיתיו וזהו מרוב כל).

(ה) וזהו כי נר מצוה ותורה אור, דר"ל המצוה היא הנר שבה נותנין השמן והפתילה והאור וא"כ הפתילה נק' ג"כ בכלל נר ועליו נתלה האור ועמ"ש מזה בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב כולה, והיינו שע"י בחי' נר מצוה נמשך אור דתור' למעל' בבחי' תוס' אור כי יש ביכולת מעשה המצות להמשיך מעצמות אוא"ס תוס' אור תוס' מרובה על העיקר עד שיתוסף האור עד למטה מטה כו', ויובן זה עדל"מ מאור הנר שאינו מאיר כ"כ למרחוק וכדי שיאיר למרחוק יותר צריך שיוסיפו ויגדילו אור הנר בעצמו תחלה ואז ממילא לפ"ע הגדלת האור בעצם כן תרבה התפשטות ההארה מן האור למרחוק יותר ואם אין הגדלת ותוס' האור בעצם כ"כ (ר"ל לפ"ע ריבוי השמן ולפי ריבוי הפתילה שנק' ג"כ נר כך לפ"ע זה הוא ריבוי האור הנר, וכך השמן והפתילה זהו מעשה המצות ועי"ז מוסיף אור דתורה וכמשנ"ת כן בת"א פ' מקץ בד"ה המגביהי, רק דשם פי' דהמצוה זהו הפתילה והשמן זהו התבוננות של אדם המקיים המצוה והאור היא התור') או עד"מ ממעיין הנובע שכאשר יבש ויחרב מקורו צריכים לחפור במקור חוצבו כדי שיתרבה במקורו יותר ואז ממילא יהי' התפשטות המשכתו בריבוי יותר כידוע והכל עולה לענין אחד, דהנה שרש המצות למעלה משרש התורה כנ"ל דשרש המצות בבחי' עצמות אוא"ס שנק' מאד בל"ג כו' וכאשר נגדל האור בעצמות אוא"ס ע"י מעשה המצות להיותם בחי' בית קיבול רחב מאד כנ"ל אזי ממילא נמשך תוס' הארה גם בחכ' שבתורה עד למטה מטה גם בירידת אור חכ' למטה מטה כמו בתורה הנגלית לנו כשר פסול כו', כי הנה בחי' חכ' שבתורה היא רק הארה בעלמא לגבי עצמות אוא"ס שנק' חכים ולא בחכ' ידיעא וכל החכ' שבתורה אינה אלא כערך כד א' מן הים הגדול כמ"ש ותמלא כדה כ"ד ספרים דאורייתא כידוע ונק' נובלות חשי"מ בחי' נובלות חיצוני' ההארה כו', אמנם ע"י מצות גשמיות דוקא מטעם שהן בחי' בית קיבול לעצמות אוא"ס עי"ז נמשך תוס' אור בחכמה דתורה שנק' כד כו' כי כאשר ניתוסף אור בעצם ממילא מתפשטת ההארה בתוס' יותר וגם למרחוק יותר כנ"ל דהיינו ג"כ מה שאור דתורה מאיר בהתפשטות למטה מטה ביותר עד שמתלבשת בענינים גשמיים כשר פסול כו', וזהו שע"י נר מצוה דוקא מאיר אור דתורה משורשה הראשון עד למטה מטעם משל הנ"ל, (וע' מזה ג"כ בת"א בד"ה מזוזה מימין ונ"ח משמאל שם פי' ג"כ עד"ז שע"י קיום המצות נמשך תוס' אור התור' שהמצות שורשן בבחי' אויר אור יו"ד ושם פי' ג"כ שז"ע כי נר מצוה ותורה אור יעו"ש, ואפ"ל כי התורה לפעמים נק' מים ולפעמים נק' אור שהוא גבוה ממים כמ"ש בסדור בד"ה הללו אל בקדשו ענין ג' בחי' אמ"ר, וא"כ י"ל ע"י נר מצוה נמשך שיהי' התורה בבחי' ותורה אור שזהו למעלה מבחי' ותמלא כדה בחי' מים, וע' בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב) וע"י המצות גשמיות דוקא כי נסבית ע"כ יש בכחם להגדיל ולהוסיף אור בעצמות אוא"ס שנק' תחלתן בכלל כידוע.

וזהו ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם בפ' אחרי י"ח ה', פי' שהמצות ממשיכות בחי' אדה"ע שעל הכסא וחי בהם שיומשך החיות מעצמות אוא"ס להיות נמשך בבחי' האדם וכמארו"ל ע"פ ועשיתם אתם כו' כאלו עשאוני, כמשנ"ת בלק"ת בד"ה אני ישנה, וגם כאן יש לפרש יעשה אותם יעשה אתם דכתיב אתם חסר ו' יש לדרשו ג"כ אתם כמ"ש בגמ' ר"ה כ"ד א' וכ"ה א' וע' במשנה פ"ג דאבות מ"ג ובפני' הרע"ב שם בענין מסורת סייג לתורה, וא"כ כאן יש לפרש שאתם בעשיי' המצות עושים וממשיכים בחי' האדם שעל הכסא כי רמ"ח פקודי' ממשיכים רמ"ח אברים דמלכא ונק' יעשה כי גם החכ' נק' עשיי' לגבי אוא"ס ב"ה וחי בהם היינו המשכת מוחי' דאבא בז"א כמש"ל ממשל גידי המוח שנמשכי' בכל הרמ"ח אברים, וכך למעלה זהו ענין המשכת מח"ע שהיא למעלה מבחי' כמראה אדם שעל הכסא שיהי' נמשך משם מוחי' לו"א, ועמ"ש מענין מוחין דאבא בסדור על פסוק והגדת לבנד (ועיין בלק"ת בשיר השירים סד"ה לסוסתי הא' בענין אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, פי' שעושיין ומתקנין בחי' אדם שיתעלה לבחי' כי לא אדם הוא עד כאן לשונו, והיינו כנ"ל סעיף ד' בענין אדם אותיות מאד) ובחי' זו נק' וחי בהם כי החכמה נק' חי' כמ"ש והחכמה תחיה ועיין במדרש רבה בקהלת דצ"א א' בד"ה מה יתרון העושה בפני' וצדיק באמונתו יחי' וברעיא מהימנא ס"פ יתרו דצ"א ע"ב, וגם י"ל וחי בהם דמבואר לעיל בענין והחיות רו"ש דקאי ג"כ על החיות הנמשך מאוא"ס ב"ה באצ"י שנמשך ע"י רו"ש, וכבר נת' דרו"ש היינו ב"פ דק"ש ובכלל היינו קבלת עומ"ש וקבלת עול מצות לכן ע"י המצות ממשיכים וחי בהם שיומשך מאוא"ס החיות באצ"י ע"י רו"ש, וגם קאי על האדם שלמטה שעשיי' המצות צ"ל ע"ד וחי בהם דהיינו בבחי' והחיות רו"ש שממטלמ"ע והנה עי"ז וחי בהם חיי עולם כמ"ש הת"א ורש"י, והוא שע"י המצות יומשך האור והחיות מא"ס ב"ה בגילוי למטה בתח"ה וכנ"ל בענין רחבה מצותך מאד וכמ"ש ברקנטי בשם הרמב"ן דהא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, א"כ הפי' וחי בהם היינו ח"ע ועיקרו תח"ה, ועיין במד"ר משפטים פ"ל דקמ"ז משל לרופא כו' אבל זה שהוא לחיים כו' חוקתי ומשפטי כו' וחי בהם, וכן יש במד"ר שמיני פי"ג משל לרופא שנכנס אצל שני חולים כו', וז"ש ותורה שם בישראל שע"י ישראל נמשכה התירה למעלה מפני מעשה המצות שהם עושים כנ"ל הטעם, ולכך נק' המצות בשם צדקה וכמ"ש וצדקה תהי' לנו כו' וגם הצדקה נק' מצות כמ"ש והעמדנו עלינו מצות לתת שקל כו', כי עד"מ הצדקה הגשמי' שנותנין לעני ודל דלית לי' מגרמי' כלום שהוא חיי גפשו ממש ובלעדי זה אין לו חיות כלל כידוע, כך כל המצות היינו להמשיך מעצמות אוא"ס אור וחיות מריש כ"ד עד כו' ובלעדי זה אין אור וחיות בכל העולמות כמאמר וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארו כגופא בלא גשמתא כו' ולכך נק' מצות בשם צדקה להחיות רוח שפלים למאן דלית לי' מגרמי' כו'.

קיצור. וזהו כי נר מצוה ותורה אור הנר היא הפתילה והשמן וזהו המצות
הם גורמי המשכת ותורה אור, וזהו למעלה מבחי' ותמלא כדה
כי המצות גורמים תוס' וריבוי בהמקור בחי' כתר שעיי'ז נמשך תוס' אור
החכ' וע' זח"ג קס"א ב' ע"פ ועתה יגדל נא דיתרבי ויסגי לעילא ויתנגד
ויתמשך לתתא, וזהו ג"כ ענין אשר יעשה אותם האדם ע"ד כאלו עשאוני,
וחי בהם המשכת החיות מאוא"ס המלוּבש בחכמה שיאיר בבחי' האדם
משא"כ וכד אנת תסתלק, וגם וחי בהם זהו ע"י והחיות רו"ש, וכמ"כ
נמשך באדם שלמטה וחי בהם בתי עלמא כי רחבה מצותך מאד, ולכן
כל המצות נק' צדקה כמו הצדקה היא השפעת החיות כך נמשך מלמעלה
ע"י המצות בחי' וחי בהם, ואפ"ל עוד בפ"י אשר יעשה אותם האדם ע"ד
הקב"ה מניח תפילין קוב"ה מצלי, א"כ בחי' האדם שעל הכסא יעשה
אותם מצות כו' וגם כי החוקים הם שבהם חקק השמים והארץ במד"ר
ר"פ בחוקותי, וגם כי מצוה לשון צוותא וחיבור היינו חיבור אוא"ס בע"ס.

והנה כתי' וצדקה תרומם גוי (עמ"ש מזה"א בתחלתו גבי והארץ הדום
רגלי) וקאי על מצות צדקה בפרט שתרומם לראש, וירם קרן כו' וכך יובן
בכללות המצות שנק' צדקה כנ"ל שתרומם למעל' מעל' בבחי' הרוממות דעצמו'
אוא"ס ב"ה דהיינו כנ"ל שע"י עש"י המצוה נמשך בחי' רוממות בעצם
להיות בחי' תוס' אור בעצמות המאציל כדי שיוכל להיות עיי'ז המשכת
אוא"ס גם למטה מטה אף בחכ' שבתורה שתאיר למטה מטה כנ"ל וד"ל, וז"ש
בצדקה תכונני (עמ"ש מזה בד"ה הקל קול יעקב ובד"ה וכל בניך פ"ד
ובהביאור פ"ג), וקאי על בחי' הרגלים שמעמידים את כל הגוף כי כן
ובסיס לגוף הם הרגלים דוקא, וזוהי כללות המצות שנק' צדקה והגם שהמה
רק בבחי' רגלים, אבל המה ממשיכים בחי' תוס' אור וחיות גם בראש ועד"מ
שאנו רואים בגשמיות שיש כח ברגל מה שאין בראש עד שהראש מקבל
שפע חיות מן הרגלים שהרי אנו רואים כשיהי' כואב בראש הנה יקוּזו
דם ברגל ויתרפא הראש ממילא מוכרח שיש כח וחיות ברגל שמשפיע
להחיות חולי הראש וגם מבחי' כח המעמד והמצב שיש ברגלים דוקא
מה שאין בראש והרי הרגלים נושאים את כל הגוף מזה יש הוכחה ברורה
שיש כח ברגלים שהוא העיקר ומקור לכל הבנין של הגוף, וע"כ כח ההילוך
ברגלים דוקא ובבחי' זו הרי הראש בחי' מקבל מן הרגל (והטעם הוא
כי נתב"ס דוקא), וכמ"כ ע"י מעשה המצות הגם שהן רק בחי' רגלים בחי'
נה"י סוף מעשה מ"מ יש בכחן להמשיך תוס' אור וחיות גם בחכ' שבראש
ובראש עצמו וה"ע הנ"ל דע"י המצות נמשך הגדלת אור בעצמות המאציל
וממילא נמשך תוס' אור מגבוה לנמוך עד למטה מטה גם בחכ' שבתורה
שנק' חכמה בראש שתאיר למטה מטה כנ"ל וע"כ נק' המצות רק בשם
תמכין דאורייתא, אבל בחי' התמכין שהוא בחי' נה"י מעמידין לבחי' החכ'
שבראש שרש התורה, וכמשל התומך והמעמיד שכחו חזק מן הנתמך כו'.

אור תרומה התורה א'שפא

וז"ש בצדקה תכונני בכללות המצות כנ"ל וכמ"ש אני בצדק אחזה פניך, (ועמ"ש מענין נה"י בהביאור ע"פ חגרה בעוז ובדרוש וא"ו דגחון הוא חציין של אותיות של ס"ת).

קיצור. וזהו וצדקה תרומם גוי והיינו ג"כ וירם קרן, וזהו בצדקה תכונני.

(ו) וזהו ויקחו לי תרומה. דהנה בתיבת תרומה יש ב' פי' הא' כפשוטו ל' הפרשה והב' ענין רוממות וכמ"ש בזהר מאי תרומה ארמותא כו' ע"ש, וביאור זה הנה כתיב ארוממך אלקי המלך ואברכה שמך לעולם ועד, פי' ארוממך לרומם למעלה בבחי' עצמות אוא"ס ב"ה שלפני הקו, ר"ל לרומם בחי' מל' דאצי' מקור דבי"ע שנק' אלקי המלך לרוממה לבחי' מ' דא"ס וכמ"ש מלכותך מ' כ"ע, פי' מלכותך לנוכח הוא בחי' גילוי עצמות אוא"ס ב"ה שנק' מלך מה"מ שהוא מקור כל בחי' המל' שבכל ההשתל' דאבי"ע שנמשך מבחי' הקו"ח כידוע (הג"ה כמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי בפ' עד שנגלה עליהם ממה"מ הקב"ה וגאלם וע' בסדור גבי ארוממך אלקי המלך, עכ"ה) וגם ארוממך אלקי המלך שמרומם ביותר לבחי' המלך להיות מאיר אור בבחי' הרוממות בעצמותו יותר (הג"ה, ע' בת"א פ' מקץ בהביאור ע"פ כי אתה גרי בפ' מלך יחיד חי העולמים וע' בסדור שער יום הכיפורים מענין עליות המל' בד"ה קדוש אתה בפ' המלך הקדוש שאומרים בעשי"ת ושם ג"כ בד"ה להבין שרשי יוהכ"פ עכ"ה), והיינו כנ"ל שע"י המצות בגשמיות נעשה למעלה למעלה בעצמות אוא"ס בחי' הרוממות בעצמות להיות מאיר בתוס' אור (הג"ה ע' בלק"ת פ' שלח בד"ה ועתה יגדל נא ומ"ש בד"ה וירא ישראל את ה' מענין מצוה שהוא ל' צוותא וחיבור ולשון ציווי כו' ע"ש עכ"ה), וז"ש ארוממך לעצמות אורך שהוא אלקי המלך ואז ממילא ואברכה שמך זה שהוא בחי' מל' דא"ס שנק' מלכותך או המלך לכל ההשתל' שיומשך בבחי' הקו הנק' ע"ו עד למטה בבי"ע כו', ובחי' ואברכה שמך בבחי' ברכה שהוא בחי' תוס' אור מרובה על העיקר, וכ"ז מפני שארוממך בתחלה כו' בעצמות דוקא אזי אח"כ ממילא יומשך תוס' ברכה גם למטה מטה וכמשל מאור הנר, וזהו ויקחו לי תרומה וכולל ב' פירושים הא' בחי' הרוממות בעצמות אוא"ס דוקא וכמ"ש ויקחו לי לי דוקא וכמ"ש בזהר מאי תרומה ארמותא כו' (הג"ה ור"ל לי היינו עצמות אוא"ס ולכן ארז"ל כ"מ שנאמ' לי אינו זו לעולם לפי שזהו בחי' אני ה' לא שניתי ועמ"ש מזה בלקו"ת בביאור ע"פ וארשתיד לי, ותרומה היא המל' כי מדת המל' היא בחי' רוממות והתנשאות כמ"ש בתו"א פ' מקץ בד"ה מזוזה מימין ובלק"ת בד"ה מי מנה בענין זהים עומד עליהם מלמעלה, אך פי' לי תרומה היינו רוממות המל' בבחי' לי דהיינו עליי' המל' בעצמות אוא"ס עכ"ה), ואזי עי"ז ממילא יומשך בחי' תוס' אור למטה מטה וזהו בחי' תרומה הב' שה"ע הפרשה כפשוטו דהיינו שיופרש תוס' זה האור מהארת אוא"ס בבחי' המשכה למטה ג"כ, והיינו כמארז"ל בפ' תרומה תרי ממאה שהן בחי' אור דתשב"כ ואור דתשב"ע"פ שהן ב' תורות וע"י בחי' הרוממות האור שבעצמות נפרש הארה יתירה בכ' תורות

כנ"ל דגם בבחי' חכמה שבתורה ניהוסף האור כמשל אור הנר הנ"ל (הג"ה ע' בענין תוס' האור בתשב"כ ותשב"ע בד"ה תורה צוה בהביאור ובת"א בד"ה זכור הראשון בפ"י חכמות בחוץ תרונה ובד"ה שה"ש ע"י ב' בחי' כלה נמשך ב' בחי' חתן).

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. פי' כי תרומה הא' הוא בחי' הרוממות בעצמותו דוקא וכמ"ש ויקחו לי תרומה לי דוקא כנ"ל וכמ"ש ארוממך כו' ואח"כ א' בבחי' תוס' ברכה והמשכה שנמשך ע"י למטה שהוא בחי' תרומה הב' שנק' הפרשה כנ"ל, והוא אשר ע"י המצות נמשך תוס' אור גם למטה מטה, וז"ש מאת כל איש כו' תקחו את תרומתי דהיינו תרי ממאה הנ"ל וז"ע ב' תרומות הללו, וז"ש מאת כל איש אשר ידבנו לבו דוקא, הענין הוא כנ"ל באריכות בענין ב"פ דק"ש דבפ' הא' הוא קבלת עומ"ש בבחי' רצוא רץ לבך בבחי' מאדך כו', וזהו אשר ידבנו לבו בבחי' רצוא לפ"ע תקחו את תרומתי תרי ממאה שהוא בחי' תרומה הב' הנ"ל להיות בחי' המשכת תוס' אור גם למטה מטה כנ"ל והוא בחי' השוב שבפ"ב והא"ש בהמשכת גילוי אוא"ס גם למטה מטה ע"י המצות כנ"ל, באריכות וד"ל (הג"ה, והנה גם תרומה לשון הפרשה הרי ההפרשה הוא קדוש יותר מהדבר שהוא מפריש ממנו הפרשה זאת שהרי הנשאר הוא חולין וההפרשה שהיא תרומה הוא קדש, וא"כ י"ל איך הוא למעל' אם זהו רק הפרשת הארה א"כ היא נמוכה הרבה מעצמות הדבר שנפרש ממנו, לכן צ"ל תקחו את תרומתי זהו בחי' המשכה ממל' דא"ס שנמשך במל' דאצי', ע"ד ועתה יגדל נא כח אד' שנת' בוח"ג קסא"ב שבא ההמשכה מע"ק, וא"כ המשכה זו רוממה יותר מע"ס דאצי' ועמ"ש בביאור ע"פ ועתה יגדל נא בענין אם עונות תשמוד י"ה אע"פ שהעונות מגיעים עד בחי' י"ה דשם עכ"ז אד' מי יעמוד היינו בחי' כח אד' וע' מזה ג"כ בוח"ג קפ"ה בפ"י המק"מ והרמ"ז שם, וזהו תקחו את תרומתי וע"ד עד שנגלה עליהם ממה"מ כו'.

קיצור. תרומה הפרשה ורוממות ארוממך אלקי המלך בבחי' ממה"מ מלך יחיד המלך הקדוש והיינו ע"י המצות ציווי וצוותא וחיבור והיינו לי תרומה, לי היינו עצמות אוא"ס ותרומה זהו עליי' המל' בבחי' לי, וזהו ארוממך אלקי המלך היינו רוממות ואח"כ ואברכה שמך לעולם ועד זהו ע"ד הפרשה המשכת תוס' אור בתשב"כ ותשב"ע ע"ד אני תורתך שעשעתי והן תרי ממאה, וזהו מאת כל איש אשר ידבנו לבו היינו קבלת עומ"ש בבחי' אם רץ לבך, תקחו את תרומתי בחי' ושוב שבפ' והא"ש והוא הפרשת הארה שלמעלה מהחכ' כו', ואמנם אפ"ל בענין אחר לפי המבואר בזהר פ' קרח דתרי ממאה הן שכ"ע ושכ"ת שהן ב' בחי' כלה כלה שארי ולבבי זהו כעין בחי' שרפים שנשרף היש שלהם לגמרי ובחי' כלתה נפשי לחצרות ה' זהו כעין והאופנים וחיות הקדש ברעש כו' וכמ"ש ג"כ שז"ע עולה וזבח בענין כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו כו', וז"ע למס"ג באחד ובכל נפשך, א"כ התרי ממאה זהו שניהם בבחי' אם רץ לבך והיינו ג"כ

ענין והתחיות רצוא דחיוון עילאין שבמרכבתא עילאה ובחי' והתחיות רצוא שבמרכבתא תתאה לכן עיי' ויקחו לי תרומה שע"י למס"ג באחד הוא בחי' ויקחו לי אא"ס ממש וע"י ובכל נפשך ז"ע תרומה בחי' מל' שהיא רוממות וכמ"ש ג"כ בד"ה בכ"ה בכסלו, ולפי דברי הזוהר קרח הנ"ל משמע דק"ש של ערבית זהו ע"ד שכ"ת וק"ש של שחרית זהו ע"ד כלה עילאה והיינו יחולת ויחול"ע וע' מזה בלק"ת בד"ה שובה הא' פ"א שז"ע כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל כו', ואפ"ל שע"י ב' בחי' כלה הנ"ל שהן תרי ממאה נמשך כמ"כ ב' בחי' חתן דהיינו בבחי' תורה כמבואר בד"ה שה"ש והן ג"כ תרי ממאה וכ"ז הוא עדין בחי' פ' שמע ואח"כ תקחו את תרומתי היינו ע"י מעשה המצות, עד כאן הג"ה).

ז) וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב כו'. הנה מנה כאן י"ג דברים והן לנגד י"ג ת"ד שנק' י"ג מדה"ר שנמשך ע"י המצות דוקא, כי הנה שרש המצות הוא בבחי' פנימי' רצה"ע שנק' פנימי' א"א והיינו בחי' יג"מ חוורתי דעת"י שבארחין דגלגלתא כמ"ש באד"ר (הג"ה, והרצה"ע הוא מקור י"ג מדה"ר כמ"ש בתו"א סד"ה ועשית ציץ, וע' בר"ח שער הענוה פ"א ובד"ה ועתה יגדל גא איך ע"י המצות ממשיכים י"ג מדה"ר להיות נושא עון כו' עכ"ה). והוא בחי' עצמיות התענוג הפשוט המלוכש ברצון של כל מצוה ומצוה ועיי' נמשך תוס' אור מעצמות אוא"ס שלפני הקו כו' ע"כ א' וזאת התרומה זהב וכסף י"ג דברים שהן הארת י"ג ת"ד שע"י י"ג חוורתי, וזהו ג"כ ענין י"ג תיבות שבישתבח שיר ושבחה כו' (הג"ה בהרד"א כ' שיר ושבחה כו' כל אלו ט"ו לשונות של שבח כנגד ט"ו שיר המעלות שא' דוד כו', אך במ"ח מס' תפלת העשיי' פ"ט כ' וז"ל אח"כ יאמר ישתבח ויכוון ביי"ג שבחים שבו משיר ועד מלכות ליי"ג מדות דא"א דיצירה, וכ"מ בפע"ח שער הזמירות פ"ו, ואפ"ל דהא גם כאן בענין וזאת התרומה זהב כו' נמנו ט"ו דברים ואעפ"כ פרש"י שהם י"ג דברים והיינו דב' מהן אינן מהחשבון וע' מזה בהרא"מ ובפנ"י, ושניהם במחכ"ת לא ראו המד"ר בשה"ש ע"פ שלחייך פרדס דמשמע שם דשמן למאור ובשמים לקטרת הסמים ולשמן המשחה כו' אינן מן החשבון, ושוב ראיתי כן בורע אברהם על שה"ש שם, והטעם י"ל לפי שכאן לא מנה רק הדברים השייכים למלאכת המשכן ולכלי המשכן, משא"כ שמן למאור ובשמים אינן מכלי המשכן כ"א ע"ד הקרבנות שבמשכן, עכ"פ י"ל כמ"כ בישתבח ברכות והודאות אינן מחשבון הי"ג דברים א"כ יש כאן י"ג שבחים וגם ט"ו לשונות כנגד שם י"ה כו', וע' בטור א"ח ססי' ג"א ובמ"א רסי' ג"ג, ואפ"ל כי גילוי י"ג מדה"ר שהם מא"א וע"י נמשך ע"י י"ה שהוא המורה על ג"ר כח"ב היו"ד וקוצו הוא כתר וחכמה והה"א היא בינה, ולכן המשכת י"ג מדה"ר דהכתר נמשך ע"י י"ה וע"כ הם ט"ו תיבין כנגד שם י"ה ועכ"ז יש בהם י"ג תיבין אשר הם המורים על י"ג מדה"ר, וע' בזח"ב קס"ה ב', ע"פ סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו, ואפ"ל כמו ע"י ויקחו לי תרומה י"ג דברים ממשיכים י"ג מדה"ר, כמ"כ פסוד"ז מתחיל ארוממך אלקי המלך, וזהו ג"כ הט"ו לשונות של שבח דישתבח ועיי' נמשך י"ג

מדה"ר ע"י שם י"ה, וזהו ג"כ ענין רוממות אל בגרונם ג"כ ע"ד תרומה ומ"מ עיקר בחי' ויקחו לי תרומה זהו פ' ראשונה דק"ש כנ"ל, ע'). וזהו ג"כ ענין נרד וכרכום קנה וקנמון כו', הנז' בשח"ש שכולן י"ג מדרגות בריח הבשמים שהוא בחי' העונג כו' (וע"ש במדרש רבה על פסוק שלחייך פרדס רמונים כפרים עם נרדים נרד וכרכום היא הכניסה לו י"ג דברים ועיין בזהר חלק א' קפ"א ב' בענין ולכן ירום לרחמכם דפי' שע"י הרוממות נמשך הרחמים כי הרוממות הוא בכתר והוא מקור י"ג מדה"ר כ"כ בזהח"מ שם, וזהו לא כפרש"י בישע"י ל' י"ח ע"פ זה אלא כדפי' בת"י שם שהוא ע"ד פי' הזהר, וזהו ה' אלקי אתה ארוממך אודה שמך ועי"ז נמשך כי עשית פלא כ"פ בזח"א ע"ג א', ופלא ג"כ לשון הפרשה שהוא בחי' תרומה הב' ועמ"ש בלק"ת פ' צו בד"ה ואכלתם אכול בענין אשר עשה עמכם להפליא.

קיצור. וזאת התרומה י"ג דברים למלאכת המשכן כדפרש"י נגד י"ג מדה"ר שנמשכים ע"י המצות ובפרט הצדקה לפי שהם פנימי' דוגמת פנימיות הרצה"ע והרצה"ע הוא מקור י"ג מדה"ר, וזהו ג"כ ענין י"ג שבחים שבישתבח משיר עד מלכות ויש עוד ב' ועולה ט"ו שגילוי י"ג מדה"ר הוא ע"י או"א י"ה, ופסוד"ז מתחיל ארוממך מעין בחי' תרומה, וזהו ג"כ ענין נרד וכרכום כו', וגם מהרוממות נמשך הרחמים כמו שת"י ע"פ ולכן ירום לרחמכם ובזח"א קפ"א ב', וזהו ארוממך אודה שמך ומוה נמשך כי עשית פלא, והנה בענין תרומה תרי ממאה נת"ל שי"ל שהן ב' הבחי' כלה שארי וכלתה גפשי או שהם ק"ש דערבית ושחרית ועמ"ש ע"פ בשכבך ובקומך ובענין רננא ברמשא ושמחה בצפרא בד"ה רני ושמחי, ומ"ש סד"ה תחת אשר לא עבדת, אך עוי"ל לפי הדרוש דכאן דתרי ממאה הן בחי' רצוא ובחי' שוב והיינו ג"כ ב' הפי' שבתרומה ל' רוממות זהו ע"י הרצוא ולשון הפרשה זהו ע"י השוב, ואפשר שזהו ג"כ ההפרש בין שרפים ובין חיות ואופנים כמ"ש בד"ה ונקדשתי בענין כת א' אומרת קדוש וכת ב' אומרת ב"פ קדוש, ובד"ה האזינו הג' ובד"ה ועתה יגדל גא דתקס"ג * בענין אלף אלפים ישמשוני ובד"ה שחורה אני הראשון ספ"ג.

והנה ארו"ל בענין תרומה עין יפה א' מארבעים י"ל זה מרומזו בתיבת לי ל' שלשים י' עשרה הרי מ', וזהו עין יפה א' מארבעים, ואולי כנגד התורה שניתנה בארבעים יום, ויש לפרש הל' זהו גר"נ דאצי' שהם כלולים כ"א מיו"ד הם ל' והיו"ד זהו חכמה דאצי' ע' בהרמ"ז תרומה קל"ה שפי' קרוב לזה, גם בשם ע"ב יש ד' יודי"ן שהם מ' גם המילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הם ט"ל אותיות ויחוד השכינה בשם הוי' זהו א' מארבעים, וזהו שראשי נמלא טל, גם משה בהר ה' ארבעים יום ועמ"ש ע"פ ויהי שם עם ה' מ' יום, ואפ"ל אהי' כטל א"כ אהי' היינו או"א"ס הנמשך בבחי' טל

הנ"ל וזהו א' מארבעים, גם מ' יום שהי' משה בהר מר"ח אלול עד יוכ"פ
 א"כ יו"כ הוא א' ממ' ועליו נאמר ימים יוצרו ולא אחד בהם זה יוהכ"פ
 ואז הוא יום התשובה כמ"ש בד"ה האזינו הא' שהוא ע"ד עד יעבור עמך
 ה' למעלה משם הוי' ותתפלל חנה על הוי' ושם הוי' הוא טל אותיות כנ"ל
 ובחי' המ' הוא בחי' עד יעבור עמך ה' גם בחי' שבת שבתון לכן תרומה
 בבחי' זו נק' עין יפה, גם י"ל מי שתורתו אומנתו כרשב"י וחביריו זהו
 א' מארבעים היינו התורה שניתנה במ"ם יום ופי' אחד ממ' זהו הקב"ה
 ורשב"י אמר בחד קטירא אתקטנא וזהו גבוה מבחי' תרי ממאה שהרי
 בירושלמי אמרו דרשב"י לא הי' מפסיק לק"ש, ואף שבש"ס דילן מבואר
 שמפסיקין לק"ש מ"מ י"ל שזהו גבוה מיחוד דבשכמל"ו ע' בת"א פ' יתרו בד"ה
 בחדש השלישי ובזח"ב קל"ה א' פי וזאת התרומה אשר תקחו מאתם מאת מ"ם
 דאיהו עלמא עילאה דיורי' דהאי צדיק, לפ"ז מובן ענין עין יפה א' ממ',
 והבינונים א' מחמשים זהו ההמשכה מבחי' נש"ב וענין א' מס' י"ל ס'
 היינו ו"ק וכ"א כלול מיו"ד זהו ס', ואפ"ל לפ"ז ענין מם סמך שבלוחות
 בנס היו עומדים המ' רומז לכחב"ד והסמך לו"ק וע' בבה"ז תצוה יש
 מ' שגבוה מס' ושם פי' דהיינו מ' דצלם, וע' בפרדס שער האותיות ס"פ
 ויחי כי הס' זהו ו"ק שכלולים מיו"ד, והנה עיין בע"ח שער כסה"כ פ"א
 ופ"ה פי' כי שית דרגין דכורסייא הנו' ברע"מ ס"פ בא דמ"ג ע"א הם
 שש היכלות דבריאה מהיכל לבנת עד היכל הרצון ועד בכלל וד' דרגין
 לכורסייא הם כחב"ד דבריאה והוא היכל קדה"ק, ובזח"ב י"ד ב' פי' שית
 דרגין לכורסייא תתאה שהיא מ' דאצי' וכן שית דרגין ו"ק דאצי' לכורסייא
 דלעילא בינה ושכל א' מן השית כלול מעשר עולה ששים יעו"ש, ומזה
 נמשך ששים המה מלכות ואולי גם ס' גבורים שסביב מטתו שלשלמה,
 ולפ"ז הכסא עצמה שזהו ד' בחי' כחב"ד הוא המ"ם, וא"כ זהו ההפרש בין
 תרומה א' מששים הוא בבחי' שש מעלות לכסא היינו ג"כ תרומה ורוממות
 ע"ד והחיות נישאות את הכסא לרומם הכסא כו' וכמ"ש בזח"ב קצ"ז ב'
 בענין קחו מאתכם תרומה אתתקנו כולכון לסלקא עלייכו ולמיטל עלייכו
 יקרא דכרסייא קדישא לסלקא לעילא כו' לסלקא לההיא רזא דכרסייא
 קדישא לאתחברא באבהן ובבעלה, הרי מבואר דהתרומה היא לרומם את
 הכסא, ע"כ לפ"ז י"ל דע"י תרומה א' מששים מעורר בחי' השש מעלות
 לכסא שהם בחי' ו"ק שהם מעלות ג"כ להעלות הכסא וע"י א' ממ' מעורר
 למעלה יותר דהיינו ד' רגלין דכורסייא שהם כחב"ד דבריאה הנק' היכל
 קדה"ק וע' מענין היכל קדה"ק בסידור אחר עלינו בד"ה ביאור מ"ש בסש"ב
 פנ"ב נ"ג, ועין בינונית א' מחמשים זהו המשכת נש"ב שהוא בחי' ממוצעת
 בין שני המדריגות הנ"ל, והנה בעסק התורה שהיא ג"כ תרומה י"ל כי
 העוסק במשנה לבד הוא בבחי' שש מעלות לכסא שכנגדם הם ש"ס משנה,
 אבל העוסק במשנה עם התלמוד שהוא להבין טעמי המשנה זהו בבחי' היכל
 קדה"ק כמ"ש בסש"ב פנ"ב נ"ג שהתלמוד הוא היכל קדה"ק, וגם הנה י"ל
 מעלת א' מארבעים על א' מחמשים כי חמשים היינו נש"ב, אבל התורה

שניתנה למ' יום הנה אורייתא מהכמה נפקת וידוע דל"ב ג"ח גבוהים יותר מבחי' נש"ב, ומ"מ י"ל גם נש"ב שייכים בעסק התורה שהרי ארז"ל ע"פ אמרות ה' כו' מזוקק שבעתים שהתורה ניתנה במ"ט פנים טמא ובמ"ט פנים טהור כו' ולכן אלו ואלו דא"ת, וא"כ צ"ל מעלת א' מארבעים שהוא ג"כ עסק התורה זהו ע"ד תורתו אומנתו או ע"ד זה' עמו שהלכה כמותו וה' דוקא שהוא למעלה מבחי' דא"ת, וזהו א' מארבעים שהרי נאמר ויהי שם עם ה' ארבעים יום עם הוי' דוקא, ואפ"ל עוד דבעליות המל' יש ג' מדרגות הא' לא זו מחבבה עד שקראה בתי והיינו כשמקבלת מז"א, וזהו ע"י התרומה א' מששים אשר ששים זהו ו"ק הכלולים מיו"ד כנ"ל, הב' עד שקראה אחותי דזהו כשאינה מקבלת מז"א לבד כ"א מקבלת גם מהבינה כמבואר בת"א בענין הכרובים, וז"ע התרומה א' מחמשים שזהו נש"ב ועי"ז מקבלת המל' ג"כ מהבינה כמו הז"א לכן נק' אחותי היינו שמקבלים שניהם מאו"א, הג' עד שקראה אמי וזהו ע"ד אחת היא יונתי שנת' בהביאור ע"פ ששים המה הראשון שע"י רעו"ד מקבלת מהכתר וז"ע חסידים הראשונים כו', וז"ע התרומה א' מארבעים שהם כחב"ד, והיינו ע"י שמתוך שחסידים הם תורתן משתמרת, וע"ד עוסק בתורה לשמה דהיינו לשם התורה עצמה כו', וע' בסדר בד"ה רשב"י מרקד אתלת ובת"א סד"ה ועשית בגדי קדש, וז"ע והוי' עמו כי מעלת שם הוי' על שם אלקים ידוע שנק' שם המיוחד ולגודל אירו אינו נק' כמו שנכתב כי הוא בחי' סוכ"ע כו' ולכן זהו למעלה מבחי' או"א דא"ח כו', שזה"ע בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע קשרו להם שני כתרים, כי הקדמת נעשה לנשמע זהו כענין רו"ש וכמו למה קדמה שמע לזה"א ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה כו' כך כל אשר דבר ה' נעשה זהו כענין קבלו מלכותי כמש"ל סעי' א', ושני כתרים ע"ד גבורי כח עושי דברו והדר לשמוע בקול, וכדי להיות עושי דברו צריך להמשיך מתחלה ג"ר לז"א דודה בזח"ג קצא"א ע"פ שחורה אני ובבה"ז שם, והדר לשמוע. א"כ הב' כתרים י"ל כתר דז"א וכתר דמל' והוא דוגמת מעלת עיסקא דשבתא כפול או מעלת מקדש שניתן בין שני אותיות וע' מד"ר ע"פ טובים השניים זה משה ואהרן, והיינו להיותם שושבינא דמלכא ושושבינא דמטרוניתא שעל ידי זה נעשה יחוד קודשא בריך הוא היינו ההמשכה משם הוי' סובב כל עלמין בשם אד' ממלא כל עלמין, ולכן גם כן אותיות מנצפ"ך סימן לגאולה לפי שהם כפולות וזהו ג"כ ענין רצוא ושוב, גם בענין ב' כתרים עפמש"ל ס"ה בענין וצדקה תרומם ובענין כי נר מצוה שע"יז ושוב של המצות גורם ג"כ רוממות בבחי' הכתר תוס' אור א"כ זהו ב' כתרים הא' ע"י רצוא הב' התוספת שע"יז ונשמע ואולי הם כתר וחכ' שבכתר דהיינו מו"ס, או י"ל ב' כתרים ע"ד והתהלכתי בתוכם ב' בחי' הילוך מלמעלה למטה ומלמטלמ"ע, או י"ל ע"ד ביום ההוא יצאו מ"ח מירושלים שהוא מצד בירורי ניצוצי' מכח"ב דתהו, וז"ע קול כלה בד"ה ואכלתם אכול והיינו ב' כתרים הא' כתר דתיקון והיינו ע"י בחי' רצוא שהוא מ"ה וביטול, הב' ע"י מצות ושוב וצדקה תרומם בירור עולם התהו

ועי' יאיר הכתר דתהו, וזהו הבחי' שהמל' נעשה כתר ממטלמ"ע בבחי' אר"ח כמ"ש סוף הביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה, ובהביאור השני דיונתי בענין ומראך גאווה ובה"ז שלח סד"ה ביום ההוא יצאו מ"ח כו' וסד"ה ושנתם בענין שלע"ל יהי מעשה גדול ולכן עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש.

קיצור דקיצור. א) ענין והחיות ר"ש. ב) שרפים אומרים קדוש והאופנים ברעש. ג) איך יגיע לבחי' רצוא ומס"ג זהו ע"י התורה ודברת במ. ד) וכ"ז הוא פ' שמע, ופ' והא"ש בחי' ושוב רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים שיש בהם גידי המוח לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד, אותיות אדם. ה) וזהו כי נר מצוה ותורה אור, אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, וצדקה תרומם. ו) ויקחו לי תרומה ארוממך, תקחו את תרומתי אפרשותא, והייני תרי ממאה ר"ש, וגם ד"פ יש בהרצוא תרי נה"א ונה"ב, וכן בהשוב תורה וצדקה או תשב"כ ותשב"ע"פ א"כ זהו ע"ד שתיים שהן ארבע. ז) וזאת התרומה י"ג דברים שע"י צדקה מעורר י"ג מדה"ר, ענין עין יפה א' מארבעים תרומה תורה מם יום, בינוני' א' מחמשים נש"ב, א' מששים ו"ק שכלולים כל א' מיו"ד, או שית דרגין לכורסייא זהו א' מששים ד' רגלין א' מארבעים, ג' שיעורים דתרומה רוממות כנ"י בג' בחי' בתי אחותי אמי, ובעסק התורה א' מששים שש מעלות לכסא ששה סדרי משנה, א' מחמשים עסק התלמוד מ"ט פנים טמא מט"פ טהור, א' מארבעים ע"ד תורתו אומנתו וה' עמו שהלכה כמותו, ובעבודה י"ל ג' אהבות בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך וענין הב' כתרים.

קיצור ענין ב' מיני תרומה, ויקחו לי תרומה, תקחו את תרומתי, לי אותי תרומה יש בה שני פירושים, לשון הרמה והו"ע רוממות, ולשון הפרשה, גם תרומה תרי ממאה דהיינו מ"ט אתויון דפסוק שמע ישראל בשכמל"ו שחרית וערבית שהם צ"ח אותיות ועוד תרי היינו שכינתא עילאה ושכינתא תתאה, ולמטה זהו למס"ג באחד בחי' כלה שארי ולבבי ובחי' כלתה נפשי לחצרות ד' שהו"ע ואהבת בכל נפשך, ועי' נמשך ב' המשכות, הא' שיומשך מאור א"ס שלמעלה מאצי' להאיר בחו"ב דאצי', הב' שיאיר אח"כ מחו"ב הנ"ל גם בבי"ע, וצ"ל תחלה ענין ב' פרשיות דק"ש אשר פ' שמע נאמר בה ואהבת שהוא חסד ואעפ"כ השם הוא מ"ב שהוא העלאת ו' כנפיים דשרפים ו' פעמים, ופ' והא"ש שנאמרה בה וחרה עטרא דגבורה מ"מ השם הוא ע"ב (כמו בתרומה נאמר כאן י"ג דברים כמ"ש אחד שבפסוק שמע

ישראל גימט' י"ג, ענין תרומה לשון הפרשה י"ל ג"כ שמפריש רצונו לה', על ענין ה' אחד ארז"ל שעז"נ את ה' האמרת היום אשר האמרת לשון שבח ורוממות תרומה אכילת כהן כמ"כ אכלתי יערי עם דבשי כי הקב"ה נק' כהן) והנה פ' שמע נק' במשנה קבלת עול מלכות שמים, ופ' והא"ש נק' עול מצות ובי' בחי' אלו זהו ענין רצוא ושוב, ובמכילתא קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזירותי, וענין קבלת עול מלכות שמים זהו ענין בכל מאדך שנאמר בפ' שמע ועי"ז דוקא ממשיכים אור חדש מעצמות אוא"ס ולפי שאוא"ס אינו שורה אלא בחכמה ע"כ גק' המשכה זו יחוד דאו"א, ולכן עסק התורה דמחז"ב נפקת נאמר ג"כ בפ' שמע ישראל דוקא וקדם בה למצות ופי' מס"ג באחד ענינו מסירת הרצון היינו ועמך לא חפצתי, גם ע"ד הקדמת נעשה לנשמע שהוא ענין הביטול לבעל הרצון וזהו ענין כלה שארי שמכלה כל הרצונות דוגמת בקרבנות עולה שכולה כליל, והיינו ע"י התבוננות והחיות רצוא ושוב כמו שמלמטלמ"ע יש רצוא ושוב כך החיות אלקי הנמשך מלמעלה אינו נמשך אלא בבחי' רצוא ושוב, ע"ד הלא דברי כאש, כמו שהאש טבעו להסתלק למקורו רק ע"י שנאחו בפתיחה וכמו דפיקו דליבא שמתפשט וחוזר ומסתלק, וכ"ש שיובן כן למעלה כי הנה אור א"ס ר"ל הגילוי כמו אור וזיו השמש (הנמשך ע"י מגן ונרתק ולמעלה נמשך צמצום יותר מצמצום הנרתק) וגם משל קצת זה מעין חיות הנפש המתפשט בגוף שאין זה עצמיות הנפש רק הארה אלא שמ"מ הנפש עצמה ג"כ מלובשת בגוף בהמוחין משא"כ למעלה, ולכן אני הוי' לא שניתני, ומתחלה היה האור כלול בהמאור ע"כ גם אחר ירידתן ע"י צמצום להחיות העולמות הוא בבחי' רצוא ושוב, ומהתבוננות זו נמשך ג"כ באדם הרצוא כו'.

ב) וזהו שהשרפים אומרים קדוש שהוא מובדל ומרום רק בחי' הארה בעלמא נמשך להחיות העולמות היינו רק בחי' שמו וגם שמו נמשך ע"י יוד צמצום ה' התפשטות מקור צבאי צבאות הוא יסוד ומ' ופסיק בין צבאות שהוא באצ"י ובין מכה"כ שהוא בבריאה, שרפים שכבר נשרף היש כי שרפים בבריאה ושם מלובשת בינה כלה עילאה ע"ד עולה שכולה כליל כנ"ל ס"ב וחז"ב תרין ריעין ע"כ ההתפעלות בביטול ע"ד בן כרך שראה את המלך אבל האופנים שהם בבחי' יש ע"כ הם ברעש גדול, ועד"ז ג"כ באדם יש ב' בחי' נה"א ונה"ב הנמשכת משמרי האופנים, ובמ"א נתבאר שזהו כענין קטורת שעל מזבח הפנימי וקרבן מהבהמה שעל מזבח החיצון, וזהו"ע פסוד"ז רוממות אל בגרונם, ועי"ז וחרב פיפיות זמיר עריצים, נה"ב, אח"כ בק"ש מס"ג נה"א שנכללת באחד ממש מה שלמעלה מבחי' שם והארה כו' ונראה שזהו"ע תרומה תרי ממאה התפעלות נה"א ונה"ב, דוגמת שרפים ואופנים, ושרשן שכינתא עילאה ושכינתא תתאה.

ג) אך איך יכול האדם הגשמי להגיע לבחי' מס"ג וביטול, זהו ע"י עסק התורה דמחז"ב נפקת שהוא בחי' הביטול שלמעלה מאהוי"ר, וכמ"ש בתו"א סד"ה וארא אל אברהם גבי ושמי הוי' לא נודעתי להם ואף שהתורה נתלבשה בענינים גשמי' מ"מ מלובש בזה חכ' עילאה ממש חכים ולא בחכ'

ידיעא ובחכ' שורה אוא"ס ממש א"כ ע"י עסק התורה מתקשר בבחי' אין אשר והחכ' מאין תמצא ומבחי' זו נמשך הביטול, ומ"מ צ"ל ואהבת בכל לבבך ואח"כ ודברת בו, וזהו הנק' קבלת עמ"ש, וזהו והחכ' תחי' בעליה וכמו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה כך מביא לבחי' ועמך לא חפצתי כמארו"ל המאור שבה מחזירו למוטב, וגם בחי' והחיות רצוא ושוב הנמשך מלמעלה מאיר בחכ' והחכמה תחי' כי יחוד או"א זהו אור חדש הנמשך מאוא"ס ב"ה ממש.

ד) והנה ענין פ' שמע ותלמוד תורה זהו רצוא, ופ' והא"ש זהו בחי' השוב מצות רמ"ח אברין, ואף שהחיות שבהאברין הוא חיצוניות לגבי עיקר החיות שבמוח ולב וכמ"ש בסש"ב פנ"א מ"מ גידי המוח נמשכים בכל רמ"ח אברים כן המצות יש להם קשר וחיבור עם ח"ע ורצה"ע שבהם שורה אוא"ס ולכן נאמר ג"כ בפ' והא"ש ענין ואספת דגנך דהיינו אסיפת העלאת הניצוצות שנפלו בשבה"כ, והעלאה זו זהו ע"י קיום ענין רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת ולכן בפ' שמע הוא שם מ"ב ובפ' והא"ש הוא שם ע"ב דהיינו ענין רצוא ושוב וכתוב לכל תכלה ראיתי קץ תכלה כמו כלתה נפשי ההשגות שבג"ע שנמשך מהחכ' ע"י עסק התורה הוא בבחי' גבול, אבל רחבה מצותך מבחי' מאד, ועו"ל כי הנה המצות הן המשכת רמ"ח אברים דמלכא שהוא בחי' אדם אבל מאד זהו בלי גבול וע"ז אמר שהם ממשיכים בחי' מאד שהוא בלי גבול בבחי' אדם כי בפנימי' ז"א מלוּבש ע"ק ממש כמ"ש בזח"ג בהעלותך קנ"ב א'.

ה) וזהו כי נר מצוה ותורה אור, דר"ל דהמצוה היא הנר שבה נותנין השמן והפתילה והם נק' נר וע"ז נתלה האור, והיינו שהמצות גורמים תוספות וריבוי בהמקור בחי' כתר כנ"ל בפ' רחבה מצותך מאד, ועי"ז נמשך תוספת אור בהחכ', וזהו פ' ותורה אור כי התורה נק' לפעמים מים כמ"ש הוי כל צמא לכו למים וכמ"ש ותמלא כדה כד ספרין דאורייתא וזהו בחי' נובלות חכ' שלמעלה תורה, אך יש ג' בחי' אור מים רקיע ר"ת יביע אמר, וא"כ התורה כמו שנמשכה בבחי' נובלות חכ' זהו מים אבל בחי' אור זהו למעלה מבחי' נובלות אלא כמו שהתורה היא בשרשה וזהו נמשך ע"י קיום המצות וזהו כי נר מצוה ועי"ז נמשך ותורה אור וזהו ושמרתם את חוקתי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם, והכתיב אתם חסר וא"ו ור"ל הצדיקים שמקיימים המצות כביכול עושים בחי' האדם העליון דהיינו מעצמות אוא"ס שיומשך להאיר בבחי' אדם שע"ז יאיר לנשמות כו' וחי בהם שממשיכים החיות מאוא"ס ב"ה כי עמך מקו"ח להאיר באצי' וזהו וצדקה תרומם גוי שגורם בחי' רוממות דעצמות אוא"ס שע"ז נמשך המשכת אוא"ס גם למטה.

ד"ה * ויקחו לי תרומה דף ע"ב א'. שיטה במד"ר, לוקחים ובסש"ב פרק מ"ז פ' כן בשם הזהר דלי כלומר אותי עכ"ה ובילקוט, שיטה אלא,

אותי מד"ר פ'. שיטה מהצד לוקחים, קיצור תרומה תרי ממאה היינו שכינתא עילאה ושכינתא תתאה בק"ש דשחרית וערבית ועי"ז ממשיכים ב' המשכות הא' מאוא"ס שלמעלה מאצי' שיאיר בחו"ב דאצי' הב' שיאיר אח"כ מחו"ב גם בבי"ע וכיון שנתבאר.

ו) וזהו ויקחו לי תרומה כי תרומה יש בה שני פירושים הא' לשון הפרשה כפשוטו הב' ענין רוממות, ארוממך אלקי המלך, אלקי המלך זהו מל' דאצי' בחי' ממכ"ע לרוממה למעלה בעצמות או"א"ס שנק' מלך מלכי המלכים והעלאה זו זהו ע"י העלאת הנפש בבחי' בכל מאדך שהוא פ' ראשונה דק"ש קבלת עומ"ש בחי' רצוא וזהו מלך יחיד חי העולמים עליות המל' בבחי' יחיד וזהו ג"כ ענין המלך הקדוש שאומרים בעשיית, וזהו ויקחו לי תרומה לי הוא עצמות או"א"ס כמארו"ל במד"ר כל מקום שנאמר לי אינו זו לעולם לפי שהוא בחי' אני הוי' לא שניתי ותרומה היא המל' כי מדת המל' היא רוממות והתנשאות ופי' לי תרומה היינו רוממות המל' בבחי' לי, ועי"ז אח"כ יומשך תרומה הב' לשון הפרשה דהיינו שיומשך זה האור בבחי' המשכה למטה ג"כ ותרי ממאה הן אור בתושב"כ ואור בתושב"ע"פ. וזהו מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי פי' אשר ידבנו לבו הוא קבלת עול מ"ש בבחי' הרצוא רץ לבך בבחי' מאדך לפי ערך תקחו את תרומתי תרי ממאה שהוא גם בחי' תרומה הב' הנ"ל להיות בחי' המשכות תוספות האור גם למטה והוא בחי' השוב שבפ' שניה והא"ש ע"י קיום המצות. וצ"ל דהרי ההפרשה שהוא תרומה הוא קדוש יותר מהשיריים שהוא חולין, וא"כ י"ל איך הוא למעלה שהרי ההפרשה שהוא המשכת הארה א"כ היא נמוכה הרבה מעצמות המקור שנפרש ונמשך ממנו הארה זו, וצ"ל משום דלמעלה הרי איהו וגרמוהי חד שע"ס דאצילות הם אלקות, והמשכת תוספות אור זה באה ממל' דא"ס ע"ק, א"כ המשכה זו רוממה יותר מע"ס דאצילות כמו קודש לגבי חול כי ע"ק נק' קודש הקדשים שמרומם ומובדל מבחי' קודש כמו שהקודש מובדל מהחול, וכיון שמ"מ ע"ס דאצי' מיוחדים בו ית' שייך לקרותן שהם ג"כ מה שנפרש ממנו התרומה הזאת.

ז) וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב כסף ונחושת פירש"י שהן י"ג דברים וצ"ל שהרי נמנה כאן ט"ו דברים ונדחק הרא"ם איך הם י"ג דברים הרי יש כאן ט"ו דברים ונדחק לפרש דתכלת וארגמן ותולעת שני כיון שהנך שלשה מיני צמר הם ע"כ נחשבים לא' לכן הם י"ד דברים, ובמח"כ נעלם ממנו המדרש בשה"ש ע"פ שלחייך פרדס רמונים דכ"ז ע"ד וז"ל היא הכניסה לו שלש עשרה שמפורש באלה שמות וזאת התרומה זהב וכסף ונחושת ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורות אלים מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים אבני שוהם ואבני מילואים עכ"ל א"כ מבואר דשמן לבשמים ובשמים לקטורת הסמים ולשמן המשחה אינו מן החשבון וכן פי' המג"א בספרו זרע אברהם על שה"ש והטעם י"ל לפי שכאן לא מנה רק הדברים השייכים למלאכת המשכן ולכלי המשכן משא"כ שמן למאור

ובשמים אינם מכלי המשכן כ"א ע"ד הבשמים שבמשכן עכ"פ יש כאן ט"ו דברים ואעפ"כ הם י"ג דברים. והנה כמור"כ בישתבח נימנו ט"ו דברים ואעפ"כ איתא בכהאריז"ל בפרע"ח שער הזמירות פ' ו' ובמ"ח מסכת תפילת העשי' פ' ט', שהשלשה עשר שבחים שבו הם שלשה עשר מדות דא"א דיצירה.

קיצור והגהות. ויקחו לי תרומה. ב' תרומות ב' פרשיות דק"ש (ע' ב' פי' בארוממך בד"ה כי אתה נרי ועמ"ש ע"פ ארוממך כו' כי דליתני, וז"ע מלך יחיד חי העולמים, וענין יחיד חי העולמים מלך, וגם י"ל שז"ע נתב"ס וענין נסב"ת כמ"ש בלק"ת בד"ה כי תצא הא' פ"ד) מ"ב ע"ב ע' מזה בלק"ת ס"פ ואתחנן ובסודור תחלת שער הק"ש, ואספת דגנך (ע' בד"ה והי' עקב ובד"ה מאלמים אלומים).

(ב) **והנה פ' שמע** הוא קבלת עומ"ש ופ' והא"ש הוא קבלת עול מצות, ומהו עומ"ש ומהו עומ"צ, ופ' שמע שהיא קבלת עומ"ש הוא למסו"ג באחד וא"כ מהו ובכל נפשך (ע' בד"ה בכ"ה בכסלו ובד"ה שה"ש, וי"ל זהו תרומה הא' שהיא העלאה, ותרי ממאה ב' מס"ג הנ"ל היינו אחד אחוז מחמשים שערי בינה, ושרשם מזו"ג כי ז"א הנק' אדם שם מ"ה הוא שרש נה"א ושרש שרפים שהם שש כנפים בחי' ו', ונוק' שם ב"ן גימט' בהמה הוא י"ב בקר שהם שרש נה"ב ושרש החיות והאופנים, גם תרי מ"ה ב' מיני ביטול, ביטול אמיתי וביטול היש, ע' בתו"א בד"ה יביאו לבוש מל' פי' דבחי' משה ונחנו מ"ה זהו בחי' אין שלמעלה מהחכמה וא"כ תרומה זהו ההעלאה בבחי' אין שלמעלה מהחכמה וצ"ע), והנה ביאור ענין קבלת עומ"ש וקבעומ"צ, יובן עפמ"ש והחיות רצוא ושוב המשכת החיות שלמעלה בא ברו"ש, (בס"י פ"א ודברו בהם ברו"ש ועמ"ש סד"ה כי כאשר השמים החדשים בתורה אור פ' בראשית, חי' חכמה איהו וחיוהי, ובביאור כי ביום הזה יכפר שרש החיות מגבורה דעתיק יומין וכן פני אריה מלך שבחיות אריה גימטריא גבורה ושרשו מכתר במאורי אור א' ק"א ופני אריה אל הימין אם כן זהו מ"ב אור הגבורה בכלי החסד, וענין חי' אחת דשמה ישראל סבא בזהר ר"פ שמות ובמג"ד אות) וכמו הדפק (ודפק מבחי' אבא חי' עמ"ש בענין משכן העדות אשר פוקד ע"פ משה פקד אותיות דפק כי הנה משכן העדות הוא יחוד או"א שבא ההמשכה מאא"ס ע"כ צ"ל ע"ד דפק שהוא רו"ש וזהו קול דודי דופק כמ"ש מזה בד"ה אני ישנה) וכן נת' במ"א בענין את שרביט הזהב וחיה כי החיות רו"ש ע"כ נק' שרביט הזהב שהזהב מנוצץ כעין ניצוצי וגחלי אש לוחשות ע' ג"כ בד"ה כי עמך מק"ח בענין מנורת זהב.

ג) והענין יובן בהקדים פ"י ל' אוא"ס (ונק' כי עמך מק"ח ומשם נמשך בחי' והחיות רו"ש) אור רק הארה ולא העצמו' (בד"ה פתח אליהו ובד"ה שה"ש ובד"ה קול דודי ובד"ה את שבתותי פ"י שזהו נק' ג"כ שמו הגדול ובדרוש הצמצום ורשימו וקו"ח וזהו עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו לבד) וכן חיות הנפש מה שמחי' הגוף אינו עצמיות הנפש כ"א רק הארה ע' סש"ב פנ"א, וכך הנמשל למעלה (והנה מתחלה הי' האור כלול במאור וזה שיומשך להיות אור וזיו בפ"ע זהו ירידה גדול', בלק"ת פ' פנחס בד"ה את קרבני דרוש השני פ"א, ובד"ה תקעו בחדש השני פ"א שז"ע שמש ומגן להעלים ולהסתיר כל יראה כ"א בבחי' זיו והארה שאם לא המגן והמחסה לא הי' השמש מאיר בבחי' זיו והארה כו' אלא ע"ד מוציא חמה מנרתקה לע"ל כו', וכך למעל' צ"ל צמצום בבחי' כי עמך מק"ח שיהי' מאיר החיות מבחי' כי עמך רק ע"י הארה וזיו כמו שמאיר ע"י מגן כו' וצמצום יותר ממגן ומחסה כו' כנודע שהצמצום ומק"פ הוא צמצום עצום יותר מהפרסא שבין אצ"י לבי"ע, לכן והחיות הוא רו"ש, שמיד שנמשך בבחי' רצוא ע"ד ויצא כברק חצו חוזר ושוב ומסתלק לשרשו יען שזהו ירידה גדולה ולכן חפץ האור ליכלל במקורו ושרשו, ושייך רצוא בבחי' ההמשכה שמלמעלמ"ט ע"ד מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק, וז"ש בס"י ודברו בהם פ"י ודברו ההמשכה מ' דא"ס המאיר בע"ס הוא ברו"ש, ובאדר"ז רפ"ח ב' דקאי על ע"ק רדל"א שהוא חד ולא בחושבן שאינו במנין ע"ס דוגמ' לבונה לגבי ע"ס דק"ג שאין הקדש מתערב בחול כו', כמו"כ בחי' קדה"ק מובדל מבחי' קדש כהבדלת הקדש מהחול ואינו מתערב בהם לכן אינו מאיר בהם כ"א ע"י רו"ש, שאל"כ לא יוכלו לקבל כלל, וכן המשכת החיות ממל' דאצ"י לבי"ע בא ג"כ ברו"ש לפי שאין ערוך אצ"י לבי"ע דוגמ' ד"י ארמ"ע שבחי' האש מובדל מבחי' מ"ע כך אצ"י שהוא אלקות מרומם מבי"ע, ובד"ה שה"ש רפ"ג שיר ה"ע ההתכללות ברו"ש ולמעלה הוא בחי' מטולמ"ט כו', והוא בהמשכת החיות מאא"ס לאצ"י ומשם נמשך ג"כ השירים בחי' רו"ש שממטה למעלה, היינו שהמל' דאצ"י מקור דבי"ע הוא ג"כ בבחי' רו"ש כנ"ל, ועמ"ש בד"ה וכל העם בפ"י היא מתהלכת בין החיות, ע' בד"ה אתם נצבים שלא גדפס בפ"י את הצמאה שבחי' בה' בראם זה הה' צמאה להסתלק לשרשה וע' בד"ה יכפר הראשון בפ"י הלא כה דברי כאש ובד"ה בפ' נסכים פ"ג בענין ק"ש ותפילין שהם כמו עולה ונסכים יעו"ש והם ג"כ רצוא ושוב), ואפ"ל הארה זו זהו הנק' בחי' שמו וע' בסדור בד"ה קדוש אתה וגורא שמך.

ד) וזהו שרפים עומדים ממעל לו ואומרים קדוש, קדוש היינו מובדל כי עמך מקו"ח, ומזה נמשך ע"י שם הוי' צמצום והתפשטות כו' להיות מקור לצבאות כו' (ועמ"ש בד"ה אתם נצבים בפ"י אש אוכלה הוא שאינו בגדר השפעה ובד"ה ראשי המטות שלכן נק' ישת חשך סתרו וע"כ החיות הנמשך הוא רו"ש כנ"ל, ומזה נמשך בשרפים בחי' הרצוא שרוצים ליכלל ולהבטל ע' בד"ה ויקח מן הבא בידו בענין אר"י ולכן נאמר בהם שש כנפים כו' שהוא בחי' שם מ"ב ע"ד ז' ויין וישתבח ויתפאר כו', משא"כ

בחיות נאמר וארבע כנפים כי בחי' ד' מזה נמשך ומשם יפרד והי' לדי' ראשים בכי"ע אבל הוא' זהו באצי"). והנה כתיב והאופנים וחיות כו' כי שרפים ככן כרך ישעי' (י"ל שרשם מעיר גדולה בינה מקנא בכורסייא ע"ד כעיר שחזברה לה יחידו גם עיר גדולה ע"ד אימתי גדול ה' כשהוא בעיר אלקינו ואז העיר נק' גדולה לשון נקבה וז"ש לך ה' הגדולה ע' ד"ה וישכם לבן, וכרך מקום שווקים שוקיו עמודי שש שש כנפים, גם שש פשתן בד גון לבן עצמי והוא בד ליכלל בבחי' אח"פ, ושוקיו ג"כ לשון השתוקקות רצוא, ונק' שרפים שיסוד האש בהם ע' בד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם ור"פ בהר מענין אש שטבע המים לדבק אבל טבע האש כו') משא"כ האופנים וחיות עשי' ויצירה כבן כפר (ע"ד עיר קטנה הנמשך מבחי' ושם ה' קטנה רחל, אצי' ובריאה י"ה ויצ' ועשי' ו"ה ובריאה מבחי' ה' גדולה לאה מח' גם כמו אתון רברבין דאל אדון ואתון זעירין דאל ברוך חול ושבת, ויש פרסא בין המוחין למדות, וגם בי"ה לא הי' שבה"כ כו' ולפי שאין מאיר שם ג"ר נק' כפר דוגמ' עיר שאין בה עשרה בטלנים) ע"כ מתנשאים ברעש (ע' בד"ה והי' מדי חדש שזהו ההפרש בין חול לשבת, אה' בתענוגים, גם להעיר ההפרש בין לחות ראשונות שנתנו ברעש ובין לחות אחרונות שנתנו בחשאי שזהו ההפרש בין עלמא דאתגלייא חיזוני' הלב ובין עלמא דאתכסייא פנימי' הלב בד"ה האזינו הא' ספ"ד היינו קלא פנימאה דלא אשתמע נק' בינה ע' זח"א ד"ג ע"ב ומל' חיזוני' הלב נק' קלא דאשתמע דיבור ועמ"ש סד"ה וישב ובד"ה היום הזה פ"ב וע' בד"ה והי' מספר בהביאור וע' בד"ה בכ"ה בכסלו בהג"ה ההפרש בין קטורת ובין דם התמיד בוין תתקטר) ואומרים ברוך כבוד, כבוד היינו מל' נמצא ההתפעלות שלהם נמשך ממל' מקור העולמות ע"ד אה"ע, והתפעלות השרפים נמשך מבחי' עצמותו ית' קדוש ומובדל מגדר חיות העולמות שהרי ג"ם קדוש עד שנמשך להיות ה' צבאות, ועד"ו באדם זהו נה"א ונה"ב ששרשה משמרי האופנים לכן מקדימין פסוד"ו ויוצר אור, רוממות כו', ואח"כ יגיע לק"ש שמע ישראל התפעלות נה"א למס"ג באחד שנמשך מהתבוננות בעצמותו ית', ע"ד שרפים עומדים ממעל לו לשם אד' מל' מטעם הנ"ל שהרצוא שלהם נמשך מבחי' קדוש כו', ואח"כ בשכמל"ו ובכל גפושך דוגמ' התפעלות האופנים כו' ועמ"ש בד"ה והבריא התיכון בענין האדנים והקרשים שהקרשים הם עצי שטים עומדים דוגמת שרפי' עומדים והאדנים שרשם משם אד' זהו כענין החיות והאופני', וזהו ויקחו לי תרומה לשון רוממות והעלאה בבחי' רצוא, וזרי ממאה כי שמע ובשכמל"ו יש בהם מ"ט אותיות ובק"ש שחרית וערבית יש ב"פ מ"ט, ותרי תרומה היינו ב' בחי' מס"ג הנ"ל באחד ובכל גפושך, ולהעיר ממ"ש ויזרע יצחק כו' מאה שערים, לך הוי' הגדולה כו' כי כל כו' וע"ל ס"ב, וגם מאה היינו כי יחידות עשירות מאות הם נר"ג שהם עשיי' יצי' בריאה והתרומה בבריאה כי אצי' הוא קדש והיינו תרומה לרומם המל' מבריאה לאצי' כנודע מענין ארוממך אלקי המלך, אפ"ל מחה"ש תרומה לה' ו"ד המילוי של יו"ד היינו שש כנפים

דשרפי' זהו הו' ד' דחיות זהו ד' ושניהם הם יו"ד שהוא מחה"ש, אשר תרומה העלאה ממאה דוגמת השרפי' והחיות בן כרך ובן כפר).

ה) וכדי שתוכל הנפש להגיע לביטול זה הוא ע"י עסק התורה כי אורייתא מחכ' נפקת ובה שורה אוא"ס לפי שהוא הביטול למעלה מהמדות אהוי"ר (עמ"ש באריכות בביאור ע"פ וארא, זהראי' כי בז"ת הי' שבה"כ בעולם התהו מחמת ריבוי האור ובחכ' לא הי' שבירה אף שבודאי בחכ' ריבוי האור יותר אלא משום שהחכ' היא ביטול לכן ע"י עסק התורה יגיע לרצוא הנ"ל וע' בד"ה כי תצא הנ"ל ס"א וע' ביאור ולא תשבית, וזהו המאור שבה היינו אוא"ס המלוכש בחכ' שבתורה מאיר בנפש להיות רצוא וע' בסש"ב פי"ח מענין חכ' שבנפש ובד"ה ראה, ועפ"ז י"ל מ"ש במא"א שין ע"ח שרפים כינוי לאו"א עומדים ממעל לו ממעל לוא"ו עכ"ל, גם שם סעי' מ"ב שלהבת י"ה מסט' דאו"א יוצא שלהבת עכ"ל, ובאות מ' ס"א מלאכי אלקים נק' או"א מלבישים נ"ה דעתיק עכ"ל ובפע"ח שזהו כתר יתנו לך מלאכים כו' קק"ק כו' וע' בלק"ת סד"ה ע"כ יאמרו המושלים בענין להבה מקרית סיחון דפי' שלהבת י"ה זהו אה"ר הנמשך למעלה מבחי' י"ה והיינו מקרית סיחון שהיא התורה כו', ובמ"א כתבתי שי"ל ע"ד ע"ס בלי מ"ה כשלהבת הקשורה בגחלת הרי נמשל התקשרות ע"ס בהמציל לשלהבת קשורה בגחלת ומשם נמשך שלהבת י"ה הנ"ל ועמ"ש בענין ושמתיך בנקרת הצור מקור מוצא האש הנמשך מהצור גבורה דעת"י, ודברו בהם בע"ס ברר"ש וזהו שלהבת הנ"ל, ועיין בדרוש בהרת ספ"ב בענין אחת רוח אלקים חיים כמו ע"י הרוח שמנפח בהגחלת מוציא השלהבת הגנוח בהגחלת מהעלם אל הגילוי כך ע"י עסק התורה שהיא בחי' רוח, רוח אמשיך רוח מוציא הניצוץ אלקי שבנפש מהעלם אל הגילוי וע' סד"ה ונקדשתי וסד"ה והי' מספר מענין אש רוח) ואף שהתורה נמשכה בגשמיות מ"מ מלוכש בה ח"ע ע"כ ע"ז יבוא לרצוא הנ"ל (גם ע"ד אבנא למשקל בה דא יו"ד שלפ"ע המשכת היו"ד דח"ע ע"י התורה בכף זה כמ"כ עולה כף השני' שהחכ' ממשכת הביטול), וקבלת עומ"ש שמקבל הביטול אף שעדיין אינו בטל וכמו קבלת תענית (ו"ע ד"פ אמת שקודם עזרת ואח"כ ד"פ אמת אחר עזרת נמצא ד"פ הראשונה היינו ע"ד קב"ע כו') אף שאוכל עדיין בלילה מתפלל תפלת תענית, כמ"כ ואהבת כו' ודברת במ כו' כי העסק בתורה נק' רצוא לבד שמעורר שלהבת י"ה כ"א מצד עצמו נק' זה למס"נ באחד כי זהו בחי' ביטול לדבר ה' כמ"ש סד"ה וארא ובביאור ע"פ ולא תשבית ובד"ה יכפר השני בענין והיו הדברים האלה ובד"ה וידבר דעשה"ד בענין אם אין חכ' אין יראה, ובד"ה כי תצא הא' פ"ד ביאר כי ההמשכות שאדם ממשיך בחי' התורה הוא להיות בחי' רצוא מחמת התבוננות בתחלתו ובשרשן, כי אורי"י מחכ' נפקת והוא וחכמתו הכל א' וכשהוא עוסק בה הקב"ה קורא ושונה כו' עכ"ל, נמצא העסק בתורה נק' רצוא ואם רץ לבר, מלבד שגורם בחי' שלהבת י"ה כנ"ל, וכן אי' בספרי בענין ואהבת דהיינו ע"י והיו הדברי' האלה כו' שמתוך כך אתה מכיר את מי

שאמר והי' העולם וע' באדרין ס"פ כ"ט, ואפ"ל שזה ענין בשתים יכסה פניו ובשתים יעופף, דהנה ענין תרומה תרי ממאה שבבחי' רצוא מבר"ל סעי' ד' שהן למס"ג באחד דנה"א, ובכל נפשך דנה"ב, אך כיון שזה ע"י עסק התורה אי"כ גם התורה נק' תרומה ע"ד סלסלה ותרוממך ע' בד"ה יכפר הב', והיא ג"כ תרי ממאה תשב"כ ותשב"ע"פ והם נק' עה"ח ועה"ד ור"ל תשב"ע"פ מבררת עה"ד טו"ר שהיא ק"ג לכן עי"ז יומשך הרצוא גם בנה"ב בבחי' ובכל נפשך ע' סד"ה שמע ישראל, וא"כ בשתים יכסה פניו היינו תשב"כ ותשב"ע"פ ר"ל פניו היינו חב"ד שבנה"א שמתכסים ומתלבשים בלבוש התורה ועי"ז מתייחדים באוא"ס ב"ה המלוכש בתורה ועי"ז ובשתים יעופף היינו ב' מיני מס"ג הנ"ל דאחד ובכל נפשך ועמ"ש בד"ה אוסרי בענין סותה שהוא כיסוי הפנים ועמ"ש ע"פ ויסתר משה פניו, חהו משכני אחר"ך נרוצה, פי' משכני ע"י עסק התורה שהיא רצוא ועי"ז אחר"ך נרוצה לשון רבים שיהי' הרצוא בנה"א וגם בנה"ב ועמ"ש מזה בד"ה אדם כי יקריב, וזהו הביאני המלך חדריו חדרי תורה שע"ז נרוצה, וזהו ואל הבקר רץ אברהם וארז"ל ברבות שעז"ג מלך אסור ברהטים כי תרגום רץ רהט, ויש לפרש כי הבקר היינו י"ב בקר דבריאה שהם מרכבה דבריאה ואברהם הוא מרכבה עילאה דאצי' ואברהם הי' בבחי' רצוא והמשיך הרצוא בבחי' הבקר ע"ד אחר"ך נרוצה ל' רבים, ובחז"ג י"ב משמע יסוד נק' בקר, וכ"כ במא"א ב' ל"ג, אי"כ היינו שהמשיך הרצוא מלמעלמ"ט שהוא היחוד העליון כמ"ש במא"א ר' י"ג ריצה מצד היסוד יורה כחץ עכ"ל, והיינו כמ"ש והוא כחתן כו' ישיש כגבור לרוץ אורח לרוץ דוקא, וכת"ב מגדל עוז כו' בו ירוץ צדיק שהמגדל יסוד דנוק' ובו ירוץ צדיק יסוד ז"א כו' ע' זח"א ל"ז ב' וע"ש ד"ו ע"א ואינון דדירין ב' בהוא מגדלא כו' ובפ' שלח קס"ד ב', ואפ"ל כי לרוץ אורח וכן ירוץ צדיק היינו שהמשכה נמשך ממקום עליון בחי' והוא כחתן שיס"א ממש מאיר ביסוד ז"א ע"ד שנת' סד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ יעו"ש.

(ו) וזהו שארז"ל למה קדמה (ענין קדמה ע' סד"ה בשעה שהקדימו פ"ד שזהו עולה לבחי' מחה"ק בחי' בקדמין ברא וכמ"כ הרצוא נמשך מבחי' וקדם צרתני, ומה גם בס' יד יוסף פ' וארא פי' ענין קדימת עומ"ש לעומ"צ זהו כמו שבמ"ת הקדימו נעשה לנשמע וזהו למה קדמה פ' שמע, והתורה נק' ג"כ משל הקדמוני ועמ"ש מזה בהגהות לד"ה תקעו סעיף ז') פ' שמע לוחא"ש היינו קדימת והחיות רצוא לבחי' ושוב זה נק' קבלת עומ"ש היינו בחי' רצוא למס"ג באחד וכן והיו הדברים האלה ג"כ נק' רצוא כנ"ל, ואח"כ פ' והא"ש עומ"צ בחי' ושוב לאחד המשכת ל"ב נ"ח בל"ב חוטי הציצית (וכן למעלה נמשך בחי' אלו ע"י יסוד ז"א במ' עד שמאיר לד' חיות שיש בהם ד' פנים וד' כנפים שהם ל"ב חוטין כמ"ש במ"א, נמצא זהו ושוב דוגמ' ושוב של החיות וכן סכך הסוכה) רמ"ח אברים (ע' ביאור וידבר דעשה"ד וסד"ה כי תשמע), וזהו ואספת דגנך קיבוץ הניצוצו' מטורי דפרודא לרה"י (ע' ד"ה מאלמים אלומים בענין גוי

א' בארץ, וזהו שוב לאחד א"כ הרצוא לבחי' יחיד רדל"א והשוב לבחי' אחד כמ"ש באג"ה בסופו שכל המצות לתקן רמ"ח אברי ז"א, וע' בד"ה וארא למה אומרים בק"ש אחד ולא נו' יחיד אלא כי יחיד מצד עצמותו, ואחד גילויו בעולמות כמ"ש ביום ההוא יהי' ה' אחד כו' וזהו ושוב לאחד, וע' בד"ה לך לך שכדי להמשיך למטה צ"ל השרש ממקום עליון ע"ש גבי ה' דאברהם כו' ועמ"ש בד"ה בפ' נסכים בפ"י ארץ מושבותיכם ובד"ה במד"ס בענין באוה"מ וסד"ה שמאלו בענין וימינו תחבקני וז"ע מ"ב ע"ב).

ז) והנה כתיב לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד ע' רבות בראשית רפ"י לכל יש סיקוסים כו', משמע מאד בל"ג קאי על התורה, ובגמ' עירובין כא"א משמע העולם א' מן ל"ב מאות כו', וי"ל משום התורה כבוד עילאה ל"ב ג"ח והעולם נברא מל"ב אלקי' שבבראשית שהם במל' ויש יחידות עשירות מאות שהם מ' ז"א בינה, נמצא כבוד עילאה מאה פעמים נגד כבוד תתאה ומ"ש ל"ב מאות צ"ל העולם נמשך מנתיב א' מלבי"ג שבמל' כו' והיינו כי לבי"ג הם כ"ב אותיות וע"ס והעולם נברא באות א' בה' בראם והתורה היא כ"ב אותיות וע"ס דכבוד עילאה כנ"ל, וענין תכלה משמע ברבות שם דהיינו מ"ש ויכולו השמים והארץ כו' והם ל' כלים וז"ע שארה ומה נמשך כה"כ ותענוג הנשמות, אבל רחבה מצותך מאד בחי' אורות גם בחי' עונתה ועמ"ש ע"פ טובה הארץ וע' במד"ר ויצא ס"פ ע"ג ע"פ ויפרוץ האיש כו' ע"ד עוה"ב שנאמר עלה הפורץ לפניהם כו' וכתוב מאד עמקו מחשבותיך וע' באג"ה ד"ה דוד זמירות, ומ"ש ע"פ ממעמקים שהם או"א וגם עת"י וא"א נק' כן כו' וזהו מאד עמקו, ועז"נ רחבה מצותך מאד שבה נמשך מבחי' עמקו מחשבותיך כו'.

ח) (והנה המצות שהם בחי' שוב לאחד הם בחי' נסב"ת כמ"ש בד"ה כי תצא הא' פ"ה, וע' פי' נסוב"ת בד"ה את קרבני לחמי הא' פי"ב ע"ד עליי' המל' בכתר וכן בכח הבירורים תשובה תשוב ה', ומה יובן הטעם לענין רחבה מצותך מאד, א"כ מובן שעם היותם בחי' שוב הם ג"כ מעוררים כח תחלת ע"ס ומקורן בחי' כתר כו', ע"ד אשר לא ימצא ראש וסוף כו' וע' סד"ה ועתה יגדל נא שזהו הכח שע"י מעשה המצות שע"י הכח יוכלו להתעלות באא"ס ב"ה דוגמ' התשובה, וזהו אם בחוקתי תלכו שע"י בחוקתי יהיו בחי' מהלכים כו' ועמ"ש בד"ה המגביהי שע"י המקיף הנמשך ע"י מעשה המצות מעלה את הנפש שכל בחי' מקיף הוא המעלה למעלה), וזהו כי נר מצוה ותורה אור שע"י הנר של המצוה ממשיך תוס' אור של התורה (ע' ד"ה מזוהה מימין מבואר הטעם באריכות, וגם י"ל כי ע"י נסוב"ת של המצות ממשיך בחי' נתב"ס שז"ע התורה) כי התורה נק' ותמלא כדה כד מים החכ' חכים ולא בחכ' ידיעא גובלות חש"מ תורה, והמצות שרשן תר"ך עמודי אור דכתר ע"כ גורמים להמשיך אור הכתר בחכ', וזהו ארוממך הוי', הוי' בחכ', וארוממך ה' היינו תוס' אור הכתר בחכ' וכמ"ש ע"פ הראני את מראיך ראי' חכ' והראני שיומשך מהכתר בחכ'

והיינו ע"י המצות כו' ועמ"ש בד"ה תורה צוה, זהו אשר יעשה אותם האדם וחי בהם המשכת החיות מאוא"ס כי עמך מק"ח בבחי' אדה"ע (גם התורה היא מוחין והמצות נק' ריחא דלבושייכו והריח מזכך המוחי' ועמ"ש בד"ה באתי לגני בפ"י אריתי מורי עם בשמי ועמ"ש בד"ה השמים כסאי בפ"י והארץ הדום רגלי), וזהו וצדקה תרומם גוי וירם קרן בצדקה תכונני בחי' רגלים ונסב"ת ורגלים תמכין ועמ"ש ע"פ במשענותם זכולון קודם ליששכר, זהו שכל טוב לכל עושיהם דוקא פי' שכל טוב י"ל למעלה מבחי' נובלות חכ' וכענין כשמן הטוב שבפנימי' י"ג ת"ד (וזהו ובשתים יכסה רגליו נו"ה ששרשן מאד נעלה כמ"ש בביאור אלה מסעי וביאור מ"ח ונצח ענף החסד י"ל מ"ע והוד ענף הגבורה ל"ת, כי מ"ע ה"ח ומל"ת ה"ג, גם מל"ת קרוב לענין הודאה כמ"ש בביאור אלה פקודי בענין עדות לישראל להודות וזהו ג"כ תרומה תרי ממאה מ"ע ומל"ת והוא בחי' ושוב).

(ט) וזהו ויקחו לי תרומה, דהנה בתרגום פי' תרומה אפרשותא ל' הפרשה (ויש פרש בימין כמו בתוך צאנו נפרשות ביחזקאל ל"ד י"ב, ות"י ומפרש לון ורש"י פי' כשהן נפוצות, ובמ"צ נפרשות מלשון הפרשה ופירוד ועד"ו גזכר בתרומה במשנה רפ"ד דתרומות המפריש מקצת תרומות*, יגם ל' ביאור כמו לפרש להם ע"פ ה', בפ' אמור כ"ד י"ב, והוא ג"כ ל' הפרשה, וע' מזה בד"ה ואכלתם אכול ספ"א ובד"ה כי קרוב אליך הדבר בענין לא נפלאות, ויש עוד פרש בסין ל' שטוח ורקיע כמו הן פרש עליו

מקצת תרומות: בכרך באב' 48 ובכרך וישלח - תו"א נוסף:

ומעשרות (בשרשים ערך רום לשון רוממות וע' מה שפרש"י הפרשה והקצאה לאל ית' רמה קרני בה', ע' תו"א בביאור זכור ושמור רמה ידך בל יחזיון בד"ה אז ישיר משה ובד"ה ואתה תצוה קול רם קולו של רם בד"ה כי אתה נרי דאשתקד יוצאים ביד רמה בד"ה חייב לבסומי השגי קול ברמה נשמע בזח"א ויגש דף ר"ו הנה ישכיל עבדי ירום ונשא ע' בה"ז וישב קפ"א תרום ידך על צריך בד"ה ואתה תצוה וירוממהו בקהל עם וזהו"ע ד' צריכים להודות דפי' בד"ה מזמור לתודה ע"ד כי אל דעות ב' דעות וההודאה שלמעלה היש זה נק' רוממות ומרומם ע"כ ברכה ותהלה ואתה הרים את מטך נת' במ"א רוממות ס' השתל' לבחי' שלמעלה מהשתל' וע' ותרם התיבה בת"א פ' נח בד"ה מים רבים, ועד"ו יובן ענין וזאת התרומה זו בבל כו' הוא מרומם ישכון ברבות בשלח רג"ה ענין כס"כ מרום מראשון רום ידוהו נשא חבקוק ג' כד אתכפי' אסתלק יקרא כו', זהו רוממות כו', ע' בד"ה ואכלתם אכול מענין להפליא ובענין ה' אלקי אתה ארוממך כי עשית פלא ר"ל ג"כ לשון הפרשה (ובשרשים כ' פירוד) לי תרומה שהפרשה זו אינו נבדל מן העצמות אלא לי ממש אתם לוקחים כמ"ש במד"ר אינו יכול לפרוש ממנה כי אוא"ס מלוכש בחכ' וזהו אצי' לשון אצי' ממש, וכמו הזיו מהשמש שקשור עם השמש, גם פרש בש'

אורו איוב ל'ו ופרשת כנפיך רות ג' ד', יפרוש כנפיו יקחהו האזינו ל'ב י"א, וכפיו פרושות השמים מ"א ט' א', ות"י וידי' פריסן בצלו, מל' ופרוס עלינו סוכת שלומך, ופרסו עליהם בגד, ויפרוש עליהם האהל, והב' ענין תרומה ל' רוממות כמו ארוממך אלקי המלך (וכמ"ש במד"ר לך ס"פ מ"ג ע"פ הרמותי ידי אל ה' עשאן תרומה כמ"ש והרמותם ממנו תרומת ה', ס"פ קרה, והרי הרמותי ידי הוא ל' הרמה והגבהה בחי' רוממות, ולדברי המד"ר גם תרומה הוא בבחי' זו וכן במשנה תרומות והגביה כו'), ופי' ארוממך היינו כי אלקי המלך זהו בחי' ממכ"ע מקור דבי"ע וצריך לרומם בחי' זו לחברה ולקשרה בעצמות אוא"ס וז"ע התפלה תפלה ל' חיבור עליי' המל' בעצמות אוא"ס (כי היא נק' חתיכת שדה שחוך לגן, בס' הבהיר, וזהו כוס ישועות אשא לחבר המל' עם היסוד ולכן מגביהו מן הקרקע טפח שכשמתחברת שם יסוד ז"א מקבלת גילוי אוא"ס וזהו ויקחו לי תרומה, פי' לי כמו וארשתוך לי, וזהו מלך יחיד, וכמו עליי' סיהרא לקבל גהורא דשמשא וכענין נכון כסאך מאז ברבות שמות פכ"ג, וז"ע רמה קרני, שהמל' במדרגת בינה מלך רב, וזהו ע"י קבעומ"ש שקדמה לעול מצות בחי' רצוא ג"כ רוממות הנפש בבחי' וירם קרן, וכענין שרפים עומדים ממעל לו ממעל שם אד' וע"ד יצ"מ שהוא ביד רמה, כי פי' קעומ"ש למס"ג באחד הביטול במהר"ע ית' ועי"ז מעלים המל' כמ"ש בבה"ז ויקהל קצ"ז ע"פ המאמר שם בענין קחו מאתכם תרומה כו' ע"ש ע"ד והחיות נושאות כו', תרומה ל' הפרשה וה"ע אצילות ויאצל מן הרוח שהוא ג"כ לשון הפרשה כדפרש"י פ' תולדות ע"פ הלא אצלת לי ברכה והפרשה זו אינו פירוד כי אצי' ל' אצלו אצל וסמוך להמאציל רק ההפרשה גילוי ההעלם כמ"ש בביאור ואלה המשפטים בפ' ברוך קונך ענין קנין ולא בריאה וע"ד הוי' הוי' ופסיק טעמא בינייהו שאין הפסיק הפסק ופירוד רק אדרבה הוא מחבר ב' ההיות כמ"ש בפרד"ס שער הטעמים פ"ג בערך פסק וכ"פ בפרד"ס בעה"כ ערך מים בענין א"ת מים מים שאין פירוד בין מ"ע יו"ד שע"ג קו הא' ובין מ"ת יו"ד שתחת קו הא' כי הקו מחברם ומייחדם ע"ש, וע' בד"ה וכל העם ג"כ בענין מים מים יעו"ש, והפרשה זו ע"ד שלהבת הקשורה בגחלת שכן נמשלו ע"ס בס"י וע"י אצי' יוכלו הנשמות לקבל גילוי אוא"ס, משא"כ מאא"ס עצמו שלא ע"י ע"ס לא יוכלו לקבל כ"כ הפרד"ס בתחלתו וגם גבי משה כתיב פרש עליו ענגו, וז"ע המצות המשכת בחי' שוב, גם י"ל הפרשה ל' ופרוס עלינו בחי' מקיף הנמשך ע"י המצות, והפרשה ל' פירוש וביאור זהו הא"ס והיינו כענין ממכ"ע וסוכ"ע הכל גפרש

לשון ביאור או פירוש לפרוש להם ע"פ ה' אמור כ"ד י"ב פרש בש' לשון הפרשה הן פרש עלינו אורו איוב ל' כנשר יעיר כי יפרוש כנפיו כשחר פרוש על ההרים יואל ב' ב' ופרוס עלינו סוכת שלומך, פורשי כנפיים וכפיו פרושות השמים א"כ שייך הפרשה מלמעלה למטה וגם פרישות סייג לקדושה).

ונמשך מא"ס ב"ה ואשים דברי בפ"ך ובצל ידי כסית"ך. והנה מבואר
 בביאור ע"פ עולת תמיד התורה נק' רוח מחבר אש ומים כי אש ממטלמ"ע
 בחי' רצוא ומים מלמעלמ"ט בחי' שוב ורוח יש בו מב' הבחי' מלמעלמ"ט
 שדוחה את העבים למטה וגם ממטלמ"ע רוחא דבחר מטרא מוציא כח הצמיחה
 ממטלמ"ע, א"כ כמ"כ בתורה יש מב' הבחי' רו"ש יחד כי העיון בתורה
 רצוא והדבור שוב וגם גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, וזהו ושמתי כדכד
 כדין וכדין רו"ש, וע' בד"ה נאו ענין נקודת סגול וענין תור, וז"ע ג'
 פעמים א' ויקחו לי תרומה קאי על תורה הכלולה מרו"ש אשר ידבנו לבו
 רצוא וזאת התרומה מצות שוב, ועו"ל בפ"י תרומה ב' הפ"י כ"א לשון
 הפרשה ול' רוממות דהיינו שההפרשה והאצי' היא מבחי' רוממות אא"ס
 ב"ה בעצמו שנמשך ומאיר למטה כמו למעלה ע"י התורה וכמ"ש במ"א
 ע"פ בקול רם שארו"ל בקולו של רם וכמ"ש ע"פ תול כטל אמרתי, אמרתי
 ממש בחי' ודברי אשר שמתי בפ"ך ונק' טל תורה, גם ע"ד מ"ש סד"ה
 מהלכים שגם השוב יקרא בשם הליכה כמו הרצוא והיינו ע"י גילוי אוא"ס
 ב"ה הסוכ"ע שאין בו מעלה ומטה, ולכן כמו שממטה למעלה נק' רצוא
 והילוך כמ"כ מלמעלה למטה יהי' השוב ג"כ בבחי' זו ע"י התגלות אא"ס
 למטה, וע' בביאור עלי באר בענין ממטה למעלה לא ידענו, וע' בד"ה
 יהודה אתה ענין ג' בחי' שמע והא"ש אמוי"צ שהם ג' בחי' ראובן שמעון
 לוי הם כענין ג' בחי' הנ"ל דג' תרומות, ובלוי נאמר ילוה אישי אלי.

קיצור ויקחו לי תרומה, (ו"ל הפרדס ערך תרומה אמר הרשב"י ע"ה
 שהמל' נק' תרומה גדולה מצד החסד ונק' תרומת מעשר מצד
 הגבורה, והיינו שהי' מפריש אותה הלוי ונותנה לכהן להיות השמאל נכלל
 בימין עכ"ל, ולפע"ד צ"ל שיהי' השמאל נכלל בימין דמה ענין שמאל לכאן
 וכן בערך לוי כ' שהלוי מצד הגבורה גם לפמ"ש שהלוי מצד הת"ת המחבר
 חו"ג ע"כ תרומת מעשר ממנו כדי ליחד ולחבר חו"ג ובמא"א אות ת'
 כמו"כ כ' תרומה גדולה והוא רחל ותרין ממאה לרמוז גם ללאה ורחל
 הם מחשבה ודבור כמ"ש בלק"ת פ' שלח, ובי"ג שם בשם הזהר דתרומה
 הוא ת"ת ומל').

ענין ב' תרומות האמור כאן מ"ש ויקחו לי תרומה, והב' מאת כל איש
 תקחו את תרומתי, ובילקוט ובוהר כ' דלי כלומר אותי, והיינו בשביל
 שאדור בתוכם, ילה"ק ענין ב"פ דק"ש שמע והא"ש, ונ' דשייכות זה לענין
 תרומה הוא משום דמפרש לקמן דענין ב' תרומות דכאן היינו בחי' רצוא
 ובחי' שוב וזהו עצמו ענין ב"פ דק"ש, כי בפ' שמע יש בה מ"ב תיבין מן
 ואהבת עד ובשעריך ושם מ"ב הוא מבחי' הגבורה והיינו שהוא בחי' העלאה
 למעלה כי כל בחי' העלאה ממטלמ"ע"ל הוא ע"י שם מ"ב וע"כ אומרים אנא
 בכח קודם השינה, וכמו"כ בעליית המל' בעש"ק אומרים ג"כ בקבלת שבת
 אנא בכח, אבל שרש פ' השני' דק"ש והא"ש הוא בבחי' שם ע"ב והוא
 גימט' חסד, והנה כמו בתרומה נא' כאן י"ג דברים כמו"כ אחד גימט'

י"ג, גם בק"ש מפריש רצונו לה', וזהו מס"ג והוא כענין תרומה אפרשותא, ולכאורה יש סתירה לז"ש דפ' שמע יש בה מ"ב שהוא מבחי' הגבורה ופ' והא"ש הוא מבחי' שם ע"ב גימט' חסד ממה שמשמע בזהר פ' ואתחנן דף רס"ב ע"ב דשמע הוא בחסד שהרי נאמר בה ואהבת ופ' והא"ש הוא בבחי' הגבורה שהרי נאמר בה וחרה אף ה' בכמ, והנה במ"א פי' דקעומ"ש זהו ע"ד בכל מאדך ומגיע בעצמות אוא"ס, ועי"ז נמשך אור חדש מעצמות אוא"ס ולפי שאין אוא"ס שורה אלא בחכמה ע"כ נק' המשכה זו יחוד אוא"א, (וע' מזה בלק"ת פ' אמור סד"ה לבאר הדברים ע"פ ונקדשתי בתוך בניי), ולכן עסק התורה דמחוי"ב נפקת כי אוא"א זהו"ע תושב"כ ותושבע"פ כמ"ש בלק"ת ד"ה ביום השמע"צ כנישין ושם ס"ג ע"כ עסק התורה שייך ג"כ לקעומ"ש שבפרשה ראשונה, ולהבין כ"ז י"ל למה נא' בפ' שני' ואספת דגנך שזהו היתר לעסוק בצרכי הגוף ומה שייכות להזכיר היתר זה בק"ש שענינה קעומ"ש במס"ג, דהנה במשנה פ"ש דברכות אריב"ק למה קדמה פ' שמע לזה"ש אלא כדי שיקבל עומ"ש תחילה ואח"כ יקבל עומ"צ ובד"ה צאינה וראינה דרוה"ר פ"ד נת' אשר ב' בחי' אלו זהו כעין נעשה ונשמע אי"כ קעומ"ש זהו כענין מ"ש קבלו מלכותי, וקעומ"צ זהו"ע קבלו גזרותי כאן דקעומ"ש זהו בחי' רצוא וקבלת עומ"צ זהו בחי' שוב.

ביאור הדברים * לענין ויקחו כו' תרומה אעתיק תחלה הלשונות מרבינו ז"ל שאמר בענין רוממות ז"ל (בד"ה אתם נצבים) המלך המרומם לבדו מאז המשובח כו' פי' מאז קודם שנבה"ע היה בחי' המלך שהוא בחי' שמו בבחי' לבדו ומובדל כו', וגם עתה שיש ימות עולם מ"מ הרי הוא (ר"ל אפילו שמו) משובח ומפואר ומתנשא מהם שאינו מתפשט ומתלבש בתוכם בבחי' גילוי וכדכתיב כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא, פי' כטבע האש שמסתלק למעלה ע"ד משל ואינו יורד ומתפשט, כי הנה כל השפעה והמשכה מאור א"ס ב"ה בעולמות הוא בחי' ירידה והשתלשלות ממקום גבוה למקום נמוך בחי' מים ולא שייך זה אלא אחר כמה מיני צמצומים והתלבשות האור במדריגות שונות כו' עכ"ל ואמר שם תחלה וזהו כי נשגב שמו לבדו שאפילו בחי' שמו הוא בבחי' לבדו דלית מחשבה תפיסא בי' ואני ה' לא שניתי כתיב כמו קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד עכ"ל, והבא ברמיזות

ביאור הדברים: ממאמר זה הי' לפנינו רק העתקה אחת וכת"י קשה, ובכמה מקומות נראה שיש השמטות בכמה תיבות, ומתפשט: בלק"ת (שם מד, ג) גוסף: (וע' בזהר תרומה דקלי"ב ע"ב).

דבריו יובן דפי' שמו הוא הנק' אור א"ס ונק' ג"כ בחי' המלך וא"כ פי' המלך המרום לבדו מאז היינו ר"ל דקודם שנברא העולם היה האור כלול במאור וז"ש שהיה בחי' שם בבחי' לבדו ומובדל כו', וכן פי' ע"פ שיר השירים מאמר עד שלא נבה"ע היה הוא ושמו בלבד דהקשה איך שייך שמו קודם שנבה"ע ותירץ דפי' שמו הוא המקור והשרש שיש בהעצמות שיכול להיות ממנו גילוי האור שיוכל להתהוות מהאור עולמות שיעלה בחפצו ורצונו זה נק' שמו בלבד, וזהו פי' המלך המרום לבדו מאז אך אח"כ בהתהוות העולמות נמצא נמשך גילוי בחי' האור מהמאור ואעפ"כ האור הוא בחי' נשגב ומקיף ואינו מתלבש בפנימי' וזה המשובח והמפואר והמתנשא מימות עולם כו', וזהו כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא אפילו השם הוי' שהיא בחי' שמו הוא בחי' הסתלקות למעלה כו' כנ"ל ועיין בסידור שעד יוהכ"פ ד"ה קדוש אתה וגורא שמך איך שיש בבחי' מלכות דא"ס ב' מדריגות הא' כשהוא עולה ונכלל במאור הב' כשנמשך להיות בחי' אור כו' וזהו כענין הפרש בין המלך המרום לבדו לבחי' המשובח כו' והמתנשא מימות עולם, ופי' המתנשא מימות עולם היינו בחי' עתיק יומין שנמשך ממל' דא"ס, אך מ"מ בחי' המלך המרום לבדו גבוה מבחי' זו כמובן נמצא עלה בידינו דשייך בחי' תרומה לשון רוממות והעלאה אפילו למעלה מעלה בבחי' שמו הגדול להיות עולה ונכלל בבחי' המלך המרום לבדו כו', אך איך יגיע לבחי' זו לרומם בחי' המל' בעצמות ממש הגה הוא ע"י תשובה עילאה במס"ג כדפי' (בד"ה חייב אינש לבסומי בפורי'א) בפסוק ובנ"י יוצאים ביד רמה כו' כדלקמן אי"ה.

והנה מבואר (בד"ה קול דודי) פי' מלכותך מלכות כל עולמים מלכותך היינו בחי' שמו הגדול ונק' מלך מלכי המלכים והוא מל' דא"ס כנ"ל ומזה נמשך מלכות כל עולמים היא בחי' מל' דאצי' המתלבשת בבי"ע, וזהו פי' ברוך כבוד הוי' ממקומו כבוד הוא מל' דאצי' ומקומו ושרשו הוא הכתר שהוא מל' דא"ס כנ"ל וא"כ כדי להיות המלך המרום לבדו ע"ד הנ"ל צ"ל תחלה העלאת המלכות דאצי' לשרשו כי כן כל עליית העולמות מתחיל תחלה מלמטה ואח"כ נעשה העליות העולמות עליונים יותר וכמו בחי' שבת שהוא עליית העולמות יש בזה ב' בחי' שבת תתאה ושבת עילאה היינו תחלה עליית בי"ע באצילות וגם עליית המל' דאצי' וב"ז נק' שבת תתאה עד שאח"כ הוא עליית האצילות ולמעלה מהאצי' עד עליות שמו הגדול בבחי' העצמות ממש ונק' שבת עילאה כמבואר במ"א בד"ה שבתותי תשמרו כו' (והם ב' תרומות כו' שזהו ב' שבתות כהלכתן ב' מיני עליות ע"ש) וכמ"כ יובן בענין הנ"ל דבחי' המלך המרום לבדו שצ"ל תחלה העלאת המל' דאצילות בחי' מלכות כל עולמים, ולהבין ענין זה נמצא זה בדברי רבינו ז"ל (בד"ה מי כה' כו' המגביהי כו' דרוש שבת חנוכה תקס"ז וד"ה כי אתה גרי כו' חנוכה תקס"ח) שהוא ענין האמורים בישתבח שמך מלך יחיד כו' שמעלים בחי' מלך לבחי' יחיד וכענין המלך הקדוש והיינו ע"י בירור שמברר דפ"ח ניצוצים בבי"ע ובאדם הוא ענין

קיום המצות ביטול היש לאין וצדקה תרומם גוי שיוכל לבוא לבחי' רעו"ד יוצאים ביד רמה כו', וכמ"ש בענין שתי שבתות הנ"ל שבת תתאה עליית בי"ע לאצי' ושבת עילאה עליית א"ק אדם דבריאה והיינו בחי' המלך המרומם לבדו כו' והוא ביטול אמיתי זהו ב' בחי' תרומה לשון הרמה והעלאה מלמטה למעלה למעלה היינו כענין ב' בחי' כלה שבשיר השירים כו' והטעם שעי' הצדקה מצות מעשיות שהוא ביטול היש לאין יוכלו לבוא לרעו"ד מבואר בד"ה כי השמים כסאי בפ' והארץ הדום רגלי וע"פ מקול מחצצים צדקת פרונו כו'.

והנה כמ"כ יש ב' בחי' תרומה לשון הפרשה היינו המשכה מא"ס באצי' והמשכה לבי"ע, ופי' תרומה זו ע"ד שאמרו שמדתי תרומות מתרומות מדותיו של רע"ק דהיינו המובחר, כמ"כ אי' ע"פ אם בחקתי הלואי שבחוקתי תלכו חקיקות גליף גליפו וכו' שהיה יכול להיות התהוות רבבות ספירות אחרים אלא שכך בחר לו דין הניין לי כו', וזהו הבוחר בתורה כו', והנה ב' הפרשות היינו ב' חתנים אך שיהי' הגילוי למטה ממש כמו למעלה ז"ש לע"ל כחתן יוצא מחופתו והיינו מ"ש אח"כ וזאת התרומה זהב כו', מצות מעשיות, רחבה מצותך מאד כי לגילוי מאדך עומ"ש כו') דא"כ אבל בתורה ארוכה מארץ שלשת אלפים משל אך דוקא שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו מצות זהו עושין רש"מ.

נמצא ב' תרומות שממטה למעלה ביטול היש לאין וביטול אמיתי שהוא תשו"ע מס"ג.

בס"ד

בהרמב"ן ר"פ תרומה בד"ה ויקחו לי תרומה. א) שבאים להתייחד. ג"ב בפרק החולץ דמ"ז ע"ב ומודיעין להן מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות כו'.

ב) והוא להם לאלקים. ג"ב י"ל הפירוש והוא היינו שם הוי' בעצמו הוא להם לאלקים כמ"ש בת"א פ' וארא סד"ה וידבר אלקים אל משה כו' וארא כו', ועיין בלק"ת סד"ה אתם נצבים פרק ה' שם משמע שזהו שיהיו נחשבים לבחי' עם זהו ע"י עלייתם מאד נעלה עד בחי' א"א כו' ע"ש, אך אפ"ל המכוון שעלייתם עד א"א דבריאה, שהרי י"ב שבטים הן י"ב בקר דבריאה, ואזי נמשך מ' דאצילות להיות עתיק לבריאה וזהו והוא להם לאלקים, ואף דפירש והוא היינו שם הוי' י"ל כי באמת נמשך ז"ג כו'.

ג) לי סגולה. נ"ב עמ"ש מזה בד"ה נאוו לחייד בתורים, ועיין בזה ר"פ תרומה העיר ג"כ לפסוק ויקחו לי תרומה מענין הפסוק כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו, ופי' הרמ"ז שהפסוק יש בו שני פירושים הא' היינו אשר י"ה בחר לו את יעקב והוא הורדת השפע מלמעלמ"ט, והיינו ג"כ כי חלק הוי' עמו, הב' אשר יעקב בחר לו את י"ה, וכמ"ש חלקי הוי' אמרה נפשי על כן אוחיל לו באיכה סי' ג' כ"ד וע"ש במד"ר, וע' בה"ז כאן שכמ"כ בענין ויקחו לי תרומה יש ב' בחי'.

ד) וגוי קדוש. נ"ב בלק"ת פ' תצא בד"ה כי תצא דרוש השני פ"ב פי' וגוי קדוש שהם מקבלים מבחי' קדוש ומובדל שאינו בגדר ההשתל' בחי' סוכ"ע משא"כ בשאר ההתהוות שהוא ע"י אופנים וחיות כו' המקבלים מרוח פיו ית' בחי' ממכ"ע ע"י סדר ההשתלשלות כו', והנה קדוש לשון הבדלה וכמ"ש ואבדיל אתכם, דהיינו ההבדלה מעוכומ"ז להיות לי, (י"ל ישראל קדש תתאה והמקדש קדש עילאה ע' זח"ג קעו"ב אך בוח"ב רכה"ב משמע ישראל הם מקדש עילאה לפ"ז המקדש י"ל שרשו מכתר), ועיין מזה בלק"ת בד"ה טוב לחסות, ושם משמע דהקדושה הוא ע"י המצות אק"ב, אבל עוי"ל ע"ד שנתבאר בד"ה כי כארץ תוציא צמחה, שהנשמות מצד עצמן נק' קדש כמ"ש קדש ישראל לה', ובפ' ואתחנן ז' ו' ובפ' ראה י"ד ב' כי עם קדוש אתה ובך בחר ה' ועיין מזה בוח"א ויצא קס"ב ב' ע"פ והקשורים ליעקב ודקס"ג ב' ובפ' משפטים דקכ"א סע"א תרומה קס"ד סע"א פ' האזינו דרפ"ו ע"ב ודרצ"ו סע"ב, ואפ"ל כי עם קדוש, כי ישראל אשר בך אתפאר ת"ת עולה עד הכתר עיין בלק"ת פ' תזריע בדרוש בהרת, ובביאור ונקדשתי פי' קדוש ת"ת הנקרא ו' עולה בחכמה הנקרא קדוש, ומ"מ נקרא עם לשון עוממות כי הנה בורא קדושים ישתבח שמך שגם כל הקדושים ואפילו חכמה נקרא בריאה יש מאין לגבי אוא"ס כמ"ש והחכמה מאין תמצא יש מאין וכמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו, וכפשוטו י"ל כי הנה יש סטרא דקדושה וסט"א אשר סטרא דקדושה ענינם שהם בבחי' ביטול וכמ"ש בסש"ב ח"א פ"ז, ובת"א פ' וישלח בד"ה ויאבק איש, וא"כ לפ"ז י"ל גוי קדוש מצד בי"ע דקדושה, והנה גוי ג' נה"י ו' ו"ק חג"ת י' הוא חב"ד ובבריאה מאיר חב"ד וביצירה חג"ת ובעשי' נה"י ולכן נשמות בי"ע דקדושה נק' גוי קדוש ועמ"ש מזה בת"א פ' בראשית בד"ה השמים כסאי, ובמד"ר פ' תבא מה השמן כו' נעשה עליון כו' כך ישראל כו', ור"ל שהשמן א"א שיתערב עם היין והמים כו' וזהו ע"ד מ"ש בפע"ח שער הקדישים בענין לבונה שאין קדש מתערב בחול כו', וכמו שכליים נבדלים מחומר, כך גם בי"ע דקדושה מובדל לגמרי מהקליפות כו', וכמו יהי רקיע ויהי מבדיל בין מים למים כו' עיין לק"ת ס"פ ואתחנן בד"ה שמע ישראל, ועיין זח"ג ויקרא די"ב ע"א בין בחי' מקור מים חיים כו', או י"ל קדוש חכמה וג"ר מובדלים מז"ת כמ"ש ע"פ עמקו מחשבותיך ושורש עכומ"ז ממה שנפל בשבה"כ מז"ת, אבל נש"י שרשן מג"ר חב"ד וזהו עם קדוש, וכמו ג"ע מובדל משאר העולמות שהם עולם לשון העלם ע"י ששרשם

רק מזו"ת. משא"כ ג"ע נמשך בחי' ונהר יוצא מעדן ג"ר לכן גלוי נהנין מזיו וכן גש"י שרשן מג"ר כו'.

ה) והנה הם קדושים ראויים שיהיה בהם מקדש להשרות שכינתו ביניהם. ג"ב הנה המקדש נקרא מקדש אד' א"כ הוא מ' דאצי' ועמ"ש מזה בלק"ת בביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון, א"כ זה א"ש לפמ"ש"ל דפי' גוי קדוש זהו קדושה דע"ס דבי"ע דקדושה, ע"כ המקדש שהוא מ' דאצי' שיהי' נמשך בבי"ע זהו עילוי גדול שהרי אין ערוך בי"ע לאצי' ויש פרסא מפסיק כו' ולכן המקדש הוא א' משלשה קנינים שקנה הקב"ה שנאמר ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו כמ"ש בספרי פ' האזינו והקנין הוא מאצי' ולא בריאה כמ"ש בת"א בד"ה ואלה המשפטים ע"פ כי תקנה עבד עברי כו', ואם נפרש בענין כי עם קדוש תפארת כנ"ל אזי המקדש בינה שכינתא עילאה ע"ד מ' לגבי בי"ע כו' וביאור הענין היינו כי ג"ר בהם מאיר ע"י לכן נק' קדוש ומובדל מבחי' ז"ת שהם שורש העולמות, וכענין פי' קדש הקדושים שהוא קדש ומובדל גם מבחי' קדש כמ"ש בד"ה האזינו השמים הראשון, ובד"ה שבת שבתון כו', וכן באמת בבהמ"ק הי' היכל קדה"ק וכת"י והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדה"ק, גם י"ל ענין המקדש לבחי' גוי קדוש זהו ע"ד קדושתו למעלה מקדושתכם, ועמ"ש מזה ע"פ כי כארץ תוציא צמחה ומ"ש מזה בביאור על פסוק והיה לכם לציצית, באופן אחר, משכן מקדש י"ל אתה קדוש ושמך קדוש משכן בחי' שמך שכינה, וגם כמ"ש וקדשתם את שנת החמשים שנה, שהיא יובל בינה שכינתא עילאה עכ"ז וקדשתם להמשיך בחי' חכמה קדש כו'.

ה) • והנה עיקר כו' שהוא הארון כו', עיין זח"א דל"ג סע"ב ור"פ נח דג"ט ע"ב, מאן תיבה דא ארון הברית ובסה"מ סי' ע"ז פירש נורא בהפך אתון ארון, והת"ת נק' נורא תהלות ומ' היא ארון לו, וזהו ע"ד שם אד' היכל לשם הוי' וכן בינה נק' ארון לבחי' דעת עליון יסוד אבא קוץ התחתון של היוד ששרשו מקוץ העליון והוא הנק' נורא ועמ"ש בלק"ת סד"ה וידעת היום דרוש השני פי' והנורא אל עליון, ועיין זהר ס"פ ויחי דף רנ"א ע"א ע"פ ויישם בארון בתרין יודין כו' והנה ביוסף כתיב ב"פ בן פורת, היינו יסוד ז"א ויסוד אבא וזהו ענין ב' בחי' נורא הנ"ל, ועיין עוד זח"ב ויקהל דף רי"ד ע"א וע"ב שכמ"כ לעומת זה יש ארון דקליפה בחי' יסוד דנוק' שבו נמשך הערלה כו', י"ל לכן עשו דוקא ארון מעצי שטים, כי מעיין של שטים של זנות הוא בחי' יסוד דדו"ג דקליפה, וע"י הארון דקדושה גתהפך מבחי' שטים דקליפה לקדושה כענין שיש יתרון לחכמה מן הסכלות, וכמ"ש ומעיין מבית ה' יצא והשקה את גחל השטים.

ו) ונועדתי לך שם, לקמן פסוק כ"א ובפ' תצוה כ"ט מ"ג ונועדתי שמה לבנ"י, וע' מזה במד"ר ס"פ נשא ס"פ י"ד דרס"ב ג' וקול יורד

ה) : בכתי"י נכפל ציון אות ה'.

מן השמים כמין סילון של אש כו', וע' בלק"ת ר"פ במדבר בד"ה וידבר כו' במדבר סיני דרוש הראשון, כי מועד ע"ש ונועדתי שמה לבניי והנה ונועדתי ונודעתי הוא ענין אחד אותיות דדין כאותיות דדין ושניהם לשון התקשרות ודביקות הקב"ה בנש"י אלא שנודעתי הוא ע"י הדעת וההשגה בגדולתו ית' כמ"ש נודע בשערים בעלה, אבל ונועדתי הוא בחי' יחוד וקשר עליון מבחי' אנכי מי שאנכי כו' וע' בת"א בביאור ע"פ מים רבים שבפ' תולדות בענין ד"ע וד"ת, ד"ת מקבל מהבינה וד"ע מהכתר וכנ"ל בענין נורא ד"ע, ובד"ה ויקהל משה גבי וז"ש כי אל דיעות כו' ובהביאור שם שזוהו כתר דז"א הנמשך מת"ת דבינה ונק' רצה"ת שלמטה מהבינה, וכתר דא"א רצון העליון כו' וע' עוד בלק"ת פ' במדבר בד"ה במדבר סיני באהל מועד דרוש השני פ"ב ונועדתי אותיות ונודעתי מלשון והאדם ידע כו'.

ז) על כן הקדים הארון, בדברי אדמ"ו נ"ע יש דרוש ע"ז בענין שאמר לו משה לבצלאל בצל אל היית וידעת בד"ה ראו קרא בשם, ויש להעיר עוד ממ"ש בזה"ב דמ"ד סע"א אמאי אקדימת מטה וע"ש בהרמ"ז, ועמ"ש בד"ה כ"א בזאת יתהלל, בענין עליונים למטה ותחתונים למעלה, שמהרב לתלמיד משתנה הדבר כחותם המתהפך מה שאצל הרב ראשון בא בסדר ההשפעה אחרון ולכן במחשבה ארץ קדמה ובבריאה שמים קדמו, ע"כ י"ל כאן בפ' תרומה כמו שהוא אצלו ית' הארון קדם במחשבתו ית', ואח"כ בסדר הדיבור קדם המשכן והיריעות.

ח) וסוד המשכן הוא שיהיה הכבוד (ע' מזה בבחי' ובציוני) אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר, וכמ"ש שם וישכן כבוד ה' על הר סיני (ס"פ משפטים, ופי' הבחי' שם וז"ל וישכן כבוד ה' כו' הוא מה שהזכיר למעלה וידבר אלקים את כל הדברים האלה ושם כתבתי והרחבתי ביאור עכ"ל ושם בפ' יתרו דצ"ד ע"ג ע"פ וידבר אלקים את כל, כ' וז"ל וע"ד הקבלה וידבר אלקים זה פירושו וידבר הוי' אבל הזכיר אלקים כלפי השגתן של ישראל והוא דבר הנביא ע"ה חבקוק סי' ג' ט' נתן תהום קולו כו' כי אלקים הוא הכבוד עם השם המיוחד הלא מדבר בו כו' כי השם המיוחד נגלה על הר סיני בכבודו כו' והכבוד הזה הוא אל שדי כו' עכ"ל ור"ל הכבוד הוא מדת מל' הנקראת כבוד, אלא שהשם הוי' האיר בו, נמצא ע"י המל' האיר שם הוי', וזהו ע"ד שמש ומגן הוי' אלקים ששם הוי' מאיר ממש ע"י שם אלקים, כדפי' בזהר פקודי דף רכ"ד ע"ב ולכן מגן הוא אברית בחי' יסוד המחבר שם הוי' עם שם אלקים כמ"ש בזהר שמות ד"ג ע"ב, משא"כ כאשר שם אלקים או שם אל שדי מאיר מצד עצמו זהו ע"ד וארא כו' באל שדי ושמי הוי' לא נודעתי להם, אבל הכא גבי מ"ת הרי כתי' וידבר אלקים כו' אנכי הוי' מבואר שבתוך הכבוד הנק' אלקים האירו ה"ט"ס העליונות, ולכן נאמר בפ' ואתחנן ה' כ"ב את כל הדברים האלה דבר הוי' אל כל קהלכם הרי שהדבור הוי' משם הוי' אלא שהוא ע"י שם אלקים, וזהו ע"ד פי' גדול הוי' כו' בעיר אלקינו כו', עוד פי'

הבחי שם שזהו ענין כי ביה הוי צור פי' ביה זהו מ' בחי' הנק'. כבוד והשם המיוחד הוי' בו צור העולמים ר"ל ע"י בחי' ביה, והוא האדריכל הנזכר במדרש, אמנם משה עלה אל האלקים שהוא הכבוד ושם השיג קול הוי' ממש הוא גלוי התפארת אסה"מ, ולכן בישראל נאמר פנים בפנים דבר פנים דש' הוי' נתלבש בפנים דשם אלקים ועל ידי זה דבר עמכם, ובמשה נאמר פנים אל פנים שקבל מפנים של הת"ת עצמו וכמ"ש מזה במ"א ע"פ ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה כו'. ונחזור לענינינו דא"כ ענין המשכן שיהי' הכבוד שוכן בו דהיינו מ', אין ר"ל מדת המ' בלבד ע"ד וארא כו' באל שדי כו' ושמי הוי' לא נודעתי, אלא היינו כמו במתן תורה שהאיר שם הוי' ע"י המ' הנקרא כבוד, וכן מבואר בהדיא בהרמב"ן ס"פ אלה פקודי ששם נזכר בתורה ב"פ וכבוד ה' מלא את המשכן, ופי' הרמב"ן כי תוכו מלא הכבוד, כי הכבוד שוכן בתוך הענן תוך המשכן כו', ויתכן שהכתוב שיאמר פעם אחרת וכבוד ה' מלא את המשכן ירמוז אל הכבוד השוכן בקרבו עכ"ל הביאו הבחי שם וביאר וז"ל הזכיר כאן וכבוד ה' ב' פעמים כדי לרמוז על התפארת השוכן בקרב הכבוד עכ"ל וכן מבואר בקונטרס שבס"ס הבחי ס"פ פקודי וזהו כמ"ש ואולם חי אני וימלא כבוד ה', פי' ואולם חי זהו עצמות שם הוי' והיסוד נק' חי שממשיך שפע החיים מבחי' כי עמך מקור חיים שהם חו"ב בבחי' מ' הנק' אני ועי"ז וימלא כבוד ה' כו', וביאור הענין י"ל ע"ד מ"ש בד"ה כי על כל כבוד חופה שיש ב' בחי' כבוד הא' כבוד תתאה שהיא המ' ונק' כבוד כלה שעז"ג למען יזמרך כבוד כו' ויש כבוד עילאה היינו ל"ב גתבות חכמה עילאה, וזהו ענין ב"פ וכבוד ה' מלא את המשכן היינו שנמשך יחוד זוי"ג כבוד עילאה האיר בכבוד תתאה וכענין ברוך כבוד הוי' ממקומו, וזהו שהאיר במשכן, והמשכת כבוד עילאה חכמה במ' זהו ע"י התפארת עמ"ש בד"ה והי' לכם לציצית, שהמשכת החכ' צ"ל נמשך ע"י רמ"ח אברין רמ"ח פקודין כו' וז"ש בתורה לכבוד ולתפארת גבי בגדי קדש דאהרן כו', וזהו ענין בכל המקום אשר אזכיר את שמי כמ"ש במ"א ע"פ מזבח אדמה תעשה לי, וכמ"ש בעה"ק ח"ג פ"ג בפ"י אבוא אליך שזהו ע"ד השער הזה סגור יהיה כו' כי ה' אלקי ישראל בא בו כו' ע"ש, ובמד"ר פ' ויקהל פמ"ט שעז"ג מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה כו' וכבוד ה' מלא את המשכן, ואהבה זו זהו ענין היחוד העליון ועז"ג תוכו רצוף אהבה, ובמד"ר נשא ר"פ י"ב כי ודבר שלום אל עמו כו' וכבוד ה' מלא את המשכן, ונודע כי שלום הוא יסוד המחבר הוי' אלקים, ובזח"א פ' נח דס"ז ע"א ע"פ לה' הארץ ומלואה, וכבוד ה' מלא את המשכן אמאי מלא ולא כתיב מילא, אלא מלא ודאי דאתמליא מן כולא דאתמליא מן שמשא סיהרא, שלים מכל סטרין, עמ"ש ע"פ מלך שלם מלא מכל טובה דלעילא וזהו כענין הנזכר בזהר פ' לך דפ"ז ע"א בפירוש ומלכי צדק מלך שלם כו' אתעטרת ה"א בוא"ו וא"ו בה"א כו' יעו"ש, וע' זהר תרומה קמ"ט א' בענין כי שכן עליו הענן, וס"פ פקודי, ור"פ ויקרא כענין הנזכר בפ' נח דס"ז

כנ"ל, ובמק"מ שם שהמלי' נתמלאה מן הבינה והאירה בהמשכן והיינו כנ"ל שנמשך אור כבוד עילאה והאיר בכבוד תתאה וזוה יש לתרץ מ"ש וכבוד ה' מלא את המשכן, והלא כתיב מלא כל הארץ כבודו ואעפ"כ אין שם גילוי כלל, ובד"ה ואולם חי אני הקשה ג"כ מ"ש וימלא כבוד לשון עתיד והלא כתיב מכה"כ ותירץ כי כבוד הוא מדת מ', ומדת מל' הוא שיהי' יש ודבר נפרד, ומזה נסתעף ג"כ יניקת החיצונים בבחי' נפרד לגמרי וכמ"ש ומשם יפרד כו' ועו"ג וכבודי לאחר לא אתן, וא"כ אין מאיר הכבוד בגילוי רק בבחי' העלם ע"ד כבוד מלכותך יאמרו כו' אבל לע"ל שיהי' ואת רוח הטומאה אעביר יהי' וימלא כבוד ה', וזהו ענין ונגלה כבוד ה' וראו כו' וכמ"ש במ"א ע"פ יהי כבוד ד' לעולם, והענין י"ל עוד כי מ"ש מכה"כ זהו כבוד תתאה בחי' בשכמל"ו ומזה נמשך שהיש הוא דבר נפרד רק שמקבלים עול מלכות, א"כ שורה רק בבחי' העלם, אבל כבוד עילאה שהוא חכמה ששם מאיר אור א"ס איך דכולא קמי' כ"ה, עי"ז יאיר הכבוד בגילוי וזהו וימלא כבוד ה', והיינו שלע"ל יהי' נקרא השם ככתבו ולפי שבבהמ"ק האיר ג"כ גלוי זה עו"ג וכבוד ה' מלא כו', ובמ"א נתבאר כמו המחשבה נמצא בכל האברים שתומ"י כשעולה במחשבתו לנענע רגלו היא מתנועעת בלי שום שהיה ע"כ שהמחשבה יש שם, אבל אין הרגל משגת את המחשבה אבל במוח שבראש המחשבה מאירה בבחי' גילוי ממש, כך הוא ההפרש בין בחי' מכה"כ ובין וכבוד ה' מלא את המשכן, ועמ"ש מענין משל זה בלק"ת בד"ה ויקח קרח ספ"א, ועיין במד"ש ס"פ שנו חכמים בפ"י ולכבודי בראתיו כו' ואומר ה' ימלוך לע"ז דהקשה מאי ואומר, אלא לפי שעכשיו בעשיה אין כבוד ה' מתגלה וא"כ מהו ולכבודי בראתיו כו' אלא כי לע"ל יהי' הגלוי שנאמר ה' ימלוך לע"ז וכו' ואף עשיתיו אף הוא רבוי שיהי' גלוי הכבוד לע"ל בעשיה ביותר מבחי' ולכבודי בראתיו יצרתיו כו' כמ"ש בלק"ת פ' בלק בד"ה מי מנה, ומכ"ז יובן ענין שבהמ"ק נק' קנין כמ"ש ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו כו' כי הקנין זהו גלוי האצילות ע"ד ויאצל מן הרוח כו' מההעלם אל הגלוי וזהו הקנין שהוא ג"כ מההעלם אל הגילוי כמ"ש בת"א ע"פ כי תקנה עבד עברי כו' ועמ"ש מענין וכבוד ה' מלא בלק"ת פ' צו בד"ה ענין המילואים, פ"ד, ומכ"ז יובן מ"ש בלק"ת פ' בהר סד"ה את שבתותי תשמרו בפירוש ומקדשי תיראו דקאי על התורה, שהרי עיקר ענין המשכן והמקדש הוא מ"ש וכבוד ה' מלא את המשכן והנה זהו מ"ש וישכן כבוד ה' על הר סיני, הרי במ"ת האיר הכבוד הזה בגילוי וה"ע וידבר אלקים את כל הדברים האלה כנ"ל ובפ"י לאמר מבואר בת"א פ' יתרו בד"ה בחדש השלישי שהוא מה שניתן הכח שגם עתה בעסק התורה יהי' בחי' ודברי אשר שמתו בפ"ך כו' א"כ זהו בחי' וכבוד ה' מלא כו' וב' בחי' כבוד הג"ל היינו תשב"כ ותשב"ע, או י"ל ב' בחי' כבוד היינו אורייתא סתים וגליא כו', ועמ"ש במ"א בענין זיו השכינה שבג"ע שהוא נמשך מג"ר שבמ' כח"ב בבה"ז פ' אחרי דע"ז ובת"א פ' חיי בד"ה יפה שעה א' וגם גילוי זה אינו מבחי'

מ' לבד כ"א ממה שמאיר בה מכח"ב דו"א ע"י ונהר יוצא מעדן כו' ע"ש וזהו כי כל בשמים ובארץ כו', ועד"ו י"ל ענין וכבוד ה' מלא את המשכן כי כבוד זהו ל"ב נתיבות חכמה, וגם בבחי' מ' היינו ג"כ חו"ב שבמל' כנ"ל, משא"כ חיות כל העולמות הוא מז"ת שבמל' שהם בחי' אחוריים לגבי ג"ר וגם עד"ו יובן ההפרש בין מכה"כ ובין וכבוד ה' מלא כו'.

ואת גדלו, בפ' ואתחנן ה' כ"א, ומפרש כבודו הוא מ' וגדלו שם הוי', כמ"ש גדול הוי' ומהולל מאד, והוא ת"ת, ובמד"ר פ' יתרו פכ"ט קמ"ד ד' א"ר לוי שני דברים שאלו ישראל מלפני הקב"ה שיראו את כבודו וישמעו קולו והיו רואין את כבודו ושומעין את קולו שנאמר ותאמרו הן הראנו ה' אלקינו את כבודו ואת גדלו כו', ועוד במד"ר פ' ויקרא פ"ו דקע"ב ב' מענין ואת קולו שמענו כו', ונראה דהמד"ר מפרש כבודו מל' וקולו ת"ת, וע' בחיי פ' יתרו צד"ד בפסוק וידבר אלקים, וכאן ר"פ תרומה קז"ג, ובפ' בהעלותך ע"פ על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו, שהן ג"כ ב' בחי' הנזכר את כבודו ואת גדלו, וכן בבהמ"ק זהו מ"ש בית קדשנו ותפארתינו היינו מל' ותפארת, ובפ' ואתחנן במקומו, ומש"ע הרמב"ן והזכיר במשכן שני פעמים כו' נת"ל סעיף הקודם.

ובבוא משה היה אליו, הנה לעיל סעיף * הבאתי דברי הבחיי אשר למשה היה הדבור משם הוי' ממש וצ"ע דכאן פ' הרמב"ן שהדבור למשה הי' כדרך ודבריו שמעת מתוך האש דהיינו ע"י המ' בא לו קול הת"ת, ובבחי' פ' יתרו ביאר שזהו לישראל אבל משה שמע קול הוי' ממש שהוא מבחי' ת"ת, ודבריו לקוחים מדברי הרמב"ן עצמו פ' יתרו בד"ה וירד ה' על הר סיני, ובד"ה ואל ידבר עמנו אלקים.

ובציוני ר"פ וארא שאר הנביאים מרחוק ה' נראה לי ומשה מקרוב וכן פ' עוד הציוני פ' יתרו גבי כתוב אחד אומר ויט שמים וירד וז"ל והשם המיוחד מדבר עם משה, וישראל שמעו קול השם המיוחד מתוך האש עכ"ל, ולעיל מיניה כ' אשו הגדולה היא השכינה היתה קול אחד וע"ש שהיא הקול השביעי מן שבעה קולות, וישראל שמעו מקול זה לבד רק למשה נגלו כל השבעה קולות שהם גם ו' ספירות שלמעלה מהמל' ע"ש.

וזאת התרומה. רבות ויקהל ס"פ מ"ט זו כנס"י שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה ובפ' תרומה ס"פ ל"ה אמרו זהב זו בבל שנאמר רישיה די דהב טב, דניאל ס"י ב' ל"ב כו' עד גער חית קנה, ועיין בפ"ת דפסחים דק"ח ע"ב, והענין כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי בענין ההפרש שיש בנש"י בין זמן יצי"מ שעז"נ קומי לך רעיתי כו' ובין זמן שאין בהמ"ק קיים שעז"נ יונתי בחגוי הסלע כו' הראיני את מראיך כו' ע"ש היטב כך עד"ו ההפרש בין פסוק ויקחו לי תרומה עשו לי קיטון א' דקאי על זמן שבהמ"ק קיים ובין פסוק וזאת התרומה, דמדבר על כנס"י בזמן בבל ומדי כו' כנ"ל, והנה קומי לך זהו ע"ד מעלת ומדרגת הצדיקים התולכים מדרגא לדרגא ע"י התפילה בבחי' אשר ידבנו לבו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע כו', משא"כ בזמן שאין בהמ"ק מחמת שהחשך יכסה ארץ לא נמצא בחינת ידבנו לבו כו', אך עכ"ו כתיב אעשה לו עזר כנגדו שהעזר נמשך מבחינת כנגדו היינו היצה"ר המסתיר עי"ז תתגבר הנפש בבחי' אור חוזר וכענין המראה השפיגעל כו' וכמ"ש במ"א על פסוק משכני אחריך גרועה ממה שגרמת בי שכני כו' שהוא היצה"ר שהוא שכן, מזה נמשך יתרון אור מן החשך וכמ"ש בד"ה ואני אראה בשונאי, בענין מ"ש צמאה לך נפשי בארץ ציה ועיף בלי מים שמחמת שאין מים בחי' המשכת אלקות מים יורדים כו' כנודע מענין ארץ לא שבעה מים הנה עי"ז תגדל הצמאון וחולת אהבה כו' וזהו בחי' התשובה בחילא יתיר וזהו ענין וזאת התרומה זהב, כי הנה יש אה"ר בבחי' כמעלת הזהב על הכסף כמ"ש בתניא פ"ג והיא באה ונמשכה ע"י בבל רישיה די דהב וכענין ופרעה הקריב את ישראל לאביהן שבשמים ועיין בת"א פ' נח ע"פ מים רבים לא יוכלו לכבות כו' ואדרבה שע"ז ותרום התיבה כו' והיא בחינת במקום שבעלי תשובה עומדים כו' ועיין ויקהל פמ"ט וזהו שעז"נ וזאת התרומה שכנס"י נק' זאת קומתך דמתה לתמר, בזאת יתהלל המתהלל וע' זח"ב תרומה דקנ"ח וכת"י זכסיל לא יבין את זאת בפרוח רשעים כו' שלהיות וזאת התרומה הוא נמשך על ידי משכני אחריך גרועה עזר כנגדו כנ"ל וזהו ופרעה הקריב שיהיה לרחוק שנעשה קרוב וכמו המים כשמעכבין אותן נמשכין והולכין בכח רב יותר וכו'.

וזהו ג"כ מ"ש בשה"ש רבה דף כ"ד ד' ע"פ כחוט השני שפתותיך ומדברך נאווה מדברותיך יאי, מדבר לשון שממה, היינו בזמן חורבן בהמ"ק עז"נ כי רבים בני שוממה מבני בעולה בישעי' רס"י נ"ד רני עקרה כו' כי רבים כו' צדיקים העמידה לי בחורבנה יותר מצדיקים שהעמידה לי בבנינה וכמ"ש במ"א בפ"י הוציאוה ותשרף הוציאוה בגלותא ומזה יומשך לה אהבה רבה ע"ד האהבה דשרפים עומדים ממעל לו וזהו ותשרף כו' שבחי' אה"ר זו נמשך מבחי' המדבר ושממה ע"ד מי זאת עולה מן המדבר כו' כמ"ש בד"ה כנשר יעיר שהוא כמשל הראיה שהיא

וזאת התרומה: בכמה כתי"י מאמר זה בא בהמשך אחד להמאמר ולעיל.

דייקא בשחור שבעין וזהו ענין יתרון אור הנמשך מהחשך דוקא וכמ"ש בזה"ב ס"פ תצוה דקפ"ו סע"א ע"פ ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שריא, דאי לאו חשוכא לא יתגלון עמיקין ומסתראן כו' מגו חשוכא זהה במדברא אתגלי לן נהורא דא עכ"ל וע"ש ולכן כי רבים בני שוממה דוקא, וע"כ רני עקרה ממה שלא ילדה כו' דהיינו עת היותה שוממה כו' דהא כי רבים, והיינו ע"ד ורב שלום שזהו הבירור הנמשך מבחי' ורב כל רב בבבל כו' וזהו ג"כ ענין הנז' סד"ה כי תהיינה לאיש שתי נשים בפ"י והיה הבן הבכור לשניאה פ"י לשניאה היינו בחורבנה שאז נק' שניאה וכמ"ש עת לאהוב ועת לשנוא ופ"י ברבות בקהלת על פסוק זה דצ"א א' עת לאהוב דכתיב אהבתי אתכם אמר ה' עת לשנוא דכתיב נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה, בירמיה ס"י י"ב ח', זהו ענין האחת אהובה בבחי' עת לאהוב והאחת שנואה בבחי' עת לשנוא ומ"מ צדיקים העמידה לי בחורבנה יותר וזהו והיה הבן הבכור לשניאה, כי עי"ז את בכורתי לקח כו' בחי' כי רבים בני שוממה שמבררים מבחי' רה"ר טורי דפרודא יש לי רב, ועמ"ש מענין פ"י בכר בד"ה מה טובו, והנה ענין שעשו היה בכור ונק' בנה הגדול היינו שמקבל מבחינת ורב חסד שלפני הצמצום כנו' בד"ה בשלח פרעה יעו"ש באריכות רק שהוא בבחי' חיצוניות וע"י התשובה זוכים נש"י לבחי' גלוי זה שלמעלה צמצום ממש שיומשך בחי' פנימיות כנוכר בד"ה ראה ריח בני ריח בוגדיו, וזהו שנאמר וזאת התרומה כו' שמן למאור בשמים לשמן המשחה כו' בחי' משיח שנאמר בו והריחו בירת ה' כו', אך כדי שיוכלו לבוא לבחי' תשובה הוא ע"י התעוררות רחמים כנוכר בד"ה ראיתי והנה מגורת זהב בענין ברחמיך הרבים רחם עלינו כו' לעורר רח"ר על גשמיות הגוף שלא יהי' נראה יש ודבר בפ"ע כו' ע"ש ועי"ז דוקא יבוא לבחי' תשובה שעיקר בחי' התשובה שהיא להתהפך מחשוכא לנהורא נמשך דוקא ע"י כח הסוכ"ע הכל יכול וקמיה כחשיכה כאורה משא"כ מבחי' ממכ"ע כמבואר בד"ה צו את בני ואמרת אליהם את קרבני לחמי ובד"ה אני לדודי בסידור, ולהמשיך מבחי' סוכ"ע זהו על ידי התעוררות רחמים וכמ"ש ע"פ כנשר יעיר קנו כו' וזהו ואשא אתכם על כנפי נשרים ועי"ז דוקא ואביא אתכם אלי וז"ש ברבות בש"ש דף כ"ז ד' בד"ה גן געול ע"פ שלחך פרדס רמונים רבי חגינא ורבי סימון חד אמר היא הכניסה לו שלשה עשרה והוא הכניס לה שלשה עשרה היא הכניסה לו שלשה עשרה מה שמפורש בואלה שמות וזאת התרומה זהב וכסף וגו' עד ואבני מילואים, וע"ש משמע דשמן למאור בשמים לא קאחשיב, ודלא כהמזרחי ודלא כספר פנים יפות, והטעם כמ"ש רש"י י"ג דברים אלו האמורים בענין כולם הוצרכו למלאכת המשכן, מה שאין כן שמן המשחה וקטרת י"ל אינו שייך למלאכת המשכן ממש, והנה ענין שהכניסה לו י"ג דברים היינו ענין התעוררות רחמים שהן דרך כלל י"ג מדות הרחמים, והנה בחי' הרחמים אינו שייך כ"א על מי שהוא במדרגה התחתונה ואין טוב לו אבל על מי שהוא במדרגה העליונה ולא חסר לו כלל לא שייך עליו רחמנות כלל ומפני זה רחמנות הוא בקו האמצעי ובא אחר מדת הגבורה שהוא הצמצום

וההסתר שחיות כל העולמות הוא רק זיו והארה, אבל מהותו ועצמותו ית' אני הוי' לא שנית, ואזי תשתפך במר נפשו ויבוא לידי מרירות גדולה איך שהוא רחוק מאלקות כנזכר בד"ה קול דודי בשה"ש, זהו ענין מים תחתונים בוכים בד"ה במדבר סיני באהל מועד, וזהו שהיא דוקא הכניסה לו י"ג דברים היינו התעוררות רח"ר על ירידתה כו' שהיא בחי' כשושנה בין תוחים בירידתה בגוף ונה"ב, ויש לה תליסר עלין דסחרין לשושנה כנז' בזהר ח"א בתחלתו ובפי' האריו"ל שם שהם י"ב בקר דבריאה והיינו ההתעוררות רחמים מבחי' כנשר יעיר כו' אך כדי לעורר רחמים זהו ע"י התעוררות רחמים בנפש על העניים והוא הצדקה ולכן נאמר וזאת התרומה כו' זהב וכסף וכנז' סד"ה כי אתה גרי ובר"ה ושמתי כדכד וכמ"ש וצדקה תרימם, והוא הכניס לה י"ג היינו יגמה"ר הנמשכים מלמעלה כו' וח"א כ"ו היינו ש' הוי' והנה פי שנים תיקון וזהו גם פי שנים חו"ג וזהו זהב וכסף כי יצי"מ חסד כסף אברהם ולע"ל לא בכסף תגאלו ע"ד שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו והלויים יהיו כהנים כו' וע' וח"א ויחי ר"ן בענין אין כסף נחשב בימי שלמה כו' וע' ת"ז תיקון י"ו מים רבים יולדת זכר כו' וגם כי הצדיקים ע"י התורה ממשיכם מבחינת חכמה אורייתא מחכמה נפקת אכן ע"י התשובה ממשיכים רצון העליון מה שאינו מלוכש בחכמה כמ"ש בד"ה תקעו בחדש, וזהו ומדברך נאווה להמשיך מבחי' מדבר לא ישב אדם שם ומוזה נמשך בחי' וחד חרוב כו' וגם פי שנים עתיק וא"א כי הצדיקים ממשיכים מבחי' סוכ"ע בממכ"ע והיינו מבחי' א"א אבל ע"י התשובה ממשיכים מעצמות אור א"ס כי גאה ב"פ גאה כו' וזהו ממצמקים ב' עומקים, וזהו פי שנים היינו שני חלקים החלק האחד בפשוט חלק הוי' עמו ואנכי איש חלק החלק הב' שיניקת עשו מבחי' אם תגביהי כנשר כו' מלמעלה מהאצילות ארך אפים כו' וזהו חלק בכורה ונותנים השני חלקים כאחד היינו מ"ש והיה הוי' לי לאלקים שהוא ע"י שיהי' גילוי עצמות אור א"ס שלמעלה משם הוי' ויהי' נמשך ומתייחד עם שם הוי' כמ"ש אני הוי' דכולא חד והיינו שם הוי' יהי' בבחי' אלקים כו' ועל ב' בחי' אלו נאמר לפני יג"מ ב' שמות הוי' וזהו הוי' בדד ינחנו כו' והיינו ע"י שהכניסה לו י"ג דברים יגמה"ר.

ובכל זה יש להבין מ"ש תחלה מאת כל איש אשר ידבנו לבו ואח"כ גבי וזאת התרומה כתי' מאתם, כי ענין אשכול נת' למעלה שהוא בחי' גבוה מאד כו', אך כדי שיוכלו כל גש"י להגיע לבחי' תרומה הנ"ל זהו וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב זו בבל כו' כמארז"ל ע"פ צדקת פרונו צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפורן כו' כי להיות רעו"ד ידבנו לבו זה אין ביכולת כל אדם כו' אכן כשפורן כו' הנה אתכפיא להיות סומע"ט זהו ביכולת כל אדם ואעפ"כ כיון שפורן כו' כי ע"י אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין והיינו תרומה ורוממות הנמשך ע"י אתכפיא ממה שפורן כו' שעיי"ז מבררים בירורים דעשיה שמע' שרים הי"ז עולה אצלו ית' כמו רעו"ד ידבנו לבו כי עיקר הביירוים בעשייה

וכמ"ש אף עשיתיו אף מרבה כו' עשיה היא לעילא וכמ"ש ע"פ והנצח
 זו ירושלים כו' ועוד כי ע"י שפזרן הנה זה גופא גורם ההתגברות כדלעיל
 בפ"י עזר כנגדו שהעזר נמשך מבחינת כנגדו כו', וכענין משכני אחריו
 כו' כנ"ל, לכן וזאת התרומה אשר תקחו מאתם מכללות ישראל היינו זהב
 זו בבל כו' שע"י הגלות בבל נתבררו ונתעלו להיות בחי' זהב בחי'
 כמעלת הזהב על הכסף אה"ר דמאדך בחילא יתיר כו' וזהו שאמר זכריה
 ראיתי והנה מנורת זהב כולה כו' ואמרו ברבות שירמיה קרא אותם כסף
 נמאס כו' זכריה אמר שכולו זהב טהור, ואיך הוא אלא ע"י שהיו בגלות
 בבל ונק' זרובבל הזריעה בבחי' בבל ע"י הי' הצמיחה בחי' זהב טהור
 והיינו כמ"ש כאן ברבות זהב זו בבל כו' רישא דדהבא כו' וע"י שהיו
 שם הוציאו וביררו בחי' זו ונעשו מנורת זהב כולה כו' ע"ש כולך יפה
 רעיתי כו', וזהו מצרף לכסף וכור לזהב במשלי סי' י"ז ג' ופי' בת"ז
 תקון ס"ט דף ק"ה ע"ב מצרף לכסף דא אברהם וכור לזהב דא יצחק,
 כי הנה יציאת מצרים הי' בזכות אברהם ולע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו
 וכמ"ש בת"א פ' ויצא ע"פ ושבתי בשלום אל בית אבי כו' וכמ"ש בלק"ת
 ובפע"ח שער חג המצות פרק בד"ה מהאריז"ל ועמ"ש בד"ה ויושט המלך
 לאסתור את שרביט הזהב ע"פ ולא בכסף תגאלו כי אין הגאולה דלע"ל
 מסטרא דחסד כו' כי אברהם בחי' כסף לא ידענו כו' כ"א ע"י אימא
 עילאה בחי' צחוק עולם התענוג צחוק עשה לי אלקים כו' וזה נמשך ע"י
 גלות בבל שאחר מ"ת וזהו מנורת זהב כולה כו' ולכן הד' גליות מנויים
 מבבל ולא מנה מצרים כמו שהקשה האלשיך כו' וגו' ועמ"ש ע"פ תפוחי
 זהב במשכיות כסף שאורייתא סתים וגליא והנגלות נק' כסף והסתום
 נק' זהב, וע"י יצי"מ הי' מ"ת הנגלית בחי' כסף וזהו מצרף לכסף ועמ"ש
 מזה אדמו"ר נ"ע בד"ה וכל העם רואים את הקולות וע"י ד' גליות יהי'
 גלוי פנימיות התורה בחי' תפוחי זהב כו', עמ"ש מזה סד"ה וכל בניך
 למודי הוי' וזהו וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף להיות תפוחי
 זהב במשכיות כסף וענין נחשת בירור ק"ן שיוכלל בקדושה לגמרי וגם
 נחשת ר"ת גובלות חכמה שלמעלה תורה כו', וזהו הנה ישכיל עבדי ירום
 ונשא כו' פי' ירום נגד ויקחו לי תרומה ונשא בחי' מאת כל איש כו'
 תקחו את תרומתי וגבה מאד ע"י וזאת התרומה כו' כנ"ל, ומה שברזל
 אין כתיב י"ל כי ק"נ יוכל להתברר ולהיות תרומה אבל ברזל הבחינה
 שלמטה אין בירור והעלאה כ"א זה צריך לדחות לגמרי ע"ד קיום מצות
 ל"ת שחורות כעורב כמ"ש ע"פ שחורה אני ונאווה ועמ"ש ע"פ והארץ
 היתה תהו ובהו.

וזאת התרומה. רבות תרומה ס"פ ל"ה קנ"ב ג' זהב זו בכל שנאמר דג"אל
 ב' ל"ב ריש' די דהב טב, וכסף זו מדי שנאמר חדוהי ודרעוהי די
 כסף, נחשת זו מקדון שנאמר מעוהי וירכתוהי די נחש אבל ברזל אין כתיב כאן
 כו' עד גער חית קנה כו' וע' בפסחים דקי"ח סע"ב, וע' מענין ריש' די
 דהב בסידור בדרוש חרבות צורים, וע' בת"א גבי פורים בד"ה לבסומי
 בפוריא, בענין ואחריתו עדי אובד שכל מה שמשתלשל למטה הוא רע יותר
 עד שאין לו בירור ובעה"מ ש"ו פמ"ג דכ"ד א' ופרק ס"ו דל"ז סע"ב כי
 בבחי' עת אשר שלט האדם כו' יש בו בחי' קומה ובחי' אדום הוא הרגליים
 ועכשיו הבירור בבחי' רגליים עד דמטו רגלין ברגלין, י"ל כמו ההפרש
 בין ק"ג לג"ק שמק"ג יוכל להיות בירור משא"כ כו' וע"ז בא הל"ת לדחות
 כו' כמ"כ ההפרש בין זהב לברזל כו' ולכן אם נגע ברזל באבן המזבח
 פסלו בפ"ג דמדות וע' מענין ברזל בוח"א פ' נח דע"ד סע"א וע' ברבות
 בראשית ס"פ ה' ובת"ז תקון ס"ו ד"ק סע"א בענין עה"ד טור"ר ממראה
 מתניו ולמעלה הוא טוב הה"ד ריש' די דהב טב חדוהי ודרעוהי די כסף,
 ממראה מתניו ולמטה הוא רע הה"ד מעוהי וירכתוהי די נחש מסט' דנחש
 הקדמוני כו' וע' מזה בוח"ב פקודי דרכ"ח ע"א ובע"ח שער ק"ג פ"ג שוהו
 ק"ג וזה הנוגה הי' ראשו זהב טוב וכן החזה כסף טוב אבל מהחזה ולמטה
 שהוא מקום המל' שבחזה נוק' דדכורא דנוגה שם הוא נחושת כו' ע"ש
 והיינו כמ"ש ע"פ כבד לב פרעה כי בין אברי הנשימה לאברי המזון מפסיק
 פרסא כו' לכך עד"ז אפי' בק"ג יש פרסא ומה שלמטה מהפרסא הוא רע
 יותר, אכן ההפרש בין נחושת לברזל היינו כי נוק' דדכורא דנוגה מתחלת
 מהחזה ולמטה דדכורא דנוגה, ובודאי גם בה יש פרסא וזהו ההפרש שבין
 נחושת לברזל כו' שמה שלמטה מהחזה דידי' בחי' רגלין זהו תכלית הרע
 והיינו ג"ק כו' ועז"נ גער חית קנה, ויותר י"ל כי הדכורא דנוגה למטה
 מהחזה נק' נחושת והנוק' נק' ברזל וכ"מ ממ"ש בקללות דמ"ת פ' תבא
 כ"ח ס"ג והיו שמיך אשר על ראשך נחושת והארץ אשר תחתך ברזל
 ושמים הוא דכורא וארץ הוא נוק', הרי זו"ג דקליפה הם נחושת וברזל
 וע' בפרש"י פ' תבא שם, עכ"פ פי' וזאת התרומה לפי מדרש זה קאי על
 בירור ק"ג וה"ע העלאת נה"ב והעלאה זו ע"י מצות מעשיות וצדקה תרומם
 גוי בד"ה ושמתי כדכד ובד"ה המגביהי לשבת, וענין מכל איש כו' תרומה
 זהו העלאת נה"א וההפרש ביניהם כענין מס"ג באחד ומס"ג בכל גפושך
 וכענין ההפרש בין שרפים ואופנים כו' ולהיות מס"ג בא' נה"א זהו ע"י
 התורה ויקחו לי תרומה ע' בד"ה בכ"ה בכסליו ובד"ה אדם כי יקריב.

וזאת התרומה רבות ויקהל ס"פ מ"ט. זו כנס"י שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה בד"ה קדש ישראל נת' שהתבואה הם בחי' המלאכים שנקראו ג"כ דשא וכמ"ש בענין שעורה שיעור ה', וישראל שנמשכים מבחי' מחשבה הן ראשית תבואתה כו' וע' בוז"א ויחי דרכ"ו סע"ב תבואתה תבואת ה' ואפ"ל שמה שישראל נק' ראשית לבחי' תבואה כי הם בחי' בכורים פרי האילן ובכורים קודמי' לתרומה כדאיתא במשנה ג' דתרומות וע' זח"ג פנחס דרנ"ג. ובד"ה צו את בני' כו' את הכבש אחד נת' כי תבואתה סדר השתלשלות שמבחי' ממלא כל עלמין אבל נש"י הם מבחי' קדש למעל' מס' השתלשלות כו' ובד"ה יונתי נת' דראשית תבואתה היינו למעלה גם מבחי' התורה כו' כי התורה מחכמה נפקת ונש"י עלו במחשבה דא"ק וזהו קומי לכי לבחי' כף יו"ד כו' ע"ש לפ"ז אפ"ל מתחילה אמר ויקחו לי תרומה היא התורה כי מתחלה צריך להיות תלת קשרין ישראל מתקשראן באורייתא כו' אכן אח"כ מתעלים להיות וזאת התרומה זו כנס"י וכמ"ש ששים המה מלכות אלו ששים מסכתות אחת היא יונתי זו כנס"י כו'. (אך נת' כאן י"ג דברים זהב וכסף כו' כנגד י"ג מדה"ר כי להיות עלי' זו זהו ע"י התעוררות רחמים וכמ"ש בד"ה במדבר סיני כו' שאו את ראש כו' למשפחותם לבית אבותם כו') וגם כמו מתחלה מ"ה מברר לב"ן אבל אח"כ דוד הגדיל עולה בס"ג אחעט"ב ועד"ז וזאת התרומה כי בואת יתהלל כו'.

רבות ויקרא תוך פ"א קס"ה ד', ר' תנחומא פתח יש זהב ורוב פניני' כו' הת"ד וזאת התרומה זהב כו' וכלי יקר שפתי דעת חייך שדיבורך כו'. אפ"ל כי י"ג בחי' אלו הם י"ב בקר דבריאה והים עליהם כו' זבי"ע נק' בהמה אבל משה דעת אצ"י כמ"ש בת"א ע"פ ואלה המשפטים.

וזאת התרומה, שה"ש רבה בד"ה גן נעול כ"ד ד' ע"פ שלחייך פרדס רמונים ר' חנינא ור' סימן ח"א היא הכניסה לו שלשה עשרה והוא הכניס לה שלשה עשרה. היא הכניסה לו שלשה עשרה מה שמפורש בפ' ואלה שמות וזאת התרומה זהב וכסף וגו' עד ואבני מלואים וע"ש דשמן למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים משמע דלא קחשיב והטעם מפני שמנה כאן י"ג דברים השייכים למלאכת המשכן והכלים משא"כ שמן המשחה וקטורת זהו כענין הקרבנות שבמשכן וכן פרש"י פ' תרומה וז"ל י"ג דברי' אלו האמורים בענין כולם הוצרכו למלאכת המשכן כו'. וזה דלא כמ"ש הרא"מ בביאורו לרש"י דתכלת וארגמן ותולעת שני אחד מפני שכולם מצמר והפנים יפות כתב דאבני שוהם ואבני מילואים אינן מן המנין, וגרם להם שלא ראו בתוך המדרש שה"ש. והנה ענין שהכניסה לו י"ג דברים היינו שנק' שושנה בין תחוחים ויש לה תליסר עלין שהם י"ב בקר דבריאה כדפי' תאריז"ל בד"ה ר"פ בראשית, והוא התעוררות רחמים ותשובה. והנה מבואר בבה"ז ר"פ ויקהל שי"ב מלאכים הנ"ל הם המעלים את המל' והיינו להיות שרשם מעולם התהו שלכן והחיות נושאות כו' ועד"ז הם י"ב שבטים ושבת

לוי כנוי סד"ה ויאכילך את המן וכמו שע"י הסוס הולך האדם למקום שא"י לילך בעצמו כך והחיות נושאות כו' ועל הכסא דמות כמראה אדם הוא מתעלה עי"ז וזהו שהכניסה לו ממש י"ג דברים, והוא הכניס לה י"ג דברים מה שמפורש ביחזקאל סי' ט"ז ואלבישך רקמה כו' ואכסך משי כו' והיינו שהם ענין י"ג מדות דא"א שהם התגלות אוא"ס ב"ה ממש והוא ג"כ ענין י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן וכמ"ש במ"א ע"פ כתפוח כו' כן דודי שע"י שבתחלה נאמר כשושנה כן רעיתי עי"ז נמשך הגילוי מבחי' כתפוח כן דודי התגלות האה"ר כו', וגם כי מבואר בד"ה בדרוש שארה כסותה ועונתה שזו"נ הם הממוצעי' בין המאציל לבי"ע וע' בת"א פ' תרומה בענין ב' הכרובים ע"כ היא הכניסה לו בירור בי"ע כמ"ש בפ"י תמתי בד"ה ששים המה מלכות הראשון ע"י י"ג דברים הנ"ל זנק' מ"ג באר מ"ח. והוא ז"א הכניס לה המ"ד שמקבל מא"א וע"י והן י"ג דברים ומ"ד ב"פ י"ג היינו כ"ו כמנין שם הוי' והוא מ"ש ושמי הוי' לא נודעתי להם וג"פ י"ג גי' ט"ל ועד"ז מתענין י"ג תעניות על הגשמים דוגמת היא הכניסה לו י"ג דברים ועי"ז ממשיכים י"ג מדה"ר, ומ"ד שהוא הכניס לה כ"ו היינו ב"פ י"ג כי יש מלמעלה ב"פ המשכת יג"מ הא' הבאים לעורר אתעדל"ת כמו בר"ח אלול והב' אתעדל"ע שאחר האתעדל"ת וכמ"ש ע"פ ושמתי כדכד וע"פ אני לדודי וכו' בחי' יג"מ הנ"ל היינו י"ג מדות דז"א ויג"מ דא"א, ובתנחומא פ' תרומה אומר שהוא הי"ג דברים שעשה להם ביצי"מ המפורשים ביחזקאל סי' י"ז ואלבישך רקמה כו' כהובא בשה"ש שם וכנגד י"ג דברים שיעשה להם לע"ל וברא ה' על כל מכון הר ציון כו' וסוכה תהי' לצל כו', לפי"ז י"ל כי ביג"מ דא"א ג"כ יש חיצוני' ופנימי' כמ"ש במ"א בענין כשמן הטוב כו' על הזקן כו' ועיקר הפנימי' יתגלה לע"ל שאז יהי' גילוי פנימי' ע"י כו' והנה בין הכל יש כאן ג' פעמים י"ג כמנין טל, ועו"ל * מה שהוא כופל לה היינו אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת כמ"ש בד"ה האזינו השמים גבי ותזל כטל אמרתי, והמשכה זו נמשך ג"כ ע"י י"ג מכילין הנ"ל וזהו ענין שג' פעמים י"ג הם טל, ואתעדל"ע זו זהו ענין התגלות עתיק, וזהו ענין הכפל שהכתר כלול מב' פרצופים ע"י וא"א ובחי' י"ג מדות הראשונים שע"י אתעדל"ת באים מא"א, אבל בחי' ע"י בחי' תחתונה שבמאציל זהו למעלה מאתעדל"ת וזהו ענין תזל כטל כו' והנה הוי' א' הוא כחשבון ט"ל וזהו טל אורות טליך כו'. ועי"פ הנ"ל אמ"ל דפסוק ויקחו לי תרומה מיירי בזמן המשכן והמקדש וע' בהרמ"ז ר"פ תרומה דקכ"ו סע"א שיש ב' בחי' הא' הורדת השפע מלמעלה למטה בלי קדימת התעוררות תחתונים וכנגדו אמר ויקחו לי תרומה שהוא הורדת הקדושה מלמעלה למטה ופי' לי תרומה פי' הרח"ו במק"מ ר"פ הנ"ל יסוד ומל' הם תרי ממאה כנוי בפ' זיקהל ד"ר סע"א והם תושב"כ ותושבע"פ ואח"כ מאת

ועו"ל : בכתי' ב' : ועו"ל מה שהוא כנס לה היינו אתעדל"ע שע"י אתעדל"ת
הוא יג"מ דא"א, הנמשך ע"י התשובה ויש עוד בחי' אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת.

כו' ידבנו לכו הוא אתעדל'ת מלמטה למעלה שזהו נמשך ע"י אתעדל'ע הנ"ל כמ"ש סלסלה ותרוממך כמ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר ע"ד באר כו' כרוה נדיבי העם, והוא בחי' רעותא דליבא ותעלומות לב כנוכר בד"ה ביום השמיני שילח, ועמ"ש ע"פ יונתי בענין קומי לכי רעיתי ואז תקחו את תרומתי ע"ד לכו לחמו בלחמי ואלקיכם כהן הוא א"כ לחמי הוא תרומה בחי' ראשית ח"ע היינו הארת הכתר בהתורה שהיא חכמה, עוסק בתורה לשמה לשם התורה עצמה, טל תורה ע"ד תיזל כטל אמרתי שיהי' אמרתי ממש תען לשוני אמרתך ודברי אשר שמתי בפיו בד"ה האזינו השמים א"ג תורה שלמטה ח"ת בד"ה וכל העם רואים ותורה שלמעלה ח"ע ונק' תורת ה'.

וזאת התרומה * אשר תקחו מאתם כו', במד"ר פ' ויקהל פמ"ט ע"פ ויעשו כל חכם לב מה מלאכה היו עושין אלא ראה מה כתיב וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו כנס"י שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה זה העומר וכן ת"י בירמי' שם ע"פ זה קדש היינו תרומה ראשית תבואתה זה העומר ור"ל תרומה זה נה"א ועומר שעורים מאכל בהמה חיות נה"ב ובשרשה הוא פני שור כו' שהם מרוממים המל' והנה הרמה זו היכן היא עולה זהו כי תבואתה היינו התורה שנק' דגנך תירושך ויצהרך כמ"ש בלק"ת בד"ה שבת שבתון ספ"ג וא"כ מאוזר שכנס"י נק' ראשית תבואתה ע"כ היא עולה למעלה מבחי' התורה והיינו כמ"ש בלקו"ת בד"ה יונתי בחגוי שבהנשמה יש ב' בחי' בחי' הא' הנשמה המלוכשת בגוף והב' בחי' מזלי' ובחי' מזלי' שרשה למעלה מהתורה וכמ"ש ג"כ בד"ה כי תצא דרוש השני בהביאור בפ"ב גבי ולקחת לך לאשה שבבחי' זו נק' התורה מאורסה לכנס"י יעו"ש מזה ג"כ בסד"ה ועשית בגדי קדש ומ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון בענין והרוח תשוב ועמ"ש בפ' תבא ע"פ והיה כי תבא בענין הביכורים שהם ממהרים לצמוח יותר משאר הפירות זהו ע"י שנמשכים בחי' אין כשמאיר בהעץ כמ"ש בזח"ב פ' שלח קנ"ח ב' ע"פ היש בה עץ אם אין וזהו אדם אין כאלהו וכחוני המעגל שהם אדם * שמבחי' אין כי האדם עץ השדה במד"ר וירא פנ"ג, וכשמאיר באדם זה מבחי' אין ז"ס הביכורים והקשורים ליעקב וא"כ עליית הנפש

וזאת התרומה : מאמר זה בלי התחלת הפסוק גרפס בפירוש המילות לכ"ק ארמו"ר
הצמח צדק (רעד, א).
אדם : אולי צ"ל : מבחי' אדם.

לשרה ומקורה זהו"ע תרומה ורוממות ועד"ו בכללות המל' הנק' כנס"י התרומה היינו שתעלה למעלה בבחי' כתר שלמעלה מהחכמה הנק' תורה או אם תורה הוא ת"ת עלייתה בבינה קדוה"ק וכנו' בזהר ר"פ צו ע"פ זאת תורת העולה היא העולה וע' בתו"א פ' ויקהל בד"ה קחו מאתכם תרומה שפי' ג"כ ע"ד ארוממך אלקי המלך להעלות בחי' ממכ"ע והנק' אלקי המלך והוא ג"כ כנס"י ע"ש כי אין מלך בלא עם. ולהעלותה בבחי' סוכ"ע וע' זת"ב פ' ויקהל דקצ"ו ע"א ג"כ עד"ו ע"פ קחו מאתכם תרומה. קיצור*. מדברי המד"ר למדנו שבחי' תרומה והעלאה זו זהו ע"ד מ"ש קדש ישראל לה'.

(ב) והנה המד"ר הקדים תחלה ענין מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה כו' שהתקשרות כנס"י בהקב"ה שזהו ענין התרומה הוא בחי' האה' כמ"ש במד"ר וישלח פ"פ בענין ג' לשונות של חבה חבב הקב"ה את ישראל ואחד אומר בחמשה וא' מהן הוא האהבה אהבתי אתכם אמר ה' יעו"ש וע' מפסוק ויעשו כל חכם לב בזח"ב ויקהל דר"ט ובת"ו תיקון כ"ח ע"ב א' ב' והנה בזהר בזהר ויקהל דר"ט ע"א פתח ר' אבא ואמר ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה עשר יריעות (כ"כ הגירסא בזהר גדול) כתיב השמים שמים לה' וגו' עד אינון עשר יריעות כד"א נוסה שמים כיריעה וע"ש במק"מ שהם ע"ס ונכללים בז' רקיעים כו' רקיע השביעי זהו כמו בינה שנקרא שביעאה וכוללת ג' ראשונות כו' וע' מענין השמים שמים בביאור בעצם היום הזה נימול אברהם בענין מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה וס"ת הוי' וא"כ לפ"ו ענין דברי ר' אבא היינו שכמו"כ ביריעות המשכן שהם עשר יריעות זהו ג"כ הבחי' של השמים שמים לה' ולכאורה זהו נגד הפסוק שאומר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם ואיך יוכלו בני אדם לעשות למטה כמו בחי' השמים שמים שהרי אומר רק והארץ נתן לבני אדם, אך הענין הוא כמ"ש במד"ר סדר וארא פי"ב הה"ד כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ אמר דוד אעפ"י שגזר הקב"ה השמים שמים לה' כשבא ליתן התורה בטל הגזירה הראשונה כו' ובפ"ק דסוכה דף ה' ע"א מעולם לא ירדה שכינה למטה שנאמר השמים שמים לה' כו' והכתיב וירד ה' על הר סיני למעלה מעשרה משמע אינו כדעת המד"ר שביטל הגזירה לגמרי אלא שירד למעלה מעשרה, עכ"פ לכן יוכלו לעשות ביריעות המשכן שיהי' בהם מבחי' השמים שמים לה' שהרי הם ג"כ למעלה הרבה מעשרה וז"ש במד"ר ר"פ תרומה פל"ד ע"פ כי כל בשמים ובארץ כל מה שיש בשמים יש בארץ כו' לכן ויעשו כל חכמי לב כו' עשר יריעות שהעשי' הי' שימשיכו בחי' ע"ס העליונות שעליהם נאמר נוטה שמים כיריעה שיהי' נמשכים ממש בעשר יריעות המשכן וזהו עשי' גדולה ומזה יובן מה שהקדים המד"ר ענין מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה

כו' שהוא אהבה נפלאה של התקשרות הקב"ה את כנס"י במה שהניח את השמים ושמי השמים העליונים שהם ע"ס העליונות וירד להיות שורה בהמשכן העשוי מעשר יריעות שעם היותו זוגמא לע"ס העליונים מה הערך ביניהם ואעפ"כ מעוצם האה' דכנס"י הניח את שלו ובא להשכין אורו בהמשכן ע"ד המבואר בזהר ויצא דקמ"ח ע"ב ע"פ יעזוב כו' ולא עוד דאפילו אית ליה ערסיה דדהבא כו' ואיהי מתקנא ערסיה באבנין כו' ושביק דידיה ויבית בהו למיהב לה גיחא כו' והמשכה זו זהו ע"י ההעלאה וזאת התרומה לשון רוממות כנ"ל ועי"ז ממשיכים הגילוי מבחי' אדיר במרום ה' מרום וקדוש אשכון בחי' שמים שירד וישכון למטה כו'.

ג) ומ"ש אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה, הנה במד"ר פ' במדבר פ"ב דרי"ב ע"ד פי' שמדבר באהבתו של תורה שאם מתכנסין כל עו"ג כו' וא"כ הענין ע"ד מ"ש בתו"א בד"ה הבאים ישרש גבי והיינו כמשל כח הצומח שבארץ שלא בכל מקום נצמח הפרי כו' ע"ש וע"ש בשה"ש רבה גם פי' אם יתן איש כענין הנ"ל בדרך אחר, ולפי"ז י"ל פי' היינו כמ"ש ואיש תרומות יהרסנו במשלי סי' כ"ט ד' ופרש"י איש גיאות וע' מזה במד"ר פ' בראשית ר"פ י"ד ובפ' משפטים פ"ל סי' קמ"ז ג' פירשו על דור המבול, ובזח"א פ' מקץ דקצ"ג סע"ב פירשו ואיש תרומות על פרעה שנתגאה ונתרומם ואמר מי ה' אשר אשמע בקולו ובפ' שמיני ד"מ ע"ב פירשו וז"ל ואיש תרומות תרומת כתיב כד"א וזאת התרומה ואיש תרומות דבעי על תרומות ומעשרות כו' (ע' במד"ר תולדות פס"ג ע"פ כי ציד בפיו האיך מעשרין את התבן) ולא עביד מידי ואיש תרומות דלאו איהו משפט (ע' בתו"א בד"ה אשירה לה' כי גאה גאה בענין לעשות צדקה ומשפט) דהא תרומה אסתלקותא דרחמי' כו' עכ"ל ובמק"מ שם ואיש שהוא ס"מ היונק מהתרומה שהוא המל' יהרסנה עכ"ל הרי עכ"פ איש תרומות הוא ס"מ והמכוון י"ל כמו שענין התרומה היינו רוממות המל' שתתעלה באצי' לקבל האור מא"ס ב"ה כן יש בחי' איש תרומות שמכוון לרומם הסט"א לקבל מא"ס ב"ה שלא ע"י שם הוי' ע"ד אם תגביהי כנשר המבואר בתו"א בד"ה ויאבק איש עמו וזהו ענין הגיאות והגסות שאין רצונו להכניע בבחי' ביטול כ"א לקבל מבחי' דכחשיכא כאורה וכמו שאמר המן יעשו עץ גבוה דוקא וזהו ענין ורם לבבך ידינו רמה לקבל מבחי' רוממות דוקא רם על כל כמ"ש בד"ה כי עמד מקו"ח וזה הי' ג"כ ענין לעשות עיר ומגדל וראשו בשמים וע"ד ארור שיש לו יניקה מבחי' האלף בזהר ר"פ ויגש משום דכחשיכא כאורה וכה"ג פירשו בענין קין שנאמר בו ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מקץ ימים דוקא שדחה לקץ ימין וקרב קץ ימים בזח"ב פ' תצוה דקפ"א ע"ב, ר"ל שדחה נוק' דז"א מל' דאצי' הנק' קץ הימין העלה וקירב נוק' דס"מ הנק' קץ ימים באופן שכל כוונת קין הי' לקרב הקליפה ולדחות הקדושה כן כתבו המק"מ והרמ"ז שם וזהו"ע ואיש תרומות ההפך מתרומה דקדושה לרומם נוק' דז"א וכאן הוא להיפך וכוונות בתרומות זו להמשיך בחי' מלך לשדה נעבד המבואר

בוהר פ' וירא דקכ"ב סע"א בחי' ושפחה כי תירש גבירתה ובפ' אחרי דס"ט ע"א וזהו האיך מעשרין את התבן כי תבן הוא הקליפה של החטים וע' במד"ר וישלח פ' פ"ג א"ב רצה להעלות את התבן והקש כו', או י"ל פי' איש תרומות ע"ד הנחש השיאני בא נחש על חוה ועז"נ אם יתן איש הנ"ל את כל הון ביתו באהבה להמשיך בחי' אהבה הנ"ל הגמשך בקדושה וע' מענין פי' אהבה בוהר ואתחנן דרס"ז ע"ב בון יבוזו לו והיינו מ"ש אם תגביהי כנשר משם אורידך גאום ה' ועינים רמות תשפיל כו' תהילים! סי' י"ח כ"ח וזהו כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים זה לעז"ז וע' ברע"מ ר"פ שופטים ועמ"ש בענין ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים ופי' בוהר ויצא דקס"ג סע"א אליו דינין וגבורין דנפקין מגבורה דלעילא שהמכוון מזה לכבוש העבד והשפחה תח"י רבו וגבירתה וע"ד לא יסור שבט מיהודה וארז"ל שרודין את העם בשבט דהיינו מקל כו'.

וזהו וזאת התרומה שבחי' מל' דאצילות הנק' זאת בזאת יבא אהרן היא התרומה להתרומם למעלה מעלה וכמ"ש רמה קרני בה' וע' מזה בתו"א פ' יתרו בביאור זכור ושמור וע' בוהר ד"פ צו ע"פ זאת תורת העולה היא העולה כו' לבחי' קדה"ק וע' זח"ב פ' תרומה דקל"ב ע"ב בענין שם מ"ב שבו ועל ידו העלי' למעלה מעלה עד א"ס ב"ה והו"ע פרשה ראשונה דק"ש שיש בה מ"ב תיבין מואהבת עד ובשעריך ועלי' זו והו"ע ובכל מאדך כי בקליפה א"א להיות עלי' כמ"ש סד"ה ובבואה לפני המלך שעלי' גורמת להם הירידה והדחייה לחוץ ע"ש הטעם ולכן וזאת התרומה היא העולה דוקא וע' במס' ב"ב פ"ק ד"י ע"ב ע"פ וצדקה תרומם גוי והיינו בחי' התרומה וחסד לעז"ג כו' לפי שאין עושין אלא להתייהר כמ"ש במ"א דחסד דאברהם זהו מבחי' חסד דמ"ה ביטול ואנכי עפר ואפר וחסד דישמעאל הוא ממה שנפל בשבה"כ מבחי' גדולה כו' ונעשה יש כו' והעלי' זהו ע"י הענוה דוקא כל המשפיל א"ע הקב"ה מגביהו כו' לכן ע"י חסד דישמעאל אין נעשה בחי' תרומה אלא עז"נ ואיש תרומות יהרסנה וע' בתו"א בד"ה וקבל היהודים בענין וסוס ב"פ ס"ג כי גאה גאה דאתגאי על גיותניא ומסלק השפעתו מבחי' איש תרומות כ"א מרום וקדוש אשכון את דכה ושפל רוח וכמ"ש במ"א בענין מי אל כמוך כו' לשארית נחלתו שמבחי' הגדולה העליונה של א"ס ב"ה להאיר ולהשפיע לבחי' דכא ושפל רוח כי תועבת ה' כל גבה לב כו'.

ד) והנה וזאת התרומה י"ל מה שעמלק מקבל מבחי' רוממות דכחשיכא באורה כנ"ל בענין אם תגביהי כו' ואפ"ל לכן עמלק גימט' דם וגימט' מר שמבחי' הרוממות דכחשיכא באורה יוכל להיות נמשך גם בעמלק כי שממית בידיים כו' אך משם אורידך אבל בקדושה התרומה והעלי' לקבל מבחי' זו ג"כ וכענין פתחי לי כחודה של מחט ואני אפתח לך כפתחו של אולם וכמ"ש בד"ה ויהי בשלח פרעה שזהו ענין אם לעוברי רצונו כך שמקבלים מבחי' כמה ארך אפים כו' לעושי רצונו עאכו"כ

שמשם יומשך בפנימיות ממש וזהו מרום וקדוש אשכון את דכא ושפל רוח כו' וזהו הנה ישכיל עבדי כו' ירום מאד וזהו פי' ראשית תבואתה למעלה מבחי' התורה שהתורה מחכמה נפקת ובחכמה יש ג"כ בחי' דין אבל בחי' ארך אפים כו' ורב חסד זהו בחי' שלמעלה מהחכמה וכמ"ש בד"ה מזוזה מימין בענין מט"ט קושר כתרים לקונו מתפילותיהם כו' וע"י וזאת התרומה אזי משם אורידך לבחי' עמלק כי כשזה קם כו' וזהו כוונת המד"ר מה מלאכה הי' עושין כו' וזאת התרומה ר"ל שפעלו להיות זה קם כו' וע' בסנהדרין ספ"ד דל"ט ע"א בפרש"י במשל השועל והזאב בענין צדיק מצרה נחלץ, להעיר מענין ויבן כמו רמים מקדשו תלים סי' ע"ח ס"ט וראמה ויש בה תחתיה זכרי' יו"ד יו"ד הוא מרומים ישכון ישעי' סי' ל"ג י"ו עושה שלום במרומיו איוב כ"ה י"ב ועמ"ש ע"פ הזח"ג בלק קצ"ג ב' ע"פ ה' אלקי אתה ארוממך ועמ"ש סד"ה רני ושמחי בת דרוש הראשון בענין שלע"ל תתעלה המל' הנק' בת יותר גם מבחי' אמי כי בעטרה שעטרה לו אמו א"ח עט"ב, וכמ"ש ע"פ הזח"ג פ' שלח קע"א בענין והי' ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים שהוא מל' חציים אל היה"ק שהיא בינה כו' על ידי הבירור שהמל' מבררת ממה שנפל מכח"ב דתהו וזהו וזאת התרומה תרום ה' אחרונה כו' וזהו והיה כי ביום ההוא יהיה היינו שבחי' ו"ה יהי' במדריגת י"ה אך והיה היינו שג"כ ו"ה יהיו קודמין לבחי' י"ה כו'.

במד"ר וזאת התרומה זו כנס"י שנאמר קדש ישראל נת"ל סעי' א' גם י"ל ע"ד הנז' במד"ר פ' תצוה פל"ח דקנ"ד ג' ד"א וזה הדבר באיזה זכות היה נכנס אהרן לבית קדו"ק אמר ר' חנינא בנו של ר' ישמעאל זכות המילה נכנסה עמו שנאמר בזאת יבא אהרן זו המילה כד"א זאת בריתי אשר תשמרו וע' מזה ג"כ במד"ר פ' אחרי פכ"א נשמע דבחי' זאת זהו ברית מילה וזהו ג"כ ענין וזאת התרומה שע"יז הוא עלית כנס"י למעלה מעלה עד שמילה ניתנה בשמיני שהוא בחי' שלמעלה מהשבת כו' וגם ר"ת מי יעלה לנו השמימה הוא מילה הרי שע"יז הוא עליות בחי' יעלה לנו השמימה שהם מקיפים דח"י גם כי עליות כנ"י זהו היחוד עליון לכן זהו בזכות מילה שהיא באותו מקום.

ה) והנה בענין מאמר הזהר דפ' ויקהל דר"ט ע"א השמים שמים לה' אינון עשר יריעות כ' במק"מ בשם הע"ח וז"ל דע כי ז' רקיעים שבעוה"ז הם ט"ס דעשי' כי רקיע הראשון כולל ג' רקיעים והם יו"ד רקיעים הנזכרים בזהר פ' ויקהל דר"ט שהם ט"ס דעשי' ונוסף בהם וילון הוא עטרת היסוד תשיעאה חכמה דעשי' עשיראה כתר דעשי' גלגל השכל עכ"ל ובוהר פ' תרומה דקס"ד סע"ב ודקס"ה סע"א תשע רקיעין אינון ושכינתא איהו עשיראה כו' ואינון תשע יומין שבין ר"ה ליוהכ"פ ואיהי עשיראה וא"כ מה שנכללין העשרה בשבעה רקיעין ע"כ צ"ל כמ"ש המק"מ בשם הע"ח והיינו כי רקיע העליון שהוא בינה כולל ג' היינו כח"ב ע"ד

היכל קדוה"ק ורקיע התחתון כולל יסוד ומל' ע"ד לבנת הספיר ואפ"ל עדיז בשבעה ימי השבת יש עשרה בחי' אלו יום ראשון חסד כו' עד יום שישי שהוא יסוד ובו ירד לחם משנה היינו יסוד כולל מל' עמו ע"ד לבנת הספיר אח"כ שבת דוגמת רקיעא שביעאה שכולל ג' וזהו מצות שלש סעודות דוקא בשבת הרי השבעה יומין כוללים עשרה ובשבת הוא עליות כנסיי כענין הנ"ל בפ"י וזאת התרומה כמ"ש בתו"א בביאור כי אתה גרי בענין ארוממך אלקי המלך כו' בחי' מלך יחיד כו' אמנם יוהכ"פ נק' שבת שבתון ולכן מר"ה ועד יוהכ"פ יש עשרה ימים ממש שזהו בחי' גבוה יותר ממה שהעשרה גבללים בשבעה וכמו כנור של עשרה נימין גבוה אף מכנור של שמונה נימין וכ"ש משל שבעה נימין ועד"ז ניתן לישראל בא"י ארץ ז' אומות וארץ ג' קיני קניזי וקדמוני יותן לע"ל וא"כ במלאכת המשכן שעשו עשר יריעות ממש ולא ע"ד נוטה שמים כיריעה שהם שבעה רקיעין רק שכוללין עשרה א"כ במשכן שהיה עשרה ממש זהו בחי' עליונה יותר והיינו כמ"ש במד"ר תרומה פל"ד ולא עוד אלא כל מה שלמטן חביב יותר, והנה ידוע ג"כ שצ"ל עשר ולא אחד עשר כי בקדושה הם עשר לפי שהם בבחי' ביטול ולכן אא"ס שוכן בתוכן ממש בבחי' פנימי, וזהו עלי עשור ועלי גבל אבל בק"ג שהם בבחי' יש וא"א להיות השראת הקדושה בחול ע"כ הם י"א כתרין שבחי' א' הוא מקיף עליהם ועמ"ש מזה בתו"א בד"ה ראה ריח בני ומ"ש על המד"ר כי תשא פמ"ב בענין י"א יום מחורב דרך הר שעיר כו' ובפרשה מ"ד ע"פ זכור לאברהם למלך שהפקיד לו אוהבו עשרה מרגליות כו' יו"ד נסיונות כו' ולכן נאמר ויעשו כל חכמי לב בעושי המלאכה את המשכן עשר יריעות שיהי' עשר ולא י"א היינו ג"כ שיומשך האור בקדושה דוקא ששם הוא בחי' עשר ולא י"א וכן פי' בזהר תרומה דקס"ה ע"א ומה שהיו עשתי עשר יריעות עזים לאוהל על המשכן היינו שיהי' הקליפה שומר לפרי ולא יהי' הקליפה מתנגד להפרי וזהו ענין השלום בפמשמ"ע ובפמשמ"ט ועמ"ש מזה בלקו"ת פ' בלק סד"ה מה טובו והיינו ע"י עושה שלום במרומיו נמשך ומשתלשל השלום גם למטה ע"ד ורב שלום שמבחי' ורב יהי' שלום וכמ"ש בד"ה וכל בניך לימודי ושלום זה במרומיו נמשך ע"י וזאת התרומה כי וצדקה תרומם גוי וכתוב והי' מעשה הצדקה שלום וע' באגה"ק סי' י"ב ע"פ זה ובת"ז תיקון כ"ח בתחלתו דע"ב א' פתח ר' שמעון ואמר ויעשו כל חכמי לב בעושי המלאכה וגו' מאי כל חכם לב ההוא דאיהו חכם בחכמה ובל"ב נתיבות דילה (ועמ"ש בתו"א פ' תצוה בד"ה ועשית בגדי קדש בענין ואתה תדבר אל כל חכמי לב דהיינו שאין להם אלא לב אחד כו' * ובכס"מ שם פי' ל"ב נתיבות הם ע"ס בלי מה וכ"ה אותיות כו') דאינון כלולין בשית ימי דבראשית (כי ששת ימ"ב הם ו"ק דאבא כמ"ש בסידור בדרוש בהמ"ז בפ"י יין המשומר בענביו משימ"ב ובוהר פ' בראשית דל"א סע"א שית יומין דבראשית

אחד כו' : בפיה"מ (רעו, א) נוסף : וע"ד כשם שאין בלבך אלא אחד כך כו'.

כו' היינו דכתיב ארזי לבנון כו' והנה לבנון הוא ל"ב נתיבות חכמה ונשיב
 כו' א"כ כיון ששימ"ב נק' ארזי לבנון מוכרח של"ב נת"ח מאירין בהן)
 והיינו שש משור דאינון שית יומין דבראשית כלולין מעשר אמירן ול"ב
 שבילין דאינון ל"ב זמנין אלקים דעובדא דבראשית (ר"ל כי משור זהו
 ענין התכללות יחד כמ"ש במ"א) והמשכילים בהון אשתמודעאן אתון דאתמר
 יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ כו' עכ"ל וא"כ
 מפרש חכמי לב ע"ד והמשכילים וא"כ יש להבין זה ממ"ש בזהר ר"פ
 שמות ע"פ והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע כו' ושם פי' במק"מ והמשכילים
 הם העוסקים בפנימיות התורה וע' בזהר פ' אחרי דע"ג בענין ישראל
 סתים וגליא אורייתא סתים וגליא כו' גם פי' חכמי לב ע"ד מארז"ל
 שהצדיקים לבם ברשותם כו' וחנה היא מדברת על לבה כו' דומין לבוראן
 שנאמר ויאמר ה' אל לבו במד"ר ס"פ תולדות פס"ו ובפ' נח פליד וענין
 המלאכה שהיו עושין חכמי לב היינו מ"ש במא"א אות מ' סעי' ל' מלאכה
 נק' המל' כו' גם מלאכה נק' הזיווג וארז"ל לעשות מלאכתו תשמיש כו'
 עכ"ל הכוונה שהם המשיכו יחוד העליון שהוא ענין השפעת חכמה בכניי ע"ד
 שלע"ל ומלאה הארץ דעה כו' והמשכת דעת זה נק' והאדם ידע ועד"ז
 המשכת התורה נק' ביום חתונתו זה מ"ת וארז"ל שעיקר הנישואין יהיו
 לע"ל לפי שאז יהי' גילוי פנימיות התורה ויש ג"כ תחלה מלאכה מבחי'
 חיצוני' לברר וזהו ההפרש בין ימי המעשה לשבת כי בשבת נאמר כי
 בו שבת מכל מלאכתו וארז"ל במד"ר פ' בראשית ס"פ י"א אע"ג דאת
 אמר כי בו שבת מכל מלאכתו ולא שבת ממלאכת הרשעים ולא ממלאכת
 הצדיקים אלא פועל עם אלו ועם אלו כו' ומניין ששכרן של צדיקים קרויה
 מלאכה שנאמר מה רב טובך אשר צפנת (גימט' כתר) ליראיך פעלת לחוסים
 בך נגד בני אדם עכ"ל ופעולה ומלאכה ז"ס היחוד עליון שהוא המשכת
 כח"ב למטה (וגם מפעלת גימט' כתר) ע"ד חצר הפנימי' הפונה קדים כו'
 וביום השבת יפתח ע' בר"ח שעה"ק פ"ב ובתו"א בד"ה ויקהל משה והנה
 המשכת פעולה זו המשיכו חכמי לב וזהו מה מלאכה היו עושין וזאת
 התרומה כו'.

קיצור. (א) מה מלאכה היו עושין וזאת התרומה זו כנס"י ראשית תבואתה
 שהיא בשרשה למעלה למעלה מהתורה והיינו בחי' מזלי' ועמ"ש ע"פ
 שאו כו' לגולגלותם, ועמ"ש ע"פ המד"ר ר"פ ויקהל ע"פ טוב שם משמן
 הטוב, וכן הוא בבחי' עליות המל' ארוממך אלקי המלך וזהו ענין סולם
 כו' וראשו מגיע והיינו ענין התפלה וזהו התרומה ארוממך אלקי המלך.

(ב) והמד"ר הקדים תחלה ענין אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה
 בחמשה לשונות של חיבה דביקה חשיקה חפיצה נגד גר"ג
 באהבה אהבתי אתכם ובדיבור כו' י"ל חי' יחידה הדיבור מבחי' חיה
 לנפש חיה לרוח ממללא כמ"ש בתו"א בד"ה מזוזה מימין והאה' מבחי'
 יחידה עמ"ש בלקו"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה ובהביאור בענין כי אהבך

ה' אלקיך וע' במד"ר ע"פ תוכו רצוף אהבה ואהבה זו מובן מענין המשכן עשר יריעות נוטה שמים כיריעה ז' רקיעין איגון והשביעי חביב במד"ר אמור ס"פ כ"ט שכולל ג' ראשונות כח"ב והם עשר יריעות אך הרי השמים שמים לה' אלא כי כל בשמים ובארץ וזהו עשיות המשכן והיינו ע"ד כימי השמים על הארץ ומזה מובן ענין האה' שהניח השמים ושמי השמים וצמצם שכינתו בין שני בדי ארון להיות עשר יריעות המשכן כמו השמים ושמי השמים כו' ועמ"ש ע"פ הוהר ויצא דקמ"ח ע"ב בענין ויקח מאבני המקום.

(ג) וזהו אם יתן איש הוא היפך ונגד וזאת התרומה אלא בחי' ואיש תרומות יהרסנה היינו מי שמתגאה כנגד הקב"ה כמו מי הוי' אשר אשמע בקולו מלחמה לה' בעמלק אם תגביה כנשר יעשו עץ גבה לקבל מבחי' רוממות דכחשיכא כאורה שלא ע"י שם הוי' ומעין זה הוי' ענין קין שדחה קץ הימין וקרב מקץ ימים וכן איך מעשרין את התבן ובאמת מוץ ותבן פטורים מן המעשרות כמ"ש בזהר פ' בלק דקפ"ט ע"א ולכן אם יתן איש תרומות את כל הון ביתו באהבה הנ"ל בוז יבוזו לו, כי וזאת התרומה דוקא רמה קרני ע"י שהוא בחי' קרן שהוא ביטול כמ"ש בענין ובא לו לקרן ע' זח"ג במדבר דק"ב ע"א היא העולה ובכל מאדך שם מ"ב פ' ראשונה דק"ש משא"כ עמלק משם אורידך ע' מד"ר אמור פכ"ט מזה וצדקה תרומם גוי ע' בתו"א בד"ה השמים כסאי מזה וחסד כו' ע"ד חסד הוא לשון חרפה היינו מהחסד שנפל בשבה"כ כמו מפני אריה כשנפל למטה געשה חיה טמאה.

(ד) ועוד פי' התרומה שמבחי' הרוממות דכחשיכא כאורה כמה ארך אפים יומשך לבחי' וזאת ע"ד לעושי רצונו עאכו"כ וע"ד בפורים מבחי' עד דלא ידעי בין ארור כו' שהוא ענין הגורל שלמעלה מהשכל משם ג"כ נמשך דוקא להיות ארור המן וברוך מרדכי כו' ולכן זהו ראשית תבואתה למעלה מבחי' התורה דמחכמה נפקת ועמ"ש סד"ה רני ושמחי בת בענין בעטרה שעטרה לו אמו וענין א"ח עט"ב והיה ביום ההוא יצאו מ"ח כו' וגם פי' וזאת התרומה ע"ד וזאת בריתי שבוכות המילה נכנס כה"ג לבית קדוה"ק בינה וממשיך יחוד העליון ע"י היסוד מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה עד"ז וזאת התרומה.

(ה) וזהו אשר ענין וזאת התרומה הוא ענין א' עם ויעשו כו' את עשר יריעות המשכן ז' רקיעים והשביעי חביב והם עשרה זהו כענין שבעת ימי השבת שהשביעי חביב ובו ג' סעודות ובשבת עליות כענין וזאת התרומה ועשר הוא עם המל' שהיא משלמת לעשר זנק' שלומי אמוני ישראל כמ"ש בזהר ר"פ חוקת דק"פ ע"ב דהיינו להיות הגילוי למטה זהו בה ועל ידה וזהו ההשלמה לעשר וכח הגילוי גמשך מלמעלה מעלה ע"ד אל יתהלל החכם בחכמתו כו' אלא בנאת יתהלל וכמ"ש בתו"א ר"פ לך וזהו שמו קדם לו וטוב שם כו' שהלך מהלך ת"ק שנה לעשות לו שם

כו' והנה יהכ"פ שנק' שבת שבתון הוא יום העשירי ממש כנור של יו"ד
 נימין כו' עד"ז בהמשכן היו עשר יריעות ממש וזהו כל מה שלמטן חביב
 יותר שלמעלה רק שבעה רקיעים כו'. והנה עי"ז הוא ג"כ בחי' עשר
 ילא אחד עשר ועי"ז י"א יריעות עזים נעשו לאהל ובחי' שומר לפני
 ע"ד ורב שלום והיינו ע"י עושה שלום במרומיו והוא ע"י וזאת התרומה כו'.

(ו) והנה עשר יריעות המשכן שש משזר ע"ד עשרה מאמרות בששת ימי
 בראשית ובהן ל"ב פעמים שם אלקים ל"ב ג"ח וכמו"כ חכמי
 לב בל"ב נתיבות עשו עשר יריעות שש והיו משזר ע"ד ארזי הלבנון ואפ"ל
 כי בשי"ב האיר אור שנברא ביום ראשון וגם אלה תולדות מלא בשני
 ויין ואח"כ ע"י חטא עה"ד נתקלקלו כמ"ש במד"ר פ' בראשית פי"ב
 די"ד ע"א וע"י המשכן מתתקן לכן הי' ע"ד זביום שמחת לבו זהו בנין
 בהמ"ק גם ולעבדו בכל לבבכם ועבודה זהו קרבנות ב' המזבחות פנימי'
 וחיצוני' הלב והיו עיני ולבי שם לבבתי אחותי כלה וע' בד"ה אני ישנה
 ולבי ער.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ארו"ל במדרש פ' ויקרא פ"ב כ"מ שנאמר
 לי איגו זו לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' במדבר
 על פסוק וארשתין לי*. והנה במדרש שם חושב המקדש ועשו לי
 מקדש בקרבנות תשמרו להקריב לי, וצ"ל איך איגו זו בעוה"ז הרי עכשיו
 ליכא מקדש וכן הקרבנות אינן עכשיו וראיתי במ"כ שם וז"ל כל מקום
 שנאמר לי כל הני דחשיב והולך כולם עומדים עדיין ודו"ק עכ"ל. ואפ"ל
 ע"ד מ"ש בלק"ת פ' עקב בד"ה להבין שרש טעם מג"ל דברכת הארץ
 בזה"ז דאורייתא כו' עד שנתן לאברהם ירושת ארץ כנען העליונה ברוחניו'
 כו'*. וע' מזה בסידור שער בהמ"ז וע' בת"א פ' שמות בד"ה הבאים ישרש
 בפ"י כי תהיו אתם ארץ חפץ ולכן במדרש ויקרא פ"ב גבי כ"מ שנאמר
 לי אמרו בא"י שנא' כי לי כל הארץ, וע' במד"ר קהלת ע"פ והארץ לעולם
 עומדת כו', והיינו מטעם כ"מ שנאמר לי איגו זו לעולם, וע' עוד מענין
 ארץ בת"א ס"פ משפטים בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה, וכמו"כ י"ל

ע"פ וארשתין לי: בכרך ויקחו לי תרומה נוסף בגליון העמוד: היינו לעצמו
 שאינו מושג בנאצלים גם פי' לי עתיקא כי בז"א שיש חו"ג הנה מדה"ד מעכבת אבל
 בבחי' עתיקא דלית שמאלא בהאי עתיקא לכן אין הפסק וע"ד כ"מ שנאמר לי איגו
 זו וד"ל.

ברוחניות כו': בכרך הגיל נוסף: והיינו כי כנען לי הכנעה וכנען לי...

בענין המקדש וכמ"ש במהרש"א שמקדש העליון הנק' מקדש אד' מחובר ממש למקדש התחתון וכמו בענין כעיר שחבורה לה יחדיו ירושמי"ע מחובר עם ירושלמי"ט וע"ז אינו זו גם בעוה"ז שמאיר גם עכשיו ברוחניות מקדש העליון, וע' בסש"ב ח"א פנ"ג ועמ"ש בלקו"ת פ' בהר סד"ה את שבתותי תשמרו בענין ומקדשי תיראו*. ועמ"ש בלקו"ת בד"ה נשא את ראש בני גרשון בענין הקרשים והיריעות איך יש בחי' זו בנפש כו' ובד"ה במדבר סיני דרוה"ר בענין אל בית אמי זו תושב"כ ואל חדר הודתי זו תושבע"פ שהם בחי' אהל ומשכן כו', ובמ"א פי' שזהו מ"ש אדם כי יקריב מכם*, אדם היינו מחדו"מ של התורה שהם במקום אוהל ומשכן ועי"ז כי יקריב היינו העלאת נה"ב בתפלה כו', ובד"ה ושאתם מים בששון דרוש א' פי' מזבח החיצון ומזבח הפנימי היינו חיצוני' הלב ופנימי' הלב כו', וע' בד"ה בכ"ה בכסלו מענין דם התמיד והטבת הנרות כו', וגם בבהכנ"ס הנק' מקדש מעט מאיר הארה בבחי' זו עמ"ש ע"פ דרשו ה' ובהמצאו, וזהו אינו זו כו', והיינו לפי שנאמר בו לי, ועמ"ש בלקו"ת בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית דרוש ב' בענין מזון ולבוש בית שמשם יובן הטעם שנאמר בו לי*.

(קיצור. כ"מ שנאמר לי מקדש העליון מחובר למקדש התחתון וגם עכשיו מאיר הארה עליונה במקדש מעט ובעסק התורה, וע' סש"ב פנ"ג, וכמו שיש בחי' ארץ בנפש שבה כח הצומח כי תהיו כו' ארץ חפץ כן יש בחי' המשכן שם מ"ה הנמשך ע"י מחדו"מ של התומ"צ כו' וכן במקדש מעט).

ב) והנה ענין ושכנתי בתוכם נתבאר ע"פ כי בועליך עושיך כו' בענין למי שעשאה כלי כו', מקדש אד' כוננו ידיך בחי' באר חפרוה שרים כו', נמצא זהו שיהי' האדם בבחי' באר מ"ח שהוא ענין אליך ה' נפשי אשא, ועמ"ש בענין חפרוה שרים כו' במחוקק כו', וע' בגמרא פרק אעפ"י דס"ב ב' דעת קונך יש בך כו' ולבסוף כתיב ועשו לי מקדש כו', מוכח דהמקדש ושכנתי בתוכם זהו כענין יחוד חו"כ והיינו ענין הלוחות שהי' בארון המשכת אור התורה בישראל, עמ"ש בלקו"ת בד"ה שחורה אני ונאווה דרוש ב', ולפמ"ש דהאוהל והמקדש עצמו זהו עכשיו בחי' תורה א"כ איך שייך דהיחוד זהו ג"כ בחי' תורה*, וצ"ל זהו ענין הלכות ואגדות עוזח"א רל"ד ב' בפ"י ואגודה כו', ועמ"ש בלקו"ת סד"ה תורה צוה פ"ד ענין אירוסין ונשואין שיש בבחי' התורה, וזהו עצמו

ומקדשי תיראו : בבוך הגיל נוסף : אלו ד"א של הלכה.
 יקריב מכם : בבוך הגיל נוסף : דהל"ל אדם מכם כי יקריב והענין כי אדם היינו.
 בו לי : בבוך הגיל נוסף : מזון תורה לבוש מצות בית מקיפים בחי' עתיקא וע"כ כ"מ שנאמר לי אינו זו והיינו שיש ברוחניות כו'.
 בחי' תורה : בבוך הגיל נוסף : וצ"ל כמ"ש בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה בסופו דהנשואין והיחוד זהו התגלות פנימי' התורה שיהי' לע"ל כו' וא"כ גם עכשיו צ"ל.

בחי' האוהל והמשכן שיש בהתורה זהו כמו אירוסין בבחי' מקיף לבד
ובחי' נשואין זהו ענין היחוד גם מבואר שם איך גם בבחי' עבודה שבלב
יש ב' בחי' אלו וכמ"ש ג"כ בפ' מטות בד"ה עיני כל אילך ישברו.

קיצור. ענין ושכנתי בתוכם ע"ד יחוד חו"כ המשכת התורה לוחות בארון
וזהו כי בועליך עושיך שעשאה כלי, באר חפרוה שרים במחוקק
מקדש אד' כוננו ידיך וגם עכשיו ברוחניות אינו זו בחי' זו ויש בתורה
אירוסין ונשואין ועד"ז יובן ענין יקרה היא מפנינים, וזהו ענין אורייתא
סתים וגליא יכן בעבודת ה' יש ב' בחי' אלו עיני כל ואח"כ געשית
כלה בה"א וזהו ענין ההשתחוואה דלקמן.

(ג) **והנה בלקו"ת ד"ה** מזמור שיר חנוכת הבית דרוש א' פ"ב כ' הנה
כתיב ושכנתי בתוכם, ולהבין ענין השראת השכינה מהו והנה
אנו אומרים אין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך וצ"ל מהו
ולהשתחוות, כי ההשתחוואה בבחי' פנימי' הוא בחי' בטל רצונך מפני רצונו
כו' והשתחוואה זו הי' מקבלים ע"י גילוי שכינה פי' שכינה מה ששוכן
בתחתונים בבחי' גילוי שע"ז כל הנשמות מתבטלים כנר בפני האבוקה כו'
שהרי השכינה הוא מקור הנשמות ברא כרעא דאבוה כו', ובלקו"ת שה"ש
בביאור שחורה אני ונאווה הנ"ל ד"ה הנה בין פ"ב כו', והנה כשירדת
המל' בבריאה נקראת עתיק לבריאה כו', וע' ביאור כי אתה גרי כשנעשית
עתיק לבריאה נקראת מלך יחיד כו' ועמ"ש ע"פ הוזהר ר"פ ויצא בענין
ה' למנוחתך כו' בענין המשכת האבוקה שע"ז יהי' הביטול כנר בפני
האבוקה, עוד יובן ענין השתחוואה ממ"ש בד"ה שובה הא', ויש השתחוואה
ברוחניות שכופף ומבטל שכלו לדבר הנשפע כו' והוא בלעומת זה כו',
וכמו כן נשמע לענין השתחוואה בתפלה היינו גם כן שכופף ומבטל שכלו
אליו ית' וגם בטל רצונך. עוד נתבאר ענין השתחוואה בלקו"ת בד"ה
והי' מדי חדש בחדשו בענין יבא כל בשר להשתחוות לפני, דפי' כל
בשר זהו יסוד האש ע"ד פני שור כו', וע"ד בשרפים לחמי לאישי כו',
וההשתחוואה הוא בבחינת ביטול שלמעלה מבחינת רשפי אש, ואם כן זהו
ענין ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה תמן קאתי
מלכא כו', וכענין בת אבי היא מבחי' מוחין דאבא מבחי' שלמעלה' מבחי'
בת אמי מוחין דאימא כו', וע' במדרש פ' וירא פנ"ו ע"פ ונשתחוה ונשובה
אליכם כו' הכל בזכות השתחוואה כו' אברהם כו' התורה לא נתנה אלא
בזכות השתחוואה שנאמר והשתחוויתם מרחוק כו' ע"ש, ועמ"ש במ"א בפ"י
יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים מפני שהי' בבחי' הביטול
והוא מ"ש באליעזר ויקוד וישתחוה, ובספר פנ"י ס"פ משפטים ע"פ והשתחוויתם
מרחוק שהוא בפישוט ידיים ורגלים כו' שהוא התפשטות כח הגשמיות
המפרידים כו' ע"ש.

קיצור. ענין השתחוואה בטל רצונך ע"י גילוי שכינה ע"ד כנר בפני
אבוקה שכינה מלך יחיד השתחוואה שכופף ומבטל שכלו קול

דממה דקה שלמעל' מרשפי אש והשתחיתם מרחוק בפישוט ידים ורגלים י"ל כי העמידה ציור אדם הראש גבוה אבל בהשתחואה הראש והגוף והרגלים שוין, א"כ זהו ביטול לבחי' ששם חכמה ועשי' שוין בחי' כי לא אדם הוא.

ד) ואפ"ל ע"ד מ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר ע"פ אלה תולדות נח נח לשון מנוחה ענין עה"ח ועה"ד, מבחי' עה"ד אף כמו שהוא למעלה דהיינו בז"א מהחזה ולמטה ששם נסתיימו המוחין דאו"א אזי נמשך רשפי אש חו"ג המגולים, אבל עץ החיים חו"ג המכוסים ביסוד אימא ביטול ע"ד קול דממה דקה כו', וזהו ענין שמו"ע ושם פירש שורש ב' בחי' אלו שמצד הקו"ח שייך עליות למטה למעלה רוי"ש אבל מצד העיגול הגדול שלמעלה מהקו הוא או"א"ס המקיף ארבע עולמות בשוה נמשך הביטול לגמרי בחי' חכמה כח מה וכמו משה ונחנו מה כבד פה כו', וזהו ענין ההשתחואה שלכן בהשתחואה בפישוט ידים ורגלים מורה כי חב"ד חג"ת נה"י שוין וכמ"ש במ"א שזהו ג"כ ענין האופנים שאינן בחי' ציור קומה, ואפ"ל שזהו ענין אדם ובהמה תושיע ה' ע"י שהאדם שהוא ציור קומה בצלמנו כדמותנו משים א"ע כבהמה שבבהמה הראש והגוף והרגלים שוין כו', עוי"ל ע"ד שנתבאר בד"ה כי אתה נרי הוי' בביאור ענין דו"ר רוי"ד ע"כ יראה עילאה שגבוה מעה"ד י"ל מזה נמשך בחי' ההשתחואה והוא ג"כ בחי' עבד שלמעלה מבחי' בן בחי' משה עבדי ולכן השתחואה זו נמשך בבהמ"ק וכמ"ש בת"א ר"פ בראשית סד"ה השמים כסאי בפ"י איזה בית אשר תבנו לי אשר ע"י תומ"צ ממשיכים בחי' גר"נ, אך בית זהו מקיף דחי' יחידה בכל מאדך ומזה נמשך רק כריעות והשתחואות דשמו"ע, ולכן בהמ"ק הגק' בית שם האיר מבחי' יחידה תי', היינו ענין מלך יחיד כנ"ל, ע"כ מזה נמשך ההשתחואה בנפש ג"כ ביטול דחי' יחידה שלמעלה מהשכל ע"ד אחת היא יונתי שמקבלת מבחי' יחיד עיין בלקוטי תורה שה"ש סד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון, עוד נת' כה"ג בד"ה יהודה אתה יודוך אחיך כי ראובן שמעון לוי הם ק"ש ואמת וייצב, אבל יהודה הודאה וביטול לגמרי לבחי' סוכ"ע זהו"ע שמו"ע, ע' בד"ה ויאבק הביטול דחו"ב גבוהים מאהוי"ר וזהו ג"כ ענין יהודה אתה היכל קדה"ק שמו"ע שהוא בג"ר שלמעלה מהיכל האהבה וזהו ענין ההשתחואה כו' וכענין שנת' בדרוש ל"ג בעומר שבסידור בענין ברכה והודאה אשר ברוך מבחי' חכמה אבל לגבי עת"י אין שייך שום השגה כ"א הודאה וביטול לגמרי ושם נת' שכעין זה הוא מעלת הל"ת על מ"ע כענין הודאה עליונה לגבי ברכה כי מ"ע המשכה ע"י קום ועשה כעין ברכה ול"ת מבחי' שא"א להמשיך שם בכלי כ"א ע"י הודאה וזהו ענין הל"ת, וע' בד"ה אלה פקודי המשכן לכן בבהמ"ק האיר בחי' עת"י דבריאה ששרשו מעת"י דאצי' עי"ז נמשך ההשתחואה, ועמ"ש בד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול בפ"י והשתחוו לה' בתר הקדש בירושלים והיינו כי ע"י שופר גדול יאיר מפנימי' עתיק ומזה יומשך ההשתחואה וביטול ומעין זה הוא תפלת נעילה ביוהכ"פ יעו"ש.

קיצור. ההשתחוואה נמשך ע"י הביטול לגבי אוא"ס ב"ה שלמעלה גם מהקו ע"ד אדם ובהמה תושיע בהמות הייתי עמך יראה עילאה שלמעלה מאה"ד ונמשך בבהמ"ק איזה בית אשר תבנו לי יהודה אתה שלמעלה מבחי' ראובן כו', ולע"ל והשתחוו כו', וכן מעין זה נעילה דיוהכ"פ והשתחוואה הביטול דג"ר ולמעל' מאהבה.

(ה) **והנה יעויין בת"א פ' וישב סד"ה מאלמים אלומים בענין השתחוואה שיש ב' בחי' ובד"ה יביאו לבוש מל' בענין כריעות שבשמו"ע שהכריעות והשתחוואות הן כריעות הראש שהוא המשכת בחי' חכ' עילאה ונמשך דרך חוט השדרה ח"י חוליות ח"י ברכאן דשמו"ע עד שנמשך בבחי' ירכין במודים ושים שלום המשכת השפע מח"ע בח"ת כו' ע"ש. ובד"ה מאלמים אלומים ביאור הדברים כי השתחוואה כוללת ב' בחי' הא' בחי' ביטול שבטל ומשתחוהו כו' וכמו וצבא השמים לך משתחויים שהם מתבטלים כו', הב' הו"ע המשכה שמרכין ראשו וממשיכו למטה ובאמת הא בהא תליא שע"י הביטול גורם המשכה ועד"ז יובן ענין ותשתחווין לאלומתי יעו"ש. והיינו שע"י הביטול גרמו להמשיך השפע בבחי' יוסף שהוא יסוד שיומשך בו מהדעת ומכח"ב כו' וזהו ענין ברוך ה' המבורך לע"ו. המבורך דא אפיקו דברכאן כו'. ונה"י חדשים נמשכים מהכתר כו' ועד"ז יובן ההשתחוואה בבהמ"ק שע"י השתחוואה זו וביטול זה פעלו כמו"כ המשכה מלמעלה מבחי' ח"ע וזהו ענין יחוד העליון דבחי' ושכנתי בתוכם כו'. המשכת אור התורה בכנס"י כו', וזהו שאנו אומרים ואין אנו יכולים לעשות חובתינו כו' ולהשתחוות שע"י שאין ההשתחוואה והביטול ממילא לא נמשך ג"כ האור והשפע מלמעלה. וזהו ענין ונהר יחרב ויבש כו'. ובאו"ת מהמגיד נ"ע זי"ע ברמזי אגדות דכ"ט בענין משארז"ל לא הכל בקימה ולא הכל בהשתחוואה מלך בקימה ושרים בהשתחוואה פי' ג"כ בהשתחוואה הוא המשכה מלמעלה למטה. וכן מצאתי במגיד משרים מהב"י פ' וישב בד"ה ויראו אחיו ח"ל ותשתחווין לאלומתי כלומר דכולהו ספירן נגדין ב"י כדי לאשפעה בכנס"י ולמאי דנגדין ב"י קרי השתחוואה עכ"ל וכן פי' שם בענין והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים היינו גבולי אלכסון דהוי אחד עשר בר מההוא דמייחד ליסוד. וכולהו הוו משתחווין לי' כלומר נגדין ב"י עכ"ל. ויש להעיר עוד מענין השתחוו לה' בהדרת קדש ר"ת קבלה. ואומרים זה בשבת ובחול אומרים הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה. אפ"ל ג"כ כי השתחוואה יש בה ב' בחי' כנ"ל וזהו מאיר בשבת שע"י הביטול עי"ז בא המשכה ועמ"ש ג"כ מענין השתחוואה בד"ה ביום השמע"צ בן חכם ישמח אב.**

קיצור. השתחוואה ג"כ המשכה שמרכין ראשו המשכת הדעת וזהו והנה השמש והירח כו' משתחויים לי כו'.

(ו) **ולהבין עוד** איך נמשך זה ע"י בהמ"ק. ילה"ק מ"ש הרמב"ן ר"פ תרומה שענין המשכן הוא שיהי' הכבוד ששכן על הר סיני

כמ"ש וישכן כבוד ה' על הר סיני. משפטים כ"ד ט"ז, הנה במשכן שוכן עלי' בנסתר. והנה במ"ת וידבר אלקים זהו הכבוד, ועל כל דיבור פרוה נשמתם (ע' לקו"ת ר"פ במדבר בד"ה שאו כו' לגולגלותם דרוש א') דאית רצון הנמשך מהבינה והדעת ע"ד נודע בשערים בעלה לכל חד לפום מה דמשער בליבי' ואית רצון שלמעלה מהשכל וכמ"ש מזה ג"כ בת"א בד"ה ויקהל משה ובהביאור שהוא כתר ונק' א"א בחי' יחידה ובד"ה תקעו בחודש דרוש א' שהרצון עליון יש לו ב' בחי' כו' ע"ש. ורצון זה נמשך לישראל ע"י מ"ת שהדבור הוא המשכה ממהו"ע ית' להנשמות כו', עמ"ש בלקו"ת פ' נצבים בד"ה כי המצוה הזאת ובד"ה ראה אנכי נותן בענין פנים בפנים דיבר הוי' עמכם כי בשעת מ"ת נמשך בחי' הוי' בפנים שלכם כו' ע"ש והאיר שרש הנשמה הנק' מולי' בתוך הנשמה שבגוף כו', וע' בלקו"ת בד"ה וידבר אלקים דגבי חג השבועות שם פ"ג ובהביאור פ"א איך ע"י התורה יאיר בחי' גילוי * ושם מבואר דחכמה וכתר שהם חי' יחידה נק' מולי' שהם ב' מקיפים ובחי' פנימי' הם נר"ג והנה כמו בהנשמה יש נר"ג א"פ וחי' יחידה מקיפים כמו"כ למעל' והו"ע ממכ"ע נר"ג וסוכ"ע הוא חכמה וכתר, ע' בלקו"ת בביאור שבת שבתון לכן במ"ת גילוי סוכ"ע היינו כתר וחכמה כבוד עילאה בממכ"ע בחי' הכבוד (תתאה *) עי"ז כמו"כ בנפש גילוי בחי' מולי' בנר"ג ועי"ז פרוה נשמתם וכעין זה מ"ש בת"א בד"ה ויקהל משה בענין הנשמה יתירה הנמשך בשבת שהוא מבחי' רצון העליון והיינו ע"י גילוי סוכ"ע בשבת דהיינו החכמה והכתר וזהו ענין סעודתא דע"ק. והנה כמו"כ יובן ענין זה בהמשכן (בד"ה במדבר סיני) כי אהל מועד אהל בחי' מקיף ובחי' מועד ונועדתי לך שמה למעלה מבחי' ונודעתי בחי' נודע בשערים כו', לכן מזה נמשך השתחוואה וביטול הנ"ל שזהו בחי' שלמעלה מהשכל ועמש"ל בענין השתחוואה.

קיצור. במ"ת אנכי הוי' נמשך שם הוי' בכל אחד והתורה מחכמה נפקת ושרשה תר"ך עמודי אור והו"ע ח"י ונתגלה למטה כמו"כ עי"ז גילוי מולי' של הנשמה ח"י וזהו שעל כל דיבור פרוה נשמתם התחברות נר"ג חי' יחידה גם דבור העליון נעשה כתר למטה כנודע מענין כאשר דברתי לאמר וגם כנר בפני האבוקה, ועמ"ש מענין וקבל היהודים משא"כ במ"ת מכאן מודעא רבא כו' שהי' האה"ר ע"י הגילוי מלמעלה כו', ע' סוף ביאור אחרי הוי' אלקיכם תלכו בלקו"ת פ' ראה ועד"ז ענין נשמה יתירה דשבת וזהו ונועדתי לך, והו"ע ההשתחוואה ויותר י"ל ההשתחוואה התחברות ב' הדעות דיחו"ע ויחו"ת ע"ד לעשות הישר וזהו עצמו ענין היחוד והאדם ידע ומלאה הארץ את דייקא ע"ד יראו את כו' וכדלקמן חיבור ב' כבוד.

גילוי : בבי' כתי"י : מולי'.
תתאה : בכתי"י ב' תיבה זו נמחק.

ז) והנה גילוי זה שבמ"ת בגילוי ה' במשכן בהסתר אפ"ל שזהו ע"ד מ"ש במד"ר פ"א יפה הוא הצניעות שנאמר והצנע לכת כו', וא"כ הוא כענין עלמא דאתכסי' שלמעלה מעלמא דאתגלי', ואפ"ל לפי"ז הר סיני מל' והמשכן בינה וכ"כ בפרדס ערך משכן וזהו ענין משכן העדות. והנה כתי' וכבוד ה' מלא את המשכן נא' זה ב' פעמים ס"פ פקודי, והענין כמ"ש בסידור בד"ה כי על כל כבוד חופה, וכן בלקו"ת סוף שה"ש שיש ב' בחי' כבוד כבוד תתאה וכבוד עילאה, וזהו"ע מלא כל הארץ כבודו היינו כבוד תתאה, וכתי' ברוך כבוד הוי' ממקומו מבחי' כבוד עילאה, ומבחי' אי' מקום כבודו שהוא חכ' וכתר, עמ"ש ע"פ אי' סופר כו', וכי' בחי' כבוד הנ"ל זהו כענין כי אל דעות כו' שמלמטה למעלה יש מאין כו', ומלמעלה למטה הוא אין וכולא קמי' כל"ח כו', וזהו ענין ב"פ וכבוד ה' מלא את המשכן וזהו ע"ד פקודי המשכן משכן העדות. והנה גם ענין כבוד תתאה שהאיר במשכן אינו ע"ד שארז"ל פ"ו דברכות דמ"ג סע"ב אסור לאדם שיהלך בקומה זקופה שנאמר מכה"כ ועמ"ש בזה בסמה"ק בקדושין דל"א דבכל הארץ השראה זו רק בבחי' מקיף דאל"כ איך מלא כל הארץ כמ"ש במד"ר פ' משפטים והכתוב וכבודי לאחר לא אתן ע' זהר והרמ"ז ר"פ כי תצא דפי' כבודי ע"ס דמל' שהם לבוש אל הפנימי' אלא רק ע"ד אור מקיף, ועד"ז אמרו ללמדך שאין מקום פנוי מהשכינה אפילו סנה כו' ובביאור ונקדשתי פ"ג פי' ולכבודי בראתיו זהו כתר דמל' ובבהמ"ק ובמשכן הי' הכבוד מלא בפנימי' עד"מ המחשבה מאירה במוחו בגילוי וברגל בהעלם, ומענין הקושיא הנ"ל יעו"ש ובד"ה ואולם חי אני בפ"י כי סר צילם שמאיר עליהם בבחי' צל ומקיף כו', נמצא במשכן הי' שורה כבוד תתאה וכבוד וכבוד עילאה שהוא ענין כי אל דיעות כו', שמשם שורש ביטול היש וביטול אמיתי, וכבר נתבאר שכבוד עילאה שהוא חכמה עילאה זהו סובב כל עלמין כי הוא חי' ומקיף העליות, ועיין מענין ב' מקיפים ל' מ' בביאור ע"פ כי תצא ושם מבואר שגילוי המקיף של הנשמה גבוה מגילוי אליהו כו', ובמ"ת ודאי האיר המקיף בפנימי שזהו ענין פרוחה נשמתם ואפ"ל שזהו פי' כתפוח כו' בצילו צ' ל' כ' לכן מב' בחי' כבוד שהי' מאיר במשכן הי' גמשך ב' בחי' ביטול הא' ביטול היש הגמשך מכבוד תתאה ע"ד בחי' בכל נפשך הגמשך מבחי' ברוך שם כבוד כו', ועיקר ביטול זה לנה"ב ששרשה מחיות המרכבה הנושאות את הכבוד, ומכבוד עילאה גמשך ביטול אמיתי לנה"א בחי' השתחואה פנימי', ועמ"ש בד"ה שה"ש בפ"י ב' בחי' כלה ובחי' זו עכשיו זהו ענין שמו"ע כריעות והשתחואות ומסיים שים שלום דפי' השלום הוא חיבור ב' הדעות שיהי' דעה העליונה של המשפיע מאיר וגמשך גם בדעת של כנס"י והאדם ידע וזה נק' שלום שמקשר ומחבר ב' הפכים ב' בחי' כבוד הנ"ל. וע"פ הקבלה שים שלום זהו המשכת הטפה ור"ל המשכת הדעת ע' בד"ה לא הביט און ביעקב שלכן ח"י ברכות נגד ח"י חוליות כו', וע' עוד מענין המשכת הדעת בכנס"י בסידור בד"ה רב שמואל בר יהודא מרקד אתלת ושם גבי כוס של קידוש וגותן עיניו בו כו'.

קיצור. במשכן האיר כבוד תתאה וכבוד עילאה ענין גילוי כבוד תתאה ג"כ לא דמי לבחי' מכה"כ שהוא רק בחי' מקיף משא"כ גילוי הכבוד במקדש, וכבוד עילאה חי' מקיף סוכ"ע (ואפ"ל התחברות כבוד עילאה בכבוד תתאה התחברות הב' דעות שיהי' דעת עליון מאיר בדעת תחתון זהו עצמו ענין היחוד ושכנתי בתוכם), ויש מקיף ומקיף למקיף, וזהו"ע אי' מקום כבודו, וכשהמקיף מתגלה בפנימי' זהו גבוה מגילוי אליהו כו', וזהו ונועדתי ומוזה נמשך השתחוי' וביטול היש כביטול הנר כו'.

(ח) אך כדי להיות וכבוד ה' מלא את המשכן צ"ל תחלה יריעות המשכן וכמ"ש נוטה שמים כיריעה ואפ"ל שמקיף זה רומז לבחי' אי' מקום כבודו ר"ל בחי' איה זהו מקור של כבודו, איה זהו ג"כ כח"ב ועמ"ש בד"ה שחורה אני בפני' כיריעות שלמה ובפרד"ס ערך יריעה תפארת ובת"א בד"ה ויקהל משה פי' היריעות הן מעשה המצות שהם המשכות מקיפים, והענין י"ל כי מצוה לשון צוותא והתחברות שהן חיבור המאציל א"ס ב"ה להאיר בע"ס דאצי', וכמו"כ זהו"ע עשר יריעות המשכן, כי בפרש"י תלים סימן סמ"ך עלי פלשת התרועעי פרש"י התחברי וכן בס' שורש ישע כי יריעה לשון ריעות או רועה ועמ"ש ע"פ שמח תשמח רעים האהובים נק' המדות שלמעלה מהשכל לפי שאין שם התחלקות כו' ובמא"א את יו"ד סל"ז יריעה נק' המל' ע' ביאור לבבתני רפ"ד, ואפ"ל כי המל' מחברת אצי' עם בריאה ונעשית עתיק לבריאה וזהו נוטה שמים כיריעה, וגם לשון ריעות וחיבור כו' גם כמ"ש בת"א בד"ה כי אברהם לא ידענו שענין ע"ס דאצי' זהו להיות התחברות אוא"ס לבי"ע י"ל זהו"ע עשר יריעות המשכן גם אם פי' נוטה שמים סוכ"ע כיריעה כמ"ש בלק"ת בד"ה כי המצוה הזאת בפני' לא בשמים היא הרי סוכ"ע זהו ג"כ התחברות אוא"ס לעולמות כי מצד עצמותו אינו בגדר עלמין כלל לא בבחי' ממלא ולא בבחי' טובב כמ"ש סד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובד"ה לבסומי בפוריא דרוה"ש לכן המשכת סוכ"ע נק' כיריעה. עוי"ל יריעה שדוחה הרע והוא מלשון אל ירע ובערת הרע שזהו ענין קיום מצות ל"ת וכמ"ש ע"פ שחורה אני דקאי על קיום מצות ל"ת ועז"נ ונאוה כיריעות שלמה כו'. עוי"ל בענין נוטה שמים כיריעה ע"ד שנת' בלקו"ת סוף שה"ש בד"ה כי כאשר השמים החדשים דפי' השמים כסאי שמים הוא כתר ומוזה נמשך הפרסא שבין אצי' לבריאה ע"ד שהמשל נמשך דוקא מעומק השכל כמ"ש בתו"א פ' לך בד"ה והבדילה הפרוכת. והנה כמו"כ בהמ"ק נק' כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו לכן זהו ע"י היריעות נוטה שמים כיריעה נמצא היריעות י"ל כי הפרסא שבו ועל ידו נמשך הכבוד להאיר בהיכל קדה"ק דבריאה יצירה, ועמ"ש במ"א שכמו"כ באצי' יש כמה בחי' פרסא הא' בכתר הב' בין בינה לז"א כו' מי ברא אלה מבטן מי יצא הקרח כו', ומ"ש בפרד"ס יריעה ת"ת י"ל כי ת"ת וכתר בחי' א' כי ת"ת דאו"א נעשה כתר לז"א והוא הפרסא שבין בינה לז"א וממנו שורש הפרסא שבין אצי' לבריאה כו', וגם כי במשכן חיבור ב'

בחי' כבוד וכתוב כי על כבוד חופה שקודם היחוד צ"ל חופה וזהו עשר יריעות המשכן כדמשמע במד"ר ס"פ פנחס שהביא שם לענין יריעות המשכן פסוק כי על כבוד חופה ואפ"ל חופה זו בחי' כי אל דעות שבשם אל כולל הב' דעות והוא המחברן יחד כו', וע' עוד מענין היריעות בד"ה נשא את ראש בני גרשון שהם נשאו היריעות לקשר ולחבר מדות ז"א במדות דא"א, ולכן נק' שמים נוטה שמים כיריעה בחי' תשובה ובד"ה נשא את כו', דרוש השני פי' היריעות הם הרצון שלמעלה מהשכל להפך הטבע, ועמ"ש בד"ה במדבר סיני בפ"י אוהל מועד שההמשכה צ"ל ע"י אוהל ומקיף בתחלה שהם בחי' המצות וכן פי' סד"ה ויקהל משת.

קיצור. שכדי שיומשך להיות בחי' וכבוד ה' מלא צ"ל יריעות המשכן סוכ"ע נוטה שמים כיריעה אי' מקום כבודו ומשם נמשך להיות ברוך כבוד הוי' ממקומו, ע"ד יחידה וחי' והוא בחי' החופה שעל ב' בחי' כבוד הנ"ל כו', גם יריעות לשון ריעות מצוה צוותא וחיבור אוא"ס באצי' או אצי' המחבר א"ס עם בי"ע, גם יריעות ובערת הרע שעיי"ז שחורה אני שעיי"ז ונאוה כיריעות שלמה, אך אפ"ל שזהו"ע י"א יריעות עזים, גם ע"ד השמים כסאי מהכתר נמשך הפרסא ובו וע"י נמשך להיות וכבוד ה' מלא כו' וזהו ענין קיום המצות.

ט) אך הנה כתיב עוטה אור בשלמה נוטה שמים כיריעה שכדי להיות נוטה שמים כיריעה צ"ל תחלה עוטה אור בשלמה. והנה בזח"ב קס"ד ב' ובזח"א צ"א ובסה"מ סי' קמ"ו עוטה אור בשלמה זהו חוי"ב ועיי"ז נוטה שמים ז"א כיריעה וענין נוטה היינו ע"ד רקיע כו' נטוי על ראשיהם שישפיע להם, וכן שמים נטוי לענות את הארץ. ואדמו"ר נ"ע פי' עוטה אור בשלמה היינו התורה שבה וע"י ברא הקב"ה את העולם כמ"ש ואהי' אצלו אמון ויש בה סתים וגליא, ועמ"ש מזה בסידור בהביאור ע"פ ועשו להם ציצית כי פנימית אבא הוא פנימי' עתיק יומין זהו עוטה אור הגנוז, ע' בהרמ"ז ר"פ בהעלותך ועו"ג לפני לא יראו וחיצונו' אבא זהו נובלות חש"מ תורה וזהו בשלמה ולכן זהו הממוצע, וע' מזה ג"כ סד"ה ביום השמע"צ בנישין, והנה מזה נמשך אח"כ נוטה שמים כיריעה בחי' סוכ"ע כי התורה הוא למעלה מבחי' סוכ"ע וכמו קדש מלה בגרמי' סד"ה ואלה שמות ולכן נק' התורה משל הקדמוני בד"ה לבסומו השני קדמונו של עולם שאינו אפילו בחי' טובב לעלמין וכמ"ש באגה"ק דוד זמירות כו', ומזה נמשך אח"כ נוטה שמים סוכ"ע וכמ"ש במ"א בפ"י או יחזיק במעוזי שהוא התורה יעשה שלום לי שלום בפשמ"ע התחברות סוכ"ע בממכ"ע כתר בוכ' שלום יעשה לי בפשמ"ט התחברות אצי' ובי"ע כו', וגם לפמש"ל דפי' נוטה שמים כיריעה זהו הפרסא כו' לפי"ז י"ל עוטה אור בשלמה החשמל שבין א"ס לאצי' ומזה נמשך נוטה שמים כיריעה הפרסא שבין אצי' לבריאה הנמשכת מכתר דו"א שמת"ת דאימא וגם טובב וממלא הם זו"ג כו', ולכן כמו"כ במשכן עשר יריעות ע"ס דו"א מקיפים כי ביתר"ע

זהו כמו מקיפים בד"ה של ר"ה פ"א, והכלים מוכח שולחן ומנורה בחי' או"פ שהוא מבחי' מל' כו', והארון שבו הלוחות שרשו גבה מהיריעות כי נמשך מבחי' עוטה אור כשלמה שהוא התורה וכן ארון אור ו' כדמשמע במד"ר ויקהל ר"פ נ' ובמ"כ שם ארון לשון אור ובו מונחת התורה שנק' ותורה אור, והגו"ן י"ל על המשכת וירידות התורה למטה, וגם נש"ב שנמשכים מה' חומשי תורה אלא שהמשכת אור זה בארון הוא ע"י שמתחלה גוטה שמים כיריעה וכמו בענין שמים וארץ שאעפ"י ששמים קדמו עכ"ז במחשבה ארץ קדמה, ולע"ל נתעלה יותר כמ"ש בפנ"י פ' תרומה ס"פ וכן תעשה שלכן נאמר הודו על ארץ ושמים תחלה ארץ כו'.

(י) והנה י"ל עוטה אור כשלמה עכשיו זהו ענין הטלית והציצית שעו"נ וריח שלמותיך כריח לבנון וכן ארז"ל עוטה אור כשלמה טלית לבנה שנתעטף בה הקב"ה, אך היינו ע"י קבלת עומ"ש, וז"ע הקרשים שהיו במשכן ע"ד שרפים עומדים עצי שטים עומדים כנוצר בלקו"ת פ' נשא ועי"ז ממשיך גוטה שמים כיריעה מבחי' עוטה אור כשלמה ולכן אומרים פסוק עוטה אור בשעת בדיקת הציצית ותש"ר ותש"י הם ב' בחי' כבוד שהי' במשכן שהרי משרע"ה בקש הראני את כבודך והשיב וראית את אחורי זה קשר של תפילין מוכח דעצם התפילין נק' פני אלא שעו"נ מפני לא יראו וכן ארז"ל ע"פ ליהודים היתה אורה ויקר אלו תפילין ותרגום כבוד יקר, אך תש"י זהו כבוד תתאה ותש"ר כבוד עילאה ומוכח החיצון שבו מקריב גה"ב ביוצ"א כו' חצר החיצונה ומוה"פ בק"ש ואמת ויציב מס"נ של גה"א בחי' קטרת והוא בחי' חצר הפנימי' כמ"ש בד"ה כי תשמע בקול נוכח בית המלך זהו שמו"ע כריעות והשתחוואות ואח"כ ונועדתי לך שמה ודברתי כו' זהו עסק התורה שכל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו, וכמו"כ בעלי עסקים ממשיכים בחי' כבוד ע"י הצדקה כמ"ש פזר נתן לאביונים כו' קרנו תרום בכבוד, וע' מזה בזה"ג קנ"ד א' דקדן זהו מל' כמ"ש מזה דק"כ בענין ובא לו לקרן כו', ורוממות הקרן שיעתלה לקבל מבחי' כבוד עילאה זהו ע"י פיזר נתן לאביונים כו', ועמ"ש ע"פ צדקת פרונו כי כבוד עילאה עו"נ כבוד חכמים ינחלו שהוא או"א"ס בבחי' בל"ג שעו"נ מפני לא יראו והוא המאיר בח"ע יאיר בחי' זו בכבוד תתאה הנק' קרן כו', וע"ד קדושת השם סולם (שלם) מבחי' אנכי יאיר במל', גם ע"י עסק פנימית התורה ממשיכים כח ההתחואה כנ"ל, השתחו' לה' בהדרת קדש ר"ת קבלה, וע' מזה בד"ה וקבל היהודים ע"ד שמע עצה וקבל מוסר משלי י"ט כ' ולא שמעו אל משה תרגום ולא קבילו מבואר קבלה ענין שמיעה, וזהו כענין שמוע מזבח טוב גם בחי' נוק' נק' מקבל וכך צ"ל שיהי' בבחי' נוק' לגבי כו' כמ"ש בד"ה בשברי לכם בענין ואפו עשר נשים כו', וזהו כנס"י שמקבלת מישראל דלעילא ונק' כוס ש"ב בד"ה לא תהי' משכלה ונעשה ונשמע נק' ב' כוסות וזהו השתחו' כו' ר"ת קבלה שכדי שיבא לבחי' השתחוואה הוא ע"י שמוע מזבח טוב שמע ישראל.

קיצור. כדי שיהי' נוטה שמים כיריעה צ"ל עוטה אור כשלמה שהיא הממוצע כו', משל הקדמוני עושה שלום בפשמ"ע סוכ"ע וממכ"ע וזהו נוטה שמים כיריעה ואח"כ שלום בפשמ"ט אצי' ובי"ע חיבור ב' בחי' כבוד והיינו ע"י הקרבת נה"ב במזבח"ח וזהו ועשו לי אינו זו כו' ע"י צדקה קרנו תרום בכבוד השתחוו כו' ר"ת קבלה כו'.

(א) כ"מ שנאמר. (ב) המשכן ש' מה תורה מזבחות חיצוניות ופנימי' הלב והיחוד חיבור כי אל דיעות. (ג) השתחוואה כנר בפני האבוקה יבא כל בשר להשתחוות. (ד) פישוט ידים ורגלים ע"ד בהמות הייתי עמך הודאה שלמעלה מבחי' ברכה. (ה) השתחוואה ג"כ המשכה. (ו) וכמו במ"ת ע"י דבור אנכי נמשך גילוי מזליה חי' יחידה כו'. (ז) כן במשכן וכבוד הוי' מלא יחוד כבוד עילאה כבוד תחאה. (ח) וכדי להיות יחוד צ"ל תחלה נוטה שמים כיריעה יריעות המשכן חופה המחבר ב' בחי' כבוד וזהו מעשה המצות סוכ"ע. (ט) וצ"ל תחלה עוטה אור כשלמה זהו התורה משים שלום בפשמ"ע ומזה יומשך שלום בפמליא של מטה. (י) שענין זה ישנו עכשיו בתורה ולבישת טלית ותפילין כו' וסדר התפלה הקרבת נפש הבהמית וכו'.

בבון ויקחו לי תרומה נוספו קטעים אלו:

וכנען ל' סוחר כמ"ש כנען בידו מאזני מרמה . . כנעני' נכבדי ארץ כו' והיינו כי סוחר קונה ע"י משיכה וכסף. והנה משיכה הוא העלאה של הנשמה כי נשמה שנתת בי טהורה כו' ואתה עתיד ליטלה ממני א"כ צריך למיורה ברצון כו' וזהו ההעלאה אח"כ ההמשכה מלמעלה בחי' אהבה וחסד נק' כסף וזהו איש כנען כו'.

והענין כי נש"י נקראו ארץ חפץ כמ"ש כי תהיו לי אתם ארץ חפץ כי זריעה בלתי אפשר ליצמח כ"א ע"י זריעה בארץ והיינו נש"י שיש בהם כח הצומח וע"כ ישראל ממשיך על ידי מצות מה שאין כן עכו"ם.

ועשו לי מקדש. עיין מענין השתחוואה בד"ה ביום השמע"צ. ועיין בד"ה קומה למנוחתיד ג"כ מענין הביטול שלכן נק' מנוחה שא"צ מלחמה, עוד להעיר מענין איזו בית אשר סד"ה השמים כסאי. בד"ה ויגש אליו יהודה, בד"ה מה טובו, בד"ה ראו קרא, בד"ה נשא דתקס"ג ודתקס"ז, בביאור אדם כי יקריב דתקס"ז, בענין ומקדשי תיראו, בענין למה נסמכה פ' שבת למלאכת המשכן, בד"ה מי יתנך שעי"ז הי' כאח לי, בד"ה במדבר סיני באהל מועד.

ועשו לי מקדש כו'. כ"מ שנאמר לי אינו זו כו' וקשה וי"ל כמ"ש במהרמ"א שמקדש העליון מחובר ממש למקדש התחתון כמו ירושמ"ע עם ירושמ"ט ועז"א אינו זו כו' וכ"ה הוא בענין ברכת הארץ כמ"ש בלק"ת פ' עקב ובסידור.

בד"ה חנוכת הבית, ענין להשתחוות ובמד"ר וירא פרשה נ"ו הכל בזכות השתחויה ועמ"ש בד"ה מאלמים, שהשתחווי' היא ג"כ המשכה, ועיין בד"ה והיה מדי חדש בענין להשתחוות לפני, שהשתחוואה בחי' ביטול שלמעלה מבחי' אש וא"כ זהו בענין ואחרי האש קול דממה דקה וכענין בת אבי היא שמקבלת מחכמה כח מה כו' ועיין באו"ת ברמזי אגדות דכ"ט בענין לא הכל בקומה ולא הכל בהשתחוואה מלך בקומה ושרים בהשתחוואה דפי' השתחוואה היא המשכה מלמעלה למטה, השתחו' לה' בהדרת קדש ר"ת קבלה ואומרים זה בשבת והריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה אומרים בחול ועיין מענין השתחוואה בד"ה ביום השמע"צ בן חכם ישמח אב ומ"ש בד"ה שובה ישראל הראשון ויש השתחוואה ברוחניות שכופף ומבטל שכלו לדבר הנשפע כו' והיא בלעומת זה, וכמ"כ נשמע לענין השתחווא' שכופף ומבטל שכלו וגם רצונו בבחי' בטל רצונך כו' וע' בד"ה יפה שיחתן של עבדי אבות מפני שהיו בבחי' הביטול ויקוד וישתחוו, ובבה"ז אלה תולדות נח דתקס"ג שמצד הקו"ח שייך עליות רצוא ושוב כו', אבל מצד העיגול שאין בו מעומ"ט נמשך הביטול לגמרי בחי' חכמה וזהו ענין ההשתחוואה, וגם י"ל זהו בחי' עבד שלמעלה מבחי' בן וכן נת' סד"ה השמים כסאי שבת"א בענין איזה בית אשר תבנו לי, מצד בחי' בית מקיף דחיה יחידה שלמעלה מגר"ג נמשך רק כריעות והשתחוואות וע' מזה סד"ה יהודה אתה ראובן שמעון ולוי ק"ש ג' פרשיות אמוי"צ, אבל בשמו"ע ביטול לגמרי בחי' יהודה הודאה וביטול, ועד"ז מל"ת שהם ביטול מה שא"א להגיע ע"י קום ועשה כמ"ש בד"ה אלה פקודי בענין משכן העדות, וזהו ענין ברכה והודאה וכמ"ש מזה ג"כ בביאור ל"ג בעומר בענין הוד כו', ועמ"ש סד"ה והיה ביום ההוא יתקע

ועשו לי מקדש : ראה המאמר דלעיל.

נוסחא שני'

ועשו לי מקדש כו', כ"מ שנאמר לי אינו זו כו', וקשה וי"ל כמ"ש במהרמ"א שמקדש העליון מחובר ממש למקדש התחתון כמו ירושמ"ע עם ירושמ"ט, ועז"א אינו זו כו', וכ"ה הוא בענין ברכת הארץ כמ"ש בלקו"ת פ' עקב ובסידור בד"ה חנוכת הבית ענין להשתחוות, ובמד"ר וירא פנ"ו הכל בזכות השתחויה, ועמ"ש בד"ה מאלמים שהשתחויה הוא ג"כ המשכה לקמן דקמ"ד ע"א.

בשופר גדול בפ' השתחוו לה' בהר הקדש ועיין בפנ"י ס"פ משפטים ע"פ והשתחוויתם מרחוק שהיא בפישוט ידים ורגלים כו' שהוא התפשטות כח הגשמיות הנפרדים כו' ע"ש.

ב) וא"כ נמשך זה ע"י בהמ"ק, יש להקדים מ"ש הרמב"ן ר"פ תרומה, שענין המשכן הוא שיהי' הכבוד ששכן על הר סיני כמ"ש וישכון כבוד ה' על הר סיני, משפטים כ"ד ט"ו, במשכן שוכן עליו בנסתר, ובמ"ת וידבר אלקים, זהו הכבוד ועל כל דבור פרוחה נשמתם (בד"ה במדבר סיני הראשון) דאית רצון נודע בשערים כו' ואית רצון כו' (וע' בד"ה ויקהל משה בהביאור, שהוא כתר דא"א ובנפש האדם זהו בחי' יחידה, וע' בד"ה תקעו בחדש דרוש הראשון פ"ב שהרצון עליון יש לו ב' בחינות כו') ורצון זה נמשך לנש"י ע"י מתן תורה כו' שהדבור הוא המשכה ממהותו ועצמותו ית' להנשמות, וע"ד כאשר דברת לאמר מל' דאצי' נעשית כח"ב לבריאה וכמו מדבור נעשה אדם נברא אדה"ר כו', וזהו אנכי הוי' אלקיך כו', עמ"ש בד"ה כי המצוה הזאת, ובד"ה ראה אנכי נותן בענין פב"פ דבר הוי' עמכם כי בשעת מ"ת נמשך לכאור"א בחי' הוי' בפנים שלכם כו' ע"ש, והאיר שורש הנשמה הנק' מזליה בתוך הנשמה שבגוף, ע"ד ביטול הנר באבוקה כמ"כ נר הוי' נשמת אדם נכלל בהאבוקה וזהו פרוחה (ע' בד"ה וידבר דעשה"ד פ"ג ובהביאור פ"א ושם מבואר דחכמה וכתר נק' מזליה כי חכמה ג"כ בחי' חיה שלמעלה מנר"ג וחיה יחידה הם ב' מקיפים, וי"ל כמו בנשמה מזליה וא"פ כמ"כ למעלה סוכ"ע חכמה וכתר נק' מזל, וממכ"ע א"פ בחי' נר"ג לכן במ"ת גילוי סוכ"ע אנכי וחכמה עילאה כבוד עילאה בממכ"ע בחי' הכבוד עי"ז כמ"כ בנפש גילוי מזליה וזהו פרוחה נשמתם, ובד"ה ויקהל משה שזהו ענין הנשמה יתירה הנמשך בשבת ע"י גילוי סוכ"ע בשבת דהיינו הכתר סעודתא דע"ק (בד"ה במד"ס הנ"ל) וזהו ענין אהל מועד, ונועדתי למעלה מבחי' נודע בשערים, וזהו ענין ההשתחוויה הביטול בטל רצונך בד"ה במד"ס הנ"ל ע"ש, וגם המשכה ממזלי' ורצה"ע, וכמ"ש בפ' איזו בית אשר תבנו לי, כריעות והשתחואות דשמו"ע, בחי' שא"א להגיע ע"י אתעדל"ת של התורה ומצות, ולכן רק השתחואה ומוזה יובן מעלת ההשתחואה שבמד"ר פ' וירא הנ"ל וע' מזה סד"ה יהודה אתה*.

יהודה אתה: בבוכ באב' 48, ובבוכ ויקחו לי תרומה נוסף:

(מטה הנה מטתו ויט שמים ס' גבורים ששים מסכתות ויקח מאבני המקום, שולחן המחדש בטובו בפסוד"ז הנותן שלג כו', הטבע אינו זולתו ע' ח"צ, כסא כבוד מרום כו' וישב ה' מלך כו' צלותא דמיושב, אך ע"ד אגוסטוס יושב שלמעלה מהטבע מנורה שמו"ע ח"י ברכות יאיר אור, ועי"ז ונועדתי לך לבחי' משה שבכ"א כי ד"ע מאיר בד"ת, מגבורי ישראל גבורי

קיצור. במ"ת אנכי הוי' נמשך שם הוי' בכ"א והתורה מח"ע הנק' חיה יחידה ונתגלה למטה, כמ"כ עי"ז גילוי מזליה של הנשמה חיה יחידה, וזהו שעל כל דבור פרח נשמתו, גם דבור העליון כתר למטה גם כנר בפני האבוקה ועד"ז נשמה יתירה (וזהו ונועדתי שבבהמ"ק, וזהו השתחווא' שייך לאות ג').

ג) והנה במשכן הי' ג"כ גילוי זה שבמ"ת בהסתר נ' זהו ע"ד מ"ש במד"ר ר"פ במדבר פ"א יפה הוא הצניעות שנאמר והצנע לכת כו' וא"כ הוא כענין עלמא דאתכסיא שמעולה מעלדאת"ג, לפ"ז הר סיני מ' והמשכן בינה וכ"כ בפרדס ערך משכן, וזהו ענין משכן העדות וכתוב וכבוד ה' מלא את המשכן ב"פ, והענין כמ"ש בד"ה כי על כל כבוד, דכתי' מכה"כ וכת' בכה"מ, וע' ברכות מ"ג סע"ב אסור לאדם כו' ועמ"ש בזה בסהמ"ק קדושין דל"א ומ"מ צ"ל שהשראה זו רק בבחי' מקיף דאל"כ איך מלא כל הארץ כמ"ש במד"ר פ' משפטים והכתוב וכבודי לאחר לא אתן, ע' זהר והרמ"ז ר"פ תצא, פי' כבודי ע"ס דמל' שהם לבוש אל הפנימית, אלא רק ע"ד אור מקיף כו' ובביאור ונקדשתי פ"ג פי' ולכבודי כתר דמ' ובבהמ"ק ומשכן הי' הכבוד מלא בפנימיות עד"מ המחשבה מאירה במוח בגילוי וברגל בהעלם, ומענין הקושיא הנ"ל יעו"ש ובד"ה ואולם חי אני, נמצא במשכן הי' שורה כבוד תתאה ביטול היש וכבוד עילאה ביטול אמיתי, וכבר נתבאר שכבוד עילאה שהיא חכ' עילאה הוא סוכ"ע כי הוא חיה מקיף עליון ועיין מענין מקיף ומקיף למקיף בביאור ע"פ כי תצא שהוא ענין למ"ד מ"ם דצלם שהם ב' מקיפים ושם מבואר שגילוי המקיף של הנשמה זהו למעלה מגילוי אליהו כו' ובמ"ת ודאי האיר המקיף בפנימי שזהו ענין פרוה נשמתם, וי"ל זהו כתפוח כו' בצלו חמדתו צלו צ' למ"ד כו', לכן מזה הי' נמשך הביטול, היינו בנה"ב מבחי' כ"ת ע"ד בשכמל"ו מזה נמשך בכל נפשך, ומכבוד עילאה ביטול נה"א עמ"ש מזה בד"ה בכ"ה בכסלו, וזהו ענין אהל מועד ונועדתי וזהו ענין השתחויה ע"ל ס"ב.

קיצור. במשכן כ"ת וכ"ע, ענין גילוי כבוד לא דמי לבחי' מכה"כ, וכב"ע חיה מקיף, ויש מקיף ומקיף למקיף ופעמים המקיף מתגלה בא"פ וגבוה מגילוי אליהו כו' וזהו ונועדתי ומה נמשך השחוויה וביטול הנ"ל כביטול נר כו'.

ד) אך כדי להיות וכבוד ה' מלא צ"ל תחלה המשכן, ירעות וכלים, ענין יריעות נוטה שמים כיריעה ועמ"ש בד"ה שחורה אני כיריעות

כח עושי דברו ושכבתם ואין מחריד פ' בחקתי השכיבנו זהו מטה והיינו ע"י ונתתי שלום בארץ והבן, שולחן י"ל מאה ברכות, גם תערוך לפני שולחן יהי כבוד, כשזו"נ מאירים בבהמ"ק, א"א להיות חורבן כי אמלאה וחרבה כמ"כ ע"מ ועשו מקדש ברוחניות).

שלמה בדרוש הראשון פ"ה שהוא מבחי' סוכ"ע, ואפ"ל שזהו ענין איה מקום כבודו בחי' איה הוא ג"ר זהו מקום כבודו והיינו היריעות שהם המקיפים ועמ"ש מענין איה בת"א פ' שמות שהוא העיגול המקיף ומ"ש בד"ה ואולם חי אני, ובביאור דשחורה אני השני פ"ה פי' כאהלי קדר אהל מקיף, המקיף על הלבוש נמצא בחי' מקיף למקיף ויריעות שלמה מקיף לכל בחי' השלום כו', וא"כ י"ל כבוד עילאה זהו מבחי' חיה, ועל היריעות י"ל שורה מקיף דיחידה, ועמ"ש בד"ה השמים כסאי שבלק"ת סוף שה"ש, שם פי' שמים הוא כתר וממנו נמשך הפרסא שבין אצי' לבריאה הנק' כסאי, והרי כמ"כ בהמ"ק נק' כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו, לכן זהו ע"י יריעות נוטה שמים כיריעה, נמצא היריעות י"ל כמו פרסא שבו ועל ידו נמשך הכבוד להאיר בהיכל קדה"ק דבריאה יצירה, וע' בפרדס ערך יריעה פי' ת"ת, וא"ש כנ"ל כי תפארת דאימא כתר לז"א וממנו שרש הפרסא, ועיין מענין היריעות בלק"ת בד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוש הראשון פ"ה שהם מדות דא"א ולכן נק' שמים תשובה עילאה ובד"ה נשא דרוש השני הרצון שלמעלה מהשכל להפך הטבע, ועמ"ש בד"ה במדבר סיני בפ"י באהל מועד, שההמשכה צ"ל ע"י אהל ומקיף בחי' המצות כו', והנה בשרש ישע יריעה ל' ריעות או רועה וכן פרש"י תלים סס"י סמך עלי פלשת התרועעי התחברי, לפ"ז י"ל היריעות שהם ע"ס זהו התחברות אא"ס לעולמות ע"י ע"ס כמ"ש בת"א בד"ה כי אברהם, גם אם שמים מקיפי' סוכ"ע כמ"ש סד"ה כי המצוה הזאת בפ"י לא בשמים היא, הרי סוכ"ע זהו ג"כ התחברות אלקות לעולמות כי מצד מהו"ע אינו בגדר עלמין כלל לא בבחי' סובב כו', ולפמ"ש שהיריעות הם המצות הנה מצוה לשון צוותא והתחברות שהן חיבור אוא"ס ב"ה להאיר ברמ"ח אברים דז"א, וי"א יריעות עזים י"ל התחברות ק"צ לקדושה, ולפמ"ש בביאור שחורה אני שזהו קיום ל"ת שחורות עי"ז כיריעות שלמה אפ"ל יריעה ג"כ מלשון ירע כמו אל ירע בעיניך, היינו ע"י שדוחה הרע בקיום הל"ת עי"ז נמשכו יריעות המשכן, ול' ריעות ע"ד רעים האהובים נק' המדות שלמעלה מהשכל לפי שאין שם התחלקות כו', במא"א יו"ד ל"ז יריעה נק' המל' ע' ביאור לבכתני ר"פ ד'.

קיצור. שכדי שיהי' וכבוד ה' מלא צ"ל יריעות המשכן סוכ"ע, איה מקום כבודו, מקיף למקיף דחיה, גם ע"י שמים כתר נמשך הפרסא וזהו השמים כסאי וכמ"כ בהמ"ק הנק' כסא כו', או יריעות מדות דא"א תשובה, גם באהל מועד מקיף מצות, גם יריעה ל' ריעות וי"ל ג"כ דחיית הרע שעז"נ שחורה אני כאהלי קדר.

(ה) אך הנה כתיב עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה, שכדי להיות נוטה שמים כיריעה צ"ל תחלה עוטה אור כשלמה * . והנה בזהר

אך . . כשלמה : בכת"י ב' : ואפ"ל שצ"ל בעבודה עוטה אור כשלמה ועי"ז נוטה שמים כיריעה וענין עוטה אור כשלמה י"ל סתים וגלי שבתורה. והנה בזהר.

תרומה קס"ד ע"ב ובפ' לך ד"צ ע"א ובסה"מ סי' קמ"ו עוטה אור כשלמה זהו חכמה ועי"ז נוטה שמים ז"א כיריעה וענין נוטה היינו ע"ד רקיע כו' נטוי על ראשיהם שישפיע להם וכן שמים נטוי' לענות את הארץ. ואדמ"ו פי' עוטה אור כשלמה היינו התורה שהיא ממוצע שבה ועל ידה ברא הקב"ה את העולם כמ"ש ואהי' אצלו אמון ויש בה סתים וגליא כו' נטוי על ראשיהם שישפיע להם וכן שמים נטוי' לענות את הארץ. הוא פנימיות ע"י זהו עוטה אור, אור הגנוז ע' בהרמ"ז ר"פ בהעלותך שעז"ג לפני לא יראו, וחיצוניות אבא זהו נובלות חש"מ תורה, וזהו כשלמה, ולכן זהו הממוצע ועיין מזה ג"כ סד"ה ביום השמע"צ כננישין יהא לכוך, והנה מזה נמשך אח"כ נוטה שמים בחי' סוכ"ע כי התורה היא למעלה מבחי' סוכ"ע כו' וכמו קדש מלה בגרמה, סד"ה ואלה שמות בני ולכן נק' התורה משל הקדמוני בד"ה לבסומי בפוריא דרוש השני קדמונו של עולם שאינו אפילו בחי' סוכ"ע לעלמין כו' וכמ"ש באג"ה בד"ה דוד זמירות קרית להו, ומזה נמשך אח"כ נוטה שמים סוכ"ע וגם לפמש"ל דפי' נוטה שמים כיריעה זהו הפרסא כו' לפ"ז י"ל עוטה אור כשלמה החשמל שבין א"ס לאצ"י ומזה נמשך נוטה שמים כיריעה הפרסא שבין אצ"י לבריאה הנמשכת מכתר דו"א שמת"ת דאימא, וגם סוכ"ע וממלא הם זו"ג כו' לכן כמ"כ במשכן עשר יריעות ע"ס דו"א מקיפי' כי ביחוד"ע זהו כמו מקיפי' בד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת פ"א, והכלים מזבח שולחן ומנורה בחי' או"פ שהוא מבחי' מ' כו', והארון שבו הלוחות שרשו גבוה מהיריעות כי נמשך מבחי' עוטה אור כשלמה שהיא התורה, וכן ארון אור נ' כדמשמע במד"ר פ' ויקהל ר"פ נו"ן, ובמ"כ שם ארון מלשון אור ובו מונחת התורה שנק' ותורה אור, והנו"ן י"ל על המשכת וירידת התורה למטה, וגם נש"ב, שנמשכים מן חמשה חומשי תורה, אלא שהמשכת אור זה בארון הוא ע"י שמתחלה נוטה שמים כיריעה, וכמו בענין שמים וארץ, שאע"פ ששמים קדמו עכ"ז במחשבה ארץ קדמה, ולע"ל תתעלה יותר כמ"ש בפניי פ' תרומה ס"פ וכן תעשה שלכן נאמר הודו על ארץ ושמים תחלה ארץ כו'.

ו) והנה י"ל עוטה אור כשלמה עכשיו זה ענין הטלית והציצית, שעז"ג ורית שלמותיך כריח הלבנון וכן ארז"ל עוטה אור כשלמה טלית לבנה שנתעטף בה הקב"ה, אך היינו ע"י קבלת עול מלכות שמים, וזהו ענין הקרשים במשכן ע"ד שרפים עומדים עצי שטים עומדים כנוכר בלק"ת ר"פ נשא ועי"ז ממשיך נוטה שמים כיריעה מבחי' עוטה אור כשלמה, ולכן אומרים פסוק עוטה אור בשעת בדיקת הציצית, ותש"ר ותש"י הן ב' בחי' כבוד שהי' במשכן, שהרי מרבע"ה ביקש הראני נא את כבודך והשיב וראית את אחורי זה קשר של תפילין מוכח דעצם התפילין נק' כבוד אלא שעז"ג לפני לא יראו, וכן ארז"ל ע"פ ליהודים היתה אורה ויקר אלו תפילין ותרגום כבוד הוא יקר, אך תש"י זהו כבוד תתאה ותש"ר כבוד עילאה, ומזבח החיצון שבו מקריב נה"ב ביוצר אור כו' חצר החיצונה, ומזבח הפנימי בק"ש ואמת ויציב מס"ג של נה"א בחי' קטורת והיא חצר

הפנימית, כמ"ש בד"ה כי תשמע בקול, נוכח בית המלך זהו שמו"ע כריעות והשתחוואות ואח"כ ונועדתי לך שם ודברתי כו' זהו עסק התורה שכל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו כו'.

וכמ"כ בעלי עסקים ממשיכים בחי' כבוד ע"י הצדקה כמ"ש פור נתן לאביונים כו' קרנו תרום בכבוד ועיין מזה בזהר פ' בהעלותך דף קנ"ד א' דק"ן זהו מ' כמ"ש בזהר במדבר דק"כ בענין ובא לו לקרן כו' ורוממות הקרן שיתעלה לקבל מבחי' כבוד עילאה זהו ע"י פור נתן כו', ועמ"ש ע"פ צדקת פרזונו בישראל כו', כי כבוד עילאה עז"נ כבוד חכמים ינחלו שהוא אור א"ס בבחי' בלי גבול שעז"נ לפני לא יראו והוא המאיר בח"ע כו' יאיר בחי' זו בכבוד תתאה הנק' קרן כו', וע"ד קדושת השם סולם מבחי' אנכי יאיר במ', גם ע"י עסק פנימי התורה ממשיכים כח ההשתחוואה כנ"ל השתחו' לה' בהדרת קדש ר"ת קבלה, ועמ"ש מזה בד"ה וקבל היהודים, אשר החלו כו' ע"ד שמע עצה וקבל מוסר משלי י"ט כו', ולא שמעו אל משה תרגום ולא קבילו מן משה, מבואר קבלה ענין שמיעה, וזהו כענין שמוע מובח טוב, גם בחי' נוק' נק' מקבל, וכך צ"ל שיהי' בבחי' נוק' לגבי כו' כמ"ש בד"ה בשברי לכם, בענין ואפו עשר נשים, וזהו כנס"י שמקבלת מישראל דלעילא ונק' כוס ש"ב בד"ה לא תהי' משכלה, ונעשה ונשמע נק' שני כוסות וזהו השתחו' ר"ת קבלה שכדי שיבוא להשתחוויה הוא ע"י שמוע מובח טוב, שמע ישראל.

תרומה כ"ה ח'

א) ועשו לי מקדש, רפ"ק דעירובין דף ב' א' ב' אשכחן משכן דאקרי מקדש כו' דכתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, הגה המשכן נק' דירת עראי של הקב"ה המקדש נק' דירת קבע וכמ"ש כי לא באתם כו' אל המנוחה ואל הנחלה וכמ"ש בפ' פקודי דרמ"א א' ועמ"ש מזה בת"א בד"ה ויגש אליו יהודה, ובד"ה מזמור שיר חנוכת ובד"ה מה טובו אוהליך יעקב, ובפ' פקודי שם משמע דמשכן הוא בחי' מל' ובהמ"ק י"ל דהוא בינה כדמשמע בפ' שמות דף ט' ע"ב שכתב ובית ראשון הוא רזא דה"א קדמאה ובמק"מ שם דהיינו ג"כ מל' רק שהיא במדרגת הבינה, ולכן א"ש דמשכן שהוא מל' אקרי ג"כ מקדש שהיא בינה עד"מ לא ח מחבבה עד שקראה אמי, והא דמקדש אקרי משכן היינו כי משכן ע"ש השראת השכינה ובינה נק' ג"כ שכינתא עילאה, ועיין עוד מענין משכן בפ' פקודי דרכ"א א' ובדף רל"ה ע"פ ויביאו המשכן אל משה, ובמא"א אות מם סנ"ז, ומענין מקדש שם

סעיף פ"ט מקדש נק' לאה שוה לקומת ז"א כו' עוד משמע שם במא"א דבחי' המשכן זהו כשו"ג הם אב"א כמ"ש לכתך אחרי במדבר היינו בחי' אתכפיא כמ"ש בת"א בד"ה זכור דעמלק, ומקדש היינו כשהם פב"פ ושויין בקומתו, והנה כשהם אב"א או עולין להיכל אר"א להתייחד שם פב"פ לכן משכן אקרי מקדש, ועוד שיש בחינה באתכפיא שמעורר למעלה יותר מאתהפכא כמ"ש בד"ה קחו מאתכם תרומה בת"א פ' ויקהל, ועמ"ש ע"פ מזבח אדמה כו' ואם מזבח אבנים דבמשכן של משה היה מזבח אדמה שהוא בחי' מ', ובבהמ"ק הי' מזבח אבנים שהוא בחי' גבוה יותר ע"ד ותשב באיתן קשתו כו' משם רועה אבן ישראל ואבן בחי' יו"ד כו'.

ב) פ"ה דכתובות דס"ב ב' א"ל איכניס והדר איזיל כו' דעת קונך יש בך מעיקרא כתיב תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך (שיבואו לארץ ואח"כ יבנו לו מקדש) ולבסוף כתיב ועשו לי מקדש (במדבר), וכי מהרש"א וז"ל מבואר ביסוד שיר השירים כי ישראל ע"י גתינת התורה להם שהיא כמו שטר קדושין להם ממנו ית' ושריית שכינתו בתוכנו ע"י המקדש הוא הווג והנשואין עמנו ולזה אמר שהרחיק הקב"ה הנשואין ושריית שכינה עד בואם לארץ ישראל דכתיב תביאמו ותטעמו וגו' ולבסוף חזר לקרב הנשואין ועשו לי מקדש במדבר כו' עכ"ל, ולפ"ז משארז"ל במשנה ספ"ד דתענית ביום חתונתו זה מ"ת וביום שמחת לבו זהו בנין בהמ"ק, היינו יום חתונתו גק' אירוסין וכ"מ בכתובות דף ק"ב ע"א ודף מ"ח ע"ב דחיתון זהו ארוסין וביום שמחת לבו זהו ענין נשואין, וביאור ענין ארוסין ונשואין עמ"ש ע"פ עיני כל אליך ישברו ובד"ה תורה צוה, והנה מה שמתחלה אמר להרחיק הנשואין עד אחר בואם לארץ זהו לפי שאו יהיו הנשואין ע"ד דירת קבע בבחי' מנוחה ונחלה שזהו בחי' מכון לשבתך ממש ע"י דאתהפכא חשוכא לנהורא זהו ענין המקדש ובחי' זו לא יוכל להיות כ"א דוקא אחר בואם לארץ זבת חלב ודבש היא בחי' מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים ולבסוף חזר לקרב הנשואין ועשו לי מקדש במדבר היינו אף שזהו עדין בבחי' לכתך אחרי כו' כנ"ל, עכ"ז טוב להקדים וכדאיתא בכתובות ר"פ הכותב בוצינא טב מקרא ופרש"י בוצינא דלעת קטנה קרא דלעת גדולה והאומר לחברו קח לך דלעת קטנה בגינתי או המתן עד שיגדילו וקח גדולה טוב לי ליקח הקטנה מיד כו' וכ"ה בסוף מסכת סוכה דנ"ו ע"ב וע"ש ברש"י ותוספת ז"ל ואוהב אדם דבר מועט לאלתר מדבר מרובה לאחר זמן עכ"ל וזה מדעת קונך יש בך כו' גם ע"ד לעולם יקדים אדם לדבר מצוה כו', גם ע"ד מ"ש במד"ר פ' וישלח פע"ו הרבה קטגורים יעמדו מכאן ועד גיחון יעו"ש ע"כ צריך להקדים.

ג) פ"ב דשבועות בשלמא מקדש אקרי משכן דכתיב ונתתי משכני בתוכם ר"פ בחקתי, אלא משכן דאקרי מקדש מנלן כו' אלא מהכא ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וכתיב ככל אשר אני מראה אותך תבנית המשכן עכ"ל.

ד) רבות תולדות ר"פ ס"ו עד"ג השולמית, אומה שלום העולמים דר בתוכה שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם עכ"ל; והנה שלום הוא בחי' יסוד וא"כ מוכח דהשראת השכינה שבבהמ"ק אינו השכינה לבד שהיא בחי' מלכות אלא ג"כ ז"א דאצי' וכנודע מענין כרוב א' מקצה מזה הוא ז"א, וע"ל ע"פ ויקחו לי תרומה ס"ה ועמ"ש בלק"ת בד"ה מזמור שיר חנוכת דרוש הראשון פ"ב פני הוא בחי' ממכ"ע וסוכ"ע יחוד קבה"ו כו' ובד"ה מה יפו פעמיך בנעלים בתחלתו. שמות פ"א קי"ו ג' זבולון ע"ש שהשכין הקב"ה שכינתו בקרבם שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואין זבולון אלא בהמ"ק שנאמר בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים עכ"ל במ"א ס"ו ח', ועיין בפרש"י בחומש פ' ויצא ל' כ' בפ"י הפעם יזבלני אישי, לשון זבול הירברירא"ה בלע"ז בית מדור מעתה לא תהא עיקר דירתו אלא עמי שיש לי בנים כנגד כל נשיו עכ"ל, והיינו כי ילדתי לו ששה בנים, ובמ"א אות זיין זבולון נק' הכתר לפעמים אך עיקר כנוי זה ליסוד זבד טוב לחוף ימים יסוד דנוק' עכ"ל. ועמ"ש ע"פ במחוקק במשענותם זבולון תמכי אורייתא ע"י שמברר ניצוצות דתהו לכן שרשו בכתר וכמו מצות שרשם מכתר ותורה מחכמה כו' ועיין מענין זבול פ"ב דחגיגה די"ב ע"ב, ונשמע מזה דעיקר השראת השכינה בבהמ"ק הוא ע"י בעלי עסקים בחי' זבולון שבהם ועל ידם נמשך ההשראה גם בחיצוניות שיהי' הגילוי בעולם ממש בבחי' מקום, וע' באגה"ק סד"ה ויעש דוד שם, וע' בת"א פ' תרומה סד"ה מי יתנך כאח לי כו' אמצאך בחוץ כו'.

ה) ר"פ תרומה קנ"א נתתי לכם את התורה לפרוש הימנה איני יכול כו' בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר ועשו לי מקדש כו' והיינו כי אורייתא מחו"ב נפקת, וענין לפרוש הימנה אינו יכול ה"ע המשכת אור א"ס בחכמה, וכדי להמשיך זה זהו ע"י בהמ"ק והקרבנות שהם בחי' ריח גיחות ריח אתעדל"ת לעורך גיחות והמשכה כו', ועכשיו בהכ"ג נק' מקדש מעט כי תפלה במקום קרבנות.

ו) שם ס"פ ל"ג, ס"פ ל"ד אתם צאני שנאמר ואתן צאני צאן מרעיתי כו' ואני רועה שנאמר רועה ישראל האזינה עשו דיר לרועה שיבא וירעה אתכם לכך נאמר ועשו לי מקדש כו'.

ז) פ' פקודי פנ"א קס"ג ב' א"ל הודיע לעיני כל האומות שאין בלבך עליהם א"ל הקב"ה חייך הריני משרה שכנתי בתוכם שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם עכ"ל.

ח) ויקרא רפ"ב בכ"מ שנאמר לי אינו זו לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, ועשו לי מקדש, וצ"ל איך איננו זו בעוה"ז שהרי חרב בהמ"ק, ואפ"ל משום דכתיב ואהי להם מקדש מעט ביחזקאל י"א ט"ה, וארוז"ל פ"ד דמגלה דכ"ט ע"א אלו בתי כנסיות, א"כ הרי שאין זו גם בעוה"ז בחי' זו, ויותר י"ל דכה"ג הקשה בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין שרש פ"א בענין ברכת

הארץ שהרי א"י ביד זרים כו' והתירוץ שהוא ירושת הארץ העליונה, וא"כ כמ"כ בענין בהמ"ק, שאע"פ שבהמ"ק שלמטה חרב הנה בהמ"ק שלמעלה קיים ועז"נ כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו כו'.

תרומה כ"ה יו"ד

(א) ועשו ארון, רבות ויקהל פ"ן חטאו בשטים ונתרפאו בשטים דהיינו הארון מעצי שטים ועל"ק ס"ה וס"ח.

(ב) ונשא פי"ב רמ"ז ד' מעצי הלבנון, שנאמר ועשו ארון עצי שטים ועל"ק סי"א, רנ"ה ב' ועשו ארון, בקהלת רבה ק"ב ב' בפסוק טובה חכמה עם נחלה.

(ג) ועשו ארון, פ"ק דיומא ד"ג ע"ב כתוב אחד אומר ועשית לך ארון עץ בפ' עקב רס"י יו"ד, וכתוב אחד אומר ועשו ארון עצי שטים הא כיצד כאן בזמן שישראל עושים רצונו של מקום (נקראת עבודה על שמם) כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום דהנה כתיב קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, פי' תבואתה היא התורה וישראל הם ראשית ומקור להתורה כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי ולכן בזמן שישראל עושים רצונו כו' נקראת העבודה על שמם שהם עושים הארון שהיא התורה כענין אל תקרי בניך אלא בוניך ועמ"ש סד"ה ועשית בגדי קדש, א"ג פי' ועשו ארון כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור וכדי להעלות התורה ולקשרה באור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מבחי' אדם זהו ע"י ישראל כו' שהם יעלו וינשאו בחי' אדם ג' קוין למעלה מבחי' אדם כו' והו' אנכי ה' אלקיך כו' ע"ש.

(ד) פ"ז דיומא דע"ב ב' ועשו ארון עצי שטים מכאן לת"ח שבני עירו מצווין לעשות לי מלאכתו כו', יש להעיר ממ"ש זח"א דף ח' ע"א ע"פ שכל טוב לכל עישיהם שכל טוב דא אילנא דחיי כו' לכל עושיהם אלין תמכי אורייתא, ועמ"ש ע"פ במחוקק במשענותם, ועצי שטים פי' במא"א אות ע' ססעי' י"ז וז"ל עצי שטים גו"ה מעמידים המל' הנק' שטה עכ"ל וכ"כ בפרדס ערך עצי שטים ולפמ"ש לקמן סי"א די"ל עצי לשון עצה א"ש שהם גו"ה שהם הנק' כליות יועצות, וע' זהר ס"פ צו ע"פ עצות מרחוק ובפ' בלק דקצ"ג ע"ב.

(ה) סנהדרין פו"ב דכ"ט סע"א מנין שכל המוסיף גורע כו' רב משרשיא אמר מהכא אמתיים וחצי ארכו כו' ופרש"י דל אלף מהכא קרי ביה מתים ה"ל שתי מאות אמה כו' ע"ש ועיין מענין כל המוסיף גורע

ד) רבות תולדות ר"פ ס"ו עד"ג השולמית, אומה ששלום העולמים דר בתוכה שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם עכ"ל, והנה שלום הוא בחי' יסוד וא"כ מוכח דהשראת השכינה שבכהמ"ק אינו השכינה לבד שהיא בחי' מלכות אלא ג"כ ז"א דאצי' וכנודע מענין כרוב א' מקצה מזה הוא ז"א, וע"ל ע"פ ויקחו לי תרומה ס"ה ועמ"ש בלק"ת בד"ה מזמור שיר חנוכת דרוש הראשון פ"ב פני הוא בחי' ממכ"ע וסוכ"ע יחוד קבה"ו כו' ובד"ה מה יפו פעמיך בנעלים בתחלתו. שמות פ"א קי"ו ג' זבולון ע"ש שהשכינ הקב"ה שכינתו בקרבם שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואין זבולון אלא בהמ"ק שנאמר בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים עכ"ל במ"א סי' ח', ועיין בפרש"י בחומש פ' ויצא ל' כ' בפ"י הפעם יזבלני אישי, לשון זבול הירברירא"ה בלע"ז בית מדור מעתה לא תהא עיקר דירתו אלא עמי שיש לי בנים כנגד כל נשיו עכ"ל, והיינו כי ילדתי לו ששה בנים, ובמ"א אות זיין זבולון נק' הכתר לפעמים אך עיקר כנוי זה ליסוד זבד טוב לחוף ימים יסוד דנוק' עכ"ל, ועמ"ש ע"פ במחוקק במשענותם זבולון תמכי אורייתא ע"י שמברר ניצוצות דתהו לכן שרשו בכתר וכמו מצות שרשם מכתר ותורה מחכמה כו' ועיין מענין זבול פ"ב דחגיגה די"ב ע"ב, ונשמע מזה דעיקר השראת השכינה בבהמ"ק הוא ע"י בעלי עסקים בחי' זבולון שבהם ועל ידם נמשך ההשראה גם בחיצוניות שיהי' הגילוי בעולם ממש בבחי' מקום, וע' באגה"ק סד"ה ויעש דוד שם, וע' בת"א פ' תרומה סד"ה מי יתנך כאח לי כו' אמצאך בחוץ כו'.

ה) ר"פ תרומה קנ"א נתתי לכם את התורה לפרוש הימנה איני יכול כו' בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר ועשו לי מקדש כו' והיינו כי אורייתא מחו"ב נפקת, וענין לפרוש הימנה אינו יכול ה"ע המשכת אור א"ס בחכמה, וכדי להמשיך זה זהו ע"י בהמ"ק והקרבות שהם בחי' ריח ניחוח ריח אתעדל"ת לעורר ניחוח והמשכה כו', ועכשיו בהכ"נ נק' מקדש מעט כי תפלה במקום קרבנות.

ו) שם ס"פ ל"ג, ס"פ ל"ד אתם צאני שנאמר ואתן צאני צאן מרעיתי כו' ואני רועה שנאמר רועה ישראל האזינה עשו דיר לרועה שיבא וירעה אתכם לכך נאמר ועשו לי מקדש כו'.

ז) פ' פקודי פנ"א קס"ג ב' א"ל הודיע לעיני כל האומות שאין בלבך עליהם א"ל הקב"ה חייך הריני משרה שכנתי בתוכם שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם עכ"ל.

ח) ויקרא רפ"ב בכ"מ שנאמר לי אינו זו לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, ועשו לי מקדש, וצ"ל איך איננו זו בעוה"ז שהרי חרב בהמ"ק, ואפ"ל משום דכתיב ואהי להם מקדש מעט ביחזקאל י"א ט"ו, וארו"ל פ"ד דמגלה דכ"ט ע"א אלו בתי כנסיות, א"כ הרי שאין זו גם בעוה"ז בחי' זו, ויותר י"ל דכה"ג הקשה בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין שרש פ"א בענין ברכת

הארץ שהרי א"י ביד זרים כו' והתירוץ דהוא ירושת הארץ העליונה, וא"כ כמ"כ בענין בהמ"ק, שאע"פ שבהמ"ק שלמטה חרב הנה בהמ"ק שלמעלה קיים ועז"נ כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו כו'.

תרומה כ"ה יו"ד

א) ועשו ארון, רבות ויקהל פ"ן חטאו בשטים ונתרפאו בשטים דהיינו הארון מעצי שטים ועל"ק ס"ה וס"ח.

ב) נשא פי"ב רמ"ז ד' מעצי הלבנון, שנאמר ועשו ארון עצי שטים ועל"ק סי"א, רנ"ה ב' ועשו ארון, בקהלת רבה ק"ב ב' בפסוק טובה חכמה עם נחלה.

ג) ועשו ארון, פ"ק דיומא ד"ג ע"ב כתוב אחד אומר ועשית לך ארון עץ בפי' עקב רס"י יו"ד, וכתוב אחד אומר ועשו ארון עצי שטים הא כיצד כאן בזמן שישראל עושים רצונו של מקום (נקראת עבודה על שמם) כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום דהנה כתיב קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, פי' תבואתה היא התורה וישראל הם ראשית ומקור להתורה כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי ולכן בזמן שישראל עושים רצונו כו' נקראת העבודה על שמם שהם עושים הארון שהיא התורה כענין אל תקרי בניך אלא בוניך ועמ"ש סד"ה ועשית בגדי קדש, א"נ פי' ועשו ארון כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור וכדי להעלות התורה ולקשרה באור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מבחי' אדם זהו ע"י ישראל כו' שהם יעלו וינשאו בחי' אדם ג' קוין למעלה מבחי' אדם כו' והוה אנכי ה' אלקיך כו' ע"ש.

ד) פ"ז דיומא דע"ב ב' ועשו ארון עצי שטים מכאן לת"ח שבני עירו מצווין לעשות לי מלאכתו כו', יש להעיר ממ"ש זח"א דף ח' ע"א ע"פ שכל טוב לכל עישיהם שכל טוב דא אילנא דחיי כו' לכל עושיהם אלין תמכי אורייתא, ועמ"ש ע"פ במחוקק במשענותם, ועצי שטים פי' במא"א אות ע' ססעי' י"ז וז"ל עצי שטים נו"ה מעמידים המלי' הנק' שטה עכ"ל וכ"כ בפרדס ערך עצי שטים ולפמ"ש לקמן סי"א די"ל עצי לשון עצה א"ש שהם נו"ה שהם הנק' כליות יועצות, וע' זהר ס"פ צו ע"פ עצות מרחוק ובפי' בלק דקצ"ג ע"ב.

ה) סנהדרין פז"ב דב"ט סע"א מנין שכל המוסיף גורע כו' רב משרשיא אמר מהכא אמתיים וחצי ארכו כו' ופרש"י דל אלף מהכא קרי ביה מתים ה"ל שתי מאות אמה כו' ע"ש ועיין מענין כל המוסיף גורע

בזח"ב פקודי דרל"ג ב' דמשמע שזהו בק"נ ששם רבוי הכלים שהם האותיות ומיעוט האור כו' כמ"ש בבה"ז שם ולכאורה צ"ל איך שייך בחי' זו בארון, ע"כ אפ"ל כי הארון רומז לתשבע"פ שהיא כלי לתשב"כ וכנודע מענין שמור זו משנה וכמובן מענין תיבת נח בזח"א ר"פ נח דנ"ט ע"ב, ומבואר בד"ה בשעה שהקדימו שבתשבע"פ נק' אילנא דטו"ר, ור"ל לפי שמתלבשת בק"נ הנק' עה"ד טו"ר לבררו ואהר בירור זה מתחבר עם עץ החיים כמ"ש ע"פ מקושש עצים, ולכן הארון שהו, תשבע"פ שבו תשב"כ עץ חיים היא למחויקים בה היה דוקא מעצי שטים שהוא בירור עה"ד טו"ר ע"ל ס"א, ועמ"ש סד"ה ששים המה מלכות בענין ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים והנה הלוחות הם מבחי' מעין מבית ה', לענין וחצי שבארון היו הצאים יש להעיר ממ"ש ע"פ מקול מחצצים עיין זח"א בראשית ל"ב א'.

(ז) פ"ק דסוכה דף ד' סע"ב ארון תשעה וכפורה טפח הרי כאן עשרה וכתוב ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת (ש"מ למעלה מעשרה מפסיק רשומתא), ודף ה' ע"א בשלמא ארון תשעה דכתוב ואמה וחצי קומתו כו', במא"א אות א' סעיף קכ"א ארון נק' יסוד אבא והתורה שבו הם אורותיו כו' עו"ש ארון נק' יסוד דנוקבא והתורה שבו יסוד ז"א כו' ארון נק' גלגלתא דנוק' נעשית מת"ת דז"א הנק' גורא כו' עכ"ל, ובאות כף סנ"א כתב כפורת יסוד אימא בבחי' עטרת יסוד העודף ומלביש יסוד דאבא, ובפרדס בערך ארון שהוא מ' שבו נגנו התפארת וכ"מ בזח"א פ' בראשית דל"ג סע"ב ור"פ נח נט"ב אך לפמש"ש בזהר ר"פ נח דהתיבה היא ארון הברית ובהתיבה יש ב' פירושים הא' שהיא מ' ונח הוא יסוד ז"א, הב' דנח הוא יסוד אבא והתיבה היא בינה ועד"ז יש ב' פירושים בענין ונהר יוצא מעדן כו', וא"כ לפ"ז כמ"כ בענין הארון י"ל דהוא בינה והתורה שבו יסוד אבא וכענין נקודה בהיכליה ולפי' המא"א דהארון יסוד אבא עכצ"ל התורה שבו מה שנמשך בו ממו"ס או מג"ר דאבא כו'.

(ז) ירושלמי פ"ו דשקלים ה"א ע"ד דר' מאיר דאמר באמה של ששה טפחים הארון עשוי ארכו של ארון חמשה עשר טפחים שנאמר אמחים וחצי ארכו כו', לפמש"ל דהארון הוא יסוד אבא וחז"ב הם תרין ריעין ע"כ ארכו חמשה עשר טפחים היינו בחי' י"ה יוד חכמה ה' בינה כו' ועמ"ש ע"פ הללויה ומ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן בענין משכן העדות שהוא בחי' י"ה.

(ח) רבות ויקהל פ"ן קס"ב ג' אבל הקב"ה במה שהוא מכה הוא מרפא שנאמר ויבואי מרתה כו' ויורהו ה' עץ כו' זית כו' מיד וימתקו (היינו שהמתיק המר בדבר מר וע' בסדר כי תשא פמ"ג) כו' אף כך ישראל חטאו בשטים שנאמר וישב ישראל בשטים ונרפאו בשטים שנאמר ויעש בצלאל את הארון עצי שטים עכ"ל, כי הנה ברבות ס"פ בלק ומעין של שטים של זנות היה וכ"כ בזח"ג ס"פ ואתחנן דע"ר ע"ב, וא"כ הוא כענין כי תשטה אשתו, ואת כי עטית כו' רוח שטות כי בקליפה אין מוח הדעת

ובדיקת הסוטה במים המרים כו' עכ"פ נחל השטים י"ל ק"ג וענין התיקון בעצי שטים היינו בירור עה"ד טו"ר ע"ד שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כו', וזהו ותרב חכמת שלמה כמ"ש בהגהות לד"ה וישב יעקב דחכמת שלמה היא ח"ת בחי' השבע"פ מל' קרינן לה וריבויה הוא ממה שמברר משבה"כ מחב"ד דתהו וזהו ותרב כו' מחכמת כל בני קדם והיינו ע"י ומעיין כו' והשקה כו' וזהו עץ חיים שע"ז וימתקו המים כו' וכמ"כ ע"י מבחי' שטים נעשה ארון עצי שטים כו' ועמ"ש"ל סעיף ה', גם שטים ע"ד אהני ליה שטותיה לסבא כתובות י"ז מוטב שיהי' שוטה כל ימיו ואל יהי רשע שעה אחת כו', ועמ"ש בסש"ב פרק י"ח בענין פתי יאמין כו' ולגבי הקב"ה הכל נחשבים כפתיים כו', עמ"ש בדרוש חתן וכלה בענין רב שמואל בר יצחק אהני ליה שטותיה לסבא וענין שטות ע"ד מדוע בא המשוגע הזה אליך כי ענין הנבואה הפך עה"ד טו"ר שנאמר בו ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירומים הם כו' וקודם עה"ד לא ידעו זה וזה השטות עדיף מחכמה דעה"ד טו"ר, וכן בשאל ויתפשט את בגדיו וע' מזה בלק"ת בד"ה האוינו השמים דרוש השלישי פ"ג, וזהו באהבתה תשגה תמיד שוגה ופתי יאמין, ולגבי הקב"ה הכל כפתיים, גם ע"ד ואתם צאני אדם אנחנו ונמשכים אחריו כבהמה, וכמו מס"נ זהו למעלה מהטעם בהמה רבה זהו מ' דא"ק שלמעלה מבחי' אדם חו"ב בלק"ת פ' עקב בד"ה ויאכילך את המן, בהמות הייתי עמך בת"א סד"ה ואלה המשפטים, ולכן הארון עצי שטים כי ח"ע הפך שכל אנושי בת"א בד"ה המגביהי לשבת, והנה יש שטות דקליפה אין אדם ע"ע אא"כ נכנס בו רוח שטות והוא מק"ג ולע"ל ומעיין יצא כו' והשקה את נחל השטים ולכן ע"י שטותיה דקדושה המשיך עליי' הנ' מק"ג נחל השטים ושאדרכה יתהפך להיות והשקה את כו', יש להעיר מענין דוד ויתהולל בידם עיין מזה בזהר ר"פ וישלח דקס"ו א' ובפירוש הרמ"ז לשם, גם ע"ד כל המנבל א"ע על דברי תורה, אם נבלת בהתנשא, גם לפמ"ש במא"א ע' י"ז עצי שטים נו"ה הנה הנצח זהו עקשות כי עם קשה עורף אתה וזהו כענין שטות שהרי אינו ע"פ השכל ועמ"ש ע"פ נפתולי אלקים נפתלתי לשון עקש ופתלתול כו', ועיין בזהר ויקהל דף רי"ד ע"פ ויעש את הארון כו' והנה במדרש קהלת ע"פ טובה חכמה עם נחלה א"ל בצלאל רבינו משה מביאין את הכלה ומעמידין אותה באויר בתחלה יעשה המשכן ואח"כ יעשה הארון, מבואר דהארון נק' כלה וכמוכן מדברי הזהר הנ"ל, והנה גבי כלה צ"ל מרקדין, ורב שמואל בר יצחק הי' מרקד ע"ד אהני ליה שטותיה לסבא ובאופן זה דוקא מרקדין לפני הכלה, ע"כ כמ"כ הי' צ"ל הארון עצי שטים דוקא שהרי הארון הוא בחי' הכלה כו', ועיין בלק"ת פ' הברכה בד"ה תורה צוה יובן איך תשב"כ נק' חתן ותשבע"פ נק' כלה ועמ"ש ע"פ ומשוש חתן על כלה ומ"ש ע"פ הזהר ע"פ אלה תולדות נח מענין נח והתיבה כו'.

ט) סדר נשא פי"ב דרמ"ז ד' ד"א אפריון עשה לו כו' אפריון זה הארון כו' למלך שהיה לו בת נאה כו' מוטב שתראה גויה של בתי

מן פרוים (אהל וכילה) כך התורה נאה ומשובחת וחסידה אמר הקב"ה עשו לה ארון שיראה נויה של תורה מן הארון לפי י"ל בת נאה היא מל' דאצי' והיא התורה כי תורה שלמעלה היינו חכמה עילאה, אבל בתורה נאמר ותמלא כדה, כד ספרים מים החכמה היא ח"ת, ומ"מ עז"ג אל יתהלל החכם בחכמתו ח"ע כ"א בזאת יתהלל כו' ח"ת ואין זאת לא תורה כו' עשו לה ארון היינו היכל קדה"ק דבריאה שהוא כחב"ד דבריאה אשר מל' דאצי' יורדת ומתלבשת שם ומשם נמשכה התורה שהיא תורה דבריאה שלכן מתחלת בבית כמ"ש בלק"ת ע"פ בראשית ברא, והיינו שבחי' היכל קדה"ק הוא לבוש שבו מתלבשת מל' דאצי' כו', ועמ"ש בלק"ת פ' בהר סד"ה את שבתותי תשמרו גבי ומקדשי תיראו.

י) פי"ג רנה"ב כף אחת זהו ספר התורה שהי' מונח אצל הארון מה הכף יש בו ה' אצבעות כך היו בו חמשה ספרים עשרה זהב אלו הליחות כו' ד"א כנגד עשרה פרשיות שכתוב בהן עשייה הנאמרת במשכן ואלו הם ועשו ארון וגו' ועשית כפורת כו', י"ל עשר בחי' עשייה כנגד ע"ס היינו להמשיך האור בע"ס וכמארז"ל ע"פ ועשיתם אתם כאלו עשאוני כו', כי עשייה לעילא כמ"ש בזח"ג ק"ח ב' ובפ' וירא ע"פ ויעש ה' לשרה דקט"ו א', בקהלת רבה ק"ב ב' בפסוק טובה חכמה עם נחלה ובשעה שא"ל משה עשה ארון וכלים ומשכן א"ל בצלאל רבינו משה מביאין את הכלה ומעמידין אותה באויר בתחלה יעשה המשכן ואח"כ יעשה הארון כו', ועשו ארון כו' וע' בפ' ויקהל פ"ן הגירסא באופן אחר.

יא) בילקוט תרומה סעיף שס"ח ועשו ארון עצי שטים מפני מה של עץ לפי שהתורה נק' עץ חיים עכ"ל, וע"ל ס"ב בענין מעצי הלבנון ובמא"א עיין סי"ז ובאות למ"ד סי"ז ועזח"א פ' בראשית דכ"ט א' גם עצי לשון עצה כמ"ש בלק"ת בד"ה אני דפ' ציצית דרוש הראשון בפירוש היש בה עץ אם אין, עץ הוא חכמה מלשון לי עצה ותושיה ובחי' אין הוא למעלה מהחכמה לפי י"ל הארון מבחי' עצי שטים והתורה שבו בחי' אין והחכמה מאין תמצא.

תרומה כ"ה י"ח

ועשית שנים כרובים זהב, זח"א דף א' ע"ב זמאן מקיים עלמא וגרם לאבוהן דאתגליין (ע' זח"ג ר"פ שמיני ע"פ עטרת זקנים בני בנים) קל ינוקי דלעאן באורייתא (ע' בגמ' פ"ו דשבת דף קי"ט סעי"ב ע"פ אל תגעו במשיחי בד"ה א' סי' י"ו אלו תינוקות של בית רבן כו')

והמפרש בעין יעקב הביא מ"ש ע"ז בספר בית ישראל דצ"א ל"ט ב', ועו"ש אין העולם מתקיים אלא בהבל תשב"ר הבל שאין בו חטא וע"ז רשם חות יאיר אות ת' ל"ט"ב, עקרים מ"ד פכ"ט, זח"ב פ' בא לט"א, ש"ך פ' תרומה) ובגין אינון רביין דעלמא אשתויב עלמא, לקבליהון תורי זהב נעשה לך אלין אינון ינוקין רביין עולמין, דכתי' ועשית שנים כרובים זהב עכ"ל. ופי' המק"מ וז"ל כתב הרב תינוקות של בית רבן הם נה"י דאימא, שאין בהם חטא פי' שאין קליפה שולטת מאימא ולמעלה, ופי' של בית רבן היא החכמה (וזהו שנק' במשיחי, כי שמן המשחה הוא מחכמה) כו' כרובים שהם צורת תינוק ה"ג תורי זהב הם התינוקות בג"ש דזהב זהב עכ"ל יעו"ש באריכות, וע"ש בשבת קי"ט במהרש"א פי' משיחי למשחה ולגדולה להיות הבל שאין בו חטא, וי"ל כי משיח הוא בחי' מדה"ר כמו שהי' קודם חטא עה"ד, וזהו הנמצא בתשב"ר שהוא הבל שאין בו חטא, וזהו ש"ך שם פי' משיח ל' שיח שפתותינו, ועל"ק אות ד' ואות ז' עמ"ש במ"א בענין כל רב מבבל וכל רבי מא"י, כי רבי בתוספת יו"ד על רב זהו החכמה הנק' יוד, ורב מבינה, וא"כ רבי יחוד חו"ב וזהו בא"י ע"י סמוכין איש מפי איש, וכן פי' תינוקות של בית רבן שפי' המק"מ שהוא החכמה ונ"מ גם בבחי' ורב הוא ענין ורב להושיע ורב שלום בניך כי ע"כ יש הארת חכמה בבינה.

(ב) זח"א בראשית דל"ב טע"ב ע"פ המהלך על כנפי רוח דא רזא דמקדשא עילאה (פי' מק"מ רוח מל' שבבינה מהבינה הנק' מקדשא עילאה) ורזא דא שנים כרובים זהב (הם מט"ט וסנדל) כתיב וירכב על כרוב ויעף וידא על כנפי רוח, וירכב על כרוב חד (הוא סנדל שמעלה מ"ן למל', עמ"ש בד"ה מה יפו פעמך בנעלים בענין סנדל קושר כתרים לקונו בתפילותיהן של ישראל) לבתר איגלי על כנפי רוח (פי' אחר שעלה סנדל לעורך מ"ן במלכות אח"כ עולה מט"ט גם הוא לעורך מ"ד במ', כנודע מדברי הרב שסנדל מעלה מ"ן ומט"ט מעלה מ"ד במלכות וז"ש) ועד דהאי איתער לא איתגלי בהאי (ר"ל קודם שעלה סנדל לעורך מ"ן לא נתגלה מט"ט במל' לעורך מ"ד) עכ"ל עם פי' המק"מ, ועיין עוד מענין תרין כרובין בוח"א ויצא קניו א' בס"ת ע"פ וימצא דודאים ובמק"מ שם האריך מאוד בזה ועוד מענין הכרובים בפ' ויחי דף רכ"ה סע"ב ובהרמ"ז שם, תרומה קע"ו בלק קפ"ו.

(ג) זח"א פ' חיי קכ"ט ב' ששני הכרובים זהו ענין תש"י ותש"ר, שהם לבא ומוחא, ועיין מזה בר"ח שער הקדושה פ"ו דף קמ"ב ע"ב, וע' מענין לבא ומוחא בוח"ג פ' שלח דקס"א ע"ב ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' ויובן זה ע"ד מ"ש בת"א פ' תרומה בד"ה מי יתנך כאח לי כרוב א' מקצה מזה כו' משם יובן דשייך לענין תש"י ותש"ר.

(ד) מענין הבל תשב"ר בוח"ב בא ל"ט א' ובמק"מ הבל מילוי ס"ג והוא שורש ומקור הבל שהוא ז"א וכענין כתר ז"א, וע' בבה"ז ע"פ

ויהיו חיי שרה כמנין ויהיו שהוא ל"ז גימ' הבל כו' וע' זח"ג תזריע מ"ז
ב' מענין ז' הבלים.

ה) וארא כ"ד סע"א ועפרות זהב לי זרוא דא שנים כרובים זהב, ובמק"מ
שם פי' זו"ג דבריאה נקראו כרובים.

ו) ס"פ תרומה קעו"א ונתתי נערים שריהם כו' היינו דכתיב ועשית
שנים כרובים זהב (ג"ב מט"ט וסנדל וכשיש זיווג בזו"ג הם
מזדווגים וא"ל יש פירוד בין מט"ט וסנדל ואז רוכב על כרוב אחד נער
א' לבד מט"ט) כתיב יושב על כרובים וכתיב וירכב על כרוב ויעף (פירוש
וקשה פעם אומר כרובים ופעם אומר כרוב) יושב הכרובים כד שרי'
לאתישבא בשלימותא (וע' רבות פ' בשלח ר"פ כ"ג בענין נכון כסאך מאז
כו') כתיב יושב הכרובים כד אשתכח בשלימותא, וכד לא שרי' ולא
אתיישב מלכא בכורסי' כתיב וירכב על כרוב חד (והיינו שהתירוץ יושב
הכרובים כשעולים מט"ט וסנדל בסוד מ"ן ומ"ש וירכב על כרוב כשיש
פירוד ח"ו כנזכר) א"ר יוסי ווי לעלמא כד חד כרוב אהדר אנפי' מחברי'
דהא כתיב ופניהם איש אל אחיו כד הוי שלמא בעלמא עכ"ל.

ז) בסה"מ ססי' ס"ג עי' מ"ש בזח"א דף א' ע"ב הנ"ל אות א' וז"ל הנה
קיום העולם היא התורה (ע' זח"א תולדות קל"ד ב' ובפ' תרומה
קס"א א') ומה גם לימוד התינוקות (עמ"ש בד"ה וכל בניך לימודי הוי')
הבל שאין בו חטא מעלה המלאכים למקום שאין קליפות שולטים (עמ"ש
בת"א פ' בראשית בד"ה הן האדם הי' כאחד ממנו) ונגלים אבות העליונים
(עמ"ש בד"ה אם בתוקותי תלכו בענין בעבר הנהר ישבו אבותיכם) במוחותיה
ושני דרועין וגופא דילה כנזכר לעיל, וסוד תינוקות אלו כנגדם למעלה
נצח והוד העליונים דאתפשטת אימא עילאה בהן עד הוד כנודע, ואלו הם
תינוקות של בית רבן היא בינה בית לחכמה שהוא רבן של כל האצוי' (עמ"ש
סד"ה משה ידבר ומ"ש בפ' תלמיד חכם שהוא מקבל מבחי' חכמה כח
מה ועמ"ש בענין כל רבי מא"י ומ"ש בענין מתיבתא דרקיע ומ"ש בענין
נה"י של המשפיע בביאור דאלה מסעי ובביאור ע"פ חגרה בעזו, ועפ"ז י"ל
שכרי שיומשך ההשפעה גם לתשב"ר צ"ל ההמשכה ממקום גבוה יותר ע"ד
המגביהי כו' המשפילי כו') שלא חטאו שאין מגיע שם לא פגם ולא חטא
(עמ"ש בד"ה אני ישנה בענין שראשי נמלא טל) ואלו התחתונים מעוררים
את העליונים להמשיך לה האבות במוחותיה וזרועותיה ואלו הם ב' כרובים
זהב סגור בסוד אימא עילאה שהיא זהב ואלו ב' רועין דילה, כמו שיש
למל' ב' כרובים לעורך את האהבה וימצא דודאים בשדה שדה של תפוחין
(דוגמת שושבינא דמטרוניתא ושושבינא דמלכא) עכ"ל. בחיי קט"ג קי"ד.

ח) באו"ת מהה"מ נ"ע ברמזי תילים די"ב סע"א ע"פ כי אלקים יושיע
ציון וז"ל והנה נאמר אצל אברהם אבינו ע"ה במחזה לשון מראה
שרואה הפרצופים, וכמו שהאדם מתחזה לפני המראה כן הפרצוף שבמראה

מתראה אליו, כן כביכול אצל הקב"ה כמו שהאדם מראה א"ע לפניו ית' כן הוא ית' מתראה אליו (וע' בה"ג בח"ב תצוה דף קפ"ד א') דהיינו אם הוא מתראה לפניו באמת טפה סרוחה (היינו שהוא שפל רוח בעיניו ונבוזה בעיניו נמאס) כך הקב"ה מצמצם א"ע לפניו כדי שיוכל לסובלו (וכמ"ש ברבות בראשית פרשה ד' הבא לי מראות קטנות כו' מי שאמר והי' העולם עאכ"ו, היינו ע"י שהאדם מקטין א"ע גורם שכביכול הקב"ה מצמצם א"ע מבין שני בדי הארון ע"ש) אבל כשהוא מתראה בגדלות מן הראוי שגם הקב"ה מראה א"ע לפניו בגדלות (ע"ד כי גאה גאה על גוותניא וע' ברבות ר"פ משפטים בענין ג"נ ע"י שנתגאה ואמר בתוקף חסני כו') וגדולת הבורא ית' אין כל ברי' יכולה לסבלו כ"א ע"י צמצום הרבה כנודע וזהו ועשית שנים כרובים שהם אפי זוטרא כרבי', דהיינו שתגרום ע"י מעשיך (וזהו ועשית) וענותנותיך עד שגם הקב"ה כביכול מצמצם א"ע ויראה אליך בקטנות (וי"ל שזהו הנק' זעיר אנפין וכמ"ש הענין בת"א פ' תרומה בד"ה מי יתנך כאח לי וזהו דומה דודי כו' לעופר האילים היינו איל בחור ובאמת בקטנות זה מלוכש הגדלות ע"ד ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה וכמו שהאדם נק' עולם קטן שיש בו מכל דברי העולם בקטנות) כמו האב שרואה את בנו משחק באגוזים או מחמת אהבתו משחק הוא ג"כ עמו (וזהו ענין משחק את לוי' כי לוי' ל' ליווי וחיבור ביטול היש לאין) הגם שאצל האב נראה זה מעשה גערות וקטנות אעפ"כ מחמת אהבתו לבנו שיקבל תענוג מצמצם את שכלו הגדול ושורה בקטנות שיוכל הקטן לסבול אבל אם הי' מתנהג עמו לפי שכלו לא הי' הבן יכול לסובלו ולא הי' האב מקבל תענוג ממנו (וצמצום זה הוא יו"ד דשם הוי' ונקודה קטנה) וזהו לע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה רשעים נכוין בה וצדיקים מתרפאין בה, כי ידוע כי שמש ומגן הוי' אלקים (נמצא פי' מוציא חמה היינו גילוי שם הוי' ממש שיצא מנרתקו הוא המגן דשם אלקים המעלים ומסתיר) וזהו לא ישב בקרב ביתי עושה רמיה שהם גסי הרוח וכתוב אותו לא אוכל לפיכך אינם יכולים לסבול אלהותו ית' כ"א ע"י כינויים והוא שם אלקים (אבל כשיצא השמש הוי' מהנרתק דשם אלקים לא יוכל לסובלו) אבל ישראל כתיב בהו כי קטן יעקב ודל וכן דוד הקטן (ועד"ז שמואל הקטן ע' בפ"י משניות להרמב"ם סוף סוטה גבי קטנותן של חסידים) דהיינו שמקטינים א"ע או גם הקב"ה מצמצם א"ע ויכולים לקבל אלקותו ית' (היינו גילוי שם הוי' שהוא ע"י צמצום דיו"ד) בלי מסך ומגן (דנרתק של שם אלקים שהוא הסתר גמור משא"כ צמצום היו"ד זהו גילוי ממש אלא שהוא ע"ד הלימוד דרך קצרה כמ"ש בבה"ז פ' אחרי) לכן צדיקים מתעדנים בה שיכולים לסבול, אבל עכומ"ו שהם הגדלות אינם יכולים לסבול והם נימוקים, (מפני שאצלם אינו מצמצם את עצמו וזהו שאין להם אחיזה בשם הוי' וזהו חלקי ה' והי' הוי' לי לאלקים, חלק הוי' עמו) והנה הגורם הגדול לישראל שיהי' הקטנות וע"א מחמת שהם דבוקים ביראת הבורא ית' שהיא חכמה כמ"ש הן יראת ה' היא חכמה, איוהו חכם הרואה, דהיינו שרואים תמיד כח הפועל שבהם,

ואלולי כח הפועל היו אפס ואפס, א"כ מה הוא נגד כח הפועל אינו רק אין, א"כ יש לו בושה דהיינו יראה והנה בצדיקים עצמן מצינו חילוק אברהם אמר אנכי עפר ואפר כו' אבל מדב"ה א' ונחנו מה כו' לכן נתגלה אליו עצם אלקותו ית' כמ"ש וארא אל אברהם כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם עכ"ל, וזהו ועשית שנים כרובים, ועשית קאי על משה שהוא הביטול ונחנו מה ע"כ יעשה ב' כרובים היינו ע"י ישראל יהי' בבחי' קטנות זהו הביטול שיהי' קטן בעיניו, וכמו הכוכבים שנראים קטנים לקרבתם אל מקורם וכמ"ש כי אתם המעט, שממעטים את עצמם כו', וזהו ענין זכרתי לך חסד נעורייך כו' נעורייך היינו בחי' כרביי' אנפי זוטרא וה"ע לכתך אחרי במדבר כו' וע' מ"ש מזה ע"פ ימצאהו בארץ מדבר כו' וע"פ הבן יקיר לי אפרים כו' וזהו ענין כי נער ישראל ואהבהו וע' זח"ג בלק קצ"א ע"א ע"פ שחורה אני דאזעירת גרמה וכמו כל מה שלמעלה האור גדול יותר אזי הכלי קטן יותר וכמו הרגל והראש וכמו עקודים בכלי א', וע"ס הגנוזות נק' עניים כו' ובק"ג כל המוסף גורע ריבוי הכלי כו', והנה על ידי זה יומשך מלמעלה גם כן בחי' כרוב א' מקצה מזה שיצמצם א"ע ית' כדי שיוכלו לסובלו בלי מגן ומסך כו' ואפ"ל הצמצום רק צמצום הכלים ע"ד עקודים כו' וע"ש באו"ת ברמזי אגדות דל"ד ע"א על משארו"ל לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה ומכ"ז יובן הגמ' ספ"ח דב"ק דף צ"ב א' מנה"מ דאמרי אינשי כד הוינא זוטרא לגברי השתא דקשישנא לדרדקי, א"ל מעיקרא כתיב וה' הולך לפניהם וגו' ולסוף כתיב הנה אנכי שולח מלאך כו', והיא גופא קשיא, אלא פי' כד הוינא זוטרא שהי' בבחי' הביטול גמור כמו הקטן שקשור באביו למעלה מהשכל והדעת, וכמ"ש בד"ה מצה זו בענין מצה שהוא ע"ד אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום כו' שידיעה זו היא למטה מהשכל ושרשה מלמעלה מהשכל, ועי"ז הקב"ה מצמצם א"ע להיות וה' הולך לפניהם בעצמו בלי שליח ולבוש כו', אבל השתא דקשישנא שהיו בעיניהם בבחי' זקן שקנה חכמה ולא הי' בהם בבחי' הביטול כ"כ בבחי' כרבי', וכמ"ש במ"א בענין הלולב ומיניו הרומזים על אחדות והתכללות שזה נמשך מצד הביטול מבחי' אין, ולכן אנו רואים שהקטנים יש בהם אחדות שאף שיכעסו וע"ז תומ"י ישלימו וע"ז ויהי' אהבה ואחזה ביניהם משא"כ בגדולים כשיש פירוד ביניהם קשים להתרצות והוא מפני שבקטנים יש ביטול יותר הרבה כי חכמה זו היא מעה"ד טו"ר הגורם היש זו"ש בעה"ד ותפקחנה עיני שניהם כו' והקשה במ"נ איך ע"י החטא נמשך להם מעלת החכמה כו' והתירוץ כי חכמה זו אינה מעלה כו', ולכן בקטנים שהוא הבל שאין בו חטא יש הביטול מלמעלה ממדריגת עה"ד כו' וע' באג"ה סי' ב' ע"פ קטנתי מכל החסדים.

ט) **מקשה** תעשה אותם משני קצות הכפורת. אדמ"ו נ"ע בת"א פ' תרומה בכי"ק נ"ע וז"ל והכרובים נעשים מקשה אחת מהכפורת שהוא בחי' כתר לשניהם עכ"ל ור"ל שהכרובים הם זו"ג והכפורת מבחי' בינה, וצ"ע בגמרא פ"ו דב"ב דצ"ט ע"א שהכרובים שעשה משה במשכן הם

עומדים רגליהם על הכפורת, א"כ איך הכפורת כתר להם שהוא עטרה וראש. חגיגה פ"ב י"ג ב', י"ח כ"ה כ' כ"ט. בחיי פ' תרומה ק"ט ג' ק"י ד'. כלי יקר פ' תרומה.

י) פ"ב דחגיגה מאי כרוב א"ר אבהו כרבי (כפני תיגוק) שכן קורין בכבל לינוקא רבי, (ראיתי במתורגמן ערך רביא כי ילד יולד לנו בישעי' ט' ארי רבי אתייליד לנו, ילד שעשועים ירמי' ל"א רבי רחים, והוא נער את בני בלהה בפ' וישב והוא רבי עם, את אם הילד בפ' שמות ית אימא דרבי', ונראה שזהו מפני שהוא מתרבה ומתגדל ע"כ נק' רביא, כלומר שעומד בשנים שעתידי ליגדל ולהתרבות וכ"מ בת"י פ' וישב שם ע"פ והוא נער שתרגם והוא מתרבי) א"ל רב פפא לאביי אלא מעתה דכתיב פני האחד פני הכרוב והב' פני אדם כו' היינו פני כרוב היינו פני אדם (מה הן כרוב ומה הן אדם וכי לא אחד הם) אדם וכרוב חד הוא, אפי רברבי, ואפי זוטרי, האחד פני תיגוק הב' פני גדול עכ"ל. לכאורה הי' נראה לומר כי א"א דבריאה נק' אפי רברבי וזעיר אנפין דבריאה נק' אפי זוטרי, וכמ"ש לקמן ע"פ ועשה כרוב אחד מקצה מזה, וכ"מ בזוהר ח"ב משפטים דקכ"ב סע"א לפי המק"מ שם דז"א נק' כמראה אדם בכף הדמיון כי עיקר בחי' אדם הוא אריך אנפין, וז"ל השל"ה ס"פ תרומה בפרק דרך חיים בד"ה הבדים והרמו של הכרובים אמרו אפי רברבי ואפי זוטרי אשר בזה מתורץ שאמר שנים כרובים ולא אמר שני כרובים כי לא היו שוים בבחי' אחת ויש בזה סוד גדול, אמנם מ"ש רמו להרב עם תלמידו הרב אפי רברבי ותלמידו אפי זוטרי עכ"ל. וידוע כי ז"א הוא מקבל מא"א וכן בפרטות גו"ה דז"א הנק' כרובים נק' לימודי הוי' שמלומדים משם הוי' וכ"כ הבחי' פ' תרומה והי' אפשר שהיו הכרובים אחד בצורת אדם גדול השני בצורת ילד קטן כו' עכ"ל. וכדלקמן א"ה. מיהו לא משמע כן ל' שנים כרובים ששניהם היו בחי' כרוב.

יא) וז"ל הבחי' פ' תרומה ע"פ ועשית שנים כרובים, ומה שהזכיר בצווי ועשית שנים כרובים ולא אמר שני, בעבור כי שני לשון השויה כמו שני לוחות העדות, שני כבשים, שני השערים, ולכך הוצרך לומר שנים כי חלוקים הם בענינם זה זכר וזה נקבה (הג"ה עמש"ל סעיף ב' וסעיף ו' וסעיף ט' עכ"ה) וחזר ואמר מבין שני הכרובים וכן ויעש שני כרובים זהב לרמוז על השויותם בזהב ובאחדות וע"ד הפשוט שנים כרובים זכר ונקבה היו להודיע כמה ישראל חביבין לפני הקדוש ברוך הוא כחיבת זכר ונקבה (הג"ה עמש"ל בלק"ת פ' מטות בד"ה ואשה כי תדור גדר שבחי' אהבה זו היא ברשפי אש וגדולה מאהבת הבן אל האב שהיא בבחי' קרירות ע"ש עכ"ה) ובן דרשו רז"ל במסכת יומא פרק הוציאו לו דנ"ה אמר רב קטינא בשעה שישראל עולין לרגל היו מגלים להם את הפרכת ומראים להם הכרובים שהם מעורים זה בזה (ופרש"י מעורים לשון דבוק כמו אילן שנפשח ומעורה בקליפה, פ"ג דעוקצין, ובמסכת ביצה פ"ק ד"ז אם היו מעורות בגידין אסורות) ואומרים ראו חיבתכם לפני המקום כחיבת זכר ונקבה, עו"ש

כתיב כמעט איש ולויות במלכים א' סי' ז' ל"ו, מאי כמעט איש ולויות כאיש המעורה בלויה שלו (הנדבק ורחוק באשתו בין זרועותיו רש"י) הג"ה, ואפ"ל ע"ד ענין לויתן שהוא מורה על היחוד והחיבור וע' מזה זח"ב שמות דף י"א ע"פ וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי, והיינו עפ"מ"ש בזח"ב שם ד"ט ע"ב ובמק"מ שם שבבנין הבית ראשון היו זו"ג במדרגת או"א אשר או"א הם תרין ריעין דלא מתפרשין ולכן נק' בינה מלך שהשלום שלו היינו שיסוד אבא הגק' שלום הוא מלובש בה תמיד וזהו ענין ונהר יוצא מעדן יוצא תמיד נביעה חדשה מחכמה עילאה הנק' עדן, ועד"ז היו אז ג"כ זו"ג שהם מקור ההשפעה מאצ"י לבי"ע היו ג"כ בבחי' ונהר יוצא כו' ולא פסיק וזהו כאיש המעורה בלויה שלו עכ"ה) וצריך שתתבונן במאמרם הזה כי היו הכרובים בצורה הזו למשל נמרץ להעיד על הפלגת הדביקות שבין הקב"ה לישראל בלא שום אמצעי כי הוא יתעלה בדד ינחנו בישראל ואין עמו אל גכר כשאר עכומ"ז אשר חלק להם שרים של מעלה (הג"ה) עיין מזה בזהר פ' האזינו דרפ"ו סע"ב גבי ר' יצחק פתח כתפוח בעצי היער ובפ"י הרמ"ז שם ומ"ש מזה קצת בלק"ת פ' בלק בד"ה מה טובו עכ"ה) והי' אפשר שהיו הכרובים, האחד כצורת האדם גדול השני כצורת ילד קטן כענין שראה יחזקאל פני האחד פני הכרוב והשני פני אדם, ודרשו רז"ל היינו כרוב היינו אדם אלא אפי רברבי ואפי זוטרי, ויהי' זה להעיד על אהבתו לישראל כאהבת האב לבנו שהיא אהבה חזקה (הג"ה לפ"ז י"ל כמש"ל ס"י שמורה על א"א וז"א אבל למאי דמסיק שהם זכר ונקבה ע"כ צ"ל שהם זו"ג וא"ש שהשנים הם כרובים כרביא וכן הסכמת כל חכמי הקבלה עכ"ה) אבל רצה לעשות משל בדביקות גופני שאין למעלה ממנו שאי אפשר באמצעי והוא יותר חזק כשהוא מנעורים כענין שכתוב ושמח מאשת נועריך משלי ה' י"ח וכל זה כדי שנדע ונשביל שדביקותו יתעלה עמנו דביקות גדול וחזק בלי שום אמצעי, ולפי שדביקותו יתעלה עם שאר עובדי כוכבים אינו אלא ע"י אמצעים, כשרצה להודיענו בתורה שדביקותו עמנו בלא שום אמצעי אי אפשר להודיענו אלא ע"י משל זה בהכרח, ועוד טעם אחר כדי שנתעורר בתפילתינו ובכל שאר העבודות שלא נשים אמצעי בין הקב"ה ובינינו, שמן הטעם הזה הונחה לפני ולפנים במקום השכינה הוא התל שהכל פונים בו לתפלה עכ"ל. (הג"ה ומזה יובן מ"ש במדרש איכה ע"פ ידו פרש צר כו' שעמונים ומואבים כשנכנסו בחורבן בהמ"ק וראו הכרובים, אמרו הא כל אפי שוין כו' גשבע הקב"ה שיקעקע ביצתן כו', כי באמת מעשה הכרובים זהו אדרבה ההיפוך לגמרי מכוונת צורת כוכבים ומזלות שעושים העכומ"ז שכוונתם שיהי' המזל או הכוכב אמצעי ביניהם ובין הקב"ה כמ"ש הרמב"ם רפ"א מה' עכומ"ז, משא"כ ענין עשיית כרובים הוא אדרבה להעיר שדביקותו עמנו ית' בלא שום אמצעי כו' רק שאנו ית' עמו במדרגיגה אשה ואיש, וכמ"ש ביום ההוא תקראי אישי, ושנתעורר עי"ז שלא לשום שום אמצעי בין הקב"ה ובינינו כנ"ל.

יברך את הנערים. פי' בזח"א ויחי דף רכ"ח סע"ב ובפ' בלק קפ"ז ע"ב דקאי על הכרובים שהם כרבי, ואפ"ל לכן ברוך אותיות כרוב, ר"ל שיתברכו הכרובים ויומשך בהן מוחי' דגדלות מבחי' האדם הגדול, וע' בת"א פ' תרומה בד"ה מי יתנך כאח לי.

רבות פ' במדבר פרשה ד' רי"ז ע"ב רבי נתן אומר חביב מעשה הארון ככסה"כ של מעלה שנאמר מכון לשבתך פעלת. ענין כסה"כ הוא היכל קדה"ק דבריאה, אך הרי הארון הוא תוך היכל קדה"ק א"כ זהו תנה"י דמ' דאצ"י המתלבשים בהיכל קדה"ק דבריאה ויש לעיין מזה בע"ח שער כסה"כ גם מ' ובינה נקראים כסה"כ, עשה למעלה היינו כפורת כשרפים שעומדים ממעל לו, עמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי שע"י השרפים ע"ד למס"נ באחד ממשיכים יחוד או"א שהוא אור חדש מא"ס, לכן הוא ממעל לוא"ו שהוא תורה לוחות שבארון כי מס"נ הוא למעלה מהתורה, וכפורת שייך לענין כיפור יום הכפורים, עשה בו שני כרובים שהם חביבים כנגד שמים וארץ שהי' בהם מושבו של הקב"ה שנאמר כרוב א' מקצה מזה וגו' שמים וארץ הם זעיר אנפין ונוק' שהם הם שני כרובים וע' ברבות בראשית ר"פ יו"ד ע"פ ויכולו השמים והארץ געשו כלים הה"ד ויכולו השמים כו' ואפ"ל דהנה כתיב השמים ושמי השמים לא יכלכלוך שאינם כלל בחי' כלי לגבי הקו מאור א"ס אלא שהוא ית' מצמצם אורו ולכן נק' כרובים אפי' זוטרי וגו'. וע' ע"פ כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ ברבית בשלח ר"פ כ"ה משל למולייר של זהב כו' ובפ' וארא פ"ב התחתונים יעלו לעליונים כו' הרי כל אשר חפץ כו' מכ"ז מובן ענין שהשמים וארץ הם שני כרובים וע' בשה"ש רבה בפסוק שובי שובי השולמית דל"ג ע"ד בענין יפתח ה' לך כו' וכשם שהשמים פותח את אוצרו לארץ שנאמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים, כך השכינה נתונה למעלה מב' כרובים שנתונים מזה ומזה, לכאורה אינו מובן דמה שהשמים פותח את אוצרו לארץ זהו ההמשכה מכרוב לכרוב, מדכר לנוק' כמ"ש ביומא נ"ה, ומה ענין זה לשכינה שלמעלה מב' הכרובים וצ"ל כמ"ש ברבות וארא פי"ב הנ"ל דבעצם בריאת שמים וארץ הרי השמים שמים לה' והארץ נתן כו' אלא שאח"כ כל אשר חפץ כו' ע"ש וזהו ע"י בחי' הגבוה משניהם הוא בינה שכינתא עילאה שלמעלה מב' הכרובים שמים וארץ.

ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפורת תעשה את הכרובים על שני קצותיו, ח"ל אדמו"ר נ"ע שם ונדע שהז"א הוא תכלית ירידת אור א"ס מלמעלה למטה בכדי להאיר אח"כ לבי"ע ע"י הנוקבא שהיא אימא תתאה שהוא מקור בי"ע שבאצילות, וביאור דבריו היינו כמ"ש

בדרוש ביאור ענין שארה כסותה וענתה, ודל בבך תקס"ח בסופו עמוד מקבל, שטה הנ"ל אין, הגה תחלה, שטה הארת, איך יתהווה בחי' לידת גשמה מאור א"ס (שנקרא בשם לידה כמ"ש בני בכורי, בנים אתם לה, ור"ל דבשלמא לענין בריאת הנבראים לק"מ כי כל יכול שיתהווה יש בעל גבול מאין, אבל התהוות הנשמות מאחר שנקראו בנים א"כ זהו עד"מ התהוות הבן מהאב, וכמ"ש מה שמו ומה שם בנו במשלי סי' לו, וארז"ל ברבות פ' נשא מה שמו ה' צבאות שמו ומה שם בנו בני בכורי ישראל ואיך שייך שיתהווה גשמה בעל גבול עד"ז מאור א"ס) אך באמת צ"ל, שטה אחרונה * כו' (וד"ש מי מדד בשעלו מים בישעי' סי' מב, וענין קנה המדה ביהוקאל סי' מס פסוק ג', וגם מדו לשון לבוש ולבש הכהן מדו בד, וזהו כשמן הטוב כו' יורד ע"פ מדותיו היינו כי המדות הנ"ל הן רק לבושים לגבי אור א"ס כי מצד עצמו אינו בגדר מדה וכידוע וכמ"ש לקמ' ובתורה נאמר ג"כ ארוכה מארץ מדה איוב י"א ט' ויש פי' שאין לה מדה כלל כי אורייתא מחכמה נפקת שהחכמה היא למעלה מעלה מהמדות כי המדות הן מה ששייך לזולתו, משא"כ החכמה היא גם בפני עצמו וכמ"ש במ"א בענין קדש מלה בגרמה היא ובתו"א סד"ה ואלה שמות, ויש פי' שיש לה מדה רק שהיא ארוכה מארץ והיינו כי לגבי אור א"ס גם החכמה היא עשייה גשמיית ועיקר בת"א בד"ה בשלח פרעה) ואמנם מצד, עמוד מכל, שטה ב' הנבראים, בעלי גבול, וזהו פי' חתן חות דרגא, והמכון שבחי' ז"א שהן המדות הנק' אדם ממשיך בתוכו הארה מאור א"ס מבחי' כי לא אדם הוא שיהי' נמשך ומתייחד במדות אלו וזהו ג"כ, שטה האור בבחי' א"ס ולכן נק' או"א ג"כ בחי' ימי קדם ונק' האדם הגדול או אדם הראשון, אך בבוא, שטה אפילו ממשל הנ"ל, ולכן עי"ז יוכל להיות מקור להשפעת התהוות הנשמות והנבראים בבי"ע, ועמ"ש בלק"ת פ' עקב סד"ה ואכלת ושבעת שמוה יובן איך שייך [חסר?].

רבות * פ' במדבר פרשה ד' דרי"ז ע"ב רבי נתן אומר חביב מעשה הארץ ככסה"כ שנאמר מכון לשבתך פעלת, ענין כסה"כ הוא היכל קדה"ק דבריאה, אך הרי הארץ הוא תוך היכל קדה"ק א"כ זהו תנה"י דמל' דאצ"י המתלבשים בהיכל קדה"ק דבריאה ויש לעיין מזה בע"ח שער כסה"כ גם מ' ובינה נקראים כסה"כ, עשה למעלה הימנו כפורת בשרפים שהן עומדים ממעל לו, עמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי שע"י השרפים ע"ד למס"ג באחד

שטה הארת : אוה"ת פ' משפטים ע' אישת, שם שה"מ : איך יתהווה מציאות הנבראים מאו"ס.

שטה אחרונה : שם אישט, שה"מ : אורו ושפצו העצמית כו'.
 שטה ב' הנבראים : שם ע' אישט, שה"מ : ב"ה מכל.
 שטה אפילו ממשל הנ"ל : שם ע' אישט, שה"מ : הנ"ל (ובמ"א, רבות : צ"ע אם זה שייך להמאמר דלעיל).

ממשיכים יחוד אר"א שהוא אור חדש מא"ס, לכן הוא ממעל לוא"ו שהוא תורה לחיות שבארץ. פי מס"ב הוא למעלה מהתורה ובפחדת שיך לענין כפור יום הכיפורים, עשה בו שני כרובים שהם חביבין כנגד שמים וארץ שהיה בהם מושבו של הקב"ה שנאמר כרוב א' מקצה מזה וגו', שמים וארץ הם זעיר אנפין ונוק' שהם הם שני הכרובים ועין ברבות בראשית ר"פ ירד ע"פ ויכולו השמים והארץ נעשו כלים הה"ד ויכלו השמים כו', ואפ"ל דהנה כתיב השמים ושמי השמים לא יכלכלוך שאינם כלל בחי' כלי לגבי הקו מאור א"ס אלא שהוא ית' מצמצם אורו ולכן נק' כרובים אפי זוטרי וכו', ועיין ע"פ כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ ברבות בשלח ר"פ כ"ה משל למולייר של זהב כו', ובפ' וארא פי"ב התחתונים יעלו לעליונים כו' הרי כל אשר חפץ כו', מכ"ז מובן ענין שהשמים והארץ הם שני כרובים, ועיין בשה"ש רבה בפסוק שובי שובי השולמית דל"ג ע"ד בענין יפתח ה' לך כו'.

וכשם שהשמים פותח את אוצרו לארץ שנאמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים, כך השכינה נתונה למעלה מב' כרובים שנתונים מזה ומזה, לכאורה אינו מובן דמה שהשמים פותח את אוצרו לארץ זהו ההמשכה מכרוב לכרוב מדכר לנוק' כמ"ש ביומא ג"ה, ומה ענין זה לשכינה שלמעלה מב' הכרובים וצ"ל כמ"ש ברבות וארא פי"ב הנ"ל דבעצם בריאת שמים וארץ הרי השמים שמים לה' והארץ נתן כו', אלא שאח"כ כל אשר חפץ כו' ע"ש, וזהו ע"י בחי' הגבוה משניהם היא בינה שכינתא עילאה שלמעלה מב' הכרובים שמים וארץ.

זח"ג עמוד תל"ה, ש"ך תרומה, מ"ע קכ"ב, בחי' ס"פ בא פכ"ג, פסוק והיו הכרובים, פ"ק דסוכה ה"ב פ"ו דכ"ב צט"א, רבות במדבר פ"ד דרי"ז ב' נשא פי"ג דרמט"ג, ברות רבה מו"ג, זח"א עמוד קע"א תפ"ה ח"ב שי"א, ח"ג ק"ה תק"ח תל"ו תע"ה י"ח כ"ה כ"ד, בחי' ק"י א"ב קיא"ב קכ"ז ד', של"ה שער האותיות אות כ' מט"א רלו"ג, פ' תרומה שכד"ב שם, שכז"א בפרק דרך חיים בד"ה הבדים, ר"פ ויקהל שלג"א שלי"ד א"ב.

שה"ש ותרומה הגהות ע"פ מי יתנך
הגהות וביאור על כל הנ"ל על סדר האותיות

ולכן אורייתא דמחכ' נפקת נק' אדם * ג"ב עמ"ש ע"פ הוהור ר"פ תולדות קלי"ד שהמוחים הם ג"כ בחי' פרצוף גמור ממש זמלובשים ברמ"ח

נק' אדם : תוי"א (עט, ג) שה"מ : משא"כ התלבשותן. ההגהות הם לפי נוסח המאמר
וגמצא בבוך באב' 17 (פו, ב) דשם הוא בשינוי מהנדפס.

אברי הגוף ע"י גידי המוח המתפשטים בכל האברים וכוה א"ש הטיב מה שהתו' שהיא בחי' חכמה נק' אדם דלכאורה אינו מיושב עדיין כיון שהיא בחי' ח"ע שהיא רק בחי' אחת פרטיות וחלק מכללות האדם היינו רק בחי' מוחין של האדם וא"כ איך נק' בשם אדם ממש אבל לפמ"ש א"ש שהמוחין עצמן הם לבדם בחי' אדם ממש והגוף הוא חיצוניות לבחי' זו של המוחין ע"ש.

ולכן נק' אדם כמשל הנ"ל*. ג"כ ועוד טעם אחר כי כמו אדם יש לו רמ"ח אברים ושס"ה גידים כך מצות התורה הן רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת ופי' כי רמ"ח אברים הם רמ"ח כלים והם מבחי' ט"ס טפ"ס כו' כנודע שהם כלים לאור וגילוי א"ס ב"ה המלוכש בהם, ושס"ה גידים הם עדי"מ בחי' אור וחיות המתלבש בכלים כמו הגידים שבהם הדם שבו הנפש כו' וכנודע שס"ה ל"ת גבוהים ממ"ע, והנה באמת ב' טעמים הנ"ל בענין שהתורה נק' אדם שניהם עולים בקנה א' על דרך שנת' למעלה שחיצוניות הגוף הוא פרצוף אדם וגם בחי' המוחין הם לבדם ג"כ פרצוף אדם והוא פנימי וכך רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת הם בחי' אדם רמ"ח אברים ושס"ה גידים הדם והתורה שהיא המוחין הוא בחי' פנימי המצות והוא ג"כ בחי' אדם ולכן ארז"ל ויתר הקב"ה על כו' ולא ויתר על ביטול תורה יען היא בחי' פנימי וכמ"ש במ"א וקיצור מפרק זה היינו כי א"ס מצד עצמו כי לא אדם הוא רק התורה נק' אדם דכמו שהנשמה כדי שיתלבש בגוף הוא ע"י התלבשות תחלה במוחין שבראש כן הוי' מתלבש בחכמה היא התורה וע"י החכמה נמשך בכל הע"ס הנק' שמא קדישא כו' ולכן התלבשות זו בחכמה ירידה היא וענותנותו ומ"מ חכמה זו א"ס לתבונתו אין חקר לא בחכמה ידיעא ונק' אדם הגדול כו' וכמ"ש ברי"ח פ"א שער היראה דגדול מורה על בחי' א"ס כמו זה הים הגדול דר"ל שעומקו לאין שיעור כו' ע"ש.

ב) צ"ל עוד צמצום*. עמ"ש ע"פ אני הוי' אלקיכם דפי' ציצית שיש ב' בחי' התורה היינו כמ"ש בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה פי' תורת ה' היא הנק' תורה שלמעלה כמאמר דהע"ה ה' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה כי תורה שלמעלה היא ח"ע באדם הגדול שהיא בחי' א"ס ומ"מ צריך לחברה להקב"ה שהרי הוא מצד עצמו למעלה מגדר ובחי' חכמה ועז"ב כי לא אדם הוא וכו' ובחי' ובתורתו הוא בחי' כלי לתורה שלמעלה דהיינו התורה שניתנה בסיני שהוא בחי' כלי ומכון להשראת תורה שלמעלה כו' ולכן צריך להיות בתורת ה' חפצו דזקא והיינו ע"י שבתורתו שלמטה יהגה.

כחשל הנ"ל : כ"ה בהכתי"י שם, ולפנינו הוא בשה"מ כנ"ל : והנה בחי' אדם זה נק' אדם הגדול.
צ"ל עוד צמצום : בתו"א (עט, ד) שה"מ בבריאה כו'. ולפנינו ע"י צמצום.

נק' אדם הקטן וכרוב*. נ"ב הגה בביאור ע"פ יביאו לבוש מל' נת' ענין כרוב שהוא בחי' אותיות דש' מ"ה שהוא בחי' אדם גימט' מ"ה אך מה שהוא בחי' אנפי זוטרי הענין כידוע שיש אתון רברבין שנק' טורי חשוכא וכן כשהגילוי בצמצום נק' אתון זעירין משא"כ כשהגילוי בבחי' א"ס וכמו עדי"מ אני ואנכי שכשמדבר ברוח נמוכה אומר אני ושכמדבר ברוח גבוה אומר אנכי כמ"ש במ"א, נמצא אף שהפי' א' הן אני ואנכי הכל פי' א' עכ"ז אנכי מורה על גדולה יותר וכן אתון רברבין מורה על גדולה וגילוי גדול יותר אף שצורת א' הגדול שוה לצורת א' הקטן לכן כתיב אדם בד"ה באלף דאתון רברבין להיות בחי' אדה"ר הוא ח"ע משא"כ בויקרא אל משה כתיב אלף זעירא שצ"ל ע"י צמצום בחי' כרוב כו' ולכן ארז"ל אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענום שצ"ל גבורה וצמצום עד שיומשך גילוי בחי' אנכי למטה והוא אמיתית החסד וכמו ענין צמצום שכינתו בין שני בדי ארון.

צ"ל גם כן העלאה מלמטה*. נ"ב וכמ"ש ואתה קדוש יושב תהילות ישראל, ועיין מ"ש על פסוק שיר השירים מענין זה באריכות אך שכדי להיות בחי' חתן חות דרגא הוא ע"י אתעדל"ת בחי' כלה בלתי נפשי גם ע"פ לבבתי נת' זה והיינו ג"כ הענין המבואר כאן שכדי שיהי' בחי' צמצום אור א"ס ב"ה כבי' להתלבש בבחי' כמראה אדם שעל הכסא כו' ומכש"כ להתצמצם עוד להיות בבחי' כרוב אנפי זוטרי כו' לזה צריך להיות העלאה ממטה למעלה ג"כ עדי"ז שישליך האדם כל רצונותיו מנגד ולבטל כל רצונותיו להנחם על הצד מפני רצון העליון ב"ה, וזהו ענין בחי' הכרוב השני ע"ד מ"ש בזהר פ' בלק דקצ"א דאזעירת גרמה כו' שהוא בעליי' המל' מבי"ע לאצילות כו' כמ"ש במ"א.

מן הכפורת כו' שמקיף לשניהם בשוה*. נת' ביאור ענין זה וגם להבין מ"ש והיו הכרובים סוככים בכנפיהם על הכפורת דפי' סוככים הוא סכך ומקיף וכדאי' בגמ' פ"ק דסוכה שלמדו מזה לענין סכך הסוכה שצ"ל גבוה עשרה טפחים כמו שכנפי הכרובים היו למעלה מעשרה מהכפורת וקריא רחמנא סככה, וידוע דסכך הסוכה הוא בחי' מקיף וא"כ כמ"כ כנפי הכרובים הם סוככים בחי' מקיף להכפורת וזה תמוה לכאורה דלפמשנ"ת שהכפורת הוא בחי' סכ"ע המקיף בשוה לשני הכרובים איך יתכן שאח"כ נעשים

נק' אדם הקטן וכרוב : שה"מ : זו נק'. ובבוכך הנ"ל : נק' אדם הגדול.
צ"ל ג"כ העלאה מלמטה : בהנדפס ליתא, ובבוכך הנ"ל : ובחינה זו נק' אדם הגדול
וכרוב כדפי' רז"ל כרבי דהיינו אנפי זוטרי מפני שהוא בבחי' צמצום עד שהנבראים בע"ג
מקבלים ממנה כנ"ל וד"ל. אך בהיות נודע שבאתעדל"ת דוקא אתעדל"ע, ולכן גם בכ"י
שחללב הארה זו בהנבראים צ"ל ג"כ העלאה מלמטה.
שמוקיף לשניהם בשוה : שה"מ : את הכרובים.

כנפי הכרובים בחי' מקיף לבחי' הכפורת כו' וכדי להבין זה יש לבאר תחלה ענין הכפורת עפ"מ"ש בלק"ט פ' תרומה שבחי' הלוחות שבארון הוא בחי' מוחא והארון הוא בחי' קרומא דחפי' על מוחא והכפורת הוא בחי' גלגלתא כו', והנה ידוע דבחי' מוחא הוא או"פ חב"ד והוא בחי' תורה שהיא בחי' המשכה א"פ כמ"ש ותורתך בתוך מעי שנעשית מזון לנשמה, וגלגלתא הוא בחי' מקיף על המוחים והוא בחי' כתר שהוא שרש תרי"ג מצות דאורייתא זו מצות דרבנן גימט' תר"ך שהוא המשכת בחי' מקיפי' היינו מבחי' סוכ"ע שלמעלה מבחי' חכמה כו', ולכך נעשה מקיף לנשמה והוא ענין לבוש הנשמה כי הלבושים הם שעליהם שורה המקיף ופי' וענין מקיף הוא שא"א לו להיות מתלבש בתוך בחי' אדם רמ"ח אברים כו' משום דלאו מכל אינון מדות איהו כלל רק שורה בבחי' מקיף לבד עליו אבל בחי' א"פ הוא מה שנמשך ומתלבש בכלי בבחי' חכמה והשגה וזה נמשך ע"י המזון ואף שהלבוש למטה מבחי' המזון וכך המצות הם בחי' עשי' שהוא למטה מבחי' תורה שהיא בחי' חכמה אך נעוץ סופן בתחלתן דשרש המצות גבוהים יותר וכמ"כ בענין גלגלתא ומוחא דלכאורה הרי מוחא נעלה יותר מבחי' גלגלתא שבו עיקר השכל ניקב קרום של מוח טריפה במשהו מה שאין כן גלגלתא שהיא בחי' עצם לבד ואין החיות תלוי בה כ"כ, אלא הענין שהוא כמו בחי' לבושים שבהן שורה המקיף כך בגלגלתא שורה המקיף עליון שלמעלה מבחי' א"פ המלוכש בחכמה רק שאינה כמו לבוש לבד אלא שהגלגלתא עצמה היא חיצונית של בחי' מקיף זה ולכן על הכפורת שהוא בחי' גלגלתא הי' עיקר השראת השכינה כמ"ש בחומש ובגמ' דר"ה דל"א ע"ש, וזהו שנת' כאן בפנים דהכפורת הוא בחי' סוכ"ע שהוא בחי' גלגלתא מקיף עלין כנ"ל, ולכן מן הכפורת הי' שני הכרובים שבחי' זו מקיף לשני הכרובים בשוה דעם היות שכרוב א' מקצה מזה שהוא המשכה מאור א"ס הרי הוא למעלה ממדריגת הכרוב האחד שקצה מזה מבחי' עליי' הנבראים כו' אך לגבי המקיף הנק' סוכ"ע שניהם הם בהשוואה אחד ועפ"י הקבלה נק' בחי' זו ז"א ונוק' שהם שני כרובים כתר א' לשניהן בשוה והוא בחי' הכפורת כמבואר לקמן בכי"ק רבינו ג"ע, ויובן עוד עפ"מ"ש במ"א דבחי' מצחא נק' אשר לא ישב אדם שם שהוא למעלה מבחי' ציור אדם ולכן אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם שמשם ואילך הוא בחי' אדם שהוא התחלקות לג' קווין ב' עינים והחוטם באמצע ב' ידיים והלשון באמצע כו', משא"כ בחי' מצחא וכש"כ גלגלתא היא אשר לא ישב אדם שם וא"כ כיון שבחי' זו היא למעלה גם מבחי' אדם הגדול שהוא

בשולי העמוד הכת"י:

שחורה אני אוצירת גרמה כרוב סוככים בכנפיהם ע"ד אשר נשאה את ידי או נערים פני זקנים ילבינו.

בח' כמראה אדם אשר על הכסא שזתו בח' הלוחות שבארון שהוא בח' חכמה מכש"כ שהוא למעלה מעלה מבחי' הכרובים שהוא בח' צמצום החכ' להתלבש בבחי' אפי' זוטרי בח' דבריאה כו' כנ"ל. ולכן הוא מקיף לשניהן בשוה רק שמהכפורת תעשו את הכרובים שכך הוא פתר המשכה שכדי להיות נמשך ההמשכה למטה ביותר הוא ע"י כח מחיצוני העליון כו', וכמ"ש במ"א ועיין מ"ש ע"פ סמכוני באשישות בעזה"י אך להבין ענין סוככים בכנפיהם על הכפורת, וז"ל רבינו ג"ע מ"ש ע"ז ובזמן עליית הכרובים הם מעלים גם שהכפורת עולה עמהם עכ"ל הזהב, ולהבין ביאור הדברים הנה הוא ע"פ הצעה המבואר במ"א ע"פ מארז"ל בסנהדרין בפ' חלק בפסוק וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים כו' שבאלף השביעי שיחזור הקב"ה את העולם להיות מים במים צדיקים מה הם עושים הקב"ה עושה להם כנפים כנשרים ושטים ע"פ המים והענין כי מים היא בח' חכמה ומים רקיע המבדיל בין מים עליונים היא בח' ח"ע תורה שלמעלה ובין מים תחתונים הוא בח' חכ' תתאה אשר כולם בחכמה עשית אך מרע"ה דכתיב בו מן המים משיתיהו מבחי' מים עליונים ניתנה תורה ע"י להמשיך מבחי' מים עליונים ח"ע למים תחתונים ח"ת ועז"ג חכמות בחוץ תרונה ב' חכמות ח"ע וח"ת נמשכו בחוץ היינו להתלבש בעשייה גשמיות והירידה דח"ע היא צורך עלייה שעיי"ז יהי' גילוי אור א"ס ב"ה שלמעלה מח"ע ונמשך ומתגלה בח"ע ע"י בירור ניצוצים דעשייה שע"י התורה ומצות מעשיות וזהו תרונה שהעלי' הוא ע"י שיר ועלייה זו היינו משרז"ל שלע"ל יהי' מים במים עלי' ח"ת לח"ע וממילא שגם ח"ע תתעלה כו', וע"ז אמר שהצדיקים יהיו שטים ע"פ המים פי' שיהי' מתעלים לבחי' שלמעלה יותר מבחי' ח"ע דתורה אפי' אחר עלייתה או עד שיהיו שטים ע"פ המים עליונים כו' המים העליונים ותורה שלמעלה זעליי' זו היא ע"י כנפיהם ע"ד ואשא אתכם על כנפי נשרים וכו' שהגדפים הם דר"ר שעיי"ז פרחו לעילא וזיינו שהמדות אהוי"ר מעלי' את נשמות הצדיקים למעלה מבחי' חכמה אלא לבחי' כתר והטעם בזה כי שרש המדות הוא בהרצון שהוא למעלה מהחכמה וכן אנו רואים עפ"י הגוף בכנפים הוא לפי הרצון שלו כו' ועמ"ש במ"א ע"פ לעוף השמים ולבהמת הארץ שהעוף זוטרי חיותיה מבהמה ומ"מ יש בו מעלה יתירה שיכול לפרוח למעלה מעלה כמ"כ אוי"ר נק' רק גדפין זוטרי חיותיה מהתומ"צ שהן עיקר הבירורים תורתו שאעפ"כ יש בהן מעלה יתירה שהן המעלי' הגשמות והתומ"צ למעלה מעלה מכח עצמם וזהו ששטים בכנפיהם דוקא ע"פ המים שהוא בח' ח"ע כנ"ל. ומזה יובן ג"כ כאן ענין סוככים בכנפיהם כי הנה עם היות הכפורת הוא בח' גלגלתא שהוא מקור התומ"צ למעלה אך ע"י התלבשות התורה בעשיי' גשמיית שזהו ענין הכרובים כנ"ל פ"רוב א' מקצה מזה הוא המשכה התורה למטה וכרוב אחד מקצה מזה הוא מקור נש"י המקבלים התורה ובכח קיומן התומ"צ באוי"ר שהן בח' כנפיהם (וכנפי הכרוב האחד שהוא בח' התו' היינו שבתורה ג"כ יש רצוא ושוב כנודע) ועיי"ז מבררים בירורי נוג"ה שהן הדברים גשמי' שנעשו בהן

התומ"צ ובכח זה מעלי' וממשיכים אור א"ס גם במקור התומ"צ העליונים כידוע בענין ועשיתם את כל מצות כו' עד שהם סוככים וממשיכים מקיף על הכפורת, וכענין הנ"ל בפי' שטים בכנפיהם ע"פ המים כו' כי הכפורת הוא כתר דזו"ג וע"י הכנפים סוככים וממשיכים מקיף עליון מבחי' כתר עליון שלמעלה מבחי' ח"ע לבחי' הכפורת והוא גילוי רצון העליון ברצון התחתון כי אית רצון ואית רצון כמ"ש במ"א בפ' ויקהל, ובכל הנ"ל יובן מ"ש ונערים פני זקנים ילבינו כי הנה הכרוב אנפי זוטרי הוא בחי' גער ואין לו זקן משא"כ אדם הגדול שיש לו זקן וע' בזהר בראשית די"ט מזה, אך נגד זה הכרובים הוא בחי' אדם שיש לו כנפים משא"כ בבחי' אדם הגדול כו' והיינו כי הזקן מורה על מוחי' דגדלות שלכן אין שערות הזקן גדלים באדם עד אחר עשרים שנה ולכן זהו בחי' אדם הגדול הנ"ל שהחכמה הוא חכים ולא בחכמה ידיעא וכו', משא"כ בתורה שנתלבשה בעשיי' שהוא בחי' צמצום עצום לגבי תורה שלמעלה ונק' כרוב כנ"ל, רק שמ"מ יש לו כנפים דהיינו שיהי' העלא' כי הירידה צורך עליי' אבל בהתורה כמו שהיא למעלה היא בחי' אדם לבד ולא שייך שם בחי' גדפין שהרי אפילו בחי' דמרכבה נאמר בעמדם תרפינה כנפיהם ומבואר הפי' במ"א דבעמדם הוא בחי' ביטול ע"י גילוי הארה דאצילות ואו תרפינה כנפיהם האוי"ר שהביטול למעלה מבחי' אהוי"ר וא"כ כש"כ שבבחי' אדם דיצירה לא שייך בחי' כנפיהם כו', אבל בבחי' כרוב שהוא אפי זוטרי התלבשות התורה בעשייה שייך בחי' כנפים ומבואר למעלה דמ"מ הכנפים מצד שרשן גבוהים עד שהצדיקים שטים בכנפיהם ע"פ המים וזהו סוככים בכנפיהם דוקא ע"פ הכפורת (ועד"ו יובן מארז"ל רוכב על כרוב קל שלו ושט בחי' אלף עולמות שאינן כו' כי הוא ע"ד והחיות נושאות) ולכן נאמר ונערים פני זקנים ילבינו והיינו שבבחי' הכנפים שבכרובים שהוא אהוי"ר שלמטה באדם בעסק התומ"צ זה יקר מאד למעלה דאף שהאוי"ר זו אין ערוך כלל לבחי' ומדריגת הביטול כנ"ל שהרי בעמדם תרפינה כנפיהם ולכן בבחי' אדם ממש לא שייך גדפין כלל, אך היינו למעלה אבל למטה באדם דעשי' הרי אפילו אהוי"ר שלו בין שהוא בירור דעשי' ה"ו מעורר מאד למעלה מעלה מבחי' אדם, עמ"ש במ"א ע"פ חמשה קנינים קנה הקב"ה כו', ותדע עוד שאפילו החיות דבריאה יצי' נושאות ומעלות את הכסא ועל הכסא כמראה אדם כו' ע"י רצוא ושוב שלהם שהוא בחי' כנפיהם וכמ"ש במ"א

בשולי העמוד בכתי' :

נמצא הכנפים הם כלי לרצון שהרצון הוא למעלה מהחכמה (וע' בזהר בראשית דף ד' בפי' מארי דגדפין וכמ"ש בזהר בלק ר"ד זאקרון כנפים כו' וכמ"ש בזהר ורמ"ז ר"פ יתרו ע"פ וישא אהרן את ידו וכמ"ש במ"א ע"פ אשר נשאתי את ידי וע' בזהר פ' שמיני דל"ט סע"ב ובהרמ"ז שם.

דהיינו טעמא משום שרשן מעולם התהו וכש"כ בבירור נוגה דעשי' ע"י אהוי"ר בתומ"צ מעשיות, וזהו ונערים פני זקנים ילבינו וכמ"ש במ"א ע"פ ויהי אור הלבנה כו', דהענין של"ע יתעלו הם למעלה מבחי' הזקנים ע"י בירורי נוגה וזהו צדיק כתמר יפרח כו' ע"ש.

ולתוספת ביאור הנה בזהר (בהשמטות דשייכי לפ' תרומה כ"ו יו"ד) כ' בענין הכרובים ח"ל כתיב עבדו את ה' בשמחה חדוותא דתרין כרובין דהא רביין וכל מאן דשרי בגוייהו אתהדרו אנפויי כרביא וחדוי עמהן כו' מאן דאיהו ברוגזא ייתין לגביה נער וישתכח רוגזיה ויתהדר בחדוה ושוי גרמא כרביא וכדין כולא בחידו ועל רזא דסתרא דא כי נער ישראל ואהבהו עכ"ל ועיין שם באריכות, נמצא העולה מזה שע"י הכרובים שהם בחי' רביין בחי' נערים אפי זוטרי עי"ז הי' המתקת הדינים כו', וביאור הענין הנה נת' במ"א ע"פ כמים הפנים כו' הטעם שכנס"י גק' בשם ציון לשון רושם וגם התורה גק' רושם אלקות שהוא עד"מ הרושם שרושמים הבנאים בלוח הפנקס צורת הבנין שיבנו שאינו ערוך כלל למהות עצם הבנין ואעפ"כ הכל נרשם בו וכו', וכן עד"מ מהטפה שיש בה כח כל רמ"ח איברים ושס"ה גידים של האדם ועכ"ז אינה ערך לאדם ממש, כך התומ"צ שבעשייה הם סימנים ורמיזות עליונים עליונים כמו ל"ב נתיבות פליאת חכמה הנמשכים מא"ס ב"ה הסוכ"ע מזה יצא למטה מצות ציצית לב' חוטין הנמשכים מהטלית שהוא מקיף דוגמת סובב לבחי' אדם כו' וכן ענין המשכת היריעות והכלים הם דוגמת מקיפים דע"ס וא"פ וכלים דע"ס כנודע הרי אעפ"י שהן דוגמא וסימן ממש לכל הג"ל הרי אינן ערוך ממש מהותן ועצמותן כלל למהות הענינים שלמעלה שהן סימן להם, ולכן גק' התורה שנתלבשה בעשייה בשם כרוב ואפי זוטרי דכמו הגער הקטן יש בו כל פרטי האברים וגידים הכל כאשר לכל כמו באדם הגדול רק שהם בקטנות מאד שאין ערוך מהות מוחין ושכל של קטן היונק לשכל אדם גדול וכו', כך הוא בענין תומ"צ דעשי' אעפ"י שאין מהותן ממהות אורות עליונים עכ"ז הן דוגמא וסימן ולכן גק' המצות עדות כמ"ש בדרך עדותיך ששתי וכו', שהם עדות ורמיזות לאורות עליונים ולכן מבחי' הכרובים נעשה שמחה ותענוג עליון, דהנה עד"מ האב המשתעשע עם בנו, הרי הילד הקטן אין בו דעת ושכל שיתענג אביו מצד גדולת שכלו, אלא שאעפ"י משתעשע עמו מאד מעניני שחוק שלו כמו שהקטן עושה מעשה נערות שלו בשכל ומדמה את עצמו לגדול או שמדבר לפי ערך שניו בטוב קצת זכה"ג דוקא מזה יתענג יותר משיתענג מבנו הגדול אעפ"י שהגדול מדבר בטוב והשכל יותר רק שמ"מ לפי ערך הקטן דבורו טוב וכו', וז"ש הבן יקיר לי אפרים ילד שעשועי מידי דברי בו וכו', דהיינו שאף שעסק הציצית גשמיות אינו ערוך כלל במהותו למהות ל"ב נתי' עליונים וכן האוי"ר של האדם כו', עכ"ז יהי נחת ותענוג עליון דוקא בקיום מצות מעשיות אף שהן בקטנות מצד זה שהוא ענין איך שגם למטה בעשייה ימשיכו אלקות שאמר

ונעשה רצונו וכמו שהאב משתעשע בבנו הקטן מזה שעם היותו קטן מאד עכ"ז יש לו קצת שכל ומדבר כו', וכל תנועותיו יקרים אצלו יותר אף שבנו גדול מדבר בטוב יותר אלא מפני שמ"מ לפי ערך הקטן טוב הוא כך ע"י בירור העשי' דאתכפי' ואתהפכא סט"א ע"י קיום התומ"צ ואהוי"ר אעפ"י שהוא בקטנות מאד וכלא חשיב לגבי אהוי"ר שלמעלה בעולמות עליונים עכ"ז יהי' למעלה נחת ותענוג דוקא יותר מאתכפיא דלמטה. וזהו כי נער ישראל ואהבוהו וז"ש צחוק עשה לי אלקים שמצד ההסתר שלמטה הנמשך משם אלקים יהי' צחוק ותענוג למעלה דוקא ע"י דאתכפיא כו'. וזהו המשל שהכרובים ממתיקים הדינין ע"י שממשיכים שמחה ותענוג עליון. וזהו ונערים פני זקנים ילבינו דהנה לוכן הוא גילוי חסד וכמ"ש אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו שלג וצמר הם חו"ג דע"י שמשם כל המתקות הדינים זי"ג מדה"ר נושא עון וכו'. ועד"ז אמר ג"כ ונערים שהם הכרובים פני זקנים ילבינו שעם היות שיש איוה התעוררות דין למעלה בבחי' אדם כו', אך ע"י הנערים בבחי' כרובים שהוא עסק התומ"צ בשמחה אהוי"ר הנה עי"ז וימתקו הדינים להיות גילוי לוכן העליון וכו'. וזהו סוככים בכנפיהם על הכפורת שממשיכים גילוי מבחי' אוריות עליונים ומקיפים שלמעלה גם מבחי' הכפורת עד שנעשים סכך ומקיף לבחי' הכפורת. והקיצור מפרק זה נת' ענין המשכת התורה שלמעלה שהוא בחי' אדם כשנמשך למטה הוא ע"י הכרוב צמצם שכינתו בין שני בדי ארון ושכמ"כ צ"ל מלמטה למעלה בחי' כרוב ועמד לא חפצתי. וזהו אחד מקצה מזה ואחד מקצה מזה. ונמשכים מהכפורת הוא בחי' סוכ"ע.

ובהגהות ענין בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה. ענין כרוב אתון א' ועירין. ענין הספירת גלגלתא בחי' מקיף בחי' אשר לא ישב אדם שם לכן נק' מקיף לב' הכרובים. וע' לקמן בהג"ה דפרק ג', וענין סוככים בכנפיהם על הכפורת ע"ד ושטים בכנפיהם ע"פ המים. וענין כרוב אדם שיש לו שש כנפים ואין לו זקן. וענין נערים פני זקנים ילבינו כי נער ישראל ואהבוהו. עוד יש להעיר בענין מקצה מזה ע"פ ענין מקצה דשמא מוצאי בו'.

ג) כי ג"פ בכל יום*. נ"ב כן הוא בזוהר פ' יחי דרכיב סע"ב וע"ש בהרמ"ז איש אל אחיו. נ"ב לפי המבואר לקמן בכי"ק רבינו נ"ע ז"ל כשנוק' היא כנס"י עומדת פב"פ עם ז"א ושויין בקומתן ומקבלת ג"כ המוחין דא"א ובתר א' לשניהם אז נקראים אחים עכ"ל לפ"ז מוכן דמעלת היות כנס"י מבחי' אצ"ל להקב"ה מה שזהו מעלה יתירה היא לפי שעד"מ

כי ג"פ בכל יום : בבוך באב' 17 : והנה כתיב והיו הכרובים פורשי כנפיים כו' ופניהם איש אל אחיו, והענין כי ג' פעמים בכל יום הם עולים מירידתם וצמצום בכי"ע למעלה מעלה בבחי' אצ"ל. ובחז"א לפנינו (עט, ד) : והנה כתיב והיו הכרובים . . ואיתא בזהר.

בחי' אהו ואהות יש מעלה יתירה במה שהאחות מקבלת ג"כ מאב ואם כמו האב וא"כ ממקור א' עמו וע' ד"ה דני ושמחי ענין ג' בחי' בתי אחותי אם.

וביאור הדברים הנה ז"א נק' פרוב אחד שהוא מקור בחי' ממכ"ע שהן במדות עליונות שייב אבל בחי' כתר הוא בחי' סוכ"ע לכך כשכנ"י נק' אח שמקבלת ג"כ מבחי' סוכ"ע שהן המדות עליונות שייב אבל בחי' כתר הוא בחי' סוכ"ע לכך כשכנ"י נק' אח שמקבלת ג"כ מבחי' סוכ"ע דהיינו שמקבלת המחוי' דא"א ממש דרך מעבר הז"א היזו בחי' גבה יותר מאם מקבלת מז"א ממש. וזהו"ע מן הכפרת שהוא בחי' סוכ"ע תעשה את מני הכרובים היינו שכנ"י מקבלת ג"כ מבחי' סוכ"ע וכו'. ולכן אחים עם בחי' ז"א שהוא מקור בחי' ממכ"ע כו'. והיינו ע"י ופניהם איש אל אחיו להיות פנימיו האדם ותשוקתו לבחי' מהו"ע כמ"ש בענין שזפתני השמש כו', דהיינו אף שהתשוקה לבחי' סוכ"ע ממש מ"מ הרי הוא ע"י התבוננות יחוי"ע כו' וזהו ופניהם איש אל אחיו ועמ"ש ע"פ כי ההרים ימוש מענין ביאור בחי' זו דפב"פ.

וזאת היא בקשת כנסיי מי יתנך כאח לי, ג"ב היינו שתהי' בבחי' ומדריגה שמקבלת העילוי מבחי' סוכ"ע ומוחין דא"א עד שנקראי' ז"א אחים ועיקר בעי"ת שער ל"ה ענין מדריגה השישית כו'.

תרומה כ"ה כ"ה

ועשית לו מסגרת טפח סביב. פרשיי בפ"ק דסוכה דף ה' ע"א שפה כעין לבובזין סביב השולחן, ושם לענין קומתה דכפורת צא ולמד מפחות שבכלים שנאמר ועשית לו מסגרת טפח סביב מה להלן טפח אף כאן טפח. זר זהב סביב. רבות תרומה ס"פ ל"ד קנ"ב א' שהוא ענין כתר מלכות. וכ"ה עוד ברבות נשא פי"ד דף ריש סמך ע"ד בקרבן י"א.

בירושלמי פ"ק דשבת ה"א כדרשא דגמרא דסוכה הנ"ל ומסיים או אינו אלא ועשית זר זהב למסגרתו סביב מה זר כל שהוא אף כאן כל שהוא ר' אחא בר יעקב אומר ת"ל פני ואין פני פחות מטפת. וכ"ה בירושלמי פ"ק דסוכה ה"א.

מי יתנך כאח לי : בתרי"א (פ, א) שה"מ : (ולכן זאת.

תרומה כ"ה כ"ז

לעומת המסגרת. זח"א בראשית כ"ח א', שם משמע לכאורה שהוא במל' דיצירה, זח"א בראשית ל"א א' משמע מסגרת יסוד דאימא ובמא"א אות מם סע"ז מסגרת נק' יסוד דנוק' בהיותה סתומה וכן ביסוד דבינה סגורה תמיד זהב סוגר. ועזח"ב תרומה קמח"א מענין זהב סוגר ובת"ז תחלת תקון נ"ח דצ"ה ע"א מענין לעומת המסגרת, ויריחו סוגרת כו'. ולפ"ז מ"ש מסגרת טפח היינו כמ"ש במא"א אות פ' סעיף ז' פני האדמה נק' יסוד דנוק' פנים תחתונים שבה, וכבר ארז"ל אין פנים פחותים מטפח ועיין במא"א אות ט' סי"ג טפח שיעור היסוד כו'.

לעומת המסגרת תהיינה הטבעות כו'. הנה בזהר פ' בראשית דל"א פי' פסוק זה. ולבאר הדברים מהו לעומת המסגרת ובארון היו ג"כ טבעות וכתוב בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו. משא"כ בשולחן ומזבח. ויובן זה עמ"ש במרכבת יחזקאל ודמות פניהם פני אדם כו'. והחיות רו"ש כו', והאופנים ינשאו לעומתם כי רוח החיה באופנים, וצ"ל ג"כ מהו הפי' ינשאו לעומתם, וגם מ"ש כי רוח החיה באופנים ולא אמר רוח החיות אם קאי על החיות כדלעיל מיני', וגם צ"ל שהשרפים אומרים קדוש ומלא כה"כ והאופנים ברוך כבוד הוי' ממקומו, וגם צ"ל בהיות ידוע מהזהר וכתאריז"ל דהשרפים גבוהים יותר מחיות ואופנים שהשרפים הם בבריאה ואופנים בעשי' וכמ"ש והנה אופן אחד בארץ וישעי' שהוא בן כרד שראה את המלך ראה שרפים, ויחזקאל ראה חיות ואופנים, וא"כ קשה איך הוא דבחולין פג"ה אמרו בגמ' דאופנים הם למעלה במדרגה מהשרפים, והנה האופנים הם גלגלים כמ"ש ויסר את אופן מרכבותיו וכו' בחי' הגבוה מחבירו באופנים הוא מקיפו כמ"ש כאשר יהי' האופן בתוך האופן והשרפים הם בחי' ציור אדם כמ"ש בשתים יכסה פניו כו' רגליו כו' וכן בחיות כתיב ודמות פניהם פני אדם כו' כנ"ל. ולהבין זה יש להקדים מ"ש תולה ארץ על בלימה, דהנה ידוע קושיות התוכנים מאחר שהארץ היא כדורית ועגולה כתפוח והשמים מקיפים אותה מכל צד בריחוק שוה והמים הם כחגורה סביב לארץ ויש בני אדם דרים בארץ מלמטה ולמה אין גופלים אותם בני"א הדרים נגדינו מלמטה שהרי בערכינו הם ראשם למטה ורגליהם מלמעלה ומה שתירצו מפני שאדם יסודו מעפר לכך מושכם היסוד העפר שהיא הארץ אלי' ואינה מניחם לנפול הוא דוחק גדול שאין נרגש שום המשכה כלל. אך התירוץ האמיתי הוא כי הט' גלגלים שהם השמים הם עגולים ובעיגול

אין שייך מעלה ומטה כלל כי גם הרקיע שמתחת כיפת רגלינו לא נק' מטה כלל כי הוא ג"כ למעלה כמו הרקיע שעל ראשינו, ולכן לא שייך לומר שאותן בנ"א שכנגד כיפת רגלינו יפלו מהארץ למטה להרקיע כי אותו הרקיע אינו למטה כלל מהארץ ההיא כ"א למעלה ממנה, מאחר שבעיגול לא שייך מעלה ומטה כלל, ואעפ"י שבהארץ שייך מעלה ומטה ראש וסוף שאצלינו היא המעלה כי אצלינו הוא נתגלה אלקות יותר והוא בנין בהמ"ק וקבלת התורה וא"י כו' כי בו' ארצות ארצנו הוא מעלה וכנגד רגלינו הוא המטה והיינו מפני שהארץ הגם שהוא כדורית מ"מ כחות רוחני' המלוכשי' בארץ הם בבחי' ציור אדם כמארו"ל הובא בילקוט ר"פ בא כל מה שברא הקב"ה באדם ברא בארץ אדם יש לו ראש והארץ יש לה ראש שנאמר ראש עפרות תבל אדם יש לו עינים והארץ יש לה עינים שנאמר ויכס את עין כל הארץ כו' אדם יש לו רגלים כו' והארץ לעולם עומדת וכתוב מירכתי ארץ והיינו שהכחות המלוכשים בארץ הם מבחי' ציור אדם שיש לו ראש וסוף, וארצנו שנק' תבל הוא הראש והוא המעלה ולכן הי' בו בנין בהמ"ק וא"י ומה שלמטה הוא הירך והרגל כנ"ל, משא"כ ברקיעי' וגלגלים אין כן שאין בהם מעלה ומטה כלל ולכן אין גופלין.

(ב) ויובן כ"ז עפמ"ש במ"א (ע"פ קרת) במ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא אני ממש ושמים וארץ בשוה וכתוב מלא כה"כ וכבודו היינו זיו שהוא רק זיו והארה ולא אני ממש דהיינו מהותו ועצמותו, אך הענין הוא שיש בחי' ממכ"ע וסוכ"ע דהיינו בחי' ממכ"ע הוא האור והחיות הגמשך ומתלבש בתוך כל נברא שמתחלק לכל נברא לפום שעו"ד כפי שיוכל הכלי שלו לסבול ולהכיל עד"מ בעוה"ז יש ד' מדרגות דצח"מ וכן בעולמות עליונים בכל עולם לפ"ע עולם הנשמות עולם המלאכים עולם העשי' כו', ומקור בחי' זו נק' כבודו זיו והארה בעלמא, וגם כבוד היינו ל"ב נתיבות חכמה שבבחי' ממכ"ע החכמה היא ראשית ההשתל' וכמ"ש ראשית חכמה וכתוב בראשית ברא ות"י בחוכמתא וכמו עד"מ באדם ראשית הגילוי החיות הנפש הוא במוח ומהמוח נמשך לכל האברים וע"כ יש בזה מעלה ומטה ראש וסוף ורגל כו', שבמוח מלוכש כח השכל ובלב המדות וביד כח המעשה וברגל כח ההילוך כו', וכך הוא למעלה מצד בחי' ממכ"ע יש מעלה ומטה אפילו בעולמות עליונים וכמאמר גבוה מעל גבוה שומר ולא מעלה ומטה גשמיים במקום כ"א במעלה ומדריגה כו', ולכן מקור זה דבחי' ממכ"ע נק' עד"מ בחי' אדם כמ"ש כמראה אדם עליו מלמעלה לפי שבחי' אדם יש בו ראש ורגל מעלה ומטה וגם כמו שבציור אדם יש התחלקות בחי' שונות עיינין אודנין ידיים ורגלים כו' כמו"כ יש מלאכים נק' מארי דעיינין ויש נק' מארי דאודנין ויש נק' קרביים המבררים ההשפעה וכ"ז מפני שגם מקור זה הנק' ממכ"ע יש בו התחלקות מדרגות בבחי' ציור אדם והיינו ע"י התלבשות ההארה בע"ס חסד דרועא ימינא כו', וזהו בחי' כבודו זיו יקרי', אבל בבחי' סוכ"ע הוא בחי' האור והחיות שהוא א"ס ממש שא"א להתלבש בהכלים והשגות העולמות כ"א בבחי' מקיף עליהם ועי"ז

הוא מחיה ומהווה אותם ולכן נק' טובב כמו העיגול שאין בו מעלה ומטה כלל כך בבחי' זו הוא שוה ומשוה קטן וגדול שאפי' ח"ע ועשי' גשמי' שניהם שוים, ולכן כתיב את השמים ואת הארץ אני מלא שמים וארץ בהשוואה א' וע"ז נאמר כי לא אדם הוא, והנה בחי' סוכ"ע מאיר בבחי' ממכ"ע ולא שהם ב' דברים מובדלים ח"ו דאל"כ כיון שמצד בחי' סוכ"ע הוא כחשיכה כאורה, אי"כ אם צדקת מה תתן לו כו', ומפני מה יש שכר גדול למקיימי המצות ועונש עצום לעוברי עבירה כיון שלגבי בחי' טובב כולם שוים היינו גשמות ומלאכים רוחני' וגשמי' ואפילו קליפות אלא דהוא משום דהסובב מאיר בממלא דוקא ששם יש התחלקות כנ"ל, וזהו ענין החותם, ולכן בנבראים ג"כ יש ב' הבחי' היינו שיש נבראים שהם בבחי' ציור אדם לפי ששרשן ומקורן העיקרי מבחי' החיות דממכ"ע והארת הסובב מאיר בהם בהעלם גדול ע"י בחי' ממכ"ע ויש נבראים ששרשן ומקורן העיקרי מבחי' סוכ"ע ואעפ"י שנמשכו ע"י בחי' ממכ"ע היינו מאור הסובב שמאיר ע"י בחי' ממכ"ע ויש בחי' שכלולים משני הבחי' בגילוי וכמו שאנו רואים בחוש שהגלגלים והרקיעים הם עגולים שאין בה מעלה ומטה כו' ומקיפים על הארץ בהשוואה א' שאף שבארץ יש מעלה יתירה כנ"ל מ"מ הגלגל המקיף את תחתית הארץ הוא שוה ממש לחלק הגלגל המקיף את עליוני' הארץ, וזהו לפי ששרש הט' גלגלים אלו ששרשן והתהוותן מט"ס דעיגולי' דעשי' שבחי' העיגולי' הם מקיפים וסובבים כללות עולם העשי' ראשו ורגלו כא' דאף שבחי' העיגולי' אלו הם כבר בבחי' ההשתלשלות, אבל מ"מ לגבי עולם העשי' הם בחי' מקיפים ראשו ורגלו כא' וכמשל רב גדול ששכלו גדול מאד וכשהוא תופס מהות תלמיד הקטן הנה הוא תופסו מכף רגלו עד ראשו בבריקה וסקירה א' ואין שם שום התחלקות ע"כ שכל הרב עצמו הוא כמו בחי' עיגול המקיף כל שכל התלמיד ראשו ורגלו כא' ועד"ז בחי' עיגולים דע"ס דעשי' הוא השפעה כללי' לכל עולם העשי' שמקיף לכולם בשוה וראש וסוף דעשי' שוין אצל בחי' זו, משא"כ בחי' יושר דעשי' הוא בחי' אדם בבחי' התחלקות ראש וסוף מעלה ומטה והוא כמשל כשהרב מתצמצם להשפיע בהתלמיד תחלה בשכל התלמיד ואח"כ במדותיו לתקן מדותיו ואח"כ לתקן דו"מ שלו כנ"ל שזהו הדרגה מעלה ואח"כ מטה ונמצא ב' בחי' אלו עגולים ויושר דעשי' הם כענין בחי' טובב וממלא והנה אף שהגלגלים וע"ס דעיגולי' אלו דעשי' הם למטה בעשי' מ"מ שרשן ומקורן מבחי' סוכ"ע ממש שאין בו מעלה ומטה כלל המקיף לכל העולמות בשוה דקמי' כחשיכה כאורה ומש"ה התהוותן דרך עיגול שהעיגול הוא צורה שאין בו מעלה ומטה כלל, ואף שהתהוותן על ידי מאמר יהי רקיע והמאמר הוא בחי' אותיות הדבור שהם בחי' ממכ"ע כי הדבור הוא ההשפעה בגילוי לזולתו שיהי' מתלבש בו ממש מ"מ הרי מבואר למעלה שהסובב מאיר בממלא וא"כ אף שהתהוותן מבחי' ממלא מ"מ שרשן ומקורן מבחי' הסובב והוא ההארה שמאיר בממלא (וכן כללות ע"ס דעיגולי' אף שנמשכי' מהקו שהוא בחי' ממכ"ע מ"מ שרשן ומקורן מהעיגול שלפני הקו שהוא הסוכ"ע ממש) ויש בחי' נבראים

ששרשן מבחי' ממכ"ע והן כל פרטי' הנבראים רובם ככולם לבד הרקיעים והגלגלים שהרי כל נברא יש לו בחי' פרטית מיוחדת, והארץ כלולה מב' הבחי' שהיא עצמה כדורית והכחות המלוכשים בה הם בבחי' ציור אדם לפי שהוא במרכז העיגול ממש שהוא הסוף של כל העולמות ששם מסתיימים בחי' העיגולי' והיושר ע"כ כלולה מב' הבחי', ובוזה מתורץ היטב קושיי' התוכנים דכיון שהגלגלים הם מבחי' עיגולים והנה הארץ שהיא למטה בעשי' גשמי' שהוא במקום שיש מעלה ומטה מ"מ שרשן הוא מבחי' העיגולי' שלמעלה שאין שם בחי' מעלה ומטה כלל כדכתיב הנה מקום אתי כו', דהיינו שאין שייך שם אפילו מקום רוחני' דמעלה ומטה ולכן אין נופלים אותן בנ"א שהם כנגדינו מלמטה שא"א שיפלו למטה לאויר עד לרקיע שהרי אין זו מטה כי הרקיע ההוא וכל האויר נק' מעלה מאחר שהגלגלי' דעשי' כולם הם בחי' מעלה ר"ל שאין שייך בהם מעלה ומטה ולא יתכן לומר שיפלו למטה ואעפ"י שהארץ היא נק' מטה לגבי ארצינו שהרי בהמ"ק וא"י הי' כאן מ"מ אין שייך שיפלו ממנה לאויר ולרקיע כיון שהם הם בחי' מעלה מן הארץ כמו שהרקיע שעלינו נק' מעלה ועוד שגם הארץ עצמה היא ג"כ בחי' עיגול, והנה כמו"כ הוא ההפרש בין שרפים ואופנים שהשרפים הם בבחי' ציור אדם פי' שהם אומרים קדוש דהיינו שמשיגים איך שהוא ית' קדוש ומובדל בחי' סוכ"ע רק מכה"כ זיו יקרי' מתלבש בבחי' ממכ"ע ומהשגה זו נמשך התפעלות שלהם, והם בבחי' רצוא ושוב, הרצוא הוא העלי' ואח"כ שוב, והיינו בדרך ציור אדם שהשכל הוא למעלה ואחר כך מהשכל נמשך למדות, ומהמדות לדבור לומר שירה כו', וזהו לפי שמקור שורשן מבחי' ממכ"ע וע"ז ג"כ נאמר והחיות רו"ש פי' החיות האלקות הנמשך להיות ממכ"ע הוא תמיד בבחי' רו"ש שבחי' הרצוא הוא ליכלל במקורו בבחי' סוכ"ע והשוב הוא שנמך המשכה וחיות חדש בבחי' ממכ"ע וכמו הנשמה שבאדם שהוא בבחי' רו"ש ולכן השרפים ששרשן בבחי' ממכ"ע עבודתם גם כן ברצוא ושוב ועל ידי הרצוא ושוב שלהם ממשיכים שיומשך החיות אלקות להיות ממלא כל עלמין שצריך להיות גם כן רצוא ושוב, אבל האופנים שהם על דרך משל גלגלים רק שהם רוחני' עבודתם בבחי' השתחוואה וכמו הגלגלים שמתגלגלים תמיד מן המזרח למערב ומשתחווים ואין זה בחי' רצוא ושוב כמו בשרפים שהוא עלי' וירידה שהרי כאן רק תנועה א' בשה שמתגלגל ומשתחוה והיינו כי האופנים אין בהם השגה גדולה כ"כ כמו בשרפים כי האופנים הם בעשי' לכן לא יוכלו להשיגו כ"כ בחי' קדוש בעצמן רק ששומעים מהשרפים שאומרים קדוש, והם הם רק בבחי' הודאה ע"ז שההודאה הוא למטה מן הדעת כמבואר במ"א בענין מודים דרבנן כו' וזהו הנק' בחי' נפש, משא"כ בחי' שרפים הוא נשמה נשימה לשון רו"ש, והנה באופנים יש ג"כ ע"ס חב"ד חג"ת נה"י כי בהודאה ע"כ צ"ל ג"כ איזה טעם מפני מה מודה רק השכל הוא בקטנות ביותר וע"כ נק' בחי' עיגול שאין בו מעלה ומטה ראש וסוף כי השכל וההודאה שניהם בערך א' וכמו בקטן כשהוא בעיבור ראשו בין ברכיו שהראש והרגל שניהם במדריגה

א' ואין להראש יתרון על הרגל כיון דבאמת ההודאה הוא למטה מן השכל, וכמו ע"ד משארו"ל אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן הנה ע"י הדגן נמשך בו איזה שכל שיודע שהוא אבא אבל עכ"ז ידיעה זו אינה דעת גמורה לידע מפני מה הוא אביו מפני שהולידו שאינו יודע זה כלל נמצא שהדעת מלובש למטה מהדעת ועד"ז הוא בחי' הודאה וכיון שהשכל של הודאה מלובש בלמטה מן הדעת ע"כ לא נק' כלל ציור אדם בחי' ראש וסוף כ"א בחי' עיגול שאין בו מעלה ומטה שאין השכל יותר הגבה למעלה כ"כ מן הודאה עצמה עד שיהי' נק' ראש וההודאה עצמה סוף וכמו בקטן הקורא אבא ע"י טעם דגן אין שייך כלל * לומר שהידיעה שהוא יודע שהוא אבא הוא שכל גמור ובחי' ראש לגבי הקריאה כיון שאין כאן ידיעה גמורה מפני מה הוא אביו כו', הרי הידיעה והקריאה שניהם בערך א' למטה מהשכל וכ"ש כשהוא בבחי' עיבור ועד"ז הוא בחי' אופנים נמצא מה שהם נק' בחי' עיגול זהו לפי שהם למטה מהשכל ואין להם השגה כמו בשרפים לפי שהם בעשי' משא"כ השרפים שהם מבריאה ויש להם השגה גמורה יש בהן ראש ורגל כו', אך שרש התהוות בחי' אופנים הוא מבחי' סוכ"ע שהוא עד"מ בחי' עיגול העליון שלמעלה מהשכל שאין בו מעלה ומטה מה"ט כי החכמה ועשי' שוין ממש לגבי בחי' סוכ"ע ומשם שרש התהוות האופנים והנה בבחי' סוכ"ע ממש לא שייך רו"ש כמ"ש והחיות רו"ש זהו כשנמשך הארה וזיו יקרי' להיות ממכ"ע ע"כ הארה זו נכללת תמיד במקורה בבחי' רצוא ואח"כ נמשך בבחי' שוב וזהו דוקא בבחי' זו הנמשך להיות ממכ"ע, אבל בבחי' סוכ"ע מקור הזיו לא שייך לומר כן והוא למעלה מבחי' רו"ש ולכך האופנים ששרשם משם עבודתם בבחי' הודאה שהוא השתחואה וביטול ולא ע"ד עלי' וירידה ברו"ש רק באופנים בחי' זו הוא מצד שהם למטה מהשכל ואין להם השגה כ"כ כו', אבל מ"מ כיון שהוא בחי' הודאה וביטול שרשו יותר גבוה מהרצוא דשרפים כו', ולכן נק' אופני הקדש, משא"כ השרפים אומרים קדוש בוי"ז הוא הארה מסובב בממלא, אבל קדש בלא וי"ז זהו סוכ"ע ממש וגם לכך אומרים ברוך כבוד הוי' ממקומו, פי' ממקומו ושרשו דהיינו מבחי' סוכ"ע והיינו גילוי בחי' כבוד עילאה וכמ"ש והחכמה מאין תמצא, אבל מלכה"כ דשרפים היינו כבוד תתאה ממכ"ע ומה"ט איתא בגמ' דחולין שהאופנים מעלתן יתירה מהשרפים והיינו מצד ששרשן למעלה יותר משרש התהוות השרפים, וזהו כי רוח החיה באופנים, פי' החיות הכוללת כל החיות והוא שרפים בבריאה וחיות ביצירה ואופנים בעשי' והחי' הידיעה הוא בחי' מל' דאצי' כמ"ש בזהר ע"פ ויהי האדם לנפש חיה ורוח החיה זו היא באופנים כי ממל' דאצי' הוא סובב לג' עולמות בי"ע ומשם שרש האופנים, וכמו גלגלי השמים שהם ג"כ בחי' עגולים עבודת' בחי' השתחואה שמשתחווי כלפי מערב וזהו סיבובם בבחי' עיגול.

קיצור. (עגולים ויושר, עיגול וקו, אופנים שרפים, קדוש קדש, אוא"ס שמו עתיק התענוג סוף עולם הא"ס ופי' מל' אותיות הנפש וכן ענין אור ושם) ההשתלשלות ומעלה ומטה לא שייך רק בהקו ועתיק שהוא מקור החכ' והעיגול מחשבה הכללית ואח"כ קו פרטי עיגולי' נפש ויושר אבל כמו התורה גבוה מאוי"ר כי מחיצוני' עליון גבוה מפנימי' תחתון וכן שרפים ואופנים שרפים השתלשלות חב"ד חג"ת נה"י בציור אדם, אבל אופנים הודאה והשכל בהעלם ראשו בין ברכיו וזהו בגלות עיבור אעפ"כ מעלה באופנים שמתגלגלים תמיד כי הודאה יש קיום כל היום ובעיגול אין שייך מעלה ומטה, אבל כשהעבודה רק עפ"י שכל יש מעלה ומטה וגם פרסא ולכן שרפים אימרים קדוש ומובדל ומכה"כ כבוד ל"ב נתיבות חכמה, אבל האופנים ביכולתם להמשיך בחי' כבוד הנ"ל ממקומו ושרשו מהעיגול כו' עיי' שירי היכלות פ' החדש תקס"ג.

ביאור על הנ"ל

ג) להבין * ענין עגולים ויושר. יובן מענין ההפרש שבין אופנים לשרפים שהאופנים הם כמו בחי' עיגולים כאשר יהי' האופן בתוך האופן והשרפים הם בחי' ציור אדם וכמ"ש שרפים עומדים כו' פני רגלי כו'. והנה צ"ל דשרפים הם בבריאה ואופנים בעשי' ועכ"ז האופנים נק' אופני הקדש והשרפים אומרים קדוש וקדש הוא למעלה מבחי' קדוש בוי"ו, וגם להבין דהשרפים אומרים מכה"כ והאופנים אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, והנה יש להקדים ענין סוכ"ע וממכ"ע שבשרשם הראשון הוא בחי' מל' דא"ס והקו שנמשך ממנו, כי הנה פי' אוא"ס ידוע שאין הכוונה על מהו"ע שאין שייך לקרותו אור כ"א מאור, אבל אור הוא רק הארה הנמשך ממנו ונק' ג"כ שמו כמאמר הי' הוא ושמו בלבד כמו שם האדם שאינו נוגע לעצמותו ולכן נק' ג"כ בחי' זו מל' דא"ס לא שבא"ס שייך בחי' ע"ס אלא רק כמשל בחי' מל' שהמלך מושל על המדינה שהוא רק מה ששמו נק' עליהם ואין עצמותו ממש תוך המדינה והנה בבחי' אור זה הוא שהי' הצמצום ומק"פ ונעשה חלל רק רשימו גשאר מהאור ואח"כ נמשך קו וזהו הנק' ממכ"ע והעיגול הגדול המקיף החלל נק' סוכ"ע. והענין כי הנה בעשרה מאמרות נברא העולם, והנה עד"מ באדם הדבור בה' מוצאות אחה"ע מהגרון בומ"ף מהשפתים שאין אוו"ב יוצא מצד סיבת השפה עצמה כמו שיוצא הקול מהכלי זמר דא"כ היתה הבהמה שיש לה גרון ושפתים ג"כ מדברת וכן התינוק בן שנה או מדוע יש אלם שאינו יכול לדבר אעפ"י שיבטא בשפתים כו' אלא האמת שהכ"ב אותיות שרשן בנפש עצמן והוא הנק' כח הדבור רק שירדים בה' המוצאות ומתלבשים בהקול הגשמי, והנה כמו שאין ערוך גשמיות האותיות

שבקול לגבי איך שהן בנפש, כמו"כ מזה יובן ענין התלבשות אותיות דבר ה' בכל נברא להחיותו לגבי שרשן ומקורן בבחי' מל' הנק' דבר ה' שהוא רק עד"מ כמו האותיות שבנפש גבוהים מאותיות המבטא כך גבוהים האותיות שבמל' מהאותיות שמתלבשי' בהנבראים, וכמו שיש ב' בחי' הנ"ל באותיות הדבור כך הוא באותיות המח' ועד"ז יש באותיות השכל עד שמוה יובן ענין בחי' הרשימו שנשאר אחר הצמצום שהוא מקור ושרש בחי' התהוות האותיות ממל' דא"ס שמוה שרש ומקור ההשתל' דהיינו שבחי' זו מאיר בפנימי' ומתלבש בחכ' כנ"ל, אבל עצמות האור הוא בחי' מקיף וסובב, והנה מבחי' הרשימו והקו שייך בחי' השתלשלות שהוא ענין ומדרגה אחר מדרגה שבהעליון מתגלה יותר ובהתחתון הגילוי מעט כמו בחכמה הגילוי יותר מבמדות כו', אבל מצד בחי' העיגול הגדול המקיף החלל ומק"פ והקו לא שייך מעלה ומטה והשתלשלות כלל והוא בחי' סוכ"ע שהוא ג"כ מחיה ומזהה אך מקיף כל העולמות בשה. כמו עד"מ אומן החושב באיזה כלי לעשותה תחלה התפס כל מהות הכלי במחשבתו והמח' שלו תקיפנה מכל צד שיחשוב כללית עשייתה כא' וכמו הרואה איזה כלי שבהבטה וראי' זו מקיפה כולה יחד מראשה ועד רגלה ואח"כ כשיתחיל לעשותה תתחלק מחשבתו בצמצומי' וחילוקים לחשוב תחלה לעשות ראש הכלי ואח"כ רגלה כו', ועד"ז יובן ג"כ בחי' סוכ"ע שהוא מחשבתו הקדומה כשעלה ברצונו הפשוט כולל כל העולמות כא' שכולם מתהווים וחיים ע"י רצון זה ואח"כ מה שנמשך בגילוי ע"י אותיות הרשימו או שייך מעלה ומטה, ומזה יובן ענין עיגולים ויושר שהעיגול הוא בחי' מקיף הנ"ל שאין בו התחלקות מעלה ומטה מפני שכולל כל הבחי' שבעיגול זה הוא יחד בלי קדימה ואיחור אך יושר הוא בצידו בחי' אדם שיש קדימה להראש על היד והרגל מעומ"ט שזהו כשנמשך כל בחי' בפרטיות כו', והנה העיגולים הוא בחי' נפש והיושר הוא מבחי' רוח להיות כי כל הגבוה יותר לא יתגלה ממנו רק חיצוני' לבד והנמוך יוכל הגילוי שלו להיות מפנימיותו יותר כמו"כ העיגולים המח' בחי' ראש ורגל כא' הוא מבחי' נפש לבד והיושר המח' בהדרגה הוא מבחי' רוח שבו, אבל מ"מ הנפש של המקיף יותר גבוה מן הרוח שביושר, וכמו ענין ההפרש שבין תורה לתפלה שהתורה נתלבשה בענינים גשמיים יותר, וכמו שהתפלה הוא בלב ושכל הרוחני' ומקרא בעשי' ואהוי"ר ביצירה ועכ"ז התורה היא הגבה למעלה מהתפלה מפני שהיא גובלות ח"ע וחיצוני' שבה היא יותר גבוה מהפנימי' של המדות אוי"ר כו' (ג' לבאר כי הנה באמת בע"ס דעיגולים ויושר, הנה היושר מעולה יותר שהוא בחי' רוח הבא אחר הנפש שהן העיגולי' וכמו ב"ג כד אתיליד יהבינן לי' נפשא זכה יתיר יהבינן לי' רוחא, והמשל בזה מכואר במ"א שהוא עד"מ תלמיד השומע שכל מרבו דהנה בתחלה משיג השכל דרך כלל וזהו בחי' עיגול, ואח"כ נותן לב לעמוד על כל פרט בפ"ע זהו בחי' יושר נמצא היושר מעולה מהעיגולים ועד"ז יושר דאצי' מעולה מהעיגולי' דאצי', אמנם זהו אצל המקבל, אבל בהמשפיע הרי היושר הוא גילוי ההשפעה ובחי' עיגול הוא מה שבמח' סוקר כ"ז בב"א הרי העיגול גבוה מהיושר

וזהו למעלה בחי' העיגולים שלפני הקו שגבוה מהקו כו' רק בעיגולים ויושר שנמשכי' מהקו לע"ס או היושר בחי' רוח והעיגולים בחי' נפש ואעפ"כ שרש העיגולים כולם מהעיגול שלפני הקו וז"ש ששורש הנפש דעיגולים גבוה מרחק דיושר וכמו שהצומח בשרש גבוה מהמדבר כו').

ז' ועד"ז יובן ג"כ ההפרש שבין השרפים שהם בציור אדם לאופנים שהם בחי' עיגולים שהשרפים הם בהדרגה חב"ד חג"ת נה"י שזהו שרש ציור אדם כי השרפים הם בעולם הבריאה ששם מאיר חב"ד דהיינו שמהתבוננת והשגה נולד להם רשפי אש והיראה בחי' חג"ת ומחמת האהבה והתשוקה נולד להם ההמשכה והדביקות לדבקה בו דהיינו לעסוק תמיד בשירות ותשבחות לא יפסיקו בעבודתו והוא בחי' נה"י כמו עד"מ באדם כשהאהבה נולדה מחמת השכל והטעם ומצד אהבה זו יומשך שישפיע החסד הגשמי. ובבחי' זו יש מעלה ומטה דהיינו שהאור הולך ומתמעט כי כיון שהאהבה נמשך מהשכל אם כן השכל גדול יותר מהמדה והוא העיקר והמקור לתמדות ורק אפס קצהו וענף ממנו נכנס בתוך המדה ואין בהמדה גילוי השכל כמות שהיא הרי נתמעט האור ואח"כ כשנמשך מהמדה בבחי' נה"י כמו לעשות מעשה הגשמי מחמת האהבה שאין בשעת עשי' והעסק כל האהבה כמו שהיתה בתחלת המשכחה מן השכל רק מעט ממנה ולכן המלאכים אומרים ג"פ קדוש פעם א' בכל ד' שעות כי ע"י אמירת קדוש איך שהוא ית' קדוש ומובדל עי"ז נתעורר האהבה ורשפי אש ובכל ד' שעות צריך לחזור ולהתבונן כו' אך האופנים שהן כמו אופן העיגול שאין בו מעלה ומטה כלל והם למטה מהשרפים כי האופנים הם בעשי' ששם אין מאיר חב"ד רק בחי' נה"י דאצי' מאירים בעשי' ששם האופנים והנה בחי' נה"י הוא בחי' תלת רוחין דכלילן בתלת ר"ל כי גם בנה"י יש חב"ד חג"ת רק שהוא כמו בחי' עיבור שהולד יש לו ג"כ ראש ורגל * אבל ראשו מקופל בין ברכיו ואין ניכר בו מעלה ומטה כמו אחר הלידה שהראש למעלה כו'. משא"כ כשהוא מקופל בין ברכיו בבחי' נה"י, והענין כי בחי' נה"י זהו בחי' המעשה, אבל השכל והמדות הן בהעלם וכי החפץ באיזה דבר לעולם תהי' האהבה בוערת בו לאותו הדבר שהרי כאשר יומשך זמן רב כבר גשכה על האהבה והטעם רק עושה החסד בקרירות מפני שכבר הוסכם אצלו כן פ"א ע"פ השכל והאהבה כו'. ואעפ"כ יש רשימו מן השכל והמדות כי מאין לו כח נצחון זה לעשות החסד בתמידות הרי הוא מכח האהבה והשכל שהי' לו בזה אלא שהשכל והאהבה עצמן נסתלקו רק רשימו מהן מאיר בהמעשה, וזהו ענין ראשו בין ברכיו שמ"מ יש בחי' ראש רק שהוא במדרגה א' עם נה"י ולכן הגלות נמשל לבחי' עיבור לפי שאין בחי' חב"ד חג"ת בגילוי ממש לאסתכלא ביקרא כו' רק בחי' המעשה נשאר בשלימות שהוא בחי' נה"י לדבקה בו רק שמ"מ גם בנה"י יש ראשו בין ברכיו כי בחי' ההודאה נמשך ג"כ מאיזה שכל כמאמר בינה עד הוד אתפשטת אלא שאין זה שכל והשגה

ממש רק שמשיג שצריך להודות כמ"ש מודה אני לפניך רבון כו', וזהו
ההפרש בין ברכה להודאה כי ברכה הוא בחי' גילוי ממש לאסתכלא כו',
ונמצא דרך כלל בחי' נה"י הוא המדות שלמטה מהשכל שהרי אין השכל
מאיר ומתגלה בהם כלל רק זה שמשיג שצריך להודות כו' וזהו בחי' אופנים
בעשי' דהיינו בחי' הודאה לבד ולא הי' בהם רשפי אש כלל כמו בשרפים
שנק' שרפים ע"ש רשפי אש משא"כ באופנים וע"כ הם עיגולים שאין בהם
מעלה ומטה ואע"פ שכלולים ג"כ מע"ס חב"ד חג"ת נה"י, אבל כיון שראשו
בין ברכיו הרי הראש והרגל במדרגה א' דהיינו רק בחי' הודאה שמשיג
שצריך להודות אך השרפים שאוי"ר נמשך ע"פ השכל וההשגה ממש ע"כ
הוא בציור אדם ויש בו מעלה ומטה כנ"ל והנה באמת יתרון מעלת האופנים
שמפני שאין בהם מעלה ומטה ע"כ אצלם כל היום שזה ואין בהם בחי'
ירידה ומיעוט האור כי בחי' ההודאה יוכל להיות כל היום כולו ולכך יתגלגלו
בתמידות וגלגול זה הוא השתחואה והודאה שהמודה לחבירו ומשתחווה ובטל,
משא"כ בשרפים שעבודתם עפ"י השכל יש שינויים ומיעוט אור האהבה
לפעמים כנ"ל ומ"מ ענין גלגול של האופנים הוא שהעליון שבו יורד למטה
והתחתון עולה ואחר כך להפך היינו בחי' העליון שבו זהו בחי' ראשו
בין ברכיו מה שמשיג שצריך להודות שבו זהו עסק דלדבקה בו בשירות
ותשבחות ופעמים בחינה זו בגילוי יותר ופעמים בחינה זו דהיינו כשעסק
הדביקה וההודאה הוא בהם בגילוי להיות מתכללים באין סוף ב"ה אזי
בחי' התחתון למעלה והראש שהוא למעלה בבחינת העלם והרי זה כמו
שהראש יורד למטה ואחר כך מיד חוזר להיות למעלה להשיג איך שצריך
להודות כנ"ל והיינו רצוא ושוב בדרך גלגול והשתחואה כיון שאין בהם
מעלה ומטה ממש, מה שאין כן רי"ש דשרפים הוא נשמה בחי' עלי'
למעלה וירידה למטה ממש (ועד"ז ההפרש בין ריקוד למחול שהמחול הוא
בעיגול כו' והריקוד הוא פב"פ ואב"א עליות וירידות קירוב וריחוק כמ"ש
במ"א ע"פ אז תשמח בתולה במחול וע"פ יהללו שמו במחול כנ"ל והוא ג"כ
ענין עיגולים וישר) ונמצא גלגול האופנים הוא כעין רי"ש שבשרפים רק
שכאופנים הם מתגלגלים כן תמיד מטעם הנ"ל שאין בהם מיעוט וירידה
כנ"ל ובשרפים הוא בכל ד' שעות כנ"ל, ועוד זאת יש יתרון באופנים שנק'
אופני הקדש קדש הוא בחי' ח"ס שהוא ביטול ואין השרפים נק' ע"ש הקדש
אעפ"י שגם הם יש בהם בחי' ביטול בחב"ד שלהם שלהיות שאין הביטול
כ"א לפי ההשגה וזה נמשך מבחי' בינה דמקנא בכורסייא שהוא עולם
הבריאה שהוא בחי' השרפים, אבל בחי' חכמה והשגה * מאיר באצ"י ולא
בבריאה והוא ביטול אמיתי אבל בגלגול האופנים שההשגה מאיר בהעלם
כי חב"ד וחג"ת בהעלם ואעפ"כ משתחווה ומודה ה"ז באמת ביטול יותר
שמבטל השגתו לגמרי ובטל לבחי' שלמעלה מהשגתו והיינו בחי' הודאה
וביטול זה שלמטה מהשכל שרשו מביטול אמיתי שלמעלה מהשגה וזהו שנק'

אופני הקדש דוקא ועד"ו נת' במ"א גבי אדם ובהמה אדם הוא השכל והמדות
 נמשכים מן השכל ובהמה מדות שלמטה מהשכל ובאמת ששרשם ממדות
 עליונות שלמעלה מן הדעת הנק' בהמה רבה כו' וע"כ החיות נושאות
 את הכסא ובחי' אדם כנ"ל (ועיין בענין הודאה שלמטה מהשכל איך שרשה
 בהוד שלמעלה מהשכל כענין מודים דרבנן גבי דרוש דל"ג בעומר בענין
 הוד שבהוד כנ"ל ומשם יובן כל הנ"ל בתוס' ביאור, אך לעומת זה יש יתרון
 בשרפים שאור ההשגה ואור האהבה היא בפנימיותם ממש שמתפעל ומתלהט
 ממש כרשפי אש והוא כלי קיבול לאהבה זו וההשגה כו' משא"כ בבחי'
 הודאה שהוא כמו בחי' מקיף מרחוק כו'. והנה עיקר סיבת ההפרש ביניהם
 הוא להיות כי השרפים שהם בחי' ציור אדם שרשם מבחי' היושר שהוא
 בחי' אדה"צ ששרשו מבחי' היושר ששרשו מהקו שהוא מקור בחי' ההשתלשלו'
 מעלה ומטה מדריגה אחר מדריגה וזהו בחי' ממכ"ע ולכן כמ"כ הו"ע השרפים
 ובחי' מטי ולא מטי שהוא בראשית הגילוי הקו הוא שרש בחי' הרו"ש
 דשרפים, אבל האופנים שרשם מבחי' עיגולים הסובבים בהשוואה לכל צד
 כמו באופנים אין בו בחי' מול"מ * מבלי שימצא בהם ראש וסוף, וכבר נת'
 ששרש העיגולים הוא מבחי' סוכ"ע למעלה מהקו ואעפ"י שהן רק בחי' נפש
 כו', ולמעלה מהקו הוא למעלה מבחי' מול"מ כי עדיין אין שם שום גילוי
 ולכך אעפ"י שהאופנים הם מבחי' עשי' מ"מ בשרשם הם נעלים יותר
 מהשרפים שבביאה כמו שהעיגולים בשרשם גבוהים מהיושר אע"פ שהם
 בחי' נפש והיושר הוא מבחי' רוח ועמ"ש במ"א ע"פ טוב לחסות כו' ויובן
 משם איך בחי' מבטוח באדם העליון זהו בחי' השרפים ובחי' טוב לחסות
 זהו בחי' האופנים.

(ה) והנה עפ"י ג' לבאר הפ' בפ' תרומה לעומת המסגרת תהיינה הטבעות
 כו' והובא בזהר פ' בראשית דל"א ע"א לעומת המסגרת איך שהוא
 כענין והאופנים לעומת השרפים, כי הנה הטבעות הם עיגולים והוא כמו בחי'
 האופנים וכמו שבחי' האופנים כפשוטו הוא שע"י מוליכין המרכבה כמ"ש
 בזהר ע"פ ויסר את אופן מרכבותיו גלגל דרתיכו כו' וכ"ה בהיכלות דפקודי
 שבהיכלות מתקיימן על בחי' ד' אופנים כו' כך היו הטבעות בשולחן שבהם
 וע"י נושאי' את השולחן ע"י הבדים שנותנים בטבעות, וענין המסגרת זהו
 מבחי' יושר כי הנה מבואר במ"א איך בחי' התלבשות הפרצופים שייך
 רק בחי' יושר שהא' מתלבש בחבירו וכל הפנימי מחבירו משובח מחבירו
 וכמו בציור אדם שגידי המוח מתלבשים ביד ורגל ועי"ז המח' מתלבש ביד
 וכן השכל והרצון לכתוב דבר חכ' כו', משא"כ בבחי' עיגולים לא שייך
 התלבשות העליון בתחתון כי אדרבה כל העליון מחבירו מקיף את חבירו
 והיפוך מביושר שכל הפנימי מחבירו משובח מחבירו כנ"ל, וא"כ א"א להיות
 בתחתון בבחי' עיגולים רק בבחי' יושר שהוא בחי' אדם כנ"ל, ולכן התורה

ג"כ הוא בחי' אדם רמ"ח אברים דמל' שהרי התורה הוא המשכת אא"ס והתלבשותו בבחי' אברים אלא שענין ההמשכה הוא מלמעלה מבחי' אדם היינו מבחינת סוכ"ע שיתלבש בממכ"ע שהוא בחינת אדם והוא המשכה והתחברות עיגולים ויושר דהיינו ששרש ומקור העיגולים שלפני הקו יומשך ויאיר בבחי' היושר, וזהו ענין יהללו שמו במחול ואיך יהי' המשכה זו ע"ז נאמר לעימת המסגרת תהיינה הטבעות כי מסגרת הוא בחי' התלבשות שבחי' יושר שהפנימי' מלובש ומוסגר בתוך התחתון ממנו כמ"ש שער החצר הפנימי' הפונה קדים סגור יהי' ששת ימי המעשה ופי' בר"ח שער הקדושה פ"ב בשם הוהר ששער החצר הפנימי' הוא אור האצי' והוא סגור בוי"ו ימי המעשה כו', ואיך הכוונה שאור האצילות נסתם מכל וכל שזה מורה סילוק ההשגחה אלא האור העליון מתעלם מבפנים כו' דהיינו כשמתלבש בו"ק דיצירה שבהם ההנהגה בששת ימי החול ע"ש, ונמצא מה שהאור האצי' מלובש בתוך ו"ק דיצירה ו"ק יהי' סגור כו' וכן פי' בזהר שאור השכינה מוסגר ומלובש במלאך מט"ט שנק' נעל דשכינתא וביום השבת יפתח שאז אינו מתעלם ומתלבש כו', ועד"ז יובן כאן פי' וענין דמסגרת וכן פי' בזהר ח"א דל"א וז"ל מאן הוא מסגרת דא הוא אתר סגור דלא פתיחא ובגין דאיהו אתר גניז וסתים אקרי מסגרת ודא הוא עלמא דאתי עכ"ל, הרי פי' דאיהו גניז וסתים דהיינו שמלובש ומוסתר תוך הלבושים המלבישים אותו ולכן א' שהוא עלמא דאתי כי הנה פי' וענין עוה"ב ישנו עכשיו כי שכר מצוה נמשך מהמצוה רק שהוא בבחי' העלם עכשיו כמ"ש במ"א ע"פ ומלאו פני תבל תנובה חנו בה עד מתן בסתר, אך פי' מסגרת לאמיתתו הוא לבחי' שער הנו"ן דבינה שהוא שער הסגור ולא נמסר למשרע"ה וכמ"ש נתיב לא ידעו כו' שבו וע"י הוא גילוי הכתר וגם בו מלובש יסוד אבא כו', וענין בחי' זו הוא כי עם היות שהיושר הוא מבחי' הקו שבתוך החלל והעיגולים מקיפים עליהם ושרשם מסוכ"ע, אך הנה יש בחי' נקודה האמצעי שכל העיגול סובב עליו ושרשו גבוה מאד כיון שכל העיגול סובב בשבילו עד"מ ובחי' זו הוא ענין פנימי' יסוד אבא שבו שורה אוא"ס דהיינו שאוא"ס עם היותו למעלה מהחכמה שורה בחכמה וזהו ענין דקודה שבתוך העיגול ובחי' זו הוא ענין שער הנו"ן הנ"ל ובחי' זו בנשמת האדם הוא כי עם היות שהנשמה נמשכה מבחי' ע"ס שהם שכל ומדות אך יש בחי' אהמ"ס שהוא למעלה מהשכל לגמרי והוא מה שיש בכח האדם למסור נפשו ולבטל א"ע לגמרי שהוא בלי שום שכל רק שבחי' זו מוסתר בו לגמרי ואינו מאיר בגילוי ולכן נק' המסגרת אבל מה שמאיר בגילוי הוא ענין השכל והמדות כשמתבונן בשכלו בגדלות ה' ומתפעל מזה והוא הנק' בחי' מ"ט שערי בינה ונק' חיצוני' הלב, אבל יש בחי' שנק' תעלומות הלב (עמ"ש ע"פ ביום השמיני שלח כו') והוא פנימיות הלב שלמעלה מהשכל וע"ז נאמר וקדם צרתני ששרש בחי' זו נלקחה מבחי' קדמונו ש"ע למעלה מהשתלשלות ולפי שהוא בחי' העלם תעלומות הלב ע"כ נק' מסגרת, והנה כמו שנת' למעלה ענין סוכ"ע וממכ"ע כך גם בעבודת הוי' יש שני

בחי' דהנה בעבודה שע"פ השכל והתבוננות והאהבה הוא לפי השכל לבד זה ממשיך מבחי' ממכ"ע ראשית חכמה כנ"ל, אבל כדי להמשיך מבחי' סוכ"ע שלמעלה מהחכמה לגמרי הוא ג"כ ע"י עבודה שלמעלה מהשכל שהוא ע"י תשובה במס"נ שהוא ג"כ למעלה מן הדעת שאין השכל מחייב לזה כ"א נלקח מבחי' סוכ"ע שלמעלה מן הדעת והוא ענין עומקא דלבא ותעלומות הלב שהוא בחי' המסגרת כנ"ל, אך לא כל אדם יכול להגיע לגילוי בחי' זו באמת בק"ש ותפלה וגם כדי להגיע לבחי' זו ע"ז נאמר לעומת המסגרת תהיינה הטבעות כו', ופי' בזהר אליון עוקאין עילאין ונודע דעוקאין זהו בחי' עיגולים כמ"ש בסידור בכוונות השמים מספרים כבוד אל כו' ע"ש, והיינו ע"ד בחי' אופנים שעבודתם להודות לה' בבחי' הודאה שהוא ג"כ עבודה שלא מצד השכל לבד שהרי ההודאה אעפ"י שאינו משיג את הדבר מודה בו כו' וכמב"ל, ונמצא שרש עבודה זו ג"כ בבחי' סוכ"ע שלמעלה מהחכמה כנ"ל והוא ענין ביטול רצון הן בוע"ט אעפ"י שאין לבו חפץ באמת מ"מ מבטל א"ע ושכלו ותאוותו כנ"ל וכן בסו"מ ולא תתורו אחרי לבבכם כו' וביטול רצון לעשות הכל היפוך רצונו זהו כענין מס"נ דמה לי קטלא כולא כו', ולכן ממשיכים ע"ז מבחי' סוכ"ע וכמש"ל בענין שרש האופנים מהעיגולים ושרש העיגולים שלפני הקו כו', וזהו לעומת המסגרת תהיינה הטבעות עוד זאת שבחי' ענין עבודה זו ע"ד בחי' האופנים שהוא בחי' טבעיות הוא כלי הזכנה שע"ז יבא לבחי' גילוי הארה בחי' תעלומות לבו הנק' בכל מאדך בבחי' הביטול שמבטל א"ע ביטול היש הוא כלי לגילוי ביטול אמיתי וכנודע בפי' מ"ש בואת יבא אהרן אל הקדש שיר"ת הוא הזכנה לגילוי יראה עילאה כו' הנק' קדש, וזהו לבתים לבדים שהטבעות הן בחי' בתים וכלי חלל ע"ד ולבי חלל בקרבי שיהי' בהם התלבשות הבדים, ובדים פי' בזהר לשון יחודים, כי הנה כתיב ובגדי בד קדש שהפשתן נק' בד ע"ש שגדילים בד בבד דהוא מבחי' עולם האחדות שאין בו הרכבה ומשם שרש בחי' האהמ"ס כו', ולכן כה"ג ביוהכ"פ לבש בגדי בד וע"כ נק' בד קדש, והנה האופנים נק' ג"כ אופני הקדש שהביטול שלהם שרשו מבחי' קדש ח"ע שהוא בחי' המסגרת כנ"ל ע"כ הטבעות הן בחי' בתים וכלים לבחי' בד הנ"ל, לשאת בהן את השולחן, שולחן הוא בחי' ממכ"ע שנק' שולחן שמשם נמשך ההשפעה כו', וע"י בתים הנ"ל יעלו בחי' ממכ"ע לבחי' סוכ"ע כמ"ש והחיות נושאות כו', ואז נמשך גילוי בחי' סוכ"ע בממכ"ע, והנה בחי' טבעות שהוא הודאה יכול להיות קיום כל היום כולו כענין האופנים שמתגלגלים תמיד אך הבדים יהיו לפרקים ועתים מזומנים כמו בק"ש, אבל בטבעות הארון יהיו הבדים תמיד היינו במי שתורתו אומנתו כו' שם הוא בחי' תרין ריעין דלא מתפרשין כו' וד"ל.

תרומה כ"ה ל'

ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד. זח"ב תרומה קנו"ב פי' שכדי שיומשך הברכה צ"ל כלי לזה כמו ובלב כל חכם לב נתתי חכמה, יהיב חכמתא לחכימין ע' מזה בגמ' פ"ט דברכות דף נ"ה ע"א כמ"כ על השולחן הי' צ"ל לחם פנים כדי שיהי' שורה הברכה ע"ז ודקנ"ה רע"א פי' שאפילו רגע אחת צריך שלא יהי' השולחן ריקם מהלחם וצ"ל משום המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב, עו"ש דקנ"ה ע"א פי' פנים משמע כי י"ב לחמים הם י"ב מחנות שכינה שהם י"ב מלאכים כמו י"ב שבטים והם בחי' פנים וכו' כמ"ש פני אריה פני שור כו', או י"ל פנים הם הע"ס וכ"מ בפ' בשלח נו"א ע"פ לראות פני, ועיין בפ' אמור צג"ב ע"פ בקשו פני, וע' במא"א אות פ' ס"ז ובפרדס ערך פנים, ובערך לחם הפנים פי' היסוד ואפשר דהיינו שפע שני פנים עליונים ותחתונים בסוד שר הפנים כו' עכ"ל, ע' בערך שר ובשער אבי"ע פ"ו, וע' פ' ויקרא דט"ז סע"א ובהרמ"ז שם בענין כמים הפנים לפנים, ועמ"ש ע"פ ויקרא יעקב שם המקום פניאל כו'.

ב) ע' בחי' פ' תרומה דק"י ע"ב וע"ג ע"פ ועשית שלחן, ג"כ מענין הנ"ל שכדי שתחול הברכה מלמעלה צ"ל לחם על השולחן כענין אסוך שמן דאלישע כו' כי בריאת יש מאין לא מצאנו אחר הבריאה, פי' עצי שטים ר"ת שלום טובה ישועה מחילה, זהב ברכת הזן ברכת הארץ ברכת בונה ירושלים, וע"ד הקבלה נקרא לחם פנים ע"ש לפני תמיד וסוד הפנים כבר התבאר בפסוק לא יהי' לך, וע"ש גבי על פני, ושם פי' שהיא המ', וכ"כ כאן בקונטרס סעי' יו"ד לחם הפנים הוא עטרת נקראת פנים בפנים עכ"ל, וזה כמו שתרגם אונקלס ע"פ יאר ד' פניו ינהר ד' שכינתיה כו' וע' בת"א בהביאור ע"פ יביאו לבוש מ', בענין הסתר אסתיר פני ביום ההוא פי' פני הוא כתר מ' שהוא הנמשך ממ' שבכתר והיא בחי' פני עכ"ל א"כ גבי לחם הפנים שוהו הפך אסתיר פני, היינו הארת כתר שבמ', וכן ארז"ל במד"ר פ' תרומה פל"ד ארשב"י ג' כתרים הן כתר מ' זה השולחן שנאמר זר זהב סביב וכ"ה עוד במד"ר נשא פי"ד דף ר"ס ד' בנשיא עשתי עשר לבני אשר וע' בסידור ע"פ ארוממך אלקי המלך שם פי' רוממות המ' לשרשה בכתר, והיינו רוממות הכתר מ' לשרשו מ' שבכתר, אלא דשם פי' ג"כ רוממות מ' שבכתר לבחי' כתר שבכתר כו', ויזבן עוד עלייה זו ע"ד כוסי רויה בסידור בדרוש ברכת הזימון גבי כוס של ברכה דלע"ל דקכ"ב א' בדפוס ברדיצוב, עכ"פ מכ"ז י"ל בענין השולחן ולחם הפנים ג"כ ממשיכים הארת הכתר במ' וז"ס לחם הפנים וכ"מ בזהר תרומה קנ"ה א' ובגין דשולחן דא מקבל מזונא וספוקא מענין פנים דלעילא, והשולחן זהו מ' כנ"ל א"כ מה שמקבלת מאינן פנים דלעילא זהו ע"ד הנ"ל, ויש להעיר עוד לזה מענין שארה דפי' בסבא דמשפטים דצ"ז ע"ב משיכו דנציצו ונהירו דנהיר בארח סתים מזונא דזן כולא ואקרי הוי' בנקודת אלקים, שארה בהפך אתון אשר

ה' ודא מאשר שמנה לחמו עכ"ל. ועיין מענין מאשר שמנה לחמו בזהר ויחי דרמ"ו א', ושם משמע שענין לחם משנה דשבת לחבר לחם מן השמים עם לחם מן הארץ, וא"כ עד"ז יובן ענין לחם הפנים, שכללות י"ב לחמים זהו כענין לחם משנה ועיין מ"ש מענין לחם הפנים בהגהות לד"ה וישב יעקב, דכתיב ביה חם כיום הלקחו בש"א כ"א זיין ועיין ביומא דכ"א סע"א מזה ובזח"ב תרומה קנ"ה א' ובמק"מ שם לפי שזווג או"א לא פסק תדיר לכן הי' המול הזה שהוא לחם גימ' מזלא המעוררם אל הזווג תדירי הי' חם וכ"כ הרמ"ז בדף קנ"ד ע"א בד"ה והנה זה השם. וע' מענין זווג או"א שהיא תדירי בבה"ז פ' וירא בדרוש וגם אמנה אחותי בת אבי היא, נשמע תמיד מורה על יחוד או"א תרין ריעין, שזהו המתדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב, וצ"ע בענין עולת תמיד דמשמע שהוא זו"ג שזהו לפרקים ואיך נק' תמיד ואפ"ל ע"ד וגם אמנה אחותי בת אבי היא הרי המ' נק' ג"כ אחותי ומ"מ ואיש כי יקח אחותו חסד הוא ולכן שייך בזה תמיד מצד הבחי' שנק' אחותי א"נ שיהיו זו"ג ג"כ תרין ריעין כמו או"א ע' בלק"ת סד"ה שובה ישראל עד דרוש השני וע' מענין תמיד בת"א פ' תצוה סד"ה ועשית ציץ. ואפ"ל ע"ד מ"ש במ"א בפ' המחדש בטובו ב' בחי' טוב והיינו הא' טוב הי' לכל הב' טוב ד' לקויו בגמ' ספ"ד דסנהדרין ר"א רמי כו' וכדי שיהי' גם בחי' טוב ד' לקויו בכל יום תמיד זהו ע"י עולת תמיד וזהו והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה ע' בלקו"ת פ' ואתחנן סד"ה ואתחנן.

ונתת על השולחן כו' מכפר ק' לכאורה יותר ראוי לומר שולחנו ש"א נגד השולחן איך שולחנו ש"א נגד מזבח ועוד דתפלה נגד תמידין, וא"כ איך שייך שולחן במקום מזבח אדרבה קודם התפלה אסור לאכול, והנה מקודם י"ל ענין המזבח (צ"ע בכבדא ליבא ומחא לכאורה המזבח לבא כו' או כבדא) בנין בהמ"ק נק' שמחת לבו ע' ס"פ בראשית, וע' מענין הקרבני' בדרוש ענין נסכים ועכשיו תפלה כו' ובד"ה לבבתיני ובענין מצרף לכסף שבפ' שקלים והנה הי' בזה אש הדיוט ואש שלמעלה ואש שלמעלה אור י"ה חכמ' עילא' כי בחכמה אתברירו וארי' מקו הימין חחין וכו' אכן אש מההדיוט מבי"ע היינו בינה מקנא בבריאה, וזהו ע"ד לא באש הוי' משא"כ אש שלמעלה אור י"ה, וע' בד"ה כי תצא מענין ב' אשות הג"ל, ואיך כ"ז בתפלה היינו צלותא דמיושב אש שלמטה ושמו"ע אש שלמעלה חכמה כו' והנה עד"ז נק' המזבח שולחן במלאכי סי' א' מגישים על מזבחי כו' שולחן הי' כו' וכן ביחזקאל סי' מ"ח מזבח כו' זה השולחן, כי כמו על השולחן מביאי' המאכלי' ומוזה אוכל האדם ובגמ' שולחן שסודר עליו מל' דבי"ע כשבוקע המסך ויורד בבי"ע ושולחן שאוכל עליו מל'

דאצוי' (ע' בסידור שער בהמ"ז די"ז) ושם מקבל אדם העליון ז"א מהבירורים וזהו עד"מ מתחלה הדם מהמאכל עולה ללב ואח"כ מהלב אל המוח, וזהו ענין אכילת מזבח ארי' לב כו' ואכילת אדם כהני' אוכלים דוגמת ז"א כו' בד"ה כי הוא יברך את הזבח, והענין עד"מ שהאדם מקבל חיות מהמאכלי' לפי ששרשם מעולם התהו ונפל בק"ג כך ז"א מקבל מהבירורי' שהשלחן מברר וזהו ענין בטח בה כו' גמלתהו טוב כו' זהו ח"ג מ"ב, לב בעלה א"כ המזבח כבד כו' וזהו מתחלה אוכל הארי' עד"מ בירור הכבד ואח"כ כהני' ע"ד מהכבד ללב כו' אדם וחוה המלוי והנוק' שולחן לבעלה. ועד"ז עכשיו התפלה במקום קרבנו' והיא אכילת מזבח, ואכילת אדם י"ל ק"ש ושמו"ע כו' צלותא דמיושב ומעומד כו'. בירור הכבד למט' מהפרסא בבי"ע משא"כ הלב למעלה מהפרסא.

והנה עד"ז ג"כ בשולחנו ש"א שהוא ג"כ בירור שמעלה הדצי"ח וממשיך מ"ד בהמ"ז, אך עיקר עליי' המאכלי' ע"י שמתפלל אח"כ כי יש כמה בירורי' בירור אחר בירור עד שנכלל באלקו' ודרך כלל ג' בחי' כבדא ליבא מוחא, ואכילה זהו בירור הא' כמו כבדא, וזהו שולחן שסודר עליו, ותפלה בירור ב' ליבא ומוחא, וזהו דתפלה דייקא קודם אכילה, כי הנה עיקר בירור ב' ע"י אש שלמעלה חכמה וביטול, וזהו הפך האכילה גשמיות יש וכמ"ש בחנה, על לבה, יישן ושכר לא שתיתי, אך מ"מ א"א להתפלל בלתי שאוכל תחלה בלילה והיינו בירור הא' ותקם בעוד לילה ותתן טרף כו' ואח"כ כשמתפלל נכלל באש שלמעלה בירור ב', ולכן שולחנו ש"א מכפר עליו, ועוד כי השולחן ד"ת אש שלמעלה כו', אך בגמ' הטעם דשש"א מכפר משום עניים אוכלי' וזהו כענין אכילת אדם כו' כי עני ביטול נדכה כלי לחכמה ע"כ גם בשולחן עי"ז אכילת אדם העליון כו' ע' זח"ב בשלח ס"ב א'.

אך הנה לא על הלחם שמבירורי' הג"ל דקרבנו' יחי' האדם העליון כ"א על כל מוצא וכו' וזהו המן ח"ע שלמעלה מהבירורים כי יש בחכמה אתביררו לבטל היש, אכן ח"ע עצמה ביטול אמיתי והנה במן כתי' לבן בדולח גוונא סומקא והא דלית שמאלא כו' היינו שאין הגבו' מחולקו' כ"א כלולות בחסדים להיו' ההשפעה דייקא ע"י גבורו', וזהו לחמי דתודה עה"ח

בשולי העמוד בנכותי"ק:

צפון פנימי' הלב או ירא' עילא' ע' אנה"ק ד"ה אשר צפנת כו' ובהרמ"ז פ' פקודי בבדולח גוונא סומקא גבורה דע"י זהו מצפון זהב כו' ובעבודה ירא' עילא' כו', יחוד או"א ע"י מס"נ זהו גם צפון, פנים ח"ג דע"א ב' חיות המרכבה ארי' שור כו' ולכל א' ארבעה פנים ע' רמ"ז עקב קכ"ז ב', לחם תורה לחה"פ לחם קרבנו' תפלה, סד"ה אך אל הפרוכת כו' מענין כהנים [חסר].

למעלה מעה"ד טו"ד כו' וזהו ענין שולחן שעליו לחה"פ שבהיכל לפנים מהמזבח כ"א נגד מזה"פ פנימי הלב כו' ונק' פנים שכולו פנים וצ"ל תמיד כי ע"ד טל לא מיעצר כו' שבת מתחברי ב' הלחמי' לכן אז חילוק לחה"פ לכהנים להיו' מתחבר י"ב מכילין לי"ב בקר פני ארי' כו'.

ועשית מנורת זהב טהור כו'. הנה כתיב כי נר מצוה ותורה אור ולכן המנורה י"ל שמורה על התורה, וכמ"ש בתו"א בד"ה ויקהל משה אשר שש קני המנורה רומז לתושבע"פ וקנה האמצעי זהו תשב"כ וכ"כ הש"ך ר"פ תרומה. ובעקידה הביא ג"כ מצאתי כתוב איך המנורה רמו לתורה כי במנורה ז' גרות כן פסוק ראשון של ספר בראשית בו ז' תיבות במנורה י"א כפתורים וכן בפסוק ראשון של ספר ואלה שמות י"א תיבות, במנורה ט' פרחים כן בפסוק ראשון של ספר ויקרא ט' תיבות, המנורה י"ז טפחים * ומשהו כן בפסוק ראשון של ספר במדבר י"ז תיבות, במנורה כ"ב גביעים כן בפסוק ראשון של ספר דברים כ"ב תיבות עכת"ד. והנה ארו"ל ברבות פ' אמור פל"א ע"פ אשר עשית גדולות כו' שנאמר ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים, ואתה מתאה לאורן של ישראל, יש להעיר מענין חכמות בחוץ אזי תרונה בת"א בד"ה זכור את יום השבת, והנה ודברת בם בד"ת כתיב, וא"כ צ"ל מהו והיו הדברים האלה דמשמע דקאי עמ"ש לעיל מיני' שמע ישראל כו' אחד ואהבת. אך הנה נודע פ"י מלת אחד דאין ר"ל זה לבד שאין אלקים זולתו דזה פשיטא הוא ועוד דא"כ הול"ל ה' יחיד, (כמ"ש בת"א בד"ה וארא אל אברהם) אלא הפ"י שהוא אחד בו' רקיעים ובארץ ובר' רוחות העולם כו', ויש לבאר זה בשני דרכים נגלה ונסתר, הנגלה הוא לאפוקי ממ"ש המין הובא בגמ' פ"ד דסנהדרין דל"ט ע"א, מפלגך ולעילא דהורמיז ומפלגך ולתתא דאהורמיז והיינו מחמת כי ומשם יפרד ע"י הפרסא המבדלת בין אצ"י לבי"ע וכ"כ גברו הצמצומים עד שנראה העולם ליש ודבר נפרד כו' ועז"נ שמע ישראל כו' הוי' אחד שגם למטה הכל בטל כמו למעלה וכמ"ש מזה בלק"ת בד"ה ששים המה מלאכות דרוש הראשון, וזהו ענין אל תאמרו מים מים כמ"ש בענין מחצית השקל שהן ב' יודין של האל"ף עיין בפרדס ערך מחצית השקל, ולכן לעתיד לבא שיהי' גילוי למטה גם כן נאמר ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו' מה שאין כן עכשיו לא כמו שאני נכתב אני נק' כו', וזה נק' בחינת עיבור ולעתיד לבא

י"ז טפחים . . . י"ז תיבות : לכאורה צ"ל י"ח. בפסוק יש י"ח תיבות וגובהה של המנורה הי' י"ח טפחים כמבואר במנחות כח, ב. וראה בסי' דעת וקנים מבעה"ת שהביאו רא"י מפסוק אחר.

שיהי' גילוי נק' לידה, והנסתר הוא דפי' שהוא אחד בשבעה רקיעים והארץ ר"ל שכולם בטלים ממש אליו ית' ע"ד ביטול זיו השמש בשמש וכמאמר דכולא קמי' כל"ח (בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני פ"ב) ואין העולמות תופסים מקום כלל ומצינו כזה מקום ארון אינו מן המדה שנמצא לא הי' תופס מקום כלל גם לעיני ב"ו מחמת שהי' שם גילוי אור ה', ועד"ו אצלו ית' כולא כלא וכמ"ש בסש"ב ח"ב פ"ג אילו ניתנה רשות לעין לראות כו' לא היה גשמיות הנברא וחומריו וממשו נראה כלל לעינינו כי הוא בטל במציאות ממש כו' רק מה שהעולם נראה יש הוא מחמת שהחיות מסתתר והיינו מבחי' מלכותך מלכות כ"ע כו', והוא בחי' שם אלקים מגן ונרתק אבל קמי' ממש דהיינו בבחי' שם הוי' כולא כלא חשיב, וזהו פי' הוי' אחד שאין עוד שום מציאות זולתו אפי' בנבראים מאחר דכלא חשיב וא"כ הוא לבדו הוא בשמים ובארץ ובד' רוחות העולם כמו שהיה לבדו קודם שנבה"ע, וכמ"ש אני הוי' לא שניתי (בד"ה כי ביום הזה יכפר הנ"ל שם פ"ג) ואי לזאת ואהבת את הוי' אלקיך כו' אחד ואהבת שיהי' גילוי בחי' זו ע"ד ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו', והיינו ע"י עסק התורה שאוא"ס ב"ה מתלבש בתורה וכשאדם עוסק בתורה במחשבה ודיבור שהן לבושים הרי נפשו מתלבשת במחדו"מ של התורה הנה מלוכש עם הקב"ה כביכול בלבוש אחד ואזי נמשך בו הגילוי מבחי' דכולא קמי' כלא חשיב ממש, ומוה יומשך שיהי' בבחי' ביטול היסוף היש והגסות כו', וזהו ונתתי מטר כו' ודברי אשר שמתי בפיך כו', ולכן ודברת במ בד"ת זהו ממש ענין הדברים האלה כו' אחד ואהבת כו' וכמ"ש ג"כ בת"א בד"ה בחודש השלישי בענין מה להלן באימה וביראה אף כאן כו' ע"ש, ועד"ו נאמר יראו את ה' כל קדושו פי' את ה' שיהי' בבחי' את הטפל לשם הוי' משא"כ בחי' יראו מה' כו' כל הארץ עמ"ש מזה בד"ה וירא ישראל את היד הגדולה, ועוד כי בתורה יש ג"כ ב' יודין שהן עשרה מאמרות ועשרת הדברות עשרה עשרה הכף בשקל הקדש זהר ח"ג ויקרא י"ב א' ושם כולא חד, לכן מזה נמשך גם כן באדם כן, וזהו את המאור הגדול לממשלת היום דפירש בשל"ה פ' ראה דף שע"ה ב' דקאי על התורה שנק' המאור הגדול על דרך מה שנמנו וגמרו דתלמוד גדול כו', וכן מובן ממ"ש בזח"ג פ' שופטים דף רע"ה ע"ב וגם ממארו"ל דעמלא דאורייתא אינו עמל שתחת השמש כו', ולכן ארו"ל פני משה כפני חמה והיינו ע"י שקיבל את התורה כו' ועמ"ש בלק"ת בד"ה שחורה אני בפ"י ששזפתני השמש שהוא גילוי דיתו"ע כמו דכולא קמי' כלא חשיב כביטול זיו השמש תוך השמש וז"ש לשמש שם כו' והוא כחתן כו', והתורה נק' חתן והוא בחי' שמש כו', ונק' המאור הגדול כו' שיהי' עייזו בחי' גדול הוי' ומהולל מאד כו' ואין עוד מלבדו.

קיצור. ודברת במ בד"ת כתיב, ואיך הם הדברים האלה, היינו אחד ואהבת, ופי' אחד לאפוקי ממאמר מפלגך ולעילא כו' אך עוד זאת דכולא קמי' כלא, וכמו מקום ארון אינו מן המדה, ולזאת אחד ואהבת והיינו ע"י עסק התורה, בלבוש אחד זהו המאור הגדול, לשמש, והוא כחתן ועייזו גילוי

גדול הוי' ולכן מה להלן באימה וביראה כו'. ייראו את הוי', וזהו ענין ב' יודין של האליף דאחד.

ב) וזהו"ע התורה, אך המצות הם קיום מצות המלך והנה מבחי' מלכותו ית' הוא חיות כל העולמות בעלי גבול במקום וזמן כו', כמו שהם נראים יש ודבר וזהו ענין כדמותינו כו', כמ"ש בד"ה אלה מסעי דרוש השני פ"א דמותינו הוא בחי' יחו"ת שנדמה ונראה לנו ארץ ושמים וכל הברואים בבחי' יש ודבר ועמ"ש מזה בד"ה ראשי המטות פ"ה בענין לאמר זה הדבר, ומ"מ ע"י המצות נעשה ביטול היש ולאפוקי ממאמר המין מפלגך ולתתא כו', ולכן נק' בחי' זו ירח שכמו שהירח מקבל אורו מהשמש כך המצות מקבלים מהתורה וגם ביטול היש הנ"ל שרשו ומקורו נמשך מביטול אמיתי דחכמה בחי' תורה כו', כמ"ש בסידור בדרוש ברכת המזון בענין ברכת הזן וברכת הארץ גודה לך, ולכן ישראל מונין ללבנה דוקא ואע"ג דהתורה נק' שמש כג"ל והו"ע שמש ומגן הוי' אלקים וא"כ אמאי מונין ללבנה אלא משום כי יסוד התורה מיוסד על מ"ע ומל"ת כי לא יגורך רע, והלומד ואינו עושה נוח לו כו', וכללות המצות הו"ע ביטול היש כמ"ש בלק"ת פ' בהר בד"ה את שבתותי תשמרו שם ספ"ג וזהו"ע הלבנה וכמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה בחודש השלישי לצאת בניי והנה מקודם הי' נק' שניהם המאורות הגדולים וכמ"ד מעשה גדול, כי מקודם החטא שהי' ענין קיום המצות ע"ד ויניחו בג"ע לעבדה ולשמרה, לעבדה זהו רמ"ח מ"ע כו' הרי או היה קיום המצות במעלה עליונה מאד כמ"ש מזה ע"פ ועבדתם את ה' אלקיכם כו', אבל אח"כ שירדו ונתלבשו המצות בהעלם והסתר הרי שאין אור המצוה מאיר בה בגילוי ע"ד נר מצוה שהוא נר והארה הנמשך מהמצוה בנפש האדם כמ"ש מזה בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו פ"ג גבי ואת מצותי תשמרו, ומקודם החטא היה נמשך הארה גדולה ע"ד גילוי ביטול אמיתי מפני שלא היה מסך מבדיל כו', ולכן נאמר את שני המאורות הגדולים אבל אחר החטא שנאמר וישלחו כו' לעבוד את האדמה כו', ולא ע"ד ויניחו בגן עדן לעבדה כו' נק' בחינה זו מיעוט הירח כו' שהוא רק בחינת יחודא תתאה שהוא יש ובטל כו', ועמ"ש בתורה אור פ' ויחי סד"ה אוסרי לגפן, אך עכ"ז הרי איכא מ"ד מעשה גדול, וכן אמרו לא המדרש עיקר אלא המעשה וכן הביא הרא"ש פ"ג דפסחים סי' ח' בשם הירושלמי כאן שנה רבי המעשה גדול מן התלמוד דקרי' ליי רשות לגבי מצוה ע"ש, והענין דהנה ארו"ל ברבות פ' וירא פנ"ג דנ"ט ע"ד ע"פ צחוק עשה לי אלקים הוסיפה על המאורות נאמר כאן עשי' עשה לי ונאמר להלן ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים והיינו כי מבואר בד"ה שובה ישראל עד בפי' כי עמך הסליחה למען תורא שתכלית המכוון מהמשכות העליונות דסליחה מבחי' רעדכ"ר הוא למען תורא, וכמ"ש סוף דבר כו' את האלקים ירא והוא ביטול היש וזהו"ע ברכת המצות, וזהו צחוק עשה לי אלקים שמדת אלקים והצמצום להוות יש מאין הוא בשביל בחי' צחוק ותענוג שיהי' לע"ל כו' ע"ש וע' מ"ש בד"ה ושבתו בשלום, ועיין בבה"ז פ' ויצא ע"פ ואל

מקומו שואף, נמצא התענוג העליון נמשך דוקא מביטול היש ועמ"ש מזה בלק"ת בביאור ע"פ ואהי' אצלו אמון גבי וענין ממושבותיכם תביאו וס"פ שלח בד"ה אני ה' אלקיכם דפ' ציצית דרוש השני פ"ב גבי כי שרית עם אלקים וזהו דמעשה גדול שע"י העבודה בביטול היש עי"ז מעורר למעלה צחוק ותענוג העליון ועמ"ש בד"ה ושנתם לבניך ובד"ה קחו מאתכם תרומה, איך אתכפייא מעורר למעלה יותר ואף שהם במל' הנק' ירח אבל עי"ז הוא עליות המל' שתהי' עט"ב ומבחי' ירח נעשה ריח כנודע מענין יריחו בלקו"ת ס"פ שלח ע"פ וישלח יהושע וזהו"ע והריחו ביראת ה' וכמ"ש סד"ה אלה מסעי בענין ירדן יריחו ואף שנק' המאור הקטן הנה ע"י בחי' זו יהי' אח"כ עלי' כמרומו ברבות בראשית פ"ו גבי ושם אחיו יקטן כו', וזהו עד דוד הגדיל והיינו על ידי דוד הוא הקטן, ועיין בתורה אור פ' נח על פסוק אחות לנו קטנה, חתו שכתוב לעתיד לבא הנה ישכיל עבדי, עבדי דוקא הוא קיום המצות וזהו שהוסיפה על המאורות והיינו כידוע מענין ירידת שרה למצרים שהוא ע"ד ירידת השכינה לברר עה"ד טו"ר וכמ"ש בזהר פ' חיי דקכ"ב אתת שרה נחתת וסלקת ולא אתדבק בי כד"א ויעל אברם ממצרים שהעלי' הוא ע"י מצרים והיינו כי יתרון האור נמשך מן החושך דוקא, כשושנה בין וחתחים, וע' בזהר פ' לך דפ"ג ע"א אי לא אתייהבת ארעא קדישא לכנען בקדמיתא כו', ויתרון אור זה הנמשך מהחושך זהו"ע שהוסיפה על המאורות, ולכן ע"י בירור זה אמרה צחוק עשה לי אלקים היינו גילוי תענוג העליון כג"ל וע"כ הוסיפה על המאורות וכמו שלע"ל יהי' אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהי' שבעתים כו', ועד"ז י"ל ענין כוונת נר שבת שנתנה לשבת דוגמת שרה שהוסיפה על המאורות ותיקנה עון חתו שכיבתה נרו של עולם ולכן צ"ל ב' נרות כנגד זכור ושמור כו', וגם י"ל בפירוש הוסיפה על המאורות כי מארת כתי' חסר והיא הוסיפה מילוי האור כו', וזה נמשך על ידי עשי' דוקא צחוק עשה כו' וזהו מעשה גדול כו', ועל דרך זה יובן גם כן ענין ועשית מגורת זהב, שבבריאת העולם נאמר יהי מאורות ובמשכן ועשית מגורת זהב היינו ע"י ועשית בבחי' עשי' ומעשה שיהי' בבחי' נר מצוה, עי"ז ג"כ יוסיף על המאורות ע"ד הנ"ל בבחי' שבעתים כאור שבעת הימים ולכן הי' במגורה ז' נרות וגם מ"ט כלים שזהו"ע שבעתים כאור שבעת הימים כו', והיינו מגורת זהב כי זהב פי' ז' פעמים ה' ב' היינו זפ"ז מ"ט שע"ב כן פי' הרמ"ז ר"פ קרח, ועמ"ש בענין ועינים מאירות כשמש וירח, ומ"ש בענין תפלה לעני כי יעטוף.

קיצור. אך המצות הם בחי' יחו"ת, בא"י, מלך העולם כדמותינו ומ"מ ביטול היש לאפוקי כו' ונק' ירח ועיקר התורה מיוסדת על קיום המצות, וזהו"ע מונין ללבנה, ומקודם היו שני המאורות הגדולים כי ויניחאו בג"ע לעבדה היה אור גדול, ומ"מ גם עכשיו מעשה גדול, כי צחוק עשה לי אלקים, ועי"ז הוסיפה על המאורות, גילוי תענוג עליון ירח ויריחו ביראת ה', ודוד הוא הקטן עד דוד הגדיל, הנה ישכיל עבדי והיינו ע"י

שרה נחתת וסלקת, ויעל אברם ממצרים, יתרון האור נמשך מהחושך, והו
הוסיפה על המאורות וכמו"כ ע"י ועשית מנורת זהב בחי' שבעתים כאור כו'.

ג) וזהו ואורה צדיקים כו' ע"ד נכון היום במשלי סי' ד' י"ח. פירשי
חצות היום, והוא אמצעות היום, ובאדר"ו דרפ"ח ע"ב פי' שהוא
חד אורחא דנהיר בפלגותא דשערי כו' עד נכון היום כו' על הוי' כו' דהיינו
בבחי' עמודא דאמצעיתא, והענין כי הנה השערות הם בחי' אותיות וגם
מבואר במ"א כי קדושה תליא בשערא שכדי להיות המשכה מלמעלה
מהשתלשלות זהו ע"י צמצום בבחי' שערות וזהו קדוש יהי' גדל פרע שער
ראשו כמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך בני וזהו והחכמה מאין תמצא שמקבל
מבחי' שערות והוא הארה מבחי' סוכ"ע הבא ונמשך ומאיר בבחי' ממכ"ע
וכמ"ש בלק"ת פ' תזריע בד"ה קמיפלגי במתיבתא דרקיע אם בהרת כו'
ע"ש, אכן בחי' קדש שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו זהו מה שלמעלה מבחי'
שערות וזהו"ע לבנונית דגלגלתא וע' מענין קדש וקדוש בד"ה צאינה וראינה,
ומענין הלבנונית והשערות בביאור ע"פ שימני כחותם וסוף ביאור שחורה
אני ונאוה ובביאור אלה מסעי גבי ויכתוב משה, ובביאור ע"פ ואתה תצוה.
ובזה יובן ענין מעשה גדול כי הנה הלכות התורה הם בחי' נימין ושערות
וכמ"ש קוצותיו תלתלים תלי תלים של הלכות והו"ע ושער רישי' כעמר נקי
שהשערות הם בחי' אותיות וכמ"ש בענין זקן אהרן בד"ה ועשית בגדי קדש
ובד"ה בהעלותך ובד"ה ויקח קרח וזהו ענין קדוש שרוי בתוך מעיו בחי' ותורתך
בתוך מעי בתילים סי' מ' פסוק ט', וע' מזה בילקוט שם פי' וכי יש תורה
בתוך מעיים אלא כו' אם אכלת דבר שאינו מעושר וכ"ה בילקוט פ' ראה רמו
תתצ"ב דרע"ט ע"ב ועד"ז פי' רש"י וכן פי' הבחי' פי' קדושים דקנ"ב ע"ג
אכן השל"ה דף קפ"ט ע"ב פי' מי שמתדבק בהשם מתפשט רוח ונשמה
אפילו בתוך מעיו ועו"ג ותורתך בתוך מעי, אכן יותר נראה כי התורה היא
מוון לגפש כמבואר בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית וזהו"ע לכו לחמו בלחמי
וע"כ נק' ותורתך בתוך מעי, וזהו ג"כ שיהי' קדוש שרוי בתוך מעיו ר"ל
להמשיכו בבחי' או"פ, וכמ"ש בד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוש השני
בילקוט ח"ב דק"ב ע"א משמע פי' ותורתך בתוך מעי שקילסו בכל אבר
גם במעיים ור"ל כמ"ש רז"ל ע"פ וכל קרבי את שם קדשו, ובעמה"מ שער
עולם התהו ס"פ ל"ח פירשו על כוונת האכילה שע"ז מכניס ניצוצי הקדושה
בתוך מעיו כו', אבל עצם רצה"ע בחי' לבנונית גלגלתא זהו הנמשך ע"י
המצות שהם רצה"ע וכמ"ש בד"ה אני דפ' ציצית ובד"ה למען תזכרו בענין
הציצית והטלית והו"ע בחי' קדש אק"ב שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו וזהו
ג"כ ההפרש בין ג"ע ובין תחה"מ כו' שבג"ע מאיר הארה מבחי' חכמה
המקבל מבחי' שערות ומזלות אבל בתחה"מ יהי' גילוי עצמות הכתר בחי'
גלגלתא כו', וזהו אז תתענג על הוי', וכמו בגדי לבן דכה"ג ביוה"כ לפי
שצ"ל לפני הוי' תטהרו, וזהו הולך ואור עד נכון היום שהוא לבנונית
דגלגלתא ונק' עמודא דאמצעיתא כי בריח התיכון הוא מבריח מן הקצה
כו', ועמ"ש ע"פ בחודש השלישי לצאת כו' נחלת יעקב בלי מצרים בחי' כי

לא אדם הוא, ועד"ו יובן בענין המנורה שהקנה האמצעי הוא בריח התיכון והוא רומז לתשב"כ וששה קנים רומזים לש"ס משנה, כי הגה מקרא בעשי' וכן מצות הם בעשי' כי תושבע"פ עיקרה החכמה לידע ולהשיג הדבר משא"כ תושב"כ הוא למעלה מהשגה כמ"ש ע"פ ולא תשבית מלח וגם עיקרה רק קיום המעשה ועשו להם ציצית וקשרתם לאות כו'. והנה לבנה לשון לבנונית משא"כ השמש סומקא היא בגמ' פ"ה דב"ב גבי שחמתית ונמצאת לבנה והיינו ע"י שמונין ללבנה שהוא בחי' ביטול נמשך בחי' דלעילא מן שמשא כי שמשא הוא ז"א וע"י יחוד שמשא וסיהרא נמשך ומאיר בהם מבחי' ע"ק כמ"ש בזהר ס"פ אחרי דע"ט ע"ב ע"פ והי' מדי חודש בחדשו כו', והו"ע ההמשכה מלבנונית דגלגלתא וזהו המאיר ע"י קיום המצות שזהו בחי' לבנה כנ"ל דלבנה ל' לובן וזהו אתי מלבנון כלה כו' והיינו כמ"ש בע"ח שער א"א פ"ה דז"א מקבל שערות דא"א והצדיקים מקבלים מלבנונית דגלגלתא דא"א וע' בשער היחודים יחוד ה' והשערות שרשן מגבורה דע"י שבמו"ס והלבנונית הוא מחסד דעתיק והכח הזה בצדיקים זהו"ע הלבנה א"ח עט"ב כו' ולכן צריך לעשות המצות בשמחה מרוב כל וכמ"ש בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב כולה ע"ש ומ"ש בד"ה זאהי' אצלו אמון, וזהו שארוז"ל ברבות פ' אמור ר"פ ל"א אשר עשית גדולות אלו שני המאורות הגדולים כו' ואתה מתאוה לאורן של ישראל והיינו כי אורן של ישראל זהו אור הנמשך ע"י התומ"צ שהוא ממשיך מבחי' קדש העליון שלמעלה מבחי' המאורות הגדולים, וכנ"ל בענין צחוק עשה לי אלקים שהוסיפה על המאורות דהיינו יתרון האור הנמשך מן החושך כשנתהפך לאור ע"י ביטול היש כו' כנ"ל, והיינו כי ב' המאורות הגדולים הם ב' שמות הוי' אלקים כמ"ש בזח"א פ' בראשית ד' כ' ע"א ובמק"מ שם שהי' זו"ג דוגמת או"א ומ"מ יניקתם מהשערות ב' פיאות כו' ע"ש, אבל ההוספה על המאורות זהו ע"ד אז תתענג על הוי' למעלה משם הוי' והיינו ע"י המשכת ע"ק ולכן ע"ז אמר שאתה מתאוה לאורן של ישראל כו' ע"י שהם ממשיכים האור מעצמות או"א"ס בשם הוי' וע' בדרוש והנצח זו ירושלים שעיקר המשכה זו הוא מה שלמעלה מבחי' שערות רק שמ"מ עובר ונמשך ג"כ דרך השערות כו', וז"ש באד"ר דק"ל ע"א ע"פ בית יעקב לכו ונלכה באור הוי' דהיינו מה שמאיר מא"ס בשם הוי' וזהו"ע ואתה מתאוה לאורן של ישראל כו'.

קיצור. וזהו ואורח כו' עד נכון היום, פלגותא דשערי, קדוש יהי' כו' שער ראשו, הארה מבחי' סוכ"ע אך קדש ממש זהו בחי' שלמעלה משערות וזהו הלבנונית, ולבנה ג"כ לשון לובן, והתורה נק' קוצותיו תלתלים שער ראשו, ותורתך בתוך מעיו, שנמשך בבחי' א"פ לכו לחמו בלחמי, קדוש שורה בתוך מעיו, והמצות לבושים והמקיפים שאינו נמשך רק בבחי' מקיף, כי הוא קז"ש אק"ב, ועד"ו ההפרש בין גן עדן ובין תח"מ, וזהו עד נכון היום עמח"א דאמצעיתא, המבריה, קנה האמצעי שבמנורה, מרוב כל, וזהו ועשית מנורת ע"ד שהוסיפה על המאורות, והיינו שאעפ"י שעשית גדולות כו' ב' המאורות הגדולים ב' שמות הוי' אלקים, עכ"ז ואתה מתאוה לאורן

אור תרומה התורה א'תפה

של ישראל שהם ממשיכים מעצמות אוא"ס בשם הוי' וזהו לנו ונלכה באור הוי'.

ד) והיינו ע"ד שנאמר לא יהי לך עוד השמש לאור יומם כו'. והי' לך הוי' לאור יומם בישעי' סי' ס' י"ט, ושם הוי' גק' גדול הוי' ומהולל מאד, וזהו ההוספה על המאורות הגדולים שמש וירח הנ"ל שממשיך מבחי' והיה לך הוי' לאור כו', וע' מפסוק זה ברבות וירא פנ"ט דס"ה ע"ג ובפ' בא פט"ו קלא"ד ובשה"ש ע"פ וימינו תחבקני די"ו ע"א ובגמ' ספ"ו דפסחים סח"א ובזח"ג קרח קע"ח ב' ובס"ח סי' קס"ו ובשלי"ה דקנ"ו ע"ב, וי"ל דהיינו כנ"ל שהשמש סומקא הוא דהיינו בחי' ז"א יש בו גוון, וע"ז מורה גוון אודם וכן אמרו ברבות בא פט"ו שהשמש של אש והלבנה של אור כו', אבל לע"ל יאיר האור מבחי' ע"ק דהיינו ענין והי' לך הוי' לאור עולם וכענין מ"ש באורך נראה אור כו' וכמ"ש ואמר ביום ההוא כו' זה הוי' כו', והיינו כי יש ב' שמות הוי' כמ"ש מזה בת"א פ' בשלח בד"ה וירא ישראל את היד כו' ויאמינו בהוי' ולע"ל יהי' גילוי שם הוי' דלעילא ולכן יהי' לאור עולם אני הוי' לא שניתי וכמ"ש ע"פ וארשתיך לי לעולם, ואפ"ל שזהו פי' ועינינו מאירות כשמש וכירח שעכשיו העינים אינן רואות אלא ע"י השמש וירח אבל לע"ל ועינינו מצד עצמן יהי' כשמש וכירח אבל האור המאיר בעולם בעינינו יהי' בבחי' והי' לך הוי' לאור עולם כו', וזה שארז"ל הובא בילקוט אשר ז' נרות המנורה הם כנגד שבעת ימי בראשית והוא ז"ת דע"י כמ"ש בלק"ת פ' צו בד"ה והי' אור הלבנה כו' כאור שבעת הימים וכמ"ש בלק"ת פ' בהעלותך בביאור המתחיל הנה השמן בסופו בד"ה ובכ"ז י"ל ולפי שגילוי זה שבחכמה נמשך מז"ת דעתיק כו' והיינו התורה דמחכ' נפקת וזהו"ע חצבה עמודיה שבעה וענין ז' קולות, ונק' מגורת זהב כמ"ש במדרש ע"פ וזהב הארץ ההיא טוב וכמ"ש הנחמדים מזהב כו' גם זהב הוא יראה כ"א אין יראה אין חכמה כו', ושיהי' טהור כי אורייתא היכלא עילאה דקוב"ה וכתיב לא יגורך רע כו' ועל אור דתורה נאמר כי עמך מקו"ח באורך נראה אור ע' בת"א פ' מקץ ע"פ זה ובשלי"ה דף רע"ב ב'. מקשה תעשה כי וזאת התורה אדם שהוא רמ"ח אברים נמצא כולו אחדות אחד, וגם מקשה לשון קשה שהוא למעלה מהשכל כי אורייתא מחכ' נפקת והוא וחכמתו אחד ודבר זה אין ביכולת האדם להבינו וגם כי בחכמה נאמר ונעלמה מעין כל חי ומעוף השמים שהם המלאכים נסתרה כו', ועוד כי הנה המנורה יש בה מ"ט כלים כדלקמן והיינו מ"ט שע"ב וזהו"ע התורה שניתנה במ"ט פנים טמא ובמ"ט פנים טהור כו' וכולם מתאחדים במקורם ושרשם שער החמשים כמ"ש בלק"ת גבי שבועות בביאור ע"פ וספרתם לכם והוא למעלה מהשכל ואינו מושג ובו נתקשה משה, וגם שם כל המ"ט שערים כלולים יחד באחדות א' ע"כ מקשה תעשה כו' גם תיעשה מאליה כי גילוי שער החמשים בא מאליו וממילא לאחר מ"ט ימי העומר כו' ע"ש ובעבודה ענין מקשה תעשה זהו ע"ד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה היינו למס"ג באחד בק"ש שאזי היא בבחי' מי היינו לא זו מחבבה עד שקראה אמי, גם מי הוא

שער החמשים דבינה ובחי' מי ברא אלה הם ויק' ש"ס משנה הכלולים מששה גימ' אלה כמ"ש ע"פ אלה פקודי, גם יש במעשה המנורה מ"ב ומ"ט כמ"ש בספר מג"ד באות נו"ן היינו כ"ב גביעים י"א כפתורים ט' פרחים הם מ"ב והיינו קבלת עומ"ש שהוא שם מ"ב שבפ' ראשונה דק"ש מואהבת עד ובשעריך שיש בו מ"ב תיבות וענין שם מ"ב נת' בענין מ"ב מסעות והוא כ"ב אותיות ועש"מ ועשה"ד ע"ש, וכך הוא ענין כ"ב גביעים כו', והיינו כמ"ש בד"ה וידבר דעשה"ד בענין ואשים דברי בפ"ך לנטוע שמים כו', שע"י עשה"ד מוסיפים אור יותר בעש"מ כו', וזהו לנטוע שמים כו' ע"ש היטב, והנה בע"מ ארז"ל ט' ויאמר גיגהו ותירצו בראשית נמי מאמר, וע"כ י"ל הם ט' פרחים נגד ט' פעמים ויאמר, ומאמר דבראשית נחשב תוך י"א כפתורים היינו עשרת הדברות ובראשית כו', היינו כי הדרך לבוא לבחי' בכל מאדך שזהו ענין מ"ב הוא על ידי עסק התורה כמ"ש בד"ה ויקחו לי תרומה דתק"ע, גם כי על ידי התורה נמשך רצון העלין שהוא כתר הכללי א"א ומתגלה ברצון התחתון כתר דז"א אשר זהו"ע העלאת והטבת גרות המנורה ומוזה נמשך כמו"כ בנפש כמ"ש בד"ה ויקהל משה בת"א ועמ"ש ע"פ וברך את לחמך בפ"י ואכלתם לחמכם לשובע ושובע כענין שבע נרות כו'.

קיצור. ענין לא יהי' לך עוד השמש כו', ענין ז' נרות המנורה, נגד שבעת ימי בראשית, ענין זהב, הנחמדים מזהב, ענין מקשה, שער החמשים, אין התורה מתקיימת אלא במי כו', מ"ב כ"ב אותיות, ועש"מ ועשה"ד, לנטוע שמים כו', גם מ"ב בחי' בכל מאדך, גמשך ע"י התורה.

ה) והנה ענין הגביעים והכפתורים יש להקדים מ"ש בד"ה תורה צוה פ"ג איך תשב"כ ותושבע"פ הם חתן וכלה ויש בזה בחי' אירוסין ובחי' נשואין שהיא המשכה פנימיות יותר, וזהו כפתור תחת שני הקנים שבמקום שיוצאים ונמשכים תושבע"פ מתושב"כ יש כפתור והוא עב ועגול כמו עד"מ כשמחברים שני הדברים ועושין קשר הנה מקום הקשר הוא עב יותר לפי ששם מתחברים שניהם, כמו"כ הכפתור הוא מקום חיבור ויחוד דהיינו יסודות דז"נ שמתקשרים ומתחברים המ"ן ומ"ד יחדיו דהיינו חיבור האתעדל"ת והאתעדל"ע יחדיו והיינו כמ"ש הקול קול יעקב ב"פ קול שמתחברים יחד דהיינו קול הראשון הוא אתעדל"ת ע"י ק"ש ותפלה וקול השני הוא המשכה מלמעלה למטה ע"י התורה וכמ"ש מזה בת"א סד"ה וישב יעקב וחיבור זה זהו עד"מ ענין כפתור, וזהו ג"כ ענין הגביעים כמ"ש במ"א בענין גביע דיוסף, כי דהע"ה אמר כוס ישועות אשא כוס גימ' אלקים גם כוס הוא תשב"ע"פ וענין אשא לרומם בחי' כוס הנ"ל לחברו לשם הוי' אד' ארוממך אלקי והיינו ע"י התפלה, אך יוסף ממשיך ומשפיע מלמעלה למטה ע"י הגביע בחי' יסוד ולכן גביע חשבון ה"פ טוב בחי' ה' חומשי תורה שהם ד' אותיות הוי' וקוצו ש"י, ה' קולות דמ"ת ה"פ קול גימט' פרת בן פורת יוסף כו', והיינו כנגד או ראה ויספרה כו' עד ויאמר לאדם, ועל ידי גביע

זה ממשיך ומשפיע משם הוי' לבחינת הכוס של אלקים להיות יינה של תורה משמח אלקים כו'. גם גביע ע"ד עד תאוות גבעות עולם כמ"ש בזהר ר"פ וארא ונת' במ"א ולכן היה הגביעים שהם היסודות המשפיעים כדי שיומשך אח"כ חיבור ויחוד תשב"כ ותושבע"פ על ידי הכפתורים כו' והנה בשה"ש רבה ע"פ נגילה ונשמחה בך בהקב"ה, כך ע"י כ"ב אותיות התורה כו' ולכן הי' כ"ב גביעים והיינו כי האותיות שרשם גבוהים מאד למעלה מהחכמה כמ"ש בתורה אור פ' מקץ בד"ה מזוה מימין יעו"ש.

קיצור. הכפתור מקום חיבור מ"ן ומ"ה, ע"ד הקול קול יעקב הגביעים יסוד דדכורא המשפיע יינה של תורה לבחי' כוס ישועות כ"ב ונשמחה בך.

(ו) והנה כתיב שלשה גביעים משוקדים בקנה האחד כפתור ופרח, בילקוט פ' מקץ רמז קס"ט ע"פ ויבואו אל יעקב בשעה שהי' אדם אומר דבר מתוקן לפני ר' טרפון הי' אומר כפתור ופרח והוא מהרבות פ' מקץ ס"פ צ"א ופי' המ"כ כלומר נאים ועגולים הדברים ככפתור ויפים כפרח ואפ"ל ע"פ מ"ש במא"א אות כ' כפתור נק' יסוד דדכורא בולט ופרח יסוד דנוק' כו' עכ"ל, והיינו כי הכפתור ופרח רומז על יחוד העליון שהוא המשכת אור הסוכ"ע להאיר בבחי' ממכ"ע ע"ד יציץ ופרח ישראל וזהו דבר מתוקן כי עיקר המכוון להמשיך גילוי אור הוי' בשם אד' להיות זימלא כבוד הוי' דהיינו ענין גילוי סוכ"ע בממכ"ע, וע"ש ביי"ג פי' שזהו ענין בן פורת יוסף, אפשר כי כפתור אותיות פורת עם כ' פורת ל' פרי' ורבי', והמשכה זו מן הכף בחי' כתר, גם כנ"ל פורת הי"פ קול והמשכתם מן הכף כתר שמשם נמשך קול ה' עם המים שהוא ים החכמה כו', וע' בעמוס ד"ס ט' הך כפתור ת"י מלכא יאשיהו והמ"צ פי' משקוף כו' והמשקוף ע"ג שתי המזוזות רומז לכח"ב שע"ג חג"ת ונהי"י כו' ובצפני' סי' ב' י"ד בכפתריה ילינו פרש"י בקשרים שעל ראש הגג והמ"צ פי' משקוף כו' גם כפתור אותיות כפרת, ובלקוטי תורה מהאר"ז ל' פ' תרומה פירש כפרת גלגלתא דחפי' על מוחא, ואפשר לומר לכן היו י"א כפתורים ע"ד מה שכתוב אחד עשר יום מחורב, ופי' ברבות דקאי על דיבור אנכי הוי' אלקיך שהוא מיוחד וראש לכל עשה"ד ע' ברבות כי תשא פמ"ב, ורומז לכתר שאינו בחשבון הע"ס לפ"ד כמה מקובלים והאר"ז ל' פי' דהיינו פנימי' הכתר או גלגלתא וחשבון ע"ס מתחיל מחכ' שבכתר ולכן הי' י"א כפתורים לרמזו אל המשכת אוא"ס בע"ס אנת הוא חד ולא בחושבון וגם היו י"א יריעות עזים, לברר י"א כתרין דקליפת נוגה, וזהו ענין י"א ימים שבין גדה לגדה כו', ועל ידי בירור זה ממשיכים בחי' י"א כפתורים הנ"ל והם עשר כתרין דע"ס ובחי' כתר הכללי שאינו בחשבון י"ד כו', והפרחים הם ט' כמו שכתב הבחי' שהאצילות הוא שלש על שלש וצ"ע, ועל כל פנים י"א כפתורים רמז לעשה"ד ולדיבור אנכי שהוא ראש לכל הדברות כנ"ל והיינו מה שהמל' דא"ס נעשה עתיק לאצי' שם קשר וחיבור א"ס עד שרש האצי' זהו שמקום הקשר עב כעין כפתור כו', ועוי"ל י"א כפתורים ע"ד ע"ס במספר עשר

אצבעות כו' וברית יחיד מכוון באמצע וכמ"ש מזה ע"פ וזכרתי את בריתי יעקב כו'. וענין ט' פרחים י"ל ע"ד ט' ברכות דר"ה שהמ' גאצלה בסוד שרש רק נקודה אחת וצריך להמשיך בה הט"ס בבחי' תוס' ע"י ט"ס העליונות שבהם וע"י מקבלת האור מא"ס וזהו"ע ט' פרחים כו', או ט' רומז על ד"א שהוא בעל ט"ס כגודע מענין לטטפת. וא"כ י"א כפתורים רומז להמשכת עתיק וט' פרחים להמשכת ז"א או י"א כפתורים בחי' עתיק ט' פרחים בחי' א"א שהוא ג"כ ט"ס תשעה היכלין הנז' בזהר פ' נח דס"ה א' ולכן ט' וי"א הם מספר כו', היינו כתר כו', ובחי' אלו נמשכים אל המנורה שהיא מל' הנק' דיבור כמ"ש זה דבר ה' אל זרובבל היינו שע"י הדיבור נמשכים בחי' הנ"ל לידי גילוי בבי"ע להאיר את החשך שהוא הלילה משא"כ מצד עצם בחי' אלו הן בבחי' העלם ונק' עלמא דאתכסי' רק המל' נק' עלמא דאתגלי' ואור הגר מבהיק בלילה דוקא עד שהתומ"צ נתלבשו בגשמיות דוקא גם כי יתרון האור הוא נמשך מהחושך דווקא וכמ"ש במ"א בד"ה וידבר כו' ויצוום אל בניי כו' ואאזמיו נ"ע פי' כפתור חיבור תושבע"פ עם תושב"כ יחוד מ"ן ומ"ד שם הכפתור, וא"כ זהו ג' כפתורים שהם א' במקום יציאת ב' קנים כו' וששה כפתורים לכל קנה כפתור י"ל*, כי בתורה שבעל פה עצמו הנה מתניתא מלכתא ותוספתות ומימרות מקבלים מהמשנה ע"כ יחוד זה נק' ג"כ כפתור, וב' כפתורים במנורה עצמה א' למטה וא' למעלה י"ל זהו חיבור ח"ע עם א"ס ב"ה כנ"ל, מל' דא"ס כתר לאצ"י ושם מקור המנורה*, הב' מה שמל' דאצ"י עתיק לבריאה, וזהו"ע ב' בחי' שלום שנאמר בתורה שלום בפמשמ"ע שלום בפמשמ"ט, וזהו"ע ב' כתרים שקשרו להם אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

שלשה גביעים בכל קנה, כי קנה א' מששה מדות חג"ת נה"י וג' גביעים המשכת ג' מוחין חב"ד בכל מדה א"ג ששה קנים ו"ק משנה ג' גביעים חב"ד תלמוד בבריאה שם מקנן חב"ד (כפתור ופרח המשכת הכתר) כמו ג' נענועים דלולב לכל רוח מהששה רוחות מעלה ומטה כו', גביעים משוקדים ע"ד משמת בן עזאי בטלו השקדנים וכתיב לשקוד על דלתותי.

גביעים שבעצם המנורה וגביעים שבקנים ע"ד עד תאוות גבעות עולם, ב' בחי' גבעות בינה ומל' אותיות המחשבה הנק' אתון רבדבין ואותיות הדיבור הנק' אתון זעירין והיינו כענין המשכת עשה"ד בע"מ שע"יז לנטוע שמים וחדשים וארץ חדשה כמ"ש במ"א.

קיצור. ענין כפתור ופרח, ענין יחוד זו"ג, בן פרת, משקוף, כפורת, י"א אחד עשר יום, ע"ס וברית יחיד, ויש י"א יריעות עזים, הפרחים ט' י"ל בא"א פ"ס וכן בז"א, ובמל' ט"ס באין בסוד תוס', כפתור בכל

היינו כתר כו' . . . כפתור י"ל : בכוח שמות ח"ב ליתא כל זה ואחר חי' כתר כו' נוסף : ולפמש"ל כי פי' כפתור חיבור תושבע"פ, כי בתושבע"פ, המנורה : בכוח הנ"ל : התורה.

אור תרומה התורה א'תפט

קנה חיבור המשנה עם התוספתא, ב' כפתורים במנורה, במנורה ב' כתרים וענין שלשה גביעים בכל קנה, משוקדים כפתור ופרח המשכת כחב"ד בריק עד תאוות גבעות עולם, המשכת אתון רברבין באתון זעירין ואשים דברי בפ"ך ובצל ידי כסיתך כו' לגטוע שמים כו'.

גמרא * פב"ת דסוכה דף ג' סע"ב מסיק דמנורה כשרה מכל מיני מתכות וכ"פ הרמב"ם, הנה במדרש תלים ס"י ב' ע"פ ואני נסכתי מלכי, אתיכתה כדא' עגל מסכה, ועגל מסכה פרש"י לשון מתכות וכ"ה בתרגום שם וא"כ הוא ענין חזק, וזהו נסכתי אתיכתה לשון מתכות, וא"כ גבי מנורה שרומז על עסק התורה צ"ל שכשר משל מתכות דוקא שיהי' חזק בעסק תורתו כמשארז"ל ד' דב"ים צריכים חזוק, תורה וכן קול השופר שבמ"ת הולך חזק, וכת"ב או יחזק במעוהי יעשה שלום לי, גם י"ל ענין מתכות ע"ד הלא כחלב התיכני איככה יו"ד יו"ד כהתוך כסף בתוך כור ביחזקאל כ"ב כ"ב, עמ"ש במיכה בענין שמונה גסיכי אדם.

כ"ה ל"א

ועשית מנורת כו' מקשה תעשה. ח"א דף ע"ד א', ח"ב קנ"ח א', ח"ג רנ"ד א' ברע"מ פ' תצוה כ"ח ל"ו ועשית ציץ ח"ב דף רל"ה ריש ע"ב. ח"ג דף קע"ד סע"ב ברע"מ.

דבר אל בני ויקחו. פרק אין מעמידין כ"ג סע"ב. ירושלמי רפ"ק דתרומות, בני ויקחו לי פרט לעובדי כוכבים, מאת כל איש פרט לקטן, אשר ידבנו לבו, פרט לחרש ולשוטה, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם פרט לתורם את שאינו שלו.

ירושלמי פ"ק דשקלים ר' חגי בשם רבי שמואל בר נחמן שלש תרומות נאמרו בפרשה הזאת תרומת אדנים ותרומת שקלים ותרומת המשכן, דבר אל בני ויקחו לי תרומה זו תרומת אדנים, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו תרומת המשכן.

אצבעות כו' וברית יחיד מכוון באמצע וכמ"ש מזה ע"פ וזכרתי את בריתי
 יעקב כו'. וענין ט' פרחים י"ל ע"ד ט' ברכות דר"ה שהמ' נאצלה בסוד שרש
 רק נקודה אחת וצריך להמשיך בה הט"ס בבחי' תוס' ע"י ט"ס העליונות
 שבהם וע"י מקבלת האור מא"ס וזהו"ע ט' פרחים כו'. או ט' רומז על
 ז"א שהוא בעל ט"ס כנודע מענין לטטפת, וא"כ י"א כפתורים רומז להמשכת
 עתיק וט' פרחים להמשכת ז"א או י"א כפתורים בחי' עתיק ט' פרחים
 בחי' א"א שהוא ג"כ ט"ס תשעה היכלין הנו' בזהר פ' נח דס"ה א' ולכן
 ט' וי"א הם מספר כ', היינו כתר כו', ובחי' אלו נמשכים אל המנורה שהיא
 מל' הנק' דיבור כמ"ש זה דבר ה' אל זרובבל היינו שע"י הדיבור נמשכים
 בחי' הנ"ל לידי גילוי בבי"ע להאיר את החשך שהוא הלילה משא"כ מצד
 עצם בחי' אלו הן בבחי' העלם ונק' עלמא דאתכסי' רק המל' נק' עלמא
 דאתגלי' ואור הגר מבהיק בלילה דוקא עד שהתומ"צ נתלבשו בגשמיות
 דוקא גם כי יתרון האור הוא נמשך מהחושך דוקא וכמ"ש במ"א בדי"ה
 וידבר כו' ויצוום אל בני כו' ואאזמו"ו נ"ע פי' כפתור חיבור תושבע"פ
 עם תושב"כ יחוד מ"ן ומ"ד שם הכפתור, וא"כ זהו ג' כפתורים שהם א'
 במקום יציאת ב' קנים כו' וששה כפתורים לכל קנה כפתור י"ל*, כי
 בתורה שבעל פה עצמו הנה מתניתא מלכתא ותוספתות ומימרות מקבלים
 מהמשנה ע"כ יחוד זה נק' ג"כ כפתור, וב' כפתורים במנורה עצמה א' למטה
 וא' למעלה י"ל זהו חיבור ח"ע עם א"ס ב"ה כנ"ל, מל' דא"ס כתר לאצ"י
 ושם מקור המנורה*, הב' מה שמל' דאצ"י עתיק לבריאה, וזהו"ע ב' בחי'
 שלום שנאמר בתורה שלום בפמשמ"ע שלום בפמשמ"ט, וזהו"ע ב' כתרים
 שקשרו להם אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

שלשה גביעים בכל קנה, כי קנה א' משה מדות חג"ת נה"י וג' גביעים
 המשכת ג' מוחין חב"ד בכל מדה א"ג ששה קנים ו"ק משנה ג'
 גביעים חב"ד תלמוד בבריאה שם מקנן חב"ד (כפתור ופרח המשכת הכתר)
 כמו ג' נענועים דלולב לכל רוח מהששה רוחות מעלה ומטה כו', גביעים
 משוקדים ע"ד משמת בן עזאי בטלו השקדנים וכתוב לשקוד על דלתותי.

גביעים שבעצם המנורה וגביעים שבקנים ע"ד עד תאוות גבעות עולם,
 ב' בחי' גבעות בינה ומל' אותיות המחשבה הנק' אתון רבדין
 ואותיות הדיבור הנק' אתון זעירין והיינו כענין המשכת עשה"ד בע"מ שע"י
 לנטוע שמים החדשים וארץ חדשה כמ"ש במ"א.

קיצור. ענין כפתור ופרח, ענין יחוד זו"ג, בן פרת, משקוף, כפורת, י"א
 אחד עשר יום, ע"ס וברית יחיד, ויש י"א יריעות עזים, הפרחים
 ט' י"ל בא"א ט"ס וכן בז"א ובמל' ט"ס באין בסוד תוס', כפתור בכל

היינו כתר כו' . . כפתור י"ל : כבוך שמות ח"ב ליתא כל זה ואחר ת"י כתר כו'
 נוסף ; ולסמש"ל כי פי' כפתור חיבור תושבע"פ, כי בתושבע"פ.
 המנורה : כבוך הנ"ל : התורה.

קנה חיבור המשנה עם התוספתא, ב' כפתורים במנורה, במנורה ב' כתרים וענין שלשה גביעים בכל קנה, משוקדים כפתור ופרח המשכת כחב"ד בריק עד תאוות גבעות עולם, המשכת אתון רברבין באתון זעירין ואשים דברי בפיד ובצל ידי כסיתך כו' לנטוע שמים כו'.

גמרא • פב"ת דסוכה דף ג' סע"ב מסיק דמנורה כשרה מכל מיני מתכות וכ"פ הרמב"ם, הנה במדרש תלים סי' ב' ע"פ ואני נסכתי מלכי, אתיכתה כדא' עגל מסכה, ועגל מסכה פרש"י לשון מתכות וכ"ה בתרגום שם וא"כ הוא ענין חזק, והו נסכתי אתיכתה לשון מתכות, וא"כ גבי מנורה שרומז על עסק התורה צ"ל שכשר משל מתכות דוקא שיהי חזק בעסק תורתו כמשארז"ל ד' דברים צריכים חיזוק, תורה וכן קול השופר שבמ"ת הולך וחזק, וכתוב או יחזק במעתי יעשה שלום לי, גם י"ל ענין מתכות ע"ד הלא כחלב תתיכני איככה יו"ד יר"ד כהתוך כסף בתוך כור ביחזקאל כ"ב כ"ב, עמ"ש במיכה בענין שמונה נסיכי אדם.

כ"ה ל"א

ועשית מנורת כו' מקשה תעשה. ח"א דף ע"ד א', ח"ב קנ"ח א', ח"ג רנ"ד א' ברע"מ פ' תצוה כ"ח ל"ו ועשית ציץ ח"ב דף רל"ה ריש ע"ב. ח"ג דף קע"ד סע"ב ברע"מ.

דבר אל בני ויקחו. פרק אין מעמידין כ"ג סע"ב. ירושלמי רפ"ק דתרומות, בני ויקחו לי פרט לעובדי כוכבים, מאת כל איש פרט לקטן, אשר ידבנו לבו, פרט לחרש ולשוטה, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם פרט לתורם את שאינו שלו.

ירושלמי פ"ק דשקלים ר' חגי בשם רבי שמואל בר נחמן שלש תרומות נאמרו בפרשה הזאת תרומת אדנים ותרומת שקלים ותרומת המשכן, דבר אל בני ויקחו לי תרומה זו תרומת אדנים, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו תרומת המשכן.

ועשית מגורת זהב.

א) רבות רמ"ט ג' בעולם יהי מאורות במשכן ועשית מגורת זהב. העבודה צורך גבוה כי מאורות חסר, וע"י ועשית מגורת זהב ממשיכים תוספות אור, וכמ"ש רבות ר"פ בהעלותך שמאירים למי שמאיר לכל העולם שממשיכי האור בז' מדות, כ"ב גביעים י"א כפתורים ט' פרחים הכל כמנין שם מ"ב להעיר מגביע כסף דיוסף, כ"ב גביעים להיות נגילה ונשמחה בך ע"י כ"ב אותיות התורה י"א כפתורים אפ"ל ע"ד עשר אצבעות וברית יחיד מכוון ביניהם במלת לשון ובמלת מעור כמ"ש מזה ע"פ וזכרתי את בריתי יעקב, במג"ד באות גו"ן האריך בענין המגורה ופי' שיש לה מ"ט כלים נגד מ"ט שע"ב וכללות המגורה שער החמשים שבו נתקשה משה, ולכאורה מ"ט כליה הם מ"ב הנ"ל עם ז' קני המגורה ואפ"ל ע"ד מ"ב מסעות, וספה"ע מ"ט ימים ויש ב' בחי' אלו בהמגורה היינו מלמטלמ"ע ומלמעלמ"ט רצוא ושוב שהוא ענין קבלת עול מלכות שמים וקבלת עול מצות, וע"י ספי' מ"ט נמשך ונתגלה שער החמשים שלמעלה מאתעדל"ת, וכך בענין המגורה, וע"ש במג"ד מענין הגביעים כמ"ש"ל ומענין מ"ב העיר מפסוק אד' ב"ם סיני בקדש, של"ה רעב"ב שכד"ב שכה"ב שלג"א שלד"א שס"א. בחיי קח"ד קנז"ד קט"א יז"א.

ב) מקשה תיעשה, בד"ה וזה מעשה המגורה שהעליון למטה והתחתון למעלה, י"ל ע"ד עליונים למטה ותחתונים למעלה כחותם המתהפך, ובד"ה האזינו השמים תיח נק' שמים ובעלי מצות נק' ארץ, והרי ארץ קדמה ג"כ לפעמים, גם מקשה תיעשה ולא חוליות כי איהו וגרמוהי חד, וע' לקמן סעיף ו'.

ג) מענין אור בשל"ה רעב"ב ע"פ באורך נראה אור.

ד) בנש"י יש ב' בחי' זרע אדם זרע בהמה, וא"כ המגורה דקאי על כנס"י מסתמא שייכא ג"כ לבי' בחי' הנ"ל, ואיך מרומזים בה אפ"ל זרע בהמה זהו ענין יריכה, חרע אדם פרח, גם גובהה ח"י טפחים קומת אדם, ומ"מ מקשה כי יש בהמה גבוה' מאדם בהמה רבה.

ה) שבעה נרותיה שבעה רועים עמ"ש בד"ה מגורת זהב פ"א, הבחי' פ' תרומה דק"י ע"ד שלכן היה המגורה מחוץ לפרוכת כדי להורות שא"צ לאורה שלנו כו', שבעת נרותיה כנגד שבעה כוכבים כו' והקנה האמצעי כנגד גלגל חמה כו', שבעת נרותיה כנגד התורה שנאמר בה חצבה עמודיה שבעה ברבות פ' שמיני כ"ב גביעים נגד כ"ב אותיות התורה כו', כפתור עגול רמו למחול שיעשה הקב"ה לצדיקים לע"ל כו', עו"ש מגורה רמו לכל האצי' ומה שהיתה מקשה רמו לאחזות גמורה, ששה קנים היוצאים

מקנה האמצעי כנגד השש קצוות המשתלשלות מקו האמצעי (עמ"ש בענין מקושש מקו שש כו') והגר הדולק עליהם כנגד הבינה דרום חכמה השמן כתר.

ו) מהרמב"ן בפ"י החומש מובן שענין מקשה היינו איך ז' מדות הם אחדות עמו ית' דלאו מכל איגון מדות איהו כלל. ע"ז נתקשה משה.

ז) ילקוט ר"פ בהעלותך למה עשה משה שבעה נרות משה עקר שבעה אומות עוכומ"ז לפני ישראל כו'.

ח) ילקוט בצפניה רמו תקס"ז ע"פ והיה ביום ההוא אחפוש את ירושלים בנרות. ועשית מגורת זהב זו כנס"י, ידיכה זה הנשיא וקנה זה אב"ד. גביעיה אלו החכמים, כפתוריה אלו התלמידים פרחיה אלו התינוקות כו' ממנה יהי' כלך יפה רעייתי ומום אין בך עכ"ל. ענין כפתוריה אלו התלמידים י"ל ע"ד ומתלמידי יותר מכולם והיינו שע"י ההשפעה והדבור נוסף אור במצות המשפיע ולכן הצדיק אבד כו', ומבואר לקמן בחי' גבוהות בענין כפתור ע"ד בן פורת כו' היינו שע"י התלמידים נוסף אור כו', ילקוט פ' תרומה מקשה תיעשה אין מקשה אין מין קשה, א"כ י"ל בחי' איתן שהוא קשה ואיתן הוא שער החמשים וא"ש עם מ"ש המג"ד הג"ל ועמ"ש בלק"ת בד"ה ראה אנכי נותן בפ"י משכיל לאיתן כו', פ"ק דתענית אשר אבניה ברזל אית אבניה אלא בונים ע"ד אית בניך אלא בונים.

ט) הש"ך פי' מגורת זהב כמ"ש הנחמדים מזהב וע"י העסק בתורה אין עשו שולט בישראל כו', עו"ש שי"ל המגורה היא התורה כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור, וששה קנים יוצאים מצדיה היא תושבע"פ שהם שיתא סדרי משנה, והכפתורים והגביעים והפרחי' הם ברייתא ספרא וספרי, ולע"ד אפ"ל ששה קני המגורה הם ששים המה מלכות ששים מסכתות, ופלגשי' ועלמות שהם ברייתות ומימרות י"ל הם הכפתורים והפרחים, וגביעים רמו לפנימי' התורה הנק' יין וכך הגביעים שותי' בהם יין ונק' יינה של תורה.

ואאזמור"ר נ"ע פי' הכפתורים רמו אל יחוד מ"ד ומ"ן ונק' קשרין כו', בעקידה הביא מ"כ איך המגורה רמו לתורה כי במגורה ז' נרות כן פסוק ראשון של ספר בראשית בו ז' תיבות, במגורה י"א כפתורים כן בפסוק ראשון של ספר ואלה שמות י"א תיבות, במגורה ט' פרחים כן בפסוק ראשון של ספר ויקרא ט' תיבות, המגורה י"ז טפחים * ומשהו, כן בפסוק ראשון של ספר במדבר י"ז תיבות, במגורה כ"ב גביעים כן בפסוק ראשון של ספר דברים כ"ב תיבות זהו תוכן הדברים בשינוי לשון, והגה לעיל סעיף א' נתבאר שהמגורה יש בה מ"ט כלים, והיינו שהתורה ניתנה

י"ז טפחים . . י"ז תיבות : ראה לעיל ע' איתעס בהערה.

מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא כמשארז"ל ע"פ אמרות ה' אמרות טהורות
 כו' מזוקק שבעתים תלים ססי' י"ב ע"ש במדרש תלים.

מהרמ"א פי' כפתור ופרח קאי על הנסתר שבתורה נביאים וכתובים הנמשל
 לכפתור שמאכלו נסתר תוך הקליפה וגם פרחיה הם הדרשות
 ופלפולים כו' גביעיה לשתות מיינה של תורה המנורה י"ח טפחים כמדת
 אדם בינוני. מקשה תיעשה לקבל ייסורין הכאת הקורנוס כו', מקשה תעשה
 שלא יטמא א' מהאיברים ויהי' אחדות כו' עמ"ש בד"ה ועבדתם את ה'
 אלקיכם בענין סיבוב הדם מהלב אל האברים כו'.

והכ"ק פי' שבע גרות ע"ד שובע שמחות את פניך, גביעים כוסי רויה
 פרחיה ע"ש צדיק כתמר יפרח, ואפ"ל לכן הם ט' שזהו מדת צדיק
 אמרו צדיק כי טוב, וענין שובע שמחות דרז"ל כנור של שבעת נימין
 פי' כנור כ"ו נר כו' מספר ש' הוי' נר כי אתה נרי הוי' זהו' של שבעה
 נימין ו' ספירות מחסד עד מ' כמ"כ שבעת קני המנורה, ולע"ל יהי' של
 שמונה נימין עד"ו תקנו בחנוכה שמונה גרות כמ"ש במ"א.

וששה קנים יוצאים מצדיה.

זח"ב שמות י"ד ב' הקריב שית דרגין לכורטייא הם ו"ק דז"א כורטייא
 עצמה הוא הבינה, וכמ"כ מ' נק' כורטייא, ושית דרגין לה ששה
 היכלות דבריאה, והמ' היא בהיכל ק"ק, עד"ו ששה קני המנורה הם ו"ק.
 וקנה האחד האמצעי אינו בחשבון, ולא ביאר מי הוא.

בשל"ה עכ"ב איך גוף האדם רומז למנורה, ושם קיט"ב איך ששה קנים
 ששת ימי המעשה, קנה האמצעי שבת ולכן הששה קנים פונים אל
 נר האמצעי והם ג' ימים דלפני שבת וג"י אחר שבת, ועמ"ש ע"פ זכור
 את יום השבת לקדשו.

בבחי' קכ"ד ד' ביאר איך האצ"י הוא שלש של שלש שלש היינו כח"ב
 חג"ת נה"י, לפ"ז אפ"ל ששה קנים חג"ת נה"י, והאמצעי הוא כח"ב כו'.

ע' פרדס ערך מנורה בהיות שבעה כו' לשבעה כו', וע' זח"ג תזריע
 דמ"ז ע"ב שית יומין לעילא ו"ק דאצ"י שביעאה עילאה עליהו בינה
 שית יומין לתתא ו"ק שבמ', שביעאה עליהו בינה שבמ', ועמ"ש מזה
 בבה"ז הנ"ל ועד"ז מובן ענין המנורה אשר ז"ס העליונות מבינה עד יסוד
 מאירים בו' ספירות דמ', ולכן איתא בילקוט דז' גרות המנורה כנגד ז'
 ימי בראשית שהם שית יומין לעילא ושביעאה עילאה עליהו.

שלשה גביעים משוקדים בקנה האחד כפתור ופרח.

בילקוט פ' מקץ רמו קמ"ט ע"פ ויבואו אל יעקב, בשעה שהיה אדם אומר דבר מתוקן לפני ר' טרפון היה אומר כפתור ופרח, והוא מהרבות פ' מקץ ס"פ צ"א ופ"י המ"כ כלומר נאים ועגולים הדברים ככפתור ויפים כפרח ובענין עגול עמ"ש ע"פ מארז"ל עג עוגה כו' כדרך שעשה חבקוק שנאמ' על משמרתו אעמודה שהעיגול רומז לבחי' סוכ"ע, ואפ"ל ע"פ מ"ש במא"א את כ' כפתור נק' יסוד דזכורא בולט ופרח יסוד דנוק' כו' עכ"ל א"כ כפתור ופרח רומז על יחוד העליון, וזהו דבר מתוקן כי עיקר המטון להמשיך גלוי אור הוי' בשם אד' להיות וימלא כבוד ה', וע"ש ביי"נ כ' שזהו ענין בן פורת יוסף אפשר כי כפתור אותיות פורת עם כ' פורת ל' פריה ורביה והמשכה זו מן הכף בחי' כתר, גם פרת גימט' ה"פ קול חמשה קולות שניתגה בהם תורה ומקור המשכתן מן הכף בחי' כתר כו', וע"י בעמוס דס"י ט' הך כפתור ת"י מלך יאשיהו והמ"צ פ"י משקוף כו' והמשקוף ע"ג שתי המזוזות רומז לכח"ב שע"ג חג"ת ונה"י כו' ובצפניה ס"י ב' י"ד בכפתוריה ילינו פרש"י בקשורים שעל ראש הגג והמ"צ פ"י משקוף כו', גם כפתור אותיות כפורת, ובלק"ת מהארז"ל פ' תרומה פ"י כפורת גלגלתא דחפיא על מוחא ואפ"ל לכן היו י"א ע"ד מ"ש אחד עשר ימים מתורב, ופ"י ברבות דקאי על דבור אנכי הוי' אלקיך שהוא מיוחד וראש לכל עשרת הדברות עיין ברבות כי תשא פמ"ב, ורומז לכתר שאינו בחשבון ע"ס לפ"ד כמה מקובלים, והארז"ל פ"י דהיינו פנימי הכתר או גלגלתא וחשבון ע"ס מתחיל מחכמה שבכתר ולכן היו י"א כפתורים לרמוז אל המשכות אור א"ס בע"ס אנת הוא חד ולא בחושבן גם היו י"א יריעות עזים לברר י"א כתרין דק"נ, וזהו ענין י"א ימים שבין גדה לגדה כו', וע"י בירור זה ממשיכים בחי' י"א כפתורים הנ"ל והם עשר כתרים דע"ס ובחי' כתר הכללי שאינו בחשבון יו"ד כו', והפרחים הם ט' כמ"ש הבחי' שהאצי' הוא שלש של שלש וצ"ע ועכ"פ י"א כפתורים רמוז לעשה"ד ולדבור אנכי שהוא ראש לכל הדברות כנ"ל, והיינו מה שמו דא"ס נעשה עתיק לאצי' שם קשר וחיבור א"ס עם שרש האצי' זהו שמקום הקשר עב כעין כפתור כו' ועו"ל י"א כפתורים ע"ד ע"ס במספר עשר אצבעות כו' וברית יחיד מכוון באמצע וכמ"ש מזה ע"פ וזכרתי את בריתי יעקב כו' וענין ט' פרחים י"ל ע"ד ט' ברכות דר"ה שהמ' נאצלה בסוד שורש רק נקודה א' וצריך להמשיך בה הט"ס בבחי' תוספות ע"י ט"ס העליונים שבהן ועל ידן מקבלת האור מא"ס, וזהו ענין ט' פרחים כו', או ט' רומז על ז"א שהוא בעל ט"ס כנודע מענין לטטפת, וא"כ י"א כפתורים רומז להמשכת עת"י וט' פרחים להמשכת ז"א, או י"א כפתורים בחי' עת"י ט' פרחים בחי' א"א שהוא ג"כ ט"ס תשעה היכלין הנז' בזהר פ' נח דס"ה א', ולכן ט' וי"א הם מספר כ' היינו כתר כו' והכל נמשך אל המגורה שהיא מ' אשר הוא הממשיך ט"ס דז"א לבחי' גילוי בסוד אנכי שלומי אמוני ישראל

מיט פנים טהור ומ"ט פנים טמא כמשארז"ל ע"פ אמרות ה' אמרות טהורות כו' מזוקק שבעתים תלים ססי' י"ב ע"ש במדרש תלים.

מהרמ"א פי' כפתור ופרח קאי על הנסתר שבתורה נביאים וכתובים הנמשל לכפתור שמאכלו נסתר תוך הקליפה וגם פרחיה הם החדשות ופלפולים כו' גביעיה לשתות מיינה של תורה המנורה י"ח טפחים כמדת אדם בינוני, מקשה תיעשה לקבל ייסורין הכאת הקורנוס כו', מקשה תעשה שלא יטמא א' מהאיברים ויהי' אחדות כו' עמ"ש בד"ה ועבדתם את ה' אלקיכם בענין סיבוב הדם מהלב אל האברים כו'.

והכ"ק פי' שבע גרות ע"ד שובע שמחות את פניך, גביעים כוסי רויח פרחיה ע"ש צדיק כתמר יפרח, ואפ"ל לכן הם ט' שזהו מדת צדיק אמרו צדיק כי טוב, וענין שובע שמחות דרו"ל כנור של שבעת נימין פי' כנור כ"ז נר כו' מספר ש' הוי' נר כי אתה נרי הוי' זהו' של שבעה נימין ז' ספירות מחסד עד מ' כמ"כ שבעת קני המנורה, ולע"ל יהי' של שמונה נימין עד"ז תקנו בחנוכה שמונה גרות כמ"ש במ"א.

וששה קנים יוצאים מצדיה.

זח"ב שמות י"ד ב' הקריב שית דרגין לכורסייא הם ו"ק דז"א כורסייא עצמה הוא הבינה, וכמ"כ מ' נק' כורסייא, ושית דרגין לה ששה היכלות דבריאה, והמ' היא בהיכל ק"ק, עד"ז ששה קני המנורה הם ו"ק, וקנה האחד האמצעי אינו בחשבון, ולא ביאר מי הוא.

בשל"ה עב"ב איך גוף האדם רומז למנורה, ושם קיט"ב איך ששה קנים ששת ימי המעשה, קנה האמצעי שבת ולכן הששה קנים פונים אל נר האמצעי והם ג' ימים דלפני שבת וג"י אחר שבת, ועמ"ש ע"פ זכור את יום השבת לקדשו.

בבח"י קכ"ד ד' ביאר איך האצ"י הוא שלש שלש שלש היינו כח"ב חג"ת נה"י, לפ"ז אפ"ל ששה קנים חג"ת נה"י, והאמצעי הוא כח"ב כו'.

ע' פרדס ערך מנורה בהיות שבעה כו' לשבעה כו', וע' זח"ג תזריע דמ"ז ע"ב שית יומין לעילא ו"ק דאצ"י שביעאה עילאה עליהו בינה שית יומין לתתא ו"ק שבמ', שביעאה עליהו בינה שבמ', ועמ"ש מזה בבה"ז הנ"ל ועד"ז מובן ענין המנורה אשר ז"ס העליונות מבינה עד יסוד מאירים בו' ספירות דמ', ולכן איתא בילקוט דז' גרות המנורה כנגד ז' ימי בראשית שהם שית יומין לעילא ושביעאה עילאה עליהו.

שלשה גביעים משוקדים בקנה האחד כפתור ופרח.

בילקוט פ' מקץ רמו קמ"ט ע"פ ויבואו אל יעקב בשעה שהיה אדם אומר דבר מתוקן לפני ר' טרפון היה אומר כפתור ופרח. והוא מהרבות פ' מקץ ס"פ צ"א ופ"י המ"כ כלומר נאים ועגולים הדברים ככפתור ויפים כפרח ובענין עגול עמ"ש ע"פ מארז"ל עג עוגה כו' כדרך שעשה חבקוק שנאמ' על משמרתו אעמודה שהעיגול רומז לבחי' סוכ"ע, ואפ"ל ע"פ מ"ש במא"א את כ' כפתור נק' יסוד דדכורא בולט ופרח יסוד דנוק' כו' עכ"ל א"כ כפתור ופרח רומז על יחוד העליון, והוא דבר מתוקן כי עיקר המטות להמשיך גלוי אור הוי' בשם אד' להיות וימלא כבוד ה', וע"ש ביי"ג כ' שזה ענין בן פורת יוסף אפשר כי כפתור אותיות פורת עם כ' פורת ל' פריה ורביה והמשכה זו מן הכף בחי' כתר, גם פרת גימט' ה"פ קול חמשה קולות שניתנה בהם תורה ומקור המשכתן מן הכף בחי' כתר כו', ועי' בעמוס רס"י ט' הך כפתור ת"י מלך יאשיהו והמ"צ פי' משקוף כו' והמשקוף ע"ג שתי המזוזות רומז לכח"ב שע"ג חג"ת ונה"י כו' ובצפניה סי' ב' י"ד בכפתוריה ילינו פרש"י בקשורים שעל ראש הגג והמ"צ פי' משקוף כו', גם כפתור אותיות כפורת. ובלק"ת מהארז"ל פ' תרומה פי' כפורת גלגלתא דתפיא על מוחא, ואפ"ל לכן היו י"א ע"ד מ"ש אחד עשר ימים מתורב, ופי' ברבות דקאי על דבור אנכי הוי' אלקיך שהוא מיוחד וראש לכל עשרת הדברות עיין ברבות כי תשא פמ"ב, ורומז לכתר שאינו בחשבון ע"ס לפ"ד כמה מקובלים, והארז"ל פי' דהיינו פנימי' הכתר או גלגלתא וחשבון ע"ס מתחיל מחכמה שבכתר ולכן היו י"א כפתורים לרמוז אל המשכות אור א"ס בע"ס אנת הוא חד ולא בחושבן גם היו י"א יריעות עזים לברר י"א כתרין דק"ג, וזהו ענין י"א ימים שבין גדה לגדה כו', ועי' בירור זה ממשיכים בחי' י"א כפתורים הנ"ל והם עשר כתרין דע"ס ובחי' כתר הכללי שאינו בחשבון יו"ד כו', והפרחים הם ט' כמ"ש הבחי' שהאצי' הוא שלש של שלש וצ"ע ועכ"פ י"א כפתורים רמוז לעשה"ד ולדבור אנכי שהוא ראש לכל הדברות כנ"ל, והיינו מה שמו דא"ס נעשה עתיק לאצי' שם קשר וחיבור א"ס עם שרש האצי' זהו שמקום הקשר עב כעין כפתור כו' ועו"ל י"א כפתורים ע"ד ע"ס במספר עשר אצבעות כו' וברית יחיד מכון באמצע וכמ"ש מזה ע"פ וזכרתי את בריתי יעקב כו' וענין ט' פרחים י"ל ע"ד ט' ברכות דר"ה שהמ' נאצלה בסוד שורש רק נקודה א' וצריך להמשיך בה ה"ט"ס בבחי' תוספות ע"י ט"ס העליונים שבהן ועל ידן מקבלת האור מא"ס, וזהו ענין ט' פרחים כו', או ט' רומז על ז"א שהוא בעל ט"ס כנודע מענין לטטפת, וא"כ י"א כפתורים רומז להמשכת עת"י זט' פרחים להמשכת ז"א, או י"א כפתורים בחי' עת"י ט' פרחים בחי' א"א שהוא ג"כ ט"ס תשעה היכלין הנז' בזהר פ' נח דס"ה א', ולכן ט' וי"א הם מספר כ' היינו כתר כו' והכל נמשך אל המנורה שהיא מ' אשר הוא הממשיך ט"ס דז"א לבחי' גילוי בסוד אנכי שלומי אמוני ישראל

כמ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר פ' בחקתי דקט"ו ע"ב בענין ונתתי משכני, ואאזמו"ך ג"ע פי' כפתור חיבור תושבע"פ עם תושב"כ יחוד מ"ן ומ"ד שם הכפתור וא"כ זהו ג' כפתורים שהם א' במקום יציאת ב' קנים כו' וששה כפתורים לכל קנה כפתור י"ל כי בתושבע"פ עצמו הנה מתניתין מלכתא, ותוספות ומימרות מקבלים מהמשנה ע"כ יהיה זה ג"כ כפתור, וב' כפתורים במנורה עצמה, א' למטה וא' למעלה י"ל זהו חיבור חכמה עילאה עם א"ס ב"ה כנ"ל מ' דא"ס כתר לאצ"י ושם מקור התו' הב' מה שמל' דאצ"י עתיק לבריאה, וזהו ענין ב' בחי' שנאמר בתורה שלום בפשמ"ע ושלום בפשמ"ט, וזהו ענין ב' כתרים שקשרו להם א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע.

שלשה גביעים בכל קנה, כי קנה א' משה מדות חג"ת נה"י וג' גביעים המשכות ג' מחזין חב"ד בכל מדה, א"נ ששה קנה ו"ק משנה ג' גביעים חב"ד תלמוד בבריאה שם מקנן חב"ד (כפתור ופרח המשכת הכתר) כמו ג' גענועים דלולב לכל רוח מהששה רוחות מעלה ומטה כו' גביעים משוקדים ע"ד משמת בן עזאי בטלו השקדנים, וכתוב לשקוד על דלתותי ועמ"ש בלק"ת פ' קרח ע"פ ויגמול שקדים גביעים שבעצם המנורה וגביעים שבקנים עד תאוות גבעות עולם ב' בחי' גבעות בינה ומל' אותיות המחשבה הנק' אתון רברבין ואותיות הדיבור הנק' אותיות זעירין והיינו כענין המשכת עשה"ד בע"מ שעי"ז לנטוע שמים חדשים וארץ חדשה כמ"ש במ"א.

גובהה של מנורה י"ח טפחים, בעקידה העיר מענין ח"י אלפים פרסה הוי דרא קמא דקמיה קוב"ה שנאמר סוף יחזקאל סביב שמונה עשר אלף פ"ד דסוכה, ולפע"ד יותר י"ל דהנה ארוז"ל בלילה מאי קעביד רוכב על כרוב קל שלו ושאת בח"י אלף עולמות, ועיקר מזה בת"א פ' יתרו ובד"ה יביאו לבוש מל', והמנורה עיקר הדלקתה בערב היינו שישראל מאירים כביכול לפני הקב"ה כששט בח"י אלף עולמות הנ"ל דהיינו ע"י ח"י ברכאן דצלוחא, ועי"ז מוסיפים אור במאורות של מעלה שיהי' גילוי אורו ית', וזהו ענין יחיד חי העולמים מלך בח' ח"י, וזהו ואולם חי אני וימלא כבוד כו', י"ל זהו מ"ש וזה מעשה המנורה וזה גימטריא י"ח, והיינו מ"ש יבא זה ויקבל זאת מזה כו' ב"פ זה ז"א וע"ק כמ"ש ואמר ביום ההוא כו' גו' ב"פ זה לרמוז גלוי ע"ק בז"א ע' רבות בשלח ס"פ כ"ג, וזהו ענין וזה בתוספות וא"ו לרמוז על המשכה דוגמת וקרא זה אל זה והיינו ענין קב"ה שאט בח"י אלף עלמין, וע' עוד מענין ח"י אלף עלמין בוח"א דף ד' סע"ב ובהרמ"ז שם, וענין זהב טהור ע"ד לצרף בהן את הבריות כו' לזככם מכל סיג, וי"ל מנורה תורה כנ"ל וי"ל מנורה כנס"י

והוא מקשה כו', גם מ"ב מ"ט שער החמשים הכל שייך בכנס"י, והתורה זהו השמן והאור וקומתה ח"י טפחים ע"ד זאת קמתך דחמ"ע שלא השתחוו לצלם כו', זהב הוא יראה * כי אם אין יראה אין חכמה כו' ושיה"י טהור אורייתא היכלא עילאה דקב"ה וכתוב לא יגורך רע כו' ועל אור דתורה נאמר כי עמך מקו"ח באורך נראה אור ע' בת"א פ' מקץ על פסוק זה ובשל"ה דף רע"ב ב'.

ב) מקשה תעשה, כי וזאת התורה אדם שהוא רמ"ח אברים נמצא כולו אחדות אחד, וגם מקשה ל' קשה שהוא למעלה מהשכל כי אורייתא מחכמה נפקת והוא וחכמתו אחד ודבר זה אין ביכולת האדם להבינו, וגם כי בחכמה נאמר ונעלמה מעין כל חי ועוף השמים שהם המלאכים נסתרה כו', ועוד כי הנה המנורה יש בה מ"ט כלים היינו מ"ט שע"ב, וזהו ענין התורה שניתנה במ"ט פנים טמא ובמ"ט פנים טהור כו' וכולם מתאחדים במקורם ושרשם שער החמשים כמ"ש בלק"ת גבי שבועות בביאור ע"פ וספרתם לכם והוא למעלה מהשכל ואינו מושג ובו נתקשה משה, וגם שם כל המ"ט שערים כלולים יחד באחדות א' ע"כ מקשה תיעשה כו' גם תיעשה מאליו כי גילוי שער החמשים בא מאליו וממילא לאחר מ"ט ימי העומר כו' ע"ש, ובעבודה ענין מקשה תיעשה זהו ע"ד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית א"ע עליה היינו למס"ג באחד שאזי הוא בבחי' מי היינו לא זו מחבבה עד שקראה אמי, גם מי הוא שער החמשים דבינה ובחי' מי ברא אלה הם ו"ק ש"ס משנה הכלולים משה גימטריא אלה כמ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן, גם יש במעשה המנורה מ"ב ומ"ט כמ"ש בספר מג"ד באות גו"ן היינו כ"ב גביעים י"א כפתורים ט' פרחים הם מ"ב והיינו קבלת עול מלכות שמים שהוא שם מ"ב שבפ' ראשונה דק"ש מואהבת עד ובשעריך, וענין שם מ"ב נתבאר בענין מ"ב מסעות והוא כ"ב אותיות וע"מ ועשה"ד ע"ש, וכך הוא ענין כ"ב גביעים כו', והיינו כמ"ש במ"א בד"ה וידבר דעשה"ד בענין ואשים דברי בפיך לנטוע שמים כו' שע"י עשה"ד מוסיפים אור יותר בע"מ כו' וזהו לנטוע שמים כו' ע"ש הטיב, והנה בע"מ ארו"ל ט' ויאמר נינהו ותירצו בראשית נמי מאמר הוא וע"כ י"ל הם ט' פרחים נגד ט' פעמים ויאמר ומאמר דבראשית נחשנ' תוך י"א כפתורים היינו עשה"ד ובראשית כו', והיינו כי הדרך לבוא לבחי' בכל מאדך שזהו ענין מ"ב הוא ע"י עסק התורה כמ"ש בד"ה ויקחו לי תרומה דתק"ע, גם כי ע"י התורה נמשך רצון העליון שהוא כתר הכללי א"א ומתגלה ברצה"ת כתר דז"א אשר זהו ענין העלאת והטבת נרות המנורה ומוזה נמשך כמ"כ בנפש כמ"ש בד"ה ויקהל משה בת"א, ועמ"ש ע"פ וברך את לחמך בפ"י ואכלתם לחמכם לשובע, ושובע כענין שבע נרות כו', והנה ענין קעומ"ש היינו בחי' רצוא ליכלל וליבטל באוא"ס וזהו ענין ש' מ"ב

ובשתים יעוסף ואח"כ מ"ט זהו עול מצות בחי' ושוב לאחד וכענין ש' ע"ב דפ' והי' אם שמוע.

ג) והנה ענין הגביעים והכפתורים יש להקדים מ"ש בד"ה תורה צוה לנו פ"ג איך תשב"כ ותושבע"פ הם חתן וכלה ויש בזה בחי' אירוסין ובחי' נישואין שהיא המשכה פנימיות יותר, זהו ענין כפתור תחת שני הקנים שבמקום שיוצאות ונמשכי' תושבע"פ מתושב"כ יש כפתור והוא עב ועגול כמו עד"מ כשמחברין שני דברים ועושין קשר הנה מקום הקשר הוא עב יותר לפי ששם מתחברים שניהם, כמ"כ הכפתור הוא מקום חיבור ויחוד דהיינו יסודות דזו"ג שמתקשרים ומתחברים המין ומ"ד יחדיו וזהו ג"כ ענין הגביעים כמ"ש במ"א בענין גביע דיוסף, כי דהצ"ה אמר כוס ישועות אשא כוס גימט' אלקים גם כוס הוא תושבע"פ וענין אשא לרומם בחי' כוס הנ"ל לחברו לשם הוי' ע"ד ארוממך אלקי כו', אך יוסף ממשיך ומשפיע ע"י הגביע בחי' יסוד ולכן גביע חשבון ה"פ טוב בחי' ה' פעמים חומשי תורה שהם ד' אותיות הוי' וקוצו של יו"ד וע"י גביע זה ממשיך ומשפיע משם הוי' לבחי' הכוס שם אלקים להיות יינה של תורה משמח אלקים כו', גם התורה נתנה בחמשה קולות וזהו בן פורת יוסף פרת גימט' ה"פ קול, ובת"א סד"ה וכל העם רואים פי' ה' קולות כנגד ה"פ מים, וכמ"ש קול ה' על המים כו' והיינו מבחי' ה"פ אור ה"פ טוב יומשך ה"פ מים כו', גם גביע ע"ד עד תאוות גבעות עולם כמ"ש בזהר ר"פ וארא ונתבאר במ"א ולכן היו גביעים שהם היסודות המשפיעים כדי שיומשך אח"כ חיבור ויחוד תורה שבכתב ותורה שבע"פ ע"י הכפתורים כו', והנה בשיר השירים רבה ע"פ ונגילה ונשמחה בך בהקב"ה, כך ע"י כ"ב אותיות התורה כו', ולכן היו כ"ב גביעים והיינו כי האותיות שרשן גבוהים מאד למעלה מהחכמה כמ"ש בתו"א פ' מקץ בד"ה מוזה מימין יעו"ש, וע' בזהר ויצא דקמ"ו סע"ב ע"פ וישכב במקום ההוא יש כ"ב, יש עלמא דאתי כ"ב אותיות התורה כו'.

כ"ו א'

ואת המשכן שבת פי"א צ"ח ב', פ"ו דיומא דף ע"ב סע"ב. מעשה תושב, ירושלמי פ"ב דשבת ה"ג, רבות תרומה תוך פל"ג, נשא פי"ג רנ"ה ב' גבי קרבן דנשיא ראובן גבי פר אחד בן בקר, פנחס קרוב לס"פ הנ"ל רפ"ב ג', בקהלת רבה ק"ב ב', בד"ה טובה חכמה. זח"ב תרומה קס"ב ב', קס"ד א' ב', קס"ה פקודי דף רל"ג ע"א.

ואת המשכן תעשה עשר יריעות קסב"ב קסד"א סע"ב קסה"א דל"ג א'
 ובמק"מ קס"ד פי' עשר יריעות ע"ס דבריאה שעליהם שורה המל'
 או ע"ס דאצ"י שמהם בנין המל', ע' בענין ואפו עשר נשים בלק"ת פ'
 בחקתי ובענין ויקח עשרה גמלים שהם ג"כ ע"ס דבריאה, ומענין דבר
 שבקדושה א"א פחות מעשרה בה"ז בלק ק"צ ההפרש בין קדושה לברכה
 ע"ד כשיש שלימות למטה אזי שורה הברכה, וענין ב' רבבות בא' שעליהם
 שורה השכינה כו' ע' בפ' לך בענין יחיד וצבור, גם עלי עשור עשרה
 גימין הללו בקדשו עשר הילולים יו"ד מלכיות כו' יו"ד מאמדות כו',
 בענין עשר יריעות י"ל עשר בחי' הנפש יהיו בעבודת ה' עיין כעין זה
 עשי"ת סד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני וסד"ה שבת שבתון ובוהר
 תרומה קס"ה א' דימה עשר יריעות לעשי"ת ובכל יריעה ד' בחי' י"ל
 ג' כלים והד' שש זהו האור ולכן הוא לבן ואין בו גוון, מענין עשרה
 שיושבין ועוסקים בתורה כו' אכל בי עשרה שכינתא שריא כו', מענין
 יריעות בד"ה נשא בלק"ת דרוש השני במדרש תלים סי' כ"ב נזכר ואת
 המשכן תעשה דל"ב א' גבי ואנכי תולעת אומה שעשו לי משכן של
 תולעת שני כו' במדרש ס"פ פנחס איני מבקש אלא לפי כחן עשר יריעות
 והוא לפי כחן וברא ה' על מכון הר ציון כו' כי על כל כבוד חופה, וע'
 מזה בלק"ת סוף שה"ש החופה שעל כבוד עילאה וכבוד תתאה זהו כענין
 כי אל דיעות שהשם אל כולל הב' דיעות שהם ב' בחי' כבוד וע' מזה
 ג"כ בד"ה לסוסתי השני שבשה"ש שם, שייך לבוך שמות דרל"ג סע"ב
 אחר הקיצור מאות א'.

ב) והנה יריעות המשכן היו עשויין מארבעה מינים והוא מ"ש ואת המשכן
 תעשה עשר יריעות שש משזר תכלת וארגמן ותולעת שני פ'
 תרומה כ"ו א' וכנגד זה הי' ג"כ בהכלים ד' מינים ארון ומנורה ומזבח
 ושולחן (הג"ה וע') מענין עשר יריעות המשכן במדרש ס"פ פנחס גבי
 כשהוא נותן לפי כחו וכשהוא מבקש אינו מבקש אלא לפי כחן ראה
 מה כתיב ואת המשכן תעשה עשר יריעות ועתיד הקב"ה לעשות לכל
 צדיק וצדיק חופה של ענני כבוד שנאמר וברא ה' על כל מכון הר ציון
 כו' כי על כל כבוד חופה, והענין כי על כל כבוד חופה נת' בלק"ת
 שהם ב' בחי' כבוד תתאה וכבוד עילאה והחופה היא מת"ת דאריך בחי'
 סוכ"ע והיינו כענין כי אל דיעות שבשם אל כולל הב' דיעות שהם ב'
 בחי' כבוד וע' מזה בד"ה לסוסתי בששה"ש דרוש השני שע"ז הפסוק, וזהו
 ענין חופה מענני כבוד י"ל שמקיפים על בחי' כבוד כו' ואפ"ל עז"נ
 יעלזו חסידים בכבוד כו' וכמ"ש במדרש פ' בהעלותך פט"ו דף רס"ד בפ'
 ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה שהוא חולק ליראיו מכבודו וע' ברע"מ
 פ' עקב דרע"א א' בענין כי מכבדי אכבד כו' וע"ז ארז"ל שהוא נותן
 לפי כחו מבחי' כבוד עילאה ל"ב נתיבות ח"ע ומבחי' איה מקום כבודו
 והיינו ע"י שהם נותנים לפי כחן כמ"ש החופה של כבוד תתאה בחי'
 בכל מאדך כו' עי"ז נותן להם לפי כחו מבחי' חופה של כבוד עילאה

מבחי' סוכ"ע, וזהו ענין ואת המשכן תעשה עשר יריעות בחי' עשר בחי' הנפש, אך כשהם בבחי' יריעות זהו ע"ד המדות שלמעלה מהשכל בחי' בטל רצונך מפני רצונו כו' כמשנ"ת בלק"ת בד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוש השני פ"ב ופ"ד כי ענין סוכ"ע בנפש בחי' הרצון בחי' גלגלתא בכל מאדך כו' וזהו ענין בטל רצונך ומתחלה צ"ל עשה רצונו כרצונך כו' וע' בלק"ת בד"ה במדבר סיני דרוש הראשון בפ"י שאו את ראש כו' לגולגלתם כו' בטל רצונך כו' שיהי' רצון העליון לבדו מאיר בו להשתפך נפשו כו' וזהו שאו כו' לגלגלתם כו' והיינו ע"י בחי' אהל ומשכן כו' ע"ש, וע' בת"א בד"ה ויקהל דקמ"ו ע"ב גבי כי אית רצון ואית רצון כו' וזהו ענין הנשמה יתירה דשבת והארה מזה מאיר בתפלה בכל יום כו' וזהו ענין סולם כו' וראשו מגיע השמימה ועמ"ש בענין מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה שע"י מילת הלב ממשיך בחי' זו דיריעות המשכן שהם מבחי' השמימה כו', גם בלקוטי תורה סוף ד"ה שחורה אני ונאווה נתבאר ענין כיריעות שלמה שהם מבחינת מלך שהשלום שלו על דרך או יחזיק במעווי י"ל יעשה שלום לי יעשה לי כו' מקיפים עליונים ויש ב' בחי' כאהלי קדר כיריעות שלמה י"ל כאהלי קדר זהו ענין יריעות עזים כיריעות שלמה בחי' עשר יריעות שש משור ותכלת כו', ושם מבואר שהמשכות אלן נמשכים ע"י שחורה אני בקיום מל"ת הנמשכים מבחי' קווצותיו תלתלים שחורות כעורב כו', ובזח"ב פ' בא דל"ט ע"ב ע"פ עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה מלמד שנתעטף הקב"ה באור וברא ית שמיא וכ"מ במדרש בא פט"ו דקל"א ד' ור"פ ויקהל ובזוהר פ' לך ד"צ ע"ב ובסה"מ סי' קמ"ו ומפירושו נת' אור קדמאה חכמה או בינה ועי"ז ברא שמים שהוא ז"א ע"ד מי שהוא בינה ברא אלה ו"ק דז"א, ועמ"ש בענין עוטה אור כשלמה בסידור בביאור ע"פ ועשו להם ציצית שהוא ענין אורייתא סתים וגליא וע' באג"ה סוף סי' י"ט ד"ה עוטה אור כשלמה, וכמ"כ יריעות המשכן נעשו ע"י בצלאל בן אורי בחי' עוטה אור כו' שע"ז נוטה שמים כיריעה ועמ"ש מענין שמים בת"א בד"ה השמים כסאי ושם ענין איזה בית כו' י"ל זהו ההפרש בין המשכן שהוא בחי' נוטה שמים כיריעה ובין בית עולמים וע"ש בד"ה כי כאשר השמים החדשים כו' וענין ונוטה שמים עיין זהר ויגש דר"ה ע"ב ע"פ בורא השמים ונוטיהם והרמ"ז שם פי' ונוטיהם כענין גדלות ז"א, ויש להעיר מפסוק ואשים דברי בפ"ך כו' לנטוע שמים כו' ועמ"ש בדרוש חמשה קנינים בענין שמים וארץ קנין א' ובת"א פ' תרומה בד"ה מי יתנך בענין קונה שמים וארץ כו' ועיין זח"ג ואתחנן דרס"ה סע"ב בפ"י היושבי בשמים כו' ובת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקור חיים בפ"י המשפילי לראות בשמים כו', עד"ז יש לפרש ענין נוטה שמים גם ע"ד אני אענה את השמים זח"ב יתרו דפ"ה סע"ב ע"ד הנני נוטה אליה כנהר שלום, רקיע כו' נטוי על ראשיהם כו' פי' בעה"ק ח"ד פי"ט ע"ד והאם רובצת כו' ועמ"ש ע"פ מי מדד כו' בענין ושמים בזרת תיכן כו' שש משור שית תיבין דשמע ישראל למס"ג בחי' בד קדש קדמה שמע לוהי'

ע"ד שקדמו יריעות לכלים כי שמע נק' קבלת עומ"ש פי' מלכות שמים נוטה שמים כיריעה ותכלת בשכמל"ו וארגמן ת"ת ותולעת שני ושננתם לבניך ודברת בם כו' עול מצות ג' קוין מגורה מובח שולחן ארגמן ואהבת ג' אהבות לבבך נפשך מאדך חג"ת שש בד אתה הוא לבדך יחו"ע קמי' כלא חשיב בד"ה שה"ש ועמ"ש סד"ה ראה קראתי בשם מענין יש אדם כו', עשר יריעות ז' רקיעים הן מלכות לנטוע שמים להמשיך בהם ג"ד כי השמים שמים הם שמים עילאין חכמה ושמים תתאין ז"א וכן ארץ תתאה מל' ארץ עילאה בינה והשמים וארץ דבריא העולם הם שמים וארץ תתאין ז"א וכן ארץ תתאה מל' ע"כ ז' רקיעים, אבל המשכן חיות השמים והארץ והם שמים עילאין לכן יו"ד יריעות כו' וא"כ גם עכשיו עשיית המשכן להמשיך שמים עילאין ובחי' רוכב שמים נמשך בעזריך כו' וזהו ענין עול מלכות שמים ואח"כ שמו"ע מזה"ח ומזה"פ ומגורה תורה וארון לוחות חקיקה שרש התורה ופנימיותה ושולחן לחה"פ לכו לחמו, א"נ משכן מגורה שולחן כו' היינו ק"ש וידעת ושמו"ע והשבות אל לבבך שיראה איסור כנגד לבו כו'.

קיצור. יריעות מד' מינים יריעות מזה נמשך כי על כל כבוד חופה ענני כבוד יעלו חסידים בכבוד א"כ היריעות כענין בכל מאדך בטל רצונך שאו כו' לגלגלתם נוטה שמים כיריעה מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה גם ע"י שחורה אני ונאווה בקיום מל"ת נמשך בחי' כאהלי קדר כיריעות שלמה גם כמ"ש עוטה אור כשלמה תורה ועי"ז נמשך נוטה שמים כיריעה, ופי' נוטה ע"ד לנטוע שמים קונה שמים וארץ כונן שמים בתבונה היושבי בשמים אני אענה את השמים נוטה אליה כנהר שלום נטוי על ראשיהם בורא השמים ונוטיהם.

ג) והגה תכלת דומה לים וים דומה לרקיע והוא בחי' מקיף דהיינו רוממות מדת מלכותו ית' (ואפ"ל ע"ד קבלת עומ"ש וזהו דומה לרקיע לכסה"כ כו', ואפ"ל גם פי' רוממות מלכותו ית' ע"ד ארוממך אלקי המלך בד"ה כי אתה גרי וכן כסא מורה על רוממות כמ"ש במדרש פי' בשלח ר"פ כ"ג ע"פ נכון כסאך מאז כו') שמוה נמשך בחי' היראה וכמ"ש הכנף פתיל תכלת כו' ולא תתורו כו' ובוהר והרמ"ז ר"פ חיי ים הוא המל' דומה לרקיע שהוא ז"א ורקיע שהוא ז"א דומה לכסה"כ בינה ובמל' גופא יש בו מדרגות הא' כשהוא באצ"י נק' ים ושם כל הנחלים ע"ס הולכים אל הים כו' מל' והביטול דגוני ימא ושם כל ביטול ממש, והבחי' ב' כשירדת לבי"ע ושם בחי' יש אלא שאעפ"כ התכלית שיהי' ביטול היש וכמ"ש בלק"ת פ' שלח בביאור ע"פ והי' לכם לציצית דמ"ה סע"ב מל' דאצ"י נק' נהורא תיכלא שמעשה כליון לבי"ע וזהו תכלת דומה לים יעו"ש סע"ב שאבא יסוד ברתא ותכלת ממוחין דאבא והיינו גבורות דאבא, ולבן מוחין דאימא, וזהו ג"כ ענין תכלת דומה לים י"ל לים החכמה כו' וגם לכסה"כ כבוד עילאה חכמה כמ"ש כסא כבוד מרום מראשון ופי' כסא בינה כבוד

חכמה מרום כתר מראשון א"ס כו' וזהו עדמ"ש בבה"ז אמור דק"כ צ"ב בענין אחותי בת אבי היא שיראה תתאה שרשה מיראה עילאה בחי' חכמה ולכן בזאת דוקא יבא אהרן אל הקדש וזהו ג"כ ענין מצה כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי ובפ' צו בד"ה ששת ימים תאכל מצות, ובזהר תרומה דקל"ה ע"א ותכלת דא פסח היינו לשון דאכיל ושצי מכת בכורות כו' כי בכורי מצרים אהבות רעות כו' בת"א בד"ה ויושט המלך לאסתר והתכלת לבער תאוות רעות כמ"ש בסידור סד"ה ועשו להם ציצית ובלק"ת בד"ה ויקח קרח פ"ג. והנה בסידור שם בהביאור שתכלת בחי' פני אדם שבמרכבה מטעם הנ"ל כי המלי' שרשה מחכמה וע' מענין תכלת בביאור כי אתה גרי וא"כ התכלת ג"כ שרש ויסוד לקיום מל"ת שע"י התכלת ולא תתורו כו' ול"ת תלויים בי"ה ולכן הי' תכלת בהיריעות כי נוטה שמים כיריעה ושמים הם מבחי' י"ה ישמחו השמים ר"ת י"ה וגם כמ"ש סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו שע"י שם י"ה הוא רוכב בערבות כדפי' בנח"ב תרומה קס"ה ע"ב, ולהמשיך בחי' י"ה זהו ע"י קיום מל"ת, וזהו ע"י התכלת, ועוד כיון התכלת דומה לים וים דומה לרקיע א"כ הרקיע זהו ענין נוטה שמים כיריעה וזהו קעומ"ש. והנה רקיע פי' במדרש פי' בראשית פ"ד יעשה מטלית לרקיע המד"א וירקעו את פחי הזהב בפ' פקודי לט"ז ושם פירשו מלשון לרוקע הארץ על המים והוא ענין שטיחה ופרשה וזהו עצמו ענין נוטה שמים כיריעה דהיינו מה שנעשו רקיע, וכן הלע"ז נוטה שמים פאר שפרייט דיא הימלען וגם הלע"ז לרוקע הארץ על המים פאר שפרייט דיא ערד, הרי ענין היריעות זהו כענין הרקיע בחי' נוטה שמים כיריעה, וזהו כמ"ש וימתחם כאוהל לשבת בישעי' מ"ם כ"ב ובמדרש פי' לך פמ"ו היו גמתחים והולכים כו' וזהו ענין מטלית ע' בערוך ערך טלית, וכיון שכן לכן התכלת שהיא דומה לרקיע הי' שייך בהיריעות שע"י יומשך בחי' יהי רקיע כו' ובחי' וימתחם כאוהל לשבת כו', ועיין במדרש פי' וירא פמ"ח מענין וימתחם כאוהל שזהו מ"ש באברהם והוא יושב פתח האוהל דהיינו שפתח פתח לעוברים ושבים בזכות זה וימתחם כאוהל, ואפ"ל דגם בהם יש פתח האוהל ע"ד יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים כו' מדרש יתרו פכ"ט תרומה פל"ג למעלה וימתחם כאוהל לשבת למטה מה טובו אוהליך יעקב כו' נשא פי"ב דרמ"ט ע"ב ע"פ להקים את המשכן כו' וימתחם כאוהל כו'.

קיצור. תכלת דומה כו' לרקיע רוממות מלכותו ית' ארוממך אלקי המלך ונק' קבלת עומ"ש ומוה נמשך היראה וים מל' שבאצי' ותכלת מל' כשנמשכת בבריאה אעפ"כ הוא דומה לים וים לרקיע ז"א רקיע כעין הקרח ורקיע לכסה"כ בינה כסא כבוד מרום מראשון גם יר"ת ששרשה מיראה עילאה מוחין דאבא ותכלת דא פסח ויראה שרש לשס"ה ל"ת בחי' ישמחו השמים רוכב בערבות בי"ה שמו גם נוטה שמים כיריעה זהו בחי' רקיע לכן ע"י תכלת הדומה לרקיע נמשך בחי' זו להיות וימתחם כאוהל.

ד) ותולעת שני שהוא גוון אדום היינו בחי' גבורות דקדושה והוא רשפי אש התשוקה בבחי' והחיות רצוא כו' וכמ"ש בזח"ג פ' תורת המצורע דנ"ב ע"ב ושני תולעת סטר סומקא דגבורה דאשתתף בהדיה. ובלק"ת בד"ה ויקחו אליך פרה פ"ג שהוא המחבר עץ ארו שהוא דעת עם האזוב שהוא יסוד ור"ל ע"ד ישיש כגבור לרוץ אורח ע' בהרמ"ז ר"פ בהעלותך דקמ"ח ע"ב שפי' וה"ס הקמת הברית בכח הגבורות כו' ע"ש להבי חיבור הדעת עץ ארו ע"ד כארו בלבנון ישגא עם יסוד הנק' צדיק זהו ע"י שני תולעת כו' וזהו סטר סומקא דוקא וא"כ הוא כענין שמאלו תחת לראשי וזהו בחי' יצחק שנאמר בו ויאהביה בזהר פ' חיי דקל"ג סע"א ואהבה זו נמשך ע"י רשפי אש התשוקה מלמטלמ"ע רשפיה רשפי אש כו' וע' בלק"ת בד"ה והי' לכם לציצית השני בענין לואת יקרא אשה אש ה' וע' מענין אהבה זו בלק"ת פ' מטות בד"ה ואשה כי תדור ושם פ"ג, וא"כ תכלת הוא בחי' יראה ותולעת שני הוא אהבה כרשפי אש ועיין עוד מענין אהבה ברשפי אש שזהו מדרגת השרפים כת אחת אומרת קדוש בד"ה ונקדשתי בתוך בניי פ"ה ובד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם פ"ב ובד"ה כי תצא דרוש הראשון פ"א ופ"ג ועמ"ש בבה"ז פ' תזריע בדרוש הזה עליהם מי חטאת שירא טלא דבדולחא בענין אבן הבדולח דגוונא סומקא אתחזי ביי' ושרש בחי' זו זהו ענין גבורה דעת"י המלוכש במו"ס כו'. והנה תולע גימט' אב"ג ית"ץ שה"ס שם מ"ב וענין שם מ"ב פ' בזח"ב תרומה דקל"ב ע"ב סליק ולא נחית ולכן עולת תמיד עולת אותיות תולע ועולה היא העולה למעלה מעלה ברזא דקה"ק בזהר ר"פ צו וע' מענין שם מ"ב שהוא פ' ראשונה דק"ש בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ואהבת את ועמ"ש ע"פ דודי צח ואדום דהיינו השלימות שכלול מב' גוונין שאע"פ שעיקרו חסד עכ"ז צ"ל ג"כ התכללות הגבורה וכנ"ל דגוונא סומקא אתחזי ביה וע' בת"א בד"ה אשירה לה' כי גאה גאה בענין ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט. והנה בדוד ג"כ נאמר והוא אדמוני עם יפה עינים ואיתא ע"ז בזח"ב פ' תזריע דנ"א א' ואיתמא כתיב ויצא הראשון אדמוני וכתוב ביה בדוד והוא אדמוני אלא דא מוזהמא דדהבא אתעביד פ' מסיגי הגבורות ודא בניהרא דדהבא אתדבק שהמל' בנינה מן הגבורות ודוד הוא ממלכות וע' מענין בנין המל' מהגבורות בלק"ת בביאור ע"פ וכל בניך וגם דברי סופרים הם מבחי' גבורות כנוכר בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ שחורה אני, ועוד בזהר ס"פ תורת המצורע דנ"ו ע"א ת"ח דוד בשפירו דסומקא נפק ואתאחד בקדושה דמאריה וע"ד כתיב והוא אדמוני עם יפה עינים ובמק"מ שם בחי' התיקון מהיטבאל כו' ור"ל שהוא בחי' בת מי זהב, וא"כ ענין בחי' האדמוני הוא להיות ובערת הרע של היצה"ר וכמארז"ל בענין דוד שהרג את היצה"ר כו' וזהו עם יפה עינים שהוא בחי' חכמה וסנהדרין נק' עיני העדה כו' וכמ"ש במדרש מדעת סנהדרין כו' ועד"ו ארו"ל במדרש ר"פ תולדות ופורע ממנו אדום כו', וכן כל כפיית הדינין קשים זהו ע"י גבורות עליונות דקדושה כמ"ש בפע"ח בכוננת השופר וכן בענין תולעת שני שכח התולע שמכה הארזים בפיו

ור"ל הארזים ג"כ המדות רעות של היצה"ר, והנה תולע גימט' אביג ית"ץ שהוא שם מ"ב שהוא גבורה שבחסד וע' בביאור ע"פ זאת חוקת התורה פ"ד ובד"ה ויקחו אליך פרה פ"ג. והנה ענין כחו בפיו היינו בחי' מדבר שדרשו מהכתר וע' בת"א ביאור מזוזה מימין להמשיך יהי רצון כו' אך דוקא כשהוא בבחי' ביטול ע"ד ואנכי תולעת ולא איש שע"י ביטול זה מאיר בו דיבור העליון בחי' ואשים דברי בפ"ך כו' וכן בתפלה אד' שפתי תפתח כו' ועמ"ש ע"פ וידבר משה אל ראשי המטות בפ"י לאמר זה הדבר כו' שיהי' הדיבור בבחי' זה כענין משה נתנבא בזה כו' וז"ש באמת ויציב כו' הדבר הזה כו' וז"ש רש"י בחומש ר"פ בלק שאמרו מואב על משה אדם שכחו בפיו כו' כי משה נתנבא בזה כו' וכמ"כ בלעם נק' שכחו בפיו כי הוא זלעז"ו וכמארוז"ל במדרש ס"פ נשא ע"פ ולא קם עוד נביא בישראל כמשה כו' אבל בעוכמו"ז קם ומנו בלעם כו' וזהו ג"כ כמו שיש תולע בקדושה שם מ"ב עולת תמיד עולת אותיות תולע כן לעז"ו יש תולא טמא, וע' בענין פום ממלל רברבן שבקדושה הוא בינה שבה התגלות עת"י ויש ג"כ בחי' זו בקליפה וכפשוטו של פי' הפסוק ועמ"ש ע"פ מי שם פה לאדם וע' זח"ב תרומה קל"ה א' ותולעת שני דא ט"ו באב דבנות ישראל הו' נפקין במאני מילת הה"ד האמונים עלי תולע ועמ"ש ע"פ ואכסך משי כו'. והנה הרמ"ז ר"פ מצורע פי' דתולעת שני הוא ת"ת ודקדק כן מ"ש בזהר תרומה קל"ט א' תולעת שני תרין גוונין כחדא וכ"מ במק"מ שם, אבל בזהר שלפנינו הגירסא תולעת שני ושש תרין גוונין כחדא אבל תולעת שני י"ל גוון אחד, ובענין בלעז"ו אם יהיו חטאיכם כשנים כו' אם יאדימו כתולע כו', אך עכ"ז משמע שם בזהר דפי' שני היינו שנים גם משמע שם שכולל מחסד וכמו בפ' ויחי דרל"ח ע"ב בענין כי כל ביתה לבוש שנים כגון מילה ופריעה מזוזה ונר חנוכה כו', ולכאורה זהו ע"ד כל עיסקא דשבתא כפול זכור ושמור כו' והיינו כנ"ל בענין שמאלו תחת לראשי כו' ישיש כגבור כו', או י"ל לפי שתולע הוא שם מ"ב שהוא ענין אור הגבורה בכלי החסד נמצא יש בו ב' בחי' ובענין אדמוני עם יפה עינים כנ"ל.

קיצור. ענין תולעת שני גוון אדום, והחיות רצוא כאבן הבדולה גוונא סומקא דודי צח ואדום דוד אדמוני עם יפה עינים ובערת הרע שריפת חמץ לעשות צדקה ומשפט תולע שם מ"ב בכל מאדך כת אחת אומרת קדוש כמעלת הזהב על הכסף וענין כחו בפיו הדבר זה ואשים דברי בפ"ך ע"י הביטול ואנכי תולעת, והנה התולעת שני לשון שנים ע"ד כי כל ביתה לבוש שנים י"ל שע"י הגבורה זו נמשך ישיש כגבור לרוץ אורח שה"ס היחוד או ע"ד שם מ"ב אור הגבורה בכלי החסד.

ה) וארגמן הוא תפארת שהוא מדת הרחמים הכוללת כל המדות אהוי"ר וכמ"ש בזהר תרומה דקל"ט ע"א וארגמן דא כנופיא דכלילא כל גוונין כחדא ופי' המק"מ שם שהוא תפארת ודקל"ה ע"א וארגמן דא

שבועות רוא דארגוונא דתושב"כ דאיתיהבית ביה כלילא מתרין סטרין מימינא ומשמאלא כד"א מימינו אש דת למו ודא איהו ארגמן עכ"ל, וע' בזהר פ' יתרו דע"ח א' ע"פ בחדש השלישי לצאת בני כו', וע' מענין ארגמן בזח"א פ' בראשית דט"ו ע"א בפ' ויצא דקמ"ו ע"ב ובפ' תרומה דקמ"ט ע"ב ובאדרא דקמ"א ובפרדס ערך ארגמן ובמא"א אות א' סעיף קמ"ח שהוא ג"כ ר"ת ד' מלאכים אוריאל רפאל כו' וזהו מרכבו ארגמן והם ד' בחי' שנא"ן ועמ"ש מזה בד"ה ועשו להם ציצית שהם ג' בחי' אהוי"ר ורחמים ובחי' הד' דהיינו פני אדם זהו קבלת עומ"ש להיות מקשר כל הג' לבושים אל מחדומ"ע שלמעלה ועד"ו י"ל גם כאן בענין ד' בחי' שביריעות שש ותכלת וארגמן ותולעת שני ועמ"ש מזה בלק"ת בששה"ש בד"ה הנך יפה רעיתי היופי כשכלול מג' גוונים כו' וזהו ג' בחי' הנ"ל אהוי"ר ורחמים ועמ"ש ע"פ ושלת תרד ומענין שלשה שריגים וג' פעמים קדוש ענין ברכת המזון בשלשה ובשה"ש רבה סד"ה אפריון עשה לו מרכבו ארגמן כמד"א רוכב שמים בעזריך, וענין רוכב שמים י"ל עפמ"ש בזח"ב תרומה דקס"ה ע"ב ע"פ סולו לרוכב בערכות ב"ה שמו דפי' ג"כ ערכות היינו ת"ת שכלול ומעורב מחו"ג ובחי' י"ה הם חו"ב שבהם ועל ידם מאיר ע"ק בת"ת הנק' ערכות ועד"ו ענין התמיד הבא מן הכבשים להמשיך בחי' זו כי כ' דכבש המשכת הכתר ע"י הבי"ת שהם חו"ב שהאיר בהשי"ן ג' קוין חג"ת כמ"ש בלק"ת פ' אמור בד"ה והניף הכהן אותם על לחם הביכורים ובהביאור וזהו ענין רוכב שמים בעזרך דפי' בעה"ק ח"ב רפ"א שע"י עורך שהאדם לומד תורה לשמה ע"י הוא עוזר להקב"ה וע"י הוא רוכב שמים כו' כ"כ בשם מדרשו של ר' גחוניא בן הקנה וזהו ענין היה לך לעזרני כו', וזהו ע"ד שארז"ל ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים וע' זח"ג ואתחנן דרס"ה ע"ב בפ' היושבי בשמים כו' ולפמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות הן הן המרכבה שהן מרכבתא עילאה בחי' חג"ת שלמעלה מהמרכבה דבריאה שהן מרכבה לבחי' מלכותו ית' מל' דאצי' וזהו שמקדישים וממליכים את שם כו' כי מלכותך מלכות כל עולמים כו' והחיות נושאות ומנושאות עם הכסא דהיינו שסובלים עליהם כסא מלכותו ית', אבל האבות הן הן המרכבה עילאה שהן בבחי' ביטול לעצמות או"ס ב"ה דאיהו וחיהי חד כו' ושם הוא עבודתם באהבה ויראה אהבת אברהם הלך ונסוע הנגבה הוא אהבת אור א"ס ב"ה בעצמו כביכול, ומקור ושרש האבות הוא בבחי' מח' עילאה שהוא בינה כמ"ש בזהר פ' אמור דצ"ט ע"פ בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם כו', וע"י ביטול הנפש בשרשה למעלה (ע' בלק"ת בד"ה אם בחקתי תלכו דרוש הראשון) ישראל עלו במחשבה מעורר שרש האבות שבמח' עילאה וממשיך להיות גילוי שרש האבות מבחי' בינה עילאה כו' שבה התגלות ע"ק, וזהו שארז"ל נובלות בינה שלמעלה שכינה ר"ל שכינה מה שמל' דאצי' מאירה בבריאה ע"י חיות המרכבה שהם מרכבה לבחי' מל' והוא רק נובלות מבחי' בינה הנמשך ומאיר ע"י מרכבה עילאה של האבות, ולכן אין המלאכים אומרים שירה למעלה עד שישראל אומרים שירה למטה כי ישראל הם ממשיכים

בחי' שירה במלאכים כו' וכנ"ל דנובלות בינה שלמעלה שכינה. ומכ"ז יובן ענין מרכבו ארגמן שיש לפרשו ג"כ על מרכבה עילאה של האבות היינו חג"ת דאצי' ועי"ז ממשיכים מבחי' ע"ק שיהי' מאיר בחור"ב ובז"א כמש"ש בת"א פ' יתרו, וזהו ענין סולו לרוכב בערבות ביה שמו פי' ע"ד שיהי' השם שלם שיאיר י"ה בו"ה ולא בחי' כס י"ה ע' ד"ה ראה אנכי נותן שוהו ענין יהא שמיה רבא מברך, וזהו לרוכב בערבות ת"ת בחי' וא"ז ביה שמ"י היינו שיאיר י"ה בו"ה, ומה שנו' המרכבה בארגמן שהוא ת"ת היינו כי ת"ת הוא עיקר פנימית ז"א כענין יעקב בחיר שבאבות ונאמר ליעקב אשר פדה את אברהם וכו'. ומכ"ז יובן ענין איך ביריעות המשכן שידך ארגמן שהרי יריעות המשכן זהו בחי' נוטה שמים כיריעה וצריך להמשיך שיהי' בחי' היושבי בשמים רוכב שמים לרוכב בערבות וזהו ע"י בחי' ארגמן דהיינו ענין מרכבתו מרכבו ארגמן כו', ועמ"ש בפ"י השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקור חיים, והענין כי הנה מבואר בסידור בד"ה ועשו להם ציצית הנ"ל פ"י הפסוק עוטה אור בשלמה נוטה שמים כיריעה שוהו ענין הלבוש המחבר אור א"ס ב"ה להאיר עי"ז בהעולמות והלבוש יש בו פנימיות ותיצוגיות כו' והמחבר והממשיך אור א"ס ע"י הלבוש הם הנשמות ע"י שהם בבחי' המרכבה הנך יפה רעיתי כו' ע"ש היטב, ועד"ז יובן בענין יריעות המשכן שהם בחי' לנטוע שמים נוטה שמים כיריעה לכן כדי להמשיך בחי' זו זהו ג"כ ע"י שהם מבחי' ארגמן שהוא ענין היותם בבחי' מרכבה מרכבתא תתאה ומרכבתא עילאה כמבואר למעלה, וזהו ג"כ ענין שש ותכלת ותולעת שני שע"י כל זה ממשיכים בחי' היריעות שבמשכן המשכת המקיף בחי' סוכ"ע ולכן לא דמי כלל בחי' נוטה שמים כיריעה שבמשכן לבחי' שמים שבעולם כמ"ש באו"ת מהמגיד ג"ע ר"פ תצוה שהמשכן לגבי העולם הוא כמו נשמה לגבי הגוף כו' וכ"מ בגמרא פ"ק דכתובות ד"ה סע"ב שגדול מעשה המשכן מבריאת שמים וארץ יעו"ש, והיינו כי בשמים הגשמיים הרי נאמר לפעמים אלביש שמים קדרות משא"כ בחי' המשכן הוא בחי' ישמחו השמים כו' ויובן זה עפ"מ בת"א בד"ה יביאו לבוש מלכות דק"כ ע"ד בענין ההפרש בין מה שבחי' סוכ"ע מחיה כל העולמות וגם הרע מקבל חיות משם אך זהו ע"י העלם והסתר משא"כ המשכת המקיף מסוכ"ע ע"י קיום המצות כו' ע"ש, ויש לומר משל לזה כמו הנפש המח"י כל האברים אעפ"כ הקרביים ומעיים אינן נשמעים להרצון כמו היד והרגל הרי ביד ורגל מאיר הרצון בגלוי יותר ממה שמאיר בקרביים ומעיים כו' ועמ"ש מזה בהגהות לסש"ב פכ"ג שלכן רמ"ח מ"ע נק' רמ"ח אברים דמלכא כו', נמצא עד"מ במשכן הי' המקיף דשמים מאיר אורו ממש, וז"ש ואתה תשמע השמים כו', והנה פי' רוכב שמים וכן לרוכב בערבות י"ל כי הנה אתה ה' לבדך את עשית את השמים כו' כתיב את חסר ה"א, אבל במשכן ממשיכים מבחי' אתה הוא ה' לבדך כו' להיות מאיר בבחי' השמים ע"ד אתה מלא ה"א ולא חסר ולכן נק' ימי המילואים ע' בלק"ת ס"פ צו מענין ימי המילואים שממלא התסרון מה שחסר ה"א.

וזהו ענין רוכב שמים וכן לרוכב בערבות בי"ה שמו כו' ומה נמשך
 ישמחו השמים כו' שהשמה ע"י תוס' האור כו' ולכן כדי להמשיך כ"ז
 זהו ע"י בחי' הנ"ל שש וארגמן כו', ובמדרש נשא פי"ב ד"מ סע"א מרכבו
 ארגמן זה השמש כו' לארוג מן לבריות ואין מן אלא פירות ומוזנות
 כמ"ד וימן להם המלך כו' וכ' המ"כ דדריש נוטריקון ארגמן אורג מן
 כו' וכגמ' פב"ת דפסחים דקי"ח ע"א קשים מוזנותיו של אדם כקיי"ס וע'
 מזה בוח"א ויגש דר"ח ע"א וקיי"ס נמשך מבחי' גבוה מאד בוח"ב בשלח
 דנ"ב ע"ב, וא"כ מזה יובן ג"כ דבחי' שאורג מן ומוזנות לבריות נמשך
 מבחי' גבוה וזהו ענין שנת' לעיל בתחילת הדרוש בענין שמש ע"ד כי
 שמש ומגן הוי' אלקים כו' שזהו ענין וידעת היום כו', ועמ"ש עוד מענין
 ארגמן ע"פ ודלת ראשך כארגמן וארו"ל בשה"ש רבה בד"ה ראשך עלי
 ככרמל אמר הקב"ה הדלים והרשים שבישראל חביבין עלי כדוד שנאמר
 והי' הנכשל בהם ביום ההוא כדוד וי"א כדניאל דכתיב כי' והלבישו
 לדניאל ארגונוא, ובתרגום שם כארגמן ארגונוא האיך די לבוש דניאל
 ומרדכי וענין הדלים זהו מבחי' לבנה דלית לה מגרמא כלום ולעיל והי'
 אור הלבנה כאור החמה וזהו כארגמן שהוא בחי' השמש כנ"ל ומ"ש כדוד
 כי דוד ב' דלתי"ן וא"ו באמצע חיבור בינה ומל' ע"י הוא"ו, גם הוי'
 אחד ושמו אחד ס"ת דוד, ורש"י פי' ודלת ראשך קליעת שערות נזיריך
 נאה במצות כקליעת ארגמן, ועמ"ש מענין נזיר קדוש יהי' גדל פרע שער
 ראשו בלק"ת פ' אמור בד"ה ונקדשתי בתוך בניי פ"ה, וא"כ זהו ענין
 עסק התורה סלסלה ותרוממך בלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר
 דרוש השני ספ"ג וז"ש בזהר תרומה קלה"א דארגמן זהו שבועות יום מתן
 תורה כו' ובת"ז תקון י"ג בתחילתו דס"ג סע"א ודלת ראשך דא תש"י
 כארגמן כמו שערות דז"א כו' כי תש"י נק' תפלה לעני ותש"ר נק' תפלה
 למשה בזהר פ' וישלח דקס"ח ע"ב וע' עוד מענין ודלת ראשך בזהר
 ויקרא דקי"ג ועיין בבחיי פ' תשא דקכ"א א' ע"פ וראית את אחורי פי'
 ודלת ראשך קשר של דלית כו' ובת"א סד"ה ומרדכי יצא פי' ארגמן
 סדר טהרות כו' והיינו כמארו"ל ודעת זה סדר טהרות והדעת מחבר חר"ב
 עם המדות ולכן נק' ארגמן שכולל גוונים הרבה כו' ואפ"ל לפ"ז ענין
 ארגמן זהו ד' רבתי דאחד ע"ד קשר של ד' ולפמ"ש שזהו הדלים והרשים
 י"ל נרמז בד' דועד.

קיצור. ארגמן הוא ת"ת שבועות מ"ת בחודש השלישי ג' בחי' אהוי"ר
 ורחמים, הנך יפה ג"פ קדוש מרכבו ארגמן, רוכב שמים לרוכב
 בערבות כבש בעזרך מפרנסין לאביהם שבשמים היושבי בשמים, מרכבתא
 תתאה לבחי' מל' מרכבה עילאה כי גובלות בינה שלמעלה שכינה תפי'
 לרוכב בערבות בי"ה שמו זהו ע"ד שיהי' השם שלם ולהיות יריעות
 המשכן זהו נוטה שמים כיריעה ושיהי' בחי' רוכב שמים זהו ע"י מרכבו
 ארגמן ועד"ז פי' כענין עוטה אור כשלמה ע"י העלאת מ"ן וזהו ענין
 הטלית והציצית כו' ובגמרא כתובות ד"ה דמעשה המשכן גדול ממעשה

שמים וארץ כי בשמים ובארץ לפעמים אלביש שמים קדרות אבל כמשכן ומקדש ואתה תשמע השמים, ועד"ו ההפרש בין עשיה ובין מעשה המצות ופי' רוכב שמים י"ל כי את עשית את השמים חסר ה"א באתה, ההמשכה מבחי' אתה הוא ה' לבדיך כו' בבחי' את עשית את השמים זהו לרוכב בערבות בי"ה שמו, זהו ענין ימי המילואים שלא יהי' חסר ומזה נמשך ישמחו השמים, ובמדרש ארגמן זה השמש אורג מן כי קשין מזונותיו של אדם כקיי"ס, ודלת ראשך כארגמן הדלים שבכם, מבחי' סיהרא יהיו כאור החמה בחי' ארגמן, גם דלת ראשך שערות סלסלה ותרוממך, גם תשי' נק' ודלת ראשך כי הוא בחי' תפלה לעני.

ו) וישש הוא הבד שהוא פשתן שהוא עולה יחידי היינו קנה יחידי מכל גרעין כדפרש"י פ"ב דזבחים די"ח סע"ב ובתוס' שם, ועמ"ש מענין זה בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר דרוש השני ובה"ז פ' פקודי דרל"ג ע"א בענין איש לבוש הבדים, ובחי' שש זהו האהבה המסותרת שבכל א' שהיא מבחי' יחידה כמו בד שעולה יחידי כנ"ל ועיין מענין יחידה בלק"ת סוף שה"ש בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים פ"ג ושם פי' דהיינו תוקף הרצון עד שאין לו שום רצון אחר כלל, וע' באגה"ק ד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה וגם פי' יחידה שהיא פשוטה בתכלית ואינה מורכבת בשכל וטעם כמו הרצון שבא מהשכל כי היא למעלה מהשכל ועיין בתו"א בד"ה ויקהל משה דאית רצון ואית רצון ובד"ה ערבים עלי ד"ס בפ' שמות ובד"ה לבסומי בפוריא דרוש השני במש"ש שעל מס"ג לא נאמר טעם כו', ועמ"ש במ"א עפמ"ש בע"ח דפנימית אבא הוא פנימי' ע"י ולא ידעתי הטעם כו', שש חסד אור החסד אינו מתעבה כמ"ש ע"פ בן אורי רק אהבה זו נלקחה מצד שרשה ישראל עלו במח' ע' בלק"ת בד"ה אם בחקתי הראשון וארו"ל מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר דהיינו שנמשכו מבחי' אחדות פשוט, ועמ"ש בת"א ס"פ בראשית בד"ה ושם אחיו יובל מענין שיר פשוט שיר כפול כו' שיר פשוט הוא מבחי' כתר שיר כפול חו"ב כו' ולכן הבד הוא לבן שהוא גוון עצמי ואינו מורכב שהוא מורה על בחי' האור כמו שהוא מצד עצם למעלה מבחי' כלים וע' בה"ז פי' שופטים דער"ה ע"א בענין גרמין שהם חיוורים כו', ואפ"ל ג' בחי' תכלת וארגמן ותולעת שני זהו ענין הכלים, ושש זהו האור גוון עצמי לבן והם ג"כ ד' אותיות הוי' שהם חו"ב תו"מ וחכמה הוא האור ובינה ז"א מל' הם נר"ג בחי' כלים והיו"ד זהו חי' יחידה כו', ולכן הכה"ג ביוהכ"פ נכנס בבגדי לבן דוקא לקדה"ק, והנה שש הוא בחי' חסד כי גילוי אהבה זו מבחי' יחידה היא מאירה בבחי' החסד שהוא אהבה שגוון לבן הוא ג"כ בחסד וכמ"ש בענין מחשוף הלבן, וכסף שהוא בחסד הוא גוון לבן והוא אהבה נכספת לבית אביך והיינו כמ"ש ע"פ וישכם לבן בבקר, לבן לובן העליון הוא מאיר בבקר דאברהם כו' ואפ"ל ע"ד דאית חסד ואית חסד וחסד דאצי' הוא כלי לבחי' ורב חסד כו' לכן לובן העליון ורב חסד מאיר בחסד לאברהם כו', ולכן נק' שש שהוא ראשית הששה

א'תקז תרומה התורה אור

מדות וגם כללותן כי הוא יומא דאזיל עם כולתו יומין יומם יצוה ה' חסדו. זהו ג"כ יום הראשון דפסח כמ"ש בסידור בד"ה והגדת לבנך כו' וזהו ג"כ ענין אור שנברא ביום ראשון שהי' מאיר מסוף העולם ועד סופו שכמ"כ אור החסד אינו מתעבה כמ"ש בד"ה אד' שפתי תפתח, והנה למעלה בחי' בד י"ל זהו ע"ד אתה הוא לבדך ומשם ממשיכים בבחי' אתה עשית את השמים שזהו ענין יריעות המשכן כמש"ל סעיף ה', וע"כ יריעות המשכן היו מבחי' שש שהוא בד כדי להמשיך מבחי' אתה הוא ה' לבדך שיאיר במקיפים עליונים ולכוונה זו הי' ג"כ בגדי בד דכה"ג ביוהכ"פ, והנה ק"ש נק' קבלת עומ"ש פי' שמים ע"ד נוטה שמים כיריעה מלכות שמים המשכה בחי' רוכב שמים והיינו ע"י שש תיבין שבפסוק שמע ישראל וזהו ע"ד ואת המשכן כו' יריעות שש כו' עשר יריעות כו' שש ב"פ יש כו' שש כי המשכן כמו העולם שנברא בעש"מ בששה ימים שוקיו עמודי שש שיש ב"פ יש כו' ע' בדרוש חמשה קנינים בענין שמים וארץ קנין א' ובהמ"ק קנין אחד.

י"ל בענין דעת בצלאל ומשה כד' הפוסקים בענין לבישת טלית ותפילין דמ"ד תפילין תחלה ודעת הפוסקים ללבוש הטלית תחלה כמו שאמר בצלאל לעשות היריעות תחלה ולכן לבישת הטלית אומרים נוטה שמים כיריעה עוטה אור כשלמה ואח"כ נוטה שמים כיריעה כמו"כ הארון ואח"כ היריעות א"כ עוטה אור תורה ע"ד אני אענה את השמים וזהו דעת משה להקדים הארון עוטה אור ואשים דברי בפ"ך בחי' משה ובצל ידי בצלאל לנטוע שמים יריעות המשכן כו'.

ענין במשכן י"א יריעות עזים. מ"ט עזי כו' ברישא חשיכא כו' והנה בקדושה ע"ס ט' בחי' פנימי' מחכמה עד מל' והעשירי יהי' קדוש מקיף כתר אך ולא י"א כי בחי' עת"י למעלה מסוכ"ע ואמאי בקליפות י"א אלא מלפני מלוך כו' נפלו ניצוצות מבחי' עליונה יותר מע"מ דתיקון לכן נשתלשלו י"א בחי' ונק' אהלי קדר אך בחי' י"א היא אינה מקליפות ושם הפנימי אין ערוך למקיף כי אף שנפל לא נפל ח"ו כמו מה שנפל מע"ס כו' ולפי שיש בהם מקיף מבחי' זו לכך מקבלים בלי חשבון עד"ה ויהי בשלח כו'. והנה ע"י קיום ל"ת ממשיכים מקיף עליון כנ"ל כמ"ש ע"פ שחורה אני ונאווה כו' ולכן הי' ירעות עזים דוקא לאהל כו'. וזהו שחורה אני כאהלי קדר כו'.

שמים וארץ כי בשמים ובארץ לפעמים אלביש שמים קדרות אבל במשכן ומקדש ואתה תשמע השמים, ועד"ו ההפרש בין עשיה ובין מעשה המצות ופי' רוכב שמים י"ל כי את עשית את השמים חסר ה"א באתה, ההמשכה מבחי' אתה הוא ה' לבדיך כו' בבחי' את עשית את השמים זהו לרוכב בערבות ביי"ה שמו, זהו ענין ימי המילואים שלא יהי' חסר ומזה גמשך ישמחו השמים, ובמדרש ארגמן זה השמש אורג מן כי קשין מזונותיו של אדם כקיי"ס, ודלת ראשך כארגמן הדלים שבכם, מבחי' סיהרא יהיו כאור תחמה בחי' ארגמן, גם דלת ראשך שערות סלסלה ותרוממך, גם תשי' נק' ודלת ראשך כי הוא בחי' תפלה לעני.

ו) ויש' הוא הבד שהוא פשתן שהוא עולה יחידי היינו קנה יחידי מכל גרעין כדפרש"י פ"ב דזבחים די"ח סע"ב ובתוס' שם, ועמ"ש מענין זה בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר דרוש השני ובה"ז פ' פקודי דרליג ע"א בענין איש לבוש הבדים, ובחי' שש זהו האהבה המסותרת שבכל א' שהיא מבחי' יחידה כמו בד שעולה יחידי כנ"ל ועיין מענין יחידה בלק"ת סוף שה"ש בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים פ"ג ושם פי' דהיינו תוקף הרצון עד שאין לו שום רצון אחד כלל, וע' באגה"ק ד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה וגם פי' יחידה שהיא פשוטה בתכלית ואינה מורכבת בשכל וטעם כמו הרצון שבא מהשכל כי היא למעלה מהשכל ועיין בתו"א בד"ה ויקהל משה דאית רצון ואית רצון ובד"ה ערבים עלי ד"ס בפ' שמות ובד"ה לבסומי בפוריא דרוש השני במש"ש שעל מס"נ לא נאמר טעם כו', ועמ"ש במ"א עפמ"ש בע"ח דפנימית אבא הוא פנימי' ע"י ולא ידעתי הטעם כו', שש חסד אור החסד אינו מתעבה כמ"ש ע"פ בן אורי רק אהבה זו נלקחה מצד שרשה ישראל עלו במח' ע' בלק"ת בד"ה אם בחקתי הראשון וארז"ל מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר דהיינו שנמשכו מבחי' אחדות פשוט, ועמ"ש בת"א ס"פ בראשית בד"ה ושם אחיו יוכל מענין שיר פשוט שיר כפול כו' שיר פשוט הוא מבחי' כתר שיר כפול חו"ב כו' ולכן הבד הוא לבן שהוא גוון עצמי ואינו מורכב שהוא מורה על בחי' האור כמו שהוא מצד עצם למעלה מבחי' כלים וע' בה"ז פי' שופטים דער"ה ע"א בענין גרמין שהם חיוורים כו', ואפ"ל ג' בחי' תכלת וארגמן ותולעת שני זהו ענין הכלים, ושש זהו האור גוון עצמי לבן והם ג"כ ד' אותיות הוי' שהם חו"ב תו"מ וחכמה הוא האור ובינה ז"א מל' הם גר"נ בחי' כלים והיו"ד זהו חי' יחידה כו', ולכן הכה"ג ביוהכ"פ נכנס בבגדי לבן דוקא לקדה"ק, והנה שש הוא בחי' חסד כי גילוי אהבה זו מבחי' יחידה היא מאירה בבחי' החסד שהוא אהבה שגוון לבן הוא ג"כ בחסד וכמ"ש בענין מחשוף הלבן, וכסף שהוא בחסד הוא גוון לבן והוא אהבה נכספת לבית אביך והיינו כמ"ש ע"פ וישכם לבן בבקר, לבן לובן העליון הוא מאיר בבקר דאברהם כו' ואפ"ל ע"ד דאית חסד ואית חסד וחסד דאצי' הוא כלי לבחי' ורב חסד כו' לכן לובן העליון ורב חסד מאיר בחסד לאברהם כו', ולכן נק' שש שהוא ראשית הששה

מדות וגם כללותן כי הוא יומא דאזיל עם כולו יומין יומם יצוה ה' חסדו, וזהו ג"כ יום הראשון דפסח כמ"ש בסידור בד"ה והגדת לבנך כו' וזהו ג"כ ענין אור שנברא ביום ראשון שהי' מאיר מסוף העולם ועד סופו שכמ"כ אור החסד אינו מתעבה כמ"ש בד"ה אד' שפתי תפתח, והנה למעלה בחי' בד י"ל זהו ע"ד אתה הוא לבדך ומשם ממשיכים בבחי' אתה עשית את השמים שזהו ענין יריעות המשכן כמש"ל סעיף ה', וע"כ יריעות המשכן היו מבחי' שש שהוא בד כדי להמשיך מבחי' אתה הוא ה' לבדך שיאיר במקיפים עליונים ולכוונה זו הי' ג"כ בגדי בד דכה"ג ביוהכ"פ, והנה ק"ש נק' קבלת עומ"ש פי' שמים ע"ד נוטה שמים כיריעה מלכות שמים המשכה בחי' רוכב שמים והיינו ע"י שש תיבין שבפסוק שמע ישראל וזהו ע"ד ואת המשכן כו' יריעות שש כו' עשר יריעות כו' שש ב"פ יש כו' שש כי המשכן כמו העולם שנברא בעש"מ בששה ימים שוקיו עמודי שש שיש ב"פ יש כו' ע' בדרוש חמשה קנינים בענין שמים וארץ קנין א' ובהמ"ק קנין אחד.

י"ל בענין דעת בצלאל ומשה כד' הפוסקים בענין לבישת טלית ותפילין דמ"ד תפילין תחלה ודעת הפוסקים ללבוש הטלית תחלה כמו שאמר בצלאל לעשות היריעות תחלה ולכן בלבישת הטלית אומרים נוטה שמים כיריעה עוטה אור כשלמה ואח"כ נוטה שמים כיריעה כמו"כ הארון ואח"כ היריעות א"כ עוטה אור תורה ע"ד אני אענה את השמים וזהו דעת משה להקדים הארון עוטה אור ואשים דברי בפ"ך בחי' משה ובצל ידי בצלאל לנטוע שמים יריעות המשכן כו'.

ענין במשכן י"א יריעות עוים. מ"ט עזי כו' ברישא חשיכא כו' והנה בקדושה ע"ס ט' בחי' פנימי' מחכמה עד מל' והעשירי יהי' קדוש מקיף כתר אך ולא י"א כי בחי' עת"י למעלה מסוכ"ע ואמאי בקליפות י"א אלא מלפני מלוך כו' נפלו ניצוצות מבחי' עליונה יותר מע"מ דתיקון לכן נשתלשלו י"א בחי' ונק' אהלי קדר אך בחי' י"א היא אינה מקליפות ושם הפנימי אין ערוך למקיף כי אף שנפל לא נפל ח"ו כמו מה שנפל מע"ס כו' ולפי שיש בהם מקיף מבחי' זו לכך מקבלים בלי חשבון עד"ה ויהי בשלח כו', והנה ע"י קיום ל"ת ממשיכים מקיף עליון כנ"ל כמ"ש ע"פ שחורה אני ונאווה כו' ולכן הי' ירעות עוים דוקא לאהל כו', וזהו שחורה אני כאהלי קדר כו'.

ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים כו'. והנה כתיב אדני כסף תעשה כו' שני אדנים תחת הקרש האחד כו'. להבין זה מה שהמשכן עצמו הי' מעצי שטים עומדים ואדנים אשר תחת הקרשים הי' כסף אשר הוא היפך מנהגו של עולם שהכסף יקר הרבה מעצי שטים וחשוב מהם יותר עד אין שיעור ואיך נתהוו למטה להיות משמש להעצי שטים והעצי שטים יתנו למעלה מהכסף. אך הענין הוא דהנה כתיב ומן העפר אשר יהי בקרקע המשכן, פי' המשכן הוא מדת מלכותו ית' שמתלבשת בעולמות וברואים להחיותם והוא בחי' ממכ"ע, והנה הגם שדרך פרט הם עולמות אין קץ ותכלית ממש אך דרך כלל הם ג' עולמות בי"ע כמ"ש לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, והנה תחיות המחי' עולם העשי' נק' עפר אשר בקרקע המשכן שהוא בחי' קרקע שירידה גדולה היא לפניו ית' להחיות עולמות בע"ג מארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה זמונה מספר לכוכבים שאין ערוך אליו ית' אלא שהכל היה מן העפר בחי' דומם ממש לגבי אא"ס ב"ה, וזהו מ"ש והנה אופן אחד בארץ שהאופנים הם בעשי' והם שלוחי ההשפעה לעולם העשי' לכן הן הן העפר שבקרקע המשכן והעצי שטים הן השרפים כי הגה הארז יותר גבוה מכל האילנות כמ"ש מן הארז אשר בלבנון כו', וכך השרפים הם היותר גבוהים מכל המלאכים הנק' חיות ואופנים שהם ביצירה ועשי' וגם רוב המלאכים הם ביצירה שלכן נק' עולם המלאכים ושם הוא ג"כ מט"ט שר העולם אבל השרפים הם בעולם הבריאה ולכן אומרים קדוש שיש להם השגה ממש כי אימא מקננא בכורסייא ששם מאיר חב"ד דאצילות כו' משא"כ האופנים מתנשאים לעומת השרפים כו' ששומעים מה שהשרפים אומרים קדוש כו', אבל הם עצמם אינם משיגים בחי' קדוש ומובדל כו', (ד"ה רפאני) וזהו אתה ה' לבדך אתה עשית וגו', פי' אתה ה' לבדך הוא בחי' גילוי שאין בלתו שהוא בחי' עולם האצילות כו' שאעפ"י שיש שם בחי' ע"ס חר"ב ומדות כו' הנמשכים מד' אותיות הוי' מ"מ הוא לבדך שמיוחדים בתכלית באא"ס ב"ה, שגם הכלי' דאצילות הם אלקות, וזהו כל הנק' בשמי שהוא עולם האצילות שהוא נקרא בשמי ממש ששם שורה אור אין סוף ב"ה ממש ומתאחדים עמו בתכלית היחוד דאיהו וגרמוהי חד שהכל בטל ונכלל באור אין סוף ב"ה ממש ועליהם נק' שמו והגם שאין ערוך אליו ית' וכנודע שאדם דאצילות נק' אדם דעשי' בחי' עשי' גשמיות, וגם ההארה מאא"ס המתלבשת שם הוא אינו אלא זיו והארה כו', אך מ"מ ההארה היורד שם וגמשכי' שם היא מתאחדת בלי שום פירוד והתחלקות עד שכולם מלאים מן ההארה ההיא ואין שם תפיסת שום דבר זולת ההארה ההיא וכמו ויאצל מן הרוח דמשה על ע' זקנים שעם היותם תחלה למטה הרבה מבחי' משה מ"מ ע"י אצילות ההארה זו נתהפכו לבחי' ומדריגה הנעלה ביותר כו', כך עם היותם בחי' כלים חו"ב ומדות אינן כלל בערך א"ס ב"ה דלאו מכל אינון מדות איהו כלל אך ע"י שנאצל בהם גילוי אא"ס נעשו בבחי' ביטול לגמרי, וזהו אתה ה' לבדך כי הם אינם מסתירים כלל וגילוי בחי' זו אנו מבקשים כמ"ש ומלוך עלינו אתה הוי' לבדך, ר"ל שגם למטה יהי הגילוי עדין ממש, וזהו אמית' ענין דירה בתחתונים שיהי הגילוי למטה בעשי' כמו

באצילות ממש שהוא למעלה מבחי' געה"ע שהיתה שם הנשמה תחלה קודם ירידתה בגוף וכמארו"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב בעוה"ז דוקא כי הדירה הנ"ל יהי' דוקא בתחתונים, וזהו ומלוך עלינו אתה הוי' לבדך דוקא, והנה מ"ש אח"כ אתה עשית את השמים כו' ואתה מחיה את כולם והוא בחי' הסתר שמסתתר בשמים ובארץ וכמ"ש אכן אתה אל מסתתר, וזהו ע"י הרקיע אשר על ראשי החיות שבחי' רקיע זה הוא בחי' הפרסה המספקת ובמשכן הי' זה בחי' הפרוכת, וזהו מ"ש שרפים עומדים ממעל לו ממעל לשכינתי, פי' שהם משיגים בחי' אתה הוי' לבדיך וכמשל מי שתופס ומשיג בשכלו איזה שכל ומקיפו בשכלו כו' וזהו ממעל לו ואומרים קדוש פי' שהוא ית' קדוש ומובדל ולא כדמיון הנשמה המחיה את הגוף שמתלבשת בתוכו ומקבלת שינויים כו', וג"פ קדוש עד שהוי' צבאות כו' אף שהשרפים הם בעולם הבריאה אך בעולם הבריאה עדיין הארת המל' דאצוי' מאיר בבחי' גילוי ולכן הם משיגים בחי' אתה הוי' לבדך שהוא מדרגות היחוד שבעולם האצילות וכמו שבשבת הוא גילוי עולם הבריאה משא"כ יצירה הוא בא"י בחול והיינו אין ערוך חול לשבת אין השינוי בא"י רק מה שבחול מאיר יצירה ובשבת בריאה ועוד נודע דבשבת הוא עליות העולמות עד א"ס ממש, אלא ע"כ צ"ל הטעם משום דבבריאה מאיר גילוי הארת האצילות, וזהו ענין שער כו' הפונה קדים כו', וזהו פי' ענין שרפים עומדים ממעל לו היינו ממעל לשם אדנ"י הנזכר תחלה להיות כי שם אד' הוא בחי' מל' דבריאה והשרפים הם מבחי' ז"א דבריאה מחנה מיכאל מבחי' חסד כו', ואף שבאמת המל' דבריאה הרי היא מע"ס דבריאה שהוא בחי' אלקות והגם שהיא למטה מבחי' ז"א דבריאה היינו מספי' ז"א דבריאה שהוא ג"כ אלקות, משא"כ השרפים אף שהם מז"א דבריאה מ"מ הן גבראים ואין ערוך הנברא לאלקות עכ"ז נאמר בו ממעל לו ממעל לשכינתי מצד משל הנ"ל כמו התלמיד שמקבל השכל מרבו שאעפ"י שהשכל גבוה יותר משכל התלמיד שהרי נלקח משכל הרב עכ"ז לאחר שהתלמיד מבין השכל ומשיגו הרי הוא מוקף משכל התלמיד ששכל התלמיד משיג ותופס השכלה זו ומקיפה לכן עד"ז יצדק לומר בשרפים עומדים ממעל לו כו' (וגם מטעם הראשון יצדק ענין ממעל לו ע"ד דפי' במ"א ע"פ משה ידבר והאלקים יעננו בקול), אך כ"ז הוא בעולם הבריאה שהארת המל' מאיר שם בבחי' גילוי, משא"כ ביצירה ועשי' אין מאיר עצם האור כלל מבחי' חב"ד דאצוי' כ"א בבחי' העלם ולכן נאמר יוצר אור ובורא חושך שבחי' חושך זה הוא ע"ד מ"ש ישת חשך סתרו שהוא בחי' שאינו מושג כך אור הבריאה נק' חושך לגבי יצירה ועשי' שאינו מושג שם כלל, וז"ש על ראשי החיות רקיע כעין הקרח כו' שהוא בחי' פרסא המפסקת שעיקרה היא דוקא על ראשי החיות שהוא בחי' יצירה, משא"כ הבריאה הוא למעלה מבחי' רקיע כו' ולהיות כן הענין הנה כדי שיהי' התחברות הקרשים שהם בחי' השרפים שרפים עומדים עצי שטים עומדים כנ"ל שהוא בחי' הבריאה עם העפר אשר בקרקע המשכן שהוא בחי' עשי' אופנים אופן אחד בארץ א"א להיות כ"א ע"י ממוצע המחברם והוא בחי' היצירה שהוא המחבר ומקשר הבריאה עם העשי', וזהו

ענין האדנים שהם המחברים הקרשים עם העפר קרקע המשכן וכמו ענין תלמוד המביא לידי מעשה, דהפי' שמביא וממשיך גילוי הרצה"ע בעשי' כמו הדיבור שהוא ג"כ הממוצע המביא ומחבר הרצון או המח' עם העשי' כי ע"י דבר מלך שמצוה כן בפיו יבא הדבר לידי מעשה כו', משא"כ בזולת הדבור לא הי' מתחבר כלל המח' עם העשי' ולא הי' נמשך כלל ממח' לבוא לידי עשי' גשמי' אלא הדיבור הוא הממוצע המחברן יחד שכך הוא סדר המדרגות בראתו יצרתו עשיתו, וזהו ענין האדנים שהיו מעולם היצירה תרין סמכין דקשוט בחי' נה"י שמתלבשי' ביצי' והן היו בין עצי השטים ובין הקרקע שעל ידם הי' ההתחברות ולכן היו האדנים מכסף שהכסף הוא חסדים שהם דוקא המחברים כמשל המים שיורדים מגבוה לגמוך ומטבע המים להדבק כו', אבל בחצר הי' אדני נחשת *.

ויובן זה גם כן באדם בעבודת ה' בבחי' ושכנתי בתוכם, דהגה הקרשים עצי שטים עומדים הם דוגמת בחי' העצמות שבאדם שהם גם כן עומדים ממעלה למטה, ואיתא ברעיא מהימנא פ' שופטים גרמין בנויין על מוחא ששרשם מבחי' חב"ד וחכמה הוא בחי' קרירות כו' שהמדות כלולים במשכיל בבחי' מוחו ותעלומות לבו כו', ומבואר בתניא ח"א פט"ז ענין מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה כי דו"ר שבהתגלות לבו הם המתלבשים במעשה המצות להחיותם לפרחא לעילא כי הלב הוא ג"כ חומרי כו', אך הדו"ר שבתבונות מוחו ותעלומות לבו הנ"ל גבהו דרכיהם למעלה מעלה מבחי' המעשה ואי אפשר להן להתלבש במעשה * המצות להיות להם בחי' מוחין וחיות להעלותן לפרחא לעילא אם לא שהקב"ה מצרפם ומחברן * לבחי' המעשה והן נקראות בשם מחשבה טובה עד כאן לשוננו, וזהו ממש ענין הקרשים שלא יוכלו מצד עצמן להתחבר עם העפר קרקע המשכן שהרי הקרשים הם בחי' בריאה כמש"ל ובבריאה מאיר חב"ד ונק' בורא חשך שהוא בחי' תבונות מוחו ותעלומות לבו שאינו בא לגילוי בהלב בחי' חג"ת המקננים ביצירה כו' לכן א"א להתחבר בחי' זו עם העפר קרקע המשכן שהוא בחי' מעשה המצות כי הדו"ר שבמוחו גבהו מדרכילם מבחי' המעשה אלא האדנים מחברים שניהם יחדיו שהם מבחי' יצי' שהוא דו"ר הנמשכים בהתגלות לבו ולכן נק' אדני כסף ע"ד נכסוף נכספתי ובהן יורדי' ומתלבשי' הקרשים שהמדות שבמוחו מתלבשים במדות שבלב ואז נעשים חיות לבחי' עשי' שהוא בחי' העפר כו', וזה כענין הגידי' שמחברים העצמות עם הפשר כמ"ש במ"א, (וגם י"ל דזה שהאדנים מחברים הקרשים עם העפר הוא כענין שהקב"ה מצרפה למעשה אף גם בלי שיהי' הדו"ר בהתגלות לבו ולכן הי' אדני כסף כי זהו בחי' חסד עליון שאף שגבהו דרכיהם מבחי' המעשה עכ"ז הקב"ה מצרפן למעשה ונודע שהכסף מורה על גילוי החסדים וכענין

אדני נחשת : בבוך באב' 48 מציון : (כאן חסר מה שאמר רבינו ז"ל ע"ז).
 להתלבש במעשה : בתניא שם : להתלבש בבחי' מעשה.
 מצרפם ומחברן : בכתי' ב' : מצרפה למעשה ומחברה לבחי' המעשה.

מחצית השקל כו', והנה מבואר בתניא פט"ז דלהיות דו"ר בהתגלות לבו ממש לא כל נפש זוכה לזה אבל בחי' דו"ר בתבונות מוחו ותעלומות לבו זה בנקל לכל א' כו' ע"ש, ועפ"ז יובן מה שהמשכן הי' מעצי שטים עם אדני כסף כו' כי המשכן צ"ל בכל אדם בחי' ושכנתי בתוכם ולכן הי' מדבר שביכולת כאו"א לעשות בחי' משכן זה שהעצי שטים זהו בחי' תבונת מוחו ונק' מח' טובה כנ"ל והי' ביכולת כ"א ממש ועל ידי האדנים הקב"ה מצרפן למעשה לבחי' העפר כו' והי' בחי' המשכן לכל אדם ממש, וכ"ז אינו סותר למ"ש בתניא פל"ח ואין להאריך), והנה הקרשים הם כמו בחי' העצמות שהם גוף האדם עד"מ והיריעות שעל גבי הקרשים הן בחי' לבושים ובתוך המשכן היו הכלים ארון ומגורה ושולחן כנ"ל, והענין כידוע שיש או"פ ואו"מ וכן בהגשמה יש בחי' נר"נ המתלבשים בתוך הגוף נשמה במוח רוח בלב נפש בכבד כו', ויש בחי' מקיף שאין מתלבשים בהגוף כ"א שורה בבחי' מקיף מלמעלה ואיתא בכהאריז"ל שהמקיפים שוריי על הלבושים דוקא, ולכן אנו רואים שהלבושים יקרים מן המזון הגם שהמזון מחי' את האדם אך כי המזון פעולתו לחבר האו"פ עם הגוף אבל הלבושים בהם שורה המקיפים שהם גבוהים יותר מהאו"פ המתלבש בתוך הגוף כנודע, וכך הקרשים והאדנים הם כלים לבחי' האו"פ והוא הארון והמגורה והשולחן והמזבח שהם שורים בתוך כלים הנ"ל כדמיון הנשמה המתלבשת בתוך הגוף. אמנם היריעות שהם בחי' לבושים הנה עליהם שורה האו"מ, ויובן זה בעבודה עפמ"ש במ"א בד"ה טוב לחסות בהוי' שיש כמה מיני התבוננות יש שנכנס בקרב איש ולב עמוק שיהי' הלב מתפעל כו', ויש התבוננות שהיא למעלה מהשגת מוחו ובינתו והלב קטן מהכיל כו', ויש אשר גם מוחו לא סביל והוא ענין תפלה בלחש ובחשאי שהוא ביטול השגת הנפש כו', ומזה יובן בחי' המקיף שהוא ע"ד ביטול השגת הנפש בשמו"ע שנק' בית תפלה ע"ש שהוא בחי' המקיף וע' בסדור בד"ה אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי שם מבואר ג"כ איך בשמו"ע הוא גילוי בחי' המקיפים דהיינו למעלה מאשר תוכל השגתו שאת כו' ולכן נק' קשת להרוג הקליפות מרחוק הגם שאינו מרגיש זה כלל להיותו ע"י המקיף שהמקיף מסמא עיני החיצונים ע"ש ולכן היו היריעות שש משור תכלת וארגמן כו' שבמקיפים אין שום התחלקות כלל, משא"כ באו"פ שייך התחלקות נשמה במוח ורוח בלב כו', אבל בהמקיף כלולים יחד וכענין מ"ש במ"א בפ"י והנה רבקה יוצאת (עקודים בכלי א'), וזהו שהיו משור שזורין יחד ממש שש תכלת וארגמן כו', והנה עוד היו ג' מיני כיסוי יריעות עזים ועורות אילים ועורות תחשים, ולהבין ענין יריעות עזים שהיו עשתי עשר יריעות, כי הנה בקדושה יש עשר ספירות עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר וכמ"ש גבי מחצית השקל העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט כו' כמ"ש במ"א, אבל בלעז"ז יש י"א כתרין וכנגד זה הי' י"א סממני הקטורת להעלות ולברר הניצוצי שנפלו בהקליפות, וכמו"כ היו היריעות עזים עשתי עשר כו', אך ענין העלאה זו יובן עפמ"ש ותקה רבקה את בגדי עשו כו' זאת עורות גדי העזים הלבשה על ידיה, דהנה רישא דעשו בעטפוהי דיצחק, ולהבין ענין

רישא כי הנה ע"י החיות שנמשך בקדושה הנה כתיב וצבא השמים לך משתחזים שהם בטלים כו', משא"כ הקליפות הם מגביהים א"ע כנשר כו' והחיות שנמשך להם הוא אצלם בסוד גלות ונבלע בתוכם, אך א"כ כיצד הם חיים וקיימים זהו ענין לבונה שבי"א סממני הקטורת שהוא האור המקיף עליהם מלמעלה ואינו נבלע בתוכם, והוא המחבר י"ס דקדושה להאיר ע"ס דמסאבותא והוא רישא דעשו כו', וזהו שרצה יצחק לברך את עשו להמשיך בחי' מקיף הנ"ל ועל ידי זה יברר הניצוצים שבשבירת הכלים ולכל המשכה צריך להיות העלאת מ"ן וזהו בחינת ריח בגדיו כו' העלאת מ"ב דאור מקיף ונק' ריח, ולפי האמת דיעקב הי' המתברך הי' ענין ריח בגדיו ריח בוגדים בחי' בע"ת שהוא גם כן בחי' מקיף בחילא יתיר בכל מאדך כו' והוא בחי' ריח העלאות מ"ב לבחי' מקיף כו', וזהו ענין ואת עורות גדי העזים הלבישה על ידיו, דהנה ארז"ל מ"ט עזי מסגי ברישא היינו הצלחת עכו"ם והדר אימרי הם ישראל כי מעזים יש יניקות החיצונים ולכן נק' שעירים ולכן שערות העזים ארוכות יותר משל רחלים כי השערות הם בחי' אותיות ולפי שבחי' אותיות הנ"ל נמשכים ומתפשטים גם למקום הקליפות לכן הם ארוכות ואמנם הרי העזים טהורים הם, וצ"ל שהוא ע"ד ענין לבונה שהוא מקדושה עדיין ואינו רע ממש ומ"מ ממנה יונקים כו', והנה היניקה מהמקיף הוא ג"כ ע"י אותיות כמ"ש במ"א עיין בפ' וראו בענין לבנים דדור הפלגה ע"ש, וזהו ענין שערות העזים וזהו עזי מסגי ברישא כו', וכנ"י נק' רחל אלא שבגלות הוא בחי' כרחל לפני גווייה נאלמה, ולכן על שגגת ע"ז מביאים שעירה וכן הנשיא מביא שעיר וכנודע מענין שעיר דר"ח, וזהו שהי' במשכן עשתי עשר יריעות עזים כנגד י"א בחי' הנ"ל עם בחי' לבונה, והנה מבואר במ"א ע"פ קמתי אני כו' וידי נטפו מור כי המור הוא מה שנתהפך מחשלי"ג כו' עסקניות הם ולכן וידי נטפו מור כי המור הוא מה שנתהפך מחשלי"ג כו' ע"ש, וזהו בחי' התשובה כי התשובה לאו דוקא על עבירות רק על הירידה בענינים גשמיים, וזהו ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו בחי' בעלי עסקים עם שאינן בוגדיו ממש ח"ו מ"מ שייך בהו וידי נטפו מור בחי' תשובה והוא ענין גדיי העזים שזהו ג"כ התהפכות חשוכא לנהורא כנ"ל בענין עשתי עשר יריעות כו' וכענין ריח בוגדיו אלא דהתם קאי על בע"ת ממש בחי' בוגדיו, משא"כ בחי' ידיים עסקניות כו', ועד"ז הי' במשכן יריעות עזים על המשכן כי יריעות המשכן שש משזר כו' הם כלים למקיפים דקדושה והוא בחי' צדיקים שהריח בגדיו ממש ולא בוגדים אלא ע"ד ריחא דלבושייכו, אך נגד בחי' בעלי עסקים הי' יריעות עזים לאוהל על המשכן כי במקום שבע"ת עומדים כו' ע"כ הי' אהל זמקיף על המקיף דיריעות שש כו', והנה בחי' יריעות המשכן זהו ענין שמו"ע ויריעות עזים זהו ענין נפילת אפים שהוא בירור הניצוצים שנפלו בקליפות כו', והנה נפ"א הוא על הורוע וזהו ממש ענין ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו שע"י נפ"א ומס"ג אליך ה' נפשי אשא מעלה הניצוצי' מבחי' העסק של כל היום שהוא בחי' ידיים עסקניות הנ"ל ועל ידי נפילת אפים ומסירת נפש מעלה אותן,

וזהו זידי בטפו מור כו' ובחי' זה הוא לאוהל על המשכן שהוא בחי' שמר"ע, והנה אח"כ הי' עור מכסה על האוהל מעורות אילים מאדמים וכי' בסה"מ דצ"א ע"א ב' הע"ח שהם בחי' בני האלקים המתייצבים על הוי' הנק' אילים מאדמים, והענין כמ"ש ענינם בד"ה כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים דקאי על בני אלקים הנ"ל שהם מלאכים המקטרגים כו' וע"י בחי' כן רעייתי בין הבנות שהוא מה שהנה"א נק' רעייתי מבררת הנה"ב הנק' בנות ע"ש כן דודי בין הבנים שנמתקו הדינים עד שגם המקטרגים נהפכים ולכן ע"י בחי' המשכן עצי שטים ויריעות עזים שהוא ק"ש ושמר"ע ונפ"א ממשיכים גילוי י"ג מדות הרחמים ויעבור כו' על ידי זה מבחינת אילים מאדמים נעשה אדרבה מכסה על האוהל שגם מלאך רע עונה בעל כרחו אמן ועל דרך זה הוא גם כן ענין עורות תחשים דהנה כתיב ופלגשו ושמה ראומה ונדע פי' ראו מה שהוא בחי' הרגשת הביטול, חוה שרש השתלשלות דקליפות דאצילות ונאמר בה ותלד כו' את תחש כי תחש לשון חש קול דממה דקה כו' בחי' קליפת נוגה וענין זה כי מקדושה נמשך ההשפעה משא"כ מהקליפות וזהו חש כו', אך ע"י כל הנ"ל מתבררת ג"כ ק"ב ונהפכת לקדושה ונעשה בקדושה חש ע"ד ח"ש מ"ל או בחי' אחישנה וד"ל.

שתי ידות לקרש כו'. הי' הקרש כמין חית כי הנה מבואר במ"א דענין המשכן להיות דירה בתחתונים והיינו ע"י דאתכפייא סט"א שעיי"ו אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין היינו כל בחי' ההעלם המסתיר ומעלים לא יעלים כו' וזה"ע הקרשים שנק' עצי שטים שנתהפך מבחי' שטים שהוא רוח שטות דסט"א שהרי אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטוון וכתיב שטו העם ולקטו כו' וישב העם בשטים כו' ונתהפך להיות עצי שטים עומדים בחי' ביטול שלמעלה מהדעת ע"ד אהני לי' שטותי לסבא וכמ"ש בתניא בפ"י בהמות הייתי עמך כו' שהכל כפתיים אצלו ית' כו' יעו"ש והוא כענין אדה"ר קודם חטא עה"ד טו"ר כו' וכן הי' ענין הנביאים כמ"ש (במלכים ב' ס"י ט') מדוע בא אליך המשוגע הזה כו'. והנה באותיות קרש מרומז ענין זה דאתהפכא חשוכא לנהורא דאי' בזהר בראשית בהקדמה שאותיות ק' ר' נק' אתון דזיופא וגוטלי' עמהם אות שין שהוא אות דקשוט והוי קשר ושקר כי כל שקר צ"ל בו קצת אמת בתחלתו כו' יעו"ש. וע"ש הפי' בס' זה"ר להאריו"ל והובא ג"כ בסה"מ שאות ק' הוא דוגמ' ה' וזה"ע קוף בפני אדם וכ"ה בזהר תרומה קמח"ב אשת חיל כו' איהי אות ה' אשת זנונים ואת דילה כו' וכן ר' נגד אות ד. פי' כי המל' נק' דלת לי' דלות דל"ל מגמ"כ וכמשל הדיבור שהוא מקבל מהשכל ומדות כו' וריש הוא ג"כ ד' כמ"ש ולרש אין כל, אך ההפרש גדול ביניהם כי

כשיש כמו יוד זעירא היושבת בגג הריש או הוא ד' ובאות ריש הוא הסתלקות היוד זעירא, ונודע שהיוד הוא בחי' ח"ע ביוד נברא העוה"ב אך יוד זעירא הוא בחי' יסוד בסוד העטרה כו' ונמצא אות ד' הגם שמורה על דל"ל מג"כ עכ"ז מקבל הוא ההשפעה מבחי' יסוד רק שנמשך בבחי' אב"א לכן יוד זה מושבו בגג הד' מאחוריו, וזהו כשהיא בבחי' אב"א עם ד' ספי' תנה"י ע' במ"ש הרמ"ז על הזהר פנחס רנ"א ב' גבי גער חית קנה כו' משא"כ הריש שהוא הסתלקות השפעה הנ"ל מבחי' יוד זעירא דיסוד וזהו ולרש אין כל, כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא שמחבר זו"ג סו"מ, וגם כל נשיב שנמשך בבחי' מל' ונעשי' כלה כו' משא"כ לרש אין כל וזהו ההפרש בין אחד בדלי"ת לאחר ברי"ש, ולכן נק' אלקים אחרים כי אחד היינו שהדיבור מקבל מח"ע וכתר כו' כנ"ל משא"כ כשההשפעה מתלבשת בסט"א נק' גאלמתי דומיה כו' כרחל כו' גאלמה שאין הדיבור בהתגלות כלל ולכן מבחי' ד' המורה על הדבור נעשה ריש, וברמ"ז שם משמע דקלי' עצמה נק' ריש ולא הדבור המלוּבש בהם וכ"מ מענין אחר והיינו דכיון שהדבור מלוּבש בהם בסוד גלות עד שאומר לי יאורי כו' א"כ נק' ע"ש הקלי' וזהו כפירי' רשו ורעבו וכמ"ש בזה"ג דנ"ט א' שזה"ע פרי החג שמתמעטין והולכין, ואעפ"י שלמטה יש להם שפע רב כי כפירי' ל' קצינים ושרים כמ"ש ביחזקאל סי' ליח וסוחרי תרשיש וכל כפירים, זהו רק בחי' ההשפעה חיצוני' מבחי' פסולת אם לעוברי רצונו כו' וכענין אלקים אחרים שמקבלים מאחוריים דשם אלקים משא"כ ההשפעה הפנימי' אין להם כלל ולכן כפירי' רשו כו' וזהו ולרש אין כל כי בחי' כל דאחיד כו' זהו בחי' ההשפעה הפנימי' בחי' פנימי' הדבור כו' ולכן אמר יעקב יש לי כל שזהו השפעה פנימי' ועשו אמר יש לי רב שהוא בחי' רה"ר וטורי דפרודא השפעה חיצוני' כו' ומאן דאיהו רב איהו זעיר כו'. והנה כמו מבחי' ד' נעשה אח"כ ה' דהיינו כשחזרת מבחי' אב"א לבחי' פב"פ וכמ"ש בכהאריז"ל בענין צדקה שנותן לעני ודל שנעשה מן ד' ה' כו' כך ח"ו כשגורמי' העונות נעשה מן ריש ק כי ק דוגמ' ה אך באות ה הרגל השמאלי שהוא ואו שבתוכה נמשך רק כנגד הרגל הימני שבה ואינו יוצא לחוץ לקלי' וסוד ק הוא שהרגל נמשך למטה בקלי' ויוצא לחוץ כו' ובזה"ר שם בבראשית כ' שהוא בחי' סנדל ראשו למעלה ונמשך למטה בקלי' סוד אופן א' בארץ עולם העשי' כו' והרמ"ז בפ' פנחס שם כ' שרגל זה נק' קנה ועו"ג גער חית קנה נעץ קנה בים כו' דכר דקלי' וכ"כ במק"מ פ' תרומה קנח"ב ב' ג"ב מהרח"ו דהוא ערלה החופה על הברית ואולי לא סתרי אהדדי כי מר מדבר בההשפעה והקדושה המתלבשת בתוכם להחיותם ולכן אמר שזהו בחי' סנדל וגם י"ל רגל זה דק' הוא ע"ד ענין הקטע יוצא בקב שלו כו', ומר מדבר בהקלי' עצמן, ומ"ש בזהר תרומה דאשת זנוני' את דילה ק היינו כשמקבלת מהדכר דקלי' כו'.

ולבאר זה י"ל על פי ב' אופנים הא' על פי מה שכתוב (בד"ה חייב אינו לבסומי בפורי'א) וצורת הה"א הוא ג' קוין שני קוין

מחוברים שהם בחינת מחשבה ודיבור וקו הג' הוא בחינת מעשה וכמ"ש אף עשיתיו הפסיק הענין כו' כי המעשה מהדיבור רחוק יותר מהדיבור לגבי המח' שהם מחוברים שהדיבור הוא גילוי המח' כו' ע"ש והנה ג' לבושים מדומ"ע של האדם צריך להמשיך בהם אור התורה וח"ע וגם המדות דקדושה שיהי' מדומ"מ של האדם ממולאי' מן המדות דקדושה ומהתורה וזה"ע יחוד י"ה או י"ה כו' וזה שרומז שגם הרגל השמאלי שהוא בחי' עשייה אינו יוצא חוץ לגבול הרגל הימני דהיינו בכל דרכיך דעהו וכל מעשיך יהיו לש"ש ואז אדרבה ע"י אף עשיתיו מרבה בחי' גבוה יותר מכל ג' קוין הג"ל כמ"ש במ"א, וכ"ז דוקא באות ה' שהב' קוין המחוברים הם כמו אות ד' וכבר נתבאר שבד' יש יוד בגגה שוהו בחי' אור החכמה והמדות המתלבשים במו"ד משא"כ בריש הסתלקות היוד והמו"ד אינן ממולאי' מהחכ' ומדות כ"א נמשך אחר שרירות לבו וזהו ולרש אין כל שאין לו בחי' בינה ליבא שממנו נמשכי' נש"ב הנק' כל כו' כ"א הוא חסר לב אזי אח"כ נעשה מזה ק שהוא שהרגל שמאלי המורה על מעשה יוצא לחוץ לגבול הקלי' שפוגם גם במעשה כנ"ל, וזה"ע קוף בפני אדם, כי אדם זהו ג' בחי' מדומ"מ המלוכשי' באור התורה והמצו' הנק' אדם רמ"ח אברים דמלכא כו' משא"כ הקוף דומה לאדם שיש לו מדומ"ע דהבלי העולם אבל אינו אדם כלל ואינו בחי' אדמה לעליון, וזה"ע והבור רק אין בו מים כי באר שיש בו מים זה"ע באר חפרוה שרים כו' ועי"ז נמשך בו מ"ח ח"ע ותורה, משא"כ בסט"א נק' הבור רק ע"ד אותיות ר' ק' הנ"ל והם בורות נשברים ואין בו כלל בחי' מיט שהוא תורה כו' רק נחשים ועקרבים מלא מרמה ומחשבות רעות כו'. אך שנוטלים אות שין עמהם דכמו שבקדושה באר חפרוה שרים הם האבות ג' קוין השין בסוד מקדש ד' כוננו ידך כו' כך הם נוטלים השין לחפור להם בורות נשברים והבור רק כו'.

האופן הב' עדמ"ש (בביאור דאלה מסעי) בענין ה' ראשונה דשם הוי' שהוא בחי' בינה ורגל השמאלי שבה הם זו"ג כשהם בבחי' עיבור במעי אימא והיינו ז"א זהו ששה מדות כשהם כלולים בתוך ההתבוננות והמל' הוא מה שיש בסוף רגל השמאלי כמו פסיעה לבר כו' וכמ"ש בזהר בלק ע"פ ומגבעות אשורנו דאשיט פסיעה לבר כו' כי מל' הוא בחי' הגילוי של המדות וכשהם בבחי' עיבור אין המל' מדון בפ"ע רק שכלולה בכל מדה מה שיש בכוחה להיות גלוי כו', ובחי' זו זה"ע שם מ"ב ו' מדות הכלול' מו' והוא דוחה החיצונים כו' כי כשהמדות אינן בבחי' גילוי רק אור הבינה חופה עליהם אין מהם שום יניקה כו', לכן מובן איך באות ק שהרגל יוצא למטה לחוץ זהו ההפך מבחי' הנ"ל דשם מ"ב דכן מזה יניקת החיצונים וכמ"ש בזה"ר הנ"ל שזה"ע סנדל הנמשך למטה בעשיי' כו', ולדרך הרמ"ז זהו שארז"ל על חזיר שפושט פרסותיו להראות שטהור הוא כו' וכן עשו שאל איך מעשרין את התבן כו', וזשארז"ל במנחות כ"ט ב' שכל הרוצה לצאת כו' אך ה' הוא כשאין פרץ ואין יוצאת שהרגל שמאלי מכון נגד רגל הימני, אבל ק' זהו כשהוא

יוצא חוץ לגבול כו' וכ"כ בלק"א פכ"ו כשנמשך למחשבות גשמיות. והגם
 דבגמ' דשבת פ' הבונה מבואר דקוף רומז להקב"ה ע' פנים לתורה והנה
 במשכן שהוא בחי' דירה בתחתונים דהיינו אתהפכא חשוכא ממש לנהורא
 נתקנו אותיות הנ"ל קר"ש ונעשו קרש קרשי המשכן כו' בחי' עמודים
 המחברים גילוי אא"ס הסוכ"ע למטה בעשי' כמו תר"ך עמודי אור שמחברים
 הגג עם הקרקע כו' כמ"ש במ"א בענין המצות כו'. ויובן ענין אתהפכא
 זו עדמ"ש הזהר פנחס רנ"ב א' בפ"ו גער חית קנה (תהלים ס"ח ל"א) כי
 קנה זהו רגל שמאלי דק' דכורא דסט"א ז"א דאצי' דקלי' וממנו יונק חית
 קנה מל' דאצי' דקלי' הגרמו באות ח' דחמץ כו' והקב"ה יגער בהחי'
 והקנה וישברם כמ"ש קנה וסוף קומלו וישבר רגל השמאלי ונעשה מן ק'
 ה' שעז"ב הנה ה' אלקי' בחוזק יבא כו' מן קנה נתהפך על הנה שהוא
 גילוי אלקות ע"ד יאמר ביום ההוא הנה אלקינו זה. גם מן ח' נעשה ה'
 ע"ד חמץ ומצה ע"ש. הרי מצינו שיוכל להיות אתהפכא חשוכא ממש
 דבחי' ק' לנהורא עד שמבחי' קנה הנ"ל נעשה הנה כו'. וגם ע"ד שאמרו
 עתיד חזיר ליטהר וחזיר היא חית קנה הנ"ל כמ"ש בגמ' דפסחים ק"ח ב'
 ופרש"י שם שעליה נאמר מרפסא ברגלא כו' וזהו רגל ק' הנ"ל. והנה
 כתיב אז אהפוך אל העמים שפה ברורה כו' כי את רזה"ט אעביר כו'
 וזה"ע עד שתכלה רגל מן השוק שהוא בחי' רגל דקוף היוצא חוץ לגבול
 הקלי' שהוא שוק טורי דפרודא. וצריך להדליק נ"ח להמשיך עליו אור
 ה' מלמעלה למטה ע"ד וה' יגיה חשכי עד שיכלה הרגל מבחי' שוק כי
 האור דוחה החשך דהיינו שגם בחי' המעשה יהי' כולו לה' ונעשה מבחי'
 קנה הנה כו'. ולע"ל כתיב ועמדו רגליו ב' בחי' רגל לאפוקי מבחי' רגל
 א' הנ"ל שהוא מבחי' קיימא דחד סמכא וזהו שקר אין לו רגלים רק רגל
 א' דק' הנ"ל אבל קושטא קאי אמת ה' לעולם. והנה מבואר בסידור בפ"ו
 מזמור לתודה איך בקרבן תודה שהוא בחי' גבוה יוכל גם החמץ להתעלות
 כו' ע"ש וכן מבואר במ"א דלפי שבשבעות מ"ת ע"כ שתה"ל חמץ תאפינה
 ז"א"צ לעשות מן ח' ה' כ"א גם הח' עצמו יתעלה וזהו בחי' גבוה יותר כי
 מצה אין בה טעם כו' אבל כשהחמץ יתעלה ע"ד שתה"ל זהו כשיהי'
 גילוי טעמי' עליוני'. וזה הי' ענין שתי ידות לקרש כו' שהי' כמין ח'
 והוא שיהי' בחי' ועמדו רגליו ב' רגליו בשוה כי ה' יש בו ג' קוין והקו
 הג' נפרד אף עשיתיו אבל לע"ל שיהי' בעשיי' כמו למעלה זהו כשהח'
 יתעלה וכל הג' קוין יחדיו יהיו תמים.

והברית התיכון. ע' בזהר ריש פ' בלק בהינוקא מענין זה ובהרמ"ז שם. הנה ענין המשכן הוא כמ"ש ושכנתי בתוכם דירה בתחתונים ופי' בתחתונים היינו במדריגה למטה עולם השפל שם יהי הדירה והגילוי בחי' אני הוי' לא שניתי פי' שאין שינוי לפניו בין קודם הבריאה ובין לאחר הבריאה אתה הוא קודם שנבה"ע ואתה הוא לאחר שנבה"ע. והנה ארז"ל ושכנתי בתוכם כו' לא נאמר בתוכו כי ענין הדירה והגילוי הוא ע"י אתכפיא סט"א כמאמר כד אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה ובתחלה צ"ל אתכפיא ואח"כ אתהפכא להיות בחי' כלי ממש לא"ס ב"ה בכל החושים ראוי ושמיעה ומחוד"מ וזהו מ"ש היכל ה' המה ג"פ נגד ג"פ קדוש שהוא המשכת גילוי אוא"ס הסוכ"ע קדוש ומובדל שיהי' בבחי' דירה וגילוי בתחתונים בג' עולמות בי"ע היינו ע"י אתהפכא בג' בחי' מחוד"מ שהם כללות לבושי הגפשו. והנה ענין המשכן הוא הכל מכוון נגד מה שהוא במדת מל' ית' שהיא המתלבשת בבי"ע בבחי' ושכנתי בתוכם וכמ"ש בזהר שלח לך, והנה הקרשים הם בחי' המלאכים היותר עליונים מכל המלאכים והם בחי' השרפים כמ"ש ואראה את אדני יושב על כנף כו' שרפים עומדים כו', וזהו בחי' הקרשים ונקי עצי שטים עומדים והיא בחי' שרפים עומדים כמ"ש בזהר ס"פ תרומה דצ"א ע"א, ופי' עמידה הוא כענין אין עמידה אלא שתיקה וענין בחי' זו למעלה הוא בחי' ביטול כמ"ש בעמדם תרפינה כנפיהם שכנפיהם (ע' ד"ה וכל העם רואים) נקי עפיתם ברצוא מלמטה למעלה ברשפי אש שלהבת ובושרת וכ"ז הוא תחת הרקיע, אבל כאשר ויהי קול מעל לרקיע כו', והוא בעמדם בתפלה שהוא בחי' קול דממה דקה ואז תרפינה כנפיהם שבטל ונכלל גם בחי' הרצוא גם בחי' השוב כו', ולכן דוקא בשרפים כתיב שרפים עומדים כו' שהם בחי' עולם הבריאה ולכן הם שרפים רשפי אש שלהבת כו' להיותם קרובים לאצי' לכן הם ג"כ בבחי' העמידה וביטול הנ"ל משא"כ בחיות כתיב בעמדם תרפינה כנפיהם היינו לפרקים יהי' הקול כנ"ל אך צ"ל דהרי כל המלאכים נקי עומדים כמ"ש ונתתי לך מהלכים בין העומדים אך כי יש ב' בחינת העמידה הא' ע"ד הנ"ל ששמו"ע נקי עמידה שהעמידה וביטול זה הוא למעלה מאוי"ר דק"ש זהו"ע שרפים עומדים, הב' בחי' ביטול רצון (ד"ה נשא) שלא יהי' לאדם רצון אחר עכ"פ זהו העמידה כי התפשטות הרצון נקי הילוך וכשמבטל הרצון הזר להיות ועמך לא חפצתי זהו נקי עמידה ואח"כ יבוא לידי הילוך בחי' הילוך ונסוע בקדושה ובאהבה בשתים יעופף כו' והנה העמידה וביטול רצון הנ"ל נמשך מיר"ת ולכן גם המלאכים נקי עומדים וכולם עומדים ברום עולם ומשמיעים ביראה ומוזה יבוא לבחי' הילוך ונסוע כו' ואח"כ בחי' העמידה דשמו"ע שהוא למעלה מאהוי"ר וכ"ז נרמז בקרשים והברית התיכון בתוך הקרשים הוא בחי' הדעת וב' הבריחים שלמעלה ושלמטה זהו בחי' חו"ב, והנה חו"ב נקי או"א שמולידים המדות אך מ"מ עיקר ההמשכה וחיות פנימי' המדות הוא ע"י הדעת כנודע ולכן הברית התיכון נכנס בתוך הקרשים ממש משא"כ

הב' בריחים אינם נכנסים בתוך הקרשים רק בטבעת שע"ג הקרשים כי ע"י חו"ב לא נמשך עדיין בפנימיות המדות ובתוכיותם והגם דבינה ליבא עכ"ז אינה נכנס עדיין בפנימיות נקודת הלב רק חיצוני' הלב ונק' אירוסין אבל הדעת ממשיך פנימיות הלב להיות בכל לבי דרשתיך ואז נק' כלה כלתה נפשי כי כד קבילת דכר כי דעת הוא בחי' והאדם ידע כו' וב' בחי' אלו הוא ג"כ ענין אתכפיא ואתהפכא ולכן ע"י הדעת נמשך ג"כ בחי' העמידה וביטול הנ"ל שלמעלה גם מאהבה שהוא בחי' יר"ע שהרי הדעת מחבר ומזווג חו"ב אשר החכ' הוא יר"ע וממשיך כ"ז בתוכיות המדות כו'. וזהו בתוך הקרשים כמ"ש ונקדשתי בתוך בני' דוקא בפנימיות וקרוב נקודות לבם וזהו"ע ב' המדות הנ"ל אשר ע"י ב' הבריחים הנ"ל דב' הבריחים שבטבעות הקרשים ע"י ג"כ יעמדו הקרשים, אך עיקר העמידה ושוב יותר הוא ע"י בריח התיכון שנכנס בתוך גקב שבקרשים, והיינו שבחי' עמידה ראשונה זהו בחי' אתכפיא וביטול הרצון הנמשך מיר"ת והוא רק בחי' חיצוני' שלא נתהפך לבו עדיין אך ע"י הבריח התיכון שנמשך בתוך הקרשים מביא לבחי' העמידה וביטול ממש בחי' יר"ע וע"י לא יהי' עוד שינויים כלל כי יתד בל תמוט לעולם.

והבריח התיכון בתוך כו'. רבות ויגש פ' צ"ד ע"פ ויסע ישראל כו' שהלך לקוף ארזים כו' ויטע אשל כו', ומזה עשו בריח התיכון, ולהבין ענין ויטע אשל יש להקדים מאמר הרבות פ' קדושים פכ"ה ע"פ ונטעתם אחרי ה' אלקיכם תלכו ויטע ה' אלקים אף אתם כו'. כי הנה בענין ויטע נאמר שם מלא ה' אלקים כמ"ש מזה ברבות פ' בראשית משא"כ בברה"ע נאמר רק שם אלקים מל' שהיא רק שם והארה, וזהו מי ברא אלה, מי אלה הוא שם אלקים ומזה נמשך להיות המוציא במספר צבאם והיינו כמ"ש והי' מספר בני' כחול הים כו' שע"י והים עומד עליהם מלמעלה נמשך שיהי' בבחי' מספר וגבול כו', אך הנה כתיב ולתבונתו אין מספר שהוא המאיר בג"ע כי בינה מקננא בכורסייא שהוא ג"ע, ולכאורה איך שייך מספר על תבונה אלא שהוא ע"ד ילכו מחיל אל חיל כו' משובח ומפואר עדי עד כו' וכמ"ש מזה בד"ה שאו את ראש כו' במדבר תק"ע, וזהו ע"ד מ"ש במ"א ע"פ והי' מספר כו' אשר לא יספר שהוא בגדר מספר, אלא שמ"מ לא יספר וכך ענין העליות שבג"ע אין לזה שיעור וגבול כי

מספר וגבול: בכוח ואלה המשפטים לאדי' 78 נוסף בגליון הכת"י: ובחי' שם אלקים זהו ענין הפרסא המפסיק בין אצילות לבריאה כמ"ש בת"א כד"ה ואתה תצוה בענין מחוץ לפרוכת, ובביאור ע"פ מי מנה.

כל עוד שיתעלו יש עוד עילוי גבוה יותר א"כ הוא לאין שיעור ע"ד נצח סלה ועד שאין לו הפסק ועמ"ש כה"ג בביאור ע"פ שובה ישראל עד ועמ"ש ע"פ והי' מספר בניי פ"ג ובהביאור פ"ב בלק"ת פ' במדבר וזה משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול היינו ע"ד שם מלא כדלקמן ועמ"ש בד"ה ואלה שמות בענין לחזות בנועם ה' ועמ"ש מענין ולתבונתו אין מספר בד"ה כי ביום הזה יכפר דתקס"ב, והיינו ע"י ויטע בשם מלא שהו"ע סוכ"ע וממכ"ע שהוא המשכה מבחי' את השמים ואת הארץ אני מלא סוכ"ע שיהי' נמשך בממכ"ע הנק' מכה"כ וכמ"ש ואולם חי אני וימלא כבוד ה' כו' וכמ"ש בד"ה ענין שבעת ימי המלואים פ"ד וזהו גן בעדן מקדם הוא בחי' גבוה ע"ד קדמות השכל וזהו ג"כ ענין מפתחות החיצוניות ומפתחות הפנימיות כמ"ש שער החצר הפנימי' הפונה קדים הרי קדים שייך לפנימיות ועמ"ש מזה בת"א בד"ה ויקהל משה וכן פי' הבחי' בענין בעדן מקדם היינו קודם שנבה"ע, וכמ"ש בגמרא פ"ד דפסחים דף נ"ד ע"א ועמ"ש מענין ג"ע בבה"ז פ' אחרי דף ע"ז שבג"ע בא השפע מג"ר שבמל' כח"ב ובעולמות בא מז"ת שבמל' וע' בת"א פ' חיי בד"ה יפה שעה אחת, והיינו כי עדן העליון הוא מוחא סתימאה באדרא זוטא דף ר"צ ע"ב, ומשם ונהר יוצא יובל שמו מה שנמשך אור אין סוף ממש עלמא דאתכסיא, בבחינת גן, עץ חיים, ועל יובל ישלח שרשיו כו' ופירות האילן ע"ד ממני פריך נמצא גילוי המתיקות ועונג העליון מבחי' כי עמך מקו"ח וזהו ויניחחו בג"ע, ויניחחו לשון נחת ועונג, וכמו וינוחו בו ישראל מקדשי שמך כו', ועמ"ש בפ"י מאמר הזהר ר"פ גח ע"פ אלה תולדות נח ל' מנוחה שהו"ע ונהר יוצא מעדן, וזהו ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע כו' כמו בגשמיות ההפרש בין שדה לבן לשדה האילן שבשדה הלבן שהם תבואה אין בהם מתיקות ועונג כ"א לחם למלאות רעבון משא"כ בפירות האילן יש מתיקות נפלא כו' כמו"כ למעלה ענין ראשית תבואתו הוא בחי' ממכ"ע וסדר ההשתלשלות אין לך עשב שאין לו מזל כו' ולכן בתבואה הצמיחה מעין הזריעה רק בריבוי כו' משא"כ הנטיעות יש בהם תענוג, וזהו כנ"ל שהעולמות בא השפע מז"ת לבד ובג"ע בא מג"ר שהתגלות התענוג הוא בבינה ופריו מתוק לחכי, ועיין ברבות בראשית ר"פ ט"ו על פסוק ישבעו עצי הוי' ישבעו חייהן ישבעו מימיהון כו' * וצריך להבין מהו ישבעו חייהם אלא היינו כמו שכתוב בזהר ח"ג אחרי דף נ"ח א' ונהר יוצא כו' יובל שמו כו' חיים שמי' דמתמן נפקין חיים לעלמא, והיינו שבינה נק' כי עמך מקו"ח אלקים חיים ומלך עולם ומשם נמשך ישבעו עצי הוי'

ישבעו מימיהון כו' : בכוכ הנ"ל נוסף בגליון הכת"י : מימיהם זהו מבינה ונהר יוצא חייהם בחי' חכמה המאיר בבינה כי והחכמה תחי' שבה מלובש אוא"ס וכן פי' במק"מ ס"פ צו בפי' כי עמך מקו"ח כי עמך בינה מקור החיים חכמה ע"ש בזהר דליד ע"א, ואפ"ל עוד בפי' חייהם ע"ד זקן ושבע ימים גם מימיהם חייהם שיהי' הנהר בחי' מים חיים ע"ד המשלח מעיינים בנחלים וחי' ס' חקת קפ"ב ועמ"ש בלק"ת פ' חקת בענין מים חיים בחי' והחכמה מאין תמצא כו'.

ישבעו חיהם כו' ע"ד כנודר בחיי המלך כו', ואפ"ל ישבעו שיומשך מיחוד פנימי דחוב כו' ויותר י"ל שלא יהי' בחי' ונהר יחרב ויבש הגו' בזהר תרומה דקס"ו סע"ב ובפ' שמות ד"ט ע"ב ובפ' בראשית ד"ו ע"ב שמסתלק שפע יסוד כו' ואוי נק' רק נהר כבר כו' וכבר נמשך האור ולא כעת כו' . וע"י ישבעו יהי' כארו בלבנון ישגא כו' יחרב בב"ר געה"ע ויבש בב"ש געה"ת כענין אל בית הגשים שני וע' בפ' פנחס דרי"ז ע"פ ישבעו עצי ה' אל"ן אינון אילנין עלאין פנימאן כו' ובפ' חיי קכ"ה א' כ' הרמ"ז הה"ד ישבעו עצי ה' כו' וקשה שכל הבריות הגו' בפסוק הרים ומעיינות כו' לא יחסו לו ית' כ"א אלו העצים, ומפרש שרצונו על אילני הגן הגו' שהוא זעיר ששמו תפארת ע"ש פארותיו והוא נק' סתם בשם הוי' והיינו עצי הוי' עכ"ל. נמצאו העצים נק' ע"ש הוי' והיינו כנ"ל שנאמר ויטע ה' אלקים שם מלא וגם עצי לשון עצה שהיא חכ', וזהו אפריון כו' מעצי הלבנון וארז"ל בעצת התו' המלובנת בדברים שנאמר לי עצה ותושי' ברבות נשא פי"ב דרמ"ז ע"ב הרי מפרשים עצים לשון עצה וא"כ עצי ה' היינו העצה הנמשך משם הוי' והיינו כמ"ש בוח"ג ס"פ צו דל"ה ע"ב בענין עצות מרחוק כו'. זהו"ע אחכמה והיא רחוקה ממני משם נמשך עצות איך להשפיע שיהי' מושג בג"ע וזהו פלא יועץ כו' פלא אותיות א' וכדלקמן בענין אש"ל וע' מענין פלא יועץ בזהר בלק קצ"ג ע"ב, וגם מלמטה ע"י ותתצב אחותו מרחוק, מרחוק ה' נראה לי, ועמ"ש מענין מרחוק ה' נראה לי בלק"ת סד"ה אתם נצבים ור"פ תבא בד"ה היום הזה ועמ"ש מענין עצות בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה, עוי"ל פי' ישבעו לי שבעה כמ"ש בוח"א ס"פ מקץ ר"ד ע"ב וברבות אמור פכ"ט ע"פ השביעי שהוא משובע כו', גם ישבעו לשון שבועה ע"ד אשר נשבעת כו' מימי קדם וע"ע מענין ארוי לבנון בוח"א בראשית דל"א סע"ב שהם מדות הנמשכים מח"ע ובפ' ויצא קס"ב סע"ב ובפ' תרומה קכ"ז ב', וע' בבחי' פ' בראשית די"ב ע"א ע"ב ע"פ ויטע ה' אלקים גן מענין ישבעו עצי הוי' ובבחי' פ' בהעלותך ע"פ ואצלתי מן הרוח הוכיר שענין אצי' זהו אפריון מעצי הלבנון והו"ע ישבעו עצי הוי' כו' ע"ש והיינו כי אפריון לי' פרי' ורבי' ע"ד בן פורת יוסף וזהו ג"כ ענין ישבעו לשון שובע שמחות את פניך אמנם פי' ועקרן ושתלן מ"ש ועקרן קאי על אצי' צ"ע ויותר י"ל ועקרן שנמשכו לבריאה כו'.

ב) וברבות ס"פ תרומה פ' ל"ה ע"פ ועשית הקרשים למשכן הה"ד ישבעו עצי ה' ארוי לבנון ואין לבנון אלא בהמ"ק כו' שלא גבראו ארוזים

ולא כעת כו' . . וע' בפ' פנחס : בכרך הג"ל : ולא כעת יחרב בבית ראשון ג"ע העליון ויבש בבית שני ג"ע התחתון כענין אל בית הגשים השני וע"י ישבעו מימיהם יהי' כארו בלבנון ישגא כו', וענין ישבעו חיהם היינו שחוי"ב תרין ריעין והחכמה תחיה ונקראו גם המים מים חיים בחי' וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו ע"י כי עמך מקור חיים, וע' בפ' פנחס.

אלא בשביל בהמ"ק כו' ע"ש נשמע דבהמ"ק הוא עצי ה' דג"ע ויש בזהר תרומה דקס"ט סע"א ע"פ ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים כתיב הכא עומדים וכתיב התם שרפים עומדים כו' אליו קרשים קיימין בתיקוני דכלה והיינו כמ"ש במ"א בד"ה ונתתי לך מהלכים בין העומדים שזהו ע"ד ורגליהם רגל ישרה ופי' בירושלמי שהוא תקט"ו כמנין ישרה והיינו ע"י שעומדים בבחי' ביטול שלמעלה מאהבה וכענין תפלה מעומד שלמעלה מק"ש מיושב בד"ה שימני כחותם לכן ע"ז ממשיכים מבחי' י"ה שהם חו"ב להאיר בהמדות שהן בחי' ת"ק ה' מדות עצמי' שכ"א כלול מיו"ד ויו"ד מיו"ד וזהו ישמחו השמים ר"ת י"ה כו', וזהו עומדים ממעל לו ממעל לוא"ו שהוא ז"א כי מגיעי' להמשיך מבחי' י"ה וכמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי כו' ובסוכה פ"ד דמ"ה ע"ב עומדים דרך גדילתן היינו כדי להיות עומדים ממעל לו וגם הוא בחי' צומח צמיחת וריבוי האור כמ"ש בד"ה קורות בתינו ארזים שהוא בחי' נוסף ריבוי ותוס' וכן נק' המשכן אפריון ל' פרי' ורבי' כו' וכן הוא ביומא דע"ב ועמ"ש בד"ה שחורה אני בשה"ש ובד"ה האזינו השמים דרוש השלישי שענין שרפים ואופנים זהו באדם הנה"א והנה"ב שהנה"א הוא כענין שרפים עומדים ושרש הנה"ב נלקחה משמרי האופנים והנה בחי' קרשים הנ"ל נק' מעצי הלבנון שהם מדות דאצי' מדות דאו"א הנק' לבנון או מדות דא"א שמשם שורש הבחי' דשרפים אה"ר וכמ"ש במ"א שרפים כינוי לאו"א ועמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה שחורה אני בענין אש שרפים אש שחורה גם לפמ"ש במ"א אות ק' סל"ט קרשים הם נו"ה היינו כי עומדים זהו בחי' וגם נצח ישראל לא ישקר כו', והנה האדנים למשכן הם משם אד' כי מאה אדנים ענין מאה ברכות שממשיכים משם הוי' בשם אדני וכתיב ואראה את אדני יושב כו' שרפים עומדים ממעל לו היינו ממעל לשם אד' שהוא ממכ"ע כי תשוקתם ליכלל בסוכ"ע כמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך בניי, ולכן היו הקרשים תוך האדנים שתי אדנים לקרש הא' כי מ"ח קרשים מ"ח אותיות דיי"ב צירופי הוי' וע"כ הכלי לזה הם האדנים ושתי אדנים לקרש הא' ע"ד אין טפה יורדת מלמעלה שאין טיפיים כו', והנה נר"ה נק' עצות מרחוק כמ"ש בלק"ת בשה"ש בביאור דצאינה וראינה ווי"ש מעצי הלבנון מעצי לשון עצה הנמשך מלבנון בחי' עצות מרחוק ולכן נק' עצי הוי' שתכלית המכוון להיות גילוי שם הוי' דירה בתחתונים כמו שהי' קודם חטא עה"ד בג"ע ולכן נאמר בהם שם מלא וזהו ג"כ ענין ישבעו עצי הוי' שלא יהי' בחי' ונהר יחרב כו' בב"ר ושני, כ"א יהי' מכוון לשבתך כו', והנה לכן היה מ"ח קרשים ופי' בעה"ט כנגד מ"ח נביאים מ"ח משמרות כהונה לוי' והענין כמ"ש בזהר חיי דקכ"ה ע"א במ"ה בכל יום עדן מנטפא על הגן כו' ושמונה וארבעים טיפות מנטף בכל יום ומשם שבעין אילני הגן הה"ד ישבעו עצי הוי' כו' מ"ח נביאים כו' ע"ש, והנה ענין עדן מנטף הוא ע"ד ונוזלים מן לבנון יזל מים מדליו שלהיות המשכה מבחי' עדן עין לא ראתה זהו רק בבחי' טפה, וכמ"ש בלק"ת בד"ה אלה מסעי וכענין תזל כטל אמרתי, וגם ההארה

הוא מבחי' יו"ד ח"ע ובחי' יו"ד הוא כמו טיפה, וענין מ"ח טיפות פי' הרמ"ז שם שהם י"ב צירופי הוי' שבהם מ"ח אותיות כו', וזהו ג"כ ענין אשת חיל חי"ל חשבון מ"ח וכן ושמתי כדכד כו', ואפ"ל ג"כ שעיי"ז נמתקים מ"ח צירופי אחרונים דשם אלקים שלא יהי' יניקה לבחי' ח"ם שזהו"ע אדמת בני חם כו' כי אמלאה החרבה כו', ולפי שבכל יום ביי"ב שעות היזם מאירים י"ב צירופי הוי', ע"כ אמרו בכל יום עדן מנטף כו', וזהו ומשם שבעים אילני הגן ע"ד פותח את ידיך ומשביע כו' שמרוהו הצמאון כו' וכמ"ש בלק"ת פ' מטות סד"ה עיני כל פי' ומשביע, ובמ"א אות ע' סעי' י"ז עצי שטים נו"ה מעמידים המל' הנק' שטה עכ"ל, והנה במק"מ פ' אחרי דנ"ח ע"א יובל גימ' מ"ח תוי' אהי' עם הכולל שהם או"א עכ"ל ולכך גם הקרשים מ"ח כי הם עצי ה' אשר ישבעו מימיהם מנהר היוצא מעדן אשר יובל שמו כו', ואפ"ל שזהו ג"כ ענין שהתורה נקנית במ"ח מעלות כמנין יובל עלמא דחירו חרות על הלוחות לפי שהם עצי עץ חיים חיים הנטוע על יובל כו', והמל' בשלשים מעלות ל' דאשל וכהונה בכ"ד בחי' כ"ד א' מכדכד כי בפסוק כדכד כדין וכדין מלמעלה למטה ומלמטה למעלה זהו בחי' קו האמצעי הכולל חו"ג, אבל כהן ימין רק כד א' מלמעלה למטה, והנה עיקר המשכן להיות ושכנתי בתוכם א"כ בנפש ג"כ שייך בחי' קרשים עצי ה' כנ"ל ולהיות בבחי' עומדים ע"ד שרפים עומדים ממעל לו כמו"כ אתם נצבים כו' ואזי נק' עצי ה' והיינו ע"י ישבעו מימיהם כדלקמן אות ג', וגם קר"ש אותיות קשר ע"ד והקשורים ליעקב שיהי' קשור בו ית' בקשר אמיץ וחזק ושיהי' מ"ח קרשים ע"ד כדכד ב"פ בשכמל"ו שחרית וערבית וגם מ"ח מעלות שהתורה נקנית וניתנו הקרשים באדנים חיבור מ"ה וב"ן שהם הוי' אד' כמו"כ בנפש חיבור הנה"א בנה"ב ששרשה משם ב"ן כענין שלום בפמשמ"ע בד"ה בחודש השלישי ולכן שני אדנים לקרש אין לך טיפה כו' שאין טיפיים כו', ובשה"ש רבה ע"פ מעיין גנים באר מים חיים מ"ח פעמים באר נזכר בתורה כנגד מ"ח מעלות שהתורה נקנית בהם, והרמב"ן בפ"י החומש פ' תולדות דבאר מ"ח זהו בית המקדש ע"ש שהוא ית' נק' מקור מים חיים ולכן מ"ח קרשים בענין מ"ח פעמים באר, ואפ"ל מ"ח פעמים באר זהו ענין בשכמל"ו שחרית וערבית שהם ב"פ כ"ד כמ"ש בד"ה ושמתי כדכד בלק"ת פ' ראה והם העלאה, וזהו ענין אשת חיל, וזהו עצמו ענין באר כמ"ש ע"פ עלי באר וע"י העלאה זו ממשיך מ"ד בחי' ונוזלים מן לבנון מ"ח טפות מבחי' עדן כו', ועמ"ש בת"א פ' וישב בד"ה וישב יעקב בפ"י חם הוא כנען שיש בחי' זו בקדושה כי ג' בני נח ג' גווני הקשת חם הוא חמימות רשפי אש העולה מההפך כו' ואפ"ל זהו מ"ח אתון דבשכמל"ו אשת חיל כו'.

ג) והנה על זה אמרו ברבות פ' קדושים פכ"ה על פסוק כי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל שזהו ענין אחרי ה' אלקיכם תלכו מה הוא נתעסק במטע תחלה ויטע ה' אלקים גן כו', היינו שכמו

ענין נטיעות הגן עדן הוא המשכת עצי ה' ממש ל' עצות מרחוק להיות גילוי שם הוי' והוא בחי' צומח צמיחת וריבוי האור וארוכתך מהרה תצמח וכמ"ש וכגנה זרועיה תצמיח כן אד' הוי' יצמיח צדקה ותהלה כו' כן האדם צ"ל עבודתו בזה היינו ע"ד ויניחתו בג"ע לעבדה ולשמרה לעבדה זו רמ"ח מ"ע ולשמרה זו שט"ה ל"ת, וזהו"ע וחי עולם נטע בתוכינו נטע דוקא, שהתורה היא עץ החיים, וכן כל המצות נק' עץ חיים וכמו שכתוב בתיקוני זהר דתרי"ג מצות הם תרי"ג עיטין, היינו שהם עצות איך להיות גילוי שם הוי' על דרך מה שכתוב בתורה לי עצה ותושי' בד"ה בחודש השלישי, וצ"ל ישבעו עצי ה' ישבעו חייהם על ידי שמחה של מצה כו' כי חי פירושו פריש ר"ל שמח, וכן בעסק התורה שהוא בחי' ונהר יוצא מעדן כו' וכן ע"י ההתבוננות שהוא בחי' רחובות הנהר כו' להתענג על הוי' וזהו לעבדה ולשמרה ב' ההין בסוף להמשיך יחוד י"ה ביחוד ו"ה, וזהו אחרי ה' אלקיכם תלכו היינו להתבונן ולבוא לבחי' אהוי"ר ולהיות ואת מצותיו תשמרו כו' כמ"ש הענין בלק"ת פ' ראה ועי"ז ונטעתם כל עץ מאכל גילוי עונג העליון בעצרת על פירות האילן בוח"א בראשית דכ"ז ע"א וטוב למאכל דא עמודא דאמצעייתא וע' בהרמ"ז פ' בלק דר"ב ע"א ע"פ לא תשחית את עצה כו' כי ממנו תאכל כו', והנה עדי"ז נאמר באברהם ונטע אשל בבאר שבע, כי הנה קיים אברהם כל התורה כו', וע"כ נטע אשל למעלה דוגמת ונטע ה' אלקים גן כו' וזהו ויקרא בשם ה' אל עולם דלכאורה מה שייכות נטיעתו האשל לענין ויקרא בשם ה' אלא שזהו כמ"ש גבי נטיעות הגן שם מלא ה' אלקים וכן נק' עצי הוי' כמו"כ גבי אשל היינו להיות נקרא בשם הוי' כי הנה אני הוי' לא שניתי שהוא סוכ"ע כמ"ש בד"ה וידעת היום ולכן ג"כ אני הוי' חוקר לב ובוחן כליות ע' ביאור את שבתתי תשמרו פ"ג ובלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה דרוש השני ספ"ב, וזהו שענין היותו אל עולם משגיח השגחה פרטיות גמשך דוקא משם הוי' כי במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו המגביהי לשבת ועי"ז המשפילי לראות כו' וזהו שארז"ל פ"ק דברכות ד"ז ע"פ למען אד' למען אברהם שקראך אדון וזהו"ע נתינת קרשי המשכן הנק' עצי הוי' בתוך האדנים שהם בחי' אד' שהו"ע שקראך אדון יחוד הוי' אד' ועמ"ש ע"פ דרשו הוי' בהמצאו שארז"ל בירושלמי והיכן הוא מצוי בבהכ"נ שנק' מקדש מעט ע"ד היכל גימט' ש' אד' שהוא היכל לשם הוי' ולכן השראת ש' הוי' בשם אד' וכן המקדש ניתן בין שתי אותיות היינו פעלת הוי' מקדש אד', גם במדרש פ' בראשית פי"ז לך נאה לקרות הוי' שאתה אדון ור"ל שהרי נכתב בשם הוי' ונקרא בשם אד' וחיבור שם הוי' בשם אד' ע"ז ארז"ל גדול העונה אמן יותר מן המברך כי אמן גימט' הוי' אד' ואד' זהו קבלת עול כמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' בענין אדון עוזנו ואח"כ קיום המצות הנק' עצי הוי' ותורה הנק' עץ החיים בתוך הגן, גם נטיעותיו אשל ע"ד שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' להמשיך גילוי הקב"ה שהוא קדוש בו"י שהו"י מורה על המשכה שהוא המשכת קדושתו ית' להיות ממכ"ע

וסוכ"ע כו', וזהו"ע האשל ע"ד כי האדם עץ השדה היינו בחי' אדם שעל הכסא הוא עץ השדה כו' ואשל זה נטע בבאר שבע שהוא ממכ"ע באר שהיא מקור לשבע היכלות דבריאה שהן שבע נערות הראויות לתת לה כו' ועל המשכה זו רמז אותיות אשל א' כח"ב ש' חג"ת ל' נה"י כו' *.

ד) ועתה יובן ענין הרבות ויגש פצ"ד שהלך לקוץ ארזים כו'. דהנה באברהם כתיב ויטע אשל בבאר שבע אכן ביעקב נאמר ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. והענין דהנה כתיב ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל. דהנה יעקב נק' בריח התיכון וכן משה נק' בריח התיכון ברבות פ' קרח דהיינו שמבריח מן הקצה עליונה עד הקצה התחתונה ממש והו"ע המשכת התורה בגשמיות, וביאור הענין דהנה ההפרש בין מ"ת ובין מה שקיים אברהם. מבואר במ"א בתורה אור פ' יתרו בד"ה משה ידבר דעם היות שקיים אברהם כל התורה כולה עד שלא ניתנה היה עיקר ההמשכה למעלה אבל משה ידבר וימשיך להיות הגילוי למטה גם בעשי'. וצ"ל מהו ענין שהמשיך אברהם ע"י המצות למעלה. אך כי רמ"ח מ"ע נק' רמ"ח אברים דמלכא היינו רמ"ח אברים דז"א כי ז"א הוא בעל ט"ס טפ"ט הוא פ"א וכל בחי' יש בה ג' כלים פנימי' תיכונים חיצוני' הנק' סת"ר סוף תוך ראש, הנה ג"פ פ"א הוא רמ"ג וה"ח המגדילים הוא רמ"ח אברים דז"א שהן שורש רמ"ח מ"ע ולהמשיך בחי' זו שיהי' הגדלת אברי ז"א ע"ד הג"ל להיות טפ"ט כו' הוא ע"י בחי' עיבור ויניקה ומוחין כי בבחי' עיבור הוא שתלת כלולין מתלת ואח"כ בחי' יניקה הוא שמתגדלת ז"א בבחי' ו"ק כ"א כלול משה מספר ל"ו וזהו"ע מי ברא אלה מי הוא בחי' בינה ברא אלה הם ו"ק דז"א כ"א כלול מוי"ו כו', והנה אף שביניקה יש ג"כ מוחין ונק' מוחין דיניקה עכ"ז נק' רק ו"ק כי מוחין אלו הם בכלל המדות יחשבו עד"מ השכל של המדה שיהי' * מחמת טעם ושכל שזהו השכל מגדיל המדה כחלב שמגדל את הולד ולכן בכלל המדה יחשב שהוא מדה ממש, עכ"ז * נק' רק ו"ק ואח"כ בחי' מוחין ממש הוא עד"מ השכל שבפ"ע כמו הלומד חכמה ונק' חב"ד דאצי' כו' וזהו"ע המצות שקיים אברהם היינו שהמשיך אוא"ס ב"ה בו"א כי אברהם הוא בחי' אבר מה ע"ש היותו יסוד אבא שבז"א השכל של המדה כנ"ל וממשיך אורות בכלים שמתחלה עד שלא נבה"ע היה הוא ושמו בלבד ועתה נתחלק לו' שמות כו' חסד כו' פי' כי הו' שמות הם בחי' אורות של הו' מדות היינו בחי' האוא"ס המתלבש בכלי החסד נק' אל כמ"ש חסד אל כל היום ואור המתלבש בגבורה נק' אלקים כו' ולכן הם ז' שמות משא"כ קודם שנבה"ע ולא היה עדין אצי'

נה"י כו': בבוך הג"ל נוסף: דהנה אלף שייך לזה בעמוד המתחיל הגהות שטה עמוד, עד המלויים לא"פ בעמוד עוד מענין, שטה אחרונה ועמ"ש מזה בקצרה בהקיצור סעף ג'.

שיה"י: בתו"א סה, ג: שיהב.
עכ"ז: שם: ע"כ.

המדות היה בחי' האוא"ס כמו שהוא למעלה מבחי' התלבשות בכלים והו"ע היה הוא ושמו בלבד והיינו בבחי' גמ"ח ממשיך האור במל' בת הי' לאברהם ובכל שמה וע"כ א' אד' אל נא תעבור כו' ומעולם לא קראו להקב"ה אוא"ס אדון שיומשך במל' אלא אברהם כו'. ואמנם כל המשכות אלו דאברהם הי' נשאר באצילות היינו גודל רמ"ח אברי ז"א ע"י המוחין דיניקה כנ"ל, וזהו ויטע אשל היינו ז"א דאצי' בבאר שבע שהוא מל' עי"ז ויקרא בשם ה' אל עולם שקרא והמשיך שם הוי' שיהי' גילוי לפי שבסדר השתלשלות עולמות הרי אמר לעולמו די ורק עולמות עליונים היה בהם גילוי ולמטה היה העולם ואברהם המשיך שיהי' הגילוי גם למטה ע"י שקרא בשם ה' ואת הנפש אשר עשו בחרן כו' ליטע אמונה בלבם כו' וגמ"ח ויטע אשל כו'. אך עכ"ז אינה לפי ערך עשי' שלמעלה כי כדי להמשיך למטה הוצרך להמשיך מלמעלה ועי"ז היה תוס' אורות באצילות וכמו ויעש דוד שם שהשמות שאינם נמחקים הם חיות המדות אל אלקים כו' חסד וחסד שבחסד כו' אך הלוך ונסוע רו"ש וע"י גמ"ח כו' אך כדי שיומשך בבי"ע הוא ע"י משה שהוא מבחי' ח"ס שבכתר דא"א אלא שנשפל ביסוד אבא זהורד שמה ולהיות גבוה יושפל יותר למטה כענין שכתוב ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך כו' וכמ"ש באד"ר דקל"ב ע"א בענין תלת עלמין דנפקין מתקונא קדמאה כו', שהתלת עלמין הם ג' עולמות בי"ע והם נמשכים מהתיקון הראשון מי"ג ת"ד דא"א דאצילות שהוא בחי' מי אל כמוך כו', וזה פליאה לכאורה איך יהי' דילוג המדריגה מבחי' י"ג ת"ד דא"א שהוא מקור האצי' שיומשך מזה ג' עולמות בי"ע, אך הענין הוא משום דאדרבה כי כדי שיבוא האור עד למטה כ"כ בעולמות בי"ע צריך שיבוא ממקום הנעלה ביותר כי לעולם * הרוממות יוכל להשפיל א"ע למטה יותר כו', ולכן שיהי' התהוות העולמות בי"ע הוא דוקא ע"י המשכה מתיקון הראשון די"ג ת"ד, וזהו פי' מי אל כמוך שיוכל לשפול א"ע כ"כ למטה מטה כו', ועד"ז יובן ג"כ בהמשכת האור ע"י תו"מ בעולמות בי"ע שהוא ע"י משה דוקא להיות ממקום גבוה יותר משורש בחי' אברהם ע"כ יכול להמשיך האור למטה ביותר גם בבי"ע משא"כ המשכת אברהם היה רק באצי' וזהו שמשה נקי בריהו התיכון שמבריח שלהיות המשכת האור למטה ביותר בעשי' זהו ע"י ששרשו מן הקצה העליונה מבחי' כתר כו', וכמו"כ ג"כ בת"א בד"ה לך לך גבי הוא עשנו ולא אנחנו כו'.

ה) והנה משה זיעקב הם בחי' א' כמ"ש בזהר וזהו יוד עקב שממשיך היו"ד גם למטה בבחי' עקביים ועשי' והיינו כי שניהם בקו האמצעי משה הוא דעת ויעקב תפארת ח"ש במשה ויקח משה את עצמות יוסף עמו פי' שלקח עמו העצמות מדריגת בחי' יוסף שהוא שורש ההשפעה וכמו שביעקב נאמר אלה תולדות יעקב יוסף כו' וע' מזה בזהר בראשית דכ"א ע"ב, וזהו ויצא יעקב מבאר שבע ופי' בזהר ויצא קמ"ח ע"ב ויצא יעקב מבאר שבע סט' דרזא דמהימנותא

פי' מל' וילך חרנה סט' דאשת זנונים פי' ק"נ לברר בירורים ושם ע"ב
 יעקב נחת לגבה ואזל לאתרה שנאמר וילך חרנה כו' ואשתויב מינה כו'
 ויאבק איש עמו כו' ואסתלק בדרגא שלים ואתקרי ישראל כו'. והנה
 עמודא דאמצעיתא עלי' כתיב והברית התיכון מובן דמה שנעשה בריח
 התיכון זהו ע"י וילך חרנה וע"י כי שרית עם כו' וע"ד הנו' בתו"א בד"ה
 בחודש השלישי בפ"י ויעל אברם ממצרים שממצרים היה לו עליה ע"ד
 יתרון האור נמשך מן החושך מי יתן טהור מטמא והוא כמ"ש בת"א ר"פ
 ויצא בד"ה ושבתי בשלום דל"ו ע"א כי הנה אבי קאי על יצחק כו' כי
 אתה אבינו כו' צחוק ותענוג כו', והוא ע"י בחי' הבירורים שלמטה בבחי'
 אתכפייא ואתהפכא כו' צפור המדברת כו', חרן נחר גרוני כו', תכלית
 המכוון כו', ואז נעשה מבחי' חרן רנה כו' שהוא בית אבי בחי' הצחוק
 והתענוג ואזי והי' הוי' ז"א לי לאלקים ע"י גילוי עונג העליון דע"ק כו'
 וזהו"ע בריח התיכון שמברית עד הקצה העליונה שהוא ע"ק כדפי' בזהר
 תרומה קע"ה ע"ב, וע"ד ברח דודי כו' על הרי בשמים בחי' ריח מקיף
 עליון ועונג, וזהו נמשך מן הקצה התחתונה ע"י הביור דק"נ כו' שמוזה
 דוקא נמשך יתרון האור כו' מבחי' ברח דודי על הרי בחר ובכח זה מברית
 מן הקצה אל הקצה מלמעלה למטה והיינו מ"ש ונחתי לך מהלכים בחי'
 הילוך מלמטה למעלה ומלמעלה למטה כמ"ש בתו"א בפ' וישב וכענין
 והנה סולם מוצב כו' עולים ויורדים בו כו'. ומזה יובן מ"ש בברכות ויגש
 פצ"ד דק"ה ע"ג שהלך לקוץ ארזים שנטע זקינו בבאר שבע כו' שנאמר
 ויטע אשל בבאר שבע כו' ומזה עשו בריח התיכון כי אברהם קיבל כל
 התורה אך ההמשכות היה רק באצי' כנו' בד"ה משה ידבר וזהו ויטע אשל
 יסוד ז"א בבאר שבע מל' שהמשיך יחוד העליון למעלה באצילות, אבל
 יעקב הלך לקוץ הארז מבאר שבע והיינו ע"ד ויצא יעקב מבאר שבע וילך
 חרנה להמשיך גילוי האור גם למטה וזהו אלה תולדות יעקב יוסף כו' ע'
 זהר ויחי דרי"ו ע"ב, הא לך שבע עשרה שגין אחרנין כו' * והיינו יוסף ה'
 לי בן אחר כו' וע"י המשכה זו מלמעלה למטה מבאר שבע לבחי' חרנה
 עי"ז אח"כ מברית כו' ע"ד שני הפי' בארוממך אלקי המלך בד"ה כי אתה
 גרי וזהו"ע נחלת יעקב נחלה בלי מצרים כמ"ש מזה בד"ה בחודש השלישי,
 וזהו והברית התיכון דוקא והוא מ"ש ועץ החיים בתוך הגן בתוך דוקא
 היינו במציעות גנתא, קו האמצעי מברית כו' ע"כ הוא עה"ח שבו נמשך מבחי'
 כי עמך מקו"ח עמך ממש ונמשך המשכה זו גם למטה ע"ד ואכל ממנו
 וחי לעולם, וע' מענין ועץ החיים בתוך הגן בזח"א פ' בראשית כ"ו א'
 ופ' אמור צ"ו א' דק"ז סע"א ויחי דרכ"א ומכל הפסוק ויצמת כו' ועה"ח
 פ' בראשית כ"ה ב' תזריע דמ"ב סע"ב ת"ז תיקון י"ט דל"ח ע"ב ובמק"מ
 בראשית כ"ו א' ועה"ח הוא זעיר שיונק מאו"א שנק' חיים ובפ' אמור צ"ז
 א' בתוך הגן במציעות גנתא נ"ב מהרח"ו כי בצירור אדם הגוף הוא באמצע

(כו') : כ"ה בהכתי' בלי ציון התחלת המוסגר.

ומכריע בין ב' זרועות והרמ"ז שם כ' כתיב עץ חיים כו' ב' יסודות הנק' חיים כמ"ש כי היא חכמתכם ובינתכם כו', ומבואר בדרוש הזימון שבמעלות התחברות חו"ב זהו עיקר גילוי העונג, וזהו"ע ליתן יחוד או"א, וע' בד"ה ראה אנכי כו', ושורש ב' יסודות דאו"א ממשיכים מב' הבחי' שבכתר עתיק ואריך כמ"ש במ"א בפ"י ממעמקים קראתיך כו' בביאור ע"פ כי המצוה, ועפ"יז אפ"ל מארז"ל הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהם אדיר. דהנה נז"ל בענין אשל ההמשכה מבחי' א' פלא ע"י שי"ן חג"ת לבחי' למ"ד, אכן בריח התיכון שמברית מן הקצה אל הקצה הוא מעולה יותר וזהו"ע אדר א' דר שממשיכים הא' שהוא הקצה היותר עליונה להיות לו דירה בתחתונים ממש, כי אד"ר ע"ש אדיר במרום ה', והתיב מה אדיר שמך בכל הארץ, וכתיב מי כמוך באלים ה' שהוא בחי' עץ חיים נאדר בקודש כו', וכן פי' ארז אדר והו"ע כארו בלבנון ישגא ובעה"כ בשם מא"א אדר יסוד וע' במא"א א' קע"ו אדרא, אך והברית התיכון הוא בתוך הקרשים בתוך של הקרשים הוא ג"כ קו האמצעי והוא מדת הרחמים שע"י התעוררות רחמים שהאדם מעורר על ריחוקו עי"ז ממשיך גילוי קו האמצעי וזהו תתן אמת ליעקב כי אמת הוא משה כמ"ש ברבות שמות פ"ה לפי שנאמר בכל ביתי נאמן הוא, ולכן זהו עיקר בריח התיכון חותמו של הקב"ה אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון כו', וזהו מן הקצה אל הקצה ולהיות המשכת ואמת ה' לעולם הוא ליעקב ע"י התעוררות רח"ר וע' מענין התעוררות רחמים בד"ה מנורת זהב ובד"ה כי ההרים ימושו ובד"ה שובה ישראל ובד"ה כנשר יעיר ובאגה"ק ע"פ זורע צדקה שכר אמת, וזהו שיעקב הלך לקוץ ארזים שנטע זקנו בבאר שבע פי' לקוץ היינו ע"י שיומשך בחי' זו מאצ"י לבי"ע, ועיקר פי' מברית מן הקצה אל הקצה כי ההמשכות שממשיכים תוס' אורות בג"ע ההמשכה עדיין ברוחניות אבל בתח"מ יהי' הגילוי בעשי' הגשמיות והיינו שיהי' ההמשכה ממקום עליון ביותר כמ"ש בלק"ת בד"ה את שבתותי תשמרו ובד"ה אני דפ' ציצית כי בג"ע ששרש ההמשכה מחו"ב אבל שיהי' תח"מ זהו ע"י כתר טלא דגטיף מעתיקא וזהו מברית מן הקצה היותר עליונה כ"א עד קצה היותר תחתונה עשי' הגשמי' דהא תליא שלפ"ע עומק רום כך יכול להיות ההמשכה גם למטה בעומק תחת כי שם מעלה ומטה שוין.

בוהר * ויצא קס"ח ע"א ויצא יעקב מבאר שבע סטרא דרזא דמהימנותא פי' מ', וילך חרנה סטרא דאשת זנונים פי' ק"נ לברד בירורים ושם ע"ב יעקב נחת לגבה ואול לאתרה שנאמר וילך חרנה כו' ואשתויב

בשולי העמוד בכת"י: התיכון בתוך תוך של הקרשים נמשך בזה בריח התיכון כמו תתן אמת ליעקב ונקדשתי בתוך בניי מתוך בארך.
 בזהר: בכת"י א' זה המשך להמאמר דלעיל, ובכת"י א' רשום עליו: שיך לססוק והברית התיכון.

מיניה כו' ויאבק איש עמו כו' ואסתלק בדרגא שלים ואתקרי ישראל כו' והוה עמודא דאמצעיתא ועליה כתי' והבריה התיכון, מובן דמה שנעשה בריח התיכון זהו ע"י וילך חרנה וע"י כי שרית עם כו' וע"ד הנז' בת"א בד"ה בחדש השלישי בפ"י ויעל אברם ממצרים, שממצרים ה"י לו עלייה ע"ד יתרון האור נמשך מן החושך, מי יתן טהור מטמא, והוא כמ"ש בת"א ר"פ ויצא בד"ה ושבתי בשלום דל"ו ע"א כי הנה אבי קאי על יצחק כו' כי אתה אבינו כו' צחוק ותענוג כו' והוא ע"י בחי' הברורים שלמטה בבחי' אתכפיא ואתהפכא כו' צפור המדברת כו' חרן נחר גרוני כו' תכלית המכוון כו' ואז נעשה מבחי' חרן רנה כו' שהוא בית אבי בחי' הצחוק והתענוג, ואזי והי' הוי' ז"א לי לאלקים ע"י גלוי ענג העליון דע"ק כו', וזהו ענין בריח התיכון שמברית מן הקצה עד הקצה העליונה שהוא ע"ק כדפי' בזהר תרומה קע"ה ע"ב וע"ד ברח דודי כו' על הרי בשמים, בחי' ריח מקיף עליון ועונג ותענוג, וזהו נמשך מן הקצה התחתונה ע"י הברור דק"ג כו' שמזה דוקא נמשך יתרון האור כו' מבחי' ברח דודי על הרי בתר ובכח זה מברית מן הקצה אל הקצה מלמעלה למטה והיינו מ"ש ונתתי לך מהלכים ב' בחי' הילוך מלמטה למעלה ומלמעלה למטה כמ"ש בת"א ר"פ וישב וכענין והנה סולם מוצב כו' עולים ויורדים בו כו', ומה יובן מ"ש ברבות ויגש פצ"ד דק"ה ע"ג שהלך לקוץ ארזים שנטע זקינו בבאר שבע שנאמר ויטע אשל כו' ומזה עשו בריח התיכון, כי אברהם קיים כל התורה אך ההמשכות היו רק באצילות כנזכר בד"ה משה ידבר וזהו ויטע אשל יסוד ז"א בבאר שבע מ' שהמשיך יחוד העליון למעלה באצילות, אבל יעקב הלך לקוץ הארז מבאר שבע והיינו ע"ד ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה להמשיך גלוי האור גם למטה וזהו אלה תולדות יעקב יוסף כו' ע' זהר ויחי דרי"ו ע"ב הא לך שבע עשרה שנין אחרנין כו' והיינו יוסף ה' לי בן אחר כו' וע"י המשכה זו מלמעלה למטה מבאר שבע לבחי' חרנה ע"י אח"כ מברית כו' ע"ד שני הפי' בארוממך אלקי המלך בד"ה כי אתה גרי וזהו ענין נחלת יעקב נחלה בלי מצרים כמ"ש מזה בד"ה בחדש השלישי וזהו והברית התיכון דוקא, ועמ"ש עוד בד"ה שובה ישראל בענין יעקב שהלך בעלוי אחר עלוי עד שאמר והיה הוי' לי לאלקים ולכאורה הרי זהו היתרון של בעלי תשובה על צדיקים שבמקום שבע"ת עומדים כו' ואיך בא יעקב שהיה צד"ג לזה, אלא שזהו ע"י שהי' בריח התיכון כו' ועמ"ש מזה ע"פ וידר יעקב נדר כו' והיינו כי דוקא צדיקים אינו יכול לעמוד אבל יש בחי' שגבוה מצדיקים והוא בחי' ישר כדפרש"י ספ"ק דתענית בענין ולישרי לב שמחה וכ"ה במדרש תלים ע"פ ישבו ישרים את פניך ישרים זהו מדריגת בריח התיכון כמ"ש בזהר בשלח דנ"א ע"ב בפ"י ישרים שמכריע בין חו"ג ומחברם יחד ובכלל זה ג"כ החיבור בין נה"א לנה"ב לאכללא שמאלא בימינא, שיהי' הנה"ב ג"כ מסכמת לרצון הנה"א כמ"ש במ"א ע"פ מישרים אתבוך כו', ועמ"ש בד"ה מי יתנך כאח לי ענין חסיד שגבוה מצדיק כו' כי צדקה די מחסורו

אור תרומה התורה א'תקכט

למלאות בחי' חוסר כל וה"ע יחוד זו"נ ע"י הצדיק יסוד אבל חסד הפלגת הטוב ממשיך אור א"ס בחכמה כו' ולכן גמ"ח אף לעשירים כו', ועד"ז ענין ישר שגבוה מצדיק, כי הצדיק ממשיך כסדר ההשתלשלות א"כ אין הגילוי למטה כמו למעלה כו' אבל לעשות הישר שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה זהו מלמעלה מהשתלשלות, ע' סד"ה כי ההרים ימושו וסד"ה כי תשמע בקול, א"כ צדיק יחוד זו"נ ע"י תורה ומצות אבל והברית התיכון ממשיך יחוד אור ע"י מס"נ וזהו ענין ישר כו' ולכן ולישרי לב שמחה שהשמחה ע"י גילוי האור למטה, גם אור זרוע חסד אבל שמחה בינה שבה התגלות התענוג עתיק גם אור זרוע לצדיק מה שאברהם נטע האשל בבאר שבע ולישרי לב יעקב שמחה שקצץ הארו ועשה ממנו בריח התיכון כו' גם בריח התיכון רחמנות ועי"ז מעורר רחמים גדולים וזהו ענין האור הנמשך ע"י תשובה כמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו, ויש להעיר עוד לענין בריח התיכון ממ"ש ע"פ ונתתם לי אות אמת בזהר ר"פ ויקרא.

זהר ויחי דרכ"ד ע"א בפ"י רק באבותיך חשק ה' שהן הן המרכבה עמ"ש בזה בת"א פ' יתרו בביאור זכור ושמור וע' מענין חשק במא"א ח' ס"ד שי"ן תלת קשרין חד מהאי סטרא וחד מהאי סטרא היינו חו"ג, וחד דכלילא לון היינו ת"ת, ודא הוא דתנינן והברית התיכון כו' לפ"ז פ"י מן הקצה אל הקצה מחסד עד גבורה וז"ש ושכבתי עם אבותי כו' שיתחבר עם חו"ג, וע' מענין קשרין בזהר אמור צ"ו ב' סע"ב ע"פ יום אחד הוא יודע לה', דא הוא גופא דאמצעייתא דאחיד לכל הני היינו כי יש ג' קשרין שהם שלש של שלש קשר הא' כח"ב והב' חג"ת והג' נה"י, ות"ת הוא אמצעייתא דאמצעייתא ופ"י ג' קשרים הנ"ל כמ"ש בלק"ת פ' שלח בד"ה ענין הנסכים שיש בכל עילה ג' בחי' א' מה שמקבל מלמעלה ב' עצמותו ג' מה שמשפיע למטה ועד"ז ענין כח"ב הוא הבחי' העליונה מה שמקבל ונמשך מא"ס באצ"י, ונה"י הוא מה שנמשך מאצ"י בבי"ע, ועצם האילן הוא חג"ת ועיקר אמצעייתו תפארת וזהו בריח התיכון המברית מן הקצה בחי' כח"ב עד הקצה נה"י, ובמא"א אות שין סעיף א' הנה אות השי"ן מורה על חיבור ג' קוין או חג"ת או נה"י כו' עכ"ל ועמ"ש בלק"ת בשה"ש סד"ה שניך כעדר הרחלים פרק ה' איך ע"י התחברות ג' בחי' יחד מאיר עי"ז בהם בחי' שלמעלה מערכם כו' ועמ"ש בד"ה מים רבים בת"א פ' תולדות בענין רבקה של שלש בקר כו' ובענין שי"ן דכשב השי"ן קודם לבית שהם חו"ב ומ"ש מענין ת"ת בת"א פ' נח בדרוש הן עם אחד ובלק"ת פ' תוריע בד"ה אם בהרת כו' ומ"ש בד"ה וידעת היום בענין והגורא אל עליון כו' ומ"ש בד"ה יחינו מיומים בענין ביום השלישי יקימנו בד"ה לך לך בת"א ר"פ לך לך שכדי להיות ההמשכה בעשיה צ"ל מקור ההמשכה מבחי' הוא עשנו הוא דא עתיקא וזהו שדוקא משה ידבר כו' וזהו והברית התיכון דוקא ע"י שמגיע לקצה העליונה עת"י הוא מברית אל הקצה התחתונה וכן אמרו במדרש ר"פ קרח אשר משה וק' בריח התיכון.

קיצור מענין והברית התיכון שנעשה מויטע אשל במטע תחלה, ויטע שם מלא כי בראשית ברא אלקים מי ברא אלה המוציא במספר צבאם, אכן ולתבונתו אין מספר, משובח ומפואר עדי עד והיינו שמו הגדול שם מלא וזהו גן בעדן מקדם, ע"ד חצר הפנימית הפונה קדים, ונהר יוצא יובל שמו ממני פריך נמצא, ויניחהו ע"ד וינוחו בו ישראל מקדשי שמך, ישבעו עצי ה' חייהם מימיהם שלא להיות ונהר יחרב ויבש, עצי הוי' עצה איך יהי' גילוי שם הוי', מעצי הלבנון, עצות מרחוק, אחכמה והיא רחוקה, ותתצב אחותו מרחוק ישבעו לשון שבעה ולשון שבעה, אפריזן אצילות מעצי הלבנון.

ב) והנה כמ"כ הקרשים למשכן נקראו עצי הוי' עצי שטים עומדים שרפים עומדים והוא הנה"א עומדים דרך גדולתן והם מעצי הלבנון מדות דאצי" עומדים וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא ופי' עצי הוי' שיהי' דירה בתחתונים שם מלא את השמים כו' מלא מ"ח קרשים מ"ח נביאים י"ב צירופי הוי' וכנסי' אשת חיל כדכד מ"ח מעלות שהתורה נקנית במנין יובל וכן יש בחי' אלו בעבודה ושכנתי בתוכם שיהי' ע"ד שרפים עומדים קרש קשר והקשורים ליעקב מ"ח כדכד כנ"ל ושתי אדנים לקרש קשור נה"ב בנה"א וגם מאה אדנים הם מאה ברכות א"ת מה אלא מאה ויש להעיר לענין האדנים מ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' דשם גתבאר שזהו קבלת עול שיהי' בבחי' עבד ואח"כ זוכה לתורה עצי הוי' ע"ד קדשנו במצותיך ועי"ז ותן חלקינו בתורתך ועמ"ש סד"ה וידבר אלקים דעשה"ד.

ג) ועז"א ונטעתם זרע צדקות ומצמיח ישועות וחיי עולם נטע בחוכינו תרי"ג מצות תרי"ג עיטין עצי הוי' ישבעו עצי שובע שמחות שמחה של מצוה, אחרי ה' אלקיכם תלכו ויטע אשל ועי"ז ויקרא בשם הוי' שם מלא לא שנית וי"כ חוקר לב אל עולם במקום גדולתו שם ענותנותו המגביהי לשבת המשפילי לראות שקראך אדון הקרשים בתוך האדנים, גם אשל כי האדם שעל הכסא עץ השדה וצ"ל וברכו את הוי' הקב"ה מבחי' קדש והיינו ע"י שאו ידיכם לבחי' קדש וע"ז מרמו אשל אכילה שתיה לוייה, ג' ידות א' כתר אכלו רעים, ש' חג"ת שתו ושכרו דודים, למ"ד שהמל' נקנית בשלשים מעלות למד כלים דאצילות שנעשי' נשמה לבי"ע זהו לוייה, כי להיות ירידה זו לבי"ע נמשך כח מלמעלה כמ"ש בביאור ע"פ משה ידבר בשם האד"ר קל"ב שנמשך מתקון הראשון מי"ג ת"ד אל כו' ועיין בעה"ק ח"ד פי"ט בפ"י מ"ש בתחלת יחזקאל ויהי בשלשים שנה ועמ"ש ע"פ כי אין טוב לאדם כ"א לאכול ולשמות.

ד) אך עיקר המשכות אברהם למעלה באצי' וזהו בבאר שבע מ' או בינה, שהוא לאתקנא רזא דשמיה שבעה שמות שאין נמחקין ז' מדות, שאינן אלא שם, וצ"ל המשכה שיומשך בהמדות, וזהו ויטע אשל, גידול רמ"ח איברי ז"א אבל כדי שיומשך בבי"ע זהו מתן תורה והיינו ע"י

אור תרומה התורה א'תקלא

משה שנק' בריח התיכון המבריה מן הקצה כתר עד הקצה בבי"ע הוא עשנו.

ה) ומשה ויעקב בחי' א' וע"כ נאמר ויקם עדות ביעקב, יו"ד עקב, וזהו ויצא יעקב מבאר שבע מ' דאצי' וילך חרנה בבי"ע לברר ק"נ ועי"ז ושבתי אל בית אבי יצחק צחוק ותענוג העליון וא"כ הוא מבריה מלמטה למעלה מן הקצה אל הקצה ברח כו' מן הרי בתר טורי דפרודא אל הרי בשמים ובכח זה מבריה מן הקצה אל הקצה מלמעלה למטה ב' בחי' הילוך מהלכים מלמטה למעלה ומלמעלה למטה, וזהו נחלה בלי מצרים כמ"ש בד"ה בחדש השלישי כו' וזהו והבריה התיכון דוקא ועץ החיים בתוך הגן, קו האמצעי החיים חו"ב ושרשם הבחי' שבכתר יטע בהן אדר א' דר נאדר בקדש וצ"ל בתוך של הקרשים, תוך קו האמצעי רחמים תתן אמת ליעקב, ועיקר פי' מן הקצה אל הקצה שיהי' הגילוי בעשי' גשמיות והוא ענין תח"ה שיהי' בב"א.

נמצא מאה אדנם ש' אד' וה"ע קבלת עול ע"ד כי לי בני עבדים גם מאה ברכות הקרשים עצי הוי' ושתי ידות לקרש צו ידות אין צו אלא שכינה חיבור ויחוד, ועץ החיים בתוך הגן תורה ע"ד אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת, והיינו בתוך הגן באמצעות כי על שלשה דברים העולם עומד תורה ועבודה וגמ"ח, גמ"ח קו הימין ועבודה קו השמאל ותורה קו האמצעי, ולכן נק' בתוך היינו באמצע, או י"ל עה"ח פנימי' התורה ועמ"ש בלק"ת פ' ראה בד"ה אחרי הוי' בפירוש אין עבירה מכבה תורה לפי ששרשה מיג"מ דא"א ובד"ה ואתחנן פי' שהמצות הם אתעדל"ע שע"י אתעדל"ת והתורה היא אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת וזהו אתה החלות וזהו ענין טל תורה, ולכן גבי עץ החיים נאמר פן ישלח ידו ולקח גם מעה"ח וחי לעולם זהו ע"ד אין עבירה מכבה תורה, בתוך הגן י"ל בפנימי' ז"א כי ענין פנימיות ז"א גבוה הרבה מחיצוניות ז"א רמ"ח איברין כמ"ש בסידור שער המועדים בד"ה תלתא זמינין מקדש שזהו ע"ד שהת"ת קו האמצעי הוא מדרגה גבוה מחו"ג שבו מאיר הכתר ע' באג"ה סי' י"ב בד"ה והיה מעשה הצדקה שלום ולכן בת"ת מאיר שם הוי' וע' בלק"ת פ' תזריע בדרוש בהרת, כמ"כ עד"ז ממש פנימיות ז"א לגבי חיצוניות ז"א, ובמ"א פי' שבפנימיות ז"א מאיר עתיקא כמ"ש בוח"ג פ' אחרי דס"ו ע"ב בפ"י בי נשבועתי ודק"ל ע"א, וזהו ענין האלף שבתוך וא"ו כי אלף זהו פלא וזהו ועץ החיים בתוך הגן ההמשכה מע"ק המלוכש תוך ז"א וזהו ענין התורה גן סדרים דאורייתא ובפנימיותה מלוכש אור א"ס וכמ"ש בפ"י כי תשמע בקול בקול מה שמלוכש תוך הקול כו' וזהו ענין הבריה התיכון וצ"ע בוח"ג פ' שלח דקנ"ח ע"ב ע"פ היש בה עץ אם אין מבואר בחי' אין גבוה מבחי' עץ החיים כו' והנה בחי' אין ממשיכים ע"י שונה פרקו מאה פעמים ואחד שהוא גימט' מאין ע"ש והחכמה מאין תמצא, ואפ"ל והבריה התיכון עה"ח מבריה מן הקצה העליונה בחי' אין עד הקצה התחתונה בחי' אני שהוא מ'.

תרומה כ"ו כ"ח

והברית התיכון בתוך הקרשים מברית מן הקצה אל הקצה. שבת פי"א צ"ח ב'. רבות ויגש פצ"ד ק"ה ג'. בפ' קרח דף ע"ה א'. בשה"ש בפסוק עד שהמלך במסיבו י"א ד'. זח"א ויצא קמ"ח ב'. ויחי רכ"ד א'. בשלח דני"א סע"ב. ס"פ תרומה קע"ד ב' קע"ה ב' קע"ו א'. בלק קפ"ו ב' ובהרמ"ז שם. עמה"מ שער קרית ארבע פרק דף קכ"ג. זח"ג ס"פ שמיני מ"ב א'. כי תצא רע"ח ב'. ת"ז נ"ב ב'.

במ"א א' אות ב' סעיף ג"ד בריחים נקרא כל הספירות חמש מול חמש וברית התיכון סוד התפארת מברית מקצה אימא אל קצה מלכות (כי בינה נקרא שכינתא עילאה ומל' שכינתא תתאה וע' רע"מ ר"פ תשא גבי דא ו' ממוצע בין שני ההין ובענין העשיר דא עמודא דאמצעיתא וע' זח"א דף נ' ע"ב ור"פ וארא כ"ב א' בענין עד תאוות גבעות עולם, ובענין בעטרה שעטרה לו אמו בפ' ויחי דף רמ"ו א' ובפ' אחרי דע"ו ב'. וא"כ דוקא ע"י שמברית עד קצה התחתונה מל' ע"ז מברית עד קצה עליונה בינה שהרי בעטרה שעטרה לו אמו הוא ביום חתונתו דוקא זו"ש במ"א שכשהמל' מקבלת ע"י תפארת גבוה משמקבלת ע"י יסוד כי ת"ת עולה עד קצה העליונה וע"כ נק' עשיר משא"כ יסוד נק' דל) גם קצה עליון דעת וקצה תחתון יסוד עכ"ל, וע' בזהר ויצא קמ"ח ב' משמע בריח התיכון זהו ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה, ודוקא ע"י שהלך חרנה ובירר ניצוצים ע"ז נעשה בריח התיכון, והיינו כמ"ש בת"א ר"פ ויצא בפ' ושבתי בשלום אל בית אבי כו'.

ורש"י פי' בחומש ששאר הבריחים הם שני בריחים והברית התיכון אחד יש לפרש עפמ"ש אדמ"ו ג"ע ע"פ והוא כחתן יוצא, חתן א', כי ע"פ השתלשלות יש ב' בחי' חתן, הא' הירידה מאא"ס בחו"ב, והב' המשכה מחו"ב למטה ועמ"ש מזה בד"ה שה"ש ובד"ה לבבתיני, אבל הברית התיכון מברית מן הקצה אל הקצה שאותו הגילוי מאוא"ס הנמשך בחו"ב דאצי' יאיר גילוי זה למטה ממש, וזהו ביום ההוא יהי"ה שגם למטה יהי' גילוי י"ה כמו למעלה.

ג) * והפרד"ס בערך בריחים כ' וז"ל כבר פירשתי קצת בערך אצבעות ענין ה' בריחים וז"ל בערך אצבעות הוא בשתי פנים, האחד הוא יו"ד אצבעות יוד ספירות כמ"ש ענינם בשער עשר ולא תשע פרק א', ועוד יש מציאות אחר כנדרש בס"ה בלק קפ"ה בעובדא דההוא ינוקא, ושם פי' כי חמשה בריחים הם חמשה אצבעות והברית התיכון הוא קו האמצעי תפארת הוא אצבע האמצעי הגבוה מכולם כי ראשו מברית מן הקצה אל

הקצה (ועמ"ש בפי' שאו ידיכם קדש בד"ה צאינה וראינה דלפמשיכ י"ל העלאה זו לבחי' קדש זהו ע"י בריח התיכון שבידיכם) והחמשה אצבעות הם גדולה וגבורה מצד אחד שני בריחים או גדולה ונצח ושנים הגשארים מצד השני, ועצם כללות יד ימין הוא בחסד ויד שמאל בגבורה והאצבעות הם בידות כי כל אחד כלולה מעשר כו' עכ"ל ובערך בריחים כתב ובריח התיכון שהוא רמו אל הקו האמצעי והנה הבריחים היו חמשה מימין וחמשה בשמאל (וגם במערב היה חמשה בריחים כמ"ש בחומש פ' תרומה שם ובפרש"י שם) ובארנו שם כי הם גדולה וגבורה תפארת נצח והוד, ולפי הנראה מדברי הרשב"י ע"ה בתקונים שחמשה ספירות הנו' נקראו בריחים ע"ש הבריח התיכון שהוא תפארת המברייח מן הקצה אל הקצה דהיינו מקצה השמים ה' עילאה ועד קצה השמים ה' תתאה עכ"ל, ויש להעיר לענין בריח ממ"ש בזו"ג האזינו דף רפ"ח רע"ב בענין רדל"א ועל האי אקרי ברח לך אל מקומך, כי בריח קרוב לענין לשון ברח שכמו שהבריחה היא ממקום למקום כך הוא ענין הבריח שמברייח מן הקצה הראשון אל הקצה האחרון, זהו ענין ברח דודי כו' על הרי בתר שהם טורי דפרודא שהוא סוף קצה האחרון ואח"כ ברח דודי כו' על הרי בשמים שהוא קצה הראשון יעקב אמת וישלח פ"פ אני ראשון כו' וזה בריזו כו' ועמ"ש ע"פ כי חזק בריחי שעריך שהם בחי' חותם ה"ג למנוע השפע מהחיצונים, אך יש לקשר עם בריח התיכון כי מקו האמצעי אין להם יניקה ועוד כי חותמו של הקב"ה אמת ואמת הוא בריח התיכון כנ"ל, ומ"ש הפרדס דהיינו מקצה השמים כו', עיין במא"א קוף סעיף למ"ד מענין קצה השמים וע' מזה זח"א דף א' ע"ב וזח"ב דף רי"א ובלק"ת מהאריו"ל פ' תרומה ופ' ואתחנן, ויש לפרש ג"כ בריח התיכון רחמים תפארת וע"י רחמים זוכים לתשובה היינו אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך כו' להעלותך לקצה דלעילא והיינו שמברייח מן הקצה כו' ועמ"ש מזה בפסוק כי שאל נא לימים ראשונים סעיף וא"ו וסעי' ח' ואתחנן ד' ל"ב, עוד להעיר לענין מן הקצה אל הקצה ממ"ש בת"א פ' תרומה בענין כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה ובד"ה ויושט המלך לאסתר את שרביט העליון וקצהו התחתון כו' וקצהו העליון כו' ע"ש גם מפסוק ויצא יעקב מבאר שבע שהוא קצה העליון שלמעלה מז"ת וילך חרנה בחי' מל' לברר בי"ע קצה התחתון ועי"ז יהי' עלייה כמ"ש ושבתי בשלום כו' והיה הוי' לי לאלקים.

תרומה כ"ו ל"א

ועשית פרוכת תכלת וארגמן.

(א) רבות פ' נשא פי"ב דרמ"ז ד' מרכבו ארגמן ועשית פרוכת תכלת וארגמן זכתיב וסכית על הארון את הפרוכת, פקודי מ"ם פסוק ג' ובפירש"י בחומש וסכית ל' הגנה שהרי מחיצה הי', והנה הפרוכת זהו הפרסא המפסקת בין אצ"י ובין בריאה כמ"ש בעמה"מ בכמה מקומות, ובפרט דקס"ז ע"ד.

ונק' ארגמן משני טעמים הא' כי ארגמן הוא תפארת שכלול מכמה גוונים, והחשמל נמשך מת"ת כמ"ש בוח"ב יתרו דף ע"ח ב' בענין יעקב איש תם ובדיוקנא קיימא רוא דחשמל, והרמ"ז שם פי' כי ת"ת כלול מחו"ג, ומבחי' זו נמשך ב' בחי' דחשמל חש מל ועי' פי' חש מל בת"א פ' לך בד"ה והבדילה הפרוכת חש לשון שתיקה מל ל' גילוי כמארז"ל חשות ממללות, והיינו הפרסא ע"ד המשל המלביש להשכל ונמשך על ידו איזה גילוי ומ"מ עיקר הנמשל כמו שהוא אינו מובן והוא נעלם, וע"כ הפרוכת נק' ע"ש ארגמן, השני כי ממנו מקבלים ד' מחנות שכינה המרומזים בתיבת ארגמן רפאל גבריאל מיכאל כו', ועמ"ש ע"פ ודלת ראשך כארגמן.

(ב) ס"פ במדבר דף רכ"א ע"ב ע"פ ולא יבואו לראות כבלע, היו מפרקין את הפרוכת מפניו והיו זנים עיניהם מן הארון כו' ויד באנשי בית שמש כי ראו בארון כו', עשה להם משה תקנה כו' יהיו בני אהרן נכנסים ומפרקין אותה מפני שהם כהנים ויכסו הארון כו', וע' בלק"ת פ' במדבר בד"ה במדבר סיני, שהענין שהכיסוי הוא ששה סדרי משנה כו' עוטה אור כשלמה.

(ג) רבות פ' נשא פי"ג דף רנ"ה בנשיא שמעון, עשרה זהב כנגד עשרה פרשיות שכתוב בהן עשי' הנאמרת במשכן כו' ועשית פרוכת.

(ד) במא"א פ' סכ"ג פרכת נק' הפרסא המבדיל בין חצי פרצוף עליון לתחתון, ולכן גם קרומא דמוחא נק' פרכת וסתם פרכת פרסא הוא שבין אצ"י לבריאה עכ"ל. והיי"נ כי בשם פי' הזהר פ' בראשית דף ט"ו בקע ולא בקע כי המל' דא"ק בקע הפרסא ממסך שבגוף א"ק שהיא מבדלת בין הקדש הוא עולם האצ"י ובין קדה"ק דהיינו א"ק כו', והנה רדל"א כו' נעשית בחי' אירא דייטבא ע"ג קרומא כו' הגנוז בין גלגלתא ובין מוחא.

(ה) עמ"ש מענין הפרסא בת"א ס"פ לך בד"ה והבדילה הפרכת ובפ' וירא בד"ה פתח אליהו, ובד"ה ואתה תצוה גבי מחוץ לפרכת, ובלק"ת פ' אחרי בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר, ובביאור ע"פ ואתחנן אל ה'.

ו) בפרדס ערך פרכת וז"ל פרכת נקראת המלכות כי היא פרכת מסך בין האצ"י לכל הדברים אשר תחתיה ותקרא פרכת בבחי' התחתונה אשר לה שהיא המבדלת בין הקדש ובין קדש הקדשים עכ"ל.

ונתת את הפרוכת. יומא ה' גא"ב. מנחות ג' כז"ב. ע"ה יג"ג מה"ג נז"ד קמה"ד קמו"א קמז"ד. ר"ח. רבות קנא"ב רמט"ג. זח"א פ"ז ח"ג עמוד מ"ט תע"ג. ילקוט ח"א קכ"א ב"ד קיב"ד קסד"ג רט"ו קה"ד של"ה שכד"ב שנה"א שנו"א שלג"א שלד"א. ממי"י גד"ב. בחיי קפג"ד.

א) יומא פ"ה דנ"א ע"ב ר' יוסי אומר לא היתה שם אלא פרוכת א' בלבד שנאמר והבדילה הפרוכת, וע"ש בתוס' דלחכמים דפליגי עליה דר' יוסי מצד חיצון של הפרוכת נק' קדש, ומתחלת עוביה ולפנים נק' קדש קדשים, והיינו כי הפרוכת היא הפרסא הממוצע בין אצ"י לבריאה ובהממוצע יש ב' בחי' שכלול מהבחי' העליונה ומהבחי' התחתונה לכך יש בו מבחי' קדה"ק ומבחי' קדש כו'.

ב) מנחות פ"ג כז"ב דהיכל כולו אקרי קדש שנאמר והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש כו'.

ג) רבות פ' תרומה פליג דקנ"א ע"ב למעלן יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל למטן והבדילה הפרוכת לכם, וכ"כ עוד ברבות נשא פ"ב דרמ"ט ע"ג ע"פ להקים את המשכן בשני כתיב יהי רקיע ויהי מבדיל במשכן כתיב והבדילה הפרוכת. והנה השיר הלויים דיום שני הוא גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו, וארוז"ל פ"ד דר"ה ע"ז שחילק מעשיו ונתעלה כו' ע"ש ברש"י א"כ מובן שמבחי' זו הפרסא יש עילוי להקב"ה, ועמ"ש מזה בהגהות לד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם.

ד) זח"ב תרומה קע"ח סע"ב יהי רקיע בתוך המים, להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עתיקא לזעירא אתפרש ואתדבק לא אתפרש ממש, נמצא מובן מזה שהרקיע המבדיל והפרוכת זהו ג"כ ענין הפרסא בין עתיקא קדישא ובין ז"א, וזהו ג"כ ענין הפסיק טעמא שבין שני שמות הוי' שלפני יג"מ. ועיין בפרדס ערך מים בסוף הדיבור בפ"י אל תאמרו מים מים שאין זה הבדל גמור ואדרבה הרקיע מיוחדם והוא ענין תמונת א' יר"ד למעלה וי"ד למטה ובכתיב וא"ו כו'.

תרומה כ"ו ל"א

ועשית פרוכת תכלת וארגמן.

(א) רבות פ' נשא פי"ב דרמ"ז ד' מרכבו ארגמן ועשית פרוכת תכלת וארגמן וכתוב וסכית על הארון את הפרוכת, פקודי מ"ם פסוק ג' ובפירש"י בחומש וסכית ל' הגנה שהרי מחיצה הי', והנה הפרוכת זהו הפרסא המפסקת בין אצ"י ובין בריאה כמ"ש בעמה"מ בכמה מקומות, ובפרט דקס"ז ע"ד.

ונק' ארגמן משני טעמים הא' כי ארגמן הוא תפארת שכלול מכמה גוונים, והחשמל נמשך מת"ת כמ"ש בוח"ב יתרו דף ע"ח ב' בענין יעקב איש תם ובדיוקנא קיימא רזא דחשמל, והרמ"ז שם פי' כי ת"ת כלול מחו"ג, ומבחי' זו נמשך ב' בחי' דחשמל חש מל ועי' פי' חש מל בת"א פ' לך בד"ה והבדילה הפרוכת חש לשון שתיקה מל ל' גילוי כמארו"ל חשות ממללות, והיינו הפרסא ע"ד המשל המלביש להשכל ונמשך על ידו איזה גילוי ומ"מ עיקר הנמשל כמו שהוא אינו מובן והוא נעלם, וע"כ הפרוכת נק' ע"ש ארגמן, השני כי ממנו מקבלים ד' מחנות שכינה המרומזים בתיבת ארגמן רפאל גבריאל מיכאל כו', ועמ"ש ע"פ ודלת ראשך כארגמן.

(ב) ס"פ במדבר דף רכ"א ע"ב ע"פ ולא יבואו לראות כבלע, היו מפרקין את הפרוכת מפניו והיו זנים עיניהם מן הארון כו' ויך באנשי בית שמש כי ראו בארון כו', עשה להם משה תקנה כו' יהיו בני אהרן נכנסים ומפרקין אותה מפני שהם כהנים ויכסו הארון כו', וע' בלק"ת פ' במדבר בד"ה במדבר סיני, שהענין שהכיסוי הוא ששה סדרי משנה כו' עוטה אור כשלמה.

(ג) רבות פ' נשא פי"ג דף רנ"ה בנשיא שמעון, עשרה זהב כנגד עשרה פרשיות שכתוב בהן עשי' הגאמרת במשכן כו' ועשית פרוכת.

(ד) במא"א פ' סכ"ג פרכת נק' הפרסא המבדיל בין חצי פרצוף עליון לתחתון, ולכן גם קרומא דמוחא נק' פרכת וסתם פרכת פרסא הוא שבין אצ"י לבריאה עכ"ל. והיי"נ כ' בשם פי' הזהר פ' בראשית דף ט"ו בקע ולא בקע כי המל' דא"ק בקע הפרסא ממסך שבגוף א"ק שהיא מבדלת בין הקדש הוא עולם האצ"י ובין קדה"ק דהיינו א"ק כו', והנה רדל"א כו' נעשית בחי' אורא דייטבא ע"ג קרומא כו' הגנוז בין גלגלתא ובין מוחא.

(ה) עמ"ש מענין הפרסא בת"א ס"פ לך בד"ה והבדילה הפרוכת ובפ' וירא בד"ה פתח אליהו, ובד"ה ואתה תצוה גבי מחוץ לפרכת, ובלק"ת פ' אחרי בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר, ובביאור ע"פ ואתחנן אל ה'.

ו) בפרדס ערך פרכת וז"ל פרכת נקראת המלכות כי היא פרכת מסך בין האצ"י לכל הדברים אשר תחתיה ותקרא פרכת בבחי' התחתונה אשר לה שהיא המבדלת בין הקדש ובין קדש הקדשים עכ"ל.

ונתת את הפרוכת. יומא ה' גא"ב. מנחות ג' כו"ב. ע"ה יג"ג מה"ג נז"ד קמה"ד קמו"א קמז"ד. ר"ה. רבות קנא"ב רמט"ג. זח"א פ"ז ח"ג עמוד מ"ט תע"ג. ילקוט ח"א קכ"א ב"ד קיב"ד קסד"ג רט"ו קה"ד של"ה שכד"ב שנה"א שנו"א שלג"א שלד"א. ממ"י נד"ב. בחיי קפג"ד.

א) יומא פ"ה דנ"א ע"ב ר' יוסי אומר לא היתה שם אלא פרוכת א' בלבד שנאמר והבדילה הפרוכת, וע"ש בתוס' דלחכמים דפליגי עליה דר' יוסי מצד חיצון של הפרוכת נק' קדש, ומתחלת עוביה ולפנים נק' קדש קדשים, והיינו כי הפרוכת היא הפרסא הממוצע בין אצ"י לבריאה ובהממוצע יש ב' בחי' שכלול מהבחי' העליונה ומהבחי' התחתונה לכך יש בו מבחי' קדה"ק ומבחי' קדש כו'.

ב) מנחות פ"ג כו"ב דהיכל כולו אקרי קדש שנאמר והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש כו'.

ג) רבות פ' תרומה פל"ג דקנ"א ע"ב למעלן יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל למטן והבדילה הפרוכת לכם, וכ"כ עוד ברבות נשא פ"ב דרמ"ט ע"ג ע"פ להקים את המשכן בשני כתיב יהי רקיע ויהי מבדיל במשכן כתיב והבדילה הפרוכת, והנה השיר הלויים דיום שני הוא גדול ה' ומהולל מאד כעיר אלקינו, וארז"ל פ"ד דר"ה ע"ז שחילק מעשיו ונתעלה כו' ע"ש ברש"י א"כ מובן שמבחי' זו הפרסא יש עילוי להקב"ה, ועמ"ש מזה בהגהות לד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם.

ד) זח"ב תרומה קע"ח סע"ב יהי רקיע בתוך המים, להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עתיקא לועירא אתפרש ואתדבק לא אתפרש ממש, נמצא מובן מזה שהרקיע המבדיל והפרוכת זהו ג"כ ענין הפרסא בין עתיקא קדישא ובין ז"א, וזהו ג"כ ענין הפסיק טעמא שבין שני שמות הוי' שלפני יג"מ, ועיין בפרדס ערך מים בסוף הדיבור בפ"י אל תאמרו מים מים שאין זה הבדל גמור ואדרבה הרקיע מיחדם והוא ענין תמונת א' יו"ד למעלה ויו"ד למטה ובכתיב וא"ו כו'.

תרומה כ"ו ל"ג

ונתת את הפרוכת כו' והבדילה. רבות ר"פ תרומה קנא"ב למעלן יהי רקיע בתוך המים למטן והבדילה הפרוכת לכם וכ"ה בפ' נשא פ' דרמ"ט ע"ג.

והיינו ממש כמ"ש בזה"א בראשית דל"ב ב' יהי רקיע כו' אית קרומא במציעות מעוי בר נש כו' כך כגוונא דא רקיע כו' ועל רזא דא כתיב והבדילה הפרוכת לכם כו' וע"ש במק"מ פירשו על ההפסק בין ז"א לנוק', ובסה"מ סי' ג' בשם הע"ח שער א"א פי' שהוא הפרסא שיש בא"ק באמצע גופו כו', וע' בת"א פ' לך לך בד"ה והבדילה הפרוכת פי' החשמל המלביש לזו"ג מתחת רגליהם והוא המסך שבין אצ"י לבריאה.

זח"ב תרומה קע"ח סע"ב יהי רקיע בתוך המים. להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עתיקא לזעירא אתפרש ואתדבק לא אתפרש ממש, משמע קדש היינו ז"א, וקדה"ק היינו עתיקא וע"ז נאמר והבדילה הפרוכת כו' לפי"ז הפרוכת המבדלת היא הבינה כי בינה נק' כסא לעתיק, כמו שהמל' היא כסא לז"א וגם התגלות עתיק הוא בבינה כמ"ש בפ' בשלח דס"ג ע"ב, והנה ת"ת דאימא הוא כתר ומקיף לז"א וזהו עצמו ענין הפרוכת המפסקת כו', וכן פי' בהדיא בפ' תרומה קסה"ב ע"פ סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו דהיינו א"א שנק' רוכב על ז"א ע"י בחי' י"ה דהיינו אריא שוהו ענין פרוכתא דאתפרשא ע"ש במק"מ, ועמ"ש מזה בביאור ע"פ השמים כסאי וע' בסידור ע"פ הללוהו ברקיע עוזו בענין אור מים רקיע שהבינה נק' רקיע וה"ז ענין הפרוכת כמ"ש יהי רקיע כו' מבדיל וכתוב והבדילה הפרוכת כנ"ל, וגם נודע כי באצ"י עצמו יש אבי"ע וא"כ כמו שיש מסך בין אצ"י לבריאה כך באצ"י עצמו בין אצ"י שבאצ"י שהוא בחי' יו"ד דשם הוי' שרומו על אריא עילאין שהבינה היא ו"ד דמלוי יו"ד, ששניהם נק' אצ"י שבאצ"י ובין בריאה שבאצ"י ה' דשם הוי' שהוא בחי' יש"ס ותבונה א"כ הרי שהבינה היא הפרסא והפרוכת כו', והרמ"ז בפ' תרומה קס"ה ב' פי' ענין הפרוכת הוא למעלה יותר שמבדיל בין רדל"א ובין ז"ת שבכתר והפרוכת הוא קרומא דאורא המלביש למו"ס וזהו ענין בי"ה שמו כו'.

זח"ג פ' צו כ"ט ב', מפרש קדה"ק נק' ת"ח וקדש נק' משמשי ת"ח ועיין במשנה סוף הוריות יקרה היא מפנינים משמע כן, פ' פנחס דרנ"ה רע"א.

ת"ז תיקן ס"ט דק"א ע"ב והבדילה הפרוכת לכם והכי עבד קב"ה בגופא דבר נש טרפשא דאפריש בין דרגין דאילנא דטוב ובין דרגין דאילנא דרע ומני ליה דלא לערבא טוב עם הרע כד"א זמעה"ד טו"ר לא תאכל ממנו, ובכ"מ שם דרגין דאילנא דטוב הלב והריאה והמוח ואברי הראש כי למטה

מטרפש כבד טחול מרה המסס וכרס מקום העיפוש והקרומ מפטיק כו' והיינו
ההפסק בין אברי הנשימה ובין אברי המזון, אך לפיז אינו מיושב מיש בין
הקדש כו' הרי גם למטה מהפרסא הוא קדש, אלא כי יש כמה פרסות.

בעמה"מ שעיד פ"ט די"ג ע"ג החוט של א"ס כו' נעשה פרגוד מפטיק
בנתיים פי' פרוכת שהוא מסך בין אדם קדמאה סתימאה לבין
א"ק סתם כו' בסיד והבדילה הפרוכת כו' עכ"ל. הרי פי' שיש פרוכת גם
למעלה מא"ק והיינו כי א"ק נק' אדם דבריאה ויש למעלה ממנו בחי'
אצילות והוא הקו וחוט מאור א"ס ולפ"ד עמה"מ זה ענין המלבוש וא"ק
סתימאה, ובע"ח לא נזכר זה, והנה בין אצילות לבריאה יש פרסא ועמ"ש
בביאור ע"פ אלה בסעי, ועד"ז נו' עוד בעמה"מ ש"ח פ"ד דף מ"ה ג'.

ובשער ט"ז פל"ז דף קמ"ה סע"ד כ' היו"ד של שם הוי' הוא סוד פרצוף
אבא הנק' קדש כו' מדרגת השבת כו' וע"ק הוא קדש הקדשים
ויש בכל אחד פרסא ופרוכת להבדיל בינו לבין חבירו כו' עד והבדילה
הפרוכת לכם דף קמ"ו ע"א, וע"ש שער עולם הבריאה פ"א שיש פרוכת
בין כל עולם ועולם כו'.

תרומה כ"ו ל"ג

ונתת את הפרוכת כו' והבדילה. רבות ר"פ תרומה קנא"ב למעלן יהי רקיע בתוך המים למטן והבדילה הפרוכת לכם וכ"ה בפ' גשא פ' דרמ"ט ע"ג.

והיינו ממש כמ"ש בזח"א בראשית דל"ב ב' יהי רקיע כו' אית קרונא במציעות מעוי בר גש כו' כך כגונא דא רקיע כו' ועל רזא דא כתיב והבדילה הפרוכת לכם כו' וע"ש במק"מ פירשו על ההפסק בין ז"א לנוק', ובסה"מ סי' ג' בשם הע"ח שער א"א פי' שהוא הפרסא שיש בא"ק באמצע גופו כו'. וע' בת"א פ' לך לך בד"ה והבדילה הפרוכת פי' החשמל המלביש לזו"ג מתחת רגליהם והוא המסך שבין אצי' לבריאה.

זח"ב תרומה קע"ח סע"ב יהי רקיע בתוך המים, להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עתיקא לזעירא אתפרש ואתדבק לא אתפרש ממש, משמע קדש היינו ז"א, וקדה"ק היינו עתיקא וע"ז נאמר והבדילה הפרוכת כו' לפי"ז הפרוכת המבדלת היא הבינה כי בינה נק' כסא לעתיק, כמו שהמל' היא כסא לז"א וגם התגלות עתיק הוא בבינה כמ"ש בפ' בשלח דס"ג ע"ב, והנה ת"ת דאימא הוא כתר ומקיף לז"א וזהו עצמו ענין הפרוכת המפסקת כו', וכן פי' בהדיא בפ' תרומה קסה"ב ע"פ סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו דהיינו א"א שנק' רוכב על ז"א ע"י בחי' י"ה דהיינו או"א שזהו ענין פרוכתא דאתפרשא ע"ש בנמק"מ, ועמ"ש מזה בביאור ע"פ השמים כסאי וע' בסידור ע"פ הללוהו ברקיע עוזו בענין אור מים רקיע שהבינה נק' רקיע וה"ז ענין הפרוכת כמ"ש יהי רקיע כו' מבדיל וכתוב והבדילה הפרוכת כג"ל, וגם נודע כי באצי' עצמו יש אבי"ע וא"כ כמו שיש מסך בין אצי' לבריאה כך באצי' עצמו בין אצי' שבאצי' שהוא בחי' יו"ד דשם הוי' שרזמו על או"א עילאין שהבינה היא ו"ד דמלוי יו"ד, ששניהם נק' אצי' שבאצי' ובין בריאה שבאצי' ה' דשם הוי' שהוא בחי' יש"ס ותבונה א"כ הרי שהבינה היא הפרסא והפרוכת כו', והרמ"ז בפ' תרומה קס"ה ב' פי' ענין הפרוכת הוא למעלה יותר שמבדיל בין רדל"א ובין ז"ת שבכתר והפרוכת הוא קרומא דאזירא המלביש למו"ס וזהו ענין בי"ה שמו כו'.

זח"ג פ' צו כ"ט ב', מפרש קדה"ק נק' ת"ח וקדש נק' משמשי ת"ח ועיין במשנה סוף הוריות יקרה היא מפנינים משמע כן. פ' פנחס דרנ"ה רע"א.

ת"ז תיקון ס"ט דק"א ע"ב והבדילה הפרוכת לכם והכי עבד קב"ה בגופא דבר גש טרפשא דאפריש בין דרגין דאילנא דטוב ובין דרגין דאילנא דרע ומני ליה דלא לערבא טוב עם הרע כד"א זמעה"ד טו"ר לא תאכל ממנו, ובכ"מ שם דרגין דאילנא דטוב הלב והריאה והמוח ואברי תראש כי למטה

אור תרומה התורה א'תקלו

מטרפש כבד טחול מרה המסס וכרס מקום העיפוש זהקרום מפסיק כו' והיינו
ההפסק בין אברי הנשימה ובין אברי המזון, אך לפ"ז אינו מיושב מ"ש בין
הקדש כו' הרי גם למטה מהפרסא הוא קדש, אלא כי יש כמה פרסות.

בעמה"מ שע"ד פ"ט די"ג ע"ג החוט של א"ס כו' נעשה פרגוד מפסיק
בנתיים פי' פרוכת שהוא מסך בין אדם קדמאה סתימאה לבין
א"ק סתם כו' בסיד והבדילה הפרוכת כו' עכ"ל. הרי פי' שיש פרוכת גם
למעלה מא"ק והיינו כי א"ק גק' אדם דבריאה ויש למעלה ממנו בחי'
אצילות והוא הקו וחוט מאור א"ס ולפ"ד עמה"מ זה ענין המלבוש וא"ק
סתימאה, ובע"ח לא נזכר זה, והנה בין אצילות לבריאה יש פרסא ועמ"ש
בביאור ע"פ אלה מסעי, ועד"ז נו' עוד בעמה"מ שיח פ"ד דף מ"ה ג'.

ובשער ט"ז פל"ז דף קמ"ה סע"ד כ' היו"ד של שם הוי' הוא סוד פרצוף
אבא הנק' קדש כו' מדרגת השבת כו' וע"ק הוא קדש הקדשים
ויש בכל אחד פרסא ופרוכת להבדיל בינו לבין חברו כו' עד והבדילה
הפרוכת לכם דף קמ"ו ע"א, וע"ש שער עולם הבריאה פ"א שיש פרוכת
בין כל עולם ועולם כו'.

אור התורה

פרשת

תצוה

פ' תצוה

ואתה תצוה * את בני ישראל ויקחו אליך כו' מחוץ לפרכת אשר על העדות יערוך אתו אהרן כו'. וצריך להבין מאחר שהמצוה היא באהרן שהוא יערוך את הנרות למה צוה ה' ויקחו אליך דמשמע שיביאו השמן אל משה (הג"ה ובגמרא פ"ט דמנחות דפ"ו ע"ב אליך ולא לי לא לאורה אני צריך. וקשה איך היא אליך, הרי זה שייך לאהרן ולא למשה כנ"ל, עכ"ה). וגם דבפסוק ראשון גבי ויקחו אליך אל משה כתיב להעלות נר תמיד * ובפסוק שני גבי אהרן כתיב מערב עד בקר לבד. (הג"ה ובספר כ"ק תירץ מ"ש להעלות נר תמיד קאי על נר המערבי שהיה דולק בנס תמיד והוא הנמשך ע"י מרבע"ה, וצ"ל איך הוא שייך למרבע"ה ובספר צפנת פענח הקשה עוד מהו ואתה תצוה הל"ל צו את בני, ב' קושיות האלשיך שאין פה מקום צווי לשמן ג' למאור דהל"ל להאיר ד' להעלות דהל"ל להדליק, ה' דכתיב חקת עולם לדורותם והרי אינו נוהג רק בזמן הבית, עכ"ה) אך הענין הוא כי הנה אהרן שושבינא דמטרוניתא הוא * מקוד נשיי כי כל ישראל כו', ואהרן הוא השושבין להם כמו עד"מ חתן וכלה שצריכין שושבין לילך עמהם לפי שא"א להם לילך בעצמם מחמת הבושה וצריכין סעד לתמכם, כך להיות התכללות נשיי במקורם באור א"ס ב"ה אין להם כח מצד עצמם רק ע"י בחי' אהרן שהוא שושבינא דלהון (ועמ"ש מזה ע"פ במדבר סיני באהל מועד כו' אתה ואהרן, בלק"ת פ' במדבר) והנה כמו ענין השושבינים עד"מ שאין זה אלא בשעת החתונה כי משם ואילך אין צריכין עוד לשושבינים, כך הנה שושבינות של אהרן הוא בבחי' ביום חתונתו וביום שמחת לבו והוא שמחה של מצוה * המתגלה בנשיי לשמח לבם בה' השוכן בתוך תורתם ועבודתם שצ"ל בשמחה כמ"ש תחת אשר לא עבדת בשמחה כו' (הג"ה ועמ"ש מענין אהרן בד"ה בהעלותך את הנרות וגם כי שמחה היא בינה שבה התגלות התענוג וזהו ענין אהרן שהוא הממשיך מהבינה לכנ"י מ' וכמ"ש אתה כהן לעולם שהוא חסד עליון הממשיך מהבינה הנק' הוא להיות נמשך בבחי' גלוי בחי' אתה וע' זח"ב יתרו ס"ז ב' ובזח"ג ברע"מ פ' עקב דער"א ע"א ובהרמ"ז שם עכ"ה) ושמחה זו היא באה ע"י אהרן ובשמחה זו הוא שושבין.

ואתח תצוה : לשון התו"א (פא, א) ע' : הגהות. — גמצא גם בפירוש המלות להצ"צ (רסו, ב) בלי כמה הגהות.

נר תמיד : בבזך ואלה המשפטים לארי 78 נוסף בגליון : נס הוא יסוד עמ"ש ע"ס והבריח התיכון בנס ה"י עומד.

שושדמ"ט הוא : בתו"א שם : שושדמ"ט מטרוניתא הוא. ובפיה"מ שם : מטרוניתא

היא

של מצוה : בתו"א ובפיה"מ שם : של מעלה.

א'תקמא

(קיצור. הקושיות א' ואתה ב' אליך, ג' שמן, ד' למאור, ה' להעלות.
ו' תמיד, ז' חקת עולם, אהרן שודמ"ט ושושבין ביום השמחה כמ"כ
אהרן ממשיך בחי' בשמחה וטוב לבב, רע"ד, וגם ממשיך מהבינה הנק' שמחה
למ', ועמ"ש בד"ה אוסרי לגפן שכדי לבוא לבחי' שמחה של מצוה הנק' כבס
ביין לבושו חמר הזורין עתיק זהו דוקא ע"י שמתחלה יעורר המרירות על
ריחוקו ולעורר רצונו אליו ית' בתשוקה רבה וזהו ענין ובדם ענבים סוטה
כו' ע"ש כמ"כ יובן כאן שא"א לאהרן להמשיך השמחה אלא ע"י התעוררות
הרצון לה' וזהו ענין מערב עד בקר כי רגנא ברמשא היא ההעלאה ואזי
שמחה בצפרא וכמ"ש בת"א בד"ה רני ושמחי וכדי שיהי' הרצון לה' באמת
זהו ע"י כתיבת הזתים תחלה להתמרמר על ריחוקו כו' גם י"ל התעוררות
הרצון זהו ענין יערוך והשמחה זהו ענין בהעלות וכמ"ש לקמן אות' עכ"ה).

(ב) והענין כי הנה שמחה זו הוא מחמת אור א"ס ב"ה מקור החיים מקור
התענוגים המלוכש במצות, וכמאמר אשר קדשנו במצותיו, אשר
הוא לשון תענוג גדול מאד עד להלל וכמו באשרי כי אשרוני בנות שהוא
לשון שמחה והילול על רוב טוב כו', וכמ"ש וינחהו בג"ע לעבדה ולשמרה,
לעבדה במ"ע שע"י המצות הוא עושה * הג"ע דהיינו שממשיך בו זיו השכינה
ליהנות בו לצדיקים שמתענגים על ה' בג"ע שהוא תענוג נפלא עד אין קץ
שלכן אמרו על אחר מוטב דלידיני כו', שכל יסורי גיהנם כדאי לסבול
בשביל קבלת תענוג עוה"ב וכמארו"ל על רע"ק כשראה כרך גדול של עובדי
כוכבים שחק ואמר אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו עאכו"כ, פי' אם
יש הרבה תענוגים כ"כ בבחי' עוברי רצונו שהם תענוגי עוה"ז שירדו
ונתגשמו בגשמיות העוה"ז וחומריותו שלא כדרך השתלשלות וירידת המדרגות
מאור א"ס ב"ה מדרגה אחר מדרגה כמו מדרגות דקדושה אלא שהם נפלו
ממדרגות עליונות דקדושה דרך נפילה מאיגרא רמה כו', ולכן נק' עוברי
רצונו שהעבירו את הדרך, ואם לעוברי רצונו כך יש תענוג הרבה שנפל
בשבה"כ כש"כ לעושי רצונו דהיינו מה שהוא עשוי ונתון מרצון העליון ב"ה
כסדר ירידת המדרגות דקדושה בג"ע העליון והתחתון שהוא התענוגות על
הוי' שבודאי יש בו תענוג נפלא והרבה מיני תענוג אין קץ שהוא מקור
החיים ומקור התענוגים, (הג"ה ועמ"ש מזה בד"ה וישב יעקב ובד"ה בשלח
פרעה.

קיצור. ושמחה זו הוא מחמת מקור התענוגים המלוכש במצות בחי' תר"ך
עמודי אור כתר זהו אשר קדשנו וזהו לעבדה עושה הג"ע, זיו
השכינה תענוג נפלא, כ"א לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו עאכו"כ, כי עוברי
רצונו מקבלים מאחוריים דרצון העליון ועושי רצונו מקבלים מפנימית רצון
העליון עכ"ה).

אות : יר"ד.

עושה : התו"א ובמיה"מ : עשה.

ג) והנה תענוג זה נמשך מן המצות שלכן נמשלים המצות לגרות כמו שע"י שמדליקין את הנרות נתמלא הבית אור וזו כן ע"י עשיית המצות נמשך זיו בג"ע כו', לכן כתיב תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה וטוב לבב מרב כל יותר מרוב כל כי רוב כל הם תענוגי העוה"ב והמצות צריך להיות בשמחה יתירה מהם, והוא כאשר ישים אל לבו כי בשמים ממעל ועל הארץ מתחת על כל שבח מעשה ידיך כו' פי' בשמים ממעל זה געה"ע, ועל הארץ מתחת זה ג"ע התחתון אין השבח בהם אליך אלא שהם בחי' מעשה ידיך * כמו עד"מ שמשבחין את האדם במעשה ידיו איך שהוא כותב גדול או שמצייר ציור גאה שהשבח הזה אינו נוגע לחכמתו ולא למהותו ועצמותו, כך כל השבח וההילול שנמשך בג"ע לנשמות להתענג על ה' בהשכלתם והשגתם אין השבח הזה אלא בהמשכת מעשה ידיו של הקב"ה לבד שבוה יש להם השכלה והשגה והיינו זיו הנמשך מן המצות שנק' מעשה ידיו של הקב"ה כי באתעדל"ת בקיום המצות למטה אתעדל"ע הקב"ה מניח תפילין והקב"ה רופא חולים ומברך השנים ומכלכל חיים בחסד כו', ומזה נמשך הזיו בג"ע להתענג על הוי' בהשכלתם והשגתם בהמשכה זו (הג"ה) וזהו ומעשה ידיו מגיד הרקיע כי הג"ע נק' מתיבתא דרקיע, ועמ"ש בפי' הללוהו ברקיע עוזה, וגם י"ל פי' ומעשה ידיו כי המצות והתורה שרשן מגלגלתא ומו"כ דא"א שבהן מלובש חו"ג דע"י וזהו ענין ויפוזו זרועי ידיו פי' ויפוזו היינו כמ"ש הנחמדים מזהב ומפזו כו' וזהו ענין שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני דקאי על תומ"צ כמ"ש ברבות בשה"ש, ועמ"ש בלק"ת פ' נשא בביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון פ"א בענין פי' מקדש אד' כוננו ידך עכ"ה) וכמה מיני מדרגות זו למעלה מזו בהשכלה זו בכמה מיני תענוגים עד אין קץ שיש כמה מיני ג"ע כו', הגם שלא נזכר בספרים רק ג"ע תחתון ועליון הרי אמרו רז"ל ת"ח אין להם מנוחה שנאמר ילכו מחיל אל חיל כו', וע"ז נאמר כי כל בשמים ובארץ ותרגומו דאחיד בשמיא ובארעא והוא ענין שנו' בספרים שיש עמוד בג"ע שבו עולין מג"ע עליון לתחתון שהעמוד הוא המחבר ג"ע עליון עם תחתון, וכמה בחי' עמודים לכמה בחי' צדיקים יש לכל א' כפי מדרגתו וכמה בחי' עליות בעילוי אחר עילוי כענין נו"ן אלף יובלות שהכל בחי' עליות כו', וכל זה הוא בבחי' הזיו שנמשך ממעשה ידיו בלבד אבל בא"ס ב"ה ממש בעצמותו ומהותו ית' לית מחשבה תפיסא המלאכים אומרים קדוש ומובדל כו', ומחמת זה האופנים ברעש גדול כו', שאומרים איה מקום כבודו, אך המצות עצמן הן בחי' אור הנר שמוה נמשך הזיו (הג"ה) ומבואר לעיל ענין שהג"ע עליון נק' שמים בחי' רקיע מתיבתא דרקיע ובפ' בראשית כתוב אור מים רקיע והמים הם מעל לרקיע וכ"ש בחי' אור שגבוה מבחי' מים ומשם שרש התורה שנק' אור ונר מצוה עכ"ה) והם מקור הזיו שהם נק' אבריים דמלכא בחי' אברין וכלים לאור א"ס

מנעם ידך : בבוך לאדי הג"ל בגליון העמוד : כי ע"ס הם במספר עשר אצבעות גם כמ"ש אף ידי יסדה ארץ שהוא געה"ת וימיני טפחה שמים שהוא ג"ע העליון.

ב"ה ממש, ולכן בכל המצות כתיב לפני ה' לפני ה' ממש וכמ"ש אשר אנכי מצוך היום, שבבחי' היום לעשותם אנכי ממש הוא עצמותו ומהותו ממש מצוך כו', ואי לזאת תהיה השמחה בקיום המצות גדולה לאלקים הוא אור א"ס ב"ה ממש המלוכש בהן ביתר שאת מרב כל היינו בחי' כל דאחיד בשמיא ובארעא וכמארו"ל יפה שעה א' זכו' (ועמ"ש מזה בד"ה מגורת זהב כולה.

קיצור. שתענוג זה נמשך מהמצות כי הרצון א"א בו מלוכש התענוג עתיק וע"כ נק' גרות תר"ך עמודי אור, והו' מרוב כל, כי כל בשמים ובארץ העמוד הנק' כל יכיד ובו נמשך מנש"ב, והתומ"צ יותר מרוב כל שנמשך יסוד דעתיק עכ"ה).

ד) והנה להיות גלוי שמחה זו מאור א"ס ב"ה בנפש האדם הוא ע"י אהרן שהוא המדליק את הנרות להיות בחי' אורה ושמחה (הג"ה כי אהרן א' הר'ן פי' אלף בחי' פלא אלופו של עולם ומשם נמשך הר' חסד ואהבה רבה והפך מ"ש ונרגן מפריד אלוף עיין ברבות בראשית פרשה י"ח אבל אהרן אוהב שלום ורודף שלום מחבר אלופו של עולם בהעולם והמשכה זו נמשך ומתפשט למטה וזהו הגו"ן פשוטה, והנה אורה ושמחה י"ל חו"ב כענין שיו"ט שהם מועדים לשמחה נקראים מקראי קדש, וכענין ושבתם מים חכמה בששון בינה, וצ"ע ממארו"ל ספ"ק דתענית לא הכל לאורה ולא הכל לשמחה צדיקים לאורה וישרים דעדיפי מצדיקים לשמחה, מיהו י"ל אורה לשין נקבה מל' ושמחה בינה וא"כ בחי' אורה זהו יחוד זו"ג ושמחה יחוד א"א וכ"מ בזהר ומק"מ פ' דף דאורה זהו המנורה מ' ושמחה זהו קטרת שהוא בינה וזהו שמן וקטרת ישמח לב, ולפ"ז אהרן שממשיך אורה ושמחה היינו שממשיך מבינה שכינתא עילאה במל' עכ"ה) כי אהרן הוא משבעה רועים המפרנסים וממשיכים לכללות נשמות ישראל מלמעלה מאור א"ס ב"ה, ואהרן הוא הרועה ומפרנס וממשיך לכללות נש"י בחי' אורה ושמחה הנ"ל ובהמשכה זו יש ב' בחי' יערוך את הנרות ובהעלות אהרן את הנרות יערוך להיות ערוכה ושמורה בלב ונפש האדם בזכרו על ה' אלהיו בעמקות הדעת מעומקא דלבא ביגיעת הנפש בהתבוננות בגדולת ה' כאשר תוכל נפשו שאת (הג"ה ועיין זח"ג דף ר"ד ע"ב בפ"י הפסוק בקר אערוך לך יעו"ש ובבה"ז שם, עכ"ה) ובהעלות הוא היא המשכות * השמחה הבאה מלמעלה להעלות את הנפש ולקשרה באלקים חיים הוא חיי החיים ב"ה מקור החיים ומקור התענוגים שלמעלה מעלה מהשתלשלות למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת והיא אהבת בכל מאדך המתגלה בק"ש (הג"ה ולכן נאמר להעלות ולא נאמר להדליק דהיינו ההעלאה למעלה מסדר ההשתלשלות וכמ"ש במ"א ע"פ ואתה הרם את מטך בפ"י בשמחה ובטוב לבב כי הגה יש ג' בחי' מחודומ"ע שהם בחי' גר"ג והם ג' בחי' בי"ע אכן בחי' בכל מאדך רעו"ד זהו למעלה

מג' בחי' הנ"ל דהיינו בחי' יחידה חיה והיינו למעלה מהשתלשלות וזה ענין להעלות, בהעלותך, וזהו הנמשך ע"י אהרן נצח דאבא, ואהרן אותיות נראה שממשיך בחי' ראייה עין בעין נראה אתה ה' ועי"ז יבא לבחי' אורה ושמחה הנ"ל עכ"ה) וכדי לבוא לקיום הק"ש בכל מאדך תקנו פסוקי דזמרה לפניה להיות רוממות אל בגרוגם וחרב פיפיות בידם כי שעת צלותא שעת קרבא לעשות הכנה בנפש האדם תחלה להגביר כח נפשו על המונעים ומעכבים מבית ומבחוץ, וזהו מערב ועד בקר כי ברישא חשוכא והדר נהורא שמאיר בנפשו אורה ושמחה בה' מעט מעט מתוך החשך כו' (הג"ה ויש ג"כ בחי' ג' בהטיבו * את הנרות כי ובהעלות זהו העלאה מלמטה למעלה ע"ד ישמח ישראל בעושי שמחו צדיקים בהוי' ובחינת בהטיבו זהו המשכה מלמעלה ע"ד אמרו צדיק כי טוב טעמו וראו כי טוב ה' והוא בחי' ישמח ה' במעשיו, שהוא גלוי השמחה מלמעלה למטה וזהו הנק' בהטיבו את הנרות שנמשך בהנר שהיא הנשמה מבחי' גלוי שמחת ה', וכמ"ש במ"א בפ"י זמן שמחתינו דהיינו חיבור ב' בחי' שמחה הנ"ל, והנה ג' בחי' הנ"ל יערוך ובהעלות ובהטיבו יש בב' בחי' נר כי הנשמה קרויה נר כמ"ש נר ה' נשמת אדם וכן המצוה נק' נר כמ"ש כי נר מצוה ויש בכל א' ג' בחי' הנ"ל בהנשמה יערוך זהו כנ"ל והוא מה שמסדר ההתבוננות במוחו וכמ"ש בספר היראה לרבינו יונה שיערוך מחשבות במוחו להתבונן ובהעלות זהו כשנמשך גלוי השמחה בלב להיות שמח לבו בה' בבחי' בשמחה ובטוב לבב כנ"ל, גם כמ"ש במ"א בפ"י בשמחה ובטוב לבב דפי' טוב לבב זהו רעותא דלבא הרצון והתשוקה לה' וכשנתמלאה התשוקה אזי הוא השמחה כמ"כ כאן יערוך אותו אהרן זהו לאדם מערכי לב לעורר רעותא דלבא ע"י ההתבוננות איך שאין ערוך אליו ית' וכמ"ש גפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך פי' גפלאותיך ומחשבותיך הן ע"ס אורות וכלים והכל אין ערוך אליך כי גם החכמה היא כעשייה גיפנית אליו ית' ומזה יבוא לרעותא דלבא אליו ית', וכ"ז נק' העלאת מ"ן ואח"כ בחי' בהטיבו זהו המשכה בחי' ישמח ה' במעשיו וכע"ז בנר מצוה יש יערוך ובהעלות בבחי' העלאה כי בהמצוה יש מחודומ"ע מחשבה היינו מצות צריכות כוונה דבור היינו ברכת המצות ומעשה זהו המצוה בפועל וזהו ענין יערוך את הנרות של המצות ואח"כ ובהעלות זהו ענין בשמחה ובטוב לבב כנ"ל ואח"כ ובהטיבו כי הנה בשבת אנו אומרים קדשנו במצותיך לשון בקשה, ומבואר הקושיא דהרי גם בחול אומרים אק"ב שכבר קדשנו, אלא כי בהמצוה יש אור מקיף ואח"כ נמשך בבחי' או"פ וכמ"ש בד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת, וזהו הנק' בהטיבו את הנרות להיות קדשנו במצותיך ממש וזהו נר רמ"ח איבריך ותרין דרועיך ועמ"ש בד"ה והיה לכם לציצית בפ"י חכרתם את כל מצות הוי' כו' למען תזכרו ומזה יובן ענין בהטיבו.

בחי' ג' בהטיבו : בכרך לאדי הנ"ל גוסף בגליון : עמ"ש ע"פ טוב וישר ה' ומ"ש ע"פ טוב ה' לכל וכתוב טוב ה' לקח סגהרין דליח ע"ב.

קיצור. שלהיות גילוי שמחה זו זהו ע"י אהרן שממשיך אורה ושמחה כי אהרן אותיות נראה אור, ובהמשכה זו יש ג' בחי' יערוך ובהעלות ובהטיבו, בין בנר ה' נשמת אדם בין בנר מצוה נשמת האדם יערוך הוא מערכי לב, ובהעלות בחי' ישמח ישראל בעושי ובהטיבו ישמח ה' במעשיו והתחברות ב' השמחות בחי' זמן שמחתינו וכענין התחברות שמחת כלה ושמחת כלה • משמח חתן עם הכלה, זהו בהטיבו, ובנר מצוה יערוך מודומ"ע ובהעלות שמחה של מצוה ובהטיבו קדשנו במצותיך עכ"ה).

ה) אך הדקת אהרן את הנרות הוא בשמן זית כתיב דוקא וכדאיתא במשנה כותש ונותן לתוך הסל כו', הראשון למנורה והשאר למנחות, והענין הוא כי ענין הזית הוא שיש בו מרירות וכמו שאמרה היונה יהיו מזונותי מרורים כזית כו', וגם אמרו בגמרא שהזית משכח תלמודו של ע' שנה כו' שהוא מבחי' עולם השכחה שהוא מעולם הקליפות (הג"ה וז"ש לע"ל יעמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים, וארו"ל ע"פ עד מדרך כף רגל עד שיבוא יום דריכת הרגל על הר הזתים ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים כהובא ברבינו בחיי פ' דברים וכן איתא ברבות בא ט"פ י"ז דקאי על יום הדין וז"ל אבל לע"ל הוא עומד ודן את עולמו בעמידה שנאמר ועמדו רגליו ביום ההוא כו' לכך כתיב ומה אעשה כי יקום אל ומפני מה עתיד לקום מפני צעקת עניים כו' ע"ש, ויש לפרש ע"ד מארו"ל והנצח זו ירושלים כמ"ש במ"א בד"ה צדקת פרונו, וזהו ועמדו רגליו כי רגליו הם נצח והוד וכמ"ש בעמה"מ שער עולם הבריאה פי"ח דקע"ו א' כי נר"ה נק' מארי דרגלין כו' ואז יוצאים כו' כמה צבאות ומחנות וחיילות עד אין מספר, וכ"ז הוא על הר הזתים היינו כדי לאכפיא סט"א לברר ק"ג, ועי"ז יצא השמן הטוב וכמארו"ל שמן למאור זהו משיח, כמ"ש קומי אורי כי בא אורך, עכ"ה) והיינו ענין הגוף ונה"ב שמנוגה ומשכא דחויא זכותשים אותו עד שמוציאים ממנו שמן היינו בחי' חכמה (וע' ברבות ר"פ ואתה תצוה) וכמארו"ל כשם שהזית משכח תלמודו של ע' שנים, כך שמן זית מחזיר תלמודו של ע' שנה כו' (ענין ע' שנה הם ז"ת שנפלו בשבה"כ וכל א' כלול מיוד זהם זמ"ל דתהו שמתו ולכן הזית משכח תלמודו של ע' שנה, ושמן זית הוא מה שנתברר מזה בחינת והחכמה תחיה ימותו ולא בחכמה ולכן הוא מחזיר תלמודו של ע' שנה ע"י בירור החכמה דתהו המלוכש בז"ת שנפלו כו' ועמ"ש במ"א בענין כל העונה אישר"מ בכל כחו קורעים לו גו"ד של ע' שנה בלק"ת פ' חקת בד"ה ע"כ יאמרו המושלים) כי חכמה הוא מוח הזכרון כמ"ש בפ' קדש שרומזת בחכמה ולזכרון בין עינין כו' וענין כתישה זו היינו להיות בבחי' אתכפיא סט"א ע"י לשארית נחלתו שמשים עצמו כשיריים שבחי' זו היא המכנעת כל הרצונות שבוה לעומת זה שלא יהי' לו חפץ ורצון אחר לעצמו להנות ולהתענג בתענוגי בני אדם בעוה"ז ולא יבקש וירדוף אחריהם כלל כי מאחר שמשים עצמו כשיריים ומותרות

כלה : כ"ה בגוכתי"ק, אבל בפיה"מ : חתן.

בעולם וכאלו אין בו צורך בעולם כלל. מה לו ולעולם כו' (הג"ה ועמ"ש מזה גבי דרושי עשיית בדיה להבין פי' הפסוק מי אל כמנך כו' לשארית נחלתו כו' ע"ש וגם י"ל עי"ז ממשך מבחי' ועמדו רגליו שהם המשכת גו"ה עילאין והיינו ע"י שהוא מתנצח לאכפייא לסט"א ולהיות כתית כו' עי"ז ממשך הכח מלמעלה דריכת הרגל לכתוש בחי' ק"ג שבו זוהו והם תוכו לרגליך וזוהו ג"כ ענין עמדת להם בעת צרתם עכ"ה) ולכן לא יאבה לא העוה"ז ולא העוה"ב. וכמ"ש מילי בשמים כו' וכמ"ש זהיה שארית יעקב בגוים כו' וכתוב בתריה תרום ידך על צריך וכל אויביך יכרתו שבבחי' שארית יעקב שמשים עצמו כשיריים הוא מכרית וירים ידו על צריו בבחי' רוממות אל בגרונם להיות חרב פיפיות בידם בהתגלות רוממות אור א"ס על נפשו משא"כ בבחי' יש אין אני והוא יכולין לדור כו' ואין אור א"ס ב"ה שורה ומתגלה אלא במי שבטל כו', והיינו בחי' חכמה הוא בחי' שמן הנעשה ע"י כתישת הזית שהשמן הוא שנמשך אחר הפתילה ונכלה ונשרף הכל באור הנאחז בפתילה שלא נשאר ממנו כלום (משא"כ מן הפתילה נשאר קצת אפר) וכך בחי' החכמה הוא בחי' הביטול שבטל ונכלל ממש באור הנר של מצוה זו להיות גלוי אור א"ס ב"ה ממש על נפשו. ועי"ז מתקיים בנפשו אור א"ס ב"ה הנמשך מן המצוה. משא"כ בלא בחי' שמן הנר אין הנר * מתקיים על הפתילה לבדה אלא דולקת מהר וכלה כרגע כו'.

(הג"ה. קיצור שהדלקת אהרן הוא בשמן זית כתית שהזית מק"ג משכא דחויא מרורים כזית. וכתית להיות אתכפיא ע"י שמשים עצמו כשיריים שבחי' זו מכנעת הרצונות שבלעומת זה. והיה שארית יעקב ועי"ז וכל אויביך יכרתו, ומזה נמשך השמן חכמה ביטול. ועי"ז יש קיום לאור הנר של מצוה דהיינו העלאת והטבת הנרות כנ"ל, וענין הכתית זהו ע"ד ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים, והנצח, ויז נצחם, וזהו נמשך ע"י הנצח ואתכפיא של האדם).

ו) ועוד יש לפרש בענין שמן זית דוקא באופן אחר. כי הנה לעיל פי' דויה הוא מק"ג אך הנה יש ג"כ זית המורה על בחינה גבוהה, והיינו כמארז"ל במסכת ברכות פ"ט דנ"ז ע"א הרואה זית בחלום שם טוב יצא לו שנאמר זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך. וברבות פ' אמור ס"פ ל"א ויקחו אליך שמן זית ולא שמן שומשמן כו' משל למלך שמרדו בו לגיונותיו ולגיון אחד לא מרד בו אמר המלך כו' ממנו יעשו דוכסין כו' כך אמר הקב"ה הזית הזה הביאה אורה לעולם בימי נח הה"ד ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה כו' טרף קטיל כד"א טרוף טרוף יוסף. ופירשו שם שהזית מסר נפשו לכך זכה לשמן זית, וביאור הענין כי הנה פי' שם טוב, זהו ע"ד כתר שם טוב עולה על גביהן, ופי' בספר פנ"י ע"פ ואתה תצוה שזהו ענין מ"ש כל הנקרא בשמי, ומבואר בת"א פ' בראשית בביאור ע"פ

כי כאשר השמים החדשים, הנק' בשמי הוא עולם האצילות שהוא נקרא בשמי ממש כו' ע"ש והענין כי שמש ומגן הוי' אלקים אי"כ ביי"ע מקבלים ע"י המגן והסתר דשם אלקים וכמ"ש לקמן בענין והבדילה הפרוכת כו' ולכן הם עלמין דפרודא, אבל אצילות הוא הנק' בשמי היינו שם הוי' ששם הוא בחי' ביטול בתכלית, והעבודה להיות וידעת היום והשבות אל לבבך, כי הוי' הוא האלקים שבאמת אין שם אלקים מסתיר כלל לגבי שם הוי' וכולא קמיה כלא חשיב ממש, והנה ע"י הביטול למטה שהאדם בטל אליו ית' ממשיך בו גלוי שם הוי' כמ"ש בד"ה ראה אנכי גותן פי' וענין שם הוי' שבנפש היוד הוא חכמה בחי' משכיל לאיתן הה' בינה כו' ע"ש הרי הוא בבחי' הנקרא בשמי, וכן ברבות פ' כי תשא ס"פ מ"ו פי' כל הנקרא בשמי מי שהוא עושה רצוני, ועמ"ש ע"פ וכל בניך למודי הוי' שהם מלומדים משם הוי' היינו י"ה זהו אהבה ויראה ו"ה תומ"צ כו', ולכן ביטול זה נקרא שם טוב, כי שם הוא מל' וטוב היינו יסוד שממשיך גילוי סוכ"ע בממכ"ע והיינו בחי' עושים רצונו של מקום והיינו פי' מי שהוא עושה רצוני, וזהו ג"כ ענין עלה זית טרף ופירשו ע"ד טרף טורף יוסף, כי יוסף הוא צדיק יסוד וסבל כמה צרות לעשות רצונו ית', וזהו רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ועיין מזה בזהר ר"פ וישב שם והיינו כמ"ש במ"א בענין מארז"ל ע"פ וסביביו נשערה מאד מלמד שהקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה, שהוא הפסיק טעמא שבין שני שמות הוי' שכדי להעלותם לבחי' זו הוא מדקדק עמהן וזהו ענין הזית שסובל כמה צרות שטוחנים אותו במטחן כו' וכן ענין עלה זית טרף כו' עי"ז דוקא זוכה למדרגתו להיות בחי' צדיק יפה פרי תואר קרא ה' שמך היינו בחי' הנקרא בשמי שזהו ע"ד ויקרא הוי' הוי' שמחבר ב' שמות הוי' ולא יהי' פסיק טעמא כו' לכן מהזית יוצא שמן למאור, שהוא גלוי אור אי"ס ב"ה, וזהו טוב שם משמן הטוב, כי להיות המשכת שמן הטוב זהו ע"י מעשה הזית בחי' שם טוב, והיינו כי שמן הטוב זהו חכמה עילאה והנה יחוד חו"ב נמשך ע"י מס"ג הנק' שם טוב בחי' הנקרא בשמי כנ"ל, וזהו ארץ זית שמן ודבש, ותנה דבש מתיקות זהו ענין אהבה בתענוגים ע"ד טעמו וראו כי טוב ה', ואעפ"כ הזית קודם וסמוך לארץ יותר מהדבש, כי המס"ג להיות טרוף טורף בשביל קדושת השם ב"ה ולעשות רצונו זהו גבוה יותר מהדבש והתענוג, כי שרש הדבש שהוא תענוג הנרגש זהו צמצום התענוג והוא מגבורה דעתיק שמתלבש בחכמה סתימאה אבל עצמות התענוג הוא למעלה מהרגשה וזהו ענין שמן הטוב שנאמר כשמן הטוב על הראש חסד דעתיק המאיר בכתר דאריך, וכמ"ש הרמ"ז אמור פ"ח שכתר דאריך הוא מעולם הא"ס אבל ח"ס הוא תחלת עולם האצילות, ושמן הטוב הוא הנמשך ע"י הזית שהוא המס"ג באחד כו', ועמ"ש במ"א ע"פ שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל זה דורו של חזקי' או של ריה"ו ב"א היינו שסבלו צרות בשביל עסק התורה זהו ע"ד שהזית קודם במעלה לדבש, אף כי אכלתי יערי עם דבשי זהו יוצר אור וק"ש כו' וזהו אל יתהלל החכם כו' והעשיר כו' כ"א בזאת יתהלל, ע"ד בזאת יבא אהרן כו'.

אור תצוה התורה א'תקמט

קיצור. עוד יש לפרש זית יסוד שם טוב, הנקרא בשמי, שם הוי' ואין מסתיר השם אלקים ע"י הביטול וזהו עובד אלקים ע"ד עורות עבודים, עלה זית טרף. כי רבות רעות צדיק, וסביביו נשערה לחבר ב' שמות הוי'. וזהו ג"כ פי' הנקרא בשמי ועמ"ש סד"ה למנצח על השמינית, ארץ זית שמן ודבש כי שמן חסד דעתיק שבכתר דאריך שגבוה מהדבש וכ"ז נמשך ע"י הזית.

ז) ולכן נאמר לע"ל ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים, כי הנה מבואר במ"א סד"ה קול דודי כו' מדלג כו' ומקפץ כו' שכל ההמשכות שלמעלה נקראים בשם רגליו, ובמ"א פי' שהאותיות נקראים רגליו שכמו שהרגל נושא את הראש כך האותיות הם מוליכים וממשיכים את החב"ד ועמ"ש בד"ה אני ישנה בפיו האותיות שאלוני, ופי' ועמדו רגליו שיתגלו האותיות מאור א"ס ב"ה, והיינו כי יש כמה בחי' אותיות, אותיות הדבור אותיות המחשבה כו' ורגליו היינו המשכה מאור א"ס ממש היינו מבחינת שמו הגדול שעכשיו בא ההמשכה רק על ידי צמצום ומקום פגוי כו' ולעתידי לבא ועמדו רגליו כו' התגלות שמו הגדול שעל זה אומרים יתא שמי' רבא מברך כו'. ועיין מ"ש בתורה אור בביאור על פסוק ותחת רגליו, שהוא נה"י דא"ק ובד"ה למנצח על השמינית בפיו תמן נצח תמן מלי' שעל ידי הנצח יתגלו גם הוי"ק שלמעלה מנה"י כו' והמשכה זו יהי' על הר הזתים כי שמן הוא חכמה, והוא נמשך מן הזתים שהם ב' המזלות ונוצר ונקה שמהם מקבלים חו"ב, א"כ מובן מזה שהזתים זהו בחי' גבוה שהם הם הכלי לבחינת ועמדו רגליו ולכן כדי שיוזכה להיות כלי לבחי' זו זהו ע"י אתכפיא וכתיתה ובשלי"ה דקנ"ח ע"א פי' בשם הרמ"ק ובעל תורה צ"ל כתיו כי התורה נקרא תושיה כו' גם י"ל ע"ד מארז"ל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ז"ך הם כ"ב אותיות התורה עם ה' אותיות מנצפ"ך, והיינו שאותיות התורה הם כלים לבחינת ועמדו רגליו כו' שהוא המשכה מלמעלה מהחכמה ע"ד דהע"ה היה מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה. והנה באמת ב' הפירושים שבענין זית שניהם שייכים בקיום המצות דהנה בהמצוה יש ב' בחי' האחד מעשה המצוה עצמה שנעשית בדברים גשמיים שמק"נ קלף התפילין וצמר הציצית וזהו ענין יערוך ובהעלות שמברר בירורי רפ"ח ניצוצים ומעלה אותם לאצילות ע"י נר מצוה, והיינו ע"י כחית כו' הב' שע"ז נמשך אורות מתר"ך עמודי אור דכתר עליון להיות מאיר ומתגלה במעשה המצות וזהו ענין הזית דקדושה העליונה והר הזתים הוא גלגלתא דא"א שממנו נמשכים בחי' שער רישי' כעמר נקי שורש המצות כו', ועז"נ ועמדו רגליו על הר הזתים כו', והיינו ע"י מעשה המצות מה שמבררים מזית דק"נ המשכח כו' שע"י בירורים אלו ממשיכים האור כו'.

קיצור. וזהו ועמדו רגליו נה"י דא"ק או האותיות עליונים על הר הזתים גולגלתא דא"א שמשם צמיחת הזתים מזלות כו' מזה יובן שורש הזתים והיינו ע"י כחית, ז"ך אותיות התורה כו' עכ"ה).

ח) והנה עבודת אהרן בעריכת הנרות והעלאתם היינו בחי' השמחה של מצוה היא מחוץ לפרכת העדות (הג"ה עמ"ש סד"ה ואהיה אצלו אמון גבי ממושבותיכם תביאו ק"ש יחוד א"י אין בנו כח לעורר רק בהיותו בעולם הבריאה ע"י ביטול היש לאין ועד"ז העלאת המנורה דוקא מחוץ לפרוכת היינו ג"כ בעולם הבריאה, עכ"ה) וענין הפרוכת הוא כי הנה כתיב כי שמש ומגן הוי' אלקים, פי' כי שם הוי' הוא ענין יחודא עילאה איך שאין עוד מלבדו וכלא קמיה כלא חשיב כו' ושם אלקים הוא המסתיר ומעלים להיות נראה העולם בבחי' יש ודבר כו' רק אעפ"כ מלא כל הארץ כבודו בבחי' יחודא תתאה, והנה שם אלקים הוא מגן לשם הוי' כמו מגן שעושים לשמש שמחמת שא"א להסתכל בשמש מרוב בהירותו כו', וזהו ענין והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש כו' ושם הוא ענין עריכת הנרות ושמחה של מצוה מחוץ לפרוכת בבחי' יחודא תתאה להיות רץ לבן ליחודא עילאה כי שמחה זו היא בחי' רצוא בנפש מחמת גילוי אור א"ס ב"ה ממש שבמצותיו שעיי"ז אליו לבדו ית' תכסוף ותכלה הנפש בבחי' ובכל מאדך בשמחה שהיא בחי' ובהעלות אהרן כו', אך הכח הזה שיש לאהרן להעלות את הנפש מחוץ לפרוכת להיות בה גילוי אהבה זו שהיא בבחי' א"ס הנה עז"נ חוקת עולם לדורותם מאת בני ישראל, פי' מאת היינו מבחי' אותיות התורה שמאלף ועד תי"ו דהיינו ע"י עסק התורה של בני ישראל שהאדם לומד ומשים לבו ונפשו באותיות שמדבר בהם בדו"ר שאותיות אלו יסודתן בהררי קדש חכמה עילאה לכן התורה היא אור שהיא מאירה את הגר שגר מצוה היא כלי ג'אור התורה והתורה היא אור וחיות המצות והן הגורמות להיות כח לאהרן להיות שושבין להמשיך אור וגילוי האהבה בנפש האדם ולהיות בה אורה ושמחה ש"מ, משא"כ ע"ה שאין בו בחי' חכמה ארז"ל ולא ע"ה חסיד כו', (הג"ה ועמ"ש כה"ג בד"ה האינו השמים שכדי לבוא לבחי' תשובה מאהבה רבה זהו ע"י התורה והיינו כי החכמה מלבשת חסד דא"א שהוא אה"ר ולכן חסיד הוא בחכמה וע' בד"ה רני ושמחי בפ"י כי אתה נרי, גם י"ל כי בתורה נאמר ואהיה שעשועים יום יום משחקת לפניו כו' ושעשוע בני אדם א"כ התורה ממשכת השעשועים ותענוג עליון בבני אדם לכן עיי"ז הוא שיוכל לבא לבחי' שמחה של מצוה ולכן ע"י אותיות התורה של בני עיי"ז דוקא יש כח לאהרן להעלות הנרות כו' ועמ"ש בפ"י והחכמה תחיה בעליה בביאור ע"פ מגורת זהב כולה וגם ע"ד גדול תלמיד שמביא לידי מעשה שממשיך האור בבחי' מעשה.

קיצור. שעבודת אהרן הוא מחוץ לפרוכת, שהוא בחי' מגן של השמש, ושם יערוך להיות רצוא והיינו ע"י מאת בני האותיות התורה שהם האור המאיר את הגר וגם כי התורה היא מעל לרקיע מלמעלה מהפרסא לכן עיי"ז יש כח להעלות מחוץ לפרוכת, וגם כי פי' שודמ"ט היינו שהוא שליח מהחתן להעלות את הכלה כך עד"מ ע"י אותיות התורה הג' חתן הוא מעלה כנ"י כו' עכ"ה).

ט) אך להיות המשכת התורה למטה בישראל הוא ע"י בחי' משה וכמ"ש בזהר ע"פ מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש, שאני עמלה דאורייתא דהיא לעילא מן שמשא ושם הוא מדרגת משה כבד פה וכבד לשון כו', כי בחי' עסק התורה הנה אינו בדרך שמחה ש"מ שהוא בבחי' רץ לבך מחוץ לפריכת אלא היא בבחי' שוב לאחד שע"י התורה הוא גלוי יחדו ית' למטה כמו למעלה (כמ"ש סד"ה וארא אל אברהם גבי ושמי הי' לא נודעתי להם) ע"י עסק התורה שהיא דבר ה' ממש, וכמ"ש ודברי אשר שמתו בפיו דברי ממש הנה ארז"ל מתניתא מלכתא כמלך עצמו שמתאחד עם דבר ה' זו הלכה שיהא הפסק כך כאלו הפסק הזה יוצא מפי עצמו והיינו מעלת ומדרגת מי שתורתו אומנתו כמו רשב"י וחביריו (שלכן פטורים מן התפלה שהתפלה היא בחי' ביטול בהשתחואות והמשכת אור א"ס ב"ה המשכות אלו נמשכות ע"י עסק התורה ג"כ) וכמו שאמר רשב"י בחד קטירא אתקטירנא כו' שהוא בחי' ביטול באור א"ס ב"ה ממש בבחי' יחז"ע ולכן ארז"ל ות"ת כנגד כולם, והנה כדי שיגיע לבחי' ומדרגת בטול זה כתיב ויקחו אליך שמן זית זך בחי' חכמה (כי יהיב חכמתא לחכימין *), ובלב כל חכם לב נתתי חכמה) כי איזהו חכם הרואה את הנולד דהיינו הנולד מאין ליש, וכמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב כו', כי ההתחדשות מאין ליש הוא תמיד כו', והיינו לפי כי אני הוי' לא שניתי ואתה הוא קודם שנברא כו' רק ההתחדשות להיות יש הוא רק הארה בעלמא כו', ולכך צ"ל התחדשות ההארה תמיד שלא תבטל במציאות לגמרי כו' וכאשר ישים אל לבו הדבר הזה יהי' בבחי' ביטול אליו ית' ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח כו' בטול אור א"ס ב"ה ממש על נפשו בעסק התורה כו', וזהו ואתה תצוה את בני תצוה מלשון צותא והתקשרות (הג"ה ויש לפרש דהנה מבואר בר"ה כי אתה נרי הוי' והוי' יגיה חשכי ששם הוי' הוא בחי' נרי ממש, והוי' בתוס' וא"ו זהו ההמשכה משם הוי' שלמעלה מהשתלשלות להיות יגיה חשכי דדורות האחרונים כו' והיינו ע"י הוא"ו שהוא בריח התיכון, ועד"ו י"ל פי' ואתה תצוה שתקשר ותחבר בחי' ואתה היינו ב' שמות הוי', בחי' כי אתה נרי הוי' ובחי' והוי' יגיה חשכי המרומז באות וא"ו של ואתה שע"י הוא"ו הוא ההמשכה בחי' ואתה להיות בצותא והתחברות זהו ע"י משה שהוא הממשיך מלמעלה מהשתלשלות כי משה הוא בריח התיכון כמ"ש ברבות פ' קרח ולכן נאמר אח"כ חקת עולם לדורותם דהיינו להיות יגיה חשכי של דורות האחרונים דבחי' עקביים זהו ע"י והוי' יגיה כו' כנ"ל ועין בזהר ר"פ ואתה תצוה פי' ע"ד ואתה מחיה את כולם כו' ע"ש, עכ"ה) והיינו ע"י ויקחו אליך שמן זית זך לבחי' משה תחלה (הג"ה והנה ארז"ל אליך ולא לי וכי לאורה אני צריך כי אורה לשון נקבה זהו העלאת מ"ן של כנס"י ואשה מזרעת תחלה יולדת זכר שאזי נמשך אור

יהיב חכמתא לחכימין : בבוכ לאדי הגיל גוסף בין השורות : י"ל ח"ת ביטול היש זהו כלי לח"ע ביטול אמיתי ע"ד כי אל דיעות כו'.

עליון יותר וכ"ז אינו שייך רק באצ"י שם שייך יחוד משפיע ומקבל. כ"י
 וזהו אליך ולא לי כי פי' לי היינו עצמות אור א"ס ושם אין שייך זה
 דקמיה כחשיכה כאורה עכ"ה) ומוזה נמשך להיות חקת עולם מאת בני
 ישראל להיות אותיות התורה גורמת שיערוך אהרן את הנרות בחי' שמחה
 של מצוה מחמת כי אותיות התורה הן הנמשכות מבחי' משה ואתה תצוה
 את בני כו', והנה בבחי' אהרן שהוא בחי' רץ לבד כתיב מערב עד בקר
 (וזהו ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית, יונה היינו בני' שנקראת
 יונתי ועלייתה הוא מתחלה ע"ד רננא ברמשא כמ"ש בד"ה רני ושמחי)
 ברישא חשוכא והדר נהורא אבל בבחי' משה שהוא בחי' שוב לאחד וגילוי
 יחודו ית' בבחי' יחו"ע כתיב להעלות נר תמיד שהוא גילוי יחוד עליון
 שלמעלה מהזמן ולפניו ית' כחשכה כאורה שהוא השה ומשוה כו' וד"ל.
 (הג"ה והיינו שעיינו שתורתו אומנתו הוא בבחי' נר תמיד היינו נר הוי'
 נשמת אדם היא תמיד מקושרת בו ית' כמארו"ל מה להלן באימה ויראה
 אף כאן באימה ויראה, כמ"ש בד"ה בחדש השלישי בת"א פ' יתרו, זכן
 בבחי' נר מצוה הרי ארו"ל כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה כו'
 לכן ע"י עסק התורה הוא בבחי' להעלות נר תמיד.

קיצור. שהמשכת התורה זהו ע"י משה שושבינא דמלכא להיות הגלוי
 למטה כמו למעלה. תורתו אומנתו והיינו ע"י ויקחו אליך שמן,
 יהיב חכמתא לחכימין, וזהו ואתה תצוה בחי' כי אתה גרי והוי' יגיה חשכי
 בחי' זו תצוה ותחבר לדורותם, ועיי' יוכל אהרן להעלות הנרות ובאהרן
 כתיב מערב עד בקר אבל גבי משה כתיב נר תמיד, עכ"ה*.

ועיי"ל פי' להעלות נר תמיד כי הנה עיקר הנרות בלילה להתאיר את
 החושך והיינו כי מדת לילה זהו חיצוני' הלב ששם יש הסתר
 והעלם מלבושי הגוף ונה"ב שמק"נ וזהו החושך המכסה על אור ה' להיות
 נראה העולם יש ודבר נפרד, משא"כ בחי' יום היינו פנימית הלב שעו"נ
 יום ליום יביע כמעין הנובע כי בעבר הנהר ישבו אבותיכם כו', באר
 מים חיים כו' כמ"ש בת"א פ' בראשית סד"ה להבין ענין הברכות, ועמ"ש
 מזה סד"ה תחת אשר לא עבדת ובד"ה והקרבתם עולה אשה ומ"ש בד"ה
 וידעת היום, וע"כ עיקר הנרות הן להתאיר חשך הלילה כמ"ש בת"א בד"ה
 בכ"ה בכסלו ובלילה שהוא זמן החושך הוי' צריך להתאיר את כל ז' הנרות
 כו' משא"כ בבחי' יום א"צ לנר וגם מדת יום זהו עסק התורה כמ"ש כי
 נר מצוה ותורה אור שהיא המשכת יחו"ע והיו הדברים האלה אשר אנכי
 מצוה היום כו' וכמ"ש בילקוט עקב סי' תתס"ג שאם שמעתם מצותי אתם

(* ע"כ נרפס בפירוש המלות. — ובגוכתיק נכתב כאן: „אות י' ויא והקיצור הוא
 בבין בראשית ב' (קורם ד"ה כה אמר ה' צבאות אם בדרכי תלך) מתחיל ועיי"ל פי'
 להעלות נר תמיד. — ובי' אותיות אלו נרפסים להלן עפ"י בוך באב" 44 (קלט), שם
 נמצאים רק ב' אותיות הנ"ל, ורשום עליהם: שייך לסד"ה ואתה תצוה בבין שמות א'
 דל"ה סעיב.

מאירים כיום כמ"ש והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע כו' ואורח צדיקים כו' נכון היום וכמ"ש בת"א בד"ה רני ושמתי השני בענין רננא ברמשא ושמחה בצפרא, ומדת יום היינו המשכת אוא"ס ב"ה מלמעלה למטה להתלבש בעולמות אבי"ע כו' ולכן מי שתורתו אומנתו פטור מן התפלה שהתפלה הוא ע"ד נר הוי' נשמת אדם כמו שהנר עולה כך היא הנשמה כמ"ש בס"ב פי"ט ומי שתורתו אומנתו שהתורה שלו הוא בחי' ותורה אור א"צ לנר כי שרגא בטיהרא כו', אכן יש עוד בחי' שגבוה מהתורה כמו ענין ק"ש למסור נפשו באחד שאפילו מי שתורתו אומנתו מפסיק לק"ש, ועד"ו חסידים הראשונים היו שוהין ט' שעות ביום לתפלה כי עסק תפילתן ברעותא דלבא ע"ד למס"נ באחד שבק"ש זהו גבוה יותר מעסק התורה כי הנה ע"י עסק התורה נק' אחותי אמור לחכמה אחותי את. משא"כ ע"י המס"נ הנ"ל זהו בחי' עד שקראה אמי לכן גם בבחי' מדת יום צריך לנר זה ובחי' זו נמשך ע"י משה דעת עליון הממשיך רעותא דלבא ע"כ נאמר בו להעלות נר תמיד היינו אף גם במדת יום משא"כ בבחי' אהרן מחוץ לפרוכת יערוך כו' והעלאה זו הוא להיות בבחי' שקראה בתי שמעי בת וראי והטי אונך כו' ולכן נק' הנשמה בת כהן שע"י הכהן וחסד הוא נעשה בבחי' שקראה בתי כו' ימין מקרבת וע"כ העלאה זו רק מערב עד בוקר, אבל בבחי' יום ותורה אור א"צ לנר זה ע"ד שרגא בטיהרא כו', וכך יובן הענין למעלה דהנה מבואר בזהר ויחי דרל"ב סע"א שרגא דדליק אתחזי בלילא וביממא אסתתרת ופי' בז"ה מהארז"ל שרגא הוא בחי' מל' אתחזי בלילא בבריאה, אבל ביממא באצילות שרגא בטיהרא ומתבטלת לגבי אור היום שהוא ז"א כו', אך יש עוד בחי' נר המאירה גם ביום והוא כמ"ש נר הוי' נשמת אדם, דפי' בת"א בד"ה רני ושמתי הראשון שע"י שהוא בחי' נשמת אדם הנשימה היא רצוא ושוב הוא נר המאיר את שם הוי' כמ"ש בד"ה צאינה וראינה בפי' וברכו את הוי' שממשיכים ברכה ותוספת אור בשם הוי' וזהו ענין עד שקראה אמי כנ"ל וכן ברבות תצוה פל"ו שיהיו אומרים ישראל מאמרים למי שמאיר לכל כו', וזהו להעלות נר תמיד אפי' בבחי' מדת יום שהוא שם הוי' כנודע שבי"ב שעות היום מאירים י"ב צירופי הוי' וזהו וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים כו' אפי"ה שייך להעלות נר, והיינו כי בתיבת נר הוא ג' יחודים כמ"ש בת"א פ' מקץ שם וזהו נמשך מבחי' משה כי משה זכה לבינה בחי' אם הבנים וכן כלת משה הוא פרצוף הפנימי דמל' שהוא במדריגת בינה כו', ועמ"ש עוד בענין כבוד דלעיל יהי' של שמונה נימין כבוד כ"ו נר היינו נר הוי', עוי"ל נר תמיד המאיר גם ביום זהו ע"ד חוט הנמשך מאור שנברא ביום ראשון ומאיר בבחי' שמש כמ"ש בזח"ב תרומה קמ"ט א' כי אור הגנוז הוא פנימי יסוד אבא שלמעלה מבחי' שמש שהוא יס"א המאיר בז"א, וזה שארז"ל במד"ר פ' בראשית פי"ז נובלות אורה שלמעלה גלגל חמה, ועמ"ש ע"פ שמש בגבעון דום וכן למעלה בחי' שמש הוי' ואורה שלמעלה הוא גבוה משמש הוי' וגנוז בתורה לכן ע"ז להעלות

נר תמיד. וזהו כנור שלע"ל שיהי' של שמונה נימין כי עכשיו ז' נימין כ"ו שם הוי' נר זהו שם הוי' דז"א, ולע"ל יאיר כנור שם הוי' דלעילא משם ואור הנר ולכן יהי' נר תמיד אני הוי' לא שניתני ביום ההוא יהי' הוי' אחד כנ"ל. וי"ל ויקחו אליך שמן היינו גליא של התורה נק' שמן כדי להעלות נר הוא הסתום שבתורה שהוא נר כו', כמו עוטה אור כשלמה כו' וזהו יהיב חכמתא לחכימין, וקשה חכימין מה צריכין לחכמה אלא ר"ל חכימין נגלה הנק' גובלות חכמה של מעלה תורה או יהיב חכמה פנימית התורה.

קיצור. נר תמיד גם ביום כי לילה חושך חיצונית הלב ששם נה"ב מסתרת וצ"ל רננא ברמשא ע"ד וצדקתך ירננו להאיר החושך והיינו ע"י ז' הנרות אכן בחי' יום פנימית הלב ותורתו אומנתו אשר אנכי מצוך היום, ותורה אור וגבוה מבחי' נר הנ"ל, יחיינו מיומים ושעשועי יום יום, ולכן מי שתורתו אומנתו מפסיק לתפלה אכן יש נר שמאיר גם ביום ע"ד מפסיקין לק"ש וכן חסידים הראשונים כי רעותא דליבא מבחי' כתר גבוה מעסק התורה דמחכמה נפקת וזהו בחי' שאו לגולגלותם, לכן אמר ריב"ז איני יודע באיזו דרך גם כי עסק התורה נק' שקראה אחותי ורעו"ד למס"ג נק' שקראה אמי וזהו נר הוי' בחי' נר המאיר וממשיך אור בשם הוי', וזהו בית יעקב לכו ונלכה באור הוי' כנור נר כו' וזה נמשך ע"י משה זכה לבניה.

יא) ולדרך שפי' הכי"ק דלהעלות נר תמיד קאי על נר הששי שדולק כל היום, הנה מבואר בת"א שם בד"ה בכ"ה בכסלו, ובליילה שהוא זמן החשך הי' צריך להאיר את כל שבעה הנרות דהיינו להמשיך אור החכמה בכל מדה ומדה בפ"ע משא"כ ביום היה די בהדלקת נר הששי שהוא עיקר ההשפעה וממילא הי' נמשך אור החכמה בכל המדות עכ"ל היינו כי נר הששי הוא בחי' וצדיק יסוד עולם בחי' יוסף שממנו נמשך תוספת האור למל' מקור דבי"ע כי אלה תולדות יעקב בריח התיכון הוא יוסף וכמ"ש בד"ה בן פרת יוסף ולכן נחלק הטבת חמש נרות בפ"ע והטבת שתי נרות, כי הזמש הן ה' מדות חג"ת גו"ה שהן עצמיים ואין מהם השפעה עדיין למקור דבי"ע כו' כמ"ש בסדור בדרוש ל"ג בעומר וע"כ בבחי' ומדת יום הוא הטבת והדלקת נר הששי כי ביום נמשך ההשפעה לבחי' מל' מקור דבי"ע והיינו מבחי' נר הששי בחי' יוסף וכמ"ש בזהר ח"ג בלק דר"ד ע"ב ע"פ בקר אערך לך ואצפה כו' ע"ש ונתבאר במ"א בביאור מאמר הזהר שם, ואח"כ בלילה נמשך ממל' לבי"ע להאיר את החושך וזהו באוהל מועד מחוץ לפרכת יערוך אהרן כו', ע"ד מיכאל כהנא רבא שממשיך האור ממל' דאצילות בבי"ע כמ"ש בזהר ר"פ יתרו, אבל בחי' משה זהו להעלות נר תמיד היינו נר הששי שמאיר ביום לבחי' מל' בחי' בקר דיוסף והמשכה זו זהו ע"י משה דוקא כי משה הוא דעת וממנו נמשך ההשפעה ע"י היסוד וכמ"ש בוח"א בראשית דף ק"א ע"פ

אור תצוה התורה א'תקנה

ויקח משה את עצמות יוסף עמו פי' העצמיות של בחי' יוסף שהוא ענין ההתקשרות להשפיע לקח משה שבו ועל ידו ישפיע החכמה כו' לכן בבחי' משה דוקא נאמר ואתה תצוה כו' לשון צוותא והתקשרות וכענין אוהל מועד כו' והיינו להעלות גר תמיד בבחי' תרין ריעין כו' אהל כל יצען כו'.

קיצור. עוי"ל גר תמיד גר המערבי גר ששי יסוד עיקר ההשפעה אלה תולדות יעקב יוסף זהו ענין בוקר דיוסף ואח"כ נמשך ממל' בבי"ע מדת לילה ז' גרות באר שבע ובחי' גר הששי הנ"ל נמשך ע"י משה כי דעת"י קו א' גם כי משה יסוד אבא ובינה עד הוד אתפשטת ולהאיר ביסוד ז"א זהו דוקא ע"י יס"א כו'.

קיצור. אהרן שודמ"ט ממשיך להיות העבודה בשמחה וטוב לב.

(ב) ושמחה זו היא מחמת מקור התענוגים המלוכש במצות.

(ג) מרוב כל יותר מתענוגי ג"ע שהוא זיו הנמשך מהמצות וע"כ נק' המצות גרות.

(ד) והמשכת שמחה זו הוא ע"י אהרן אותיות נראה אור אורה ושמחה ויש בזה ג' בחי' יערוך ובהעלות ובהטיבו.

(ה) והדלקת אהרן הגרות הוא בשמן זית כתית שהזית הוא מק"נ וכתיב להיות אתכפייא ע"י שמשים עצמו כשיריים, ועי"ז יש קיום לבחי' אורה ושמחה הנ"ל.

(ו) עוי"ל זית שם טוב בחי' הנק' בשמי והי"ע עובד אלקים עלה זית טרף.

(ז) ולכן ועמדו רגליו אותיות שמי' רבא על הזתים דוקא.

(ח) והנה עבודת אהרן הוא מחוץ לפרוכת המגן שם אלקים ושם יערוך להיות רצוא והיינו מאת בניי ע"י אותיות התורה.

(ט) אבל משה שודמ"מ המשכת התורה ולכן הוא גר תמיד ובאהרן כתיב מערב עד בוקר, ואתה תצוה ע"ד כי אתה גרי כו'.

(י) עוי"ל פי' גר תמיד היינו גם ביום כי הנה סתם גר הרי אינו שייך אלא בלילה כי שרגא בטיהרא בחי' ותורה אור מאי מהגי ולכן מי שתורתו אומנתו כו' אכן יש גר דשייך גם ביום, היינו רעו"ד בכל מאדך שגבוה מהתורה גר הוי' ר"ל המאיר לשם הוי'.

(יא) עוי"ל פי' גר תמיד קאי על גר הששי בחי' יסוד ומה נמשך אח"כ הדלקת ז' גרות בערב, וע' מ"ש מזה בפ' וישב בד"ה בכ"ה בכסלו.

ביאור על אתה תצוה

להבין • שרש הדברים הנ"ל, הנה שרש בחי' אהרן שנק' שושבינא דמטרוניתא היינו בחי' העלאות הרפ"ח ניצוצות שאהרן הוא המעלה אותם וזהו בהעלותך את הנרות והנרות הן המצות כמ"ש כי נר מצוה כו'. ולהבין ביאר הדברים הנה כתיב מחוץ לפרכת היינו מחוץ לבחי' פרסא המפסקת בין אצילות לבי"ע שחרגום • פרכת פרסא (ועמ"ש בפ' לך בד"ה והבדילה הפרוכת וז"ל הפרדס ערך פרוכת, פרוכת נקראת המלכות כי היא פרוכת מסך בין האצילות לכל הדברים אשר תחתיה ותקרא פרוכת בחינה התחתונה אשר לה שהיא המבדלת בין הקדש ובין קדש הקדשים עכ"ל. וע' במא"א אות פ' סכ"ג כ"ד בענין פרגוד עכ"ה) והפרסא הזאת הוא בחי' שם אלקים המסתיר כמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלקים כמו שנרתק השמש מגן להסתיר אור השמש כך שם אלקים הוא מסתיר לשם הוי' וה"ז כמו עד"מ המסך והפרסא שמסתיר ומעלים את האור כו' וזהו ענין מארז"ל דלעתיד הקב"ה מוציא חמה מנרתקה והיינו ע"י שלע"ל נאמר והיה הוי' לי לאלקים וכמ"ש בד"ה ושבתי בשלום בפ' ויצא והנה אהרן הוא בחי' שושבינא להעלות הניצוצו' מבי"ע לאצי' וז"ש מחוץ לפרכת יערוך הנרות מחוץ לפרסא הנ"ל ואח"כ יעלה אותם לאצי' והענין של בחינת שושבינא הנה זה הלשון לכאורה לא שייך אלא בחתונה דחתן ופלה שיש להם שושבינן וזהו לעיתים ופרקים רחוקים אבל העלאת הנרות הרי היה בכל בין הערבים ולמה נקרא בשביל זה בשם שושבינא, אך הענין הוא דכל בחי' התחדשות אור מביאה השמחה והתענוג והוא ענין החתונה ששמחי' בה לפי שהוא דבר חדש כו' וכך בהעלאת הטבת הנרות ג"כ הגם שהי' בכל יום מ"מ הי' בכל יום שמחה חדשה מפני בחי' התחדשות העלאות רפ"ח ניצוצות המתחדשים בכל יום לעלות מבי"ע לאצי' ולכך נק' שושבינא כו', דהנה ידוע בענין הבירורים שהמלי' מברר בכל יום וכמ"ש במל' דאצי' ותקם בעוד לילה ותתן טרף כו' טרף היינו רפ"ח ע"ה וכמ"ש עלה זית טרף בפיה וכן טרף נתן ליראיו כו' ואהרן הוא שושבינא דמטרוניתא היינו שמעלה את המלי' שנק' מטרוניתא עם כל בחי' הנצוצו' שביררה והן הנרות שבמנורה הכוללים כל הברורים ומפני בחי' ההתחדשות הזאת מסתעפת בחי' השמחה למעלה והשמחה למעלה באצי' הוא בבחי' ה"ג דאימא וכמ"ש אם הבנים שמחה (הג"ה ועיין בפרדס ערך שמחה שי"ל שכאשר המלי' מקבלת השמחה מלמעלה מבינה תקרא גם היא שמחה ובמא"א אות שין סנ"ח שמחה מבינה אם הבנים שמחה וכן נק' המלכות מצדה עכ"ל וע' בענין מועדים לשמחה, ועמ"ש מענין שמחה בפ' וז"ל וז"ל לכן אמור לבניי ובלק"ת פ' נצבים בד"ה שוש אשיש ובד"ה ה'

לי בעוזרי ועיין בזה"א ויצא דף קנ"ד ע"א עכ"ה) והו ענין אורה ושמחה
 השמחה באימא ואורה באבא וכללותם יחד הן או"א שנק' תרין ריעין כו'.
 וביאור החברים הנה שמחה של מצוה הוא בבחי' בינה שהוא יותר גבוה גם
 מרוב כל מבחי' צדיק שנק' כל כידוע שה"ח שביסוד הן נש"ב (ע' בפרדס
 ערך כל כלה ובפע"ח שער הסוכות פ"ב ע"פ מכל מלמדי השכלתי ולע"ל
 ולא ילמדו איש את רעהו והו מרב כל, ובמא"א אות ד' סמ"ב) ושמחה של
 מצוה היא בבחי' פנימית בינה שהיא יותר מרוב כל ועמ"ש מזה ע"פ ראיתי
 והנה מנורת זהב בלק"ת פ' בהעלותך ועוד כי בינה רק עד הוד אתפשטת
 משא"כ ביסוד וכמ"ש ברע"מ ר"פ תשא ע"פ והדל לא ימעיט וא"כ מה שנק'
 היסוד כל ע"ש שמקבל נש"ב אינו עצמיות נש"ב כ"א כמו חותם וע' בפע"ח
 בכוננות הושענה רבה ולכן במצות נאמר מרוב כל יותר מבחי' כל והנה
 שכן מצוה בהאי עלמא ליכא אלא רק שמחה של מצוה בלבד והענין הוא
 כי הנה שרש המצות עצמן הוא למעלה בבחי' דגלגלתא דא"א בתרי"ג ארחין
 דהנה בחי' השערות דגלגלתא היינו בחי' אותיות התורה כי ידוע במשל
 השערות שהוא כמשל הדבור ממש שהרי בצרופי אותיות הדבור שמתוכם
 מבינים גופה של ההשכלה המלוכשת בהם הרי השכל יוצא ומאיר מתוך
 הצירופים של האותיות כך במשל השערות היניקה של חיות המוחין מלוכשת
 בחלל השערה וההארה בוקע ויוצא מן המוחין דרך חלל השערות כמו שיוצא
 אור השכל דרך צרופי אותיות הדבור כו' (ועמ"ש מזה בד"ה ועשית בגדי
 קדש ובלק"ת בשה"ש בד"ה שינייך כעדר הרחלים) והרי לפ"ו אותיות התורה
 ששרשם בבחי' שערות הרי המה בחי' לבוש וכלי בלבד לבחי' גלוי אור
 וחיות המלוכשת בהן דהיינו בחי' הלבנונית שלמעלה מן השערות כי בחי'
 לבנונית שבגלגלתא הנק' חוורתא הוא הנק' ארחין הרי הוא שרש ליניקות
 השערות שצומחין מהם כו' וכידוע באד"ר ואדר"ו שהלבנונית סובלת הצמיחה
 של השערות כו' והו שאנו רואים שהתורה היא פירוש המצות בלבד כמו
 שמפרש בתורה מעשה החושן והאפוד בפרשיות הרבה באמרו ועשית חשן וכו'
 וכיוצא בזה בכל המצות הרי אותיות התורה המה המפרשים למצות איך יהיו
 והפירוש הוא הטפל בכל מקום לגבי הדבר שהוא מפרש אותו וכך המצות הן
 העיקר והתורה היא רק הפירוש בבחי' טפל והיינו לפי שאותיות התורה הן
 הנה בחי' השערות דגלגלתא ההולית' שבהן בוקע ויוצא האור מבחי' הלבנונית
 דגלגלתא שהוא בחי' המצות שנק' ארחין וכמ"ש כל אורחות הוי' אביטה
 אורחותיך כו' וע"כ אמרו ז"ל דשכן מצוה בהאי עלמא ליכא משום דגופה
 של מעשה המצוה שרשה למעלה בבחי' חוורתא דגלגלתא דא"א שאין האור
 יוצא משם רק בבחי' צמצום גדול דהיינו באותיות התורה שמפרשים אותם
 כנ"ל שנק' בחי' שערות משא"כ עצמיות הלבנונית דגלגלתא לא יוכל
 להתגלות כלל כ"א שהוא בבחי' מקיף ולכן שכן מצוה בהאי עלמא ליכא
 ועמ"ש בד"ה מנורת זהב פ"ג ע"פ ומעולם לא שמעו כו' עין לא ראתה כו'
 (עמ"ש בביאור ע"פ שימני כחותם פרק ג"ד ועמ"ש עוד מענין הטעם ששכן
 מצוה בהאי עלמא ליכא באג"ה סי' ג' בד"ה וילבש צדקה כשריון ואפ"ל

עוד ע"ד אחד חרוב, כי מבחי' יום שכולו שבת לא יוכל להיות השפעת גשמיים רק גלוי אלקות, וכעין זה יזהכ"פ אין בו אכילה ושתייה כו', וא"כ השכר מהמצוה שהוא ענין יום שכולו שבת ע"ק לא יוכל להיות ממנו השפעת גשמיים כי הוא חסד דלגאו ולא חסד דלבר, ודברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז, פירותיהן דוקא מזה יוכל להיות נמשך בעוה"ז ולא מהקרן שהוא העצמיות ולכן הקרן קיימת לעוה"ב עכ"ה). אך אפס קצתו ומעין ודוגמא בעלמא מאיר ומתגלה ונמשך למעלה מבחי' חוורתו הנ"ל בכל שבת בשחרית היינו ב"ב לחמים שנק' סעודתא דעתיקא כמ"ש במ"א בביאור המאמר יגלה לן טעמי בתריסר גהמי.

קיצור. ענין מחיץ לפרוכת וענין שמחה, וענין מרוב כל שנאמר במצות, והטעם דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא.

ב) והגה אהרן היה מז' הרועים כידוע ופי' רועה גשמי היינו שזן ומפרנס לצאנו ואין הפרנסה משל עצמו רק שנותן להן עשב אשר בשדה כו' וכך למעלה הנה אהרן כה"ג היינו שבחי' אהבה רבה ואהבה זוטא נמשכים ממנו שנק' הר' ה"ר ההר כמ"ש במ"א וכמאמר לא כאברהם שקראו הר כו' והן אותיות ה"ר שבתית אהרן והאלף שבו היינו שממשיך מבחי' חוורתו הנ"ל שבגלגלתא דא"א שנק' אלופו של עולם הנאצל כו' והוא ממשיך עד בחי' המל' דאצי' והוא ענין הנו"ן פשוטה שהולכת ומתפשטת עד למטה מטה כו' וכמ"ש במ"א והפרנסה עצמה אינה משל עצמו אלא שמביא האור והשפע מבחי' חוורתו הנ"ל למטה להאיר בכ"י וזהו בהעלותך את הנרות שהמצות נק' נרות כמ"ש כי גר מצוה היה מדליק בהן האור והחיות דהיינו מבחי' שרש המצות הנ"ל דאע"פ שאין שכר מצוה ממש בהאי עלמא כנ"ל היינו בבחי' שכר גשמי אבל בעבודת ה' נמשך ההארה מהמצות ומתגלה גם עכשיו ע"י אהרן שנק' רועה שזן ומפרנס כו' וזוהי שרש ענין שמחה של מצוה וכמ"ש תחת אשר לא עבדת כו' בשמחה וטוב לבב מרוב כל שמחה זו היינו בחי' גלוי האור מבחי' חוורתו הנ"ל שהוא בחי' פנימי העונג העליון כו' ומקים גילוי זה האור של השמחה הוא בבחי' פנימית בינה וכמ"ש אם הבנים שמחה כנ"ל (עמ"ש בלק"ת בד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת ספ"ג ופ"ה) וסיבת השמחה הוא מפני בחי' התחדשות העלאות רפ"ח ניצוצי' וזהו כמשל כליון הפתילה בהעלות אהרן את הנרות בכל בין הערביים (כי הפתילה הוא ענין בירור שם ב"ן כמ"ש בביאור ע"פ כי אתה גרי ובמא"א אות פ' ס"ל פי' פתילה נק' המל' כי נעשית פתילה לאחוז בה אור הדכורא כו' ובי"נ שם כ' מ"כ בשם הרב פתילה גימט' עשרה פעמים שם ב"ן ועם ה' אחרונה שבשם פתילה עכ"ה) והרי יש כאן ב' מדרגות הא' בחי' ההעלאה והוא מ"ש בהעלותך את הנרות כו' וה"ש מחוץ לפרוכת יערוך כו' מחוץ לפרסא להביא הברורי' דרפ"ח מבי"ע לאצי' ואח"כ בהגיעם לבחי' האצילות הנה מפני שבאצילות אמרו דאיהו וחיוהי וגרמותי חד כו' הרי בחי' אהרן שנק' כהנא רבא שהוא מבחי' חסד דאצילות ששרשו

מבחי' חסד דעתיק ממשיך אח"כ ההארה מן בחי' ההעלם דבחי' חזרתני הנ"ל שרש גופי המצות והוא הנק' שמחה של מצוה כנ"ל וזהו מדריגה השנית בבחי' המשכה כו' וע"כ נק' אהרן בשם שושבינא דוקא עד"מ השושבין שיכול להביא הכלה לפני החתן ודאי יש לו זה היכולת מצד התקרבותו אל החתן וע"ד דוגמא המקורב אל המלך יכול להכניס אחר בהיכל המלך וכל מי שבוש ומתיירא ליכנס להיכל המלך וצריך סעד ועזר להכניסו הגה המקורב הזה יכול להכניסו מפני שנכנס תמיד בהיכל המלך ואינו בוש כלל להיות נחשב מאנשי היכל המלך כו' וכך בחי' השושבין למעלה הוא אהרן כהנא רבא שהוא מבחי' חסד דע"י אלא שיורד מאצ"י לבי"ע לברר ולהעלות הניצוצי' שבמל' שנק' מטרוניתא כנ"ל וע"כ ביכולתו להכניסם ולהעלותם למעלה במאציל ולהוריד משם ההארה שהוא בחינת שמחה של מצוה כנ"ל וגם בענין האהבה הגה הוא מעורר אהבה בכנ"י שיוכלו לעלות וז"ש בהעלותך כו' וכן הוא ממשיך אה"ר בכנ"י מבחי' לבנונית הנ"ל דלכך נק' אהרן כנ"ל וע"כ נק' אהרן שושבינא דמטרוניתא דוקא אבל שרשו מבחי' נצח דאבא ששרשו בבחי' חסד דע"י דביה אחיד אבא כו' (הג"ה וע' במא"א אות פ' סכ"ג שגם קרומא דמו"ס נק' פרוכת ופרסא ועיין בזהר פ' נח דס"ה ע"א חד פריסו אתפרס ופי' בפרדס שעדי י"א פ"ו היינו הכתר בעצמו הנאצל שהוא מסך בין הנאצלים והמקורות המתאחדים בעצם השורש עכ"ל ועמ"ש מזה בלקי"ת בביאור ע"פ ואתחנן אל ה', א"כ מעתה י"ל שע"י העלאת הניצוצי' דק"ג מבי"ע מחוץ לפרוכת שעולים אח"כ לאצילות עי"ז נעשה עליה בכל ההשתלשלות למעלה מעלה מבחי' למטה מהפרסא לבחי' שלמעלה מהפרסא עד שמתעלים ומתקשרים הנאצלים באור א"ס ממש ומשם נמשך שפע ואור חדש ועמ"ש כה"ג בלקי"ת בשה"ש בד"ה לבבתיני אחותי כלה.

קיצור. שמוזה יובן ענין שמחה של מצוה שהוא מהארת הלבנונית דאע"ג דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא מאיר הוא בעבודת ה' וזהו ענין בהעלות אהרן את הנרות גר מצוה, עכ"ה).

ג) והנה הטבת הנרות ה"י בשמן ופתילה כידוע וענין השמן שבנר הוא בחי' חכמה כידוע שבחכמה דוקא אתברירו וכמו השמן שהוא בחשאי כו' כך החכמה הוא בחי' הביטול כו' ולהבין זה יש להקדים ביאור מארז"ל בשמן זית דכשם שהזית משכח תלמודו של ע' שנה כך שמן זית מחזיר תלמודו כו' דזה המאמר פלאי לכאורה, אך הענין יובן בהקדים שרש ענין שבירת הכלים כו' מלפין קדמאין כמ"ש וימלוך וימת כו' שהוא בז"ת בלבד ולא בג"ר דבג"ר לא ה"י שבירה כלל וכמ"ש ימותו ולא בחכמה שאין גפילה ומיתה בחכמה כלל והנה תחלת השבירה במלך הראשון שנק' בלע הוא בחי' הדעת ואחריו שאר המדות חו"ג ותפארת כו' ונק' בלע ע"י ותבלענה שבע פרות הרעות כו' ולא גודע כי באו אל קרבינה היינו ע"מבליע את הדעת דקדושה בעה"ד טו"ר שהוא ק"ג משכא דחויא כו' ומכסה ומסתיר על הדעת דקדושה וכענין שנאמר לא ידעתי את ה', ונאמר ישראל לא ידע

עמי לא התבונן, ואמנם הנה מאחר שבבחי' החכמה עצמה לא הי' שבירה כלל א"כ גם בבחי' הארת החכמה שמאירה גם בוי"ק מהדעת ולמטה ג"כ לא יש בחי' שבירה ונפילה כ"כ והיינו כמו בחי' חכמה שבחסד ובחי' חכמה שבגבורה כו' אין בבחי' החכמה שמלוכשת בהן בחי' שבירה ונפילה ואדרבה עלי' נאמר והחכמה תחי' כלומר תחיה לבחי' מיתה שיש בז"ת דתהו כי לעצמות החכמה א"צ חיות כי אין בה מיתה כמ"ש ימותו ולא בחכמה אלא להחיות לזולתה והיינו בחי' חכמה שבחסד דתהו שהיא מחי' לבחי' מיתה שנפל בה וכיוצא בזה בכל פרטי חלקי המדות דתהו שנפלו למטה בבי"ע כולם בחי' אור החכמה שבהן מחיה אותם כו' והיינו מ"ש בע"ח בענין הבלא דגרמי בתח"ה שהוא מבחי' אור החכמה שברפ"ח ניצוצי' שנפלו הנשאר בכלים אחר שבירתן כדי להחיותן כי יש ג' מדרגות אורות ניצוצי' וכלים כו' ע"ש והיינו מד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שבהם נשאר בחי' אורות דחכמה שבכל שם מד' שמות הללו כדי להחיותן גם אחר שבה"כ והטעם הוא כנ"ל לפי שבחכמה לא הי' שבירה כלל ע"כ גם בחי' הארת החכמה הנשאר לאחר השבירה יכולה היא להחיות הניצוצי' כו' ותהו שרש ענין הבלא דגרמי דכתיב ונפשו עליו תאבל כו' שע"י הבל זה יקום המת בתח"מ לעתיד (וע"כ מאן דלא כרע במודים דוקא שהוא בחי' הביטול ע"י החכמה כו' לאחר ז' שנים שדרתו נעשה נחש כי נחש הקדמוני הוא נמשך מן השבירה שהי' בז"ת כידוע והטעם לז' שנים הוא לנגד ז"ת וכמשי"ת בסמוך בענין ע' שנה דשכחה כו') ובהו יובן מ"ש בפרדס וגם בשאר ספרים שיכולין להוציא שמן מכל חלקי דצח"מ גם מבחי' הדומם כאבנים וכמ"ש ושמן מחלמיש צור כו' כי השמן הוא בחי' החכמה בפרט הנמצא בכל מציאות פרטי בכל פרטי חלקי דצח"מ וכמ"ש מה רבו מעשיך כולם בחכמה עשית וכידוע בטעם שם אל שיש בכל מלאך פרטי כמו מיכאל גבריאל שהוא נהירו דחכמתא (הג"ה כי קנה חכמה קנה בינה גימט' יש והמעשר מזה היינו מל' דאו"א הוא גימט' אל, ועוד כי אל היינו הארה מן ל"ב גתיבות החכמה מלבד גתיב הראשון שעליו נאמר גתיב לא ידעו עיט וגו' וכ"ה במא"א את יו"ד סכ"ה עכ"ה) והיינו בחי' הביטול במציאות שיש בכל נברא שממנו יחי' מגפילתו בשבירה וכמ"ש והחכמה תחיה כו' וזהו שאמרו ז"ל דכשם שהזית משכח תלמודו של ע' שנה פי' השכחה באה מצד השבירה כי השכחה היא היסח הדעת והיינו מחמת השבירה שהי' במלך הראשון דתהו שנק' בלע כו' וע"כ הזית המר שהוא מקליפת נוגה שנק' משכא חויא ששרשו בא מצד השבירה לכך הוא משכח תלמודו של ע' שנה כו' אך כשכותשין את הזית ומוציאין ממנו השמן שהוא בחי' החכמה שהוא בבחי' מוח הזכרון דאור אבא כידוע הנה הוא מחזיר תלמודו של ע' שנה כי החכמה הוא היפך השכחה מפני שלא הי' שבירה כלל בחכמה כנ"ל והטעם לע' שנה כי ז"ת שכאו"א כלול מיוד השכחה נופלת בהם אבל בחכמה יש כח להחזיר מה ששכח בע' שנה כו' ועמ"ש בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בפ"י לא תשכח. ומעתה יובן בענין הטבת הנרות בשמן ופתילה שהשמן הזה הוא בחי' החכמה

הכללי שיש לכללות כל הנמצאים כולם מבחי' החכמה שעל ידה יחי' מן הגפילה והמיתה כנ"ל אך בתנאי שיהי' בה בחי' הביטול במציאות כי בחי' ביטול היש הוא היפך שרש ענין השבירה שהי' מחמת התגלות האור לבחי' יש דוקא וכמ"ש במ"א ע"פ ראיתי איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו כו' והיינו ענין כליון השמן שבגרות המגורה כי הרי השמן מתבער ונכלל באש הדולק כו' ע"ד ששינוי מראה האש והשלהבת הוא בא מן השמן אם עכור או צלול כגראה בטבע אך אם לא השמן לא היה זהרורית האור נמצאת כלל כי אין הארת והבהקת השלהבת רק מן השמן רק שהשמן הוא כלה ונשרף ונעשה אש כי הוא נמשך אחר הפתילה ונכלל באש כו', וכך יובן בדוגמא למעלה בבחי' חכמה שבכללות העולמות שהוא בחי' ביטול היש דוקא כנ"ל וביטול היש לאין דוקא גורם המשכת אין ליש כי א"א להתהוות יש מיש כידוע וכדמין אור הנר שמאיר מחמת כליון השמן דוקא כנ"ל, וזהו שרש ענין אורה ושמחה הג"ל והכל בבחי' אהרן כי בחי' העלא' הגרות ע"י ביטול דחכמה שהוא השמן הוא מביא בחי' אורה ושמחה מלמעלה למטה כי ע"י בחי' הביטול יש לאין שורה אור א"ס בחכמה ונק' אורה ומשם מאיר לבינה דאצי' ומדות ומל' כו' והוא בחי' השמחה של מצוה כנ"ל (כידוע שאין אור א"ס שורה אלא בבחי' הביטול דהיינו בחכמה שהיא באה בבחי' ביטול היש לאין כנ"ל.

קיצור. ענין השמן ופתילה, בהכמה לא הי' שבירה וזהו ענין השמן שמחזיר תלמודו ולכן ע"י השמן הוא הבירור והעלאת רפ"ח גיצוצים ועי"ז נמשך אורה ושמחה.

ד) וזהו שרש ענין ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור כו' אך תחלה יש להקדים שרש בחי' משה שנק' שושבינא דמלכא כנ"ל, דהנה מבואר למעלה בענין מחוץ לפרכת כו' והנה כ"ז הוא בבחי' העלא' מ"ן מבי"ע לאצי' אבל משה הוא בחי' שושבינא דמלכא דהיינו בחי' המ"ד שמברר מ"ן והוא ענין מי שתורתו אומנתו כמלך שגזור כמאמר מתניתא מלכתא וכמ"ש ודברי אשר שמתו וכו' כמבואר וזהו פי' ותורה אור ואע"פ שמבואר למעלה בשרש התורה שהיא מבחי' השערות שלמטה מבחי' הלבנונית שהוא שרש המצות מ"מ בירידת האור למטה בהתלבשות הנה המצות ירדו למטה ביותר בהתלבשות בבי"ע משא"כ התורה שהיא בחי' אור לנר מצוה למטה עכ"פ ולכך נק' משה שושבינא דמלכא ואהרן נק' שושבינא דמטרוניתא בלבד ומטעם זה בהעלות אהרן את הגרות לא כתיב להעלות נר תמיד ובמשה כתיב ואתה תצוה וכו' להעלות נר תמיד כי באצי' דאיהו וחיוהי כו' אין שם בחי' עליות וירידות בשינויים כ"כ כמו בבי"ע ולכך עולה שם האור תמיד משא"כ בבי"ע דכתיב מחוץ לפרכת העדות יערוך כו' כנ"ל (וידוע דמשה הוא בחי' חכמה דאצילות וע"כ היה כבוד פה כו' ולכך כתיב בו ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך כלומר שיקריבהו ויעלהו אליו לבחי' האצילות להכלל בו בכל עולם בחי' משה שהוא למעלה מהפרסא ועמ"ש בפ' יתרו ע"פ משה ידבר

עמי לא התבונן, ואמנם הנה מאחר שבבחי' החכמה עצמה לא הי' שבירה כלל אי"כ גם בבחי' הארת החכמה שמאירה גם בוי"ק מהדעת ולמטה גי"כ לא יש בחי' שבירה ונפילה כ"כ והיינו כמו בחי' חכמה שבחסד ובחי' חכמה שבגבורה כו' אין בבחי' החכמה שמלובשת בהן בחי' שבירה ונפילה ואדרבה עלי' נאמר והחכמה תחי' כלומר תחיה לבחי' מיתה שיש בז"ת דתהו כי לעצמות החכמה א"צ חיות כי אין בה מיתה כמ"ש ימותו ולא בחכמה אלא להחיות לוולתה והיינו בחי' חכמה שבחסד דתהו שהיא מחי' לבחי' מיתה שנפל בה וכיוצא בזה בכל פרטי חלקי המדות דתהו שנפלו למטה בבי"ע כולם בחי' אור החכמה שבהן מחיה אותם כו' והיינו מ"ש בע"ח בענין הבלא דגרמי בתח"ה שהוא מבחי' אור החכמה שברפ"ח ניצוצי' שנפלו הנשאר בכלים אחר שבירתן כדי להחיותן כי יש ג' מדרגות אורות ניצוצי' וכלים כו' ע"ש והיינו מד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שבהם נשאר בחי' אורות דחכמה שבכל שם מד' שמות הללו כדי להחיותן גם אחר שבה"כ והטעם הוא כנ"ל לפי שבחכמה לא הי' שבירה כלל ע"כ גם בחי' הארת החכמה הנשאר לאחר השבירה יכולה היא להחיות הניצוצי' כו' וזהו שרש ענין הבלא דגרמי דכתיב ונפשו עליו תאבל כו' שע"י הבל זה יקום המת בתח"ה"מ לעתיד (וע"כ מאן דלא כרע במודים דוקא שהוא בחי' הביטול ע"י החכמה כו' לאחר ז' שנים שדרתו נעשה נחש כי נחש הקדמוני הוא נמשך מן השבירה שהי' בז"ת כידוע והטעם לו' שנים הוא לנגד ז"ת וכמשי"ת בסמוך בענין ע' שנה דשכחה כו') ובהו יובן מ"ש בפרדס וגם בשאר ספרים שיכולין להוציא שמן מכל חלקי דצח"מ גם מבחי' הדומם כאבנים וכמ"ש ושמן מחלמיש צור כו' כי השמן הוא בחי' החכמה בפרט הנמצא בכל מציאות פרטי בכל פרטי חלקי דצח"מ וכמ"ש מה רבו מעשיך כולם בחכמה עשית וכידוע בטעם שם אל שיש בכל מלאך פרטי כמו מיכאל גבריאל שהוא נהירו דחכמתא (הג"ה כי קנה חכמה קנה בינה גימט' יש והמעשר מזה היינו מל' דאו"א הוא גימט' אל, ועוד כי אל היינו הארה מן ל"ב נתיבות החכמה מלבד נתיב הראשון שעליו נאמר נתיב לא ידעו עיט וגו' וכ"ה במ"א אות יו"ד סכ"ה עכ"ה) והיינו בחי' הביטול במציאות שיש בכל נברא שממנו יחי' מנפילתו בשבירה וכמ"ש והחכמה תחיה כו' וזהו שאמרו ז"ל דכשם שהוית משכח תלמודו של ע' שנה פי' השכחה באה מצד השבירה כי השכחה היא היסח הדעת והיינו מחמת השבירה שהי' במלך הראשון דתהו שנק' בלע כו' וע"כ הוית המר שהוא מקליפת נוגה שנק' משכא חויא ששרשו בא מצד השבירה לכך הוא משכח תלמודו של ע' שנה כו' אך כשכותשין את הוית ומוציאין ממנו השמן שהוא בחי' החכמה שהוא בבחי' מוח הזכרון דאור אבא כידוע הנה הוא מחזיר תלמודו של ע' שנה כי החכמה הוא היפך השכחה מפני שלא הי' שבירה כלל בחכמה כנ"ל והטעם לע' שנה כי ז"ת שכאו"א כלול מיוד השכחה נופלת בהם אבל בחכמה יש כח להחזיר מה ששכח בע' שנה כו' ועמ"ש בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בפ"י לא תשכח. ומעתה יובן בענין הטבת הנרות בשמן ופתילה שהשמן הזה הוא בחי' החכמה

הכללי שיש לכללות כל הנמצאים כולם מבחי' החכמה שעל ידה יחי' מן הנפילה והמיתה כנ"ל אך בתנאי שיהי' בה בחי' הביטול במציאות כי בחי' ביטול היש הוא היפך שרש ענין השבירה שהי' מחמת התגלות האור לבחי' יש דוקא וכמ"ש במ"א ע"פ ראיתי איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו כו' והיינו ענין כליון השמן שבגרות המנורה כי הרי השמן מתבער ונכלל באש הדולק כו' ע"ד ששינוי מראה האש והשלהבת הוא בא מן השמן אם עכור או צלול כנראה בטבע אך אם לא השמן לא היה זהרורית האור נמצאת כלל כי אין הארת והבהקת השלהבת רק מן השמן רק שהשמן הוא כלה ונשרף ונעשה אש כי הוא נמשך אחר הפתילה ונכלל באש כו'. וכך יובן בדוגמא למעלה בבחי' חכמה שבכללות העולמות שהוא בחי' ביטול היש דוקא כנ"ל וביטול היש לאין דוקא גורם המשכת אין ליש כי א"א להתהוות יש מיש כידוע וכדמין אור הנר שמאיר מחמת כליון השמן דוקא כנ"ל. וזהו שרש ענין אורה ושמחה הנ"ל והכל בבחי' אהרן כי בחי' העלא' הגרות ע"י ביטול דחכמה שהוא השמן הוא מביא בחי' אורה ושמחה מלמעלה למטה כי ע"י בחי' הביטול יש לאין שורה אור א"ס בחכמה ונק' אורה ומשם מאיר לבינה דאצי' ומדות ומל' כו' והוא בחי' השמחה של מצוה כנ"ל (כידוע שאין אור א"ס שורה אלא בבחי' הביטול דהיינו בחכמה שהיא באה בבחי' ביטול היש לאין כנ"ל.

קיצור. ענין השמן ופתילה, בהכמה לא הי' שבירה וזהו ענין השמן שמחזיר תלמודו ולכן ע"י השמן הוא הבירור והעלאת רפ"ח גיצוצים ועיי' נמשך אורה ושמחה.

ד) וזהו שרש ענין ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור כו' אך תחלה יש להקדים שרש בחי' משה שנק' שושבינא דמלכא כנ"ל, דהנה מבואר למעלה בענין מחוץ לפרכת כו' והנה כ"ז הוא בבחי' העלא' מ"ן מבי"ע לאצי' אבל משה הוא בחי' שושבינא דמלכא דהיינו בחי' המ"ד שמברר מ"ן והוא ענין מי שתורתו אומנתו כמלך שגזור כמאמר מתניתא מלכתא וכמ"ש ודברי אשר שמתי וכו' במבואר וזהו פי' ותורה אור ואע"פ שמבואר למעלה בשרש התורה שהיא מבחי' השערות שלמטה מבחי' הלבנונית שהוא שרש המצות מ"מ בירידת האור למטה בהתלבשות הנה המצות ירדו למטה ביותר בהתלבשות בבי"ע משא"כ התורה שהיא בחי' אור לנר מצוה למטה עכ"פ ולכך נק' משה שושבינא דמלכא ואהרן נק' שושבינא דמטרוניתא בלבד ומטעם זה בהעלות אהרן את הגרות לא כתיב להעלות נר תמיד ובמשה כתיב ואתה תצוה וכו' להעלות נר תמיד כי באצי' דאיהו וחיוהי כו' אין שם בחי' עליות וירידות בשינויים כ"כ כמו בבי"ע ולכך עולה שם האור תמיד משא"כ בבי"ע דכתיב מחוץ לפרכת העדות יערוך כו' כנ"ל (וידוע דמשה הוא בחי' חכמה דאצילות וע"כ היה כבוד פה כו' ולכך כתיב בו ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך כלומר שיקריבוהו ויעלהו אליו לבחי' האצילות להכלל בו בכל עולם בחי' משה שהוא למעלה מהפרסא ועמ"ש בפ' יתרו ע"פ משה ידבר

והאלקים יעננו) וזהו ויקחו אליך שמן זית כי פי' ואתה הוא בחי' חכמה דמשה ואליו דוקא יקחו שמן לברר ברורי' כי סדר הברורים תחלה באצילות ואח"כ מאצי' לבי"ע ולהיות כי מבחי' אותיות דחכמה דוקא נעשה הברור משום דאבא יסד ברתא והוא הנותן הכח לאהרן להעלות גרות כו' ונקי' סוסים זכרים כמ"ש במ"א לכך אמר מאת בני' חוקת עולם מאלף עד תיו דאותיות התורה יש חיקת עולם להעלות הגרות כו' וד"ל. וזהו ואתה תצוה ואתה דוקא לפי שבמשה תלוי הדבר בין הברורים שמלמטה למעלה שע"י אהרן כנ"ל ובין הברורי' שמלמעלה כו' ואח"כ נצטוה אהרן להעלות הגרות מלמטה כמ"ש בסמוך יערוך אותו אהרן כו' ואם לא ע"י משה לא הי' אהרן יכול להעריך הגרות מטעם הנ"ל. ובכל זה מתורץ מה שנצטוה משה במצוה זו ליקח אליו שמן זית זך כו' וגם מה שבו נאמר להעלות גר תמיד ובאהרן כתיב מערב עד בקר כי העלא' מ"ן דבי"ע באצילות הוא ע"י המלכו' כידוע והרי בחי' שרש התהוות הזמן הוא במלכות דוקא כמ"ש ה' מלך מלך וימלוך עבר הוה ועתיד כי בבחי' מלוכה שהוא בחי' התגלות והתפשטות אור שייך עבר הוה ועתיד ועמ"ש סד"ה שובה ישראל עד אבל בבחי' עצמות אלקות הוא למעלה מבחי' הזמן וכידוע בע"ה הטעם דמ"ע שהזמן גרמא נשים פטורות לפי ששרש הזמן הוא בבחי' נוקבא כו' ולכך אמר בהעלאת הגרות דאהרן שנקי' שושבינא דמטרוניתא מערב עד בקר שהוא כללות הזמן בי"ב צרופי דלילה וי"ב צרופי דיום משא"כ במשה שנקי' איש האלקים שהוא למעלה מבחי' הזמן נאמר להעלות גר תמיד וכנ"ל.

הג"ה בענין העלאת הגרות בערב והטבת הגרות בבקר. י"ל כי יש ב' בחי' גר, היינו גר ה' נשמת אדם, גר מצוה ותורה אור כמ"ש מזה בד"ה המגביהי לשבת ובד"ה ת"ר גר חנוכה ב"ש אומרים יום ראשון כו', והעלאת הגרות י"ל זהו העלאת גרות של הנשמות שזהו עיקר פירוש שושבינא דמטרוניתא, וכמ"ש שממשיך בהם בחינת בכל מאדך, וכמ"ש מזה ג"כ פי' מקץ בד"ה כי עמך מקור חיים, אך ההטבה היא ענין המשכה למעלה למטה ע"ד את האור כי טוב, וכן אמרו צדיק כי טוב, וכענין יבא טוב ויקבל טוב מטוב לטובים, מנחות דנ"ג, וזהו ענין בחי' גר מצוה, וכן המצות נקראים מעשים טובים וכמ"ש במצות בשמחה וטוב לבב ולכן ההטבה ביום כי שמחה בצפרא אורה ושמחה, ולכן עיקר ההטבה הוא מה שנותן בהם שמן ופתילה חדשה, שהמצות נקי' שמן וכמארו"ל ע"פ ושמן על ראשך אל יחסר אלו תפילין, והוקשה כל התורה לתפילין וכמ"ש מזה סד"ה ענין חנוכה ובד"ה מגורת זהב כולה, ובחי' שמן זה גקרא כשמן הטוב על הראש וזהו ענין בהטיבו ונקרא ג"כ שמן משחת קדש כמ"ש בד"ה בהעלותך את הגרות בחי' אשר קדשנו במצותיו, וע"י המשכת גר מצוה בבקר עי"ז יוכל להעלות את הגרות בין הערבים שהוא העלאת הנשמות שהמצות הן שנותנות כח בהנשמה לבוא לבחינת בכל מאדך כמ"ש בד"ה המגביהי לשבת הנ"ל ובד"ה ועתה יגדל נא כח אד', וגם בעבודה י"ל בחי' בהטיבו זהו ענין אהבה בתענוגים שלמעלה מבחי' אהבה רבה כמ"ש בד"ה חכלילי עינים מיין, וע' מענין

בהטיבו את הנרות בהרמיו פי בהעלותך דק"ג ע"א ובפרדס שיט פ"א. ועמ"ש בד"ה ואתחנן אל ה' בפירוש ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית יעו"ש פ"ב ובהקיצור שם מענין הטוב כעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה, ועד"ז יובן ענין בהטיבו, והיינו ג"כ ענין נר מצוה וכנ"ל, והיינו כי מצוה הוא ג"כ שם הוי' כנודע דאותיות מ"צ שבמצוה הן י"ה בחילוף אתב"ש והנה יש ב' שמות הוי' ופסיק טעמא ביניהו והיינו כי נר הוי' נשמת אדם זהו משם הוי' דז"א בחי' כמראה אדם אבל תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם תר"ך עמודי אור דכתר וכמ"ש בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה, דרוש השני, לכן ע"י המצות הוא המשכה גבוה מעצם הנשמה וזהו ענין הטבת הנרות שיהי' קיום המצוה בשמחה ובטוב לבב.

הערות על ד"ה ואתה תצוה

ענין שושבינא דמטרוניתא. בפרש"ם פ"ט דב"ב דף קמ"ד ע"ב הביא דמתרגמינן בש"ב סי' ט"ז ט"ז רעה דוד שושבינא דדוד, ובמד"ר כי תשא פמ"ג למלך שקדש אשה ע"י סרסר כו' וס"פ הג"ל אמר לו שושבינו כו'. ובזהר ח"ג פ' תורת המצורע דף נ"ג סע"ב, ת"ח מה בין משה לאהרן הי מינייהו עילאה, אלא משה עילאה, משה שושבינא דמלכא אהרן שושבינא דמטרוניתא, מתל למלכא דה"ל מטרוניתא עילאה מה עבד יחב לה שושבינא לתקנא לה ולאסתכלא במילי דביתא כו' דכתיב אתה כהן לעולם על דברתי כו' עכ"ל, וכ' במק"מ ז"ל הרב בלקוטים וטעם שנקרא אהרן שושבינא דמטרוניתא כי הלא כתיב ה' בחכמה יסד ארץ כי נל תיקון המ' אינו אלא יסוד דאבא שהוא אהרן גימ' ע"ב קפ"ד עכ"ל, ח"ל המא"א א' קל"ט אהרן נשמתו מיסוד אבא פנים ואחור גימט' ע"ב קפ"ד כו' עכ"ל וענין קפ"ד אותיות דפק עיין מ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן, ומ"ש שכל תיקון המלכות אינו אלא על ידי יסוד דאבא י"ל שזהו ענין ותתצב אחותו מרחוק דפירש בזח"ב פ' שמות די"ב סע"א דקאי על כנס"י הנק' אחותו כנודע מענין פתחי לי אחותי, מרחוק היינו כמ"ש מרחוק ה' נראה לי, כי החכמה נק' מרחוק כמ"ש אחכמה והיא רחוקה ממני, שאורות אבא מאירים מרחוק, ופי' נראה לי, נראה אותיות אהרן שהוא הממשיך בה אורות דאבא, ובמד"ר פ' שמות ע"פ ותתצב אחותו ג"כ כנ"ל ושם לדעה ע"טו כי אל דעות ה', א"כ י"ל אהרן ממשיך בבנ"י בחי' לדעה וזהו בחכמה יסד ארץ שתהי' ומלאה הארץ רעה, וגם כי הנה בזח"ג פ' אמור ד"ק ע"ב פי' כי עיקר זווגא דכנ"י במלכא קדישא זהו בזמן דנטלא מבי אבא כמ"ש אחותי בת אבי היא כו' היינו כשמקבלת מהחכמה דוקא כח מה וממנה נמשך נה הבח למס"ג

זהו ענין בחכמה יסד ארץ יעו"ש והמשכה זו זהו ענין ותתצב אחותו מרחיק בחי' מרחוק ה' נראה לי ע"י אהרן שהוא בחי' נראה. ובר"ה ויצוום אל בניי פי' כהן גדול שממשיך בחי' אה"ר ע"י ההתבוננות בבחי' גדול הוי', ועי"ז כנ"י מברר הניצוצים ומעלה מ"ן מ"ה דאתהפכא חשוכא לנהורא ועי"ז נמשך מ"ד ע"י משה שושבינא דמלכא כו' ועי"ן עוד מענין כה"ג בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ. ואפ"ל שכדי שימשיך אהרן אבא למ' להעלות הנרות שהן נש"י זהו ע"י נר מצוה, כי ההמשכה מאבא למ' בא ע"י ז"א ששם רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח אברים דמלכא, ועמ"ש כה"ג בד"ה והיה לכם לציצית, ומ"ש סד"ה ענין חנוכה, ובפרדס סוף ערך חופה משמע שושבין הוא יסוד וכ"מ בו שער היכלי התמורות פ"ה כדמיון שושבין כו', ובפע"ח גבי משלוח מנות איש לרעהו פי' איש יסוד אבא לרעהו יסוד ז"א, וא"ש כנ"ל דאהרן להיותו יסוד אבא נק' שושבין, כי שושבין היינו רעה כנ"ל. ובמ"א בדרוש חנוכה דלאוני ערך תק"ס, פי' כי לפי שאהרן הוא מבחי' יסוד אבא ששם התגלות אור א"ס והיחוד תמידי כי או"א תרין ריעין אין ויש כו' משא"כ בזו"ג שנק' דודים שלפעמים היחוד נפסק כו' ע"כ אהרן דוקא מעלה הנרות שממשיך מבחי' היחוד דאו"א גם בזו"ג בחי' זו להיות היחוד שהוא ענין העלאת כנ"י להתחבר ולהתייחד באו"א"ס המאיר בז"א, והו ענין שודמ"ט לתקנא לה כו' לפ"ז י"ל להמשיך בה מבחי' הארת אימא ע"ד שקראה אמ"י, או כענין כעיר שחברה דאתחברת אימא בברתא בזהר וישב דקפ"ג סע"ב.

והנה בפרדס ערך חופה דחתן וכלה תו"מ ושושבין הוא יסוד וכ"כ בשער התמורות פ"ה וא"כ ענין אהרן שושבין, ואיך הוא עדיין מחוץ לפרוכת, י"ל ע"ד מ"ש בפע"ח שער הק"ש פכ"ט גבי תהלות לאל עליון גואלם הארת יס"א מאיר ע"י ז"א בכריאה להעלות המ' לאצילות וזהו ענין סמיכת גאולה לתפלה ובמק"מ פ' ויחי דרכ"ח ב' שזתו ענין ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב כו' וע' מזה בלק"ת בד"ה כי תשמע בקול פ"ב, ובת"א בד"ה ויושט המלך, ע' ביאור וכל בניך בענין בוניך שם יובן ענין בנין המ' ע"י החכמה, גם ע"ד ממלכת כהנים זח"ג פ' צו דף ל"ד, היינו שע"י הכהנים נעשית המ' ממלכת בשני ממין.

קיצור. ענין שושבינא תרגום ריע, אהרן יסוד אבא ובחכמה יסד ארץ ע"כ על ידו תיקון המ', שתהיה בחי' בת אבי, ותתצב אחותו מרחוק, אמור לחכמה אחותי את, מרחוק ה' נראה לי, ע' מ"ש בפנים גבי כתיב, אחכמה והיא רחוקה, נראה לי אותיות אהרן, גם כה"ג ממשיך אה"ר, ועכ"ז י"ל ההמשכה ע"י נר מצוה ז"א רמ"ח פקודין רמ"ח אברין, גם ממשיך מיחוד או"א אין ויש תדירי לזו"ג הנק' דודים שיהי' בהם ג"כ היחוד, א"כ זהו ענין דאתחברת אימא בברתא.

ב) והנה יש להקדים שיש ב' בחי' נר, היינו נר הוי' נשמת אדם, ונר מצוה, וכמ"ש מזה בת"א בד"ה ת"ר נר חנוכה וא"כ אהרן שמעלה

ומטיב את הנרות י"ל שיש בכלל זה העלאת ב' בחי' נר הנ"ל, והנה ענין נר של הנשמה שנקרא נר הוי' נתבאר בת"א ע"פ כי אתה נרי, שהסתילה וב' גווגי אור והשמן הם נגד ד' אותיות שם הוי' ע"ש, וכדי להאיר בהנשמה שתהי' בבחי' נר הוי' הוא ע"י נר מצוה כדפי' בד"ה המגביהי לשבת ובד"ה והיה מספר, בענין פקדת ארץ ותשוקקיה, ובד"ה ראשי המטות.

אך קיום המצות צ"ל בשמחה ובטוב לבב, והו ענין הטבת הנרות דאהרן דקאי על נר נר מצוה שיהי' בשמחה וטוב לבב ועי"ו מעלה את הנרות של הנשמה, וזהו מ"ש שאהרן ממשיך בחי' שמחה וטוב לב שצ"ל בעבודה, אורה ושמחה, היינו כי אורה ושמחה זהו חו"ב, כי חכמה נק' אור ולכן הכסיל בחשך הולך לפי שאין לו שכל, ושמחה היא בינה, וכבר נתבאר שאהרן ממשיך במ' מיחוד או"א, ומ"ש ששמחה זו היא מחמת מקור התענוגים המלוכש בהמצות, עיין בד"ה שוש אשיש בהוי' פ"ג שהשמחה הוא התגלות התענוג שהעונג כשיבא לידי גלוי אוי נולדה ונתהוה השמחה בהתגלות הלב וכל מה שיש גילוי תענוג יותר הוא שש ושמח יותר כו' ע"ש ונראה שזהו ענין שהתגלות עתיק שהוא התענוג עליון הוא בבינה שהיא שמחה, ולכן המצות שהן תר"ך עמודי אור בחי' כתר ששם הוא השראת עונג העליון לכן צ"ל בשמחה דוקא, ועיין עוד מענין ענג ושמחה בדרוש ברכת הזימון גבי יין המשומר בענביו, ומש"ע שהיא יותר מרוב כל עמ"ש בהגהות למ"ש בת"א פ' חיי בד"ה יפה שעה א' יותר מתומע"ט, דאף שבחי' זיו שבג"ע הוא בחי' גבוה יותר הרבה מהגלוי שבצולמות בי"ע, וזהו ענין כל, אעפ"כ תומע"ט גבוה יותר, ולכן נק' המצוה נר מצוה מקור הזיו, וענין שהן מעשה ידיו הקב"ה מניח תפילין, עמ"ש בד"ה הקב"ה גותן לו מלוא עומסו, וענין יערוך ובהעלות דקאי על נרות דנש"י י"ל ע"ד יפ"ת ויפ"מ היינו בגין המ' נק' יערוך והמין בכל מאדך זהו ובהעלות גם יערוך איך שאין ערוך אליו, גם ערכה שולחנה, ערכתי נר, בקר אערוך לך זח"ג ר"ד ב', יערוך ל' סדרה, יסדר שבחו ש"מ, גם ענין ערכך, כפל הכפין לך לך קומי לכי, כך עלה במחשבה, ערכך ע"ד הרוח תשוב לשרשה, אכן ובהעלות יותר משרשה כמו לאשתאבא בגופא או בטל לישראל שלמעלה ממזלי' וע"ד בני עליי המתחסד עם קונו קן בראשו כו' גם ערכך כסדר השתלשלות שיש ערך בכל נפשך ובהעלות לבחי' אין ערוך ע"י מאדך.

ולתוספת באור בענין מרוב כל, יש להעיר ממארו"ל ע"ט זה' ברוך את אברהם בכל, בת היתה לאברהם ובכל שמה, ופי' הרמב"ן בחומש פ' חיי חזה לשונו כי בכל תרמוז על ענין גדול והוא שיש בהקב"ה מדה תקרא כל מפני שהיא יסוד הכל, ובה נאמר אנכי ה' עושה כל בישעי' סי' מ"ד כ"ד (נ' ע"ד יעשה שלום לי, עושה שלום במרומי) והוא שנאמר ויתרון ארץ בכל היא (עיין זח"א פ' חיי דף קכ"ב א', וענין ויתרון י"ל משם נמשך הנשמה יתירה שבשבת הנקרא נשמת כל חי) יאמר כי יתרון

הארץ וטובה הגדול השופע על כל באי העולם (ר"ל שתהיה בחי' ארץ אשר לא תחסר כל בה ועוז"ג פ' שלה דקנ"ח ע"ב ע"פ היש בה עץ אם אין, דהא מע"ק קא נגיד וע"ש בהרמ"ז י"ל מ"מ זה נמשך ע"י היסוד הנק' כל ע"ד אל עליון כו' קונה הכל) בעבור כי בכל היא, והיא המדה השמינית מ"ג מדות, (נ' שמתחיל מהחכמה ואזי יסוד הוא שמיני, וצ"ל דס"ל שג' עולמות בי"ע הם ג"כ מכלל י"ג מדות היינו ע"ס וג' עולמות בי"ע כמ"ש בפלח הרמון ש"א פ"ח בשם ברייתא דשמעון הצדיק ע"ש) ומדה אחרת תקרא בת נאצלת ממנו ובה הוא מנהיג את הכל כו' והמדה הזאת היתה לאברהם כבת כו' עכ"ל. ויש להבין עוד שבחי' היסוד נקרא כל ע"ד מ"ש במד"ר פ' קדושים פכ"ד כל הטובות והברכות והנחמות כו' אינן אלא מציון כו' ע"ש והוא יסוד ולכן נק' כל שבו נמשך כל ההשפעות, והנה עכשיו המ' מקבלת מהיסוד הנק' כל והיא נק' כלה אבל לע"ל תהי' אחעט"ב ותהי' היא בחי' כתר מלמטה למעלה והיסוד מקבל ממנה, והיינו ע"י מעשה המצות שהם בירור שם ב"ן ועי"ו עולה לשם ס"ג שלמעלה משם מ"ה והו' מרב כל, יותר מבחי' כל יסוד המקבל מהחכמה כח מה כו', ואפ"ל כשמקבלת מבחינת כל זהו ענין היש בה עץ בחי' חכמה הנק' עץ החיים מהלך ת"ק שנה וזהו בחי' כל, אבל מרוב כל זהו ואם אין שמקבלת מע"ק כו'.

קיצור. מרב כל, בכל שמה, שמקבלת מכל, כל הטובות מציון, ולע"ל שתהיה עט"ב זהו מרוב כל.

ועי"ל כי כל זהו בחי' בת היתה ואזי נק' בכל ע"ש שמקבלת מבחי' כל, אכן יש עוד עליות עד שקראה אמי ואזי היא מרוב כל, וכ"מ במד"ר ר"פ לך שעל אברהם נאמר שמעי בת וראי כו' ושכחי עמך והיינו לך לך כו' ועי"ו בת היתה לאברהם ונק' בת נדיב, אבל ע"י התומ"צ לא זו מחבבה עד שקראה אמי כו' וכמ"ש צאינה וראינה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו זו מ"ת, הרי ע"י מ"ת נקראת אמי ע"י שהקדימו נעשה כו' לכן עי"ו הוא מרוב כל, גם י"ל בחי' בכל מכל כל ע"ד וארא כו' באל שדי, משא"כ ושמי הוי' לא נודעתי להם וזהו מרוב כל, ועי"ל ע"ד זכר רב טובך, ריבוי בחי' טוב כענין ט"ו מעלות טובות וזהו ענין רוב כל, וכ"ז הוא בסדר ההשתלשלות כו' וכמ"ש כי כל בשמים ובארץ, ותרגמו דאחיד, וענין אחיד הוא תרגום של אחוזה, אחז והיינו מחבר שמים וארץ בחי' המקשר כו', וכמ"ש במד"ר תרומה פל"ג כל מה שיש בשמים יש בארץ שנאמר כי כל בשמים וארץ, ועמ"ש ע"פ ויכולו השמים והארץ, אכן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך שאינו נתפס בבחי' כי כל בשמים ובארץ, וכמ"ש אתה הוא ה' לבדך את עשית את השמים ואת הארץ כתי' את חסר ה', ובחי' כי כל בשמים י"ל להמשיך בחי' הה"א המשכת מבחי' אתה כו' וכענין הבונה בשמים מעליותיו ע"י ואגודתו על ארץ יסדה כו' ומ"מ לא יכלכלוך וע"כ צ"ל מרוב כל, או כי כל דאחיד ממשיך מבחי' שמים בארץ אכן לע"ל תהי' ארץ קדמה וכמ"ש הודו על ארץ ושמים הקדים ארץ כו' וזהו

אור תצוה התורה א'תקסז

וירם קרן כו' ע"כ הוא מרוב כל, ועמ"ש ע"פ מכל מלמדי השכלתי ובענין אשכול איש שהכל בו וע"פ אמרו אליו כל, ובענין נשמת כל חי, או י"ל מרוב כל, ע"ד יפה שעה א' בתומע"ט בעה"ז מכל חיי העוה"ב ויפה שעה א' כו' נמצא יש ב' בחי' כל האחד כל חיי העוה"ז היינו יסוד ז"א שהוא חיי המ' הנק' עוה"ז והב' כל חיי העוה"ב היינו יסוד אבא שהוא חיי בינה הנק' עוה"ב, ובאבות שהטעמן מעין עוה"ב נאמר בהן כל, והו' ג"כ ענין כי כל בשמים ובארץ, שיש שמים וארץ תתאין ונק' עוה"ז ויש שמים וארץ בחי' עוה"ב ובכל א' יש בחי' כי כל, והו' כל דחיי העוה"ז וכל דחיי העוה"ב, וכיון שיפה שעה א' בתומע"ט בעה"ז מכל חיי העוה"ב ואנ"ל מכל חיי העוה"ז לכך נאמר מרוב כל.

קיצור. מרוב, כי בכל נק' בת אכן בחי' שקראה אמי זהו מרוב כל, גם ע"ד וארא כו' ושמי כו', גם ע"ד זכר רב טובך זהו רוב כל, כי כל בשמים ובארץ, ובאמת השמים ושמי השמים לא יכלכלוך, והו' הבונה בשמים מעליותיו, להמשיך מבחי' אתה הוא ה' לבדך, בבחי' את עשית את השמים כו' ולע"ל הודו על ארץ, ועו"ל פ"י מרוב כל ע"ד יפה שעה א' בתומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב.

וזהו ענין אשר לא עבדת בשמחה כי צ"ל בחי' וישמחו בך, בך ממש, נגילה ונשמחה בך, ולמעלה מעלה מבחי' השמחה שנהנים מזיו בבחי' מרוב כל כו'.

ובטעם מעלת השמחה בעסק המצוה י"ל כי הנה עיקר השמחה היא בעוה"ב ולא בעה"ז כמ"ש במד"ר פ' אחרי פ"כ בפ"י ישמח ישראל בעושי ישמח לשון עתיד, וכן ישמח ה' בעושי והיינו מפני שבעוה"ב שהוא בינה שם דרור ועלמא דחירו ושם התגלות עתיק כו' משא"כ במל' שורש העוה"ז לפעמים נאמר ויתעצב אל לבו כו' והו' עוז וחדוה במקומו, וכמוכן ג"כ ממ"ש במד"ר פ' שמיני ס"פ י"ב בענין היין אבל לע"ל אני עושה אותו שמחה שנאמר והיה ביום ההוא יטפו כו' וכ"ז נמשך ע"י שלע"ל והיה הוי' לי לאלקים, וגם כמארז"ל ע"פ ביום ההוא יהיה הוי' אחד לא נהעוה"ז העוה"ב כו' עד אבל לע"ל כולו הטוב והמטיב והיינו משום דלית שמאלא בהאי עתיקא, ולכן אז שלימות השמחה, ועכשיו רק מועדים לשמחה שהם ג' מועדים שבהם מאיר בחי' בינה הנק' עוה"ב משא"כ בשאר ימי המעשה נאמר שלח תשלח את האם כו' כמ"ש מזה בד"ה הוי' לי בעזרי, וכמ"ש ג"כ ע"פ ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כו', אכן בקיום המצוה שהיא יפה מכל חיי העוה"ב, ע"כ צ"ל בשמחה דוקא במכש"ב מהשמחה שבעוה"ב, שהוא

בצד העמוד: ואולי י"ל שע"ז מעורר גלוי אור המצוה כמ"ש בת"א בד"ה אוטרי לגפן בפ"י כבס בין לברשו שהלבושים הנעשים ממעשה המצות צריכים כבוס ע"י יינה של תורה המשמח אלקים ואנשים.

בבחי' זיו השכינה ביריד גברא העוה"ב, אבל בששימ' הוא ענין וישמחו בך כו' כנ"ל ולכן יפה שעה א', אך עכ"ז צ"ל בחי' עבדת בשמחה שיהי' השמחה מהעבודה שיהי' בבחי' עבד ועמ"ש בפ"י אוסרי לגפן אוסר יוד לבחי' גפן יין המשמח כו', וע' בפ"ק דמ"ק ד"ט ע"א ע"פ שמחים וטוב לב שמחים שנהגו מזיו השכינה וספ"ב דתענית ע"פ ולישרי לב שמחה, ובקהלת סי' ח' ט"ז כ"א לאכול ולשתות ולשמח וארז"ל כל אכילה ושתיה שנאמר במגילה הזאת בתורה ומע"ט הכתוב מדבר, וע' זח"ג פ' פנחס דרל"ו ע"ב שבפסוק ראשון דק"ש מרומז אנכי אשמח בהוי' יעו"ש, ומוזה יובן ענין לבסומי בפוריא ע"ד ולשתות ולשמח כו', וע' מ"ש עוד מענין שמחה של מצוה בת"א פ' בשלח בדי"ה לסוסתי ברכבי ובלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה, דרוש הראשון.

קיצור. בחיוב השמחה בעסק המצוה, כי עיקר השמחה בעוה"ב, שיהי' הוי' אחד, והיה הוי' לי לאלקים ולכן כולו הטוב והמטיב, והו' ישמח ה' במעשיו, ובקיום המצוה שהיא יפה מחי העוה"ב צ"ל בשמחה, שע"ז מעורר מקור המצוה כמ"ש כבס ביין לבוש, וצ"ל עבדת בשמחה, שמחים וטובי לב, כ"א לאכול ולשתות ולשמח, והו' לבסומי בפוריא, אנכי אשמח בה'.

וענין יערוך את הנרות, ובהעלות אהרן, לפמש"ב קאי על גר הגשמה, יערוך הוא בחי' ע"ס שבנפש, ובהעלות היא ההמשכה מלמעלה להעלות הנשמה בבחי' בכל מאדך, ויש להעיד ממ"ש בפ' ערוכין איש כי יפליא נדר בערכך גפשות, וארז"ל אם אתם מביאים לפני ערוכין אני מציל אתכם מעריכת גיהנם שנאמר כי ערוך מאתמול תפתה בישעי' סי' למ"ד ליג ואערוך לפניכם שולחן לע"ל שנאמר תערוך לפני שולחן, תלים כ"ג ה', הובא בבחי' ס"פ בחקתי וכפל הכפין בערכה, ע"ד בערך כף ר"ל שורש הנפש האלקית מכסא הכבוד כו', והגה ערך יש בו שני פירושים האחד לשון סדור כתרגום יערוך אותו אהרן יסדר יתיה, כמו וערכו בני אהרן הכהנים אש, הב' לשון שווי ושומא והו' ענין פרשת ערוכין, וכמו ואתה אנוש כערכי תלים נ"ה י"ד, וכן לא יערכנה זהב איוב כ"ח י"ז, אין ערוך אליך, תלים סי' מס פסוק ו', מי בשחק יערוך לה', תלים פ"ט ז', לא ידע אנוש ערכה, איוב כ"ח י"ג, והנה לי ערך ושווי תרגום דומה כמו אנוש כערכי דדמי לי, וכמ"ש ומה דמות תערכו לו, וכן פירשי ע"פ אין ערוך אליך אין לדמות לך, וכן ת"י ע"פ מי בשחק יערוך לה' מן בשחקי דמשתוי ליה כו', וא"כ בחי' זו בנפש האדם שיהי' בבחי' אדם אדמה לעליון וכמ"ש במד"ר פ' וישלח ר"פ ע"ז ע"פ אין כאל ישורון אין כאל ומי כאל ישורון, והיינו ע"י הדבק במדותיו כו', ול' סדור י"ל סדר התפלה תחלה פסוד"ז ואח"כ ברכות ק"ש, וכן סדור ע"ס הנפש לקשר חב"ד שלו בחב"ד שלו ית' שהוא התורה.

בראש העמוד: והו' צאן אדם, מצד אדמה אדם, אך לגבי עצמותו צאן בהמות הייתי עמך.

ומדומיע של האדם במדומיע שלו ית', ועיד מיש בת"א פ' ויצא בדיה אם לא תדעי לך בפ' ורחל היתה יפ"ת כו' וא"כ ובהעלות מאד מאד אותיות אדם אך הוא פנימי של בחי' אדם בביאור לבכתיני וזהו בהעלות לבחי' אין ערוך לך.

ועו"ל פי' יערוך ובהעלות ע"ד הנזכר בלק"ת בדיה בהעלותך והפרש בין אה"ע דאברהם ובין אה"ר דאהרן כו', וכ"ה בתו"א פ' חצוה בדיה ועשית בגדי קדש לאהרן אית חסד ואית חסד, היינו חסד דז"א שנמשך המדה מהשכל דרך עילה ועלול שכל עלול יש לו ערך ויחס עם עילתו, וכן הוא בנפש בחי' המדות הנמשכים מהשכל, אבל בחי' ורב חסד הוא למעלה מהשתלשלות כו' שאין ערוך אליו כלל כו' ונמשך ע"י שערות כשמן הטוב כו' זקן אהרן כו' וממשיך ג"כ על נפשו גילוי בחי' אה"ר זו מבחי' ורב חסד כו' והוא מבחי' מזליה ושרש הנשמה כמ"ש בדיה הכלילי עיניים מין, וא"כ ב' בחי' אלו זהו ענין יערוך וענין ובהעלות פי' יערוך טדור גרות המנורה היינו ז' מדות דז"א שראשיתן חסד עולם כו' והיינו המדות הנמשכי' מהשכל בסדר השתלשלות ולכן יערוך הוא ג"כ לשון ערך שכל עלול יש לו איזה ערך ויחס עם עילתו וכך הוא סדר ההשתלשלות, שהמדות יש להן ערך לבחי' המחזין חב"ד כו', אבל ובהעלות אהרן את הנרות היינו המשכת אה"ר מבחי' ורב חסד שהוא מבחי' אין ערוך אליך כו' וזהו שארז"ל במד"ר פ' אמור ס"פ ל"א בזכות יערוך תנצלו מן כי ערוך מאתמול, כי הנה ענין ערוך דקאי אגיהגם היינו ז' מדורות דגיהגם שהם ג"כ נגד ז' מדות, ולכן ע"י ערוך ז' גרות ז' מדות עליונות דאצי' ניצל מו' מדורות גיהגם, כי בהגלות נגלות המדות עליונות מתכטלים ז' מדות הרעות כו', ובזכות להעלות נר תזכו להקביל בחי' שם אצמיח קרן ערכתי נר, כי בחי' להעלות שהוא ענין בכל מאדך ע"י יבא בחי' הנה ישכיל עבדי כו' וגבה נואר.

קיצור מן אתה תצוה

קיצור. (א) אהרן שודמ"ט מעלה כנ"י שיתכלל במקורה (ע"ד לכה דודי לקראת כלה בדיה והיה מדי חדש פ"ב) שי"י' העבודה בשמחה ובטוב לב (וע"י שמחה זו תרהיב עוז בנפשה שתוכל להתעלות וכמ"ש סדיה כמשוש חתן על כלה שזהו ענין שמחת כלה שע"י תוכל להתעלות לחתן העליון כו').

(ב) ושמחה זו היא נמשך מבחי' אשר קדשנו במצותיו היינו שבהמצות נמשך מקור חיים מקור התענוגים כי הם פנימיות רצון

א'תקע אור תצוה התורה

העליון ע' שש"ב פכ"ג ואם לעוברי רצונו כך כו' (אפ"ל פי' כך ע"ד כך עלה במחשבה ע' ביאור אני ישנה ספ"ב ועמ"ש בביאור הבאים ישרש שלאברהם ניתן הכף וזהו לך לך כו' ב' כפין כמ"ש במדרש פ' קרח, וזהו הק"ו לעושי רצונו עאכו"כ שיומשכו ב' כפין הנ"ל ב' כתרין בפנימיותם והמצות מגביהים הנפש כמ"ש בת"א ר"פ בראשית גבי זהארץ הדום רגלי שזהו וצדקה תרומם גוי, ובד"ה המגביהי לשבת פ' מקץ וכ"ש ע"י שמחה של מצוה).

(ג) וזהו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, יותר מתענוגי ג"ע כי כל בשמים ובארץ (וע' פע"ח שער הסוכות פ"ב בפירוש מכל מלמדי השכלתי ועמ"ש מזה בד"ה ויטע אשל סעיף י"א). שהוא רק זיו הנמשך מהמצות וע"כ נקרא המצות נרות מקור הזיו והאור.

(ד) והמשכת שמחה זו הוא ע"י אהרן אותיות נראה היינו נראה אור (י"ל ע"ד מועדים לשמחה, כן אהרן ממשיך מהבינה במל' וענין יערוך ובהעלות ובחי' בהטיבו י"ל שמחה של מצוה ע' בהביאור).

(ה) אך הדלקת הנרות הוא בשמן זית זך כתיב שהזית הוא מק"נ מעולם השכחה וע"י כתיב אתכפיא משים עצמו כשיריים אזי מוציא שמן חכמה ביטול (והוא להיות השמחה בביטול עמ"ש ע"פ ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים ובענין אוסרי לגפן אוסר יו"ד לבחי' גפן כו', וזהו אורה ושמחה חו"ב יחד וע"ד וגילו ברעדה).

(ח) * והנה העלאת הנרות דאהרן הוא מחוץ לפרוכת, שהוא המגן דשם אלקים, ושם יערוך ובהעלות בחי' רצוא, והיינו מאת בני ע"י אותיות התורה (כמ"ש בד"ה ומשוח חתן דאותיות התורה נק' כלה וס"ד אותיות ס"ד נש"י וחתן בחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הג"ן סדרים דאורייתא שהם האותיות).

(ט) אבל משה שוד"מ המשכת התורה יחז"ע לכן הוא נר תמיד משא"כ באהרן מערב ועד בקר כו'. (עיין מ"ש ע"פ עולת תמיד, שהתורה ר"פ ואתה תצוה).

(ו) עוי"ל זית שם טוב, עלה זית טרף.

(ח) ועמדו רגליו ביים ההוא על הר הויתים.

(י) נר תמיד שמאיר גם ביום ולא ע"ד שרגא בטיהרא רע"ד.

(ח) : בסדר כזה הוא בהכת"י ורשום על סעי' ח' : שיך לקיצור שנו' לעיל דר"ל סעי'ב, עד קיצור אות ה'.

(יא) גר השישי, זהו גר תמיד.

קיצור מהביאור של אדמו"ר נ"ע. (א) ענין הפרוכת פרסא (ע' מענין הפרסא בביאור השמים כסאי בלק"ת סוף שה"ש ובת"א פ' לך ובביאור ואתחנן ובביאור כי ביום הזה יכפר לטור תטהרו). וענין שמחה כשמקבלת המ' מהבינה, ושהיא מרוב כל, (ועמ"ש ע"פ לך ה' הגדולה כו' כי כל כו'), המצות שרשן מגלגלתא והתורה מבחי' שערות, וזהו שכר מצוה נהאי עלמא ליכא, (ע"ד יום שכולו שבת ותענוג הוא נק' חד חרוב לבחי' הנתנה הגשמית ע"י ק"ג ע"ד אמלאה החרבה הנמשך קב חרובין, ולכן גם בדברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז הקרן קיימת לעוה"ב, עמ"ש מענין קרן בחי' אגדות להרשב"א פא"ט גבי קרן אחת היה לו במצחו עמ"ש מזה ע"פ כרם היה לידידי בקרן בן שמן ומ"ש בענין רמה קרני, בת"א פ' יחרו בביאור זכור ושמור, ולכן מהקרן א"א שיתלבש בהשפעות גשמיים דעוה"ז שעוברים ע"י ק"ג, מסך המבדיל בין קדש לחול, רק מהפירות נמשך בעוה"ז, ויש להעיר ממ"ש בד"ה למנצח על השמינית בסידור ובלק"ת פ' תזריע בענין אברהם שהיה נביא גם קודם המילה, שמבחי' אצי' מתלבש בעשיי' ג"כ אף במקום שיש זה לעומת זה משא"כ שיהי' גלוי מבחי' א"ק זהו ע"י כריתת הערלה שמק"ג אוי דוקא יוכל להיות גלוי זה כו' ע"ש, וכיון שכל השפעות עוה"ז נמשכים ע"י ק"ג א"כ א"א שיומשך לשם שכר מצוה שהוא מבחי' א"ק, כתר הכללי, כ"א הקרן קיימת לעוה"ב שאו יתברר ק"ג לגמרי כמ"ש בסש"ב פל"ו, ומה שיש מצות שאוכלין פירותיהן בעוה"ז, זה אינו שכר המצוה עצמה שמבחי' כתר וא"ק, כ"א מבחי' אצילות וחכמה, שמבחי' זו יוגל להתלבש בהשפעה גם ע"י ק"ג כנ"ל, והנה פירותיהן בעוה"ז נמשך דוקא מדברים שהם טוב לשמים ולבריות ע"ד ב"פ כי טוב עמ"ש מזה בד"ה אם כסף חלوه ובד"ה כבד את אביך, והרי לפמ"ש בעוה"ז נמשך רק מאוני' והמצות שאוכלין פירותיהן גבהו יותר כמ"ש והענין י"ל כי ב' עולמות העוה"ז והעוה"ב שרשן מב' שמות ההוי' כמ"ש בזח"א ויצא קנח"ב, והיינו שההשפעה בעוה"ז נמשך משם הוי' שבאצי', ולע"ל יתגלה שם הוי' דלעילא שבעת"י, וזהו שכר מצוה משם הוי' דלעילא בהאי עלמא ליכא, כי הוי' הוי' ופסיק טעמא בין ב' השמות והיינו מטעם הג"ל דשם הוי' דלעילא שהוא בכתר וא"ק א"א כלל שיתלבש בעוה"ז משום שק"ג היא מסך מבדיל וא"א להיות בה גלוי מבחי' זו, וע' סד"ה וידעת היום, דרוש הראשון וסוף ביאור כי על כל כבוד חופה, אך ע"י המצוה שהם ב' בחי' טוב עי"ז מחבויים ההויות כמ"ש בת"א בד"ה כי אתה גרי גבי והוי' יגיה חשכי, ובהביאור שם, לכן עי"ז נמשך פירותיהן בעוה"ז, וע' בפרש"י בחומש פ' לך ע"פ אל תירא אברם שכרך הרבה מאד ובת"י שם, וצ"ל איך אומר שכר מצוה בהאי עלמא ליכא והכתיב אם בחקתי תלכו כו' ונתתי גשמיכם בעתם כו', וכן במד"ר פ' עקב משמע שמכל המצות אוכלין ישראל הפירות בעוה"ז.

קיצור מח"ש ע"פ ואתה תצוה

פ"א יבאר ענין ויניחהו בג"ע לעבדה דר"ל להמשיך בו גילוי עונג עליון ממקור התענוגים ביתר שאת והיינו תענוג' שבעוה"ז הם רק מבחי' פסולת, אבל בג"ע מאיר בחי' זיו השכינה ומ"מ לגבי מקור התענוגים הוא גיכ זיו בלבד וז"ש יפה שעה אחת בתשומע"ט בעוה"ז כו' וז"ש מרוב כל שריבוי בחי' כל דאחיד בשמיא וארעא ג"ע עליון ותחתון נמשך בדרך הארה כמדליק נר מנר מהעבודה בשמחה של מצות מעשיות.

פ"ב יבאר ענין אהרן שושבינא דמטרוניתא שמפרנס כנס"י בשמחה של מצוה שעיי' נמשך בחי' עונג העליון הנ"ל בפ"א וז"ס אורה ושמחה, ח"ס הערכת הנרות שאהרן יערוך אותם מערב בחי' רצוא והשמן ביטול היש מבחי' משה ויקחו אליך שמן אך מתחלה צ"ל כתיב בחי' שפלות משים עצמו כשיריים ואח"כ יהי' למאור בחי' אורה ושמחה ואח"כ והיו הדברים האלה בחי' אורה זו תורה ואח"כ באמת ויציב וגחמד ונעים בחי' שמחה.

פ"ג יבאר מ"ש מחוץ לפרוכת יערוך כי הפרוכת הוא הפרסא המפסיק בין אצילות לבריאה ובבי"ע הוא ששיך עבודת הבירורים משא"כ באצ"י דאיהו וגרמוהי חד, וזה יהיה חקת עולם לדורתם מאת בניי מבחי' האותיות שבתורה מא' ועד תי"ז כי לא ע"ה חסיד, והנה כתיב מערב עד בקר יערוך כי ההתחלה בבחי' רצוא נק' מערב כמ"ש נפשי אויתך בלילה ואח"כ המשכה ע"י שושבינא דמלכא בחי' משה וזהו ואתה תצוה.

פ"ד יבאר ענין טעם מי שתורתו אומנתו פטור מן התפלה לפי שח"י ברכות הוא המשכת אלקות ומי שתורתו אומנתו הוא אצלו כלי אומנת להמשיך אלקות הרי בכלל מאתים מנה וזהו בחי' שושבינא דמלכא מבחי' שושדמ"ט שהיא עולם הדבור עשרה מאמרות ומשה הי' כבוד פה כי לאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא לומר יהי אור כו' רק בד"ת. ומ"מ מפסיקים לק"ש כי א"א להיות המשכה בלא העלאה תחלה והגם שרשב"י אמר בחד קטירא כו' היינו שלא הוצרך להתעוררות פטוד"ז וכה"ג וע' ירושלמי הובא במאור רפ"ק דשבת משמע שלא הי' מפסיק גם לק"ש יתכן לפמ"ש בחד קטירא ע' פנים, וזהו ויקחו אליך שמן זית זך שמביטול דעצם של משה כח מה יומשך להיות שמן זך ביטול היש, ועל בחי' זו דמשה נאמר להעלות נר תמיד ולא מערב עד בקר כבאהרן לפי שעיי' המשכת אא"ס שבתורה הוא למטה כמו למעלה וערב ובקר שוי' אצלו כי הוא למעלה מבחי' הפרוכת הנ"ל פ"ג ששם הוא בחי' ערב וכולל הכל כא' וזהו ואתה תצוה את בניי אותיות התורה ואז עיי' יוכל אהרן להדליק הנרות מאת בניי כנ"ל פ"ג.

קיצור חהביאור

פ"א יבאר שבהדלקת הנרות המנורה הי' ב' בחי' א' העלאת בירורי נוגה מרפ"ח וכמשי"ת פ"ב בענין שמת זית, ואהרן שודמ"ט מעלה המל' ובירורי' ומחמת החידוש נמשך בחי' שמחה והשמחה מתגלית בפנימי' בינה וזהו מרוב כל למעלה מבחי' גש"ב שביסוד המאירים בג"ע, ושרש שמחה זו היא מבחי' לבנוני' שרש המצות שלמעלה מבחי' נימין ושערות שרש התורה ולכן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא כי בעוה"ז א"א להיות נמשך שום השפעה כ"א ע"י אמצעות שערות וצמצומים, ואפס קצוהו מהארה זו מאיר ע"י אהרן לבנוני' וזהו ענין א' ה"ר נ' כמ"ש במ"א.

פ"ב יבאר ענין שמן הניתן בנרות כי שמן הוא בחי' חכמה ולכן יש בכל הדברים שמן ע' פרדס וענין הדלקת השמן היינו גחי' ביטול היש היפך מבחי' חכם בעיניו ועי"ו נמשך בחי' אורה המשכת אור א"ס בחכמה מאין ליש שמחה בבחי' בינה כנ"ל פ"א.

פ"ג יבאר ענין משה שהוא שוד"מ בחי' תורתו אומנתו נאמר בו נר תמיד כי באצ"י למעלה מהזמן וענין הבירורים שלו מלמעלה למטה עמ"ש במ"א ע"פ אמר עם הספר ובאהרן שבירורים שלו מטה למעלה מחוץ לפרוכת נאמר מערב עד בקר כי הזמן שרשו ממל' מלך מלך וימלוך כנודע.

קיצור ואתה תצוה

אהרן שודמ"ט שייך ליום חתונתו ושמחת לבו הוא שמחה שלמעלה המתגלה בנשיי בעבודתם כמ"ש בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ששמחה זו באה ע"י אהרן והשמחה היא אשר קב"ו לעבדה זו רמ"ח מ"ע שמהזיו של המצות נמשך הג"ע ומוטב דלידיני' כו' אם לעוברי רצונו כו'.

(ב) וז"ו ותענוג זה נמשך מהמצות ולכן נק' נרות מקור הזיו, וזהו שהשמחה מהמצוה היא מרוב כל שהן תענוגי עוה"ב כי כל בשמים ובארץ געה"ע וגעה"ת, וזהו בשמים מעל ועל הארץ מתחת על כל שבה מעשה ידיך היינו המצות שהקב"ה רופא חולים כו' וכל הוא העמוד המקשר געה"ע וגעה"ת ויש רוב כל, וכ"ז בבחי' הזיו אבל המצות עצמן הן אינורים וכלים לא"ס ב"ה ממש אשר אנכי מצוך לכן צ"ל השמחה יותר מיוב כל.

א'תקעד אור תצוה התורה

(ג) וגילוי שמחה זו בנפש האדם הוא ע"י אהרן ממשין לגשמי בחי' אורה ושמחה ויש בזה ב' בחי' יערוך את הנרות הכנה כמו פסוד"ז הכנה לק"ש ובהעלות אהרן את הנרות, וזהו בחי' מערב עד בקר ברישא חשובא והדר נהורא כו'.

(ד) אך הדלקת הנרות היא דוקא בשמן זית וזך כתיב כי הוית יש בו מרירות ומשכח תלמודו משכא דחויא ושמן זית מחור תלמודו להיותו בחי' חכמה שנתברר מק"ג זית כו', והיינו ע"י כתיבה להיות בבחי' אתכפי' סט"א ע"י לשארית נחלתו משים עצמו כשיריים ומותר בעולם וכתב בתרי' וכל אויביך יכרתו יהי' גילוי א"ס ב"ה משא"כ בבחי' יש מאין אני הוא כו' וזהו שהשמן נכלה באור היינו ביטול זע"ז מתקיים האור כו', והנה עבודת אהרן בעריכת הנרות והעלאתם הוא מחוץ לפרוכת שהפרוכת פרסא שם אלקים מגן ומסתיר לשם הוי' רק אעפי"כ מגה"כ יחוי' ושם הוא עריכת הנרות ושמחה הנ"ל ביחוי' להיות רץ לבך ליחוי'ע בחי' ובכל מאדך.

(ה) אך הכח הזה שיש לאהרן להעלות את הנפש מחוץ לפרוכת עז"נ חקת עולם לדורותם מאת בניי פי' מאת היינו מבחי' אותיות התורה של בניי שהתורה נק' אור שמאירה את הנר ולא ע"ה חסיד כו', והמשכת התורה למטה הוא ע"י משה ועסק התורה אינו ע"ד רצוא בחי' מחוץ לפרוכת אלא היא בבחי' שוב ודברי אשר שמתי בפ"ך מתניתין מלכתא בחי' ביטול (שלמעלה מבחי' שמחה הנ"ל י"ל ע"ד וגילו ברעדה ובשמחה ש"מ הוא להיפך השמחה בגילוי) וכדי שיגיע לבחי' ביטול זה כתיב ויקחו אליך שמן זית וזך בחי' חכמה הרואה את הנולד התחדשות מאין ליש כו' ואייתי רוח ביטול וגילוי א"ס ב"ה על נפשו בעסק התורה, וזהו ואתה תצוה צוותא והתקשרות לבחי' את בניי אותיות התורה ע"י ויקחו אליך שמן זית וזך כו' שזה נמשך להיות חוקת עולם מאת בניי שיערוך אהרן מערב עד בקר ובמשה נר תמיד גילוי יחוי'ע שלמעלה מהזמן.

ואתה תצוה. מגלה ד' כט"ב, ל' א'. ברכות ט' נו"א. מנחות ט' פו"ב. שבת ב' כא"א.

בספר צפנת פענח הקשה א' לל"ל ואתה דהל"ל צו את בניי, ב' קושית האלשיך שאין פה מקום צווי לשמן, ג' ויקחו אליך הוא מיותר אליך, ד' למאור דהל"ל להאיר, ה' להעלות דהל"ל להדליק, ו' דה"ל לצוות זה לאהרן, ז' דכתיב חקת עולם לדורותם וז"א רק בזמן הבית, והאריך ואולם המסקנא

אור תצוה התורה א'תקעה

כי ואתה בחינת משה שנקרא רעיא מהימנא תצוה ותחבר את בניי שוהם גר"ה שנק' תרין סמכי קשוט שבהם האמונה וארז"ל יראה לגבי משה מלתא זוסרתא היא והקשה דהא שואל מעמך כתיב והתירוך שע"י שיתחבר בחי' משה אל בניי או בנקל גם להם לבוא לבחי' יראה, לכן ע"י ואתוה תצוה את בניי עי"ו ויקחו אליך שמן הוא חכמה יראה כו', או שע"י חיבור משה אל בניי אזי אדרבה הם ימשיכו אל משה שהוא דעת, ימשיכו אליו ובחי' שמן זית הוא חכמה כי הרגל מגביה הראש כו' כנודע מענין והארץ הזיום רגלי שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו כו', ועיין מענין התחברות משה אל בניי בד"ה או ישיר משה ובניי נכון כסאך מאז, ובד"ה ואלה המשפטים שבת"א.

בכ"ק ומש"ר אורה ישמחה יש להעיר ממארוז"ל ספ"ב דתענית לא הכל לאורה כו' צדיקים לאורה וישרים לשמחה כו' ועמ"ש ע"פ כי עמך מק"ח באורך כו'.

בכ"ק פי' מ"ש להעלות נר תמיד קאי על נר השישי, שהיה דולק כל היום דרך גס והוא נמשך ע"י מרבע"ה וזהו ואתה תצוה כו' להעלות נר תמיד, והנה נר השישי הוא יסוד ועיין מ"ש מזה בבה"ז פ' בלק דף ר"ד ע"פ בקר אערוך לך.

בגמרא מסכת ברכות פ"ט דנ"ז ע"א הרואה זית בחלום שם טוב יצא לו שנאמר זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך. נראה כי שם הוא מל' טוב יסוד, וא"כ שם טוב זהו כשהמל' מקבלת מיסוד, ולכן נק' זה זית רענן שהוא יסוד שממנו נמשך בבחי' השם. הרואה שמן זית בחלום יצפה למאור תורה שנאמר ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור. עוי"ל מזה שהזית מורה על שם טוב זהו כמ"ש ברבות פ' אמור ס"פ שהזית מסר נפשו על קדושת הקב"ה וזהו ענין שם טוב, אך צ"ל הלא כתר שם טוב עולה על גביהן משמע שגבוה מכתר תורה, ואיך הוית עדיף משמן זית.

פ"ב דשבת דכ"א סע"א להעלות נר תמיד שתהא שלהבת עולה מאיליה ולא שתהא שלהבת עולה ע"י דבר אחר, ולכן פתילות שאין מדליקין בהם בשבת אין מדליקין בהם במקדש, א"כ נר דמקדש הוא ע"ד נר דשבת ולא ע"ד נר חנוכה והיינו ההעלאה מלמטה למעלה ע"ד ארוממך אלקי המלך. בת"א בד"ה כי אתה נרי.

מנחות פ"ט דפ"ו ע"ב, ויקחו אליך, אליך ולא לי לא לאורה אני צריך, יש לפרש כי משה הוא חכמה וכדי שיומשך ויתגלה בחי' משה שהוא חכמה בנש"י זהו ע"י ויקחו אליך שמן זית זך, היינו שע"י אורה לי נוק' חכמה תתאה נמשך השראת חכמה עילאה, יהיב חכמתא לחכימין, וכן ובלב כל חכם לב נתתי חכמה בת"א סד"ה ועשית בגדי קדש שמדרגת משה היא למעלה מאצי' וגבוה מבחי' חכמי לב כו' ע"ש. או י"ל להפך שכדי להמשיך

גלוי חכמה צריך לעורר מלמעלה מהחכמה וזהו ע"י ויקחו אליך שמן זית זך
כתית ועמ"ש בד"ה באתי לגני.

רבות בראשית פי"ט דכ"ב ע"פ והמה כאדם כו' וצויתיו ועבר כו' אף בניו
כו' צויתים שנאמר ואתה תצוה את בני כו', וע' בהרמ"ז ר"פ צו
דכ"ז ע"א י"ל הציווי תיקון לברר קליפות העשייה אל אד' בגימט' צו שהוא
המאיר בעשייה כו'.

אמור ס"פ ל"א דר"ב ע"א לא שמן זית ולא שמן שומשמין וכו' ולגיון א'
משלו לא מרד בו והוא הוית ע"ש, שם ספ"ל רא"א ויקחו לך שמן
כו' וכי אורה שלכם אני צריך כו' וכ"ה ר"פ בהעלותך פט"ו דרס"ג ב', תרומה
פל"ג קנא"ב ר"פ תצוה ס"פ פנחס רפ"ב ג'.

עמה"מ כח"א, ר"ח, זח"ב ר"פ תצוה, של"ה קי"ב קלב"א קנח"א קסח"א
רמט"ב שכו"ב שלג"ב שנ"ב שני"ג ב', מ"ע מ"ג, בחיי קלו"ד קצג"ה.

תצוה כ"ח א'

ואתה הקרב אליך, רבות תצוה פל"ה, פליח קנ"ד ב', במדבר פי"ג רי"ד
א"ב, נשא פי"ב רמ"ט ג', בשישי נברא אדם ובמשכן ואתה הקרב
אליך את אהרן אחיך, קרח קרוב לר"פ רס"ט ג', בקהלת רבה ע"פ טוב
שם משמן טוב, צ"ט ד' ק' א', זח"ב ר"פ תצוה קע"ט ב' קפ"א סע"א.

ב) ועשית בגדי קדש, מגילה י"ב א' רבות וירא תוך פנ"ד וע"פ ותפארתו
ביד צר תלים סי' עח אלו בגדי כהונה כד"א ועשית בגדי כו'
לכבוד ולתפארת, וארא תוך פ"ט יקר תפארת גדולתו כו' מה תפארת האמור
להלן בגדי כהונה כו', תצוה תוך פליח תורת אמת היתה בפיהו מה כתיב
ועשית בגדי כו' לכבוד כו' הוי כבוד חכמים ינחלו, ע"ש אין כבוד אלא
תורה כו'.

באסתר ע"פ בהראותו כו' ואת יקר תפארת, זח"א ויחי רי"ז סע"א, ובסוף
תחלק סי' נ"ב, ח"ב פקודי רכ"ט סע"א.

ואתה הקרב • אליך את אהרן אחיך וגו'. הנה אהרן הוא משבעה רועים המפרנסים וממשיכים לכללות נש"י מאור א"ס ב"ה שהוא איש החסד וכהן גדול הממשיך בחי' אהבה רבה, ועמ"ש באגה"ק ע"פ מה יפית בענין עבודת מתנה אתן את כהונתכם והנה גודע כי אברהם הוא הרועה הראשון משבעה רועים הממשיך ג"כ בחי' אהבה לכללות נש"י, וכמ"ש אברהם אוהבי, ועיי' בוח"א ויגש דר"ו ע"א בענין להנחיל אוהבי יש מאן אינון אוהבי אלין אינון דנשמתא קדישא בהו, ובבה"ז שם כי מהמדות עצמן יש יניקה לחיצונים משא"כ בינה נק' עלמא דחירו. ע"כ להיות האהבה בשלימות זהו ע"י שזוכה לנשמה שמבינה וה"ע ההתכוננות בגדולת א"ס ב"ה ואזי נק' אוהבי בשם העצם מצד שהאהבה שלו לה' ית' היא עצמיות ממש ומיוחד עמו בתכלית היחוד לכך נק' על שמי רחימא דקוב"ה אוהבי ממש אבל האהבה שנמשכה ממדות דז"א הוא נפרד והוא אוהב כו' ועכ"ז אהבה זו היא האהבה הנמשכה מהבינה והדעת משא"כ אה"ר באה מחכמה עילאה וכתר שלמעלה מהדעת והר"ע הפרש שבין מדת אהרן איש החסד ובין מדת אברהם אוהבי יובן ע"פ מ"ש בזהר אית חסד ואית חסד אית חסד דאקרי חסד עולם ואית חסד דאקרי ורב חסד כו'. וביאור הענין זה הנה גודע דבאתעדל"ת אתעדל"ע, והנה גם לפני אתעדל"ת קדמה אתעדל"ע כדי שתהא אתעדל"ת, לעוויר לב האדם להקיצו משנתו בהבלי העולם שטבע האדם נמשך אחריהם ולהמשיך לבו לעבודת ה' לדבקה בו (וע' מזה בסידור שער בהמ"ז בד"ה והקימותי את בריתי שזהו פ"י וענין שנק' א"י ארץ כנען לשון תגר וסוחר שזקנין הוא ע"י משיכה וכסף כו' שהם ב' בחי' אתעדל"ע וזהו אה"ע אהבתיך ע"כ משכתיך חסד שהמשיכה אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת באה מאה"ע, וע"ז נאמר משכני אחרין נרוצה) ואתעדל"ע זו היא מבחי' חסד עולם וכמ"ש וחסד ה' מעולם ועד עולם חסדי ה' עולם אשירה (עמ"ש ע"פ שה"ש ועמ"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה מענין ב' בחי' אתעדל"ע הג"ל באופן אחר ששורש מב' בחי' יחוד או"א חיצוניות ופנימיות ושם מבואר שעם היות שרש וחיצוניות באה ממקום גבוה עכ"ז ההמשכה רק מבחי' חיצוניות משא"כ האתעדל"ע שע"י אתעדל"ת באה מבחי' פנימיות אשה מזרעת תחלה יולדת זכר אה"ר כו', והוא ע"ד איזהו חסיד זה המתחסד עם קונו לחפוץ בגלוי אלקות לנטה בחי' אהרן איתיות גראה, ולא אדעתי דנפשי בת מקבל משא"כ זכר המשפיע), והוא בחינת מדריגת אברהם שזכה להיות מרכבה לחסד זה, וכמ"ש חסד לאברהם שהיא מדת אהבה הטבעית שבלב כללות נש"י רק שהיא מסותרת ומכוסה בלבוש שק שהם הגוף ונה"ב, ואתעדל"ע זו היא לעורר את האהבה עד שתחפץ להתפשט מלבושיה לדבקה בו ית' ולצעוק אל ה' בצר לו מקרב איש ולב עמוק להמשיך לבו אחר ה' בטבע נפשו ממילא ומאליו, אך באתעדל"ת אתעדל"ע הוא שמעורר האדם למעלה בחי' ורב חסד שהוא בחי' אהרן כה"ג

ואתה הקרב: ב' הסימנים הראשונים בלי ההגהות ובאיזה שינויים נדפס בתו"א (סב, א) בד"ה ועשית ציץ.

שבחי' זו מאד נעלה מבחי' חסד עולם כי חסד עולם הוא בחי' התהוות ההשתלשלות בסדר המדריגות דרך עילה ועלול שכל עלול יש לו איזה ערך ויחוס עם עילתו כמו עד"מ גילוי השכל במדות אהוי"ר כו' שהמדות מקבלים מגלוי השכל שהוא מלובש בהם ממש וכן המדות במחשבה ומחשבה בדבור כו' אבל בחי' ורב חסד הוא למעלה מעלה מן ההשתל' (ולכן המשכה זו באה ע"י שערות ועמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך בני"י) שהוא בחי' גילוי ההמשכה והתלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה וחסד כו' דהיינו להיות ראשית ההתהוות של בחי' חכמה כו' והחכמה מאין ממש תמצא שאין ערוך אליו כלל וכמ"ש בת"ז לאו דאית לך צדק ידיעא כו' ולא מכל אליו מדות כו' וגם מן החכמה הוא למעלה רם ונשא כו' וכמ"ש כולם בחכמה עשית בחי' עשייה גופנית כו' ודרך גילוי זה והמשכה זו להיות התלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה הוא כמ"ש כי הגה כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן. פי' מה שנמשך בבחי' זקן אהרן דיקנא דכהנא רבא שהוא בחי' שערות דהיינו כמשל ההארה היוצאת דרך נקבי שערות הראש או הזקן ממותרי מוחין שהשערות הן חלולין ויונקין מן המוחין שבראש ועל כל זה אין להם ערך ויחוס כלל עם המוחין שבראש שהם חב"ד ואין עיקר חיות המוחין מתפשט בהם שהרי אם יחתוך אדם שער ראשו לא ירגיש המוח כאב כלל שאין מתפשט בהם אלא הארה בעלמא להיות להם רק יניקה ואחיזה במוחין. כך עד"מ הוא גילוי אור והתלבשותו בחכמה וחסד שאין ערוך כלל ולהיות נמשך מבחי' דלאו מכל מדות כו' ולמעלה מגדר חכמה כו' התהוות בחי' חכמה ומדות אין זה אלא זיו והארה בעלמא בבחי' שערות שהם צמצומים רבים ועצומים להמשיך ההארה וכמשל זה של השערות שהוא בגשמיות הגוף כך יש עוד משל רוחני בחיות הנפש מהמשכת איזה חכמה בצירופי אותיות הדבור, כמו למשל אותיות דיבורי הרב המלמד ומסביר איזה חידוש ושכל לתלמידו כי הגה צירופי אותיות מדבור הרב אינם עצמיות השכל שהרי יכול להיות הסבר הזה גם בצירופי אותיות אחרות רק הם כדמיון השערות כי על ידן ובתוכן עובר השפעת השכל ולפי שבעצמות השכל של הרב אין תפיסה להתלמיד לכך צ"ל צירופי אותיות הדבור להעביר ולהמשיך השכל של הרב לתלמיד והנה הגורם להיות צמצומים אלו להמשכת גילוי זה היא אתעדל"ת שע"י תאהבה שממטה למעלה כמים הפנים כו' כך היא תאהבה עליונה אהבתי אתכם אמר הוי' דהיינו להיות בחי' הוי' צמצום והתפשטות כו' כי אהבה דוחקת את הבשר.

ב) והנה באתעדל"ת זו שהאדם מעורר למעלה ממשיך ג"כ על נפשו למטה להיות גילוי בחי' זו בנפשו כי אתעדל"ע הוא מבחי' אהרן שהוא משבעה רועים הרועה וממשיך הגילוי בכנ"י הוא שרש כל נש"י ואהרן אותיות נראה שהוא כמ"ש עין בעין נראה כו' דהיינו להיות גלוי אתעדל"ע זו בנפש האדם בהתפעלות והתגלות הלב וכדמיון ראייה חושית ויומשך עליו גלוי אור האה"ר הבאה מלמעלה כמו שיתבאר לקמן, וכמ"ש ואהבת את ה'

אלקיך כו' וע"ד דרשת רז"ל שיהא שם שמים מתאהב כו' כלומר שואהבת הוא פועל יוצא לשלישי דהיינו שתפעול את האהבה העליונה שוויא אהבתי אתכם כו' להיות בחי' גילוי בנפש שהוי' יהיה אלקיך אלוה שלך כו' והיינו ע"י התבוננותו בה' אחד איך שהוא אחד בחי' וד' שהם ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם שתמשיך בהם בחי' אחד הוא יחודו להיות מתייחדים וכוללים בא' וכן למעלה מעלה ברוחניות עד רום המעלות יש בחי' ז' רקיעים וארץ כו' שהם בחי' לך ה' הגדולה והגבורה כו' שהם בחי' שמים אש זמים ולך ה' הממלכה היא בחי' ארץ והכל בבחי' לך ה' שהם בבחי' בטול אליו ית' מתמת כי נשגב שמו לבדו רק הודו וזיוו על ארץ ושמים דהיינו על כל בחי' ארץ ושמים הנ"ל וארץ קדמה לשמים כו' והגורם להיות יחוד זה והמשכה זו הוא כי הוי' אלקינו דהיינו שישראל הם המייחדים שמו והממשיכים להיות יחודו ית' למטה להיות גלוי א"ס בעולמות שבאתעדל"ת תליא מילתא וכמ"ש בת"ז לאו דאית לך צדק ידיעא כו' אלא לאחזאה כו' כפום עובדיהון דב"ג שלהיות לאחזאה דהיינו גילוי איך אתנהיג עלמא בצדק ובמשפט דהיינו בבחי' מדות ולהיות יוצא מההעלם שהוא בחי' דלאו מכל מדות כו' הוא כפום עובדיהון דב"ג תלוי במעשה התחתונים כו' וכאשר יעמיק מחשבתו וישים על לבו הדברים האלה אזי יהי' שם שמים מתאהב כו' שיהיה גילוי האהבה העליונה שורה ומתגלה בנפש בבחי' ראה שיהא הלב רואה כו' (עמ"ש סד"ה האזינו השמים שגם גלוי ורב חסד צ"ל נמשך ע"י אמצעות החכמה היינו לעבור דרך סדר ההשתלשלות לכן גט גלוי אה"ר הנ"ל דאהרן עם היותה בעצם למעלה מן החכמה עכ"ז באה ע"י ההתבוננות היינו חו"ב כו') וגילוי זה בנפש הוא מחמת אתעדל"ת בכל לבבך בשני יצריך שגם היצה"ר יהי' לאכפיי' כו' שלא יהיה לו רק לב אחד לאביהם שבשמים. וכמ"ש ועמך לא חפצתי בארץ וכמארז"ל בטל רצונך כו' שלא יהיה לו חפץ ורצון אחר להיות פוסח על שתי הסעיפים כו' כי ע"י שצמצם א"ע וישליך מנגד נפשו ורצונו שבגשמיות וישים אליו לבו רוחו ונשמתו כו' אזי כמים הפנים לפנים תהיה אהבה עליונה שורה ומתגלה בו להיות האהבה דוחקת את הבשר בבחי' צמצומים רבים להאיר מתוכם אור א"ס ב"ה בגילוי על נפשו שיושפע עליו שפע רב וגלוי עצום עד שיגיע למעלת ומדרגת ובכל מאדך הוא בחי' אה"ר הבאה מלמעלה שהוא למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת בכלות הנפש וביטול במציאות כו' (ומבואר במ"א ענין ובכל מאדך הוא שם מ"ב שבפ' ראשונה דק"ש כי כל ההעלאות ע"י שם מ"ב בשמים יעופף כו'. ובסידור שער הק"ש ד"ה להבין ההפרש פי' שהוא ענין אור' החסד בכלי הגבורה וכן הוא ג"כ ענין כהן כמ"ש הרמ"ז פי' צו דכ"ז גבי וכהנא יסדר עליה כו' וזהו ענין שהי' בגדי כה"ג של זהב דוקא ולא היה בהם כסף היינו כלי הגבורה מגבורות דאימא כמעלת הזהב על הכסף. כי הבגדים הן כלים. וכן בגדי בד ג"כ גבורה כו' וכנודע מענין קין שהי' קרבנו פשתן ושל הבל צמר כו' כי קין גבורה והבל חסד כו' ולכן נאמר ג"כ ובער עליה הכהן עצים בבקר כו' להעלות אש המערכה כי בחי' כסף ובחי' מים היינו חסד.

אכן אהבה דבחי' אש גבוה יותר כמ"ש ע"פ ושבתה הארץ, ובד"ה אתם נצבים והוא בחי' ובכל מאדך ועמ"ש בד"ה ושאתם מים כו' מענין ב' המזבחות כו') והיינו כי אהרן שושבינא דמסרוניתא שהוא המגביה ומנשא נש"י עד רום המעלות וכמ"ש אלה מסעי כו' ביד משה ואהרן וכתוב הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם פי' למעלה מצבאותם למעלה משרש נשמותיהם (היינו כמאמר נשמה שנתת בי טהורה היא ששרשה מפנימיות הכלים כמ"ש בביאור ושמתי כדכד וע"פ שבת שבתון ונק' בחי' זו טהורה, אכן ע"י הכהנים שנאמר בהם קדושים יהיו כו' הרי באים ג"כ נש"י לבחי' קדושה והוא אה"ר הבאה מבחי' סוכ"ע קדושה תלי בשערא כנ"ל שהמשכה מלמעלה מהשתלשלות נמשך על ידי שערות כו' והנה מה שאה"ר הנ"ל נק' קדושה מבואר בד"ה מקושש עצים ובד"ה ראשי המטות.

ג) אך הנה כ"ז הוא עדיין בחי' אהבה והוא בחי' רצוא והיינו ע"י אהרן שודמ"ט, אכן משה הוא שושבינא דמלכא, והיינו מ"ש אחר ובכל מאדך והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו' ועמ"ש בד"ה במדבר סיני באהל מועד בענין תפקדו אותם אתה ואהרן כו' ומ"ש בד"ה וידבר ה' אל משה ואהרן ויצוום לשון צוותא וחיבור שחיבר בחי' משה ואהרן, וכן פי' באי"ת מהמגיד נ"ע פ' וארא, שהם כמו בחי' חו"ב תרין ריעין דלא מתפרשין, ועמ"ש בענין שתי הלחם שהם תשב"כ ותשב"ע"פ הם ע"ג השני כבשים אף לאחר עליותן לשרשן בבחי' ורב חסד כו' ומ"ש ע"פ ויכתוב משה חותמו של הקב"ה אמת כו' והענין כמ"ש בתו"א סד"ה וארא אל אברהם בענין ונחנו מה, כי לא שייך בחי' אהבה כו' ואשים דברי בפ"ך כו' בבחי' היותו יחיד כו' אנכי מצוך כו' ע"ש, והמשכה זו זהו ענין יראה עילאה שלמעלה מאה"ר כמבואר ע"פ וידבר דעשה"ד בענין אם אין חכמה אין יראה, ובת"א פ' מקץ בביאור ע"פ כי אתה נרי, וזהו ג"כ כענין כתר תורה שהוא למעלה מכתר כהונה, ועמ"ש ג"כ בתו"א סד"ה ואתה תצוה בענין מעלת ההמשכה שע"י משה על בחינת ההעלאה שע"י אהרן, ועמ"ש ע"פ ומשה נגש אל הערפל, וזה שארו"ל ע"פ יקרה היא מפנינים יקרה היא מכה"ג שנכנס לפני ולפנים; ועמ"ש בד"ה וישב יעקב בענין טוב לי תורת פיך מאלפי זהב כו', ועיין בהרמ"ז ר"פ קרח בענין הנחמדים מזהב ומפז כו').

וז"ה ואתה הקרב אליך את אהרן כו', דהיינו ע"ד ויצוום לשון צוותא וחיבור, כי הנה כתיב מוליק לימין משה, בישעי' ס"ג ב', וימין משה הוא אהרן, כי משה עצמו הוא בחי' תורה שנק' גופא כמאמר תפארת גופא שבו כל אברים הפנימים שבהם עיקר החיות ובו עיקר כללות הנפש, ועמ"ש בזה בתו"א פ' בשלח סד"ה לסוסתי, ואהרן הוא חסד דרועא ימינא נק' ימין משה, כמבואר בזח"ב תצוה קפ"א א', ור"פ וילך רפ"ג ב', ונק' בחינה זו ימין משה, דאיתא ברבות פ' בשלח פכ"א קל"ט א' נתן הקב"ה ימינו על ימינו של משה שנאמר מוליק לימין משה כו', והיא למעלה מבחי' ימין וחסד

שבנבראים אף מבחי' חסד לאברהם, וע' באגה"ק סי' ט"ו בענין מאמר אברהם על ימין וחסד שלו לגבי חסד עליון ואנכי עפר ואפר, גם במ"א נתבאר שבחי' אהבה שבנבראים נמשך דוקא מבחי' פני שור כחותם המתהפך כו' כמבואר בד"ה ויאכילך את המן, משא"כ ימינו של משה הוא נמשך בו מימינו של הקב"ה ממש, ועז"ג כשמן הטוב כו' שיורד ע"פ מדותיו של הקב"ה כמ"ש סד"ה בהעלותך, וזהו ענין התגלות אהבה עליונה אהבתי אתכם אמר ה' שהוא ענין וימינו תחבקני וע' מענין וימינו תחבקני ע"פ ביום השמעי' וע"פ ביום השמיני שלח, ובביאור ע"פ שימני כחותם על לבך, ועוד מה שנק' ימין משה כי הנה כדי להיות התגלות אהבה רבה בחי' ובכל מאדך שלמעלה מהשכל, זהו דוקא ע"י בחינת דעת העליון שעולה עד הכתר וממשיך בהמדות מבחי' ורב חסד כו' כמשנ"ת בתו"א פ' תולדות בביאור ע"פ מים רבים, והנה משה הוא בחי' דעת עליון, וע"כ האה"ר דאהרן נק' ימין משה, וזהו ימינך ה' נאדרי בכח, כח ר"ת כתר חכמה, וזהו ואתה הקרב אליך לבחי' קו האמצעי דת"י העולה עד הכתר, את אהרן אחיך כדי שיומשך בו גלוי האה"ר כו' וזהו חסד ואמת נפגשו דקאי על אהרן שנק' חסד ומשה שנק' אמת כמ"ש ברבות סדר שמות פ"ד, ואזי גם החסד דאהרן נק' חסד של אמת שהוא בחינת ומדריגת ורב חסד שנק' חסד דקשוט בזח"ג נשא קל"ג ב', פי' כי מדרגת אהבת עולם יש לה הפסק והשתנות משא"כ אה"ר אין לה הפסק כמ"ש בתו"א פ' ויחי ע"פ חכלילי עינים, כי שרשה מבחי' סוכ"ע אני הוי' לא שניתי כו' וזהו ענין חסד של אמת כענין מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, וזהו שנק' ימין משה דוקא כי משה הוא בחי' אמת כנ"ל, ועז"ו נאמר שאו ידיכם קדש דקאי על הכהנים שנושאים ידיהם לבחי' קדש העליון ופי' ידיכם היינו שמע ובשכמל"ו יהו"ע ויחז"ת כו' כמ"ש בד"ה צאינה וראינה, וכ"ז נמשך ע"י שנק' ימין משה וכמ"ש ע"פ וידעת היום המשכת הדעת שמבחי' סוכ"ע, שמוה נמשך הגדלת האהבה להיות שאו ידיכם כו', ועיין עוד מענין לימין משה בפ' נח דס"ז ע"ב משפטים דקיי"ט סע"ב ובפ' צו דכ"ח רע"א ועמ"ש בד"ה כי אברהם לא ידענו מענין לימין משה וע' בפ' פנחס דרמ"ג סע"א ת"ז כד"א קטז"א, והנה פי' הקרב אליך היינו ע"י שמשחו בשמן המשחה, כמבואר ברבות בקהלת ע"פ טוב שם משמן טוב, צ"ט ד' הה"ד ואתה הקרב אליך ומשיחתו בשמן המשחה, והענין כמבואר בזח"ג פ' צו דל"ד ע"ב שלנן משח משה לאהרן, כי ענין שמן המשחה הוא המשכת מבחי' כי עמך מקור חיים, ומשה הוא דוקא העולה לבחינה זו כי בכל ביתי נאמן הוא וכמשל הנז' בפ' אמור צ"ד א' לברא דעאל לביתיה דאבוי ואימיה וכו', וע"כ הוא הממשיך בחי' זו לאהרן וזהו להיות באורך נראה אור, אהרן אותיות נראה, והיינו שע"י אהרן נראה גם אנחנו את האור, ועמ"ש מענין כי עמך מק"ח בד"ה שובה ישראל גבי כי עמך הסליחה, ומ"ש מענין שמן המשחה ע"פ זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו, והנה ענין את אהרן את הוא רבוי היינו כמ"ש מוליך לימין משה זרוע תפארתו ופי' בפ' נשא קמ"ב ב' זרוע הא שמאלא.

והיינו בחי' יראה, דהיינו להיות היראה כלולה באהבה וכמ"ש ע"פ וידעת היום בענין פי' ואהבת את כו' את הטפל בא לרבות בחי' יראה, ועו"נ בזאת יבא אהרן אל הקדש, ומבואר שם שלהיות התכללות אהוי"ד זהו ע"י המשכה מבחי' והגורא אל עליון כו' ע"ש והמשכה זו ע"י משה קו האמצעי כנ"ל, והנה בוח"א חיי דקל"ג א' גופא ואתתא כו' ע"ש, ומזה יובן שתכלית בחי' אהרן שהוא דרועא ימינא וימינו תחבקני זהו כדי להיות אח"כ ההמשכה שע"י משה שנק' גופא כו', ועמ"ש ע"פ שחורה אני ונאווה שתכלית ירידת הנשמה בגוף שתהי' בבחי' כלה כדי שתקבל הטפה מחכמה עילאה היא התורה, וזהו חסד ואמת נפגשו ואזי צדק ושלום נשקו צדק היינו מלכות דאצילות ושלום הוא ההמשכה מסוכ"ע ונק' יחוד קבה"ו שזהו על ידי ב' השושבינים שודמ"ט הוא אהרן בחי' חסד ושוד"מ הוא משה בחי' אמת.

וענין את אהרן ואת בניו, אהרן בחי' ורב חסד ועמ"ש בביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון גבי ע"פ אהרן כו' עבודת הגרשוני, ושם נת' ענין בני קהת הם למעלה מבני גרשון שהם היו נושאי הארון ועד"ו יובן כאן ענין מעלת משה על אהרן, וענין בני אהרן ברא כרעא דאבוהו הוא בחי' נצח והוד וע' בוח"ב תצוה קפ"א א' מזה ובפ' שמיני דל"ו סע"א, והנה הנצח נמשך מצד הגדולה דוקא אשר מי שגדול יותר יעמוד יותר בנצחונו להעמיד כדבריו, וזהו וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא דדוקא מבחי' סוכ"ע שלמעלה מבחי' אדם יומשך להיות התוקף במדת הנצח וע' מזה בפ' בראשית דכ"א ע"ב וזהו ג"כ ענין הקרב אליך את אהרן ואת בניו כי משה דעת עליון שממשיך מבחי' כתר ע"כ ממשיך ג"כ הכח בבחי' נצח וע' מ"ש בדרוש עד הגל בענין נתן ההוד למשה כו'.

ד) ועם כל הנ"ל יובן מ"ש ברבות תצוה ר"פ ל"ז ע"פ ואתה הקרב אליך הה"ד ממנו פנה ממנו יתד, בזכרי' סי' יוד ד', מהם מלכיהם מהם כהניהם, ממנו פנה זה המלך דוד שנאמר אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, ממנו יתד זה כהן גדול, שנאמר ותקעתיו יתד במקום נאמן, בישע"י סי' כ"ב כ"ג, דלכאורה אינו מובן מה ענין כה"ג ליתד, והענין כמ"ש ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל, בשופטים סי' ד' כ"א, דפי' יתד האהל, שהאהל נסמך על ידו בארץ וכדפרש"י ס"פ תרומה שהם תקועין בארץ כו' וא"כ ענין היתד היינו שהוא מחבר את האהל עם הארץ וכמ"כ באהל מועד יריעות המשכן כתיב נוטה שמים כיריעה, והנה כתיב כי כל בשמים ובארץ ות"י דאחיד בשמיא וארעא בחי' כל נק' יסוד שמקשר ומחבר זו"נ שהם שמים וארץ ולכן נק' כנ"י כלה שמקבלת מבחינת כל, וזהו ענין בחי' יתד האהל שהוא הכה"ג שממשיך יהוד זו"נ דהיינו שממשיך יחוד סוכ"ע הנק' שמים עם ממכ"ע הנק' ארץ וזהו ענין כיריעות שלמה מלך שהשלום שלו כו' ועמ"ש מענין אהל מועד בד"ה במדבר סיני באהל מועד וע"פ מה טובו אוהליך יעקב וכן מבואר במא"א אות יוד ס"ך יתד נקרא היסוד והוא נעוץ בקרקע אשה עליונה קרקע העולם עכ"ל, וזהו ותקעתיו יתד במקום נאמן, ופי'

בר"ח שער הקדושה פי"ב דקע"ד סע"ב שיהיה קיים בעבודתו כיתד שלא תמוט, והיינו כנ"ל שע"י כה"ג גמשך בחינת אה"ר שאין לה הפסק שנק' חסד של אמת ימין משה כנ"ל, משה משה לא פסיק טעמיה, וע"כ הוא יתד נאמן מבחינת ובכל ביתי נאמן הוא בחי' אמת, וזהו ענין מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו או"א חרין ריעין וכו' והכה"ג עבודתו להעלות ננס"י בבחי' זו, אחת היא יונתי כו' אחת היא לאמה כו', גם י"ל לשון ותקעתיו יתד ע"ד שפי' במ"א בלשון תקיעה שהוא כענין לשון הנתקע ביבמתו כו' שנתקע בו בחי' י"ה, כך הוא ענין ותקעתיו יתד כו', וזהו ממנו פנה ממנו יתד, פנה היא כתר מלכות בחי' כנס"י והוא קבלת עול מלכות שמים בזאת יבא אהרן, וענין פנה שפונה למעלה, ועיין בזח"א ויחי דרל"א ע"פ או מי ירה אבן פנתה, ממנו יתד כתר כהוגה שמחבר בחי' כנסת ישראל עם הקב"ה להיות יחוד זו"ג כו', והוא ענין אתערותא דלתתא ואתעדל"ע, ועיין מענין ותקעתיו יתד בזח"ג גשא קכ"ח א', וזהו ולתת לנו יתד במקום קדשו, עזרא סי' ט' ח', גם ענין יתד הוא שייך גם בבחי' סוד מרע כמ"ש רז"ל פ"ק דכתובות דף ה' סע"א ע"פ ויתד תהיה לך על אוניך, א"ת אוניך אלא על אוניך כו' ע"ש ועיין בזח"ב פקודי דרנ"ה מענין יתדות המשכן דפי' סמכין.

והנה לע"ל כתיב אהל בל יצען בל יסע יתדותיו לנצח. בישע"י ל"ג כו', ומבואר מזה בביאור ע"פ שובה ישראל עד שיהיה מדרגת המל' כמו מדרגת הבינה, שאו"א הם חרין ריעין וכמ"ש בלק"ת בזכריה ע"פ ביום ההוא יהיה ועמ"ש בכמה דרושים בענין ההפרש שבין ברכת שמח תשמח שחותם בו משמח חתן וכלה שהמל' מקבלת מז"א, ובין ברכת אשר ברא ששון שחותם משמח חתן עם הכלה שיהיו שוין בקומתן, וזהו ענין אהל בל יצען כו' ועיין מזה בזח"א ויחי דרל"ט א', ורשי' דקרא עיניך תראינה ירושלים נוה שאנן מבואר באד"ר דקל"ז סע"א שהוא ע"י המשכה מו"ס דעתיקא, ובאדר"ז דרצ"ג סע"ב ומוזה יומשך שיהי' אהל בל יצען כו', ואזי בל יסע יתדותיו בחי' יתד במקום נאמן דוגמת או"א כו', והוא ענין גלוי פנימיות יסוד אבא שנק' אור הגנוז כמ"ש בהרמ"ז ר"פ בהעלותך אשר הוא פנימיות עתיק שממשיך גלוי פנימיות אור א"ס ב"ה בכנס"י ועמ"ש ע"פ כי ההרים ימושו גבי וברית שלומי לא תמוט כו', והיינו כי אהל בל יצען זהו אור א"ס המקיף לכל הארבע עולמות בשוה שמבחי' זו ממש יומשך המקיף שעל בהמ"ק דהיינו שמה שעכשיו נק' סוכ"ע יומשך לע"ל בבחי' ממכ"ע וממילא יומשך בחי' סוכ"ע מבחי' עליונה יותר וכמ"ש סד"ה הבאים ישרש ועז"נ גדול יהיה כבוד הבית האחרון כו' ונק' יריעות שלמה מקיפי' דע"י כמ"ש בביאור ע"פ שחורה אני ונאווה, ולכן נק' אהל בל יצען, אך כ"ז הוא בחינת מקיף עדיין והעיקר להאיר בפנימיות להיות וידעת את ה' ועז"נ ובל יסע יתדותיו לנצח ע"ד וגם נצח ישראל לא ישקר לפי שיומשך מבחינת כי לא אדם הוא כו', ובת"י בזכרי' סי' יוד ע"פ ממנו פנה ממנו יתד תרגם מלכא משיחא כו', ח"ש בישע"י סי' נ"ד ב' הרחיבי מקום אהלך כו' ויתדותיך

חזקי, וכל זה נמשך ע"י עבודתינו עכשיו בחי' אהל הוא תורה ומצות שהמצות ממשיכי' מקיפי' עליונים וכן בתורה כתיב ואשים דברי בפך ובצל ידי כסיתך כו' אך צ"ל בקרבך קדוש שיהי' נקלט ונמשך ההמשכה בפנימיות וכנודע מענין שמיני עצרת בחי' קליטה כו' וכמ"ש ע"פ ה' לי בעוזרי כו' שיהי' הוי' לי ממש, וזהו ענין היתד המחבר וממשיך האהל עם כנ"י שנק' ארץ חפץ כו', וע' ברבות בשה"ש ע"פ כאהלי קדר כיריעות שלמה.

ה) ועפ"י אפשר להבין מה שמבואר ברבות תצוה פל"ז בשעה שאמר הקב"ה למשה ואתה הקרב אליך הרע לו כו' דהיינו שמשך רצה שיהיה הוא כה"ג, וכ"כ שם לעיל מיניה והיה אותו אוהבו סבור שמא יעשהו, דלכאורה יש בזה כמה קושיות הא' כי כה"ג הוא שודמ"ט, והרי משה הוא שושבינא דמלכא שלמעלה מבחי' שודמ"ט, וא"כ איך רצה להיות כה"ג, שהרי הם ב' בחינות שונות, הב' למה הרע לו, ומדוע לא היה שמח בחלקו בכתר תורה שלמעלה מכתר כהונה וכמ"ש ברבות שזה השיב לו הקב"ה, ולבוא אל הענין יש להקדים משנת"מ במ"א ע"פ ונגף ה' את מצרים נגוף ורפוא כו' שענין חו"ג שהם ב' הפכיים ומתייחדים יחד ע"י קו האמצעי בחי' תפארת וכמבואר באגה"ק סי' י"ב ע"פ והיה מעשה הצדקה שלום, והנה כל מה שלמעלה יותר שם היחוד וההתכללות ביתר שאת ע"י שהם בטלים יותר לא"ס ב"ה, כי או"א כחדא שריין תרין ריעין דלא מתפרשין, משא"כ למטה בזו"ג שמתפרדים לפעמים, ובכתר עליון יחוד מ"ה ובין ביתר שאת מבאו"א כי באו"א הם ב' פרצופים ובא"א הכל פרצוף א' ועד"ז נאמר ואין אלקים עמדי לית שמאלא בהאי עתיקא כו', וביאור הענין היינו כי ב' בחי' הנ"ל דחו"ג הן רצוא ושוב, וכל מה שלמעלה יותר אזי הרצוא ושוב הן אחדות יותר והרצוא ושוב שבכתר זהו נק' מטי ולא מטי, ובאו"א הם בחי' אהבה רבה ויראה עילאה שהם אין ויש כו', ובזו"ג נק' רצוא ושוב, כי המל' נק' ארץ שרצתה לעשות רצון קונה בחי' רצוא, בכה ארוץ גדוד, וז"א נק' שמים שם מים בחי' שוב ועמ"ש ע"פ והיה מספר בני ובתו"א פ' בראשית ע"פ כי כאשר השמים החדשים כו' וזהו שיש דיעות אם שמים קדמו כו' ורשב"י ס"ל כאחד נבראו היינו ענין או"א כחדא שריין כו', והנה כ"ז באצי' אבל בבי"ע יש הפרש והתחלקות יותר בין הרצוא ושוב שמיכאל וגבריאל מים ואש הן ב' הפכיים ונגדיים כו' וכמבואר כ"ז בבה"ז פ' אחרי ע"פ המאמר הביאו עלי כפרה כו' יעו"ש באריכות, ומבואר שם שבבי"ע מחמת התחלקות הרצוא מהשוב יש יניקת החיצונים, וזהו ענין הנועדים על ה' כו', וכמו שמסתעף הכעס מן ההתלהבות וכמ"ש ג"כ בסידור בדרוש ברכת הזימון בענין שרש עה"ד שהוא מהחזה ולמטה מחמת ההרגשה והיש כו' משא"כ בחי' עץ החיים מהחזה ולמעלה ע"י ששם גלוי חו"ב תרין ריעין והחכמה תחיה בחי' ביטול, וגם מבחינת השוב כיון שהוא נפרד מהרצוא יוכל להיות נמשך ממנו הקרירות, וכמ"ש ע"פ ביום השמיני שלה, וגם בעסק התשבוע"פ כשנמשך אחר גשמיות ההלכה ונופל בבחי' יש הרי אמרו לא זכה כו' וכמ"ש בתו"א פ'

בראשית סדרה להבין ענין הברכות. ועפ"י יובן ענין כוונת משה שרצה שיהי' הוא כה"ג. כי הגה כה"ג הוא שודמ"ט דהיינו שמעורר להיות בחי' כלה שארי ולבבי כו' בחי' כלה, והוא בחי' רצוא, ומשה רצה שיהי' המשכת בחי' זו בכנס"י ממנו שהוא בחינת חכמה עילאה, אשר שם כלולי' תו"ג ביתר שאת ויתר עז, ע"כ הרצוא יהי' כלול בתכלית בבחי' הביטול דהיינו ע"ד קורא אני עליהם יעמדו יחדיו, שלא יהיו רצוא ושוב בהתחלקות תחלה רצוא ואח"כ שוב, כ"א שיהיו רצוא ושוב כלולים יחד, היינו כענין או"א כחדא ממש שריין בחי' אהבה בתענוגים המתייחדת עם יראה עילאה והוא כענין המבואר בד"ה וידעת היום בפ"י וכל הלבבות ייראוך וכל קרב וכליות יזמרו לשמך כו', משא"כ כאשר אהרן כה"ג הרי הוא בחי' בפ"ע, ומשה בוי' בפ"ע, א"כ הוא התחלקות הרצוא ושוב כמו שהם בוז"ג ולא כמו בחו"ב שהם יחוד נפלא כו', והענין כידוע שיש בבחי' מל' ב' בחינות חיצוניות ופנימיות, אשר בחינה זו הפנימיות גבוה מאד נעלה ששרשה מחכמה עילאה וכתר וע"ז נאמר אחת היא יונתי, וזו הפנימיות נקראת כלת משה, ונקראת שכינתא עילאה, משא"כ בבחי' החיצוניות נקראת כשושנה בין החוחים שיורדת בבי"ע כו' ולכן אם הי' משה כה"ג שודמ"ט היה ממשיך בישראל גילוי בחי' זו הפנימיות כו', ומזה הי' נמשך שיהי' אהל בל יצען ובל יסע יתדותיו, כי פנימיות המל' היא כמו בינה, ומה שעכשיו נק' זו"ג רק דודים שהוא לפרקים כו' זהו מצד בחי' חיצוניות שיורדת כו' והיינו לפי שאין הרצוא ושוב מתייחדים, והם ענפין מתפרדין, אבל אם הי' משה שודמ"ט שנמצא הרו"ש בתכלית היחוד היו זו"ג כמו או"א בבחי' תרין ריעין, ועמ"ש מענין התכללות רצוא ושוב בד"ה מלכא משיחא עתיד לאתבא צדיקיא בתיובתא, ובד"ה נאו לחיך בתורים. ומתורץ בכ"ז הקושיא א' דלעיל שמשה סבר כמו שיחוד או"א ע"י הדעת המחברם כמ"כ יהי' בוז"ג בחי' זו ממש ע"י תנארת לבד שיש בו ג"כ כללות חו"ג כו' וזהו ענין משכן העדות אשר פוקד ע"פ משה, וזהו שהקדימו לזה ענין ממנו פנה ממנו יתד, שיש בישראל מכל המדרגות אף שהן מעלות שונות זה מזה והיינו לפי כי אדם אתם שבחי' אדם כולל כל המדרגות נרנח"י וכמ"ש במ"א שלכן נאמר נעשה אדם לשון רבים וע"כ ממנו פנה בחי' מל', ממנו יתד בחי' כה"ג שהוא מז"א כו', וע"כ סבר משה שכמ"כ גם העלאה דכה"ג והמשכה שע"י תורה יכול להיות עדי"ז בו ועל ידו לבד וכמו שלמעלה מ"ה ובין הם בפרצוף א' ממש והקב"ה השיבו שבחי' גלוי זה דשכינתא עילאה א"א להיות בבי"ע עכשיו, והוא ע"ד שאין הלכה כאנשי יריחו שהיו כורכין את שמע ולא היו מפטיקין בבשכמל"ו דהיינו ג"כ שרצו שיומשך הגילוי למטה בבי"ע כמו שהוא באצילות ממש היינו יזודא עילאה וכמ"ש מזה בד"ה בחודש השלישי, כי הגה בי"ע מקבלים מבחי' חיצוניות המלכות ושם הרצוא ושוב הם שני בחי' שונות, וע"כ צ"ל כה"ג בחי' בפ"ע ועמ"ש בתו"א סדרה ואתה תצוה גבי מחוץ לפרוכת יערוך כו', וגילוי זה ע"ד שסבר משה אינו אלא באצי' יחוד או"א ועיקר בחי' זו הוא בכתר בני"ל ומ"מ נאמר לו ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, שיהי' בחי' הרצוא

דאהרן קרוב מאד לבחי' ומדרגת השוב דמשה, וכענין מ"ש ע"פ גאוו לחיך בתורים כו', כי אה"ר דאהרן אינו ע"ד שבבי"ע הם שני הפכים ממש, כי על אהרן נאמר ג"כ ונחנו מה, וכמ"ש בענין בהעלותך חיך שלך גדול משלהם כו'.

ו) ואפשר לומר עוד באופן אחר כי הקרב אליך היינו ע"ד שחכמה ובינה נק' תרין ריעין כו', ומה שרצה משה זהו ע"ד מ"ה וב"ן שבכתר שהם פרצוף אחד לגמרי, וביאר ענין בחינה זו בעבודה הוא כי הנה אהרן כה"ג בחי' עבודת הקרבנות עכשיו בחי' זו היא תפלה שכנגד תמידין תקנום ועיין בד"ה בכ"ה בכסלו, ואח"כ בחי' שוב עסק התורה, והנה מי שתורתו אומנתו פטור מן התפלה, כי לעולם אינו בחי' נפרד כ"א בחד קטירא אתקטרגא ואעפ"כ מפסיק לק"ש להיות עי"ו העלאת התורה כענין דהע"ה הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה וזהו ענין תורה קנין א' אשר הקנין הוא ע"י כסף ומשיכה כמ"ש בדרוש חמשה קנינים קנה וע' בת"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור גבי העלאת בחי' אדם לבחינת כי לא אדם הוא והנה משה כחו גדול להמשיך בחי' זו דתורתו אומנתו בכל נש"י וכמ"ש בירושלמי פ"ה דסוטה ה"ד וז"ל אפילו קטן שבישראל היה אומר שירה בקי"ס כמשה הה"ד ויזכור ימי עולם משה עמו איה המעל מים את רועה צאנו, בישעיה סי' ס"ג י"א, את רועה הצאן אין כתיב כאן אלא את רועה צאנו מלמד שעשאן כולן רועים עכ"ל שכל צאנו נעשו רועים כמו בחי' משה, ועל כן אם היה הוא ג"כ שודמ"ט היה משפיע בחינתו לכל נשמות ישראל שיהיו כולם בבחי' רועים ובחי' תורתו אומנתו, ובחי' הרצוא הי' ע"ד שמפסיקין לק"ש שהוא ענין בכל קראנו אליו כו' והשוב בעסק התורה ע"ד בחד קטירא כו' ונק' טל תורה תול כטל אמרתי כו' ולע"ל שיהיו הלויים כהנים א"כ קרוב הדבר אשר מרבע"ה שהוא ג"כ לוי יהי' כה"ג ואזי יהי' אהל בל יצען כו' וכן משמע בהדיא בספר הגלגולים פרק כ"ג יעו"ש באריכות.

והנה כתיב ואיש כי יקח את אחותו חסד הוא ומבואר מזה בפ' אחרי דע"ז ע"ב שכנס"י נק' אחותי, ויחוד העליון בבחי' זו הוא ע"י חסד עליון והוא בחי' כה"ג שנק' שודמ"ט אך מבואר שם שבחי' יחוד י"ה אינו נמשך ע"י חסד הנ"ל כ"א במזל תליא, וזהו ענין משה כי מזל בחי' נוצר חסד מזל השמיני ומשה הוא מבחי' זו, ועמ"ש מזה בת"א בד"ה מראיהם ומעשיהם.

חובינו הגדול תקס"ה *

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך וגו' ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו וגו' ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי. להבין שלש עשיות הללו להבגדי אהרן של משה ושל חכמי לב וסתם ועשו משמע של כל ישראל. הנה אהרן הוא משבעה רועים המפרנסים וממשיכים לכללות נש"י מאוא"ס ב"ה ואהרן הוא איש חסד שהוא כה"ג הממשיך בחי' אה"ר ובגדי אהרן הם לבושים של אהבה זו וכמו שיש לבושים לכל נשמה כמ"ש ימים יוצרו ואברהם זקן בא בימים באיגון יומין עילאין דאיגון לבושים כו' והם לבושים של תומ"צ שנעשו בג"ע שמעשיות המצות בפור"מ נעשו לבושי' בגעז"ת ומכוונת המצות ורעותא דליבא נעשו לבושים בג"ע העליון והימים הקצובים לאדם מספר ימי חייו הם כ"כ ימים כשיעור לבושים שצריכה הנשמה להיות לה מן התורה והמצות אשר יעשה האדם דבר יום ביומו (הג"ה מדקדוק לשונו ובגדי אהרן הם לבושים של אהבה זו וכמו שיש לבושים לכל נשמה כו' מוכן דלבושים אלו של אהבה זו אינו הלבושים של הנשמה דא"כ מהו וכמו שיש כו' היינו הך, אך צ"ע דאם אינו להנשמה אלא למי יהי' והענין יובן ממשי"ת לקמן בכיארור שעל תורה זו בעיקר בחי' לבושים אלו הנק' בגדי אהרן שרשם ויסודתם למעלה בע"ס דאצילות ולמעלה מהאצי' והם בחי' לבושים לאה"ר של הקב"ה בחי' אהבתי אתכם אמר ה' שעי' הלבושים האלו נמשכת למטה להתגלות בהעולמות וז"ש וכמו כו' כמשי"ת לקמן אי"ה אך נראה לומר דודאי נמשך ג"כ להנשמה מבחי' לבושים אלו וע' באגה"ק ע"פ א"ח ע"ט"ב ולפי"ז יובן כמה רבבות מדריגות שונות שיש בבחי' הלבושים של הנשמה אם הם מבחי' נשמה שהי' לה בחי' אה"ר דמבחי' אהרן כה"ג שאז הלבושים נמשכים מבחי' לבושים דאהרן הנ"ל ויש בזה ג"כ ג' מדריגות דמשה וחכמי לב וסתם ועשו) (ע' גכי ההרים ימוש ובלא עם הארץ חסיד והם יקחו הכסף אתעדל"ע הנ"ל אחר המלוכה ומ"מ כשנמשך למשה גונון). והנה נודע כי אברהם הוא הרוצה הראשון הממשיך ג"כ בחי' אהבה וחסד לכללות נש"י וכמ"ש אברהם אוהבי וצריך להבין ההפרש שבין מדת אברהם אוהבי למדת אהרן איש חסד ויובן עפמ"ש בזהר (ח"ג דקל"ז ע"ב) אית חסד ואית חסד אית חסד דאיקרי חסד עולם ואית חסד דאיקרי ורב חסד (שם) אמר חסד דלגאו אך פשוט דר"ל רב חסד דהרי שם פי' זה על תיקון השישי מי"ג מדה"ר שהוא ורב חסד). וביאר ענין זה הנה נודע דבאתעדל"ת אתעדל"ע והנה גם לפני אתעדל"ת קדמה אתעדל"ע לעורר לבב האדם ולהקיצו משינתו שבתרדמת הזמן ואתעדל"ע זו שלפני אתעדל"ת הוא מבחי' חסד עולם וכמ"ש וחסד ה' מעולמו ועד עולם

חסדי ה' עולם אשירה הוא בחי' מדת אברהם שוכה להיות מרכבה לחסד זה וכמ"ש וחסד לאברהם והיא היא התעוררות האהבה הטבעיות המוסתרת בלב כלל ישראל שהיא מוסתרת ומכוסה בלבוש שק של הגוף ונה"ב עד אשר יערה עליו רוח ממרום לעורר את האה' עד שתחפץ להתפשט מלבושיה לדבקה בו ית' ולצעוק אל ה' בצר לו כטבע נפשו האלקית שבטבעה לימשך אחר ה' כשלהבת העולה מאיליה כו' (ובחי' זו שיערה רוח ממרום שהוא אתעדל"ע לעורר את האה' המוסתרת הנה אתעדל"ע זו נמשך מבחי' חסד עולם שהוא החסד שבסדר השתלשלות ח"ש פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון כו' וארו"ל א"ת ידיך אלא יודיך כו' כי הנה אנו אומרים אלקי אברהם אלקי יצחק הכל ביו"ד אחר הה"א כי היו"ד הוא צמצום דהיינו שכדי שיומשך אא"ס ב"ה להתלבש בבחי' מדת החסד עולם שאז נק' אלקי אברהם משום שאברהם הי' מרכבה לחסד זה והוא ע"י צמצום רב ועצום והעלם והסתלקות עיקר האור רק נקודה בעלמא יתגלה והוא בחי' היריד ובחי' זו נק' אלקי אברהם שהוא ג"כ עדיין למעלה מהתלבשות במדת החסד רק שהוא מקור ושרש לשיומשך ממנו מדת החסד וז"ש אח"כ הגדול הגבור כו' וכמבואר בפע"ח בברכת אבות דבאמרו אלקי אברהם אלקי יצחק כו' יכוון להמשכת האור בחב"ד שהם מקור המדות ושרשן ואח"כ בהגדול הגבור כו' נמשך בחג"ת והמשכה זו הוא ע"י שנעשה מן היודי"ן ווי"ן וזהו"ע ג' ווי"ן דקדוש כו' נמצא שהמשכות אא"ס בבחי' חסד עולם הנ"ל הוא ע"י ריבוי הצמצומים יודי"ן ווי"ן כו' וזהו פותח את ידיך א"ת ידיך אלא יודיך שנפתח השביל וצינור ההמשכה מבחי' חסד עולם כדי להיות ומשביע לכל חי רצון דהיינו שיומשך אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת בנפש האדם שיהי' לו רצון לה' לדבקה בו ית' ח"ש אח"כ רצון יראיו יעשה פי' שהרצון שנולד ביראי ה' לדבקה בו ית' זה גופא יעשה הקב"ה ע"י אתעדל"ת שיערה רוח ממרום לעורר אתעדל"ת ואח"כ ואת שועתם ישמע הוא האתעדל"ת ועי"ז אח"כ ויושיעם הוא האתעדל"ע הנמשך אחר האתעדל"ת שהוא למעלה מבחי' חסד עולם אלא מבחי' ורב חסד כדלקמן וזהו ויושיעם שהו"ע התגלות שע"ה נהורין (וע' מענין זה ע"פ כי ההרים ימושו כו' וחסדי מאתך לא ימוש) אבל אתעדל"ע שאחר אתעדל"ת הוא בחי' ורב חסד והוא מדת אהרן כה"ג שבחי' ומדה זו גדלה מאד ונעלה מבחי' חסד עולם כי חסד עולם הוא חסד שבסדר השתלשלות העולמות שנשתלשלו דרך עו"ע שהעלול שמקבל מעילתו יש לו יחוס וערך אליו (ר"ל שהחסד הזה כבר נתהווה ע"י צמצום רב עד שהוא נק' חסד עולם ושהעולם מקבל ממנו בבחי' השתלשלות עו"ע נמצא יש להם ערך ויחס לגבי החסד כיחוס העלול לגבי העילה אך ב' דהיינו עולם האצ"י או כלים דאצ"י שנעשו נשמה לבי"ע בהם הוא דשייך לומר כן שמקבלים מבחי' חסד דאצ"י הנק' חסד עולם בבחי' עו"ע משא"כ נבראים בעי"ג דבי"ע אין שייך לומר עליהם יחוס עו"ע לגבי חסד דאצ"י אך מ"מ שייך בהם ג"כ עו"ע לגבי חסד עולם שהם כלי החסד דבי"ע שנק' ג"כ חסד עולם כו') וכמו

שהמדות מקבלים מגילוי השכל הנה יש להם איזה ערך ויחס אל גילוי השכל שהרי גילוי השכל הוא מלובש ממש במדות וכן המדות מלובשת במחדומ"ע כו' שכך הוא ענין ההשתלשלות שהוא דרך ההתלבשות כו' אבל בחי' ורב חסד הוא החסד שלמעלה מעלה מהשתלשלות שנמשך מא"ס ב"ה ממש שלא כדרך השתלשלות והתלבשות כלל (וני' דכוונתו בזה דהא גם החסד עולם נמשך מא"ס ב"ה מבחי' ורב חסד וגם המשכה זו דמבחי' ורב חסד עצמו שע"י אהרן כה"ג כשנמשכת למטה הוא ע"י אמצעות החסד עולם כנודע דאפילו ההמשכה שנמשכת מלמעלה מהשתלשלות צריכה לירד דרך השתלשלות מדריגות וא"כ לכאורה אינו מובן מה בין זה לזה הא שניהם שרשם מרב חסד ונמשכין למטה ע"י חסד עולם אך לזה אמר שנמשך כמו שלא כדרך השתלשלות והתלבשות פי' שנמשך ע"י החסד עולם דרך מעבר לבד ואינו מתמעט ולא מתעבה מראש ועד סוף משא"כ בשבא ע"י התלבשות כו' וזהו שאנו אומרים במנחה דשבת יכירו בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם כי הנה עיקר גילוי אה"ר זו שהוא אתעדל"ע הוא בשבת כי בחול הוא בחי' ששת ימים תעבוד פולחנא דרחימותא דהיינו אהבה שיש בה עבודה ויגיעה ועמל להתפשט מלבושי נה"ב לצעוק אל ה' אבל בשבת כתיב אז תתענג על ה' שהיא בחי' אה' בתענוגים והוא בחי' ומדריגת כהנא רבה כנו' באגה"ק ע"פ מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים ונודע דבמנחה דשבת הוא העלי' היותר גדולה מבשחרית ומוסף כי או אנו אומרים ואני תפילתי כו' עת רצון להיות שאז הוא גילוי רעדכ"ר כי אית רצון ואית רצון ובחי' פותח את ידיך להיות ומשביע לכל חי רצון זהו גילוי רצה"ת מבחי' חסד עולם אבל במנחה דשבת שהוא עת גילוי רצוה"ע ורב חסד לכן אנו אומרים כי מאתך היא מנוחתם ר"ל שאינו נמשך ע"י התלבשות והתעבות האור רק מלמעלה מהשתלשלות ואעפ"י שנמשך דרך השתלשלות המדריגות היינו רק דרך מעבר כו' וז"ש בפע"ח שער השבת פכ"ג פי' מאתך מאתך שהוא הכתר ונודע שכל ההמשכות הנמשכות מא"ס ב"ה בדי' עולמות אבי"ע הוא ע"י אמצעות הכתר אלא דר"ל שאין שפע זו מתלבש ומתעבה בהיותו נמשך דרך השתלשלות מטעם הנ"ל וע"ש דפי' יכירו בניך וידעו כי מאתך היא כלפי מה ששאלו היש ה' בקרבינו כו' ע"ש ופי' מאתך יובן עפמ"ש ע"פ יונתי בחגוי ענין ביאור הפסוק קומי לבי רעייתי והקרי לך דר"ל לבחי' כף יו"ד כי הכתר נק' כף להיות ממוצע בין המאציל לנאצלים וכל ממוצע בהכרח שיהי' כלול מבי' הבחי' ע"כ יש בו בחי' י"ס הגנוזות וי"ס שרשי האצילות וזהו כף ועוד דכמו כף היר"ד ע"ז מקיף הדבר שרוצה שמוקף בכף ידו וכמ"ש בעודה בכפו כך בחי' כתר ל' כותרות סובב ומקיף כל העולמות וזהו ומתחת זרועות עולם ע"ש וע' בהקדמת זוהר ד"ו ע"א מענין כף ויר"ד וע' גי"כ בס' שפע טל בהקדמה מענין כף ואיך לזה שייך לנשיאות כפים של הכהנים וא"ש לפי הנ"ל דבחי' אהרן כה"ג הוא ההמשכה מבחי' רב חסד דכתר שהוא סוד הכף, והנה פי' מנוחתם מובן עפמ"ש בענין ולא ראה זמל בישראל

דבחי' עבודה שבחול הוא בחי' עמל ויגיעה ונקי' פולחנא דרחימותא משאי"כ בשבת אהבה בתענוגים או ולא ראה עמל כו' ולכך המשכת אה"ר זו דאהרן כה"ג כשנמשך בישראל הוא בחי' מנוחתם וזהו כי מאתך היא מנוחתם) כי ראשית ההשתלשלות הוא מחכ' והחכ' מאין תמצא כו' וכמ"ש בת"ז לאו דאית לך צדק ידיעא כו' וכולם בחכ' עשית עשיי' גופני' כו'.

(נת' אהרן כה"ג ממשיך אה"ר ובגדי אהרן הם לבושים לאהבה זו אך (ובהג"ה דהם לבושים לאה"ר לו ית' ה"ע אהבתי אתכם אמר ה' שע"י לבושים אלו נמשך אה"ר זו למטה ומ"מ יש ג"כ לבושים לנפש מבחי' בגדי אהרן הנ"ל כדלקמן) ההפרש בין בחי' אברהם שממשיך ג"כ אהבה הוא כי ע"י אברהם נמשך אתעדל"ע מבחי' חסד עולם לעורר אתעדל"ת בנפש (ובהג"ה שזהר"ע פתח את ידיך כו' עד רצון יראיו יעשה וגם י"ל דהיינו פי' ברכת אבות אלקי אברהם כו' עד באהבה שע"י נמשך אהבה לבני בניהם ומ"ש ומביא גאולה כי זהו בחי' גאולה ע' בסידור ע"פ אני בצדק כו') ואח"כ ע"י אתעדל"ת נמשך אתעדל"ע והוא מבחי' ורב חסד שלמעלה מבחי' חסד עולם כי חסד עולם שם שייך השתלשלות עו"ע (ע' ההגה) אבל רב חסד הוא למעלה מהשתלשלות כי אפילו חכמה כעשי' לגבי בחי' זו (ובהג"ה שהחסד אינו מתעבה אעפ"י שנמשך דרך חסד עולם הוא רק בבחי' מעבר וזהו"ע כי מאתך היא מנוחתם מאתך' כתר ובחי' זו נקי' מנוחה בסוד ולא ראה עמל בישראל) ושיהי' התהוות החכ' משם הוא מבחי' זקן אהרן ע"י בחי' שערות וצמצומים והנה הגורם להיות צמצומים אלו הוא אתעדל"ת הנ"ל, ע"כ קיצור מאות א').

(ב) ודרך גילוי זה והמשכה זו להיות התלבשות אא"ס ב"ה בחכמה (והיינו להיות גילוי והמשכה בחי' אה"ר דאהרן שהוא בחי' רב חסד) הוא כמ"ש הנה כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן (והנה ע' ביאור ענין כשמן הטוב והזקן זקן ב"פ בזהר הרקיע על האידרא דקל"ב ע"ב) כי פי' זקן אהרן הוא דיקנא דכהנא רבא המשכת בחי' ורב חסד הוא בבחי' זקן דהיינו בחי' שערות שהוא כמשל ההארה היוצאת דרך נקבי השערות הראש או הזקן ממותרי מוחין שהשערות הם חלולים ויונקים מהמוחין שבראש ועכ"ז אין להם ערך ויחוס כלל אל המוחין שבראש שהם חב"ד ואין עיקר חיות המוחין מתפשט בהם שהרי אם יחתוך האדם שער רישי' לא ירגיש המוח כאב כלל שאין מתפשט בהם אלא הארה בעלמא להיות להם רק יניקה ואחזיה במוחין כך עד"מ הוא גילוי אוא"ס בחסד בבחי' צמצומים רבים למעט ולהעלים האור שלא יצא כ"א הארה בעלמא כמו דרך נקב שער כו' ובחי' שער זה הוא מקור ושרש להתהוות החכ"ע וחסד דאצי' כי השער עם חיות צמצום לגבי בחי' כשמן הטוב כו' מ"מ הוא עדין בחי' ורב חסד כלומר שגדול מאד מאד מהחסד עולם שבבחי' השתלשלות הנקי' חסד דלבר כי חסד זה דורב חסד הוא בחי' חסד דלגאו רק שנק' בחי' שער וצמצום לגבי בחי' כשמן הטוב והנה השמן הטוב

נמשך ע"י י"ג ת"ד שהם בחי' שערות אך הי"ג ת"ד יש בהם ו' בחי' הא' הם ה' תיקונים עליונים וזהו יורד על הוקן ה' זקן והם למעלה עדין מבחי' מדות ואפילו מבחי' רב חסד ואח"כ ח' תיקונים מבחי' ורב חסד ואילך וזהו זקן אהרן דיקנא דכה"ר ר"ת זקן אהרן בגימ' ח' אך כדי שיתגלו למטה להיות מתלבשים בבחי' חסד עולם הוא ע"י בחי' לבושים והן בחי' ח' בגדי כה"ג שהן בחי' לבושי' לבחי' ח' תיקוני' וזהו שיורד ע"פ מדותיו שהם לבושי' מל' בדי בד וכדלקמן והנה שיורד קאי על כשמן הטוב שהרי הוא נמשך ומוגבל בבחי' זקן אהרן המתלבשין בבחי' לבושי' הנק' מדותיו) * וכן יש עוד משל כמו אותיות דבור הרב המלמד ומסביר איזה דבר חכ' ושכל שאותיות ההם שמדבר בהם אינם אלא כדמיון השערות שבהם עובר השפעת השכל ואינם נוגעים אל עצמיות השכל שהרי יכול להסביר גם באותיות אחרות והאותיות אינם אלא לבושים לצמצם את השכל ולהעבירו כדי שיוכל התלמיד לקבל ולהיות השכל נתפס בקרבו לפי שעצמיות השכל בעצמו א"א להתלמיד לקבל בלי מעביר (ועפ"י ב' משלים אלו יובן ג"כ פ"י וענין שערות דיקנא דכהנא רבא למעלה שהוא מה שנמשך בחי' ורב חסד ע"י אותיות וצמצומי' כו' ומוזה נמשך להיות מקור לז"ע וכמו שבשערה גשמיות יש ב' בחינות הא' היניקה מהמוח המלוכש בחלל שבתוך השערה והב' גוף השערה שהיא מלבשת ליניקה זו כך יובן ג"כ בנמשל שיש בחי' חסד עילאה והוא הנמשל לבחי' גוף השער ונק' דיקנא דכהנא רבא זקן אהרן ובתוכו מלוכש המשכה מבחי' כשמן הטוב ומ"מ ב' הבחי' הכל ענין חסד והוא בחי' אה"ר דאהבתי אתכם אמר ה' וכדי שיומשך גילוי אה"ר זו להתלבש בבחי' חסד עולם יש עוד בחי' לבושים הנק' ח' בגדי כה"ג המלבישים לבחי' ורב חסד וכמ"ש בפע"ח שער הסליחות פ"ח).

והנה הנורם להיות צמצומי' אלו להמשכת גילוי זה הוא אתעדלית שע"י האה' שמלמטה למעלה ואזי כמים הפנים כו' נמשך אהבה עליונה להיות אהבתי אתכם אמר ה' דהיינו להיות בחי' * צמצום והתפשטות וזהו ג"כ ענין אמ"ר היינו בחי' צירופי אותיות שנמשלו לשערות כנ"ל הוא מחמת שנתעורר אה' עליונה כי אהבה דוחקת את הבשר והנה מאתעדל"ע זו שהאדם מעורר למעלה ממשיך ג"כ על גפשו להיות גילוי בחי' זו בנפשו כי אתעדל"ע היא מבחי' אהרן שהוא מז' רועים הרועה וממשיך הגילוי בכנס"י היא שרש כל נש"י ואהרן אותיות נראה שהוא כמ"ש כי עין בעין נראה כו' (וי"ל שזהו בחי' יונתי שמסתכלים זכ"ו בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא עיני האדם לא תשבענה מאדך גילוי עין ה' אל יראיו למייחלים כו' ועמ"ש ע"פ וירד הגבול הירדנה כו' ענין עיני ה' אלקיך בה שזהו בחי' אה"ר זו ועמ"ש ענין מקדם לעין) דהיינו להיות גילוי אתעדל"ע זו

מדותיו): בהכתיי חסר התחלת המוטגר.
 בחי': בתו"א (פב, ב): בחי' הוי.

להיות בנפש האדם בהתפעלות והתגלות הלב וכדמיון בחי' ראי' חושית ויומשך עליו גילוי אור האה"ר הבאה מלמעלה (פי' דענין בחי' גילוי זה דורב חסד בנפש שהוא האה"ר היינו כשהאהבה הוא בבחי' ראי' חושיות וזהו בחי' אהרן גראה כו' ועי"ז האה' היא בבחי' מאדך למעלה מכדי שתוכל הנפש שאת) וכמשי"ת לקמן וכמ"ש ואהבת את הוי' אלקיך כו' וע"ד דרשת רז"ל שיהי' ש"ש מתאהב על ידך כו' כלומר שואהבת הוא פועל יוצא * דהיינו שתפעול את האה' עליונה אהבתי אתכם כו' להיות בבחי' גילוי בנפש שהוי' יהי' אלקיך אלוקה שלך כו' והיינו ע"י התכוננו' בה' אחד איך שהוא אחד בח' וד' שהם ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם שנמשך בהם בחי' אחד הוא יחודו ית' להיות מתייחדים וכלולים כא' וכן למעלה מעלה ברוחניות עד רום המעלות יש בחי' ז' רקיעים וארץ כנ"ל שהוא בחי' לך ה' הגדולה והגבורה כו' שהם בחי' שמים אש ומים לך ה' הממלכה הוא בחי' ארץ והכל בחי' לך ה' שהם בבחי' ביטול אליו ית' מחמת כי נשגב שמו לבדו רק הודו וזיו על ארץ ושמים דהיינו על כל בחי' ארץ ושמים כו' וארץ קדמה לשמים כו' והגורם להיות יחוד זה והמשכה זו הוא כי ה' אלקיך דהיינו שישראל הם המייחדים שמו וממשיכים להיות יחודו ית' למטה להיות גילוי אא"ס בעולמות שבאתעדל"ת תליא מלתא וכמ"ש בת"ז לאו דאית לך צדק ידיעא כו' אלא לאחזאה כו' כפום עובדיהן דב"נ שלהיות לאחזאה דהיינו בחי' גילוי איך אתנהג עלמא בצדק ובמשפט דהיינו בבחי' מדות ולהיות יוצא מן ההעלם שהוא בחי' דלאו מכל אינון מדות כו' הוא כפום עובדיהן דב"נ שתלוי במעשה התחתונים כו' וכאשר יעמיק מחשבתו וישים על לבו הדברים האלה אזי יהי' ש"ש מתאהב כו' שיהי' גילוי האה' העליונה שורה ומתגלה בנפש בבחי' ראי' שיהי' הלב רואה כו' (וגם פי' שם שמים היינו פי' לך ה' הממלכה שנק' שם והוא בחי' כנס"י ושמים הוא בחי' לך ה' הגדולה כו' כנ"ל ושיהי' ש"ש מתאהב היינו שיומשך גילוי האה"ר מבחי' ורב חסד להאיר בהם ועי"ז יתייחדו בחי' שם ובחי' שמים וזהו ג"כ פי' מתאהב כו' ואז יומשך הגילוי בחי' זו מכנס"י להאיר בנפש האדם להיות ג"כ פה בחי' גילוי אה"ר כנ"ל). וגילוי זה בנפש האדם הוא מחמת אתעדל"ת בכל לבבך בשני יצריך שגם היצה"ר יהי' לאכפייא כו' שלא להיות רק לב א' לאביהם שבשמים וכמ"ש ועמך לא חפצתי בארץ וכמארו"ל בטל רצונך שלא יהי' לו חפץ ורצון אחר להיות פוסח על שתי הסעיפים כו' כי ע"י שצמצם א"ע וישליך מנגד נפשו ורצונו שבגשמיות וישים רק אליו לבו ורוחו ונשמתו כו' אזי כמים הפנים לפנים תהי' האה' עליונה שורה ומתגלה בו להיות האה' דוחקת את הבשר בבחי' צמצומים רבים להאיר מתוכם אא"ס ב"ה בגילוי על נפשו שיושפע עליו שפע רב וגילוי עצום עד שיגיע למעלת ומדריגת בכל מאדך הוא בחי' אה"ר הבאה מלמע' שהיא למעלה מכדי שתוכל נפשו

שאת בכלות הנפש וביטול במציאות כו' כי אהרן שוש' דמטרוניתא המגביה ומנשא גש"י עד רום המעלות וכמ"ש אלה מסעי כו' ביד משה ואהרן וכתוב הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בני מאמ"צ על צבאותם פי' למעלה מצבאותם למעלה משרש נשמותיהם.

(קיצור, בהג"ה נת' דאיך עם היות השער צמצום הוא עדיין למעלה מח"ע כו' וענין הוקן זקן כו' ונת' ג"כ איך השער יש בו ב' בחי' היינו עצם השערה ויניקה ממוחין שבתוכו וי"ל דהיינו כשמן הטוב כו' וזקן אהרן ובחי' זקן אהרן מתלבש בח' לבושי' בגדי כה"ג דלקמן אות ג').

קיצור מהפנים, אתעדל"ע והמשכה מבחי' ורב חסד בח"ע אזי נמשך ג"כ בגפש גילוי בחי' אה"ר זו מבחי' אהרן נראה שהוא כזמיון ראי' חושיית וזהו ואהבת ש"ש מתאהב פועל יוצא כו' גילוי אה"ר מלמעלה בגפש והיינו ע"י התבוננו' באחד שיש ז' רקיעים וארץ עד רום המעלות וכולם בטלים כי רק הודו על ארץ והמשכת יחודו בהם ע"י ישראל ה' אלקינו כמאמר לאחזאה כו' כפום עובדיהון כו' וכשיתבונן בזה יהי' גילוי האה"ר בגפשו בחי' בכל מאדך וגילוי זה בגפש היינו ע"י אתעדל"ת בכל לבך לצמצם א"ע להשליך שאר רצונותיו כו' שע"יז כמים הפנים גילוי אה"ר מבחי' אהרן שושדמ"ט על צבאותם כו').

ג) אך הנה לבחי' גילוי אור האהבה צ"ל בחי' כלי ולבוש במה שתשרה ותתלבש האהבה שתבוא לידי גילוי בפו"מ כי אין אור בלא כלי ולבוש ועו"ג זקן אהרן שיורד עפ"י מדותיו מלשון מדו בד אלו הלבושין שהם תומ"צ שהם בחי' לבושין לאהבה זו (וענין ההכרח לבחי' כלי ולבוש דוקא הוא מבואר בכיבור ע"פ וקבל היהודים את אשר החלו כו' דלשם נת' ענין פי' הקדימו נעשה לנשמע והוא כי גילוי האור תלוי דווקא בשיש כלי לקבל האור וכמשל האש שאינו נאחו אא"כ יש לו כלי במה להתאחו כו' ועוד דשרש הכלים יותר גבוהים מהאור והיו כו' חתו"ע שהקדימו נעשה שהם בחי' הכלים ואז יוכל להיות ונשמע היינו גילוי האור ולכן ארז"ל ולא ע"ה חסיד דחסיד היינו גילוי אור האהבה עליונה בגפש וגילוי האור א"א להיות רק כשיש לו כלי במה להתאחו חתו"ע הלבושים דתומ"צ וכמו שהוא בגפש כך יובן ג"כ למעלה בענין בגדי אהרן שלמעלה שהם הכלים ולבושים שע"יז דוקא נמשך גילוי אור דורב חסד כו') כי מאזר שבחי' אהבה זו נמשכה מבחי' דלאו מכל אינון מדות כו' למעלה מגדר חכמה כו' אינה נתפסת בשום שכל שבגדר חכמת הנבראים והשגתם אלא כאשר תפיסא ומתלבשת בתו' ובמצות שהם רצונו וחכמונו ית' בחי' אנת חכים ולא בחכ' ידיעא וזהו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו' שלהיות בחי' גילוי אנכי מי שאנכי הוא ע"י והיו הדברים האלה דוקא ולכן ודברת בם ולא בדברים בטלים ופי' ודברת מלשון ידבר עמים שהוא לי' הנהגה והמשכה כלומר שהמשכת גילוי האה' יהי' בלבש התורה

דוקא ולא בשאר חכמות שהם לשכל והשגת הנבראים כי כולם נקראים אצלו ית' דב"ט דלאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא אלא דוקא בחי' התורה שהוא בחי' דלאו בחכ' ידיעא שהוא למעלה מעלה מגדר שכל והשגת הנבראים כו' וע"י עסק התורה למטה שהיא חכמתו ית' ממשיכים תאה' עליונה להיות גילוי אא"ס ב"ה בחכמה כו' וזהו"ע עסק התורה לשמה לשם התורה דהיינו להיות גילוי אא"ס בחכ' שהוא בחי' התורה דאורייתא מחכ' גפקת וזו היא המשכת ראשית התהוות השתלשלות מאין ליש שהיא ראשית חכמה וצ"ל המשכה זו במדות ג"כ בראשית שהוא חסד כו' כי הוא ראשית הבנין, וכמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה והמשכה זו הוא ע"י עשיית המצות שכללותן נק' בשם צדקה וחסד ובפרטן מתחלקין לרמ"ח אברים דמלכא שבהם וע"י ממשיכים למעלה גילוי אוא"ס ב"ה בחסד וזהו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה כו' דרך הוי' כלומר * גילוי ההוי' מההעלם אל הגילוי ונק' המשכה זו בשם דרך עד"מ כמו דרך שמהלכין בה מעיר לעיר לעשות צדקה שיהי' התהוות בחי' צדקה וחסד וכמ"ש וצדקה ביעקב אתה עשית שנמשך בחי' צדקה מלמעלה ע"י ישראל א"ת בניך אלא בוניך שע"י הוא בנין החסד וכמ"ש עולם חסד יבנה ולכך נק' כנס"י יונתי תמתי כלומר שמתממת ומשלמת אותו כביכול להיות תמים ושלם ברמ"ח אברים דמלכא כלומר שממשיכים להיות רמ"ח אברים ע"י רמ"ח מצות כו'.

קיצור אות ג', אך לבחי' גילוי אהבה זו צ"ל לבושים כי אין אור בלא כלי וזהו שיורד עפ"י מדותיו וע' בהג"ה דבלא כלי מסתלק האור והם תומ"צ חכמתו ורצונו הם לבושים לאהבה עליונה הנמשכת מבחי' דלאו מכל אינון מדות כו' והו הדברים אשר אנכי מצוך כו' ודברת הנהגה כו' לשמה לשם התורה וזהו המשכה בראשית חכ' וצ"ל המשכה ב' במדות וראשיתן החסד (יומם כו') והיינו ע"י מצות וכללותן צדקה דרך הוי' כו' לעשות צדקה והיינו ע"י אתעדל"ת וצדקה ביעקב אתה עשית א"ת בניך יונתי תמתי כו' ע"כ קיצור אות ג'.

הג"ה, וזהו שהתורה נק' לבוש כמ"ש עוטה אור כשלמה אור זו תורה וכן בצדקה כתיב לבושו צדקה והיינו בחי' לבוש הפנימי ולבוש החיצון כמ"ש ע"פ ושמתי כדכד כו' והנה כתבתי במ"א ע"פ עוטה אור דכמו הלבוש כשאינן לובשין אותו שולט בו רקבון וכשלובשין אותו הוא עילוי להלבוש וגם להמלוכש בו דר"י קארי למאנא מכבודותא כך בענין לבוש התורה הנה ע"י התלבשות אא"ס בחכ' שהוא התו' ה"ז עילוי גדול לבחי' הלבוש שהוא התו' וזהו פי' לשמה לשם התו' עצמה כנ"ל אמנם גם זה אמת שהלבוש הוא ג"כ מכבודותא להמלוכש והענין שע"י נמשך תוס' גילוי האור וכדלעיל שהאור מצד עצמו הי' מסתלק וכשיש כלי נמשך

תוס' גילוי האור כו' נמצא הלבוש גורם תיקון לבחי' אור המלוכש בו שיהי' תוס' אור מא"ס ב"ה.

והנה מכל הנ"ל יובן ענין שמצינו כהן המשוח בשמן המשחה וכהן המרובה בבגדים דהיינו בבית שני שלא הי' שמן המשחה הי' מרבין אותו בבגדי כהונה בלבד שע"י שלובש הח' בגדים נעשה כה"ג כמו ע"י שמן המשחה כמבואר כ"ז בגמ' סוף הוריות וברמב"ם פ"א מהל' כלי המקדש, והנה ענין שנעשה כה"ג ע"י שמן המשחה הוא מובן עפמש"ל דפי' נשמן הטוב היורד על הראש כו' זקן אהרן שבחי' זקן אהרן שהוא בחי' ורב חסד שוהו מדת הכה"ג הנה הוא מקבל האור והשפע מבחי' שמן הטוב והיינו ע"י שיוורד על הראש רישא עילאה ואח"כ על הזקן ואח"כ נמשך לבחי' ורב חסד זקן אהרן וכיון שמקור ושרש המשכות בחי' ורב חסד שהוא שרש מדריגות הכה"ג הוא מבחי' שמן הטוב א"כ להכי א"ש שלמטה גם כן מרבין הכה"ג ע"י שמן המשחה שע"י שמושחין אותו בשמן המשחה נעשה כה"ג כי כך הוא המדה למעלה אמנם מה שנעשה כה"ג ע"י לבישת הח' בגדים לבד לכאורה אינו מובן דאיך יומשך הסבה מן המסובב הלא בגדי כה"ג הם לבושים וכלים לבחי' מדת הכה"ג שהוא האה' העליונה ולא כמו בחי' שמן הטוב שהוא אדרבה המקור והשרש לאור האה' דהיינו בחי' מו"ס או חסד דע"י שהוא מקור ושרש לבחי' ורב חסד שבי"ג מדה"ר כגודע משא"כ הבגדי כה"ג הם אדרבה רק לבושים המלבישים לאור האהבה א"כ איך שייך לומר שע"י הלבושים יהי' נעשה כה"ג איפכא מסתברא דמתחילה צריך להקדים לעשותו בחי' כה"ג ע"י ההמשכה ממקורו או שייך לבושים אבל איך הלבושים שהם יגרמו להיות נמשך בחי' ורב חסד המקור ושרש להבושים כו' אמנם לפמ"ש הוא מובן דיש כח ועוז בהלבושים וכלים שהם גורמים תוס' וריבוי האור וכמשל האש כשיש פתילה ועצים או כולו גאחו ונמשך אבל בהעדר הפתילה והעצים הוא נכלל במקורו האש היסודי ואינו מאיר כלל למטה ונעשה למטה חושך ולא אור נמצא עיקר סיבת האור הוא דוקא מצד הכלי, וכך יובן למעלה שעיקר סיבת תוס' וריבוי האורות תלוי ע"י ריבוי הכלים להיות כי האור הוא גילוי זיו והארה מא"ס ב"ה דלאו מכל אינון מדות איהו כלל רק בהתלבשותו בכלי החכ' או החסד או שייך לומר עליו חכים כו' לכך נשיש ריבוי הכלים ממילא נמשך תוס' האור משא"כ בהעדר הכלים נכלל האור במאור וז"ש במעשה דאלישע אין עוד כלי ויעמוד השמן כו' אלא צ"ל כלים ריקים אל תמעטי ואז ממילא יהי' תוס' האורות וזהו דענין בחי' הריבוי של כה"ג שיאיר האור דבחי' ורב חסד הוא נעשה ג"כ ע"י ריבוי בגדים שהם הלבושים והכלים שע"י נמשך ממילא גילוי האור להתלבש בהכלים וענין בחי' זו בנפש הוא שע"י ריבוי הבגדים דהיינו הלבושים דתומ"צ יוכל להמשיך גילוי בחי' אור האה' עליונה מבחי' אהרן כה"ג המאיר בנפשו להיות ואהבת את ה' כנ"ל וזשארז"ל ולא ע"ה חסיד כי איהו חסיד

המתחסד עם קונו קן דילי כו' לייחדא קוב"ה ושכינתי דהיינו להיות גילוי אוא"ס למטה וזהו בתי אהרן עין בעין נראה אתה ה' וצ"ל לבושים דתורה דוקא שעייזו יהי גילוי אור האה' וכענין ריבוי הבגדים שעייזו נעשה כה"ג משא"כ ע"ה שאין לו לבושים אמרו"ל ולא ע"ה חסיד.

ד) והנה בתיקון ועשיית לבושים אלו יש ג' בחי' ומדריגות מדריגה הא' הוא של משה כי משה נק' ע"ש מן המים משיתו ופי' משיתו מן ההעלם לגילוי שנמשך מן ההעלם שלמעלה מן ההשתלשלות מן המים מן בחי' מקור התורה שכל התורה היא בחי' כד שנשאב מן המים הם כ"ד ספרים דאורייתא וכמ"ש ותמלא כדה ותעל והנה על בחי' לבוש זה הוא ענין שארו"ל התורה נק' כלה ומאורסה וישראל הם בחי' חתן המשפיע כו' שהם המשפיעים להיות בחי' אא"ס בחכ' והם העוסקים בתו' לשמה לשם התורה דהיינו שיהי' התהוות בחי' תורה (ר"ל שבבחי' זו נק' העוסק בתו' מארי דאורייתא שהוא גבוה מהתורה שהרי הוא הממשיך אוא"ס שלמעלה מהתו' הוא בחי' ח"ע להיות מתלבש בתורה שהוא בחי' ח"ע) וכן במצות כתיב ועשיתם אותם, אשר יעשה אותם האדם כו' שהאדם הוא הממשיך ועושה אותן מצות (וכמ"ש במ"א ע"פ וזכרתם כו' ועשיתם אותם דר"ל שתהיו אתם בחי' זכרים ומשפיעים לבחי' המצות ועשיתם אותם להמשיך להיות התלבשות אא"ס בחכ' שהיא התורה ואח"כ ברמ"ח איברים דמלכא שהם רמ"ח מעשה המצות) והנה בזה יובן ענין ברכת המצות שהוא כענין ברכת חתנים ונישואין וכמ"ש בזהר דלית ברכתא שריא באתר פגים אלא באתר דדכר ונוקבא כו' שבמקום שיש משפיע ומקבל נשפע תוסי' וריבוי שפע והארה מלמעלה מעלה ממקום גבוה מאד נעלה יותר משל ב' הבחי' של המשפיע ושל המקבל וכמ"ש זכר ונקבה בראם ויברך אותם (ועיין בביאור על פסוק חכלילי עינים דלשם נת' דדכר ונוק' הם אה"ר ואה"ע ועייזו ויברך אותם גילוי אהבה בתענוגים לפי"ז א"ש מ"ש לקמן דבברכה זו נמשך מבחי' משה להיותו למעלה מבחי' אהרן אה"ר שם מה כי הוא שם ע"ב אהבה בתענוגים) וזהו מ"ש ויכל אלקים ביום השביעי וישבות ביום השביעי ויברך את יום השביעי נז' ג"פ ביום השביעי והענין כי בשבת יש ב' מדריגות בחי' שמור לנוק' זכור לדוכרא שמור הוא בחי' העלאת המקבל שמצפה וממתין לשפע המשפיע מלשון ואביו שמר כו' זכור לדוכרא בחי' המשפיע וזהו ויכל וישבות ויכל ל' כלתה נפשי מלמטלמ"ע וענין וישבות פי' בזהר ר"פ גח דנ"ט ע"ב ההוא נהר דנגיד ונפיק ועייל לגינתא כו' ודא נייחא לי' לגינתא ודא עביד נייחא כו' כד"א כי בו שבת וכתוב וישבות ביום השביעי, וע' בפרדס שער הצינורות פ"ג ביאור זה דהנהר הוא היסוד דדוכרא שהוא נושא משך * השפע לבחי' המקבל הנק' גינתא וזהו ענין זכור ושמור ולכן ודא נייחא לי' לגינתא כי עיי שפע זה מתמתקים הגבורות דנוק' בחסדים דדוכרא וזהו נחת רוח להמקבל

שמרוה צמאנו וכן פי' בזהר ר"פ נח ופי' ודא נייחא בי' היינו שונו ג"כ תענוג ונח"ד להמשפיע דיותר משהעגל רוצה כו' ועיקר הטעם שעייז נמשך לו ריבוי השפע ממקור הכרכות כדלקמן בפי' ויברך כו' כי בגלותא כתיב וזהר יחרב, הצדיק אבד כו' שאין נמשך השפע להמשפיע כיון שאין לו כלי להריק וע"ד שנאמר במרע"ה כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל לך רד כו' וז"ש בזהר כד"א כי בו שבת וכתוב וישבות ביום השביעי הביא ב' פסוקים לראי' על ב' בחי' נייחא הנ"ל כי בו שבת ר"ל הגינתא נייחא בהנהר כי בו הוא ל' זכר והיינו שהמקבל נחת ונחת וזהו השבת. ונחת זה הוא בו ר"ל בשפע הנהר שהוא בחי' דכר ואח"כ וישבות ביום השביעי וידוע דיום השביעי הוא מל' שהוא המקבל וא"כ וישבות קאי על הנהר שהוא בחי' דכורא דשבת וינחת ממה שמשפיע ומרוה צמאן המקבל הנק' יום השביעי וע' בבה"ז ס"פ נח פי' ג"כ בענין ב' נייחא הנ"ל שבוהר כהפרדס ולא כהמק"מ דפי' כל הנייחא הכל על הגינתא, ועכ"פ יצא לנו מדברי הזהר פ' נח הנ"ל דפי' וישבות ביום השביעי היינו בחי' זכור לדוכרא המתחבר ומשפיע בהמקבל ולכך יש לפרש מ"ש תחילה ויכל אלקים ביום השביעי היינו בחי' שמור לנוק' שהוא תשוקת המקבל אשר כלתה גפשו להתחבר עם המשפיע, והנה ע"י חיבור המשפיע ומקבל שזה ענין ויכל וענין וישבות עייז אח"כ ויברך נמשך בחי' ברכה והמשכה ממקום עליון שלמעלה מהמשפיע והמקבל וג"כ ויקדש שנמשך גילוי קדושה עליונה וכמבואר כ"ז ונרמו בזהר בראשית דמ"ז ע"ב וזהו ענין יב"ק יחוד ברכה וקדושה שע"י היחוד של המשפיע והמקבל נמשך בחי' שלמעלה משניהם והיינו ברכה וקדושה וי"ל דהיינו מוחין דאימא ומוחין דאבא והיחוד גופא הוא ז"ל וזהו ויקדש אותו בחי' היסוד דדוכרא שהוא אות ברית כו' ואפ"ל דג' בחי' אלו שמור וזכור ויברך הם ג' סעודות דשבת והמ"י, עוד יתבאר לנו הענין הנז' שע"י יחוד המשפיע ומקבל נמשך מבחי' גבוה יותר והוא מ"ש בזהר ר"פ וארא בפי' עד תאוות גבעות עולם והמתבאר שם דבחי' עד הוא היסוד דדוכרא משום שבו וע"י הוא היסוד והחיבור דז"ל כ"פ הרמ"ז וע' פרדס ערך עד.

קיצור מאות ד', והנה בעשיות לבושים אלו יש ג' מדריגות הנחי' העליונה נעשה ע"י משה ובבחי' זו התורה שהיא הלבוש נק' כלה ומאורסה לבחי' אה"ר העליונה (וע"ד שנת' במ"א פי' מתוך שחסידינו הן תורתן משתמרת) ולכן נק' ישראל חתן ובאתר דדכר ונוק' נמשך הארה מלמעלה ממקום גבוה משניהם והוא מבחי' משה שהוא מן המים משיתהו והתורה נק' כד מים * אלו כו' והמשכה זו הו"ע ברכת המצות וכמו ברכת גזואין והלבוש עצמו נעשה ג"כ ע"י משה אצפ"י שהוא למעלה גם מהאה"ר דבחי' חתן כו' כי דוקא מבחי' עליונה נמשך הכח להשפיל א"ע בבחי' לבוש כענין משלי שלמה עמ"ש במ"א בביאור ע"פ וישמע יתרו כו' דפי' חכמות בחוץ

כו' בזאת יתהלל כו' ומדריגה השנית לבוש שעשום חכמי לב שהם ג"כ בבחי' ביטול לכך עושים בגדי אהרן לקדשו בבחי' קדש העליון ומדריגה השלישית קיום המצות של כל ישראל שעושים מאהבה טבעיות המוסתרת דלא כתיב בהו לקדשו אלא לכהנו ואעפ"כ ממשיכים לבוש עליון לאהבה זו (וע"ד שנת' במ"א פירוש מתוך שחסידים הן תורתן משתמרת).

קיצור מהביאור על דרוש ועשית בגדי קדש התקס"ה הנכתב בנייר בפ"ע

(א) **בגדי אהרן יש בג' מדריגות.** ובחי' אהרן שערות זקן אהרן ומבחי' עין בעין נראה אותיות אהרן ומדריגה א' בבגדי אהרן התחלת התהוות הכלים נעשה ע"י משה שם מ"ה שממוצא ומדריגה ב' כלים ממש באצ"י נמשך ע"י חכמי לב בחי' ביטול דאור אבא.

(ב) **וברכת המצות** כעין ברכת נשואין שע"י התחברות דו"ג כענין אהרן ובגדי אהרן נמשך גילוי מבחי' עליונה יותר ויברך אותם משה.

(ג) **ושתכלית הברכה להיות מלך העולם** כי המל' הוא בחי' ומה דאשתאר כו' עשיראה דכולהו כו', ומה יובן המדריגה הג' בבגדי אהרן.

להבין בתוס' ביאור ענין בגדי אהרן מהו שאיך יתכן לומר שהם כלים דע"ס דא"א כיון שזקן אהרן הוא בחי' ת"ד א"כ בחי' בגדי ע"כ צ"ל שהם למטה מהם, אך בפע"ח שער י"ב פ"ח בד"ה אמר יצחק שהוא לשון האריו"ל מבואר ענין זה וז"ל והנה התיקון השישי כי חפץ חסד כו' וכנגדו בי"ג מדות שבתורה ורב חסד מדה ר' ומדה זו היא מדת כה"ג כו' וכנזכר באדרא (דקל"ב ע"ב) כו' זקן בתוך זקן כו' כי ממדה ו' ואילך מתחיל זקן אחר מתלבש בח' בגדי כו' ודע כי התלבשות ח' אלו נמשכין ונעשים נשמה לז"א כו' ע"ש והטעם שמתחיל מתיקון הששי משום דבג' זהו מדת חסד רק שנק' ורב חסד רב מחסד סתם כמ"ש בזהר על האידרא שם או כי חפץ חסד ע' רמ"ז שם אבל ה' תיקונים הראשונים הם מדריגות שלמעלה מבחי' ומדת חסד כי ג' הן נגד אור צח אור מצוחצח אור קדמון וע' ענינם בפרדס שי"א פ"ו בתשובת רב האי גאון שהם שלשה גגויות ראשי ראשים כו' ע"ש ועוד ב' הם חו"ב וכה"ג בחי' חסד ואה"ר מתחיל

מתיקון הששי וזהו כעין מ"ש בזהר ר"פ יתרו אית מלך לעילא היינו מלי דא"ק וכתן דמשמש תחותי' זהו בחי' ורב חסד כו' וזהו בחי' אהרן אותיות נראה שהגילוי מתחיל ממדת חסד וע' בע"ח שער א"א פי"ד וזהו עצם בחי' כה"ג אך ח' בגדי כה"ג היינו ח' לבושים לח' תיקונים הנ"ל שמתיקון השישי עד תיקון הי"ג וכמ"ש האר"ז"ל כי הם זקן בתוך זקן כו' ע"ש ולבושים אלו הם ח' בגדי כה"ג וע' מזה ג"כ בדברי הרמ"ז פ' אמור דפ"ח ע"פ זקן אהרן כו' ולפי"ז תיקון כי חפץ חסד כו' ואמנם השמן הוא סוד הפנימיות המושפע דרך צינורות ושערות כו' ע"ש ומשמע דהכי פי' הפסוק כשמן הטוב ה"ס הפנימי יורד על הזקן הפנימי שהוא מדת כנס"י המתלבש בח' בגדים זהו בחי' זקן השני ע"ש ובזו"ה דל"ב וז"ל נ"ל במה ששמעתי שהי"ג מבוזעין כו' ע"ש משמע דתיקון כי חפץ חסד זהו בחי' השמן כו' וכ"ה בס' רוח דוד די"ח ע"ד וע' בזהר הרקיע דל"ט ע"ב משמע כמ"ש הרמ"ז דכי חפץ חסד הוא ג"כ שערות. והנה כ"ז הוא בחי' אהרן שלפני האצי' ובגדיו זהו ועשית בגדי קדש כו' ומדריגה השנית יובן עטמ"ש בסוף ספר הדרת פני מלך וז"ל דכהנא רבא דלתתא הוא ז"א וכהנא רבא עילאה הוא עתיק עכ"ל ואעפ"י דלעיל נת' דחסד דז"א זהו בזי' אברהם שהוא בחי' חסד עולם משא"כ בחי' אהרן הוא ורב חסד אך זה מתורץ מתוך מ"ש האר"ז"ל בפע"ח שם שבחי' ח' לבושים הנ"ל מתיקון ורב חסד ואילך מתלבשים בז"א וא"כ או נק' הז"א כהנא רבא משא"כ חסד דז"א מצד עצמו שהוא הנק' חסד עולם זהו בחי' אברהם וע' באזרא דקל"א סע"ב לקבל דא אל רחום וחנון ואינון לתתא ואי תימא משה איך לא אמר אילן עילאין כו' ע"ש ובזהר הרקיע שגדול כח משה שהמשיך התלבשות ת"ד דא"א שיתלבשו בז"א כו' ואז נק' הז"א כה"ג וכמו"כ ענין בגדי כה"ג הם ח' לבושים לח' תיקונים אלו כמ"ש בפע"ח שם.

וענין המדריגה הג' בבגדי אהרן. הנה זה לא נת' בפירוש בכהאר"ז"ל אמנם נמצא גילוי לזה בזה"ק עד שרומז לח' בגדים הנ"ל תמצא לקמן בביאור המתחיל להבין שרשי סוף א' צריך להעתיק כאן ואח"כ מתחיל כך לבחי' לבושים אלו נמשך ע"י קיום המצות של כל ישראל מאהבה המסותרת אך הנה צ"ל דא"כ איך הם נק' בגדי אהרן שהרי בחי' אהרן זהו אהבה רבה ולעיל אמר שזהו בחי' אברהם וע' בתניא אך נראה לומר בהקדים להבין ענין שמצינו כהן המשוח בשמן המשחה כו' ע"ל בהתורה אות ג' עד ולא ע"ה חסיד דשייך כאן ועד"ז יובן איך כי גם לבושים אלו נק' בגדי אהרן אעפ"י שאין לו עדיין גילוי אה"ר כי אדרבה ע"י לבושים אלו יזכה להארה וגילוי מבחי' אה"ר וזו הי' בחי' כה"ג המרובה בבגדים כו'. עיין לקמן ד"ה עמ"ש ע"פ פרונונו שייך כאן ע' עוד מענין בגדי קדש בזח"א דרי"ז ע"א.

לעיל בתורה אות א' הגה"ה מן וזהו שאנו אומרים במנחה בשבת כו' עד מנוחתם יש להעתיקה בפ"ע וכן הג"ה שבאות ב' מן ובזי' שער זה

עד מדותיו, וכן הג"ה מן וגם פי' עד אה"ר הנ"ל וכן הג"ה שבאות ג'
מן וענין ההכרח עד דורב חסד וכן הג"ה באות ד' מן וע' ע"פ חכלילי
עד דתענוגים ג' בחי' בגדים יש לומר נגד תלת עלמין הנזכר בזהר ר"פ
שלח ע"ש ברמ"ז.

הגהות דשייכי להביאור באות ב' מן וענין כלום עד שלפני האצילות שייך
לביאור נייר אות א' אחר תיבת הכלים דע"ס דע"ת.

באות ג' מן זמ"ש עד העלאה כו' שייך לביאור נייר אות א' אחר תי'
ונחנו מה.

באות ד', מן ואפשר עד ע"י כו' שייך לביאור נייר סוף אות ב' אחר
תיבת ברכת המצות שנמשך מבחי' משה.

קיצור מהדרוש ועשית בגדי קדש שבת"א. בגדי אהרן הם לבושים לבחי'
אה"ר כענין ימים יוצרו (ועמ"ש בד"ה אוסרי לגפן שיש ב' לבושים
עד"מ לבוש הראש ולבוש הגוף ע"ש סד"ה והנה מן המצות נעשה לבושים
לנפש וכמו"כ בענין בגדי אהרן יש לבושי הגוף ויש לבושי הראש מצנפת
וציץ ועמ"ש באגה"ק ד"ה וילבש צדקה כשריון בענין וכובע ישועה בראשו
ובת"א פרשה וישב בד"ה בכ"ה בכסליו ועיין בפרדס ערך כובע ישועה
ובמא"א אות ב' סעי' י"א ואות מם סעיף קכ"ח בענין מצנפת וע' בגמ'
פ"ק דגיטין ד"ז ע"א בזמן שמצנפת כו') וההפרש בין אהבה הנמשכה מבחי'
אברהם לבחי' אהרן זהו ע"ד אית חסד ואית חסד וע' באג"ה סי' י"ד ד"ה
חסדי ה' כי לא תמנו וע' מזה ג"כ בלק"ת בד"ה בהעלותך את הנרות
דרוש הראשון.

ב) וביאור הענין זה הנה נודע שמבחי' חסד דז"א נמשך אתעדל"ע לעורר
האהבה ואתעדל"ת (וזהו וישכם אברהם בבקר וע' בוח"ג פ'
ויקרא דכ"ג ע"ב ע"פ ברן יחד כל כוכבי בקר כו' ואברהם אתער כו'. וע'
מענין ברן יחד כל כוכבי בקר דקאי על ק"ש במד"ר פ' תולדות פס"ה
ובגמ' בחולין פרק ג"ה דצ"א סע"ב). ואז על ידי אתערותא דלתתא זו
נמשך אתערותא דלעילא הוא מבחינת חסד דלעילא כי בחינה ראשונה זהו
מבחינת סדר ההשתלשלות ובחינה הב' זהו מלמעלה מסדר ההשתלשלות.
היינו החסד ששרשו מהשכל נקרא סדר ההשתלשלות והחסד שלמעלה מהשכל
נק' למעלה מסדר ההשתלשלות (ועיין בת"א פ' תולדות ביאור דמים רבים.
ועמ"ש בד"ה ה' יחתו מריביו ובד"ה והניף הכהן אותם פ"ב בענין כבש
כשב. וע"ד כי גדול עד שמים חסדיך. כתיב כי גדול מעל שמים חסדיך

ועמ"ש ע"פ כי ההרים ימושו כו' וחסדי מאתך לא ימוש כו') וחסד זה הוא מקור שיתהווה בחי' חכמה ודרך המשכה זו היינו מ"ש כשמן הטוב כו' זקן אהרן (בד"ה בהעלותך פ"ד ובפ' כי תצא בביאור ולא אבה) וכן אותיות הדיבור (ע' ביאור את שבתותי תשמרו) והגורם הצמצומים הוא החסד והאהבה אהבתי אתכם אמר ה' (עמ"ש סד"ה ולא אבה הנ"ל פ"ד ובהביאור פ"ב) ואהבה זו ממשיך אהרן.

ג) והנה באתעדל"ת זו ממשיך שיהי' גילוי בנפש בחי' אהבה זו וזהו בחי' אהרן אותיות נראה שיהי' האהבה בבחי' הנמשך מראי' חושיית (עיין בד"ה יהודה אתה ובד"ה שמאלי תחת לראשי, ובד"ה אני ישנה בענין יונתי ואפ"ל כי ראי' זו מבחי' חכמה והרי חסד זה הוא מקור החכמה וזהו כי היום ה' נראה אליכם וכ' בשל"ה פ' תרומה נראה אותיות אהרן אליכם אותיות מיכאל ור"ל מיכאל זהו בחי' האהבה הבאה מאתעדל"ת תחלה כנ"ל סעי' ב' ואח"כ ע"י אתעדל"ת נמשך אתעדל"ע זהו מבחי' אהרן שהיא האהבה בבחי' ראי' נראה אליכם) ואהבת שיהי' שם שמים מתאהב על ידיך והיינו ע"י ההתבוננות בה' אחד איך שהוא אחד בחית וד' שהם ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם וכן למעלה יש ז' רקיעים והארץ לך ה' הגדולה כו' וד' חיות המרכבה וזהו ענין המאריך באחד כמ"ש במ"א והגורם המשכה זו ויחודו בהמדות ועולמות היינו ע"י שומע ישראל הוי' אלקינו שבאתעדל"ת תליא מילתא כו' כי לאו דאית לך צדק ידיעא כו' אלא לאחזאה איך מתנהג עלמא כו' והיינו כפום עובדיהון דב"ג, ועמ"ש מענין לאנהגא עלמין בלק"ת ר"פ שלח, וזהו פי' הוי' אלקינו כפום עובדיהון דב"ג וצ"ל בכל לבבך בשני יצדיך בטל רצונך שמצמצם א"ע, ועי"ז מעורר כן למעלה שיצמצם א"ע כנ"ל ססעי' ב' בכדי שיהי' הגילוי בנפש (ועמ"ש כה"ג בד"ה ולא אבה ובד"ה ושננתם לבניך בענין מעשה גדול) עד שיגיע לבחי' ובכל מאדך הוא ע"י אהרן ומשה כו' על צבאותם (ועמ"ש מענין אהרן בד"ה ואתה תצוה ובד"ה ענין חנוכה גבי בהטיבו את הנרות כו' ובד"ה ויצום אל בניי ובהביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון פ"ה בענין ע"פ אהרן ובניו תהי' עבודת הגרשוני) ולפמ"ש בלק"ת בד"ה בהעלותך את הנרות דרוש הראשון פ"ג מובן שעיקר ענין מעלת אה"ר דאהרן על בחי' הלוח ונסוע דאברהם הוא מה שע"י אה"ר דאהרן נמשך שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה והוא הנק' יחוד העליון לשיקבה"ו ונת' פי' יחוד זה בלק"ת דרושי עשי"ת בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך נושא עון ושם פ"ב וכח יחוד זה נמשך לאהרן ע"י מ"ת כמ"ש ע"פ המד"ר פ' וארא פי"ב בענין כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ ואני הוא המתחיל שנאמר וירד ה' על הר סיני כו' ע"ש נמצא אזי דוקא נמשך כח יחוד זה משא"כ באברהם שהי' קודם מ"ת לא הי' בחי' זו עדיין וזהו מ"ש לקמן בהביאור בד"ה להבין שרשי הדברים ושם פ"ב, והמד"ר פ' בחקתי פ' ל"ו בענין אל בית יעקב אשר פדה את אברהם וזהו מש"כ בענין שיהא שם שמים מתאהב ע"ד מקדשי שמך היינו שממשיכים מבחי' אתה קדוש בבחי' ושמך קדוש כמ"ש בת"א בד"ה אוסרי לגפן עירה).

ד) אך הנה לבחי' גילוי האהבה צ"ל כלי ולבוש (וכמו שגם למעלה בחי' החסד דכ"ע מאיר ומתלבש בחכמה וגם ע"י שאו"א הלבישו זרועות דא"א מזה נמשך ויוציאנו ה' אלקינו, ועמ"ש בד"ה האוינו השמים דרוש הראשון ספ"ב בענין ולא ע"ה חסיד כו' וגם כמ"ש בד"ה חכלילי שעל האהבה נאמר את האור כי טוב וארו"ל כי טוב לגנוז) כשמן הטוב כו' ע"פ מדותיו מלשון מרו בד והיינו התומ"צ (עיין כה"ג בסידור בד"ה ביאור למ"ש בספ"ב פנ"ב) הדברים האלה אשר אנכי מצוך ודברת במ דלאו אורחא דמלכא (וזהו ולכבודי בראתיו כו', וכן נת' בהביאור ע"פ האוינו השמים דרוש השני בפ"י כל הנק' בשמי ולכבודי בראתיו פי' הנק' בשמי שממשיכים תוס' אור מעצמות או"א"ס בבחי' שמו שהוא כתר והיינו ע"י רעו"ד והמשכה זו מתלבשת בהתורה בחי' ולכבודי בראתיו כו' ולבוש זה היינו שנק' התורה משל הקדמוני בד"ה לבסומי בפורי' דרוש השני וה"ע עוטה אור כשלמה כמ"ש ע"פ ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם עוסק בתורה לשמה) וצ"ל ההמשכה ב' בחסד ע"י עשיות המצות (כי חסד עליון הנ"ל הוא חיי דנשמתא ולא חיי הגוף בזח"ג דקל"ג ע"ב ופי' חיי הגוף היינו כללות בי"ע ולכן כדי שיומשך ממנו למטה צ"ל ע"י ב' המשכות הא' בחו"ב ואח"כ בות' וכמ"ש מזה בד"ה ה' יחתו מריביו וכענין עלמא עילאה ועלמא תתאה, ועמ"ש בד"ה לבבתני אחותי כלה בענין ב' בחי' לב כו' וסד"ה וישב יעקב בענין ב"פ בארץ, ובענין טובה הארץ מאד בעלמין סתימין ובעלמין דאתגליין או אפ"ל שזהו"ע ב' בחי' לבושים לבושי הראש ולבושי הגוף כו') שכללות המצות נק' צדקה וחסד ולכך נק' תמתי (ועמ"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער בענין מארו"ל ע"פ ועשיתם אתם כאלו עשאוני).

ה) והנה בתיקון ועשיית לבושים אלו יש ג' בחי' ומדריגות (הג"ה י"ל כמ"ש בד"ה ואלה המשפטים שיש בנש"י דרך כלל ב' בחי' וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה זרע אדם היינו נשמות דאצי' שם מ"ה וזרע בהמה הם נשמות דבי"ע משם ב"ן, ושם שבחי' משה זהו למעלה גם מבחי' נשמות הנק' זרע אדם כי אדם היינו ז"א ובחי' משה גבוה יותר וע' בד"ה משה ידבר ובהביאור ולכן על משה נאמר אחד מאלף מצאתי שגם בבחי' נשמות דאצי' הנק' אדם הוא אחד מאלף כו' והיינו כי יש נר"נ דאצי' והם יחידות עשירות מאות ויש בחי' נשמה לנשמה דאצי', וזהו בחי' אלף אאלפך חכמה ומשם בחי' משה ולכן ואצלתי מן הרוח כו' הרי כמו שאצי' אין ערוך להמאציל כן אין ערוך אצילי בניי זרע אדם לגבי משה שממנו נמשך ההארה להע' זקנים ע"ד ויאצל מן הרוח כו', וזהו"ע הג' בחי' בבגדי אהרן כמ"ש"כ אחד של משה וא' של חכמי לב הם זרע אדם ובטור אי"ח סי' קט"ו כ' שבברכת אתה חונן יש י"ז תיבות כמו בפסוק ואתה תדבר אל כל חכמי לב ומדרגה הג' ועשו סתם היינו ג"כ נשמות דבי"ע עכ"ה) הא' היא של משה (ע' בד"ה ביאור ע"פ משה ידבר שכתב שמשה הוא מבחי' חכמה שבכתר דא"א אלא שנשפל ביסוד אבא ושם ד"ה משה ידבר כ' ומשה כי מן המים אלא שנמשך למטה בעולם האצי' כו')

וסד"ה מראיהם ומעשיהם כ' אבל בחי' נוצר חסד בחי' משה הוא בשער החמישים שהוא הכתר עכ"ל היינו כי נוצר גימט' משה עם הכולל, והנה נוצר חסד הוא מזל השמיני י"ל משם יוכל להמשיך שמונה בגדים לכה"ג ועמ"ש בת"א פ' מקץ בד"ה ולהבין ביאור הדברים הנ"ל בענין שמונה נסיכי אדם בענין נוצר חסד לאלפים כי תיקון לאלפים הוא או"פ כו' אבל ח' מזלות הראשונים עד נוצר חסד הם בחי' מקיפים ושם שרש ח' נסיכי אדם וכיון שהם מקיפים לכן י"ל מהם נמשך ח' בגדי כה"ג שהבגדים הם ג"כ מקיפים וכה"ג זה י"ל חסד דא"א כמ"ש בד"ה ביאור ע"פ כי אתה גרי וז"ל חותם של כה"ג חותם הוא יסוד וכה"ג הוא כהנא רבא רב חסד שהוא ביי"ג ת"ד כו' וי"ל דמ"ש בסה"ק דד' בגדי לבן הם משם הוי' וד' בגדי זהב הם משם אד', ואיך הוא בחי' בגדים אלו דכהנא רבא שלמעלה מאצ"י אך הוא כמ"ש בענין ויקרא הוי' הוי' סד"ה וירא ישראל את ה' ויקרא קאי על משה שמשו קורא וממשיך מהוי' דלעילא להוי' דלתתא שיהי' פסיק טעמא כו' וע"י משה נעשה חיבור וקישור ב' הויות, ובד"ה משה ידבר כו' כי שהוא קרא והמשיך ממזלות להיות אבא דאצ"י שאבא יונק ממזל הח' כו' והיינו מלמעלה מהשתלשלות וא"כ מבחי' שם הוי' דלעילא ממשיך משה ד' בגדי לבן לכהנא רבא שלמעלה מהאצ"י בחי' ורב חסד כו' ונק' בגדי קדש ע"ד קדוש למ"ד מלמטה והוי' מלמעלה בהביאור ועשית ציץ ובחי' ד' בגדי זהב הנמשכים משם אד' זהו כענין ועתה יגדל נא כו' אד' שפירושו אד' הוא מל' דאצ"י והכח של שם אד' הוא מל' דא"ס ובהביאור ע"פ ועתה יגדל נא פי' שהוא מל' דמו"ס והוא הנק' אד' מי והרמ"ז בפ' בלק דקפ"ה האריך בזה ששם אד' הוא בדיקנא דא"א לכן שפיר י"ל שזהו ד' בגדי זהב דועשית בגדי קדש כו' ולכן הם מכפרים כמ"ש ועתה יגדל נא כח אד' כו' נושא עון כו').

(ו) והנה על לבוש זה הו"ע מארז"ל שהתורה נק' כלה ומאורטה וישראל הם בחי' חתן (וזהו ע"ד שהחכ' נק' ראשית ל' גוק' כמ"ש בד"ה זכור את יום השבת דרוש הראשון, ונש"י ממשיכים מבחי' אני ראשון בבחי' ראשית כמ"ש ראשון לציון בשכר שלשה ראשון כו' ועמ"ש בד"ה כי תצא דרוש השני בפ"י ולקחתי אותה לך לאשה, ועמ"ש בסידור בד"ה ענין רב שמואל בר יצחק מרקד אתלת ועמ"ש סד"ה רני ושמחי בת דרוש הראשון בפ"י לא זו מחבבה עד שקראה אמי) ומדרגה השנית הוא בחי' עשיית לבוש שעושיין חכמי לב כי חכמי לב י"ל ע"ד שארז"ל במד"ר פ' תולדות פס"ז שהצדיקים לבן ברשותן דומין לבוראן שנאמר ויאמר ה' אל לבו משא"כ הרשעים הם ברשות לבם שנאמר ויאמר המן בלבו, ומ"ש חכם לב י"ל שזה שיהי' לבו ברשותו הוא ע"י עסק התורה כמ"ש במ"א ע"פ כי קרוב אליך הדבר מאד בפ"ך ובלבבך וארז"ל בעירובין פרק כיצד מעברין דנ"ד א' אימתי קרוב אליך בזמן שבפ"ך ובלבבך כו' וענין הפ"י שדומין לבוראן היינו כי ל"ב זימנין שם אלקים שנאמר במע"ב נק' לב

והם ברשותו כביכול דהיינו שם הוי' שמושל על שם אלקים כו' וע' ביומא פ' בא לו דס"ט ע"ב זהו גבורת גבורתו שכובש את יצרו כו' גם חכמי לב ע"ד שאמרו השבטים כך אין בלבנו אלא אחד, ועמ"ש מזה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק ומדרגה הג' הוא בחי' ועשו סתם של כלל ישראל כו'.

להבין שרשי הדברים הנ"ל. הנה שרש ענין בגדי אהרן יש בג' מדריגות אחד במאציל עצמו לפני האצ"י והוא הנק' רב חסד או נוצר חסד מי"ג תקוני דיקנא כידוע דאבא יונק ממזל הח' וזהו שנק' דיקנא דכהנא רבא כמ"ש זקן אהרן כו' וע' מזה בפע"ח שער הסליחות פ"ח בלשון האריו"ל בד"ה אמר יצחק והובא בהרמ"ז פ' אמור בדף פ"ח ע"ב ע"פ כשמן הטוב על כו', הב' למטה מזה והיינו בבחי' אצ"י הוא בחי' אהרן איש החסד שבאצ"י בבחי' חסד דז"א הנק' חסד עולם כמ"ש באד"ר והוא ג"כ בחי' אברהם כנ"ל, הג' בבי"ע שלמטה מאצ"י וע' בזהר ר"פ יתרו דס"ז ע"ב גבי אית כהן רזא דאור קדמאה כו' אית כהן רזא דמיכאל כהנא רבא והיינו ב' בחי' אלו שבאצ"י ובריאה וע' עוד מענין זה בזח"א פ' ויחי דרי"ז ע"א ע"פ ועשית בגדי קדש ופי' בספר זהרי חמה כנ"ל, והנה תחלה י"ל בענין אהרן שלפני אצ"י כמ"ש אשר עין בעין נראה אתה כו' נראה אותיות אהרן כו' הנה מבואר במ"א שהאורות והמשכות שבאין מעצמות אוא"ס לנאצלים אינו בדרך ער"ע מפני שאין ערוך כלל ביניהם ולזה הטעם הוא בחי' צמצום הנק' מקו"פ בתחלה כמ"ש בע"ח אלא יצא האור והשפע בבחי' שערות כמשל השערות שהן חללין ויש בהם יניקה קצת עוברת בחללין אך הוא ממותרי המוחין מן האידים החיצונים שיוצאין ובוקעים מן המוח השכלי ואין להם ערוך כלל לגבי עצמות המוחין כו' כמ"כ החכמה דאצ"י מאין תמצא היינו מבחי' מותרות ונובלות חכ' הגנוזה מעצמות המאציל הנק' ח"ס שנמשך בבחי' מזל ונוצר כו', ועמ"ש מזה בסידור סד"ה עבדים היינו לפרעה במצרים בענין מה שלפעמים מבואר דא"א מלבישים לחו"ג דא"א ופעמים מבואר שיונקים מבחי' מזל ונוצר ונקה שהם בחי' שערות י"ג ת"ד וע' מזה ג"כ בבה"ז פ' נשא סד"ה בחללא דגלגלתא וע' מזה בלק"ת סד"ה ויקח קרח פ"ד ובפ' כי תצא בד"ה ביאור כי תצא ושם פ"ג ובהביאור ע"פ ולא אבה ובפ' נצבים בהביאור ע"פ כי כארץ תוציא צמחה ובפ' הברכה בהביאור ע"פ תורה צוה פ"א ומבואר במ"א עוד משל אחר מאותיות הדיבור של רב לתלמיד שא"א שישפיע הרב מהות שכלו ממש לכוללו ולאחדו בשכל של התלמיד אלא דוקא ע"י שילביש את השכל באותיות

הדבור ומהדיבור ישכיל התלמיד השכל וה"ו הדבור כמשל חללין של השערות שבאותיות הדבור עובר שפע השכל כו' ע"ש בארוכה שגם כל אלה המשלים עדיין אינם אמיתיים לפי שהחכמה מן המאציל אינו שכל משכל כו' אמנם עיקר הכלל הוא דמעצמות המאציל לנאצלים הוא בבחי' שלמעלה מהשתל' עו"ע אור וכלי כו' אך ורק בבחי' האצ'י' כבר בא השפע גם ובחי' אור וכלי כו' שהרי ממהות השכל ממש נתהווה אור האהבה כו' וע' מזה בת"א פ' וירא בד"ה פתח אליהו. וזהו ההפרש בין בחי' אהרן שלפני אצ'י' לבחי' אהרן שבמאציל לפי שבמאציל עצמו אין הגילוי אור בא ממנו למטה רק בדרך בחי' שערות וזהו אהרן אותיות נראה כו' והוא רק עפ"י לבושי' וצמצומים די"ג ת"ד וזהו זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו ופי' נדותיו הם לבושים כי גם שם יש בחי' ובגדי אהרן והם בחי' הכלים זי"ס דע"י וא"א אבל אינם בבחי' כלים ממש ככלים דאצ'י' שהם בבחי' צמצומים ממש להגביל * האור כו' אלא הן בבחי' א"ס רק שהם שרשיים ומקודיים של הכלים דאצ'י' וכמ"ש במ"א וד"ל אבל מ"מ יש מציאות ח' בגדים שהם בחי' הכלים והלבושים לאהרן כהנא רבא שלפני האצ'י' ג"כ והיינו מ"ש ע"פ מדותיו וד"ל והנה ענין פרטי הח' בגדים באצ'י' הן כלים ממש וכאשר מבואר בספרי הקבלה דחשן מצוייר בו בחי' האורות חג"ת וע' במא"א אות חית סכ"ג חשן נק' ז"א ואפוד מל' מאחוריו וע' מזה בוח"ב פ' פקודי דף רכ"ט ע"ב ודף ר"ל ודף רל"א ועיין בפרדס ערך אפוד וזהו מדריגה השנית דבחי' אהרן שבאצילות והן בחי' עשיות הבגדים של חכמי לב שהוא ע"י אתעדל"ת דוקא כמאמר שיהא שם שמים מתאהב כו' וכמ"ש אשר מלאתיו רוח חכמה בבחי' מ"ד דאבא כו' כי פי' לב הוא בחי' ז"א כידוע וחכמי לב הן בחי' מוחין דאו"א שמלובשים בלב דז"א כו' וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה מבחי' אבא שרש כל האצ'י' כידוע כי הנה ידוע דאבא מקנן באצילות ואימא בבריאה כו'. ונמצא כל בחי' האצ'י' שרשו מבחי' אבא דוקא שהוא בחי' ביטול כו' וע"כ נק' בשם אצ'י' לשון אצלו כי קרוב הוא אל או"א"ס בבחי' הביטול ביותר וכמ"ש במ"א וד"ל. וביאור הדברים יובן באדם התחתון שכאשר מתפעל באהוי"ר בלבבו. הנה כאשר אין ההתפעלות רק מצד ההשגה בבחי' בינה אזי הם נרגשים אצלו בבחי' יש ודבר מה לומר הלא דבר הוא כו' אבל בבחי' חכמה שמאירה בהתפעלות זו אז אין האהוי"ר בבחי' הרגשה כלל רק בבחי' הביטול. והעדר ההרגשה כו' וכמ"ש במ"א כמ"כ המדות דאצ'י' כל המילואים והגילוי הוא מבחי' האור אבא ששורשה בהן והן בבחי' הביטול דחכמה כו'. וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה וד"ל. אבל עשיית הבגדים דאהרן כהנא רבא שלפני האצ'י' הוא ע"י משה דוקא וכמ"ש ועשית בגדי קדש לאהרן כו'. וביאור הדבר הנה במשה כתיב כי מן המים משיתיהו ומבואר במ"א שהי' שרשו מבחי' מ"ה דע"י וא"א והוא אשר מאיר בהם משרשי הכללי בחי' שם מ"ה הזודש ממצחא

והם ברשותו כביכול דהיינו שם הוי' שמושל על שם אלקים כו' וע' ביומא פ' בא לו דס"ט ע"ב זהו גבורת גבורתו שכובש את יצרו כו' גם חכמי לב ע"ד שאמרו השבטים כך אין בלבנו אלא אחד, ועמ"ש מזה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק ומדרגה הג' הוא בחי' ועשו סתם של כלל ישראל כו'.

להבין שרשי הדברים הנ"ל. הנה שרש ענין בגדי אהרן יש בג' מדריגות אחד במאציל עצמו לפני האצ"י והוא הנק' רב חסד או נוצר חסד מי"ג תקוני דיקנא כידוע דאבא יונק ממזל הח' וזהו שנק' דיקנא דכהנא רבא כמ"ש זקן אהרן כו' וע' מזה בפע"ח שער הסליחות פ"ח בלשון האריז"ל בד"ה אמר יצחק והובא בהרמ"ז פ' אמור בדף פ"ח ע"ב ע"פ כשמן הטוב על כו', הב' למטה מזה והיינו בבחי' אצ"י הוא בחי' אהרן איש החסד שבאצ"י בבחי' חסד דו"א הנק' חסד עולם כמ"ש באד"ר והוא ג"כ בחי' אברהם כנ"ל, הג' בב"ע שלמטה מאצ"י וע' בזהר ר"פ יתרו דס"ז ע"ב גבי אית כהן רזא דאור קדמאה כו' אית כהן רזא דמיכאל כהנא רבא והיינו ב' בחי' אלו שבאצ"י ובריאה וע' עוד מענין זה בזח"א פ' ויחי דרי"ז ע"א ע"פ ועשית בגדי קדש ופי' בספר זהרי חמה כנ"ל, והנה תחלה י"ל בענין אהרן שלפני אצ"י כמ"ש אשר עין בעין נראה אתה כו' נראה אותיות אהרן כו' הנה מבואר במ"א שהאורות והמשכות שבאין מעצמות אוא"ס לנאצלים אינו בדרך ער"ע מפני שאין ערוך כלל ביניהם ולזה הטעם הוא בחי' צמצום הנק' מקו"פ בתחלה כמ"ש בע"ח אלא יצא האור והשפע בבחי' שערות כמשל השערות שהן חללין ויש בהם יניקה קצת עוברת בחללין אך הוא ממותרי המוחין מן האידיים החיצונים שיוצאין ובוקעים מן המוח השכלי ואין להם ערוך כלל לגבי עצמות המוחין כו' כמ"כ החכמה דאצ"י מאין תמצא היינו מבחי' מותרות ונובלות חכ' הגנוזה מעצמות המאציל הנק' ח"ס שנמשך בבחי' מזל ונוצר כו', ועמ"ש מזה בסידור סד"ה עבדים היינו לפרעה במצרים בענין מה שלפעמים מבואר דאו"א מלבישים לחו"ג דא"א ופעמים מבואר שיונקים מבחי' מזל ונוצר ונקה שהם בחי' שערות י"ג ת"ד וע' מזה ג"כ בבה"ז פ' גשא סד"ה בחללא דגלגלתא וע' מזה בלק"ת סד"ה ויקח קרח פ"ד ובפ' כי תצא בד"ה ביאור כי תצא ושם פ"ג ובהביאור ע"פ ולא אבה ובפ' נצבים בהביאור ע"פ כי כארץ תוציא צמחה ובפ' הברכה בהביאור ע"פ תורה צוה פ"א ומבואר במ"א עוד משל אחר מאותיות הדיבור של רב לתלמיד שא"א שישפיע הרב מהות שכלו ממש לכוללו ולאחדו בשכל של התלמיד אלא דוקא ע"י שילביש את השכל באותיות

הדבור ומהדיבור ישכיל התלמיד השכל וה"ז הדבור כמשל חללין של השערות שבאותיות הדבור עובר שפע השכל כו' ע"ש בארוכה שגם כל אלו המשלים עדיין אינם אמיתיים לפי שהחכמה מן המאציל אינו שכל משכל כו' אמנם עיקר הכלל הוא דמעצמות המאציל לנאצלים הוא בבחי' שלמעלה מהשתל' עו"ע אור וכלי כו' אך ורק בבחי' האצ' כבר בא השפע גם בבחי' אור וכלי כו' שהרי ממות השכל ממש נתהווה אור האהבה כו' וע' מזה בת"א פ' וירא ב"ה פתח אליהו, וזהו ההפרש בין בחי' אהרן שלפני אצ' לבחי' אהרן שבאצ' לפי שבמאציל עצמו אין הגילוי אור בא ממנו למטה רק בדרך בחי' שערות וזהו אהרן אותיות נראה כו' והוא רק עפ"י לבושי' וצמצומים די"ג ת"ד וזהו זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו ופי' מדותיו הם לבושים כי גם שם יש בחי' ובגדי אהרן והם בחי' הכלים זי"ס דע"י וא"א אבל אינם בבחי' כלים ממש ככלים דאצ' שהם בבחי' צמצומים ממש להגביל * האור כו' אלא הן בבחי' א"ס רק שהם שרשיים ומקוריים של הכלים דאצ' וכמ"ש במ"א וד"ל אבל מ"מ יש מציאות ח' בגדים שהם בחי' הכלים והלבושים לאהרן כהנא רבא שלפני האצ' ג"כ והיינו מ"ש ע"פ מדותיו וד"ל והנה ענין פרטי הח' בגדים באצ' הן כלים ממש וכאשר מבואר בספרי הקבלה דחשן מצוייר בו בחי' האורות חג"ת וע' במ"א אות חית סכ"ג חשן נק' ז"א ואכוד מל' מאחוריו וע' מזה בוח"ב פ' פקודי דף רכ"ט ע"ב ודף ר"ל ודף רל"א ועיין בפרדס ערך אפוד וזהו מדרגה השנית דבחי' אהרן שבאצילות והן בחי' עשיות הבגדים של חכמי לב שהוא ע"י אתעדל"ת דוקא כמאמר שיהא שם שמים מתאהב כו' וכמ"ש אשר מלאתיו רוח חכמה בבחי' מ"ד דאבא כו' כי פי' לב הוא בחי' ז"א כידוע וחכמי לב הן בחי' מוחין דא"א שמלובשים בלב דז"א כו' וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה מבחי' אבא שרש כל האצ' כידוע כי הנה ידוע דאבא מקנן באצילות ואימא בבריאה כו', ונמצא כל בחי' האצ' שרשו מבחי' אבא דוקא שהוא בחי' ביטול כו' וע"כ נק' בשם אצ' לשון אצלו כי קרוב הוא אל אוא"ס בבחי' הביטול ביותר וכמ"ש במ"א וד"ל. וביאור הדברים יובן באדם התחתון שכאשר מתפעל באהוי"ר בלבבו, הנה כאשר אין ההתפעלות רק מצד ההשגה בבחי' בינה אזי הם נרגשים אצלו בבחי' יש ודבר מה לומר הלא דבר הוא כו' אבל בבחי' חכמה שמאירה בהתפעלות זו אז אין האהוי"ר בבחי' הרגשה כלל רק בבחי' הביטול, והעדר ההרגשה כו' וכמ"ש במ"א כמ"כ המדות דאצ' כל המילואים והגילוי הוא מבחי' האור אבא ששורשה בהן והן בבחי' הביטול דחכמה כו', וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה וד"ל, אבל עשיית הבגדים דאהרן כהנא רבא שלפני האצ' הוא ע"י משה דוקא וכמ"ש ועשית בגדי קדש לאהרן כו'. וביאור הדבר הנה במשה כתיב כי מן המים משיתיהו ומבואר במ"א שהי' שרשו מבחי' מ"ה דע"י וא"א והוא אשר מאיר בהם משרשי הכללי בחי' שם מ"ה הודש ממצחא

דא"ק כו' שהוא מקור כל המבררים למטה כו', וז"ש משה ונחנו מ"ה כו', אך גם על אהרן אמר ונחנו מה שגם אהרן שלפני האצ"י הוא מבחי' מ"ה דא"ק כו', אך שהוא מבחי' ב"ן דמ"ה כי עד רום המעלות יש בחי' מ"ה וב"ן (ומ"ש לפעמים הוא משה ואהרן ולפעמים הוא אהרן ומשה לפי שפעמים מקדים ב"ן למ"ה ועיין מזה בלקוטי תורה סוף ד"ה אלה מסעי דרוש הראשון) ומ"ש הוא משה ואהרן כו' שהיו שניהם משרש א' כנ"ל אך שמשה הוא שושבינא דמלכא שהוא בחי' שם מ"ה להמשיך מבחי' או"י מלמעלה ואהרן הוא שושבינא דמטרוניתא בבחי' שם ב"ן להעלות בבחי' או"י כו' וד"ל. והנה מבואר למעלה שגם למעלה מהאצ"י יש או"י כ רק שהם שרשו כו' (והמשל יובן מציורי אותיות השכל בשכל עצמו מה שאין כן לאחר שהוא נמשך ובא באותיות מחשבה ודבור שהם כלים גמורים כו', ויותר מובן ע"ד המבואר בלק"ת בד"ה אם בחקתי ההפרש בין אותיות הכתיבה ובין אותיות החקיקה שהם מינ"י ובי' וע' מזה ע"פ זאת חקת התורה ויקחו אליך פרה בהביאור פרק ה' ובשה"ש בד"ה שחורה אני ונאווה דרוש הראשון פ"ג) והן הנק' בפרדס שער הי"א בשם צחצחות ועיין במא"א אות צדיק סעיף י"ח כ' צחצחות הם י"ס דעתיק כו' ושם משה דוקא הוא המלביש לאהרן כי בחי' בגדים שיש במאציל עצמו הם בכל פרטי בח' בגדים שבאצ"י אלא שהם בבחי' ע"ס הגנוזות במאציל כו' וזהו ועשית בגדי קדש לאהרן כו' דהיינו שציוה הקב"ה שיומשך האור מבחי' משה שהוא שם מ"ה דא"ק לעשות בחי' התהוות הכלים והלבושים והם בחי' בגדי אהרן כמ"ש בו שיוורד ע"פ מדותיו כנ"ל וזהו הוא אהרן ומשה אשר אמר להם ה' הוציאו את בני מאמ"צ על צבאותם למעלה משרש נשמותיהם כי הם המשיכו בבחי' השרשים המקוריים לאו"י שבאצ"י, והוא מבחי' מ"ה דא"ק כנ"ל וזהו על צבאותם כו' וד"ל, וזהו כי עין בעין נראה אתה הוי' פי' נראה אותיות אהרן שע"י נתגלו אורות השפע מן המאציל לנאצלים להיות בבחי' הוי' כו' הוי' דחכמה הוי' דחסד אך איך ירד האור בירידות המדרגות כ"כ שהרי אין ערוך כלל בין המאציל לנאצלים הוא מ"ש כי עין בעין נראה מפני שהי' תחלה בחי' הסתכלות ז"א במצחא דא"א כמ"ש באד"ר כד אסתכל כו' ומבואר במ"א ע"פ עין ה' אל יראיו דגם מבחי' עינא פקיחא דא"א לגבי ז"א מלמעלה למטה מסתכל ג"כ וכשם שבא לראות כו' ויש בזה חילוקי מדרגות דלפעמים מקבל ק"ג נהורין ולפעמים ש"ע נהורין כמ"ש בע"ח אך דרך כלל ע"י בחי' הסתכלות הראי' בא האור והשפע מלמעלה מבחי' ע"י וא"א ג"כ וזהו כי עין בעין נראה אתה הוי' בבחי' לבושי' ומדות דאהרן כהנא רבא כו' וד"ל והטעם שע"י בחי' הסתכלות דוקא לפי שבחי' י"ה דא"ק וא"א כו' שרשו גבוה מאד ואינו יכול להתקבל כלל גם בבחי' מוחין דז"א רק בבחי' ראי' והסתכלות בעלמא כאדם שאינו משיג בעומקו של דעת הגדול בדורו רק שמביט ומסתכל בו מרחוק בזאת מקבל שפעו בלבד וכמ"ש במ"א וכן מלמעלה למטה לא יוכל לבא האור והשפע רק דרך ההסתכלות העינים בלבד והוא מטעם הנ"ל ועמ"ש מזה

בביאור דהשמים כסאי ע"פ ואל זה אביט אל עני ונכה רוח כו', וע' מ"ש מענין כי עין בעין יראו בסדור שער חג המצות בד"ה ולהבין בתוס' ביאור.

קיצור. בבגדי אהרן יש ג' מדרגות הא' למעלה מהאצי' הב' באצי' הג' בב"ע מהמאציל באצי' אין נמשך השפע רק ע"י צמצום גדול משא"כ באצי' עצמו הוא דרך השתלשלות, וזהו ענין אהרן שלפני האצי' כי עין בעין נראה והיינו שנמשך האור בבחי' הזקן זקן אהרן שלא כדרך סדר ההשתלשלות ומ"מ שיורד ע"פ מדותיו ג"כ שמונה לבושים דכה"ג ומדריגה השנית זהו באצי' ח' לבושים בוז"א דאצי' חשן ואפוד ציץ כו' וזה ממשיכים חכמי לב כו', אבל הלבושים בבחי' אהרן שלמעלה מאצי' ע"ז נאמר ועשית בגדי קדש לאהרן משה שהוא מבחי' שם מ"ה דא"ק ממשיך כלים ולבושים אלו ופי' עין בעין נראה שמשם נמשך האור רק ע"י הסתכלות, ועמ"ש בלק"ת ע"פ ואתחנן אל ה' בענין ואראה את הארץ.

(ב) ושרש ענין הברכה שבירך משה דכתיב ויברך אותם משה כו', כי הנה ענין ברכת חתנים מלשון חות דרגא כנ"ל היינו כל בחי' היחודים העליונים אורות בכלים שנעשו למעלה באצי' ע"י מעשה המצות שהן רמ"ח אברים דמלכא כידוע שבכל מצוה מיוחד אליה אורי המשכות המדות בפ"ע והנה ע"י היחוד והתחברות משפיע ומקבל גורם המשכת דבר שלמעלה הרבה משניהם ע"ד שארז"ל פ"ב דתמורה די"ו ע"א ע"פ רש ואיש תככים נפגשו מאיר עיני שניהם ה' במשלי סי' כ"ט י"ג דקאי על תלמיד ורב או על עני ועשיר כו' הרי ע"י חיבור משפיע ומקבל נמשך שמאיר עיני שניהם שזהו למעלה מעערך שניהם וכך יובן למעלה שע"י החיבור וההתכללות של ב' הפכים משפיע ומקבל שנכללים ומתאחדים זב"ז גורמת התארה וההמשכה אליהם ממקום הגבוה משניהם יחדיו והוא מבחי' עצמיות אור א"ס שאין בו התחלקות משפיע ומקבל כלל והוא הנותן להם כח להוליד ע"י יחודם דבר חדש כו', ועמ"ש ע"פ כי על כל כבוד חופה בסידור ובלק"ת בד"ה תורה צוה פ"ג, ובשה"ש בד"ה לטוסתי ברכבי זרוש השני פ"ב וזהו ענין בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו דוקא ע' בזהר בראשית ד"ג ע"א ר"פ וארא וזהו עד"מ כדוגמת יחוד דכר ונקי' למטה שע"י זיווג וחיבור שניהם יחד להוליד ע"ז נמשך מה שלמעלה משניהם והוא מה שהקב"ה נותן בו נשמה בהולד ולפעמים נמשך ג"כ נשמה גבוה מאד כפי חיבורם ותיוגם לש"ש כו' נמצא שע"י חיבור זה שורה הברכה עליהם מבחי' שלמעלה מערך שניהם ויובן עד"ז למעלה בהיות ידוע דע"ס דאצי' נק' ע"ס בלי מ"ה פי' בלי מהות וזה קאי בבחי' האורות דוקא ולא בכלים כי בכלים יש בחי' מהות דבר וע"כ מתחלקים הם למדריגות הרבה בבחי' פירוד אחר פירוד עד שנעשה עליון ותחתון פנימיות וחיצוניות אבל מצד האורות עצמם הם כמו בחי' הקו"ח שנמשך מאא"ס עצמו שהוא בלי מה בלי מהות כלומר שהוא פשוט בתכלית ולא יתכן לכנותו במציאות דבר מה כחנמה או חסד וכדומה וכמ"ש במ"א, ואמנם מצד התלבשות האורות

בכלים נק' בשם מהות ג"כ ואו יתכן ענין היחודים בהם כמו להיות יחוד או"י ואו"ח פנימיות וחיצוניות או יחוד חו"ג לאכללא שמאלא בימינא וכדומה מפני שהיו מופרדים בתחלה ומתייחדים אח"כ אבל מצד האורות עצמם לא יתכן בחי' היחוד מאחר שהוא פשוט בתכלית כנ"ל, וא"כ ידוע שהאור יכול לשכון בכלי הפכי כמו אור הגבורה בכלי החסד כמ"ש במ"א וע' מ"ש בד"ה וארא אל אברהם גבי אך הענין שבאמת לגבי קוב"ה בעצמו לא שייך עליו מילת אחד כלל שהרי הוא יחיד ומיוחד כו' ע"ש והמכון היינו כמ"ש וע' בפ' נח סוף הביאור דמים רבים גבי וזהו שאנו אומרים בק"ש כו' וזהו הכל בחי' יחוד היינו כשנמשך למטה כו' ע"ש ואמנם כן האיך יוכל להיות שיומשך האור הפשוט מעצמות או"א"ס באורות שכבר מלובשים בכלים מכלים שונים כו' הענין הוא דע"י היחוד של האורות אשר בכלים כשהן מתייחדין ומתכללי' זב"ז בתכלית ההתכללות והאחדות או הם באים בבחי' הביטול ממציאותם ונכללים באור הפשוט כו' ויוכל האור לשכון עליהם אח"כ מבחי' עצמות אור א"ס כמשל יחוד גשמי הנ"ל ואין זה אלא בסיבת בחי' הביטול שלהם ע"י ההתכללות שלהם וד"ל ונמצא שאין היחוד אלא סיבה לשכון עליהם עצמות אור הפשוט ולא בא בהם ג"כ כח ההולדה של הנשמות דאצי' ע"י היחוד דמ"ה וב"ן או"י ואור חוזר בבחי' מ"ד ומ"ן כידוע מצד עצמם כלל רק מצד אור הפשוט ששורה עליהם אחרי יחודם מטעם הנ"ל וד"ל והיינו ענין הנז' בע"ח דשרש התהוות הכלים בא מבחי' הכאת האורות או"י ואו"ח מטי ולא מטי זב"ז שמולידים מזה דבר חדש והוא שרש בחי' הכלים כו' מצד שבהתכללות או"י ואו"ח מגיע השפע מבחי' עצמיות או"א"ס כנ"ל. ובוה יובן מה שאמר יעקב מה גורא המקום הזה כו' כי יעקב הוא המחבר הפכיים ומייחד חו"ג בעולם האצי' בבחי' יחוד האורות בכלים כו' משפיע ומקבל כי הי' ממדת ת"ת המזווג ומייחד או"י ואו"ח חו"ג יחדיו ישכנו בו כו' וכמ"ש במ"א וע"כ נק' יושב אוהלים שהיה מחבר ב' האוהלים אוהל העליון של בחי' המשפיע עם אוהל התחתון שהוא בחי' המקבל וע' מזה בזהר וישלח דקס"ז ע"ב ור"פ תרומה דקכ"ו ע"ב ולכך אמר מה גורא המקום כי שנתגלה שם ביחודים שלו מבחינת עצמיות או"א"ס שנק' גורא תהלות עושה פלא כו' שהוא בחי' פנימי' הכתר כו' שהוא מבחי' התחתונה שבעצמות או"א"ס למעלה מבחי' פלא שהוא חיצוניות הכתר שהוא שרש וראש לנאצלים כמ"ש במ"א חהו שאמרו במד"ר פ' בחקתי פל"ו ע"פ אל בית יעקב אשר פדה את אברהם אברהם לא ניצול מכבשן האש אלא בזכותו של יעקב כו' משל כו' וראה שעתיד להוליד בת שהיא נשאת למלך כו' כך אברהם כו' ע"ש והנה הנמשל מהמשל היינו שבחי' יעקב הוא ת"ת בריח התיכון ממשך היחוד עליון משפיע ומקבל שע"ז מאיר אור הפשוט שלמעלה מהשתלשלות משא"כ באברהם עם שהוא מרכבה לחסד עליון עכ"ז יחוד וחיבור סוכ"ע וממכ"ע זהו הנמשך ע"י יעקב כו' וזהו והנורא בתוס' וא"ו כמ"ש במ"א בד"ה וידעת היום דרוש השני פ"ב וזהו ענין ברכת חתנים כי לית ברכתא שריא אלא ביחוד דכר ונקבא כמ"ש זכר ונקבה ויברך אותם וע' בגמ' ביבמות פרק הבע"י

דס"ב סעי"ב כל יהודי כו' בלא ברכה דכתיב להניח ברכה אל ביתך ופי' הברכה הוא הגילוי מעצמות אור הפשוט כנ"ל ואין זה אלא ביחוד משפיע ומקבל מטעם הנ"ל ולכן נק' ברכת חתנים דוקא וע"כ גם במשה כשהקים המשכן לפי שכבר האורות נתייחדו בכלים כידוע דכל כלי המשכן היו כדוגמת לבחי' כלים העליונים שבבחי' האצ"י או כתיב ויברך אותם משה פי' שהמשיך עליהם מעצמות אור א"ס מפני שהיחוד וההתכללות והחיבור גורם כנ"ל לז"א, ועד"ו יובן ג"כ ענין העשי' שעשה משה לבושים לאהרן כהנא רבא שלפני האצ"י וגם לבחי' אהרן שבאצ"י כו' הכל הוא מטעם שאין עצמו אוא"ס שורה אלא ביחוד אורות בכלים ולבושים מטעם הנ"ל ולהיות כי משה הי' שרשו מבחי' מ"ה דא"ק כו' כנ"ל ע"כ הי' ביכולתו לעשות יחודים בכלים ולבושים גם לפני האצ"י ולברך אותם ג"כ וזהו שנקראו בגדי אהרן לכבוד ולתפארת ע"ד שנת' כי המחבר ומייחד חו"ג הוא הת"ת שלכן נא' ביעקב דוקא יושב אוהלים ולכן יעקב דוקא אמר מה נורא כו' ועד"ו ענין אהרן שושבינא דמטרוניתא וע' בזהר פ' אחרי זע"ו סעי"א ע"פ וכל אדם וע' מזה שנקראו בגדי כהונה תפארת בגמ' פ"ק דמגילה די"ב ע"א במד"ר פ' וירא פנ"ד ובפ' וארא פ"ט ובאסתר בפסוק בהראותו את עושר כבוד ובמד"ר פ' תצוה פל"ח אמרו ע"פ כבוד חכמים ינחלו שאהרן זכה לבחי' בגדי קדש לכבוד ע"י התורה שהי' יגע בה כמ"ש תורת אמת היתה בפיהו, והענין כמ"ש עוטה אור כשלמה דקאי על התורה שהוא בחי' לבוש המחבר אור א"ס עם העולמות כמ"ש בסידור ע"פ ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם ובאגה"ק סי' י"ט בד"ה עוטה אור כשלמה ובלק"ת בד"ה ביום השמע"צ כנישין ושם פ"ה, וע"כ ע"י שיגע בתורה נמשך לו ג"כ לבושים ששרשם מבחי' עוטה אור כשלמה ומזה יובן מה שנא' ועשית בגדי קדש לאהרן שמשוה דוקא הוא העושה בגדים ולבושים אלו לבחי' אהרן שלפני האצ"י כי כדי שיהי' המשכה זו מבחי' התורה עוטה אור כשלמה להיות מקור ושרש לבגדי אהרן זהו ע"י משה דוקא שהתורה גקראת על שמו זכרו תורת משה עבדי כו' וזהו ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת שיומשך בהם מבחי' אין כבוד אלא תורה כבוד חכמים ינחלו כו' ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני פ"ד וסד"ה זאת חנוכת המזבח.

קיצור. ענין הברכה שבירכס משה ע"ד ברכת נשואין לפי שהתורה נק' כלה ומאורשה היינו שע"י חיבור ויחוד משפיע ומקבל נמשך מבחי' שלמעלה משניהם ע"ד מאיר עיני שניהם ה' וזהו מעלת שנים שיושבים ועוסקים בתורה יותר מן אחד שיושב ועוסק בתורה במשנה ב' פ"ג דאבות וע' בגמרא פ"ק דברכות ד"ו ע"א תרי מיכתבן מיליהו בספר הזכרונות כדכתיב ויכתב בספר זכרון לפניו חד לא מיכתב מיליה בספר הזכרונות ויובן ע"ד * שנת' בזהר ויקהל דף ריש בפ"י ספר זכרון שזהו תרין דרגין

ויובן עד . . ועד"ו : בבון באב' 63 : ויובן ער אוכיר את שמי ועד"ו.

דאינון חד ועל דרך זה נאמר טובים השנים מן האחד ועיין מ"ש ע"פ כי על כל כבוד חופה, ועד"מ ביחוד ז"נ משתתף עמהם הקב"ה ונותן בו נשמה ויוכן למעלה שע"י יחוד וחיבור הע"ס מאיר עליהם מבחי' דלאו מכל אינון מדות איהו כלל חד ולא בחושבן בחי' יחודו של עולם שיאיר להיות אחד בו' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם והיינו לפי שע"י יחוד זה נמשך האור והגילוי בכי"ע להיות דירה בתחתונים שזהו תכלית המכון בהבריאה כמאמר המדרש רבה ע"פ באתי לגני באתי לגנוני כו', וזהו ענין יעקב יושב אוהלים בריח התיכון מה נורא ולכן בבגדי אהרן נאמר לכבוד ולתפארת משה ועשית שממשיך מבחי' עוטה אור כשלמה, להיות בגדי קדש לאהרן כו' אותיות נראה היינו בחי' באורך נראה אור והיינו ע"י עוטה אור כשלמה כו'.

ג) ועוד יתבאר בענין לכבוד ולתפארת דהנה ענין ברכת המצות יובן ג"כ ע"ד הנ"ל בענין הברכה שבירך משה, וע' מענין ברכת המצות בלק"ת ע"פ ואתחנן אל ה' ספ"ג ובהביאור כי הנה גוסס הברכה בא"י אמ"ה אשר קדשנו כו' ולכאורה אינו מובן פי' אשר שהוא גתינת טעם למה שקדם והאיך הוא גותן טעם כו' אך הענין הוא כנ"ל דע"י יחודים נמשך מעצמות אוא"ס והנה ידוע דרמ"ח פקודין הם רמ"ח אברים כו' ועי"ז נעשה כל היחודים ועמ"ש בפ' וישב בד"ה ונתתי לך מהלכים גבי אם בדרכי תלך ומ"ש בלק"ת בד"ה והי' לכם לציצית דרוש השני פ"א ומאחר שנעשו למעלה ממעשה המצות כל היחודים הרי בא ונמשך האור עליהם מעצמות אור א"ס כנ"ל לכך גוסס הברכה ברוך אתה פי' ברוך ממקורא דכולא מבחי' העצמות ומפרש והולך בנתינת טעם לזה האיך יוכל להיות הברכה בה' אלקינו אשר קדשנו במצותיו פי' מפני שכבר קדשנו במצותיו ונעשה עי"ז בחי' היחוד בה' אלקינו ומטעם הנ"ל דלית ברכתא שריא כו' ועמ"ש בפ' אמור בהביאור ע"פ והניף הכהן אותם סוף סעיף ב' ועמ"ש מענין אשר קדשנו במצותיו בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי ושם פ"ג. ואמנם יש להבין מהו ענין מלך העולם ושהוא ענין לבוש מלכות כמ"ש יביאו לבוש מלכות כמבואר למעלה הענין הוא דבחי' ז"א דאצי' בעצמו הוא רק ט"ס חב"ד חגית נה"י כו' ובחי' המל' היא עשיראה כו' ועמ"ש מזה בת"א בפ' יתרו בד"ה אלפי שנאן כו' ויש להבין מהיכן נמצא מציאת ספי' עשיראה דבחי' המל' אחר שאין בעצם ההשתלשלות רק ט"ס וזהו"ע ט' תקיעות דר"ה כמ"ש הבחי' ס"פ כי תשא, והענין להמשיך הט' עליונות בבחי' מל' הגקראת עשיראה דכולהו ור"ל תוכן הקושיא כיון דז"א אינו רק בעל ט"ס מהיכן יומשך היתר שאת במל' שיהי' בה ע"ס גמורות הענין הוא כמ"ש בוח"ב פקודי דרכ"ט ע"א בענין פי' בגדי שרד שנקראו בגדי שרד בגין דהו' ממה דאשתאר מנהורא דזיווא עילאה, וביומא דע"ב סע"א מאי דכתיב את בגדי השרד פירש רש"י לשון שריד וביאור ענין מה דאשתאר היינו כנ"ל לפי שע"י היחודים שורה מבחי' עצמות אור א"ס ולהיות כי בא אז האור בריבוי ובתוס' מאד בבחי' עוצם הגילוי

מחמת זה יומשך בחי' הריבוי וההוספה בעצם ההשתלשלות ג"כ והוא בחי' ספי' עשיראה דמל' דנעשית מבחי' שיוזין דאשתאר מההוא נהרא כו' וע' כה"ג בד"ה יביאו לבוש מלכות גבי ומה שההלכות מלובשות בגשמיות הוא כמשל האבוקה שמאירה למרחוק מאד וכן חביות מלאה שנתמלאה על כל גדותיה בשפע רב ועצום עד שנשפך לחוץ כו' ע"ש שע"י ריבוי האור או דוקא יוכל להיות נמשך למטה וכ"ה ג"כ בפ' תולדות סד"ה ראה ריח בני גבי אך הברכה הוא בתוס' ורבי המשכה מלמעלה מסדר ההשתל' כדי להיות ורב דגן ותירוש אלו הלכות ואגדות שנתלכשו בלבושים גשמיים כו' עד משא"כ אלו לא קבל יעקב את הברכות הי' נמשך מן התורה רק ברוחניות לבד כמו שהוא למעלה נמצא מבואר שכדי שיהי' נמשך למטה יותר זהו דוקא ע"י ההמשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות ועמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ באתי לגני ושם פ"ב בענין אריתי מורי ובסידור שער הסוכות בד"ה זהר פ' אמור דק"ג ע"ב גבי יעקב אומר או יבקע ושם מבואר באריכות ענין זה ועד"ו יובן כאן שכדי להיות המשכת עשיראה דכילהו בחי' לבוש מל' שהוא להיות הגילוי למטה כי מל' הוא מקור דבי"ע זהו נמשך דוקא ע"י תוס' ורבי האור מלמעלה יותר מבחי' ט"ס דז"א וזהו"ע בגדי שרד כו' ממה דאשתאר מנהורא כו' ויובן זה עד"מ כאשר המלך בשמחה גדולה בעשותו חתונת בנו וכדומה הנה או בא בנפשו בחי' ההארה והגילוי בתוס' מרובה מאד עד שבאין כל כחות נפשו לבחי' גילוי גדול כמו השכל והמדות שיפחתו ויצאו מן ההעלם לגילוי ואמנם הנה עיקר הגילוי הוא כאשר מתגלה לכל כקטן כגדול גם לפחות ערך מאוד שאין מבינים כלל בגילוי חכמתו וגילוי מדותיו כנ"ל וא"כ במה יתגלה אליהם הענין הוא דעם פחות הערך ג"כ יתגלה בהיותו מספר לפנייהם סיפורי מעשיות ודברים הרבה לפי ערכם כו' והגם שאינם מכירים ומבינים בגילוי שכלו ומדותיו של רוממות המלך עצמו מפני שהם פחותי הערך עד"מ בן כפר וההלבשה וההעלמה שלהם בענינים פשוטים כו' עכ"ז בחי' גילוי הוא ע"י הדבור שהרי בכח שכלו הוא מספר לפנייהם ואם אין ביכולתו לגלות להם פנימי' שכלו ומדותיו עצמם מפני שאין יכולים לקבל אבל מי"מ נתגלו ע"י הדבור וסיפורי מעשיות שזרי כל עצמו הוא גילוי לפנייהם ע"י הדבור כאשר ידבר איש אל רעהו אך ורק שהוא בבחי' חיצוני' כו' וד"ל ונמצא מובן למשכיל ממשל זה ב' דברים הא' שמחמת בחי' רבוי ותוס' הארה הוא בא לידי גילוי יותר מוסדר והדרגה ועוד מובן שהגלוי יותר מדאי שנעשה על ידי זה אי אפשר שיבא מבחי' פנימי' שלו רק בבחי' הדבור שלו שהוא לבוש חיצוני' בלבד ועם כל זה שרש זה הגלוי נמשך ממה שהמלך עכשיו ברוממות ושמחה גדולה כו' והנמשל יובן למעלה דמחמת בחי' הריבוי ותוס' מבחי' אור פשוט דעצמיות אור א"ס שע"י היחודים דאצי' כנ"ל הוא בא לבחי' הגילוי יותר מדאי והוא להיות בחי' מל' בחי' עשיראה כו' שהוא הנק' עולם הדבור ב"י מאמרות נמצא בחי' המל' שרשה למעלה יותר מט"ס דז"א שאין בהם

עדיין כח הגילוי למטה אלא בחי' זו נמשך מלמעלה יותר וע' מזה בהביאור ע"פ זאת חקת התורה פ"ב בענין דצח"מ איך הדבור והאותיות נקראו אבנים שהם בחי' דומם ועכ"ז בחי' מדבר הוא הכתר שהדבור שרשו מבחי' מדבר ובד"ה מזוה מימין איך האותיות שרשם למעלה מהחכמה כו' אך מה שנק' בשם לבוש מל' הוא מפני שלא יכול לבא בבחי' גילוי רק בבחי' חיצוני בלבד כמשל הנ"ל וזהו נק' לבוש מל' החיצון מפני שנעשה ממה דאשתאר מהאי נהורא כו' פי' דאשתאר היינו בחי' שיריים וחיצוניי אבל שרשו בא מרבוץ וגדלות האור ועד"ו פי' בזהר ח"א פ' נח דס"א ע"ב בענין בצע אמרתו אשר צוה מימי קדם דפי' אמרתו היינו בחי' לבוש פורפירא דילי' והוא נמשך מימי קדם בחי' קדמונו ש"ע כמ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי ספ"ב וע' עוד בענין ממה דאשתאר נהורא באגה"ק סי' כ"ט ד"ה א"ח עט"ב וע' בלק"ת סד"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמוך ושם סעיף ו' בענין לשארית נחלתו למי שמשים א"ע כשיריים והנה הלבוש הזה נק' ג"כ בשם מעקה או פרגוד ופרסא וזהו הכל מטעם הנ"ל כי שרש פרסא זו הוא להיות מקור לבי"ע וזה נמשך ממקום גבוה דוקא וע' מזה בלק"ת סוף שה"ש בד"ה השמים כסאי כו' וזהו ג"כ ענין נתינת הטעם דאשר קדשנו גם למה שאמר בסמוך לו מלך העולם כי בחי' לבוש המלכות נעשה מסיבת בחי' תוס' הברכה שע"י היחודים שבמצות דהיינו שבחי' מלך העולם נמשך מבחי' אשר שהוא דבר המהולל מאד כו' וכענין אשר גשבעת לאבותינו מימי קדם כו' ומזה יובן ענין ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת היינו כי הלבוש מל' נק' כבוד ובגדי קדש דאהרן הם להמשיך האור בבחי' כבוד כו' להיות וימלא כבוד ה' את כל הארץ ושרש המשכה זו בא מבחי' כבוד עילאה שעז"ג אי' מקום כבודו והיינו ע"י תפארת בריח התיכון המברית מן הקצה אל הקצה וגם האכנט ארכו ל"ב אמה כמ"ש בהרמב"ם פ"ט מהלכות כלי המקדש והוא גם כן במדרש רבה סוף פ' צו אל אהרן דהיינו כמנין כבוד המשכת ל"ב נתיבות חכמה עילאה בבחינת מלכות כו'. ואחר כל הנ"ל יובן שרש ג' העשיות הנ"ל בחינת העשי' דמשה לפני האצילות ובאצי' דחכמי לב מבואר למעלה ועשיה הג' שהיא ועשו סתם הוא מבחי' הארת מל' דאצי' בבי"ע הנק' לבוש מל' הנ"ל שממצות מעשיות נעשו לבושים גם בבחי' מל' והיינו ועשו סתם כו' והוא מפני שגם בבחי' המעשה בלבד יש ברכה כמ"ש איש אשר כברכתו כו' וגם הם יכולים להמשיך מעצמות אור א"ס רק שהוא בבחי' חיצוני לבוש המל' כו'. וזהו לכהנו לי ולא לקדשו כי קדש היינו באצי' אבל לכהנו היינו בבריאה שם הוא מיכאל כהנא רבא וכמ"ש בספר שערי אורה בענין כהן ולוי וישראל שהם ע"ד נר"נ יחידות עשירות מאות וא"כ כהן בבריאה כו' ובבחי' זו הם בגדים ולבושים בבחי' ועשו סתם אף שאינן במדרגות חכמת לב כו'.

ד) ואח"כ והם יקחו את הזהב כו' כי הנה ידוע דמכל היחודים עליונים אין בחי' תוס' האור רק באצי' בבחי' ההעלם בלבד ולא בא

ונמשך האור הנוסף הנ"ל למטה ממש בבי"ע כו' ולזה אמר שאח"כ הם דוקא יקחו את הזהב פי' יקחו שיביאו וימשיכו למטה מן ההעלים לגילוי כידוע בפי' מקנין וקניחה כו' כל בחי' תוס' הארות בזהב ותכלת וארגמן כו' וע' בזה"א פי' ויחי דרי"ז סע"א הקשה אמאי בגדי כה"ג הכו של זהב דוקא ולא הי' בהם כסף והרי הכסף הוא בחי' חסד והי' ראוי להיות בכה"ג שעיקרו חסד כמ"ש תומיך ואוריך לאיש חסדיך וע"ש בס' זהרי חמה שהאריך בזה ותוכן תירוצו דהכסף והנחשת משתמשינן בחצר המשכן עבודת חוץ בחי' חיצוני' כו' משא"כ בכגדי כה"ג שהם אל הקדש פנימה כו'. ויש להבין זה עפ"מ במדר' פי' בראשית ר"פ י"ו ע"פ וזהב הארץ ההיא טוב אר"ל לא הי' העולם כדאי להשתמש בזהב ולמה נברא בשביל בהמ"ק כו' וזיינו כידוע בענין מעלת הזהב על הכסף שהכסף שרשו מבחי' חסד ע"ש נכסוף נכספתי ל' אהבה ואהבה היינו חסד אבל הזהב שרשו מהבינה שלמעלה מהמדות ולכן נאמר בתורה הנחמדים מזהב כו' וזהו שלא הי' העולם ראוי לזהב כי עולם שרשו מו"ק מעלה ומטה וד' רוחות וראשיתם החסד עולם חסד יבנה ולכן אינו ראוי להשתמש רק בכסף ששרשו מהחסד ולא בזהב שהוא נעלה מהכסף ושרשו מהבינה והבינה נק' מי ברא אלה בחי' שאינו מושג כלל ונק' גי"כ עוה"ב ולא נברא הזהב אלא בשביל בהמ"ק כי בהמ"ק שרשו מבחי' ה' עילאה בינה כו' כמ"ש מזה בלק"ת בד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת וז"ל האר"ז"ל המובא בפע"ח שער חג המצות פי' ע"פ חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו בישעי' סי' נ"ב ג' חנם היינו סט"א דהוי למגנא כל עובדוי ע' מזה בזהר ח"ב תרומה דף קכ"ח ע"א ובסידור על פסוק אל תבטחו בנדיבים בענין חנם נמכרתם לפי שרצו גם כן לקבל מבחינה זו כמו שכתוב זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם פרק בתרא דיומא דף ע"ה ע"א ולא בכסף תגאלו דלא להוי פורקנא דלהון מסטרא דכסף דהוי חסד אלא מסטרא דדהבא דהיינו אימא עילאה דלימות המשיח יהי' הכנור של שמונה נימין (כנור היינו כ"ו נר היינו נר הוי' כי כ"ו גימטריא שם הוי' וכמ"ש בתיקוני זהר תיקון עשרה דנ"א ע"ב הקב"ה דאיהו הוי דאתמר ה' אורי וישעי נהיר בנר דאיהו שכינתא וכשהכנור של שבעה נימין זהו שמאיר שם הוי' דז"א שכללותו ז' מדות לך הוי' הגדולה והגבורה והתפארת כו' אבל לע"ל שיהי' הכנור של שמונה נימין דהיינו אור אימא עילאה שהוא בחי' השמיני' מלמטה למעלה כמ"ש בלק"ת סד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי א"כ ענין כ"ו נר י"ל שמאיר שם הוי' דעתיקא קדישא שלמעלה מז"א כי התגלות עתיק הוא בבינה ועד"ז נתבאר בת"א פי' מקץ ע"פ כי אתה גרי הוי' והוי' יגיה חשכי ועיין מ"ש בהביאור ע"פ זאת חקת התורה אשר צוה ה' בענין ב' שמות הוי' שהם בחי' ממכ"ע וסוכ"ע כו' וע' בבחי' פ' בהעלותך ובמהרש"א פ"ב דעירווכין הכנור כו' וע' פרדס ערך כנור) והיינו דאמרינן במסכת שבת פ"ט דאמרו ישראל אל יצחק כי אברהם בחי' כסף לא ידענו כי אתה אבינו כו' עכ"ל ועמ"ש מזה בד"ה ויקח קרח ושם ספ"ד וכן יצחק גימט' ח' פעמים הוי' וזהו ע"ד

כנור של שמונה נימין ועד"ז יש לפרש פי' הגמ' בברכות ס"פ הי' קורא די"ז ע"ב ע"פ שמעו אלי אבירי לב החוקים מצדקה ישעי' ס"י מ"ו רב ושמאל ח"א כל העולם כולו גיוזנין בצדקה בצדקתו של הקב"ה ולא בזכות שבידן והם גיוזנין בזרוע בזכות שבידן ובצדיקים משתעי קרא וקראו להו רחוקים מצדקתו של הקב"ה וזהו ע"ד שאמרו ליצחק כי אתה אבינו כי אברהם שהוא בחי' חסד לא ידענו שרחוקים מצדקתו של הקב"ה ובזכות שבידם מקבלים מבחי' יצחק שבו מאיר אימא עילאה כו' שהוא בחי' גבוה יותר וזה יהי' לע"ל אחר שלימות הבירורים וצירוף אחר צירוף כו' אזי יגיעו כל ישראל לבחי' זו מה שעכשיו זוכים לזה רק הצדיקים הגדולים הנק' אבירי לב ע"ד נדר לאביר יעקב כו'. ובוה יובן מ"ש אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה וע' מזה בזהר ויחי דרמ"ט ע"ב דר"ג ע"א והיינו שא' ע"ד כי אברהם לא ידענו ושם מבואר שטעו בזה כי זה יהי' רק לע"ל אבל עכשיו יהי' רק ע"י החסד וכמ"ש במד"ר פ' חיי פ"ס ע"פ ועשה חסד עם אדוני אברהם ר' חגי בשם ר' יצחק הכל צריכים לחסד אפילו אברהם שהחסד מתגלגל בעולם בשבילו נצרך לחסד שנאמר ועשה חסד עם אדוני אברהם התחלת גמור ובמד"ר ר"פ ואתחנן שמשא לא התפלל רק בלשון תחנונים א"ר יוחנן מכאן אתה לומד שאין לבריי כלום אצל בורא שהרי משה רבן של כל הנביאים לא בא אלא בלשון תחנונים ולכן נענש שלמה על שלא החשיב כ"כ מדת החסד בענין אין כסף נחשב כו'. והנה הכהן הגדול עיקרו בחי' ורב חסד אלא שהי' לו שמונה בגדים להמשיך מבחי' הבינה בחסד כמ"ש בזהר ח"ב ר"פ יתרו דס"ז ע"ב ת"ח ברזא דשמא קדישא איהו מלך וכהן דמשמת תחותי' כו' אית מלך לעילא דאיהו רזא דקה"ק ואיתו מלך עילאה ותחותי' אית בהן רזא דאור קדמאה דקא משמש קמיי, והיינו פי' אית מלך לעילא היינו בינה כי עולם הוא ו"ק דז"א שהוא שרש ו"ק מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום וכמ"ש עולם חסד יבנה והבינה נק' מלך העולם שהוא למעלה מבחי' העולם וע' בלקוטי תורה בד"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמוך ושם סוף פרק א' בפירוש תשובה קדמה לעולם שהוא למעלה מבחינת עולם, וידוע דתשובה זהו בינה דאיהו רזא דקה"ק פי' בינה נק' קדשים כי חכמה ובינה נק' קדשים והכתר נק' קדה"ק ועיין מ"ש מזה בלקוטי תורה בד"ה שבת שבתון תהי' לכם ושם פרק ד' ולהיות שהתגלות העונג העליון דעת"י הוא בכינה דוקא ע"כ אמר דאית מלך לעילא ברזא דקה"ק ובהן דמשמש תחותי' היינו החסד שנק' כה"ג שממשיך מאור הבינה מבחי' קדה"ק להאיר בחסד בחי' יומם דאזיל עם כולתו יומין וע' בפ"י הרמ"ז במאמר הנ"ל ומ"ש מזה בהביאור ע"פ שבת שבתון פ"ג וזהו ע"ד אהרן שלפני האצי' כו' ולכן הי' בגדי כה"ג בגדי זהב שהבינה הוא בבחי' כמעלת הזהב על הכסף ועבד בהם בהיכל הי' כל היינו חמשים שע"ב כו' וזהו והם יקחו את הזהב דפי' והם קאי על ועשו בגדי אהרן לכהנו לי דהיינו מדרגה הג' שבבגדי אהרן מ"מ גם הם יקחו וימשיכו מבחי' כמעלת הזהב כו' ע"י הלבושים ממעשה המצות.

קיצור סעיף ג'. ענין ברכת המצות אק"ב הוא ג"כ ע"ד ויברך אותם משה שג"כ על ידי התחברות האדם העושה את המצוה דהיינו ענין וצונו ל' צוותא וחיבור ע"ז ממשיכים מבחי' שלמעלה מב' הבחי' וזהו אשר כו', וענין שז"א הוא בעל ט"ס והמ' נק' עשיראה, וע' בזח"ג ר"פ חקת דק"פ ע"ב שלכן נק' שלומי אמוני ישראל שמשלמת את ז"א להיות ע"ס זהו ע"ד שע"י תוס' ורבו האורות למעלה מוכרח להיות נמשך הגילוי למטה וכמו צמיחת שערות הזקן זהו אחר עשרים שנה לפי שאז נשלמו מוחין דגדלות אז בוקע הארה למטה וכן עוד משלים ע"ז ממשל החבית כשנתמלאה על כל גדותי' אז נשפך גם לחוץ כו' ונק' בחי' זו בגדי שרד בגין דהו ממה דאשתאר כו' ונק' אמרתו אשר צוה מימי קדם וזה בא"י אמ"ה וזהו ענין שנאמר בבגדי אהרן לכבוד כו' ומכ"ז מביאר ענין ג' עשיות שנאמר בבגדי אהרן ועשית ואתה תדבר אל כל חכמי לב ועשו ואח"כ עוד ועשו בגדי אהרן לכהנו לי.

ד) והם יקחו את הזהב ענין מארו"ל לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב כי עולם חסד יבנה וזהו הכסף, ומ"ש הארו"ל ע"פ ולא בכסף תגאלו שלעתיד יהי' הכנור של שמונה נימין, ומ"ש שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו וכה"ג ממשיך מהבינה הנק' קדוה"ק להיות חסד יבנה אותיות בינה ע"כ הם בגדי זהב וזהו והם יקחו את הזהב.

ה) וזהו שהכה"ג הי' לו שמונה בגדים שמונה דוקא ע"ד למנצח על השמינית שארו"ל ספ"ב דעירוכין די"ג ע"ב שזהו ענין נימא השמינית וכמש"ל ואף שהכנור לא הי' רק של שבעת נימין ועז"נ שובע שמחות משא"כ בחי' השמינית לא יוכל לבא עכשיו זהו בבחי' שיר שהוא ההמשכה בבחי' פנימי' שהשירה היא בחי' שמחה ותענוג וזהו שהשיר על היין שהיין בענבים מיבלע בליעי ויוצא מן ההעלם לגילוי וע' בלק"ת פ' פנחס בד"ה את קרבני לחמי דרוש השני פ"א ובשה"ש בפ' צאינה וראינה דרוש השני פ"ז בענין ויין ישמח כו' ובפ' שלח בד"ה ענין הנסכים פ"ב גבי ובחי' הנסכים הוא בחי' המשכה וגילוי בחי' פנימי' כו' ובבחי' פנימי' לא יוכל לבא מבחי' השמינית כמ"ש בזהר ויצא דקנ"ח ע"א שעז"נ לא תקח האם כו' שלח תשלח את האם כו' שהוא בחי' עלמא דאתכסיי' ולכן הי' הכנור רק מבחי' שבעה נימין ע"ד כי שאל נא לימים ראשונים כו' וכמ"ש בזהר ויצא שם ובפ' תולדות דקמ"א סע"ב אבל בבחי' בגדי אהרן שהוא לבוש ומקיף יוכל אהרן בחי' אה"ר להמשיך הלבושים מבחי' השמינית ג"כ וע' מענין הלבושים בפ' מקץ בד"ה ת"ר מצות ג"ח וע' סד"ה שה"ש בענין כי טובים דודיק מיין והנה במד"ר פ' אחרי פכ"א אמרו מפני מה כה"ג משמש בשמונה בגדים אלא כנגד המילה שהיא לשמונה ימים שנאמר בריתי היתה אתו והיינו כי ענין למנצח על השמינית ארו"ל על מילה שניתנה בשמיני במנחות פרק התכלת דף מ"ג ע"ב, ובמדרש תלים סימן ו' ועיין מזה בסדור ד"ה למנצח על השמינית ובלקוטי תורה פ' הזריע בענין

כנור של שמונה נימין ועדיו יש לפרש פי' הגמ' בברכות ס"פ הי' קורא די"ז ע"ב ע"פ שמעו אלי אבירי לב הרחוקים מצדקה ישעי' סי' מ"ו רב ושמואל ח"א כל העולם כולו ניוזנין בצדקה בצדקתו של הקב"ה ולא בזכות שבידן והם ניוזנין בזרוע בזכות שבידן ובצדיקים משתעי קרא וקראו להו רחוקים מצדקתו של הקב"ה וזהו ע"ד שאמרו ליצחק כי אתה אבינו כי אברהם שהוא בחי' חסד לא ידענו שרחוקים מצדקתו של הקב"ה ובזכות שבידם מקבלים מבחי' יצחק שבו מאיר אימא עילאה כו' שהוא בחי' גבוה יותר וזה יהי' לע"ל אחר שלימות הבירורים וצירוף אחר צירוף כו' אזי יגיעו כל ישראל לבחי' זו מה שעכשיו זוכים לזה רק הצדיקים הגדולים הנק' אבירי לב ע"ד נדר לאביר יעקב כו'. ובוה יובן מ"ש אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה וע' מזה בזהר ויחי דרמ"ט ע"ב דר"ג ע"א והיינו שא' ע"ד כי אברהם לא ידענו ושם מכואר שטעו בזה כי זה יהי' רק לע"ל אבל עכשיו יהי' רק ע"י החסד וכמ"ש במד"ר פ' חיי פ"ס ע"פ ועשה חסד עם אדוני אברהם ר' חגי בשם ר' יצחק הכל צריכים לחסד אפילו אברהם שהחסד מתגלגל בעולם בשבילו נצרך לחסד שנאמר ועשה חסד עם אדוני אברהם התחלת גמור ובמד"ר ר"פ ואתחנן שמשא לא התפלל רק בלשון תחנונים א"ר יוחנן מכאן אתה לומד שאין לברי' כלום אצל בורא שהרי משה רבן של כל הנביאים לא בא אלא בלשון תחנונים ולכן נענש שלמה על שלא החשיב כ"כ מדת החסד בענין אין כסף נחשב כו', והנה הכהן הגדול עיקרו בחי' ורב חסד אלא שהי' לו שמונה בגדים להמשיך מבחי' הבינה בחסד כמ"ש בזהר ח"ב ר"פ יתרו דס"ו ע"ב ת"ח ברזא דשמא קדישא איהו מלך וכהן דמשמת תחותי' כו' אית מלך לעילא דאיהו רזא דקה"ק ואיהו מלך עילאה ותחותי' אית כהן רזא דאור קדמאה דקא משמש קמי', והיינו פי' אית מלך לעילא היינו בינה כי עולם הוא ו"ק דז"א שהוא שרש ו"ק מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום וכמ"ש עולם חסד יבנה והבינה נק' מלך העולם שהוא למעלה מבחי' העולם וע' בלקוטי תורה בד"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמוך ושם סוף פרק א' בפירוש תשובה קדמה לעולם שהוא למעלה מבחינת עולם, וידוע דתשובה זהו בינה דאיהו רזא דקדה"ק פי' בינה נק' קדשים כי חכמה ובינה נק' קדשים והכתר נק' קדה"ק ועיין מ"ש מזה בלקוטי תורה בד"ה שבת שבתון תהי' לכם ושם פרק ד' ולהיות שהתגלות העונג העליון דעת"י הוא בבינה דוקא ע"כ אמר דאית מלך לעילא ברזא דקדה"ק וכהן דמשמש תחותי' היינו החסד שנק' כה"ג שממשיך מאור הבינה מבחי' קדה"ק להאיר בחסד בחי' יומם דאזיל עם כולהו יומין וע' בפ"י הרמ"ז במאמר הנ"ל ומ"ש מזה בהביאור ע"פ שבת שבתון פ"ג וזהו ע"ד אהרן שלפני האצי' כו' ולכן הי' בגדי כה"ג בגדי זהב שהבינה הוא בבחי' כמעלת הזהב על הכסף ועבד בהם בהיכל הי' כל היינו חמשים שע"ב כו' וזהו והם יקחו את הזהב דפי' והם קאי על ועשו בגדי אהרן לכהנו לי דהיינו מדרגה הג' שבבגדי אהרן מ"מ גם הם יקחו וימשיכו מבחי' כמעלת הזהב כו' ע"י הלבושים ממצוה המצות.

קיצור סעיף ג'. ענין ברכת המצות אק"ב הוא ג"כ ע"ד ויברך אותם משה שג"כ על ידי התחברות האדם העושה את המצוה דהיינו ענין וצונו ל' צוותא וחיבור עי"ז ממשיכים מבחי' שלמעלה מב' הבחי' וזוהו אשר כו', וענין שז"א הוא בעל ט"ס והמ' נק' עשיראה, וע' בוח"ג ר"פ חקת דק"פ ע"ב שלכן נק' שלומי אמוני ישראל שמשלמת את ז"א להיות ע"ס זהו ע"ד שע"י תוס' ורבויו האורות למעלה מוכרח להיות נמשך הגילוי למטה וכמו צמיחת שערות הזקן זהו אחד עשרים שנה לפי שאז נשלמו מוחין דגדלות או בוקע הארה למטה וכן עוד משלים ע"ז ממשל החבית כשנתמלאה על כל גדותי' או נשפך גם לחוץ כו' ונק' בחי' זו בגדי שרד בגין דהו ממה דאשתאר כו' ונק' אמרתו אשר צוה מימי קדם וזה בא"י אמ"ה וזהו ענין שנאמר בבגדי אהרן לכבוד כו' ומכ"ז מביאר ענין ג' עשיות שנאמר בבגדי אהרן ועשית ואתה תדבר אל כל חכמי לב ועשו ואח"כ עוד ועשו בגדי אהרן לכהנו לי.

ד) והם יקחו את הזהב ענין מארז"ל לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב כי עולם חסד יבנה וזהו הכסף, ומ"ש הארז"ל ע"פ ולא בכסף תגאלו שלעתיד יהי' הכנור של שמונה נימין, ומ"ש שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו וכה"ג ממשיך מהבינה הנק' קדה"ק להיות חסד יבנה אותיות בינה ע"כ הם בגדי זהב וזהו והם יקחו את הזהב.

ה) וזהו שהכה"ג הי' לו שמונה בגדים שמונה דוקא ע"ד למנצח על השמינית שארז"ל ספ"ב דעירווכין די"ג ע"ב שוהו ענין נימא השמינית וכמש"ל ואף שהכנור לא הי' רק של שבעת נימין ועז"ג שובע שמחות משא"כ בחי' השמינית לא יוכל לבא עכשיו זהו בבחי' שיר שהוא ההמשכה בבחי' פנימי' שהשירה היא בחי' שמחה ותענוג וזהו שהשיר על היין שהיין בענבים מיבלע בליעי ויוצא מן ההעלם לגילוי וע' בלק"ת פ' פנחס בד"ה את קרבני לחמי דרוש השני פ"א ובשה"ש בפ' צאינה וראינה דרוש השני פ"ז בענין ויין ישמח כו' ובפ' שלח בד"ה ענין הגוסכים פ"ב גבי ובחי' הגוסכים הוא בחי' המשכה וגילוי בחי' פנימי' כו' ובבחי' פנימי' לא יוכל לבא מבחי' השמינית כמ"ש בזהר ויצא דקנ"ח ע"א שעז"ג לא תקח האם כו' שלח תשלח את האם כו' שהוא בחי' עלמא דאתכסיי' ולכן הי' הכנור רק מבחי' שבעה נימין ע"ד כי שאל גא לימים ראשונים כו' וכמ"ש בזהר ויצא שם ובפ' תולדות דקמ"א סע"ב אבל בבחי' בגדי אהרן שהוא לבוש ומקיף יוכל אהרן בחי' אה"ר להמשיך הלבושים מבחי' השמינית ג"כ וע' מענין הלבושים בפ' מקץ בד"ה ת"ר מצות נ"ח וע' סד"ה שה"ש בענין כי טובים דודיך מיין והנה במד"ר פ' אחרי פכ"א אמרו מפני מה כה"ג משמש בשמונה בגדים אלא כנגד המילה שהיא לשמונה ימים שנאמר בריתי היתה אתו והיינו כי ענין למנצח על השמינית ארז"ל על מילה שניתנה בשמיני במנחות פרק התכלת דף מ"ג ע"ב, ובמדרש תלים סימן ר' ועיין מזה בסדור ד"ה למנצח על השמינית ובלקוטי תורה פ' תזריע בענין

כדי שיעבור עליו שבת א' שהוא גבוה מבחי' שבת ולכן מילה דוחה שבת וענין בחי' שלמעלה מהשבת זהו ע"ד שנת' בלק"ת בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון ושם רפ"ז והנה יוהכ"פ נק' שבת שבתון כו' שכל שבתות השנה חשובים נגדו כימות החול לגבי שבת כו' וזהו ג"כ ענין קדה"ק שכמו שהקדש מובדל מן החול כך הוא בחי' קדה"ק מבחי' קדש כמ"ש והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדה"ק כמ"ש מזה בד"ה שבת שבתון הוא לכם ושם פ"ה וא"כ שבת שבתון וקדה"ק זהו בחי' א' שלמעלה מבחי' שבת שנק' קדש וע' בוח"ב פ' משפטים דקכ"א סע"א שזהו ענין והחכמה מאין תמצא שהחכמה נק' קדש וזהו בחי' שבת והוא מאין תמצא ע"ד יש מאין כמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו בפ' בהר בענין בורא קדושים ישתבח שמך ובחי' אין זהו קדה"ק וע' בוח"ג פ' שלח דקנ"ח ע"ב ע"פ היש בה עץ אם אין והנה מבואר בזהר בדוכתי' טובא ע"פ כי ביום הזה יכפר עליכם דיוהכ"פ הוא בחי' אימא עילאה בפ' האזינו דר"צ סע"ב ובפ' ויקרא דט"ו ע"ב ובפ' אחרי דס"ו ע"א בענין לפני הוי' תטהרו ע"ש במק"מ והיינו משום שהתגלות עתיק הוא בבינה כמ"ש דס"ט ע"ב ובפי' הרמ"ז שם דר"ל כי ביום הזה שהוא הבינה יכפר עליכם ע"ק וע' מזה ג"כ בלק"ת פ' אחרי סד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש הראשון וע' עוד מענין זה שהתגלות עתיק הוא בבינה דוקא בת"א ר"פ לך ולכן הבינה נק' שבת שבתון וקדה"ק הכל מטעם הנ"ל וזהו ענין ג"כ מעלת המילה שנאמר עליה למנצח על השמינית שהוא בחי' שלמעלה מבחי' שבת כו' ולכן ארוז"ל ע"פ בעצם היום הזה גמול אברהם שנמול ביוהכ"פ כמ"ש בפרקי ר"א הובא בילקוט פ' לך לך דכ"ב ע"א רמז פ' וגם לכן על ידי המילה גוסף באברהם אות ה' שהיא ה' עילאה בינה כמ"ש בת"א שם וכן ביוהכ"פ ה' עינויים ה' תפילות לפי שהוא בחי' ה' עילאה כמ"ש בוח"ג פ' פנחס דרבי"ה ע"ב וע' מזה בלק"ת ס"פ פנחס ולכן השמונה בגדי כה"ג ה' כנגד המילה שהי' בבחי' למנצח על השמינית כו' גם בפסוק מאשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב ר"ת מילה ומובן ע"פ הנ"ל בענין והם יקחו את הזהב כו' והנה מ"ש בסודור ובלק"ת בפי' למנצח על השמינית שהוא המשכה מבחי' יסוד דא"ק אינו סותר למש"כ כי המכוון אחד כי הנה בכללות העולמות אצי' הוא חכמה דכללות וא"ק הוא כתר דכללות וכבר נת' שהכתר הוא נק' אין וקדה"ק אלא שהתגלות זו היא בבינה וע' מזה ג"כ בת"א ס"פ מקץ בהביאור דמוזזה מימין בפי' יהא שמו הגדול מבורך כו' והנה במד"ר ס"פ תצוה ס"פ ל"ה דקנ"ד ד"א וזה הדבר באיזה זכות ה' אהרן נכנס לבית קדה"ק אמר ר' חנינא בנו של ר' ישמעאל בזכות המילה שנא' בזאת יבא אהרן זו המילה כמד"א זאת בריתי אשר תשמרו בפ' לך י"ז יו"ד וכה"א בריתי היתה אתו החוה"ש והענין מובן עפ"מ"ש. אך ביאור הדבר י"ל כי הנה כתיב והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדה"ק וע' מזה בלק"ת בד"ה שבת שבתון פ"ד ובד"ה ואתה תצוה גבי מחוץ לפרכת שהוא בחי' שמש ומגן הוי' אלקים והוא כענין יהי רקיע בתוך

המים ויהי מבדיל כו' ועמ"ש מזה בד"ה שמע ישראל בלק"ת פ' ואתחנן ויש למטה מזה בחי' הפרסא המפסיק ומבדיל בין קדש ובין החול ולכן נאמר ב"פ הבדלה גבי מאמר יהי רקיע כו' ויהי מבדיל כו' ויבדל כו' וע' עוד מזה ג"כ בד"ה ענין הגסכים והנה מבחי' פרסא זו המבדיל בין קדש לחול משתלשל ונמשך מזה בחי' ק"נ שהוא לבוש והסתר גמור ע"ד האור וזהו עור הערלה וכמש"ל מזה בסדור שער המילה בד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם ולכן ע"י המילה שמעביר המסך מבדיל לגמרי נדי שיהי החול בחי' חולין שנעשו עטה"ק ולכן בזכות זה יוכל הכה"ג ליכנס לפנים מן הפרסא המפסיק בין הקדש לקדה"ק דוגמת מ"ש במד"ר ס"פ ונחסם ע"פ הן אל ישגיב בכחו כשבקש מהן לא בקש אלא לפי כחן וכשנותן נותן לפי כחו כו' יעו"ש כך לפי כחם ומלתם את ערלת לבבכם להעביר המסך גשמי עונותיכם מבדילים ועי"ז ובזכות זה נותן לפי כחו שיכנס כה"ג לפני ולפנים מן ההבדלה שבין קדש לקדה"ק כו' ולכן דוקא בזכות המילה נכנס אהרן כה"ג לקדה"ק והיינו ביוהכ"פ שהוא בחי' שבת שבתון שלמעלה מבחי' ומדריגת שבת קדש כמ"ש בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ ולכן שבת ימים קודם יוהכ"פ מפרישין כה"ג מביתו כו' נגד ז"ת ויוהכ"פ הוא בינה בחי' תמינאה דוגמת מילה בשמיני וכן כל ההזאות ביוהכ"פ הם שמונה אחת למעלה ושבע למטה ואומר בכל הזאה אחת כו' עד אחת ושבע להמשיך מבחי' בינה גם למטה ע"ד והניף ידו על הנהר כו' והכהו לשבעה נחלים. ואחיו כ"ז יובן גדול מעלת ענין בגדי קדש לאהרן שהם הלבושים הנעשים מהמצות לבחי' אה"ר והיינו בענין היותם שמונה בגדים אשר זה מורה שההמשכות הלבושים אלו נמשכים מלמעלה יותר מבחי' ומדריגת המדות עליונות הנק' ג"כ יומין עילאין ועו"נ מי האיש חפץ חיים אוהב ימים לראות טוב כמ"ש בזהר פ' שמיני דמ"א ע"א שהם הנק' ימי השמים אבל הלבושים הנמשכים ממעשה המצות ע"י אה"ר שמבחי' אהרן בחי' אשר עין בעין נראה כו' הם נמשכים מבחי' הבינה הנק' מעל שמים ונק' ג"כ על הוי' ע' בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה בענין ותתפלל חנה על הוי' וא"כ ע"י לבושים אלו יוכלו להשיג מבחי' קדה"ק שלמעלה מבחי' והבדילה הפרוכת ועו"נ או תתענג על הוי' על דייקא כמ"ש בזה"א פ' ויחי דרי"ט ע"א ומ"מ בלבושים אלו ג"כ יש ג' בחי' ועשית ובחי' ועשו דחכמי לב ובחי' ועשו סתם וכנ"ל.

קיצור. וזהו שהכה"ג הי' לו שמונה בגדים המשכה מבחי' על השמינית הגם שהכנור של שבעה נימין היינו לפי שהשיר על היין זהו ההמשכה מבחי' פנימי' וגם הלויים היו המשוררים אבל בבחי' לבושים לבחי' כה"ג יוכל להמשיך מבחי' שמינית ע"ד כי גדול מעל שמים חסדך וזהו שאמרו שהשמונה בגדים הם כנגד שמונת ימי המילה כי במילה ג"כ הוא ההמשכה מבחי' למנצח על השמינית ולכן מילה בזמנה דוחה שבת שהוא למעלה מהשבת שהוא יום השביעי וע"ד שהבינה הנק' תמינאה מלמטה למעלה נק' שבת שבתון ונק' קדה"ק ובלק"ת פ' אמור בד"ה והניף את

העומר שנקראת ממחרת השבת כלומר מבחי' שלמעלה מבחי' שבת וכמ"כ ענין המילה הוא המשכה מלמעלה מבחי' שבת ולכן בעצם היום הזה נמול היינו ביוהכ"פ וע"כ בזכות המילה דוקא הי' אהרן נכנס לבית קדה"ק לפניו מבחי' והבדילה הפרוכת והיינו ע"י העברת המסך המבדיל ומכ"ז מובן ענין גודל מעלת בגדי אהרן שהם הלבושים מהתורה והמצות בבחי' אה"ר שהם גמשכים מבחי' קדה"ק שע"ז או תתענג על ה' או היינו חשבון שמונה א' על ז' וע' זח"ב פ' בשלח דף ג"ד ע"א ע"פ או ישיר משה ובני"ו כו' וע' עוד מענין הלבושים הנעשים מהמצות בדי"ה ת"ר מצות ג"ח כו'. וע"ז יזכה לחוות בנועם ה' וע' פרדס ערך נועם ובזח"ג פ' שלח דקס"א ע"ב וע' מזה בת"א בדי"ה ואלה שמות בני"ו וע' באג"ה סס"ו ד' ביתר שאת ומעלה כו'.

בס"ד ביאור על התורה ועשית בגדי קדש וגו'

להבין שרש הדברים הנ"ל, הנה שרש ענין בגדי אהרן שנו' בהם שלש עשיות ועשית דמשה, ועשי' דחכמי לב, ועשו סתם דכל ישראל, הוא כי בחי' בגדי אהרן יש למעלה בג' מדריגות הא' במאציל עצמו לפני האצ"י והוא הנק' ורב חסד או נוצר חסד מי"ג ת"ד כידוע דאבא יונק ממזל הח' וזהו דיקנא דכהנא רבא כמ"ש זקן אהרן כו', הב' למטה מזה והיינו בבחי' אצ"י הוא בחי' אהרן איש החסד שבאצ"י בבחי' חסד דז"א הנק' ג"כ חסד עולם והוא ג"כ בחי' אברהם כנ"ל (כך מ"כ וצ"ע מ"ש או נוצר חסד דלכאורה מוכרח שהוא מבחי' ורב חסד כדלקמן, גם מ"ש והוא ג"כ בחי' אברהם צ"ע דהא לאהרן אחיך כתיב, ומקודם יש לבאר מקור ושרש הגלוי לענין בגדי אהרן מהו הנז' בספרי הקבלה, ועפ"ז יתבאר לנו הענין, והמגלה הראשון בזה הוא בזהר באד"ר דקל"ב ע"ב דיקנא דכהנא רבא בתמניא תיקונין אתתקן ובגין כך תמניא תיקונין לכהנא רבא ופי' שם בז"ה מהאר"ז"ל כהנא רבא היינו רב חסד מחסד סתם וז' תיקונין הם מן ורב חסד שהוא תיקון השישי עד ונקה שהוא תיקון הי"ג, עוד כ' שם בשם ספר הכוונות ז"ל שמונה בגדי כה"ג ביה"כ הם סוד ח' תיקונים דיקנא דכהנא רבא וכבר הודעתוך שכהנא רבא הוא בעתיקא ולכן הוא רבא ולא זעירא ואין הזעיר צריך לח' בגדים עכ"ל, ועוד כ' שם בז"ה פי' כשמן הטוב כו' על הזקן זקן אהרן ח' תיקונים דכהנא רבא ז"א (ר"ת זקן אהרן) כי ח' אלו הארתם מתלבשים בח' דז"א עכ"ל הרי ביאר שגם הז"א נק' כה"ג כשמתלבשים בו הארת ח' תיקונים התחתונים דא"א שהם ח' בגדי כה"ג וכ"ה בס' ר"ד שם, וצ"ל דלא סתרי למ"ש בשם ספר הכוונות שכהנא רבא הוא בעתיקא

ואין הו"א צריך ח' בגדים, דודאי עיקר בחי' כהנא רבא הוא בעתיקא כדפי' בענין רב חסד שהוא רב מחסד סתם וכן פי' כה"ג שגדול מכהן סתם שהוא החסד דו"א, וזהו ששנינו שלהי יומא כה"ג משמש בז' כלים כו', דהיינו בחי' ע"י שם הם הח' בגדים ח' תיקוני' בתמידות משאיכ הו"א א"צ לח' בגדים אך כשהח' תיקוני' דא"א מאירים בו"א אז נק' ג"כ כה"ג בח' בגדי' ובוה נתבאר לנו שני הבחי' מבגדי אהרן שכתב רבינו ז"ל, (ג' בגדים נגד תלת עלמין דזהר שלה, ע' רמ"ז גם לרבות היינו בגדים הג' מיכאל ביי"ע והיינו אה"ר נמשך מרב חסד לאבי"ע ואינו מחעבה מה שאין כן חסד עולם ז"א מצ"ע אברהם, עיין רמ"ז אמור פ"ח). דהיינו שיש בחי' ח' בגדים לפני האצילות בא"א ויש כמו"כ ח' בגדים בו"א, וע' בפע"ח שער י"ב פרק א' סד"ה אמר יצחק שהוא לשון האריו"ל בכבודו ועצמו יובן איך כי ח' תיקוני' תתאין דא"א מתלבשין בח' בגדים וכמשי"ש כי ממדה ו' מתחיל זקן אהרן ומתלבש בח' בגדים כו' ח' בח' כו', ונמצא שיש חסד דלגאו בעתיקא וחסד המתלבש כו' מלבר כו' עכ"ל, ור"ל חסד דלגאו הם הח' תיקונין וחסד שמתלבשים בו הח' תיקוני' הוא ח' בגדי כה"ג, וכן אמר שם תחלה הח' נגלין והם נגד ח' בגדי' וח' מכוסים' והם תקוני' דיקנא דעתיקא, דע דבי"ג ת"ד יש ב' בחי' הא' הוא בחי' השערות עצמן והב' בחי' הארת מו"ס המלוכש בתוכן, ולכאורה משמע שבחי' ח' נגדים הם בחי' ג' שמלביש להשערות כדמשמע מלשון האריו"ל דח' מכוסים הם ת"ד דעתיקא, ומתפשט נ' דהיינו השערות עצמן, א"כ הח' נגלים שהם הח' בגדים הם זולת השערות נק' לבושים עליהם וכ"מ מלשון רבינו ז"ל כאן בהתורה שהזכיר מקודם ענין אהרן שהוא בחי' חסד דלגאו הנמשך ע"י שערות כו' ואח"כ הזכיר שצריך לעשות בחי' בגדי' ולבושים לאה"ר זו מכלל דהלבושים לאו היינו ורב חסד עצמו שהוא השערות, ואך הענין כן צ"ע ל' הרמ"ז ר"פ אמור שכתוב שם על המאמר הזהר דפ"ח סע"ב בענין זקן אהרן וז"ל ולפי' תיקון כי חפץ חסד הוא שהוא השישי לתיקוני דעתיקא הוא הראשון להתלבש בפנימיות תיקון ורב חסד ומשם עד הי"ג הם ח' פנימי' בחי' חיצונים עכ"ל. הגה הבין דורב חסד הוא בגדי כה"ג, וכ"מ מל' ספר הכוונות וכי חפץ חסד הוא ת"ד דעתיקא, וצ"ע דלכאורה קיי"ל דיי"ג מדה"ר שאמר משרע"ה הם ג"כ בא"א רק שהם החיצוני' דהיינו הצנורות ר"ל השערות עצמן, ויי"ג מדה"ר דמיכה הם הפנימי' המתלבש בהם, כן משמע בס' ר"ד דיי"ח ריש ע"ד, וא"כ לפי' הבגדי כה"ג הם השערות דת"ד עצמן, וח' מכוסים' שהזכיר האריו"ל הם הפנימי' דמו"ס שבתוך השערות, אך בהרמ"ז עצמו שם דהפנימי' שבתוך השערות הוא ענין בפ"ע זולת הח' מכוסין והח' נגלין וכדפי' שם שזהו ענין כשמן הטוב כו', ואולי ס"ל להרמ"ז דכי חפץ חסד הוא ג"כ רק בבחי' שערות דת"ד וצ"ע וכ"מ בו"ה • דל"ט ע"א, ועכ"פ יובן דמשי"כ הכותב והוא הנק' ורב חסד או נוצר חסד הוא ט"ס ואפשר

ר"ל ורב חסד או כי חפץ חסד וכ"ה במק"מ ר"פ אמור, גם מ"ש והוא ג"כ בחי' אברהם דאברהם הוא חסד דז"א ממש משא"כ בגדי כה"ג שבו"א הוא מהארת ח' ת"ד דא"א בח' דז"א משא"כ בו"א מצד עצמו כנ"ל בשם ס' הכוונות, המדרגה הג' בבגדי אהרן הוא בבי"ע שלמטה מהאצי'. (הנה בגדים אלו לא נחבאו בפ"י בכהאריז"ל הנז"ל אך מצאתי גלוי לזה בזה"ק פ' פקודי דרכ"ט ע"א ח"ל ואינון הוו לבושין דקודשיא דאתלבש בהו מיכאל כהנא רבא כו', וידוע דמיכאל הוא בבי"ע בהיכל הרצון כמ"ש בהרמ"ז ר"פ יתרו, ושם בזהר ר"פ יתרו נו' ג"כ ענין מיכאל שנק' כהן והוא דלא נו' שם שנק' כה"ג היינו דלגבי כה"ג דאצי' הנז' שם אינו נק' גדול, וע' במק"מ פ' פקודי שם דלבושי' דמיכאל הם הנק' בגדי שרד ל' שריד ופליט והוא * כענין מש"ל בפ"י מה דאשתאר מההוא נהורא כו' וכמ"ש הוזר שם אקרו בגדי שרד בגין דאשתארו מאינון לבושין עילאין כו' והוא בחי' לבוש מל' דמשם נמשך לבושין אלו, ועפי"ז יתפרש היטב מ"ש באד"ר דקל"ב בענין שבת אחים גם יחד גם לרבות כה"ג דלתתא ופי' בז"ה דאחים היינו בחי' כה"ג דלפני האצי' וכה"ג שבבחי' אצי', וגם לרבות כה"ג דלתתא פ"י שם דהיינו כה"ג שלמטה ממש בעוה"ז ולדרכנו י"ל דרומז ג"כ לבחי' מיכאל כה"ג דבי"ע והמכוון שכשנמשך השפע ע"י כה"ג שלפני האצי' יורד ונמשך עד כה"ג דבריאה ועד למטה ממש וכ"ז הוא ע"י עבודת כה"ג בבהמ"ק שלמטה בבגדי כהונה וח' בגדים הנ"ל). הג"ה עזח"א ויחי דרי"ז ע"א ושם פ"י בזה"ח כה"ג לעילא ז"א כה"ג לתתא מיכאל ויש בכ"א לבושין יער"ש, וזה ע"ד הנז' בזהר ר"פ יתרו ס"ז ב'. (נת' ענין ח' בגדי כה"ג דלפני האצי' ח' תיקונים שהם ח' בח' ומה שצ"ע בהרמ"ז וח' בגדים דאצי' היינו כשמאירי' הת"ד הנ"ל בז"א ואז נעשה ג"כ עוד * בגדי כה"ג דבריאה).

ב) והנה תחלה י"ל ענין אהרן שלפני האצי' דהנה כתיב כי עין בעין נראה אותיות אהרן, דהנה מבואר בכמה מקומות שהאורות וההמשכות שבאין ונמשכים מעצמיות אור א"ס לנאצלים אינו בדרך השתלשלות עו"ע מפני שאין ערוך כלל ביניהם, ולזה הטעם הי' תחלה בחי' צמצום הנק' מקום פנוי בתחלה כמ"ש בע"ח, וגם אחר צמצום הזה הי' צ"ל עוד כמה צמצומי' עד שיהי' נמשך האור להיות מקור לאצי' והיינו שיוצא האור והשפע בבחי' שערות עדי"מ כמשל השערות שהן חלולין ויש בהם יניקה קצת עוברת בחללן, אך היא ממותרי' מוחין מן האידים החיצוני' שיוצאין ובוקעין מוח המוח השכלי ואין להם ערוך כלל לגבי עצמות המוחין כמ"כ החכמה דאצי' מאין תמצא היינו מבחי' מותרות ונובלות דח"ס מבחי' מזל הח' ונוצר ויש לזה ג"כ משל אחר מאותיות הדבור של רב לתלמיד שא"א

והוא . . לבושין אלו : בכת"י ב' במקום קטע זה נמצא : והוא היפך מפרשי ז"ל שהם כיסוי הכלים.

ג"כ עוד : בכת"י ב' : ג"כ כה"ג עוד.

שישפיע הרב מהות שכלו ממש להתלמיד אלא ע"י אמצעות אותיות הדבור ומהדבור של הרב ישכיל התלמיד השכל והרי א"כ אותיות הדבור אלו הם כמשל חללן של השערות שבהאותיות אלו עובר ונמשך שפע השכל, ובאמת שכל המשלים האלו עדיין אינן אמיתיים לפי שהתהוות החכמה מן המאציל אינו שכל מן שכל שא"ס ב"ה אינו מגדר ומהות חכמה כו' אמנם עיקר הכלל הוא דמעצמות המאציל לנאצלים הוא בבחי' צמצום ודילוג ולא בגדר השתלשלות עו"ע אור וכלי, אך ורק בבחי' האצ"י שום שייך ענין השתל' עו"ע בי"ס דאצ"י מזה לזה שהרי ממהות השכל מתהווה האהבה כו' ושם באצ"י שייך ענין בחי' אור וכלי (משא"כ לפני האצ"י לא שייך עדיין בחי' כלים ממש וכנודע דלכך נק' אדם דאצ"י אדם דעשי' להיות האצ"י הוא התלבשות האוב"כ ממש שע"ז הוא מקור דעשי') וזו דבחי' ומדריגת כה"ג שלפני האצ"י הוא בבחי' י"ג ת"ד והיינו תיקון השישי ורב חסד כו'. כי הנה ענין ובחי' כה"ג הוא אהרן אותיות נראה שהוא בחי' גילוי הארה מא"ס ב"ה וכמ"ש באורך נראה אור, כלומר שאנו נראה את האור, דהיינו כשנמשך מבחי' אורך ממש להיות מקור לנאצלים וגילוי זה א"א להיות רק ע"י בחי' השערות די"ג ת"ד שהוא בחי' צמצום הנ"ל שע"י צמצום זה הוא שיכול להיות נמשך הגילוי ואם לא הצמצום לא הי' אפשר להיות שום גלוי א"כ א"א להיות בחי' אהרן שהוא בחי' נראה וגילוי אם לא ע"י ת"ד, (וענין שהוא תיקון השישי יובן עפ"מ האריז"ל בפע"ח שי"ב פ"ח ד"ה תיקוני' הראשונים הם בחי' אור קדמון אור צח אור מצוחצח וח"ב והתיקון השישי הוא חסד, ונ' דדברים אלו נובעים מתשובת רב האי גאון שהביא הפרדס בשער י"א פ"א ששאלו ממנו מהו ענין י"ג מדות הלא ע"ס מצאנו י"ג לא מצאנו, והיתה התשובה, דענין הג' הנוספים הם שלשה גנוזות ראשי ראשיים והם אור קדמון אור צח אור מצוחצח, וביאר זה הפרדס דלהיות הע"ס נחלקין לג' קוין חח"ן קו הימין בג"ה קו השמאל כדתי' הוא קו האמצעי לכך הם נכללות בשלשה גנוזות הנ"ל וענין הג' היינו שהם מקורי ושרשי הי"ס כמו שהם גנוזות בהעצמות כו' יעו"ש בפרק ג' מהשער הנ"ל, ונמצא ענין ג' תיקונין הראשונים מן יג"מ הם שרשי ומקורי שאר התיקונין שהם הע"ס המתפשטים מע"י וא"א, וא"כ הם למעלה עדיין מבחי' גילוי כיון שהם השרשים הנעלמים, גם ב' תיקונים שאח"כ דפי' האריז"ל שהם חו"ב והיינו חו"ב המתפשטים מע"י וא"א הם ג"כ עדיין למעלה מהות גילוי לבחי' האצ"י רק תיקון הו' שהוא בחי' חסד המתפשט מע"י וא"א מבחי' זו הוא בחי' הגלוי להיות מקור לאצ"י כנודע דעיקר ענין המדות ה"ז הגלוי לזולתו כידוע ג"כ בענין חסד דאצ"י דלכך נק' אתה וכמ"ש אתה כהן לעולם להיות ראשית הגלוי בבחי' המדות והוא ראשית ז' ימי הכנין עולם חסד יננה משא"כ בינה נק' הוא להיותו בחי' העלם, ועד"ז יובן ג"כ בענין ע"ס שבי"ג ת"ד דבחי' החסד הוא ראשית הגלוי דעם היותן כולן לפני האצ"י ובחי' העלם יחשבו לגבי האצ"י שהרי חכמה דאצ"י יונק ממול הח' וכו', מ"מ בערך

החוב"ב די"ג ת"ד נחשב החסד ראשית הגלוי ולכן מדה זו היא מדת כה"ג שמדתו היא להיות חסד וגלוי כדכתיב אתה כהן כו' וכדאיתא בזהר ח"ג דקצ"ג ע"ב וזהו אתה כהן לעולם על דברתי כהן עילאה דא איהו דקיומא על דבר, פי' שהחסד הוא מקור שממנו יומשך הדבור שהוא הגלוי ממש שהוא בחי' מל' וזהו ג"כ פי' וענין ל' כהן, שהוא ל' משרת וכמבואר ג"כ בזה"ק ר"פ יתרו אית מלך לעילא וכהן דמשמש תחותי' כו' והיינו מלך לעילא הוא מל' דא"ק שהוא מקור לבחי' ע"י וממנה נמשכים ג' שרשים הנעלמים הנ"ל וכהן דמשמש תחותי' היינו שמביא זה ההעלם לידי גילוי הוא החסד עילאה, והענין כי התגלות ע"י בבינה ומבינה נמשך בחסד והוא ראשית הגלוי וע' משנ"ת מאמר זה במ"א ומשם תבין לכאן ודו"ק. ומובן מכ"ז ענין הנז' בכהאריו"ל איך כי תיקון ורב חסד או חפץ חסד הוא מדות כה"ג והיינו בחי' אהרן אותיות נראה שלפני האצילות) וזהו ענין זקן אהרן ומתחלה נאמר הזקן היינו ה' זקן הם ה' תקוני' העליונים שנמשך בהם מתחלה השמן הטוב הנמשך ע"י ואח"כ נמשך ומתלבש בבחי' זקן אהרן ואמר זקן פעם שני עם היותו הכל י"ג ת"ד אך שמדת כה"ג זקן אהרן שמשם מתחיל בחי' מקור הגלוי שזהו מדת החסד כנ"ל, ומ"ש אח"כ שיורד עפ"י מדותיו הנה מדותיו ל' לבושים כמו מדו בד, והוא ענין בגדי כה"ג והם בחי' הכלים דע"ס דע"י וא"א ואינם בחי' כלים ממש כמו כלים דאצי' שהרי כבר נת' דבאצי' הוא דשייך לומר אור וכלי עו"ע משא"כ לפני האצי', אך הענין שאינם כלל מענין הכלים דאצי' שהם בבחי' צמצום ממש להגביל האור וכנז' בפרקי היכלות רל"ו אלפים רבבות כו', שזהו בחי' גבול והיינו בכלים דאצי' כנז' באגה"ק איהו וחייהי משא"כ בבחי' ע"ס הגנוזות שבלשון הפרד"ס והגאונים שאינם כלים ממש רק השרשים ומקורים של הכלים דאצי', וכנז' להדיא בפרד"ס דענין ע"ס הגנוזות היינו שרשי הכלים ולא שרשי האורות והיינו משום דהאורות אפילו באצי' הם פשוטים ולמעלה ממהות חכמה א"כ איך שייך לומר בהם חילוק וענין שרש וענף מכיון שהם בחי' גלוי הארת א"ס כו', רק בבחי' הכלים שהם מהות חו"ב שאינן בערך האור הפשוט שם יצדק לומר ענף ושרש, והנה מה שנק' בלשון הפרד"ס ע"ס הגנוזות הוא עפ"י כהאריו"ל ענין ע"ס דע"י או ע"ס דא"א, והיינו בחי' הכלים דע"ס אלו שהם נק' גנוזות להיותן רק שרשי הכלים דאצי', וזהו שרש ענין בגדי כה"ג שלפני האצי' דהיינו בחי' כלים ולבושים לגילוי האורות הנז' הנק' כה"ג דהיינו מבחי' ורב חסד ואילך והם ח' בגדים הנ"ל, וזהו המדרגה הראשונה מג' המדרגות דבגדי כה"ג והיינו מה שלפני האצי' כנ"ל, וע"ז נאמר ועשית בגדי קדש שציוי זה נאמר למשרע"ה שהוא יעשה וימשיך בחי' בגדי קדש לאהרן אחיך היינו בחי' כלים ולבושים לבחי' גלוי האור הנק' אהרן אותיות נראה (אור שלפני האצי').

נתבאר אהרן נראה גלוי ומא"ס לאצי' צ"ל צמצומים מקו"פ ושערות דיבור ועכ"ז אין המשל דומה להנמשל כו', כי אינו שכל משכל

אור תצוה התורה א'תרכג

כו. וכה"ג הגלוי לאצי' לכן צ"ל שערות (וענין תיקון הו' • כי ה' תיקוני' א"ק א"צ מ"מ חו"ב דע"י ראשי ראשי' כו') זקן אהרן, מדותיו כלים דע"י י"ס הגנוזות כי באורות אין שייך לשון גנוזות כו'.

ג) והנה ענין פרטי הח' בגדים באצי' הם כלים ממש (וזהו המדריגה השגית דבגדי כה"ג כנ"ל) וכאשר מבואר בספרי הקבלה ענין החשן והאפוד והציץ בלק"ת פ' תצוה (וע' בעבודת יוהכ"פ להרמ"ק שביאר ענין ד' בגדי זהב וד' בגדי לבן, ועמ"ש ע"פ ועשית ציץ ועי"פ ששה משמותם כו' ועל מצנפת ואכנט דרוש מיוחד) והוא בחי' עשיית הבגדים של חכמי לב, כי פי' לב הוא בחי' ז"א וחכמי לב היינו בחי' מוחין דא"א שמלוכשים בז"א (שמהם נמשכים הבגדים הנ"ל דז"א כמבואר בלק"ת שם) וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה מבחי' אבא שרש כל האצי' כי הנה ידוע דאבא מקנן באצי' ואימא בבריאה כו' ונמצא כל האצילות שרשו מבחי' אבא דוקא שהוא בחי' ביטול וע"כ נק' בשם אצי' לשון אצלו • כי קרוב הוא לאו"א"ס ב"ה בבחי' הביטול ביותר, משא"כ בחי' בריאה שהיא בחי' יש ודבר מקבל מבחי' בינה שהם בבחי' התפעלות וביטול הינו הנמשך מבחי' ההתכוונות ולא בבחי' ביטול אמיתי הנמשך מן החכמה, ונמו עד"מ באדם התחתון יש ג"כ ב' בחי' אלו דהיינו שכאשר מתפעל באהוי"ר בלבבו הנה כאשר אין ההתפעלות רק מצד ההשגה שהוא בחי' בינה אז המדות נרגשים בבחי' יש ודבר מה אבל כאשר יומשכו מבחי' חכמה שהיא בחי' ראשית • השכל אז אין האהוי"ר בבחי' הרגשה כלל רק בבחי' ביטול והעדר ההרגשה וכמבואר כ"ז באריכות בדרוש בענין עה"ת ועה"ד נתבאר אצלינו ע"פ אלה תולדות נח כו' ולכך כל עולם האצי' שמקבלים מבחי' חכמה כנודע בע"ח לכך הם בבחי' הביטול אמיתי ואפילו במדות דאצילות כל המילואים והגלוי' הוא מבחי' אור אבא וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה, משא"כ בריאה הוא בחי' יש לפי שאין אור אבא מאיר שם רק אור אימא כו', ולכן עשיית הבגדים דבחי' ז"א דאצי' הוא ע"י חכמי לב שמבחי' אצי' שהם הממשיכים עשיי' בחי' כלים ולבושים אלו דז"א, אבל עשיית הבגדים דבחי' אהרן שלפני האצי' הוא ע"י מרבע"ה דוקא בעצמו כמ"ש ועשית כו' כי במשה כתיב מן המים משיתיהו ומבואר במ"א שהי' שרשו מבחי' מ"ה דע"י וא"א ושרשם משם מ"ה הכללי דמצחא דא"ק שהוא מקור כל שם מ"ה דאבי"ע המבררים שם ב"ן (ומ"ש משרע"ה ונחנו מ"ה שגם אהרן הי' מבחי' מ"ה רק שהי' בחי' ב"ן דמ"ה ומשה הוא בחי' מ"ה דמ"ה וז"ש הוא משה ואהרן ולפעמים כתיב הוא אהרן ומשה כי לטעמים ב"ן גבוה ממ"ה ולכן הי' משרע"ה שושבינא דמלכא להמשיך האור מלמעלה למטה ואהרן שודמ"ט כי שם ב"ן העלאה כו'), והנה מבואר למעלה ענין

הז' : בכתי' ב' : הטי.
אצלו : בכתי' ב' : גאצל.
ראשית : בכתי' ב' : ראית.

בגדי אהרן שלפני האצי שהם בחי' שרשי הכלים שלפני האצי ונק' גנוחות בלשון הפרד"ס כי עדיין אינם כלים ממש רק שרשי הכלים ואח"כ באצי שם שייך כלים ממש וזהו בחי' עשיי' הב' דבגדי אהרן כנ"ל שנעשה ע"י חכמי לב, ואמנם בחי' א' דבגדי אהרן שהם כלים הגנוזים שלפני האצי הוא ע"י משה דוקא דהיינו ע"י הארת שם מ"ה דא"ק שהוא הנמשך לעשות בחי' הכלים ולבושים אלו (ועיין באדרא רבא דקכ"ח סע"א עתיקא דעתיקן כו' אתתקן כו', דהפי' שנתלבש בלבושים ונק' תיקוני' לפי שע"י הלבוש יוכל להיות גילוי האור כו' כמ"ש במ"א וע' בז"ה * די"א ע"ב), וז"ש הוא משה ואהרן אשר הוציאו את בני וכו' על צבאותם פי' למעלה מבחי' צבאות ה' כי הם המשיכו מבחי' שם מ"ה דא"ק שלפני האצי (ועמ"ש במ"א בענין מי שם פה לאדם דמשרע"ה היה כבוד פה שלא הי' יכול להשפיל עצמו בבחי' כלים כו' מגודל הביטול שלו דמ"ה ואמר לו השי"ת מי שם פה לאדם מ"ה ביטול וא"כ איך נתהוו לו כלים הלא אנכי הוי' סדכ"ס וא"כ הוא כל יכול ולכן אהי' עם פיך ג"כ להיות שתוכל להשפיל בכלים להשפיע וכמ"ש במ"א דשרש התהוות הכלים מלמעלה מתאורות וענין פה לאדם י"ל * דהיינו לא"ק דמבחי' פה נמשכו הכלים, ואח"כ שהיות נתהווה שרשי הכלים אפילו בא"ק א"כ מכש"כ אהי' עם פיך ולכן עי"ז ג"כ ועשית בגדי קדש לאהרן כו' דלכך הוא הממשיך ג"כ בגדים והלבושים לאהרן דכבר ניתן בו הכח * דוקא העושה כלים ולבושים לאה"ר דאהרן שהלבושים הוא המשכה למטה משא"כ אהרן מצד עצמו ב"ן דמ"ה העלא', וצ"ע איך יתיישב זה עם הא דאמרן דאהרן הוא ורב חסד) וזהו ענין אהרן שהוא אותיות נראה כנ"ל ע"פ עין בעין נראה אתה כו', ומבואר למעלה דפי' נראה ר"ל שיהי' גילוי האור מן המאציל וזהו פי' נראה אתה הוי' דהיינו שיתגלה להיות התהוות בחי' שם הוי' דחכמה או דחסד, אך איך ירד האור בירידת המדרגה כ"כ שהרי אין ערוך כלל בין המאציל לנאצלים, ע"ז אמר כי עין בעין נראה דהיינו ע"י הסתכלות ז"א בא"א נמשך מלמעלה ג"כ התגלות בחי' הסתכלות דא"א בז"א וזהו ענין עין ה' אל יראיו, ויש בזה חילוקי' דלפעמים מקבל הז"א ק"נ נהורין כו' וזהו עין בעין עין דז"א בעין דא"א, והטעם שהגלוי הוא ע"י הסתכלות דוקא היינו לפי שבחי' הארת שם מ"ה דא"ק ודע"י וא"א גבוה מאד וא"א להיות נמשך ומתגלה בפנימיות המוחין דז"א רק ע"י הסתכלות לבד שאין הגילוי בפנימיות ממש וכמו על דרך משל אדם שאינו יכול להשיג עומק דעת רבו בפנימיותו רק שמסתכל עליו ועי"ז מקבל ג"כ הארת רבו מה שנתלבש חיצוניותו באור פניו וכמארו"ל חייב אדם להקביל פני רבו ברגל וארו"ל דחזיתי' לר' מאיר כו' שנאמר והי' עיניך רואות כו' וכן מלמעלה למטה

בז"ה : בכת"י ב' : בזהר.

י"ל : בכת"י ב' : מ'.

הכח . . למטה : בכת"י ב' : הכח ואנכי אהי' עם פיך. ועוי"ל ולהיות שמשרע"ה

מ"ה דמה או"י להמשיך מלמעלה למטה.

לא יוכל להיות הגילוי מפנימיות ממש רק אחרי ההתלבשות וחיצוניות כמו התלבשות השכל בהארית פנים כי חכמת אדם תאיר פניו וכעד"ז בחינת הסתכלות העינים כי הנה הגם שהראי' נמשך מן החכמה מ"מ אנו רואים בשמיעה יש חיות יותר וכמו דקיי"ל לענין נזקין סימא את עינו נותן לו דמי עינו חרשו נותן לו דמי כולה להיות כי בבחי' ראי' הוא מה שנשפל הארה מהחכמה ולמטה יותר מבחי' השמיעה, וזהו ענין כי עין בעין נראה דהגילוי מלמעלה הוא מבחי' עין כו'. והנה ענין בחי' כי עין בעין נראה בנפש האדם הוא כמש"ל בפנים דבחי' ומדרגת גילוי האה"ר דאהרן כה"ג בנפש הוא כשהתבוננות והאהבה היא כדמיון ראי' חושיית ממש שזהו בחי' נראה כי אתה הוי' כו', וזהו ממש ענין עין בעין, דמה שלמעלה ה"ע הסתכלות ע"י בוז"א הנה בנפש הוא ענין גילוי הארת א"ס ב"ה בנפש מה שמתקרב ומתישב במוחו ואהבתו כדמיון ראי' חושיית.

נתבאר. ענין הח' בגדים באצ"י הן כלים ממש ועשייתן ע"י חכמי לב כי אבא מקנן באצ"י ביטול משא"כ בבריאה רק בינה לכן בחי' יש וכן באדם חכמי לב גילוי החכמה בלב ואו ביטול (וי"ל דהיינו כשיסוד אבא שבו כלול חו"ג נמשך בלב ובמקום המגולה ע' בדרוש נח). אבל בגדים שלפני האצ"י שהן שרשי הכלים בחי' ע"ס הגנוזות הוא על ידי משרע"ה ששרשו מהארית שם מ"ה דבמצחא דא"ק ואהרן ב"ן דמ"ה (ועמ"ש למשה מי שם פה כו' או מ"ה או"י ממשיך כלים), ובחי' אהרן עין בעין ג' הסתכלות עין דז"א בא"א ועי"ז אתה מתגלה בבחי' שם הוי' (ובחי' זו בנפש ראי' חושיית) והטעם שע"י הסתכלות כי מבחי' זו א"א להיות הגילוי רק בחיצוניות.

ד) והנה נתבאר בפנים אות ד' בענין עשיית הבגדים שע"י משה, והם עתה בעבודת ה' בחי' לבושי' דתומ"צ המלבישים להאה"ר ובבחי' זו נק' התורה כלה ובחי' מקבל מישראל וכן המצות, ולפ"ז ברכת המצות בבחי' זו הוא כענין ברכת חתנים והברכה היא מבחי' משה כמ"ש בהשלמת המשכן ויברך אותם משה, ועד"ז הי' ענין ועשית בגדי קדש כו'. להבין ביאור זה הנה צ"ל תחלה ענין ברכת חתנים דחתן ל' חות זרגא והוא בחי' היחודים עליונים אורות בכלים שנעשו למעלה באצ"י ע"י מעשה המצות כי הם רמ"ח אברים דמלכא היינו שע"י מצוה זו נמשך האור בכלי ואבר פ' כו' וע"י יחוד זה של האור עם הכלי וכן בבחי' יחוד דכר ונוק' משפיע ומקבל נמשך מבחי' שלמעלה משניהם והוא נמשך ההארה מבחי' אוא"ס ב"ה שלמעלה מעלה מבחי' האור המלוּבש בכלי ומבחי' הכלי, ועי"ז נמשך וניתן להם כח להוליד ע"י יחודם אור חדש וכל המשכת אור חדש הוא דוקא מאוא"ס ב"ה עצמו, וההמשכה זו הוא דוקא ע"י היחוד וכן הוא ביחוד גשמי של הזו"נ וכמ"ש זכר ונקבה בראם ויברך אותם, והענין כי הנה ענין היחוד הוא הסתכלות חו"ג שהחסדים דדכורא ממתיקי' גבורות דנוק' (כדפי' בזהר ר"פ ויחי) וידוע דהאורות די"ס מצד עצמן

הן פשוטים ולא שייך כלל בהם מהות חכמה וחסד כו' כי זו היא בחי' הכלים אך ע"י התלבשות האורות בכלים נעשה תמונה בהאור להיות בחי' אור וחיות למדת החסד כו' לכן מצד עצם האורות קודם התלבשותן בכלים לא שייך כלל ענין יחוד וזיווג מאחר שהכל פשוט בתכלית רק בהתלבשותן בכלים שייך היחוד ומיתוק הגבו' בחסדים כי אז נק' האורות ג"כ אור חסד ואור הגבורה כנ"ל, אך כיון שאח"כ האורות מלובשים בכלים והכלים הן ב' הפכים חו"ג א"כ איך מתחברים יחדיו אך היינו ע"י המשכת אוא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' אורות שבכלים הפשוט בתכלית הפשיטות ועי"ז מתבטלים הב' הפכים חו"ג ומתכללים יחדיו, לכן עי"ז נמשך ג"כ הכח להיות הולדה חדשה וכמ"ש בע"ח דשרש התהוות הכלים הוא מבחי' הכאת האורות או"י ואו"ח כשפגעו זכ"ו מטולמ"ט הרי שע"י היחוד או"י ואו"ח נמשך התהוות חדשה והיינו משום שע"י היחוד נמשך גילוי אוא"ס שלמעלה מב' הבחי' כו', ובוזה יובן מ"ש יעקב מה נורא המקום הזה כו' כי יעקב הי' יושב אוהלים בחי' ת"ת המחבר חו"ג והיינו ע"י בחי' גילוי אוא"ס שהוא בחי' נורא תהלות כו', וזהו ענין ברכת חתנים כי לית ברכתא שריא אלא ביחוד דכר ונוק' כמ"ש בזהר ופי' הברכה הוא הגילוי אור מעצמות אוא"ס, ועד"ז יובן ג"כ ענין ויברך אותם משה, דגבי הקמת המשכן לפי דענין המשכן הוא יחוד האוב"כ כידוע דכל כלי המשכן הי' כדוגמא לבחי' כלים העליונים י"בבחי' אצי' כמ"ש בזהר פ' שלח לכן עי"ז ויברך אותם משה שנמשך בחי' ברכה והמשכה מבחי' שלמעלה מהאוב"כ וברכה זו היא מבחי' משה מן המים משיתיהו כו', ועד"ז יובן ג"כ ענין ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך שהם בחי' לבושים לכהנא רבא שלפני האצי' והוא בחי' יחוד האורות משרשי הכלים כנ"ל ועל ידי יחוד זה נמשך גילוי אוא"ס ב"ה שלמעלה גם מבחי' אהרן כה"ג והיינו בחי' ועשיו דמשה שהוא בחי' הארת שם מ"ה דא"ק (ואפשר לומר דהנוה הברכה בהקמת המשכן פרש"י שאמר משרע"ה ויהי נועם ופי' נועם מבואר בזהר שלח דקס"א ע"ב דהוא המשכת מבחי' עתיק המאיר בבינה כו' וע' זהר מקץ קצ"ז ב' ופ' וארא ל"א ב' ופ' תולדות בשלח תצא, וזה יובן ג"כ בענין ועשית בגדי קדש שהם מתיקון ורב חסד ואילך ונת"ל דזו היא מדת חסד אבל ה' תיקון הראשונים הם אור קדמון ואור צח ואור מצוחצח ותו"ב או"כ ויהי נועם הוא המשכה מבחי' בינה שלמעלה מורב חסד דשם מאיר בחי' ע"י כו').

נתבאר. ברכת המצות כמו ברכת חתנים כי יחוד דו"ג ע"י דבר הגבוה משניהם יחודים אין שייך רק כשהאורות בכלים דאורות מצד עצמן פשוטים, ובכלים המתקת חו"ג ע"י אור שלמעלה מאו"כ, התהוות הכלים ע"י מטולמ"ט הכא' האורות מה נורא המקום, וכן במשכן יחוד אורות בכלים אזי ויברך כו', וכן אפי' ביחוד האורות עם שרשי הכלים בגדי אהרן שלפני האצי' אזי ועשית מה דא"ק הגבוה משניהם כו' עמ"ש ע"פ פרונונו בישראל משם יובן אה"ר דאהרן זהו פרונונו, לבושי' דמשה

ולבושי דחכמי לב או דסתם י"ל כענין מצותי ומצות המלך הנני ע"פ גדילים, פרסא שבין מאציל לנאצלים וצ"ע ע' ע"פ כנשר יעיר ג' מיני מדות רחמים ומוזה תקיש לג' מיני כהן הנ"ל וע' ע"פ במדבר סיני לבוש עוטה אור כשלמה לבושי כתלג חיוור רבות ויצא ע"פ ובגד ללבוש בגדי כהונה נק' תפארת, שה"ס כתר בביאור ומראך נאווה.

לחורה ועשית בגדי קדש

לבושי דמשה אפשר ע"ד שנת' בסדר העבודה שאמר בבארדינאוב שיש ב' אופנים בענין הלימוד והענין הב' רק ע"ד שוב כו' לתקן כלים ועלק"א פ"ג ור"ל שזו הוא המשכה מא"ס בחכמה תורה שלמעלה בקודב"ה אבל הא' המשכה מתכ' שבה שורה א"ס באצי' וכו'.

להדרוש שבת"א ע"פ ועשית בגדי קדש

הנה נתבאר ע"פ בריתי היתה אתו במלאכי סי' ג' המד"ר פ' אחרי פכ"א, מפני מה כה"ג משמש בשמונה בגדים אלא כנגד מילה שהיא לשמונה ימים הה"ד בריתי היתה אתו, גם כמ"ש גבי אהרן ברית מלח עולם בפ' קרח י"ח ופרש"י כברית הכרותה למלח שאינו מסריח לעולם, וע' במד"ר ויצא פרשה ע' ע"פ שם ה' גדולה לאה גדולה במתנותיה כהונה לעולם כו' ומה שהוא לעולם זהו לפי שנמשך מבחי' אני הוי' לא שניתי כמארז"ל כ"מ שנאמר לי אינו זו לעולם זהו ענין וחיי עולם נטע בתוכינו כו', וא"כ זהו כענין וברית שלומי לא תמוט, וע' זהר ויחי דרמ"א ע"ב ע"פ לא תשבית מלח ברית אלקיך ופי' בזח"מ יסוד נק' מלח ע"ש שמבסס דיני המ' ור"ל כמו שהמלח ממתיק הבשר ועמ"ש בלק"ת פ' ויקרא בביאור לא תשבית מלח ססעי' ז' וכנ"ל שכה"ג נק' יתד ולכן נאמר וכל אדם לא יהי' באוהל מועד בבואו לכפר כו' והנה בענין מילה בשומיני ארז"ל כדי שיעבור עליו שבת א' וצ"ל דהיינו שבת שלו דוגמת מונה ששה ימים ומקדש שביעי ועמ"ש מזה בסודר בד"ה למנצח על השמינית שהמילה היא גבוה מבחי' שבת, וה"ע מלך השמיני הדר כו', ואפ"ל ע"ד תן חלק

לשבעה וגם לשמונה ובילקוט פ' בשלח ע"פ או ישיר משה ד"א א' אחד
 ז' שבעה הרי שמונה אמר משה בזכות המילה שניתנה לשמונה נקרע הים
 באז נקלס י"ל כי הים מ' והוא נקרע ל"ב גורים בכח היסוד שנמשך
 בו שמשפיע ל"ב שבטים דבריאה ע"י המ' ועוד כי הים מסך מבדיל
 בין אצילות לבריאה כמ"ש בלקו"ת בד"ה הים ראה ויגוס והיינו שמסתיר
 על עלמא דאתכסיא יעו"ש וע"י מילה שמעבירים הערלה שהוא מסך
 המבדיל לגמרי עי"ז זוכים שיקרע גם הים שהוא המסך המבדיל בין
 אצילות לבריאה ולכן ג"כ בזכות המילה נכנס כה"ג לפניו מן הפרוכת
 המבדיל בין קדש ובין קה"ק כו' כמ"ש ע"פ בריתי היתה אתו עכ"פ המילה
 בחי' או א' על זיין וזהו אז תתענג על הוי' כו' וזהו שיעבור עליו שבת
 א' שהוא למעלה מבחי' שבת שהוא שביעאה וכענין הפי' ממחרת השבת
 דפי' מבחי' שלמעלה מהשבת כי זכור ושמור הם זי"ג ב' שבתות כהלכתן
 וממחרת השבת זהו בינה כמ"ש בלק"ת פ' אמור בד"ה והניף את העומר
 פ"ב והבינה נק' ג"כ תמינאה ולכן זהו ענין א' אחד על ז', וע' בזח"ב
 בשלח דנ"ד ע"א ובינה נק' קדה"ק ולכן כה"ג נכנס לקדה"ק בזכות המילה
 דוקא. וכן ההזאות הם אחת ושבע אחת מלמעלה ושבע למטה ג"כ בחי' או
 ולכן ג"כ שבעת ימים קודם יוהכ"פ מפרישין כה"ג מביתו ויוהכ"פ הוא
 השמיני ג"כ עד"ז שהוא בינה ועמ"ש בד"ה שבת שבתון שהשבת קדש
 וקדה"ק הוא בחי' גבוה מבחי' קדש ובד"ה האזינו השמים דרוש הראשון
 וזהו ענין יוהכ"פ הנק' שבת שבתון שבו נכנס כה"ג להיכל קדה"ק כו'
 ויש היכל קדה"ק דבריאה שבו היחוד זי"ג דאצילות וכן יש קדה"ק דאצי'
 כסא כבוד מרום מראשון כו' ולכן כה"ג הי' לובש ח' בגדים בינם הכפורים
 שהם בזכות מילה. גם כמ"ש בת"א ס"פ לך בד"ה בעצם היום הזה נמול
 כי מי יעלה לנו השמימה הוא ר"ת מילה וס"ת הוי', והנה שבת הוא בחי'
 שם הוי' שבשי"ב נז' רק שם אלקים ואחר ויכולו כתי' ביום עשות הוי'
 אלקים זא"כ מילה גבוה יותר כי הוא בר"ת ושם הוי' הוא בס"ת וזהו
 ע"ד עד יעבור עמך הוי' בקי"ס שהיה בזכות המילה וכן ביוהכ"פ לפני
 הוי' תטהרו, והנה בחי' מילה זהו עצמו כענין אהרן כה"ג אה"ר וכך בחי'
 מילה ומל ה' אלקיך את לבבך כו', וכמ"ש בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין
 שרש טעם ספ"א, וזהו כי אהרן אותיות נראה ע"ד שנתבאר בד"ה וידבר
 אלקים כו' וארא אל אברהם כו' אברהם היינו אהבה שבנפש ע"ד אברהם
 אוהבי ובחי' וארא אל אברהם זהו האהבה הנמשכת מלמעלה להיות שורה
 על אהבה זו וכמ"ש מזה ג"כ בד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים וזהו
 ענין אהרן אותיות נראה, וזהו ענין וחסד לאברהם וירא אליו ה', והנה
 לע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו כי לע"ל יהי' הכנור של שמונה נימין
 וזהו ענין יצחק שהוא גימט' ח"פ הוי' והיינו ע"י שהיה ראשון הנמול
 לשמונה, כמו שכתוב במדרש בענין רבקה שהיא היתה ראשונה שנבעלה לנימול
 לשמונה, ועמ"ש בענין ואם בגבורות שמונים שנה כי ימי שנותינו בהם שבעים
 שנה נגד ז"ת ואם בגבורות כו' וכמו משה ואהרן היו בני שמונים שנה

בעמדם לפני פרעה. עיין בספר פנים יפות פ' וארא, ועיין מ"ש מענין שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם, וזהו ענין בגדי כה"ג שהם שמונה דוקא שנמשכו מבחי' השמינית משא"כ שאר לבושים שע"י תומ"צ הרי נאמד חצבה עמודיה שבעה, כמ"ש בת"א בד"ה ויקהל משה ע"ש וכאן ע"י שנכנס לקרה"ק ממשיך לבושים מבחי' עליונה יותר וזהו במקום שבע"ת עומדים כו' והיינו ליהנות ע"י לבושים אלו מנועם ה' בחי' עיין כו'.

קיצור מהדרוש ועשית בגדי קדש. אהרן הוא הממשיך בחי' אה"ר, ובגדי אהרן הם לבושים לבחי' אה"ר זו, ימים יצרו שהימים הם בחי' הלבושים, וההפרש בין האהבה הנמשכת מבחי' אברהם לבחי' אהרן זהו ע"ד אית חסד דאיקרי חסד עולם ואית חסד דאקרי ורב חסד פי' חסד עולם היינו חסד אל כל היום המתלבש בעולמות עליונים ותחתונים, ובחי' ורב חסד היינו אור העליון שלמעלה מהעולמות ואינו מתלבש בהן הנק' חסד עילאה ורב חסד לפי שמתפשט ומאיר בחי' א"ס בלי גבול ומדה, וביאור הענין זה הנה נודע שמבחי' חסד דז"א הנק' חסד עולם נמשך אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת לעורר האדם להקיצו משנתו, ואתעדל"ע זו הוא מבחי' חסד לאברהם, ובאתעדל"ת מעורר אתעדל"ע הוא חסד עילאה ורב חסד שהוא למעלה מסדר ההשתלשלות שהוא בחי' גילוי ההמשכה והתלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה ובחסד כו' ע"ד והחכמה מאין תמצא, וזהו נמשך ע"י אהרן כה"ג, ודרך המשכה זו היינו כמ"ש כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן וזקן אהרן דהיינו כמשל ההארה היוצאת דרך גקבי שערות הראש או הזקן ממותרי מוחין כו' ואין להם ערך ויחס כלל עם המוחין שבראש כך ער"מ הוא גילוי אור והתלבשותו בחכמה וחסד שאין ערוך כלל אין זה אלא זיו והארה בעלמא בבחי' שערות שהם צמצומים רבים ועצומים (וזהו ענין הלכות התורה כי התורה נק' משל הקדמוני שהמשל הוא כמו השערה שהיא חלולה ובו מלובש שמן הטוב כמ"ש בד"ה בהעלותך הראשון פ"ד.

והנה באתעדל"ת זו ממשיך ג"כ על גפשו למטה שיהי' גלוי בנפשו בחי' אהבה זו וזהו בחי' אהרן אותיות גראה שיהי' האהבה בהתפעלות כדמיון ראייה חושיות, והיינו ע"י התבוננותו בהוי' אחד איך שהוא אחד בו' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם וכן למעלה יש ז' רקיעים והארץ לך ה' הגדולה כו' וד' חיות המרכבה וזהו ענין המאריך באחד ר"ל להמשיך מבחי' אריך אנפין בז"א, והגורם המשכה זו ויחודו בהמדות והעולמות היינו ע"י שמע ישראל הוי' אלקינו שבאתעדל"ת תליא מילתא כי לאו דאית לך צדק ידיעא כו' וכדי להיות הגילוי במדות הוא ע"י אתעדל"ת כפום עובדיהון דבני נשא, וכאשר יעמיק מחשבתו וישים על לבו הדברים האלה אז יהי' שם שמים מתאהב שיהי' גלוי האהבה עליונה שורה ומתגלה בנפש בבחי' ראייה שיהא הלב רואה כו' ועיקר הפי' שיהא שם שמים מתאהב היינו שמים הוא אש ומים חו"ג דאצי' שם שמים היא המל', ושיהי'

המלי' מתאהב למעלה בעצמותו יתברך עד שימושך ממנו ית' תוספת אור להאיר במדת מלכותו יתברך ע"ד והי' ה' למלך על כל הארץ וע"ד וינחו בו כל ישראל מקדשי שמך שממשיכים מבחי' אתה קדוש בבחי' שמך קדוש.

אך הנה לבחי' גלוי האהבה צ"ל בחי' כלי ולבוש במה שתשרה ותתלבש האהבה כי אין אור בלא כלי ולבוש וע"ז נאמר זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו וכמ"ש בלק"ת סד"ה האזינו השמים פ"ה בענין ולא ע"ה חסיד שא"א להמשיך בחי' חסיד והארה מבחי' ורב חסד בחי' אהבת ד' אור א"ס ב"ה על נפשו כשהוא עם הארץ שאין לו תורה כי אור א"ס ב"ה שלמעלה מעלה מבחי' חכמה מאיר ונמשך בבחי' השתלשלות דוקא מעילה לעילה כו' ולכן מתלבש בחכמה תחלה וזהו זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו. מדותיו מלשון מדו בד אלו הלבושין שהם הם התורה והמצות שהם בחי' לבושין לאהבה זו כי מאחר שבחי' אהבה זו נמשכה מבחי' דלאו מכל אינון מדות כו' למעלה מבחי' חכמה כו' אינה נתפסת בשום שכל שבגדר חכמת הנבראים והשגתם אלא כאשר תפיסא ומתלבשת בתורה ומצות שהם רצונו וחכמתו יתברך מבחי' אנת חכים ולא בחכ' ידיעא. וזהו זהו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום שלהיות גלוי בחי' אנכי מי שאנכי הוא ע"י והיו הדברים האלה דוקא ולכן ודברת בם ולא בדברים בטלים, ופי' ודברת מלשון ידבר עמים שהוא לשון הנהגה והמשכה כלומר שהמשכת גלוי האהבה יהי' בלבוש התורה דוקא ולא בשאר חכמות שהם לשכל והשגת הנבראים כי כולם נקראו אצילות אצלו ית' דברים בטלים דלאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא אלא דוקא בחי' התורה שהיא בחי' דלאו בחכמה ידיעא כו' שהוא למעלה מגדר שכל והשגת הנבראים כו' וע"י עסק התורה למטה שהיא חכמתו ית' ממשיכין האהבה עליונה להיות גילוי אוא"ס בחכמה כו' וזהו ענין עסק התורה לשם התורה דהיינו להיות גלוי אוא"ס בחכמה שהוא בחי' התורה דאורייתא מחכ' נפקא כו' וזו היא המשכת ראשית התהוות ההשתלשלות מאין ליש שהוא ראשית חכמה וצ"ל המשכה ב' במדות ג"כ בראשית שהוא החסד כי הוא ראשית הבנין וכמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה והמשכה זו ע"י עשיית המצות שכללותן נקרא בשם צדקה וחסד, ובפרטן מתחלקין לרמ"ח רמ"ח איברים דמלכא שבהן ועל ידן ממשיכין גלוי למעלה אור א"ס ב"ה בחסד וענין ב' המשכות אלו בחכמה ובחסד היינו כי בחי' ורב חסד א"א לו כלל להיות נמשך למטה כי הוא בלי גבול ולא יוכלו לקבל ע"כ צ"ל ממנו ב' המשכות האחד שימושך ויאיר בחו"ב ואח"כ מחו"ב נמשך להאיר בהמדות.

קיצור. לבחי' גילוי האהבה צ"ל כלי ולבוש ולא ע"ה חסיד, זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו, מדותיו לשון מדו בד, ודברת בם לשון הנהגה שהמשכת גלוי האהבה יהי' בלבוש התורה דוקא, לשמה לשם התורה, וזו היא המשכה בבחי' ראשית חכמה ואח"כ צ"ל המשכה במדות ג"כ בראשית שהוא החסד.

והנה בתיקון ועשיית לבושים אלו יש ג' בחי' ומדרגות (הגיה י"ל כמ"ש בד"ה ואלה המשפטים שיש בנש"י דרך כלל ב' בחי' יורעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה. זרע אדם היינו נשמות דאצילות שם מ"ה וזרע בהמה הם נשמות דבי"ע שם ב"ן. ושם שבחי' משה זהו למעלה גם מבחי' נשמות הנק' זרע אדם. כי אדם היינו ז"א ובחי' משה גבוה יותר ולכן על משה נאמר אדם אחד מאלף מצאתי שגם בבחי' נשמות דאצ"י הנק' אדם הוא אחד מאלף כו' והיינו כי יש גר"נ דאצילות והם יחידות עשירות מאות. ויש בחי' נשמה לנשמה דאצילות וזהו בחי' אלף אאלפך חכמה ומשם בחי' משה. ולכן כתי' ואצלתי מן הרוח כו' הרי כמו שאצילות אין ערוך להמאציל כך אין ערוך אצילי בנ"י זרע אדם לגבי משה שממנו נמשך ההארה להע' זקנים ע"ד ויאצל מן הרוח וזהו ענין ג' הבחי' בבגדי אהרן. כמ"ש א' של משה וא' של חכמי לב הם זרע אדם. ובטור א"ח סי' קט"ו כ' שבברכת אתה חונן יש י"ז תיבות כמו בפסוק ואתה תדבר אל כל חכמי לב. ומדרגה הג' ועשו סתם היינו ג"כ נשמות דבי"ע האחד הוא של משה (עיין בד"ה ביאור ע"פ משה ידבר. שכתב שמשה הוא מבחי' ח"ס שבכתר דא"א אלא שנשפל ביסוד אבא. ושם ד"ה משה ידבר כתב ומשה כי מן המים כו' אלא שנמשך למטה בעולם האצילות כו' וסד"ה מראיהם ומעשיהם כו' אבל בחי' נוצר חסד בחי' משה הוא בשער החמשים שהוא הכתר עכ"ל והיינו כי נוצר גימט' משה עם הכולל. והנה נוצר חסד הוא מזל השמיני י"ל משם יוכל להמשיך שמונה בגדים לכה"ג כמ"ש בד"ה להבין ביאור הדברים הנ"ל בענין שמונה נסיכי אדם בענין נוצר חסד לאלפים כי תיקון לאלפים הוא או"פ כו' אבל ח' מזלות הראשונים עד נוצר חסד הם בחי' מקיפים ומשם שרש ח' נסיכי אדם. וכיון שהן מקיפים לכן י"ל מהם נמשך ח' בגדי כה"ג שהבגדים הם ג"כ מקיפים. וכה"ג זה י"ל חסד דא"א כמ"ש בד"ה ביאור ע"פ כי אתה נרי וז"ל חותמו של כה"ג חותם הוא יסוד וכה"ג הוא כהנא רבא רב חסד שהוא בייג ת"ד כו'. ויש לומר דמ"ש בסה"ק דד' בגדי לבן הם משם הוי' וד' בגדי זהב הם משם אד'. ואיך הוא בחי' בגדים אלו דכהנא רבא שלמעלה מהאצילות אך הוא כמ"ש ויקרא הוי' הוי' סד"ה וירא ישראל את הירד ויקרא קאי על משה שמשה קורא וממשיך מהוי' דלעילא להוי' דלתתא שהיה פסיק טעמא כו' וע"י משה נעשה חיבור וקשור ב' שמות הוי' ובד"ה משה ידבר כ' שהוא קרא והמשיך ממזלות להיות אבא דאצילות שאבא יונק ממזל השמיני כו' והיינו מלמעלה מן ההשתלשלות וא"כ מבחי' שם הוי' דלעילא ממשיך משה ד' בגדי לבן לכהנא רבא שלמעלה מהאצילות בחי' רב חסד כו' ונק' בגדי קדש ע"ד קדש למד מלמטה והוי' מלמעלה בהביאור ועשית ציץ. ובחי' ד' בגדי זהב הנמשכים משם אד' זהו כענין ועתה יגדל נא כח או' שפירשו אד' הוא מל' דאצילות והכח של שם אד' הוא מ' דא"ס ובהביאור ע"פ ועתה יגדל פי' שהו"ע מ' דמו"ס * והוא הנקרא אד' מי והרמ"ז בפ' בלק

דמו"ס : בכתי' ב' : דא"ס.

דקפ"ה האריך בזה ששם אד' הוא בדיקנא דאיא לכן שפיר י"ל שזו ענין ד' בגדי זהב דועשית בגדי קדש כו' לכן הם מכפרים כמ"ש ועתה יגדל נא כח אד' כו' נושא עון כו'.

קיצור. ג' בחי' זרע אדם חרע בהמה מ"ה ובין ובחי' אדם אחד מאלף מצאתי והיינו כתר שנק' אדם קדמון אדם גימט' מ"ה זו"א נק' כמראה אדם ואצלתי מן הרוח, חכמי לב, משה חכ' סתימאה ונוצר חסד, כהנא רבא ג"כ ורב חסד שבכתר, וא"כ משה ממשיך הבגדים שהם מבחי' חכמה, עוטה אור כשלמה משל הקדמוני לבחי' ורב חסד נוצר חסד תיקון השמיני ח' מקיפים ח' נס"א, ד' בגדי לבן משם הוי' דלעילא ד' בגדי זהב מבחי' כח אד', אד' מי יעמוד וענין מן המים משיתיהו עלמא דאתכסייא).

והנה על בחי' לבוש זה הר"ע מארז"ל שהתורה נק' בלה ומאורסה וישראל הם בחי' חתן (וזהו ע"ד שהחכ' נק' ראשית לשון נוק' כמ"ש בד"ה זכור את יום השבת דרוש הראשון, ונשי' ממשיכים מבחי' אני ראשון בבחי' ראשית וכמ"ש ראשון לציון בשכר שלשה ראשון כו' ועמ"ש בד"ה כי תצא דרוש השני בפ"י ולקחת אותה לך לאשה, ואפ"ל זהו ענין בכורים ותרומה, כי תרומה זהו תורה מ' היינו מ' יום שהי' משה בהר ובכורים קדמו לתרומה שנשמות נקראו בכורים כביכורה בתאנה כו' ראיתי את אבותיכם כו' ועיין בד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון, וזהו ענין עוסקים בתורה לשמה לשם התורה דהיינו שיהי' התהוות בחי' תורה וכן במצות כתי' ועשיתם אתם שהאדם הוא הממשיך ועושה אותם מצות, והנה בזה יובן ענין ברכת המצות שהוא כענין ברכת חתנים ונשואין וכמ"ש בזהר לית ברכתא שריא אלא באתר דדכר ונוק' שבמקום שיש משפיע ומקבל נשפע תוספת ורבוי השפע מלמעלה מעלה ממקום גבוה ונעלה מאד יותר משל ב' הבחי' כו' וברכה והמשכה זו היא מבחי' משה למעלה מההשתלשלות ולכך ביום שהוקם המשכן אמר ויהי נועם שתהא השראת הברכה מלמעלה מעלה, והיא ברכת המצות ותכלית וסוף הברכה הוא להיות גילוי מלכותו ית' מלכותך מל' כל עולמים והיא בחי' לבוש ד' מלך גיאות לבש כו', ומדרגה השנית היא בחי' עשיית לבוש שעושים חכמי לב ופ"י וענין חכמי לב ע' פרדס ערך לב הם ל"ב נתיבות שבמ' זהו חכם לב וכשנמשך בה המשכה מל"ב נתיבות שבחכמה נק' כבוד זהו ענין ובלב כל חכם לב נתתי חכמה בפ' כי תשא ל"א ו' וע' בד"ה כי על כל כבוד חופה שהוא בחי' כי אל דעות כו', ואעפ"כ גם אחר שנמשכה הארת ח"ע בח"ת אין זה ערך ח"ע כי שלמה שנאמר בו וה' נתן חכמה לשלמה, אמר אמרתי אחכמה להשיג ח"ע והיא רחוקה ממני, וע' בד"ה באתי לגני שאין ערוך ההמשכה המלוכשת במדות לגבי עצם החכמה עילאה, ועמ"ש בפ"י תלמיד חכם משא"כ חכם ממש ע"ד זקן שקנה חכמה בד"ה ויקח המן את הלבוש ועמ"ש בד"ה וכל בניך בענין ת"ח מרבים שלום כו' גם להעיר מענין כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד בד"ה זכור דעמלק ובחי' אין בלבינו אלא אחד זהו ענין חכמי לב, גם

החכמים נקראים עיני העדה וזהו לבבתי באחד מעיניך, באחד כתי' יחזיק והקרי באחת יחזית זהו בחי' תלמידי חכמים, איהו חכם הרואה את הנולד שגולד היש מאין כו' ועיין מ"ש ע"פ המד"ר ויקהל פמ"ט ע"פ ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה ומ"ש ע"ז בת"ז תחלת תקון כ"ח דע"ב ושם נתבאר שי"ל דחכם לב זהו ע"ד משארז"ל במד"ר ס"פ תולדות פס"ז שהצדיקים לבן ברשותן דומין לבוראן שנאמר ויאמר ה' אל לבו משא"כ הרשעים הם ברשות לבן שנאמר ויאמר המן בלבו, ומ"ש חכם לב י"ל שזה שיהי' לבו ברשותו הוא ע"י עסק התורה כמ"ש במ"א ע"פ כי קרוב אליך הדבר בפין ובלבבך וארז"ל בעירובין פרק כיצד מעברין דף ג"ד א' אימתי קרוב אליך בזמן שבפין ובלבבך כו', וענין זה למעלה היינו כי ל"ב זמנין שם אלקים שנאמר במע"ב נק' לב והם ברשותו כביכול דהיינו שם הוי' שמושל על שם אלקים כו' והם ממשיכים בגדי אהרן ז"א דאצי' וכמ"ש במ"א א"ת בית סעיף ס"ה והם מהוי' אד' שבאצילות, ועשו סתם דכל ישראל היינו ע"ד מיכאל כה"ג דבריאה ויש לו ג"כ ח' לבושי' הנ"ל וזהו בכל עת יהיו בגדיך לבנים קהלת סי' ט' ח', ע' במד"ר בקהלת דף ק"ז זח"ב תרומה דקכ"ה פ' שלח קע"ה פ' בלק קפ"ז א', והנה בתרגום פי' בכל עידן יהוירין כסותיך חיוירין מכל סאובת חובתא, ושמא טבא דמתי לא למשח רבותא קני, בגין די ימטון ברכאן על רישך וטיבותך אל יחסר עכ"ל, וכ"כ במדרש קהלת שם בכל עת יהיו בגדיך לבנים מן העבירות ושמן על ראשך אל יחסר ממצות ומעשים טובים, וא"כ ענין בגדיך לבנים זהו ע"י קיום מל"ת, ואפ"ל לכן הם בגדי בד דוקא כי הגם שיש בגדי לבן מצמר מ"מ הל"ת הם מבחי' גבורות וזהו בחי' בד מפתחן וכמ"ש בגבריא"ל לבוש הבדים, וא"כ י"ל ד' בגדי לבן דכה"ג הם נגד הלבושים הנעשים ממל"ת וד' בגדי זהב הם ע"י קיום מ"ע כו'.

ביאור וקיצור מהדרוש דועשית בגדי קדש שבת"א. (א) מפני מה כה"ג משמש בשמונה בגדים בזכות מילה, ברית מלח עולם וברית שלומי לא תמוט, ע"ד כ"מ שנאמר לי אינו חז לעולם, וכל אדם לא יהי' באהל מועד, וענין מילה בשמיני כדי שיעבור עליו שבת אחד א"כ הוא גבוה מהשבת, חן חלק לשבעה וגם לשמונה אז ישיר משה אז א' על ז' מילה ובזכות מילה נקרע הים כי הים הוא ג"כ מסך המפסיק בין אצילות לבריאה, ועמ"ש בפירוש ממחרת השבת ושבת שנק' קדש ובחי' קדה"ק זהו למעלה מהשבת, גם מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה וס"ת הוי', והגה יצחק הי' ראשון הנמול לשמונה ולכן יצחק גימט' ח"פ הוי', כי יעקב ז"פ הוי', וזהו כנ"ל בענין מילה לשמיני שהוא גבוה מהשבת, ולכן לע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו כנור של

שמונה נימין, מילה אה"ר וזהו ענין אה"ר דאהרן ורב חסד המאיר בבחי' חסד וארא אל אברהם וארא בחי' אהרן אותיות נראה כו'.

(ב) בגדי אהרן הם לבושים לבחי' אה"ר (והם מב' שמות הוי' אד') אהבה דאברהם נמשך מחסד דז"א אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת וחסד דאהרן מבחי' ורב חסד.

(ג) והוא המאיר בנפש בבחי' אתעדל"ע שלאחר אתעדל"ת והוא בבחי' ראייה ומ"מ נמשך ע"י ההתבוננות.

(ד) ולבחי' אהבה זו צ"ל כלי ולבוש ע"פ מדותיו מדו בד ודברת במ והמשכה ב' בחסד ע"י המצות (וזהו ענין בגדי לבן ובגדי זהב והם ח' בינה שבה מאיר ע"ק ובזוח"ב קכ"ג אהה"ע א' ע"ק מאיר בחי"ת חכמה כו', כשמן הטוב כו' ע"פ מדותיו למעלה מבחי' כבס ביין לבושו נכנס יין יצא סוד, סוד הוי' ליריאיו, ושמן רזא דרוזין בחי' אז חתענג על הוי' יסוד אבא, ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה ולכן נק' בגדי קדש, וענין לכבוד ולתפארת י"ל בהם ועל ידם מאיר בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו והיינו בחי' ממכ"ע וסוכ"ע כו' ועמ"ש כה"ג בד"ה רני ושמחי דרוש השני, בענין שהמלאכים וצדקתך ירננו מבחי' מ' ונשמות משיגים למעלה יותר, ואפ"ל ע"י בגדי זהב שהם משם אד' משיג בחי' עושר כבוד מלכותו וע"י בגדי לבן נמשך בחי' גלוי יקר תפארת גדולתו).

(ה) והנה בתקון דעשיות לבושים אלו יש ג' מדרגות (כנגד נשמות דאצי' ונשמות דבי"ע הנק' זרע אדם זרע בהמה ובחי' הגבוה משניהם זהו בחי' משה ויאצל מן הרוח כו' למעלה מנשמות דאצילות הנ"ל אדם אחד מאלף מצאתי), הא' בחי' משה והוא ועשית בגדי אהרן שלמעלה מאצי' (היינו כה"ג חסד דא"א ומשה מו"ס בחי' ונוצר חסד ממשיך ח' בגדים הנ"ל ד' בגדי לבן משם הוי' דלעילא וד' בגדי זהב מבחי' אד' מי יעמוד כח אד', וע' בדרוש שתי הלחם מב' מזלות ונוצר ונקה הם ע"ג הכבשים שהם חג"ת דא"א וכמ"כ ענין משה ממו"ס ואהרן מחסד דא"א כו'), ועל לבוש זה נאמר שהתורה נק' כלה ומאורסה לישראל, ענין חכמי לב ממשיכים ח' בגדים לז"א דאצילות, שז"ס אלקיכם כהן הוא, וח' בגדים באים מהבינה שלמעלה מז"א וכמו החשמל דבינה המלביש לז"א, ע' בת"א פ' חיי ועשו סתם בכריאה וגם כי ח' לבושים דכה"ג בזכות המילה והרי כתי' ועמך כולם צדיקים דהיינו ע"י ברית מילה, כמ"ש בזהר פ' לך לך דצ"ג ע"א, ולכן ימשיכו מעשה ידי להתפאר היינו בחי' ת"ת שזהו בגדי כה"ג כמש"ל מדכתיב בהו לכבוד ולתפארת עמ"ש במ"א כמדומה בתחלת ישעי' ע"פ כשלג ילבינו בענין כפרזא סומקא לסוסיא חיורא וכן באבן הבודלת גוונא סומקי אתחזי בי' שזהו ע"ד שנתבאר בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה בפ"י לעשות צדקה ומשפט כמ"כ י"ל בענין בגדי לבן ובגדי זהב, וזהו ג"כ ענין הוי' אד', והנה בגד ג"כ לשון בגידה כמו כל רעיה בגדו בה אלו מיכאל וגבריאל והטעם שבגדו בה י"ל לפי שאין ממשיכים בגדי כה"ג מיכאל כהנא רבא כו' וע' מד"ר בפתחתא דאיכה דניב

ע"פ מעדה בגד ביום קרה פירשו בוגד שמושך הבגד כו' ור"ל שעושה לבושים אחרים דמסאבותא וממשיך בגדי כהונה לאחשורוש כו' וזהו ג"כ מ"ש סד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני, בענין שקונים בגדים יקרים להתגאות שממשיך מקיפים דק"נ הפך בגדי כהונה, ולכן ע"י המשכת בגדי כהונה דהיינו ע"י עשיות הלבושים לאה"ר מתקנים זה, והנה חטא בני אהרן שהיו מחוסרי בגדים חסרון המעיל, ועמ"ש סד"ה שוש אשיש בענין ומעיל צדקה יעטני וע' במד"ר בשה"ש ע"פ אשכול הכופר אשכול זה הקב"ה הכופר שכפר בעמלקים והודה בישראל והיינו לשון בגידה שבגד בעמלקים ע"ד הר סיני שירדה שנאה על הרע וזה נמשך ג"כ ע"י בגדי כהונה הנ"ל ממשויכים שיבגוד בעמלק, עמ"ש בענין ח' רבתי דהכלילי ח' פעמים אמת דאמת ויצייב בשערי ג"ע אות ב' פי' ד' בגדי זהב נהי"מ דאימא שבהם המוחין דאימא לז"א המקיפי' ד' בגדי לבן נהי"מ דאבא לכן כהן הדיוט יש לו ג"כ בגדי לבן כי יס"א אריך וע' בבה"ז פ' תשא ע"פ והדל לא ימעיט, וא"כ יש מ"מ מעלה בבגדי זהב דבינה ע"ד ה' דאברהם בד"ה לך ולכן שופר של ר"ה ופיו מצופה זהב וע' באו"ת מה"מ נ"ע ע"פ הן עם לבדד ישכון ב' ולתין זב' הם ע"ס וע' מזה בבחי' ס"פ וישלח וי"ל ב' כתר חכמה ב' דלתין ח' בגדי הנ"ל נמצא ע"י בגדי כהונה בדד ינחנו כו' ע' סד"ה כנשר יעיר ומה שמנה הע"ס בענין בדד י"ל כי דד כנור של שמונה נימין היינו ע"ד הבינה עשה לה דדי' במקום בינה, גם דד ב' דלתין לשון דלותי ולשון רוממות דלו עיני למרום, ואח"כ כנור של שמונה נימין נוסף ב' על ד"ד זהו בדה, זהב ב"פ ז' ב"פ בבאר שבע בגדי לבן דהדיוט כמו כסף לבן ואעפ"כ מעלת הזהב על הכסף ועכשיו י"ל תשב"כ ותושבע"פ ממשבצות זהב לבושה גבורות לדחות כו' או בגדי לבן הלכות שבמ"ע ושער רישי' כעמר נקי בגדי זהב שבמצות לית כו', וע"פ כל הנ"ל יש להבין הגמרא שבת פי"ו דקי"ט סע"א ולקדוש ה' מכובד ישעי' נ"ח י"ג זה יוהכ"פ שאין בו אכילה ושתייה כבדהו בכסות נקייה, ואח"כ כתי' וכבדתו מעשות דרכיך וארו"ל שבת פט"ו קי"ג א' דקאי על שבת שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול, מ"מ משמע דביוהכ"פ החיוב יותר בכסות נקייה מבשבת דהא הטעם משום שאין בו אכילה ושתייה משא"כ בשבת והיינו כי שבת הוא שביעאה ונק' קדש, אבל ביוהכ"פ כה"ג נכנס לבית קדה"ק ושבעת ימים קודם יוהכ"פ מפרישין כה"ג מביתו גם מזה א' למעלה ושבע למטה, ולבוש ח' בגדים בחינת שלמעלה מהשבת שהוא שביעאה וכנ"ל ע"כ גם בכל אדם צ"ל ביוהכ"פ כסות נקייה ביותר שאת מבשבת, וכמ"ש בש"ע ססי' תר"י שלכן לובשים בגדים לבנים ביוהכ"פ משא"כ בשבת, ועפי"ז י"ל שגם למעלה בהלבושים הנעשים להנשמה כשהם ע"ד בגדי אהרן דהיינו ע"י אה"ר הם גבוהים יותר מהלבושים של שאר נשמה ואפ"ל שזהו ע"ד ההפרש בין ריח בגדיו ובין ריח בוגדיו שזהו בע"ת ויוהכ"פ יום התשובה אז בריח בגדיו מאיר ריח בוגדיו.

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך.

א) **בוהר** ויחי דף רי"ז ע"א בכמה אתר אסתכלנא במאני דקודשא דכתיב בגדי קדש הם כו' ועשית בגדי קדש. כגוונא דלעילא, דתניא כה"ג לעילא כה"ג לתתא, לבושין דיקר לעילא לבושין דיקר לתתא, כו' ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת דבאינון לבושין דמי לגוונא דלעילא עכ"ל. וע' מזה בהשמטות סי' נ"ב ופי' בזה"ח שם כה"ג לעילא חסד המשמש תחת מזבח הפנימי שהיא בינה, כה"ג לתתא מיכאל המקריב נשמות של הצדיקים ע"ג המזבח עכ"ל. וזה ע"ד הנזכר בוהר ר"פ יתרו דסי' ע"ב אית מלך לעילא דאיהו רזא דקדה"ק ואיהו מלך עילאה, ופי' הרמ"ז שם דהיינו בינה שנק' קדה"ק שהג"ר חשובות כאחד ובה התגלות עתיק כנזכר בוהר בשלח סי"ג ב', ותחותיה אית כהן רזא דאור קדמאה דקא משמש קמיה ודא איהו כהן דקארי גדול, ופי' שהחסד הנק' אור קדמאה נק' כה"ג שמשמש קמיה דבינה שממשיך התגלות עתיק שבבינה שיהיה מאיר בז"א כו', ועמ"ש ע"פ מאמר הזהר ר"פ נח דנ"ט ע"ב בענין אם לא בריתי יומם ולילה שהחסד נקרא יומם, דאזיל עם כולהו יומין, ובפרדס ערך יומם יום שהוא שקול ככל היומין, והיינו לפי שממשיך מהבינה שבה התגלות עתיק, עוד יובן ממ"ש גדולה חסד מן הצדקה שהצדקה די מחסורו אבל החסד הוא בויתור כו' וכמ"ש מזה ע"פ מי יתנך כאח לי ושם מענין ואיש כי יקח אחותו כו' חסד הוא, אית מלך לתתא כגוונא דההוא מלך עילאה ואיהו מלך על כולא לתתא, היינו מ' דאצילות שהיא מקור לבי"ע ותחותיה אית כהן דמשמש ליה רזא דמיכאל כהנא רבא דאיהו לימינא, והיינו שעד"ז כהן דמיכאל ממשיך האור והגלוי ממ' דאצי' בבי"ע ע"י העלאת מ"ן, וא"כ ז"ש הזהר כאן כה"ג לעילא חסד דאצילות כה"ג לתתא מיכאל, כ"ה לפי' הזה"ח, לבושין דיקר לעילא, לבושין דיקר לתתא פי' הזה"ח ז"ל כלומר כמו שהיו נעשין לבושין דיקר לתתא לכה"ג דהיינו בגדי כתונה לתתא כך היו נעשין לבושין דיקר לכה"ג דלעילא וה"ל כאלו אמר לבושין דיקר הוה נעשין לעילא כשהיו נעשים לבושין דיקר לכה"ג לתתא ולרמוז זה הוצרך שבכל מקום שהזכירם ספר בשבחם בגדי קדש הם שכן הם נגדיים לבגדי קדש העליונים עכ"ל, ועד"ז פי' במק"מ שם כה"ג לעילא פי' זעיר לבושין דיקר לעילא המקיפין דזעיר עכ"ל.

קיצור. כה"ג לעילא חסד שמשמש הבינה והמשיך ממנה בז"א, ולכן נק' יומם דאזיל עם כולהו יומין וחסד גדול מהצדקה ועד"ז מיכאל כה"ג וממשיך מהמ' בבריאה ועמ"ש בענין מיכאל באחת שנמשך השפע במהירות בלי דינים ולבושים דכה"ג המקיפים דז"א וכן בבריאה.

ב) **ואפ"ל** ע"פ מ"ש אאזמו"ר נ"ע בד"ה להבין מ"ש בע"ח דבחי' הקו, ליל א' דסוכות תקס"ח, כת"י מו"ח ז"ל, ותוכן דבריו הוא, ובכ"ז יובן ג"כ הטעם שנקראו הע"ס דאצילות בשם מדות, כמו אליו ולא

למדותיו, כי פ"י מדה הוא לבוש, כי הנה התלבשות הארת אור א"ס גע"ס נמשל עד"מ להתלבשות הנשמה בגוף כמ"ש בת"ז חכמה מוחא בינה לבא חסד דרועא ימינא כו' וכמו העין לבוש לבח הראיה וכן המוח לבח השכל כן הע"ס הם לבושים להאורות המאיר מאוא"ס שבהן ועל ידן יהיה ההשפעה בבי"ע, וזהו ענין אצילות כמ"ש גבי משה ויאצל מן הרוח כו' שע"י שנאצל הארה מרוחו של משה על ע' זקנים היה יכול להיות השפעת בשר גשמי כו' כן ע"י שנמשך האור ומתלבש בהמדות עליונים הנק' לבושים יוכל להיות ההשפעה בבי"ע, ואף שלגבי אור המאציל נק' לבוש, הנה לגבי בי"ע נעשים אורות, כי המדות דאצ"י אינן מערך המדות שלמטה וכמ"ש באג"ה סי' ט"ו בפירוש ואנכי עפר ואפר כו' יעו"ש (ע' פרדס שער אבי"ע פרק א' עה"ק ח"ב פכ"ו ח"ג פס"ד ח"ד ס"פ י"ו, במד"ר ס"פ ואחחנן בעשרה לבושים והם ודאי ע"ס), ועמ"ש בלק"ת ס"פ שלח בד"ה אני דפ' ציצית דרוש השני בהביאור פ"ד גבי וענין חסדי ה' שחסד דאצ"י הוא כלי לבחי' ורב חסד דא"א והלבושים ג"כ נקראים כלים כמ"ש במשנה פ"ו דשבת ולובש שמונה עשר כלים, וא"כ מ"ש לעיל שהע"ס נק' לבושים היינו בחי' כלים דע"ס שהן כלים לבחי' האורות דע"ס, ושניהם נק' אצילות כי שורש הכלים שהם לבושים הוא מהרשימו ושורש האורות מהקו וחוט, ויש להעיר לענין שורש הלבושים והכלים ממ"ש עוטה אור כשלמה, וגם להעיר ממ"ש במד"ר פ' בראשית פכ"א ע"פ איש אחד לבוש הבדים שהוא גבריאל ואמרו שם כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה, וע' מענין עוטה אור כשלמה במד"ר פ' ויקהל פ"ג, מהיכן נבראת האורה נתעטף הקב"ה בשלמה והבהיק זיו כו' ובמד"ר בראשית פ"ג נתעטף בה הקב"ה והבהיק זיו הדרו כו' ובכחי' פ' משפטים דק"ו ע"כ שמים מהיכן נבראו מאור לבושו שנאמר עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה, ובלק"ת סד"ה ביום השמע"צ כנישין יהא לכוון שאור התורה היא בחי' לבוש המחבר מעולם ועד עולם כו' וגם כי אין כבוד אלא תורה וכבוד היינו לבוש ר' יוחנן קארי למאנא מכבודתא וא"כ כבוד ל"ב נתיבות חכמה הם בחי' לבוש לא"ס ב"ה כמ"ש הרמ"ז פ' במדבר דקיי"ח בפ"י מלך הכבוד שאבא הוא מלבוש הפנימי דא"א, ובמהרש"א פ"ק דר"ה גבי נתעטף הקב"ה כשליח צבור כ' בשם ספר ישן מחכמת המקובלים נתעטף הקב"ה באותו טלית לבנה שנתעטף בברייתו של עולם שעליו נאמר עוטה אור כשלמה שמבהיק מסוף העולם ועד סופו כו' עכ"ל, ובפרד"ס ערך טלית פ"י טלית לבנה הוא החכמה, ויש פירוש שהוא תפארת או בינה, ובמא"א ט' סט"ו טלית לבוש לכל ע"ס דז"א ולכן טלית גימט' י' פעמים מ"ה, ולא הבינותי מדוע לא יפרשו טלית לבנה שהוא מ"ש לבושיה כתלג חיזור, שהוא בכתר ועיין בלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה הזה יכפר דרוש השני מענין לבושיה כתלג ובהביאור שם.

קיצור. בענין לבושים שגם הספירות הנק' מדות הם ג"כ לבושים מלשון מדו בד, עוטה אור כשלמה, וענין כהדין קמצא דלבושא מיניה וביה

וכן אין כבוד אלא תורה ל"ב נתיבות חכמה כבוד הוא ענין לבוש, ענין לבושיה כתלג חיזור.

ג) בתולע"י בהקדמה גבי ציצית כ' ועליה (ר"ל על מ') הזכיר שם וריח שלמותיך כריח הלבנון וידוע שאין השלמה דבר זולתה וכמו שדרשו במד"ר פ' בראשית פכ"א ויאמר אל האיש לבוש הבדים כהדין קמצא דלבושא מיניה עכ"ל, ונמצא מובן שהמ' היא הנק' לבוש והלבוש הוא מיניה, שאינו לבוש נפרד כ"א מיניה וביה והוא כמו האותיות שהם לבוש להשכל, והתהוות האותיות הוא ג"כ מבחי' תחתונה שבהשכל כמ"ש מזה בדרוש הצמצום והרשימו, שנדפס בספר תוספת ללק"ת, ובפרדס ערך אמרת הביא מהזהר פ' נח דס"א ע"ב ע"פ בצע אמרתו פורפירא דיליה פי' לבוש וכן השכינה לבוש והיכל אל התפארת כי אין להזכיר שם בן ד' אלא בהיכל דהיינו אד' עכ"ל, וע"ש בערך בגד, ובמא"א א' סצ"ט אמרת ה' נק' המל' היא כמו אימרא לבגד סיום הבגד ובגלות כתיב בצע אמרתו בזע פורפירא דיליה כי ירד ירדה מכליה מהם בבריאה מהם ביצירה מהם בעשייה עכ"ל ולפירושו כל הע"ס נק' לבוש והמל' היא האמרא וסיום הבגד כו' והרמ"ז פ' נח פורפירא הוא מלבוש גימ' חשמל, ובמא"א ח' י"ב וחשמל זה גימ' מלבוש והוא יוצא מתפארת דבינה כו' ואמרו בתקונים שהוא הוי' אד', כי הוי' בחסד אד' בגבורה ובת"ת מתייחדים, (וזהו שמונה בגדים דכה"ג שהם ח' אותיות הוי' אד' כמ"ש בספר עבודת יוהכ"פ להרמ"ק סעיף ה' ע"ש) והנה כמו שהמל' נק' לבוש לשם הוי' כנ"ל כמ"כ י"ל למעלה יותר היינו מל' דא"ס נק' ג"כ לבוש מל' כמ"ש בת"א בד"ה יביאו לבוש מלכות, והוא בחי' סוכ"ע, כי יש ג"כ אותיות שלמעלה מהחכמה שהם בחי' טעמים והם ג"כ בחינת לבוש וה"ע דלבושיה מיניה כו' ועמ"ש מענין החשמל בת"א פ' לך ע"פ והבדילה הפרוכת שיש בו ב' בחי' חש מל, ומזה יובן מה שנמשך מת"ת דוקא שכולל חו"ג וכן נתבאר בזהר פ' יתרו דע"ח סע"א וע"ב ובפי' הרמ"ז שם שהאריך.

קיצור. המל' נקרא לבוש וריח שלמותיך, אותיות, אמרתו פורפירא אמרא לבגד א"כ כל הע"ס הם לבוש, חשמל כלול משם הוי' אד' א"כ זהו שמונה בגדי כה"ג, וענין יביאו לבוש מל', מחשבה אנה אמלוך.

ד) בזח"ב פקודי דף רכ"ט ע"א שענין הבגדים דכה"ג ע"ד ויבא משה בתוך הענן, ועמ"ש מענין ויבא משה בתוך הענן בת"א פ' חיי בד"ה להבין מארז"ל יפה שעה א' בתשובה כו', שזהו ע"ד הלבושים הנעשים מהמצות שבהם ועל ידם יוכל להשיג האור וזהו ע"ד שהתורה נק' משל הקדמוני כמ"ש בד"ה לבסומי בפוריא דרוש השני, ועמ"ש בד"ה ת"ר נ"ח מענין הלבושים שזהו ע"ד אספקלריא דנהרא כו' ועד"ז למעלה הז"א נק' כה"ג שמשמש לבינה הנק' מלך עילאה כנ"ל ס"א, וכדי שיומשך מהבינה לז"א ע"י הלבוש החשמל, וכמ"ש במק"מ בשלח דס"א ע"ב בשם נ"ב מהר"ח בפי' הוד והדר לבשת אשר נו"ה דבינה הם נעשים חשמל בבחי'

מלבוש ע"ג ז"א, והיינו שעיינו יוכל לקבל אור אימא וכמו שיש פרסא בין כתר לחכמה שעיי הפרסא יוכל לימשך אור הכתר בחכמה כו' ועמ"ש בפ"י מי ברא אלה שכמ"כ ת"ת דאימא שנעשה כתר לז"א זהו ג"כ כענין פרסא, אך שאין הפרסא מפסיק כמו הפרסא שבין אצי' ובין בריאה אבל עכ"פ נק' פרסא כו' שעיינו דוקא יוכל הז"א לקבל אור הבינה, ועד"ז יובן ענין לבושי' הז"א הנק' כה"ג שבהם ועל ידם יקבל מן הקדש ומקדוה"ק כו', ולכן נקראים בגדי קדש, שהרי נמשכו מבחי' קדש ממש וירדו להיות לבושים לז"א, כמו החשמל המלביש לז"א הרי הוא מעצם הבינה ונשתלשל ונמשך להיות מלבוש לז"א כמו המשל שנעשה לבוש להשכל ושרשו למעלה מהשכל ונמשך מכח המשכיל כו' עמ"ש בת"א ר"פ לך לך, (ובמא"א מ"ב ק"א מלבוש גימטריא חשמל כי הוא המלבוש העליון והנה חשמל ת"ע ש"ע נהורין ואפ"ל ח' יתירים ח' בגדי כה"ג והיינו שעיי לבוש החשמל יש בו כח להשיג ש"ע נהורין שהן אבוקה גדולה שבחי' מ' נק' נר הוי', נר מצוה, אבל ש"ע נהורין הם אבוקה כמ"ש בפע"ח בשער השבת גבי הבדלה, אפ"ל שהם עשר ספי' דעתיקא השי"ן ג"ר והעייק ז"ת, ואיך יוכל לראות האבוקה זהו עיי לבוש החשמל שנלקח ג"כ ממקום גבוה חש סייג לחכמה שתיקה וכנודע מענין ל"ת ומענין ואתם תחרישון כתר לי זעיר) ותדע שהרי הלבוש של המצוה שבו ועל ידו הוא נהנה מהזיו המאיר בג"ע, הרי הלבוש שרשו גבוה מהזיו שלכן ארו"ל יפה שעה א' בתומעי"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב, ולכן עד"ז בגדי כה"ג נק' בגדי קדש שנמשכו מבחי' קדש שהוא או"א שלמעלה מז"א רק שירדו ונשתלשלו להיות לבושים לז"א כו', ומזה יובן ועשית בגדי קדש לאהרן, שהבגדים עושה משה והרי משה הוא למעלה מאהרן, ואיך הוא יעשה הבגדים לאהרן, אלא כי הבגדים נק' בגדי קדש ושרשם למעלה מאהרן שהוא ז"א הנק' כה"ג ע"כ דוקא משה שהוא יסוד אבא יעשה אותם, וע' כה"ג בסידור בד"ה ביאור למ"ש בסש"ב פנ"ב פנ"ג שהלבוש והוא היכל קדוה"ק דבריאיה בשרשו גבוה מבחי' תנה"י דמלכות המתלבשים בו, גם החשמל הנק' לבוש שהוא כענין המשל שהוא לבוש להשכל, הנה דוקא חכם גדול ביותר יוכל לומר משלים וכמו שלמה שנאמר בו ויחכם מכל האדם אמר משלים וכמ"ש בת"א בד"ה לך לך ובד"ה והבדילה הפרוכת, והו חש מל מבחי' חש סייג לחכמה שתיקה נמשך מל שהוא המשל ועמ"ש ע"פ על כן יאמרו המשלים באו חשבון, ובמא"א אות מ"ב סעיף קי"ב משל נק' היסוד וגם הת"ת, והיינו כי יסוד שרשו מהכתר, וכמו ענין הטפה זהו כמו משל שבה מלבוש עצם החכמה רק שנתגשם, ועכ"פ לכן משה שהוא מעצם החכמה הי' צריך לעשות בגדי אהרן שהם הלבושי' בחי' חשמל כו' שהוא המשיך מבחי' משל הקדמוני, והנה בגדי אהרן כי אהרן אותיות נראה ע"ד באורך גראה אור שממשיך שיהי' בנושי' בחי' ראייה ממש באלקות, וע"כ צ"ל בגדי קדש לאהרן שהם הלבושים שבהם ועל ידם יוכל לראות כענין הלבושים דהמצות בג"ע, ולפמ"ש בזהר פקודי שם יש בבגדי קדש דאהרן מבחי' אספה"מ ומבחי' אסשא"מ, והיינו

כי יש בחי' שיכולים לראות ע"י אסה"מ ויש בחי' שלא יוכל להתגלות כלל ע"י אסה"מ כ"א בבחי' אסשא"מ כמ"ש בת"א פ' מקץ בד"ה ת"ר ג"ה, ולכאורה משמע אשר ד' בגדי לבן שהם מבחי' ד' אותיות הוי' הם אסה"מ וד' בגדי זהב שהם מבחי' ד' אותיות אד' הם אסשא"מ, וא"כ קשה הרי ד' בגדי לבן יש ג"כ לכהן הדיוט, וד' בגדי זהב הם גוספו לכה"ג לבד, אך הם יהיו בחי' אסשא"מ, אך לפמ"ש בת"א שע"י אסשא"מ יוכלו לראות בחי' עליונה מה שא"א כלל לראות באסה"מ, א"כ א"ש ומבמ"א בפ"י צאינה וראינה כו' בעטרה, דהיינו שכדי לראות בעטרה צ"ל צאינה מאצי' לבריאה ששם הוא אסשא"מ ועי"ז דוקא יכול להיות וראינה בעטרה משא"כ בהיותו באצי' א"א לראות בעטרה כו' עד"ז י"ל מה שכה"ג בקדה"ק הי' לובש בגדי לבן, ובגדי זהב הי' לובש בהיכל, ולא בקדה"ק, כי שם בהיכל הוא מדרגת אסשא"מ כו'.

ה) עי"ן בד"ה האזינו השמים, דרוש השני, בענין ולכבודי בראתיו, לכבודי היינו לבוש והם ג' בחי' בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ע"ד מקרא משנה תלמוד, וכן למעלה הם בי"ע דאצי', והם לבושי' לרעו"ד שהוא בחי' בנים אתם ז"א בע"ק אחיד ותליא, וזהו ענין ג' לבושים הנ"ל לאהרן, עי"ל כי לבוש דועשית משה תורתו אומנתו זהו ע"ד משה גתנבא בזה היינו אסה"מ והשביע בצחצחות, ובי' לבושי' דחכמי לב ועשו זהו ע"ד שגם באסשא"מ יש ישע"י בן כרך שראה ויחזקאל בן כמר, וזהו ע"ד געה"ת וגעה"ע ואצי' שהוא מדור האבות, ועמ"ש ע"פ וירח ריח בגדיו, ובענין היגוקא בריחא דלבושייכו ועמ"ש ע"פ וישלח יהושע בלק"ת פ' שלח, ג"כ ג' לבושי' מחודומ"ע גם מלשון בא גד דהיינו מו"ט, כי שורש הלבושי' נמשך ממצעה המצות עמ"ש ע"פ ורעי את גדיותיך וגם עי"ז תתעלה הנפש לבחי' מזל, בני חיי ומזוני במזלא תליא, י"ל יוסף פורת תופר הלבושים ע"י המשכת חוט של חסד, והמחט פתחי לי כחודה של מחט כו'.

ג' מיני בגדים דמשה וחכמי לב ועשו סתם בי"ע ואצי' וכתר תלת עלמין וכן באצי' יש בי"ע וזהו ג' לבושי' כי חו"ב בריאה ופרסא מפסקת בין כתר לחו"ב זהו לבוש דמשה, ב' ת"ת דאו"א כתר לז"א מי ברא אלה זהו לבוש דחכמי לב ג' ת"ת דז"א כתר לנוק' לבוש ג', א"כ לבוש ג' מה שמל' דאצי' כתר לבריאה וע' לקמן פ' תשא בדרוש ראה קראתי בשם בצלאל ענין במקדש הי' ג"כ ג' בחי' הא' העזרה הג' חצר אהל מועד ב' ההיכל הנק' אהל מועד ונק' קודש, הג' היכל קדה"ק וכת"י והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש כו'.

קיצור אות ד', הלבושים ע"ד אספקלריא שבה ועל ידה רואה האור, כך כה"ג ז"א כשנכנס לקדש בינה ששם התגלות עתיק, הוא ע"י לבוש החשמל, ועד"ז נק' התורה משל הקדמוני, פרסא מפסיק בין בינה לז"א וכל פרסא כענין חשמל, וכמו לבושים של הנשמה בג"ע, ולכן נק' בגדי קדש, ומשה עושה אותם, כמו המשל א"א שיאמר כ"א חכם גדול ביותר,

והנה אהרן אותיות נראה באורך נראה אור, לכן צ"ל ע"י לבושים הנ"ל ד' בגדי לבן י"ל אסה"מ וד' בגדי זהב ע"ד אסשא"מ, או אפ"ל בגדי לבן הלבושים שע"י התורה ובגדי זהב הלבושים שע"י המצות.

קיצור אות ה', ענין ולכבודי הוא לבוש בראתיו יצרתיו אף עשיתיו מחודומ"ע, לבושים לרעו"ד, י"ל לבוש דמשה אסה"מ, וב' לבושי היינו באסשא"מ יש בן כרך ובן כפר, ריח בגדיו, ורעי את גדיותיך, יוסף בן פורת תופר, גם ג' לבושי ממטלמ"ע א' בי"ע ב' אצי' ג' כתר, וכן במקדש חצר, והיכל, וקדה"ק, ישכון חצריך גשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך.

עו"ל ח' בגדים כיון כה"ג חסד המשמש לבינה, ובינה היא תמינאה כמ"ש סד"ה ביום השמע"צ, ועמ"ש בענין למנצח על השמינית, ובענין כנור של ח' גימין, ואפ"ל עבודת כה"ג ע"י ח' בגדים חיבור הוי' אד', ולכן נק' שפתי כהן כו' כי מלאך כו' היינו מלאך גימט' הוי' אד', גם י"ל שחיבור זה הוא ע"י חיבור וקישור ב' ההויות שלפני יג"מ שיהי' ע"ד ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו', ואפ"ל לכן הם ד' בגדי זהב ע"ד ז"א בעלותו לגבי ע"ק כאלקים חשוב כו'.

ועשית בגדי כו', רבות תצוה פל"ח לכבוד אין כבוד אלא תורה כו' נמצא הלבושי מבחינת חכמה הנק' כבוד ועד"ו ר' יחנן קארי למאנא מכבודותא ויש להעיר מענין והאופני' כו' בכה"מ בד"ה האויגו, וברבות וירא פנ"ד וארא פ"ט שהבגדי' מתפארת וכ"ה בגמ' פ"ק דמגילה, ותפארת הוא בחי' כתר עוטר ישראל בתפארה וכמ"ש ברבות בלק ע"פ ישראל אשר בך אתפאר כו' עטרה כו' י"ל ג"כ מל' כבוד ושרשה מח"ע אבא יסד ברתא ות"ת ממשיך מכתר, וי"ל כבוד לבושי התורה תפארת לבושי המצות, איג כמ"ש בד"ה אוסרי לגפן שיש לבושי הגוף ולבושי הראש, וזהו ענין לכבוד ולתפארת וכעין זה פי' בספני' וע' עוד מענין לבושי' דהדר בד"ה תורה צוה כו', בזח"ב פקודי רכ"ט סע"א דע"י לבושי' אלו יוכל ליכנס לקדש דוגמת ויבוא משה בתוך הענן כו' וא"כ יש להעיר ממ"ש בתו"א פ' חיי בענין יפה שעה א' בתומע"ט בעוה"ז כו' ובד"ה ת"ר נר חנוכה בש"א כו' ובאגה"ק ע"פ א"ח עט"ב, זהו לכבוד ולתפארת פי' ע"י לבושי' אלו יוכל להשיג בחי' כבוד ותפארת שהן ממכ"ע וסוכ"ע כו', ועיין לעיל דמשה בחי' תפארת וכנ"ל בענין ואתה הקרב כו' ולכן ועשית בגדי כו' ולתפארת, וע' בשל"ה דשכ"ז סע"ב מענין לכבוד ולת"ת וענין והבגדי' שהם תיקון אדה"ר כתנות אור והעיר מפסוק וכל אדם לא יהי' באוה"מ כו'.

וע' לקמן הבגדים הם מקיפי' והנה מא"פ העליון נמשכים מקיפים כמ"ש סד"ה אני לדודי בענין שושנים ששונים בהלכות וזהו ועשית בגדי כי משה תורה א"פ ראשית הקו ממנו מתעגלי' העגולים והמקיפי' בגדים דאהרן כה"ג כו'.

ואתה תדבר אל כל חכמי לב, בספר ילקוט חדש ערך בית המקדש סי' ק"ח ותשובה סי' קל"ח וז"ל אתה חונן יש בו י"א תיבות כנגד אחד עשר יריעות וכנגד פסוק ואתה תדבר אל כל חכמי לב שיש בו ג"כ אחד עשר תיבות וכן אחד עשר חכמה בקהלת והוא מהפע"ח שער העמידה פ"ך, והנה מענין י"א יריעות עזים נתבאר סד"ה מה טובו שזהו ענין אוהליך יעקב כדכתי' יריעות עזים לאהל על המשכן, אשר משכן הוא משכנותיך ישראל בעלי תורה, ואוהליך יעקב בעלי עסקים וקובעים עתים לתורה, והם מברדי' מי"א כתרי דק"ג וכמ"ש בד"ה מי יתנך בענין אמצאך בחרך, זהו ענין חכמי לב, שבלב עולה הדם מה שנתברר מהמאכל כו', וא"כ י"ל ועשית בגדי קדש זהו לבושי' הנעשים ע"י מי שתורתו אומנתו, ובחי' ואתה תדבר כו' הם לבושי' הנעשי' מבחי' הב' הנק' יעקב, וע' בתרי"א בד"ה ועשית בגדי.

בענין חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה יש להעיר מענין יהיב חכמתא לחכימין, כ"ה בהדיא פ"ט דברכות דנ"ה ע"א.

ועשו בגדי קדש, בוח"א ויחי דרי"ז ע"א כה"ג לעילא לתתא לבושין לבושין דיקר לעילא לבושין דיקר לתתא, ופי' במק"מ כה"ג לעילא ז"א, והלבושים הם מקיפים דז"א, ולכן הם בגדי זהב שהמקיפי' נמשכי' מבינה הנק' זהב כמ"ש בפ' תרומה קמ"ז א'.

ועשו את האפוד זהב כו'.

בספר פניי פ' תצוה פי' על ענין האפוד שהוא ע"ד מ"ש אחרי הוי' אלקיכם תלכו, והחושן הוא ע"ד פב"פ וז"ל ויש מהם גדולי ישראל המקבלים פני השכינה כענין שנאמר בקבלת התורה פב"פ דבר ה' עמכם (ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה ואהיה אצלו אמון ומ"ש בד"ה ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה ובד"ה כי תצא בפני' לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי' אבקש ובד"ה אתם נצבים, ובד"ה האזינו השמים דרוש השני, ובד"ה שובה ישראל עד) והם ראשי ישראל ושופטיהם ונתן בהם האורים והתומים (לפמ"ש בוח"ב פקודי רל"ד ב' האורים הם שם מ"ב והתומים הם שם ע"ב וא"כ הם כענין ב' פרשיות דק"ש) שהם מאירים ובריהם ומתמימים

דבריהם כמ"ש הו"ל (עמ"ש בענין תמתי, ובענין תמים תהיה עם הוי' אלקיך). והאפוד הוא בחי' חלק ישראל שאינם יכולים לקבל אור הפנים ונאמר בהם אחרי הוי' ילכו כו' והוא תקנתם שאינם יכולים לסבול אור הפנים, כמ"ש פני ה' בעושי רע להכרית מארץ זכרם, שאינם יכולים לקבל אור הפנים ונכרתים (קצת דוחק הוא זה דעל מי שהוא בבחי' אחרי הוי' ילכו, יהי' נק' בעושי רע, ואעפ"כ דבריו אמת ע"ד אחר וע' בסידור שער התפלה בד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו דלשם נת' ההילוך בבחי' אחרי הוי', והוא ע"ד הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפם דהיינו שאינן יכולין לקבל הארה יותר מיכולתם שאת כו', וכן בענין בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו כו') והוא מ"ש משרע"ה משלם לשונאיו אל פניו להאבידו ואמר לא יאחר לשונאו כו' (י"ל כמו מחנה אשור ששמעו שירה מפי החיות ועי"ז מתו זהו משלם לשונאיו אל פניו גלוי פנימית יותר מיכולתם שאת כדי להאבידו, ואעפ"כ זהו חסד שבגבורה כמ"ש במ"א) וז"ש משרע"ה בחטא המרגלים ויעפילו לעלות כו' כי על כן שבתם מאחרי ה' בפ' שלח י"ד מ"ג, כי תקנתם היה להתאחר במדבר, שהוא בחי' לכתך אחוי במדבר, בחי' אחרי דוקא ע"ד אחרי ה' ילכו וגו', והם רצו לשוב מאחרי ה' לקבל אור הפנים (שוהו ענין א"י כמ"ש בת"א פ' תצוה בד"ה זכור דעמלק) ע"ז אמר להם כי לא תצלת, (כי הגה לבוא מבחי' אב"א לבחי' פב"פ צ"ל מתחלה נקודה תחת יסוד שהוא ענין הביטול עד שמכל הקומה ופרצוף שלו נעשה רק נקודה אחת, אוי אח"כ יוכל לבוא לבחי' פב"פ משוא"כ בלתי ביטול הנ"ל אי אפשר וכמו התבואה אי אפשר לבוא לידי צמיחה עד שתרכב תחלה כו') ולרמוז על זה בא האפוד מאחוריו כי אפוד בלא ר' גימטריא אלקים, ואפוד בוא"ו גימ' הוי' אד' והיינו ע"ד שילוב הוי' באד' וע' במא"א אות א' סעיף ק"ח) ועכ"ז הם נדבקים בה' בחשב האפוד כדכתיב כאשר ידבוק האזור, (חשב הוא בשרש מחשבה והתרגום תצוה כ"ח כיו עובד אומן, והיינו לפי שהאומן עושה ע"י מחשבה בתחלה, וכמ"ש לחשוב מחשבות לעשות בכסף כי תשא פל"א ד' ופרש"י אריגת מעשה חושב, והתרגום לאלפא אומנון, וכמ"כ י"ל ענין חשב האפוד, היינו ע"ד מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, כמ"ש בסש"ב פט"ו, והיינו שעם היותו עדיין רק בבחי' אחור ואין לו פנימית הלב, רק ע"ד כי עם קשה עורף והיינו ע"י שמבין במחשבתו שבמוחו שאליו ית' יאות להבטל כו' הקב"ה מצרף מחשבה זו לבחי' המעשה יעו"ש וזהו הנק' חשב האפוד שהיא חגורה, שע"י מחשבה זו הוא דבוק בה', וכמ"ש באג"ה ע"פ חגרה בעוז מתניה, אין עוז אלא תורה שהיא נותנת כח ועוז לבחינת מתנים החגורים ומלוכשים בה לחזק ולאמץ זרועותיה הן דו"ר שכליים או טבעיים כל חד לפום שיעורא דיליה עכ"ל וכמ"כ ה"ע חשב האפוד שנמשך מן המחשבה דבחי' ליראי ה' ולחזשבי שמו לחגור האפוד שהוא ענין בזוי' ומדרגתו באחוריים להיות קשור בה' ודבוק בו, ואפ"ל כמ"כ נמשך מלמעלה בחי' חשב האפוד המשכה ממחשבתו ית' בחי' כי לא מחשבותי מחשבותיכם לקשר

ולחגור האפוד בחי' האחוריים שיהי' קשור ודבוק בו ית', כי מעשה חושב היינו עובד אומנון, ובתורה כתיב ואהיה אצלו אמן, וארו"ל דהיינו אומן שהתורה היתה אומן בבריאת העולם כמ"ש כתחלת בראשית רבה (ומבמ"א באריכות ע"פ מאמר הזהר תרומה קס"א, והיינו ענין מחשבה הקדומה כמ"ש כי לא מחשבותי מחשבותיכם שע"י שעלה במחשבה עי"ז נתהוו כו', וא"כ מחשבה זו היא מעשה חושב, וממנה נמשך חשב האפוד הוא בחי' מקיף גם לבחי' אחוריים וכמ"ש וימינו תחבקני שהוא מקיף גם בחי' אחוריים ואינו מניחו לזוז ממנו כמ"ש בלק"ת בדרושי חג הסוכות ובד"ה ביום השמיני שלח יעו"ש) ולא עוד אחז"ל שכל זמן שהיו ישראל גזופים במדבר לא נתיחד הדבור עם מרבע"ה, הרי שאפילו חכמי ישראל אינם מקבלים אור הפנים אלא בשביל כללות ישראל (עמ"ש בת"א בתחלתו בענין והארץ הדום רגלי, איך הראש מקבל מהרגל וע' במדרש פ' תשא ע"פ לך רד כו' כלום נתתי לך גדולה כו') העולה לזכרון לפני ה' תמיד הוא מעורר שפע העליון, להשפיע לחכמים אור העליון, ומהם תצא תורה לכללות ישראל, (ועיין מ"ש בת"א בד"ה קחו מאתכם תרומה בענין ב' המדריגות דאתכפיא ואתהפכא וז"ל והנה בבחי' זו, בחינת אתכפיא הוא למעלה מבחי' אתהפכא כי הגם שאינו מהפך את המדות עדיין הרי הוא בטל מכל וכל, ובאתעדל"ת זו בבחי' ביטול שמסלק א"ע כו' עי"ז אתעדל"ע להיות מבחי' סוכ"ע, נמשך בחי' מל' שהוא ג"כ בחי' הסתלקות עצמותו ית' להאיר רק בחי' אחוריים היינו בחי' מל' כדי שיוכלו העולמות לסבול כו' וכמ"ש בד"ה זכור דעמלק גבי והנה עול זה כו' כי אין מלך בלא עם כו' והיינו ע"י צמצומים להסתיר ולהעלים אוא"ס ב"ה שיהי' נראה יש ודבר נפרד כו' כדי שיהי' שמו נק' מלך עליהם כו' ואתעדל"ע זו צ"ל באתעדל"ת ג"כ בחי' צמצומים כו' עד ירידת והמשכות גלוי הוי' לבחי' אחוריים ע"י שכופה לבו, ובחי' אתכפיא זהו אחוריים ועי"ז נמשך גלוי מלכותו ית' שהיא בחי' אפוד הוי' אד' היינו מה שנמשך שם הוי' לבחי' אד' שהוא מדת מל' הנק' אחרי ה', וע"ש בד"ה קחו מאתכם שזהו ענין המצה כו'), והרמו ע"ז שהחושן היה מקושר בשרשת וכתפות האפוד שהם לזכרון לפני ה' (ר"ל שע"י האפוד בבחי' אחרי ה' ילכו עי"ז נמשך האור לבחי' פנים ג"כ מאחר שע"י הביטול דאתכפיא מעורר למעלה יותר וכענין מ"ש בד"ה ושגנתם דמה"ט המעשה גדול מהתלמוד כו' לפי שע"י ביטול רצון כו' ממשיך גלוי והמשכת אור מסכ"ע שהוא ג"כ ענין ביטול רצון כו' ע"ש, ולכן החושן המורה על בחי' פנים אחוז בהאפוד כאלו ע"י האפוד נמשך האור בהחושן כו' וכמ"ש בד"ה שובה ישראל עד בפי' כי עמך הסליחה למען תורא שהמכוון בהמשכות העליונות בחי' ויעבור הוי' על פניו כו' הוא כדי להיות קיום לבחי' מלכותו

בשולי העמוד בכתי"ק:
רבוע יהיה רובע ישראל.

ית' יעו"ש). והחושן מתחנתו היה מקושר בהאפוד כדכתיב ויוכסו את החושן מטבעותיו אל טבעות האפוד כו'. עכת"ד בתוספת ביאור.

נמצא העולה מדבריו, שהאפוד והחושן הם שני מדרגות שבכל ישראל, שהם דוגמת בעלי עסקים ובעלי תורה, ושניהם צ"ל, והוא ענין יעקב וישראל כמ"ש בד"ה לא הביט און ביעקב כו' וגם כמ"ש בת"א בד"ה מי יתנך בפ' תרומה שזהו ענין יוסף ובנימין כו', גם נמ"א נת' דתפלה ותורה הם ג"כ בחי' אחר ופנים, כי ת"י ברכות דשמו"ע הם נגד חוט השדרה הנמשך בח"י חוליות שהוא בחי' המשכת הדעת והרצון באחוריים כו' ותורה חכמת אדם תאיר פניו.

בהאפד נארג מכ"ח חוטין כדפרש"י דהנה האפוד גימ' הוי' אד', וה"ע ועתה יגדל נא כח אד', הכח של שם אד' הוא ע"י שנמשך בו שם הוי', לכן הוא כ"ח חוטין, ובמ"א נת' כח הוא מילוי המילוי כמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא כו', ועמ"ש במ"א בענין יעקב שנתן לדוד כ"ח שנה בזהר וישלח קס"ט, ובמ"א אות כ' סעיף יוד פי' ענין כח ע"ד ימינך ה' נאדרי בכח וע"ש.

אפ"ל בענין אפד, שהמפרשים פירשוהו לשון חגורה, אך עוי"ל דרך אפשר, כי הנה גבי מפרץ ארם פרש"י ר"פ תולדות שהוא לשון צמה, היינו חיבור וזווג, והנה רבקות של שלש בקר פי' הערוך בערך רבק פי' צמד פרות שעומדות ביחד ג' או ד' לרוש, ומבואר בת"א פ' תולדות בד"ה מים רבים שכמ"כ הוא בענין חיות המרכבה כשהן כלולות ומתייחדים יחד להיות והחיות נושאות הן בחינת רבקה של שלש בקר שהוא התכללות חג"ת פני אריה ופני שור כו', וזהו ענין פדן פדנא דתורי בחי' רבקה כו', וא"כ אפד יש לפרשו מענן פדן, היינו כי בחי' מ' היא מקור של י"ב בקר דבריאה ובה ועל ידה נעשה ההתכללות ביניהם כו' וכמ"ש נלק"ת גבי שבועות בד"ה וספרתם לכם בענין היא מתהלכת בין החיות וע"כ נקראת אפד, שהיא העושה הפדן והצמד והחיבור של י"ב בקר דבריאה, גם עי"ז של והחיות נושאות עי"ז המ' מתחברת ומזדווגת עם ז"א להיות צמודים וקשורים יחד שזהו ענין ולא יזח החושן מעל האפוד וע"כ נק' ג"כ אפד, שמוכנת להתחבר ולהזדווג עם נהורא עילאה דז"א, ואע"פ שבשרש פדן הנון שרשית, ובאן חסר הנון, מ"מ מצינו במדרשים בדוכתי טובא שדורשים על שני אותיות מהתיבה כאלו כתוב האות הג' אף שהוא שורש.

עיין מענין אפוד וחושן בוח"ב פקודי רמב"ם ור"ל א' ב', ורל"ד ב', והנה דרכ"ט ע"ב, ששם עלו שבטים שבטין דלתתא, ופי' הרח"ו י"ב בקר, שבטי י"ה אלין שבטין דלעילא, פי' י"ב צירופי הוי', עדות לישראל היינו י"ה אריא ע"ש דרכ"א ב' ע"פ משכן העדות ועמ"ש מזה בד"ה אלה פקודי משכן העדות וע' זח"ג במדבר קי"ח ב' ומ"ש בד"ה וירד הגבול, לפ"ז היה ג' לומר די"ב שמות השבטים שבשני אבני האפוד הם שבטין דלתתא י"ב

בקר דבריאה, מאחר שהאפוד הוא מ', וי"ב שבטים שבאבני החושן הם שבטין דלעילא י"ב צירופי הוי' שבז"א, והענין עפמ"ש בת"א בד"ה וישכם לבן כי האבות כו' ולא כל גפש כו' הוא ע"י בחי' ומדרגת השבטים, והיינו כמ"ש בד"ה ואלה המשפטים שיש בנש"י ב' בחי' זרע אדם וזרע בהמה, אדם ביטול לגמרי כמו יוסף כו' ע"כ נשמות הנק' בהמה מקבלים מי"ב בקר דבריאה וזהו ענין האפוד שהוא בחי' אחרי ה' ילכו, וכמ"ש בד"ה בכ"ה בכסלו והארה והמשכה זו היא מבחי' בשכמל"ו, אבל הנשמות דאצי' הנק' זרע אדם היא בטילה ביחוד אור א"ס ב"ה עצמו למס"ג באחד ומקבלים ממרכבתא עילאה י"ב צירופי הוי' שבז"א דאצי' וזהו ענין י"ב אבני החושן.

במא"א אות א' ססי' ד' אבני שהם הם לאה ורחל ולכן ששה משמותם כו' והן אבני האפד, וע' בלק"ת ר"פ תצוה, והי' אפ"ל ע"ד שש מעלות לכסא בזח"ב שמות י"ד ב', ויש שש מעלות לכסא מ', וכן לבינה שהם ה' תתאה ה' עילאה שם ה' גדולה לאה, שם ה' קטנה רחל, וכן מיילדות העבריות שם ה' אחת שפרה כו', ועמ"ש בלק"ת סד"ה למנצח על השמינית, בענין שני ווין, וכן שית תיבין דיחודא עילאה שמע ישראל, ושית תיבין דיחוד"ת בשכמל"ו, שהוא ענין כגוונא דאיגון מתיחדין לעילא באחד כו' ע"ד לך הוי' הגדולה כו' שבטלים בבחי' שלמעלה מהמדות דלאו מכל אלין מדות כו' וזהו למס"ג באחד ששה משמותם על האבן האחת, אוף הכי איהי אתיחדת ביטול ו"ק דבריאה שהוא ביטול היש כו' כענין המס"ג ובכל נפשך כו' וזהו ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית כו'.

אדמ"ו ג"ע פי' כי השבטים נמשכים מו"ק שרש המקום והם בביטול כנ"ל ועמ"ש בד"ה ויאמר משה אכלוהו היום גבי כשם שא"א לעולם בלא רוחות כו' ואע"פ שהן ששה הן י"ב כו' ובעוד לא נמשכו המדות עדיין בלב אין בהם התכללות גמור ע"כ ששה משמותם על האבן הא' בכתף ימני חסד וששה בכתף השמאלי גבורה כו' אבל כשנמשכו בלב ושם חיבור המוח עם הלב אזי יש התכללות גמורה וזהו ענין י"ב אבני החושן כו' עכ"ד ועמ"ש בד"ה שימני כחותם על לבך שהן רצועות דתש"ר דתליין על לבא, ששרשו גלוי אה"ר שלמעלה מהשכל חסד דעתיק כו' ועמ"ש ממעלת הדגלים שנעשו ג' שבטים יחד דגל א' בענין רבקה של שלש בקר וכדוגמת טורי חשוכא המדות דא"א שהם בהתכללות והיינו ע"י הדגל ע"ד נס ורוממות הנמשך להם מלמעלה, ועד"ז י"ל מעלת אבני החושן ד' טורים ובכל א' ג' דוגמת הדגלים כ"כ מהרי"א ועי"ז ממשיכים המשכה עליונה כנז' בענין מרכבתא עילאה דאצי' שממשיכים אור א"ס בחו"ב בת"א פ' יתרו בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה, ובענין שני אבני שהם, הנה שהם אותיות משה כ"כ הי"ג במא"א א' ססעי' ד', וגם שהם אבן דיוסף ונדוע ע"פ מ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו, וי"א שהם אותיות השם והמכות י"ל כמ"ש ע"פ שאו את ראש כו' אתה ואהרן, ואתכם יהיו איש איש למטה כו' שכדי

להעלות נש"י לבחי' לגלגלחם הרצון שלמעלה מהשכל, הוא ע"י ב' ענינים הא' אתה ואהרן שוד"מ ושודמ"ט, כמ"ש ויקחו אליך שמן זית כו' ואח"כ באהל מועד יערוך אהרן כו' כי העלאת הנשמות שיתבטלו כנר בפני האבוקה זה עושה אהרן ומי ממשיך האבוקה זהו משה, שוד"מ, והן שני אבני השהם, הגם שהם אותיות משה הרי נאמר הוא משה ואהרן, ולא נאמר הם, וכמ"כ מבואר ברבות בא ר"פ ט"ו ע"פ אלה שני בני היצהר הם משה ואהרן, א"כ כמ"כ י"ל שהם שני אבני השהם, והיינו דוגמת שאו כו' אתה ואהרן, אך צ"ל ואתכם יהיו איש איש כו' וזהו ענין ששה משמותם כו' ואת שמות הששה הנותרים כו' אזי בהן ועל ידן נמשך הכח לנש"י להיות אחרי ה' ילכו כו' ואח"כ מתעלים עוד להיות ב"ב אבני החושן שהוא בואם לבחי' פ"פ כו' ואזי הם כמו הד' דגלים שממשיכים מאד נעלה כנ"ל.

בד"ה ושמתי כדכד נתבאר שהאבנים גדילים מכוכבים וע' מזה בזהר תרומה ק"ע קע"א ובמד"ר פ' שמות אמרו כמו בכוכבים נאמר לכולם שמות יקרא כן נאמר ואלה שמות בני' והנה לענין סוכה אף שחמתה מרובה מצלתה פסולה מ"מ צ"ל כוכבים נראים מתוכה כי כוכבים הם מרקיעא תמינאה בינה שלמעלה מבחי' שמש ומגן גם כוכב גימ' כ"ו נגד שם הוי' כ"ב אותיות, ואפ"ל עליי' זו שיהיו כוכבים זהו ע"י בירור נה"ב לכן דוקא על החושן שהוא כנגד הלב נחקקו שמות בני' על י"ב אבנים, וע' במא"א אות כף סעיף ב'. בפסוק והאבנים תהיין על שמות בני' שתיים עשרה על שמותם וגו' אפ"ל שעכשיו ג"כ יש למצוא בחינה זו בעבודה והיינו דכבו' מבואר אשר י"ב שבטים דאצילות הם י"ב צרופי הוי', וא"כ זהו ענין י"ב ברכות אמצעיות דשמו"ע שאומרים בכל ברכה בא"י א"כ הם י"ב היות, וענין שהם חקוקים על אבנים היינו כי ענין בעטרה שעטרה לו אמו הוא המשכת הכתר לז"א, וענין המשכת הכתר הוא ענין יהי רצון, היינו אף שלפי החכמה אינו ראוי לברכה, עכ"ז ע"י התגלות הרצון בחי' כתר נמשך הברכה, ועיין בשל"ה בשער האותיות אות ריש מענין פי' רצון ע"ד רצית ה' ארצך, ואור פניך כי רציתם, ועטרה זו נעשית מאבנים טובות, אבנים הם אותיות כמ"ש שני אבנים בונות שני בתים כו' והיינו אותיות התפלה, וכן ארו"ל מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלתיהם של ישראל, כי אותיות הנ"ל הם האבנים טובות שמהם נעשית העטרה, ובת"א פ' מקץ בד"ה מוזה מימין פי' לפי ששורש האותיות נמשך מבחי' כתר, וז"ש ויהי האדם לנפש חיה ות"א לרוח ממללא, היינו שהדבור נמשך מבחי' חיה שלמעלה ממדרגת גר"ג כו' וענין שמט"ט קושר נתבאר בלק"ת בשה"ש בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים, וזה שהאבנים והאותיות יהיו טובים ומאירים זהו ע"י שמכניס בתוכן בחי' נר הוי' נשמת אדם, וכמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בני' פ"ד, בלק"ת פ' אמור, נמצא בחי' בעטרה שעטרה לו אמו נמשך ע"י התפלה, ומה שנק' כנ"י אמו נת' בת"א פ' מקץ סד"ה רני ושומחי בת, ובלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה גבי שאו ידיכם קדש וברכו את ה'.

ושם פ"ד נתבאר ג"כ פי' אבנים טובות הנ"ל שהם אותיות, ועמ"ש מענין
 האותיות ששרשם גבוה מאד בביאור ע"פ זאת חקת התורה פ"ב בענין ד'
 בחי' דצח"מ נק' החכמה חי כמ"ש והחכמה תחיה, והכתר נק' מדבר, נמצא
 אותיות הדבור גמשכים מהכתר, וזהו לרוח ממללא, ובמא"א אות א' תחלת
 סעיף ד' שהמל' נק' אבן טובה, וכנגדה אבן נגף נוק' דקליפה, היינו כגודע
 בענין מצא אשה מצא טוב ששרש המל' מהכתר, וזהו ענין אבן א' ב"ן
 שמבררת שם ב"ן ועי"ו געשית עטרת בעלה בחי' כתר לכן נק' אבן טובה
 כנ"ל ולעומת זה אבן נגף והיינו אותיות נבול פה ולשון הרע כו' עכ"פ
 מאותיות התפלה נמשך בחי' בעטרה שעטרה לו אמו והוא המשכת רצון
 העליון שיכבשו רחמיו כו', וגלוי זה זהו ענין י"ב ברכות אמצעיות דתפלה
 להיות גואל ישראל מכל צרה, ולהיות רפאנו כו' ברך עלינו כו' ופי' אדמיו
 נ"ע דאע"פ שעטרה הנ"ל היא בחי' מקיף על גבי הראש והמוחין, מ"מ
 מאחר שנעשה מאותיות התפלה שנקרא אבנים טובות א"כ הרי משם דוקא
 מבחי' מקיף הנ"ל חוזר ונמשך אור רצון העליון ההוא מלמעלה למטה
 להתלבש בכל עולם ועולם עד שמתלבש ובא למטה ממש להיות בא"י רופא
 חולי עמו ישראל ומברך השנים וכה"ג בכל הבקשות שבחי' ברכאן דצלותא
 אשר אותה אנו מבקשים רפאנו וברך עלינו כו' עכ"ד בד"ה ששה משמותם
 על אבן האחת, והיינו כי אף שעצם הכתר הוא בחי' מקיף הרי מבשרי
 אחזה עדי"מ באדם הרצון מנהיג כל כוחות הנפש וממנו נמשך להעביר על
 מדותיו להיות מרצה ומוחל כו' ואפילו השכל מתנהג ע"י הרצון כמ"ש
 בענין וירח ה' את ריח הניחוח ויאמר ה' אל לבו לא אוסיף לקלל כו'
 עיין מזה בלק"ת בשה"ש בסופו בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה, וזהו
 ענין י"ב ברכות אמצעיות דתפלה מה שנמשך מבחי' כתר ועטרה בששה
 מדות שהם י"ב צרופי הוי', הכל גלוי רחמים עליונים וזהו עצמו ענין
 י"ב אבני החשן שעליהם חקוק י"ב שמות השבטים ששרשן י"ב צרופי הוי'
 כנ"ל גם כי חשן הוא ת"ת ולכן נק' חשן המשפט כמ"ש ברקאנטי ובת"ת
 מאיר הכתר, כענין שנק' ת"ת מלך שהשלום שלו וע' באג"ה סי' י"ב ד"ה
 והי' מעשה הצדקה שלום, והם על אבנים טובות, שהם גמשכים מבחי' עטרה
 וכתר הנעשה מאבנים טובות, רק כשהם על לבו היינו מה שנמשך מעטרה
 וכתר, להאיר בהמדות כו' שמשכונם בלב, והוא ע"ד לבתני אחותי כלה,
 ובחושן הי' חקוק למעלה משמות י"ב שבטים, אברהם יצחק ויעקב, כ"כ
 הרמב"ם פ"ט מה' כלי המקדש ה"ז וכ' הכ"מ שהוא מהגמרא ביומא ס"פ
 בא לו דע"ג ע"ב וזה דלא כהמק"מ פ' פקודי דר"ל שכתב שזה הי' כתוב
 באבני האפוד, והיינו עכשיו ג' ברכות ראשונות דשמו"ע מגן אברהם כו',
 שהם ג' אבות ג' מוחין חב"ד שבהם נמשך אור הכתר להאיר בהמדות,
 ועמ"ש בת"א פ' תולדות בד"ה אלה תולדות יצחק, ואחר י"ב שמות השבטים
 הי' חקוק שבטי ישורון זהו נגד ג' ברכות אחרונות דשמו"ע, ומה שהם
 רק שתי תיבות ולא שלש, כי בתחלה היה רק י"ו ברכות בשמו"ע, כן
 ראיתי במד"ר פ' קרח ע"פ קח טוב ונשלמה פרים שפתינו.

חשן י"ל ל' חוש ומהירות שיומשך ההשפעה במהירות עמ"ש בלק"ז פ' קרח ע"פ ויגמול שקדים, ונק' חושן המשפט ע"ד לעשות משפט עמו ישראל דבר יום ביומו, ורש"י פי' ע"פ ועשית חשן משפט בירור דוגרים, שהמשפט משמש בג' לשונות כו'.

והנה במלכים א' סי' ח' נ"ט ויהיו דברי אלה כו' לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, ענין דבר יום ביומו יש להעיר ממ"ש בת"א פ' בשלח בד"ה אכלוהו היום דק"ט ע"א וז"ל והנה במן נאמר דבר יום ביומו כו' בכל יום יהיו בעיניך כחדשים כי נער הייתי גם זקנתי שרו של עולם אמרו משא"כ קמיה קודב"ה מי איכא זקנה מאחר שהוא אני הוי' לא שניתי כו' וזהו ענין מן * שהי' מבחי' טל העליון בחי' אני הוי' לא שניתי שלמעלה מהזמן כו' ולכן היה צ"ל דבר יום ביומו כו', נשמע אשר ענין דבר יום ביומו זהו כשהמשכה באה מבחי' אני ה' לא שניתי שלמעלה מהזמן, ועד"ז יש לפרש ענין לעשות משפט כו' דבר יום ביומו היינו ג"כ שיבא ההמשכה לא ע"י שרו של עולם שהוא תחת הזמן בחי' נער הייתי גם זקנתי, אלא שיבא מאין סוף ברוך הוא ממש כו'. בגמרא פרק קמא דראש השנה ד"ח ע"ב מלך וצבור מלך נכנס לדין תחלה שנאמר לעשות משפט עבדו כו', דט"ו א' ר' יוסי אומר אדם נידון בכל יום כו' שנאמר לעשות משפט כו' דבר יום ביומו, ונשמע מהנ"ל דמשפט והמשכה זו באה ממקום גבוה מאחר שהוא דבר יום ביומו, ואפשר להעיר ממ"ש לא ידון רוחי באדם כו' והיא המשכה מא"א ונק' ידון רוחי, א"כ עד"ז אדם נידון דבר יום ביומו וזהו לעשות משפט עבדו כו' להיות כביכול ידון רוחי באדם כו', רבות רב"ד ב' שנשיא נתנאל ונחשון נכתבו שמם קודם שם שבטו ע"ד לעשות משפט עבדו ברישא והדר משפט עמו ישראל כו' ע"ש. ועיקר פרק לפני אידיהן ד"ב ע"ב.

בחי' פ' קרח פי' לפני ה' לא אמר לה' אלא לפני ה', משמע דמפרש דהיינו מ', וכן משמע בו בפ' יתרו צה"א בפסוק לא יהי' לך אלקים אחרים על פני.

בעמה"מ שער יוד פרק ט"ו דנ"ו ע"ג פי' בשם הזהר חדש כי יש למעלה ע"א סנהדרין שיושבים בהיכל הזכות והם דיינים שאינם עושים לפנים משורת הדין והדין יקוב את ההר כו' אבל דוד אמר וביקש שומלפניו משפטו יצא ולא ע"י ע"א סנהדרין וכן שלמה אמר לעשות משפט עבדו הוא בלחודוי ולא אחרן כו', ועמ"ש מענין ע"א סנהדרין בחי' ע' זקנים ומשה שנאמר ואצלתי מן הרוח כו' ומשה המקור שממנו נאצל כו' ונק' מופלא שבסנהדרין פלא כו' בביאור ע"פ ראשי המטות, ועד"ז אמר הקב"ה כי הוא מט"ט לא ישא לפשעיכם ואין בידו לעשות לפנים משוה"ד כו' אבל הקב"ה יכול לישא לפשעים ולעשות לפנים משוה"ד זהו תוכן דבריו ומוזה יובן

משארז"ל שהחושן מכפר על מטי דינין ע"י שממשיך לעשות משפט עבדו הקב"ה עצמו כו' ועיין בסידור ע"פ ברוך פודה ומציל, דפי' שמבחי' היכל קדה"ק דבריאה יוכל לימשך שלא יניח דינו בהיכל הזכות דבריאה אלא להיות נושא עון ועובר על פשע כו', וע"פ מאמר הזהר וירא קט"ו ויעש ה' לשרה, בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא היינו בע' סנהדרין שבהיכל הזכות שהדין והמשפט ע"פ החכמה כסדר ההשתלשלות, אלא במזלא תליא מבחי' כתר שלמעלה מסדר ההשתלשלות כו', ועד"ז יובן הבקשה לעשות משפט עבדו כו', גם ברבות ס"פ בא פי"ט ס"פ אמר לשעבר אני ובית דיני הייתי מהלך לפניהם שנאמר וה' הולך לפניהם יומם אבל לע"ל אני לבדי שנאמר כי הולך לפניהם ה' כו' ועד"ז נתבאר במ"א בפי' ומשפט לאלקי יעקב, כי יעקב אמר והיה הוי' לי לאלקים והיינו אשר מה שעכשווה הארה ע"י שם אלקים יהי' במקום זה מאיר שם הוי', וכמ"ש בת"א פ' ויצא סד"ה ושבתי בשלום אל בית אבי, ע"כ המשפט שהוא לאלקים יהי' נמשך משם הוי' מאחר כי והיה הוי' לי לאלקים כו' וזהו ענין עומד מכסא דין בחי' הוא ובית דינו ויושב על כסא רחמים בחי' אני לבדי כו' וזהו ענין הקב"ה מצלי יהי רצון כו' ויכבשו רחמי את כעסי כו'.

אורים שמאירים כו' ספ"ז דיומא ע"ג ב', הריטב"א הובא בע"י שם פי' שמאירים היינו מה שהאותיות בולטי', ומשלימים מה שנעשה מהאותיות צירוף התיבות וכן הבין השל"ה בתשב"כ ס"פ הברכה ע"פ וללוי אמר תומיך ואוריך וכן פי' הבחיי פ' תצוה קי"ד סע"ב והאריך בזה, אכן פשט הפי' שמשלימים היינו שאין גזרתם חוזרת כדפרש"י שם, וצ"ל מהו הרבותא, וי"ל דרש"י בחומש ר"פ וארא ע"פ ושמי הוי' לא נודעתי להם, פי' לא נכרתי להם במדת אמתות שלי שהרי הבטחתי ולא קיימתי, והיינו כמ"ש אני הוי' לא שנית, שכשנמשך מבחי' זו אין שום שינוי, אבל כשנמשך משאר השמות יוכל להיות שינוי שמדה"ד מעכבת, והענין כמ"ש לא איש אל ויכזב כו' וע' מזה ברבות וירא פנ"ג דנ"ט ב' והוא כמ"ש בזהר נשא קל"ו ב' ע"פ וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם, שמבחי' אדם שהוא ע"ס יוכל ליפול שינוי לפעמים, משא"כ מבחי' כי לא אדם הוא כו' וכ"כ בת"א פ' יתרו בביאור ע"פ זכור ושמור שזהו ההפרש בין מלכות דוד ובין מלכות שאול, שמלכות שאול נלקח מבחי' אדם דהיינו מחמת ששאל נבחר מפני צדקתו וכשחטא העבירו ממנו המלוכה אבל בחי' דוד אינו כן, כי הוא מבחי' מל' ונעוץ תחלתן בסופן ואינו בגדר בחי' אדם כו' אלא מבחי' לית שמאלא בהאי עתיקא, ע"כ אין בזה שינויים כו', ועד"ז ה"ע ותומים שמשלימים את דבריהם ע"י ששרש בחי' זו מבחי' א"א בחי' אני הוי' לא שנית, והגם בזהר פקודי דר"ל נ' כי אורים הוא ז"א ותומים הוא מ', אך זהו כענין מלכות דוד שנקלח כו' כך הרי מ' זהו נעוץ תחלתן בסופן ששרשה מבחי' כתר ולכן משלימים את דבריהם, וזהו ונתת אל חושן המשפט שהוא ענין לעשות משפט עבדו כו' את האורים ואת התומים כדי שיהיו מאירים

את דבריהם ומשלימים את דבריהם, וזהו שלח אורך ואמתך המה ינחוני תלים מ"ג ג' ומשמע ברבות בא פט"ו דקלי"א א' שזהו ענין תומיך ואוריך, כי אורך זהו האור וההמשכה ואמתך הוא שיהי' משלימים את דבריהם כו' שיהי' קיום האור וההמשכה ולא יסתלק האור, וי"ל שזהו ע"י תומ"צ, כי ותורה אור, אך שמירת האור זהו ע"י המצות כמ"ש בד"ה כי תשמע ונקול גבי ואת מצותיו תשמרו. והנה תומיך ואוריך נמשך לאיש חסידיך נהיג ממשיך מבחי' ורב חסד, היינו חסד עילאה דע"י כו' ועוד כי מבמ"א ענין חסיד גבוה מבחי' צדיק, והצדיק יסוד שרשו נמשך מחכמה, אבל הוסיף המתחסד עם קונו ממשיך מא"א כמ"ש מזה בד"ה מי יתנך כאח לי, שזהו ענין ואיש כי יקח אחותו חסד הוא, ולכן החסידות הוא אחר קדושה כו', ועמ"ש בענין נדרים לאסור המותו, קדש עצמך במותר לך, זהו לבוא לידי חסידות שמוותר משלו, לפנים משוה"ד וזהו וידר יעקב נדר כו' ועי"ז והי' הוי' לי לאלקים מה שזהו מדרגת מקום שבע"ת עומדים שאין צד"ג יכולים לעמוד, ולכן תומיך ואוריך הנמשך מאני הוי' לא שניתי נמשך לאיש חסידיך דוקא וע"כ הקדים תומיך שמשלימים כו' לא שניתי כו'.

ילקוט פ' שמות ע"פ וראך ושמח בלבו, נ"ד ב' סוף רמז קע"ב, הלב ששמח בגדולת אחיו ילבש אורים ותומים, כי הנה האו"ת על לב כה"ג נמשך מבחי' בעטרה שעטרה לו אמו כו' ביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק כי העטרה עשויה מאבנים טובות, בחי' קושר כתרים לקונו מתפללותיהם של ישראל, ומזה נמשך כמו"כ החושן על י"ב אבנים טובות, ולכן זה שייך לבחי' ושמח בלבו וכענין שמחת לבו, עוי"ל כי ענין וראך ושמח בלבו זהו מ"ש הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים כו' כמ"ש הבחי' פ' שמות ע"א ג' ע"פ וראך ושמך בלבו והנה בחי' מה טוב ומה נעים שבת אחים זהו ענין יחוד העליון כמ"ש בזהר פ' אחרי נ"ט ב', וזהו ענין אורים ותומים שהם זרי"ג כמ"ש בזהר פקודי, עמ"ש ע"פ וללוי אמר תומיך ואוריך בכרך תרטי"ז.

פ' צו ק"מ ע"ב רמז תקי"ג חושן מכפר על מטי דינין, שנאמר חשן משפט, והיינו כנ"ל ע"י שממשיך מבחי' שלמעלה מהיכל הזכות ע"א סנהדרין כו', גם כמ"ש השל"ה חשן אותיות נחש, והיינו תיקון מה שגרם הנחש שע"י נתגשמו העולמות ונעשה עירוב גשמיית ברוחניות ורע בטוב כו' וע"י חשן משפט שיהי' משפט להפריד הרע מטוב כמ"ש במ"א ע"פ ואלה המשפטים, שלכן קדוש החדש נקי משפט, לכן עי"ז מכפר על מטי דינין כו'.

ילקוט ע"פ וללוי אמר תומיך ואוריך, פ' שמות רמז קע"ד ע"פ חסד ואמת נפגשו, חסד זה אהרן שנאמר תומיך ואוריך לאיש חסידיך, ור"פ ויקרא סוף רמז תכ"ז נדרש לאיש חסידיך על משה, והוא מהרבות ר"פ ויקרא ובפ' חקת ע"פ יען לא האמנתם בי סוף רמז תשס"ג ורמז תשס"ד דרשו זה על אהרן.

בירמ"י סי' ל"ג דס"ז ע"א רמז שכ"א בד"ה ולכהנים הלויים א"ל הקב"ה לכהנים וללויים אם אתם עוסקים בתורה מעלה אני עליכם כאלו אתם מקריבים בכל יום עולה וכליל וכה"א וללוי אמר תומיך ואוריך יורו משפטיך ליעקב, מהילמדנו.

תלים סי' כ"ה ע"פ מי זה האיש, זה שבטו של לוי שנאמר לאיש חסידיך, רמז תש"ב קרוב לסופו דצ"ט סע"ב, תלים סי' פ"ד ע"פ חסד ואמת נפגשו כנ"ל פ' שמות.

בפסוק י"ב ושמת כו' אבני זכרון כו' על שני כתפיו לזכרון, הקשה השל"ה דש"ל ע"א איך שייך זה למעלה הלא אין שכחה ותירץ זכרון ה"ע זכרי לדור ודור, ולפע"ד לק"מ דהא בר"ה אומרים עשרה זכרונות, ועוד דהא כתיב ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני, וארז"ל אותן ב' שמות שלפני יג"מ עזבני כהובא בפ"ק דר"ה י"ח ב' בתוספת בשם הפסיקתא, והנה ב' שמות אלו הם עתיק וז"א והיינו סוכ"ע וממכ"ע, וענין פי' טענה זו מבואר במ"א שהוא על הסתר האלקות מחמת דקוב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא כנוכר בד"ה כי עמך מק"ח ובד"ה וארא אל אברהם, אשר שם אין מעשה התחתונים תופס מקום ולכן נמשך יניקה לחיצונים וזהו עזבני הוי" ע"ק כי שם אין תופס מקום אלא שע"י התלבשותן בחו"ב ובו"א נמשך יאר ה' פניו אליך אבל עתה עזבני כו', ומזה נמשך ואד' שכחני כי מלך אלקים על גוים כמ"ש במ"א ע"פ ויענך וירעיבך ויאכילך את המן, ועמ"ש מזה בד"ה ועבדתם את ה' אלקיכם פ"א, ולכן בא כנגד זה ב' פעמים זכרון באפוד ובחושן כנגד עזבני הוי" הוא הזכרון בחושן לזכרון לפני הוי' וכנגד ואד' שכחני בא הזכרון באבני האפוד כי אפוד גימ' הוי' אד', וזהו הפך ואד' שכחני, וגם אפד בלא ו' גימ' אלקים, וכ"ז נמשך ע"י הזכירה באדם בבחי' אחרי ה' ילכו ובבחי' לך אמר לבי בקשו פני כו' וע' בילקוט ס"פ תצא ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק שכמ"כ אומרים ישראל להקב"ה אתה זכור כו' ע"ש, כי הא בהא תליא, וז"ש ונשא אהרן את שמות בניי כו' לזכרון, היות השבטים ראובן ושמעון נקראו ע"ש כי ראה ה' בעניי כי שמע ה' הפעם ילוה אישי אלי כו' ושייך בחי' זו גם מלמטה בעבודת ה' כמ"ש בת"א פ' ויחי ע"פ יהודה אתה יודוך שע"י בחי' ראובן שמלמטה למעלה בחי' ראיה לאסתכלא ביקרא דמלכא עי"ז ממשיך בחי' ראובן שמלמטה למטה כי ראה ה' בעניי כבכורה בתאנה ראיתי אבותיכם כו' וכמ"כ ע"י בחי' שמעון, שמעתי שמעך יראתי, והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי עי"ז ממשיך בחי' כי שמע ה', ויקשב ה' וישמע, ושמעת תפלת עבדך, לשמוע ה' בקול איש, צעקו זה' שמע, ולכן ונשא אהרן את שמות בניי דוקא שע"ז יומשך כמ"כ מלמעלה כנ"ל.

לעיל כתיב בחושן רבוע יהי כפול עמ"ש מזה בפ' חיי בענין מערת המכפלה, ש"ל לפי שיש ב' בחי' י"ב שבטים הא' י"ב בקר דבריאה והב' י"ב

גבולי אלכסון דאצי' וכמ"ש בת"א פ' ויחי בביאור ע"פ יהודה אתה ובלק"ת בביאור ע"פ החלצו מאתכם, בסופו וע' מזה בוח"ג במדבר קי"ח ב' ובמ"ש בד"ה מחר חודש, וזהו ענין יהי' כפול, ואפ"ל זהו ענין זרע אדם זרע בהמה, אדם מ"ה י"ב ג"א דאצי' בהמה ב"ן י"ב בקר ויש עוד בהמה רבה שלמעלה מבחי' אדם ואפ"ל זהו ענין י"ב גבולי אלכסון ששרשן בא"א וע' זח"ג נשא קל"ד ב' פי' אשר נשבעת לאכותיגו י"ב שבטים מימי קדם וא"א ועמ"ש בלק"ת בביאור ע"פ ראשי המטות, להעיר עוד מענין שיר כפול שהוא חו"ב תרין ריעין כו' ועיין בזה ס"פ וילך דרפ"ה סע"ב, מענין זרת ארכו ע' זהר ויחי דרט"ו סע"ב שהעיר מענין ושמים בורת תכו, ועמ"ש ע"ז, וע' מענין זרת בוח"ב כי תשא דקפ"ט סע"ב ובמק"מ שם ובפרדס ערך זרת ובמא"א זיך סכ"ו.

ששה משמותם על האבן האחת ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית. וצ"ל ההפרש שבין כתפות האפוד להחשן שבכתפות האפוד היו רק שתי אבנים ששה משמותם על האבן האחת כו' ובחשן הי' י"ב אבנים לי"ב שבטים וגם בכתפות האפוד היו שתי האבנים אבני שוהם ובחושן היו י"ב אבנים אודם פטדה כו' לכל שבט אבן אחרת ממין אחר ומראה אחר. אך הענין הוא כי הנה אהרן כה"ג הי' מו' רועים ובהעלות אהרן את הנרות כו' שהי' מעלה הנרות שהן נש"י שבמקור חוצבן היו בטלים באא"ט ב"ה כנר בפני האבוקה אלא שירדו ונשתלשלו ונתלבשו בגוף ונה"ב המכסה ומסתיר על אור ה' וקדושתו וממשיך ומוריד הנשמה לימשך אחר גופו. והיתה עבודת אהרן בהעלאת הנרות להעלות נש"י ולקשרן ולדבקן באלקים חיים לצאת ממאסר הגוף כו', ולכן היתה העלאת הנרות ערב ובקר פעמיים בכ"י כמו ק"ש שקורין פעמים בכ"י למסו"ג באחד, כי ענין הנרות שהעלה אהרן בביהמ"ק הוא כמו ענין ק"ש שהכל ענין א' להעלות נפ"א לדגיקה בו כו', והנה העלאת הנרות היתה ע"י שמן והשמן הי' ע"י משה כמ"ש ויקחו אליך שמן זית זך כו', והענין כי משה שושבינא דמלכא כמו שושבין המוליך החתן אצל הכלה כך מרבע"ה המשיך אא"ס למטה לבני ע"י התורה, כי נשמת מרבע"ה היתה למעלה מבחי' התורה כמ"ש כי מן המים משיתיהו וכבד פה וכבד לשון כבד פה בתשבע"פ וכבד לשון בתשב"כ, כי הנה אורייתא מחכמה נפקת והחכמה מאין תמצא ולא אין ממש רק ואנכי אהי' עם פיך והוא בחי' שמן שצף ע"ג מים, והשמן הוא בחי' שתיקה היפך מנחי' יין שהוא מרתיה, ושמן זה של בחי' משה והוא כמ"ש שמן זית זך כתיב למאור כו' כדי להמשיך בחי' מאור ואבוקה כדי שיהי' הנר בטל לאבוקה שאם

אין המשכ' בחי' מאור לא הי' הגר עולה כלל ומאחר שמרבע"ה המשיך בחי' שמן למאור או העלה אהרן שהי' שושדמ"ט את הנרות להיות בטל כנר בפני האבוקה. וז"ע חתן וכלה חתן חות דרגא מלמעלמ"ט וכלה כלתה נפשי מלמטלמ"ע.

אך כ"ז הענין נעשה בבית המקדש דוקא ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם שהוא הכולל בהי' שמן למאור ובחי' הגר להעלו' ומתחברים בו בי' הבחי' בחי' חתן ובחי' כלה. והענין כי ארז"ל ביום שמחת לבו זו בנין בהמ"ק, ולהבין למה נק' בנין בהמ"ק שמחת לבו, והנה כתיב צור לבבי והענין כי הלב הוא משכן הדם הוא הנפש שממנו הילוך הדם בכל האברים, והיינו כי תחלה מקבל הלב מובחר הדם בחלל השמאלי ואח"כ עולה אידיים מן הדם אל המוח ואח"ז נמשך מן המוח רוח החיים בחלל הימני המלא אויר ומחלק הדם בכל האברים ולכן הלב דופק בבחי' רו"ש, וכך הם הקרבנות שבבהמ"ק ריח ניחוח להי' כי שלשה שותפים באדם וכן בבהמות חיות ועופות אלא שבאדם הקב"ה גותן בו גשמה ובבהמות החיות מפ"ש שבמרכבה ובחיות מפני ארי' ובעופות מפני נשר, והקרבנות שהם מהבקר וצאן עולה החיות לפני שור ומן התורים ובני יונה עולה החיות לפני נשר ונעשי' אשה ריח ניחוח כמו הריח העולה למעלה, כי הנה החיות נושאות את הכסא ודמות כמראה אדם שעליו מלמעלה למעלה מעלה מבחי' אדם לבחי' מדבר אשר לא ישב אדם שם, ומזה נמשך ניחוח חות דרגא להי' להיות המשכת בחי' הוי' הוא גילוי אא"ס למטה בבחי' צמצום והתפשטות והמשכה כו', וז"ע צור לבבי כמו שהלב ממשיך חיות והילוך הדם הוא הנפש בכל האברים ע"י שמקבלים מובחר הדם מהכבד וע"י משפיע שפע רב הנמשך לו מלמעלה מן המוח, כך המשכת אא"ס להיות גילוי למטה בחי' הוי' ובחי' אדם הוא בחי' החכ' כו' הוא ע"י העלאת נפש הבהמה שהיות הקדש שבמרכבה והחיות נושאות את הכסא כו' ומזה נמשך שפע רב וגילוי אלקו' מלמעלה מעלה מבחי' אדם לבחי' אדה"ע וע"י כן ממשיך למטה גילוי בחי' הוי', אך בחי' שמחת לבו היינו פתיחת הלב מחמת השמחה צהבו פניו כמשל המלך בשמחתו מתגלה גם לעבדיו הקטנים וכן משמחת הלב ניתקן הילוך הדם ביתר שאת כידוע. והנה עכשיו שאין לנו בהמ"ק תיקנו תפלה במקום קרבן להעלות נה"ב שבאדם והן הן ד' בחי' שבתפלה, בתחלה המשכת בחי' רוח והנה רוח גדולה מפרק כו' הוא בחי' התפעלות הנפש ע"י פסד"ז בהזכרת שבחיו של מקום שהוא בחי' המשכת רוח פיו ית' וברוח פיו כל צבאם שהמלאכים הם מרוח פיו ית' ועבודת המלאכים הוא באוי"ר בבחי' התפעלות כו', אך לא ברוח ה' פי' שלא נמשך כל שם הוי' בשלימות רק בחי' ה' אחרונה של שם הוי' אתא קלילא כו' ואחרי הרוח רעש הוא ברכת יוצר איך שהמלאכים מקדישי' וממליכים את שם כו' והאופנים ברעש גדול כו', והרעש הוא מחמת השגת קדושתו ית' שאומרים ג"פ קדוש איך שהוא ית' קדוש ומובדל כ"ז היינו שמשיגים רוממות א"ס ב"ה שאינו בגדר עלמין כלל

והוא למע' מע' מהחיות הנמשך ומתלבש בתוכם ומחמת השגתם רוממותו ית' שאינו נתפס ונקלט במוח השגתם והשכלתם דלמתב"כ כו' לכך מרעישים בקול רעש גדול כו', ומ"מ לא ברעש הוי' שגם שם לא נמשך כל שם הוי' רק בחי' וי"ו הוא המשכה כו'. ואחר הרעש אש הוא ברכה שניה שלפני ק"ש אהבת עולם כו' הבוחר בעמו ישראל באהבה הוא רשפי אש האהבה בתשוקה וצמאון הנפש צמאה גפשי לאלקים ומוזה בא לקיום הק"ש למסו"ג ממש באחד ובשכמל"ו יחו"ע ויחו"ת להיות ואהבת בכל לבבך ובכל מאדך ממש, אך עכ"ז לא באש הוי' שעדיין אינו בא לידי גילוי המשכת שם הוי' למטה רק זו הוא בחי' העלאה מלמטלמ"ע, אלא שאחרי הרעש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא קול היינו המשכה והוא המשכת התורה, ודברי אשר שומתי בפין ודברת במ שדבר ה' ממש זו הלכה מדברת בפיו כי מה שב"ש אומרי' ובה"א אלו ואלו דא"ח המדבר במ ולא הם המדברים והוא גילוי כל שם הוי' דאורייתא מחכמה נפקת ובחכ' מתלבש אא"ס ב"ה ממש כי החכ' מאין ממש תמצא, אך מי הוא הגורם המשכת שם הוי' בקול דממה דקה הוא בחי' התורה להיות גילוי אא"ס ב"ה ממש למטה הנה עו"ג בעטרה שעטרה לו אמו והוא ע"ד מארו"ל שהמלאך סנדל קושר כתרים לקונו מתפלתיהן של ישראל, והענין כי הנה עטרה שעל ראש המלך עד"מ הוא מאבנים טובות שעם היות שהאבנים הם דומם מ"מ נעשים בחי' כתר ועטרה על הראש, וכך אותיות התפלה שהאותיות נק' אבנים נעשה בחי' כתר ועטרה למעלה הוא בחי' רצה"ע ב"ה להמשיך רצון העליון ב"ה להיות בבחי' סוכ"ע וממכ"ע עם היותו רם ונשא מגדר עלמין, ולכן נק' ישראל עושין רצונו של מקום שעושין רצון להקב"ה כבי' להתלבש בעלמין ולהיות רופא חולי עמו ישראל ומברך השנים, ואותה אנו מבקשים בתפלה רפאינו והחזירנו בתשובה כו' וכיוצא בהן להיות גילוי המשכת אא"ס ב"ה למטה בעלמין בבחי' סובב וממלא ומברכי' ברוך אתה רופא חולי, ומברך השנים כו' כלומר ברוך ונמשך כך, אך בזמן שבהמ"ק הי' קיים היתה זאת עבודת אהרן שהי' כה"ג ובו וע"י הי' נמשך בחי' ח"ע בנפשו ישראל, כי הנה מה שנשא אהרן את שמות בניי באבני החשן וכתפות האפוד הוא שהעלה את נפשות הבהמו' שבישראל בחשן המשפט לזכרון לפני ה' תמיד ועל שתי כתפיו לזכרון דהיינו בחי' חכ' שנק' זכרון כי בפ' קדש לי כל בכור שהוא בחי' חכ' לא כתיב לטוטפות אלא לזכרון בין עיניך כי זכרון הוא בחי' חכמה, והנה האבנים היו על שמות השבטים כי האבות הן הן המרכבה בבחי' הביטול באלקו' ממש רק השבטים שהם בבחי' שבט וענף מן האילן שהם הענפים המסתעפים ונמשכים מאילנא דחיי ומקומם בעולם הבריאה שהוא בבחי' יש הם צריכים העלאות להיות ג"כ בבחי' ביטול וכמו שאמרו השבטים ליעקב בשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד כלומר כשם שלבך בבחי' יחו"ע מיוחד ממש במאציל העליון ב"ה כך אין בלבינו הגם שהוא בבריאה בבחי' יש מ"מ נמשך לנו ג"כ בבחי' ביטול להיות ג"כ בבחי' יחוד מבחי' לבך כי יעקב בריח התיכון מבריה מן הקצה אל הקצה רק שהוא בחי' יחיות שהיש בטל כו'.

והנה בחי' השבטים דרך כלל הן שש מדות עליונות הגדולה והגבורה כו' שהם בחי' מקום ו"ק מורח מערב צפון שהן בבחי' לך ה' כו' דהיינו שהמקום בטל ונכלל בלמעלה מן המקום והזמן כמ"ש הנה מקום אתי אלא שנמכך מלמעלה מן הזמן והמקום להיות מקום וזמן כמא' ברוך המקום ובחי' מקום אינו אלא ו"ק רק השבטים הן י"ב כי יש שש מדות בבחי' חסד דרועא ימינא ושש בבחי' גבורה דרועא שמאלא ובהתכללות נעשה י"ב גבולי אלכסון מערבי' רומית עם מזרחית תחתית, והנה התכללות זאת אינה אלא כשנמשך למטה בבחי' לב וכמו הלב הגשמי' עד"מ ששם מתאחדי' ומתחברי' העלאת הדם מן הכבד בחלל השמאלי שבלב עם רוח החיים הנמשך מן המוח בחלל הימני ומתאחדי' הב' חללים להשפיע הילוך הדם בכל האברים, וכך עד"מ העלאת נה"ב מבחי' פ"ש אינו אלא בבחי' לב אלא שהחיות נושאות את הכסא ודמות אדם שעליו כו' ומשם נמשך רוח מחיי החיים אא"ס ב"ה למטה להתאחד ולהתחבר לה' להעלות נה"ב, ולכן היו האבני' בחשן על לבו י"ב שהיו איש על שמו כי כל שבט הי' לו אבן מיוחדת כפי שרשו יש ששרשו ממראה אדם ויש ממראה פטדה כו' וכל הי"ב האבני' היו כלולות ומיוחדות ביחד, משא"כ על כתפות האפוד למע' עדיין לא נמשך בבחי' התכללות ובג"א היו הששה על אבן א' וששה על אבן השנית נגד חו"ג חסד דרועא ימינא וגבורה דרועא שמאלא, אך מ"מ היו הששה כלולי' באבן אחת כי עדיין לא בא לידי גילוי התחלקות המדות בפרטיות לוי"ו אבנים פרטיי' אלא למקור המדות ושרשן כמו שהן כלולות במקורן ושרשן, ולכן היו שתי אבנים אבני שוהם כי שוהם הוא האבן המיוחדת ליוסף וכתוב עדות ביהוסף שמו שיוסף הוא כללות השבטים כי אלה תולדות יעקב יוסף נוהג כצאן יוסף.

ששה משמותם על האבן האחת כו'. הנה ענין האפוד והחשן כתי' בהם ונשא אהרן את שמות בני' לפני ה' לזכרון, אך צ"ל שבאפוד הי' הי"ב שמות השבטי' רק על שתי אבנים ששה על אבן אחת וששה על אבן השני' ותניא בגמ' סוטה דל"ו ע"א שתי אבנים טובות היו לכה"ג על כתפיו א' מכאן ושמות שנים עשר שבטי' כ' עליהם ששה על אבן זו וששה על אבן זו שנא' ששה משמותם כו' ובחושן שהי' על לבו של כה"ג היו קבועי' שמות השבטים בי"ב אבנים המפורשי' בתר' ארבע' טורי אבן הטור האחד אדם פטדה כו', וגם בחשן הי' לכל שבט מין אבן אחר לראובן אדם כו' ליוסף שהם לבנימין ישפה ובאפוד הי' שתי אבנים ממין א' היינו שתי אבני שוהם כו', וגם צ"ל מהו כפילת הענין שישא אהרן כה"ג

את שמות בני לזכרון על כתפו ועל לבו דהיינו באפור ובהושן. והענין כי הנה אהרן נק' שודמ"ט עדי"מ השושבין של הכלה שמביא ומעלה את הכלה לפני החתן. וידוע דהקב"ה נק' חתן וכנס"י נק' כלה. ויובן זה מענין העלא' הנרות שהי' אהרן כה"ג מעלה את הנרות כמ"ש ובהעלות אהרן את הנרות כו' והיינו בחי' העלא' נש"י שנק' נרות נר ה' גשמ"א ושבעה נרות נגד ז' מדריגו' שבעובדי ה' יש שעובד מאהב' ויש מירא' כו' ויש בבחי' התעוררות רחמי' על נפשו ויש בבחי' ניצוח כו'. וענין העלא' הזאת היינו שהי' ממשיך בהן בחי' אה"ר עד שתחפץ ליכלל באור ה' מקור חוצבם, וכמשל הניצוץ הקטן שעולה ונמשך ליכלל ולהבטל באבוקה ונגדולה כך כל נפ"א הוא ניצוץ אלקי ואהרן הוא מו' רועים הממשיך בו התלהבו' ורשפי אש שלהבת. כי הניצוץ ירד בהשתל' המדריגו' בראת יצרת עד שנפחת בי בתוך הגוף ונה"ג המכסה ומסתיר על אור ה', וגובר בה רוח הבהמ' להשפיל ולהוריד אור הניצוץ אלקי לימשך אחר גופו ונחשך אורה ע"י התלבשותה בלבושי' צואים בנה"ב, אך נר אלקי' טרם יכבה ע"י חשכות חומר הגוף מיד נמשך ונתעורר מלמע' בחי' אה"ר שהוא בחי' ומדריג' אהרן כה"ג (כי אהרן פי' הר הוא בחי' אהבה שממשיך בחי' זו אלף פלא עליון והנו"ן פשוטה להשפיע ולהגיע אהבה זו למטה מטה כנ"ל) שנק' שודמ"ט לעורר את האהבה בניצוץ שיעלה ויצא ממאסר הגוף המחשיך אורו להתקשר ולהדבק וליכלל במקור חוצבו באלקים חיים באה"ר ותשוקה נפלאה בהמשכת והעלא' הניצוץ מהנפש הגשמי' אל האבוקה הגדולה. וזהו ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים כו'. וענין עבודה זו דהעלאת הנרות הי' פעמים בכ"י ערב ובוקר וכמו שקורין ק"ש פעמים ערב ובקר למס"ג באחד פעמים בכ"י לכך צ"ל הסיוע לזה מבחי' שודמ"ט ג"כ פעמים רק שבין הערבים נק' העלאת הנרות ובבקר הוא הטבת הנרות והוא עדמ"ש בזהר רננא ברמשא ושמחה בצפרא. רגנה הוא בחי' גבו' שהוא העלא' הניצוץ זה נמשך ברמשא שאז החשך מכסה כו' ע"כ שייך לעורר העלא' הניצוץ כנר לאבוקה. ובבקר ממשיך בחי' השמחה מרוב כל הוא בחי' המשכ' מלמעלמ"ט כו'. וכן יובן למעלה ענין זה דהעלא' הנרות שהמל' דאצי' יורדת בבי"ע לברר הרפ"ח ניצוצין ואהרן שודמ"ט ממשיך לה ה"ג שתתעורר בהעלא' מ"ן לעלות לאצי' וזהו דוגמ' מש"ל בענין הנשמי' דלפי שירדה בהשתל' המדריגו' מבחי' טהורה היא טה"ע לבחי' בראת נפחת כו'. ע"כ כדי לעורר את האהבה צ"ל ע"י אהרן כה"ג כו' כנ"ל.

(ב) אך הנה כדי שיהי' העלא' הנרות ע"י אהרן כתיב תחלה ויקחו אליך שמן זית זך אליך דוקא שהוא משה שושבינא דמלכא הי' צ"ל אליו הבאת השמן למאור ואז אח"כ יוכל אהרן שודמ"ט להעלות הנרות. והענין כי פי' שושבינא דמלכא שהוא הממשיך גילוי אא"ס מלמעלה למטה והמשכה זו הוא להיות התלבשות אוא"ס ב"ה בחכמה כי התו' • כ"ד ספרין

בחכמה כי התו' : בכת"י ב' : בחכמת התורה כי.

דאורייתא נאמר עליהן ותמלא כדה כו' שהם כמו רק כד מים התכ' ע"כ להיות המשכ' זו ממקור החכ' בתורה שלפנינו הוא יריד' והמשכה והיינו ע"י משה שנאמר כי מן המים משיתיהו דהיינו מעצמו ים החכמה בחי' מים עליונים א"ו שהוא אשר מעל לרקיע כו', וע"כ נאמר בו כי כבד פה וכבד לשון אנכי ופי' כבד פה תושבע"פ וכבד לשון תושב"כ, והיינו שהוא יריד' וצמצום אצלו להתלבש בבחי' הכד מים החכ' שהוא תושב"כ ותושבע"פ שהיא מבחי' עצמיו ח"ע שהיא נעלמה מעין כל חי זא"א לבוא בגילוי בהשתלשלות כלל רק שאמר לו הקב"ה אנכי אהיה עם פיך דוקא וזהו משה ידבר ר"ל שע"י גילוי אנכי במעמד ה"ס וירד ה' כו' אנכי ה' כו' יוכל היות פה וגילוי גם לבחי' חכ' הנעלמה הנ"ל משום דלגבי בחי' אנכי סדכ"ס נגלו כל תעלומות וזהו ודברי אשר שמתי בפיך כו', ומ"מ המשכה זו הוא ע"י משה דוקא וזהו משה ידבר שהוא מבחי' חכ' הנעלמה הנ"ל, ע"כ נאמר אנכי אהי' עם פיך דוקא וזהו משה ידבר ר"ל שינהוג וימשיך גילוי אא"ס ב"ה בתורה (וכמ"ש במ"א דמשה הוא מבחי' ח"ס שלמעלה מחכ' דאצי' ושרשו משם מ"ה דא"ק ע"כ משה ידבר וימשיך גילוי אא"ס ב"ה בחכמה דאצי' שהוא כד מים * החכ' הנ"ל ומשם בבי"ע בתורה שלפנינו) ולכן הי' בחי' השמן למאור שייך לבחי' משה דוקא כי פי' מאור הוא מקור האור, וזשארז"ל על העוסק בתורה המאור שבה מחזירו למוטב המאור דוקא כו' והרי כתיב ג"כ כי נר מצוה ותורה אור שנק' התורה רק אור ולא מאור וכמו אור היום שהוא הארה מהשמש ולא מהותה ממש אך שניהם אמת כי בחי' הנגלות כ"ד ספרין דאורייתא שהם רק כד לבד מכללות ים החכ' והרי הכד אינו בערך ובטל ממש לגבי עצמות הים שיש בו כדים בלא מספר וע"כ בחי' זו נק' אור שהוא בחי' גילוי מעצם המאור שאינו בא לידי גילוי עתה רק לע"ל יתגלו טעמי תומ"צ הוא בחי' המאור שבה ומ"מ גם עכשיו נמשך המאור בה רק שהוא בבחי' העלם ואעפ"כ כיון שמלובש בה ממש לכך מחזירו למוטב לכל ניצוץ אלקי וכדלקמן אי"ה בענין העלאת הנרות שהוא דוקא ע"י המשכות שמן למאור תחלה ולכן נאמר שמן למאור שכמה שמות נק' התורה לפעמים לחם ויין גם שמן, ובחי' הנגלות שבתורה נק' לחם כמו לחם שעליו יחי' האדם ואם אין לחם לא יועיל יין ושמן רק אחר אכילת לחם שייך יין ושמן כי יין ושמן הוא בחי' פנימי' התורה וכמארז"ל נכנס יין יצא סוד, שהסוד הוא גילוי אהמ"ס והיינו ע"י יינה ש"ת שהוא הפנימי' להבין ולהשכיל בגדולת ה' איך דכולא קמי' כל"ח והוא ית' אחד בשמים ובארץ וד' רוחות כו' מה דאפשר להשיג. אך השמן הוא למעלה מבחי' היין ולכן השמן צף ע"ג יין, וגם נחלקו רז"ל בפ"ק דשבת בשמן שצף ע"ג יין דלרבנן דריב"ג אין חיבור זל"ז כלל, והיינו משום שהיין הוא בחי' ההעלם שיוכל לבוא לידי גילוי כמו המחשבה שהוא בחי' העלם אעפ"כ באה לידי גילוי הדיבור, ולכן זה נק' ותו"א, אבל השמן הוא בחי' למאור שלמעלה מבחי' אור וגילוי, וכמו עד"מ

באדם הנה יש גילוי השכל ויש ג"כ בחי' הנק' משכיל והיינו מקור השכל שמהו"ע בחי' זו א"א לבא לידי גילוי כלל בנפש, וענין בחי' זו למעלה זהו שארז"ל שתוק כך עבמ"ח כו' והיינו ענין ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור (כי בחי' זו דמאור נק' שמן זית זך, כי ג' שמנים הם היינו כי בחי' חכ' נק' שמן ובינה נק' יין ונמצא חכ' דאצי' נק' ג"כ שמן מ"מ הוא רק בחי' אור אבל מאור זהו ח"ס שנק' שמן זית זך) שע"י משה נמשך בחי' האור שבתורה והיינו שיהי' בחי' אבוקה ומאור שאז יוכל אהרן להעלות הנרות שהוא בחי' ביטול והתכללות הנר באבוקה שאם אין האבוקה והמאור בקירוב להניצוץ והנר לא יוכל כלל באור האבוקה עכצ"ל המשכ' המאור שבה ע"י משה דוקא שושבינא דמלכא. והנה מאור זה הוא שורש ומקור כנסי" כמ"ש כי אתה אבינו כמו שהבן * נמשך ממות האב שבמות מלובש מקור החכ' ולכן יש בכח כ"א למסו"ג באחד למע' מהטעם ושכל הגלוי כי הוא נלקח מבחי' שלמעלה מהחכמה הגלוי' הנק' אור כ"א מבחי' הנעלמ' הנק' מאור שהוא בחי' אתה אבינו כו' ולכך ע"י המשכת וקירוב מקור זה שהוא בחי' שמן למאור ע"י משה אזי יהי' אח"כ ביכולת אהרן להעלות הנרות שהם נש"י שיהיו בטל"י ונכללים במאור זה כנר בפני האבוקה, אבל בלא בחי' המשכת השמן למאור ע"י משה דוקא שהוא הממשיך בחי' זו להיותו שוש' דמלכא כנ"ל לא הי' באפשר לאהרן להעלות נש"י עם היותו שודמ"ט מפני שאין ביטול הנר רק בפני האבוקה והמאור דוקא וזהו ויקחו אליך דוקא שמן זית זך כתית למאור ואח"כ יערוך אהרן את הנרות כו' ועמ"ש סד"ה ואתה תצוה גבי אך הכח הזה שיש לאהרן כו'.

ג) והנה כ"ז היה נעשה בבהמ"ק דוקא שכ' בו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם דהיינו שבו מתייחדי' ומתחברי' קובה"ו בחי' חו"כ וע"כ הי' שם דוקא בחי' המשכת שמן למאור ע"י משה שושבינא דמלכא והעלא' הנרות הן נש"י ע"י אהרן שודמ"ט. והנה הנרות הם העלאת נה"א, אך כדי להיות ג"כ העלא' נה"ב ע"ז הי' ענין אבני החושן ואפוד כי אבן א' ב"ן גי' בהמה ובאמת גם הנה"א כלולה מב' בחי' אדם ובהמה וכמ"ש במ"א ע"פ זרעתי את ב"י זרע אדם וזרע בהמה. ולהבין זה י"ל מארז"ל ביום חתונתו זו מ"ת וביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק. וי"ל למה בנין בהמ"ק דוקא נק' שמחת לבו. וילה"ק מ"ש צור לבבי וחלקי אלקים לעולם, למה נק' צור לבבי, וכן כתיב לבבתני אחותי כלה, אך הענין הוא עדי"מ שהלב הוא משכן הדם הוא הנפש שהוא בחלל השמאלי שבלב וממנו סובב והולך הדם לכל האברים ע"י גידים שבהם נמשך הדם וזהו עיקר החיות, אך לא הדם מצ"ע לבד מחי' את הגוף עם היות ששורה בו בחי' נפש אלא ע"י התלבשות ג"כ מבחי' רוח החיים השורה בחלל הימני שבלב שמתלבש בהדם שבחלל השמאלי ואז הוא מחי' כי בחי' נפש הוא בחי' מקבל מבחי' הרוח וכמו הנקב' שמקבלת מהזכר כמ"ש בזהר דמשפטים בהסבא שרוח ונפש הם דו"ג, והענין הוא כי מובחר הדם

כמו שהבן : בכתי"י א' : כמו שכח הבן, בכתי"י ב' : כמו שמוח הבן.

שנתברר מהמאכלים הוא מתעלה לחלל השמאלי שבלב ואז הלב מבררו שנית ושולח מובחר מה שנתברר היינו אדים דקים אל המוח, ועי"ו נמשך אח"כ בחי' אור וחיות מן המוח אל הלב והוא המתלבש בחלל הימני שבלב וכמ"ש לב חכם לימינו היינו מה שהלב מקבל מבחי' חכ' מהמוח הוא בחלל הימני והוא בחי' רוח"ח שבחלל הימני שהוא מלא אויר ורוח בלבד ואז מתלבש בחי' רוח זה בדם שבחלל השמאלי שבלב בחי' גפש והוא בחי' הדופק שבלב בחי' רו"ש היינו דפיקו דליבא הא' בבחי' רצוא מהלב אל המוח ואח"כ דפיקו הב' בחי' שוב והמשכ' מרוה"ח שנמשך מהמוח בחלל הימני שבלב ומתחברים יחד עם הדם שבחלל השמאלי ונעש' מזה בחי' דפיקו דליבא ופי' בחי' התחברות גפש ורוח משפיע ומקבל כנ"ל ומזה נעשה בחי' המשכ' החיות לכל האברים בכ"א לפי מזגו כו', וזהו לחם לבב אנוש יסעד פי' יסעד ל' הגבהה שמגביה הלב לקשרו ולחברו עם המוח דהיינו ע"י בירור הנעש' ע"י המאכלים שע"י הלב שולח אדים דקים למוח וחוזר ונמשך רוח"ח מהמוח אל הלב והרי עי"ז מתקשרי' הלב והמוח יחד. והנה כך יובן הנמשל למעלה ענין הקרבנות שנק' לחמי כו' להיות ידוע בשרש ענין הקרבנות כי שרש גה"ב נמשך מפ"ש שבמרכבה כמו ג' שותפים יש באדם הקב"ה נותן בו נשמה, ונפש העוף נמשך מפני נשר וע"י קרבן וזריקת הדם על המזבח עולה החיות ונפה"ב לשרשה בחי' פני שור וכן העלא' גפש העוף לפני גשר, ועי"ז נתוסף אור וחיות בחיות שבמרכבה והחיות נושאות את הכסא ואת אדה"ע שעל הכסא לבחי' שלמעלה מבחי' אדם הוא עצמו המאציל ב"ה שנאמר בו כי לא אדם הוא וכתוב אשר לא ישב אדם שם ומשם חוזר ונמשך או"ח להתלבש בבחי' אדם שעל הכסא וזהו ריח ניחוח לה' שע"י הריח והעלא' גה"ב והעוף וחיות המרכבה נעשה בחי' ניחוח נחות דרגא להיות בחי' שם הוי' י' צמצום ה' התפשטות וה"ז ממש כמשל שע"י המאכל נעשה העלא' מהלב למוח והמשכ' מהמוח ללב והוא חיבור רוח ונפש דו"ג כמו"כ הוא למעלה ע"י הקרבן נעשה ריח והעלאת מ"נ ואח"כ ניחוח והמשכת מ"ד בחי' חתן חות דרגא ששרש המשכה זו הוא ממקום גבוה מאד מבחי' כי לא אדם הוא כו' בחי' עתיקא וע"כ נק' הקב"ה צור לבבי דהיינו שהמשכת האור מא"ס ב"ה הוא ע"י אתעדל"ת והעלאת הקרבנות כמו שהוא בלב האדם ע"י המאכל כנ"ל (ועמ"ש ע"פ לא ידון רוחי באדם ובוהר בראשית דל"ז סע"ב שהוא המשכ' רוחא דחיי מא"א וע' בוהר ר"פ לך לך דס"ז ע"א גבי בשעתא דרוחא דכל רוחין כו' ובמא"א אות ר' סי"א דזהו שרשו מת"ת דרדל"א), והנה בשגם הוא בשר פי' שנמשך אחר תאוות ע"ד מי יאכילנו בשר ולכן ע"י הקרבנות שמעלים הבשר נמשך בחי' ריח כו', ועפי"ז יובן בטוב טעם מה שבנין בהמ"ק שבו הי' העלא' הקרבנות הוא דוקא בחי' שמחת לבו של הקב"ה, כי תנה ענין שמחת הלב הוא פתיחת הלב, והעצבות הוא מחמת שהלב סגור וקמוט ופתיחת הלב הוא ע"י תוס' חיות חדש מבירור מובחר הדם שנתברר מהמאכלים הטובים ועולה ונכלל בלב כי השמחה היא מחמת גילוי הפנימי' כמו ענין צהבו פניו הוא מחמת גילוי פנימי' הדם

וכ"ה בשמחת הלב ועי"ז נתקן הילוך האור והחיות הדמים באברינו ביתר שאת ויתר עז כידוע שמחמת שמחת הלב נתקן כל הילוך הדמים בתוס' אור וחיות גם לתקן כל ריעותא וקלקול כו' ולכן בחי' זו דשמחת הלב למע' הוא דוקא בכנין בהמ"ק, שע"י העלאת הקרבנות להיות ריח ניחוח כו', שמבירור זה וההמשכ' שאח"כ יהי' בחי' שמחת לבו כבי' וע"כ גם ענין העלאת הנרות ושמן למאור הוא בבהמ"ק דוקא דלשם נמשך בחי' השמן למאור כו' ע"י שודמ"ט בחי' ניחוח חות דרגא והיינו מ"ש שמן וקטרת ישמח לב, וע' מזה בזהר בהעלותך דקנ"א ע"ב ובפי' הרמ"ז שם סדקמ"ט שבזהר דישמח לב היינו מל' כו' ועמ"ש בפ' ויקהל סד"ה קחו מאתכם תרומה בענין כל נדיב לב כו', ובפ' בראשית סד"ה צאינה וראינה.

ד) והנה עכשיו שאין לנו בהמ"ק תקנו תפלות במקום קרבנות להעלות לנה"ב באש שלמע' הוא דביקות נה"א ברשפי אש כו' והן הן ד' בחי' ומדריגו' שבסדר התפלה עדמ"ש והנה רוח גדולה וחזק מפריק הרים כו' לא ברוח ה' כו' ואחרי הרוח רעש לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה כו' דהנה בפסוד"ז שמסדר שבחו של מקום בהתהוות כל הנבראים ומלאכים ועולמות עליונים ותחתונים הרי כולם נתהוו מבחי' רוח פיו ית' כמ"ש וברוח פיו כל צבאם כל צבאות עליונים ותחתונים וגם עבודת המלאכים באהוי"ר הכל בבחי' רוח פיו העליון כמ"ש עושה מלאכיו רוחות כו' ורוח זה הוא מפרק הרים כו' והוא ע"ד רוממות אל בגרונם כו' ועי"ז וחרב פיפיות בידם ופסוד"ז כדי לומר עריצים, אך כ"ז לא ברוח ה', אלא בבחי' רוח אלקי' בלבד שהרי כל ההתהוות מאין ליש עיקרן מבחי' שם אלקים והוא בחי' אחרונה דשם הוי' שאינו רק הבל רוח תיצוני בלבד כמו אות ה' במבטא שנק' אתא קלילא דלית ביי מששא וזהו כמ"ש וברוח פיו כמארז"ל בה' בראם וזהו לא ברוח ה', וגם התפעלות הנפש בפסוד"ז בהתבוננות זו היא מדריגה א' שבבחי' רוח שלא ברוח ה' כו' שלא נמשך בזה בחי' שם הוי' כי אינו רוח דה' כנ"ל ואחרי הרוח רעש כו' והו' בברכת יוצר שהמלאכים משבחים ומקדישים כו' את שם כו' והאופנים ברעש גדול כו' והנה זה הרעש הוא בא מפני שאו' ג"פ קדוש שהוא מובדל מכלי השגתם המצומצם בהם מרוח פיו מבחי' ה' תתאה הנ"ל ולכך או' קדוש שאינו בגדר עלמין להיותו למעלה מבחי' צמצום ההמשכה האלקי' שנמשך בתוכן ממש, ומחמת שאינו נתפס במוז השגתם והשכלתם ע"כ אומרים אי' מקום כבודו כו' והוא סיבת ההתפעלות ברעש דוקא משא"כ מבחי' השגת אור האלקי המלוכש בתוכם שמשיג אותו כמו שמשיג אדם חיי נפשו כו' לא הי' התפעלותם ברעש כו', וא"כ הי' הרעש נמשך מבחי' ו' דשם הוי' כי קדוש קדש ו' שהוא למעלה מבחי' ה' המלוכש' בתוכם ממש ע"כ מרעישים כו' ועכ"ז לא ברעש הוי' שאין כל שם ה' נמשך בזה רק ו"ה ולא י"ה כו' וגם הוא נמשך בבחי' מקיף עליהם שהרי אומ' קדוש כו' דקדוש הוא בחי' המשכ' בבחי' מקיף מקדה"ע דהוי' כמ"ש בד"ה

צאינה וראינה, ואחר הרעש אש שהוא ברכה שני' דק"ש אה"ע כו' עד הבוחר בעמו ישראל באהבה שהוא האה' ברשפי אש בתשוקה וצמאון הנפש כמ"ש צמאה לך נפשי כו' שהוא התפעלות הנשמות והשגות אלקות בבחי' בינה שהיא מולדת התפעלות ברשפי אש כידוע דבינה לבא שהתלהבו' הוא נמשך מבינה דוקא והיינו משום דאי' מקנא בכורטייא כו' וכמ"ש רשפי' רשפי אש שלהבת י"ה כו' ומאהבה כזו באה הנפש בבחי' מס"נ בא' בק"ש ביחוד"ע ויחוד"ת ולהיות ואהבת בכל מאדך, ובאש זה נשרף הנה"ב כמ"ש בכל לבכך בשני יצריך עכ"ז לא באש הוי' שאין היו"ד דשם הוי' נמשך שהוא העיקר דשם הוי' כידוע וזהו לא באש ה' כו' אלא אחרי האש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא שהוא בחי' המשכת שם הוי' בשלימות מלמעלמ"ט כו' והיינו ענין ההמשכ' בחי' קול דתורה דוקא כמ"ש ואשים דברי בפין כו' ודברת בם כו'. והענין הוא להיות ידוע דאורייתא מח"ע נפקת מפנימי' חכ' שבה שורה עצמיו' אא"ס ממש בחי' אין האמיתי וכמ"ש והחכמה מאין תמצא כו' מאין ממש וע"כ מקול דתורה מפני שהיא דבר ה' זו הלכה המדברת בפיו ממש כי מה שב"ש או בה"א אי"ז מאמר עצמם רק דא"ח שמדבר בם ולא הם המדברים כו' וזוהו נמשך כל שם הוי' גם קושי' מבחי' מקור החכ' שמאין תמצא כו' וזהו קול דממה דקה דתמן קאתי מלכא שהוא בחי' עצמו' אא"ס שמתגלה בחכמה שהוא י' שהוא רק בחי' ביטול וכאין ממש וזהו דקה כו' וז"ש במשה ששרשו משם מ"ה דפנימי' חכ' כנ"ל והאלקים יענו בקול שהוא בחי' קול דממה דקה כו' וזשארז"ל בקולו של משה וזהו כענין יחוד רוח ונפש הנ"ל גבי שמחת לבו, וכך קול דתורה הוא המשכה מהמוח אל הלב כו' וגם קול דממה דקה זהו בחי' שמו"ע, ועמ"ש בד"ה כי כאשר השמים החדשים (וזהו ג"כ דשמו"ע נק' בעטרה כתר שמה נמשך להיות קול כו').

ה) אך הנה מי הוא הגורם להיות המשכת הוי' בבחי' קול דממה דקה כנ"ל שהוא גילוי אא"ס בחכמה דתורה למטה מטה הנה עז"נ בעטרה שעטרה לו אמו כו' והוא ע"ד מארז"ל שהמלאך סנדל קושר כתרים לקונו מתפלותיהם של ישראל כו' והענין הוא כי הנה עד"מ העטרה שעושין מאבנים טובות המאירים שעם היות שהאבן עצמו הוא בחי' דומם פשוט אך הארתו וזיוו מצד עוצם ההזדככות חומריותו געשה לעטרת ת"ת בבחי' כתר ועטרה ע"ג הראש, וכן יובן מהתפלותיהן של ישראל שאע"פ שאותיות דיבורי התפלה עצמן שנק' אבנים הרי הם בבחי' דומם מ"מ כאשר מאיר בהם מבחי' כוונת הלב ברעו"ד בנקודת הרצון הפנימי הרי בכל אות ואות מאיר הרצון ההוא וה"ז כמו אב"ט המאיר וע"כ מהם דוקא המלאך סנדל קושר כתרים לקונו לעשות מהם בחי' עטרה וכתר בראשו של הקב"ה שזהו בחי' אור רצה"ע שנק' כתר כידוע והיינו שממשיכים לבחי' רצה"ע להיות בבחי' סומ"מ כו' עם היות שמצ"ע הוא למעלה מגדר עלמין ולכך נק' ישראל ערש"מ שממשיכים לרצון כמ"ש יה"ר מלפניך כו' ואור הרצון הזה אע"פ שנעשה בבחי' עטרה וכתר מקיף ע"ג הראש ומוחין בתפלת ישראל מ"מ

מאחר שנעש' מאותיות התפלה שנק' אב"ט כנ"ל א"כ הרי משם דוקא חוזר
ונמשך אור רצה"ע ההוא מלמעלה למטה בכ"ע ועולם עד שמתלבש ובא
למטה ממש כמו להיות רופא חולי עמו ישראל ומברך השנים וכה"ג בכל
הבקשות שבח"י ברכאן דצלותא אשר אותה אנו מבקשים רפאינו וברך
עלינו השיבנו וסלח לנו וכיוצא הרי או' בא"י לנוכח שיהי' בחי' המשכה
וגילוי רצה"ע מלמעלמ"ט בזה דהיינו שיומשך מאור רצה"ע לבא בבחי' עלמין
ולהיות ברוך ונמשך מעולם לעולם עד עוה"ז השפל, ולהיות בפר"מ בחי'
רופא חולים ומברך השנים וזהו ע"י בחי' רצון דכנ"י מלמטלמ"ע העולה עם
אותיות התפלה ובאמרו ברוך אתה רופא כו' שנעש' מזה בחי' כתר ועטרה
למע' כו' כנ"ל דרוח אייתי רוח וע"י אותו המלאך שקושר הכתר ע"י
נמשך למטה לשמוע תפלת כל פה להיות מתקיימת בפר"מ וזהו בעטרה
שעטרה לו אמו ביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק ועכשיו תפלות במקום
קרבנות תיקנום להעלות נה"ב והן ד' מדריגות רוח ורעש ואש ואחורי האש
בחי' קול דממה דקה שהוא גילוי אא"ס ב"ה כנ"ל והגורם לזה הוא בחי'
הכתר והעטרה דסנדל עושה מתפלתם של ישראל, שהרי האומר אין לי אלא
תורה אפילו תורה אין לו כו' אך בזמן שהי' בהמ"ק קיים זאת היתה עבודת
אהרן כה"ג שבו וע"י הי' נמשך גילוי אא"ס שבפנימי' ח"ע בנש"י כנ"ל
בענין שמן למאור דמשה שהי' אהרן מעלה לנרות שהם נש"י שיהיו בבחי'
ביטול הנר בפני האבוקה והמאור כו', ובחי' העלא' זאת דאבני החשן
ואפוד דכתיב בהו' ונשא אהרן את שמות בניי כו' היינו ליתן כח בנה"א
להעלות לנה"ב שבה מלובש נר ה' נשמת אדם כדוגמ' העלאות הקרבנות מן
הבהמה כו' שזהו"ע אב"ט שנזדכך חומרו ומאירי', וזהו שהי' אהרן כה"ג
נושא את שמות היב"ש על י"ב מיני אב"ט חקוקי' בחשן המשפט על לבו
דוקא כי בלב הוא משכן הנה"ב בחלל השמאלי והאבנים היו מזוככים שהוא
בחי' הזדככות חומר גפה"ב והי' כל אבן מיוחד במינו ומראהו לפי שרש
אותו השבט בכללות, וע"כ היו י"ב מיני אבנים כו' ועיקר טעם נשיאת
האבנים הללו הוא לזכרון לפני הוי' תמיד וכן בשתי אבני השהנו שבשתי
כתפות האפוד ג"כ לזכרון כו' דהיינו להעלותם לבחי' חכ' שנק' זכרון כידוע
דבחי' הזכרון הוא במוח אבא לפי ששורש נש"י הוא בבחי' חכמה כמ"ש כי
אתה אבינו כו', וזהו שבפ' קדש לי כל בכור שהוא בחי' חכ' נאמר ולזכרון
בין עיניך ולא נאמר לטטפת בין עיניך כמו בפ' שמע כי שרש הזכרון הוא
בבחי' החכ' דייקא כידוע היינו כי מאחר שע"י בחי' בעטרה שעטרה לו
אמו נמשך בחי' שמחת גילוי פנימי' הלב רצה"ע וזהו שמחת חתן אוי
מזה נמשך ג"כ להיות שמחת כלה וזהו"ע אבני החשן כתר ועטרה ככלה
כי מל' דז"א שרש כתר דא"ק וגם עי"ו נמשך להיות העלאת נה"ב וגם
בחי' כן לב האדם לאדם כו'.

ו) והנה מעתה י"ל הטעם שמחושן המשפט בלב היו י"ב אבני' חלוקים
במיניהם אודם פטדה כו' ובשתי כתפות האפוד הי' ששן משמותם

אל אבן הא' שהוא אבני השהם כו'. והנה ידוע שהשבטים אמרו ליעקב כשם שאין בלבך אלא א' כו' הול"ל אין בלבינו אלא אחד. אך הענין הוא דמה שאין בלבם אלא אחד תלוי בחי' יחוד זה מה שאין בלב יעקב אלא א' ע"כ ההכרח אמרו כשם שאין בלבך כו' והוא ממש ענין המאמר כגוונא דאינון מתייחדין לעילא אוף הכי איהי אחיחדת לתתא בכורסייא למיהוי אב"א כו' וביאור דבר זה הנה ידוע הטעם שנק' שבטים מל' שבט וענף כמו ענפי אילן שמסתעפים מגופא של אילן * וי"ב השבטים הם כענפים המסתעפים מהם, ושרש בחי' שבטים למעלה הוא בעולם הבריאה ונק' בזהר כורסיא ששם ראשי' גילוי אור אלקי להוות ולהחיות מאין ליש ועיקר זה האילן הוא בחי' חג"ת דאצי' שהאבות הם המרכבה לשם בבחי' ביטול במציאות ממש כו', ובחי' השבטים המסתעפים מהם הם י"ב ג"א, אבל הם בבחי' ביטול היש לאין בלבד כי עולם הבריאה הוא בבחי' בריאה מאין ליש שהיש בטל לאין משא"כ בחי' אצי' דאיהו וחיהי חד מיוחדים באצי' ונק' יחו"ע כידוע אין זה ביטול היש לאין בלבד אלא הוא בחי' ביטול דאין מצ"ע והו"ע ביטול דאבות שהן המרכבה בבחי' ביטול העצמי כו', וזהו שנק' בל' הזהר אילנא דחיי זה נמשך י"ב שבטי' והן בעולם הבריאה שהוא בבחי' התפשטות מאין ליש רק שהיש בטל לאין כנ"ל וזש"א השבטים ליעקב שהוא בריח התיכון כו' בחי' ת"ת דאצי' שהוא עיקר האילן שממנו מסתעפים השבטים כנ"ל כשם שאין בלבך. אלא אחד כו' כלומר מבחי' יחו"ע שבלבך דוקא בבחי' אצי' דאיהו וחיהי חד כו' נמשך לנו ג"כ בחי' יחו"ת שהוא בחי' ביטול היש לאין ולולי בחי' הארת יחו"ע דיעקב נמשך לבריאה לא הי' יחו"ת דשבטים בעולם הבריאה מפני שיעקב הוא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה דהיינו מקצה העליון שבאצי' לקצה התחתון שבבחי' מל' דאצי' בכריאה ששם האור בא בבחי' גבול מאין ליש גם שם מבריח מהארת אצי' דיחו"ע ואין המסך המבדיל בין אצי' לבריאה מבדיל ומפסיק הארת והמשכת יעקב להיות בריח התיכון כו' אלא בוקע המסך וזהו יעקב אותיות יבקע כמ"ש או יבקע כשחר אורך כו' משא"כ משני הקוין ימין ושמאל אינם מבריחי' מן הקצה לקצה התחתון אלא ע"י הבדלת המסך כו', וע"כ אברהם יצא ממנו ישמעאל כו' משא"כ יעקב שלימא דאבהן כו' וזהו שאמרו לו כשם שאין בלבך דוקא דמבחי' יחו"ע שבלבך שמיחד ממש באצי' נמשך לנו ג"כ להיות יחו"ת ג"כ בבחי' ביטול היש לאין בתכלית אבל לא כמו יחו"ע ממש רק כשם שאין כו' כך כו' כמ"ש כגוונא דאינון מתייחדין באצי' אוף הכי כו' כמו אור הבקיעה כו' והנה מספר השבטים היו י"ב דוקא והוא להיות ידוע שבחי' מדות עליונות הן ששה כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה כו' עד כי כל שהוא בחי' יסוד שזהו ו"ק מעומ"ט מזרח ומערב צפון"ד והוא הגדר שנק' מקום הגשמי כאשר הוא

מגופא של אילן : בבוך שמות ח"ב נוסף : זה לכאן כי אין קורין אבות אלא לשלשה כמו עיקר גופו של אילן.

בעל ו"ק הללו, וכך ברוחניות הרי כתיב הנה מקום אתי שנכללו למע' וכמ"ש לך הוי' הגדולה לך דייקא דהיינו שבחי' ו"ק שהוא בחי' ששה מדות עליונות נכללים ובטלים בלמעלה מן המקום והזמן לפי שמלמע' מן המקום והזמן נמשך בחי' התהוות המקום והזמן וע"כ אנו אומ' ברוך המקום כו' וזהו הנה מקום אתי בכל בחי' מקום לפי מדריגתו בין בבחי' מקום דבריאה שהוא בחי' ו"ק דבריאה וכן בחי' מקום דאצי' שהוא בחי' ו"ק דאצי' כידוע. אך הנה הגם שבחי' מקום אינו אלא ו"ק מ"מ יש בו מספר י"ב והוא ע"י בחי' התכללות הו"ק זע"ז ונק' י"ב ג"א כמו מערבי' רומית עם מזרחית תחתית ומזרחית רומית עם מערבית תחתית וכן דרומית רומית עם צפונית תחתית וצפונית רומית עם דרומית תחתית וכן במעומ"ט וכמו"כ בששה מדות כמו חסד דרועא ימינא כולל ששה מדות וכן בגבו' דרועא שמאלא כולל ששה מדות ובהתכללותם הם י"ב ג"א וכמ"ש בפרד"ס וע"כ מספר השבטים שהם בחי' ו"ק והם ששה כפול' ע"י התכללות הן במספר י"ב והם י"ב ג"א דו"ק דבריאה (וכמו"כ יש י"ב ג"א ו"ק דאצי' והן ב' בחי' שבטים) והנה בחי' התכללו' ו"ק הנ"ל שנק' י"ב ג"א שהוא התכללו' הששה מדות אינו אלא כאשר המדות הן בלב דוקא וכמו שאנו רואים בחוש שבלב דוקא יכולי' המדות להתכלל זע"ז כמו בחי' החסד שבגבו' כו' שוהו כמו ומשלם לשונאיו אל פניו להתאבדו וכן גבו' שבחסד כמו תוכחת מוסר לאוהבו הכל הוא בלב וכן כל פרטיו' התכללות המדות כו' אבל טרם בואם ללב כאשר עודן במוח אינם מתכללי' זע"ז רק מתחלקי' לבחי' חו"ג בכלל חסד כולל ששה מדות גבורה כולל ששה מדות שהוא ע"פ בחי' הדעת המחלק לב' מדות חו"ג כידוע והו"ע ב' אבני האפוד בשתי כתפיו ששם הוא בחי' הדעת דבין כתפין כמשי"ת והטעם הוא שבהמשכ' מדות בלב גשמי' הם מתכללים היינו מפני שבלב מתאחדים ומתחברים בחי' נפש ורוח כנ"ל שבחי' העלאת הדם הוא הנפש העולה המוכחר ממנו בחלל השמאלי מתחבר ומתאחד בבחי' רוה"ח שבחלל הימני הנמשך מן המוח ומתחברים ומתאחדים הב' חללים יחד להשפיע רב טוב הנמשך מן המוח אל כל האברים בבחי' התכללות דנפש ורוח שהם בכלל בחי' חו"ג כידוע דמוח החכ' הוא קר ולח ושרשו ומקורו מבחי' החסדים ומשם הוא בחי' רוה"ח שבחלל הימני ומוח הבינה הוא חם ויבש שורש הגבו' מתפשט בחלל השמאלי בדם הוא הנפש וזהו שנק' אדם א' דם שכלול מחו"ב שכולל חו"ג ובלב מתחברים יחד ומתכללים כנ"ל ע"כ עיקר בחי' התכללות בן המדות זע"ז הוא בלב דוקא בחיבור ב' החללים יחד להשפיע אל כל האברים בהילוך הדם עם רוה"ח שם כו' וכך יובן למעלה בבחי' לב אדה"ע שע"ג הכסא, דהנה מבואר למעלה בענין העלאת הדם הקרבנות שעלה בבחי' פני שור כו', שזה עולה בבחי' לב אדם העליון שע"ז נמשך בחי' תוס' בבחי' רוה"ח מחיי החיי' מלמע' מבחי' אדם כו' להתאחד ולהתחבר עם בחי' העלא' הנה"ב שעולה למעלה כו' ע"כ מתכללים בלב העליון בחי' המדות עליונים ביחודי' שונים והם בחי' י"ב ג"א שבאצי' שמתפשטים בבי"ע כו' כנ"ל בענין השבטים, ויובן זה בטעם ענין י"ב אבני'

שבחשן על לב כה"ג שהן בבחי' י"ב ג"א שהן י"ב שבטים דבריאה ומתכללים זע"ז בלב דוקא זע"כ היו חקוקי' על לבו ששם העלא' הנהיב ומתחבר בו בחי' רוה"ח כו' כנ"ל זאע"פ שמתכללים זע"ז מ"מ הם מספר י"ב וכל אבן מיוחד במינו ובמראהו כפי שרש אותו השבט בחי' אודם פטדה כו' מראה אודם מובדל ממראה פטדה כו'. והוא כפי שרש אותו השבט יש ששרשו ממראה אודם כו' ויש ששרשו ממראה פטדה אבל חקוקי' בחשן המשפט כולם ביחד איש ע"ש והיו לזכרון לפני ה' להעלותם למעלה כמ"ש לך ה' הגדולה כו' וכמ"ש הנה מקום אתי כו'. ומ"מ כך אין בלבינו אלא אחד שהוא יחוד ו"ק והתכללותם משום דאנת הוא דמייחד לון וכמ"ש במ"א) ואמנם הנה בחושן הי' כל י"ב אבנים כלולי' ומיוחד' ודבוקים זע"ז בלתי מופרדי' בריחוק מקום מטעם הנ"ל שבלב דוקא מתכללי' זע"ז, אבל בשתי כתפות האפוד הרי ששה משמותם באבן בכתף זה וששה הנותרי' בכתף הב' מרוחקים ומובדלים זמ"ז וגם הששה שמות שבאבן א' אין שם אבן מיוחד לכ"א אלא כלולי' באבן א' כו'. והענין הוא שבשתי כתפות האפוד למע' עדיין אין המדות בבחי' התכללות די"ב ג"א, ע"כ הי' הששה על אבן אחת והששה אחרים על אבן השנית לפי שב' כתפות הם ב' דרועין ימין ושמאל שאין ההתחלקות בהם רק דרך כללות חסד דרועא ימינא וכו' כלולים ששה מדות וכן בכתף השמאלי גבו' דרועא שמאלא בחי' גבו' זו כוללת ששה מדות, ואמנם אינם כלולי' ששה הללו עם זולתם וגם באותם ששה שבכתף הא' כולם חקוקי' באבן א' ואין אבן מיוחד לכ"א לפי שאין ששה המדות חסד דרועא ימינא בבחי' התחלקות אורות שיהי' ניכרת בכלי ולבוש בפ"ע לכאז"א אלא כולם באבן א' שהוא כלי אחד, משא"כ בי"ב אבנים שבחשן הרי יש כלי ואבן מיוחד לכ"א לפי שהו"ק שבחסד וכן הגבו' מחולקים כל אור בכלי שלו כו' שמתאחדים ומתכללים זה עם זה כנ"ל (הג"ה והעיקר כמשיל"ק שיש בחי' אתכפיא ואתהפכא והנה כשיש בחי' אתהפכא חשל"נ הרי נהפך לב האבן של נהיב להיות כפי מהות מדריג' נה"א, היינו האהב' דנהיב נכלל בנה"א כו' ולכן בחשן שהי' על לבו שהוא בחי' אתהפכא ונק' שמחת לבו לכך הי' אבן לכל שבט כפי ששייך לו דהיינו לפי מהות ומדריגת אותו בחי' די"ב ג"א אודם לראובן התכללות חו"ג ברקת כעין אבני אקדח רשפי אש כו'. משא"כ כשהוא עדיין רק בבחי' אתכפיא לבד א"כ לא נהפך כלל מהות הנהיב רק שלפי שמוח שליט על הלב לכך בע"כ יענה אמן נמצא אין שייך לכל שבט אבן מיוחד שמורה על פרטי' הנה"א שבאותו השבט שהרי האבן שהוא הנהיב לא נתהפכה עדיין ליכלל להיות כפי בחי' הנה"א ממש רק שהוא בחי' אתכפיא לכן באפוד שהיו בכתפו' כה"ג בחי' אחור המורה על אתכפיא היו כל הי"ב שבטים בשתי אבנים שהם אבני דיוסף כי ביוסף כתיב משם רועה אבן ישראל שנמשך ממקום ומדריגה גבוה (ואין שייך בו הסתר והעלם כי נשמתו הי' מבחי' יחו"ע דאצי' משא"כ הם מבריאה) וע"כ משם נמשך הכח להיות אתכפי' שיהי' מוח שליט על הלב כו' ששליטה וממשלה זו נמשך ממקום עליון ביותר כו' וגם עוד טעם

שבתחלה נמשך ומתחלק מהשכל לב' מדות חו"ג שהם כללות המדות כולם ואח"כ נמשך ומתחלק יותר ליי"ב ג"א וכמשל כששואבים מחביות שואבים בכלי גדול ואח"כ נמשך ומתחלק לכל פרטי המדות כו').

ז) ולהבין בתוס' ביאור ענין האפוד והחשן הנה בזהר מבואר בפ' פקודי דאפוד וחשן הו"ע אחר וקדם צרתני היינו דו פרצופין נמצא החשן בחי' פנים והאפוד בחי' אחוריים, ויובן זה ע"פ שני הקדמות. הא' מ"ש במ"א ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך כו' דמיצי"מ לא"י צ"ל תחלה בחי' ממוצע והוא בחי' לכתך אחרי במדבר כו' אחרי דוקא בחי' אחוריים כו' ופי' אחוריי' היינו כי פנים זהו כשיש לו פנימי' הלב בחפיצה ותשוקה ותענוג על ה' וזהו"ע אתהפכא חשלב"ה וזהו בחי' החשן על הלב שהוא אתהפכא מדות דנה"ב שבחלל השמאלי שבלב להתאחד עט החלל הימני כו' משא"כ בחי' אחוריים שאין לו חפיצה ותשוקה לאלקות ואינו מואס ברע עדין ולבו לא נהפך מתאוות עוה"ז רק שמ"מ כופה ומכריח א"ע עשה רצונך כרצונו בבחי' כופין אותו כו' וכפי' זו הוא ע"י השכל כי מוח שליט על הלב הרי במוחו ושכלו מבין איך שצ"ל התשוקה לה' וזהו"ע המבואר בתניא ח"א פט"ז ונמצא בבחי' זו יש להמדות בשכל אבל אינם מאירים בלב וזהו נק' אחוריי' אף שבשכלו מבין כו' שלבו בל עמו כו' וזהו"ע האפוד שהוא בחי' דעת דבין כתפין שממנו מתפשטי' המדות בין כתפיו ר"ל שעדיין אינם מאירים בלב רק שמ"מ כיון שמצוים הן בשכלו הרי מוח שליט על הלב שליט דוקא וז"ש שאו ידיכם קדש כו' ומבואר במ"א ע"פ צאינה וראינה כו' שהם ב' פסוקים דק"ש שמע ישראל ובשכמל"ו שנק' דרועא ימינא ודרועא שמאלא כי בחי' הביטול באחד יחו"ע זהו כמו וימינו תחבקני כפה עליהם הר כגיגית כו' ובשכמל"ו שכבר נמצא בחי' יש רק שהיש בטל זהו דרועא שמאלא להיות התגברות על היש כו' וצ"ל מהו שנק' דרועא ימינא ודרועא שמאלא הלא הם המדות שבלב, אלא כי כשלא נהפך לבו עדין רק שהמדות בשכל רק בחי' מוח שליט על הלב נק' שאו ידיכם קדש וזהו"ע שתי כתפות האפוד ב' ידים הנ"ל ולכן הוא בבחי' אחר אבל מזה נמשך להיות בחי' אתכפיא כו' וזהו קדש והיינו בחי' החשן כו' וזהו ששה משמותם על האבן האחת ר"ת שמע ישראל פ"ר דק"ש שיש בו כ"ה אותיות והאבן השני בחי' בשכמל"ו יחו"ע ויחוי"ת, ולכן יש מעלה בחשן שהם י"ב אבנים י"ב ג"א כי הנה שם בלב מסתיים יסוד אי' בחזה דז"א ומתחילים המדות כו' ונעש' התכללו' המדות ויוכל להיות אהוי"ר כא' כמ"ש בענין וכל הלבבות ייראוך וכל קרב וכליות יזמרו לשמך שהתכללות חו"ג ע"י בחי' והנורא שבסיום יסוד אי' מתגלה הכתר דז"א ששרשו מכתר דא"א שלמעלה מהשכל וגילוי זה מחמת שנבקע מחיצת יסוד אימא כמו המים כשבוקעים המחיצה המעכב הילוכם נעשה תגבורת יותר וכמ"ש במ"א מענין זה בביאור ע"פ קדושים תהיו כו' ועמ"ש בד"ה וידעת היום כו' מענין התכללות הנ"ל, משא"כ באפוד שני הכתפות רחוקים

שבחשן על לב כה"ג שהן בבחי' י"ב ג"א שהן י"ב שבטים דבריאה ומתכללים זע"ז בלב דוקא וע"כ היו חקוקי' על לבו ששם העלא' הנה"ב ומתחבר בו בחי' רוה"ח כו' כנ"ל ואע"פ שמתכללים זע"ז מ"מ הם מספר י"ב וכל אבן מיוחד במינו ובמראהו כפי שרש אותו השבט בחי' אודם פטדה כו' מראה אודם מובדל ממראה פטדה כו', והוא כפי שרש אותו השבט יש ששרשו ממראה אודם כו' ויש ששרשו ממראה פטדה אבל חקוקי' בחשן המשפט כולם ביחד איש ע"ש והיו לזכרון לפני ה' להעלותם למעלה כמ"ש לך ה' הגדולה כו' וכמ"ש הנה מקום אתי כו', ומ"מ כך אין בלבינו אלא אחד שהוא יחוד ו"ק והתכללותם משום דאנת הוא דמייחד לון וכמ"ש במ"א) ואמנם הנה בחושן ה' כל י"ב אבנים כלולי' ומיוחד' ודבוקים זע"ז בלתי מופרדי' בריחוק מקום מטעם הנ"ל שבלב דוקא מתכללי' זע"ז, אבל בשתי כתפות האפוד הרי ששה משמותם באבן בכתף זה וששה הנותרי' בכתף הב' מרוחקים ומובדלים זמ"ז וגם הששה שמות שבאבן א' אין שם אבן מיוחד לכ"א אלא כלולי' באבן א' כו'. והענין הוא שבשתי כתפות האפוד למע' עדיין אין המדות בבחי' התכללות דיי"ב ג"א, ע"כ ה' הששה על אבן אחת והששה אחרים על אבן השנית לפי שב' כתפות הם ב' דרועין ימין ושמאל שאין ההתחלקות בהם רק דרך כללות חסד דרועא ימינא ובו כלולים ששה מדות וכן בכתף השמאלי גבו' דרועא שמאלא בחי' גבו' זו כוללת ששה מדות, ואמנם אינם כלולי' ששה הללו עם זולתם וגם באותם ששה שבכתף הא' כולם חקוקי' באבן א' ואין אבן מיוחד לכ"א לפי שאין ששה המדות חסד דרועא ימינא בבחי' התחלקות אורות שיהי' ניכרת בכלי ולבוש בפ"ע לכא"א אלא כולם באבן א' שהוא כלי אחד, משא"כ ביי"ב אבנים שבחשן הרי יש כלי זאבן מיוחד לכ"א לפי שהו"ק שבחסד וכן הגבו' מחולקים כל אור בכלי שלו כו' שמתאחדים ומתכללים זה עם זה כנ"ל (הג"ה והעיקר כמשיל"ק שיש בחי' אתכפיא ואתהפכא והנה כשיש בחי' אתהפכא חשל"נ הרי נהפך לב האבן של נה"ב להיות כפי מהות מדריג' נה"א, היינו האהב' דנה"ב נכלל בנה"א כו' ולכן בחשן שהי' על לבו שהוא בחי' אתהפכא ונק' שמחת לבו לכך הי' אבן לכל שבט כפי ששייך לו דהיינו לפי מהות ומדריגת אותו בחי' דיי"ב ג"א אודם לראובן התכללות חו"ג ברכת כעין אבני אקדה רשפי אש כו', משא"כ כשהוא עדיין רק בבחי' אתכפיא לבד א"כ לא נהפך כלל מהות הנה"ב רק שלפי שמוח שליט על הלב לכך בע"כ יענה אמן נמצא אין שייך לכל שבט אבן מיוחד שמורה על פרטי' הנה"א שבאותו השבט שהרי האבן שהוא הנה"ב לא נתהפכה עדיין ליכלל להיות כפי בחי' הנה"א ממש רק שהוא בחי' אתכפיא לכן באפוד שהיו בכתפו' כה"ג בחי' אחר המורה על אתכפיא היו כל הי"ב שבטים בשתי אבנים שהם אבני דיוסף כי ביוסף כתיב משם רועה אבן ישראל שנמשך ממקום ומדריגה גבוה (ואין שייך בו הסתר והעלם כי נשמתו הי' מבחי' יחו"ע דאצי' משא"כ הם מבריאה) וע"כ משם נמשך הכח להיות אתכפי' שיהי' מוח שליט על הלב כו' ששליטה וממשלה זו נמשך ממקום עליון ביותר כו' וגם עוד טעם

שבתחלה נמשך ומתחלק מהשכל לב' מדות חו"ג שהם כללות המדות כולם ואח"כ נמשך ומתחלק יותר ליי"ב ג"א וכמשל כששואבים מחביות שואבים בכלי גדול ואח"כ נמשך ומתחלק לכל פרטי המדות כו'.

ז) ולהבין בתוס' ביאור ענין האפוד והחשן הנה בזהר מבואר בפ' פקודי דאפוד וחשן הו"ע אחר וקדם צרתני היינו דו פרצופין נמצא החשן בחי' פנים והאפוד בחי' אחוריים, ויובן זה ע"פ שני הקדמות, הא' מ"ש במ"א ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך כו' דמיצי"מ לא"י צ"ל תחלה בחי' ממוצע והוא בחי' לכתך אחרי במדבר כו' אחרי דוקא בחי' אחוריים כו' ופי' אחוריי' היינו כי פנים זהו כשיש לו פנימי' הלב בחפיצה ותשוקה ותענוג על ה' וזהו"ע אתהפכא השלנ"ה וזהו בחי' החשן על הלב שהוא אתהפכא מדות דנה"ב שבחלל השמאלי שבלב להתאחד עט החלל הימני כו' משא"כ בחי' אחוריים שאין לו חפיצה ותשוקה לאלקות ואינו מואס ברע עדיין ולבו לא נהפך מתאוות עוה"ז רק שמ"מ כופה ומכריח א"ע עשה רצונך כרצונו בבחי' כופין אותו כו' וכפי' זו הוא ע"י השכל כי מוח שליט על הלב הרי במוחו ושכלו מבין איך שצ"ל התשוקה לה' וזהו"ע המבואר בתניא ח"א פט"ז ונמצא בבחי' זו יש להמדות בשכל אבל אינם מאירים בלב וזהו נק' אחוריי' אף שבשכלו מבין כו' שלבו בל עמו כו' וזהו"ע האפוד שהוא בחי' דעת דבין כתפין שממנו מתפשטי' המדות בין כתפיו ר"ל שעדיין אינם מאירים בלב רק שמ"מ כיון שמצוים הן בשכלו הרי מוח שליט על הלב שליט דוקא וז"ש שאו ידיכם קדש כו' ומבואר במ"א ע"פ צאינה וראינה כו' שהם ב' פטוקים דק"ש שמע ישראל ובשכמל"ו שנק' דרועא ימינא ודרועא שמאלא כי בחי' הביטול באחד יחו"ע זהו כמו וימינו תחבקני כפה עליהם הר כגיגית כו' ובשכמל"ו שכבר נמצא בחי' יש רק שהיש בטל זהו דרועא שמאלא להיות התגברות על היש כו' וצ"ל מהו שנק' דרועא ימינא ודרועא שמאלא הלא הם המדות שבלב, אלא כי כשלא נהפך לבו עדיין רק שהמדות בשכל רק בחי' מוח שליט על הלב נק' שאו ידיכם קדש וזהו"ע שתי כתפות האפוד ב' ידיים הנ"ל ולכן הוא בבחי' אחר אבל מזה נמשך להיות בחי' אתכפיא כו' וזהו קדש והיינו בחי' החשן כו' וזהו ששה משמותם על האבן האחת ר"ת שמע ישראל פ"ר דק"ש שיש בו כ"ה אותיות והאבן השני בחי' בשכמל"ו יחו"ע ויחו"ת, ולכן יש מעלה בחשן שהם י"ב אבנים י"ב ג"א כי הנה שם בלב מסתיים יסוד אי' בחזה דז"א ומתחילים המדות כו' ונעש' התכללו' המדות ויוכל להיות אהוי"ר כא' כמ"ש בענין וכל הלבבות ייראוך וכל קרב וכליות יזמרו לשמך שהתכללות חו"ג ע"י בחי' והגורא שבסיום יסוד אי' מתגלה הכתר דז"א ששרשו מכתר דא"א שלמעלה מהשכל וגילוי זה מחמת שנבקע מחיצת יסוד אימא כמו המים כשבוקעים המחיצה המעכב הילוכם נעשה תגבורת יותר וכמ"ש במ"א מענין זה בביאור ע"פ קדושים תהיו כו' ועמ"ש בד"ה וידעת היום כו' מענין התכללות הנ"ל, משא"כ באפוד שני הכתפות רחוקים

זמ"ז אך מ"מ בכל כתף כלולי ששה מדות ממש הם ו' בחי' שבחסד ו' בחי' שבגבורה והיו אבני שהם שהוא אבן דיוסף עדמ"ש ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך פי' שלעשות מבחי' שכם שהוא בחי' אחורי' לבחי' אחד הוא ע"י יוסף דוקא כי ביוסף כתיב וישטמהו בעלי חצים כו' ותשב באיתן קשתו דהנה בבחי' אחורי' כתיב ויונב בך כל הנחשלים אחריך לאותן שבבחי' אחורי' כו' והעצה לזה ע"י בחי' איתן ומשכיל לאיתן שמלמעלה מהשכל והיינו משום כי יוסף הוא בחי' קדקד נזיר אחיו כו' מגולגלתא שלמעלה מהשכל ע"כ יש ביכולתו לעשות מבחי' שכם ג"כ בחי' אחד כו'. ועוד יובן עפמ"ש אשר שם הבדולח ואבן השהם והנה במן כתיב ועינו כעין הבדולח שהוא בחי' טלא דבדולחא וטל לא מיעצר שהוא אתעדל"ע שלא ע"י אתעדל"ת כ"א אדרבה הוא מעורר אתעדל"ת ולכן נאמן במן הילך בתורתי כמ"ש במ"א והרי גם השהם הי' מבחי' זו דהיינו שע"י נמשך האור מלמעלמ"ט ליתן כח בנפש לאתעדל"ת להיות מוח שליט על הלב כו' ולכן אבן זה שייך ליוסף שהוא בחי' צ"ע הממשיך האור מלמעלמ"ט וכמ"ש ותקם את דבריך כי צדיק אתה. והנה ע"פ כל הנ"ל יובן ענין העלא' הנרות שהוא הלעא' נש"י כנ"ל וכמו"כ ענין החשן ואפוד הוא עלי' נש"י וכמ"ש ונשא אהרן את שמות בני' לפני ה' לזכרון ולכאורה אינו מובן מה צריך כפילת הענין ולא עוד אלא שגם א' משני בחי' הללו ג"כ הוכפל הענין היינו בנרות הי' העלא' והטבה ובאבני' הי' חשן ואפוד. והענין כי העלאת הנרות זהו העלא' נה"א שהוא בחי' נר ה' משא"כ נה"ב וכדי להעלות נה"ב זהו"ע אבני חשן ואפוד כי אבן פי' א' ב"ן כי שם ב"ן גי' בהמה והוא שרש נה"ב שנלקחה מבחי' פ"ש כו'. אך ההפרש בין נה"ב שבאדם לנה"ב גשמי' שנלקחה ג"כ מפ"ש הוא שהנה"ב שבאדם הוא מבחי' פנימי' דפ"ש היינו מ"ש ודמות פניהם פני אדם ולכן הוא נפש השכלי' משא"כ נה"ב הוא מבחי' חיצוני' ולכן נה"ב שבאדם הוא בחי' אבן א' ב"ן באלף זהו פני אדם שבבהמה כו' וע"י אהרן נמשך כח ועוז שתהי' הנה"א מברר ומתפך נה"ב והוחקק שמות בני' על האבנים. ועמ"ש בביאור התוספתא שבוהר פ' בשלח ד"ג עד לא אשתקע אורא דכיא אבנין נוקבין הוין סתימאן כו' ואהרן ממשך אוי"ד בהאבנים כו'. נמצא העלאת אהרן האבני חשן על לבו זהו כענין בעטרה שעטרה לו אמו כו' וביום שמחת לבו דהיינו סנדל קושר כתרים לקונו מתפלתיים של ישראל כמו"כ הוא בחי' זו כו' ולכן הי' החשן על לבו אך זהו בחי' אתהפכא חשלנ"ה שנק' שמחת לבו באהבה בתענוגים. וכדי להגיע לבחי' זו הוא ע"י לכתך אחרי דהיינו בחי' אתכפיא וזהו"ע כתפות האפוד בחי' מוח שליט על הלב כו' וזהו אחור וקדם והעלא' והמשכת הנרות זה בנה"א בחי' רננא ושמחה והיינו ע"י ויקחו אליך שמן כנ"ל בענין ביום חתונתו זה מ"ת ובחי' המאור שבה זהו כענין כתר תורה כו'.

עמ"ש במ"א ע"פ ושמתי כדכד כדין וכדין שוהם וישפה כו' שע"י בחי' יוסף נמשך ההמשכה מלמעלה למטה כו' וכמו"כ יובן זה כאן בענין

אפוד וחושן כו' אעפ"י שהחושן על לבו של כה"ג ואפוד על כתפיו אי"כ לכאורה החושן למטה מהאופד, והרי אמרנו דדוקא ע"י שוהם שהוא בחי' יוסף נמשך ההמשכה למטה מטה ע"ש, אך הענין עפמ"ש בלקו"ת להאריז"ל בענין יצ"מ דכתיב אעלה אתכם וכו' ומצרים הוא בחי' גרון וא"ו זהו כשנמשך מהגרון ללב, ומפני מה נק' זה עלייה הלא הגרון גבוה מהגוף ומהלב אלא כי לפי שגרון הוא מקום צר שבכל הגוף ע"כ מעלתו ומדרגתו למטה מטה מבחי' הלב כו' ולכן כשנמשך מהגרון ללב נק' עליה ממש, ע"ד עליה שהוא מלמטה למעלה ממיצר למרחב כו'. וא"כ לפי"ז יובן כיון ששרש אבני השוהם הוא להמשיך וליתן כח לנש"י גם בהיותם בבחי' מצר הגרון שמ"מ יהי' בחי' אתכפיא ע"ד שכס אחד כנ"ל וא"כ זהו ממש המשכה מלמעלה למטה מטה ולכן זהו דוקא ע"י אבן דיוסף ועמ"ש ע"פ וידי נטפו כו', וזהו שעל זמן הגלות נאמר נוהג כצאן יוסף כו' כי בגלות הוא בחי' אחוריים ושיהי' נמשך האור גם למטה כ"כ הוא ע"י יוסף כו' וז"ש גבי יוסף ותשב באיתן כו' משם רועה אבן ישראל שכללו' הי"ב שבטים נחקקו על אבן השוהם שהוא בחי' יוסף כנ"ל.

(א) באפוד * היו שתי אבני השוהם על שתי כתפות הכה"ג וששה משמות השבטים על אבן זו וששה על אבן זו ובחושן שעל לב כה"ג הי' כל שבט על אבן אחת וממין אחר אודם פטדה כו', גם ענין כפולת הענין לישא שמותם על כתפיו ועל לבו. הנה אהרן שודמ"ט וזהו העלאת הנרות נר הוא הנשמה, לעורר בה רשפי אש שלהבת ליכלל במקורה כנר בפני האבוקה (יכן למעלה העלאת המל' מבי"ע לאצ"י ע"י ה"ג וכן שתעלה הנשמה מהשתלשלותה בבחי' בראתה יצרתה נפחת לשרשה בחי' טהורה היא כו') * ופעמיים הי' זה בכל יום כמו שצ"ל ק"ש פעמיים ביום (רק בבקר נק' הטבה שמחה בצפרא כמ"ש בת"א סד"ה ענין חנוכה).

(ב) אך כדי שיהי' ביכולת אהרן שודמ"ט להעלות הנרות צ"ל תחלה ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור אליך למשה שוד"מ פי' שממשך האור בהתורה שהתורה היא כד מים החכמה ובמשה כתיב כי מן המים משיתיהו ים החכ' הנעלם מאין כל חי ולכן הי' כבד פה וכבד לשון לגבי תשב"כ ותשבע"פ ע"ד שהקב"ה אמר לו אנכי אהי' עם פיך, ובחי' חכמה

באופד : בלות המפתח בתחלת הבוך באב' 48 רשום על קטעים אלו : הגהות על הג"ל. אבל בבוך באב' 63 ובבוך שמות ח"ב קטעים אלו באים אחר ד"ה לדיה ששה משמותם, הבא להלן. ונסדר כאן ע"פ בוך באב' 48, כיון שכולל מאמרים לכל פי' שמות, ובכמה מקומות מוגה בגוכתי"ק של כ"ק ארמו"ר הצ"צ.

טהורה היא כו' : בבוך באב' 63 גוסף : והיינו כי אהרן הוא א' הר נ' פי' הר הרצ' בחי' אהבה שממשך בחי' זו מבחי' אלף פלא עליון והנו"ן פשוטה להשפיע ולהגיע אהבה זו למטה מטה (הג"ה ויש בחי' הרן הוא חסד האלף או י"ל גם הר הוא בחי' הרי בתר סורי ופרודא ומ"מ אינו מג"ק כ"א מק"ג עכ"ה).

הנעלמה נק' מאור שבה לגבי כד מים החכמה שנק' אור ונק' שמן למאור כי שמן צף ע"ג יין כו' * (ע' בפנים) וע"י שנמשך המאור או יוכלו הנשמות ליכלל במאור זה ע"י אהרן כנר בפני האבוקה כי שרשם מבחי' זו (מס"ג שלמעלה מהטעם נמשך מבחי' חכ' זו שלמעלה מהשכל המושג ע' בפנים).

ג) וכ"ז הי' בבהמ"ק שנק' שמחת לבו הדם בירור נה"ב והמשכת רוח חיים מהמוח וכך זהו ענין הקרבנות ולכן נק' בנין בהמ"ק שמחת לבו וע' בד"ה אני ישנה ובד"ה לבבתי אחותי כלה.

י"ו כו' : בבון באב' 63 גוסף : כי מוחין דאבא גבוה ממוחין דאימא כמ"ש בד"ה מצה זה וזהו שארז"ל המאור שבה מחזירן למוטב.

בבון באב' 63 נמצא נוסחא שני' :

וכ"ז היה בבהמ"ק שנק' שמחת לבו, וצ"ל למה בהמ"ק נק' שמחת לבו הלב הוא משכן הדם הוא הנפש שהוא בחלל השמאלי שבלב וממנו סובב והולך לכל האברים ורוח החיים שורה בחלל הימיני שבלב רוח ונפש הם דו"ג וע' מזה בלק"ת ד"ה ביאור ע"פ לבבתי ושם פ"ד וע"י התלבשות רוח החיים בהדם מחיה הלב את הגוף ועד"ו יובן הנמשל שע"י העלאת הקרבנות שעולים לפני שור פני ארץ ועי"ז החיות נושאות ומעלות בחי' המל' לבחי' אדם העליון זהו כמשל קיבוץ הדם בהלב ואח"כ יש עלייה ג"כ בחי' אדם לבחי' כי לא אדם הוא ואולי זהו ע"י מרכבתא עילאה ואזי נמשך ג"כ ב' המשכות הא' מבחי' כי לא אדם הוא בבחי' אדם והב' בחי' כמראה אדם כבי"ע ולכן נקרא בנין בהמ"ק שמחת לבו פתיחת הלב.

ד) ועד"ו תפילה במקום קרבנות בירור נה"ב להעלות נה"ב באש שלמעלה הוא ע"י דביקת נה"א ברשפי אש והן הן ד' בחי' ומדריגת שבסדר התפלה מ"ש והנה רוח גדולה וחזק מפרק הרים כו' לא ברוח הוי' קאי על פסוד"ו שמסדר שבחו של מקום איך כי וברוח פיו כל צבאם ועכ"ז לא ברוח הוי' אלא בחי' רוח אלקים בלבד כי הרי כל ההתהוות מאין ליש אינו רק מבחי' שם אלקים בלבד וע"ד שנאמר אחר המבול ויעבור אלקים רוח על הארץ וישוכו המים, והוא בחי' ה' אחרונה דשם הוי' הנק' אתא קלילא דלית בי' מששא, ואחר הרוח רעש זהו ברכת יוצר והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול, והיינו לעומות השרפים שאומרים ג"פ קדוש מה שהוא יתברך קדוש ומובדל למעלה מבחי' רוח פי' המאיר בהם בבחי' ממכ"ע, ומזה נמשך הרעש וא"כ זה הרעש נמשך מבחי' קדוש בוי"ו וזהו ו' של שם הוי' סוכ"ע למעלה מבחי' רוח הנמשך מבחי' ה' תתאה, ממכ"ע, גם רעש אותיות שער בחי' ושער רישי' כעמר נקי דקדושה בשערא תליא וע' מזה בלקו"ת פ' שלח ד"ה אני דפ' ציצית דרוש הראשון פ"ב, ועכ"ז לא ברעש הוי' שאין כל שם הוי' נמשך בוה, רק ו"ה לבד וגם הוי"ו דקדוש ו'

ד) ועד"ז תפילה במקום קרבנות בירור נה"ב רוח רעש אש העלאה ואח"כ קול דממה המשכה וזהו כענין רוח חיים הנמשך ומתלבש בדם כך נמשך מבחי' יו"ד דשם הוי' כו' וקול זה הוא בחי' תורה (וגם שמו"ע כו' צלותא בחשאי) כי ד' בחי' רוח רעש אש קול דממה הם אבי"ע שהם ד' בחי' ד' יסודות ארמ"ע נמצא רוח זהו קול דממה, שמחת לבו ע"י בירור נה"ב ע"י הקרבן עכשיו תפלה רוח רעש אש, אך עטרה שעטרה כו' ביום שמחת לבו הוא למעלה משמחת לבו כי הוא בחי' המשכת הכתו' והיינו ע"י מצות מעשיות דומם וכמו אותיות התפילה דשת"ל הוא מואהבת בירור מדות נה"ב וכו' וביום חתונתו זו מ"ת העטרה ע"י אותיות התורה והקדימו געשה, אך האבנים צ"ל טובים ומזוככים ולזה נשא אהרן האבנים על לבו ע"ד סנדל קושר כו' שאהרן המשיך כח לזכך נה"ב שתהיינה האבנים טובות.

ה) אך הגורם להיות המשכה זו זהו בחי' בעטרה שעטרה כו' שמונה עשרה אבנים הם אותיות התפלה שמהם סנדל קושר כתרים יהי

נוסחא שני'

דשם נמשך בבחי' מקיף עליהם ואחר הרעש אש הוא ברכה שנייה דק"ש אהבת עולם, אהבה ברשפי אש הנמשך מבינה ה' עילאה וכענין השרפים שנשרפו באש הג"ל, ועכ"ז לא באש הוי' שאין היו"ד דשם המורה על חכ' וכתר מאיר בהם אלא אחר האש קול דממה דקה קול דתורה תמן קאתי מלכא ואשים דברי בפין וזהו בקול קולו של משה גם שמו"ע צלותא בחשאי נק' קול דממה דקה ע' בת"א בתחלתו סד"ה השמים כטאי).

ה) אך מי הוא הגורם לזה להיות המשכת אוא"ס ע"י קול דתורה, כי האומר אין לי אלא תורה, הנה עז"נ בעטרה שעטרה לו אמו סנדל קושר כתרים לקונו מתפלותיהן של ישראל (י"ל שייכות כי התפלה נק' ג"כ קול וזהו הקול קול יעקב, הקל חסר ו' תפלה עי"ז נמשך בקול דוי"ו תורה, העטרה עשויה מאבנים טובות כן אותיות התפלה הם דומם בחי' אבן וע"י הרצון ורעו"ד נק' אבנים וע"כ מהן דוקא המלאך סנדל קושר כתרים בחי' עושין רש"מ להיות רופא חולי עמו ישראל ומברך השנים וזהו בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק שע"י הקרבנות נמשך גילוי העטרה והכתר כנ"ל ס"ג ועכשיו תפלה במקום הקרבנות להעלות נה"ב ע"י רוח רעש אש קול דממה דקה ובזמן בהמ"ק היה זה עבודת אהרן כה"ג ע"י שמן למאור העלאת נה"א כנ"ל סעי' א' בן וע"י אבני החושן העלאת נה"ב ע"י התפלה שבמקום קרבנות ובתוכה מלוכש נר הוי' נשמת אדם (זהו אבן אלף ב"ן היינו אדם ובהמה) והיו על לבו דוקא כי בהלב משכן נה"ב בחלל השמאלי וגם רוח החיים בחלל הימיני נה"א ונאמר לזכרון לפני הוי' תמיד כי הזיכרון ממוח אבא ששם שורש הנשמות ולכן בפ' קדש שתוא בחכמה נאמר ולזכרון בין עיניך.

רצון כו' כתר ממשיך א"ס בנאצלים וע' בד"ה מוזהו בימין, שמוזה נמשך קול כו' והאבנים א' בן בירור נה"ב וזהו שנשא אהרן שמות בניי על האבנים על לבו דוקא להיות נמשך בירור וזיכוך נה"ב שנכלל בלב כו' (ועמ"ש בענין ממעמקים עומקא דכולא ודבירא בביאור דכי המצוה הזאת) וכ"ז נמשך מבחי' שמחת לבו, והשמחה ע"י בעטרה כו' ע' ספר ר"פ דס"ג סע"א וע"ב.

ו) ולכן על לבו היו י"ב אבנים כו' י"ב שבטים הם י"ב ג"א דהיינו ע"י התכללות המדות זה בזה, (נמשך רבוי האורות בביאור דהחלצו) והתכללות זו דוקא בלב ששם יש בירור והעלאת נה"ב כו' משא"כ קודם שנמשך הגילוי בלב הם רק ב' בחינות דעת דבין כתפין נחלק לחו"ג כו' (וע' בדרוש מצנפת ואבנט וע' בהרמ"ז אמור צ"ג ב' וע' בפע"ח בברכת כהנים נגד כתפותיהם וה"ע י"ב ברכות אמצעות דשמו"ע מה שנמשך מבחי' עטרה ורצון דא"א ההמשכה במדות דו"א בחי' חסד עילאה מתלבש בחסד דו"א להיות גואל ישראל רפאינו ונרפא בדרך עלינו כו'.

ז) אפוד לכתך אחרי ב' דרועין שאו ידיכם כו' יחו"ע ויחו"ת ששה וששה כו' (ועמ"ש בענין שולט בשתי ידיו כו'), וכ"ז באתכפי' ואח"כ חושן אתהפכא צור לבבי כו', וזהו ענין אורים כו' גם י"ל אלה תולדות יעקב יוסף לכן יוסף שוהם ממשיך מבחי' אין בלבך אלא חד להיות כך בלבינו כו' גם י"ל אפוד עורף ע"ד מ"ש בד"ה או תשמח כו' כמי שדחפו בעורף קוצי דשערי דא"א אה"ר כו' וע' בביאור דויקח קרח בענין ב' ציצית לאחוריו וב' לפניו גם י"ל בהמשכה ממוח ללב כנ"ל אות ד' זהו ענין שוהם כו'.

בענין העלאת הנרות נה"א ונה"ב דחושן ואפוד העלא' נה"ב יש להעיר ממ"ש בד"ה וספרתם לכם בפ' אמור בענין הגילוי דליל פסח העלאת נה"א ואח"כ וספרתם מקיפים דאימא לברר והעלאת נה"ב כדי שיהי' מ"ת כו', ושם נת' דשורש נה"ב מי"ב בקר דבריאה שהן י"ב אבנים כמבואר בזהר ויחי דרל"א ור"פ ויצא, א"נ ע"ד זרע אדם וזרע בהמה שבנה"א עצמה, ובחי' זו בעבודה ב' מס"נ דאחד ודבכל נפשך כמ"ש בד"ה בכ"ה בכסלו בענין נרות ודם התמיד, ועכשיו נרות תורה אור, והאבנים ע"י מצות מעשיות שנק' אבנים שהן בחי' בעטרה שעטרה וכו' וצדקה תרומם גוי היינו נה"ב כמ"ש בד"ה ושמתי כדכד, ובד"ה ועתה יגדל נא כח כו' מגביה האבן כו' אך בחי' אהרן יהי' בזה היינו בחי' ורב חסד בשלום ובמישור הלך כו', והנה ע"י שמחת לבו גילוי אורות או"א בלב דו"א לבבתני כו' נמשך בקיעת האורות דחושן שיהי' העלאת נש"י על לבו כביכול וזהו לבבתני כו' בתוונא דלבאי כנס"י שבפנימי' ז"א והיינו שיהי' גילוי פנימית הלב אך מתחילה צ"ל כתפות האפוד כמו כלל ופרט כנז' בביאור דטובה הארץ בענין עגולים ויושר משנה תלמוד כך תחלה אהוי"ר דרך כלל אהבה כולל ו"ק וכן יראה כמ"ש בד"ה אלה מסעי, ואח"כ בפנימי' בעומק בכל לבו או ממילא מתגלים כל הבחי' וע' רע"מ וארא כ"ה מענין כלל ופרט כו'.

ענין עד לא אשתקע או"ד אבנין נקובין הוו סתימין י"ל אבנין נקובין ב' אבני השוהם שהם לאה ורחל אפ"ל ע"ד שקראה בתי זהו רחל, שקראה אמי זהו לאה ע' זח"א קנ"ו ב'.

י"ל אבני החושן זהו מה שע"י סנדל קושר כתרים נמשך ההמשכה להיות רופא חולים זהו י"ב אבני החושן כי הן נגד י"ב ברכות אמצעות שבשמו"ע, גם חושן ת"ת כמ"ש בראקנטי, ות"ת מקבל מהכתר, והנה יש י"ב שבטים דבריאה והם נמשך ממ' דאצי' זהו י"ב אבני החושן וע' ביאור ב' בחי' י"ב שבטים הנ"ל בהביאור ע"פ יהודה אתה, ראובן דבריאה ראה שמלמטה וראובן דאצי' מה שנמשך מלמעלה בחי' ראייה, וע' בהביאור דהחלצו, ועמ"ש בענין וירד הגבול, בענין לא יזח החושן בבוך דדו"ח במדבר תקס"ו המד"ר בקהלת ע"פ טוב שם משמן הטוב דקאי על שמות י"ב השבטים שטובים משמן המשחה דכה"ג, י"ל ג"כ משמן המנורה ואפ"ל כי השמן זהו המשכה מלמעלה למטה דאיהו שמן ואיהו טל, משא"כ טוב שם זהו מלמטה למעלה בירוד ש' ב"ן ולכן חקוקים על אבנים ועמ"ש בענין צדיקים שמן קודם להם ושמו מרדכי ע"ד ועשית לך שם וכו' ועמ"ש ע"פ ואלה שמות בניי וכו' ראובן ושמעון שנאמר ב"פ ופ' ויגש ובפ' שמות דפי' המ"מ להב"י שהם ב' בחי' שבטים הנ"ל, ובענין מש"כ אבן ש' ב"ן צ"ע מענין והאבן הזאת אשר שמתי מצבה, משם רועה אבן ישראל ומענין אבנא למשקל בה דא יוד דמשמע אבנים משם מ"ה, וכ"כ בדרוש ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, לענין וביום שמחת לבו עמ"ש ע"פ המד"ר ויתעצב אל לבו אדריכל מזה יובן ענין שמחת לבו וממ"ש ע"פ ויאמר ד' אל לבו ועמ"ש ע"פ יחד לבבי תלים ססי' פ"ו י"א ופי' בזח"א דנ"ט ע"א דהיינו שם אלקים שנק' לבבי כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים ופי' יחד לבבי היינו שיאיר שם הוי' בשם אלקים והיינו ע"י בהמ"ק כמ"ש גדול הוי' ומהולל בעיר אלקינו, ובזהר ויקרא דף ה' ע"א פ"י אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו, שאז נאמר לך ה' הגדולה והגבורה הפך וישפל איש, וזהו בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמח"ל שהוא שם אלקים ע"ד יין המשמח אלקים והיינו ע"י השירה שאמרו על היין והנה עד"מ למטה בהלב יש ב' יצרים יצ"ט ויצה"ר ולמעלה זהו ענין חו"ג ויצו' בשני יודין ה' אלקים שהם חו"ג לכן שמחת לבו כשנמתקות הגבורות בתסדים ומתחברים ה' אלקים שהן חו"ג כו'.

מה שבאפוד רק ששה על אבן א' ובחושן כל א' יש לו אבן י"ל כמו בתש"י ד' פרשיות בבית א' ובתש"ר כל פרשה יש לו בית בפ"ע ותש"י מ' דוגמת אפוד ותש"ר ז"א דוגמת חושן, ובראקנטי כ' הטעם ע"ד אחת היא יונתי ובזח"ג דרס"ג א' פ"י כי תש"ר ד"פ הם חב"ד ע"כ כל א' יש לו בית ותש"י תנה"י הם גופא חד וצ"ל לפי שתנה"י הם למטה במדריגה מבחי' חב"ד, ע"כ סגי לכולם בית א' משא"כ ג"ר שהם עליונים מאד לכן כ"א בית בפ"ע כמ"כ באפוד מ' הם ו' על אבן א' משא"כ בחושן, בדי"ה לבכתני

פי' ב' חללי הלב רוח חיים זהו חיות עולם האצ"י וחלל מלא דם זהו חיות בי"ע, ואפ"ל כי תש"י זהו מ' שם אד' והנה ד' פרשיות דתפילין הם שם הוי' כמארז"ל ע"פ וראו כי שם ה' נק' עליך אלו תפילין שבראש, ושם אד' הוא היכל לשם הוי' לא כשאני נכתב אני נקרא לכן הד' פרשיות שהם שם הוי' הם בבית א' שהוא שם אד' שמעלים עליהם לבלתי יתראה כמו שהוא, אבל בתפש"ר שהוא בתפארת ש' הוי' מאיר ד' אותיות הוי' בבחי' גילוי לכן לכל פ' בית בפ"ע שזה מורה על הגילוי וע"ד דלע"ל יהי' ושמו אחד שיהי' נכתב כמו שנקרא, וברקאנטי פ' בא ובציוני נתנו טעמים שרומז והתפשטות ואינו מתקבל דא"כ בתש"י אחדות יותר מבת"ת וזה לא יתכן כנ"ל, וע' במא"א אות קוף סכ"ג בענין קרית ארבע, פי' הוא כלי הפנימי דמל' שהוא שם אד' ברבועו וכו' עכ"ל, ואפ"ל ע"ד הנ"ל אשר שם אד' זהו כלי לד' אותיות הוי' וע' זח"א עט"ב צט"א דרמ"ו סע"ב ובפ' וארא דל"א, ובזהר פ' בא דמ"ג סע"א פי' הטעם שבתש"י הם בית א' משום דהמ' לית לה מגרמה כלום אלא מה דיהבין לה מלעילא ע"ד כל הנחלים הולכים אל הים, ואפ"ל כי בתש"י שהוא מל' אין רק הארה מלעילא ע"ד ממל' שבחכמה געשה חכ' שבמל' וע"ד זכר רב טובך יביעו הזכרון מרב טובך ולא העצמיות לכן א"צ להיות לכל פ' בית בפ"ע, מענין חשן במא"א ח' כ"ג אפוד א' ק"מ ובפרדס ערך אפוד.

לד"ה שגשה משמותם.

פ"א ענין שאהרן מעלה הנרות פי' אדמ"ו ז"ל במ"א כי משה ואהרן הם חו"ב תרין ריעין ולכן אהרן שהוא מהבינה ששם יחוד אין ויש ממשיך הבח במל' להעלותה וזהו ענין שודמ"ט, וא"כ לפי"ו ויקחו אליך שמן דהיינו למשה וזהו המשכת אבא וזהו האבוקה ואו יוכל אהרן להעלות הנרות, וע' בזח"ג פ' מצורע דנ"ג ע"ב, ועיין בלק"ת פ' במדבר בד"ה במדבר סיני באהל מועד דרוש השני פ"ג בענין משה ואהרן ובהביאור פ"ה, ובד"ה אלה מסעי דרוש הראשון פי' אהרן הוא בחי' תפלה ומשה בחי' תורה וע' בד"ה אלה מסעי דרוש השני פ"ג ובהביאור שם ספ"א, ולפע"ד ע"פ מאמר הזהר ר"פ יתרו דס"ז ע"ב והמאמר פ' ויקרא ד"ז ע"ב ע"פ ואיש כי יקח אחותו כו' חסד הוא י"ל אהרן כה"ג הוא חסד המשמש תחת הבינה הנק' קדה"ק ולכן נק' הוא ג"כ קדה"ק כמ"ש ויבדל את אהרן להקדישו קדה"ק, וע"כ ממשיך אור הבינה במל' כנ"ל, וזהו ענין שודמ"ט, ומשה דעת ת"ת והדעת יסוד אבא שממשיך אור החכמה כו', וע' מזה ג"כ בד"ה בהעלותך את הנרות ושם

אור תצוה התורה א'תרעה

משמע דבחי' אהרן זהו ענין זקן אהרן שיורד דהיינו שערות שהם הלכות התורה וא"כ לפ"ז צ"ל מה בין אהרן למשה. שהרי משה זהו בחי' תורה, וע"ש ג"כ סד"ה בהעלותך דרוש השני, ואולי י"ל ע"ד תשב"כ ותשב"ע"פ הם חו"ב, א"נ ע"ד בתורה יש ארוסין ונשואין בד"ה תורה צוה, וא"כ זקן אהרן זהו עצם השערות נובלות חש"מ תורה ובחי' כשמן הטוב היורד על הזקן זהו משה, הפנימי' המלוכש בתוך השערות או שמא י"ל בחי' אהרן זהו סדר ואותיות התפלה שבמקום תמידין תקנום או אהרן איש תחסד זהו גמילות חסדים.

ג) בענין כ"ז היה בבהמ"ק שנקרא זביום שמחת לבו, שהקב"ה נקרא לבן של ישראל כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים לעולם, הלב הוא משכן הדם והיינו בחלל השמאלי, ורוח החיים שורה בחלל הימני שבלב ועיין מזה בהביאור ע"פ לבבתני אחותי כלה ושם ססעי' ד' אשר רוח החיים זהו המשכות אור א"ס באצי', והדם זהו המשכת האצי' בבי"ע, ובמ"א פירש שחצר הכבוד המבדיל בין אברי הנשימה לאברי המזון זהו ג"כ בין ב' בחי' שפע הנ"ל דרוח חיים שמזה נמשך הקול והדבור ובין בחי' הדם שנמשך מהלב לכל האברים והוא כענין יהי רקיע ויהי מבדיל וב' בחי' אלו הן נפש ורוח כי הדם הוא הנפש ורוח הוא רוח החיים והן דכר ונקי, והדם מתהווה מהמאכלים שמתברר בקיבה וכבוד למטה מהפרסא, ועולה לחלל השמאלי שבלב והרוח חיים נמשך מהמזון בחלל הימני שבלב, וכך הוא ענין הקרבנות העלאה ממה שמתחת לפרסא לבחי' צור לבבי וחלקי אלקים בחי' נפש והחיות נושאות את הכטא שהוא בחינת לב, עיין בד"ה ענין הנסכים פרק ב', ועל ידי זה נמשך מבחי' אחת רוח אלקים חיים בבחי' לב שהוא נפש ואפ"ל ער"ז בתפלה שכנגד הקרבנות הוא ענין אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף, ולכן נק' בהמ"ק שמחת לבו כביכול שהוא יחוד רוח ונפש, ועמ"ש מענין רוח בהביאור דמזוזה מימין בת"א פ' מקץ, גם י"ל כי יש ב' בחי' ל"ב נתיבות הא' ל"ב נתיבות חכמה עילאה, והן במוח, הב' ל"ב נתיבות תתאין והיינו בחי' לב כמ"ש בפרדס ערך לב וערך כבוד וע"י הקרבנות בבהמ"ק שנמשך ממוחא עילאה בלבא לכן נקרא שמחת לבו, עוי"ל כי הנה וייצר ה' אלקים, תרין יודין דוייצר הם שורש הב' יצרים והם חו"ג הנמשכים מב' שמות ה' אלקים כמ"ש הרמ"ז פ' תזריע דמ"ז ע"ב ומשכנס בב' חללי הלב, ובהרמ"ז שופטים רע"ה א' ד"ה אבל תימא, והצדיקים אין להם אלא לב אחד בית א' כי לבם חלל בקרבם ואין שם דם משכן יצה"ר כי נזדכך ונעשה כרוח ונאלו הורסים הקיר האמצעי שבין ב' חללי הלב עכ"ד, והנה ארו"ל יומא סט"ב זהו גבורות גבורתו שכוּבש את יצרו, ואיך שייך יצרו למעלה אלא צ"ל שזהו מדה"ד, והוא החלל שמאלי שבלב ז"א שהוא שם אלקים, וחלל הימני הוא שם הוי' וזהו וייצר ה' אלקים, וע"י הקרבנות שכבהמ"ק שמתייחדים ב' הבחי' שבלב דהיינו יחוד וחבור ב' שמות הוי' אלקים לכן נק' שמחת לבו, ומקור המשכה זו מע"ק, עוי"ל ע"ד מ"ש בזח"א פ' בראשית דנ"ט ע"א ע"פ יחד לבבי

תלים סי' פ"ו י"א דהיינו שם אלקים שנקרא לבבי כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים לעולם ופי' יחד לבבי שיהי' מאיר אור שם הוי' בשם אלקים ונק' וייחד שז"ס היחוד, גם לשון חדוד ע"ד ברזל בברזל יחד ואיש פני רעהו, וכ"ז הוא ע"י בהמ"ק כמ"ש גדול הוי' ומהולל מאד בעיר אלקינו תלים סי' מ"ו וארו"ל אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו, והמכוון כי עיר אלקינו זהו אותיות עולם הדבור ועי"ז נמשך בחי' גדול הוי', וגם עי"ז נמשך תוספת אור בשם הוי' מעצמות אור א"ס וכענין צחוק עשה לי אלקים שהצחוק ותענוג העליון נמשך משם אלקים ע"י הברור וההעלאה, וכענין בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמחת לבו דוקא. והנה לפעמים נאמר ויתעצב אל לבו וארו"ל במד"ר ס"פ בראשית משל למלך שבנה פלטין ע"י אדריכל כו' וההפך מזה בבהמ"ק נק' וביום שמחת לבו ועמ"ש ע"פ ויאמר ד' אל לבו, ואפ"ל עוד דהנה כתיב לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר ומבואר בזהר בראשית דל"ז סע"ב ודנ"ח ע"א שהוא המשכת רוחא דחיי מא"א, ועמ"ש בלק"ת בד"ה והיה מספר בני' בענין רוח עד יערה עלינו רוח ממרום ובוהר ר"פ לך לך דע"ז בשעתא דרוחא דכל רוחין ומשמע שם בינה או א"א ובמא"א אות ריש סי"א דוהו תפארת דרדל"א והיינו כי ת"ת נק' רוח אך רוחא דכל רוחין היינו תפארת שבכתר, וכן בסידור ע"פ ישלח דברו וימסם ישב רוחו יזלו מים לפירוש אחד דברו היינו מל' דא"ק ורוחו היינו מ"ה דא"ק דהיינו ת"ת דא"ק יעו"ש, ומכ"ז יובן ענין לא ידון רוחי, וכ"כ למה בשגם הוא בשר דהיינו שנמשך אחר תאוות גשמיות ועמ"ש ע"פ מאין לי בשר, וא"כ ע"י הקרבנות שמברר בחי' הבשר שיעלה בבחי' רוח ניחוח עי"ז נמשך יחוד הרוח והנפש כנ"ל.

ד) והנה כ"ז היה בבהמ"ק שנקרא וביום שמחת לבו ועכשיו שאין לנו בהמ"ק תקנו לנו תפלה במקום הקרבנות שנקראת ג"כ לב וכמ"ש ולעבדו בכל לבבכם זו תפלה, והיינו העלאת נה"ב ברשפי אש דוגמת הקרבן, ולבא לבחי' רשפי אש זהו ע"י ד' תקוני תפלה כסדר פסוד"ז ברכת ק"ש ק"ש ושמו"ע, ע"ד מ"ש במלכים א' סי' י"ט והנה רוח גדולה כו' ואחר הרוח רעש כו' אש כו' קול דממה דקה, ועמ"ש מזה ג"כ בלקו"ת פ' שלח בד"ה אני ה' אלקיכם דפ' ציצית דרוש השני פ"ג דהיינו בפסוד"ז שמסדר שבתו של מקום בהתהוות עולמות ומלאכים, הרי כולם נתהוו מבחי' רוח פיו ית' כמ"ש וברוח פיו כל צבאם, ועכ"ז לא ברוח הוי' אלא בחי' רוח אלקים, ונמשך בו ה' אחרונה דשם הוי' ועמ"ש מענין רוח בד"ה שמח תשמח רעים האהובים כי הנה יוצר הרים ובורא רוח, ועמ"ש ע"פ כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם מענין משארו"ל כשם שא"א לעולם בלי רוחות כך א"א לעולם בלא ישראל ואחר הרוח רעש והוא בחי' והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים וזה הרעש נמשך מבחי' קדוש וידוע ענין קדוש בוא"ו זהו המשכה להיות סוכ"ע וממכ"ע כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוש השני, וזהו ולא ברעש הוי' ר"ל שאין כל שם הוי' נמשך בזה רק וא"ו והיינו

ויהי ולא ייה כו' (הג"ה ולכן בן כפר קורא את המגלה מן י"א אדר דהיינו בחי' ויה כי האופנים וחיות נק' עדימ בן כפר שראה את המלך והיינו ההפרש בין יחזקאל לישע'י כמ"ש בלק"ת בד"ה והי' מדי' חדש בחדשו, ובני כרכים קורים בט"ו דהיינו בחינת י"ה כו' עכ"ה) ואחר הרעש אש, ברכת אה"ע אהבתנו, כי בינה מקנא בכורסייא וממנה נמשך רשפי אש שלהבת י"ה, ע' מזה בד"ה על כן יאמרו המושלים בואו חשבון, בענין כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון ובת"א פ' נח בד"ה מים רבים לא יוכלו, ועפ"מ ע"פ ויקחו לי תרומה דנה"ב נמשכה משמרי האופנים ונה"א דוגמת שרפים שנשרפו באש, א"כ רעש ואש בחי' אופנים ולמטה וזהו התפעלות נה"ב ונה"א ועמ"ש מענין ב' ברכות יוצר אור ואה"ע בלק"ת בד"ה במדבר סיני באהל מועד, ומבחי' אש זה יבא למס"נ בק"ש ועכ"ז זהו עדיין בחי' ה' עילאה דשם הוי' אשר מקנא בבריאה ולא נמשך נזה כל שם הוי' דהיינו גם היור דשם הוי' שהוא חכמה, וזהו לא באש הוי' וע' בלק"ת פ' שלח בד"ה בפ' נסכים כתיב בענין כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה, וע' בלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה, גענין ונהר יוצא כו' ומשם יפרד משא"כ בבחי' ומעין מבית ד' יצא, ועמ"ש בד"ה ושאתם מים בששון דרוש השני בענין ניסוך המים שגבוה מגיסוך היין אלא ואחר האש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא היינו המשכת שם הוי' בשלימות, וקול זה הוא קול דתורה, דאורייתא מחכמה נפקת והחכמה מאין תמצא ע"כ נק' קול דממה דקה, וגם ע"ד דברי חכמים בנחת נשמעים (הג"ה גם י"ל קול דממה דקה זהו צלותא שהיא בחשאי, כענין וחנה מדברת על לבה רק שפתיה געות וקולה לא ישמע וע' בסידור סוף דרוש בהמ"ז על מאמר הזהר תרומה קנ"ג בענין ששכור אסור להתפלל משא"כ בהמ"ז יכול לברך דשם פי' מפני שענין התפלה זהו בחי' קול דממה דקה מבחי' חכמה שלמעלה מהבינה ועיין ג"כ בת"א סד"ה יהודה אתה, וזהו ענין עבודה שבלב ע"ד וחנה מדברת על לבה, וע"כ גם ע"י התפלה ממשיך בחי' שמחת לבו נביכול, גם כתיב שמן וקטורת ישמח לב, קטורת זהו ענין ק"ש ותפלה וכמ"ש תכון תפילתי קטורת ושמן זהו התפילין כמארז"ל ע"פ ושמן על ראשך אל יחסר אלו תפילין ולכן הקורא ק"ש בלא תפילין כו' כי צ"ל שמן וקטורת ואז ישמח לב זה הקב"ה דהיינו שממשיך בחי' י"ה בבחי' ויה כו' ונת"א בד"ה בכ"ה כתב ופי' ישמח לב זה הקב"ה היינו בחי' גלוי פנימיות דהיינו בחי' פנימית אור א"ס ב"ה אין ערוך אליו כו' עכ"ל. ויש לפרש כנ"ל דהיינו ההמשכה מבחי' י"ה שהוא ג"ר כח"ב בבחי' ויה הנקרא לב, דבפרד"ס ערך לב פי' שהמל' נק' לב וכנ"ל שהלב הוא האדריכל ואדריכל היא המ' וכמ"ש מזה ג"כ במ"א אכן במא"א אות למ"ד סעיף ג' פי' שגם התפארת נק' לב, א"כ ויה נק' לב וכשנמשך בזה בחי' י"ה שיהי' השם שלטן נק' שמחת לבו, והיינו ע"י שמן וקטורת שהם המשכות י"ה ולפ"מ ז' שמן זהו תפילין א"כ ממשיך שהקב"ה שהוא ז"א מניח תפילין שהם המשכות ג"ר בת"ת המניחם, וע' זח"א די"ו ע"ב שיש ג"כ לעומת זה ד' בחי' רוח ורעש אש

קול דממה. וע' בעה"ק ח"ד פי"ד שהם ג"ק וק"נ והיינו שהם ג"כ אבי"ע דקליפה, ולכן ע"י ד' בחי' אלו שבקדושה ע"י התפלה ותורה ממילא נכנעו בחי' הנ"ל וכמארז"ל ע"פ הקול קול יעקב שכאשר הקול קול יעקב בתפלה ותורה אזי אין הידים כו', ובמשה והאלקים יעננו בקול.

ה) אך מי הוא הגורם להיות המשכת שם הוי' בקול דממה דקה, שיהי' תמן קאתי מלכא שהוא גילוי אוא"ס בחכמה שבתורה למטה מטה (עמ"ש בת"א ר"פ ויצא בענין ויצוק שמן על ראשה) הנה זהו ע"י בעטרה שעטרה לו אמו כו' ביום שמחת לבו, ועטרה זו זהו ע"ד מארז"ל סנד"ל קושר כתרים לקונו מתפילותיהן של ישראל עמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים, ובת"א פ' מקץ בד"ה מזוזה מימין, ושם פי' דעטרה זו זהו המשכה מבחי' כתר שלמעלה מהחכמה, וע' מזה עוד בד"ה תורה צוה שלא נדפס בלק"ת, ובד"ה להבין מארז"ל סנדל קושר כתרים כו', ושייכות ענין זה לכאן היינו דעטרה זו נמשך ביום חתונתו וגם ביום שמחת לבו וכבר פי' דשמחת לבו זהו ענין בהמ"ק ע"י הקרבנות שמחברים וממשיכים בחי' רוח עליון בבחי' גפש, ועכשיו תפלה במקום קרבנות ג"כ בחי' זו דהיינו המשכת י"ה בוי"ה, וא"כ שייך בזה ג"כ ענין בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמחת לבו, וגם ביום חתונתו שזהו ע"י עסק התורה ולכן ע"י עטרה זו נמשך כח ההמשכה הנ"ל וא"כ העטרה גורמת כביכול שמחת לבו, וכמשי"ת לקמן אי"ה בענין החשן שעל לב אהרן, והענין כי הנה עד"מ העטרה למלך עושים מאבנים טובות המאירם, וכמ"כ אותיות התפלה שהאותיות הם בחי' אבנים עיין בת"א פ' משפטים בד"ה ותחת רגליו ובבה"ז פ' בשלח על התוספתא עד לא אשתקע אירא דכיא, וכשמתפלל ברעותא דליבא נק' אבנים טובות (הג"ה י"ל ע"ד מ"ש במד"ר פ' קרח ע"פ קח טוב ונשלמה פרים שפתינו דפי' טוב היינו התפלה שמתחלה היתה י"ז ברכות כמנין טוב, גם טוב באתב"ש הוא נפש, וכן אותיות התפלה נקראו אבנים טובות או י"ל ע"ד שארז"ל פ"ק דברכות דף ל' ע"פ והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה וע' מזה בלק"ת בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים פ"ב דשם פי' דר"ל שע"ז ממשיך כח המס"נ שבק"ש באותיות התפלה לכן או אותיות התפלה נק' אבנים טובות שמאיר בהם בחי' טוב הנ"ל ועיין מ"ש בלק"ת סד"ה ואתחנן אל ה' בהקיצור ס"ב בענין המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב, ובזח"ב תרומה קכ"ח ע"ב דהיינו יסוד הנק' טוב היה מחברו עם המ' הנק' תפלה, והיסוד מושך השפע מהבינה שמשם הגאולה והדרור כו' וכמ"ש בזהר וצדיק דיוריה בעלמא עילאה שהוא הבינה, ובה מאיר בחי' ע"ק, ועי"ז ממשיך בחי' הטוב כי לא כלו רחמיך ע' בת"א פ' בשלח בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה, ועמ"ש ע"פ טוב וישר ה', ולכן אותיות התפלה שנקראו אבנים טובות נעשה מהם עטרה בחי' כתר, ובעבודה בחי' יסוד זהו התקשרות לה' וזהו ענין צדיק וטוב לו כו', גם ע"ד אשת חיל עטרת בעלה ופי' חיל גימ' מ"ח הם ב"פ כ"ד אותיות דבשכמל"ו ערבית ושחרית

כמ"ש בלק"ת בד"ה ושמתי כדכד לכן היא עטרת בעלה בזוי הכתר לז"א כו' והיינו ענין יהי רצון שיומשך הרצון עליון להיות שיכבשו רחמי את כעטי, ויתרפא החולה כו' ורצון זה שהוא כתר נעשה מאבנים טובות היינו ע"י שמאיר רעותא דליבא בהאותיות התפלה, וע' במא"א אות ריש סכ"ס שיסוד נק' רצון והוא אותיות צנור שבו נמשך אור הרצון עכ"ה) ומזה נעשה עטרה עושים רצונו של מקום יהי רצון ואור הרצון הזה אע"פ שהוא כתר ועטרה מ"מ מאחר שנעשה מאותיות התפלה לכן משם חוזר ונמשך למטה ממש להיות רופא חולים בפועל ממש וכן מברך השנים אשר אותה אנו מבקשים סלח לנו רפאנו ומברך השנים עד שומע תפלת כל פה, וזה היה ענין אהרן כה"ג שהי' נושא שמות בניי על אבנים טובות שבחשן כענין עבודת המלאך שקושר כתרים לקונו מתפילותיהם ש"י כך היה זה ענין אהרן שהי' נושא הי"ב אבנים טובות שבהם חקוק שמות הי"ב שבטים, והיינו ע"י שמתחלה הי' מעלה את הנרות נר ה' נשמת אדם ע"י ויקחו אליך שמן זית זך, וגם הי' נושא הי"ב אבנים טובות על לבו, היינו גם בירור נה"ב והתאחדותה עם נה"א שזהו ענין אבן טוב א' ב"ן, ונשיאתם על לבו זהו ע"ד בעטרה שעטרה לו כו' ביום שמחת לבו לכל א' אבן מיוחד כפי שורשו, לזכרון לפני ה', להעלותם לבחי' חכמה שנק' זכרון ועמ"ש בענין כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ואפ"ל שזהו מ"ש כי שפתי כהן כו' כי מלאך ד' צבאות הוא דכמו שהמלאך קושר כתרים לקונו כו' כך הוא בחי' אהרן כה"ג.

ה) • הג"ה ולכאורה צ"ל איך אבני החשן הם דוגמת סנדל קושר כתרים לקונו הלא העטרה הוא על הראש, ואבני החשן הם על הלב, ויש לתרץ דכיון שהם בחי' רעותא דליבא של י"ב שבטים לכן שפיר עולים להיות כתר ועטרה על הראש, או י"ל כי זהו עטרה וכתר של המל' שמבחי' לב דז"א נמשך להיות כתר דנוק', וזהו עושין רצונו של מקום שהמל' נק' מקום ורצונו של מקום זהו כתר דנוק', ולענ"ד י"ל באופן אחר כי הנה י"ב ברכות אמצעיות דשמו"ע הם נגד י"ב שבטים שהם י"ב גבולי אלכסון, וג' ראשונות דשמו"ע הם נגד ג' אבות, ובהחושן הי' כתוב שמות י"ב שבטים וגם שמות ג' אבות ואח"כ שבטי ישורון כמ"ש בגמ' ביזמא ס"פ בא לו דע"ג ע"ב ובהרמב"ם הי' כלי המקדש פ"ח הי"ז, ודלא כהמק"מ פ' פקודי דף ר"ל שכתב אשר שמות ג' אבות הי' ביהאפוד, והנה הרי בכרכות שמו"ע כולל ב' דברים, האחד שמהם נעשה הכתר בראש ממ"ה הקב"ה ע"י המלאך סנדל כו' הב' שנמשך מעטרה וכתר זה המשכות הרצון עליון למלאות הבקשות שבי"ב ברכות אמצעיות שיהי' חנון המרבה לסלוח ולהיות גואל ישראל ורופא חולים כו' א"כ יש בשמו"ע ב' בחי', הא' עשיית הכתר והעטרה בחי' יהי רצון הב' מה שנמשך מרצון זה מילוי החסרונות לעמו ישראל, ע"ד כי אין מחסור ליראיו שמבחי' אין שהוא הכתר נמשך

למלאות החסרון של ידאיו, והמשכה זו מהכתר נמשך ע"י המדות עליונות שהן ג"כ י"ב גבולי אלכסון ובפרט ע"י מדת תפארת המבריא מן הקצה אל הקצה, דהיינו מהכתר עד מל' וע"כ י"ב אבני החשן אשר על לב אהרן כה"ג שהוא ז"א מורים ג"כ על ההמשכה שנמשך מהכתר ע"י ת"ת להאיר ביי"ב גבולי אלכסון להשפיע הרצון עליון למטה להיות ומשביע לכל חי רצון שיקויים כן בפועל ממש, שיהיה סולח וגואל ורופא חולים ומברך השנים וכו', וע"כ הם על לבו דוקא שמשם מאיר ההמשכה למטה בעולמות כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים וגם הלב נק' אדריכל שבו ועל ידו בנה הפלטין וע"כ צ"ל ונשא אהרן את שמות כו' על לבו, וענין בחשן המשפט, זהו ע"ד לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, דאין ר"ל דין אלא ע"ד והקמות את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר, קרש שוכה לינתן בצפון כו' כמ"ש במ"א בהגהות לר"ה ואלה המשפטים, או כמ"ש בזח"ג האזינו דרצ"א סע"ב דמשפט שהוא ת"ת מבסס לצדיק שהוא מ' ועי"ז נעשה מצרק צדקה, ותדע שהרי מסיים לוכרון לפני ה' תמיד, וזהו ג"כ ע"ד שימני כחותם על לבך דקאי על תש"ר אשר נאמר בהם ומי כעמך ישראל כו' והוא ענין וד' האמירך היום לתתך עליון, והרי בזה פקודי דר"ל סע"א אמר דענין החושן זהו מדרגה תש"ר, והאפוד זהו ענין קשר של תפילין, א"כ בחושן המשפט היינו ענין וד' האמירך כו' ועי"ן בפירש"י בחומש פ' האזינו ע"פ כי ידין ה' עמו וי"ל שזהו הפך ממ"ש לא ידון רוחי באדם כו', גם חשן ל' אחישנה, לעזרתי חושה עי"ן בלק"ת פ' קרח בענין ויגמול שקדים.

ו) ומה שבחושן היו על י"ב אבנים מיוחדים ובאפוד ה' ששה משמותם כו', הקדים ענין כשם שאין בלבך אלא אחד ובוהר תרומה קל"ד ב' פ"י דהבינה היא לבך דיעקב שהוא תפארת ור"ל כי לבך הוא הרצון והתשוקה ובבינה מאיר ע"ק בחי' א"ס ממש וזהו ענין כשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו מ' שהיא עלמא תתאה ונק' לבנו של י"ב בקר דבריאה ע"ד צור לבבי וחלקי אלקים, אלא אחד והיינו מה שנמשך מע"ק ע"י ת"ת ז"א דאצילות וזהו ע"ד מרכבתא עילאה שביטולם בעצמות ואו"ס ומרכבתא תתאה שביטולם לבחי' מלכותו ית' הנק' שמו, כמ"ש בד"ה ויקהל משה דתקס"ז, וזהו ענין כגוונא דאיגון ו"ק דאצי' מתייחדין לעילא באחד בבינה, אוף הכי איהי מתייחדת לתתא בו"ק דבריאה באחד עי"ן מזה בסידור בדרוש כגוונא, אך פ"י כשם שאין בלבך היינו שמבחי' לבך דיעקב יחו"ע נמשך הכח שכמ"כ יהי' אין בלבנו אלא אחד, שהרי השבטים נמשכים מעצם האילן (הג"ה ולע"ד דוגמא לדבר ממ"ש בת"א סד"ה וישכם לבן בבקר וינשק לבניו שנמשך כח ועוז מבחי' לובן העליון לעורר האתעדל"ת בבניו שהם י"ב שבטים, ובחי' לובן העליון מאיר בהבינה כנ"ל שהוא לב דיעקב או ע"ד שנת' בלק"ת פ' במדבר סד"ה במדבר סיני באהל מועד שמבחי' רחמים דיעקב שהוא ת"ת נמשך הרחמים די"ב שבטים, וזהו ענין ברחמיך הרבים רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין כו' או ע"ד שנתבאר בדרוש בהמ"ז בענין

שבברכת נודה לך אומרים ברית ותורה, שהכח ביחוי' צ"ל נמשך מיחוי'ע, ומאחר שזהו נמשך מלמעלה ע"כ תחלה נמשך ע"י חב"ד שבמוח ואח"כ נמשך בהלב בחי' בינה לבא, וזהו וידעת היום ואח"כ והשבות אל לבבך, ועמ"ש מזה בד"ה ראו קרא ה' בשם בצלאל שארו"ל בצלאל היית וידעת, דהיינו תחלה וידעת ואח"כ והשבות עכ"ה) והדעת מתחלק רק לב' בחי' חו"ג ונקרא דעת דבין כתפין, וזהו ענין ב' אבני האפוד אשר בשני כתפות האפוד, שהן חו"ג וכל א' מהם כולל ו' בחי' ע"ד באהבה כלול כל ו"ק וכן ביראה כלול ו"ק כמ"ש בד"ה אלה מסעי דרוש השני ואח"כ כשנמשכים המדות בהלב שם נעשים י"ב בחינות, שהם ו"ק לך ה' הגדולה עד כי כל ועוד ו"ק מהתכללות דהיינו ענין י"ב גבולי אלכסון והטעם שהתכללות הוא בהלב לפי ששם מתחבר נפש ורוח דהיינו ההעלאה שהוא בחי' בירור נה"ב וההמשכ' מלמעלה מבחי' רוח, ולמעלה זהו ההמשכה מאור א"ס ע"י חכמה עילאה בהלב ע"כ ע"י נעשה מויגת המדות וההתכללות כו' (תג"ה אפ"ל דוגמת מ"ש באג"ה סי' י"ב דמה שהת"ת מחבר חו"ג היינו ע"י ההמשכה מבחינה דלאו מכל אילין מדות איהו כלל וע"י זוקא מתחברים המדות ועד"ז נתבאר בד"ה וידעת היום, דרוש השני פ"ב בענין שלום שלום לרחוק ולקרוב וכ"כ בפ' מטות סוף הביאור דהחלצו, כי להיות התכללות כללות ישראל שהם ו"ק דז"א הוא ע"י מוחין דאבא ששם הוא ההתכללות כו' עכ"ה) לכן בהחשן אשר על לבו היה י"ב אבנים, ובהאפוד שבכתפות היו רק ב' אבנים שהדעת הוא מצד האחור ומתחלק לחו"ג, ומה שבהאפוד היו אבני השהם י"ל כי אלה תולדות יעקב הוא ע"י יוסף בחי' כי כל בשמים ובארץ ויוסף אבנו הוא שהם.

ז) עוי"ל באופן אחר הטעם שבאפוד הי' ב' אבנים ובחושן י"ב דהנה בזהר פקודי דף ר"ל מבואר דהחושן זהו כענין תש"ר וכמו על תש"ר נאמר שימני כחותם על לבך כן החושן על הלב וכנ"ל ססעי' ה', והאפוד שהוא ט' בחי' אחרי הוי' תלכו, אחרי זהו מ' כמ"ש בזהר ויקרא דף כ' ע"ב, א"כ יש לדמותו לתש"י והנה בתש"ר הן ד' פרשיותיו שהן חב"ד והדעת מתחלק לחו"ג וזהו הקב"ה שהוא ז"א מניח תפילין הנ"ל והן בד' בתים אשר כל א' בחי' הוא בבית בפ"ע וע' מזה בזהר ואתחנן דרס"ב סע"ב ובתש"י הם ג"כ ד' פרשיות הנ"ל רק שהם בבית א', וכדוגמא זו בהאפוד ששה משמותם על האבן האחת ובהחושן שם כל שבט על אבן מיוחד בפני עצמו, וא"כ מענין התפילין אפשר שי"ל גם כאן וע' במנחות דל"ד ע"ב אשר תש"י צ"ל אות א' ולכן צ"ל בית אחד אבל תש"ר נאמר לטטפת כו' טוטפות היינו ד' בתים עיין מזה ג"כ בש"ע אאומ"ר ז"ל סי' ל"ב סעיף נ"ה וסעיף ג', וברע"מ ס"פ בא דמ"ג ע"א תקונא פארא שפירו דגוונין עילאין וע"ד טוטפות כד"א ישראל אשר בך אתפאר כו' וכמו דאינון ד' פרשיות באינון תש"ר אוף הכי כולהו בתש"י בבית א' דהא בתש"י לית לה מגרמה כלום אלא מה דנקטא מלעילא, ועיין בזהר וישלח דקס"ח ע"ב שזהו ענין תפלה לעני ותפלה

למשה, מבואר הטעם דתש"י הוא בבית א' משום דלית לך מגרמה כלום כ"א מה שנמשך מלמעלה ע"כ הם בבית אחד ואפ"ל דשם בתש"ר הם עצמיות הד' מוחין חו"ב חו"ג ע"כ מעלתם רוממה שכל א' מעלתו בפני עצמו וזהו הסוטפת והפאר, אבל בתש"י דל"ל מגרמה כלום רק שנמשך בה הארה מד' מוחין כמו שממל' שבחכמה נעשה חכמה שבמל', וממל' שבחסד נעשה חסד שבמל' שזהו ענין כל הנחלים הולכים אל הים וכיון שאין בזה עצמיות הד' מוחין ממש רק הארה שלהם ע"כ אין לכל א' בית בפ"ע כ"א בית ואות א' לכולם וזהו כענין מ"ש בפי' זכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו שמשיגים רק הזכרון מרב טובך ולא עצמיות רב טובך כו' ע' בסידור ובת"א בד"ה רני ושמחי דרוש השני, ובזח"ג ואתחנן דרס"ג א' פי' הטעם לפי שהמל' מקבלת מתנה"י דאינון חד גופא וע"כ כלילן בחד ור"ל משא"כ תש"ר שהן חו"ב חו"ג שלמעלה מעלה מבחי' תנה"י שתנה"י הן כלי ההשפעה אבל חו"ב חו"ג הן עצמיות ע"כ הם ד' בתים, וע' זח"א דף י"ג סע"ב ודף י"ד א', וע' בלק"ת בשה"ש בד"ה שימני כחותם שתש"י נק' חותם שוקע שמלמעלה לכן הוא לך לאות משא"כ תש"ר חותם בולט גלוי, לכן עפ"ז מובן ג"כ טעם שתש"י הוא בית א' כיון שאין ההמשכה בגלוי רק ע"י התלבשות בלבוש ע"כ לבוש א' לכל הד' בחי' תנה"י כו' אבל תש"ר חותם בולט לכן כל בחי' התגלותה בפני עצמו וע' כה"ג בד"ה ואהי' אצלו אמון הרצון בכל המצות שזה אבל * מצד התענוג כ"א בחי' בפ"ע וכן מצד הכתפות אחר אתכפי' הרי כל הששה שבחסד בחי' א' אתכפי' מצד האהבה והששה שבכיראה ג"כ שזה אתכפי' מצד היראה והוא רק בחי' רצון אבל מצד אתהפכא תענוג אין דומה התענוג שבראיה בחי' ראובן להתענוג שבשמיעה שמעון.

תצוה כ"ח י'

ששה משמותם. סוטה פ"ז דל"ו וחמשים אותיות היו כ"ה על אבן זו וכ"ה על אבן זו כו', ירושלמי שם ג"כ כנ"ל.

רבות בקהלת דף ק' ע"פ טוב שם משמן הטוב אמר הקב"ה חביבים עלי שמות של שבטים יותר משמן המשחה כו' עד שבחייהם לא נאמר ששה משמותם ובמיתתן נאמר ששה משמותם, ואפ"ל שבחייהם היו מרכבה ליי"ב בחי' דבריא שהם מבחי' נוק' ובמיתתם זכו להיות שבטי י"ה כו' י"ב גבולי אלכסון דאצי' כו' עד י"ב בחי' דת"ד שזהו פי' אשר נשבעת

אבל . . . וכן מצד : בכתי' ב' ליתא זה, ושם : אבל מצד הכתפות.

לאבותינו מימי קדם בוח"ג קלד"ב, ולכן טוב שם משמן הטוב, גז י"ל זהו כ"ה אתון דיחודא דשמע ישראל דהוא שם ע' פי' שם ב"ן ורפ"ח שמתעלים משבה"כ ע"י יחו"ע למס"ג באחד ולכן הוא טוב שם, מבחי' זמן הטוב, ועד"ז ג"כ ברוך שם כבוד כו' אף ששם יש רק כ"ד אותיות י"ל המס"ג והביטול משלים למנין חמישים וכן השבטים היו מ"ט אלא שהוסיפו ביוסף אות א' או בנימין מלא.

עמה"מ יח"א, מ"ע צ"ז, של"ה שמו"א.

ואפ"ל האבן האחת בינה ה' עילאה ה' אבן שהיא שכינתא עילאה וממנה נמשכים ו"ק, ואת שמות הששה הנותרים על האבן ה' תתאה מל', וזהו ענין שמע ישראל ובשכמל"ו, עמ"ש מענין טוב שם ע"פ ואלה שמות בניי וע"פ לריח שמניך טובים שמן תורק שמך וע"פ מה יסו דודיך בענין וריח שמניך מכל בשמים.

פסוק י"ב ונשא אהרן את שמותם כו' ברבות בקהלת ד"ק ע"פ טוב שם משמן הטוב חביב עלי שמותן של שבטים משמן המשחה שנמשכו בו כהנים ומלכים כו' עבודתו אינה עבודה אלולי שמותן של שבטים חקוקים על שתי כתפיו כו' תני רשב"י שלשה כתרים הן כו' ע"ש מזה נראה דשמותן של שבטים זהו ענין כתר שם טוב שלמעלה מכתר תורה וכ"ש מכתר כהונה כו' וזהו ענין טוב שם משמן המשחה שנמשכו בו כהנים שה"ע כתר כהונה כו' והענין י"ל עפמ"ש בספנ"י סוף פסוק ואתה תצוה דכתר ומלכות הוא בעולם העשייה שהוא בבחי' מל' כנודע וע' באגה"ק ע"פ ויעש דוד שם, וכתר כהונה הוא בעולם המלאכים כמ"ש שפתי כהן ישמרו דעת כו' כי מלאך ה' צבאות הוא, והיינו בעולם היצי' כי ו"ק מקננים ביצירה וכן אתה כהן לעולם בחי' חסד שהוא ראשית הו"ק וה"ע אהבה כו', וזשארז"ל סנהדרין ל"ט סע"א אלקיכם ז"א כהן הוא כו', וכתר כהונה ה"ע כתר ויצירה וכן באצ"י יצירה שבאצ"י כמ"ש ע"פ לפני לא נוצר אל וה"ע תפארת דאימא שנעשה כתר לז"א, וכתר תורה הוא בעולם הכסא כסא כבוד ינחילם כו' השמים כסאי והיינו עולם הבריאה שבו מאירי' חב"ד דאצילות ואורייתא מחו"ב נפקת ודעת כולל ה"ח וה"ג עשה ול"ת ויקם עדות ביעקב כו', והוא למעלה מעלה מהיצירה וכן באצ"י או"א נק' עמקו מחשבותיך לגבי המדות עיין ד"ה באתי לגני, ועמ"ש בענין דוד שנענש על שאמר זמירות היו לי חוקיך זמירות ה"ע שיר התפעלות המדות וכענין מזמור לדוד כו' יוצאין בשיר כו' ואין ערוך לגבי חכמה עילאה שלמעלה מבחינת מדות, ולכן התלמוד

נמשך מהיכל קדה"ק דבריאה והיינו כמ"ש בלק"ת ע"פ בראשית ברא שהתורה נק' תורה דבריאה ועמ"ש ע"פ השמים כסאי, וכן באצ"י חו"ב נק' בריאה והחכמה מאין תמצא, וכתר תורה מת"ת דא"א נעשה כתר לאו"א כו', וזהו יקרה היא מכה"ג שנכנס כו' שהוא בכתר דיצירה אבל התורה כתר דבריאה עמקו מחשבותיך. והנה כתר ש"ט פי' שם דהוא בחי' אצילות וה"ע משה שנאמר בו ויאצל מן הרוח וכתוב ידעתך בשם, וכתוב ותרא אותו כי טוב הוא כו' וזהו כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, פי' בראתיו יצרתיו כו' ג' כתרים הנ"ל תורה כהונה מל', אכן כל הנק' בשמי זהו כתר ש"ט, ובאצ"י עצמו ג' כתרים הנ"ל ביי"ע שבאצילות, ע' ביאור ועתה יגדל גא, וזהו ענין ג"פ קדוש, אבל כתר ש"ט הוא כתר הכללי דא"א שהוא אצ"י שבאצילות, קדש העליון שלמעלה מבחי' קדוש, או כענין קדש הקדשים בד"ה שבת שבתון, ונמשך ממל' דא"ס וזהו שם טוב בחי' שמו הגדול כו', וזהו ענין שמותן של שבטים ע"ד מארז"ל יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים כמ"ש במ"א וכ"ש שמותן של שבטים בני האבות כו' וזהו שהם חקוקים על שתי כו' בחי' אותיות החקיקה גליף גליפו בטה"ע כו' ואף שהן נק' י"ב בקר עכ"ז אדרבה שרשן מבהמה רבה שלמעלה מבחי' אדם תורה עמ"ש סד"ה ויאכילך את המן.

פסוק חושן ע' במא"א אות ח' סכ"ג ובלק"ת פ' תצוה. זח"ב דר"ל ודרל"א. ובש"י כ' י"ל חושן לשון לעזרתי חושה, תלים כ"ב כו', וחש עתידות למו דברים ל"ב ל"ה, בעתה אחישנה ישעי' סמך כ"ב, שהוא לשון מהירות ועמ"ש בד"ה ויגמול שקדים שהי' סימן לכהונה כי ע"י הכהן ורב חסד נמשך ההשפעה במהירות בלי עיכוב כו' ואפשר זה הי' גם כן ענין החשן ואף שנק' משפט בניי הלא זהו ג"כ ענין המשפט כענין ישועות שהם ה"ג ממותקות לעמוד לימין אביון להושיעו כו'. מענין אפוד במא"א אות א' סק"ה.

פסוק ל'. ונשא אהרן את משפט כו'. להעיר ממ"ש ע"פ ואלה המשפטים להיות וארמון על משפטו ישב וכמו קידוש החדש נק' משפט ע"ד כמשפט הראשון כהלכתא קדמייתא שהיו שני המאורות הגדולים ושלא יהי' חשך מכסה הלבנה כו' עד"ז ה"ע משפט בניי וכמ"ש לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ב"י דבר יום ביומו כו' דהיינו ג"כ כהלכתא קדמייתא ישראל עלו במחשבה קדש ישראל לה', והיינו ע"י החשן שהי' כנגד הלב ע"ד שימני כחותם על לבך, וכענין לבבתי אחותי כו' ועמ"ש בד"ה ביום השמע"צ

בענין פרי עץ הדר באילנו כו' בתוונא דלבאי יתיב שהוא כנס"י שבפנימי' ז"א ונק' תמתי תאומתי וזהו ענין האורים והתומים תומים ע"ד תמתי כו' ע' זח"ב ר"ל ורל"ד ע"ב, והאותיות היו בולט"י ע"ד חותם בולט כו' ולהעיר מפסוק וללוי אמר תומיך ואוריך כו' ועיין בספני' ס"פ ועשו את האפוד מענין אפוד וחושן שהם בחי' אחר ופנים ועמ"ש בד"ה זכור דעמלק.

תצוה כ"ח ל"ד

א) **פעמון** זהב ורמון כו' זגא דדהבא ורמונא כו' ופרש"י פעמון זהב ורמון אצלו והחוקוני כ' הרמון עשוי להיות הפעמון חובט ומקיש עליו להוציא קול, וצ"ע דהא רמוני תכלת ותיב ואיך יוציא קול ע"י שהפעמון מכה על רמון של תכלת, והרלב"ג כ' כי הפעמון הי' שיעורו כשיעור הרמון זוג של זהב ועינבל בתוכו להכות בו כדי שישמע קולו והנה הי' המעיל מוקף מפעמוני זהב ורמוני תכלת וארגמן כו' עכ"ל, מבואר שהקול הי' יוצא ע"י העינבל שבתוך הזוג ולא ע"י הרמון, ועיין בבחי' ג' פירושים א' שהפעמון בתוך רמון כלומר מכוסה בתוכו וכ"כ הפני' בשם הרמב"ן, ב' שהי' פעמון בין שני רמונים ולד"ה הקול ע"י הענבל שבתוך הפעמון דהיינו בתוך הזוג כו', והפני' כתב דמשמע יותר כפרש"י ולא כהרמב"ן.

ב) **סוטה** פ"ק ד"ט סע"ב ע"פ ותחל רוח ה' לפעמו במחנה דן א"ר יצחק דבי רבי אמי מלמד שהיתה שכינה מקשקשת לפניו כווג (ללותו) באשר הולך) כתיב הכא לפעמו במחנה דן וכתוב התם פעמון ורמון עכ"ל. והנה בזח"ב פקודי רלא"א ז"ל מה כתיב פעמון זהב ורמון ואוקימנא וכולא איהו ברזא עילאה כדקאמרן מה כתיב ונשמע קולו בבואו אל הקדש לפני ה', בגין דאצטריך קלא דאשתמע ע' זהר בפ' בראשית ד"ן ע"ב וכ' המק"מ בשם ג"ב מהרח"ו פעמון זהב מל' ורמון תפארת, וכולא איהו ברזא עילאה חיבור זו"ג, קלא דאשתמע פי' זו"ג נק' קלא דאשתמע עכ"ל ויש לעיין דסיום המאמר פעמון זהב הא אוקימנא רמון דאתמליא, כרמונא דא דאיהו אתמליא מכולא, לא משמע דקאי על תפארת, ובפרדס ערך רמונים פי' בשם הת"ז נצח והוד נקראו שני רמונים ובמא"א אות ריש סכ"ז רמונים הו"ב עטרין דז"א ה"ח וה"ג, רמון נק' חיצוניות מט"ט ופנימי' ח"י ט"ט עכ"ל והי"ב הראה מקום בת"ז תקון כ"ד סח"א, ועכ"פ אפ"ל דהפעמון זהב היא המל' כנ"ל והענבל המקשקש בו היינו יסוד גם לפמ"ש הכי"ק פ' תצוה גבי מעיל שמכפר על לשון הרע, על הלשון שבתוך הפה כענבל שבתוך הזגים עכ"ל, והפה הוא מל' כמאמר מלכות פה תשבע"פ קריגן לה, והלשון הוא יסוד כמ"ש במא"א

אות למ"ד פי"ב לשון נק' היסוד שבפה גם הדעת נק' כך מכריע בין חידך וגרון כו' עכ"ל, וע' זח"ג פ' אחרי סא"א בענין פי' לשון הקדש, וכן מבואר בס"י עשר ספירות במספר עשר אצבעות כו' וברית יחיד מכוון באמצע במלת לשון ובמלת מעור עכ"ל הרי דהלשון נק' ברית יחיד שהוא יסוד כו' והיינו כי ב' ידים שהן ע"ס יד ימין הי"ח בחי' סוכ"ע ויד שמאל הי"ג ממכ"ע והמייחדים זהו ע"י ברית הלשון עמ"ש בפ' מקדש ה' כוננו ידיך בד"ה נשא את ראש בני גרשון, ומרע"ה הי' כבוד פה וכבוד לשון וע"י התורה נתרפא פה ולשון כמ"ש ברבות ר"פ דברים, ועכ"פ מכ"ז יובן ענין לפעמו דדרשו ששכינה מקשקשת עליו כזוג כו' כי השכינה היא הפה המקבל מהלשון, ולכן שכינה גימטריא לשון כמ"ש במא"א אות למ"ד סעיף י"ב ואפ"ל האלף היתירה זהו בחי' פלא יסוד.

ג) רבות בראשית פי"ח ע"פ זאת הפעם עצם מעצמי, זאת היא שעתידה להקיש עלי כזוג, המד"א פעמון זהב ורמון, היינו כי זאת היא מל' הנק' פעמון זהב כו' כנ"ל שהיא הדבור עליון כו', והנה דרשו פעם לענין פעמון, עפ"ז אפ"ל ענין ג' רגלים שנקראו שלש פעמים בשנה שאז גלוי פעמון זהב כו' כי אז יחוד העליון קלא דאשתמע עד שנמשך להיות יראה את פני, ועפ"ז י"ל ג"כ ענין מה יפו פעמיך בנעלים כי רמון שאצל פעמון עם היותו ת"ת י"ל ג"כ מט"ט שבו נמשך ומתלבש הדבור עליון שנק' עבדו זקן ביתו כו' וזהו עצמו ענין נעלים שמת"ט נק' נעל דשכינתא וזהו מה יפו פעמיך בחי' זאת הפעם כו' בנעלים כו', ועמ"ש ע"פ שלש רגלים תחוג לי בשנה, בקונטרסים תרטוב, וגם כתיב כי אעבור בסך כו' בקול רנה ותודה תלים סי' מ"ב ג"כ קלא דאשתמע. רבות קע"ו ב' ר"מ ג', חמש מגילות ל"ו ב' ס"ה ב', בחיי קנדה, ג.

ד) רבות נשא פי' גבי מחרצנים ועד זג דר"מ ע"ג החרצנים אלו החיצונים (היינו הקליפה שבחוק, תוס' פ"ו דנזיר לד"ב) והזנין אלו הפנימיים (הם הגרעינים) כמ"ד פעמון זהב ורמון, ומתרגמינן זגא דדהבא ורמונא דברי ר' יהודה, ר' יוסי אומר שלא תטעה כזוג של בהמה החיצון זוג והפנימי ענבל וכ' הרמב"ם בפ' המשנה בנזיר שם וענבל צורה שתולין בצאורי הבהמות והוא הפעמון שם החלל ממנו זוג, שם הגוף המקשה שמכה בצדי החליל וישמע לו קול ענבל עכ"ל, עכ"פ מהא דר' יהודה נראה דפירושו כמו שהרמון מכסה על הזוג שהוא הפעמון כן החרצן שהוא הקליפה מכסה על הזוג, וזה כפי' הרמב"ן דלעיל סעיף א', ומזה נלמוד דרמון הנ"ל היינו מט"ט שהוא נעל דשכינתא ובתוכו מתלבש הפעמון שהוא הזוג שהיא השכינה ובתוכה הענבל שהוא הלשון יסוד כנ"ל, וענין שתולין זה בצאורי הבהמות י"ל כי בשרשם פני ארי' פני שור, הם מרכבה לבחי' פעמון זהב הנ"ל שהם המרוממים את הדבור עליון כמ"ש גבורי כח עושי דברו דפי' בזח"ב קצא"א שהם עושים ובונים את הדבור עליון כו' וזהו ענין והחיות נושאות את הכסא, וכן למטה ע"י בירור נה"ב עי"ז ארוממך אלקי המלך כו' וזהו עצמו

ענין מה יפו פעמיך בנעלים שהנעל היא נהיב הנמשך מעור בזמה כו' שם ב"ן כו' ועי"ז יפו פעמיך הנ"ל, עיך במד"ר פ' אמור ר"פ כ"ז לפעמן זהב וגיל שלו מרגליות ונתבאר מזה בישעי' ע"פ אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו.

ה) רבות ס"פ צו קעו"ב שני דברים אין להם כפרה וניתנה להם התורה כפרה לשון הרע כו' במה יתכפר לו בזוגי המעיל הה"ד פעמון זהב ורמון כו' יבא הקול ויכפר על הקול כו', ועיך ברבות פ' תורת המצורע ס"פ ט"ו, ושם ס"פ כשעשה תשובה כתיב בורא גיב שפתים כו' ורפאתיו וי"ל שזהו ע"י קול דתורה והוא כענין פעמון זהב ורמון מה גזם לפמ"ש בשה"ש ע"פ מעסיס רמוני שהם האגדות כו' וגם צדקה זהו ענין קלא דאשתמע וכמ"ש ומעיל צדקה יעטני וזהו ענין קול שמכפר על הקול כו', וע' בת"א סד"ה וישב יעקב שהתורה נק' קלא דאשתמע ואלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז, ות"ת כנגד כולם לכן עי"ז ונשמע קולו אכילת הפירות.

ו) רבות בשה"ש לז"ב ע"פ מעסיס רמוני, אלו ההגדות שטעמן כרמון, מעסיס רמוני אלו בגדי כהונה המד"א פעמון זהב ורמון.

תצוה כ"ח ל"ו

ועשית ציץ. פ"ו דשבת דס"ג ע"ב ציץ כמין טס של זהב ורוחב שתי אצבעות ומוקף מאוזן לאוזן וכתוב עליו בשני שיטין יו"ד ה"א למעלה (כלומר השם שלם בשיטה עליונה) וקדש למד למטה (כלומר בשטה תחתונה שלא להקדים שאר אותיות למעלה מן השם מאחר ששני שיטין היו) ועיין תוספת שם. ויש להבין דלמה הוצרכו לכך מ"ש מהא דאיתא במשנה סוף מסכת ידים ולא עיז אלא שאתם כותבים את המושל מלמעלן ואת השם מלמטן (שמקדימין שם פרעה לשם השם) שנאמר ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו כו', וכשלקה מהו אומר ה' הצדיק עכ"ל. שוב מצאתי שמהרש"א פ"ק דסוכה ד"ה ע"א הקשה קושיא זו ותירץ דהתט כיון שיש סיפור דברים לפני השם ולאחריו אין לחוש בקדימה ולמעלה משא"כ הבא בציץ דלא כתיב ביה רק תיבה אחת והשם יש לחוש בקדימת התיבה לפני השם כו', וז"ל מהרש"א שם ומוקף מאון לאון ובקרא כתיב על מצחו ומתרגם בין עינוהי, ויש לפרש דמקום הכתב קדש לה' ודאי הוא בין עינים אבל הטס היה משוך יותר דהיינו מאוזן לאוזן ולכוונה בו כי היה מונח הציץ

על המצח במקום המוח אשר שם כח הנשמה הטהורה (וז"ס זהב טהור) וע"כ ה' הציץ בין החושים האלו הרוחניים ביותר שהם הראות והשמע שיהיו קדש לה' וכדכתיב ט"פ כי תבא ולא נתן ה' וגו' ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום וגו' וק"ל עכ"ל. ויש להעיר לפ"ז ממ"ש גבי תפילין והיו לטוטפות בין עיניך והיינו דכתיב תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תרצינה והקרי תצרינה וזה נמשך ע"י התפילין שהם בין עיניך, והרמ"א בפ' עקב האריך בזה, וא"כ מה שהציץ מאוזן לאוזן זהו שיבואו לבחי' שמע ישראל ולבחי' והאונת למצותיו, בפ' בשלח ט"ו כ"ו, הטו אזניכם תלים ע"ח א', ועמ"ש ע"פ ורצע אדוניו את אזנו אוזן ששמעה על ה"ס כו' ומ"ש ע"פ שמוע מזבח טוב, ועמ"ש בענין מעלת השמיעה שהרי ארו"ל חרשו נותן לו דמי כולו, בד"ה וכתבתם על מזוזות ביתך, וע' בספניי ר"פ האוינו, ומה שהי' בין העינים ע"ד וראו מי ברא אלה והחכמים נק' עיני העדה, גם אהרן אותיות נראה, כי עין בעין נראה, וכן ציץ לשון הסתכלות כמ"ש לקמן, ועמ"ש ע"פ שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך ובתלים סי' מ"ב ע"פ מתי אבוא ואראה פני אלקים בילקוט שם, והציץ ממשיך בחי' ראייה ע"ד מציץ מן החרכים, וכן עכשיו בחי' הציצית כמ"ש וראיתם אותה.

קיצור. הציץ מוקף מאזן לאזן ובין עינים י"ל המשכת הראיה מלמעלה כי ראה ד', כי שמע ה' בד"ה יהודה אתה וכן באדם שיהי' בחי' שמיעה שמוע מזבח טוב ובחי' ראייה ע"ד שלש פעמים בשנה יראה, לבבתי באחד מעיניך, אחת היא יונתי, וראיתם אותו דגבי ציצית.

(ב) **זהב טהור.** ירושלמי פ"ד דיומא ה"ד שבעה זהבים הן זהב טוב זהב טהור כו' זהב טהור שמכניסין אותו לאור ואינו חסר כלום כו' והכניסוהו לכור שמונים פעמים ולא חסרה כלום ופריך ויאות בתמיה וכי כך עינינו רואות כשנותנין זהב בכור באש הוא נחסר, ומתרץ עד דלא יקום על ברריה הוא נחסר (כשעדיין לא קם הזהב על ברירותיה שלא נצרף כל צרכו נחסר ממנו) מן דו קאים על ברריה לא חסר כלום (ר"ל אבל בשכבר נצרף כל צרכו לא חסר ממנו כלום ואפי' מכניסים אותו באש כמה פעמים) וכן הוא ג"כ ברבות תרומה פל"ה, ועיין מענין שבעה מיני זהב בוח"ג קדושים דף פ"ד ע"א ובמק"מ שם שהם ה"ג וכללותם וכללות כללותם, ובת"ז קכ"ד ב' תיקון ע', ואפשר להעיר לענין זהב טהור מענין טהירו עילאה הנזכר בוח"א ט"ו א' גליף גליפו בטהירו עילאה, ועיין מענין טהירו בת"א פ' משפטים בביאור ע"פ ותחת רגליו בענין וכעצם השמים לטהר, וא"כ ופתחת עליו דוגמת גליף גליפו.

קיצור. ענין זהב טהור י"ל ההסתכלות לאסתכלא ביקרא דמלכא היא בתוקף רשפי אש האהבה ע"ד עיני האדם לא תשבענה וכמ"כ בחי' הסתכלות עיני ד' אל צדיקים הוא ג"כ בתוקף האהבה עד כי מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכו' וכמ"ש במד"ר פ' וישלח פרשה פ' בשלשה לשונות של חיבה חבב הקב"ה את ישראל בדביקה חשיקה חפיצה כו'.

ג) זח"ב פקודי דרליה ב', ועיין בפ' ויקהל דרי"ז ע"ב ע"פ ויעש את ציץ, ציץ אסתכלותא כו' עיניך בשדה כו' ודף רי"ח ע"א זח"ג ס"פ שלה קע"ג סע"ב קע"ד א' ציץ דכר ציצית נוקבא כו', ולדעת רבינו בחיי פ' תצוה נראה ששבעה בגדי כהונה זולת הציץ הם ז' רקיעים שהם ז' היכלות דבריאה, והציץ היא השכינה שבכסה"כ שה"ע מל' דאצילות, והיא משגחת על ישראל ע"ד מציץ מן החרכים והיא מקבלת מיסוד שעליו נאמר ויצץ ציץ, במא"א אות צ' סי"ט ציץ יסוד אבא לשון דכורא, וכתוב בו קדש לה' מסטרא דאבא הנק' קדש כו' גם ציץ הוא הארת הבינה דע"ס דרישא ולכן מכפר על עזות מצח כו' ולכן כל הרואה הציץ טוב בחשובה בינה עכ"ל. ומ"ש ציץ יסוד אבא הנה יסוד אבא נק' ברק כמו בריקת וסקירת השכל הנמשך ממקור השכל ומאיר אל הבינה וזהו ג"כ ענין ציץ לשון מציץ כו' הארה והברקה כו', והנה פי' יסוד אבא בדרך העבודה זהו ענין נקודה בהיכליה בחי' הביטול שלמעלה מהשכל כנו' בד"ה ראה אנכי נותן וזהו ענין ועשית ציץ שהארת ביטול זה נמשך ע"י משה כו' כי במשה נאמר וירא ראשית לו ועמ"ש מענין משה בד"ה משה ידבר, בת"א פ' יתרו, ופתחת עליו להמשיכו בבינה ששם גלוי האותיות וזהו ענין נקודה בהיכליה, אך הרי אדרבה הציץ סובל האותיות ויש להעיר מענין אם בחקתי כו' שיש בנש"י בחי' אותיות החקוקין גשמה שנתת בי טהורה היא, ואפשר הציץ בחי' מקור הנשמה שלמעלה מהגוף ונק' ציץ לשון הסתכלות ע"ד מזליה חזי, וחקיקת האותיות בו להיות ישראל מתקשראן באורייתא, א"נ חקיקת האותיות להמשיך מהמקור הנ"ל הארת בנשמה שבגוף כו'.

קיצור. ציץ אסתכלותא, והיינו אסתכלותא דעלמא עילאה בעלמא תתאה ע"י כה"ג דמשמש לעלמא עילאה זח"ב ר"פ יתרו ציצית נוק' אסתכלותא דכנס"י (וע' זח"א ויגש דף ר"ז ע"א בפ"י ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתכונה שזהו ענין ושמים לא זכו בעיניו וכן בארץ נאמר ארץ כו' עיני ה' אלקיך בה וע' באג"ה סי' י"ד על פסוק זה ועד"ז יובן ענין הציץ) ציץ יסוד אבא, זהב טהור בינה (י"ל כי יש זהב שוממנו נמשך יניקת עשו סוספיתא דדהבא משא"כ זהב טהור, ועמ"ש בענין פו ע"פ הנחמדים מזהב ומפו רב) ובינה תשובה לכן הרואה ציץ שב בתשובה, ופתחת עליו ע"ד אותיות החקיקה, עמ"ש בלק"ת בד"ה אם נחקתי תלכו, דרוש הראשון, ואפ"ל לפי שהתורה נק' תורת משה וכתוב בה הנחמדים מזהב ומפו רב לכן ועשית ציץ זהב.

ועשית ציץ * זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש לה'. ואמרו רז"ל פ"ו דשבת דס"ג ע"א ופ"ק דסוכה דף ה' ע"א קדש למד למטה והוי למעלה. ולהבין זה וגם להבין מ"ש והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים וגו' שהציץ מכפר ונושא עון. וסיפא דקרא והיה על מצחו תמיד לרצון לפני הוי שבמה שהוא נושא את הציץ על המצח נמשך רצון. ולהבין ענין זה. אך הנה ציץ הוא מלשון יציץ נזרו מציץ מן החרקים נץ החמה דהיינו הארת אור וזיו והוא אור האהבה רבה הבאה מלמעלה שהיא בחי' אהרן (הג"ה לפמ"ש במא"א אות צ' סי"ט דציץ הוא יסוד אבא א"כ אהבה רבה זו היא ע"ד אהבה הנמשכת מן החכמה שהוא ענין חסד דאבא והוא בחי' אהבה שלמעלה מהשכל המושג וע' מזה באגה"ק בד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה ולעיל בד"ה ועשית בגדי קדש ובד"ה בהעלותך את הנרות ובביאור ע"פ כי תצא למלחמה בפ"י וענין על אויביך כו') זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו פי' ע"פ מדותיו של הקב"ה שאהרן הוא רועה משבעה רועים המפרנסים לכנס"י המשכות אור א"ס ב"ה ואהרן הוא הממשיך בחי' אה"ר והגם שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים מ"מ יש אהבה ויש אהבה יש אהבה שהיא למטה מן הדעת ותולדה והיא בכח הנפש עצמה, ויש אהבה רבה שהיא למעלה מן הדעת הוא בחי' אהרן הרועה וממשיך לכנס"י והוא בחי' רעותא דליבא. (הג"ה ועמ"ש באגה"ק בד"ה מה יפית בפ"י עבודת מתנה אתן את כהונתכם ועד"ו ארז"ל סנהדרין דל"ט אלקיכם כהן הוא כו' כמ"ש במ"א עכ"ה) וז"ש לאהבה את ה' אלקיכם וגו' ולא כתיב לאהוב אלא לאהבה שימשיך האדם את לבו לאהבה עליונה היא רעו"ד שיהי' רצונו לה' לבדו ולדבקה בו בא"ס ב"ה ממש וכמ"ש מי לי בשמים וגו' פי' שמים ג"ע העליון כו' דכולא קמיה כלא חשיב אני הוי' לא שניתי ואתה הוא משנברא העולם ואתה הוא קודם שנבנה"ע כו' ועל אהבה זו נאמר מציץ מן החרקים (הג"ה ועמ"ש מזה ע"פ המאמר פ' בחקתי דף קי"ד ע"ב דומה דודי לצבי כו' לאסתכלא ולאשגחא בין קושטי כותלא עלייהו, דלשם נז' דשרש חרכים אלו נמשכים מהנקבים דאח"פ, ועיין מ"ש מענין חלונות וחרכים בלקוטי תורה להבין ענין יום טוב שני ושם מענין בד"ה ואני אראה בשונאי. והנה בזמן שבית המקדש היה קיים היה מצות ראיה ברגלים ועיין מ"ש מזה בד"ה ויקרא אברהם את שם המקום ההוא ה' יראה, וע' בלק"ת * סוף ספר דברים בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית ועכשיו נק' בהכ"נ מקדש מעט ע"כ עז"נ משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים דפי' ברבות בשה"ש על פסוק זה דף י"ו ע"ד דקאי אחר כתלנו אחר כותלי בתי כנסיות כו' שאז נמשך ג"כ מבחי' ראיה הנ"ל ונק' מציץ מן החרכים, וכ"ה ג"כ ברבות פ' במדבר פי"א דרמ"ג ב' ושם פי' דקאי על ברכת כהנים וז"ל אע"פ שאמרתי לכהנים שיהיו מברכין אתכם עמהם

ועשית ציץ : המאמר בלי ההגהות גרסם בתו"א (פג. א).
בלק"ת : בכת"י ב' : בסידור שער החנוכה.

אני עומד ומברך אתכם כו' מציץ מן החרכים מבין אצבעותיהם של כהנים, והנה גבי כהונת אהרן נאמר בפ' קרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים דהיינו לפי שהשפעה גמשך מבחי' ורב חסד ע"כ הולך במהירות, ועד"ז ה"ע מציץ מן החרכים כו' ועמ"ש בד"ה ובגפן שלשה שריגים בענין והיא כפורחת עלתה נצה דפי' הרמב"ן כי מיד שפורחת עלתה נצה וכ"מ ברבות ס"פ וישב, וא"כ פי' מציץ היינו שמאיר אור האהבה מלמעלה להיות עלתה נצה, ועד"ז פי' בלק"ת פ' שלח בד"ה והיה לכם לציצית, ציצית לשון נקבה הוא מה שכנס"י מקבלת אור האהוי"ר מבחי' ציץ כו' וע' בוח"ג ס"פ שלח דף קע"ד סע"ב מענין ציץ וציצית ולפמ"ש דכ"ו ענין הסתכלות א"כ הרי יש הסתכלות מלמטה למעלה ומלמעלה למטה כדרך שבא לראות כך בא לראות ועמ"ש בד"ה חכלילי עינים בת"א פ' ויחי ובד"ה אני ישנה בענין יונתי ובד"ה לבבתני בענין באחד מעיניך, גם לקמן ביאר ציצית הוא בחי' תפלה וציץ בחי' תורה גם ע"ד לבבתני באחת מעיניך באחד מעיניך יחוט ויחו"ע.

קיצור מההג"ה, ציץ הוא הארת אור האהבה רבה הבאה מלמעלה בחינת אהרן, וחרכים אח"פ, מציץ ע"ד ענין ראייה ברגלים ועכשיו בהכ"נ מקדש מעט, וכמשארז"ל בירושלמי רפ"ה דברכות ע"פ דרשו ה' בהמצאו ואיכן הוא מצוי בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ושם מציץ ובמטה אהרן ויצץ ציץ, והיא כפורחת מיד עלתה נצה, והיינו ע"י הראיה שמלמעלה עיני ה' אלקיך בה, וזהו ציץ וציצית כדרך שבא לראות כך בא לראות).

(ב) כי הנה זה עומד אחר כתלנו שמשחרב בהמ"ק יש כותל ומחיצה של ברזל מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים כדאיתא בגמרא פ"ה דברכות דף ל"ב ע"ב (הג"ה וכתב מהרש"א שם ולענין תפלה דרחמי קאמר דאינה נשמעת כ"כ מיום שחרב בהמ"ק אבל לענין שבחו ית' לקדישה וברכו הא אמרינן דאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים בפ"ו דפסחים דפ"ה ע"ב ובפ"ו דסוטה דל"ח סע"ב וע' בתוספת דסוטה שם סד"ה מחיצה מאי שכתבו בפירוש כדברי מהרש"א, והחילוק מובן עפמ"ש אדמו"ר ג"ע כאן שהמחיצה היא רק בפני המקבלים ולא אצלו ית' ע"כ לגבי תפלה שהיא אתעדל"ת שהאדם מעורר שייך לומר שהמחיצה מפסקת, משא"כ בענין קדושה וברכו שהוא מצות הקדב"ה הרי אצלו אין המחיצה מפסקת וכ"מ בתוספת הנ"ל שכתבו וז"ל דכלפי אבינו שבשמים לא תלי' בהפסק מחיצה, ובענין פי' חומת ברזל הנה ברבות תרומה ס"פ ל"ה אבל ברזל אין כתיב כאן כו' שנמשל בו אדום הרשעה שהתריבה בהמ"ק כו' וגם ברזל ע"ה הוא חשבון עמלק חושבנא דדין כחושבנא דדין כי עמלק גימט' ב"פ ק"כ צרופי אלקים כמ"ש בלק"ת מהארז"ל ס"פ בשלח, והיינו אחיות החיצונים ק"כ צירופים שלהם בק"כ דקדושה כ"כ במא"א אות מ"ם סצ"ב, וזהו מ"ר יבכיון, וגם מר אותיות רם, כי זהו נמשך מחמת הסתלקות אלקות דסליק לעילא בבחינת רם על כל גוים ה' כנו' בת"א

פ' מקץ בד"ה כי עמך מק"ח ובפ' וארא בד"ה וידבר אלקים כו' וארא והנה ברזל ע"ה ג"כ חשבון ב"פ ק"ך צירופי אלקים כמ"ש במא"א אות ב' סעיף מ"ה וסיים לכן הברזל מכלה וכדלקמן שהוא תכלית גבורות היותר קשות ולכן ארז"ל פ"ג דמדות במשנה שהברזל גברא לקצר ימיו של אדם, וע' ברבות בראשית ס"פ ה' וא"כ הוא כענין קץ דשמאלא הנז' בוח"א פ' נח דס"ב ע"ב ור"פ מקץ דקצ"ג ע"א דהא כל עובדוי לשיצאה תדיר ולמיעבד כליה בעלמא וע"ש במק"מ שהיא נוק' דקליפה שהיא סוף כל הקליפות וכ' הרמ"ז שם כי שאר הקליפות יש בהן קצת טוב מעורב אבל זו רק רע כל היום לשיצאה תדיר שאין כוונתה להנאת עצמה כו' ומבקשת לעקור את הכל כו' עכ"ל. ובע"ח שמ"ט פ"ט ובלק"ת פ' תזריע מראות נגעים הם נשי סמאל כו' ונרמזו בפסוק ערש ברזל כי ברזל ר"ת בלהה רחל זלפה לאה שהן ב' הההין דשם הוי' שם ה' גדולה לאה ושם ה' קטנה רחל ובלהה וזלפה הם מלוין הההין, ולעומת זה בנוק' דקליפה ג"כ נשי סמאל והיינו כי לאה ורחל מחשבה ודבור, ולעו"ז מחשבות ודבורים דקליפה כו' והן הנק' ברזל, ולכן ארז"ל ע"פ עול ברזל זה הרעיון בעין יעקב פ"ט דב"מ בשם הירושלמי, עכ"פ ברזל נוק' דקליפה ולכן והבית בהבנותו כו' וכל כלי ברזל לא נשמע עיין בוח"א פ' נח דף ע"ד סע"א שהרי הן זה לעומת זה כי הבית נוק' דקדושה ולכן משחרב בהמ"ק הרי לא נתמלאה צור כו' נתגברה נוק' דקליפה, וע"כ חומת ברזל מפסקת כו' ברזל דוקא. וביאור הענין הנה מבואר בביאור ע"פ לא הביט און ביעקב ענין ק"ך צירופי אלקים בעולמות בי"ע בסוד מלך אלקים על גוים ונמשכים מבחי' מל' דאצי' שנק' שם אלקים יח"ת בחי' שמש ומגן הוי' אלקים עיין בת"א בד"ה ואתה תצוה בענין מחוץ לפרוכת כו' וע"י השתלשלות ק"ך צירופים הנ"ל יש יניקה להחיצונים מרבוץ הצמצומים ע' בד"ה מיילדות העבריות גבי וכל הבת תחיון וע' בת"א ס"פ מקץ בביאור דמזוזה מימין ובסידור שער המילה בדרוש חרבות צורים, ומבואר במ"א בענין ואם בשדה מצאה שק"ך צירופים הנ"ל הנמשכים מה"ג יש בהם ב' בחי' ע"ב צירופים הראשונים הם גבורות ממותקות שהם ב"ד של מעלה שהעונש והדין בשביל התיקון כמו ונקלה אחיך לעיניך כיון שנקלה הרי הוא כאחיך וזהו דע"ב גימט' חסד כי זהו ענין החסד שבגבורה שהגבורה תכליתה חסד כו', אמנם מ"ח צירופים האחרונים נקראים אדמת בני חם שהם גבורות קשות ומהם יניקת החיצונים אלקים אחרים דעובדי כוכבים וכמ"ש בסידור הארז"ל גבי תיקון חצות בפיו אלקים באו גוים בנחלתך, כי בעונות בהתכללות אלקים אחרים בק"ך צירופי אלקים ביסוד נוק' דעשייה אזי כו' ושפחה כי תירש כו', והיינו כי עיקר הה"ג מתפשטים בק"ג ושם יש ג"כ ק"כ צירופים ע"ד הנ"ל וה"ע אחיזת ק"כ צירופים שלהם בק"כ צירופים דקדושה וזהו וחס הוא אבי כנען שמבחי' מ"ח צירופים הנק' חם נמשך בחי' כנען שנאמר בו ארור כנען שהוא מג"ק הטמאות ולכן עבד עבדים יהיה כו' וזהו ענין ברזל שמכלה את הכל מחמת רבוי

גבורות היותר קשות ונק' קץ דשמאלא כנ"ל וע"ז נאמר בהיותם בארץ אויביהם כו' ארץ היא נוק' הנ"ל וזהו ענין חומת ברזל המפסקת כו' בחי' ושפחה כי תירש כו' היש דקליפה, ונקרא אשר לא עלה עליה עול, היינו עול מלכות שמים יש דקדושה כענין המבואר ברבות על אדום מחריבי בהמ"ק שאומרת מי לי בשמים כו'. (קיצור מההג"ה. המחיצה מפסקת לתפלה שהיא במל' ולא לקדושה וברכו שהיא אתעדל"ע ברזל אדום ב"פ ק"כ צירופים כחשבון עמלק מר, רם, נברא לקצר, קץ דשמאלא המכלה הכל, ד' מראות נגעים בקדושה ע"ב צירופים הראשונים גבורות ממותקות, מ"ח האחרונים בני חם, וכשק"כ צירופים דק"נ נאחזים בהם זהו ענין מחיצה של ברזל ושפחה כי תירש כו' נגד רחל וע' בת"א פ' לך בד"ה ולא יקרא עוד גבי אך יש כמה מיני מסכים כו' עד ועל מסך מבדיל זה נאמר אלביש שמים קדרות כו' היכלות דק"נ, ערלה כו' וכעין זה ה"ע מחיצה וחומת ברזל כו' עכ"ה). והענין כי הגם שאין דבר חוצץ לפניו ית' ח"ו כי גם חשך לא יחשיך ממך הרי באמת לא אמרו בין אביהם שבשמים לישראל אלא בין ישראל לאביהם שבשמים שהחיצה היא בפני המקבלים. עונותיכם היו מבדילין וכו' שמונע את אור האהבה העליונה מישראל (הג"ה כי הנה כתיב אהבתי אתכם אמר הוי' והיא אהבה שלמעלה מהחכמה וממנה נמשך בחי' האהבה בנש"י להיות להם רעותא דלבא ומחיצוניותה נמשך ג"כ כל שפע וטוב גשמי כמ"ש בד"ה אני ישנה בענין ופי' קול דודי דופק דופק הוא על היד והוא הארה והמשכה בבחי' חיצוניות חסדי ה' עמנו תמיד כעל כל אשר גמלנו כו' ודפק על הלב זהו ההמשכה בבחי' פנימיות כו' ע"ש והכל נמשך מבחי' דודי הוא אהבה העליונה, משא"כ ע"י המחיצה והחומה דברזל הנ"ל המונע אור האהבה העליונה כו' עכ"ה) ואעפ"כ הוא מציץ מן החרכים וחלונות, חלונות הם חורים גדולים, וחרכים הם חורים קטנים וסדקים, דהיינו ע"י שבירת המחיצה לפתוח חלונות וחרכים שהם בחי' לב נשבר והרהורי תשובה הבאים לאדם לכל חד וחד לפום שעורא דיליה (ועמ"ש מזה בד"ה ואני אראה בשונאי ואפ"ל בענין שבירת המחיצה זהו ע"י רחל מבכה כו' כי הנה דמעה גימט' ק"כ צירופי אלקים כמ"ש במא"א וי"נ אות ד' סעיף י"ז והיינו שהבכיה על יניקת ק"כ צירופים דנוגה מאלקים דקדושה, והנה רחל מבכה היינו כי רחל חשבון ב"פ דמעה כמ"ש אות ס' סכ"ב והיינו על בחי' הנ"ל ועל הסתלקות אלקותו ית' כמ"ש כי איננו כו' דסליק לעילא ועמ"ש מזה ע"פ שיש איש וע"י בכיה זו מעורר רח"ר לשבור מחיצת ברזל כו' והכח הזה נבכיה כי שערי דמעה לא ננעלו היינו מפני שהבכיה היא בעיניים וע"ז מעורר ג"כ בחי' ראייה עליונה בחינת עיני ה' אל צדיקים, פקח עינך וראה כו' והראיה גורם הרחמים כי אין דומה שמיעה לראיה וכמ"ש במדרש שיר השירים ע"פ הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני כו' איני יכול לסבול כו'.

קיצור. ענין חומת ברזל, עונותיכם מבדילים ומונע אור האהבה העליונה, אעפ"כ מציץ מן החרכים היינו ע"י שבירת המחיצה שהם הרהורי תשובה עכ"ה).

ג) והנה עיקר המסך המבדיל ומחיצה המפסקת הוא ראשית גוים עמלק שהוא ראש לשבעה גוים (הג"ה כי רש"י והרמב"ן בפ' בלק נדחקו איך עמלק הוא ראשית גוים אך ע"פ מ"ש א"ש כי שבעה גוים נמשכים ממה שנפל בשבה"כ מז"ת, אך עמלק הוא מבחי' מה שנפל מהדעת והדעת הוא ראש ומקור להמדות כו' וכן איתא בכתבי האר"ז"ל עכ"ה), וכתוב מלחמה לה' בעמלק מדר דר (הג"ה ועמש"ל בד"ה ויאבק איש ומשם יובן פי' מלחמה להוי' שהם רוצים לינק מאור א"ס ב"ה עצמו וי"ל דהיינו שלא ע"י שם הוי' כ"א ע"י ק"ך צרופי אלקים שראשיתן מגיע עד הכתר כמ"ש בפ"י האר"ז"ל לאד"ר בענין מש"ש דקכ"ח יתיב על כורסייא דשביבין לאכפייא לון שבין כתר לחכמה מתחילים בחי' ק"כ צירופי אלקים, וזהו כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל היינו בין כתר לחכמה כו' בבחי' סכ"ע ועל הארץ מתחת בבחי' ממכ"ע בבי"ע כו' עכ"ה) דהיינו אפילו בזמן הזה שלא שייך מלחמת עמלק בגשמיות מ"מ ברוחניות הנפש יש בחי' עמלק והיינו בחי' גסות הרוח בחוצפה וגבהות כמ"ש אם תגביהי כנשר וגו' וממנה באות מדות רעות מבית ומבחוץ (כיון שעמלק הוא ראשית ומקור לשבע מדות הרעות כנ"ל לכן ממנו באים מדות הרעות כו') מבית בפנימי' הגפש גסות הלב ונצחונות וכיוצא בהן ומבחוץ בבחי' חיצוניות ההנהגת הגוף בפו"מ ברדיפת הכבוד ומלבושי בגדי כבוד ותפארת ולהתנהג בכבוד ותפארת וכיוצא בהן ועל כוונה זו נעשו בגדי כהונה לכבוד ולתפארת לאהרן ולבניו וגו' להיות בחי' אתהפכא מן היש ולגרמי' שהוא בחי' עמלק שהוא ענין הגדלת היש בכל דרכיו והנהגותיו (הג"ה וכן איתא ברבות נשא פי"ג דרנ"א ג' ע"פ גאות אדם תשפילנו במשלי סי' כ"ט כ"ג זה עמלק שנתגאה על הקב"ה כו' ושפל רוח יתמוך כבוד זה יהושע שהרגו שנאמר ויחלוש יהושע כו' וכדלקמן שהמנגד לבחי' עמלק זהו דוקא בחי' הביטול וזהו ושפל רוח כו' עכ"ה). וכך היתה מדתו של עמלק בזמן משה שהרי ישראל לא באו להלחם אתם ולא שמו לבם אליו רק הוא מעצמו ומאליו בא לעורר מלחמת חנם מפני גדולתן של ישראל והאותות והמופתים שלא היה יכול לסבול שיהי' איזה דבר גדול מבלעדו, וככה הוא בכל אדם שלא יוכל לסבול מי שיהי' גדול ממנו בעיני אלקים ואדם כו' ועכ"פ שלא יהי' הוא קטן ושפל, לכן מיפה עצמו במלבושי כבוד כו'. (קיצור עיקר המסך זהו עמלק כי הוא קליפה שכנגד הדעת ראשית לז"ת דקליפה, ובחינתו גסות אם תגביהי, וזהו מלחמה להוי' וממנו באו כל מדות רעות כו' מבפנים ומבחוץ). והנה בבחי' זו של עמלק נאמר כס י"ה שאין השם שלם ואין הכסא שלם, כסא הוא השראת המלך היושב על הכסא להיות ושכנתי בתוכם, והיינו בבחי' כסא באלף שאלופו של עולם שורה (הג"ה ועמ"ש ע"פ השמים כסאי וע"פ המדרש בשלח

בשולי העמוד בגוכתי"ק כתי"י ב' :

זכור בפה היינו שיהי' ואשים דברי בפוך ואזי כמלך הגוזר כו'.

ר"פ כ"ג ע"פ נכון כסאך מאז עכ"ה) משא"כ בהסתלקות האלף געשה כס מלשון כסוי ונרגן מפריד אלוף ע' לקו"ת ס"פ כי תבא בד"ה ויקרא משה (ע"ד כי הגה החשך יכסה ארץ בישיעה סי' סמך פסוק ב' וע"ד המכסה שמים בעבים תלים סי' קמ"ז, וכתוב על נפים כסה אור ויצו עליו במפגיע באיוב סי' ל"ו ל"ב דפי' שמתכסה המטר ואינו יורד וע"י התפלה ע"ד ויפגע במקום הוא יורד) והתכסות על שם י"ה כי בכל אחד ואחד יש שם י"ה כמ"ש עזי וזמרת י"ה ויהי לי לישועה (הג"ה עמ"ש בד"ה אשירה להוי' בענין לעשות צדקה ומשפט ולכן דוקא ע"י י"ה נמשך רק בקדושה וזהו ענין פותח בברוך כו' ועוד כי מו"ת יש יניקה משא"כ מבחי' י"ה כמ"ש ע"פ הללויה הללי נפשי ובד"ה לבסומי כ' כי י"ה בחי' ביטול ועמ"ש בלק"ת פ' ראה בד"ה ראה אנכי נותן בפיו יהא שמה רבא, ולכן המגד לזה הוא עמלק שהוא יש וגסות וע"כ הוא הנק' כס י"ה כו' והיינו כי הוא מבחי' דעת דקליפה כו' עכ"ה) כי הנה ה"א הוא בחי' התפשטות אורך ורוחב כו' והוא בחי' התפשטות והמשכות אור א"ס ב"ה להיות סובב כל עלמין וממכ"ע (הג"ה היינו כי ה"א ראשונה הוא בינה, והנה עולם היינו ו"ק מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום שהם גמשיים מז"א שהוא ו"ק הגדולה והגבורה והתפארת כו' וזהו עולם חסד יבנה מבחי' חסד מתחיל בנין העולם וכמ"ש בפע"ח שער הברכות בפיו בא"י אמ"ה דבינה נק' מלך העולם שהוא ז"א וכן בפרדס בעה"כ ערך עולם כ' שהתפארת נק' עולם שהוא בעל שש קצוות ראוי שיקרא בשם עולם וכ"כ במא"א אות ע' סעיף י"ב וז"ל אך עיקר עולם ז"א כו' כי העולם בעל ו"ק כו' וזהו ג"כ ענין מארז"ל שית אלפי שני הוי עלמא כי ו"ק הנ"ל כל מדה היא בחי' אלף שנה כו' והנה בינה היא מקיף וכתר לז"א ולכן נק' הבינה הוא והז"א נק' אתה כהן לעולם כו' וע"כ היא נקרא סכ"ע וגם היא ממכ"ע שמתלבשת בהמדות בבחי' פנימיות כי נה"י דאימא הם מוחין לז"א וע' בסידור גביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה ועמ"ש בביאור ע"פ וספרתם לכם ובת"א בביאור ע"פ וקבל היהודים עכ"ה), והיו"ד הוא בחי' צמצום ישת חשך סתרו שכדי להיות התפשטות המשכה להיות ממלא וסוכ"ע אפילו עולמות עליונים אין ערוך כו' וכמשל טפה נגד ים אוקיינוס ויותר מכן לאין קץ כו', ולכך הוצרך להיות בחי' צמצום תחלה ואח"כ התפשטות כו' (וע' מענין צמצום זה בבה"ז פ' אחרי ע"פ המאמר שם דע"ט ע"ב הביאו עלי כפרה ועמ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן בענין י"ה שנק' הנסתרות לה' אלקינו ולכן חכמה נק' קדש ובינה נק' קדוש) ולכן בתמונת האותיות בכתובת שם הוי' תמונת ה' ראשונה של שם הוא ג"כ עד"מ מתחלה עושין היו"ד ואח"כ ממשיכי' ממנה לרוחב ואורך למטה כו' ובחי' זו נמשכה בכל אדם להתבונן בגדולת א"ס ב"ה איך שהוא ממכ"ע וסוכ"ע ואיך שכ"ז אינו אלא בחי' צמצום כי אין ערוך כו' (וכמ"ש בד"ה ראה אנכי נותן שזהו ענין נקודה בהיכליה ונק' משכיל לאיתן כו') ומזה ישוב לאהבה את ה' ולדבקה בו בבחי' אהבה העליונה והיינו המשכות הוי"ו להיות בחי' ו"ה (וזהו ענין נחל

איתן יעו"ש ועמ"ש בד"ה ולא אבה כו' ויהפוך ובד"ה וכל בניך למודי הוי' י"ה ע"י תפלה ו"ה ע"י תומ"צ) אבל עמלק הוא כס י"ה שהוא המכסה על בחי' י"ה שלא יתגלה בבחי' ו"ה (הג"ה וזהו ענין שאין השם שלם והיינו כי י"ה שהוא סכ"ע וממכ"ע הנמשכי מבחי' ה' עילאה שמקבלת מהיו"ד כו' הוא מונע ומכסה שלא יאיר ויתגלה בחי' זו בעולם שהוא ו"ק דז"א כו' שמזה נמשך שיהיה נראה העולם הגשמי ליש ודבר בפ"ע והוא ע"ד שנת' בד"ה וארא אל אברהם בת"א דצ"ב סע"א בענין ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו' אטו האידנא לאו אחד הוא כו' והיינו משום שאינו נראה יחודו ית' בהתגלות כו' וזהו הנק' כס י"ה, וזהו ענין אלביש שמים קדרות בד"ה היינו כחולמים בת"א פ' וישב דמ"ח סע"א ומה שעמלק הוא כס י"ה, כי הנה בחי' המשכת הבינה בז"א נק' מי ברא אלה, וזהו ענין פלג אלקים שנתחלק ההעלם דשם אלקים להיות מי אלה שהוא גלוי, ועמלק ע"י אחיזת ק"כ צירופים דק"ב בשם אלקים מונע ומעכב הגלוי דבחי' פלג אלקים כו' ובחי' זו בנפש היינו ג"כ העדר הגלוי מבחי' וראו מי ברא אלה שלא יתפעל הלב מזה היפך ממ"ש ונקדשתי בתוך כו' עכ"ה) דהיינו שלא יוליד האהבה בהתגלות לבו שאף שלבבו יבין את כל זאת לא תתפעל הנפש ולא יאיר בה אור האהבה מחמת שנעשה מחיצה של ברזל המפסקת ומונעת את האור (הג"ה כי הנה כתיב כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל, שמים היינו סוכ"ע גם שם יש בחי' שם אלקים המעלים כו' ומחמת שעמלק גורם אחיזת ק"כ צירופי אלקים דנוגה כו' א"כ זהו המונע ומכסה גילוי אור הסוכ"ע וממכ"ע כו'.

קיצור. מהו ענין אין הכסא שלם, כסא ושכנתי בתוכם, ועיין בד"ה השמים כסאי, וזהו כסא באלף כי נכון כסאך מאז, בחי' אז אלף פלא נמשך על הכסא, אגוסטוס יושב והיינו אז אלף על זיק, עוז"ב נ"ד א' ח"ג מ"ז ב', משא"כ כס כיסוי והסתר, ועמ"ש זח"ב תצוה קפ"ד סע"א ע"פ בכסה כו' ההוא כסא דאתחפיא סיהרא כו' ואפ"ל כסא חשמל דקדושה או היכל קדה"ק, כס מסך דק"נ, וכס זה על בחי' י"ה, ה' בינה סוכ"ע וממכ"ע לוי"ק הנקרא עולם, וזהו מי ברא אלה וע"י המסך גורם שלא יתגלה מי באלה ונשאר אלקים אלביש שמים קדרות עכ"ה).

ד) והעצה היעוצה לזה הנה במלחמת עמלק כתיב ויאמר משה בחר לנו אנשים, לנו דוקא שלכבוש מלחמת עמלק צריכים אנשי משה דוקא. (הג"ה והענין כי הנה ארו"ל ברבות ס"פ בשלח ע"פ ויבא עמלק, שהחטא שעבורו בא עמלק הוא על אומרם היש הוי' בקרבנו אם אין, אם בקשתם לבדוק אותי יבא הרשע ויבדוק אתכם כו' משל לתינוק כו' וכן איתא בפ' חקת דרע"ה ב' וכן באיכה דס"ט ע"ד בפסוק תבא כל, חטאו ביש דכתיב היש הוי' כו', והנה באמת מה שאמרו ואם אין, זהו פליאה דאיך נסתפקו בזה אחר כל הניסים דיצי"מ וקיי"ס וירידת המן כו' ובזח"ג פ' שלח דקנ"ח ב' פ"י ואם אין היינו א"א שלמעלה משם הוי' וא"כ אינו

מובן כלל מהו החטא, ויש לפרש ע"פ מ"ש ר"פ ויצא, ויאמר אכן יש הוי' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, וגם זה יפלא הלא אין מקום פנוי מהשכינה ואפילו סנה כמ"ש ברבות סדר שמות פ"ב, וכתיוג הלא את השמים זאת הארץ אני מלא, וא"כ מהו החידוש שיש הוי' במקום הזה, אך כי פי' אני מלא היינו סוכ"ע וממכ"ע והנה סוכ"ע מאיר בבחי' העולם וע"י ממכ"ע כנוצר בביאור יביאו לבוש מל', והנה כמו עד"מ הנשמה הממלא את הגוף שמ"מ עיקר השראתה הוא במוחין משא"כ בשאר האברים מאיר רק הארה כמ"ש בסש"ב פנ"א כמ"כ בבהמ"ק הי' הגלוי כמו השואת הנשמה במוח שעצמיות חב"ד ממש נתגלו שם כו' משא"כ החיות בכל העולם רק הארה בעלמא כו', וזהו אכן יש הוי' במקום הזה כו' יש היינו חו"ב קנה חכמה קנה בינה ב"פ קנה הוא יש כו' וכיון דשם מאיר חו"ב ממש גם סוכ"ע מאיר שם כמו שהנפש עצמה מלובשת בחכמה יותר כו' ועו"ל עפמ"ש אדמו"ר נ"ע בת"א פ' בשלה בד"ה וירא ישראל, ולהבין לשון מאין ליש כו' היינו ע"י צמצום כו', דמובן מה שנק' הבריאה יש מאין היינו לפי שנתהוו על ידי צמצום שנמשכו רק על ידי יו"ד כו' ובלק"ת פ' ראה בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו פי' ולכן נק' הבריאה יש מאין דהיינו שהתהוותם מבחי' שם והארה שהוא כאין ואפס וכלא חשיב לגבי מהותו ועצמותו שאינו מבחי' עצמותו ומהותו כלל רק בחי' זיו והארה ממנו ית' והיא בחי' מלכות כו' ע"ש א"כ בחי' אכן יש הוי' יש ממש ולא אין היינו גילוי עצמות אוא"ס או שם הוי' דלעילא כו', וזהו ענין יסוד שלמעלה מהמל' שהוא הנקרא שער החצר הפנימית הפונה קדים מבחי' קדם למעשה בראשית שהתהוותם מאין כו' וז"ס יש הוי' במקום הזה, כי המל' הנק' אין נק' מקומו של עולם ממכ"ע וצריך להמשיך בה בחי' יש הוי' וזהו עושין רצונו של מקום כו' ועמ"ש מזה ע"פ המאמר זח"א דנ"ט אלה תולדות נח אלה פסל כו' נח נייחא בחי' שבת שביום השבת דוקא יפתח כו' וז"ש והיה ביום ההוא שרש ישי, ופי' בוח"ב פקודי רכ"א ב' בזמנא דקוב"ה יסגי שלמא בעלמא כו' כי שלום בחי' יסוד המקשר ומחבר ב' הפכיים להיות הגלוי למטה כמו למעלה, ויסגי שלמא רבוי ההמשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות, ונק' שרש ישי כי שרש היינו יסוד ונק' ישי מלשון יש להנחיל אוהבי יש כמ"ש במק"מ שם כי תר"ך עמודי אור בכתר ונחלקים יש לחכמה ויש לבינה ומפני שאו"א כחדא נפקין לכך שניהם נרמזים בתיבה אחד ישי, שהשין עולה לכאן ולכאן עכ"ל וכ"כ בפ' תרומה דקע"ה. עכ"פ ישי מענין יש, ולכן נק' דוד שהוא מל' בן ישי דוקא, ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה כנ"ל, וכמ"ש במא"א ב' סעיף כד בן ישי יסוד ז"א בן לבינה יש עלמין בה עכ"ל

בשולי העמוד בגוכתי"ק:

ולקו ביש גסות דעמלק וזהו חמץ יש וגסות מצח דזונה, ואח"כ מתנחמי' ביש זהו חמץ תאפינה דשתי הלחם... יש תשב"כ...

והי"נ העיר ע"ז ממ"ש בזח"א ס"פ בראשית נ"ט א' וסימן בן ישי חי כו' ע"ש. וזהו ישיש כגבור כו' ישיש ב"פ יש כו' ועד"ז אמרו היש הוי' בקרבנו. ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה. כי ושכנתי בתוכם כתיב שמאיר מבחי' הוי' דלעילא ע"י חו"ב המקבלים מהכתר כנ"ל והוא גלוי עצמות א"ס ב"ה שלמעלה מעלה ממדרגת חיות העולמות שהוא רק מבחי' אין כו'. אם אין, אין הכוונה לא ח"ו אלא ר"ל אם מאיר בהם ג"כ רק ממדרגת האור והחיות המחיה העולמות שהיא הנק' אין והוא בחי' מלכות כו' זיו והארה בעלמא ולא מבחי' עצמות ממש הנק' יש כו' אשר בחי' מל' היא מדת הדין. וגם נק' נקבה שהוא ענין תשות הכח. ור"ל כי כיון שבחי' זו היא המהוה להיות יש ודבר נפרד א"כ אין מבחי' זו כ"כ גלוי הנפלאות היוצאים לגמרי מהטבע. שלזה צ"ל ההמשכה מעצמות אור א"ס שלמעלה משרש התהוות היש כו' כי משם דוקא צ"ל נמשך הדבר חדש לגמרי. כמ"ש בזח"ב פ' תרומה דק"ע סע"ב גבי ולהאי קשיין כל הני דהא לאו ברשותיה קיימיה כו' ועמ"ש מזה ע"פ המאמר זח"א פ' וירא קט"ו בענין זה' פקד את שרה כו' בני חיי ומוזני לאו בזכותא תליא כו' ע"ש וכעין מ"ש בפע"ח שער הק"ש פי"א כי לחדש הישנות זהו ע"י יחוד חיצוניות חו"ב אבל להמשיך אור חדש צ"ל מא"ס ונק' יחוד פנימיות חו"ב כו'. ופי' הרמ"ז פ' בשלח דף ג"ד ע"א ע"פ או ישיר שכדי לחדש בעולם הנהגה מחודשת והוא עשיית הנסים השולטים על הטבע זהו דוקא על ידי זווג הפנימית דחו"ב שאוי נמשך אור חדש ממלכות דאין סוף כו'. והבחי' כתב שהם הפרידו בין שני מדות אלו וקצצו בנטיעות כו'. וגם לפי מ"ש בזהר ואם אין שהוא א"א י"ל ג"כ הכוונה כנ"ל והוא כמ"ש בת"א בד"ה וארא אל אברהם. והנה בחינת עיבור דהיינו בימי הגלות מצרים סליק קוב"ה לעילא לעילא דהיינו לגבי בחי' מהותו ועצמותו בחינת יחיד ומיוחד שאינו בגדר עלמין כלל ואינו שורה ומתגלה יחודו ואחדותו בתחתונים כו' ע"ש וזהו שאמרו היש הוי' בקרבנו בחי' הוי' אחד שהוא מה שמתגלה יחודו ואחדותו בשבעה רקיעים והארץ לפעול בהם נפלאות כו' ואם אין דסליק לעילא לעילא ונראה כאלו העולם הוא יש ודבר בפני עצמו כו'. וע"כ נענשו כי עיניהם הרואות הנסים היוצאים מהטבע לגמרי ואם כן במה שנסתפקו ולכן נאמר עליהם דור לא הכין לבו כו' בתלים ס"י ע"ח והעונש היה מדה כנגד מדה ויבא עמלק כו' גימט' רם וגימט' מר היינו כנוכר בת"א פ' וארא סד"ה וידבר אלקים אל משה כי הנה כתיב רם על כל גוים כו' שכל עובדי כוכבים מקבלים שפעם וחיותם מבחינת רוממות רם כו' על השמים כו' לפני מלך מלך לבניי כו' ע"ש ובד"ה כי עמך מק"ת. ומה שאמרו במדרש יבא הרשע ויבדוק אתכם כו' כי הנה כמו דקוב"ה סתים וגליא שהם ב' בחי' הנ"ל שרצו לבדוק היש הוי' בקרבנו בחי' הפנימי' אם אין בחי' חיצוניות בחי' מל' הנק' אחרי הוי' בחי' אחוריים כו' כמ"כ בישראל יש סתים וגליא וזהו ענין ישראל ויעקב כמ"ש בזח"א וישלח דף קע"ד ואם תהיו בבחי' פנימיות כדבעי בחי' ישראל לא יזיק

אור תצוה התורה א'תרצט

לכם עמלק כלום כי בבחי' ישראל נאמר כי שרית עם אלקים כו' וכן הוה שעמלק לא נגע רק בבחי' הנחשלים אחריו, אחריו דוקא שהם בבחי' אחריים שם יוכל לשלוט בבחי' ומלק את ראשו ממול ערפו שזהו ענין עמלק משא"כ בבחי' פנימיות כו'.

(קיצור). המדרש בקשתם לבדוק אותי, היש הוי' בקרבנו. ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה, יש כב ב"פ קנה חשבון יש חי"ב המתגלים במוח בהמ"ק, כי הבריאה מאין ליש מבחי' זיו והארה, ונק' מקומו של עולם ממכ"ע, אכן יש הוי' במקום הזה בחי' עושים רצונו של מקום להמשיך מבחי' חצר הפנימית הפונה קדים, וזהו שרש ישי להנחיל אוהבי יש, וזהו היש הוי' בקרבנו, אם אין שמאיר רק בחי' מל' מפתחות החיצוניות זיו והארה הנ"ל והיא בחי' נקבה שאין בה כח להמשיך דבר חדש מעיקרו אא"כ נמשך לה מלמעלה, ומ"ש בזהר ואם אין הוא א"א אין סותר זה כי כוונתם ע"ד בגלותא סליק לעילא לעילא, ולכן אומרים בק"ש אחד דוקא, ונענשו מדה כנגד מדה שנתנו מקום ליניקת עמלק, ושבא לבדוק אותם שאם הם מבחי' כי שרית כו' לא יוכל לנגוע בהם כו' עכ"ה).

ה) ולכן כדי לכבוש מלחמת עמלק צ"ל אנשי משה דוקא, כי הנה כדי לכבוש מלחמת עמלק צריך להמשיך מבחי' רם על כל כו' להיות המשפילי לראות בשמים ובארץ שהם תשב"כ ותשב"ע"פ, והמשמה זו זהו ע"י משה דוקא, וכמ"ש אם תגביהי כנשר משם אורידך נאום הוי', נאום לשון דבור והיינו הדבור בדברי תורה שהיא תורת הוי' והיינו מ"ש ויקרא הוי' הוי' ופי' בת"א פ' בשלח סד"ה וירא ישראל ויקרא קאי על משה שמה קורא וממשיך מהוי' דלעילא להוי' דלתתא שהיה פסיק טעמא כו' וע"י בחי' משה נעשה חיבור וקישור ב' הוי' כנ"ל, והוא המשכת וגלוי הרוממות עליון למטה, להיות יחיד חי העולמים מלך שיומשך ויתגלה בחי' יחיד בבחי' מלך כו' כנזכר בד"ה כי אתה נרי, וממילא אין שום מקום לעמלק הנק' מר לינק מבחי' רם על כו', וביאור הענין כי הנה בחינת משה הוא כמ"ש ונחנו מה בחי' ביטול והתכללות לגמרי באור א"ס ב"ה, וכמבואר בת"א פ' בשלח בד"ה או ישיר משה, בענין כי מן המיום משיתיהו בחי' ים עלמא דאתכסיא ולכן היה כבוד פה כו' ע"ש ועמ"ש מענין שהיה כבוד פה בסידור * בדרוש בהמ"ז כו' בענין מן שירד בזכות משה, וגם נו' בת"א ס"פ בשלח בד"ה להבין ענין לחם משנה דק"י כע"א, והנה כל התורה על שמו נקרא תורת משה, תורה צוה לנו משה כו' (צוה חשבון ק"א להיות שונה פרקו מאה פעמים ואחד שעייז עובד אלקים בבחי' ביטול היש ועייז ממשיך והחכמה מאין תמצא כי מאין ג"כ חשבון מאה ואחד כ"כ במ"ע) והיינו שיהי' כל דרכי התורה ועבודה ע"פ בחינת משה וכמארו"ל כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו רק שצ"ל

תורת משה בבחי' ביטול באור א"ס ב"ה לגמרי (וכמו שבחכמה איהו וחיוהי חד, שגם הכלי דחכמה הוא כמו האור ולכן נק' חיוהי ולא גרמוהי, והיינו ע"י הבטול האמיתי שבחכמה יותר מבשאר ע"ס וכמ"ש בתניא פל"ה בהג"ה, כמ"כ משה זכה לבחי' ביטול עד שנק' התורה על שמו זכרו תורת משה עבדי במלאכי סי' ג' כ"ב והיינו משארז"ל פ"ט דשבת דפ"ט ע"א הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך כו' וע' בת"א פ' נח גבי אחות לנו קטנה כו' וע' מזה ברבות שמות פ"א קי"ז גבי וייטב אלקים למילדות ור"פ ואלה המשפטים קמ"ה ד' נשא פי"ב רמ"ט ד', זח"ב תצוה קפ"א, א', ובעמ"מ שי"ד פרק קל"ט דקי"ח ע"ג כ' כי להיות משה מיסוד אבא, ונבלות יסוד אבא הנק' חכמה שלמעלה לאפוקי חכמה דו"א היא התורה ע"כ נק' התורה תורת משה), וזהו מ"ש ולא תחללו שלא להיות בחינת חלל, כמאמר דוחק רגלי השכינה כביכול (היינו להיות ע"ד מ"ש אכן יש הוי' במקום הזה דקאי על בהמ"ק שבו השראת השכינה והרי כמ"כ ע"י עסק התורה שארז"ל משחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה כו' וכמו שבבהמ"ק היה מאיר אור א"ס מלמעלה מהחלל ומקום פנוי אלא מהקו אור א"ס המלוכב בהיכל קה"ק כו' כמ"כ ע"י עסק התורה וכמו שמבאר) אלא כמאמר אתה הוא עד שלא נה"ע ואתה הוא משנה"ע הוא ממש בלי שום שינוי דכמו שהיה עד שלא נה"ע ממלא את הכל וגם המקום הזה שנברא בו העולם כך עתה כו' ואיך הוא זה והרי העולם מעלים כו' (וזהו ענין החלל ומקום פנוי כו') אלא היינו ע"י עסק התורה דאורייתא מחכמה נפקת וכתוב הוי' בחכמה יסד וגו' שבחכמה שורה אור א"ס ב"ה שהחכמה היא היא בחי' ביטול כח מ"ה כו' (וראשית הארת הקו מאור א"ס הוא בחכמה כו' וזהו וישכב במקום ההוא ופי' בזח"א ויצא דקנ"ז סע"ב יש כב שבכ"ב אתון דאורייתא מאיר בחי' יש היינו ע"ד יש הוי' בקרבנו ממש כו' יש הוי' במקום הזה כו' כנ"ל) ולכך גם האדם שלומד התורה הרי בכל דבר הלכה או אגדה שלומד מלוכב בה בחי' חכמה שבה מלוכב אור א"ס ב"ה וא"כ הוא בבחי' ביטול בשעת עסק התורה לחכמתו ית' ואין מעלים ומסתיר מאחר שאין גראה ליש ודבר גפרד בפ"ע רק שהיא חכמתו ית' הבטילה אליו ואין עוד מלבדו, ועו"נ ואשים דברי בפ"ד דברי ממש (פי' כי אף שמשה היה כבוד פה ע"י שהיה בבחי' ביטול ממש לא היה יכול להשפיל עצמו בבחי' דבור שהוא בחי' יש, אך נאמר לו ואנכי אהי' עם פיך דהיינו ואשים דברי בפ"ד שאין הדבור שלו כלל כ"א הוא דבור העליון ע"ד כאשר דברת לאמר שבחי' דבור העליון נעשה כח"ב לבריאה כו' וסד"ה זארא אל אברהם נתבאר שבחי' דבור זה הוא הנהגה והמשכה דהיינו שממשיך שיתגלה למטה בבחי' היותו יחיד שהוא בבחי' עצמותו ומהותו כביכול ולא בבחי' אחד דהיינו ע"י התורה שנאמר בה וידבר ה' אל משה כו' ע"ש כי משה היינו ח"ע, וא"כ וידבר הוי' הוא עצמות המאציל א"ס ב"ה והדבור שלו זהו מל' דא"ק המאיר אל משה שהוא יסוד אבא, ובחי' דברי זה שמתו בפ"ד ממש וכן

הרמ"ז פ' בראשית ד' סע"ב פי' ודברי הוא מל' דא"ק המאיר במל' דאצילות כו' והוא כענין כח אד' כו' כמ"ש במ"א) ופי' דברי בפ"ך היינו בבחי' פנימיות ובצל ידי כסית"ך הן בחי' מקיפים (שע"י עסק התורה ממשיך ג"כ בחי' אור מקיף ע"ד שמהקו נמשך ג"כ העיגולים דא"ק כו' כמ"ש סד"ה אני לדודי גבי הרועה בשושנים) שאור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בו בבחי' פנימיות ובבחי' מקיף וע"י כן הוא כובש מלחמת עמלק שהוא היש כו' כי בטול זה הוא הפך היש והוא המכניע ומשבר המחיצה של ברזל כו', וזה כעין מ"ש בד"ה משה ידבר דכתיב כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא כמו עד"מ שאם נותנים אש תוך הכלי וסביבותיו הרי ממילא שולט האש מעבר אל עבר ושורף ומכלה לגמרי כך התורה והמצות ע"י שהם בבחי' פנימיות ובבחינת מקיפין הרי יש בהן כח לשרוף ולכלות לגמרי את חומריות נפש הבהמית וגסותה כו', ועוד כי עמלק עמו היותו הקליפה שכנגד הדעת אבל הוא נגד דעת תחתון דבין כתפין שמכסה על ההמשכה מבחי' י"ה כו"ה ושרשו ממלך הראשון מזמ"ל דתהו בלע כו' והוא דעת תחתון שלמטה מהבינה כי שם היו זה תחת זה כו', אבל משה הוא מבחי' דעת עליון המחבר י"ה והוא קוץ התחתון של היוד יסוד אבא ששרשו מקוץ העליון והוא הממשיך המדות שבכתר כנז' בביאור ע"פ מים רבים בפ' תולדות, ולכן הוא דוקא כובש מלחמת עמלק, ועמ"ש בד"ה ואלה המשפטים בפ"י כי תקנה עבד עברי שמשה ממשיך הדעת גם בנשמות דבי"ע שהן בבחי' אחוריים כו' והוא ג"כ כענין וימינו תחבקני שמחבק אפילו האחוריים ואינו מניחם להפרד כו', וגם כי מה שעמלק יונק מבחי' רם על כו' הרי משה ממשיך גלוי בחי' יחיד שיתגלה למטה כו' ע"ד בחי' אחד כו' וא"כ שוב אין לו יניקה כו' וגם כיון שמחבר ב' שמות ההוי' דז"א וע"ק ואזי הוא ע"ד והיה הוי' לי לאלקים כמ"ש הענין בלק"ת בביאור ע"פ שובה ישראל וא"כ ממילא אין לעמלק יניקה שיניקתו רק מק"כ צירופי אלקים אבל כאשר והיה הוי' לי לאלקים עי"ז מתבטל יניקתו וזוהו משם אורידך נאום הוי' וכמ"ש ג"כ לקמן מזה באות שאחר זה.

(קיצור). ולכבוש מלחמת עמלק ע"י אנשי משה כי במשה ויקרא הוי' הוי', ועי"ז משם אורידך נאום ה', משה ונחנו מה מן המים משיתיהו כבוד פה, וע"כ נק' התורה על שמו תורת משה צוה לנו נובלות חכמה שלמעלה תורה, ולא תחללו, ע"י הקו יש הוי' במקום הזה, ויש כב ואשים דברי בפ"ך וידבר ה' אל משה, וגם מקיפ"י ובצל ידי, ועי"ז מכלה היש גם כי משה דעת עליון, ולכן ממשיך הדעת גם בנשמות שמבחי' זרע בהמה גם וימינו תחבקני, גם ממשיך גלוי בחי' יחיד למטה).

ו) והנה בת"ז תיקון כ' דמ"ג סע"ב פי' הפסוק כי יד על כס י"ה יד היינו י"ד בניסן שבו השבתת שאור וקרבן פסח והוא על כס י"ה להיות בחי' י"ה המתגלה בט"ו בניסן חג המצות כו' ואפ"ל דהנה כתיב והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל כו' ופי' בוח"ב בשלח ס"ו

א' ישראל דלעילא דהיינו ז"א וא"כ עכצ"ל כאשר ירים למעלה מבחי' ז"א והיינו משום שבז"א יש לעומת זה וכתיב עת אשר שלט האדם באדם ע"כ עיקר נצחון המלחמה תולה ונמשך מבחי' ע"ק סוכ"ע שאין שם לעומת זה והיינו כמ"ש בלק"ת ע"פ טוב לחסות בה' שהוא ע"ק מבטוח באדם שהוא ז"א והטעם משום כל גוים סבבוני בשם ה' דוקא כי אמילם כו' שהמקיף דוחה ומסמא עיני החיצונים וזהו והיה כאשר ירים כו' ע"ד והיה הוי' לי לאלקים כו' כי יניקת עמלק מבחי' ק"כ צירופי אלקים אבל כאשר והיה הוי' לי לאלקים ע"י משם אורידך נאום הוי' כו' וכמ"ש"ל, ומשם נמשך להיות וגבר ישראל וגם להיות ויחלוש כו' את עמלק ע"ד שהתורה נק' עוז ותושיה שנותנת כח ועוז וגבורה בנפש האלקית כמ"ש בד"ה בחדש השלישי סלסלה ותרוממך ומצינו בשמשון שהגבורה הוה תולה בשערות כו' וגם מתשת כח נה"ב וזהו קול ענות גבורה וקול ענות חלושה שבחי' קול דתורה נותן גבורה בנה"א להיות וגבר ישראל ונותן חלישות בנה"ב כמו ויחלוש יהושע כמ"ש ברבות כי תשא פמ"א, ונק' בחי' זו כאשר ירים כו' ע"ד מ"ש הרימותי ידי אל ה' אל עליון ומתרגמינן ארימת ידי בצלו וידוע פי' אל עליון היינו בחי' כתר סכ"ע כו' כמ"ש בד"ה אתם נצבים כו', וזהו ענין שאו ידיכם קדש וברכו את ה' כמ"ש בד"ה צאינה וראינה יעו"ש, ויש לבאר עוד כי הנה פי' אין השם שלם הוא מה שאין חיבור י"ה עם ו"ה כמ"ש באריכות בד"ה ראה אנכי נותן בלק"ת פי' ראה ובנפש היינו כי מהמדות יש להם יניקה וכמו מצפורני הידים משא"כ מג' ראשונות שנק' עלמא דחירו יין המשומר כו' ימותו ולא בחכמה וזהו שאו ידיכם קדש להעלות ולחבר ולקשר המדות שהם ב' ידים חסד דרועא ימינא וגבורה דרועא שמאלא והם כללות כל המדות להעלותם לג' ראשונות ע"ד יהא שמיה רבא מברך שם י"ה רבא שיהי' השם שלם וזהו והיה כאשר ירים משה כו' כי העלאת הידים חו"ג למעלה זהו ע"י הדעת שהוא המקשר ומחבר כח"ב עם ז"ת כנ"ל כאשר ירים משה ידו ע"י וגבר ישראל כו' כי בתקשרות ז"ת עם ג"ר אזי השם שלם ואין לו יניקה מהמדות ועמ"ש בלק"ת סד"ה שוש אשיש בפי' יצמיח צדקה ותהלה נגד כל הגוים, והנה מבחי' ע"ק נמשך להיות כי יד על כס י"ה ופי' בת"א בד"ה לבסומי וזהו ענין יד רמה כו' ויש לפרש יד לשון כח כמו היד ה' תקצר ובחי' כח זהו גלוי ההעלם דהיינו המשכה מבחי' סכ"ע כו' וי"ל ג"כ יד לשון יחיד ע"ד והחמישית לפרעה דלית שמאלא בהאי עתיקא והכל בחי' ימין כמ"ש בע"ח כמדומה בשער ל"א ומשם דוקא נמשך לדחות הכסוי המסתיר על בחי' י"ה כו' וכנ"ל כי אין שם לעומת זה כו' וע"ד שנת' ע"פ אם עונות תשמור י"ה שמגיע הפגם אפילו בבחי' י"ה עכ"ז אד' מי יעמוד הוא בחי' מל' דא"ס בחי' כתר כו', והנה דחיה זו זהו ע"י שנמשך להיות או"א מלבישים לזרועות דא"א וה"ע בחי' כי יד על כס י"ה כו', וזהו ג"כ ענין חג הפסח שהוא בחמשה עשר בניסן היינו בחי' י"ה דהיינו חו"ב שמלבישים לזרועות דא"א כמ"ש בפע"ח בפי' עבדים היינו כו' ויוציאנו

ה' אלקינו ביד חזקה כו' ועי' נמשך גלוי י"ה בו"ה וזהו הללוי"ה ואח"כ הללו את שם הוי' שמתחלה הללו י"ה גלוי בחי' י"ה ועי' אח"כ ממשיכים גלוי כל השם הוי' שיהי' השם שלם כו', גם כס י"ה שלא יאיר בו"ה זהו מצר הגרון וביצ"מ שלא יסתיר מצר הגרון כמ"ש בתורה אור בד"ה לכן אמור לבנ"י והיינו כי יד על כס כו', וכדי להיות גלוי זה צ"ל מתחלה אך ביום הראשון תשביתו שאור כו' להיות ובערת הרע מקרבך ואזי אח"כ יוכל להיות השראת הקדושה, וכך עדי' ישראל בכניסתן לארץ נצטוו להכרית זרעו של עמלק ואח"כ דוקא לבנות בהמ"ק כי בנין גהמ"ק ג"כ להיות השם שלם אהל בל יצען כו' והכסא שלם כמ"ש וישב טלמוה על כסא ה', דהיינו שיהי' דירה בתחתונים ממש ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה כנ"ל ועד"מ כשעושין דירה למלך גדול צריך מתחלה לנקותה מכל לכלוך ומיאוס כמ"כ א"א להיות גילוי מבחי' סכ"ע עד שיהי' ואת רוח הטומאה אעביר כו' ועמ"ש מזה בביאור ע"פ כי על כל כבוד זופה שלכן הגלוי מבחי' מו"ס פנימיות התורה יהי' לע"ל דוקא היינו ע"י ואת רוח הטומאה אעביר כו' וע' מזה ג"כ בד"ה וידעת היום, והנה שאר פי' הרמ"ז פ' בא ד"מ ע"ב שהוא ענין מה שק"ך צירופי אלקים דק"נ יונקים מק"כ דקדושה כו' וע"כ הוא מחמץ אחרים כו' וזהו ממש כענין ראשית גוים עמלק שהוא הדעת דקליפה מקור כל המדות רעות והגסות והיש כו' וגם שאר אותיות ראש בחי' ראשית גוים כו' וגם כי אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן עה"ד חטה היתה נמצא לחם הוא דעת וכשהוא חמץ שהוא יש ה"ו דעת דקליפה שזהו בחי' עמלק כנ"ל יודע רבונו ומכוין כו' דהיינו ע"י דעת ממש שעולה על דעתו להיות אם תגביהי כנשר לינק מבחי' דקמיה כחשכה כאורה וזהו שנתגאה על הקב"ה ו"א דאצי' מקור התומ"צ לומר שא"צ לקבל מבחי' זו כ"א מבחי' שלמעלה יותר כו' אשר שם אם צדקת מה תתן לו כו' וכ"ז הוא דעת דקליפה דוגמת מ"ש ברבות סדר בראשית פי"ט בישוב הדעת באת עליו כשהאכילה אותו את עה"ד אמרה לו מה אתה סבור כו' וזהו ודאי דעת דקליפה כמ"כ כאן בענין עמלק שבא בישוב הדעת לקבל יניקה מבחי' שלמעלה מהתומ"צ ע"ד אשר נאכל במצרים חנם וארו"ל חנם בלא מצות כו' וזהו ענין שנתגאה על הקב"ה דפי' הקב"ה היינו מה שממשיכים מבחי' קדוש ע"י התומ"צ להיות בחי' כמראה אדם רמ"ח פקודין רמ"ח אברים כו' אך עז"נ גאות אדם תשפילנו כו' להיות מחה תמחה כו' וכמ"כ בחמץ ושאר לכלותו ולבערו כו' וע"כ כמו שלכבוש מלחמת עמלק הוא ע"י והיה כאשר ירים כו' כי יד על כס כו' כמ"כ ג"כ לענין השבתת שאור לבערו מגבול הקדושה צ"ל נמשך כח מלמעלה מע"ק כנ"ל וזהו ענין מ"ש בת"ז כי יד על כס הוא י"ד בניסן כו' ועמ"ש במ"א ע"פ מזמור שיר ליום השבת שארו"ל למשבית מוזיקין מן העולם וכמ"ש בילקוט בחקתי ע"פ והשבתי חיה רעה מן הארץ ע"ד והיינו ע"י גלוי בחי' יום שכולו שבת ע"ק וכן הגיהנם נח בשבת ועדי' אך ביום הראשון תשביתו שאור כו' והיינו כמ"ש בגמרא

פ"ק דפסחים דף ה' ע"א ע"פ ביום הראשון דהוא י"ד כי מצינו י"ד שנק' ראשון כו' ובחי' יום הראשון זהו הארת הכתר שנק'. יום הראשון לפי שהוא ראשון המקבל ההארה מא"ס ב"ה כו' בחי' אני ראשון וזהו ג"כ שרמזו בגמ' בשכר שלשה ראשון זכו להכרית זרעו של עשו שנק' ראשון כו', וזרעו של עשו היינו עמלק הרי שהשבתת שאור וחמץ יש לו שייכות עם להכרית זכר עמלק כו', ואיך מאיר בחי' זו בי"ד זהו ענין ההכנה לקרבן פסח שבחי' פסח הוא בחי' דלוג וקפיצה שמאיר מלמעלה מסדר ההשתלשלות קול דודי כו' מדלג כו' וזהו ענין אור לי"ד בודקין את החמץ לאור הנר היינו בחי' כי אתה נרי הוי' בחי' תתן אמת ליעקב שעיי"ז יוכל לבוא לבחי' כל הנשמה תהלל י"ה, כמבואר בת"א בד"ה רני ושמחי בת, וזהו ענין להיות כי יד על כס המסתיר על בחי' י"ה כנ"ל ואדרבה להיות תהלל י"ה, ועמ"ש מענין בדיקת חמץ בבוך תרט"ז סוף הדרוש וקבל היהודים את אשר החלו, והנה בדיקה זו שיבדוק בעצמו החמץ והגסות והיש הנעלם ומוסתר בו כענין שאומרים סלח לנו אחר ק"ש כו' וזהו שלא יצטרך למ"ש יבוא הרשע ויבדוק אתכם כו' כ"א יבדוק בעצמו השאור והחמץ להיות סור מרע ואח"כ יבערנו והבדיקה לאור הנר והביעור ביום כי האיש מדת יום דרכו לכבש כו' וע' מענין ביעור חמץ בארבעה עשר בנח"ג אמור דף צ"ה ע"ב ובפי' הרמ"ז שם מפני שאז יש זווג שלם לסיהרא עם שמשא כו' והיינו שאז היא מתעלה עד חכמה שלו שהיא כח מה בחי' ביטול ע"כ עיי"ז יכול לבטל היש והגסות כו', והנה ההפרש בין חמץ למצה זהו בין ח' לה' ופי' בנח"ג פנחס דרנ"ב ע"א תבר ח' ואתעבר מאיתנה והוי מצה זהו עצמו ענין עשיית חלונות וחרכים במחיצה של ברזל המפסקת, שהמחיצה זהו רגל השמאלי דהחית כמ"ש ע"פ גער חית קנה כו' ובהרמ"ז שם שהוא ק"ג, ועיי' תשובה נשבר רגל החית שהוא המחיצה ונעשה ה' וע' ביאור הדברים בסידור ע"פ מזמור לתודה וזהו כי יד על כס י"ה שעיי"ז נתגלה ה' והוא ענין גלוי י"ה כו' גם ע"ד מ"ש סד"ה המגביה לשבת שבתחלה היא בחי' ד' ואח"כ נעשית ה' ע"י היו"ד שבתוכה כו' וזהו ענין י"ד י"ה כו' ועיקר השבתת חמץ זהו ביטול הגבורות קשות כי מצה וחמץ הם חסד וגבורה, וכענין יתמו חטאים ואזי יוכל להיות היחוד עליון כמ"ש במ"א ע"פ ואני הנני מביא מבול כו'.

(קיצור. ענין י"ד בניסן וט"ו, וגבר ישראל ז"א, וא"כ כאשר ירים לע"ק, וזהו והיה כענין והיה הוי' לי לאלקים, וע"ד טוב לחסות, ומשם וגבר, עז ותושיה, הרימותי ידי, וזהו כי יד לשון כח י"ה או"א שהלבישו וזהו ט"ו בניסן הללו י"ה ומתחלה צ"ל השבתת שאור כמו מלחמת עמלק אח"כ לבנות בהמ"ק ואת רוח הטומאה אעביר שאור ע"ד ראשית גוים עמלק יש גסות, שאור נגד בחי' שארה, בודקין את החמץ הפך ממ"ש יבא הרשע ויבדוק כו', ח' דחמץ זהו מחיצה המפסקת לעשותה ה' ג' קוין מחשבה דבור ומעשה דתורה ומצות, ועיי' בהרמ"ז פ' שופטים דף ער"ה סוף ע"א וז"ל

ולכן תקנה החכמה האלקית שבחדש הראשון לחדשי השנה יקדימו תיקון כולל השנה לבער הרע מעולם לשרוף החמץ ולכלותו מכל וכל לכלות אותו הכח הרוצה לעשות הבדלה במקום הייחוד הקדוש ולפ"ד גדול כח תיקון זה יותר משל ראש השנה בתקיעת השופר שהיא להמתיק הדינים ולא לבערם שזה כבר נעשה בביעור חמץ ושאר בניסן ועיין בזה בז"ב בפ' תצוה דקפ"ג ע"ב אבל תיקון ר"ה הוא למתק הדינים כו' עכ"ל ואפ"ל גם בראש השנה יש בהי' זו היינו ג' ספרים נפתחים ושעים נחתמים למיתה זהו ביטול גבורות קשות דוגמת ביעור חמץ וע' במק"מ פ' אמור דצ"ט יעו"ש).

ז) וזוהו ועשית ציץ דקאי על משה שהוא הוא העושה את הציץ להיות יציץ בורו של אור תאהבה רבה להיות מציץ מן החרכים וזרח ע"י עשיית חרכים וחלונות שבירת המחיצה שהן הרהורי תשובה מבחי' ביטול ואנשי משה וכמ"ש בחר לנו כו' וכנ"ל (והיינו כמש"ל דציץ הוא יסוד דאבא ומבואר באגה"ק סי' ט"ו שהוא כמו ברק המבריק מכת השכל לההשגה וזהו ענין ציץ שהוא הארה והברקה כמו נץ החמה, והארה זו נמשך ממשה בחי' ג"ר דאבא, והנה בחי' יסוד דאבא ע"ד העבודה זהו ענין נקודה בהיכליה בד"ה ראה אנכי נותן, ובגמרא פ"ו דשבת דס"ג ע"ב שהציץ היה מוקף מאון לאון, וכ' מהרש"א פ"ק דסוכה דף ה' ע"א וז"ל ובקרא נתיב על מצחו ומתרגם בין עינוהי כו', וע"כ היה הציץ בין החושים האלו רותניים ביותר שהם הראות והשמע שיהיו קודש לה' וכדכתיב ס"פ כי תבוא ולא נתן ה' כו' ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום הזה עכ"ל וענין ראייה ושמיעה הם ג"כ חו"ב, ועמ"ש מענין ראייה ושמיעה בד"ה יהודה אתה ובד"ה ואלה המשפטים ובד"ה ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, ואפ"ל כי מתחלה צ"ל בחי' שמיעה וראייה שבנפש שמע ישראל כו' איזהו חכם זוראה את הנולד מאין ליש כו' ואח"כ נמשך ראייה ושמיעה מלמעלה בחי' ראייה עליונה איך שלמעלה היש ולמטה אין כו' וזהו ענין עינים לראות ואזנים לשמוע הנמשך מלמעלה, א"ג ע"ד שבמתן תורה היו רואין את הנשמע ושומעין את הנראה כו' דהיינו לפי שהי' גלוי כללות החיות שאין שם פירוד בין ראייה לשמיעה כמ"ש בד"ה כנשר יעיר ובגמ' פ"ק דעכומ"ז ד"ה ע"ב ארז"ל ע"פ ולא נתן כו' עד היום הזה, דלא קאים אינש אדעתיה דרביה עד ארבעים שנין, והוא ע"ד בן ארבעים לבינה, וכינה היא מ"ם סתומה, והציץ ממשך ג"כ בחי' בינה כמ"ש במא"א), וציץ זה הוא זהב טהור הוא בחי' מעלת הזהב על הכסף הנזכר בתניא פ"ג ושתיהן הן בחינת אהבה כמ"ש לי הכסוף ולי הזהב וגו' רק הכסף הוא בחינת קרירות וזהב הוא בחי' רשפי אש תאהבה (והיינו שהכסף מבחי' חסד וזהב מבחי' בינה שלמעלה מהחסד כו', ועיין בת"א פ'

ועיין בת"א . . ועמ"ש : כ"ה בכתי' א' בנכותי'ק בצד העמוד. ובכתי' ב' כניל בנכותי'ק ושם : ועיין בת"א פ' תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי בענין ובכל מאדך שבחי' אהבה זו נקי לראשי עבודת הראש של הנשמה והיא כמעלת הזהב על הכסף יעו"ש ולכן ציץ זהב הוא מתקוני הראש של כה"ג שהוא האה"ר שבבחי' לראשי כניל.

כי תשא בד"ה שמאלו תחת לראשי גבי ובכל מאדך זהו עבודת הראש של הגשמה בחי' לראשי והיא כמעלת הזהב על הכסף יעו"ש ולכן ציץ זהב הוא מתקוני הראש של הבה"ג לפי שהוא מבחי' לראשי הראש של הגשמה כו', ועמ"ש ע"פ וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב כסף כו', וא"כ ציץ זהב היינו חיבור יסוד אבא הנק' ציץ עם הבינה הנק' זהב טהור, והוא כענין התכללות אהבה רבה כרשפי אש עם יראה עילאה כו', ולכן היה כנגד חוש הראות והשמע כי מבחי' שמיעה נמשך אהבה ומבחי' ראייה נמשך יראה עמ"ש בד"ה וידעת היום בענין שלום שלום לרחוק ולקרוב כו', גם ב' בחי' אלו זהו ענין ה' עילאה במלוי יוד וזהו ענין ממעמקים כו' שעיינו ממשיך אנכי אנכי וזהו ענין קדש להוי'.

קיצור. ענין ועשית ציץ ושהיה מוקף בין און לאון ובין העיניים, ענין ולא נתן כו' ועיניים לראות ואזנים לשמוע, אדעתיה דרביה, וענין ציץ זהב יס"א ובינה אהוי"ר עילאין כענין חיבור אש ורוח עמ"ש בד"ה והיה מספר בניי ואפשר להעיר מזה לענין פסח ומצה דגבי פסח נאמר צלי אש, שיהי' אהבה כרשפי אש, ע"ד בתנור אחד המבואר במ"א, והמצה הוא מחמת שלא הספיק בצקת כו' עד שנגלה עליהם ממ"ה וזהו ענין ובמורא גדול זו גילוי שכינה, ומצה שקודם חצות היא יראה תתאה, והמרור תפארת במדרש שהוא בחי' יעקב).

ה) ופתחת עליו פתחי חותם. הן אותיות התורה כי חותמו של הקב"ה אמת ואין אמת אלא תורה (והיינו שלאחר ההעלאה דרשפי אש האהבה הנ"ל ציץ זהב, צ"ל המשכה מלמעלה וה"ע ופתחת עליו כו', והנה מבואר במ"א בענין ההפרש בין מלאכים לגשמות שהמלאכים שרשם מבחי' הדבור והגשמות נק' בנים כמו הטפה שנמשך ממוח האב, דהדבור רוחני יותר ולכן מלאכים אין להם גוף גשמי, משא"כ הגשמות נתלבשו בחומר גופני לפי ששרשם מזווג גופני, אמנם מ"מ בהדבור אין מלוּבש מעצמות כח השכל כלל רק הארה משא"כ בהטפה מלוּבש עצמיות החכמה עד שמוליד בדומה לו ממש כו' והנה אף שהכ"ב אותיות היוצאים בה' מוצאות באים גם מבחי' אותיות הקבועים בנפש עצמה כמ"ש באגה"ק ויעש דוד שם, מ"מ גשמיות האותיות יוצאים מהמוצאות ואין בהם מעצמיות האותיות שבנפש כ"א רק הארה בעלמא מצורת האותיות הבאה בדרך הכאה על ה' המוצאות, שמכה בהמוצא ועי"ז מוצא את גשמי כו' וכענין הכאת האורות מטולמי"ט הנז' בע"ח שנפלו מהם ניצוצי ע"י ההכאה ומזה נתהוו הכלים או כענין התנוצצות הארה הנז' בע"ח שער כסה"כ, והנה גם ציץ הוא לשון התנוצצות הארה כמ"ש רש"י בתלים ססי' קל"ב ע"פ ועליו יציץ נזרו, וגם כי אפילו אותיות שבנפש הן ורק בחי' מל' שבה, וע"כ המלאכים ששרשם מאותיות הדבור הן רק הארה אבל בהגשמות מלוּבש מעצמיות חכמה עילאה, אמנם הנה בענין אותיות התורה אינו כמו במלאכים אלא שבהן מלוּבש עצמיות חכמה עילאה ממש, וזהו מ"ש בזח"א פ' ויצא דף קנ"ז ע"ב וזהו מ"ש ע"פ וישכב יש

כב, היינו כ"ב אתון דאורייתא עם להנחיל אוהבי יש נקרא שכיבה, שהוא המשכת עצמיות ח"ע ולא כמו שאר האותיות שהן רק הארה כו' וזהו ג"כ פי' יש כ"ב שבכ"ב אותיות התורה מלובש יש ממש ולא הארה לבד, וזהו שארז"ל ביום חתונתו זו מ"ת שנמשל ג"כ להמשכת הטפה גשמיות מן המוח שבו מלובש עצמיות ח"ע ולא כמו הכאת האותיות בה' מוצאות כו' והיינו לפי שהתורה נתלבשה ג"כ בגשמיות, וזהו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו' שבהן מלובש ממש בחי' אנכי מי שאנכי כו' וכמארז"ל בשה"ש רבה ע"פ נגילה ונשמחה בך בכ"ב אותיות התורה הרי על ידי כב אותיות התורה נגילה ונשמחה בך ממש, ואף שבמתן תורה נאמר גם כן וידבר אליקים כו' וידבר ה' אל משה כו' מכל מקום בבחי' דבור זה מלובש העצמיות ממש מבחי' חכמה ולא כמו בעשרה מאמרות כו' וכמ"ש במ"א בענין אם לעמל תורה אם לעמל שיחה כו' שבחי' עמל שיחה היינו יו"ד מאמרות שגק' כמו שיחת חולין לגבי עמל תורה כו', וכמ"ש ברבות שמות פ' ה' ע"פ ירעם ה' בקולו נפלאות מהו ירעם כשנתן הקב"ה את התורה לישראל בסיני הראה בקולו פלאי פלאות כו' ע"ש והיינו כי אף שהכלל שבדבור אין מלובש כלל רק הארה בעלמא מהשכל, וכ"ה ג"כ בענין וברוח פיו כל צבאם מ"מ הוא ית' כל יכול ובדבור שלו במתן תורה נמשך ונתלבש עצמיות חכמה עילאה ממש, וזהו ענין שהראה בקולו פלאי פלאות, וכמשארז"ל ג"כ זכור ושמור בדבור אחד נאמרו מה שאין הפה יכול לדבר כו', הרי היה ההמשכה בהדבור מבחי' שלמעלה מסדר הדרגת הדבור שע"פ השתלשלות הדבור כל אות יש לו כלי ומוצא בפני עצמו אחה"ע מהגרון כו' א"כ אין הפה יכול לדבר זכור ושמור בדבור אחד ממש, וזהו שזכור ושמור בדבור אחד נאמרו היינו ודאי מפני שבדבור זה נמשך ונתגלה עצמות אור א"ס שלמעלה מעלה מהארת תחכמה שבדבור כו' אשר שם אין שום התחלקות בין זכור לשמור, וכמ"ש מזה בתורה אור פ' יתרו סוף ד"ה להבין ענין האבות הן הן המרכבה, הרי מבואר שבדבור דתורה נמשך ונתלבש עצמות חכמה עילאה שבו מלובש אור אין סוף ולא כמו בדבור של התהוות העולמות כו' ואפשר על דרך זה מה שאמרו רז"ל והלא במאמר אחד יכול להבראות הוא גם כן בחינה שלמעלה מעשרה מאמרות כמ"ש הרמ"ז בפ' תולדות זקליה ועיין בפע"ח בשער הפורים כה"ג בענין הארת יסוד אבא בנוק' בימי הפורים שלא כדרך האפשר ע"פ הסדר כו' ע"ש. קיצור א'. בענין המלאכים ונשמות שבהדבור שהוא רוחני מלובש רק הארה, דרך הכאה והתנוצצות, ובהטפה גשמיות מלובש עצמיות השכל, אמנם בדבור התורה אף שהוא ג"כ דבור מלובש עצמיות חכמה עילאה, והיינו מפני שהדבור נתלבש בגשמיות ממש עד שנשמע לגופים א"כ אינו דומה כלל לדבור שממנו נתהוו המלאכים שהוא רוחני ונמשך מזווג נשיקין אבל זה הדבור דעשרת הדברות שנתלבש בגשמיות הרי זה ממש כמשל הטפה שהיא בגשמיות ולכן נק' ביום חתונתו זה מתן תורה, וזה עמל שיחה ועמל תורה, וישכב יש כב נגילה ונשמחה בך, זכור ושמור בדבור אחד נאמרו מה שאין הפה יכול לדבר, ירעם ה' בקולו נפלאות,

וזהו ופתחת עליו כמו אותיות הנחקקין שהם מהות ועצמות הדבר ממש, ולא כמו דיו על הקלף שהדיו דבר זר, משא"כ כאן ופתחת עליו ממש והיינו שאותיות התורה הן עצם אחד ממש עם בחי' חכמה עילאה, ולכן ג"כ נק' חותמו אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון כו' שבחי' אני ראשון עצמות אור א"ס נמשך בבחי' אני אחרון שהוא בחי' הדבור, ועיין במד"ר וישלח פ' פ"א בענין אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים נמצא ההפרש בין אמת ובין את הוא בענין המם המורה על ומבלעדי, וזהו נמשך ע"י התורה שניתנה למם יום כמ"ש ויהי שם עם ד' ארבעים יום משא"כ בריאת העולם היה בששה ימים והוא ע"י הדבור הנק' את אותיות מא' ועד תיו, כמ"ש את עשית את השמים, ועי"ז הבריאה יש מאין שלמטה היש, אבל בחי' אמת זהו ענין הגלוי כמו דקמיה כלא חשיב וזהו ואמת ה' לעולם, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' מסעי דרוש השלישי בענין ויכתוב משה, (בהביאור) ונק' בחי' חותם כי התורה אשר לפנינו שנתלבשה בענינים גשמיים היא היא בחי' חותם (ברבות במדבר פ"ה ע"פ למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטם לך דרשו אחטם מלשון שימני כחותם וחוטמא הארת א"א וזהו אאריך אפי כו' ועמ"ש בענין אלה מסעי בני כו' עד ירדן יריחו וז"ש בענין והריחו ביראת ה' והענין י"ל ע"פ צור תעודה חתום תורה בלמודי בישעיה סי' ח' ט"ז ופי' בזח"ג ס"פ צו דל"ה סע"א חתום תורה חתימה דאורייתא וכל נגידו ורבו דנגיד מלעילא באן חתימה דיליה בלמודי, ופי' הרמ"ז שהוא ענין מה שתרין ביעי שהם נו"ה הם מבשלים הזרע כו' וביאור הדברים באגה"ק סי' ט"ז וז"ל ובחי' עצה זו נק' נו"ה שהן כליות יועצות וגם * תרין ביעין המבשלים הזרע שהיא הטפה הנמשכת מהמות דהיינו דבר שכל וחכמה * הנמשך משכל האב שלא יומשך כמות * שהוא שכל דק מאד * רק ישתנה קצת מדקות שכלו ומתהוה * שכל שאינו דק כ"כ כדי שיוכל הבן לקבל במוחו והבנתו והוא ממש עד"מ כטפה היורדת מהמוח שהיא דקה מאד * ונעשית גסה וחומריות ממש בכליות ותרין ביעין עכ"ל ומ"מ כמו שבהטפה מלובש עצמיות השכל ולא הארתו בלבד כן ענין נו"ה המבשלים שפע חכמת תשב"כ לתשבוע"פ ע' זח"ג אמור צ"א ב' הנה אף שבא בהגשמה קצת אבל נמשך ומלובש בזה עצמיות ח"ע שבתשב"כ וזהו הנק' חתום תורה בלמודי, ולכן שורש נה"י חדשים נמשכים מהכתר כמ"ש בפע"ח בענין אל עליון גומל חסדים טובים ובאגה"ק ע"פ חגרה בעוז מתניה כו' נלע"ד לפ"ז פי' חתום תורה ע"ד או החתים בשרו בפ' מצורע וארז"ל גדה כ"ב כחתימת פי האמה כו' וה"ע המשכת הטפה כו' ועמ"ש בד"ה תורה צוה ועמ"ש בת"א פ' בראשית בד"ה ענין

וגם : באגה"ק שם נוסף בחצאי ריבוע : [ני"א והן].

שכל וחכמה : שם : חכמה ושכל.

כמות : שם : כמו.

דק מאד : שם נוסף : במוחו ושכלו.

ומתהוה : שם : ויתהוה.

מאד : שם : מאד מאד.

הברכות בענין חותם בברוך כו' החותם דיוהכ"פ וזוה יובן ענין ותהלתי אחטם כו') כדמיון האותיות שנחקקים על השעווה שאינו מערך ומהות האותיות שבמחשבה או בדבור רק מ"מ הן אותיות עצמן שנצטיירו ונתגשמו כו' וכך הנה כתיב בצלמנו כדמותינו דקאי על התשבע"פ שהיא בחי' דמות ודמיון בעלמא שהיא בחינת חותם עד"מ כאותיות הנחקקין על השעווה כו' אעפ"כ יסודותם * בהררי קדש עליון ח"ע שבכל הלכה כו' (ועי"ל בענין פתוחי חותם ע"ד הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרותי שאמרו בילקוט שזוה מ"ש מה רב טובך אשר צפנת ס"ת כת"ר וגם צפנת כחשבון כתר הוא בחי' אוצר חתום כו' ומשם נמשך ג"כ החותם דיוהכ"פ ותהלתי אחטם כו' גם י"ל פתוחי חותם בחי' חותם בולט כמ"ש בלק"ת ע"פ שימני כחותם, ועי"ל ענין פתוחי חותם דהגה ברבות לך לך פמ"ב דרשו חתום תורה על אחז שנעל בהכ"נ ובהמ"ד כו' ועי"י ועשית ציץ זהב נמשך להיות נפתחים החותם הנ"ל שיהי' גלוי אור התורה וכענין גם דחנוכה בשמן שהוא על המשכת אור תורה כו' כמ"ש במ"א. והנה לפ"ז ופתחת עליו פתוחי חותם זהו ע"ד ואם רץ לבך בבחי' ציץ זהב טהור באה"ר כמעלת הזהב אוי שוב לאחד בחי' ופתחת עליו פתוחי חותם וע' בת"א ס"פ תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי והנה ועשית ציץ ע"ד מציץ מן החרכים הוא ג"כ רק בחי' התנוצצות שהוא הארה בעלמא, ולכן הי' על המצח כמו הארה המאיר דרך מצחא והו' הארה לבד כמ"ש באג"ה בסופו אפילו בענין שם מ"ה שהוא רק הארה ממצחא משא"כ שם ס"ג מפנימית א"ק, וכמ"כ הציץ המשכת אה"ר זהו הארה אבל אח"כ ופתחת עליו פתוחי חותם אותיות התורה זהו המשכת עצמיות חכמה עילאה ולא ע"ד הארה לבד).

קיצור ב'. וזהו הענין פתוחי חותם חותמו של הקב"ה אמת, בצלמנו כדמותינו, מ"מ שרש כל הלכה בח"ע וזהו חתום תורה בלמודי, נו"ה המבשלים הזרע, שתתגשם הטפה ומ"מ בה מלובש ח"ע ולכן נו"ה שרשון מהכתר הנק' ג"כ כמוס וחתום באוצרותי רב טובך אשר צפנת, וזהו ותהלתי אחטם, חותם דיוהכ"פ, בדבור התורה מלובש עצמיות ח"ע ולא כמו דבור דעשרה מאמרות שהוא רק הארה, וזהו ירעם אל בקולו נפלאות.

ט) ועי"ז נמשך בחי' קדש העליון בעסק התורה והמצות בבחינת פנימיים ומקיפים שהתורה היא בחי' פנימיות והמצות הם בחי' לבושים ומקיפים כמאמר אשר קדשנו במצותיו (חתום תורה בלימודי זהו ענין א"פ כנ"ל ותהלתי אחטם זהו ענין א"מ הנמשך ע"י המצות שהן בחי' ריח כמ"ש ריח בגדיו כו' וזהו ג"כ ענין כחותם על לבך כחותם על זרועך לפמ"ש בשה"ש רבה כחותם על לבך זהו ק"ש שנאמר והיו הדברים האלה כו' על לבבך, כחותם על זרועך זהו תפילין המד"א וקשרתם לאות על ירך, והנה בק"ש ותפילין הרי אותן הפרשיות שבק"ש הן ג"כ בתפילין רק בתפילין

הם בבחי' מקיף ובק"ש שאומר אחד ואהבת זהו הגלוי בבחי' פנימיות וכן ק"ש בחי' דבור ונק' שנון בירושלמי ותפילין בחי' מעשה, וזהו שק"ש נק' כחותם על לבך והיינו והיו הדברים האלה על לבך שנמשך בבחי' פנימיות בתוך הלב ממש, ובתפילין כחותם על זרועך זהו בחי' מקיף, וכמ"ש בת"א סד"ה ויקהל משה, שלכן ארז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מעיד עדות שקר בעצמו לפי שא"א להמשיך האור פנימי בלתי שיומשך תחלה האור מקיף, ועכ"פ ענין ופתחת עליו פתוחי חותם כולל ב' חותמות הנ"ל דתומ"צ שהן א"פ וא"מ וזהו ענין פתוחי חותם קדש להוי"ו והנה המשכה זו היא בחי' קדש למד למטה והוי' למעלה (ולכאורה י"ל קדש זהו המשכת א"מ שע"י המצות אשר קדשנו במצותיו ולמד זהו ענין המשכת א"פ כי למד י"ל ג' בחי' חב"ד גם למד לשון לימוד מכל מלמדי השכלתי, חתום תורה בלימודי כנ"ל, ויש לפרש ג"כ להיפך כי קדש הוא החכמה שנק' שמן משחת קדש והוא תורה אורייתא מחכמה נפקת ולמד נק' מגדל הפורח באויר בוח"ב ס"פ יתרו צ"א א' ופי' בפרדס ערך מגדל שהוא בחי' כתר מטעם שהוא פורח ותופף על החו"ב ששניהם יחד נק' אויר ואף גם לפמ"ש דהוא בינה היינו ג"כ מפני שהוא מקיף וכתר לז"א והתורה היא בז"א וא"כ למד הוא המצות שהם בחי' כתר ומקיף, וגם מגדל זהו חותם בולט, ועמ"ש ע"פ ושדי כמגדלות ותורה י"ל חותם שוקע א"פ, א"נ פתוחי חותם זהו התורה א"פ קדש למד זהו המצות קדש בחי' מ"ע למד היינו מצות ל"ת שהתחלת מצות ל"ת הוא בלמד לא יהי' לך אלקים אחרים וכמ"ש מזה בוח"ב יתרו צ"א א' ע"ש) שבחי' קדש עדיין הוא נק' למטה מבחינת הוי"ו (והוא ע"ד שנת' בד"ה ראשי המטות בענין ולא נערוך אליו קדושתו שגם הבחי' קדוש ומובדל לא נערוך אליו כלל כי הוא בחי' ישת חשך סתרו, שלמעלה מבחי' אור וגילוי ואפילו מבחי' אור מקיף הנק' קדש ומובדל כו' ועמ"ש בפ"י גאה גאה ובפ"י אדון הנפלאות בת"א פ' בשלח, ומ"ש בד"ה שבת שבתון בענין ההפרש בין קדש שהוא בחי' שבת לבחי' קדש הקדשים בחי' שבת שבתון ומקרא מלא כתיב והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים בפ' תרומה כ"ו ל"ג, וע' מזה זח"ב תרומה קע"ח סע"ב משמע זהו הפרוכת המבדיל בין ע"ק לז"א ולפ"ז הפרוכת היא הבינה שהיא הנק' כסא לע"ק וכן פי' המק"מ תרומה קס"ה ב' ע"פ סולו לרוכב בערבות ובעמה"מ שט"ז פ"ל דקמ"ה ע"ד קדש הוא אבא וקדה"ק הוא ע"ק ויש פרסא המפסיק ביניהם כו' וגדולה מזו פי' בשער ד' פ"ט שיש פרסא גם למעלה מא"ק כו' דהיינו בין חוט הא"ס ובין א"ק כו' ויש לבאר הדברים גם עפ"מ"ש בע"ח שא"ק נק' אדם דבריאה כי לגבי אור א"ס נק' בשם בריאה יש מאין ובחי' אצילות זהו הקו וחוט מאור א"ס והנה כמו שבין אצילות לבריאה יש פרסא כך עדין בין א"ק הנק' בריאה לבין מה שלמעלה ממנו הנק' אצילות יש פרסא כו' ואפ"ל שזהו ענין קדש למד, פי' הלמד הוא הפרסא והפרוכת המבדיל בין בחי' קדש לקדה"ק, כי לפמ"ש בפרדס דלמד הוא בינה א"כ זהו פרוכת הנ"ל לפי' המק"מ פ' תרומה קס"ה ב' כנ"ל וגם לפמ"ש דלמד

הוא כתר הוא ג"כ הפרסא שבין א"ס לאצילות כמ"ש בפרדס שער הצחצחות פ"ה וז"ל חד פרישו אתפרש היינו הכתר בעצמו הנאצל ומתגלה שהוא מסך בין הנאצלים והמקורות המתאחדים בעצם השרש עכ"ל דהיינו בין הנאצלים ובין ע"ס הגנוזות והם ע"פ קבלת האריו"ל ע"ס דעתיק, ובחי' א"א שהוא שרש ומקור הנאצלים זהו הפרסא המפסיק בין עתיק ובין אצילות כו' ואפשר שזהו צורת הלמד שהוא אות כ' ועל גבה ו' אשר זהו הוי' היינו חוט הא"ס המלוכש בע"ק שממנו נמשך הכף שהוא הכתר שרש האצילות וזהו עצמו הפרסא כו' ולכן נק' מגדל הפורח באויר דפי' במא"א אות א' סעיף קנ"ג אויר קדמון הוא אויר שאינו נתפס הנשאר במקום פנוי בעת הצמצום כו' וע' בת"א פ' מקץ בד"ה מזוה מימין שבחי' אויר זהו למעלה מבחי' אור ועיין בסנהדרין דק"ו ע"ב פרש"י מגדל הפורח באויר תג של אות למד.

קיצור. קדש למד נמשך ע"י תומ"צ, וזהו פתוחי חותם, חתום תורה, ותהלתי אחטם, כחותם על לבך ק"ש א"פ ועל זרועך תפילין מצות א"מ, וזהו קדש חכמה א"פ למד מגדל כתר, והוא פרסא שבין קדש לקדה"ק וזהו אני חומה זו תורה ושדי כמגדלות אלו ת"ח תשבע"פ במדרגת ל"ת).

(י) כי הנה יש ב' בחי' הוי"ה (עמ"ש מזה בד"ה וירא ישראל בפ' בשלח) כמ"ש ויעבור הוי' על פניו ויקרא הוי' הוי' ופסיק טעמא בינייהו כי הן ב' בחינות כי ענין הוי' מורה שהוא מהוה כל הויות מאין ליש כו' ר"ל שהוא מהוה כל הנמצאות, כי כל דבר שנמצא ונברא שייך לקרותו הוה מלשון הוה גביר לאחיק בפ' תולדות כ"ז כ"ט וכן כי לשלג יאמר הוא * ארץ באיוב סימן ל"ז ו', כלומר שהשלג יומשך הוייתו על הארץ ורז"ל אמרו שמשלג שתחת כסא הכבוד נתהוה הארץ, על כל פנים הוה הוא לשון הויות דבר מה, ועל דרך זה נק' שם הוי' דהיינו על ידי שהוא מהוה כל הדברים שנתהוו ותוספת היו"ד על שמהוה בן תמיד כמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, והנה התהוות זו היינו ע"י שעלה ברצונו כו', ויש מקור ושרש לזה להיות עולה כך ברצונו ולהיות מקיד להות כל ההויות והוא הוי' הראשון שהוא לרצון לפני הוי' השני ונק' רעוא דרעוין, וזהו ויקרא הוי' הוי' שהוי' הא' קורא וממשיך הוי' הב' להיות נאצלות ומתגלות י"ג מיכילן דרחמי שהם מקורות כל ההויות (והענין כי באמת יג"מ הרחמים אף שהן מדרגת עליונות מאד מ"מ הן שייכים לבחי' עולם וכמ"ש זכור רחמיק וחסדיך כי מעולם המה, והיינו כמ"ש בע"ח שער עגולים ויושר סוף ענף ה' ובאוצ"ח בתחלתו וז"ל כי כאשר עלה ברצונו להאציל הנאצלים לסיבות הנודעות והוא להקרא רחום וחנון ארך אפים וכיוצא כי אם אין בעולם מי שיקבל רחמים ממנו איך יקרא רחום כו' עכ"ל וע"ש באוצ"ח בהג"ה שלכן לא יכוננו אלו התוארים רק מאצילות ולמטה

הם בבחי' מקיף ובק"ש שאומר אחד ואהבת זהו הגלוי בבחי' פנימיות וכן ק"ש בחי' דבור ונק' שנון בירושלמי ותפילין בחי' מעשה, וזהו שק"ש נק' כחותם על לבך והיינו והיו הדברים האלה על לבך שנמשך בבחי' פנימיות בתוך הלב ממש, ובתפילין כחותם על זרועך זהו בחי' מקיף, וכמ"ש בת"א סד"ה ויקהל משה, שלכן ארו"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מעיד עדות שקר בעצמו לפי שא"א להמשיך האור פנימי בלתי שיומשך תחלה האור מקיף, ועכ"פ ענין ופתחת עליו פתוחי חותם כולל ב' חותמות הנ"ל דתומ"צ שהן א"פ וא"מ וזהו ענין פתוחי חותם קדש להוי' והנה המשכה זו היא בחי' קדש למד למטה והוי' למעלה (ולכאורה י"ל קדש זהו המשכת א"מ שע"י המצות אשר קדשנו במצותיו ולמד זהו ענין המשכת א"פ כי למד י"ל ג' בחי' חב"ד גם למד לשון לימוד מכל מלמדי השכלתי, חתום תורה בלימודי כנ"ל, ויש לפרש ג"כ להיפך כי קדש הוא החכמה שנק' שמן משחת קדש והוא תורה אורייתא מחכמה נפקת ולמד נק' מגדל הפורח באויר בוח"ב ס"פ יתרו צ"א א' ופי' בפרדס ערך מגדל שהוא בחי' כתר מטעם שהוא פורח וחופף על החו"ב ששניהם יחד נק' אויר ואף גם לפמ"ש דהוא בינה היינו ג"כ מפני שהוא מקיף וכתר לז"א והתורה היא בז"א וא"כ למד הוא המצות שהם בחי' כתר ומקיף, וגם מגדל זהו חותם בולט, ועמ"ש ע"פ ושדי כמגדלות ותורה י"ל חותם שוקע א"פ, א"נ פתוחי חותם זהו התורה א"פ קדש למד זהו המצות קדש בחי' מ"ע למד היינו מצות ל"ת שהתחלת מצות ל"ת הוא בלמד לא יהי' לך אלקים אחרים וכמ"ש מזה בוח"ב יתרו צ"א א' ע"ש) שבחי' קדש עדין הוא נק' למטה מבחינת הוי"ה (והוא ע"ד שנת' בד"ה ראשי המטות בענין ולא נערוך אליו קדושתו שגם הבחי' קדוש ומובדל לא נערוך אליו כלל כי הוא בחי' ישת חשך סתרו, שלמעלה מבחי' אור וגילוי ואפילו מבחי' אור מקיף הנק' קדש ומובדל כו' ועמ"ש בפי' גאה גאה ובפי' אדון הנפלאות בת"א פ' בשלח, ומ"ש בד"ה שבת שבתון בענין ההפרש בין קדש שהוא בחי' שבת לבחי' קדש הקדשים בחי' שבת שבתון ומקרא מלא כתיב והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים בפ' תרומה כ"ו ל"ג, וע' מזה זח"ב תרומה קע"ח סע"ב משמע זהו הפרוכת המבדיל בין ע"ק לז"א ולפי' הפרוכת היא הבינה שהיא הנק' כסא לע"ק וכן פי' המק"מ תרומה קס"ה ב' ע"פ סולו לרוכב בערבות ובעמה"מ שט"ז פ"ל דקמ"ה ע"ד קדש הוא אבא וקדה"ק הוא ע"ק ויש פרסא המפסיק ביניהם כו' וגדולה מזו פי' בשער ד' פ"ט שיש פרסא גם למעלה מא"ק כו' דהיינו בין חוט הא"ס ובין א"ק כו' ויש לבאר הדברים גם עפ"מ"ש בע"ח שא"ק נק' אדם דבריאה כי לגבי אור א"ס נק' בשם בריאה יש מאין ובחי' אצילות זהו הקו וחוט מאור א"ס זהנה כמו שבין אצילות לבריאה יש פרסא כך עדין בין א"ק הנק' בריאה לבין מה שלמעלה ממנו הנק' אצילות יש פרסא כו' ואפ"ל שזהו ענין קדש למד, פי' הלמד הוא הפרסא והפרוכת המבדיל בין בחי' קדש לקדה"ק, כי לפמ"ש בפרדס דלמד הוא בינה א"כ זהו פרוכת הנ"ל לפי' המק"מ פ' תרומה קס"ה ב' כנ"ל וגם לפמ"ש דלמד

הוא כתר הוא ג"כ הפרסא שבין א"ס לאצילות כמ"ש בפרדס שער הצחצחות פ"ה וז"ל חד פרישו אתפרש היינו הכתר בעצמו הנאצל ומתגלה שהוא מסך בין הנאצלים והמקורות המתאחדים בעצם השרש עכ"ל דהיינו בין הנאצלים ובין ע"ס הגנוזות והם ע"פ קבלת האריו"ל ע"ס דעתיק, ובחי' א"א שהוא שרש ומקור הנאצלים זהו הפרסא המפסיק בין עתיק ובין אצילות כו' ואפשר שזהו צורת הלמד שהוא אות כ' ועל גבה ו' אשר זהו הוי' היינו חוט הא"ס המלוכבש בע"ק שממנו נמשך הכף שהוא הכתר שרש האצילות וזהו עצמו הפרסא כו' ולכן נק' מגדל הפורח באויר דפי' במא"א אות א' סעיף קנ"ג אויר קדמון הוא אויר שאינו נתפס הנשאר במקום פנוי בעת הצמצום כו' וע' בת"א פ' מקץ בד"ה מזוזה מימין שבחי' אויר זהו למעלה מבחי' אור יעיין בסנהדרין דק"ו ע"ב פרש"י מגדל הפורח באויר תג של אות למד.

קיצור. קדש למד נמשך ע"י תומ"צ, וזהו פתוחי חותם, חתום תורה, ותהלתי אחטם, כחותם על לבך ק"ש א"פ ועל זרועך תפילין מצות א"מ, וזהו קדש חכמה א"פ למד מגדל כתר, והוא פרסא שבין קדש לקדה"ק וזהו אני חומה זו תורה ושדי כמגדלות אלו ת"ח תשבע"פ במדרגת ל"ח).

(כ' הנה יש ב' בחי' הוי"ה (עמ"ש מזה בד"ה וירא ישראל בפי' בשלח) כמ"ש ויעבור הוי' על פניו ויקרא הוי' הוי' ופסיק טעמא בינייהו כי הן ב' בחינות כי ענין הוי' מורה שהוא מהוה כל הויות מאין ליש כו' ר"ל שהוא מהוה כל הנמצאות, כי כל דבר שנמצא ונברא שייך לקרותו הוה מלשון הוה גביר לאחריך בפי' תולדות כ"ז כ"ט וכן כי לשלג יאמר הוא * ארץ באיוב סימן ל"ז ו', כלומר שהשלג יומשך הויתו על הארץ ורז"ל אמרו שמשלג שתחת כסא הכבוד נתהוה הארץ, על כל פנים הוה הוא לשון הויות דבר מה, ועל דרך זה נק' שם הוי' דהיינו על ידי שהוא מהוה כל הדברים שנתהוה ותוספת היו"ד על שמהוה כן תמיד כמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, והנה התהוות זו היינו ע"י שעלה ברצונו כך, ויש מקור ושרש לזה להיות עולה כך ברצונו ולהיות מקור להיות כל ההויות והוא הוי' הראשון שהוא לרצון לפני הוי' השני ונק' רעוא דרעוין, וזהו ויקרא הוי' הוי' שהוי' הא' קורא וממשיך הוי' הב' להיות נאצלות ומתגלות י"ג מיכילן דרחמי שהם מקורות כל ההויות (והענין כי באמת יג"מ הרחמים אף שהן מדרגת עליונות מאד מ"מ הן שייכים לבחי' עולם וכמ"ש זכור רחמיך וחסדיך כי מעולם המה, והיינו כמ"ש בע"ח שער עגולים ויושר סוף ענף ה' ובאוצ"ח בתחלתו וז"ל כי כאשר עלה ברצונו להאציל הנאצלים לסיבות הגודעות והוא להקרא רחום וחנון ארך אפים וכיוצא כי אם אין בעולם מי שיקבל רחמים ממנו איך יקרא רחום כו' עכ"ל וע"ש באוצ"ח בהג"ה שלכן לא יכוננו אלו התוארים רק מאצילות ולמטה

אבל לגבי א"ס ב"ה אין שם שום תואר ושם כלל עכ"ל והיינו מאחר שהוא לבדו הוא ואין עוד כלל אין שייך כלל שמות אלו, ולכן כדי שיומשכו בחי' יג"מ אלו זהו ע"י צמצומים רבים עד שנמשכו רק ע"י שערות ער"מ כמו שהשערה בה חיות מעט מזעיר שאינו ערך לגבי העצמיות וע"כ נקראים י"ג תקוני דיקנא, וזהו ענין שם הוי' שלפני יג"מ אל רחום וחנון, שהיוד מורה על צמצום שנמשך רק בחי' נקודה ואח"כ התפשטות והמשכה כו' להיות התהוות יג"מ אלו שהם מקור לבחי' עולם, אבל מהותו ועצמותו מרומם ונשגב מגדר זה כי הוא לבדו הוא, ולכן כדי שיומשך מבחי' כי הוא לבדו הוא להיות שם הוי' המקור ליג"מ ולהתוות בחי' עולם צ"ל מקור ושרש לזה מה שעלה ברצונו להאציל ולהמשיך בחי' הוי' המקור להתהוות וזהו ענין הוי' הראשון ולכן פסיק טעמא בינייהו שהוא כענין יהי רקיע כו' ויהי מבדיל כו' כמ"ש באשל אברהם דקע"ב סע"א גבי טעמים ונקודות וז"ל פסיק שהוא רומז לרקיע עילאה דאיהו מבדיל בין מיין עילאין דאיהו רזא דטלא עילאה דנגיד מעתיקא לז"א כו' והבדילה הפרוכת כו' ובפרדס ערך פסק כ' וז"ל הוא היסוד הפוסק ומבדיל בין העולם העליון לעולם התחתון (והיינו כי היסוד נק' ג"כ רקיע כמ"ש בזח"א פ' ויצא דקס"ב ב' ע"פ זיתן אותם אלקים ברקיע השמים דא צדיק כו' דביה שקיעין כל כוכבייא כל נהורין ובוצינין והוא נטיל כולא כו' ולמה להאיר על הארץ כו' דהיינו שביסוד נמשכים ה"ח וה"ג ואח"כ ממנו נמשכים אל המל', וצ"ל אי"כ איך הוא פסיק גרי אדרבה הוא משפיעם אל המל', וצ"ל כידוע בענין אור מים רקיע שהטפה בשרשה במוח היא רוחניות ואח"כ כשנמשכה ע"י היסוד היא גשמיות והגשמה זו היא ע"ד השתלשלות אור מים רקיע, וזהו ענין רקיע כעין הקרח וכמ"ש בסידור ע"פ הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עוזו וע"פ הנותן שלג כצמר, וכמ"ש גבי פתוחי חותם וע"כ נק' היסוד רקיע המפסיק כו', ועוד כי לפעמים מאיר ומשפיע ופעמים אינו משפיע וע' מזה שנק' היסוד רקיע בזח"א דף ל"ד ע"א ובפ' ויקרא דף י"ד ובהקדמת ת"ז דף ד' ע"ב ותיקון י"ח דכ"ט ע"א ובפרדס בערך רקיע ובמא"א סוף אות ריש רקיע נק' היסוד בכל מקום גם הדעת נק' כך כי שם יסוד דבינה כו', ובכס"מ שם בפ"י הת"ז רקיע השמים השמים הוא תפארת רקיע דיליה יסוד שלוקח הארת כל ט"ס כדי ליתנם בזיווגו למלכות וז"ש להאיר על הארץ כו') כי הוא בין תפארת ומלכות והעד בפסיק שבין שם בן ד' ראשון שבי"ג מדות לשם שני כי הראשון למעלה בכתר והשני למטה במלכות והפסיק מיוחדם דרך קו האמצעי וזהו אין בין מים העליונים זכרים ובין מים תחתונים נקיבות מלכות אלא כמלא נימא, ומלא נימא הוא חוט השערה והוא יסוד זפ"י הרשב"י ע"ה כי על הפסיק הזה שבין שם לשם נאמר

בשולי העמוד בגוכתי"ק:

כ' בחי' מצחא דא"א ודז"א ע"ד ב' בחי' רצון בביאור משמח חתן ל' מרצה... מרוצה.

הקב"ה הוא מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה והטעם כי הצדיק נשער מאד מצד מדתו שהוא חוט השערה עכ"ל הפרדס שם, והוא מנואר בת"ז תחלת תיקון י"ט דל"ז ע"א יעו"ש, ובכס"מ שם פי' ע"ד שהיסוד נק' כל ע"ש שנמשכים בו חמשים שערי בינה והוא משפיע אח"כ למל' הנק' כלה כל ה' ועמ"ש מזה ע"פ עיני כל אליך ישברו כו' ולפעמים נק' המל' ארוסה ולפעמים נק' נשואה כשמקבלת הטפה ועד"ז ג"כ יובן שהיסוד נק' רקיע המפסיק שהרי לפעמים היא ארוסה ואינה מקבלת הטפה כלל וע' במא"א אות נון סט"ז נימא נק' היסוד כו' עכ"פ מכ"ז מובן ענין פסיק טעמא שבין שני שמות הוי', ואפ"ל שהוא יסוד דעתיק, גם הב' פיאות ממסיקות בין תיקוני הראש לת"ד) ובחי' הוי' הראשון הוא למעלה מעלה מבחי' קדש ונק' רעוא דרעוין ועמ"ש בד"ה למנצח על השמינית וע"י עסק הזורה ומצות בבחינה הנ"ל נמשך שיהא קדש למד למטה היא בחי' אתעדל"ת כי ע"י עסק התורה שהיא חכמתו ורצונו ית' הרי כמים הפנים כו' ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח רצון עליון רעוא דרעוין (ולקמן בהביאור פי' באופן אחר כי קדש למד למטה היא האתעדל"ע הנמשך ע"י אתעדל"ת ולכן נק' למטה לפי שהיא באה ע"י אתעדל"ת, כענין ואד יעלה כו' והשקה כו' הרי העננים אף שיורדין מלמעלה עכ"ז באו ע"י ואד יעלה מן הארץ, ע"כ נק' בחי' קדש למד למטה, והיינו ג"כ י"ג בחי' ת"ד שהם י"ג מדה"ר הם נמשכים ג"כ ע"י התשובה והתעוררות רחמים והוי' מלמעלה הוא בחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל וזהו כענין אהיה כטל לישראל וכמ"ש סד"ה האוינו השמים, דרוש הראשון, וזהו ההפרש בין י"ג ת"ד ובין תקוני הראש גלגלתא ומו"ס שבמו"ס עצמו מלובש טלא דבדולחא הוא בחי' אהיה כטל שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל אבל י"ג ת"ד נק' שיורי טלא וע"ז נאמר ויבא כגשום לנו ע"י ואד יעלה כו' והיינו ג"כ ע"י תומ"צ וזהו קדש למט למטה, והנה ע"י נעשה גילוי רעותא דליבא ואור האהבה עליונה בנפש בלי מסך מבדיל ומחיצה מפסקת כו' עד שיהי' על מצח אהרן ג"כ גילוי בוזי זו.

קיצור. וקדש למד הוא עדין למטה והוי"ה מלמעלה כי יש ב' שמות הוי' ויקרא הוי' הוי' להיות אח"כ שרש ליג"מ, ולכן פסיק טעמא בגווייהו. ע"ד יהי רקיע, והו היסוד, וע"י תומ"צ ממשיכים קדש למד באתעדל"ת אתעדל"ע וזהו למטה ואד יעלה, ובחי' הוי' למעלה זהו אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת בחי' הוי' הראשון הנ"ל אהיה כטל, וע"י נמשך בנפש יפרח כשושנה רוע"ד עד שנמשך גילוי זה גם על מצח כו'.

(יא) וביאור ענין המצח הוא כמו על דרך משל בגשמיות שיש בתלת חללי דגלגלתא תלת מוחין חב"ד ויש גולגלתא דחפיא על

בבין לאדי 78 — ואלה המשפטים — בשולי העמוד :

סד"ה וירא ישראל מ"ש במ"א ויקרא כו' שלא יהי' פסיק טעמא י"ל כענין שיומשך בחי' אור שלא ע"י מים רקיע כמ"ז, בהרמ"ז פקו"זי רכ"ד.

אבל לגבי א"ס ב"ה אין שם שום תואר ושם כלל עכ"ל והיינו מאחר שהוא לבדו הוא ואין עוד כלל אין שייך כלל שמות אלו, ולכן כדי שיומשכו בחי' יג"מ אלו זהו ע"י צמצומים רבים עד שנמשכו רק ע"י שערות עד"מ כמו שהשערה בה היות מעט מועיר שאינו ערך לגבי העצמיות וע"כ נקראים י"ג תקוני דיקנא, וזהו ענין שם הוי' שלפני יג"מ אל רחום וחנון, שהיוד מורה על צמצום שנמשך רק בחי' נקודה ואח"כ התפשטות והמשכה כו' להיות התהוות יג"מ אלו שהם מקור לבחי' עולם, אבל מהותו ועצמותו מרומם ונשגב מגדר זה כי הוא לבדו הוא, ולכן כדי שיומשך מבחי' כי הוא לבדו הוא להיות שם הוי' המקור ליג"מ ולהתוות בחי' עולם צ"ל מקור ושרש לזה מה שעלה ברצונו להאציל ולהמשיך בחי' הוי' המקור להתהוות וזהו ענין הוי' הראשון ולכן פסיק טעמא בינייהו שהוא כענין יהי רקיע כו' ויהי מבדיל כו' כמ"ש באשל אברהם דקע"ב סע"א גבי טעמים ונקודות וז"ל פסיק שהוא רומז לרקיע עילאה דאיהו מבדיל בין מיין עילאין דאיהו רזא דטלא עילאה דנגיד מעתיקא לז"א כו' והבדילה הפרוכת כו' ובפרדס ערך פסק כ' וז"ל הוא היסוד הפוסק ומבדיל בין העולם העליון לעולם התחתון (והיינו כי היסוד נק' ג"כ רקיע כמ"ש בוח"א פ' ויצא דקס"ב ב' ע"פ ויתן אותם אלקים ברקיע השמים דא צדיק כו' דביה שקיעין כל כוכבייא כל נהורין ובוצינין והוא נטיל כולא כו' ולמה להאיר על הארץ כו' דהיינו שביסוד נמשכים ה"ח וה"ג ואח"כ ממנו נמשכים אל המל', וצ"ל א"כ איך הוא פסיק הרי אדרבה הוא משפיעם אל המל', וצ"ל כידוע בענין אור מים רקיע שהטפה בשרשה במוח היא רוחניות ואח"כ כשנמשכה ע"י היסוד היא גשמיות והגשמה זו היא ע"ד השתלשלות אור מים רקיע, וזהו ענין רקיע כעין הקרח וכמ"ש בסידור ע"פ הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עוזו וע"פ הנותן שלג כצמר, וכמש"ל גבי פתוחי חותם וע"כ נק' היסוד רקיע המפסיק כו', ועוד כי לפעמים מאיר ומשפיע ופעמים אינו משפיע וע' מזה שנק' היסוד רקיע בוח"א דף ל"ד ע"א ובפ' ויקרא דף יו"ד ובהקדמת ת"ז דף ד' ע"ב ותיקון י"ח דכ"ט ע"א ובפרדס בערך רקיע ובמא"א סוף אות ריש רקיע נק' היסוד בכל מקום גם הדעת נק' כך כי שם יסוד דבינה כו', ובכס"מ שם בפ"י הת"ז רקיע השמים השמים הוא תפארת רקיע דיליה יסוד שלוקח הארת כל ט"ס כדי ליתנם בזיווגו למלכות וז"ש להאיר על הארץ כו') כי הוא בין תפארת ומלכות והעד בפסיק שבין שם בן ד' ראשון שבי"ג מדות לשם שני כי הראשון למעלה בכתר והשני למטה במלכות והפסיק מייחדם דרך קו האמצעי וזהו אין בין מים העליונים זכרים ובין מים תחתונים נקיבות מלכות אלא כמלא נימא, ומלא נימא הוא חוט השערה והוא יסוד ופ"י הרשב"י ע"ה כי על הפסיק הזה שבין שם לשם נאמר

בשולי העמוד בגוכתי"ק:

ב' בחי' מצחא דא"א ודו"א ע"ד ב' בחי' רצון בביאור משמח חתן
ל' מרצה... מרוצה.

הקב"ה הוא מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה והטעם כי הצויק נשער מאד מצד מדתו שהוא חוט השערה עכ"ל הפרדס שם, והוא מגואר בת"ז תחלת תיקון י"ט דל"ז ע"א יעו"ש, ובכס"מ שם פי' ע"ד שהיסוד נק' כל ע"ש שנמשכים בו חמשים שערי בינה והוא משפיע אח"כ למל' הנק' כלה כל ה' ועמ"ש מזה ע"פ עיני כל אליך ישברו כו' ולפעמים נק' המל' ארוסה ולפעמים נק' נשואה כשמקבלת הטפה ועד"ז ג"כ יובן שהיסוד נק' רקיע המפסיק שהרי לפעמים היא ארוסה ואינה מקבלת הטפה כלל וע' במא"א אות נון סט"ז גימא נק' היסוד כו' עכ"פ מכ"ז מובן ענין פסיק טעמא שבין שני שמות הוי', ואפ"ל שהוא יסוד דעתיק, גם הב' פיאות מפסיקות בין תיקוני הראש לת"ד) ובחי' הוי' הראשון הוא למעלה מעלה מבחי' קדש ונק' רעוא דרעוין ועמ"ש בד"ה למנצח על השמינית וע"י עסק התורה ומצות בבחינה הנ"ל נמשך שיהא קדש למד למטה היא בחי' אתעדל"ת כי ע"י עסק התורה שהיא חכמתו ורצונו ית' הרי כמים הפנים כו' ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח רצון עליון רעוא דרעוין (ולקמן בהביאור פי' באופן אחר כי קדש למד למטה היא האתעדל"ע הנמשך ע"י אתעדל"ת ולכן נק' למטה לפי שהיא באה ע"י אתעדל"ת, כענין ואד יעלה כו' והשקה כו' הרי העננים אף שיורדין מלמעלה עכ"ז באו ע"י ואד יעלה מן הארץ, ע"כ נק' בחי' קדש למד למטה, והיינו ג"כ י"ג בחי' ת"ד שהם י"ג מדה"ר הם נמשכים ג"כ ע"י התשובה והתעוררות רחמים והוי' מלמעלה הוא בחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל וזהו כענין אהיה כטל לישראל וכמ"ש סד"ה האזינו השמים, דרוש הראשון, וזהו ההפרש בין י"ג ת"ד ובין תקוני הראש גלגלתא ומו"ס שבמו"ס עצמו מלובש טלא דבדולחא הוא בחי' אהיה כטל שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל אבל י"ג ת"ד נק' שיורי טלא וע"ז נאמר ויבא כגשם לנו ע"י ואד יעלה כו' והיינו ג"כ ע"י תומ"צ וזהו קדש למט למטה), והנה ע"ז נעשה גילוי רעותא דליבא זאור האהבה עליונה בנפש בלי מסך מבידל ומחיצה מפסקת כו' עד שיהי' על מצח אהרן ג"כ גילוי בזוי' זה.

קיצור. וקדש למד הוא עדיין למטה והוי"ה מלמעלה כי יש ב' שמות הוי' ויקרא הוי' הוי' להיות אח"כ שרש ליג"מ, ולכן פסיק טעמא בגווייהו, ע"ד יהי רקיע, והו היסוד, וע"י תומ"צ ממשיכים קדש למד באתעדל"ת אתעדל"ע וזהו למטה ואד יעלה, ובחי' הוי' למעלה וזהו אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת בחי' הוי' הראשון הנ"ל אהיה כטל, וע"ז נמשך בנפש יפרח כשושנה רוע"ד עד שנמשך גילוי זה גם על מצח כו'.

(יא) וביאור ענין המצח הוא כמו על דרך משל בגשמיות שיש בתלת חללי דגלגלתא תלת מוחין חב"ד ויש גולגלתא דחפיא על

בבזך לאדי 78 — ואלה המשפטים — בשולי העמוד :

סד"ה וירא ישראל מ"ש במ"א ויקרא כו' שלא יהי' פסיק טעמא י"ל כענין שיומשך בחי' אור שלא ע"י מים רקיע כמ"ז, בהרמ"ז פקודי רכ"ד.

מוחא. כך ברוחניות הנה המוחין הם חב"ד והדעת הוא הכח המקשר את חכמה ובינה להיות תקועה בחוזק בל ימוט שכאשר נגמר בכח חכמתו ובינתו בגדולתו א"ס ב"ה כך תהא נפשו קשורה בה' לבדו (ועמ"ש מענין הדעת בד"ה ואלה המשפטים ובביאור ע"פ מים רבים בפ' תולדות ובד"ה לא הביט און ביעקב) והנה במוחין דחב"ד שם הוא גילוי אור א"ס ב"ה בהתבוננות בסדר התפלה וכיוצא בה איך שברוך שאמר והיה העולם זיחיד ומיוחד וחי העילמים מלך וישתבח שמך כו' וכך הוא התקשרות הדעת בגילוי עוצם התשוקה והתענוג אך יש בחי' גלגלתא דחפיא על מוחא וכנגד הדעת הוא המצח שהוא הכסוי על הדעת להעלים גילוי הדעת וההתקשרות, ולכן אחר התפלה חולפת ועוברת כו' (ואף שנשאר רשימו והסכם וזהו ענין מצח כי הוא כענין נצח דהיינו נו"ה נקראו בדי ערבות שאין בהם טעם וריח דהיינו אף שנסתלק הטעם והשכל מ"מ נשאר ההסכם לעשות כך כמו הלכה פסוקה וכמ"ש בד"ה אלה מסעי, אך עכ"ו נאמר ויגע בכף ירך יעקב כנוצר בד"ה (ויאבק איש) וצריך לחזור ולהתפלל בכל יום לעורר את האהבה וע"ז נאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום ואמרו רז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים לחדש את האהבה, כי לפי שהוא ית' מחדש בכל יום תמיד מע"ב לכך גם האהבה מתחדשת כו', והנה כאשר לבבו פונה זה לכרמו כו' יכול להיות מן הנפילים להמשיך לבו אחר תענוגי עוה"ז שהן ריבוי והגדלת היש (וזהו שמצח אותיות חמץ, כי הנה מבחי' מצחא דז"א מתערין מאריהן דדינין כנוצר באדר"ז דרצ"ג ע"א ודרפ"ח ע"ב ובאדר"ר דקכ"ט ע"א ודקל"ו סע"א זע"ב, והטעם כי השכל יש בו רחמים יותר מהמדות כמשל התינוק שאין לו שכל מלא קפידא וע"כ כשהמוחין מאירין במדות נק' אב הרחמן משא"כ בהסתלקות המוחין ואינו מאיר רק ההסכם מזה נמשך דינין על המונע הרצון כו'. והדינין וגבורות קשות הם בחי' חמץ ושאר כנו' לעיל, ובאדם למטה כשמסתלקי' המוחין ונשאר רק ההסכם יש מזה ג"כ יניקה לחיצונים דהיינו היצה"ר שהוא נק' חמץ ושאר שבעיטה כו' עד שנמשך יניקה לבחי' עזות ומצח נחושה) וכתוב תועבת ה' כל גבה לב אפילו בחי' חיצוני' שהן הנהגת הלבושין כנ"ל וארז"ל אין אני והוא יכולים לדור כאחת, וכמ"ש אין דעת אלקים בארץ שכאשר הוא מושקע בארציות וחומריות אין בו דעת אלקים והתקשרות, אך כ"ז הוא בבחי' עובדי כוכבים שנקראו כך ע"ש שהם אומות ומקורות לכל עניני עוה"ז, משא"כ בבחי' ישראל יכול להיות עצת חכמינו ז"ל עשה מלאכתך ארעי וטפל ובטל לבד בבחי' קרירות כמו שכפאו שד כו' וזהו זהיה על מצח אהרן שגם אחר התפלה שחולפת ועוברת האהבה מ"מ נשאר רשימו על בחי' מצח שהוא כיסוי שעל הדעת דהיינו בחי' חיצונית החב"ד והוא ענין רצון פשוט לדבקה בו ית' בלי עומק התבוננות כבשעת התפלה רק הסכמת הלב מחיצונית הדעת אחר אשר נגמר בדעתו כך בשעת התפלה כי הגם שגילוי עוצם התשוקה והתענוג שבדעת חלף ועבר אחר התפלה מ"מ רשימו ניכר להיות רצון והסכמת הלב לדבקה בו ית' ולהיות מלאכתו עראי וטפל ותורתו קבע ועיקר, ורצון זה והסכמה זו יכולה להיות

תמיד, (והיינו מפני שהסכם זה אינו נמשך ממצחא דז"א לבד שהוא ההסכם מהרצון שע"פ השכל לבד כ"א הוא נמשך מבחי' מצחא דא"א שהוא ענין הרצון שלמעלה מהשכל ע"ד שתוק כך עלה כו' שהפנימיות והטעם הכמוס הנק' מו"ס דע"ק אינו יכול להתגלות כלל וא"א להתגלות רק התיצוניות לומר כך רצוני, ולכן אף שהוא תיצוניות הוא גבוה יותר גם מפנימיות תחתון היינו מבחי' החכמה דאצילות כו' שהרי אבא יונק רק ממזלא בחי' שערות שאינו ערוך לגולגלתא ומצחא שהם עצמיות והשערות הם רק מוזרי מוחין שאם יחתך השערה לא יכאב לו, ועמ"ש מזה בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפי' ציצית בענין בשעה שישראל עונין איהשר"מ הקב"ה מנענע בראשו כו' דהיינו הארת מצחא דע"ק זהו ענין יהש"ר מברך כו' ושמיה רבא הי"ע שם הוי' מלמעלה הנז' למעלה שהוא הנק' שמו הגדול ומ"ש מזה בביאור ע"פ צאינה וראינה כו' בעטרה כו' ומ"ש מענין רצון שלמעלה מהשכל בדיה ובבואה לפני המלך, וכמ"כ יש ג"כ באדם בחי' זו בחי' משכיל לאיתן האזרחי כו' איתן דבר קשה שלמעלה מהשכל ונמשך מבחי' משכיל כו', וע"ז נאמר וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא שכשנמשך הנצח והמצח מבחי' כי לא אדם הוא היינו ע"ק שלמעלה מהשכל אזי לא ישקר ולא ינחם שאין בו שינויים כלל כי אני הוי' לא שניתי, ובחי' זו ג"כ יכול להאיר בכל אחד ואחד מישראל שלכן נק' ישראל לי ראש, אשר בחי' ראש היינו גלגלתא ומצחא דא"ק כו' וזהו ענין המשכת הציץ על מצח אהרן כו' ומבחי' זו אין שום יניקה, דכמו בשערות שבו"א הם דינין מצד רבוי הצמצומים וזהו ענין ואיש כי ימרט ראשו כו' ובע"ק הם י"ג מדה"ר וקדושה תלי בשערא כי מצד שהוא א"ס ע"כ א"א להאיר כ"א ע"י צמצום כו' כמ"כ עדין בענין מצחא אף שממצחא דז"א מתערין הגבורות והם דינין קשים כו' בע"ק נהפוך הוא שמצחא הוא גילוי רצון העליון רעד"ר מקור החסד כי להיותו א"ס ממש ע"כ א"א להאיר כ"א ע"י כיסוי כענין הפרוכת שבין קדה"ק כו' כנ"ל) וזהו והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני הוי' שע"י אתעדל"ת זו אתעדל"ע לעורר רצון העליון רעוא דרעוין והתגלות בחי' הוי' המקור אל הי"ג מדה"ר שע"י הגילוי רצון העליון הוא נושא עון הקרשים ואתהפכא כו' וכנודע שיי"ג מדה"ר רחום וחנון נושא עון כו' נמשכות מבחי' רצון העליון כו' (ועמ"ש במ"א שבבחי' רצון יש שני פירושים האחד לשון רצון שרוצה דבר ובגשמיות אין שייך זה הרצון אא"כ חסר לו דבר ולכן רוצה אותו הדבר כו' והב' רצון פירושו שהוא מרוצה דהיינו שהוא תמיד ברצון ותענוג ור"ל היפך הכעס והקפידא כו' כ"א סבר פנים יפות וכענין זה הוא ההפריש בין מצחא דז"א שהוא ע"ד הבחי' הא' ובין מצחא דע"ק שהוא ע"ד הבחי' הב', ולכן הציץ מרצה, וכן גם באדם שייך רצון זה הב' כמ"ש בשל"ה בשער האותיות באות ריש מענין רצון, ובחי' זו זהו ענין בטל רצונך מפני רצונו היינו שרצון האדם בטל לגמרי עד שאין לו שום רצון רק אליו ית' לבד כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא תפצתי, וא"כ לפ"ז הוא תמיד ברצון וע' באגה"ק סי' י"א ד"ה להשכילך בינה) והיינו כשיהי' גילוי רצון זה גם על בחי' מצח

אהרן (כי זה לעומת זה מצח אשה זונה וזהו ענין מחיצה של ברזל הנ"ל וכמ"ש וגיד ברזל ערפך ומצחך נחושה בישעיה סי' מ"ח ד') משא"כ כשאין הגילוי רצון אלא בחב"ד דהיינו בשעת תפלה לבדה בשעת התבוננות ולא כל היום כולו.

(קיצור. ענין מצח כסוי על הדעת המקשר חו"ב והוא ההסכם וכענין נצח בדי ערבות. ומבחי' מצח נמשך יניקה לחמץ יש. מחמת הסתלקות החכמה כח מה. וכן ממצחא דז"א יש יניקה לחץ ושאר גבורות קשות. אך בישראל יש מצח אהרן הסכם מאה"ר והוא המשכה ממצחא דע"ק. כי ישראל לי ראש ועז"נ וגם נצח ישראל לא ישקר כו', על מצחו תמיד לרצון ועי"ז לפני הוי', בחי' רצון המרצה שתמיד ברצון ובחי' זו באדם בטל רצונך).

ולכן בשבועות בשתי הלחם חמץ תאפינה, כי הנה במ"ת גילוי רצון העליון דע"ק וזהו בעטרה שעטרה לו אמו כנס"י ביום חתונתו זו מ"ת כו' ע"י שהקדימו נעשה לנשמע שאין לו שום רצון כ"א בטל רצונך כו' בד"ה צאינה וראינה ובד"ה וידבר בענין שאו לגלגלתם, ושם גם חמץ שהוא אותיות מצח הוא קדושה עליונה ע"ד הנ"ל בשערות שלמטה כו' והיינו שם היש דקדושה, ויגבה לבו בדרכי ה' ות"ח צ"ל שמינית שבשמינית כו' והגבורות דחמץ ושאר זהו ההתנשאות להיות רמה ירך בל יחזיון כו' בד"ה ויקח המן כו' גאה גאה גיאה על גיוותניא כו' וזהו חטאו ביש היש הוי' כנ"ל ולקו ביש הביטו וראו אם יש מכאוב כו' חומת ברזל המפסיק כו' ומתנחמים ביש להנחיל אוהבי יש חמץ דשתי הלחם כו' יש דקדושה ונק' שרש ישי כו' וגם ע"ד טוב מאד זה יצה"ר כשנהפך לטוב לחם תנופה תנו פה הרחב פיך ואמלאהו בד"ת כתיב ודברי אשר שמתני בפוך, שתיים ע"ד וחרב פיפיות בידם שני פיות גם ע"ד לתת לו פי שנים העוה"ז והעוה"ב ברבות בא ס"פ ט"ז, גם פי' תנ"ז פ"ה, שתיים הוא ענין מ"ש ברבות כי תשא ע"פ מפיו דעת ממה שבתוך פיך כו' דהיינו שיהי' בחי' ואשים דברי בפוך דברי ממש, דהיינו ענין הרחב פיך ואמלאהו ממש א"כ נק' פה שתיים שדבור העליון נמשך ומתלבש בתוך דבורו כו' וזהו לכו לחמו בלחמי, היינו מש"ש ברבות ממה שבתוך פיך היינו לחמי ממש, יהיה זה נמשך בבחי' לכו לחמו כו' וזהו לחם תנופה שתיים כו'.

גם ראיתי בס"ס בחיי פי' תשא מצה וחמץ חו"ג וכן בבשר בחלב, ובשר בחלב זהו כענין כלאים דכל חד באנפוי נפשיה שרי ובהתחברן זהו איסור אך בבגדי כהונה ובציצי' של תכלת שרי כלאים כי במקום גבוה יוכלו להתחבר שני ההפכיים ע"ד עושה שלום במרומיו לכן חמץ אף שבכל השנה שרי כמו בשר בפ"ע אכן חמץ בפסח אשר פסח הוא חסד ה"ז כמו בשר בחלב וכמו כלאים אך בשבועות מ"ת יוכל להתחבר חמץ ומצה כמו כלאים בבגדי כהונה.

עו"ל ועשית ציץ משה דוקא ע"ד ומעיק מבית יצא אוי דוקא והשקה את נחל השטים שהיא ק"ג משא"כ מבחי' ונהר יוצא הרי ומשם יפרד ונמשך ונרגן מפריד אלוף כס על האלף.

וגם כמ"ש לקמן סד"ה וקבל היהודים שיש ב' בחי' ברזל הא' מחיצה דק"ג כו' הב' בקדושה כמ"ש במד"ר ויצא ע"פ ברזל בברזל יחד והוא ענין אבניה ברזל א"ת אבניה אלא בונה ת"ת בפ"ק דתענית ומשה חכמה עצמה ע"כ הוא ברזל בחי' מקור שלמעלה מהשכל כי עם קשה עורף, ענין אבניה אבן ישראל אבן אב בן ואב חכמה משם נמשך בבחי' בניי כו' ולכן ברזל גימ' גורל בחי' שלמעלה מהשכל מה נעים גורלנו, ובמדרש אמרו ע"פ ברזל בברזל משה עם פרעה, לכן ע"י בחי' אנשי משה אבניה ברזל דקדושה שובר מחיצה של ברזל דעמלק כו' וכמ"ש רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות כו' ועמ"ש ע"פ ושונתם לבניך בענין ברזל בברזל שמחדד והבי' יווד העליון כו' ובמד"ר ר"פ אחרי עמוד ברזל משנה והיינו ענין ושונתם לי' חידוד ולשון משנה כו'.

עו"ל דמב"ל ציצית וציץ לי' הסתכלות ציצית נוק' בחי' תפלה וציץ לי' זכר בחי' תורה וא"כ ועשית ציץ נמשך ע"י התורה ע"ד מ"ש בד"ה ואתחנן כו' ואראה את הארץ להמשיך בחי' ראה בכנס"י ואתעדל"ע שע"י התורה מבואר בד"ה ואתחנן שהיא למעלה מאתעדל"ת והיינו כמ"ש לקמן בענין קדש למד מלמטה הוי' מלמעלה כו' למעלה מאתעדל"ת שע"י המצות לכן משם נמשך בחי' ציץ לי' ראה כו'.

ביאור ועשית ציץ דתקס"ו שנדפס בת"א

להבין שרשי הדברים הנ"ל ע"פ ועשית ציץ זהב טהור כו' והיה על מצח אהרן כו'. הגה יש להבין תחילה כללות ענין הציץ שעל מצח אהרן וכו' ואח"כ יתבאר פרטי הענינים הנאמרים בזה דהנה מבואר בזהר ח"ג באדר"ז דרצ"ג סע"א דבמצחא דז"א כד אתגלייא מתערין מאו"הוון בדינין כו' בהאי מצחא אתהדר חיוורא כתילגא ואיקרי עת רצון ובמנחה דשבתא גלי עתיקא מצחא דיילי' וכל אינון דינין אתכפיין וכ"ה ג"כ באדר"ד נשא דקכ"ט סע"א (ובהפירו') שם וז"ל דע כל מה שיש בגולגולת נכלל במצח דהיינו חסד דעתיק המלוכש בגלגלתא דא"א גניז ביסוד דעתיק עצמו זה

וחב' : תיבה זו אינה ברורה בנוכחתיק.

היסוד מתלבש ומתגלה במצח דא"א ואז נעשה מצח הרצון ע"ש החסד דעתיק כו' ושם לקבל דא כתיב והי' על מצחו תמיד לרצון כו' (היינו כי הציץ למטה הוא לקבל רעוא דרעוין לעילא ובסהפ"מ כ' כי הציץ רומז על מצח אריך או לרצון להם כי במצח אריך מתגלה אור ז' תיקונין דגלגלתא עכ"ל ועמ"ש ע"פ שראשי נמלא טל אשר טל הוא אחד משבעה תיקונים דגלגלתא) ועמ"ש מזה באד"ר נשא דקל"ו ע"ב נהירין אנפוהי דעתיק יומין באנפוהי דז"א ומתגלא מצחא ונהיר להאי מצחא וכדין אתקרי עת רצון כו' (ועמ"ש מענין הארה זו בביאור ע"פ הכלילי עינים ובביאור ע"פ ואתחנן ובשה"ש ובביאור צאינה וראינה בענין ומדבר מתנה) ובתחלת האדו"ז דרפ"ה ע"ב מצחא דאתגלי בע"ק רצון אקרי דהא רישא עילאה דא סתים לעילא דלא אתיידע, (היינו רישא דלא אתיידע שלמעלה מגלגלתא דא"א) פשוט חד טורנא בסימא יאה דאתכליל במצחא כו' (היינו יסוד דעתיק נק' טורנא שבו מאיר החסד דרדל"א כנ"ל, ואקרא טורנא סרני פלישתים מתרגמינן טורנייא א"כ הוא ענין שר ואפשר ע"ד כי שרית עם אלקים שמשתרר על שם אלקים ומבטל הדינים ובחי' טורנא הנ"ל זהו ענין הציץ שהיה על מצח כה"ג וענין בסימא יאה סימא לשון אוצר ומטמון או כסף ע' במתורגמן ועמ"ש ע"פ צדקת פרוזנו בענין אוצר שהוא בחי' סדכ"ס ומתגלה ע"י הנצח כו' ומצח ונצח הוא ענין א' כמ"ש באד"ר שם) ואיהו רעוא דכל רעוין ומתנהרין אנפוהי דז"א וכולהו ברחמי אשתכח וכל דינין אתכפיין (וע' מ"ש באריכות על מאמר זה דרוש בפ"ע נדפס בבה"ז פ' האוינו בסופו).

קיצור. ענין שממצחא דז"א מתערין דינין וע"י שמאיר מצח דא"א במצחא דז"א מתבטלים הדינים ונעשה עת רצון, וזהו ענין הציץ שנאמר בו והי' על מצחו תמיד לרצון, וענין שבמצחא דא"א מאיר יסוד דעתיק ובי מאיר חסד דעתיק וזהו ענין הרצון וממנו נמשך הציץ).

ב) והענין בהיות ידוע שיש בנפש האדם ב' מיני רצון הא' נק' רצון העליון והוא אשר אינו נלקח באדם מצד השכל והתבוננות אלא הוא רצון שלמעלה מהטעם כמו ענין המאמר שתוק כך עלה במחשבה כו' כלומר אין טעם לרצון זה כו' (ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ענין ק"ש אחד ואהבת ושם פ"א ובת"א בד"ה ויקהל משה גבי כי הנה אית רצון ואית רצון כו' ובלק"ת ר"פ במדבר דרוש הראשון, ובד"ה ביאור הדברים שזהו ענין שאו את ראש כו' לגולגלותם יעו"ש וס"פ שלח בד"ה אני ה' אלקיכם דרוש השני שע"ז הפסוק בענין ישראל לי ראש ובד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוש הב' שע"ז הפסוק פ"ב כו') והב' נקרא רצון התחתון והיא הרצון אשר נלקח באדם רק מצד השכל וטעם שיש לו למה הוא רוצה בדבר זה או מצד המדות דהיינו מפני שטבעו נמשך לאהוב אותו הדבר לכך יהי' לו רצון תמיד לאותו הדבר נמצא זה הרצון נולד ונמשך מן השכל (וזהו ענין תפארת דאימא שנעשה כתר לז"א כמבואר בלק"ת

סוף שה"ש בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה ושם פ"ב) והנה ברצון זה התחתון הנמשך מהשכל הנה כשעדיין אור השכל מאיר בו הוא כולו רחמים וחסדים כי אין השכל לבוש מסתיר כלל אלא במוחין שבמדות הוא מתגלה להיות הרצון ע"פ השכל כו' ואמנם זהו דווקא כשהרצון עולה מיד ששכלו מחייב להיות לו רצון שאז השכל עדיין בהארתו אבל יש עוד בחי' רצון והוא אשר גמר בדעתו פ"א שראוי לאהוב ולרצות דבר מה ואח"כ נשכח הטעם והשכל לאותו הרצון ולא נשאר רק ההסכם בלבד שהוא הסכמת הרצון שכך נגמר בדעתו ורצונו פ"א ועכשיו אינו יודע מאיזה טעם הוא רוצה אלא רק הסכמה בעלמא שכך הוסכם אצלו כנ"ל הנה זהו הנק' בחי' מצחא דו"א למעלה והוא עד"מ באדם התחתון שהמצח מסתיר הוא על המוחין שבראש ומעלים אותם כו', כך הענין בבחי' ההסכם הנ"ל שנשאר אחר ההתבוננות כו' שאין השכל מאיר בהסכם זה כלל אלא הוא רק הסכם פשוט בלא טעם והוא מעלים ומסתיר על השכל שיש ברצון זה כמשל המוחין שמונחים בהסתר תחת המצח כו' וכך כל זמן שהשכל מאיר ורצון עדיין לא נק' מצחא אלא בחי' גילוי מוחין כו' אך כשהמוחין שמתגלה בהן הרצון מתקצרין ולא נשאר בהם גם רק רשימו כו' אזי נעשה כמו הסכם בלבד ואותי ההסכם מאיר במצח והוא תוקף הרצון שמלוּבש בשכל ומדות הנק' רצון התחתון כו' (ולכן מצח הוא קרוב לענין גצח כנ"ל פ"א כי גצח הוא ג"כ ענין שמנצח בלי טעם רק מפני שכן הוסכם פ"א בשכלו, וכמ"ש מזה בלק"ת בד"ה אלה מסעי דרוש השני פ"ב שהוא כמו למשל הלכה פסוקה שכך הוא הדין בלי שום טעם וסברא כו', ועמ"ש מענין גצח בד"ה למנצח על השמינית בלק"ת פ' שמיני ולמעלה נק' זה בשם בחי' מצחא דו"א וע"כ כל מארי דינין מתערין במצחא זה לפי שההסכם הזה להיות שאין בו הארת המוחין כלל רק הסכם והוא מצומצם וקצר מאד ע"כ לא יכול לסבול היפוך ההסכם אפי' מעט מועיר כנראה בחוש שיכעוס האדם ויקצוף מאד כשיעשו דבר שנגד הסכמת רצונו שהוסכם אצלו ואין מועיל שום טעם ואמתלא להמתיק הדבר בשכל אולי מטעם זה ראוי להיות בהיפוך מהטכמתו מאחר שאינו יודע טעם להסכמתו כו', וה"ז עד"מ התינוק שמלא דינין וקפידות וכזנס על עשות נגד רצונו כי לא ימצא טעם ושכל לסבול דבר שנגד רצונו מפני צמצום המוחין שלו כידוע משא"כ הגדול שדעתו רחבה יסבול הרבה דברים שנגד רצונו (וע' בביאור כי על כל כבוד חופה פ"ב הנ"ל, ועמ"ש בביאור ע"פ באתי לגני ספ"א בענין להמתיק דיני לאזו ושם בד"ה באתי לגני ספ"א בענין אב הרחמן כו') וע"כ החכמה מקור החסדים כידוע בפ"י אבינו אב הרחמן כו' דאור אבא כולו חסדים כו' כי מפני רוחב החכמה לא יתפוס מקום מה שעושים נגד רצונו כו' כי רוחב השכל יסבול הכל וצמצום השכל לא יסבול אפי' כל שהוא כו' וכמ"ש במ"א וכך בענין ההסכם הנ"ל אחר שהמוחין מצומצם בו מאד כנ"ל לא יוכל לסבול אפי' כל שהוא שנגד ההסכם כו' וזהו שבמצחא דו"א למעלה מתערין ד' מאה בחי דינין לעיברי רצונו כו' משא"כ בהארת המוחין ברצון דו"א ממוחין דא"א שמתחלק

היסוד מתלבש ומתגלה במצח דא"א ואו נעשה מצח הרצון ע"ש החסד דעתיק כו') ושם לקבל דא כתיב והי' על מצחו תמיד לרצון כו' (היינו כי הציץ למטה הוא לקבל רעוא דרעוין לעילא ובסהפ"מ כ' כי הציץ רומז על מצח אריך או לרצון להם כי במצח אריך מתגלה אור ז' תיקונין דגלגלתא עכ"ל ועמ"ש ע"פ שראשי גמלא טל אשר טל הוא אחד משבעה תיקונים דגלגלתא) ועמ"ש מזה באד"ר נשא דקל"ו ע"ב נהירין אנפוהי דעתיק יומין באנפוהי דז"א ומתגלא מצחא ונהיר להאי מצחא וכדין אתקרי עת רצון כו' (ועמ"ש מענין הארה זו בביאור ע"פ חכלילי עינים ובביאור ע"פ ואתחנן ובשה"ש ובביאור צאינה וראינה בענין ומדבר מתנה) ובתחלת האדו"ו דרפ"ח ע"ב מצחא דאתגלי בע"ק רצון אקרי דהא רישא עילאה דא סתים לעילא דלא אתיידע. (היינו רישא דלא אתיידע שלמעלה מגלגלתא דא"א) פשוט חד טורנא בסימא יאה דאתכליל במצחא כו' (היינו יסוד דעתיק נק' טורנא שבו מאיר החסד דרדל"א כנ"ל, ואקרא טורנא סרני פלישתים מתרגמינן טורנייא א"כ הוא ענין שר ואפשר ע"ד כי שרית עם אלקים שמשתרר על שם אלקים ומבטל הדינים ובחי' טורנא הנ"ל זהו ענין הציץ שהיה על מצח כה"ג וענין בסימא יאה סימא לשון אוצר ומטמון או כסף ע' במתורגמן ועמ"ש ע"פ צדקת פרונו בענין אוצר שהוא בחי' סדכ"ס ומתגלה ע"י הנצח כו' ומצח ונצח הוא ענין א' כמ"ש באד"ר שם) ואיהו רעוא דכל רעוין ומתנהרין אנפוהי דז"א וכולהו ברחמי אשתכח וכל דינין אתכפיין (וע' מ"ש באריכות על מאמר זה דרוש בפ"ע גרפס בבה"ז פ' האוינו בסופו).

קיצור. ענין שממצחא דז"א מתערין דינין וע"י שמאיר מצח דא"א במצחא דז"א מתבטלים הדינים ונעשה עת רצון, וזהו ענין הציץ שנאמר בו והי' על מצחו תמיד לרצון, וענין שבמצחא דא"א מאיר יסוד דעתיק ובו מאיר חסד דעתיק וזהו ענין הרצון וממנו נמשך הציץ).

ב) והענין בהיות ידוע שיש בנפש האדם ב' מיני רצון הא' נק' רצון העליון והוא אשר אינו נלקח באדם מצד השכל והתכונות אלא הוא רצון שלמעלה מהטעם כמו ענין המאמר שתוק כך עלה במחשבה כו' כלומר אין טעם לרצון זה כו' (ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ענין ק"ש אחד ואהבת ושם פ"א ובת"א בד"ה ויקהל משה גבי כי הנה אית רצון ואית רצון כו' ובלק"ת ר"פ במדבר דרוש הראשון, ובד"ה ביאור הדברים שזהו ענין שאו את ראש כו' לגולגלותם יעו"ש וס"פ שלח בד"ה אני ה' אלקיכם דרוש השני שע"ז הפסוק בענין ישראל לי ראש ובד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוש הב' שע"ז הפסוק פ"ב כו') והב' נקרא רצון התחתון והיא הרצון אשר נלקח באדם רק מצד השכל וטעם שיש לו למה הוא רוצה בדבר זה או מצד המדות דהיינו מפני שטבעו נמשך לאהוב אותו הדבר לכך יהי' לו רצון תמיד לאותו הדבר נמצא זה הרצון גולד ונמשך מן השכל (וזהו ענין תפארת דאימא שנעשה כתר לז"א כמבואר בלק"ת

אור תצוה התורה א'תשים

סוף שה"ש בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה ושם פ"ב) והנה ברצון זה התחתון הנמשך מהשכל הנה כשעדיין אור השכל מאיר בו הוא כולו רחמים וחסדים כי אין השכל לבוש מסתיר כלל אלא במוחין שבמדות הוא מתגלה להיות הרצון ע"פ השכל כו' ואמנם זהו דווקא כשהרצון עולה מיד ששכלו מחייב להיות לו רצון שאז השכל עדיין בהארתו אבל יש עוד בחי' רצון והוא אשר גמר בדעתו פ"א שראוי לאהוב ולרצות דבר מה ואח"כ נשכח הטעם והשכל לאותו הרצון ולא נשאר רק ההסכם בלבד שהוא הסכמת הרצין שכך נגמר בדעתו ורצונו פ"א ועכשיו אינו יודע מאיזה טעם הוא רוצה אלא רק הסכמה בעלמא שכך הוסכם אצלו כנ"ל הנה זהו הנק' בחי' מצחא דז"א למעלה והוא עד"מ באדם התחתון שהמצח מסתיר הוא על המוחין שבראש ומעלים אותם כו', כך הענין בבחי' ההסכם הנ"ל שנשאר אחר ההתבוננות כו' שאין השכל מאיר בהסכם זה כלל אלא הוא רק הסכם פשוט בלא טעם והוא מעלים ומסתיר על השכל שיש ברצון זה כמשל המוחין שמונחים בהסתר תחת המצח כו' וכך כל זמן שהשכל מאיר ברצון עדיין לא נק' מצחא אלא בחי' גילוי מוחין כו' אך כשהמוחין שמתגלה בהן הרצון מתקצרין ולא נשאר בהם גם רק רשימו כו' אזי נעשה כמו הסכם בלבד ואותו ההסכם מאיר במצח והוא תוקף הרצון שמלוכש בשכל ומדות הנק' רצון התחתון כו' (ולכן מצח הוא קרוב לענין נצח כנז"ל פ"א כי נצח הוא ג"כ ענין שמנצח בלי טעם רק מפני שכן הוסכם פ"א בשכלו, וכמ"ש מזה בלק"ת בד"ה אלה מסעי דררש השני פ"ב שהוא כמו למשל הלכה פסוקה שכך הוא הדין בלי שום טעם וסברא כו', ועמ"ש מענין נצח גד"ה למנצח על השמינית בלק"ת פ' שמיני ולמעלה נק' זה בשם בחי' מצחא דז"א וע"כ כל מארי דינין מתערין במצחא זה לפי שההסכם הזה להיות שאין בו הארת המוחין כלל רק הסכם והוא מצומצם וקצר מאד ע"כ לא יכול לסבול היפוך ההסכם אפי' מעט מועיר כנראה בחוש שיכעוס האדם ויקצוף מאד כשיעשו דבר שנגד הסכמת רצונו שהוסכם אצלו ואין מועיל שום טעם ואמתלא להמתיק הדבר בשכל אולי מטעם זה ראוי להיות בהיפוך מהטכמתו מאחר שאינו יודע טעם להסכמתו כו', וה"ז עד"מ התינוק שמלא דינין וקפידות וכונס על עשות נגד רצונו כי לא ימצא טעם ושכל לסבול דבר שנגד רצונו מפני צמצום המוחין שלו כידוע משא"כ הגדול שדעתו רחבה יסבול הרבה דברים שנגד רצונו (וע' בביאור כי על כל כבוד חופה פ"ב הנ"ל, ועמ"ש בביאור ע"פ באתי לגני ספ"א בענין להמתיק דיני לאה ושם בד"ה באתי לגני ספ"א בענין אב הרחמן כו') וע"כ החכמה מקור החסדים כידוע בפ"י אבינו אב הרחמן כו' דאור אבא כולו חסדים כו' כי מפני רוחב התכמה לא יתפוס מקום מה שעושים נגד רצונו כו' כי רוחב השכל יסבול הכל וצמצום השכל לא יסבול אפי' כל שהוא כו' וכמ"ש במ"א וכך בענין ההסכם הנ"ל אחר שהמוחין מצומצם בו מאד כנ"ל לא יוכל לסבול אפי' כל שהוא שנגד ההסכם כו' וזהו שבמצחא דז"א למעלה מתערין ד' מאה בתי דינין לציבדי רצונו כו' משא"כ בהארת המוחין ברצון דז"א ממוחין דאז"א שמתחלק

לד' מוחין בז"א כולו רחמים וחסדים כי לפי שכלו יהולל איש היינו בחי' מוחין דגדלות ז"א מפני שהרוחב של השכל המאיר במדות ממתיק כל הדינים כנ"ל אך כשמתעלמים המוחין תחת בחי' מצחא שהוא ההסכם בלבד או מתעדין כ"ד בתי דינין כו', וכמבואר באדר"ך ואדר"ו הנ"ל.

(קיצור. ענין ב' בחי' רצון הא' רצון התחתון הנולד מהשכל ע"ד ת"ת דאימא שנעשה כתר לז"א, הב' רצון העליון שלמעלה מהשכל, וזהו שאי לגלגלתם ועמ"ש בענין עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוש השני שעל זה הפסוק ושם פ"ד, והנה ההסכם הנשאר מהרצון הנולד מן השכל נק' מצחא דז"א ומצח ונצח ענין אחד ומחמת שנסתלק השכל ונשאר רק ההסכם הוא מלא דינין לעובר על רצונו, משא"כ החכמה עצמה שהיא מקור הרצון וההסכם הוא מלא רחמים אבינו אב הרחמן כ"ד בתי דינין י"ל גמשך מן כ"ד צירופי אד' א' דין וע"י ועתה יגדל נא כח אד' גמתקו הדינים.

ג) זוג"ה וכל זה בענין רצה"ת אוי ההסכם הוא בחי' דין כיון שנולד מהחז"ב, והרי גם החכמה עצמה יש בה בחי' דין להיות כפי חיוב השכל, רק שמ"מ מפני רוחב החכמה סובל גם ההיפוך ובינה דינין מתעדין מנה על מי שאינו מתבונן כמ"ש במ"א, ולכן בהסתלק החכמה ובינה ונשאר רק ההסכם ע"פ חיוב השכל הוא דין, וזהו ענין מצחא דז"א, אבל רצון העליון שהוא בחי' שלמעלה אף מהחכמה אין שייך בו דין שהרי אדרבה בכל בקשת רחמים אומרים יהי רצון דהפירוש שלא יעלים עליו השכל המחייב כך דוקא, כ"א יהי גילוי אור הרצון פי' רצון ע"ד רצית ה' ארציד רוצה ה' את יראיו וע"ד קשה לכעוס ונח לרצות וענין רצון זה היינו שלעולם הוא ברצון וסבר פנים יפות ע"ד מ"ש ולנפתלי אמר שבע רצון ואין שם כעס ודין שהוא היפך הרצון וסבר פנים יפות, והיינו כי בבחי' זו נאמר אם צדקת מה תתן לו ורבו פשעיך כו' ועייך בשל"ה שער האותיות אות ריש בענין רצון וזה לשון השל"ה שם דעו בני כי מעלת הרצון ר"ל שיהי' מרצה עולמית לא יתקצף ולא יתכעס הוא רום מעלה כו' סוד עלה ברצונו לברוא את העולם ברצונו הטוב בנדבה בלי הכרח רק בשלימות מדת טובו להיטיב לזולתו עכ"ל. וה"ע כי חפץ חסד הוא ועייך בהרמב"ם במ"ג סוף פ"ג מענין חסד כו' שהמציאות כולו חסד ונדבה כו' וע' בספר אורחות צדיקים שער הרצון, ועמ"ש בת"א בד"ה מזוה מימין בענין מט"ט קושר כתרים כו' ובלק"ת בשה"ש בד"ה מה יפו פעמיך ובמ"א בד"ה משמח חתן שזוה ענין בעטרה שעטרה לו אמו העטרה הוא ענין התגלות הרצון כו' וכמ"ש כצנה רצון תעטרנו ועמ"ש בלק"ת בד"ה תורה צוה לנו משה, וזהו ענין הקב"ה מצלי כו' יהי רצון מלפני כו' וזהו ענין מצחא דז"א שהוא גילוי הרצון העליון שאין שם בחי' דין כלל כ"א הוא מרצה וממשיך הרצון אע"פ שע"פ החכמה נסתלק ממנו רצה"ת כו' וכמ"ש בפ"י סלח לנו אבינו כי חטאנו בד"ה תקעו בחודש שופר דרוה"ר.

אור תצוה התורה א'תשכא

קיצור. שזו דוקא במצחא דז"א הסכם רצה"ת שייך בו דין ניון שמקורו מהחכמה שיש בה ג"כ קצת דין לכן בהסתלק החכמה כו' אבל רצון העליון שלמעלה מהחכמה פ"י רצון זה שלעולם הוא ברצון וספ"י ע"ד שבע רצון וזהו יהי רצון מלפני כו' כצנה רצון תעטרנו וזהו ענין מצחא דא"א גילוי רצה"ע והוא מקור חסד עכ"ה).

ד) ועוד יובן זה (איך מצחא דא"א הוא רב חסד, היפך מצווא דז"א כו' והוא בהקדים שברצה"ע יש ג"כ חיצוניות ופנימיות נמ"ש בלק"ת בד"ה ואה"י אצלו אמון שזוהו ענין אחר וקדם צרתני הרצון עליון והתענוג עליון שבמצות ועמ"ש בביאור ע"פ אני ה' אלתיכם דפ' ציצית דרוש השני ובד"ה בבואה לפני המלך אמר עם הספר כו') דהנה מאחר שיש ב' מיני רצון כנ"ל והוא מ"ש בזהר דאית רצון ואית רצון כו' אם בן גם בבחי' רצה"ע הנ"ל שלמעלה מן השכל והטעם לגמרי כו' יש בכל דוגמא זאת הנו' ברצון התחתון דהיינו שגם בו יש בחי' המוחין ומדות שמלוכב בהן וגם בחי' מצחא דחופף ומעלים על בחי' המוחין באופן הנ"ל ברצון התחתון כו' (הג"ה מ"ש ומעלים נ"ל דהפי' כמ"ש בלק"ת בד"ה אני דפ' ציצית הנ"ל ע"ד שתוק כך עלה כו' נמצא ההעלם הוא לגבי המקבלים אף לגבי ע"ס דאצי' שלא יהי' להם גילוי ח"ס ורדל"א ע"ז מעלים מצחא דא"א אבל אין ההעלם לגבי א"א עצמו ולא כמו בז"א דשייך ההעלם אף לגבי ז"א שלפעמים מסתלקים ממנו המוחין דאז"א ונשאר רק ההסכם, אבל בא"א אין שייך לומר כן כי הוא בחי' אני הוי' לא שניתני ולכן מצחא דא"א הוא לעולם ורב חסד ע' לקמן אות ו' א"ה בהג"ה גלע"ד עכ"ה) וביאור הדברים הנה ידוע דיש בחי' מדות גם ברצון העליון הנ"ל ונק' טורי חשוכא וכמ"ש ישת חשך סתרו משא"כ המדות שלמטה מן החכמה נק' טורי נהורא (הג"ה ועמ"ש מזה בבה"ז פ' פנחס דרס"ט ע"א ע"פ ובחודש הראשון כו' וביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון ד"ה הנה כתי' מקדש אדני כוננו ירך ושם רפ"ה ובפ' אמור בדרוש שתי הלחם ע"ג שתי הכבשים בענין כשב כבש, ומ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן פ"ג בענין ישת חושך סתרו ומוה יובן ענין טורי חשוכא, ועמ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה שהתורה ניתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה ושם פ"ג נתבאר שזוהו ענין שרפים שהם בכריאה הנקרא גורא חושך הם בחי' אש שחורה וחיות ואופנים שהם ביצי' הנק' יוצר אור הם בחי' אש לבנה וכן באדם אהבה המסותרת היא מבחי' מדות שלמעלה מהשכל וזהו ענין טורי חשוכא כו' ומוה יובן לענין תש"י ותש"ר שהם בחי' יוצר אור ובורא חושך כמ"ש בפע"ח היינו שע"י תש"ר נמשך מבחי' טורי חשוכא הרצון שלמעלה מהשכל שבנפש, אלא מבחי' מזליה כו' וע' מ"ש בלק"ת בביאור ע"פ שימני כחותם בענין רצועות שחורות דתש"ר שנמשכים מהמדות שלמעלה מהשכל יעו"ש פ"ד עכ"ה) ולמדות הללו יש בחי' מוחין חב"ד ונק' חב"ד דא"א חכמה דא"א נק' חכ' סתימאה דא"א וכו' וביאור ענין טורי חשוכא ידוע שהוא בחי' אה"ר שלמעלה מן הטעם שמתפשטת בבלתי הגבלה

וכיוצא והטעם הוא לפי שהעלם הכח של הרצון הוא בלתי מוגבל מצד עצמו כידוע לכך כל כחות שיש בו ג"כ המה מתפשטי בלתי גבול וכמו המדות חו"ג אהוי"ר וכיוצא שהם בבחי' זה הרצון נק' יד הגדולה ויד החזקה כידוע ולכך נק' טורי חשוכא ע"ש ההעלם העצמות של כח הרצון וכמ"ש ישת חשך סתרו וכמ"ש במ"א וא"כ גם בחי' המקור המוליד חו"ג שברצון המה ג"כ בבחי' כח ההעלם של הרצון והוא ג' מוחין שיש ברצון ונק' חב"ד דא"א מוח החכמה נק' ח"ס דא"א וכמאמר חכים ולא בחכמה ידיעא וכן מבין ולא בבינה ידיעא אלא כולם סתומים בהעלם הרצון, ומבואר במ"א שחכמה סתימאה דא"א נק' טעם כמוס לרצון כי אעפ"י שאין טעם נגלה לרצון כנ"ל מפני שהרצון למעלה מהטעם והשכל הנגלה אבל מ"מ יש טעם כמוס לרצון שמאותו הטעם והשכל הכמוס ונעלם ירצה כו' וא"כ גם במוחין דא"א מלוכש הרצון דהיינו שמתלבש בשכל וטעם נעלם עכ"פ (אין הלשון של הכותב מדוקדק דאדרבה הטעם כמוס הוא שרש הרצון כמ"ש בביאור כי על כל כבוד חופה ואף שבמ"א בד"ה אם בחקתי נתבאר כי החוקים שרשם מכתר שבכתר ולמעלה משאר המצות ששרשם מחכמה שבכתר מ"מ גם כתר שבכתר יש בו פנימי' כמו טעם הכמוס ובחי' חכמה אלא שזהו מבחי' חכמה דעתיק שהוא רדל"א וע' מזה בביאור אני דפ' ציצית הנ"ל ואין כאן מקומו) ויהי' איך שיהי' אין זה עצמיות הרצון אלא לבוש אמנם לא הרצון הנגלה מתלבש בשכל הנעלם הנק' חכמה אלא כח הרצון וה"ע הרצון לרצון דהיינו להיות לו רצון לזה והוא הנק' רעדכ"ד והלא ענין המקור שממנו גולדו ונמשכו כל הרצונות כו' וכמ"ש במ"א והוא אשר מתלבש בח"ס ובמדות שבאים ונמשכים ממוחין חב"ד דא"א כו' ע"ד המבואר בבחי' רצון התחתון הנ"ל.

קיצור. יבאר איך ברצה"ע יש ג"כ מדות ינקרא טורי חשוכא ויש ג"כ שם חכ' אלא שנק' ח"ס חכים ולא בחכמה ידיעא עיין בת"א פ' נח בד"ה הן האדם ומבחי' ח"ס נמשך הרצון לעליון שלמעלה מהחכמה דאצי' והוא הנק' גלגלתא דחפייא על מוחא ועמ"ש בד"ה תקעו בחדש שופר דרוש הראשון ושם פ"ב כי רצון העליון יש לו ב' בחינות כו', ובהג"ה נתבאר ענין טורי חשיכא וששייך לענין תש"ר שהם בחי' זבורא חושך ושרשו מבחי' ישת חושך סתרו).

(ה) **והנה** מבואר בפרדס בשער הנתיבות בשם קבלת הגאונים ז"ל דבמוחי' דז"א יש ל"ב נתיבות חכמה והטעם לפי שהדעת נחלק לב' חו"ג ונעשים ד' מוחין חו"ב חו"ג וכל א' נחלק לשמנה חלקים וד' פעמים ח' הרי ל"ב והן בחי' ל"ב שבילין דמתפתחין במוחין דז"א כו' שנו' באד"ר ואד"ז ע"ש, וביאור ענין הל"ב נתיבות הללו מבואר במ"א שהן החדרים הקטנים שבמוח שמתחלקים לל"ב בפרט וכללותם ד' חדרים גדולים והן ד' מוחין חו"ב וחו"ג וענפיהן מכל א' מתחלק ח' חדרים והכל ע"י הקרומות שמפסיק בין כאו"א כו' וכמ"ש ובדעת חדרים ימלאון שמפני הדעת שנתחלק

לשנים נתמלא כל החדרים הללו בפרט כו' ע"ש ומוה יובן למשכיל למעלה
 דכל מה שיש למטה בז"א בהכרח שיהי' לזה שרש ומקור בהעלם הכתר
 והיינו בבחי' חב"ד דא"א שהרי ידוע דכל אורות דאצילות נאצלו רק מבחי'
 ההעלם שלהכתר מאין ליש וכמ"ש והחכמה מאין תמצא כו' מאין דכתר
 כו' וכמאמר דאור אבא יונק ממזל הח' מזל ונוצר ובי' אחיד אור אבא
 ותליא כו' ומוח הבינה דאצילות במזל הי"ג ונקה כו' אלא שנאצלו ונמשכו
 משם דרך צמצומים גדולים והיינו דרך בחי' שערות כמו שית' בסמוך אבל
 א"א שיהי' מציאות אור באצילות מבלתי שקדם לבוא בתחילה בהעלם
 במקור העצמי והוא הרצון ומשם נמשך השרש והמקור לזה ע"ד דבז"א
 הוא שמתפתחים ל"ב שבילין ממש בבחי' הגילוי כו', ושרש ומקור להבדלה
 הזאת בהעלם המוחין דא"א הוא הנק' קרומא דאורא דתפיא על מו"ס
 (הג"ה שאעפ"י שזהו הקרומא גורם דלא נפתח ח"ס לל"ב שבילין כמו חכמה
 דאצי' כי הקרום חופה ומסתיר עליו כמ"ש באד"ר דקכ"ח ובהפירושים שם
 משא"כ בנ"א דהאי קרומא אחפסיק מז"א לכן נפתח ומתפשט לל"ב נתיבות
 וכמ"ש מזה בביאור הדברים בבה"ז פ' נשא יעו"ש עכ"ז אעפ"י שקרומא
 מחפיא על מו"ס ומעלים אורו עכ"ז הארתו נמשך בנימין ובשערות דדיקנא
 ועי"ז נמשכו ד' מוחין לז"א בסוד תפילין ונמשכים עי"ז גם האורות ל"ב
 נתיבות כ"כ בפ"י האד"ר שם בשם הרב רבי צמח יעו"ש עכ"ה) והנה מהרצון
 עליון הוא הנקרא רעוא דכל רעיון הוא מתלבש במוחין חב"ד דא"א הנ"ל
 (עמש"ל אות ד') וגם שם יש כל אופן הנ"ל ברצון התחתון והוא שכאשר
 המקור של הרצון הזה עולה מיד אחר הטעם הכמוס שהוא ענין כאשר עלה
 ברצונו הפשוט כו' עדיין אור ח"ס מאיר בו וכו' ויש בחי' גלוי מקור הרצון
 הזה שמתגלה אחר העלם והסתר המוחין חב"ד דא"א והוא הנק' הסכם ג"כ
 אלא שנק' הסכם מקור כל הרצונות כענין המאמר שתוק כך עלה במחשבה
 לפני כלומר כך עלה במח' ברצון הפשוט והוא מלובש בטעם הכמוס כנ"ל
 אך כעת נתעלם הטעם הכמוס ואין כאן אלא הסכם בלבד שכך הוסכם להיות
 הרצון כך וגם טעם הכמוס אינו מאיר והוא הנק' בחי' מצחא דא"א דחפיא
 על המוחין דא"א דהיינו מפני שבהסכם זה במקור הרצון נתעלמו כנ"ל
 בבחי' רצון התחתון ואמנם מה שמבואר למעלה באד"ר ובאדר"ז דבמצחא
 דע"ק גלי רצון מרדל"א כו' דמשמע דיותר מגלה רעדכ"ר במצחא מבמוחין
 דא"א וכמבואר שם בהדיא דשערא לא קאים בהאי אתר משום דמתגליא
 ולא מתכסי' כו' הענין הוא כך להיות שאעפ"י דחו"ב דא"א מאיר בהם הרצון
 הפשוט בודאי יותר בהתרחבות מטעם הנ"ל אבל בירידת אור ושפע מהם
 למטה אינו מאיר ובא רק דרך צמצום גדול והן בחי' י"ג ת"ד דא"א
 שמאירים למטה רק המשכות בחי' מותרי דמוחי' חב"ד דא"א וכנראה בחוש
 שאין בצמיחה שערה רק כח והבל בעלמא ויניקתו רק מנחי' כח הצומח
 שבמוחי' דמה שיש בהם כח הצומח להצמיח שערות הוא ויק' בחי' העשיי'
 שבהם כצמיחת האילן הדומם בערך כח השכלי כו' וכמ"ש גמ"א וכך נמשך
 כח ומקור לאור אבא דאצי' מח"ס דא"א רק מבחי' המזל שבו והוא ונוצר

חסד שבי"ג תיקוני דיקנא ומזל לשון צמיחה הוא כענין מזל מכה ומגדל כו' ואעפ"י שבהכרח לומר שיש בצמיחה שערות הללו בדיקנא מעין ומדוגמא מבחי' החכמה הסתומא והרי לא יצמחו שערות הזקן אלא בהיות בן כ' שנה שנשלמו המוחזין שלו ולא קודם כי מכל זמן שמזקין תרבה ותגדל החכמה ביותר כו' כמ"ש ב'שישי' חכמה כו' מ"מ צמצום גדול הוא לגבי עצם כח החכמה ואין ערוך כלל ביניהם כידוע ועד"ו כל פרטי הי"ג תיקונים בדיקנא הכל באים מבחי' שערות וצמצומים מח"ס דא"א אבל במצחא דא"א מאיר האור בבחי' גילוי ממש כמו שהוא מבלתי צמצום והתלבשות בשערות כלל וזהו שאמר דשערא לא קאים בהאי אתר כו' שהוא מקום פנוי מבחי' השערות דאעפ"י שאינו אלא הסכם בעלמא מבלתי טעם אבל באותו הסכם כל אור הרצון הפשוט נגלה גם למטה מטה ולא כמו בח"ס שמתלבש בירידותיו להאיר בנאצלים כו' ולהיות כי הסכם זה מבחי' רעדכ"ר בא ומאיר ע"כ אמר דבמצחא דא"א גלי רצון דילי' דווקא מפני שיש בו יותר גלוי מבמוחזין מטעם הנ"ל, אך מ"מ יש יתרון מעלה במוחזין דא"א מבמצחא על היות שהם בחי' המוחזין שהם בחי' הפנימי' כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו מפני שהוא בחי' הפנימי' והגם שהכח הנשפע מהם דרך השערות הוא ע"י צמצום אבל הוא בא ממקור וכח היותר פנימי משא"כ במצחא שהוא בחי' היצוניות כלי בלבד כעצם הראש שאינו אלא עצם כשאר עצמות הראש איך שבו ישכון ויתגלה אור הרצון הפשוט כמו שיתגלה כח הראי' בכלי העין וכיוצא וכמ"ש במ"א אבל בזאת יתרון מעלתו שהגילוי בו יותר כנ"ל, וזהו הטעם שנראה בציור האדם שהמצח גבוה מן הזקן לפי שהזקן נמשך ממותרי מוחזין שבראש והמצח הוא בחי' כלי לגילוי אור הרצון הפשוט הנק' רעדכ"ר כנ"ל.

(קיצור. מבואר ענין חכמה דאצי' דמתפתחא לל"ב שבילין וששרש זה מח"ס דא"א דאע"ג שנק' סתימאה כי קרומא מחפיא על מו"ס מ"מ נמשך משם דרך נימין ושערות י"ג ת"ד וזהו השרש לכל הבחי' שיש בו"א (הג"ה וראי' לזה דהא אפי' גש"ב יש להן שרש בכתר כמ"ש בע"ח וכש"כ ל"ב נ"ח שגבוהים מנש"ב וע' בפרדס שער הנתיבות פ"ג בד"ה הנתיב השלישי עכ"ה) ומצחא מעלים על ח"ס דוגמת הסכם הרצון שמעלים על השכל והטעם הכמוס וענין המצחא פנוי משערות שבא הגילוי שלא ע"י צמצומים כו' וזהו ענין טורנא בסימא יאה דאתכליל במצחא (הג"ה ובבה"ז פרשה האונינו נתבאר פי' טורנא הוא גילוי אור התענוג המאיר בהרצון הנק' מצחא שבחי' התענוג נמשך ממקור התענוגים שלמעלה גם מח"ס ונק' עתיק יומין שהוא מ' דא"ס ובהרצון מאיר התענוג שזהו ענין אחר וקדם צרתני כנ"ל עכ"ה).

(ו) וזהו והי' על מצח אהרן כו' והי' על מצחו תמיד לרצון לפני הוי' כו', דהנה בחי' אהרן כה"ר הוא בחי' ז"א כי הי' בעל שמונה בגדים (במא"א אות כ' סעיף ט' כה"ג נק' אבא עילאה גם ז"א כשלוש שמונה בגדים ח' ת"ד נקרא כן, כי מזל ט' כוללם, וע' באד"ר דקל"ב ע"ב ובהרמ"ז

פ' אמור דפ"ח ע"ב ועמ"ש בלק"ת סד"ה למנצח על השמינית סוף הקיצור
דשמונה בגדים כה"ג הם חיבור ד' אותיות הוי' עם ד' אותיות אד' וכמ"ש
הרמ"ק בספר עבודת יוהכ"פ סעיף ה' וע"ש דמקור חיבור זה נמשך מחיבור
ב' שמות הוי' שלפני יגמה"ר וזה ענין קדש להוי' שנאמר בציץ) וכל ה'
התיקונין שלו הוי' מבחי' א"א וכמ"ש כשמן הטוב היורד על הראש יורד על
הזקן זקן אהרן כו' והם מי"ג תיקונים דא"א שנמשכו והאירו בו"א כידוע
בספרי הקבלה והנה הציץ שבמצח אהרן הוי' שרשו כדי לחבר למעלה
אסתכלותא דמצחא דא"א במצחא דו"א כמבואר באד"ר דקכ"ח ע"א מצחא
דגלגלתא רעוא דרעוין. רעותא דו"א לקבלי ההיא רעותא דכתי' והוי' על
מצחו תמיד לרצון הרי מבואר שבחי' הציץ שהוי' על מצח אהרן היה ענינו
הארת מצחא דע"ק במצחא דו"א כו' וכן ציץ הוא לשון הארה והסתכלות
כמו מציץ מן החרכים וכבר מבואר למעלה המאמר דממצחא דו"א מתערין
כ"ד בתי דינין כו' ובשעתא דאתגלייא מצחא דע"ק בהאי מצחא כו' אקרי
עת רצון וכל דינין דבו"א אשתכחו כו' וכל רעותא דו"א לקבלא האי רעותא
כו' שהוא גילוי האור מבחי' רעדכ"ר שמאיר במצחא דע"ק דייקא כי הנה
בחי' מצח אהרן הוא בחי' מצחא דו"א שהוא בחי' ההסכם שנשאר אחר
ההתבוננות שבהעלם המוחין דו"א נתעוררו הדינים יותר כנ"ל הטעם אמנם
אמר דבהארת בחי' מצחא דע"ק בהאי מצחא אשתכחו כו' לפי שבחי' ההסכם
מרצון הפשוט אעפ"י שאינו אלא הסכם בעלמא אבל הוא בחי' גילוי רעדכ"ר
מבחי' מקור כל הרצונות מקורא דכולא ובמקורא דכולא אעפ"י שמצחא
זה דע"ק הוא בהתעלמות התכמה הנק' ח"ס מ"מ אורו גדול מאד להיות בא
מבחי' מקור כל הרצונות כו' (הג"ה נלע"ד עיקר הטעם כמש"ל אות ד'
בהג"ה דדוקא במצחא דו"א שייך לומר שהמוחין מסתלקים ואין מאירים
במצחא כמו עדי"מ באדם כשמסתלק ההתבוננות ונשאר רק ההסכם כו' וזה
שייך בו"א שיש בו קטנות וגדלות אבל א"א הוא בחי' א"ס שאין שייך בו
שינויים ע"כ תמיד מאיר במצחא מבחי' ח"ס ומבחי' רדל"א, וע"כ הוא מצח
הרצון תמיד בלי שום שינויים ועוד כי מצחא דו"א הוא חיצוניות רצה"ת
הנולד מהשכל אבל מצחא דע"ק הוא הרצון וחיצוניות העונג העליון מקור
התענוגים בחי' כי עמך מקור חיים שהוא מ' דא"ס הנק' כי עמך עמך ממש,
ולכן גם החיצוני של בחי' מקור התענוגים הוא בחי' כי חפץ חסד הוא
כו' ועיין בביאור ע"פ ואה"י אצלו אמון בענין מ"ש דהע"ז זמירות היו לי
חוקיך שאמר זה כדי להמתיק הדינין כדמסיים בבית מגורי יעו"ש שמיתוק
זה ע"י התעוררות רצון העליון כו' ועמ"ש סעיף ג', עכ"ה) וזה גם שיש
בו יתרון מעלה מצד שהוא פנוי מן השערות ומאיר ובא בבחי' גילוי אור
יותר מהארת ח"ס דרך הדיקנא שהיא בחי' שערות וצמצומים (ועמ"ש בלק"ת
גבי שבועות בד"ה ביאור ענין שיעור שיעור ה' ושם ספ"ג הארת פנים כו'
ולא ראי זה כראי זה כו' וע' כה"ג בע"ח שער א"א פ"ה ויש בחי' שערות
מעולין מן הלבנונית ויש בחי' אחרת שהלבנונית מעולה מן השערות כמ"ש
במ"ח בענין היחודים ביחוד חמישי עכ"ל והוא ע"ד שנת' בלק"ת פ' מסעי

בד"ה הנה גבי מסעות, ושם רפ"ב שיש בחי' שהמצות גבוהים מן התורה ויש בחי' שהתורה גבוה מן המצות כו' וכן נתבאר בת"א בביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות סד"ה הנה התורה כו' ולכן יש מעלה כו' ויש מעלה במצות כו' ע"ש) וע"כ גם בירידת אור זה ממצחא דע"ק באסתכלותא שמסתכל גם במצחא דו"א שמלא דינין כל הדינין נמתקים ואשתככו כי מאיר שם בבחי' גילוי כמו שהוא כענין הנראי' בחוש בצהיבת הפנים כשמאירין כענין צהבו פניו של רבי וכיוצא שאור זה מאיר כמו שהוא מבלתי התעלמות בלבושים משא"כ בהמשכות י"ג תקונין דא"א לז"א בזקן אהרן הגם שהם ממתיקין הדינים ג"כ כמבואר באד"ר ואדר"ז מ"מ אין ההמתקה כ"כ כמו בהארות ואסתכלות דמצחא דא"ק במצחא דו"א וכמבואר בע"ה דש"ע גהורין מאירים מאסתכלותא דו"א במצחא דא"א וכשמסתכל בפנים מקבל ק"ג גהורין כמ"ש כי יקרא קן צפור כו' וכמ"ש מזה בת"א ס"פ ויחי בביאור ע"פ הכלילי עינים וכללותם תר"ך עמודי אור כו' אבל עיקר האור מבחי' המצח בא בפנים ובפנים מתחלק לתרין תפוחין כו' (ע' בתוס' רפ"ח דבכורות בפ"י הכרת פניהם שהמצח נק' הכרת פניהם שבו ועל ידו מכירים את הפנים ומ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה פ"ד) ולזה הטעם הי' כל עיקר ענין הציץ שהוא הארת ואסתכלות מצחא דע"ק במצח אהרן מבלתי התעלמות בלבושים וצמצומים ולכך הי' על מצח אהרן תמיד לרצון פ"י להאיר שם מרעדכ"ר שהוא מאיר בציץ כי פ"י ציץ לשון יציץ נזרו וכן מציץ מן החרכים כמבואר שם והוא בחי' גילוי אור רצון הפשוט שבמצחא דע"ק. ובכל זה יובן לשונות המאמרים הנ"ל באד"ר ובאדר"ז כו' ומ"ש והי' על מצחו תמיד לרצון לפני ה' ומבואר שם לפני הוי' דאצי' כו' הענין מבואר עפ"י הנ"ל דהנה שם הוי' שבעצמות המאציל הוא בחי' המוחין דא"א יו"ד בח"ס וה"א בבינה דא"א כו' ומה שנאצלו האורות באצי' גם ע"י שמות דהוי' יו"ד באור אבא כו' הוא בחי' הוי' דאצי' ואין ערוך כלל ביניהם מפני שנמשך האורות מא"א בבחי' שערות וצמצום כנ"ל (וע' בלק"ת פ' תצא בביאור ע"פ ולא אבה גבי ויהפוך הוי' לך את הקללה לברכה כו' ע"ש ובד"ה שבת שבתון פ"ד) ע"כ אמר ביגמה"ר ויקרא הוי' הוי' ב"פ ופסיק טעמא ביניהו לפי שאין ערוך כלל ביניהם אם שנק' האור ונמשך מן ההעלם לגילוי ע"י צמצום וזהו ויקרא הוי' הוי' כו' וכמבואר שם באריכות וזהו והי' על מצחו תמיד לרצון לפני הוי' שאצי' שהוא המשכות האור מהוי' שלפני האצי' ב"ג ח"ד כנ"ל.

קיצור. ענין אהרן כה"ג בעל שמונה בגדים לפי המא"א הם ט' ת"ד דו"א ולפי הפרד"ס הם שייכים לענין למנצח על השמינית ד' אותיות הוי' וד' אותיות אד' והציץ הוא להמשיך אסתכלותא והארות מצחא דע"ק במצחא דו"א כי מצחא דע"ק נק' מצח הרצון. (הג"ה לפי שבו מאיר עונג העליון מבחי' רדל"א וממו"ס וע' בר"ח שער הענווה פ"א בשם מורי הפרדס איך תיקוני הראש דא"א מורים על הענווה כו' וצ"ל האדם מתנהג כן בחסידות

וענוה ושם המצח צריך שלא יעיו מצחו כמ"ש ומצח אשה זונה הי' לך וגוי אלא ימשיך מצח רצון לכל אדם כמו שהמצח העליון נק' מצח רצון שעל ידו מתרצים הדינים שבעולמות התחתונים כו' עכ"ל וי"ל שע"י הארת מצחא דע"ק במצחא דו"א נמשך בו בחי' זו שיהי' גות לרצות ומתנהג במדות דא"א כו' עכ"ה) ופי' לרצון לפני הוי' ע"ד לפני הוי' תטהרו דגבי יוהכ"פ ועמ"ש בלק"ת סד"ה ולא אבה גבי ויהפוך הוי' לך את הקללה לברכה. ואפ"ל שזהו ג"כ ענין ב' שמות הוי' שבפסוק ראשון דק"ש וענין תיבת אלקינו שביניהם זהו הפסיק טעמא כי אלקים זהו ענין יהי רקיע ויהי מבדיל כו' שזהו הפסיק טעמא כו' וע' בת"א בד"ה אלה תולדות יצחק בפי' אלקינו ואלקי אבותינו אלקינו צמצום ואלקי ו' המשכה זהו הקו כו' ועד"ו י"ל כאן בק"ש אלקינו שלנו אינו צמצום גמור אלא ע"ד ויקרא הוי' הוי' ע"ד ויהי קול מעל לרקיע כו').

ז) הגה"ה. והנה ארז"ל פ"ק דשבת דף י"ב ע"א ופ"ק דיומא ד"ז ע"א בענין תפילין ק"ו מציץ ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת כו' ע"ש. משמע שהתפילין יש להם שייכות לענין הציץ וכן משמע שהרי הרי"ף והרא"ש פירשו על המשנה רפ"ו דשבת ולא בטוטפות שהוא ציץ וכ"כ הרמב"ם בפי' המשניות שם וטוטפות הוא ציץ כו' וכן פי' הרד"ק במכלול ובפירושו פ' ואתחנן לשון טוטפות כמו ציץ כו' והוא הנק' בדברי רז"ל תפילין כו' עכ"ל. והראב"ע פ' ואתחנן ע"פ ולטוטפות כו' אין למלה זאת ריעי' במקרא כו' והנה תרגום ואצעה בש"ב סי' א' י"ד טוטפתא דעל דרעיה, אף דר"ל תש"י עכ"ו מאחר שנק' אצעה א"כ טוטפות ה"ע תכשיט כפשוטו של המשנה פ"ו דשבת הנ"ל וכן נקראו התפילין פאר דהיינו ענין תכשיט. הרי שייכים טוטפות דהיינו תפילין לענין ציץ. (והרלב"ג פ' ואתחנן פי' מלשון ולא תטיף על בית ישחק בעמוס ז' י"ז דהוא לשון נטיפה והזלה וא"כ התפילין הם נוטפים מבחי' מזלי', מזלי' חזי זהו עיינוהי מטייפין) וכן לפי מ"ש התוס' במנחות פרק הקומץ רבה דף כף ע"ב ד"ה לתוספות לטוטפות נראה דלשון טוטפות הוא הראש אצל המצח כמו טוטפות וסרביטים דפ' במה אשה דהיינו כלילא שמקפת כל המצח. א"נ נקראו טוטפות ע"ש שהם בראש בין העינים לשון הבטה כמו שפיל ואזיל בר אוזא ועינוהי מטייפין פ"ק דמגילה דף י"ד ע"ב. וכן ציץ לשון הבטה ע"ש שהוא למעלה מבין ריסי עינין כו' עכ"ל. וס"פ החובל דצ"ב ע"ב פרש"י עיניו מצפות למרחוק כו' כמו גטוף עיניך פ"ה דכתובות ד"ס ע"א. והיינו כנ"ל בענין ציץ אסתכלותא דז"א בא"א זהו כענין עיניו מצפות לגילוי אור א"א כו' א"כ הבחי' שבציץ שייכים בענין טוטפות דתפילין.

קיצור. שבתתפילין יש להם שייכות לענין ציץ ולכן ארז"ל על תפילין ק"ו מציץ, כי טוטפות זה ציץ שהוא על הראש אצל המצח וענין תכשיט גם התפילין בין עיניך לשון הבטה ע"ד עינוהי מטייפין זהו טוטפות וכן ציץ לשון הבטה ע"ש שהוא למעלה מהעינים כן יתבאר מהתוספות ושאר מפרשים.

ח) והענין כי בענין מארז"ל הקב"ה מניח תפילין פ"ק דברכות פירשו המקובלים הראשונים כמו בעל מערכת אלקות שער יו"ד דהיינו שער האדם פי' כי הקב"ה נק' תפארת, ותש"ר הם ד' בחי' חו"ב חו"ג המאירים בו וכ"כ בספר שו"ס לתלמיד הרמב"ן ז"ל ד"ו סע"ב התפילין יש בהם ד' פרשיות חו"ב חו"ג, וידוע כי תפארת הוא הראש והוא המקבל שפע וברכה מאלו הד' ספירות ולכן אמרו כי הקב"ה מניח תפילין וסמנך תפלה למשה איש האלקים עכ"ל וע' מזה באריכות בבחי' ס"פ בא ות"ת הוא ז"א בכלל כידוע וא"כ ענין שנמשך בו חו"ב זהו ענין הארת ע"ק ע"י חו"ב חו"ג שהרי גם בענין הציץ פי' בלק"ת מהארז"ל פ' תצוה ובמא"א צ' סעיף י"ט שהוא יסוד אבא והרמ"ק בספר עבודת יוהכ"פ פי' שהוא אלף של שם אד' המקבל מהיו"ד דשם הוי' ע"ש, והרי באד"ר דקכ"ח מבואר שהוא הארת ע"ק בז"א אע"כ צ"ל דהארה זו מע"ק בא ע"י יסוד אבא וכן בת"א גבי פורים בד"ה כי אברהם לא ידענו כ' והנה פורים ויוהכ"פ הוא בחד דרגא הארת יסוד אבא בנוק' כו' והרי שם מסיק ולכן הגורל לפני הוי' דייקא דהיינו לפני הוי' תטהרו שהוא בא"א כנ"ל, אלא הענין כמ"ש בזהר בשלח דס"ג ע"ב ע"פ ממעמקים קראתיך שא"א להתגלות אור הכתר באצי' אלא ע"י חו"ב וזהו ממעמקים יעו"ש, וכמ"ש ג"כ בלק"ת בד"ה אלה פקודי המשכן בענין ל"ת שהם נמשכים מבחי' י"ה שהם או"א והם המשכות הכתר ישת חושך סתרו כו' ועמ"ש מזה בלק"ת פ' אמור בביאור ונקדשתי בתוך בני ישראל וע"ש בהביאור פ"א, ולכן כמו"כ ענין הציץ שהוא אור הסתכלות ע"ק בז"א הוא נמשך ע"י יסוד אבא וכן החכמה הוא בחי' ראייה וכמ"ש במ"א ע"פ הראיני את מראיך כו' ועמ"ש ע"פ יצרנהו כאישון עינו שהראיה נמשך מן השחור שבעין ולמעלה זהו הגילוי מבחי' כתר שנק' ישת חושך סתרו מה שמאיר בבחי' חכמה ולכן החכמים נקראים עיני העדה וא"כ כמו"כ עד"ו בתפילין ענין קדש והי' חו"ב שורש ההמשכה בא מא"ס ממש ולכן תש"ר הוא ענין אחד עם ל"ת כמ"ש בלק"ת בד"ה שימני כחותם.

והנה באדם המשכות רצון העליון בחי' בכל מאדך שלמעלה מהשכל הוא נמשך מבחי' מזליה כי מזלי' חזי הביטול והוא בבחי' הדבקים בה' ממש ועמ"ש בת"א פ' כי תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי ומ"ש בלק"ת סוף שה"ש סד"ה כיצד מרקדין וזהו ענין הנשמה יתירה שבשבת כמ"ש בד"ה ויקהל משה ועמ"ש בד"ה במדבר סיני באוהל מועד בפ"י שאו לגולגלותם, לבחי' מזלי' וזהו ענין התפילין שהם על הראש שנק' בצלמו, וי"ל הב' שינין הם ל' מ"ם דצלם לכן שין א' ג' קוין נגד למ"ד וא' ד' קוין נגד המ"ם ומה שהם ד' פרשיות שהם ד' מוחין חו"ב ודו"ר שכליים כי הנה גם ברצה"ע שלמעלה מהשכל המושג יש בתוכו טעם כמוס והוא מו"ס כמש"ל ועד"ו באדם ד' מוחין עליונים הם אצלו ודאי למעלה מהשכל שבנשמה וכמו ח"ס לגבי אצי' כן ד' מוחין דאצי' לגבי הנשמה וזהו ולזכרון

בין עיניך שיהי מאיר בחי' ראי' שבנפש מבחי' מזלי' חזי וכן למעלה הסתכלות א"א בז"א כנ"ל, למען תהי' תורת ה' בפ"ך כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי הסלע, שלהיות חיבור בחי' מזלי' של הנשמה עם הנשמה שבגוף זהו ע"י התורה, ואפ"ל שלכן נק' תפילין לשון חיבור כמו התופל כלי חרס גם פי' למען תהי' תורת ה' בפ"ך ע"ד ואשים דברי בפ"ך דברי ממש וזהו תול כטל אמרתי גם יש ב' בחי' תורה כמ"ש כ"א בתורת ה' הפצו ובתורתו יהגה וכמ"ש מזה בלק"ת פ' שלח סד"ה אני דפ' ציצית דרוש השני ועז"ג למען תהי' תורת ה' ממש בפ"ך, והנה ארו"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מקריב עולה בלא מנחה כו' אפ"ל כי ק"ש ע"ד העלאה ממטה למעלה והוא ענין הסתכלות ז"א בא"א וכענין שאו לגלגלותם וכל מאדך אבל תפילין המשכות מלמעלה למטה הסתכלות א"א בז"א ועמ"ש בזו"ג ויקרא דט"ו ע"א ע"פ ישר יחזו פנימו כו'.

קיצור. פי' הקב"ה ת"ת מניח תפילין ד' מוחין חו"ב חו"ג וסימנך תפלה למשה וענין חו"ב זהו יחוד או"א ששרש המשכה מא"א ועתיק עד א"ס כנודע מענין ל"ת התלויים בי"ה ומענין יחוד ק"ש, ועין זח"ב תרומה קס"ה על פסוק סולו לרובך בערבות בי"ה שמו ובפי' הרמ"ז שם, וזהו ענין הציץ שהוא ענין יסוד אבא ועי"ז נמשך אור א"א חכ' ראייה והראי' נמשך מהשחור שבעין ישת חושך סתרו, ובעבודה הגה האדם יש ג"כ בחי' טובב דוגמת א"א והוא בחי' מזלי' יחידה חיה והמשכה משם בנשמה שבגוף נר"ג נמשך ע"י התפילין, וזהו ב' שינין, וד' מוחין דאצי' לגבי הנשמה הם כמו ח"ס לגבי אצילות וזהו ולזכרון בין עיניך, ועי"ז בעסק התורה יהי' ואשים דברי בפ"ך וזהו למען תהי' תורת ה' בפ"ך תול כטל אמרתי ולכן כל הקורא ק"ש בלא תפילין כו'.

ט) והנה ענין משארז"ל ק"ו מה ציץ שאין בו אלא אזכרה א' כו' משמע דתפילין הוא בחי' עליונה יותר פי' בספר מצות שמורים לפי שהציץ הוא מבחי' יסוד אבא ותפילין מיסוד אימא ומבוזי' בינה נמשך בגילוי יותר ובהתרחבות יותר כו' וא"כ לדבריו יש לבאר זה ע"ד מ"ש בת"א בד"ה לך לך בענין ההפרש בין אברם ואברהם שנוסף בו אות ה' שהוא בינה והלא א"ב רם הוא חכמה אלא שכדי להיות הגילוי למטה הוא ע"י בינה והיינו ע"י הוא דא עתיקא שבבינה מאיר התגלות עתיק כו' שהוא למעלה מהחכמה יעו"ש, ועד"ז יובן בענין התפילין שכדי שיומשכו הד' מוחין לכל אדם ולא לכה"ג לבד ע"ד הציץ זהו ע"י הארה עליונה יותר, ועל דרך זה יש לפרש שבפרשיות דתפילין יש כ"א אזכרות היינו כמנין שם אהיה, וא"כ זהו יחוד הוי' אהי"ה היינו יחוד חו"ב שזהו בחי' גבוה יותר מגילוי החכ' לבד וכמ"ש בדרוש ברכת הזימון בפ"י ליתן שהוא חיבור חו"ב דוקא ע"ש וכן ושאתם מים בששון הוא חיבור חו"ג והענין שבחי' חכ' יאיר ג"כ בגילוי ע"ד הבינה ולא בבחי' אחכמה והיא יחוקה ממני כו' ובתוספת פ"ק דיומא ד"ז הקשו על הק"ו מציץ שבציץ השם מגולה משא"כ

בתפילין האזכרות הם מכוסים ואפשר לתרץ כי מה שהם מכוסות זהו ע"ד
ההמשכה מבינה למטה הוא כמו וידבר שלשת אלפים משל שהמשל הוא
כיסוי שע"ז יכול להיות נמשך גם למטה כמבואר בד"ה לך לך הנ"ל. ועיין
בוהר ח"ג ויקרא דף י"א ע"א בפ"י אהיה שהוא לפעמים בכתר, ולפעמים
בבינה, והיינו כנ"ל שכח ההתגלות הנמשך מהבינה הוא נמשך מהכתר דהיינו
ענין התגלות עתיק בבינה כנ"ל בענין ה' דאברהם ועיין עוד בוהר פ' אחרי
דס"ה ע"ב ובסידור בדרוש המקוה, ובהרמ"ז פ' עקב בדף רע"ג ע"א גבי
ואורייתא אתיהבת בימינא כו' ועוד כתיב ימינך ה' נאררי בכח והוא שאח"כ
אבא נכנס בתוך אימא וכמ"ש בענין צלם דאבא שסודו משם אהיה מפני
שהוא בתוך אימא עכ"ל וא"כ עד"ז ענין כ"א אזכרות של שם הוי"ו שהם
כמנין אהיה זהו המשכת וכניסת החכמה בתוך הבינה כו' ומהרש"א פ"ק
דשבת פ"י הק"ו מציץ שהציץ רומז על כתר כהונה כמ"ש בגמרא פ"ג
דקדושין דס"ו סע"א הקם להם בציץ ותפילין רומז לכתר תורה כו' ועמ"ש
בת"א פ' מקץ בביאור ע"פ כי עמך מקור חיים בענין פ"י הקב"ה מניח
תפילין שהענין מה שנמשכים מוחין עליונים מן המאציל א"ס ב"ה לז"א
דאצי' כו' ע"ש, א"כ זהו כמ"ש כאן שהתפילין הם ע"ד ענין הציץ שהוא
לחבר ולהמשיך אור א"א בז"א ועמ"ש עוד בענין תפילין דמארי עלמא
מה כתיב בהו מי כעמך כישראל בד"ה את שבתותי תשמרו כי ישראל לי
ראש, וברא כרעא כמו הרגל נושא את הראש ע' בד"ה מי שם פה לאדם
ובד"ה השמים כסאי גבי והארץ הדום רגלי כמו"כ ישראל ע"י שעושי'
אחד גם בארץ ממשיכים מוחין עליונים שהם מקיפים לז"א וזהו ענין
התפילין דמארי עלמא והרשב"א בחידושי אגדות פ"ק דברכות הובא בעין
יעקב שם פ"י לפי שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה שישראל הם
ראשית המח' בבריאת העולם ועד"ז נאמר וה' האמירך היום וכתיב ישראל
אשר בך אתפאר עיין ברבות פ' בלק מלך שנטל עטרה ונתנה בראשו כו'
וכמשארז"ל מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר כו' ע"כ כתובים בתפילין
דמרי עלמא הפסוקים מי כעמך ישראל כו' ע"ש, וביאור דבריו יובן עפמ"ש
בלק"ת בשה"ש בד"ה יונתי בחגוי פ"י הפסוק קדש ישראל לה' שהוא חלק
הנשמה הנקרא טהורה היא קודם בחי' בראת יצרת כו' והיא ראשית ומקור
התורה ובהביאור שם ד"ה הגה כתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם פ"י כי
התורה היא חכמה דאצי' וענין מחשבתן של ישראל קדמה גם לתורה היינו
שעלו במחשבה הקדומה שהוא בחי' אדם קדמון שאצי' ועשי' שוין לגבי
בחי' א"ק כו' ע"ש, ולפ"ז אתי שפיר שבתפילין דז"א נאמר מי כעמך
ישראל כו' שהרי ע"י התומ"צ הם ממשיכים האור מבחי' א"ק שיאיר
באצי' והיינו בז"א וע"ד שנתבאר שם בפ"י רעיתי יפתי.

קיצור. הק"ו מציץ שהוא יס"א, ובתפילין זהו חיבור או"א וע"כ יש כ"א
אזכרות כמנין אהיה ואזי מאיר בגילוי יותר וכענין לויתן, וענין
ושאבתם מים בששון פ"י הקב"ה מניח תפילין, ומה כתיב בהו מי כעמך

ישראל כי קדש ישראל לה' ראשית תבואתו שעלו במחשבה הקדומה דא"ק וע"כ ממשיכים תוס' מוחין עליונים מקיפים דז"א שזו ענין התפילין.

י) ומהרמ"א ס"פ עקב האריך בענין ולטוטפות בין עיניך ע"ד תנה בני לבך ועיניך תצרנה שלא להלך אחר עינים גשמיים העושים העוה"ז ליש ודבר כ"א לאסתכלא ביקרא דמלכא וע"ד עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו ולא * בנקל יבוא למס"ג עק"ה. ויהי הטוטפות עדי וקישוט ועמ"ש ע"פ עדות ישראל ותבאי בעדי עדיים כו' והיינו ע"י שמתחלה עבד להו ע"י תש"י ומהרש"א פי' בענין הציץ שהי' בין עיניו ומוקף מאוזן לאוזן שהי' בין חוש הראי' והשמיעה וכדכתיב ס"פ תבא ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום הזה עכ"ל. הרי יש בחי' עינים לראות הנמשך מלמעלה ועד"ז אמרו ברבות פ' וירא ס"פ נ"ג הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר את עיניהם מן הכא ויפקח אלקים את עיניה כו' ועד"ז אמרו ברבות אמור פכ"ז דקצ"ו ע"ד אני פוקח עורים לע"ל כבר עשיתי שנאמר ויפקח ה' את עיני הנער כו' והענין דהנה מבואר בלק"ת פ' במדבר בד"ה וארשתיך לי ושם פ"ג ענין אפי' חיגרת או סומא וכמ"ש עינים להם ולא יראו ונפשו הבהמית היא שמושלה בו וכו' ונמצא בחי' סומא שאינו רואה הביטול כ"א נדמה לו העולם ליש כו' ועמ"ש בד"ה לבבתי באחד מעיניך משם יובן ענין ראייה. ודגים בים הם עינא פקחא לפי שהם מעלמא דאתכסייא ששם גילוי הביטול כמ"ש בבה"ז פ' בשלח בד"ה עוי"ל המאמר הזה באופן אחר ע"ש בענין כי אל דעות כו' שבעלמא דאתכסייא גילוי הביטול כמו שלמעלה היש ולמטה כלא חשיב כו' משא"כ למטה לכן נק' הכל בחזקת סומים וע' בת"א בד"ה וארא אל אברהם ממשל העיבור והלידה שבעיבור יש לו עינים ואינו רואה משא"כ בלידה נפתחו עיניו וכך העוה"ז הגשמי נמשל לעיבור כו' ע"ש. והנה לע"ל נאמר כי עין בעין יראו כו' והיינו ע"י התגלות עינא פקחא דע"ק דלית תמן גבינין דמכסיין על עינא לכן יומשך גם בעולם גילוי בחי' ראייה משא"כ עכשיו ההמשכה מז"א ובז"א יש גבינין דמכסיין כו', ועד"ז יובן בתפילין ולטוטפות בין עיניך כי התפילין הם המשכות מא"א בז"א כנ"ל וע"כ נמשך בחי' ואייה מלמעלה שיהי' פוקח עורים, שיבאו לכחי' לבבתי באחד מעיניך ע"ד עינים לראות הנמשך מלמעלה כנ"ל.

מ"ש בהביאור עצם הרצון שלמעלה גם מטעם הכמוס שהוא ח"ס אינו מובן דבכמה דרושים נת' שלא יתכן זה דא"כ ח"ו הוא כמשל העיקשות חס מלהזכיר בביאור כי על כל כבוד, אלא כך צ"ל שזהו ענין רעדכ"ר שהרצון הוא צנור וצמצום והוא ע"פ ח"ס, אבל רעדכ"ר הוא למעלה מהצנור ושם ענין הרצון עד שהציץ מרצה ונושא עון כי הוא תמיד ברצון כו' וכחשיכא כאורה והסליחה ממוצע בין ב' הבחי' שהרי באה מרעדכ"ר אבל

היינו שמשם נמשך בהצנור ורצון וזכ' שלכן צ"ל תשובה כו' ועוד ביאור שיש בחי' למעלה מרעדכ"ר המנהיג כח הרצון איך יומשך בהצנור וזהו גבורה דעת"י הנק' קו המדה וחסד דע"י מתלבש בגלגלתא דא"א הנק' רעדכ"ר וגבו' דע"י זהו קו המדה, נמצא לפי"ז גבורה גבוה יותר מחסד וזה צ"ע. ואפ"ל בע"א הרצון המלוּבש בחכמה היינו חכמה דאצי' או"א שהלבישו ורעדכ"ר זהו גלגלתא ועכ"ז זהו חיצוניות הכתר ושם כחשיכא כאורה אכן מו"ס זהו פנימיות הכתר והוא המנהיג גלגלתא וכן נז' בביאור בשעה שהקדימו, והא"ש דגבו' דע"י גבוה מחסד דע"י יען החסד מאיר רק במקיף שהרי הגלגלתא היא חיצוניות וההעלאה ע"י יומין י"ל משום להגיע ליהנות מזיו עתיק יומין והנה מה שקו המדה גבוה מרעדכ"ר זהו ע"ד לבוש מ' שמקיף לד' עולמות בהשואה א'. ועכ"ז הכתר מל' גבוה ממנו אף שהלבוש חופף עליו וכתר תרי"ג מצות כו' וכן הארון גבוה מיריעות ויש דעה בע"ח ש"ו שבע"י הפנימי' גבוה מהמקיף וזהו עד דלא ידעי בין כו' ומ"מ משם נמשך הנס * כו' היינו מהפנימי' יותר וזהו ג' רישין, טעם שלמעלה מהחכ' רק ז', כמ"ש במק"מ ר"פ בראשית שג' ראשונות דע"ק * הדבור אסור בהם, וכ"כ בביאור השני אלה מסעי כל המשכות מא"ק רק ז"ת לבד (וע"ש בענין כי שאל נא לימים ראשונים מחסד דא"ק * זאילך) והטעם י"ל כמ"ש באוצ"ח בתחלתו מהרע"מ פ' פנחס דף רנ"ד בריאות העולם רק בשביל שיהי' שייך רחום וחנון שהם המדות וכו' משא"כ ג' ראשונות אין שייך לעולם, לכן ג"ר דא"ק הם בחי' שאין שייך לעולמות ולכן שם מ"ב רק ז' בחי' אלא באצי' נעשה יוד בחי' ושם שייך ג"כ ג"ר לעולמו' ודוקא המשכת ג"ר, טוב גימט' י"ז אך טוב ה' לכל אמנם הפנימי' טוב ה' לקויו זהו ויחי יעקב באמ"צ שבע עשרה שנה ז' שלמעלה מאצי' ז"ת דא"ק יו"ד דאצי'.

שייך לד"ה ועשית ציץ בת"א פ' תצוה

(א) בענין ציץ ז"ל הפרד"ס ערך ציץ פי' הרשב"י ע"ה בפקודין פקודא דציצית כי הציץ הוא בינה ולכך כה"ג מעוטר בציץ כתר הבינה (והוא ברע"מ ס"פ שלח דקע"ד סע"ב ודא איהו ציץ כו' דאיהו סימן דעלמא עילאה לאתעטר ביה כהנא רבא וידוע דעלמא עילאה הוא בינה, וע' זח"א ויצא קנ"ח ב' ובפ' לך דפ"ד א' גבי מנקב מסטרא דימינא שירותא דעלמא

הנס : בכת"י ב' : סנים.
דע"ק : בכת"י ב' : דא"ק.
דא"ק : בכת"י ב' : דע"ק.

עילאה סתימא עמיקא לעילא עד אין סוף והיינו מ"ש ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים.) והיה מכפר על עוות פנים (בגמ' יש בערוכין די"ו ע"א כתיב יחא והי' על מצח אהרן וכתיב התם ומצח אשה זונה היה לך ירמי' סי' ה', ומצח אשה זונה זהו ק"ג והיא המחיצה של ברזל המפסקת כי מצח ג"כ אותיות מחץ, ורז"ל דרשו ע"פ ומחץ מכתו ירפא בישעי' סי' למד כ"ו אותה מחיצה שעשיתי בין העליונים לתחתונים, ועיין במד"ד ס"פ צו פ' יו"ד ג"כ מענין שהציץ מכפר על עזי פנים ושגם עי"ז ותטבע האבן במצחו דגלית, וזהו כענין מש"כ בענין שייכות ועשית ציץ לשבור המחיצה דעמלק (כו') ולא ימצא אלא פני האמת פנים הנכללים בת"ת. (וז"ל הרע"מ שם ובג"כ אסתכלותא דיליה מכפרא על עוות פנים דלא קיימא לקמיה אלא פנים דקשוט, רזא דכל אינון פנים עילאין דאינון פנים דקשוט פנים זאמת דכלילן באמת דיעקב, ציצית איהי נוק' רזא דעלמא תתאה כו' עכ"ל. וזהו אויביו אלביש בושת ועליו יציץ נזרו תלים ססי' קל"ב ובמא"ע בלקוטים דקכ"ו ד"ה ועשית ציץ שזהו משארז"ל מנחות בענין ההוא גברא ששמע שיש זונה בכרכי הים ובאו ארבע ציציות וטפחו לו על פניו וזה נמשך מזה שע"י הציץ דכה"ג מכפר על מצח אשה זונה נמשך הכח אל הציציה דשאר בני נשא להצילם מיד אשה זונה עכ"ל, ואפ"ל שזהו מקרא מפורש והיה לכם לציצית כו' ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים כו' ר"ל ע"י קיום מצות ציצית יבואו להצילם מבחי' זנות, וע' במא"א אות ז' סכ"ג זונה נק' הנוגה, כי הניחה הקדושה ויצאה לקליפה ודבקה בהם, והציצית שהיא נוק' דקדושה שהיא בבחי' ביטול והתכללות באור א"ס ב"ה ע"ד עיני כל אליך ישברו, ויותר י"ל ע"ד הנך יפה כו' עיניך יונים, הנך יפה ע"י הציצית התכללות אהוי"ר ורחמים וקצומ"ש בסדור בד"ה ועשו להם ציצית ועיניך יונים כמו זוג יונים שעיקר תענוגם מההתכללות זב"ז וזהו ציצית ל' הסתכלות בבחי' עיניך יונים ולכן דוחה בחי' אשה זונה שענינה הם בהיפך בחי' עיניכם אשר אתם זונים כו', וכמו שהציץ דוחה מצח אשה זונה כו' ועמ"ש מזה בבוך דו"ח תקס"ו בסופו, וע' זהר ויקרא דט"ו סע"א ע"פ ישר יחזו פנימו ומ"ש מזה בביאור כי תשמע בקול, פ' ראה, ומ"ש בענין לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי' אבקש בד"ה כי תצא דרוש השני ובד"ה שובה ישראל עד דרוש השני בענין תשובה שהוא החזרת פנים בפנים, ועמ"ש בביאור אלה מסעי דרוש השלישי פ"ד בענין תיקון ואמת שהוא בחי' באור פני מלך חיים יעו"ש) ונ"ל כי לכן היה בו קדש לה' כי קדש הוא בג' ראשונות, כמו שיתבאר בערכו ולה' הוא הת"ת ופ"ה הבינה החופפת על התפארת באמצעות כה"ג איש החסד עכ"ל הפרדס, וביאור דבריו כי התפארת נק' הקב"ה קדוש בוא"ו, ובו שם הוי', ובחי' ג"ר זהו קדש בלא וא"ו שהוא למעלה מבחי' קדוש בוא"ו ושרש המשכה זו הוא מבחי' ע"ק, ע"כ ע"י כה"ג נמשך מבחי' קדש לשם הוי' ונמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוש הראשון בפ"ה שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' יעו"ש, שמבחי' קדש ממשיכים הברכה בשם הוי' וזהו הקדוש

ברוך הוא שבחי קדוש בוא"ו נמשך בו ברכה מבחי קדש העליון, וזהו עצמו ענין ישר יחזו פנימו, וזהו פי' יפה בענין קדש לה', אך כאן בתרא פי' באופן אחר, דבחי שם הוי' הוא למעלה מבחי קדש והיינו מדארז"ל קדש למד מלמטה הוי' למעלה כו', וי"ל הפי' שבכאן זהו למד בשני שטות הי' נכתב קדש למד מלמטה הוי' מלמעלה ופי' הפרדס זהו לדברי ר' אליעזר בר' יוסי שאמר בשטה אחת היו כתובים כדאיתא פ"ק דסוכה דף ה' ע"א, והמא"ע הנ"ל פי' בזה איזה פירוש, ואפ"ל לפ"ו דהציץ ממשיך בחי' התגלות פנים העליונים, א"כ ציצית ל' נקבה הוא ג"כ בחי' הפנים של כנס"י ע"ד לך ה' לבי בקשו פני, וע"ד האהבה כמים הפנים לפנים, או ל' הסתכלות שמלמטה למעלה, עיני תמיד אל ה', עיניך יונים, וז"ש וראיתם אותו ואזי למען תזכרו בבחי' זכרים כמ"ש במ"א וה"ע ציץ כו' והמשכה זו י"ל ע"י תפילין, כמארז"ל ומה ציץ כו' תפילין שיש בהן כמה אזכרות כו' וכידוע דהתפילין הם המשכות מוחין עליונים מהבינה לז"א וע' במד"ר בקהלת צא"א בד"ה מה יתרון העושה מענין וצדיק באמונתו יחיה והתפילין נק' חיים, ובמא"א אות צ' סעיף י"ט כתב ציץ יסוד אבא לשון דכורא (ובאמת גם בינה נק' דכורא ע"ד יובל דכרא הוא ועיין זח"א ויחי דרמ"ו) וכתוב בו קדש לה' מסטרא דאבא כו' והוא אור מקיף דז"א מצד מוחי אבא כו' גם ציץ היא הארת הבינה דע"ס דרישא ולכן מכפר על עונות (נ' שצ"ל עזות) מצח כנוי הבינה ולכן כל הרואה הציץ שב בתשובה בינה עכ"ל, והיי"נ הביא מ"ש בזהר ויקהל דרי"ח ע"ב כל אינון תקיפי מצחא דהוּו בהו בישראל כד הוּו מסתכלן בההוא ציץ הוּו מתברי לבייהו כו' וכדין ציץ מכפר עלייהו עכ"ל וע"ש בזהר דף רי"ז ע"ב, וז"ש כאן בתו"א בענין הציץ דהיינו אור חיו וה"ע אור האהבה רבה הבא מלמעלה כו', וענין זיו הוא יסוד כמ"ש בענין בירח זיו כו' והיינו שנמשך האור מיסוד אבא כו', עוד הביא הי"נ מ"ש בפע"ח שער הציצית פ"ג.

קיצור. ציץ ל' דכורא הוא בינה, וציצית מ' נוק', וציץ ל' הסתכלות בחי' ישר יחזו פנימו, לכן מכפר על עון עזות פנים בחי' מצח אשה זונה ע"י שממשיך שיהי' גלוי פנים דקשוט ועיין סוף ביאור חכלילי עינים בענין הסתכלות מצחא דז"א במצחא דא"א ועי"ו מקבל ש"ע נהורין וענין את פניך ה' אבקש, וזהו קדש ג"ר להוי' ת"ת ע"ד שאו ידיכם קדש וברכו את ה', וזהו למ"ד בשטה א' היה כתוב קדש לד' ולת"ק דהיו כתובים בב' שיטות י"ל הוי' מלמעלה זהו ע"ד קדושתו למעלה מקדושתכם לכן הוא למעלה מבחי קדש למד, וענין ציצית ע"ד לך אמר לבי בקשו פני, ולכן גם ציצית מציל מאשה זונה כי ציצית עיניך יונים ועי"ו ולא תתורו אחרי כו' עיניכם אשר אתם זונים.

ב) והנה מש"כ דציץ היא אור האהבה רבה היינו כי לפמ"ש הפרדס דהציץ הוא בינה והבינה היא אהבה רבה כמ"ש בזהר וארא דכ"ו ע"א בענין ובכל מאדך שהוא בבינה יעו"ש במק"מ, וגם כמ"ש בת"א

אור תצוה התורה א'תשלה

בד"ה כי אתה גרי הוי' כי ד' אותיות הוי' הם דחילו ורחימו רחימו ודחילו
 א"כ דחילו ורחימו הם מ' ח"א והוא בחי' אהבה זוטא, כי ז"א היינו זעיר,
 אח"כ רחימו ודחילו הוא בינה וחכמה, א"כ בינה היא אהבה רבה וכמ"ש
 בלקוטי תורה ס"פ עקב בד"ה ולהבין שרש, פ"א, ולפי מ"ש במא"א דהציץ
 הוא יסוד אבא, והחכמה היא בחי' שלמעלה מהשכל המושג ומובן כמ"ש
 בסש"ב סוף פרק י"ח, אם כן האהבה שמבחי' זו היא ודאי אהבה רבה
 חסד דאבא וע' באג"ה בד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה מענין זה,
 והנה זהב הוא בינה וא"כ ציץ זהב זהו האהבה הנמשך מחיבור חו"ב ע"ד
 נקודה בהיכלי' וכנוכר בד"ה ראה אנכי נותן, וציץ ל' הסתכלות ע"ד האהבה
 שמבחי' ראייה כי אין דומה שמיצה לראיה וזהו ענין אהרן אותיות נראה
 וכמ"ש בת"א בד"ה ועשית בגדי קדש, ועמ"ש בד"ה אני ישנה בענין יונתי,
 עיניך יונים, ובת"א בד"ה יהודה אתה ובד"ה חכלילי עינינו ועמ"ש עוד
 מענין אה"ר דאהרן בד"ה בהעלותך את הנרות, ועמ"ש באג"ה בד"ה מה
 יפית ומה נעמת בענין עבודת מתנה אתן את כהונתכם, ועמ"ש בביאור
 כי תצא בפירוש על אויביך, ועמ"ש בת"א פ' תשא בד"ה שמאלו תחת
 לראשי בענין וד' עליהם יראה ומ"ש בד"ה ואתחנן אל ד' בענין ואראה
 את הארץ.

קיצור. ציץ אה"ר כי בינה נק' אה"ר, ולפמ"ש דציץ זהו י"ס"א נק' ג"כ
 אה"ר שלמעלה מהשכל המושג עיין בסש"ב ס"פ י"ח ובאג"ה
 ד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה ובלק"ת ד"ה ראה אנכי נותן, וא"כ
 ציץ זהב ע"ד נקודא בהיכלא, ציץ ראייה אה"ר דאהרן אותיות נראה.

ומ"ש בת"א ועל אהבה זו נאמר מציץ מן החרכים, ועמ"ש מזה ע"פ
 המאמר זהר פ' בחקתי דף קי"ד ע"ב דומה דודי לצבי כו' לאסתכלא
 ולאשגחא בין קוסטא כותלא עלייהו דלשם נזכר דשרש חרכים אלו נמשכים
 מהנקבים דאח"פ, ועמ"ש מענין חלונות וחרכים בלק"ת בד"ה להבין ענין
 יו"ט שני ושם מענין ואני אראה בשונאי והנה בזמן שהבהמ"ק קיים היה
 מצות ראייה ברגלים ועמ"ש מזה בד"ה ויקרא אברהם את שם המקום ההוא
 ה' יראה, וע' בסידור שער החנוכה בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית וע'
 בס' עה"ק חלק התכלית פל"ו פי' ענין אשר עין בעין נראה השפעה דעינא
 עילאה ז"א בעינא תתאה מ' וע' מזה בוח"ג פ' נשא דק"ל ע"א וע' בלק"ת
 פ' ראה סד"ה כי תשמע בקול גבי לעשות הישר בעיני ה' בפ"י עיני ה'
 אל צדיקים ועכשיו נק' בהכ"נ מקדש מעט ע"כ עז"ג משגיח מן החלונות
 מציץ מן החרכים דפי' ברבות בשה"ש על פסוק זה דף י"ו ע"ד דקאי
 אחר כתלינו אחר כותלי בתי כנסיות כו' שאז נמשך ג"כ מבחי' ראייה
 הנ"ל ונק' מציץ מן החרכים, וענין כותלי בהכ"נ י"ל ע"ז מ"ש לקמן
 סעיף ג' בענין ויסב חזקיהו פניו אל הקיר שפירש כותל ועיין פרדס
 ערך כותל שפירש כי תל היינו תפארת שהוא הוי' מספר כ"ו (ויש להעיר
 מענין כ"ו כי לעולם חסדו ומענין כובע ישועה כ"ו ע"ב כמ"ש במ"א

בהגהות לד"ה ענין הברכות שבת"א פ' בראשית) תל היינו תל שהכל פונים אליו שהיא מ' עם הצדיק כו' וע' עוד בפרדס ערך תל, וע' ברע"מ פ' משפטים דקט"ז ע"א מזה וע' במא"א אות כ' סט"ז בענין כותל זאות ת' סכ"ג בענין תל ויש לומר כותל היינו ע"ד שמש ומגן הוי' אלקים כי כ"ו זהו שם הוי' תל היינו ה' פעמים אלקים וגימט' משפט כמ"ש במא"א אות מ"ם סעיף ק"ה, והוא ענין צדקה ומשפט, וכן רש"י בתלים סי' פ"ד י"ב ע"פ כי שמש ומגן בשם מדרש תלים היינו שיני חומה והוא ענין כותל וכן ת"י ארום היך שור רם ותריס תקיף ד' אלקים וכ"ה ג"כ ברבות פ' במדבר פי"א דרמ"ג ב' ושם פי' דקאי על ברכות כהנים וז"ל אע"פ שאמרת לכהנים שיהיו מברכים אתכם עמהם אני עומד ומברך אתכם כו' מציץ מן החרכים מבין אצבעותיהם של כהנים, והנה גבי כהונת אהרן נאמר בפ' קרח ויצץ ויצץ ויגמול שקדים דהיינו לפי שההשפעה נמשך מבחי' ורב חסד ע"כ הולך במהירות, ועד"ז ה"ע מציץ מן החרכים כו' ועמ"ש בד"ה ובגפן שלשה שריגים בענין והיא כפורחת עלתה נצה דפי' הרמב"ן כי מיד שפורחת עלתה נצה וכ"מ ברבות ס"פ וישב, וא"כ פי' מציץ היינו שמאיר אור האהבה מלמעלה להיות עלתה נצה, ועד"ז פי' בלק"ת פ' שלח בד"ה והי' לכם לציצית, ציצית לשון נקבה הוא מה שכנס"י מקבלת אור האהוי"ר מבחי' ציץ כו' וע' בוח"ג ס"פ שלח דף קע"ד סע"ב מענין ציץ וציצית ולפמ"ש דכ"ז ענין הסתכלות א"כ הרי יש הסתכלות מלמטה למעלה ומלמעלה למטה כדרך שבא לראות כך בא ליראות ועמ"ש בד"ה חכלילי עינים בת"א פ' ויחי ובד"ה אני ישנה בענין יונתי ובד"ה לבבתי בענין באחד מעיניך וזהו ענין ציץ וציצית, וכ"ז לפי הפי' דכתלנו היינו הכותל שבקדושה כמו המסך המפסיק בין אצי' לבריאה וזהו ענין השותפין שרצו לעשות מחיצה בחצר בנין את הכותל באמצע כמ"ש בלקוטי הש"ס מהאריו"ל, אבל כאן בת"א מפרש כותלנו הוא המחיצה של ברזל המפסקת ואעפ"כ עושים בה חלונות וחרכים כו', ומ"מ שני הפירושים עולים בקנה א' כי ע"י שעושים חלונות וחרכים בכותלים העליונים שיהי' מאיר מבחי' שלמעלה מהמסך והפרסא עי"ז נמשך ג"כ חלונות וחרכים בהמחיצה המפסקת כו' וכמשי"ת ענין המחיצה המפסקת וענין שבירתה, ועמ"ש בלק"ת פ' צו בד"ה להבין ענין משמח חתן וכלה בענין כי יעקב אותיות או יבקע כשחר אורך כו'.

קיצור. ענין חרכים אח"פ, מציץ ע"ד ענין ראייה ברגלים ועכשיו בהכ"ג מקדש מעט ושם מציץ, כי ענין כותל בהכ"ג ע"ד ויסב חזקיהו פניו אל הקיר גם כ"ו תל תלפיות והוא שמש ומגן ובמטה אהרן ויצץ ציץ, והיא כפורחת מיד עלתה נצה, והיינו ע"י הראיה שמלמעלה עיני ה' אלקיך בה וזהו ציץ וציצית כדרך שבא לראות כך בא לראות וזהו ג"כ ענין עיני ה' אל צדיקים והמשכה זו נקרא ועשית ציץ ועיני סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה'.

ג) והנה להבין קצת מארז"ל זה פ"ה דברכות דל"ב ע"ב ואמר ר' אלעזר מיום שחרב בהמ"ק נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים שנאמר ואתה קח לך מחבת ברזל ונתת אותה קיר ברזל בינך ובין העיר ביחזקאל סי' ד' ג' ובספר מנחה גדולה ביחזקאל שם בשם מהרי"א וקיר הברזל משל להסתרת פנים כו' ע"ש וע' בגמ' פ"ק דברכות דף י"ד ע"ב ע"פ ויסב חזקיהו פניו אל הקיר כו' וע"פ נעשה נא עליית קיר קטנה כו' ובוהר ויחי דרכ"ח ע"ב בגין דתשרי עליה שכינתא רזא דקיר כו' קיר דא הוא אדון כל הארץ ודא שכינתא כו' קיר כד"א מקרקר קיר ושוע כו' בישעי' סי' כ"ב ה' רחל מבכה כו' ואפ"ל ג"כ ע"ד כאיל תערוג על אפיקי מים בוז"ג פ' אחרי דס"ז ע"ב וע' חז"א פ' חיי דקל"ב סע"א דלא יפסוק בר נש בצלותא ביניה לבין כותלא כמ"ד ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ועיין במא"א אות קוף סכ"ג קיר נקרא המל' וקיר היינו אדון עכ"ל. וע' זח"ב תרומה קל"ג א' ע"פ נעשה נא עלית קיר קטנה בגין דאיהי זעירא כד"א עיר קטנה והיינו כענין ושם ה' קטנה רחל. וזהו ע"ד קטנתי מכל החסדים עיין באג"ה סי' ב' וע' במד"ר ע"פ ושם אחיו יקטן וע' במד"ר בשה"ש ע"פ אחות לנו קטנה שע"ז כי ביום הזה יכפר עליכם כו' כמו הקטן שאין אביו מדקדק עליו ונתבאר במ"א דפי' קטן שממעטיים את עצמם מפני שיודעים דכולא קמיה כלא חשיב ממש כי למעלה היש ולמטה אין וגם זהו ענין הלבנה דלית לה מגרמיה כלום ע' בת"א פ' יתרו סד"ה בחודש השלישי ועד"ז יובן ענין קיר קטנה. וה"ע סיהרא דלית לה מגרמה כלום וא"כ ממילא מובן דקיר ברזל היא המנגד לבחי' קיר קטנה. וכמו העיר והמגדל דהפלגה המנגד לבחי' עיר אלקינה. ולכן נק' קיר ברזל שהוא דבר הקשה הפך העונה והוא מחיצה המפסקת לגמרי הפך עלית קיר קטנה והוא בחי' ושפחה כי תירש כו' שנתבאר בוז"ג פ' אחרי דס"ט א' וכמו קץ הימים המנגד לבחי' קץ הימין וע' בוהר והרמ"ז ר"פ מקץ ובמא"א אות קוף סעי' י"ג קץ הימין נקרא נוק' דקדושה כו' קץ כל בשר נקרא נוק' דקליפה וזהו שבגמ' דברכות דל"ב ע"ב סמכו למאמר דר"א הנ"ל בענין קיר ברזל. רבש"ע אדם נושא אשה על אשתו כו' והיא בחי' הנ"ל שנקרא אשה לפי שבה נמשך ההשפעה דהיינו מה שנמשך ההשפעה בע"ס דק"ג כמ"ש באגה"ת פ"ד ע"פ ובפשעכם שולחה אמכם. ועמ"ש מזה בלק"ת פ' בלק בד"ה מה טובו פ"ב שזהו ענין עונותיכם מבדילים כו'. ואפ"ל משארז"ל פ"ט דברכות דנ"ז ע"א ע"פ בניך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב וכ"ה פ"ו דיבמות דס"ג שזהו בחי' שפחה הנ"ל ובירושלמי ס"פ היה קורא מה שאמר רב כהנא לר' יוחנן בר נש דאימא מבסרא ליה ואתתא דאבוהי מוקרי ליה וכ' המפורש א"י חשיב ליה כאימיה ובבל חשיבי ליה כאשת אבי. וידוע כי בת בבל שזחריבה בהמ"ק היא נוק' דקליפה דנוגה הנ"ל והיא היא המחיצה של ברזל המפסקת וע"ד שנתבאר ע"פ הבה נבנה לנו עיר ומגדל כו'. והבחי' אחרונה דמ' דעשיה המלובשת בגלות שם בנוק' דק"ג ונעשית עתיק לק"ג קראה רב

כהנא אתחא דאבוהי והוא בחי' לבונה שבי"א סממני הקטורת ולא ק"ג
 עצמה, וע' מזה בוח"א פ' נח דף ע"ד א' שהעיר לזה מפסוק והבית בהבנותו
 כו' והגרזן וכל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנותו כו' וע' במד"ר פ'
 בראשית ספ"ה כיון שנברא הברזל כו', ובמשנה פ"ב מדות משנה שהברזל
 נברא לקצר כו' והמזבח נבנה להאריך ימיו של אדם, ועמ"ש מזה ע"פ
 המזבח עץ, ואפ"ל כי קיר אותיות קרי, כי ההשפעה שנמשך לבחי' קיר
 ברזל הנ"ל נק' קרי לשון טומאה וכמ"ש במד"ר פרשה ויקרא פ"א ע"פ
 ויקר אלקים אל בלעם, וזהו ענין ואם בזאת לא תשמעו לי והלכתם עמי
 בקרי והלכתי עמכם בחמת קרי, י"ל חמת קרי נקרא בחי' שפחה הנ"ל
 וע' בזהר תרומה דק"ל ע"א מזה, ובקדושה קיר קטנה מקבלת הטפה הנק'
 יקר, ההפך מבחי' קרי, והיינו כי היחוד עליון שבקדושה הענין הוא
 שיהי' גילוי אלקות למטה גם בכי"ע כמו באצ"י דשם הגילוי שם הוי'
 דכולא קמי' כלא חשיב כך יהי' גלוי זה למטה, זהו הנק' יחוד עליון כמ"ש
 בלק"ת בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך ושם פ"ב ובד"ה בהעלותך
 את הנרות דרוש הראשון פ"ב ובד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון
 בענין אור זרוע לצדיק ובחי' השפעה זו נק' יקר ונמשך זה בבחי' עלית
 קיר קטנה שהוא בבחי' ביטול משא"כ בלעומת זה שהוא יש ודבר נפרד
 וההשפעה רק חיצונית ותענוגים גשמיים נק' קרי, ואפ"ל זהו ענין ויקרא
 אל משה משא"כ בבלעם ויקר כנ"ל, כי בזהר כ' ויקרא אותיות אוקיר,
 אוקיר אנוש מפז, פי' אוקיר ההמשכה הנמשכת מבחי' אלף ע"י הוא לבחי'
 קיר קטנה הנ"ל וכענין מ"ש הפרדס ערך אוה בפ"י אוה למושב לו, ועיין
 מענין א' ו' בזהר ס"פ וירא דק"כ ע"ב, וזהו אוקירו לגשותייכו כי היכי
 דתתעשרו פי' אוקירו שיהי' הזיווג ע"ד יקר ולא בבחי' קרי כ"א בדרך
 קדושה שיקדש א"ע בשעת תשמיש, והנה האשה נק' חומה כמארז"ל ביבמות
 דס"ב סע"ב בלא חומה דכתיב נקבה תסובב גבר, וזהו אני חומה, וזהו ענין
 חומת בת ציון, ולכן חומת ברזל הנ"ל זהו בחי' בת בבל והיא המפסקת וכ'
 מהרש"א פ"ה דברכות שם וז"ל ולענין תפלה דרחמי קאמר דאינה נשמעת
 כ"כ מיום שחרב בהמ"ק אבל לענין שבחו ית' לקדושה וברכו הא אמרינן
 דאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים בפ"ז
 דפסחים דפ"ה ע"ב ובפ"ז דסוטה דל"ה ע"ב וע' בתוס' בסוטה שם סד"ה
 מחיצה מאי שכתבו בפירוש כדברי מהרש"א, והחילוק מובן עפמ"ש אדמ"ו
 ג"ע כאן שהמחיצה היא רק בפני המקבלים ולא אצלו ית' ע"כ לגבי תפלה
 שהיא אתעדל"ת שהאדם מעורר שייך לומר שהמחיצה מפסקת, משא"כ בענין
 קדושה וברכו שהוא מצות הקב"ה הרי אצלו אין המחיצה מפסקת וכ"מ בתוס'
 הנ"ל שכתבו וז"ל דכלפי אבינו שבשמים לא תלוי בהפסק מחיצה וע' רש"י
 בפסחים שם וז"ל שאין הפסק לפני המקום שהכל גלוי וידוע לפניו ואין
 סתימה לפניו עכ"ל ויותר נראה לומר דפי' שחומת ברזל מפסקת לענין תפלה
 דאינה נשמעת כ"כ המכוון דבודאי גלוי וידוע לפניו התפלה רק שאינה נענה
 כ"כ ע"ד הסתר פנים כנ"ל בשם המנחה גדולה, וזה ההסתר פנים היינו

מה שאין מאיר מ' דאצי' כ"א ההשפעה נמשך ע"י ע"ס דק"נ שהוא המחיצה והחומת ברזל, ולכן לענין קיום מצות לא שייך כלל הפסק ומחיצה זו דהא ענין ההסתר פנים לא שייך רק על השפעות עוה"ז, והיינו שהתפלה נק' חיי שעה והתומ"צ הם חיי עולם ולגבי חיי עולם אין שייך הפסק המחיצה רק לענין חיי שעה, ועיקר הענין כי התפלה היא בחי' מל' ע"ד ואני תפלה להתחבר בהקב"ה, והמחיצה של ברזל היא צרה לבחי' מל' ומנגד לה בבחי' ושפחה כי תירש כו' ע"כ מפסקת בין התפלה כו' משא"כ לגבי ההמשכות הנמשכי' מלמעלה למטה מהקב"ה לכנס"י אינה יכולה להפטיק שגם בלעם אמר לא אוכל לעבור את פי ה' כו', והנה מה שנקרא חומת ברזל דוקא יובן עפמ"ש במד"ר פ' תרומה ס"פ ל"ה, אבל ברזל אין כתיב כאן כו' שנמשל בו אדום הרשעה שהחריבה בהמ"ק כו' וגם ברזל ע"ה הוא חשבון עמלק חושבנא דדין כחושבנא דדין כי עמלק גימ' ב"פ ק"כ צירופי אלקים כמ"ש בלק"ת ס"פ בשלח והיינו אחיות החיצונים ק"כ צירופים שלהם בק"כ דקדושה כ"כ במא"א אות מם סצ"ב וזהו מ"ר יבכיון, וגם מר אותיות רם, כי זהו נמשך מחמת הסתלקות אלקות דסליק לעילא בבחי' רם על כל גוים ה' כנוכר בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקו"ח ובפ' וארא בד"ה וידבר אלקים כו' וארא, וזהו עצמו ענין שאין השם שלם, והנה ברזל ע"ה גימ' חשבון ב"פ ק"כ צירופי אלקים כמ"ש במא"א אות בית טעי' מ"ה וסיים לכן הברזל מכלה וכדלקמן שהוא תכלית גבורות היותר קשות, ולכן ארו"ל פ"ג דמדות במשנה שהברזל נברא לקצר ימו של אדם, וע' ברבות בראשית ס"פ ה', וא"כ הוא כענין קץ דשמאלא הנזכר פ' נח דס"ב ע"ב ור"פ מקץ דקצ"ג ע"א דהא כל עובדוי לשיצאה תדיר ולמעבד כליה; בעלמא וע"ש במק"מ שהוא נוק' דקליפה שהוא סוף כל הקליפות וכ' הרמ"ז שם כי שאר הקליפות יש בהן קצת טוב מעורב אבל זו רק רע כל היום לשיצאה תדיר שאין כוונתה להנאת עצמה כו' ומבקשת לעקור את הכל כו' עכ"ל, ובע"פ שמ"ט פ"ט ובלק"ת פ' תזריע מראות נגעים הם נשי סמאל כו' ונרמזו בפסוק ערש ברזל כי ברזל ר"ת בלהה רחל זלפה לאה שהם ב' ההי"ן דשם הוי' שם ה' גדולה לאה ושם ה' קטנה רחל ובלהה זלפה הם מלוי הההי"ן, ולעומ"ז בנוק' דקליפה ג"כ נשי סמאל והיינו כי לאה זרחל הם מחשבה ודיבור ולעומת זה מחשבות ודיבורים דקליפה כו' והן הנק' ברזל ולכן ארו"ל ע"פ ונתתי עול ברזל על צוואריך זה הרעיון בעין יעקב נ"ט דב"מ בשם הירושלמי, עכ"פ ברזל נוק' דקליפה ולכן והבית בהבנותו כו' וכל כלי ברזל לא נשמע עיין בזח"א פ' נח דף ע"ד סע"א שהרי הן זה לעו"ז, כי הבית נוק' דקדושה ולכן משחרב בהמ"ק הרי לא נתמלאה צור כו' נתגברה נוק' דקליפה וע"כ חומת ברזל מפסקת כו' ברזל דוקא, וביאור הענין הנה מבואר בביאור ע"פ לא הביט און ביעקב ענין ק"כ צירופי אלקים בעולמות בי"ע בסוד מלך אלקים על גוים ונמשכים מבחי' מל' דאצי' שנק' שם אלקים יחוי' בחי' שמש ומגן הוי' אלקים ע' בת"א בד"ה ואתה תצוה בענין מחוץ לפרוכת כו' וע"י השתלשלות ק"כ צירופים הנ"ל יש יניקה להחיצונים

מריבוי הצמצומים ע' בד"ה מילדות העבריות גבי וכל הכת תחיון וע' בת"א ס"פ מקץ בביאור דמזוזה מימין ובסידור שער המילה בדרוש חרבות צורים ומבואר במ"א בענין ואם בשדה מצאה איך ע"ב צרופים הראשונים הם גבורות ממותקות שהם ב"ד שלמעלה שהעונש והדין בשביל התיקון כמו ונקלה אחיך כיון שנקלה הרי הוא אחיך, אמנם מ"ח צרופים האחרונים נק' אדמת בני חם שהם גבורות קשות ומהם יניקת החיצונים אלקים אחרים דעוכומ"ז כמ"ש בסידור האריז"ל גבי תיקון חצות בפ"י אלקים באו גוים בנחלתך כי בעונות בהתכללות אלקים אחרים בק"כ צירופי אלקים ביסוד נוק' דעשיה אזי כו' ושפחה כי תירש כו', והיינו כי עיקר הה"ג מתפשטים בק"ג ושם יש ג"כ ק"כ צירופים ע"ד הנ"ל וה"ע אחיות ק"כ צרופים שלהם בק"כ צרופים דקדושה, וזהו ענין שמכלה את הכל מחמת ריבוי גבורות היותר קשות ונק' קץ דשמאלא הנ"ל, ועז"ג בהיותם בארץ אויביהם כו' ארץ היא נוק' הנ"ל וזהו ענין חומת ברזל המפסקת כו' בחי' ושפחה כי תירש כו' היש דקליפה ונק' אשר לא עלה עליה עול היינו עול מ"ש יש דקדושה כענין המבואר ברבות על אדום מחריבי בהמ"ק שאומרת מי לי בשמים כו' וז"ש והארץ אשר תחתיך ברזל בפ' כי תבא, ומ"ש שמחיצה זו מונע אור האהבה מישראל היינו כי הנה כתיב אהבתי אתכם אמר הוי' והיא האהבה שלמעלה מהחכמה וממנה נמשך כח האהבה בנש"י להיות להם רעו"ד ומחיצוניותה נמשך ג"כ כל שפע וטוב גשמי כמ"ש בד"ה אני ישנה בענין פי' קול דודי דופק, דופק הוא על היד והוא הארה והמשכה בבחי' חיצוניות חסדי ה' עמנו תמיד כעל כל אשר גמלנו כו' ודפק על הלב זהו המשכה בבחי' פנימיות כו' ע"ש, והכל נמשך מבחי' דודי הוא האהבה העליונה ועמ"ש מזה בד"ה ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם בענין כי אהבך ה' אלקיך, משא"כ ע"י המחיצה והחומה דברזל הנ"ל המונע אור האהבה העליונה כו', והנה ע"י הציץ נשבר מחיצה זו כי הוא דוחה מצח אשה זונה שהיא מחיצה של ברזל הנ"ל ע' פרדס ערך ציץ וברע"מ ס"פ שלח דקע"ד סע"ב דלא קיימא קמיה אלא פנים דקשוט כו' וע' בגמרא פ"ג דערוכין ד"ו ע"א כתיב הכא והי' על מצח אהרן וכתוב התם ומצח אשה זונה הי' לך, ור"ל שהציץ דוחה ומשבר בחי' מצח אשה זונה שהיא ק"ג כו' וע' בזח"ב ס"פ ויקהל דרי"ח ע"פ ועשית ציץ וכמ"ש מזה במ"א בד"ה בענין ציץ כו'.

קיצור. ענין חומת ברזל דהיינו מ"ש קיר ברזל הסתר פנים ובקדושה השכינה נק' קיר וזהו ויסב חזקיהו פניו אל הקיר נעשה נא עליית קיר קטנה ה' קטנה רחל, וזהו ענין האזוב אשר בקיר עמ"ש ע"פ ולקחתם אגודת אזוב וע"פ תחטאני באזוב ואטהר ועמ"ש ע"פ טוב שכן קרוב זהו שלא יהי' דבר חוצץ בינו לקיר שע"ז נמשך האזוב בקיר כו' ונק' ג"כ אחות לנו קטנה שע"ז נמשך כי ביום הזה כו' לטהר אתכם, ובחי' קיר ברזל, ושפחה כי תירש, מאמר רב כהנא, ויקר אלקים אל בלעם, והלכתי

עמכם נחמת קרי, ובקדושה קיר קטנה מקבלת מבחי' יקר, גימט' יש בחי' להנחיל אוהבי יש וע' במדרש תלים סי' קט"ז ע"פ יקר בניני ד' המותה לחסידיו שם פירשו ענין יקר, הרי אתה עשוי כיוצא בי והוא ע"ד מארז"ל עתידים צדיקים שיקראו על שמו של הקב"ה שנאמר כל הנקרא בשמי, ויקרא אל משה אוקיר, ובקדושה נקבה תסובב בחי' חומה ולעומת זה חומת ברזל, וזהו ענין ההסתר פנים, והנה המחיצה המפסקת לתפלה שהיא במל' ולא לקדושה וברכו שהיא אתעדל"ע, וגם כי תפלה היא חיי שעה ותורה היא חיי עולם, ברזל אדום ב"פ ק"כ צירופי' כחשבון עמלק מר דם, נברא לקצר, קץ דשמאלא המכלה הכל, ד' מראות נגעים והנה בקדושה ע"ב צירופים הראשונים גבורות ממותקות, ומ"ח האחרונים בני חם וכשק"כ צירופים דק"ג נאחזים בהם זהו ענין מחיצה של ברזל ושפחה כי תירש כו' ועיין בת"א פ' לך לך בד"ה ולא יקרא עוד גבי אך יש כמה מיני מסכים כו' עד ועל מסך מבדיל זה נאמר אלביש שמים קדרות כו' היכלות דק"ג ערלה כו' וכעין זה הוא ענין מחיצה וחומת ברזל והיינו עונותיכם מבדילים ומונע אור האהבה העליונה אעפ"כ מציץ מן החרכים היינו ע"י שבירת המחיצה שהם הרהורי תשובה, וזהו והבית בהבנותו כו' וכל כלי ברזל לא נשמע בבית כו' ועיין במד"ר פ' בראשית ספ"ה לא יכנס אחד מהן בי כו' וע"י הציץ גשבר מחיצה של ברזל זו מו'.

ד) ומ"ש והנה עיקר המסך המבדיל והמחיצה המפסקת הוא ראשית גוים עמלק וכתוב מלחמה לה' בעמלק מדור דור, הנה רש"י והרמב"ן בפ' בלק נדחקו איך עמלק הוא ראשית גוים, אך עפמ"ש"כ א"ש כי שבעה גוים נמשכים ממה שנפל בשב"כ מו"ת, אך עמלק הוא מבחי' מה שנפל מהדעת והדעת הוא ראש ומקור להמדות כו' וכן איתא בכהאריז"ל, ובמ"א נתבאר עוד בפ"י ראשית גוים עמלק, ועמש"ל בד"ה ויאנק איש ומשם יובן פ"י מלחמה להוי' בעמלק שהם רוצים לינק מאוא"ס ב"ה שלא ע"י קדושת ע"ס, וי"ל דהיינו שלא ע"י שם הוי' כ"א ע"י ק"כ צירופי אלקים שראשיתן מגיע עד הכתר כמ"ש בפ"י האריז"ל לאד"ר בענין מש"ש דקכ"ח יתיב על כורסייא דשביבין לאכפייא לון שבין כתר לחכמה מתחילים בחי' ק"כ צירופי אלקים וזהו כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל היינו בין כתר לחכמה כו' בבחי' סוכ"ע ועל הארץ מתחת בבחי' ממכ"ע בבי"ע, ומ"ש והיינו בחינת גסות הרוח בחוצפה וגבהות כמ"ש אם תגביהי כנשר היינו כנ"ל חוצפא כלפי שמיא להגביה א"ע לינק מבחי' דכחשיכה כאורה וכן איתא במד"ר נשא פי"ג דרנ"א ג' ע"פ גאות אדם תשפילנו במשלי סי' כ"ט כ"ג זה עמלק שנתגאה על הקב"ה כו' ושפל רוח יתמוך כבוד זה יהושע שהרגו שנאמר ויחלוש יהושע כו' וכדלקמן שהמנגד לבחי' עמלק זהו דוקא בחי' הביטול וזהו ושפל רוח כו', ומ"ש והנה בבחי' זו של עמלק נאמר כס י"ה עד כס לשון כיסוי כו' היינו כיסוי זה שעל בחי' י"ה זהו שורש לבחי' חומת ברזל הנ"ל והענין דבחי' כסא זהו ענין נכון כסאך מאו, ע'

במד"ר בשלח ר"פ כ"ג ובזח"ב בשלח דנ"ד סע"א, ע"ד וישב ה' מלך לעולם
שע"ז רומז הכסא ולע"ל והיה ה' למלך כו' ואזי ביום ההוא יהי הוי' אחד
ופי' בלק"ת מהאריז"ל אשר ג"ר יהיו קבועים בז"ת, וזהו ענין שיהי' השם
שלם, ולכן זה שהכסא יהי' שלם נמשך וזהו ע"י שהשם שלם, משא"כ כשאין
השם שלם אזי גם הכסא אינו שלם בהסתלקות האלף שהוא א' דאו נכון
כסאך מאז ונעשה כס וכסוי ע"ד כי הנה החשך יכסה ארץ בישעי' סי' סמך
פסוק ב' וע"ד המכסה שמים בעבים תלים סי' קמ"ז וכתוב על כפים כסה
אור ויצו עליו במפגיע באיוב סי' ל"ו ל"ב דפי' שמתכסה המטר ואינו
יורד וע"י התפלה ע"ד ויפגע במקום הוא יורד, ומ"ש והתכסות זו הוא
על בחי' י"ה עמ"ש בד"ה אשירה להוי' בענין לעשות צדקה ומשפט ובענין
עזי וזמרת יה ולכן דוקא ע"י י"ה נמשך רק בקדושה וזהו ענין פותח בברוך
כו' ועוד כי מז"ת יש יניקה משא"כ מבחי' י"ה וכמ"ש ע"פ הללויה הללי
נפשי כו' ולדחות החיצונים זהו ע"י אור אימא כי בינה נק' דרור עלמא
דחירו שאין ממנה יניקת החיצונים וכ"ש חכמה כמ"ש ימותו ולא בחכמה
רק מהמדות יש יניקה וכמ"ש בסידור בענין נטילת ידיים, והכיסוי שעל י"ה
י"ל כענין מצרים מצר הגרון המפסיק בין מוח ללב דהיינו בין י"ה שבנפש
לבחי' ו"ה, ועיין בר"ח שער התשובה פ"ב כמה בחי' שמסתלקת הבינה
מלהאיר לז"א כו', ובד"ה לבסומי כ' כי י"ה בחי' ביטול ולכן המגד לזה
הוא עמלק שהוא יש וגסות וע"כ הוא הנק' כס י"ה כו' והיינו כי הוא
מבחי' דעת דקליפה, ומ"ש כי י"ה זהו להיות המשכת סוכ"ע וממכ"ע היינו
כי הה"א ראשונה הוא בינה והנה עולם היינו ו"ק מעלה ומטה מזרח
ומערב צפון ודרום שהם נמשכים מז"א שהם ו"ק הגדולה והגבורה והתפארת
כו' וזהו עולם חסד יבנה מבחי' חסד מתחיל בנין העולם וכמ"ש בפע"ח
שער הברכות בפ"י בא"י אמ"ה דבינה נק' מלך העולם שהוא ז"א וכן
בפרדס בעה"כ ערך עולם כתב שהתפארת נקרא עולם שהוא בעל שש קצוות
לכן ראוי שיקרא בשם עולם וכ"כ במא"א אות עיין סעיף י"ב וז"ל אך
עיקר עולם ז"א כו' כי העולם בעל ו"ק כו', וזהו ג"כ ענין מארז"ל שית
אלפי שני הוי' עלמא כי ו"ק הנ"ל כל מדה היא בחי' אלף שנה כו', והנה
בינה הוא מקיף וכתר לז"א לכן נקרא הבינה הוא והז"א נק' אתה כהן
לעולם כו', וכמבואר במ"א בענין מי שהוא בינה ברא אלה ו"ק דז"א כי ופי'
גימטריא אלה כמ"ש ג"כ בד"ה אלה פקודי המשכן ונתבאר יותר בהביאור
ע"פ אלה מסעי דתקס"ג, וזהו ענין ט"ו שבחים דישתבח וט"ו ויין דאמת
ויציב וכן ט"ו תיבות דברכת כהנים הכל להמשיך בחי' י"ה שיהי' השם
שלם, וכן פסח וסוכות מתחיל בחמשה עשר לחדש, וע"כ הבינה היא נק'
סוכ"ע, וגם היא ממכ"ע שמתלבשת בהמדות בבחי' פנימית כי נה"י דאימא
הם מוחין לז"א וע' בסידור בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה ועמ"ש
בביאור ע"פ וספרתם לכם ובת"א בביאור ע"פ וקבל היהודים ומענין הצמצום
של היוד עיין מענין צמצום זה בבה"ז פ' אחרי ע"פ המאמר שם דע"ט
ע"ב הביאו עלי כפרה ועמ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן בענין י"ה שנק'

הנסתרות להוי' אלקינו ולכן חכמה נקרא קדש ובינה נקרא קדוש. ומ"ש ובחי' זו נמשך בכל אדם כו' עמ"ש מזה בד"ה ראה אנכי נותן ובד"ה ולא אבה כו' ויהפוך כו' ובד"ה וכל בניך למודי הוי' י"ה ע"י תפלה ו"ה ע"י תומ"צ. וזהו ענין שאין השם שלם והיינו כי י"ה שהוא סוכ"ע וממכ"ע הנמשכים מבחי' ה' עילאה שמקבלת מהיו"ד כו' הוא מונע ומכסה שלא יאיר ויתגלה בחי' זו בעולם שהוא ר"ק דו"א כו' שמוה נמשך שיהי' נראה העולם הגשמי ליש ודבר בפ"ע והוא ע"ד שנתבאר בד"ה וארא אל אברהם בת"א דצ"ב סע"א בענין ביום ההוא יהיה הוי' אחד כו' אטו האידנא לאו אחד הוא כו' והיינו משום שאינו נראה יחודו ית' בהתגלות כו', וכבר מבואר לעיל דפי' יהי' הוי' אחד שיהיו ג"ר קבועים בהמדות שע"ז יהי' נמשך הגילוי גם למטה מבחי' סוכ"ע וממכ"ע משא"כ האידנא כו', וזהו הנק' כס י"ה, וזהו ענין אלביש שמים קדרות בד"ה היינו כחולמים בת"א פ' וישב דמ"ח סע"א ומה שעמלק הוא כס י"ה כי הנה בחי' המשכה הבינה בז"א נקרא מי ברא אלה וזהו ענין פלג אלקים שנתחלק ההעלם דשם אלקים להיות מי אלה שהוא גילוי, ועמלק ע"י אחיות ק"כ צירופים דק"ג בשם אלקים מונע ומעכב הגילוי דבחי' פלג אלקים כו' ובחי' זו בנפש היינו ג"כ העדר הגילוי מבחי' וראו מי ברא אלה שלא יתפעל הלב מזה היפך מ"ש ונקדשתי בתוך כו', והנה בחו"ב מאיר ע"ק וא"כ כס י"ה זהו ג"כ שלא יאיר אור ע"ק בז"א כו' והוא היפך בחי' ועשית ציץ כו' כי הנה כתיב כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל שמים היינו סוכ"ע גם שם יש בחי' שם אלקים המעלים כו' ומחמת שעמלק גורם אחיות ק"כ צירופי אלקים דנוגה כו', א"כ זהו המונע ומכסה גלוי אור הסוכ"ע וממכ"ע. או י"ל ענין כס כי הנה השמים כסאי ובת"א ר"פ בראשית משמע הפי' כי ז"א הנקרא שמים הוא כסא לבחי' כח"ב, וזהו כסא כבוד מרום מראשון, כסא ת"ת כבוד בינה מרום חכמה מראשון כתר בקונטרס שבכוף הבחיי פ' תרומה סעיף ז', ובלק"ת סוף שה"ש פי' מבחי' שמים כתר דו"א נמשך הכסא הפרסא המפסיק בין אצי' לבריאה, עכ"פ השמים הוא בחי' כסא, ולפעמים אלביש שמים קדרות ע' ביאור דיונתי בחגוי זהו ענין כס.

קיצור. מהו אין הכסא שלם, כסא ושכנתי בתוכם וישב ה' מלך לעולם וה"ע והי' הוי' למלך, וע' בד"ה השמים כסאי וזהו כסא בא' כי נכון כסאך מאז בחי' אז א' פלא נמשך על הכסא אגוסטוס יושב, והיינו אז אלף על זיין ע' זח"ב נ"ד א' ח"ג מ"ז ב', וזהו ע"י שהשם שלם ע"ד והי' ה' כו' ביום ההוא יהי' הוי' אחד, משא"כ כס כיסוי והסתר, ועמ"ש זח"ב תצוה קפ"ד סע"א ע"פ בכסה כו' ההוא כסה דאתחפיא סיהרא כו', ואפ"ל כסא חשמ"ל דקדושה או היכל קדה"ק כס מסך דק"ג, וכס זה על בחי' י"ה ה' בינה סוכ"ע וממכ"ע לו"ק הנקרא עולם ושזהו מי ברא אלה וע"י המסך גורם שלא יתגלה מי באלה ונשאר אלקים ואין השם שלם אלביש שמים קדרות ועמלק נולד מן ותמנע היתה פלגש שמונעת האור והגילוי וכנ"ל בענין חומת ברזל כו'.

ה) והנה ארז"ל במד"ר ס"פ בשלח ע"פ ויבא עמלק שהחטא שעבורו בא עמלק הוא על אומרם היש ה' בקרבנו אם אין, אם בקשתם לבדוק אותי יבוא הרשע ויבדוק אתכם כו' משל לתינוק כו' וכן איתא בפ' חקת דרע"ה ב' וכן באיכה דס"ט ע"ד בפסוק תבא כל, חטאו ביש דכתיב היש הוי' כו'. והנה באמת מה שאמרו ואם אין זהו פליאה דאיך נסתפקו בזה אחר כל הנסים דיצ"מ וקיי"ס וירידת המן כו', ובזח"ג פ' שלח דקנ"ח ב' פ"י ואם אין היינו א"א שלמעלה משם הוי' וא"כ אינו מובן כלל מהו החטא. ויש לפרש עפמ"ש ר"פ ויצא ויאמר אכן יש הוי' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, וגם זה יפלא הלא אין מקום פנוי מהשכינה ואפילו סנה כמ"ש ברבות סדר שמות פ"ב, וכתיב הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, וא"כ מהו החידוש שיש הוי' במקום הזה, אך כי פ"י אני מלא היינו סוכ"ע וממכ"ע והנה סוכ"ע מאיר בבחי' העלם וע"י ממכ"ע כנוצר בביאור יביאו לבוש מל', והנה כמו עד"מ הנשמה הממלא את הגוף שמ"מ עיקר השראתה הוא במוחין, משא"כ בשאר האברים מאיר רק הארה כמ"ש בסש"ב פנ"א כמ"כ בבהמ"ק היה הגילוי כמו השראת הנשמה במוח שעצמיות חב"ד ממש נתגלו שם משא"כ החיות בכל העולם רק הארה בעלמא כו', וזהו אכן יש הוי' במקום הזה כו' יש היינו חו"ב קנה חכמה קנה בינה ב"פ קנה הוא יש כו' וכיון דשם מאיר חו"ב ממש גם סוכ"ע מאיר שם כמו שהנפש עצמה מלובשת בחכמה יותר כו' גם עדמ"ש בזהר ויצא דקנ"ו סע"ב ע"פ לכן ישכב עמך יש כב יש דא איהו עלמא עילאה כ"ב רזא דאורייתא כו' ע"ש, וענ"ל עפמ"ש אדמ"ו נ"ע בת"א פ' בשלח בד"ה וירא ישראל, ולהבין לשון מאין ליש כו' היינו ע"י צמצום כו' דמובן מה שנקרא מאין לפי שנתהווה ע"י צמצום, שנמשכו רק ע"י י' כו' ובד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו פ"י ולכן נק' הבריאה יש מאין דהיינו מבחי' שהוא כאין ואפס וכלא חשיב שאינו מבחי' עצמותו ומהותו כלל רק בחי' זיו והארה ממנו ית' והוא בחי' מלכות כו' ע"ש, א"כ בחי' אכן יש הוי' יש ממש ולא אין היינו גילוי עצמות אוא"ס או שם הוי' דלעילא כו', וזהו ענין יסוד שלמעלה מהמל' שהוא הנק' שער החצר הפנימית הפונה קדים מבחי' קדם למע"ב שהתהוותם מאין כו' וז"ס יש הוי' במקום הזה כו', כי המל' הנק' אין נקרא מקומו של עולם ממכ"ע וצריך להמשיך בה בחי' יש הוי' וזהו עושין רצונו של מקום כו' ועמ"ש מזה ע"פ המאמר זח"א דנ"ט אלה תולדות נח אלה פסל כו' נח ניחא בחי' שבת שביום השבת דוקא יפתח כו', וז"ש והי' ביום ההוא שרש ישי ופי' בזח"ב פקודי רכ"א ב' בזמנא דקודב"ה יסגי שלמא בעלמא כו' כי שלום בחי' יסוד המקשר ומחבר ב' הפכיים להיות הגילוי למטה כמו למעלה, ויסגי שלמא ריבוי ההמשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות, ונק' שרש ישי כי שרש היינו יסוד ונק' ישי מלשון יש להנחיל אוהבי יש, כמ"ש במק"מ שם כי תר"ך עמודי אור בכתר ונחלקים יש לחכמה ויש לבינה ומפני שאו"א כחדא נפקין לכך שניהם נרמזים בתיבה אחת ישי, שהשין עולה לכאן ולכאן עכ"ל וכ"כ בפ' תרומה דקע"ה, עכ"פ ישי מענין

יש, ולכן נק' דוד שהוא מל' בן ישי דוקא ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה כנ"ל, וכמ"ש במא"א ב' סעיף כ"ד בן ישי יסוד ז"א בן לבנה יש עלמין בה עכ"ל, והי"נ העיר ע"ז ממ"ש בוח"א ס"פ בראשית נ"ט א' וסימן בן ישי חי כו' ע"ש, וזהו ישיש כגבור כו' ישיש ב"פ יש כו' ועד"ז אמרו היש הוי' בקרבנו, ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה, כי ושכנתי בתוכם כתיב שמאיר מבחי' הוי' דלעילא ע"י חו"ב המקבלים מהכתר כנ"ל והוא גילוי עצמות א"ס ב"ה שלמעלה מעלה ממדרגת חיות העולמות שהוא רק מבחי' אין כו', אם אין אין הכוונה לא ח"ו, אלא ר"ל אם מאיר בהם ג"כ רק ממדרגת האור והחיות המחיה העולמות שהוא הנקרא אין והוא מבחי' מלכות כו' זיו והארה בעלמא ולא מבחי' עצמיות ממש הנקרא יש כו' אשר בחי' מלכות הוא מדות הדין וגם נקרא נקבה שהוא ענין תשות הכח, ועמ"ש במ"א בענין אתה הוא ה' לבדך, ואח"כ כתיב את עשית את השמים כו' כתיב את בלא הא והיינו עלמא דנוק' בחי' מ' הנקרא שם והארה לבה, בהגהות לד"ה ויאמר משה אכלוהו היום, ולכן תנאי התנה הקב"ה במע"ב אם יקבלו ישראל את התורה כו' שע"י התורה ממשיכים מנחי' עצמיות בבחי' מ', וכוונתם בשאלה זו ר"ל כי כיון שבחי' זו היינו בחי' מ' היא המהווה להיות יש ודבר נפרד א"כ אין מבחי' זו כ"כ גלוי הנפלאות היוצאים לגמרי מהטבע, שלזה צ"ל ההמשכה מעצמות אור א"ס שלמעלה משורש התהוות היש כו' כי משם דוקא צ"ל נמשך הדבר חדש לגמרי, כמ"ש בוח"ב פ' תרומה דק"ע סע"ב גבי ולהאי קשיין כל הני דהא לאו ברשותיה קיימיה כו' ועמ"ש מזה ע"פ המאמר זח"א פ' וירא קט"ו בענין זה' פקד את שרה כו' בני חיי ומזוני לאו בזכותיה תליא כו' ע"ש, וכעין מ"ש בפע"ח שער הק"ש פ"א כי לחדש הישנות זהו ע"י יחוד חיצוניות חו"ב, אבל להמשיך אור חדש צ"ל מא"ס ונקרא יחוד פנימית חו"ב כו', ופי' הרמ"ז פ' בשלח דף נ"ד ע"א ע"פ או ישיר שכדי לחדש בעולם הנהגה מחודשת והוא עשיית הנסים השולטים על הטבע זהו דוקא ע"י זווג הפנימי' דחו"ב שאזי נמשך אור חדש ממל' דא"ס כו', והבחי' כ' שהם הפרידו בין שני מדות אלו וקצצו הנטיעות כו', וגם לפמ"ש בזהר ואם אין שהוא א"א י"ל ג"כ הכוונה כנ"ל והוא כמ"ש בת"א בד"ה וארא אל אברהם, והנה בחי' עיבור דהיינו בימי הגלות מצרים סליק קודב"ה לעילא לעילא דהיינו לגבי בחינת מהותו ועצמותו בחי' יחיד ומיוחד שאינו בגדר עלמין כלל ואינו שורה ומתגלה יחודו ואחדותו בתחתונים כו' ע"ש, וזהו שאמרו היש הוי' בקרבינו בחי' הוי' אחד שהוא מה שמתגלה יחודו ואחדותו בשבעה רקיעים והארץ לפעול בהם נפלאות כו' ואם אין דסליק לעילא לעילא ונראה כאלו העולם הוא יש ודבר בפני עצמו כו', וע"כ נענשו כי עיניהם הרואות הנסים היוצאים מהטבע לגמרי וא"כ במה נסתפקו ולכן נאמר עליהם דור לא הכין לבו כו' בתלים סי' ע"ח והעונש היה מדה כנגד מדה ויבא עמלק כו' גימט' רם וגימט' מר היינו כנזכר בת"א פ' וארא סד"ה וידבר אלקים אל משה כי הנה כתיב רם על כל גוים כו' שכל עובדי כוכבים מקבלים שפעם

וחיותם מבחי' רוממות רם כו' על השמים כו' לפני מלך מלך לבני' כו' ע"ש ובד"ה כי עמך מקו"ח ומה שאמרו במדרש יבא הרשע ויבדוק אתכם כו' כי הנה כמו דקודב"ה סתים וגליא שהם ב' בחי' הנ"ל שרצו לבדוק היש הוי' בקרבינו בחי' הפנימיות אם אין בחי' החיצונוות בחי' מלכות הנקרא אחרי הוי' בחי' אחוריים כו', כמ"כ בישראל יש סתים וגליא וזהו ענין ישראל ויעקב כמ"ש בוח"א וישלח דף קע"ד ואם תהיו בבחי' פנימיות כדבעי בחי' ישראל לא יזיק לכם עמלק כלום כי בבחי' ישראל נאמר כי שרית עם אלקים כו' וכן הוה שעמלק לא נגע רק בבחי' הנחשלים אחריו אחריו דוקא שהם בבחי' אחוריים שם יוכל לשלוט בחי' ומלק את ראשו ממול ערפו שזהו ענין עמלק משא"כ בבחי' פנימיות כו'.

קיצור. המדרש בקשתם לבדוק אותי היש הוי' בקרבינו ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה יש כ"ב ב"פ קנה חשבון יש חו"ב המתגלים במחז בהמ"ק כי הבריאה מאין ליש מבחי' זיו והארה ונק' מקומו של עולם ממכ"ע, אכן יש הוי' במקום הזה בחי' עושים רצונו של מקום להמשיך מבחי' חצר הפנימית הפונה קדים, וזהו שרש ישי להנחיל אוהבי יש וזהו היש הוי' בקרבינו אם אין שמאיר רק בחי' מל' מפתחות החיצוניות זיו והארה הנ"ל והוא בחי' נקבה שאין בה כח להמשיך דבר חדש מעיקרו אא"כ נמשך לה מלמעלה ומ"ש בזהר ואם אין הוא א"א אין סותר זה כי כוונתם ע"ד בגלותא סליק לעילא, ולכן אומרים בק"ש אחד דוקא, ונענשו מדה כנגד מדה שנתנו מקום ליניקת עמלק ושבא לבדוק אותם שאם הם מבחי' כי שרית כו' לא יוכל לנגוע בהם כו'.

גם עיקר פירוש היש ה' בקרבינו אם אין היינו כנודע בענין כי אל דעות ה' שמלמטה למעלה נקרא הבריאה יש מאין אבל מלמעלה למטה כולא קמיה כלא חשיב, וזהו היש ה' בקרבינו היינו אם מאיר בבחי' זו שלמעלה היש וכולא קמיה כל"ח, ומבחי' זו נמשך הנסים הנגלים הפך הטבע כמ"ש בסודר בד"ה מזמור לתודה, אם אין היינו שמאיר מבחי' מלכות שמשם נמשך הבריאה מאין ליש ועי"ז היש מסתיר כו'.

ו ומ"ש והעצה היעוצה לזה (עיין בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ צאינה וראינה דרוש השני פ"ג בענין עצות מרחוק ובוח"ג ס"פ צו דל"ה ע"ב, ובפרדס ערך עצה) בחר לנו אנשים, אנשי משה דוקא, ונחנו מה, עיין בלק"ת בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני פ"ב איך שהבחי' דכולא קמי' כלא חשיב זהו מאיר באדם ע"י עסק התורה, וא"כ כיון זהו למעלה אפילו מבחי' הפרסא דקדושה להיות יש ודבר נפרד ע"ד שמש ומגן כו', וזהו דעמלא דאורייתא הוא לעילא מן שמשא פי' למעלה מבחי' שמש ומגן כמ"ש בת"א פ' וארא בד"ה וידבר אלקים כו' וארא, והוא כמ"ש סד"ה ואתה תצוה דדוקא באהרן הוא בחי' מחוץ לפרוכת משא"כ בבחי' משה יעו"ש וכמ"ש בלק"ת סד"ה ששים המה דרוש הראשון ששורש בחי' ומשם יפרד נמשך ע"י המסך ששרשו מהבינה אבל והחכמה מאין תמצא, וא"כ

אור תצוה התורה א'תשמו

מכ"ש שבחי' זו שובר ההסתר של המחיצה המפסקת לגמרי דעמלק כו'. וע"ש בענין ומעין מבית ד' יצא והשקה, ועוד זאת כמ"ש בלק"ת פ' תצא בד"ה כי תצא דרוש השני בפירוש על אויביך דפירוש על אויביך היינו למעלה מאויביך מבחי' סוכ"ע שאין לאויב אחיזה ושליטה שם משם דוקא נמשך ונתנו ה' אלקיך בידיך והמשכה זו הוא ע"י משה וכמ"ש ויקרא הוי' הוי' ופי' בת"א פ' בשלח סד"ה וירא ישראל אשר ויקרא קאי על משה שמשה קורא וממשיך מהוי' דלעילא להוי' דלתתא שהי' פסיק טעמא כו' וע"י בחי' משה נעשה חיבור וקישור ב' הוי' כנ"ל כי משה משה לא פסיק טעמא, והיינו ההמשכה מבחי' סוכ"ע, ועוד זאת כי יניקת עמלק הוא מבחי' רם על כל, ולכבוש יניקתו צ"ל ע"י ההמשכה מבחי' עליונה יותר דהיינו מ"ש המגביהי לשבת ולכן המשפילי לראות בשמים ובארץ כו' והיינו ע"י תשב"כ ותשב"ע"פ והמשכה זו זהו ע"י משה דוקא וכמ"ש אם תגביהי כנשר משם אורידך נאום ה' נאום לשון דיבור והיינו הדיבור בדברי תורה שהוא תורת הוי' ועמ"ש כה"ג בענין עבדים היינו לפרעה במצרים שיונק מעורף דא"א מבחי' דכחשיכה כאורה ויוציאנו ה' אלקינו או"א שהלבישו לזרועות דא"א שע"י נמשך בחי' יאר ד' פניו אליך כמבואר בסידור גד"ה עבדים היינו ועד"ו יובן כאן, וע' בת"א פ' וישלח בד"ה ויאבק איש עמו, בענין משם אורידך, ועמ"ש ע"פ והיה כאשר ידים משה ידו וגבר ישראל כו', וענין תורה צוה לנו משה צוה חשבון ק"א להיות שונה פרקו מאה פעמים ואחד שע"י עובד אלקים בבחי' ביטול היש וע"י ממשיך והחכמה מאין תמצא כי מאין ג"כ חשבון מאה ואחד כ"כ במ"ע, ועמ"ש מענין שונה פרקו מאה פעמים ואחד בלק"ת פ' ראה בהביאור ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו בהקיצור סעי' וא"ו בפי' ואותו תעבודו, עוד זאת הנה מבואר בע"ח שער מ"א פ"ו שבחכמה הוא בחי' איהו וחיהי חד כי החכמה תזויה ולמעלה מבחי' איהו וגרמוהי חד והיינו שגם הכלי דחכמה הוא כמו האור ולכן נק' חיהי ולא גרמוהי והיינו ע"י הביטול האמיתי שבחכמה יותר מבשאר ע"ס וכמ"ש בסש"ב פל"ה בהג"ה שלכן נק' החכמה אמת וכמ"כ משה אמת כו' שיוכה לבחי' ביטול כו' עד שנק' התורה על שמו זכרו תורת משה עבדי במלאכי סי' ג' כ"ב, והיינו משארז"ל פ"ט דשבת דפ"ט ע"א הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך כו' וע' בת"א פ' נח גבי אחות לנו קטנה כו' וע' מזה דף ברבות שמות פ"א דף קי"ז גבי ויטב אלקים למילדות ור"פ ואלה המשפטים קמ"ה ד' נשא פי"ב רמ"ט ד' זח"ב תצוה קפ"א א' ובעמה"מ שי"ד פרק קל"ט דקיי"ח ע"ג כ' כי להיות משה מיסוד אבא ונובלות יסוד אבא הנקרא חכמה שלמעלה לאפוקי חכמה דז"א הוא התורה ע"כ נק' התורה תורת משה, וע' בילקוט סוף מלאכי ע"פ זכרו תורת משה, ושם שכמ"כ יש בחינה זו בכל אדם ע"י שייגע בתורה אזי נק' התורה על שמו כמ"ש ובתורתו יהגה וכ"ה בגמ' פרק לפני אידיהן די"ט ע"א, וע"כ י"ל שע"י עמל תורה כובש בחי' עמלק עמל קוף כו' ועמ"ש ע"פ זאת התורה אדם כי ימות באהל בענין אין התורה מתקיימת אלא במי שממית א"ע עליה

כו, ומ"ש שזה ענין ולא תחללו שלא להיות בחי' חלל, כמאמר דוחק רגלי השכינה כביכול היינו להיות עדמ"ש אכן יש הוי' במקום הזה דקאי על בהמ"ק שבו השראת השכינה והרי כמ"ב ע"י עסק התורה שארז"ל משחרב בהמ"ק אין להקב"ה אלא ד"א של הלכה כו' וכמו שבבהמ"ק הי' מאיר אור א"ס מלמעלה מהחלל ומקום פנוי אלא מהקו אוא"ס המלוכש בהיכל קדה"ק כו' כמ"כ ע"י עסק התורה ועמ"ש בלק"ת פ' בהר סד"ה את שבתותי תשמרו בענין ומקדשי תיראו, וזהו וישכב במקום ההוא ופי' בחז"א ויצא דקנ"ו סע"ב יש כ"ב כ"ב אתון דאורייתא יש להגחיל אוהבי יש היינו בחי' אכן יש הוי' במקום הזה, ובמד"ר בשה"ש ע"פ נגילה ונשמחה בך בכ"ב אותיות התורה שע"ז נגילה ונשמחה בך ממש ועוד זאת כמ"ש במד"ר ר"פ ויקרא ע"פ גבורי כח כו' לשמוע בקול דברו דקאי על משה משוי שקשה לששים רבוא גוח לאחד והיינו כי פי' בקול דברו זהו כמ"ש בלק"ת פ' ראה בד"ה כי תשמע בקול, בקול ולא לקול היינו בפנימיות הקול, קול הוא תפארת ופנימיות הקול היינו מה שנמשך ומלוכש בו מע"ק יעו"ש וע' זח"א ויחי דרמ"ו ע"ב גבי זההוא קול אשתלח מאתר עמיקא דלעילא, ושליח מקמיה לאנהגא לדבור, וא"כ בפי' בקול בפנימיות הקול היינו מה שמלוכש בו מאתר עמיקא דלעילא, וזהו גבורי כח דמשה שיוכל לשמוע בקול דברו מה שהיה קשה ל"ס' רבוא דור דעה כו' ולכן נקרא התורה על שמו כי הוא יכול לשמוע בקול דברו ולכן גם הלומד התורה ע"ד תורה צוה לנו משה בבחי' ביטול מאיר בו מבחי' בקול דברו וזהו ואשים דברי בפיך ובחי' גבורת כח דמשה לשמוע בקול דברו היינו כי היה מבחי' חכמה כח מ"ה בחי' חכמה יו"ד וס"ר דור דעה שרשן מבחי' וא"ו כו', וגם לפ"ז יש לפרש וידבר הוי' הוא עצמות המאציל א"ס ב"ה והדבור שלו זהו מלכות דא"ק המאיר אל משה שהוא יסוד אבא, ובחי' דברי זה שמתו בפיך ממש וכן הרמ"ז פרשה בראשית דף ד' סע"ב פי' ודברי הוא מלכות דא"ק המאיר במל' דאצילות כו' והוא כענין כח אד' כו' כמ"ש במ"א, וע"י כן הוא כובש מלחמת עמלק שהוא היש כו' כי ביטול זה הוא היפך היש והוא המכניע ומשבר המחיצה של ברזל כו' וכמ"ש בע"ח שעיקר הדוחה יניקת החיצונים הוא החכמה היינו אור אבא וכמ"ש בהרמ"ז פ' תוריע בענין הנגעים דדוקא ע"י אור אבא דוחה וברזל היינו שורש ד' מראות נגעים והן המחיצה של ברזל ודחייתן ע"י החכמה דוקא וכמ"ש מזה ג"כ בלק"ת פ' תוריע ועוד זאת כמ"ש בד"ה משה ידבר דכתיב כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא כמו עד"מ שאם גותגים אש תוך הכלי וסביבותיו הרי ממילא שולט האש מעבר על עבר ושורף ומכלה לגמרי כך התורה והמצות על ידי שהן בבחי' פנימיות ובבחי' מקיפין הרי יש בהן כח לשרוף ולכלות לגמרי את חומריות נפש הבהמית וגסותה כו' ועוד כי עמלק עם היותו הקליפה שכנגד הדעת אבל הוא נגד דעת תחתון דבין כתפין שמכסה על ההמשכה מבחי' י"ה בו"ה ושרשו ממלך הראשון מזמ"ל דתהו בלע כו' והוא דעת תחתון שלמטה מהבינה כי שם היו זה תחת זה כו', אבל משה הוא מבחי' דעת עליון המחבר י"ה

והוא קוץ התחתון של היו"ד יסוד אבא ששרשו מקוץ העליון והוא הממשיך המדות שבכתר כנוכר בביאור ע"פ מים רבים בפ' תולדות ולכן הוא דוקא כובש מלחמת עמלק ועמ"ש בד"ה ואלה המשפטים בפ"י כי זקנה עבד עברי שמשה ממשיך הדעת גם בנשמות דבי"ע שהן בבחי' אחוריים כו' והוא ג"כ כענין וימינו תחבקני שמחבק אפילו האחוריים ואינו מניחם להפרד כו' וגם מה שעמלק יונק מבחי' רם על כו' הרי משה ממשיך גלוי בחי' יחיד שיתגלה למטה כו' ע"ד בחי' אחד כו' וא"כ שוב אין לו יניקה כו'.

קיצור. ולכבוש מלחמת עמלק ע"י אנשי משה כי הבחי' דכולא קמיה כלא חשיב הפך ההסתר וההעלם זהו נמשך ע"י התורה, עמלא דאורייתא לעילא משמשא ר"ל למעלה מבחי' שמש ומגן, ומעין מבית ד' יצא, וגם כענין בחי' על אויביו, וגם שרש משה למעלה מרקיע המבדיל ולמעלה מבחי' עת אשר שלט האדם באדם ובמשה כתיב ויקרא הוי' הוי', ועי"ז משם אורידך נאום ה' משה ונחנו מה מן המים משיתיהו מים עליונים כבד פה, וע"כ נקרא התורה על שמו תורת משה צוה לנו צוה גימט' מאין, וגימט' מיכאל, והנה מיכאל באחת, והנה החכמה נק' אמת, נובלות חכמה שלמעלה תורה ולא תחללו ע"י הקו יש הוי' במקום הזה וי"ש כ"ב ואשים דברי בפ"ך וידבר ה' אל משה, גבורי כח כו' לשמוע בקול דברו בקול דוקא, וגם מקיפים ובצל ידי ועי"ז מכלה היש גם כי משה דעת עליון ולכן ממשיך הדעת גם בנשמות שמבחי' זרע בהמה גם וימינו תחבקני גם ממשיך גילוי בחי' יחיד למטה, ע' בת"א סד"ה וארא אל אברהם שע"י דיבור התורה ממשיך שיתגלה אור א"ס ב"ה למטה בבחי' היותו יחיד כו' ע"ש. הג"ה ועוד י"ל בענין שנצוח עמלק הוא ע"י אנשי משה דוקא דהנה ארז"ל חולין קל"ט ע"ב משה מן התורה מנין בשגם הוא בשר, בשגם גימטריא משה, ולכאורה אינו מובן הפירוש מה צריך ללמוד משה מן התורה מגימטריא, הלא בכל התורה נאמר וידבר ה' אל משה, ואפ"ל ע"פ מ"ש במד"ר ר"פ וירא ע"פ ואחר עורי נקפו זאת ומבשרי אחזה אלוה, אמר אברהם אחר שמלתי א"ע הרבה גרים באו להדבק בזאת הברית, ומבשרי אחזה אלוה אלולי שעשיתי כן מהיכן היה הקב"ה נגלה עלי, נמצא הפירוש ומבשרי היינו אבר המילה אחר שכרתו ממנו עור הערלה נקרא בשרי, וזהו ועל בריתך שחתמת בבשרינו, ולכן ומבשרי דוקא אחזה אלוק' כי כ"ז שעור הערלה חופה על אבר ההשפעה א"א להיות גילוי לפי שהוא המסך וק"נ המעלים ומסתיר כמ"ש בסידור בד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם כו' וזהו ואחר עורי אחר שכרת עור הערלה אוי ומבשרי אחזה כו' כי ע"י יסוד שהוא ההשפעה אמרו צדיק כי טוב וצדיק יסוד עולם ע"י אחזה כו', והנה במשה כתיב ותרא אותו כי טוב הוא, וארז"ל שנולד מהול, בפ"ק דסוטה ד"ב ע"א ובמד"ר פ' שמות, ופי' שנולד מהול י"ל ע"ד מ"ש לע"ל ומל ה' אלקיך את לבבך כו', וזהו בשגם הוא בשר ר"ל שאין בו עור הערלה דק"נ כ"א בחי' ומבשרי אחזה כו', והנה ענין עמלק שהוא המחיצה של ברזל זהו

תכלית ההסתר וכתוב בו ויונב בך כו', ופי' הרמ"ז ר"פ ויקהל בדף קצ"ה ע"א שכיון להמשיך הערלה בהיכל לבנת הספיר ולכך הי' חותך מילת הנחשלים וזורקן למעלה כו' גם הנחשלים נחש מילה, ואולי רצה לעורר בחי' בא נחש על חוה כו', ולכן לפי שמשה הוא בחי' בשגם הוא בשר ואין בו עור דק"ג כלל ע"כ הוא דוקא יכול לכבוש מלחמת עמלק כו', וזהו ענין משה מן התורה מנין שנרמז בחי' משה, כי טוב הוא, בשגם הוא בשר כו' כנ"ל ונרמז זה בספר בראשית שהוא הכנה לתורה ומקור לה, ונק' ספר הישר כו'.

קיצור מההג"ה. משה בשגם הוא בשר, שנולד מהול ואין בו עור הערלה דק"ג רק ומבשרי אחזה ועמ"ש ע"פ יבא כל בשר להשתחוות, וע"כ הוא דוקא יכבוש מלחמה דעמלק מחיצה של ברזל הנ"ל שמקבל מבחי' הערלה, ואנשי משה היינו ע"ד בשר כתי' בי' ונרפא, פ"ק דסוטה דף ה' ע"א.

ז) ומ"ש וזהו ועשית ציץ להיות יציץ נורו של האהבה רבה כו' להיות מציץ מן החרכים כו' עיין בד"ה בהעלותך את הנרות שבחי' אה"ר דאהרן הוא להיות המשכת אלקות מלמעלה למטה דהיינו ענין יחוד העליון ולכן נק' שושבינא דמטרוניתא, והנה לפמ"ש לעיל סעיף א' בשם הרע"מ ס"פ שלח דהציץ כו' סימן דעלמא עילאה, בינה שבה התגלות עתיק א"כ זהו עצמו שיהי' השם שלם שיאיר י"ה שהוא כח"ב בו"ה שהוא זי"ג יציץ ופרח ישראל תלים ססי' קל"ב אויביו אלביש בושת ועליו יציץ נורו (ויעש את הציץ נור הקדש וע' ילקוט פ' לך דף כ' ע"א) א"כ מזה מובן איך ע"י הציץ שעליו יציץ נורו ישבור המחיצה המפסקת דהיינו ענין אויביו אלביש בושת כו', פקודי ל"ט ל' ויעשו את ציץ צו ח' ט' זח"ב ריז"ב ריח"ב רל"ה ב' ח"ג סג"א סב"א ובוהר ויקהל דרי"ז ע"ב ויעשו את ציץ נור הקדש אמאי אקרי ציץ אסתכלותא לאסתכלא ביה ובגין דהוה קיימא על אסתכלותא דבר גש אקרי ציץ כו', ושם דרשו זה ע"פ עיניך בשדה אשר יקצורון עיניך הם הסנהדרין עיני העדה כמ"ש במד"ר ברות ע"פ זה, בשדה זה ציון, אשר יקצרון שמשם היו עיני העדה מקבלים השפע בחג הקציר מתן תורה כו' ועמ"ש מזה ע"פ שלש רגלים תחוג לי כו' וחג הקציר כו', ויש להעיר ממ"ש בזח"ג נשא דק"ל כד נהיר עינא עילאה דא קדישא ואסחי לעינא תתאה כו', ומינין צדיקייא זכאי עליונין למחמי דא ברוחא דחכמתא הה"ד כי עין בעין יראו אימיתי בשוב ה' ציון (עיין זח"ב פ' בשלח דנ"ה סע"ב מענין בשוב ה' ציון ובפי' הרמ"ז שם ס"פ הנ"ל ועמ"ש לקמן ע"פ וראיתיה לזכור ברית עולם) וכתוב אשר עין בעין נראה אתה ה', ואלמלא עינא טבא עילאה דאשגח ואסחי לעינא תתאה לא יוכל עלמא למיקם אפילו רגעא חדא עכ"ל, ויובן זה עדמ"ש בלק"ת פ' ראה סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה' למהוי אחד באחד ועין בעין יראו כו', ושם סד"ה ביאור הדברים גבי ואמנם יובן ענין זה עוד למעלה יותר כו' הוא ענין אסתכלותא דע"ק בז"א כו', וכ"ז הוא ענין

ועשית ציץ לשון הסתכלות להמשיך בחי' אשר עין בעין נראה כו' נראה
 אותיות אהרן שע"י אהרן כה"ג נמשך בחי' זו (כרכים המוקפים חומה מימות
 יב"ג קורים בט"ו גלוי י"ה ממש ע' פ"ק דכלים מ"ז בהתוי"ט שקדשן יהושע
 כקדושת מחנה ישראל וא"כ הם מוקפים חומה דנקבה תסובב גבר, וזהו
 מוקפים חומה מימות יב"ן דוקא כי יהושע נצח מלחמת עמלק שהיא הקיר
 ברזל והמשיך בחי' חומה מבחי' אני חומה ישעי' בן כרך שרפים ואין
 חומת ברזל מפסקת כ"כ להם, ולכן כחן גדול לקבל גלוי חו"ב והיינו תסובב
 גבר שממשכת בו גלוי סוכ"ע שזהו י"ה כנ"ל, אך הכפרים יחזקאל בן כפר
 ואינן מוקפים חומה הנ"ל ע"כ קורים בי"א בחי' ו"ה רק שמגטלים ההפסק
 והכסוי כו' עמלק י"ל עמל ק' ע"ד כקוף בפני אדם והקוף ננוק' דקליפה
 אשת זנונים נגד הה' באשת חיל זח"ב פ' תרומה קמ"ח ב', וע' תצוה ק"פ
 ב' בענין חק ה' והענין כי ה' ג' קוין מחדו"מ דקדושה ע"י פיה פתחה
 בחכמה ק' ג"כ ג' קוין אך מחדו"מ דהבלי עולם בחי' מדבר לא ישב אדם
 שם רק קוף כו', וזהו כקוף בפני אדם כי אדם היינו ג' בחי' מחודומ"ע אלף
 לשון אאלפך בחי' מחשבה ד' דבור מ' מעשה והיינו מחודומ"ע בתומ"צ אבל
 כקוף בפני אדם זהו מחודומ"ע של הבליות וזהו ענין במדבר לא ישב אדם
 כמ"ש בלק"ת פ' שופטים בד"ה אני לדודי דרוש הראשון, וזהו כל עמל
 דעמלק לבנות הקוף ולסתור ה' ה' מורה על ברית שנוסף ה' באברהם
 וכן שרה וקוף רגל ארוך ערלה, פתוחי חותם דוחה חומת ברזל חטא שאול
 כי מברזל מל' רביעי' בחי' מל' דק"נ א"א שיהי' העלאה והיא צרתה של
 א"ח עט"ב כרכים כו', ויקר עם קיר ברזל כרת ויקרא יקר עם קיר קטנה
 כתה, ציץ אסתכלות איך למעלה היש גורם אה"ר כו' חותם קדש למד
 חותם אותיות חומת והיינו קדש והלמד מגדל הפורת באויר היינו אני חומה
 ושדי כמגדלות והוא ל"ת כי חומה סוכ"ע קדש והמגדל למעלה מסוכ"ע
 נמשך ע"י ל"ת, כ"ז צ"ע, ולפמ"ש במא"א דציץ הוא יסוד זאבא ומבואר
 באגה"ק סי' ט"ו שהוא כמו ברק המבריק מכח השכל לההשגה וזהו ענין ציץ
 שהוא הארה והברקה כמו נץ החמה והארה זו נמשך ממש בחי' ג"ר דאבא
 והנה בחי' יסוד דאבא ע"ד העבודה זהו ענין נקודה בהיכליו בד"ה ראה
 אנכי גותן ובגמ' פ"ו דשבת דס"ג ע"ב שהציץ הי' מוקף מאזון לאזון וכ'
 מהרש"א פ"ק דסוכה ד"ה ע"א ח"ל זבקרא כתיב על מצחו ומתרגם בין
 עינוהי כו' וע"כ הי' הציץ בין החושים האלו הרוחניים ביותר שהם הראת
 והשמע שיהיו קדש לה' וכדכתיב ס"פ כי תבא ולא נתן ה' כו' ועינים לראות
 ואזנים לשמוע עד היום הזה עכ"ל, וענין ראייה ושמיעה הם ג"כ חו"ב
 ועמ"ש מענין ראייה ושמיעה בד"ה יהודה אתה ובד"ה ואלה המשפטים ובד"ה
 ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, ואפ"ל כי מתחלה צ"ל בחי' שמיעה
 וראיה שבנפש שמע ישראל כו' איזהו חכם הרואה את הנולד מאין ליש כו'
 ואח"כ נמשך ראייה ושמיעה מלמעלה בחי' ראייה עליונה איך שלמעלה היש
 ולמטה אין כו' וזהו ענין עינים לראות ואזנים לשמוע הנמשך מלמעלה והיינו
 כנ"ל בפ"י אשר עין בעין נראה שפ"י ערך העין שמלמטה למעלה בהשגת

איך הבריאה יש מאין איזהו חכם הרואה את הנולד יש מאין כך לפי ערך זה נמשך גלוי עין העליון איך דכולא קמיה כלא חשיב, וזהו ענין נתן ה' לכם עינים לראות ובחי' זו נמשך ע"י הסתכלות עינא עילאה דא"א בעינא דז"א והוא ענין ישר יחזו פנימו כו' ואפ"ל ג"כ שזהו ע"ד שבמ"ת היו רואין את הנשמע ושומעין את הנראה כו' דהיינו לפי שהי' גלוי כללות החיות שאין שום פירוד בין ראייה לשמיעה כמ"ש בד"ה כנשר יעיר ובגמ' פ"ק דעכומ"ז ד"ה ע"ב ארו"ל ע"פ ולא נתן כו' עד היום הזה דלא קאים אינש אדעתיה דרביה עד ארבעים שנין והוא ע"ד בן ארבעים לבינה ובינה הוא מם סתומה והציץ הוא מבחי' בינה כמ"ש ב"ש הרע"מ ס"פ שלח והפרדס, ומ"ש וציץ זה הוא זהב טהור כו' היינו שהכסף מבחי' חסד והזהב מבחי' בינה שלמעלה מהחסד כו' ועמ"ש ע"פ וזאת החרומה אשר תקחו מאתם זהב כסף כו', וא"כ ציץ זהב היינו חיבור יסוד אבא הנק' ציץ עם הבינה הנק' זהב טהור והוא כענין התכללות אהבה רבה כרשפי אש עם יראה עילאה כו' ולכן היה כנגד היש • הראות והשמע כי מבחי' שמיעה נמשך אהבה ומבחי' ראייה נמשך יראה עמ"ש בד"ה וידעת היום בענין שלום שלום לרחוק ולקרוב כו', גם ב' בחי' אלו זהו ענין ה' עילאה במלוי יו"ד וזהו ענין ממעמקים כו' שע"ז ממשך אנכי אנכי וזהו ענין קדש להוי'.

קיצור. וזהו ענין ועשית ציץ, אסתכלותא דעינא עילאה בעינא תתאה כי עין בעין יראו וזהו ולא נתן ה' לכם עינים לראות כו' עד היום הזה לא קאים אינש אדעתיה דרביה ועד מ' שנין בן ארבעים לבינה, וזהו ענין ישר יחזו פנימו ולכן היה הציץ מוקף מאזן לאזן ובין העינים, וענין ציץ זהב טהור כו' טהור בינה קדש חכמה חיבור חו"ב ע"ד ממולח טהור קדש ועמ"ש בד"ה והיה מספר בניי בענין חיבור אש ורח.

(ח) ומ"ש ואח"כ נאמר ופתחת עליו פתחי חותם הן אותיות התורה כי חותמו של הקב"ה אמת ואין אמת אלא תורה, זהו בחי' עליונה יותר מעצם הציץ וכמ"ש הנחמדים מזהב ומפז רב, כי זהב כמעלת הזהב על הכסף אה"ר ברשפי אש, ועכ"ז התורה היא נחמדים מזהב כו' ע"ש הטעם, וע' בת"א פ' וארא סד"ה וארא אל אברהם, בענין עסק התורה שהיא למעלה מבחי' אהוי"ר כו' ע"ש בענין ושמי הוי' לא נודעתי להם, וזהו ועשית ציץ זהב בחי' אהבה רבה כמעלת הזהב כו' ואח"כ ופתחת עליו פתחי חותם דהיינו ע"י התורה שממשיך חותמו של הקב"ה אמת אני ראשון ואני אחרון כו', וזהו בחי' גבוה יותר וזהו הנחמדים מזהב כו', והענין אפ"ל עפמ"ש והיתה הקשת בענן וראיתה לזכור ברית עולם בפ' נח ט' ט"ז ועיין מזה במד"ר פ' נח פ' ל"ה ועיין בזה פ' נח דף ע"א ב' ובת"ז תקון ה' דט"ז ע"א, וראיתה בתכשיטהא ככלה דמתקשטא לגבי בעלה כו', ובתיקון עשרים דמ"ט ע"ב פי' דהתכשיטין הם בגדי כה"ג ציץ מצנפת אבנט כו'.

ועי' וראיתיה לזכור ברית עולם כו', וא"כ כיון בחי' וראיתיה זהו הציץ שהוא לשון הסתכלות כדלעיל לכן ופתחת עליו פתוחי חותם זהו ענין לזכור ברית עולם, ועיין עוד מענין וראיתיה לזכור ברית עולם ונת' תקון ששי דף י"ח סע"א דלשם פי' שזהו ג"כ ענין כי עין בעין יראו בשוב ד' ציון, כי ציון גימט' יוסף שנאמר בו ותשב באיתן קשתו והוא ששמר הברית, ולכן כי עין בעין יראו דהיינו בחי' וראיתיה, והיינו בשוב ד' ציון בחי' לזכור ברית עולם, ופי' ברית עולם יובן ע"ד מ"ש בלק"ת פ' תצא סד"ה כי ההרים ימושו בפירוש וברית שלומי לא תמוט, ובתקון י"ח דל"ב ע"ב פי' וראיתיה לזכור ברית עולם ע"ד כימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות, ועיין מזה בתקון כ"א דנ"ה ע"ב ודף ס"א ע"ג ובתקון כ"ב דס"ג ע"ב ובתקון נ"ה דצ"ג סע"ב, ובתקון נ"ח דצ"ה ע"ב כי ורזא דא דערלה אית לה תלת קליפין דצריך לאעברא לון מאות ברית קדש ומיד וראיתיה לזכור ברית עולם כו' לכן ע"י ועשית ציץ לשבור מחיצה של ברזל המפסקת שהן תלת קליפין הנ"ל עיין בפרדס סוף שער כ"ה הוא שער התמויות, עי' נמשך ופתחת עליו פתוחי חותם חותמו של הקב"ה אמת שהוא ענין אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים כמ"ש במד"ר פ' וישלח פרשה פ', והוא המשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות אשר המשכה זו נקרא וברית שלומי לא תמוט כמ"ש בלק"ת שם סד"ה כי ההרים ימושו, וזהו עצמו ענין לזכור ברית עולם, דהיינו בחינה מה שאין לו שום הפסק כלל וזהו הנקרא אמת ע"ד מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו לפי שנמשך מבחי' אני הוי' לא שניתי כמבואר בלק"ת פ' מסעי בד"ה הגה גבי המסעות ושם פ"ד בענין תתן אמת ליעקב, וזהו ופתחת עליו פתוחי חותם שהוא בחי' חיי עולם בחי' ברית עולם, וכן בציצית נאמר וראיתם אותו כו' וזכרתם וארז"ל ראייה מביאה לידי זכירה זהו ג"כ ענין וראיתיה לזכור ברית עולם, ור"ל כי הוי' היא וההסתכלות מלמעלה נמשך מבחי' עינא עילאה או ממצחא שזהו עדין הארה חיצונית לגבי מו"ס שהוא בחי' פנימיות, ומצחא זהו רק הארה חיצונית שלו כמ"ש בלק"ת פ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ דרוש השני יעו"ש רק שמוה נמשך לזכור ברית עולם שזהו המשכה ממו"ס ממש מבחינת פנימיות כו' דהיינו ההמשכה של התורה שהיא נמשך ממו"ס ממש ובחי' מצחא זהו החיצונית שלה, עיין בת"א פ' מקץ בהביאור ע"פ כי אתה נרי ובלק"ת בד"ה ואהיה אצלו אמון בענין ואהיה שעשועים יום יום ובאג"ה סי' ל"ו ד"ה דוד זמירות קרית להו ובלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה, ויובן זה עוד עפ"מ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער ושם פ"ג וז"ל והנה באתעדל"ת שע"י בחי' פתחי לי אחותי רעיתי (שזהו בחי' ו"ה של שם) יעלה ויבא ויגיע למדרגה יותר נעליונה הוא בחי' יונתי והוא בחי' עיניך יונים כמו זוג יונים שמסתכלים תמיד זה בזה כו' לאסתכלא ביקרא דמלכא כו' וכך ממש עין ד' אל יראיו כו' ומזה נמשך עוד בעילוי אחר עילוי עד שיהי' בבחי' תמתי תאומתי כו' יעו"ש ועיין בהביאור שם, ועיין מזה ג"כ בד"ה ששים הזמה מלכות דרוש הראשון ספ"ב.

משם ג"כ יתבאר שבחי' תמתי הוא למעלה מבחי' יונתי כי תמתי הוא היחוד שיהי' הגילוי למטה בעשי' ממש כמו באצילות כו' ושם שזה נמשך ע"י ומעין מבית ד' יצא שלמעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן אך מתחלה צ"ל בבחי' יונתי עיניך יונתי, שכדי להיות בבחי' תמתי תאומתי שהוא יחוד זוג חתן וכלה כו' צ"ל תחלה בחי' יונתי כו', והיינו כנ"ל בענין וראייתיה לזכור ברית עולם, והנה בחי' עיניך יונים זהו ענין ועשית ציץ זהב טהור ציץ זהו בחי' ההסתכלות ע"ד עיניך יונים כו' ומה שמזה נמשך בחי' תמתי תאומתי זהו ענין ופתחת עליו פתוחי חותם כו' כנ"ל, ויובן זה ג"כ בקיום המצות כמ"ש במ"א בענין וראית את אחורי רק קשר של תפילין נמשך בבחי' ראייה משא"כ התפילין עצמן לפני לא יראו, אבל ע"י קיום מצות תפילין נמשך התפילין עצמן, גם למעלה מעשרים שהוא ע"ס דא"י וע"ס דא"ח או כתר לא שלטא ב' עניא, אבל ע"י התורה ממשיך עלי עין למעלה מבחי' ראייה כו', לכן חכם בתורה עדיף מנביא ראייה כו', גם ע"ד למען חייך שיהי' אוא"ס נמשך בבחי' חיות לך ולמעלה מאהבה זהב טהור כו'.

קיצור. ופתחת עליו פתוחי חותם, חותמו של הקב"ה אמת, ואין אמת אלא תורה, והוא הנחמדים מזהב בחי' ציץ זהב, כי וראייתיה הוא לזכור ברית עולם, והיינו כי עין בעין יראו בשוב ד' ציון, וזהו וברית שלומי לא תמוט, התקשרות והמשכה מלמעלה מסדר ההשתל' לכן נק' פתוחי חותם בחי' אמת ההמשכה מבחי' אני ראשון בבחי' ואני אחרון להיות גילוי ומבלעדי אין אלקים כמ"ש ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי, וזהו ענין יונתי בחי' עיניך יונים בחי' ועשית ציץ זהב, ומזה נמשך תמתי שיהי' למטה כמו למעלה וזהו בחי' פתוחי חותם ובחי' זו היא הנחמדים מזהב כו'.

תצוה כ"ח ל"ז

ושמת אותה, פי"א דחולין דף קל"ח א' כיפה של צמר (כובע קטן) היתה מונחת בראש כה"ג ועליה ציץ נתון לקיים מה שנאמר ושמתו אותו (בציץ) על פתיל תכלת, ובכ"ק פי' דומה לפתיל תכלת של ציצית שנאמר בו ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם כו', וה"נ כי הציץ על מצח אהרן הוא שלא להיות ומצח אשה זונה הי' לך בחי' עזות מצח והיינו שלא להיות בבחי' אשר אתם זונים ע"כ הי' צ"ל הציץ על פתיל תכלת כו', ויש לפרש כי הציץ הוא האהבה רבה והוא ע"י מציץ מן החרכים לב גשבר ולזה הוא על פתיל תכלת שהוא בחי' יראה ושרשו

אור תצוה התורה א'תשנה

מגבורות דאבא והציץ מחסדים דאבא כו'. עוי"ל ענין על פתיל תכלת ע"ד אין עומדין להתפלל אלא מתוך כבוד ראש וזהו הנמשך מבחי' כיפה של תכלת בחי' יראה, עוי"ל כי תכלת רומז לכסה"כ כנודע מענין תכלת דומה לים כו' עד לכסה"כ והיא בחי' מל' ולכן הציץ שהוא אור אבא שבז"א צריך לחברו על פתיל כתכלת למהוי אחד באחד חיבור ויחוד יחודא עילאה ביחודא תתאה, ושני הפירושים האחרונים הבנתי מדברי מהרמ"א.

קיצור. ושמת אותו על פתיל תכלת, כי ציצית ג"כ ענין הסתכלות כמו ציץ ובציצית נאמר ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת שעיי"ז ולא תתורו כו' ואחרי עיניכם ועיי' עוצם עיניו מראות ברע זוכה להקביל פני שכינה במד"ר ס"פ אחרי בסופו ממש, ועמ"ש מזה בישע"י סי' ל"ג י"ז ע"פ מלך ביופיו תחזינה עיניך, וכמ"כ הציץ נאמר בו על פתיל תכלת, וי"ל גבורות דאבא לדחות הראי' מן החיצונים מבחי' מצח אשה זוגה, גם תכלת רומז לכסה"כ וצריך להמשיך שם הציץ.

והיה על מצח אהרן כו'. פ"ק דפסחים ט"ז ב' וגשא אהרן את עון הקדשים הא אינו נושא אלא עון טומאה שהותרה מכללה בצבור וכ"ה פ"ק דיומא דף ז' ע"א, וכ"ה פ"ב דזבחים כ"ג ב' ובפ"ג דמנחות דכ"ה ע"א וע"ש במנחות.

שם דף ח' ע"א על מצחו תמיד שלא יסיח דעתו ממנו, תעילין שיש בהן כמה אזכרות עאכו"כ, וכ"ה בפ"ק דשבת ד"ב א' ובמנחות ד"ב א', ומהרש"א שם פי' דהציץ רומז על כתר כהונה ותפילין על כתר תורה כו', ויש לפרש לפמ"ש בת"א דהמצח הוא מכון כנגד מוח הדעת והדעת הוא כח המקשר את חו"ב להיות תקועה בחווק כו' אך המצח הוא כסוי על הדעת להעלים גלוי הדעת וההתקשרות כו' רק מצח אהרן היינו שנשאר הסכם ורשימו מהדעת כו' ולזה על הציץ הוזהר שלא יסיח דעתו ממנו להמשיך גילוי הדעת כו' כי הוא כמו מצחא דא"א שנק' רעוא דכל רעיון כו'. עוי"ל שענין הציץ אסתכלותא מצחא דא"א במצחא דז"א ע"כ צ"ל שלא יסיח דעתו ממנו שהדעת הוא המחבר כו', והנה תפילין שהם לטוטפות ל' הטפה י"ל ג"כ הטפה והולה מבחי' מזליה חזי ולכן נאמר והיו לטוטפות בין עיניך המשכת בחי' ראיה כמו בציץ כו'.

פ"ק דשבועות ד"ט ע"ב ויליף עון עון מציץ כו' מה להלן טומאת בשר כו'. פ"ד דזבחים מ"ה ב' אמר קרא לרצון להם ועובדי כוכבים לאו בני הרצאה נינהו (להקב"ה הם שאיננו מתרצה להם).

ספ"ט דזבחים דפ"ח ע"ב וציץ מכפר על עזות פנים, בציץ כתיב והי' על מצח אהרן ובעזות פנים כתיב ומצח אשה זונה היה לך בירמי' סי' ג' וכ"ה פ"ג דערוכין די"ו סע"א, ובמדרש שמואל ספ"ה דאבות במשנה יהודא בן תימא כו' עז פנים לגהינם ובושת פנים לג"ע, ענין ובושת פנים ע"ד למען תהי' יראתו על פניכם זו הבושה יראה בושת וההפך מזה עז פנים כו' וע"כ מה שהציץ מכפר על עזות הנ"ל שהוא הפך היראה זהו ע"ד כי עמך הסליחה למען תורא כו', וע"ש במד"ש שזהו ענין שסיים יהודא בן תימא יה"ד שתבנה עירך כו' שאז הציץ מכפר כו', והנה עז פנים זהו ממזר ומ"מ ארו"ל ממזר ת"ח קודם כו' כי ע"י הזכמה נמשך יראה בושת כי אם אין חכמה אין יראה א"כ עי"ז ישוב מעז פנים לבושת פנים כו' ועד"ז אפשר להבין מה שהציץ מכפר כו' כי הציץ יסוד אבא חכמה עילאה כו' ועוד כי הציץ זהב טהור יראה עילאה גבורה דע"י שבמו"ס כו'.

עו"ל כי מצח אהרן בחי' הוי עז כנמר מצחא בחי' אשר לא ישב אדם שם שלמעלה מבחי' אדם ז"א כ"א אור הרצון שלמעלה מהשכל וזהו ישראל עזין הם קשה עורף וסלחת בחי' איתן מושבך ושים בסלע חזקו פניהם מסלע וע"כ זה מכפר על העזות פנים שאינו אדם כי אין אדם מעיז פניו כו' וענין הציץ על מצח שנק' ציץ נזר הקדש שהוא נזר לבחי' קדש כי קדש למד מלמטה כו' וה"ע בעטרה שעטרה לו אמו כתר כהונה והנה עי"ז ונשא אהרן את עון כו' ע"ד ויעבור ה' על פניו למעלה מבחי' פניו כו'.

עו"ל דאיתא בספר אורחות צדיקים שער הבושת אם יתבייש האדם בגלוי ובסתור לפני הש"י ב"ה לבד אין מעלה למעלה הזאת ועמ"ש מזה בד"ה והנה מנורת זהב ובד"ה וארא אל אברהם אך מה שהאדם אין מתבייש מפני הש"י זהו מפני שבעיניו הש"י רחוק ממנו וע"כ ועשית ציץ הסתכלות אור ממזליה חזי ואז יתבייש מהשי"ת וזהו הפתיל תכלת יראה בושת ויהי' עז כנמר להעיו נגד המלעיגים על עבודת הש"י וזהו מצח אהרן הפך ממצח אשה זונה וכ"ז נמשך ע"י הציץ הסתכלות כלפי מעלה כנ"ל בד"ה ועשית ציץ.

בפ' תצוה כ"ח ח"ט

ולבני אהרן תעשה כתנות ועשית להם אבנטים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת. רבות ס"פ תצוה קנ"ד ג'. שליה רט"א שכ"ז ב' שליח ב'. בחיי פ' שמיני ק"מ ג'.

ברבות שם ולבני אהרן תעשה כתנות כשם שכתוב וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו כו', ובשלה פ' תצוה שכ"ז ב' בר"פ תורה אור, ואהרן הוא תיקון לאדה"ר שנתרחק אבל באהרן כתיב ואתה הקרב אליך את אהרן כו' (א"כ כענין לרחוק שנעשה קרוב) ומנח חטא האדם הוסר עדין מעליו דהיינו כתנות אור באלף ונתלבש בכתנות עור בעין וכתוב ולבני אהרן תעשה כתנות והוצרכו להתלבש בבגדי קדש כו' (והיינו לבני אהרן כי אהרן אותיות נראה היינו כמ"ש באורך נראה אור ור"ל שיהי' כתנות אור, וז"ש המדרש שהם מבחי' וילבש צדקה, שהרי הלבוש שלמעלה הוא כמ"ש עוטה אור כשלמה וגם כמ"ש אור זרוע לצדיק פי' צדיק היינו בעל צדקה וזהו זרוע צדקות וגם כמ"ש ישעי' ג"ח הלא פרוס לרעב לחמך כו' או יבקע כשחר אורך כו' וזרח בחושך אורך כו' והיינו כי הצדקה למעלה הוא מה שמשפיע שפע וחיות להתיות רוח שפלים הם העולמות דכולא קמיה כלא חשיב והשפעה זו היא אור בחי' אור א"ס ב"ה כו' ועוד מקרא מלא כתיב וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה, הרי צדקה נק' שמש ואור כו'), ואלה הבגדים מלבושי כבוד הם מדוגמת כתנות אור והם עשויים לכבוד ולתפארת כו' הוא קוב"ה ושכינתיה דהיינו תפארת הכולל שש קצוות, ומשפיע למלכות ומזדווג עמה עכ"ל והאריך בזה בשם הרמב"ן והיינו כי כבוד בחי' ממכ"ע כענין מכה"כ ותפארות בחי' סוכ"ע כו' ע"ד הנך יפה דודי כו'.

אדמ"ן ג"ע בד"ה בכ"ה בכסלו פי' שמהגבעות שהם בחי' כובע ישועה נמשך להיות בחי' תפארת שיבה כו' ע"ש והענין כמו שהביא בשלה דף ר"ט ע"א ממשארו"ל פ"ק דגיטין ד"ז ע"א בענין הסר המצנפת והרם העטרה בזמן שמצנפת בראש כה"ג עטרה בראש כל אדם וכו' ע"ש וע"ש בתוס' דמצנפת ומגבעות ענין א' הוא, והנה ענין עטרה עטרת חתנים זהו ענין כחתן יכהן פאר ועמ"ש מזה בד"ה שוש אשיש שהוא ענין כתר דז"א הנמשך מתפארת דאימא, וזהו שמהגבעות נמשך תפארת כי כן מהכתר נמשך האור בתפארת הנק' בריח התיכון המבריח מן הקצה כו'. ויש להעיר לענין מגבעות ממ"ש וגבעות בצדקה, עמ"ש מזה סד"ה קול דודי בלק"ת בשה"ש, גבי ומקפץ על הגבעות, ואפשר לומר הא דשל כה"ג נק' מצנפת ושל כהן הדיוט נק' מגבעות דוגמת הרים וגבעות אשר הגבעות הם בחי' מקבלים מההרים, כי הרים חג"ת וגבעות נה"י ועד"ז ענין מצנפת ומגבעות י"ל חג"ת דא"א ונה"י דא"א, עוד יש להעיר לענין מגבעות מענין גביע הכסף דיוסף אשר נת' במ"א שהוא ענין למעלה ממדרגת כוס כי כוס במל' וגביע ביסוד ולכן גביע חשבון ה"פ טוב דהיינו ה' פעמים אור כו', גם להעיר לענין מגבעות ממ"ש בוח"ב ר"פ וארא כ"ב א' בפ"י עד תאוות גבעות עולם, מאן איגון גבעות עולם, אלין תרין אמהן נוקבי היינו בינה שכינתא עילאה ומל' שכ"ת כד"א מן העולם ועו' העולם יובל ושמטה כו', ע"כ עד"ז י"ל ענין ומגבעות ותעשה להם להמשיך על ראשם המקיף דשכינתא עילאה כו' ואפ"ל מגבעות כולל ב' גבעות עולם הנ"ל

ע"ד לא זו מחבבה עד שקראה אמי כו' וזהו לכבוד ולתפארת כי ע"י הבינה נמשך האור בתפארת וממנו לכבוד בחי' מלכות וכמש"ש בזהר בפ"י עד תאוות גבעות כו'.

וצ"ל ענין הלא בגדי לבן גבוהי' מבגדי זהב, כי בגדי זהב שרשם מבינה ובגדי לבן הם מאבא, אשר גבהה מעלת אור אבא כנודע ע"ד שבת ויו"ט ששבת שהוא מוחין דאבא נק' קדש ויו"ט שהוא מוחין דאימא נק' מקרא קדש, וא"כ מדוע כהן הדיוט יש לו בגדי לבן דוקא ולא בגדי זהב שהם רק בכה"ג, אך הענין כי יסוד אימא מסתיים בחוה דו"א אבל יסוד אבא ארוך כו' כי כל הגבוה יותר יכול להשפיל א"ע למטה יותר וכמו הראיה לגבי השמיעה, שהשמיעה תופס רק קול ודבור שהם רוחניים והראי' נמשך לתפוס דבר גשמי כו' והיינו לפי שהשמיעה מבינה, ואין דומה שמיעה לראיה שהיא חכמה שהחכמים נק' עיני העדה וע"כ הראי' נמשך ומתפשט למטה יותר ע"ד בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה וע"כ כה"ג שהוא בחסד ששם מאיר יסוד אימא ע"כ יש לו בגדי זהב שמבינה, אבל כהן הדיוט שהוא למטה בנה"י או חסד דבריאה שם אין מגיע אור הבינה, אכן אור החכמה נמשך גם שם, ולכן יש לו בגדי לבן, וכה"ג נת' ברע"מ פ' תשא ע"פ והדל לא ימעיט מעשר בסוד יוסף שנק' יתום מאמו כו' אבל אור אבא מאיר בו כו' ולכן נמשלו בגדי לבן לבחי' וילבש צדקה כשריון, כי צדקה היא מל' שמקבלת מצדיק יסוד ועיקר המשכה זו מאור אבא כו' וממנו נמשך ג"כ קשקשי השריון לדחות יניקת החיצונים כמ"ש בביאור ע"פ וכל בניך למודי בענין א"ת בניך אלא בוניך כו'.

ע' עוד בשל"ה בפרק תורה אור מספר תורת כתנים דשליח סע"ב מענין כתנות בני אהרן כתנות עור נעשה כתנות אור והיינו ע"י שמתחלת כי שבעת ימים ימלא את ידכם, למלאות הפגם של שבעת ימי בראשית כו', ולפמש"ל שהם בגדי לבן מאור אבא לכן א"ש שהם כתנות אור שהחכמה נק' אור, כי גלוי אור א"ס הוא בחכמה כו'. ואפ"ל מה שהם דוגמת שריון ושריון הוא קשקשים, כי הנה ענין כתנות עור נעשו לבושין דיקר ממשכא דחויא שהפשיט מהנחש והנה הנחש נק' לויתן כמ"ש לויתן נחש בריח, ולויתן יש לו קשקשים בגמ' ס"פ אלו טריפות דס"ז סע"ב, אלא שהפשיטם מהנחש ונעשו כתנות עור לאדה"ר, ולכן הם כמו שריון קשקשים כו' שהם לבוש שבו ועל ידו הלוייתן הוא ביים, וכך נאמר וידגו לרוב בקרב הארץ כו' וכה"ג נכנס בלבושי' אלו לבית קדה"ק שהוא עלמא דאתכסיא ימא עילאה כו' ים הקדמוני כו' כמשארז"ל פב"ת דסוכה דנ"ב ים הקדמוני זה מקדש ראשון, ים האחרון מקדש שני, כי ים הקדמוני בינה ה' עילאה שה"ס בית ראשון, וים האחרון מ' ה' תתאה שהוא בית שני כו' וע"כ כדי שיוכל הכה"ג ליכנס לבהמ"ק הוא ע"י כתנות הנ"ל שנלקחו מכתנות אדה"ר שהפשיטם מלויתן נחש בריח כו'.

תצוה ל' א'

ועשית מזבח מקטר קטרת. רבות קע"ג ג' פ' צו ספ"ו. זח"ב ס"פ ויקהל רי"ה ב' ריט"א. ח"ג דף רנ"ד ב' מתמן ואילך ועשית מזבח מקטר קטרת נ' שם כי המנורה זהו ענין ו' נערות הראויות לתת לה מבית המלך, והקטרת זהו עצם היחוד והקשר ולכן המזבח באמצע וגם אין מחנכין המנורה ומזבח הפנימי אלא בין הערבים כי בערב היא באה. של"ה ריב"א. בחיי קיב"ב. מגלה ל"א. ירושלמי חגיגה פ"ב.

ב) אמה ארכו זבחים ו' נט"ב. של"ה רח"א רעח"א שכו"ב. בחיי קיב"ב.

ג) וצפית אותו רבות קנב"א פ' תרומה ס"פ ל"ד המזבח כתר כהונה זר זהב וכ"ה בפ' נשא פי"ד דר"ס ע"ד כתר כהונה זה מזבח הזהב שנאמר ועשית לו זר זהב סביב.

ד *

ה) והקטיר עליו אהרן כו' זח"ג ויקרא י"א א' ועילא מכולהו קטרת כו' אלא על שמחה כד"א שמן וקטרת ישמח לב כו' ת"ח שלמים כו' אבל קטרת קשירו דמהימנותא והמק"מ והרמ"ז לא העירו בזה.

פ' צו דל"ג סע"ב ודל"ד א' דהא קטרת לא סלקא אלא בומנין ידיען דכתיב והקטיר כו' בבקר בבקר בהטיבו כו' לאשתכחא שמן וקטרת כחדא, וד"ל ע"ב ושם פי' המק"מ שע"י הקטרת מתקשרים הספירות כולם ועיין מזה זח"ב רי"ט.

ח"ג בהעלותך דקנ"א ב' לפי' המק"מ ב' הרח"ו השמן המנורה זהו תיקון המ' ומזבח הפנימי זהו תיקון הבינה קיימא לחדוותא בינה שמחה, ועל ידה נקטר הקטרת שהוא תקוני וכירורי נוגה, ולכן שמן וקטרת תיקון מ' שכ"ת ותיקון בינה שכ"ע ישמח לב מ' ובי"ע, לפ"ו משארז"ל צדיקים לאורה היינו מ', וישרים לשמחה בינה, גם לפ"ו ענין הקטרת העלא' מ"ן ליחוד או"א שזהו ע"י מס"ג כלה עילאה כלה שארי, והמנורה יחוד זו"ג ע"י תומ"צ, ובד"ה ראו קרא בשם בצלאל פי' מזה"ח ומזה"פ הם ב' בחי' לב חיצוניות ופנימיות והיינו ב' בחי' אחד ובשכמל"ו ואהבת ביטול היש הגמשך ממלכות זהו מזה"ח כעין מפתחות החיצוניות ומזה"פ ביטול אמיתי של גה"א בשרשה מפתחות הפנימי, ויש להעיר ממ"ש בד"ה ואכלתם אכול דמה שהוא בחי' אוכל בחי' נשמה אדם לע"ל שיומשכו נשמות גבוהות מה שנשמות דעכשיו הם גק' בהמות לגבי הנשמות הנ"ל כי עקודים בריאה כו' ע"כ יצטרכו להיות אוכל ועי"ז יתעלו וזהו ענין סעודת לויתן כו'

ועד"ז יובן מארז"ל חגיגה פ"ב י"ב זבול שבו מיכאל מקריב נשמות הצדיקים שעם היותן בחי' אדם הרי כדי שיתעלו למעלה צ"ל ע"ד בהמה שנקרבת ע"ג המזבח כו', ובצלאל בצל אל וידעת כי זהו אל דעות ב' דעות כמ"ש בדרוש להבין ענין אור א"ס והיינו ב' המזבח ואפ"ל במזה"פ נעקד יצחק, ונחלי אש התקשרות ויחד לבבנו והקרבתם אשה עולה, ח"פ אמת דאוי"צ, וכענין מ"ן משושנה תתאה לשושנה עילאה, ודקמ"ט ע"א פי' שמן וקטרת הם או"א, והרמ"ז דקמ"ט פי' הקטורת ממוחי' דאימא להעלות הטוב שבק"נ ולכן נק' סמים תיקון ס"ם וזה מעין שלע"ל תצא ק"נ מטומאתה, וי"ל ע"ד מארז"ל סם המות נתון בתוכה כו' א"כ זהו תיקון עה"ה, וגם פי' שע"י הקטרת מתקשרים או"א עם זו"נ וא"כ זהו ענין שהשם שלם, ועיין עוד בפ' קרח קע"ז ב' ופנימאה מכולא ופי' הרמ"ז כי או"א תתאין הם ישסו"ת ואו"א עילאין זהו שמן וקטרת ואימא טמירא מאבא סוד ו"ד מלוי של יו"ד, והמלוי מה שבהעלם וזה ע"ד אחעט"ב בע"ח שער א"א פ"ב.

ו) ובהעלות אהרן כו' בין הערבים יקטירנה זח"א ויחי דר"ל ע"א ע"פ תכון תפלתי קטרת כו' מנחת ערב, והנה זח"ב ס"פ ויקהל רי"ט פי' שהקטורת גבוה מהתפלה שהרי התפלה במקום קרבנות שהן על מזבח החיצון וקטורת מזה"פ וי"ל ע"י תפלה מעלה מ"ן מנה"ב שבנוגה אל שרשן ד' חיות שבמרכבה וממשיך מ"ד מז"א כמ"ש באגה"ק סי' כ"ח, אבל קטרת על מזה"פ זהו העלאת מ"ן לבינה כי היא ע"ד העלאת נה"א שלמעלה מנה"ב בד"ה בכ"ה בכסלו שנכללת בעצמות א"ס וכענין שמע ישראל שם ע' העלא' נה"ב אך ישראל העלאת נה"א וזהו בן פרת עלי עין כו' ע"כ ממשיך מ"ד ממז"ס, ועי"ז מתברר גם י"א ארודי' דקי"נ כו' א"נ קרבנות העלאה לא"פ וקטרת ריח העלאה לא"מ סוכ"ע בד"ה ראה ריח בני, וי"ל המ"ד הנמשך עי"ז זהו כשמן הטוב כו', לכן קטרת גבוה מתפלה ועד"ז תפלה נק' חיי שעה ואין מפסיק מי שתורתו אומנתו אעפ"כ מפסיק לק"ש שהיא דוגמת קטרת יחוד או"א ע"י מס"נ כו', וביקש דוד שתהא תפלתו כקטרת והיינו מנחת ערב מנחה מ"ן ועי"ז נמשך מ"ד ממזל השמיני ונוצר אל ה' תתאה וזהו ע"ד חסידים הראשונים כו' שתפלתן גבוה מעסק התורה.

קטרת לשון קשר ותקשור על ידו ותקטר, והקשורים ליעקב קשר יסוד דנוק' ויסוד דדכורא, ועמ"ש בענין קשר בד"ה בן פרת יוסף זבאג"ה סי' ט"ו ותלת קשרין ישראל באורייתא י"ל זהו קטרת שבאהל מועד ואורייתא בקב"ה זהו קטרת שבקדה"ק, מענין קטרת ביאור נשא, ראה קראתי בשם, י"א יריעות עזים ביאור מה טובו י"א פסוקים בנו"ן שלי"ה ר"ו.

א) בפ' קרח • ט"ז ו' פרש"י הקטרת החביבה מכל הקרבנות וסם המות נתון בתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא כו', וזהו קח לך סמים ב' סמים הא' סם חיים הב' סם המות שנהפך לחיים ע"י מס"ג בק"ש כמארז"ל הירואה שיחיה ימית א"ע, ואין התורה מתקיימת אלא במי שממית א"ע עליה כו' כמ"ש הענין במ"א.

ב) ויש להעיר מן הפסוק בפ' שמיני סי' יוד פסוק א' ויקחו בני אהרן וע' ע"ז הפי' בזח"ג שמיני לז"ב שהקטרת ה"ע התקשרות המל' בע"ס ומתקשר הכל בא"ס ולכן נקרא קטרת, והם קשרו הע"ס ואת המל' לא קשרו עמהם, ועמש"ל ב' הממ"י די"ט שלכן יש בקטרת י"א סממנים נגד קשר ע"ס והבחי' י"א נגד המל' שבבי"ע כמ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה, וזהו לבונה זכה שממנה עיקר הריח כי עיקר העלאת מ"ן מבחי' זו, והם קשרו ע"ס עשו הקשר של המשפיע שירצה להשפיע כענין בן פורת יוסף, ולא קשרו המקבל לקבל א"כ זהו גורם ח"ו השפע לבטלה, ובא ק"ג ומקבלת הטפה וזש"ש וקשירו מלה אחרא ושפחה כי תירש נו', ועיין מזה בזח"ג אחרי נו"ב ודנ"ז סע"א.

ג) רבות ר"פ ויקהל ר"פ מ"ח, טוב שם משמן הטוב טוב היה שמותן של חמ"ו משמן המשחה שנמשחו בו נדב ואביהו למה שאלו נכנסו להקריב ויצאו שרופין כו' היינו כי שם הוא בחי' מל' והם לא קשרו בחי' זו רק ע"ס המשפיע זהו ענין שמן המשחה כו', ולכן טוב שם כי העיקר בחי' מל' קבלת עומ"ש כו', בזאת יבא אהרן בזאת דוקא, וזו"א ע' קע"ב.

ד) זח"א עמוד קע"ב פי' כי הלב הוא קדה"ק יש ב' בתים בא' סם חיים ובא' סם מות, וזהו ע"ד יצ"ט ויצה"ר וסם חיים שכינה וס"מ לילית מרה כלענה, ואהרן נשמה, וזני בניו רוח ונפש כי בנדב רוח נדיבה, וע"כ אם מעלי' הקרבן כראוי הא סם חיים שכינה, וא"ל הא סם מות אש זרה מרה כו' ועמש"ל בד"ה בפ' קרח י"ל כשסם חיים אזי גם ס"מ נהפך לטוב ע"ד ויאבק שהעלו אבק וכמ"ש מכל אבקת רוכל, וע' ת"ז צ"ג א' תקון נ"ו פי' החטא ע"ד גלוי עריות שלמעלה היחוד בבחי' ואיש כי יקח אחותו ולמטה נעשה ערוה ומפריד היחוד כמ"כ בהקריבם אש זרה כו' זהו גלוי היחוד למטה באש זרה ונעשה ערוה כו'.

ה) זח"א פ' גח דע"ג סע"א וע"ב ויקריבו אש זרה ע"ד לשמרך מאשה זרה דהיינו שתויי יין ע"ד עה"ד אשכול של עננים סחטה לו כו' וכ"ה בפ' מקץ קצ"ב א' שזהו ענין אשכולות מוירות.

ו) זח"ב וארא דכ"ו ע"ב ואינון פרישו את קיימא מאתריה כו' היינו הפירוד בין צדיק ונוק', ולכן נשרפו כו', פי' תשא קצ"ג א' שהם שוו לט"א לפניו, וסטר דקדושה אהדר לאחורא דכתיב ויקוייבו לפני ה',

בפ' קרח : בגוכתיק ובכתיי מעתיק קטעים אלו הם אחר המאמר ולעיל.

לפני ה' שווה, והרמ"ו שם פי' שנתאחזו החיצונים מהמקום המגולה שה"ס
 עה"ד טו"ר כו', ח"ג שמיני לז"ב הנ"ל.

ז' בד"ה ראו קרא בשם פי' קטרת מיכאל מקריב כו' וזהו ע"ד בכל נפשך
 אפילו נוטל כו' העלייה לחיי החיים שלמעלה היש כו' לכן רק ריח
 שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף פי' לא חיי הגוף כ"א חיי החיים כו'
 כמ"ש בזהר באדרא בחוטמא חיון דחיון כו'.

תצוה למד ז'

והקט"ר עליו אהרן קטרת סמים, בבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה.
 פסוק זה יש בו י"א תיבות י"ל רמו לאחד עשר סממני הקטורת
 כו', ואפשר להעיר ממ"ש ר"פ דברים אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר
 ויש ע"ז ברבות פ' כי תשא פ' מ"ב ג' פירושים יעו"ש הא' אחד עשר
 יום היו עם הקב"ה ואח"כ באו לדרכי עשו היינו דרך הר שעיר אי"כ הנך
 אחד עשרה יום הם ע"ס ואדון יחיד המושל בהן כו', הב' שי"א יום
 היו דרך הר שעיר מעשה עשו וזהו ע"ד שבקליפה הם י"א כתרי מסאבותא
 י"א פעמים אדור, עשתי עשר יריעות עזים כו', הג' י"א ימים מחורב
 במיוחד שבעשרה חטאתם בשמי שהוא אחד שהוא ראש לכל עשרות
 הדברות שנאמר אנכי ה' אלקיך, והיינו ג"כ בחי' אנת הוא חד ולא בחושבן,
 וזהו ענין פנימית הכתר עתיק יומין שאינו בחושבן ע"ס, אי"כ לפ"ז אחד
 עשר סממני הקטורת זהו להמשיך גלוי אדון יחיד בכל הע"ס והמשכה זו
 ע"י ריח והעלאתה, ע"ד תשובה ריח בוגדיו שהוא בירור י"א כתרין דנוגה כו'.
 פסחים ה' גט"ב, יומא א' יד"ב, ג' לג"א, מנחות ד' נ"א, יומא ג' לג"ב.
 של"ה סז"א קפח"א קצא"א ריב"א שנח"ב, ש"ך.

בשולי העמוד בגוכתי"ק:

מנורה תורה ז' נרות ז' קולות ה' נרות שמים ת"ק שנה נר ז' ז'
 מחבר שמים עם ארץ א"נ ה' נרות ה' חומשי תורה ז' נרות כשנחלקים
 לז' ספרים שהוא יחוד תשב"כ עם תשבע"פ וא"כ ה' גובלות אירוסין ז'
 אירוסין ז' נשואין לכן ביניהם קטרת וא"כ ה' נרות בחי' אירוסין וזה
 נמשך אחר דם התמיד שהיא העלאת נה"ב במזבח החיצון ועי"ז ההמשכה
 ג"כ בחי' ארוסין, ועד"ה עיני כל, אבל אח"כ קטורת פנימי' הלב נשואה
 וכמ"כ המשכה ב' נרות יחוד יסוד ומל' זהו נישואין, ועמ"ש סד"ה תורה
 צוה, ונשואין ענין והשיאנו י"ל ג"כ ל' רוממות ע"ד בעולת בעל עולה עמו.

פסחים ה' גט"ב אין לך דבר שקודם לתמיד של שחר אלא קטרת בלבד. שנאמר בה בפ' תצוה בבקר בבקר ובתמיד לא כתיב אלא חד בקר, ופרש"י אין לך דבר שקודם באישים, ור"ל להקטרת איברי התמיד, ואילו שחיטת זוריקת דם התמיד קודם לקטרת ומשנה מפורשת היא פ"ג דיומא משנה ה' קטורת של שחר היתה קריבה בין דם לאיברים כו', וע' בתוי"ט פ"ק דיומא משנה ב'. ועיין בגמרא פ"ד דברכות דף כ"ז ע"א דגבי מן כתיב ג"כ בבקר בבקר וארז"ל חלקתו לשני בקרים שלא היו לוקטים אלא בבקר ראשון שהוא שלש שעות ראשונות. עכ"פ מזה למדנו דקטורת יש לו שייכות לענין מן שבשניהם נאמר בבקר בבקר.

ונציג פסוק וילקטו אותו בבקר בבקר איש כפי אכלו וחם השמש ונמס, בפ' בשלח ט"ז כ"א, ברכות כו"א. של"ה שני"א. בחיי פ"ט א"ב. עמה"מ שער או"א פ"ל דף עד"ב ענין וחם השמש ונמס שע"י אור השמש נמתקים הגבורות וכ"כ שם שער רישא דז"א פרק י"ח דקל"ד ד'. רבות וירא פמ"ח נ"ג ע"ב ענין וחם השמש ונמס בד' שעות, ואמ"ל ע"פ מ"ש בוח"ג בלק דף ר"ד סע"א שהם ב' בחי' בקר הא' בקר דאברהם שנאמר וישכם אברהם בבקר הב' בקר דיוסף ומשמע שם בקר דאברהם הוא אור שנברא ביום ראשון והוא נמשך ומתלבש בבחי' יסוד הנק' בקר דיוסף, וע' במא"א אות בית סל"ו, ובוח"א דר"ג ע"א ע"פ הבקר אור ובפ' יתרו דף פ"א ובת"ז תקון כ"ב דס"ה ע"ב ותקון למד דע"ו ע"א, ויש להבין זה עפ"מ"ש בוח"ב תרומה קס"ח ב' בפ"י ובטובו חיינו, ובטובו דא ימינא עילאה, ומטובי דא דרגא אחרא דאתי מסטרא דימינא ואיהו דרגא לתתא מיניה ופי' בפרדס שער המכריעין פרק א' כי ובטובו הוא חסד, ומטובו הוא היסוד הנמשך מהחסד והיינו פי' ומטובו מקצת טובו כו' ע"ש, והענין נתבאר במ"א בד"ה מי יתנך בענין ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה כו' ונגד זה זקף לו הקב"ה חסד כו' וכמארז"ל ספ"ד דסוכה גדולה גמ"ח יותר מהצדקה, והצדקה נמשך מצדיק שהוא יסוד, אבל חסיד עדיף מצדיק, כי צדקה מצדיק היינו לעני די מחסורו אבל גמ"ח אף לעשירים ולכן נק' חד אריך ובמ"נ ח"ג פנ"ג חסד הוא ההפלגה לטוב כו' וע' זח"ג פנחס דרכ"ב ע"ב איזהו חסיד כו' המתחסד עם קונו כו' כי החסיד עיקרו בא"א דלית שמאלא בהאי עתיקא, והיסוד צדיק המשכחו מבחי' חכמה שיש בה ג"כ דין כו' ויסוד נק' שדי די ספוקו ועו"ג וארא אל כו' באל שדי אכן ושמי הוי' לא נודעתי להם, וא"כ לפ"ז ענין ב' בקרים בקר דאברהם נק' בבקר בבקר שאז התגלות החסד, הנק' טוב וזהו הטנת חמש גרות מחסד עד הוד, ובקר שני בחי' בקר דיוסף יסוד, והמן שנאמר בו בבקר בבקר היינו גלוי חסד עליון כי המן נמשך מבחי' טל שהוא אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת א"כ הוא הפלגת הטוב, והקטורת ריח מעורר וממשיך מטל השמים כו' כמ"ש וירח כו' ויתן לך האלקים מטל כו' ולכן נאמר בו ג"כ בבקר בבקר וזהו ואיש דא קוב"ה כי יקח אחותו דא כנ"י חסד הוא

בזח"ג ויקרא ד"ז ע"ב דהיינו חסד הוא דוקא שיהי' הגילוי בלי שום דיני כ"א גילוי ורב חסד והוא בחי' ושמי הוי' שלמעלה ממדרגת באל שדי, די ספוקא כו' וע"י גלוי זה נמשך שיהי' הגלוי למטה כמו למעלה שאין זה ע"פ סדר ההשתלשלות, עוי"ל ב' בחי' בקר ה"ע ב' בחי' שלום, יעשה שלום לי שלום יעשה לי, היינו שלום בפמש"ע יחוד חו"ב ע"י יסוד אבא ושלום בפמש"ט יסוד ז"א, וזהו ענין בקר דאברהם כי אברהם הוא אבר מה היינו יסוד אבא ע' בלק"ת מהאריז"ל ר"פ לך לך ועמ"ש בת"א ר"פ לך אברם היינו אב רם בחי' יסוד אבא וכשנק' אברהם היינו תוספת ה' עילאה והוא ע"ד הבן בחכמה ובמא"א אות א' קל"ו ולפעמים נק' או"א אברהם ושרה כו', ועוי"ל ענין בקר דאברהם ע"ד מ"ש בזח"ב ר"פ יתרו אית מלך לעילא רזא דקה"ק וכהן דמשמש תחותיה רזא דאור קדמאה היינו חכמה או חסד כו' ועוזח"ג ר"פ עקב דרע"א סע"א בפ"י אתה כהן לעולם ובפ"י הרמ"ז שם א"כ לפ"ז ענין בקר דאברהם להמשיך יחוד שכינתא עילאה היינו השראת ג"ר על ז"ת שזהו ענין יחוד או"א שבפסוק ראשון דק"ש ועי"ז נמשך הגלוי במדות וזהו ענין הטבת חמש גרות שממשיכים מהבינה משמן הטוב דאו"א לחמש מדות חג"ת נו"ה ואח"כ בקר דיוסף שיומשך גלוי זה במל' מקור דבי"ע וע' מ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בענין ג"פ קדוש וע' זח"ג פנחס רג"ד א' חמש בנין ואיגון חמשה חומשי תורה ואי תימא שיה איגון אלא שבע איגון כו', וע' רבות נשא ע"פ ולזבח השלמים בקר שנים כו' וא"כ בקטורת ובמן שנאמר בבקר בבקר לפי שנמשך בחי' יסוד דאבא כו' שהוא ענין אור הגנוז שלמעלה מבחי' שמש כו', ועיין בהרמ"ז פקודי דף ר"כ בענין מה רב טובך כו', והנה גבי שני גזרי עצים כתיב ג"כ ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר, ר"פ צו ו' ה' וע' מזה בזח"ג פ' צו כ"ז ב' וכהנא יסוד עליה אשא בבקר בבקר בזמנא דשלטא סטרא דיליה ואתער בעלמא בגין לבסמא עלמא כו' וע' זהר ויקרא כ"ב ב' ע"פ ברוך יחד כל כוכבי בקר כו' בגין דהאי בקר אתער עלמא ואברהם אתער ואתי למנטע אשל בבאר שבע כו' ודף כ"ה ע"ב שזהו ענין חוט של חסד המאיר ביום כו' וענין אש מבואר בלק"ת בד"ה אתג' נצבים, ואפשר שני גזרי עצים עץ החיים ועה"ד כו' שבהם נמשך כי הוי' אלקיך אש כו', והרמ"ז פ' צו דכ"ז פ"י והיה בהשכמה בשעת תחלת התעוררות החסד כו', כי הנה ארז"ל השכם והערב כו' ובאור המאיר פ"י בשם הה"מ נ"ע ענין משכימים לסליחות להמשיך מקדמות השכל, וזהו ענין בקר דאברהם שנאמר וישכם אברהם בבקר כו' וישכם דוקא, ובישעי' סי' נון פסוק ד' יעיר בבקר בבקר יעיר כו' וע' מזה פ"ב דערובין.

והנה קטרת שנאמר בו בבקר בבקר דהיינו בג' שעות קודם התמיד שזמנו בד' שעות, א"כ זה דומה לק"ש ותפלה, כי הנה זמן ק"ש עד סוף ג' שעות והיינו כמו קטורת כי ק"ש הוא בחי' ריח, וזהו לריח שמניך, לריח בגימטריא רמ"ח היינו רמ"ח תיבין דק"ש, וכמ"ש בזהר בלק קפ"ה בענין

אור תצוה התורה א'תשסה

הינוקא שהבין בריחא דלבושייכו שלא קראו ק"ש והרמ"ז שם פי' שק"ש הוא בחי' ריח כו' והיינו כי ריח בחי' או"מ וכך הוא ענין ק"ש למס"ג באחד וה"ע מיכאל מקריב נשמות של צדיקים ע"ג המזבח כו' לאשתאבא בגופא דמלכא. וגם בכל מאדך בחי' מקיף ועמ"ש מזה בד"ה ראה ריח בני כו' ותפלה כנגד תמידין תקנום כו'.

והנה מה שמחלקים הטבת הנרות לשנים תחלה חמש ואח"כ ב' היינו ג"כ מדכתיב בבקר בבקר בהטיבו חלק ההטבה לשני ג'קרים כן ס"ל לר' יוחנן פ"ג דיומא דל"ג ע"ב ועיין בדברי הרמב"ם פ"ג מה' תמידין דין י"ז שנקט טעם דר"ל והקשו עליו הכ"מ ולח"מ יעו"ש, וכן הרע"ו פ"ג דתמיד משנה ט' והתויו"ט שם פי' הטעם משום דכתיב בבקר בבקר חלק ההטבה לשני בקרים, והרמב"ם בפ"י המשנה שם ספ"ג דתמיד הביא טעם זה ג"כ, וא"כ בפ"י ההטבה לשני בקרים יבואר כמ"ש לעיל ועיין זח"ג בלק דף ר"ד ע"ב ע"פ בקר אערוך לך ועמ"ש מזה בביאור ע"פ הדרוש בכ"ה בכסלו שי"ל בקר דאברהם נמשך מבינה עד הוד, אך בקר דיוסף יסוד נמשך מהחכמה דוקא יסוד אבא ארוך, וע"ד חסידות כמ"ש בד"ה משה ידבר ההפרש בין מה שקיים אברהם את התורה שזהו ביוחניות להוסיף אורות באצ"י אבל ע"י משה נמשך גם בבי"ע ובמשה כונויב ויקח משה את עצמות יוסף עמו ובזח"א דכ"א ע"ב שהשפעת משה למ' ע"י יוסף כו' ועמ"ש ע"פ וארא אל אברהם כו' אכן ושמי הוי' היינו מה שמאיר בחכמה נמשך ע"י משה תורה כו' ועד"ז יובן ההפרש בין בקר דאברהם ובין בקר דיוסף בן פורת יוסף רבוי האור כו'.

אור התורה

פרשת

זכור

פ' זכור

בס"ד

זכור את אשר עשה לך עמלק כו'. הנה ארז"ל שלשה מצוות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ למנות להם מלך ולהכרית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה, כדאיתא בסנהדרין פ' כה"ג ד"כ ע"ב, ואיני יודע איזה מהם תחלה כשהוא אומר כי יד על כס כו' ופרש"י להכי נקט שלש הללו שהן תלויות זו בזו לעשותן כסדרן כדמפרש כו' וארז"ל שאין השם שלם ואין הכסא שלם כו'. ויש להבין ג"כ ענין מלחמה לה' בעמלק מדור דור ולא נאמר לדור דור. הנה תחלה יש להבין ענין יצי"מ שחייב כל אדם בכל דור ודור לראות כאילו הוא יצא ממצרים כו' שנאמר בעבור זה עשה הוי' לי כו', וכן בעמלק כתיב אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, וכיון שיציאת מצרים הוא בכל דור ודור חייב אדם, כמו"כ הוא בחי' מלחמה לה' בעמלק מדר' פיון שמלחמת עמלק היא בצאתכם ממצרים, (אמנם לע"ל שתהי' יצי"מ טפל בגמ' ספ"ק דברכות ד"ב סע"ב יהי' ג"כ זכרון דעמלק טפל כו') להיות כי יש להתבונן על ירידת הגשמה האלקית בגוף החומרי לאיזה תועלת הוא הלא קודם בואה לגוף היתה דבוקה בבוראה ביותר שאת כידוע, אך הענין הוא דארז"ל יפה שעה אחת בתשומע"ט בעוה"ז מכל מכל חיי העוה"ב, שהוא מה שנהנין מזיו השכינה (זג"ה ר"ל כן עד"ז הגשמה היתה קודם בואה לגוף אף שהיתה נהנית מזיו השכינה עכ"ז ירידתה בגוף לזכות לתומע"ט זהו עלי' גדולה ועיין בתו"א פ' חיי וד"ה ע' בע"ח ושם דכ"ח ע"ב והנה געה"ע הוא מבריאה, ואתי שפיר הא דזג"ה יפה שעה אחת כו', מפני שהזיווג ז"ג הנק' יחוקב"ה בד"ה ה' לי בעתרי הוא באצילות והמצות ממשיכות מ"ד דאצי' ושרשו ממ"ס כו' עכ"ל וזה כעין שנת' בלק"ת בשה"ש בד"ה שחורה אני ונאווה דרוה"ש כי אף שקודם ירידתה היתה בבחי' חי ה' אשר עמדתי לפניו וע"י ירידתה בגוף היא בבחי' שחורה אני עכ"ז ונאווה שע"ז דוקא נעשית בבחי' כלה ומקבלת טיפת ח"ע וענין עמדתי לפניו ע"ד שהמלאכים נקראים עומדים שמקבלים מבחי' ממכ"ע אבל ע"י ירידתה בגוף נעשית בבחינת ונתתי לך מהלכים המשכת סוכ"ע בד"ה ועתה יגדל נא, ועמ"ש מזה בד"ה שלש רגלים תחוג לי כו' ועיין בלק"ת פ' במדבר בד"ה במדב"ס באוה"מ דרוש השני ג"כ מענין יפה שעה אחת בתשובה כו', ובפ' בלק בד"ה מה טובו פי' שירידת הגשמה בגוף זהו ע"ד מעלת התשובה יותר מבחי' צדיק וכן פי' בד"ה קדושים תהיו דתקס"ב.

א'תשס"ט

קיצור. ענין יפה שעה אחת כי חיי העוה"ב ג"ע זהו בעולם הבריאה הוא בחי' ממכ"ע וע"י התשובה ומע"ט המשכת יחוקב"ה אצילות סוכ"ע עומדים ומהלכים עכ"ה). ויש להבין מהו ענין הזיו הגה ההגאה שנהנין מזיו השכינה היינו שנהנין מבחינת עונג האלקי שהוא מקור לכל התענוגים הנמצאים בעולמות עליונים ותחתונים כמ"ש או תתענג על הוי' שהתענוג אלקי שבגה"ע הוא ראש ומקור השופע מציאות העונג של הנבראים דעולם הבריאה מאין ליש וכן העונג אלקי שבגעה"ת הוא ראש ומקור השופע מציאות עונג הגשמי של עולם העשי' ועמ"ש בפ"י זה היום תחלת מעשיך דקאי על געה"ת בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ כנישין תהא לכוך, ונמצא מה שנהנין ומרגישין העונג הוא בחי' בריאה מוגבלת אבל הזיו אלקי שנהנין ממנו בגעה"ע הוא אמיתת המקור של כל התענוגים הנמצאים ממנו מאין ליש כמ"ש להנחיל אוהבי יש כו' (עיין בת"א פ' חיי בד"ה להבין מרז"ל יפה שעה אחת גבי אבל ענין עוה"ב שנהנין מזיו השכינה הוא השגת מהות ועצמות התפשטות חיות אלקות בבחי' גילוי ועפ"י יש לפרש או תתענג על הוי' דפי' על משמע למעלה משם הוי' וכמ"ש בוח"א ויחי דרי"ט ע"א על הוי' דוקא, ולכאורה תמוה לכן אפ"ל כי הוי' הוא מלשון שמהוה העולם מאין ליש כמ"ש בת"א פ' בשלח בד"ה וירא ישראל ובפ' ויחי בד"ה יהודה אתה והתהוות זו מאין ליש היינו שיהי' החיות אלקות מוסתר בתוך העולם ואינו מושג ונראה כמו התלבשות הנשמה בהגוף ולכן החיות הקודש הנושאות את הכסא שואלים איה מקום כבודו כי לא יראני האדם וחי ופי' וחי היינו שאפי' חיות הקודש לא יראני כמ"ש במד"ר ס"פ גשא וזהו נמשך מבחי' שם הוי' הממכ"ע, ולכן בג"ע שמשיגים זיו השכינה השגת מהות ועצמות התפשטות חיות אלקות בבחי' גילוי נק' על הוי' ר"ל מההשפעה הנמשך משם הוי' שבאה בבחי' העלם והסתר כו' ועמ"ש מענין זיו השכינה בד"ה ושבתה הארץ שבת להוי' דרוש בהר תקס"ב שם פ"י הזיו הוא ג"כ מהארת יסוד במ' כמו חודש אייר נק' חודש זיו ובמא"א אות זיך סעי' י"ז זיו נק' היסוד ועיין בוח"ג בהעלותך דקנ"ב ע"ב, ובמא"א אות א' סעיף פ"ד מענין אייר והוא החודש השני אך מ"ת בחודש השלישי תפארת גבוה יותר כי יפה שעה אחת כו', וע' בוח"ב יתרו ע"ח ב' מענין זה, ועיין ברע"מ ר"פ תשא העשיר כו' והדל כו' ע"ש, ועיין בסידור בד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוה"ש ההפרש בין כשהמשכה נמשך במל' ע"י יסוד וכן כשנמשך מתפארת ועמ"ש בענין מארז"ל מ"ש בנחמי' סי' ט' בענין שבת מצוות בשני וזין בלק"ת בהקיצור סד"ה למנצח על השמינית ובמ"א בהביאור ע"פ מי יתנך כאח לי.

קיצור מהג"ה. פי' או תתענג על הוי' מ"ש בפ"י זיו מיסוד חודש אייר, והאבות נק' זיוותני ארץ אייר ר"ת אברהם יצחק יעקב רחל, ר"ל הארת חג"ת במל' ע"י יסוד אעפ"כ בחודש השלישי ת"ת בו נמשך מלמעלה מעלה ע"ד והבריה התיכון זח"ב ס"פ תרומה קע"ה ב' והיינו בו מ"ת ויקם

עדות ביעקב, ולכן יפה שעה אחת בתומע"ט מהזיו דחהעוה"ב, וכענין
 בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ר"ל יותר מבחינת כי כל גשמים ובארץ
 כו' העמוד המחבר בחי' יסוד כו', ועמ"ש מזה ג"כ בבוך בראשית ב' פ'
 חי ובבראשית א' פ' חי דרפ"ג ע"א, ועמ"ש מענין מרוב כל בלק"ת בד"ה
 מגורת זהב כולה פ"ב ובת"א בד"ה ואתה תצוה, ועיקר הענין י"ל זיו
 השכינה שבג"ע שרשו מבחי' ממכ"ע היינו מבחי' חכמה ונמשך ע"י יסוד
 י' סוד לכן אף שהוא השגת המהות אבל עכ"ז היינו המהות מבחי' ממכ"ע
 אבל יפה שעה אחת בתומע"ט בעוה"ז שעי"ז נמשך מבחי' סוכ"ע היינו
 מבחי' כתר כמ"ש מזה באג"ה סי' י"ז בד"ה גודע דבאתעדל"ת ובלק"ת פ'
 שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ דרוה"ר עכ"ה)
 וכמו שבבחי' עונג של הגברים שהוא בבחי' יחידה שבהם מתהווים מזיו
 השכינה כמו"כ כל פרטי גרונח"י שבהם מתהווים מאין ליש ממדת מלכותו
 ית' הנק' שכינה כידוע, שהוא כח הפועל בנפעל כו' והוא מדה התחתונה
 שבאלקות להיות נמשך ומתפשט למעלה להחיות רוח שפלים (ועיין בכה"ז
 פ' אחרי בד"ה תאנא אתעברת ה"א עילאה שם ג"כ נת' ההפרש בין חיות
 העולמות כה"פ בנפעל שנמשך מו"ת שבמל' עולם חסד יונה וכן בג"ע
 שנמשך מג"ר שבמל' שרשו מבחי' מבין ולא בבינה ידיעא) והו' מלכותך
 מלכות כ"ע פי' כל התהוות העולמות הוא רק ממדת מלכותו ית' המתפשט
 עליהם כידוע (ועיין בד"ה לכן אמור לבנ"י דצ"ה ע"ב ובד"ה ובבואה לפני
 המלך דק"ס ע"ד ושם ג"כ מענין יפה שעה אחת כו', ובלק"ת בד"ה הוי'
 לי בעוזרי ובד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו ושאר דוכתי ובד"ה תקעו בחודש
 שופר דרוה"ר) אך מדת המל' כלולה מב' מדריגות (עיין בד"ה ויקהל משה
 וסד"ה קחו מאתכם תרומה לה') הא' כח הפועל בנפעל ממש כידוע, והב'
 בחי' כתר מלכות פי' כל עיקר מהות המלכות שהוא כח ההתפשטות כידוע
 והיא המתנשא עליהם ומקיף את כל העולמות כמ"ש ארוממך אלקי המלך
 פי' מה שארומם אותך ותתנשא מכל הנבראים דבי"ע בבחי' כתר ומקיף
 בהשוואה אחת לכולם כו' הוא המלך בחי' כתר מלכות כעז"מ מלך בוי"ד
 שמתפשט אימתו על אנשי המדינה ובכתר מלכותו כלולה כל פרטי התפשטות
 האימה כמ"ש במ"א וזהו ארוממך אלקי ארומם את כל כה"פ בנפעל כו'
 וד"ל. וזהו ה' מלך גיאות לבש פי' מה שהוא ית' מתנשא ומרומם על כל
 העולמות בבחי' גיאות הוא ג"כ רק בחי' לבוש בלבד לגבי עצמותו כמ"ש
 אשירה להוי' כי גאה גאה פי' גאה ומתנשא על הגיאות והתנשאות של
 זיו השכינה כו' כי עצמות האצילות הוא למעלה מהשתלשלות להיות ממלא
 וסובב כידוע כמ"ש אני הוי' לא שניתי שבחי' הוי' הוא היה הוה ויהי'
 פי' עבר הוה ועתיד שבזמן ומקום בעצמות האצילות אין שם שינוי בין
 עבר לעתיד כי עבר ועתיד כאחד הם וזהו לא שניתי כלל בין קודם
 ההשתלשלות לאחר השתלשלות מאחר שהוא למעלה מהזמן ומקום בחי'
 קדוש ומובדל כו', (ועמ"ש בענין ארוממך אלקי המלך עיין בת"א בד"ה
 כי אתה נרי ובד"ה ויקהל ובד"ה קחו מאתכם ובסידור באשרי יושבי ע"פ

ארוממך ועמ"ש מזה לקמן ס"ד ומענין כתר מלכות בביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות ובביאור כי על כל כבוד חופה, ומ"ש בענין ה' מלך גיאות לבש בד"ה נשא את ראש דרוה"ר ובהביאור ומ"ש בענין כי גאה גאה למעלה מבחי' גיאות לבש עיין בת"א פ' בשלח בד"ה או ישיר משה ובד"ה אשירה להוי' ומ"ש שאין שום שינוי בין עבר היה ועתיד עיין בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך.

קיצור. ג' מצות נצטוו מלחמת עמלק אחר יצימ"צ, מהו יצימ"מ ויש להקדים שירידת הגשמה בגוף זהו כענין יפה שעה אחת זיו השכינה או תתענג על הוי' למעלה מעצם העולמות בי"ע מ"מ רק מבחי' שכינה מ' מדה אחרונה ובמ' ג"כ ב' בחי' כה"פ בנפעל ובחי' כתר שבמ' ארוממך אלקי המלך, ומ' ה' מלך גיאות לבש בחי' לבוש אבל בעצמותו ית' כי גאה גאה אני הוי' לא שניתי ועמ"ש"ל ב' קיצורים מהגהות הא' פי' יפה שעה אחת הב' פי' או תתענג על הוי' כו' ובענין זיו ובחודש השלישי ובענין מרוב כל.

ב) וזהו יפה שעה אחת בתשובה כו', כי הנה למתב"כ כו', פי' אפילו מחשבה והשגה דנשמות עליונות דגעה"ע שנהגין מזיו הוא רק מצמצום האור והזיו כו' כמ"ש להודיע לבנה"א גבורותיו פי' גבורותיו צמצומים שמתצמצם עצמו עד שהוא מקור וחיות לנברא כו', והן הן בחי' גבורותיו שהוא יכול להתצמצם כ"כ כו', וכבוד הדר מלכותו כו' פי' וכל אלו הצמצומים הן רק מזיו וכבוד הדר של מדת מלכותו ית' שהוא אשר נהגין מזיו השכינה וכתיו' היש מספר לגדודיו כו', ואם במלאכים אין מספר כש"כ וקו"ח בנשמות אלקות שהן כהנה וכהנה כידוע (בענין למתב"כ בד"ה וישב יעקב ובביאור האזינו השמים דרוה"ש בענין להודיע לבנה"א גבורותיו וכבוד הדר מלכותו בד"ה ועתה יגדל נא דתקס"ג ובסידור והדר זהו ע"ד זיו כו', והנה הגם דלמתב"כ אבל למעלה מן המח' יש תפיסא והוא הרצון שלמעלה מן הטעם ושכל הנק' רעו"ד והוא רצה"ע משא"כ רצוה"ת שנמשך מן השכל וטעם כו', כמ"ש ונהר יוצא מעדן כו' אבל רצוה"ע הוא אהבת בכל מאדך בלי גבול ושיעור כו' והיינו כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' כלה שארי כו' דהיינו שאין לו רק רצון אחד לאביו שבשמים בלבד ואין זר אתו כו', ולהיות כי רוח אייתי רוח כו' מעורר למעלה ג"כ בחי' רצון וחפץ העליון כמ"ש אשר חפץ ה' עשה כו' והוא כתר מלכות אשר נתפס ושוכן ברצון הלב באהבת בכל מאדך מה דלית מח' תפיסא ביי' בג"ע כי אינם משיגים ונהגין רק מהזיו ולא בבחי' כתר מלכות הרם ומתנשא עליהם כו' כנ"ל ולזאת הושפלה הגשמה בגוף שתבוא להתקשר בהוי' סוכ"ע ביתרון מעלה מכמו שהיתה בג"ע וזהו יפה שעה אחת בתומע"ט בעוה"ז מכל חהעוה"ב נהגין מזיו כו', (בענין שברעו"ד הוא נתפס בד"ה וישב יעקב ובד"ה האזינו השמים הנ"ל ומ"ש והוא רצה"ע כו' עיין בת"א בד"ה ויקהל משה דאית רצון ואית רצון ובד"ה במדב"ס בלק"ת ר"פ במדבר דרוה"ר ומ"ש ועי"ז מעורר ג"כ למעלה כתר מל' שלמעלה מבחי'

אור פרשת זכור התורה א'תשעג

הזיו כו' י"ל כי אף לפמש"ל בהג"ה דזיו הוא מבחי' יסוד מ"מ י"ל שרש המשכה זו באה מבחי' חכמה שהוא ממכ"ע שהוא התענוג המלוכש בהשכל עד"מ אבל יפה שעה אחת בתומע"ט שעייז מתקשר בסוכ"ע בחי' כתר המחבר א"ס ב"ה אל הנאצלים, ועיין מזה בלק"ת פ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם דפ' ציצית דרוה"ש ולכן שמחה של מצוה הוא מרוב כל כו'. אך יש להבין מהיכן כח זה הנ"ל לגוף החומרי שעיי התלבשות הנשמה בגוף בעוה"ז תעלה ותגיע למדריגה היותר נעלה מכמו שהיתה בג"ע כנ"ל, אך הענין דכתיב מן המצר קראתי כו' ענני במרחב י"ה פ"י מה שענני במרחב י"ה להתקשר בסובב כל עלמין שלמעלה מכל ההשתלשלות כנ"ל, הוא מחמת שמן המיצר קראתי, פ"י מן המיצר הגוף שמחשיך ומסתיר האור האלקי שבנשמות ויתמרמר מאד מזה יעלה ויבא לידי אהבה בכל מאדך בלי גבול ושיעור בחינת רעותא דלבא כמ"ש מי לי בשמים כו' כנ"ל שבו ישכון חפץ ורצון ה' היינו מרחב י"ה מה שלא יוכל לבוא בבחי' השתלשלות מעלה ומטה וכלים מכלים שונים מאחר שהוא למעלה מן השכל כנ"ל וד"ל, אמנם יש להבין זאת הסיבה למה יגיע לרעו"ד שלמעלה מן השכל מחמת המיצר והדחק שמיצר לו מחומר הגוף כו' דוקא, הענין יובן ע"פ הידוע בענין השופר שצדו א' הרחב שבו למעלה וצדו הב' הקצר למטה בפיו ואז קולו ישמע בהתרחבות גדול כו' אמנם אלו ה"י ב' הצדדים קצרים או ב' הצדדים רחבים לא היה הקול נשמע בחוץ ובהרחבה כ"כ א"כ עיקר סיבת ההרחבת קול בצדו הרחב הוא לפי שהולך ובא מן המיצר בתחילה וכל שבא מן המיצר לרוחב יהי' תגבורת הקול בחוץ ובהרחבה כו', וה"ז כמו ההכאה בחץ כל מה שצר ביותר בקשת כן יזרק ויכה יותר בכח למרחוק כו' וד"ל, ועד"ז הנה כתיב כשופר הרים קולך פ"י קול הצעקה בתפילה כשהוא מחמת מיצר ומצוק שמיצר לו מחמת חושך הגוף כמ"ש ויצעקו אל ה' בצר להם כו' אז בקול התורה כשהוא אחר המצר הזה הוא בהתרחבות וחוזק וכח גדול כקול השופר שהולך ומתגבר בהתרחבות מפני המיצר בתחלה וכן אהבת בכל מאדך בלי שיעור וגבול שהוא בחי' קול גדול כמ"ש מי לי בשמים כו' וכנ"ל נעשה בתפלה אחרי המיצר בתחילה דוקא, וזהו כשופר הרים קולך פ"י הרים הקול הוא האה"ר בכל מאדך למעלה מהכלי של השכל וכנ"ל וד"ל, ובכ"ז יובן הטעם למה ע"י מצור ומצוק הגוף תגיע הנפש להתקשר באה"ר בבחי' רצוה"ע כו' מה שלא ה"י לה מדריגה זו בעודנה במקור חוצבה נהנית מזיו השכינה כו' וד"ל, וזהו מן המצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה כו' וד"ל, וזהו"ע יצי"מ שחייב אדם בכל יום כו' פ"י מצרים הוא בחי' המיצר והגבול של כל העולמות המסתירים אור האלקי בבחי' קצבה ומדה והיציאה מהמיצר הזה הו"ע התקשרות הנה"א בהוי' סוכ"ע בחפץ ורצון העליון שלמעלה מזיו השכינה כנ"ל ע"י אהבת בכל מאדך רעו"ד כנ"ל (מ"ש במרחב י"ה הוא סוכ"ע היינו כי י"ה נק' עלמא דאתכסיא ונק' הנסתרות לה' אלקינו וגם התגלות ע"ק הוא בבינה ובחי' ו"ה נק' והנגלות בחי' ממכ"ע, ובחי' ענני

במרחב נמשך ע"י מן המיצר כו', וכמו המים ע"י עברים עפר הארץ נעשים מים חיים כמ"ש בד"ה קדושים תהיו וע' בלק"ת בשה"ש סד"ה יונתי בחגוי בענין ומראיך נאווה בחי' אור חוזר ומ"ש ע"ו בהביאו' השני פ"ד או י"ל ע"ד שנת' בד"ה ביום השמע"צ כנישין פי' בענין שמחת תורה כי הנה השמחה הוא בבינה לפי ששם יש השגה והשמחה אינו אלא מדבר המושג, ולכן מוחין דאבא שהוא מה שאינו מושג אין שייך בו שמחה לכן בשבת שהוא מוחין דאבא לא נאמר בו שמחה, אך שמחת תורה שהחכמה ג"כ שייך בה שמחה שהחכמה מאיר בקירוב כמו בינה וזהו ע"י שמאיר אור הכתר שהוא למעלה מן החכמה וכמ"ש בד"ה ושאתם מים בששון דרוה"ש, לכן כמ"כ ע"י מן המצר קראתי שמגיע בחי' זו למעלה בסוכ"ע משם נמשך ענני במרחב י"ה שבחי' י"ה שהם עלמא דאתכסיא ועיקר שם י"ה הוא בחכמה מאיר במרחב ע"ד שמאיר הבינה הנק' רחובות הנהר, ומ"ש בענין שופר י"ל צדו הצר מ' וצדו הרחב בינה ולכן יפה שעה אחת בתומע"ט בעוה"ז דוקא כו' דהיינו ענין מן המצר קראתי ועמ"ש בת"א בד"ה הבאים ישרש בענין לכל תכלה ראיתי קץ דקאי על ג"ע רחבה מצותך מאד קאי על תחה"מ וכ"כ באגה"ק סי' י"ז ד"ה נודע דבאתעדל"ת, ומזה יובן ענין יפה שעה אחת בתומע"ט בעוה"ז, ועוד יובן ענין במרחב ממ"ש ע"פ הרחב פיך ואמלאהו בד"ת כתיב ונת' בדרוש ועתה יגדל נא דתקס"ג ומ"ש וה"ז כמו החץ שכל מה שמושך ביותר אליו את היתד ע' סד"ה ואני נתתי לך שכם אחד בענין בחרבי ובקשתי בצלותי ובבעותי.

קיצור. מה שזוהו בעוה"ז דוקא ע"ד מן המצר קראתי מזה דוקא נמשך בחי' ענני במרחב ועין מד"ר ר"פ ואתה תצוה ע"פ זית רענן יפה פרי תואר כמו זית אין נותן השמן אלא ע"י שחובטין אותו כו' כן ישראל בצר לך ומצאוך כי אל רחום ע"ש, כשופר הרים קולך שצדו אחד צר ובקשתי ובבעותי וזהו"ע יצי"מ ובישע"י סי' כ"ו י"ו ד' בצר פקדוך ומה שארו"ל במד"ר פ' כי תשא פמ"ו דק"ס ע"ד (שהוא מ"ד ג') כיון שהם נכנסים לצרה כו' ובילקוט בתילים רמז תשפ"ה ע"פ מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה ובוהר בשלח דמ"ז ע"א שזהו"ע ופרעה הקריב ועמ"ש ע"פ ולאחותו הבתולה הקרובה אליו וזהו"ע יצי"מ אל ארץ טובה ורחבה ענני במרחב ובהג"ה ענין רחבה מצותך מאד הרחב פיך ואמלאהו וענין בקשתי ובבעותי).

ג) והנה בצאת בני מצרים פגע בהם עמלק כמ"ש זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם מצרים כו' דמשמע שקליפת עמלק היא גבוהה בשרשה מקליפת מצרים עד שגם אחר שכבר יצאו מצרים גלחם בהם עמלק כו' וכדי להבין זה הנה יש להבין תחלה שרש קליפת עמלק כתיב ראשית גוים עמלק כו' פי' הגם שיש ז' אומות הכנעני והחתי כו' הראשית לוי גוים הוא עמלק, וביאור דבר זה כי הנה ידוע הו' גוים שישנם בכל אר"א מישראל הם ז' מדות הרעות תאוות דחם אבי כנען כו' וגדלות

וכדומה אמנם קליפת עמלק הוא הגם שלא יהי' לו התאוה או הגדלות כו' שמחמתם ימנע מעבודת ה' עכ"ז לא יחפוץ להתייגע בתפילה ותכבד עליו העבודה מאד מחמת שאינו חפץ בה ולא הוכשרה בעיניו כלל עד שישנא את העובד ויקנא לו לשונא ולנקום ממנו כו' ואעפ"י שאין לו טעם לשנאה זו באמרם אליו מה איכפת לך כו', עכ"ז יאמר אני שנא עבודה זו בלתי טעם ודעת לא ידעתי מאיזה טעם רק לא אוכל לסבול כו', וכמו שימצא מדה זו בין אדם לחבירו שישנא לחבירו מחמת איזה רעון שעשה לו ויש שלא ימצא שום טעם לשנאתו רק הוא שנאו בלא טעם כלל לומר שלא יוכל לסובלו בשום אופן כו', ושורש דבר זה הוא כמו שיש באהבה ב' מדריגות הא' למטה מן השכל שיאהבנו מחמת איזה טעם והב' למעלה מן השכל הוא בחי' תאה"ר שברצון וחפץ ורוצה בו מאד בלא טעם ודעת כו', כן בקו השמאל יש שנאה מצד הטעם ויש שנאה למעלה מן הטעם ודעת ונק' תכלית שנאה כלומר שהוא בלי גבול כלל שלא יגבילנה השכל לומר למה תשנא כו' מפני שהוא בבחי' יחידה שבנפש והוא הרצון שכלול מחו"ג כידוע דהיינו מה שיחפוץ בדבר בלי טעם הוא מבחי' החסדים ומה שלא יחפוץ ויאמר איני רוצה בדבר זה ה"ז הסתלקות הרצון ממנו וכחו גדול כמו התקבלות הרצון כמ"ש במ"א שהרי מקור א' להן כו', ועד"ז יובן קליפת עמלק הוא בבחי' אחוריים כתר דהיינו שלא יחפוץ בעבודת ה' והסיר הרצון ממנה בלא טעם והוא מדת העקשות שכחה גדול למסו"ג עליה כמו ברצון שיחפוץ בדבר כו', וכמ"ש במ"א וד"ל. וזהו ראשית גוים עמלק למעלה מהמדות הרעות כו', מפני שהוא יונק מבחי' אחוריים האחוזים בגבורות דכתר עליון הנק' חפץ ורצון ה' כו', ולכך אומר לא חפצתי בהוי' בלי טעם ונלחם בהוי' כמ"ש כי מלחמה להוי' בעמלק כו' והוא רק חוצפא והתנשאות שבלא טעם כו' וד"ל. וזה הוי' מלחמת עמלק לאחר שכבר יצאו ממצרים מכל המדות רעות כו' וילחם בישראל בלי טעם ודעת לא מפני איזה תאוה רעה וכיוצא שנדחית מפני עבודת ה' רק שאינו חפץ בהוי' כו', ועל ריב לא לו נלחם כו', ועיין מזה בת"א פ' וישב בד"ה בכ"ה בכסלו שעיי' הדלקת ז' גרות המנורה בשמן ואור המשכות החכמה בהמדות עיי' מתבטלים הז' מדות רעות וכמ"ש ג"כ בד"ה המגביהי לשבת בענין בכל לבבך בב' יצריך, אמנם עמלק זהו הקליפה שלמעלה מז' המדות כ"א נגד הדעת היינו שאינו מתבטל עיי' הדעת באלקות ועיין בהרמ"ז ר"פ ויקהל וצ"ע בת"א בד"ה ויאבק שאין קליפה רק נגד ז"ת ולא נגד ג"ר דהיינו שאין בהם היכל נגד היכל ק"ק דקדושה מ"מ הרמ"ז ביאר שהוא נגד היכל הרצון ועיין בפרד"ס שער היכלות פ"ו מענין היכל הרצון שבו בחי' עת רצון כו' ובו גסתלק מרע"ה, ועיין מענין הסתלקות משה בהיכל הרצון בזה"ר ח"ב פ' יתרו דפ"ח סע"ב ודפ"ט ע"א בגי"כ ולא ידע איש את קבורתו מובן שזהו בחי' שלמעלה מהדעת ועמ"ש מענין ולא ידע איש בלק"ת בדרושי שבועות

בד"ה ביאור מעט ע"פ וספרתם לכם שזהו"ע שער החמישים דבינה ושרשו בחי' כתר כו' ובמק"מ פ' יתרו שם רצון אותיות נוצר בחי' נוצר חסד וגם גימ' משה עם הכולל ועמ"ש מענין נוצר חסד בהביאור ע"פ משה ידבר ויש לעיין הרי היכל הרצון זהו ת"ת דבריאה והו"ע אמו"צ כמבואר בזהר בראשית דמ"ד ע"ב ובפ' פקודי דרכ"ו ע"ב, והרי נוצר חסד גבוה מאד וצ"ל זהו ע"ד תפארת עולה עד הכתר עיין בלק"ת פ' תזריע בד"ה קא מיפלגי במתיבתא דרקיע וא"כ עמלק שהוא אחוריים דהיכל הרצון היינו ג"כ העקשות דקליפה בבחי' רצון שאינו עפ"י השכל וכן בספר עש"מ דפ"ח פ"י עמלק הקליפה שכנגד יעקב והוא ת"ת ואפ"ל כי הגה יעקב הוא הבריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה ובזח"ב ס"פ תרומה דקע"ה להמשיך מבחי' ע"ק בז"א וממנו נמשך למל' כמו"כ בקליפה בחי' עמלק אם תגביהי כנשר לינק מבחי' כחשיכא כאורה ואפ"ל שנק' ג"כ לוינתן נחש בריח בישעי' רסי' כ"ז, והנה בעש"מ איתא כמו בקדושה משה ויעקב משה מלגאו ויעקב מלבר כך לעומ"ז בקליפה הוא בחי' בלעם ועמלק עכ"ד, והענין דמשה ויעקב מבואר בלק"ת פ' פנחס בד"ה צו את בני דרוה"ש ושם פ"ד כי המשכת הדעת בכנס"י הוא ע"י משה רע"מ פי' שמפרנס את האמונה, וזהו משה מלגאו ויעקב מלבר הוא המשכת רחמים שנמשך מבחי' הדעת ועיין מזה עוד בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ביאור הדברים ע"פ וידעת היום פ"ב, ועיין מענין בחי' רחמים דיעקב בד"ה במדב"ס באוה"מ פ"ה, והנה לעומת בחי' משה הוא בלעם וכמארז"ל ע"פ ולא קם עוד נביא בישראל כמשה וארז"ל במד"ר פ' נשא פי"ד קרוב לס"פ בישראל לא קם אבל בעכומ"ז קם ומנו בלעם כו', ולכן נאמר בו ויודע דעת עליון, והרי עכ"ז נק' בלעם הרשע במשנה ספ"ה דאבות והי' בו עין רעה ורוח גבוה ונפש רחבה כו' ואין לו חלק לעוה"ב במשנה פרק חלק, וצ"ל שפי' שהי' נביא כמשה ר"ל כמו נבואת משה הי' מאצילות כמו"כ נבואת בלעם נמשך מאצ"י דקליפה והדעת שלו זהו כענין יוסף דעת יוסף מכאוב בקהלת סי' א' י"ח כמ"ש ע"ז במד"ר פ' בראשית ר"פ י"ט ע"פ והנחש היה ערום מכל חית השדה, לפי גדולתו של נחש כך היה מפלתו ערום מכל ארוד מכל וזהו"ע יוסיף דעת יוסיף מכאוב ועיין מזה בת"א פ' יתרו בד"ה משה ידבר ושם בד"ה והנה כת זה וזהו אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא כמה בחי' יוסף דעת יוסף מכאוב וכמה מיני חכמות זרות דכתיב בהו חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו כי משם יפרד אבל האי יומא הוא גילוי חכמתו ורצונו ית' כו' אפ"ל עדמ"ש במד"ר פ' ויקרא פ"א ע"פ ויקר אלקים אל בלעם אין ויקר אלא לשון טומאה כמד"א אשר לא יהי' טהור מקרה לילה משא"כ במשה נאמר ויקרא כו' ע"ש, והיינו כי הדעת בו וע"י נמשך הטיפה ולכן נמשל מ"ת ליום חתונתו כמ"ש בלק"ת בד"ה שחורה אני ונאווה דרוה"ש פ"א, והמשכה זו צ"ל בכנס"י הנק' אשה ידאת ה' והוא בחי' מצוה, אבל בלעם ע"י הדעת המשיך הטיפה עד"מ שהוא שפע החכמה במקום טומאה והוא כעין מקרה לילה כו' ועיין בפרד"ס שער הצנורות

פ"ד והנה עמלק ח"ת דקליפה מקבל מבלעם כמו אשר להבדיל ממשנה נמשך הרחמים כן להפך מבחי' דעת דקליפה נמשך עמלק ולכן נאמר בו ג"כ אשר קרך בדרך קרך כעין מקרה לילה כו'. ומוזו יובן מה שגם בחכמה האלקית צ"ל דוקא מעשיו מרובין מחכמתו שהוא התורה עיין פרד"ס ערך תורה וערך מצוה וזהו כדי שלא יבא ח"ו לבחי' כי ברוב חכמה כו'. ועפי"ז יובן הגמ' פ"ג דנדרים דכ"ב ע"ב אלמלא לא חטאו ישראל כו' שנאמר כי ברוב חכמה כו' ע"ש, והמפרשים נדחקו בזה אבל המכוון שצ"ל מעשיו מרובין מחכמתו. והנה ת"ת מדה"ר ובקליפה הוא להיפך כי זלעז"ז לכן גאמר ולא תחמול עליו בש"א סי' ט"ז והענין כי הנה שייכות ת"ת דקדושה למדה"ח פי' רבינו ז"ל בדרוש בהעלותך את הנרות תקס"ז וז"ל והענין הוא כי בחי' התפארת היינו להתבונן בהוד תפארת גדלות ה' במה שכולם משבחים ומפארים ובטלים במציאות כו' וממילא יתעורר ברחמים על נצוץ נפשו האלקית שנתרחקה כ"כ וירדה בחושך כו'. משא"כ עמלק שהוא קליפה שכנגד התפארת והיינו גסה"ר לכן רחוק הוא מן הרחמים וגם כמארז"ל כל מי שאין בו דיעה אסור לרחם עליו עיין מזה בלק"ת פ' במדבר במדב"ס באה"מ דרוה"ש וכיון שעמלק הוא הקליפה שכנגד הדעת א"כ אין לו דעת לכן נאמר ולא תחמול.

קיצור. ענין ראשית גוים עמלק כי ז' אומות הכנעני כו' הם ז' מדות הרעות וע"י הדעת הם נופלים וע"ד ויודע בהם את אנשי סוכות לשון שבירה אך עמלק יודע רבוננו ומכוון למרוד כמו בקדושה יש מדות שלמעלה מהשכל כך להיפך בחינת עמלק זהו מדות חוצפה ועקשות שלמטה מהשכל וכמו בקדושה היכל הרצון ת"ת עולה עד הכתר כן לעי"ז גסוה"ר אם תגביהי כנשר נחש בריח נגד בריח התיכון לא תחמול עליו ע"ד כל מי שאין בו דיעה אסור לרחם עליו ועמ"ש מענין עמלק בד"ה ע"כ קראו לימים האלה פורים, ובע"מ פי' כמו בקדושה משה מלגאו יעקב מלבר כן לעי"ז בקליפה בלעם ועמלק כי ע"י משה דעת דקדושה נמשך יחוד זוי"ג יעקב ורחל והו"ע יחוקב"ה סוכ"ע וממכ"ע ויקרא אל משה וכך בקליפה דעת דקליפה יוסף דעת יוסף מכאוב ויקר אלקי' אל בלעם אין ויקר אלא לשון טומאה מקרה לילה שממשיך הטומאה בקליפות ומרבה הטומאה וו"ש ג"כ בעמלק אשר קרך וכן ארז"ל אשר קרך טימאך.

ויזנב בך כל הנחשלים אחריו, פי' כי הנה שעת צלותא שעת קרבא כמ"ש בזהר דהיינו להיות כי הניצוץ אלקי מתגבר או לעלות לה' בכל לב ונפש ומאד אז כל הנלחמים ומונעים לזה יפלו מתוקפס הם המדות הרעות שיפלו ויהופכו גם הם לה' לבדו דהיינו לב א' לאביו שבשמים כו'. וגם כל היום נשאר רשימו מתגבורת ההתלהבות שבתפלה עד שגם בעסקו וטרדתו בעניני מו"מ לא ישכח על ה' לגמרי ויוכל בכל פעם לעורר את האהבה לה' שהי' לו בתפלה כידוע, אך קליפת עמלק הוא אשר לא יחפוץ בה' בלא טעם ההסתר ממדה רעה כו' כשעמדה קליפה זו בתפלה ולא

נלחם עליה להתגבר עליה בכח' הרצון דוקא לומר מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' בהיפך שלא יחפוץ בדבר זר לבד מה שהוא חפץ ה' בשום ענין כלל כו' או יזנב בו קליפה זו בהיות כאשר כבר נחשל דהיינו כאשר נשכח מאתו עבודת התפלה והוא רפה ידיו ממנה מפני הטירדא במו"מ וכיוצא ומפרידו לגמרי מה' אחד כו' ולולי קליפה זו הי' עלי' לכל מעשה עבודתו כל היום במו"מ בזכרו על ה' כנ"ל, אך קליפה זו שהוא בחי' עמלק הוא העקשות והסרת הרצון מאלקות שכחה גדול מאד כנ"ל, היא המשכחת בלבו ומפרידו להיות פורק עומ"ש כל היום כו' ד"ל. טעם הדבר יובן עדי"מ אדם שקשור רצונו באיזה דבר כשיטרד ישכח על הרצון, אך כשיפנה מטרדתו ויגוז מיד תעלה ראשית הרעיון שלו באותו הרצון או בקומו ממטתו מיד שאין לו עדיין טרדא יחשוב רק בדבר שרצה בו כו' העוסק במו"מ לעניני מו"מ והעוסק בלימוד לעניני לימודו כידוע כמו"כ טרדת התפלה בשומו ללבו אהבה ורצון לה' בטלה לפי שעה נקודת השגאה והסרת הרצון בחי' עמלק וכשחוזר לעניני עוה"ז הוא חוזר וניער ועושה שכחה לגמרי על עבודת ה' כו' וד"ל. וזהו יזנב בך כל הנחשלים דוקא כעדי"מ המקושר לחבירו ברפיון אך לשונאו הוא מקושר ברצונו בקל יוכל לפתותו ולהסיר לבבו ממנו כו'.

ד) והנה העצה היעוצה לבטל קליפת עמלק הוא לעורר בקדושה האלקית בחי' המנגד לקליפת עמלק והיינו אק"ב כו' בחי' חפץ ורצוה"ע ב"ה • והיינו שהוכיח שמואל לשאול במה שלא כילה את עמלק, הנה שמוע מזבח טוב להקשיב פי' ששואל רצה לקיים המצוה מצד הטעם לכך עלה בדעתו שיבא ראשית החרם לזבוח לה', ולזה אמר לפי תומו הקימותי דבר ה' אבל שמואל הוכיחו שצריך לקיים המצוה מיראה למעלה מהטעם וזה יקר בעיני ה' יותר מהטעם כו' כמ"ש מזה בד"ה תורה צוה לנו משה דתקס"ז שלא נדפס בלק"ת, וע' בלק"ת פ' שלח בד"ה ועתה יגדל נא שעי"ז דוקא ממשיכים רצוה"ע, מזה יובן ג"כ שזהו המנגד לקליפת עמלק ולכן אמר לו שמואל בענין עמלק הנה שמוע מזבח טוב כו' ועיין מענין מעלת השמיעה במד"ר פ' יתרו ספכ"ז ובזח"ג פ' בהר דק"ח ע"ב שמיעה בהאי אתר תליא, ועוד יובן זה איך שייך אק"ב הוא המנגד לקליפת עמלק וגורם להכרית הבחי' עמלק שיש בנפש הבהמית והוא כי רמ"ח מ"ע נק' רמ"ח אברים דמלכא ועיין מזה בלק"ת בד"ה תקעו בחודש שופר דרוה"ר פ"א פי' אברים להיות מלכא ואברים פי' המשכת כו' ע"ש, וזהו ע"ד מרו"ל ע"פ ועשיתם אתם כתיב מעלה אני עליכם כאלו עשאוני כמ"ש הפי' בלק"ת בש"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער פ"ג שעשיית הכלים חו"ב כו' נחשב כאלו עשאוני, וענין עשיית הכלים כי רמ"ח מ"ע הן ט"ס דז"א טפ"ט כו' בת"א פ' יתרו בהביאור משה ידבר ועיין מענין אברים דמלכא בד"ה כי תשמע בקול פי"ג. והנה איתא

בזח"ג ויקרא ד"כ ע"ב ע"פ רחל מבכה כו' כי איננו בגין דמלכא קדישא
הוה סליק לעילא לעילא ולא אשתכח בגוה ופי' מלכא קדישא היינו ז"א
כשמאירי בו מחין דאבא הנק' קדש ואז נק' מלכא קדישא כמ"ש בבה"ז
פ' אמור ד"ק גבי אימתי זיווגא דמלכא קדישא לכן המשכה זו זהו ע"י
המצות שהם בחי' אק"ב וענין סליק לעילא לעילא ע' בת"א פ' וארא בד"ה
וארא אל אברהם וזהו מחמת שאינן מקיימים המצות שהם רמ"ח אברים
דמלכא אבל ע"י קיום המצות ממשיכים בחי' זו וזהו כאלו עשאוני, והנה
בסדר ג' מצות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ הוא תחלה למנות להם מלך
ואח"כ להכרית זרעו של עמלק וכן הי' הציווי לשאול המלך הראשון בישראל
שיכרות את עמלק והטעם כי המלך מרכבה לבחי' מל' שע"י רוממותו על
העם וביטולו אליו יתברך ממשך בחי' מל' שמים שממשיך חיבור ת"ת
מלכא קדישא בבחינת מלכות ע"ד ארוממך אלקי המלך שאמר דוד המלך
ע"ה עיין זהר ח"ב וארא דכ"ח סע"ב, ובת"א פ' מקץ בד"ה כי אתה גרי
ובהביאור שזהו"ע יחיד חי העולמים מלך המשכה מבחי' יחיד ע"י חי
העולמים בבחי' מלך ועמש"ל שדוד לפי שהי' מלך הי' בכחו לומר ארוממך
אלקי המלך לכן ע"ז יוכל ללחום בעמלק שהוא החוצפא כלפי שמיא וכיון
שע"י המצות ממשיכים רמ"ח אברים דמלכא קדישא לכן ע"ז יוכל למחות
את זכר עמלק ועוד כי הנה ענין מלכות שמים זהו כמ"ש ה' ימלוך לע"ו
כי בא סוס פרעה כו' שמראה מלכותו וכמו בעשי"ת אומרים המלך המשפט,
ועיין זח"א ד"ג ע"א בגין דעלמא אצטרך למלך ולכן לא נברא העולם באותיות
מלך ופי' בסה"מ סי' ע"ז שבחי' זו מאיר בר"ה ויוה"כ הארת הבינה במל',
ועיין זח"ב ר"פ תרומה קכ"ו ב' בענין מי זאת ובפ' תצוה דף קפ"ד א'
וכשמאיר בחי' זו מאיר ומלכותו ית' ע"ד כי בא לשפוט את הארץ כו' וזה
שארז"ל אין בדינו משלות הרשעים ועיין מזה באגה"ת פ"א * והיינו מטעם
הנ"ל בזח"ג ויקרא ד"כ ע"ב דמלכא קדישא הוה סליק לעילא לעילא אבל
ע"י ה' ימלוך לעולם ועד ע"ז כי בא סוס פרעה וכתוב ה' יחנו מריביו שהוא
עמלק והיינו ויתן עוז למלכו דוד ושלמה שרומם הקב"ה מלכותו וכתוב וישב
שלמה על כסא ה' א"כ זהו היפך מענין ואין הכסא שלם כו' ועיין בת"א פ'
יתרו דף ק"כ בענין רמה קרני כו' ולכן ע"י המצות ועשייתם אתם כאלו
עשאוני רמ"ח אברים דמלכא ע"ז יוכלו להכרית בחי' עמלק שבנפש החוצפא
כלפי שמיא כי הנה תרי"ג מצות דאורייתא עם ז"מ דרבנן הוה תר"ך עמודי
אור בחי' כתר ומה נמשך בחי' כרת להכרית זרעו של עמלק כי כתר
אותיות כרת וע"ז ראו עתה כי אני אני הוא כו' ואין מידי מציל כו' ופרש"י
הפושעים בו, ועיין בת"א בד"ה ואתה תצוה בענין תרום ידך על צריך וכל
אויביך יכרתן וכמ"ש בד"ה וקבל היהודים בענין כי גאה גאה גיאה על
גיוותניא, ובמד"ר אמרו ע"פ גיאות אדם תשפילנו זה עמלק כו'.

קיצור. העצה לבטל קליפת עמלק הוא ע"י אק"ב הנה שמוע מזבח טוב שע"י ממשיך רצוה"ע רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים דמלכא כאלו עשאוני כי רחל מבכה כו' כי איננו דסליק מלכא קדישא לעילא לעילא ואזי אין בידינו משלות וע"י קיום אק"ב ממשיכים זה עיין בד"ה בכ"ה בכסלו ובד"ה כי ההרים ימושו והנה בשלש מצות למנות להם כי ע"י ארוממך אלקי המלך וע"י להכרית זרעו של עמלק כמו קומה ה' ויפוצו אויביך הוי' ימלוך לע"י כי בא סוס פרעה בר"ה המלך המשפט לכן כמו"כ ע"י אק"ב רמ"ח אברים דמלכא מבטל קליפת עמלק גם תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם כתר ומוזה נמשך וכל אויביך יכרתון. ועוד טעם הדבר שע"י אק"ב מבטל בחי' עמלק להיות כי בפסוק זכור את אשר עשה לך עמלק נאמר ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים, היינו מחמת קליפת עמלק תבא סיבת העייפות והרפיון בתפלה מפני הסרת הרצון ממנה כמו כל דבר שיעשה האדם ואין רצונו בהעבודה תכבד עליו העבודה ויהי' לו לעינוי נפש וכ"ז הוא מחמת שאתה לא ירא אלקים משמע מזה דיראת אלקים הוא המנגד לקליפת עמלק ממש, והוא להיות כי עיקר היראה הוא קיום המצות מעשיות בלי שום טעם אלא ע"ד הנה שמוע מזבח טוב כמ"ש בד"ה תורה צוה הנ"ל ולכן זהו המנגד לקליפת עמלק ועמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא כח אד' ועוד דכתיב רצון יראיו יעשה ואת שזעתם ישמע ויושיעם פי' רצה"ע (עי' בלק"ת בד"ה כי ההרים ימושו ספ"ב) מאחר שהיראים עושים את רצונו ורצונו הוא רצונם יעשה גם הוא את רצונם (עמ"ש בענין עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה את רצונך כרצונו בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוה"ש וזהו עצמו ביטול קליפת עמלק) והוא המשכות אלקות שהם ממשיכים במעשה המצות כו' ועיין מענין רצון יראיו יעשה במד"ר פ' וישלח פעי' ור"פ נצבים ובאסתר סוף ענין לעשות כרצון איש ואיש ובזח"א פ' מקץ דקצ"א ע"ב ע"פ רוצה ה' את יראיו ומוזה יש לפרש ענין זכור את אשר עשה לך עמלק וזה * הפעולה כ"כ זה אלא כי כאן נאמר ולא ירא אלקים אבל ענין זכור הוא שיהי' ירא אלקים ע"י קיום המצות וא"כ ע"י רצון יראיו יעשה להיות מחה אמחה כו' זכור ה' לבני אדום כו' *.

והנה כללות כל המצות הוא בחי' קדש הקדשים ונמשך להתחלק ולהסתעף לכמה ענפים וחלקים ויבנים וכל א' נק' קודש פרטי שנמשך מקה"ק כו' והן רמ"ח מ"ע אשר קדשנו בקדש פרטי בכל מצוה פרטית כו', והן רמ"ח אברים דמלכא כידוע ודרך כלל נחלק הק"ק לג' חלקים הם ג' קוין תורה עבודה וגמ"ח ימין ושמאל ואמצע כמ"ש בזהר אחיד בדרועא אחיד בגופה באמצעיתא כו', פי' ע"י מעשה המצות שהן המשכות אלקות מלמעלה למטה כמו מעשה המצות הוא אחיד בדרועא ימינא דקוב"ה כו' וע"י מעשה המצות

זוה : בכת"י הנ"ל : ומה.
אדום כו' : בכת"י הנ"ל : עכ"ה).

שהן העלאת מ"נ מלמטלמ"ע כמו הקרבנות כידוע הוא אחד בזרועא שמאלא וט' (היינו העבודה אך על ידי התורה שכלולה משניהם הוא אחד בגופא באמצעייתא כו', וזהו"ע המצוה לבנות בהמ"ק דהיינו לעשות כלי ומכון לשבתו ית' להיות לו דירה בתחתונים דוקא ע"י המצות והוא השראת כתר עליון בהיכל קה"ק שבבהמ"ק דהיינו כללות ענין המצות כו' וזהו ויין מלכות רב כיד המלך פי' יין הוא המשכת חכמה דאורייתא מקה"ק רב מאד כיד המלך כי הוא יתברך חכים ולא בחכמה כו' ואין חקר לתבונתו כו' רק שנמשך במדה וקצבה כלים מכלים שונים כמ"ש והשקות בכלי זהב כו' דהיינו רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים כו'. ביאור * הענין שבא לבאר איך אמר להכרית זרעו של עמלק הוא לבנות בהמ"ק שענינו קה"ק, עין מד"ר פ' תצוה ס"פ ל"ז ומבהמ"ק לא בחר אלא בבית קדה"ק, ועיין מענין קה"ק בוח"ב ר"פ יתרו דס"ז ע"ב ובפרשת משפטים דקכ"א סע"א ובפ' פקודי דרס"א א' ור"פ צו דכ"ו סע"א ובפ' האזינו דרצ"ו ע"ב, ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה שבת שבתון הוא לכם פ"ד, דהענין כמו שבחי' קדש מרומם מבחי' חול כן בחי' קה"ק שהוא הכתר מרומם מבחי' קדש שהוא החכמה וע' מזה בד"ה האזינו השמים דרוה"ש רפ"ד ועיין בד"ה ביאור מעט ע"פ שבת שבתון פ"ג ושם פ"ד היכל קה"ק דבריאה זה הי' מאיר בבהמ"ק וכמ"ש בזהר פקודי דרס"א א' הנ"ל ובסע"ב פנ"ג ועיין בסידור אחר עלינו לשבח בד"ה ביאור למ"ש בסע"ב פנ"ב ג"ג, ומובן משם שההארה באה מבחי' קה"ק דאצי' להאיר בקה"ק דבריאה והנה ההפרש בין המשכן ובין בהמ"ק מבואר בת"א בד"ה ויגש אליו יהודה שהמשכן הי' דירת ארעי של הקב"ה דהיינו כסדר ההשתל' אבל בהמ"ק הי' דירת קבע של הקב"ה להיות דירה בתחתונים והמשכה זו הוא למעלה מסדר ההשתלשלות ועיין בזהר פקודי דרמ"ב א' ענין המשכן נק' קורבנא דחביבותא והמקדש אתתקן ברזא דחביבותא דנייחא, וע"ד כתיב בשלמה הוא יהי' איש מנוחה, וכמ"ש במ"א ע"פ הזוהר ויצא דקמ"ח ע"א שזוה"ע קומה ה' למנוחתין שלמעלה מבחי' קומה ה' ויפוצו אויביך זהו"ע הוי' איש מלחמה שהוא בז"א ששם שייך מלחמה כי זה לעומ"ז כו' משא"כ המנוחה שרשה מע"ק מו"ס דשקיט ושכיך ומשם גמשך בחי' גוה שאנן אהל בל יצען ובל יסע יתידותיו לנצח כמ"ש מזה קצת בלק"ת בד"ה שובה ישראל עד דרוש השני פ"ה ועד"ז נק' שבת יום מנוחה, כי מאתך היא מנוחתם מאת כ' שהוא כתר כו', ולכן כדי להיות בהמ"ק דירת קבע שיאיר בחי' קה"ק צריך תחלה להכרית זרעו של עמלק כי הנה ארז"ל במד"ר פ' בא פט"ו דקל"ב ב' בכסאו של הקב"ה אין דבר רע נוגע שנאמר לא יגורך רע וכמ"ש מזה בלק"ת פ' במדבר בד"ה להבין ביאור הדברים הנ"ל בענין במדב"ס ושם פ"א והרי נאמר כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו הרי מקום מקדשינו מאיר בו בחי' כסא כבוד מרום מראשון וע' בחי' פ' תרומה מזה וכיון שלא יגורך רע לכן צ"ל ובערת הרע מקרבך והיינו להכרית בחי'

עמלק כו' ועי' מזה בלק"ת פ' צו בד"ה להבין מפני מה ושם דט"ז סע"א וענין לבנות בהמ"ק קדש חד הקדשים תרי ג' קוין תורה עבודה גמ"ח נמצא מינוי המלך זהו בחי' אית מלך לתתא ועשי' בהמ"ק גילוי מלך לעילא קה"ק היינו המ' מחבר אצ"י עם ביי"ע, בחי' קרן ובהמ"ק חיבור א"ס קה"ק בבי"ע ע"י האצילות והיינו והמלך שלמה חיבור ו"ה ובהמ"ק כסה"כ מרום כו', דאיתא בירושלמי פ"ד דתענית סוף ה"ב ע"פ ואשים דברי בפ"ך ובצל ידי כסית"ך לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה חורנו על כל המקרא ולא מצינו שנק' ישראל ציון אלא זה שנאמר לציון עמי אתה והיינו לפי שבפסוק זה נאמרו ג' דברים שעליהם העולם עומד על התורה ועבודה וגמ"ח ואשים דברי בפ"ך זו תורה ובצל ידי כסית"ך זו גמ"ח לנטוע שמים וליסוד ארץ זהו עבודת קרבנות ע"כ בקיום ג' דברים אלה נקראו ישראל ציון ועיקר מענין ציון ר"פ קדושים ובוז"ג סוף האדר"ז דרצ"ו ע"ב שוהו בחי' קדש הקדשים, והיינו כי הם ג' קוין שהם ג' בחי' קדושה קדש חד הקדשים תרין ואף שלעיל פי' קה"ק שמובדל מבחי' קדש י"ל ב' הדברים אמת שע"י קיבוץ ג' קוין יחד שהם חב"ד מאיר עליהם בחי' כתר שהוא בחי' קדש הקדשים שמובדל מבחי' קדש כמ"ש במ"א שלכן חכמה בינה ודעת גימ' כתר וכמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה שיניך כעדר הרחלים פ"ד, ולכן אחר להכרית זרעו של עמלק שהוא ענין ברוחניות בעבודה בחי' חוצפא שכנגד הדעת יוכל להמשיך בחי' קה"ק ע"י תורה ועבודה וגמ"ח כו'. ומאחר

וגמ"ח כו' : בבזך באב' 48 הנ"ל גוסף קטע זה.

העצה לעמלק ע"י אק"ב וכמו ע"י למנות להם מלך עי"ז להכרית זרעו של עמלק כן ע"י רמ"ח פקודין אך העיקר ע"י קבלת עול מל' כמו שמוע מזבח טוב בד"ה ועתה יגדל נא כח שעיי"ו ממשיך רצה"ע שלמעלה מהחכמה כתר דקדושה ומזה נמשך להכרית זרעו של עמלק ע"ד תרם ידך כו', וכל אויב"ך יכרתון שהרי כתר דקליפה יונק מאחוריים דכתר שבמל' אבל ע"י המשכת כתר ע"י המצות תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' דרבנן וזהו בחי' מלכא קדישא נמשך להכרית כו' כה אמר ה' מלך ישראל ולפ"ד ר' גהוראי לא נאמר מינוי מלך ישראל אלא כלפי תרעומתן וכמ"ש ה' אלקים הוא מלככם כו' לכן צ"ל מינוי למלך זה בכל יום, והו"ע ק"ש קעומ"ש ועול מצות והם ב' כתרים כו' בעטרה שעטרה לו אמו כו' וא"כ פי' זכור ע"ד וזכרתם את כל מצות למען תזכרו יראה כל זכורך יצי"מ מן המיצר קראתי ענני במרחב י"ה ועמלק כס י"ה ולכן צריך להכרית ע"י בחי' שלמעלה מבחי' י"ה וזהו יד הרמה תרום ידך תכרתון כנ"ל * קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזירתי ואז המלך לוחם מלחמתם דהיינו מלחמת עמלק.

כנ"ל : תיבה זו אינה ברורה בכת"י.

שע"י המצות הוא בחי' גילוי אלקות למטה כמו למעלה דהיינו בהיגל קה"ק דעשיה כמו בבחי' קה"ק דכתר עליון כו', אזי נחלש בקליפת עמלק כמ"ש קומה ה' ויפוצו אויביך כו' פי' על ידי הקימה וההתנשאות תפול חוצפתא של אויבי ה' כו' והיינו מחמת הגילוי אלקות דוקא כו', וזהו שנצטוינו על ב' מצות אלו כאחד כי הא בהא תליא שבבנין בהמ"ק ממילא נכרת זרעו של עמלק כו' ובהיפוך אין השם שלם כו' וד"ל. וזהו מלחמה לה' בעמלק מדר דר ולא לדור דור, כי לדור דור משמעו לעולמי עד ובאמת אין המלחמה עם עמלק אלא קודם בנין בהמ"ק אבל לאחר בנין בהמ"ק נמחה שמו כו' אך לא לגמרי כי מצוה לזכור את אשר עשה עמלק כו' גם לאחר שנבנה בהמ"ק רק אחריתו לימוהמ"ש יהי' עדי אובד כו' וד"ל. וזהו מדר דר מדור הראשון של אדה"ר שבחטאו נתגבר ראשית גוים כו' עד דור האחרון של ימות המשיח וד"ל. ושורש הדברים כי קליפת עמלק הוא כתר דקליפה כי את זה לעומת זה עשה אלקים וכמו שבחינת רעותא דלבא שלמעלה מן השכל בקדושה כך יש השנאה והיפוך הרצון שלמעלה מן השכל בקליפה והוא חוצפא מלכותא בלא תגא כו' פי' בלא כתר לפי שהוא חולק על הכתר האמיתי ומנגדו לומר איני רוצה כו' וזהו ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד דהיינו לימוהמ"ש אבל בזמן בהמ"ק לא נתעבר הרע מכל ונל כי הרי היה שורש לאגג עדיין שיצא ממנו המן כו' אמנם אם הי' גוברינם ומנצחים את עמלק לגמרי היה בנין בהמ"ק בעילוי מדריגה היותר געלה דהיינו כמו שיהי' לע"ל כו' ולהיות כי שורש יניקת כתר דקליפה דבוק באחוריים דנוק' כמ"ש בזהר רישא דעשו כו', ע"כ היה עיקר מפלת המן ע"י אסתר כו' וד"ל.

בענין • ג' מצות שנצטוו בכניסתן לארץ סנהדרין ד"כ ע"ב עיין במד"ר באסתר ע"פ כשבת המלך מ"ש ע"פ כי לה' המלוכה כו' עד ועלו מושיעים הרי מובן שהמלוכה נמשך ממקום עליון לכן מברכים שזלק מכבודו ליראיו ולכן ע"י למנות להם מלך אזי דוקא אח"כ בכח זה שהוא מבחי' כי לה' המלוכה יוכלו להכרית זרעו של עמלק ע"ד ה' יחתו מריביו ויתן עוז למלכו ועיין בד"ה ויאבק בענין מלך אין באדום כו', והיינו הג"ל וזהו וישב ה' מלך לעולם והנה ארז"ל בברכות ס"פ אין עומדין דליד ע"ב הדיוס כמו שאמרנו (ששוחה באכות ובהודאה) כה"ג תחלת כל ברכה וברכה המלך כיון שכרע שוב אינו זוקף שנאמר ויהי ככלות שלמה להתפלל כו' קטו כו' מכרוע כו' במ"א רס"ו ט' ועיין מזה ג"כ במד"ר לך פליט ובזח"ג דרע"א ע"ב והנה רש"י בגמ' שם פי' הטעם כל מי שהוא גדול ביותר צריך להכניע ולהשפיל א"ע וא"כ יובן זה באג"ה ס"ו ב' בד"ה קטונתי וז"ל וכל הקרוב אל ה' ביתר שאת והגבה למעלה מעלה צ"ל יותר שפל רוח למטה מטה מ"ש מרחוק ה' נראה לי וכנודע דכולא קמ"י דוקא כלי"ח (עיין בד"ה כי ביום הזה יכפר

בענין : בכרך הג"ל קטע זה בא בהתחלת המאמר בתור הג"ה אחר תיבות : בסנהדרין פרק כה"ג ד"כ ע"ב.

השני פ"ב משא"כ בבחי' מלכותו כו' ע"ש והיינו כמ"ש במ"א בענין כי אל דעות בד"ה משה ידבר) וא"כ כל שהוא קמי' יותר הוא יותר כלא זאין ואפס וא"כ המלך כיון שכרע כו' זהו לפי שהוא קמיה וכביטול הלבנה לגבי השמש כו' (וזהו זכור וע"י המל' שממשיך מבחי' כולא קמי' כלא חשיב עי"ז יוכל להכרית עמלק שיניקתו רק מן בחי' הצמצום דשם אלקים, ועיין בדרוש דתקס"ב) עיין בתורה אור יתרו ד"ה בחודש השלישי, וקרוב לזה פירש בוח"ג דרע"א ב' ובהרמ"ז שם וע"ש ג"כ בבה"ז פי' ג"כ ע"ד שהמל' היא געשית נקודה תחת היסוד וע' מזה בוח"ג קצ"א א' גבי אועירת גרמה בזעירו סגי כו' ומאי איהו יו"ד כו', ועמ"ש מזה בביאור ע"פ במדב"ס השני פ"ג, וא"כ לכאורה מצות מינוי המלך היינו שממשיך בחי' ז"א הנק' מלכא קדישא שיאיר במל' שהרי ז"א דהיינו ת"ת נק' מלכא קדישא ואם כן זהו"ע ההמשכה מבחי' דכולא קמי' כל"ח שלמעלה ממדת המל' שהוא רק מה ששם המלך הקב"ה נק' על העם כו' וכמ"ש בכמה דוכתי דבחי' מל' ושם והארה זהו"ע אחד משא"כ המלך עצמו רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח אברים דמלכא זהו בחי' עצמיות ולא שם והארה בלבד כו', ועמ"ש בענין מאמר רו"ל מלכא ומלכתא הוו יתבי סוף פרק ד' דפסחים בבוך בראשית ב' בפ' תולדות, וכן משמע ממה שאמרו רו"ל בספרי הובא בילקוט פ' שופטים רמו תקי"ב על פסוק שום תשים עליך מלך ולא מלכא כי מלכא בחינת נוקבא היינו מדת מלכות, וזהו שבת מלכתא אבל מלך בחינת דכר היינו תפארת כנ"ל זהו ע"ד מ"ש בזהר ח"א ר"ו ב' בפ"י כי הגה המלכים נועדו כו' או י"ל למנות להם מלך זהו המשכת מל' דאצילות ולבנות להם בהמ"ק בחי' כי הגה המלכים נועדו, ואמנם הבחי' פ' שופטים כי ידוע כחו של מלך מה הוא כי הוא רגל רביעי שבמרכבה הנק' מל' ואעפ"י שהמלך למעלה מן המל' מצינו שהמל' נק' מלך כו' ארוממך אלקי המלך כו' ע"ש, אך א"כ הוא ג"כ עדמ"ש בוח"א דל"ג סע"ב בפ"י הפסוק הנה ארון הברית אדון כל הארץ שבחי' ארון שהוא המל' ונק' שם אלף ד' גון יו"ד ע"י שמקבלת משמשא יסוד ז"א נקראת אדון לשון זכר ומיני' נקטא שמא כו' וע"ש ד"ב ע"א ע"פ אל פני האדון ה' וא"כ עדי"ז כשהמל' נק' מלך לשון דכר זהו ע"י שמקבלת האור מת"ת דהיינו יחוד שמשא וסיהרא אזי דוקא נקראת מלך ע"ד שנק' אדון כל הארץ לשון דכר ועמ"ש על הזוהר במדבר דק"כ ע"א בענין ובא לו לקרן שהמל' נק' קרן ע"ד קרן זוית המחבר ב' כתלים דרום ומזרח עד"מ והוא עצמו בחי' אין וביטול וכמו"כ מל' ענינה שמחבר אצי' עם בי"ע ולכן נק' במלך שלמה שהשלום שלו שמחבר ב' הפכים ולכן קרן בחי' אין ועי"ז יש בה כח לחבר כו' ע"כ המלך כיון שכרע שוב אינו זוקף שיהי' בבחי' אין קרן, וזהו רמה קרני בה' כמ"ש בת"א פ' יתרו רמה דוקא שממשיך מע"ק ובכח זה מחבר כו' וגם במלך שלמה הוא ת"ת כו' ועכ"פ לפי"ז מינוי המלך ממשיך יחוד תומ"צ שעיי"ז תהי' מדת המל' בבחי' דכר אדון כל הארץ וכמ"ש בפ"י למען תזכרו ובפ"י זכור את יום השבת ועמ"ש ע"פ ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדיו ושמו להם ראש אחד

כו' דהיינו ת"ת דאימא שיהי' כתר לזו"נ וע' זח"ב ככ"ו ב' ע"פ מי זאת חיבורא דתרין עלמין כחדא כו' או עדמ"ש בזהר פ' ויגש דר"ו ע"ב בפ"י כי הנה המלכים נועדו תרין עלמין כו' מתקשראין כחדא כו' וזהו ג"כ פי' ארוממך אלקי המלך עיין זח"ב כ"ח סע"ב, ולכן מלך כיון שכרע שוב אינו זוקף שצ"ל בביטול עצום כדי להמשיך בחי' זו ועיין בד"ה מאלמים אלומים בפ"י והנה השמש והירח משתחווים לי שהשתחווהו זהו ג"כ המשכה כו', וזשרז"ל במד"ר אסתר והמלך שלמה ו"ה שמלך שלמה ר"ל שעיי"ז נעשה חיבור ו"ה כו' וזהו ארוממך אלקי המלך שמרומם בחי' מל' לחברא עם גהורא עילאה ז"א כו' ולכן ע"י מצות מינוי המלך שהוא חיבור תרין עלמין ו"ה אוי יוכלו להכרית זרעו של עמלק וכמ"ש בזהר ויגש שם בפ"י המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו דכולהו מארי דדינא אתעברין ואחכפיין מעלמא, ועיין זח"ג דע"ר סע"א זח"ב קל"ה ב' וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כולהו ערקין ואהעברו כו', כי יחוד וחיבור זה הוא דוחה ומשבר הסט"א כו' ע"ד אמלאה וזחרבה כו' גם ע"ד ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויביך כו' וכנ"ל בענין הגה ארון הברית אדון כל הארץ, ולכן עיי"ז ויפוצו אויביך כו'.

זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך כו'. הערות א' למה צונו ית' לעשות זכירה זו מה שלא עשה כן לכל גוי אשר עשה לנו כו', ב' אומרו אשר עשה לך, יותר ראוי לזכור אשר נתפקר כנגד כבודו ית' שהיה מזנב זכורת מילותיהן של ישראל ומחרף כלפי מעלה, ג' למה יאריך לו הקב"ה כ"כ ולא יאבדונו ברגע קטן כו', ולמה נאמר מלחמה לה' בעמלק מדור דור שצריך שהות רב כ"כ, ד' אומרו מתחת השמים האם היה עולה על לב שינמחה אותם מעל לשמים, כמ"ש כ"ז מהרמ"א ס"פ כי תצא, והנה קושיא זו השנית מבואר ברבות סוף איכה דף פ' ע"ג ע"פ זכור ה' מה היה לנו כתבת לנו בתורתך זכור את אשר עשה לך עמלק, לי עשה ולך לא עשה לא החריב את מקדשך, שכחה מצויה בנו כו' לפיכך את זכור זכור ה' לבני אדם כו', והבחי' ס"פ תצא הביא מדרש ע"פ זכרונכם משלי עפר לגבי חומר גביכם, באיוב סי' י"ג י"ב, אמר הקב"ה אותן שתי זכירות שכתבתי לכם בתורה הן זהירין בהם אחת כאן ואחת כי מחה אמחה את זכר עמלק, אם עשיתם כך תהיו בניו של אברהם שהמשיל עצמו כאפר כו', והענין דהנה כתיב ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד, ורש"י והרמב"ן בפ' בלק גדחקו

בשולי העמוד בכת"י: להעיר ממדין שיהוי בד"ה החלצו כמ"כ עמלק
אח רחוק הכל מדעת יס"א.

איך עמלק הוא ראשית גוים, אך הענין הוא שהוא ראש לשבעה גוים שהם הכנעני כו' ז' מדות הרעות, אבל עמלק הוא קליפה שכנגד הדעת כי הוא יודע רבונו ומכוין למרוד בו, ולכן ארוז"ל ברבות אסתר קכ"ז א' בפסוק אם על המלך טוב יכתב, ויבא עמלק מהיכן בא שבא מאצל בלעם הרשע שבא ליטול עצה ממנו כי הנה כמו שבקדושה יש ב' בחי' דעת כמ"ש כי אל דעות ה' שכולל ב' בחי' דעות דעת עליון ודעת תחתון כמריכ בשבה"כ מדעת דתהו שראשית שבה"כ היה מבחי' דעת דתהו מלך בלע, נמשך מזה בקליפה כמו ב' בחי' דעת הנ"ל וזהו ענין בלעם ועמלק, כי בבלעם נאמר ויודע דעת עליון וכמ"ש בלק"ת פ' בלק וז"ל כי ארוז"ל ולא קם נביא עוד בישראל כמשה כו', אבל באוה"ע קט, הענין הוא כמו שמשה מן הדעת עליון דיסוד אבא שבתוך הז"א כן הוא בלעם ממש ולכן אמר ויודע דעת עליון, וע' בהרמ"ז ר"פ יתרו בענין יתרו כהן מדין ששרשו ג"כ מקליפת שכנגד יסוד אבא) כי לפי ששרשו משם לכן היה יודע דעת עליון עכ"ל, וז"ס וזה לכם הטמא, כי משה נתנבא בזה, ויש זה לעו"ז וכמ"ש במ"א בהגהות לד"ה בחודש השלישי, ועמלק הוא הקליפה שכנגד דעת תחתון וכמ"ש כן הרמ"ז ר"פ ויקהל, ולכן ויבא עמלק שנטל עצה מבלעם כו', ולכן נק' ראשית גוים שהוא ראשית ממה שנפל בשבה"כ, ועד"ז נתבאר במ"א ע"פ מארוז"ל המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ (כת"א ד"ה יביאו לברוש) שכל העוכם"ז הן מבחי' עה"ד טו"ד שהוא ק"ג ועמלק הוא למעלה מהן וזהו המן העץ בתמיה שהוא למעלה מבחי' העץ שהוא בבחי' מקיף להעץ נוגע ואינו נוגע והוא בחי' חוצפה וגסות הרוח, וזהו ראשית גוים עמלק, ולכאורה זהו כענין רישיה דעשו בעטפוי דיצחק בד"ה ראה ריח בני.

קיצור. ענין זכור, לך, מדור דור, מתחת השמים, זכרוניכם משלי אפר, ראשית גוים שהם ז"ת עמלק דעת, בלעם ויודע דעת עליון ע"כ ויבא עמלק ד"ת מבלעם ד"ע, המן העץ, מקיף לבונה.

ב) והנה כדי להבין פ"י מתחת השמים יש להקדים מ"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל כו' וכתוב משמים הביט ה', ועמ"ש בזה בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקו"ח, והנה כל הבטה והשקפה הוא מלמעלה למטה כמ"ש ברבות פ' לך לך פמ"ד ע"פ הבט נא השמימה אין הבטה אלא מלמעלה למטה וברבות סוף איכה ע"פ הביטה וראה יאת חרפתינו הבטה מרחוק שנאמר הבט משמים וראה וראה מקרוב, יש לפרש ג"כ כנ"ל כי על העומד במקום הנמוך רואה הוא את העומד במקום הגבוה כי יתקרב אליו בראי' אף שיורחק יותר כמו השמש וכוכבים שנראים לעין קרובים כו' ובהבטה מלמעלה הוא בהיפוך שנדמה לעין ההרחק יותר ממה שהוא כשמביט מבור עמוק וכדומה וכמבואר בחכמה הטבעית כו', ועפ"י

בשולי העמוד בכת"י: ולא קם עוד נביא, המן העץ, י"ל ב' זכירות נגד יס"א ז"א ד"ע ד"ת.

משל ראיי עין הגשמי יובן גיכ למעלה בראי אלקית ענין הבטה מלמעלה למטה וענין ראייה שהוא המבואר במ"א ע"פ כי אל דעות ה' שדעות המשפיע והמקבל המה ב' הפכים שהמשפיע מאין ליש כמו החכמה מאין תמצא כידוע הרי החכמה הוא היש ודבר מה והכח השופע עלי' ומהוה אותם מאין הוא האין ולגבי כח השופע הוא בהיפך שהחכמה פרטית הנשפעת ממנה הוא רק הארה בעלמא כח מה מעצמות כח המשכיל כו' וכלא חשיבא ממש לגבי העצמות ונקראת החכמה אין באמת וכאלו אינו במציאות כו', אבל מה שכת המשפיע אותם נקראת אין אינו אמיתית אלא ע"ש והסתלקות והסתר שלה מהחכמה כמו עומק המושג שהוא מוסתר ונעלם מן המשיג ויקרא אין לגביו כו' וכן עדי' בהשתלשלות כל העולמות המוגבלים מאור א"ס ב"ה מאין ליש, נק' אור האצ"י בשם אין לגבי בי"ע שהם היש ודבר מה כידוע, ובאמת הוא בהיפוך שהאצ"י הוא אמיתית היש כי הוא העצם וכל דיירי ארעא כלא ממש חשיבי כו' והנבראים הם אין באמת כאלו אינם במציאות ועמ"ש מזה בד"ה משה ידבר וסד"ה כי תשמע בקול, ונמצא שדיעות אלו סותרים והפכים זה לזה וזהו מ"ש משמים הביט ה' ראה את כל בני האדם כו' כי הוא דעת עליון דאצ"י המשפיע מאין ליש כל בני האדם וכל חלקי דצח"מ הרוחניים וגשמיים של כל העולמות ע"כ כתיב היוצר יחד לבם כו', פי' שבהיות שפעולתם מן העצמות הוא הארה וכת בעלמא הם כלא ממש כו', לכך כתיב לשון יחד שבמחשבה אחת והארה אחת נבראו ונוצרו ונעשו כולם יחד כו' וכמ"ש במ"א, אבל מצד דעות המקבלים שהם היש הרי הארה האלקית המהוה אותם מאין מוסתר מהם ונעלם ונקרא אין כנ"ל הרי תופסים מקום ויש ומצד הסתר והעלם זה כשבא בהשתלשלות רבות בעילה אחר עילה יתהווה מאין יש ונפרד גמור כמו אלקים אחרים שהם מבחי' אחוריים דאחוריים דשם אלקים המהוה כל המוגבלים וכמו פרעה שאמר לי יאורי כו', ונמצא שב' דיעות אלו הכל הוא באלקות הא' הדעת עליון ונק' אל עליון קונה שמים וארץ יחד כנ"ל בענין היוצר יחד כו' שהוא ענין ההבטה מלמעלה למטה והב' הוא הדעת תחתון שמלמטה למעלה שהוא אל המסתתר בבי"ע שמחמתו האור יתצמצם הסתר אחר הסתר עד שיהי' יש גמור כו' וזהו אל דעות ה' ושניהם אמת לגבי אמיתית עצמותו ית' וד"ל והיינו ע"פ משל ראי' הגשמי' שמלמעלה למטה יורחק הדבר הנראה ביותר ומלמטה למעלה יתקרב הנראה כו' וזהו משל להפרש ראי' אלקי' שהוא השגחה כללית של עיני ה' בכל הנבראים יחד מלמעלה למטה כמ"ש משמים הביט ה' ממכון שבתו השגיה כו' ובין דעת תחתון שהוא בהסתר והעלם בתוך כל נברא דכתיב ראה את כל בנה"א כו', וזהו השקיפה ממעון קדשך מן השמים דזקא מלמעלה למטה שהעצמות הוא אמיתית היש והנבראים כולם כלא וכאין ממש באמת ואזי וברך את עמך ישראל דיקא, ולהיות כי ישראל עלה במחשבה סתימא כו' היינו בבחי' הבטה דאל עליון כו' לכך הם ראויים לקבל ברכה שהוא תוספת השפע שלא לפי ערך ההשתל' עילה ועלול כו' וגם שלא יתברכו רק הם לבד ולא האומות עכ"ר שמצד שפע

האלקי המוסתר תוך כל הנבראים הרי יש להם ג"כ שייכות יניקת מבחי' אחוריים דאחוריים כנ"ל, אבל מצד ההשקפה וההבטה מן השמים לא יתברכו אלא ישראל לבדם, וטעם הדבר לפי שהם גוי אחד בארץ, פי' שגם בארץ שהוא מלמטה למעלה שלמטה הוא היש ולמעלה נק' אין אעפ"כ הם ממשיכים בחי' אחד בארץ להיות ביטול היש לאין ומחברים שמים וארץ כמ"ש כי כל בשמים ובארץ דאחיד שמיא וארעא והיינו שאחד עילאה שורה בכללות נש"י באמרם שמע ישראל כו' בהיות כי בפסוק זה נכללו הב' דיעות ה' והיו לאחדים כו' שענין שמע ישראל הוא מלמטה למעלה כידוע ששמע לשון אסיפה וקיבוץ כמו וישמע שאול כו' והיינו ביטול היש של כל העולמות לגבי האין שהוא שם ההוי' כו', והוי' השני הוא ה' אחד היינו בחי' דיעה עליונה מלמעלה למטה כנ"ל ונתאחדו הב' דיעות כי שניהם אמת לגבי העצמות כנ"ל וזהו למהוי אחד באחד כידוע, וישראל שמוסרים הרצון שלהם לגב' אחד עילאה ותתאה שבפסוק זה כשאומר ואהבת ה' בכל לבבך ונפשך כו' בג' מיני אהבות אלו כידוע אזי נקראים גוי אחד בארץ ונשקף ה' משמים עליהם עד שיתברכו הם לבד כמבואר בפ' השני' כו' וד"ל, וזהו אתה לבדך אתה עשית השמים ובחרת באברם כו' ותקם דברייך כי צדיק אתה, פי' לבדך הוא בחי' העצמות למעלה מב' דיעות הנ"ל והוא העושה את השמים ושמי השמים כו' וגם הארץ שהוא האין של היש כו', והיינו ב' דיעות הנ"ל, ואח"כ אשר בחרת באברם ומצאת את לבבו נאמן היינו כמ"ש בכל לבבך בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר ועי"ז וכרות עמו הברית לתת לו את ארץ הכנעני כו' שהוא בירור השבעה מדות רעות שנפלו בשבה"כ שמקבלים יניקה מבחי' הארץ שהיתה תחלה ביד כנען וכמ"ש והכנעני או בארץ פי' כי לפי שהארץ הוא בחי' מל' המהווה מאין ליש שלמטה היש כו' ע"כ משם מקבל בחי' כנען כו' והוא בחי' כרחל לפני גוויזה נאלמה שהדבור הוא בבחי' הסתר וגלות נאלמתי דומיה כו' ועי' לתת לזרעו את ארץ הנ"ל עי"ז ותקם את דבריך, פי' הקימו את דבר ה' שנעשו ממנו כל ההשתלשלות מאין ליש עד שיש שייכות יניקה גם לכנעני וחתי כנ"ל ובהיות ישראל אחוזים ומקושרים בעצמות אלקות מלמעלה למטה נתפרדו יניקת הו' אומות וכתוב בהם לא תחיה כל נשמה פי' שהוציאו חיות אלקי המוסתר בהם בריבוי הצמצומים מבחי' אחוריים דאחוריים כנ"ל וד"ל, וזהו ותקם את דבריך שמלמטה למעלה להיות בבחי' ההבטה מלמעלה מ"ט (ע"ד לעשות הישר בעיני ד' וגם ע"ד לאמר זה הדבר שיהי' הדבר בבחי' זה) שהוא ענין צדיק ח"י עלמין כידוע וזהו כי צדיק אתה בחי' סוכ"ע נתגלה באתה שהוא בחי' מל' כו'.

בשולי העמוד בכת"י: ב' זה שייך לעמלק שהו"ע ומלק את ראשו ממול ערפו וע"י כי עם קשה עורף בקדושה תמחה בחי' עמלק ומלק כו' ממול ערפו.

קיצור. ענין משמים הביט, הבטה מלמעלה למטה כי אל דעות ומבחי מאין ליש יש יניקה גם לחיצונים אבל ע"י השקיפה מן השמים עי"ז וברך את עמך ישראל אחד בארץ, אתה הוא לבדך כו' את השמים כו' הארץ כו' וע"י שניתן הארץ לאברהם ורעו ועי"ז ותקם את דבריך, פי' לבדך היינו למעלה משני דיעות הנ"ל, אתה עשית את השמים בחי' דיעה עליונה, הארץ וכל אשר בה בחי' דיעה תחתונה.

ג) והנה ב' דיעות הנ"ל שהם יחוו"ת ויחו"ע מהם נמשך בחי' אתכפיא ואתהפכא כמובן ממ"ש בד"ה שה"ש בענין ב' בחי' מס"נ שבא' ובכל נפשך כו' ע"ש, ונקראו ג"כ בחי' אחוריים ובחי' פנים והיינו כמבמ"א ע"פ אחרי הוי' אלקיכם תלכו, שבחי' אחרי הוי' הוא בחי' מדת מלכותו ית' המהוה מאין ליש שהוא רק הארה בעלמא וע"כ נקרא רק בחי' אחרי הוי' בחי' אחוריים וגם כמו מושיב מלכים לכסא שעל הכסא יושב בחי' אחוריים שלו וכמ"ש מזה בת"א בד"ה זכור דעמלק ובמ"א ע"פ השמים כסאי, וזהו"ע יחוו"ת אבל בחי' פנימי' שם ה"י זהו כמו דכולא קמיה כלא חשיב ממשי, ועו"נ וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים כו' אין עוד וכמ"ש בתניא ח"ב פי' אין עוד כו', והנה ביצ"מ כתיב לכתך אחרי במדבר בבחי' אחוריים ע"ד הביטול יש מאין ובבחי' אתכפיא, וא"י אשר שם שער השמים נק' ארץ זבת חלב ודבש בחי' פנימית, וכמ"כ בענין תורה ותפלה כי התפלה ח"י ברכאן דצלותא שהם ח"י חוליות השדרה שבתוכן חוט השדרה הנמשך ממוח הדעת שהוא אחורי ב' מוחין חו"ב שהם לצד הפנים, והיינו כי הדעת זהו המחבר חו"ב עם המדות ולכן הדעת מתחלק לחו"ג שהם אהבה ויראה והמשכה זו במדות צ"ל תחלה ע"י בחי' אחוריים דהיינו בבחי' אתכפיא ע"ד מוח שליט על הלב, וגם כי ענין הדעת להוליד הרצון והתאוה שיהיה מתאוה ורוצה אליו ית', וזהו עדיין בחי' אחוריים לגבי התענוג בבחי' אהבה בתענוגים בחי' ישבעו ויתענגו מטובך שמחו צדיקים בה' וזהו הנמשך ע"י עסק התורה כי חכמת אדם תאיר פניו וגם ויין יינה של תורה ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן שהתורה נק' יין ושמן כו', והנה בעמלק נאמר אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, כי עמלק לשון ומלק את ראשו ממול ערפו דהיינו שהוא העומד לנגד בחי' אחוריים דקדושה הנ"ל שהוא הדעת הנמשך ע"י ח"י ברכאן דצלותא, ואינו מניח התפשטות והמשכת הו"ע בת המדות, וזהו עם מלק שהמליקה היא בעורף דהיינו שמפריד שלא יומשכו המדות אחר הדעת, וזהו יודע רבינו ומכוין למרוד בו, והעצה לזה הוא כמ"ש כי עם קשה עורף הוא וסלחת, דלכאורה צ"ל מהו ענין הסליחה מחמת שהם קשה עורף, והענין יובן דהנה בפ' והי' אם שמוע גיתוסף עוד דבר שלא נזכר בפ' שמע והוא מ"ש לאהבה את ה' ולעבדו כו' להבין ענין העבודה מה היא הנה האהבה הנז' בפ' ראשונה והוא ע"פ דעת והתנוונות בגדולת ה' בפסוק שמע ישראל כנ"ל ואזי יחפעל בלבבו למסור כל רצונותיו רק לה' לבדו ואין זר אתו דהיינו שלא יהי' מנגד ומסתיר לה' בעשותו רע

שמחלל שם ה', פי' עושה בחי' חלל וחסרון בשם אלקים וכמארז"ל כאלו דוחק רגלי השכינה בהיות כי עה"ד טר"ר ענינו הוא שנשתלשל מבחי' אחוריים דאלקים חיים הו' פרות טובות והו' פרות רעות שהם היכלות הקליפות את זה לעו"ז עשה האלקים כו' כידוע, וחם הוא אבי כנען פי' כי שרש כל הו' מדות רעות הוא החמימות שהוא הגורם כל מיני תאוה וחמדת הגזל וכדומה כידוע והמדות רעות האלו נמשכים במדידה וקצבה עפ"י הדעת המוליד והוא הנק' עה"ד טר"ר שכאשר לא יתבונן היטב בדעתו טוב הדבר לא יתאוה כ"כ כו' וכאשר יקשור דעתו היטב בגדולת ה' בפסוק ראשון ויולד אהבה לה' שהוא מבחי' הפרות הטובות כו' אזי לפי ערך הדעת ההוא והמדות הנולדים כן יפלו כנגד זה היכלות הקליפות שהם הו' מדות רעות הכנעני והחתי כו' וד"ל ובהיפוך כשיקשר דעתו במחדו"מ כל היום בתמימות שהוא אבי הרעות לרדוף אחרי הבלי עוה"ז כו', הרי הוא דוחק רגלי השכינה פי' גה"י שבמ' דאצי' שנמשך בקצבה להמשכות שפע בעה"ד טו"ר כידוע וזה גורם תוספת השפע להיות רגלי השכינה מסתלק ביותר בהסתר והעלם להחיות החיצונים כו' וכמו ענין והתברך בלבבו כו' למען ספות הרוה את הצמאה כו' וד"ל, וזהו ולא תחללו שם קדשי לא תעשו חלל והסתר ביותר מכפי המדידה וקצבה שניתן בעת השפע כשעשה האלקים את זה לעו"ז כו' וד"ל ונמצא שבסבת האהבה לה' מהדעת לא יעשה חלל בסור מרע כל היום וגם ימשיך תוספת גילוי אלקות בנפשו כשמוסר גם כל רצונותיו רק לה' לבדו ולומד ועושה מצוה כל היום וזהו בעשה טוב כו' וה"ז כמתקן דבר מה שחסר מתחלה והיתה פעולת האהבה תועלת לנפשו ולכללות השפע שבעולמות כו', אבל ענין העבודה הוא שאין בה תועלת לנפשו כלל רק לעשות נח"ר ליוצרו לבד אבל מצד עצמו העבודה קשה עליו מאד תכבד ותהיה לעול כמו העול הגשמי על השור וזה לא יהיה מהולדת הדעת בגדולת ה' שהרי מחמתו יתפעל לבבו ויהי' לנפשו תועלת כנ"ל אמנם לא יהיה ענין העבודה כשור לעול כו' כ"א מלמעלה מן הדעת והיינו מצד שגלקח משם וא"א לו להפריד משם מחמת שהוא עצם אחד מעצמות כו' אזי אפי' לא ירגיש כלל שום תועלת לגרמיה יעבוד כדי לעשות נח"ר ליוצרו כו', משא"כ מצד הדעת ועמ"ש מזה בדי"ה ועתה יגדל נא כח אד', וביאור הדבר יובן ע"פ המבואר ברע"מ שהוא כבדא דאשתדל בתר אבוה לאו בגין יקר'י אלא בגין יקרא דאבוה כו' והוא יעבוד דוקא בעול כו', דהנה דד' אותיות הוי' דחילו ורחימו רחימו דחילו ונמצא ר"ה הן יראה תתאה ואתבה זוטא וי"ה הוא יראה עילאה ואתבה רבה כו' ונעוץ תחב"ס הרי העול מלכות של יראה תתאה הוא דחילו שביוד כו', וזהו אשת חיל עשרת בעלה דוד הקים עולה של תורה וכן ענין מי שגדלו בתורה ועמל בתורה, ביאור כל זה הגה העול שעל העבד מאדונו אינו מעורר בעבד כ"א המעשה בלבד מאחר שאין לו אהבה פנימית אל האדון שמסיבתה יעשה כו' וא"כ אין לעבד נח"ר כלל בעבודתו וא"כ היה מן הראוי שלא ימצא במעשהו שום השתדלות יתירה כמו לעשות המלאכה נאה ומהודרת

שיהי' נח"ר לאדונו כו' ואנו רואים שימצא כן בעבד אין זאת כ"א שיש גם בעול הוה ענין העונג שמקבל העבד ממה שיהיה לאדונו נח"ר כו' אמנם לא מצד האהבה יתענג העבד בנח"ר של אדונו כ"א מצד שהנקיר עצמו מכל וכל לגבי אדונו ואין לו נח"ר של עצמו כלל כ"א מהנח"ר של אדונו יקבל הוא נח"ר אף שלא לו יהיה כבוד תפארת המלאכה כו', ונמצא שגם באוהב המזפוג לא ימצא ענין זה שלא יהיה הנח"ר לעצמו כלל כ"א לאהובו כ"א כבן אצל אביו מצד שהוא עצם אחד עמו כו', ואמנם בעבד ימצא זה מחמת מה שקנה עבד כו' וכל מה שיש בהעבד אינו של עצמו כלל לכך אע"פ שאין לו אהבה אל אדונו הנח"ר של אדונו הוא נח"ר שלו כי אין לו זולת זה כלום מצד עצמו כו' וד"ל, וא"כ בעול הגשמי יש בחי' ביטול העצמות מכל וכל עד שלא ימצא כן בשום אוהב נאמן מצד הדעת והטעם באהבתם הנפלאה שהרי כשיצוה לאהובו לעשות דבר שלא יוכשר כלל בעיניו וישנאהו לא יוכל לעשותו והעבד יעשנו כעול לעשות נח"ר לאדונו ולא איכפת ליה אם המלאכה מאד קשה עליו כו' וד"ל, ועפ"י יובן דברי הר"מ דהשתדלות הבן בתר אביו הוא לאו בגין יקרי', פי' שירגיש גם הוא בתועלת העשיה אלא אפי' גם כשיהי' בהיפך לא ימנע מלעשות משום שהוא נח"ר ויקרא דאביו כו' ולא ימצא כן בשום אוהב זולתו שמצד הטעם והדעת כנ"ל וד"ל, וזהו דחילו ורחימו רחימו ודחילו שהעול מלכות של יראה תתאה של העבד לאדונו שלמטה הוא במדרגה מהעושה מצד האהבה שהוא רחימו הנק' וי"ו כידוע, אבל בשרש שורשה מהכתר היא הגבה למעלה אפי' מרחימו עילאה הנקרא ה' ראשונה והיינו בחי' יו"ד שבחכמה שהוא בחי' ביטול העצמי מכל וכל מבלי שירגיש עצמותו כלל וכמ"ש דוד אם כה יאמר לא הפצתי כך הנני כו', וזה הי' ההפרש בינו ובין שאול שאמר לו שמואל החפץ לה' בעולות וזבחים כשמוע בקול ה' בהיות כי שאול בחיר ה' היה והקים באמת דבר ה' למחות זכר עמלק וכנ"ל בענין הקימותי דבר ה' בענין השקיפה כו', והנה עמלק ראה את גילוי אלקות באותות והמופתים שנעשו בפרעה ועמו כו' ואעפ"כ מלאו לבו ללחום בישראל ואין זאת כ"א מצד החוצפא וההתנשאות לבד, והנה אנו רואים שהחוצפא גוברת על המדות הרעות שמצד המדות הרעות כחמימות כו' הנה יפול ממעמדו וממצבו מהמנגדו כמו ברשפי אש התשוקה בתפלה לה' מצד הדעת בגדולת ה' כנ"ל, אבל ענין החוצפא הוא אעפ"י שיכיר וידע היטב גדולת ה' לא ימאס בהבלי עוה"ז הוא מצד אבירות הלב שלא יפול לבכו משום דבר גדול כו', (וע' בגמ' ספ"ב דברכות ע"פ שמעו אלי אבירי לב אר"א כגון הני דמתא מחסיא אבירי לב נינתו כו', וכן בתלים סי' ס"ח ל"א עת

בשולי העמוד בכת"י: חוצפא כלפי שמיא ע"י הגבהה לבחי' שלמעלה גם משמים עמ"ש בד"ה הדעת שובה בענין וידעת כו' בשמים ממעל כו' קונה שמים וארץ ע' ד"ה כי עמך מק"ח וד"ה מיילדות והנה כונן שמים בתבונה אבל ע"י יראה עילאה חכמה עילאה יודחפוה חוצפא.

אבירים עגלי עמים קאי על עשו שהוא עמלק, והוא החוצפא וההתנשאות שבלא טעם ודעת כלל שהרי יודע הוא פחיתותו וחסרונו היטב ויכול הוא להעזיז השר הגדול וכדומה כו' וה"ו בחי' כתר דקליפה שלמעלה מהדעת (ולעיל נתבאר שעמלק הוא הקליפה שכנגד הדעת אלא ר"ל ששרש הדעת מהכתר כו' כי הדעת הוא חיצונית הכתר וזה הי' קליפת עמלק ראשית גוים למעלה מזו' אומות הכנעני כו' ושאל הקים דבר ה' לעשות עולות וזבחים לה' מצאן עמלק ויהי' לנח"ר לפני ה' ככל מצות הקרבנות שהם בירווי נוגה כו' ובזאת טעה ואמר לו שמואל שאין הקרבן לה' המנגד לקליפת עמלק כי הלא הוא בחי' כתר שלמעלה מהדעת וצ"ל המנגדו ג"כ בחי' שלמעלה מהדעת והיינו רק לשמוע בקול ה', פי' הענין עול מלכות לעבדו ולא לדקדק ולחפש איזה תועלת בהעבודה כ"א לעשות נח"ר ליוצרו לבד וכנ"ל במשל העבד כו', אבל הקרבנות הוא עליות העולמות ותיקון דבר מה כו' ולזה אמר החפץ לה' בעולות וזבחים, פי' הגם שהעולות וזבחים הם בחי' ריח ניחוח לה' בהמשכות מוחין חדשים למדות עליונות כידוע שהוא ענין ריח ניחוח לשם הוי' כו' אבל אין חפץ ה' שהוא בחי' כתר שלמעלה מחכמה ומוחין עליונים כ"א לשמוע בקול ה' שהוא ענין הטיית שכמו לעול מבלי שירגיש תועלת לעצמו כנ"ל וד"ל, ובזאת יהי' תיקון קליפת עמלק שנאמר עליו ואחריתו עדי אובד, דהיינו במצות העבודה שבפי' שניה לעבדו בעול מלכות לבד מפני ששרשו הוא ככרא דאשתדל כו', והיינו דחילו עילאה יראת ה' היא חכמה כח מה ביטול המציאות לגמרי שבוה בטלה קליפת החוצפא שהוא ג"כ בלא טעם מצד עצמו כו' כידוע שאת זה לעו"ו עשה האלקים וד"ל, וזהו ענין מי שגדלו בתורה ועמלו בתורה כי דוד דוקא שאמר כי לא יחפוץ בי ולא יהי' בנשמתו הארה אלקות הנני כשור לעול לבד כו' זהו ענין שהקים עולה של תורה ובזאת יתרון מעלתו לבד על שאול כנ"ל, והיינו עמלו בתורה לעשות נח"ר ליוצרו ולא מחזיק טיבותא לנפשו כו', אבל שגדלו בתורה הוא שמקבל עונג ושמחה מדבר ה' זו הלכה כמ"ש חדאי נפשאי כו' וד"ל, וזהו אשת חיל הוא יראה תתאה לעבדו תהיה לע"ל עטרת בעלה כמ"ש כצנה רצון תעטרנו כנ"ל וד"ל. ועתה יובן ענין טענת משה ע"ה כי עם קשה עורף הוא כו' ולהיות כי החטא של העגל הי' בבחי' למעלה מהדעת שהרי נגלה עליהם ה' במ"ת וקי"ס כו' ואעפ"כ חטאו בעגל ואין זה כ"א שנתגבר בהם קליפה שלמעלה מהדעת והגילוי כו', וזהו ענין חטאו העם חטאה גדולה כו' שהוא קליפת עמלק הנ"ל יודעים את רבונם ומתכוין למרוד בו כו' מפני שהמרידה הוא למעלה מן הדעת

בשולי העמוד בכת"י: אם תגביהי כנשר לבחי' שלמעלה גם מיחו"ע הנק' שמים משם אורידך נאום ה' כי גם בעצמות כתי' והי' ה' לי לאלקים א"כ הוא שם אלקי' שעל ידו נמשך מהעצמות לכן עי"ז יורידו וגילוי שם הוי' ע"י עול תורה.

הביטול הזה, אמנם יש בחי' שלמעלה גם מיחוי"ע אשר שם כחשיכה כאורה ואין הביטול תופס מקום כלל, וע"כ מגביה אי"ע כנשר בגסות וחוצפא לקבל יניקה מבחי' זו אף שאין בו הביטול כ"כ, וזהו ענין החוצפא כלפי שמיא שאף שבאמת קמיה כלא חשיב, והוא יודע זה אעפ"כ אינו מבטל עצמו ע"י גסותו לקבל יניקה מבחינה שאין הביטול תופס מקום כלל כמ"ש ע"פ ויאבק איש עמו וביאור הדברים הנה כתיב ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, ופי' ברבות בפ' הברכה ובפ' ואתחנן ע"פ וידעת היום כו', אין עוד מלבדו, שא"ל הקב"ה למשה אתה העדת עלי אין עוד ואף אני מעיד עליך ולא קם נביא עוד כו', ומבואר בתניא ח"ב פי' וענין אין עוד מלבדו, כי פי' עוד היינו דבר שהוא יש בפ"ע אלא שהוא טפל ובטל אל הדבר שגדול ממנו, כמו הגוף אצל הנשמה, וע"ז נאמר אין עוד מלבדו שאין העולמות בבחי' עוד אצל הקב"ה שיהי' הוא ית' מחיה את העולמות ע"ד שהנשמה מחיה את הגוף שהגוף עכ"פ קצת יש ודבר בפ"ע כו', משא"כ למעלה הם בטלים לגמרי לגבי א"ס ב"ה וזהו אין עוד מלבדו, וזהו מי עלה שמים וירד וארו"ל זה משה שמשה השיג בחי' שמים שהוא יחוי"ע איך קמיה כלא חשיב כנ"ל, ולכן א"ל הקב"ה אף אני מעיד עליך ולא קם נביא עוד כו' שאין הנביאים משיגים המהות דיתר"ע שהוא אצ"י כ"א נבואתם מבריאה יצירה כו' שהוא ענין יש מאין, ואינן משיגים המהות דיתר"ע בחי' אין עוד כו' בדרך נבואה כ"א בבחי' השגה ולכן ארו"ל שלע"ל הנביאים והכתובים עתידין להבטל רק התורה והלכות אינן בטלים כי תורה צוה לנו משה היא המשכת יחוי"ע וכן הלכות הליכות עולם לו שהעולם בטל ממש אליו ית' נמצא נבואת משה הוא מדרגה עליונה מאד השגת בחי' אין עוד מלבדו בדרך נבואה והשגת המהות ממש, וע"כ נאמר בו ונחנו מה שהי' בטל לגמרי יותר מבחי' ואנכי עפר ואפר שאמר אאע"ה, והיינו ע"י השגתו בבחי' שם הוי' מה שבאברהם נאמר ושמי הוי' לא נודעתי להם, והנה ארו"ל במדר"ר ס"פ נשא ס"פ י"ד תני ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל בעו"כ קם כו' זה בלעם בן בעור כו', אי"כ השיג ג"כ בבחי' אצ"י וזהו יודע דעת עליון דהיינו איך קמיה כלא ממש חשיב, ואעפ"כ בלעם היה רשע והיינו כמ"ש במ"א שבהשגת אלקות יש הפרש בין סט' דקדושה הבטלים אליו ית' ובין סט"א היינו בצדיקים כל מה שמשיג אלקות יותר ונתאמת אצלו ביטול היש לאין אוי נעשה שפל בעיני עצמו יותר כמ"ש הרמב"ם כשיכיר את עצמו בריה שפלה ואפלה עומד לפני תמים דעות וברשעים הוא להיפך שמוה שמשיג יותר נעשה בעיני עצמו יש דבר יותר וכמ"ש ראיתי איש חכם בעיניו וזה הי' שרש שבה"כ דתהו מבחי' סג גס ויש וזהו תקוה לכסיל ממנו כו' ועד"ז ענין בלעם אף שהשיג בנבואתו מאד למעלה עכ"ז היה איש חכם בעיניו וזהו שרש היש וגסות, עד שאח"כ נפל ברע גמור ולפי גדולתו כך מפלתו ערום מכל, ארור מכל כו', נמצא זהו ענין הקליפה דעמלק שבבחי' חוצפא כלפי שמיא ממש כי עמל מעמלק יש בתיבת בלעם והוא ד"ע דקליפה שרש לד"ת דעמלק כו'.

אור פרשת זכור התורה א'תשצה

קיצור. ענין שיש בחי' עמלק מעל לשמים חוצפא כלפי שמיא ע"י אם תגביהי כנשר לבחי' דשם כחשיכה כאורה, והענין ע"ד מה שלא קם נביא עוד בישראל כמשה שהשיג באצי' אין עוד מלבדו, מי עלה שמים זה משה, ובעכומ"ז קם בלעם ויודע דעת עליון ואעפ"כ הי' רשע ע"ד איש חכם בעיניו שבה"כ דתהו, ולפי גדולתו כך מפלתו).

ו) וע"ז נאמר תמחה את זכר עמלק מתחת השמים דוקא, כי זגה בקליפות אנו רואים שכל הגבוה מהם במדרגה הוא למטה רע וגס יותר והנמוך במדרגה משרשו יותר דק, שהרי בנבוכדנצר נאמר אנת הוא רישא דדהבא שהי' בחי' ראש, ואחשורוש נק' אחיו של ראש ואנו רואים שג"כ הרשיע יותר ששרף והחריב בית מקדשו של הקב"ה והרג את ישראל מה שלא הי' כן בעובדי כוכבים שאחריו שהיו נמוכים ממנו בשורשם כו' וזהו מחמת הכלל הנ"ל כי לפי גדולתו כך נפילתו למטה יותר ע"כ נ"ג שהי' רישא וכתר דקליפה כשנפל למטה נעשה רע יותר מהנמוך ממנו שלא נפל למטה כ"כ, וא"כ המרידה הגשמיות דבחי' זרע עמלק שנורע בישראל ג"כ בנה"ב הנה היא נמשכה בשרשה מבחי' הקליפות המנגדים להיכלות הקדושה שמעל השמים כנ"ל בענין חוצפא כלפי שמיא, שכשנמשכו למטה נעשו רע ביותר במרידה גשמיות נגד הקב"ה, ולקליפה זו תועיל העבודה בעול מלכות לשמוע בקול ה' וכנ"ל אבל עיקר שהיית המלחמה מדור דור עד שיבולע המות כו' ביום שכולו ארוך כו' הוא במדרגת עמלק הנמוכים שומשכו מבחי' מתחת השמים וע"כ הם דקים ביותר והוא הגסות וההתנשאות שהוא ירידה רוחנית לעשות מעצמו יש ודבר בעבודת ה' או אפי' מרידה גשמי' אם הוא מחמת טעם ודעת מפני שהוא צדיק מאד בעיניו וזך וישר פעלו כו' בא הוא להתנשאות גדולה ואומר למען שמי יכבד ה' והוא בחי' ערב רב כו' וכידוע וד"ל, וזהו מחה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים דייקא הוא צריך מאד שהיית זמן ועיכוב גדול בכל דור ודור כו' כי ההתנשאות שמצד המדות אין דור דומה לחבירו כו' וידוע שהדורות הם המדות, וכמ"כ למעלה מלחמה לה' כי דור הולך ודור בא והארץ שהוא מל' דאצי' לעולם עומדת כו' וכל דור צריך בירור בפ"ע.

קיצור. ענין מתחת השמים כי בקליפות כל הגבוה יותר למעלה כשירד למטה בגוף הוא רע וגס ביותר וע"כ הקליפה דעמלק שבבחי' חוצפא כלפי שמיא כשנמשך למטה נעשה ממנו רע גמור במרידה גשמיות נגד הקב"ה אבל מדרגת עמלק שמתחת השמים כשנמשך למטה לא נעשה רע גס כנ"ל כ"א בדקות, וע"כ לבחי' זו צריך שהות ביותר עד שימחה כלל וע"כ המלחמה הוא מדור דור.

וזהו אשר עשה לך עמלק בדרך, פי' אפי' ההולכים כבר בדרך ה' שהם המדות להפכם לה' כנ"ל עכ"ז לא ינצלו מקליפת עמלק שהוא הגסות והחוצפה יודע רבוננו כו' והוא ענין אשר קרך בדרך פי' הקרירות הוא כבידות העבודה מצד שהדבר נתיישן אצלו והיינו שאין הידיעה מועלת לו כלל כו'.

וזהו חכמה דקליפה חמור אפי' בתקופת תמוז קרירא לה בגמ' פ"ה דשבת דנ"ג ע"א, והענין כי ידוע שהחכמה בקרירות אף בקדושה הוא בבחי' ביטול העצמות עד אשר ישאר כאבן כו' ובקליפות הוא העצלות והכבידות כו', ויונב בך כל הנחשלים כו' פי' בנשמות שיש בהם אהוי"ר דפרחא לעילא אין שליטתו פגם כ"כ לקרר את הידיעה לומר מה בכך כו', אבל בנחשלים מהם בלא אהוי"ר כלומר בבחי' גה"י לבד בקרירות המעשה לבד שהם נקראים הנחשלים לשון חלישות ע"ד כשל בעוני כחי, אותן יונב לקצצם ולהפילם לגמרי מעבודתם בקדש כו' וד"ל, וזהו ענין יעף ויגע ולא ירא אלקים פי' כי יש יגיעה שהוא העול שעולה לשרשה ביראה עילאה שהוא הביטול במציאות שהוא הקמת העול כנ"ל ויש יגיעה שאינה בבחי' קימה ונשארת למטה והוא העצלות שתכבד עליו העבודה עד שהוא עיף ותקצר רוחו בה זהו היראה שאינו עושה בשביל הנח"ר ליוצרו כנ"ל לכך יפגע בו קליפת עמלק שאם לא הי' עיף לא הי' עמלק נוגע בו וכמ"ש וידי משה כבדים והיה בהרימו ידו שהוא החכמה דקדושה כו' וגבר ישראל כו' וזהו שהשימו האבן שהוא קליפת החמור ונכלל בחכמה דקדושה, וזהו תחתיו וכמו ויהי לי שור וחמור, אשר עשה לך אפי' בדרך, קרך חמור קרירא לה, עצלות, הנחשלים חלישות כח עיף ולא ירא, כי העול והעבודה זהו יראה כנ"ל.

ז) וזהו זכור את אשר עשה לך עמלק כו', ענין הזכירה שנצטוו למחות עמלק במצות הזכירה והאזהרה על השכחה לא תשכח בזאת דייקא יוסר ויובדל קליפת עמלק, הענין הוא דהנה מבואר במ"א ע"פ אם זכרתוך על יצועי כו' שהזכרון הוא למעלה מהדעת כי הדעת וההשגה גגלית מכת המשכיל נופלת בגדר השכחה שהיום ישכילנה ולמחר ישכחנה וכלא היתה מעולם ולהיכן הלכה אלא שהלכה למקורה הנעלם שבכח המשכיל כמו קודם שהוציאה לגילוי כו', ונמצא שכח הזכרון כשוזכר דבר ההשגה ימים רבים זהו הוראה על הארת מהות כח המשכיל הנעלם בעצמו ומהותו שכל עצם לא ישתנה לעולם ואין מצדו הפרש בין כשהוא ער או ישן וכמו"כ ריבוי הזמן כו' אבל לשכל הנפעל ממנו בגילוי אותו יסתיר הזמן כו' וכן השינה וכדומה וד"ל, ונמצא מוח הזכרון הוא למעלה מן גילוי השכל והרי הוא מכחות המשכיל בעצמו ואף שלפעמים ימצא זכרון בטבעו ואינו בר הבנה להוליד שכל חדש כו' זהו מפני שכח הזכרון חלק נבדל מהות בפ"ע מן מהות כח השכלי כו' אבל שוה הוא בערך מדרגה אחת עמו כו', וכמ"ש במ"א בענין שבפ' קדש לי כל בכור נאמר ולזכרון בין עיניך לפי שפ' קדש הוא בחכמה עילאה אשר בחכמה שורה אא"ס ועמ"ש בביאור ע"פ השמים כסאי במ"ש בכהאריז"ל שהלובש שני מלבושים כאחד קשה לשכחה מפני שמסתלק אור המקיף, נמצא מצד האור פנימי יש מקום לשכחה שכיון שהוא מוגבל בתוך הכלי ע"כ יש גבול ג"כ להמשכת גילוי וכללות הזמן יבוא השכחה, אבל ע"י השראת אור המקיף שלמעלה מגבול הכלי יומשך

העדר השכחה והזכרון, ועד"ז יובן אשר מי שאין בנפשו השכחה על ה' אלקי' כל היום זהו הוראה שאין עבודתו באוי"ר מצד הדעת הגלוי כ"א מצד החכמה שבנפשו הנעלמה שנקבע ונחקק רוממות אל בעצמיות כח נפש המשכלת שלמעלה מגילוי השכל וההתבוננות וכענין הנזכר גר"ה ראה אנכי גותן בענין בחי' איתן הנקודה שבתוך ההיכל כו', וזהו אם זכרתיך כו' ולא יסתיר לו עתים השנויים בין כשיהי' בבחי' נפילה בקטנות או בגדלות הכל שוה אצלו וזהו על יצועי וכמ"ש בגבורים אשר לדודי בלא לב ולב שניהן שוין לעזר כו' בשכבך ובקומך כו' וד"ל, אמנם מצד הדעת וההשגה יהי' ענין הקטנות וגדלות פעם כך ופעם כך כו' ולזה אמר נגד קליפת עמלק אין עצה כ"א הזכירה על ה' למעלה מהדעת כו' שכמו שיזכור הבן על האב שא"צ לזכור התבוננות וטעם לאהבתו אליו וז"ש זכור בקמץ תחת הזיין ולא זכור בצירי דהקמץ מורה על זכירה מתמדת כמ"ש מהרמ"א ע"פ זכור את יום השבת שנקוד ג"כ בקמץ הזיין והוא מארז"ל מחד בשנת לשבת נמצא שיזכור את השבת תמיד ממש, וכמ"כ כאן ענין זכור בקמץ שיהי' תמיד לזכרון רוממות אא"ס ב"ה ע"ד זכור בפה כי ע"ד רוממות אל בגרונום זה נעשה חרב פיפיות להיות ויחלוש כו' לפי חרב כי ע"י קשה עורף זהו רק שלא יוכל להיות ומלק, אבל להכרית עמלק זהו ע"י זכור בפה מבחי' פנים והוא התורה פיפיות ב' פיות הן מעל השמים הן מתחת השמים, אך עיקר יניקתו מתחת ע"ד ואם בת תחיון ועי"ז התורה שהיא שמים מבטל יניקה זה, מענין זכירה ושכחה גבי דוד זמירות קרית להו.

ע' שיהיה נחקק במוחו ממש וזהו לא תשכח כי השכחה היא למסה מכסא ה' ולפני כסא כבודו אין שכחה כלל ע"כ אם לא יתקרב לה' כ"א בדעת וההשגה לקשר דעתו בכל עת שיפול מעבודתו כו' הרי השכחה מצויה ושם יש אחיזה לעמלק כו' ואזי אין הכסא שלם כי אין שכחה לפני כסא כבודך כנ"ל, והיינו שבמדרגת הזכירה אין לו אחיזה כלל, וזהו שאין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה כו', פי' כסא ידוע שהוא מתחת השמים עליונים והיינו היכלות מדות עליונות מרכבה עילאה כי שורש ו"ק דבריאה כו' והוא הארת מאין ליש כידוע ואין כסאו שלם מפני יניקת עמלק במדות כנ"ל ואין שמו שלם הוא בבחי' מלמעלה למטה השקיפה כו' הנק' כס י"ה כו' ונשבע ה' בכתר שבחו"ב כו' שעד שימחה שמו של עמלק לא יהיה שלימות משלימותא דכולא בשמ וכסאו כו' כי גם בהניח ה' מבל הז' אומות עדיין ראשית גוים עמלק הוא והניחו לאחרית האבדון כמ"ש ואחריתו עדי אובד להיות לפי ערך הראשית כן יהיה אחריתו שיבולע המות לנצח כו' לבחי' נצחיות דאא"ס ב"ה כי גם את זה לעו"ז הכל עשה האלקים כידוע וד"ל.

בשולי העמוד בכת"י: לשון האלשיך ע"פ זכור אי"ה ז"א זכור בקמץ הזיין שהוא מקור זכירה מתמדת היינו מחד בשבתא לשבתא.

א'תשצח אור פרשת זכור התורה

קיצור. ענין זכור כי הזכירה מעצם כח השכל ולזכרון בפ' קדש (הלובש שני מלבושים כאחד קשה לשכחה) ולמעלה מהדעת הגילוי, וזהו העצה נגד עמלק שהוא דעת דקליפה, אין השם שלם ואין הכסא שלם זהו ענין ב' דיעות דיחוי"ע ויחוי"ת, יערוף כמטר זהו לחם ומזה נמשך מעלת קשה עורף תזל כטל שושנה סם רפואה זהו אמרתי זכור בפה כו'.

מראה מקומות

מראה מקומות

— לפסוקי תנ"ך —

נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' היטריק

א.

אני ה' לא שנית: מלאכי ג, ה.
אני ראשון ואני אחרון: ישעי' מד, ו.
אני תורתך שעשעת: ותהלים קיט, ע.
אנכי אהי' עם פיך: שמות ד, יב (ואנכי).
אנכי עפר ואפר: בראשית יח, כז (ואנכי).
ארוממך אלקי המלך: ותהלים קמה, א.
אשפוך לפניו שיחי: ותהלים קמב, ג.
אשר אנכי מצוץ היום: דברים ה, ה.
אשר יעשה אותם האדם: ויקרא יח, ה.
אשר לא ימצא ראש וסוף: קהלת ג, יא.
את השמים ואת הארץ אני מלא: ירמי'
כג, כד.

את צנועים חכמה: משלי יא, ב.
אתה כהן לעולם: תהלים קי, ה.

ב.

באורך נראה אור: תהלים לו, י.
באר חפרוה שרים: במדבר כא, יח.
באשרי כי אֶשְׁרוּנִי בנות: בראשית ל, יג.
בדרך עדותיך ששתי: תהלים קיט, יד.
ביום ההוא תקראי אישי: הושע ב, יח.
בית יעקב לכו ונלכה באור ה': ישעי' ב,
ה.
בכה ארוץ גדוד: שמואל-ב כב, ל.
בכל ביתי נאמן הוא: נמדבר יב, ז.
בכל לבי דרשתך: תהלים קיט, י.
בן פורת יוסף: בראשית מט, כב.
בנה בניתי בית זבול: מלכים-א ח, יג.
בעבר הנהר ישבו אבותיכם: יהושע כד, ב.
בעמדם תרפינה כנפיהן: יחזקאל א, כד.

אכן מאסו הבונים: תהלים קיח, כב.
אברהם אוהבי: ישעי' מא, ח.
אדיר בתרום ה': תהלים צג, ד.
אדם אחד מאלף מצאתי: קהלת ז, כח.
אהבתי אתכס אמר ה': מלאכי א, ב.
אהל בל יצען: ישעי' לג, כ.
אוקיר אנוש מפז: ישעי' יג, יב.
אז יבקע כשחר אורך: ישעי' נח, ה.
אחותי בת אבי היא: בראשית כ, יב.
אחכמה והיא רחוקה ממני: קהלת ז, כג.
אין דעת אלקים בארץ: הושע ד, א (ואין).
אין כסף גחשב בימי שלמה: דהי"ב ט, כ.
אין נפשי אל העם הזה: ירמי' טו, א.
אין עוד כלי ויעמוד השמן: מלכים-ב ה, ה.
איש יהודי ה' בשושן הבירה: אסתר ב, ה.
איש כי יפליא נדר: ויקרא כז, ב.
אך ביום הראשון תשביתו שאור: שמות
יב, טו.
אל נא תעבור: בראשית יח, ג.
אל תירא אברם: בראשית טו, א.
אל תירא עבדי יעקב: ירמי' ל, י.
אלביש שמים קדרות: ישעי' ג, ג.
אלה תולדות יעקב יוסף: בראשית לו, ב.
אלה מסעי כו' ביד משה ואהרן: במדבר
לג, א.
אם בחקתי תלכו: ויקרא כו, ג.
אם יהיו חסאיכם כשנים: ישעי' א, יח.
אמור לחכמה אחותי את: משלי ז, ז.
אמרו צדיק כי טוב: ישעי' ג, י.
אני בצדק אחזה פניך: תהלים יז, טו.

א'תתא

א'תתב

מראה מקומות

ו.

ואולם חי אני : במדבר יד, כא.
 ואורח צדיקים כאור נוגה : משלי ה, יח.
 ואין דעת אלקים בארץ : הושע ד, א.
 ואיש כי ימרס ראשו : ויקרא יג, מ.
 ואכל ממנו וחי לעולם : בראשית ג, כב.
 ואמת חי לעולם : תהלים קיו, ב.
 ואני בתוך הגולה : יחזקאל א, א.
 ואנכי עפר ואפר : בראשית יח, כז.
 ואצלתי מן הרוח : במדבר יא, יז.
 וארוכתך מהרה תצמח : ישעי' נח, ת.
 ואשא אתכם על כנפי נשרים : שמות יט, ד.
 ואת המשכן תעשה עשר יריעות : שמות כו, א.

ואתה חקרב אליך : שמות כה, א.
 ואתה תצוה את בני ישראל : שמות כו, כ.
 ואתן צאני צאן מרעיתי : יחזקאל לה, לא.
 ודם ענבים סותה : בראשית מט, יא.
 ובדעת חדרים ימלאון : משלי כה, ד.
 ובער עליה הכהן עצים : ויקרא ה, ה.
 וברא חי על כל מכון הר ציון : ישעי' ה, ה.

וברוח פיו כל צבאם : תהלים לג, ו.
 ובשתים יכסה רגליו : ישעי' ה, ב.
 וגיד ברזל ערפך : ישעי' מת, ד.
 וגם נצח ישראל לא ישקר : שמואלא טו, כט.

ודוד הוא הקטן : שמואלא יז, יד.
 ודוד עבדי : ירמי' לג, כו.
 ודלת ראשך כארגמן : שה"ש ז, ו.
 ודמות פניהם פני אדם : יחזקאל א, י.
 והאבן חזאת אשר שחתי מצבה : בראשית כה, כב.

והאבנים תהיין על שמות בניי : שמות כח, כא.
 והאלקים יעננו בקול : שמות יט, יט.
 והארץ אשר תחתין ברזל : דברים כח, כג.

והארץ חדום רגלי : ישעי' טו, א.
 והבדילה הפרוכת לכם : שמות כו, לג.
 והוא אדמוני עם יפה עינים : שמואלא טו, טו, יב.

והוא יושב פתח האוהל : בראשית יח, א.
 והחכמה מאין תמצא : איוב כה, יב.

בצדקה תכונני : ישעי' נה, יד.
 בצע אמרתו : איכה ב, יז.
 ברוך כבוד חי ממקומו : יחזקאל ג, יב.
 ברזל ברזל יחד : משלי כו, יז.
 ברח לך אל מקומך : במדבר כד, יא.
 בריתי היתה אתו : מלאכי ב, ה.
 בשתים יכסה פניו : ישעי' ה, ה.
 בתורת חי חפצו : תהלים א, ב.

ג.

גבורי כח עושי דברו : תהלים קג, כ.
 גדול יהי כבוד הבית האחרון : תגי ב, ט.

ד.

דברי חכמים בנחת נשמעים : יקהלת ט, יז.

ה.

תאשה אשר נתת עמדי : בראשית ג, יב.
 הבה נלבנה לבנים : בראשית יא, ג.
 הביטו וראו אם יש מכאוב : משלי א, יב.
 הוא יהי איש מנוחה : דברי הימיםא כב, ט.

הוי כל צמא לכו למים : ישעי' נה, א.
 היד חי תקצר : במדבר יא, כג.
 היכל חי הסה : ירמי' ז, ד.
 הכנף פתיל תכלת : במדבר טו, לת.
 הלא הוא כמוס עמדי : דברים לב, לד.
 הלא כחלב תתיכני : איוב י, י.

המשלח מעיינים בגחלים : תהלים קד, י.
 הן יראת חי היא חכמה : איוב כה, כח.
 חנה אנכי שולח מלאך : שמות כג, כ.
 הנה שמוע מזבח טוב : שמואלא טו, כב.
 הנחמדים מהב : תהלים יט, יא.
 הנחש השיאני : בראשית ג, יג.
 הפעט ילוח אישי אלי : בראשית כט, לד.
 הצדיק אבד : ישעי' נה, א.
 השמים ושמי השמים לא יכלכלוך : מלכים א ה, כז.

השקיפה ממעון קדשך : דברים כו, טו.

והיה ביום ההוא יספו: יואל ה, יח.
 וחיה ביום ההוא שרש ישי: ישע'י יא, י.
 והיה הנכשל בהם ביום ההוא: זכרי' יב, ת.
 והיה כאשר יריע משה ידו: שמות יו, יא.
 והיה מספר בניי כחול היס: הושע ב, א.
 והיה על מצח אהרן: שמות כח, לח.
 והיה שארית יעקב: מיכה ה, ו.
 והמשכילים יזחירו כזה הרקיע: דניאל יב, ג.
 והנה אופן אחד בארץ: יחזקאל א, טו.
 והנה רוח גדולה וחזק: איוב א, יט.
 והניף ידו על הנהר: ישע'י יא, טו.
 והקשורים ליעקב: בראשית ל, מב.
 וזרחה לכם יראי שמי: מלאכי ג, כ.
 וזרעתי לי בארץ: הושע ב, כה.
 וחזקת והיית לאיש: מלכימ'א ב, ב.
 וחנה מדברת על לבה: שמואלי'א א, יג.
 וחסד ה' מעולם: תהלים קג, יז.
 ויאמר פרעה מי ה': שמות ה, ב.
 ויאמר משה וגו' בחר לנו אנשים: שמות יז, ט.
 ויאצל מן הרוח: במדבר יא, כה.
 ויביאם אל גבול קדשו: תהלים צח, גד.
 ויברך אותם משה: שמות לט, מב.
 ויגבה לבו בדרכי ה': דהי'ב יז, ו.
 ויגע בכף ירכו: בראשית לב, כו.
 ויזגו לרוב בקרב הארץ: בראשית מח, טז.
 וידעו מצרים כי אני ה': שמות ה, ה.
 וייר יעקב נדר: בראשית כח, ת.
 ויהי האדם לנפש חיה: בראשית ב, ז.
 ויהי קול מעל לדקיע: יחזקאל א, כה.
 ויהרוג ה' כל בכור: שמות יג, טו.
 ויודע דעת עליון: במדבר כד, טז.
 ויזנב בן כל הנחשלים אחריו: דברים כה, יח.
 ויזרע יצחק: בראשית כו, יב.
 ויחכם מכל האדם: מלכימ'א ה, יא.
 ויחלוש יחושע: שמות יז, יג.
 וים שמים וירד: שמואלי'ב כב, י.
 ויסע אשל בבאר שבע: בראשית כא, לב.
 וה' נתן חכמה לשלמה: מלכימ'א ה, כו.
 וה' עמו: שמואלי'א טז, יח.
 ויד באנשי בית שמש: שמואלי'א ו, יט.

ויכס את עין כל הארץ: שמות י, טו.
 ויכתב ספר זכרון: מלאכי ג, טו.
 וינחהו בגיע: בראשית ב, טו.
 ויסר את אופן מרכבותיו: שמות יד, כד.
 ויעבור אלקים רוח על הארץ: בראשית ת, א.
 ויעפילו לעלות: במדבר יז, מד.
 ויפוזו זרועי ידיו: בראשית מט, כד.
 ויפקח ה' את עיני הנער: מלכימ'ב ו, יז.
 ויפקח אלקים את עיניה: בראשית כא, יט.
 ויצא הראשון אדמוני: בראשית כה, כה.
 ויצא יעקב מבאר שבע: בראשית כח, י.
 ויצא כברק חצו: זכרי' ט, יד.
 ויקח משה את עצמות יוסף עמו: שמות יג, יט.
 ויקם עדות ביעקב: תהלים צח, ה.
 ויקשב ה' וישמע: מלאכי ג, טו.
 וירד ה' על הר סיני: שמות יט, כ.
 וירכב על כרוב ויעף: שמואלי'ב כב, יא.
 וירכסו את החשן מטבעותיו: שמות לט, כא.
 וירקעו את פחי הזהב: שמות לט, ג.
 וישב שלמה על כסא ה': דהי'א כט, כג.
 וישסמחו בעלי חצים: גראשית מט, כג.
 וישכון כבוד ה' על הר סיני: שמות כד, טז.
 וישמע שאול: שמואלי'א יז, יא.
 ויתעצב אל לבו: בראשית ו, ו.
 וכגה זרועיה תצמיח: ישע'י סא, יא.
 וכל בניך לימודי ה': ישע'י גד, יג.
 ולבי זאל בקרבי: תהלים קט, כב.
 ולו יקחת עמים: בראשית מט, י.
 ולזכרון בין עיניך: שמות יג, ט.
 ומה אעשה כי יקום אל: איוב לא, יד.
 ומה דמות תערכו לו: ישע'י מ, יח.
 ומלק את ראשו מסול ערפו: ויקרא ה, ת.
 ומעיל צדקה יעטני: ישע'י סא, י.
 ומעץ הדעת סו'ר: בראשית ב, יז.
 ומעשה ידיו מגיד הרקיע: תהלים יט, ב.
 ומצח אשה זונה ה' לך: ירמי' ג, ג.
 ומקום רגלי אכבד: ישע'י סו, יג.
 ומשביע לכל חי רצון: תהלים קמה, טז.
 ונהר יחרב ויבש: איוב יד, יא.
 ונוזלים מן לבנון: שו"ש ד, טו.
 ונעלמה מעין כל חי: איוב כה, כא.

והיה ביום ההוא יספו: יואל ה, יח.
 וחיה ביום ההוא שרש ישי: ישע'י יא, י.
 והיה הנכשל בהם ביום ההוא: זכרי' יב, ת.
 והיה כאשר יריע משה ידו: שמות יו, יא.
 והיה מספר בניי כחול היס: הושע ב, א.
 והיה על מצח אהרן: שמות כח, לח.
 והיה שארית יעקב: מיכה ה, ו.
 והמשכילים יזחירו כזה הרקיע: דניאל יב, ג.
 והנה אופן אחד בארץ: יחזקאל א, טו.
 והנה רוח גדולה וחזק: איוב א, יט.
 והניף ידו על הנהר: ישע'י יא, טו.
 והקשורים ליעקב: בראשית ל, מב.
 וזרחה לכם יראי שמי: מלאכי ג, כ.
 וזרעתי לי בארץ: הושע ב, כה.
 וחזקת והיית לאיש: מלכימ'א ב, ב.
 וחנה מדברת על לבה: שמואלי'א א, יג.
 וחסד ה' מעולם: תהלים קג, יז.
 ויאמר פרעה מי ה': שמות ה, ב.
 ויאמר משה וגו' בחר לנו אנשים: שמות יז, ט.
 ויאצל מן הרוח: במדבר יא, כה.
 ויביאם אל גבול קדשו: תהלים צח, גד.
 ויברך אותם משה: שמות לט, מב.
 ויגבה לבו בדרכי ה': דהי'ב יז, ו.
 ויגע בכף ירכו: בראשית לב, כו.
 ויזגו לרוב בקרב הארץ: בראשית מח, טז.
 וידעו מצרים כי אני ה': שמות ה, ה.
 וייר יעקב נדר: בראשית כח, ת.
 ויהי האדם לנפש חיה: בראשית ב, ז.
 ויהי קול מעל לדקיע: יחזקאל א, כה.
 ויהרוג ה' כל בכור: שמות יג, טו.
 ויודע דעת עליון: במדבר כד, טז.
 ויזנב בן כל הנחשלים אחריו: דברים כה, יח.
 ויזרע יצחק: בראשית כו, יב.
 ויחכם מכל האדם: מלכימ'א ה, יא.
 ויחלוש יחושע: שמות יז, יג.
 וים שמים וירד: שמואלי'ב כב, י.
 ויסע אשל בבאר שבע: בראשית כא, לב.
 וה' נתן חכמה לשלמה: מלכימ'א ה, כו.
 וה' עמו: שמואלי'א טז, יח.
 ויד באנשי בית שמש: שמואלי'א ו, יט.

א'תתד

מראה מקומות

ונפשו עליו תאבל : איוב יד, כב.
ונקדשתי בתוך בניי : ויקרא כב, לב.
ונרגן מפריד אלוף : משלי טו, כח.
ונשא אהרן את שמות בניי : שמות כח, כט.

ונשמות אני עשיתי : ישעי נז, טו.
ונתת על השולחן : שמות כה, לו.
ונתתי לך מהלכיס בין העומדים : זכרי ג, ז.

ועינו כעין הבדולח : במדבר יא, ז.
ועל דמות הכסא כמראה אדם : יחזקאל א, כו.

ועל יובל ישלח שרשיו : ירמי יו, ח.
ועמדו רגליו ביום ההוא : זכרי יד, ז.
ועמד כולם צדיקים : ישעי ט, כא.
ועמד לא חפצתי בארץ : תהלים עג, כה.
ועץ החיים בתוך הגן : בראשית ב, ט.
ועשו את האפור זהב : שמות כה, ו.
ועשית מנורת זהב טהור : שמות כה, לא.
ועשית ציץ : שמות כה, לו.

ועשיתם אתם : ויקרא כו, ג.
וצבא השמים לך משתחוים : נחמי ט, ו.
וצדקה ביעקב אתה עשית : תהלים צט, ד.

וצדקה תציל ממות : משלי י, ב.
וקדשתם את שנת החמשים שנה : ויקרא כה, י.

וראיתיה לזכור בריח עולם : בראשית ט, טז.

וראש עפרות חבל : משלי ח, כו.
ורגליהם רגל ישרה : יחזקאל א, ז.
ושברתי את גאון עוזכם : ויקרא כו, יט.

ושמח מאשת נעורייך : משלי ה, יח.
ושמן מחלמיש צור : דברים לב, יג.

ושמתי כדכד : ישעי נד, יב.
ושער רישי כעמר נקא : דניאל ז, ט.

ותאמר ציון עזבני ה' : ישעי מט, יד.
ותאמרו הן הראנו : דברים ה, כא.

ותבא אליו היונה לעת ערב : בראשית ח, יא.

ותורתך בתוך מעי : תהלים מ, ט.
ותמלא כזה ותעל : בראשית כד, טז.

ותפקחנה עיני שניהם : בראשית ג, ז.
ותקם בעוד לילה : משלי לא, טו.

ותשב באיתן קשתו : בראשית מט, כד.
ותתצב אחותו מרחוק : שמות ב, ד.

ז.

זכור את אשר עשה לך עמלק : דברים כה, יז.

זית רענן יפה פרי תואר : ירמי יא, טז.
זכר ונקבה בראם : בראשית א, כז.

זכר רב טובך : תהלים קמה, ז.
זכרו תורת משה עבדי : מלאכי ג, כב.

זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים : במדבר יא, ה.

זכרתי לך חסד נעורייך : ירמי ב, ב.
זמיר עריצים : ישעי כה, ה.

זמירות היו לי חוקיך : תהלים קיט, ג.

ח.

חותמך ופתילך ומטך : בראשית לח, יח.
חכמת אדם תאיר פניו : קהלת ה, א.

חכמות בחוץ תרונה : משלי א, כ.
חסד אל כל היום : תהלים נב, ג.

חסדי ה' מעולם אשירה : תהלים סט, ב.
חזקת עולם לדורותם : ויקרא ז, לו.

ט.

טוב ה' לקויו : איכה ג, כה.
טובים השנים מן האחד : קהלת ד, ט.

טעמו וראו כי טוב ה' : תהלים לד, ט.
טרוף טרוף יוסף : בראשית לו, לג.

טרף נתן ליראיו : תהלים קיא, ה.

י.

יאר ד' פניו : במדבר ו, כה.
יבקע צורים : תהלים עה, טו.

ידבר עמים : תהלים מז, ד.
יה' קנני ראשית דרכו : משלי ח, כב.

יה' יחתו מריביו : שמואל'א ב, י.
יום יום יעמס לנו : תהלים סח, כ.

יוסף ה' לי בן אחר : בראשית ל, כד.
יוסף דעת יוסף מכאוב : קהלת א, יח.

יזל מים מדליו : במדבר כד, ז.
יין ושכר לא שתיתי : שמואל'א א, טו.

ל.

לא אוכל לעבור את פי ה': במדבר כב, יח.
לא איש אל ויכזב: במדבר כג, יט.
לא בכסף תגאלו: ישע'י ג, ג.
לא יגורך רע: תהלים ה, ה.
לא ידון רוחי באדם: בראשית ו, ג.
לא תעבוד בבכור שורך: דברים טו, יט.
לא תשנא את אחיך: ויקרא יט, יז.
לאהבה את ה' אלקיכם: דברים יא, יג.
לב חכם לימינו: קהלת י, ב.
לבבתי אחותי כלה: שה'ש ד, ט.
לבוש הבדים: דניאל יב, ו.
להניח ברכה אל ביתיך: יחזקאל מד, ל.
לויתן נחש בריח: ישע'י כו, א.
לחם לבב אנוש: תהלים קה, טו.
ליעקב אשר פדה את אברהם: ישע'י כט, כב.
לי הכסף ולי הזהב: תגי ב, ח.
לכל תכלה ראיתי קץ: תהלים קיט, צו.
לעומת המסגרת תהיינה הסבעות: שמות כה, כז.
לפי שכלו יהולל איש: משלי יב, ח.
לשמוע ה' בקול איש: יז, יד.
לשקוד על דלתותי: משלי ח, לד.

מ.

מאד עמקו מחשבותיך: תהלים צב, ו.
מאשר שמנה לחמו: בראשית מט, כ.
מדוע בא המשוגע הזה אליך: מלכים'ב ט, יא.
מה אדיר שמך: תהלים ת, ב.
מה נורא המקום הזה: בראשית כת, יז.
מה רבו מעשיך: תהלים קד, כו.
מי האיש החפץ חיים: ותהלים לד, יג.
מי יאכילנו בשר: במדבר יא, ד.
מי יתן סהור מסמא: איוב יד, ד.
מי יתן כאח לי: שה'ש ח, א.
מי לי בשמים: תהלים צג, כה.
מי שם פה לאדם: שמות ד, יא.
מימינו אש זת: דברים לג, ב.
מכל אבקת דוכל: שה'ש ג, ו.
מלא כל הארץ כבודו: ישע'י ו, ג.
סלחמה לה' בעמלק: שנות יז, טז.
חלץ לשדה נעבד: קהלת ה, ח.

יזכו מחיל אל חיל: תהלים סד, ה.

ימותו ולא בחכמה: איוב ד, כא.

יפתח ה' לך את אוצרו: דברים כה, יב.
יציץ נזרו: תהלים קלב, יח.

יריעות עדים לאהל על המשכן: שמות כו, ו.

ישבעו עצי ה': תהלים קה, טז.

נ.

כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם: זכרי' ג, י.

כאשר ידבק האזור: ירמ'י יג, יא.

כאשר יהי האופן בתוך האופן: יחזקאל א, טו.

כבוד חכמים ינחלו: משלי ג, לה.

כבכורה בתאנה: הושע ט, י.

כבס ביין לבושו: בראשית מט, יא.

כי אתם המעט: דברים ז, ז.

כי גדול מעל שמים חסדך: תהלים קח, ה.

כי גדול עד שמים חסדך: תהלים נז, יא.

כי האדם עץ השדה: דברים כ, יט.

כי היא חכמתכם ובינתכם: דברים ד, ו.

כי הנה כשמן הטוב על הראש: תהלים קלג, ב.

כי חכמת אדם תאיר פניו: קהלת ח, א.

כי יקרא קן צפור: דברים כב, ו.

כי כבד פה וכבד לשון אנכי: שמות ד, י.

כי כל בשמים ובארץ: דה"א כט, יא.

כי לקח טוב נתתי לכם: משלי ד, ב.

כי מן המים משתיהו: שמות ב, י.

כי נר מצוה ותורה אור: משלי ו, כג.

כי עם קשה עורף הוא וסלחת: שמות לב, ט.

כי ראה ה' בעניי: בראשית כט, לב.

כי רבות רעות צדיק: תהלים לד, כ.

כי תועבת ה' כל גבה לב: משלי טו, ה.

כל ארחות ה': תהלים כה, י.

כל הנחלים הולכים אל הים: קהלת א, ו.

כל רעיה בנדו בה: איכה א, ב.

כלים רקים אל תמעטי: מלכים'ב ד, ג.

כסא כבוד מרום מראשון: ירמ'י יח, יב.

כצנה רצון תעטרנו: תהלים ה, יג.

כשופר הרים קולך: ישע'י נח, א.

כשל בעוני כחי: תהלים לא, יא.

כשמן הטוב על הראש: תהלים קלג, ב.

כתר לי זעיר: איוב לו, ב.

א'תתו

מראה מקומות

מן חטים משייתהו : שמות ב, י.
מצא אשה מצא טוב : משלי יח, כב.
מציע מן החרכים : שהיש ב, ט.
מקוט ספיר אבניה : איוב כח, ו.
מרום וקדוש אשכון : ישעי נח, טו.
מרחוק ה' נראה לי : ירמי לא, ב.
משכיל לאיתן האזרחי : תהלים סט, א.
משכן העדות אשר פוקד ע"פ משה : שמות לה, כא.

משכני אחרין נרוצה : שהיש א, ו.
משם רועה אבן ישראל : בראשית מט, כד.

ג.

נאלטתי דומיה : תהלים לט, ג.
נדר לאביר יעקב : תהלים קלב, ב.
נודע בשערים בעלה : משלי לא, כב.
נוהג כצאן יוסף : תהלים פ, ב.
נער ישראל ואוחבהו : הושע יא, א.
נפלאותיך ומחשבותיך אלינו : תהלים מ, ו.

נפתלתי עם אחותי : בראשית ל, ה.
נצח ישראל לא ישקר : שמואלא טו, כט.
נקבה תשובב גבר : ירמי לא, כב.
נר ה' נשמת אדם : משלי כ, כו.
נתיב לא ידעו עיט : איוב כח, ז.
נתנה עלי בקולה : ירמי יב, ח.

ה.

סולו לרוכב בערבות : תהלים סח, ה.

ו.

עדות ביהוסף : תהלים סא, ו.
עושה מלאכיו רוחות : תהלים קר, ד.
עין בעין יראו : ישעי נב, ח.
עיני האדם לא תשבענה : משלי כו, כ.
עיניך בשדה אשר יקצורון : רות ב, ט.
על משמרתני אעמודה : תבקיב ב, א.
עלה הפורץ לפניהם : מיכה ב, יג.
עצי שטים עומדים : שמות כו, טו.
עת אשר שלט האדם באדם : קהלת ח, ט.
עת לאחוב ועת לשנוא : קהלת ג, ת.

ז.

פוחח את ידיך : תהלים קמה, טז.
פזר נתן לאביונים : תהלים קיב, ט.
פני ה' בעושי רע : תהלים לד, יח.

ח.

צדיק כתמר יפרח : תהלים צב, יג.
צור לבבי וחלקי אלקים לעולם : תהלים עג, כו.
צעקו וה' שמע : תהלים לה, יח.

ק.

קדש ישראל לה' : ירמי ב, ג.
קומי אורי כי בא אורח : ישעי ס, א.
קורא אני עליהם יעסדו יחוויו : ישעי מה, יג.
קסנתי מכל החסדים : בראשית לב, יא.

ר.

ראיתי איש חכם בעיניו : משלי כו, יב.
רוכב שטים בערוץ : דברים לג, כו.
רוממות אל בגרונם : תהלים קמט, ו.
רועה ישראל האזינה : תהלים ט, ב.
רמח קרני בחי' : שמואלא ב, א.
רפאות תהי לשריך : משלי ג, ח.
רצית ה' ארצך : תהלים פה, ב.
רשפי רשפי אש שלהבת י"ח : שהיש ח, ו.

ש.

שאו ידיכם קדש : תהלים קלה, ב.
שימני כחותם על לבך : שהיש ח, ו.
שלח תשלח את האם : דברים כב, ז.
שמאלו תחת לראשי : שהיש ב, ו.
סטן וקסורת ישמח לב : משלי כו, ט.
סטן זית זן : שמות כו, כ.
שמעי בת וראי והסי אזנך : תהלים מה, יא.
שער החצר הפנימית : יחזקאל מו, א.
שפתי כהן ישמרו דעת : מלאכי ב, ו.

א'תתו

מראה מקומות

תולח ארץ על בלימה : איוב כו, ז.
 תומיך ואוריך לאיש חסידיך : דברים לג, ת.
 חועבת הי כל נבח לב : נושלי סז, ה.
 תורי זחב נעשה לך : שהישן א, יא.
 תול כטל אטרתי : דברים לב, ב.
 תחת אשר לא עבדת בשמחה : דברים כח, מז.
 תכן תפלתי קטורת : תהלים קמא, ב.
 תנה בני לבך לי : משלי כג, כו.

שש כנפים לאחד : ישעי' ו, ב.
 שש מאות אלף רגלי העט : במדבר יא, כא.
 ששה מסעותם על האבן האחת : שמות כח, י.

ת.

תביאמו ותסעמו בהר נחלתך : שמות טו, יז.

תביאמו ותסעמו בהר נחלתך : שמות טו, יז.

מראה מקומות

— למאמרי רז"ל —

נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק

עמוד א'שנו

בידן אפקיד רוחי כו' ר"ת באר: סידור
האריז"ל בקשהמ"ט. פרי עץ חיים שער
קשהמ"ט פ"י.
אפי' נוטל את נפשך: ברכות נד, א.

עמוד א'שנו

ואין מלך בלא עט: ס' החיים פי' גאולה
פ"ב. בחיי וישב לח, ל. עמק המלך
שער שעשועי המלך רפ"א.
שאמר ר"ע: ברכות סא, ב.

עמוד א'שנה

כח"ש בס"י אם רץ לבך: פ"א (שם הגי'
שוב למקום).
שכינו המקובלים: הרמ"ע בהקדמה בס'
יונת אלם ובספר פלח הרמון שער ד'
מבואר בכמה דוכתי בענין אור: ראה
לקו"ת ביאור לד"ה אלה סקודי ס"ד.
ד"ה וידבר גוי זאת חוקת תרס"ו. ד"ה
כי עמך מקור חיים ת"ש. ד"ה חייב
איניש תש"ח ע' 107.

עמוד א'שנא

שיעור תרומה עין יפה אחד מארבעים:
תרומות ד, ג.
פ"י בזהר אני ישנה בגלותא: זח"ג צה,
א.

עמוד א'שנא

בד"ה כי אברהם לא ידענו: תו"א מג"א.

עמוד א'שמה

בדרוש המגיד מראשית אחרית: אוה"ת
ס"פ משפטים.

עמוד א'שמו

במדרש בקהלת: ג, ט.
תפילין זחארי' עלמא: ברכות ה, א.
עין יפה אחד מארבעים: תרומות ד, ג.

עמוד א'שמו

ורשב"י אמר בחד קסירא אתקטרנא: זח"ג
רפה, א.

מס סמך שבלוחות בנס: שבת קה, א.
האיש מקדש בו ובשלוחו: קידושין מא, א.

עמוד א'שמה

ואשתו כגופו דמ"א: בכורות לה, ב.

עמוד א'שמו

מה ראה ארונו של יוסף: מדרש תהלים
קיד, ט.

עמוד א'שנ

חשה הוא יסוד אבא: מאו"א מ, גה.
ערבים עלי ד"ס: ע"ז לה, א.
שטובלין הנשמות בעלייתן מנעה"ת לנעה"ע:
זח"ב רא, ב.
בד"ה אשריכם ישראל: אוה"ת דרושים
ליוהכ"פ.

עמוד א'שנא

וישראל מתקשראן באורייתא: זח"ג עג, א.

א'תתח

עמוד א'שעה

המאור שבה מחזירו למוטב: פתיחתא
איכיר ב.
זרמיח פקודין: ראה תיז תי ל.

עמוד א'שעט

ועשיתם אתם כו' כאלו עשאוני: ויקרא
כו, ג זחיג קיג, ב. וראה ויקיר לה, ז.
במד"ר קהלת דצ"א א': ג, ט.
שכר מצוה בהאי עלמא ליבא: קידושין
לט, ב.
וכד אנת תסתלק מינייהו: תיז בהקדמה.

עמוד א'שם

הקב"ה מניח תפילין, הקב"ה מצלי: ברכות
ו, א.

עמוד א'שפא

כל מקום שנאמר לי: ויקיר ב.

עמוד א'שפג

המד"ר בשה"ש ע"פ שלח"ן פרדס רמונים:
ה, יג.

עמוד א'שפה

ורשב"י אמר בחד קסירא אגקסרנא: זחיג
רפח, א.
חס סמך שבלוחות בנס היו עומדין:
שבת קה, א.

עמוד א'שפו

שהתורה ניתנה במ"ס פנים סמא: שהש"ר
ב, יג.
והי עמו שהלכה כמותו: טנהדרין צג, ב.
מד"ר ע"פ טובים השנים: קהלת ד, ט.

עמוד א'שפט

המאור שבה מחזירו למוטב: פתיחתא
דאיכיר ב.

עמוד א'שצ

כל מקום שנאמר לי: ויקיר ב.
המדרש בשה"ש ע"פ שלח"ן פרדס רמונים:
ה, יג.

עמוד א'שצג

בינה מקנא בכורסייא: תיז תי ו.

עמוד א'שפא

ואין כבוד אלא תורה: אבות ו, ב.
אבא יסד ברתא: זחיג רמח א, רנו, ב.
רנה, א. תיז תי כא.
פוחח את ידיך, יודיך: תיז בהקדמה (ו).
ב).

עמוד א'שכב

אורייתא מתקשרא בקוב"ה: זחיג עג, א.
השתדל להיות איש: אבות ב, ה.

עמוד א'שכג

נשים דעתן קלות: שבת לג, ב.
פ"ט דסוטה: מז, א.
ובירושלמי איתא: סוטה פ"ט.
וברבות בשה"ש ע"פ אשכול הכופר: א.
י.

עמוד א'שמה

תפלה במקום קרבנות: ברכות כו, א. זחיב
ב, ב.

עמוד א'שמו

בידך אפקיד, באר: נסמן לעיל ע' אישנו.
בזהר פ' ואתחנן: רסד, א.

עמוד א'שמוז

אורייתא מחויב נפקת: ראה זחיב סה, א.
למה קדמה שמע: ברכות יג, א.

עמוד א'שמה

בסיי אם דץ לבן שוב: פ"א.
שכינו המקובלים: נסמן לעיל בע' אישנה.
מבואר בכמה דוכתי בפ"י אור: נסמן לעיל
בע' אישנה.

עמוד א'שעג

דאאע"ה קיים כל התורה אפי' ע"ת: יומא
כה, ב.
בביאור ע"פ אני: לקרית פי' שלח.
אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו: פסחים
ג, א.
לך קראי: פסחים סח, ב.

עמוד א'שעד

בדרוש חמשה קנינים: אור התורה דרושי
חגה"ש.

א'תתי

מראה מקומות

אימתי גדול: זחיב רלה א. ראה זחיג
ה. א. זור חדש השא (מה, א). חקת
(גא, ד).

עמוד א'שצד

ובמ'א כתבתי: ראה אוה'ת פי חקת ע'פ
ע'כ יאמרו המושלים.
אבנא למשקל בה דא י'וד: זחיב קפו, ב.

עמוד א'שצו

תשובה תשוב ח': רע'מ זחיג קכב, א.

עמוד א'שצח

בביאור ואלה המשפטים: תו'א עו, ב.

עמוד א'שצט

גזול תלמוד: קידושין מ, ב.

עמוד א'ת

ולכאורה יש סתירה: ראה שרש מצות
התפילה פרק יב.
בדיה אתם נצבים: לקו'ת דברים מו, ג.

עמוד א'תא

ע'פ שיר השירים: לקו'ת א, ב.
בדיה מי כה'.. ודיה כי אתה נרי: תו'א
ס מקץ.

עמוד א'תד

עד קדושת' למעלה מקדושתכם: ויק'ר
כד, ט.

עמוד א'תה

בדיה ראו קרא בשם: ראה אוה'ת פי
ויקהל.
ע'פ מזבח אדמה: ראה אוה'ת פי יתרו
ע' א'מו.

עמוד א'תו

אורייתא סתים וגליא: זחיג עג, א. צה,
ב. קנט, א.

עמוד א'תפ

בשהש'ר דף כ'ד א': ה, ג.

עמוד א'תי

כל רב מבבל: סדר תנאים ואמוראים בסופו.
איגרת רב שרירא גאון. הקדמת ספר

התיקונין כתיי — הובא ונתבאר בתחלת
שער מאמרי רשב"י, ע'ח ש"ט פ"ג —
זחבאר ע'פ דא"ח בהוספות לתו'א אסתר
דיה להבין למה לעתיד פ"ג. (הערות כ"ק
אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים ה'תש"ח
ע' קכא).

בדיה ראיתי מנורת זהב: לקו'ת טרשת
בהעלותך, וראה באוה'ת שם הגהות ע"ו.

עמוד א'תיא

שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו: שבת פט,
ב.

וחלויים יהיו כהנים: ראה תניא פרק ג
בשם הארזיזיל.

צדקה עשה הקב"ה: פסחים פו, ב.
ע"י אתכפייא סט"א: ראה זחיב קכה, ב.

עמוד א'תמו

בדיה בדרושי שארה כסותה: נדפס באור
התורה משפטים ד"ה המגיד מראשית
אחרית.

עמוד א'תיו

אין סלך בלא עם: נסמן לעיל ע' אישנו.
מי יעלה השמים.. מילח: ת"ז בהקדמה
(ב, ב).

עמוד א'תיפ

מל' דאצ"י הנק' זאת: זחיג קעט, א.
כל המשפיל א"ע הקב"ה מגביהו: עירובין
יג, ב.

עמוד א'תכ

שהתורה מחכמה נפקת: זחיב קכא, א.

עמוד א'תכב

הצדיקים לבם ברשותם: ב"ר לה, יא.

עמוד א'תכו

אורייתא סתים וגליא: זחיג עג, א. צה,
ב. קנט, א.
ע"פ הזחר ר"פ ויצא: ג' באוה'ת שפ.

עמוד א'תלה

כ"מ שנאמר לי אינו זו: ויק'ר ב.
הסתחח.. ר"ת קבלה.. והרעו לח'..
חלכה: לקו'ת להארזיזיל תהלים ק.

א'תתיא

מראה מקומות

עמוד א'תנג

וז"ל אדמו"ר נ"ע ש"ס : תו"א סא ב.

עמוד א'תנד

בדרוש ביאור ענין שארה כסותה : גדס
כאוה"ת פ' משפטים ד"ה המגיד מראשית
אחרית ע' ארצו עם הגהות מכ"ק אדמו"ר
הצ"צ.

אורייתא מחכמה נפקת : זח"ב קכא א.

עמוד א'תנו

ויתר הקב"ה על כו' : איכה רבה בתהילתו.
פסיקתא דריכ פ' איכה.

עמוד א'תנו

אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענוס :
מכות כד, א.

עמוד א'תנט

וז"ל רבינו נ"ע : תו"א סא ב.

עמוד א'תס

כמי' במ"א בפ' ויקהל : בתו"א שם
בתחלתו.

ע"פ חמשה קנינים : אוה"ת דרושים לחג
השבועות.

עמוד א'תסא

ע"פ כמים הפנים : אוה"ת פ' בשלח ע'
תעג.

ד"ה רני ושמחי : תו"א פ' מקץ.

עמוד א'תסד

ידוע קושיות החוכנים : ואה ד"ה להבין
קושיות התוכנים במאמרי אדמו"ר הזקן
— תקס"ב ע' רצג וע' שט.

ומה שתירצו : ראה בתקס"ב ע' רצג בשם
פ' נחמד ונעים שער שלישי סי' נה.
התירוץ האמיתי : ראה בתקס"ב ע' רצג
וכ"ק הצ"צ מציין ע"ז עץ חיים שער
ציור עולמות בי"ע סי' ב. שער עיגולים
ויושר ענף ד. שער השתלשלות הע"ס
דרך העיגולים ספ"ב.

עמוד א'תסח

במ"א ע"פ קרח : לקו"ת ובתקס"ב ד"ה
זה.

ובשער המסוקים שם. נחבאר ע"ס דא"ה
בסידור ע"ס מזמור לתודה בפירוש
המילות מהדור"ב סרק מא.

עמוד א'תמ

לא זו מחבבה עד שקראה אמי : שמור"ר גב,
ד. ועוד. זח"ג רסב, א.

עמוד א'תמא

במשנה ספ"ד דתענית : כו, ב.
לעולם יקדים אדט לדבר מצות : ב"ק לה, ב.

עמוד א'תמב

ר"פ תרוסה קניא : ברבות.
אורייתא מחו"ב נפקת : ראה זח"ב סא,
א. קכא א.
תפלה במקום קרבנות : ברכות כו, א.
זח"ב כו, ב.

עמוד א'תמג

א"ת בנין אלא בונין : סוף ברכות. שבת
ק"ה, א.

עמוד א'תמד

ע"פ מקול מחצצים : ראה אוה"ת פ' בשלח
ע' תרפח.

עמוד א'תמה

בחגהות לד"ה וישב יעקב : גדס כאוה"ת
ע"ס זה.

אין אדם ע"ע א"כ נכנס בו רוח שסות :
סוטה ג, א.

כל המנבל א"ע על דברי תורה : ברכות
סג, א. זח"ג רנג, ב.

עמוד א'תמו

ועשיתם אתם כאלו עשאוני : נסמן לעיל
ע' אישעט.

עמוד א'תנ

ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה : פסחים
ג, ב.

לע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה : נדרים
ה, ב. זח"ג יז, א.

איזוהו חכם הרוואה : תמיד לב, א.
אין חתינוק יודע לקרות אבא : ברכות נ, א.

א'תתיב

מראה מקומות

עמוד א'תסו

רב גדול.. ואין שם שום התחלקות:
בתקסיב שם ע' רצד מציין ע"ז כ"ק
אדמו"ר הציצ וז"ל: עיין מזה בלקי"ת
ר"פ שלח פ"ב ובד"ה יו"ט של ר"ה
שחל להיות בשבת פ"א, עכ"ל.

במדבר ביאור לר"ה וידבר ג' אנכי ס"ב.
ופ' ואתחנן ד"ה למען תירא.
ישראל מונין ללבנה: סוכה כט, א.
לעבדה זו רמ"ח ח"ע: ראה תרגום יונתן
בן עוזיאל בראשית ב, טו. זח"א כו,
א. זח"ב קסה, ב. ת"ז סוף ת"י נד.
ל"ר בשם מדרש.
לא המדרש עיקר אלא המעשה: אבות
א, יז.

עמוד א'תסח

אין התינוק יודע לקרות אבא: ברכות
מ, א.

עמוד א'תפא

אם אין יראה אין חכמה: אבות ג, יז.
מקשה לשון קשה: ספרי בהעלותך פי
סא.
אורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.
התורה שניתנה במ"ט פנים טמא: ירושלמי
סנהדרין ד, ב.
א"ו התורה מתקיימת: ברכות סג, ב. זח"ב
קנח, ב. ועוד.
לא זו מחבבה עד שקראה אמי: שמו"ר
נב, ד. ועוד. זח"ג רסב, א.

עמוד א'תעא

בינה עד הוד אתפשטת: ע"ח שער כט פ"ח.
טעמי המצות להרחי"ו ס"פ שמיני ועוד.
נחבאר ע"פ דא"ח בכיאו"ר הזהר פ' כי
תשא ע"פ והדל לא ימציט.
בינה דמקננא בכורסייא: ת"ז ת"י ו.

עמוד א'תעו

בח"י פ' תרומה: כה, כג. הענין ולא
הלשון כמו שנמצא שם.
כענין אסוד שמן דאלישע: מלכים ב ד, ב.

עמוד א'תעז

וצ"ע בענין עולת תמיד: ראה אוה"ת פנחס
ע' איקכד.
בדרוש ענין נסכים: לקו"ת פי שלח.
בחכמה אַתברירו: הובא באגה"ק סכ"ח
בשם זוה"ק, וראה ע"ח ש"יח פ"ה.
שלי"ט ד"א. סהמ"צ להצי"צ מצות מחצית
השקל. שם איסור אכילת בע"מ. (הערת
כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים
חש"א ע' 79).
בינה מקננא בבריאה: ת"ז ת"י ו.

עמוד א'תפו

נתי בענין מ"ב מסעות: ראה אוה"ת פי
מסעי ע' אישמט.
כוס גימט' אלקים: זח"ג רמה, א. רעג, א.
ת"ז סוף ת"י מז.

עמוד א'תפז

ומתלמידי יותר מכולם: תענית ז, א. מכות
י, א.
פ"ק דתענית: ד, א.
א"ת בניך אלא בוניך: סוף ברכות. שבת
קיד, א.

עמוד א'תעט

וזברת בט בדי"ת כתיב: יומא יט, ב.

עמוד א'תפ

מקום ארון אינו מן המדה: יומא כא, א.
ב"ב צט, א.
הרי נפשו מתלבשת במחזו"מ של התורה:
ראה תניא פרק ה.
פני משה כפני חמה: ב"ב עה, א. זח"א
כה, א. ועוד.

עמוד א'תצא

אורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.
אין התורה מתקיימת אלא כו': ברכות
סג, ב. זח"ב קנח, ב.
לא זו מחבבה עד שקראה אמי: שמו"ר
נב, ד. ועוד. זח"ג רסב, א.
בראשית נמי מאמר הוא: ר"ה לב, א.
מגילה כא, א.

עמוד א'תפא

המצות.. מצות המלך: ראה לקו"ת פי

מראה מקומות א'תתיג

עמוד א'תצו

כוס גימטי אלקיס : זחיג רמה, א. רעג, א. תיז סוף תי מז.

עמוד א'תקז

בדרוש חמשה קנינים : אהיית דרושים לחג השבועות.

עמוד א'תצח

נתי בלקיט : בשהיש מז, ב.

עמוד א'תקח

אימא מקננא בכורסייא : תיז תי ו.

עמוד א'תצט

בטל רצונך מפני רצונו : אבות ב, ד. בתא בדיה ויקהל דקמיו ע"ב : בהוצאת ברקלין תשט"ו בדף פו, ד. אנרייתא סתים וגליא : זחיג עג, א. צת, א. קנט, א. בדרוש חמשה קנינים : אהיית דרושים לחג השבועות.

עמוד א'תקט

יפה שעה אחת : אבות ד, יז.

עמוד א'תקיג

אין אדם עובר עבירה : סוטה ג, א. אהני לי שסותי לסגא : כתובות יו, ב. וכמ"ש בתניא : פרק מו.

עמוד א'תצט

תכלת דומה לים : מנחות מג, ב. חולין פט, א. זחיא קכא, א. זחיג קעה, א. שא, א.

עמוד א'תקיז

בי נברא העוה"ב : מנחות כט, ב. ומאן דאיהו רב איהו זעיר : זחיא קכב, ב. זחיג קסת, א. נעץ קנה בים : סנהדרין כא, ב. הקיסע יוצא בקב שלו : שבת סה, ב.

עמוד א'תקכ

משה נתנבא בזה : ספרי מסות ב.

עמוד א'תקטו

שפושט פרסותיו : ב"ר סה, א. ראה רש"י בראשית כו, לד.

עמוד א'תקק

ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים : שהשיר א' ע"פ לסוסתה, זחיג ז, ב. וראה ילקוט שמעוני פקודי רמז תית. ישראל עלו במחשבה : ב"ר פ"א ד, תיז תי ו בסופו. אין המלאכים אומרים שירה : חולין צא, ב. זחיג סו, א.

עמוד א'תקמז

עתיד חזיר ליטהר : ראה הערת כ"ק אי"ש במים רבים — תרל"ו ע' פו. שקר אין לו רגלים : אי"ב דרי עקיבא.

עמוד א'תקד

יעקב בחיר שבאבות : ב"ר עו, א. זחיא קיס, ב. בת"א דק"כ ע"ד : בהוצאת ברקלין ג, י. תשט"ו בדף צ, ב. בהגהות לסש"ב פכ"ג : בקיצורים והערות.

עמוד א'תקיז

ושכנתי בתוכם כו' לא נאמר בחוכו : שמות כה, ח. וכן הוגא בלקו"ת ר"פ נשא ועוד בכ"מ. עי' בראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו. ובשליה שער האותיות אות ל. מסכת תענית רד"ה מענין העבודה (לקוטי שיחות ח"ג ע' 906).

עמוד א'תקו

עפמ"ש בע"ח : שער הכוונות כונת ק"ש דרוש ב. וראה הערת כ"ק אי"ש בספר המאמרים הית"ש ע' 49. דאית חסר ואית חסד : זחיא ריט, א. זחיג פלג ב.

עמוד א'תקיז

כד אתכפייא סט"א : ראה זחיב קכת, ב. חגיא פכ"ז. לקו"ת ר"פ פקודי. שם סי' חוקת ד"ה על כן יאמרו פ"ב. אין עמידה אלא שתיקה : סוטה לט, א. זחיג קעג, א.

עמוד א'תקיח

דבינה ליבא : תיז בהקדמה (פתח אליהו).

א'תתיד

מראה מקומות

בינה מקננא בכורטייא : תיז תי ו.
בדיה שאו... במזבר תקיע : ראה דיה זה
באוהית במזבר עי כט.

עמוד א'תקיט

נצח סלה ועד שאין לו הפסק : עירובין
גה א.

ונחר יוצא יובל שמו : בראשית ב, י.
זחיב סג, א. זחיג גח, א. וראה ביכ
בכורות גה, ב. ויקיר ספכיב.
אין לך עשב שאין לו מזל : זחיא רנא, א.
מריג חייב סיג.

שהתגלות עתיק הוא בבינה : ספר יצירה
ב, ד. וראה תויא יא, ב.
ברבות בראשית רפ טו : ראה אוהית
בראשית דף מה, ב דיה זה.

עמוד א'תקכ

כנודר בחיי הסלך : זחיג רעה, א.

עמוד א'תקכב

אין ספה יורדת מלמעלה : תענית כה, ב.
זחיג רמו, ב.

מיח טעלות שהתורה נקנית : אבות ו, ה.

עמוד א'תקכג

לעבדה זו רמיח מייע : גסמן לעיל עמוד
א'תפא.

קיים אברהם כל התורה : סוף קידושין.
במקום גדולתו : מגילה לא, א (עיי' הגירסא
בילקוט שמעוני תהלים רמו תשצז) —
ראה הערת כ"ק אדמירר שליטיא בספר
המאמרים תיש ע' 40.

גדול העונה אמן : ברכות גה, ב. זחיג
רכט, א.

עמוד א'תקכד

יעקב נקי בריח התיכון : זחיג קטו, א.
בתויא... בדיה משה ידבר : סח, ג. מכאן
עד תי המוחין דיניקה כגיל, לשון
התויא.

רמיח מייע רמיח אברים זמלכא : ראה תיז
תי ל.

עד שלא נבהיע : פדריא פיג.

עמוד א'תקכה

בת ה"י לאברהם ובכל שמה : ביב טו, ב.
זחיא ריט, א.

עמוד א'תקכו

בדיה ושבת בשלום דליו ע"א : בתויא
ברוקלין ג י. היתשטיו הוא דף כא
ביג

עמוד א'תקכז

הרוצה שיתקיימו נכטיו : ביצה טו, ב.
חותמו של הקביה אמת : שבת גה, א.

עמוד א'תקכח

בדיה סי יתנן : לקוית שה"ש.

עמוד א'תקל

אית סה אלא מאה : מנחות מג, ב.
במקום גדולתו שט ענותותו : גסמן לעיל
עי איתקכג.

עמוד א'תקלא

אין עבירה מכבה תורה : סוטה כא, א.

עמוד א'תקלב

חותמו של הקביה אמת : שבת גה, א.
ועמיש מזה בפסוק כי שאל נא... סעי' ו
וסעי' ח : אוהית ואתחנן עי קסה.

עמוד א'תקמא

אהרן הוא שושבינא דמטרוניא : רע"מ
זחיג כ, א. קעו, ב. קמ, ב. ערה, ב.
ואהרן הוא השושבין שלהם : ראה אוהית
במדבר עי ט.
רנא ברמשא : זחיא רכט, ב.

עמוד א'תקמב

לעבדה במיע : גסמן לעיל עי א'תפא.
מוטב דלידייניי : חגיגה טו, ב.

עמוד א'תקמג

תיח אין להם מנוחה : סוף ברכות.

עמוד א'תקמד

יפח שעה אחת : אבות ד, יו.
אהרן משבעה רועים : תיקונים בויח (קה,
א). וראה סוכה גה, ב.

עמוד א'תקמה

ואהרן אותיות נראה : ראה זחיג קג, א.

א'תתמו

מראה מקומות

דלעתיד הקב"ה מוציא חסח מנרתקה : נדרי'ם
ת, ב.
בד"ה ושכתי בשלום בפי' ויצא : בתו"א
ש.מ.

עמוד א'תקנז

שכר מצוה בהאי עלמא ליכא : קידושין
לס, ב.

עמוד א'תקנח

בביאור חסאמר יגלה לן טעמי : תו"א פ'
תי שרה טו, ג.
לא כאברהם שקראו הר : פסחים סח, א.
אותיות הר שבתבת אהרן : ראה אה"ת
פ' בהעלותך ע' שמג.
בביאור ע"פ כי אתה נרי : בתו"א פ' מקץ.

עמוד א'תקנפ

שבחכמה דוקא אתברירו : נסמן לעיל ע'
אתצו.

עמוד א'תקפ

טאן דלא כרע במודים : ב"ק טו, א. זח"ב
ק, א. זח"ג קסה, א.
להוציא שטן... דצח"ם : ראה לקריח גשא
כה, ז.

עמוד א'תקפא

דמשה שנקי שושבינא דמלכא : רע"מ זח"ג
כ, א. קצו, ב. קמ, ב. ערה, ב.

עמוד א'תקפב

דאבא יסד ברתא : זח"ג רמה, א. רנו, ב.
רנח, א. ת"ז ת"י כא.
ונקי' טוסי'ם זכרי'ם כמ"ש במ"א : ראה תו"א
פ' בשלח סג, ז.

בד"ה המגביהי... ובד"ה ת"ד : בתו"א פ'
מקץ.

ההטבה ביום : כדעת הרשב"א בתשובה ח"א
פ"י שט. וראה רש"י מנחות סח, ב
גר שכבתה בלילה צריכה הטבה.

עיקר ההטבה הוא מה שנותן בה שטן
ופתילה חדשה : ראה לחם משנה הלכות
תמידין ומוטסין סרק ג הל' י"ב בדעת
הרמב"ם. ראה תו"ס סנהדרין פב, ב
ד"ה היוצק. וראו גם רש"י במנחות סח,
ב ד"ה כיעד.

עמוד א'תקמו

וכמו שאמרה היונה : עירובין יח, ב.
שהזית משכח תלמודו : הוריות יג, ב.

עמוד א'תקמט

אין התורה מתקיימת : ברכות סג, א. זח"ג
קנה, ב.
ולא ע"ה חסיד : אבות ב, ה.

עמוד א'תקנ

גדול תלמוד שמביא לידי מעשה : קידושין
מ, ב.

עמוד א'תקנא

מתניתא מלכתא : ביצה כח, ב.
כמו רשב"י וחבריו : שבת יא, א.
בחד קטירא אתקטירנא : זח"ג רמה, א.
ות"ת כנגד כולם : פאה א, א.
איזהו חכם הרואה את הנולד : תמיד לב,
א.
נרוח אייתי רוח ואמשיך רוח : זח"ב קסב,
ב.

עמוד א'תקנב

מה להלן באימה יראה : ברכות כב, א.
כל העוסק בתורת עולה : מנחות קי, א.

עמוד א'תקנג

חסידים... פ' שעות : ברכות לב, ב.
משה זכה לבניה : ראה ר"ה כא, ב.
ועמ"ש ע"פ שמש בגבעון דום : אה"ת
דרושים לחג השבועות ד"ה תורת ה'
תמימה.

ונגזו בתורה : ראה תנחומא גח.

עמוד א'תקנד

משה הוא דעת : ראה מאו"א אות פ סעף
גה, ובי"ג שם.

עמוד א'תקנה

משה יסוד אבא : מאו"א מ, גה.
ובינה עד הוד אתפשטת : נסמן לעיל ע'
אתצא.

עמוד א'תקנו

בפי' לך בד"ה והבדילה הפרוכת : תו"א י, ג

א'תחטז

מראה מקומות

עמוד א'תקסג

נראה אותיות אהרן: ראה זח"ג קג, א.

עמוד א'תקסד

רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח אברים דמלכא: ראה ת"ז ת"י ל.

עמוד א'תקסה

בת היתה לאברהם ובכל שמה: ב"ב טז, ב. זח"א ר"ט, א.

עמוד א'תקסו

ופ"י הרמב"ן בחומש: בראשית כז, א.

עמוד א'תקסז

יפה שעה א' בתומע"ט: אבות ה, יג.
דלית שמאלא בהאי עתיקא: זח"ג קכט, א. (וראה שם רפט, א).
ע"פ ולא נחם אלקים: אוה"ת פ' בשלח.

עמוד א'תקסח

ביו"ד נברא העוה"ב: מנחות כט, ב.
ואם אתם מביאים: ראה תנחומא בחוקותי ה.

עמוד א'תקסט

אית חסד ואית חסד: זח"א ר"ט, א. זח"ג קלג, ב.

עמוד א'תקע

וס"ר אותיות ס"ר נש"י: מגלה עמוקות
אופן קסו, וראה הערת כ"ק אדמו"ר
שליט"א בספר המאמרים תשי"ח עמוד
רמא.

עמוד א'תקעא

בד"ה אם כסף תלוה: אוה"ת משפטים ע'
א'קסא.
ובד"ה כבד את אב"ך: אוה"ת יתרו ע'
תתקנו.

עמוד א'תקעב

יראה לגבי משה מלתא זוטרתא היא:
ברכות לג, ב. ת"ז ת"י ה.
הרואה שמן זית בזלום: ברכות נו, א.

עמוד א'תקעז

אהרן הוא משבעה רועים: ת"י שבזוהר חדש
(קד, א).

מ"ש בזוהר אית חסד אית חסד: זח"א
ר"ט, א. זח"ג קלג, ב.
איזהו חסיד זה המתחסד עם קונו: זח"ב
ק"ה, ב. זח"ג רכב, ב.
אהרן אותיות נראה: ראה זח"ג קג, א.

עמוד א'תקעח

וכמ"ש בח"ז: בהקדמה.

עמוד א'תקעט

שיהא שם שמים מתאהב: יומא פו, א.
בטל רצונך: אבות ב, ה.

עמוד א'תקפ

אהרן שושבינא דמטרוניתא: נסמן לעיל ע'
א'תקמא.
ע"פ ומשה נגש אל הערפל: אוה"ת פ'
יתרו.
שארז"ל ע"פ יקרה היא מפנינים: הוריות
יג, א.
בד"ה וישב יעקב: בתו"א שם.

עמוד א'תקפא

כח ר"ת כתר חכמה: רמ"ז לזח"ג רכ, א.
אהרן אותיות נראה: ראה זח"ג קג, א.

עמוד א'תקפב

בביאור ע"פ נשא: בלקו"ת ע"פ זה. וראה
גם באוה"ת שם.
ברא כרעא דאבוהו: יונת אלם רמ"ב, וראה
תוס' יבמות ג, א ד"ה מקמי.

עמוד א'תקפג

ע"פ כי ההרים ימושו: אוה"ת פ' כי תצא
ע' תתרכט.
סד"ה הבאים ישרש: תו"א פ' שמות.

עמוד א'תקפד

שיש דעות אם שמים קדמו: חגיגה יב, א.
ע"פ ביום השמיני שילח: לקו"ת שמע"צ.

עמוד א'תקפה

שאין הלכה כאנשי יריחו: פסחים גה, ב.

מראה מקומות א'תתיו

בביאור ע"פ וישמע יתרו: אוה"ת שם ע'
תשלג.

עמוד א'תקצט

אהרן אותיות נראה: ראה זח"ג קג, א.

עמוד א'תרא

ע"פ כי ההרים ימושו: אוה"ת כי תצא ע'
התרכה.

בכל לבבך בשני יצריך: ברכות גז, א.
בדיה ולא אבה: ראה לקו"ת פ' כי תצא
ד"ה זה ובאוה"ת שם.

ובדיה ושונתם לבניך: באוה"ת פ' ואתחנן.

עמוד א'תרכ

בדיה ואלה המשפטים: בתו"א שם.
ביאור ע"פ משה ידבר: תו"א פ' יתרו.

עמוד א'תרג

וסדיה מראהם ומעשיהם: תו"א פ' יתרו
סט, ג.

ביאור ע"פ כי אתה נרי: תו"א מא, ג.
הרשעים הם ברשות לבס: ב"ר לה, יא.

עמוד א'תרד

כך אין בלבנו אלא אחד: פסחים נו, א.
דאבא יונק ממזל הו": ראה זח"ג רפט,
ב, ובכ"מ.

אהרן אותיות נראה: דאה זח"ג קג, א.

עמוד א'תרה

שיהא שם שמיט מתאהב: יומא פו, א.
דאבא מקנן באצילות: ראה שער סדר
אצילות פ"א. שער סדר אבי"ע פ"ב ועוד.
כ"ה גם בהמשך וככה תרל"ז פכ"ט,
ובכ"מ, והוא עפמ"ש בת"ז ת"י וא"ו.
— וע"פ משנ"ת בע"ח שמי"ז פ"ג ל'
קינן, צ"ע איך ליישבו באבא מקנן
(הערת כ"ק אד"ש בספר המאמרים ונ"ש
ע' 59).

ואימא בבריאה: ת"ז ת"י ו.

עמוד א'תרו

שמשא הוא שושבינא דמלכא: גסמן לעיל
ע' איתקסא.

עמוד א'תרט

אין כבוד אלא תורה: אבות ה, ג.

עמוד א'תקפו

בדיה בכ"ה בכסלו: תו"א פ' מקץ.

תורה קנין א': אבות ה, י.

בדרוש חמשה קנינים: אוה"ת דרושים
לשבועות.

בחד קטירא: זח"ג רפת, א.

ולע"ל שיהיו הלויים כהנים: ראה תניא פרק
ג בשם האריז"ל.

ומבואר מזה בפ' אחרי: בזהר.

עמוד א'תקפז

אהרן הוא משבעה רועים: תיקונים שבזהר
חדש (קד, א).

עמוד א'תקפח

א"ת י"דן אלא יוד"ן: ת"ז בהקדמה (ה, ב).

עמוד א'תקצב

שיהי' ש"ש מתאהב על יוד"ן: יומא פו, א.
וכמ"ש בת"ז: בהקדמה (פתח אליהו).

בכל לבבך בשני יצריך: ברכות גז, א.

בטל דצונך: אבות ג, ג.

עמוד א'תקצג

אהרן שושבינא דמטרוניתא: רע"מ זח"ג
כ, א. קצו, ב. קפ, ב. ערה, א.

בביאור ע"פ וקבל היהודים: תו"א צו, א.
ולא ע"ה חסיד: אבות ב, ה.

ודברת בטל ולא בדברית בטלים: יומא יט,
ב. ראה ברכות כא, א.

עמוד א'תקצד

דלאו אורחא דמלכא: זח"ג קמט, ב.

דאורייתא מחכמה נפקת: זח"ג קכא, א.
א"ת בניך אלא בוניך: סוף ברכות וש"ג.

עמוד א'תקצה

איזהו חסיד המתחסד עם קונו: זח"ג קיד,
ב. זח"ג רכה, ב.

עמוד א'תקצו

וכמ"ש בזהר: זח"א קסה, א. קפב, א.
שבמקום שיש משפיע: ראה אוה"ת פ'
ואתחנן ע' תכט.

עמוד א'תקצז

כלום נחתי לך גדולה: ברכות לב, א.

מראה מקומות

א'תתיח

עמוד א'תריג

מהרש"א בערוכין: יג, ב.

עמוד א'תרלא

בביאור ע"פ משה יזכר... וסד"ה מראה"ט ומעשיהם: בתוי"א ס' יחרו.

עמוד א'תריד

יומם דאזיל עם כולחו יומין: ע"ח שכ"ה דרוש ב. פרי עץ חיים שער חה"ס ט"א. תהלים מב, ט.

עמוד א'תרלב

כמ"ש בזהר לית ברכתא שריא: זח"א קס"ה, א. קסב, א ועוד.

עמוד א'תריח

דאבא יונק ממזל החי: ראה זח"ג רפ"ט, ב ובכ"מ.

עמוד א'תרלג

איזהו חכמ הרואה את הנולד: תמיד לב, א.

עמוד א'תרכ

כמ"ש בע"ח: ראה לקו"ת ויקרא בהוספות.

עמוד א'תרלז

כמ"ש בת"ז: בהקדמה. אין כבוד אלא תורה: אבות ו, ג. ר' יוחנן קארי למאנא מכבודתא: שבת קיג, א.

עמוד א'תרכב

משנ"ת מאמר זה במ"א: ראה בהמפתח ענינים ללקו"ת.

עמוד א'תרלח

בספר תוספת ללק"ת: נ' בהוספות לויקרא.

עמוד א'תרכג

ועל מצנפת ואבנט דרוש מיוחד: ראה אוה"ת סוכות ע' א'תש"ט. ובאוה"ת ויקרא ע' רפ"ט.

עמוד א'תרלט

סייג לחכמה שתיקה: אבות ג, יג. יפה שעה א': אבות ד, יז.

עמוד א'תרכד

דאבא מקנן באצ"י ואימא בבריאה: גסמן לעיל ע' א'תרה. בדרוש... ע"פ אלה תולדות נח: ראה ד"ה זה באוה"ת בהוספות לפי בראשית. משרע"ה שושבינא דמלכא: גסמן לעיל ע' תקס"א.

עמוד א'תרמ

משה נתנבא בזה: ספרי מסות ב. בני חיי ומזוני במזלא תליא: מויק כח, א. זח"א מג, ב. רנז, ב.

עמוד א'תרכה

חייב אדם להקביל פני רבו ברגל: ר"ה טו, ב.

עמוד א'תרמוג

הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה: סנהדרין לח, ב. מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה: קידושין מ, א.

עמוד א'תרכו

לית ברכתא שריא... כמ"ש בזהר: זח"א קס"ה, א. ועוד. בזהר פ' שלח: קס"א, ב.

עמוד א'תרמח

רבקות של שלש שלש בקר: עירובין יז, ב.

עמוד א'תרכז

אהרן אותיות נראה: ראה זח"ג קג, א. יאמרו ליצחק כי אתה אבינו: שבת פ"ט, ב.

עמוד א'תרמו

אדמו"ר נ"ע: ראה גם לקו"ת מסעי צד, א. ולקמן ד"ה ששה משמותם. בד"ה ויאמר משה: בתוי"א ס' יחרו.

עמוד א'תרל

דלאו אורחא דמלכא: זח"ג קמ"ט, ב.

עמוד א'תרמוז

שני אבנים בונות שני בתים: ספר יצירה פ"ד מט"ז. מט"ט קושר כתרים לקונו: ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים ה'תש"ד בתחלתו.

מראה מקומות א'תתיפ

עמוד א'תרמח

בד"ה ששה משמות: ראה לקמן ד"ה זה.

עמוד א'תרנג

אהרן... מדי רועים: ת"י שבוהר חדש (קד, א).

משה שושבינא דמלכא: נסמן לעיל ע' איתקסא.

אורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.

עמוד א'תרנד

תפלה במקום קרבן: ברכות כו, א.

עמוד א'תרנה

שדבר ה' ממש זו הלכה: סנהדרין פו, א. שהמלאך סנדל קושר כתרים: ראה הערת כ"ק אר"ש בספר המאמרים ה'תשי"ד בתחלתו.

כשם שאין בלבך אלא אחד: פסחים גו, א.

עמוד א'תרנו

ששה משמות: לכללות מאמר זה ראה תו"ח ד"ה ולקחת את שתי אבני השובה, תקי, א.

עמוד א'תרנז

אהרן נקי שודמ"ס: נסמן לעיל ע' איתקמא. ואהרן הוא מדי רועים: ת"י שבוהר חדש (קד, א).

עדמ"ש בזהר: ח"א רכט, ב. משה שושבינא דמלכא: נסמן לעיל ע' איתקסא.

עמוד א'תרנח

המאור שבה מחזירו למוטב: מתיחתא דאיכ"ר ב.

נכנס יין יצא סוד: עירובין סה, א. סנהדרין לה, א. זח"א לט, א.

עמוד א'תרנט

שתוק כן עבמ"ח: מנחות כט, ב. זח"ב כו, ב.

ג' שמנים הם: מנחות פו, א.

סד"ה ואתה חצוה: תו"א סא, ד.

ביום חתונתו זה מ"ת: העניית כו, ב.

עמוד א'תרפא

תפילות במקום קרבנות: ברכות כו, ב. כמארז"ל בה' בראם: מנחות כט, ב.

עמוד א'תרסב

דאימא מקנא בכורסייא: ת"ז ת"ו. בכל לבבך בשני יצריך: ברכות נה, א. דאורייתא מח"ע נפקת: זח"ב סה, א. דבר ה' זו הלכה: סנהדרין פו, א. שהמלאך סנדל קושר כתרים: ראה הערת כ"ק אדמ"ר שליס"א בספר המאמרים ה'תשי"ד בתחלתו.

עמוד א'תרסג

האומר אין לי אלא תורה: יבמות קט, ב.

עמוד א'תרסד

כשם שאין בלבך אלא אחד: פסחים גו, א. כגונא דאינון מתייתוין: זח"ב קלה, א. ליעקב שהוא בריח התיכון: זח"ב קפו, א. יעקב אותיות יבקע: ראה ע"ח שער הכללים פ"י. שער הארת המוחין פ"א.

עמוד א'תרעג

בדרוש ותחת רגליו: בתו"א פ' משפטים.

עמוד א'תרעה

בד"ה ענין הנסכים פ"ב: בלקו"ת פ' שלח.

עמוד א'תרעז

בינה מקנא בכורסייא: ת"ז ת"ו. דאורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.

עמוד א'תרעט

רצון והוא אותיות צנור: מקדש מלך לזח"ב קנה, א. מאוי"א אות צ בסופו.

עמוד א'תרפ

בהגהות לד"ה ואלה המשפטים: ראה באור התורה פ' משפטים.

עמוד א'תרפג

ואורייתא מח"ב נפקת: ראה זח"ב סה, א.

עמוד א'תרפד

יפה שיחתן של עבדי אבות: ב"ר ס, יא.

עמוד א'תרפה

מלכות פה תושבע"פ קרינו לה: ת"ז בהקרמה (פתח אליהו).

עמוד א'תרפח

אהרן אותיות נראה: ראה זח"ב קג, א.

א'תתכ

מראה מקומות

עמוד א'תרצ

ובדיה בהעלותך את הנרות ובביאור ע"פ
כי תצא: בלקו"ת שם.
שאהרן הוא רועה: תיקונים שבזהר חדש
(קה, א).
שהכל בידי שמים: ברכות לג, ב. זח"א
נט, א.

עמוד א'תרצב

בביאור ע"פ לא הביט און: ראה לקו"ת
פי בלק עכ, ג.
בדיה מיילדות העבריות: ראה באוה"ת
בהוספות לפי שמות.

עמוד א'תרצה

שית אלפי שני הוי עלמא: ר"ה לא, א
ועוד.

עמוד א'תרצז

בביאור יביאו לבוש מל': בתו"א צב, ב.
ובלקו"ת... אחרי ה' אלקיכם: יט, ד.

עמוד א'תרצט

כל האומר אין לי אלא תורה: יבמות קט,
ב.

עמוד א'תש

משחרב בהמ"ק: ברכות ה, א. זח"ג רב,
א.
דאורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.

עמוד א'תשא

אין התינוק יודע לקרות אבא: ברכות מ, א.
חנם בלא מצות: ספרי בהעלותך יא, ה.

עמוד א'תשד

בשכר שלשה ראשון: פסחים ה, א.

עמוד א'תשה

איזהו חכם הרואה את הנולד: תמיד לב,
א.
בן ארבעים לבניה: אבות ה, כא.

עמוד א'תשו

חותמו של הקב"ה אמת: שבת נה, א.
ואין אמת אלא תורה: ירושלמי ר"ה ג
ח.

עמוד א'תשז

ביום חתונתו זו מ"ת: תענית כו, ב.
זכור ושמור בדבור אחד נאמרו: ר"ה כז,
א.
והלא במאמר אחד יכול להבראות: אבות
ו, א.

עמוד א'תשמ

כדמיון האותיות שנחקקים על השעוה:
ראה גיטין כ, א.
ואם רץ לבן: ת"ז בהקדמה.

עמוד א'תשז

כל הקורא ק"ש בלא תפילין: ברכות יד, ב.

עמוד א'תשיא

אני חומה זו תורה: פסחים פז, א.
והוא הוי הראשון... זרעוין: ראה בכ"ז
בארוכה בדיה נשא את ראש תרע"ב.

עמוד א'תשיד

בכל יום יהיו בעיניך כחדשים: פס"ז
ואתחנן ה, ו. רש"י תבוא כו, טו.
אין אני והוא יכולים לדור: סוטה ה, א.
עשה מלאכתך ארעי: אבות א, ט.

עמוד א'תשטו

בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם: לקו"ת פי
שלח ובאוה"ת שם.

עמוד א'תשטז

ות"ח צ"ל שמינית שבשמינית: סוטה ה,
א. ולכאורה צ"ע מרמבים הלי דעות
פ"ב ה"ג שפסק דאפילו מקצתה לא.
וכ"פ ברי יונה לאבות פ"ד מ"ד. ועייג"כ
שו"ע דבגו הזקן האו"ח סקניה סו"ס
אי וסקניו ס"ג. (הערת כ"ק אדמו"ר
שליט"א במאמרי אדמו"ר הזקן — הנחות
הר"פ ז"ל — ע' קצב).
טוב מאד זה יצה"ר: ב"ר ט, ח. זח"ב קמט,
ב. קסג, א.

עמוד א'תשיז

א"ת אבניה אלא בונה: תענית ה, א.
ע"פ ושנתם לבנין: אוה"ת פי ואתחנן.
כח"ש לקמן: בהביאור.

א'תתבא

מראה מקומות

עמוד א'תשמח

משחרב בהמ"ק אין להקב"ה : ברכות ת.
א. זחיג רב, א.

עמוד א'תשנא

נראה אותיות אחרו : ראה זחיג קג, א.

עמוד א'תשנב

בן ארבעים לבינה : אבות ה, כא.
ואין אמת אלא תורה : ירושלמי ר"ה ג, ח.

עמוד א'תשנג

ראיה מביא לידי זכירה : מנחות פג, ב.

עמוד א'תשנח

אין עומדין להתפלל : ברכות ל, ב.

עמוד א'תשנו

ממזר ת"ח קודם : הוריות יג, א.
אם אין חכמה אין יראה : אבות ג, יח.

עמוד א'תשנז

אהרן אותיות נראה : ראה זחיג קג, א.

עמוד א'תשנח

א"ת בניך אלא בוניך : סוף ברכות ושינ.

עמוד א'תשס

סס המות נתון בתוכה : במ"ד יח, ז.
התפלה במקום קרבנות : ברכות כו, א.

עמוד א'תשסא

ואין התורה מתקיימת אלא במי שממית :
ברכות סג, ב. שבת פג, ב. זחיג קנת.
ב. ועוד.

עמוד א'תשסב

מיכאל מקריב נשמות של צדיקים : זחיג
ס, א. זהר חדש ס' לך לך (כד, א).
וראה תוספות סוף מנחות.

לאשתאבא בגופא דמלכא : זחיג ר"ה, ב.
ותפלה כנגד תמידין תקנום : ברכות כו,
ב.

עמוד א'תשסג

שאין השם שלם : רש"י בשלה יו, סו.
יפת שעה אחת : אבות ד, יז.
בת"א זכ"ח ע"ב : בהחזאת ברוקלין ה'תשסו
הוא בדף סו, ז.

עמוד א'תשכא

חכים ולא בחכמה ידיעא : ת"ז בהקדמה
(פתח אליהו).

עמוד א'תשכג

דאור אבא יונק ממזל הח' : ראה זחיג רפט,
ב ובכ"מ.

שתוק כך עלה במחשבה : מנחות כט, ב.
זחיג כו, ב.

עמוד א'תשכו

צהבו פניו : חולין ה, ב.
הקב"ה מניח תפילין פ"ק דברכות : ה, א.
כל הקורא ק"ש בלא תפילין : ברכות יח,
ב.

עמוד א'תשלג

משארז"ל מנחות : מד, א.

עמוד א'תשלד

קדש למד מלמטה ה' למעלה : שבת סג,
ב. ירושלמי יומא פ"ד ה"א.

עמוד א'תשלז

בהגהות לד"ה ענין הברכות שבת"א :
בהוספות לאוה"ת פ' בראשית.

עמוד א'תשלט

שהתפלה נק' חיי שעה : שבת י, א.

עמוד א'תשמ

בד"ה מילדות העבריות : באוה"ת בהוספות
לפ' שמות.

עמוד א'תשמא

עתידים צדיקים : ב"ב עה, ב.

עמוד א'תשמב

שית אלפי שני הוי עלמא : ר"ה לא, א
ועוד.

בביאור אלה מסעי דתקס"ג : ראה אוה"ת
פ' מסעי עמוד א'שסה.

עמוד א'תשמג

בהגהות לד"ה ויאמר משה אכלוהו היום :
אוה"ת פ' בשלח ע' תרח.
בגלותא סליק לעילא : זחיג ה, ב. כ, ב.

א'תחכב

מראה מקומות

עמוד א'תשעא

בדיה לכן אמור... דציה ע"ב ובדיה ובבואה
.. דק"ס ע"ד: בתוי"א ס' וארא. ובמגילת
אסתר.

עמוד א'תשעז

פ"י רבינו ז"ל בדרוש בהעלותך: ראה
אוה"ת ס' בהעלותך ע"י שכת.

עמוד א'תשעט

בתוי"א פ' יתרו דף ק"כ: בהוצאת ברוקלין
ג. י: תשטו בדף עב, ג.

עמוד א'תשפא

ע"פ הזחר ויצא דקמ"ח ע"א: ראה אוה"ת
ס' ויצא ד"ה זה.

עמוד א'תשפו

בהנהות לדיה בחודש השלישי: ראה באור
התורה ס' יתרו.

עמוד א'תשס"ט

מושיב מלכים לכסא: בדיה ויהי אמן
עטרית. (גדפס בקונטרס בפ"ע חשכ"ד)
מצ"ן כ"ק אדמ"ר שליט"א עמוד ג'
וו"ל "כ"ה גם בתוי"א (סה, א) ובכ"מ,
וכנראה הכונה לאיוב לו, ו. וצ"ע עכ"ל.
שהתורה נק' י"ן: פס"ו ויחי מט, יא.

עמוד א'תשצ

כאלו דוחק רגלי השכינה: חגיגה טו, א.
ע"פ המבואר ברע"מ: זח"ג רפא, א. וראה
חניא סוף פרק י.
מדבר ח' זו הלכה: סנהדרין טו, א.

עמוד א'תשצג

חוצפה אפ"י כלפי שמים מהני: סנהדרין
קה, א.

עמוד א'תשצד

שלע"ל הנביאים והכתובים עתידין להבטל:
ירושלמי מגילה פ"א ה"ה.

